ΤΗ͂Σ ΚΑΙΝΗ͂Σ ΔΙΑΘΗ΄ΚΗΣ ἍΠΑΝΤΑ.

ΕΥ̓ΑΓΓΕ΄ΛΙΟΝ

Κατὰ Ματθαῖον.
Κατὰ Μάρκον.
Κατὰ Λουκᾶν.
Κατὰ Ἰωάννην.

ΠΡΑ΄ΞΕΙΣ ΤΩ͂Ν ἈΠΟΣΤΟ΄ΛΩΝ.

Nouum IESV Christi D.N Testamentum

EX BIBLIOTHECA REGIA.

Βασιλεῖ τ' ἀγαθῷ κρατερῷ τ' αἰχμητῇ.

LVTETIAE,

Ex officina Roberti Stephani typographi Regii, Regiis typis.

M. D. L.

Η ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ

THE NEW COVENANT

The New Testament in the Original Greek
Stephanus 1550 *Textus Receptus*
With Critical Apparatus

INTRODUCTION

This edition of New Testament in the original Greek is based on *Textus Receptus* and corresponds to the 1550 "royal" edition by Robert Stephanus (Estienne). It was prepared in strict accordance with the following basic principles:

1. No variations, however strongly supported by the Greek manuscripts and printed editions have been introduced into the text but were relegated to the margins and footnotes.

2. While the modern chapter and verse numbering was preserved for the sake of convenient reference, the elements that rely on human interpretation, such as capital letters and punctuation, were completely disregarded.

3. The accents and breathings, though also altogether manmade, were retained.

It should be noted here that the use of full stop and paragraph breaks in this work differs somewhat from that which is found in other printed editions of Greek New Testament. Namely, the full stop is used here only as a verse separator and paragraph breaks are made only at the beginning of each chapter. The reader should understand that these tools were used only for convenient location of a given chapter or verse, and they bear *no* authority, which they might have had if they were supported by the ancient manuscripts with any degree of consistency.

The following symbols were used in the critical apparatus in the footnotes.

$\mathcal{T}$ Textus Receptus, Stephanus 1550 edition. This is the base text of the present edition.

$\mathcal{K}$ Scrivener, 1894. This is the text underlying the English Authorised Version of 1611 as found in the edition by Trinitarian Bible Society. It is interesting to note that in many places this text agrees with modern corrupted Egyptian recension $\mathcal{V}$ (see below).

$\mathfrak{M}$ Majority Text according to Zane C. Hodges and Arthur L. Farstad. This recension differs from the Majority Text of Maurice A. Robinson and William G. Pierpont in many places.

$\mathcal{V}$ Egyptian (favoured by Vatican and Organised Religion), UBS4. This is the corrupted version of the Greek New Testament which is naturally followed by most modern (*per*)versions of the Bible. Despite the fact that we reject

> this recension as unreliable, it was deemed appropriate to include it in the collation in order to show the men of God where and how it differs from others and because it would be foolish to assume that any single recension is completely inerrant.

The verse on which there is a textual variant note has a little asterisk against the verse number in the margin.

ΤΟ ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ ΑΓΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

βίβλος γενέσεως ἰησοῦ χριστοῦ υἱοῦ δαβίδ υἱοῦ ἀβραάμ. ἀβραὰμ **1***, 2
ἐγέννησεν τὸν ἰσαάκ ἰσαὰκ δὲ ἐγέννησεν τὸν ἰακώβ ἰακὼβ δὲ ἐγέννησεν
τὸν ἰούδαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ. ἰούδας δὲ ἐγέννησεν τὸν φαρὲς 3
καὶ τὸν ζαρὰ ἐκ τῆς θαμάρ φαρὲς δὲ ἐγέννησεν τὸν ἑσρώμ ἑσρὼμ δὲ
ἐγέννησεν τὸν ἀράμ. ἀρὰμ δὲ ἐγέννησεν τὸν ἀμιναδάβ ἀμιναδὰβ δὲ 4
ἐγέννησεν τὸν ναασσών ναασσὼν δὲ ἐγέννησεν τὸν σαλμών. σαλμὼν δὲ 5*
ἐγέννησεν τὸν βοὸζ ἐκ τῆς ῥαχάβ βοὸζ δὲ ἐγέννησεν τὸν ὠβὴδ ἐκ τῆς
ῥούθ ὠβὴδ δὲ ἐγέννησεν τὸν ἰεσσαί. ἰεσσαὶ δὲ ἐγέννησεν τὸν δαβὶδ τὸν 6*
βασιλέα δαβὶδ δὲ ὁ βασιλεὺς ἐγέννησεν τὸν σολομῶντα ἐκ τῆς τοῦ οὐ-
ρίου. σολομὼν δὲ ἐγέννησεν τὸν ῥοβοάμ ῥοβοὰμ δὲ ἐγέννησεν τὸν ἀβιά 7*
ἀβιὰ δὲ ἐγέννησεν τὸν ἀσά. ἀσὰ δὲ ἐγέννησεν τὸν ἰωσαφάτ ἰωσαφὰτ δὲ 8*
ἐγέννησεν τὸν ἰωράμ ἰωρὰμ δὲ ἐγέννησεν τὸν ὀζίαν. ὀζίας δὲ ἐγέννησεν 9
τὸν ἰωαθάμ ἰωαθὰμ δὲ ἐγέννησεν τὸν ἀχάζ ἀχὰζ δὲ ἐγέννησεν τὸν ἐζε-
κίαν. ἐζεκίας δὲ ἐγέννησεν τὸν μανασσῆ μανασσῆς δὲ ἐγέννησεν τὸν 10*
ἀμών ἀμὼν δὲ ἐγέννησεν τὸν ἰωσίαν. ἰωσίας δὲ ἐγέννησεν τὸν ἰεχονίαν 11
καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ ἐπὶ τῆς μετοικεσίας βαβυλῶνος. μετὰ δὲ τὴν 12
μετοικεσίαν βαβυλῶνος ἰεχονίας ἐγέννησεν τὸν σαλαθιήλ σαλαθιὴλ δὲ
ἐγέννησεν τὸν ζοροβαβέλ. ζοροβαβὲλ δὲ ἐγέννησεν τὸν ἀβιούδ ἀβιοὺδ 13*
δὲ ἐγέννησεν τὸν ἐλιακείμ ἐλιακεὶμ δὲ ἐγέννησεν τὸν ἀζώρ. ἀζὼρ δὲ 14*
ἐγέννησεν τὸν σαδώκ σαδὼκ δὲ ἐγέννησεν τὸν ἀχείμ ἀχεὶμ δὲ ἐγέννησεν
τὸν ἐλιούδ. ἐλιοὺδ δὲ ἐγέννησεν τὸν ἐλεάζαρ ἐλεάζαρ δὲ ἐγέννησεν τὸν 15
ματθάν ματθὰν δὲ ἐγέννησεν τὸν ἰακώβ. ἰακὼβ δὲ ἐγέννησεν τὸν ἰωσὴφ 16
τὸν ἄνδρα μαρίας ἐξ ἧς ἐγεννήθη ἰησοῦς ὁ λεγόμενος χριστός. πᾶσαι 17*

---

1 **v.1** βιβλος γενεσεως ιησου χριστου υιου δαυιδ$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ δαβιδ$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ υιου αβρααμ. **v.5** σαλμων δε εγεννησεν τον βοες$^{\mathcal{V}}$ βοοζ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εκ της ραχαβ βοες$^{\mathcal{V}}$ βοοζ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δε εγεννησεν τον ιωβηδ$^{\mathcal{V}}$ ωβηδ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εκ της ρουθ ιωβηδ$^{\mathcal{V}}$ ωβηδ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δε εγεννησεν τον ιεσσαι. **v.6** ιεσσαι δε εγεννησεν τον δαυιδ$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ δαβιδ$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ τον βασιλεα δαυιδ$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ δαβιδ$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ δε ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ βασιλευς$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εγεννησεν τον σολομωνα$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ σολομωντα$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ εκ της του ουριου. **v.7** σολομων δε εγεννησεν τον ροβοαμ ροβοαμ δε εγεννησεν τον αβια αβια δε εγεννησεν τον ασαφ$^{\mathcal{V}}$ ασα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.8** ασαφ$^{\mathcal{V}}$ ασα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δε εγεννησεν τον ιωσαφατ ιωσαφατ δε εγεννησεν τον ιωραμ ιωραμ δε εγεννησεν τον οζιαν. **v.10** εζεκιας δε εγεννησεν τον μανασση μανασσης δε εγεννησεν τον αμως$^{\mathcal{V}}$ αμων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αμως$^{\mathcal{V}}$ αμων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δε εγεννησεν τον ιωσιαν. **v.13** ζοροβαβελ δε εγεννησεν τον αβιουδ αβιουδ δε εγεννησεν τον ελιακιμ$^{\mathcal{V}}$ ελιακειμ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ελιακιμ$^{\mathcal{V}}$ ελιακειμ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δε εγεννησεν τον αζωρ. **v.14** αζωρ δε εγεννησεν τον σαδωκ σαδωκ δε εγεννησεν τον αχιμ$^{\mathcal{V}}$ αχειμ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αχιμ$^{\mathcal{V}}$ αχειμ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δε εγεννησεν τον ελιουδ.

οὖν αἱ γενεαὶ ἀπὸ ἀβραὰμ ἕως δαβὶδ γενεαὶ δεκατέσσαρες καὶ ἀπὸ δα-
βὶδ ἕως τῆς μετοικεσίας βαβυλῶνος γενεαὶ δεκατέσσαρες καὶ ἀπὸ τῆς
18* μετοικεσίας βαβυλῶνος ἕως τοῦ χριστοῦ γενεαὶ δεκατέσσαρες. τοῦ δὲ
ἰησοῦ χριστοῦ ἡ γέννησις οὕτως ἦν μνηστευθείσης γὰρ τῆς μητρὸς αὐ-
τοῦ μαρίας τῷ ἰωσήφ πρὶν ἢ συνελθεῖν αὐτούς εὑρέθη ἐν γαστρὶ ἔχουσα
19* ἐκ πνεύματος ἁγίου. ἰωσὴφ δὲ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς δίκαιος ὢν καὶ μὴ θέλων
20* αὐτὴν παραδειγματίσαι ἐβουλήθη λάθρᾳ ἀπολῦσαι αὐτήν. ταῦτα δὲ
αὐτοῦ ἐνθυμηθέντος ἰδού ἄγγελος κυρίου κατ' ὄναρ ἐφάνη αὐτῷ λέγων
ἰωσὴφ υἱὸς δαβίδ μὴ φοβηθῇς παραλαβεῖν μαριὰμ τὴν γυναῖκά σου τὸ
21 γὰρ ἐν αὐτῇ γεννηθὲν ἐκ πνεύματός ἐστιν ἁγίου. τέξεται δὲ υἱὸν καὶ
καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἰησοῦν αὐτὸς γὰρ σώσει τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀπὸ
22* τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν. τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ
23 τοῦ κυρίου διὰ τοῦ προφήτου λέγοντος. ἰδού ἡ παρθένος ἐν γαστρὶ
ἕξει καὶ τέξεται υἱόν καὶ καλέσουσιν τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐμμανουήλ ὅ ἐστιν
24* μεθερμηνευόμενον μεθ' ἡμῶν ὁ θεός. διεγερθεὶς δὲ ὁ ἰωσὴφ ἀπὸ τοῦ
ὕπνου ἐποίησεν ὡς προσέταξεν αὐτῷ ὁ ἄγγελος κυρίου καὶ παρέλαβεν
25* τὴν γυναῖκα αὐτοῦ. καὶ οὐκ ἐγίνωσκεν αὐτὴν ἕως οὗ ἔτεκεν τὸν υἱὸν
αὐτῆς τὸν πρωτότοκον καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἰησοῦν.

2 τοῦ δὲ ἰησοῦ γεννηθέντος ἐν βηθλέεμ τῆς ἰουδαίας ἐν ἡμέραις ἡρῴ-
δου τοῦ βασιλέως ἰδού μάγοι ἀπὸ ἀνατολῶν παρεγένοντο εἰς ἱεροσό-
2 λυμα. λέγοντες ποῦ ἐστιν ὁ τεχθεὶς βασιλεὺς τῶν ἰουδαίων εἴδομεν
γὰρ αὐτοῦ τὸν ἀστέρα ἐν τῇ ἀνατολῇ καὶ ἤλθομεν προσκυνῆσαι αὐτῷ.
3* ἀκούσας δὲ ἡρῴδης ὁ βασιλεὺς ἐταράχθη καὶ πᾶσα ἱεροσόλυμα μετ'
4 αὐτοῦ. καὶ συναγαγὼν πάντας τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ γραμματεῖς τοῦ λαοῦ
5* ἐπυνθάνετο παρ' αὐτῶν ποῦ ὁ χριστὸς γεννᾶται. οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ ἐν
6 βηθλέεμ τῆς ἰουδαίας οὕτως γὰρ γέγραπται διὰ τοῦ προφήτου. καὶ

---

v.17 πασαι ουν αι γενεαι απο αβρααμ εως δαυιδ[𝔐,V] δαβιδ[T,K] γενεαι δεκατεσσαρες και απο δαυιδ[𝔐,V] δαβιδ[T,K] εως της μετοικεσιας βαβυλωνος γενεαι δεκατεσσαρες και απο της μετοικεσιας βαβυλωνος εως του χριστου γενεαι δεκατεσσαρες. **v.18** του δε ιησου χριστου η γενεσις[V] γεννησις[T,𝔐,K] ουτως ην μνηστευθεισης γαρ[T,𝔐,K] της μητρος αυτου μαριας τω ιωσηφ πριν η συνελθειν αυτους ευρεθη εν γαστρι εχουσα εκ πνευματος αγιου. **v.19** ιωσηφ δε ο ανηρ αυτης δικαιος ων και μη θελων αυτην δειγματισαι[V] παραδειγματισαι[T,𝔐,K] εβουληθη λαθρα απολυσαι αυτην. **v.20** ταυτα δε αυτου ενθυμηθεντος ιδου αγγελος κυριου κατ οναρ εφανη αυτω λεγων ιωσηφ υιος δαυιδ[𝔐,V] δαβιδ[T,K] μη φοβηθης παραλαβειν μαριαν[V] μαριαμ[T,𝔐,K] την γυναικα σου το γαρ εν αυτη γεννηθεν εκ πνευματος εστιν αγιου. **v.22** τουτο δε ολον γεγονεν ινα πληρωθη το ρηθεν υπο του[T,𝔐,K] κυριου δια του προφητου λεγοντος. **v.24** εγερθεις[V] διεγερθεις[T,𝔐,K] δε ο ιωσηφ απο του υπνου εποιησεν ως προσεταξεν αυτω ο αγγελος κυριου και παρελαβεν την γυναικα αυτου. **v.25** και ουκ εγινωσκεν αυτην εως ου ετεκεν τον[T,𝔐,K] υιον αυτης[T,𝔐,K] τον[T,𝔐,K] πρωτοτοκον[T,𝔐,K] και εκαλεσεν το ονομα αυτου ιησουν. **2** **v.3** ακουσας δε ηρωδης[T,𝔐,K] ο βασιλευς ηρωδης[V] εταραχθη και πασα ιεροσολυμα μετ αυτου. **v.5** οι δε ειπαν[V] ειπον[T,𝔐,K] αυτω εν βηθλεεμ της ιουδαιας ουτως γαρ γεγραπται δια του προφητου.

σύ βηθλέεμ γῆ ἰούδα οὐδαμῶς ἐλαχίστη εἶ ἐν τοῖς ἡγεμόσιν ἰούδα ἐκ
σοῦ γὰρ ἐξελεύσεται ἡγούμενος ὅστις ποιμανεῖ τὸν λαόν μου τὸν ἰσ-
ραήλ. τότε ἡρῴδης λάθρᾳ καλέσας τοὺς μάγους ἠκρίβωσεν παρ’ αὐτῶν 7
τὸν χρόνον τοῦ φαινομένου ἀστέρος. καὶ πέμψας αὐτοὺς εἰς βηθλέεμ 8*
εἶπεν πορευθέντες ἀκριβῶς ἐξετάσατε περὶ τοῦ παιδίου ἐπὰν δὲ εὕρητε
ἀπαγγείλατέ μοι ὅπως κἀγὼ ἐλθὼν προσκυνήσω αὐτῷ. οἱ δὲ ἀκούσαν- 9*
τες τοῦ βασιλέως ἐπορεύθησαν καὶ ἰδού ὁ ἀστὴρ ὃν εἶδον ἐν τῇ ἀνατολῇ
προῆγεν αὐτοὺς ἕως ἐλθὼν ἔστη ἐπάνω οὗ ἦν τὸ παιδίον. ἰδόντες δὲ τὸν 10
ἀστέρα ἐχάρησαν χαρὰν μεγάλην σφόδρα. καὶ ἐλθόντες εἰς τὴν οἰκίαν 11*
εὗρον τὸ παιδίον μετὰ μαρίας τῆς μητρὸς αὐτοῦ καὶ πεσόντες προσεκύ-
νησαν αὐτῷ καὶ ἀνοίξαντες τοὺς θησαυροὺς αὐτῶν προσήνεγκαν αὐτῷ
δῶρα χρυσὸν καὶ λίβανον καὶ σμύρναν. καὶ χρηματισθέντες κατ’ ὄναρ 12
μὴ ἀνακάμψαι πρὸς ἡρῴδην δι’ ἄλλης ὁδοῦ ἀνεχώρησαν εἰς τὴν χώραν
αὐτῶν. ἀναχωρησάντων δὲ αὐτῶν ἰδού ἄγγελος κυρίου φαίνεται κατ’ 13
ὄναρ τῷ ἰωσὴφ λέγων ἐγερθεὶς παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐ-
τοῦ καὶ φεῦγε εἰς αἴγυπτον καὶ ἴσθι ἐκεῖ ἕως ἂν εἴπω σοι μέλλει γὰρ
ἡρῴδης ζητεῖν τὸ παιδίον τοῦ ἀπολέσαι αὐτό. ὁ δὲ ἐγερθεὶς παρέλαβεν 14
τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ νυκτὸς καὶ ἀνεχώρησεν εἰς αἴγυπτον.
καὶ ἦν ἐκεῖ ἕως τῆς τελευτῆς ἡρῴδου ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ τοῦ 15*
κυρίου διὰ τοῦ προφήτου λέγοντος ἐξ αἰγύπτου ἐκάλεσα τὸν υἱόν μου.
τότε ἡρῴδης ἰδὼν ὅτι ἐνεπαίχθη ὑπὸ τῶν μάγων ἐθυμώθη λίαν καὶ ἀπο- 16*
στείλας ἀνεῖλεν πάντας τοὺς παῖδας τοὺς ἐν βηθλέεμ καὶ ἐν πάσιν τοῖς
ὁρίοις αὐτῆς ἀπὸ διετοῦς καὶ κατωτέρω κατὰ τὸν χρόνον ὃν ἠκρίβωσεν
παρὰ τῶν μάγων. τότε ἐπληρώθη τὸ ῥηθὲν ὑπὸ ἰερεμίου τοῦ προφήτου 17*
λέγοντος. φωνὴ ἐν ῥαμὰ ἠκούσθη θρῆνος καὶ κλαυθμὸς καὶ ὀδυρμὸς 18*
πολύς ῥαχὴλ κλαίουσα τὰ τέκνα αὐτῆς καὶ οὐκ ἤθελεν παρακληθῆ-
ναι ὅτι οὐκ εἰσίν. τελευτήσαντος δὲ τοῦ ἡρῴδου ἰδού ἄγγελος κυρίου 19*

v.8 και πεμψας αυτους εις βηθλεεμ ειπεν πορευθεντες ακριβως$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εξετασατε ακριβως$^{\mathcal{V}}$ περι του παιδιου επαν δε ευρητε απαγγειλατε μοι οπως καγω ελθων προσκυνησω αυτω. **v.9** οι δε ακουσαντες του βασιλεως επορευθησαν και ιδου ο αστηρ ον ειδον εν τη ανατολη προηγεν αυτους εως ελθων εσταθη$^{\mathcal{V}}$ εστη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ επανω ου ην το παιδιον. **v.11** και ελθοντες εις την οικιαν ειδον$^{\mathcal{K},\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ευρον$^{\mathcal{T}}$ το παιδιον μετα μαριας της μητρος αυτου και πεσοντες προσεκυνησαν αυτω και ανοιξαντες τους θησαυρους αυτων προσηνεγκαν αυτω δωρα χρυσον και λιβανον και σμυρναν. **v.15** και ην εκει εως της τελευτης ηρωδου ινα πληρωθη το ρηθεν υπο του$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ κυριου δια του προφητου λεγοντος εξ αιγυπτου εκαλεσα τον υιον μου. **v.16** τοτε ηρωδης ιδων οτι ενεπαιχθη υπο των μαγων εθυμωθη λιαν και αποστειλας ανειλεν παντας τους παιδας τους εν βηθλεεμ και εν πασι$^{\mathcal{V}}$ πασιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τοις οριοις αυτης απο διετους και κατωτερω κατα τον χρονον ον ηκριβωσεν παρα των μαγων. **v.17** τοτε επληρωθη το ρηθεν δια$^{\mathcal{V}}$ υπο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ιερεμιου του προφητου λεγοντος. **v.18** φωνη εν ραμα ηκουσθη θρηνος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ κλαυθμος και οδυρμος πολυς ραχηλ κλαιουσα τα τεκνα αυτης και ουκ ηθελεν παρακληθηναι οτι ουκ εισιν. **v.19** τελευτησαντος δε του ηρωδου ιδου αγγελος κυριου φαινεται$^{\mathcal{V}}$ κατ οναρ φαινεται$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τω ιωσηφ εν αιγυπτω.

20 κατ’ ὄναρ φαίνεται τῷ ἰωσὴφ ἐν αἰγύπτῳ. λέγων ἐγερθεὶς παράλαβε τὸ
παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ πορεύου εἰς γῆν ἰσραήλ τεθνήκασιν
21* γὰρ οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχὴν τοῦ παιδίου. ὁ δὲ ἐγερθεὶς παρέλαβεν τὸ
22* παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ ἦλθεν εἰς γῆν ἰσραήλ. ἀκούσας δὲ
ὅτι ἀρχέλαος βασιλεύει ἐπὶ τῆς ἰουδαίας ἀντὶ ἡρῴδου τοῦ πατρὸς αὐ-
τοῦ ἐφοβήθη ἐκεῖ ἀπελθεῖν χρηματισθεὶς δὲ κατ’ ὄναρ ἀνεχώρησεν εἰς τὰ
23* μέρη τῆς γαλιλαίας. καὶ ἐλθὼν κατῴκησεν εἰς πόλιν λεγομένην ναζαρέτ
ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τῶν προφητῶν ὅτι ναζωραῖος κληθήσεται.

3 ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ἐκείναις παραγίνεται ἰωάννης ὁ βαπτιστὴς κηρύσ-
2* σων ἐν τῇ ἐρήμῳ τῆς ἰουδαίας. καὶ λέγων μετανοεῖτε ἤγγικεν γὰρ ἡ
3* βασιλεία τῶν οὐρανῶν. οὗτος γάρ ἐστιν ὁ ῥηθεὶς ὑπὸ ἠσαΐου τοῦ προ-
φήτου λέγοντος φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν κυρίου
4* εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ. αὐτὸς δὲ ὁ ἰωάννης εἶχεν τὸ ἔνδυμα
αὐτοῦ ἀπὸ τριχῶν καμήλου καὶ ζώνην δερματίνην περὶ τὴν ὀσφὺν αὐ-
5 τοῦ ἡ δὲ τροφὴ αὐτοῦ ἦν ἀκρίδες καὶ μέλι ἄγριον. τότε ἐξεπορεύετο
πρὸς αὐτὸν ἱεροσόλυμα καὶ πᾶσα ἡ ἰουδαία καὶ πᾶσα ἡ περίχωρος τοῦ
6* ἰορδάνου. καὶ ἐβαπτίζοντο ἐν τῷ ἰορδάνῃ ὑπ’ αὐτοῦ ἐξομολογούμενοι
7 τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν. ἰδὼν δὲ πολλοὺς τῶν φαρισαίων καὶ σαδδουκαίων
ἐρχομένους ἐπὶ τὸ βάπτισμα αὐτοῦ εἶπεν αὐτοῖς γεννήματα ἐχιδνῶν τίς
8* ὑπέδειξεν ὑμῖν φυγεῖν ἀπὸ τῆς μελλούσης ὀργῆς. ποιήσατε οὖν καρ-
9 ποὺς ἀξίους τῆς μετανοίας. καὶ μὴ δόξητε λέγειν ἐν ἑαυτοῖς πατέρα
ἔχομεν τὸν ἀβραάμ λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι δύναται ὁ θεὸς ἐκ τῶν λίθων τού-
10* των ἐγεῖραι τέκνα τῷ ἀβραάμ. ἤδη δὲ καὶ ἡ ἀξίνη πρὸς τὴν ῥίζαν τῶν
δένδρων κεῖται πᾶν οὖν δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν ἐκκόπτεται
11* καὶ εἰς πῦρ βάλλεται. ἐγὼ μὲν βαπτίζω ὑμᾶς ἐν ὕδατι εἰς μετάνοιαν
ὁ δὲ ὀπίσω μου ἐρχόμενος ἰσχυρότερός μου ἐστίν οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς

---

v.21 ο δε εγερθεις παρελαβεν το παιδιον και την μητερα αυτου και εισηλθεν[V] ηλθεν[T,𝔐,K] εις γην ισραηλ. **v.22** ακουσας δε οτι αρχελαος βασιλευει επι[T,𝔐,K] της ιουδαιας αντι ηρωδου[T,𝔐,K] του πατρος αυτου ηρωδου[V] εφοβηθη εκει απελθειν χρηματισθεις δε κατ οναρ ανεχωρησεν εις τα μερη της γαλιλαιας. **v.23** και ελθων κατωκησεν εις πολιν λεγομενην ναζαρεθ[K] ναζαρετ[T,𝔐,V] οπως πληρωθη το ρηθεν δια των προφητων οτι ναζωραιος κληθησεται. **3** **v.2** [και][V] και[T,𝔐,K] λεγων μετανοειτε ηγγικεν γαρ η βασιλεια των ουρανων. **v.3** ουτος γαρ εστιν ο ρηθεις δια[V] υπο[T,𝔐,K] ησαιου του προφητου λεγοντος φωνη βοωντος εν τη ερημω ετοιμασατε την οδον κυριου ευθειας ποιειτε τας τριβους αυτου. **v.4** αυτος δε ο ιωαννης ειχεν το ενδυμα αυτου απο τριχων καμηλου και ζωνην δερματινην περι την οσφυν αυτου η δε τροφη αυτου[T,𝔐,K] ην αυτου[V] ακριδες και μελι αγριον. **v.6** και εβαπτιζοντο εν τω ιορδανη ποταμω[V] υπ αυτου εξομολογουμενοι τας αμαρτιας αυτων. **v.8** ποιησατε ουν καρπον[𝔐,V] καρπους[T,K] αξιον[𝔐,V] αξιους[T,K] της μετανοιας. **v.10** ηδη δε και[T,𝔐,K] η αξινη προς την ριζαν των δενδρων κειται παν ουν δενδρον μη ποιουν καρπον καλον εκκοπτεται και εις πυρ βαλλεται. **v.11** εγω μεν βαπτιζω[T,𝔐,K] υμας βαπτιζω[V] εν υδατι εις μετανοιαν ο δε οπισω μου ερχομενος ισχυροτερος μου εστιν ου ουκ ειμι ικανος τα υποδηματα βαστασαι αυτος υμας βαπτισει εν πνευματι αγιω και[T,K,V] πυρι[T,K,V].

τὰ ὑποδήματα βαστάσαι αὐτὸς ὑμᾶς βαπτίσει ἐν πνεύματι ἁγίῳ καὶ πυ-
ρί. οὗ τὸ πτύον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ καὶ διακαθαριεῖ τὴν ἅλωνα αὐτοῦ 12
καὶ συνάξει τὸν σῖτον αὐτοῦ εἰς τὴν ἀποθήκην τὸ δὲ ἄχυρον κατακαύσει
πυρὶ ἀσβέστῳ. τότε παραγίνεται ὁ ἰησοῦς ἀπὸ τῆς γαλιλαίας ἐπὶ τὸν 13
ἰορδάνην πρὸς τὸν ἰωάννην τοῦ βαπτισθῆναι ὑπ’ αὐτοῦ. ὁ δὲ ἰωάννης 14
διεκώλυεν αὐτὸν λέγων ἐγὼ χρείαν ἔχω ὑπὸ σοῦ βαπτισθῆναι καὶ σὺ
ἔρχῃ πρός με. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἰησοῦς εἶπεν πρὸς αὐτόν ἄφες ἄρτι οὕ- 15
τως γὰρ πρέπον ἐστὶν ἡμῖν πληρῶσαι πᾶσαν δικαιοσύνην τότε ἀφίησιν
αὐτόν. καὶ βαπτισθεὶς ὁ ἰησοῦς ἀνέβη εὐθὺς ἀπὸ τοῦ ὕδατος καὶ ἰδού 16*
ἀνεῴχθησαν αὐτῷ οἱ οὐρανοί καὶ εἶδεν τὸ πνεῦμα τοῦ θεοῦ καταβαῖ-
νον ὡσεὶ περιστερὰν καὶ ἐρχόμενον ἐπ’ αὐτόν. καὶ ἰδού φωνὴ ἐκ τῶν 17
οὐρανῶν λέγουσα οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός ἐν ᾧ εὐδόκησα.

τότε ὁ ἰησοῦς ἀνήχθη εἰς τὴν ἔρημον ὑπὸ τοῦ πνεύματος πειρασθῆναι **4**
ὑπὸ τοῦ διαβόλου. καὶ νηστεύσας ἡμέρας τεσσαράκοντα καὶ νύκτας 2*
τεσσαράκοντα ὕστερον ἐπείνασεν. καὶ προσελθὼν αὐτῷ ὁ πειράζων εἶ- 3*
πεν εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ εἰπὲ ἵνα οἱ λίθοι οὗτοι ἄρτοι γένωνται. ὁ δὲ 4*
ἀποκριθεὶς εἶπεν γέγραπται οὐκ ἐπ’ ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ἄνθρωπος ἀλλ’
ἐπὶ παντὶ ῥήματι ἐκπορευομένῳ διὰ στόματος θεοῦ. τότε παραλαμβάνει 5*
αὐτὸν ὁ διάβολος εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν καὶ ἵστησιν αὐτὸν ἐπὶ τὸ πτερύγιον
τοῦ ἱεροῦ. καὶ λέγει αὐτῷ εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ βάλε σεαυτὸν κάτω γέ- 6
γραπται γὰρ ὅτι τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σοῦ καὶ ἐπὶ χειρῶν
ἀροῦσίν σε μήποτε προσκόψῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα σου. ἔφη αὐτῷ ὁ 7
ἰησοῦς πάλιν γέγραπται οὐκ ἐκπειράσεις κύριον τὸν θεόν σου. πάλιν 8
παραλαμβάνει αὐτὸν ὁ διάβολος εἰς ὄρος ὑψηλὸν λίαν καὶ δείκνυσιν
αὐτῷ πάσας τὰς βασιλείας τοῦ κόσμου καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν. καὶ λέγει 9*
αὐτῷ ταῦτα πάντα σοι δώσω ἐὰν πεσὼν προσκυνήσῃς μοι. τότε λέγει 10*
αὐτῷ ὁ ἰησοῦς ὕπαγε σατανᾶ γέγραπται γάρ κύριον τὸν θεόν σου προ-
σκυνήσεις καὶ αὐτῷ μόνῳ λατρεύσεις. τότε ἀφίησιν αὐτὸν ὁ διάβολος 11
καὶ ἰδού ἄγγελοι προσῆλθον καὶ διηκόνουν αὐτῷ. ἀκούσας δὲ ὁ ἰησοῦς 12*

---

v.16 και[T,M,K] βαπτισθεις δε[V] ο ιησους ανεβη[T,M,K] ευθυς ανεβη[V] απο του υδατος και ιδου ηνεωχθησαν[V] ανεωχθησαν[T,M,K] [αυτω][V] αυτω[T,M,K] οι ουρανοι και ειδεν [το][V] το[T,M,K] πνευμα [του][V] του[T,M,K] θεου καταβαινον ωσει περιστεραν [και][V] και[T,M,K] ερχομενον επ αυτον. **4** **v.2** και νηστευσας ημερας τεσσερακοντα[V] τεσσαρακοντα[T,M,K] και νυκτας τεσσερακοντα[V] τεσσαρακοντα[T,M,K] υστερον επεινασεν. **v.3** και προσελθων αυτω[T,M,K] ο πειραζων ειπεν αυτω[V] ει υιος ει του θεου ειπε ινα οι λιθοι ουτοι αρτοι γενωνται. **v.4** ο δε αποκριθεις ειπεν γεγραπται ουκ επ αρτω μονω ζησεται ο[V] ανθρωπος αλλ επι παντι ρηματι εκπορευομενω δια στοματος θεου. **v.5** τοτε παραλαμβανει αυτον ο διαβολος εις την αγιαν πολιν και εστησεν[V] ιστησιν[T,M,K] αυτον επι το πτερυγιον του ιερου. **v.9** και ειπεν[V] λεγει[T,M,K] αυτω ταυτα παντα[T,M,K] σοι παντα[V] δωσω εαν πεσων προσκυνησης μοι. **v.10** τοτε λεγει αυτω ο ιησους υπαγε οπισω[M] μου[M] σατανα γεγραπται γαρ κυριον τον θεον σου προσκυνησεις και αυτω μονω λατρευσεις.

13* ὅτι ἰωάννης παρεδόθη ἀνεχώρησεν εἰς τὴν γαλιλαίαν. καὶ καταλιπὼν
τὴν ναζαρὲτ ἐλθὼν κατῴκησεν εἰς καπερναοὺμ τὴν παραθαλασσίαν ἐν
14 ὁρίοις ζαβουλὼν καὶ νεφθαλείμ. ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ ἠσαΐου τοῦ
15* προφήτου λέγοντος. γῆ ζαβουλὼν καὶ γῆ νεφθαλείμ ὁδὸν θαλάσσης
16* πέραν τοῦ ἰορδάνου γαλιλαία τῶν ἐθνῶν. ὁ λαὸς ὁ καθήμενος ἐν σκό-
τει εἶδε φῶς μέγα καὶ τοῖς καθημένοις ἐν χώρᾳ καὶ σκιᾷ θανάτου φῶς
17 ἀνέτειλεν αὐτοῖς. ἀπὸ τότε ἤρξατο ὁ ἰησοῦς κηρύσσειν καὶ λέγειν με-
18* τανοεῖτε ἤγγικεν γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. περιπατῶν δὲ ὁ ἰησοῦς
παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς γαλιλαίας εἶδεν δύο ἀδελφούς σίμωνα τὸν λεγό-
μενον πέτρον καὶ ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ βάλλοντας ἀμφίβληστρον
19 εἰς τὴν θάλασσαν ἦσαν γὰρ ἁλιεῖς. καὶ λέγει αὐτοῖς δεῦτε ὀπίσω μου
20 καὶ ποιήσω ὑμᾶς ἁλιεῖς ἀνθρώπων. οἱ δὲ εὐθέως ἀφέντες τὰ δίκτυα
21 ἠκολούθησαν αὐτῷ. καὶ προβὰς ἐκεῖθεν εἶδεν ἄλλους δύο ἀδελφούς
ἰάκωβον τὸν τοῦ ζεβεδαίου καὶ ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἐν τῷ πλοίῳ
μετὰ ζεβεδαίου τοῦ πατρὸς αὐτῶν καταρτίζοντας τὰ δίκτυα αὐτῶν καὶ
22 ἐκάλεσεν αὐτούς. οἱ δὲ εὐθέως ἀφέντες τὸ πλοῖον καὶ τὸν πατέρα αὐ-
23* τῶν ἠκολούθησαν αὐτῷ. καὶ περιῆγεν ὅλην τὴν γαλιλαίαν ὁ ἰησοῦς
διδάσκων ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν καὶ κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον τῆς
βασιλείας καὶ θεραπεύων πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν ἐν τῷ λαῷ.
24* καὶ ἀπῆλθεν ἡ ἀκοὴ αὐτοῦ εἰς ὅλην τὴν συρίαν καὶ προσήνεγκαν αὐτῷ
πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας ποικίλαις νόσοις καὶ βασάνοις συνεχομέ-
νους καὶ δαιμονιζομένους καὶ σεληνιαζομένους καὶ παραλυτικούς καὶ
25 ἐθεράπευσεν αὐτούς. καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοὶ ἀπὸ τῆς γα-
λιλαίας καὶ δεκαπόλεως καὶ ἱεροσολύμων καὶ ἰουδαίας καὶ πέραν τοῦ
ἰορδάνου.

5* ἰδὼν δὲ τοὺς ὄχλους ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος καὶ καθίσαντος αὐτοῦ προ-

v.12 ακουσας δε ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ιησους$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ οτι ιωαννης παρεδοθη ανεχωρησεν εις την γαλιλαιαν. **v.13** και καταλιπων την ναζαρα$^{\mathcal{V}}$ ναζαρεθ$^{\mathcal{K}}$ ναζαρετ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M}}$ ελθων κατωκησεν εις καφαρναουμ$^{\mathcal{V}}$ καπερναουμ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ την παραθαλασσιαν εν οριοις ζαβουλων και νεφθαλιμ$^{\mathcal{V}}$ νεφθαλειμ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.15** γη ζαβουλων και γη νεφθαλιμ$^{\mathcal{V}}$ νεφθαλειμ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ οδον θαλασσης περαν του ιορδανου γαλιλαια των εθνων. **v.16** ο λαος ο καθημενος εν σκοτει ειδεν$^{\mathfrak{M}}$ ειδε$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ φως ειδεν$^{\mathcal{V}}$ μεγα και τοις καθημενοις εν χωρα και σκια θανατου φως ανετειλεν αυτοις. **v.18** περιπατων δε ο$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ιησους$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ παρα την θαλασσαν της γαλιλαιας ειδεν δυο αδελφους σιμωνα τον λεγομενον πετρον και ανδρεαν τον αδελφον αυτου βαλλοντας αμφιβληστρον εις την θαλασσαν ησαν γαρ αλιεις. **v.23** και περιηγεν εν$^{\mathcal{V}}$ ολη$^{\mathcal{V}}$ τη$^{\mathcal{V}}$ γαλιλαια$^{\mathcal{V}}$ ολην$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ την$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ γαλιλαιαν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ιησους$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ διδασκων εν ταις συναγωγαις αυτων και κηρυσσων το ευαγγελιον της βασιλειας και θεραπευων πασαν νοσον και πασαν μαλακιαν εν τω λαω. **v.24** και απηλθεν η ακοη αυτου εις ολην την συριαν και προσηνεγκαν αυτω παντας τους κακως εχοντας ποικιλαις νοσοις και βασανοις συνεχομενους [και]$^{\mathcal{V}}$ και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δαιμονιζομενους και σεληνιαζομενους και παραλυτικους και εθεραπευσεν αυτους. **5**

σῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ ἐδίδα- 2
σκεν αὐτοὺς λέγων. μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι ὅτι αὐτῶν ἐστιν 3
ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. μακάριοι οἱ πενθοῦντες ὅτι αὐτοὶ παρακλη- 4
θήσονται. μακάριοι οἱ πραεῖς ὅτι αὐτοὶ κληρονομήσουσιν τὴν γῆν. 5
μακάριοι οἱ πεινῶντες καὶ διψῶντες τὴν δικαιοσύνην ὅτι αὐτοὶ χορτα- 6
σθήσονται. μακάριοι οἱ ἐλεήμονες ὅτι αὐτοὶ ἐλεηθήσονται. μακάριοι 7, 8
οἱ καθαροὶ τῇ καρδίᾳ ὅτι αὐτοὶ τὸν θεὸν ὄψονται. μακάριοι οἱ εἰρηνο- 9
ποιοί ὅτι αὐτοὶ υἱοὶ θεοῦ κληθήσονται. μακάριοι οἱ δεδιωγμένοι ἕνεκεν 10
δικαιοσύνης ὅτι αὐτῶν ἐστιν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. μακάριοί ἐστε 11*
ὅταν ὀνειδίσωσιν ὑμᾶς καὶ διώξωσιν καὶ εἴπωσιν πᾶν πονηρὸν ῥῆμα καθ’
ὑμῶν ψευδόμενοι ἕνεκεν ἐμοῦ. χαίρετε καὶ ἀγαλλιᾶσθε ὅτι ὁ μισθὸς 12
ὑμῶν πολὺς ἐν τοῖς οὐρανοῖς οὕτως γὰρ ἐδίωξαν τοὺς προφήτας τοὺς
πρὸ ὑμῶν. ὑμεῖς ἐστε τὸ ἅλας τῆς γῆς ἐὰν δὲ τὸ ἅλας μωρανθῇ ἐν τίνι 13*
ἁλισθήσεται εἰς οὐδὲν ἰσχύει ἔτι εἰ μὴ βληθῆναι ἔξω καὶ καταπατεῖσθαι
ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων. ὑμεῖς ἐστε τὸ φῶς τοῦ κόσμου οὐ δύναται πόλις 14
κρυβῆναι ἐπάνω ὄρους κειμένη. οὐδὲ καίουσιν λύχνον καὶ τιθέασιν 15
αὐτὸν ὑπὸ τὸν μόδιον ἀλλ’ ἐπὶ τὴν λυχνίαν καὶ λάμπει πᾶσιν τοῖς ἐν τῇ
οἰκίᾳ. οὕτως λαμψάτω τὸ φῶς ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων ὅπως 16
ἴδωσιν ὑμῶν τὰ καλὰ ἔργα καὶ δοξάσωσιν τὸν πατέρα ὑμῶν τὸν ἐν τοῖς
οὐρανοῖς. μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον καταλῦσαι τὸν νόμον ἢ τοὺς προφή- 17
τας οὐκ ἦλθον καταλῦσαι ἀλλὰ πληρῶσαι. ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν ἕως 18
ἂν παρέλθῃ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ ἰῶτα ἓν ἢ μία κεραία οὐ μὴ παρέλθῃ
ἀπὸ τοῦ νόμου ἕως ἂν πάντα γένηται. ὃς ἐὰν οὖν λύσῃ μίαν τῶν ἐντο- 19
λῶν τούτων τῶν ἐλαχίστων καὶ διδάξῃ οὕτως τοὺς ἀνθρώπους ἐλάχιστος
κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν ὃς δ’ ἂν ποιήσῃ καὶ διδάξῃ
οὗτος μέγας κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν. λέγω γὰρ ὑμῖν 20*
ὅτι ἐὰν μὴ περισσεύσῃ ἡ δικαιοσύνη ὑμῶν πλεῖον τῶν γραμματέων καὶ
φαρισαίων οὐ μὴ εἰσέλθητε εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. ἠκούσατε 21
ὅτι ἐρρέθη τοῖς ἀρχαίοις οὐ φονεύσεις ὃς δ’ ἂν φονεύσῃ ἔνοχος ἔσται τῇ
κρίσει. ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι πᾶς ὁ ὀργιζόμενος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ εἰκῇ 22*

v.1 ιδων δε τους οχλους ανεβη εις το ορος και καθισαντος αυτου προσηλθαν[V] προσηλθον[T,𝔐,K] αυτω οι μαθηται αυτου. **v.11** μακαριοι εστε οταν ονειδισωσιν υμας και διωξωσιν και ειπωσιν παν πονηρον ρημα[T,𝔐,K] καθ υμων [ψευδομενοι][V] ψευδομενοι[T,𝔐,K] ενεκεν εμου. **v.13** υμεις εστε το αλας της γης εαν δε το αλας μωρανθη εν τινι αλισθησεται εις ουδεν ισχυει ετι ει μη βληθεν[V] βληθηναι[T,𝔐,K] εξω και[T,𝔐,K] καταπατεισθαι υπο των ανθρωπων. **v.20** λεγω γαρ υμιν οτι εαν μη περισσευση υμων[V] η δικαιοσυνη υμων[T,𝔐,K] πλειον των γραμματεων και φαρισαιων ου μη εισελθητε εις την βασιλειαν των ουρανων. **v.22** εγω δε λεγω υμιν οτι πας ο οργιζομενος τω αδελφω αυτου εικη[T,𝔐,K] ενοχος εσται τη κρισει ος δ αν ειπη τω αδελφω αυτου ρακα ενοχος εσται τω συνεδριω ος δ αν ειπη μωρε ενοχος εσται εις την γεενναν του πυρος.

ἔνοχος ἔσται τῇ κρίσει ὃς δ' ἂν εἴπῃ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ῥακά ἔνοχος ἔσται
τῷ συνεδρίῳ ὃς δ' ἂν εἴπῃ μωρέ ἔνοχος ἔσται εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρός.
23* ἐὰν οὖν προσφέρῃς τὸ δῶρόν σου ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κἀκεῖ μνησθῇς
24 ὅτι ὁ ἀδελφός σου ἔχει τι κατὰ σοῦ. ἄφες ἐκεῖ τὸ δῶρόν σου ἔμπροσθεν
τοῦ θυσιαστηρίου καὶ ὕπαγε πρῶτον διαλλάγηθι τῷ ἀδελφῷ σου καὶ τότε
25* ἐλθὼν πρόσφερε τὸ δῶρόν σου. ἴσθι εὐνοῶν τῷ ἀντιδίκῳ σου ταχὺ ἕως
ὅτου εἶ ἐν τῇ ὁδῷ μετ' αὐτοῦ μήποτέ σε παραδῷ ὁ ἀντίδικος τῷ κριτῇ
26 καὶ ὁ κριτὴς σε παραδῷ τῷ ὑπηρέτῃ καὶ εἰς φυλακὴν βληθήσῃ. ἀμὴν
λέγω σοι οὐ μὴ ἐξέλθῃς ἐκεῖθεν ἕως ἂν ἀποδῷς τὸν ἔσχατον κοδράντην.
27*, 28* ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη τοῖς ἀρχαίοις οὐ μοιχεύσεις. ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι
πᾶς ὁ βλέπων γυναῖκα πρὸς τὸ ἐπιθυμῆσαι αὐτῆς ἤδη ἐμοίχευσεν αὐτὴν
29 ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ. εἰ δὲ ὁ ὀφθαλμός σου ὁ δεξιὸς σκανδαλίζει σε ἔξελε
αὐτὸν καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ συμφέρει γάρ σοι ἵνα ἀπόληται ἓν τῶν μελῶν
30* σου καὶ μὴ ὅλον τὸ σῶμά σου βληθῇ εἰς γέενναν. καὶ εἰ ἡ δεξιά σου χεὶρ
σκανδαλίζει σε ἔκκοψον αὐτὴν καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ συμφέρει γάρ σοι ἵνα
ἀπόληται ἓν τῶν μελῶν σου καὶ μὴ ὅλον τὸ σῶμά σου βληθῇ εἰς γέενναν.
31* ἐρρέθη δέ ὅτι ὃς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ δότω αὐτῇ ἀποστάσιον.
32* ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι ὃς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ παρεκτὸς λό-
γου πορνείας ποιεῖ αὐτὴν μοιχᾶσθαι καὶ ὃς ἐὰν ἀπολελυμένην γαμήσῃ
33 μοιχᾶται. πάλιν ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη τοῖς ἀρχαίοις οὐκ ἐπιορκήσεις
34 ἀποδώσεις δὲ τῷ κυρίῳ τοὺς ὅρκους σου. ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν μὴ ὀμόσαι
35 ὅλως μήτε ἐν τῷ οὐρανῷ ὅτι θρόνος ἐστὶν τοῦ θεοῦ. μήτε ἐν τῇ γῇ ὅτι
ὑποπόδιόν ἐστιν τῶν ποδῶν αὐτοῦ μήτε εἰς ἱεροσόλυμα ὅτι πόλις ἐστὶν
36* τοῦ μεγάλου βασιλέως. μήτε ἐν τῇ κεφαλῇ σου ὀμόσῃς ὅτι οὐ δύνασαι
37 μίαν τρίχα λευκὴν ἢ μέλαιναν ποιῆσαι. ἔστω δὲ ὁ λόγος ὑμῶν ναὶ ναί οὒ
38 οὔ τὸ δὲ περισσὸν τούτων ἐκ τοῦ πονηροῦ ἐστιν. ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη
39* ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ καὶ ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος. ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν

---

v.23 εαν ουν προσφερης το δωρον σου επι το θυσιαστηριον και[𝔐] εκει[𝔐] κακει[𝒯,𝒦,𝒱] μνησθης οτι ο αδελφος σου εχει τι κατα σου. **v.25** ισθι ευνοων τω αντιδικω σου ταχυ εως οτου ει μετ[𝒱] αυτου[𝒱] εν τη οδω μετ[𝒯,𝔐,𝒦] αυτου[𝒯,𝔐,𝒦] μηποτε σε παραδω ο αντιδικος τω κριτη και ο κριτης σε[𝒯,𝔐,𝒦] παραδω[𝒯,𝔐,𝒦] τω υπηρετη και εις φυλακην βληθηση. **v.27** ηκουσατε οτι ερρεθη τοις[𝒯,𝒦] αρχαιοις[𝒯,𝒦] ου μοιχευσεις. **v.28** εγω δε λεγω υμιν οτι πας ο βλεπων γυναικα προς το επιθυμησαι αυτην[𝔐,𝒱] αυτης[𝒯,𝒦] ηδη εμοιχευσεν αυτην εν τη καρδια αυτου. **v.30** και ει η δεξια σου χειρ σκανδαλιζει σε εκκοψον αυτην και βαλε απο σου συμφερει γαρ σοι ινα αποληται εν των μελων σου και μη ολον το σωμα σου βληθη[𝒯,𝔐,𝒦] εις γεενναν απελθη[𝒱]. **v.31** ερρεθη δε οτι[𝒯,𝔐,𝒦] ος αν απολυση την γυναικα αυτου δοτω αυτη αποστασιον. **v.32** εγω δε λεγω υμιν οτι πας[𝒱] ος[𝒯,𝔐,𝒦] ο[𝒱] αν[𝒯,𝔐,𝒦] απολυων[𝒱] απολυση[𝒯,𝔐,𝒦] την γυναικα αυτου παρεκτος λογου πορνειας ποιει αυτην μοιχευθηναι[𝒱] μοιχασθαι[𝒯,𝔐,𝒦] και ος εαν απολελυμενην γαμηση μοιχαται. **v.36** μητε εν τη κεφαλη σου ομοσης οτι ου δυνασαι μιαν τριχα λευκην ποιησαι[𝒱] η μελαιναν ποιησαι[𝒯,𝔐,𝒦]. **v.39** εγω δε λεγω υμιν μη αντιστηναι τω πονηρω αλλ οστις σε ραπιζει[𝒱] ραπισει[𝒯,𝔐,𝒦] εις[𝒱] επι[𝒯,𝔐,𝒦] την δεξιαν [σου][𝔐] σου[𝒯,𝒦] σιαγονα [σου][𝒱] στρεψον αυτω και την αλλην.

μὴ ἀντιστῆναι τῷ πονηρῷ ἀλλ’ ὅστις σε ῥαπίσει ἐπὶ τὴν δεξιὰν σου σια-
γόνα στρέψον αὐτῷ καὶ τὴν ἄλλην. καὶ τῷ θέλοντί σοι κριθῆναι καὶ τὸν 40
χιτῶνά σου λαβεῖν ἄφες αὐτῷ καὶ τὸ ἱμάτιον. καὶ ὅστις σε ἀγγαρεύσει 41
μίλιον ἓν ὕπαγε μετ’ αὐτοῦ δύο. τῷ αἰτοῦντί σε δίδου καὶ τὸν θέλοντα 42*
ἀπὸ σοῦ δανείσασθαι μὴ ἀποστραφῇς. ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη ἀγαπή- 43
σεις τὸν πλησίον σου καὶ μισήσεις τὸν ἐχθρόν σου. ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν 44*
ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν εὐλογεῖτε τοὺς καταρωμένους ὑμᾶς καλῶς
ποιεῖτε τοὺς μισοῦντας ὑμᾶς καὶ προσεύχεσθε ὑπὲρ τῶν ἐπηρεαζόντων
ὑμᾶς καὶ διωκόντων ὑμᾶς. ὅπως γένησθε υἱοὶ τοῦ πατρὸς ὑμῶν τοῦ ἐν 45*
οὐρανοῖς ὅτι τὸν ἥλιον αὐτοῦ ἀνατέλλει ἐπὶ πονηροὺς καὶ ἀγαθοὺς καὶ
βρέχει ἐπὶ δικαίους καὶ ἀδίκους. ἐὰν γὰρ ἀγαπήσητε τοὺς ἀγαπῶντας 46
ὑμᾶς τίνα μισθὸν ἔχετε οὐχὶ καὶ οἱ τελῶναι τὸ αὐτὸ ποιοῦσιν. καὶ ἐὰν 47*
ἀσπάσησθε τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν μόνον τί περισσὸν ποιεῖτε οὐχὶ καὶ οἱ
τελῶναι οὕτως ποιοῦσιν. ἔσεσθε οὖν ὑμεῖς τέλειοι ὥσπερ ὁ πατὴρ ὑμῶν 48*
ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς τέλειός ἐστιν.

προσέχετε τὴν ἐλεημοσύνην ὑμῶν μὴ ποιεῖν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώ- **6***
πων πρὸς τὸ θεαθῆναι αὐτοῖς εἰ δὲ μήγε μισθὸν οὐκ ἔχετε παρὰ τῷ πατρὶ
ὑμῶν τῷ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. ὅταν οὖν ποιῇς ἐλεημοσύνην μὴ σαλπίσῃς 2
ἔμπροσθέν σου ὥσπερ οἱ ὑποκριταὶ ποιοῦσιν ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ
ἐν ταῖς ῥύμαις ὅπως δοξασθῶσιν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ἀμὴν λέγω ὑμῖν
ἀπέχουσιν τὸν μισθὸν αὐτῶν. σοῦ δὲ ποιοῦντος ἐλεημοσύνην μὴ γνώτω 3
ἡ ἀριστερά σου τί ποιεῖ ἡ δεξιά σου. ὅπως ᾖ σου ἡ ἐλεημοσύνη ἐν 4*
τῷ κρυπτῷ καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ αὐτὸς ἀποδώσει
σοι ἐν τῷ φανερῷ. καὶ ὅταν προσεύχῃ οὐκ ἔσῃ ὥσπερ οἱ ὑποκριταί 5*
ὅτι φιλοῦσιν ἐν ταῖς συναγωγαῖς καὶ ἐν ταῖς γωνίαις τῶν πλατειῶν ἑστῶ-
τες προσεύχεσθαι ὅπως ἂν φανῶσιν τοῖς ἀνθρώποις ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι

v.42 τω αιτουντι σε δος[V] διδου[T,𝔐,K] και τον θελοντα απο σου δανισασθαι[V] δανεισασθαι[T,𝔐,K] μη αποστραφης. **v.44** εγω δε λεγω υμιν αγαπατε τους εχθρους υμων ευλογειτε[T,𝔐,K] τους[T,𝔐,K] καταρωμενους[T,𝔐,K] υμας[T,𝔐,K] καλως[T,𝔐,K] ποιειτε[T,𝔐,K] τοις[𝔐] τους[T,K] μισουσιν[𝔐] μισουντας[T,K] υμας[T,𝔐,K] και προσευχεσθε υπερ των επηρεαζοντων[T,𝔐,K] υμας[T,𝔐,K] και[T,𝔐,K] διωκοντων υμας. **v.45** οπως γενησθε υιοι του πατρος υμων του εν [τοις][𝔐] ουρανοις οτι τον ηλιον αυτου ανατελλει επι πονηρους και αγαθους και βρεχει επι δικαιους και αδικους. **v.47** και εαν ασπασησθε τους φιλους[𝔐] αδελφους[T,K,V] υμων μονον τι περισσον ποιειτε ουχι και οι εθνικοι[V] το[V] αυτο[V] τελωναι[T,𝔐,K] ουτως[T,𝔐,K] ποιουσιν. **v.48** εσεσθε ουν υμεις τελειοι ως[V] ωσπερ[T,𝔐,K] ο πατηρ υμων ο ουρανιος[V] εν[T,𝔐,K] τοις[T,𝔐,K] ουρανοις[T,𝔐,K] τελειος εστιν. **6** **v.1** προσεχετε [δε][V] την δικαιοσυνην[V] ελεημοσυνην[T,𝔐,K] υμων μη ποιειν εμπροσθεν των ανθρωπων προς το θεαθηναι αυτοις ει δε μη[V] γε[V] μηγε[T,𝔐,K] μισθον ουκ εχετε παρα τω πατρι υμων τω εν τοις ουρανοις. **v.4** οπως η σου η ελεημοσυνη εν τω κρυπτω και ο πατηρ σου ο βλεπων εν τω κρυπτω αυτος[T,𝔐,K] αποδωσει σοι εν[T,𝔐,K] τω[T,𝔐,K] φανερω[T,𝔐,K]. **v.5** και οταν προσευχησθε[V] προσευχη[T,𝔐,K] ουκ εσεσθε[V] εση[T,𝔐,K] ως[V] ωσπερ[T,𝔐,K] οι υποκριται οτι φιλουσιν εν ταις συναγωγαις και εν ταις γωνιαις των πλατειων εστωτες προσευχεσθαι οπως αν[T,𝔐,K] φανωσιν τοις ανθρωποις αμην λεγω υμιν οτι[T,𝔐,K] απεχουσιν τον μισθον αυτων.

6* ἀπέχουσιν τὸν μισθὸν αὐτῶν. σὺ δὲ ὅταν προσεύχῃ εἴσελθε εἰς τὸ ταμιεῖόν σου καὶ κλείσας τὴν θύραν σου πρόσευξαι τῷ πατρί σου τῷ ἐν τῷ κρυπτῷ καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ ἀποδώσει σοι ἐν τῷ φα-
7* νερῷ. προσευχόμενοι δὲ μὴ βαττολογήσητε ὥσπερ οἱ ἐθνικοί δοκοῦσιν
8 γὰρ ὅτι ἐν τῇ πολυλογίᾳ αὐτῶν εἰσακουσθήσονται. μὴ οὖν ὁμοιωθῆτε αὐτοῖς οἶδεν γὰρ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὧν χρείαν ἔχετε πρὸ τοῦ ὑμᾶς αἰτῆσαι
9 αὐτόν. οὕτως οὖν προσεύχεσθε ὑμεῖς πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς
10* ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου. ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου γενηθήτω τὸ θέλημά
11 σου ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς. τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δὸς
12* ἡμῖν σήμερον. καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίε-
13* μεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν. καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν ἀλλὰ ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ ὅτι σοῦ ἐστιν ἡ βασιλεία καὶ ἡ δύναμις
14 καὶ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας ἀμήν. ἐὰν γὰρ ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ
15* παραπτώματα αὐτῶν ἀφήσει καὶ ὑμῖν ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος. ἐὰν δὲ μὴ ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν οὐδὲ ὁ πατὴρ ὑμῶν
16* ἀφήσει τὰ παραπτώματα ὑμῶν. ὅταν δὲ νηστεύητε μὴ γίνεσθε ὥσπερ οἱ ὑποκριταὶ σκυθρωποί ἀφανίζουσιν γὰρ τὰ πρόσωπα αὐτῶν ὅπως φανῶσιν τοῖς ἀνθρώποις νηστεύοντες ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἀπέχουσιν τὸν
17 μισθὸν αὐτῶν. σὺ δὲ νηστεύων ἄλειψαί σου τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ πρό-
18* σωπόν σου νίψαι. ὅπως μὴ φανῇς τοῖς ἀνθρώποις νηστεύων ἀλλὰ τῷ πατρί σου τῷ ἐν τῷ κρυπτῷ καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ
19 ἀποδώσει σοι ἐν τῷ φανερῷ. μὴ θησαυρίζετε ὑμῖν θησαυροὺς ἐπὶ τῆς γῆς ὅπου σὴς καὶ βρῶσις ἀφανίζει καὶ ὅπου κλέπται διορύσσουσιν καὶ
20 κλέπτουσιν. θησαυρίζετε δὲ ὑμῖν θησαυροὺς ἐν οὐρανῷ ὅπου οὔτε σὴς οὔτε βρῶσις ἀφανίζει καὶ ὅπου κλέπται οὐ διορύσσουσιν οὐδὲ κλέπτου-
21*, 22* σιν. ὅπου γάρ ἐστιν ὁ θησαυρὸς ὑμῶν ἐκεῖ ἔσται καὶ ἡ καρδία ὑμῶν. ὁ

---

v.6 συ δε οταν προσευχη εισελθε εις το ταμειον[V] ταμιειον[T,𝔐,K] σου και κλεισας την θυραν σου προσευξαι τω πατρι σου τω εν τω κρυπτω και ο πατηρ σου ο βλεπων εν τω κρυπτω αποδωσει σοι εν[T,𝔐,K] τω[T,𝔐,K] φανερω[T,𝔐,K]. **v.7** προσευχομενοι δε μη βατταλογησητε[V] βαττολογησητε[T,𝔐,K] ωσπερ οι εθνικοι δοκουσιν γαρ οτι εν τη πολυλογια αυτων εισακουσθησονται. **v.10** ελθετω η βασιλεια σου γενηθητω το θελημα σου ως εν ουρανω και επι της[T,𝔐,K] γης. **v.12** και αφες ημιν τα οφειληματα ημων ως και ημεις αφηκαμεν[V] αφιεμεν[T,𝔐,K] τοις οφειλεταις ημων. **v.13** και μη εισενεγκης ημας εις πειρασμον αλλα ρυσαι ημας απο του πονηρου οτι[T,𝔐,K] σου[T,𝔐,K] εστιν[T,𝔐,K] η[T,𝔐,K] βασιλεια[T,𝔐,K] και[T,𝔐,K] η[T,𝔐,K] δυναμις[T,𝔐,K] και[T,𝔐,K] η[T,𝔐,K] δοξα[T,𝔐,K] εις[T,𝔐,K] τους[T,𝔐,K] αιωνας[T,𝔐,K] αμην[T,𝔐,K]. **v.15** εαν δε μη αφητε τοις ανθρωποις τα[T,𝔐,K] παραπτωματα[T,𝔐,K] αυτων[T,𝔐,K] ουδε ο πατηρ υμων αφησει τα παραπτωματα υμων. **v.16** οταν δε νηστευητε μη γινεσθε ως[V] ωσπερ[T,𝔐,K] οι υποκριται σκυθρωποι αφανιζουσιν γαρ τα προσωπα αυτων οπως φανωσιν τοις ανθρωποις νηστευοντες αμην λεγω υμιν οτι[T,𝔐,K] απεχουσιν τον μισθον αυτων. **v.18** οπως μη φανης τοις ανθρωποις νηστευων αλλα τω πατρι σου τω εν τω κρυφαιω[V] κρυπτω[T,𝔐,K] και ο πατηρ σου ο βλεπων εν τω κρυφαιω[V] κρυπτω[T,𝔐,K] αποδωσει σοι εν[T,K] τω[T,K] φανερω[T,K]. **v.21** οπου γαρ εστιν ο θησαυρος σου[V] υμων[T,𝔐,K] εκει εσται και η καρδια σου[V] υμων[T,𝔐,K].

λύχνος τοῦ σώματός ἐστιν ὁ ὀφθαλμός ἐὰν οὖν ὁ ὀφθαλμός σου ἁπλοῦς
ᾖ ὅλον τὸ σῶμά σου φωτεινὸν ἔσται. ἐὰν δὲ ὁ ὀφθαλμός σου πονηρὸς 23
ᾖ ὅλον τὸ σῶμά σου σκοτεινὸν ἔσται εἰ οὖν τὸ φῶς τὸ ἐν σοὶ σκότος
ἐστίν τὸ σκότος πόσον. οὐδεὶς δύναται δυσὶ κυρίοις δουλεύειν ἢ γὰρ 24*
τὸν ἕνα μισήσει καὶ τὸν ἕτερον ἀγαπήσει ἢ ἑνὸς ἀνθέξεται καὶ τοῦ ἑτέ-
ρου καταφρονήσει οὐ δύνασθε θεῷ δουλεύειν καὶ μαμμωνᾷ. διὰ τοῦτο 25*
λέγω ὑμῖν μὴ μεριμνᾶτε τῇ ψυχῇ ὑμῶν τί φάγητε καὶ τί πίητε μηδὲ τῷ
σώματι ὑμῶν τί ἐνδύσησθε οὐχὶ ἡ ψυχὴ πλεῖόν ἐστιν τῆς τροφῆς καὶ
τὸ σῶμα τοῦ ἐνδύματος. ἐμβλέψατε εἰς τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ ὅτι οὐ 26
σπείρουσιν οὐδὲ θερίζουσιν οὐδὲ συνάγουσιν εἰς ἀποθήκας καὶ ὁ πατὴρ
ὑμῶν ὁ οὐράνιος τρέφει αὐτά οὐχ ὑμεῖς μᾶλλον διαφέρετε αὐτῶν. τίς 27
δὲ ἐξ ὑμῶν μεριμνῶν δύναται προσθεῖναι ἐπὶ τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ πῆχυν
ἕνα. καὶ περὶ ἐνδύματος τί μεριμνᾶτε καταμάθετε τὰ κρίνα τοῦ ἀγροῦ 28*
πῶς αὐξάνει οὐ κοπιᾷ οὐδὲ νήθει. λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι οὐδὲ σολομὼν ἐν 29
πάσῃ τῇ δόξῃ αὐτοῦ περιεβάλετο ὡς ἓν τούτων. εἰ δὲ τὸν χόρτον τοῦ 30
ἀγροῦ σήμερον ὄντα καὶ αὔριον εἰς κλίβανον βαλλόμενον ὁ θεὸς οὕτως
ἀμφιέννυσιν οὐ πολλῷ μᾶλλον ὑμᾶς ὀλιγόπιστοι. μὴ οὖν μεριμνήσητε 31
λέγοντες τί φάγωμεν ἢ τί πίωμεν ἢ τί περιβαλώμεθα. πάντα γὰρ ταῦτα 32*
τὰ ἔθνη ἐπιζητεῖ οἶδεν γὰρ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος ὅτι χρῄζετε τούτων
ἁπάντων. ζητεῖτε δὲ πρῶτον τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ καὶ τὴν δικαιοσύ- 33*
νην αὐτοῦ καὶ ταῦτα πάντα προστεθήσεται ὑμῖν. μὴ οὖν μεριμνήσητε 34*
εἰς τὴν αὔριον ἡ γὰρ αὔριον μεριμνήσει τὰ ἑαυτῆς ἀρκετὸν τῇ ἡμέρᾳ ἡ
κακία αὐτῆς.

μὴ κρίνετε ἵνα μὴ κριθῆτε. ἐν ᾧ γὰρ κρίματι κρίνετε κριθήσεσθε **7**, 2*
καὶ ἐν ᾧ μέτρῳ μετρεῖτε ἀντιμετρηθήσεται ὑμῖν. τί δὲ βλέπεις τὸ κάρ- 3
φος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου τὴν δὲ ἐν τῷ σῷ ὀφθαλμῷ δοκὸν
οὐ κατανοεῖς. ἢ πῶς ἐρεῖς τῷ ἀδελφῷ σου ἄφες ἐκβάλω τὸ κάρφος ἀπὸ 4*

v.22 ο λυχνος του σωματος εστιν ο οφθαλμος εαν ουν η[V] ο οφθαλμος σου απλους η[T,𝔐,K] ολον το σωμα σου φωτεινον εσται. **v.24** ουδεις δυναται δυσι κυριοις δουλευειν η γαρ τον ενα μισησει και τον ετερον αγαπησει η ενος ανθεξεται και του ετερου καταφρονησει ου δυνασθε θεω δουλευειν και μαμωνα[𝔐,V] μαμμωνα[T,K]. **v.25** δια τουτο λεγω υμιν μη μεριμνατε τη ψυχη υμων τι φαγητε [η[V] και[T,𝔐,K] τι πιητε][V] πιητε[T,𝔐,K] μηδε τω σωματι υμων τι ενδυσησθε ουχι η ψυχη πλειον εστιν της τροφης και το σωμα του ενδυματος. **v.28** και περι ενδυματος τι μεριμνατε καταμαθετε τα κρινα του αγρου πως αυξανουσιν[V] αυξανει[T,𝔐,K] ου κοπιωσιν[V] κοπια[T,𝔐,K] ουδε νηθουσιν[V] νηθει[T,𝔐,K]. **v.32** παντα γαρ ταυτα τα εθνη επιζητουσιν[V] επιζητει[T,𝔐,K] οιδεν γαρ ο πατηρ υμων ο ουρανιος οτι χρηζετε τουτων απαντων. **v.33** ζητειτε δε πρωτον την βασιλειαν [του[V] του[T,𝔐,K] θεου][V] θεου[T,𝔐,K] και την δικαιοσυνην αυτου και ταυτα παντα προστεθησεται υμιν. **v.34** μη ουν μεριμνησητε εις την αυριον η γαρ αυριον μεριμνησει τα[T,𝔐,K] εαυτης αρκετον τη ημερα η κακια αυτης. **7** **v.2** εν ω γαρ κριματι κρινετε κριθησεσθε και εν ω μετρω μετρειτε μετρηθησεται[𝔐,V] αντιμετρηθησεται[T,K] υμιν. **v.4** η πως ερεις τω αδελφω σου αφες εκβαλω το καρφος εκ[V] απο[T,𝔐,K] του οφθαλμου σου και ιδου η δοκος εν τω οφθαλμω σου.

5* τοῦ ὀφθαλμοῦ σου καὶ ἰδού ἡ δοκὸς ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σοῦ. ὑποκριτά
ἔκβαλε πρῶτον τὴν δοκὸν ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ σοῦ καὶ τότε διαβλέψεις ἐκ-
6* βαλεῖν τὸ κάρφος ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ τοῦ ἀδελφοῦ σου. μὴ δῶτε τὸ ἅγιον
τοῖς κυσίν μηδὲ βάλητε τοὺς μαργαρίτας ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν χοίρων
μήποτε καταπατήσωσιν αὐτοὺς ἐν τοῖς ποσὶν αὐτῶν καὶ στραφέντες ῥή-
7 ξωσιν ὑμᾶς. αἰτεῖτε καὶ δοθήσεται ὑμῖν ζητεῖτε καὶ εὑρήσετε κρούετε
8 καὶ ἀνοιγήσεται ὑμῖν. πᾶς γὰρ ὁ αἰτῶν λαμβάνει καὶ ὁ ζητῶν εὑρίσκει
9* καὶ τῷ κρούοντι ἀνοιγήσεται. ἢ τίς ἐστιν ἐξ ὑμῶν ἄνθρωπος ὃν ἐὰν
10* αἰτήσῃ ὁ υἱός αὐτοῦ ἄρτον μὴ λίθον ἐπιδώσει αὐτῷ. καὶ ἐὰν ἰχθὺν αἰ-
11 τήσῃ μὴ ὄφιν ἐπιδώσει αὐτῷ. εἰ οὖν ὑμεῖς πονηροὶ ὄντες οἴδατε δόματα
ἀγαθὰ διδόναι τοῖς τέκνοις ὑμῶν πόσῳ μᾶλλον ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς
12* οὐρανοῖς δώσει ἀγαθὰ τοῖς αἰτοῦσιν αὐτόν. πάντα οὖν ὅσα ἂν θέλητε
ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι οὕτως καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς οὗτος γάρ
13* ἐστιν ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται. εἰσέλθετε διὰ τῆς στενῆς πύλης ὅτι πλα-
τεῖα ἡ πύλη καὶ εὐρύχωρος ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ἀπώλειαν καὶ
14* πολλοί εἰσιν οἱ εἰσερχόμενοι δι’ αὐτῆς. ὅτί στενὴ ἡ πύλη καὶ τεθλιμμένη
ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ζωήν καὶ ὀλίγοι εἰσὶν οἱ εὑρίσκοντες αὐτήν.
15* προσέχετε δέ ἀπὸ τῶν ψευδοπροφητῶν οἵτινες ἔρχονται πρὸς ὑμᾶς ἐν
16* ἐνδύμασιν προβάτων ἔσωθεν δὲ εἰσιν λύκοι ἅρπαγες. ἀπὸ τῶν καρπῶν
αὐτῶν ἐπιγνώσεσθε αὐτούς μήτι συλλέγουσιν ἀπὸ ἀκανθῶν σταφυλὴν ἢ
17 ἀπὸ τριβόλων σῦκα. οὕτως πᾶν δένδρον ἀγαθὸν καρποὺς καλοὺς ποιεῖ
18 τὸ δὲ σαπρὸν δένδρον καρποὺς πονηροὺς ποιεῖ. οὐ δύναται δένδρον
ἀγαθὸν καρποὺς πονηροὺς ποιεῖν οὐδὲ δένδρον σαπρὸν καρποὺς κα-
19 λοὺς ποιεῖν. πᾶν δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν ἐκκόπτεται καὶ εἰς
20*, 21* πῦρ βάλλεται. ἄραγε ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῶν ἐπιγνώσεσθε αὐτούς. οὐ

v.5 υποκριτα εκβαλε πρωτον την$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δοκον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εκ του οφθαλμου σου την$^{\mathcal{V}}$ δοκον$^{\mathcal{V}}$ και τοτε διαβλεψεις εκβαλειν το καρφος εκ του οφθαλμου του αδελφου σου. **v.6** μη δωτε το αγιον τοις κυσιν μηδε βαλητε τους μαργαριτας υμων εμπροσθεν των χοιρων μηποτε καταπατησουσιν$^{\mathcal{V}}$ καταπατησωσιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτους εν τοις ποσιν αυτων και στραφεντες ρηξωσιν υμας. **v.9** η τις εστιν εξ υμων ανθρωπος ον αιτησει$^{\mathcal{V}}$ εαν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αιτηση$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ο υιος αυτου αρτον μη λιθον επιδωσει αυτω. **v.10** η$^{\mathcal{V}}$ και εαν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ιχθυν αιτησει$^{\mathcal{V}}$ αιτηση$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μη οφιν επιδωσει αυτω. **v.12** παντα ουν οσα εαν$^{\mathcal{V}}$ αν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ θελητε ινα ποιωσιν υμιν οι ανθρωποι ουτως και υμεις ποιειτε αυτοις ουτος γαρ εστιν ο νομος και οι προφηται. **v.13** εισελθατε$^{\mathcal{V}}$ εισελθετε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δια της στενης πυλης οτι πλατεια η πυλη και ευρυχωρος η οδος η απαγουσα εις την απωλειαν και πολλοι εισιν οι εισερχομενοι δι αυτης. **v.14** τι$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ οτι$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ στενη η πυλη και τεθλιμμενη η οδος η απαγουσα εις την ζωην και ολιγοι εισιν οι ευρισκοντες αυτην. **v.15** προσεχετε δε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ απο των ψευδοπροφητων οιτινες ερχονται προς υμας εν ενδυμασιν προβατων εσωθεν δε εισιν λυκοι αρπαγες. **v.16** απο των καρπων αυτων επιγνωσεσθε αυτους μητι συλλεγουσιν απο ακανθων σταφυλας$^{\mathcal{V}}$ σταφυλην$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ η απο τριβολων συκα. **v.20** αρα$^{\mathcal{V}}$ γε$^{\mathcal{V}}$ αραγε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ απο των καρπων αυτων επιγνωσεσθε αυτους. **v.21** ου πας ο λεγων μοι κυριε κυριε εισελευσεται εις την βασιλειαν των ουρανων αλλ ο ποιων το θελημα του πατρος μου του εν τοις$^{\mathcal{V}}$ ουρανοις.

πᾶς ὁ λέγων μοι κύριε κύριε εἰσελεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρα-
νῶν ἀλλ’ ὁ ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς. πολλοὶ 22*
ἐροῦσίν μοι ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ κύριε κύριε οὐ τῷ σῷ ὀνόματι προε-
φητεύσαμεν καὶ τῷ σῷ ὀνόματι δαιμόνια ἐξεβάλομεν καὶ τῷ σῷ ὀνόματι
δυνάμεις πολλὰς ἐποιήσαμεν. καὶ τότε ὁμολογήσω αὐτοῖς ὅτι οὐδέποτε 23
ἔγνων ὑμᾶς ἀποχωρεῖτε ἀπ’ ἐμοῦ οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν. πᾶς οὖν 24*
ὅστις ἀκούει μου τοὺς λόγους τούτους καὶ ποιεῖ αὐτοὺς ὁμοιώσω αὐ-
τὸν ἀνδρὶ φρονίμῳ ὅστις ᾠκοδόμησεν τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν πέτραν.
καὶ κατέβη ἡ βροχὴ καὶ ἦλθον οἱ ποταμοὶ καὶ ἔπνευσαν οἱ ἄνεμοι καὶ 25*
προσέπεσον τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ καὶ οὐκ ἔπεσεν τεθεμελίωτο γὰρ ἐπὶ τὴν
πέτραν. καὶ πᾶς ὁ ἀκούων μου τοὺς λόγους τούτους καὶ μὴ ποιῶν αὐ- 26*
τοὺς ὁμοιωθήσεται ἀνδρὶ μωρῷ ὅστις ᾠκοδόμησεν τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐπὶ
τὴν ἄμμον. καὶ κατέβη ἡ βροχὴ καὶ ἦλθον οἱ ποταμοὶ καὶ ἔπνευσαν οἱ 27
ἄνεμοι καὶ προσέκοψαν τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ καὶ ἔπεσεν καὶ ἦν ἡ πτῶσις αὐ-
τῆς μεγάλη. καὶ ἐγένετο ὅτε συνετέλεσεν ὁ ἰησοῦς τοὺς λόγους τούτους 28*
ἐξεπλήσσοντο οἱ ὄχλοι ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ. ἦν γὰρ διδάσκων αὐτοὺς 29*
ὡς ἐξουσίαν ἔχων καὶ οὐχ ὡς οἱ γραμματεῖς.

καταβάντι δὲ αὐτῷ ἀπὸ τοῦ ὄρους ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοί. **8***
καὶ ἰδού λεπρὸς ἐλθὼν προσεκύνει αὐτῷ λέγων κύριε ἐὰν θέλῃς δύνα- 2*
σαί με καθαρίσαι. καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἥψατο αὐτοῦ ὁ ἰησοῦς λέγων 3*
θέλω καθαρίσθητι καὶ εὐθέως ἐκαθαρίσθη αὐτοῦ ἡ λέπρα. καὶ λέγει 4*
αὐτῷ ὁ ἰησοῦς ὅρα μηδενὶ εἴπῃς ἀλ’λ ὕπαγε σεαυτὸν δεῖξον τῷ ἱερεῖ
καὶ προσένεγκε τὸ δῶρον ὃ προσέταξεν μωσῆς εἰς μαρτύριον αὐτοῖς.
εἰσελθόντι δὲ τῷ ἰησοῦ εἰς καπερναούμ προσῆλθεν αὐτῷ ἑκατόνταρχος 5*

v.22 πολλοι ερουσιν μοι εν εκεινη τη ημερα κυριε κυριε ου τω σω ονοματι επροφητευσαμεν[V] προεφητευσαμεν[T,𝔐,K] και τω σω ονοματι δαιμονια εξεβαλομεν και τω σω ονοματι δυναμεις πολλας εποιησαμεν. **v.24** πας ουν οστις ακουει μου τους λογους τουτους και ποιει αυτους ομοιωθησεται[V] ομοιωσω[T,𝔐,K] αυτον[T,𝔐,K] ανδρι φρονιμω οστις ωκοδομησεν αυτου[V] την οικιαν αυτου[T,𝔐,K] επι την πετραν. **v.25** και κατεβη η βροχη και ηλθον οι ποταμοι και επνευσαν οι ανεμοι και προσεπεσαν[V] προσεπεσον[T,𝔐,K] τη οικια εκεινη και ουκ επεσεν τεθεμελιωτο γαρ επι την πετραν. **v.26** και πας ο ακουων μου τους λογους τουτους και μη ποιων αυτους ομοιωθησεται ανδρι μωρω οστις ωκοδομησεν αυτου[V] την οικιαν αυτου[T,𝔐,K] επι την αμμον. **v.28** και εγενετο οτε ετελεσεν[V] συνετελεσεν[T,𝔐,K] ο ιησους τους λογους τουτους εξεπλησσοντο οι οχλοι επι τη διδαχη αυτου. **v.29** ην γαρ διδασκων αυτους ως εξουσιαν εχων και ουχ ως οι γραμματεις αυτων[V]. **8** **v.1** καταβαντος[V] καταβαντι[T,𝔐,K] δε αυτου[V] αυτω[T,𝔐,K] απο του ορους ηκολουθησαν αυτω οχλοι πολλοι. **v.2** και ιδου λεπρος προσελθων[V] ελθων[T,𝔐,K] προσεκυνει αυτω λεγων κυριε εαν θελης δυνασαι με καθαρισαι. **v.3** και εκτεινας την χειρα ηψατο αυτου ο[T,𝔐,K] ιησους[T,𝔐,K] λεγων θελω καθαρισθητι και ευθεως εκαθαρισθη αυτου η λεπρα. **v.4** και λεγει αυτω ο ιησους ορα μηδενι ειπης αλλα[𝔐,V] αλλ[T,K] υπαγε σεαυτον δειξον τω ιερει και προσενεγκον[V] προσενεγκε[T,𝔐,K] το δωρον ο προσεταξεν μωυσης[V] μωσης[T,𝔐,K] εις μαρτυριον αυτοις. **v.5** εισελθοντος[V] εισελθοντι[T,𝔐,K] δε αυτου[V] αυτω[𝔐] τω[T,K] ιησου[T,K] εις καφαρναουμ[V] καπερναουμ[T,𝔐,K] προσηλθεν αυτω εκατονταρχος παρακαλων αυτον.

6 παρακαλῶν αὐτὸν. καὶ λέγων κύριε ὁ παῖς μου βέβληται ἐν τῇ οἰκίᾳ
7* παραλυτικός δεινῶς βασανιζόμενος. καὶ λέγει αὐτῷ ὁ ἰησοῦς ἐγὼ ἐλ-
8* θὼν θεραπεύσω αὐτόν. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἑκατόνταρχος ἔφη κύριε οὐκ
εἰμὶ ἱκανὸς ἵνα μου ὑπὸ τὴν στέγην εἰσέλθῃς ἀλλὰ μόνον εἰπὲ λόγον
9 καὶ ἰαθήσεται ὁ παῖς μου. καὶ γὰρ ἐγὼ ἄνθρωπός εἰμι ὑπὸ ἐξουσίαν
ἔχων ὑπ' ἐμαυτὸν στρατιώτας καὶ λέγω τούτῳ πορεύθητι καὶ πορεύε-
ται καὶ ἄλλῳ ἔρχου καὶ ἔρχεται καὶ τῷ δούλῳ μου ποίησον τοῦτο καὶ
10* ποιεῖ. ἀκούσας δὲ ὁ ἰησοῦς ἐθαύμασεν καὶ εἶπεν τοῖς ἀκολουθοῦσιν
11 ἀμὴν λέγω ὑμῖν οὐδὲ ἐν τῷ ἰσραὴλ τοσαύτην πίστιν εὗρον. λέγω δὲ
ὑμῖν ὅτι πολλοὶ ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν ἥξουσιν καὶ ἀνακλιθήσονται
12 μετὰ ἀβραὰμ καὶ ἰσαὰκ καὶ ἰακὼβ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν. οἱ δὲ
υἱοὶ τῆς βασιλείας ἐκβληθήσονται εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον ἐκεῖ ἔσται
13* ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. καὶ εἶπεν ὁ ἰησοῦς τῷ ἑκα-
τοντάρχῳ ὕπαγε καὶ ὡς ἐπίστευσας γενηθήτω σοι καὶ ἰάθη ὁ παῖς αὐτοῦ
14 ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ. καὶ ἐλθὼν ὁ ἰησοῦς εἰς τὴν οἰκίαν πέτρου εἶδεν τὴν
15* πενθερὰν αὐτοῦ βεβλημένην καὶ πυρέσσουσαν. καὶ ἥψατο τῆς χειρὸς
αὐτῆς καὶ ἀφῆκεν αὐτὴν ὁ πυρετός καὶ ἠγέρθη καὶ διηκόνει αὐτοῖς.
16 ὀψίας δὲ γενομένης προσήνεγκαν αὐτῷ δαιμονιζομένους πολλούς καὶ
ἐξέβαλεν τὰ πνεύματα λόγῳ καὶ πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας ἐθεράπευ-
17 σεν. ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ ἠσαΐου τοῦ προφήτου λέγοντος αὐτὸς
18* τὰς ἀσθενείας ἡμῶν ἔλαβεν καὶ τὰς νόσους ἐβάστασεν. ἰδὼν δὲ ὁ ἰησοῦς
19 πολλοὺς ὄχλους περὶ αὐτὸν ἐκέλευσεν ἀπελθεῖν εἰς τὸ πέραν. καὶ προ-
σελθὼν εἷς γραμματεὺς εἶπεν αὐτῷ διδάσκαλε ἀκολουθήσω σοι ὅπου
20 ἐὰν ἀπέρχῃ. καὶ λέγει αὐτῷ ὁ ἰησοῦς αἱ ἀλώπεκες φωλεοὺς ἔχουσιν
καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνώσεις ὁ δὲ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ
21* ἔχει ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίνῃ. ἕτερος δὲ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἶπεν αὐτῷ
22* κύριε ἐπίτρεψόν μοι πρῶτον ἀπελθεῖν καὶ θάψαι τὸν πατέρα μου. ὁ
δὲ ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ ἀκολούθει μοι καὶ ἄφες τοὺς νεκροὺς θάψαι τοὺς
23 ἑαυτῶν νεκρούς. καὶ ἐμβάντι αὐτῷ εἰς τὸ πλοῖον ἠκολούθησαν αὐτῷ οἱ

v.7 και λεγει αυτω ο[T,𝔐,K] ιησους[T,𝔐,K] εγω ελθων θεραπευσω αυτον. **v.8** και αποκριθεις ο εκατονταρχος εφη κυριε ουκ ειμι ικανος ινα μου υπο την στεγην εισελθης αλλα μονον ειπε λογω[𝔐,V] λογον[T,K] και ιαθησεται ο παις μου. **v.10** ακουσας δε ο ιησους εθαυμασεν και ειπεν τοις ακολουθουσιν αμην λεγω υμιν παρ[V] ουδενι[V] τοσαυτην[V] πιστιν[V] ουδε[T,𝔐,K] εν τω ισραηλ τοσαυτην[T,𝔐,K] πιστιν[T,𝔐,K] ευρον. **v.13** και ειπεν ο ιησους τω εκατονταρχη[𝔐,V] εκατονταρχω[T,K] υπαγε και[T,𝔐,K] ως επιστευσας γενηθητω σοι και ιαθη ο παις [αυτου][V] αυτου[T,𝔐,K] εν τη ωρα εκεινη. **v.15** και ηψατο της χειρος αυτης και αφηκεν αυτην ο πυρετος και ηγερθη και διηκονει αυτω[𝔐,V] αυτοις[T,K]. **v.18** ιδων δε ο ιησους οχλον[V] πολλους[T,𝔐,K] οχλους[T,𝔐,K] περι αυτον εκελευσεν απελθειν εις το περαν. **v.21** ετερος δε των μαθητων [αυτου][V] αυτου[T,𝔐,K] ειπεν αυτω κυριε επιτρεψον μοι πρωτον απελθειν και θαψαι τον πατερα μου. **v.22** ο δε ιησους λεγει[V] ειπεν[T,𝔐,K] αυτω ακολουθει μοι και αφες τους νεκρους θαψαι τους εαυτων νεκρους.

μαθηταὶ αὐτοῦ. καὶ ἰδού σεισμὸς μέγας ἐγένετο ἐν τῇ θαλάσσῃ ὥστε τὸ 24
πλοῖον καλύπτεσθαι ὑπὸ τῶν κυμάτων αὐτὸς δὲ ἐκάθευδεν. καὶ προ- 25*
σελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἤγειραν αὐτὸν λέγοντες κύριε σῶσον ἡμᾶς
ἀπολλύμεθα. καὶ λέγει αὐτοῖς τί δειλοί ἐστε ὀλιγόπιστοι τότε ἐγερθεὶς 26
ἐπετίμησεν τοῖς ἀνέμοις καὶ τῇ θαλάσσῃ καὶ ἐγένετο γαλήνη μεγάλη. οἱ 27*
δὲ ἄνθρωποι ἐθαύμασαν λέγοντες ποταπός ἐστιν οὗτος ὅτι καὶ οἱ ἄνεμοι
καὶ ἡ θάλασσα ὑπακούουσιν αὐτῷ. καὶ ἐλθόντι αὐτῷ εἰς τὸ πέραν εἰς 28*
τὴν χώραν τῶν γεργεσηνῶν ὑπήντησαν αὐτῷ δύο δαιμονιζόμενοι ἐκ τῶν
μνημείων ἐξερχόμενοι χαλεποὶ λίαν ὥστε μὴ ἰσχύειν τινὰ παρελθεῖν διὰ
τῆς ὁδοῦ ἐκείνης. καὶ ἰδού ἔκραξαν λέγοντες τί ἡμῖν καὶ σοί ἰησου, υἱὲ 29*
τοῦ θεοῦ ἦλθες ὧδε πρὸ καιροῦ βασανίσαι ἡμᾶς. ἦν δὲ μακρὰν ἀπ’ 30
αὐτῶν ἀγέλη χοίρων πολλῶν βοσκομένη. οἱ δὲ δαίμονες παρεκάλουν 31*
αὐτὸν λέγοντες εἰ ἐκβάλλεις ἡμᾶς ἐπίτρεψον ἡμῖν ἀπελθεῖν εἰς τὴν ἀγέ-
λην τῶν χοίρων. καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὑπάγετε οἱ δὲ ἐξελθόντες ἀπῆλθον 32*
εἰς τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων καὶ ἰδού ὥρμησεν πᾶσα ἡ ἀγέλη τῶν χοίρων
κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἀπέθανον ἐν τοῖς ὕδασιν. οἱ δὲ 33
βόσκοντες ἔφυγον καὶ ἀπελθόντες εἰς τὴν πόλιν ἀπήγγειλαν πάντα καὶ
τὰ τῶν δαιμονιζομένων. καὶ ἰδού πᾶσα ἡ πόλις ἐξῆλθεν εἰς συνάντησιν 34*
τῷ ἰησοῦ καὶ ἰδόντες αὐτὸν παρεκάλεσαν ὅπως μεταβῇ ἀπὸ τῶν ὁρίων
αὐτῶν.

καὶ ἐμβὰς εἰς τὸ πλοῖον διεπέρασεν καὶ ἦλθεν εἰς τὴν ἰδίαν πόλιν. καὶ **9***, 2*
ἰδού προσέφερον αὐτῷ παραλυτικὸν ἐπὶ κλίνης βεβλημένον καὶ ἰδὼν ὁ
ἰησοῦς τὴν πίστιν αὐτῶν εἶπεν τῷ παραλυτικῷ θάρσει τέκνον ἀφέωνταί
σοί αἱ ἁμαρτίαι σου. καὶ ἰδού τινες τῶν γραμματέων εἶπον ἐν ἑαυτοῖς 3*
οὗτος βλασφημεῖ. καὶ ἰδὼν ὁ ἰησοῦς τὰς ἐνθυμήσεις αὐτῶν εἶπεν ἵνα 4*

---

v.25 και προσελθοντες οι[T,𝔐,K] μαθηται[T,𝔐,K] αυτου[T,K] ηγειραν αυτον λεγοντες κυριε σωσον ημας[T,𝔐,K] απολλυμεθα. **v.27** οι δε ανθρωποι εθαυμασαν λεγοντες ποταπος εστιν ουτος οτι και οι ανεμοι και η θαλασσα υπακουουσιν[T,𝔐,K] αυτω υπακουουσιν[V]. **v.28** και ελθοντος[V] ελθοντι[T,𝔐,K] αυτου[V] αυτω[T,𝔐,K] εις το περαν εις την χωραν των γαδαρηνων[V] γεργεσηνων[T,𝔐,K] υπηντησαν αυτω δυο δαιμονιζομενοι εκ των μνημειων εξερχομενοι χαλεποι λιαν ωστε μη ισχυειν τινα παρελθειν δια της οδου εκεινης. **v.29** και ιδου εκραξαν λεγοντες τι ημιν και σοι ιησου[T,𝔐,K] υιε του θεου ηλθες ωδε προ καιρου βασανισαι ημας. **v.31** οι δε δαιμονες παρεκαλουν αυτον λεγοντες ει εκβαλλεις ημας αποστειλον[V] ημας[V] επιτρεψον[T,𝔐,K] ημιν[T,𝔐,K] απελθειν[T,𝔐,K] εις την αγελην των χοιρων. **v.32** και ειπεν αυτοις υπαγετε οι δε εξελθοντες απηλθον εις τους[V] χοιρους[V] την[T,𝔐,K] αγελην[T,𝔐,K] των[T,𝔐,K] χοιρων[T,𝔐,K] και ιδου ωρμησεν πασα η αγελη των[T,𝔐,K] χοιρων[T,𝔐,K] κατα του κρημνου εις την θαλασσαν και απεθανον εν τοις υδασιν. **v.34** και ιδου πασα η πολις εξηλθεν εις υπαντησιν[V] συναντησιν[T,𝔐,K] τω ιησου και ιδοντες αυτον παρεκαλεσαν οπως μεταβη απο των οριων αυτων. **9** **v.1** και εμβας εις το[T,𝔐,K] πλοιον διεπερασεν και ηλθεν εις την ιδιαν πολιν. **v.2** και ιδου προσεφερον αυτω παραλυτικον επι κλινης βεβλημενον και ιδων ο ιησους την πιστιν αυτων ειπεν τω παραλυτικω θαρσει τεκνον αφιενται[V] αφεωνται[T,𝔐,K] σου[V] σοι[T,𝔐,K] αι αμαρτιαι σου[T,𝔐,K]. **v.3** και ιδου τινες των γραμματεων ειπαν[V] ειπον[T,𝔐,K] εν εαυτοις ουτος βλασφημει.

5* τί ὑμεῖς ἐνθυμεῖσθε πονηρὰ ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν. τί γάρ ἐστιν εὐκο-
πώτερον εἰπεῖν ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι ἢ εἰπεῖν ἔγειραι καὶ περιπάτει.
6 ἵνα δὲ εἰδῆτε ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς ἀφιέναι
ἁμαρτίας τότε λέγει τῷ παραλυτικῷ ἐγερθεὶς ἆρόν σου τὴν κλίνην καὶ
7 ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου. καὶ ἐγερθεὶς ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ.
8* ἰδόντες δὲ οἱ ὄχλοι ἐθαύμασαν καὶ ἐδόξασαν τὸν θεὸν τὸν δόντα ἐξου-
9* σίαν τοιαύτην τοῖς ἀνθρώποις. καὶ παράγων ὁ ἰησοῦς ἐκεῖθεν εἶδεν ἄν-
θρωπον καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον ματθαῖον λεγόμενον καὶ λέγει αὐτῷ
10 ἀκολούθει μοι καὶ ἀναστὰς ἠκολούθησεν αὐτῷ. καὶ ἐγένετο αὐτοῦ ἀνα-
κειμένου ἐν τῇ οἰκίᾳ καὶ ἰδού πολλοὶ τελῶναι καὶ ἁμαρτωλοὶ ἐλθόντες
11* συνανέκειντο τῷ ἰησοῦ καὶ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ. καὶ ἰδόντες οἱ φαρι-
σαῖοι εἶπον τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ διατί μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν
12* ἐσθίει ὁ διδάσκαλος ὑμῶν. ὁ δὲ ἰησοῦς ἀκούσας εἶπεν αὐτοῖς οὐ χρείαν
13* ἔχουσιν οἱ ἰσχύοντες ἰατροῦ ἀλλ᾽ οἱ κακῶς ἔχοντες. πορευθέντες δὲ μά-
θετε τί ἐστιν ἔλεον θέλω καὶ οὐ θυσίαν οὐ γὰρ ἦλθον καλέσαι δικαίους
14* ἀλλ᾽ ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν. τότε προσέρχονται αὐτῷ οἱ μαθηταὶ
ἰωάννου λέγοντες διατί ἡμεῖς καὶ οἱ φαρισαῖοι νηστεύομεν πολλά οἱ δὲ
15 μαθηταί σου οὐ νηστεύουσιν. καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς μὴ δύνανται οἱ
υἱοὶ τοῦ νυμφῶνος πενθεῖν ἐφ᾽ ὅσον μετ᾽ αὐτῶν ἐστιν ὁ νυμφίος ἐλεύσον-
ται δὲ ἡμέραι ὅταν ἀπαρθῇ ἀπ᾽ αὐτῶν ὁ νυμφίος καὶ τότε νηστεύσουσιν.
16 οὐδεὶς δὲ ἐπιβάλλει ἐπίβλημα ῥάκους ἀγνάφου ἐπὶ ἱματίῳ παλαιῷ αἴ-
ρει γὰρ τὸ πλήρωμα αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἱματίου καὶ χεῖρον σχίσμα γίνεται.
17* οὐδὲ βάλλουσιν οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς παλαιούς εἰ δὲ μήγε ῥήγνυνται
οἱ ἀσκοί καὶ ὁ οἶνος ἐκχεῖται καὶ οἱ ἀσκοὶ ἀπολοῦνται ἀλλὰ βάλλου-
18* σιν οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς καινούς καὶ ἀμφότερα συντηροῦνται. ταῦτα

---

v.4 και ιδων ο ιησους τας ενθυμησεις αυτων ειπεν ινατι[V] ινα[T,M,K] τι[T,M,K] υμεις[T,M,K] ενθυμεισθε πονηρα εν ταις καρδιαις υμων. **v.5** τι γαρ εστιν ευκοπωτερον ειπειν αφιενται[V] αφεωνται[T,M,K] σου[M,V] σοι[T,K] αι αμαρτιαι η ειπειν εγειρε[V] εγειραι[T,M,K] και περιπατει. **v.8** ιδοντες δε οι οχλοι εφοβηθησαν[V] εθαυμασαν[T,M,K] και εδοξασαν τον θεον τον δοντα εξουσιαν τοιαυτην τοις ανθρωποις. **v.9** και παραγων ο ιησους εκειθεν ειδεν ανθρωπον καθημενον επι το τελωνιον μαθθαιον[V] ματθαιον[T,M,K] λεγομενον και λεγει αυτω ακολουθει μοι και αναστας ηκολουθησεν αυτω. **v.11** και ιδοντες οι φαρισαιοι ελεγον[V] ειπον[T,M,K] τοις μαθηταις αυτου δια[M,V] τι[M,V] διατι[T,K] μετα των τελωνων και αμαρτωλων εσθιει ο διδασκαλος υμων. **v.12** ο δε ιησους[T,M,K] ακουσας ειπεν αυτοις[T,M,K] ου χρειαν εχουσιν οι ισχυοντες ιατρου αλλ οι κακως εχοντες. **v.13** πορευθεντες δε μαθετε τι εστιν ελεος[V] ελεον[T,M,K] θελω και ου θυσιαν ου γαρ ηλθον καλεσαι δικαιους αλλα[M,V] αλλ[T,K] αμαρτωλους εις[T,M,K] μετανοιαν[T,M,K]. **v.14** τοτε προσερχονται αυτω οι μαθηται ιωαννου λεγοντες δια[M,V] τι[M,V] διατι[T,K] ημεις και οι φαρισαιοι νηστευομεν [πολλα][V] πολλα[T,M,K] οι δε μαθηται σου ου νηστευουσιν. **v.17** ουδε βαλλουσιν οινον νεον εις ασκους παλαιους ει δε μη[V] γε[V] μηγε[T,M,K] ρηγνυνται οι ασκοι και ο οινος εκχειται και οι ασκοι απολλυνται[V] απολουνται[T,M,K] αλλα βαλλουσιν οινον νεον εις ασκους καινους και αμφοτεροι[M,V] αμφοτερα[T,K] συντηρουνται.

αὐτοῦ λαλοῦντος αὐτοῖς ἰδού ἄρχων ἐλθὼν προσεκύνει αὐτῷ λέγων ὅτι
ἡ θυγάτηρ μου ἄρτι ἐτελεύτησεν ἀλλὰ ἐλθὼν ἐπίθες τὴν χεῖρά σου ἐπ’
αὐτήν καὶ ζήσεται. καὶ ἐγερθεὶς ὁ ἰησοῦς ἠκολούθησεν αὐτῷ καὶ οἱ 19
μαθηταὶ αὐτοῦ. καὶ ἰδού γυνὴ αἱμορροοῦσα δώδεκα ἔτη προσελθοῦσα 20
ὄπισθεν ἥψατο τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ. ἔλεγεν γὰρ ἐν ἑαυτῇ 21
ἐὰν μόνον ἅψωμαι τοῦ ἱματίου αὐτοῦ σωθήσομαι. ὁ δὲ ἰησοῦς ἐπιστρα- 22*
φεὶς καὶ ἰδὼν αὐτὴν εἶπεν θάρσει θύγατερ ἡ πίστις σου σέσωκέν σε καὶ
ἐσώθη ἡ γυνὴ ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης. καὶ ἐλθὼν ὁ ἰησοῦς εἰς τὴν οἰ- 23
κίαν τοῦ ἄρχοντος καὶ ἰδὼν τοὺς αὐλητὰς καὶ τὸν ὄχλον θορυβούμενον.
λέγει αὐτοῖς ἀναχωρεῖτε οὐ γὰρ ἀπέθανεν τὸ κοράσιον ἀλλὰ καθεύδει 24*
καὶ κατεγέλων αὐτοῦ. ὅτε δὲ ἐξεβλήθη ὁ ὄχλος εἰσελθὼν ἐκράτησεν 25
τῆς χειρὸς αὐτῆς καὶ ἠγέρθη τὸ κοράσιον. καὶ ἐξῆλθεν ἡ φήμη αὕτη 26
εἰς ὅλην τὴν γῆν ἐκείνην. καὶ παράγοντι ἐκεῖθεν τῷ ἰησοῦ ἠκολούθη- 27*
σαν αὐτῷ δύο τυφλοὶ κράζοντες καὶ λέγοντες ἐλέησον ἡμᾶς υἱὲ δαβίδ.
ἐλθόντι δὲ εἰς τὴν οἰκίαν προσῆλθον αὐτῷ οἱ τυφλοί καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ 28
ἰησοῦς πιστεύετε ὅτι δύναμαι τοῦτο ποιῆσαι λέγουσιν αὐτῷ ναί κύριε.
τότε ἥψατο τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν λέγων κατὰ τὴν πίστιν ὑμῶν γενηθήτω 29
ὑμῖν. καὶ ἀνεῴχθησαν αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοί καὶ ἐνεβριμησατο αὐτοῖς ὁ 30*
ἰησοῦς λέγων ὁρᾶτε μηδεὶς γινωσκέτω. οἱ δὲ ἐξελθόντες διεφήμισαν 31
αὐτὸν ἐν ὅλῃ τῇ γῇ ἐκείνῃ. αὐτῶν δὲ ἐξερχομένων ἰδού προσήνεγκαν 32
αὐτῷ ἄνθρωπον κωφὸν δαιμονιζόμενον. καὶ ἐκβληθέντος τοῦ δαιμονίου 33*
ἐλάλησεν ὁ κωφός καὶ ἐθαύμασαν οἱ ὄχλοι λέγοντες ὅτι οὐδέποτε ἐφάνη
οὕτως ἐν τῷ ἰσραήλ. οἱ δὲ φαρισαῖοι ἔλεγον ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων 34
ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια. καὶ περιῆγεν ὁ ἰησοῦς τὰς πόλεις πάσας καὶ τὰς 35*
κώμας διδάσκων ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν καὶ κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον
τῆς βασιλείας καὶ θεραπεύων πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν ἐν τῷ
λαῷ. ἰδὼν δὲ τοὺς ὄχλους ἐσπλαγχνίσθη περὶ αὐτῶν ὅτι ἦσαν ἐκλελυ- 36*

v.18 ταυτα αυτου λαλουντος αυτοις ιδου αρχων εις$^{\mathcal{K},\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ελθων προσεκυνει αυτω λεγων οτι η θυγατηρ μου αρτι ετελευτησεν αλλα ελθων επιθες την χειρα σου επ αυτην και ζησεται. **v.22** ο δε ιησους στραφεις$^{\mathcal{V}}$ επιστραφεις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και ιδων αυτην ειπεν θαρσει θυγατερ η πιστις σου σεσωκεν σε και εσωθη η γυνη απο της ωρας εκεινης. **v.24** ελεγεν$^{\mathcal{V}}$ λεγει$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτοις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αναχωρειτε ου γαρ απεθανεν το κορασιον αλλα καθευδει και κατεγελων αυτου. **v.27** και παραγοντι εκειθεν τω ιησου ηκολουθησαν [αυτω]$^{\mathcal{V}}$ αυτω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δυο τυφλοι κραζοντες και λεγοντες ελεησον ημας υιος$^{\mathcal{V}}$ υιε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δαυιδ$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ δαβιδ$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$. **v.30** και ηνεωχθησαν$^{\mathcal{V}}$ ανεωχθησαν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτων οι οφθαλμοι και ενεβριμηθη$^{\mathcal{V}}$ ενεβριμησατο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτοις ο ιησους λεγων ορατε μηδεις γινωσκετω. **v.33** και εκβληθεντος του δαιμονιου ελαλησεν ο κωφος και εθαυμασαν οι οχλοι λεγοντες οτι$^{\mathcal{T}}$ ουδεποτε εφανη ουτως εν τω ισραηλ. **v.35** και περιηγεν ο ιησους τας πολεις πασας και τας κωμας διδασκων εν ταις συναγωγαις αυτων και κηρυσσων το ευαγγελιον της βασιλειας και θεραπευων πασαν νοσον και πασαν μαλακιαν εν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ λαω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.36** ιδων δε τους οχλους εσπλαγχνισθη περι αυτων οτι ησαν εσκυλμενοι$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ εκλελυμενοι$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ και ερριμμενοι ωσει προβατα μη εχοντα ποιμενα.

37 μένοι καὶ ἐρριμμένοι ὡσεὶ πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα. τότε λέγει τοῖς
38 μαθηταῖς αὐτοῦ ὁ μὲν θερισμὸς πολύς οἱ δὲ ἐργάται ὀλίγοι. δεήθητε
οὖν τοῦ κυρίου τοῦ θερισμοῦ ὅπως ἐκβάλῃ ἐργάτας εἰς τὸν θερισμὸν
αὐτοῦ.

10 καὶ προσκαλεσάμενος τοὺς δώδεκα μαθητὰς αὐτοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς
ἐξουσίαν πνευμάτων ἀκαθάρτων ὥστε ἐκβάλλειν αὐτὰ καὶ θεραπεύειν
2* πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν. τῶν δὲ δώδεκα ἀποστόλων τὰ
ὀνόματά ἐστιν ταῦτα πρῶτος σίμων ὁ λεγόμενος πέτρος καὶ ἀνδρέας ὁ
ἀδελφὸς αὐτοῦ ἰάκωβος ὁ τοῦ ζεβεδαίου καὶ ἰωάννης ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ.
3* φίλιππος καὶ βαρθολομαῖος θωμᾶς καὶ ματθαῖος ὁ τελώνης ἰάκωβος
4* ὁ τοῦ ἀλφαίου καὶ λεββαῖος ὁ ἐπικληθεὶς θαδδαῖος. σίμων ὁ κανα-
5 νίτης καὶ ἰούδας ἰσκαριώτης ὁ καὶ παραδοὺς αὐτόν. τούτους τοὺς
δώδεκα ἀπέστειλεν ὁ ἰησοῦς παραγγείλας αὐτοῖς λέγων εἰς ὁδὸν ἐθνῶν
6 μὴ ἀπέλθητε καὶ εἰς πόλιν σαμαρειτῶν μὴ εἰσέλθητε. πορεύεσθε δὲ
7 μᾶλλον πρὸς τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλότα οἴκου ἰσραήλ. πορευόμενοι δὲ
8* κηρύσσετε λέγοντες ὅτι ἤγγικεν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. ἀσθενοῦντας
θεραπεύετε λεπροὺς καθαρίζετε νεκροὺς ἐγείρετε δαιμόνια ἐκβάλλετε
9 δωρεὰν ἐλάβετε δωρεὰν δότε. μὴ κτήσησθε χρυσὸν μηδὲ ἄργυρον μηδὲ
10* χαλκὸν εἰς τὰς ζώνας ὑμῶν. μὴ πήραν εἰς ὁδὸν μηδὲ δύο χιτῶνας μηδὲ
ὑποδήματα μηδὲ ῥάβδον ἄξιος γὰρ ὁ ἐργάτης τῆς τροφῆς αὐτοῦ ἐστιν.
11 εἰς ἣν δ’ ἂν πόλιν ἢ κώμην εἰσέλθητε ἐξετάσατε τίς ἐν αὐτῇ ἄξιός ἐστιν
12 κἀκεῖ μείνατε ἕως ἂν ἐξέλθητε. εἰσερχόμενοι δὲ εἰς τὴν οἰκίαν ἀσπά-
13* σασθε αὐτήν. καὶ ἐὰν μὲν ᾖ ἡ οἰκία ἀξία ἐλθέτω ἡ εἰρήνη ὑμῶν ἐπ’
14* αὐτήν ἐὰν δὲ μὴ ᾖ ἀξία ἡ εἰρήνη ὑμῶν πρὸς ὑμᾶς ἐπιστραφήτω. καὶ ὃς
ἐὰν μὴ δέξηται ὑμᾶς μηδὲ ἀκούσῃ τοὺς λόγους ὑμῶν ἐξερχόμενοι τῆς
οἰκίας ἢ τῆς πόλεως ἐκείνης ἐκτινάξατε τὸν κονιορτὸν τῶν ποδῶν ὑμῶν.
15 ἀμὴν λέγω ὑμῖν ἀνεκτότερον ἔσται γῇ σοδόμων καὶ γομόρρων ἐν ἡμέρᾳ
16 κρίσεως ἢ τῇ πόλει ἐκείνῃ. ἰδού ἐγὼ ἀποστέλλω ὑμᾶς ὡς πρόβατα ἐν
μέσῳ λύκων γίνεσθε οὖν φρόνιμοι ὡς οἱ ὄφεις καὶ ἀκέραιοι ὡς αἱ περι-

---

10 **v.2** των δε δωδεκα αποστολων τα ονοματα εστιν ταυτα πρωτος σιμων ο λεγομενος πετρος και ανδρεας ο αδελφος αυτου και$^{\mathcal{V}}$ ιακωβος ο του ζεβεδαιου και ιωαννης ο αδελφος αυτου. **v.3** φιλιππος και βαρθολομαιος θωμας και μαθθαιος$^{\mathcal{V}}$ ματθαιος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ο τελωνης ιακωβος ο του αλφαιου και λεββαιος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ επικληθεις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ θαδδαιος. **v.4** σιμων ο καναναιος$^{\mathcal{V}}$ κανανιτης$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και ιουδας ο$^{\mathcal{V}}$ ισκαριωτης ο και παραδους αυτον. **v.8** ασθενουντας θεραπευετε νεκρους$^{\mathcal{V}}$ εγειρετε$^{\mathcal{V}}$ λεπρους καθαριζετε νεκρους$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ εγειρετε$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ δαιμονια εκβαλλετε δωρεαν ελαβετε δωρεαν δοτε. **v.10** μη πηραν εις οδον μηδε δυο χιτωνας μηδε υποδηματα μηδε ραβδους$^{\mathcal{K},\mathfrak{M}}$ Αραβδον$^{\mathcal{T}}$ αξιος γαρ ο εργατης της τροφης αυτου εστιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.13** και εαν μεν η η οικια αξια ελθατω$^{\mathcal{V}}$ ελθετω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ η ειρηνη υμων επ αυτην εαν δε μη η αξια η ειρηνη υμων προς υμας επιστραφητω. **v.14** και ος αν$^{\mathcal{V}}$ εαν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μη δεξηται υμας μηδε ακουση τους λογους υμων εξερχομενοι εξω$^{\mathcal{V}}$ της οικιας η της πολεως εκεινης εκτιναξατε τον κονιορτον των ποδων υμων.

στεραί. προσέχετε δὲ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων παραδώσουσιν γὰρ ὑμᾶς εἰς 17
συνέδρια καὶ ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν μαστιγώσουσιν ὑμᾶς. καὶ ἐπὶ 18
ἡγεμόνας δὲ καὶ βασιλεῖς ἀχθήσεσθε ἕνεκεν ἐμοῦ εἰς μαρτύριον αὐτοῖς
καὶ τοῖς ἔθνεσιν. ὅταν δὲ παραδιδῶσιν ὑμᾶς μὴ μεριμνήσητε πῶς ἢ τί 19*
λαλήσητε δοθήσεται γὰρ ὑμῖν ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ τί λαλήσετε. οὐ γὰρ 20
ὑμεῖς ἐστε οἱ λαλοῦντες ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τοῦ πατρὸς ὑμῶν τὸ λαλοῦν ἐν
ὑμῖν. παραδώσει δὲ ἀδελφὸς ἀδελφὸν εἰς θάνατον καὶ πατὴρ τέκνον 21
καὶ ἐπαναστήσονται τέκνα ἐπὶ γονεῖς καὶ θανατώσουσιν αὐτούς. καὶ 22
ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς
τέλος οὗτος σωθήσεται. ὅταν δὲ διώκωσιν ὑμᾶς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ φεύ- 23*
γετε εἰς τὴν ἄλλην ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν οὐ μὴ τελέσητε τὰς πόλεις τοῦ
ἰσραὴλ ἕως ἂν ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου. οὐκ ἔστιν μαθητὴς ὑπὲρ τὸν 24
διδάσκαλον οὐδὲ δοῦλος ὑπὲρ τὸν κύριον αὐτοῦ. ἀρκετὸν τῷ μαθητῇ 25*
ἵνα γένηται ὡς ὁ διδάσκαλος αὐτοῦ καὶ ὁ δοῦλος ὡς ὁ κύριος αὐτοῦ
εἰ τὸν οἰκοδεσπότην βεελζεβοὺλ ἐκάλεσαν πόσῳ μᾶλλον τοὺς οἰκιακοὺς
αὐτοῦ. μὴ οὖν φοβηθῆτε αὐτούς οὐδὲν γάρ ἐστιν κεκαλυμμένον ὃ οὐκ 26
ἀποκαλυφθήσεται καὶ κρυπτὸν ὃ οὐ γνωσθήσεται. ὃ λέγω ὑμῖν ἐν τῇ 27
σκοτίᾳ εἴπατε ἐν τῷ φωτί καὶ ὃ εἰς τὸ οὖς ἀκούετε κηρύξατε ἐπὶ τῶν
δωμάτων. καὶ μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ τῶν ἀποκτεινόντων τὸ σῶμα τὴν δὲ 28*
ψυχὴν μὴ δυναμένων ἀποκτεῖναι φοβηθήτε δὲ μᾶλλον τὸν δυνάμενον
καὶ ψυχὴν καὶ σῶμα ἀπολέσαι ἐν γεέννῃ. οὐχὶ δύο στρουθία ἀσσα- 29
ρίου πωλεῖται καὶ ἓν ἐξ αὐτῶν οὐ πεσεῖται ἐπὶ τὴν γῆν ἄνευ τοῦ πατρὸς
ὑμῶν. ὑμῶν δὲ καὶ αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς πᾶσαι ἠριθμημέναι εἰσίν. 30
μὴ οὖν φοβηθῆτε πολλῶν στρουθίων διαφέρετε ὑμεῖς. πᾶς οὖν ὅστις 31*, 32*
ὁμολογήσει ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων ὁμολογήσω κἀγὼ ἐν αὐτῷ
ἔμπροσθεν τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς. ὅστις δ᾽ ἂν ἀρνήσηταί με 33*
ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων ἀρνήσομαι αὐτὸν κἀγὼ ἔμπροσθεν τοῦ πα-
τρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς. μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον βαλεῖν εἰρήνην ἐπὶ 34

v.19 οταν δε παραδωσιν[V] παραδιδωσιν[T,𝔐,K] υμας μη μεριμνησητε πως η τι λαλησητε δοθησεται γαρ υμιν εν εκεινη τη ωρα τι λαλησητε[V] λαλησετε[T,𝔐,K]. **v.23** οταν δε διωκωσιν υμας εν τη πολει ταυτη φευγετε εις την ετεραν[V] αλλην[T,𝔐,K] αμην γαρ λεγω υμιν ου μη τελεσητε τας πολεις του ισραηλ εως αν ελθη ο υιος του ανθρωπου. **v.25** αρκετον τω μαθητη ινα γενηται ως ο διδασκαλος αυτου και ο δουλος ως ο κυριος αυτου ει τον οικοδεσποτην βεελζεβουβ[K] βεελζεβουλ[T,𝔐,V] επεκαλεσαν[V] εκαλεσαν[T,𝔐,K] ποσω μαλλον τους οικειακους[𝔐] οικιακους[T,K,V] αυτου. **v.28** και μη φοβεισθε[𝔐,V] φοβηθητε[T,K] απο των αποκτεννοντων[V] αποκτενοντων[𝔐] αποκτεινοντων[T,K] το σωμα την δε ψυχην μη δυναμενων αποκτειναι φοβεισθε[V] φοβηθητε[T,𝔐,K] δε μαλλον τον δυναμενον και [την][𝔐] ψυχην και [το][𝔐] σωμα απολεσαι εν γεεννη. **v.31** μη ουν φοβεισθε[V] φοβηθητε[T,𝔐,K] πολλων στρουθιων διαφερετε υμεις. **v.32** πας ουν οστις ομολογησει εν εμοι εμπροσθεν των ανθρωπων ομολογησω καγω εν αυτω εμπροσθεν του πατρος μου του εν [τοις][V] ουρανοις. **v.33** οστις δ αν αρνησηται με εμπροσθεν των ανθρωπων αρνησομαι αυτον[T,𝔐,K] καγω αυτον[V] εμπροσθεν του πατρος μου του εν [τοις][V] ουρανοις.

35 τὴν γῆν οὐκ ἦλθον βαλεῖν εἰρήνην ἀλλὰ μάχαιραν. ἦλθον γὰρ διχάσαι
ἄνθρωπον κατὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ καὶ θυγατέρα κατὰ τῆς μητρὸς αὐτῆς
36* καὶ νύμφην κατὰ τῆς πενθερᾶς αὐτῆς. καὶ ἐχθροὶ τοῦ ἀνθρώπου οἱ
37 οἰκιακοὶ αὐτοῦ. ὁ φιλῶν πατέρα ἢ μητέρα ὑπὲρ ἐμὲ οὐκ ἔστιν μου
38 ἄξιος καὶ ὁ φιλῶν υἱὸν ἢ θυγατέρα ὑπὲρ ἐμὲ οὐκ ἔστιν μου ἄξιος. καὶ
ὃς οὐ λαμβάνει τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθεῖ ὀπίσω μου οὐκ ἔστιν
39 μου ἄξιος. ὁ εὑρὼν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἀπολέσει αὐτήν καὶ ὁ ἀπολέσας
40 τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ εὑρήσει αὐτήν. ὁ δεχόμενος ὑμᾶς ἐμὲ
41* δέχεται καὶ ὁ ἐμὲ δεχόμενος δέχεται τὸν ἀποστείλαντά με. ὁ δεχό-
μενος προφήτην εἰς ὄνομα προφήτου μισθὸν προφήτου λήψεται καὶ ὁ
42* δεχόμενος δίκαιον εἰς ὄνομα δικαίου μισθὸν δικαίου λήψεται. καὶ ὃς
ἐὰν ποτίσῃ ἕνα τῶν μικρῶν τούτων ποτήριον ψυχροῦ μόνον εἰς ὄνομα
μαθητοῦ ἀμὴν λέγω ὑμῖν οὐ μὴ ἀπολέσῃ τὸν μισθὸν αὐτοῦ.

11 καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ ἰησοῦς διατάσσων τοῖς δώδεκα μαθηταῖς
αὐτοῦ μετέβη ἐκεῖθεν τοῦ διδάσκειν καὶ κηρύσσειν ἐν ταῖς πόλεσιν αὐ-
2* τῶν. ὁ δὲ ἰωάννης ἀκούσας ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ τὰ ἔργα τοῦ χριστοῦ
3 πέμψας δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ. εἶπεν αὐτῷ σὺ εἶ ὁ ἐρχόμενος ἢ ἕτε-
4 ρον προσδοκῶμεν. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς πορευθέντες
5* ἀπαγγείλατε ἰωάννῃ ἃ ἀκούετε καὶ βλέπετε. τυφλοὶ ἀναβλέπουσιν καὶ
χωλοὶ περιπατοῦσιν λεπροὶ καθαρίζονται καὶ κωφοὶ ἀκούουσιν νεκροὶ
6 ἐγείρονται καὶ πτωχοὶ εὐαγγελίζονται. καὶ μακάριός ἐστιν ὃς ἐὰν μὴ
7* σκανδαλισθῇ ἐν ἐμοί. τούτων δὲ πορευομένων ἤρξατο ὁ ἰησοῦς λέγειν
τοῖς ὄχλοις περὶ ἰωάννου τί ἐξήλθετε εἰς τὴν ἔρημον θεάσασθαι κάλαμον
8* ὑπὸ ἀνέμου σαλευόμενον. ἀλλὰ τί ἐξήλθετε ἰδεῖν ἄνθρωπον ἐν μαλα-
κοῖς ἱματίοις ἠμφιεσμένον ἰδοὺ οἱ τὰ μαλακὰ φοροῦντες ἐν τοῖς οἴκοις
9* τῶν βασιλέων εἰσίν. ἀλλὰ τί ἐξήλθετε ἰδεῖν προφήτην ναί λέγω ὑμῖν καὶ
10* περισσότερον προφήτου. οὗτός γὰρ ⸀ἐστιν περὶ οὗ γέγραπται ἰδοὺ ἐγὼ

v.36 και εχθροι του ανθρωπου οι οικειακοι$^{\mathfrak{M}}$ οικιακοι$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ αυτου. **v.41** ο δεχομενος προφητην εις ονομα προφητου μισθον προφητου λημψεται$^{\mathcal{V}}$ ληψεται$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και ο δεχομενος δικαιον εις ονομα δικαιου μισθον δικαιου λημψεται$^{\mathcal{V}}$ ληψεται$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.42** και ος αν$^{\mathcal{V}}$ εαν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ποτιση ενα των μικρων τουτων ποτηριον ψυχρου μονον εις ονομα μαθητου αμην λεγω υμιν ου μη απολεση τον μισθον αυτου.
11 **v.2** ο δε ιωαννης ακουσας εν τω δεσμωτηριω τα εργα του χριστου πεμψας δια$^{\mathcal{V}}$ δυο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ των μαθητων αυτου. **v.5** τυφλοι αναβλεπουσιν και χωλοι περιπατουσιν λεπροι καθαριζονται και κωφοι ακουουσιν και$^{\mathcal{V}}$ νεκροι εγειρονται και πτωχοι ευαγγελιζονται. **v.7** τουτων δε πορευομενων ηρξατο ο ιησους λεγειν τοις οχλοις περι ιωαννου τι εξηλθατε$^{\mathcal{V}}$ εξηλθετε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εις την ερημον θεασασθαι καλαμον υπο ανεμου σαλευομενον. **v.8** αλλα τι εξηλθατε$^{\mathcal{V}}$ εξηλθετε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ιδειν ανθρωπον εν μαλακοις ιματιοις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ημφιεσμενον ιδου οι τα μαλακα φορουντες εν τοις οικοις των βασιλειων$^{\mathfrak{M}}$ βασιλεων$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ εισιν. **v.9** αλλα τι εξηλθατε$^{\mathcal{V}}$ εξηλθετε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ιδειν προφητην ναι λεγω υμιν και περισσοτερον προφητου. **v.10** ουτος γαρ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εστιν περι ου γεγραπται ιδου εγω αποστελλω τον αγγελον μου προ προσωπου σου ος κατασκευασει την οδον σου εμπροσθεν σου.

ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου ὃς κατασκευάσει τὴν
ὁδόν σου ἔμπροσθέν σου. ἀμὴν λέγω ὑμῖν οὐκ ἐγήγερται ἐν γεννητοῖς 11
γυναικῶν μείζων ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ ὁ δὲ μικρότερος ἐν τῇ βασιλείᾳ
τῶν οὐρανῶν μείζων αὐτοῦ ἐστιν. ἀπὸ δὲ τῶν ἡμερῶν ἰωάννου τοῦ βαπτι- 12
στοῦ ἕως ἄρτι ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν βιάζεται καὶ βιασταὶ ἁρπάζουσιν
αὐτήν. πάντες γὰρ οἱ προφῆται καὶ ὁ νόμος ἕως ἰωάννου προεφήτευ- 13*
σαν. καὶ εἰ θέλετε δέξασθαι αὐτός ἐστιν ἠλίας ὁ μέλλων ἔρχεσθαι. ὁ 14, 15*
ἔχων ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω. τίνι δὲ ὁμοιώσω τὴν γενεὰν ταύτην ὁμοία 16*
ἐστὶν παιδαρίοις ἐν ἀγοραῖς καθημένοις καὶ προσφωνοῦσιν τοῖς ἑταίροις
αὐτῶν. καὶ λέγουσιν ηὐλήσαμεν ὑμῖν καὶ οὐκ ὠρχήσασθε ἐθρηνήσα- 17*
μεν ὑμῖν καὶ οὐκ ἐκόψασθε. ἦλθεν γὰρ ἰωάννης μήτε ἐσθίων μήτε 18
πίνων καὶ λέγουσιν δαιμόνιον ἔχει. ἦλθεν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐσθίων 19*
καὶ πίνων καὶ λέγουσιν ἰδού ἄνθρωπος φάγος καὶ οἰνοπότης τελωνῶν
φίλος καὶ ἁμαρτωλῶν καὶ ἐδικαιώθη ἡ σοφία ἀπὸ τῶν τέκνων αὐτῆς.
τότε ἤρξατο ὀνειδίζειν τὰς πόλεις ἐν αἷς ἐγένοντο αἱ πλεῖσται δυνάμεις 20
αὐτοῦ ὅτι οὐ μετενόησαν. οὐαί σοι χοραζίν οὐαί σοι βηθσαϊδάν ὅτι εἰ 21*
ἐν τύρῳ καὶ σιδῶνι ἐγένοντο αἱ δυνάμεις αἱ γενόμεναι ἐν ὑμῖν πάλαι
ἂν ἐν σάκκῳ καὶ σποδῷ μετενόησαν. πλὴν λέγω ὑμῖν τύρῳ καὶ σιδῶνι 22
ἀνεκτότερον ἔσται ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως ἢ ὑμῖν. καὶ σύ καπερναούμ ἡ 23*
ἕως τοῦ οὐρανοῦ ὑψωθεῖσα ἕως ᾅδου καταβιβασθήσῃ ὅτι εἰ ἐν σοδόμοις
ἐγένοντο αἱ δυνάμεις αἱ γενόμεναι ἐν σοί ἔμειναν ἂν μέχρι τῆς σήμερον.
πλὴν λέγω ὑμῖν ὅτι γῇ σοδόμων ἀνεκτότερον ἔσται ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως ἢ 24
σοί. ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἀποκριθεὶς ὁ ἰησοῦς εἶπεν ἐξομολογοῦμαί σοι 25*
πάτερ κύριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς ὅτι απέκρυψας ταῦτα ἀπὸ σοφῶν
καὶ συνετῶν καὶ ἀπεκάλυψας αὐτὰ νηπίοις. ναί ὁ πατήρ ὅτι οὕτως 26*
ἐγένετο εὐδοκία ἔμπροσθέν σου. πάντα μοι παρεδόθη ὑπὸ τοῦ πατρός 27

v.13 παντες γαρ οι προφηται και ο νομος εως ιωαννου επροφητευσαν[V] προεφητευσαν[T,𝔐,K]. **v.15** ο εχων ωτα ακουειν[T,𝔐,K] ακουετω. **v.16** τινι δε ομοιωσω την γενεαν ταυτην ομοια εστιν παιδιοις[𝔐,V] παιδαριοις[T,K] εν[T,𝔐,K] αγοραις[T,𝔐,K] καθημενοις εν[V] ταις[V] αγοραις[V] α[V] προσφωνουντα[V] και[T,𝔐,K] προσφωνουσιν[T,𝔐,K] τοις ετεροις[V] εταιροις[T,𝔐,K] αυτων[T,𝔐,K]. **v.17** και[T,𝔐,K] λεγουσιν ηυλησαμεν υμιν και ουκ ωρχησασθε εθρηνησαμεν υμιν[T,𝔐,K] και ουκ εκοψασθε. **v.19** ηλθεν ο υιος του ανθρωπου εσθιων και πινων και λεγουσιν ιδου ανθρωπος φαγος και οινοποτης τελωνων φιλος και αμαρτωλων και εδικαιωθη η σοφια απο των εργων[V] τεκνων[T,𝔐,K] αυτης. **v.21** ουαι σοι χοραζιν ουαι σοι βηθσαιδα[K,𝔐,V] βηθσαιδαν[T] οτι ει εν τυρω και σιδωνι εγενοντο αι δυναμεις αι γενομεναι εν υμιν παλαι αν εν σακκω και σποδω μετενοησαν. **v.23** και συ καφαρναουμ[V] καπερναουμ[T,𝔐,K] μη[V] η[T,𝔐,K] εως του[T,𝔐,K] ουρανου υψωθηση[V] υψωθεισα[T,𝔐,K] εως αδου καταβηση[V] καταβιβασθηση[T,𝔐,K] οτι ει εν σοδομοις εγενηθησαν[V] εγενοντο[T,𝔐,K] αι δυναμεις αι γενομεναι εν σοι εμεινεν[V] εμειναν[T,𝔐,K] αν μεχρι της σημερον. **v.25** εν εκεινω τω καιρω αποκριθεις ο ιησους ειπεν εξομολογουμαι σοι πατερ κυριε του ουρανου και της γης οτι εκρυψας[V] απεκρυψας[T,𝔐,K] ταυτα απο σοφων και συνετων και απεκαλυψας αυτα νηπιοις. **v.26** ναι ο πατηρ οτι ουτως εγενετο[T,𝔐,K] ευδοκια εγενετο[V] εμπροσθεν σου.

μου καὶ οὐδεὶς ἐπιγινώσκει τὸν υἱὸν εἰ μὴ ὁ πατὴρ οὐδὲ τὸν πατέρα τις
28 ἐπιγινώσκει εἰ μὴ ὁ υἱὸς καὶ ᾧ ἐὰν βούληται ὁ υἱὸς ἀποκαλύψαι. δεῦτε
πρός με πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι κἀγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς.
29* ἄρατε τὸν ζυγόν μου ἐφ' ὑμᾶς καὶ μάθετε ἀπ' ἐμοῦ ὅτι πρᾷός εἰμι καὶ
30 ταπεινὸς τῇ καρδίᾳ καὶ εὑρήσετε ἀνάπαυσιν ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν. ὁ γὰρ
ζυγός μου χρηστὸς καὶ τὸ φορτίον μου ἐλαφρόν ἐστιν.

12 ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἐπορεύθη ὁ ἰησοῦς τοῖς σάββασιν διὰ τῶν σπο-
ρίμων οἱ δὲ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπείνασαν καὶ ἤρξαντο τίλλειν στάχυας καὶ
2* ἐσθίειν. οἱ δὲ φαρισαῖοι ἰδόντες εἶπον αὐτῷ ἰδού οἱ μαθηταί σου ποιοῦ-
3* σιν ὃ οὐκ ἔξεστιν ποιεῖν ἐν σαββάτῳ. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς οὐκ ἀνέγνωτε τί
4* ἐποίησεν δαβὶδ ὅτε ἐπείνασεν αὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ. πῶς εἰσῆλθεν
εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ καὶ τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως ἔφαγεν ὅυς οὐκ
ἐξὸν ἦν αὐτῷ φαγεῖν οὐδὲ τοῖς μετ' αὐτοῦ εἰ μὴ τοῖς ἱερεῦσιν μόνοις.
5 ἢ οὐκ ἀνέγνωτε ἐν τῷ νόμῳ ὅτι τοῖς σάββασιν οἱ ἱερεῖς ἐν τῷ ἱερῷ τὸ
6* σάββατον βεβηλοῦσιν καὶ ἀναίτιοί εἰσιν. λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι τοῦ ἱεροῦ
7* μείζων ἐστιν ὧδε. εἰ δὲ ἐγνώκειτε τί ἐστιν ἔλεον θέλω καὶ οὐ θυσίαν οὐκ
8* ἂν κατεδικάσατε τοὺς ἀναιτίους. κύριος γάρ ἐστιν καί τοῦ σαββάτου
9 ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου. καὶ μεταβὰς ἐκεῖθεν ἦλθεν εἰς τὴν συναγωγὴν
10* αὐτῶν. καὶ ἰδού ἄνθρωπος ἦν τὴν χεῖρα ἔχων ξηράν καὶ ἐπηρώτησαν
αὐτὸν λέγοντες εἰ ἔξεστιν τοῖς σάββασιν θεραπεύειν ἵνα κατηγορήσωσιν
11 αὐτοῦ. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς τίς ἔσται ἐξ ὑμῶν ἄνθρωπος ὃς ἕξει πρόβατον
ἕν καὶ ἐὰν ἐμπέσῃ τοῦτο τοῖς σάββασιν εἰς βόθυνον οὐχὶ κρατήσει αὐτὸ
12 καὶ ἐγερεῖ. πόσῳ οὖν διαφέρει ἄνθρωπος προβάτου ὥστε ἔξεστιν τοῖς
13* σάββασιν καλῶς ποιεῖν. τότε λέγει τῷ ἀνθρώπῳ ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου
14* καὶ ἐξέτεινεν καὶ ἀποκατεστάθη ὑγιὴς ὡς ἡ ἄλλη. οἱ δὲ φαρισαῖοι συμ-
15* βούλιον ἔλαβον κατ' αὐτοῦ ἐξελθόντες ὅπως αὐτὸν ἀπολέσωσιν. ὁ δὲ

---

v.29 αρατε τον ζυγον μου εφ υμας και μαθετε απ εμου οτι πραυς[𝒱] πραος[𝒯,𝔐,𝒦] ειμι και ταπεινος τη καρδια και ευρησετε αναπαυσιν ταις ψυχαις υμων. **12** **v.2** οι δε φαρισαιοι ιδοντες ειπαν[𝒱] ειπον[𝒯,𝔐,𝒦] αυτω ιδου οι μαθηται σου ποιουσιν ο ουκ εξεστιν ποιειν εν σαββατω. **v.3** ο δε ειπεν αυτοις ουκ ανεγνωτε τι εποιησεν δαυιδ[𝔐,𝒱] δαβιδ[𝒯,𝒦] οτε επεινασεν αυτος[𝒯,𝔐,𝒦] και οι μετ αυτου. **v.4** πως εισηλθεν εις τον οικον του θεου και τους αρτους της προθεσεως εφαγον[𝒱] εφαγεν[𝒯,𝔐,𝒦] ο[𝒱] ους[𝒯,𝔐,𝒦] ουκ εξον ην αυτω φαγειν ουδε τοις μετ αυτου ει μη τοις ιερευσιν μονοις. **v.6** λεγω δε υμιν οτι του ιερου μειζον[𝔐,𝒱] μειζων[𝒯,𝒦] εστιν ωδε. **v.7** ει δε εγνωκειτε τι εστιν ελεος[𝒱] ελεον[𝒯,𝔐,𝒦] θελω και ου θυσιαν ουκ αν κατεδικασατε τους αναιτιους. **v.8** κυριος γαρ εστιν και[𝒯,𝒦] του σαββατου ο υιος του ανθρωπου. **v.10** και ιδου ανθρωπος ην[𝒯,𝔐,𝒦] την[𝒯,𝔐,𝒦] χειρα εχων ξηραν και επηρωτησαν αυτον λεγοντες ει εξεστιν τοις σαββασιν θεραπευσαι[𝒱] θεραπευειν[𝒯,𝔐,𝒦] ινα κατηγορησωσιν αυτου. **v.13** τοτε λεγει τω ανθρωπω εκτεινον την[𝒯,𝔐,𝒦] χειρα[𝒯,𝔐,𝒦] σου την[𝒱] χειρα[𝒱] και εξετεινεν και απεκατεσταθη[𝒱] αποκατεσταθη[𝒯,𝔐,𝒦] υγιης ως η αλλη. **v.14** εξελθοντες[𝒱] οι[𝒯,𝔐,𝒦] δε οι[𝒱] φαρισαιοι συμβουλιον ελαβον κατ αυτου εξελθοντες[𝒯,𝔐,𝒦] οπως αυτον απολεσωσιν. **v.15** ο δε ιησους γνους ανεχωρησεν εκειθεν και ηκολουθησαν αυτω [οχλοι][𝒱] οχλοι[𝒯,𝔐,𝒦] πολλοι και εθεραπευσεν αυτους παντας.

ἰησοῦς γνοὺς ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολ-
λοί καὶ ἐθεράπευσεν αὐτοὺς πάντας. καὶ ἐπετίμησεν αὐτοῖς ἵνα μὴ 16
φανερὸν αὐτὸν ποιήσωσιν. ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ ἠσαΐου τοῦ 17*
προφήτου λέγοντος. ἰδού ὁ παῖς μου ὃν ᾑρέτισα ὁ ἀγαπητός μου εἰς ὃν 18
εὐδόκησεν ἡ ψυχή μου θήσω τὸ πνεῦμά μου ἐπ’ αὐτόν καὶ κρίσιν τοῖς
ἔθνεσιν ἀπαγγελεῖ. οὐκ ἐρίσει οὐδὲ κραυγάσει οὐδὲ ἀκούσει τις ἐν ταῖς 19
πλατείαις τὴν φωνὴν αὐτοῦ. κάλαμον συντετριμμένον οὐ κατεάξει καὶ 20
λίνον τυφόμενον οὐ σβέσει ἕως ἂν ἐκβάλῃ εἰς νῖκος τὴν κρίσιν. καὶ ἐν τῷ 21*
ὀνόματι αὐτοῦ ἔθνη ἐλπιοῦσιν. τότε προσηνέχθη αὐτῷ δαιμονιζόμενος 22*
τυφλὸς καὶ κωφός καὶ ἐθεράπευσεν αὐτόν ὥστε τὸν τυφλὸν καὶ κωφὸν
καὶ λαλεῖν καὶ βλέπειν. καὶ ἐξίσταντο πάντες οἱ ὄχλοι καὶ ἔλεγον μήτι 23*
οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς δαβίδ. οἱ δὲ φαρισαῖοι ἀκούσαντες εἶπον οὗτος οὐκ 24
ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια εἰ μὴ ἐν τῷ βεελζεβοὺλ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων.
εἰδὼς δὲ ὁ ἰησοῦς τὰς ἐνθυμήσεις αὐτῶν εἶπεν αὐτοῖς πᾶσα βασιλεία 25*
μερισθεῖσα καθ’ ἑαυτῆς ἐρημοῦται καὶ πᾶσα πόλις ἢ οἰκία μερισθεῖσα
καθ’ ἑαυτῆς οὐ σταθήσεται. καὶ εἰ ὁ σατανᾶς τὸν σατανᾶν ἐκβάλλει ἐφ’ 26
ἑαυτὸν ἐμερίσθη πῶς οὖν σταθήσεται ἡ βασιλεία αὐτοῦ. καὶ εἰ ἐγὼ ἐν 27*
βεελζεβοὺλ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια οἱ υἱοὶ ὑμῶν ἐν τίνι ἐκβάλλουσιν διὰ
τοῦτο αὐτοὶ ὑμῶν ἔσονται κριταὶ. εἰ δὲ ἐγὼ ἐν πνεύματι θεοῦ ἐκβάλλω 28*
τὰ δαιμόνια ἄρα ἔφθασεν ἐφ’ ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. ἢ πῶς δύναταί 29*
τις εἰσελθεῖν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἰσχυροῦ καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ διαρπάσαι
ἐὰν μὴ πρῶτον δήσῃ τὸν ἰσχυρόν καὶ τότε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ διαρπάσει.
ὁ μὴ ὢν μετ’ ἐμοῦ κατ’ ἐμοῦ ἐστιν καὶ ὁ μὴ συνάγων μετ’ ἐμοῦ σκορπί- 30
ζει. διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν πᾶσα ἁμαρτία καὶ βλασφημία ἀφεθήσεται τοῖς 31*
ἀνθρώποις ἡ δὲ τοῦ πνεύματος βλασφημία οὐκ ἀφεθήσεται τοῖς ἀνθρώ-
ποις. καὶ ὃς ἂν εἴπῃ λόγον κατὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἀφεθήσεται 32*

---

v.17 ινα^{V} οπως$^{T,\mathfrak{M},K}$ πληρωθη το ρηθεν δια ησαιου του προφητου λεγοντος. **v.21** και εν^{T,K} τω ονοματι αυτου εθνη ελπιουσιν. **v.22** τοτε προσηνεχθη αυτω δαιμονιζομενος τυφλος και κωφος και εθεραπευσεν αυτον ωστε τον τυφλον$^{T,\mathfrak{M},K}$ και$^{T,\mathfrak{M},K}$ κωφον και$^{T,\mathfrak{M},K}$ λαλειν και βλεπειν. **v.23** και εξισταντο παντες οι οχλοι και ελεγον μητι ουτος εστιν ο υιος δαυιδ$^{\mathfrak{M},V}$ δαβιδ^{T,K}. **v.25** ειδως δε ο$^{T,\mathfrak{M},K}$ ιησους$^{T,\mathfrak{M},K}$ τας ενθυμησεις αυτων ειπεν αυτοις πασα βασιλεια μερισθεισα καθ εαυτης ερημουται και πασα πολις η οικια μερισθεισα καθ εαυτης ου σταθησεται. **v.27** και ει εγω εν βεελζεβουλ εκβαλλω τα δαιμονια οι υιοι υμων εν τινι εκβαλλουσιν δια τουτο αυτοι υμων$^{T,\mathfrak{M},K}$ εσονται$^{T,\mathfrak{M},K}$ κριται εσονται^{V} υμων^{V}. **v.28** ει δε εγω^{T,K} εν πνευματι θεου εγω$^{\mathfrak{M},V}$ εκβαλλω τα δαιμονια αρα εφθασεν εφ υμας η βασιλεια του θεου. **v.29** η πως δυναται τις εισελθειν εις την οικιαν του ισχυρου και τα σκευη αυτου αρπασαι^{V} διαρπασαι$^{T,\mathfrak{M},K}$ εαν μη πρωτον δηση τον ισχυρον και τοτε την οικιαν αυτου διαρπασει. **v.31** δια τουτο λεγω υμιν πασα αμαρτια και βλασφημια αφεθησεται τοις ανθρωποις η δε του πνευματος βλασφημια ουκ αφεθησεται τοις$^{T,\mathfrak{M},K}$ ανθρωποις$^{T,\mathfrak{M},K}$. **v.32** και ος εαν$^{\mathfrak{M},V}$ αν^{T,K} ειπη λογον κατα του υιου του ανθρωπου αφεθησεται αυτω ος δ αν ειπη κατα του πνευματος του αγιου ουκ αφεθησεται αυτω ουτε εν τουτω^{T,K,V} τω νυν$^{\mathfrak{M}}$ αιωνι ουτε εν τω μελλοντι.

αὐτῷ ὃς δ’ ἂν εἴπῃ κατὰ τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου οὐκ ἀφεθήσεται αὐτῷ
33 οὔτε ἐν τούτῳ τῷ αἰῶνι οὔτε ἐν τῷ μέλλοντι. ἢ ποιήσατε τὸ δένδρον
καλὸν καὶ τὸν καρπὸν αὐτοῦ καλόν ἢ ποιήσατε τὸ δένδρον σαπρὸν καὶ
τὸν καρπὸν αὐτοῦ σαπρόν ἐκ γὰρ τοῦ καρποῦ τὸ δένδρον γινώσκεται.
34 γεννήματα ἐχιδνῶν πῶς δύνασθε ἀγαθὰ λαλεῖν πονηροὶ ὄντες ἐκ γὰρ
35* τοῦ περισσεύματος τῆς καρδίας τὸ στόμα λαλεῖ. ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος
ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ θησαυροῦ τῆς καρδίας ἐκβάλλει τά ἀγαθά καὶ ὁ πονη-
36* ρὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ πονηροῦ θησαυροῦ ἐκβάλλει πονηρά. λέγω δὲ
ὑμῖν ὅτι πᾶν ῥῆμα ἀργὸν ὃ ἐὰν λαλήσωσιν οἱ ἄνθρωποι ἀποδώσουσιν
37 περὶ αὐτοῦ λόγον ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως. ἐκ γὰρ τῶν λόγων σου δικαιω-
38* θήσῃ καὶ ἐκ τῶν λόγων σου καταδικασθήσῃ. τότε ἀπεκρίθησαν τινες
τῶν γραμματέων καὶ φαρισαίων λέγοντες διδάσκαλε θέλομεν ἀπὸ σοῦ
39 σημεῖον ἰδεῖν. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς γενεὰ πονηρὰ καὶ μοιχαλὶς
σημεῖον ἐπιζητεῖ καὶ σημεῖον οὐ δοθήσεται αὐτῇ εἰ μὴ τὸ σημεῖον ἰωνᾶ
40 τοῦ προφήτου. ὥσπερ γὰρ ἦν ἰωνᾶς ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ κήτους τρεῖς ἡμέ-
ρας καὶ τρεῖς νύκτας οὕτως ἔσται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς
41 γῆς τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας. ἄνδρες νινευῖται ἀναστήσονται ἐν
τῇ κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶς ταύτης καὶ κατακρινοῦσιν αὐτήν ὅτι μετενόη-
42* σαν εἰς τὸ κήρυγμα ἰωνᾶ καὶ ἰδού πλεῖον ἰωνᾶ ὧδε. βασίλισσα νότου
ἐγερθήσεται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶς ταύτης καὶ κατακρινεῖ αὐτήν
ὅτι ἦλθεν ἐκ τῶν περάτων τῆς γῆς ἀκοῦσαι τὴν σοφίαν σολομῶντος καὶ
43 ἰδού πλεῖον σολομῶντος ὧδε. ὅταν δὲ τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα ἐξέλθῃ
ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου διέρχεται δι’ ἀνύδρων τόπων ζητοῦν ἀνάπαυσιν καὶ
44* οὐχ εὑρίσκει. τότε λέγει ἐπιστρέψω εἰς τὸν οἶκόν μου ὅθεν ἐξῆλθον
45 καὶ ἐλθὸν εὑρίσκει σχολάζοντα σεσαρωμένον καὶ κεκοσμημένον. τότε
πορεύεται καὶ παραλαμβάνει μεθ’ ἑαυτοῦ ἑπτὰ ἕτερα πνεύματα πονη-
ρότερα ἑαυτοῦ καὶ εἰσελθόντα κατοικεῖ ἐκεῖ καὶ γίνεται τὰ ἔσχατα τοῦ
ἀνθρώπου ἐκείνου χείρονα τῶν πρώτων οὕτως ἔσται καὶ τῇ γενεᾷ ταύτῃ
46* τῇ πονηρᾷ. ἔτι δὲ αὐτοῦ λαλοῦντος τοῖς ὄχλοις ἰδού ἡ μήτηρ καὶ οἱ

---

v.35 ο αγαθος ανθρωπος εκ του αγαθου θησαυρου της[T,K] καρδιας[T,K] εκβαλλει τα[T,K] αγαθα και ο πονηρος ανθρωπος εκ του πονηρου θησαυρου εκβαλλει πονηρα. **v.36** λεγω δε υμιν οτι παν ρημα αργον ο λαλησουσιν[V] εαν[T,𝔐,K] λαλησωσιν[T,𝔐,K] οι ανθρωποι αποδωσουσιν περι αυτου λογον εν ημερα κρισεως. **v.38** τοτε απεκριθησαν αυτω[V] τινες των γραμματεων και φαρισαιων λεγοντες διδασκαλε θελομεν απο σου σημειον ιδειν. **v.42** βασιλισσα νοτου εγερθησεται εν τη κρισει μετα της γενεας ταυτης και κατακρινει αυτην οτι ηλθεν εκ των περατων της γης ακουσαι την σοφιαν σολομωνος[𝔐,V] σολομωντος[T,K] και ιδου πλειον σολομωνος[𝔐,V] σολομωντος[T,K] ωδε. **v.44** τοτε λεγει επιστρεψω[T,𝔐,K] εις τον οικον μου επιστρεψω[V] οθεν εξηλθον και ελθον ευρισκει σχολαζοντα σεσαρωμενον και κεκοσμημενον. **v.46** ετι δε[T,𝔐,K] αυτου λαλουντος τοις οχλοις ιδου η μητηρ και οι αδελφοι αυτου ειστηκεισαν εξω ζητουντες αυτω λαλησαι.

ἀδελφοὶ αὐτοῦ εἱστήκεισαν ἔξω ζητοῦντες αὐτῷ λαλῆσαι. εἶπεν δέ τις 47*
αὐτῷ ἰδού ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου ἔξω ἑστήκασιν ζητοῦντές
σοι λαλῆσαι. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν τῷ εἰπόντι αὐτῷ τίς ἐστιν ἡ μήτηρ 48*
μου καὶ τίνες εἰσὶν οἱ ἀδελφοί μου. καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ 49
τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ εἶπεν ἰδού ἡ μήτηρ μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου. ὅστις 50
γὰρ ἂν ποιήσῃ τὸ θέλημα τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς αὐτός μου
ἀδελφὸς καὶ ἀδελφὴ καὶ μήτηρ ἐστίν.

ἐν δὲ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐξελθὼν ὁ ἰησοῦς ἀπὸ τῆς οἰκίας ἐκάθητο παρὰ **13***
τὴν θάλασσαν. καὶ συνήχθησαν πρὸς αὐτὸν ὄχλοι πολλοί ὥστε αὐτὸν 2*
εἰς τὸ πλοῖον ἐμβάντα καθῆσθαι καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν εἱ-
στήκει. καὶ ἐλάλησεν αὐτοῖς πολλὰ ἐν παραβολαῖς λέγων ἰδού ἐξῆλθεν 3
ὁ σπείρων τοῦ σπείρειν. καὶ ἐν τῷ σπείρειν αὐτὸν ἃ μὲν ἔπεσεν παρὰ 4*
τὴν ὁδόν καὶ ἦλθεν τὰ πετεινὰ καὶ κατέφαγεν αὐτά. ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ 5
τὰ πετρώδη ὅπου οὐκ εἶχεν γῆν πολλήν καὶ εὐθέως ἐξανέτειλεν διὰ τὸ
μὴ ἔχειν βάθος γῆς. ἡλίου δὲ ἀνατείλαντος ἐκαυματίσθη καὶ διὰ τὸ μὴ 6
ἔχειν ῥίζαν ἐξηράνθη. ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὰς ἀκάνθας καὶ ἀνέβησαν αἱ 7*
ἄκανθαι καὶ ἀπέπνιξαν αὐτά. ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλὴν καὶ 8
ἐδίδου καρπόν ὃ μὲν ἑκατόν ὃ δὲ ἑξήκοντα ὃ δὲ τριάκοντα. ὁ ἔχων ὦτα 9*
ἀκούειν ἀκουέτω. καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ εἶπον αὐτῷ διατί ἐν πα- 10*
ραβολαῖς λαλεῖς αὐτοῖς. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς ὅτι ὑμῖν δέδοται 11
γνῶναι τὰ μυστήρια τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν ἐκείνοις δὲ οὐ δέδοται.
ὅστις γὰρ ἔχει δοθήσεται αὐτῷ καὶ περισσευθήσεται ὅστις δὲ οὐκ ἔχει 12
καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ’ αὐτοῦ. διὰ τοῦτο ἐν παραβολαῖς αὐτοῖς λαλῶ 13
ὅτι βλέποντες οὐ βλέπουσιν καὶ ἀκούοντες οὐκ ἀκούουσιν οὐδὲ συνίου-
σιν. καὶ ἀναπληροῦται ἐπ’ αὐτοῖς ἡ προφητεία ἠσαΐου ἡ λέγουσα ἀκοῇ 14*
ἀκούσετε καὶ οὐ μὴ συνῆτε καὶ βλέποντες βλέψετε καὶ οὐ μὴ ἴδητε.
ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρδία τοῦ λαοῦ τούτου καὶ τοῖς ὠσὶν βαρέως ἤκουσαν 15*

---

v.47 [ειπεν$^{\mathcal{V}}$ ειπεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δε τις αυτω ιδου η μητηρ σου και οι αδελφοι σου εξω εστηκασιν ζητουντες σοι λαλησαι]$^{\mathcal{V}}$ λαλησαι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.48** ο δε αποκριθεις ειπεν τω λεγοντι$^{\mathcal{V}}$ ειποντι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτω τις εστιν η μητηρ μου και τινες εισιν οι αδελφοι μου. **13** **v.1** εν δε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τη ημερα εκεινη εξελθων ο ιησους απο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ της οικιας εκαθητο παρα την θαλασσαν. **v.2** και συνηχθησαν προς αυτον οχλοι πολλοι ωστε αυτον εις το$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πλοιον εμβαντα καθησθαι και πας ο οχλος επι τον αιγιαλον ειστηκει. **v.4** και εν τω σπειρειν αυτον α μεν επεσεν παρα την οδον και ελθοντα$^{\mathcal{V}}$ ηλθεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τα πετεινα και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ κατεφαγεν αυτα. **v.7** αλλα δε επεσεν επι τας ακανθας και ανεβησαν αι ακανθαι και επνιξαν$^{\mathcal{V}}$ απεπνιξαν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτα. **v.9** ο εχων ωτα ακουειν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ακουετω. **v.10** και προσελθοντες οι μαθηται ειπαν$^{\mathcal{V}}$ ειπον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτω δια$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ τι$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ διατι$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ εν παραβολαις λαλεις αυτοις. **v.14** και αναπληρουται επ$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ αυτοις η προφητεια ησαιου η λεγουσα ακοη ακουσετε και ου μη συνητε και βλεποντες βλεψετε και ου μη ιδητε. **v.15** επαχυνθη γαρ η καρδια του λαου τουτου και τοις ωσιν βαρεως ηκουσαν και τους οφθαλμους αυτων εκαμμυσαν μηποτε ιδωσιν τοις οφθαλμοις και τοις ωσιν ακουσωσιν και τη καρδια συνωσιν και επιστρεψωσιν και ιασομαι$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ιασωμαι$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ αυτους.

καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἐκάμμυσαν μήποτε ἴδωσιν τοῖς ὀφθαλμοῖς
καὶ τοῖς ὠσὶν ἀκούσωσιν καὶ τῇ καρδίᾳ συνῶσιν καὶ ἐπιστρέψωσιν καὶ
16* ἰάσωμαι αὐτούς. ὑμῶν δὲ μακάριοι οἱ ὀφθαλμοὶ ὅτι βλέπουσιν καὶ τὰ
17* ὦτα ὑμῶν ὅτι ἀκούει. ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν ὅτι πολλοὶ προφῆται καὶ δί-
καιοι ἐπεθύμησαν ἰδεῖν ἃ βλέπετε καὶ οὐκ εἶδον καὶ ἀκοῦσαι ἃ ἀκούετε
18* καὶ οὐκ ἤκουσαν. ὑμεῖς οὖν ἀκούσατε τὴν παραβολὴν τοῦ σπείροντος.
19 παντὸς ἀκούοντος τὸν λόγον τῆς βασιλείας καὶ μὴ συνιέντος ἔρχεται ὁ
πονηρὸς καὶ ἁρπάζει τὸ ἐσπαρμένον ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ οὗτός ἐστιν ὁ
20 παρὰ τὴν ὁδὸν σπαρείς. ὁ δὲ ἐπὶ τὰ πετρώδη σπαρείς οὗτός ἐστιν ὁ
21 τὸν λόγον ἀκούων καὶ εὐθὺς μετὰ χαρᾶς λαμβάνων αὐτόν. οὐκ ἔχει δὲ
ῥίζαν ἐν ἑαυτῷ ἀλλὰ πρόσκαιρός ἐστιν γενομένης δὲ θλίψεως ἢ διωγμοῦ
22* διὰ τὸν λόγον εὐθὺς σκανδαλίζεται. ὁ δὲ εἰς τὰς ἀκάνθας σπαρείς οὗτός
ἐστιν ὁ τὸν λόγον ἀκούων καὶ ἡ μέριμνα τοῦ αἰῶνος τούτου καὶ ἡ ἀπάτη
23* τοῦ πλούτου συμπνίγει τὸν λόγον καὶ ἄκαρπος γίνεται. ὁ δὲ ἐπὶ τὴν
γῆν τὴν καλὴν σπαρείς οὗτός ἐστιν ὁ τὸν λόγον ἀκούων καὶ συνιών ὃς
δὴ καρποφορεῖ καὶ ποιεῖ ὃ μὲν ἑκατόν ὃ δὲ ἑξήκοντα ὃ δὲ τριάκοντα.
24* ἄλλην παραβολὴν παρέθηκεν αὐτοῖς λέγων ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐ-
25* ρανῶν ἀνθρώπῳ σπείροντι καλὸν σπέρμα ἐν τῷ ἀγρῷ αὐτοῦ. ἐν δὲ τῷ
καθεύδειν τοὺς ἀνθρώπους ἦλθεν αὐτοῦ ὁ ἐχθρὸς καὶ ἔσπειρεν ζιζάνια
26 ἀνὰ μέσον τοῦ σίτου καὶ ἀπῆλθεν. ὅτε δὲ ἐβλάστησεν ὁ χόρτος καὶ
27* καρπὸν ἐποίησεν τότε ἐφάνη καὶ τὰ ζιζάνια. προσελθόντες δὲ οἱ δοῦλοι
τοῦ οἰκοδεσπότου εἶπον αὐτῷ κύριε οὐχὶ καλὸν σπέρμα ἔσπειρας ἐν τῷ
28* σῷ ἀγρῷ πόθεν οὖν ἔχει τὰ ζιζάνια. ὁ δὲ ἔφη αὐτοῖς ἐχθρὸς ἄνθρωπος
τοῦτο ἐποίησεν οἱ δὲ δοῦλοι εἶπον αὐτῷ θέλεις οὖν ἀπελθόντες συλλέξω-
29* μεν αὐτά. ὁ δέ ἔφη οὔ μήποτε συλλέγοντες τὰ ζιζάνια ἐκριζώσητε ἅμα
30* αὐτοῖς τὸν σῖτον. ἄφετε συναυξάνεσθαι ἀμφότερα μέχρι τοῦ θερισμοῦ

v.16 υμων δε μακαριοι οι οφθαλμοι οτι βλεπουσιν και τα ωτα υμων οτι ακουουσιν[V] ακουει[T,𝔐,K]. **v.17** αμην γαρ λεγω υμιν οτι πολλοι προφηται και δικαιοι επεθυμησαν ιδειν α βλεπετε και ουκ ειδαν[V] ειδον[T,𝔐,K] και ακουσαι α ακουετε και ουκ ηκουσαν. **v.18** υμεις ουν ακουσατε την παραβολην του σπειραντος[V] σπειροντος[T,𝔐,K]. **v.22** ο δε εις τας ακανθας σπαρεις ουτος εστιν ο τον λογον ακουων και η μεριμνα του αιωνος τουτου[T,𝔐,K] και η απατη του πλουτου συμπνιγει τον λογον και ακαρπος γινεται. **v.23** ο δε επι την γην[T,𝔐,K] την[T,𝔐,K] καλην γην[V] σπαρεις ουτος εστιν ο τον λογον ακουων και συνιεις[V] συνιων[T,𝔐,K] ος δη καρποφορει και ποιει ο μεν εκατον ο δε εξηκοντα ο δε τριακοντα. **v.24** αλλην παραβολην παρεθηκεν αυτοις λεγων ωμοιωθη η βασιλεια των ουρανων ανθρωπω σπειραντι[K,V] σπειροντι[T,𝔐] καλον σπερμα εν τω αγρω αυτου. **v.25** εν δε τω καθευδειν τους ανθρωπους ηλθεν αυτου ο εχθρος και επεσπειρεν[V] εσπειρεν[T,𝔐,K] ζιζανια ανα μεσον του σιτου και απηλθεν. **v.27** προσελθοντες δε οι δουλοι του οικοδεσποτου ειπον αυτω κυριε ουχι καλον σπερμα εσπειρας εν τω σω αγρω ποθεν ουν εχει τα[T,K] ζιζανια. **v.28** ο δε εφη αυτοις εχθρος ανθρωπος τουτο εποιησεν οι δε δουλοι λεγουσιν[V] ειπον[T,𝔐,K] αυτω θελεις ουν απελθοντες συλλεξομεν[𝔐] συλλεξωμεν[T,K,V] αυτα. **v.29** ο δε φησιν[V] εφη[T,𝔐,K] ου μηποτε συλλεγοντες τα ζιζανια εκριζωσητε αμα αυτοις τον σιτον.

καὶ ἐν τῷ καιρῷ τοῦ θερισμοῦ ἐρῶ τοῖς θερισταῖς συλλέξατε πρῶτον τὰ
ζιζάνια καὶ δήσατε αὐτὰ εἰς δέσμας πρὸς τὸ κατακαῦσαι αὐτά τὸν δὲ
σῖτον συναγάγετε εἰς τὴν ἀποθήκην μου. ἄλλην παραβολὴν παρέθηκεν 31
αὐτοῖς λέγων ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν κόκκῳ σινάπεως ὃν
λαβὼν ἄνθρωπος ἔσπειρεν ἐν τῷ ἀγρῷ αὐτοῦ. ὃ μικρότερον μέν ἐστιν 32
πάντων τῶν σπερμάτων ὅταν δὲ αὐξηθῇ μεῖζον τῶν λαχάνων ἐστὶν καὶ
γίνεται δένδρον ὥστε ἐλθεῖν τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ κατασκηνοῦν
ἐν τοῖς κλάδοις αὐτοῦ. ἄλλην παραβολὴν ἐλάλησεν αὐτοῖς ὁμοία ἐστὶν 33*
ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ζύμῃ ἣν λαβοῦσα γυνὴ ἐνέκρυψεν εἰς ἀλεύρου
σάτα τρία ἕως οὗ ἐζυμώθη ὅλον. ταῦτα πάντα ἐλάλησεν ὁ ἰησοῦς ἐν 34*
παραβολαῖς τοῖς ὄχλοις καὶ χωρὶς παραβολῆς οὐκ ἐλάλει αὐτοῖς. ὅπως 35*
πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τοῦ προφήτου λέγοντος ἀνοίξω ἐν παραβολαῖς
τὸ στόμα μου ἐρεύξομαι κεκρυμμένα ἀπὸ καταβολῆς κόσμου. τότε 36*
ἀφεὶς τοὺς ὄχλους ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν ὁ ἰησοῦς καὶ προσῆλθον αὐτῷ
οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγοντες φράσον ἡμῖν τὴν παραβολὴν τῶν ζιζανίων
τοῦ ἀγροῦ. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς ὁ σπείρων τὸ καλὸν σπέρμα 37*
ἐστὶν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου. ὁ δὲ ἀγρός ἐστιν ὁ κόσμος τὸ δὲ καλὸν 38
σπέρμα οὗτοί εἰσιν οἱ υἱοὶ τῆς βασιλείας τὰ δὲ ζιζάνιά εἰσιν οἱ υἱοὶ τοῦ
πονηροῦ. ὁ δὲ ἐχθρὸς ὁ σπείρας αὐτά ἐστιν ὁ διάβολος ὁ δὲ θερισμὸς 39*
συντέλεια τοῦ αἰῶνός ἐστιν οἱ δὲ θερισταὶ ἄγγελοί εἰσιν. ὥσπερ οὖν συλ- 40*
λέγεται τὰ ζιζάνια καὶ πυρὶ κατακαίεται οὕτως ἔσται ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ
αἰῶνος τούτου. ἀποστελεῖ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ 41
καὶ συλλέξουσιν ἐκ τῆς βασιλείας αὐτοῦ πάντα τὰ σκάνδαλα καὶ τοὺς
ποιοῦντας τὴν ἀνομίαν. καὶ βαλοῦσιν αὐτοὺς εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυ- 42
ρός ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. τότε οἱ δίκαιοι 43*
ἐκλάμψουσιν ὡς ὁ ἥλιος ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ πατρὸς αὐτῶν ὁ ἔχων ὦτα

v.30 αφετε συναυξανεσθαι αμφοτερα εως$^{\mathcal{V}}$ μεχρι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ του θερισμου και εν τω$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ καιρω του θερισμου ερω τοις θερισταις συλλεξατε πρωτον τα ζιζανια και δησατε αυτα εις δεσμας προς το κατακαυσαι αυτα τον δε σιτον συναγαγετε εις την αποθηκην μου. **v.33** αλλην παραβολην ελαλησεν αυτοις ομοια εστιν η βασιλεια των ουρανων ζυμη ην λαβουσα γυνη εκρυψεν$^{\mathfrak{M}}$ ενεκρυψεν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ εις αλευρου σατα τρια εως ου εζυμωθη ολον. **v.34** ταυτα παντα ελαλησεν ο ιησους εν παραβολαις τοις οχλοις και χωρις παραβολης ουδεν$^{\mathcal{V}}$ ουκ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ελαλει αυτοις. **v.35** οπως πληρωθη το ρηθεν δια του προφητου λεγοντος ανοιξω εν παραβολαις το στομα μου ερευξομαι κεκρυμμενα απο καταβολης [κοσμου]$^{\mathcal{V}}$ κοσμου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.36** τοτε αφεις τους οχλους ηλθεν εις την οικιαν ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ιησους$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και προσηλθον αυτω οι μαθηται αυτου λεγοντες διασαφησον$^{\mathcal{V}}$ φρασον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ημιν την παραβολην των ζιζανιων του αγρου. **v.37** ο δε αποκριθεις ειπεν αυτοις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ο σπειρων το καλον σπερμα εστιν ο υιος του ανθρωπου. **v.39** ο δε εχθρος ο σπειρας αυτα εστιν ο διαβολος ο δε θερισμος συντελεια του$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αιωνος εστιν οι δε θερισται αγγελοι εισιν. **v.40** ωσπερ ουν συλλεγεται τα ζιζανια και πυρι $^{\mathcal{V}}$'κατακαιεται" καιεται$^{\mathfrak{M}}$ κατακαιεται$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ουτως εσται εν τη συντελεια του αιωνος τουτου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.43** τοτε οι δικαιοι εκλαμψουσιν ως ο ηλιος εν τη βασιλεια του πατρος αυτων ο εχων ωτα ακουειν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ακουετω.

44* ἀκούειν ἀκουέτω. πάλιν ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν θησαυ-
ρῷ κεκρυμμένῳ ἐν τῷ ἀγρῷ ὃν εὑρὼν ἄνθρωπος ἔκρυψεν καὶ ἀπὸ τῆς
χαρᾶς αὐτοῦ ὑπάγει καὶ πάντα ὅσα ἔχει πωλεῖ καὶ ἀγοράζει τὸν ἀγρὸν
45 ἐκεῖνον. πάλιν ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ ἐμπό-
46* ρῳ ζητοῦντι καλοὺς μαργαρίτας. ὃς εὑρὼν ἕνα πολύτιμον μαργαρίτην
47 ἀπελθὼν πέπρακεν πάντα ὅσα εἶχεν καὶ ἠγόρασεν αὐτόν. πάλιν ὁμοία
ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν σαγήνῃ βληθείσῃ εἰς τὴν θάλασσαν καὶ
48* ἐκ παντὸς γένους συναγαγούσῃ. ἣν ὅτε ἐπληρώθη ἀναβιβάσαντες ἐπὶ
τὸν αἰγιαλὸν καὶ καθίσαντες συνέλεξαν τὰ καλὰ εἰς ἀγγεῖα τὰ δὲ σαπρὰ
49 ἔξω ἔβαλον. οὕτως ἔσται ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ αἰῶνος ἐξελεύσονται οἱ
50 ἄγγελοι καὶ ἀφοριοῦσιν τοὺς πονηροὺς ἐκ μέσου τῶν δικαίων. καὶ
βαλοῦσιν αὐτοὺς εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρός ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ
51* ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. λέγει αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς συνήκατε ταῦτα πάντα
52* λέγουσιν αὐτῷ ναί κύριε. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς διὰ τοῦτο πᾶς γραμματεὺς
μαθητευθεὶς εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν ὅμοιός ἐστιν ἀνθρώπῳ οἰκο-
53 δεσπότῃ ὅστις ἐκβάλλει ἐκ τοῦ θησαυροῦ αὐτοῦ καινὰ καὶ παλαιά. καὶ
ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ ἰησοῦς τὰς παραβολὰς ταύτας μετῆρεν ἐκεῖθεν.
54* καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ ἐδίδασκεν αὐτοὺς ἐν τῇ συναγωγῇ αὐ-
τῶν ὥστε ἐκπλήττεσθαι αὐτοὺς καὶ λέγειν πόθεν τούτῳ ἡ σοφία αὕτη καὶ
55* αἱ δυνάμεις. οὐχ οὗτός ̓εστιν ὁ τοῦ τέκτονος υἱός οὐχί ἡ μήτηρ αὐ-
τοῦ λέγεται μαριὰμ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἰάκωβος καὶ ἰωσῆς καὶ σίμων
56 καὶ ἰούδας. καὶ αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ οὐχὶ πᾶσαι πρὸς ἡμᾶς εἰσιν πόθεν
57* οὖν τούτῳ ταῦτα πάντα. καὶ ἐσκανδαλίζοντο ἐν αὐτῷ ὁ δὲ ἰησοῦς εἶπεν
αὐτοῖς οὐκ ἔστιν προφήτης ἄτιμος εἰ μὴ ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ καὶ ἐν τῇ
58 οἰκίᾳ αὐτοῦ. καὶ οὐκ ἐποίησεν ἐκεῖ δυνάμεις πολλὰς διὰ τὴν ἀπιστίαν
αὐτῶν.

14* ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἤκουσεν ἡρῴδης ὁ τετράρχης τὴν ἀκοὴν ἰησοῦ.

---

v.44 παλιν[T,𝔐,K] ομοια εστιν η βασιλεια των ουρανων θησαυρω κεκρυμμενω εν τω αγρω ον ευρων ανθρωπος εκρυψεν και απο της χαρας αυτου υπαγει και πωλει[V] παντα οσα εχει πωλει[T,𝔐,K] και αγοραζει τον αγρον εκεινον. **v.46** ος[T,𝔐,K] ευρων δε[V] ενα πολυτιμον μαργαριτην απελθων πεπρακεν παντα οσα ειχεν και ηγορασεν αυτον. **v.48** ην οτε επληρωθη αναβιβασαντες επι τον αιγιαλον και καθισαντες συνελεξαν τα καλα εις αγγη[V] αγγεια[T,𝔐,K] τα δε σαπρα εξω εβαλον. **v.51** λεγει[T,𝔐,K] αυτοις[T,𝔐,K] ο[T,𝔐,K] ιησους[T,𝔐,K] συνηκατε ταυτα παντα λεγουσιν αυτω ναι κυριε[T,𝔐,K]. **v.52** ο δε ειπεν αυτοις δια τουτο πας γραμματευς μαθητευθεις τη[V] βασιλεια[V] εις[T,𝔐,K] την[T,𝔐,K] βασιλειαν[T,𝔐,K] των ουρανων ομοιος εστιν ανθρωπω οικοδεσποτη οστις εκβαλλει εκ του θησαυρου αυτου καινα και παλαια. **v.54** και ελθων εις την πατριδα αυτου εδιδασκεν αυτους εν τη συναγωγη αυτων ωστε εκπλησσεσθαι[V] εκπληττεσθαι[T,𝔐,K] αυτους και λεγειν ποθεν τουτω η σοφια αυτη και αι δυναμεις. **v.55** ουχ ουτος εστιν ο του τεκτονος υιος ουχ[V] ουχι[T,𝔐,K] η μητηρ αυτου λεγεται μαριαμ και οι αδελφοι αυτου ιακωβος και ιωσηφ[V] ιωσης[T,𝔐,K] και σιμων και ιουδας. **v.57** και εσκανδαλιζοντο εν αυτω ο δε ιησους ειπεν αυτοις ουκ εστιν προφητης ατιμος ει μη εν τη πατριδι αυτου[T,𝔐,K] και εν τη οικια αυτου. **14**

καὶ εἶπεν τοῖς παισὶν αὐτοῦ οὗτός ἐστιν ἰωάννης ὁ βαπτιστής αὐτὸς 2
ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν καὶ διὰ τοῦτο αἱ δυνάμεις ἐνεργοῦσιν ἐν αὐτῷ.
ὁ γὰρ ἡρῴδης κρατήσας τὸν ἰωάννην ἔδησεν αὐτὸν καὶ ἔθετο ἐν φυλακῇ 3*
διὰ ἡρῳδιάδα τὴν γυναῖκα φιλίππου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. ἔλεγεν γὰρ 4*
αὐτῷ ὁ ἰωάννης οὐκ ἔξεστίν σοι ἔχειν αὐτήν. καὶ θέλων αὐτὸν ἀπο- 5
κτεῖναι ἐφοβήθη τὸν ὄχλον ὅτι ὡς προφήτην αὐτὸν εἶχον. γενεσίων δὲ 6*
ἀγομένων τοῦ ἡρῴδου ὠρχήσατο ἡ θυγάτηρ τῆς ἡρῳδιάδος ἐν τῷ μέσῳ
καὶ ἤρεσεν τῷ ἡρῴδῃ. ὅθεν μεθ’ ὅρκου ὡμολόγησεν αὐτῇ δοῦναι ὃ ἐὰν 7
αἰτήσηται. ἡ δὲ προβιβασθεῖσα ὑπὸ τῆς μητρὸς αὐτῆς δός μοι φησίν 8
ὧδε ἐπὶ πίνακι τὴν κεφαλὴν ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ. καὶ ἐλυπηθη ὁ 9*
βασιλεὺς διὰ δὲ τοὺς ὅρκους καὶ τοὺς συνανακειμένους ἐκέλευσεν δο-
θῆναι. καὶ πέμψας ἀπεκεφάλισεν τὸν ἰωάννην ἐν τῇ φυλακῇ. καὶ 10*, 11
ἠνέχθη ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ ἐπὶ πίνακι καὶ ἐδόθη τῷ κορασίῳ καὶ ἤνεγκεν
τῇ μητρὶ αὐτῆς. καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἦραν τὸ σῶμα 12*
καὶ ἔθαψαν αὐτό καὶ ἐλθόντες ἀπήγγειλαν τῷ ἰησοῦ. καὶ ἀκούσας ὁ 13*
ἰησοῦς ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν ἐν πλοίῳ εἰς ἔρημον τόπον κατ’ ἰδίαν καὶ
ἀκούσαντες οἱ ὄχλοι ἠκολούθησαν αὐτῷ πεζῇ ἀπὸ τῶν πόλεων. καὶ 14*
ἐξελθὼν ὁ ἰησοῦς εἶδεν πολὺν ὄχλον καὶ ἐσπλαγχνίσθη ἐπ’ αὐτούς καὶ
ἐθεράπευσεν τοὺς ἀρρώστους αὐτῶν. ὀψίας δὲ γενομένης προσῆλθον 15*
αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγοντες ἔρημός ἐστιν ὁ τόπος καὶ ἡ ὥρα ἤδη
παρῆλθεν ἀπόλυσον τοὺς ὄχλους ἵνα ἀπελθόντες εἰς τὰς κώμας ἀγορά-
σωσιν ἑαυτοῖς βρώματα. ὁ δὲ ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς οὐ χρείαν ἔχουσιν 16*
ἀπελθεῖν δότε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν. οἱ δὲ λέγουσιν αὐτῷ οὐκ ἔχομεν 17
ὧδε εἰ μὴ πέντε ἄρτους καὶ δύο ἰχθύας. ὁ δὲ εἶπεν φέρετέ μοι αὐ- 18*
τοὺς ὧδε. καὶ κελεύσας τοὺς ὄχλους ἀνακλιθῆναι ἐπὶ τοὺς χόρτους 19*

v.1 εν εκεινω τω καιρω ηκουσεν ηρωδης ο τετρααρχης[V] τετραρχης[T,𝔐,K] την ακοην ιησου. **v.3** ο γαρ ηρωδης κρατησας τον ιωαννην εδησεν [αυτον][V] αυτον[T,𝔐,K] και εθετο[T,𝔐,K] εν φυλακη απεθετο[V] δια ηρωδιαδα την γυναικα φιλιππου του αδελφου αυτου. **v.4** ελεγεν γαρ αυτω[T,𝔐,K] ο ιωαννης αυτω[V] ουκ εξεστιν σοι εχειν αυτην. **v.6** γενεσιοις[V] γενεσιων[T,𝔐,K] δε γενομενοις[V] αγομενων[T,𝔐,K] του ηρωδου ωρχησατο η θυγατηρ της ηρωδιαδος εν τω μεσω και ηρεσεν τω ηρωδη. **v.9** και λυπηθεις[V] ελυπηθη[T,𝔐,K] ο βασιλευς δια δε[T,𝔐,K] τους ορκους και τους συνανακειμενους εκελευσεν δοθηναι. **v.10** και πεμψας απεκεφαλισεν [τον][V] τον[T,𝔐,K] ιωαννην εν τη φυλακη. **v.12** και προσελθοντες οι μαθηται αυτου ηραν το πτωμα[V] σωμα[T,𝔐,K] και εθαψαν [V]ἁυτον˝ αυτο[T,𝔐,K] και ελθοντες απηγγειλαν τω ιησου. **v.13** και[T,𝔐,K] ακουσας δε[V] ο ιησους ανεχωρησεν εκειθεν εν πλοιω εις ερημον τοπον κατ ιδιαν και ακουσαντες οι οχλοι ηκολουθησαν αυτω πεζη απο των πολεων. **v.14** και εξελθων ο[T,𝔐,K] ιησους[T,𝔐,K] ειδεν πολυν οχλον και εσπλαγχνισθη επ αυτοις[𝔐,V] αυτους[T,K] και εθεραπευσεν τους αρρωστους αυτων. **v.15** οψιας δε γενομενης προσηλθον αυτω οι μαθηται αυτου[T,𝔐,K] λεγοντες ερημος εστιν ο τοπος και η ωρα ηδη παρηλθεν απολυσον τους οχλους ινα απελθοντες εις τας κωμας αγορασωσιν εαυτοις βρωματα. **v.16** ο δε [ιησους][V] ιησους[T,𝔐,K] ειπεν αυτοις ου χρειαν εχουσιν απελθειν δοτε αυτοις υμεις φαγειν. **v.18** ο δε ειπεν φερετε μοι αυτους[T,𝔐,K] ωδε αυτους[V].

καὶ λαβὼν τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας ἀναβλέψας εἰς τὸν
οὐρανὸν εὐλόγησεν καὶ κλάσας ἔδωκεν τοῖς μαθηταῖς τοὺς ἄρτους οἱ δὲ
20 μαθηταὶ τοῖς ὄχλοις. καὶ ἔφαγον πάντες καὶ ἐχορτάσθησαν καὶ ἦραν τὸ
21 περισσεῦον τῶν κλασμάτων δώδεκα κοφίνους πλήρεις. οἱ δὲ ἐσθίοντες
22* ἦσαν ἄνδρες ὡσεὶ πεντακισχίλιοι χωρὶς γυναικῶν καὶ παιδίων. καὶ εὐ-
θέως ἠνάγκασεν ὁ ἰησοῦς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἐμβῆναι εἰς τὸ πλοῖον καὶ
23 προάγειν αὐτὸν εἰς τὸ πέραν ἕως οὗ ἀπολύσῃ τοὺς ὄχλους. καὶ ἀπο-
λύσας τοὺς ὄχλους ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος κατ' ἰδίαν προσεύξασθαι ὀψίας δὲ
24* γενομένης μόνος ἦν ἐκεῖ. τὸ δὲ πλοῖον ἤδη μέσον τῆς θαλάσσης ἦν
25* βασανιζόμενον ὑπὸ τῶν κυμάτων ἦν γὰρ ἐναντίος ὁ ἄνεμος. τετάρτῃ
δὲ φυλακῇ τῆς νυκτὸς ἀπῆλθεν πρὸς αὐτοὺς ὁ ἰησοῦς περιπατῶν ἐπὶ
26 τῆς θαλάσσης. καὶ ἰδόντες αὐτὸν οἱ μαθηταὶ ἐπὶ τὴν θάλασσαν περι-
πατοῦντα ἐταράχθησαν λέγοντες ὅτι φάντασμά ἐστιν καὶ ἀπὸ τοῦ φόβου
27* ἔκραξαν. εὐθέως δὲ ἐλάλησεν αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς λέγων θαρσεῖτε ἐγώ εἰμι
28* μὴ φοβεῖσθε. ἀποκριθεὶς δὲ αὐτῷ ὁ πέτρος εἶπεν κύριε εἰ σὺ εἶ κέλευ-
29* σόν με πρὸς σὲ ἐλθεῖν ἐπὶ τὰ ὕδατα. ὁ δὲ εἶπεν ἐλθέ καὶ καταβὰς ἀπὸ
τοῦ πλοίου ὁ πέτρος περιεπάτησεν ἐπὶ τὰ ὕδατα ἐλθεῖν πρὸς τὸν ἰησοῦν.
30* βλέπων δὲ τὸν ἄνεμον ἰσχυρὸν ἐφοβήθη καὶ ἀρξάμενος καταποντίζεσθαι
31 ἔκραξεν λέγων κύριε σῶσόν με. εὐθέως δὲ ὁ ἰησοῦς ἐκτείνας τὴν χεῖρα
32* ἐπελάβετο αὐτοῦ καὶ λέγει αὐτῷ ὀλιγόπιστε εἰς τί ἐδίστασας. καὶ ἐμ-
33* βάντων αὐτῶν εἰς τὸ πλοῖον ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος. οἱ δὲ ἐν τῷ πλοίῳ
34* ἐλθόντες προσεκύνησαν αὐτῷ λέγοντες ἀληθῶς θεοῦ υἱὸς εἶ. καὶ δια-
35 περάσαντες ἦλθον εἰς τὴν γῆν γεννησαρέτ. καὶ ἐπιγνόντες αὐτὸν οἱ
ἄνδρες τοῦ τόπου ἐκείνου ἀπέστειλαν εἰς ὅλην τὴν περίχωρον ἐκείνην
36 καὶ προσήνεγκαν αὐτῷ πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας. καὶ παρεκάλουν
αὐτὸν ἵνα μόνον ἅψωνται τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ καὶ ὅσοι

---

v.19 και κελευσας τους οχλους ανακλιθηναι επι του[V] χορτου[V] τους[T,𝔐,K] χορτους[T,𝔐,K] και[T,K] λαβων τους πεντε αρτους και τους δυο ιχθυας αναβλεψας εις τον ουρανον ευλογησεν και κλασας εδωκεν τοις μαθηταις τους αρτους οι δε μαθηται τοις οχλοις. **v.22** και ευθεως ηναγκασεν ο[T,𝔐,K] ιησους[T,𝔐,K] τους μαθητας αυτου[T,K] εμβηναι εις το πλοιον και προαγειν αυτον εις το περαν εως ου απολυση τους οχλους. **v.24** το δε πλοιον ηδη σταδιους[V] πολλους[V] απο[V] μεσον[T,𝔐,K] της γης[V] θαλασσης[T,𝔐,K] απειχεν[V] ην[T,𝔐,K] βασανιζομενον υπο των κυματων ην γαρ εναντιος ο ανεμος. **v.25** τεταρτη δε φυλακη της νυκτος ηλθεν[V] απηλθεν[T,𝔐,K] προς αυτους ο[T,𝔐,K] ιησους[T,𝔐,K] περιπατων επι[T,𝔐,K] της[T,𝔐,K] θαλασσης[T,𝔐,K]. **v.27** ευθυς[V] ευθεως[T,𝔐,K] δε ελαλησεν [ο[V] ιησους][V] αυτοις ο[T,𝔐,K] ιησους[T,𝔐,K] λεγων θαρσειτε εγω ειμι μη φοβεισθε. **v.28** αποκριθεις δε αυτω ο πετρος ειπεν κυριε ει συ ει κελευσον με ελθειν[V] προς σε ελθειν[T,𝔐,K] επι τα υδατα. **v.29** ο δε ειπεν ελθε και καταβας απο του πλοιου [ο][V] ο[T,𝔐,K] πετρος περιεπατησεν επι τα υδατα και[V] ηλθεν[V] ελθειν[T,𝔐,K] προς τον ιησουν. **v.30** βλεπων δε τον ανεμον [ισχυρον][V] ισχυρον[T,𝔐,K] εφοβηθη και αρξαμενος καταποντιζεσθαι εκραξεν λεγων κυριε σωσον με. **v.32** και αναβαντων[V] εμβαντων[T,𝔐,K] αυτων εις το πλοιον εκοπασεν ο ανεμος. **v.33** οι δε εν τω πλοιω ελθοντες[T,𝔐,K] προσεκυνησαν αυτω λεγοντες αληθως θεου υιος ει. **v.34** και διαπερασαντες ηλθον επι[V] εις[T,𝔐,K] την γην εις[V] γεννησαρετ.

ἥψαντο διεσώθησαν.

τότε προσέρχονται τῷ ἰησοῦ οἱ ἀπὸ ἱεροσολύμων γραμματεῖς καὶ φα- **15***
ρισαῖοι λέγοντες. διατί οἱ μαθηταί σου παραβαίνουσιν τὴν παράδοσιν 2*
τῶν πρεσβυτέρων οὐ γὰρ νίπτονται τὰς χεῖρας αὐτῶν ὅταν ἄρτον ἐσθί-
ωσιν. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς διατί καὶ ὑμεῖς παραβαίνετε τὴν 3*
ἐντολὴν τοῦ θεοῦ διὰ τὴν παράδοσιν ὑμῶν. ὁ γὰρ θεὸς ἐνετείλατο λέ- 4*
γων τίμα τὸν πατέρα σοῦ καὶ τὴν μητέρα καί ὁ κακολογῶν πατέρα ἤ
μητέρα θανάτῳ τελευτάτω. ὑμεῖς δὲ λέγετε ὃς ἂν εἴπῃ τῷ πατρὶ ἤ τῇ 5*
μητρί δῶρον ὃ ἐὰν ἐξ ἐμοῦ ὠφεληθῇς. καὶ οὐ μὴ τιμήσῃ τὸν πατέρα 6*
αὐτοῦ ἢ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ ἠκυρώσατε τὴν ἐντολὴν τοῦ θεοῦ διὰ τὴν
παράδοσιν ὑμῶν. ὑποκριταί καλῶς προεφήτευσεν περὶ ὑμῶν ἠσαΐας 7*
λέγων. ἐγγίζει μοι ὁ λαὸς οὗτος τῷ στόματι αὐτῶν καὶ τοῖς χείλεσίν με 8*
τιμᾷ ἡ δὲ καρδία αὐτῶν πόρρω ἀπέχει ἀπ' ἐμοῦ. μάτην δὲ σέβονταί με 9
διδάσκοντες διδασκαλίας ἐντάλματα ἀνθρώπων. καὶ προσκαλεσάμενος 10
τὸν ὄχλον εἶπεν αὐτοῖς ἀκούετε καὶ συνίετε. οὐ τὸ εἰσερχόμενον εἰς 11
τὸ στόμα κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον ἀλλὰ τὸ ἐκπορευόμενον ἐκ τοῦ στόμα-
τος τοῦτο κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον. τότε προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ 12*
εἶπον αὐτῷ οἶδας ὅτι οἱ φαρισαῖοι ἀκούσαντες τὸν λόγον ἐσκανδαλίσθη-
σαν. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν πᾶσα φυτεία ἣν οὐκ ἐφύτευσεν ὁ πατήρ 13
μου ὁ οὐράνιος ἐκριζωθήσεται. ἄφετε αὐτούς ὁδηγοί εἰσιν τυφλοί τυ- 14*
φλῶν τυφλὸς δὲ τυφλὸν ἐὰν ὁδηγῇ ἀμφότεροι εἰς βόθυνον πεσοῦνται.
ἀποκριθεὶς δὲ ὁ πέτρος εἶπεν αὐτῷ φράσον ἡμῖν τὴν παραβολὴν ταύτην. 15*
ὁ δὲ ἰησοῦς εἶπεν ἀκμὴν καὶ ὑμεῖς ἀσύνετοί ἐστε. οὔπω νοεῖτε ὅτι πᾶν 16*, 17*
τὸ εἰσπορευόμενον εἰς τὸ στόμα εἰς τὴν κοιλίαν χωρεῖ καὶ εἰς ἀφεδρῶνα

15 **v.1** τοτε προσερχονται τω ιησου οι[T,𝔐,K] απο ιεροσολυμων γραμματεις[T,𝔐,K] και[T,𝔐,K] φαρισαιοι και[V] γραμματεις[V] λεγοντες. **v.2** δια[𝔐,V] τι[𝔐,V] διατι[T,K] οι μαθηται σου παραβαινουσιν την παραδοσιν των πρεσβυτερων ου γαρ νιπτονται τας χειρας [αυτων][V] αυτων[T,𝔐,K] οταν αρτον εσθιωσιν. **v.3** ο δε αποκριθεις ειπεν αυτοις δια[𝔐,V] τι[𝔐,V] διατι[T,K] και υμεις παραβαινετε την εντολην του θεου δια την παραδοσιν υμων. **v.4** ο γαρ θεος ειπεν[V] ενετειλατο[T,𝔐,K] λεγων[T,𝔐,K] τιμα τον πατερα σου[T,K] και την μητερα και ο κακολογων πατερα η μητερα θανατω τελευτατω. **v.5** υμεις δε λεγετε ος αν ειπη τω πατρι η τη μητρι δωρον ο εαν εξ εμου ωφεληθης και[T,𝔐,K] ου μη τιμησει[V] τιμηση[T,𝔐,K] τον πατερα αυτου[T,𝔐,K] η[T,𝔐,K] την[T,𝔐,K] μητερα[T,𝔐,K] αυτου. **v.6** και ηκυρωσατε τον[V] την[T,𝔐,K] λογον[V] εντολην[T,𝔐,K] του θεου δια την παραδοσιν υμων. **v.7** υποκριται καλως επροφητευσεν[V] προεφητευσεν[T,𝔐,K] περι υμων ησαιας λεγων. **v.8** εγγιζει[T,𝔐,K] μοι[T,𝔐,K] ο λαος ουτος τω[T,𝔐,K] στοματι[T,𝔐,K] αυτων[T,𝔐,K] και[T,𝔐,K] τοις χειλεσιν με τιμα η δε καρδια αυτων πορρω απεχει απ εμου. **v.12** τοτε προσελθοντες οι μαθηται λεγουσιν[V] αυτου[T,𝔐,K] ειπον[T,𝔐,K] αυτω οιδας οτι οι φαρισαιοι ακουσαντες τον λογον εσκανδαλισθησαν. **v.14** αφετε αυτους οδηγοι[T,𝔐,K] εισιν[T,𝔐,K] τυφλοι εισιν[V] οδηγοι[V] [τυφλων][V] τυφλων[T,𝔐,K] τυφλος δε τυφλον εαν οδηγη αμφοτεροι εις βοθυνον πεσουνται. **v.15** αποκριθεις δε ο πετρος ειπεν αυτω φρασον ημιν την παραβολην [ταυτην][V] ταυτην[T,𝔐,K]. **v.16** ο δε ιησους[T,𝔐,K] ειπεν ακμην και υμεις ασυνετοι εστε. **v.17** ου[V] ουπω[T,𝔐,K] νοειτε οτι παν το εισπορευομενον εις το στομα εις την κοιλιαν χωρει και εις αφεδρωνα εκβαλλεται.

18 ἐκβάλλεται. τὰ δὲ ἐκπορευόμενα ἐκ τοῦ στόματος ἐκ τῆς καρδίας ἐξέρ-
19 χεται κἀκεῖνα κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον. ἐκ γὰρ τῆς καρδίας ἐξέρχονται
διαλογισμοὶ πονηροί φόνοι μοιχεῖαι πορνεῖαι κλοπαί ψευδομαρτυρίαι
20 βλασφημίαι. ταῦτά ἐστιν τὰ κοινοῦντα τὸν ἄνθρωπον τὸ δὲ ἀνίπτοις
21 χερσὶν φαγεῖν οὐ κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον. καὶ ἐξελθὼν ἐκεῖθεν ὁ ἰησοῦς
22* ἀνεχώρησεν εἰς τὰ μέρη τύρου καὶ σιδῶνος. καὶ ἰδού γυνὴ χαναναία
ἀπὸ τῶν ὁρίων ἐκείνων ἐξελθοῦσα ἔκραύγασεν αὐτῷ λέγουσα ἐλέησόν με
23* κύριε υἱὲ δαβίδ ἡ θυγάτηρ μου κακῶς δαιμονίζεται. ὁ δὲ οὐκ ἀπεκρίθη
αὐτῇ λόγον καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἠρώτων αὐτὸν λέγοντες
24 ἀπόλυσον αὐτήν ὅτι κράζει ὄπισθεν ἡμῶν. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν οὐκ
25* ἀπεστάλην εἰ μὴ εἰς τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλότα οἴκου ἰσραήλ. ἡ δὲ
26 ἐλθοῦσα προσεκύνει αὐτῷ λέγουσα κύριε βοήθει μοι. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς
εἶπεν οὐκ ἔστιν καλὸν λαβεῖν τὸν ἄρτον τῶν τέκνων καὶ βαλεῖν τοῖς κυ-
27 ναρίοις. ἡ δὲ εἶπεν ναί κύριε καὶ γὰρ τὰ κυνάρια ἐσθίει ἀπὸ τῶν ψιχίων
28 τῶν πιπτόντων ἀπὸ τῆς τραπέζης τῶν κυρίων αὐτῶν. τότε ἀποκριθεὶς ὁ
ἰησοῦς εἶπεν αὐτῇ ὦ γύναι μεγάλη σου ἡ πίστις γενηθήτω σοι ὡς θέλεις
29 καὶ ἰάθη ἡ θυγάτηρ αὐτῆς ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης. καὶ μεταβὰς ἐκεῖθεν ὁ
ἰησοῦς ἦλθεν παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς γαλιλαίας καὶ ἀναβὰς εἰς τὸ ὄρος
30* ἐκάθητο ἐκεῖ. καὶ προσῆλθον αὐτῷ ὄχλοι πολλοὶ ἔχοντες μεθ᾽ ἑαυτῶν
χωλούς τυφλούς κωφούς κυλλούς καὶ ἑτέρους πολλούς καὶ ἔρριψαν αὐ-
31* τοὺς παρὰ τοὺς πόδας τοῦ ἰησοῦ καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούς. ὥστε τοὺς
ὄχλους θαυμάσαι βλέποντας κωφοὺς λαλοῦντας κυλλοὺς ὑγιεῖς χωλοὺς
32* περιπατοῦντας καὶ τυφλοὺς βλέποντας καὶ ἐδόξασαν τὸν θεὸν ἰσραήλ. ὁ
δὲ ἰησοῦς προσκαλεσάμενος τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ εἶπεν σπλαγχνίζομαι
ἐπὶ τὸν ὄχλον ὅτι ἤδη ἡμέρας τρεῖς προσμένουσίν μοι καὶ οὐκ ἔχουσιν τί
φάγωσιν καὶ ἀπολῦσαι αὐτοὺς νήστεις οὐ θέλω μήποτε ἐκλυθῶσιν ἐν τῇ
33* ὁδῷ. καὶ λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταί αὐτοῦ πόθεν ἡμῖν ἐν ἐρημίᾳ ἄρτοι

v.22 και ιδου γυνη χαναναια απο των οριων εκεινων εξελθουσα εκραζεν[V] εκραυγασεν[T,𝔐,K] αυτω[T,𝔐,K] λεγουσα ελεησον με κυριε υιος[V] υιε[T,𝔐,K] δαυιδ[𝔐,V] δαβιδ[T,K] η θυγατηρ μου κακως δαιμονιζεται. **v.23** ο δε ουκ απεκριθη αυτη λογον και προσελθοντες οι μαθηται αυτου ηρωτουν[V] ηρωτων[T,𝔐,K] αυτον λεγοντες απολυσον αυτην οτι κραζει οπισθεν ημων. **v.25** η δε ελθουσα προσεκυνησεν[𝔐] προσεκυνει[T,K,V] αυτω λεγουσα κυριε βοηθει μοι. **v.30** και προσηλθον αυτω οχλοι πολλοι εχοντες μεθ εαυτων χωλους τυφλους κωφους[T,𝔐,K] κυλλους κωφους[V] και ετερους πολλους και ερριψαν αυτους παρα τους ποδας αυτου[V] του[T,𝔐,K] ιησου[T,𝔐,K] και εθεραπευσεν αυτους. **v.31** ωστε τον[V] τους[T,𝔐,K] οχλον[V] οχλους[T,𝔐,K] θαυμασαι βλεποντας κωφους λαλουντας κυλλους υγιεις και[V] χωλους περιπατουντας και τυφλους βλεποντας και εδοξασαν τον θεον ισραηλ. **v.32** ο δε ιησους προσκαλεσαμενος τους μαθητας αυτου ειπεν σπλαγχνιζομαι επι τον οχλον οτι ηδη ημεραι[𝔐,V] ημερας[T,K] τρεις προσμενουσιν μοι και ουκ εχουσιν τι φαγωσιν και απολυσαι αυτους νηστεις ου θελω μηποτε εκλυθωσιν εν τη οδω. **v.33** και λεγουσιν αυτω οι μαθηται αυτου[T,𝔐,K] ποθεν ημιν εν ερημια αρτοι τοσουτοι ωστε χορτασαι οχλον τοσουτον.

τοσοῦτοι ὥστε χορτάσαι ὄχλον τοσοῦτον. καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς πό- 34*
σους ἄρτους ἔχετε οἱ δὲ εἶπον ἑπτά καὶ ὀλίγα ἰχθύδια. καὶ ἐκέλευσεν 35*
τοῖς ὄχλοις ἀναπεσεῖν ἐπὶ τὴν γῆν. καὶ λαβὼν τοὺς ἑπτὰ ἄρτους καὶ 36*
τοὺς ἰχθύας εὐχαριστήσας ἔκλασεν καὶ ἔδωκεν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ οἱ
δὲ μαθηταὶ τῷ ὄχλῳ. καὶ ἔφαγον πάντες καὶ ἐχορτάσθησαν καὶ ἦραν 37*
τὸ περισσεῦον τῶν κλασμάτων ἑπτὰ σπυρίδας πλήρεις. οἱ δὲ ἐσθίοντες 38
ἦσαν τετρακισχίλιοι ἄνδρες χωρὶς γυναικῶν καὶ παιδίων. καὶ ἀπολύσας 39*
τοὺς ὄχλους ἐνέβη εἰς τὸ πλοῖον καὶ ἦλθεν εἰς τὰ ὅρια μαγδαλά.

καὶ προσελθόντες οἱ φαρισαῖοι καὶ σαδδουκαῖοι πειράζοντες ἐπηρώ- **16**
τησαν αὐτὸν σημεῖον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐπιδεῖξαι αὐτοῖς. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς 2*
εἶπεν αὐτοῖς ὀψίας γενομένης λέγετε εὐδία πυρράζει γὰρ ὁ οὐρανός.
καὶ πρωΐ σήμερον χειμών πυρράζει γὰρ στυγνάζων ὁ οὐρανός ὑποκρι- 3*
ταί τὸ μὲν πρόσωπον τοῦ οὐρανοῦ γινώσκετε διακρίνειν τὰ δὲ σημεῖα
τῶν καιρῶν οὐ δύνασθε. γενεὰ πονηρὰ καὶ μοιχαλὶς σημεῖον ἐπιζητεῖ 4*
καὶ σημεῖον οὐ δοθήσεται αὐτῇ εἰ μὴ τὸ σημεῖον ἰωνᾶ τοῦ προφήτου
καὶ καταλιπὼν αὐτοὺς ἀπῆλθεν. καὶ ἐλθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς 5*
τὸ πέραν ἐπελάθοντο ἄρτους λαβεῖν. ὁ δὲ ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς ὁρᾶτε 6
καὶ προσέχετε ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν φαρισαίων καὶ σαδδουκαίων. οἱ δὲ 7
διελογίζοντο ἐν ἑαυτοῖς λέγοντες ὅτι ἄρτους οὐκ ἐλάβομεν. γνοὺς δὲ ὁ 8*
ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς τί διαλογίζεσθε ἐν ἑαυτοῖς ὀλιγόπιστοι ὅτι ἄρτους
οὐκ ἐλάβετε. οὔπω νοεῖτε οὐδὲ μνημονεύετε τοὺς πέντε ἄρτους τῶν 9
πεντακισχιλίων καὶ πόσους κοφίνους ἐλάβετε. οὐδὲ τοὺς ἑπτὰ ἄρτους 10
τῶν τετρακισχιλίων καὶ πόσας σπυρίδας ἐλάβετε. πῶς οὐ νοεῖτε ὅτι οὐ 11*
περὶ ἄρτοῦ εἶπον ὑμῖν προσέχειν ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν φαρισαίων καὶ σαδ-
δουκαίων. τότε συνῆκαν ὅτι οὐκ εἶπεν προσέχειν ἀπὸ τῆς ζύμης τοῦ 12*

---

v.34 και λεγει αυτοις ο ιησους ποσους αρτους εχετε οι δε ειπαν$^{\mathcal{V}}$ ειπον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ επτα και ολιγα ιχθυδια. **v.35** και παραγγειλας$^{\mathcal{V}}$ εκελευσεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τω$^{\mathcal{V}}$ τοις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ οχλω$^{\mathcal{V}}$ οχλοις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αναπεσειν επι την γην. **v.36** ελαβεν$^{\mathcal{V}}$ και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ λαβων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τους επτα αρτους και τους ιχθυας και$^{\mathcal{V}}$ ευχαριστησας εκλασεν και εδιδου$^{\mathcal{V}}$ εδωκεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τοις μαθηταις αυτου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ οι δε μαθηται τοις$^{\mathcal{V}}$ τω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ οχλοις$^{\mathcal{V}}$ οχλω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.37** και εφαγον παντες και εχορτασθησαν και ηραν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ το περισσευον των κλασματων ηραν$^{\mathcal{V}}$ επτα σπυριδας πληρεις. **v.39** και απολυσας τους οχλους ενεβη εις το πλοιον και ηλθεν εις τα ορια μαγαδαν$^{\mathcal{V}}$ μαγδαλα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **16** **v.2** ο δε αποκριθεις ειπεν αυτοις [οψιας$^{\mathcal{V}}$ οψιας$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ γενομενης λεγετε ευδια πυρραζει γαρ ο ουρανος. **v.3** και πρωι σημερον χειμων πυρραζει γαρ στυγναζων ο ουρανος υποκριται$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ το μεν προσωπον του ουρανου γινωσκετε διακρινειν τα δε σημεια των καιρων ου δυνασθε]$^{\mathcal{V}}$ δυνασθε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.4** γενεα πονηρα και μοιχαλις σημειον επιζητει και σημειον ου δοθησεται αυτη ει μη το σημειον ιωνα του$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ προφητου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και καταλιπων αυτους απηλθεν. **v.5** και ελθοντες οι μαθηται αυτου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εις το περαν επελαθοντο αρτους λαβειν. **v.8** γνους δε ο ιησους ειπεν αυτοις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τι διαλογιζεσθε εν εαυτοις ολιγοπιστοι οτι αρτους ουκ εχετε$^{\mathcal{V}}$ ελαβετε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.11** πως ου νοειτε οτι ου περι αρτων$^{\mathcal{V}}$ αρτου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ειπον υμιν προσεχετε$^{\mathcal{V}}$ δε$^{\mathcal{V}}$ προσεχειν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ απο της ζυμης των φαρισαιων και σαδδουκαιων. **v.12** τοτε συνηκαν οτι ουκ ειπεν προσεχειν απο της ζυμης των$^{\mathcal{V}}$ αρτων$^{\mathcal{V}}$ του$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αρτου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αλλα$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ αλλ$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ απο της διδαχης των φαρισαιων και σαδδουκαιων.

13* ἄρτου ἀλ'λ ἀπὸ τῆς διδαχῆς τῶν φαρισαίων καὶ σαδδουκαίων. ἐλθὼν
δὲ ὁ ἰησοῦς εἰς τὰ μέρη καισαρείας τῆς φιλίππου ἠρώτα τοὺς μαθητὰς
αὐτοῦ λέγων τίνα με λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι εἶναι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου.
14* οἱ δὲ εἶπον οἱ μὲν ἰωάννην τὸν βαπτιστήν ἄλλοι δὲ ἠλίαν ἕτεροι δὲ ἱερε-
15 μίαν ἢ ἕνα τῶν προφητῶν. λέγει αὐτοῖς ὑμεῖς δὲ τίνα με λέγετε εἶναι.
16 ἀποκριθεὶς δὲ σίμων πέτρος εἶπεν σὺ εἶ ὁ χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ τοῦ
17* ζῶντος. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ μακάριος εἶ σίμων βαρ
ἰωνᾶ ὅτι σὰρξ καὶ αἷμα οὐκ ἀπεκάλυψέν σοι ἀλλ' ὁ πατήρ μου ὁ ἐν τοῖς
18 οὐρανοῖς. κἀγὼ δέ σοι λέγω ὅτι σὺ εἶ πέτρος καὶ ἐπὶ ταύτῃ τῇ πέτρᾳ
οἰκοδομήσω μου τὴν ἐκκλησίαν καὶ πύλαι ᾅδου οὐ κατισχύσουσιν αὐ-
19* τῆς. καὶ δώσω σοι τὰς κλεῖς τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν καὶ ὃ ἐὰν δήσῃς
ἐπὶ τῆς γῆς ἔσται δεδεμένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς καὶ ὃ ἐὰν λύσῃς ἐπὶ τῆς
20* γῆς ἔσται λελυμένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς. τότε διεστείλατο τοῖς μαθηταῖς
21* αὐτοῦ ἵνα μηδενὶ εἴπωσιν ὅτι αὐτός ἐστιν ἰησοῦς ὁ χριστός. ἀπὸ τότε
ἤρξατο ὁ ἰησοῦς δεικνύειν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ὅτι δεῖ αὐτὸν ἀπελθεῖν
εἰς ἱεροσόλυμα καὶ πολλὰ παθεῖν ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων καὶ ἀρχιερέων
22 καὶ γραμματέων καὶ ἀποκτανθῆναι καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθῆναι. καὶ
προσλαβόμενος αὐτὸν ὁ πέτρος ἤρξατο ἐπιτιμᾶν αὐτῷ λέγων ἵλεώς σοι
23* κύριε οὐ μὴ ἔσται σοι τοῦτο. ὁ δὲ στραφεὶς εἶπεν τῷ πέτρῳ ὕπαγε ὀπίσω
μου σατανᾶ σκάνδαλόν μου εἶ ὅτι οὐ φρονεῖς τὰ τοῦ θεοῦ ἀλλὰ τὰ τῶν
24 ἀνθρώπων. τότε ὁ ἰησοῦς εἶπεν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ εἴ τις θέλει ὀπίσω
μου ἐλθεῖν ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκο-
25* λουθείτω μοι. ὃς γὰρ ἂν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι ἀπολέσει αὐτήν
26* ὃς δ' ἂν ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ εὑρήσει αὐτήν. τί γὰρ
ὠφελεῖται ἄνθρωπος ἐὰν τὸν κόσμον ὅλον κερδήσῃ τὴν δὲ ψυχὴν αὐτοῦ
27 ζημιωθῇ ἢ τί δώσει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ. μέλλει

---

v.13 ελθων δε ο ιησους εις τα μερη καισαρειας της φιλιππου ηρωτα τους μαθητας αυτου λεγων τινα με$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ λεγουσιν οι ανθρωποι ειναι τον υιον του ανθρωπου. **v.14** οι δε ειπαν$^{\mathcal{V}}$ ειπον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ οι μεν ιωαννην τον βαπτιστην αλλοι δε ηλιαν ετεροι δε ιερεμιαν η ενα των προφητων. **v.17** και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αποκριθεις δε$^{\mathcal{V}}$ ο ιησους ειπεν αυτω μακαριος ει σιμων βαριωνα$^{\mathcal{V}}$ βαρ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ιωνα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ οτι σαρξ και αιμα ουκ απεκαλυψεν σοι αλλ ο πατηρ μου ο εν τοις ουρανοις. **v.19** και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δωσω σοι τας κλειδας$^{\mathcal{V}}$ κλεις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ της βασιλειας των ουρανων και ο εαν δησης επι της γης εσται δεδεμενον εν τοις ουρανοις και ο εαν λυσης επι της γης εσται λελυμενον εν τοις ουρανοις. **v.20** τοτε διεστειλατο τοις μαθηταις αυτου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ινα μηδενι ειπωσιν οτι αυτος εστιν ιησους$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ο χριστος. **v.21** απο τοτε ηρξατο ο ιησους δεικνυειν τοις μαθηταις αυτου οτι δει αυτον απελθειν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εις ιεροσολυμα απελθειν$^{\mathcal{V}}$ και πολλα παθειν απο των πρεσβυτερων και αρχιερεων και γραμματεων και αποκτανθηναι και τη τριτη ημερα εγερθηναι. **v.23** ο δε στραφεις ειπεν τω πετρω υπαγε οπισω μου σατανα σκανδαλον μου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ει εμου$^{\mathcal{V}}$ οτι ου φρονεις τα του θεου αλλα τα των ανθρωπων. **v.25** ος γαρ εαν$^{\mathcal{V}}$ αν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ θελη την ψυχην αυτου σωσαι απολεσει αυτην ος δ αν απολεση την ψυχην αυτου ενεκεν εμου ευρησει αυτην. **v.26** τι γαρ ωφεληθησεται$^{\mathcal{V}}$ ωφελειται$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ανθρωπος εαν τον κοσμον ολον κερδηση την δε ψυχην αυτου ζημιωθη η τι δωσει ανθρωπος ανταλλαγμα της ψυχης αυτου.

γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεσθαι ἐν τῇ δόξῃ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μετὰ
τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ καὶ τότε ἀποδώσει ἑκάστῳ κατὰ τὴν πρᾶξιν αὐτοῦ.
ἀμὴν λέγω ὑμῖν εἰσίν τινες τῶν ὧδε ἑστηκότων οἵτινες οὐ μὴ γεύσωνται 28*
θανάτου ἕως ἂν ἴδωσιν τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν τῇ βασιλείᾳ
αὐτοῦ.

καὶ μεθ' ἡμέρας ἓξ παραλαμβάνει ὁ ἰησοῦς τὸν πέτρον καὶ ἰάκωβον **17**
καὶ ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ καὶ ἀναφέρει αὐτοὺς εἰς ὄρος ὑψηλὸν
κατ' ἰδίαν. καὶ μετεμορφώθη ἔμπροσθεν αὐτῶν καὶ ἔλαμψεν τὸ πρό- 2*
σωπον αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος τὰ δὲ ἱμάτια αὐτοῦ ἐγένετο λευκὰ ὡς τὸ φῶς.
καὶ ἰδού ὤφθησαν αὐτοῖς μωσῆς καὶ ἠλίας μετ' αὐτοῦ συλλαλοῦντες. 3*
ἀποκριθεὶς δὲ ὁ πέτρος εἶπεν τῷ ἰησοῦ κύριε καλόν ἐστιν ἡμᾶς ὧδε εἶ- 4*
ναι εἰ θέλεις ποιήσωμεν ὧδε τρεῖς σκηνάς σοὶ μίαν καὶ μωσῇ μίαν καὶ
μίαν ἠλίᾳ. ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος ἰδού νεφέλη φωτεινὴ ἐπεσκίασεν αὐ- 5*
τούς καὶ ἰδού φωνὴ ἐκ τῆς νεφέλης λέγουσα οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ
ἀγαπητός ἐν ᾧ εὐδόκησα αὐτοῦ ἀκούετε. καὶ ἀκούσαντες οἱ μαθηταὶ 6*
ἔπεσον ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν καὶ ἐφοβήθησαν σφόδρα. καὶ προσελθὼν 7*
ὁ ἰησοῦς ἥψατο αὐτῶν καὶ εἶπεν ἐγέρθητε καὶ μὴ φοβεῖσθε. ἐπάραντες 8*
δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν οὐδένα εἶδον εἰ μὴ τὸν ἰησοῦν μόνον. καὶ 9*
καταβαινόντων αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ὄρους ἐνετείλατο αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς λέγων
μηδενὶ εἴπητε τὸ ὅραμα ἕως οὗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ.
καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγοντες τί οὖν οἱ γραμματεῖς 10*
λέγουσιν ὅτι ἠλίαν δεῖ ἐλθεῖν πρῶτον. ὁ δὲ ἰησοῦς ἀποκριθεὶς εἶπεν 11*
αὐτοῖς ἠλίας μὲν ἔρχεται πρῶτον καὶ ἀποκαταστήσει πάντα. λέγω δὲ 12*

v.28 αμην λεγω υμιν οτι[V] εισιν τινες των[T,K,V] ωδε εστωτων[V] εστωτες[𝔐] εστηκοτων[T,K] οιτινες ου μη γευσωνται θανατου εως αν ιδωσιν τον υιον του ανθρωπου ερχομενον εν τη βασιλεια αυτου. **17 v.2** και μετεμορφωθη εμπροσθεν αυτων και ελαμψεν το προσωπον αυτου ως ο ηλιος τα δε ιματια αυτου εγενοντο[𝔐] εγενετο[T,K,V] λευκα ως το φως. **v.3** και ιδου ωφθη[V] ωφθησαν[T,𝔐,K] αυτοις μωυσης[V] μωσης[T,𝔐,K] και ηλιας συλλαλουντες[V] μετ αυτου συλλαλουντες[T,𝔐,K]. **v.4** αποκριθεις δε ο πετρος ειπεν τω ιησου κυριε καλον εστιν ημας ωδε ειναι ει θελεις ποιησω[V] ποιησωμεν[T,𝔐,K] ωδε τρεις σκηνας σοι μιαν και μωυσει[V] μωση[T,𝔐,K] μιαν και μιαν[T,𝔐,K] ηλια μιαν[V]. **v.5** ετι αυτου λαλουντος ιδου νεφελη φωτεινη επεσκιασεν αυτους και ιδου φωνη εκ της νεφελης λεγουσα ουτος εστιν ο υιος μου ο αγαπητος εν ω ευδοκησα αυτου[T,𝔐,K] ακουετε αυτου[V]. **v.6** και ακουσαντες οι μαθηται επεσαν[V] επεσον[T,𝔐,K] επι προσωπον αυτων και εφοβηθησαν σφοδρα. **v.7** και προσηλθεν[V] προσελθων[T,𝔐,K] ο ιησους ηψατο[T,𝔐,K] αυτων[T,𝔐,K] και αψαμενος[V] αυτων[V] ειπεν εγερθητε και μη φοβεισθε. **v.8** επαραντες δε τους οφθαλμους αυτων ουδενα ειδον ει μη αυτον[V] τον[T,𝔐,K] ιησουν μονον. **v.9** και καταβαινοντων αυτων εκ[𝔐,V] απο[T,K] του ορους ενετειλατο αυτοις ο ιησους λεγων μηδενι ειπητε το οραμα εως ου ο υιος του ανθρωπου εκ νεκρων εγερθη[V] αναστη[T,𝔐,K]. **v.10** και επηρωτησαν αυτον οι μαθηται αυτου[T,𝔐,K] λεγοντες τι ουν οι γραμματεις λεγουσιν οτι ηλιαν δει ελθειν πρωτον. **v.11** ο δε ιησους[T,𝔐,K] αποκριθεις ειπεν αυτοις[T,𝔐,K] ηλιας μεν ερχεται πρωτον[T,𝔐,K] και αποκαταστησει παντα. **v.12** λεγω δε υμιν οτι ηλιας ηδη ηλθεν και ουκ επεγνωσαν αυτον αλλα[𝔐,V] αλλ[T,K] εποιησαν εν αυτω οσα ηθελησαν ουτως και ο υιος του ανθρωπου μελλει πασχειν υπ αυτων.

ὑμῖν ὅτι ἠλίας ἤδη ἦλθεν καὶ οὐκ ἐπέγνωσαν αὐτὸν ἀλλ' ἐποίησαν ἐν
αὐτῷ ὅσα ἠθέλησαν οὕτως καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου μέλλει πάσχειν
13 ὑπ' αὐτῶν. τότε συνῆκαν οἱ μαθηταὶ ὅτι περὶ ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ
14* εἶπεν αὐτοῖς. καὶ ἐλθόντων αὐτῶν πρὸς τὸν ὄχλον προσῆλθεν αὐτῷ
15 ἄνθρωπος γονυπετῶν αὐτῷ καὶ λέγων. κύριε ἐλέησόν μου τὸν υἱόν
ὅτι σεληνιάζεται καὶ κακῶς πάσχει πολλάκις γὰρ πίπτει εἰς τὸ πῦρ καὶ
16 πολλάκις εἰς τὸ ὕδωρ. καὶ προσήνεγκα αὐτὸν τοῖς μαθηταῖς σου καὶ
17* οὐκ ἠδυνήθησαν αὐτὸν θεραπεῦσαι. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἰησοῦς εἶπεν ὦ
γενεὰ ἄπιστος καὶ διεστραμμένη ἕως πότε ἔσομαι μεθ' ὑμῶν ἕως πότε
18 ἀνέξομαι ὑμῶν φέρετέ μοι αὐτὸν ὧδε. καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ ἰησοῦς
καὶ ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ τὸ δαιμόνιον καὶ ἐθεραπεύθη ὁ παῖς ἀπὸ τῆς
19* ὥρας ἐκείνης. τότε προσελθόντες οἱ μαθηταὶ τῷ ἰησοῦ κατ' ἰδίαν εἶπον
20* διατί ἡμεῖς οὐκ ἠδυνήθημεν ἐκβαλεῖν αὐτό. ὁ δὲ ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς
διὰ τὴν ἀπιστίαν ὑμῶν ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν ἐὰν ἔχητε πίστιν ὡς κόκκον
σινάπεως ἐρεῖτε τῷ ὄρει τούτῳ μετάβηθι ἔντεῦθεν ἐκεῖ καὶ μεταβήσεται
21* καὶ οὐδὲν ἀδυνατήσει ὑμῖν. τοῦτο δὲ τὸ γένος οὐκ ἐκπορεύεται εἰ μὴ ἐν
22* προσευχῇ καὶ νηστείᾳ. ἀναστρεφομένων δὲ αὐτῶν ἐν τῇ γαλιλαίᾳ εἶπεν
αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς μέλλει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοσθαι εἰς χεῖρας
23 ἀνθρώπων. καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτόν καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθήσεται
24* καὶ ἐλυπήθησαν σφόδρα. ἐλθόντων δὲ αὐτῶν εἰς καπερναούμ προ-
σῆλθον οἱ τὰ δίδραχμα λαμβάνοντες τῷ πέτρῳ καὶ εἶπον ὁ διδάσκαλος
25* ὑμῶν οὐ τελεῖ τὰ δίδραχμα. λέγει ναί καὶ ὅτε εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν
προέφθασεν αὐτὸν ὁ ἰησοῦς λέγων τί σοι δοκεῖ σίμων οἱ βασιλεῖς τῆς
γῆς ἀπὸ τίνων λαμβάνουσιν τέλη ἢ κῆνσον ἀπὸ τῶν υἱῶν αὐτῶν ἢ ἀπὸ
26* τῶν ἀλλοτρίων. λέγει αὐτῷ ὁ πέτρος ἀπὸ τῶν ἀλλοτρίων ἔφη αὐτῷ ὁ

---

v.14 και ελθοντων αυτων[T,𝔐,K] προς τον οχλον προσηλθεν αυτω ανθρωπος γονυπετων αυτον[𝔐,V] αυτω[T,K]. **v.17** αποκριθεις δε ο ιησους ειπεν ω γενεα απιστος και διεστραμμενη εως ποτε εσομαι[T,𝔐,K] μεθ υμων εσομαι[V] εως ποτε ανεξομαι υμων φερετε μοι αυτον ωδε. **v.19** τοτε προσελθοντες οι μαθηται τω ιησου κατ ιδιαν ειπον δια[𝔐,V] τι[𝔐,V] διατι[T,K] ημεις ουκ ηδυνηθημεν εκβαλειν αυτο. **v.20** ο δε λεγει[V] ιησους[T,𝔐,K] ειπεν[T,𝔐,K] αυτοις δια την ολιγοπιστιαν[V] απιστιαν[T,𝔐,K] υμων αμην γαρ λεγω υμιν εαν εχητε πιστιν ως κοκκον σιναπεως ερειτε τω ορει τουτω μεταβα[V] μεταβηθι[T,𝔐,K] ενθεν[V] εντευθεν[T,𝔐,K] εκει και μεταβησεται και ουδεν αδυνατησει υμιν. **v.21** τουτο[T,𝔐,K] δε[T,𝔐,K] το[T,𝔐,K] γενος[T,𝔐,K] ουκ[T,𝔐,K] εκπορευεται[T,𝔐,K] ει[T,𝔐,K] μη[T,𝔐,K] εν[T,𝔐,K] προσευχη[T,𝔐,K] και[T,𝔐,K] νηστεια[T,𝔐,K]. **v.22** συστρεφομενων[V] αναστρεφομενων[T,𝔐,K] δε αυτων εν τη γαλιλαια ειπεν αυτοις ο ιησους μελλει ο υιος του ανθρωπου παραδιδοσθαι εις χειρας ανθρωπων. **v.24** ελθοντων δε αυτων εις καφαρναουμ[V] καπερναουμ[T,𝔐,K] προσηλθον οι τα διδραχμα λαμβανοντες τω πετρω και ειπαν[V] ειπον[T,𝔐,K] ο διδασκαλος υμων ου τελει [τα][V] τα[T,𝔐,K] διδραχμα. **v.25** λεγει ναι και ελθοντα[V] οτε[T,𝔐,K] εισηλθεν[T,𝔐,K] εις την οικιαν προεφθασεν αυτον ο ιησους λεγων τι σοι δοκει σιμων οι βασιλεις της γης απο τινων λαμβανουσιν τελη η κηνσον απο των υιων αυτων η απο των αλλοτριων. **v.26** ειποντος[V] δε[V] λεγει[T,𝔐,K] αυτω[T,𝔐,K] ο[T,𝔐,K] πετρος[T,𝔐,K] απο των αλλοτριων εφη αυτω ο ιησους αρα[V] γε[V] αραγε[T,𝔐,K] ελευθεροι εισιν οι υιοι.

ἰησοῦς ἄραγε ἐλεύθεροί εἰσιν οἱ υἱοί. ἵνα δὲ μὴ σκανδαλίσωμεν αὐτούς 27*
πορευθεὶς εἰς τὴν θάλασσαν βάλε ἄγκιστρον καὶ τὸν ἀναβάντα πρῶτον
ἰχθὺν ἆρον καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ εὑρήσεις στατῆρα ἐκεῖνον λαβὼν
δὸς αὐτοῖς ἀντὶ ἐμοῦ καὶ σοῦ.

ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ προσῆλθον οἱ μαθηταὶ τῷ ἰησοῦ λέγοντες τίς ἄρα **18**
μείζων ἐστὶν ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν. καὶ προσκαλεσάμενος ὁ 2*
ἰησοῦς παιδίον ἔστησεν αὐτὸ ἐν μέσῳ αὐτῶν. καὶ εἶπεν ἀμὴν λέγω 3
ὑμῖν ἐὰν μὴ στραφῆτε καὶ γένησθε ὡς τὰ παιδία οὐ μὴ εἰσέλθητε εἰς
τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. ὅστις οὖν ταπεινώσῃ ἑαυτὸν ὡς τὸ παιδίον 4*
τοῦτο οὗτός ἐστιν ὁ μείζων ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν. καὶ ὃς ἐὰν 5*
δέξηται παιδίον τοιοῦτον ἓν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου ἐμὲ δέχεται. ὃς δ' ἂν 6*
σκανδαλίσῃ ἕνα τῶν μικρῶν τούτων τῶν πιστευόντων εἰς ἐμέ συμφέρει
αὐτῷ ἵνα κρεμασθῇ μύλος ὀνικὸς ἐπὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ καταπον-
τισθῇ ἐν τῷ πελάγει τῆς θαλάσσης. οὐαὶ τῷ κόσμῳ ἀπὸ τῶν σκανδάλων 7*
ἀνάγκη γάρ ἐστιν ἐλθεῖν τὰ σκάνδαλα πλὴν οὐαὶ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ δι'
οὗ τὸ σκάνδαλον ἔρχεται. εἰ δὲ ἡ χείρ σου ἢ ὁ πούς σου σκανδαλίζει 8*
σε ἔκκοψον αὐτὰ καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ καλόν σοι ἐστὶν εἰσελθεῖν εἰς τὴν
ζωὴν χωλὸν ἢ κυλλὸν ἢ δύο χεῖρας ἢ δύο πόδας ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὸ
πῦρ τὸ αἰώνιον. καὶ εἰ ὁ ὀφθαλμός σου σκανδαλίζει σε ἔξελε αὐτὸν καὶ 9
βάλε ἀπὸ σοῦ καλόν σοι ἐστὶν μονόφθαλμον εἰς τὴν ζωὴν εἰσελθεῖν ἢ
δύο ὀφθαλμοὺς ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρός. ὁρᾶτε μὴ 10*
καταφρονήσητε ἑνὸς τῶν μικρῶν τούτων λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι οἱ ἄγγελοι
αὐτῶν ἐν οὐρανοῖς διὰ παντὸς βλέπουσιν τὸ πρόσωπον τοῦ πατρός μου
τοῦ ἐν οὐρανοῖς. ἦλθεν γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου σῶσαι τὸ ἀπολωλός. 11*
τί ὑμῖν δοκεῖ ἐὰν γένηταί τινι ἀνθρώπῳ ἑκατὸν πρόβατα καὶ πλανηθῇ ἓν 12*

---

v.27 ινα δε μη σκανδαλισωμεν αυτους πορευθεις εις την$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ θαλασσαν βαλε αγκιστρον και τον αναβαινοντα$^{\mathfrak{M}}$ αναβαντα$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ πρωτον ιχθυν αρον και ανοιξας το στομα αυτου ευρησεις στατηρα εκεινον λαβων δος αυτοις αντι εμου και σου. **18** **v.2** και προσκαλεσαμενος ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ιησους$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ παιδιον εστησεν αυτο εν μεσω αυτων. **v.4** οστις ουν ταπεινωσει$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ταπεινωση$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ εαυτον ως το παιδιον τουτο ουτος εστιν ο μειζων εν τη βασιλεια των ουρανων. **v.5** και ος εαν δεξηται παιδιον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τοιουτον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εν παιδιον$^{\mathcal{V}}$ τοιουτο$^{\mathcal{V}}$ επι τω ονοματι μου εμε δεχεται. **v.6** ος δ αν σκανδαλιση ενα των μικρων τουτων των πιστευοντων εις εμε συμφερει αυτω ινα κρεμασθη μυλος ονικος περι$^{\mathcal{V}}$ εις$^{\mathfrak{M}}$ επι$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ τον τραχηλον αυτου και καταποντισθη εν τω πελαγει της θαλασσης. **v.7** ουαι τω κοσμω απο των σκανδαλων αναγκη γαρ εστιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ελθειν τα σκανδαλα πλην ουαι τω ανθρωπω εκεινω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δι ου το σκανδαλον ερχεται. **v.8** ει δε η χειρ σου η ο πους σου σκανδαλιζει σε εκκοψον αυτον$^{\mathcal{V}}$ αυτα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και βαλε απο σου καλον σοι εστιν εισελθειν εις την ζωην χωλον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ η$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ κυλλον η$^{\mathcal{V}}$ χωλον$^{\mathcal{V}}$ η δυο χειρας η δυο ποδας εχοντα βληθηναι εις το πυρ το αιωνιον. **v.10** ορατε μη καταφρονησητε ενος των μικρων τουτων λεγω γαρ υμιν οτι οι αγγελοι αυτων εν ουρανοις δια παντος βλεπουσι$^{\mathcal{V}}$ βλεπουσιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ το προσωπον του πατρος μου του εν ουρανοις. **v.11** ηλθεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ γαρ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ υιος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ του$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ανθρωπου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ σωσαι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ το$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ απολωλος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$.

ἐξ αὐτῶν οὐχὶ ἀφεὶς τὰ ἐννενήκονταεννέα ἐπὶ τὰ ὄρη πορευθεὶς ζητεῖ τὸ
13* πλανώμενον. καὶ ἐὰν γένηται εὑρεῖν αὐτό ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι χαίρει
ἐπ’ αὐτῷ μᾶλλον ἢ ἐπὶ τοῖς ἐννενηκονταεννέα τοῖς μὴ πεπλανημένοις.
14* οὕτως οὐκ ἔστιν θέλημα ἔμπροσθεν τοῦ πατρὸς ὑμῶν τοῦ ἐν οὐρανοῖς
15* ἵνα ἀπόληται εἷς τῶν μικρῶν τούτων. ἐὰν δὲ ἁμαρτήσῃ εἰς σὲ ὁ ἀδελ-
φός σου ὕπαγε καὶ ἔλεγξον αὐτὸν μεταξὺ σοῦ καὶ αὐτοῦ μόνου ἐάν σου
16 ἀκούσῃ ἐκέρδησας τὸν ἀδελφόν σου. ἐὰν δὲ μὴ ἀκούσῃ παράλαβε
μετὰ σοῦ ἔτι ἕνα ἢ δύο ἵνα ἐπὶ στόματος δύο μαρτύρων ἢ τριῶν σταθῇ
17 πᾶν ῥῆμα. ἐὰν δὲ παρακούσῃ αὐτῶν εἰπὲ τῇ ἐκκλησίᾳ ἐὰν δὲ καὶ τῆς
18* ἐκκλησίας παρακούσῃ ἔστω σοι ὥσπερ ὁ ἐθνικὸς καὶ ὁ τελώνης. ἀμὴν
λέγω ὑμῖν ὅσα ἐὰν δήσητε ἐπὶ τῆς γῆς ἔσται δεδεμένα ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ
19* ὅσα ἐὰν λύσητε ἐπὶ τῆς γῆς ἔσται λελυμένα ἐν τῷ οὐρανῷ. πάλιν λέγω
ὑμῖν ὅτι ἐὰν δύο ὑμῶν συμφωνήσωσιν ἐπὶ τῆς γῆς περὶ παντὸς πράγ-
ματος οὗ ἐὰν αἰτήσωνται γενήσεται αὐτοῖς παρὰ τοῦ πατρός μου τοῦ
20 ἐν οὐρανοῖς. οὗ γάρ εἰσιν δύο ἢ τρεῖς συνηγμένοι εἰς τὸ ἐμὸν ὄνομα
21* ἐκεῖ εἰμι ἐν μέσῳ αὐτῶν. τότε προσελθὼν αὐτῷ ὁ πέτρος εἶπεν κύριε
ποσάκις ἁμαρτήσει εἰς ἐμὲ ὁ ἀδελφός μου καὶ ἀφήσω αὐτῷ ἕως ἑπτάκις.
22* λέγει αὐτῷ ὁ ἰησοῦς οὐ λέγω σοι ἕως ἑπτάκις ἀλλ’ ἕως ἑβδομηκοντάκις
23 ἑπτά. διὰ τοῦτο ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ
24 ὃς ἠθέλησεν συνᾶραι λόγον μετὰ τῶν δούλων αὐτοῦ. ἀρξαμένου δὲ
25* αὐτοῦ συναίρειν προσηνέχθη αὐτῷ εἷς ὀφειλέτης μυρίων ταλάντων. μὴ
ἔχοντος δὲ αὐτοῦ ἀποδοῦναι ἐκέλευσεν αὐτὸν ὁ κύριος αὐτοῦ πραθῆναι
καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ τὰ τέκνα καὶ πάντα ὅσα εἶχεν καὶ ἀποδοθῆ-
26* ναι. πεσὼν οὖν ὁ δοῦλος προσεκύνει αὐτῷ λέγων κύριε μακροθύμησον
27 ἐπ’ ἐμοί καὶ πάντα σοι ἀποδώσω. σπλαγχνισθεὶς δὲ ὁ κύριος τοῦ δού-

---

v.12 τι υμιν δοκει εαν γενηται τινι ανθρωπω εκατον προβατα και πλανηθη εν εξ αυτων ουχι αφησει$^{\mathcal{V}}$ αφεις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τα ενενηκοντα$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ εννεα$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ εννενηκονταεννεα$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ επι τα ορη και$^{\mathcal{V}}$ πορευθεις ζητει το πλανωμενον. **v.13** και εαν γενηται ευρειν αυτο αμην λεγω υμιν οτι χαιρει επ αυτω μαλλον η επι τοις ενενηκοντα$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ εννεα$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ εννενηκονταεννεα$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ τοις μη πεπλανημενοις. **v.14** ουτως ουκ εστιν θελημα εμπροσθεν του πατρος υμων του εν ουρανοις ινα αποληται εν$^{\mathcal{V}}$ εις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ των μικρων τουτων. **v.15** εαν δε αμαρτηση [εις$^{\mathcal{V}}$ εις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ σε]$^{\mathcal{V}}$ σε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ο αδελφος σου υπαγε και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ελεγξον αυτον μεταξυ σου και αυτου μονου εαν σου ακουση εκερδησας τον αδελφον σου. **v.18** αμην λεγω υμιν οσα εαν δησητε επι της γης εσται δεδεμενα εν τω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ουρανω και οσα εαν λυσητε επι της γης εσται λελυμενα εν τω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ουρανω. **v.19** παλιν [αμην]$^{\mathcal{V}}$ αμην$^{\mathfrak{M}}$ λεγω υμιν οτι εαν δυο υμων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ συμφωνησωσιν εξ$^{\mathcal{V}}$ υμων$^{\mathcal{V}}$ επι της γης περι παντος πραγματος ου εαν αιτησωνται γενησεται αυτοις παρα του πατρος μου του εν ουρανοις. **v.21** τοτε προσελθων αυτω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ο πετρος ειπεν αυτω$^{\mathcal{V}}$ κυριε ποσακις αμαρτησει εις εμε ο αδελφος μου και αφησω αυτω εως επτακις. **v.22** λεγει αυτω ο ιησους ου λεγω σοι εως επτακις αλλα$^{\mathcal{V}}$ αλλ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εως εβδομηκοντακις επτα. **v.25** μη εχοντος δε αυτου αποδουναι εκελευσεν αυτον ο κυριος αυτου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πραθηναι και την γυναικα αυτου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και τα τεκνα και παντα οσα εχει$^{\mathcal{V}}$ ειχεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και αποδοθηναι. **v.26** πεσων ουν ο δουλος προσεκυνει αυτω λεγων κυριε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μακροθυμησον επ εμοι και παντα σοι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αποδωσω σοι$^{\mathcal{V}}$.

λου ἐκείνου ἀπέλυσεν αὐτόν καὶ τὸ δάνειον ἀφῆκεν αὐτῷ. ἐξελθὼν 28*
δὲ ὁ δοῦλος ἐκεῖνος εὗρεν ἕνα τῶν συνδούλων αὐτοῦ ὃς ὤφειλεν αὐ-
τῷ ἑκατὸν δηνάρια καὶ κρατήσας αὐτὸν ἔπνιγεν λέγων ἀπόδος μοι ὅ τι
ὀφείλεις. πεσὼν οὖν ὁ σύνδουλος αὐτοῦ εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ παρεκά- 29*
λει αὐτὸν λέγων μακροθύμησον ἐπ' ἐμοί καὶ πάντα ἀποδώσω σοι. ὁ δὲ 30*
οὐκ ἤθελεν ἀλλὰ ἀπελθὼν ἔβαλεν αὐτὸν εἰς φυλακὴν ἕως οὗ ἀποδῷ τὸ
ὀφειλόμενον. ἰδόντες δὲ οἱ σύνδουλοι αὐτοῦ τὰ γενόμενα ἐλυπήθησαν 31*
σφόδρα καὶ ἐλθόντες διεσάφησαν τῷ κυρίῳ ἀυτῶν πάντα τὰ γενόμενα.
τότε προσκαλεσάμενος αὐτὸν ὁ κύριος αὐτοῦ λέγει αὐτῷ δοῦλε πονηρέ 32
πᾶσαν τὴν ὀφειλὴν ἐκείνην ἀφῆκά σοι ἐπεὶ παρεκάλεσάς με. οὐκ ἔδει 33*
καὶ σὲ ἐλεῆσαι τὸν σύνδουλόν σου ὡς καὶ ἐγώ σὲ ἠλέησα. καὶ ὀργισθεὶς 34*
ὁ κύριος αὐτοῦ παρέδωκεν αὐτὸν τοῖς βασανισταῖς ἕως οὗ ἀποδῷ πᾶν
τὸ ὀφειλόμενον αὐτῷ. οὕτως καὶ ὁ πατήρ μου ὁ ἐπουράνιος ποιήσει 35*
ὑμῖν ἐὰν μὴ ἀφῆτε ἕκαστος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ἀπὸ τῶν καρδιῶν ὑμῶν τὰ
παραπτώματα αὐτῶν.

καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ ἰησοῦς τοὺς λόγους τούτους μετῆρεν ἀπὸ **19**
τῆς γαλιλαίας καὶ ἦλθεν εἰς τὰ ὅρια τῆς ἰουδαίας πέραν τοῦ ἰορδάνου.
καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοί καὶ ἐθεράπευσεν αὐτοὺς ἐκεῖ. 2
καὶ προσῆλθον αὐτῷ οἱ φαρισαῖοι πειράζοντες αὐτὸν καὶ λέγοντες αὐτῷ 3*
εἰ ἔξεστιν ἀνθρώπῳ ἀπολῦσαι τὴν γυναῖκα αὐτοῦ κατὰ πᾶσαν αἰτίαν.
ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς οὐκ ἀνέγνωτε ὅτι ὁ ποιήσας ἀπ' ἀρχῆς 4*
ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτούς. καὶ εἶπεν ἕνεκεν τούτου καταλείψει 5*
ἄνθρωπος τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα καὶ προσκολληθήσεται τῇ γυναικὶ
αὐτοῦ καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν. ὥστε οὐκέτι εἰσὶν δύο ἀλλὰ 6
σὰρξ μία ὃ οὖν ὁ θεὸς συνέζευξεν ἄνθρωπος μὴ χωριζέτω. λέγουσιν 7*

---

v.28 εξελθων δε ο δουλος εκεινος ευρεν ενα των συνδουλων αυτου ος ωφειλεν αυτω εκατον δηναρια και κρατησας αυτον επνιγεν λεγων αποδος μοι[T,𝔐,K] ει[𝔐,V] ο[T,K] τι οφειλεις. **v.29** πεσων ουν ο συνδουλος αυτου εις[T,𝔐,K] τους[T,𝔐,K] ποδας[T,𝔐,K] αυτου[T,𝔐,K] παρεκαλει αυτον λεγων μακροθυμησον επ εμοι και παντα[T,K] αποδωσω σοι. **v.30** ο δε ουκ ηθελεν αλλ[K] αλλα[T,𝔐,V] απελθων εβαλεν αυτον εις φυλακην εως ου[T,𝔐,K] αποδω το οφειλομενον. **v.31** ιδοντες ουν[V] δε[T,𝔐,K] οι συνδουλοι αυτου τα γενομενα ελυπηθησαν σφοδρα και ελθοντες διεσαφησαν τω κυριω εαυτων[𝔐,V] αυτων[T,K] παντα τα γενομενα. **v.33** ουκ εδει και σε ελεησαι τον συνδουλον σου ως καγω[V] και[T,𝔐,K] εγω[T,𝔐,K] σε ηλεησα. **v.34** και οργισθεις ο κυριος αυτου παρεδωκεν αυτον τοις βασανισταις εως ου αποδω παν το οφειλομενον αυτω[T,𝔐,K]. **v.35** ουτως και ο πατηρ μου ο ουρανιος[V] επουρανιος[T,𝔐,K] ποιησει υμιν εαν μη αφητε εκαστος τω αδελφω αυτου απο των καρδιων υμων τα[T,𝔐,K] παραπτωματα[T,𝔐,K] αυτων[T,𝔐,K]. **19** **v.3** και προσηλθον αυτω οι[T,𝔐,K] φαρισαιοι πειραζοντες αυτον και λεγοντες αυτω[T,𝔐,K] ει εξεστιν ανθρωπω απολυσαι την γυναικα αυτου κατα πασαν αιτιαν. **v.4** ο δε αποκριθεις ειπεν αυτοις[T,𝔐,K] ουκ ανεγνωτε οτι ο κτισας[V] ποιησας[T,𝔐,K] απ αρχης αρσεν και θηλυ εποιησεν αυτους. **v.5** και ειπεν ενεκα[V] ενεκεν[T,𝔐,K] τουτου καταλειψει ανθρωπος τον πατερα [αυτου][𝔐] και την μητερα και κολληθησεται[V] προσκολληθησεται[T,𝔐,K] τη γυναικι αυτου και εσονται οι δυο εις σαρκα μιαν. **v.7** λεγουσιν αυτω τι ουν μωυσης[V] μωσης[T,𝔐,K] ενετειλατο δουναι βιβλιον αποστασιου και απολυσαι [αυτην][V] αυτην[T,𝔐,K].

αὐτῷ τί οὖν μωσῆς ἐνετείλατο δοῦναι βιβλίον ἀποστασίου καὶ ἀπολῦσαι
8* αὐτήν. λέγει αὐτοῖς ὅτι μωσῆς πρὸς τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν ἐπέτρε-
ψεν ὑμῖν ἀπολῦσαι τὰς γυναῖκας ὑμῶν ἀπ' ἀρχῆς δὲ οὐ γέγονεν οὕτως.
9* λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι ὃς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ εἰ μὴ ἐπὶ πορνείᾳ
καὶ γαμήσῃ ἄλλην μοιχᾶται καὶ ὁ ἀπολελυμένην γαμήσας μοιχᾶται.
10* λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰ οὕτως ἐστὶν ἡ αἰτία τοῦ ἀνθρώπου
11* μετὰ τῆς γυναικός οὐ συμφέρει γαμῆσαι. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς οὐ πάντες
12 χωροῦσιν τὸν λόγον τοῦτον ἀλλ' οἷς δέδοται. εἰσὶν γὰρ εὐνοῦχοι οἵτινες
ἐκ κοιλίας μητρὸς ἐγεννήθησαν οὕτως καὶ εἰσὶν εὐνοῦχοι οἵτινες εὐ-
νουχίσθησαν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων καὶ εἰσὶν εὐνοῦχοι οἵτινες εὐνούχισαν
ἑαυτοὺς διὰ τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν ὁ δυνάμενος χωρεῖν χωρείτω.
13* τότε προσηνέχθη αὐτῷ παιδία ἵνα τὰς χεῖρας ἐπιθῇ αὐτοῖς καὶ προσεύ-
14 ξηται οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπετίμησαν αὐτοῖς. ὁ δὲ ἰησοῦς εἶπεν ἄφετε τὰ
παιδία καὶ μὴ κωλύετε αὐτὰ ἐλθεῖν πρός με τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ
15* βασιλεία τῶν οὐρανῶν. καὶ ἐπιθεὶς αὐτοῖς τὰς χεῖρας ἐπορεύθη ἐκεῖ-
16* θεν. καὶ ἰδού εἷς προσελθὼν εἶπεν αὐτῷ διδάσκαλε ἀγαθε τί ἀγαθὸν
17* ποιήσω ἵνα ἔχω ζωὴν αἰώνιον. ὁ δὲ εἰπεν αὐτῷ τί με λέγεις ἀγαθον οὐ-
δεὶς ἀγαθός εἰ μὴ εἷς ὁ' θεός εἰ δὲ θέλεις εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν τήρησον
18 τὰς ἐντολάς. λέγει αὐτῷ ποίας ὁ δὲ ἰησοῦς εἶπεν τὸ οὐ φονεύσεις οὐ
19* μοιχεύσεις οὐ κλέψεις οὐ ψευδομαρτυρήσεις. τίμα τὸν πατέρα σου καὶ
20* τὴν μητέρα καί ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν. λέγει αὐτῷ ὁ
21* νεανίσκος πάντα ταῦτα ἐφυλαξάμην ἐκ νεότητός μου τί ἔτι ὑστερῶ. ἔφη
αὐτῷ ὁ ἰησοῦς εἰ θέλεις τέλειος εἶναι ὕπαγε πώλησόν σου τὰ ὑπάρχοντα
καὶ δὸς πτωχοῖς καὶ ἕξεις θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ καὶ δεῦρο ἀκολούθει
22 μοι. ἀκούσας δὲ ὁ νεανίσκος τὸν λόγον ἀπῆλθεν λυπούμενος ἦν γὰρ

---

v.8 λεγει αυτοις οτι μωυσης$^{\mathcal{V}}$ μωσης$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ προς την σκληροκαρδιαν υμων επετρεψεν υμιν απολυσαι τας γυναικας υμων απ αρχης δε ου γεγονεν ουτως. **v.9** λεγω δε υμιν οτι ος αν απολυση την γυναικα αυτου ει$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ μη επι πορνεια και γαμηση αλλην μοιχαται και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ απολελυμενην$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ γαμησας$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μοιχαται$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.10** λεγουσιν αυτω οι μαθηται [αυτου]$^{\mathcal{V}}$ αυτου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ει ουτως εστιν η αιτια του ανθρωπου μετα της γυναικος ου συμφερει γαμησαι. **v.11** ο δε ειπεν αυτοις ου παντες χωρουσιν τον λογον [τουτον]$^{\mathcal{V}}$ τουτον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αλλ οις δεδοται. **v.13** τοτε προσηνεχθησαν$^{\mathcal{V}}$ προσηνεχθη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτω παιδια ινα τας χειρας επιθη αυτοις και προσευξηται οι δε μαθηται επετιμησαν αυτοις. **v.15** και επιθεις αυτοις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τας χειρας αυτοις$^{\mathcal{V}}$ επορευθη εκειθεν. **v.16** και ιδου εις προσελθων ειπεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτω ειπεν$^{\mathcal{V}}$ διδασκαλε αγαθε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τι αγαθον ποιησω ινα σχω$^{\mathcal{V}}$ εχω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ζωην αιωνιον. **v.17** ο δε ειπεν αυτω τι με ερωτας$^{\mathcal{V}}$ περι$^{\mathcal{V}}$ του$^{\mathcal{V}}$ αγαθου$^{\mathcal{V}}$ λεγεις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αγαθον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ουδεις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αγαθος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ει$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εις εστιν$^{\mathcal{V}}$ ο αγαθος$^{\mathcal{V}}$ θεος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ει δε θελεις εισελθειν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εις την ζωην εισελθειν$^{\mathcal{V}}$ τηρησον τας εντολας. **v.19** τιμα τον πατερα σου$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ και την μητερα και αγαπησεις τον πλησιον σου ως σεαυτον. **v.20** λεγει αυτω ο νεανισκος παντα ταυτα εφυλαξα$^{\mathcal{V}}$ εφυλαξαμην$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εκ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ νεοτητος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τι ετι υστερω. **v.21** εφη αυτω ο ιησους ει θελεις τελειος ειναι υπαγε πωλησον σου τα υπαρχοντα και δος [τοις]$^{\mathcal{V}}$ πτωχοις και εξεις θησαυρον εν ουρανοις$^{\mathcal{V}}$ ουρανω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και δευρο ακολουθει μοι.

ἔχων κτήματα πολλά. ὁ δὲ ἰησοῦς εἶπεν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἀμὴν 23*
λέγω ὑμῖν ὅτι δυσκόλως πλούσιος εἰσελεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν
οὐρανῶν. πάλιν δὲ λέγω ὑμῖν εὐκοπώτερόν ἐστιν κάμηλον διὰ τρυπή- 24*
ματος ῥαφίδος διελθεῖν ἢ πλούσιον εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελθεῖν.
ἀκούσαντες δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐξεπλήσσοντο σφόδρα λέγοντες τίς ἄρα 25*
δύναται σωθῆναι. ἐμβλέψας δὲ ὁ ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς παρὰ ἀνθρώποις 26*
τοῦτο ἀδύνατόν ἐστιν παρὰ δὲ θεῷ πάντα δυνατά ἐστίν. τότε ἀποκριθεὶς 27
ὁ πέτρος εἱπεν αὐτῷ ἰδού ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα καὶ ἠκολουθήσαμέν
σοι τί ἄρα ἔσται ἡμῖν. ὁ δὲ ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι 28*
ὑμεῖς οἱ ἀκολουθήσαντές μοι ἐν τῇ παλιγγενεσίᾳ ὅταν καθίσῃ ὁ υἱὸς
τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ καθίσεσθε καὶ ὑμεῖς ἐπὶ δώδεκα
θρόνους κρίνοντες τὰς δώδεκα φυλὰς τοῦ ἰσραήλ. καὶ πᾶς ὅς ἀφῆκεν 29*
οἰκίας ἢ ἀδελφοὺς ἢ ἀδελφὰς ἢ πατέρα ἢ μητέρα ἢ γυναῖκά ἢ τέκνα ἢ
ἀγροὺς ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός μου ἑκατονταπλασίονα λήψεται καὶ ζωὴν
αἰώνιον κληρονομήσει. πολλοὶ δὲ ἔσονται πρῶτοι ἔσχατοι καὶ ἔσχατοι 30
πρῶτοι.

ὁμοία γάρ ἐστιν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ οἰκοδεσπότῃ ὅστις **20**
ἐξῆλθεν ἅμα πρωῒ μισθώσασθαι ἐργάτας εἰς τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ.
συμφωνήσας δὲ μετὰ τῶν ἐργατῶν ἐκ δηναρίου τὴν ἡμέραν ἀπέστειλεν 2*
αὐτοὺς εἰς τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ. καὶ ἐξελθὼν περὶ τὴν τρίτην ὥραν εἶ- 3*
δεν ἄλλους ἑστῶτας ἐν τῇ ἀγορᾷ ἀργούς. κἀκείνοις εἶπεν ὑπάγετε καὶ 4*
ὑμεῖς εἰς τὸν ἀμπελῶνα καὶ ὃ ἐὰν ᾖ δίκαιον δώσω ὑμῖν οἵ δέ ἀπῆλθόν.
πάλιν ἐξελθὼν περὶ ἕκτην καὶ ἐννάτην ὥραν ἐποίησεν ὡσαύτως. περὶ 5*, 6*
δὲ τὴν ἑνδεκάτην ὥραν ἐξελθὼν εὗρεν ἄλλους ἑστῶτας ἀργούς καὶ λέγει
αὐτοῖς τί ὧδε ἑστήκατε ὅλην τὴν ἡμέραν ἀργοί. λέγουσιν αὐτῷ ὅτι οὐ- 7*

---

v.23 ο δε ιησους ειπεν τοις μαθηταις αυτου αμην λεγω υμιν οτι δυσκολως[T,𝔐,K] πλουσιος δυσκολως[V] εισελευσεται εις την βασιλειαν των ουρανων. **v.24** παλιν δε λεγω υμιν ευκοπωτερον εστιν καμηλον δια τρυπηματος ραφιδος διελθειν η πλουσιον εισελθειν[V] εις την βασιλειαν του θεου εισελθειν[T,𝔐,K]. **v.25** ακουσαντες δε οι μαθηται αυτου[T,𝔐,K] εξεπλησσοντο σφοδρα λεγοντες τις αρα δυναται σωθηναι. **v.26** εμβλεψας δε ο ιησους ειπεν αυτοις παρα ανθρωποις τουτο αδυνατον εστιν παρα δε θεω παντα δυνατα [εστιν][𝔐] εστιν[T,K]. **v.28** ο δε ιησους ειπεν αυτοις αμην λεγω υμιν οτι υμεις οι ακολουθησαντες μοι εν τη παλιγγενεσια οταν καθιση ο υιος του ανθρωπου επι θρονου δοξης αυτου καθησεσθε[V] καθισεσθε[T,𝔐,K] και υμεις επι δωδεκα θρονους κρινοντες τας δωδεκα φυλας του ισραηλ. **v.29** και πας οστις[V] ος[T,𝔐,K] αφηκεν οικιας η αδελφους η αδελφας η πατερα η μητερα η γυναικα[T,𝔐,K] η[T,𝔐,K] τεκνα η αγρους ενεκεν του ονοματος μου εκατονταπλασιονα λημψεται[V] ληψεται[T,𝔐,K] και ζωην αιωνιον κληρονομησει. **20** **v.2** και[𝔐] συμφωνησας δε[T,K,V] μετα των εργατων εκ δηναριου την ημεραν απεστειλεν αυτους εις τον αμπελωνα αυτου. **v.3** και εξελθων περι την[T,K] τριτην ωραν ειδεν αλλους εστωτας εν τη αγορα αργους. **v.4** και[𝔐,V] εκεινοις[𝔐,V] κακεινοις[T,K] ειπεν υπαγετε και υμεις εις τον αμπελωνα και ο εαν η δικαιον δωσω υμιν. **v.5** οι δε απηλθον παλιν [δε][V] εξελθων περι εκτην και ενατην[𝔐,V] εννατην[T,K] ωραν εποιησεν ωσαυτως. **v.6** περι δε την ενδεκατην ωραν[T,𝔐,K] εξελθων ευρεν αλλους εστωτας αργους[T,𝔐,K] και λεγει αυτοις τι ωδε εστηκατε ολην την ημεραν αργοι.

δεὶς ἡμᾶς ἐμισθώσατο λέγει αὐτοῖς ὑπάγετε καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν ἀμπελῶνα
8 καὶ ὃ ἐὰν ᾖ δίκαιον λήψεσθε. ὀψίας δὲ γενομένης λέγει ὁ κύριος τοῦ
ἀμπελῶνος τῷ ἐπιτρόπῳ αὐτοῦ κάλεσον τοὺς ἐργάτας καὶ ἀπόδος αὐτοῖς
9 τὸν μισθὸν ἀρξάμενος ἀπὸ τῶν ἐσχάτων ἕως τῶν πρώτων. καὶ ἐλθόντες
10* οἱ περὶ τὴν ἑνδεκάτην ὥραν ἔλαβον ἀνὰ δηνάριον. ἐλθόντες δὲ οἱ πρῶ-
τοι ἐνόμισαν ὅτι πλεῖονα λήψονται καὶ ἔλαβον καὶ αὐτοί ἀνὰ δηνάριον.
11, 12* λαβόντες δὲ ἐγόγγυζον κατὰ τοῦ οἰκοδεσπότου. λέγοντες ὅτι οὗτοι οἱ
ἔσχατοι μίαν ὥραν ἐποίησαν καὶ ἴσους ἡμῖν αὐτοὺς ἐποίησας τοῖς βα-
13* στάσασιν τὸ βάρος τῆς ἡμέρας καὶ τὸν καύσωνα. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν
14 ἑνὶ αὐτῶν ἑταῖρε οὐκ ἀδικῶ σε οὐχὶ δηναρίου συνεφώνησάς μοι. ἆρον
15* τὸ σὸν καὶ ὕπαγε θέλω δὲ τούτῳ τῷ ἐσχάτῳ δοῦναι ὡς καὶ σοί. ἢ οὐκ
ἔξεστίν μοι ποιῆσαι ὃ θέλω ἐν τοῖς ἐμοῖς εἰ ὁ ὀφθαλμός σου πονηρός
16* ἐστιν ὅτι ἐγὼ ἀγαθός εἰμι. οὕτως ἔσονται οἱ ἔσχατοι πρῶτοι καὶ οἱ πρῶ-
17* τοι ἔσχατοι πολλοὶ γὰρ εἰσιν κλητοί ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί. καὶ ἀναβαίνων
ὁ ἰησοῦς εἰς ἱεροσόλυμα παρέλαβεν τοὺς δώδεκα μαθητὰς κατ’ ἰδίαν
18 ἐν τῇ ὁδῷ καὶ εἶπεν αὐτοῖς. ἰδού ἀναβαίνομεν εἰς ἱεροσόλυμα καὶ ὁ
υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδοθήσεται τοῖς ἀρχιερεῦσιν καὶ γραμματεῦσιν
19* καὶ κατακρινοῦσιν αὐτὸν θανάτῳ. καὶ παραδώσουσιν αὐτὸν τοῖς ἔθνε-
σιν εἰς τὸ ἐμπαῖξαι καὶ μαστιγῶσαι καὶ σταυρῶσαι καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ
20* ἀναστήσεται. τότε προσῆλθεν αὐτῷ ἡ μήτηρ τῶν υἱῶν ζεβεδαίου μετὰ
21* τῶν υἱῶν αὐτῆς προσκυνοῦσα καὶ αἰτοῦσά τι παρ’ αὐτοῦ. ὁ δὲ εἶπεν
αὐτῇ τί θέλεις λέγει αὐτῷ εἰπὲ ἵνα καθίσωσιν οὗτοι οἱ δύο υἱοί μου εἷς
22* ἐκ δεξιῶν σου καὶ εἷς ἐξ εὐωνύμων ἐν τῇ βασιλείᾳ σου. ἀποκριθεὶς δὲ
ὁ ἰησοῦς εἶπεν οὐκ οἴδατε τί αἰτεῖσθε δύνασθε πιεῖν τὸ ποτήριον ὃ ἐγὼ

v.7 λεγουσιν αυτω οτι ουδεις ημας εμισθωσατο λεγει αυτοις υπαγετε και υμεις εις τον αμπελωνα και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εαν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ η$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δικαιον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ληψεσθε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.10** και$^{\mathcal{V}}$ ελθοντες δε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ οι πρωτοι ενομισαν οτι πλειον$^{\mathcal{V}}$ πλειονα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ λημψονται$^{\mathcal{V}}$ ληψονται$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και ελαβον [το]$^{\mathcal{V}}$ και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτοι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ανα δηναριον και$^{\mathcal{V}}$ αυτοι$^{\mathcal{V}}$. **v.12** λεγοντες οτι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ουτοι οι εσχατοι μιαν ωραν εποιησαν και ισους ημιν αυτους εποιησας τοις βαστασασι$^{\mathcal{V}}$ βαστασασιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ το βαρος της ημερας και τον καυσωνα. **v.13** ο δε αποκριθεις ειπεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ενι αυτων ειπεν$^{\mathcal{V}}$ εταιρε ουκ αδικω σε ουχι δηναριου συνεφωνησας μοι. **v.15** [η]$^{\mathcal{V}}$ η$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ουκ εξεστιν μοι ποιησαι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ο θελω ποιησαι$^{\mathcal{V}}$ εν τοις εμοις η$^{\mathcal{V}}$ ει$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ο οφθαλμος σου πονηρος εστιν οτι εγω αγαθος ειμι. **v.16** ουτως εσονται οι εσχατοι πρωτοι και οι πρωτοι εσχατοι πολλοι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ γαρ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εισιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ κλητοι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ολιγοι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εκλεκτοι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.17** και αναβαινων ο ιησους εις ιεροσολυμα παρελαβεν τους δωδεκα [μαθητας]$^{\mathcal{V}}$ μαθητας$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ κατ ιδιαν και$^{\mathcal{V}}$ εν τη οδω και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ειπεν αυτοις. **v.19** και παραδωσουσιν αυτον τοις εθνεσιν εις το εμπαιξαι και μαστιγωσαι και σταυρωσαι και τη τριτη ημερα εγερθησεται$^{\mathcal{V}}$ αναστησεται$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.20** τοτε προσηλθεν αυτω η μητηρ των υιων ζεβεδαιου μετα των υιων αυτης προσκυνουσα και αιτουσα τι απ$^{\mathcal{V}}$ παρ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτου. **v.21** ο δε ειπεν αυτη τι θελεις λεγει αυτω ειπε ινα καθισωσιν ουτοι οι δυο υιοι μου εις εκ δεξιων σου και εις εξ ευωνυμων σου$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ εν τη βασιλεια σου. **v.22** αποκριθεις δε ο ιησους ειπεν ουκ οιδατε τι αιτεισθε δυνασθε πιειν το ποτηριον ο εγω μελλω πινειν η$^{\mathfrak{M}}$ και$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ το$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ βαπτισμα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εγω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ βαπτιζομαι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ βαπτισθηναι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ λεγουσιν αυτω δυναμεθα.

μέλλω πίνειν καὶ τὸ βάπτισμα ὁ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθῆναι λέγουσιν
αὐτῷ δυνάμεθα. καὶ λέγει αὐτοῖς τὸ μὲν ποτήριόν μου πίεσθε καὶ τὸ 23*
βάπτισμα ὅ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθήσεσθε τὸ δὲ καθίσαι ἐκ δεξιῶν μου
καὶ ἐξ εὐωνύμων μου οὐκ ἔστιν ἐμὸν δοῦναι ἀλλ' οἷς ἠτοίμασται ὑπὸ
τοῦ πατρός μου. καὶ ἀκούσαντες οἱ δέκα ἠγανάκτησαν περὶ τῶν δύο 24
ἀδελφῶν. ὁ δὲ ἰησοῦς προσκαλεσάμενος αὐτοὺς εἶπεν οἴδατε ὅτι οἱ 25
ἄρχοντες τῶν ἐθνῶν κατακυριεύουσιν αὐτῶν καὶ οἱ μεγάλοι κατεξουσιά-
ζουσιν αὐτῶν. οὐχ οὕτως δέ ἔσται ἐν ὑμῖν ἀλλ' ὃς ἐὰν θέλῃ ἐν ὑμῖν μέγας 26*
γενέσθαι ἔστω ὑμῶν διάκονος. καὶ ὃς ἐὰν θέλῃ ἐν ὑμῖν εἶναι πρῶτος 27*
ἔστω ὑμῶν δοῦλος. ὥσπερ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθεν διακονηθῆ- 28
ναι ἀλλὰ διακονῆσαι καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν.
καὶ ἐκπορευομένων αὐτῶν ἀπὸ ἰεριχὼ ἠκολούθησεν αὐτῷ ὄχλος πολύς. 29
καὶ ἰδού δύο τυφλοὶ καθήμενοι παρὰ τὴν ὁδόν ἀκούσαντες ὅτι ἰησοῦς 30*
παράγει ἔκραξαν λέγοντες ἐλέησον ἡμᾶς κύριε υἱὸς δαβίδ. ὁ δὲ ὄχλος 31*
ἐπετίμησεν αὐτοῖς ἵνα σιωπήσωσιν οἱ δὲ μεῖζον ἔκραζον λέγοντες ἐλέη-
σον ἡμᾶς κύριε υἱὸς δαβίδ. καὶ στὰς ὁ ἰησοῦς ἐφώνησεν αὐτοὺς καὶ 32
εἶπεν τί θέλετε ποιήσω ὑμῖν. λέγουσιν αὐτῷ κύριε ἵνα ἀνοιχθῶσιν ἡμῶν 33*
οἱ ὀφθαλμοί. σπλαγχνισθεὶς δὲ ὁ ἰησοῦς ἥψατο τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν 34*
καὶ εὐθέως ἀνέβλεψαν αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοὶ καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ.

καὶ ὅτε ἤγγισαν εἰς ἱεροσόλυμα καὶ ἦλθον εἰς βηθφαγὴ πρὸς τὸ ὄρος **21***
τῶν ἐλαιῶν τότε ὁ ἰησοῦς ἀπέστειλεν δύο μαθητάς. λέγων αὐτοῖς πο- 2*
ρεύθητε εἰς τὴν κώμην τὴν ἀπέναντι ὑμῶν καὶ εὐθέως εὑρήσετε ὄνον
δεδεμένην καὶ πῶλον μετ' αὐτῆς λύσαντες ἀγάγετέ μοι. καὶ ἐάν τις 3*
ὑμῖν εἴπῃ τι ἐρεῖτε ὅτι ὁ κύριος αὐτῶν χρείαν ἔχει εὐθέως δὲ ἀποστελεῖ
αὐτούς. τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τοῦ προφήτου 4*

v.23 και[T,𝔐,K] λεγει αυτοις το μεν ποτηριον μου πιεσθε και[T,𝔐,K] το[T,𝔐,K] βαπτισμα[T,𝔐,K] ο[T,𝔐,K] εγω[T,𝔐,K] βαπτιζομαι[T,𝔐,K] βαπτισθησεσθε[T,𝔐,K] το δε καθισαι εκ δεξιων μου και εξ ευωνυμων μου[T,𝔐,K] ουκ εστιν εμον [τουτο][V] δουναι αλλ οις ητοιμασται υπο του πατρος μου. **v.26** ουχ ουτως δε[T,𝔐,K] εσται εν υμιν αλλ ος εαν θελη εν υμιν μεγας γενεσθαι εσται[𝔐,V] εστω[T,K] υμων διακονος. **v.27** και ος αν[V] εαν[T,𝔐,K] θελη εν υμιν ειναι πρωτος εσται[V] εστω[T,𝔐,K] υμων δουλος. **v.30** και ιδου δυο τυφλοι καθημενοι παρα την οδον ακουσαντες οτι ιησους παραγει εκραξαν λεγοντες ελεησον ημας [κυριε][V] κυριε[T,𝔐,K] υιος δαυιδ[𝔐,V] δαβιδ[T,K]. **v.31** ο δε οχλος επετιμησεν αυτοις ινα σιωπησωσιν οι δε μειζον εκραξαν[V] εκραζον[T,𝔐,K] λεγοντες ελεησον ημας κυριε υιος δαυιδ[𝔐,V] δαβιδ[T,K]. **v.33** λεγουσιν αυτω κυριε ινα ανοιγωσιν[V] ανοιχθωσιν[T,𝔐,K] ημων[T,𝔐,K] οι οφθαλμοι ημων[V]. **v.34** σπλαγχνισθεις δε ο ιησους ηψατο των ομματων[V] οφθαλμων[T,𝔐,K] αυτων και ευθεως ανεβλεψαν αυτων[T,𝔐,K] οι[T,𝔐,K] οφθαλμοι[T,𝔐,K] και ηκολουθησαν αυτω. **21** **v.1** και οτε ηγγισαν εις ιεροσολυμα και ηλθον εις βηθσφαγη[𝔐] βηθφαγη[T,K,V] εις[V] προς[T,𝔐,K] το ορος των ελαιων τοτε ο[T,𝔐,K] ιησους απεστειλεν δυο μαθητας. **v.2** λεγων αυτοις πορευεσθε[V] πορευθητε[T,𝔐,K] εις την κωμην την κατεναντι[V] απεναντι[T,𝔐,K] υμων και ευθεως ευρησετε ονον δεδεμενην και πωλον μετ αυτης λυσαντες αγαγετε μοι. **v.3** και εαν τις υμιν ειπη τι ερειτε οτι ο κυριος αυτων χρειαν εχει ευθυς[V] ευθεως[T,𝔐,K] δε αποστελλει[𝔐] αποστελει[T,K,V] αυτους. **v.4** τουτο δε ολον[T,𝔐,K] γεγονεν ινα πληρωθη το ρηθεν δια του προφητου λεγοντος.

5* λέγοντος. εἴπατε τῇ θυγατρὶ σιών ἰδού ὁ βασιλεύς σου ἔρχεταί σοι πρα-
6* ῢς καὶ ἐπιβεβηκὼς ἐπὶ ὄνον καὶ πῶλον υἱὸν ὑποζυγίου. πορευθέντες δὲ
7* οἱ μαθηταὶ καὶ ποιήσαντες καθὼς προσέταξεν αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς. ἤγαγον
τὴν ὄνον καὶ τὸν πῶλον καὶ ἐπέθηκαν ἐπάνω αὐτῶν τὰ ἱμάτια αὐτῶν
8 καὶ ἐπεκάθισεν ἐπάνω αὐτῶν. ὁ δὲ πλεῖστος ὄχλος ἔστρωσαν ἑαυτῶν
τὰ ἱμάτια ἐν τῇ ὁδῷ ἄλλοι δὲ ἔκοπτον κλάδους ἀπὸ τῶν δένδρων καὶ
9* ἐστρώννυον ἐν τῇ ὁδῷ. οἱ δὲ ὄχλοι οἱ προάγοντες καὶ οἱ ἀκολουθοῦν-
τες ἔκραζον λέγοντες ὡσαννὰ τῷ υἱῷ δαβίδ εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν
10 ὀνόματι κυρίου ὡσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις. καὶ εἰσελθόντος αὐτοῦ εἰς
11* ἱεροσόλυμα ἐσείσθη πᾶσα ἡ πόλις λέγουσα τίς ἐστιν οὗτος. οἱ δὲ ὄχλοι
ἔλεγον οὗτός ἐστιν ἰησοῦς ὁ προφήτης ὁ ἀπὸ ναζαρὲτ τῆς γαλιλαίας.
12* καὶ εἰσῆλθεν ὁ ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ θεοῦ καὶ ἐξέβαλεν πάντας τοὺς
πωλοῦντας καὶ ἀγοράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ καὶ τὰς τραπέζας τῶν κολλυ-
βιστῶν κατέστρεψεν καὶ τὰς καθέδρας τῶν πωλούντων τὰς περιστεράς.
13* καὶ λέγει αὐτοῖς γέγραπται ὁ οἶκός μου οἶκος προσευχῆς κληθήσεται
14* ὑμεῖς δὲ αὐτὸν ἐποιήσατε σπήλαιον λῃστῶν. καὶ προσῆλθον αὐτῷ τυ-
15* φλοὶ καὶ χωλοὶ ἐν τῷ ἱερῷ καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούς. ἰδόντες δὲ οἱ
ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς τὰ θαυμάσια ἃ ἐποίησεν καὶ τοὺς παῖδας
κράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ καὶ λέγοντας ὡσαννὰ τῷ υἱῷ δαβίδ ἠγανάκτησαν.
16* καὶ εἶπον αὐτῷ ἀκούεις τί οὗτοι λέγουσιν ὁ δὲ ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς ναί
οὐδέποτε ἀνέγνωτε ὅτι ἐκ στόματος νηπίων καὶ θηλαζόντων κατηρτίσω
17 αἶνον. καὶ καταλιπὼν αὐτοὺς ἐξῆλθεν ἔξω τῆς πόλεως εἰς βηθανίαν
18*, 19 καὶ ηὐλίσθη ἐκεῖ. πρωΐας δὲ ἐπανάγων εἰς τὴν πόλιν ἐπείνασεν. καὶ
ἰδὼν συκῆν μίαν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ἦλθεν ἐπ' αὐτήν καὶ οὐδὲν εὗρεν ἐν αὐτῇ
εἰ μὴ φύλλα μόνον καὶ λέγει αὐτῇ μηκέτι ἐκ σοῦ καρπὸς γένηται εἰς

---

v.5 ειπατε τη θυγατρι σιων ιδου ο βασιλευς σου ερχεται σοι πραυς και επιβεβηκως επι ονον και επι$^{\mathcal{V}}$ πωλον υιον υποζυγιου. **v.6** πορευθεντες δε οι μαθηται και ποιησαντες καθως συνεταξεν$^{\mathcal{V}}$ προσεταξεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτοις ο ιησους. **v.7** ηγαγον την ονον και τον πωλον και επεθηκαν επ$^{\mathcal{V}}$ επανω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτων τα ιματια αυτων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και επεκαθισαν$^{\mathcal{K}}$ επεκαθισεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ επανω αυτων. **v.9** οι δε οχλοι οι προαγοντες αυτον$^{\mathcal{V}}$ και οι ακολουθουντες εκραζον λεγοντες ωσαννα τω υιω δαυιδ$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ δαβιδ$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ευλογημενος ο ερχομενος εν ονοματι κυριου ωσαννα εν τοις υψιστοις. **v.11** οι δε οχλοι ελεγον ουτος εστιν ιησους$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ο προφητης ιησους$^{\mathcal{V}}$ ο απο ναζαρεθ$^{\mathcal{K},\mathcal{V}}$ ναζαρετ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M}}$ της γαλιλαιας. **v.12** και εισηλθεν ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ιησους εις το ιερον του$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ θεου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και εξεβαλεν παντας τους πωλουντας και αγοραζοντας εν τω ιερω και τας τραπεζας των κολλυβιστων κατεστρεψεν και τας καθεδρας των πωλουντων τας περιστερας. **v.13** και λεγει αυτοις γεγραπται ο οικος μου οικος προσευχης κληθησεται υμεις δε αυτον ποιειτε$^{\mathcal{V}}$ εποιησατε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ σπηλαιον ληστων. **v.14** και προσηλθον αυτω τυφλοι$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ και$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ χωλοι και$^{\mathfrak{M}}$ τυφλοι$^{\mathfrak{M}}$ εν τω ιερω και εθεραπευσεν αυτους. **v.15** ιδοντες δε οι αρχιερεις και οι γραμματεις τα θαυμασια α εποιησεν και τους παιδας τους$^{\mathcal{V}}$ κραζοντας εν τω ιερω και λεγοντας ωσαννα τω υιω δαυιδ$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ δαβιδ$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ηγανακτησαν. **v.16** και ειπαν$^{\mathcal{V}}$ ειπον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτω ακουεις τι ουτοι λεγουσιν ο δε ιησους λεγει αυτοις ναι ουδεποτε ανεγνωτε οτι εκ στοματος νηπιων και θηλαζοντων κατηρτισω αινον. **v.18** πρωι$^{\mathcal{V}}$ πρωιας$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δε επαναγων εις την πολιν επεινασεν.

τὸν αἰῶνα καὶ ἐξηράνθη παραχρῆμα ἡ συκῆ. καὶ ἰδόντες οἱ μαθηταὶ 20
ἐθαύμασαν λέγοντες πῶς παραχρῆμα ἐξηράνθη ἡ συκῆ. ἀποκριθεὶς 21
δὲ ὁ ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς ἀμὴν λέγω ὑμῖν ἐὰν ἔχητε πίστιν καὶ μὴ δια-
κριθῆτε οὐ μόνον τὸ τῆς συκῆς ποιήσετε ἀλλὰ κἂν τῷ ὄρει τούτῳ εἴπητε
ἄρθητι καὶ βλήθητι εἰς τὴν θάλασσαν γενήσεται. καὶ πάντα ὅσα ἂν 22*
αἰτήσητε ἐν τῇ προσευχῇ πιστεύοντες λήψεσθε. καὶ ἐλθόντι αὐτῷ εἰς 23*
τὸ ἱερὸν προσῆλθον αὐτῷ διδάσκοντι οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι
τοῦ λαοῦ λέγοντες ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς καὶ τίς σοι ἔδωκεν τὴν
ἐξουσίαν ταύτην. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς ἐρωτήσω ὑμᾶς 24
κἀγὼ λόγον ἕνα ὃν ἐὰν εἴπητέ μοι κἀγὼ ὑμῖν ἐρῶ ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα
ποιῶ. τὸ βάπτισμα ἰωάννου πόθεν ἦν ἐξ οὐρανοῦ ἢ ἐξ ἀνθρώπων οἱ 25*
δὲ διελογίζοντο παρ᾽ ἑαυτοῖς λέγοντες ἐὰν εἴπωμεν ἐξ οὐρανοῦ ἐρεῖ ἡμῖν
διατί οὖν οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ. ἐὰν δὲ εἴπωμεν ἐξ ἀνθρώπων φοβού- 26*
μεθα τὸν ὄχλον πάντες γὰρ ἔχουσιν τὸν ἰωάννην ὡς προφήτην. καὶ 27*
ἀποκριθέντες τῷ ἰησοῦ εἶπον οὐκ οἴδαμεν ἔφη αὐτοῖς καὶ αὐτός οὐδὲ
ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ. τί δὲ ὑμῖν δοκεῖ ἄνθρωπος 28*
εἶχεν τέκνα δύο καὶ προσελθὼν τῷ πρώτῳ εἶπεν τέκνον ὕπαγε σήμερον
ἐργάζου ἐν τῷ ἀμπελῶνι μου. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν οὐ θέλω ὕστερον δὲ 29
μεταμεληθεὶς ἀπῆλθεν. καὶ προσελθὼν τῷ δευτέρῳ εἶπεν ὡσαύτως ὁ δὲ 30*
ἀποκριθεὶς εἶπεν ἐγώ κύριε καὶ οὐκ ἀπῆλθεν. τίς ἐκ τῶν δύο ἐποίησεν 31*
τὸ θέλημα τοῦ πατρός λέγουσιν αὐτῷ ὁ πρῶτος λέγει αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς
ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οἱ τελῶναι καὶ αἱ πόρναι προάγουσιν ὑμᾶς εἰς τὴν
βασιλείαν τοῦ θεοῦ. ἦλθεν γὰρ πρὸς ὑμᾶς ἰωάννης ἐν ὁδῷ δικαιοσύνης 32*
καὶ οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ οἱ δὲ τελῶναι καὶ αἱ πόρναι ἐπίστευσαν αὐτῷ
ὑμεῖς δὲ ἰδόντες οὐ μετεμελήθητε ὕστερον τοῦ πιστεῦσαι αὐτῷ. ἄλλην 33*

v.22 και παντα οσα εαν$^{\mathfrak{M}}$ αν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ αιτησητε εν τη προσευχη πιστευοντες λημψεσθε$^{\mathcal{V}}$ ληψεσθε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.23** και ελθοντος$^{\mathcal{V}}$ ελθοντι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτου$^{\mathcal{V}}$ αυτω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εις το ιερον προσηλθον αυτω διδασκοντι οι αρχιερεις και οι πρεσβυτεροι του λαου λεγοντες εν ποια εξουσια ταυτα ποιεις και τις σοι εδωκεν την εξουσιαν ταυτην. **v.25** το βαπτισμα το$^{\mathcal{V}}$ ιωαννου ποθεν ην εξ ουρανου η εξ ανθρωπων οι δε διελογιζοντο εν$^{\mathcal{V}}$ παρ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εαυτοις λεγοντες εαν ειπωμεν εξ ουρανου ερει ημιν δια$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ τι$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ διατι$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ουν ουκ επιστευσατε αυτω. **v.26** εαν δε ειπωμεν εξ ανθρωπων φοβουμεθα τον οχλον παντες γαρ ως$^{\mathcal{V}}$ προφητην$^{\mathcal{V}}$ εχουσιν τον ιωαννην ως$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ προφητην$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.27** και αποκριθεντες τω ιησου ειπαν$^{\mathcal{V}}$ ειπον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ουκ οιδαμεν εφη αυτοις και αυτος ουδε εγω λεγω υμιν εν ποια εξουσια ταυτα ποιω. **v.28** τι δε υμιν δοκει ανθρωπος ειχεν τεκνα δυο και προσελθων τω πρωτω ειπεν τεκνον υπαγε σημερον εργαζου εν τω αμπελωνι μου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.30** και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ προσελθων δε$^{\mathcal{V}}$ τω ετερω$^{\mathcal{V}}$ δευτερω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ειπεν ωσαυτως ο δε αποκριθεις ειπεν εγω κυριε και ουκ απηλθεν. **v.31** τις εκ των δυο εποιησεν το θελημα του πατρος λεγουσιν αυτω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ο πρωτος λεγει αυτοις ο ιησους αμην λεγω υμιν οτι οι τελωναι και αι πορναι προαγουσιν υμας εις την βασιλειαν του θεου. **v.32** ηλθεν γαρ προς$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ υμας$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ιωαννης προς$^{\mathcal{V}}$ υμας$^{\mathcal{V}}$ εν οδω δικαιοσυνης και ουκ επιστευσατε αυτω οι δε τελωναι και αι πορναι επιστευσαν αυτω υμεις δε ιδοντες ουδε$^{\mathcal{V}}$ ου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μετεμεληθητε υστερον του πιστευσαι αυτω.

παραβολὴν ἀκούσατε ἄνθρωπος τις ἦν οἰκοδεσπότης ὅστις ἐφύτευσεν
ἀμπελῶνα καὶ φραγμὸν αὐτῷ περιέθηκεν καὶ ὤρυξεν ἐν αὐτῷ ληνὸν καὶ
34 ᾠκοδόμησεν πύργον καὶ ἐξέδοτο αὐτὸν γεωργοῖς καὶ ἀπεδήμησεν. ὅτε
δὲ ἤγγισεν ὁ καιρὸς τῶν καρπῶν ἀπέστειλεν τοὺς δούλους αὐτοῦ πρὸς
35 τοὺς γεωργοὺς λαβεῖν τοὺς καρποὺς αὐτοῦ. καὶ λαβόντες οἱ γεωργοὶ
τοὺς δούλους αὐτοῦ ὃν μὲν ἔδειραν ὃν δὲ ἀπέκτειναν ὃν δὲ ἐλιθοβό-
36 λησαν. πάλιν ἀπέστειλεν ἄλλους δούλους πλείονας τῶν πρώτων καὶ
37 ἐποίησαν αὐτοῖς ὡσαύτως. ὕστερον δὲ ἀπέστειλεν πρὸς αὐτοὺς τὸν υἱὸν
38* αὐτοῦ λέγων ἐντραπήσονται τὸν υἱόν μου. οἱ δὲ γεωργοὶ ἰδόντες τὸν υἱὸν
εἶπον ἐν ἑαυτοῖς οὗτός ἐστιν ὁ κληρονόμος δεῦτε ἀποκτείνωμεν αὐτὸν
39 καὶ κατάσχωμεν τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ. καὶ λαβόντες αὐτὸν ἐξέβαλον
40 ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος καὶ ἀπέκτειναν. ὅταν οὖν ἔλθῃ ὁ κύριος τοῦ ἀμπε-
41* λῶνος τί ποιήσει τοῖς γεωργοῖς ἐκείνοις. λέγουσιν αὐτῷ κακοὺς κακῶς
ἀπολέσει αὐτούς καὶ τὸν ἀμπελῶνα ἐκδόσεται ἄλλοις γεωργοῖς οἵτινες
42 ἀποδώσουσιν αὐτῷ τοὺς καρποὺς ἐν τοῖς καιροῖς αὐτῶν. λέγει αὐτοῖς
ὁ ἰησοῦς οὐδέποτε ἀνέγνωτε ἐν ταῖς γραφαῖς λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ
οἰκοδομοῦντες οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας παρὰ κυρίου ἐγένετο
43 αὕτη καὶ ἔστιν θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν. διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν ὅτι
ἀρθήσεται ἀφ’ ὑμῶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ καὶ δοθήσεται ἔθνει ποιοῦντι
44* τοὺς καρποὺς αὐτῆς. καὶ ὁ πεσὼν ἐπὶ τὸν λίθον τοῦτον συνθλασθήσεται
45 ἐφ’ ὃν δ’ ἂν πέσῃ λικμήσει αὐτόν. καὶ ἀκούσαντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ
46* φαρισαῖοι τὰς παραβολὰς αὐτοῦ ἔγνωσαν ὅτι περὶ αὐτῶν λέγει. καὶ ζη-
τοῦντες αὐτὸν κρατῆσαι ἐφοβήθησαν τοὺς ὄχλους ἐπειδὴ ὡς προφήτην
αὐτὸν εἶχον.

22* καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἰησοῦς πάλιν εἶπεν αὐτοῖς ἐν παραβολαῖς λέγων.
2 ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ ὅστις ἐποίησεν γά-
3 μους τῷ υἱῷ αὐτοῦ. καὶ ἀπέστειλεν τοὺς δούλους αὐτοῦ καλέσαι τοὺς
4* κεκλημένους εἰς τοὺς γάμους καὶ οὐκ ἤθελον ἐλθεῖν. πάλιν ἀπέστει-

v.33 αλλην παραβολην ακουσατε ανθρωπος [τις]$^{\mathfrak{M}}$ τις$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ην οικοδεσποτης οστις εφυτευσεν αμπελωνα και φραγμον αυτω περιεθηκεν και ωρυξεν εν αυτω ληνον και ωκοδομησεν πυργον και εξεδετο$^{\mathcal{V}}$ εξεδοτο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτον γεωργοις και απεδημησεν. **v.38** οι δε γεωργοι ιδοντες τον υιον ειπον εν εαυτοις ουτος εστιν ο κληρονομος δευτε αποκτεινωμεν αυτον και σχωμεν$^{\mathcal{V}}$ κατασχωμεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ την κληρονομιαν αυτου. **v.41** λεγουσιν αυτω κακους κακως απολεσει αυτους και τον αμπελωνα εκδωσεται$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ εκδοσεται$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ αλλοις γεωργοις οιτινες αποδωσουσιν αυτω τους καρπους εν τοις καιροις αυτων. **v.44** [και$^{\mathcal{V}}$ και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ο πεσων επι τον λιθον τουτον συνθλασθησεται εφ ον δ αν πεση λικμησει αυτον]$^{\mathcal{V}}$ αυτον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.46** και ζητουντες αυτον κρατησαι εφοβηθησαν τους οχλους επει$^{\mathcal{V}}$ επειδη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εις$^{\mathcal{V}}$ ως$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ προφητην αυτον ειχον. **22** **v.1** και αποκριθεις ο ιησους παλιν ειπεν αυτοις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εν παραβολαις αυτοις$^{\mathcal{V}}$ λεγων. **v.4** παλιν απεστειλεν αλλους δουλους λεγων ειπατε τοις κεκλημενοις ιδου το αριστον μου ητοιμακα$^{\mathcal{V}}$ ητοιμασα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ οι ταυροι μου και τα σιτιστα τεθυμενα και παντα ετοιμα δευτε εις τους γαμους.

λεν ἄλλους δούλους λέγων εἴπατε τοῖς κεκλημένοις ἰδού τὸ ἄριστόν μου
ἡτοίμασα οἱ ταῦροί μου καὶ τὰ σιτιστὰ τεθυμένα καὶ πάντα ἕτοιμα δεῦτε
εἰς τοὺς γάμους. οἱ δὲ ἀμελήσαντες ἀπῆλθον ὁ μὲν εἰς τὸν ἴδιον ἀγρόν 5*
ὁ δὲ εἰς τὴν ἐμπορίαν αὐτοῦ. οἱ δὲ λοιποὶ κρατήσαντες τοὺς δούλους 6
αὐτοῦ ὕβρισαν καὶ ἀπέκτειναν. ἀκούσας δὲ ὁ βασιλεὺς ὠργίσθη καὶ 7*
πέμψας τὰ στρατεύματα αὐτοῦ ἀπώλεσεν τοὺς φονεῖς ἐκείνους καὶ τὴν
πόλιν αὐτῶν ἐνέπρησεν. τότε λέγει τοῖς δούλοις αὐτοῦ ὁ μὲν γάμος 8
ἕτοιμός ἐστιν οἱ δὲ κεκλημένοι οὐκ ἦσαν ἄξιοι. πορεύεσθε οὖν ἐπὶ 9*
τὰς διεξόδους τῶν ὁδῶν καὶ ὅσους ἂν εὕρητε καλέσατε εἰς τοὺς γάμους.
καὶ ἐξελθόντες οἱ δοῦλοι ἐκεῖνοι εἰς τὰς ὁδοὺς συνήγαγον πάντας ὅσους 10*
εὗρον πονηρούς τε καὶ ἀγαθούς καὶ ἐπλήσθη ὁ γάμος ἀνακειμένων.
εἰσελθὼν δὲ ὁ βασιλεὺς θεάσασθαι τοὺς ἀνακειμένους εἶδεν ἐκεῖ ἄν- 11
θρωπον οὐκ ἐνδεδυμένον ἔνδυμα γάμου. καὶ λέγει αὐτῷ ἑταῖρε πῶς 12
εἰσῆλθες ὧδε μὴ ἔχων ἔνδυμα γάμου ὁ δὲ ἐφιμώθη. τότε εἶπεν ὁ βασι- 13*
λεὺς τοῖς διακόνοις δήσαντες αὐτοῦ πόδας καὶ χεῖρας ἄρατε αὐτὸν καὶ
ἐκβάλετε εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγ-
μὸς τῶν ὀδόντων. πολλοὶ γάρ εἰσιν κλητοὶ ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί. τότε 14, 15
πορευθέντες οἱ φαρισαῖοι συμβούλιον ἔλαβον ὅπως αὐτὸν παγιδεύσω-
σιν ἐν λόγῳ. καὶ ἀποστέλλουσιν αὐτῷ τοὺς μαθητὰς αὐτῶν μετὰ τῶν 16
ἡρῳδιανῶν λέγοντες διδάσκαλε οἴδαμεν ὅτι ἀληθὴς εἶ καὶ τὴν ὁδὸν τοῦ
θεοῦ ἐν ἀληθείᾳ διδάσκεις καὶ οὐ μέλει σοι περὶ οὐδενός οὐ γὰρ βλέ-
πεις εἰς πρόσωπον ἀνθρώπων. εἰπὲ οὖν ἡμῖν τί σοι δοκεῖ ἔξεστιν δοῦναι 17
κῆνσον καίσαρι ἢ οὔ. γνοὺς δὲ ὁ ἰησοῦς τὴν πονηρίαν αὐτῶν εἶπεν 18
τί με πειράζετε ὑποκριταί. ἐπιδείξατέ μοι τὸ νόμισμα τοῦ κήνσου οἱ 19
δὲ προσήνεγκαν αὐτῷ δηνάριον. καὶ λέγει αὐτοῖς τίνος ἡ εἰκὼν αὕτη 20
καὶ ἡ ἐπιγραφή. λέγουσιν αὐτῷ καίσαρος τότε λέγει αὐτοῖς ἀπόδοτε 21
οὖν τὰ καίσαρος καίσαρι καὶ τὰ τοῦ θεοῦ τῷ θεῷ. καὶ ἀκούσαντες 22*
ἐθαύμασαν καὶ ἀφέντες αὐτὸν ἀπῆλθον. ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ προσῆλ- 23*
θον αὐτῷ σαδδουκαῖοι οἵ λέγοντες μὴ εἶναι ἀνάστασιν καὶ ἐπηρώτησαν

---

v.5 οι δε αμελησαντες απηλθον ος[𝒱] ο[𝒯,𝔐,𝒦] μεν εις τον ιδιον αγρον ος[𝒱] ο[𝒯,𝔐,𝒦] δε επι[𝒱] εις[𝒯,𝔐,𝒦] την εμποριαν αυτου. **v.7** και[𝔐] ακουσας[𝒯,𝔐,𝒦] δε[𝒯,𝒦] ο δε[𝒱] βασιλευς εκεινος[𝔐] ωργισθη και πεμψας τα στρατευματα αυτου απωλεσεν τους φονεις εκεινους και την πολιν αυτων ενεπρησεν. **v.9** πορευεσθε ουν επι τας διεξοδους των οδων και οσους εαν[𝒱] αν[𝒯,𝔐,𝒦] ευρητε καλεσατε εις τους γαμους. **v.10** και εξελθοντες οι δουλοι εκεινοι εις τας οδους συνηγαγον παντας ους[𝒱] οσους[𝒯,𝔐,𝒦] ευρον πονηρους τε και αγαθους και επλησθη ο γαμος ανακειμενων. **v.13** τοτε ειπεν[𝒯,𝔐,𝒦] ο βασιλευς ειπεν[𝒱] τοις διακονοις δησαντες αυτου ποδας και χειρας αρατε[𝒯,𝔐,𝒦] αυτον[𝒯,𝔐,𝒦] και[𝒯,𝔐,𝒦] εκβαλετε αυτον[𝒱] εις το σκοτος το εξωτερον εκει εσται ο κλαυθμος και ο βρυγμος των οδοντων. **v.22** και ακουσαντες εθαυμασαν και αφεντες αυτον απηλθαν[𝒱] απηλθον[𝒯,𝔐,𝒦]. **v.23** εν εκεινη τη ημερα προσηλθον αυτω σαδδουκαιοι [οι][𝔐] οι[𝒯,𝒦] λεγοντες μη ειναι αναστασιν και επηρωτησαν αυτον.

24* αὐτόν. λέγοντες διδάσκαλε μωσῆς εἶπεν ἐάν τις ἀποθάνῃ μὴ ἔχων
τέκνα ἐπιγαμβρεύσει ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ ἀναστή-
25* σει σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ. ἦσαν δὲ παρ' ἡμῖν ἑπτὰ ἀδελφοί καὶ ὁ
πρῶτος γάμησας ἐτελεύτησεν καὶ μὴ ἔχων σπέρμα ἀφῆκεν τὴν γυναῖκα
26 αὐτοῦ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ. ὁμοίως καὶ ὁ δεύτερος καὶ ὁ τρίτος ἕως τῶν
27*, 28* ἑπτά. ὕστερον δὲ πάντων ἀπέθανεν καὶ ἡ γυνή. ἐν τῇ οὖν ἀναστάσει
29 τίνος τῶν ἑπτὰ ἔσται γυνή πάντες γὰρ ἔσχον αὐτήν. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ
ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς πλανᾶσθε μὴ εἰδότες τὰς γραφὰς μηδὲ τὴν δύνα-
30* μιν τοῦ θεοῦ. ἐν γὰρ τῇ ἀναστάσει οὔτε γαμοῦσιν οὔτε ἐκγαμίζονται
31 ἀλλ' ὡς ἄγγελοι τοῦ θεοῦ ἐν οὐρανῷ εἰσιν. περὶ δὲ τῆς ἀναστάσεως
32* τῶν νεκρῶν οὐκ ἀνέγνωτε τὸ ῥηθὲν ὑμῖν ὑπὸ τοῦ θεοῦ λέγοντος. ἐγώ
εἰμι ὁ θεὸς ἀβραὰμ καὶ ὁ θεὸς ἰσαὰκ καὶ ὁ θεὸς ἰακώβ οὐκ ἔστιν ὁ
33 θεὸς θεὸς νεκρῶν ἀλλὰ ζώντων. καὶ ἀκούσαντες οἱ ὄχλοι ἐξεπλήσσοντο
34 ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ. οἱ δὲ φαρισαῖοι ἀκούσαντες ὅτι ἐφίμωσεν τοὺς
35* σαδδουκαίους συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτό. καὶ ἐπηρώτησεν εἷς ἐξ αὐτῶν
36 νομικὸς πειράζων αὐτὸν καὶ λέγων. διδάσκαλε ποία ἐντολὴ μεγάλη ἐν
37* τῷ νόμῳ. ὁ δὲ ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ ἀγαπήσεις κύριον τὸν θεόν σου ἐν ὅλῃ
38* τῇ καρδίᾳ σου καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ σου καὶ ἐν ὅλῃ τῇ διανοίᾳ σου. αὕτη
39 ἐστὶν πρώτη καὶ μεγάλη ἐντολή. δευτέρα δὲ ὁμοία αὐτῇ ἀγαπήσεις τὸν
40* πλησίον σου ὡς σεαυτόν. ἐν ταύταις ταῖς δυσὶν ἐντολαῖς ὅλος ὁ νόμος
41 καὶ οἱ προφῆται κρέμανται. συνηγμένων δὲ τῶν φαρισαίων ἐπηρώτησεν
42* αὐτοὺς ὁ ἰησοῦς. λέγων τί ὑμῖν δοκεῖ περὶ τοῦ χριστοῦ τίνος υἱός ἐστιν
43* λέγουσιν αὐτῷ τοῦ δαβίδ. λέγει αὐτοῖς πῶς οὖν δαβὶδ ἐν πνεύματι κύ-
44* ριον αὐτὸν καλεῖ λέγων. εἶπεν ὁ κύριος τῷ κυρίῳ μου κάθου ἐκ δεξιῶν
45* μου ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου. εἰ οὖν

v.24 λεγοντες διδασκαλε μωυσης[V] μωσης[T,𝔐,K] ειπεν εαν τις αποθανη μη εχων τεκνα επιγαμβρευσει ο αδελφος αυτου την γυναικα αυτου και αναστησει σπερμα τω αδελφω αυτου. **v.25** ησαν δε παρ ημιν επτα αδελφοι και ο πρωτος γημας[V] γαμησας[T,𝔐,K] ετελευτησεν και μη εχων σπερμα αφηκεν την γυναικα αυτου τω αδελφω αυτου. **v.27** υστερον δε παντων απεθανεν και[T,𝔐,K] η γυνη. **v.28** εν τη ουν[T,𝔐,K] αναστασει ουν[V] τινος των επτα εσται γυνη παντες γαρ εσχον αυτην. **v.30** εν γαρ τη αναστασει ουτε γαμουσιν ουτε γαμιζονται[V] εκγαμιζονται[T,𝔐,K] αλλ ως αγγελοι του[T,𝔐,K] θεου[T,𝔐,K] εν τω[V] ουρανω εισιν. **v.32** εγω ειμι ο θεος αβρααμ και ο θεος ισαακ και ο θεος ιακωβ ουκ εστιν [ο][V] ο[T,𝔐,K] θεος[T,𝔐,K] θεος νεκρων αλλα ζωντων. **v.35** και επηρωτησεν εις εξ αυτων [νομικος][V] νομικος[T,𝔐,K] πειραζων αυτον και[T,𝔐,K] λεγων[T,𝔐,K]. **v.37** ο δε ιησους[T,𝔐,K] εφη[𝔐,V] ειπεν[T,K] αυτω αγαπησεις κυριον τον θεον σου εν ολη τη[T,K,V] καρδια σου και εν ολη τη[T,K,V] ψυχη σου και εν ολη τη διανοια σου. **v.38** αυτη εστιν η[V] πρωτη[T,𝔐,K] και[T,𝔐,K] μεγαλη και[V] πρωτη[V] εντολη. **v.40** εν ταυταις ταις δυσιν εντολαις ολος ο νομος κρεμαται[V] και οι προφηται κρεμανται[T,𝔐,K]. **v.42** λεγων τι υμιν δοκει περι του χριστου τινος υιος εστιν λεγουσιν αυτω του δαυιδ[𝔐,V] δαβιδ[T,K]. **v.43** λεγει αυτοις πως ουν δαυιδ[𝔐,V] δαβιδ[T,K] εν πνευματι κυριον[T,𝔐,K] αυτον[T,𝔐,K] καλει αυτον[V] κυριον[V] λεγων. **v.44** ειπεν ο[T,𝔐,K] κυριος τω κυριω μου καθου εκ δεξιων μου εως αν θω τους εχθρους σου υποκατω[V] υποποδιον[T,𝔐,K] των ποδων σου. **v.45** ει ουν δαυιδ[𝔐,V] δαβιδ[T,K] καλει αυτον κυριον πως υιος αυτου εστιν.

δαβὶδ καλεῖ αὐτὸν κύριον πῶς υἱὸς αὐτοῦ ἐστιν. καὶ οὐδεὶς ἐδύνατο 46*
αὐτῷ ἀποκριθῆναι λόγον οὐδὲ ἐτόλμησέν τις ἀπ' ἐκείνης τῆς ἡμέρας
ἐπερωτῆσαι αὐτὸν οὐκέτι.

τότε ὁ ἰησοῦς ἐλάλησεν τοῖς ὄχλοις καὶ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ. λέγων **23**, 2*
ἐπὶ τῆς μωσέως καθέδρας ἐκάθισαν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ φαρισαῖοι.
πάντα οὖν ὅσα ἂν εἴπωσιν ὑμῖν τηρεῖν τηρεῖτε καὶ ποιεῖτε κατὰ δὲ τὰ 3*
ἔργα αὐτῶν μὴ ποιεῖτε λέγουσιν γὰρ καὶ οὐ ποιοῦσιν. δεσμεύουσιν 4*
γὰρ φορτία βαρέα καὶ δυσβάστακτα καὶ ἐπιτιθέασιν ἐπὶ τοὺς ὤμους τῶν
ἀνθρώπων τῷ δὲ δακτύλῳ αὐτῶν οὐ θέλουσιν κινῆσαι αὐτά. πάντα δὲ 5*
τὰ ἔργα αὐτῶν ποιοῦσιν πρὸς τὸ θεαθῆναι τοῖς ἀνθρώποις πλατύνουσιν
δὲ τὰ φυλακτήρια αὐτῶν καὶ μεγαλύνουσιν τὰ κράσπεδα τῶν ἱματίων
αὐτῶν. φιλοῦσιν τὲ τὴν πρωτοκλισίαν ἐν τοῖς δείπνοις καὶ τὰς πρωτο- 6*
καθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς. καὶ τοὺς ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς 7*
καὶ καλεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ῥαββί ῥαββί. ὑμεῖς δὲ μὴ κληθῆτε 8*
ῥαββί εἷς γάρ ἐστιν ὑμῶν ὁ καθηγητής ὁ χριστὸς πάντες δὲ ὑμεῖς ἀδελ-
φοί ἐστε. καὶ πατέρα μὴ καλέσητε ὑμῶν ἐπὶ τῆς γῆς εἷς γάρ ἐστιν 9*
ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. μηδὲ κληθῆτε καθηγηταί εἷς γὰρ 10*
ὑμῶν ἐστιν ὁ καθηγητὴς ὁ χριστός. ὁ δὲ μείζων ὑμῶν ἔσται ὑμῶν διά- 11
κονος. ὅστις δὲ ὑψώσει ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται καὶ ὅστις ταπεινώσει 12
ἑαυτὸν ὑψωθήσεται. οὐαὶ ὑμῖν γραμματεῖς καὶ φαρισαῖοι ὑποκριταὶ 13*
ὅτι κλείετε τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων ὑμεῖς
γὰρ οὐκ εἰσέρχεσθε οὐδὲ τοὺς εἰσερχομένους ἀφίετε εἰσελθεῖν. οὐαὶ 14*

---

v.46 και ουδεις εδυνατο αυτω$^{T,\mathfrak{M},K}$ αποκριθηναι αυτω^{V} λογον ουδε ετολμησεν τις απ εκεινης της ημερας επερωτησαι αυτον ουκετι. **23** **v.2** λεγων επι της μωυσεως^{V} μωσεως$^{T,\mathfrak{M},K}$ καθεδρας εκαθισαν οι γραμματεις και οι φαρισαιοι. **v.3** παντα ουν οσα εαν$^{\mathfrak{M},V}$ αν^{T,K} ειπωσιν υμιν ποιησατε^{V} και^{V} τηρειν$^{T,\mathfrak{M},K}$ τηρειτε και$^{T,\mathfrak{M},K}$ ποιειτε$^{T,\mathfrak{M},K}$ κατα δε τα εργα αυτων μη ποιειτε λεγουσιν γαρ και ου ποιουσιν. **v.4** δεσμευουσιν δε^{V} γαρ$^{T,\mathfrak{M},K}$ φορτια βαρεα [και^{V} και$^{T,\mathfrak{M},K}$ δυσβαστακτα]^{V} δυσβαστακτα$^{T,\mathfrak{M},K}$ και επιτιθεασιν επι τους ωμους των ανθρωπων αυτοι^{V} τω$^{T,\mathfrak{M},K}$ δε τω^{V} δακτυλω αυτων ου θελουσιν κινησαι αυτα. **v.5** παντα δε τα εργα αυτων ποιουσιν προς το θεαθηναι τοις ανθρωποις πλατυνουσιν γαρ^{V} δε$^{T,\mathfrak{M},K}$ τα φυλακτηρια αυτων και μεγαλυνουσιν τα κρασπεδα των$^{T,\mathfrak{M},K}$ ιματιων$^{T,\mathfrak{M},K}$ αυτων$^{T,\mathfrak{M},K}$. **v.6** φιλουσιν δε^{V} τε$^{T,\mathfrak{M},K}$ την πρωτοκλισιαν εν τοις δειπνοις και τας πρωτοκαθεδριας εν ταις συναγωγαις. **v.7** και τους ασπασμους εν ταις αγοραις και καλεισθαι υπο των ανθρωπων ραββι ραββι$^{T,\mathfrak{M},K}$. **v.8** υμεις δε μη κληθητε ραββι εις γαρ εστιν υμων ο διδασκαλος^{V} καθηγητης$^{T,\mathfrak{M},K}$ ο$^{T,\mathfrak{M},K}$ χριστος$^{T,\mathfrak{M},K}$ παντες δε υμεις αδελφοι εστε. **v.9** και πατερα μη καλεσητε υμων επι της γης εις γαρ εστιν ο$^{T,\mathfrak{M},K}$ πατηρ$^{T,\mathfrak{M},K}$ υμων ο πατηρ^{V} εν$^{T,\mathfrak{M},K}$ ο^{V} τοις$^{T,\mathfrak{M},K}$ ουρανιος^{V} ουρανοις$^{T,\mathfrak{M},K}$. **v.10** μηδε κληθητε καθηγηται οτι^{V} εις$^{T,\mathfrak{M},K}$ καθηγητης^{V} γαρ$^{T,\mathfrak{M},K}$ υμων εστιν εις^{V} ο$^{T,\mathfrak{M},K}$ καθηγητης$^{T,\mathfrak{M},K}$ ο χριστος. **v.13** $^{\neg K,\mathfrak{M}}$(23:14) ουαι δε^{V} υμιν γραμματεις και φαρισαιοι υποκριται οτι κλειετε την βασιλειαν των ουρανων εμπροσθεν των ανθρωπων υμεις γαρ ουκ εισερχεσθε ουδε τους εισερχομενους αφιετε εισελθειν. **v.14** $^{\neg K,\mathfrak{M}}$(23:13) ουαι$^{T,\mathfrak{M},K}$ δε$^{T,\mathfrak{M},K}$ υμιν$^{T,\mathfrak{M},K}$ γραμματεις$^{T,\mathfrak{M},K}$ και$^{T,\mathfrak{M},K}$ φαρισαιοι$^{T,\mathfrak{M},K}$ υποκριται$^{T,\mathfrak{M},K}$ οτι$^{T,\mathfrak{M},K}$ κατεσθιετε$^{T,\mathfrak{M},K}$ τας$^{T,\mathfrak{M},K}$ οικιας$^{T,\mathfrak{M},K}$ των$^{T,\mathfrak{M},K}$ χηρων$^{T,\mathfrak{M},K}$ και$^{T,\mathfrak{M},K}$ προφασει$^{T,\mathfrak{M},K}$ μακρα$^{T,\mathfrak{M},K}$ προσευχομενοι$^{T,\mathfrak{M},K}$ δια$^{T,\mathfrak{M},K}$ τουτο$^{T,\mathfrak{M},K}$ ληψεσθε$^{T,\mathfrak{M},K}$ περισσοτερον$^{T,\mathfrak{M},K}$ κριμα$^{T,\mathfrak{M},K}$.

δέ ὑμῖν γραμματεῖς καὶ φαρισαῖοι ὑποκριταί ὅτι κατεσθίετε τὰς οἰκίας
τῶν χηρῶν καὶ προφάσει μακρὰ προσευχόμενοι διὰ τοῦτο λήψεσθε πε-
15 ρισσότερον κρίμα. οὐαὶ ὑμῖν γραμματεῖς καὶ φαρισαῖοι ὑποκριταί ὅτι
περιάγετε τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηρὰν ποιῆσαι ἕνα προσήλυτον καὶ
16 ὅταν γένηται ποιεῖτε αὐτὸν υἱὸν γεέννης διπλότερον ὑμῶν. οὐαὶ ὑμῖν
ὁδηγοὶ τυφλοὶ οἱ λέγοντες ὃς ἂν ὀμόσῃ ἐν τῷ ναῷ οὐδέν ἐστιν ὃς δ’ ἂν
17* ὀμόσῃ ἐν τῷ χρυσῷ τοῦ ναοῦ ὀφείλει. μωροὶ καὶ τυφλοί τίς γὰρ μείζων
18* ἐστίν ὁ χρυσὸς ἢ ὁ ναὸς ὁ ἁγιάζων τὸν χρυσόν. καί ὃς ἐὰν ὀμόσῃ ἐν
τῷ θυσιαστηρίῳ οὐδέν ἐστιν ὃς δ’ ἂν ὀμόσῃ ἐν τῷ δώρῳ τῷ ἐπάνω αὐτοῦ
19* ὀφείλει. μωροὶ καὶ τυφλοί τί γὰρ μεῖζον τὸ δῶρον ἢ τὸ θυσιαστήριον
20* τὸ ἁγιάζον τὸ δῶρον. ὁ οὖν ὀμόσας ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ ὀμνύει ἐν αὐτῷ
21* καὶ ἐν πᾶσιν τοῖς ἐπάνω αὐτοῦ. καὶ ὁ ὀμόσας ἐν τῷ ναῷ ὀμνύει ἐν αὐτῷ
22 καὶ ἐν τῷ κατοικοῦντι αὐτόν. καὶ ὁ ὀμόσας ἐν τῷ οὐρανῷ ὀμνύει ἐν τῷ
23* θρόνῳ τοῦ θεοῦ καὶ ἐν τῷ καθημένῳ ἐπάνω αὐτοῦ. οὐαὶ ὑμῖν γραμ-
ματεῖς καὶ φαρισαῖοι ὑποκριταί ὅτι ἀποδεκατοῦτε τὸ ἡδύοσμον καὶ τὸ
ἄνηθον καὶ τὸ κύμινον καὶ ἀφήκατε τὰ βαρύτερα τοῦ νόμου τὴν κρίσιν
καὶ τὸν ἔλεον καὶ τὴν πίστιν ταῦτα ἔδει ποιῆσαι κἀκεῖνα μὴ ἀφιέναι.
24 ὁδηγοὶ τυφλοί οἱ διϋλίζοντες τὸν κώνωπα τὴν δὲ κάμηλον καταπίνοντες.
25* οὐαὶ ὑμῖν γραμματεῖς καὶ φαρισαῖοι ὑποκριταί ὅτι καθαρίζετε τὸ ἔξωθεν
τοῦ ποτηρίου καὶ τῆς παροψίδος ἔσωθεν δὲ γέμουσιν ἐξ ἁρπαγῆς καὶ
26* ἀκρασίας. φαρισαῖε τυφλέ καθάρισον πρῶτον τὸ ἐντὸς τοῦ ποτηρίου
27 καὶ τῆς παροψίδος ἵνα γένηται καὶ τὸ ἐκτὸς αὐτῶν καθαρόν. οὐαὶ ὑμῖν
γραμματεῖς καὶ φαρισαῖοι ὑποκριταί ὅτι παρομοιάζετε τάφοις κεκονια-
μένοις οἵτινες ἔξωθεν μὲν φαίνονται ὡραῖοι ἔσωθεν δὲ γέμουσιν ὀστέων
28* νεκρῶν καὶ πάσης ἀκαθαρσίας. οὕτως καὶ ὑμεῖς ἔξωθεν μὲν φαίνεσθε
τοῖς ἀνθρώποις δίκαιοι ἔσωθεν δέ μεστοὶ ἐστε ὑποκρίσεως καὶ ἀνομίας.
29 οὐαὶ ὑμῖν γραμματεῖς καὶ φαρισαῖοι ὑποκριταί ὅτι οἰκοδομεῖτε τοὺς τά-

v.17 μωροι και τυφλοι τις γαρ μειζων εστιν ο χρυσος η ο ναος ο αγιασας[V] αγιαζων[T,𝔐,K] τον χρυσον. **v.18** και ος αν[V] εαν[T,𝔐,K] ομοση εν τω θυσιαστηριω ουδεν εστιν ος δ αν ομοση εν τω δωρω τω επανω αυτου οφειλει. **v.19** μωροι[T,𝔐,K] και[T,𝔐,K] τυφλοι τι γαρ μειζον το δωρον η το θυσιαστηριον το αγιαζον το δωρον. **v.20** ο ουν ομοσας εν τω θυσιαστηριω ομνυει εν αυτω και εν πασι[V] πασιν[T,𝔐,K] τοις επανω αυτου. **v.21** και ο ομοσας εν τω ναω ομνυει εν αυτω και εν τω κατοικησαντι[𝔐] κατοικουντι[T,K,V] αυτον. **v.23** ουαι υμιν γραμματεις και φαρισαιοι υποκριται οτι αποδεκατουτε το ηδυοσμον και το ανηθον και το κυμινον και αφηκατε τα βαρυτερα του νομου την κρισιν και το[V] τον[T,𝔐,K] ελεος[V] ελεον[T,𝔐,K] και την πιστιν ταυτα [δε][V] εδει ποιησαι κακεινα μη αφιεναι. **v.25** ουαι υμιν γραμματεις και φαρισαιοι υποκριται οτι καθαριζετε το εξωθεν του ποτηριου και της παροψιδος εσωθεν δε γεμουσιν εξ αρπαγης και αδικιας[𝔐] ακρασιας[T,K,V]. **v.26** φαρισαιε τυφλε καθαρισον πρωτον το εντος του ποτηριου και[T,𝔐,K] της[T,𝔐,K] παροψιδος[T,𝔐,K] ινα γενηται και το εκτος αυτου[V] αυτων[T,𝔐,K] καθαρον. **v.28** ουτως και υμεις εξωθεν μεν φαινεσθε τοις ανθρωποις δικαιοι εσωθεν δε μεστοι[T,𝔐,K] εστε μεστοι[V] υποκρισεως και ανομιας.

φους τῶν προφητῶν καὶ κοσμεῖτε τὰ μνημεῖα τῶν δικαίων. καὶ λέγετε 30*
εἰ ἤμεν ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν πατέρων ἡμῶν οὐκ ἂν ἤμεν κοινωνοὶ αὐ-
τῶν ἐν τῷ αἵματι τῶν προφητῶν. ὥστε μαρτυρεῖτε ἑαυτοῖς ὅτι υἱοί ἐστε 31
τῶν φονευσάντων τοὺς προφήτας. καὶ ὑμεῖς πληρώσατε τὸ μέτρον τῶν 32
πατέρων ὑμῶν. ὄφεις γεννήματα ἐχιδνῶν πῶς φύγητε ἀπὸ τῆς κρίσεως 33
τῆς γεέννης. διὰ τοῦτο ἰδού ἐγὼ ἀποστέλλω πρὸς ὑμᾶς προφήτας καὶ 34*
σοφοὺς καὶ γραμματεῖς καὶ ἐξ αὐτῶν ἀποκτενεῖτε καὶ σταυρώσετε καὶ
ἐξ αὐτῶν μαστιγώσετε ἐν ταῖς συναγωγαῖς ὑμῶν καὶ διώξετε ἀπὸ πόλεως
εἰς πόλιν. ὅπως ἔλθῃ ἐφ’ ὑμᾶς πᾶν αἷμα δίκαιον ἐκχυνόμενον ἐπὶ 35*
τῆς γῆς ἀπὸ τοῦ αἵματος ἅβελ τοῦ δικαίου ἕως τοῦ αἵματος ζαχαρίου
υἱοῦ βαραχίου ὃν ἐφονεύσατε μεταξὺ τοῦ ναοῦ καὶ τοῦ θυσιαστηρίου.
ἀμὴν λέγω ὑμῖν ἥξει ταῦτα πάντα ἐπὶ τὴν γενεὰν ταύτην. ἱερουσαλὴμ 36*, 37*
ἱερουσαλὴμ ἡ ἀποκτείνουσα τοὺς προφήτας καὶ λιθοβολοῦσα τοὺς ἀπε-
σταλμένους πρὸς αὐτήν ποσάκις ἠθέλησα ἐπισυναγαγεῖν τὰ τέκνα σου
ὃν τρόπον ἐπισυνάγει ὄρνις τὰ νοσσία ἑαυτῆς ὑπὸ τὰς πτέρυγας καὶ οὐκ
ἠθελήσατε. ἰδού ἀφίεται ὑμῖν ὁ οἶκος ὑμῶν ἔρημος. λέγω γὰρ ὑμῖν οὐ 38, 39
μή με ἴδητε ἀπ’ ἄρτι ἕως ἂν εἴπητε εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι
κυρίου.

καὶ ἐξελθὼν ὁ ἰησοῦς ἐπορεύετο ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ καὶ προσῆλθον οἱ **24***
μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπιδεῖξαι αὐτῷ τὰς οἰκοδομὰς τοῦ ἱεροῦ. ὁ δὲ ἰησοῦς 2*
εἶπεν αὐτοῖς οὐ βλέπετε πάντα ταῦτα ἀμὴν λέγω ὑμῖν οὐ μὴ ἀφεθῇ ὧδε
λίθος ἐπὶ λίθον ὃς οὐ μὴ καταλυθήσεται. καθημένου δὲ αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ 3*
ὄρους τῶν ἐλαιῶν προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ κατ’ ἰδίαν λέγοντες εἰπὲ
ἡμῖν πότε ταῦτα ἔσται καὶ τί τὸ σημεῖον τῆς σῆς παρουσίας καὶ τῆς συν-
τελείας τοῦ αἰῶνος. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς βλέπετε μή 4

---

v.30 και λεγετε ει ημεθα[V] ημεν[T,𝔐,K] εν ταις ημεραις των πατερων ημων ουκ αν ημεθα[V] ημεν[T,𝔐,K] κοινωνοι[T,𝔐,K] αυτων κοινωνοι[V] εν τω αιματι των προφητων. **v.34** δια τουτο ιδου εγω αποστελλω προς υμας προφητας και σοφους και γραμματεις και[T,𝔐,K] εξ αυτων αποκτενειτε και σταυρωσετε και εξ αυτων μαστιγωσετε εν ταις συναγωγαις υμων και διωξετε απο πολεως εις πολιν. **v.35** οπως ελθη εφ υμας παν αιμα δικαιον εκχυννομενον[V] εκχυνομενον[T,𝔐,K] επι της γης απο του αιματος αβελ του δικαιου εως του αιματος ζαχαριου υιου βαραχιου ον εφονευσατε μεταξυ του ναου και του θυσιαστηριου. **v.36** αμην λεγω υμιν οτι[𝔐] ηξει ταυτα[T,K,V] παντα ταυτα[𝔐] επι την γενεαν ταυτην. **v.37** ιερουσαλημ ιερουσαλημ η αποκτενουσα[𝔐] αποκτεινουσα[T,K,V] τους προφητας και λιθοβολουσα τους απεσταλμενους προς αυτην ποσακις ηθελησα επισυναγαγειν τα τεκνα σου ον τροπον επισυναγει[T,𝔐,K] ορνις επισυναγει[V] τα νοσσια αυτης[V] εαυτης[T,𝔐,K] υπο τας πτερυγας και ουκ ηθελησατε. **24** **v.1** και εξελθων ο ιησους επορευετο[T,𝔐,K] απο του ιερου επορευετο[V] και προσηλθον οι μαθηται αυτου επιδειξαι αυτω τας οικοδομας του ιερου. **v.2** ο δε αποκριθεις[V] ιησους[T,𝔐,K] ειπεν αυτοις ου βλεπετε παντα[T,𝔐,K] ταυτα παντα[V] αμην λεγω υμιν ου μη αφεθη ωδε λιθος επι λιθον ος ου μη[T,K] καταλυθησεται. **v.3** καθημενου δε αυτου επι του ορους των ελαιων προσηλθον αυτω οι μαθηται κατ ιδιαν λεγοντες ειπε ημιν ποτε ταυτα εσται και τι το σημειον της σης παρουσιας και της[T,𝔐,K] συντελειας του αιωνος.

5 τις ὑμᾶς πλανήσῃ. πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου λέγοντες
6* ἐγώ εἰμι ὁ χριστός καὶ πολλοὺς πλανήσουσιν. μελλήσετε δὲ ἀκούειν
πολέμους καὶ ἀκοὰς πολέμων ὁρᾶτε μὴ θροεῖσθε δεῖ γὰρ πάντα γενέ-
7* σθαι ἀλλ' οὔπω ἐστὶν τὸ τέλος. ἐγερθήσεται γὰρ ἔθνος ἐπὶ ἔθνος καὶ
βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν καὶ ἔσονται λιμοὶ καὶ λοιμοί καὶ σεισμοὶ κατὰ
8, 9 τόπους. πάντα δὲ ταῦτα ἀρχὴ ὠδίνων. τότε παραδώσουσιν ὑμᾶς εἰς
θλῖψιν καὶ ἀποκτενοῦσιν ὑμᾶς καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ πάντων τῶν
10 ἐθνῶν διὰ τὸ ὄνομά μου. καὶ τότε σκανδαλισθήσονται πολλοὶ καὶ ἀλλή-
11 λους παραδώσουσιν καὶ μισήσουσιν ἀλλήλους. καὶ πολλοὶ ψευδοπρο-
12 φῆται ἐγερθήσονται καὶ πλανήσουσιν πολλούς. καὶ διὰ τὸ πληθυνθῆναι
13 τὴν ἀνομίαν ψυγήσεται ἡ ἀγάπη τῶν πολλῶν. ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος
14 οὗτος σωθήσεται. καὶ κηρυχθήσεται τοῦτο τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας
ἐν ὅλῃ τῇ οἰκουμένῃ εἰς μαρτύριον πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν καὶ τότε ἥξει τὸ
15* τέλος. ὅταν οὖν ἴδητε τὸ βδέλυγμα τῆς ἐρημώσεως τὸ ῥηθὲν διὰ δανιὴλ
16* τοῦ προφήτου ἑστὸς ἐν τόπῳ ἁγίῳ ὁ ἀναγινώσκων νοείτω. τότε οἱ ἐν τῇ
17* ἰουδαίᾳ φευγέτωσαν ἐπί τὰ ὄρη. ὁ ἐπὶ τοῦ δώματος μὴ καταβαινέτω
18* ἆραι τι ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ. καὶ ὁ ἐν τῷ ἀγρῷ μὴ ἐπιστρεψάτω ὀπίσω
19 ἆραι τὰ ἱμάτια αὐτοῦ. οὐαὶ δὲ ταῖς ἐν γαστρὶ ἐχούσαις καὶ ταῖς θηλαζού-
20* σαις ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις. προσεύχεσθε δὲ ἵνα μὴ γένηται ἡ φυγὴ
21 ὑμῶν χειμῶνος μηδὲ ἐν σαββάτῳ. ἔσται γὰρ τότε θλῖψις μεγάλη οἵα οὐ
22 γέγονεν ἀπ' ἀρχῆς κόσμου ἕως τοῦ νῦν οὐδ οὐ μὴ γένηται. καὶ εἰ μὴ
ἐκολοβώθησαν αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι οὐκ ἂν ἐσώθη πᾶσα σάρξ διὰ δὲ τοὺς
23 ἐκλεκτοὺς κολοβωθήσονται αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι. τότε ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ
24 ἰδού ὧδε ὁ χριστός ἤ ὧδε μὴ πιστεύσητε. ἐγερθήσονται γὰρ ψευδόχρι-
στοι καὶ ψευδοπροφῆται καὶ δώσουσιν σημεῖα μεγάλα καὶ τέρατα ὥστε
25, 26 πλανῆσαι εἰ δυνατόν καὶ τοὺς ἐκλεκτούς. ἰδού προείρηκα ὑμῖν. ἐὰν
οὖν εἴπωσιν ὑμῖν ἰδού ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐστίν μὴ ἐξέλθητε ἰδού ἐν τοῖς ταμεί-
27* οις μὴ πιστεύσητε. ὥσπερ γὰρ ἡ ἀστραπὴ ἐξέρχεται ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ
φαίνεται ἕως δυσμῶν οὕτως ἔσται καὶ ἡ παρουσία τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώ-
28* που. ὅπου γὰρ ἐὰν ᾖ τὸ πτῶμα ἐκεῖ συναχθήσονται οἱ ἀετοί. εὐθέως δὲ

v.6 μελλησετε δε ακουειν πολεμους και ακοας πολεμων ορατε μη θροεισθε δει γαρ παντα[T,𝔐,K] γενεσθαι αλλ ουπω εστιν το τελος. **v.7** εγερθησεται γαρ εθνος επι εθνος και βασιλεια επι βασιλειαν και εσονται λιμοι και λοιμοι[T,𝔐,K] και[T,𝔐,K] σεισμοι κατα τοπους. **v.15** οταν ουν ιδητε το βδελυγμα της ερημωσεως το ρηθεν δια δανιηλ του προφητου εστως[K,𝔐] Αεστος[T] εν τοπω αγιω ο αναγινωσκων νοειτω. **v.16** τοτε οι εν τη ιουδαια φευγετωσαν εις[V] επι[T,𝔐,K] τα ορη. **v.17** ο επι του δωματος μη καταβατω[V] καταβαινετω[T,𝔐,K] αραι τα[𝔐,V] τι[T,K] εκ της οικιας αυτου. **v.18** και ο εν τω αγρω μη επιστρεψατω οπισω αραι το[V] τα[T,𝔐,K] ιματιον[V] ιματια[T,𝔐,K] αυτου. **v.20** προσευχεσθε δε ινα μη γενηται η φυγη υμων χειμωνος μηδε εν[T,K] σαββατω. **v.27** ωσπερ γαρ η αστραπη εξερχεται απο ανατολων και φαινεται εως δυσμων ουτως εσται [και][𝔐] και[T,K] η παρουσια του υιου του ανθρωπου.

29

μετὰ τὴν θλῖψιν τῶν ἡμερῶν ἐκείνων ὁ ἥλιος σκοτισθήσεται καὶ ἡ σελήνη
οὐ δώσει τὸ φέγγος αὐτῆς καὶ οἱ ἀστέρες πεσοῦνται ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ
καὶ αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν σαλευθήσονται. καὶ τότε φανήσεται τὸ 30*
σημεῖον τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ τότε κόψονται πᾶσαι
αἱ φυλαὶ τῆς γῆς καὶ ὄψονται τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν
νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ μετὰ δυνάμεως καὶ δόξης πολλῆς. καὶ ἀποστελεῖ 31*
τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ μετὰ σάλπιγγος φωνῆς μεγάλης καὶ ἐπισυνάξου-
σιν τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων ἀπ’ ἄκρων οὐρανῶν
ἕως ἄκρων αὐτῶν. ἀπὸ δὲ τῆς συκῆς μάθετε τὴν παραβολήν ὅταν ἤδη 32
ὁ κλάδος αὐτῆς γένηται ἁπαλὸς καὶ τὰ φύλλα ἐκφύῃ γινώσκετε ὅτι ἐγ-
γὺς τὸ θέρος. οὕτως καὶ ὑμεῖς ὅταν ἴδητε πάντα ταῦτα γινώσκετε ὅτι 33*
ἐγγύς ἐστιν ἐπὶ θύραις. ἀμὴν λέγω ὑμῖν οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη 34*
ἕως ἂν πάντα ταῦτα γένηται. ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελεύσονται οἱ 35*
δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρέλθωσιν. περὶ δὲ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ τῆς 36*
ὥρας οὐδεὶς οἶδεν οὐδὲ οἱ ἄγγελοι τῶν οὐρανῶν εἰ μὴ ὁ πατὴρ μου
μόνος. ὥσπερ δὲ αἱ ἡμέραι τοῦ νῶε οὕτως ἔσται καὶ ἡ παρουσία τοῦ 37*
υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. ὥσπερ γὰρ ἦσαν ἐν ταῖς ἡμέραις ταῖς πρὸ τοῦ 38*
κατακλυσμοῦ τρώγοντες καὶ πίνοντες γαμοῦντες καὶ ἐκγαμίζοντες ἄχρι
ἧς ἡμέρας εἰσῆλθεν νῶε εἰς τὴν κιβωτόν. καὶ οὐκ ἔγνωσαν ἕως ἦλθεν 39*
ὁ κατακλυσμὸς καὶ ἦρεν ἅπαντας οὕτως ἔσται καὶ ἡ παρουσία τοῦ υἱοῦ
τοῦ ἀνθρώπου. τότε δύο ἔσονται ἐν τῷ ἀγρῷ ὁ εἷς παραλαμβάνεται καὶ 40*
ὁ εἷς ἀφίεται. δύο ἀλήθουσαι ἐν τῷ μύλωνι μία παραλαμβάνεται καὶ 41*
μία ἀφίεται. γρηγορεῖτε οὖν ὅτι οὐκ οἴδατε ποίᾳ ὥρᾳ ὁ κύριος ὑμῶν 42*

v.28 οπου γαρ[T,𝔐,K] εαν η το πτωμα εκει συναχθησονται οι αετοι. **v.30** και τοτε φανησεται το σημειον του υιου του ανθρωπου εν τω[T,𝔐,K] ουρανω και τοτε κοψονται πασαι αι φυλαι της γης και οψονται τον υιον του ανθρωπου ερχομενον επι των νεφελων του ουρανου μετα δυναμεως και δοξης πολλης. **v.31** και αποστελει τους αγγελους αυτου μετα σαλπιγγος φωνης[T,𝔐,K] μεγαλης και επισυναξουσιν τους εκλεκτους αυτου εκ των τεσσαρων ανεμων απ ακρων ουρανων εως [των][V] ακρων αυτων. **v.33** ουτως και υμεις οταν ιδητε παντα[T,K,V] ταυτα παντα[𝔐] γινωσκετε οτι εγγυς εστιν επι θυραις. **v.34** αμην λεγω υμιν οτι[V] ου μη παρελθη η γενεα αυτη εως αν παντα ταυτα γενηται. **v.35** ο ουρανος και η γη παρελευσεται[V] παρελευσονται[T,𝔐,K] οι δε λογοι μου ου μη παρελθωσιν. **v.36** περι δε της ημερας εκεινης και της[T,K] ωρας ουδεις οιδεν ουδε οι αγγελοι των ουρανων ουδε[V] ο[V] υιος[V] ει μη ο πατηρ μου[T,𝔐,K] μονος. **v.37** ωσπερ γαρ[V] δε[T,𝔐,K] αι ημεραι του νωε ουτως εσται και[T,𝔐,K] η παρουσια του υιου του ανθρωπου. **v.38** ως[V] ωσπερ[T,𝔐,K] γαρ ησαν εν ταις ημεραις [εκειναις][V] ταις προ του κατακλυσμου τρωγοντες και πινοντες γαμουντες και γαμιζοντες[V] εκγαμιζοντες[T,𝔐,K] αχρι ης ημερας εισηλθεν νωε εις την κιβωτον. **v.39** και ουκ εγνωσαν εως ηλθεν ο κατακλυσμος και ηρεν απαντας ουτως εσται [και][V] και[T,𝔐,K] η παρουσια του υιου του ανθρωπου. **v.40** τοτε δυο εσονται εν τω αγρω ο[T,𝔐,K] εις παραλαμβανεται και ο[T,𝔐,K] εις αφιεται. **v.41** δυο αληθουσαι εν τω μυλω[V] μυλωνι[T,𝔐,K] μια παραλαμβανεται και μια αφιεται. **v.42** γρηγορειτε ουν οτι ουκ οιδατε ποια ημερα[V] ωρα[T,𝔐,K] ο κυριος υμων ερχεται.

43* ἔρχεται. ἐκεῖνο δὲ γινώσκετε ὅτι εἰ ᾔδει ὁ οἰκοδεσπότης ποίᾳ φυλακῇ
ὁ κλέπτης ἔρχεται ἐγρηγόρησεν ἂν καὶ οὐκ ἂν εἴασεν διορυγῆναι τὴν
44* οἰκίαν αὐτοῦ. διὰ τοῦτο καὶ ὑμεῖς γίνεσθε ἕτοιμοι ὅτι ᾗ ὥρᾳ οὐ δο-
45* κεῖτε ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται. τίς ἄρα ἐστὶν ὁ πιστὸς δοῦλος καὶ
φρόνιμος ὃν κατέστησεν ὁ κύριος αὐτοῦ ἐπὶ τῆς θεραπείας αὐτοῦ τοῦ
46* διδ῀οναι αὐτοῖς τὴν τροφὴν ἐν καιρῷ. μακάριος ὁ δοῦλος ἐκεῖνος ὃν
47 ἐλθὼν ὁ κύριος αὐτοῦ εὑρήσει ποιοῦντα οὕτως. ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἐπὶ
48* πᾶσιν τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτοῦ καταστήσει αὐτόν. ἐὰν δὲ εἴπῃ ὁ κακὸς
49* δοῦλος ἐκεῖνος ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ χρονίζει ὁ κύριος μου ἐλθεῖν. καὶ
ἄρξηται τύπτειν τοὺς συνδούλους ἐσθίειν δὲ καὶ πίνειν μετὰ τῶν μεθυόν-
50 των. ἥξει ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου ἐν ἡμέρᾳ ᾗ οὐ προσδοκᾷ καὶ ἐν
51 ὥρᾳ ᾗ οὐ γινώσκει. καὶ διχοτομήσει αὐτὸν καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ μετὰ τῶν
ὑποκριτῶν θήσει ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.

25* τότε ὁμοιωθήσεται ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν δέκα παρθένοις αἵτινες
λαβοῦσαι τὰς λαμπάδας ἀυτῶν ἐξῆλθον εἰς ἀπάντησιν τοῦ νυμφίου.
2*, 3* πέντε δὲ ἦσαν ἐξ αὐτῶν φρόνιμοι καὶ αἱ πέντε μωραὶ. αἵτινες μω-
ραὶ λαβοῦσαι τὰς λαμπάδας ἑαυτῶν οὐκ ἔλαβον μεθ’ ἑαυτῶν ἔλαιον.
4* αἱ δὲ φρόνιμοι ἔλαβον ἔλαιον ἐν τοῖς ἀγγείοις αὐτῶν μετὰ τῶν λαμπά-
5 δων ἀυτῶν. χρονίζοντος δὲ τοῦ νυμφίου ἐνύσταξαν πᾶσαι καὶ ἐκάθευ-
6* δον. μέσης δὲ νυκτὸς κραυγὴ γέγονεν ἰδοὺ ὁ νυμφίος ἔρχεται ἐξέρχε-
7* σθε εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ. τότε ἠγέρθησαν πᾶσαι αἱ παρθένοι ἐκεῖναι
8* καὶ ἐκόσμησαν τὰς λαμπάδας ἀυτῶν. αἱ δὲ μωραὶ ταῖς φρονίμοις εἶ-
πον δότε ἡμῖν ἐκ τοῦ ἐλαίου ὑμῶν ὅτι αἱ λαμπάδες ἡμῶν σβέννυνται.
9* ἀπεκρίθησαν δὲ αἱ φρόνιμοι λέγουσαι μήποτε οὐκ ἀρκέσῃ ἡμῖν καὶ

---

v.43 εκεινο δε γινωσκετε οτι ει ηδει ο οικοδεσποτης ποια φυλακη ο κλεπτης ερχεται εγρηγορησεν αν και ουκ αν ειασεν διορυχθηναι[𝒱] διορυγηναι[𝒯,𝔐,𝒦] την οικιαν αυτου. **v.44** δια τουτο και υμεις γινεσθε ετοιμοι οτι η ωρα[𝒯,𝔐,𝒦] ου δοκειτε ωρα[𝒱] ο υιος του ανθρωπου ερχεται. **v.45** τις αρα εστιν ο πιστος δουλος και φρονιμος ον κατεστησεν ο κυριος αυτου[𝒯,𝔐,𝒦] επι της οικετειας[𝒱] θεραπειας[𝒯,𝔐,𝒦] αυτου του δουναι[𝒱] διδοναι[𝒯,𝔐,𝒦] αυτοις την τροφην εν καιρω. **v.46** μακαριος ο δουλος εκεινος ον ελθων ο κυριος αυτου ευρησει ποιουντα[𝒯,𝔐,𝒦] ουτως ποιουντα[𝒱]. **v.48** εαν δε ειπη ο κακος δουλος εκεινος εν τη καρδια αυτου χρονιζει μου[𝒱] ο κυριος μου[𝒯,𝔐,𝒦] ελθειν[𝒯,𝔐,𝒦]. **v.49** και αρξηται τυπτειν τους συνδουλους αυτου[𝒱] εσθιη[𝒱] εσθιειν[𝒯,𝔐,𝒦] δε και πινη[𝒱] πινειν[𝒯,𝔐,𝒦] μετα των μεθυοντων.
25 **v.1** τοτε ομοιωθησεται η βασιλεια των ουρανων δεκα παρθενοις αιτινες λαβουσαι τας λαμπαδας εαυτων[𝒱] αυτων[𝒯,𝔐,𝒦] εξηλθον εις υπαντησιν[𝒱] απαντησιν[𝒯,𝔐,𝒦] του νυμφιου. **v.2** πεντε δε ησαν[𝒯,𝔐,𝒦] εξ αυτων ησαν[𝒱] φρονιμοι[𝒯,𝔐,𝒦] και[𝒯,𝔐,𝒦] αι[𝒯,𝔐,𝒦] πεντε[𝒯,𝔐,𝒦] μωραι και[𝒱] πεντε[𝒱] φρονιμοι[𝒱]. **v.3** αι[𝒱] γαρ[𝒱] αιτινες[𝒯,𝔐,𝒦] μωραι λαβουσαι τας λαμπαδας αυτων[𝔐,𝒱] εαυτων[𝒯,𝒦] ουκ ελαβον μεθ εαυτων ελαιον. **v.4** αι δε φρονιμοι ελαβον ελαιον εν τοις αγγειοις αυτων[𝒯,𝔐,𝒦] μετα των λαμπαδων εαυτων[𝒱] αυτων[𝒯,𝔐,𝒦]. **v.6** μεσης δε νυκτος κραυγη γεγονεν ιδου ο νυμφιος ερχεται[𝒯,𝔐,𝒦] εξερχεσθε εις απαντησιν [αυτου][𝒱] αυτου[𝒯,𝔐,𝒦]. **v.7** τοτε ηγερθησαν πασαι αι παρθενοι εκειναι και εκοσμησαν τας λαμπαδας εαυτων[𝒱] αυτων[𝒯,𝔐,𝒦]. **v.8** αι δε μωραι ταις φρονιμοις ειπαν[𝒱] ειπον[𝒯,𝔐,𝒦] δοτε ημιν εκ του ελαιου υμων οτι αι λαμπαδες ημων σβεννυνται.

ὑμῖν πορεύεσθε δὲ μᾶλλον πρὸς τοὺς πωλοῦντας καὶ ἀγοράσατε ἑαυ-
ταῖς. ἀπερχομένων δὲ αὐτῶν ἀγοράσαι ἦλθεν ὁ νυμφίος καὶ αἱ ἕτοιμοι 10
εἰσῆλθον μετ᾽ αὐτοῦ εἰς τοὺς γάμους καὶ ἐκλείσθη ἡ θύρα. ὕστερον δὲ 11
ἔρχονται καὶ αἱ λοιπαὶ παρθένοι λέγουσαι κύριε κύριε ἄνοιξον ἡμῖν. ὁ 12
δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν ἀμὴν λέγω ὑμῖν οὐκ οἶδα ὑμᾶς. γρηγορεῖτε οὖν 13*
ὅτι οὐκ οἴδατε τὴν ἡμέραν οὐδὲ τὴν ὥραν ἐν ᾗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
ἔρχεται. ὥσπερ γὰρ ἄνθρωπος ἀποδημῶν ἐκάλεσεν τοὺς ἰδίους δού- 14
λους καὶ παρέδωκεν αὐτοῖς τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ. καὶ ᾧ μὲν ἔδωκεν 15
πέντε τάλαντα ᾧ δὲ δύο ᾧ δὲ ἓν ἑκάστῳ κατὰ τὴν ἰδίαν δύναμιν καὶ ἀπε-
δήμησεν εὐθέως. πορευθεὶς δέ ὁ τὰ πέντε τάλαντα λαβὼν εἰργάσατο 16*
ἐν αὐτοῖς καὶ ἐποίησεν ἄλλα πέντε τάλαντα. ὡσαύτως καὶ ὁ τὰ δύο 17*
ἐκέρδησεν καὶ αὐτὸς ἄλλα δύο. ὁ δὲ τὸ ἓν λαβὼν ἀπελθὼν ὤρυξεν ἓν 18*
τῇ γῇ καὶ ἀπέκρυψεν τὸ ἀργύριον τοῦ κυρίου αὐτοῦ. μετὰ δὲ χρόνον 19*
πολὺν ἔρχεται ὁ κύριος τῶν δούλων ἐκείνων καὶ συναίρει μετ᾽ αὐτῶν λό-
γον. καὶ προσελθὼν ὁ τὰ πέντε τάλαντα λαβὼν προσήνεγκεν ἄλλα πέντε 20*
τάλαντα λέγων κύριε πέντε τάλαντά μοι παρέδωκας ἴδε ἄλλα πέντε τά-
λαντα ἐκέρδησα ἐ᾽π αὐτοῖς. ἔφη δέ αὐτῷ ὁ κύριος αὐτοῦ εὖ δοῦλε 21*
ἀγαθὲ καὶ πιστέ ἐπὶ ὀλίγα ἦς πιστός ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω εἴσελθε
εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου. προσελθὼν δὲ καὶ ὁ τὰ δύο τάλαντα 22*
λαβὼν εἰπεν κύριε δύο τάλαντά μοι παρέδωκας ἴδε ἄλλα δύο τάλαντα
ἐκέρδησα ἐ᾽π αὐτοῖς. ἔφη αὐτῷ ὁ κύριος αὐτοῦ εὖ δοῦλε ἀγαθὲ καὶ 23
πιστέ ἐπὶ ὀλίγα ἦς πιστός ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω εἴσελθε εἰς τὴν χα-
ρὰν τοῦ κυρίου σου. προσελθὼν δὲ καὶ ὁ τὸ ἓν τάλαντον εἰληφὼς εἶπεν 24
κύριε ἔγνων σε ὅτι σκληρὸς εἶ ἄνθρωπος θερίζων ὅπου οὐκ ἔσπειρας
καὶ συνάγων ὅθεν οὐ διεσκόρπισας. καὶ φοβηθεὶς ἀπελθὼν ἔκρυψα τὸ 25
τάλαντόν σου ἐν τῇ γῇ ἴδε ἔχεις τὸ σόν. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ κύριος αὐτοῦ 26
εἶπεν αὐτῷ πονηρὲ δοῦλε καὶ ὀκνηρέ ᾔδεις ὅτι θερίζω ὅπου οὐκ ἔσπειρα

v.9 απεκριθησαν δε αι φρονιμοι λεγουσαι μηποτε ου$^{\mathcal{V}}$ μη$^{\mathcal{V}}$ ουκ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αρκεση ημιν και υμιν πορευεσθε δε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μαλλον προς τους πωλουντας και αγορασατε εαυταις. **v.13** γρηγορειτε ουν οτι ουκ οιδατε την ημεραν ουδε την ωραν εν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ η$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ υιος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ του$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ανθρωπου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ερχεται$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.16** πορευθεις δε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ο τα πεντε ταλαντα λαβων ηργασατο$^{\mathcal{V}}$ ειργασατο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εν αυτοις και εκερδησεν$^{\mathcal{V}}$ εποιησεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αλλα πεντε ταλαντα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.17** ωσαυτως και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ο τα δυο εκερδησεν και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αλλα δυο. **v.18** ο δε το εν λαβων απελθων ωρυξεν γην$^{\mathcal{V}}$ εν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ γη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και εκρυψεν$^{\mathcal{V}}$ απεκρυψεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ το αργυριον του κυριου αυτου. **v.19** μετα δε χρονον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πολυν χρονον$^{\mathcal{V}}$ ερχεται ο κυριος των δουλων εκεινων και συναιρει λογον$^{\mathcal{V}}$ μετ αυτων λογον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.20** και προσελθων ο τα πεντε ταλαντα λαβων προσηνεγκεν αλλα πεντε ταλαντα λεγων κυριε πεντε ταλαντα μοι παρεδωκας ιδε αλλα πεντε ταλαντα εκερδησα επ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτοις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.21** εφη δε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτω ο κυριος αυτου ευ δουλε αγαθε και πιστε επι ολιγα ης πιστος επι πολλων σε καταστησω εισελθε εις την χαραν του κυριου σου. **v.22** προσελθων [δε]$^{\mathcal{V}}$ δε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και ο τα δυο ταλαντα λαβων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ειπεν κυριε δυο ταλαντα μοι παρεδωκας ιδε αλλα δυο ταλαντα εκερδησα επ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτοις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$.

27* καὶ συνάγω ὅθεν οὐ διεσκόρπισα. ἔδει οὖν σε βαλεῖν τὸ ἀργύριον μου
28 τοῖς τραπεζίταις καὶ ἐλθὼν ἐγὼ ἐκομισάμην ἂν τὸ ἐμὸν σὺν τόκῳ. ἄρατε
29* οὖν ἀπ' αὐτοῦ τὸ τάλαντον καὶ δότε τῷ ἔχοντι τὰ δέκα τάλαντα. τῷ γὰρ
ἔχοντι παντὶ δοθήσεται καὶ περισσευθήσεται ἀπὸ δὲ τοῦ μὴ ἔχοντος καὶ
30* ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ. καὶ τὸν ἀχρεῖον δοῦλον ἐκβάλλετε εἰς τὸ
σκότος τὸ ἐξώτερον ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.
31* ὅταν δὲ ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ καὶ πάντες οἱ ἅγιοι
32* ἄγγελοι μετ' αὐτοῦ τότε καθίσει ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ. καὶ συναχθή-
σεται ἔμπροσθεν αὐτοῦ πάντα τὰ ἔθνη καὶ ἀφοριεῖ αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων
33 ὥσπερ ὁ ποιμὴν ἀφορίζει τὰ πρόβατα ἀπὸ τῶν ἐρίφων. καὶ στήσει τὰ
34 μὲν πρόβατα ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ τὰ δὲ ἐρίφια ἐξ εὐωνύμων. τότε ἐρεῖ ὁ
βασιλεὺς τοῖς ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ δεῦτε οἱ εὐλογημένοι τοῦ πατρός μου
κληρονομήσατε τὴν ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασιλείαν ἀπὸ καταβολῆς κό-
35 σμου. ἐπείνασα γὰρ καὶ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν ἐδίψησα καὶ ἐποτίσατέ με
36* ξένος ἤμην καὶ συνηγάγετέ με. γυμνὸς καὶ περιεβάλετέ με ἠσθένησα
37 καὶ ἐπεσκέψασθέ με ἐν φυλακῇ ἤμην καὶ ἤλθετε πρός με. τότε ἀπο-
κριθήσονται αὐτῷ οἱ δίκαιοι λέγοντες κύριε πότε σε εἴδομεν πεινῶντα
38 καὶ ἐθρέψαμεν ἢ διψῶντα καὶ ἐποτίσαμεν. πότε δέ σε εἴδομεν ξένον καὶ
39* συνηγάγομεν ἢ γυμνὸν καὶ περιεβάλομεν. πότε δέ σε εἴδομεν ἀσθενῆ
40 ἢ ἐν φυλακῇ καὶ ἤλθομεν πρός σε. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ βασιλεὺς ἐρεῖ
αὐτοῖς ἀμὴν λέγω ὑμῖν ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἑνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν μου
41* τῶν ἐλαχίστων ἐμοὶ ἐποιήσατε. τότε ἐρεῖ καὶ τοῖς ἐξ εὐωνύμων πορεύε-
σθε ἀπ' ἐμοῦ οἱ κατηραμένοι εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον τὸ ἡτοιμασμένον τῷ
42 διαβόλῳ καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ. ἐπείνασα γὰρ καὶ οὐκ ἐδώκατέ μοι
43 φαγεῖν ἐδίψησα καὶ οὐκ ἐποτίσατέ με. ξένος ἤμην καὶ οὐ συνηγάγετέ
με γυμνὸς καὶ οὐ περιεβάλετέ με ἀσθενὴς καὶ ἐν φυλακῇ καὶ οὐκ ἐπε-
44* σκέψασθέ με. τότε ἀποκριθήσονται αὐτῷ καὶ αὐτοὶ λέγοντες κύριε πότε

v.27 εδει ουν[T,𝔐,K] σε ουν[V] βαλειν τα[V] το[T,𝔐,K] αργυρια[V] αργυριον[T,𝔐,K] μου τοις τραπεζιταις και ελθων εγω εκομισαμην αν το εμον συν τοκω. **v.29** τω γαρ εχοντι παντι δοθησεται και περισσευθησεται απο[T,𝔐,K] δε[T,𝔐,K] του δε[V] μη εχοντος και ο εχει αρθησεται απ αυτου. **v.30** και τον αχρειον δουλον εκβαλετε[𝔐,V] εκβαλλετε[T,K] εις το σκοτος το εξωτερον εκει εσται ο κλαυθμος και ο βρυγμος των οδοντων. **v.31** οταν δε ελθη ο υιος του ανθρωπου εν τη δοξη αυτου και παντες οι αγιοι[T,𝔐,K] αγγελοι μετ αυτου τοτε καθισει επι θρονου δοξης αυτου. **v.32** και συναχθησονται[V] συναχθησεται[T,𝔐,K] εμπροσθεν αυτου παντα τα εθνη και αφορισει[V] αφοριει[T,𝔐,K] αυτους απ αλληλων ωσπερ ο ποιμην αφοριζει τα προβατα απο των εριφων. **v.36** γυμνος και περιεβαλετε με ησθενησα και επεσκεψασθε με εν φυλακη ημην και ηλθατε[V] ηλθετε[T,𝔐,K] προς με. **v.39** ποτε δε σε ειδομεν ασθενουντα[V] ασθενη[T,𝔐,K] η εν φυλακη και ηλθομεν προς σε. **v.41** τοτε ερει και τοις εξ ευωνυμων πορευεσθε απ εμου [οι][V] οι[T,𝔐,K] κατηραμενοι εις το πυρ το αιωνιον το ητοιμασμενον τω διαβολω και τοις αγγελοις αυτου. **v.44** τοτε αποκριθησονται αυτω[T,K] και αυτοι λεγοντες κυριε ποτε σε ειδομεν πεινωντα η διψωντα η ξενον η γυμνον η ασθενη η εν φυλακη και ου διηκονησαμεν σοι.

σε εἴδομεν πεινῶντα ἢ διψῶντα ἢ ξένον ἢ γυμνὸν ἢ ἀσθενῆ ἢ ἐν φυλα-
κῇ καὶ οὐ διηκονήσαμέν σοι. τότε ἀποκριθήσεται αὐτοῖς λέγων ἀμὴν 45
λέγω ὑμῖν ἐφ’ ὅσον οὐκ ἐποιήσατε ἑνὶ τούτων τῶν ἐλαχίστων οὐδὲ ἐμοὶ
ἐποιήσατε. καὶ ἀπελεύσονται οὗτοι εἰς κόλασιν αἰώνιον οἱ δὲ δίκαιοι 46
εἰς ζωὴν αἰώνιον.

καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ ἰησοῦς πάντας τοὺς λόγους τούτους εἶπεν **26**
τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ. οἴδατε ὅτι μετὰ δύο ἡμέρας τὸ πάσχα γίνεται καὶ 2
ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς τὸ σταυρωθῆναι. τότε συνή- 3*
χθησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ εἰς
τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως τοῦ λεγομένου καϊάφα. καὶ συνεβουλεύσαντο 4*
ἵνα τὸν ἰησοῦν κρατήσωσιν δόλῳ καὶ ἀποκτείνωσιν. ἔλεγον δέ μὴ ἐν τῇ 5
ἑορτῇ ἵνα μὴ θόρυβος γένηται ἐν τῷ λαῷ. τοῦ δὲ ἰησοῦ γενομένου ἐν 6
βηθανίᾳ ἐν οἰκίᾳ σίμωνος τοῦ λεπροῦ. προσῆλθεν αὐτῷ γυνὴ ἀλάβα- 7*
στρον μύρου ἔχουσα βαρυτίμου καὶ κατέχεεν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ
ἀνακειμένου. ἰδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἠγανάκτησαν λέγοντες εἰς 8*
τί ἡ ἀπώλεια αὕτη. ἠδύνατο γὰρ τοῦτο τὸ μύρον πραθῆναι πολλοῦ καὶ 9*
δοθῆναι πτωχοῖς. γνοὺς δὲ ὁ ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς τί κόπους παρέχετε 10*
τῇ γυναικί ἔργον γὰρ καλὸν εἰργάσατο εἰς ἐμέ. πάντοτε γὰρ τοὺς πτω- 11
χοὺς ἔχετε μεθ’ ἑαυτῶν ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε. βαλοῦσα γὰρ αὕτη 12
τὸ μύρον τοῦτο ἐπὶ τοῦ σώματός μου πρὸς τὸ ἐνταφιάσαι με ἐποίησεν.
ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅπου ἐὰν κηρυχθῇ τὸ εὐαγγέλιον τοῦτο ἐν ὅλῳ τῷ κό- 13
σμῳ λαληθήσεται καὶ ὃ ἐποίησεν αὕτη εἰς μνημόσυνον αὐτῆς. τότε 14
πορευθεὶς εἷς τῶν δώδεκα ὁ λεγόμενος ἰούδας ἰσκαριώτης πρὸς τοὺς
ἀρχιερεῖς. εἶπεν τί θέλετέ μοι δοῦναι κἀγὼ ὑμῖν παραδώσω αὐτόν οἱ 15
δὲ ἔστησαν αὐτῷ τριάκοντα ἀργύρια. καὶ ἀπὸ τότε ἐζήτει εὐκαιρίαν 16
ἵνα αὐτὸν παραδῷ. τῇ δὲ πρώτῃ τῶν ἀζύμων προσῆλθον οἱ μαθηταὶ 17*
τῷ ἰησοῦ λέγοντες αὐτῷ ποῦ θέλεις ἑτοιμάσωμέν σοι φαγεῖν τὸ πάσχα.
ὁ δὲ εἶπεν ὑπάγετε εἰς τὴν πόλιν πρὸς τὸν δεῖνα καὶ εἴπατε αὐτῷ ὁ δι- 18
δάσκαλος λέγει ὁ καιρός μου ἐγγύς ἐστιν πρὸς σὲ ποιῶ τὸ πάσχα μετὰ
τῶν μαθητῶν μου. καὶ ἐποίησαν οἱ μαθηταὶ ὡς συνέταξεν αὐτοῖς ὁ ἰη- 19

26 **v.3** τοτε συνηχθησαν οι αρχιερεις και οι γραμματεις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ οι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πρεσβυτεροι του λαου εις την αυλην του αρχιερεως του λεγομενου καιαφα. **v.4** και συνεβουλευσαντο ινα τον ιησουν κρατησωσιν$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ δολω κρατησωσιν$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ και αποκτεινωσιν. **v.7** προσηλθεν αυτω γυνη εχουσα$^{\mathcal{V}}$ αλαβαστρον μυρου εχουσα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ βαρυτιμου και κατεχεεν επι της$^{\mathcal{V}}$ την$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ κεφαλης$^{\mathcal{V}}$ κεφαλην$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτου ανακειμενου. **v.8** ιδοντες δε οι μαθηται αυτου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ηγανακτησαν λεγοντες εις τι η απωλεια αυτη. **v.9** εδυνατο$^{\mathcal{V}}$ ηδυνατο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ γαρ τουτο το$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μυρον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πραθηναι πολλου και δοθηναι [τοις]$^{\mathfrak{M}}$ πτωχοις. **v.10** γνους δε ο ιησους ειπεν αυτοις τι κοπους παρεχετε τη γυναικι εργον γαρ καλον ηργασατο$^{\mathcal{V}}$ ειργασατο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εις εμε. **v.17** τη δε πρωτη των αζυμων προσηλθον οι μαθηται τω ιησου λεγοντες αυτω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ που θελεις ετοιμασομεν$^{\mathfrak{M}}$ ετοιμασωμεν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ σοι φαγειν το πασχα.

20 σοῦς καὶ ἡτοίμασαν τὸ πάσχα. ὀψίας δὲ γενομένης ἀνέκειτο μετὰ τῶν
21 δώδεκα. καὶ ἐσθιόντων αὐτῶν εἶπεν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἷς ἐξ ὑμῶν
22* παραδώσει με. καὶ λυπούμενοι σφόδρα ἤρξαντο λέγειν αὐτῷ ἕκαστος
23* αὐτῶν μήτι ἐγώ εἰμι κύριε. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν ὁ ἐμβάψας μετ’ ἐμοῦ
24 ἐν τῷ τρυβλίῳ τὴν χεῖρα οὗτός με παραδώσει. ὁ μὲν υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
ὑπάγει καθὼς γέγραπται περὶ αὐτοῦ οὐαὶ δὲ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ δι’ οὗ
ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται καλὸν ἦν αὐτῷ εἰ οὐκ ἐγεννήθη ὁ
25 ἄνθρωπος ἐκεῖνος. ἀποκριθεὶς δὲ ἰούδας ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν εἶπεν
26* μήτι ἐγώ εἰμι ῥαββί λέγει αὐτῷ σὺ εἶπας. ἐσθιόντων δὲ αὐτῶν λαβὼν ὁ
ἰησοῦς τὸν ἄρτον καὶ εὐλογήσας ἔκλασεν καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς καὶ
27* εἶπεν λάβετε φάγετε τοῦτό ἐστιν τὸ σῶμά μου. καὶ λαβὼν τὸ ποτήριον
28* καὶ εὐχαριστήσας ἔδωκεν αὐτοῖς λέγων πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες. τοῦτο
γάρ ἐστιν τὸ αἷμά μου τὸ τῆς καινῆς διαθήκης τὸ περὶ πολλῶν ἐκχυνό-
29* μενον εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ πίω ἀπ’ ἄρτι ἐκ
τούτου τοῦ γεννήματος τῆς ἀμπέλου ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης ὅταν αὐτὸ
30 πίνω μεθ’ ὑμῶν καινὸν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ πατρός μου. καὶ ὑμνήσαντες
31* ἐξῆλθον εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν. τότε λέγει αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς πάντες ὑμεῖς
σκανδαλισθήσεσθε ἐν ἐμοὶ ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ γέγραπται γάρ πατάξω τὸν
32 ποιμένα καὶ διασκορπισθήσεται τὰ πρόβατα τῆς ποίμνης. μετὰ δὲ τὸ
33* ἐγερθῆναί με προάξω ὑμᾶς εἰς τὴν γαλιλαίαν. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ πέτρος
εἶπεν αὐτῷ εἰ καὶ πάντες σκανδαλισθήσονται ἐν σοί ἐγὼ οὐδέποτε σκαν-
34 δαλισθήσομαι. ἔφη αὐτῷ ὁ ἰησοῦς ἀμὴν λέγω σοι ὅτι ἐν ταύτῃ τῇ νυκτὶ
35* πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι τρὶς ἀπαρνήσῃ με. λέγει αὐτῷ ὁ πέτρος κἂν
δέῃ με σὺν σοὶ ἀποθανεῖν οὐ μή σε ἀπαρνήσομαι ὁμοίως καὶ πάντες οἱ
36* μαθηταὶ εἶπον. τότε ἔρχεται μετ’ αὐτῶν ὁ ἰησοῦς εἰς χωρίον λεγόμενον

---

v.22 και λυπουμενοι σφοδρα ηρξαντο λεγειν αυτω εις[V] εκαστος αυτων[T,𝔐,K] μητι εγω ειμι κυριε. **v.23** ο δε αποκριθεις ειπεν ο εμβαψας μετ εμου την[V] χειρα[V] εν τω τρυβλιω την[T,𝔐,K] χειρα[T,𝔐,K] ουτος με παραδωσει. **v.26** εσθιοντων δε αυτων λαβων ο ιησους τον[T,𝔐,K] αρτον και ευχαριστησας[𝔐] ευλογησας[T,K,V] εκλασεν και δους[V] εδιδου[T,𝔐,K] τοις μαθηταις και[T,𝔐,K] ειπεν λαβετε φαγετε τουτο εστιν το σωμα μου. **v.27** και λαβων το[T,𝔐,K] ποτηριον και ευχαριστησας εδωκεν αυτοις λεγων πιετε εξ αυτου παντες. **v.28** τουτο γαρ εστιν το αιμα μου το[T,𝔐,K] της καινης[T,𝔐,K] διαθηκης το περι πολλων εκχυννομενον[V] εκχυνομενον[T,𝔐,K] εις αφεσιν αμαρτιων. **v.29** λεγω δε υμιν οτι[T,𝔐,K] ου μη πιω απ αρτι εκ τουτου του γενηματος[V] γεννηματος[T,𝔐,K] της αμπελου εως της ημερας εκεινης οταν αυτο πινω μεθ υμων καινον εν τη βασιλεια του πατρος μου. **v.31** τοτε λεγει αυτοις ο ιησους παντες υμεις σκανδαλισθησεσθε εν εμοι εν τη νυκτι ταυτη γεγραπται γαρ παταξω τον ποιμενα και διασκορπισθησονται[V] διασκορπισθησεται[T,𝔐,K] τα προβατα της ποιμνης. **v.33** αποκριθεις δε ο πετρος ειπεν αυτω ει και[T,K] παντες σκανδαλισθησονται εν σοι εγω [δε][𝔐] ουδεποτε σκανδαλισθησομαι. **v.35** λεγει αυτω ο πετρος καν δεη με συν σοι αποθανειν ου μη σε απαρνησωμαι[𝔐] απαρνησομαι[T,K,V] ομοιως δε[𝔐] και παντες οι μαθηται ειπαν[V] ειπον[T,𝔐,K]. **v.36** τοτε ερχεται μετ αυτων ο ιησους εις χωριον λεγομενον γεθσημανι[V] γεθσημανη[T,𝔐,K] και λεγει τοις μαθηταις καθισατε αυτου εως [ου][V] ου[T,𝔐,K] απελθων προσευξωμαι[T,𝔐,K] εκει προσευξωμαι[V].

γεθσημανῆ καὶ λέγει τοῖς μαθηταῖς καθίσατε αὐτοῦ ἕως οὗ ἀπελθὼν
προσεύξωμαι ἐκεῖ. καὶ παραλαβὼν τὸν πέτρον καὶ τοὺς δύο υἱοὺς ζε- 37
βεδαίου ἤρξατο λυπεῖσθαι καὶ ἀδημονεῖν. τότε λέγει αὐτοῖς περίλυπός 38*
ἐστιν ἡ ψυχή μου ἕως θανάτου μείνατε ὧδε καὶ γρηγορεῖτε μετ' ἐμοῦ.
καὶ προελθὼν μικρὸν ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ προσευχόμενος καὶ 39*
λέγων πάτερ μου εἰ δυνατόν ἐστιν παρελθέτω ἀπ' ἐμοῦ τὸ ποτήριον τοῦτο
πλὴν οὐχ ὡς ἐγὼ θέλω ἀλλ' ὡς σύ. καὶ ἔρχεται πρὸς τοὺς μαθητὰς καὶ 40
εὑρίσκει αὐτοὺς καθεύδοντας καὶ λέγει τῷ πέτρῳ οὕτως οὐκ ἰσχύσατε
μίαν ὥραν γρηγορῆσαι μετ' ἐμοῦ. γρηγορεῖτε καὶ προσεύχεσθε ἵνα μὴ 41
εἰσέλθητε εἰς πειρασμόν τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενής.
πάλιν ἐκ δευτέρου ἀπελθὼν προσηύξατο λέγων πάτερ μου εἰ οὐ δύνα- 42*
ται τοῦτο τὸ ποτήριον παρελθεῖν ἀ'π ἐμοῦ ἐὰν μὴ αὐτὸ πίω γενηθήτω
τὸ θέλημά σου. καὶ ἐλθὼν εὑρίσκει αὐτοὺς πάλιν καθεύδοντας ἦσαν 43*
γὰρ αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοὶ βεβαρημένοι. καὶ ἀφεὶς αὐτοὺς ἀπελθὼν πάλιν 44*
προσηύξατο ἐκ τρίτου τὸν αὐτὸν λόγον εἰπὼν. τότε ἔρχεται πρὸς τοὺς 45*
μαθητὰς αὐτοῦ καὶ λέγει αὐτοῖς καθεύδετε τὸ λοιπὸν καὶ ἀναπαύεσθε
ἰδού ἤγγικεν ἡ ὥρα καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς χεῖρας
ἁμαρτωλῶν. ἐγείρεσθε ἄγωμεν ἰδού ἤγγικεν ὁ παραδιδούς με. καὶ 46, 47
ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος ἰδού ἰούδας εἷς τῶν δώδεκα ἦλθεν καὶ μετ' αὐτοῦ
ὄχλος πολὺς μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων ἀπὸ τῶν ἀρχιερέων καὶ πρεσβυ-
τέρων τοῦ λαοῦ. ὁ δὲ παραδιδοὺς αὐτὸν ἔδωκεν αὐτοῖς σημεῖον λέγων 48
ὃν ἂν φιλήσω αὐτός ἐστιν κρατήσατε αὐτόν. καὶ εὐθέως προσελθὼν 49
τῷ ἰησοῦ εἶπεν χαῖρε ῥαββί καὶ κατεφίλησεν αὐτόν. ὁ δὲ ἰησοῦς εἶπεν 50*
αὐτῷ ἑταῖρε ἐφ' ᾧ πάρει τότε προσελθόντες ἐπέβαλον τὰς χεῖρας ἐπὶ τὸν
ἰησοῦν καὶ ἐκράτησαν αὐτόν. καὶ ἰδού εἷς τῶν μετὰ ἰησοῦ ἐκτείνας τὴν 51
χεῖρα ἀπέσπασεν τὴν μάχαιραν αὗτοῦ καὶ πατάξας τὸν δοῦλον τοῦ ἆρ-
χιερέως ἆφεῖλεν αὗτοῦ τὸ ὦτίον. τότε λέγει αὐτῷ ὁ ἰησοῦς ἀπόστρεψόν 52*

v.38 τοτε λεγει αυτοις ο[𝔐] ιησους[𝔐] περιλυπος εστιν η ψυχη μου εως θανατου μεινατε ωδε και γρηγορειτε μετ εμου. **v.39** και προσελθων[𝔐] προελθων[T,K,V] μικρον επεσεν επι προσωπον αυτου προσευχομενος και λεγων πατερ μου ει δυνατον εστιν παρελθατω[V] παρελθετω[T,𝔐,K] απ εμου το ποτηριον τουτο πλην ουχ ως εγω θελω αλλ ως συ. **v.42** παλιν εκ δευτερου απελθων προσηυξατο λεγων πατερ μου ει ου δυναται τουτο το[T,𝔐,K] ποτηριον[T,𝔐,K] παρελθειν απ[T,𝔐,K] εμου[T,𝔐,K] εαν μη αυτο πιω γενηθητω το θελημα σου. **v.43** και ελθων ευρισκει[T,𝔐,K] αυτους[T,𝔐,K] παλιν ευρεν[V] αυτους[V] καθευδοντας ησαν γαρ αυτων οι οφθαλμοι βεβαρημενοι. **v.44** και αφεις αυτους απελθων[T,𝔐,K] παλιν απελθων[V] προσηυξατο εκ τριτου τον αυτον λογον ειπων παλιν[V]. **v.45** τοτε ερχεται προς τους μαθητας αυτου[T,𝔐,K] και λεγει αυτοις καθευδετε [το][V] το[T,𝔐,K] λοιπον και αναπαυεσθε ιδου ηγγικεν η ωρα και ο υιος του ανθρωπου παραδιδοται εις χειρας αμαρτωλων. **v.50** ο δε ιησους ειπεν αυτω εταιρε εφ ο[V] ω[T,𝔐,K] παρει τοτε προσελθοντες επεβαλον τας χειρας επι τον ιησουν και εκρατησαν αυτον. **v.52** τοτε λεγει αυτω ο ιησους αποστρεψον σου[T,𝔐,K] την μαχαιραν σου[V] εις τον τοπον αυτης παντες γαρ οι λαβοντες μαχαιραν εν μαχαιρη[V] μαχαιρα[T,𝔐,K] αποθανουνται[𝔐] απολουνται[T,K,V].

σου τὴν μάχαιραν εἰς τὸν τόπον αὐτῆς πάντες γὰρ οἱ λαβόντες μάχαιραν
53* ἐν μαχαίρᾳ ἀπολοῦνται. ἢ δοκεῖς ὅτι οὐ δύναμαι ἄρτι παρακαλέσαι
τὸν πατέρα μου καὶ παραστήσει μοι πλείους ἢ δώδεκα λεγεῶνας ἀγ-
54, 55* γέλων. πῶς οὖν πληρωθῶσιν αἱ γραφαὶ ὅτι οὕτως δεῖ γενέσθαι. ἐν
ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ εἶπεν ὁ ἰησοῦς τοῖς ὄχλοις ὡς ἐπὶ λῃστὴν ἐξήλθετε μετὰ
μαχαιρῶν καὶ ξύλων συλλαβεῖν με καθ’ ἡμέραν πρὸς ὑμᾶς ἐκαθεζόμην
56 διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ καὶ οὐκ ἐκρατήσατέ με. τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν ἵνα
πληρωθῶσιν αἱ γραφαὶ τῶν προφητῶν τότε οἱ μαθηταὶ πάντες ἀφέντες
57 αὐτὸν ἔφυγον. οἱ δὲ κρατήσαντες τὸν ἰησοῦν ἀπήγαγον πρὸς καϊάφαν
58 τὸν ἀρχιερέα ὅπου οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι συνήχθησαν. ὁ
δὲ πέτρος ἠκολούθει αὐτῷ ἀπὸ μακρόθεν ἕως τῆς αὐλῆς τοῦ ἀρχιερέως
59* καὶ εἰσελθὼν ἔσω ἐκάθητο μετὰ τῶν ὑπηρετῶν ἰδεῖν τὸ τέλος. οἱ δὲ
ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ τὸ συνέδριον ὅλον ἐζήτουν ψευδομαρ-
60* τυρίαν κατὰ τοῦ ἰησοῦ ὅπως αὐτὸν θανατώσωσιν. καὶ οὐχ εὗρον καὶ
πολλῶν ψευδομαρτύρων προσελθόντων οὐχ εὗρον ὕστερον δὲ προσελ-
61 θόντες δύο ψευδομάρτυρες. εἶπον οὗτος ἔφη δύναμαι καταλῦσαι τὸν
62 ναὸν τοῦ θεοῦ καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν οἰκοδομῆσαι αὐτόν. καὶ ἀναστὰς
ὁ ἀρχιερεὺς εἶπεν αὐτῷ οὐδὲν ἀποκρίνῃ τί οὗτοί σου καταμαρτυροῦσιν.
63* ὁ δὲ ἰησοῦς ἐσιώπα καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἀρχιερεὺς εἶπεν αὐτῷ ἐξορκίζω σε
κατὰ τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος ἵνα ἡμῖν εἴπῃς εἰ σὺ εἶ ὁ χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ
64 θεοῦ. λέγει αὐτῷ ὁ ἰησοῦς σὺ εἶπας πλὴν λέγω ὑμῖν ἀπ’ ἄρτι ὄψεσθε τὸν
υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου καθήμενον ἐκ δεξιῶν τῆς δυνάμεως καὶ ἐρχόμενον
65* ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ. τότε ὁ ἀρχιερεὺς διέρρηξεν τὰ ἱμάτια
αὐτοῦ λέγων ὅτι ἐβλασφήμησεν τί ἔτι χρείαν ἔχομεν μαρτύρων ἴδε νῦν
66* ἠκούσατε τὴν βλασφημίαν αὐτοῦ. τί ὑμῖν δοκεῖ οἱ δὲ ἀποκριθέντες
67* εἶπον ἔνοχος θανάτου ἐστίν. τότε ἐνέπτυσαν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ

v.53 η δοκεις οτι ου δυναμαι αρτι[T,𝔐,K] παρακαλεσαι τον πατερα μου και παραστησει μοι αρτι[V] πλειους[T,𝔐,K] πλειω[V] η[T,𝔐,K] δωδεκα λεγιωνας[V] λεγεωνας[T,𝔐,K] αγγελων. **v.55** εν εκεινη τη ωρα ειπεν ο ιησους τοις οχλοις ως επι ληστην εξηλθατε[V] εξηλθετε[T,𝔐,K] μετα μαχαιρων και ξυλων συλλαβειν με καθ ημεραν προς[T,𝔐,K] υμας[T,𝔐,K] εκαθεζομην[T,𝔐,K] διδασκων[T,𝔐,K] εν τω ιερω εκαθεζομην[V] διδασκων[V] και ουκ εκρατησατε με. **v.59** οι δε αρχιερεις και οι[T,𝔐,K] πρεσβυτεροι[T,𝔐,K] και[T,𝔐,K] το συνεδριον ολον εζητουν ψευδομαρτυριαν κατα του ιησου οπως αυτον[T,K,V] θανατωσωσιν αυτον[𝔐]. **v.60** και ουχ ευρον και[T,𝔐,K] πολλων ψευδομαρτυρων[T,𝔐,K] προσελθοντων ψευδομαρτυρων[V] ουχ[T,𝔐,K] ευρον[T,𝔐,K] [T,𝔐,K]26:61 υστερον δε προσελθοντες δυο [V]26:61 ψευδομαρτυρες[T,𝔐,K] ειπαν[V] ειπον[T,𝔐,K] ουτος εφη δυναμαι καταλυσαι τον ναον του θεου και δια τριων ημερων οικοδομησαι αυτον[T,𝔐,K]. **v.63** ο δε ιησους εσιωπα και αποκριθεις[T,𝔐,K] ο αρχιερευς ειπεν αυτω εξορκιζω σε κατα του θεου του ζωντος ινα ημιν ειπης ει συ ει ο χριστος ο υιος του θεου. **v.65** τοτε ο αρχιερευς διερρηξεν τα ιματια αυτου λεγων οτι[T,𝔐,K] εβλασφημησεν τι ετι χρειαν εχομεν μαρτυρων ιδε νυν ηκουσατε την βλασφημιαν αυτου[T,𝔐,K]. **v.66** τι υμιν δοκει οι δε αποκριθεντες ειπαν[V] ειπον[T,𝔐,K] ενοχος θανατου εστιν. **v.67** τοτε ενεπτυσαν εις το προσωπον αυτου και εκολαφισαν αυτον οι δε εραπισαν[V] ερραπισαν[T,𝔐,K].

ἐκολάφισαν αὐτόν οἱ δὲ ἐρράπισαν. λέγοντες προφήτευσον ἡμῖν χριστέ 68
τίς ἐστιν ὁ παίσας σε. ὁ δὲ πέτρος ἔξω ἐκάθητο ἐν τῇ αὐλῇ καὶ προσῆλ- 69*
θεν αὐτῷ μία παιδίσκη λέγουσα καὶ σὺ ἦσθα μετὰ ἰησοῦ τοῦ γαλιλαίου.
ὁ δὲ ἠρνήσατο ἔμπροσθεν πάντων λέγων οὐκ οἶδα τί λέγεις. ἐξελθόντα 70*, 71*
δὲ αὐτὸν εἰς τὸν πυλῶνα εἶδεν αὐτὸν ἄλλη καὶ λέγει τοῖς ἐκεῖ καὶ οὗτος
ἦν μετὰ ἰησοῦ τοῦ ναζωραίου. καὶ πάλιν ἠρνήσατο μεθ' ὅρκου ὅτι οὐκ 72*
οἶδα τὸν ἄνθρωπον. μετὰ μικρὸν δὲ προσελθόντες οἱ ἑστῶτες εἶπον τῷ 73
πέτρῳ ἀληθῶς καὶ σὺ ἐξ αὐτῶν εἶ καὶ γὰρ ἡ λαλιά σου δῆλόν σε ποιεῖ.
τότε ἤρξατο καταναθεματίζειν καὶ ὀμνύειν ὅτι οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον 74*
καὶ εὐθέως ἀλέκτωρ ἐφώνησεν. καὶ ἐμνήσθη ὁ πέτρος τοῦ ῥήματος τοῦ 75*
ἰησοῦ εἰρηκότος αὐτῷ ὅτι πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι τρὶς ἀπαρνήσῃ με καὶ
ἐξελθὼν ἔξω ἔκλαυσεν πικρῶς.

πρωΐας δὲ γενομένης συμβούλιον ἔλαβον πάντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ **27**
πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ κατὰ τοῦ ἰησοῦ ὥστε θανατῶσαι αὐτόν. καὶ 2*
δήσαντες αὐτὸν ἀπήγαγον καὶ παρέδωκαν αὐτὸν ποντίῳ πιλάτῳ τῷ ἡγε-
μόνι. τότε ἰδὼν ἰούδας ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν ὅτι κατεκρίθη μεταμεληθεὶς 3*
ἀπέστρεψεν τὰ τριάκοντα ἀργύρια τοῖς ἀρχιερεῦσιν καὶ τοῖς πρεσβυτέ-
ροις. λέγων ἥμαρτον παραδοὺς αἷμα ἀθῷον οἱ δὲ εἶπον τί πρὸς ἡμᾶς 4*
σὺ ὄψει. καὶ ῥίψας τὰ ἀργύρια ἐν τῷ ναῷ ἀνεχώρησεν καὶ ἀπελθὼν 5*
ἀπήγξατο. οἱ δὲ ἀρχιερεῖς λαβόντες τὰ ἀργύρια εἶπον οὐκ ἔξεστιν βα- 6*
λεῖν αὐτὰ εἰς τὸν κορβανᾶν ἐπεὶ τιμὴ αἵματός ἐστιν. συμβούλιον δὲ 7
λαβόντες ἠγόρασαν ἐξ αὐτῶν τὸν ἀγρὸν τοῦ κεραμέως εἰς ταφὴν τοῖς ξέ-
νοις. διὸ ἐκλήθη ὁ ἀγρὸς ἐκεῖνος ἀγρὸς αἵματος ἕως τῆς σήμερον. τότε 8, 9
ἐπληρώθη τὸ ῥηθὲν διὰ ἰερεμίου τοῦ προφήτου λέγοντος καὶ ἔλαβον τὰ
τριάκοντα ἀργύρια τὴν τιμὴν τοῦ τετιμημένου ὃν ἐτιμήσαντο ἀπὸ υἱῶν
ἰσραήλ. καὶ ἔδωκαν αὐτὰ εἰς τὸν ἀγρὸν τοῦ κεραμέως καθὰ συνέταξέν 10

---

v.69 ο δε πετρος εξω[T,𝔐,K] εκαθητο εξω[V] εν τη αυλη και προσηλθεν αυτω μια παιδισκη λεγουσα και συ ησθα μετα ιησου του γαλιλαιου. **v.70** ο δε ηρνησατο εμπροσθεν αυτων[𝔐] παντων λεγων ουκ οιδα τι λεγεις. **v.71** εξελθοντα δε αυτον[T,𝔐,K] εις τον πυλωνα ειδεν αυτον αλλη και λεγει αυτοις[𝔐] τοις[T,K,V] εκει και[T,𝔐,K] ουτος ην μετα ιησου του ναζωραιου. **v.72** και παλιν ηρνησατο μετα[V] μεθ[T,𝔐,K] ορκου οτι ουκ οιδα τον ανθρωπον. **v.74** τοτε ηρξατο καταθεματιζειν[𝔐,V] καταναθεματιζειν[T,K] και ομνυειν οτι ουκ οιδα τον ανθρωπον και ευθεως αλεκτωρ εφωνησεν. **v.75** και εμνησθη ο πετρος του ρηματος του[T,𝔐,K] ιησου ειρηκοτος αυτω[T,𝔐,K] οτι πριν αλεκτορα φωνησαι τρις απαρνηση με και εξελθων εξω εκλαυσεν πικρως. **27** **v.2** και δησαντες αυτον απηγαγον και παρεδωκαν αυτον[T,𝔐,K] ποντιω[T,𝔐,K] πιλατω τω ηγεμονι. **v.3** τοτε ιδων ιουδας ο παραδιδους αυτον οτι κατεκριθη μεταμεληθεις εστρεψεν[V] απεστρεψεν[T,𝔐,K] τα τριακοντα αργυρια τοις αρχιερευσιν και τοις[T,𝔐,K] πρεσβυτεροις. **v.4** λεγων ημαρτον παραδους αιμα αθωον οι δε ειπαν[V] ειπον[T,𝔐,K] τι προς ημας συ οψη[V] οψει[T,𝔐,K]. **v.5** και ριψας τα αργυρια εις[V] εν[T,𝔐,K] τον[V] τω[T,𝔐,K] ναον[V] ναω[T,𝔐,K] ανεχωρησεν και απελθων απηγξατο. **v.6** οι δε αρχιερεις λαβοντες τα αργυρια ειπαν[V] ειπον[T,𝔐,K] ουκ εξεστιν βαλειν αυτα εις τον κορβαναν επει τιμη αιματος εστιν.

11* μοι κύριος. ὁ δὲ ἰησοῦς ἔστη ἔμπροσθεν τοῦ ἡγεμόνος καὶ ἐπηρώτησεν
αὐτὸν ὁ ἡγεμὼν λέγων σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν ἰουδαίων ὁ δὲ ἰησοῦς ἔφη
12* αὐτῷ σὺ λέγεις. καὶ ἐν τῷ κατηγορεῖσθαι αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων
13 καὶ τῶν πρεσβυτέρων οὐδὲν ἀπεκρίνατο. τότε λέγει αὐτῷ ὁ πιλᾶτος οὐκ
14 ἀκούεις πόσα σου καταμαρτυροῦσιν. καὶ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῷ πρὸς οὐ-
15 δὲ ἓν ῥῆμα ὥστε θαυμάζειν τὸν ἡγεμόνα λίαν. κατὰ δὲ ἑορτὴν εἰώθει ὁ
16* ἡγεμὼν ἀπολύειν ἕνα τῷ ὄχλῳ δέσμιον ὃν ἤθελον. εἶχον δὲ τότε δέσμιον
17* ἐπίσημον λεγόμενον βαραββᾶν. συνηγμένων οὖν αὐτῶν εἶπεν αὐτοῖς
ὁ πιλᾶτος τίνα θέλετε ἀπολύσω ὑμῖν βαραββᾶν ἢ ἰησοῦν τὸν λεγόμενον
18, 19 χριστόν. ᾔδει γὰρ ὅτι διὰ φθόνον παρέδωκαν αὐτόν. καθημένου δὲ
αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ βήματος ἀπέστειλεν πρὸς αὐτὸν ἡ γυνὴ αὐτοῦ λέγουσα
μηδὲν σοὶ καὶ τῷ δικαίῳ ἐκείνῳ πολλὰ γὰρ ἔπαθον σήμερον κατ' ὄναρ
20 δι' αὐτόν. οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἔπεισαν τοὺς ὄχλους ἵνα
21* αἰτήσωνται τὸν βαραββᾶν τὸν δὲ ἰησοῦν ἀπολέσωσιν. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ
ἡγεμὼν εἶπεν αὐτοῖς τίνα θέλετε ἀπὸ τῶν δύο ἀπολύσω ὑμῖν οἱ δὲ εἶπον
22* βαραββᾶν. λέγει αὐτοῖς ὁ πιλᾶτος τί οὐν ποιήσω ἰησοῦν τὸν λεγόμενον
23* χριστόν λέγουσιν αὐτῷ πάντες σταυρωθήτω. ὁ δὲ ἡγεμὼν ἔφη τί γὰρ
24* κακὸν ἐποίησεν οἱ δὲ περισσῶς ἔκραζον λέγοντες σταυρωθήτω. ἰδὼν δὲ
ὁ πιλᾶτος ὅτι οὐδὲν ὠφελεῖ ἀλλὰ μᾶλλον θόρυβος γίνεται λαβὼν ὕδωρ
ἀπενίψατο τὰς χεῖρας ἀπέναντι τοῦ ὄχλου λέγων ἀθῷός εἰμι ἀπὸ τοῦ
25 αἵματος τοῦ δικαίου τούτου ὑμεῖς ὄψεσθε. καὶ ἀποκριθεὶς πᾶς ὁ λαὸς
26 εἶπεν τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ἡμῶν. τότε ἀπέλυσεν
αὐτοῖς τὸν βαραββᾶν τὸν δὲ ἰησοῦν φραγελλώσας παρέδωκεν ἵνα σταυ-
27 ρωθῇ. τότε οἱ στρατιῶται τοῦ ἡγεμόνος παραλαβόντες τὸν ἰησοῦν εἰς
28* τὸ πραιτώριον συνήγαγον ἐπ' αὐτὸν ὅλην τὴν σπεῖραν. καὶ ἐκδύσαντες
29* αὐτὸν περιέθηκαν αὐτῷ χλαμύδα κοκκίνην. καὶ πλέξαντες στέφανον ἐξ

v.11 ο δε ιησους εσταθη^{V} εστη$^{T,\mathfrak{M},K}$ εμπροσθεν του ηγεμονος και επηρωτησεν αυτον ο ηγεμων λεγων συ ει ο βασιλευς των ιουδαιων ο δε ιησους εφη αυτω$^{T,\mathfrak{M},K}$ συ λεγεις. **v.12** και εν τω κατηγορεισθαι αυτον υπο των αρχιερεων και των$^{T,\mathfrak{M},K}$ πρεσβυτερων ουδεν απεκρινατο. **v.16** ειχον δε τοτε δεσμιον επισημον λεγομενον [ιησουν]^{V} βαραββαν. **v.17** συνηγμενων ουν αυτων ειπεν αυτοις ο πιλατος τινα θελετε απολυσω υμιν [ιησουν^{V} τον]^{V} βαραββαν η ιησουν τον λεγομενον χριστον. **v.21** αποκριθεις δε ο ηγεμων ειπεν αυτοις τινα θελετε απο των δυο απολυσω υμιν οι δε ειπαν^{V} τον^{V} ειπον$^{T,\mathfrak{M},K}$ βαραββαν. **v.22** λεγει αυτοις ο πιλατος τι ουν ποιησω ιησουν τον λεγομενον χριστον λεγουσιν αυτω$^{T,\mathfrak{M},K}$ παντες σταυρωθητω. **v.23** ο δε ηγεμων$^{T,\mathfrak{M},K}$ εφη τι γαρ κακον εποιησεν οι δε περισσως εκραζον λεγοντες σταυρωθητω. **v.24** ιδων δε ο πιλατος οτι ουδεν ωφελει αλλα μαλλον θορυβος γινεται λαβων υδωρ απενιψατο τας χειρας απεναντι του οχλου λεγων αθωος ειμι απο του αιματος του$^{T,\mathfrak{M},K}$ δικαιου$^{T,\mathfrak{M},K}$ τουτου υμεις οψεσθε. **v.28** και εκδυσαντες αυτον περιεθηκαν$^{T,\mathfrak{M},K}$ αυτω$^{T,\mathfrak{M},K}$ χλαμυδα κοκκινην περιεθηκαν^{V} αυτω^{V}. **v.29** και πλεξαντες στεφανον εξ ακανθων επεθηκαν επι της^{V} την$^{T,\mathfrak{M},K}$ κεφαλης^{V} κεφαλην$^{T,\mathfrak{M},K}$ αυτου και καλαμον εν^{V} επι$^{T,\mathfrak{M},K}$ τη^{V} την$^{T,\mathfrak{M},K}$ δεξια^{V} δεξιαν$^{T,\mathfrak{M},K}$ αυτου και γονυπετησαντες εμπροσθεν αυτου ενεπαιξαν^{V} ενεπαιζον$^{T,\mathfrak{M},K}$ αυτω λεγοντες χαιρε βασιλευ^{V} ο$^{T,\mathfrak{M},K}$ βασιλευς$^{T,\mathfrak{M},K}$ των ιουδαιων.

ἀκανθῶν ἐπέθηκαν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ κάλαμον ἐπὶ τὴν δεξιὰν
αὐτοῦ καὶ γονυπετήσαντες ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἐνέπαιζον αὐτῷ λέγοντες
χαῖρε ὁ βασιλεῦς τῶν ἰουδαίων. καὶ ἐμπτύσαντες εἰς αὐτὸν ἔλαβον τὸν 30
κάλαμον καὶ ἔτυπτον εἰς τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. καὶ ὅτε ἐνέπαιξαν αὐτῷ 31
ἐξέδυσαν αὐτὸν τὴν χλαμύδα καὶ ἐνέδυσαν αὐτὸν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ
ἀπήγαγον αὐτὸν εἰς τὸ σταυρῶσαι. ἐξερχόμενοι δὲ εὗρον ἄνθρωπον κυ- 32
ρηναῖον ὀνόματι σίμωνα τοῦτον ἠγγάρευσαν ἵνα ἄρῃ τὸν σταυρὸν αὐτοῦ.
καὶ ἐλθόντες εἰς τόπον λεγόμενον γολγοθᾶ ὅς ἐστιν λεγόμενος κρανίου 33*
τόπος. ἔδωκαν αὐτῷ πιεῖν ὄξος μετὰ χολῆς μεμιγμένον καὶ γευσάμενος 34*
οὐκ ἤθελεν πιεῖν. σταυρώσαντες δὲ αὐτὸν διεμερίσαντο τὰ ἱμάτια αὐτοῦ 35*
βάλλοντες κλῆρον ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ τοῦ προφήτου διεμερί-
σαντο τὰ ἱμάτια μου ἑαυτοῖς καὶ ἐπὶ τὸν ἱματισμόν μου ἔβαλον κλῆρον.
καὶ καθήμενοι ἐτήρουν αὐτὸν ἐκεῖ. καὶ ἐπέθηκαν ἐπάνω τῆς κεφαλῆς 36, 37
αὐτοῦ τὴν αἰτίαν αὐτοῦ γεγραμμένην οὗτός ἐστιν ἰησοῦς ὁ βασιλεῦς τῶν
ἰουδαίων. τότε σταυροῦνται σὺν αὐτῷ δύο λῃσταί εἷς ἐκ δεξιῶν καὶ εἷς 38
ἐξ εὐωνύμων. οἱ δὲ παραπορευόμενοι ἐβλασφήμουν αὐτὸν κινοῦντες 39
τὰς κεφαλὰς αὐτῶν. καὶ λέγοντες ὁ καταλύων τὸν ναὸν καὶ ἐν τρισὶν 40*
ἡμέραις οἰκοδομῶν σῶσον σεαυτόν εἰ υἱός εἶ τοῦ θεοῦ κατάβηθι ἀπὸ τοῦ
σταυροῦ. ὁμοίως δὲ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ἐμπαίζοντες μετὰ τῶν γραμματέων 41*
καὶ πρεσβυτέρων ἔλεγον. ἄλλους ἔσωσεν ἑαυτὸν οὐ δύναται σῶσαι εἰ 42*
βασιλεὺς ἰσραήλ ἐστιν καταβάτω νῦν ἀπὸ τοῦ σταυροῦ καὶ πιστεύσομεν
αὐτῷ. πέποιθεν ἐπὶ τὸν θεόν ῥυσάσθω νῦν αὐτόν εἰ θέλει αὐτόν εἶπεν 43*
γὰρ ὅτι θεοῦ εἰμι υἱός. τὸ δ' αὐτὸ καὶ οἱ λῃσταὶ οἱ συσταυρωθέντες αὐτῷ 44*
ὠνείδιζον αὐτῷ. ἀπὸ δὲ ἕκτης ὥρας σκότος ἐγένετο ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν 45*
ἕως ὥρας ἐννάτης. περὶ δὲ τὴν ἐννάτην ὥραν ἀνεβόησεν ὁ ἰησοῦς φωνῇ 46*
μεγάλῃ λέγων ηλι ηλι λαμὰ σαβαχθανι τοῦτ' ἔστιν θεέ μου θεέ μου ἱνατί

v.33 και ελθοντες εις τοπον λεγομενον γολγοθα ο$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ος$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ εστιν λεγομενος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ κρανιου τοπος λεγομενος$^{\mathcal{V}}$. **v.34** εδωκαν αυτω πιειν οινον$^{\mathcal{V}}$ οξος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μετα χολης μεμιγμενον και γευσαμενος ουκ ηθελησεν$^{\mathcal{V}}$ ηθελεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πιειν. **v.35** σταυρωσαντες δε αυτον διεμερισαντο τα ιματια αυτου βαλλοντες κληρον ινα$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ πληρωθη$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ το$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ρηθεν$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ υπο$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ του$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ προφητου$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ διεμερισαντο$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ τα$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ιματια$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ μου$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ εαυτοις$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ και$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ επι$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ τον$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ιματισμον$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ μου$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ εβαλον$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ κληρον$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$. **v.40** και λεγοντες ο καταλυων τον ναον και εν τρισιν ημεραις οικοδομων σωσον σεαυτον ει υιος ει του θεου [και]$^{\mathcal{V}}$ καταβηθι απο του σταυρου. **v.41** ομοιως δε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και οι αρχιερεις εμπαιζοντες μετα των γραμματεων και πρεσβυτερων και$^{\mathfrak{M}}$ φαρισαιων$^{\mathfrak{M}}$ ελεγον. **v.42** αλλους εσωσεν εαυτον ου δυναται σωσαι ει$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ βασιλευς ισραηλ εστιν καταβατω νυν απο του σταυρου και πιστευσομεν επ$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ αυτον$^{\mathcal{V}}$ αυτω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.43** πεποιθεν επι τον θεον ρυσασθω νυν αυτον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ει θελει αυτον ειπεν γαρ οτι θεου ειμι υιος. **v.44** το δ αυτο και οι λησται οι συσταυρωθεντες συν$^{\mathcal{V}}$ αυτω ωνειδιζον αυτον$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ αυτω$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$. **v.45** απο δε εκτης ωρας σκοτος εγενετο επι πασαν την γην εως ωρας ενατης$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ εννατης$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$. **v.46** περι δε την ενατην$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ εννατην$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ωραν ανεβοησεν ο ιησους φωνη μεγαλη λεγων ηλι ηλι λεμα$^{\mathcal{V}}$ λιμα$^{\mathfrak{M}}$ λαμα$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ σαβαχθανι τουτ εστιν θεε μου θεε μου ινα$^{\mathfrak{M}}$ τι$^{\mathfrak{M}}$ ινατι$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ με εγκατελιπες.

47* με ἐγκατέλιπες. τινὲς δὲ τῶν ἐκεῖ ἑστώτων ἀκούσαντες ἔλεγον ὅτι ἠλίαν
48 φωνεῖ οὗτος. καὶ εὐθέως δραμὼν εἷς ἐξ αὐτῶν καὶ λαβὼν σπόγγον πλή-
49 σας τε ὄξους καὶ περιθεὶς καλάμῳ ἐπότιζεν αὐτόν. οἱ δὲ λοιποὶ ἔλεγον
50 ἄφες ἴδωμεν εἰ ἔρχεται ἠλίας σώσων αὐτόν. ὁ δὲ ἰησοῦς πάλιν κράξας
51* φωνῇ μεγάλῃ ἀφῆκεν τὸ πνεῦμα. καὶ ἰδού τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ
ἐσχίσθη εἰς δύο ἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτω καὶ ἡ γῆ ἐσείσθη καὶ αἱ πέτραι
52* ἐσχίσθησαν. καὶ τὰ μνημεῖα ἀνεῴχθησαν καὶ πολλὰ σώματα τῶν κε-
53 κοιμημένων ἁγίων ἠγέρθη. καὶ ἐξελθόντες ἐκ τῶν μνημείων μετὰ τὴν
ἔγερσιν αὐτοῦ εἰσῆλθον εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν καὶ ἐνεφανίσθησαν πολλοῖς.
54 ὁ δὲ ἑκατόνταρχος καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ τηροῦντες τὸν ἰησοῦν ἰδόντες τὸν
σεισμὸν καὶ τὰ γενόμενα ἐφοβήθησαν σφόδρα λέγοντες ἀληθῶς θεοῦ
55 υἱὸς ἦν οὗτος. ἦσαν δὲ ἐκεῖ γυναῖκες πολλαὶ ἀπὸ μακρόθεν θεωροῦσαι
αἵτινες ἠκολούθησαν τῷ ἰησοῦ ἀπὸ τῆς γαλιλαίας διακονοῦσαι αὐτῷ.
56* ἐν αἷς ἦν μαρία ἡ μαγδαληνὴ καὶ μαρία ἡ τοῦ ἰακώβου καὶ ἰωσὴ μήτηρ
57* καὶ ἡ μήτηρ τῶν υἱῶν ζεβεδαίου. ὀψίας δὲ γενομένης ἦλθεν ἄνθρωπος
πλούσιος ἀπὸ ἁριμαθαίας τοὔνομα ἰωσήφ ὃς καὶ αὐτὸς ἐμαθήτευσεν τῷ
58* ἰησοῦ. οὗτος προσελθὼν τῷ πιλάτῳ ᾐτήσατο τὸ σῶμα τοῦ ἰησοῦ τότε ὁ
59* πιλᾶτος ἐκέλευσεν ἀποδοθῆναι τὸ σῶμα. καὶ λαβὼν τὸ σῶμα ὁ ἰωσὴφ
60 ἐνετύλιξεν αὐτὸ σινδόνι καθαρᾷ. καὶ ἔθηκεν αὐτὸ ἐν τῷ καινῷ αὐτοῦ
μνημείῳ ὃ ἐλατόμησεν ἐν τῇ πέτρᾳ καὶ προσκυλίσας λίθον μέγαν τῇ
61* θύρᾳ τοῦ μνημείου ἀπῆλθεν. ἦν δὲ ἐκεῖ μαρία ἡ μαγδαληνὴ καὶ ἡ
62 ἄλλη μαριά καθήμεναι ἀπέναντι τοῦ τάφου. τῇ δὲ ἐπαύριον ἥτις ἐστὶν
μετὰ τὴν παρασκευήν συνήχθησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ φαρισαῖοι πρὸς
63 πιλᾶτον. λέγοντες κύριε ἐμνήσθημεν ὅτι ἐκεῖνος ὁ πλάνος εἶπεν ἔτι ζῶν
64* μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἐγείρομαι. κέλευσον οὖν ἀσφαλισθῆναι τὸν τάφον
ἕως τῆς τρίτης ἡμέρας μήποτε ἐλθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ νυκτὸς κλέψω-
σιν αὐτὸν καὶ εἴπωσιν τῷ λαῷ ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν καὶ ἔσται ἡ ἐσχάτη
65* πλάνη χείρων τῆς πρώτης. ἔφη δὲ αὐτοῖς ὁ πιλᾶτος ἔχετε κουστωδίαν

---

v.47 τινες δε των εκει εστηκοτων[V] εστωτων[T,𝔐,K] ακουσαντες ελεγον οτι ηλιαν φωνει ουτος. **v.51** και ιδου το καταπετασμα του ναου εσχισθη απ[V] εις[T,𝔐,K] δυο[T,𝔐,K] απο[T,𝔐,K] ανωθεν εως κατω εις[V] δυο[V] και η γη εσεισθη και αι πετραι εσχισθησαν. **v.52** και τα μνημεια ανεωχθησαν και πολλα σωματα των κεκοιμημενων αγιων ηγερθησαν[V] ηγερθη[T,𝔐,K]. **v.56** εν αις ην μαρια η μαγδαληνη και μαρια η του ιακωβου και ιωσηφ[V] ιωση[T,𝔐,K] μητηρ και η μητηρ των υιων ζεβεδαιου. **v.57** οψιας δε γενομενης ηλθεν ανθρωπος πλουσιος απο αριμαθαιας τουνομα ιωσηφ ος και αυτος εμαθητευθη[V] εμαθητευσεν[T,𝔐,K] τω ιησου. **v.58** ουτος προσελθων τω πιλατω ητησατο το σωμα του ιησου τοτε ο πιλατος εκελευσεν αποδοθηναι το[T,𝔐,K] σωμα[T,𝔐,K]. **v.59** και λαβων το σωμα ο ιωσηφ ενετυλιξεν αυτο [εν][V] σινδονι καθαρα. **v.61** ην δε εκει μαριαμ[V] μαρια[T,𝔐,K] η μαγδαληνη και η αλλη μαρια καθημεναι απεναντι του ταφου. **v.64** κελευσον ουν ασφαλισθηναι τον ταφον εως της τριτης ημερας μηποτε ελθοντες οι μαθηται αυτου νυκτος[T,𝔐,K] κλεψωσιν αυτον και ειπωσιν τω λαω ηγερθη απο των νεκρων και εσται η εσχατη πλανη χειρων της πρωτης.

ὑπάγετε ἀσφαλίσασθε ὡς οἴδατε. οἱ δὲ πορευθέντες ἠσφαλίσαντο τὸν 66
τάφον σφραγίσαντες τὸν λίθον μετὰ τῆς κουστωδίας.

ὀψὲ δὲ σαββάτων τῇ ἐπιφωσκούσῃ εἰς μίαν σαββάτων ἦλθεν μαρία ἡ **28***
μαγδαληνὴ καὶ ἡ ἄλλη μαριὰ θεωρῆσαι τὸν τάφον. καὶ ἰδού σεισμὸς 2*
ἐγένετο μέγας ἄγγελος γὰρ κυρίου καταβὰς ἐξ οὐρανοῦ προσελθὼν ἀπε-
κύλισεν τὸν λίθον ἀπὸ τῆς θύρας καὶ ἐκάθητο ἐπάνω αὐτοῦ. ἦν δὲ ἡ 3*
ἰδέα αὐτοῦ ὡς ἀστραπὴ καὶ τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ λευκὸν ὡσεὶ χιών. ἀπὸ 4*
δὲ τοῦ φόβου αὐτοῦ ἐσείσθησαν οἱ τηροῦντες καὶ ἐγένοντο ὡσεὶ νεκροί.
ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἄγγελος εἶπεν ταῖς γυναιξίν μὴ φοβεῖσθε ὑμεῖς οἶδα 5
γὰρ ὅτι ἰησοῦν τὸν ἐσταυρωμένον ζητεῖτε. οὐκ ἔστιν ὧδε ἠγέρθη γὰρ 6*
καθὼς εἶπεν δεῦτε ἴδετε τὸν τόπον ὅπου ἔκειτο ὁ κύριος. καὶ ταχὺ 7
πορευθεῖσαι εἴπατε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ὅτι ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν
καὶ ἰδού προάγει ὑμᾶς εἰς τὴν γαλιλαίαν ἐκεῖ αὐτὸν ὄψεσθε ἰδού εἶπον
ὑμῖν. καὶ ἐξελθοῦσαι ταχὺ ἀπὸ τοῦ μνημείου μετὰ φόβου καὶ χαρᾶς 8*
μεγάλης ἔδραμον ἀπαγγεῖλαι τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ. ὡς δὲ ἐπορεύοντο 9*
ἀπαγγεῖλαι τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ καὶ ἰδού ὁ ἰησοῦς ἀπήντησεν αὐταῖς
λέγων χαίρετε αἱ δὲ προσελθοῦσαι ἐκράτησαν αὐτοῦ τοὺς πόδας καὶ
προσεκύνησαν αὐτῷ. τότε λέγει αὐταῖς ὁ ἰησοῦς μὴ φοβεῖσθε ὑπάγετε 10*
ἀπαγγείλατε τοῖς ἀδελφοῖς μου ἵνα ἀπέλθωσιν εἰς τὴν γαλιλαίαν κἀκεῖ
με ὄψονται. πορευομένων δὲ αὐτῶν ἰδού τινες τῆς κουστωδίας ἐλθόντες 11
εἰς τὴν πόλιν ἀπήγγειλαν τοῖς ἀρχιερεῦσιν ἅπαντα τὰ γενόμενα. καὶ συ- 12
ναχθέντες μετὰ τῶν πρεσβυτέρων συμβούλιόν τε λαβόντες ἀργύρια ἱκανὰ
ἔδωκαν τοῖς στρατιώταις. λέγοντες εἴπατε ὅτι οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ νυκτὸς 13
ἐλθόντες ἔκλεψαν αὐτὸν ἡμῶν κοιμωμένων. καὶ ἐὰν ἀκουσθῇ τοῦτο ἐπὶ 14*
τοῦ ἡγεμόνος ἡμεῖς πείσομεν αὐτὸν καὶ ὑμᾶς ἀμερίμνους ποιήσομεν.
οἱ δὲ λαβόντες τὰ ἀργύρια ἐποίησαν ὡς ἐδιδάχθησαν καὶ διεφημίσθη ὁ 15*

---

v.65 εφη δε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτοις ο πιλατος εχετε κουστωδιαν υπαγετε ασφαλισασθε ως οιδατε. **28** **v.1** οψε δε σαββατων τη επιφωσκουση εις μιαν σαββατων ηλθεν μαριαμ$^{\mathcal{V}}$ μαρια$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ η μαγδαληνη και η αλλη μαρια θεωρησαι τον ταφον. **v.2** και ιδου σεισμος εγενετο μεγας αγγελος γαρ κυριου καταβας εξ ουρανου και$^{\mathcal{V}}$ προσελθων απεκυλισεν τον λιθον απο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ της$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ θυρας$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και εκαθητο επανω αυτου. **v.3** ην δε η ειδεα$^{\mathcal{V}}$ ιδεα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτου ως αστραπη και το ενδυμα αυτου λευκον ως$^{\mathcal{V}}$ ωσει$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ χιων. **v.4** απο δε του φοβου αυτου εσεισθησαν οι τηρουντες και εγενηθησαν$^{\mathcal{V}}$ εγενοντο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ως$^{\mathcal{V}}$ ωσει$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ νεκροι. **v.6** ουκ εστιν ωδε ηγερθη γαρ καθως ειπεν δευτε ιδετε τον τοπον οπου εκειτο ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ κυριος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.8** και απελθουσαι$^{\mathcal{V}}$ εξελθουσαι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ταχυ απο του μνημειου μετα φοβου και χαρας μεγαλης εδραμον απαγγειλαι τοις μαθηταις αυτου. **v.9** ως$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ επορευοντο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ απαγγειλαι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τοις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μαθηταις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και ιδου ο$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ιησους υπηντησεν$^{\mathcal{V}}$ απηντησεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυταις λεγων χαιρετε αι δε προσελθουσαι εκρατησαν αυτου τους ποδας και προσεκυνησαν αυτω. **v.10** τοτε λεγει αυταις ο ιησους μη φοβεισθε υπαγετε απαγγειλατε τοις αδελφοις μου ινα απελθωσιν εις την γαλιλαιαν και$^{\mathfrak{M}}$ εκει$^{\mathfrak{M}}$ κακει$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ με οψονται. **v.14** και εαν ακουσθη τουτο επι του ηγεμονος ημεις πεισομεν [αυτον]$^{\mathcal{V}}$ αυτον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και υμας αμεριμνους ποιησομεν.

16 λόγος οὗτος παρὰ ἰουδαίοις μέχρι τῆς σήμερον. οἱ δὲ ἕνδεκα μαθηταὶ
ἐπορεύθησαν εἰς τὴν γαλιλαίαν εἰς τὸ ὄρος οὗ ἐτάξατο αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς.
17*, 18* καὶ ἰδόντες αὐτὸν προσεκύνησαν αὐτῷ οἱ δὲ ἐδίστασαν. καὶ προσελθὼν
ὁ ἰησοῦς ἐλάλησεν αὐτοῖς λέγων ἐδόθη μοι πᾶσα ἐξουσία ἐν οὐρανῷ
19* καὶ ἐπὶ γῆς. πορευθέντες οὖν μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη βαπτίζοντες
αὐτοὺς εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος.
20* διδάσκοντες αὐτοὺς τηρεῖν πάντα ὅσα ἐνετειλάμην ὑμῖν καὶ ἰδού ἐγὼ
μεθ’ ὑμῶν εἰμι πάσας τὰς ἡμέρας ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος ἀμήν.

v.15 οι δε λαβοντες τα αργυρια εποιησαν ως εδιδαχθησαν και διεφημισθη ο λογος ουτος παρα ιουδαιοις μεχρι της σημερον [ημερας][𝒱]. **v.17** και ιδοντες αυτον προσεκυνησαν αυτω[𝒯,𝔐,𝒦] οι δε εδιστασαν. **v.18** και προσελθων ο ιησους ελαλησεν αυτοις λεγων εδοθη μοι πασα εξουσια εν ουρανω και επι [της][𝒱] γης. **v.19** πορευθεντες ουν[𝒯,𝒦,𝒱] μαθητευσατε παντα τα εθνη βαπτιζοντες αυτους εις το ονομα του πατρος και του υιου και του αγιου πνευματος. **v.20** διδασκοντες αυτους τηρειν παντα οσα ενετειλαμην υμιν και ιδου εγω μεθ υμων ειμι πασας τας ημερας εως της συντελειας του αιωνος αμην[𝒯,𝔐,𝒦].

ΤΟ ΚΑΤΑ ΜΑΡΚΟΝ ΑΓΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ἀρχὴ τοῦ εὐαγγελίου ἰησοῦ χριστοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ. ὡς γέγραπται 1*, 2*
ἐν τοῖς προφήταις ἰδού ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου
σου ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδόν σου ἔμπροσθέν σου. φωνὴ βοῶντος ἐν 3
τῇ ἐρήμῳ ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν κυρίου εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐ-
τοῦ. ἐγένετο ἰωάννης βαπτίζων ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ κηρύσσων βάπτισμα 4*
μετανοίας εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. καὶ ἐξεπορεύετο πρὸς αὐτὸν πᾶσα ἡ 5*
ἰουδαία χώρα καὶ οἱ ἱεροσολυμῖται καὶ ἐβαπτίζοντο πάντες ἐν τῷ ἰορδάνῃ
ποταμῷ ὑπ' αὐτοῦ ἐξομολογούμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν. ἦν δὲ ἰωάν- 6*
νης ἐνδεδυμένος τρίχας καμήλου καὶ ζώνην δερματίνην περὶ τὴν ὀσφὺν
αὐτοῦ καὶ ἐσθίων ἀκρίδας καὶ μέλι ἄγριον. καὶ ἐκήρυσσεν λέγων ἔρ- 7
χεται ὁ ἰσχυρότερός μου ὀπίσω μου οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς κύψας λῦσαι
τὸν ἱμάντα τῶν ὑποδημάτων αὐτοῦ. ἐγὼ μὲν ἐβάπτισα ὑμᾶς ἐν ὕδατι 8*
αὐτὸς δὲ βαπτίσει ὑμᾶς ἐν πνεύματι ἁγίῳ. καὶ ἐγένετο ἐν ἐκείναις ταῖς 9*
ἡμέραις ἦλθεν ἰησοῦς ἀπὸ ναζαρὲτ τῆς γαλιλαίας καὶ ἐβαπτίσθη ὑπὸ
ἰωάννου εἰς τὸν ἰορδάνην. καὶ εὐθέως ἀναβαίνων ἀπὸ τοῦ ὕδατος εἶδεν 10*
σχιζομένους τοὺς οὐρανοὺς καὶ τὸ πνεῦμα ὡσεὶ περιστερὰν καταβαῖνον
ἐπ' αὐτόν. καὶ φωνὴ ἐγένετο ἐκ τῶν οὐρανῶν σὺ εἶ ὁ υἱός μου ὁ ἀγα- 11*
πητός ἐν ᾧ εὐδόκησα. καὶ εὐθὺς τὸ πνεῦμα αὐτὸν ἐκβάλλει εἰς τὴν 12
ἔρημον. καὶ ἦν ἐκεῖ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἡμέρας τεσσαράκοντα πειραζόμε- 13*
νος ὑπὸ τοῦ σατανᾶ καὶ ἦν μετὰ τῶν θηρίων καὶ οἱ ἄγγελοι διηκόνουν

1 **v.1** αρχη του ευαγγελιου ιησου χριστου [υιου$^{\mathcal{V}}$ θεου]$^{\mathcal{V}}$ υιου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ του$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ θεου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.2** καθως$^{\mathcal{V}}$ ως$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ γεγραπται εν τω$^{\mathcal{V}}$ ησαια$^{\mathcal{V}}$ τω$^{\mathcal{V}}$ προφητη$^{\mathcal{V}}$ τοις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ προφηταις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ιδου εγω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αποστελλω τον αγγελον μου προ προσωπου σου ος κατασκευασει την οδον σου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εμπροσθεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ σου. **v.4** εγενετο ιωαννης [ο]$^{\mathcal{V}}$ βαπτιζων εν τη ερημω και κηρυσσων βαπτισμα μετανοιας εις αφεσιν αμαρτιων. **v.5** και εξεπορευετο προς αυτον πασα η ιουδαια χωρα και οι ιεροσολυμιται παντες$^{\mathcal{V}}$ και εβαπτιζοντο υπ$^{\mathcal{V}}$ αυτου$^{\mathcal{V}}$ παντες$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εν τω ιορδανη ποταμω υπ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εξομολογουμενοι τας αμαρτιας αυτων. **v.6** και$^{\mathcal{V}}$ ην δε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ο$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ιωαννης ενδεδυμενος τριχας καμηλου και ζωνην δερματινην περι την οσφυν αυτου και εσθιων ακριδας και μελι αγριον. **v.8** εγω μεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εβαπτισα υμας εν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ υδατι αυτος δε βαπτισει υμας εν πνευματι αγιω. **v.9** και εγενετο εν εκειναις ταις ημεραις ηλθεν ιησους απο ναζαρεθ$^{\mathcal{K}}$ ναζαρετ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ της γαλιλαιας και εβαπτισθη υπο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ιωαννου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εις τον ιορδανην υπο$^{\mathcal{V}}$ ιωαννου$^{\mathcal{V}}$. **v.10** και ευθυς$^{\mathcal{V}}$ ευθεως$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αναβαινων εκ$^{\mathcal{V}}$ απο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ του υδατος ειδεν σχιζομενους τους ουρανους και το πνευμα ως$^{\mathcal{V}}$ ωσει$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ περιστεραν καταβαινον εις$^{\mathcal{V}}$ επ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτον. **v.11** και φωνη εγενετο εκ των ουρανων συ ει ο υιος μου ο αγαπητος εν σοι$^{\mathcal{V}}$ ω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ευδοκησα. **v.13** και ην εκει$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εν τη ερημω τεσσερακοντα$^{\mathcal{V}}$ ημερας τεσσαρακοντα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πειραζομενος υπο του σατανα και ην μετα των θηριων και οι αγγελοι διηκονουν αυτω.

14* αὐτῷ. μετὰ δὲ τὸ παραδοθῆναι τὸν ἰωάννην ἦλθεν ὁ ἰησοῦς εἰς τὴν
15 γαλιλαίαν κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ. καὶ λέγων
ὅτι πεπλήρωται ὁ καιρὸς καὶ ἤγγικεν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ μετανοεῖτε
16* καὶ πιστεύετε ἐν τῷ εὐαγγελίῳ. περιπατῶν δὲ παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς
γαλιλαίας εἶδεν σίμωνα καὶ ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ βάλλοντας ἀμ-
17 φίβληστρον ἐν τῇ θαλάσσῃ ἦσαν γὰρ ἁλιεῖς. καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς
18* δεῦτε ὀπίσω μου καὶ ποιήσω ὑμᾶς γενέσθαι ἁλιεῖς ἀνθρώπων. καὶ εὐ-
19* θέως ἀφέντες τὰ δίκτυα αὐτῶν ἠκολούθησαν αὐτῷ. καὶ προβὰς ἐκεῖθεν
ὀλίγον εἶδεν ἰάκωβον τὸν τοῦ ζεβεδαίου καὶ ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ
20* καὶ αὐτοὺς ἐν τῷ πλοίῳ καταρτίζοντας τὰ δίκτυα. καὶ εὐθεὼς ἐκάλεσεν
αὐτούς καὶ ἀφέντες τὸν πατέρα αὐτῶν ζεβεδαῖον ἐν τῷ πλοίῳ μετὰ τῶν
21* μισθωτῶν ἀπῆλθον ὀπίσω αὐτοῦ. καὶ εἰσπορεύονται εἰς καπερναούμ
22 καὶ εὐθεὼς τοῖς σάββασιν εἰσελθὼν εἰς τὴν συναγωγὴν ἐδίδασκεν. καὶ
ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ ἦν γὰρ διδάσκων αὐτοὺς ὡς ἐξου-
23* σίαν ἔχων καὶ οὐχ ὡς οἱ γραμματεῖς. καὶ ἦν ἐν τῇ συναγωγῇ αὐτῶν
24* ἄνθρωπος ἐν πνεύματι ἀκαθάρτῳ καὶ ἀνέκραξεν. λέγων ἔα τί ἡμῖν καὶ
σοί ἰησοῦ ναζαρηνέ ἦλθες ἀπολέσαι ἡμᾶς οἶδά σε τίς εἶ ὁ ἅγιος τοῦ
25 θεοῦ. καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ ἰησοῦς λέγων φιμώθητι καὶ ἔξελθε ἐξ
26* αὐτοῦ. καὶ σπαράξαν αὐτὸν τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον καὶ κράξαν φω-
27* νῇ μεγάλῃ ἐξῆλθεν ἐξ αὐτοῦ. καὶ ἐθαμβήθησαν παντές ὥστε συζητεῖν
πρὸς αὐτοὺς λέγοντας τί ἐστιν τοῦτο τις ἡ διδαχὴ ἡ καινὴ αὕτη ὅτι κατ’
ἐξουσίαν καὶ τοῖς πνεύμασιν τοῖς ἀκαθάρτοις ἐπιτάσσει καὶ ὑπακούου-
28* σιν αὐτῷ. ἐξῆλθεν δὲ ἡ ἀκοὴ αὐτοῦ εὐθὺς εἰς ὅλην τὴν περίχωρον τῆς
29* γαλιλαίας. καὶ εὐθέως ἐκ τῆς συναγωγῆς ἐξελθόντες ἦλθον εἰς τὴν οἰ-

---

v.14 μετα δε το παραδοθηναι τον ιωαννην ηλθεν ο ιησους εις την γαλιλαιαν κηρυσσων το ευαγγελιον της$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ βασιλειας$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ του θεου. **v.16** και$^{\mathcal{V}}$ περιπατων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ παραγων$^{\mathcal{V}}$ δε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ παρα την θαλασσαν της γαλιλαιας ειδεν σιμωνα και ανδρεαν τον αδελφον αυτου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ του$^{\mathfrak{M}}$ σιμωνος$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ αμφιβαλλοντας$^{\mathcal{V}}$ βαλλοντας$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αμφιβληστρον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εν τη θαλασση ησαν γαρ αλιεις. **v.18** και ευθυς$^{\mathcal{V}}$ ευθεως$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αφεντες τα δικτυα αυτων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ηκολουθησαν αυτω. **v.19** και προβας εκειθεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ολιγον ειδεν ιακωβον τον του ζεβεδαιου και ιωαννην τον αδελφον αυτου και αυτους εν τω πλοιω καταρτιζοντας τα δικτυα. **v.20** και ευθυς$^{\mathcal{V}}$ ευθεως$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εκαλεσεν αυτους και αφεντες τον πατερα αυτων ζεβεδαιον εν τω πλοιω μετα των μισθωτων απηλθον οπισω αυτου. **v.21** και εισπορευονται εις καφαρναουμ$^{\mathcal{V}}$ καπερναουμ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και ευθυς$^{\mathcal{V}}$ ευθεως$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τοις σαββασιν εισελθων εις την συναγωγην εδιδασκεν. **v.23** και ευθυς$^{\mathcal{V}}$ ην εν τη συναγωγη αυτων ανθρωπος εν πνευματι ακαθαρτω και ανεκραξεν. **v.24** λεγων εα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τι ημιν και σοι ιησου ναζαρηνε ηλθες απολεσαι ημας οιδα σε τις ει ο αγιος του θεου. **v.26** και σπαραξαν αυτον το πνευμα το ακαθαρτον και φωνησαν$^{\mathcal{V}}$ κραξαν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ φωνη μεγαλη εξηλθεν εξ αυτου. **v.27** και εθαμβηθησαν απαντες$^{\mathcal{V}}$ παντες$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ωστε συζητειν προς εαυτους$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ αυτους$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ λεγοντας τι εστιν τουτο τις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ η$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ διδαχη η$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ καινη αυτη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ οτι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ κατ εξουσιαν και τοις πνευμασι$^{\mathcal{V}}$ πνευμασιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τοις ακαθαρτοις επιτασσει και υπακουουσιν αυτω. **v.28** και$^{\mathcal{V}}$ εξηλθεν δε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ η ακοη αυτου ευθυς πανταχου$^{\mathcal{V}}$ εις ολην την περιχωρον της γαλιλαιας. **v.29** και ευθυς$^{\mathcal{V}}$ ευθεως$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εκ της συναγωγης εξελθοντες ηλθον εις την οικιαν σιμωνος και ανδρεου μετα ιακωβου και ιωαννου.

κίαν σίμωνος καὶ ἀνδρέου μετὰ ἰακώβου καὶ ἰωάννου. ἡ δὲ πενθερὰ 30*
σίμωνος κατέκειτο πυρέσσουσα καὶ εὐθέως λέγουσιν αὐτῷ περὶ αὐτῆς.
καὶ προσελθὼν ἤγειρεν αὐτὴν κρατήσας τῆς χειρός αὐτῆς καὶ ἀφῆκεν 31*
αὐτὴν ὁ πυρετός εὐθέως καὶ διηκόνει αὐτοῖς. ὀψίας δὲ γενομένης ὅτε 32
ἔδυ ὁ ἥλιος ἔφερον πρὸς αὐτὸν πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας καὶ τοὺς
δαιμονιζομένους. καὶ ἡ πόλις ὅλη ἐπισυνηγμένη ἦν πρὸς τὴν θύραν. 33*
καὶ ἐθεράπευσεν πολλοὺς κακῶς ἔχοντας ποικίλαις νόσοις καὶ δαιμό- 34
νια πολλὰ ἐξέβαλεν καὶ οὐκ ἤφιεν λαλεῖν τὰ δαιμόνια ὅτι ᾔδεισαν αὐτόν.
καὶ πρωῒ ἔννυχον λίαν ἀναστὰς ἐξῆλθεν καὶ ἀπῆλθεν εἰς ἔρημον τόπον 35*
κἀκεῖ προσηύχετο. καὶ κατεδίωξάν αὐτὸν ὁ σίμων καὶ οἱ μετ’ αὐτοῦ. 36*
καὶ εὗροντες αὐτὸν λέγουσιν αὐτῷ ὅτι πάντες ζητοῦσίν σε. καὶ λέγει 37*, 38*
αὐτοῖς ἄγωμεν εἰς τὰς ἐχομένας κωμοπόλεις ἵνα κἀκεῖ κηρύξω εἰς τοῦτο
γὰρ ἐξελήλυθα. καὶ ἦν κηρύσσων ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν εἰς ὅλην 39*
τὴν γαλιλαίαν καὶ τὰ δαιμόνια ἐκβάλλων. καὶ ἔρχεται πρὸς αὐτὸν λε- 40*
πρὸς παρακαλῶν αὐτὸν καὶ γονυπετῶν αὐτὸν καὶ λέγων αὐτῷ ὅτι ἐὰν
θέλῃς δύνασαί με καθαρίσαι. ὁ δὲ ἰησοῦς σπλαγχνισθεὶς ἐκτείνας τὴν 41*
χεῖρα ἥψατο αὐτοῦ καὶ λέγει αὐτῷ θέλω καθαρίσθητι. καὶ εἰπόντος 42*
αὐτοῦ εὐθέως ἀπῆλθεν ἀπ’ αὐτοῦ ἡ λέπρα καὶ ἐκαθαρίσθη. καὶ ἐμβρι- 43*
μησάμενος αὐτῷ εὐθὲως ἐξέβαλεν αὐτόν. καὶ λέγει αὐτῷ ὅρα μηδενὶ 44*
μηδὲν εἴπῃς ἀλ’λ ὕπαγε σεαυτὸν δεῖξον τῷ ἱερεῖ καὶ προσένεγκε περὶ
τοῦ καθαρισμοῦ σου ἃ προσέταξεν μωσῆς εἰς μαρτύριον αὐτοῖς. ὁ δὲ 45*
ἐξελθὼν ἤρξατο κηρύσσειν πολλὰ καὶ διαφημίζειν τὸν λόγον ὥστε μηκέτι
αὐτὸν δύνασθαι φανερῶς εἰς πόλιν εἰσελθεῖν ἀλλ’ ἔξω ἐν ἐρήμοις τόποις

v.30 η δε πενθερα σιμωνος κατεκειτο πυρεσσουσα και ευθυς[V] ευθεως[T,𝔐,K] λεγουσιν αυτω περι αυτης. **v.31** και προσελθων ηγειρεν αυτην κρατησας της χειρος αυτης[T,𝔐,K] και αφηκεν αυτην ο πυρετος ευθεως[T,𝔐,K] και διηκονει αυτοις. **v.33** και ην[V] ολη[V] η πολις ολη[T,𝔐,K] επισυνηγμενη ην[T,𝔐,K] προς την θυραν. **v.35** και πρωι εννυχα[V] εννυχον[T,𝔐,K] λιαν αναστας εξηλθεν και απηλθεν εις ερημον τοπον κακει προσηυχετο. **v.36** και κατεδιωξεν[V] κατεδιωξαν[T,𝔐,K] αυτον ο[T,𝔐,K] σιμων και οι μετ αυτου. **v.37** και ευρον[V] ευροντες[T,𝔐,K] αυτον και[V] λεγουσιν αυτω οτι παντες ζητουσιν[T,K,V] σε ζητουσιν[𝔐]. **v.38** και λεγει αυτοις αγωμεν αλλαχου[V] εις τας εχομενας κωμοπολεις ινα και[𝔐,V] εκει[𝔐,V] κακει[T,K] κηρυξω εις τουτο γαρ εξηλθον[V] εξεληλυθα[T,𝔐,K]. **v.39** και ηλθεν[V] ην[T,𝔐,K] κηρυσσων εις[V] εν[T,𝔐,K] τας[V] ταις[T,𝔐,K] συναγωγας[V] συναγωγαις[T,𝔐,K] αυτων εις ολην την γαλιλαιαν και τα δαιμονια εκβαλλων. **v.40** και ερχεται προς αυτον λεπρος παρακαλων αυτον [και[V] γονυπετων][V] και[T,𝔐,K] γονυπετων[T,𝔐,K] αυτον[T,𝔐,K] και λεγων αυτω οτι εαν θελης δυνασαι με καθαρισαι. **v.41** και[V] ο[T,𝔐,K] δε[T,𝔐,K] ιησους[T,𝔐,K] σπλαγχνισθεις εκτεινας την χειρα ηψατο[T,𝔐,K] αυτου ηψατο[V] και λεγει αυτω θελω καθαρισθητι. **v.42** και ευθυς[V] ειποντος[T,𝔐,K] αυτου[T,𝔐,K] ευθεως[T,𝔐,K] απηλθεν απ αυτου η λεπρα και εκαθαρισθη. **v.43** και εμβριμησαμενος αυτω ευθυς[V] ευθεως[T,𝔐,K] εξεβαλεν αυτον. **v.44** και λεγει αυτω ορα μηδενι μηδεν ειπης αλλα[V] αλλ[T,𝔐,K] υπαγε σεαυτον δειξον τω ιερει και προσενεγκε περι του καθαρισμου σου α προσεταξεν μωυσης[V] μωσης[T,𝔐,K] εις μαρτυριον αυτοις. **v.45** ο δε εξελθων ηρξατο κηρυσσειν πολλα και διαφημιζειν τον λογον ωστε μηκετι αυτον δυνασθαι φανερως εις πολιν εισελθειν αλλ εξω επ[V] εν[T,𝔐,K] ερημοις τοποις ην και ηρχοντο προς αυτον παντοθεν[V] πανταχοθεν[T,𝔐,K].

ἦν καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτὸν πανταχόθεν.

2* καὶ πάλιν εἰσῆλθεν εἰς καπερναοὺμ δι’ ἡμερῶν καὶ ἠκούσθη ὅτι εἰς
2* οἶκον ἐστίν. καὶ εὐθέως συνήχθησαν πολλοὶ ὥστε μηκέτι χωρεῖν μηδὲ
3* τὰ πρὸς τὴν θύραν καὶ ἐλάλει αὐτοῖς τὸν λόγον. καὶ ἔρχονται πρὸς
4* αὐτὸν παραλυτικὸν φέροντες αἰρόμενον ὑπὸ τεσσάρων. καὶ μὴ δυνά-
μενοι προσεγγίσαι αὐτῷ διὰ τὸν ὄχλον ἀπεστέγασαν τὴν στέγην ὅπου
ἦν καὶ ἐξορύξαντες χαλῶσιν τὸν κράββατον ἐφ’ ᾧ ὁ παραλυτικὸς κατέ-
5* κειτο. ἰδὼν δὲ ὁ ἰησοῦς τὴν πίστιν αὐτῶν λέγει τῷ παραλυτικῷ τέκνον
6 ἀφέωνται σοι αἱ ἁμαρτίαι σου. ἦσαν δέ τινες τῶν γραμματέων ἐκεῖ
7* καθήμενοι καὶ διαλογιζόμενοι ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν. τί οὗτος οὕτως
8* λαλεῖ βλασφημίας τίς δύναται ἀφιέναι ἁμαρτίας εἰ μὴ εἷς ὁ θεός. καὶ
εὐθέως ἐπιγνοὺς ὁ ἰησοῦς τῷ πνεύματι αὐτοῦ ὅτι οὕτως διαλογίζονται
9* ἐν ἑαυτοῖς εἶπεν αὐτοῖς τί ταῦτα διαλογίζεσθε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν. τί
ἐστιν εὐκοπώτερον εἰπεῖν τῷ παραλυτικῷ ἀφέωνταί σοί αἱ ἁμαρτίαι ἢ
10* εἰπεῖν ἔγειραι καὶ ἆρον σου τὸν κράββατον καὶ περιπάτει. ἵνα δὲ εἰδῆτε
ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀφιέναι ἐπὶ τῆς γῆς ἁμαρτίας
11* λέγει τῷ παραλυτικῷ. σοὶ λέγω ἔγειραι καὶ ἆρον τὸν κράββατον σου καὶ
12* ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου. καὶ ἠγέρθη εὐθέως καὶ ἄρας τὸν κράββατον
ἐξῆλθεν ἐναντίον πάντων ὥστε ἐξίστασθαι πάντας καὶ δοξάζειν τὸν θεὸν
13 λέγοντας ὅτι οὐδέποτε οὕτως εἴδομεν. καὶ ἐξῆλθεν πάλιν παρὰ τὴν θά-
14 λασσαν καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἤρχετο πρὸς αὐτόν καὶ ἐδίδασκεν αὐτούς. καὶ
παράγων εἶδεν λευὶν τὸν τοῦ ἀλφαίου καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον καὶ λέ-
15* γει αὐτῷ ἀκολούθει μοι καὶ ἀναστὰς ἠκολούθησεν αὐτῷ. καὶ ἐγένετο ἐν

---

2 **v.1** και εισελθων[V] παλιν[T,K,V] εισηλθεν[T,𝔐,K] παλιν[𝔐] εις καφαρναουμ[V] καπερναουμ[T,𝔐,K] δι ημερων και[T,𝔐,K] ηκουσθη οτι εν[V] εις[T,𝔐,K] οικω[V] οικον[T,𝔐,K] εστιν. **v.2** και ευθεως[T,𝔐,K] συνηχθησαν πολλοι ωστε μηκετι χωρειν μηδε τα προς την θυραν και ελαλει αυτοις τον λογον. **v.3** και ερχονται φεροντες[V] προς αυτον παραλυτικον φεροντες[T,𝔐,K] αιρομενον υπο τεσσαρων. **v.4** και μη δυναμενοι προσενεγκαι[V] προσεγγισαι[T,𝔐,K] αυτω δια τον οχλον απεστεγασαν την στεγην οπου ην και εξορυξαντες χαλωσι[V] χαλωσιν[T,𝔐,K] τον κραβαττον[V] οπου[V] κραββατον[T,𝔐,K] εφ[T,𝔐,K] ω[T,𝔐,K] ο παραλυτικος κατεκειτο. **v.5** και[V] ιδων δε[T,𝔐,K] ο ιησους την πιστιν αυτων λεγει τω παραλυτικω τεκνον αφιενται[V] αφεωνται[T,𝔐,K] σου[V] σοι[T,𝔐,K] αι αμαρτιαι σου[T,𝔐,K]. **v.7** τι ουτος ουτως λαλει βλασφημει[V] βλασφημιας[T,𝔐,K] τις δυναται αφιεναι αμαρτιας ει μη εις ο θεος. **v.8** και ευθυς[V] ευθεως[T,𝔐,K] επιγνους ο ιησους τω πνευματι αυτου οτι ουτως αυτοι[𝔐] διαλογιζονται εν εαυτοις λεγει[V] ειπεν[T,𝔐,K] αυτοις τι ταυτα διαλογιζεσθε εν ταις καρδιαις υμων. **v.9** τι εστιν ευκοπωτερον ειπειν τω παραλυτικω αφιενται[V] αφεωνται[T,𝔐,K] σου[𝔐,V] σοι[T,K] αι αμαρτιαι η ειπειν εγειρε[V] εγειραι[T,𝔐,K] και αρον σου[T,𝔐,K] τον κραβαττον[V] σου[V] κραββατον[T,𝔐,K] και περιπατει. **v.10** ινα δε ειδητε οτι εξουσιαν εχει ο υιος του ανθρωπου αφιεναι αμαρτιας[V] επι της γης αμαρτιας[T,𝔐,K] λεγει τω παραλυτικω. **v.11** σοι λεγω εγειρε[V] εγειραι[T,𝔐,K] και[T,𝔐,K] αρον τον κραβαττον[V] κραββατον[T,𝔐,K] σου και υπαγε εις τον οικον σου. **v.12** και ηγερθη ευθεως[T,𝔐,K] και ευθυς[V] αρας τον κραβαττον[V] κραββατον[T,𝔐,K] εξηλθεν εμπροσθεν[V] εναντιον[T,𝔐,K] παντων ωστε εξιστασθαι παντας και δοξαζειν τον θεον λεγοντας οτι ουδεποτε[T,𝔐,K] ουτως ουδεποτε[V] ειδομεν.

τῷ κατακεῖσθαι αὐτὸν ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ καὶ πολλοὶ τελῶναι καὶ ἁμαρ-
τωλοὶ συνανέκειντο τῷ ἰησοῦ καὶ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἦσαν γὰρ πολλοὶ
καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ. καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ φαρισαῖοι ἰδόντες 16*
αὐτὸν ἐσθίοντα μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν ἔλεγον τοῖς μαθηταῖς
αὐτοῦ τι ὅτι μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν ἐσθίει καὶ πίνει. καὶ 17*
ἀκούσας ὁ ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς οὐ χρείαν ἔχουσιν οἱ ἰσχύοντες ἰατροῦ
ἀλλ' οἱ κακῶς ἔχοντες οὐκ ἦλθον καλέσαι δικαίους ἀλλὰ ἁμαρτωλούς
εἰς μετάνοιαν. καὶ ἦσαν οἱ μαθηταὶ ἰωάννου καὶ οἱ τῶν φαρισαίων νη- 18*
στεύοντες καὶ ἔρχονται καὶ λέγουσιν αὐτῷ διατί οἱ μαθηταὶ ἰωάννου καὶ
οἱ τῶν φαρισαίων νηστεύουσιν οἱ δὲ σοὶ μαθηταὶ οὐ νηστεύουσιν. καὶ 19*
εἶπεν αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς μὴ δύνανται οἱ υἱοὶ τοῦ νυμφῶνος ἐν ᾧ ὁ νυμφίος
μετ' αὐτῶν ἐστιν νηστεύειν ὅσον χρόνον μεθ" ἑαυτῶν ἔχουσιν τὸν νυμ-
φίον οὐ δύνανται νηστεύειν. ἐλεύσονται δὲ ἡμέραι ὅταν ἀπαρθῇ ἀπ' 20*
αὐτῶν ὁ νυμφίος καὶ τότε νηστεύσουσιν ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραῖς. καὶ 21*
οὐδεὶς ἐπίβλημα ῥάκους ἀγνάφου ἐπιρράπτει ἐπὶ ἱματίῳ παλαιῷ εἰ δὲ
μή αἴρει τὸ πλήρωμα αὐτοῦ τὸ καινὸν τοῦ παλαιοῦ και χεῖρον σχίσμα
γίνεται. καὶ οὐδεὶς βάλλει οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς παλαιούς εἰ δὲ μή 22*
ῥήσσει ὁ οἶνος ὁ νέος τοὺς ἀσκούς καὶ ὁ οἶνος ἐκχεῖται καὶ οἱ ἀσκοί
ἀπόλοῦνται ἀλλὰ οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς καινούς βλητέον. καὶ ἐγένετο 23*
παραπορεύεσθαι αὐτὸν ἐν τοῖς σάββασιν διὰ τῶν σπορίμων καὶ ἤρξαντο
οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ὁδὸν ποιεῖν τίλλοντες τοὺς στάχυας. καὶ οἱ φαρισαῖοι 24*
ἔλεγον αὐτῷ ἴδε τί ποιοῦσιν ἐν τοῖς σάββασιν ὃ οὐκ ἔξεστιν. καὶ αὐτὸς 25*

---

v.15 και γινεται[V] εγενετο[T,𝔐,K] εν[T,𝔐,K] τω[T,𝔐,K] κατακεισθαι αυτον εν τη οικια αυτου και πολλοι τελωναι και αμαρτωλοι συνανεκειντο τω ιησου και τοις μαθηταις αυτου ησαν γαρ πολλοι και ηκολουθουν[V] ηκολουθησαν[T,𝔐,K] αυτω. **v.16** και οι γραμματεις των[V] φαρισαιων[V] και[T,𝔐,K] οι[T,𝔐,K] φαρισαιοι[T,𝔐,K] ιδοντες οτι[V] αυτον[T,𝔐,K] εσθιει[V] εσθιοντα[T,𝔐,K] μετα των τελωνων[T,𝔐,K] και[T,𝔐,K] αμαρτωλων και[V] τελωνων[V] ελεγον τοις μαθηταις αυτου τι[T,𝔐,K] οτι μετα των τελωνων και αμαρτωλων εσθιει και[T,𝔐,K] πινει[T,𝔐,K]. **v.17** και ακουσας ο ιησους λεγει αυτοις [οτι][V] ου χρειαν εχουσιν οι ισχυοντες ιατρου αλλ οι κακως εχοντες ουκ ηλθον καλεσαι δικαιους αλλα αμαρτωλους εις[T,𝔐,K] μετανοιαν[T,𝔐,K]. **v.18** και ησαν οι μαθηται ιωαννου και οι φαρισαιοι[V] των[T,𝔐,K] φαρισαιων[T,𝔐,K] νηστευοντες και ερχονται και λεγουσιν αυτω δια[𝔐,V] τι[𝔐,V] διατι[T,K] οι μαθηται ιωαννου και οι μαθηται[V] των φαρισαιων νηστευουσιν οι δε σοι μαθηται ου νηστευουσιν. **v.19** και ειπεν αυτοις ο ιησους μη δυνανται οι υιοι του νυμφωνος εν ω ο νυμφιος μετ αυτων εστιν νηστευειν οσον χρονον μεθ[T,𝔐,K] εαυτων[T,𝔐,K] εχουσιν τον νυμφιον μετ[V] αυτων[V] ου δυνανται νηστευειν. **v.20** ελευσονται δε ημεραι οταν απαρθη απ αυτων ο νυμφιος και τοτε νηστευσουσιν εν εκεινη[V] εκειναις[T,𝔐,K] τη[V] ταις[T,𝔐,K] ημερα[V] ημεραις[T,𝔐,K]. **v.21** και[T,𝔐,K] ουδεις επιβλημα ρακους αγναφου επιραπτει[V] επιρραπτει[T,𝔐,K] επι ιματιον[V] ιματιω[T,𝔐,K] παλαιον[V] παλαιω[T,𝔐,K] ει δε μη αιρει το πληρωμα απ[V] αυτου το καινον του παλαιου και χειρον σχισμα γινεται. **v.22** και ουδεις βαλλει οινον νεον εις ασκους παλαιους ει δε μη ρηξει[V] ρησσει[T,𝔐,K] ο οινος ο[T,𝔐,K] νεος[T,𝔐,K] τους ασκους και ο οινος απολλυται[V] εκχειται[T,𝔐,K] και οι ασκοι απολουνται[T,𝔐,K] αλλα οινον νεον εις ασκους καινους βλητεον[T,𝔐,K]. **v.23** και εγενετο παραπορευεσθαι[T,𝔐,K] αυτον εν τοις σαββασιν παραπορευεσθαι[V] δια των σποριμων και ηρξαντο[T,𝔐,K] οι μαθηται αυτου ηρξαντο[V] οδον ποιειν τιλλοντες τους σταχυας. **v.24** και οι φαρισαιοι ελεγον αυτω ιδε τι ποιουσιν εν[T,𝔐,K] τοις σαββασιν ο ουκ εξεστιν.

ἔλεγεν αὐτοῖς οὐδέποτε ἀνέγνωτε τί ἐποίησεν δαβίδ ὅτε χρείαν ἔσχεν καὶ
26* ἐπείνασεν αὐτός καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ. πῶς εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ
ἐπὶ ἀβιαθὰρ τοῦ ἀρχιερέως καὶ τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως ἔφαγεν οὓς
οὐκ ἔξεστιν φαγεῖν εἰ μὴ τοῖς ἱερεῦσιν καὶ ἔδωκεν καὶ τοῖς σὺν αὐτῷ
27* οὖσιν. καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς τὸ σάββατον διὰ τὸν ἄνθρωπον ἐγένετο οὐχ ὁ
28 ἄνθρωπος διὰ τὸ σάββατον. ὥστε κύριός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καὶ
τοῦ σαββάτου.

3 καὶ εἰσῆλθεν πάλιν εἰς τὴν συναγωγήν καὶ ἦν ἐκεῖ ἄνθρωπος ἐξη-
2 ραμμένην ἔχων τὴν χεῖρα. καὶ παρετήρουν αὐτὸν εἰ τοῖς σάββασιν
3* θεραπεύσει αὐτόν ἵνα κατηγορήσωσιν αὐτοῦ. καὶ λέγει τῷ ἀνθρώπῳ
4* τῷ ἐξηραμμένην ἔχοντι τὴν χεῖρα ἐγεῖραι εἰς τὸ μέσον. καὶ λέγει αὐ-
τοῖς ἔξεστιν τοῖς σάββασιν ἀγαθοποιῆσαι ἢ κακοποιῆσαι ψυχὴν σῶσαι
5* ἢ ἀποκτεῖναι οἱ δὲ ἐσιώπων. καὶ περιβλεψάμενος αὐτοὺς μετ' ὀργῆς
συλλυπούμενος ἐπὶ τῇ πωρώσει τῆς καρδίας αὐτῶν λέγει τῷ ἀνθρώπῳ
ἔκτεινον τὴν χεῖρα σου καὶ ἐξέτεινεν καὶ ἀποκατεστάθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ
6* ὑγιὴς ὡς ἡ ἄλλη. καὶ ἐξελθόντες οἱ φαρισαῖοι εὐθέως μετὰ τῶν ἡρῳ-
7* διανῶν συμβούλιον ἐποίουν κατ' αὐτοῦ ὅπως αὐτὸν ἀπολέσωσιν. καὶ
ὁ ἰησοῦς ἀνεχώρησεν μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς τὴν θάλασσαν καὶ
πολὺ πλῆθος ἀπὸ τῆς γαλιλαίας ἠκολούθησαν αὐτῷ καὶ ἀπὸ τῆς ἰου-
8* δαίας. καὶ ἀπὸ ἱεροσολύμων καὶ ἀπὸ τῆς ἰδουμαίας καὶ πέραν τοῦ
ἰορδάνου καὶ οἱ περὶ τύρον καὶ σιδῶνα πλῆθος πολύ ἀκούσαντες ὅσα
9 ἐποίει ἦλθον πρὸς αὐτόν. καὶ εἶπεν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἵνα πλοιά-
10 ριον προσκαρτερῇ αὐτῷ διὰ τὸν ὄχλον ἵνα μὴ θλίβωσιν αὐτόν. πολλοὺς
γὰρ ἐθεράπευσεν ὥστε ἐπιπίπτειν αὐτῷ ἵνα αὐτοῦ ἅψωνται ὅσοι εἶχον
11* μάστιγας. καὶ τὰ πνεύματα τὰ ἀκάθαρτα ὅταν αὐτὸν ἐθεώρει προσέπι-

v.25 και λεγει[V] αυτος[T,𝔐,K] ελεγεν[T,𝔐,K] αυτοις ουδεποτε ανεγνωτε τι εποιησεν δαυιδ[𝔐,V] δαβιδ[T,K] οτε χρειαν εσχεν και επεινασεν αυτος και οι μετ αυτου. **v.26** πως εισηλθεν εις τον οικον του θεου επι αβιαθαρ του[T,K] αρχιερεως και τους αρτους της προθεσεως εφαγεν ους ουκ εξεστιν φαγειν ει μη τους[V] τοις[T,𝔐,K] ιερεις[V] ιερευσιν[T,𝔐,K] και εδωκεν και τοις συν αυτω ουσιν. **v.27** και ελεγεν αυτοις το σαββατον δια τον ανθρωπον εγενετο και[V] ουχ ο ανθρωπος δια το σαββατον. **3** **v.3** και λεγει τω ανθρωπω τω εξηραμμενην[T,𝔐,K] εχοντι[T,𝔐,K] την ξηραν[V] χειρα εχοντι[V] εγειρε[V] εγειραι[T,𝔐,K] εις το μεσον. **v.4** και λεγει αυτοις εξεστιν τοις σαββασιν αγαθον[V] ποιησαι[V] αγαθοποιησαι[T,𝔐,K] η κακοποιησαι ψυχην σωσαι η αποκτειναι οι δε εσιωπων. **v.5** και περιβλεψαμενος αυτους μετ οργης συλλυπουμενος επι τη πωρωσει της καρδιας αυτων λεγει τω ανθρωπω εκτεινον την χειρα σου[T,𝔐,K] και εξετεινεν και απεκατεσταθη[V] αποκατεσταθη[T,𝔐,K] η χειρ αυτου υγιης[T,𝔐,K] ως[T,𝔐,K] η[T,𝔐,K] αλλη[T,𝔐,K]. **v.6** και εξελθοντες οι φαρισαιοι ευθυς[V] ευθεως[T,𝔐,K] μετα των ηρωδιανων συμβουλιον εδιδουν[V] εποιουν[T,𝔐,K] κατ αυτου οπως αυτον απολεσωσιν. **v.7** και ο ιησους ανεχωρησεν[T,𝔐,K] μετα των μαθητων αυτου ανεχωρησεν[V] προς την θαλασσαν και πολυ πληθος απο της γαλιλαιας [ηκολουθησεν][V] ηκολουθησαν[T,𝔐,K] αυτω[T,𝔐,K] και απο της ιουδαιας. **v.8** και απο ιεροσολυμων και απο της ιδουμαιας και περαν του ιορδανου και οι[T,𝔐,K] περι τυρον και σιδωνα πληθος πολυ ακουοντες[V] ακουσαντες[T,𝔐,K] οσα εποιει ηλθον προς αυτον.

πτεν αὐτῷ καὶ ἔκραζεν λέγοντα ὅτι σὺ εἶ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ. καὶ πολλὰ 12*
ἐπετίμα αὐτοῖς ἵνα μὴ αὐτὸν φανερὸν ποιήσωσιν. καὶ ἀναβαίνει εἰς 13
τὸ ὄρος καὶ προσκαλεῖται οὓς ἤθελεν αὐτός καὶ ἀπῆλθον πρὸς αὐτόν.
καὶ ἐποίησεν δώδεκα ἵνα ὦσιν μετ' αὐτοῦ καὶ ἵνα ἀποστέλλῃ αὐτοὺς κη- 14*
ρύσσειν. καὶ ἔχειν ἐξουσίαν θεραπεύειν τὰς νόσους καὶ ἐκβάλλειν τὰ 15*
δαιμόνια. καὶ ἐπέθηκεν τῷ σίμωνι ὄνομα πέτρον. καὶ ἰάκωβον τὸν τοῦ 16*, 17*
ζεβεδαίου καὶ ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν τοῦ ἰακώβου καὶ ἐπέθηκεν αὐτοῖς
ὀνόματα βοανεργές ὅ ἐστιν υἱοὶ βροντῆς. καὶ ἀνδρέαν καὶ φίλιππον 18*
καὶ βαρθολομαῖον καὶ ματθαῖον καὶ θωμᾶν καὶ ἰάκωβον τὸν τοῦ ἀλ-
φαίου καὶ θαδδαῖον καὶ σίμωνα τὸν κανανίτην. καὶ ἰούδαν ἰσκαριώτην 19*
ὃς καὶ παρέδωκεν αὐτόν καὶ ἔρχονται εἰς οἶκον. καὶ συνέρχεται πάλιν 20
ὄχλος ὥστε μὴ δύνασθαι αὐτοὺς μήτε ἄρτον φαγεῖν. καὶ ἀκούσαντες 21
οἱ παρ' αὐτοῦ ἐξῆλθον κρατῆσαι αὐτόν ἔλεγον γὰρ ὅτι ἐξέστη. καὶ οἱ 22
γραμματεῖς οἱ ἀπὸ ἱεροσολύμων καταβάντες ἔλεγον ὅτι βεελζεβοὺλ ἔχει
καὶ ὅτι ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια. καὶ προσκα- 23
λεσάμενος αὐτοὺς ἐν παραβολαῖς ἔλεγεν αὐτοῖς πῶς δύναται σατανᾶς
σατανᾶν ἐκβάλλειν. καὶ ἐὰν βασιλεία ἐφ' ἑαυτὴν μερισθῇ οὐ δύναται 24
σταθῆναι ἡ βασιλεία ἐκείνη. καὶ ἐὰν οἰκία ἐφ' ἑαυτὴν μερισθῇ οὐ δύ- 25*
ναται σταθῆναι ἡ οἰκία ἐκείνη. καὶ εἰ ὁ σατανᾶς ἀνέστη ἐφ' ἑαυτὸν καὶ 26*
μεμερίσται οὐ δύναται σταθῆναι ἀλλὰ τέλος ἔχει. οὐ δύναται οὐδεὶς 27*
τὰ σκεύη τοῦ ἰσχυροῦ εἰσελθὼν εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ διαρπάσαι ἐὰν μὴ
πρῶτον τὸν ἰσχυρὸν δήσῃ καὶ τότε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ διαρπάσει. ἀμὴν 28*
λέγω ὑμῖν ὅτι πάντα ἀφεθήσεται τὰ ἁμαρτήματα τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώ-
πων καὶ βλασφημίαι ὅσας ἂν βλασφημήσωσιν. ὃς δ' ἂν βλασφημήσῃ 29*

---

v.11 και τα πνευματα τα ακαθαρτα οταν αυτον εθεωρουν[V] εθεωρει[T,𝔐,K] προσεπιπτον[V] προσεπιπτεν[T,𝔐,K] αυτω και εκραζον[V] εκραζεν[T,𝔐,K] λεγοντες[V] λεγοντα[T,𝔐,K] οτι συ ει ο υιος του θεου. **v.12** και πολλα επετιμα αυτοις ινα μη αυτον[T,K,V] φανερον αυτον[𝔐] ποιησωσιν. **v.14** και εποιησεν δωδεκα [ους[V] και[V] αποστολους[V] ωνομασεν][V] ινα ωσιν μετ αυτου και ινα αποστελλη αυτους κηρυσσειν. **v.15** και εχειν εξουσιαν θεραπευειν[T,𝔐,K] τας[T,𝔐,K] νοσους[T,𝔐,K] και[T,𝔐,K] εκβαλλειν τα δαιμονια. **v.16** [και[V] εποιησεν[V] τους[V] δωδεκα][V] και επεθηκεν ονομα[V] τω σιμωνι ονομα[T,𝔐,K] πετρον. **v.17** και ιακωβον τον του ζεβεδαιου και ιωαννην τον αδελφον του ιακωβου και επεθηκεν αυτοις [V]ὀνοματα" ονοματα[T,𝔐,K] βοανηργες[V] βοανεργες[T,𝔐,K] ο εστιν υιοι βροντης. **v.18** και ανδρεαν και φιλιππον και βαρθολομαιον και μαθθαιον[V] ματθαιον[T,𝔐,K] και θωμαν και ιακωβον τον του αλφαιου και θαδδαιον και σιμωνα τον καναναιον[V] κανανιτην[T,𝔐,K]. **v.19** και ιουδαν ισκαριωθ[V] ισκαριωτην[T,𝔐,K] ος και παρεδωκεν αυτον. **v.25** και εαν οικια εφ εαυτην μερισθη ου δυνησεται[V] δυναται[T,𝔐,K] σταθηναι[T,𝔐,K] η οικια εκεινη σταθηναι[V]. **v.26** και ει ο σατανας ανεστη εφ εαυτον και εμερισθη[V] μεμερισται[T,𝔐,K] ου δυναται στηναι[V] σταθηναι[T,𝔐,K] αλλα τελος εχει. **v.27** αλλ[V] ου[T,K,V] δυναται[T,K,V] ουδεις δυναται[𝔐] τα[T,𝔐,K] σκευη[T,𝔐,K] του[T,𝔐,K] ισχυρου[T,𝔐,K] εισελθων[T,𝔐,K] εις την οικιαν του[V] ισχυρου[V] εισελθων[V] τα[V] σκευη[V] αυτου διαρπασαι εαν μη πρωτον τον ισχυρον δηση και τοτε την οικιαν αυτου διαρπαση[𝔐] διαρπασει[T,K,V]. **v.28** αμην λεγω υμιν οτι παντα αφεθησεται τα[T,𝔐,K] αμαρτηματα[T,𝔐,K] τοις υιοις των ανθρωπων τα[V] αμαρτηματα[V] και αι[V] βλασφημιαι οσα[V] οσας[T,𝔐,K] εαν[V] αν[T,𝔐,K] βλασφημησωσιν.

εἰς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον οὐκ ἔχει ἄφεσιν εἰς τὸν αἰῶνα ἀλλ’ ἔνοχός ἐστιν
30, 31* αἰωνίου κρίσεως. ὅτι ἔλεγον πνεῦμα ἀκάθαρτον ἔχει. ἔρχονται οὖν
οἱ ἀδελφοὶ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ ἔξω ἑστῶτες ἀπέστειλαν πρὸς αὐτὸν
32* φωνοῦντες αὐτόν. καὶ ἐκάθητο ὄχλος περὶ αὐτὸν εἶπον δὲ αὐτῷ ἰδού ἡ
33* μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου ἔξω ζητοῦσίν σε. καὶ ἀπεκριθη αὐτοῖς
34* λέγων τίς ἐστιν ἡ μήτηρ μου ἢ οἱ ἀδελφοί μου. καὶ περιβλεψάμενος
κύκλῳ τοὺς περὶ αὐτὸν καθημένους λέγει ἴδε ἡ μήτηρ μου καὶ οἱ ἀδελ-
35* φοί μου. ὃς γὰρ ἂν ποιήσῃ τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ οὗτος ἀδελφός μου καὶ
ἀδελφὴ μου καὶ μήτηρ ἐστίν.

4* καὶ πάλιν ἤρξατο διδάσκειν παρὰ τὴν θάλασσαν καὶ συνήχθη πρὸς
αὐτὸν ὄχλος πολύς ὥστε αὐτὸν ἐμβάντα εἰς τὸ πλοῖον καθῆσθαι ἐν τῇ
2 θαλάσσῃ καὶ πᾶς ὁ ὄχλος πρὸς τὴν θάλασσαν ἐπὶ τῆς γῆς ἦν. καὶ
ἐδίδασκεν αὐτοὺς ἐν παραβολαῖς πολλά καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ἐν τῇ διδαχῇ
3*, 4* αὐτοῦ. ἀκούετε ἰδού ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ σπεῖραι. καὶ ἐγένετο
ἐν τῷ σπείρειν ὃ μὲν ἔπεσεν παρὰ τὴν ὁδόν καὶ ἦλθεν τὰ πετεινὰ τοῦ
5* οὐρανοῦ καὶ κατέφαγεν αὐτό. ἄλλο δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὸ πετρῶδες ὅπου
οὐκ εἶχεν γῆν πολλήν καὶ εὐθέως ἐξανέτειλεν διὰ τὸ μὴ ἔχειν βάθος
6* γῆς. ἡλίου δὲ ἀνατείλαντος ἐκαυματίσθη καὶ διὰ τὸ μὴ ἔχειν ῥίζαν
7 ἐξηράνθη. καὶ ἄλλο ἔπεσεν εἰς τὰς ἀκάνθας καὶ ἀνέβησαν αἱ ἄκανθαι
8* καὶ συνέπνιξαν αὐτό καὶ καρπὸν οὐκ ἔδωκεν. καὶ ἄλλο ἔπεσεν εἰς
τὴν γῆν τὴν καλήν καὶ ἐδίδου καρπὸν ἀναβαίνοντα καὶ αὐξανόντα καὶ
9* ἔφερεν ἓν τριάκοντα καὶ ἓν ἑξήκοντα καὶ ἓν ἑκατόν. καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ὃ

---

v.29 ος δ αν βλασφημηση εις το πνευμα το αγιον ουκ εχει αφεσιν εις τον αιωνα αλλα[V] αλλ[T,𝔐,K] ενοχος εστιν αιωνιου αμαρτηματος[V] κρισεως[T,𝔐,K]. **v.31** ερχονται[T,𝔐,K] ουν[T,𝔐,K] οι[T,𝔐,K] αδελφοι[T,𝔐,K] και ερχεται[V] η μητηρ αυτου και οι[V] αδελφοι[V] αυτου[V] και[V] εξω στηκοντες[V] εστωτες[T,𝔐,K] απεστειλαν προς αυτον καλουντες[V] φωνουντες[T,𝔐,K] αυτον. **v.32** και εκαθητο οχλος[T,𝔐,K] περι αυτον οχλος[V] και[V] λεγουσιν[V] ειπον[T,𝔐,K] δε[T,𝔐,K] αυτω ιδου η μητηρ σου και οι αδελφοι σου[𝔐] και[𝔐] αι[𝔐] αδελφαι[𝔐] σου [και[V] αι[V] αδελφαι[V] σου][V] εξω ζητουσιν σε. **v.33** και αποκριθεις[V] απεκριθη[T,𝔐,K] αυτοις λεγει[V] λεγων[T,𝔐,K] τις εστιν η μητηρ μου και[V] η[T,𝔐,K] οι αδελφοι [μου][V] μου[T,𝔐,K]. **v.34** και περιβλεψαμενος κυκλω[T,𝔐,K] τους περι αυτον κυκλω[V] καθημενους λεγει ιδε η μητηρ μου και οι αδελφοι μου. **v.35** ος [γαρ][V] γαρ[T,𝔐,K] αν ποιηση το θελημα του θεου ουτος αδελφος μου και αδελφη μου[T,𝔐,K] και μητηρ εστιν. **4** **v.1** και παλιν ηρξατο διδασκειν παρα την θαλασσαν και συναγεται[V] συνηχθη[T,𝔐,K] προς αυτον οχλος πλειστος[V] πολυς[T,𝔐,K] ωστε αυτον εμβαντα[T,𝔐,K] εις το[T,𝔐,K] πλοιον εμβαντα[V] καθησθαι εν τη θαλασση και πας ο οχλος προς την θαλασσαν επι της γης ησαν[V] ην[T,𝔐,K]. **v.3** ακουετε ιδου εξηλθεν ο σπειρων του[T,𝔐,K] σπειραι. **v.4** και εγενετο εν τω σπειρειν ο μεν επεσεν παρα την οδον και ηλθεν τα πετεινα του[T,K] ουρανου[T,K] και κατεφαγεν αυτο. **v.5** και[V] αλλο δε[T,𝔐,K] επεσεν επι το πετρωδες οπου ουκ ειχεν γην πολλην και ευθυς[V] ευθεως[T,𝔐,K] εξανετειλεν δια το μη εχειν βαθος γης. **v.6** και[V] οτε[V] ανετειλεν[V] ο[V] ηλιος[V] ηλιου[T,𝔐,K] δε[T,𝔐,K] ανατειλαντος[T,𝔐,K] εκαυματισθη και δια το μη εχειν ριζαν εξηρανθη. **v.8** και αλλα[V] αλλο[T,𝔐,K] επεσεν εις την γην την καλην και εδιδου καρπον αναβαινοντα και αυξανομενα[V] αυξανοντα[T,𝔐,K] και εφερεν εν τριακοντα και εν εξηκοντα και εν εκατον. **v.9** και ελεγεν ος[V] εχει[V] αυτοις[T,K] ο[T,𝔐,K] εχων[T,𝔐,K] ωτα ακουειν ακουετω.

ἔχων ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω. ὅτε δὲ ἐγένετο καταμόνας ἠρώτησαν αὐτὸν 10*
οἱ περὶ αὐτὸν σὺν τοῖς δώδεκα τὴν παραβολήν. καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ὑμῖν 11*
δέδοται γνῶναι τὸ μυστήριον τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ ἐκείνοις δὲ τοῖς
ἔξω ἐν παραβολαῖς τὰ πάντα γίνεται. ἵνα βλέποντες βλέπωσιν καὶ μὴ 12*
ἴδωσιν καὶ ἀκούοντες ἀκούωσιν καὶ μὴ συνιῶσιν μήποτε ἐπιστρέψωσιν
καὶ ἀφεθῇ αὐτοῖς τὰ ἁμαρτήματα. καὶ λέγει αὐτοῖς οὐκ οἴδατε τὴν 13
παραβολὴν ταύτην καὶ πῶς πάσας τὰς παραβολὰς γνώσεσθε. ὁ σπείρων 14
τὸν λόγον σπείρει. οὗτοι δέ εἰσιν οἱ παρὰ τὴν ὁδὸν ὅπου σπείρεται 15*
ὁ λόγος καὶ ὅταν ἀκούσωσιν εὐθέως ἔρχεται ὁ σατανᾶς καὶ αἴρει τὸν
λόγον τὸν ἐσπαρμένον ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν. καὶ οὗτοί εἰσιν ὁμοίως 16*
οἱ ἐπὶ τὰ πετρώδη σπειρόμενοι οἳ ὅταν ἀκούσωσιν τὸν λόγον εὐθέως
μετὰ χαρᾶς λαμβάνουσιν αὐτόν. καὶ οὐκ ἔχουσιν ῥίζαν ἐν ἑαυτοῖς 17*
ἀλλὰ πρόσκαιροί εἰσιν εἶτα γενομένης θλίψεως ἢ διωγμοῦ διὰ τὸν λόγον
εὐθέως σκανδαλίζονται. καὶ οὗτοί εἰσὶν οἱ εἰς τὰς ἀκάνθας σπειρόμενοι 18*
οὗτοί εἰσιν οἱ τὸν λόγον ἀκούοντες. καὶ αἱ μέριμναι τοῦ αἰῶνος τούτου 19*
καὶ ἡ ἀπάτη τοῦ πλούτου καὶ αἱ περὶ τὰ λοιπὰ ἐπιθυμίαι εἰσπορευόμεναι
συμπνίγουσιν τὸν λόγον καὶ ἄκαρπος γίνεται. καὶ οὗτοί εἰσιν οἱ ἐπὶ τὴν 20*
γῆν τὴν καλὴν σπαρέντες οἵτινες ἀκούουσιν τὸν λόγον καὶ παραδέχονται
καὶ καρποφοροῦσιν ἓν τριάκοντα καὶ ἓν ἑξήκοντα καὶ ἓν ἑκατόν. καὶ 21*
ἔλεγεν αὐτοῖς μήτι ὁ λύχνος ἔρχεται ἵνα ὑπὸ τὸν μόδιον τεθῇ ἢ ὑπὸ τὴν
κλίνην οὐχ ἵνα ἐπὶ τὴν λυχνίαν ἐπιτεθῇ. οὐ γάρ ἐστιν τί κρυπτὸν ὃ ἐὰν 22*
μὴ φανερωθῇ οὐδὲ ἐγένετο ἀπόκρυφον ἀλλ᾽ ἵνα εἰς φανερόν ἔλθῃ. εἴ 23
τις ἔχει ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω. καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς βλέπετε τί ἀκούετε 24*

---

v.10 και[V] οτε δε[T,𝔐,K] εγενετο καταμονας ηρωτων[V] ηρωτησαν[T,𝔐,K] αυτον οι περι αυτον συν τοις δωδεκα τας[V] την[T,𝔐,K] παραβολας[V] παραβολην[T,𝔐,K]. **v.11** και ελεγεν αυτοις υμιν δεδοται[T,𝔐,K] γνωναι[T,𝔐,K] το μυστηριον δεδοται[V] της βασιλειας του θεου εκεινοις δε τοις εξω εν παραβολαις τα παντα γινεται. **v.12** ινα βλεποντες βλεπωσιν και μη ιδωσιν και ακουοντες ακουωσιν και μη συνιωσιν μηποτε επιστρεψωσιν και αφεθη αυτοις τα[T,𝔐,K] αμαρτηματα[T,𝔐,K]. **v.15** ουτοι δε εισιν οι παρα την οδον οπου σπειρεται ο λογος και οταν ακουσωσιν ευθυς[V] ευθεως[T,𝔐,K] ερχεται ο σατανας και αιρει τον λογον τον εσπαρμενον εις[V] αυτους[V] εν[T,𝔐,K] ταις[T,𝔐,K] καρδιαις[T,𝔐,K] αυτων[T,𝔐,K]. **v.16** και ουτοι εισιν ομοιως[T,𝔐,K] οι επι τα πετρωδη σπειρομενοι οι οταν ακουσωσιν τον λογον ευθυς[V] ευθεως[T,𝔐,K] μετα χαρας λαμβανουσιν αυτον. **v.17** και ουκ εχουσιν ριζαν εν εαυτοις αλλα προσκαιροι εισιν ειτα γενομενης θλιψεως η διωγμου δια τον λογον ευθυς[V] ευθεως[T,𝔐,K] σκανδαλιζονται. **v.18** και αλλοι[V] ουτοι[T,𝔐,K] εισιν οι εις τας ακανθας σπειρομενοι Αουτοι[T] Αεισιν[T] οι τον λογον ακουσαντες[V] ακουοντες[T,𝔐,K]. **v.19** και αι μεριμναι του αιωνος τουτου[T,𝔐,K] και η απατη του πλουτου και αι περι τα λοιπα επιθυμιαι εισπορευομεναι συμπνιγουσιν τον λογον και ακαρπος γινεται. **v.20** και εκεινοι[V] ουτοι[T,𝔐,K] εισιν οι επι την γην την καλην σπαρεντες οιτινες ακουουσιν τον λογον και παραδεχονται και καρποφορουσιν εν τριακοντα και εν εξηκοντα και εν εκατον. **v.21** και ελεγεν αυτοις μητι ερχεται[V] ο λυχνος ερχεται[T,𝔐,K] ινα υπο τον μοδιον τεθη η υπο την κλινην ουχ ινα επι την λυχνιαν τεθη[V] επιτεθη[T,𝔐,K]. **v.22** ου γαρ εστιν τι[T,𝔐,K] κρυπτον ο[T,𝔐,K] εαν μη ινα[V] φανερωθη ουδε εγενετο αποκρυφον αλλ ινα ελθη[V] εις φανερον ελθη[T,𝔐,K]. **v.24** και ελεγεν αυτοις βλεπετε τι ακουετε εν ω μετρω μετρειτε μετρηθησεται υμιν και προστεθησεται υμιν τοις[T,𝔐,K] ακουουσιν[T,𝔐,K].

ἐν ᾧ μέτρῳ μετρεῖτε μετρηθήσεται ὑμῖν καὶ προστεθήσεται ὑμῖν τοῖς
25* ἀκούουσιν. ὃς γὰρ ἂν ἔχῃ δοθήσεται αὐτῷ καὶ ὃς οὐκ ἔχει καὶ ὃ ἔχει
26* ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ. καὶ ἔλεγεν οὕτως ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ὡς
27* ἐάν ἄνθρωπος βάλῃ τὸν σπόρον ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ καθεύδῃ καὶ ἐγείρηται
νύκτα καὶ ἡμέραν καὶ ὁ σπόρος βλαστάνῃ καὶ μηκύνηται ὡς οὐκ οἶδεν
28* αὐτός. αὐτομάτη γὰρ ἡ γῆ καρποφορεῖ πρῶτον χόρτον εἶτα στάχυν εἶτα
29* πλήρη σῖτον ἐν τῷ στάχυϊ. ὅταν δὲ παραδῷ ὁ καρπός εὐθέως ἀποστέλλει
30* τὸ δρέπανον ὅτι παρέστηκεν ὁ θερισμός. καὶ ἔλεγεν τίνι ὁμοιώσωμεν τὴν
31* βασιλείαν τοῦ θεοῦ ἢ ἐν ποίᾳ παραβολῇ παραβάλωμεν αὐτὴν. ὡς κόκκῳ
σινάπεως ὃς ὅταν σπαρῇ ἐπὶ τῆς γῆς μικρότερος πάντων τῶν σπερμάτων
32* ἐστὶν τῶν ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ ὅταν σπαρῇ ἀναβαίνει καὶ γίνεται πάντων
τῶν λαχάνων μείζων καὶ ποιεῖ κλάδους μεγάλους ὥστε δύνασθαι ὑπὸ
33* τὴν σκιὰν αὐτοῦ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνοῦν. καὶ τοιαύταις
παραβολαῖς πολλαῖς ἐλάλει αὐτοῖς τὸν λόγον καθὼς ἠδύναντο ἀκούειν.
34* χωρὶς δὲ παραβολῆς οὐκ ἐλάλει αὐτοῖς κατ' ἰδίαν δὲ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ
35 ἐπέλυεν πάντα. καὶ λέγει αὐτοῖς ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὀψίας γενομένης
36* διέλθωμεν εἰς τὸ πέραν. καὶ ἀφέντες τὸν ὄχλον παραλαμβάνουσιν αὐτὸν
37* ὡς ἦν ἐν τῷ πλοίῳ καὶ ἄλλα δὲ πλοιάρια ἦν μετ' αὐτοῦ. καὶ γίνεται
λαῖλαψ ἀνέμου μεγάλη τὰ δὲ κύματα ἐπέβαλλεν εἰς τὸ πλοῖον ὥστε αὐτό
38* ἤδη γεμίζεσθαι. καὶ ἦν αὐτὸς ἐπὶ τῇ πρύμνῃ ἐπὶ τὸ προσκεφάλαιον
καθεύδων καὶ διεγείρουσιν αὐτὸν καὶ λέγουσιν αὐτῷ διδάσκαλε οὐ μέλει
39 σοι ὅτι ἀπολλύμεθα. καὶ διεγερθεὶς ἐπετίμησεν τῷ ἀνέμῳ καὶ εἶπεν τῇ
θαλάσσῃ σιώπα πεφίμωσο καὶ ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος καὶ ἐγένετο γαλήνη

---

v.25 ος γαρ εχει[V] αν[T,𝔐,K] εχη[T,𝔐,K] δοθησεται αυτω και ος ουκ εχει και ο εχει αρθησεται απ αυτου. **v.26** και ελεγεν ουτως εστιν η βασιλεια του θεου ως εαν[T,𝔐,K] ανθρωπος βαλη τον σπορον επι της γης. **v.27** και καθευδη και εγειρηται νυκτα και ημεραν και ο σπορος βλαστα[V] βλαστανη[T,𝔐,K] και μηκυνηται ως ουκ οιδεν αυτος. **v.28** αυτοματη γαρ[T,𝔐,K] η γη καρποφορει πρωτον χορτον ειτα σταχυν ειτα [V]'πληρης" πληρη[T,𝔐,K] σιτον εν τω σταχυι. **v.29** οταν δε παραδοι[V] παραδω[T,𝔐,K] ο καρπος ευθυς[V] ευθεως[T,𝔐,K] αποστελλει το δρεπανον οτι παρεστηκεν ο θερισμος. **v.30** και ελεγεν πως[V] τινι[T,𝔐,K] ομοιωσωμεν την βασιλειαν του θεου η εν τινι[V] ποια[T,𝔐,K] παραβολη[T,𝔐,K] παραβαλωμεν[T,𝔐,K] αυτην παραβολη[V] θωμεν[V]. **v.31** ως κοκκον[𝔐] κοκκω[T,K,V] σιναπεως ος οταν σπαρη επι της γης μικροτερον[V] ον[V] μικροτερος[T,𝔐,K] παντων των σπερματων εστιν[T,𝔐,K] των επι της γης. **v.32** και οταν σπαρη αναβαινει και γινεται μειζον[V] παντων των λαχανων μειζων[T,𝔐,K] και ποιει κλαδους μεγαλους ωστε δυνασθαι υπο την σκιαν αυτου τα πετεινα του ουρανου κατασκηνουν. **v.33** και τοιαυταις παραβολαις πολλαις ελαλει αυτοις τον λογον καθως εδυναντο[𝔐] ηδυναντο[T,K,V] ακουειν. **v.34** χωρις δε παραβολης ουκ ελαλει αυτοις κατ ιδιαν δε τοις ιδιοις[V] μαθηταις αυτου[T,𝔐,K] επελυεν παντα. **v.36** και αφεντες τον οχλον παραλαμβανουσιν αυτον ως ην εν τω πλοιω και αλλα πλοια[V] δε[T,𝔐,K] πλοιαρια[T,𝔐,K] ην μετ αυτου. **v.37** και γινεται λαιλαπς ανεμου[T,𝔐,K] μεγαλη ανεμου[V] και[V] τα δε[T,𝔐,K] κυματα επεβαλλεν εις το πλοιον ωστε αυτο[T,𝔐,K] ηδη γεμιζεσθαι το[V] πλοιον[V]. **v.38** και ην[T,𝔐,K] αυτος ην[V] εν[V] επι[T,𝔐,K] τη πρυμνη επι το προσκεφαλαιον καθευδων και εγειρουσιν[V] διεγειρουσιν[T,𝔐,K] αυτον και λεγουσιν αυτω διδασκαλε ου μελει σοι οτι απολλυμεθα.

μεγάλη. καὶ εἶπεν αὐτοῖς τί δειλοί ἐστε οὕτως πῶς οὐκ ἔχετε πίστιν. 40*
καὶ ἐφοβήθησαν φόβον μέγαν καὶ ἔλεγον πρὸς ἀλλήλους τίς ἄρα οὗτός 41*
ἐστιν ὅτι καὶ ὁ ἄνεμος καὶ ἡ θάλασσα ὑπακούουσιν αὐτῷ.

καὶ ἦλθον εἰς τὸ πέραν τῆς θαλάσσης εἰς τὴν χώραν τῶν γαδαρηνῶν. **5***
καὶ ἐξελθόντι αὐτῷ ἐκ τοῦ πλοίου εὐθέως ἀπήντησεν αὐτῶ ἐκ τῶν μνη- 2*
μείων ἄνθρωπος ἐν πνεύματι ἀκαθάρτῳ. ὃς τὴν κατοίκησιν εἶχεν ἐν τοῖς 3*
μνήμείοις καὶ οὔτε ἁλύσεσιν οὐδεὶς ἠδύνατο αὐτὸν δῆσαι. διὰ τὸ αὐτὸν 4*
πολλάκις πέδαις καὶ ἁλύσεσιν δεδέσθαι καὶ διεσπάσθαι ὑπ' αὐτοῦ τὰς
ἁλύσεις καὶ τὰς πέδας συντετρῖφθαι καὶ οὐδεὶς αὐτὸν ἴσχυεν δαμάσαι.
καὶ διαπαντός νυκτὸς καὶ ἡμέρας ἐν τοῖς ὄρεσιν καὶ ἐν τοῖς μνήμασιν ἦν 5*
κράζων καὶ κατακόπτων ἑαυτὸν λίθοις. ἰδὼν δὲ τὸν ἰησοῦν ἀπὸ μακρό- 6*
θεν ἔδραμεν καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ. καὶ κράξας φωνῇ μεγάλῃ εἶπεν 7*
τί ἐμοὶ καὶ σοί ἰησοῦ υἱὲ τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου ὁρκίζω σε τὸν θεόν μή
με βασανίσῃς. ἔλεγεν γὰρ αὐτῷ ἔξελθε τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον ἐκ τοῦ 8
ἀνθρώπου. καὶ ἐπηρώτα αὐτόν τί σοι ὄνομά καὶ ἀπεκρίθη λέγων λεγεὼν 9*
ὄνομά μοι ὅτι πολλοί ἐσμεν. καὶ παρεκάλει αὐτὸν πολλὰ ἵνα μὴ αὐτοὺς 10*
ἀποστείλῃ ἔξω τῆς χώρας. ἦν δὲ ἐκεῖ πρὸς τὰ ὄρη ἀγέλη χοίρων με- 11*
γάλη βοσκομένη. καὶ παρεκάλεσαν αὐτὸν πάντες οἱ δαίμονες λέγοντες 12*
πέμψον ἡμᾶς εἰς τοὺς χοίρους ἵνα εἰς αὐτοὺς εἰσέλθωμεν. καὶ ἐπέτρε- 13*
ψεν αὐτοῖς εὐθέως ὁ ἰησοῦς καὶ ἐξελθόντα τὰ πνεύματα τὰ ἀκάθαρτα
εἰσῆλθον εἰς τοὺς χοίρους καὶ ὥρμησεν ἡ ἀγέλη κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς
τὴν θάλασσαν ἦσαν δὲ ὡς δισχίλιοι καὶ ἐπνίγοντο ἐν τῇ θαλάσσῃ. οἱ 14*

---

v.40 και ειπεν αυτοις τι δειλοι εστε ουπω[V] ουτως[T,𝔐,K] πως[T,𝔐,K] ουκ[T,𝔐,K] εχετε πιστιν. **v.41** και εφοβηθησαν φοβον μεγαν και ελεγον προς αλληλους τις αρα ουτος εστιν οτι και ο ανεμος και η θαλασσα υπακουει[V] υπακουουσιν[T,𝔐,K] αυτω. **5** **v.1** και ηλθον εις το περαν της θαλασσης εις την χωραν των γερασηνων[V] γαδαρηνων[T,𝔐,K]. **v.2** και εξελθοντος[V] εξελθοντι[T,𝔐,K] αυτου[V] αυτω[T,𝔐,K] εκ του πλοιου ευθυς[V] ευθεως[T,𝔐,K] υπηντησεν[V] απηντησεν[T,𝔐,K] αυτω εκ των μνημειων ανθρωπος εν πνευματι ακαθαρτω. **v.3** ος την κατοικησιν ειχεν εν τοις μνημασιν[𝔐,V] μνημειοις[T,K] και ουδε[V] αλυσει[V] ουκετι[V] ουτε[T,𝔐,K] αλυσεσιν[T,𝔐,K] ουδεις εδυνατο[𝔐,V] ηδυνατο[T,K] αυτον δησαι. **v.4** δια το αυτον πολλακις πεδαις και αλυσεσιν δεδεσθαι και διεσπασθαι υπ αυτου τας αλυσεις και τας πεδας συντετριφθαι και ουδεις αυτον[T,𝔐,K] ισχυεν αυτον[V] δαμασαι. **v.5** και δια[𝔐,V] παντος[𝔐,V] διαπαντος[T,K] νυκτος και ημερας εν τοις μνημασιν[V] ορεσιν[T,𝔐,K] και εν τοις ορεσιν[V] μνημασιν[T,𝔐,K] ην κραζων και κατακοπτων εαυτον λιθοις. **v.6** και[V] ιδων δε[T,𝔐,K] τον ιησουν απο μακροθεν εδραμεν και προσεκυνησεν αυτω. **v.7** και κραξας φωνη μεγαλη λεγει[V] ειπεν[T,𝔐,K] τι εμοι και σοι ιησου υιε του θεου του υψιστου ορκιζω σε τον θεον μη με βασανισης. **v.9** και επηρωτα αυτον τι σοι[T,𝔐,K] ονομα σοι[V] και λεγει[V] απεκριθη[T,𝔐,K] αυτω[V] λεγων[T,𝔐,K] λεγιων[V] λεγεων[T,𝔐,K] ονομα μοι οτι πολλοι εσμεν. **v.10** και παρεκαλει αυτον πολλα ινα μη αυτα[V] αυτους[T,𝔐,K] αποστειλη εξω της χωρας. **v.11** ην δε εκει προς τω[𝔐,V] τα[T,K] ορει[𝔐,V] ορη[T,K] αγελη χοιρων μεγαλη βοσκομενη. **v.12** και παρεκαλεσαν αυτον παντες[T,𝔐,K] οι[T,𝔐,K] δαιμονες[T,𝔐,K] λεγοντες πεμψον ημας εις τους χοιρους ινα εις αυτους εισελθωμεν. **v.13** και επετρεψεν αυτοις ευθεως[T,𝔐,K] ο[T,𝔐,K] ιησους[T,𝔐,K] και εξελθοντα τα πνευματα τα ακαθαρτα εισηλθον εις τους χοιρους και ωρμησεν η αγελη κατα του κρημνου εις την θαλασσαν ησαν[T,𝔐,K] δε[T,𝔐,K] ως δισχιλιοι και επνιγοντο εν τη θαλασση.

δὲ βόσκοντες τοὺς χοίρους ἔφυγον καὶ ἀνήγγειλάν εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς
15* τοὺς ἀγρούς καὶ ἐξῆλθον ἰδεῖν τί ἐστιν τὸ γεγονός. καὶ ἔρχονται πρὸς
τὸν ἰησοῦν καὶ θεωροῦσιν τὸν δαιμονιζόμενον καθήμενον καὶ ἱματισμέ-
16* νον καὶ σωφρονοῦντα τὸν ἐσχηκότα τὸν λεγεῶνα καὶ ἐφοβήθησαν. καὶ
διηγήσαντο αὐτοῖς οἱ ἰδόντες πῶς ἐγένετο τῷ δαιμονιζομένῳ καὶ περὶ
17 τῶν χοίρων. καὶ ἤρξαντο παρακαλεῖν αὐτὸν ἀπελθεῖν ἀπὸ τῶν ὁρίων
18* αὐτῶν. καὶ ἐμβάντος αὐτοῦ εἰς τὸ πλοῖον παρεκάλει αὐτὸν ὁ δαιμονι-
19* σθεὶς ἵνα ᾖ μετ' αὐτοῦ. ὁ δὲ ἰησοῦς οὐκ ἀφῆκεν αὐτόν ἀλλὰ λέγει αὐτῷ
ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου πρὸς τοὺς σούς καὶ ἀνάγγειλον αὐτοῖς ὅσα σοι
20 ὁ κύριός ἐποίησεν καὶ ἠλέησέν σε. καὶ ἀπῆλθεν καὶ ἤρξατο κηρύσσειν
ἐν τῇ δεκαπόλει ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ ἰησοῦς καὶ πάντες ἐθαύμαζον.
21* καὶ διαπεράσαντος τοῦ ἰησοῦ ἐν τῷ πλοίῳ πάλιν εἰς τὸ πέραν συνήχθη
22* ὄχλος πολὺς ἐπ' αὐτόν καὶ ἦν παρὰ τὴν θάλασσαν. καὶ ἰδοὺ ἔρχεται
εἷς τῶν ἀρχισυναγώγων ὀνόματι ἰάειρος καὶ ἰδὼν αὐτὸν πίπτει πρὸς τοὺς
23* πόδας αὐτοῦ. καὶ παρεκάλει αὐτὸν πολλὰ λέγων ὅτι τὸ θυγάτριόν μου
ἐσχάτως ἔχει ἵνα ἐλθὼν ἐπιθῇς αὐτῇ τὰς χεῖρας ὅπως σωθῇ καὶ ζήσεται.
24 καὶ ἀπῆλθεν μετ' αὐτοῦ καὶ ἠκολούθει αὐτῷ ὄχλος πολύς καὶ συνέθλι-
25*, 26* βον αὐτόν. καὶ γυνή τις οὖσα ἐν ῥύσει αἵματος ἔτη δώδεκα. καὶ πολλὰ
παθοῦσα ὑπὸ πολλῶν ἰατρῶν καὶ δαπανήσασα τὰ παρ' ἑαυτῆς πάντα
27 καὶ μηδὲν ὠφεληθεῖσα ἀλλὰ μᾶλλον εἰς τὸ χεῖρον ἐλθοῦσα. ἀκούσασα
περὶ τοῦ ἰησοῦ ἐλθοῦσα ἐν τῷ ὄχλῳ ὄπισθεν ἥψατο τοῦ ἱματίου αὐτοῦ.
28*, 29* ἔλεγεν γὰρ ὅτι κἂν τῶν ἱματίων αὐτοῦ ἅψωμαι σωθήσομαι. καὶ εὐθέως
ἐξηράνθη ἡ πηγὴ τοῦ αἵματος αὐτῆς καὶ ἔγνω τῷ σώματι ὅτι ἴαται ἀπὸ
30* τῆς μάστιγος. καὶ εὐθέως ὁ ἰησοῦς ἐπιγνοὺς ἐν ἑαυτῷ τὴν ἐξ αὐτοῦ

---

v.14 και^{V} οι δε$^{T,\mathfrak{M},K}$ βοσκοντες αυτους^{V} τους$^{T,\mathfrak{M},K}$ χοιρους$^{T,\mathfrak{M},K}$ εφυγον και απηγγειλαν^{V} ανηγγειλαν$^{T,\mathfrak{M},K}$ εις την πολιν και εις τους αγρους και ηλθον^{V} εξηλθον$^{T,\mathfrak{M},K}$ ιδειν τι εστιν το γεγονος. **v.15** και ερχονται προς τον ιησουν και θεωρουσιν τον δαιμονιζομενον καθημενον και$^{T,\mathfrak{M},K}$ ιματισμενον και σωφρονουντα τον εσχηκοτα τον λεγιωνα^{V} λεγεωνα$^{T,\mathfrak{M},K}$ και εφοβηθησαν. **v.16** και^{T,K,V} διηγησαντο δε$^{\mathfrak{M}}$ αυτοις οι ιδοντες πως εγενετο τω δαιμονιζομενω και περι των χοιρων. **v.18** και εμβαινοντος^{V} εμβαντος$^{T,\mathfrak{M},K}$ αυτου εις το πλοιον παρεκαλει αυτον ο δαιμονισθεις ινα η$^{T,\mathfrak{M},K}$ μετ αυτου η^{V}. **v.19** και^{V} ο$^{T,\mathfrak{M},K}$ δε$^{T,\mathfrak{M},K}$ ιησους$^{T,\mathfrak{M},K}$ ουκ αφηκεν αυτον αλλα λεγει αυτω υπαγε εις τον οικον σου προς τους σους και απαγγειλον^{V} αναγγειλον$^{T,\mathfrak{M},K}$ αυτοις οσα σοι$^{T,\mathfrak{M},K}$ ο κυριος σοι^{V} πεποιηκεν$^{\mathfrak{M},V}$ εποιησεν^{T,K} και ηλεησεν σε. **v.21** και διαπερασαντος του ιησου [εν^{V} εν$^{T,\mathfrak{M},K}$ τω πλοιω]^{V} πλοιω$^{T,\mathfrak{M},K}$ παλιν εις το περαν συνηχθη οχλος πολυς επ αυτον και ην παρα την θαλασσαν. **v.22** και ιδου$^{T,\mathfrak{M},K}$ ερχεται εις των αρχισυναγωγων ονοματι ιαιρος^{V} ιαειρος$^{T,\mathfrak{M},K}$ και ιδων αυτον πιπτει προς τους ποδας αυτου. **v.23** και παρακαλει^{V} παρεκαλει$^{T,\mathfrak{M},K}$ αυτον πολλα λεγων οτι το θυγατριον μου εσχατως εχει ινα ελθων επιθης αυτη$^{T,\mathfrak{M},K}$ τας χειρας αυτη^{V} ινα^{V} οπως$^{T,\mathfrak{M},K}$ σωθη και ζηση^{V} ζησεται$^{T,\mathfrak{M},K}$. **v.25** και γυνη τις$^{T,\mathfrak{M},K}$ ουσα εν ρυσει αιματος ετη$^{T,\mathfrak{M},K}$ δωδεκα ετη^{V}. **v.26** και πολλα παθουσα υπο πολλων ιατρων και δαπανησασα τα παρ αυτης$^{\mathfrak{M},V}$ εαυτης^{T,K} παντα και μηδεν ωφεληθεισα αλλα μαλλον εις το χειρον ελθουσα. **v.28** ελεγεν γαρ οτι εαν^{V} αψωμαι^{V} καν των ιματιων αυτου αψωμαι$^{T,\mathfrak{M},K}$ σωθησομαι. **v.29** και ευθυς^{V} ευθεως$^{T,\mathfrak{M},K}$ εξηρανθη η πηγη του αιματος αυτης και εγνω τω σωματι οτι ιαται απο της μαστιγος.

δύναμιν ἐξελθοῦσαν ἐπιστραφεὶς ἐν τῷ ὄχλῳ ἔλεγεν τίς μου ἥψατο τῶν
ἱματίων. καὶ ἔλεγον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ βλέπεις τὸν ὄχλον συνθλί- 31
βοντά σε καὶ λέγεις τίς μου ἥψατο. καὶ περιεβλέπετο ἰδεῖν τὴν τοῦτο 32
ποιήσασαν. ἡ δὲ γυνὴ φοβηθεῖσα καὶ τρέμουσα εἰδυῖα ὃ γέγονεν ἐπ' 33*
αὐτῇ ἦλθεν καὶ προσέπεσεν αὐτῷ καὶ εἶπεν αὐτῷ πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν.
ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ θύγατερ ἡ πίστις σου σέσωκέν σε ὕπαγε εἰς εἰρήνην καὶ 34*
ἴσθι ὑγιὴς ἀπὸ τῆς μάστιγός σου. ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος ἔρχονται ἀπὸ τοῦ 35
ἀρχισυναγώγου λέγοντες ὅτι ἡ θυγάτηρ σου ἀπέθανεν τί ἔτι σκύλλεις τὸν
διδάσκαλον. ὁ δὲ ἰησοῦς εὐθέως ἀκούσας τὸν λόγον λαλούμενον λέγει 36*
τῷ ἀρχισυναγώγῳ μὴ φοβοῦ μόνον πίστευε. καὶ οὐκ ἀφῆκεν οὐδένα 37*
αὐτῷ συνακολουθῆσαι εἰ μὴ πέτρον καὶ ἰάκωβον καὶ ἰωάννην τὸν ἀδελ-
φὸν ἰακώβου. καὶ ἔρχεται εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀρχισυναγώγου καὶ θεωρεῖ 38*
θόρυβον κλαίοντας καὶ ἀλαλάζοντας πολλά. καὶ εἰσελθὼν λέγει αὐτοῖς 39
τί θορυβεῖσθε καὶ κλαίετε τὸ παιδίον οὐκ ἀπέθανεν ἀλλὰ καθεύδει. καὶ 40*
κατεγέλων αὐτοῦ ὁ δὲ ἐκβαλὼν ἅπαντας παραλαμβάνει τὸν πατέρα τοῦ
παιδίου καὶ τὴν μητέρα καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ καὶ εἰσπορεύεται ὅπου ἦν τὸ
παιδίον ἀνακείμενον. καὶ κρατήσας τῆς χειρὸς τοῦ παιδίου λέγει αὐτῇ 41*
ταλιθα κοῦμι ὅ ἐστιν μεθερμηνευόμενον τὸ κοράσιον σοὶ λέγω ἔγειραι.
καὶ εὐθέως ἀνέστη τὸ κοράσιον καὶ περιεπάτει ἦν γὰρ ἐτῶν δώδεκα καὶ 42*
ἐξέστησαν ἐκστάσει μεγάλῃ. καὶ διεστείλατο αὐτοῖς πολλὰ ἵνα μηδεὶς 43*
γνῷ τοῦτο καὶ εἶπεν δοθῆναι αὐτῇ φαγεῖν.

καὶ ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν καὶ ἦλθεν εἰς τὴν πατρίδα αὐτοῦ καὶ ἀκολου- **6***
θοῦσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. καὶ γενομένου σαββάτου ἤρξατο ἐν 2*

---

v.30 και ευθυς[V] ευθεως[T,𝔐,K] ο ιησους επιγνους εν εαυτω την εξ αυτου δυναμιν εξελθουσαν επιστραφεις εν τω οχλω ελεγεν τις μου ηψατο των ιματιων. **v.33** η δε γυνη φοβηθεισα και τρεμουσα ειδυια ο γεγονεν επ[T,𝔐,K] αυτη ηλθεν και προσεπεσεν αυτω και ειπεν αυτω πασαν την αληθειαν. **v.34** ο δε ειπεν αυτη θυγατηρ[V] θυγατερ[T,𝔐,K] η πιστις σου σεσωκεν σε υπαγε εις ειρηνην και ισθι υγιης απο της μαστιγος σου. **v.36** ο δε ιησους παρακουσας[V] ευθεως[T,𝔐,K] ακουσας[T,𝔐,K] τον λογον λαλουμενον λεγει τω αρχισυναγωγω μη φοβου μονον πιστευε. **v.37** και ουκ αφηκεν ουδενα μετ[V] αυτου[V] αυτω[T,𝔐,K] συνακολουθησαι ει μη τον[V] πετρον και ιακωβον και ιωαννην τον αδελφον ιακωβου. **v.38** και ερχονται[V] ερχεται[T,𝔐,K] εις τον οικον του αρχισυναγωγου και θεωρει θορυβον και[K,V] κλαιοντας και αλαλαζοντας πολλα. **v.40** και κατεγελων αυτου αυτος[V] ο[T,𝔐,K] δε εκβαλων παντας[𝔐,V] απαντας[T,K] παραλαμβανει τον πατερα του παιδιου και την μητερα και τους μετ αυτου και εισπορευεται οπου ην το παιδιον ανακειμενον[T,𝔐,K]. **v.41** και κρατησας της χειρος του παιδιου λεγει αυτη ταλιθα κουμ[V] κουμι[T,𝔐,K] ο εστιν μεθερμηνευομενον το κορασιον σοι λεγω εγειρε[V] εγειραι[T,𝔐,K]. **v.42** και ευθυς[V] ευθεως[T,𝔐,K] ανεστη το κορασιον και περιεπατει ην γαρ ετων δωδεκα και εξεστησαν [ευθυς][V] εκστασει μεγαλη. **v.43** και διεστειλατο αυτοις πολλα ινα μηδεις γνοι[V] γνω[T,𝔐,K] τουτο και ειπεν δοθηναι αυτη φαγειν. **6** **v.1** και εξηλθεν εκειθεν και ερχεται[V] ηλθεν[T,𝔐,K] εις την πατριδα αυτου και ακολουθουσιν αυτω οι μαθηται αυτου. **v.2** και γενομενου σαββατου ηρξατο διδασκειν[V] εν τη συναγωγη διδασκειν[T,𝔐,K] και πολλοι ακουοντες εξεπλησσοντο λεγοντες ποθεν τουτω ταυτα και τις η σοφια η δοθεισα τουτω[V] αυτω[T,𝔐,K] οτι[T,K] και αι[V] δυναμεις τοιαυται δια των χειρων αυτου γινομεναι[V] γινονται[T,𝔐,K].

τῇ συναγωγῇ διδάσκειν καὶ πολλοὶ ἀκούοντες ἐξεπλήσσοντο λέγοντες
πόθεν τούτῳ ταῦτα καὶ τίς ἡ σοφία ἡ δοθεῖσα αὐτῷ ὅτι καὶ δυνάμεις
3* τοιαῦται διὰ τῶν χειρῶν αὐτοῦ γινόνται. οὐκ οὗτός ἐστιν ὁ τέκτων ὁ
υἱὸς μαρίας ἀδελφὸς δὲ ἰακώβου καὶ ἰωσῆ καὶ ἰούδα καὶ σίμωνος καὶ
οὐκ εἰσὶν αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ ὧδε πρὸς ἡμᾶς καὶ ἐσκανδαλίζοντο ἐν αὐ-
4* τῷ. ἔλεγεν δὲ αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς ὅτι οὐκ ἔστιν προφήτης ἄτιμος εἰ μὴ ἐν
5* τῇ πατρίδι αὐτοῦ καὶ ἐν τοῖς συγγενέσιν καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ. καὶ
οὐκ ἠδύνατο ἐκεῖ οὐδεμίαν δύναμιν ποιῆσαι εἰ μὴ ὀλίγοις ἀρρώστοις
6 ἐπιθεὶς τὰς χεῖρας ἐθεράπευσεν. καὶ ἐθαύμαζεν διὰ τὴν ἀπιστίαν αὐ-
7 τῶν καὶ περιῆγεν τὰς κώμας κύκλῳ διδάσκων. καὶ προσκαλεῖται τοὺς
δώδεκα καὶ ἤρξατο αὐτοὺς ἀποστέλλειν δύο δύο καὶ ἐδίδου αὐτοῖς ἐξου-
8* σίαν τῶν πνευμάτων τῶν ἀκαθάρτων. καὶ παρήγγειλεν αὐτοῖς ἵνα μηδὲν
αἴρωσιν εἰς ὁδὸν εἰ μὴ ῥάβδον μόνον μὴ πήραν μὴ ἄρτον μὴ εἰς τὴν ζώ-
9* νην χαλκόν. ἀλλ’ ὑποδεδεμένους σανδάλια καὶ μὴ ἐνδύσησθε δύο
10 χιτῶνας. καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ὅπου ἐὰν εἰσέλθητε εἰς οἰκίαν ἐκεῖ μένετε
11* ἕως ἂν ἐξέλθητε ἐκεῖθεν. καὶ ὅσοι ἂν μὴ δέξωνταί ὑμᾶς μηδὲ ἀκούσω-
σιν ὑμῶν ἐκπορευόμενοι ἐκεῖθεν ἐκτινάξατε τὸν χοῦν τὸν ὑποκάτω τῶν
ποδῶν ὑμῶν εἰς μαρτύριον αὐτοῖς ἀμὴν λέγω ὑμῖν ἀνεκτοτερον ἔσται
12* σοδόμοις ἢ γομόρροις ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως ἢ τῇ πόλει ἐκείνῃ. καὶ ἐξελ-
13 θόντες ἐκήρυσσον ἵνα μετανοήσωσιν. καὶ δαιμόνια πολλὰ ἐξέβαλλον
14* καὶ ἤλειφον ἐλαίῳ πολλοὺς ἀρρώστους καὶ ἐθεράπευον. καὶ ἤκουσεν
ὁ βασιλεὺς ἡρῴδης φανερὸν γὰρ ἐγένετο τὸ ὄνομα αὐτοῦ καὶ ἔλεγεν
ὅτι ἰωάννης ὁ βαπτίζων ἐκ νεκρῶν ἠγέρθη καὶ διὰ τοῦτο ἐνεργοῦσιν αἱ
15* δυνάμεις ἐν αὐτῷ. ἄλλοι ἔλεγον ὅτι ἠλίας ἐστίν ἄλλοι δὲ ἔλεγον ὅτι προ-
16* φήτης ἐστίν ἢ ὡς εἷς τῶν προφητῶν. ἀκούσας δὲ ὁ ἡρῴδης εἶπεν ὅτι ὃν

v.3 ουκ ουτος εστιν ο τεκτων ο υιος της^{V} μαριας και^{V} αδελφος δε$^{T,\mathfrak{M},K}$ ιακωβου και ιωσητος^{V} ιωση$^{T,\mathfrak{M},K}$ και ιουδα και σιμωνος και ουκ εισιν αι αδελφαι αυτου ωδε προς ημας και εσκανδαλιζοντο εν αυτω. **v.4** και^{V} ελεγεν δε$^{T,\mathfrak{M},K}$ αυτοις ο ιησους οτι ουκ εστιν προφητης ατιμος ει μη εν τη πατριδι αυτου και εν τοις συγγενευσιν^{V} αυτου^{V} συγγενεσιν$^{T,\mathfrak{M},K}$ και εν τη οικια αυτου. **v.5** και ουκ εδυνατο^{V} ηδυνατο$^{T,\mathfrak{M},K}$ εκει ποιησαι^{V} ουδεμιαν δυναμιν ποιησαι$^{T,\mathfrak{M},K}$ ει μη ολιγοις αρρωστοις επιθεις τας χειρας εθεραπευσεν. **v.8** και παρηγγειλεν αυτοις ινα μηδεν αιρωσιν εις οδον ει μη ραβδον μονον μη πηραν$^{T,\mathfrak{M},K}$ μη$^{T,\mathfrak{M},K}$ αρτον μη^{V} πηραν^{V} μη εις την ζωνην χαλκον. **v.9** αλλα^{V} αλλ$^{T,\mathfrak{M},K}$ υποδεδεμενους σανδαλια και μη ενδυσασθαι^{K} ενδυσησθε$^{T,\mathfrak{M},V}$ δυο χιτωνας. **v.11** και ος^{V} οσοι$^{T,\mathfrak{M},K}$ αν τοπος^{V} μη δεξηται^{V} δεξωνται$^{T,\mathfrak{M},K}$ υμας μηδε ακουσωσιν υμων εκπορευομενοι εκειθεν εκτιναξατε τον χουν τον υποκατω των ποδων υμων εις μαρτυριον αυτοις αμην$^{T,\mathfrak{M},K}$ λεγω$^{T,\mathfrak{M},K}$ υμιν$^{T,\mathfrak{M},K}$ ανεκτοτερον$^{T,\mathfrak{M},K}$ εσται$^{T,\mathfrak{M},K}$ σοδομοις$^{T,\mathfrak{M},K}$ η$^{T,\mathfrak{M},K}$ γομορροις$^{T,\mathfrak{M},K}$ εν$^{T,\mathfrak{M},K}$ ημερα$^{T,\mathfrak{M},K}$ κρισεως$^{T,\mathfrak{M},K}$ η$^{T,\mathfrak{M},K}$ τη$^{T,\mathfrak{M},K}$ πολει$^{T,\mathfrak{M},K}$ εκεινη$^{T,\mathfrak{M},K}$. **v.12** και εξελθοντες εκηρυξαν^{V} εκηρυσσον$^{T,\mathfrak{M},K}$ ινα μετανοωσιν^{V} μετανοησωσιν$^{T,\mathfrak{M},K}$. **v.14** και ηκουσεν ο βασιλευς ηρωδης φανερον γαρ εγενετο το ονομα αυτου και ελεγον^{V} ελεγεν$^{T,\mathfrak{M},K}$ οτι ιωαννης ο βαπτιζων εγηγερται^{V} εκ νεκρων ηγερθη$^{T,\mathfrak{M},K}$ και δια τουτο ενεργουσιν αι δυναμεις εν αυτω. **v.15** αλλοι δε^{V} ελεγον οτι ηλιας εστιν αλλοι δε ελεγον οτι προφητης εστιν$^{T,\mathfrak{M},K}$ η^{T,K} ως εις των προφητων.

ἐγὼ ἀπεκεφάλισα ἰωάννην οὗτος ἐστιν αὐτὸς ἠγέρθη ἐκ νεκρῶν. αὐτὸς 17*
γὰρ ὁ ἡρῴδης ἀποστείλας ἐκράτησεν τὸν ἰωάννην καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐν
τῇ φυλακῇ διὰ ἡρῳδιάδα τὴν γυναῖκα φιλίππου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ ὅτι
αὐτὴν ἐγάμησεν. ἔλεγεν γὰρ ὁ ἰωάννης τῷ ἡρῴδῃ ὅτι οὐκ ἔξεστίν σοι 18
ἔχειν τὴν γυναῖκα τοῦ ἀδελφοῦ σου. ἡ δὲ ἡρῳδιὰς ἐνεῖχεν αὐτῷ καὶ 19
ἤθελεν αὐτὸν ἀποκτεῖναι καὶ οὐκ ἠδύνατο. ὁ γὰρ ἡρῴδης ἐφοβεῖτο τὸν 20*
ἰωάννην εἰδὼς αὐτὸν ἄνδρα δίκαιον καὶ ἅγιον καὶ συνετήρει αὐτόν καὶ
ἀκούσας αὐτοῦ πολλὰ ἐποίει καὶ ἡδέως αὐτοῦ ἤκουεν. καὶ γενομένης 21*
ἡμέρας εὐκαίρου ὅτε ἡρῴδης τοῖς γενεσίοις αὐτοῦ δεῖπνον ἐποίει τοῖς
μεγιστᾶσιν αὐτοῦ καὶ τοῖς χιλιάρχοις καὶ τοῖς πρώτοις τῆς γαλιλαίας.
καὶ εἰσελθούσης τῆς θυγατρὸς αὐτῆς τῆς ἡρῳδιάδος καὶ ὀρχησαμένης 22*
καὶ ἀρεσασης τῷ ἡρῴδῃ καὶ τοῖς συνανακειμένοις εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ
κορασίῳ αἴτησόν με ὃ ἐὰν θέλῃς καὶ δώσω σοι. καὶ ὤμοσεν αὐτῇ ὅτι 23*
ὅ ἐάν με αἰτήσῃς δώσω σοι ἕως ἡμίσους τῆς βασιλείας μου. ἡ δὲ 24*
ἐξελθοῦσα εἶπεν τῇ μητρὶ αὐτῆς τί αἰτήσομαι ἡ δὲ εἶπεν τὴν κεφαλὴν
ἰωάννου τοῦ βαπτίστου. καὶ εἰσελθοῦσα εὐθὲως μετὰ σπουδῆς πρὸς 25*
τὸν βασιλέα ᾐτήσατο λέγουσα θέλω ἵνα μοι δῷς ἐξ αὐτῆς ἐπὶ πίνακι τὴν
κεφαλὴν ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ. καὶ περίλυπος γενόμενος ὁ βασι- 26*
λεὺς διὰ τοὺς ὅρκους καὶ τοὺς συνανακειμένους οὐκ ἠθέλησεν αὐτήν
ἀθετῆσαι. καὶ εὐθέως ἀποστείλας ὁ βασιλεὺς σπεκουλάτωρα ἐπέταξεν 27*
ἐνεχθῆναι τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ὁ δὲ ἀπελθὼν ἀπεκεφάλισεν αὐτὸν ἐν τῇ
φυλακῇ. καὶ ἤνεγκεν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐπὶ πίνακι καὶ ἔδωκεν αὐτὴν 28
τῷ κορασίῳ καὶ τὸ κοράσιον ἔδωκεν αὐτὴν τῇ μητρὶ αὐτῆς. καὶ ἀκού- 29*

v.16 ακουσας δε [ο]$^{\mathfrak{M}}$ ο$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ ηρωδης ελεγεν$^{\mathcal{V}}$ ειπεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ οτι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ον εγω απεκεφαλισα ιωαννην ουτος εστιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ηγερθη εκ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ νεκρων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.17** αυτος γαρ ο ηρωδης αποστειλας εκρατησεν τον ιωαννην και εδησεν αυτον εν τη$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ φυλακη δια ηρωδιαδα την γυναικα φιλιππου του αδελφου αυτου οτι αυτην εγαμησεν. **v.20** ο γαρ ηρωδης εφοβειτο τον ιωαννην ειδως αυτον ανδρα δικαιον και αγιον και συνετηρει αυτον και ακουσας αυτου πολλα ηπορει$^{\mathcal{V}}$ εποιει$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και ηδεως αυτου ηκουεν. **v.21** και γενομενης ημερας ευκαιρου οτε ηρωδης τοις γενεσιοις αυτου δειπνον εποιησεν$^{\mathcal{V}}$ εποιει$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τοις μεγιστασιν αυτου και τοις χιλιαρχοις και τοις πρωτοις της γαλιλαιας. **v.22** και εισελθουσης της θυγατρος αυτου$^{\mathcal{V}}$ αυτης$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ της$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ηρωδιαδος και ορχησαμενης ηρεσεν$^{\mathcal{V}}$ και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αρεσασης$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τω ηρωδη και τοις συνανακειμενοις ειπεν ο βασιλευς τω κορασιω αιτησον με ο εαν θελης και δωσω σοι. **v.23** και ωμοσεν αυτη [πολλα]$^{\mathcal{V}}$ οτι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ο τι$^{\mathcal{V}}$ εαν με αιτησης δωσω σοι εως ημισους της βασιλειας μου. **v.24** και$^{\mathcal{V}}$ η$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εξελθουσα ειπεν τη μητρι αυτης τι αιτησωμαι$^{\mathcal{V}}$ αιτησομαι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ η δε ειπεν την κεφαλην ιωαννου του βαπτιζοντος$^{\mathcal{V}}$ βαπτιστου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.25** και εισελθουσα ευθυς$^{\mathcal{V}}$ ευθεως$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μετα σπουδης προς τον βασιλεα ητησατο λεγουσα θελω ινα εξαυτης$^{\mathcal{V}}$ μοι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δως μοι$^{\mathcal{V}}$ εξ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτης$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ επι πινακι την κεφαλην ιωαννου του βαπτιστου. **v.26** και περιλυπος γενομενος ο βασιλευς δια τους ορκους και τους ανακειμενους$^{\mathcal{V}}$ συνανακειμενους$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ουκ ηθελησεν αυτην$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αθετησαι αυτην$^{\mathcal{V}}$. **v.27** και ευθυς$^{\mathcal{V}}$ ευθεως$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αποστειλας ο βασιλευς σπεκουλατορα$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ σπεκουλατωρα$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ επεταξεν ενεγκαι$^{\mathcal{V}}$ ενεχθηναι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ την κεφαλην αυτου και$^{\mathcal{V}}$. **v.29** και ακουσαντες οι μαθηται αυτου ηλθον και ηραν το πτωμα αυτου και εθηκαν αυτο εν τω$^{\mathcal{T}}$ μνημειω.

σαντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἦλθον καὶ ἦραν τὸ πτῶμα αὐτοῦ καὶ ἔθηκαν
30* αὐτὸ ἐν τῷ μνημείῳ. καὶ συνάγονται οἱ ἀπόστολοι πρὸς τὸν ἰησοῦν καὶ
31* ἀπήγγειλαν αὐτῷ πάντα καὶ ὅσα ἐποίησαν καὶ ὅσα ἐδίδαξαν. καὶ εἶπεν
αὐτοῖς δεῦτε ὑμεῖς αὐτοὶ κατ' ἰδίαν εἰς ἔρημον τόπον καὶ ἀναπαύεσθε
ὀλίγον ἦσαν γὰρ οἱ ἐρχόμενοι καὶ οἱ ὑπάγοντες πολλοί καὶ οὐδὲ φα-
32* γεῖν ηὐκαίρουν. καὶ ἀπῆλθον εἰς ἔρημον τόπον τῷ πλοίῳ κατ' ἰδίαν.
33* καὶ εἶδον αὐτοὺς ὑπάγοντας οἱ ὄχλοι καὶ ἐπέγνωσαν αὐτὸν πολλοί καὶ
πεζῇ ἀπὸ πασῶν τῶν πόλεων συνέδραμον ἐκεῖ καὶ προῆλθον αὐτούς
34* καὶ συνῆλθον πρὸς αὐτὸν. καὶ ἐξελθὼν εἶδεν ὁ ἰησοῦς πολὺν ὄχλον
καὶ ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτοῖς ὅτι ἦσαν ὡς πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα
35* καὶ ἤρξατο διδάσκειν αὐτοὺς πολλά. καὶ ἤδη ὥρας πολλῆς γενομέ-
νης προσελθόντες αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγουσιν ὅτι ἔρημός ἐστιν ὁ
36* τόπος καὶ ἤδη ὥρα πολλή. ἀπόλυσον αὐτούς ἵνα ἀπελθόντες εἰς τοὺς
κύκλῳ ἀγροὺς καὶ κώμας ἀγοράσωσιν ἑαυτοῖς ἄρτους τί γὰρ φάγωσιν
37* οὐκ ἔχουσιν. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς δότε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν
καὶ λέγουσιν αὐτῷ ἀπελθόντες ἀγοράσωμεν διακοσίων δηναρίων ἄρτους
38* καὶ δῶμεν αὐτοῖς φαγεῖν. ὁ δὲ λέγει αὐτοῖς πόσους ἄρτους ἔχετε ὑπά-
39 γετε καὶ ἴδετε καὶ γνόντες λέγουσιν πέντε καὶ δύο ἰχθύας. καὶ ἐπέταξεν
40* αὐτοῖς ἀνακλῖναι πάντας συμπόσια συμπόσια ἐπὶ τῷ χλωρῷ χόρτῳ. καὶ
41* ἀνέπεσον πρασιαὶ πρασιαὶ ἀνὰ ἑκατὸν καὶ ἀνὰ πεντήκοντα. καὶ λαβὼν
τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν εὐ-
λόγησεν καὶ κατέκλασεν τοὺς ἄρτους καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ
42 ἵνα παραθῶσιν αὐτοῖς καὶ τοὺς δύο ἰχθύας ἐμέρισεν πᾶσιν. καὶ ἔφα-

v.30 και συναγονται οι αποστολοι προς τον ιησουν και απηγγειλαν αυτω παντα και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ οσα εποιησαν και οσα εδιδαξαν. **v.31** και λεγει$^{\mathcal{V}}$ ειπεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτοις δευτε υμεις αυτοι κατ ιδιαν εις ερημον τοπον και αναπαυσασθε$^{\mathcal{V}}$ αναπαυεσθε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ολιγον ησαν γαρ οι ερχομενοι και οι υπαγοντες πολλοι και ουδε φαγειν ευκαιρουν$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ηυκαιρουν$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$. **v.32** και απηλθον εν$^{\mathcal{V}}$ τω$^{\mathcal{V}}$ πλοιω$^{\mathcal{V}}$ εις ερημον τοπον τω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πλοιω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ κατ ιδιαν. **v.33** και ειδον αυτους υπαγοντας οι$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ οχλοι$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ και επεγνωσαν αυτον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πολλοι και πεζη απο πασων των πολεων συνεδραμον εκει και προηλθον αυτους και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ συνηλθον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ προς$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.34** και εξελθων ειδεν ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ιησους$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πολυν οχλον και εσπλαγχνισθη επ αυτους$^{\mathcal{V}}$ αυτοις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ οτι ησαν ως προβατα μη εχοντα ποιμενα και ηρξατο διδασκειν αυτους πολλα. **v.35** και ηδη ωρας πολλης γενομενης προσελθοντες αυτω οι μαθηται αυτου ελεγον$^{\mathcal{V}}$ λεγουσιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ οτι ερημος εστιν ο τοπος και ηδη ωρα πολλη. **v.36** απολυσον αυτους ινα απελθοντες εις τους κυκλω αγρους και κωμας αγορασωσιν εαυτοις αρτους$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τι γαρ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ φαγωσιν ουκ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εχουσιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.37** ο δε αποκριθεις ειπεν αυτοις δοτε αυτοις υμεις φαγειν και λεγουσιν αυτω απελθοντες αγορασωμεν διακοσιων$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ δηναριων διακοσιων$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ αρτους και δωσομεν$^{\mathcal{V}}$ δωμεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτοις φαγειν. **v.38** ο δε λεγει αυτοις ποσους αρτους εχετε υπαγετε και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ιδετε και γνοντες λεγουσιν πεντε και δυο ιχθυας. **v.40** και ανεπεσαν$^{\mathcal{V}}$ ανεπεσον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πρασιαι πρασιαι κατα$^{\mathcal{V}}$ ανα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εκατον και κατα$^{\mathcal{V}}$ ανα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πεντηκοντα. **v.41** και λαβων τους πεντε αρτους και τους δυο ιχθυας αναβλεψας εις τον ουρανον ευλογησεν και κατεκλασεν τους αρτους και εδιδου τοις μαθηταις [αυτου]$^{\mathcal{V}}$ αυτου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ινα παρατιθωσιν$^{\mathcal{V}}$ παραθωσιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτοις και τους δυο ιχθυας εμερισεν πασιν.

γον πάντες καὶ ἐχορτάσθησαν. καὶ ἦραν κλασμάτων δώδεκα κοφίνους 43*
πληρεις καὶ ἀπὸ τῶν ἰχθύων. καὶ ἦσαν οἱ φαγόντες τοὺς ἄρτους ὡσεὶ 44*
πεντακισχίλιοι ἄνδρες. καὶ εὐθὲως ἠνάγκασεν τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ 45*
ἐμβῆναι εἰς τὸ πλοῖον καὶ προάγειν εἰς τὸ πέραν πρὸς βηθσαϊδάν ἕως
αὐτὸς ἀπολύσῃ τὸν ὄχλον. καὶ ἀποταξάμενος αὐτοῖς ἀπῆλθεν εἰς τὸ 46
ὄρος προσεύξασθαι. καὶ ὀψίας γενομένης ἦν τὸ πλοῖον ἐν μέσῳ τῆς 47
θαλάσσης καὶ αὐτὸς μόνος ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ εἶδεν αὐτοὺς βασανιζομέ- 48*
νους ἐν τῷ ἐλαύνειν ἦν γὰρ ὁ ἄνεμος ἐναντίος αὐτοῖς καὶ περὶ τετάρτην
φυλακὴν τῆς νυκτὸς ἔρχεται πρὸς αὐτοὺς περιπατῶν ἐπὶ τῆς θαλάσσης
καὶ ἤθελεν παρελθεῖν αὐτούς. οἱ δὲ ἰδόντες αὐτὸν περιπατοῦντα ἐπὶ 49*
τῆς θαλάσσης ἔδοξαν φάντασμά εἶναι καὶ ἀνέκραξαν. πάντες γὰρ αὐτὸν 50*
εἶδον καὶ ἐταράχθησαν καὶ εὐθὲως ἐλάλησεν μετ' αὐτῶν καὶ λέγει αὐτοῖς
θαρσεῖτε ἐγώ εἰμι μὴ φοβεῖσθε. καὶ ἀνέβη πρὸς αὐτοὺς εἰς τὸ πλοῖον 51*
καὶ ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος καὶ λίαν ἐκ περισσοῦ ἐν ἑαυτοῖς ἐξίσταντο καὶ
ἐθαύμαζον. οὐ γὰρ συνῆκαν ἐπὶ τοῖς ἄρτοις ἦν γὰρ ἡ καρδία αὐτῶν 52*
πεπωρωμένη. καὶ διαπεράσαντες ἦλθον ἐπὶ τὴν γῆν γενησαρέτ καὶ 53*
προσωρμίσθησαν. καὶ ἐξελθόντων αὐτῶν ἐκ τοῦ πλοίου εὐθὲως ἐπι- 54*
γνόντες αὐτὸν. περιδραμόντες ὅλην τὴν περίχωρον ἐκείνην ἤρξαντο 55*
ἐπὶ τοῖς κραββάτοις τοὺς κακῶς ἔχοντας περιφέρειν ὅπου ἤκουον ὅτι
ἐκεῖ ἐστιν. καὶ ὅπου ἂν εἰσεπορεύετο εἰς κώμας ἢ πόλεις ἢ ἀγροὺς ἐν 56*
ταῖς ἀγοραῖς ἐτίθουν τοὺς ἀσθενοῦντας καὶ παρεκάλουν αὐτὸν ἵνα κἂν
τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ ἅψωνται καὶ ὅσοι ἂν ἤπτοντο αὐτοῦ
ἐσῴζοντο.

v.43 και ηραν κλασματα$^{\mathcal{V}}$ κλασματων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δωδεκα κοφινων$^{\mathcal{V}}$ κοφινους$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πληρωματα$^{\mathcal{V}}$ πληρεις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και απο των ιχθυων. **v.44** και ησαν οι φαγοντες [τους$^{\mathcal{V}}$ αρτους]$^{\mathcal{V}}$ τους$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αρτους$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ωσει$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ πεντακισχιλιοι ανδρες. **v.45** και ευθυς$^{\mathcal{V}}$ ευθεως$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ηναγκασεν τους μαθητας αυτου εμβηναι εις το πλοιον και προαγειν εις το περαν προς βηθσαιδα$^{\mathcal{K}}$ βηθσαιδαν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ εως αυτος απολυει$^{\mathcal{V}}$ απολυση$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τον οχλον. **v.48** και ιδων$^{\mathcal{V}}$ ειδεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτους βασανιζομενους εν τω ελαυνειν ην γαρ ο ανεμος εναντιος αυτοις και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ περι τεταρτην φυλακην της νυκτος ερχεται προς αυτους περιπατων επι της θαλασσης και ηθελεν παρελθειν αυτους. **v.49** οι δε ιδοντες αυτον περιπατουντα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ επι της θαλασσης περιπατουντα$^{\mathcal{V}}$ εδοξαν οτι$^{\mathcal{V}}$ φαντασμα εστιν$^{\mathcal{V}}$ ειναι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και ανεκραξαν. **v.50** παντες γαρ αυτον ειδον και εταραχθησαν ο$^{\mathcal{V}}$ δε$^{\mathcal{V}}$ ευθυς$^{\mathcal{V}}$ και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ευθεως$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ελαλησεν μετ αυτων και λεγει αυτοις θαρσειτε εγω ειμι μη φοβεισθε. **v.51** και ανεβη προς αυτους εις το πλοιον και εκοπασεν ο ανεμος και λιαν [εκ$^{\mathcal{V}}$ εκ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ περισσου]$^{\mathcal{V}}$ περισσου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εν εαυτοις εξισταντο και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εθαυμαζον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.52** ου γαρ συνηκαν επι τοις αρτοις αλλ$^{\mathcal{V}}$ ην γαρ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτων$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ η καρδια αυτων$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ πεπωρωμενη. **v.53** και διαπερασαντες ηλθον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ επι την γην ηλθον$^{\mathcal{V}}$ εις$^{\mathcal{V}}$ γεννησαρετ$^{\mathcal{K},\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ γενησαρετ$^{\mathcal{T}}$ και προσωρμισθησαν. **v.54** και εξελθοντων αυτων εκ του πλοιου ευθυς$^{\mathcal{V}}$ ευθεως$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ επιγνοντες αυτον. **v.55** περιεδραμον$^{\mathcal{V}}$ περιδραμοντες$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ολην την χωραν$^{\mathcal{V}}$ περιχωρον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εκεινην και$^{\mathcal{V}}$ ηρξαντο επι τοις κραβαττοις$^{\mathcal{V}}$ κραββατοις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τους κακως εχοντας περιφερειν οπου ηκουον οτι εκει$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εστιν. **v.56** και οπου αν εισεπορευετο εις κωμας η εις$^{\mathcal{V}}$ πολεις η εις$^{\mathcal{V}}$ αγρους εν ταις αγοραις ετιθεσαν$^{\mathcal{V}}$ ετιθουν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τους ασθενουντας και παρεκαλουν αυτον ινα καν του κρασπεδου του ιματιου αυτου αψωνται και οσοι αν ηψαντο$^{\mathcal{V}}$ ηπτοντο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτου εσωζοντο.

7 καὶ συνάγονται πρὸς αὐτὸν οἱ φαρισαῖοι καί τινες τῶν γραμματέων
2* ἐλθόντες ἀπὸ ἱεροσολύμων. καὶ ἰδόντες τινὰς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ
3 κοιναῖς χερσίν τοῦτ’ ἔστιν ἀνίπτοις ἐσθίοντας ἄρτους ἐμέμψαντο. οἱ
γὰρ φαρισαῖοι καὶ πάντες οἱ ἰουδαῖοι ἐὰν μὴ πυγμῇ νίψωνται τὰς χεῖ-
4* ρας οὐκ ἐσθίουσιν κρατοῦντες τὴν παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων. καὶ
ἀπό ἀγορᾶς ἐὰν μὴ βαπτίσωνται οὐκ ἐσθίουσιν καὶ ἄλλα πολλά ἐστιν
ἃ παρέλαβον κρατεῖν βαπτισμοὺς ποτηρίων καὶ ξεστῶν καὶ χαλκίων καὶ
5* κλινῶν. ἔπειτα ἐπερωτῶσιν αὐτὸν οἱ φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς διάτι
οἱ μαθηταί σου οὐ περιπατοῦσιν κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν πρεσβυτέρων
6* ἀλλὰ ἀνίπτοις χερσὶν ἐσθίουσιν τὸν ἄρτον. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς
ὅτι καλῶς προεφήτευσεν ἠσαΐας περὶ ὑμῶν τῶν ὑποκριτῶν ὡς γέγραπται
οὗτος ὁ λαὸς τοῖς χείλεσίν με τιμᾷ ἡ δὲ καρδία αὐτῶν πόρρω ἀπέχει ἀπ’
7 ἐμοῦ. μάτην δὲ σέβονταί με διδάσκοντες διδασκαλίας ἐντάλματα ἀν-
8* θρώπων. ἀφέντες γὰρ τὴν ἐντολὴν τοῦ θεοῦ κρατεῖτε τὴν παράδοσιν τῶν
ἀνθρώπων βαπτισμοὺς ξεστῶν καὶ ποτηρίων καὶ ἀλλὰ παρόμοια τοιαῦτα
9* πολλὰ ποιεῖτε. καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς καλῶς ἀθετεῖτε τὴν ἐντολὴν τοῦ θεοῦ
10* ἵνα τὴν παράδοσιν ὑμῶν τηρήσητε. μωσῆς γὰρ εἶπεν τίμα τὸν πατέρα
σου καὶ τὴν μητέρα σου καί ὁ κακολογῶν πατέρα ἢ μητέρα θανάτῳ
11 τελευτάτω. ὑμεῖς δὲ λέγετε ἐὰν εἴπῃ ἄνθρωπος τῷ πατρὶ ἢ τῇ μητρί
12* κορβᾶν ὅ ἐστιν δῶρον ὃ ἐὰν ἐξ ἐμοῦ ὠφεληθῇς. καὶ οὐκέτι ἀφίετε αὐτὸν
13 οὐδὲν ποιῆσαι τῷ πατρὶ αὐτοῦ ἢ τῇ μητρί αὐτοῦ. ἀκυροῦντες τὸν λό-
γον τοῦ θεοῦ τῇ παραδόσει ὑμῶν ᾗ παρεδώκατε καὶ παρόμοια τοιαῦτα
14* πολλὰ ποιεῖτε. καὶ προσκαλεσάμενος πάντα τὸν ὄχλον ἔλεγεν αὐτοῖς
15* ἀκούετέ μου πάντες καὶ συνίετε. οὐδέν ἐστιν ἔξωθεν τοῦ ἀνθρώπου

---

7 **v.2** και ιδοντες τινας των μαθητων αυτου οτι[V] κοιναις χερσιν τουτ εστιν ανιπτοις εσθιουσιν[V] τους[V] εσθιοντας[T,𝔐,K] αρτους εμεμψαντο[T,𝔐,K]. **v.4** και απ[V] απο[T,𝔐,K] αγορας εαν μη βαπτισωνται ουκ εσθιουσιν και αλλα πολλα εστιν α παρελαβον κρατειν βαπτισμους ποτηριων και ξεστων και χαλκιων [και[V] και[T,𝔐,K] κλινων][V] κλινων[T,𝔐,K]. **v.5** και[V] επειτα[T,𝔐,K] επερωτωσιν αυτον οι φαρισαιοι και οι γραμματεις δια[𝔐,V] τι[𝔐,V] διατι[T,K] ου[V] περιπατουσιν[V] οι μαθηται σου ου[T,𝔐,K] περιπατουσιν[T,𝔐,K] κατα την παραδοσιν των πρεσβυτερων αλλα κοιναις[V] ανιπτοις[T,𝔐,K] χερσιν εσθιουσιν τον αρτον. **v.6** ο δε αποκριθεις[T,𝔐,K] ειπεν αυτοις οτι[T,𝔐,K] καλως επροφητευσεν[V] προεφητευσεν[T,𝔐,K] ησαιας περι υμων των υποκριτων ως γεγραπται [οτι][V] ουτος ο λαος τοις χειλεσιν με τιμα η δε καρδια αυτων πορρω απεχει απ εμου. **v.8** αφεντες γαρ[T,𝔐,K] την εντολην του θεου κρατειτε την παραδοσιν των ανθρωπων βαπτισμους[T,𝔐,K] ξεστων[T,𝔐,K] και[T,𝔐,K] ποτηριων[T,𝔐,K] και[T,𝔐,K] αλλα[T,𝔐,K] παρομοια[T,𝔐,K] τοιαυτα[T,𝔐,K] πολλα[T,𝔐,K] ποιειτε[T,𝔐,K]. **v.9** και ελεγεν αυτοις καλως αθετειτε την εντολην του θεου ινα την παραδοσιν υμων στησητε[V] τηρησητε[T,𝔐,K]. **v.10** μωυσης[V] μωσης[T,𝔐,K] γαρ ειπεν τιμα τον πατερα σου και την μητερα σου και ο κακολογων πατερα η μητερα θανατω τελευτατω. **v.12** και[T,𝔐,K] ουκετι αφιετε αυτον ουδεν ποιησαι τω πατρι αυτου[T,𝔐,K] η τη μητρι αυτου[T,𝔐,K]. **v.14** και προσκαλεσαμενος παλιν[V] παντα[T,𝔐,K] τον οχλον ελεγεν αυτοις ακουσατε[V] ακουετε[T,𝔐,K] μου παντες και συνετε[V] συνιετε[T,𝔐,K]. **v.15** ουδεν εστιν εξωθεν του ανθρωπου εισπορευομενον εις αυτον ο δυναται αυτον[T,𝔐,K] κοινωσαι αυτον[V] αλλα τα εκ[V] του[V] ανθρωπου[V] εκπορευομενα απ[T,𝔐,K] αυτου[T,𝔐,K] εκεινα[T,𝔐,K] εστιν τα κοινουντα τον ανθρωπον.

εἰσπορευόμενον εἰς αὐτὸν ὃ δύναται αὐτόν κοινῶσαι ἀλλὰ τὰ ἐκπορευό-
μενά ἀπ’ αὐτοῦ ἐκεῖνά ἐστιν τὰ κοινοῦντα τὸν ἄνθρωπον. εἴ τις ἔχει ὦτα 16*
ἀκούειν ἀκουέτω. καὶ ὅτε εἰσῆλθεν εἰς οἶκον ἀπὸ τοῦ ὄχλου ἐπηρώτων 17*
αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ περὶ τῆς παραβολῆς. καὶ λέγει αὐτοῖς οὕτως 18
καὶ ὑμεῖς ἀσύνετοί ἐστε οὐ νοεῖτε ὅτι πᾶν τὸ ἔξωθεν εἰσπορευόμενον εἰς
τὸν ἄνθρωπον οὐ δύναται αὐτὸν κοινῶσαι. ὅτι οὐκ εἰσπορεύεται αὐτοῦ 19*
εἰς τὴν καρδίαν ἀλλ’ εἰς τὴν κοιλίαν καὶ εἰς τὸν ἀφεδρῶνα ἐκπορεύεται
καθαρίζον πάντα τὰ βρώματα. ἔλεγεν δὲ ὅτι τὸ ἐκ τοῦ ἀνθρώπου ἐκ- 20
πορευόμενον ἐκεῖνο κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον. ἔσωθεν γὰρ ἐκ τῆς καρδίας 21*
τῶν ἀνθρώπων οἱ διαλογισμοὶ οἱ κακοὶ ἐκπορεύονται μοιχεῖαι πορνεῖαι
φόνοι. κλοπαί πλεονεξίαι πονηρίαι δόλος ἀσέλγεια ὀφθαλμὸς πονηρός 22*
βλασφημία ὑπερηφανία ἀφροσύνη. πάντα ταῦτα τὰ πονηρὰ ἔσωθεν 23
ἐκπορεύεται καὶ κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον. καὶ ἐκεῖθεν ἀναστὰς ἀπῆλθεν 24*
εἰς τὰ μεθόρια τύρου καὶ σιδῶνος καὶ εἰσελθὼν εἰς τὴν οἰκίαν οὐδένα
ἤθελεν γνῶναι καὶ οὐκ ἠδυνήθη λαθεῖν. ἀκούσασα γ’ἀρ γυνὴ περὶ 25*
αὐτοῦ ἧς εἶχεν τὸ θυγάτριον αὐτῆς πνεῦμα ἀκάθαρτον ἐλθοῦσα προ-
σέπεσεν πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ. ἦν δὲ ἡ γυνὴ ἑλληνίς συροφοινίσσα 26*
τῷ γένει καὶ ἠρώτα αὐτὸν ἵνα τὸ δαιμόνιον ἐκβάλλῃ ἐκ τῆς θυγατρὸς
αὐτῆς. ὁ δὲ ἰησοῦς εἶπεν αὐτῇ ἄφες πρῶτον χορτασθῆναι τὰ τέκνα οὐ 27*
γάρ καλὸν ἐστιν λαβεῖν τὸν ἄρτον τῶν τέκνων καὶ βαλεῖν τοῖς κυναρίοις.
ἡ δὲ ἀπεκρίθη καὶ λέγει αὐτῷ ναὶ κύριε καὶ γὰρ τὰ κυνάρια ὑποκάτω 28*
τῆς τραπέζης ἐσθίει ἀπὸ τῶν ψιχίων τῶν παιδίων. καὶ εἶπεν αὐτῇ διὰ 29*
τοῦτον τὸν λόγον ὕπαγε ἐξελήλυθεν τὸ δαιμόνιον ἐκ τῆς θυγατρός σου.
καὶ ἀπελθοῦσα εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς εὗρεν τὸ δαιμόνιον ἐξεληλυθός καὶ 30*

v.16 ει[T,𝔐,K] τις[T,𝔐,K] εχει[T,𝔐,K] ωτα[T,𝔐,K] ακουειν[T,𝔐,K] ακουετω[T,𝔐,K]. **v.17** και οτε εισηλθεν εις οικον απο του οχλου επηρωτων αυτον οι μαθηται αυτου την[V] παραβολην[V] περι[T,𝔐,K] της[T,𝔐,K] παραβολης[T,𝔐,K]. **v.19** οτι ουκ εισπορευεται αυτου εις την καρδιαν αλλ εις την κοιλιαν και εις τον αφεδρωνα εκπορευεται καθαριζων[V] καθαριζον[T,𝔐,K] παντα τα βρωματα. **v.21** εσωθεν γαρ εκ της καρδιας των ανθρωπων οι διαλογισμοι οι κακοι εκπορευονται μοιχειαι[T,𝔐,K] πορνειαι κλοπαι[V] φονοι. **v.22** μοιχειαι[V] κλοπαι[T,𝔐,K] πλεονεξιαι πονηριαι δολος ασελγεια οφθαλμος πονηρος βλασφημια υπερηφανια αφροσυνη. **v.24** και[T,𝔐,K] εκειθεν δε[V] αναστας απηλθεν εις τα ορια[V] μεθορια[T,𝔐,K] τυρου και[T,𝔐,K] σιδωνος[T,𝔐,K] και εισελθων εις την[T,K] οικιαν ουδενα ηθελεν γνωναι και ουκ ηδυνηθη λαθειν. **v.25** αλλ[V] ευθυς[V] ακουσασα γαρ[T,𝔐,K] γυνη περι αυτου ης ειχεν το θυγατριον αυτης πνευμα ακαθαρτον ελθουσα προσεπεσεν προς τους ποδας αυτου. **v.26** ην[T,𝔐,K] δε[T,𝔐,K] η δε[V] γυνη ην[V] ελληνις συραφοινικισσα[𝔐] συροφοινισσα[T,K] συροφοινικισσα[V] τω γενει και ηρωτα αυτον ινα το δαιμονιον εκβαλη[𝔐,V] εκβαλλη[T,K] εκ της θυγατρος αυτης. **v.27** και[V] ελεγεν[V] ο[T,𝔐,K] δε[T,𝔐,K] ιησους[T,𝔐,K] ειπεν[T,𝔐,K] αυτη αφες πρωτον χορτασθηναι τα τεκνα ου γαρ καλον[T,𝔐,K] εστιν καλον[V] λαβειν τον αρτον των τεκνων και βαλειν[T,𝔐,K] τοις κυναριοις βαλειν[V]. **v.28** η δε απεκριθη και λεγει αυτω ναι[T,𝔐,K] κυριε και γαρ[T,𝔐,K] τα κυναρια υποκατω της τραπεζης εσθιουσιν[V] εσθιει[T,𝔐,K] απο των ψιχιων των παιδιων. **v.29** και ειπεν αυτη δια τουτον τον λογον υπαγε εξεληλυθεν το[T,𝔐,K] δαιμονιον[T,𝔐,K] εκ της θυγατρος σου το[V] δαιμονιον[V].

31* τὴν θυγατερα βεβλημένην ἐπὶ τὴς κλίνης. καὶ πάλιν ἐξελθὼν ἐκ τῶν
ὁρίων τύρου καὶ σιδῶνος ἦλθεν πρὸς τὴν θάλασσαν τῆς γαλιλαίας ἀνὰ
32* μέσον τῶν ὁρίων δεκαπόλεως. καὶ φέρουσιν αὐτῷ κωφὸν μογιλάλον
33 καὶ παρακαλοῦσιν αὐτὸν ἵνα ἐπιθῇ αὐτῷ τὴν χεῖρα. καὶ ἀπολαβόμε-
νος αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ὄχλου κατ’ ἰδίαν ἔβαλεν τοὺς δακτύλους αὐτοῦ εἰς
34 τὰ ὦτα αὐτοῦ καὶ πτύσας ἥψατο τῆς γλώσσης αὐτοῦ. καὶ ἀναβλέψας
εἰς τὸν οὐρανὸν ἐστέναξεν καὶ λέγει αὐτῷ εφφαθα ὅ ἐστιν διανοίχθητι.
35* καὶ εὐθέως διηνοίχθησαν αὐτοῦ αἱ ἀκοαί καὶ ἐλύθη ὁ δεσμὸς τῆς γλώσ-
36* σης αὐτοῦ καὶ ἐλάλει ὀρθῶς. καὶ διεστείλατο αὐτοῖς ἵνα μηδενὶ εἴπωσιν
37* ὅσον δὲ αὐτὸς αὐτοῖς διεστέλλετο μᾶλλον περισσότερον ἐκήρυσσον. καὶ
ὑπερπερισσῶς ἐξεπλήσσοντο λέγοντες καλῶς πάντα πεποίηκεν καὶ τοὺς
κωφοὺς ποιεῖ ἀκούειν καὶ τοὺς ἀλάλους λαλεῖν.

8* ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις παμπολλοῦ ὄχλου ὄντος καὶ μὴ ἐχόντων τί
φάγωσιν προσκαλεσάμενος ὁ ἰησοῦς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ λέγει αὐτοῖς.
2* σπλαγχνίζομαι ἐπὶ τὸν ὄχλον ὅτι ἤδη ἡμέρας τρεῖς προσμένουσίν μοι
3* καὶ οὐκ ἔχουσιν τί φάγωσιν. καὶ ἐὰν ἀπολύσω αὐτοὺς νήστεις εἰς οἶκον
4* αὐτῶν ἐκλυθήσονται ἐν τῇ ὁδῷ τινες γὰρ αὐτῶν μακρόθεν ἥκασιν. καὶ
ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ πόθεν τούτους δυνήσεταί τις ὧδε
5* χορτάσαι ἄρτων ἐπ’ ἐρημίας. καὶ ἐπηρώτα αὐτούς πόσους ἔχετε ἄρτους
6* οἱ δὲ εἶπον ἑπτά. καὶ παρήγγειλεν τῷ ὄχλῳ ἀναπεσεῖν ἐπὶ τῆς γῆς καὶ
λαβὼν τοὺς ἑπτὰ ἄρτους εὐχαριστήσας ἔκλασεν καὶ ἐδίδου τοῖς μαθη-
7* ταῖς αὐτοῦ ἵνα παραθῶσιν καὶ παρέθηκαν τῷ ὄχλῳ. καὶ εἶχον ἰχθύδια

v.30 και απελθουσα εις τον οικον αυτης ευρεν το παιδιον[V] βεβλημενον[V] επι[V] την[V] κλινην[V] και[V] το[V] δαιμονιον εξεληλυθος και[T,𝔐,K] την[T,𝔐,K] θυγατερα[T,𝔐,K] βεβλημενην[T,𝔐,K] επι[T,𝔐,K] της[T,𝔐,K] κλινης[T,𝔐,K]. **v.31** και παλιν εξελθων εκ των οριων τυρου και[T,𝔐,K] σιδωνος[T,𝔐,K] ηλθεν δια[V] σιδωνος[V] εις[V] προς[T,𝔐,K] την θαλασσαν της γαλιλαιας ανα μεσον των οριων δεκαπολεως. **v.32** και φερουσιν αυτω κωφον και[V] μογγιλαλον[𝔐] μογιλαλον[T,K,V] και παρακαλουσιν αυτον ινα επιθη αυτω την χειρα. **v.35** και [ευθεως][V] ευθεως[T,𝔐,K] ηνοιγησαν[V] διηνοιχθησαν[T,𝔐,K] αυτου αι ακοαι και ελυθη ο δεσμος της γλωσσης αυτου και ελαλει ορθως. **v.36** και διεστειλατο αυτοις ινα μηδενι λεγωσιν[V] ειπωσιν[T,𝔐,K] οσον δε αυτος[T,𝔐,K] αυτοις διεστελλετο αυτοι[V] μαλλον περισσοτερον εκηρυσσον. **v.37** και υπερπερισσως εξεπλησσοντο λεγοντες καλως παντα πεποιηκεν και τους κωφους ποιει ακουειν και [τους][V] τους[T,𝔐,K] αλαλους λαλειν. **8** **v.1** εν εκειναις ταις ημεραις παλιν[V] πολλου[V] παμπολλου[T,𝔐,K] οχλου οντος και μη εχοντων τι φαγωσιν προσκαλεσαμενος ο[T,𝔐,K] ιησους[T,𝔐,K] τους μαθητας αυτου[T,𝔐,K] λεγει αυτοις. **v.2** σπλαγχνιζομαι επι τον οχλον οτι ηδη ημεραι[𝔐,V] ημερας[T,K] τρεις προσμενουσιν μοι και ουκ εχουσιν τι φαγωσιν. **v.3** και εαν απολυσω αυτους νηστεις εις οικον αυτων εκλυθησονται εν τη οδω και[V] τινες γαρ[T,𝔐,K] αυτων απο[V] μακροθεν ηκουσιν[𝔐] ηκασιν[T,K,V]. **v.4** και απεκριθησαν αυτω οι μαθηται αυτου οτι[V] ποθεν τουτους δυνησεται τις ωδε χορτασαι αρτων επ ερημιας. **v.5** και ηρωτα[V] επηρωτα[T,𝔐,K] αυτους ποσους εχετε αρτους οι δε ειπαν[V] ειπον[T,𝔐,K] επτα. **v.6** και παραγγελλει[V] παρηγγειλεν[T,𝔐,K] τω οχλω αναπεσειν επι της γης και λαβων τους επτα αρτους ευχαριστησας εκλασεν και εδιδου τοις μαθηταις αυτου ινα παρατιθωσιν[V] παραθωσιν[T,𝔐,K] και παρεθηκαν τω οχλω. **v.7** και ειχον ιχθυδια ολιγα και ευλογησας ειπεν[T,𝔐,K] παραθειναι[T,𝔐,K] και[T,𝔐,K] αυτα ειπεν[V] και[V] ταυτα[V] παρατιθεναι[V].

ὀλίγα καὶ εὐλογήσας εἶπεν παραθεῖναι καὶ αὐτά. ἔφαγον δὲ καὶ ἐχορ- 8*
τάσθησαν καὶ ἦραν περισσεύματα κλασμάτων ἑπτὰ σπυρίδας. ἦσαν δὲ 9*
οἱ φαγόντες ὡς τετρακισχίλιοι καὶ ἀπέλυσεν αὐτούς. καὶ εὐθέως ἐμβὰς 10*
εἰς τὸ πλοῖον μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἦλθεν εἰς τὰ μέρη δαλμανουθά.
καὶ ἐξῆλθον οἱ φαρισαῖοι καὶ ἤρξαντο συζητεῖν αὐτῷ ζητοῦντες παρ' αὐ- 11
τοῦ σημεῖον ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ πειράζοντες αὐτόν. καὶ ἀναστενάξας τῷ 12*
πνεύματι αὐτοῦ λέγει τί ἡ γενεὰ αὕτη σημεῖον ἐπιζητεῖ ἀμὴν λέγω ὑμῖν
εἰ δοθήσεται τῇ γενεᾷ ταύτῃ σημεῖον. καὶ ἀφεὶς αὐτοὺς ἐμβὰς πάλιν 13*
εἰς τὸ πλοῖον ἀπῆλθεν εἰς τὸ πέραν. καὶ ἐπελάθοντο λαβεῖν ἄρτους καὶ 14*
εἰ μὴ ἕνα ἄρτον οὐκ εἶχον μεθ' ἑαυτῶν ἐν τῷ πλοίῳ. καὶ διεστέλλετο 15
αὐτοῖς λέγων ὁρᾶτε βλέπετε ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν φαρισαίων καὶ τῆς ζύ-
μης ἡρῴδου. καὶ διελογίζοντο πρὸς ἀλλήλους λέγοντες ὅτι ἄρτους οὐκ 16*
ἔχομεν. καὶ γνοὺς ὁ ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς τί διαλογίζεσθε ὅτι ἄρτους 17*
οὐκ ἔχετε οὔπω νοεῖτε οὐδὲ συνίετε ἔτι πεπωρωμένην ἔχετε τὴν καρδίαν
ὑμῶν. ὀφθαλμοὺς ἔχοντες οὐ βλέπετε καὶ ὦτα ἔχοντες οὐκ ἀκούετε καὶ 18
οὐ μνημονεύετε. ὅτε τοὺς πέντε ἄρτους ἔκλασα εἰς τοὺς πεντακισχιλί- 19*
ους πόσους κοφίνους πλήρεις κλασμάτων ἤρατε λέγουσιν αὐτῷ δώδεκα.
ὅτε δὲ τοὺς ἑπτὰ εἰς τοὺς τετρακισχιλίους πόσων σπυρίδων πληρώματα 20*
κλασμάτων ἤρατε οἱ δὲ εἶπον ἑπτά. καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς πῶς οὐ συνίετε. 21*
καὶ ἔρχεταί εἰς βηθσαϊδάν καὶ φέρουσιν αὐτῷ τυφλὸν καὶ παρακαλοῦ- 22*
σιν αὐτὸν ἵνα αὐτοῦ ἅψηται. καὶ ἐπιλαβόμενος τῆς χειρὸς τοῦ τυφλοῦ 23*
ἐξήγαγεν αὐτὸν ἔξω τῆς κώμης καὶ πτύσας εἰς τὰ ὄμματα αὐτοῦ ἐπιθεὶς
τὰς χεῖρας αὐτῷ ἐπηρώτα αὐτόν εἴ τι βλέπει. καὶ ἀναβλέψας ἔλεγεν 24*
βλέπω τοὺς ἀνθρώπους ὅτι ὡς δένδρα ὁρῶ περιπατοῦντας. εἶτα πά- 25*

v.8 και$^{\mathcal{V}}$ εφαγον δε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και εχορτασθησαν και ηραν περισσευματα κλασματων επτα σπυριδας. **v.9** ησαν δε οι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ φαγοντες$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ως τετρακισχιλιοι και απελυσεν αυτους. **v.10** και ευθυς$^{\mathcal{V}}$ ευθεως$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εμβας εις το πλοιον μετα των μαθητων αυτου ηλθεν εις τα μερη δαλμανουθα. **v.12** και αναστεναξας τω πνευματι αυτου λεγει τι η γενεα αυτη ζητει$^{\mathcal{V}}$ σημειον επιζητει$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αμην λεγω υμιν ει δοθησεται τη γενεα ταυτη σημειον. **v.13** και αφεις αυτους εμβας$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ παλιν εμβας$^{\mathcal{V}}$ εις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ το$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ πλοιον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ απηλθεν εις το περαν. **v.14** και επελαθοντο οι$^{\mathcal{K}}$ μαθηται$^{\mathcal{K}}$ λαβειν αρτους και ει μη ενα αρτον ουκ ειχον μεθ εαυτων εν τω πλοιω. **v.16** και διελογιζοντο προς αλληλους λεγοντες$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ οτι αρτους ουκ εχουσιν$^{\mathcal{V}}$ εχομεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.17** και γνους ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ιησους$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ λεγει αυτοις τι διαλογιζεσθε οτι αρτους ουκ εχετε ουπω νοειτε ουδε συνιετε ετι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πεπωρωμενην εχετε την καρδιαν υμων. **v.19** οτε τους πεντε αρτους εκλασα εις τους πεντακισχιλιους ποσους κοφινους πληρεις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ κλασματων πληρεις$^{\mathcal{V}}$ ηρατε λεγουσιν αυτω δωδεκα. **v.20** οτε δε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τους επτα εις τους τετρακισχιλιους ποσων σπυριδων πληρωματα κλασματων ηρατε και$^{\mathcal{V}}$ οι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ λεγουσιν$^{\mathcal{V}}$ δε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ [αυτω]$^{\mathcal{V}}$ ειπον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ επτα. **v.21** και ελεγεν αυτοις ουπω$^{\mathcal{V}}$ πως$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ συνιετε. **v.22** και ερχονται$^{\mathcal{V}}$ ερχεται$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εις βηθσαιδα$^{\mathcal{K}}$ βηθσαιδαν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ και φερουσιν αυτω τυφλον και παρακαλουσιν αυτον ινα αυτου αψηται. **v.23** και επιλαβομενος της χειρος του τυφλου εξηνεγκεν$^{\mathcal{V}}$ εξηγαγεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτον εξω της κωμης και πτυσας εις τα ομματα αυτου επιθεις τας χειρας αυτω επηρωτα αυτον ει τι βλεπεις$^{\mathcal{V}}$ βλεπει$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.24** και αναβλεψας ελεγεν βλεπω τους ανθρωπους οτι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ως δενδρα ορω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ περιπατουντας.

λιν ἐπέθηκεν τὰς χεῖρας ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ καὶ ἐποίησεν αὐτὸν
26* αναβλέψαι καὶ ἀποκατεστάθη καὶ ἐνέβλεψεν τηλαυγῶς ἅπαντας. καὶ
ἀπέστειλεν αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ λέγων μηδὲ εἰς τὴν κώμην εἰσέλ-
27 θῃς μηδὲ εἴπῃς τινὶ ἐν τῇ κώμῃ. καὶ ἐξῆλθεν ὁ ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ
αὐτοῦ εἰς τὰς κώμας καισαρείας τῆς φιλίππου καὶ ἐν τῇ ὁδῷ ἐπηρώτα
τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ λέγων αὐτοῖς τίνα με λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι εἶναι.
28* οἱ δὲ ἀπεκρίθησαν ἰωάννην τὸν βαπτιστήν καὶ ἄλλοι ἠλίαν ἄλλοι δὲ ἕνα
29* τῶν προφητῶν. καὶ αὐτὸς λέγει αὐτοῖς ὑμεῖς δὲ τίνα με λέγετε εἶναι
30 ἀποκριθεὶς δὲ ὁ πέτρος λέγει αὐτῷ σὺ εἶ ὁ χριστός. καὶ ἐπετίμησεν
31* αὐτοῖς ἵνα μηδενὶ λέγωσιν περὶ αὐτοῦ. καὶ ἤρξατο διδάσκειν αὐτοὺς
ὅτι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου πολλὰ παθεῖν καὶ ἀποδοκιμασθῆναι ἀπὸ
τῶν πρεσβυτέρων καὶ ἀρχιερέων καὶ γραμματέων καὶ ἀποκτανθῆναι καὶ
32* μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀναστῆναι. καὶ παρρησίᾳ τὸν λόγον ἐλάλει καὶ προ-
33* σλαβόμενος αὐτὸν ὁ πέτρος ἤρξατο ἐπιτιμᾶν αὐτῷ. ὁ δὲ ἐπιστραφεὶς καὶ
ἰδὼν τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἐπετίμησεν τῷ πέτρῳ λέγων ὕπαγε ὀπίσω μου
34* σατανᾶ ὅτι οὐ φρονεῖς τὰ τοῦ θεοῦ ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων. καὶ προ-
σκαλεσάμενος τὸν ὄχλον σὺν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ εἶπεν αὐτοῖς ὅστις
θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν
35* αὐτοῦ καὶ ἀκολουθείτω μοι. ὃς γὰρ ἂν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι
ἀπολέσει αὐτήν ὃς δ’ ἂν ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ καὶ
36* τοῦ εὐαγγελίου οὗτος σώσει αὐτήν. τί γὰρ ὠφελήσει ἄνθρωπον ἐὰν
37* κερδήσῃ τὸν κόσμον ὅλον καὶ ζημιωθῇ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. ἢ τί δώσει
38* ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ. ὃς γὰρ ἂν ἐπαισχυνθῇ με καὶ

v.25 ειτα παλιν επεθηκεν τας χειρας επι τους οφθαλμους αυτου και διεβλεψεν[𝒱] εποιησεν[𝒯,𝔐,𝒦] αυτον[𝒯,𝔐,𝒦] αναβλεψαι[𝒯,𝔐,𝒦] και απεκατεστη[𝒱] αποκατεσταθη[𝒯,𝔐,𝒦] και ενεβλεπεν[𝒱] ενεβλεψεν[𝒯,𝔐,𝒦] τηλαυγως απαντα[𝒱] απαντας[𝒯,𝔐,𝒦]. **v.26** και απεστειλεν αυτον εις [τον][𝔐] τον[𝒯,𝒦] οικον αυτου λεγων μηδε εις την κωμην εισελθης μηδε[𝒯,𝔐,𝒦] ειπης[𝒯,𝔐,𝒦] τινι[𝒯,𝔐,𝒦] εν[𝒯,𝔐,𝒦] τη[𝒯,𝔐,𝒦] κωμη[𝒯,𝔐,𝒦]. **v.28** οι δε ειπαν[𝒱] αυτω[𝒱] λεγοντες[𝒱] [οτι][𝒱] απεκριθησαν[𝒯,𝔐,𝒦] ιωαννην τον βαπτιστην και αλλοι ηλιαν αλλοι δε οτι[𝒱] εις[𝒱] ενα[𝒯,𝔐,𝒦] των προφητων. **v.29** και αυτος επηρωτα[𝒱] λεγει[𝒯,𝔐,𝒦] αυτους[𝒱] αυτοις[𝒯,𝔐,𝒦] υμεις δε τινα με λεγετε ειναι αποκριθεις δε[𝒯,𝔐,𝒦] ο πετρος λεγει αυτω συ ει ο χριστος. **v.31** και ηρξατο διδασκειν αυτους οτι δει τον υιον του ανθρωπου πολλα παθειν και αποδοκιμασθηναι υπο[𝒱] απο[𝒯,𝔐,𝒦] των πρεσβυτερων και των[𝔐,𝒱] αρχιερεων και των[𝔐,𝒱] γραμματεων και αποκτανθηναι και μετα τρεις ημερας αναστηναι. **v.32** και παρρησια τον λογον ελαλει και προσλαβομενος αυτον[𝒯,𝔐,𝒦] ο πετρος αυτον[𝒱] ηρξατο επιτιμαν αυτω. **v.33** ο δε επιστραφεις και ιδων τους μαθητας αυτου επετιμησεν τω[𝒯,𝔐,𝒦] πετρω και[𝒱] λεγει[𝒱] λεγων[𝒯,𝔐,𝒦] υπαγε οπισω μου σατανα οτι ου φρονεις τα του θεου αλλα τα των ανθρωπων. **v.34** και προσκαλεσαμενος τον οχλον συν τοις μαθηταις αυτου ειπεν αυτοις ει[𝒱] τις[𝒱] οστις[𝒯,𝔐,𝒦] θελει οπισω μου ακολουθειν[𝔐,𝒱] ελθειν[𝒯,𝒦] απαρνησασθω εαυτον και αρατω τον σταυρον αυτου και ακολουθειτω μοι. **v.35** ος γαρ εαν[𝒱] αν[𝒯,𝔐,𝒦] θελη την ψυχην αυτου σωσαι απολεσει αυτην ος δ αν απολεσει[𝒱] απολεση[𝒯,𝔐,𝒦] την εαυτου[𝔐] ψυχην αυτου[𝒯,𝒦,𝒱] ενεκεν εμου και του ευαγγελιου ουτος[𝒯,𝔐,𝒦] σωσει αυτην. **v.36** τι γαρ ωφελει[𝒱] ωφελησει[𝒯,𝔐,𝒦] ανθρωπον κερδησαι[𝒱] εαν[𝒯,𝔐,𝒦] κερδηση[𝒯,𝔐,𝒦] τον κοσμον ολον και ζημιωθηναι[𝒱] ζημιωθη[𝒯,𝔐,𝒦] την ψυχην αυτου. **v.37** η[𝒯,𝔐,𝒦] τι γαρ[𝒱] δοι[𝒱] δωσει[𝒯,𝔐,𝒦] ανθρωπος ανταλλαγμα της ψυχης αυτου.

τοὺς ἐμοὺς λόγους ἐν τῇ γενεᾷ ταύτῃ τῇ μοιχαλίδι καὶ ἁμαρτωλῷ καὶ
ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπαισχυνθήσεται αὐτὸν ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ τοῦ
πατρὸς αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀγγέλων τῶν ἁγίων.

καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἰσίν τινες τῶν ὧδε ἑστηκότων **9***
οἵτινες οὐ μὴ γεύσωνται θανάτου ἕως ἂν ἴδωσιν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ
ἐληλυθυῖαν ἐν δυνάμει. καὶ μεθ" ἡμέρας ἓξ παραλαμβάνει ὁ ἰησοῦς τὸν 2*
πέτρον καὶ τὸν ἰάκωβον καὶ τὸν ἰωάννην καὶ ἀναφέρει αὐτοὺς εἰς ὄρος
ὑψηλὸν κατ' ἰδίαν μόνους καὶ μετεμορφώθη ἔμπροσθεν αὐτῶν. καὶ τὰ 3*
ἱμάτια αὐτοῦ ἐγένετο στίλβοντα λευκὰ λίαν ὡς χιὼν οἷα γναφεὺς ἐπὶ τῆς
γῆς οὐ δύναται λευκᾶναι. καὶ ὤφθη αὐτοῖς ἠλίας σὺν μωσεῖ καὶ ἦσαν 4*
συλλαλοῦντες τῷ ἰησοῦ. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ πέτρος λέγει τῷ ἰησοῦ ῥαββί 5*
καλόν ἐστιν ἡμᾶς ὧδε εἶναι καὶ ποιήσωμεν σκηνάς τρεῖς σοὶ μίαν καὶ
μωσεῖ μίαν καὶ ἠλίᾳ μίαν. οὐ γὰρ ᾔδει τί λαλήσῃ ἦσαν γὰρ ἔκφοβοι. 6*
καὶ ἐγένετο νεφέλη ἐπισκιάζουσα αὐτοῖς καὶ ἦλθεν φωνὴ ἐκ τῆς νεφέλης 7*
λέγουσα οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός αὐτοῦ ἀκούετε. καὶ ἐξά- 8
πινα περιβλεψάμενοι οὐκέτι οὐδένα εἶδον ἀλλὰ τὸν ἰησοῦν μόνον μεθ'
ἑαυτῶν. καταβαινόντων δὲ αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ὄρους διεστείλατο αὐτοῖς ἵνα 9*
μηδενὶ διηγήσωνται ἃ εἶδον εἰ μὴ ὅταν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐκ νεκρῶν
ἀναστῇ. καὶ τὸν λόγον ἐκράτησαν πρὸς ἑαυτοὺς συζητοῦντες τί ἐστιν 10
τὸ ἐκ νεκρῶν ἀναστῆναι. καὶ ἐπηρώτων αὐτὸν λέγοντες ὅτι λέγουσιν 11
οἱ γραμματεῖς ὅτι ἠλίαν δεῖ ἐλθεῖν πρῶτον. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐ- 12*
τοῖς ἠλίας μὲν ἐλθὼν πρῶτον ἀποκαθιστᾷ πάντα καὶ πῶς γέγραπται ἐπὶ
τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἵνα πολλὰ πάθῃ καὶ ἐξουδενώθῃ. ἀλλὰ λέγω 13*

---

v.38 ος γαρ εαν[𝔐,V] αν[T,K] επαισχυνθη με και τους εμους λογους εν τη γενεα ταυτη τη μοιχαλιδι και αμαρτωλω και ο υιος του ανθρωπου επαισχυνθησεται αυτον οταν ελθη εν τη δοξη του πατρος αυτου μετα των αγγελων των αγιων. **9** **v.1** και ελεγεν αυτοις αμην λεγω υμιν οτι εισιν τινες των[T,𝔐,K] ωδε των[V] εστηκοτων οιτινες ου μη γευσωνται θανατου εως αν ιδωσιν την βασιλειαν του θεου εληλυθυιαν εν δυναμει. **v.2** και μετα[V] μεθ[T,𝔐,K] ημερας εξ παραλαμβανει ο ιησους τον πετρον και τον ιακωβον και [τον][𝔐] τον[T,K,V] ιωαννην και αναφερει αυτους εις ορος υψηλον κατ ιδιαν μονους και μετεμορφωθη εμπροσθεν αυτων. **v.3** και τα ιματια αυτου εγενοντο[𝔐] εγενετο[T,K,V] στιλβοντα λευκα λιαν ως[T,𝔐,K] χιων[T,𝔐,K] οια γναφευς επι της γης ου δυναται ουτως[V] λευκαναι. **v.4** και ωφθη αυτοις ηλιας συν μωυσει[V] μωσει[T,𝔐,K] και ησαν συλλαλουντες τω ιησου. **v.5** και αποκριθεις ο πετρος λεγει τω ιησου ραββι καλον εστιν ημας ωδε ειναι και ποιησωμεν σκηνας[T,𝔐,K] τρεις σκηνας[V] σοι μιαν και μωυσει[V] μωσει[T,𝔐,K] μιαν και ηλια μιαν. **v.6** ου γαρ ηδει τι αποκριθη[V] λαλησει[𝔐] λαληση[T,K] ησαν[T,𝔐,K] γαρ[T,𝔐,K] εκφοβοι γαρ[V] εγενοντο[V]. **v.7** και εγενετο νεφελη επισκιαζουσα αυτοις και εγενετο[V] ηλθεν[T,𝔐,K] φωνη εκ της νεφελης λεγουσα[T,K] ουτος εστιν ο υιος μου ο αγαπητος αυτου[T,𝔐,K] ακουετε αυτου[V]. **v.9** και[V] καταβαινοντων δε[T,𝔐,K] αυτων εκ[V] απο[T,𝔐,K] του ορους διεστειλατο αυτοις ινα μηδενι διηγησωνται[T,𝔐,K] α ειδον διηγησωνται[V] ει μη οταν ο υιος του ανθρωπου εκ νεκρων αναστη. **v.12** ο δε εφη[V] αποκριθεις[T,𝔐,K] ειπεν[T,𝔐,K] αυτοις ηλιας μεν ελθων πρωτον αποκαθιστανει[V] αποκαθιστα[T,𝔐,K] παντα και πως γεγραπται επι τον υιον του ανθρωπου ινα πολλα παθη και εξουδενηθη[V] εξουδενωθη[T,𝔐,K]. **v.13** αλλα λεγω υμιν οτι και ηλιας εληλυθεν και εποιησαν αυτω οσα ηθελον[V] ηθελησαν[T,𝔐,K] καθως γεγραπται επ αυτον.

ὑμῖν ὅτι καὶ ἠλίας ἐλήλυθεν καὶ ἐποίησαν αὐτῷ ὅσα ἠθέλησαν καθὼς
14* γέγραπται ἐπ’ αὐτόν. καὶ ἐλθὼν πρὸς τοὺς μαθητὰς εἶδεν ὄχλον πο-
15* λὺν περὶ αὐτοὺς καὶ γραμματεῖς συζητοῦντας αὐτοῖς. καὶ εὐθέως πᾶς
ὁ ὄχλος ἰδὼν αὐτὸν ἐξεθαμβήθη καὶ προστρέχοντες ἠσπάζοντο αὐτόν.
16*, 17* καὶ ἐπηρώτησεν τοῦς γραμματεῖς τί συζητεῖτε πρὸς αὐτούς. καὶ ἀπο-
κριθεὶς εἷς ἐκ τοῦ ὄχλου εἶπεν διδάσκαλε ἤνεγκα τὸν υἱόν μου πρὸς
18* σέ ἔχοντα πνεῦμα ἄλαλον. καὶ ὅπου ἂν αὐτὸν καταλάβῃ ῥήσσει αὐτόν
καὶ ἀφρίζει καὶ τρίζει τοὺς ὀδόντας αὐτοῦ καὶ ξηραίνεται καὶ εἶπον τοῖς
19* μαθηταῖς σου ἵνα αὐτὸ ἐκβάλωσιν καὶ οὐκ ἴσχυσαν. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς
αὐτῷ λέγει ὦ γενεὰ ἄπιστος ἕως πότε πρὸς ὑμᾶς ἔσομαι ἕως πότε ἀνέ-
20* ξομαι ὑμῶν φέρετε αὐτὸν πρός με. καὶ ἤνεγκαν αὐτὸν πρὸς αὐτόν καὶ
ἰδὼν αὐτὸν εὐθέως τὸ πνεῦμα εσπάραξεν αὐτόν καὶ πεσὼν ἐπὶ τῆς γῆς
21* ἐκυλίετο ἀφρίζων. καὶ ἐπηρώτησεν τὸν πατέρα αὐτοῦ πόσος χρόνος
22* ἐστὶν ὡς τοῦτο γέγονεν αὐτῷ ὁ δὲ εἶπεν παιδιόθεν. καὶ πολλάκις αὐτὸν
καὶ εἰς πῦρ ἔβαλεν καὶ εἰς ὕδατα ἵνα ἀπολέσῃ αὐτόν ἀλλ’ εἴ τι δύνασαι
23* βοήθησον ἡμῖν σπλαγχνισθεὶς ἐφ’ ἡμᾶς. ὁ δὲ ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ τὸ εἰ
24* δύνασαι πιστεῦσαι πάντα δυνατὰ τῷ πιστεύοντι. καὶ εὐθέως κράξας ὁ
πατὴρ τοῦ παιδίου μετὰ δακρύων ἔλεγεν πιστεύω κύριε βοήθει μου τῇ
25* ἀπιστίᾳ. ἰδὼν δὲ ὁ ἰησοῦς ὅτι ἐπισυντρέχει ὄχλος ἐπετίμησεν τῷ πνεύ-
ματι τῷ ἀκαθάρτῳ λέγων αὐτῷ τὸ πνεῦμα τὸ ἄλαλον καὶ κωφὸν ἐγὼ
26* σοι ἐπιτάσσω ἔξελθε ἐξ αὐτοῦ καὶ μηκέτι εἰσέλθῃς εἰς αὐτόν. καὶ κρά-
ξαν καὶ πολλὰ σπαράξαν αὐτὸν ἐξῆλθεν καὶ ἐγένετο ὡσεὶ νεκρός ὥστε

v.14 και ελθοντες[V] ελθων[T,𝔐,K] προς τους μαθητας ειδον[V] ειδεν[T,𝔐,K] οχλον πολυν περι αυτους και γραμματεις συζητουντας προς[V] αυτους[V] αυτοις[T,𝔐,K]. **v.15** και ευθυς[V] ευθεως[T,𝔐,K] πας ο οχλος ιδοντες[V] ιδων[T,𝔐,K] αυτον εξεθαμβηθησαν[V] εξεθαμβηθη[T,𝔐,K] και προστρεχοντες ησπαζοντο αυτον. **v.16** και επηρωτησεν αυτους[V] τους[T,𝔐,K] γραμματεις[T,𝔐,K] τι συζητειτε προς αυτους. **v.17** και απεκριθη[V] αυτω[V] αποκριθεις[T,𝔐,K] εις εκ του οχλου ειπεν[T,𝔐,K] διδασκαλε ηνεγκα τον υιον μου προς σε εχοντα πνευμα αλαλον. **v.18** και οπου εαν[V] αν[T,𝔐,K] αυτον καταλαβη ρησσει αυτον και αφριζει και τριζει τους οδοντας αυτου[T,𝔐,K] και ξηραινεται και ειπα[V] ειπον[T,𝔐,K] τοις μαθηταις σου ινα αυτο εκβαλωσιν και ουκ ισχυσαν. **v.19** ο δε αποκριθεις αυτοις[V] αυτω[T,𝔐,K] λεγει ω γενεα απιστος εως ποτε προς υμας εσομαι εως ποτε ανεξομαι υμων φερετε αυτον προς με. **v.20** και ηνεγκαν αυτον προς αυτον και ιδων αυτον ευθεως[T,𝔐,K] το πνευμα ευθυς[V] συνεσπαραξεν[V] εσπαραξεν[T,𝔐,K] αυτον και πεσων επι της γης εκυλιετο αφριζων. **v.21** και επηρωτησεν τον πατερα αυτου ποσος χρονος εστιν ως τουτο γεγονεν αυτω ο δε ειπεν εκ[V] παιδιοθεν. **v.22** και πολλακις αυτον[T,𝔐,K] και εις το[𝔐] πυρ αυτον[V] εβαλεν και εις υδατα ινα απολεση αυτον αλλ ει τι δυνη[V] δυνασαι[T,𝔐,K] βοηθησον ημιν σπλαγχνισθεις εφ ημας. **v.23** ο δε ιησους ειπεν αυτω το ει δυνη[V] δυνασαι[T,𝔐,K] πιστευσαι[T,𝔐,K] παντα δυνατα τω πιστευοντι. **v.24** ευθυς[V] και[T,𝔐,K] ευθεως[T,𝔐,K] κραξας ο πατηρ του παιδιου μετα[T,𝔐,K] δακρυων[T,𝔐,K] ελεγεν πιστευω κυριε[T,𝔐,K] βοηθει μου τη απιστια. **v.25** ιδων δε ο ιησους οτι επισυντρεχει οχλος επετιμησεν τω πνευματι τω ακαθαρτω λεγων αυτω το πνευμα[T,𝔐,K] το[T,𝔐,K] αλαλον και κωφον πνευμα[V] εγω σοι[T,𝔐,K] επιτασσω σοι[V] εξελθε εξ αυτου και μηκετι εισελθης εις αυτον. **v.26** και κραξας[V] κραξαν[T,𝔐,K] και πολλα σπαραξας[V] σπαραξαν[T,𝔐,K] αυτον[T,𝔐,K] εξηλθεν και εγενετο ωσει νεκρος ωστε τους[V] πολλους λεγειν οτι απεθανεν.

πολλοὺς λέγειν ὅτι ἀπέθανεν. ὁ δὲ ἰησοῦς κρατήσας αὐτόν τῆς χειρὸς 27*
ἤγειρεν αὐτὸν καὶ ἀνέστη. καὶ εἰσελθόντα αὐτόν εἰς οἶκον οἱ μαθηταὶ 28*
αὐτοῦ ἐπηρώτων αὐτὸν κατ' ἰδίαν ὅτι ἡμεῖς οὐκ ἠδυνήθημεν ἐκβαλεῖν
αὐτό. καὶ εἶπεν αὐτοῖς τοῦτο τὸ γένος ἐν οὐδενὶ δύναται ἐξελθεῖν εἰ μὴ 29*
ἐν προσευχῇ καὶ νηστείᾳ. καὶ ἐκεῖθεν ἐξελθόντες παρεπορεύοντο διὰ 30*
τῆς γαλιλαίας καὶ οὐκ ἤθελεν ἵνα τις γνῷ. ἐδίδασκεν γὰρ τοὺς μαθητὰς 31*
αὐτοῦ καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς χεῖ-
ρας ἀνθρώπων καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτόν καὶ ἀποκτανθεὶς τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ
ἀναστήσεται. οἱ δὲ ἠγνόουν τὸ ῥῆμα καὶ ἐφοβοῦντο αὐτὸν ἐπερωτῆσαι. 32
καὶ ἦλθεν εἰς καπερναούμ καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ γενόμενος ἐπηρώτα αὐτούς 33*
τί ἐν τῇ ὁδῷ πρὸς ἑαυτοὺς διελογίζεσθε. οἱ δὲ ἐσιώπων πρὸς ἀλλήλους 34
γὰρ διελέχθησαν ἐν τῇ ὁδῷ τίς μείζων. καὶ καθίσας ἐφώνησεν τοὺς δώ- 35
δεκα καὶ λέγει αὐτοῖς εἴ τις θέλει πρῶτος εἶναι ἔσται πάντων ἔσχατος καὶ
πάντων διάκονος. καὶ λαβὼν παιδίον ἔστησεν αὐτὸ ἐν μέσῳ αὐτῶν καὶ 36
ἐναγκαλισάμενος αὐτὸ εἶπεν αὐτοῖς. ὃς ἐὰν ἓν τῶν τοιούτων παιδίων 37*
δέξηται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου ἐμὲ δέχεται καὶ ὃς ἐὰν ἐμὲ δέξηται οὐκ ἐμὲ
δέχεται ἀλλὰ τὸν ἀποστείλαντά με. ἀπεκρίθη δὲ αὐτῷ ὁ ἰωάννης λέγων 38*
διδάσκαλε εἴδομέν τινα τῷ ὀνόματί σου ἐκβάλλοντα δαιμόνια ὃς οὐκ
ἀκολουθεῖ ἡμῖν καὶ ἐκωλύσαμεν αὐτόν ὅτι οὐκ ἀκολουθεῖ ἡμῖν. ὁ δὲ 39
ἰησοῦς εἶπεν μὴ κωλύετε αὐτόν οὐδεὶς γάρ ἐστιν ὃς ποιήσει δύναμιν ἐπὶ
τῷ ὀνόματί μου καὶ δυνήσεται ταχὺ κακολογῆσαί με. ὃς γὰρ οὐκ ἔστιν 40*
καθ' ὑμῶν ὑπὲρ ὑμῶν ἐστιν. ὃς γὰρ ἂν ποτίσῃ ὑμᾶς ποτήριον ὕδατος 41*
ἐν τῷ ὀνόματι μου ὅτι χριστοῦ ἐστε ἀμὴν λέγω ὑμῖν οὐ μὴ ἀπολέσῃ τὸν
μισθὸν αὐτοῦ. καὶ ὃς ἂν σκανδαλίσῃ ἕνα τῶν μικρῶν τῶν πιστευόντων 42*

v.27 ο δε ιησους κρατησας αυτον[T,𝔐,K] της χειρος αυτου[V] ηγειρεν αυτον και ανεστη. **v.28** και εισελθοντος[V] εισελθοντα[T,𝔐,K] αυτου[V] αυτον[T,𝔐,K] εις οικον οι μαθηται αυτου επηρωτων[T,𝔐,K] αυτον[T,𝔐,K] κατ ιδιαν επηρωτων[V] αυτον[V] οτι ημεις ουκ ηδυνηθημεν εκβαλειν αυτο. **v.29** και ειπεν αυτοις τουτο το γενος εν ουδενι δυναται εξελθειν ει μη εν προσευχη και[T,𝔐,K] νηστεια[T,𝔐,K]. **v.30** κακειθεν[V] και[T,𝔐,K] εκειθεν[T,𝔐,K] εξελθοντες παρεπορευοντο δια της γαλιλαιας και ουκ ηθελεν ινα τις γνοι[V] γνω[T,𝔐,K]. **v.31** εδιδασκεν γαρ τους μαθητας αυτου και ελεγεν αυτοις οτι ο υιος του ανθρωπου παραδιδοται εις χειρας ανθρωπων και αποκτενουσιν αυτον και αποκτανθεις μετα[V] τη[T,𝔐,K] τρεις[V] τριτη[T,𝔐,K] ημερας[V] ημερα[T,𝔐,K] αναστησεται. **v.33** και ηλθον[V] ηλθεν[T,𝔐,K] εις καφαρναουμ[V] καπερναουμ[T,𝔐,K] και εν τη οικια γενομενος επηρωτα αυτους τι εν τη οδω προς[T,𝔐,K] εαυτους[T,𝔐,K] διελογιζεσθε. **v.37** ος αν[V] εαν[T,𝔐,K] εν των τοιουτων παιδιων δεξηται επι τω ονοματι μου εμε δεχεται και ος αν[V] εαν[T,𝔐,K] εμε δεχηται[V] δεξηται[T,𝔐,K] ουκ εμε δεχεται αλλα τον αποστειλαντα με. **v.38** εφη[V] απεκριθη[T,𝔐,K] δε[T,𝔐,K] αυτω [ο][𝔐] ο[T,K,V] ιωαννης λεγων[T,𝔐,K] διδασκαλε ειδομεν τινα εν[K,V] τω ονοματι σου εκβαλλοντα δαιμονια ος[T,𝔐,K] ουκ[T,𝔐,K] ακολουθει[T,𝔐,K] ημιν[T,𝔐,K] και εκωλυομεν[V] εκωλυσαμεν[T,𝔐,K] αυτον οτι ουκ ηκολουθει[V] ακολουθει[T,𝔐,K] ημιν. **v.40** ος γαρ ουκ εστιν καθ ημων[K,V] υμων[T,𝔐] υπερ ημων[K,V] υμων[T,𝔐] εστιν. **v.41** ος γαρ αν ποτιση υμας ποτηριον υδατος εν τω[T,K] ονοματι μου[T,𝔐,K] οτι χριστου εστε αμην λεγω υμιν οτι[V] ου μη απολεση τον μισθον αυτου.

εἰς ἐμέ καλόν ἐστιν αὐτῷ μᾶλλον εἰ περίκειται λίθος μύλικὸς περὶ τὸν
43* τράχηλον αὐτοῦ καὶ βέβληται εἰς τὴν θάλασσαν. καὶ ἐὰν σκανδαλίζῃ
σε ἡ χείρ σου ἀπόκοψον αὐτήν καλόν σοι ἐστίν κυλλὸν εἰς τὴν ζωὴν
εἰσελθεῖν ἢ τὰς δύο χεῖρας ἔχοντα ἀπελθεῖν εἰς τὴν γέενναν εἰς τὸ πῦρ
44* τὸ ἄσβεστον. ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυ-
45* ται. καὶ ἐὰν ὁ πούς σου σκανδαλίζῃ σε ἀπόκοψον αὐτόν καλόν ἐστίν
σοι εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν χωλὸν ἢ τοὺς δύο πόδας ἔχοντα βληθῆναι εἰς
46* τὴν γέενναν εἰς τὸ πῦρ τὸ ἄσβεστον. ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευ-
47* τᾷ καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται. καὶ ἐὰν ὁ ὀφθαλμός σου σκανδαλίζῃ σε
ἔκβαλε αὐτόν καλόν σοι ἐστιν μονόφθαλμον εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν
τοῦ θεοῦ ἢ δύο ὀφθαλμοὺς ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρός.
48, 49* ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται. πᾶς γὰρ
50* πυρὶ ἁλισθήσεται καὶ πᾶσα θυσία ἁλὶ ἁλισθήσεται. καλὸν τὸ ἅλας ἐὰν
δὲ τὸ ἅλας ἄναλον γένηται ἐν τίνι αὐτὸ ἀρτύσετε ἔχετε ἐν ἑαυτοῖς ἅλας
καὶ εἰρηνεύετε ἐν ἀλλήλοις.

10* κακεῖθεν ἀναστὰς ἔρχεται εἰς τὰ ὅρια τῆς ἰουδαίας διὰ τοῦ πέραν
τοῦ ἰορδάνου καὶ συμπορεύονται πάλιν ὄχλοι πρὸς αὐτόν καὶ ὡς εἰώθει
2* πάλιν ἐδίδασκεν αὐτούς. καὶ προσελθόντες οἱ φαρισαῖοι ἐπηρώτη-
3* σαν αὐτὸν εἰ ἔξεστιν ἀνδρὶ γυναῖκα ἀπολῦσαι πειράζοντες αὐτόν. ὁ δὲ
4* ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς τί ὑμῖν ἐνετείλατο μωσῆς. οἱ δὲ εἶπον μωσῆς
5* ἐπέτρεψεν βιβλίον ἀποστασίου γράψαι καὶ ἀπολῦσαι. καὶ ἀποκριθεὶς
ὁ ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς πρὸς τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν ἔγραψεν ὑμῖν τὴν

---

v.42 και ος εαν$^{\mathfrak{M}}$ αν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ σκανδαλιση ενα των μικρων τουτων$^{\mathcal{K},\mathcal{V}}$ των πιστευοντων [εις$^{\mathcal{V}}$ εις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εμε]$^{\mathcal{V}}$ εμε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ καλον εστιν αυτω μαλλον ει περικειται μυλος$^{\mathcal{V}}$ λιθος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ονικος$^{\mathcal{V}}$ μυλικος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ περι τον τραχηλον αυτου και βεβληται εις την θαλασσαν. **v.43** και εαν σκανδαλιζη σε η χειρ σου αποκοψον αυτην καλον σοι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εστιν σε$^{\mathcal{V}}$ κυλλον εισελθειν$^{\mathcal{V}}$ εις την ζωην εισελθειν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ η τας δυο χειρας εχοντα απελθειν εις την γεενναν εις το πυρ το ασβεστον. **v.44** οπου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ σκωληξ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τελευτα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ το$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πυρ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ σβεννυται$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.45** και εαν ο πους σου σκανδαλιζη σε αποκοψον αυτον καλον εστιν σε$^{\mathcal{V}}$ σοι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εισελθειν εις την ζωην χωλον η τους δυο ποδας εχοντα βληθηναι εις την γεενναν εις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ το$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πυρ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ το$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ασβεστον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.46** οπου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ σκωληξ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τελευτα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ το$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πυρ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ σβεννυται$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.47** και εαν ο οφθαλμος σου σκανδαλιζη σε εκβαλε αυτον καλον σε$^{\mathcal{V}}$ σοι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εστιν μονοφθαλμον εισελθειν εις την βασιλειαν του θεου η δυο οφθαλμους εχοντα βληθηναι εις την γεενναν του$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πυρος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.49** πας γαρ πυρι αλισθησεται$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πασα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ θυσια$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αλι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αλισθησεται. **v.50** καλον το αλας εαν δε το αλας αναλον γενηται εν τινι αυτο αρτυσετε εχετε εν εαυτοις αλα$^{\mathcal{V}}$ αλας$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και ειρηνευετε εν αλληλοις. **10** **v.1** και$^{\mathcal{V}}$ εκειθεν$^{\mathcal{V}}$ κακειθεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αναστας ερχεται εις τα ορια της ιουδαιας [και]$^{\mathcal{V}}$ δια$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ του$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ περαν του ιορδανου και συμπορευονται παλιν οχλοι προς αυτον και ως ειωθει παλιν εδιδασκεν αυτους. **v.2** και προσελθοντες [οι]$^{\mathfrak{M}}$ οι$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ φαρισαιοι επηρωτων$^{\mathcal{V}}$ επηρωτησαν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτον ει εξεστιν ανδρι γυναικα απολυσαι πειραζοντες αυτον. **v.3** ο δε αποκριθεις ειπεν αυτοις τι υμιν ενετειλατο μωυσης$^{\mathcal{V}}$ μωσης$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.4** οι δε ειπαν$^{\mathcal{V}}$ ειπον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μωσης$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ επετρεψεν μωυσης$^{\mathcal{V}}$ βιβλιον αποστασιου γραψαι και απολυσαι. **v.5** και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αποκριθεις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ο δε$^{\mathcal{V}}$ ιησους ειπεν αυτοις προς την σκληροκαρδιαν υμων εγραψεν υμιν την εντολην ταυτην.

ἐντολὴν ταύτην. ἀπὸ δὲ ἀρχῆς κτίσεως ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτούς 6*
ὁ θεός. ἕνεκεν τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν 7*
μητέρα καὶ προσκολληθήσεται πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ. καὶ ἔσονται οἱ 8
δύο εἰς σάρκα μίαν ὥστε οὐκέτι εἰσὶν δύο ἀλλὰ μία σάρξ. ὃ οὖν ὁ θεὸς 9
συνέζευξεν ἄνθρωπος μὴ χωριζέτω. καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ πάλιν οἱ μαθηταὶ 10*
αὐτοῦ περὶ τοῦ αὐτοῦ ἐπηρώτησαν αὐτόν. καὶ λέγει αὐτοῖς ὃς ἐὰν ἀπο- 11*
λύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ γαμήσῃ ἄλλην μοιχᾶται ἐπ’ αὐτήν. καὶ 12*
ἐὰν γυνὴ ἀπολύσῃ τὸν ἄνδρα αὐτῆς καὶ γαμηθῇ ἄλλῳ μοιχᾶται. καὶ 13*
προσέφερον αὐτῷ παιδία ἵνα ἅψηται αὐτῶν οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπετίμων τοῖς
προσφέρουσιν. ἰδὼν δὲ ὁ ἰησοῦς ἠγανάκτησεν καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἄφετε τὰ 14*
παιδία ἔρχεσθαι πρός με καὶ μὴ κωλύετε αὐτά τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ
βασιλεία τοῦ θεοῦ. ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὃς ἐὰν μὴ δέξηται τὴν βασιλείαν τοῦ 15*
θεοῦ ὡς παιδίον οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν. καὶ ἐναγκαλισάμενος αὐτὰ 16*
τιθεὶς τὰς χεῖρας ἐπ’ αὐτά ηὐλόγει αὐτὰ. καὶ ἐκπορευομένου αὐτοῦ εἰς 17
ὁδὸν προσδραμὼν εἷς καὶ γονυπετήσας αὐτὸν ἐπηρώτα αὐτόν διδάσκαλε
ἀγαθέ τί ποιήσω ἵνα ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω. ὁ δὲ ἰησοῦς εἶπεν αὐ- 18
τῷ τί με λέγεις ἀγαθόν οὐδεὶς ἀγαθὸς εἰ μὴ εἷς ὁ θεός. τὰς ἐντολὰς 19*
οἶδας μὴ μοιχεύσῃς μὴ φονεύσῃς μὴ κλέψῃς μὴ ψευδομαρτυρήσῃς μὴ
ἀποστερήσῃς τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς 20*
εἶπεν αὐτῷ διδάσκαλε ταῦτα πάντα ἐφυλαξάμην ἐκ νεότητός μου. ὁ δὲ 21*
ἰησοῦς ἐμβλέψας αὐτῷ ἠγάπησεν αὐτὸν καὶ εἶπεν αὐτῷ ἕν σοί ὑστερεῖ
ὕπαγε ὅσα ἔχεις πώλησον καὶ δὸς τοῖς πτωχοῖς καὶ ἕξεις θησαυρὸν ἐν
οὐρανῷ καὶ δεῦρο ἀκολούθει μοι ἄρας τὸν σταυρόν. ὁ δὲ στυγνάσας 22
ἐπὶ τῷ λόγῳ ἀπῆλθεν λυπούμενος ἦν γὰρ ἔχων κτήματα πολλά. καὶ 23

v.6 απο δε αρχης κτισεως αρσεν και θηλυ εποιησεν αυτους ο[T,𝔐,K] θεος[T,𝔐,K]. **v.7** ενεκεν τουτου καταλειψει ανθρωπος τον πατερα αυτου και την μητερα [και[V] και[T,𝔐,K] προσκολληθησεται προς την γυναικα αυτου][V] αυτου[T,𝔐,K]. **v.10** και εις[V] εν[T,𝔐,K] την[V] τη[T,𝔐,K] οικιαν[V] οικια[T,𝔐,K] παλιν οι μαθηται αυτου[T,𝔐,K] περι τουτου[V] επηρωτων[V] του[T,𝔐,K] αυτου[T,𝔐,K] επηρωτησαν[T,𝔐,K] αυτον. **v.11** και λεγει αυτοις ος αν[V] εαν[T,𝔐,K] απολυση την γυναικα αυτου και γαμηση αλλην μοιχαται επ αυτην. **v.12** και εαν αυτη[V] γυνη[T,𝔐,K] απολυσασα[V] απολυση[T,𝔐,K] τον ανδρα αυτης γαμηση[V] αλλον[V] και[T,𝔐,K] γαμηθη[T,𝔐,K] αλλω[T,𝔐,K] μοιχαται. **v.13** και προσεφερον αυτω παιδια ινα αψηται[T,𝔐,K] αυτων αψηται[V] οι δε μαθηται επετιμησαν[V] αυτοις[V] επετιμων[T,𝔐,K] τοις[T,𝔐,K] προσφερουσιν[T,𝔐,K]. **v.14** ιδων δε ο ιησους ηγανακτησεν και ειπεν αυτοις αφετε τα παιδια ερχεσθαι προς με και[T,K] μη κωλυετε αυτα των γαρ τοιουτων εστιν η βασιλεια του θεου. **v.15** αμην λεγω υμιν ος αν[V] εαν[T,𝔐,K] μη δεξηται την βασιλειαν του θεου ως παιδιον ου μη εισελθη εις αυτην. **v.16** και εναγκαλισαμενος αυτα κατευλογει[V] τιθεις τας χειρας επ αυτα[T,𝔐,K] ευλογει[𝔐] ηυλογει[T,K] αυτα. **v.19** τας εντολας οιδας μη μοιχευσης[T,𝔐,K] μη[T,𝔐,K] φονευσης μη[V] μοιχευσης[V] μη κλεψης μη ψευδομαρτυρησης μη αποστερησης τιμα τον πατερα σου και την μητερα. **v.20** ο δε εφη[V] αποκριθεις[T,𝔐,K] ειπεν[T,𝔐,K] αυτω διδασκαλε ταυτα παντα εφυλαξαμην εκ νεοτητος μου. **v.21** ο δε ιησους εμβλεψας αυτω ηγαπησεν αυτον και ειπεν αυτω εν σε[V] σοι[T,𝔐,K] υστερει υπαγε οσα εχεις πωλησον και δος [τοις][V] τοις[T,K] πτωχοις και εξεις θησαυρον εν ουρανω και δευρο ακολουθει μοι αρας[T,𝔐,K] τον[T,𝔐,K] σταυρον[T,𝔐,K].

περιβλεψάμενος ὁ ἰησοῦς λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ πῶς δυσκόλως οἱ
24* τὰ χρήματα ἔχοντες εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελεύσονται. οἱ δὲ μα-
θηταὶ ἐθαμβοῦντο ἐπὶ τοῖς λόγοις αὐτοῦ ὁ δὲ ἰησοῦς πάλιν ἀποκριθεὶς
λέγει αὐτοῖς τέκνα πῶς δύσκολόν ἐστιν τοὺς πεποιθότας ἐπὶ τοῖς χρήμα-
25* σιν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελθεῖν. εὐκοπώτερόν ἐστιν κάμηλον
διὰ τῆς τρυμαλιᾶς τῆς ῥαφίδος εἰσελθεῖν ἢ πλούσιον εἰς τὴν βασιλείαν
26 τοῦ θεοῦ εἰσελθεῖν. οἱ δὲ περισσῶς ἐξεπλήσσοντο λέγοντες πρὸς ἑαυ-
27* τούς καὶ τίς δύναται σωθῆναι. ἐμβλέψας δὲ αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς λέγει παρὰ
ἀνθρώποις ἀδύνατον ἀλλ᾽ οὐ παρὰ τῷ θεῷ πάντα γὰρ δυνατὰ ἐστίν παρὰ
28* τῷ θεῷ. καὶ ἤρξατο ὁ πέτρος λέγειν αὐτῷ ἰδού ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα
29* καὶ ἠκολουθήσαμέν σοι. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἰησοῦς εἶπεν ἀμὴν λέγω ὑμῖν
οὐδείς ἐστιν ὃς ἀφῆκεν οἰκίαν ἢ ἀδελφοὺς ἢ ἀδελφὰς ἢ πατέρα ἢ μη-
30 τέρα ἢ γυναῖκα ἢ τέκνα ἢ ἀγροὺς ἕνεκεν ἐμοῦ καὶ τοῦ εὐαγγελίου. ἐὰν
μὴ λάβῃ ἑκατονταπλασίονα νῦν ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ οἰκίας καὶ ἀδελφοὺς
καὶ ἀδελφὰς καὶ μητέρας καὶ τέκνα καὶ ἀγροὺς μετὰ διωγμῶν καὶ ἐν
31* τῷ αἰῶνι τῷ ἐρχομένῳ ζωὴν αἰώνιον. πολλοὶ δὲ ἔσονται πρῶτοι ἔσχατοι
32* καὶ οἱ ἔσχατοι πρῶτοι. ἦσαν δὲ ἐν τῇ ὁδῷ ἀναβαίνοντες εἰς ἱεροσόλυμα
καὶ ἦν προάγων αὐτοὺς ὁ ἰησοῦς καὶ ἐθαμβοῦντο καὶ ἀκολουθοῦντες
ἐφοβοῦντο καὶ παραλαβὼν πάλιν τοὺς δώδεκα ἤρξατο αὐτοῖς λέγειν τὰ
33* μέλλοντα αὐτῷ συμβαίνειν. ὅτι ἰδού ἀναβαίνομεν εἰς ἱεροσόλυμα καὶ ὁ
υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδοθήσεται τοῖς ἀρχιερεῦσιν καὶ τοῖς γραμμα-
τεῦσιν καὶ κατακρινοῦσιν αὐτὸν θανάτῳ καὶ παραδώσουσιν αὐτὸν τοῖς
34* ἔθνεσιν. καὶ ἐμπαίξουσιν αὐτῷ καὶ μαστιγώσουσιν αὐτὸν καὶ ἐμπτύ-
σουσιν αὐτῷ καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτὸν καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστήσεται.

v.24 οι δε μαθηται εθαμβουντο επι τοις λογοις αυτου ο δε ιησους παλιν αποκριθεις λεγει αυτοις τεκνα πως δυσκολον εστιν τους$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πεποιθοτας$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ επι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τοις$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ χρημασιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εις την βασιλειαν του θεου εισελθειν. **v.25** ευκοπωτερον εστιν καμηλον δια [της]$^{\mathcal{V}}$ της$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τρυμαλιας [της]$^{\mathcal{V}}$ της$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ραφιδος διελθειν$^{\mathcal{K},\mathcal{V}}$ εισελθειν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M}}$ η πλουσιον εις την βασιλειαν του θεου εισελθειν. **v.27** εμβλεψας δε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτοις ο ιησους λεγει παρα ανθρωποις αδυνατον αλλ ου παρα τω$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ θεω παντα γαρ δυνατα εστιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ παρα τω θεω. **v.28** και$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ηρξατο λεγειν$^{\mathcal{V}}$ ο πετρος λεγειν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτω ιδου ημεις αφηκαμεν παντα και ηκολουθηκαμεν$^{\mathcal{V}}$ ηκολουθησαμεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ σοι. **v.29** εφη$^{\mathcal{V}}$ αποκριθεις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ [δε]$^{\mathfrak{M}}$ δε$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ο ιησους ειπεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αμην λεγω υμιν ουδεις εστιν ος αφηκεν οικιαν η αδελφους η αδελφας η πατερα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ η$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μητερα η πατερα$^{\mathcal{V}}$ γυναικα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ η τεκνα η αγρους ενεκεν εμου και ενεκεν$^{\mathcal{V}}$ [ενεκεν]$^{\mathfrak{M}}$ του ευαγγελιου. **v.31** πολλοι δε εσονται πρωτοι εσχατοι και [οι]$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ οι$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ εσχατοι πρωτοι. **v.32** ησαν δε εν τη οδω αναβαινοντες εις ιεροσολυμα και ην προαγων αυτους ο ιησους και εθαμβουντο οι$^{\mathcal{V}}$ δε$^{\mathcal{V}}$ και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ακολουθουντες εφοβουντο και παραλαβων παλιν τους δωδεκα ηρξατο αυτοις λεγειν τα μελλοντα αυτω συμβαινειν. **v.33** οτι ιδου αναβαινομεν εις ιεροσολυμα και ο υιος του ανθρωπου παραδοθησεται τοις αρχιερευσιν και τοις$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ γραμματευσιν και κατακρινουσιν αυτον θανατω και παραδωσουσιν αυτον τοις εθνεσιν. **v.34** και εμπαιξουσιν αυτω και μαστιγωσουσιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εμπτυσουσιν αυτω και μαστιγωσουσιν$^{\mathcal{V}}$ αποκτενουσιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτον και αποκτενουσιν$^{\mathcal{V}}$ και$^{\mathcal{V}}$ μετα$^{\mathcal{V}}$ τρεις$^{\mathcal{V}}$ ημερας$^{\mathcal{V}}$ τη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τριτη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ημερα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αναστησεται.

καὶ προσπορεύονται αὐτῷ ἰάκωβος καὶ ἰωάννης οἱ υἱοὶ ζεβεδαίου λέγον- 35*
τες διδάσκαλε θέλομεν ἵνα ὃ ἐὰν αἰτήσωμέν ποιήσῃς ἡμῖν. ὁ δὲ εἶπεν 36*
αὐτοῖς τί θέλετέ ποιῆσαι με ὑμῖν. οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ δὸς ἡμῖν ἵνα εἷς ἐκ 37*
δεξιῶν σου καὶ εἷς ἐξ εὐωνύμῶν σου καθίσωμεν ἐν τῇ δόξῃ σου. ὁ δὲ 38*
ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς οὐκ οἴδατε τί αἰτεῖσθε δύνασθε πιεῖν τὸ ποτήριον ὃ
ἐγὼ πίνω καί τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθῆναι. οἱ δὲ εἶπον 39*
αὐτῷ δυνάμεθα ὁ δὲ ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς τὸ μὲν ποτήριον ὃ ἐγὼ πίνω
πίεσθε καὶ τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθήσεσθε. τὸ δὲ καθί- 40*
σαι ἐκ δεξιῶν μου καὶ ἐξ εὐωνύμων μου οὐκ ἔστιν ἐμὸν δοῦναι ἀλλ' οἷς
ἡτοίμασται. καὶ ἀκούσαντες οἱ δέκα ἤρξαντο ἀγανακτεῖν περὶ ἰακώβου 41
καὶ ἰωάννου. ὁ δὲ ἰησοῦς προσκαλεσάμενος αὐτοὺς λέγει αὐτοῖς οἴδατε 42*
ὅτι οἱ δοκοῦντες ἄρχειν τῶν ἐθνῶν κατακυριεύουσιν αὐτῶν καὶ οἱ με-
γάλοι αὐτῶν κατεξουσιάζουσιν αὐτῶν. οὐχ οὕτως δέ ἔσται ἐν ὑμῖν ἀλλ' 43*
ὃς ἐὰν θέλῃ γενέσθαι μέγας ἐν ὑμῖν ἔσται διάκονος ὑμῶν. καὶ ὃς ἂν 44*
θέλῃ ὑμῶν γενέσθαι πρῶτος ἔσται πάντων δοῦλος. καὶ γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ 45
ἀνθρώπου οὐκ ἦλθεν διακονηθῆναι ἀλλὰ διακονῆσαι καὶ δοῦναι τὴν
ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν. καὶ ἔρχονται εἰς ἱεριχὼ καὶ ἐκπο- 46*
ρευομένου αὐτοῦ ἀπὸ ἱεριχὼ καὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ καὶ ὄχλου ἱκανοῦ
υἱὸς τιμαίου βαρτιμαῖος ὁ τυφλὸς ἐκάθητο παρὰ τὴν ὁδόν προσαιτῶν.
καὶ ἀκούσας ὅτι ἰησοῦς ὁ ναζωραῖος ἐστιν ἤρξατο κράζειν καὶ λέγειν ὁ 47*
ὑιὸς δαβὶδ ἰησοῦ ἐλέησόν με. καὶ ἐπετίμων αὐτῷ πολλοὶ ἵνα σιωπήσῃ 48*
ὁ δὲ πολλῷ μᾶλλον ἔκραζεν υἱὲ δαβίδ ἐλέησόν με. καὶ στὰς ὁ ἰησοῦς 49*
εἶπεν αὐτόν φωνηθῆναι καὶ φωνοῦσιν τὸν τυφλὸν λέγοντες αὐτῷ θάρσει

v.35 και προσπορευονται αυτω ιακωβος και ιωαννης οι υιοι ζεβεδαιου λεγοντες αυτω[V] διδασκαλε θελομεν ινα ο εαν αιτησωμεν σε[V] ποιησης ημιν. **v.36** ο δε ειπεν αυτοις τι θελετε [με][V] ποιησαι[T,𝔐,K] ποιησω[V] με[T,𝔐,K] υμιν. **v.37** οι δε ειπαν[V] ειπον[T,𝔐,K] αυτω δος ημιν ινα εις σου[V] εκ δεξιων σου[T,𝔐,K] και εις εξ αριστερων[V] ευωνυμων[T,𝔐,K] σου[T,𝔐,K] καθισωμεν εν τη δοξη σου. **v.38** ο δε ιησους ειπεν αυτοις ουκ οιδατε τι αιτεισθε δυνασθε πιειν το ποτηριον ο εγω πινω η[V] και[T,𝔐,K] το βαπτισμα ο εγω βαπτιζομαι βαπτισθηναι. **v.39** οι δε ειπαν[V] ειπον[T,𝔐,K] αυτω δυναμεθα ο δε ιησους ειπεν αυτοις το μεν[T,𝔐,K] ποτηριον ο εγω πινω πιεσθε και το βαπτισμα ο εγω βαπτιζομαι βαπτισθησεσθε. **v.40** το δε καθισαι εκ δεξιων μου η[V] και[T,𝔐,K] εξ ευωνυμων μου[T,K] ουκ εστιν εμον δουναι αλλ οις ητοιμασται. **v.42** και[V] ο[T,𝔐,K] δε[T,𝔐,K] ιησους[T,𝔐,K] προσκαλεσαμενος αυτους ο[V] ιησους[V] λεγει αυτοις οιδατε οτι οι δοκουντες αρχειν των εθνων κατακυριευουσιν αυτων και οι μεγαλοι αυτων κατεξουσιαζουσιν αυτων. **v.43** ουχ ουτως δε εστιν[V] εσται[T,𝔐,K] εν υμιν αλλ ος αν[V] εαν[T,𝔐,K] θελη γενεσθαι[T,𝔐,K] μεγας γενεσθαι[V] εν υμιν εσται διακονος[T,K] υμων διακονος[𝔐,V]. **v.44** και ος εαν[𝔐] αν[T,K,V] θελη εν[V] υμιν[V] ειναι[V] υμων[T,𝔐,K] γενεσθαι[T,𝔐,K] πρωτος εσται παντων δουλος. **v.46** και ερχονται εις ιεριχω και εκπορευομενου αυτου απο ιεριχω και των μαθητων αυτου και οχλου ικανου ο[V] υιος τιμαιου βαρτιμαιος ο[T,𝔐,K] τυφλος προσαιτης[V] εκαθητο παρα την οδον προσαιτων[T,𝔐,K]. **v.47** και ακουσας οτι ιησους ο ναζαρηνος[V] ναζωραιος[T,𝔐,K] εστιν ηρξατο κραζειν και λεγειν ο[T,𝔐,K] υιος[T,𝔐,K] υιε[V] δαυιδ[𝔐,V] δαβιδ[T,K] ιησου ελεησον με. **v.48** και επετιμων αυτω πολλοι ινα σιωπηση ο δε πολλω μαλλον εκραζεν υιε δαυιδ[𝔐,V] δαβιδ[T,K] ελεησον με. **v.49** και στας ο ιησους ειπεν φωνησατε[V] αυτον φωνηθηναι[T,𝔐,K] και φωνουσιν τον τυφλον λεγοντες αυτω θαρσει εγειρε[V] εγειραι[T,𝔐,K] φωνει σε.

50* ἔγειραι φωνεῖ σε. ὁ δὲ ἀποβαλὼν τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ ἀναστὰς ἦλθεν πρὸς
51* τὸν ἰησοῦν. καὶ ἀποκριθεὶς λέγει αὐτῷ ὁ ἰησοῦς τί θέλεις ποιήσω σοι ὁ
52* δὲ τυφλὸς εἶπεν αὐτῷ ῥαββονί ἵνα ἀναβλέψω. ὁ δὲ ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ
ὕπαγε ἡ πίστις σου σέσωκέν σε καὶ εὐθέως ἀνέβλεψεν καὶ ἠκολούθει τῷ
ἰησοῦ ἐν τῇ ὁδῷ.

11* καὶ ὅτε ἐγγίζουσιν εἰς ἱερουσαλήμ εἰς βηθφαγὴ καὶ βηθανίαν πρὸς τὸ
2* ὄρος τῶν ἐλαιῶν ἀποστέλλει δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ. καὶ λέγει αὐτοῖς
ὑπάγετε εἰς τὴν κώμην τὴν κατέναντι ὑμῶν καὶ εὐθέως εἰσπορευόμενοι
εἰς αὐτὴν εὑρήσετε πῶλον δεδεμένον ἐφ’ ὅν οὐδεὶς ἀνθρώπων κεκάθικεν
3* λύσαντες αὐτὸν ἀγάγετε. καὶ ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ τί ποιεῖτε τοῦτο εἴπατε ὅτι
4* ὁ κύριος αὐτοῦ χρείαν ἔχει καὶ εὐθέως αὐτὸν ἀποστελεῖ ὧδε. ἀπῆλθον
δὲ καὶ εὗρον τὸν πῶλον δεδεμένον πρὸς τὴν θύραν ἔξω ἐπὶ τοῦ ἀμφόδου
5 καὶ λύουσιν αὐτόν. καί τινες τῶν ἐκεῖ ἑστηκότων ἔλεγον αὐτοῖς τί ποιεῖτε
6* λύοντες τὸν πῶλον. οἱ δὲ εἶπον αὐτοῖς καθὼς ἐνετείλατο ὁ ἰησοῦς καὶ
7* ἀφῆκαν αὐτούς. καὶ ἤγαγον τὸν πῶλον πρὸς τὸν ἰησοῦν καὶ ἐπέβαλον
8* αὐτῷ τὰ ἱμάτια αὐτῶν καὶ ἐκάθισεν ἐπ’ αὐτῷ. πολλοὶ δὲ τὰ ἱμάτια αὐτῶν
ἔστρωσαν εἰς τὴν ὁδόν ἄλλοι δὲ στοιβάδας ἔκοπτον ἐκ τῶν δένδρων καὶ
9* ἐστρώννυον εἰς τὴν ὁδόν. καὶ οἱ προάγοντες καὶ οἱ ἀκολουθοῦντες
ἔκραζον λέγοντες ὡσαννά εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου.
10* εὐλογημένη ἡ ἐρχομένη βασιλεία ἐν ὀνόματι κυρίου τοῦ πατρὸς ἡμῶν
11* δαβίδ ὡσαννὰ ἐν τοῖς ὑψίστοις. καὶ εἰσῆλθεν εἰς ἱεροσόλυμα ὁ ἰησοῦς

---

v.50 ο δε αποβαλων το ιματιον αυτου αναπηδησας[𝒱] αναστας[𝒯,𝔐,𝒦] ηλθεν προς τον ιησουν. **v.51** και αποκριθεις λεγει[𝒯,𝔐,𝒦] αυτω ο ιησους ειπεν[𝒱] τι σοι[𝒱] θελεις ποιησω σοι[𝒯,𝔐,𝒦] ο δε τυφλος ειπεν αυτω ραββουνι[𝔐,𝒱] ραββονι[𝒯,𝒦] ινα αναβλεψω. **v.52** και[𝒱] ο δε[𝒯,𝔐,𝒦] ιησους ειπεν αυτω υπαγε η πιστις σου σεσωκεν σε και ευθυς[𝒱] ευθεως[𝒯,𝔐,𝒦] ανεβλεψεν και ηκολουθει αυτω[𝒱] τω[𝒯,𝔐,𝒦] ιησου[𝒯,𝔐,𝒦] εν τη οδω. **11** **v.1** και οτε εγγιζουσιν εις ιεροσολυμα[𝒱] ιερουσαλημ[𝒯,𝔐,𝒦] εις βηθσφαγη[𝔐] βηθφαγη[𝒯,𝒦,𝒱] και βηθανιαν προς το ορος των ελαιων αποστελλει δυο των μαθητων αυτου. **v.2** και λεγει αυτοις υπαγετε εις την κωμην την κατεναντι υμων και ευθυς[𝒱] ευθεως[𝒯,𝔐,𝒦] εισπορευομενοι εις αυτην ευρησετε πωλον δεδεμενον εφ ον ουδεις ουπω[𝒱] ανθρωπων εκαθισεν[𝒱] κεκαθικεν[𝒯,𝔐,𝒦] λυσατε[𝒱] λυσαντες[𝒯,𝔐,𝒦] αυτον και[𝒱] φερετε[𝒱] αγαγετε[𝒯,𝔐,𝒦]. **v.3** και εαν τις υμιν ειπη τι ποιειτε τουτο ειπατε οτι[𝒯,𝔐,𝒦] ο κυριος αυτου χρειαν εχει και ευθυς[𝒱] ευθεως[𝒯,𝔐,𝒦] αυτον αποστελλει[𝔐,𝒱] παλιν[𝒱] αποστελει[𝒯,𝒦] ωδε. **v.4** και[𝒱] απηλθον δε[𝒯,𝔐,𝒦] και ευρον [τον][𝔐] τον[𝒯,𝒦] πωλον δεδεμενον προς την[𝒯,𝔐,𝒦] θυραν εξω επι του αμφοδου και λυουσιν αυτον. **v.6** οι δε ειπαν[𝒱] ειπον[𝒯,𝔐,𝒦] αυτοις καθως ειπεν[𝒱] ενετειλατο[𝒯,𝔐,𝒦] ο ιησους και αφηκαν αυτους. **v.7** και φερουσιν[𝒱] ηγαγον[𝒯,𝔐,𝒦] τον πωλον προς τον ιησουν και επιβαλλουσιν[𝒱] επεβαλον[𝒯,𝔐,𝒦] αυτω τα ιματια αυτων και εκαθισεν επ αυτον[𝒱] αυτω[𝒯,𝔐,𝒦]. **v.8** και[𝒱] πολλοι δε[𝒯,𝔐,𝒦] τα ιματια αυτων εστρωσαν εις την οδον αλλοι δε στιβαδας[𝒱] στοιβαδας[𝒯,𝔐,𝒦] κοψαντες[𝒱] εκοπτον[𝒯,𝔐,𝒦] εκ των αγρων[𝒱] δενδρων[𝒯,𝔐,𝒦] και[𝒯,𝔐,𝒦] εστρωννυον[𝒯,𝔐,𝒦] εις[𝒯,𝔐,𝒦] την[𝒯,𝔐,𝒦] οδον[𝒯,𝔐,𝒦]. **v.9** και οι προαγοντες και οι ακολουθουντες εκραζον λεγοντες[𝒯,𝔐,𝒦] ωσαννα ευλογημενος ο ερχομενος εν ονοματι κυριου. **v.10** ευλογημενη η ερχομενη βασιλεια εν[𝒯,𝔐,𝒦] ονοματι[𝒯,𝔐,𝒦] κυριου[𝒯,𝔐,𝒦] του πατρος ημων δαυιδ[𝔐,𝒱] δαβιδ[𝒯,𝒦] ωσαννα εν τοις υψιστοις. **v.11** και εισηλθεν εις ιεροσολυμα ο[𝒯,𝔐,𝒦] ιησους[𝒯,𝔐,𝒦] και[𝒯,𝔐,𝒦] εις το ιερον και περιβλεψαμενος παντα οψιας ηδη ουσης της ωρας εξηλθεν εις βηθανιαν μετα των δωδεκα.

καὶ εἰς τὸ ἱερόν καὶ περιβλεψάμενος πάντα ὀψίας ἤδη οὔσης τῆς ὥρας
ἐξῆλθεν εἰς βηθανίαν μετὰ τῶν δώδεκα. καὶ τῇ ἐπαύριον ἐξελθόντων 12
αὐτῶν ἀπὸ βηθανίας ἐπείνασεν. καὶ ἰδὼν συκῆν μακρόθεν ἔχουσαν 13*
φύλλα ἦλθεν εἰ ἄρα εὑρήσει τι ἐν αὐτῇ καὶ ἐλθὼν ἐπ’ αὐτὴν οὐδὲν εὗρεν
εἰ μὴ φύλλα οὐ γὰρ ἦν καιρὸς σύκων. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἰησοῦς εἶπεν 14*
αὐτῇ μηκέτι ἐκ σοῦ εἰς τὸν αἰῶνα μηδεὶς καρπὸν φάγοι καὶ ἤκουον οἱ
μαθηταὶ αὐτοῦ. καὶ ἔρχονται εἰς ἱεροσόλυμα καὶ εἰσελθὼν ὁ ἰησοῦς εἰς 15*
τὸ ἱερὸν ἤρξατο ἐκβάλλειν τοὺς πωλοῦντας καὶ ἀγοράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ
καὶ τὰς τραπέζας τῶν κολλυβιστῶν καὶ τὰς καθέδρας τῶν πωλούντων τὰς
περιστερὰς κατέστρεψεν. καὶ οὐκ ἤφιεν ἵνα τις διενέγκῃ σκεῦος διὰ τοῦ 16
ἱεροῦ. καὶ ἐδίδασκεν λέγων αὐτοῖς οὐ γέγραπται ὅτι ὁ οἶκός μου οἶκος 17*
προσευχῆς κληθήσεται πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν ὑμεῖς δὲ εποιήσατε αὐτὸν
σπήλαιον λῃστῶν. καὶ ἤκουσαν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ 18*
ἐζήτουν πῶς αὐτὸν ἀπολέσουσιν ἐφοβοῦντο γὰρ αὐτόν ὅτι πᾶς ὁ ὄχλος
ἐξεπλήσσετο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ. καὶ ὅτε ὀψὲ ἐγένετο ἐξεπορεύετο ἔξω 19*
τῆς πόλεως. καὶ πρωῒ παραπορευόμενοι εἶδον τὴν συκῆν ἐξηραμμένην 20*
ἐκ ῥιζῶν. καὶ ἀναμνησθεὶς ὁ πέτρος λέγει αὐτῷ ῥαββί ἴδε ἡ συκῆ ἣν 21
κατηράσω ἐξήρανται. καὶ ἀποκριθεὶς ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς ἔχετε πίστιν 22*
θεοῦ. ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν ὅτι ὃς ἂν εἴπῃ τῷ ὄρει τούτῳ ἄρθητι καὶ 23*
βλήθητι εἰς τὴν θάλασσαν καὶ μὴ διακριθῇ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ ἀλλὰ
πιστεύσῃ ὅτι ἃ λέγεῖ γίνεται ἔσται αὐτῷ ὃ ἐὰν εἴπῃ. διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν 24*
πάντα ὅσα ἄν προσεύχομενοι αἰτεῖσθε πιστεύετε ὅτι λαμβάνετέ καὶ ἔσται
ὑμῖν. καὶ ὅταν στήκητε προσευχόμενοι ἀφίετε εἴ τι ἔχετε κατά τινος ἵνα 25*

v.13 και ιδων συκην απο[𝒱] μακροθεν εχουσαν φυλλα ηλθεν ει αρα ευρησει[𝒯,𝔐,𝒦] τι ευρησει[𝒱] εν αυτη και ελθων επ αυτην ουδεν ευρεν ει μη φυλλα ο[𝒱] ου[𝒯,𝔐,𝒦] γαρ ην[𝒯,𝔐,𝒦] καιρος ουκ[𝒱] ην[𝒱] συκων. **v.14** και αποκριθεις ο[𝒯,𝔐,𝒦] ιησους[𝒯,𝔐,𝒦] ειπεν αυτη μηκετι εκ[𝒯,𝔐,𝒦] σου[𝒯,𝔐,𝒦] εις τον αιωνα εκ[𝒱] σου[𝒱] μηδεις καρπον φαγοι και ηκουον οι μαθηται αυτου. **v.15** και ερχονται εις ιεροσολυμα και εισελθων ο[𝒯,𝔐,𝒦] ιησους[𝒯,𝔐,𝒦] εις το ιερον ηρξατο εκβαλλειν τους πωλουντας και τους[𝒱] αγοραζοντας εν τω ιερω και τας τραπεζας των κολλυβιστων και τας καθεδρας των πωλουντων τας περιστερας κατεστρεψεν. **v.17** και εδιδασκεν και[𝒱] ελεγεν[𝒱] λεγων[𝒯,𝔐,𝒦] αυτοις ου γεγραπται οτι ο οικος μου οικος προσευχης κληθησεται πασιν τοις εθνεσιν υμεις δε πεποιηκατε[𝒱] εποιησατε[𝒯,𝔐,𝒦] αυτον σπηλαιον ληστων. **v.18** και ηκουσαν οι αρχιερεις[𝒱] γραμματεις[𝒯,𝔐,𝒦] και οι γραμματεις[𝒱] αρχιερεις[𝒯,𝔐,𝒦] και εζητουν πως αυτον απολεσωσιν[𝔐,𝒱] απολεσουσιν[𝒯,𝒦] εφοβουντο γαρ αυτον οτι[𝒯,𝔐,𝒦] πας γαρ[𝒱] ο οχλος εξεπλησσετο επι τη διδαχη αυτου. **v.19** και οταν[𝒱] οτε[𝒯,𝔐,𝒦] οψε εγενετο εξεπορευοντο[𝒱] εξεπορευετο[𝒯,𝔐,𝒦] εξω της πολεως. **v.20** και πρωι[𝒯,𝔐,𝒦] παραπορευομενοι πρωι[𝒱] ειδον την συκην εξηραμμενην εκ ριζων. **v.22** και αποκριθεις ο[𝔐,𝒱] ιησους λεγει αυτοις εχετε πιστιν θεου. **v.23** αμην γαρ[𝒯,𝔐,𝒦] λεγω υμιν οτι ος αν ειπη τω ορει τουτω αρθητι και βληθητι εις την θαλασσαν και μη διακριθη εν τη καρδια αυτου αλλα πιστευη[𝒱] πιστευση[𝒯,𝔐,𝒦] οτι ο[𝒱] α[𝒯,𝔐,𝒦] λαλει[𝒱] λεγει[𝒯,𝔐,𝒦] γινεται εσται αυτω ο[𝒯,𝔐,𝒦] εαν[𝒯,𝔐,𝒦] ειπη[𝒯,𝔐,𝒦]. **v.24** δια τουτο λεγω υμιν παντα οσα προσευχεσθε[𝒱] και[𝒱] αν[𝒯,𝔐,𝒦] προσευχομενοι[𝒯,𝔐,𝒦] αιτησθε[𝔐] αιτεισθε[𝒯,𝒦,𝒱] πιστευετε οτι ελαβετε[𝒱] λαμβανετε[𝒯,𝔐,𝒦] και εσται υμιν. **v.25** και οταν στηκετε[𝒱] στηκητε[𝒯,𝔐,𝒦] προσευχομενοι αφιετε ει τι εχετε κατα τινος ινα και ο πατηρ υμων ο εν τοις ουρανοις αφη υμιν τα παραπτωματα υμων.

καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἀφῇ ὑμῖν τὰ παραπτώματα ὑμῶν.
26* εἰ δὲ ὑμεῖς οὒκ ἀφίετε οὐδε ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἀφησεὶ
27 τὰ παραπτώματα ὑμῶν. καὶ ἔρχονται πάλιν εἰς ἱεροσόλυμα καὶ ἐν
τῷ ἱερῷ περιπατοῦντος αὐτοῦ ἔρχονται πρὸς αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ
28* γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι. καὶ λε'γουσιν αὐτῷ ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ
ταῦτα ποιεῖς καὶ τίς σοι τὴν ἐξουσίαν ταύτην ἔδωκεν ἵνα ταῦτα ποιῇς.
29* ὁ δὲ ἰησοῦς ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς ἐπερωτήσω ὑμᾶς κἀγὼ ἕνα λόγον
30* καὶ ἀποκρίθητέ μοι καὶ ἐρῶ ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ. τὸ
31* βάπτισμα ἰωάννου ἐξ οὐρανοῦ ἦν ἢ ἐξ ἀνθρώπων ἀποκρίθητέ μοι. καὶ
ἐλογίζοντο πρὸς ἑαυτοὺς λέγοντες ἐὰν εἴπωμεν ἐξ οὐρανοῦ ἐρεῖ διὰτί
32* οὖν οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ. ἀλλ' ἐὰν εἴπωμεν ἐξ ἀνθρώπων ἐφοβοῦντο
33* τὸν λαόν ἅπαντες γὰρ εἶχον τὸν ἰωάννην ὅτι ὄντως προφήτης ἦν. καὶ
ἀποκριθέντες λέγουσιν τῷ ἰησοῦ οὐκ οἴδαμεν καὶ ὁ ἰησοῦς ἀποκριθεὶς
λέγει αὐτοῖς οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ.

12* καὶ ἤρξατο αὐτοῖς ἐν παραβολαῖς λέγεῖν ἀμπελῶνα ἐφύτευσεν ἄνθρω-
πος καὶ περιέθηκεν φραγμὸν καὶ ὤρυξεν ὑπολήνιον καὶ ᾠκοδόμησεν
2* πύργον καὶ ἐξέδοτο αὐτὸν γεωργοῖς καὶ ἀπεδήμησεν. καὶ ἀπέστειλεν
πρὸς τοὺς γεωργοὺς τῷ καιρῷ δοῦλον ἵνα παρὰ τῶν γεωργῶν λάβῃ ἀπὸ
3* τοῦ καρποῦ τοῦ ἀμπελῶνος. οἱ δὲ λαβόντες αὐτὸν ἔδειραν καὶ ἀπέστει-
4* λαν κενόν. καὶ πάλιν ἀπέστειλεν πρὸς αὐτοὺς ἄλλον δοῦλον κἀκεῖνον
5* λιθοβολήσαντες ἐκεφαλαίωσαν καὶ ἀπέστειλαν ἠτίμωμένον. καὶ πάλιν
ἄλλον ἀπέστειλεν κἀκεῖνον ἀπέκτειναν καὶ πολλοὺς ἄλλους τοῦς μὲν
6* δέροντες τοὺς δὲ ἀποκτείνοντες. ἔτι οὖν ἕνα υἱὸν ἔχων ἀγαπητόν αὐτοῦ

v.26 ει$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ υμεις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ουκ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αφιετε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ουδε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πατηρ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ υμων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τοις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ουρανοις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αφησει$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ παραπτωματα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ υμων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.28** και ελεγον$^{\mathcal{V}}$ λεγουσιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτω εν ποια εξουσια ταυτα ποιεις η$^{\mathcal{V}}$ και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τις σοι εδωκεν$^{\mathcal{V}}$ την εξουσιαν ταυτην εδωκεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ινα ταυτα ποιης. **v.29** ο δε ιησους αποκριθεις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ειπεν αυτοις επερωτησω υμας και$^{\mathfrak{M}}$ εγω$^{\mathfrak{M}}$ καγω$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ενα λογον και αποκριθητε μοι και ερω υμιν εν ποια εξουσια ταυτα ποιω. **v.30** το βαπτισμα το$^{\mathcal{V}}$ ιωαννου εξ ουρανου ην η εξ ανθρωπων αποκριθητε μοι. **v.31** και διελογιζοντο$^{\mathcal{V}}$ ελογιζοντο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ προς εαυτους λεγοντες εαν ειπωμεν εξ ουρανου ερει δια$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ τι$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ διατι$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ [ουν]$^{\mathcal{V}}$ ουν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ουκ επιστευσατε αυτω. **v.32** αλλα$^{\mathcal{V}}$ αλλ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εαν$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ειπωμεν εξ ανθρωπων εφοβουντο τον οχλον$^{\mathcal{V}}$ λαον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ απαντες γαρ ειχον τον ιωαννην οτι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ οντως οτι$^{\mathcal{V}}$ προφητης ην. **v.33** και αποκριθεντες λεγουσιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τω ιησου λεγουσιν$^{\mathcal{V}}$ ουκ οιδαμεν και ο ιησους αποκριθεις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ λεγει αυτοις ουδε εγω λεγω υμιν εν ποια εξουσια ταυτα ποιω. **12** **v.1** και ηρξατο αυτοις εν παραβολαις λαλειν$^{\mathcal{V}}$ λεγειν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αμπελωνα εφυτευσεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ανθρωπος εφυτευσεν$^{\mathcal{V}}$ και περιεθηκεν φραγμον και ωρυξεν υποληνιον και ωκοδομησεν πυργον και εξεδετο$^{\mathcal{V}}$ εξεδοτο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτον γεωργοις και απεδημησεν. **v.2** και απεστειλεν προς τους γεωργους τω καιρω δουλον ινα παρα των γεωργων λαβη απο των$^{\mathcal{V}}$ του$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ καρπων$^{\mathcal{V}}$ καρπου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ του αμπελωνος. **v.3** και$^{\mathcal{V}}$ οι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ λαβοντες αυτον εδειραν και απεστειλαν κενον. **v.4** και παλιν απεστειλεν προς αυτους αλλον δουλον κακεινον εκεφαλιωσαν$^{\mathcal{V}}$ λιθοβολησαντες$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εκεφαλαιωσαν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και ητιμασαν$^{\mathcal{V}}$ απεστειλαν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ητιμωμενον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.5** και παλιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αλλον απεστειλεν κακεινον απεκτειναν και πολλους αλλους ους$^{\mathcal{V}}$ τους$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μεν δεροντες ους$^{\mathcal{V}}$ τους$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δε αποκτεννοντες$^{\mathcal{V}}$ αποκτενοντες$^{\mathfrak{M}}$ αποκτεινοντες$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$.

ἀπέστειλεν καὶ αὐτὸν πρὸς αὐτοὺς ἔσχατον λέγων ὅτι ἐντραπήσονται τὸν
υἱόν μου. ἐκεῖνοι δὲ οἱ γεωργοὶ εἶπον πρὸς ἑαυτοὺς ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ 7*
κληρονόμος δεῦτε ἀποκτείνωμεν αὐτόν καὶ ἡμῶν ἔσται ἡ κληρονομία.
καὶ λαβόντες αὐτόν ἀπέκτειναν καὶ ἐξέβαλον ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος. τί οὖν 8*, 9*
ποιήσει ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος ἐλεύσεται καὶ ἀπολέσει τοὺς γεωργούς
καὶ δώσει τὸν ἀμπελῶνα ἄλλοις. οὐδὲ τὴν γραφὴν ταύτην ἀνέγνωτε 10
λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν
γωνίας. παρὰ κυρίου ἐγένετο αὕτη καὶ ἔστιν θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς 11
ἡμῶν. καὶ ἐζήτουν αὐτὸν κρατῆσαι καὶ ἐφοβήθησαν τὸν ὄχλον ἔγνωσαν 12
γὰρ ὅτι πρὸς αὐτοὺς τὴν παραβολὴν εἶπεν καὶ ἀφέντες αὐτὸν ἀπῆλθον.
καὶ ἀποστέλλουσιν πρὸς αὐτόν τινας τῶν φαρισαίων καὶ τῶν ἡρῳδιανῶν 13
ἵνα αὐτὸν ἀγρεύσωσιν λόγῳ. οἱ δὲ ἐλθόντες λέγουσιν αὐτῷ διδάσκαλε 14*
οἴδαμεν ὅτι ἀληθὴς εἶ καὶ οὐ μέλει σοι περὶ οὐδενός οὐ γὰρ βλέπεις εἰς
πρόσωπον ἀνθρώπων ἀλλ' ἐπ' ἀληθείας τὴν ὁδὸν τοῦ θεοῦ διδάσκεις ἔξε-
στιν κῆνσον καίσαρι δοῦναι ἢ οὔ. δῶμεν ἢ μὴ δῶμεν ὁ δὲ εἰδὼς αὐτῶν 15
τὴν ὑπόκρισιν εἶπεν αὐτοῖς τί με πειράζετε φέρετέ μοι δηνάριον ἵνα ἴδω.
οἱ δὲ ἤνεγκαν καὶ λέγει αὐτοῖς τίνος ἡ εἰκὼν αὕτη καὶ ἡ ἐπιγραφή οἱ δὲ 16*
εἶπον αὐτῷ καίσαρος. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς ἀπόδοτε τὰ 17*
καίσαρος καίσαρι καὶ τὰ τοῦ θεοῦ τῷ θεῷ καὶ ἐθαύμασαν ἐπ' αὐτῷ. καὶ 18*
ἔρχονται σαδδουκαῖοι πρὸς αὐτόν οἵτινες λέγουσιν ἀνάστασιν μὴ εἶναι
καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν λέγοντες. διδάσκαλε μωσῆς ἔγραψεν ἡμῖν ὅτι 19*
ἐάν τινος ἀδελφὸς ἀποθάνῃ καὶ καταλίπῃ γυναῖκα καὶ τέκνα μὴ ἀφῇ
ἵνα λάβῃ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ ἐξαναστήσῃ σπέρμα
τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ. ἑπτὰ ἀδελφοὶ ἦσαν καὶ ὁ πρῶτος ἔλαβεν γυναῖκα 20*
καὶ ἀποθνῄσκων οὐκ ἀφῆκεν σπέρμα. καὶ ὁ δεύτερος ἔλαβεν αὐτήν καὶ 21*

---

v.6 ετι ουν$^{T,\mathfrak{M},K}$ ενα ειχεν^{V} υιον εχων$^{T,\mathfrak{M},K}$ αγαπητον αυτου$^{T,\mathfrak{M},K}$ απεστειλεν και$^{T,\mathfrak{M},K}$ αυτον εσχατον^{V} προς αυτους εσχατον$^{T,\mathfrak{M},K}$ λεγων οτι εντραπησονται τον υιον μου. **v.7** εκεινοι δε οι γεωργοι ειπον$^{T,\mathfrak{M},K}$ προς εαυτους ειπαν^{V} οτι ουτος εστιν ο κληρονομος δευτε αποκτεινωμεν αυτον και ημων εσται η κληρονομια. **v.8** και λαβοντες αυτον$^{T,\mathfrak{M},K}$ απεκτειναν αυτον^{V} και εξεβαλον αυτον^{V} εξω του αμπελωνος. **v.9** τι [ουν]^{V} ουν$^{T,\mathfrak{M},K}$ ποιησει ο κυριος του αμπελωνος ελευσεται και απολεσει τους γεωργους και δωσει τον αμπελωνα αλλοις. **v.14** και^{V} οι$^{T,\mathfrak{M},K}$ δε$^{T,\mathfrak{M},K}$ ελθοντες λεγουσιν αυτω διδασκαλε οιδαμεν οτι αληθης ει και ου μελει σοι περι ουδενος ου γαρ βλεπεις εις προσωπον ανθρωπων αλλ επ αληθειας την οδον του θεου διδασκεις εξεστιν δουναι^{V} κηνσον καισαρι δουναι$^{T,\mathfrak{M},K}$ η ου. **v.16** οι δε ηνεγκαν και λεγει αυτοις τινος η εικων αυτη και η επιγραφη οι δε ειπαν^{V} ειπον$^{T,\mathfrak{M},K}$ αυτω καισαρος. **v.17** και$^{T,\mathfrak{M},K}$ αποκριθεις$^{T,\mathfrak{M},K}$ ο δε^{V} ιησους ειπεν αυτοις αποδοτε$^{T,\mathfrak{M},K}$ τα καισαρος αποδοτε^{V} καισαρι και τα του θεου τω θεω και εξεθαυμαζον^{V} εθαυμασαν$^{T,\mathfrak{M},K}$ επ αυτω. **v.18** και ερχονται σαδδουκαιοι προς αυτον οιτινες λεγουσιν αναστασιν μη ειναι και επηρωτων^{V} επηρωτησαν$^{T,\mathfrak{M},K}$ αυτον λεγοντες. **v.19** διδασκαλε μωυσης^{V} μωσης$^{T,\mathfrak{M},K}$ εγραψεν ημιν οτι εαν τινος αδελφος αποθανη και καταλιπη γυναικα και τεκνα$^{T,\mathfrak{M},K}$ μη αφη τεκνον^{V} ινα λαβη ο αδελφος αυτου την γυναικα αυτου$^{T,\mathfrak{M},K}$ και εξαναστηση σπερμα τω αδελφω αυτου. **v.20** επτα ουν^{K} αδελφοι ησαν και ο πρωτος ελαβεν γυναικα και αποθνησκων ουκ αφηκεν σπερμα.

22* ἀπέθανεν καὶ οὐδὲ αὐτὸς ἀφῆκεν σπέρμα καὶ ὁ τρίτος ὡσαύτως. καὶ
ἔλαβον αὐτὴν οἱ ἑπτὰ καὶ οὐκ ἀφῆκαν σπέρμα ἔσχατη πάντων ἀπέθανεν
23* καὶ ἡ γυνή. ἐν τῇ οὖν ἀναστάσει ὅταν ἀναστῶσιν τίνος αὐτῶν ἔσται γυνή
24* οἱ γὰρ ἑπτὰ ἔσχον αὐτὴν γυναῖκα. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἰησοῦς εἶπεν αὐ-
τοῖς οὐ διὰ τοῦτο πλανᾶσθε μὴ εἰδότες τὰς γραφὰς μηδὲ τὴν δύναμιν τοῦ
25* θεοῦ. ὅταν γὰρ ἐκ νεκρῶν ἀναστῶσιν οὔτε γαμοῦσιν οὔτε γαμίσκονται
26* ἀλλ' εἰσὶν ὡς ἄγγελοι οἱ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. περὶ δὲ τῶν νεκρῶν ὅτι ἐγεί-
ρονται οὐκ ἀνέγνωτε ἐν τῇ βίβλῳ μωσέως ἐπὶ τῆς βάτου ὡς εἶπεν αὐτῷ ὁ
27* θεὸς λέγων ἐγὼ ὁ θεὸς ἀβραὰμ καὶ ὁ θεὸς ἰσαὰκ καὶ ὁ θεὸς ἰακώβ. οὐκ
28* ἔστιν ὁ θεὸς νεκρῶν ἀλλὰ θεὸς ζώντων ὑμεῖς οὖν πολὺ πλανᾶσθε. καὶ
προσελθὼν εἷς τῶν γραμματέων ἀκούσας αὐτῶν συζητούντων εἰδὼς ὅτι
καλῶς αὐτοῖς ἀπεκρίθη ἐπηρώτησεν αὐτόν ποία ἐστὶν πρώτη πασῶν ἐν-
29* τολή. ὁ δὲ ἰησοῦς ἀπεκρίθη αὐτῷ ὅτι πρώτη πασῶν τῶν ἐντολῶν ἄκουε
30* ἰσραήλ κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν κύριος εἷς ἐστίν. καὶ ἀγαπήσεις κύριον τὸν
θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου καὶ ἐξ
ὅλης τῆς διανοίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος σου αὕτη πρώτη ἐντολή.
31* καὶ δευτέρα ὁμοία αὕτη ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν μείζων
32* τούτων ἄλλη ἐντολὴ οὐκ ἔστιν. καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ γραμματεύς καλῶς
διδάσκαλε ἐπ' ἀληθείας εἶπας ὅτι εἷς ἐστιν θεὸς καὶ οὐκ ἔστιν ἄλλος
33* πλὴν αὐτοῦ. καὶ τὸ ἀγαπᾶν αὐτὸν ἐξ ὅλης τῆς καρδίας καὶ ἐξ ὅλης τῆς
συνέσεως καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος καὶ τὸ ἀγαπᾶν

---

v.21 και ο δευτερος ελαβεν αυτην και απεθανεν μη$^{\mathcal{V}}$ καταλιπων$^{\mathcal{V}}$ και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ουδε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αφηκεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ σπερμα και ο τριτος ωσαυτως. **v.22** και ελαβον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτην$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ οι επτα και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ουκ αφηκαν σπερμα εσχατον$^{\mathcal{V}}$ εσχατη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ παντων απεθανεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και η γυνη απεθανεν$^{\mathcal{V}}$. **v.23** εν τη ουν$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ αναστασει [οταν$^{\mathcal{V}}$ οταν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αναστωσιν]$^{\mathcal{V}}$ αναστωσιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τινος αυτων εσται γυνη οι γαρ επτα εσχον αυτην γυναικα. **v.24** εφη$^{\mathcal{V}}$ και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτοις$^{\mathcal{V}}$ αποκριθεις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ο ιησους ειπεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτοις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ου δια τουτο πλανασθε μη ειδοτες τας γραφας μηδε την δυναμιν του θεου. **v.25** οταν γαρ εκ νεκρων αναστωσιν ουτε γαμουσιν ουτε γαμιζονται$^{\mathcal{V}}$ γαμισκονται$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αλλ εισιν ως αγγελοι οι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εν τοις ουρανοις. **v.26** περι δε των νεκρων οτι εγειρονται ουκ ανεγνωτε εν τη βιβλω μωυσεως$^{\mathcal{V}}$ μωσεως$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ επι του$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ της$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ βατου πως$^{\mathcal{V}}$ ως$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ειπεν αυτω ο θεος λεγων εγω ο θεος αβρααμ και [ο]$^{\mathcal{V}}$ ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ θεος ισαακ και [ο]$^{\mathcal{V}}$ ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ θεος ιακωβ. **v.27** ουκ εστιν ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ θεος νεκρων αλλα θεος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ζωντων υμεις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ουν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πολυ πλανασθε. **v.28** και προσελθων εις των γραμματεων ακουσας αυτων συζητουντων ιδων$^{\mathcal{V}}$ ειδως$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ οτι καλως αυτοις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ απεκριθη αυτοις$^{\mathcal{V}}$ επηρωτησεν αυτον ποια εστιν πρωτη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ παντων$^{\mathfrak{M}}$ πασων$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ εντολη πρωτη$^{\mathcal{V}}$ παντων$^{\mathcal{V}}$. **v.29** ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ιησους$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ απεκριθη ο$^{\mathcal{V}}$ ιησους$^{\mathcal{V}}$ αυτω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ οτι πρωτη εστιν$^{\mathcal{V}}$ παντων$^{\mathfrak{M}}$ πασων$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ των$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εντολων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ακουε ισραηλ κυριος ο θεος ημων κυριος εις εστιν. **v.30** και αγαπησεις κυριον τον θεον σου εξ ολης της καρδιας σου και εξ ολης της ψυχης σου και εξ ολης της διανοιας σου και εξ ολης της ισχυος σου αυτη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πρωτη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εντολη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.31** και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δευτερα ομοια$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτη αγαπησεις τον πλησιον σου ως σεαυτον μειζων τουτων αλλη εντολη ουκ εστιν. **v.32** και ειπεν αυτω ο γραμματευς καλως διδασκαλε επ αληθειας ειπας οτι εις εστιν θεος$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ και ουκ εστιν αλλος πλην αυτου. **v.33** και το αγαπαν αυτον εξ ολης της καρδιας και εξ ολης της συνεσεως και εξ ολης της ψυχης$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εξ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ολης$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ της$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ισχυος και το αγαπαν τον πλησιον ως εαυτον περισσοτερον$^{\mathcal{V}}$ πλειον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εστιν παντων των ολοκαυτωματων και των$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ θυσιων.

τὸν πλησίον ὡς ἑαυτὸν πλεῖόν ἐστιν πάντων τῶν ὁλοκαυτωμάτων καὶ τῶν
θυσιῶν. καὶ ὁ ἰησοῦς ἰδὼν αὐτὸν ὅτι νουνεχῶς ἀπεκρίθη εἶπεν αὐτῷ οὐ 34*
μακρὰν εἶ ἀπὸ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ καὶ οὐδεὶς οὐκέτι ἐτόλμα αὐτὸν
ἐπερωτῆσαι. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἰησοῦς ἔλεγεν διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ πῶς 35*
λέγουσιν οἱ γραμματεῖς ὅτι ὁ χριστὸς υἱός ἐστιν δαβίδ. αὐτὸς γὰρ δα- 36*
βὶδ εἶπεν ἐν τῷ πνεύματι τῷ ἁγίῳ εἶπεν ὁ κύριος τῷ κυρίῳ μου κάθου
ἐκ δεξιῶν μου ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου.
αὐτὸς οὖν δαβὶδ λέγει αὐτὸν κύριον καὶ πόθεν υἱός αὐτοῦ ἐστιν καὶ ὁ 37*
πολὺς ὄχλος ἤκουεν αὐτοῦ ἡδέως. καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ἐν τῇ διδαχῇ αὐ- 38*
τοῦ βλέπετε ἀπὸ τῶν γραμματέων τῶν θελόντων ἐν στολαῖς περιπατεῖν
καὶ ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς. καὶ πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συναγω- 39
γαῖς καὶ πρωτοκλισίας ἐν τοῖς δείπνοις. οἱ κατεσθίοντες τὰς οἰκίας τῶν 40*
χηρῶν καὶ προφάσει μακρὰ προσευχόμενοι οὗτοι λήψονται περισσότε-
ρον κρίμα. καὶ καθίσας ὁ ἰησοῦς κατέναντι τοῦ γαζοφυλακίου ἐθεώρει 41*
πῶς ὁ ὄχλος βάλλει χαλκὸν εἰς τὸ γαζοφυλάκιον καὶ πολλοὶ πλούσιοι
ἔβαλλον πολλά. καὶ ἐλθοῦσα μία χήρα πτωχὴ ἔβαλεν λεπτὰ δύο ὅ ἐστιν 42
κοδράντης. καὶ προσκαλεσάμενος τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ λέγει αὐτοῖς 43*
ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἡ χήρα αὕτη ἡ πτωχὴ πλεῖον πάντων βέβληκεν τῶν
βαλόντων εἰς τὸ γαζοφυλάκιον. πάντες γὰρ ἐκ τοῦ περισσεύοντος αὐ- 44
τοῖς ἔβαλον αὕτη δὲ ἐκ τῆς ὑστερήσεως αὐτῆς πάντα ὅσα εἶχεν ἔβαλεν
ὅλον τὸν βίον αὐτῆς.

καὶ ἐκπορευομένου αὐτοῦ ἐκ τοῦ ἱεροῦ λέγει αὐτῷ εἷς τῶν μαθητῶν **13**
αὐτοῦ διδάσκαλε ἴδε ποταποὶ λίθοι καὶ ποταπαὶ οἰκοδομαί. καὶ ὁ 2*
ἰησοῦς ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ βλέπεις ταύτας τὰς μεγάλας οἰκοδομάς
οὐ μὴ ἀφεθῇ λίθος ἐπὶ λίθῳ ὃς οὐ μὴ καταλυθῇ. καὶ καθημένου αὐτοῦ 3*

---

v.34 και ο ιησους ιδων [αυτον]$^{\mathcal{V}}$ αυτον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ οτι νουνεχως απεκριθη ειπεν αυτω ου μακραν ει απο της βασιλειας του θεου και ουδεις ουκετι ετολμα αυτον επερωτησαι. **v.35** και αποκριθεις ο ιησους ελεγεν διδασκων εν τω ιερω πως λεγουσιν οι γραμματεις οτι ο χριστος υιος δαυιδ$^{\mathcal{V}}$ εστιν δαυιδ$^{\mathfrak{M}}$ δαβιδ$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$. **v.36** αυτος γαρ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δαυιδ$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ δαβιδ$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ειπεν εν τω$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ πνευματι τω$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ αγιω λεγει$^{\mathfrak{M}}$ ειπεν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ κυριος τω κυριω μου καθου εκ δεξιων μου εως αν θω τους εχθρους σου υποκατω$^{\mathcal{V}}$ υποποδιον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ των ποδων σου. **v.37** αυτος ουν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δαυιδ$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ δαβιδ$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ λεγει αυτον κυριον και ποθεν υιος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτου εστιν υιος$^{\mathcal{V}}$ και [ο]$^{\mathcal{V}}$ ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πολυς οχλος ηκουεν αυτου ηδεως. **v.38** και ελεγεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτοις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εν τη διδαχη αυτου ελεγεν$^{\mathcal{V}}$ βλεπετε απο των γραμματεων των θελοντων εν στολαις περιπατειν και ασπασμους εν ταις αγοραις. **v.40** οι κατεσθιοντες τας οικιας των χηρων και προφασει μακρα προσευχομενοι ουτοι λημψονται$^{\mathcal{V}}$ ληψονται$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ περισσοτερον κριμα. **v.41** και καθισας ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ιησους$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ κατεναντι του γαζοφυλακιου εθεωρει πως ο οχλος βαλλει χαλκον εις το γαζοφυλακιον και πολλοι πλουσιοι εβαλλον πολλα. **v.43** και προσκαλεσαμενος τους μαθητας αυτου ειπεν$^{\mathcal{V}}$ λεγει$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτοις αμην λεγω υμιν οτι η χηρα αυτη η πτωχη πλειον παντων εβαλεν$^{\mathcal{V}}$ βεβληκεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ των βαλλοντων$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ βαλοντων$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ εις το γαζοφυλακιον. **13** **v.2** και ο ιησους αποκριθεις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ειπεν αυτω βλεπεις ταυτας τας μεγαλας οικοδομας ου μη αφεθη ωδε$^{\mathcal{V}}$ λιθος επι λιθον$^{\mathcal{V}}$ λιθω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ος ου μη καταλυθη.

εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν κατέναντι τοῦ ἱεροῦ ἐπηρώτων αὐτὸν κατ’ ἰδίαν
4* πέτρος καὶ ἰάκωβος καὶ ἰωάννης καὶ ἀνδρέας. εἰπὲ ἡμῖν πότε ταῦτα
5* ἔσται καὶ τί τὸ σημεῖον ὅταν μέλλῃ πάντα ταῦτα συντελεῖσθαι. ὁ δὲ
ἰησοῦς ἀποκριθεὶς αὐτοῖς ἤρξατο λέγειν βλέπετε μή τις ὑμᾶς πλανήσῃ.
6* πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου λέγοντες ὅτι ἐγώ εἰμι καὶ
7* πολλοὺς πλανήσουσιν. ὅταν δὲ ἀκούσητε πολέμους καὶ ἀκοὰς πολέ-
8* μων μὴ θροεῖσθε δεῖ γὰρ γενέσθαι ἀλλ’ οὔπω τὸ τέλος. ἐγερθήσεται
γὰρ ἔθνος ἐπὶ ἔθνος καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν καὶ ἔσονται σεισμοὶ κα-
9* τὰ τόπους καὶ ἔσονται λιμοί καὶ ταραχαί ἀρχαὶ ὠδίνων ταῦτα. βλέπετε
δὲ ὑμεῖς ἑαυτούς παραδώσουσιν γὰρ ὑμᾶς εἰς συνέδρια καὶ εἰς συναγω-
γὰς δαρήσεσθε καὶ ἐπὶ ἡγεμόνων καὶ βασιλέων σταθήσεσθε ἕνεκεν ἐμοῦ
10* εἰς μαρτύριον αὐτοῖς. καὶ εἰς πάντα τὰ ἔθνη δεῖ πρῶτον κηρυχθῆναι
11* τὸ εὐαγγέλιον. ὅταν δὲ ἄγαγωσιν ὑμᾶς παραδιδόντες μὴ προμερι-
μνᾶτε τί λαλήσητε μηδὲ μελετᾶτε ἀλλ’ ὃ ἐὰν δοθῇ ὑμῖν ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ
τοῦτο λαλεῖτε οὐ γάρ ἐστε ὑμεῖς οἱ λαλοῦντες ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον.
12* παραδώσει δὲ ἀδελφὸς ἀδελφὸν εἰς θάνατον καὶ πατὴρ τέκνον καὶ ἐπα-
13 ναστήσονται τέκνα ἐπὶ γονεῖς καὶ θανατώσουσιν αὐτούς. καὶ ἔσεσθε
μισούμενοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς τέλος οὗ-
14* τος σωθήσεται. ὅταν δὲ ἴδητε τὸ βδέλυγμα τῆς ἐρημώσεως τὸ ῥηθὲν ὑπὸ
δανιὴλ τοῦ προφήτου ἑστός ὅπου οὐ δεῖ ὁ ἀναγινώσκων νοείτω τότε οἱ ἐν
15* τῇ ἰουδαίᾳ φευγέτωσαν εἰς τὰ ὄρη. ὁ δὲ ἐπὶ τοῦ δώματος μὴ καταβάτω
16* εἰς τὴν οἰκίαν μηδὲ εἰσελθέτω ἆραί τι ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ. καὶ ὁ εἰς τὸν

v.3 και καθημενου αυτου εις το ορος των ελαιων κατεναντι του ιερου επηρωτα[V] επηρωτων[T,𝔐,K] αυτον κατ ιδιαν πετρος και ιακωβος και ιωαννης και ανδρεας. **v.4** ειπον[V] ειπε[T,𝔐,K] ημιν ποτε ταυτα εσται και τι το σημειον οταν μελλη παντα[T,𝔐,K] ταυτα συντελεισθαι παντα[V]. **v.5** ο δε ιησους αποκριθεις[T,𝔐,K] αυτοις[T,𝔐,K] ηρξατο λεγειν αυτοις[V] βλεπετε μη τις υμας πλανηση. **v.6** πολλοι γαρ[T,𝔐,K] ελευσονται επι τω ονοματι μου λεγοντες οτι εγω ειμι και πολλους πλανησουσιν. **v.7** οταν δε ακουσητε πολεμους και ακοας πολεμων μη θροεισθε δει γαρ[T,𝔐,K] γενεσθαι αλλ ουπω το τελος. **v.8** εγερθησεται γαρ εθνος επ[V] επι[T,𝔐,K] εθνος και βασιλεια επι βασιλειαν και[T,𝔐,K] εσονται σεισμοι κατα τοπους και[T,𝔐,K] εσονται λιμοι αρχη[V] και[T,𝔐,K] ταραχαι[T,𝔐,K] αρχαι[T,𝔐,K] ωδινων ταυτα. **v.9** βλεπετε δε υμεις εαυτους παραδωσουσιν γαρ[T,𝔐,K] υμας εις συνεδρια και εις συναγωγας δαρησεσθε και επι ηγεμονων και βασιλεων αχθησεσθε[K] σταθησεσθε[T,𝔐,V] ενεκεν εμου εις μαρτυριον αυτοις. **v.10** και εις παντα τα εθνη δει[T,𝔐,K] πρωτον δει[V] κηρυχθηναι το ευαγγελιον. **v.11** και[V] οταν αγωσιν[V] δε[T,𝔐,K] αγαγωσιν[T,𝔐,K] υμας παραδιδοντες μη προμεριμνατε τι λαλησητε μηδε[T,𝔐,K] μελετατε[T,𝔐,K] αλλ ο εαν δοθη υμιν εν εκεινη τη ωρα τουτο λαλειτε ου γαρ εστε υμεις οι λαλουντες αλλα το πνευμα το αγιον. **v.12** και[V] παραδωσει δε[T,𝔐,K] αδελφος αδελφον εις θανατον και πατηρ τεκνον και επαναστησονται τεκνα επι γονεις και θανατωσουσιν αυτους. **v.14** οταν δε ιδητε το βδελυγμα της ερημωσεως εστηκοτα[V] το[T,𝔐,K] ρηθεν[T,𝔐,K] υπο[T,𝔐,K] δανιηλ[T,𝔐,K] του[T,𝔐,K] προφητου[T,𝔐,K] εστως[K,𝔐] εστος[T] οπου ου δει ο αναγινωσκων νοειτω τοτε οι εν τη ιουδαια φευγετωσαν εις τα ορη. **v.15** ο [δε][V] δε[T,𝔐,K] επι του δωματος μη καταβατω εις[T,𝔐,K] την[T,𝔐,K] οικιαν[T,𝔐,K] μηδε εισελθατω[V] εισελθετω[T,𝔐,K] αραι τι εκ της οικιας αυτου. **v.16** και ο εις τον αγρον ων[T,𝔐,K] μη επιστρεψατω εις τα οπισω αραι το ιματιον αυτου.

ἀγρὸν ὢν μὴ ἐπιστρεψάτω εἲς τὰ ὀπίσω ἆραι τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ. οὐαὶ δὲ 17
ταῖς ἐν γαστρὶ ἐχούσαις καὶ ταῖς θηλαζούσαις ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις.
προσεύχεσθε δὲ ἵνα μὴ γένηται ἡ φυγὴ ὑμῶν χειμῶνος. ἔσονται γὰρ αἱ 18*, 19*
ἡμέραι ἐκεῖναι θλῖψις οἵα οὐ γέγονεν τοιαύτη ἀπ' ἀρχῆς κτίσεως ἧς ἔκτι-
σεν ὁ θεὸς ἕως τοῦ νῦν καὶ οὐ μὴ γένηται. καὶ εἰ μὴ κύριος ἐκολόβωσεν 20*
τὰς ἡμέρας οὐκ ἂν ἐσώθη πᾶσα σάρξ ἀλλὰ διὰ τοὺς ἐκλεκτοὺς οὓς ἐξε-
λέξατο ἐκολόβωσεν τὰς ἡμέρας. καὶ τότε ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ ἴδοὺ ὧδε ὁ 21*
χριστός ἢ ἰδού ἐκεῖ μὴ πιστεύσητε. ἐγερθήσονται γὰρ ψευδόχριστοι καὶ 22*
ψευδοπροφῆται καὶ δώσουσιν σημεῖα καὶ τέρατα πρὸς τὸ ἀποπλανᾶν εἰ
δυνατόν καὶ τοὺς ἐκλεκτούς. ὑμεῖς δὲ βλέπετε ἰδοῦ προείρηκα ὑμῖν 23*
πάντα. ἀλλ' ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις μετὰ τὴν θλῖψιν ἐκείνην ὁ ἥλιος 24*
σκοτισθήσεται καὶ ἡ σελήνη οὐ δώσει τὸ φέγγος αὐτῆς. καὶ οἱ ἀστέρες 25*
τοῦ οὐρανοῦ ἔσονται ἐκπίπτοντες καὶ αἱ δυνάμεις αἱ ἐν τοῖς οὐρανοῖς
σαλευθήσονται. καὶ τότε ὄψονται τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν 26
νεφέλαις μετὰ δυνάμεως πολλῆς καὶ δόξης. καὶ τότε ἀποστελεῖ τοὺς 27*
ἀγγέλους αὐτοῦ καὶ ἐπισυνάξει τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ ἐκ τῶν τεσσάρων
ἀνέμων ἀπ' ἄκρου γῆς ἕως ἄκρου οὐρανοῦ. ἀπὸ δὲ τῆς συκῆς μάθετε 28*
τὴν παραβολήν ὅταν αὐτῆς ἤδη ὁ κλάδος ἁπαλὸς γένηται καὶ ἐκφύῃ τὰ
φύλλα γινώσκετε ὅτι ἐγγὺς τὸ θέρος ἐστίν. οὕτως καὶ ὑμεῖς ὅταν ταῦτα 29*
ἴδητε γινόμενα γινώσκετε ὅτι ἐγγύς ἐστιν ἐπὶ θύραις. ἀμὴν λέγω ὑμῖν 30*
ὅτι οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη μέχρις οὗ πάντα ταῦτα γένηται. ὁ οὐ- 31*
ρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελεύσονται οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρέλθωσιν. περὶ 32*
δὲ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ τῆς ὥρας οὐδεὶς οἶδεν οὐδὲ οἱ ἄγγελοι οἱ ἐν

v.18 προσευχεσθε δε ινα μη γενηται η[T,𝔐,K] φυγη[T,𝔐,K] υμων[T,𝔐,K] χειμωνος. **v.19** εσονται γαρ αι ημεραι εκειναι θλιψις οια ου γεγονεν τοιαυτη απ αρχης κτισεως ην[V] ης[T,𝔐,K] εκτισεν ο θεος εως του νυν και ου μη γενηται. **v.20** και ει μη κυριος[T,𝔐,K] εκολοβωσεν κυριος[V] τας ημερας ουκ αν εσωθη πασα σαρξ αλλα δια τους εκλεκτους ους εξελεξατο εκολοβωσεν τας ημερας. **v.21** [και][𝔐] και[T,K,V] τοτε εαν τις υμιν ειπη ιδε[V] ιδου[T,𝔐,K] ωδε ο χριστος ιδε[V] η[T,𝔐,K] ιδου[T,𝔐,K] εκει μη πιστευετε[𝔐,V] πιστευσητε[T,K]. **v.22** εγερθησονται γαρ ψευδοχριστοι και ψευδοπροφηται και δωσουσιν σημεια και τερατα προς το αποπλαναν ει δυνατον και[T,𝔐,K] τους εκλεκτους. **v.23** υμεις δε βλεπετε ιδου[T,𝔐,K] προειρηκα υμιν παντα. **v.24** αλλα[V] αλλ[T,𝔐,K] εν εκειναις ταις ημεραις μετα την θλιψιν εκεινην ο ηλιος σκοτισθησεται και η σεληνη ου δωσει το φεγγος αυτης. **v.25** και οι αστερες εσονται[V] εκ[V] του ουρανου πιπτοντες[V] εσονται[T,𝔐,K] εκπιπτοντες[T,𝔐,K] και αι δυναμεις αι εν τοις ουρανοις σαλευθησονται. **v.27** και τοτε αποστελει τους αγγελους αυτου[T,𝔐,K] και επισυναξει τους εκλεκτους [αυτου][V] αυτου[T,𝔐,K] εκ των τεσσαρων ανεμων απ ακρου γης εως ακρου ουρανου. **v.28** απο δε της συκης μαθετε την παραβολην οταν αυτης[T,𝔐,K] ηδη ο κλαδος αυτης[V] απαλος γενηται και εκφυη τα φυλλα γινωσκετε οτι εγγυς το θερος εστιν. **v.29** ουτως και υμεις οταν ταυτα[T,𝔐,K] ιδητε ταυτα[V] γινομενα γινωσκετε οτι εγγυς εστιν επι θυραις. **v.30** αμην λεγω υμιν οτι ου μη παρελθη η γενεα αυτη μεχρις ου παντα[T,𝔐,K] ταυτα παντα[V] γενηται. **v.31** ο ουρανος και η γη παρελευσεται[𝔐] παρελευσονται[T,K,V] οι δε λογοι μου ου μη παρελευσονται[V] παρελθωσιν[T,𝔐,K]. **v.32** περι δε της ημερας εκεινης η[𝔐,V] και[T,K] της[T,K,V] ωρας ουδεις οιδεν ουδε οι αγγελοι οι[T,𝔐,K] εν ουρανω ουδε ο υιος ει μη ο πατηρ.

33* οὐρανῷ οὐδὲ ὁ υἱός εἰ μὴ ὁ πατήρ. βλέπετε ἀγρυπνεῖτε καὶ προσεύχε-
34* σθε οὐκ οἴδατε γὰρ πότε ὁ καιρός ἐστιν. ὡς ἄνθρωπος ἀπόδημος ἀφεὶς
τὴν οἰκίαν αὐτοῦ καὶ δοὺς τοῖς δούλοις αὐτοῦ τὴν ἐξουσίαν καὶ ἑκάστῳ
35* τὸ ἔργον αὐτοῦ καὶ τῷ θυρωρῷ ἐνετείλατο ἵνα γρηγορῇ. γρηγορεῖτε οὖν
οὐκ οἴδατε γὰρ πότε ὁ κύριος τῆς οἰκίας ἔρχεται ὀψὲ ἢ μεσονυκτίου ἢ
36 ἀλεκτοροφωνίας ἢ πρωΐ. μὴ ἐλθὼν ἐξαίφνης εὕρῃ ὑμᾶς καθεύδοντας.
37* ἃ δὲ ὑμῖν λέγω πᾶσιν λέγω γρηγορεῖτε.

14 ἦν δὲ τὸ πάσχα καὶ τὰ ἄζυμα μετὰ δύο ἡμέρας καὶ ἐζήτουν οἱ ἀρχιε-
ρεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς πῶς αὐτὸν ἐν δόλῳ κρατήσαντες ἀποκτείνωσιν.
2*, 3* ἔλεγον δὲ μὴ ἐν τῇ ἑορτῇ μήποτε θόρυβος ἔσται τοῦ λαοῦ. καὶ ὄν-
τος αὐτοῦ ἐν βηθανίᾳ ἐν τῇ οἰκίᾳ σίμωνος τοῦ λεπροῦ κατακειμένου
αὐτοῦ ἦλθεν γυνὴ ἔχουσα ἀλάβαστρον μύρου νάρδου πιστικῆς πολυτε-
λοῦς καὶ συντρίψασα τό ἀλάβαστρον κατέχεεν αὐτοῦ κατὰ τῆς κεφαλῆς.
4* ἦσαν δέ τινες ἀγανακτοῦντες πρὸς ἑαυτούς καὶ λέγοντες εἰς τί ἡ ἀπώ-
5* λεια αὕτη τοῦ μύρου γέγονεν. ἠδύνατο γὰρ τοῦτο πραθῆναι ἐπάνω
τριακοσίων δηναρίων καὶ δοθῆναι τοῖς πτωχοῖς καὶ ἐνεβριμῶντο αὐτῇ.
6* ὁ δὲ ἰησοῦς εἶπεν ἄφετε αὐτήν τί αὐτῇ κόπους παρέχετε καλὸν ἔργον
7* εἰργάσατο εἰς ἐμέ. πάντοτε γὰρ τοὺς πτωχοὺς ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν καὶ
8* ὅταν θέλητε δύνασθε αὐτούς εὖ ποιῆσαι ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε. ὃ
εἶχεν αὕτη ἐποίησεν προέλαβεν μυρίσαι μου τὸ σῶμά εἰς τὸν ἐνταφια-
9* σμόν. ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅπου ἂν κηρυχθῇ τὸ εὐαγγέλιον τοῦτο εἰς ὅλον
τὸν κόσμον καὶ ὃ ἐποίησεν αὕτη λαληθήσεται εἰς μνημόσυνον αὐτῆς.
10* καὶ ὁ ἰούδας ὁ ἰσκαριώτης εἷς τῶν δώδεκα ἀπῆλθεν πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς
11* ἵνα παραδῷ αὐτὸν αὐτοῖς. οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐχάρησαν καὶ ἐπηγγεί-

---

v.33 βλεπετε αγρυπνειτε και[T,𝔐,K] προσευχεσθε[T,𝔐,K] ουκ οιδατε γαρ ποτε ο καιρος εστιν. **v.34** ως ανθρωπος αποδημος αφεις την οικιαν αυτου και δους τοις δουλοις αυτου την εξουσιαν και[T,𝔐,K] εκαστω το εργον αυτου και τω θυρωρω ενετειλατο ινα γρηγορη. **v.35** γρηγορειτε ουν ουκ οιδατε γαρ ποτε ο κυριος της οικιας ερχεται η[V] οψε η μεσονυκτιον[V] μεσονυκτιου[T,𝔐,K] η αλεκτοροφωνιας η πρωι. **v.37** ο[V] α[T,𝔐,K] δε υμιν λεγω πασιν λεγω γρηγορειτε. **14** **v.2** ελεγον γαρ[V] δε[T,𝔐,K] μη εν τη εορτη μηποτε θορυβος[T,𝔐,K] εσται θορυβος[V] του λαου. **v.3** και οντος αυτου εν βηθανια εν τη οικια σιμωνος του λεπρου κατακειμενου αυτου ηλθεν γυνη εχουσα αλαβαστρον μυρου ναρδου πιστικης πολυτελους και[T,𝔐,K] συντριψασα την[V] το[T,𝔐,K] αλαβαστρον κατεχεεν αυτου κατα[T,𝔐,K] της κεφαλης. **v.4** ησαν δε τινες αγανακτουντες προς εαυτους και[T,𝔐,K] λεγοντες[T,𝔐,K] εις τι η απωλεια αυτη του μυρου γεγονεν. **v.5** ηδυνατο γαρ τουτο το[V] μυρον[V] πραθηναι επανω τριακοσιων[T,𝔐,K] δηναριων τριακοσιων[V] και δοθηναι τοις πτωχοις και ενεβριμωντο αυτη. **v.6** ο δε ιησους ειπεν αφετε αυτην τι αυτη κοπους παρεχετε καλον εργον ηργασατο[V] ειργασατο[T,𝔐,K] εν[𝔐,V] εις[T,K] εμοι[𝔐,V] εμε[T,K]. **v.7** παντοτε γαρ τους πτωχους εχετε μεθ εαυτων και οταν θελητε δυνασθε αυτοις[V] αυτους[T,𝔐,K] ευ ποιησαι εμε δε ου παντοτε εχετε. **v.8** ο εσχεν[𝔐,V] ειχεν[T,K] αυτη[T,𝔐,K] εποιησεν προελαβεν μυρισαι μου[T,𝔐,K] το σωμα μου[V] εις τον ενταφιασμον. **v.9** αμην δε[V] [δε][𝔐] λεγω υμιν οπου εαν[𝔐,V] αν[T,K] κηρυχθη το ευαγγελιον τουτο[T,𝔐,K] εις ολον τον κοσμον και ο εποιησεν αυτη λαληθησεται εις μνημοσυνον αυτης. **v.10** και ο[T,𝔐,K] ιουδας ισκαριωθ[V] ο ισκαριωτης[T,𝔐,K] εις των δωδεκα απηλθεν προς τους αρχιερεις ινα παραδω[T,𝔐,K] αυτον παραδοι[V] αυτοις.

λαντο αὐτῷ ἀργύριον δοῦναι καὶ ἐζήτει πῶς εὐκαίρως αὐτὸν παραδῷ.
καὶ τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ τῶν ἀζύμων ὅτε τὸ πάσχα ἔθυον λέγουσιν αὐτῷ οἱ 12
μαθηταὶ αὐτοῦ ποῦ θέλεις ἀπελθόντες ἑτοιμάσωμεν ἵνα φάγῃς τὸ πά-
σχα. καὶ ἀποστέλλει δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ καὶ λέγει αὐτοῖς ὑπάγετε 13
εἰς τὴν πόλιν καὶ ἀπαντήσει ὑμῖν ἄνθρωπος κεράμιον ὕδατος βαστάζων
ἀκολουθήσατε αὐτῷ. καὶ ὅπου ἐὰν εἰσέλθῃ εἴπατε τῷ οἰκοδεσπότῃ ὅτι 14*
ὁ διδάσκαλος λέγει ποῦ ἐστιν τὸ κατάλυμά ὅπου τὸ πάσχα μετὰ τῶν
μαθητῶν μου φάγω. καὶ αὐτὸς ὑμῖν δείξει ἀνώγεον μέγα ἐστρωμένον 15*
ἕτοιμον ἐκεῖ ἑτοιμάσατε ἡμῖν. καὶ ἐξῆλθον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ καὶ ἦλθον 16*
εἰς τὴν πόλιν καὶ εὗρον καθὼς εἶπεν αὐτοῖς καὶ ἡτοίμασαν τὸ πάσχα.
καὶ ὀψίας γενομένης ἔρχεται μετὰ τῶν δώδεκα. καὶ ἀνακειμένων αὐτῶν 17, 18*
καὶ ἐσθιόντων εἶπεν ὁ ἰησοῦς ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἷς ἐξ ὑμῶν παραδώσει
με ὁ ἐσθίων μετ' ἐμοῦ. οἵ δὲ ἤρξαντο λυπεῖσθαι καὶ λέγειν αὐτῷ εἷς 19*
καθ' εἷς μήτι ἐγώ καὶ ἄλλος μήτι ἐγώ. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς εἷς 20*
ἐκ τῶν δώδεκα ὁ ἐμβαπτόμενος μετ' ἐμοῦ εἰς τὸ τρύβλιον. ὁ μὲν υἱὸς 21*
τοῦ ἀνθρώπου ὑπάγει καθὼς γέγραπται περὶ αὐτοῦ οὐαὶ δὲ τῷ ἀνθρώπῳ
ἐκείνῳ δι' οὗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται καλὸν ἦν αὐτῷ εἰ οὐκ
ἐγεννήθη ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος. καὶ ἐσθιόντων αὐτῶν λαβὼν ὁ ἰησοῦς 22*
ἄρτον εὐλογήσας ἔκλασεν καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς καὶ εἶπεν λάβετε φάγετε
τοῦτό ἐστιν τὸ σῶμά μου. καὶ λαβὼν τὸ ποτήριον εὐχαριστήσας ἔδω- 23*
κεν αὐτοῖς καὶ ἔπιον ἐξ αὐτοῦ πάντες. καὶ εἶπεν αὐτοῖς τοῦτό ἐστιν τὸ 24*
αἷμά μου τὸ τῆς καινῆς διαθήκης τὸ περὶ πολλῶν ἐκχυνόμενον. ἀμὴν 25*
λέγω ὑμῖν ὅτι οὐκέτι οὐ μὴ πίω ἐκ τοῦ γεννήματος τῆς ἀμπέλου ἕως τῆς
ἡμέρας ἐκείνης ὅταν αὐτὸ πίνω καινὸν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ. καὶ 26

v.11 οι δε ακουσαντες εχαρησαν και επηγγειλαντο αυτω αργυριον δουναι και εζητει πως ευκαιρως[T,𝔐,K] αυτον ευκαιρως[V] παραδοι[V] παραδω[T,𝔐,K]. **v.14** και οπου εαν εισελθη ειπατε τω οικοδεσποτη οτι ο διδασκαλος λεγει που εστιν το καταλυμα μου[V] οπου το πασχα μετα των μαθητων μου φαγω. **v.15** και αυτος υμιν δειξει αναγαιον[V] ανωγεον[T,𝔐,K] μεγα εστρωμενον ετοιμον και[V] εκει ετοιμασατε ημιν. **v.16** και εξηλθον οι μαθηται αυτου[T,𝔐,K] και ηλθον εις την πολιν και ευρον καθως ειπεν αυτοις και ητοιμασαν το πασχα. **v.18** και ανακειμενων αυτων και εσθιοντων ειπεν[T,𝔐,K] ο ιησους ειπεν[V] αμην λεγω υμιν οτι εις εξ υμων παραδωσει με ο εσθιων μετ εμου. **v.19** οι[T,𝔐,K] δε[T,𝔐,K] ηρξαντο λυπεισθαι και λεγειν αυτω εις κατα[V] καθ[T,𝔐,K] εις μητι[T,𝔐,K] εγω[T,𝔐,K] και[T,𝔐,K] αλλος[T,𝔐,K] μητι εγω. **v.20** ο δε αποκριθεις[T,𝔐,K] ειπεν αυτοις εις εκ[T,𝔐,K] των δωδεκα ο εμβαπτομενος μετ εμου εις το τρυβλιον. **v.21** οτι[V] ο μεν υιος του ανθρωπου υπαγει καθως γεγραπται περι αυτου ουαι δε τω ανθρωπω εκεινω δι ου ο υιος του ανθρωπου παραδιδοται καλον ην[T,𝔐,K] αυτω ει ουκ εγεννηθη ο ανθρωπος εκεινος. **v.22** και εσθιοντων αυτων λαβων ο[T,𝔐,K] ιησους[T,𝔐,K] αρτον ευλογησας εκλασεν και εδωκεν αυτοις και ειπεν λαβετε φαγετε[T,𝔐,K] τουτο εστιν το σωμα μου. **v.23** και λαβων το[T,𝔐,K] ποτηριον ευχαριστησας εδωκεν αυτοις και επιον εξ αυτου παντες. **v.24** και ειπεν αυτοις τουτο εστιν το αιμα μου το[T,𝔐,K] της καινης[T,𝔐,K] διαθηκης το εκχυννομενον[V] υπερ[V] περι[T,𝔐,K] πολλων εκχυνομενον[T,𝔐,K]. **v.25** αμην λεγω υμιν οτι ουκετι ου μη πιω εκ του γενηματος[𝔐,V] γεννηματος[T,K] της αμπελου εως της ημερας εκεινης οταν αυτο πινω καινον εν τη βασιλεια του θεου.

27* ὑμνήσαντες ἐξῆλθον εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν. καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς
ὅτι πάντες σκανδαλισθήσεσθε ἐν ἐμοὶ ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ ὅτι γέγραπται
28 πατάξω τὸν ποιμένα καὶ διασκορπισθήσεται τὰ πρόβατα. ἀλλὰ μετὰ τὸ
29* ἐγερθῆναί με προάξω ὑμᾶς εἰς τὴν γαλιλαίαν. ὁ δὲ πέτρος ἔφη αὐτῷ
30* καὶ εἰ πάντες σκανδαλισθήσονται ἀλλ’ οὐκ ἐγώ. καὶ λέγει αὐτῷ ὁ ἰη-
σοῦς ἀμὴν λέγω σοι ὅτι σήμερον ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ πρὶν ἢ δὶς ἀλέκτορα
31* φωνῆσαι τρίς ἀπαρνήσῃ με. ὁ δὲ ἐκ περισσοῦ ἔλεγεν μᾶλλον ἐὰν με
δέῃ συναποθανεῖν σοι οὐ μή σε ἀπαρνήσομαι ὡσαύτως δὲ καὶ πάντες
32* ἔλεγον. καὶ ἔρχονται εἰς χωρίον οὗ τὸ ὄνομα γεθσημανῆ καὶ λέγει τοῖς
33* μαθηταῖς αὐτοῦ καθίσατε ὧδε ἕως προσεύξωμαι. καὶ παραλαμβάνει τὸν
πέτρον καὶ τὸν ἰάκωβον καὶ ἰωάννην μεθ” ἑαυτοῦ καὶ ἤρξατο ἐκθαμβεῖ-
34 σθαι καὶ ἀδημονεῖν. καὶ λέγει αὐτοῖς περίλυπός ἐστιν ἡ ψυχή μου ἕως
35* θανάτου μείνατε ὧδε καὶ γρηγορεῖτε. καὶ προελθὼν μικρὸν ἔπεσεν ἐπὶ
τῆς γῆς καὶ προσηύχετο ἵνα εἰ δυνατόν ἐστιν παρέλθῃ ἀπ’ αὐτοῦ ἡ ὥρα.
36* καὶ ἔλεγεν αββα ὁ πατήρ πάντα δυνατά σοι παρένεγκε τὸ ποτήριον ἀπ’
37 ἐμοῦ τοῦτο ἀλλ’ οὐ τί ἐγὼ θέλω ἀλλὰ τί σύ. καὶ ἔρχεται καὶ εὑρίσκει
αὐτοὺς καθεύδοντας καὶ λέγει τῷ πέτρῳ σίμων καθεύδεις οὐκ ἴσχυσας
38* μίαν ὥραν γρηγορῆσαι. γρηγορεῖτε καὶ προσεύχεσθε ἵνα μὴ εἰσέλθητε
39 εἰς πειρασμόν τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενής. καὶ πάλιν
40* ἀπελθὼν προσηύξατο τὸν αὐτὸν λόγον εἰπών. καὶ ὑποστρέψας εὗρεν
αὐτοὺς πάλιν καθεύδοντας ἦσαν γὰρ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν βεβαρήμενοι
41* καὶ οὐκ ᾔδεισαν τί αὐτῷ ἀποκριθῶσιν. καὶ ἔρχεται τὸ τρίτον καὶ λέ-
γει αὐτοῖς καθεύδετε τὸ λοιπὸν καὶ ἀναπαύεσθε ἀπέχει ἦλθεν ἡ ὥρα

v.27 και λεγει αυτοις ο ιησους οτι παντες σκανδαλισθησεσθε εν[T,𝔐,K] εμοι[T,𝔐,K] εν[T,𝔐,K] τη[T,𝔐,K] νυκτι[T,𝔐,K] ταυτη[T,𝔐,K] οτι γεγραπται παταξω τον ποιμενα και διασκορπισθησεται[T,𝔐,K] τα προβατα διασκορπισθησονται[V]. **v.29** ο δε πετρος εφη αυτω και[T,𝔐,K] ει και[V] παντες σκανδαλισθησονται αλλ ουκ εγω. **v.30** και λεγει αυτω ο ιησους αμην λεγω σοι οτι συ[𝔐,V] σημερον ταυτη[V] εν[T,𝔐,K] τη νυκτι ταυτη[T,𝔐,K] πριν η δις αλεκτορα φωνησαι τρις απαρνηση[T,𝔐,K] με απαρνηση[V]. **v.31** ο δε εκπερισσως[V] ελαλει[V] εκ[T,𝔐,K] περισσου[T,𝔐,K] ελεγεν[T,𝔐,K] μαλλον[T,𝔐,K] εαν με[T,𝔐,K] δεη με[V] συναποθανειν σοι ου μη σε απαρνησωμαι[𝔐] απαρνησομαι[T,K,V] ωσαυτως δε και παντες ελεγον. **v.32** και ερχονται εις χωριον ου το ονομα γεθσημανι[V] γεθσημανη[T,𝔐,K] και λεγει τοις μαθηταις αυτου καθισατε ωδε εως προσευξωμαι. **v.33** και παραλαμβανει τον πετρον και [τον][V] τον[T,K] ιακωβον και [τον][V] ιωαννην μετ[V] μεθ[T,𝔐,K] αυτου[V] εαυτου[T,𝔐,K] και ηρξατο εκθαμβεισθαι και αδημονειν. **v.35** και προσελθων[𝔐] προελθων[T,K,V] μικρον επιπτεν[V] επεσεν[T,𝔐,K] επι της γης και προσηυχετο ινα ει δυνατον εστιν παρελθη απ αυτου η ωρα. **v.36** και ελεγεν αββα ο πατηρ παντα δυνατα σοι παρενεγκε το ποτηριον τουτο[V] απ εμου τουτο[T,𝔐,K] αλλ ου τι εγω θελω αλλα τι συ. **v.38** γρηγορειτε και προσευχεσθε ινα μη ελθητε[V] εισελθητε[T,𝔐,K] εις πειρασμον το μεν πνευμα προθυμον η δε σαρξ ασθενης. **v.40** και παλιν[V] ελθων[V] υποστρεψας[T,𝔐,K] ευρεν αυτους παλιν[T,𝔐,K] καθευδοντας ησαν γαρ αυτων[V] οι οφθαλμοι καταβαρυνομενοι[V] αυτων[T,𝔐,K] βεβαρημενοι[T,𝔐,K] και ουκ ηδεισαν τι αυτω[T,𝔐,K] αποκριθωσιν αυτω[V]. **v.41** και ερχεται το τριτον και λεγει αυτοις καθευδετε το[T,K,V] λοιπον και αναπαυεσθε απεχει ηλθεν η ωρα ιδου παραδιδοται ο υιος του ανθρωπου εις τας χειρας των αμαρτωλων.

ἰδού παραδίδοται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἁμαρτωλῶν.
ἐγείρεσθε ἄγωμεν ἰδού ὁ παραδιδούς με ἤγγικεν. καὶ εὐθέως ἔτι αὐτοῦ 42, 43*
λαλοῦντος παραγίνεται ἰούδας εἷς ὢν τῶν δώδεκα καὶ μετ᾽ αὐτοῦ ὄχλος
πολὺς μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων παρὰ τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν γραμμα-
τέων καὶ τῶν πρεσβυτέρων. δεδώκει δὲ ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν σύσσημον 44*
αὐτοῖς λέγων ὃν ἂν φιλήσω αὐτός ἐστιν κρατήσατε αὐτὸν καὶ ἀπαγάγετε
ἀσφαλῶς. καὶ ἐλθὼν εὐθέως προσελθὼν αὐτῷ λέγει ῥαββί ῥαββί καὶ 45*
κατεφίλησεν αὐτόν. οἱ δὲ ἐπέβαλον ἐπ᾽ αὐτόν τὰς χεῖρας αὐτῶν καὶ 46*
ἐκράτησαν αὐτὸν. εἷς δέ τις τῶν παρεστηκότων σπασάμενος τὴν μάχαι- 47*
ραν ἔπαισεν τὸν δοῦλον τοῦ ἀρχιερέως καὶ ἀφεῖλεν αὐτοῦ τὸ ὠτίον. καὶ 48*
ἀποκριθεὶς ὁ ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς ὡς ἐπὶ λῃστὴν ἐξήλθετε μετὰ μαχαι-
ρῶν καὶ ξύλων συλλαβεῖν με. καθ᾽ ἡμέραν ἤμην πρὸς ὑμᾶς ἐν τῷ ἱερῷ 49
διδάσκων καὶ οὐκ ἐκρατήσατέ με ἀλλ᾽ ἵνα πληρωθῶσιν αἱ γραφαί. καὶ 50*
ἀφέντες αὐτὸν πάντες ἔφυγον. καὶ εἷς τις νεανίσκος ἠκολούθει αὐτῷ πε- 51*
ριβεβλημένος σινδόνα ἐπὶ γυμνοῦ καὶ κρατοῦσιν αὐτόν οἱ νεανίσκοι. ὁ 52*
δὲ καταλιπὼν τὴν σινδόνα γυμνὸς ἔφυγεν ἀπ᾽ αὐτῶν. καὶ ἀπήγαγον τὸν 53*
ἰησοῦν πρὸς τὸν ἀρχιερέα καὶ συνέρχονται αὐτῷ πάντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ
οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ γραμματεῖς. καὶ ὁ πέτρος ἀπὸ μακρόθεν ἠκολού- 54
θησεν αὐτῷ ἕως ἔσω εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως καὶ ἦν συγκαθήμενος
μετὰ τῶν ὑπηρετῶν καὶ θερμαινόμενος πρὸς τὸ φῶς. οἱ δὲ ἀρχιερεῖς 55*
καὶ ὅλον τὸ συνέδριον ἐζήτουν κατὰ τοῦ ἰησοῦ μαρτυρίαν εἰς τὸ θανατῶ-
σαι αὐτόν καὶ οὐχ εὕρισκον. πολλοὶ γὰρ ἐψευδομαρτύρουν κατ᾽ αὐτοῦ 56
καὶ ἴσαι αἱ μαρτυρίαι οὐκ ἦσαν. καί τινες ἀναστάντες ἐψευδομαρτύ- 57
ρουν κατ᾽ αὐτοῦ λέγοντες. ὅτι ἡμεῖς ἠκούσαμεν αὐτοῦ λέγοντος ὅτι 58
ἐγὼ καταλύσω τὸν ναὸν τοῦτον τὸν χειροποίητον καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν
ἄλλον ἀχειροποίητον οἰκοδομήσω. καὶ οὐδὲ οὕτως ἴση ἦν ἡ μαρτυρία 59

---

v.43 και ευθυς[V] ευθεως[T,M,K] ετι αυτου λαλουντος παραγινεται ιουδας εις ων[T,M,K] των δωδεκα και μετ αυτου οχλος πολυς[T,M,K] μετα μαχαιρων και ξυλων παρα των αρχιερεων και των γραμματεων και των πρεσβυτερων. **v.44** δεδωκει δε ο παραδιδους αυτον συσσημον αυτοις λεγων ον αν φιλησω αυτος εστιν κρατησατε αυτον και απαγετε[V] απαγαγετε[T,M,K] ασφαλως. **v.45** και ελθων ευθυς[V] ευθεως[T,M,K] προσελθων αυτω λεγει αυτω[M] ραββι[T,M,K] ραββι και κατεφιλησεν αυτον. **v.46** οι δε επεβαλον επ[T,M,K] αυτον[T,M,K] τας χειρας αυτω[V] αυτων[T,M,K] και εκρατησαν αυτον. **v.47** εις δε [τις][V] τις[T,M,K] των παρεστηκοτων σπασαμενος την μαχαιραν επαισεν τον δουλον του αρχιερεως και αφειλεν αυτου το ωταριον[V] ωτιον[T,M,K]. **v.48** και αποκριθεις ο ιησους ειπεν αυτοις ως επι ληστην εξηλθατε[V] εξηλθετε[T,M,K] μετα μαχαιρων και ξυλων συλλαβειν με. **v.50** και αφεντες αυτον παντες[T,M,K] εφυγον παντες[V]. **v.51** και εις[T,M,K] τις[T,M,K] νεανισκος τις[V] ηκολουθησεν[M] συνηκολουθει[V] ηκολουθει[T,K] αυτω περιβεβλημενος σινδονα επι γυμνου και κρατουσιν αυτον οι[T,M,K] νεανισκοι[T,M,K]. **v.52** ο δε καταλιπων την σινδονα γυμνος εφυγεν απ[T,M,K] αυτων[T,M,K]. **v.53** και απηγαγον τον ιησουν προς τον αρχιερεα και συνερχονται αυτω[T,M,K] παντες οι αρχιερεις και οι πρεσβυτεροι και οι γραμματεις. **v.55** οι δε αρχιερεις και ολον το συνεδριον εζητουν κατα του ιησου μαρτυριαν εις το θανατωσαι αυτον και ουχ ηυρισκον[V] ευρισκον[T,M,K].

60* αὐτῶν. καὶ ἀναστὰς ὁ ἀρχιερεὺς εἰς τὸ μέσον ἐπηρώτησεν τὸν ἰησοῦν
61* λέγων οὐκ ἀποκρίνῃ οὐδέν τί οὗτοί σου καταμαρτυροῦσιν. ὁ δὲ ἐσιώπα
καὶ οὐδέν ἀπεκρίνατο πάλιν ὁ ἀρχιερεὺς ἐπηρώτα αὐτὸν καὶ λέγει αὐτῷ
62* σὺ εἶ ὁ χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ εὐλογητοῦ. ὁ δὲ ἰησοῦς εἶπεν ἐγώ εἰμι καὶ
ὄψεσθε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου καθήμενον ἐκ δεξιῶν τῆς δυνάμεως καὶ
63 ἐρχόμενον μετὰ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ. ὁ δὲ ἀρχιερεὺς διαρρήξας
64* τοὺς χιτῶνας αὐτοῦ λέγει τί ἔτι χρείαν ἔχομεν μαρτύρων. ἠκούσατε
τῆς βλασφημίας τί ὑμῖν φαίνεται οἱ δὲ πάντες κατέκριναν αὐτὸν εἶναι
65* ἔνοχον θανάτου. καὶ ἤρξαντό τινες ἐμπτύειν αὐτῷ καὶ περικαλύπτειν
τὸ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ κολαφίζειν αὐτὸν καὶ λέγειν αὐτῷ προφήτευσον
66* καὶ οἱ ὑπηρέται ῥαπίσμασιν αὐτὸν ἔβαλλον. καὶ ὄντος τοῦ πέτρου ἐν
67* τῇ αὐλῇ κάτω ἔρχεται μία τῶν παιδισκῶν τοῦ ἀρχιερέως. καὶ ἰδοῦσα
τὸν πέτρον θερμαινόμενον ἐμβλέψασα αὐτῷ λέγει καὶ σὺ μετὰ τοῦ να-
68* ζαρηνοῦ ἰησοῦ ἦσθα. ὁ δὲ ἠρνήσατο λέγων οὐκ οἶδα οὐδέ ἐπίσταμαι
τί σὺ λέγεις καὶ ἐξῆλθεν ἔξω εἰς τὸ προαύλιον καὶ ἀλέκτωρ ἐφώνησεν.
69* καὶ ἡ παιδίσκη ἰδοῦσα αὐτὸν πάλιν ἤρξατο λέγειν τοῖς παρεστηκόσιν
70* ὅτι οὗτος ἐξ αὐτῶν ἐστιν. ὁ δὲ πάλιν ἠρνεῖτο καὶ μετὰ μικρὸν πάλιν
οἱ παρεστῶτες ἔλεγον τῷ πέτρῳ ἀληθῶς ἐξ αὐτῶν εἶ καὶ γὰρ γαλιλαῖος
71* εἶ καὶ ἡ λαλιά σου ὁμοιάζει. ὁ δὲ ἤρξατο ἀναθεματίζειν καὶ ὀμνύειν
72* ὅτι οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον τοῦτον ὃν λέγετε. καὶ ἐκ δευτέρου ἀλέκτωρ
ἐφώνησεν καὶ ἀνεμνήσθη ὁ πέτρος τοῦ ῥήματος οὗ εἶπεν αὐτῷ ὁ ἰησοῦς
ὅτι πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι δὶς ἀπαρνήσῃ με τρίς καὶ ἐπιβαλὼν ἔκλαιεν.
15* καὶ εὐθέως ἐπὶ τὸ πρωῒ συμβούλιον ποιήσαντες οἱ ἀρχιερεῖς μετὰ

---

v.60 και αναστας ο αρχιερευς εις το^{T,K} μεσον επηρωτησεν τον ιησουν λεγων ουκ αποκρινη ουδεν τι ουτοι σου καταμαρτυρουσιν. **v.61** ο δε εσιωπα και ουκ^{V} ουδεν$^{T,\mathfrak{M},K}$ απεκρινατο ουδεν^{V} παλιν ο αρχιερευς επηρωτα αυτον και λεγει αυτω συ ει ο χριστος ο υιος του ευλογητου. **v.62** ο δε ιησους ειπεν εγω ειμι και οψεσθε τον υιον του ανθρωπου καθημενον^{T,K} εκ δεξιων καθημενον$^{\mathfrak{M},V}$ της δυναμεως και ερχομενον μετα των νεφελων του ουρανου. **v.64** ηκουσατε της βλασφημιας τι υμιν φαινεται οι δε παντες κατεκριναν αυτον ειναι$^{T,\mathfrak{M},K}$ ενοχον ειναι^{V} θανατου. **v.65** και ηρξαντο τινες εμπτυειν αυτω και περικαλυπτειν αυτου^{V} το προσωπον αυτου$^{T,\mathfrak{M},K}$ και κολαφιζειν αυτον και λεγειν αυτω προφητευσον και οι υπηρεται ραπισμασιν αυτον ελαβον^{V} εβαλλον$^{T,\mathfrak{M},K}$. **v.66** και οντος του πετρου κατω^{V} εν τη αυλη κατω$^{T,\mathfrak{M},K}$ ερχεται μια των παιδισκων του αρχιερεως. **v.67** και ιδουσα τον πετρον θερμαινομενον εμβλεψασα αυτω λεγει και συ μετα του ναζαρηνου ιησου$^{T,\mathfrak{M},K}$ ησθα του^{V} ιησου^{V}. **v.68** ο δε ηρνησατο λεγων ουτε^{V} ουκ$^{T,\mathfrak{M},K}$ οιδα ουτε^{V} ουδε$^{T,\mathfrak{M},K}$ επισταμαι τι$^{T,\mathfrak{M},K}$ συ τι^{V} λεγεις και εξηλθεν εξω εις το προαυλιον [και^{V} και$^{T,\mathfrak{M},K}$ αλεκτωρ εφωνησεν]^{V} εφωνησεν$^{T,\mathfrak{M},K}$. **v.69** και η παιδισκη ιδουσα αυτον παλιν$^{T,\mathfrak{M},K}$ ηρξατο παλιν^{V} λεγειν τοις παρεστωσιν^{V} παρεστηκοσιν$^{T,\mathfrak{M},K}$ οτι ουτος εξ αυτων εστιν. **v.70** ο δε παλιν ηρνειτο και μετα μικρον παλιν οι παρεστωτες ελεγον τω πετρω αληθως εξ αυτων ει και γαρ γαλιλαιος ει και$^{T,\mathfrak{M},K}$ η$^{T,\mathfrak{M},K}$ λαλια$^{T,\mathfrak{M},K}$ σου$^{T,\mathfrak{M},K}$ ομοιαζει$^{T,\mathfrak{M},K}$. **v.71** ο δε ηρξατο αναθεματιζειν και ομνυναι$^{\mathfrak{M},V}$ ομνυειν^{T,K} οτι ουκ οιδα τον ανθρωπον τουτον ον λεγετε. **v.72** και ευθυς^{V} εκ δευτερου αλεκτωρ εφωνησεν και ανεμνησθη ο πετρος το$^{\mathfrak{M},V}$ του^{T,K} ρημα$^{\mathfrak{M},V}$ ρηματος^{T,K} ως^{V} ο$^{\mathfrak{M}}$ ου^{T,K} ειπεν αυτω ο ιησους οτι πριν αλεκτορα φωνησαι δις απαρνηση$^{T,\mathfrak{M},K}$ με$^{T,\mathfrak{M},K}$ τρις με^{V} απαρνηση^{V} και επιβαλων εκλαιεν. **15**

τῶν πρεσβυτέρων καὶ γραμματέων καὶ ὅλον τὸ συνέδριον δήσαντες τὸν
ἰησοῦν ἀπήνεγκαν καὶ παρέδωκαν τῷ πιλάτῳ. καὶ ἐπηρώτησεν αὐτὸν 2*
ὁ πιλᾶτος σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν ἰουδαίων ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ
σὺ λέγεις. καὶ κατηγόρουν αὐτοῦ οἱ ἀρχιερεῖς πολλά. ὁ δὲ πιλᾶτος 3*, 4*
πάλιν ἐπηρώτησεν αὐτὸν λέγων οὐκ ἀποκρίνῃ οὐδέν ἴδε πόσα σου κα-
ταμαρτυροῦσιν. ὁ δὲ ἰησοῦς οὐκέτι οὐδὲν ἀπεκρίθη ὥστε θαυμάζειν τὸν 5
πιλᾶτον. κατὰ δὲ ἑορτὴν ἀπέλυεν αὐτοῖς ἕνα δέσμιον ὅνπερ ᾐτοῦντο. 6*
ἦν δὲ ὁ λεγόμενος βαραββᾶς μετὰ τῶν συστασιαστῶν δεδεμένος οἵτινες 7*
ἐν τῇ στάσει φόνον πεποιήκεισαν. καὶ ἀναβοήσας ὁ ὄχλος ἤρξατο αἰ- 8*
τεῖσθαι καθὼς ἀεί ἐποίει αὐτοῖς. ὁ δὲ πιλᾶτος ἀπεκρίθη αὐτοῖς λέγων 9
θέλετε ἀπολύσω ὑμῖν τὸν βασιλέα τῶν ἰουδαίων. ἐγίνωσκεν γὰρ ὅτι διὰ 10
φθόνον παραδεδώκεισαν αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς. οἱ δὲ ἀρχιερεῖς ἀνέσεισαν 11
τὸν ὄχλον ἵνα μᾶλλον τὸν βαραββᾶν ἀπολύσῃ αὐτοῖς. ὁ δὲ πιλᾶτος ἀπο- 12*
κριθεὶς πάλιν εἶπεν αὐτοῖς τί οὖν θέλετε ποιήσω ὃν λέγετε βασιλέα τῶν
ἰουδαίων. οἱ δὲ πάλιν ἔκραξαν σταύρωσον αὐτόν. ὁ δὲ πιλᾶτος ἔλεγεν 13, 14*
αὐτοῖς τί γὰρ κακόν ἐποίησεν οἱ δὲ περισσοτέρως ἔκραξαν σταύρωσον
αὐτόν. ὁ δὲ πιλᾶτος βουλόμενος τῷ ὄχλῳ τὸ ἱκανὸν ποιῆσαι ἀπέλυ- 15
σεν αὐτοῖς τὸν βαραββᾶν καὶ παρέδωκεν τὸν ἰησοῦν φραγελλώσας ἵνα
σταυρωθῇ. οἱ δὲ στρατιῶται ἀπήγαγον αὐτὸν ἔσω τῆς αὐλῆς ὅ ἐστιν 16
πραιτώριον καὶ συγκαλοῦσιν ὅλην τὴν σπεῖραν. καὶ ἐνδύουσιν αὐτὸν 17*
πορφύραν καὶ περιτιθέασιν αὐτῷ πλέξαντες ἀκάνθινον στέφανον. καὶ 18*
ἤρξαντο ἀσπάζεσθαι αὐτόν χαῖρε βασιλεῦ τῶν ἰουδαίων. καὶ ἔτυπτον 19
αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν καλάμῳ καὶ ἐνέπτυον αὐτῷ καὶ τιθέντες τὰ γόνατα
προσεκύνουν αὐτῷ. καὶ ὅτε ἐνέπαιξαν αὐτῷ ἐξέδυσαν αὐτὸν τὴν πορ- 20*
φύραν καὶ ἐνέδυσαν αὐτὸν τὰ ἱμάτια τὰ ἴδια καὶ ἐξάγουσιν αὐτὸν ἵνα

v.1 και ευθυς$^{\mathcal{V}}$ ευθεως$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ επι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ το$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πρωι συμβουλιον ποιησαντες οι αρχιερεις μετα των πρεσβυτερων και γραμματεων και ολον το συνεδριον δησαντες τον ιησουν απηνεγκαν και παρεδωκαν τω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πιλατω. **v.2** και επηρωτησεν αυτον ο πιλατος συ ει ο βασιλευς των ιουδαιων ο δε αποκριθεις ειπεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτω λεγει$^{\mathcal{V}}$ συ λεγεις. **v.3** και κατηγορουν αυτου οι αρχιερεις πολλα αυτος$^{\mathcal{K}}$ δε$^{\mathcal{K}}$ ουδεν$^{\mathcal{K}}$ απεκρινατο$^{\mathcal{K}}$. **v.4** ο δε πιλατος παλιν επηρωτα$^{\mathcal{V}}$ επηρωτησεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτον λεγων ουκ αποκρινη ουδεν ιδε ποσα σου κατηγορουσιν$^{\mathcal{V}}$ καταμαρτυρουσιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.6** κατα δε εορτην απελυεν αυτοις ενα δεσμιον ον$^{\mathcal{V}}$ ονπερ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ παρητουντο$^{\mathcal{V}}$ ητουντο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.7** ην δε ο λεγομενος βαραββας μετα των στασιαστων$^{\mathcal{V}}$ συστασιαστων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δεδεμενος οιτινες εν τη στασει φονον πεποιηκεισαν. **v.8** και αναβας$^{\mathcal{V}}$ αναβοησας$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ο οχλος ηρξατο αιτεισθαι καθως αει$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εποιει αυτοις. **v.12** ο δε πιλατος αποκριθεις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ παλιν αποκριθεις$^{\mathcal{V}}$ ελεγεν$^{\mathcal{V}}$ ειπεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτοις τι ουν [θελετε]$^{\mathcal{V}}$ θελετε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ποιησω [ον$^{\mathcal{V}}$ λεγετε]$^{\mathcal{V}}$ τον$^{\mathcal{V}}$ ον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ λεγετε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ βασιλεα των ιουδαιων. **v.14** ο δε πιλατος ελεγεν αυτοις τι γαρ κακον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εποιησεν κακον$^{\mathcal{V}}$ οι δε περισσως$^{\mathcal{V}}$ περισσοτερως$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εκραξαν σταυρωσον αυτον. **v.17** και ενδιδυσκουσιν$^{\mathcal{V}}$ ενδυουσιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτον πορφυραν και περιτιθεασιν αυτω πλεξαντες ακανθινον στεφανον. **v.18** και ηρξαντο ασπαζεσθαι αυτον χαιρε ο$^{\mathfrak{M}}$ βασιλευς$^{\mathfrak{M}}$ βασιλευ$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ των ιουδαιων. **v.20** και οτε ενεπαιξαν αυτω εξεδυσαν αυτον την πορφυραν και ενεδυσαν αυτον τα ιματια αυτου$^{\mathcal{V}}$ τα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ιδια$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και εξαγουσιν αυτον ινα σταυρωσωσιν αυτον.

21 σταυρώσωσιν αὐτόν. καὶ ἀγγαρεύουσιν παράγοντά τινα σίμωνα κυρη-
ναῖον ἐρχόμενον ἀπ’ ἀγροῦ τὸν πατέρα ἀλεξάνδρου καὶ ῥούφου ἵνα ἄρῃ
22* τὸν σταυρὸν αὐτοῦ. καὶ φέρουσιν αὐτὸν ἐπὶ γολγοθᾶ τόπον ὅ ἐστιν
23* μεθερμηνευόμενον κρανίου τόπος. καὶ ἐδίδουν αὐτῷ πιεῖν ἐσμυρνι-
24* σμένον οἶνον ὁ δὲ οὐκ ἔλαβεν. καὶ σταυρώσαντες αὐτὸν διεμερίζον τὰ
25 ἱμάτια αὐτοῦ βάλλοντες κλῆρον ἐπ’ αὐτὰ τίς τί ἄρῃ. ἦν δὲ ὥρα τρίτη καὶ
26 ἐσταύρωσαν αὐτόν. καὶ ἦν ἡ ἐπιγραφὴ τῆς αἰτίας αὐτοῦ ἐπιγεγραμμένη
27 ὁ βασιλεὺς τῶν ἰουδαίων. καὶ σὺν αὐτῷ σταυροῦσιν δύο λῃστάς ἕνα ἐκ
28* δεξιῶν καὶ ἕνα ἐξ εὐωνύμων αὐτοῦ. καὶ ἐπληρώθη ἡ γραφὴ ἡ λέγουσα
29* καὶ μετὰ ἀνόμων ἐλογίσθη. καὶ οἱ παραπορευόμενοι ἐβλασφήμουν
αὐτὸν κινοῦντες τὰς κεφαλὰς αὐτῶν καὶ λέγοντες οὐὰ ὁ καταλύων τὸν
30* ναὸν καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις οἰκοδομῶν. σῶσον σεαυτὸν καὶ κατάβα ἀπὸ
31* τοῦ σταυροῦ. ὁμοίως δὲ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ἐμπαίζοντες πρὸς ἀλλήλους
μετὰ τῶν γραμματέων ἔλεγον ἄλλους ἔσωσεν ἑαυτὸν οὐ δύναται σῶσαι.
32* ὁ χριστὸς ὁ βασιλεὺς τοῦ ἰσραὴλ καταβάτω νῦν ἀπὸ τοῦ σταυροῦ ἵνα
ἴδωμεν καὶ πιστεύσωμεν καὶ οἱ συνεσταυρωμένοι αὐτῷ ὠνείδιζον αὐτόν.
33* γενομένης δὲ ὥρας ἕκτης σκότος ἐγένετο ἐφ’ ὅλην τὴν γῆν ἕως ὥρας
34* ἐννάτης. καὶ τῇ ὥρᾳ τῇ ἐννάτῃ ἐβόησεν ὁ ἰησοῦς φωνῇ μεγάλῃ λέγων
ελωι ελωι λαμμᾶ σαβαχθανι ὅ ἐστιν μεθερμηνευόμενον ὁ θεός μου ὁ
35* θεός μου εἰς τί με ἐγκατέλιπές. καί τινες τῶν παρεστηκότων ἀκούσαν-
36* τες ἔλεγον ἰδού ἠλίαν φωνεῖ. δραμὼν δέ εἷς καὶ γεμίσας σπόγγον ὄξους
περιθείς τε καλάμῳ ἐπότιζεν αὐτόν λέγων ἄφετε ἴδωμεν εἰ ἔρχεται ἠλίας
37, 38* καθελεῖν αὐτόν. ὁ δὲ ἰησοῦς ἀφεὶς φωνὴν μεγάλην ἐξέπνευσεν. καὶ τὸ
39* καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη εἰς δύο ἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτω. ἰδὼν δὲ ὁ

---

v.22 και φερουσιν αυτον επι τον[𝒱] γολγοθαν[𝒱] γολγοθα[𝒯,𝔐,𝒦] τοπον ο εστιν μεθερμηνευομενον κρανιου τοπος. **v.23** και εδιδουν αυτω πιειν[𝒯,𝔐,𝒦] εσμυρνισμενον οινον ος[𝒱] ο[𝒯,𝔐,𝒦] δε ουκ ελαβεν. **v.24** και σταυρουσιν[𝒱] σταυρωσαντες[𝒯,𝔐,𝒦] αυτον και[𝒱] διαμεριζονται[𝔐,𝒱] διεμεριζον[𝒯,𝒦] τα ιματια αυτου βαλλοντες κληρον επ αυτα τις τι αρη. **v.28** και[𝒯,𝔐,𝒦] επληρωθη[𝒯,𝔐,𝒦] η[𝒯,𝔐,𝒦] γραφη[𝒯,𝔐,𝒦] η[𝒯,𝔐,𝒦] λεγουσα[𝒯,𝔐,𝒦] και[𝒯,𝔐,𝒦] μετα[𝒯,𝔐,𝒦] ανομων[𝒯,𝔐,𝒦] ελογισθη[𝒯,𝔐,𝒦]. **v.29** και οι παραπορευομενοι εβλασφημουν αυτον κινουντες τας κεφαλας αυτων και λεγοντες ουα ο καταλυων τον ναον και οικοδομων[𝒱] εν τρισιν ημεραις οικοδομων[𝒯,𝔐,𝒦]. **v.30** σωσον σεαυτον καταβας[𝒱] και[𝒯,𝔐,𝒦] καταβα[𝒯,𝔐,𝒦] απο του σταυρου. **v.31** ομοιως δε[𝒯,𝒦] και οι αρχιερεις εμπαιζοντες προς αλληλους μετα των γραμματεων ελεγον αλλους εσωσεν εαυτον ου δυναται σωσαι. **v.32** ο χριστος ο βασιλευς του[𝒯,𝔐,𝒦] ισραηλ καταβατω νυν απο του σταυρου ινα ιδωμεν και πιστευσωμεν [αυτω][𝔐] και οι συνεσταυρωμενοι συν[𝒱] αυτω ωνειδιζον αυτον. **v.33** και[𝒱] γενομενης δε[𝒯,𝔐,𝒦] ωρας εκτης σκοτος εγενετο εφ ολην την γην εως ωρας ενατης[𝔐,𝒱] εννατης[𝒯,𝒦]. **v.34** και τη ενατη[𝒱] ωρα τη[𝒯,𝔐,𝒦] ενατη[𝔐] εννατη[𝒯,𝒦] εβοησεν ο ιησους φωνη μεγαλη λεγων[𝒯,𝔐,𝒦] ελωι ελωι λεμα[𝒱] λιμα[𝔐] λαμμα[𝒯,𝒦] σαβαχθανι ο εστιν μεθερμηνευομενον ο θεος μου ο θεος μου εις τι με[𝒯,𝔐,𝒦] εγκατελιπες με[𝒱]. **v.35** και τινες των παρεστηκοτων ακουσαντες ελεγον ιδε[𝒱] ιδου[𝒯,𝔐,𝒦] ηλιαν φωνει. **v.36** δραμων δε τις[𝒱] εις[𝒯,𝔐,𝒦] [και][𝒱] και[𝒯,𝔐,𝒦] γεμισας σπογγον οξους περιθεις τε[𝒯,𝔐,𝒦] καλαμω εποτιζεν αυτον λεγων αφετε ιδωμεν ει ερχεται ηλιας καθελειν αυτον. **v.38** και το καταπετασμα του ναου εσχισθη εις δυο απ[𝒱] απο[𝒯,𝔐,𝒦] ανωθεν εως κατω.

κεντυρίων ὁ παρεστηκὼς ἐξ ἐναντίας αὐτοῦ ὅτι οὕτως κράξας ἐξέπνευσεν
εἶπεν ἀληθῶς ὁ ἄνθρωπος οὗτος υἱὸς ἦν θεοῦ. ἦσαν δὲ καὶ γυναῖκες 40*
ἀπὸ μακρόθεν θεωροῦσαι ἐν αἷς ἦν καὶ μαρία ἡ μαγδαληνὴ καὶ μαρία
ἡ τοῦ ἰακώβου τοῦ μικροῦ καὶ ἰωσῆ μήτηρ καὶ σαλώμη. αἳ καὶ ὅτε ἦν 41*
ἐν τῇ γαλιλαίᾳ ἠκολούθουν αὐτῷ καὶ διηκόνουν αὐτῷ καὶ ἄλλαι πολλαὶ
αἱ συναναβᾶσαι αὐτῷ εἰς ἱεροσόλυμα. καὶ ἤδη ὀψίας γενομένης ἐπεὶ 42
ἦν παρασκευή ὅ ἐστιν προσάββατον. ἦλθεν ἰωσὴφ ὁ ἀπὸ ἁριμαθαίας 43*
εὐσχήμων βουλευτής ὃς καὶ αὐτὸς ἦν προσδεχόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ
θεοῦ τολμήσας εἰσῆλθεν πρὸς πιλᾶτον καὶ ᾐτήσατο τὸ σῶμα τοῦ ἰησοῦ.
ὁ δὲ πιλᾶτος ἐθαύμασεν εἰ ἤδη τέθνηκεν καὶ προσκαλεσάμενος τὸν κεν- 44
τυρίωνα ἐπηρώτησεν αὐτὸν εἰ πάλαι ἀπέθανεν. καὶ γνοὺς ἀπὸ τοῦ 45*
κεντυρίωνος ἐδωρήσατο τὸ σῶμα τῷ ἰωσήφ. καὶ ἀγοράσας σινδόνα καὶ 46*
καθελὼν αὐτὸν ἐνείλησεν τῇ σινδόνι καὶ κατέθηκεν αὐτὸν ἐν μνημείῳ
ὃ ἦν λελατομημένον ἐκ πέτρας καὶ προσεκύλισεν λίθον ἐπὶ τὴν θύραν
τοῦ μνημείου. ἡ δὲ μαρία ἡ μαγδαληνὴ καὶ μαρία ἰωσῆ ἐθεώρουν ποῦ 47*
τίθεται.

καὶ διαγενομένου τοῦ σαββάτου μαρία ἡ μαγδαληνὴ καὶ μαρία ἡ **16***
τοῦ ἰακώβου καὶ σαλώμη ἠγόρασαν ἀρώματα ἵνα ἐλθοῦσαι ἀλείψωσιν
αὐτόν. καὶ λίαν πρωῒ τῆς μιᾶς σαββάτων ἔρχονται ἐπὶ τὸ μνημεῖον 2*
ἀνατείλαντος τοῦ ἡλίου. καὶ ἔλεγον πρὸς ἑαυτάς τίς ἀποκυλίσει ἡμῖν 3
τὸν λίθον ἐκ τῆς θύρας τοῦ μνημείου. καὶ ἀναβλέψασαι θεωροῦσιν 4
ὅτι ἀποκεκύλισται ὁ λίθος ἦν γὰρ μέγας σφόδρα. καὶ εἰσελθοῦσαι εἰς 5
τὸ μνημεῖον εἶδον νεανίσκον καθήμενον ἐν τοῖς δεξιοῖς περιβεβλημένον
στολὴν λευκήν καὶ ἐξεθαμβήθησαν. ὁ δὲ λέγει αὐταῖς μὴ ἐκθαμβεῖσθε 6
ἰησοῦν ζητεῖτε τὸν ναζαρηνὸν τὸν ἐσταυρωμένον ἠγέρθη οὐκ ἔστιν ὧδε
ἴδε ὁ τόπος ὅπου ἔθηκαν αὐτόν. ἀλλ’ ὑπάγετε εἴπατε τοῖς μαθηταῖς αὐ- 7*

---

v.39 ιδων δε ο κεντυριων ο παρεστηκως εξ εναντιας αυτου οτι ουτως κραξας$^{T,\mathfrak{M},K}$ εξεπνευσεν ειπεν αληθως ο$^{T,\mathfrak{M},K}$ ανθρωπος$^{T,\mathfrak{M},K}$ ουτος ο^{V} ανθρωπος^{V} υιος ην$^{T,\mathfrak{M},K}$ θεου ην^{V}. **v.40** ησαν δε και γυναικες απο μακροθεν θεωρουσαι εν αις ην$^{T,\mathfrak{M},K}$ και μαρια η μαγδαληνη και μαρια η του$^{T,\mathfrak{M},K}$ ιακωβου του μικρου και ιωσητος^{V} ιωση$^{T,\mathfrak{M},K}$ μητηρ και σαλωμη. **v.41** αι και$^{T,\mathfrak{M},K}$ οτε ην εν τη γαλιλαια ηκολουθουν αυτω και διηκονουν αυτω και αλλαι πολλαι αι συναναβασαι αυτω εις ιεροσολυμα. **v.43** ελθων^{V} ηλθεν$^{T,\mathfrak{M},K}$ ιωσηφ [ο]^{V} ο$^{T,\mathfrak{M},K}$ απο αριμαθαιας ευσχημων βουλευτης ος και αυτος ην προσδεχομενος την βασιλειαν του θεου τολμησας εισηλθεν προς τον^{V} πιλατον και ητησατο το σωμα του ιησου. **v.45** και γνους απο του κεντυριωνος εδωρησατο το πτωμα^{V} σωμα$^{T,\mathfrak{M},K}$ τω ιωσηφ. **v.46** και αγορασας σινδονα και$^{T,\mathfrak{M},K}$ καθελων αυτον ενειλησεν τη σινδονι και εθηκεν^{V} κατεθηκεν$^{T,\mathfrak{M},K}$ αυτον εν μνημειω ο ην λελατομημενον εκ πετρας και προσεκυλισεν λιθον επι την θυραν του μνημειου. **v.47** η δε μαρια η μαγδαληνη και μαρια η^{V} ιωσητος^{V} ιωση$^{T,\mathfrak{M},K}$ εθεωρουν που τεθειται^{V} τιθεται$^{T,\mathfrak{M},K}$. **16 v.1** και διαγενομενου του σαββατου μαρια η μαγδαληνη και μαρια [η$^{\mathfrak{M}}$ η^{T,K,V} του]$^{\mathfrak{M}}$ [του]^{V} του^{T,K} ιακωβου και σαλωμη ηγορασαν αρωματα ινα ελθουσαι αλειψωσιν αυτον. **v.2** και λιαν πρωι τη^{V} μια^{V} των^{V} της$^{T,\mathfrak{M},K}$ μιας$^{T,\mathfrak{M},K}$ σαββατων ερχονται επι το μνημειον ανατειλαντος του ηλιου.

τοῦ καὶ τῷ πέτρῳ ὅτι προάγει ὑμᾶς εἰς τὴν γαλιλαίαν ἐκεῖ αὐτὸν ὄψεσθε
8* καθὼς εἶπεν ὑμῖν. καὶ ἐξελθοῦσαι ταχὺ ἔφυγον ἀπὸ τοῦ μνημείου εἶχεν
δὲ αὐτὰς τρόμος καὶ ἔκστασις καὶ οὐδενὶ οὐδὲν εἶπον ἐφοβοῦντο γάρ.
9* ἀναστὰς δὲ πρωῒ πρώτῃ σαββάτου ἐφάνη πρῶτον μαρίᾳ τῇ μαγδαληνῇ
10* ἀφ' ἧς ἐκβεβλήκει ἑπτὰ δαιμόνια. ἐκείνη πορευθεῖσα ἀπήγγειλεν τοῖς
11 μετ' αὐτοῦ γενομένοις πενθοῦσιν καὶ κλαίουσιν. κἀκεῖνοι ἀκούσαντες
12 ὅτι ζῇ καὶ ἐθεάθη ὑπ' αὐτῆς ἠπίστησαν. μετὰ δὲ ταῦτα δυσὶν ἐξ αὐ-
τῶν περιπατοῦσιν ἐφανερώθη ἐν ἑτέρᾳ μορφῇ πορευομένοις εἰς ἀγρόν.
13 κἀκεῖνοι ἀπελθόντες ἀπήγγειλαν τοῖς λοιποῖς οὐδὲ ἐκείνοις ἐπίστευσαν.
14* ὕστερον ἀνακειμένοις αὐτοῖς τοῖς ἕνδεκα ἐφανερώθη καὶ ὠνείδισεν τὴν
ἀπιστίαν αὐτῶν καὶ σκληροκαρδίαν ὅτι τοῖς θεασαμένοις αὐτὸν ἐγηγερ-
15 μένον οὐκ ἐπίστευσαν. καὶ εἶπεν αὐτοῖς πορευθέντες εἰς τὸν κόσμον
16 ἅπαντα κηρύξατε τὸ εὐαγγέλιον πάσῃ τῇ κτίσει. ὁ πιστεύσας καὶ βα-
17 πτισθεὶς σωθήσεται ὁ δὲ ἀπιστήσας κατακριθήσεται. σημεῖα δὲ τοῖς
πιστεύσασιν ταῦτα παρακολουθήσει ἐν τῷ ὀνόματί μου δαιμόνια ἐκβα-
18* λοῦσιν γλώσσαις λαλήσουσιν καιναῖς. ὄφεις ἀροῦσιν κἂν θανάσιμόν τι
πίωσιν οὐ μὴ αὐτοὺς βλάψει ἐπὶ ἀρρώστους χεῖρας ἐπιθήσουσιν καὶ κα-
19* λῶς ἕξουσιν. ὁ μὲν οὖν κύριος μετὰ τὸ λαλῆσαι αὐτοῖς ἀνελήφθη εἰς τὸν
20* οὐρανὸν καὶ ἐκάθισεν ἐκ δεξιῶν τοῦ θεοῦ. ἐκεῖνοι δὲ ἐξελθόντες ἐκή-
ρυξαν πανταχοῦ τοῦ κυρίου συνεργοῦντος καὶ τὸν λόγον βεβαιοῦντος
διὰ τῶν ἐπακολουθούντων σημείων ἀμήν.

v.7 αλλα$^{\mathcal{V}}$ αλλ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ υπαγετε ειπατε τοις μαθηταις αυτου και τω πετρω οτι προαγει υμας εις την γαλιλαιαν εκει αυτον οψεσθε καθως ειπεν υμιν. **v.8** και εξελθουσαι ταχυ$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ εφυγον απο του μνημειου ειχεν γαρ$^{\mathcal{V}}$ δε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτας τρομος και εκστασις και ουδενι ουδεν ειπαν$^{\mathcal{V}}$ ειπον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εφοβουντο γαρ$^{\mathcal{V}}$ [[παντα δε$^{\mathcal{V}}$ τα$^{\mathcal{V}}$ παρηγγελμενα$^{\mathcal{V}}$ τοις$^{\mathcal{V}}$ περι$^{\mathcal{V}}$ τον$^{\mathcal{V}}$ πετρον$^{\mathcal{V}}$ συντομως$^{\mathcal{V}}$ εξηγγειλαν$^{\mathcal{V}}$ μετα$^{\mathcal{V}}$ δε$^{\mathcal{V}}$ ταυτα$^{\mathcal{V}}$ και$^{\mathcal{V}}$ αυτος$^{\mathcal{V}}$ ο$^{\mathcal{V}}$ ιησους$^{\mathcal{V}}$ απο$^{\mathcal{V}}$ ανατολης$^{\mathcal{V}}$ και$^{\mathcal{V}}$ αχρι$^{\mathcal{V}}$ δυσεως$^{\mathcal{V}}$ εξαπεστειλεν$^{\mathcal{V}}$ δι$^{\mathcal{V}}$ αυτων$^{\mathcal{V}}$ το$^{\mathcal{V}}$ ιερον$^{\mathcal{V}}$ και$^{\mathcal{V}}$ αφθαρτον$^{\mathcal{V}}$ κηρυγμα$^{\mathcal{V}}$ της$^{\mathcal{V}}$ αιωνιου$^{\mathcal{V}}$ σωτηριας$^{\mathcal{V}}$ αμην]]$^{\mathcal{V}}$ γαρ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.9** [[αναστας$^{\mathcal{V}}$ αναστας$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δε πρωι πρωτη σαββατου εφανη πρωτον μαρια τη μαγδαληνη παρ$^{\mathcal{V}}$ αφ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ης εκβεβληκει επτα δαιμονια. **v.10** εκεινη πορευθεισα απηγγειλεν τοις μετ αυτου γενομενοις πενθουσι$^{\mathcal{V}}$ πενθουσιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και κλαιουσιν. **v.14** υστερον [δε]$^{\mathcal{V}}$ ανακειμενοις αυτοις τοις ενδεκα εφανερωθη και ωνειδισεν την απιστιαν αυτων και σκληροκαρδιαν οτι τοις θεασαμενοις αυτον εγηγερμενον ουκ επιστευσαν. **v.18** [και$^{\mathcal{V}}$ εν$^{\mathcal{V}}$ ταις$^{\mathcal{V}}$ χερσιν]$^{\mathcal{V}}$ οφεις αρουσιν καν θανασιμον τι πιωσιν ου μη αυτους βλαψη$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ βλαψει$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ επι αρρωστους χειρας επιθησουσιν και καλως εξουσιν. **v.19** ο μεν ουν κυριος ιησους$^{\mathcal{V}}$ μετα το λαλησαι αυτοις ανελημφθη$^{\mathcal{V}}$ ανεληφθη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εις τον ουρανον και εκαθισεν εκ δεξιων του θεου. **v.20** εκεινοι δε εξελθοντες εκηρυξαν πανταχου του κυριου συνεργουντος και τον λογον βεβαιουντος δια των επακολουθουντων σημειων]]$^{\mathcal{V}}$ σημειων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αμην$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$.

ΤΟ ΚΑΤΑ ΛΟΥΚΑΝ ΑΓΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ἐπειδήπερ πολλοὶ ἐπεχείρησαν ἀνατάξασθαι διήγησιν περὶ τῶν πε- 1
πληροφορημένων ἐν ἡμῖν πραγμάτων. καθὼς παρέδοσαν ἡμῖν οἱ ἀπ’ 2
ἀρχῆς αὐτόπται καὶ ὑπηρέται γενόμενοι τοῦ λόγου. ἔδοξεν κἀμοὶ 3*
παρηκολουθηκότι ἄνωθεν πᾶσιν ἀκριβῶς καθεξῆς σοι γράψαι κράτιστε
θεόφιλε. ἵνα ἐπιγνῷς περὶ ὧν κατηχήθης λόγων τὴν ἀσφάλειαν. ἐγένετο 4, 5*
ἐν ταῖς ἡμέραις ἡρῴδου τοῦ βασιλέως τῆς ἰουδαίας ἱερεύς τις ὀνόματι
ζαχαρίας ἐξ ἐφημερίας ἀβιά καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἐκ τῶν θυγατέρων ἀαρών
καὶ τὸ ὄνομα αὐτῆς ἐλισάβετ. ἦσαν δὲ δίκαιοι ἀμφότεροι ἐνώπιον τοῦ 6*
θεοῦ πορευόμενοι ἐν πάσαις ταῖς ἐντολαῖς καὶ δικαιώμασιν τοῦ κυρίου
ἄμεμπτοι. καὶ οὐκ ἦν αὐτοῖς τέκνον καθότι ἡ ἐλισάβετ ἦν στεῖρα καὶ 7*
ἀμφότεροι προβεβηκότες ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῶν ἦσαν. ἐγένετο δὲ ἐν 8
τῷ ἱερατεύειν αὐτὸν ἐν τῇ τάξει τῆς ἐφημερίας αὐτοῦ ἔναντι τοῦ θεοῦ.
κατὰ τὸ ἔθος τῆς ἱερατείας ἔλαχεν τοῦ θυμιᾶσαι εἰσελθὼν εἰς τὸν ναὸν 9*
τοῦ κυρίου. καὶ πᾶν τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ ἦν προσευχόμενον ἔξω τῇ ὥρᾳ 10*
τοῦ θυμιάματος. ὤφθη δὲ αὐτῷ ἄγγελος κυρίου ἑστὼς ἐκ δεξιῶν τοῦ 11
θυσιαστηρίου τοῦ θυμιάματος. καὶ ἐταράχθη ζαχαρίας ἰδών καὶ φόβος 12
ἐπέπεσεν ἐπ’ αὐτόν. εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ ἄγγελος μὴ φοβοῦ ζαχα- 13
ρία διότι εἰσηκούσθη ἡ δέησίς σου καὶ ἡ γυνή σου ἐλισάβετ γεννήσει
υἱόν σοι καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἰωάννην. καὶ ἔσται χαρά σοι καὶ 14*
ἀγαλλίασις καὶ πολλοὶ ἐπὶ τῇ γεννήσει αὐτοῦ χαρήσονται. ἔσται γὰρ 15*
μέγας ἐνώπιον τοῦ κυρίου καὶ οἶνον καὶ σίκερα οὐ μὴ πίῃ καὶ πνεύμα-
τος ἁγίου πλησθήσεται ἔτι ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ. καὶ πολλοὺς τῶν 16
υἱῶν ἰσραὴλ ἐπιστρέψει ἐπὶ κύριον τὸν θεὸν αὐτῶν. καὶ αὐτὸς προελεύ- 17
σεται ἐνώπιον αὐτοῦ ἐν πνεύματι καὶ δυνάμει ἠλίου ἐπιστρέψαι καρδίας

---

1 **v.3** εδοξε[V] εδοξεν[T,𝔐,K] καμοι παρηκολουθηκοτι ανωθεν πασιν ακριβως καθεξης σοι γραψαι κρατιστε θεοφιλε. **v.5** εγενετο εν ταις ημεραις ηρωδου του[T,𝔐,K] βασιλεως της ιουδαιας ιερευς τις ονοματι ζαχαριας εξ εφημεριας αβια και η[T,𝔐,K] γυνη αυτω[V] αυτου[T,𝔐,K] εκ των θυγατερων ααρων και το ονομα αυτης ελισαβετ. **v.6** ησαν δε δικαιοι αμφοτεροι εναντιον[V] ενωπιον[T,𝔐,K] του θεου πορευομενοι εν πασαις ταις εντολαις και δικαιωμασιν του κυριου αμεμπτοι. **v.7** και ουκ ην αυτοις τεκνον καθοτι ην[V] η ελισαβετ ην[T,𝔐,K] στειρα και αμφοτεροι προβεβηκοτες εν ταις ημεραις αυτων ησαν. **v.9** κατα το εθος της ιερατειας ελαχε[V] ελαχεν[T,𝔐,K] του θυμιασαι εισελθων εις τον ναον του κυριου. **v.10** και παν το πληθος ην[𝔐,V] του λαου ην[T,K] προσευχομενον εξω τη ωρα του θυμιαματος. **v.14** και εσται χαρα σοι και αγαλλιασις και πολλοι επι τη γενεσει[V] γεννησει[T,𝔐,K] αυτου χαρησονται. **v.15** εσται γαρ μεγας ενωπιον [του][𝔐,V] του[T,K] κυριου και οινον και σικερα ου μη πιη και πνευματος αγιου πλησθησεται ετι εκ κοιλιας μητρος αυτου.

πατέρων ἐπὶ τέκνα καὶ ἀπειθεῖς ἐν φρονήσει δικαίων ἑτοιμάσαι κυρίῳ
18 λαὸν κατεσκευασμένον. καὶ εἶπεν ζαχαρίας πρὸς τὸν ἄγγελον κατὰ τί
γνώσομαι τοῦτο ἐγὼ γάρ εἰμι πρεσβύτης καὶ ἡ γυνή μου προβεβηκυῖα
19 ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῆς. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἄγγελος εἶπεν αὐτῷ ἐγώ εἰμι
γαβριὴλ ὁ παρεστηκὼς ἐνώπιον τοῦ θεοῦ καὶ ἀπεστάλην λαλῆσαι πρὸς
20 σὲ καὶ εὐαγγελίσασθαί σοι ταῦτα. καὶ ἰδοὺ ἔσῃ σιωπῶν καὶ μὴ δυνά-
μενος λαλῆσαι ἄχρι ἧς ἡμέρας γένηται ταῦτα ἀνθ ὧν οὐκ ἐπίστευσας
21* τοῖς λόγοις μου οἵτινες πληρωθήσονται εἰς τὸν καιρὸν αὐτῶν. καὶ ἦν
ὁ λαὸς προσδοκῶν τὸν ζαχαρίαν καὶ ἐθαύμαζον ἐν τῷ χρονίζειν αὐτόν
22* ἐν τῷ ναῷ. ἐξελθὼν δὲ οὐκ ἠδύνατο λαλῆσαι αὐτοῖς καὶ ἐπέγνωσαν ὅτι
ὀπτασίαν ἑώρακεν ἐν τῷ ναῷ καὶ αὐτὸς ἦν διανεύων αὐτοῖς καὶ διέμενεν
23 κωφός. καὶ ἐγένετο ὡς ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τῆς λειτουργίας αὐτοῦ
24 ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. μετὰ δὲ ταύτας τὰς ἡμέρας συνέλαβεν
ἐλισάβετ ἡ γυνὴ αὐτοῦ καὶ περιέκρυβεν ἑαυτὴν μῆνας πέντε λέγουσα.
25* ὅτι οὕτως μοι πεποίηκεν ὁ κύριος ἐν ἡμέραις αἷς ἐπεῖδεν ἀφελεῖν τὸ
26* ὄνειδός μου ἐν ἀνθρώποις. ἐν δὲ τῷ μηνὶ τῷ ἕκτῳ ἀπεστάλη ὁ ἄγγελος
27* γαβριὴλ ὑπὸ τοῦ θεοῦ εἰς πόλιν τῆς γαλιλαίας ᾗ ὄνομα ναζαρὲτ. πρὸς
παρθένον μεμνηστευμένην ἀνδρὶ ᾧ ὄνομα ἰωσὴφ ἐξ οἴκου δαβίδ καὶ τὸ
28* ὄνομα τῆς παρθένου μαριάμ. καὶ εἰσελθὼν ὁ ἄγγελος πρὸς αὐτὴν εἶπεν
29* χαῖρε κεχαριτωμένη ὁ κύριος μετὰ σοῦ εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξίν. ἡ
δὲ ἰδοῦσα διεταράχθη ἐπὶ τῷ λόγῳ αὐτοῦ καὶ διελογίζετο ποταπὸς εἴη
30 ὁ ἀσπασμὸς οὗτος. καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος αὐτῇ μὴ φοβοῦ μαριάμ εὗρες
31* γὰρ χάριν παρὰ τῷ θεῷ. καὶ ἰδοὺ συλλήψῃ ἐν γαστρὶ καὶ τέξῃ υἱόν καὶ
32* καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἰησοῦν. οὗτος ἔσται μέγας καὶ υἱὸς ὑψίστου
κληθήσεται καὶ δώσει αὐτῷ κύριος ὁ θεὸς τὸν θρόνον δαβὶδ τοῦ πατρὸς
33 αὐτοῦ. καὶ βασιλεύσει ἐπὶ τὸν οἶκον ἰακὼβ εἰς τοὺς αἰῶνας καὶ τῆς βα-
34 σιλείας αὐτοῦ οὐκ ἔσται τέλος. εἶπεν δὲ μαριὰμ πρὸς τὸν ἄγγελον πῶς
35* ἔσται τοῦτο ἐπεὶ ἄνδρα οὐ γινώσκω. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἄγγελος εἶπεν αὐ-

v.21 και ην ο λαος προσδοκων τον ζαχαριαν και εθαυμαζον εν τω χρονιζειν αυτον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εν τω ναω αυτον$^{\mathcal{V}}$. **v.22** εξελθων δε ουκ εδυνατο$^{\mathcal{V}}$ ηδυνατο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ λαλησαι αυτοις και επεγνωσαν οτι οπτασιαν εωρακεν εν τω ναω και αυτος ην διανευων αυτοις και διεμενεν κωφος. **v.25** οτι ουτως μοι πεποιηκεν ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ κυριος εν ημεραις αις επειδεν αφελειν το$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ονειδος μου εν ανθρωποις. **v.26** εν δε τω μηνι τω εκτω απεσταλη ο αγγελος γαβριηλ απο$^{\mathcal{V}}$ υπο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ του θεου εις πολιν της γαλιλαιας η ονομα ναζαρεθ$^{\mathcal{K},\mathcal{V}}$ ναζαρετ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M}}$. **v.27** προς παρθενον εμνηστευμενην$^{\mathcal{V}}$ μεμνηστευμενην$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ανδρι ω ονομα ιωσηφ εξ οικου δαυιδ$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ δαβιδ$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ και το ονομα της παρθενου μαριαμ. **v.28** και εισελθων ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αγγελος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ προς αυτην ειπεν χαιρε κεχαριτωμενη ο κυριος μετα σου ευλογημενη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ συ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ γυναιξιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.29** η δε ιδουσα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ διεταραχθη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ επι τω λογω διεταραχθη$^{\mathcal{V}}$ αυτου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και διελογιζετο ποταπος ειη ο ασπασμος ουτος. **v.31** και ιδου συλλημψη$^{\mathcal{V}}$ συλληψη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εν γαστρι και τεξη υιον και καλεσεις το ονομα αυτου ιησουν. **v.32** ουτος εσται μεγας και υιος υψιστου κληθησεται και δωσει αυτω κυριος ο θεος τον θρονον δαυιδ$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ δαβιδ$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ του πατρος αυτου.

τῇ πνεῦμα ἅγιον ἐπελεύσεται ἐπὶ σέ καὶ δύναμις ὑψίστου ἐπισκιάσει σοι
διὸ καὶ τὸ γεννώμενον ἅγιον κληθήσεται υἱὸς θεοῦ. καὶ ἰδού ἐλισάβετ ἡ 36*
συγγενής σου καὶ αὐτὴ συνείληφυῖα υἱὸν ἐν γήρᾳ αὐτῆς καὶ οὗτος μὴν
ἕκτος ἐστὶν αὐτῇ τῇ καλουμένῃ στείρᾳ. ὅτι οὐκ ἀδυνατήσει παρὰ τῷ 37*
θεῷ πᾶν ῥῆμα. εἶπεν δὲ μαριάμ ἰδού ἡ δούλη κυρίου γένοιτό μοι κατὰ 38
τὸ ῥῆμά σου καὶ ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτῆς ὁ ἄγγελος. ἀναστᾶσα δὲ μαριὰμ ἐν 39
ταῖς ἡμέραις ταύταις ἐπορεύθη εἰς τὴν ὀρεινὴν μετὰ σπουδῆς εἰς πόλιν
ἰούδα. καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον ζαχαρίου καὶ ἠσπάσατο τὴν ἐλισάβετ. 40
καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσεν ἡ ἐλισάβετ τὸν ἀσπασμὸν τῆς μαρίας ἐσκίρτησεν 41*
τὸ βρέφος ἐν τῇ κοιλίᾳ αὐτῆς καὶ ἐπλήσθη πνεύματος ἁγίου ἡ ἐλισάβετ.
καὶ ἀνεφώνησεν φωνῇ μεγάλῃ καὶ εἶπεν εὐλογημένη σὺ ἐν γυναιξίν καὶ 42*
εὐλογημένος ὁ καρπὸς τῆς κοιλίας σου. καὶ πόθεν μοι τοῦτο ἵνα ἔλθῃ 43*
ἡ μήτηρ τοῦ κυρίου μου πρὸς μέ. ἰδού γὰρ ὡς ἐγένετο ἡ φωνὴ τοῦ 44*
ἀσπασμοῦ σου εἰς τὰ ὦτά μου ἐσκίρτησεν ἐν ἀγαλλιάσει τὸ βρέφος ἐν τῇ
κοιλίᾳ μου. καὶ μακαρία ἡ πιστεύσασα ὅτι ἔσται τελείωσις τοῖς λελαλη- 45
μένοις αὐτῇ παρὰ κυρίου. καὶ εἶπεν μαριάμ μεγαλύνει ἡ ψυχή μου τόν 46
κύριόν. καὶ ἠγαλλίασεν τὸ πνεῦμά μου ἐπὶ τῷ θεῷ τῷ σωτῆρί μου. ὅτι 47, 48
ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὴν ταπείνωσιν τῆς δούλης αὐτοῦ ἰδού γὰρ ἀπὸ τοῦ νῦν
μακαριοῦσίν με πᾶσαι αἱ γενεαί. ὅτι ἐποίησέν μοι μεγάλεῖα ὁ δυνατός 49*
καὶ ἅγιον τὸ ὄνομα αὐτοῦ. καὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ εἰς γενεὰς γενεῶν τοῖς 50*
φοβουμένοις αὐτόν. ἐποίησεν κράτος ἐν βραχίονι αὐτοῦ διεσκόρπισεν 51
ὑπερηφάνους διανοίᾳ καρδίας αὐτῶν. καθεῖλεν δυνάστας ἀπὸ θρόνων 52
καὶ ὕψωσεν ταπεινούς. πεινῶντας ἐνέπλησεν ἀγαθῶν καὶ πλουτοῦν- 53
τας ἐξαπέστειλεν κενούς. ἀντελάβετο ἰσραὴλ παιδὸς αὐτοῦ μνησθῆναι 54
ἐλέους. καθὼς ἐλάλησεν πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν τῷ ἀβραὰμ καὶ τῷ 55
σπέρματι αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶνα. ἔμεινεν δὲ μαριὰμ σὺν αὐτῇ ὡσεὶ μῆνας 56*
τρεῖς καὶ ὑπέστρεψεν εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς. τῇ δὲ ἐλισάβετ ἐπλήσθη ὁ 57

v.35 και αποκριθεις ο αγγελος ειπεν αυτη πνευμα αγιον επελευσεται επι σε και δυναμις υψιστου επισκιασει σοι διο και το γεννωμενον εκ[K] σου[K] αγιον κληθησεται υιος θεου. **v.36** και ιδου ελισαβετ η συγγενις[V] συγγενης[T,M,K] σου και αυτη συνειληφεν[V] συνειληφυια[T,M,K] υιον εν γηρει[M,V] γηρα[T,K] αυτης και ουτος μην εκτος εστιν αυτη τη καλουμενη στειρα. **v.37** οτι ουκ αδυνατησει παρα του[V] τω[T,M,K] θεου[V] θεω[T,M,K] παν ρημα. **v.41** και εγενετο ως ηκουσεν η[T,M,K] ελισαβετ[T,M,K] τον ασπασμον της μαριας η[V] ελισαβετ[V] εσκιρτησεν το βρεφος εν τη κοιλια αυτης και επλησθη πνευματος αγιου η ελισαβετ. **v.42** και ανεφωνησεν κραυγη[V] φωνη[T,M,K] μεγαλη και ειπεν ευλογημενη συ εν γυναιξιν και ευλογημενος ο καρπος της κοιλιας σου. **v.43** και ποθεν μοι τουτο ινα ελθη η μητηρ του κυριου μου προς εμε[V] με[T,M,K]. **v.44** ιδου γαρ ως εγενετο η φωνη του ασπασμου σου εις τα ωτα μου εσκιρτησεν εν[T,K,V] αγαλλιασει[T,K,V] το βρεφος εν[M] αγαλλιασει[M] εν τη κοιλια μου. **v.49** οτι εποιησεν μοι μεγαλα[V] μεγαλεια[T,M,K] ο δυνατος και αγιον το ονομα αυτου. **v.50** και το ελεος αυτου εις γενεας και[V] γενεας[V] γενεων[T,M,K] τοις φοβουμενοις αυτον. **v.56** εμεινεν δε μαριαμ συν αυτη ως[V] ωσει[T,M,K] μηνας τρεις και υπεστρεψεν εις τον οικον αυτης.

58 χρόνος τοῦ τεκεῖν αὐτήν καὶ ἐγέννησεν υἱόν. καὶ ἤκουσαν οἱ περίοικοι
καὶ οἱ συγγενεῖς αὐτῆς ὅτι ἐμεγάλυνεν κύριος τὸ ἔλεος αὐτοῦ μετ' αὐτῆς
59* καὶ συνέχαιρον αὐτῇ. καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ὀγδόῃ ἡμέρᾳ ἦλθον περιτεμεῖν
τὸ παιδίον καὶ ἐκάλουν αὐτὸ ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ζαχαρίαν.
60 καὶ ἀποκριθεῖσα ἡ μήτηρ αὐτοῦ εἶπεν οὐχί ἀλλὰ κληθήσεται ἰωάννης.
61* καὶ εἶπον πρὸς αὐτὴν ὅτι οὐδείς ἐστιν ἐν τῇ συγγενείᾳ σου ὃς καλεῖται
62* τῷ ὀνόματι τούτῳ. ἐνένευον δὲ τῷ πατρὶ αὐτοῦ τὸ τί ἂν θέλοι καλεῖσθαι
63* αὐτόν. καὶ αἰτήσας πινακίδιον ἔγραψεν λέγων ἰωάννης ἐστὶν τὸ ὄνομα
64 αὐτοῦ καὶ ἐθαύμασαν πάντες. ἀνεῴχθη δὲ τὸ στόμα αὐτοῦ παραχρῆμα
65 καὶ ἡ γλῶσσα αὐτοῦ καὶ ἐλάλει εὐλογῶν τὸν θεόν. καὶ ἐγένετο ἐπὶ πάν-
τας φόβος τοὺς περιοικοῦντας αὐτούς καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ὀρεινῇ τῆς ἰουδαίας
66* διελαλεῖτο πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα. καὶ ἔθεντο πάντες οἱ ἀκούσαντες ἐν
τῇ καρδίᾳ αὐτῶν λέγοντες τί ἄρα τὸ παιδίον τοῦτο ἔσται καὶ χεὶρ κυρίου
67* ἦν μετ' αὐτοῦ. καὶ ζαχαρίας ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐπλήσθη πνεύματος ἁγίου
68 καὶ προεφήτευσεν λέγων. εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς τοῦ ἰσραήλ ὅτι
69* ἐπεσκέψατο καὶ ἐποίησεν λύτρωσιν τῷ λαῷ αὐτοῦ. καὶ ἤγειρεν κέρας
70* σωτηρίας ἡμῖν ἐν τῷ οἴκῳ δαβὶδ τοῦ παιδὸς αὐτοῦ. καθὼς ἐλάλησεν
71 διὰ στόματος τῶν ἁγίων τῶν ἀπ' αἰῶνος προφητῶν αὐτοῦ. σωτηρίαν ἐξ
72 ἐχθρῶν ἡμῶν καὶ ἐκ χειρὸς πάντων τῶν μισούντων ἡμᾶς. ποιῆσαι ἔλεος
73 μετὰ τῶν πατέρων ἡμῶν καὶ μνησθῆναι διαθήκης ἁγίας αὐτοῦ. ὅρκον
74* ὃν ὤμοσεν πρὸς ἀβραὰμ τὸν πατέρα ἡμῶν. τοῦ δοῦναί ἡμῖν ἀφόβως
75* ἐκ χειρὸς τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν ῥυσθέντας λατρεύειν αὐτῷ. ἐν ὁσιότητι καὶ
76* δικαιοσύνῃ ἐνώπιον αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς ἡμῶν. καὶ σὺ
παιδίον προφήτης ὑψίστου κληθήσῃ προπορεύσῃ γὰρ πρὸ προσώπου
77 κυρίου ἑτοιμάσαι ὁδοὺς αὐτοῦ. τοῦ δοῦναι γνῶσιν σωτηρίας τῷ λαῷ
78* αὐτοῦ ἐν ἀφέσει ἁμαρτιῶν αὐτῶν. διὰ σπλάγχνα ἐλέους θεοῦ ἡμῶν ἐν

v.59 και εγενετο εν τη ογδοη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ημερα τη$^{\mathcal{V}}$ ογδοη$^{\mathcal{V}}$ ηλθον περιτεμειν το παιδιον και εκαλουν αυτο επι τω ονοματι του πατρος αυτου ζαχαριαν. **v.61** και ειπαν$^{\mathcal{V}}$ ειπον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ προς αυτην οτι ουδεις εστιν εκ$^{\mathcal{V}}$ εν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ της$^{\mathcal{V}}$ τη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ συγγενειας$^{\mathcal{V}}$ συγγενεια$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ σου ος καλειται τω ονοματι τουτω. **v.62** ενενευον δε τω πατρι αυτου το τι αν θελοι καλεισθαι αυτο$^{\mathcal{V}}$ αυτον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.63** και αιτησας πινακιδιον εγραψεν λεγων ιωαννης εστιν το$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ονομα αυτου και εθαυμασαν παντες. **v.66** και εθεντο παντες οι ακουσαντες εν τη καρδια αυτων λεγοντες τι αρα το παιδιον τουτο εσται και γαρ$^{\mathcal{V}}$ χειρ κυριου ην μετ αυτου. **v.67** και ζαχαριας ο πατηρ αυτου επλησθη πνευματος αγιου και επροφητευσεν$^{\mathcal{V}}$ προεφητευσεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ λεγων. **v.69** και ηγειρεν κερας σωτηριας ημιν εν τω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ οικω δαυιδ$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ δαβιδ$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ του$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ παιδος αυτου. **v.70** καθως ελαλησεν δια στοματος των αγιων των$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ απ αιωνος προφητων αυτου. **v.74** αφοβως εκ χειρος των$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εχθρων ημων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ρυσθεντας λατρευειν αυτω. **v.75** εν οσιοτητι και δικαιοσυνη ενωπιον αυτου πασαις$^{\mathcal{V}}$ ταις$^{\mathcal{V}}$ ημεραις$^{\mathcal{V}}$ πασας$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τας$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ημερας$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ της$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ζωης$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ημων. **v.76** και συ δε$^{\mathcal{V}}$ παιδιον προφητης υψιστου κληθηση προπορευση γαρ ενωπιον$^{\mathcal{V}}$ προ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ προσωπου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ κυριου ετοιμασαι οδους αυτου. **v.78** δια σπλαγχνα ελεους θεου ημων εν οις επισκεψεται$^{\mathcal{V}}$ επεσκεψατο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ημας ανατολη εξ υψους.

οἷς ἐπεσκέψατο ἡμᾶς ἀνατολὴ ἐξ ὕψους. ἐπιφᾶναι τοῖς ἐν σκότει καὶ 79
σκιᾷ θανάτου καθημένοις τοῦ κατευθῦναι τοὺς πόδας ἡμῶν εἰς ὁδὸν
εἰρήνης. τὸ δὲ παιδίον ηὔξανεν καὶ ἐκραταιοῦτο πνεύματι καὶ ἦν ἐν 80
ταῖς ἐρήμοις ἕως ἡμέρας ἀναδείξεως αὐτοῦ πρὸς τὸν ἰσραήλ.

ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐξῆλθεν δόγμα παρὰ καίσαρος **2**
αὐγούστου ἀπογράφεσθαι πᾶσαν τὴν οἰκουμένην. αὕτη ἡ ἀπογραφὴ 2*
πρώτη ἐγένετο ἡγεμονεύοντος τῆς συρίας κυρηνίου. καὶ ἐπορεύοντο 3*
πάντες ἀπογράφεσθαι ἕκαστος εἰς τὴν ἰδίαν πόλιν. ἀνέβη δὲ καὶ ἰω- 4*
σὴφ ἀπὸ τῆς γαλιλαίας ἐκ πόλεως ναζαρὲτ εἰς τὴν ἰουδαίαν εἰς πόλιν
δαβὶδ ἥτις καλεῖται βηθλέεμ διὰ τὸ εἶναι αὐτὸν ἐξ οἴκου καὶ πατριᾶς
δαβίδ. ἀπογράψασθαι σὺν μαριὰμ τῇ μεμνηστευμένῃ αὐτῷ γυναικὶ 5*
οὔσῃ ἐγκύῳ. ἐγένετο δὲ ἐν τῷ εἶναι αὐτοὺς ἐκεῖ ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέ- 6
ραι τοῦ τεκεῖν αὐτήν. καὶ ἔτεκεν τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν πρωτότοκον καὶ 7*
ἐσπαργάνωσεν αὐτὸν καὶ ἀνέκλινεν αὐτὸν ἐν τῇ φάτνῃ διότι οὐκ ἦν αὐ-
τοῖς τόπος ἐν τῷ καταλύματι. καὶ ποιμένες ἦσαν ἐν τῇ χώρᾳ τῇ αὐτῇ 8
ἀγραυλοῦντες καὶ φυλάσσοντες φυλακὰς τῆς νυκτὸς ἐπὶ τὴν ποίμνην
αὐτῶν. καὶ ἰδού ἄγγελος κυρίου ἐπέστη αὐτοῖς καὶ δόξα κυρίου πε- 9*
ριέλαμψεν αὐτούς καὶ ἐφοβήθησαν φόβον μέγαν. καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ 10
ἄγγελος μὴ φοβεῖσθε ἰδού γὰρ εὐαγγελίζομαι ὑμῖν χαρὰν μεγάλην ἥτις
ἔσται παντὶ τῷ λαῷ. ὅτι ἐτέχθη ὑμῖν σήμερον σωτὴρ ὅς ἐστιν χριστὸς 11*
κύριος ἐν πόλει δαβίδ. καὶ τοῦτο ὑμῖν τὸ σημεῖον εὑρήσετε βρέφος 12*
ἐσπαργανωμένον κείμενον ἐν τῇ φάτνῃ. καὶ ἐξαίφνης ἐγένετο σὺν τῷ 13
ἀγγέλῳ πλῆθος στρατιᾶς οὐρανίου αἰνούντων τὸν θεὸν καὶ λεγόντων.
δόξα ἐν ὑψίστοις θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία. καὶ 14*, 15*
ἐγένετο ὡς ἀπῆλθον ἀπ’ αὐτῶν εἰς τὸν οὐρανὸν οἱ ἄγγελοι καὶ οἱ ἀνθρω-
ποι οἱ ποιμένες εἶπον πρὸς ἀλλήλους διέλθωμεν δὴ ἕως βηθλέεμ καὶ
ἴδωμεν τὸ ῥῆμα τοῦτο τὸ γεγονὸς ὃ ὁ κύριος ἐγνώρισεν ἡμῖν. καὶ ἦλθον 16*

2 **v.2** αυτη η$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ απογραφη πρωτη εγενετο ηγεμονευοντος της συριας κυρηνιου. **v.3** και επορευοντο παντες απογραφεσθαι εκαστος εις την εαυτου$^{\mathcal{V}}$ ιδιαν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πολιν. **v.4** ανεβη δε και ιωσηφ απο της γαλιλαιας εκ πολεως ναζαρεθ$^{\mathcal{K},\mathcal{V}}$ ναζαρετ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M}}$ εις την ιουδαιαν εις πολιν δαυιδ$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ δαβιδ$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ητις καλειται βηθλεεμ δια το ειναι αυτον εξ οικου και πατριας δαυιδ$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ δαβιδ$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$. **v.5** απογραψασθαι συν μαριαμ τη εμνηστευμενη$^{\mathcal{V}}$ μεμνηστευμενη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτω γυναικι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ουση εγκυω. **v.7** και ετεκεν τον υιον αυτης τον πρωτοτοκον και εσπαργανωσεν αυτον και ανεκλινεν αυτον εν τη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ φατνη διοτι ουκ ην αυτοις τοπος εν τω καταλυματι. **v.9** και ιδου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αγγελος κυριου επεστη αυτοις και δοξα κυριου περιελαμψεν αυτους και εφοβηθησαν φοβον μεγαν. **v.11** οτι ετεχθη υμιν σημερον σωτηρ ος εστιν χριστος κυριος εν πολει δαυιδ$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ δαβιδ$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$. **v.12** και τουτο υμιν το σημειον ευρησετε βρεφος εσπαργανωμενον και$^{\mathcal{V}}$ κειμενον εν τη$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ φατνη. **v.14** δοξα εν υψιστοις θεω και επι γης ειρηνη εν ανθρωποις ευδοκιας$^{\mathcal{V}}$ ευδοκια$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.15** και εγενετο ως απηλθον απ αυτων εις τον ουρανον οι αγγελοι και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ οι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ανθρωποι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ οι ποιμενες ελαλουν$^{\mathcal{V}}$ ειπον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ προς αλληλους διελθωμεν δη εως βηθλεεμ και ιδωμεν το ρημα τουτο το γεγονος ο ο κυριος εγνωρισεν ημιν.

σπεύσαντες καὶ ἀνεῦρον τήν τε μαριὰμ καὶ τὸν ἰωσὴφ καὶ τὸ βρέφος
17* κείμενον ἐν τῇ φάτνῃ. ἰδόντες δὲ διεγνώρισαν περὶ τοῦ ῥήματος τοῦ
18 λαληθέντος αὐτοῖς περὶ τοῦ παιδίου τούτου. καὶ πάντες οἱ ἀκούσαντες
19 ἐθαύμασαν περὶ τῶν λαληθέντων ὑπὸ τῶν ποιμένων πρὸς αὐτούς. ἡ δὲ
μαριὰμ πάντα συνετήρει τὰ ῥήματα ταῦτα συμβάλλουσα ἐν τῇ καρδίᾳ
20* αὐτῆς. καὶ ἐπέστρεψαν οἱ ποιμένες δοξάζοντες καὶ αἰνοῦντες τὸν θεὸν
21* ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἤκουσαν καὶ εἶδον καθὼς ἐλαλήθη πρὸς αὐτούς. καὶ
ὅτε ἐπλήσθησαν ἡμέραι ὀκτὼ τοῦ περιτεμεῖν τὸ παιδίον καὶ ἐκλήθη τὸ
ὄνομα αὐτοῦ ἰησοῦς τὸ κληθὲν ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου πρὸ τοῦ συλληφθῆναι
22* αὐτόν ἐν τῇ κοιλίᾳ. καὶ ὅτε ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ καθαρισμοῦ
αὐτῶν κατὰ τὸν νόμον μωσέως ἀνήγαγον αὐτὸν εἰς ἱεροσόλυμα παρα-
23 στῆσαι τῷ κυρίῳ. καθὼς γέγραπται ἐν νόμῳ κυρίου ὅτι πᾶν ἄρσεν
24* διανοῖγον μήτραν ἅγιον τῷ κυρίῳ κληθήσεται. καὶ τοῦ δοῦναι θυσίαν
κατὰ τὸ εἰρημένον ἐν νόμῳ κυρίου ζεῦγος τρυγόνων ἢ δύο νεοσσοὺς
25* περιστερῶν. καὶ ἰδού ἦν ἄνθρωπος ἐν ἱερουσαλὴμ ᾧ ὄνομα συμεὼν καὶ
ὁ ἄνθρωπος οὗτος δίκαιος καὶ εὐλαβὴς προσδεχόμενος παράκλησιν τοῦ
26* ἰσραὴλ καὶ πνεῦμα ἅγιον ἦν ἐπ’ αὐτόν. καὶ ἦν αὐτῷ κεχρηματισμένον
ὑπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου μὴ ἰδεῖν θάνατον πρὶν ἢ ἴδῃ τὸν χριστὸν
27 κυρίου. καὶ ἦλθεν ἐν τῷ πνεύματι εἰς τὸ ἱερόν καὶ ἐν τῷ εἰσαγαγεῖν τοὺς
γονεῖς τὸ παιδίον ἰησοῦν τοῦ ποιῆσαι αὐτοὺς κατὰ τὸ εἰθισμένον τοῦ νό-
28* μου περὶ αὐτοῦ. καὶ αὐτὸς ἐδέξατο αὐτὸ εἰς τὰς ἀγκάλας αὐτοῦ καὶ
29 εὐλόγησεν τὸν θεὸν καὶ εἶπεν. νῦν ἀπολύεις τὸν δοῦλόν σου δέσποτα
30 κατὰ τὸ ῥῆμά σου ἐν εἰρήνῃ. ὅτι εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου τὸ σωτήριόν
31, 32 σου. ὃ ἡτοίμασας κατὰ πρόσωπον πάντων τῶν λαῶν. φῶς εἰς ἀποκά-
33* λυψιν ἐθνῶν καὶ δόξαν λαοῦ σου ἰσραήλ. καὶ ἦν ἰωσὴφ καὶ ἡ μήτηρ
34* αὐτοῦ θαυμάζοντες ἐπὶ τοῖς λαλουμένοις περὶ αὐτοῦ. καὶ εὐλόγησεν

---

v.16 και ηλθαν[V] ηλθον[T,M,K] σπευσαντες και ανευρον την τε μαριαμ και τον ιωσηφ και το βρεφος κειμενον εν τη φατνη. **v.17** ιδοντες δε εγνωρισαν[V] διεγνωρισαν[T,M,K] περι του ρηματος του λαληθεντος αυτοις περι του παιδιου τουτου. **v.20** και υπεστρεψαν[M,V] επεστρεψαν[T,K] οι ποιμενες δοξαζοντες και αινουντες τον θεον επι πασιν οις ηκουσαν και ειδον καθως ελαληθη προς αυτους. **v.21** και οτε επλησθησαν ημεραι οκτω του περιτεμειν αυτον[M,V] το[T,K] παιδιον[T,K] και εκληθη το ονομα αυτου ιησους το κληθεν υπο του αγγελου προ του συλλημφθηναι[V] συλληφθηναι[T,M,K] αυτον εν τη κοιλια. **v.22** και οτε επλησθησαν αι ημεραι του καθαρισμου αυτης[K] αυτων[T,M,V] κατα τον νομον μωυσεως[V] μωσεως[T,M,K] ανηγαγον αυτον εις ιεροσολυμα παραστησαι τω κυριω. **v.24** και του δουναι θυσιαν κατα το ειρημενον εν τω[V] νομω κυριου ζευγος τρυγονων η δυο νοσσους[V] νεοσσους[T,M,K] περιστερων. **v.25** και ιδου ην[T,M,K] ανθρωπος ην[V] εν ιερουσαλημ ω ονομα σιμεων[K] συμεων[T,M,V] και ο ανθρωπος ουτος δικαιος και ευλαβης προσδεχομενος παρακλησιν του ισραηλ και πνευμα αγιον[T,K] ην αγιον[M,V] επ αυτον. **v.26** και ην αυτω κεχρηματισμενον υπο του πνευματος του αγιου μη ιδειν θανατον πριν [η][V] αν[V] η[T,M,K] ιδη τον χριστον κυριου. **v.28** και αυτος εδεξατο αυτο εις τας αγκαλας αυτου[T,M,K] και ευλογησεν τον θεον και ειπεν. **v.33** και ην ο[V] πατηρ[V] αυτου[V] ιωσηφ[T,M,K] και η μητηρ αυτου[T,M,K] θαυμαζοντες επι τοις λαλουμενοις περι αυτου.

αὐτοὺς συμεὼν καὶ εἶπεν πρὸς μαριὰμ τὴν μητέρα αὐτοῦ ἰδού οὗτος
κεῖται εἰς πτῶσιν καὶ ἀνάστασιν πολλῶν ἐν τῷ ἰσραὴλ καὶ εἰς σημεῖον
ἀντιλεγόμενον. καὶ σοῦ δὲ αὐτῆς τὴν ψυχὴν διελεύσεται ῥομφαία ὅπως 35*
ἂν ἀποκαλυφθῶσιν ἐκ πολλῶν καρδιῶν διαλογισμοί. καὶ ἦν ἄννα προ- 36*
φῆτις θυγάτηρ φανουήλ ἐκ φυλῆς ἀσήρ αὕτη προβεβηκυῖα ἐν ἡμέραις
πολλαῖς ζήσασα ἔτη μετὰ ἀνδρὸς ἑπτὰ ἀπὸ τῆς παρθενίας αὐτῆς. καὶ 37*
αὐτὴ χήρα ὡς ἐτῶν ὀγδοηκοντατεσσάρων ἣ οὐκ ἀφίστατο ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ
νηστείαις καὶ δεήσεσιν λατρεύουσα νύκτα καὶ ἡμέραν. καὶ αὐτῇ αὕτη 38*
τῇ ὥρᾳ ἐπιστᾶσα ἀνθωμολογεῖτο τῷ κυρίῳ καὶ ἐλάλει περὶ αὐτοῦ πᾶσιν
τοῖς προσδεχομένοις λύτρωσιν ἐν ἱερουσαλήμ. καὶ ὡς ἐτέλεσαν ἅπαντα 39*
τὰ κατὰ τὸν νόμον κυρίου ὑπέστρεψαν εἰς τὴν γαλιλαίαν εἰς τὴν πόλιν
αὐτῶν ναζαρέτ. τὸ δὲ παιδίον ηὔξανεν καὶ ἐκραταιοῦτο πνεύματι πλη- 40*
ρούμενον σοφίας καὶ χάρις θεοῦ ἦν ἐπ᾽ αὐτό. καὶ ἐπορεύοντο οἱ γονεῖς 41
αὐτοῦ κατ᾽ ἔτος εἰς ἱερουσαλὴμ τῇ ἑορτῇ τοῦ πάσχα. καὶ ὅτε ἐγένετο 42*
ἐτῶν δώδεκα ἀναβάντων αὐτῶν εἰς ἱεροσόλυμα κατὰ τὸ ἔθος τῆς ἑορτῆς.
καὶ τελειωσάντων τὰς ἡμέρας ἐν τῷ ὑποστρέφειν αὐτοὺς ὑπέμεινεν ἰη- 43*
σοῦς ὁ παῖς ἐν ἱερουσαλήμ καὶ οὐκ ἔγνω ἰωσὴφ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ.
νομίσαντες δὲ αὐτὸν ἐν τῇ συνοδίᾳ εἶναι ἦλθον ἡμέρας ὁδὸν καὶ ἀνεζή- 44*
τουν αὐτὸν ἐν τοῖς συγγενέσιν καὶ ἐν τοῖς γνωστοῖς. καὶ μὴ εὑρόντες 45*
αὐτόν ὑπέστρεψαν εἰς ἱερουσαλὴμ ζητοῦντες αὐτὸν. καὶ ἐγένετο μεθ᾽᾽ 46*
ἡμέρας τρεῖς εὗρον αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ καθεζόμενον ἐν μέσῳ τῶν διδασκά-
λων καὶ ἀκούοντα αὐτῶν καὶ ἐπερωτῶντα αὐτούς. ἐξίσταντο δὲ πάντες 47
οἱ ἀκούοντες αὐτοῦ ἐπὶ τῇ συνέσει καὶ ταῖς ἀποκρίσεσιν αὐτοῦ. καὶ 48*

---

v.34 και ευλογησεν αυτους σιμεων[K] συμεων[T,𝔐,V] και ειπεν προς μαριαμ την μητερα αυτου ιδου ουτος κειται εις πτωσιν και αναστασιν πολλων εν τω ισραηλ και εις σημειον αντιλεγομενον. **v.35** και σου [δε][V] δε[T,𝔐,K] αυτης την ψυχην διελευσεται ρομφαια οπως αν αποκαλυφθωσιν εκ πολλων καρδιων διαλογισμοι. **v.36** και ην αννα προφητις θυγατηρ φανουηλ εκ φυλης ασηρ αυτη προβεβηκυια εν ημεραις πολλαις ζησασα ετη[T,𝔐,K] μετα ανδρος ετη[V] επτα απο της παρθενιας αυτης. **v.37** και αυτη χηρα εως[V] ως[T,𝔐,K] ετων ογδοηκοντα[𝔐,V] τεσσαρων[𝔐,V] ογδοηκοντατεσσαρων[T,K] η ουκ αφιστατο απο[T,𝔐,K] του ιερου νηστειαις και δεησεσιν λατρευουσα νυκτα και ημεραν. **v.38** και αυτη αυτη[T,𝔐,K] τη ωρα επιστασα ανθωμολογειτο τω θεω[V] κυριω[T,𝔐,K] και ελαλει περι αυτου πασιν τοις προσδεχομενοις λυτρωσιν εν[T,𝔐,K] ιερουσαλημ. **v.39** και ως ετελεσαν παντα[V] απαντα[T,𝔐,K] τα κατα τον νομον κυριου επεστρεψαν[V] υπεστρεψαν[T,𝔐,K] εις την γαλιλαιαν εις την[T,𝔐,K] πολιν εαυτων[𝔐,V] αυτων[T,K] ναζαρεθ[K,V] ναζαρετ[T,𝔐]. **v.40** το δε παιδιον ηυξανεν και εκραταιουτο πνευματι[T,𝔐,K] πληρουμενον σοφια[V] σοφιας[T,𝔐,K] και χαρις θεου ην επ αυτο. **v.42** και οτε εγενετο ετων δωδεκα αναβαινοντων[V] αναβαντων[T,𝔐,K] αυτων εις[T,𝔐,K] ιεροσολυμα[T,𝔐,K] κατα το εθος της εορτης. **v.43** και τελειωσαντων τας ημερας εν τω υποστρεφειν αυτους υπεμεινεν ιησους ο παις εν ιερουσαλημ και ουκ εγνωσαν[V] οι[V] γονεις[V] εγνω[T,𝔐,K] ιωσηφ[T,𝔐,K] και[T,𝔐,K] η[T,𝔐,K] μητηρ[T,𝔐,K] αυτου. **v.44** νομισαντες δε αυτον ειναι[V] εν τη συνοδια ειναι[T,𝔐,K] ηλθον ημερας οδον και ανεζητουν αυτον εν τοις συγγενευσιν[V] συγγενεσιν[T,𝔐,K] και εν[T,𝔐,K] τοις γνωστοις. **v.45** και μη ευροντες αυτον[T,𝔐,K] υπεστρεψαν εις ιερουσαλημ αναζητουντες[V] ζητουντες[T,𝔐,K] αυτον. **v.46** και εγενετο μετα[V] μεθ[T,𝔐,K] ημερας τρεις ευρον αυτον εν τω ιερω καθεζομενον εν μεσω των διδασκαλων και ακουοντα αυτων και επερωτωντα αυτους.

ἰδόντες αὐτὸν ἐξεπλάγησαν καὶ πρὸς αὐτὸν ἡ μήτηρ αὐτοῦ εἶπεν τέκνον
τί ἐποίησας ἡμῖν οὕτως ἰδού ὁ πατήρ σου κἀγὼ ὀδυνώμενοι ἐζητοῦμέν
49 σε. καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς τί ὅτι ἐζητεῖτέ με οὐκ ᾔδειτε ὅτι ἐν τοῖς τοῦ
50 πατρός μου δεῖ εἶναί με. καὶ αὐτοὶ οὐ συνῆκαν τὸ ῥῆμα ὃ ἐλάλησεν
51* αὐτοῖς. καὶ κατέβη μετ' αὐτῶν καὶ ἦλθεν εἰς ναζαρέτ καὶ ἦν ὑποτασ-
σόμενος αὐτοῖς καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ διετήρει πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα ἐν
52* τῇ καρδίᾳ αὐτῆς. καὶ ἰησοῦς προέκοπτεν σοφίᾳ καὶ ἡλικίᾳ καὶ χάριτι
παρὰ θεῷ καὶ ἀνθρώποις.

3* ἐν ἔτει δὲ πεντεκαιδεκάτῳ τῆς ἡγεμονίας τιβερίου καίσαρος ἡγεμο-
νεύοντος ποντίου πιλάτου τῆς ἰουδαίας καὶ τετραρχοῦντος τῆς γαλιλαίας
ἡρῴδου φιλίππου δὲ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ τετραρχοῦντος τῆς ἰτουραίας
2* καὶ τραχωνίτιδος χώρας καὶ λυσανίου τῆς ἀβιληνῆς τετραρχοῦντος. ἐπ'
ἀρχιερέων ἅννα καὶ καϊάφα ἐγένετο ῥῆμα θεοῦ ἐπὶ ἰωάννην τὸν τοῦ
3* ζαχαρίου υἱὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ. καὶ ἦλθεν εἰς πᾶσαν τὴν περίχωρον τοῦ
4* ἰορδάνου κηρύσσων βάπτισμα μετανοίας εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. ὡς γέ-
γραπται ἐν βίβλῳ λόγων ἠσαΐου τοῦ προφήτου λέγοντος φωνὴ βοῶντος
ἐν τῇ ἐρήμῳ ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν κυρίου εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους
5 αὐτοῦ. πᾶσα φάραγξ πληρωθήσεται καὶ πᾶν ὄρος καὶ βουνὸς ταπεινω-
θήσεται καὶ ἔσται τὰ σκολιὰ εἰς εὐθείαν καὶ αἱ τραχεῖαι εἰς ὁδοὺς λείας.
6, 7 καὶ ὄψεται πᾶσα σὰρξ τὸ σωτήριον τοῦ θεοῦ. ἔλεγεν οὖν τοῖς ἐκπορευο-
μένοις ὄχλοις βαπτισθῆναι ὑπ' αὐτοῦ γεννήματα ἐχιδνῶν τίς ὑπέδειξεν
8 ὑμῖν φυγεῖν ἀπὸ τῆς μελλούσης ὀργῆς. ποιήσατε οὖν καρποὺς ἀξί-
ους τῆς μετανοίας καὶ μὴ ἄρξησθε λέγειν ἐν ἑαυτοῖς πατέρα ἔχομεν τὸν
ἀβραάμ λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι δύναται ὁ θεὸς ἐκ τῶν λίθων τούτων ἐγεῖραι
9 τέκνα τῷ ἀβραάμ. ἤδη δὲ καὶ ἡ ἀξίνη πρὸς τὴν ῥίζαν τῶν δένδρων κεῖ-
ται πᾶν οὖν δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν ἐκκόπτεται καὶ εἰς πῦρ
10* βάλλεται. καὶ ἐπηρώτων αὐτὸν οἱ ὄχλοι λέγοντες τί οὖν ποιήσομεν.

---

v.48 και ιδοντες αυτον εξεπλαγησαν και ειπεν$^{\mathcal{V}}$ προς αυτον η μητηρ αυτου ειπεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τεκνον τι εποιησας ημιν ουτως ιδου ο πατηρ σου καγω οδυνωμενοι εζητουμεν σε. **v.51** και κατεβη μετ αυτων και ηλθεν εις ναζαρεθ$^{\mathcal{K},\mathcal{V}}$ ναζαρετ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M}}$ και ην υποτασσομενος αυτοις και η μητηρ αυτου διετηρει παντα τα ρηματα ταυτα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εν τη καρδια αυτης. **v.52** και ιησους προεκοπτεν [εν$^{\mathcal{V}}$ τη]$^{\mathcal{V}}$ σοφια και ηλικια και χαριτι παρα θεω και ανθρωποις. **3** **v.1** εν ετει δε πεντεκαιδεκατω της ηγεμονιας τιβεριου καισαρος ηγεμονευοντος ποντιου πιλατου της ιουδαιας και τετρααρχουντος$^{\mathcal{V}}$ τετραρχουντος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ της γαλιλαιας ηρωδου φιλιππου δε του αδελφου αυτου τετρααρχουντος$^{\mathcal{V}}$ τετραρχουντος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ της ιτουραιας και τραχωνιτιδος χωρας και λυσανιου της αβιληνης τετρααρχουντος$^{\mathcal{V}}$ τετραρχουντος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.2** επι$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ επ$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ αρχιερεως$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ αρχιερεων$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ αννα και καιαφα εγενετο ρημα θεου επι ιωαννην τον του$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ζαχαριου υιον εν τη ερημω. **v.3** και ηλθεν εις πασαν [την]$^{\mathcal{V}}$ την$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ περιχωρον του ιορδανου κηρυσσων βαπτισμα μετανοιας εις αφεσιν αμαρτιων. **v.4** ως γεγραπται εν βιβλω λογων ησαιου του προφητου λεγοντος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ φωνη βοωντος εν τη ερημω ετοιμασατε την οδον κυριου ευθειας ποιειτε τας τριβους αυτου. **v.10** και επηρωτων αυτον οι οχλοι λεγοντες τι ουν ποιησωμεν$^{\mathcal{V}}$ ποιησομεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$.

ἀποκριθεὶς δὲ λέγει αὐτοῖς ὁ ἔχων δύο χιτῶνας μεταδότω τῷ μὴ ἔχοντι 11*
καὶ ὁ ἔχων βρώματα ὁμοίως ποιείτω. ἦλθον δὲ καὶ τελῶναι βαπτισθῆ- 12*
ναι καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν διδάσκαλε τί ποιήσομεν. ὁ δὲ εἶπεν πρὸς 13
αὐτούς μηδὲν πλέον παρὰ τὸ διατεταγμένον ὑμῖν πράσσετε. ἐπηρώτων 14*
δὲ αὐτὸν καὶ στρατευόμενοι λέγοντες καὶ ἡμεῖς τί ποιήσομεν καὶ εἶπεν
πρὸς αὐτούς μηδένα διασείσητε μηδὲ συκοφαντήσητε καὶ ἀρκεῖσθε τοῖς
ὀψωνίοις ὑμῶν. προσδοκῶντος δὲ τοῦ λαοῦ καὶ διαλογιζομένων πάντων 15
ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν περὶ τοῦ ἰωάννου μήποτε αὐτὸς εἴη ὁ χριστός.
ἀπεκρίνατο ὁ ἰωάννης ἅπασιν λέγων ἐγὼ μὲν ὕδατι βαπτίζω ὑμᾶς ἔρ- 16*
χεται δὲ ὁ ἰσχυρότερός μου οὗ οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς λῦσαι τὸν ἱμάντα τῶν
ὑποδημάτων αὐτοῦ αὐτὸς ὑμᾶς βαπτίσει ἐν πνεύματι ἁγίῳ καὶ πυρί.
οὗ τὸ πτύον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ καὶ διακαθαριεῖ τὴν ἅλωνα αὐτοῦ καὶ συ- 17*
ναξεῖ τὸν σῖτον εἰς τὴν ἀποθήκην αὐτοῦ τὸ δὲ ἄχυρον κατακαύσει πυρὶ
ἀσβέστῳ. πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἕτερα παρακαλῶν εὐηγγελίζετο τὸν λαόν. 18
ὁ δὲ ἡρῴδης ὁ τετράρχης ἐλεγχόμενος ὑπ' αὐτοῦ περὶ ἡρῳδιάδος τῆς 19*
γυναικὸς φιλίππου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ καὶ περὶ πάντων ὧν ἐποίησεν
πονηρῶν ὁ ἡρῴδης. προσέθηκεν καὶ τοῦτο ἐπὶ πᾶσιν καὶ κατέκλεισεν 20*
τὸν ἰωάννην ἐν τῇ φυλακῇ. ἐγένετο δὲ ἐν τῷ βαπτισθῆναι ἅπαντα τὸν 21
λαὸν καὶ ἰησοῦ βαπτισθέντος καὶ προσευχομένου ἀνεῳχθῆναι τὸν οὐρα-
νὸν. καὶ καταβῆναι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον σωματικῷ εἴδει ὡσεὶ περιστερὰν 22*
ἐπ' αὐτόν καὶ φωνὴν ἐξ οὐρανοῦ γενέσθαι λέγουσαν σὺ εἶ ὁ υἱός μου ὁ
ἀγαπητός ἐν σοὶ ηὐδόκησα. καὶ αὐτὸς ἦν ὁ ἰησοῦς ὡσεὶ ἐτῶν τριάκοντα 23*
ἀρχόμενος ὢν ὡς ἐνομίζετο υἱός ἰωσὴφ τοῦ ἡλὶ. τοῦ ματθὰτ τοῦ λευὶ 24*
τοῦ μελχὶ τοῦ ἰαννὰ τοῦ ἰωσήφ. τοῦ ματταθίου τοῦ ἀμὼς τοῦ ναοὺμ 25

---

v.11 αποκριθεις δε ελεγεν[V] λεγει[T,𝔐,K] αυτοις ο εχων δυο χιτωνας μεταδοτω τω μη εχοντι και ο εχων βρωματα ομοιως ποιειτω. **v.12** ηλθον δε και τελωναι βαπτισθηναι και ειπαν[V] ειπον[T,𝔐,K] προς αυτον διδασκαλε τι ποιησωμεν[V] ποιησομεν[T,𝔐,K]. **v.14** επηρωτων δε αυτον και στρατευομενοι λεγοντες τι[V] ποιησωμεν[V] και ημεις τι[T,𝔐,K] ποιησομεν[T,𝔐,K] και ειπεν αυτοις[V] προς[T,𝔐,K] αυτους[T,𝔐,K] μηδενα διασεισητε μηδε συκοφαντησητε και αρκεισθε τοις οψωνιοις υμων. **v.16** απεκρινατο λεγων[V] πασιν[V] ο ιωαννης απασιν[T,𝔐,K] λεγων[T,𝔐,K] εγω μεν υδατι βαπτιζω υμας ερχεται δε ο ισχυροτερος μου ου ουκ ειμι ικανος λυσαι τον ιμαντα των υποδηματων αυτου αυτος υμας βαπτισει εν πνευματι αγιω και πυρι. **v.17** ου το πτυον εν τη χειρι αυτου διακαθαραι[V] και[T,𝔐,K] διακαθαριει[T,𝔐,K] την αλωνα αυτου και συναγαγειν[V] συναξει[T,𝔐,K] τον σιτον εις την αποθηκην αυτου το δε αχυρον κατακαυσει πυρι ασβεστω. **v.19** ο δε ηρωδης ο τετρααρχης[V] τετραρχης[T,𝔐,K] ελεγχομενος υπ αυτου περι ηρωδιαδος της γυναικος φιλιππου[T,K] του αδελφου αυτου και περι παντων ων εποιησεν πονηρων ο ηρωδης. **v.20** προσεθηκεν και τουτο επι πασιν [και][V] και[T,𝔐,K] κατεκλεισεν τον ιωαννην εν τη[T,𝔐,K] φυλακη. **v.22** και καταβηναι το πνευμα το αγιον σωματικω ειδει ως[V] ωσει[T,𝔐,K] περιστεραν επ αυτον και φωνην εξ ουρανου γενεσθαι λεγουσαν[T,𝔐,K] συ ει ο υιος μου ο αγαπητος εν σοι ευδοκησα[𝔐,V] ηυδοκησα[T,K]. **v.23** και αυτος ην ο[T,𝔐,K] ιησους αρχομενος[V] ωσει ετων τριακοντα αρχομενος[T,𝔐,K] ων υιος[V] ως ενομιζετο υιος[T,𝔐,K] ιωσηφ του ηλι. **v.24** του μαθθατ[V] ματθατ[T,𝔐,K] του λευι του μελχι του ιανναι[V] ιαννα[T,𝔐,K] του ιωσηφ.

26* τοῦ ἐσλὶ τοῦ ναγγαὶ. τοῦ μάαθ τοῦ ματταθίου τοῦ σεμεῒ τοῦ ἰωσὴφ τοῦ
27*, 28* ἰουδὰ. τοῦ ἰωάννα τοῦ ῥησὰ τοῦ ζοροβαβὲλ τοῦ σαλαθιὴλ τοῦ νηρὶ. τοῦ
29* μελχὶ τοῦ ἀδδὶ τοῦ κωσὰμ τοῦ ἐλμωδὰμ τοῦ ἤρ. τοῦ ἰωσὴ τοῦ ἐλιέζερ
30* τοῦ ἰωρεὶμ τοῦ ματθὰτ τοῦ λευὶ. τοῦ συμεὼν τοῦ ἰούδα τοῦ ἰωσὴφ τοῦ
31* ἰωνὰν τοῦ ἐλιακεὶμ. τοῦ μελεὰ τοῦ μαϊνάν τοῦ ματταθὰ τοῦ ναθὰν τοῦ
32*, 33* δαβὶδ. τοῦ ἰεσσαὶ τοῦ ὠβὴδ τοῦ βόοζ τοῦ σαλμών τοῦ ναασσὼν. τοῦ
34 ἀμιναδὰβ τοῦ ἀράμ τοῦ ἐσρὼμ τοῦ φαρὲς τοῦ ἰούδα. τοῦ ἰακὼβ τοῦ
35* ἰσαὰκ τοῦ ἀβραὰμ τοῦ θάρα τοῦ ναχὼρ. τοῦ σαρούχ τοῦ ῥαγαὺ τοῦ φα-
36* λὲκ τοῦ ἔβερ τοῦ σαλὰ. τοῦ καϊνάν τοῦ ἀρφαξὰδ τοῦ σὴμ τοῦ νῶε τοῦ
37* λάμεχ. τοῦ μαθουσαλὰ τοῦ ἐνὼχ τοῦ ἰαρέδ τοῦ μαλελεὴλ τοῦ καϊνὰν.
38 τοῦ ἐνὼς τοῦ σὴθ τοῦ ἀδὰμ τοῦ θεοῦ.

4* ἰησοῦς δὲ πνεύματος ἁγίου πλήρης ὑπέστρεψεν ἀπὸ τοῦ ἰορδάνου
2* καὶ ἤγετο ἐν τῷ πνεύματι εἰς τὴν ἐρήμον. ἡμέρας τεσσαράκοντα πει-
ραζόμενος ὑπὸ τοῦ διαβόλου καὶ οὐκ ἔφαγεν οὐδὲν ἐν ταῖς ἡμέραις
3* ἐκείναις καὶ συντελεσθεισῶν αὐτῶν ὕστερον ἐπείνασεν. καὶ εἶπεν αὐτῷ
4* ὁ διάβολος εἰ υἱὸς εἶ τοῦ θεοῦ εἰπὲ τῷ λίθῳ τούτῳ ἵνα γένηται ἄρτος. καὶ
ἀπεκρίθη ἰησοῦς πρὸς αὐτὸν λέγων γέγραπται ὅτι οὐκ ἐπ᾽ ἄρτῳ μόνῳ
5* ζήσεται ὁ ἄνθρωπος ἀλλ᾽ ἐπὶ παντὶ ῥήματι θεοῦ. καὶ ἀναγαγὼν αὐτὸν
ὁ διάβολος εἰς ὄρος ὑψηλὸν ἔδειξεν αὐτῷ πάσας τὰς βασιλείας τῆς οἰ-
6 κουμένης ἐν στιγμῇ χρόνου. καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ διάβολος σοὶ δώσω τὴν
ἐξουσίαν ταύτην ἅπασαν καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν ὅτι ἐμοὶ παραδέδοται καὶ
7* ᾧ ἐὰν θέλω δίδωμι αὐτήν. σὺ οὖν ἐὰν προσκυνήσῃς ἐνώπιον μοῦ ἔσται

---

v.26 του μααθ του ματταθιου του σεμειν[V] σεμει[T,𝔐,K] του ιωσηχ[V] ιωσηφ[T,𝔐,K] του ιωδα[V] ιουδα[T,𝔐,K]. **v.27** του ιωαναν[𝔐,V] ιωαννα[T,K] του ρησα του ζοροβαβελ του σαλαθιηλ του νηρι. **v.28** του μελχι του αδδι του κωσαμ του ελμαδαμ[V] ελμωδαμ[T,𝔐,K] του ηρ. **v.29** του ιησου[V] ιωση[T,𝔐,K] του ελιεζερ του ιωριμ[V] ιωρειμ[T,𝔐,K] του μαθθατ[V] ματθατ[T,𝔐,K] του λευι. **v.30** του σιμεων[K] συμεων[T,𝔐,V] του ιουδα του ιωσηφ του ιωναμ[V] ιωναν[T,𝔐,K] του ελιακιμ[V] ελιακειμ[T,𝔐,K]. **v.31** του μελεα του μεννα[V] μεναμ[K] μαιναν[T,𝔐] του ματταθα του ναθαμ[V] ναθαν[T,𝔐,K] του δαυιδ[𝔐,V] δαβιδ[T,K]. **v.32** του ιεσσαι του ιωβηδ[V] ωβηδ[T,𝔐,K] του βοος[V] βοοζ[T,𝔐,K] του σαλα[V] σαλμων[T,𝔐,K] του ναασσων. **v.33** του αμιναδαβ του αδμιν[V] του[V] αρνι[V] αραμ[T,𝔐,K] του εσρωμ του φαρες του ιουδα. **v.35** του σερουχ[𝔐,V] σαρουχ[T,K] του ραγαυ του φαλεγ[𝔐] φαλεκ[T,K,V] του εβερ του σαλα. **v.36** του καιναμ[V] καιναν[T,𝔐,K] του αρφαξαδ του σημ του νωε του λαμεχ. **v.37** του μαθουσαλα του ενωχ του ιαρετ[V] ιαρεδ[T,𝔐,K] του μαλελεηλ του καιναμ[V] καιναν[T,𝔐,K]. **4** **v.1** ιησους δε πληρης[V] πνευματος αγιου πληρης[T,𝔐,K] υπεστρεψεν απο του ιορδανου και ηγετο εν τω πνευματι εν[V] εις[T,𝔐,K] τη[V] την[T,𝔐,K] ερημω[V] ερημον[T,𝔐,K]. **v.2** ημερας τεσσερακοντα[V] τεσσαρακοντα[T,𝔐,K] πειραζομενος υπο του διαβολου και ουκ εφαγεν ουδεν εν ταις ημεραις εκειναις και συντελεσθεισων αυτων υστερον[T,𝔐,K] επεινασεν. **v.3** και[T,𝔐,K] ειπεν δε[V] αυτω ο διαβολος ει υιος ει του θεου ειπε τω λιθω τουτω ινα γενηται αρτος. **v.4** και απεκριθη ιησους[T,𝔐,K] προς αυτον ο[V] ιησους[V] λεγων[T,𝔐,K] γεγραπται οτι ουκ επ αρτω μονω ζησεται [ο][𝔐] ο[T,K,V] ανθρωπος αλλ[T,𝔐,K] επι[T,𝔐,K] παντι[T,𝔐,K] ρηματι[T,𝔐,K] θεου[T,𝔐,K]. **v.5** και αναγαγων αυτον ο[T,𝔐,K] διαβολος[T,𝔐,K] εις[T,𝔐,K] ορος[T,𝔐,K] υψηλον[T,𝔐,K] εδειξεν αυτω πασας τας βασιλειας της οικουμενης εν στιγμη χρονου. **v.7** συ ουν εαν προσκυνησης ενωπιον εμου[𝔐,V] μου[T,K] εσται σου πασα[𝔐,V] παντα[T,K].

σοῦ πάντα. καὶ ἀποκριθεὶς αὐτῷ εἶπεν ὁ ἰησοῦς ὕπαγε ὀπίσω μου σα- 8*
τανᾶ γέγραπται γὰρ προσκυνήσεις κύριον τὸν θεόν σου καὶ αὐτῷ μόνῳ
λατρεύσεις. καὶ ἤγαγεν αὐτὸν εἰς ἱερουσαλὴμ καὶ ἔστησεν αὐτὸν ἐπὶ τὸ 9*
πτερύγιον τοῦ ἱεροῦ καὶ εἶπεν αὐτῷ εἰ ὁ υἱός εἶ τοῦ θεοῦ βάλε σεαυτὸν
ἐντεῦθεν κάτω. γέγραπται γὰρ ὅτι τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ 10
σοῦ τοῦ διαφυλάξαι σε. καὶ ὅτι ἐπὶ χειρῶν ἀροῦσίν σε μήποτε προσκό- 11*
ψῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα σου. καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ ὁ ἰησοῦς ὅτι 12
εἴρηται οὐκ ἐκπειράσεις κύριον τὸν θεόν σου. καὶ συντελέσας πάντα 13
πειρασμὸν ὁ διάβολος ἀπέστη ἀπ' αὐτοῦ ἄχρι καιροῦ. καὶ ὑπέστρεψεν 14
ὁ ἰησοῦς ἐν τῇ δυνάμει τοῦ πνεύματος εἰς τὴν γαλιλαίαν καὶ φήμη ἐξῆλ-
θεν καθ' ὅλης τῆς περιχώρου περὶ αὐτοῦ. καὶ αὐτὸς ἐδίδασκεν ἐν ταῖς 15
συναγωγαῖς αὐτῶν δοξαζόμενος ὑπὸ πάντων. καὶ ἦλθεν εἰς τὴν ναζα- 16*
ρέτ οὗ ἦν τεθραμμένος καὶ εἰσῆλθεν κατὰ τὸ εἰωθὸς αὐτῷ ἐν τῇ ἡμέρᾳ
τῶν σαββάτων εἰς τὴν συναγωγήν καὶ ἀνέστη ἀναγνῶναι. καὶ ἐπεδόθη 17*
αὐτῷ βιβλίον ἡσαΐου τοῦ προφήτου καὶ ἀναπτύξας τὸ βιβλίον εὗρεν τὸν
τόπον οὗ ἦν γεγραμμένον. πνεῦμα κυρίου ἐπ' ἐμέ οὗ ἕνεκεν ἔχρισέν 18*
με εὐαγγελίζεσθαι πτωχοῖς ἀπέσταλκέν με ἰάσασθαι τοὺς συντετριμμέ-
νους τὴν καρδίαν κηρύξαι αἰχμαλώτοις ἄφεσιν καὶ τυφλοῖς ἀνάβλεψιν
ἀποστεῖλαι τεθραυσμένους ἐν ἀφέσει. κηρύξαι ἐνιαυτὸν κυρίου δε- 19
κτόν. καὶ πτύξας τὸ βιβλίον ἀποδοὺς τῷ ὑπηρέτῃ ἐκάθισεν καὶ πάντων 20*
ἐν τῇ συναγωγῇ οἱ ὀφθαλμοὶ ἦσαν ἀτενίζοντες αὐτῷ. ἤρξατο δὲ λέγειν 21
πρὸς αὐτοὺς ὅτι σήμερον πεπλήρωται ἡ γραφὴ αὕτη ἐν τοῖς ὠσὶν ὑμῶν.
καὶ πάντες ἐμαρτύρουν αὐτῷ καὶ ἐθαύμαζον ἐπὶ τοῖς λόγοις τῆς χάριτος 22*
τοῖς ἐκπορευομένοις ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ καὶ ἔλεγον οὐχ οὗτος ἐστιν
ὁ υἱός ἰωσήφ. καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς πάντως ἐρεῖτέ μοι τὴν παραβολὴν 23*

---

v.8 και αποκριθεις αυτω[𝒯,𝔐,𝒦] ειπεν[𝒯,𝔐,𝒦] ο ιησους ειπεν[𝒱] αυτω[𝒱] υπαγε[𝒯,𝔐,𝒦] οπισω[𝒯,𝔐,𝒦] μου[𝒯,𝔐,𝒦] σατανα[𝒯,𝔐,𝒦] γεγραπται γαρ[𝒯,𝒦] προσκυνησεις[𝒯,𝔐,𝒦] κυριον τον θεον σου προσκυνησεις[𝒱] και αυτω μονω λατρευσεις. **v.9** και[𝒯,𝔐,𝒦] ηγαγεν δε[𝒱] αυτον εις ιερουσαλημ και εστησεν αυτον[𝒯,𝔐,𝒦] επι το πτερυγιον του ιερου και ειπεν αυτω ει ο[𝒯,𝒦] υιος ει του θεου βαλε σεαυτον εντευθεν κατω. **v.11** και οτι[𝒯,𝒦,𝒱] επι χειρων αρουσιν σε μηποτε προσκοψης προς λιθον τον ποδα σου. **v.16** και ηλθεν εις την[𝒯,𝔐,𝒦] ναζαρα[𝒱] ναζαρεθ[𝒦] ναζαρετ[𝒯,𝔐] ου ην τεθραμμενος και εισηλθεν κατα το ειωθος αυτω εν τη ημερα των σαββατων εις την συναγωγην και ανεστη αναγνωναι. **v.17** και επεδοθη αυτω βιβλιον ησαιου[𝒯,𝔐,𝒦] του προφητου ησαιου[𝒱] και αναπτυξας το βιβλιον ευρεν τον τοπον ου ην γεγραμμενον. **v.18** πνευμα κυριου επ εμε ου εινεκεν[𝔐,𝒱] ενεκεν[𝒯,𝒦] εχρισεν με ευαγγελισασθαι[𝔐,𝒱] ευαγγελιζεσθαι[𝒯,𝒦] πτωχοις απεσταλκεν με ιασασθαι[𝒯,𝔐,𝒦] τους[𝒯,𝔐,𝒦] συντετριμμενους[𝒯,𝔐,𝒦] την[𝒯,𝔐,𝒦] καρδιαν[𝒯,𝔐,𝒦] κηρυξαι αιχμαλωτοις αφεσιν και τυφλοις αναβλεψιν αποστειλαι τεθραυσμενους εν αφεσει. **v.20** και πτυξας το βιβλιον αποδους τω υπηρετη εκαθισεν και παντων οι[𝒱] οφθαλμοι[𝒱] εν τη συναγωγη οι[𝒯,𝔐,𝒦] οφθαλμοι[𝒯,𝔐,𝒦] ησαν ατενιζοντες αυτω. **v.22** και παντες εμαρτυρουν αυτω και εθαυμαζον επι τοις λογοις της χαριτος τοις εκπορευομενοις εκ του στοματος αυτου και ελεγον ουχι[𝒱] ουχ[𝒯,𝔐,𝒦] ουτος[𝒯,𝔐,𝒦] εστιν[𝒯,𝔐,𝒦] ο[𝒯,𝔐,𝒦] υιος εστιν[𝒱] ιωσηφ ουτος[𝒱].

ταύτην ἰατρέ θεράπευσον σεαυτόν ὅσα ἠκούσαμεν γενόμενα ἐν τῇ κα-
24 περναούμ ποίησον καὶ ὧδε ἐν τῇ πατρίδι σου. εἶπεν δέ ἀμὴν λέγω ὑμῖν
25 ὅτι οὐδεὶς προφήτης δεκτός ἐστιν ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ. ἐπ' ἀληθείας δὲ
λέγω ὑμῖν πολλαὶ χῆραι ἦσαν ἐν ταῖς ἡμέραις ἠλίου ἐν τῷ ἰσραὴλ ὅτε
ἐκλείσθη ὁ οὐρανὸς ἐπὶ ἔτη τρία καὶ μῆνας ἕξ ὡς ἐγένετο λιμὸς μέγας
26* ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν. καὶ πρὸς οὐδεμίαν αὐτῶν ἐπέμφθη ἠλίας εἰ μὴ εἰς
27* σάρεπτα τῆς σιδῶνος πρὸς γυναῖκα χήραν. καὶ πολλοὶ λεπροὶ ἦσαν ἐπὶ
ἐλισσαίου τοῦ προφήτου ἐν τῷ ἰσραὴλ καὶ οὐδεὶς αὐτῶν ἐκαθαρίσθη εἰ
28 μὴ νεεμὰν ὁ σύρος. καὶ ἐπλήσθησαν πάντες θυμοῦ ἐν τῇ συναγωγῇ
29* ἀκούοντες ταῦτα. καὶ ἀναστάντες ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω τῆς πόλεως καὶ
ἤγαγον αὐτὸν ἕως τῆς ὀφρύος τοῦ ὄρους ἐφ' οὗ ἡ πόλις αὐτῶν ᾠκοδό-
30 μητο εἰς τὸ κατακρημνίσαι αὐτόν. αὐτὸς δὲ διελθὼν διὰ μέσου αὐτῶν
31* ἐπορεύετο. καὶ κατῆλθεν εἰς καπερναοὺμ πόλιν τῆς γαλιλαίας καὶ ἦν
32 διδάσκων αὐτοὺς ἐν τοῖς σάββασιν. καὶ ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ
33 αὐτοῦ ὅτι ἐν ἐξουσίᾳ ἦν ὁ λόγος αὐτοῦ. καὶ ἐν τῇ συναγωγῇ ἦν ἄνθρω-
πος ἔχων πνεῦμα δαιμονίου ἀκαθάρτου καὶ ἀνέκραξεν φωνῇ μεγάλῃ.
34* λέγων ἔα τί ἡμῖν καὶ σοί ἰησοῦ ναζαρηνέ ἦλθες ἀπολέσαι ἡμᾶς οἶδά σε
35* τίς εἶ ὁ ἅγιος τοῦ θεοῦ. καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ ἰησοῦς λέγων φιμώθητι
καὶ ἔξελθε ἐξ αὐτοῦ καὶ ῥῖψαν αὐτὸν τὸ δαιμόνιον εἰς τὸ μέσον ἐξῆλθεν
36 ἀπ' αὐτοῦ μηδὲν βλάψαν αὐτόν. καὶ ἐγένετο θάμβος ἐπὶ πάντας καὶ
συνελάλουν πρὸς ἀλλήλους λέγοντες τίς ὁ λόγος οὗτος ὅτι ἐν ἐξουσίᾳ
37 καὶ δυνάμει ἐπιτάσσει τοῖς ἀκαθάρτοις πνεύμασιν καὶ ἐξέρχονται. καὶ
38* ἐξεπορεύετο ἦχος περὶ αὐτοῦ εἰς πάντα τόπον τῆς περιχώρου. ἀναστὰς
δὲ ἐκ τῆς συναγωγῆς εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν σίμωνος ἡ πενθερὰ δὲ
τοῦ σίμωνος ἦν συνεχομένη πυρετῷ μεγάλῳ καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν περὶ
39 αὐτῆς. καὶ ἐπιστὰς ἐπάνω αὐτῆς ἐπετίμησεν τῷ πυρετῷ καὶ ἀφῆκεν αὐ-
40* τήν παραχρῆμα δὲ ἀναστᾶσα διηκόνει αὐτοῖς. δύνοντος δὲ τοῦ ἡλίου

---

v.23 και ειπεν προς αυτους παντως ερειτε μοι την παραβολην ταυτην ιατρε θεραπευσον σεαυτον οσα ηκουσαμεν γενομενα εις$^{\mathcal{V}}$ εν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ την$^{\mathcal{V}}$ τη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ καφαρναουμ$^{\mathcal{V}}$ καπερναουμ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ποιησον και ωδε εν τη πατριδι σου. **v.26** και προς ουδεμιαν αυτων επεμφθη ηλιας ει μη εις σαρεπτα της σιδωνιας$^{\mathcal{V}}$ σιδωνος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ προς γυναικα χηραν. **v.27** και πολλοι λεπροι ησαν επι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ελισσαιου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ του$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ προφητου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εν τω ισραηλ επι$^{\mathcal{V}}$ ελισαιου$^{\mathcal{V}}$ του$^{\mathcal{V}}$ προφητου$^{\mathcal{V}}$ και ουδεις αυτων εκαθαρισθη ει μη ναιμαν$^{\mathcal{V}}$ νεεμαν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ο συρος. **v.29** και αναστantες εξεβαλον αυτον εξω της πολεως και ηγαγον αυτον εως της$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ οφρυος του ορους εφ ου η πολις αυτων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ωκοδομητο αυτων$^{\mathcal{V}}$ εις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ωστε$^{\mathcal{V}}$ το$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ κατακρημνισαι αυτον. **v.31** και κατηλθεν εις καφαρναουμ$^{\mathcal{V}}$ καπερναουμ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πολιν της γαλιλαιας και ην διδασκων αυτους εν τοις σαββασιν. **v.34** λεγων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εα τι ημιν και σοι ιησου ναζαρηνε ηλθες απολεσαι ημας οιδα σε τις ει ο αγιος του θεου. **v.35** και επετιμησεν αυτω ο ιησους λεγων φιμωθητι και εξελθε απ$^{\mathcal{V}}$ εξ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτου και ριψαν αυτον το δαιμονιον εις το$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ μεσον εξηλθεν απ αυτου μηδεν βλαψαν αυτον. **v.38** αναστας δε απο$^{\mathcal{V}}$ εκ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ της συναγωγης εισηλθεν εις την οικιαν σιμωνος η$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ πενθερα δε του σιμωνος ην συνεχομενη πυρετω μεγαλω και ηρωτησαν αυτον περι αυτης.

πάντες ὅσοι εἶχον ἀσθενοῦντας νόσοις ποικίλαις ἤγαγον αὐτοὺς πρὸς
αὐτόν ὁ δὲ ἑνὶ ἑκάστῳ αὐτῶν τὰς χεῖρας ἐπιθεὶς ἐθεράπευσεν αὐτούς.
ἐξήρχετο δὲ καὶ δαιμόνια ἀπὸ πολλῶν κράζοντα καὶ λέγοντα ὅτι σὺ εἶ 41*
ὁ χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ καὶ ἐπιτιμῶν οὐκ εἴα αὐτὰ λαλεῖν ὅτι ᾔδει-
σαν τὸν χριστὸν αὐτὸν εἶναι. γενομένης δὲ ἡμέρας ἐξελθὼν ἐπορεύθη 42*
εἰς ἔρημον τόπον καὶ οἱ ὄχλοι ἐζήτουν αὐτόν καὶ ἦλθον ἕως αὐτοῦ καὶ
κατεῖχον αὐτὸν τοῦ μὴ πορεύεσθαι ἀπ' αὐτῶν. ὁ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς 43*
ὅτι καὶ ταῖς ἑτέραις πόλεσιν εὐαγγελίσασθαί με δεῖ τὴν βασιλείαν τοῦ
θεοῦ ὅτι εἰς τοῦτο ἀπεστάλμαι. καὶ ἦν κηρύσσων ἐν ταῖς συναγωγαῖς 44*
τῆς γαλιλαίας.

ἐγένετο δὲ ἐν τῷ τὸν ὄχλον ἐπικεῖσθαι αὐτῷ τοῦ ἀκούειν τὸν λόγον **5***
τοῦ θεοῦ καὶ αὐτὸς ἦν ἑστὼς παρὰ τὴν λίμνην γεννησαρέτ. καὶ εἶδεν 2*
δύο πλοῖα ἑστῶτα παρὰ τὴν λίμνην οἱ δὲ ἁλιεῖς ἀποβάντες ἀπ' αὐτῶν
ἀπέπλυναν τὰ δίκτυα. ἐμβὰς δὲ εἰς ἓν τῶν πλοίων ὃ ἦν τοῦ σίμωνος 3*
ἠρώτησεν αὐτὸν ἀπὸ τῆς γῆς ἐπαναγαγεῖν ὀλίγον καὶ καθίσας ἐδίδα-
σκεν ἐκ τοῦ πλοίου τοὺς ὄχλους. ὡς δὲ ἐπαύσατο λαλῶν εἶπεν πρὸς 4
τὸν σίμωνα ἐπανάγαγε εἰς τὸ βάθος καὶ χαλάσατε τὰ δίκτυα ὑμῶν εἰς
ἄγραν. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ σίμων εἶπεν αὐτῷ ἐπιστάτα δι' ὅλης τῆς νυκτὸς 5*
κοπιάσαντες οὐδὲν ἐλάβομεν ἐπὶ δὲ τῷ ῥήματί σου χαλάσω τὸ δίκτυον.
καὶ τοῦτο ποιήσαντες συνέκλεισαν ἰχθύων πλῆθος πολύ διερρήγνυτο δὲ 6*
τὸ δίκτυον αὐτῶν. καὶ κατένευσαν τοῖς μετόχοις τοῖς ἐν τῷ ἑτέρῳ πλοίῳ 7*
τοῦ ἐλθόντας συλλαβέσθαι αὐτοῖς καὶ ἦλθον καὶ ἔπλησαν ἀμφότερα τὰ
πλοῖα ὥστε βυθίζεσθαι αὐτά. ἰδὼν δὲ σίμων πέτρος προσέπεσεν τοῖς γό- 8*

---

v.40 δυνοντος δε του ηλιου απαντες[V] παντες[T,𝔐,K] οσοι ειχον ασθενουντας νοσοις ποικιλαις ηγαγον αυτους προς αυτον ο δε ενι εκαστω αυτων τας χειρας επιτιθεις[V] επιθεις[T,𝔐,K] εθεραπευεν[V] εθεραπευσεν[T,𝔐,K] αυτους. **v.41** εξηρχετο δε και δαιμονια απο πολλων [V]'κραυγαζοντα' κραζοντα[T,𝔐,K] και λεγοντα οτι συ ει ο χριστος[T,𝔐,K] ο[T,𝔐,K] υιος του θεου και επιτιμων ουκ εια αυτα λαλειν οτι ηδεισαν τον χριστον αυτον ειναι. **v.42** γενομενης δε ημερας εξελθων επορευθη εις ερημον τοπον και οι οχλοι επεζητουν[𝔐,V] εζητουν[T,K] αυτον και ηλθον εως αυτου και κατειχον αυτον του μη πορευεσθαι απ αυτων. **v.43** ο δε ειπεν προς αυτους οτι και ταις ετεραις πολεσιν ευαγγελισασθαι με δει την βασιλειαν του θεου οτι επι[V] εις[T,𝔐,K] τουτο απεσταλην[V] απεσταλμαι[T,𝔐,K]. **v.44** και ην κηρυσσων εις[V] εν[T,𝔐,K] τας[V] ταις[T,𝔐,K] συναγωγας[V] συναγωγαις[T,𝔐,K] της ιουδαιας[V] γαλιλαιας[T,𝔐,K].
5 **v.1** εγενετο δε εν τω τον οχλον επικεισθαι αυτω και[V] του[T,𝔐,K] ακουειν τον λογον του θεου και αυτος ην εστως παρα την λιμνην γεννησαρετ. **v.2** και ειδεν δυο πλοια εστωτα παρα την λιμνην οι δε αλιεις αποβαντες[T,𝔐,K] απ αυτων αποβαντες[V] επλυνον[V] απεπλυναν[T,𝔐,K] τα δικτυα. **v.3** εμβας δε εις εν των πλοιων ο ην του[T,𝔐,K] σιμωνος ηρωτησεν αυτον απο της γης επαναγαγειν ολιγον και[T,𝔐,K] καθισας δε[V] εδιδασκεν[T,𝔐,K] εκ του πλοιου εδιδασκεν[V] τους οχλους. **v.5** και αποκριθεις ο[T,𝔐,K] σιμων ειπεν αυτω[T,𝔐,K] επιστατα δι ολης της[T,𝔐,K] νυκτος κοπιασαντες ουδεν ελαβομεν επι δε τω ρηματι σου χαλασω τα[V] το[T,𝔐,K] δικτυα[V] δικτυον[T,𝔐,K]. **v.6** και τουτο ποιησαντες συνεκλεισαν ιχθυων[T,K] πληθος ιχθυων[𝔐,V] πολυ διερρησσετο[V] διερρηγνυτο[T,𝔐,K] δε τα[V] το[T,𝔐,K] δικτυα[V] δικτυον[T,𝔐,K] αυτων. **v.7** και κατενευσαν τοις μετοχοις τοις[T,𝔐,K] εν τω ετερω πλοιω του ελθοντας συλλαβεσθαι αυτοις και ηλθον και επλησαν αμφοτερα τα πλοια ωστε βυθιζεσθαι αυτα.

νασιν τοῦ ἰησοῦ λέγων ἔξελθε ἀπ' ἐμοῦ ὅτι ἀνὴρ ἁμαρτωλός εἰμι κύριε.
9* θάμβος γὰρ περιέσχεν αὐτὸν καὶ πάντας τοὺς σὺν αὐτῷ ἐπὶ τῇ ἄγρᾳ τῶν
10 ἰχθύων ᾗ συνέλαβον. ὁμοίως δὲ καὶ ἰάκωβον καὶ ἰωάννην υἱοὺς ζεβε-
δαίου οἳ ἦσαν κοινωνοὶ τῷ σίμωνι καὶ εἶπεν πρὸς τὸν σίμωνα ὁ ἰησοῦς
11* μὴ φοβοῦ ἀπὸ τοῦ νῦν ἀνθρώπους ἔσῃ ζωγρῶν. καὶ καταγαγόντες τὰ
12* πλοῖα ἐπὶ τὴν γῆν ἀφέντες ἅπαντα ἠκολούθησαν αὐτῷ. καὶ ἐγένετο ἐν
τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν μιᾷ τῶν πόλεων καὶ ἰδού ἀνὴρ πλήρης λέπρας καὶ
ἰδὼν τὸν ἰησοῦν πεσὼν ἐπὶ πρόσωπον ἐδεήθη αὐτοῦ λέγων κύριε ἐὰν
13* θέλῃς δύνασαί με καθαρίσαι. καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἥψατο αὐτοῦ εἰ-
14* πὼν θέλω καθαρίσθητι καὶ εὐθέως ἡ λέπρα ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ. καὶ
αὐτὸς παρήγγειλεν αὐτῷ μηδενὶ εἰπεῖν ἀλλὰ ἀπελθὼν δεῖξον σεαυτὸν τῷ
ἱερεῖ καὶ προσένεγκε περὶ τοῦ καθαρισμοῦ σου καθὼς προσέταξεν μω-
15* σῆς εἰς μαρτύριον αὐτοῖς. διήρχετο δὲ μᾶλλον ὁ λόγος περὶ αὐτοῦ καὶ
συνήρχοντο ὄχλοι πολλοὶ ἀκούειν καὶ θεραπεύεσθαι ὑπ' αὐτοῦ ἀπὸ τῶν
16 ἀσθενειῶν αὐτῶν. αὐτὸς δὲ ἦν ὑποχωρῶν ἐν ταῖς ἐρήμοις καὶ προσευχό-
17* μενος. καὶ ἐγένετο ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν καὶ αὐτὸς ἦν διδάσκων καὶ ἦσαν
καθήμενοι φαρισαῖοι καὶ νομοδιδάσκαλοι οἳ ἦσαν ἐληλυθότες ἐκ πάσης
κώμης τῆς γαλιλαίας καὶ ἰουδαίας καὶ ἰερουσαλὴμ καὶ δύναμις κυρίου
18* ἦν εἰς τὸ ἰᾶσθαι αὐτούς. καὶ ἰδού ἄνδρες φέροντες ἐπὶ κλίνης ἄνθρωπον
ὃς ἦν παραλελυμένος καὶ ἐζήτουν αὐτὸν εἰσενεγκεῖν καὶ θεῖναι ἐνώπιον
19* αὐτοῦ. καὶ μὴ εὑρόντες διὰ ποίας εἰσενέγκωσιν αὐτὸν διὰ τὸν ὄχλον
ἀναβάντες ἐπὶ τὸ δῶμα διὰ τῶν κεράμων καθῆκαν αὐτὸν σὺν τῷ κλινιδίῳ
20* εἰς τὸ μέσον ἔμπροσθεν τοῦ ἰησοῦ. καὶ ἰδὼν τὴν πίστιν αὐτῶν εἶπεν αὐ-
21* τῷ ἄνθρωπε ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου. καὶ ἤρξαντο διαλογίζεσθαι

---

v.8 ιδων δε σιμων πετρος προσεπεσεν τοις γονασιν του[T,K] ιησου λεγων εξελθε απ εμου οτι ανηρ αμαρτωλος ειμι κυριε. **v.9** θαμβος γαρ περιεσχεν αυτον και παντας τους συν αυτω επι τη αγρα των ιχθυων ων[V] η[T,𝔐,K] συνελαβον. **v.11** και καταγαγοντες τα πλοια επι την γην αφεντες παντα[V] απαντα[T,𝔐,K] ηκολουθησαν αυτω. **v.12** και εγενετο εν τω ειναι αυτον εν μια των πολεων και ιδου ανηρ πληρης λεπρας και[T,𝔐,K] ιδων δε[V] τον ιησουν πεσων επι προσωπον εδεηθη αυτου λεγων κυριε εαν θελης δυνασαι με καθαρισαι. **v.13** και εκτεινας την χειρα ηψατο αυτου λεγων[V] ειπων[T,𝔐,K] θελω καθαρισθητι και ευθεως η λεπρα απηλθεν απ αυτου. **v.14** και αυτος παρηγγειλεν αυτω μηδενι ειπειν αλλα απελθων δειξον σεαυτον τω ιερει και προσενεγκε περι του καθαρισμου σου καθως προσεταξεν μωυσης[V] μωσης[T,𝔐,K] εις μαρτυριον αυτοις. **v.15** διηρχετο δε μαλλον ο λογος περι αυτου και συνηρχοντο οχλοι πολλοι ακουειν και θεραπευεσθαι υπ[T,𝔐,K] αυτου[T,𝔐,K] απο των ασθενειων αυτων. **v.17** και εγενετο εν μια των ημερων και αυτος ην διδασκων και ησαν καθημενοι φαρισαιοι και νομοδιδασκαλοι οι ησαν εληλυθοτες εκ πασης κωμης της γαλιλαιας και ιουδαιας και ιερουσαλημ και δυναμις κυριου ην εις το ιασθαι αυτον[V] αυτους[T,𝔐,K]. **v.18** και ιδου ανδρες φεροντες επι κλινης ανθρωπον ος ην παραλελυμενος και εζητουν αυτον εισενεγκειν και θειναι [αυτον][V] ενωπιον αυτου. **v.19** και μη ευροντες δια[T,K] ποιας εισενεγκωσιν αυτον δια τον οχλον αναβαντες επι το δωμα δια των κεραμων καθηκαν αυτον συν τω κλινιδιω εις το μεσον εμπροσθεν του ιησου. **v.20** και ιδων την πιστιν αυτων ειπεν αυτω[T,𝔐,K] ανθρωπε αφεωνται σοι αι αμαρτιαι σου.

οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ φαρισαῖοι λέγοντες τίς ἐστιν οὗτος ὃς λαλεῖ βλα-
σφημίας τίς δύναται ἀφιέναι ἁμαρτίας εἰ μὴ μόνος ὁ θεός. ἐπιγνοὺς δὲ 22
ὁ ἰησοῦς τοὺς διαλογισμοὺς αὐτῶν ἀποκριθεὶς εἶπεν πρὸς αὐτούς τί δια-
λογίζεσθε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν. τί ἐστιν εὐκοπώτερον εἰπεῖν ἀφέωνταί 23*
σοι αἱ ἁμαρτίαι σου ἢ εἰπεῖν ἔγειραι καὶ περιπάτει. ἵνα δὲ εἰδῆτε ὅτι 24*
ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς ἀφιέναι ἁμαρτίας εἶπεν
τῷ παραλελυμένῳ σοὶ λέγω ἔγειραι καὶ ἄρας τὸ κλινίδιόν σου πορεύου
εἰς τὸν οἶκόν σου. καὶ παραχρῆμα ἀναστὰς ἐνώπιον αὐτῶν ἄρας ἐφ᾽ ᾧ 25*
κατέκειτο ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ δοξάζων τὸν θεόν. καὶ ἔκστασις 26
ἔλαβεν ἅπαντας καὶ ἐδόξαζον τὸν θεόν καὶ ἐπλήσθησαν φόβου λέγοντες
ὅτι εἴδομεν παράδοξα σήμερον. καὶ μετὰ ταῦτα ἐξῆλθεν καὶ ἐθεάσατο 27
τελώνην ὀνόματι λευὶν καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον καὶ εἶπεν αὐτῷ ἀκο-
λούθει μοι. καὶ καταλιπὼν ἅπαντα ἀναστὰς ἠκολούθησεν αὐτῷ. καὶ 28*, 29*
ἐποίησεν δοχὴν μεγάλην ὁ λευὶς αὐτῷ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ καὶ ἦν ὄχλος
τελωνῶν πολὺς καὶ ἄλλων οἳ ἦσαν μετ᾽ αὐτῶν κατακείμενοι. καὶ ἐγόγ- 30*
γυζον οἱ γραμματεῖς αὐτῶν καὶ οἱ φαρισαῖοι πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ
λέγοντες διατί μετὰ τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν ἐσθίετε καὶ πίνετε. καὶ 31*
ἀποκριθεὶς ὁ ἰησοῦς εἶπεν πρὸς αὐτούς οὐ χρείαν ἔχουσιν οἱ ὑγιαίνον-
τες ἰατροῦ ἀλλ᾽ οἱ κακῶς ἔχοντες. οὐκ ἐλήλυθα καλέσαι δικαίους ἀλλὰ 32
ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν. οἱ δὲ εἶπον πρὸς αὐτόν διατί οἱ μαθηταὶ 33*
ἰωάννου νηστεύουσιν πυκνὰ καὶ δεήσεις ποιοῦνται ὁμοίως καὶ οἱ τῶν
φαρισαίων οἱ δὲ σοὶ ἐσθίουσιν καὶ πίνουσιν. ὁ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτούς 34*
μὴ δύνασθε τοὺς υἱοὺς τοῦ νυμφῶνος ἐν ᾧ ὁ νυμφίος μετ᾽ αὐτῶν ἐστιν
ποιῆσαι νηστεύειν. ἐλεύσονται δὲ ἡμέραι καὶ ὅταν ἀπαρθῇ ἀπ᾽ αὐτῶν 35
ὁ νυμφίος τότε νηστεύσουσιν ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις. ἔλεγεν δὲ καὶ 36*

---

v.21 και ηρξαντο διαλογιζεσθαι οι γραμματεις και οι φαρισαιοι λεγοντες τις εστιν ουτος ος λαλει βλασφημιας τις δυναται αφιεναι[T,𝔐,K] αμαρτιας αφειναι[V] ει μη μονος ο θεος. **v.23** τι εστιν ευκοπωτερον ειπειν αφεωνται σοι αι αμαρτιαι σου η ειπειν εγειρε[V] εγειραι[T,𝔐,K] και περιπατει. **v.24** ινα δε ειδητε οτι εξουσιαν[T,𝔐,K] εχει[T,𝔐,K] ο υιος του ανθρωπου εξουσιαν[V] εχει[V] επι της γης αφιεναι αμαρτιας ειπεν τω παραλελυμενω σοι λεγω εγειρε[V] εγειραι[T,𝔐,K] και αρας το κλινιδιον σου πορευου εις τον οικον σου. **v.25** και παραχρημα αναστας ενωπιον αυτων αρας εφ ο[𝔐,V] ω[T,K] κατεκειτο απηλθεν εις τον οικον αυτου δοξαζων τον θεον. **v.28** και καταλιπων παντα[V] απαντα[T,𝔐,K] αναστας ηκολουθει[V] ηκολουθησεν[T,𝔐,K] αυτω. **v.29** και εποιησεν δοχην μεγαλην ο[T,K] λευις αυτω εν τη οικια αυτου και ην οχλος τελωνων[T,𝔐,K] πολυς τελωνων[V] και αλλων οι ησαν μετ αυτων κατακειμενοι. **v.30** και εγογγυζον οι φαρισαιοι[V] γραμματεις[T,𝔐,K] αυτων[T,𝔐,K] και οι γραμματεις[V] αυτων[V] φαρισαιοι[T,𝔐,K] προς τους μαθητας αυτου λεγοντες δια[𝔐,V] τι[𝔐,V] διατι[T,K] μετα των[𝔐,V] τελωνων και αμαρτωλων εσθιετε και πινετε. **v.31** και αποκριθεις ο ιησους ειπεν προς αυτους ου χρειαν εχουσιν οι υγιαινοντες ιατρου αλλα[V] αλλ[T,𝔐,K] οι κακως εχοντες. **v.33** οι δε ειπαν[V] ειπον[T,𝔐,K] προς αυτον δια[𝔐] τι[𝔐] διατι[T,K] οι μαθηται ιωαννου νηστευουσιν πυκνα και δεησεις ποιουνται ομοιως και οι των φαρισαιων οι δε σοι εσθιουσιν και πινουσιν. **v.34** ο δε ιησους[V] ειπεν προς αυτους μη δυνασθε τους υιους του νυμφωνος εν ω ο νυμφιος μετ αυτων εστιν ποιησαι νηστευσαι[V] νηστευειν[T,𝔐,K].

παραβολὴν πρὸς αὐτοὺς ὅτι οὐδεὶς ἐπίβλημα ἱματίου καινοῦ ἐπιβάλ-
λει ἐπὶ ἱμάτιον παλαιόν εἰ δὲ μήγε καὶ τὸ καινὸν σχίζει καὶ τῷ παλαιῷ
37* οὐ συμφωνεῖ ἐπίβλημα τὸ ἀπὸ τοῦ καινοῦ. καὶ οὐδεὶς βάλλει οἶνον
νέον εἰς ἀσκοὺς παλαιούς εἰ δὲ μήγε ῥήξει ὁ νέος οἶνος τοὺς ἀσκούς
38* καὶ αὐτὸς ἐκχυθήσεται καὶ οἱ ἀσκοὶ ἀπολοῦνται. ἀλλὰ οἶνον νέον εἰς
39* ἀσκοὺς καινοὺς βλητέον καὶ ἀμφότεροι συντηροῦνται. καὶ οὐδεὶς πιὼν
παλαιὸν εὐθέως θέλει νέον λέγει γάρ ὁ παλαιὸς χρηστότερός ἐστιν.

6* ἐγένετο δὲ ἐν σαββάτῳ δευτεροπρώτῳ διαπορεύεσθαι αὐτὸν διὰ τῶν
σπορίμων καὶ ἔτιλλον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τοὺς στάχυας καὶ ἤσθιον ψώ-
2* χοντες ταῖς χερσίν. τινὲς δὲ τῶν φαρισαίων εἶπον αὐτοῖς τί ποιεῖτε ὃ
3* οὐκ ἔξεστιν ποιεῖν ἐν τοῖς σάββασιν. καὶ ἀποκριθεὶς πρὸς αὐτοὺς εἶπεν
ὁ ἰησοῦς οὐδὲ τοῦτο ἀνέγνωτε ὃ ἐποίησεν δαβὶδ ὅποτε ἐπείνασεν αὐτὸς
4* καὶ οἱ μετ᾽ αὐτοῦ ὄντες. ὡς εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ καὶ τοὺς
ἄρτους τῆς προθέσεως ἔλαβεν καὶ ἔφαγεν καὶ ἔδωκεν καὶ τοῖς μετ᾽ αὐτοῦ
5* οὓς οὐκ ἔξεστιν φαγεῖν εἰ μὴ μόνους τοὺς ἱερεῖς. καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς ὅτι
6* κύριός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ σαββάτου. ἐγένετο δὲ καὶ
ἐν ἑτέρῳ σαββάτῳ εἰσελθεῖν αὐτὸν εἰς τὴν συναγωγὴν καὶ διδάσκειν καὶ
7* ἦν ἐκεῖ ἄνθρωπος καὶ ἡ χεὶρ αὐτοῦ ἡ δεξιὰ ἦν ξηρά. παρετήρουν δὲ
αὐτὸν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ φαρισαῖοι εἰ ἐν τῷ σαββάτῳ θεραπεύσει ἵνα
8* εὕρωσιν κατηγορίαν αὐτοῦ. αὐτὸς δὲ ᾔδει τοὺς διαλογισμοὺς αὐτῶν
καὶ εἶπεν τῷ ἀνθρώπῳ τῷ ξηρὰν ἔχοντι τὴν χεῖρα ἔγειραι καὶ στῆθι εἰς τὸ
9* μέσον ὁ δὲ ἀναστὰς ἔστη. εἶπεν οὖν ὁ ἰησοῦς πρὸς αὐτούς ἐπερωτήσω

---

v.36 ελεγεν δε και παραβολην προς αυτους οτι ουδεις επιβλημα απο[𝒱] ιματιου καινου σχισας[𝒱] επιβαλλει επι ιματιον παλαιον ει δε μη[𝒱] γε[𝒱] μηγε[𝒯,𝔐,𝒦] και το καινον σχισει[𝒱] σχιζει[𝒯,𝔐,𝒦] και τω παλαιω ου συμφωνησει[𝒱] συμφωνει[𝒯,𝔐,𝒦] το[𝒱] επιβλημα[𝒯,𝒦,𝒱] το απο του καινου. **v.37** και ουδεις βαλλει οινον νεον εις ασκους παλαιους ει δε μη[𝒱] γε[𝒱] μηγε[𝒯,𝔐,𝒦] ρηξει ο νεος[𝒯,𝔐,𝒦] οινος ο[𝒱] νεος[𝒱] τους ασκους και αυτος εκχυθησεται και οι ασκοι απολουνται. **v.38** αλλα οινον νεον εις ασκους καινους βλητεον και[𝒯,𝔐,𝒦] αμφοτεροι[𝒯,𝔐,𝒦] συντηρουνται[𝒯,𝔐,𝒦]. **v.39** [και][𝒱] και[𝒯,𝔐,𝒦] ουδεις πιων παλαιον ευθεως[𝒯,𝔐,𝒦] θελει νεον λεγει γαρ ο παλαιος χρηστος[𝒱] χρηστοτερος[𝒯,𝔐,𝒦] εστιν. **6** **v.1** εγενετο δε εν σαββατω δευτεροπρωτω[𝒯,𝔐,𝒦] διαπορευεσθαι αυτον δια των[𝒯,𝔐,𝒦] σποριμων και ετιλλον οι μαθηται αυτου τους[𝒯,𝔐,𝒦] σταχυας[𝒯,𝔐,𝒦] και ησθιον τους[𝒱] σταχυας[𝒱] ψωχοντες ταις χερσιν. **v.2** τινες δε των φαρισαιων ειπαν[𝒱] ειπον[𝒯,𝔐,𝒦] αυτοις[𝒯,𝔐,𝒦] τι ποιειτε ο ουκ εξεστιν ποιειν[𝒯,𝔐,𝒦] εν[𝒯,𝔐,𝒦] τοις σαββασιν. **v.3** και αποκριθεις προς αυτους ειπεν ο ιησους ουδε τουτο ανεγνωτε ο εποιησεν δαυιδ[𝔐,𝒱] δαβιδ[𝒯,𝒦] οτε[𝒱] οποτε[𝒯,𝔐,𝒦] επεινασεν αυτος και οι μετ αυτου [οντες][𝒱] οντες[𝒯,𝔐,𝒦]. **v.4** [ως][𝒱] ως[𝒯,𝔐,𝒦] εισηλθεν εις τον οικον του θεου και τους αρτους της προθεσεως λαβων[𝒱] ελαβεν[𝒯,𝔐,𝒦] και[𝒯,𝔐,𝒦] εφαγεν και εδωκεν και[𝒯,𝔐,𝒦] τοις μετ αυτου ους ουκ εξεστιν φαγειν ει μη μονους τους ιερεις. **v.5** και ελεγεν αυτοις οτι[𝒯,𝔐,𝒦] κυριος εστιν του[𝒱] σαββατου[𝒱] ο υιος του ανθρωπου και[𝒯,𝔐,𝒦] του[𝒯,𝔐,𝒦] σαββατου[𝒯,𝔐,𝒦]. **v.6** εγενετο δε και[𝒯,𝔐,𝒦] εν ετερω σαββατω εισελθειν αυτον εις την συναγωγην και διδασκειν και ην εκει[𝒯,𝔐,𝒦] ανθρωπος εκει[𝒱] και η χειρ αυτου η δεξια ην ξηρα. **v.7** παρετηρουντο[𝒱] παρετηρουν[𝒯,𝔐,𝒦] δε αυτον[𝒯,𝒦,𝒱] οι γραμματεις και οι φαρισαιοι ει εν τω σαββατω θεραπευει[𝒱] θεραπευσει[𝒯,𝔐,𝒦] ινα ευρωσιν κατηγορειν[𝒱] κατηγοριαν[𝒯,𝔐,𝒦] αυτου. **v.8** αυτος δε ηδει τους διαλογισμους αυτων και[𝒯,𝔐,𝒦] ειπεν δε[𝒱] τω ανδρι[𝒱] ανθρωπω[𝒯,𝔐,𝒦] τω ξηραν εχοντι την χειρα εγειρε[𝒱] εγειραι[𝒯,𝔐,𝒦] και στηθι εις το μεσον και[𝒱] ο[𝒯,𝔐,𝒦] δε[𝒯,𝔐,𝒦] αναστας εστη.

ὑμᾶς τί ἔξεστιν τοῖς σάββασιν ἀγαθοποιῆσαι ἢ κακοποιῆσαι ψυχὴν σῶ-
σαι ἢ ἀπολέσαι. καὶ περιβλεψάμενος πάντας αὐτοὺς εἶπεν τῷ ἀνθρώπῳ 10*
ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου ὁ δὲ ἐποίησεν οὕτως καὶ ἀποκατεστάθη ἡ χεὶρ
αὐτοῦ ὑγιὴς ὡς ἡ ἄλλη. αὐτοὶ δὲ ἐπλήσθησαν ἀνοίας καὶ διελάλουν 11*
πρὸς ἀλλήλους τί ἂν ποιήσειαν τῷ ἰησοῦ. ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις 12*
ταύταις ἐξῆλθεν εἰς τὸ ὄρος προσεύξασθαι καὶ ἦν διανυκτερεύων ἐν τῇ
προσευχῇ τοῦ θεοῦ. καὶ ὅτε ἐγένετο ἡμέρα προσεφώνησεν τοὺς μα- 13
θητὰς αὐτοῦ καὶ ἐκλεξάμενος ἀπ' αὐτῶν δώδεκα οὓς καὶ ἀποστόλους
ὠνόμασεν. σίμωνα ὃν καὶ ὠνόμασεν πέτρον καὶ ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν 14*
αὐτοῦ ἰάκωβον καὶ ἰωάννην φίλιππον καὶ βαρθολομαῖον. ματθαῖον καὶ 15*
θωμᾶν ἰάκωβον τὸν τοῦ ἁλφαίου καὶ σίμωνα τὸν καλούμενον ζηλωτὴν.
ἰούδαν ἰακώβου καὶ ἰούδαν ἰσκαριώτην ὃς καὶ ἐγένετο προδότης. καὶ 16*, 17*
καταβὰς μετ' αὐτῶν ἔστη ἐπὶ τόπου πεδινοῦ καὶ ὄχλος μαθητῶν αὐτοῦ
καὶ πλῆθος πολὺ τοῦ λαοῦ ἀπὸ πάσης τῆς ἰουδαίας καὶ ἱερουσαλὴμ καὶ
τῆς παραλίου τύρου καὶ σιδῶνος οἳ ἦλθον ἀκοῦσαί αὐτοῦ καὶ ἰαθῆναι
ἀπὸ τῶν νόσων αὐτῶν. καὶ οἱ ὀχλούμενοι ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων 18
καὶ ἐθεραπεύοντο. καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἐζήτει ἅπτεσθαι αὐτοῦ ὅτι δύ- 19*
ναμις παρ' αὐτοῦ ἐξήρχετο καὶ ἰᾶτο πάντας. καὶ αὐτὸς ἐπάρας τοὺς 20
ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἔλεγεν μακάριοι οἱ πτωχοί
ὅτι ὑμετέρα ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. μακάριοι οἱ πεινῶντες νῦν ὅτι 21
χορτασθήσεσθε μακάριοι οἱ κλαίοντες νῦν ὅτι γελάσετε. μακάριοί ἐστε 22
ὅταν μισήσωσιν ὑμᾶς οἱ ἄνθρωποι καὶ ὅταν ἀφορίσωσιν ὑμᾶς καὶ ὀνει-
δίσωσιν καὶ ἐκβάλωσιν τὸ ὄνομα ὑμῶν ὡς πονηρὸν ἕνεκα τοῦ υἱοῦ τοῦ
ἀνθρώπου. χαίρετε ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ καὶ σκιρτήσατε ἰδού γὰρ ὁ μι- 23*
σθὸς ὑμῶν πολὺς ἐν τῷ οὐρανῷ κατὰ ταῦτα γὰρ ἐποίουν τοῖς προφήταις

v.9 ειπεν δε[V] ουν[T,𝔐,K] ο ιησους προς αυτους επερωτω[V] επερωτησω[T,𝔐,K] υμας ει[V] τι[T,𝔐,K] εξεστιν τω[V] τοις[T,𝔐,K] σαββατω[V] σαββασιν[T,𝔐,K] αγαθοποιησαι η κακοποιησαι ψυχην σωσαι η αποκτειναι[𝔐] απολεσαι[T,K,V]. **v.10** και περιβλεψαμενος παντας αυτους ειπεν αυτω[𝔐,V] τω[T,K] ανθρωπω[T,K] εκτεινον την χειρα σου ο δε εποιησεν ουτως[T,K] και απεκατεσταθη[V] αποκατεσταθη[T,𝔐,K] η χειρ αυτου υγιης[T,𝔐,K] ως[T,𝔐,K] η[T,𝔐,K] αλλη[T,𝔐,K]. **v.11** αυτοι δε επλησθησαν ανοιας και διελαλουν προς αλληλους τι αν ποιησαιεν[V] ποιησειαν[T,𝔐,K] τω ιησου. **v.12** εγενετο δε εν ταις ημεραις ταυταις εξελθειν[V] αυτον[V] εξηλθεν[T,𝔐,K] εις το ορος προσευξασθαι και ην διανυκτερευων εν τη προσευχη του θεου. **v.14** σιμωνα ον και ωνομασεν πετρον και ανδρεαν τον αδελφον αυτου και[V] ιακωβον και ιωαννην και[V] φιλιππον και βαρθολομαιον. **v.15** και[V] μαθθαιον[V] ματθαιον[T,𝔐,K] και θωμαν και[V] ιακωβον τον[T,𝔐,K] του[T,𝔐,K] αλφαιου και σιμωνα τον καλουμενον ζηλωτην. **v.16** και[V] ιουδαν ιακωβου και ιουδαν ισκαριωθ[V] ισκαριωτην[T,𝔐,K] ος και[T,𝔐,K] εγενετο προδοτης. **v.17** και καταβας μετ αυτων εστη επι τοπου πεδινου και οχλος πολυς[V] μαθητων αυτου και πληθος πολυ του λαου απο πασης της ιουδαιας και ιερουσαλημ και της παραλιου τυρου και σιδωνος. **v.19** και πας ο οχλος εζητουν[V] εζητει[T,𝔐,K] απτεσθαι αυτου οτι δυναμις παρ αυτου εξηρχετο και ιατο παντας. **v.23** χαρητε[𝔐,V] χαιρετε[T,K] εν εκεινη τη ημερα και σκιρτησατε ιδου γαρ ο μισθος υμων πολυς εν τω ουρανω κατα τα[V] αυτα[V] ταυτα[T,𝔐,K] γαρ εποιουν τοις προφηταις οι πατερες αυτων.

24 οἱ πατέρες αὐτῶν. πλὴν οὐαὶ ὑμῖν τοῖς πλουσίοις ὅτι ἀπέχετε τὴν πα-
25* ράκλησιν ὑμῶν. οὐαὶ ὑμῖν οἱ ἐμπεπλησμένοι ὅτι πεινάσετε οὐαί ὑμῖν
26* οἱ γελῶντες νῦν ὅτι πενθήσετε καὶ κλαύσετε. οὐαὶ ὑμῖν ὅταν καλῶς
ὑμᾶς εἴπωσιν πάντες οἱ ἄνθρωποι κατὰ ταῦτα γὰρ ἐποίουν τοῖς ψευδο-
27* προφήταις οἱ πατέρες αὐτῶν. ἀλλ’ ὑμῖν λέγω τοῖς ἀκούουσιν ἀγαπᾶτε
28* τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν καλῶς ποιεῖτε τοῖς μισοῦσιν ὑμᾶς. εὐλογεῖτε τοὺς
29 καταρωμένους ὑμῖν καὶ προσεύχεσθε ὑπὲρ τῶν ἐπηρεαζόντων ὑμᾶς. τῷ
τύπτοντί σε ἐπὶ τὴν σιαγόνα πάρεχε καὶ τὴν ἄλλην καὶ ἀπὸ τοῦ αἴροντός
30* σου τὸ ἱμάτιον καὶ τὸν χιτῶνα μὴ κωλύσῃς. παντὶ δὲ τῷ αἰτοῦντί σε
31* δίδου καὶ ἀπὸ τοῦ αἴροντος τὰ σὰ μὴ ἀπαίτει. καὶ καθὼς θέλετε ἵνα
32 ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς ὁμοίως. καὶ εἰ ἀγα-
πᾶτε τοὺς ἀγαπῶντας ὑμᾶς ποία ὑμῖν χάρις ἐστίν καὶ γὰρ οἱ ἁμαρτωλοὶ
33* τοὺς ἀγαπῶντας αὐτοὺς ἀγαπῶσιν. καὶ ἐὰν ἀγαθοποιῆτε τοὺς ἀγαθο-
ποιοῦντας ὑμᾶς ποία ὑμῖν χάρις ἐστίν καὶ γὰρ οἱ ἁμαρτωλοὶ τὸ αὐτὸ
34* ποιοῦσιν. καὶ ἐὰν δανείζητε παρ’ ὧν ἐλπίζετε ἀπολαβεῖν ποία ὑμῖν χά-
ρις ἐστίν καὶ γὰρ οἱ ἁμαρτωλοὶ ἁμαρτωλοῖς δανείζουσιν ἵνα ἀπολάβωσιν
35* τὰ ἴσα. πλὴν ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν καὶ ἀγαθοποιεῖτε καὶ δανεί-
ζετε μηδὲν ἀπελπίζοντες καὶ ἔσται ὁ μισθὸς ὑμῶν πολύς καὶ ἔσεσθε υἱοὶ
τοῦ ὑψίστου ὅτι αὐτὸς χρηστός ἐστιν ἐπὶ τοὺς ἀχαρίστους καὶ πονηρούς.
36*, 37* γίνεσθε οὖν οἰκτίρμονες καθὼς καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν οἰκτίρμων ἐστίν. καὶ
μὴ κρίνετε καὶ οὐ μὴ κριθῆτε μὴ καταδικάζετε καὶ οὐ μὴ καταδικα-
38* σθῆτε ἀπολύετε καὶ ἀπολυθήσεσθε. δίδοτε καὶ δοθήσεται ὑμῖν μέτρον
καλὸν πεπιεσμένον καὶ σεσαλευμένον καὶ ὑπερεκχυνόμενον δώσουσιν

v.25 ουαι υμιν οι εμπεπλησμενοι νυν$^{\mathcal{V}}$ οτι πεινασετε ουαι υμιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ οι γελωντες νυν οτι πενθησετε και κλαυσετε. **v.26** ουαι υμιν$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ οταν καλως$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ υμας καλως$^{\mathcal{V}}$ ειπωσιν παντες$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ οι ανθρωποι κατα τα$^{\mathcal{V}}$ αυτα$^{\mathcal{V}}$ ταυτα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ γαρ εποιουν τοις ψευδοπροφηταις οι πατερες αυτων. **v.27** αλλα$^{\mathcal{V}}$ αλλ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ υμιν λεγω τοις ακουουσιν αγαπατε τους εχθρους υμων καλως ποιειτε τοις μισουσιν υμας. **v.28** ευλογειτε τους καταρωμενους υμας$^{\mathcal{V}}$ υμιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ προσευχεσθε περι$^{\mathcal{V}}$ υπερ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ των επηρεαζοντων υμας. **v.30** παντι δε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αιτουντι σε διδου και απο του αιροντος τα σα μη απαιτει. **v.31** και καθως θελετε ινα ποιωσιν υμιν οι ανθρωποι και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ υμεις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ποιειτε αυτοις ομοιως. **v.33** και [γαρ]$^{\mathcal{V}}$ εαν αγαθοποιητε τους αγαθοποιουντας υμας ποια υμιν χαρις εστιν και γαρ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ οι αμαρτωλοι το αυτο ποιουσιν. **v.34** και εαν δανισητε$^{\mathcal{V}}$ δανειζητε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ παρ ων ελπιζετε λαβειν$^{\mathcal{V}}$ απολαβειν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ποια υμιν χαρις [εστιν]$^{\mathcal{V}}$ εστιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και γαρ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ οι$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ αμαρτωλοι αμαρτωλοις δανιζουσιν$^{\mathcal{V}}$ δανειζουσιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ινα απολαβωσιν τα ισα. **v.35** πλην αγαπατε τους εχθρους υμων και αγαθοποιειτε και δανιζετε$^{\mathcal{V}}$ δανειζετε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μηδεν απελπιζοντες και εσται ο μισθος υμων πολυς και εσεσθε υιοι του$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ υψιστου οτι αυτος χρηστος εστιν επι τους αχαριστους και πονηρους. **v.36** γινεσθε ουν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ οικτιρμονες καθως [και]$^{\mathcal{V}}$ και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ο πατηρ υμων οικτιρμων εστιν. **v.37** και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ μη κρινετε και ου μη κριθητε και$^{\mathcal{V}}$ μη καταδικαζετε και ου μη καταδικασθητε απολυετε και απολυθησεσθε. **v.38** διδοτε και δοθησεται υμιν μετρον καλον πεπιεσμενον και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ σεσαλευμενον υπερεκχυννομενον$^{\mathcal{V}}$ και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ υπερεκχυνομενον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δωσουσιν εις τον κολπον υμων τω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ γαρ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μετρω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ω γαρ$^{\mathcal{V}}$ μετρω$^{\mathcal{V}}$ μετρειτε αντιμετρηθησεται υμιν.

εἰς τὸν κόλπον ὑμῶν τῷ γὰρ αὐτῷ μέτρῳ ᾧ μετρεῖτε ἀντιμετρηθήσεται
ὑμῖν. εἶπεν δὲ παραβολὴν αὐτοῖς μήτι δύναται τυφλὸς τυφλὸν ὁδηγεῖν 39*
οὐχὶ ἀμφότεροι εἰς βόθυνον πεσοῦνται. οὐκ ἔστιν μαθητὴς ὑπὲρ τὸν 40*
διδάσκαλον αὐτοῦ κατηρτισμένος δὲ πᾶς ἔσται ὡς ὁ διδάσκαλος αὐτοῦ.
τί δὲ βλέπεις τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου τὴν δὲ δοκὸν 41
τὴν ἐν τῷ ἰδίῳ ὀφθαλμῷ οὐ κατανοεῖς. ἢ πῶς δύνασαι λέγειν τῷ ἀδελ- 42*
φῷ σου ἀδελφέ ἄφες ἐκβάλω τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου αὐτὸς
τὴν ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σοῦ δοκὸν οὐ βλέπων ὑποκριτά ἔκβαλε πρῶτον τὴν
δοκὸν ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ σοῦ καὶ τότε διαβλέψεις ἐκβαλεῖν τὸ κάρφος τὸ
ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου. οὐ γάρ ἐστιν δένδρον καλὸν ποιοῦν 43*
καρπὸν σαπρόν οὐδὲ δένδρον σαπρὸν ποιοῦν καρπὸν καλόν. ἕκαστον 44*
γὰρ δένδρον ἐκ τοῦ ἰδίου καρποῦ γινώσκεται οὐ γὰρ ἐξ ἀκανθῶν συλ-
λέγουσιν σῦκα οὐδὲ ἐκ βάτου τρυγῶσιν σταφυλὴν. ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος 45*
ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ θησαυροῦ τῆς καρδίας αὐτοῦ προφέρει τὸ ἀγαθόν καὶ ὁ
πονηρὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ πονηροῦ θησαυροῦ τῆς καρδίας αὐτοῦ προ-
φέρει τὸ πονηρόν ἐκ γὰρ τοῦ περισσεύματος τῆς καρδίας λαλεῖ τὸ στόμα
αὐτοῦ. τί δέ με καλεῖτε κύριε κύριε καὶ οὐ ποιεῖτε ἃ λέγω. πᾶς ὁ ἐρχό- 46, 47
μενος πρός με καὶ ἀκούων μου τῶν λόγων καὶ ποιῶν αὐτούς ὑποδείξω
ὑμῖν τίνι ἐστὶν ὅμοιος. ὅμοιός ἐστιν ἀνθρώπῳ οἰκοδομοῦντι οἰκίαν ὃς 48*
ἔσκαψεν καὶ ἐβάθυνεν καὶ ἔθηκεν θεμέλιον ἐπὶ τὴν πέτραν πλημμύρας
δὲ γενομένης προσέρρηξεν ὁ ποταμὸς τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ καὶ οὐκ ἴσχυσεν
σαλεῦσαι αὐτὴν τεθεμελίωτο γὰρ ἐπὶ τὴν πέτραν. ὁ δὲ ἀκούσας καὶ μὴ 49*
ποιήσας ὅμοιός ἐστιν ἀνθρώπῳ οἰκοδομήσαντι οἰκίαν ἐπὶ τὴν γῆν χωρὶς
θεμελίου ᾗ προσέρρηξεν ὁ ποταμός καὶ εὐθέως ἔπεσεν καὶ ἐγένετο τὸ

v.39 ειπεν δε και[V] παραβολην αυτοις μητι δυναται τυφλος τυφλον οδηγειν ουχι αμφοτεροι εις βοθυνον εμπεσουνται[V] πεσουνται[T,𝔐,K]. **v.40** ουκ εστιν μαθητης υπερ τον διδασκαλον αυτου[T,𝔐,K] κατηρτισμενος δε πας εσται ως ο διδασκαλος αυτου. **v.42** η[T,𝔐,K] πως δυνασαι λεγειν τω αδελφω σου αδελφε αφες εκβαλω το καρφος το εν τω οφθαλμω σου αυτος την εν τω οφθαλμω σου δοκον ου βλεπων υποκριτα εκβαλε πρωτον την δοκον εκ του οφθαλμου σου και τοτε διαβλεψεις εκβαλειν[T,𝔐,K] το καρφος το εν τω οφθαλμω του αδελφου σου εκβαλειν[V]. **v.43** ου γαρ εστιν δενδρον καλον ποιουν καρπον σαπρον ουδε παλιν[V] δενδρον σαπρον ποιουν καρπον καλον. **v.44** εκαστον γαρ δενδρον εκ του ιδιου καρπου γινωσκεται ου γαρ εξ ακανθων συλλεγουσιν συκα ουδε εκ βατου τρυγωσιν[T,𝔐,K] σταφυλην τρυγωσιν[V]. **v.45** ο αγαθος ανθρωπος εκ του αγαθου θησαυρου της καρδιας αυτου[T,𝔐,K] προφερει το αγαθον και ο πονηρος ανθρωπος[T,𝔐,K] εκ του πονηρου θησαυρου[T,𝔐,K] της[T,𝔐,K] καρδιας[T,𝔐,K] αυτου[T,𝔐,K] προφερει το πονηρον εκ γαρ του[T,𝔐,K] περισσευματος της[T,𝔐,K] καρδιας λαλει το στομα αυτου. **v.48** ομοιος εστιν ανθρωπω οικοδομουντι οικιαν ος εσκαψεν και εβαθυνεν και εθηκεν θεμελιον επι την πετραν πλημμυρης[V] πλημμυρας[T,𝔐,K] δε γενομενης προσερηξεν[V] προσερρηξεν[T,𝔐,K] ο ποταμος τη οικια εκεινη και ουκ ισχυσεν σαλευσαι αυτην δια[V] τεθεμελιωτο[T,𝔐,K] το[V] γαρ[T,𝔐,K] καλως[V] επι[T,𝔐,K] οικοδομησθαι[V] την[T,𝔐,K] αυτην[V] πετραν[T,𝔐,K]. **v.49** ο δε ακουσας και μη ποιησας ομοιος εστιν ανθρωπω οικοδομησαντι οικιαν επι την γην χωρις θεμελιου η προσερηξεν[V] προσερρηξεν[T,𝔐,K] ο ποταμος και ευθυς[V] ευθεως[T,𝔐,K] συνεπεσεν[V] επεσεν[T,𝔐,K] και εγενετο το ρηγμα της οικιας εκεινης μεγα.

ῥῆγμα τῆς οἰκίας ἐκείνης μέγα.
7* ἐπει δὲ ἐπλήρωσεν πάντα τὰ ῥήματα αὐτοῦ εἰς τὰς ἀκοὰς τοῦ λαοῦ
2* εἰσῆλθεν εἰς καπερναούμ. ἑκατοντάρχου δέ τινος δοῦλος κακῶς ἔχων
3 ἤμελλεν τελευτᾶν ὃς ἦν αὐτῷ ἔντιμος. ἀκούσας δὲ περὶ τοῦ ἰησοῦ
ἀπέστειλεν πρὸς αὐτὸν πρεσβυτέρους τῶν ἰουδαίων ἐρωτῶν αὐτὸν ὅπως
4* ἐλθὼν διασώσῃ τὸν δοῦλον αὐτοῦ. οἱ δὲ παραγενόμενοι πρὸς τὸν ἰη-
σοῦν παρεκάλουν αὐτὸν σπουδαίως λέγοντες ὅτι ἄξιός ἐστιν ᾧ παρέξει
5 τοῦτο. ἀγαπᾷ γὰρ τὸ ἔθνος ἡμῶν καὶ τὴν συναγωγὴν αὐτὸς ᾠκοδόμη-
6* σεν ἡμῖν. ὁ δὲ ἰησοῦς ἐπορεύετο σὺν αὐτοῖς ἤδη δὲ αὐτοῦ οὐ μακρὰν
ἀπέχοντος ἀπὸ τῆς οἰκίας ἔπεμψεν πρὸς αὐτὸν ὁ ἑκατόνταρχος φίλους
λέγων αὐτῷ κύριε μὴ σκύλλου οὐ γὰρ εἰμι ἱκανός ἵνα ὑπὸ τὴν στέγην
7* μου εἰσέλθῃς. διὸ οὐδὲ ἐμαυτὸν ἠξίωσα πρὸς σὲ ἐλθεῖν ἀλλὰ εἰπὲ λόγῳ
8 καὶ ἰαθήσεται ὁ παῖς μου. καὶ γὰρ ἐγὼ ἄνθρωπός εἰμι ὑπὸ ἐξουσίαν
τασσόμενος ἔχων ὑπ’ ἐμαυτὸν στρατιώτας καὶ λέγω τούτῳ πορεύθητι καὶ
πορεύεται καὶ ἄλλῳ ἔρχου καὶ ἔρχεται καὶ τῷ δούλῳ μου ποίησον τοῦτο
9* καὶ ποιεῖ. ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ ἰησοῦς ἐθαύμασεν αὐτόν καὶ στραφεὶς
τῷ ἀκολουθοῦντι αὐτῷ ὄχλῳ εἶπεν λέγω ὑμῖν οὐδὲ ἐν τῷ ἰσραὴλ τοσαύ-
10* την πίστιν εὗρον. καὶ ὑποστρέψαντες οἱ πεμφθέντες εἰς τὸν οἶκον εὗρον
11* τὸν ἀσθενοῦντα δοῦλον ὑγιαίνοντα. καὶ ἐγένετο ἐν τῇ ἑξῆς ἐπορεύετο
εἰς πόλιν καλουμένην ναΐν καὶ συνεπορεύοντο αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ
12* ἱκανοὶ καὶ ὄχλος πολύς. ὡς δὲ ἤγγισεν τῇ πύλῃ τῆς πόλεως καὶ ἰδού ἐξε-
κομίζετο τεθνηκὼς υἱὸς μονογενὴς τῇ μητρὶ αὐτοῦ καὶ αὐτὴ ἦν χήρα καὶ
13 ὄχλος τῆς πόλεως ἱκανὸς σὺν αὐτῇ. καὶ ἰδὼν αὐτὴν ὁ κύριος ἐσπλαγ-
14 χνίσθη ἐπ’ αὐτῇ καὶ εἶπεν αὐτῇ μὴ κλαῖε. καὶ προσελθὼν ἥψατο τῆς
σοροῦ οἱ δὲ βαστάζοντες ἔστησαν καὶ εἶπεν νεανίσκε σοὶ λέγω ἐγέρθητι.
15 καὶ ἀνεκάθισεν ὁ νεκρὸς καὶ ἤρξατο λαλεῖν καὶ ἔδωκεν αὐτὸν τῇ μητρὶ

---

7 **v.1** επειδη$^{\mathcal{V}}$ επει$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ επληρωσεν παντα τα ρηματα αυτου εις τας ακοας του λαου εισηλθεν εις καφαρναουμ$^{\mathcal{V}}$ καπερναουμ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.2** εκατονταρχου δε τινος δουλος κακως εχων εμελλεν$^{\mathfrak{M}}$ ημελλεν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ τελευταν ος ην αυτω εντιμος. **v.4** οι δε παραγενομενοι προς τον ιησουν παρεκαλουν αυτον σπουδαιως λεγοντες οτι αξιος εστιν ω παρεξη$^{\mathcal{V}}$ παρεξει$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τουτο. **v.6** ο δε ιησους επορευετο συν αυτοις ηδη δε αυτου ου μακραν απεχοντος απο της οικιας επεμψεν προς$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εκατονταρχος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ φιλους ο$^{\mathcal{V}}$ εκατονταρχης$^{\mathcal{V}}$ λεγων αυτω κυριε μη σκυλλου ου γαρ ειμι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ικανος ειμι$^{\mathcal{V}}$ ινα υπο την στεγην μου εισελθης. **v.7** διο ουδε εμαυτον ηξιωσα προς σε ελθειν αλλ$^{\mathfrak{M}}$ αλλα$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ ειπε λογω και ιαθητω$^{\mathcal{V}}$ ιαθησεται$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ο παις μου. **v.9** ακουσας δε ταυτα ο ιησους εθαυμασεν αυτον και στραφεις τω ακολουθουντι αυτω οχλω ειπεν λεγω υμιν ουτε$^{\mathfrak{M}}$ ουδε$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ εν τω ισραηλ τοσαυτην πιστιν ευρον. **v.10** και υποστρεψαντες οι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πεμφθεντες$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εις τον οικον οι$^{\mathcal{V}}$ πεμφθεντες$^{\mathcal{V}}$ ευρον τον ασθενουντα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δουλον υγιαινοντα. **v.11** και εγενετο εν τω$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ τη$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ εξης επορευθη$^{\mathcal{V}}$ επορευετο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εις πολιν καλουμενην ναιν και συνεπορευοντο αυτω οι μαθηται αυτου ικανοι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και οχλος πολυς. **v.12** ως δε ηγγισεν τη πυλη της πολεως και ιδου εξεκομιζετο τεθνηκως υιος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μονογενης υιος$^{\mathcal{V}}$ τη μητρι αυτου και αυτη [ην]$^{\mathfrak{M}}$ ην$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ χηρα και οχλος της πολεως ικανος ην$^{\mathcal{K},\mathcal{V}}$ συν αυτη.

αὐτοῦ. ἔλαβεν δὲ φόβος ἅπαντας καὶ ἐδόξαζον τὸν θεὸν λέγοντες ὅτι 16*
προφήτης μέγας ἐγήγερται ἐν ἡμῖν καὶ ὅτι ἐπεσκέψατο ὁ θεὸς τὸν λαὸν
αὐτοῦ. καὶ ἐξῆλθεν ὁ λόγος οὗτος ἐν ὅλῃ τῇ ἰουδαίᾳ περὶ αὐτοῦ καὶ 17*
ἐν πάσῃ τῇ περιχώρῳ. καὶ ἀπήγγειλαν ἰωάννῃ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ περὶ 18
πάντων τούτων. καί προσκαλεσάμενος δύο τινάς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ 19*
ὁ ἰωάννης ἔπεμψεν πρὸς τὸν ἰησοῦν λέγων σὺ εἶ ὁ ἐρχόμενος ἢ ἄλλον
προσδοκῶμεν. παραγενόμενοι δὲ πρὸς αὐτὸν οἱ ἄνδρες εἶπον ἰωάννης 20*
ὁ βαπτιστὴς ἀπέσταλκεν ἡμᾶς πρὸς σὲ λέγων σὺ εἶ ὁ ἐρχόμενος ἢ ἄλλον
προσδοκῶμεν. ἐν αὐτῇ δὲ τῇ ὥρᾳ ἐθεράπευσεν πολλοὺς ἀπὸ νόσων 21*
καὶ μαστίγων καὶ πνευμάτων πονηρῶν καὶ τυφλοῖς πολλοῖς ἐχαρίσατο
τὸ βλέπειν. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς πορευθέντες ἀπαγ- 22*
γείλατε ἰωάννῃ ἃ εἴδετε καὶ ἠκούσατε ὅτι τυφλοὶ ἀναβλέπουσιν χωλοὶ
περιπατοῦσιν λεπροὶ καθαρίζονται κωφοὶ ἀκούουσιν νεκροὶ ἐγείρονται
πτωχοὶ εὐαγγελίζονται. καὶ μακάριός ἐστιν ὃς ἐὰν μὴ σκανδαλισθῇ ἐν 23
ἐμοί. ἀπελθόντων δὲ τῶν ἀγγέλων ἰωάννου ἤρξατο λέγειν πρὸς τοὺς 24*
ὄχλους περὶ ἰωάννου τί ἐξεληλύθατε εἰς τὴν ἔρημον θεάσασθαι κάλα-
μον ὑπὸ ἀνέμου σαλευόμενον. ἀλλὰ τί ἐξεληλύθατε ἰδεῖν ἄνθρωπον ἐν 25*
μαλακοῖς ἱματίοις ἠμφιεσμένον ἰδού οἱ ἐν ἱματισμῷ ἐνδόξῳ καὶ τρυφῇ
ὑπάρχοντες ἐν τοῖς βασιλείοις εἰσίν. ἀλλὰ τί ἐξεληλύθατε ἰδεῖν προφή- 26*
την ναί λέγω ὑμῖν καὶ περισσότερον προφήτου. οὗτός ἐστιν περὶ οὗ 27*
γέγραπται ἰδού ἐγώ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου ὃς
κατασκευάσει τὴν ὁδόν σου ἔμπροσθέν σου. λέγω γὰρ ὑμῖν μείζων ἐν 28*
γεννητοῖς γυναικῶν προφήτης ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ οὐδείς ἐστιν ὁ δὲ

---

v.16 ελαβεν δε φοβος παντας[𝔐,𝒱] απαντας[𝒯,𝒦] και εδοξαζον τον θεον λεγοντες οτι προφητης μεγας ηγερθη[𝒱] εγηγερται[𝒯,𝔐,𝒦] εν ημιν και οτι επεσκεψατο ο θεος τον λαον αυτου. **v.17** και εξηλθεν ο λογος ουτος εν ολη τη ιουδαια περι αυτου και εν[𝒯,𝔐,𝒦] παση τη περιχωρω. **v.19** και προσκαλεσαμενος δυο τινας των μαθητων αυτου ο ιωαννης επεμψεν προς τον κυριον[𝒱] ιησουν[𝒯,𝔐,𝒦] λεγων συ ει ο ερχομενος η αλλον προσδοκωμεν. **v.20** παραγενομενοι δε προς αυτον οι ανδρες ειπαν[𝒱] ειπον[𝒯,𝔐,𝒦] ιωαννης ο βαπτιστης απεστειλεν[𝒱] απεσταλκεν[𝒯,𝔐,𝒦] ημας προς σε λεγων συ ει ο ερχομενος η αλλον προσδοκωμεν. **v.21** εν εκεινη[𝒱] αυτη[𝒯,𝔐,𝒦] δε[𝒯,𝔐,𝒦] τη ωρα εθεραπευσεν πολλους απο νοσων και μαστιγων και πνευματων πονηρων και τυφλοις πολλοις εχαρισατο το[𝒯,𝔐,𝒦] βλεπειν. **v.22** και αποκριθεις ο[𝒯,𝔐,𝒦] ιησους[𝒯,𝔐,𝒦] ειπεν αυτοις πορευθεντες απαγγειλατε ιωαννη α ειδετε και ηκουσατε οτι[𝒯,𝔐,𝒦] τυφλοι αναβλεπουσιν χωλοι περιπατουσιν λεπροι καθαριζονται και[𝒱] κωφοι ακουουσιν νεκροι εγειρονται πτωχοι ευαγγελιζονται. **v.24** απελθοντων δε των αγγελων ιωαννου ηρξατο λεγειν τοις[𝔐] οχλοις[𝔐] προς[𝒯,𝒦,𝒱] τους[𝒯,𝒦,𝒱] οχλους[𝒯,𝒦,𝒱] περι ιωαννου τι εξηλθατε[𝒱] εξεληλυθατε[𝒯,𝔐,𝒦] εις την ερημον θεασασθαι καλαμον υπο ανεμου σαλευομενον. **v.25** αλλα τι εξηλθατε[𝒱] εξεληλυθατε[𝒯,𝔐,𝒦] ιδειν ανθρωπον εν μαλακοις ιματιοις ημφιεσμενον ιδου οι εν ιματισμω ενδοξω και τρυφη υπαρχοντες εν τοις βασιλειοις εισιν. **v.26** αλλα τι εξηλθατε[𝒱] εξεληλυθατε[𝒯,𝔐,𝒦] ιδειν προφητην ναι λεγω υμιν και περισσοτερον προφητου. **v.27** ουτος εστιν περι ου γεγραπται ιδου εγω[𝒯,𝔐,𝒦] αποστελλω τον αγγελον μου προ προσωπου σου ος κατασκευασει την οδον σου εμπροσθεν σου. **v.28** λεγω γαρ[𝒯,𝔐,𝒦] υμιν μειζων εν γεννητοις γυναικων προφητης[𝒯,𝔐,𝒦] ιωαννου του[𝒯,𝔐,𝒦] βαπτιστου[𝒯,𝔐,𝒦] ουδεις εστιν ο δε μικροτερος εν τη βασιλεια του θεου μειζων αυτου εστιν.

29 μικρότερος ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ μείζων αὐτοῦ ἐστιν. καὶ πᾶς ὁ λαὸς
ἀκούσας καὶ οἱ τελῶναι ἐδικαίωσαν τὸν θεόν βαπτισθέντες τὸ βάπτισμα
30 ἰωάννου. οἱ δὲ φαρισαῖοι καὶ οἱ νομικοὶ τὴν βουλὴν τοῦ θεοῦ ἠθέτη-
31* σαν εἰς ἑαυτούς μὴ βαπτισθέντες ὑπ' αὐτοῦ. εἶπεν δὲ ὁ κύριος τίνι οὖν
32* ὁμοιώσω τοὺς ἀνθρώπους τῆς γενεᾶς ταύτης καὶ τίνι εἰσὶν ὅμοιοι. ὅμοιοί
εἰσιν παιδίοις τοῖς ἐν ἀγορᾷ καθημένοις καὶ προσφωνοῦσιν ἀλλήλοις καὶ
λέγουσιν ηὐλήσαμεν ὑμῖν καὶ οὐκ ὠρχήσασθε ἐθρηνήσαμεν ὑμῖν καὶ
33* οὐκ ἐκλαύσατε. ἐλήλυθεν γὰρ ἰωάννης ὁ βαπτιστὴς μήτε ἄρτον ἐσθίων
34* μὴτὲ οἶνον πίνων καὶ λέγετε δαιμόνιον ἔχει. ἐλήλυθεν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώ-
που ἐσθίων καὶ πίνων καὶ λέγετε ἰδού ἄνθρωπος φάγος καὶ οἰνοπότης
35* τελωνῶν φίλος καὶ ἁμαρτωλῶν. καὶ ἐδικαιώθη ἡ σοφία ἀπὸ τῶν τέκνων
36* αὐτῆς πάντων. ἠρώτα δέ τις αὐτὸν τῶν φαρισαίων ἵνα φάγῃ μετ' αὐτοῦ
37* καὶ εἰσελθὼν εἰς τὴν οἶκὶαν τοῦ φαρισαίου ἀνεκλίθη. καὶ ἰδού γυνὴ
ἐν τῇ πόλει ἥτις ἦν ἁμαρτωλός ἐπιγνοῦσα ὅτι ἀνάκειται ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ
38* φαρισαίου κομίσασα ἀλάβαστρον μύρου. καὶ στᾶσα παρὰ τοὺς πόδας
αὐτοῦ ὀπίσω κλαίουσα ἤρξατο βρέχειν τοὺς πόδας αὐτοῦ τοῖς δάκρυσιν
καὶ ταῖς θριξὶν τῆς κεφαλῆς αὐτῆς ἐξέμασσεν καὶ κατεφίλει τοὺς πόδας
39 αὐτοῦ καὶ ἤλειφεν τῷ μύρῳ. ἰδὼν δὲ ὁ φαρισαῖος ὁ καλέσας αὐτὸν εἶπεν
ἐν ἑαυτῷ λέγων οὗτος εἰ ἦν προφήτης ἐγίνωσκεν ἂν τίς καὶ ποταπὴ ἡ
40* γυνὴ ἥτις ἅπτεται αὐτοῦ ὅτι ἁμαρτωλός ἐστιν. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἰησοῦς
εἶπεν πρὸς αὐτόν σίμων ἔχω σοί τι εἰπεῖν ὁ δέ φησίν διδάσκαλε εἰπέ.
41* δύο χρεωφειλέται ἦσαν δανειστῇ τινι ὁ εἷς ὤφειλεν δηνάρια πεντακόσια
42* ὁ δὲ ἕτερος πεντήκοντα. μὴ ἐχόντων δὲ αὐτῶν ἀποδοῦναι ἀμφοτέροις
43* ἐχαρίσατο τίς οὖν αὐτῶν εἶπὲ πλεῖον αὐτόν ἀγαπήσει. ἀποκριθεὶς δὲ

---

v.31 ειπεν[T,K] δε[T,K] ο[T,K] κυριος[T,K] τινι ουν ομοιωσω τους ανθρωπους της γενεας ταυτης και τινι εισιν ομοιοι. **v.32** ομοιοι εισιν παιδιοις τοις εν αγορα καθημενοις και προσφωνουσιν αλληλοις α[V] και[T,M,K] λεγει[V] λεγουσιν[T,M,K] ηυλησαμεν υμιν και ουκ ωρχησασθε εθρηνησαμεν υμιν[T,M,K] και ουκ εκλαυσατε. **v.33** εληλυθεν γαρ ιωαννης ο βαπτιστης μη[V] μητε[T,M,K] αρτον[T,M,K] εσθιων αρτον[V] μητε οινον[T,M,K] πινων οινον[V] και λεγετε δαιμονιον εχει. **v.34** εληλυθεν ο υιος του ανθρωπου εσθιων και πινων και λεγετε ιδου ανθρωπος φαγος και οινοποτης τελωνων[T,K] φιλος τελωνων[M,V] και αμαρτωλων. **v.35** και εδικαιωθη η σοφια απο παντων[V] των τεκνων αυτης παντων[T,M,K]. **v.36** ηρωτα δε τις αυτον των φαρισαιων ινα φαγη μετ αυτου και εισελθων εις τον[V] την[T,M,K] οικον[V] οικιαν[T,M,K] του φαρισαιου κατεκλιθη[V] ανεκλιθη[T,M,K]. **v.37** και ιδου γυνη ητις[V] ην[V] εν τη πολει ητις[T,M,K] ην[T,M,K] αμαρτωλος και[V] [και][M] επιγνουσα οτι κατακειται[V] ανακειται[T,M,K] εν τη οικια του φαρισαιου κομισασα αλαβαστρον μυρου. **v.38** και στασα οπισω[V] παρα τους ποδας αυτου οπισω[T,M,K] κλαιουσα τοις[V] δακρυσιν[V] ηρξατο βρεχειν τους ποδας αυτου τοις[T,M,K] δακρυσιν[T,M,K] και ταις θριξιν της κεφαλης αυτης εξεμασσεν και κατεφιλει τους ποδας αυτου και ηλειφεν τω μυρω. **v.40** και αποκριθεις ο ιησους ειπεν προς αυτον σιμων εχω σοι τι ειπειν ο δε φησιν[T,M,K] διδασκαλε ειπε φησιν[V]. **v.41** δυο χρεοφειλεται[V] χρεωφειλεται[T,M,K] ησαν δανιστη[V] δανειστη[T,M,K] τινι ο εις ωφειλεν δηναρια πεντακοσια ο δε ετερος πεντηκοντα. **v.42** μη εχοντων δε[T,M,K] αυτων αποδουναι αμφοτεροις εχαρισατο τις ουν αυτων ειπε[T,M,K] πλειον αυτον[T,M,K] αγαπησει αυτον[V].

ὁ σίμων εἶπεν ὑπολαμβάνω ὅτι ᾧ τὸ πλεῖον ἐχαρίσατο ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ
ὀρθῶς ἔκρινας. καὶ στραφεὶς πρὸς τὴν γυναῖκα τῷ σίμωνι ἔφη βλέπεις 44*
ταύτην τὴν γυναῖκα εἰσῆλθόν σου εἰς τὴν οἰκίαν ὕδωρ ἐπὶ τοὺς πόδας
μου οὐκ ἔδωκας αὕτη δὲ τοῖς δάκρυσιν ἔβρεξέν μου τοὺς πόδας καὶ
ταῖς θριξὶν τῆς κεφαλῆς αὐτῆς ἐξέμαξεν. φίλημά μοι οὐκ ἔδωκας αὕτη 45
δὲ ἀφ’ ἧς εἰσῆλθον οὐ διέλιπεν καταφιλοῦσά μου τοὺς πόδας. ἐλαίῳ 46*
τὴν κεφαλήν μου οὐκ ἤλειψας αὕτη δὲ μύρῳ ἤλειψεν μου τοὺς πόδας.
οὗ χάριν λέγω σοι ἀφέωνται αἱ ἁμαρτίαι αὐτῆς αἱ πολλαί ὅτι ἠγάπησεν 47
πολύ ᾧ δὲ ὀλίγον ἀφίεται ὀλίγον ἀγαπᾷ. εἶπεν δὲ αὐτῇ ἀφέωνταί σου 48
αἱ ἁμαρτίαι. καὶ ἤρξαντο οἱ συνανακείμενοι λέγειν ἐν ἑαυτοῖς τίς οὗτός 49
ἐστιν ὃς καὶ ἁμαρτίας ἀφίησιν. εἶπεν δὲ πρὸς τὴν γυναῖκα ἡ πίστις σου 50
σέσωκέν σε πορεύου εἰς εἰρήνην.

καὶ ἐγένετο ἐν τῷ καθεξῆς καὶ αὐτὸς διώδευεν κατὰ πόλιν καὶ κώμην **8**
κηρύσσων καὶ εὐαγγελιζόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ καὶ οἱ δώδεκα
σὺν αὐτῷ. καὶ γυναῖκές τινες αἳ ἦσαν τεθεραπευμέναι ἀπὸ πνευμάτων 2
πονηρῶν καὶ ἀσθενειῶν μαρία ἡ καλουμένη μαγδαληνή ἀφ’ ἧς δαιμό-
νια ἑπτὰ ἐξεληλύθει. καὶ ἰωάννα γυνὴ χουζᾶ ἐπιτρόπου ἡρῴδου καὶ 3*
σουσάννα καὶ ἕτεραι πολλαί αἵτινες διηκόνουν αὐτῷ ἀπὸ τῶν ὑπαρχόν-
των αὐταῖς. συνιόντος δὲ ὄχλου πολλοῦ καὶ τῶν κατὰ πόλιν ἐπιπο- 4
ρευομένων πρὸς αὐτὸν εἶπεν διὰ παραβολῆς. ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ 5
σπεῖραι τὸν σπόρον αὐτοῦ καὶ ἐν τῷ σπείρειν αὐτὸν ὃ μὲν ἔπεσεν παρὰ
τὴν ὁδόν καὶ κατεπατήθη καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατέφαγεν αὐ-
τό. καὶ ἕτερον ἔπεσεν ἐπὶ τὴν πέτραν καὶ φυὲν ἐξηράνθη διὰ τὸ μὴ 6*
ἔχειν ἰκμάδα. καὶ ἕτερον ἔπεσεν ἐν μέσῳ τῶν ἀκανθῶν καὶ συμφυεῖσαι 7
αἱ ἄκανθαι ἀπέπνιξαν αὐτό. καὶ ἕτερον ἔπεσεν ἐπὶ τὴν γῆν τὴν ἀγα- 8*
θήν καὶ φυὲν ἐποίησεν καρπὸν ἑκατονταπλασίονα ταῦτα λέγων ἐφώνει
ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω. ἐπηρώτων δὲ αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ 9*
λέγοντες τίς εἴη ἡ παραβολή αὕτη. ὁ δὲ εἶπεν ὑμῖν δέδοται γνῶναι 10
τὰ μυστήρια τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ τοῖς δὲ λοιποῖς ἐν παραβολαῖς ἵνα

v.43 αποκριθεις δε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ σιμων ειπεν υπολαμβανω οτι ω το πλειον εχαρισατο ο δε ειπεν αυτω ορθως εκρινας. **v.44** και στραφεις προς την γυναικα τω σιμωνι εφη βλεπεις ταυτην την γυναικα εισηλθον σου εις την οικιαν υδωρ μοι$^{\mathcal{V}}$ επι τους$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ποδας μου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ουκ εδωκας αυτη δε τοις δακρυσιν εβρεξεν μου τους ποδας και ταις θριξιν της$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ κεφαλης$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτης εξεμαξεν. **v.46** ελαιω την κεφαλην μου ουκ ηλειψας αυτη δε μυρω ηλειψεν μου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τους ποδας μου$^{\mathcal{V}}$. **8** **v.3** και ιωαννα γυνη χουζα επιτροπου ηρωδου και σουσαννα και ετεραι πολλαι αιτινες διηκονουν αυτοις$^{\mathcal{V}}$ εκ$^{\mathcal{V}}$ αυτοις$^{\mathfrak{M}}$ αυτω$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ απο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ των υπαρχοντων αυταις. **v.6** και ετερον κατεπεσεν$^{\mathcal{V}}$ επεσεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ επι την πετραν και φυεν εξηρανθη δια το μη εχειν ικμαδα. **v.8** και ετερον επεσεν εις$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ επι$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ την γην την αγαθην και φυεν εποιησεν καρπον εκατονταπλασιονα ταυτα λεγων εφωνει ο εχων ωτα ακουειν ακουετω. **v.9** επηρωτων δε αυτον οι μαθηται αυτου λεγοντες$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τις αυτη$^{\mathcal{V}}$ ειη η παραβολη αυτη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$.

11 βλέποντες μὴ βλέπωσιν καὶ ἀκούοντες μὴ συνιῶσιν. ἔστιν δὲ αὕτη ἡ
12* παραβολή ὁ σπόρος ἐστὶν ὁ λόγος τοῦ θεοῦ. οἱ δὲ παρὰ τὴν ὁδόν εἰσιν
οἱ ἀκούοντες εἶτα ἔρχεται ὁ διάβολος καὶ αἴρει τὸν λόγον ἀπὸ τῆς καρ-
13 δίας αὐτῶν ἵνα μὴ πιστεύσαντες σωθῶσιν. οἱ δὲ ἐπὶ τῆς πέτρας οἳ ὅταν
ἀκούσωσιν μετὰ χαρᾶς δέχονται τὸν λόγον καὶ οὗτοι ῥίζαν οὐκ ἔχουσιν
14 οἳ πρὸς καιρὸν πιστεύουσιν καὶ ἐν καιρῷ πειρασμοῦ ἀφίστανται. τὸ δὲ
εἰς τὰς ἀκάνθας πεσόν οὗτοί εἰσιν οἱ ἀκούσαντες καὶ ὑπὸ μεριμνῶν καὶ
πλούτου καὶ ἡδονῶν τοῦ βίου πορευόμενοι συμπνίγονται καὶ οὐ τελε-
15 σφοροῦσιν. τὸ δὲ ἐν τῇ καλῇ γῇ οὗτοί εἰσιν οἵτινες ἐν καρδίᾳ καλῇ καὶ
ἀγαθῇ ἀκούσαντες τὸν λόγον κατέχουσιν καὶ καρποφοροῦσιν ἐν ὑπομο-
16* νῇ. οὐδεὶς δὲ λύχνον ἅψας καλύπτει αὐτὸν σκεύει ἢ ὑποκάτω κλίνης
τίθησιν ἀλλ᾽ ἐπὶ λυχνίας ἐπιτίθησιν ἵνα οἱ εἰσπορευόμενοι βλέπωσιν τὸ
17* φῶς. οὐ γάρ ἐστιν κρυπτὸν ὃ οὐ φανερὸν γενήσεται οὐδὲ ἀπόκρυφον ὃ
18* οὐ γνωσθήσεται καὶ εἰς φανερὸν ἔλθῃ. βλέπετε οὖν πῶς ἀκούετε ὃς γὰρ
ἂν ἔχῃ δοθήσεται αὐτῷ καὶ ὃς ἂν μὴ ἔχῃ καὶ ὃ δοκεῖ ἔχειν ἀρθήσεται
19* ἀπ᾽ αὐτοῦ. παρεγένοντο δὲ πρὸς αὐτὸν ἡ μήτηρ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ
20* καὶ οὐκ ἠδύναντο συντυχεῖν αὐτῷ διὰ τὸν ὄχλον. καὶ ἀπηγγέλη αὐτῷ
λέγοντων ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου ἑστήκασιν ἔξω ἰδεῖν σε θέλον-
21* τές. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν πρὸς αὐτούς μήτηρ μου καὶ ἀδελφοί μου
22* οὗτοί εἰσιν οἱ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ ἀκούοντες καὶ ποιοῦντες αὐτόν. καὶ
ἐγένετο ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν καὶ αὐτὸς ἐνέβη εἰς πλοῖον καὶ οἱ μαθηταὶ
αὐτοῦ καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς διέλθωμεν εἰς τὸ πέραν τῆς λίμνης καὶ
23 ἀνήχθησαν. πλεόντων δὲ αὐτῶν ἀφύπνωσεν καὶ κατέβη λαῖλαψ ἀνέμου
24* εἰς τὴν λίμνην καὶ συνεπληροῦντο καὶ ἐκινδύνευον. προσελθόντες δὲ
διήγειραν αὐτὸν λέγοντες ἐπιστάτα ἐπιστάτα ἀπολλύμεθα ὁ δὲ ἐγερθεὶς
ἐπετίμησεν τῷ ἀνέμῳ καὶ τῷ κλύδωνι τοῦ ὕδατος καὶ ἐπαύσαντο καὶ

v.12 οι δε παρα την οδον εισιν οι ακουσαντες[V] ακουοντες[T,𝔐,K] ειτα ερχεται ο διαβολος και αιρει τον λογον απο της καρδιας αυτων ινα μη πιστευσαντες σωθωσιν. **v.16** ουδεις δε λυχνον αψας καλυπτει αυτον σκευει η υποκατω κλινης τιθησιν αλλ επι λυχνιας τιθησιν[V] επιτιθησιν[T,𝔐,K] ινα οι εισπορευομενοι βλεπωσιν το φως. **v.17** ου γαρ εστιν κρυπτον ο ου φανερον γενησεται ουδε αποκρυφον ο ου μη[V] γνωσθη[V] γνωσθησεται[T,𝔐,K] και εις φανερον ελθη. **v.18** βλεπετε ουν πως ακουετε ος αν[V] γαρ εαν[𝔐] αν[T,K] εχη δοθησεται αυτω και ος εαν[𝔐] αν[T,K,V] μη εχη και ο δοκει εχειν αρθησεται απ αυτου. **v.19** παρεγενετο[V] παρεγενοντο[T,𝔐,K] δε προς αυτον η μητηρ και οι αδελφοι αυτου και ουκ ηδυναντο συντυχειν αυτω δια τον οχλον. **v.20** και[T,𝔐,K] απηγγελη δε[V] αυτω λεγοντων[T,𝔐,K] η μητηρ σου και οι αδελφοι σου εστηκασιν εξω ιδειν σε[T,𝔐,K] θελοντες σε[V]. **v.21** ο δε αποκριθεις ειπεν προς αυτους μητηρ μου και αδελφοι μου ουτοι εισιν οι τον λογον του θεου ακουοντες και ποιουντες αυτον[T,𝔐,K]. **v.22** και[T,𝔐,K] εγενετο δε[V] εν μια των ημερων και αυτος ενεβη εις πλοιον και οι μαθηται αυτου και ειπεν προς αυτους διελθωμεν εις το περαν της λιμνης και ανηχθησαν. **v.24** προσελθοντες δε διηγειραν αυτον λεγοντες επιστατα επιστατα απολλυμεθα ο δε διεγερθεις[V] εγερθεις[T,𝔐,K] επετιμησεν τω ανεμω και τω κλυδωνι του υδατος και επαυσαντο και εγενετο γαληνη.

ἐγένετο γαλήνη. εἶπεν δὲ αὐτοῖς ποῦ ἐστιν ἡ πίστις ὑμῶν φοβηθέντες 25*
δὲ ἐθαύμασαν λέγοντες πρὸς ἀλλήλους τίς ἄρα οὗτός ἐστιν ὅτι καὶ τοῖς
ἀνέμοις ἐπιτάσσει καὶ τῷ ὕδατι καὶ ὑπακούουσιν αὐτῷ. καὶ κατέπλευ- 26*
σαν εἰς τὴν χώραν τῶν γαδαρηνῶν ἥτις ἐστὶν ἀντιπέραν τῆς γαλιλαίας.
ἐξελθόντι δὲ αὐτῷ ἐπὶ τὴν γῆν ὑπήντησεν αὐτῷ ἀνήρ τις ἐκ τῆς πόλεως 27*
ὅς εἶχέν δαιμόνια ἐκ χρόνων ἱκανῶν καὶ ἱμάτιον οὐκ ἐνεδιδύσκετο καὶ
ἐν οἰκίᾳ οὐκ ἔμενεν ἀλλ’ ἐν τοῖς μνήμασιν. ἰδὼν δὲ τὸν ἰησοῦν καὶ ἀνα- 28*
κράξας προσέπεσεν αὐτῷ καὶ φωνῇ μεγάλῃ εἶπεν τί ἐμοὶ καὶ σοί ἰησοῦ
υἱὲ τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου δέομαί σου μή με βασανίσῃς. παρήγγελλεν 29*
γὰρ τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ ἐξελθεῖν ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου πολλοῖς γὰρ
χρόνοις συνηρπάκει αὐτόν καὶ ἐδεσμεῖτο ἁλύσεσιν καὶ πέδαις φυλασ-
σόμενος καὶ διαρρήσσων τὰ δεσμὰ ἠλαύνετο ὑπὸ τοῦ δαίμονος εἰς τὰς
ἐρήμους. ἐπηρώτησεν δὲ αὐτὸν ὁ ἰησοῦς λέγων τί σοι ἐστιν ὄνομά ὁ 30*
δὲ εἶπεν λεγεών ὅτι δαιμόνια πολλὰ εἰσῆλθεν εἰς αὐτόν. καὶ παρεκάλει 31*
αὐτὸν ἵνα μὴ ἐπιτάξῃ αὐτοῖς εἰς τὴν ἄβυσσον ἀπελθεῖν. ἦν δὲ ἐκεῖ ἀγέλη 32*
χοίρων ἱκανῶν βοσκομένων ἐν τῷ ὄρει καὶ παρεκάλουν αὐτὸν ἵνα ἐπι-
τρέψῃ αὐτοῖς εἰς ἐκείνους εἰσελθεῖν καὶ ἐπέτρεψεν αὐτοῖς. ἐξελθόντα 33*
δὲ τὰ δαιμόνια ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου εἰσῆλθεν εἰς τοὺς χοίρους καὶ ὥρμη-
σεν ἡ ἀγέλη κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν λίμνην καὶ ἀπεπνίγη. ἰδόντες 34*
δὲ οἱ βόσκοντες τὸ γεγενημένον ἔφυγον καὶ ἀπελθόντες ἀπήγγειλαν εἰς
τὴν πόλιν καὶ εἰς τοὺς ἀγρούς. ἐξῆλθον δὲ ἰδεῖν τὸ γεγονὸς καὶ ἦλθον 35*

v.25 ειπεν δε αυτοις που εστιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ η πιστις υμων φοβηθεντες δε εθαυμασαν λεγοντες προς αλληλους τις αρα ουτος εστιν οτι και τοις ανεμοις επιτασσει και τω υδατι και υπακουουσιν αυτω. **v.26** και κατεπλευσαν εις την χωραν των γερασηνων$^{\mathcal{V}}$ γαδαρηνων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ητις εστιν αντιπερα$^{\mathcal{V}}$ αντιπεραν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ της γαλιλαιας. **v.27** εξελθοντι δε αυτω επι την γην υπηντησεν αυτω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ανηρ τις εκ της πολεως εχων$^{\mathcal{V}}$ ος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ειχεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δαιμονια εκ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ χρονων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ικανων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και χρονω$^{\mathcal{V}}$ ικανω$^{\mathcal{V}}$ ιματιον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ουκ ενεδυσατο$^{\mathcal{V}}$ ιματιον$^{\mathcal{V}}$ ενεδιδυσκετο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και εν οικια ουκ εμενεν αλλ εν τοις μνημασιν. **v.28** ιδων δε τον ιησουν και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ανακραξας προσεπεσεν αυτω και φωνη μεγαλη ειπεν τι εμοι και σοι ιησου υιε του θεου του υψιστου δεομαι σου μη με βασανισης. **v.29** παρηγγειλεν$^{\mathcal{K},\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ παρηγγελλεν$^{\mathcal{T}}$ γαρ τω πνευματι τω ακαθαρτω εξελθειν απο του ανθρωπου πολλοις γαρ χρονοις συνηρπακει αυτον και εδεσμευετο$^{\mathcal{V}}$ εδεσμειτο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αλυσεσιν και πεδαις φυλασσομενος και διαρρησσων τα δεσμα ηλαυνετο υπο του δαιμονιου$^{\mathcal{V}}$ δαιμονος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εις τας ερημους. **v.30** επηρωτησεν δε αυτον ο ιησους λεγων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τι σοι εστιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ονομα εστιν$^{\mathcal{V}}$ ο δε ειπεν λεγιων$^{\mathcal{V}}$ λεγεων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ οτι εισηλθεν$^{\mathcal{V}}$ δαιμονια πολλα εισηλθεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εις αυτον. **v.31** και παρεκαλουν$^{\mathcal{K},\mathcal{V}}$ παρεκαλει$^{\mathcal{T},\mathfrak{M}}$ αυτον ινα μη επιταξη αυτοις εις την αβυσσον απελθειν. **v.32** ην δε εκει αγελη χοιρων ικανων βοσκομενη$^{\mathcal{V}}$ βοσκομενων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εν τω ορει και παρεκαλεσαν$^{\mathcal{V}}$ παρεκαλουν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτον ινα επιτρεψη αυτοις εις εκεινους εισελθειν και επετρεψεν αυτοις. **v.33** εξελθοντα δε τα δαιμονια απο του ανθρωπου εισηλθον$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ εισηλθεν$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ εις τους χοιρους και ωρμησεν η αγελη κατα του κρημνου εις την λιμνην και απεπνιγη. **v.34** ιδοντες δε οι βοσκοντες το γεγονος$^{\mathcal{V}}$ γεγενημενον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εφυγον και απελθοντες$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ απηγγειλαν εις την πολιν και εις τους αγρους. **v.35** εξηλθον δε ιδειν το γεγονος και ηλθον προς τον ιησουν και ευρον καθημενον τον ανθρωπον αφ ου τα δαιμονια εξηλθεν$^{\mathcal{V}}$ εξεληλυθει$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ιματισμενον και σωφρονουντα παρα τους ποδας του ιησου και εφοβηθησαν.

πρὸς τὸν ἰησοῦν καὶ εὗρον καθήμενον τὸν ἄνθρωπον ἀφ’ οὗ τὰ δαιμόνια
ἐξεληλύθει ἱματισμένον καὶ σωφρονοῦντα παρὰ τοὺς πόδας τοῦ ἰησοῦ
36* καὶ ἐφοβήθησαν. ἀπήγγειλαν δὲ αὐτοῖς καὶ οἱ ἰδόντες πῶς ἐσώθη ὁ
37* δαιμονισθείς. καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν ἅπαν τὸ πλῆθος τῆς περιχώρου τῶν
γαδαρηνῶν ἀπελθεῖν ἀπ’ αὐτῶν ὅτι φόβῳ μεγάλῳ συνείχοντο αὐτὸς δὲ
38* ἐμβὰς εἰς τὸ πλοῖον ὑπέστρεψεν. ἐδέετο δὲ αὐτοῦ ὁ ἀνὴρ ἀφ’ οὗ ἐξε-
ληλύθει τὰ δαιμόνια εἶναι σὺν αὐτῷ ἀπέλυσεν δὲ αὐτὸν ὁ ἰησοῦς λέγων.
39* ὑπόστρεφε εἰς τὸν οἶκόν σου καὶ διηγοῦ ὅσα ἐποίησεν σοι ὁ θεός καὶ
ἀπῆλθεν καθ’ ὅλην τὴν πόλιν κηρύσσων ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ ἰησοῦς.
40* ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ὑποστρέψαι τὸν ἰησοῦν ἀπεδέξατο αὐτὸν ὁ ὄχλος ἦσαν
41* γὰρ πάντες προσδοκῶντες αὐτόν. καὶ ἰδού ἦλθεν ἀνὴρ ᾧ ὄνομα ἰάειρος
καὶ αὐτὸς ἄρχων τῆς συναγωγῆς ὑπῆρχεν καὶ πεσὼν παρὰ τοὺς πόδας
42 τοῦ ἰησοῦ παρεκάλει αὐτὸν εἰσελθεῖν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. ὅτι θυγάτηρ
μονογενὴς ἦν αὐτῷ ὡς ἐτῶν δώδεκα καὶ αὐτὴ ἀπέθνῃσκεν ἐν δὲ τῷ ὑπά-
43* γειν αὐτὸν οἱ ὄχλοι συνέπνιγον αὐτόν. καὶ γυνὴ οὖσα ἐν ῥύσει αἵματος
ἀπὸ ἐτῶν δώδεκα ἥτις εἰς ἰατρούς προσαναλώσασα ὅλον τὸν βίον οὐκ
44 ἴσχυσεν ὑπ’ οὐδενὸς θεραπευθῆναι. προσελθοῦσα ὄπισθεν ἥψατο τοῦ
κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ καὶ παραχρῆμα ἔστη ἡ ῥύσις τοῦ αἵματος
45* αὐτῆς. καὶ εἶπεν ὁ ἰησοῦς τίς ὁ ἁψάμενός μου ἀρνουμένων δὲ πάν-
των εἶπεν ὁ πέτρος καὶ οἱ μετ’ αὐτοῦ ἐπιστάτα οἱ ὄχλοι συνέχουσίν σε
46* καὶ ἀποθλίβουσιν καὶ λέγεις τίς ὁ ἁψάμενός μου. ὁ δὲ ἰησοῦς εἶπεν
47* ἥψατό μού τις ἐγὼ γὰρ ἔγνων δύναμιν ἐξελθοῦσαν ἀπ’ ἐμοῦ. ἰδοῦσα
δὲ ἡ γυνὴ ὅτι οὐκ ἔλαθεν τρέμουσα ἦλθεν καὶ προσπεσοῦσα αὐτῷ δι’
ἣν αἰτίαν ἥψατο αὐτοῦ ἀπήγγειλεν αὐτῷ ἐνώπιον παντὸς τοῦ λαοῦ καὶ

---

v.36 απηγγειλαν δε αυτοις και[T,𝔐,K] οι ιδοντες πως εσωθη ο δαιμονισθεις. **v.37** και ηρωτησεν[V] ηρωτησαν[T,𝔐,K] αυτον απαν το πληθος της περιχωρου των γερασηνων[V] γαδαρηνων[T,𝔐,K] απελθειν απ αυτων οτι φοβω μεγαλω συνειχοντο αυτος δε εμβας εις το[T,𝔐,K] πλοιον υπεστρεψεν. **v.38** εδειτο[V] εδεετο[T,𝔐,K] δε αυτου ο ανηρ αφ ου εξεληλυθει τα δαιμονια ειναι συν αυτω απελυσεν δε αυτον ο[T,𝔐,K] ιησους[T,𝔐,K] λεγων. **v.39** υποστρεφε εις τον οικον σου και διηγου οσα εποιησεν[T,𝔐,K] σοι εποιησεν[V] ο θεος και απηλθεν καθ ολην την πολιν κηρυσσων οσα εποιησεν αυτω ο ιησους. **v.40** εγενετο[T,𝔐,K] δε[T,𝔐,K] εν δε[V] τω υποστρεφειν[V] υποστρεψαι[T,𝔐,K] τον ιησουν απεδεξατο αυτον ο οχλος ησαν γαρ παντες προσδοκωντες αυτον. **v.41** και ιδου ηλθεν ανηρ ω ονομα ιαιρος[V] ιαειρος[T,𝔐,K] και ουτος[V] αυτος[T,𝔐,K] αρχων της συναγωγης υπηρχεν και πεσων παρα τους ποδας [του][V] του[T,𝔐,K] ιησου παρεκαλει αυτον εισελθειν εις τον οικον αυτου. **v.43** και γυνη ουσα εν ρυσει αιματος απο ετων δωδεκα ητις [ιατροις[V] ιατροις[𝔐] εις[T,K] ιατρους[T,K] προσαναλωσασα ολον τον βιον][V] βιον[T,𝔐,K] ουκ ισχυσεν απ[V] υπ[T,𝔐,K] ουδενος θεραπευθηναι. **v.45** και ειπεν ο ιησους τις ο αψαμενος μου αρνουμενων δε παντων ειπεν ο πετρος και[T,𝔐,K] οι[T,𝔐,K] μετ[T,𝔐,K] αυτου[T,𝔐,K] επιστατα οι οχλοι συνεχουσιν σε και αποθλιβουσιν και[T,𝔐,K] λεγεις[T,𝔐,K] τις[T,𝔐,K] ο[T,𝔐,K] αψαμενος[T,𝔐,K] μου[T,𝔐,K]. **v.46** ο δε ιησους ειπεν ηψατο μου τις εγω γαρ εγνων δυναμιν εξεληλυθυιαν[V] εξελθουσαν[T,𝔐,K] απ εμου. **v.47** ιδουσα δε η γυνη οτι ουκ ελαθεν τρεμουσα ηλθεν και προσπεσουσα αυτω δι ην αιτιαν ηψατο αυτου απηγγειλεν αυτω[T,𝔐,K] ενωπιον παντος του λαου και ως ιαθη παραχρημα.

ὡς ἰάθη παραχρῆμα. ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ θάρσει θύγατερ ἡ πίστις σου 48*
σέσωκέν σε πορεύου εἰς εἰρήνην. ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος ἔρχεταί τις παρὰ 49*
τοῦ ἀρχισυναγώγου λέγων αὐτῷ ὅτι τέθνηκεν ἡ θυγάτηρ σου μὴ σκύλλε
τὸν διδάσκαλον. ὁ δὲ ἰησοῦς ἀκούσας ἀπεκρίθη αὐτῷ λέγων μὴ φοβοῦ 50*
μόνον πίστευε καὶ σωθήσεται. εἰσελθὼν δὲ εἰς τὴν οἰκίαν οὐκ ἀφῆκεν 51*
εἰσελθεῖν οὐδένα εἰ μὴ πέτρον καὶ ἰάκωβον καὶ ἰωάννην καὶ τὸν πατέρα
τῆς παιδὸς καὶ τὴν μητέρα. ἔκλαιον δὲ πάντες καὶ ἐκόπτοντο αὐτήν ὁ 52*
δὲ εἶπεν μὴ κλαίετε οὐκ ἀπέθανεν ἀλλὰ καθεύδει. καὶ κατεγέλων αὐ- 53
τοῦ εἰδότες ὅτι ἀπέθανεν. αὐτὸς δὲ ἐκβαλὼν ἔξω πάντας καὶ κρατήσας 54*
τῆς χειρὸς αὐτῆς ἐφώνησεν λέγων ἡ παῖς ἔγειρου. καὶ ἐπέστρεψεν τὸ 55
πνεῦμα αὐτῆς καὶ ἀνέστη παραχρῆμα καὶ διέταξεν αὐτῇ δοθῆναι φα-
γεῖν. καὶ ἐξέστησαν οἱ γονεῖς αὐτῆς ὁ δὲ παρήγγειλεν αὐτοῖς μηδενὶ 56
εἰπεῖν τὸ γεγονός.

συγκαλεσάμενος δὲ τοὺς δώδεκα μαθητὰς αὐτοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς δύ- **9***
ναμιν καὶ ἐξουσίαν ἐπὶ πάντα τὰ δαιμόνια καὶ νόσους θεραπεύειν. καὶ 2*
ἀπέστειλεν αὐτοὺς κηρύσσειν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ καὶ ἰᾶσθαι τοὺς
ἀσθενοῦντας. καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς μηδὲν αἴρετε εἰς τὴν ὁδόν μήτε 3*
ῥάβδους μήτε πήραν μήτε ἄρτον μήτε ἀργύριον μήτε ἀνὰ δύο χιτῶνας
ἔχειν. καὶ εἰς ἣν ἂν οἰκίαν εἰσέλθητε ἐκεῖ μένετε καὶ ἐκεῖθεν ἐξέρχε- 4
σθε. καὶ ὅσοι ἂν μὴ δέξωνταί ὑμᾶς ἐξερχόμενοι ἀπὸ τῆς πόλεως ἐκείνης 5*
καὶ τὸν κονιορτὸν ἀπὸ τῶν ποδῶν ὑμῶν ἀποτινάξατε εἰς μαρτύριον ἐπ’
αὐτούς. ἐξερχόμενοι δὲ διήρχοντο κατὰ τὰς κώμας εὐαγγελιζόμενοι 6
καὶ θεραπεύοντες πανταχοῦ. ἤκουσεν δὲ ἡρῴδης ὁ τετράρχης τὰ γι- 7*
νόμενα ὑπ’ αὐτοῦ πάντα καὶ διηπόρει διὰ τὸ λέγεσθαι ὑπό τινων ὅτι

---

v.48 ο δε ειπεν αυτη θυγατηρ[𝒱] θαρσει[𝒯,𝔐,𝒦] θυγατερ[𝒯,𝔐,𝒦] η πιστις σου σεσωκεν σε πορευου εις ειρηνην. **v.49** ετι αυτου λαλουντος ερχεται τις παρα του αρχισυναγωγου λεγων αυτω[𝒯,𝔐,𝒦] οτι τεθνηκεν η θυγατηρ σου μηκετι[𝒱] μη[𝒯,𝔐,𝒦] σκυλλε τον διδασκαλον. **v.50** ο δε ιησους ακουσας απεκριθη αυτω λεγων[𝒯,𝔐,𝒦] μη φοβου μονον πιστευσον[𝒱] πιστευε[𝒯,𝔐,𝒦] και σωθησεται. **v.51** ελθων[𝔐,𝒱] εισελθων[𝒯,𝒦] δε εις την οικιαν ουκ αφηκεν εισελθειν τινα[𝒱] συν[𝒱] αυτω[𝒱] ουδενα[𝒯,𝔐,𝒦] ει μη πετρον και ιακωβον[𝒯,𝒦] και[𝒯,𝒦] ιωαννην και[𝔐,𝒱] ιακωβον[𝔐,𝒱] και τον πατερα της παιδος και την μητερα. **v.52** εκλαιον δε παντες και εκοπτοντο αυτην ο δε ειπεν μη κλαιετε ου[𝒱] γαρ[𝒱] ουκ[𝒯,𝔐,𝒦] απεθανεν αλλα καθευδει. **v.54** αυτος δε εκβαλων[𝒯,𝔐,𝒦] εξω[𝒯,𝔐,𝒦] παντας[𝒯,𝔐,𝒦] και[𝒯,𝔐,𝒦] κρατησας της χειρος αυτης εφωνησεν λεγων η παις εγειρε[𝒱] εγειρου[𝒯,𝔐,𝒦]. **9** **v.1** συγκαλεσαμενος δε τους δωδεκα μαθητας[𝒯,𝒦] αυτου[𝒯,𝒦] εδωκεν αυτοις δυναμιν και εξουσιαν επι παντα τα δαιμονια και νοσους θεραπευειν. **v.2** και απεστειλεν αυτους κηρυσσειν την βασιλειαν του θεου και ιασθαι [τους[𝒱] τους[𝒯,𝔐,𝒦] ασθενεις][𝒱] ασθενουντας[𝒯,𝔐,𝒦]. **v.3** και ειπεν προς αυτους μηδεν αιρετε εις την οδον μητε ραβδον[𝒱] ραβδους[𝒯,𝔐,𝒦] μητε πηραν μητε αρτον μητε αργυριον μητε [ανα][𝒱] ανα[𝒯,𝔐,𝒦] δυο χιτωνας εχειν. **v.5** και οσοι εαν[𝔐] αν[𝒯,𝒦,𝒱] μη δεχωνται[𝒱] δεξωνται[𝒯,𝔐,𝒦] υμας εξερχομενοι απο της πολεως εκεινης και[𝒯,𝔐,𝒦] τον κονιορτον απο των ποδων υμων αποτινασσετε[𝒱] αποτιναξατε[𝒯,𝔐,𝒦] εις μαρτυριον επ αυτους. **v.7** ηκουσεν δε ηρωδης ο τετρααρχης[𝒱] τετραρχης[𝒯,𝔐,𝒦] τα γινομενα υπ[𝒯,𝔐,𝒦] αυτου[𝒯,𝔐,𝒦] παντα και διηπορει δια το λεγεσθαι υπο τινων οτι ιωαννης ηγερθη[𝒱] εγηγερται[𝒯,𝔐,𝒦] εκ νεκρων.

8* ἰωάννης ἐγήγερται ἐκ νεκρῶν. ὑπό τινων δὲ ὅτι ἠλίας ἐφάνη ἄλλων δὲ
9* ὅτι προφήτης εἷς τῶν ἀρχαίων ἀνέστη. καὶ εἶπεν ὁ ἡρῴδης ἰωάννην ἐγὼ
ἀπεκεφάλισα τίς δὲ ἐστιν οὗτος περὶ οὗ ἐγὼ ἀκούω τοιαῦτα καὶ ἐζήτει
10* ἰδεῖν αὐτόν. καὶ ὑποστρέψαντες οἱ ἀπόστολοι διηγήσαντο αὐτῷ ὅσα
ἐποίησαν καὶ παραλαβὼν αὐτοὺς ὑπεχώρησεν κατ’ ἰδίαν εἰς τόπον ἔρη-
11* μον πόλεως καλουμένης βηθσαϊδά. οἱ δὲ ὄχλοι γνόντες ἠκολούθησαν
αὐτῷ καὶ δεξάμενος αὐτοὺς ἐλάλει αὐτοῖς περὶ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ
12* καὶ τοὺς χρείαν ἔχοντας θεραπείας ἰᾶτο. ἡ δὲ ἡμέρα ἤρξατο κλίνειν
προσελθόντες δὲ οἱ δώδεκα εἶπον αὐτῷ ἀπόλυσον τὸν ὄχλον ἵνα ἀπελ-
θόντες εἰς τὰς κύκλῳ κώμας καὶ τοὺς ἀγροὺς καταλύσωσιν καὶ εὕρωσιν
13* ἐπισιτισμόν ὅτι ὧδε ἐν ἐρήμῳ τόπῳ ἐσμέν. εἶπεν δὲ πρὸς αὐτούς δότε
αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν οἱ δὲ εἶπον οὐκ εἰσὶν ἡμῖν πλεῖον ἢ πέντε ἄρτοι καὶ
δύο ἰχθύες εἰ μήτι πορευθέντες ἡμεῖς ἀγοράσωμεν εἰς πάντα τὸν λαὸν
14* τοῦτον βρώματα. ἦσαν γὰρ ὡσεὶ ἄνδρες πεντακισχίλιοι εἶπεν δὲ πρὸς
15* τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ κατακλίνατε αὐτοὺς κλισίας ἀνὰ πεντήκοντα. καὶ
16* ἐποίησαν οὕτως καὶ ἀνέκλιναν ἅπαντας. λαβὼν δὲ τοὺς πέντε ἄρτους
καὶ τοὺς δύο ἰχθύας ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν εὐλόγησεν αὐτοὺς καὶ
17 κατέκλασεν καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς παρατιθέναι τῷ ὄχλῳ. καὶ ἔφαγον
καὶ ἐχορτάσθησαν πάντες καὶ ἤρθη τὸ περισσεῦσαν αὐτοῖς κλασμάτων
18* κόφινοι δώδεκα. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν προσευχόμενον κα-
τὰμόνας συνῆσαν αὐτῷ οἱ μαθηταί καὶ ἐπηρώτησεν αὐτοὺς λέγων τίνα
19* με λέγουσιν οἱ ὄχλοι εἶναι. οἱ δὲ ἀποκριθέντες εἶπον ἰωάννην τὸν βα-
πτιστήν ἄλλοι δὲ ἠλίαν ἄλλοι δὲ ὅτι προφήτης τις τῶν ἀρχαίων ἀνέστη.

---

v.8 υπο τινων δε οτι ηλιας εφανη αλλων δε οτι προφητης τις[V] εις[T,𝔐,K] των αρχαιων ανεστη. **v.9** και[T,𝔐,K] ειπεν δε[V] ο[T,K] ηρωδης ιωαννην εγω απεκεφαλισα τις δε εστιν ουτος περι ου εγω[T,𝔐,K] ακουω τοιαυτα και εζητει ιδειν αυτον. **v.10** και υποστρεψαντες οι αποστολοι διηγησαντο αυτω οσα εποιησαν και παραλαβων αυτους υπεχωρησεν κατ ιδιαν εις πολιν[V] καλουμενην[V] τοπον[T,𝔐,K] ερημον[T,𝔐,K] πολεως[T,𝔐,K] καλουμενης[T,𝔐,K] βηθσαιδαν[𝔐] βηθσαιδα[T,K,V]. **v.11** οι δε οχλοι γνοντες ηκολουθησαν αυτω και αποδεξαμενος[V] δεξαμενος[T,𝔐,K] αυτους ελαλει αυτοις περι της βασιλειας του θεου και τους χρειαν εχοντας θεραπειας ιατο. **v.12** η δε ημερα ηρξατο κλινειν προσελθοντες δε οι δωδεκα ειπαν[V] ειπον[T,𝔐,K] αυτω απολυσον τον οχλον ινα πορευθεντες[V] απελθοντες[T,𝔐,K] εις τας κυκλω κωμας και τους[T,𝔐,K] αγρους καταλυσωσιν και ευρωσιν επισιτισμον οτι ωδε εν ερημω τοπω εσμεν. **v.13** ειπεν δε προς αυτους δοτε αυτοις υμεις φαγειν οι δε ειπαν[V] ειπον[T,𝔐,K] ουκ εισιν ημιν πλειον η πεντε[T,𝔐,K] αρτοι πεντε[V] και δυο[T,K] ιχθυες δυο[𝔐,V] ει μητι πορευθεντες ημεις αγορασωμεν εις παντα τον λαον τουτον βρωματα. **v.14** ησαν γαρ ωσει ανδρες πεντακισχιλιοι ειπεν δε προς τους μαθητας αυτου κατακλινατε αυτους κλισιας [ωσει][V] ανα πεντηκοντα. **v.15** και εποιησαν ουτως και κατεκλιναν[V] ανεκλιναν[T,𝔐,K] απαντας. **v.16** λαβων δε τους πεντε αρτους και τους δυο ιχθυας αναβλεψας εις τον ουρανον ευλογησεν αυτους και κατεκλασεν και εδιδου τοις μαθηταις παραθειναι[V] παρατιθεναι[T,𝔐,K] τω οχλω. **v.18** και εγενετο εν τω ειναι αυτον προσευχομενον κατα[V] μονας[V] καταμονας[T,𝔐,K] συνησαν αυτω οι μαθηται και επηρωτησεν αυτους λεγων τινα με λεγουσιν οι οχλοι ειναι. **v.19** οι δε αποκριθεντες ειπαν[V] ειπον[T,𝔐,K] ιωαννην τον βαπτιστην αλλοι δε ηλιαν αλλοι δε οτι προφητης τις των αρχαιων ανεστη.

εἶπεν δὲ αὐτοῖς ὑμεῖς δὲ τίνα με λέγετε εἶναι ἀποκριθεὶς δὲ ὁ πέτρος 20*
εἶπεν τὸν χριστὸν τοῦ θεοῦ. ὁ δὲ ἐπιτιμήσας αὐτοῖς παρήγγειλεν μη- 21*
δενὶ εἰπεῖν τοῦτο. εἰπὼν ὅτι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου πολλὰ παθεῖν 22*
καὶ ἀποδοκιμασθῆναι ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων καὶ ἀρχιερέων καὶ γραμ-
ματέων καὶ ἀποκτανθῆναι καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθῆναι. ἔλεγεν δὲ 23*
πρὸς πάντας εἴ τις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ
ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καθ’ ἡμέραν καὶ ἀκολουθείτω μοι. ὃς γὰρ 24*
ἂν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι ἀπολέσει αὐτήν ὃς δ’ ἂν ἀπολέσῃ τὴν
ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ οὗτος σώσει αὐτήν. τί γὰρ ὠφελεῖται ἄνθρω- 25
πος κερδήσας τὸν κόσμον ὅλον ἑαυτὸν δὲ ἀπολέσας ἢ ζημιωθείς. ὃς 26
γὰρ ἂν ἐπαισχυνθῇ με καὶ τοὺς ἐμοὺς λόγους τοῦτον ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώ-
που ἐπαισχυνθήσεται ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ καὶ τοῦ πατρὸς καὶ
τῶν ἁγίων ἀγγέλων. λέγω δὲ ὑμῖν ἀληθῶς εἰσίν τινες τῶν ὧδε ἑστηκό- 27*
των οἳ οὐ μὴ γεύσονται θανάτου ἕως ἂν ἴδωσιν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ.
ἐγένετο δὲ μετὰ τοὺς λόγους τούτους ὡσεὶ ἡμέραι ὀκτὼ καὶ παραλαβὼν 28*
τὸν πέτρον καὶ ἰωάννην καὶ ἰάκωβον ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος προσεύξασθαι.
καὶ ἐγένετο ἐν τῷ προσεύχεσθαι αὐτὸν τὸ εἶδος τοῦ προσώπου αὐτοῦ 29
ἕτερον καὶ ὁ ἱματισμὸς αὐτοῦ λευκὸς ἐξαστράπτων. καὶ ἰδού ἄνδρες 30*
δύο συνελάλουν αὐτῷ οἵτινες ἦσαν μωσῆς καὶ ἠλίας. οἳ ὀφθέντες ἐν 31*
δόξῃ ἔλεγον τὴν ἔξοδον αὐτοῦ ἣν ἔμελλεν πληροῦν ἐν ἱερουσαλήμ. ὁ 32
δὲ πέτρος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἦσαν βεβαρημένοι ὕπνῳ διαγρηγορήσαντες
δὲ εἶδον τὴν δόξαν αὐτοῦ καὶ τοὺς δύο ἄνδρας τοὺς συνεστῶτας αὐτῷ.
καὶ ἐγένετο ἐν τῷ διαχωρίζεσθαι αὐτοὺς ἀπ’ αὐτοῦ εἶπεν ὁ πέτρος πρὸς 33*
τὸν ἰησοῦν ἐπιστάτα καλόν ἐστιν ἡμᾶς ὧδε εἶναι καὶ ποιήσωμεν σκηνὰς
τρεῖς μίαν σοὶ καὶ μωσεῖ μίαν καὶ μίαν ἠλίᾳ μὴ εἰδὼς ὃ λέγει. ταῦτα δὲ 34*

---

v.20 ειπεν δε αυτοις υμεις δε τινα με λεγετε ειναι αποκριθεις[T,𝔐,K] δε[T,𝔐,K] ο[T,𝔐,K] πετρος δε[V] αποκριθεις[V] ειπεν τον χριστον του θεου. **v.21** ο δε επιτιμησας αυτοις παρηγγειλεν μηδενι λεγειν[V] ειπειν[T,𝔐,K] τουτο. **v.22** ειπων οτι δει τον υιον του ανθρωπου πολλα παθειν και αποδοκιμασθηναι απο των πρεσβυτερων και αρχιερεων και γραμματεων και αποκτανθηναι και τη τριτη ημερα αναστηναι[𝔐] εγερθηναι[T,K,V]. **v.23** ελεγεν δε προς παντας ει τις θελει οπισω μου ερχεσθαι[V] ελθειν[T,𝔐,K] αρνησασθω[V] απαρνησασθω[T,𝔐,K] εαυτον και αρατω τον σταυρον αυτου καθ[T,K,V] ημεραν[T,K,V] και ακολουθειτω μοι. **v.24** ος γαρ εαν[𝔐] αν[T,K,V] θελη την ψυχην αυτου σωσαι απολεσει αυτην ος δ αν απολεση την ψυχην αυτου ενεκεν εμου ουτος σωσει αυτην. **v.27** λεγω δε υμιν αληθως εισιν τινες των αυτου[V] ωδε[T,𝔐,K] εστωτων[𝔐] εστηκοτων[T,K,V] οι ου μη γευσωνται[𝔐,V] γευσονται[T,K] θανατου εως αν ιδωσιν την βασιλειαν του θεου. **v.28** εγενετο δε μετα τους λογους τουτους ωσει ημεραι οκτω [και][V] και[T,𝔐,K] παραλαβων τον[T,K] πετρον και ιωαννην και ιακωβον ανεβη εις το ορος προσευξασθαι. **v.30** και ιδου ανδρες δυο συνελαλουν αυτω οιτινες ησαν μωυσης[V] μωσης[T,𝔐,K] και ηλιας. **v.31** οι οφθεντες εν δοξη ελεγον την εξοδον αυτου ην ημελλεν[V] εμελλεν[T,𝔐,K] πληρουν εν ιερουσαλημ. **v.33** και εγενετο εν τω διαχωριζεσθαι αυτους απ αυτου ειπεν ο[T,K,V] πετρος προς τον ιησουν επιστατα καλον εστιν ημας ωδε ειναι και ποιησωμεν σκηνας τρεις μιαν σοι και μωσει[T,K] μιαν μωυσει[V] μωσει[𝔐] και μιαν ηλια μη ειδως ο λεγει.

αὐτοῦ λέγοντος ἐγένετο νεφέλη καὶ ἐπεσκίασεν αὐτούς ἐφοβήθησαν δὲ
35* ἐν τῷ ἐκείνους εἰσελθεῖν εἰς τὴν νεφέλην. καὶ φωνὴ ἐγένετο ἐκ τῆς νε-
36* φέλης λέγουσα οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητὸς αὐτοῦ ἀκούετε. καὶ
ἐν τῷ γενέσθαι τὴν φωνὴν εὑρέθη ὁ ἰησοῦς μόνος καὶ αὐτοὶ ἐσίγησαν
καὶ οὐδενὶ ἀπήγγειλαν ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις οὐδὲν ὧν ἑώρακασιν.
37* ἐγένετο δὲ ἔν τῇ ἑξῆς ἡμέρᾳ κατελθόντων αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ὄρους συνήντη-
38* σεν αὐτῷ ὄχλος πολύς. καὶ ἰδού ἀνὴρ ἀπὸ τοῦ ὄχλου ἀνεβόησεν λέγων
διδάσκαλε δέομαί σου ἐπιβλέψον ἐπὶ τὸν υἱόν μου ὅτι μονογενής ἐστιν
39 μοί. καὶ ἰδού πνεῦμα λαμβάνει αὐτόν καὶ ἐξαίφνης κράζει καὶ σπαράσ-
σει αὐτὸν μετὰ ἀφροῦ καὶ μόγις ἀποχωρεῖ ἀπ' αὐτοῦ συντρῖβον αὐτόν.
40* καὶ ἐδεήθην τῶν μαθητῶν σου ἵνα ἐκβάλλωσιν αὐτό καὶ οὐκ ἠδυνήθη-
41* σαν. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἰησοῦς εἶπεν ὦ γενεὰ ἄπιστος καὶ διεστραμμένη
ἕως πότε ἔσομαι πρὸς ὑμᾶς καὶ ἀνέξομαι ὑμῶν προσάγαγε ὧδε τὸν υἱόν
42 σου. ἔτι δὲ προσερχομένου αὐτοῦ ἔρρηξεν αὐτὸν τὸ δαιμόνιον καὶ
συνεσπάραξεν ἐπετίμησεν δὲ ὁ ἰησοῦς τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ καὶ ἰά-
43* σατο τὸν παῖδα καὶ ἀπέδωκεν αὐτὸν τῷ πατρὶ αὐτοῦ. ἐξεπλήσσοντο δὲ
πάντες ἐπὶ τῇ μεγαλειότητι τοῦ θεοῦ πάντων δὲ θαυμαζόντων ἐπὶ πᾶσιν
44 οἷς ἐποίησεν ὁ ἰησοῦς εἶπεν πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ. θέσθε ὑμεῖς
εἰς τὰ ὦτα ὑμῶν τοὺς λόγους τούτους ὁ γὰρ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου μέλλει
45 παραδίδοσθαι εἰς χεῖρας ἀνθρώπων. οἱ δὲ ἠγνόουν τὸ ῥῆμα τοῦτο καὶ
ἦν παρακεκαλυμμένον ἀπ' αὐτῶν ἵνα μὴ αἴσθωνται αὐτό καὶ ἐφοβοῦντο
46 ἐρωτῆσαι αὐτὸν περὶ τοῦ ῥήματος τούτου. εἰσῆλθεν δὲ διαλογισμὸς ἐν
47* αὐτοῖς τὸ τίς ἂν εἴη μείζων αὐτῶν. ὁ δὲ ἰησοῦς ἰδὼν τὸν διαλογισμὸν τῆς
48* καρδίας αὐτῶν ἐπιλαβόμενος παιδίου ἔστησεν αὐτὸ παρ' ἑαυτῷ. καὶ εἶ-
πεν αὐτοῖς ὃς ἐὰν δέξηται τοῦτο τὸ παιδίον ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου ἐμὲ

---

v.34 ταυτα δε αυτου λεγοντος εγενετο νεφελη και επεσκιαζεν[V] επεσκιασεν[T,𝔐,K] αυτους εφοβηθησαν δε εν τω εκεινους[T,𝔐,K] εισελθειν αυτους[V] εις την νεφελην. **v.35** και φωνη εγενετο εκ της νεφελης λεγουσα ουτος εστιν ο υιος μου ο εκλελεγμενος[V] αγαπητος[T,𝔐,K] αυτου ακουετε. **v.36** και εν τω γενεσθαι την φωνην ευρεθη ο[T,𝔐,K] ιησους μονος και αυτοι εσιγησαν και ουδενι απηγγειλαν εν εκειναις ταις ημεραις ουδεν ων εωρακαν[V] εωρακασιν[T,𝔐,K]. **v.37** εγενετο δε εν[T,𝔐,K] τη εξης ημερα κατελθοντων αυτων απο του ορους συνηντησεν αυτω οχλος πολυς. **v.38** και ιδου ανηρ απο του οχλου εβοησεν[V] ανεβοησεν[T,𝔐,K] λεγων διδασκαλε δεομαι σου επιβλεψαι[𝔐,V] επιβλεψον[T,K] επι τον υιον μου οτι μονογενης εστιν[T,𝔐,K] μοι εστιν[V]. **v.40** και εδεηθην των μαθητων σου ινα εκβαλωσιν[𝔐,V] εκβαλλωσιν[T,K] αυτο και ουκ ηδυνηθησαν. **v.41** αποκριθεις δε ο ιησους ειπεν ω γενεα απιστος και διεστραμμενη εως ποτε εσομαι προς υμας και ανεξομαι υμων προσαγαγε ωδε[T,K,V] τον υιον σου ωδε[𝔐]. **v.43** εξεπλησσοντο δε παντες επι τη μεγαλειοτητι του θεου παντων δε θαυμαζοντων επι πασιν οις εποιει[V] εποιησεν[T,𝔐,K] ο[T,𝔐,K] ιησους[T,𝔐,K] ειπεν προς τους μαθητας αυτου. **v.47** ο δε ιησους ειδως[V] ιδων[T,𝔐,K] τον διαλογισμον της καρδιας αυτων επιλαβομενος παιδιον[V] παιδιου[T,𝔐,K] εστησεν αυτο παρ εαυτω. **v.48** και ειπεν αυτοις ος εαν δεξηται τουτο το παιδιον επι τω ονοματι μου εμε δεχεται και ος αν[V] εαν[T,𝔐,K] εμε δεξηται δεχεται τον αποστειλαντα με ο γαρ μικροτερος εν πασιν υμιν υπαρχων ουτος εστιν[V] εσται[T,𝔐,K] μεγας.

δέχεται καὶ ὃς ἐὰν ἐμὲ δέξηται δέχεται τὸν ἀποστείλαντά με ὁ γὰρ μι-
κρότερος ἐν πᾶσιν ὑμῖν ὑπάρχων οὗτός ἔσται μέγας. ἀποκριθεὶς δὲ 49*
ὁ ἰωάννης εἶπεν ἐπιστάτα εἴδομέν τινα ἐπὶ τῷ ὀνόματί σου ἐκβάλλοντα
τά δαιμόνια καὶ ἐκωλύσαμεν αὐτὸν ὅτι οὐκ ἀκολουθεῖ μεθ’ ἡμῶν. καὶ 50*
εἶπεν πρὸς αὐτὸν ὁ ἰησοῦς μὴ κωλύετε ὃς γὰρ οὐκ ἔστιν καθ’ ἡμῶν ὑπὲρ
ἡμῶν ἐστιν. ἐγένετο δὲ ἐν τῷ συμπληροῦσθαι τὰς ἡμέρας τῆς ἀναλή- 51*
ψεως αὐτοῦ καὶ αὐτὸς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐστήριξεν τοῦ πορεύεσθαι
εἰς ἱερουσαλήμ. καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸ προσώπου αὐτοῦ καὶ 52*
πορευθέντες εἰσῆλθον εἰς κώμην σαμαρειτῶν ὥστε ἑτοιμάσαι αὐτῷ. καὶ 53
οὐκ ἐδέξαντο αὐτόν ὅτι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἦν πορευόμενον εἰς ἱερου-
σαλήμ. ἰδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἰάκωβος καὶ ἰωάννης εἶπον κύριε 54*
θέλεις εἴπωμεν πῦρ καταβῆναι ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἀναλῶσαι αὐτούς
ὡς καὶ ἠλίας ἐποίησεν. στραφεὶς δὲ ἐπετίμησεν αὐτοῖς καὶ εἶπεν οὐκ 55*
οἴδατε οἵου πνεύματός ἐστε ὑμεῖς. ὁ γὰρ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλ- 56*
θεν ψυχὰς ἀνθρώπων ἀπολέσαι αλλα σῶσαι καὶ ἐπορεύθησαν εἰς ἑτέραν
κώμην. ἐγένετο δὲ πορευομένων αὐτῶν ἐν τῇ ὁδῷ εἶπέν τις πρὸς αὐτόν 57*
ἀκολουθήσω σοι ὅπου ἂν ἀπέρχῃ κύριε. καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ ἰησοῦς αἱ 58
ἀλώπεκες φωλεοὺς ἔχουσιν καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνώσεις
ὁ δὲ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἔχει ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίνῃ. εἶπεν δὲ πρὸς 59*
ἕτερον ἀκολούθει μοι ὁ δὲ εἶπεν κύριε ἐπίτρεψόν μοι ἀπελθόντι πρῶτον
θάψαι τὸν πατέρα μου. εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ ἰησοῦς ἄφες τοὺς νεκροὺς θά- 60*
ψαι τοὺς ἑαυτῶν νεκρούς σὺ δὲ ἀπελθὼν διάγγελλε τὴν βασιλείαν τοῦ
θεοῦ. εἶπεν δὲ καὶ ἕτερος ἀκολουθήσω σοι κύριε πρῶτον δὲ ἐπίτρεψόν 61
μοι ἀποτάξασθαι τοῖς εἰς τὸν οἶκόν μου. εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ ἰησοῦς 62*

---

v.49 αποκριθεις δε ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ιωαννης ειπεν επιστατα ειδομεν τινα εν$^{\mathcal{V}}$ επι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τω ονοματι σου εκβαλλοντα τα$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ δαιμονια και εκωλυομεν$^{\mathcal{V}}$ εκωλυσαμεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτον οτι ουκ ακολουθει μεθ ημων. **v.50** και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ειπεν δε$^{\mathcal{V}}$ προς αυτον ο ιησους μη κωλυετε ος γαρ ουκ εστιν καθ υμων$^{\mathcal{V}}$ ημων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ υπερ υμων$^{\mathcal{V}}$ ημων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εστιν. **v.51** εγενετο δε εν τω συμπληρουσθαι τας ημερας της αναλημψεως$^{\mathcal{V}}$ αναληψεως$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτου και αυτος το προσωπον εστηρισεν$^{\mathcal{V}}$ αυτου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εστηριξεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ του πορευεσθαι εις ιερουσαλημ. **v.52** και απεστειλεν αγγελους προ προσωπου αυτου και πορευθεντες εισηλθον εις κωμην σαμαριτων$^{\mathcal{V}}$ σαμαρειτων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ως$^{\mathcal{V}}$ ωστε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ετοιμασαι αυτω. **v.54** ιδοντες δε οι μαθηται αυτου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ιακωβος και ιωαννης ειπαν$^{\mathcal{V}}$ ειπον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ κυριε θελεις ειπωμεν πυρ καταβηναι απο του ουρανου και αναλωσαι αυτους ως$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ηλιας$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εποιησεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.55** στραφεις δε επετιμησεν αυτοις [και$^{\mathfrak{M}}$ και$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ειπεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ουκ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ οιδατε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ οιου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πνευματος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εστε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ υμεις]$^{\mathfrak{M}}$ υμεις$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$. **v.56** [ο$^{\mathfrak{M}}$ ο$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ γαρ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ υιος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ του$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ανθρωπου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ουκ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ηλθεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ψυχας$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ανθρωπων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ απολεσαι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αλλα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ σωσαι]$^{\mathfrak{M}}$ σωσαι$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ και επορευθησαν εις ετεραν κωμην. **v.57** και$^{\mathcal{V}}$ εγενετο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πορευομενων αυτων εν τη οδω ειπεν τις προς αυτον ακολουθησω σοι οπου εαν$^{\mathcal{V}}$ αν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ απερχη κυριε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.59** ειπεν δε προς ετερον ακολουθει μοι ο δε ειπεν [κυριε]$^{\mathcal{V}}$ κυριε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ επιτρεψον μοι απελθοντι πρωτον θαψαι τον πατερα μου. **v.60** ειπεν δε αυτω ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ιησους$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αφες τους νεκρους θαψαι τους εαυτων νεκρους συ δε απελθων διαγγελλε την βασιλειαν του θεου.

οὐδεὶς ἐπιβαλὼν τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπ' ἄροτρον καὶ βλέπων εἰς τὰ ὀπίσω
εὔθετός ἐστιν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ.

10* μετὰ δὲ ταῦτα ἀνέδειξεν ὁ κύριος καὶ ἑτέρους ἑβδομήκοντα καὶ ἀπέ-
στειλεν αὐτοὺς ἀνὰ δύο πρὸ προσώπου αὐτοῦ εἰς πᾶσαν πόλιν καὶ τόπον
2* οὗ ἔμελλεν αὐτὸς ἔρχεσθαι. ἔλεγεν οὖν πρὸς αὐτούς ὁ μὲν θερισμὸς
πολύς οἱ δὲ ἐργάται ὀλίγοι δεήθητε οὖν τοῦ κυρίου τοῦ θερισμοῦ ὅπως
3* ἐκβάλλῃ ἐργάτας εἰς τὸν θερισμὸν αὐτοῦ. ὑπάγετε ἰδού ἐγὼ ἀποστέλλω
4* ὑμᾶς ὡς ἄρνας ἐν μέσῳ λύκων. μὴ βαστάζετε βαλάντιον μὴ πήραν μηδὲ
5* ὑποδήματα καὶ μηδένα κατὰ τὴν ὁδὸν ἀσπάσησθε. εἰς ἣν δ' ἂν οἰκίαν
6* εἰσέρχησθε πρῶτον λέγετε εἰρήνη τῷ οἴκῳ τούτῳ. καὶ ἐὰν μέν ᾖ ἐκεῖ
υἱὸς εἰρήνης ἐπαναπαύσεται ἐπ' αὐτὸν ἡ εἰρήνη ὑμῶν εἰ δὲ μήγε ἐφ'
7* ὑμᾶς ἀνακάμψει. ἐν αὐτῇ δὲ τῇ οἰκίᾳ μένετε ἐσθίοντες καὶ πίνοντες τὰ
παρ' αὐτῶν ἄξιος γὰρ ὁ ἐργάτης τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ ἐστιν μὴ μεταβαίνετε
8* ἐξ οἰκίας εἰς οἰκίαν. καὶ εἰς ἣν δ' ἂν πόλιν εἰσέρχησθε καὶ δέχωνται
9 ὑμᾶς ἐσθίετε τὰ παρατιθέμενα ὑμῖν. καὶ θεραπεύετε τοὺς ἐν αὐτῇ ἀσθε-
10* νεῖς καὶ λέγετε αὐτοῖς ἤγγικεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. εἰς ἣν δ'
ἂν πόλιν εἰσέρχησθε καὶ μὴ δέχωνται ὑμᾶς ἐξελθόντες εἰς τὰς πλατείας
11* αὐτῆς εἴπατε. καὶ τὸν κονιορτὸν τὸν κολληθέντα ἡμῖν ἐκ τῆς πόλεως
ὑμῶν ἀπομασσόμεθα ὑμῖν πλὴν τοῦτο γινώσκετε ὅτι ἤγγικεν ἐφ' ὑμᾶς
12* ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι σοδόμοις ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ
13* ἀνεκτότερον ἔσται ἢ τῇ πόλει ἐκείνῃ. οὐαί σοι χοραζίν οὐαί σοι βηθσα-
ϊδά ὅτι εἰ ἐν τύρῳ καὶ σιδῶνι ἐγένοντο αἱ δυνάμεις αἱ γενόμεναι ἐν ὑμῖν

---

v.62 ειπεν δε [προς[V] προς[T,K] αυτον][V] αυτον[T,K] ο ιησους προς[𝔐] αυτον[𝔐] ουδεις επιβαλων την χειρα αυτου[T,𝔐,K] επ αροτρον και βλεπων εις τα οπισω ευθετος εστιν τη[V] βασιλεια[V] εις[T,𝔐,K] την[T,𝔐,K] βασιλειαν[T,𝔐,K] του θεου. **10** **v.1** μετα δε ταυτα ανεδειξεν ο κυριος και[T,𝔐,K] ετερους εβδομηκοντα [δυο][V] και απεστειλεν αυτους ανα δυο [δυο][V] προ προσωπου αυτου εις πασαν πολιν και τοπον ου ημελλεν[V] εμελλεν[T,𝔐,K] αυτος ερχεσθαι. **v.2** ελεγεν δε[V] ουν[T,𝔐,K] προς αυτους ο μεν θερισμος πολυς οι δε εργαται ολιγοι δεηθητε ουν του κυριου του θερισμου οπως εκβαλη[𝔐] εκβαλλη[T,K] εργατας εκβαλη[V] εις τον θερισμον αυτου. **v.3** υπαγετε ιδου εγω[T,𝔐,K] αποστελλω υμας ως αρνας εν μεσω λυκων. **v.4** μη βασταζετε βαλλαντιον[V] βαλαντιον[T,𝔐,K] μη πηραν μη[V] μηδε[T,𝔐,K] υποδηματα και μηδενα κατα την οδον ασπασησθε. **v.5** εις ην δ αν εισελθητε[V] οικιαν εισερχησθε[T,𝔐,K] πρωτον λεγετε ειρηνη τω οικω τουτω. **v.6** και εαν μεν[T,K] η[T,𝔐,K] εκει η[V] ο[K] υιος ειρηνης επαναπαησεται[V] επαναπαυσεται[T,𝔐,K] επ αυτον η ειρηνη υμων ει δε μη[V] γε[V] μηγε[T,𝔐,K] εφ υμας ανακαμψει. **v.7** εν αυτη δε τη οικια μενετε εσθιοντες και πινοντες τα παρ αυτων αξιος γαρ ο εργατης του μισθου αυτου εστιν[T,𝔐,K] μη μεταβαινετε εξ οικιας εις οικιαν. **v.8** και εις ην δ[T,K] αν πολιν εισερχησθε και δεχωνται υμας εσθιετε τα παρατιθεμενα υμιν. **v.10** εις ην δ αν πολιν εισελθητε[V] εισερχησθε[T,𝔐,K] και μη δεχωνται υμας εξελθοντες εις τας πλατειας αυτης ειπατε. **v.11** και τον κονιορτον τον κολληθεντα ημιν εκ της πολεως υμων εις[V] τους[V] ποδας[V] απομασσομεθα υμιν πλην τουτο γινωσκετε οτι ηγγικεν εφ[T,𝔐,K] υμας[T,𝔐,K] η βασιλεια του θεου. **v.12** λεγω δε[T,K] υμιν οτι σοδομοις εν τη ημερα εκεινη ανεκτοτερον εσται η τη πολει εκεινη. **v.13** ουαι σοι χοραζιν[𝔐,V] χωραζιν[T,K] ουαι σοι βηθσαιδα οτι ει εν τυρω και σιδωνι εγενηθησαν[V] εγενοντο[T,𝔐,K] αι δυναμεις αι γενομεναι εν υμιν παλαι αν εν σακκω και σποδω καθημενοι[V] καθημεναι[T,𝔐,K] μετενοησαν.

πάλαι ἂν ἐν σάκκῳ καὶ σποδῷ καθήμεναι μετενόησαν. πλὴν τύρῳ καὶ 14
σιδῶνι ἀνεκτότερον ἔσται ἐν τῇ κρίσει ἢ ὑμῖν. καὶ σύ καπερναούμ ἡ 15*
ἕως τοῦ οὐρανοῦ ὑψωθεῖσα ἕως ᾄδου καταβιβασθήσῃ. ὁ ἀκούων ὑμῶν 16
ἐμοῦ ἀκούει καὶ ὁ ἀθετῶν ὑμᾶς ἐμὲ ἀθετεῖ ὁ δὲ ἐμὲ ἀθετῶν ἀθετεῖ τὸν
ἀποστείλαντά με. ὑπέστρεψαν δὲ οἱ ἑβδομήκοντα μετὰ χαρᾶς λέγοντες 17*
κύριε καὶ τὰ δαιμόνια ὑποτάσσεται ἡμῖν ἐν τῷ ὀνόματί σου. εἶπεν δὲ 18
αὐτοῖς ἐθεώρουν τὸν σατανᾶν ὡς ἀστραπὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πεσόντα.
ἰδού δίδωμι ὑμῖν τὴν ἐξουσίαν τοῦ πατεῖν ἐπάνω ὄφεων καὶ σκορπίων 19*
καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ ἐχθροῦ καὶ οὐδὲν ὑμᾶς οὐ μὴ ἀδικήσῃ.
πλὴν ἐν τούτῳ μὴ χαίρετε ὅτι τὰ πνεύματα ὑμῖν ὑποτάσσεται χαίρετε δὲ 20*
μᾶλλον ὅτι τὰ ὀνόματα ὑμῶν ἐγράφη ἐν τοῖς οὐρανοῖς. ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ 21*
ἠγαλλιάσατο τῷ πνεύματι ὁ ἰησοῦς καὶ εἶπεν ἐξομολογοῦμαί σοι πάτερ
κύριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς ὅτι ἀπέκρυψας ταῦτα ἀπὸ σοφῶν καὶ
συνετῶν καὶ ἀπεκάλυψας αὐτὰ νηπίοις ναί ὁ πατήρ ὅτι οὕτως ἐγένετο
εὐδοκία ἔμπροσθέν σου. καὶ στραφείς πρός τούς μαθητάς εἶπεν πάντα 22*
παρεδόθη μοι ὑπὸ τοῦ πατρός μου καὶ οὐδεὶς γινώσκει τίς ἐστιν ὁ υἱὸς
εἰ μὴ ὁ πατήρ καὶ τίς ἐστιν ὁ πατὴρ εἰ μὴ ὁ υἱὸς καὶ ᾧ ἐὰν βούληται
ὁ υἱὸς ἀποκαλύψαι. καὶ στραφεὶς πρὸς τοὺς μαθητὰς κατ’ ἰδίαν εἶ- 23
πεν μακάριοι οἱ ὀφθαλμοὶ οἱ βλέποντες ἃ βλέπετε. λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι 24*
πολλοὶ προφῆται καὶ βασιλεῖς ἠθέλησαν ἰδεῖν ἃ ὑμεῖς βλέπετε καὶ οὐκ
εἶδον καὶ ἀκοῦσαι ἃ ἀκούετε καὶ οὐκ ἤκουσαν. καὶ ἰδού νομικός τις 25*
ἀνέστη ἐκπειράζων αὐτὸν καὶ λέγων διδάσκαλε τί ποιήσας ζωὴν αἰώνιον
κληρονομήσω. ὁ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτόν ἐν τῷ νόμῳ τί γέγραπται πῶς 26
ἀναγινώσκεις. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν ἀγαπήσεις κύριον τὸν θεόν σου ἐξ 27*

v.15 και συ καφαρναουμ$^{\mathcal{V}}$ μη$^{\mathcal{V}}$ εως$^{\mathcal{V}}$ ουρανου$^{\mathcal{V}}$ υψωθηση$^{\mathcal{V}}$ καπερναουμ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ η$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εως του ουρανου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ υψωθεισα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εως$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αδου καταβηση$^{\mathcal{V}}$ καταβιβασθηση$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.17** υπεστρεψαν δε οι εβδομηκοντα [δυο]$^{\mathcal{V}}$ μετα χαρας λεγοντες κυριε και τα δαιμονια υποτασσεται ημιν εν τω ονοματι σου. **v.19** ιδου δεδωκα$^{\mathcal{V}}$ διδωμι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ υμιν την εξουσιαν του πατειν επανω οφεων και σκορπιων και επι πασαν την δυναμιν του εχθρου και ουδεν υμας ου μη αδικησει$^{\mathcal{K}}$ αδικηση$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{V}}$. **v.20** πλην εν τουτω μη χαιρετε οτι τα πνευματα υμιν υποτασσεται χαιρετε δε μαλλον$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ οτι τα ονοματα υμων εγγεγραπται$^{\mathcal{V}}$ εγραφη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εν τοις ουρανοις. **v.21** εν αυτη τη ωρα ηγαλλιασατο [εν]$^{\mathcal{V}}$ τω πνευματι τω$^{\mathcal{V}}$ ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αγιω$^{\mathcal{V}}$ ιησους$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και ειπεν εξομολογουμαι σοι πατερ κυριε του ουρανου και της γης οτι απεκρυψας ταυτα απο σοφων και συνετων και απεκαλυψας αυτα νηπιοις ναι ο πατηρ οτι ουτως εγενετο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ευδοκια εγενετο$^{\mathcal{V}}$ εμπροσθεν σου. **v.22** και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M}}$ στραφεις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M}}$ προς$^{\mathcal{T},\mathfrak{M}}$ τους$^{\mathcal{T},\mathfrak{M}}$ μαθητας$^{\mathcal{T},\mathfrak{M}}$ ειπεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M}}$ παντα παρεδοθη$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ μοι παρεδοθη$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ υπο του πατρος μου και ουδεις γινωσκει τις εστιν ο υιος ει μη ο πατηρ και τις εστιν ο πατηρ ει μη ο υιος και ω εαν βουληται ο υιος αποκαλυψαι. **v.24** λεγω γαρ υμιν οτι πολλοι προφηται και βασιλεις ηθελησαν ιδειν α υμεις βλεπετε και ουκ ειδαν$^{\mathcal{V}}$ ειδον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και ακουσαι α ακουετε και ουκ ηκουσαν. **v.25** και ιδου νομικος τις ανεστη εκπειραζων αυτον και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ λεγων διδασκαλε τι ποιησας ζωην αιωνιον κληρονομησω.

ὅλης τῆς καρδίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος
28 σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου καὶ τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν. εἶπεν
29* δὲ αὐτῷ ὀρθῶς ἀπεκρίθης τοῦτο ποίει καὶ ζήσῃ. ὁ δὲ θέλων δικαιοῦν
30* ἑαυτὸν εἶπεν πρὸς τὸν ἰησοῦν καὶ τίς ἐστίν μου πλησίον. ὑπολαβὼν
δέ ὁ ἰησοῦς εἶπεν ἄνθρωπός τις κατέβαινεν ἀπὸ ἰερουσαλὴμ εἰς ἱεριχὼ
καὶ λῃσταῖς περιέπεσεν οἳ καὶ ἐκδύσαντες αὐτὸν καὶ πληγὰς ἐπιθέντες
31 ἀπῆλθον ἀφέντες ἡμιθανῆ τυγχάνοντα. κατὰ συγκυρίαν δὲ ἱερεύς τις
32* κατέβαινεν ἐν τῇ ὁδῷ ἐκείνῃ καὶ ἰδὼν αὐτὸν ἀντιπαρῆλθεν. ὁμοίως δὲ
καὶ λευίτης γενόμενος κατὰ τὸν τόπον ἐλθὼν καὶ ἰδὼν ἀντιπαρῆλθεν.
33* σαμαρείτης δέ τις ὁδεύων ἦλθεν κατ' αὐτὸν καὶ ἰδὼν αὐτὸν ἐσπλαγχνί-
34 σθη. καὶ προσελθὼν κατέδησεν τὰ τραύματα αὐτοῦ ἐπιχέων ἔλαιον καὶ
οἶνον ἐπιβιβάσας δὲ αὐτὸν ἐπὶ τὸ ἴδιον κτῆνος ἤγαγεν αὐτὸν εἰς πανδο-
35* χεῖον καὶ ἐπεμελήθη αὐτοῦ. καὶ ἐπὶ τὴν αὔριον ἐξελθὼν ἐκβαλὼν δύο
δηνάρια ἔδωκεν τῷ πανδοχεῖ καὶ εἶπεν αὐτῷ ἐπιμελήθητι αὐτοῦ καὶ ὅ
36* τι ἂν προσδαπανήσῃς ἐγὼ ἐν τῷ ἐπανέρχεσθαί με ἀποδώσω σοι. τίς
οὖν τούτων τῶν τριῶν δοκεῖ σοι πλησίον γεγονέναι τοῦ ἐμπεσόντος εἰς
37* τοὺς λῃστάς. ὁ δὲ εἶπεν ὁ ποιήσας τὸ ἔλεος μετ' αὐτοῦ εἶπεν οὖν αὐτῷ
38* ὁ ἰησοῦς πορεύου καὶ σὺ ποίει ὁμοίως. ἐγένετο δὲ ἐν τῷ πορεύεσθαι
αὐτοὺς καὶ αὐτὸς εἰσῆλθεν εἰς κώμην τινά γυνὴ δέ τις ὀνόματι μάρθα
39* ὑπεδέξατο αὐτόν εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς. καὶ τῇδε ἦν ἀδελφὴ καλουμένη
μαριά ἣ καὶ παρακαθίσασα παρὰ τοὺς πόδας τοῦ ἰησοῦ ἤκουεν τὸν λό-
40* γον αὐτοῦ. ἡ δὲ μάρθα περιεσπᾶτο περὶ πολλὴν διακονίαν ἐπιστᾶσα δὲ
εἶπεν κύριε οὐ μέλει σοι ὅτι ἡ ἀδελφή μου μόνην με κατέλιπεν διακο-

---

v.27 ο δε αποκριθεις ειπεν αγαπησεις κυριον τον θεον σου εξ ολης [της]$^{\mathcal{V}}$ της$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ καρδιας σου και εν$^{\mathcal{V}}$ εξ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ολη$^{\mathcal{V}}$ ολης$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τη$^{\mathcal{V}}$ της$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ψυχη$^{\mathcal{V}}$ ψυχης$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ σου και εν$^{\mathcal{V}}$ εξ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ολη$^{\mathcal{V}}$ ολης$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τη$^{\mathcal{V}}$ της$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ισχυι$^{\mathcal{V}}$ ισχυος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ σου και εν$^{\mathcal{V}}$ εξ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ολη$^{\mathcal{V}}$ ολης$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τη$^{\mathcal{V}}$ της$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ διανοια$^{\mathcal{V}}$ διανοιας$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ σου και τον πλησιον σου ως σεαυτον. **v.29** ο δε θελων δικαιωσαι$^{\mathcal{V}}$ δικαιουν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εαυτον ειπεν προς τον ιησουν και τις εστιν μου πλησιον. **v.30** υπολαβων δε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ο ιησους ειπεν ανθρωπος τις κατεβαινεν απο ιερουσαλημ εις ιεριχω και λησταις περιεπεσεν οι και εκδυσαντες αυτον και πληγας επιθεντες απηλθον αφεντες ημιθανη τυγχανοντα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.32** ομοιως δε και λευιτης [γενομενος]$^{\mathcal{V}}$ γενομενος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ κατα τον τοπον ελθων και ιδων αντιπαρηλθεν. **v.33** σαμαριτης$^{\mathcal{V}}$ σαμαρειτης$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δε τις οδευων ηλθεν κατ αυτον και ιδων αυτον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εσπλαγχνισθη. **v.35** και επι την αυριον εξελθων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εκβαλων εδωκεν$^{\mathcal{V}}$ δυο δηναρια εδωκεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τω πανδοχει και ειπεν αυτω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ επιμεληθητι αυτου και ο τι αν προσδαπανησης εγω εν τω επανερχεσθαι με αποδωσω σοι. **v.36** τις ουν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τουτων των τριων πλησιον$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ δοκει σοι πλησιον$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ γεγονεναι του εμπεσοντος εις τους ληστας. **v.37** ο δε ειπεν ο ποιησας το ελεος μετ αυτου ειπεν δε$^{\mathcal{V}}$ ουν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτω ο ιησους πορευου και συ ποιει ομοιως. **v.38** εγενετο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εν δε$^{\mathcal{V}}$ τω πορευεσθαι αυτους και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτος εισηλθεν εις κωμην τινα γυνη δε τις ονοματι μαρθα υπεδεξατο αυτον εις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ οικον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτης$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.39** και τηδε ην αδελφη καλουμενη μαριαμ$^{\mathcal{V}}$ μαρια$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ [η]$^{\mathcal{V}}$ η$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και παρακαθεσθεισα$^{\mathcal{V}}$ παρακαθισασα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ προς$^{\mathcal{V}}$ παρα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τους ποδας του κυριου$^{\mathcal{V}}$ ιησου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ηκουεν τον λογον αυτου. **v.40** η δε μαρθα περιεσπατο περι πολλην διακονιαν επιστασα δε ειπεν κυριε ου μελει σοι οτι η αδελφη μου μονην με κατελειπεν$^{\mathfrak{M}}$ κατελιπεν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ διακονειν ειπε ουν αυτη ινα μοι συναντιλαβηται.

νεῖν εἰπὲ οὖν αὐτῇ ἵνα μοι συναντιλάβηται. ἀποκριθεὶς δὲ εἶπεν αὐτῇ ὁ 41*
ἰησοῦς μάρθα μάρθα μεριμνᾷς καὶ τυρβάζῃ περὶ πολλά. ἑνὸς δέ ἐστιν 42*
χρεία μαριά δέ τὴν ἀγαθὴν μερίδα ἐξελέξατο ἥτις οὐκ ἀφαιρεθήσεται
ἀπ' αὐτῆς.

καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν τόπῳ τινὶ προσευχόμενον ὡς ἐπαύ- **11**
σατο εἶπέν τις τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς αὐτόν κύριε δίδαξον ἡμᾶς προ-
σεύχεσθαι καθὼς καὶ ἰωάννης ἐδίδαξεν τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ. εἶπεν δὲ 2*
αὐτοῖς ὅταν προσεύχησθε λέγετε πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοις ἁγια-
σθήτω τὸ ὄνομά σου ἐλθέτω ἡ βασιλεία σου γενηθήτω τὸ θέλημά σου ὡς
ἐν οὐρανῳ καὶ ἐπὶ τὴς γὴς. τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον δίδου ἡμῖν τὸ 3
καθ' ἡμέραν. καὶ ἄφες ἡμῖν τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν καὶ γὰρ αὐτοὶ ἀφίεμεν 4*
παντὶ ὀφείλοντι ἡμῖν καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς πειρασμόν ἀλλὰ ῥῦσαι
ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ. καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς τίς ἐξ ὑμῶν ἕξει φίλον 5
καὶ πορεύσεται πρὸς αὐτὸν μεσονυκτίου καὶ εἴπῃ αὐτῷ φίλε χρῆσόν
μοι τρεῖς ἄρτους. ἐπειδὴ φίλος μου παρεγένετο ἐξ ὁδοῦ πρός με καὶ 6*
οὐκ ἔχω ὃ παραθήσω αὐτῷ. κἀκεῖνος ἔσωθεν ἀποκριθεὶς εἴπῃ μή μοι 7
κόπους πάρεχε ἤδη ἡ θύρα κέκλεισται καὶ τὰ παιδία μου μετ' ἐμοῦ εἰς
τὴν κοίτην εἰσίν οὐ δύναμαι ἀναστὰς δοῦναί σοι. λέγω ὑμῖν εἰ καὶ οὐ 8*
δώσει αὐτῷ ἀναστὰς διὰ τὸ εἶναι αὐτοῦ φίλον διά γε τὴν ἀναίδειαν αὐτοῦ
ἐγερθεὶς δώσει αὐτῷ ὅσων χρῄζει. κἀγὼ ὑμῖν λέγω αἰτεῖτε καὶ δοθήσε- 9
ται ὑμῖν ζητεῖτε καὶ εὑρήσετε κρούετε καὶ ἀνοιγήσεται ὑμῖν. πᾶς γὰρ ὁ 10*
αἰτῶν λαμβάνει καὶ ὁ ζητῶν εὑρίσκει καὶ τῷ κρούοντι ἀνοιγήσεται. τίνα 11*
δὲ ὑμῶν τὸν πατέρα αἰτήσει ὁ υἱὸς ἄρτον μὴ λίθον ἐπιδώσει αὐτῷ εἰ καὶ
ἰχθύν μὴ ἀντὶ ἰχθύος ὄφιν ἐπιδώσει αὐτῷ. ἢ καὶ ἐὰν αἰτήσῃ ᾠόν μὴ ἐπι- 12*
δώσει αὐτῷ σκορπίον. εἰ οὖν ὑμεῖς πονηροὶ ὑπάρχοντες οἴδατε ἀγαθὰ 13*

---

v.41 αποκριθεις δε ειπεν αυτη ο κυριος[V] ιησους[T,𝔐,K] μαρθα μαρθα μεριμνας και θορυβαζη[V] τυρβαζη[T,𝔐,K] περι πολλα. **v.42** ενος δε εστιν χρεια μαριαμ[V] μαρια[T,𝔐,K] γαρ[V] δε[T,𝔐,K] την αγαθην μεριδα εξελεξατο ητις ουκ αφαιρεθησεται απ[T,𝔐,K] αυτης. **11** **v.2** ειπεν δε αυτοις οταν προσευχησθε λεγετε πατερ ημων[T,𝔐,K] ο[T,𝔐,K] εν[T,𝔐,K] τοις[T,𝔐,K] ουρανοις[T,𝔐,K] αγιασθητω το ονομα σου ελθετω η βασιλεια σου γενηθητω[T,𝔐,K] το[T,𝔐,K] θελημα[T,𝔐,K] σου[T,𝔐,K] ως[T,𝔐,K] εν[T,𝔐,K] ουρανω[T,𝔐,K] και[T,𝔐,K] επι[T,𝔐,K] της[T,𝔐,K] γης[T,𝔐,K]. **v.4** και αφες ημιν τας αμαρτιας ημων και γαρ αυτοι αφιομεν[V] αφιεμεν[T,𝔐,K] παντι οφειλοντι ημιν και μη εισενεγκης ημας εις πειρασμον αλλα[T,𝔐,K] ρυσαι[T,𝔐,K] ημας[T,𝔐,K] απο[T,𝔐,K] του[T,𝔐,K] πονηρου[T,𝔐,K]. **v.6** επειδη φιλος μου[T,K,V] παρεγενετο εξ οδου προς με και ουκ εχω ο παραθησω αυτω. **v.8** λεγω υμιν ει και ου δωσει αυτω αναστας δια το ειναι αυτου[T,𝔐,K] φιλον αυτου[V] δια γε την αναιδειαν αυτου εγερθεις δωσει αυτω οσον[𝔐] οσων[T,K,V] χρηζει. **v.10** πας γαρ ο αιτων λαμβανει και ο ζητων ευρισκει και τω κρουοντι [V]ἀνοιγησεται" ανοιγησεται[T,𝔐,K]. **v.11** τινα δε εξ[V] υμων τον πατερα αιτησει ο υιος αρτον[T,𝔐,K] μη[T,𝔐,K] λιθον[T,𝔐,K] επιδωσει[T,𝔐,K] αυτω[T,𝔐,K] η[𝔐] ει[T,K] και[T,𝔐,K] ιχθυν και[V] μη[T,𝔐,K] αντι ιχθυος οφιν επιδωσει[T,𝔐,K] αυτω επιδωσει[V]. **v.12** η και αιτησει[V] εαν[T,𝔐,K] αιτηση[T,𝔐,K] ωον μη[T,𝔐,K] επιδωσει αυτω σκορπιον. **v.13** ει ουν υμεις πονηροι υπαρχοντες οιδατε αγαθα[T,K] δοματα αγαθα[𝔐,V] διδοναι τοις τεκνοις υμων ποσω μαλλον ο πατηρ [ο][V] ο[T,𝔐,K] εξ ουρανου δωσει πνευμα αγιον τοις αιτουσιν αυτον.

δόματα διδόναι τοῖς τέκνοις ὑμῶν πόσῳ μᾶλλον ὁ πατὴρ ὁ ἐξ οὐρανοῦ
14* δώσει πνεῦμα ἅγιον τοῖς αἰτοῦσιν αὐτόν. καὶ ἦν ἐκβάλλων δαιμόνιον καὶ
αὐτὸ ἦν κωφόν ἐγένετο δὲ τοῦ δαιμονίου ἐξελθόντος ἐλάλησεν ὁ κωφός
15* καὶ ἐθαύμασαν οἱ ὄχλοι. τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν εἶπον ἐν βεελζεβοὺλ ἄρχοντι
16* τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια. ἕτεροι δὲ πειράζοντες σημεῖον
17 παρ' αὐτοῦ ἐζήτουν ἐξ οὐρανοῦ. αὐτὸς δὲ εἰδὼς αὐτῶν τὰ διανοήματα
εἶπεν αὐτοῖς πᾶσα βασιλεία ἐφ' ἑαυτὴν διαμερισθεῖσα ἐρημοῦται καὶ
18 οἶκος ἐπὶ οἶκον πίπτει. εἰ δὲ καὶ ὁ σατανᾶς ἐφ' ἑαυτὸν διεμερίσθη πῶς
σταθήσεται ἡ βασιλεία αὐτοῦ ὅτι λέγετε ἐν βεελζεβοὺλ ἐκβάλλειν με τὰ
19* δαιμόνια. εἰ δὲ ἐγὼ ἐν βεελζεβοὺλ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια οἱ υἱοὶ ὑμῶν ἐν
20* τίνι ἐκβάλλουσιν διὰ τοῦτο κριταὶ ὑμῶν αὐτοὶ ἔσονται. εἰ δὲ ἐν δακτύλῳ
θεοῦ ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια ἄρα ἔφθασεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ.
21 ὅταν ὁ ἰσχυρὸς καθωπλισμένος φυλάσσῃ τὴν ἑαυτοῦ αὐλήν ἐν εἰρήνῃ
22* ἐστὶν τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ. ἐπὰν δὲ ὁ ἰσχυρότερος αὐτοῦ ἐπελθὼν νική-
σῃ αὐτόν τὴν πανοπλίαν αὐτοῦ αἴρει ἐφ' ᾗ ἐπεποίθει καὶ τὰ σκῦλα αὐτοῦ
23 διαδίδωσιν. ὁ μὴ ὢν μετ' ἐμοῦ κατ' ἐμοῦ ἐστιν καὶ ὁ μὴ συνάγων μετ'
24* ἐμοῦ σκορπίζει. ὅταν τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα ἐξέλθῃ ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου
διέρχεται δι' ἀνύδρων τόπων ζητοῦν ἀνάπαυσιν καὶ μὴ εὑρίσκον λέγει
25 ὑποστρέψω εἰς τὸν οἶκόν μου ὅθεν ἐξῆλθον. καὶ ἐλθὸν εὑρίσκει σεσα-
26* ρωμένον καὶ κεκοσμημένον. τότε πορεύεται καὶ παραλαμβάνει ἑπτά
ἕτερα πνεύματα πονηρότερα ἑαυτοῦ καὶ εἰσελθόντα κατοικεῖ ἐκεῖ καὶ
27* γίνεται τὰ ἔσχατα τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου χείρονα τῶν πρώτων. ἐγένετο
δὲ ἐν τῷ λέγειν αὐτὸν ταῦτα ἐπάρασά τις γυνὴ φωνὴν ἐκ τοῦ ὄχλου εἶ-
πεν αὐτῷ μακαρία ἡ κοιλία ἡ βαστάσασά σε καὶ μαστοὶ οὓς ἐθήλασας.
28* αὐτὸς δὲ εἶπεν μενοῦνγε μακάριοι οἱ ἀκούοντες τὸν λόγον τοῦ θεοῦ καὶ
29* φυλάσσοντες αὐτόν. τῶν δὲ ὄχλων ἐπαθροιζομένων ἤρξατο λέγειν ἡ

---

v.14 και ην εκβαλλων δαιμονιον [και[V] και[T,𝔐,K] αυτο ην][V] ην[T,𝔐,K] κωφον εγενετο δε του δαιμονιου εξελθοντος ελαλησεν ο κωφος και εθαυμασαν οι οχλοι. **v.15** τινες δε εξ αυτων ειπον εν βεελζεβουλ τω[V] αρχοντι των δαιμονιων εκβαλλει τα δαιμονια. **v.16** ετεροι δε πειραζοντες σημειον παρ[T,𝔐,K] αυτου[T,𝔐,K] εζητουν[T,𝔐,K] εξ ουρανου εζητουν[V] παρ[V] αυτου[V]. **v.19** ει δε εγω εν βεελζεβουλ εκβαλλω τα δαιμονια οι υιοι υμων εν τινι εκβαλλουσιν δια τουτο κριται[T,𝔐,K] υμων[T,𝔐,K] αυτοι υμων[V] κριται[V] εσονται. **v.20** ει δε εν δακτυλω θεου [εγω][V] εκβαλλω τα δαιμονια αρα εφθασεν εφ υμας η βασιλεια του θεου. **v.22** επαν δε ο[T,𝔐,K] ισχυροτερος αυτου επελθων νικηση αυτον την πανοπλιαν αυτου αιρει εφ η επεποιθει και τα σκυλα αυτου διαδιδωσιν. **v.24** οταν το ακαθαρτον πνευμα εξελθη απο του ανθρωπου διερχεται δι ανυδρων τοπων ζητουν αναπαυσιν και μη ευρισκον [τοτε][V] λεγει υποστρεψω εις τον οικον μου οθεν εξηλθον. **v.26** τοτε πορευεται και παραλαμβανει επτα[T,𝔐,K] ετερα πνευματα πονηροτερα εαυτου επτα[V] και ελθοντα[𝔐] εισελθοντα[T,K,V] κατοικει εκει και γινεται τα εσχατα του ανθρωπου εκεινου χειρονα των πρωτων. **v.27** εγενετο δε εν τω λεγειν αυτον ταυτα επαρασα τις γυνη[T,𝔐,K] φωνην γυνη[V] εκ του οχλου ειπεν αυτω μακαρια η κοιλια η βαστασασα σε και μαστοι ους εθηλασας. **v.28** αυτος δε ειπεν μενουν[V] μενουνγε[T,𝔐,K] μακαριοι οι ακουοντες τον λογον του θεου και φυλασσοντες αυτον[T,𝔐,K].

γενεὰ αὕτη πονηρά ἐστιν σημεῖον ἐπιζητεῖ καὶ σημεῖον οὐ δοθήσεται
αὐτῇ εἰ μὴ τὸ σημεῖον ἰωνᾶ τοῦ προφήτου. καθὼς γὰρ ἐγένετο ἰωνᾶς 30*
σημεῖον τοῖς νινευίταις οὕτως ἔσται καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου τῇ γενεᾷ
ταύτῃ. βασίλισσα νότου ἐγερθήσεται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῶν ἀνδρῶν 31*
τῆς γενεᾶς ταύτης καὶ κατακρινεῖ αὐτούς ὅτι ἦλθεν ἐκ τῶν περάτων τῆς
γῆς ἀκοῦσαι τὴν σοφίαν σολομῶντος καὶ ἰδού πλεῖον σολομῶντος ὧδε.
ἄνδρες νινευῒ ἀναστήσονται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶς ταύτης καὶ κα- 32*
τακρινοῦσιν αὐτήν ὅτι μετενόησαν εἰς τὸ κήρυγμα ἰωνᾶ καὶ ἰδού πλεῖον
ἰωνᾶ ὧδε. οὐδεὶς δὲ λύχνον ἅψας εἰς κρυπτόν τίθησιν οὐδὲ ὑπὸ τὸν 33*
μόδιον ἀλλ' ἐπὶ τὴν λυχνίαν ἵνα οἱ εἰσπορευόμενοι τὸ φέγγος βλέπω-
σιν. ὁ λύχνος τοῦ σώματός ἐστιν ὁ ὀφθαλμός ὅταν οὖν ὁ ὀφθαλμός 34*
σου ἁπλοῦς ᾖ καὶ ὅλον τὸ σῶμά σου φωτεινόν ἐστιν ἐπὰν δὲ πονηρὸς
ᾖ καὶ τὸ σῶμά σου σκοτεινόν. σκόπει οὖν μὴ τὸ φῶς τὸ ἐν σοὶ σκότος 35
ἐστίν. εἰ οὖν τὸ σῶμά σου ὅλον φωτεινόν μὴ ἔχον τι μέρος σκοτεινόν 36*
ἔσται φωτεινὸν ὅλον ὡς ὅταν ὁ λύχνος τῇ ἀστραπῇ φωτίζῃ σε. ἐν δὲ τῷ 37*
λαλῆσαι ἠρωτᾷ αὐτὸν φαρισαῖος τις ὅπως ἀριστήσῃ παρ' αὐτῷ εἰσελθὼν
δὲ ἀνέπεσεν. ὁ δὲ φαρισαῖος ἰδὼν ἐθαύμασεν ὅτι οὐ πρῶτον ἐβαπτίσθη 38
πρὸ τοῦ ἀρίστου. εἶπεν δὲ ὁ κύριος πρὸς αὐτόν νῦν ὑμεῖς οἱ φαρισαῖοι 39
τὸ ἔξωθεν τοῦ ποτηρίου καὶ τοῦ πίνακος καθαρίζετε τὸ δὲ ἔσωθεν ὑμῶν
γέμει ἁρπαγῆς καὶ πονηρίας. ἄφρονες οὐχ ὁ ποιήσας τὸ ἔξωθεν καὶ 40
τὸ ἔσωθεν ἐποίησεν. πλὴν τὰ ἐνόντα δότε ἐλεημοσύνην καὶ ἰδού πάντα 41
καθαρὰ ὑμῖν ἐστιν. ἀλλ' οὐαὶ ὑμῖν τοῖς φαρισαίοις ὅτι ἀποδεκατοῦτε τὸ 42*
ἡδύοσμον καὶ τὸ πήγανον καὶ πᾶν λάχανον καὶ παρέρχεσθε τὴν κρίσιν
καὶ τὴν ἀγάπην τοῦ θεοῦ ταῦτα ἔδει ποιῆσαι κἀκεῖνα μὴ ἀφιέναι. οὐαὶ 43
ὑμῖν τοῖς φαρισαίοις ὅτι ἀγαπᾶτε τὴν πρωτοκαθεδρίαν ἐν ταῖς συναγω-

---

v.29 των δε οχλων επαθροιζομενων ηρξατο λεγειν η γενεα αυτη γενεα[V] πονηρα εστιν σημειον ζητει[V] επιζητει[T,𝔐,K] και σημειον ου δοθησεται αυτη ει μη το σημειον ιωνα του[T,𝔐,K] προφητου[T,𝔐,K]. **v.30** καθως γαρ εγενετο ιωνας σημειον[T,𝔐,K] τοις νινευιταις σημειον[V] ουτως εσται και ο υιος του ανθρωπου τη γενεα ταυτη. **v.31** βασιλισσα νοτου εγερθησεται εν τη κρισει μετα των ανδρων της γενεας ταυτης και κατακρινει αυτους οτι ηλθεν εκ των περατων της γης ακουσαι την σοφιαν σολομωνος[𝔐,V] σολομωντος[T,K] και ιδου πλειον σολομωνος[𝔐,V] σολομωντος[T,K] ωδε. **v.32** ανδρες νινευιται[V] νινευι[T,𝔐,K] αναστησονται εν τη κρισει μετα της γενεας ταυτης και κατακρινουσιν αυτην οτι μετενοησαν εις το κηρυγμα ιωνα και ιδου πλειον ιωνα ωδε. **v.33** ουδεις δε[T,𝔐,K] λυχνον αψας εις κρυπτην[𝔐,V] κρυπτον[T,K] τιθησιν [ουδε[V] ουδε[T,𝔐,K] υπο τον μοδιον][V] μοδιον[T,𝔐,K] αλλ επι την λυχνιαν ινα οι εισπορευομενοι το φως[V] φεγγος[T,𝔐,K] βλεπωσιν. **v.34** ο λυχνος του σωματος εστιν ο οφθαλμος σου[V] οταν ουν[T,𝔐,K] ο οφθαλμος σου απλους η και ολον το σωμα σου φωτεινον εστιν επαν δε πονηρος η και το σωμα σου σκοτεινον. **v.36** ει ουν το σωμα σου ολον φωτεινον μη εχον τι[T,𝔐,K] μερος τι[V] σκοτεινον εσται φωτεινον ολον ως οταν ο λυχνος τη αστραπη φωτιζη σε. **v.37** εν δε τω λαλησαι ερωτα[V] ηρωτα[T,𝔐,K] αυτον φαρισαιος τις[T,𝔐,K] οπως αριστηση παρ αυτω εισελθων δε ανεπεσεν. **v.42** αλλα[V] αλλ[T,𝔐,K] ουαι υμιν τοις φαρισαιοις οτι αποδεκατουτε το ηδυοσμον και το πηγανον και παν λαχανον και παρερχεσθε την κρισιν και την αγαπην του θεου ταυτα δε[V] εδει ποιησαι κακεινα μη παρειναι[V] αφιεναι[T,𝔐,K].

44* γαῖς καὶ τοὺς ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς. οὐαὶ ὑμῖν γραμματεῖς καὶ
φαρισαῖοι ὑποκριταί ὅτι ἐστὲ ὡς τὰ μνημεῖα τὰ ἄδηλα καὶ οἱ ἄνθρωποι
45 οἱ περιπατοῦντες ἐπάνω οὐκ οἴδασιν. ἀποκριθεὶς δέ τις τῶν νομικῶν
46 λέγει αὐτῷ διδάσκαλε ταῦτα λέγων καὶ ἡμᾶς ὑβρίζεις. ὁ δὲ εἶπεν καὶ
ὑμῖν τοῖς νομικοῖς οὐαί ὅτι φορτίζετε τοὺς ἀνθρώπους φορτία δυσβά-
στακτα καὶ αὐτοὶ ἑνὶ τῶν δακτύλων ὑμῶν οὐ προσψαύετε τοῖς φορτίοις.
47 οὐαὶ ὑμῖν ὅτι οἰκοδομεῖτε τὰ μνημεῖα τῶν προφητῶν οἱ δὲ πατέρες ὑμῶν
48* ἀπέκτειναν αὐτούς. ἄρα μάρτυρεῖτε καὶ συνευδοκεῖτε τοῖς ἔργοις τῶν
πατέρων ὑμῶν ὅτι αὐτοὶ μὲν ἀπέκτειναν αὐτοὺς ὑμεῖς δὲ οἰκοδομεῖτε
49* αὐτῶν τὰ μνημεῖα. διὰ τοῦτο καὶ ἡ σοφία τοῦ θεοῦ εἶπεν ἀποστελῶ
εἰς αὐτοὺς προφήτας καὶ ἀποστόλους καὶ ἐξ αὐτῶν ἀποκτενοῦσιν καὶ
50* ἐκδιώξουσιν. ἵνα ἐκζητηθῇ τὸ αἷμα πάντων τῶν προφητῶν τὸ ἐκχυνόμε-
51* νον ἀπὸ καταβολῆς κόσμου ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης. ἀπὸ τοῦ αἵματος
ἅβελ ἕως τοῦ αἵματος ζαχαρίου τοῦ ἀπολομένου μεταξὺ τοῦ θυσιαστη-
ρίου καὶ τοῦ οἴκου ναί λέγω ὑμῖν ἐκζητηθήσεται ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης.
52* οὐαὶ ὑμῖν τοῖς νομικοῖς ὅτι ἤρατε τὴν κλεῖδα τῆς γνώσεως αὐτοὶ οὐκ
53* εἰσήλθετε καὶ τοὺς εἰσερχομένους ἐκωλύσατε. λέγοντος δὲ αὐτοῦ ταῦτα
πρὸς αὐτοὺς ἤρξαντο οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ φαρισαῖοι δεινῶς ἐνέχειν καὶ
54* ἀποστοματίζειν αὐτὸν περὶ πλειόνων. ἐνεδρεύοντες αὐτὸν καὶ ζητοῦντες
θηρεῦσαί τι ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ἵνα κατηγορήσωσιν αὐτοῦ.

12* ἐν οἷς ἐπισυναχθεισῶν τῶν μυριάδων τοῦ ὄχλου ὥστε καταπατεῖν
ἀλλήλους ἤρξατο λέγειν πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ πρῶτον προσέχετε
2 ἑαυτοῖς ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν φαρισαίων ἥτις ἐστὶν ὑπόκρισις. οὐδὲν δὲ
συγκεκαλυμμένον ἐστὶν ὃ οὐκ ἀποκαλυφθήσεται καὶ κρυπτὸν ὃ οὐ γνω-
3 σθήσεται. ἀνθ ὧν ὅσα ἐν τῇ σκοτίᾳ εἴπατε ἐν τῷ φωτὶ ἀκουσθήσεται καὶ

---

v.44 ουαι υμιν γραμματεις[T,𝔐,K] και[T,𝔐,K] φαρισαιοι[T,𝔐,K] υποκριται[T,𝔐,K] οτι εστε ως τα μνημεια τα αδηλα και οι ανθρωποι [οι][V] οι[T,K] περιπατουντες επανω ουκ οιδασιν. **v.48** αρα μαρτυρες[V] εστε[V] μαρτυρειτε[T,𝔐,K] και συνευδοκειτε τοις εργοις των πατερων υμων οτι αυτοι μεν απεκτειναν αυτους υμεις δε οικοδομειτε αυτων[T,𝔐,K] τα[T,𝔐,K] μνημεια[T,𝔐,K]. **v.49** δια τουτο και η σοφια του θεου ειπεν αποστελω εις αυτους προφητας και αποστολους και εξ αυτων αποκτενουσιν και διωξουσιν[V] εκδιωξουσιν[T,𝔐,K]. **v.50** ινα εκζητηθη το αιμα παντων των προφητων το εκκεχυμενον[V] εκχυνομενον[T,𝔐,K] απο καταβολης κοσμου απο της γενεας ταυτης. **v.51** απο του[T,𝔐,K] αιματος αβελ εως του[T,𝔐,K] αιματος ζαχαριου του απολομενου μεταξυ του θυσιαστηριου και του οικου ναι λεγω υμιν εκζητηθησεται απο της γενεας ταυτης. **v.52** ουαι υμιν τοις νομικοις οτι ηρατε την κλειδα της γνωσεως αυτοι ουκ εισηλθατε[V] εισηλθετε[T,𝔐,K] και τους εισερχομενους εκωλυσατε. **v.53** κακειθεν[V] λεγοντος[T,𝔐,K] εξελθοντος[V] δε[T,𝔐,K] αυτου ταυτα[T,𝔐,K] προς[T,𝔐,K] αυτους[T,𝔐,K] ηρξαντο οι γραμματεις και οι φαρισαιοι δεινως ενεχειν και αποστοματιζειν αυτον περι πλειονων. **v.54** ενεδρευοντες αυτον και[T,K] ζητουντες[T,𝔐,K] θηρευσαι τι εκ του στοματος αυτου[T,𝔐,K] ινα[T,𝔐,K] κατηγορησωσιν[T,𝔐,K] αυτου.
12 **v.1** εν οις επισυναχθεισων των μυριαδων του οχλου ωστε καταπατειν αλληλους ηρξατο λεγειν προς τους μαθητας αυτου πρωτον προσεχετε εαυτοις απο της ζυμης των[T,𝔐,K] φαρισαιων[T,𝔐,K] ητις εστιν υποκρισις των[V] φαρισαιων[V].

ὃ πρὸς τὸ οὖς ἐλαλήσατε ἐν τοῖς ταμείοις κηρυχθήσεται ἐπὶ τῶν δωμά-
των. λέγω δὲ ὑμῖν τοῖς φίλοις μου μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ τῶν ἀποκτεινόντων 4*
τὸ σῶμα καὶ μετὰ ταῦτα μὴ ἐχόντων περισσότερόν τι ποιῆσαι. ὑποδείξω 5*
δὲ ὑμῖν τίνα φοβηθῆτε φοβήθητε τὸν μετὰ τὸ ἀποκτεῖναι ἐξουσίαν ἔχοντα
ἐμβαλεῖν εἰς τὴν γέενναν ναί λέγω ὑμῖν τοῦτον φοβήθητε. οὐχὶ πέντε 6*
στρουθία πωλεῖται ἀσσαρίων δύο καὶ ἓν ἐξ αὐτῶν οὐκ ἔστιν ἐπιλελησμέ-
νον ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. ἀλλὰ καὶ αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς ὑμῶν πᾶσαι 7*
ἠρίθμηνται μὴ οὖν φοβεῖσθε πολλῶν στρουθίων διαφέρετε. λέγω δὲ 8
ὑμῖν πᾶς ὃς ἂν ὁμολογήσῃ ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων καὶ ὁ υἱὸς
τοῦ ἀνθρώπου ὁμολογήσει ἐν αὐτῷ ἔμπροσθεν τῶν ἀγγέλων τοῦ θεοῦ. ὁ 9
δὲ ἀρνησάμενός με ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων ἀπαρνηθήσεται ἐνώπιον τῶν
ἀγγέλων τοῦ θεοῦ. καὶ πᾶς ὃς ἐρεῖ λόγον εἰς τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου 10
ἀφεθήσεται αὐτῷ τῷ δὲ εἰς τὸ ἅγιον πνεῦμα βλασφημήσαντι οὐκ ἀφεθή-
σεται. ὅταν δὲ προσφέρωσιν ὑμᾶς ἐπὶ τὰς συναγωγὰς καὶ τὰς ἀρχὰς καὶ 11*
τὰς ἐξουσίας μὴ μεριμνᾶτε πῶς ἢ τί ἀπολογήσησθε ἢ τί εἴπητε. τὸ γὰρ 12
ἅγιον πνεῦμα διδάξει ὑμᾶς ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἃ δεῖ εἰπεῖν. εἶπεν δέ τις 13*
αὐτῷ ἐκ τοῦ ὄχλου διδάσκαλε εἰπὲ τῷ ἀδελφῷ μου μερίσασθαι μετ’ ἐμοῦ
τὴν κληρονομίαν. ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ ἄνθρωπε τίς με κατέστησεν δικαστὴν 14*
ἢ μεριστὴν ἐφ’ ὑμᾶς. εἶπεν δὲ πρὸς αὐτούς ὁρᾶτε καὶ φυλάσσεσθε 15*
ἀπὸ τῆς πλεονεξίας ὅτι οὐκ ἐν τῷ περισσεύειν τινὶ ἡ ζωὴ αὐτοῦ ἐστιν
ἐκ τῶν ὑπαρχόντων αὐτοῦ. εἶπεν δὲ παραβολὴν πρὸς αὐτοὺς λέγων 16
ἀνθρώπου τινὸς πλουσίου εὐφόρησεν ἡ χώρα. καὶ διελογίζετο ἐν ἑαυτῷ 17
λέγων τί ποιήσω ὅτι οὐκ ἔχω ποῦ συνάξω τοὺς καρπούς μου. καὶ εἶπεν 18*
τοῦτο ποιήσω καθελῶ μου τὰς ἀποθήκας καὶ μείζονας οἰκοδομήσω καὶ
συνάξω ἐκεῖ πάντα τὰ γενήματά μου καὶ τὰ ἀγαθά μου. καὶ ἐρῶ τῇ 19
ψυχῇ μου ψυχή ἔχεις πολλὰ ἀγαθὰ κείμενα εἰς ἔτη πολλά ἀναπαύου
φάγε πίε εὐφραίνου. εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ θεός ἄφρων ταύτῃ τῇ νυκτὶ τὴν 20*

v.4 λεγω δε υμιν τοις φιλοις μου μη φοβηθητε απο των αποκτενοντων[𝔐] αποκτεινοντων[T,K,V] το σωμα και μετα ταυτα μη εχοντων περισσοτερον τι ποιησαι. **v.5** υποδειξω δε υμιν τινα φοβηθητε φοβηθητε τον μετα το αποκτειναι εξουσιαν[T,𝔐,K] εχοντα εξουσιαν[V] εμβαλειν εις την γεενναν ναι λεγω υμιν τουτον φοβηθητε. **v.6** ουχι πεντε στρουθια πωλουνται[V] πωλειται[T,𝔐,K] ασσαριων δυο και εν εξ αυτων ουκ εστιν επιλελησμενον ενωπιον του θεου. **v.7** αλλα και αι τριχες της κεφαλης υμων πασαι ηριθμηνται μη ουν[T,𝔐,K] φοβεισθε πολλων στρουθιων διαφερετε. **v.11** οταν δε εισφερωσιν[V] προσφερωσιν[T,𝔐,K] υμας επι τας συναγωγας και τας αρχας και τας εξουσιας μη μεριμνησητε[V] μεριμνατε[T,𝔐,K] πως η τι απολογησησθε η τι ειπητε. **v.13** ειπεν δε τις αυτω[T,𝔐,K] εκ του οχλου αυτω[V] διδασκαλε ειπε τω αδελφω μου μερισασθαι μετ εμου την κληρονομιαν. **v.14** ο δε ειπεν αυτω ανθρωπε τις με κατεστησεν κριτην[V] δικαστην[T,𝔐,K] η μεριστην εφ υμας. **v.15** ειπεν δε προς αυτους ορατε και φυλασσεσθε απο πασης[V] της[T,𝔐,K] πλεονεξιας οτι ουκ εν τω περισσευειν τινι η ζωη αυτω[𝔐] αυτου[T,K,V] εστιν εκ των υπαρχοντων αυτω[V] αυτου[T,𝔐,K]. **v.18** και ειπεν τουτο ποιησω καθελω μου τας αποθηκας και μειζονας οικοδομησω και συναξω εκει παντα τον[V] σιτον[V] τα[T,𝔐,K] γενηματα[T,𝔐,K] μου[T,𝔐,K] και τα αγαθα μου.

21 ψυχήν σου ἀπαιτοῦσιν ἀπὸ σοῦ ἃ δὲ ἡτοίμασας τίνι ἔσται. οὕτως ὁ
22* θησαυρίζων ἑαυτῷ καὶ μὴ εἰς θεὸν πλουτῶν. εἶπεν δὲ πρὸς τοὺς μαθη-
τάς αὐτοῦ διὰ τοῦτο ὑμῖν λέγω μὴ μεριμνᾶτε τῇ ψυχῇ ὑμῶν τί φάγητε
23* μηδὲ τῷ σώματι τί ἐνδύσησθε. ἡ ψυχὴ πλεῖόν ἐστιν τῆς τροφῆς καὶ τὸ
24 σῶμα τοῦ ἐνδύματος. κατανοήσατε τοὺς κόρακας ὅτι οὐ σπείρουσιν
οὐδὲ θερίζουσιν οἷς οὐκ ἔστιν ταμεῖον οὐδὲ ἀποθήκη καὶ ὁ θεὸς τρέφει
25* αὐτούς πόσῳ μᾶλλον ὑμεῖς διαφέρετε τῶν πετεινῶν. τίς δὲ ἐξ ὑμῶν
26* μεριμνῶν δύναται προσθεῖναι ἐπὶ τὴν ἡλικίαν αὐτοῦ πῆχυν ἕνα. εἰ οὖν
27 οὔτὲ ἐλάχιστον δύνασθε τί περὶ τῶν λοιπῶν μεριμνᾶτε. κατανοήσατε τὰ
κρίνα πῶς αὐξάνει οὐ κοπιᾷ οὐδὲ νήθει λέγω δὲ ὑμῖν οὐδὲ σολομὼν ἐν
28* πάσῃ τῇ δόξῃ αὐτοῦ περιεβάλετο ὡς ἓν τούτων. εἰ δὲ τὸν χόρτον ἐν τῷ
ἀγρῷ σήμερον ὄντα καὶ αὔριον εἰς κλίβανον βαλλόμενον ὁ θεὸς οὕτως
29* ἀμφιέννυσιν πόσῳ μᾶλλον ὑμᾶς ὀλιγόπιστοι. καὶ ὑμεῖς μὴ ζητεῖτε τί
30* φάγητε ἢ τί πίητε καὶ μὴ μετεωρίζεσθε. ταῦτα γὰρ πάντα τὰ ἔθνη τοῦ
31* κόσμου ἐπιζητεῖ ὑμῶν δὲ ὁ πατὴρ οἶδεν ὅτι χρῄζετε τούτων. πλὴν ζη-
32 τεῖτε τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ καὶ ταῦτα πάντα προστεθήσεται ὑμῖν. μὴ
φοβοῦ τὸ μικρὸν ποίμνιον ὅτι εὐδόκησεν ὁ πατὴρ ὑμῶν δοῦναι ὑμῖν
33* τὴν βασιλείαν. πωλήσατε τὰ ὑπάρχοντα ὑμῶν καὶ δότε ἐλεημοσύνην
ποιήσατε ἑαυτοῖς βαλάντια μὴ παλαιούμενα θησαυρὸν ἀνέκλειπτον ἐν
34 τοῖς οὐρανοῖς ὅπου κλέπτης οὐκ ἐγγίζει οὐδὲ σὴς διαφθείρει. ὅπου γάρ
35 ἐστιν ὁ θησαυρὸς ὑμῶν ἐκεῖ καὶ ἡ καρδία ὑμῶν ἔσται. ἔστωσαν ὑμῶν
36* αἱ ὀσφύες περιεζωσμέναι καὶ οἱ λύχνοι καιόμενοι. καὶ ὑμεῖς ὅμοιοι
ἀνθρώποις προσδεχομένοις τὸν κύριον ἑαυτῶν πότε ἀναλύσει ἐκ τῶν
37 γάμων ἵνα ἐλθόντος καὶ κρούσαντος εὐθέως ἀνοίξωσιν αὐτῷ. μακάριοι
οἱ δοῦλοι ἐκεῖνοι οὓς ἐλθὼν ὁ κύριος εὑρήσει γρηγοροῦντας ἀμὴν λέγω
ὑμῖν ὅτι περιζώσεται καὶ ἀνακλινεῖ αὐτοὺς καὶ παρελθὼν διακονήσει

---

v.20 ειπεν δε αυτω ο θεος αφρον[K,𝔐] Aαφρων[T] ταυτη τη νυκτι την ψυχην σου απαιτουσιν απο σου α δε ητοιμασας τινι εσται. **v.22** ειπεν δε προς τους μαθητας [αυτου][V] αυτου[T,𝔐,K] δια τουτο υμιν[T,𝔐,K] λεγω υμιν[V] μη μεριμνατε τη ψυχη υμων[T,𝔐,K] τι φαγητε μηδε τω σωματι τι ενδυσησθε. **v.23** η γαρ[V] ψυχη πλειον εστιν της τροφης και το σωμα του ενδυματος. **v.25** τις δε εξ υμων μεριμνων δυναται προσθειναι[T,𝔐,K] επι την ηλικιαν αυτου προσθειναι[V] πηχυν ενα[T,𝔐,K]. **v.26** ει ουν ουδε[V] ουτε[T,𝔐,K] ελαχιστον δυνασθε τι περι των λοιπων μεριμνατε. **v.28** ει δε τον[T,𝔐,K] χορτον[T,𝔐,K] εν τω[T,𝔐,K] αγρω τον[V] χορτον[V] σημερον[T,𝔐,K] οντα σημερον[V] και αυριον εις κλιβανον βαλλομενον ο θεος ουτως αμφιεζει[V] αμφιεννυσιν[T,𝔐,K] ποσω μαλλον υμας ολιγοπιστοι. **v.29** και υμεις μη ζητειτε τι φαγητε και[V] η[T,𝔐,K] τι πιητε και μη μετεωριζεσθε. **v.30** ταυτα γαρ παντα τα εθνη του κοσμου επιζητουσιν[V] επιζητει[T,𝔐,K] υμων δε ο πατηρ οιδεν οτι χρηζετε τουτων. **v.31** πληην ζητειτε την βασιλειαν αυτου[V] του[T,𝔐,K] θεου[T,𝔐,K] και ταυτα παντα[T,𝔐,K] προστεθησεται υμιν. **v.33** πωλησατε τα υπαρχοντα υμων και δοτε ελεημοσυνην ποιησατε εαυτοις βαλλαντια[V] βαλαντια[T,𝔐,K] μη παλαιουμενα θησαυρον ανεκλειπτον εν τοις ουρανοις οπου κλεπτης ουκ εγγιζει ουδε σης διαφθειρει. **v.36** και υμεις ομοιοι ανθρωποις προσδεχομενοις τον κυριον εαυτων ποτε αναλυση[𝔐,V] αναλυσει[T,K] εκ των γαμων ινα ελθοντος και κρουσαντος ευθεως ανοιξωσιν αυτω.

αὐτοῖς. καὶ ἐὰν ἔλθῃ ἐν τῇ δευτέρᾳ φυλακῇ καὶ ἐν τῇ τρίτῃ φυλακῇ ἔλ- 38*
θῃ καὶ εὕρῃ οὕτως μακάριοί εἰσιν οἱ δοῦλοι ἐκεῖνοι. τοῦτο δὲ γινώσκετε 39*
ὅτι εἰ ᾔδει ὁ οἰκοδεσπότης ποίᾳ ὥρᾳ ὁ κλέπτης ἔρχεται ἐγρηγόρησεν ἂν
καὶ οὐκ ἂν ἀφῆκεν διορυγῆναι τὸν οἶκον αὐτοῦ. καὶ ὑμεῖς οὖν γίνεσθε 40*
ἕτοιμοι ὅτι ᾗ ὥρᾳ οὐ δοκεῖτε ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται. εἶπεν δὲ 41*
αὐτῷ ὁ πέτρος κύριε πρὸς ἡμᾶς τὴν παραβολὴν ταύτην λέγεις ἢ καὶ
πρὸς πάντας. εἶπεν δὲ ὁ κύριος τίς ἄρα ἐστὶν ὁ πιστὸς οἰκονόμος καὶ 42*
φρόνιμος ὃν καταστήσει ὁ κύριος ἐπὶ τῆς θεραπείας αὐτοῦ τοῦ διδόναι
ἐν καιρῷ τὸ σιτομέτριον. μακάριος ὁ δοῦλος ἐκεῖνος ὃν ἐλθὼν ὁ κύριος 43
αὐτοῦ εὑρήσει ποιοῦντα οὕτως. ἀληθῶς λέγω ὑμῖν ὅτι ἐπὶ πᾶσιν τοῖς 44
ὑπάρχουσιν αὐτοῦ καταστήσει αὐτόν. ἐὰν δὲ εἴπῃ ὁ δοῦλος ἐκεῖνος ἐν 45
τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ χρονίζει ὁ κύριός μου ἔρχεσθαι καὶ ἄρξηται τύπτειν
τοὺς παῖδας καὶ τὰς παιδίσκας ἐσθίειν τε καὶ πίνειν καὶ μεθύσκεσθαι.
ἥξει ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου ἐν ἡμέρᾳ ᾗ οὐ προσδοκᾷ καὶ ἐν ὥρᾳ ᾗ 46
οὐ γινώσκει καὶ διχοτομήσει αὐτὸν καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀπίστων
θήσει. ἐκεῖνος δὲ ὁ δοῦλος ὁ γνοὺς τὸ θέλημα τοῦ κυρίου ἑαυτοῦ καὶ 47*
μὴ ἑτοιμάσας μηδὲ ποιήσας πρὸς τὸ θέλημα αὐτοῦ δαρήσεται πολλάς.
ὁ δὲ μὴ γνούς ποιήσας δὲ ἄξια πληγῶν δαρήσεται ὀλίγας παντὶ δὲ ᾧ 48
ἐδόθη πολύ πολὺ ζητηθήσεται παρ’ αὐτοῦ καὶ ᾧ παρέθεντο πολύ περισ-
σότερον αἰτήσουσιν αὐτόν. πῦρ ἦλθον βαλεῖν εἰς τὴν γῆν καὶ τί θέλω εἰ 49*
ἤδη ἀνήφθη. βάπτισμα δὲ ἔχω βαπτισθῆναι καὶ πῶς συνέχομαι ἕως οὗ 50*
τελεσθῇ. δοκεῖτε ὅτι εἰρήνην παρεγενόμην δοῦναι ἐν τῇ γῇ οὐχί λέγω 51
ὑμῖν ἀλλ’ ἢ διαμερισμόν. ἔσονται γὰρ ἀπὸ τοῦ νῦν πέντε ἐν οἴκῳ ἑνὶ 52*
διαμεμερισμένοι τρεῖς ἐπὶ δυσὶν καὶ δύο ἐπὶ τρισίν. διαμερισθήσεται 53*
πατὴρ ἐφ’ υἱῷ καὶ υἱὸς ἐπὶ πατρί μήτηρ ἐπὶ θυγατρί καὶ θυγάτηρ ἐπὶ
μητρί πενθερὰ ἐπὶ τὴν νύμφην αὐτῆς καὶ νύμφη ἐπὶ τὴν πενθεράν αὐ-

v.38 καν$^{\mathcal{V}}$ και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εαν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ελθη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εν τη δευτερα καν$^{\mathcal{V}}$ φυλακη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εν τη τριτη φυλακη ελθη και ευρη ουτως μακαριοι εισιν οι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δουλοι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εκεινοι. **v.39** τουτο δε γινωσκετε οτι ει ηδει ο οικοδεσποτης ποια ωρα ο κλεπτης ερχεται εγρηγορησεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ουκ αν αφηκεν διορυχθηναι$^{\mathcal{V}}$ διορυγηναι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τον οικον αυτου. **v.40** και υμεις ουν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ γινεσθε ετοιμοι οτι η ωρα ου δοκειτε ο υιος του ανθρωπου ερχεται. **v.41** ειπεν δε αυτω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ο πετρος κυριε προς ημας την παραβολην ταυτην λεγεις η και προς παντας. **v.42** και$^{\mathcal{V}}$ ειπεν δε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ο κυριος τις αρα εστιν ο πιστος οικονομος ο$^{\mathcal{V}}$ και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ φρονιμος ον καταστησει ο κυριος επι της θεραπειας αυτου του διδοναι εν καιρω [το]$^{\mathcal{V}}$ το$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ σιτομετριον. **v.47** εκεινος δε ο δουλος ο γνους το θελημα του κυριου αυτου$^{\mathcal{V}}$ εαυτου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και μη ετοιμασας η$^{\mathcal{V}}$ μηδε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ποιησας προς το θελημα αυτου δαρησεται πολλας. **v.49** πυρ ηλθον βαλειν επι$^{\mathcal{V}}$ εις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ την γην και τι θελω ει ηδη ανηφθη. **v.50** βαπτισμα δε εχω βαπτισθηναι και πως συνεχομαι εως οτου$^{\mathcal{V}}$ ου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τελεσθη. **v.52** εσονται γαρ απο του νυν πεντε εν οικω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ενι οικω$^{\mathcal{V}}$ διαμεμερισμενοι τρεις επι δυσιν και δυο επι τρισιν. **v.53** διαμερισθησονται$^{\mathcal{V}}$ διαμερισθησεται$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πατηρ επι$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ εφ$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ υιω και υιος επι πατρι μητηρ επι την$^{\mathcal{V}}$ θυγατερα$^{\mathcal{V}}$ θυγατρι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και θυγατηρ επι την$^{\mathcal{V}}$ μητερα$^{\mathcal{V}}$ μητρι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πενθερα επι την νυμφην αυτης και νυμφη επι την πενθεραν αυτης$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$.

54* τῆς. ἔλεγεν δὲ καὶ τοῖς ὄχλοις ὅταν ἴδητε τὴν νεφέλην ἀνατέλλουσαν
55 ἀπὸ δυσμῶν εὐθέως λέγετε ὄμβρος ἔρχεται καὶ γίνεται οὕτως. καὶ ὅταν
56* νότον πνέοντα λέγετε ὅτι καύσων ἔσται καὶ γίνεται. ὑποκριταί τὸ πρό-
σωπον τῆς γῆς καὶ τοῦ οὐρανοῦ οἴδατε δοκιμάζειν τὸν δὲ καιρὸν τοῦτον
57, 58* πῶς οὐ δοκιμάζετε. τί δὲ καὶ ἀφ’ ἑαυτῶν οὐ κρίνετε τὸ δίκαιον. ὡς
γὰρ ὑπάγεις μετὰ τοῦ ἀντιδίκου σου ἐπ’ ἄρχοντα ἐν τῇ ὁδῷ δὸς ἐργα-
σίαν ἀπηλλάχθαι ἀπ’ αὐτοῦ μήποτε κατασύρῃ σε πρὸς τὸν κριτὴν καὶ ὁ
κριτής σε παραδῷ τῷ πράκτορι καὶ ὁ πράκτωρ σε βάλλῃ εἰς φυλακήν.
59* λέγω σοι οὐ μὴ ἐξέλθῃς ἐκεῖθεν ἕως οὗ καὶ τὸ ἔσχατον λεπτὸν ἀποδῷς.

13 παρῆσαν δέ τινες ἐν αὐτῷ τῷ καιρῷ ἀπαγγέλλοντες αὐτῷ περὶ τῶν
2* γαλιλαίων ὧν τὸ αἷμα πιλᾶτος ἔμιξεν μετὰ τῶν θυσιῶν αὐτῶν. καὶ ἀπο-
κριθεὶς ὁ ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς δοκεῖτε ὅτι οἱ γαλιλαῖοι οὗτοι ἁμαρτωλοὶ
3* παρὰ πάντας τοὺς γαλιλαίους ἐγένοντο ὅτι τοιαῦτα πεπόνθασιν. οὐχί
4* λέγω ὑμῖν ἀλλ’ ἐὰν μὴ μετανοῆτε πάντες ὡσαύτως ἀπολεῖσθε. ἢ ἐκεῖνοι
οἱ δεκα καὶ οκτὼ ἐφ’ οὓς ἔπεσεν ὁ πύργος ἐν τῷ σιλωὰμ καὶ ἀπέκτεινεν
αὐτούς δοκεῖτε ὅτι οὑτοὶ ὀφειλέται ἐγένοντο παρὰ πάντας ἀνθρώπους
5* τοὺς κατοικοῦντας ἐν ἰερουσαλήμ. οὐχί λέγω ὑμῖν ἀλλ’ ἐὰν μὴ με-
6* τανοῆτε πάντες ὁμοίως ἀπολεῖσθε. ἔλεγεν δὲ ταύτην τὴν παραβολήν
συκῆν εἶχέν τις ἐν τῷ ἀμπελῶνι αὐτοῦ πεφυτευμένην καὶ ἦλθεν καρπὸν
7* ζητῶν ἐν αὐτῇ καὶ οὐχ εὗρεν. εἶπεν δὲ πρὸς τὸν ἀμπελουργόν ἰδού τρία
ἔτη ἔρχομαι ζητῶν καρπὸν ἐν τῇ συκῇ ταύτῃ καὶ οὐχ εὑρίσκω ἔκκοψον
8* αὐτήν ἱνατί καὶ τὴν γῆν καταργεῖ. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς λέγει αὐτῷ κύριε
ἄφες αὐτὴν καὶ τοῦτο τὸ ἔτος ἕως ὅτου σκάψω περὶ αὐτὴν καὶ βάλω

v.54 ελεγεν δε και τοις οχλοις οταν ιδητε [την][V] την[T,𝔐,K] νεφελην ανατελλουσαν επι[V] απο[T,𝔐,K] δυσμων ευθεως λεγετε οτι[V] ομβρος ερχεται και γινεται ουτως. **v.56** υποκριται το προσωπον της[T,𝔐,V] γης[T,𝔐,V] και[T,𝔐,V] του ουρανου και[K] της[K] γης[K] οιδατε δοκιμαζειν τον δε[T,𝔐,K] καιρον δε[V] τουτον πως ουκ[V] οιδατε[V] δοκιμαζειν[V] ου[T,𝔐,K] δοκιμαζετε[T,𝔐,K]. **v.58** ως γαρ υπαγεις μετα του αντιδικου σου επ αρχοντα εν τη οδω δος εργασιαν απηλλαχθαι απ αυτου μηποτε κατασυρη σε προς τον κριτην και ο κριτης σε παραδωσει[V] παραδω[T,𝔐,K] τω πρακτορι και ο πρακτωρ σε βαλει[V] βαλη[𝔐] βαλλη[T,K] εις φυλακην. **v.59** λεγω σοι ου μη εξελθης εκειθεν εως ου[T,𝔐,K] και τον[𝔐] το[T,K,V] εσχατον λεπτον αποδως.
13 **v.2** και αποκριθεις ο[T,𝔐,K] ιησους[T,𝔐,K] ειπεν αυτοις δοκειτε οτι οι γαλιλαιοι ουτοι αμαρτωλοι παρα παντας τους γαλιλαιους εγενοντο οτι ταυτα[V] τοιαυτα[T,𝔐,K] πεπονθασιν. **v.3** ουχι λεγω υμιν αλλ εαν μη μετανοητε παντες ομοιως[V] ωσαυτως[T,𝔐,K] απολεισθε. **v.4** η εκεινοι οι δεκαοκτω[V] δεκα[T,𝔐,K] και[T,𝔐,K] οκτω[T,𝔐,K] εφ ους επεσεν ο πυργος εν τω σιλωαμ και απεκτεινεν αυτους δοκειτε οτι αυτοι[V] ουτοι[T,𝔐,K] οφειλεται εγενοντο παρα παντας τους[V] ανθρωπους τους κατοικουντας εν[T,𝔐,K] ιερουσαλημ. **v.5** ουχι λεγω υμιν αλλ εαν μη μετανοητε παντες ωσαυτως[V] ομοιως[T,𝔐,K] απολεισθε. **v.6** ελεγεν δε ταυτην την παραβολην συκην ειχεν τις πεφυτευμενην[V] εν τω αμπελωνι αυτου πεφυτευμενην[T,𝔐,K] και ηλθεν καρπον[T,K] ζητων καρπον[𝔐,V] εν αυτη και ουχ ευρεν. **v.7** ειπεν δε προς τον αμπελουργον ιδου τρια ετη αφ[V] ου[V] ερχομαι ζητων καρπον εν τη συκη ταυτη και ουχ ευρισκω εκκοψον [ουν][V] αυτην ινα[𝔐] τι[𝔐] ινατι[T,K,V] και την γην καταργει. **v.8** ο δε αποκριθεις λεγει αυτω κυριε αφες αυτην και τουτο το ετος εως οτου σκαψω περι αυτην και βαλω κοπρια[𝔐,V] κοπριαν[T,K].

κόπριαν. κἂν μὲν ποιήσῃ καρπὸν εἰ δὲ μήγε εἰς τὸ μέλλον ἐκκόψεις 9*
αὐτήν. ἦν δὲ διδάσκων ἐν μιᾷ τῶν συναγωγῶν ἐν τοῖς σάββασιν. καὶ 10, 11*
ἰδού γυνὴ ἦν πνεῦμα ἔχουσα ἀσθενείας ἔτη δέκα καὶ ὀκτὼ καὶ ἦν συγ-
κύπτουσα καὶ μὴ δυναμένη ἀνακύψαι εἰς τὸ παντελές. ἰδὼν δὲ αὐτὴν ὁ 12
ἰησοῦς προσεφώνησεν καὶ εἶπεν αὐτῇ γύναι ἀπολέλυσαι τῆς ἀσθενείας
σου. καὶ ἐπέθηκεν αὐτῇ τὰς χεῖρας καὶ παραχρῆμα ἀνωρθώθη καὶ 13
ἐδόξαζεν τὸν θεόν. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἀρχισυνάγωγος ἀγανακτῶν ὅτι τῷ 14*
σαββάτῳ ἐθεράπευσεν ὁ ἰησοῦς ἔλεγεν τῷ ὄχλῳ ἓξ ἡμέραι εἰσὶν ἐν αἷς δεῖ
ἐργάζεσθαι ἐν ταύταις οὖν ἐρχόμενοι θεραπεύεσθε καὶ μὴ τῇ ἡμέρᾳ τοῦ
σαββάτου. ἀπεκρίθη οὖν αὐτῷ ὁ κύριος καὶ εἶπεν ὑποκριτά ἕκαστος 15*
ὑμῶν τῷ σαββάτῳ οὐ λύει τὸν βοῦν αὐτοῦ ἢ τὸν ὄνον ἀπὸ τῆς φάτνης
καὶ ἀπαγαγὼν ποτίζει. ταύτην δὲ θυγατέρα ἀβραὰμ οὖσαν ἣν ἔδησεν ὁ 16
σατανᾶς ἰδού δέκα καὶ ὀκτὼ ἔτη οὐκ ἔδει λυθῆναι ἀπὸ τοῦ δεσμοῦ τού-
του τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου. καὶ ταῦτα λέγοντος αὐτοῦ κατῃσχύνοντο 17
πάντες οἱ ἀντικείμενοι αὐτῷ καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἔχαιρεν ἐπὶ πᾶσιν τοῖς
ἐνδόξοις τοῖς γινομένοις ὑπ’ αὐτοῦ. ἔλεγεν δὲ τίνι ὁμοία ἐστὶν ἡ βασι- 18*
λεία τοῦ θεοῦ καὶ τίνι ὁμοιώσω αὐτήν. ὁμοία ἐστὶν κόκκῳ σινάπεως ὃν 19*
λαβὼν ἄνθρωπος ἔβαλεν εἰς κῆπον ἑαυτοῦ καὶ ηὔξησεν καὶ ἐγένετο εἰς
δένδρον μέγα καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατεσκήνωσεν ἐν τοῖς κλάδοις
αὐτοῦ. καὶ πάλιν εἶπεν τίνι ὁμοιώσω τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. ὁμοία 20*, 21*
ἐστὶν ζύμῃ ἣν λαβοῦσα γυνὴ ἐνέκρυψεν εἰς ἀλεύρου σάτα τρία ἕως οὗ
ἐζυμώθη ὅλον. καὶ διεπορεύετο κατὰ πόλεις καὶ κώμας διδάσκων καὶ 22*
πορείαν ποιούμενος εἰς ἱερουσαλήμ. εἶπεν δέ τις αὐτῷ κύριε εἰ ὀλίγοι 23
οἱ σῳζόμενοι ὁ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτούς. ἀγωνίζεσθε εἰσελθεῖν διὰ τῆς 24*
στενῆς πύλης ὅτι πολλοί λέγω ὑμῖν ζητήσουσιν εἰσελθεῖν καὶ οὐκ ἰσχύ-
σουσιν. ἀφ’ οὗ ἂν ἐγερθῇ ὁ οἰκοδεσπότης καὶ ἀποκλείσῃ τὴν θύραν 25*

v.9 καν μεν ποιηση καρπον ει[T,𝔐,K] δε[T,𝔐,K] μηγε[T,𝔐,K] εις το μελλον ει[V] δε[V] μη[V] γε[V] εκκοψεις αυτην. **v.11** και ιδου γυνη ην[T,𝔐,K] πνευμα εχουσα ασθενειας ετη δεκαοκτω[V] δεκα[T,𝔐,K] και[T,𝔐,K] οκτω[T,𝔐,K] και ην συγκυπτουσα και μη δυναμενη ανακυψαι εις το παντελες. **v.14** αποκριθεις δε ο αρχισυναγωγος αγανακτων οτι τω σαββατω εθεραπευσεν ο ιησους ελεγεν τω οχλω οτι[V] εξ ημεραι εισιν εν αις δει εργαζεσθαι εν αυταις[V] ταυταις[T,𝔐,K] ουν ερχομενοι θεραπευεσθε και μη τη ημερα του σαββατου. **v.15** απεκριθη δε[V] ουν[T,𝔐,K] αυτω ο κυριος και ειπεν υποκριται[𝔐,V] υποκριτα[T,K] εκαστος υμων τω σαββατω ου λυει τον βουν αυτου η τον ονον απο της φατνης και απαγαγων ποτιζει. **v.18** ελεγεν ουν[V] δε[T,𝔐,K] τινι ομοια εστιν η βασιλεια του θεου και τινι ομοιωσω αυτην. **v.19** ομοια εστιν κοκκω σιναπεως ον λαβων ανθρωπος εβαλεν εις κηπον εαυτου και ηυξησεν και εγενετο εις δενδρον μεγα[T,𝔐,K] και τα πετεινα του ουρανου κατεσκηνωσεν εν τοις κλαδοις αυτου. **v.20** και[T,K,V] παλιν ειπεν τινι ομοιωσω την βασιλειαν του θεου. **v.21** ομοια εστιν ζυμη ην λαβουσα γυνη [V]ἐνεκρυψεν‴ ενεκρυψεν[T,𝔐,K] εις αλευρου σατα τρια εως ου εζυμωθη ολον. **v.22** και διεπορευετο κατα πολεις και κωμας διδασκων και πορειαν ποιουμενος εις ιεροσολυμα[V] ιερουσαλημ[T,𝔐,K]. **v.24** αγωνιζεσθε εισελθειν δια της στενης θυρας[V] πυλης[T,𝔐,K] οτι πολλοι λεγω υμιν ζητησουσιν εισελθειν και ουκ ισχυσουσιν.

καὶ ἄρξησθε ἔξω ἑστάναι καὶ κρούειν τὴν θύραν λέγοντες κύριε κύριε
26 ἄνοιξον ἡμῖν καὶ ἀποκριθεὶς ἐρεῖ ὑμῖν οὐκ οἶδα ὑμᾶς πόθεν ἐστέ. τότε
ἄρξεσθε λέγειν ἐφάγομεν ἐνώπιόν σου καὶ ἐπίομεν καὶ ἐν ταῖς πλατείαις
27* ἡμῶν ἐδίδαξας. καὶ ἐρεῖ λέγω ὑμῖν οὐκ οἶδα ὑμᾶς πόθεν ἐστέ ἀπόστητε
28 ἀπ' ἐμοῦ πάντες οἱ ἐργάται τῆς ἀδικίας. ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ
ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων ὅταν ὄψησθε ἀβραὰμ καὶ ἰσαὰκ καὶ ἰακὼβ καὶ
πάντας τοὺς προφήτας ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ ὑμᾶς δὲ ἐκβαλλομένους
29* ἔξω. καὶ ἥξουσιν ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν καὶ ἀπὸ βορρᾶ καὶ νότου
30 καὶ ἀνακλιθήσονται ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ. καὶ ἰδού εἰσὶν ἔσχατοι οἳ
31* ἔσονται πρῶτοι καὶ εἰσὶν πρῶτοι οἳ ἔσονται ἔσχατοι. ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρα
προσῆλθόν τινες φαρισαῖοι λέγοντες αὐτῷ ἔξελθε καὶ πορεύου ἐντεῦθεν
32* ὅτι ἡρῴδης θέλει σε ἀποκτεῖναι. καὶ εἶπεν αὐτοῖς πορευθέντες εἴπατε
τῇ ἀλώπεκι ταύτῃ ἰδού ἐκβάλλω δαιμόνια καὶ ἰάσεις ἐπιτελῶ σήμερον
33 καὶ αὔριον καὶ τῇ τρίτῃ τελειοῦμαι. πλὴν δεῖ με σήμερον καὶ αὔριον
καὶ τῇ ἐχομένῃ πορεύεσθαι ὅτι οὐκ ἐνδέχεται προφήτην ἀπολέσθαι ἔξω
34* ἱερουσαλήμ. ἱερουσαλὴμ ἱερουσαλήμ ἡ ἀποκτείνουσα τοὺς προφή-
τας καὶ λιθοβολοῦσα τοὺς ἀπεσταλμένους πρὸς αὐτήν ποσάκις ἠθέλησα
ἐπισυνάξαι τὰ τέκνα σου ὃν τρόπον ὄρνις τὴν ἑαυτῆς νοσσιὰν ὑπὸ τὰς
35* πτέρυγας καὶ οὐκ ἠθελήσατε. ἰδοὺ ἀφίεται ὑμῖν ὁ οἶκος ὑμῶν ἔρημος
ἀμὴν δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ με ἴδητέ ἕως ἂν ἥξῃ ὅτε εἴπητε εὐλογημένος
ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου.

14* καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐλθεῖν αὐτὸν εἰς οἶκόν τινος τῶν ἀρχόντων τῶν φα-
ρισαίων σαββάτῳ φαγεῖν ἄρτον καὶ αὐτοὶ ἦσαν παρατηρούμενοι αὐτόν.
2, 3* καὶ ἰδοὺ ἄνθρωπός τις ἦν ὑδρωπικὸς ἔμπροσθεν αὐτοῦ. καὶ ἀποκριθεὶς
ὁ ἰησοῦς εἶπεν πρὸς τοὺς νομικοὺς καὶ φαρισαίους λέγων ἐι ἔξεστιν τῷ

---

v.25 αφ ου αν εγερθη ο οικοδεσποτης και αποκλειση την θυραν και αρξησθε εξω εσταναι και κρουειν την θυραν λεγοντες κυριε κυριε[𝒯,𝔐,𝒦] ανοιξον ημιν και αποκριθεις ερει υμιν ουκ οιδα υμας ποθεν εστε. **v.27** και ερει λεγων[𝒱] λεγω[𝒯,𝔐,𝒦] υμιν ουκ οιδα [υμας][𝒱] υμας[𝒯,𝔐,𝒦] ποθεν εστε αποστητε απ εμου παντες οι[𝒯,𝔐,𝒦] εργαται της[𝒯,𝔐,𝒦] αδικιας. **v.29** και ηξουσιν απο ανατολων και δυσμων και απο[𝒯,𝒦,𝒱] βορρα και νοτου και ανακλιθησονται εν τη βασιλεια του θεου. **v.31** εν αυτη τη ωρα[𝒱] ημερα[𝒯,𝔐,𝒦] προσηλθαν[𝒱] προσηλθον[𝒯,𝔐,𝒦] τινες φαρισαιοι λεγοντες αυτω εξελθε και πορευου εντευθεν οτι ηρωδης θελει σε αποκτειναι. **v.32** και ειπεν αυτοις πορευθεντες ειπατε τη αλωπεκι ταυτη ιδου εκβαλλω δαιμονια και ιασεις αποτελω[𝒱] επιτελω[𝒯,𝔐,𝒦] σημερον και αυριον και τη τριτη τελειουμαι. **v.34** ιερουσαλημ ιερουσαλημ η αποκτενουσα[𝔐] αποκτεινουσα[𝒯,𝒦,𝒱] τους προφητας και λιθοβολουσα τους απεσταλμενους προς αυτην ποσακις ηθελησα επισυναξαι τα τεκνα σου ον τροπον ορνις την εαυτης νοσσιαν υπο τας πτερυγας και ουκ ηθελησατε. **v.35** ιδου αφιεται υμιν ο οικος υμων ερημος[𝒯,𝔐,𝒦] αμην[𝒯,𝒦] δε[𝒯,𝒦] λεγω [δε][𝒱] δε[𝔐] υμιν οτι[𝒯,𝔐,𝒦] ου μη με[𝒯,𝔐,𝒦] ιδητε με[𝒱] εως [ηξει[𝒱] οτε][𝒱] αν[𝒯,𝔐,𝒦] ηξει[𝔐] ηξη[𝒯,𝒦] οτε[𝒯,𝔐,𝒦] ειπητε ευλογημενος ο ερχομενος εν ονοματι κυριου. **14** **v.1** και εγενετο εν τω ελθειν αυτον εις οικον τινος των αρχοντων [των][𝒱] των[𝒯,𝔐,𝒦] φαρισαιων σαββατω φαγειν αρτον και αυτοι ησαν παρατηρουμενοι αυτον. **v.3** και αποκριθεις ο ιησους ειπεν προς τους νομικους και φαρισαιους λεγων ει[𝒯,𝔐,𝒦] εξεστιν τω σαββατω θεραπευσαι[𝒱] η[𝒱] ου[𝒱] θεραπευειν[𝒯,𝔐,𝒦].

σαββάτῳ θεραπεύειν. οἱ δὲ ἡσύχασαν καὶ ἐπιλαβόμενος ἰάσατο αὐτὸν 4
καὶ ἀπέλυσεν. καὶ ἀποκριθεὶς πρὸς αὐτοὺς εἶπεν τίνος ὑμῶν ὄνος ἢ 5*
βοῦς εἰς φρέαρ ἐμπεσεῖται καὶ οὐκ εὐθέως ἀνασπάσει αὐτὸν ἐν τὴ ἡμέ-
ρᾳ τοῦ σαββάτου. καὶ οὐκ ἴσχυσαν ἀνταποκριθῆναι αὐτῷ πρὸς ταῦτα. 6*
ἔλεγεν δὲ πρὸς τοὺς κεκλημένους παραβολήν ἐπέχων πῶς τὰς πρωτοκλι- 7
σίας ἐξελέγοντο λέγων πρὸς αὐτούς. ὅταν κληθῇς ὑπό τινος εἰς γάμους 8
μὴ κατακλιθῇς εἰς τὴν πρωτοκλισίαν μήποτε ἐντιμότερός σου ᾖ κεκλη-
μένος ὑπ' αὐτοῦ. καὶ ἐλθὼν ὁ σὲ καὶ αὐτὸν καλέσας ἐρεῖ σοι δὸς τούτῳ 9*
τόπον καὶ τότε ἄρξῃ μετ' αἰσχύνης τὸν ἔσχατον τόπον κατέχειν. ἀλλ' 10*
ὅταν κληθῇς πορευθεὶς ἀνάπεσον εἰς τὸν ἔσχατον τόπον ἵνα ὅταν ἔλθῃ
ὁ κεκληκώς σε εἴπῃ σοι φίλε προσανάβηθι ἀνώτερον τότε ἔσται σοι δόξα
ἐνώπιον τῶν συνανακειμένων σοι. ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθή- 11
σεται καὶ ὁ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται. ἔλεγεν δὲ καὶ τῷ κεκληκότι 12*
αὐτόν ὅταν ποιῇς ἄριστον ἢ δεῖπνον μὴ φώνει τοὺς φίλους σου μηδὲ
τοὺς ἀδελφούς σου μηδὲ τοὺς συγγενεῖς σου μηδὲ γείτονας πλουσίους
μήποτε καὶ αὐτοί σε ἀντικαλέσωσίν καὶ γένηται σοι ἀνταπόδομά. ἀλλ' 13*
ὅταν ποιῇς δοχὴν κάλει πτωχούς ἀναπήρους χωλούς τυφλούς. καὶ 14
μακάριος ἔσῃ ὅτι οὐκ ἔχουσιν ἀνταποδοῦναί σοι ἀνταποδοθήσεται γάρ
σοι ἐν τῇ ἀναστάσει τῶν δικαίων. ἀκούσας δέ τις τῶν συνανακειμένων 15*
ταῦτα εἶπεν αὐτῷ μακάριος ὃς φάγεται ἄρτον ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ.
ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ ἄνθρωπός τις ἐποίησεν δεῖπνον μέγα καὶ ἐκάλεσεν πολ- 16*
λούς. καὶ ἀπέστειλεν τὸν δοῦλον αὐτοῦ τῇ ὥρᾳ τοῦ δείπνου εἰπεῖν τοῖς 17*
κεκλημένοις ἔρχεσθε ὅτι ἤδη ἕτοιμά ἐστιν πάντα. καὶ ἤρξαντο ἀπὸ μιᾶς 18*
παραιτεῖσθαι πάντες ὁ πρῶτος εἶπεν αὐτῷ ἀγρὸν ἠγόρασα καὶ ἔχω ἀνάγ-
κην ἐξελθεῖν καὶ ἰδεῖν αὐτόν ἐρωτῶ σε ἔχε με παρῃτημένον. καὶ ἕτερος 19

v.5 και αποκριθεις[T,𝔐,K] προς αυτους ειπεν τινος υμων υιος[𝔐,V] ονος[T,K] η βους εις φρεαρ πεσειται[V] εμπεσειται[T,𝔐,K] και ουκ ευθεως ανασπασει αυτον εν τη[T,𝔐,K] ημερα του σαββατου. **v.6** και ουκ ισχυσαν ανταποκριθηναι αυτω[T,𝔐,K] προς ταυτα. **v.9** και ελθων ο σε και αυτον καλεσας ερει σοι δος τουτω τοπον και τοτε αρξη μετα[V] μετ[T,𝔐,K] αισχυνης τον εσχατον τοπον κατεχειν. **v.10** αλλ οταν κληθης πορευθεις αναπεσε[𝔐,V] αναπεσον[T,K] εις τον εσχατον τοπον ινα οταν ελθη ο κεκληκως σε ερει[V] ειπη[T,𝔐,K] σοι φιλε προσαναβηθι ανωτερον τοτε εσται σοι δοξα ενωπιον παντων[V] των συνανακειμενων σοι. **v.12** ελεγεν δε και τω κεκληκοτι αυτον οταν ποιης αριστον η δειπνον μη φωνει τους φιλους σου μηδε τους αδελφους σου μηδε τους συγγενεις σου μηδε γειτονας πλουσιους μηποτε και αυτοι σε[T,𝔐,K] αντικαλεσωσιν σε[V] και γενηται σοι[T,𝔐,K] ανταποδομα σοι[V]. **v.13** αλλ οταν ποιης[T,𝔐,K] δοχην ποιης[V] καλει πτωχους αναπειρους[V] αναπηρους[T,𝔐,K] χωλους τυφλους. **v.15** ακουσας δε τις των συνανακειμενων ταυτα ειπεν αυτω μακαριος οστις[V] ος[T,𝔐,K] φαγεται αριστον[𝔐] αρτον[T,K,V] εν τη βασιλεια του θεου. **v.16** ο δε ειπεν αυτω ανθρωπος τις εποιει[V] εποιησεν[T,𝔐,K] δειπνον μεγα και εκαλεσεν πολλους. **v.17** και απεστειλεν τον δουλον αυτου τη ωρα του δειπνου ειπειν τοις κεκλημενοις ερχεσθε οτι ηδη ετοιμα εστιν παντα[T,𝔐,K]. **v.18** και ηρξαντο απο μιας παραιτεισθαι[T,𝔐,K] παντες παραιτεισθαι[V] ο πρωτος ειπεν αυτω αγρον ηγορασα και εχω αναγκην εξελθων[V] εξελθειν[T,𝔐,K] και[T,𝔐,K] ιδειν αυτον ερωτω σε εχε με παρητημενον.

εἶπεν ζεύγη βοῶν ἠγόρασα πέντε καὶ πορεύομαι δοκιμάσαι αὐτά ἐρωτῶ
20 σε ἔχε με παρῃτημένον. καὶ ἕτερος εἶπεν γυναῖκα ἔγημα καὶ διὰ τοῦτο
21* οὐ δύναμαι ἐλθεῖν. καὶ παραγενόμενος ὁ δοῦλος ἐκεῖνος ἀπήγγειλεν τῷ
κυρίῳ αὐτοῦ ταῦτα τότε ὀργισθεὶς ὁ οἰκοδεσπότης εἶπεν τῷ δούλῳ αὐτοῦ
ἔξελθε ταχέως εἰς τὰς πλατείας καὶ ῥύμας τῆς πόλεως καὶ τοὺς πτωχοὺς
22* καὶ ἀναπήρους καὶ χωλοὺς καὶ τυφλοὺς εἰσάγαγε ὧδε. καὶ εἶπεν ὁ δοῦ-
23* λος κύριε γέγονεν ὡς ἐπέταξας καὶ ἔτι τόπος ἐστίν. καὶ εἶπεν ὁ κύριος
πρὸς τὸν δοῦλον ἔξελθε εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ φραγμοὺς καὶ ἀνάγκασον εἰ-
24* σελθεῖν ἵνα γεμισθῇ ὁ οἶκος μου. λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς τῶν ἀνδρῶν
25 ἐκείνων τῶν κεκλημένων γεύσεταί μου τοῦ δείπνου. συνεπορεύοντο δὲ
26* αὐτῷ ὄχλοι πολλοί καὶ στραφεὶς εἶπεν πρὸς αὐτούς. εἴ τις ἔρχεται πρός
με καὶ οὐ μισεῖ τὸν πατέρα ἑαυτοῦ καὶ τὴν μητέρα καὶ τὴν γυναῖκα
καὶ τὰ τέκνα καὶ τοὺς ἀδελφοὺς καὶ τὰς ἀδελφάς ἔτι δέ καὶ τὴν ἑαυτοῦ
27* ψυχὴν οὐ δύναταί μου μαθητής εἶναί. καὶ ὅστις οὐ βαστάζει τὸν σταυ-
28* ρὸν αὐτοῦ καὶ ἔρχεται ὀπίσω μου οὐ δύναταί μου εἶναί μαθητής. τίς
γὰρ ἐξ ὑμῶν θέλων πύργον οἰκοδομῆσαι οὐχὶ πρῶτον καθίσας ψηφίζει
29* τὴν δαπάνην εἰ ἔχει τὰ πρὸς ἀπαρτισμόν. ἵνα μήποτε θέντος αὐτοῦ
θεμέλιον καὶ μὴ ἰσχύοντος ἐκτελέσαι πάντες οἱ θεωροῦντες ἄρξωνται
30 ἐμπαίζειν αὐτῷ. λέγοντες ὅτι οὗτος ὁ ἄνθρωπος ἤρξατο οἰκοδομεῖν καὶ
31* οὐκ ἴσχυσεν ἐκτελέσαι. ἢ τίς βασιλεὺς πορευόμενος συμβαλεῖν ἑτέρῳ
βασιλεῖ εἰς πόλεμον οὐχὶ καθίσας πρῶτον βουλεύεται εἰ δυνατός ἐστιν
ἐν δέκα χιλιάσιν ἀπαντῆσαι τῷ μετὰ εἴκοσι χιλιάδων ἐρχομένῳ ἐπ' αὐ-
32* τόν. εἰ δὲ μήγε ἔτι αὐτοῦ πόρρω ὄντος πρεσβείαν ἀποστείλας ἐρωτᾷ τὰ
33* πρὸς εἰρήνην. οὕτως οὖν πᾶς ἐξ ὑμῶν ὃς οὐκ ἀποτάσσεται πᾶσιν τοῖς

v.21 και παραγενομενος ο δουλος εκεινος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ απηγγειλεν τω κυριω αυτου ταυτα τοτε οργισθεις ο οικοδεσποτης ειπεν τω δουλω αυτου εξελθε ταχεως εις τας πλατειας και ρυμας της πολεως και τους πτωχους και αναπειρους$^{\mathcal{V}}$ αναπηρους$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ χωλους$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και τυφλους και$^{\mathcal{V}}$ χωλους$^{\mathcal{V}}$ εισαγαγε ωδε. **v.22** και ειπεν ο δουλος κυριε γεγονεν ο$^{\mathcal{V}}$ ως$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ επεταξας και ετι τοπος εστιν. **v.23** και ειπεν ο κυριος προς τον δουλον εξελθε εις τας οδους και φραγμους και αναγκασον εισελθειν ινα γεμισθη μου$^{\mathcal{V}}$ ο οικος μου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.24** λεγω γαρ υμιν οτι ουδεις των ανδρων εκεινων των κεκλημενων γευσεται μου του δειπνου [πολλοι$^{\mathfrak{M}}$ γαρ$^{\mathfrak{M}}$ εισιν$^{\mathfrak{M}}$ κλητοι$^{\mathfrak{M}}$ ολιγοι$^{\mathfrak{M}}$ δε$^{\mathfrak{M}}$ εκλεκτοι]$^{\mathfrak{M}}$. **v.26** ει τις ερχεται προς με και ου μισει τον πατερα αυτου$^{\mathfrak{M}}$ εαυτου$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ και την μητερα και την γυναικα και τα τεκνα και τους αδελφους και τας αδελφας ετι τε$^{\mathcal{V}}$ δε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και την εαυτου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ψυχην εαυτου$^{\mathcal{V}}$ ου δυναται ειναι$^{\mathcal{V}}$ μου μαθητης ειναι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.27** και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ οστις ου βασταζει τον σταυρον εαυτου$^{\mathcal{V}}$ αυτου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και ερχεται οπισω μου ου δυναται μου$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ειναι μου$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ μαθητης. **v.28** τις γαρ εξ υμων ο$^{\mathfrak{M}}$ θελων πυργον οικοδομησαι ουχι πρωτον καθισας ψηφιζει την δαπανην ει εχει τα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εις$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ προς$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ απαρτισμον. **v.29** ινα μηποτε θεντος αυτου θεμελιον και μη ισχυοντος εκτελεσαι παντες οι θεωρουντες αρξωνται εμπαιζειν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτω εμπαιζειν$^{\mathcal{V}}$. **v.31** η τις βασιλευς πορευομενος συμβαλειν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ετερω βασιλει συμβαλειν$^{\mathcal{V}}$ εις πολεμον ουχι καθισας πρωτον βουλευσεται$^{\mathcal{V}}$ βουλευεται$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ει δυνατος εστιν εν δεκα χιλιασιν υπαντησαι$^{\mathcal{V}}$ απαντησαι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τω μετα εικοσι χιλιαδων ερχομενω επ αυτον. **v.32** ει δε μη$^{\mathcal{V}}$ γε$^{\mathcal{V}}$ μηγε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ετι αυτου$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ πορρω αυτου$^{\mathfrak{M}}$ οντος πρεσβειαν αποστειλας ερωτα τα προς ειρηνην.

ἑαυτοῦ ὑπάρχουσιν οὐ δύναταί μου εἶναί μαθητής. καλὸν τὸ ἅλας ἐὰν 34*
δὲ τὸ ἅλας μωρανθῇ ἐν τίνι ἀρτυθήσεται. οὔτε εἰς γῆν οὔτε εἰς κοπρίαν 35
εὔθετόν ἐστιν ἔξω βάλλουσιν αὐτό ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω.

ἦσαν δὲ ἐγγίζοντες αὐτῷ πάντες οἱ τελῶναι καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ ἀκούειν **15***
αὐτοῦ. καὶ διεγόγγυζον οἵ φαρισαῖοι καὶ οἱ γραμματεῖς λέγοντες ὅτι 2*
οὗτος ἁμαρτωλοὺς προσδέχεται καὶ συνεσθίει αὐτοῖς. εἶπεν δὲ πρὸς αὐ- 3
τοὺς τὴν παραβολὴν ταύτην λέγων. τίς ἄνθρωπος ἐξ ὑμῶν ἔχων ἑκατὸν 4*
πρόβατα καὶ ἀπολέσας ἓν ἐξ αὐτῶν οὐ καταλείπει τὰ ἐννενήκονταεννέα
ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ πορεύεται ἐπὶ τὸ ἀπολωλὸς ἕως εὕρῃ αὐτό. καὶ εὑρὼν 5*
ἐπιτίθησιν ἐπὶ τοὺς ὤμους ἑαυτοῦ χαίρων. καὶ ἐλθὼν εἰς τὸν οἶκον 6
συγκαλεῖ τοὺς φίλους καὶ τοὺς γείτονας λέγων αὐτοῖς συγχάρητέ μοι ὅτι
εὗρον τὸ πρόβατόν μου τὸ ἀπολωλός. λέγω ὑμῖν ὅτι οὕτως χαρὰ ἔσται 7*
ἐν τῷ οὐρανῷ ἐπὶ ἑνὶ ἁμαρτωλῷ μετανοοῦντι ἢ ἐπὶ ἐννενήκονταεννέα δι-
καίοις οἵτινες οὐ χρείαν ἔχουσιν μετανοίας. ἢ τίς γυνὴ δραχμὰς ἔχουσα 8*
δέκα ἐὰν ἀπολέσῃ δραχμὴν μίαν οὐχὶ ἅπτει λύχνον καὶ σαροῖ τὴν οἰ-
κίαν καὶ ζητεῖ ἐπιμελῶς ἕως ὅτου εὕρῃ. καὶ εὑροῦσα συγκαλεῖται τὰς 9*
φίλας καὶ τὰς γείτονας λέγουσα συγχάρητέ μοι ὅτι εὗρον τὴν δραχμὴν
ἣν ἀπώλεσα. οὕτως λέγω ὑμῖν χαρὰ γίνεται ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων τοῦ 10*
θεοῦ ἐπὶ ἑνὶ ἁμαρτωλῷ μετανοοῦντι. εἶπεν δέ ἄνθρωπός τις εἶχεν δύο 11
υἱούς. καὶ εἶπεν ὁ νεώτερος αὐτῶν τῷ πατρί πάτερ δός μοι τὸ ἐπιβάλλον 12*
μέρος τῆς οὐσίας καὶ διεῖλεν αὐτοῖς τὸν βίον. καὶ μετ' οὐ πολλὰς ἡμέ- 13*
ρας συναγαγὼν ἅπαντα ὁ νεώτερος υἱὸς ἀπεδήμησεν εἰς χώραν μακράν
καὶ ἐκεῖ διεσκόρπισεν τὴν οὐσίαν αὐτοῦ ζῶν ἀσώτως. δαπανήσαντος 14*
δὲ αὐτοῦ πάντα ἐγένετο λιμὸς ἰσχυρὸς κατὰ τὴν χώραν ἐκείνην καὶ αὐ-

---

v.33 ουτως ουν πας εξ υμων ος ουκ αποτασσεται πασιν τοις εαυτου υπαρχουσιν ου δυναται μου[T,𝔐,K] ειναι μου[V] μαθητης. **v.34** καλον ουν[V] το αλας εαν δε και[V] το αλας μωρανθη εν τινι αρτυθησεται. **15** **v.1** ησαν δε εγγιζοντες[T,𝔐,K] αυτω εγγιζοντες[V] παντες οι τελωναι και οι αμαρτωλοι ακουειν αυτου. **v.2** και διεγογγυζον οι τε[V] φαρισαιοι και οι γραμματεις λεγοντες οτι ουτος αμαρτωλους προσδεχεται και συνεσθιει αυτοις. **v.4** τις ανθρωπος εξ υμων εχων εκατον προβατα και απολεσας εν[T,𝔐,K] εξ αυτων εν[V] ου καταλειπει τα ενενηκοντα[𝔐,V] εννεα[𝔐,V] εννενηκονταεννεα[T,K] εν τη ερημω και πορευεται επι το απολωλος εως ευρη αυτο. **v.5** και ευρων επιτιθησιν επι τους ωμους αυτου[V] εαυτου[T,𝔐,K] χαιρων. **v.7** λεγω υμιν οτι ουτως χαρα εσται[T,𝔐,K] εν τω ουρανω εσται[V] επι ενι αμαρτωλω μετανοουντι η επι ενενηκοντα[𝔐,V] εννεα[𝔐,V] εννενηκονταεννεα[T,K] δικαιοις οιτινες ου χρειαν εχουσιν μετανοιας. **v.8** η τις γυνη δραχμας εχουσα δεκα εαν απολεση δραχμην μιαν ουχι απτει λυχνον και σαροι την οικιαν και ζητει επιμελως εως ου[V] οτου[T,𝔐,K] ευρη. **v.9** και ευρουσα συγκαλει[V] συγκαλειται[T,𝔐,K] τας φιλας και τας[T,𝔐,K] γειτονας λεγουσα συγχαρητε μοι οτι ευρον την δραχμην ην απωλεσα. **v.10** ουτως λεγω υμιν χαρα[T,𝔐,K] γινεται χαρα[V] ενωπιον των αγγελων του θεου επι ενι αμαρτωλω μετανοουντι. **v.12** και ειπεν ο νεωτερος αυτων τω πατρι πατερ δος μοι το επιβαλλον μερος της ουσιας ο[V] δε[V] και[T,𝔐,K] διειλεν αυτοις τον βιον. **v.13** και μετ ου πολλας ημερας συναγαγων παντα[V] απαντα[T,𝔐,K] ο νεωτερος υιος απεδημησεν εις χωραν μακραν και εκει διεσκορπισεν την ουσιαν αυτου ζων ασωτως. **v.14** δαπανησαντος δε αυτου παντα εγενετο λιμος ισχυρα[V] ισχυρος[T,𝔐,K] κατα την χωραν εκεινην και αυτος ηρξατο υστερεισθαι.

15 τὸς ἤρξατο ὑστερεῖσθαι. καὶ πορευθεὶς ἐκολλήθη ἑνὶ τῶν πολιτῶν τῆς
χώρας ἐκείνης καὶ ἔπεμψεν αὐτὸν εἰς τοὺς ἀγροὺς αὐτοῦ βόσκειν χοί-
16* ρους. καὶ ἐπεθύμει γεμίσαι τὴν κοιλίαν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν κερατίων ὧν
17* ἤσθιον οἱ χοῖροι καὶ οὐδεὶς ἐδίδου αὐτῷ. εἰς ἑαυτὸν δὲ ἐλθὼν εἶπεν
πόσοι μίσθιοι τοῦ πατρός μου περισσεύουσιν ἄρτων ἐγὼ δὲ λιμῷ ἀπόλ-
18 λυμαι. ἀναστὰς πορεύσομαι πρὸς τὸν πατέρα μου καὶ ἐρῶ αὐτῷ πάτερ
19* ἥμαρτον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου. καὶ οὐκέτι εἰμὶ ἄξιος κλη-
20* θῆναι υἱός σου ποίησόν με ὡς ἕνα τῶν μισθίων σου. καὶ ἀναστὰς ἦλθεν
πρὸς τὸν πατέρα ἑαυτοῦ ἔτι δὲ αὐτοῦ μακρὰν ἀπέχοντος εἶδεν αὐτὸν ὁ
πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἐσπλαγχνίσθη καὶ δραμὼν ἐπέπεσεν ἐπὶ τὸν τράχηλον
21* αὐτοῦ καὶ κατεφίλησεν αὐτόν. εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ υἱὸς πάτερ ἥμαρτον εἰς
τὸν οὐρανὸν καὶ ἐνώπιόν σου καὶ οὐκέτι εἰμὶ ἄξιος κληθῆναι υἱός σου.
22* εἶπεν δὲ ὁ πατὴρ πρὸς τοὺς δούλους αὐτοῦ ἐξενέγκατε τὴν στολὴν τὴν
πρώτην καὶ ἐνδύσατε αὐτόν καὶ δότε δακτύλιον εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ καὶ
23* ὑποδήματα εἰς τοὺς πόδας. καὶ ἐνέγκαντες τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν
24* θύσατε καὶ φαγόντες εὐφρανθῶμεν. ὅτι οὗτος ὁ υἱός μου νεκρὸς ἦν
καὶ ἀνέζησεν καὶ ἀπολωλὼς ἦν καὶ εὑρέθη καὶ ἤρξαντο εὐφραίνεσθαι.
25 ἦν δὲ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὁ πρεσβύτερος ἐν ἀγρῷ καὶ ὡς ἐρχόμενος ἤγγισεν τῇ
26* οἰκίᾳ ἤκουσεν συμφωνίας καὶ χορῶν. καὶ προσκαλεσάμενος ἕνα τῶν
27 παίδων αὐτοῦ ἐπυνθάνετο τί εἴη ταῦτα. ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ ὅτι ὁ ἀδελφός
σου ἥκει καὶ ἔθυσεν ὁ πατήρ σου τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν ὅτι ὑγιαίνοντα
28* αὐτὸν ἀπέλαβεν. ὠργίσθη δὲ καὶ οὐκ ἤθελεν εἰσελθεῖν ὁ οὖν πατὴρ αὐ-
29* τοῦ ἐξελθὼν παρεκάλει αὐτόν. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν τῷ πατρὶ ἰδού
τοσαῦτα ἔτη δουλεύω σοι καὶ οὐδέποτε ἐντολήν σου παρῆλθον καὶ ἐμοὶ
30* οὐδέποτε ἔδωκας ἔριφον ἵνα μετὰ τῶν φίλων μου εὐφρανθῶ. ὅτε δὲ ὁ

v.16 και επεθυμει χορτασθηναι[V] εκ[V] γεμισαι[T,𝔐,K] την[T,𝔐,K] κοιλιαν[T,𝔐,K] αυτου[T,𝔐,K] απο[T,𝔐,K] των κερατιων ων ησθιον οι χοιροι και ουδεις εδιδου αυτω. **v.17** εις εαυτον δε ελθων εφη[V] ειπεν[T,𝔐,K] ποσοι μισθιοι του πατρος μου περισσευονται[V] περισσευουσιν[T,𝔐,K] αρτων εγω δε λιμω ωδε[V] απολλυμαι. **v.19** και[T,𝔐,K] ουκετι ειμι αξιος κληθηναι υιος σου ποιησον με ως ενα των μισθιων σου. **v.20** και αναστας ηλθεν προς τον πατερα αυτου[𝔐] εαυτου[T,K,V] ετι δε αυτου μακραν απεχοντος ειδεν αυτον ο πατηρ αυτου και εσπλαγχνισθη και δραμων επεπεσεν επι τον τραχηλον αυτου και κατεφιλησεν αυτον. **v.21** ειπεν δε αυτω[T,𝔐,K] ο υιος αυτω[V] πατερ ημαρτον εις τον ουρανον και ενωπιον σου και[T,𝔐,K] ουκετι ειμι αξιος κληθηναι υιος σου. **v.22** ειπεν δε ο πατηρ προς τους δουλους αυτου ταχυ[V] εξενεγκατε την[T,𝔐,K] στολην την πρωτην και ενδυσατε αυτον και δοτε δακτυλιον εις την χειρα αυτου και υποδηματα εις τους ποδας. **v.23** και φερετε[V] ενεγκαντες[T,𝔐,K] τον μοσχον τον σιτευτον θυσατε και φαγοντες ευφρανθωμεν. **v.24** οτι ουτος ο υιος μου νεκρος ην και ανεζησεν και[T,𝔐,K] απολωλως[T,𝔐,K] ην απολωλως[V] και ευρεθη και ηρξαντο ευφραινεσθαι. **v.26** και προσκαλεσαμενος ενα των παιδων αυτου[T] επυνθανετο τι αν[V] ειη ταυτα. **v.28** ωργισθη δε και ουκ ηθελεν εισελθειν ο δε[V] ουν[T,𝔐,K] πατηρ αυτου εξελθων παρεκαλει αυτον. **v.29** ο δε αποκριθεις ειπεν τω πατρι αυτου[V] ιδου τοσαυτα ετη δουλευω σοι και ουδεποτε εντολην σου παρηλθον και εμοι ουδεποτε εδωκας εριφον ινα μετα των φιλων μου ευφρανθω.

υἱός σου οὗτος ὁ καταφαγών σου τὸν βίον μετὰ πορνῶν ἦλθεν ἔθυσας
αὐτῷ τὸν μόσχον τὸν σιτευτόν. ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ τέκνον σὺ πάντοτε μετ’ 31
ἐμοῦ εἶ καὶ πάντα τὰ ἐμὰ σά ἐστιν. εὐφρανθῆναι δὲ καὶ χαρῆναι ἔδει 32*
ὅτι ὁ ἀδελφός σου οὗτος νεκρὸς ἦν καὶ ἀνέζησεν καὶ ἀπολωλὼς ἦν καὶ
εὑρέθη.

ἔλεγεν δὲ καὶ πρὸς τοὺς μαθητάς αὐτοῦ ἄνθρωπός τις ἦν πλούσιος **16***
ὅς εἶχεν οἰκονόμον καὶ οὗτος διεβλήθη αὐτῷ ὡς διασκορπίζων τὰ ὑπάρ-
χοντα αὐτοῦ. καὶ φωνήσας αὐτὸν εἶπεν αὐτῷ τί τοῦτο ἀκούω περὶ σοῦ 2*
ἀπόδος τὸν λόγον τῆς οἰκονομίας σου οὐ γὰρ δύνήσῃ ἔτι οἰκονομεῖν.
εἶπεν δὲ ἐν ἑαυτῷ ὁ οἰκονόμος τί ποιήσω ὅτι ὁ κύριός μου ἀφαιρεῖ- 3
ται τὴν οἰκονομίαν ἀπ’ ἐμοῦ σκάπτειν οὐκ ἰσχύω ἐπαιτεῖν αἰσχύνομαι.
ἔγνων τί ποιήσω ἵνα ὅταν μετασταθῶ τῆς οἰκονομίας δέξωνταί με εἰς 4*
τοὺς οἴκους αὐτῶν. καὶ προσκαλεσάμενος ἕνα ἕκαστον τῶν χρεωφειλε- 5*
τῶν τοῦ κυρίου ἑαυτοῦ ἔλεγεν τῷ πρώτῳ πόσον ὀφείλεις τῷ κυρίῳ μου.
ὁ δὲ εἶπεν ἑκατὸν βάτους ἐλαίου καὶ εἶπεν αὐτῷ δέξαι σου τὸ γράμμα 6*
καὶ καθίσας ταχέως γράψον πεντήκοντα. ἔπειτα ἑτέρῳ εἶπεν σὺ δὲ πό- 7*
σον ὀφείλεις ὁ δὲ εἶπεν ἑκατὸν κόρους σίτου καὶ λέγει αὐτῷ δέξαι σου τὸ
γράμμα καὶ γράψον ὀγδοήκοντα. καὶ ἐπῄνεσεν ὁ κύριος τὸν οἰκονόμον 8*
τῆς ἀδικίας ὅτι φρονίμως ἐποίησεν ὅτι οἱ υἱοὶ τοῦ αἰῶνος τούτου φρο-
νιμώτεροι ὑπὲρ τοὺς υἱοὺς τοῦ φωτὸς εἰς τὴν γενεὰν τὴν ἑαυτῶν εἰσιν.
κα᾽ γὼ ὑμῖν λέγω ποιήσατε ἑαυτοῖς φίλους ἐκ τοῦ μαμωνᾶ τῆς ἀδικίας 9*
ἵνα ὅταν ἐκλίπητε δέξωνται ὑμᾶς εἰς τὰς αἰωνίους σκηνάς. ὁ πιστὸς 10
ἐν ἐλαχίστῳ καὶ ἐν πολλῷ πιστός ἐστιν καὶ ὁ ἐν ἐλαχίστῳ ἄδικος καὶ ἐν
πολλῷ ἄδικός ἐστιν. εἰ οὖν ἐν τῷ ἀδίκῳ μαμωνᾷ πιστοὶ οὐκ ἐγένεσθε τὸ 11
ἀληθινὸν τίς ὑμῖν πιστεύσει. καὶ εἰ ἐν τῷ ἀλλοτρίῳ πιστοὶ οὐκ ἐγένεσθε 12

---

v.30 οτε δε ο υιος σου ουτος ο καταφαγων σου τον βιον μετα πορνων ηλθεν εθυσας αυτω τον μοσχον[T,𝔐,K] τον[T,𝔐,K] σιτευτον μοσχον[V]. **v.32** ευφρανθηναι δε και χαρηναι εδει οτι ο αδελφος σου ουτος νεκρος ην και εζησεν[V] ανεζησεν[T,𝔐,K] και απολωλως ην[T,𝔐,K] και ευρεθη. **16** **v.1** ελεγεν δε και προς τους μαθητας αυτου[T,𝔐,K] ανθρωπος τις ην πλουσιος ος ειχεν οικονομον και ουτος διεβληθη αυτω ως διασκορπιζων τα υπαρχοντα αυτου. **v.2** και φωνησας αυτον ειπεν αυτω τι τουτο ακουω περι σου αποδος τον λογον της οικονομιας σου ου γαρ δυνη[V] δυνηση[T,𝔐,K] ετι οικονομειν. **v.4** εγνων τι ποιησω ινα οταν μετασταθω εκ[V] της οικονομιας δεξωνται με εις τους οικους αυτων. **v.5** και προσκαλεσαμενος ενα εκαστον των χρεοφειλετων[V] χρεωφειλετων[T,𝔐,K] του κυριου εαυτου ελεγεν τω πρωτω ποσον οφειλεις τω κυριω μου. **v.6** ο δε ειπεν εκατον βατους ελαιου ο[V] δε[V] και[T,𝔐,K] ειπεν αυτω δεξαι σου τα[V] το[T,𝔐,K] γραμματα[V] γραμμα[T,𝔐,K] και καθισας ταχεως γραψον πεντηκοντα. **v.7** επειτα ετερω ειπεν συ δε ποσον οφειλεις ο δε ειπεν εκατον κορους σιτου και[T,𝔐,K] λεγει αυτω δεξαι σου τα[V] το[T,𝔐,K] γραμματα[V] γραμμα[T,𝔐,K] και γραψον ογδοηκοντα. **v.8** και επηνεσεν ο κυριος τον οικονομον της αδικιας οτι φρονιμως εποιησεν οτι οι υιοι του αιωνος τουτου φρονιμωτεροι υπερ τους υιους του φωτος εις την γενεαν την[T,𝔐,V] εαυτων εισιν. **v.9** και[V] εγω[V] καγω[T,𝔐,K] υμιν λεγω ποιησατε[T,𝔐,K] εαυτοις ποιησατε[V] φιλους εκ του μαμωνα της αδικιας ινα οταν εκλιπη[V] εκλιπητε[T,𝔐,K] δεξωνται υμας εις τας αιωνιους σκηνας.

13 τὸ ὑμέτερον τίς ὑμῖν δώσει. οὐδεὶς οἰκέτης δύναται δυσὶ κυρίοις δου-
λεύειν ἢ γὰρ τὸν ἕνα μισήσει καὶ τὸν ἕτερον ἀγαπήσει ἢ ἑνὸς ἀνθέξεται
καὶ τοῦ ἑτέρου καταφρονήσει οὐ δύνασθε θεῷ δουλεύειν καὶ μαμωνᾷ.
14* ἤκουον δὲ ταῦτα πάντα καὶ οἱ φαρισαῖοι φιλάργυροι ὑπάρχοντες καὶ
15* ἐξεμυκτήριζον αὐτόν. καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὑμεῖς ἐστε οἱ δικαιοῦντες ἑαυ-
τοὺς ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων ὁ δὲ θεὸς γινώσκει τὰς καρδίας ὑμῶν ὅτι τὸ
16* ἐν ἀνθρώποις ὑψηλὸν βδέλυγμα ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ἐστιν. ὁ νόμος καὶ
οἱ προφῆται ἕως ἰωάννου ἀπὸ τότε ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ εὐαγγελίζεται
17 καὶ πᾶς εἰς αὐτὴν βιάζεται. εὐκοπώτερον δέ ἐστιν τὸν οὐρανὸν καὶ
18* τὴν γῆν παρελθεῖν ἢ τοῦ νόμου μίαν κεραίαν πεσεῖν. πᾶς ὁ ἀπολύων
τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ γαμῶν ἑτέραν μοιχεύει καὶ πᾶς ὁ ἀπολελυμένην
19 ἀπὸ ἀνδρὸς γαμῶν μοιχεύει. ἄνθρωπος δέ τις ἦν πλούσιος καὶ ἐνεδι-
δύσκετο πορφύραν καὶ βύσσον εὐφραινόμενος καθ’ ἡμέραν λαμπρῶς.
20* πτωχὸς δέ τις ἦν ὀνόματι λάζαρος ὃς ἐβέβλητο πρὸς τὸν πυλῶνα αὐτοῦ
21* ἡλκωμένος. καὶ ἐπιθυμῶν χορτασθῆναι ἀπὸ τῶν ψιχίων τῶν πιπτόντων
ἀπὸ τῆς τραπέζης τοῦ πλουσίου ἀλλὰ καὶ οἱ κύνες ἐρχόμενοι ἀπέλει-
22* χον τὰ ἕλκη αὐτοῦ. ἐγένετο δὲ ἀποθανεῖν τὸν πτωχὸν καὶ ἀπενεχθῆναι
αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἀγγέλων εἰς τὸν κόλπον τοῦ ἀβραάμ ἀπέθανεν δὲ καὶ
23* ὁ πλούσιος καὶ ἐτάφη. καὶ ἐν τῷ ᾅδῃ ἐπάρας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ
ὑπάρχων ἐν βασάνοις ὁρᾷ τὸν ἀβραὰμ ἀπὸ μακρόθεν καὶ λάζαρον ἐν
24 τοῖς κόλποις αὐτοῦ. καὶ αὐτὸς φωνήσας εἶπεν πάτερ ἀβραάμ ἐλέησόν
με καὶ πέμψον λάζαρον ἵνα βάψῃ τὸ ἄκρον τοῦ δακτύλου αὐτοῦ ὕδα-
τος καὶ καταψύξῃ τὴν γλῶσσάν μου ὅτι ὀδυνῶμαι ἐν τῇ φλογὶ ταύτῃ.
25* εἶπεν δὲ ἀβραάμ τέκνον μνήσθητι ὅτι ἀπέλαβες σὺ τὰ ἀγαθά σου ἐν τῇ
ζωῇ σου καὶ λάζαρος ὁμοίως τὰ κακά νῦν δὲ ⸀οδε παρακαλεῖται σὺ δὲ
26* ὀδυνᾶσαι. καὶ ἐπὶ πᾶσιν τούτοις μεταξὺ ἡμῶν καὶ ὑμῶν χάσμα μέγα

---

v.14 ηκουον δε ταυτα παντα και$^{T,\mathfrak{M},K}$ οι φαρισαιοι φιλαργυροι υπαρχοντες και εξεμυκτηριζον αυτον. **v.15** και ειπεν αυτοις υμεις εστε οι δικαιουντες εαυτους ενωπιον των ανθρωπων ο δε θεος γινωσκει τας καρδιας υμων οτι το εν ανθρωποις υψηλον βδελυγμα ενωπιον του θεου εστιν^{T,K}. **v.16** ο νομος και οι προφηται μεχρι^{V} εως$^{T,\mathfrak{M},K}$ ιωαννου απο τοτε η βασιλεια του θεου ευαγγελιζεται και πας εις αυτην βιαζεται. **v.18** πας ο απολυων την γυναικα αυτου και γαμων ετεραν μοιχευει και πας$^{T,\mathfrak{M},K}$ ο απολελυμενην απο ανδρος γαμων μοιχευει. **v.20** πτωχος δε τις ην$^{T,\mathfrak{M},K}$ ονοματι λαζαρος ος$^{T,\mathfrak{M},K}$ εβεβλητο προς τον πυλωνα αυτου ειλκωμενος^{V} ηλκωμενος$^{T,\mathfrak{M},K}$. **v.21** και επιθυμων χορτασθηναι απο των ψιχιων$^{T,\mathfrak{M},K}$ των$^{T,\mathfrak{M},K}$ πιπτοντων απο της τραπεζης του πλουσιου αλλα και οι κυνες ερχομενοι επελειχον^{V} απελειχον$^{T,\mathfrak{M},K}$ τα ελκη αυτου. **v.22** εγενετο δε αποθανειν τον πτωχον και απενεχθηναι αυτον υπο των αγγελων εις τον κολπον του^{T,K} αβρααμ απεθανεν δε και ο πλουσιος και εταφη. **v.23** και εν τω αδη επαρας τους οφθαλμους αυτου υπαρχων εν βασανοις ορα τον$^{T,\mathfrak{M},K}$ αβρααμ απο μακροθεν και λαζαρον εν τοις κολποις αυτου. **v.25** ειπεν δε αβρααμ τεκνον μνησθητι οτι απελαβες συ$^{T,\mathfrak{M},K}$ τα αγαθα σου εν τη ζωη σου και λαζαρος ομοιως τα κακα νυν δε ωδε$^{\mathfrak{M},V}$ οδε^{T,K} παρακαλειται συ δε οδυνασαι.

ἐστήρικται ὅπως οἱ θέλοντες διαβῆναι ἐντεῦθεν πρὸς ὑμᾶς μὴ δύνωνται
μηδὲ οἱ ἐκεῖθεν πρὸς ἡμᾶς διαπερῶσιν. εἶπεν δέ ἐρωτῶ οὖν σε πά- 27*
τερ ἵνα πέμψῃς αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου. ἔχω γὰρ πέντε 28
ἀδελφούς ὅπως διαμαρτύρηται αὐτοῖς ἵνα μὴ καὶ αὐτοὶ ἔλθωσιν εἰς τὸν
τόπον τοῦτον τῆς βασάνου. λέγει αὐτῷ ἀβραάμ ἔχουσιν μωσέα καὶ τοὺς 29*
προφήτας ἀκουσάτωσαν αὐτῶν. ὁ δὲ εἶπεν οὐχί πάτερ ἀβραάμ ἀλλ᾽ ἐάν 30
τις ἀπὸ νεκρῶν πορευθῇ πρὸς αὐτοὺς μετανοήσουσιν. εἶπεν δὲ αὐτῷ 31*
εἰ μωσέως καὶ τῶν προφητῶν οὐκ ἀκούουσιν οὐδὲ ἐάν τις ἐκ νεκρῶν
ἀναστῇ πεισθήσονται.

εἶπεν δὲ πρὸς τοὺς μαθητὰς ἀνένδεκτόν ἐστιν τοῦ μὴ ἐλθεῖν τὰ σκάν- **17***
δαλα οὐαὶ δὲ δι᾽ οὗ ἔρχεται. λυσιτελεῖ αὐτῷ εἰ μύλος ὀνικὸς περίκειται 2*
περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ ἔρριπται εἰς τὴν θάλασσαν ἢ ἵνα σκανδα-
λίσῃ ἕνα τῶν μικρῶν τούτων. προσέχετε ἑαυτοῖς ἐὰν δὲ ἁμάρτῃ εἰς σὲ ὁ 3*
ἀδελφός σου ἐπιτίμησον αὐτῷ καὶ ἐὰν μετανοήσῃ ἄφες αὐτῷ. καὶ ἐὰν 4*
ἑπτάκις τῆς ἡμέρας ἁμάρτῃ εἰς σὲ καὶ ἑπτάκις τῆς ἡμέρας ἐπιστρέψῃ
ἐπὶ σὲ λέγων μετανοῶ ἀφήσεις αὐτῷ. καὶ εἶπον οἱ ἀπόστολοι τῷ κυ- 5*
ρίῳ πρόσθες ἡμῖν πίστιν. εἶπεν δὲ ὁ κύριος εἰ εἴχετε πίστιν ὡς κόκκον 6*
σινάπεως ἐλέγετε ἂν τῇ συκαμίνῳ ταύτῃ ἐκριζώθητι καὶ φυτεύθητι ἐν
τῇ θαλάσσῃ καὶ ὑπήκουσεν ἂν ὑμῖν. τίς δὲ ἐξ ὑμῶν δοῦλον ἔχων ἀρο- 7*
τριῶντα ἢ ποιμαίνοντα ὃς εἰσελθόντι ἐκ τοῦ ἀγροῦ ἐρεῖ εὐθέως παρελθὼν
ἀνάπεσαι. ἀλλ᾽ οὐχὶ ἐρεῖ αὐτῷ ἑτοίμασον τί δειπνήσω καὶ περιζωσάμε- 8
νος διακόνει μοι ἕως φάγω καὶ πίω καὶ μετὰ ταῦτα φάγεσαι καὶ πίεσαι
σύ. μὴ χάριν ἔχει τῷ δούλῳ ἐκείνῳ ὅτι ἐποίησεν τὰ διαταχθέντα αὐτῷ 9*
οὐ δοκῶ. οὕτως καὶ ὑμεῖς ὅταν ποιήσητε πάντα τὰ διαταχθέντα ὑμῖν 10*

---

v.26 και εν[V] επι[T,𝔐,K] πασι[V] πασιν[T,𝔐,K] τουτοις μεταξυ ημων και υμων χασμα μεγα εστηρικται οπως οι θελοντες διαβηναι ενθεν[𝔐,V] εντευθεν[T,K] προς υμας μη δυνωνται μηδε οι[T,𝔐,K] εκειθεν προς ημας διαπερωσιν. **v.27** ειπεν δε ερωτω ουν[T,𝔐,K] σε ουν[V] πατερ ινα πεμψης αυτον εις τον οικον του πατρος μου. **v.29** λεγει δε[V] αυτω[T,𝔐,K] αβρααμ εχουσι[V] εχουσιν[T,𝔐,K] μωυσεα[V] μωσεα[T,𝔐,K] και τους προφητας ακουσατωσαν αυτων. **v.31** ειπεν δε αυτω ει μωυσεως[V] μωσεως[T,𝔐,K] και των προφητων ουκ ακουουσιν ουδ[V] ουδε[T,𝔐,K] εαν τις εκ νεκρων αναστη πεισθησονται. **17** **v.1** ειπεν δε προς τους μαθητας αυτου[V] ανενδεκτον εστιν του μη[T,𝔐,K] ελθειν[T,𝔐,K] τα σκανδαλα μη[V] ελθειν[V] πλην[V] ουαι δε[T,𝔐,K] δι ου ερχεται. **v.2** λυσιτελει αυτω ει λιθος[V] μυλος[T,𝔐,K] μυλικος[V] ονικος[T,𝔐,K] περικειται περι τον τραχηλον αυτου και ερριπται εις την θαλασσαν η ινα σκανδαλιση ενα[T,𝔐,K] των μικρων τουτων ενα[V]. **v.3** προσεχετε εαυτοις εαν δε[T,𝔐,K] αμαρτη εις[T,𝔐,K] σε[T,𝔐,K] ο αδελφος σου επιτιμησον αυτω και εαν μετανοηση αφες αυτω. **v.4** και εαν επτακις της ημερας αμαρτηση[V] αμαρτη[T,𝔐,K] εις σε και επτακις της[T,𝔐,K] ημερας[T,𝔐,K] επιστρεψη προς[V] επι[T,K] σε[T,K,V] λεγων μετανοω αφησεις αυτω. **v.5** και ειπαν[V] ειπον[T,𝔐,K] οι αποστολοι τω κυριω προσθες ημιν πιστιν. **v.6** ειπεν δε ο κυριος ει εχετε[𝔐,V] ειχετε[T,K] πιστιν ως κοκκον σιναπεως ελεγετε αν τη συκαμινω [ταυτη][V] ταυτη[T,𝔐,K] εκριζωθητι και φυτευθητι εν τη θαλασση και υπηκουσεν αν υμιν. **v.7** τις δε εξ υμων δουλον εχων αροτριωντα η ποιμαινοντα ος εισελθοντι εκ του αγρου ερει αυτω[V] ευθεως παρελθων αναπεσε[𝔐,V] αναπεσαι[T,K]. **v.9** μη χαριν[T,𝔐,K] εχει χαριν[V] τω δουλω εκεινω[T,𝔐,K] οτι εποιησεν τα διαταχθεντα αυτω[T,K] ου[T,𝔐,K] δοκω[T,𝔐,K].

λέγετε ὅτι δοῦλοι ἀχρεῖοί ἐσμεν ὅτι ὃ ὠφείλομεν ποιῆσαι πεποιήκαμεν.
11* καὶ ἐγένετο ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτὸν εἰς ἱερουσαλὴμ καὶ αὐτὸς διήρχετο
12* διὰ μέσου σαμαρείας καὶ γαλιλαίας. καὶ εἰσερχομένου αὐτοῦ εἴς τινα
13 κώμην ἀπήντησαν αὐτῷ δέκα λεπροὶ ἄνδρες οἵ ἔστησαν πόρρωθεν. καὶ
14 αὐτοὶ ἦραν φωνὴν λέγοντες ἰησοῦ ἐπιστάτα ἐλέησον ἡμᾶς. καὶ ἰδὼν
εἶπεν αὐτοῖς πορευθέντες ἐπιδείξατε ἑαυτοὺς τοῖς ἱερεῦσιν καὶ ἐγένετο
15 ἐν τῷ ὑπάγειν αὐτοὺς ἐκαθαρίσθησαν. εἷς δὲ ἐξ αὐτῶν ἰδὼν ὅτι ἰάθη
16* ὑπέστρεψεν μετὰ φωνῆς μεγάλης δοξάζων τὸν θεόν. καὶ ἔπεσεν ἐπὶ
πρόσωπον παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ εὐχαριστῶν αὐτῷ καὶ αὐτὸς ἦν σα-
17 μαρείτης. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἰησοῦς εἶπεν οὐχὶ οἱ δέκα ἐκαθαρίσθησαν
18 οἱ δὲ ἐννέα ποῦ. οὐχ εὑρέθησαν ὑποστρέψαντες δοῦναι δόξαν τῷ θεῷ
19 εἰ μὴ ὁ ἀλλογενὴς οὗτος. καὶ εἶπεν αὐτῷ ἀναστὰς πορεύου ἡ πίστις
20 σου σέσωκέν σε. ἐπερωτηθεὶς δὲ ὑπὸ τῶν φαρισαίων πότε ἔρχεται ἡ
βασιλεία τοῦ θεοῦ ἀπεκρίθη αὐτοῖς καὶ εἶπεν οὐκ ἔρχεται ἡ βασιλεία
21* τοῦ θεοῦ μετὰ παρατηρήσεως. οὐδὲ ἐροῦσιν ἰδού ὧδε ἤ ἰδού ἐκεῖ ἰδού
22 γὰρ ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ἐντὸς ὑμῶν ἐστιν. εἶπεν δὲ πρὸς τοὺς μαθητάς
ἐλεύσονται ἡμέραι ὅτε ἐπιθυμήσετε μίαν τῶν ἡμερῶν τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀν-
23* θρώπου ἰδεῖν καὶ οὐκ ὄψεσθε. καὶ ἐροῦσιν ὑμῖν ἰδού ὧδε ἤ ἶδοὺ ῎εκεῖ
24* μὴ ἆπέλθητε μηδὲ διώξητε. ὥσπερ γὰρ ἡ ἀστραπὴ ἡ ἀστράπτουσα ἐκ
τῆς ὑπ' οὐρανὸν εἰς τὴν ὑπ' οὐρανὸν λάμπει οὕτως ἔσται καὶ ὁ υἱός τοῦ
25 ἀνθρώπου ἐν τῇ ἡμέρᾳ αὐτοῦ. πρῶτον δὲ δεῖ αὐτὸν πολλὰ παθεῖν καὶ
26* ἀποδοκιμασθῆναι ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης. καὶ καθὼς ἐγένετο ἐν ταῖς
ἡμέραις τοῦ νῶε οὕτως ἔσται καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου.
27* ἤσθιον ἔπινον ἐγάμουν ἐξεγαμίζοντο ἄχρι ἧς ἡμέρας εἰσῆλθεν νῶε εἰς
28* τὴν κιβωτόν καὶ ἦλθεν ὁ κατακλυσμὸς καὶ ἀπώλεσεν ἅπαντας. ὁμοίως
καὶ ὡς ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις λώτ ἤσθιον ἔπινον ἠγόραζον ἐπώλουν

v.10 ουτως και υμεις οταν ποιησητε παντα τα διαταχθεντα υμιν λεγετε οτι δουλοι αχρειοι εσμεν οτι[T,𝔐,K] ο οφειλομεν[𝔐] ωφειλομεν[T,K,V] ποιησαι πεποιηκαμεν. **v.11** και εγενετο εν τω πορευεσθαι αυτον[T,𝔐,K] εις ιερουσαλημ και αυτος διηρχετο δια μεσον[V] μεσου[T,𝔐,K] σαμαρειας και γαλιλαιας. **v.12** και εισερχομενου αυτου εις τινα κωμην απηντησαν [αυτω][V] αυτω[T,𝔐,K] δεκα λεπροι ανδρες οι εστησαν πορρωθεν. **v.16** και επεσεν επι προσωπον παρα τους ποδας αυτου ευχαριστων αυτω και αυτος ην σαμαριτης[V] σαμαρειτης[T,𝔐,K]. **v.21** ουδε ερουσιν ιδου ωδε η ιδου[T,𝔐,K] εκει ιδου γαρ η βασιλεια του θεου εντος υμων εστιν. **v.23** και ερουσιν υμιν ιδου ωδε[T,𝔐,K] η[T,𝔐,K] ιδου[T,𝔐,K] εκει [η][V] ιδου[V] ωδε[V] μη απελθητε μηδε διωξητε. **v.24** ωσπερ γαρ η αστραπη η[T,𝔐,K] αστραπτουσα εκ της υπο[V] τον[V] υπ[T,𝔐,K] ουρανον εις την υπ ουρανον λαμπει ουτως εσται και[T,K] ο υιος του ανθρωπου [εν[V] εν[T,𝔐,K] τη ημερα αυτου][V] αυτου[T,𝔐,K]. **v.26** και καθως εγενετο εν ταις ημεραις του[T,K] νωε ουτως εσται και εν ταις ημεραις του υιου του ανθρωπου. **v.27** ησθιον επινον εγαμουν εγαμιζοντο[V] εξεγαμιζοντο[T,𝔐,K] αχρι ης ημερας εισηλθεν νωε εις την κιβωτον και ηλθεν ο κατακλυσμος και απωλεσεν παντας[V] απαντας[T,𝔐,K]. **v.28** ομοιως καθως[V] και[T,𝔐,K] ως[T,𝔐,K] εγενετο εν ταις ημεραις λωτ ησθιον επινον ηγοραζον επωλουν εφυτευον ωκοδομουν.

ἐφύτευον ᾠκοδόμουν. ᾗ δὲ ἡμέρᾳ ἐξῆλθεν λὼτ ἀπὸ σοδόμων ἔβρεξεν 29*
πῦρ καὶ θεῖον ἀπ’ οὐρανοῦ καὶ ἀπώλεσεν ἅπαντας. κατὰ ταὐτὰ ἔσται 30*
ᾗ ἡμέρᾳ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀποκαλύπτεται. ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ 31*
ὃς ἔσται ἐπὶ τοῦ δώματος καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ ἐν τῇ οἰκίᾳ μὴ κατα-
βάτω ἆραι αὐτά καὶ ὁ ἐν τῷ ἀγρῷ ὁμοίως μὴ ἐπιστρεψάτω εἰς τὰ ὀπίσω.
μνημονεύετε τῆς γυναικὸς λώτ. ὃς ἐὰν ζητήσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι 32, 33*
ἀπολέσει αὐτήν καὶ ὃς ἐὰν ἀπολέσῃ αὐτήν ζῳογονήσει αὐτήν. λέγω 34*
ὑμῖν ταύτῃ τῇ νυκτὶ ἔσονται δύο ἐπὶ κλίνης μιᾶς ὁ εἷς παραληφθήσε-
ται καὶ ὁ ἕτερος ἀφεθήσεται. δύο ἔσονται ἀλήθουσαι ἐπὶ τὸ αὐτό μία 35*
παραληφθήσεται καὶ ἡ ἑτέρα ἀφεθήσεται. καὶ ἀποκριθέντες λέγουσιν 37*
αὐτῷ ποῦ κύριε ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς ὅπου τὸ σῶμα ἐκεῖ συναχθήσονται οἱ
ἀετοὶ.

ἔλεγεν δὲ καὶ παραβολὴν αὐτοῖς πρὸς τὸ δεῖν πάντοτε προσεύχεσθαι **18***
καὶ μὴ ἐκκακεῖν. λέγων κριτής τις ἦν ἔν τινι πόλει τὸν θεὸν μὴ φοβού- 2
μενος καὶ ἄνθρωπον μὴ ἐντρεπόμενος. χήρα δὲ ἦν ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ 3
καὶ ἤρχετο πρὸς αὐτὸν λέγουσα ἐκδίκησόν με ἀπὸ τοῦ ἀντιδίκου μου.
καὶ οὐκ ἠθέλησεν ἐπὶ χρόνον μετὰ δὲ ταῦτα εἶπεν ἐν ἑαυτῷ εἰ καὶ τὸν 4*
θεὸν οὐ φοβοῦμαι καὶ ἄνθρωπον οὐκ ἐντρέπομαι. διά γε τὸ παρέχειν 5*
μοι κόπον τὴν χήραν ταύτην ἐκδικήσω αὐτήν ἵνα μὴ εἰς τέλος ἐρχομένη
ὑπωπιάζῃ με. εἶπεν δὲ ὁ κύριος ἀκούσατε τί ὁ κριτὴς τῆς ἀδικίας λέ- 6
γει. ὁ δὲ θεὸς οὐ μὴ ποιήσει τὴν ἐκδίκησιν τῶν ἐκλεκτῶν αὐτοῦ τῶν 7*
βοώντων πρὸς αὐτόν ἡμέρας καὶ νυκτός καὶ μακροθυμῶν ἐπ’ αὐτοῖς.
λέγω ὑμῖν ὅτι ποιήσει τὴν ἐκδίκησιν αὐτῶν ἐν τάχει πλὴν ὁ υἱὸς τοῦ 8
ἀνθρώπου ἐλθὼν ἆρα εὑρήσει τὴν πίστιν ἐπὶ τῆς γῆς. εἶπεν δὲ καὶ πρός 9*

v.29 η δε ημερα εξηλθεν λωτ απο σοδομων εβρεξεν πυρ και θειον απ ουρανου και απωλεσεν παντας[𝒱] απαντας[𝒯,𝔐,𝒦]. **v.30** κατα τα[𝒱] αυτα[𝒱] ταυτα[𝒯,𝔐,𝒦] εσται η ημερα ο υιος του ανθρωπου αποκαλυπτεται. **v.31** εν εκεινη τη ημερα ος εσται επι του δωματος και τα σκευη αυτου εν τη οικια μη καταβατω αραι αυτα και ο εν τω[𝒯,𝔐,𝒦] αγρω ομοιως μη επιστρεψατω εις τα οπισω. **v.33** ος εαν ζητηση την ψυχην αυτου περιποιησασθαι[𝒱] σωσαι[𝒯,𝔐,𝒦] απολεσει αυτην και[𝒯,𝔐,𝒦] ος δ[𝒱] αν[𝒱] εαν[𝒯,𝔐,𝒦] απολεση αυτην[𝒯,𝔐,𝒦] ζωογονησει αυτην. **v.34** λεγω υμιν ταυτη τη νυκτι εσονται δυο επι κλινης μιας ο[𝒯,𝒦,𝒱] εις παραλημφθησεται[𝒱] παραληφθησεται[𝒯,𝔐,𝒦] και ο ετερος αφεθησεται. **v.35** δυο[𝒯,𝔐,𝒦] εσονται δυο[𝒱] αληθουσαι επι το αυτο η[𝒦] μια[𝒯,𝔐,𝒦] παραληφθησεται[𝒯,𝔐,𝒦] και[𝒯,𝔐,𝒦] η μια[𝒱] παραλημφθησεται[𝒱] η[𝒱] δε[𝒱] ετερα αφεθησεται. **v.37** και αποκριθεντες λεγουσιν αυτω που κυριε ο δε ειπεν αυτοις οπου το σωμα εκει και[𝒱] συναχθησονται[𝒯,𝔐,𝒦] οι αετοι επισυναχθησονται[𝒱]. **18** **v.1** ελεγεν δε και[𝒯,𝔐,𝒦] παραβολην αυτοις προς το δειν παντοτε προσευχεσθαι αυτους[𝒱] και μη εγκακειν[𝒱] εκκακειν[𝒯,𝔐,𝒦]. **v.4** και ουκ ηθελεν[𝒱] ηθελησεν[𝒯,𝔐,𝒦] επι χρονον μετα δε ταυτα ειπεν εν εαυτω ει και τον θεον ου φοβουμαι ουδε[𝒱] και[𝒯,𝔐,𝒦] ανθρωπον ουκ[𝒯,𝔐,𝒦] εντρεπομαι. **v.5** δια γε το παρεχειν μοι κοπον την χηραν ταυτην εκδικησω αυτην ινα μη εις τελος ερχομενη υποπιαζη[𝔐] υπωπιαζη[𝒯,𝒦,𝒱] με. **v.7** ο δε θεος ου μη ποιηση[𝔐,𝒱] ποιησει[𝒯,𝒦] την εκδικησιν των εκλεκτων αυτου των βοωντων αυτω[𝒱] προς[𝒯,𝔐,𝒦] αυτον[𝒯,𝔐,𝒦] ημερας και νυκτος και μακροθυμει[𝒱] μακροθυμων[𝒯,𝔐,𝒦] επ αυτοις. **v.9** ειπεν δε και[𝒯,𝒦,𝒱] προς τινας τους πεποιθοτας εφ εαυτοις οτι εισιν δικαιοι και εξουθενουντας τους λοιπους την παραβολην ταυτην.

τινας τοὺς πεποιθότας ἐφ᾽ ἑαυτοῖς ὅτι εἰσὶν δίκαιοι καὶ ἐξουθενοῦντας
10 τοὺς λοιποὺς τὴν παραβολὴν ταύτην. ἄνθρωποι δύο ἀνέβησαν εἰς τὸ
11 ἱερὸν προσεύξασθαι ὁ εἷς φαρισαῖος καὶ ὁ ἕτερος τελώνης. ὁ φαρισαῖος
σταθεὶς πρὸς ἑαυτὸν ταῦτα προσηύχετο ὁ θεός εὐχαριστῶ σοι ὅτι οὐκ
εἰμὶ ὥσπερ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων ἅρπαγες ἄδικοι μοιχοί ἢ καὶ ὡς
12 οὗτος ὁ τελώνης. νηστεύω δὶς τοῦ σαββάτου ἀποδεκατῶ πάντα ὅσα κτῶ-
13* μαι. καὶ ὁ τελώνης μακρόθεν ἑστὼς οὐκ ἤθελεν οὐδὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς
εἰς τὸν οὐρανόν ἐπᾶραι ἀλλ᾽ ἔτυπτεν εἰς τὸ στῆθος αὐτοῦ λέγων ὁ θεός
14* ἱλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ. λέγω ὑμῖν κατέβη οὗτος δεδικαιωμένος εἰς
τὸν οἶκον αὐτοῦ ἢ ἐκεῖνος ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται ὁ δὲ
15* ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται. προσέφερον δὲ αὐτῷ καὶ τὰ βρέφη ἵνα
16* αὐτῶν ἅπτηται ἰδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ ἐπετίμησαν αὐτοῖς. ὁ δὲ ἰησοῦς
προσκαλεσάμενος αὐτὰ εἶπεν ἄφετε τὰ παιδία ἔρχεσθαι πρός με καὶ
17* μὴ κωλύετε αὐτά τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. ἀμὴν
λέγω ὑμῖν ὃς ἐὰν μὴ δέξηται τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ ὡς παιδίον οὐ μὴ
18 εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν. καὶ ἐπηρώτησέν τις αὐτὸν ἄρχων λέγων διδάσκαλε
19 ἀγαθέ τί ποιήσας ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσω. εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ ἰησοῦς
20* τί με λέγεις ἀγαθόν οὐδεὶς ἀγαθὸς εἰ μὴ εἷς ὁ θεός. τὰς ἐντολὰς οἶδας
μὴ μοιχεύσῃς μὴ φονεύσῃς μὴ κλέψῃς μὴ ψευδομαρτυρήσῃς τίμα τὸν
21* πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα σου. ὁ δὲ εἶπεν ταῦτα πάντα ἐφύλαξαμην
22* ἐκ νεότητος μου. ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ ἔτι ἕν σοι
λείπει πάντα ὅσα ἔχεις πώλησον καὶ διάδος πτωχοῖς καὶ ἕξεις θησαυρὸν
23* ἐν οὐρανῷ καὶ δεῦρο ἀκολούθει μοι. ὁ δὲ ἀκούσας ταῦτα περίλυπος
24* ἐγένετο ἦν γὰρ πλούσιος σφόδρα. ἰδὼν δὲ αὐτὸν ὁ ἰησοῦς περίλυπον
γενόμενον εἶπεν πῶς δυσκόλως οἱ τὰ χρήματα ἔχοντες εἰσελεύσονται εἰς

v.13 και[T,𝔐,K] ο δε[V] τελωνης μακροθεν εστως ουκ ηθελεν ουδε τους οφθαλμους επαραι[V] εις τον ουρανον επαραι[T,𝔐,K] αλλ ετυπτεν εις[T,𝔐,K] το στηθος αυτου λεγων ο θεος ιλασθητι μοι τω αμαρτωλω. **v.14** λεγω υμιν κατεβη ουτος δεδικαιωμενος εις τον οικον αυτου παρ[V] εκεινον[V] η[T,𝔐,K] γαρ[𝔐] εκεινος[T,𝔐,K] οτι πας ο υψων εαυτον ταπεινωθησεται ο δε ταπεινων εαυτον υψωθησεται. **v.15** προσεφερον δε αυτω και τα βρεφη ινα αυτων απτηται ιδοντες δε οι μαθηται επετιμων[V] επετιμησαν[T,𝔐,K] αυτοις. **v.16** ο δε ιησους προσεκαλεσατο[V] προσκαλεσαμενος[T,𝔐,K] αυτα λεγων[V] ειπεν[T,𝔐,K] αφετε τα παιδια ερχεσθαι προς με και μη κωλυετε αυτα των γαρ τοιουτων εστιν η βασιλεια του θεου. **v.17** αμην λεγω υμιν ος αν[V] εαν[T,𝔐,K] μη δεξηται την βασιλειαν του θεου ως παιδιον ου μη εισελθη εις αυτην. **v.20** τας εντολας οιδας μη μοιχευσης μη φονευσης μη κλεψης μη ψευδομαρτυρησης τιμα τον πατερα σου και την μητερα σου[T,𝔐,K]. **v.21** ο δε ειπεν ταυτα παντα εφυλαξα[V] εφυλαξαμην[T,𝔐,K] εκ νεοτητος μου[T,𝔐,K]. **v.22** ακουσας δε ταυτα[T,𝔐,K] ο ιησους ειπεν αυτω ετι εν σοι λειπει παντα οσα εχεις πωλησον και διαδος πτωχοις και εξεις θησαυρον εν [τοις][V] ουρανοις[V] ουρανω[T,𝔐,K] και δευρο ακολουθει μοι. **v.23** ο δε ακουσας ταυτα περιλυπος εγενηθη[V] εγενετο[T,𝔐,K] ην γαρ πλουσιος σφοδρα. **v.24** ιδων δε αυτον ο ιησους [περιλυπον[V] περιλυπον[T,𝔐,K] γενομενον][V] γενομενον[T,𝔐,K] ειπεν πως δυσκολως οι τα χρηματα εχοντες εισελευσονται[T,𝔐,K] εις την βασιλειαν του θεου εισπορευονται[V].

τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. εὐκοπώτερον γάρ ἐστιν κάμηλον διὰ τρυμα- 25*
λιᾶς ῥαφίδος εἰσελθεῖν ἢ πλούσιον εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελθεῖν.
εἶπον δὲ οἱ ἀκούσαντες καὶ τίς δύναται σωθῆναι. ὁ δὲ εἶπεν τὰ ἀδύ- 26*, 27*
νατα παρὰ ἀνθρώποις δυνατὰ ἐστιν παρὰ τῷ θεῷ. εἶπεν δὲ ὁ πέτρος 28*
ἰδού ἡμεῖς ἀφηκαμεν πάντα καὶ ἠκολουθήσαμέν σοι. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς 29*
ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οὐδείς ἐστιν ὃς ἀφῆκεν οἰκίαν ἢ γονεῖς ἢ ἀδελφοὺς
ἢ γυναῖκα ἢ τέκνα ἕνεκεν τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ. ὃς οὐ μὴ ἀπολάβῃ 30*
πολλαπλασίονα ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ καὶ ἐν τῷ αἰῶνι τῷ ἐρχομένῳ ζωὴν
αἰώνιον. παραλαβὼν δὲ τοὺς δώδεκα εἶπεν πρὸς αὐτούς ἰδού ἀναβαί- 31*
νομεν εἰς ἱεροσόλυμα καὶ τελεσθήσεται πάντα τὰ γεγραμμένα διὰ τῶν
προφητῶν τῷ υἱῷ τοῦ ἀνθρώπου. παραδοθήσεται γὰρ τοῖς ἔθνεσιν καὶ 32
ἐμπαιχθήσεται καὶ ὑβρισθήσεται καὶ ἐμπτυσθήσεται. καὶ μαστιγώσαν- 33
τες ἀποκτενοῦσιν αὐτόν καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ ἀναστήσεται. καὶ αὐτοὶ 34
οὐδὲν τούτων συνῆκαν καὶ ἦν τὸ ῥῆμα τοῦτο κεκρυμμένον ἀπ᾽ αὐτῶν καὶ
οὐκ ἐγίνωσκον τὰ λεγόμενα. ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ἐγγίζειν αὐτὸν εἰς ἱεριχὼ 35*
τυφλός τις ἐκάθητο παρὰ τὴν ὁδὸν προσαιτῶν. ἀκούσας δὲ ὄχλου δια- 36
πορευομένου ἐπυνθάνετο τί εἴη τοῦτο. ἀπήγγειλαν δὲ αὐτῷ ὅτι ἰησοῦς ὁ 37
ναζωραῖος παρέρχεται. καὶ ἐβόησεν λέγων ἰησοῦ υἱὲ δαβίδ ἐλέησόν με. 38*
καὶ οἱ προάγοντες ἐπετίμων αὐτῷ ἵνα σιωπήσῃ αὐτὸς δὲ πολλῷ μᾶλλον 39*
ἔκραζεν υἱὲ δαβίδ ἐλέησόν με. σταθεὶς δὲ ὁ ἰησοῦς ἐκέλευσεν αὐτὸν 40
ἀχθῆναι πρὸς αὐτόν ἐγγίσαντος δὲ αὐτοῦ ἐπηρώτησεν αὐτόν. λέγων τί 41*
σοι θέλεις ποιήσω ὁ δὲ εἶπεν κύριε ἵνα ἀναβλέψω. καὶ ὁ ἰησοῦς εἶπεν 42
αὐτῷ ἀνάβλεψον ἡ πίστις σου σέσωκέν σε. καὶ παραχρῆμα ἀνέβλεψεν 43
καὶ ἠκολούθει αὐτῷ δοξάζων τὸν θεόν καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἰδὼν ἔδωκεν αἶνον
τῷ θεῷ.

καὶ εἰσελθὼν διήρχετο τὴν ἱεριχώ. καὶ ἰδού ἀνὴρ ὀνόματι κα- **19**, 2*

---

v.25 ευκοπωτερον γαρ εστιν καμηλον δια τρηματος$^{\mathcal{V}}$ τρυμαλιας$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ βελονης$^{\mathcal{V}}$ ραφιδος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εισελθειν η πλουσιον εις την βασιλειαν του θεου εισελθειν. **v.26** ειπαν$^{\mathcal{V}}$ ειπον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δε οι ακουσαντες και τις δυναται σωθηναι. **v.27** ο δε ειπεν τα αδυνατα παρα ανθρωποις δυνατα εστιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ παρα τω θεω εστιν$^{\mathcal{V}}$. **v.28** ειπεν δε ο$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ πετρος ιδου ημεις αφεντες$^{\mathcal{V}}$ αφηκαμεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τα$^{\mathcal{V}}$ παντα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ιδια$^{\mathcal{V}}$ και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ηκολουθησαμεν σοι. **v.29** ο δε ειπεν αυτοις αμην λεγω υμιν οτι ουδεις εστιν ος αφηκεν οικιαν η γυναικα$^{\mathcal{V}}$ γονεις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ η αδελφους η γονεις$^{\mathcal{V}}$ γυναικα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ η τεκνα ενεκεν της βασιλειας του θεου. **v.30** ος ουχι$^{\mathcal{V}}$ ου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μη $^{\mathcal{V}}$ἁπολαβη‟ απολαβη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πολλαπλασιονα εν τω καιρω τουτω και εν τω αιωνι τω ερχομενω ζωην αιωνιον. **v.31** παραλαβων δε τους δωδεκα ειπεν προς αυτους ιδου αναβαινομεν εις ιερουσαλημ$^{\mathcal{V}}$ ιεροσολυμα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και τελεσθησεται παντα τα γεγραμμενα δια των προφητων τω υιω του ανθρωπου. **v.35** εγενετο δε εν τω εγγιζειν αυτον εις ιεριχω τυφλος τις εκαθητο παρα την οδον επαιτων$^{\mathcal{V}}$ προσαιτων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.38** και εβοησεν λεγων ιησου υιε δαυιδ$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ δαβιδ$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ελεησον με. **v.39** και οι προαγοντες επετιμων αυτω ινα σιγηση$^{\mathcal{V}}$ σιωπηση$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτος δε πολλω μαλλον εκραζεν υιε δαυιδ$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ δαβιδ$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ελεησον με. **v.41** λεγων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τι σοι θελεις ποιησω ο δε ειπεν κυριε ινα αναβλεψω.
19

λούμενος ζακχαῖος καὶ αὐτὸς ἦν ἀρχιτελώνης καὶ οὗτος ἦν πλούσιος.
3 καὶ ἐζήτει ἰδεῖν τὸν ἰησοῦν τίς ἐστιν καὶ οὐκ ἠδύνατο ἀπὸ τοῦ ὄχλου
4* ὅτι τῇ ἡλικίᾳ μικρὸς ἦν. καὶ προδραμὼν ἔμπροσθεν ἀνέβη ἐπὶ συ-
5* κομωραίαν ἵνα ἴδῃ αὐτόν ὅτι δι’ ἐκείνης ἤμελλεν διέρχεσθαι. καὶ ὡς
ἦλθεν ἐπὶ τὸν τόπον ἀναβλέψας ὁ ἰησοῦς εἶδεν αὐτόν καὶ εἶπεν πρὸς
αὐτόν ζακχαῖε σπεύσας κατάβηθι σήμερον γὰρ ἐν τῷ οἴκῳ σου δεῖ με
6, 7* μεῖναι. καὶ σπεύσας κατέβη καὶ ὑπεδέξατο αὐτὸν χαίρων. καὶ ἰδόν-
τες ἅπαντες διεγόγγυζον λέγοντες ὅτι παρὰ ἁμαρτωλῷ ἀνδρὶ εἰσῆλθεν
8* καταλῦσαι. σταθεὶς δὲ ζακχαῖος εἶπεν πρὸς τὸν κύριον ἰδού τὰ ἡμίση
τῶν ὑπαρχόντων μου κύριε δίδωμι τοῖς πτωχοῖς καὶ εἴ τινός τι ἐσυκο-
9 φάντησα ἀποδίδωμι τετραπλοῦν. εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ ἰησοῦς ὅτι
σήμερον σωτηρία τῷ οἴκῳ τούτῳ ἐγένετο καθότι καὶ αὐτὸς υἱὸς ἀβραάμ
10 ἐστιν. ἦλθεν γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ζητῆσαι καὶ σῶσαι τὸ ἀπο-
11* λωλός. ἀκουόντων δὲ αὐτῶν ταῦτα προσθεὶς εἶπεν παραβολὴν διὰ τὸ
ἐγγὺς αὐτὸν εἶναι ἰερουσαλὴμ καὶ δοκεῖν αὐτοὺς ὅτι παραχρῆμα μέλλει
12 ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ἀναφαίνεσθαι. εἶπεν οὖν ἄνθρωπός τις εὐγενὴς
ἐπορεύθη εἰς χώραν μακρὰν λαβεῖν ἑαυτῷ βασιλείαν καὶ ὑποστρέψαι.
13* καλέσας δὲ δέκα δούλους ἑαυτοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς δέκα μνᾶς καὶ εἶπεν
14 πρὸς αὐτούς πραγματεύσασθε ἕως ἔρχομαι. οἱ δὲ πολῖται αὐτοῦ ἐμί-
σουν αὐτόν καὶ ἀπέστειλαν πρεσβείαν ὀπίσω αὐτοῦ λέγοντες οὐ θέλομεν
15* τοῦτον βασιλεῦσαι ἐφ’ ἡμᾶς. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐπανελθεῖν αὐτὸν λα-
βόντα τὴν βασιλείαν καὶ εἶπεν φωνηθῆναι αὐτῷ τοὺς δούλους τούτους
16* οἷς ἔδωκεν τὸ ἀργύριον ἵνα γνῷ τίς τί διεπραγματεύσατο. παρεγένετο
17* δὲ ὁ πρῶτος λέγων κύριε ἡ μνᾶ σου προσειργάσατο δέκα μνᾶς. καὶ
εἶπεν αὐτῷ εὖ ἀγαθὲ δοῦλε ὅτι ἐν ἐλαχίστῳ πιστὸς ἐγένου ἴσθι ἐξουσίαν

v.2 και ιδου ανηρ ονοματι καλουμενος ζακχαιος και αυτος ην αρχιτελωνης και αυτος$^{\mathcal{V}}$ ουτος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ην$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πλουσιος. **v.4** και προδραμων εις$^{\mathcal{V}}$ το$^{\mathcal{V}}$ εμπροσθεν ανεβη επι συκομορεαν$^{\mathcal{V}}$ συκομωραιαν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ινα ιδη αυτον οτι [δι]$^{\mathfrak{M}}$ δι$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ εκεινης εμελλεν$^{\mathfrak{M}}$ ημελλεν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ διερχεσθαι. **v.5** και ως ηλθεν επι τον τοπον αναβλεψας ο ιησους ειδεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ειπεν προς αυτον ζακχαιε σπευσας καταβηθι σημερον γαρ εν τω οικω σου δει με μειναι. **v.7** και ιδοντες παντες$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ απαντες$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ διεγογγυζον λεγοντες οτι παρα αμαρτωλω ανδρι εισηλθεν καταλυσαι. **v.8** σταθεις δε ζακχαιος ειπεν προς τον κυριον ιδου τα ημισια$^{\mathcal{V}}$ μου$^{\mathcal{V}}$ ημιση$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ των υπαρχοντων μου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ κυριε διδωμι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τοις πτωχοις διδωμι$^{\mathcal{V}}$ και ει τινος τι εσυκοφαντησα αποδιδωμι τετραπλουν. **v.11** ακουοντων δε αυτων ταυτα προσθεις ειπεν παραβολην δια το εγγυς αυτον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ειναι ιερουσαλημ αυτον$^{\mathcal{V}}$ και δοκειν αυτους οτι παραχρημα μελλει η βασιλεια του θεου αναφαινεσθαι. **v.13** καλεσας δε δεκα δουλους εαυτου εδωκεν αυτοις δεκα μνας και ειπεν προς αυτους πραγματευσασθε εν$^{\mathcal{V}}$ ω$^{\mathcal{V}}$ εως$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ερχομαι. **v.15** και εγενετο εν τω επανελθειν αυτον λαβοντα την βασιλειαν [και]$^{\mathfrak{M}}$ και$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ ειπεν φωνηθηναι αυτω τους δουλους τουτους οις δεδωκει$^{\mathcal{V}}$ εδωκεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ το αργυριον ινα γνοι$^{\mathcal{V}}$ γνω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τι διεπραγματευσαντο$^{\mathcal{V}}$ διεπραγματευσατο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.16** παρεγενετο δε ο πρωτος λεγων κυριε η μνα σου προσειργασατο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δεκα προσηργασατο$^{\mathcal{V}}$ μνας. **v.17** και ειπεν αυτω ευγε$^{\mathcal{V}}$ ευ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αγαθε δουλε οτι εν ελαχιστω πιστος εγενου ισθι εξουσιαν εχων επανω δεκα πολεων.

ἔχων ἐπάνω δέκα πόλεων. καὶ ἦλθεν ὁ δεύτερος λέγων κύριε ἡ μνᾶ 18*
σου ἐποίησεν πέντε μνᾶς. εἶπεν δὲ καὶ τούτῳ καὶ σὺ γίνου ἐπάνω πέντε 19*
πόλεων. καὶ ἕτερος ἦλθεν λέγων κύριε ἰδού ἡ μνᾶ σου ἣν εἶχον ἀπο- 20*
κειμένην ἐν σουδαρίῳ. ἐφοβούμην γάρ σε ὅτι ἄνθρωπος αὐστηρὸς εἶ 21
αἴρεις ὃ οὐκ ἔθηκας καὶ θερίζεις ὃ οὐκ ἔσπειρας. λέγει δὲ αὐτῷ ἐκ τοῦ 22*
στόματός σου κρινῶ σε πονηρὲ δοῦλε ᾔδεις ὅτι ἐγὼ ἄνθρωπος αὐστη-
ρός εἰμι αἴρων ὃ οὐκ ἔθηκα καὶ θερίζων ὃ οὐκ ἔσπειρα. καὶ διατί οὐκ 23*
ἔδωκάς τὸ ἀργύριον μου ἐπὶ τὴν τράπεζαν καὶ ἐγὼ ἐλθὼν σὺν τόκῳ ἂν
ἔπραξα αὐτὸ. καὶ τοῖς παρεστῶσιν εἶπεν ἄρατε ἀπ' αὐτοῦ τὴν μνᾶν καὶ 24
δότε τῷ τὰς δέκα μνᾶς ἔχοντι. καὶ εἶπον αὐτῷ κύριε ἔχει δέκα μνᾶς. 25*
λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι παντὶ τῷ ἔχοντι δοθήσεται ἀπὸ δὲ τοῦ μὴ ἔχοντος καὶ 26*
ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ. πλὴν τοὺς ἐχθρούς μου ἐκείνους τοὺς 27*
μὴ θελήσαντάς με βασιλεῦσαι ἐπ' αὐτοὺς ἀγάγετε ὧδε καὶ κατασφάξατε
ἔμπροσθέν μου. καὶ εἰπὼν ταῦτα ἐπορεύετο ἔμπροσθεν ἀναβαίνων εἰς 28
ἱεροσόλυμα. καὶ ἐγένετο ὡς ἤγγισεν εἰς βηθφαγὴ καὶ βηθανίαν πρὸς τὸ 29*
ὄρος τὸ καλούμενον ἐλαιῶν ἀπέστειλεν δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ. εἰπὼν 30*
ὑπάγετε εἰς τὴν κατέναντι κώμην ἐν ᾗ εἰσπορευόμενοι εὑρήσετε πῶλον
δεδεμένον ἐφ' ὃν οὐδεὶς πώποτε ἀνθρώπων ἐκάθισεν λύσαντες αὐτὸν
ἀγάγετε. καὶ ἐάν τις ὑμᾶς ἐρωτᾷ διατί λύετε οὕτως ἐρεῖτε αὐτῷ ὅτι ὁ 31*
κύριος αὐτοῦ χρείαν ἔχει. ἀπελθόντες δὲ οἱ ἀπεσταλμένοι εὗρον κα- 32
θὼς εἶπεν αὐτοῖς. λυόντων δὲ αὐτῶν τὸν πῶλον εἶπον οἱ κύριοι αὐτοῦ 33*
πρὸς αὐτούς τί λύετε τὸν πῶλον. οἱ δὲ εἶπον ὁ κύριος αὐτοῦ χρείαν 34*
ἔχει. καὶ ἤγαγον αὐτὸν πρὸς τὸν ἰησοῦν καὶ ἐπιρρίψαντες ἑαυτῶν τὰ 35*
ἱμάτια ἐπὶ τὸν πῶλον ἐπεβίβασαν τὸν ἰησοῦν. πορευομένου δὲ αὐτοῦ 36

v.18 και ηλθεν ο δευτερος λεγων κυριε[T,𝔐,K] η μνα σου κυριε[V] εποιησεν πεντε μνας. **v.19** ειπεν δε και τουτω και σου γινου[T,𝔐,K] επανω γινου[V] πεντε πολεων. **v.20** και ο[V] ετερος ηλθεν λεγων κυριε ιδου η μνα σου ην ειχον αποκειμενην εν σουδαριω. **v.22** λεγει δε[T,𝔐,K] αυτω εκ του στοματος σου κρινω σε πονηρε δουλε ηδεις οτι εγω ανθρωπος αυστηρος ειμι αιρων ο ουκ εθηκα και θεριζων ο ουκ εσπειρα. **v.23** και δια[𝔐,V] τι[𝔐,V] διατι[T,K] ουκ εδωκας μου[V] το αργυριον μου[T,𝔐,K] επι την[T,K] τραπεζαν καγω[V] και[T,𝔐,K] εγω[T,𝔐,K] ελθων συν τοκω αν επραξα[T,𝔐,K] αυτο επραξα[V]. **v.25** και ειπαν[V] ειπον[T,𝔐,K] αυτω κυριε εχει δεκα μνας. **v.26** λεγω γαρ[T,𝔐,K] υμιν οτι παντι τω εχοντι δοθησεται απο δε του μη εχοντος και ο εχει αρθησεται απ[T,𝔐,K] αυτου[T,𝔐,K]. **v.27** πλην τους εχθρους μου τουτους[V] εκεινους[T,𝔐,K] τους μη θελησαντας με βασιλευσαι επ αυτους αγαγετε ωδε και κατασφαξατε αυτους[V] εμπροσθεν μου. **v.29** και εγενετο ως ηγγισεν εις βηθσφαγη[𝔐] βηθφαγη[T,K,V] και [V]'βηθανιαν" βηθανιαν[T,𝔐,K] προς το ορος το καλουμενον ελαιων απεστειλεν δυο των μαθητων αυτου[T,𝔐,K]. **v.30** λεγων[V] ειπων[T,𝔐,K] υπαγετε εις την κατεναντι κωμην εν η εισπορευομενοι ευρησετε πωλον δεδεμενον εφ ον ουδεις πωποτε ανθρωπων εκαθισεν και[V] λυσαντες αυτον αγαγετε. **v.31** και εαν τις υμας ερωτα δια[𝔐,V] τι[𝔐,V] διατι[T,K] λυετε ουτως ερειτε αυτω[T,𝔐,K] οτι ο κυριος αυτου χρειαν εχει. **v.33** λυοντων δε αυτων τον πωλον ειπαν[V] ειπον[T,𝔐,K] οι κυριοι αυτου προς αυτους τι λυετε τον πωλον. **v.34** οι δε ειπαν[V] οτι[V] ειπον[T,𝔐,K] ο κυριος αυτου χρειαν εχει. **v.35** και ηγαγον αυτον προς τον ιησουν και επιριψαντες[V] επιρριψαντες[T,𝔐,K] αυτων[V] εαυτων[T,𝔐,K] τα ιματια επι τον πωλον επεβιβασαν τον ιησουν.

37 ὑπεστρώννυον τὰ ἱμάτια αὐτῶν ἐν τῇ ὁδῷ. ἐγγίζοντος δὲ αὐτοῦ ἤδη
πρὸς τῇ καταβάσει τοῦ ὄρους τῶν ἐλαιῶν ἤρξαντο ἅπαν τὸ πλῆθος τῶν
μαθητῶν χαίροντες αἰνεῖν τὸν θεὸν φωνῇ μεγάλῃ περὶ πασῶν ὧν εἶδον
38* δυνάμεων. λέγοντες εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος βασιλεὺς ἐν ὀνόματι κυ-
39* ρίου εἰρήνη ἐν οὐρανῷ καὶ δόξα ἐν ὑψίστοις. καί τινες τῶν φαρισαίων
ἀπὸ τοῦ ὄχλου εἶπον πρὸς αὐτόν διδάσκαλε ἐπιτίμησον τοῖς μαθηταῖς
40* σου. καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς λέγω ὑμῖν ὅτι ἐὰν οὗτοι σιωπήσωσιν
41* οἱ λίθοι κεκράξονται. καὶ ὡς ἤγγισεν ἰδὼν τὴν πόλιν ἔκλαυσεν ἐπ’ αὐ-
42* τή. λέγων ὅτι εἰ ἔγνως καὶ σὺ καὶ γε ἐν τῇ ἡμέρᾳ σου ταύτῃ τὰ πρὸς
43* εἰρήνην σου νῦν δὲ ἐκρύβη ἀπὸ ὀφθαλμῶν σου. ὅτι ἥξουσιν ἡμέραι ἐπὶ
σὲ καὶ περιβαλοῦσιν οἱ ἐχθροί σου χάρακά σοι καὶ περικυκλώσουσίν
44* σε καὶ συνέξουσίν σε πάντοθεν. καὶ ἐδαφιοῦσίν σε καὶ τὰ τέκνα σου
ἐν σοί καὶ οὐκ ἀφήσουσιν ἐν σοί λίθον ἐπὶ λίθῳ ἀνθ ὧν οὐκ ἔγνως τὸν
45* καιρὸν τῆς ἐπισκοπῆς σου. καὶ εἰσελθὼν εἰς τὸ ἱερὸν ἤρξατο ἐκβάλλειν
46* τοὺς πωλοῦντας ἐν αὐτῷ καὶ ἀγοράζοντας. λέγων αὐτοῖς γέγραπται ὁ
οἰκός μου οἰκος προσευχῆς ἐστίν ὑμεῖς δὲ αὐτὸν ἐποιήσατε σπήλαιον
47 λῃστῶν. καὶ ἦν διδάσκων τὸ καθ’ ἡμέραν ἐν τῷ ἱερῷ οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ
48 οἱ γραμματεῖς ἐζήτουν αὐτὸν ἀπολέσαι καὶ οἱ πρῶτοι τοῦ λαοῦ. καὶ οὐχ
εὕρισκον τὸ τί ποιήσωσιν ὁ λαὸς γὰρ ἅπας ἐξεκρέματο αὐτοῦ ἀκούων.

20* καὶ ἐγένετο ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν ἐκείνων διδάσκοντος αὐτοῦ τὸν λαὸν
ἐν τῷ ἱερῷ καὶ εὐαγγελιζομένου ἐπέστησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμμα-
2* τεῖς σὺν τοῖς πρεσβυτέροις. καὶ εἰπὸν πρὸς αὐτόν λέγοντες εἰπε ἡμῖν ἐν
ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς ἢ τίς ἐστιν ὁ δούς σοι τὴν ἐξουσίαν ταύτην.
3* ἀποκριθεὶς δὲ εἶπεν πρὸς αὐτούς ἐρωτήσω ὑμᾶς κἀγὼ ἕνα λόγον καὶ

---

v.38 λεγοντες ευλογημενος ο ερχομενος ο[V] βασιλευς εν ονοματι κυριου ειρηνη[T,𝔐,K] εν ουρανω ειρηνη[V] και δοξα εν υψιστοις. **v.39** και τινες των φαρισαιων απο του οχλου ειπαν[V] ειπον[T,𝔐,K] προς αυτον διδασκαλε επιτιμησον τοις μαθηταις σου. **v.40** και αποκριθεις ειπεν αυτοις[T,𝔐,K] λεγω υμιν οτι[T,𝔐,K] εαν ουτοι σιωπησουσιν[V] σιωπησωσιν[T,𝔐,K] οι λιθοι κραξουσιν[V] κεκραξονται[T,𝔐,K]. **v.41** και ως ηγγισεν ιδων την πολιν εκλαυσεν επ αυτην[V] αυτη[T,𝔐,K]. **v.42** λεγων οτι ει εγνως και[T,𝔐,K] συ[T,𝔐,K] και[T,𝔐,K] γε[T,𝔐,K] εν τη ημερα σου[T,𝔐,K] ταυτη και[V] συ[V] τα προς ειρηνην σου[T,𝔐,K] νυν δε εκρυβη απο οφθαλμων σου. **v.43** οτι ηξουσιν ημεραι επι σε και παρεμβαλουσιν[V] περιβαλουσιν[T,𝔐,K] οι εχθροι σου χαρακα σοι και περικυκλωσουσιν σε και συνεξουσιν σε παντοθεν. **v.44** και εδαφιουσιν σε και τα τεκνα σου εν σοι και ουκ αφησουσιν εν[T,𝔐,K] σοι[T,𝔐,K] λιθον επι λιθον[V] εν[V] σοι[V] λιθω[T,𝔐,K] ανθ ων ουκ εγνως τον καιρον της επισκοπης σου. **v.45** και εισελθων εις το ιερον ηρξατο εκβαλλειν τους πωλουντας εν[T,𝔐,K] αυτω[T,𝔐,K] και[T,𝔐,K] αγοραζοντας[T,𝔐,K]. **v.46** λεγων αυτοις γεγραπται και[V] εσται[V] ο οικος μου οικος προσευχης εστιν[T,𝔐,K] υμεις δε αυτον εποιησατε σπηλαιον ληστων. **20 v.1** και εγενετο εν μια των ημερων εκεινων[T,𝔐,K] διδασκοντος αυτου τον λαον εν τω ιερω και ευαγγελιζομενου επεστησαν οι ιερεις[𝔐] αρχιερεις[T,K,V] και οι γραμματεις συν τοις πρεσβυτεροις. **v.2** και ειπαν[V] λεγοντες[V] ειπον[T,𝔐,K] προς αυτον ειπον[V] λεγοντες[T,𝔐,K] ειπε[T,𝔐,K] ημιν εν ποια εξουσια ταυτα ποιεις η τις εστιν ο δους σοι την εξουσιαν ταυτην. **v.3** αποκριθεις δε ειπεν προς αυτους ερωτησω υμας καγω ενα[T,𝔐,K] λογον και ειπατε μοι.

εἴπατέ μοι. τὸ βάπτισμα ἰωάννου ἐξ οὐρανοῦ ἦν ἢ ἐξ ἀνθρώπων. οἱ 4, 5*
δὲ συνελογίσαντο πρὸς ἑαυτοὺς λέγοντες ὅτι ἐὰν εἴπωμεν ἐξ οὐρανοῦ
ἐρεῖ διατί οὖν οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ. ἐὰν δὲ εἴπωμεν ἐξ ἀνθρώπων 6*
πᾶς ὁ λαὸς καταλιθάσει ἡμᾶς πεπεισμένος γάρ ἐστιν ἰωάννην προφήτην
εἶναι. καὶ ἀπεκρίθησαν μὴ εἰδέναι πόθεν. καὶ ὁ ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς 7, 8
οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ. ἤρξατο δὲ πρὸς τὸν 9*
λαὸν λέγειν τὴν παραβολὴν ταύτην ἄνθρωπός τις ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα
καὶ ἐξέδοτο αὐτὸν γεωργοῖς καὶ ἀπεδήμησεν χρόνους ἱκανούς. καὶ 10*
ἐν καιρῷ ἀπέστειλεν πρὸς τοὺς γεωργοὺς δοῦλον ἵνα ἀπὸ τοῦ καρποῦ
τοῦ ἀμπελῶνος δῶσιν αὐτῷ οἱ δὲ γεωργοὶ δείραντες αὐτὸν ἐξαπέστειλαν
κενόν. καὶ προσέθετο πέμψαι ἕτερον δοῦλον οἱ δὲ κἀκεῖνον δείραντες 11*
καὶ ἀτιμάσαντες ἐξαπέστειλαν κενόν. καὶ προσέθετο πέμψαι τρίτον οἱ 12*
δὲ καὶ τοῦτον τραυματίσαντες ἐξέβαλον. εἶπεν δὲ ὁ κύριος τοῦ ἀμπε- 13*
λῶνος τί ποιήσω πέμψω τὸν υἱόν μου τὸν ἀγαπητόν ἴσως τοῦτον ἰδόντες
ἐντραπήσονται. ἰδόντες δὲ αὐτὸν οἱ γεωργοὶ διελογίζοντο πρὸς ἑαυ- 14*
τοὺς λέγοντες οὗτός ἐστιν ὁ κληρονόμος δεῦτε ἀποκτείνωμεν αὐτόν ἵνα
ἡμῶν γένηται ἡ κληρονομία. καὶ ἐκβαλόντες αὐτὸν ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος 15
ἀπέκτειναν τί οὖν ποιήσει αὐτοῖς ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος. ἐλεύσεται 16*
καὶ ἀπολέσει τοὺς γεωργοὺς τούτους καὶ δώσει τὸν ἀμπελῶνα ἄλλοις
ἀκούσαντες δὲ εἶπον μὴ γένοιτο. ὁ δὲ ἐμβλέψας αὐτοῖς εἶπεν τί οὖν 17
ἐστιν τὸ γεγραμμένον τοῦτο λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες
οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας. πᾶς ὁ πεσὼν ἐπ' ἐκεῖνον τὸν λί- 18
θον συνθλασθήσεται ἐφ' ὃν δ' ἂν πέσῃ λικμήσει αὐτόν. καὶ ἐζήτησαν 19*
οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς ἐπιβαλεῖν ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας ἐν αὐ-
τῇ τῇ ὥρᾳ καὶ ἐφοβήθησαν τὸν λαόν ἔγνωσαν γὰρ ὅτι πρὸς αὐτοὺς τὴν

---

v.5 οι δε συνελογισαντο προς εαυτους λεγοντες οτι εαν ειπωμεν εξ ουρανου ερει δια[𝔐,V] τι[𝔐,V] διατι[T,K] ουν[T,K] ουκ επιστευσατε αυτω. **v.6** εαν δε ειπωμεν εξ ανθρωπων πας[T,𝔐,K] ο λαος απας[V] καταλιθασει ημας πεπεισμενος γαρ εστιν ιωαννην προφητην ειναι. **v.9** ηρξατο δε προς τον λαον λεγειν την παραβολην ταυτην ανθρωπος [τις][V] τις[T,K] εφυτευσεν αμπελωνα και εξεδετο[V] εξεδοτο[T,𝔐,K] αυτον γεωργοις και απεδημησεν χρονους ικανους. **v.10** και εν[T,𝔐,K] καιρω απεστειλεν προς τους γεωργους δουλον ινα απο του καρπου του αμπελωνος δωσουσιν[V] δωσιν[T,𝔐,K] αυτω οι δε γεωργοι δειραντες[T,𝔐,K] αυτον[T,𝔐,K] εξαπεστειλαν αυτον[V] δειραντες[V] κενον. **v.11** και προσεθετο πεμψαι[T,𝔐,K] ετερον πεμψαι[V] δουλον οι δε κακεινον δειραντες και ατιμασαντες εξαπεστειλαν κενον. **v.12** και προσεθετο πεμψαι[T,𝔐,K] τριτον πεμψαι[V] οι δε και τουτον τραυματισαντες εξεβαλον. **v.13** ειπεν δε ο κυριος του αμπελωνος τι ποιησω πεμψω τον υιον μου τον αγαπητον ισως τουτον ιδοντες[T,𝔐,K] εντραπησονται. **v.14** ιδοντες δε αυτον οι γεωργοι διελογιζοντο προς αλληλους[V] εαυτους[T,𝔐,K] λεγοντες ουτος εστιν ο κληρονομος δευτε[T,𝔐,K] αποκτεινωμεν αυτον ινα ημων γενηται η κληρονομια. **v.16** ελευσεται και απολεσει τους γεωργους τουτους και δωσει τον αμπελωνα αλλοις ακουσαντες δε ειπαν[V] ειπον[T,𝔐,K] μη γενοιτο. **v.19** και εζητησαν οι γραμματεις[V] αρχιερεις[T,𝔐,K] και οι αρχιερεις[V] γραμματεις[T,𝔐,K] επιβαλειν επ αυτον τας χειρας εν αυτη τη ωρα και εφοβηθησαν τον[T,K,V] λαον[T,K,V] εγνωσαν γαρ οτι προς αυτους ειπεν[V] την παραβολην ταυτην ειπεν[T,𝔐,K].

20* παραβολὴν ταύτην εἶπεν. καὶ παρατηρήσαντες ἀπέστειλαν ἐγκαθέτους
ὑποκρινομένους ἑαυτοὺς δικαίους εἶναι ἵνα ἐπιλάβωνται αὐτοῦ λόγου
21 εἰς τὸ παραδοῦναι αὐτὸν τῇ ἀρχῇ καὶ τῇ ἐξουσίᾳ τοῦ ἡγεμόνος. καὶ
ἐπηρώτησαν αὐτὸν λέγοντες διδάσκαλε οἴδαμεν ὅτι ὀρθῶς λέγεις καὶ
διδάσκεις καὶ οὐ λαμβάνεις πρόσωπον ἀλλ' ἐπ' ἀληθείας τὴν ὁδὸν τοῦ
22*, 23* θεοῦ διδάσκεις. ἔξεστιν ἡμῖν καίσαρι φόρον δοῦναι ἢ οὔ. κατανοήσας
24* δὲ αὐτῶν τὴν πανουργίαν εἶπεν πρὸς αὐτούς τί μέ πειράζετε. ἐπιδείξατέ
μοι δηνάριον τίνος ἔχει εἰκόνα καὶ ἐπιγραφήν ἀποκριθέντες δὲ εἶπον
25* καίσαρος. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς ἀπόδοτε τοίνυν τὰ καίσαρος καίσαρι καὶ
26 τὰ τοῦ θεοῦ τῷ θεῷ. καὶ οὐκ ἴσχυσαν ἐπιλαβέσθαι αὐτοῦ ῥήματος
ἐναντίον τοῦ λαοῦ καὶ θαυμάσαντες ἐπὶ τῇ ἀποκρίσει αὐτοῦ ἐσίγησαν.
27* προσελθόντες δέ τινες τῶν σαδδουκαίων οἱ ἀντιλέγοντες ἀνάστασιν μὴ
28* εἶναι ἐπηρώτησαν αὐτὸν. λέγοντες διδάσκαλε μωσῆς ἔγραψεν ἡμῖν ἐάν
τινος ἀδελφὸς ἀποθάνῃ ἔχων γυναῖκα καὶ οὗτος ἄτεκνος ἀποθάνῃ ἵνα
λάβῃ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα καὶ ἐξαναστήσῃ σπέρμα τῷ ἀδελφῷ
29 αὐτοῦ. ἑπτὰ οὖν ἀδελφοὶ ἦσαν καὶ ὁ πρῶτος λαβὼν γυναῖκα ἀπέθανεν
30* ἄτεκνος. καὶ ἔλαβεν ὁ δεύτερος τὴν γυναῖκα καὶ οὑτὸς απέθανεν ἄτεκ-
31* νος. καὶ ὁ τρίτος ἔλαβεν αὐτήν ὡσαύτως δὲ καὶ οἱ ἑπτὰ οὐ κατέλιπον
32*, 33* τέκνα καὶ ἀπέθανον. ὕστερον δὲ πάντων ἀπέθανεν καὶ ἡ γυνή. ἐν τῇ
οὖν ἀναστάσει τίνος αὐτῶν γίνεται γυνὴ οἱ γὰρ ἑπτὰ ἔσχον αὐτὴν γυ-
34* ναῖκα. καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς οἱ υἱοὶ τοῦ αἰῶνος τούτου
35* γαμοῦσιν καὶ ἐκγαμίσκονται. οἱ δὲ καταξιωθέντες τοῦ αἰῶνος ἐκείνου
τυχεῖν καὶ τῆς ἀναστάσεως τῆς ἐκ νεκρῶν οὔτε γαμοῦσιν οὔτε ἐκγαμί-
36* σκονται. οὔτε γὰρ ἀποθανεῖν ἔτι δύνανται ἰσάγγελοι γάρ εἰσιν καὶ υἱοί

v.20 και παρατηρησαντες απεστειλαν εγκαθετους υποκρινομενους εαυτους δικαιους ειναι ινα επιλαβωνται αυτου λογου ωστε[𝒱] εις[𝒯,𝔐,𝒦] το[𝒯,𝔐,𝒦] παραδουναι αυτον τη αρχη και τη εξουσια του ηγεμονος. **v.22** εξεστιν ημας[𝒱] ημιν[𝒯,𝔐,𝒦] καισαρι φορον δουναι η ου. **v.23** κατανοησας δε αυτων την πανουργιαν ειπεν προς αυτους τι[𝒯,𝔐,𝒦] με[𝒯,𝔐,𝒦] πειραζετε[𝒯,𝔐,𝒦]. **v.24** δειξατε[𝒱] επιδειξατε[𝒯,𝔐,𝒦] μοι δηναριον τινος εχει εικονα και επιγραφην οι[𝒱] αποκριθεντες[𝒯,𝔐,𝒦] δε ειπαν[𝒱] ειπον[𝒯,𝔐,𝒦] καισαρος. **v.25** ο δε ειπεν προς[𝒱] αυτοις[𝒯,𝔐,𝒦] αυτους[𝒱] αποδοτε[𝒯,𝔐,𝒦] τοινυν αποδοτε[𝒱] τα καισαρος καισαρι και τα του θεου τω θεω. **v.27** προσελθοντες δε τινες των σαδδουκαιων οι [𝒱]ἀντιλεγοντες" αντιλεγοντες[𝒯,𝔐,𝒦] αναστασιν μη ειναι επηρωτησαν αυτον. **v.28** λεγοντες διδασκαλε μωυσης[𝒱] μωσης[𝒯,𝔐,𝒦] εγραψεν ημιν εαν τινος αδελφος αποθανη εχων γυναικα και ουτος ατεκνος η[𝒱] αποθανη[𝒯,𝔐,𝒦] ινα λαβη ο αδελφος αυτου την γυναικα και εξαναστηση σπερμα τω αδελφω αυτου. **v.30** και ελαβεν[𝒯,𝔐,𝒦] ο δευτερος την[𝒯,𝔐,𝒦] γυναικα[𝒯,𝔐,𝒦] και[𝒯,𝔐,𝒦] ουτος[𝒯,𝔐,𝒦] απεθανεν[𝒯,𝔐,𝒦] ατεκνος[𝒯,𝔐,𝒦]. **v.31** και ο τριτος ελαβεν αυτην ωσαυτως ωσαυτως[𝔐] δε και οι επτα και[𝒦] ου κατελιπον τεκνα και απεθανον. **v.32** υστερον [δε][𝔐] δε[𝒯] παντων[𝒯,𝔐,𝒦] απεθανεν[𝒯,𝔐,𝒦] και η γυνη απεθανεν[𝒱]. **v.33** η[𝒱] γυνη[𝒱] ουν[𝒱] εν τη ουν[𝒯,𝔐,𝒦] αναστασει τινος αυτων γινεται γυνη οι γαρ επτα εσχον αυτην γυναικα. **v.34** και αποκριθεις[𝒯,𝔐,𝒦] ειπεν αυτοις ο ιησους οι υιοι του αιωνος τουτου γαμουσιν και γαμισκονται[𝒱] εκγαμισκονται[𝒯,𝔐,𝒦]. **v.35** οι δε καταξιωθεντες του αιωνος εκεινου τυχειν και της αναστασεως της εκ νεκρων ουτε γαμουσιν ουτε γαμιζονται[𝒱] εκγαμιζονται[𝔐] εκγαμισκονται[𝒯,𝒦].

εἰσιν τοῦ θεοῦ τῆς ἀναστάσεως υἱοὶ ὄντες. ὅτι δὲ ἐγείρονται οἱ νεκροὶ 37*
καὶ μωσῆς ἐμήνυσεν ἐπὶ τῆς βάτου ὡς λέγει κύριον τὸν θεὸν ἀβραὰμ
καὶ τὸν θεὸν ἰσαὰκ καὶ τόν θεὸν ἰακώβ. θεὸς δὲ οὐκ ἔστιν νεκρῶν ἀλλὰ 38
ζώντων πάντες γὰρ αὐτῷ ζῶσιν. ἀποκριθέντες δέ τινες τῶν γραμματέων 39*
εἶπον διδάσκαλε καλῶς εἶπας. οὐκέτι δὲ ἐτόλμων ἐπερωτᾶν αὐτὸν οὐ- 40*
δέν. εἶπεν δὲ πρὸς αὐτούς πῶς λέγουσιν τὸν χριστὸν υἱόν δαβὶδ εἶναι. 41*
καὶ αὐτὸς δαβὶδ λέγει ἐν βίβλῳ ψαλμῶν εἶπεν ὁ κύριος τῷ κυρίῳ μου 42*
κάθου ἐκ δεξιῶν μου. ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν 43
ποδῶν σου. δαβὶδ οὖν κύριον αὐτὸν καλεῖ καὶ πῶς υἱός αὐτοῦ ἐστιν. 44*
ἀκούοντος δὲ παντὸς τοῦ λαοῦ εἶπεν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ. προσέχετε 45*, 46
ἀπὸ τῶν γραμματέων τῶν θελόντων περιπατεῖν ἐν στολαῖς καὶ φιλούντων
ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς καὶ πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς συναγωγαῖς
καὶ πρωτοκλισίας ἐν τοῖς δείπνοις. οἳ κατεσθίουσιν τὰς οἰκίας τῶν χη- 47*
ρῶν καὶ προφάσει μακρὰ προσεύχονται οὗτοι λήψονται περισσότερον
κρίμα.

ἀναβλέψας δὲ εἶδεν τοὺς βάλλοντας τὰ δῶρα αὐτῶν εἰς τὸ γαζοφυλά- **21***
κιον πλουσίους. εἶδεν δέ καὶ τινα χήραν πενιχρὰν βάλλουσαν ἐκεῖ δύο 2*
λεπτά. καὶ εἶπεν ἀληθῶς λέγω ὑμῖν ὅτι ἡ χήρα ἡ πτωχὴ αὕτη πλεῖον 3*
πάντων ἔβαλεν. ἅπαντες γὰρ οὗτοι ἐκ τοῦ περισσεύοντος αὐτοῖς ἔβαλον 4*
εἰς τὰ δῶρα τοῦ θεοῦ αὕτη δὲ ἐκ τοῦ ὑστερήματος αὐτῆς ἅπαντα τὸν βίον
ὃν εἶχεν ἔβαλεν. καί τινων λεγόντων περὶ τοῦ ἱεροῦ ὅτι λίθοις καλοῖς καὶ 5
ἀναθήμασιν κεκόσμηται εἶπεν. ταῦτα ἃ θεωρεῖτε ἐλεύσονται ἡμέραι ἐν 6
αἷς οὐκ ἀφεθήσεται λίθος ἐπὶ λίθῳ ὃς οὐ καταλυθήσεται. ἐπηρώτησαν 7
δὲ αὐτὸν λέγοντες διδάσκαλε πότε οὖν ταῦτα ἔσται καὶ τί τὸ σημεῖον
ὅταν μέλλῃ ταῦτα γίνεσθαι. ὁ δὲ εἶπεν βλέπετε μὴ πλανηθῆτε πολλοὶ 8*

v.36 ουδε[V] ουτε[T,𝔐,K] γαρ αποθανειν ετι δυνανται ισαγγελοι γαρ εισιν και υιοι εισιν του[T,𝔐,K] θεου της αναστασεως υιοι οντες. **v.37** οτι δε εγειρονται οι νεκροι και μωυσης[V] μωσης[T,𝔐,K] εμηνυσεν επι της βατου ως λεγει κυριον τον θεον αβρααμ και τον[T,𝔐,K] θεον ισαακ και τον[T,𝔐,K] θεον ιακωβ. **v.39** αποκριθεντες δε τινες των γραμματεων ειπαν[V] ειπον[T,𝔐,K] διδασκαλε καλως ειπας. **v.40** ουκετι γαρ[V] δε[T,𝔐,K] ετολμων επερωταν αυτον ουδεν. **v.41** ειπεν δε προς αυτους πως λεγουσιν τον χριστον υιον[T,𝔐,K] δαυιδ[𝔐] δαβιδ[T,K] ειναι δαυιδ[V] υιον[V]. **v.42** και[T,𝔐,K] αυτος γαρ[V] δαυιδ[𝔐,V] δαβιδ[T,K] λεγει εν βιβλω ψαλμων ειπεν ο[T,𝔐,K] κυριος τω κυριω μου καθου εκ δεξιων μου. **v.44** δαυιδ[𝔐,V] δαβιδ[T,K] ουν κυριον αυτον καλει και πως υιος[T,𝔐,K] αυτου υιος[V] εστιν. **v.45** ακουοντος δε παντος του λαου ειπεν τοις μαθηταις [αυτου][V] αυτου[T,𝔐,K]. **v.47** οι κατεσθιουσιν τας οικιας των χηρων και προφασει μακρα προσευχονται ουτοι λημψονται[V] ληψονται[T,𝔐,K] περισσοτερον κριμα. **21** **v.1** αναβλεψας δε ειδεν τους βαλλοντας τα[T,𝔐,K] δωρα[T,𝔐,K] αυτων[T,𝔐,K] εις το γαζοφυλακιον τα[V] δωρα[V] αυτων[V] πλουσιους. **v.2** ειδεν δε και[T,K] τινα και[𝔐] χηραν πενιχραν βαλλουσαν εκει δυο[T,𝔐,K] λεπτα δυο[V]. **v.3** και ειπεν αληθως λεγω υμιν οτι η χηρα αυτη[V] η πτωχη αυτη[T,𝔐,K] πλειον παντων εβαλεν. **v.4** παντες[V] απαντες[T,𝔐,K] γαρ ουτοι εκ του περισσευοντος αυτοις εβαλον εις τα δωρα του[T,𝔐,K] θεου[T,𝔐,K] αυτη δε εκ του υστερηματος αυτης παντα[V] απαντα[T,𝔐,K] τον βιον ον ειχεν εβαλεν.

γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου λέγοντες ὅτι ἐγώ εἰμι καί ὁ καιρὸς
9 ἤγγικεν μὴ οὖν πορευθῆτε ὀπίσω αὐτῶν. ὅταν δὲ ἀκούσητε πολέμους
καὶ ἀκαταστασίας μὴ πτοηθῆτε δεῖ γὰρ ταῦτα γενέσθαι πρῶτον ἀλλ' οὐκ
10* εὐθέως τὸ τέλος. τότε ἔλεγεν αὐτοῖς ἐγερθήσεται ἔθνος ἐπὶ ἔθνος καὶ
11* βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν. σεισμοί τε μεγάλοι κατὰ τόπους καὶ λιμοὶ καὶ
12* λοιμοὶ ἔσονται φόβητρά τε καὶ σημεῖα ἀπ' οὐρανοῦ μεγάλα ἔσται. πρὸ
δὲ τούτων ἅπαντων ἐπιβαλοῦσιν ἐφ' ὑμᾶς τὰς χεῖρας αὐτῶν καὶ διώξου-
σιν παραδιδόντες εἰς συναγωγὰς καὶ φυλακάς ἀγομένους ἐπὶ βασιλεῖς
13* καὶ ἡγεμόνας ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός μου. ἀποβήσεται δὲ ὑμῖν εἰς μαρτύ-
14* ριον. θέσθε οὖν εἴς τὰς καρδίας ὑμῶν μὴ προμελετᾶν ἀπολογηθῆναι.
15* ἐγὼ γὰρ δώσω ὑμῖν στόμα καὶ σοφίαν ᾗ οὐ δυνήσονται ἀντειπεῖν οὐδὲ
16* ἀντιστῆναι πάντες οἱ ἀντικείμενοι ὑμῖν. παραδοθήσεσθε δὲ καὶ ὑπὸ γο-
νέων καὶ ἀδελφῶν καὶ συγγενῶν καὶ φίλων καὶ θανατώσουσιν ἐξ ὑμῶν.
17, 18 καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου. καὶ θρὶξ ἐκ τῆς
19 κεφαλῆς ὑμῶν οὐ μὴ ἀπόληται. ἐν τῇ ὑπομονῇ ὑμῶν κτήσασθε τὰς
20* ψυχὰς ὑμῶν. ὅταν δὲ ἴδητε κυκλουμένην ὑπὸ στρατοπέδων τήν ἱερου-
21 σαλὴμ τότε γνῶτε ὅτι ἤγγικεν ἡ ἐρήμωσις αὐτῆς. τότε οἱ ἐν τῇ ἰουδαίᾳ
φευγέτωσαν εἰς τὰ ὄρη καὶ οἱ ἐν μέσῳ αὐτῆς ἐκχωρείτωσαν καὶ οἱ ἐν ταῖς
22* χώραις μὴ εἰσερχέσθωσαν εἰς αὐτήν. ὅτι ἡμέραι ἐκδικήσεως αὗταί εἰσιν
23* τοῦ πληρωθῆναι πάντα τὰ γεγραμμένα. οὐαὶ δὲ ταῖς ἐν γαστρὶ ἐχού-
σαις καὶ ταῖς θηλαζούσαις ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις ἔσται γὰρ ἀνάγκη
24* μεγάλη ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ὀργὴ ἐν τῷ λαῷ τούτῳ. καὶ πεσοῦνται στόματι
μαχαίρας καὶ αἰχμαλωτισθήσονται εἰς πάντα τὰ ἔθνη καὶ ἱερουσαλὴμ
25* ἔσται πατουμένη ὑπὸ ἐθνῶν ἄχρι πληρωθῶσιν καιροὶ ἐθνῶν. καὶ ἔσται

v.8 ο δε ειπεν βλεπετε μη πλανηθητε πολλοι γαρ ελευσονται επι τω ονοματι μου λεγοντες οτι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εγω ειμι και ο καιρος ηγγικεν μη ουν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πορευθητε οπισω αυτων. **v.10** τοτε ελεγεν αυτοις εγερθησεται εθνος επ$^{\mathcal{V}}$ επι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εθνος και βασιλεια επι βασιλειαν. **v.11** σεισμοι τε μεγαλοι κατα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τοπους$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και κατα$^{\mathcal{V}}$ τοπους$^{\mathcal{V}}$ λιμοι και λοιμοι εσονται φοβητρα τε και σημεια$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ απ ουρανου σημεια$^{\mathcal{V}}$ μεγαλα εσται. **v.12** προ δε τουτων παντων$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ απαντων$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ επιβαλουσιν εφ υμας τας χειρας αυτων και διωξουσιν παραδιδοντες εις τας$^{\mathcal{V}}$ συναγωγας και φυλακας απαγομενους$^{\mathcal{V}}$ αγομενους$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ επι βασιλεις και ηγεμονας ενεκεν του ονοματος μου. **v.13** αποβησεται δε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ υμιν εις μαρτυριον. **v.14** θετε$^{\mathcal{V}}$ θεσθε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ουν εν$^{\mathcal{V}}$ εις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ταις$^{\mathcal{V}}$ τας$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ καρδιαις$^{\mathcal{V}}$ καρδιας$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ υμων μη προμελεταν απολογηθηναι. **v.15** εγω γαρ δωσω υμιν στομα και σοφιαν η ου δυνησονται αντειπειν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ουδε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αντιστηναι η$^{\mathcal{V}}$ αντειπειν$^{\mathcal{V}}$ απαντες$^{\mathcal{V}}$ παντες$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ οι αντικειμενοι υμιν. **v.16** παραδοθησεσθε δε και υπο γονεων και αδελφων$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ και$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ συγγενων και φιλων και αδελφων$^{\mathfrak{M}}$ και$^{\mathfrak{M}}$ θανατωσουσιν εξ υμων. **v.20** οταν δε ιδητε κυκλουμενην υπο στρατοπεδων την$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ιερουσαλημ τοτε γνωτε οτι ηγγικεν η ερημωσις αυτης. **v.22** οτι ημεραι εκδικησεως αυται εισιν του πλησθηναι$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ πληρωθηναι$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ παντα τα γεγραμμενα. **v.23** ουαι δε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ταις εν γαστρι εχουσαις και ταις θηλαζουσαις εν εκειναις ταις ημεραις εσται γαρ αναγκη μεγαλη επι της γης και οργη εν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τω λαω τουτω. **v.24** και πεσουνται στοματι μαχαιρης$^{\mathcal{V}}$ μαχαιρας$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και αιχμαλωτισθησονται εις παντα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τα εθνη παντα$^{\mathcal{V}}$ και ιερουσαλημ εσται πατουμενη υπο εθνων αχρι ου$^{\mathcal{V}}$ πληρωθωσιν καιροι εθνων.

σημεῖα ἐν ἡλίῳ καὶ σελήνῃ καὶ ἄστροις καὶ ἐπὶ τῆς γῆς συνοχὴ ἐθνῶν ἐν
ἀπορίᾳ ἠχούσης θαλάσσης καὶ σάλου. ἀποψυχόντων ἀνθρώπων ἀπὸ 26
φόβου καὶ προσδοκίας τῶν ἐπερχομένων τῇ οἰκουμένῃ αἱ γὰρ δυνάμεις
τῶν οὐρανῶν σαλευθήσονται. καὶ τότε ὄψονται τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου 27
ἐρχόμενον ἐν νεφέλῃ μετὰ δυνάμεως καὶ δόξης πολλῆς. ἀρχομένων δὲ 28
τούτων γίνεσθαι ἀνακύψατε καὶ ἐπάρατε τὰς κεφαλὰς ὑμῶν διότι ἐγγί-
ζει ἡ ἀπολύτρωσις ὑμῶν. καὶ εἶπεν παραβολὴν αὐτοῖς ἴδετε τὴν συκῆν 29
καὶ πάντα τὰ δένδρα. ὅταν προβάλωσιν ἤδη βλέποντες ἀφ’ ἑαυτῶν 30
γινώσκετε ὅτι ἤδη ἐγγὺς τὸ θέρος ἐστίν. οὕτως καὶ ὑμεῖς ὅταν ἴδητε 31
ταῦτα γινόμενα γινώσκετε ὅτι ἐγγύς ἐστιν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ. ἀμὴν 32
λέγω ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη ἕως ἂν πάντα γένηται. ὁ 33*
οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελεύσονται οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρέλθωσιν.
προσέχετε δὲ ἑαυτοῖς μήποτε βαρυνθῶσιν ὑμῶν αἱ καρδίαι ἐν κραιπά- 34*
λῃ καὶ μέθῃ καὶ μερίμναις βιωτικαῖς καὶ αἰφνίδιος ἐφ’ ὑμᾶς ἐπιστῇ ἡ
ἡμέρα ἐκείνη. ὡς παγίς γὰρ ἐπελεύσεται ἐπὶ πάντας τοὺς καθημένους 35*
ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς. ἀγρυπνεῖτε οὖν ἐν παντὶ καιρῷ δεόμενοι 36*
ἵνα καταξιωθῆτε ἐκφυγεῖν ταῦτα πάντα τὰ μέλλοντα γίνεσθαι καὶ στα-
θῆναι ἔμπροσθεν τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου. ἦν δὲ τὰς ἡμέρας ἐν τῷ ἱερῷ 37
διδάσκων τὰς δὲ νύκτας ἐξερχόμενος ηὐλίζετο εἰς τὸ ὄρος τὸ καλούμενον
ἐλαιῶν. καὶ πᾶς ὁ λαὸς ὤρθριζεν πρὸς αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ ἀκούειν αὐτοῦ. 38

ἤγγιζεν δὲ ἡ ἑορτὴ τῶν ἀζύμων ἡ λεγομένη πάσχα. καὶ ἐζήτουν οἱ **22**, 2
ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς τὸ πῶς ἀνέλωσιν αὐτόν ἐφοβοῦντο γὰρ τὸν
λαόν. εἰσῆλθεν δὲ ὁ σατανᾶς εἰς ἰούδαν τὸν ἐπικαλούμενον ἰσκα- 3*
ριώτην ὄντα ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν δώδεκα. καὶ ἀπελθὼν συνελάλησεν 4*
τοῖς ἀρχιερεῦσιν καὶ τοῖς στρατηγοῖς τὸ πῶς αὐτόν παραδῷ αὐτοῖς. καὶ 5
ἐχάρησαν καὶ συνέθεντο αὐτῷ ἀργύριον δοῦναι. καὶ ἐξωμολόγησεν καὶ 6*
ἐζήτει εὐκαιρίαν τοῦ παραδοῦναι αὐτὸν αὐτοῖς ἄτερ ὄχλου. ἦλθεν δὲ ἡ 7*

---

v.25 και εσονται$^{\mathcal{V}}$ εσται$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ σημεια εν ηλιω και σεληνη και αστροις και επι της γης συνοχη εθνων εν απορια ηχους$^{\mathcal{V}}$ ηχουσης$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ θαλασσης και σαλου. **v.33** ο ουρανος και η γη παρελευσονται οι δε λογοι μου ου μη παρελευσονται$^{\mathcal{V}}$ παρελθωσιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.34** προσεχετε δε εαυτοις μηποτε βαρηθωσιν$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ βαρυνθωσιν$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ υμων αι καρδιαι εν κραιπαλη και μεθη και μεριμναις βιωτικαις και επιστη$^{\mathcal{V}}$ αιφνιδιος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εφ υμας αιφνιδιος$^{\mathcal{V}}$ επιστη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ η ημερα εκεινη. **v.35** ως παγις επεισελευσεται$^{\mathcal{V}}$ γαρ επελευσεται$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ επι παντας τους καθημενους επι προσωπον πασης της γης. **v.36** αγρυπνειτε δε$^{\mathcal{V}}$ ουν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εν παντι καιρω δεομενοι ινα κατισχυσητε$^{\mathcal{V}}$ καταξιωθητε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εκφυγειν ταυτα$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ παντα τα μελλοντα γινεσθαι και σταθηναι εμπροσθεν του υιου του ανθρωπου. **22 v.3** εισηλθεν δε ο$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ σατανας εις ιουδαν τον καλουμενον$^{\mathcal{V}}$ επικαλουμενον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ισκαριωτην οντα εκ του αριθμου των δωδεκα. **v.4** και απελθων συνελαλησεν τοις αρχιερευσιν και τοις$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ στρατηγοις το πως αυτον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ παραδω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτοις παραδω$^{\mathcal{V}}$ αυτον$^{\mathcal{V}}$. **v.6** και εξωμολογησεν και εζητει ευκαιριαν του παραδουναι αυτον αυτοις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ατερ οχλου αυτοις$^{\mathcal{V}}$. **v.7** ηλθεν δε η ημερα των αζυμων [εν]$^{\mathcal{V}}$ εν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ η εδει θυεσθαι το πασχα.

8 ἡμέρα τῶν ἀζύμων ἐν ᾗ ἔδει θύεσθαι τὸ πάσχα. καὶ ἀπέστειλεν πέτρον
καὶ ἰωάννην εἰπών πορευθέντες ἑτοιμάσατε ἡμῖν τὸ πάσχα ἵνα φάγω-
9*, 10* μεν. οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ ποῦ θέλεις ἑτοιμάσωμεν. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς ἰδού
εἰσελθόντων ὑμῶν εἰς τὴν πόλιν συναντήσει ὑμῖν ἄνθρωπος κεράμιον
ὕδατος βαστάζων ἀκολουθήσατε αὐτῷ εἰς τὴν οἰκίαν οὗ εἰσπορεύεται.
11 καὶ ἐρεῖτε τῷ οἰκοδεσπότῃ τῆς οἰκίας λέγει σοι ὁ διδάσκαλος ποῦ ἐστιν
12* τὸ κατάλυμα ὅπου τὸ πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν μου φάγω. κἀκεῖνος
13* ὑμῖν δείξει ἀνώγεον μέγα ἐστρωμένον ἐκεῖ ἑτοιμάσατε. ἀπελθόντες δὲ
14* εὗρον καθὼς εἰρήκεν αὐτοῖς καὶ ἡτοίμασαν τὸ πάσχα. καὶ ὅτε ἐγένετο
15 ἡ ὥρα ἀνέπεσεν καὶ οἱ δώδεκα ἀπόστολοι σὺν αὐτῷ. καὶ εἶπεν πρὸς
αὐτούς ἐπιθυμίᾳ ἐπεθύμησα τοῦτο τὸ πάσχα φαγεῖν μεθ’ ὑμῶν πρὸ τοῦ
16* με παθεῖν. λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι οὐκέτι οὐ μὴ φάγω ἐξ αὐτοῦ ἕως ὅτου
17* πληρωθῇ ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ. καὶ δεξάμενος ποτήριον εὐχαρι-
18* στήσας εἶπεν λάβετε τοῦτο καὶ διαμερίσατε ἑαυτοῖς. λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι
οὐ μὴ πίω ἀπὸ τοῦ γεννήματος τῆς ἀμπέλου ἕως ὅτου ἡ βασιλεία τοῦ
19 θεοῦ ἔλθῃ. καὶ λαβὼν ἄρτον εὐχαριστήσας ἔκλασεν καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς
λέγων τοῦτό ἐστιν τὸ σῶμά μου τὸ ὑπὲρ ὑμῶν διδόμενον τοῦτο ποιεῖτε
20* εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν. ὡσαύτως καὶ τὸ ποτήριον μετὰ τὸ δειπνῆσαι
λέγων τοῦτο τὸ ποτήριον ἡ καινὴ διαθήκη ἐν τῷ αἵματί μου τὸ ὑπὲρ
21 ὑμῶν ἐκχυνόμενον. πλὴν ἰδού ἡ χεὶρ τοῦ παραδιδόντος με μετ’ ἐμοῦ
22* ἐπὶ τῆς τραπέζης. καὶ ὁ μὲν υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου πορεύεται κατὰ τὸ ὡρι-
23 σμένον πλὴν οὐαὶ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ δι’ οὗ παραδίδοται. καὶ αὐτοὶ
ἤρξαντο συζητεῖν πρὸς ἑαυτοὺς τὸ τίς ἄρα εἴη ἐξ αὐτῶν ὁ τοῦτο μέλλων
24 πράσσειν. ἐγένετο δὲ καὶ φιλονεικία ἐν αὐτοῖς τὸ τίς αὐτῶν δοκεῖ εἶναι
25 μείζων. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς οἱ βασιλεῖς τῶν ἐθνῶν κυριεύουσιν αὐτῶν καὶ
26* οἱ ἐξουσιάζοντες αὐτῶν εὐεργέται καλοῦνται. ὑμεῖς δὲ οὐχ οὕτως ἀλλ’ ὁ

---

v.9 οι δε ειπαν[V] ειπον[T,𝔐,K] αυτω που θελεις ετοιμασομεν[𝔐] ετοιμασωμεν[T,K,V]. **v.10** ο δε ειπεν αυτοις ιδου εισελθοντων υμων εις την πολιν συναντησει υμιν ανθρωπος κεραμιον υδατος βασταζων ακολουθησατε αυτω εις την οικιαν εις[V] ην[V] ου[T,𝔐,K] εισπορευεται. **v.12** κακεινος υμιν δειξει αναγαιον[V] ανωγεον[T,𝔐,K] μεγα εστρωμενον εκει ετοιμασατε. **v.13** απελθοντες δε ευρον καθως ειρηκει[V] ειρηκεν[T,𝔐,K] αυτοις και ητοιμασαν το πασχα. **v.14** και οτε εγενετο η ωρα ανεπεσεν και οι δωδεκα[T,𝔐,K] αποστολοι συν αυτω. **v.16** λεγω γαρ υμιν οτι ουκετι[T,𝔐,K] ου μη φαγω αυτο[V] εξ[T,𝔐,K] αυτου[T,𝔐,K] εως οτου πληρωθη εν τη βασιλεια του θεου. **v.17** και δεξαμενος ποτηριον ευχαριστησας ειπεν λαβετε τουτο και διαμερισατε εις[V] εαυτους[V] εαυτοις[T,𝔐,K]. **v.18** λεγω γαρ υμιν [οτι][V] οτι[T,𝔐,K] ου μη πιω απο του νυν[V] απο[V] του[V] γενηματος[𝔐,V] γεννηματος[T,K] της αμπελου εως ου[V] οτου[T,𝔐,K] η βασιλεια του θεου ελθη. **v.20** ωσαυτως[T,𝔐,K] και το ποτηριον ωσαυτως[V] μετα το δειπνησαι λεγων τουτο το ποτηριον η καινη διαθηκη εν τω αιματι μου το υπερ υμων εκχυννομενον[V] εκχυνομενον[T,𝔐,K]. **v.22** οτι[V] και[T,𝔐,K] ο μεν[T,𝔐,K] υιος μεν[V] του ανθρωπου πορευεται[T,𝔐,K] κατα το ωρισμενον πορευεται[V] πλην ουαι τω ανθρωπω εκεινω δι ου παραδιδοται. **v.26** υμεις δε ουχ ουτως αλλ ο μειζων εν υμιν γινεσθω[V] γενεσθω[T,𝔐,K] ως ο νεωτερος και ο ηγουμενος ως ο διακονων.

μείζων ἐν ὑμῖν γενέσθω ὡς ὁ νεώτερος καὶ ὁ ἡγούμενος ὡς ὁ διακονῶν.
τίς γὰρ μείζων ὁ ἀνακείμενος ἢ ὁ διακονῶν οὐχὶ ὁ ἀνακείμενος ἐγὼ δὲ 27*
εἰμι ἐν μέσῳ ὑμῶν ὡς ὁ διακονῶν. ὑμεῖς δέ ἐστε οἱ διαμεμενηκότες μετ’ 28
ἐμοῦ ἐν τοῖς πειρασμοῖς μου. κἀγὼ διατίθεμαι ὑμῖν καθὼς διέθετό μοι 29
ὁ πατήρ μου βασιλείαν. ἵνα ἐσθίητε καὶ πίνητε ἐπὶ τῆς τραπέζης μου 30*
ἐν τῇ βασιλείᾳ μου καὶ καθίσησθε ἐπὶ θρόνων κρίνοντες τὰς δώδεκα
φυλὰς τοῦ ἰσραήλ. εἶπεν δὲ ὁ κύριος σίμων σίμων ἰδού ὁ σατανᾶς ἐξῃ- 31*
τήσατο ὑμᾶς τοῦ σινιάσαι ὡς τὸν σῖτον. ἐγὼ δὲ ἐδεήθην περὶ σοῦ ἵνα μὴ 32*
ἐκλείπῃ ἡ πίστις σου καὶ σύ ποτε ἐπιστρέψας στήριξον τοὺς ἀδελφούς
σου. ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ κύριε μετὰ σοῦ ἕτοιμός εἰμι καὶ εἰς φυλακὴν 33
καὶ εἰς θάνατον πορεύεσθαι. ὁ δὲ εἶπεν λέγω σοι πέτρε οὐ μὴ φωνή- 34*
σει σήμερον ἀλέκτωρ πρὶν ἢ τρίς ἀπαρνήσῃ μὴ εἰδέναι με. καὶ εἶπεν 35*
αὐτοῖς ὅτε ἀπέστειλα ὑμᾶς ἄτερ βαλαντίου καὶ πήρας καὶ ὑποδημάτων
μή τινος ὑστερήσατε οἱ δὲ εἶπον οὐδενός. εἶπεν οὖν αὐτοῖς ἀλλὰ νῦν 36*
ὁ ἔχων βαλάντιον ἀράτω ὁμοίως καὶ πήραν καὶ ὁ μὴ ἔχων πωλησάτω τὸ
ἱμάτιον αὐτοῦ καὶ ἀγορασάτω μάχαιραν. λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι ἔτι τοῦτο 37*
τὸ γεγραμμένον δεῖ τελεσθῆναι ἐν ἐμοί τὸ καὶ μετὰ ἀνόμων ἐλογίσθη
καὶ γὰρ τὰ περὶ ἐμοῦ τέλος ἔχει. οἱ δὲ εἶπον κύριε ἰδού μάχαιραι 38*
ὧδε δύο ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς ἱκανόν ἐστιν. καὶ ἐξελθὼν ἐπορεύθη κατὰ 39*
τὸ ἔθος εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν ἠκολούθησαν δὲ αὐτῷ καὶ οἱ μαθηταί
αὐτοῦ. γενόμενος δὲ ἐπὶ τοῦ τόπου εἶπεν αὐτοῖς προσεύχεσθε μὴ εἰ- 40
σελθεῖν εἰς πειρασμόν. καὶ αὐτὸς ἀπεσπάσθη ἀπ’ αὐτῶν ὡσεὶ λίθου 41
βολὴν καὶ θεὶς τὰ γόνατα προσηύχετο. λέγων πάτερ εἰ βούλει παρενεγ- 42*
κεῖν τὸ ποτήριον τοῦτο ἀπ’ ἐμοῦ πλὴν μὴ τὸ θέλημά μου ἀλλὰ τὸ σὸν

v.27 τις γαρ μειζων ο ανακειμενος η ο διακονων ουχι ο ανακειμενος εγω δε ειμι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εν μεσω υμων ειμι$^{\mathcal{V}}$ ως ο διακονων. **v.30** ινα εσθητε$^{\mathcal{V}}$ εσθιητε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και πινητε επι της τραπεζης μου [εν$^{\mathfrak{M}}$ εν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ τη βασιλεια μου]$^{\mathfrak{M}}$ μου$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ και καθησεσθε$^{\mathcal{V}}$ καθισεσθε$^{\mathfrak{M}}$ καθισησθε$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ επι θρονων κρινοντες$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τας δωδεκα φυλας κρινοντες$^{\mathcal{V}}$ του ισραηλ. **v.31** ειπεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ κυριος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ σιμων σιμων ιδου ο σατανας εξητησατο υμας του σινιασαι ως τον σιτον. **v.32** εγω δε εδεηθην περι σου ινα μη εκλιπη$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ εκλειπη$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ η πιστις σου και συ ποτε επιστρεψας στηρισον$^{\mathcal{V}}$ στηριξον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τους αδελφους σου. **v.34** ο δε ειπεν λεγω σοι πετρε ου μη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ φωνηση$^{\mathfrak{M}}$ φωνησει$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ σημερον αλεκτωρ εως$^{\mathcal{V}}$ πριν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ η$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τρις απαρνηση$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ειδεναι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ με απαρνηση$^{\mathcal{V}}$ ειδεναι$^{\mathcal{V}}$. **v.35** και ειπεν αυτοις οτε απεστειλα υμας ατερ βαλλαντιου$^{\mathcal{V}}$ βαλαντιου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και πηρας και υποδηματων μη τινος υστερησατε οι δε ειπαν$^{\mathcal{V}}$ ειπον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ουθενος$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ουδενος$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$. **v.36** ειπεν δε$^{\mathcal{V}}$ ουν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτοις αλλα νυν ο εχων βαλλαντιον$^{\mathcal{V}}$ βαλαντιον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αρατω ομοιως και πηραν και ο μη εχων πωλησει$^{\mathfrak{M}}$ πωλησατω$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ το ιματιον αυτου και αγορασει$^{\mathfrak{M}}$ αγορασατω$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ μαχαιραν. **v.37** λεγω γαρ υμιν οτι ετι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τουτο το γεγραμμενον δει τελεσθηναι εν εμοι το και μετα ανομων ελογισθη και γαρ το$^{\mathcal{V}}$ τα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ περι εμου τελος εχει. **v.38** οι δε ειπαν$^{\mathcal{V}}$ ειπον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ κυριε ιδου μαχαιραι ωδε δυο ο δε ειπεν αυτοις ικανον εστιν. **v.39** και εξελθων επορευθη κατα το εθος εις το ορος των ελαιων ηκολουθησαν δε αυτω και οι μαθηται αυτου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.42** λεγων πατερ ει βουλει παρενεγκε$^{\mathcal{K},\mathcal{V}}$ τουτο$^{\mathcal{V}}$ παρενεγκειν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M}}$ το ποτηριον τουτο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ απ εμου πλην μη το θελημα μου αλλα το σον γινεσθω$^{\mathcal{V}}$ γενεσθω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$.

43*, 44* γενέσθω. ὤφθη δὲ αὐτῷ ἄγγελος ἀπ’ οὐρανοῦ ἐνισχύων αὐτόν. καὶ
γενόμενος ἐν ἀγωνίᾳ ἐκτενέστερον προσηύχετο ἐγένετο δὲ ὁ ἱδρὼς αὐ-
45* τοῦ ὡσεὶ θρόμβοι αἵματος καταβαίνοντες ἐπὶ τὴν γῆν. καὶ ἀναστὰς ἀπὸ
τῆς προσευχῆς ἐλθὼν πρὸς τοὺς μαθητὰς εὗρεν αὐτοὺς κοιμωμένους
46 ἀπὸ τῆς λύπης. καὶ εἶπεν αὐτοῖς τί καθεύδετε ἀναστάντες προσεύχεσθε
47* ἵνα μὴ εἰσέλθητε εἰς πειρασμόν. ἔτι δέ αὐτοῦ λαλοῦντος ἰδού ὄχλος
καὶ ὁ λεγόμενος ἰούδας εἷς τῶν δώδεκα προήρχετο αὐτῶν καὶ ἤγγισεν
48* τῷ ἰησοῦ φιλῆσαι αὐτόν. ὁ δὲ ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ ἰούδα φιλήματι τὸν
49* υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου παραδίδως. ἰδόντες δὲ οἱ περὶ αὐτὸν τὸ ἐσόμενον
50* εἶπον αὐτῷ κύριε εἰ πατάξομεν ἐν μαχαίρᾳ. καὶ ἐπάταξεν εἷς τις ἐξ
αὐτῶν τὸν δοῦλον τοῦ ἀρχιερέως καὶ ἀφεῖλεν αὐτοῦ τὸ οὖς τὸ δεξιόν.
51* ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἰησοῦς εἶπεν ἐᾶτε ἕως τούτου καὶ ἁψάμενος τοῦ ὠτίου
52* αὐτοῦ ἰάσατο αὐτόν. εἶπεν δὲ ὁ ἰησοῦς πρὸς τοὺς παραγενομένους
ἐπ’ αὐτὸν ἀρχιερεῖς καὶ στρατηγοὺς τοῦ ἱεροῦ καὶ πρεσβυτέρους ὡς ἐπὶ
53* λῃστὴν ἐξεληλύθατε μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων. καθ’ ἡμέραν ὄντος μου
μεθ’ ὑμῶν ἐν τῷ ἱερῷ οὐκ ἐξετείνατε τὰς χεῖρας ἐπ’ ἐμέ ἀλλ’ αὕτη ὑμῶν
54* ἐστὶν ἡ ὥρα καὶ ἡ ἐξουσία τοῦ σκότους. συλλαβόντες δὲ αὐτὸν ἤγαγον
καὶ εἰσήγαγον αὐτὸν εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀρχιερέως ὁ δὲ πέτρος ἠκολούθει
55* μακρόθεν. ἁψάντων δὲ πῦρ ἐν μέσῳ τῆς αὐλῆς καὶ συγκαθισάντων
56 αὐτῶν ἐκάθητο ὁ πέτρος ἐν μέσῳ αὐτῶν. ἰδοῦσα δὲ αὐτὸν παιδίσκη τις
καθήμενον πρὸς τὸ φῶς καὶ ἀτενίσασα αὐτῷ εἶπεν καὶ οὗτος σὺν αὐτῷ
57*, 58* ἦν. ὁ δὲ ἠρνήσατο αὐτόν λέγων γύναι οὐκ οἶδα αὐτὸν. καὶ μετὰ βραχὺ
ἕτερος ἰδὼν αὐτὸν ἔφη καὶ σὺ ἐξ αὐτῶν εἶ ὁ δὲ πέτρος εἶπεν ἄνθρωπε

v.43 [[ωφθη[𝒱] ωφθη[𝒯,𝔐,𝒦] δε αυτω αγγελος απ ουρανου ενισχυων αυτον. **v.44** και γενομενος εν αγωνια εκτενεστερον προσηυχετο και[𝒱] εγενετο δε[𝒯,𝔐,𝒦] ο ιδρως αυτου ωσει θρομβοι αιματος καταβαινοντες επι την γην]][𝒱] γην[𝒯,𝔐,𝒦]. **v.45** και αναστας απο της προσευχης ελθων προς τους μαθητας αυτου[𝒦] ευρεν αυτους[𝒯,𝔐,𝒦] κοιμωμενους αυτους[𝒱] απο της λυπης. **v.47** ετι δε[𝒯,𝔐,𝒦] αυτου λαλουντος ιδου οχλος και ο λεγομενος ιουδας εις των δωδεκα προηρχετο αυτους[𝔐,𝒱] αυτων[𝒯,𝒦] και ηγγισεν τω ιησου φιλησαι αυτον. **v.48** ο[𝒯,𝔐,𝒦] δε[𝒯,𝔐,𝒦] ιησους δε[𝒱] ειπεν αυτω ιουδα φιληματι τον υιον του ανθρωπου παραδιδως. **v.49** ιδοντες δε οι περι αυτον το εσομενον ειπαν[𝒱] ειπον[𝒯,𝔐,𝒦] αυτω[𝒯,𝔐,𝒦] κυριε ει παταξομεν εν μαχαιρη[𝒱] μαχαιρα[𝒯,𝔐,𝒦]. **v.50** και επαταξεν εις τις εξ αυτων τον[𝒯,𝔐,𝒦] δουλον[𝒯,𝔐,𝒦] του αρχιερεως τον[𝒱] δουλον[𝒱] και αφειλεν αυτου[𝒯,𝔐,𝒦] το ους αυτου[𝒱] το δεξιον. **v.51** αποκριθεις δε ο ιησους ειπεν εατε εως τουτου και αψαμενος του ωτιου αυτου[𝒯,𝔐,𝒦] ιασατο αυτον. **v.52** ειπεν δε ο[𝒯,𝔐,𝒦] ιησους προς τους παραγενομενους επ αυτον αρχιερεις και στρατηγους του ιερου και πρεσβυτερους ως επι ληστην εξηλθατε[𝒱] εξεληλυθατε[𝒯,𝔐,𝒦] μετα μαχαιρων και ξυλων. **v.53** καθ ημεραν οντος μου μεθ υμων εν τω ιερω ουκ εξετεινατε τας χειρας επ εμε αλλ αυτη υμων[𝒯,𝔐,𝒦] εστιν υμων[𝒱] η ωρα και η εξουσια του σκοτους. **v.54** συλλαβοντες δε αυτον ηγαγον και εισηγαγον αυτον[𝒯,𝔐,𝒦] εις την[𝒱] τον[𝒯,𝔐,𝒦] οικιαν[𝒱] οικον[𝒯,𝔐,𝒦] του αρχιερεως ο δε πετρος ηκολουθει μακροθεν. **v.55** περιαψαντων[𝒱] αψαντων[𝒯,𝔐,𝒦] δε πυρ εν μεσω της αυλης και συγκαθισαντων αυτων[𝒯,𝔐,𝒦] εκαθητο ο πετρος μεσος[𝒱] εν[𝒯,𝔐,𝒦] μεσω[𝒯,𝔐,𝒦] αυτων. **v.57** ο δε ηρνησατο αυτον[𝒯,𝔐,𝒦] λεγων γυναι[𝒯,𝔐,𝒦] ουκ οιδα αυτον γυναι[𝒱]. **v.58** και μετα βραχυ ετερος ιδων αυτον εφη και συ εξ αυτων ει ο δε πετρος εφη[𝒱] ειπεν[𝒯,𝔐,𝒦] ανθρωπε ουκ ειμι.

οὐκ εἰμί. καὶ διαστάσης ὡσεὶ ὥρας μιᾶς ἄλλος τις διϊσχυρίζετο λέγων 59
ἐπ ἀληθείας καὶ οὗτος μετ' αὐτοῦ ἦν καὶ γὰρ γαλιλαῖός ἐστιν. εἶπεν 60*
δὲ ὁ πέτρος ἄνθρωπε οὐκ οἶδα ὃ λέγεις καὶ παραχρῆμα ἔτι λαλοῦντος
αὐτοῦ ἐφώνησεν ὁ ἀλέκτωρ. καὶ στραφεὶς ὁ κύριος ἐνέβλεψεν τῷ πέ- 61*
τρῳ καὶ ὑπεμνήσθη ὁ πέτρος τοῦ λόγου τοῦ κυρίου ὡς εἶπεν αὐτῷ ὅτι
πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι ἀπαρνήσῃ με τρίς. καὶ ἐξελθὼν ἔξω ὁ πέτρος 62*
ἔκλαυσεν πικρῶς. καὶ οἱ ἄνδρες οἱ συνέχοντες τὸν ἰησοῦν ἐνέπαιζον 63*
αὐτῷ δέροντες. καὶ περικαλύψαντες αὐτὸν ἔτυπτον αὐτοῦ τὸ πρόσωπον 64*
καὶ ἐπηρώτων αὐτὸν λέγοντες προφήτευσον τίς ἐστιν ὁ παίσας σε. καὶ 65
ἕτερα πολλὰ βλασφημοῦντες ἔλεγον εἰς αὐτόν. καὶ ὡς ἐγένετο ἡμέρα 66*
συνήχθη τὸ πρεσβυτέριον τοῦ λαοῦ ἀρχιερεῖς τε καὶ γραμματεῖς καὶ
ἀνήγαγον αὐτὸν εἰς τὸ συνέδριον ἑαυτῶν λέγοντες. εἰ σὺ εἶ ὁ χριστός 67*
εἰπὲ ἡμῖν εἶπεν δὲ αὐτοῖς ἐὰν ὑμῖν εἴπω οὐ μὴ πιστεύσητε. ἐὰν δὲ καὶ 68*
ἐρωτήσω οὐ μὴ ἀποκριθῆτε μοι ἢ ἀπολύσητε. ἀπὸ τοῦ νῦν ἔσται ὁ υἱὸς 69*
τοῦ ἀνθρώπου καθήμενος ἐκ δεξιῶν τῆς δυνάμεως τοῦ θεοῦ. εἶπον δὲ 70*
πάντες σὺ οὖν εἶ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ ὁ δὲ πρὸς αὐτοὺς ἔφη ὑμεῖς λέγετε
ὅτι ἐγώ εἰμι. οἱ δὲ εἶπον τί ἔτι χρείαν ἔχομεν μαρτυρίας αὐτοὶ γὰρ 71*
ἠκούσαμεν ἀπὸ τοῦ στόματος αὐτοῦ.

καὶ ἀναστὰν ἅπαν τὸ πλῆθος αὐτῶν ἤγαγεν αὐτὸν ἐπὶ τὸν πιλᾶτον. **23***
ἤρξαντο δὲ κατηγορεῖν αὐτοῦ λέγοντες τοῦτον εὕρομεν διαστρέφοντα τὸ 2*
ἔθνος καὶ κωλύοντα καίσαρι φόρους διδόναι λέγοντα ἑαυτὸν χριστὸν
βασιλέα εἶναι. ὁ δὲ πιλᾶτος ἐπηρώτησεν αὐτὸν λέγων σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς 3*
τῶν ἰουδαίων ὁ δὲ ἀποκριθεὶς αὐτῷ ἔφη σὺ λέγεις. ὁ δὲ πιλᾶτος εἶ- 4
πεν πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς ὄχλους οὐδὲν εὑρίσκω αἴτιον ἐν τῷ

---

v.60 ειπεν δε ο πετρος ανθρωπε ουκ οιδα ο λεγεις και παραχρημα ετι λαλουντος αυτου εφωνησεν ο[T,K] αλεκτωρ. **v.61** και στραφεις ο κυριος ενεβλεψεν τω πετρω και υπεμνησθη ο πετρος του ρηματος[V] λογου[T,𝔐,K] του κυριου ως ειπεν αυτω οτι πριν αλεκτορα φωνησαι σημερον[V] απαρνηση με τρις. **v.62** και εξελθων εξω ο[T,𝔐,K] πετρος[T,𝔐,K] εκλαυσεν πικρως. **v.63** και οι ανδρες οι συνεχοντες αυτον[V] τον[T,𝔐,K] ιησουν[T,𝔐,K] ενεπαιζον αυτω δεροντες. **v.64** και περικαλυψαντες αυτον ετυπτον[T,𝔐,K] αυτου[T,𝔐,K] το[T,𝔐,K] προσωπον[T,𝔐,K] και[T,𝔐,K] επηρωτων αυτον[T,𝔐,K] λεγοντες προφητευσον τις εστιν ο παισας σε. **v.66** και ως εγενετο ημερα συνηχθη το πρεσβυτεριον του λαου αρχιερεις τε[T,K,V] και γραμματεις και απηγαγον[V] ανηγαγον[T,𝔐,K] αυτον εις το συνεδριον αυτων[𝔐,V] εαυτων[T,K] λεγοντες. **v.67** ει συ ει ο χριστος ειπον[V] ειπε[T,𝔐,K] ημιν ειπεν δε αυτοις εαν υμιν ειπω ου μη πιστευσητε. **v.68** εαν δε και[T,𝔐,K] ερωτησω ου μη αποκριθητε μοι[T,𝔐,K] η[T,𝔐,K] απολυσητε[T,𝔐,K]. **v.69** απο του νυν δε[V] εσται ο υιος του ανθρωπου καθημενος εκ δεξιων της δυναμεως του θεου. **v.70** ειπαν[V] ειπον[T,𝔐,K] δε παντες συ ουν ει ο υιος του θεου ο δε προς αυτους εφη υμεις λεγετε οτι εγω ειμι. **v.71** οι δε ειπαν[V] ειπον[T,𝔐,K] τι ετι χρειαν[T,𝔐,K] εχομεν μαρτυριας χρειαν[V] αυτοι γαρ ηκουσαμεν απο του στοματος αυτου. **23** **v.1** και ανασταν απαν το πληθος αυτων ηγαγον[𝔐,V] ηγαγεν[T,K] αυτον επι τον πιλατον. **v.2** ηρξαντο δε κατηγορειν αυτου λεγοντες τουτον ευραμεν[V] ευρομεν[T,𝔐,K] διαστρεφοντα το εθνος ημων[V] και κωλυοντα καισαρι[T,𝔐,K] φορους καισαρι[V] διδοναι και[V] λεγοντα εαυτον χριστον βασιλεα ειναι. **v.3** ο δε πιλατος ηρωτησεν[V] επηρωτησεν[T,𝔐,K] αυτον λεγων συ ει ο βασιλευς των ιουδαιων ο δε αποκριθεις αυτω εφη συ λεγεις.

5* ἀνθρώπῳ τούτῳ. οἱ δὲ ἐπίσχυον λέγοντες ὅτι ἀνασείει τὸν λαὸν διδά-
σκων καθ’ ὅλης τῆς ἰουδαίας ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς γαλιλαίας ἕως ὧδε.
6* πιλᾶτος δὲ ἀκούσας γαλιλαίαν ἐπηρώτησεν εἰ ὁ ἄνθρωπος γαλιλαῖός
7 ἐστιν. καὶ ἐπιγνοὺς ὅτι ἐκ τῆς ἐξουσίας ἡρῴδου ἐστὶν ἀνέπεμψεν αὐτὸν
πρὸς ἡρῴδην ὄντα καὶ αὐτὸν ἐν ἱεροσολύμοις ἐν ταύταις ταῖς ἡμέραις.
8* ὁ δὲ ἡρῴδης ἰδὼν τὸν ἰησοῦν ἐχάρη λίαν ἦν γὰρ θέλων ἐξ ἱκανοῦ ἰδεῖν
αὐτὸν διὰ τὸ ἀκούειν πολλὰ περὶ αὐτοῦ καὶ ἤλπιζέν τι σημεῖον ἰδεῖν
9 ὑπ’ αὐτοῦ γινόμενον. ἐπηρώτα δὲ αὐτὸν ἐν λόγοις ἱκανοῖς αὐτὸς δὲ
10 οὐδὲν ἀπεκρίνατο αὐτῷ. εἱστήκεισαν δὲ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς
11* εὐτόνως κατηγοροῦντες αὐτοῦ. ἐξουθενήσας δὲ αὐτὸν ὁ ἡρῴδης σὺν
τοῖς στρατεύμασιν αὐτοῦ καὶ ἐμπαίξας περιβαλὼν αὐτὸν ἐσθῆτα λαμ-
12* πρὰν ἀνέπεμψεν αὐτὸν τῷ πιλάτῳ. ἐγένοντο δὲ φίλοι ὅ τε πιλᾶτος καὶ
ὁ ἡρῴδης ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ μετ’ ἀλλήλων προϋπῆρχον γὰρ ἐν ἔχθρᾳ
13 ὄντες πρὸς ἑαυτούς. πιλᾶτος δὲ συγκαλεσάμενος τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ
14* τοὺς ἄρχοντας καὶ τὸν λαὸν. εἶπεν πρὸς αὐτοὺς προσηνέγκατέ μοι
τὸν ἄνθρωπον τοῦτον ὡς ἀποστρέφοντα τὸν λαόν καὶ ἰδού ἐγὼ ἐνώπιον
ὑμῶν ἀνακρίνας οὐδὲν εὗρον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ αἴτιον ὧν κατηγο-
15* ρεῖτε κατ’ αὐτοῦ. ἀλλ’ οὐδὲ ἡρῴδης ἀνέπεμψα γὰρ ὑμᾶς πρὸς αὐτὸν
16 καὶ ἰδού οὐδὲν ἄξιον θανάτου ἐστὶν πεπραγμένον αὐτῷ. παιδεύσας οὖν
17* αὐτὸν ἀπολύσω. ἀνάγκην δέ εἶχεν ἀπολύειν αὐτοῖς κατὰ ἑορτὴν ἕνα.
18* ἀνέκραξαν δὲ παμπληθεὶ λέγοντες αἶρε τοῦτον ἀπόλυσον δὲ ἡμῖν τὸν
19* βαραββᾶν. ὅστις ἦν διὰ στάσιν τινὰ γενομένην ἐν τῇ πόλει καὶ φόνον
20* βεβλημένος εἰς φυλακήν. πάλιν οὖν ὁ πιλᾶτος προσεφώνησεν θέλων
21* ἀπολῦσαι τὸν ἰησοῦν. οἱ δὲ ἐπεφώνουν λέγοντες σταύρωσον σταύρωσον

---

v.5 οι δε επισχυον λεγοντες οτι ανασειει τον λαον διδασκων καθ ολης της ιουδαιας και[V] αρξαμενος απο της γαλιλαιας εως ωδε. **v.6** πιλατος δε ακουσας γαλιλαιαν[T,𝔐,K] επηρωτησεν ει ο ανθρωπος γαλιλαιος εστιν. **v.8** ο δε ηρωδης ιδων τον ιησουν εχαρη λιαν ην γαρ θελων[T,𝔐,K] εξ ικανων[V] χρονων[V] θελων[V] ικανου[T,𝔐,K] ιδειν αυτον δια το ακουειν πολλα[T,𝔐,K] περι αυτου και ηλπιζεν τι σημειον ιδειν υπ αυτου γινομενον. **v.11** εξουθενησας δε αυτον [και][V] ο ηρωδης συν τοις στρατευμασιν αυτου και εμπαιξας περιβαλων αυτον[T,𝔐,K] εσθητα λαμπραν ανεπεμψεν αυτον τω πιλατω. **v.12** εγενοντο δε φιλοι ο τε ηρωδης[V] πιλατος[T,𝔐,K] και ο πιλατος[V] ηρωδης[T,𝔐,K] εν αυτη τη ημερα μετ αλληλων προυπηρχον γαρ εν εχθρα οντες προς αυτους[V] εαυτους[T,𝔐,K]. **v.14** ειπεν προς αυτους προσηνεγκατε μοι τον ανθρωπον τουτον ως αποστρεφοντα τον λαον και ιδου εγω ενωπιον υμων ανακρινας ουθεν[V] ουδεν[T,𝔐,K] ευρον εν τω ανθρωπω τουτω αιτιον ων κατηγορειτε κατ αυτου. **v.15** αλλ ουδε ηρωδης ανεπεμψεν[V] ανεπεμψα[T,𝔐,K] γαρ υμας[T,𝔐,K] προς[T,𝔐,K] αυτον προς[V] ημας[V] και ιδου ουδεν αξιον θανατου εστιν πεπραγμενον αυτω. **v.17** αναγκην[T,𝔐,K] δε[T,𝔐,K] ειχεν[T,𝔐,K] απολυειν[T,𝔐,K] αυτοις[T,𝔐,K] κατα[T,𝔐,K] εορτην[T,𝔐,K] ενα[T,𝔐,K]. **v.18** ανεκραγον[V] ανεκραξαν[T,𝔐,K] δε παμπληθει λεγοντες αιρε τουτον απολυσον δε ημιν τον[T,K,V] βαραββαν. **v.19** οστις ην δια στασιν τινα γενομενην εν τη πολει και φονον βληθεις[V] εν[V] τη[V] φυλακη[V] βεβλημενος[T,𝔐,K] εις[T,𝔐,K] φυλακην[T,𝔐,K]. **v.20** παλιν δε[V] ουν[T,𝔐,K] ο πιλατος προσεφωνησεν αυτοις[V] θελων απολυσαι τον ιησουν. **v.21** οι δε επεφωνουν λεγοντες σταυρου[V] σταυρωσον[T,𝔐,K] σταυρου[V] σταυρωσον[T,𝔐,K] αυτον.

αὐτόν. ὁ δὲ τρίτον εἶπεν πρὸς αὐτούς τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν οὗτος 22
οὐδὲν αἴτιον θανάτου εὗρον ἐν αὐτῷ παιδεύσας οὖν αὐτὸν ἀπολύσω. οἱ 23*
δὲ ἐπέκειντο φωναῖς μεγάλαις αἰτούμενοι αὐτὸν σταυρωθῆναι καὶ κα-
τίσχυον αἱ φωναὶ αὐτῶν καὶ τῶν ᾿άρχιερέων. ὁ δὲ πιλᾶτος ἐπέκρινεν 24*
γενέσθαι τὸ αἴτημα αὐτῶν. ἀπέλυσεν δὲ αὐτοῖς τὸν διὰ στάσιν καὶ φό- 25*
νον βεβλημένον εἰς τὴν φυλακὴν ὃν ᾐτοῦντο τὸν δὲ ἰησοῦν παρέδωκεν
τῷ θελήματι αὐτῶν. καὶ ὡς ἀπήγαγον αὐτόν ἐπιλαβόμενοι σίμωνος τι- 26*
νος κυρηναίου τοῦ ἐρχόμενου ἀπ' ἀγροῦ ἐπέθηκαν αὐτῷ τὸν σταυρὸν
φέρειν ὄπισθεν τοῦ ἰησοῦ. ἠκολούθει δὲ αὐτῷ πολὺ πλῆθος τοῦ λαοῦ 27*
καὶ γυναικῶν αἳ καὶ ἐκόπτοντο καὶ ἐθρήνουν αὐτόν. στραφεὶς δὲ πρὸς 28*
αὐτὰς ὁ ἰησοῦς εἶπεν θυγατέρες ἰερουσαλὴμ μὴ κλαίετε ἐπ' ἐμέ πλὴν
ἐφ' ἑαυτὰς κλαίετε καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ὑμῶν. ὅτι ἰδού ἔρχονται ἡμέραι 29*
ἐν αἷς ἐροῦσιν μακάριαι αἱ στεῖραι καὶ κοιλίαι αἱ οὐκ ἐγέννησαν καὶ
μαστοὶ οἳ οὐκ ἐθήλασαν. τότε ἄρξονται λέγειν τοῖς ὄρεσιν πέσετε ἐφ' 30
ἡμᾶς καὶ τοῖς βουνοῖς καλύψατε ἡμᾶς. ὅτι εἰ ἐν τῷ ὑγρῷ ξύλῳ ταῦτα 31
ποιοῦσιν ἐν τῷ ξηρῷ τί γένηται. ἤγοντο δὲ καὶ ἕτεροι δύο κακοῦργοι 32*
σὺν αὐτῷ ἀναιρεθῆναι. καὶ ὅτε ἀπῆλθον ἐπὶ τὸν τόπον τὸν καλούμενον 33*
κρανίον ἐκεῖ ἐσταύρωσαν αὐτὸν καὶ τοὺς κακούργους ὃν μὲν ἐκ δεξιῶν
ὃν δὲ ἐξ ἀριστερῶν. ὁ δὲ ἰησοῦς ἔλεγεν πάτερ ἄφες αὐτοῖς οὐ γὰρ οἴδα- 34*
σιν τί ποιοῦσιν διαμεριζόμενοι δὲ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἔβαλον κλῆρον. καὶ 35*
εἱστήκει ὁ λαὸς θεωρῶν ἐξεμυκτήριζον δὲ καὶ οἱ ἄρχοντες σὺν αὐτοῖς
λέγοντες ἄλλους ἔσωσεν σωσάτω ἑαυτόν εἰ οὗτός ἐστιν ὁ χριστὸς ὁ τοῦ
θεοῦ ἐκλεκτός. ἐνέπαιζον δὲ αὐτῷ καὶ οἱ στρατιῶται προσερχόμενοι καὶ 36*
ὄξος προσφέροντες αὐτῷ. καὶ λέγοντες εἰ σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν ἰουδαίων 37

---

v.23 οι δε επεκειντο φωναις μεγαλαις αιτουμενοι αυτον σταυρωθηναι και κατισχυον αι φωναι αυτων και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ των$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αρχιερεων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.24** και$^{\mathcal{V}}$ ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πιλατος επεκρινεν γενεσθαι το αιτημα αυτων. **v.25** απελυσεν δε αυτοις$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ τον δια στασιν και φονον βεβλημενον εις την$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ φυλακην ον ητουντο τον δε ιησουν παρεδωκεν τω θεληματι αυτων. **v.26** και ως απηγαγον αυτον επιλαβομενοι σιμωνα$^{\mathcal{V}}$ τινα$^{\mathcal{V}}$ κυρηναιον$^{\mathcal{V}}$ ερχομενον$^{\mathcal{V}}$ σιμωνος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τινος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ κυρηναιου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ του$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ερχομενου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ απ αγρου επεθηκαν αυτω τον σταυρον φερειν οπισθεν του ιησου. **v.27** ηκολουθει δε αυτω πολυ πληθος του λαου και γυναικων αι και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εκοπτοντο και εθρηνουν αυτον. **v.28** στραφεις δε προς αυτας [ο]$^{\mathcal{V}}$ ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ιησους ειπεν θυγατερες ιερουσαλημ μη κλαιετε επ εμε πλην εφ εαυτας κλαιετε και επι τα τεκνα υμων. **v.29** οτι ιδου ερχονται ημεραι εν αις ερουσιν μακαριαι αι στειραι και αι$^{\mathcal{V}}$ κοιλιαι αι ουκ εγεννησαν και μαστοι οι ουκ εθρεψαν$^{\mathcal{V}}$ εθηλασαν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.32** ηγοντο δε και ετεροι δυο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ κακουργοι δυο$^{\mathcal{V}}$ συν αυτω αναιρεθηναι. **v.33** και οτε ηλθον$^{\mathcal{V}}$ απηλθον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ επι τον τοπον τον καλουμενον κρανιον εκει εσταυρωσαν αυτον και τους κακουργους ον μεν εκ δεξιων ον δε εξ αριστερων. **v.34** [[ο$^{\mathcal{V}}$ ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δε ιησους ελεγεν πατερ αφες αυτοις ου γαρ οιδασιν τι ποιουσιν]]$^{\mathcal{V}}$ ποιουσιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ διαμεριζομενοι δε τα ιματια αυτου εβαλον κληρους$^{\mathcal{V}}$ κληρον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.35** και ειστηκει ο λαος θεωρων εξεμυκτηριζον δε και οι αρχοντες συν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτοις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ λεγοντες αλλους εσωσεν σωσατω εαυτον ει ουτος εστιν ο χριστος ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ του θεου ο$^{\mathcal{V}}$ εκλεκτος. **v.36** ενεπαιξαν$^{\mathcal{V}}$ ενεπαιζον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δε αυτω και οι στρατιωται προσερχομενοι και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ οξος προσφεροντες αυτω.

38* σῶσον σεαυτόν. ἦν δὲ καὶ ἐπιγραφὴ γεγραμμένη ἐπ’ αὐτῷ γράμμασιν
ἑλληνικοῖς καὶ ρωμαικοῖς καὶ ἑβραικοῖς οὗτος ⸀εστὶν ὁ βασιλεὺς τῶν
39* ἰουδαίων. εἷς δὲ τῶν κρεμασθέντων κακούργων ⸀εβλασφήμει αὐτὸν λέ-
40* γων εἰ σὺ εἶ ὁ χριστός σῶσον σεαυτὸν καὶ ἡμᾶς. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἕτερος
ἐπετίμα αὐτῷ λέγων οὐδὲ φοβῇ σὺ τὸν θεόν ὅτι ἐν τῷ αὐτῷ κρίματι εἶ.
41 καὶ ἡμεῖς μὲν δικαίως ἄξια γὰρ ὧν ἐπράξαμεν ἀπολαμβάνομεν οὗτος δὲ
42* οὐδὲν ἄτοπον ἔπραξεν. καὶ ἔλεγεν τῷ ἰησοῦ μνήσθητί μου κύριε ὅταν
43* ἔλθῃς ἕν τῃ βασιλείᾳ σου. καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ ἰησοῦς ἀμήν λέγω σοι σή-
44* μερον μετ’ ἐμοῦ ἔσῃ ἐν τῷ παραδείσῳ. ἦν δὲ ὡσεὶ ὥρα ἕκτη καὶ σκότος
45* ἐγένετο ἐφ’ ὅλην τὴν γῆν ἕως ὥρας ἐννάτης. καὶ ἐσκοτίσθη ὁ ἥλιος καί
46* ἐσχίσθη τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ μέσον. καὶ φωνήσας φωνῇ μεγάλῃ
ὁ ἰησοῦς εἶπεν πάτερ εἰς χεῖράς σου παραθήσομαι τὸ πνεῦμά μου καὶ
47* ταῦτα εἰπὼν ἐξέπνευσεν. ἰδὼν δὲ ὁ ἑκατόνταρχος τὸ γενόμενον ἐδόξα-
48* σεν τὸν θεὸν λέγων ὄντως ὁ ἄνθρωπος οὗτος δίκαιος ἦν. καὶ πάντες οἱ
συμπαραγενόμενοι ὄχλοι ἐπὶ τὴν θεωρίαν ταύτην θεωροῦντες τὰ γενό-
49* μενα τύπτοντες ἑαυτῶν τὰ στήθη ὑπέστρεφον. εἱστήκεισαν δὲ πάντες οἱ
γνωστοὶ αὐτοῦ μακρόθεν καὶ γυναῖκες αἱ συνακολουθήσασαι αὐτῷ ἀπὸ
50* τῆς γαλιλαίας ὁρῶσαι ταῦτα. καὶ ἰδού ἀνὴρ ὀνόματι ἰωσὴφ βουλευτὴς
51* ὑπάρχων ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ δίκαιος. οὗτος οὐκ ἦν συγκατατεθειμένος
τῇ βουλῇ καὶ τῇ πράξει αὐτῶν ἀπὸ ἁριμαθαίας πόλεως τῶν ἰουδαίων ὃς
52 καὶ προσεδέχετο καὶ αὐτὸς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. οὗτος προσελθὼν
53* τῷ πιλάτῳ ᾐτήσατο τὸ σῶμα τοῦ ἰησοῦ. καὶ καθελὼν αὐτὸ ἐνετύλιξεν

v.38 ην δε και επιγραφη γεγραμμενη[T,𝔐,K] επ αυτω γραμμασιν[T,𝔐,K] ελληνικοις[T,𝔐,K] και[T,𝔐,K] ρωμαικοις[T,𝔐,K] και[T,𝔐,K] εβραικοις[T,𝔐,K] ουτος[T,𝔐,K] εστιν[T,𝔐,K] ο βασιλευς των ιουδαιων ουτος[V]. **v.39** εις δε των κρεμασθεντων κακουργων εβλασφημει αυτον λεγων ουχι[V] ει[T,𝔐,K] συ ει ο χριστος σωσον σεαυτον και ημας. **v.40** αποκριθεις δε ο ετερος επιτιμων[V] επετιμα[T,𝔐,K] αυτω εφη[V] λεγων[T,𝔐,K] ουδε φοβη συ τον θεον οτι εν τω αυτω κριματι ει. **v.42** και ελεγεν τω[T,𝔐,K] ιησου μνησθητι μου κυριε[T,𝔐,K] οταν ελθης εις[V] εν[T,𝔐,K] την[V] τη[T,𝔐,K] βασιλειαν[V] βασιλεια[T,𝔐,K] σου. **v.43** και ειπεν αυτω ο[T,𝔐,K] ιησους[T,𝔐,K] αμην λεγω[T,𝔐,K] σοι λεγω[V] σημερον μετ εμου εση εν τω παραδεισω. **v.44** και[V] ην ηδη[V] δε[T,𝔐,K] ωσει ωρα εκτη και σκοτος εγενετο εφ ολην την γην εως ωρας ενατης[𝔐,V] εννατης[T,K]. **v.45** του[V] ηλιου[V] εκλιποντος[V] και[T,𝔐,K] εσκοτισθη[T,𝔐,K] ο[T,𝔐,K] ηλιος[T,𝔐,K] και[T,𝔐,K] εσχισθη δε[V] το καταπετασμα του ναου μεσον. **v.46** και φωνησας φωνη μεγαλη ο ιησους ειπεν πατερ εις χειρας σου παρατιθεμαι[V] παραθησομαι[T,𝔐,K] το πνευμα μου τουτο[V] και[T,𝔐,K] δε[V] ταυτα[T,𝔐,K] ειπων εξεπνευσεν. **v.47** ιδων δε ο εκατονταρχης[V] εκατονταρχος[T,𝔐,K] το γενομενον εδοξαζεν[V] εδοξασεν[T,𝔐,K] τον θεον λεγων οντως ο ανθρωπος ουτος δικαιος ην. **v.48** και παντες οι συμπαραγενομενοι οχλοι επι την θεωριαν ταυτην θεωρησαντες[V] θεωρουντες[T,𝔐,K] τα γενομενα τυπτοντες εαυτων[T,𝔐,K] τα στηθη υπεστρεφον. **v.49** ειστηκεισαν δε παντες οι γνωστοι αυτω[V] απο[V] αυτου[T,𝔐,K] μακροθεν και γυναικες αι συνακολουθουσαι[V] συνακολουθησασαι[T,𝔐,K] αυτω απο της γαλιλαιας ορωσαι ταυτα. **v.50** και ιδου ανηρ ονοματι ιωσηφ βουλευτης υπαρχων [και][V] ανηρ αγαθος και δικαιος. **v.51** ουτος ουκ ην συγκατατεθειμενος τη βουλη και τη πραξει αυτων απο αριμαθαιας πολεως των ιουδαιων ος και[T,𝔐,K] προσεδεχετο και[T,𝔐,K] αυτος[T,𝔐,K] την βασιλειαν του θεου. **v.53** και καθελων αυτο[T,𝔐,K] ενετυλιξεν αυτο σινδονι και εθηκεν αυτον[V] αυτο[T,𝔐,K] εν μνηματι λαξευτω ου ουκ ην ουδεπω[T,𝔐,K] ουδεις ουπω[V] κειμενος.

αὐτὸ σινδόνι καὶ ἔθηκεν αὐτὸ ἐν μνήματι λαξευτῷ οὗ οὐκ ἦν οὐδέπω
οὐδεὶς κείμενος. καὶ ἡμέρα ἦν παρασκευή καὶ σάββατον ἐπέφωσκεν. 54*
κατακολουθήσασαι δὲ καὶ γυναῖκες αἵτινες ἦσαν συνεληλυθυῖαι αὐτῷ 55*
ἐκ τῆς γαλιλαίας ἐθεάσαντο τὸ μνημεῖον καὶ ὡς ἐτέθη τὸ σῶμα αὐτοῦ.
ὑποστρέψασαι δὲ ἡτοίμασαν ἀρώματα καὶ μύρα καὶ τὸ μὲν σάββατον 56
ἡσύχασαν κατὰ τὴν ἐντολήν.

τῇ δὲ μιᾷ τῶν σαββάτων ὄρθρου βαθέος ἦλθον ἐπὶ τὸ μνῆμα φέρουσαι **24***
ἃ ἡτοίμασαν ἀρώματα καί τινές σύν αὐταῖς. εὗρον δὲ τὸν λίθον ἀπο- 2
κεκυλισμένον ἀπὸ τοῦ μνημείου. καὶ εἰσελθοῦσαι οὐχ εὗρον τὸ σῶμα 3*
τοῦ κυρίου ἰησοῦ. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ διαπορεῖσθαι αὐτὰς περὶ τούτου 4*
καὶ ἰδού δύο ἄνδρες ἐπέστησαν αὐταῖς ἐν ἐσθήσεσιν ἀστραπτούσαις.
ἐμφόβων δὲ γενομένων αὐτῶν καὶ κλινουσῶν τὸ πρόσωπον εἰς τὴν γῆν 5*
εἶπον πρὸς αὐτάς τί ζητεῖτε τὸν ζῶντα μετὰ τῶν νεκρῶν. οὐκ ἔστιν ὧδε 6*
ἀλλ' ἠγέρθη μνήσθητε ὡς ἐλάλησεν ὑμῖν ἔτι ὢν ἐν τῇ γαλιλαίᾳ. λέγων 7*
ὅτι δεῖ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου παραδοθῆναι εἰς χεῖρας ἀνθρώπων ἁμαρ-
τωλῶν καὶ σταυρωθῆναι καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστῆναι. καὶ ἐμνήσθησαν 8
τῶν ῥημάτων αὐτοῦ. καὶ ὑποστρέψασαι ἀπὸ τοῦ μνημείου ἀπήγγειλαν 9
ταῦτα πάντα τοῖς ἕνδεκα καὶ πᾶσιν τοῖς λοιποῖς. ἦσαν δὲ ἡ μαγδαληνὴ 10*
μαρία καὶ ἰωάννα καὶ μαρία ἰακώβου καὶ αἱ λοιπαὶ σὺν αὐταῖς αἳ ἔλεγον
πρὸς τοὺς ἀποστόλους ταῦτα. καὶ ἐφάνησαν ἐνώπιον αὐτῶν ὡσεὶ λῆρος 11*
τὰ ῥήματα αὐτῶν καὶ ἠπίστουν αὐταῖς. ὁ δὲ πέτρος ἀναστὰς ἔδραμεν 12*
ἐπὶ τὸ μνημεῖον καὶ παρακύψας βλέπει τὰ ὀθόνια κείμενα μόνα καὶ
ἀπῆλθεν πρὸς ἑαυτὸν θαυμάζων τὸ γεγονός. καὶ ἰδού δύο ἐξ αὐτῶν 13*
ἦσαν πορευόμενοι ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ εἰς κώμην ἀπέχουσαν σταδίους

---

v.54 και ημερα ην παρασκευης[V] παρασκευη[T,𝔐,K] και[T,K,V] σαββατον επεφωσκεν. **v.55** κατακολουθησασαι δε αι[V] και[T,K] γυναικες αιτινες ησαν συνεληλυθυιαι αυτω[T,𝔐,K] εκ της γαλιλαιας αυτω[V] εθεασαντο το μνημειον και ως ετεθη το σωμα αυτου. **24** **v.1** τη δε μια των σαββατων ορθρου βαθεως[V] βαθεος[T,𝔐,K] ηλθον[T,𝔐,K] επι το μνημα ηλθον[V] φερουσαι α ητοιμασαν αρωματα και[T,𝔐,K] τινες[T,𝔐,K] συν[T,𝔐,K] αυταις[T,𝔐,K]. **v.3** και[T,𝔐,K] εισελθουσαι δε[V] ουχ ευρον το σωμα του κυριου ιησου. **v.4** και εγενετο εν τω απορεισθαι[V] διαπορεισθαι[T,𝔐,K] αυτας περι τουτου και ιδου δυο[T,K] ανδρες δυο[𝔐,V] επεστησαν αυταις εν εσθητι[V] εσθησεσιν[T,𝔐,K] αστραπτουση[V] αστραπτουσαις[T,𝔐,K]. **v.5** εμφοβων δε γενομενων αυτων και κλινουσων τα[V] το[T,𝔐,K] προσωπα[V] προσωπον[T,𝔐,K] εις την γην ειπαν[V] ειπον[T,𝔐,K] προς αυτας τι ζητειτε τον ζωντα μετα των νεκρων. **v.6** ουκ εστιν ωδε αλλα[V] αλλ[T,𝔐,K] ηγερθη μνησθητε ως ελαλησεν υμιν ετι ων εν τη γαλιλαια. **v.7** λεγων οτι[T,𝔐,K] δει[T,𝔐,K] τον υιον του ανθρωπου οτι[V] δει[V] παραδοθηναι εις χειρας ανθρωπων αμαρτωλων και σταυρωθηναι και τη τριτη ημερα αναστηναι. **v.10** ησαν δε η μαγδαληνη μαρια και ιωαννα και μαρια η[V] [η][𝔐] ιακωβου και αι λοιπαι συν αυταις αι[T,𝔐,K] ελεγον προς τους αποστολους ταυτα. **v.11** και εφανησαν ενωπιον αυτων ωσει ληρος τα ρηματα ταυτα[V] αυτων[T,𝔐,K] και ηπιστουν αυταις. **v.12** ο δε πετρος αναστας εδραμεν επι το μνημειον και παρακυψας βλεπει τα οθονια κειμενα[T,𝔐,K] μονα και απηλθεν προς εαυτον θαυμαζων το γεγονος. **v.13** και ιδου δυο εξ αυτων ησαν[T,𝔐,K] πορευομενοι[T,𝔐,K] εν αυτη τη ημερα ησαν[V] πορευομενοι[V] εις κωμην απεχουσαν σταδιους εξηκοντα απο ιερουσαλημ η ονομα εμμαους.

14 ἑξήκοντα ἀπὸ ἰερουσαλήμ ᾗ ὄνομα ἐμμαοῦς. καὶ αὐτοὶ ὡμίλουν πρὸς
15* ἀλλήλους περὶ πάντων τῶν συμβεβηκότων τούτων. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ
ὁμιλεῖν αὐτοὺς καὶ συζητεῖν καὶ αὐτὸς ὁ ἰησοῦς ἐγγίσας συνεπορεύετο
16 αὐτοῖς. οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν ἐκρατοῦντο τοῦ μὴ ἐπιγνῶναι αὐτόν.
17* εἶπεν δὲ πρὸς αὐτούς τίνες οἱ λόγοι οὗτοι οὓς ἀντιβάλλετε πρὸς ἀλλή-
18* λους περιπατοῦντες καὶ ἐστὲ σκυθρωποί. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ εἷς ᾧ ὄνομα
κλεοπᾶς εἶπεν πρὸς αὐτόν σὺ μόνος παροικεῖς ἐν ἰερουσαλὴμ καὶ οὐκ
19* ἔγνως τὰ γενόμενα ἐν αὐτῇ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις. καὶ εἶπεν αὐτοῖς
ποῖα οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ τὰ περὶ ἰησοῦ τοῦ ναζωραίου ὃς ἐγένετο ἀνὴρ
προφήτης δυνατὸς ἐν ἔργῳ καὶ λόγῳ ἐναντίον τοῦ θεοῦ καὶ παντὸς τοῦ
20 λαοῦ. ὅπως τε παρέδωκαν αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ἄρχοντες ἡμῶν εἰς
21* κρίμα θανάτου καὶ ἐσταύρωσαν αὐτόν. ἡμεῖς δὲ ἠλπίζομεν ὅτι αὐτός
ἐστιν ὁ μέλλων λυτροῦσθαι τὸν ἰσραήλ ἀλλά γε σὺν πᾶσιν τούτοις τρίτην
22* ταύτην ἡμέραν ἄγει σήμερον ἀφ' οὗ ταῦτα ἐγένετο. ἀλλὰ καὶ γυναῖ-
κές τινες ἐξ ἡμῶν ἐξέστησαν ἡμᾶς γενόμεναι ὀρθριαὶ ἐπὶ τὸ μνημεῖον.
23 καὶ μὴ εὑροῦσαι τὸ σῶμα αὐτοῦ ἦλθον λέγουσαι καὶ ὀπτασίαν ἀγγέ-
24 λων ἑωρακέναι οἳ λέγουσιν αὐτὸν ζῆν. καὶ ἀπῆλθόν τινες τῶν σὺν ἡμῖν
ἐπὶ τὸ μνημεῖον καὶ εὗρον οὕτως καθὼς καὶ αἱ γυναῖκες εἶπον αὐτὸν
25 δὲ οὐκ εἶδον. καὶ αὐτὸς εἶπεν πρὸς αὐτούς ὦ ἀνόητοι καὶ βραδεῖς τῇ
26 καρδίᾳ τοῦ πιστεύειν ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐλάλησαν οἱ προφῆται. οὐχὶ ταῦτα
27* ἔδει παθεῖν τὸν χριστὸν καὶ εἰσελθεῖν εἰς τὴν δόξαν αὐτοῦ. καὶ ἀρξά-
μενος ἀπὸ μωσέως καὶ ἀπὸ πάντων τῶν προφητῶν διηρμήνευεν αὐτοῖς
28* ἐν πάσαις ταῖς γραφαῖς τὰ περὶ ἑαυτοῦ. καὶ ἤγγισαν εἰς τὴν κώμην
29* οὗ ἐπορεύοντο καὶ αὐτὸς προσεποιεῖτο πορρωτέρω πορεύεσθαι. καὶ
παρεβιάσαντο αὐτὸν λέγοντες μεῖνον μεθ' ἡμῶν ὅτι πρὸς ἑσπέραν ἐστὶν
30 καὶ κέκλικεν ἡ ἡμέρα καὶ εἰσῆλθεν τοῦ μεῖναι σὺν αὐτοῖς. καὶ ἐγένετο

---

v.15 και εγενετο εν τω ομιλειν αυτους και συζητειν και αυτος ο[T,𝔐,K] ιησους εγγισας συνεπορευετο αυτοις. **v.17** ειπεν δε προς αυτους τινες οι λογοι ουτοι ους αντιβαλλετε προς αλληλους περιπατουντες και εσταθησαν[V] εστε[T,𝔐,K] σκυθρωποι. **v.18** αποκριθεις δε ο[T,𝔐,K] εις ονοματι[V] ω[T,𝔐,K] ονομα[T,𝔐,K] κλεοπας ειπεν προς αυτον συ μονος παροικεις εν[T,K] ιερουσαλημ και ουκ εγνως τα γενομενα εν αυτη εν ταις ημεραις ταυταις. **v.19** και ειπεν αυτοις ποια οι δε ειπαν[V] ειπον[T,𝔐,K] αυτω τα περι ιησου του ναζαρηνου[V] ναζωραιου[T,𝔐,K] ος εγενετο ανηρ προφητης δυνατος εν εργω και λογω εναντιον του θεου και παντος του λαου. **v.21** ημεις δε ηλπιζομεν οτι αυτος εστιν ο μελλων λυτρουσθαι τον ισραηλ αλλα γε και[V] συν πασιν τουτοις τριτην ταυτην ημεραν αγει σημερον[T,𝔐,K] αφ ου ταυτα εγενετο. **v.22** αλλα και γυναικες τινες εξ ημων εξεστησαν ημας γενομεναι ορθριναι[V] ορθριαι[T,𝔐,K] επι το μνημειον. **v.27** και αρξαμενος απο μωυσεως[V] μωσεως[T,𝔐,K] και απο παντων των προφητων διερμηνευσεν[V] διηρμηνευεν[T,𝔐,K] αυτοις εν πασαις ταις γραφαις τα περι εαυτου. **v.28** και ηγγισαν εις την κωμην ου επορευοντο και αυτος προσεποιησατο[V] προσεποιειτο[T,𝔐,K] πορρωτερον[V] πορρωτερω[T,𝔐,K] πορευεσθαι. **v.29** και παρεβιασαντο αυτον λεγοντες μεινον μεθ ημων οτι προς εσπεραν εστιν και κεκλικεν ηδη[V] η ημερα και εισηλθεν του μειναι συν αυτοις.

ἐν τῷ κατακλιθῆναι αὐτὸν μετ' αὐτῶν λαβὼν τὸν ἄρτον εὐλόγησεν καὶ
κλάσας ἐπεδίδου αὐτοῖς. αὐτῶν δὲ διηνοίχθησαν οἱ ὀφθαλμοὶ καὶ ἐπέ- 31
γνωσαν αὐτόν καὶ αὐτὸς ἄφαντος ἐγένετο ἀπ' αὐτῶν. καὶ εἶπον πρὸς 32*
ἀλλήλους οὐχὶ ἡ καρδία ἡμῶν καιομένη ἦν ἐν ἡμῖν ὡς ἐλάλει ἡμῖν ἐν
τῇ ὁδῷ καὶ ὡς διήνοιγεν ἡμῖν τὰς γραφάς. καὶ ἀναστάντες αὐτῇ τῇ ὥρᾳ 33*
ὑπέστρεψαν εἰς ἱερουσαλὴμ καὶ εὗρον συνηθροισμένους τοὺς ἕνδεκα
καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς. λέγοντας ὅτι ἠγέρθη ὁ κύριος ὄντως καὶ ὤφθη 34*
σίμωνι. καὶ αὐτοὶ ἐξηγοῦντο τὰ ἐν τῇ ὁδῷ καὶ ὡς ἐγνώσθη αὐτοῖς ἐν τῇ 35
κλάσει τοῦ ἄρτου. ταῦτα δὲ αὐτῶν λαλούντων αὐτὸς ὁ ἰησοῦς ἔστη ἐν 36*
μέσῳ αὐτῶν καὶ λέγει αὐτοῖς εἰρήνη ὑμῖν. πτοηθέντες δὲ καὶ ἔμφοβοι 37
γενόμενοι ἐδόκουν πνεῦμα θεωρεῖν. καὶ εἶπεν αὐτοῖς τί τεταραγμένοι 38*
ἐστέ καὶ διατί διαλογισμοὶ ἀναβαίνουσιν ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν. ἴδετε 39*
τὰς χεῖράς μου καὶ τοὺς πόδας μου ὅτι αὐτός ἐγώ εἰμι ψηλαφήσατέ
με καὶ ἴδετε ὅτι πνεῦμα σάρκα καὶ ὀστέα οὐκ ἔχει καθὼς ἐμὲ θεωρεῖτε
ἔχοντα. καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐπέδειξεν αὐτοῖς τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας. 40*
ἔτι δὲ ἀπιστούντων αὐτῶν ἀπὸ τῆς χαρᾶς καὶ θαυμαζόντων εἶπεν αὐτοῖς 41
ἔχετέ τι βρώσιμον ἐνθάδε. οἱ δὲ ἐπέδωκαν αὐτῷ ἰχθύος ὀπτοῦ μέρος 42*
καὶ ἀπὸ μελισσίου κηρίου. καὶ λαβὼν ἐνώπιον αὐτῶν ἔφαγεν. εἶπεν 43, 44*
δὲ αὐτοῖς οὗτοι οἱ λόγοι οὓς ἐλάλησα πρὸς ὑμᾶς ἔτι ὢν σὺν ὑμῖν ὅτι δεῖ
πληρωθῆναι πάντα τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ νόμῳ μωσέως καὶ προφήταις
καὶ ψαλμοῖς περὶ ἐμοῦ. τότε διήνοιξεν αὐτῶν τὸν νοῦν τοῦ συνιέναι τὰς 45
γραφάς. καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὅτι οὕτως γέγραπται καὶ οὕτως ἔδει παθεῖν 46*
τὸν χριστὸν καὶ ἀναστῆναι ἐκ νεκρῶν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ. καὶ κηρυχθῆ- 47*
ναι ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ μετάνοιαν καὶ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν εἰς πάντα τὰ
ἔθνη ἀρξάμενον ἀπὸ ἱερουσαλήμ. ὑμεῖς δὲ ἐστε μάρτυρες τούτων. καὶ 48*, 49*

---

v.32 και ειπαν[V] ειπον[T,𝔐,K] προς αλληλους ουχι η καρδια ημων καιομενη ην [εν[V] εν[T,𝔐,K] ημιν][V] ημιν[T,𝔐,K] ως ελαλει ημιν εν τη οδω και[T,𝔐,K] ως διηνοιγεν ημιν τας γραφας. **v.33** και αναστantες αυτη τη ωρα υπεστρεψαν εις ιερουσαλημ και ευρον ηθροισμενους[V] συνηθροισμενους[T,𝔐,K] τους ενδεκα και τους συν αυτοις. **v.34** λεγοντας οτι οντως[V] ηγερθη ο κυριος οντως[T,𝔐,K] και ωφθη σιμωνι. **v.36** ταυτα δε αυτων λαλουντων αυτος ο[T,𝔐,K] ιησους[T,𝔐,K] εστη εν μεσω αυτων και λεγει αυτοις ειρηνη υμιν. **v.38** και ειπεν αυτοις τι τεταραγμενοι εστε και δια[𝔐,V] τι[𝔐,V] διατι[T,K] διαλογισμοι αναβαινουσιν εν τη[V] ταις[T,𝔐,K] καρδια[V] καρδιαις[T,𝔐,K] υμων. **v.39** ιδετε τας χειρας μου και τους ποδας μου οτι αυτος[T,𝔐,K] εγω ειμι αυτος[V] ψηλαφησατε με και ιδετε οτι πνευμα σαρκα και οστεα ουκ εχει καθως εμε θεωρειτε εχοντα. **v.40** και τουτο ειπων εδειξεν[V] επεδειξεν[T,𝔐,K] αυτοις τας χειρας και τους ποδας. **v.42** οι δε επεδωκαν αυτω ιχθυος οπτου μερος και[T,𝔐,K] απο[T,𝔐,K] μελισσιου[T,𝔐,K] κηριου[T,𝔐,K]. **v.44** ειπεν δε προς[V] αυτους[V] αυτοις[T,𝔐,K] ουτοι οι λογοι μου[V] ους ελαλησα προς υμας ετι ων συν υμιν οτι δει πληρωθηναι παντα τα γεγραμμενα εν τω νομω μωυσεως[V] μωσεως[T,𝔐,K] και τοις[V] προφηταις και ψαλμοις περι εμου. **v.46** και ειπεν αυτοις οτι ουτως γεγραπται και[T,𝔐,K] ουτως[T,𝔐,K] εδει[T,𝔐,K] παθειν τον χριστον και αναστηναι εκ νεκρων τη τριτη ημερα. **v.47** και κηρυχθηναι επι τω ονοματι αυτου μετανοιαν εις[V] και[T,𝔐,K] αφεσιν αμαρτιων εις παντα τα εθνη αρξαμενοι[V] αρξαμενον[T,𝔐,K] απο ιερουσαλημ. **v.48** υμεις δε[T,𝔐,K] εστε[T,𝔐,K] μαρτυρες τουτων.

ἰδού ἐγὼ ἀποστέλλω τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ πατρός μου ἐφ’ ὑμᾶς ὑμεῖς δὲ
καθίσατε ἐν τῇ πόλει ἱερουσαλήμ ἕως οὗ ἐνδύσησθε δύναμιν ἐξ ὕψους.
50* ἐξήγαγεν δὲ αὐτοὺς ἔξω ἕως εἰς βηθανίαν καὶ ἐπάρας τὰς χεῖρας αὐτοῦ
51 εὐλόγησεν αὐτούς. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εὐλογεῖν αὐτὸν αὐτοὺς διέστη ἀπ’
52 αὐτῶν καὶ ἀνεφέρετο εἰς τὸν οὐρανόν. καὶ αὐτοὶ προσκυνήσαντες αὐτὸν
53* ὑπέστρεψαν εἰς ἱερουσαλὴμ μετὰ χαρᾶς μεγάλης. καὶ ἦσαν διαπαντὸς
ἐν τῷ ἱερῷ αἰνοῦντες καὶ εὐλογοῦντες τὸν θεόν ἀμήν.

v.49 και [ιδου]$^{\mathcal{V}}$ ιδου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εγω αποστελλω την επαγγελιαν του πατρος μου εφ υμας υμεις δε καθισατε εν τη πολει ιερουσαλημ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εως ου ενδυσησθε δυναμιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εξ υψους δυναμιν$^{\mathcal{V}}$. **v.50** εξηγαγεν δε αυτους [εξω]$^{\mathcal{V}}$ εξω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εως προς$^{\mathcal{V}}$ εις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ βηθανιαν και επαρας τας χειρας αυτου ευλογησεν αυτους. **v.53** και ησαν δια$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ παντος$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ διαπαντος$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ εν τω ιερω αινουντες$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ευλογουντες τον θεον αμην$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$.

ΤΟ ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ ΑΓΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος καὶ ὁ λόγος ἦν πρὸς τὸν θεόν καὶ θεὸς ἦν ὁ **1**
λόγος. οὗτος ἦν ἐν ἀρχῇ πρὸς τὸν θεόν. πάντα δι’ αὐτοῦ ἐγένετο καὶ 2, 3
χωρὶς αὐτοῦ ἐγένετο οὐδὲ ἕν ὃ γέγονεν. ἐν αὐτῷ ζωὴ ἦν καὶ ἡ ζωὴ ἦν 4
τὸ φῶς τῶν ἀνθρώπων. καὶ τὸ φῶς ἐν τῇ σκοτίᾳ φαίνει καὶ ἡ σκοτία 5
αὐτὸ οὐ κατέλαβεν. ἐγένετο ἄνθρωπος ἀπεσταλμένος παρὰ θεοῦ ὄνομα 6
αὐτῷ ἰωάννης. οὗτος ἦλθεν εἰς μαρτυρίαν ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ 7
φωτός ἵνα πάντες πιστεύσωσιν δι’ αὐτοῦ. οὐκ ἦν ἐκεῖνος τὸ φῶς ἀλλ’ 8
ἵνα μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ φωτός. ἦν τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν ὃ φωτίζει πάντα 9
ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον. ἐν τῷ κόσμῳ ἦν καὶ ὁ κόσμος 10
δι’ αὐτοῦ ἐγένετο καὶ ὁ κόσμος αὐτὸν οὐκ ἔγνω. εἰς τὰ ἴδια ἦλθεν 11
καὶ οἱ ἴδιοι αὐτὸν οὐ παρέλαβον. ὅσοι δὲ ἔλαβον αὐτόν ἔδωκεν αὐτοῖς 12
ἐξουσίαν τέκνα θεοῦ γενέσθαι τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ. οἳ 13
οὐκ ἐξ αἱμάτων οὐδὲ ἐκ θελήματος σαρκὸς οὐδὲ ἐκ θελήματος ἀνδρὸς
ἀλλ’ ἐκ θεοῦ ἐγεννήθησαν. καὶ ὁ λόγος σὰρξ ἐγένετο καὶ ἐσκήνωσεν 14
ἐν ἡμῖν καὶ ἐθεασάμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ δόξαν ὡς μονογενοῦς παρὰ
πατρός πλήρης χάριτος καὶ ἀληθείας. ἰωάννης μαρτυρεῖ περὶ αὐτοῦ 15
καὶ κέκραγεν λέγων οὗτος ἦν ὃν εἶπον ὁ ὀπίσω μου ἐρχόμενος ἔμπρο-
σθέν μου γέγονεν ὅτι πρῶτός μου ἦν. καὶ ἐκ τοῦ πληρώματος αὐτοῦ 16*
ἡμεῖς πάντες ἐλάβομεν καὶ χάριν ἀντὶ χάριτος. ὅτι ὁ νόμος διὰ μωσέως 17*
ἐδόθη ἡ χάρις καὶ ἡ ἀλήθεια διὰ ἰησοῦ χριστοῦ ἐγένετο. θεὸν οὐδεὶς 18*
ἑώρακεν πώποτε ὁ μονογενὴς υἱός ὁ ὢν εἰς τὸν κόλπον τοῦ πατρὸς ἐκεῖ-
νος ἐξηγήσατο. καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ μαρτυρία τοῦ ἰωάννου ὅτε ἀπέστειλαν 19*
οἱ ἰουδαῖοι ἐξ ἱεροσολύμων ἱερεῖς καὶ λευίτας ἵνα ἐρωτήσωσιν αὐτὸν σὺ
τίς εἶ. καὶ ὡμολόγησεν καὶ οὐκ ἠρνήσατο καὶ ὡμολόγησεν ὅτι οὐκ 20*
εἰμὶ ἐγὼ ὁ χριστός. καὶ ἠρώτησαν αὐτόν τί οὖν ἠλίας εἶ σύ καὶ λέγει 21*
οὐκ εἰμί ὁ προφήτης εἶ σύ καὶ ἀπεκρίθη οὔ. εἶπον οὖν αὐτῷ τίς εἶ 22*

---

1 **v.16** οτι[V] και[T,𝔐,K] εκ του πληρωματος αυτου ημεις παντες ελαβομεν και χαριν αντι χαριτος. **v.17** οτι ο νομος δια μωυσεως[V] μωσεως[T,𝔐,K] εδοθη η χαρις και η αληθεια δια ιησου χριστου εγενετο. **v.18** θεον ουδεις εωρακεν πωποτε ο[T,𝔐,K] μονογενης θεος[V] υιος[T,𝔐,K] ο ων εις τον κολπον του πατρος εκεινος εξηγησατο. **v.19** και αυτη εστιν η μαρτυρια του ιωαννου οτε απεστειλαν [προς[V] αυτον][V] οι ιουδαιοι εξ ιεροσολυμων ιερεις και λευιτας ινα ερωτησωσιν αυτον συ τις ει. **v.20** και ωμολογησεν και ουκ ηρνησατο και ωμολογησεν οτι εγω[V] ουκ ειμι εγω[T,𝔐,K] ο χριστος. **v.21** και ηρωτησαν αυτον τι ουν συ[V] ηλιας ει συ[T,𝔐,K] και λεγει ουκ ειμι ο προφητης ει συ και απεκριθη ου. **v.22** ειπαν[V] ειπον[T,𝔐,K] ουν αυτω τις ει ινα αποκρισιν δωμεν τοις πεμψασιν ημας τι λεγεις περι σεαυτου.

23 ἵνα ἀπόκρισιν δῶμεν τοῖς πέμψασιν ἡμᾶς τί λέγεις περὶ σεαυτοῦ. ἔφη
ἐγὼ φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ εὐθύνατε τὴν ὁδὸν κυρίου καθὼς εἶπεν
24*, 25* ἠσαΐας ὁ προφήτης. καὶ οἱ ἀπεσταλμένοι ἦσαν ἐκ τῶν φαρισαίων. καὶ
ἠρώτησαν αὐτὸν καὶ εἶπον αὐτῷ τί οὖν βαπτίζεις εἰ σὺ οὐκ εἶ ὁ χριστὸς
26* οὔτε ἠλίας οὔτε ὁ προφήτης. ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ ἰωάννης λέγων ἐγὼ
27* βαπτίζω ἐν ὕδατι μέσος δὲ ὑμῶν ἕστηκεν ὃν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε. αὐτός
ἐστιν ὁ ὀπίσω μου ἐρχόμενος ὃς ἔμπροσθέν μου γέγονεν οὗ ἐγὼ οὐκ
28* εἰμὶ ἄξιος ἵνα λύσω αὐτοῦ τὸν ἱμάντα τοῦ ὑποδήματος. ταῦτα ἐν βη-
29* θαβαρᾷ ἐγένετο πέραν τοῦ ἰορδάνου ὅπου ἦν ἰωάννης βαπτίζων. τῇ
ἐπαύριον βλέπει ὁ ἰωάννης τὸν ἰησοῦν ἐρχόμενον πρὸς αὐτόν καὶ λέγει
30* ἴδε ὁ ἀμνὸς τοῦ θεοῦ ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου. οὗτός ἐστιν
περὶ οὗ ἐγὼ εἶπον ὀπίσω μου ἔρχεται ἀνὴρ ὃς ἔμπροσθέν μου γέγονεν
31* ὅτι πρῶτός μου ἦν. κἀγὼ οὐκ ᾔδειν αὐτόν ἀλλ' ἵνα φανερωθῇ τῷ ἰσραὴλ
32* διὰ τοῦτο ἦλθον ἐγὼ ἐν τῷ ὕδατι βαπτίζων. καὶ ἐμαρτύρησεν ἰωάννης
λέγων ὅτι τεθέαμαι τὸ πνεῦμα καταβαῖνον ὡσεὶ περιστερὰν ἐξ οὐρανοῦ
33 καὶ ἔμεινεν ἐπ' αὐτόν. κἀγὼ οὐκ ᾔδειν αὐτόν ἀλλ' ὁ πέμψας με βα-
πτίζειν ἐν ὕδατι ἐκεῖνός μοι εἶπεν ἐφ ὃν ἂν ἴδῃς τὸ πνεῦμα καταβαῖνον
34 καὶ μένον ἐπ' αὐτόν οὗτός ἐστιν ὁ βαπτίζων ἐν πνεύματι ἁγίῳ. κἀγὼ
35 ἑώρακα καὶ μεμαρτύρηκα ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ. τῇ ἐπαύριον
36 πάλιν εἱστήκει ὁ ἰωάννης καὶ ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ δύο. καὶ ἐμβλέψας
37* τῷ ἰησοῦ περιπατοῦντι λέγει ἴδε ὁ ἀμνὸς τοῦ θεοῦ. καὶ ἤκουσαν αὐτοῦ
38* οἱ δύο μαθηταὶ λαλοῦντος καὶ ἠκολούθησαν τῷ ἰησοῦ. στραφεὶς δὲ ὁ
ἰησοῦς καὶ θεασάμενος αὐτοὺς ἀκολουθοῦντας λέγει αὐτοῖς τί ζητεῖτε
οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ ῥαββί ὃ λέγεται ἑρμηνευόμενον διδάσκαλε ποῦ μένεις.
39* λέγει αὐτοῖς ἔρχεσθε καὶ ἴδετε ἦλθον καὶ εἶδον ποῦ μένει καὶ παρ' αὐ-

---

v.24 και οι[T,𝔐,K] απεσταλμενοι ησαν εκ των φαρισαιων. **v.25** και ηρωτησαν αυτον και ειπαν[V] ειπον[T,𝔐,K] αυτω τι ουν βαπτιζεις ει συ ουκ ει ο χριστος ουδε[V] ουτε[T,𝔐,K] ηλιας ουδε[V] ουτε[T,𝔐,K] ο προφητης. **v.26** απεκριθη αυτοις ο ιωαννης λεγων εγω βαπτιζω εν υδατι μεσος δε[T,𝔐,K] υμων εστηκεν ον υμεις ουκ οιδατε. **v.27** αυτος[T,𝔐,K] εστιν[T,𝔐,K] ο οπισω μου ερχομενος ος[T,𝔐,K] εμπροσθεν[T,𝔐,K] μου[T,𝔐,K] γεγονεν[T,𝔐,K] ου εγω[T,𝔐,K] ουκ ειμι [εγω][V] αξιος ινα λυσω αυτου τον ιμαντα του υποδηματος. **v.28** ταυτα εν βηθανια[𝔐,V] βηθαβαρα[T,K] εγενετο περαν του ιορδανου οπου ην ο[V] ιωαννης βαπτιζων. **v.29** τη επαυριον βλεπει [ο[𝔐] ο[T,K] ιωαννης][𝔐] ιωαννης[T,K] τον ιησουν ερχομενον προς αυτον και λεγει ιδε ο αμνος του θεου ο αιρων την αμαρτιαν του κοσμου. **v.30** ουτος εστιν υπερ[V] περι[T,𝔐,K] ου εγω ειπον οπισω μου ερχεται ανηρ ος εμπροσθεν μου γεγονεν οτι πρωτος μου ην. **v.31** καγω ουκ ηδειν αυτον αλλ ινα φανερωθη τω ισραηλ δια τουτο ηλθον εγω εν τω[T,𝔐,K] υδατι βαπτιζων. **v.32** και εμαρτυρησεν ιωαννης λεγων οτι τεθεαμαι το πνευμα καταβαινον ως[V] ωσει[T,𝔐,K] περιστεραν εξ ουρανου και εμεινεν επ αυτον. **v.37** και ηκουσαν αυτου[T,𝔐,K] οι δυο μαθηται αυτου[V] λαλουντος και ηκολουθησαν τω ιησου. **v.38** στραφεις δε ο ιησους και θεασαμενος αυτους ακολουθουντας λεγει αυτοις τι ζητειτε οι δε ειπαν[V] ειπον[T,𝔐,K] αυτω ραββι ο λεγεται μεθερμηνευομενον[V] ερμηνευομενον[T,𝔐,K] διδασκαλε που μενεις. **v.39** λεγει αυτοις ερχεσθε και οψεσθε[V] ηλθαν[V] ουν[V] ιδετε[T,𝔐,K] ηλθον[T,𝔐,K] και ειδαν[V] ειδον[T,𝔐,K] που μενει και παρ αυτω εμειναν την ημεραν εκεινην ωρα δε[T,K] ην ως δεκατη.

τῷ ἔμειναν τὴν ἡμέραν ἐκείνην ὥρα δέ ἦν ὡς δεκάτη. ἦν ἀνδρέας ὁ 40
ἀδελφὸς σίμωνος πέτρου εἷς ἐκ τῶν δύο τῶν ἀκουσάντων παρὰ ἰωάννου
καὶ ἀκολουθησάντων αὐτῷ. εὑρίσκει οὗτος πρῶτος τὸν ἀδελφὸν τὸν 41*
ἴδιον σίμωνα καὶ λέγει αὐτῷ εὑρήκαμεν τὸν μεσσίαν ὅ ἐστιν μεθερμη-
νευόμενον ὅ χριστός. καὶ ἤγαγεν αὐτὸν πρὸς τὸν ἰησοῦν ἐμβλέψας 42*
δὲ αὐτῷ ὁ ἰησοῦς εἶπεν σὺ εἶ σίμων ὁ υἱὸς ἰωνᾶ σὺ κληθήσῃ κηφᾶς ὃ
ἑρμηνεύεται πέτρος. τῇ ἐπαύριον ἠθέλησεν ὁ ἰησοῦς ἐξελθεῖν εἰς τὴν 43*
γαλιλαίαν καὶ εὑρίσκει φίλιππον καὶ λέγει αὐτῷ ἀκολούθει μοι. ἦν δὲ 44
ὁ φίλιππος ἀπὸ βηθσαϊδά ἐκ τῆς πόλεως ἀνδρέου καὶ πέτρου. εὑρίσκει 45*
φίλιππος τὸν ναθαναὴλ καὶ λέγει αὐτῷ ὃν ἔγραψεν μωσῆς ἐν τῷ νόμῳ
καὶ οἱ προφῆται εὑρήκαμεν ἰησοῦν τὸν υἱὸν τοῦ ἰωσὴφ τὸν ἀπὸ ναζα-
ρέτ. καὶ εἶπεν αὐτῷ ναθαναήλ ἐκ ναζαρὲτ δύναταί τι ἀγαθὸν εἶναι λέγει 46*
αὐτῷ φίλιππος ἔρχου καὶ ἴδε. εἶδεν ὁ ἰησοῦς τὸν ναθαναὴλ ἐρχόμενον 47
πρὸς αὐτὸν καὶ λέγει περὶ αὐτοῦ ἴδε ἀληθῶς ἰσραηλίτης ἐν ᾧ δόλος οὐκ
ἔστιν. λέγει αὐτῷ ναθαναήλ πόθεν με γινώσκεις ἀπεκρίθη ὁ ἰησοῦς καὶ 48*
εἶπεν αὐτῷ πρὸ τοῦ σε φίλιππον φωνῆσαι ὄντα ὑπὸ τὴν συκῆν εἶδόν σε.
ἀπεκρίθη ναθαναήλ καὶ λέγει αὐτῷ ῥαββί σὺ εἶ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ σὺ εἶ 49*
ὁ βασιλεὺς τοῦ ἰσραήλ. ἀπεκρίθη ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ ὅτι εἶπόν σοι 50*
εἶδόν σε ὑποκάτω τῆς συκῆς πιστεύεις μείζω τούτων ὄψει. καὶ λέγει 51*
αὐτῷ ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ἀ'π ἄρτι ὄψεσθε τὸν οὐρανὸν ἀνεῳγότα καὶ
τοὺς ἀγγέλους τοῦ θεοῦ ἀναβαίνοντας καὶ καταβαίνοντας ἐπὶ τὸν υἱὸν
τοῦ ἀνθρώπου.

καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ γάμος ἐγένετο ἐν κανὰ τῆς γαλιλαίας καὶ ἦν ἡ **2**
μήτηρ τοῦ ἰησοῦ ἐκεῖ. ἐκλήθη δὲ καὶ ὁ ἰησοῦς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς 2
τὸν γάμον. καὶ ὑστερήσαντος οἴνου λέγει ἡ μήτηρ τοῦ ἰησοῦ πρὸς αὐτόν 3
οἶνον οὐκ ἔχουσιν. λέγει αὐτῇ ὁ ἰησοῦς τί ἐμοὶ καὶ σοί γύναι οὔπω 4*

---

v.41 ευρισκει ουτος πρωτον[𝒱] πρωτος[𝒯,𝔐,𝒦] τον αδελφον τον ιδιον σιμωνα και λεγει αυτω ευρηκαμεν τον μεσιαν[𝔐] μεσσιαν[𝒯,𝒦,𝒱] ο εστιν μεθερμηνευομενον ο[𝒯,𝒦] χριστος. **v.42** και[𝒯,𝔐,𝒦] ηγαγεν αυτον προς τον ιησουν εμβλεψας [δε][𝔐] δε[𝒯,𝒦] αυτω ο ιησους ειπεν συ ει σιμων ο υιος ιωαννου[𝒱] ιωνα[𝒯,𝔐,𝒦] συ κληθηση κηφας ο ερμηνευεται πετρος. **v.43** τη επαυριον ηθελησεν ο[𝒯,𝒦] ιησους[𝒯,𝒦] εξελθειν εις την γαλιλαιαν και ευρισκει φιλιππον και λεγει αυτω ο[𝒱] [ο[𝔐] ιησους[𝒱] ιησους][𝔐] ακολουθει μοι. **v.45** ευρισκει φιλιππος τον ναθαναηλ και λεγει αυτω ον εγραψεν μωυσης[𝒱] μωσης[𝒯,𝔐,𝒦] εν τω νομω και οι προφηται ευρηκαμεν ιησουν τον[𝒯,𝔐,𝒦] υιον του ιωσηφ τον απο ναζαρεθ[𝒦] ναζαρετ[𝒯,𝔐,𝒱]. **v.46** και ειπεν αυτω ναθαναηλ εκ ναζαρεθ[𝒦] ναζαρετ[𝒯,𝔐,𝒱] δυναται τι αγαθον ειναι λεγει αυτω [ο][𝒱] φιλιππος ερχου και ιδε. **v.48** λεγει αυτω ναθαναηλ ποθεν με γινωσκεις απεκριθη ο[𝒯,𝒦] ιησους και ειπεν αυτω προ του σε φιλιππον φωνησαι οντα υπο την συκην ειδον σε. **v.49** απεκριθη ναθαναηλ[𝒯,𝔐,𝒦] και[𝒯,𝔐,𝒦] λεγει[𝒯,𝔐,𝒦] αυτω ναθαναηλ[𝒱] ραββι συ ει ο υιος του θεου συ ει[𝒯,𝔐,𝒦] ο[𝒯,𝔐,𝒦] βασιλευς ει[𝒱] του ισραηλ. **v.50** απεκριθη ιησους και ειπεν αυτω οτι ειπον σοι οτι[𝒱] ειδον σε υποκατω της συκης πιστευεις μειζω τουτων οψη[𝒱] οψει[𝒯,𝔐,𝒦]. **v.51** και λεγει αυτω αμην αμην λεγω υμιν απ[𝒯,𝔐,𝒦] αρτι[𝒯,𝔐,𝒦] οψεσθε τον ουρανον ανεωγοτα και τους αγγελους του θεου αναβαινοντας και καταβαινοντας επι τον υιον του ανθρωπου. **2**

5 ἥκει ἡ ὥρα μου. λέγει ἡ μήτηρ αὐτοῦ τοῖς διακόνοις ὅ τι ἂν λέγῃ ὑμῖν
6* ποιήσατε. ἦσαν δὲ ἐκεῖ ὑδρίαι λίθιναι ἓξ κείμεναι κατὰ τὸν καθαρισμὸν
7 τῶν ἰουδαίων χωροῦσαι ἀνὰ μετρητὰς δύο ἢ τρεῖς. λέγει αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς
8* γεμίσατε τὰς ὑδρίας ὕδατος καὶ ἐγέμισαν αὐτὰς ἕως ἄνω. καὶ λέγει
9 αὐτοῖς ἀντλήσατε νῦν καὶ φέρετε τῷ ἀρχιτρικλίνῳ καὶ ἤνεγκαν. ὡς δὲ
ἐγεύσατο ὁ ἀρχιτρίκλινος τὸ ὕδωρ οἶνον γεγενημένον καὶ οὐκ ᾔδει πόθεν
ἐστίν οἱ δὲ διάκονοι ᾔδεισαν οἱ ἠντληκότες τὸ ὕδωρ φωνεῖ τὸν νυμφίον
10* ὁ ἀρχιτρίκλινος. καὶ λέγει αὐτῷ πᾶς ἄνθρωπος πρῶτον τὸν καλὸν οἶνον
τίθησιν καὶ ὅταν μεθυσθῶσιν τότε τὸν ἐλάσσω σὺ τετήρηκας τὸν καλὸν
11* οἶνον ἕως ἄρτι. ταύτην ἐποίησεν τὴν ἀρχὴν τῶν σημείων ὁ ἰησοῦς ἐν
κανὰ τῆς γαλιλαίας καὶ ἐφανέρωσεν τὴν δόξαν αὐτοῦ καὶ ἐπίστευσαν
12* εἰς αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. μετὰ τοῦτο κατέβη εἰς καπερναούμ αὐτὸς
καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ καὶ ἐκεῖ
13 ἔμειναν οὐ πολλὰς ἡμέρας. καὶ ἐγγὺς ἦν τὸ πάσχα τῶν ἰουδαίων καὶ
14 ἀνέβη εἰς ἱεροσόλυμα ὁ ἰησοῦς. καὶ εὗρεν ἐν τῷ ἱερῷ τοὺς πωλοῦντας
βόας καὶ πρόβατα καὶ περιστερὰς καὶ τοὺς κερματιστὰς καθημένους.
15* καὶ ποιήσας φραγέλλιον ἐκ σχοινίων πάντας ἐξέβαλεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ τά τε
πρόβατα καὶ τοὺς βόας καὶ τῶν κολλυβιστῶν ἐξέχεεν τὸ κέρμα καὶ τὰς
16 τραπέζας ἀνέστρεψεν. καὶ τοῖς τὰς περιστερὰς πωλοῦσιν εἶπεν ἄρατε
ταῦτα ἐντεῦθεν μὴ ποιεῖτε τὸν οἶκον τοῦ πατρός μου οἶκον ἐμπορίου.
17* ἐμνήσθησαν δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ὅτι γεγραμμένον ἐστίν ὁ ζῆλος τοῦ
18* οἴκου σου κατέφαγεν με. ἀπεκρίθησαν οὖν οἱ ἰουδαῖοι καὶ εἶπον αὐτῷ
19* τί σημεῖον δεικνύεις ἡμῖν ὅτι ταῦτα ποιεῖς. ἀπεκρίθη ὁ ἰησοῦς καὶ
εἶπεν αὐτοῖς λύσατε τὸν ναὸν τοῦτον καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερῶ αὐτόν.
20* εἶπον οὖν οἱ ἰουδαῖοι τεσσαράκοντα καὶ ἓξ ἔτεσιν ᾠκοδομήθη ὁ ναὸς

---

v.4 [και][V] λεγει αυτη ο ιησους τι εμοι και σοι γυναι ουπω ηκει η ωρα μου. **v.6** ησαν δε εκει υδριαι[T,𝔐,K] λιθιναι υδριαι[V] εξ κειμεναι[T,𝔐,K] κατα τον καθαρισμον των ιουδαιων κειμεναι[V] χωρουσαι ανα μετρητας δυο η τρεις. **v.8** και λεγει αυτοις αντλησατε νυν και φερετε τω αρχιτρικλινω οι[V] δε[V] και[T,𝔐,K] ηνεγκαν. **v.10** και λεγει αυτω πας ανθρωπος πρωτον τον καλον οινον τιθησιν και οταν μεθυσθωσιν τοτε[T,𝔐,K] τον ελασσω συ τετηρηκας τον καλον οινον εως αρτι. **v.11** ταυτην εποιησεν την[T,𝔐,K] αρχην των σημειων ο ιησους εν κανα της γαλιλαιας και εφανερωσεν την δοξαν αυτου και επιστευσαν εις αυτον οι μαθηται αυτου. **v.12** μετα τουτο κατεβη εις καφαρναουμ[V] καπερναουμ[T,𝔐,K] αυτος και η μητηρ αυτου και οι αδελφοι [αυτου][V] αυτου[T,𝔐,K] και οι μαθηται αυτου και εκει εμειναν ου πολλας ημερας. **v.15** και ποιησας φραγελλιον εκ σχοινιων παντας εξεβαλεν εκ του ιερου τα τε προβατα και τους βοας και των κολλυβιστων εξεχεεν το κερμα και τας τραπεζας ανετρεψεν[V] ανεστρεψεν[T,𝔐,K]. **v.17** εμνησθησαν δε[T,𝔐,K] οι μαθηται αυτου οτι γεγραμμενον εστιν ο ζηλος του οικου σου καταφαγεται[𝔐,V] κατεφαγεν[T,K] με. **v.18** απεκριθησαν ουν οι ιουδαιοι και ειπαν[V] ειπον[T,𝔐,K] αυτω τι σημειον δεικνυεις ημιν οτι ταυτα ποιεις. **v.19** απεκριθη ο[T,K] ιησους και ειπεν αυτοις λυσατε τον ναον τουτον και εν τρισιν ημεραις εγερω αυτον. **v.20** ειπαν[V] ειπον[T,𝔐,K] ουν οι ιουδαιοι τεσσερακοντα[V] τεσσαρακοντα[T,𝔐,K] και εξ ετεσιν οικοδομηθη[V] ωκοδομηθη[T,𝔐,K] ο ναος ουτος και συ εν τρισιν ημεραις εγερεις αυτον.

οὗτος καὶ σὺ ἐν τρισὶν ἡμέραις ἐγερεῖς αὐτόν. ἐκεῖνος δὲ ἔλεγεν περὶ 21
τοῦ ναοῦ τοῦ σώματος αὐτοῦ. ὅτε οὖν ἠγέρθη ἐκ νεκρῶν ἐμνήσθησαν 22*
οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ὅτι τοῦτο ἔλεγεν αὐτοῖς καὶ ἐπίστευσαν τῇ γραφῇ καὶ
τῷ λόγῳ ᾧ εἶπεν ὁ ἰησοῦς. ὡς δὲ ἦν ἐν ἱεροσολύμοις ἐν τῷ πάσχα ἐν 23*
τῇ ἑορτῇ πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ θεωροῦντες αὐτοῦ τὰ
σημεῖα ἃ ἐποίει. αὐτὸς δὲ ὁ ἰησοῦς οὐκ ἐπίστευεν ἑαυτὸν αὐτοῖς διὰ 24*
τὸ αὐτὸν γινώσκειν πάντας. καὶ ὅτι οὐ χρείαν εἶχεν ἵνα τις μαρτυρήσῃ 25
περὶ τοῦ ἀνθρώπου αὐτὸς γὰρ ἐγίνωσκεν τί ἦν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ.

ἦν δὲ ἄνθρωπος ἐκ τῶν φαρισαίων νικόδημος ὄνομα αὐτῷ ἄρχων τῶν **3**
ἰουδαίων. οὗτος ἦλθεν πρὸς τὸν ἰησοῦν νυκτὸς καὶ εἶπεν αὐτῷ ῥαββί 2*
οἴδαμεν ὅτι ἀπὸ θεοῦ ἐλήλυθας διδάσκαλος οὐδεὶς γὰρ ταῦτα τὰ σημεῖα
δύναται ποιεῖν ἃ σὺ ποιεῖς ἐὰν μὴ ᾖ ὁ θεὸς μετ’ αὐτοῦ. ἀπεκρίθη ὁ 3*
ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι ἐὰν μή τις γεννηθῇ ἄνωθεν
οὐ δύναται ἰδεῖν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ νικόδημος 4*
πῶς δύναται ἄνθρωπος γεννηθῆναι γέρων ὤν μὴ δύναται εἰς τὴν κοιλίαν
τῆς μητρὸς αὐτοῦ δεύτερον εἰσελθεῖν καὶ γεννηθῆναι. ἀπεκρίθη ὁ 5*
ἰησοῦς ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι ἐὰν μή τις γεννηθῇ ἐξ ὕδατος καὶ πνεύματος
οὐ δύναται εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. τὸ γεγεννημένον ἐκ 6
τῆς σαρκὸς σάρξ ἐστιν καὶ τὸ γεγεννημένον ἐκ τοῦ πνεύματος πνεῦμά
ἐστιν. μὴ θαυμάσῃς ὅτι εἶπόν σοι δεῖ ὑμᾶς γεννηθῆναι ἄνωθεν. τὸ 7, 8
πνεῦμα ὅπου θέλει πνεῖ καὶ τὴν φωνὴν αὐτοῦ ἀκούεις ἀλλ’ οὐκ οἶδας
πόθεν ἔρχεται καὶ ποῦ ὑπάγει οὕτως ἐστὶν πᾶς ὁ γεγεννημένος ἐκ τοῦ
πνεύματος. ἀπεκρίθη νικόδημος καὶ εἶπεν αὐτῷ πῶς δύναται ταῦτα 9
γενέσθαι. ἀπεκρίθη ὁ ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ σὺ εἶ ὁ διδάσκαλος τοῦ 10*
ἰσραὴλ καὶ ταῦτα οὐ γινώσκεις. ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι ὅτι ὃ οἴδαμεν 11
λαλοῦμεν καὶ ὃ ἑωράκαμεν μαρτυροῦμεν καὶ τὴν μαρτυρίαν ἡμῶν οὐ
λαμβάνετε. εἰ τὰ ἐπίγεια εἶπον ὑμῖν καὶ οὐ πιστεύετε πῶς ἐὰν εἴπω ὑμῖν 12
τὰ ἐπουράνια πιστεύσετε. καὶ οὐδεὶς ἀναβέβηκεν εἰς τὸν οὐρανὸν εἰ μὴ 13*

v.22 οτε ουν ηγερθη εκ νεκρων εμνησθησαν οι μαθηται αυτου οτι τουτο ελεγεν αυτοις[T,K] και επιστευσαν τη γραφη και τω λογω ον[V] ω[T,𝔐,K] ειπεν ο ιησους. **v.23** ως δε ην εν τοις[𝔐,V] ιεροσολυμοις εν τω πασχα εν τη εορτη πολλοι επιστευσαν εις το ονομα αυτου θεωρουντες αυτου τα σημεια α εποιει. **v.24** αυτος δε ο[T,𝔐,K] ιησους ουκ επιστευεν αυτον[V] εαυτον[T,𝔐,K] αυτοις δια το αυτον γινωσκειν παντας.

3 **v.2** ουτος ηλθεν προς αυτον[𝔐,V] τον[T,K] ιησουν[T,K] νυκτος και ειπεν αυτω ραββι οιδαμεν οτι απο θεου εληλυθας διδασκαλος ουδεις γαρ δυναται[V] ταυτα τα σημεια δυναται[T,𝔐,K] ποιειν α συ ποιεις εαν μη η ο θεος μετ αυτου. **v.3** απεκριθη ο[T,𝔐,K] ιησους και ειπεν αυτω αμην αμην λεγω σοι εαν μη τις γεννηθη ανωθεν ου δυναται ιδειν την βασιλειαν του θεου. **v.4** λεγει προς αυτον [ο][V] ο[T,𝔐,K] νικοδημος πως δυναται ανθρωπος γεννηθηναι γερων ων μη δυναται εις την κοιλιαν της μητρος αυτου δευτερον εισελθειν και γεννηθηναι. **v.5** απεκριθη ο[T,K] ιησους αμην αμην λεγω σοι εαν μη τις γεννηθη εξ υδατος και πνευματος ου δυναται εισελθειν εις την βασιλειαν του θεου. **v.10** απεκριθη ο[T,K] ιησους και ειπεν αυτω συ ει ο διδασκαλος του ισραηλ και ταυτα ου γινωσκεις.

14* ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὁ ὢν ἐν τῷ οὐρανῷ. καὶ
καθὼς μωσῆς ὕψωσεν τὸν ὄφιν ἐν τῇ ἐρήμῳ οὕτως ὑψωθῆναι δεῖ τὸν υἱὸν
15* τοῦ ἀνθρώπου. ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπόληται ἀλλ' ἔχῃ ζωὴν
16* αἰώνιον. οὕτως γὰρ ἠγάπησεν ὁ θεὸς τὸν κόσμον ὥστε τὸν υἱὸν αὐτοῦ
τὸν μονογενῆ ἔδωκεν ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς αὐτὸν μὴ ἀπόληται ἀλλ' ἔχῃ
17* ζωὴν αἰώνιον. οὐ γὰρ ἀπέστειλεν ὁ θεὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ εἰς τὸν κόσμον
18 ἵνα κρίνῃ τὸν κόσμον ἀλλ' ἵνα σωθῇ ὁ κόσμος δι' αὐτοῦ. ὁ πιστεύων εἰς
αὐτὸν οὐ κρίνεται ὁ δὲ μὴ πιστεύων ἤδη κέκριται ὅτι μὴ πεπίστευκεν
19* εἰς τὸ ὄνομα τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ τοῦ θεοῦ. αὕτη δέ ἐστιν ἡ κρίσις
ὅτι τὸ φῶς ἐλήλυθεν εἰς τὸν κόσμον καὶ ἠγάπησαν οἱ ἄνθρωποι μᾶλλον
20 τὸ σκότος ἢ τὸ φῶς ἦν γὰρ πονηρὰ αὐτῶν τὰ ἔργα. πᾶς γὰρ ὁ φαῦλα
πράσσων μισεῖ τὸ φῶς καὶ οὐκ ἔρχεται πρὸς τὸ φῶς ἵνα μὴ ἐλεγχθῇ τὰ
21 ἔργα αὐτοῦ. ὁ δὲ ποιῶν τὴν ἀλήθειαν ἔρχεται πρὸς τὸ φῶς ἵνα φανερωθῇ
22 αὐτοῦ τὰ ἔργα ὅτι ἐν θεῷ ἐστιν εἰργασμένα. μετὰ ταῦτα ἦλθεν ὁ ἰησοῦς
καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὴν ἰουδαίαν γῆν καὶ ἐκεῖ διέτριβεν μετ' αὐτῶν
23* καὶ ἐβάπτιζεν. ἦν δὲ καὶ ἰωάννης βαπτίζων ἐν αἰνὼν ἐγγὺς τοῦ σαλείμ
24 ὅτι ὕδατα πολλὰ ἦν ἐκεῖ καὶ παρεγίνοντο καὶ ἐβαπτίζοντο. οὔπω γὰρ
25* ἦν βεβλημένος εἰς τὴν φυλακὴν ὁ ἰωάννης. ἐγένετο οὖν ζήτησις ἐκ τῶν
26* μαθητῶν ἰωάννου μετὰ ἰουδαίων περὶ καθαρισμοῦ. καὶ ἦλθον πρὸς τὸν
ἰωάννην καὶ εἶπον αὐτῷ ῥαββί ὃς ἦν μετὰ σοῦ πέραν τοῦ ἰορδάνου ᾧ
σὺ μεμαρτύρηκας ἴδε οὗτος βαπτίζει καὶ πάντες ἔρχονται πρὸς αὐτόν.
27* ἀπεκρίθη ἰωάννης καὶ εἶπεν οὐ δύναται ἄνθρωπος λαμβάνειν οὐδὲν ἐὰν
28* μὴ ᾖ δεδομένον αὐτῷ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. αὐτοὶ ὑμεῖς μοι μαρτυρεῖτε
ὅτι εἶπον οὐκ εἰμὶ ἐγὼ ὁ χριστός ἀλλ' ὅτι ἀπεσταλμένος εἰμὶ ἔμπροσθεν
29 ἐκείνου. ὁ ἔχων τὴν νύμφην νυμφίος ἐστίν ὁ δὲ φίλος τοῦ νυμφίου

---

v.13 και ουδεις αναβεβηκεν εις τον ουρανον ει μη ο εκ του ουρανου καταβας ο υιος του ανθρωπου ο[T,𝔐,K] ων[T,𝔐,K] εν[T,𝔐,K] τω[T,𝔐,K] ουρανω[T,𝔐,K]. **v.14** και καθως μωυσης[V] μωσης[T,𝔐,K] υψωσεν τον οφιν εν τη ερημω ουτως υψωθηναι δει τον υιον του ανθρωπου. **v.15** ινα πας ο πιστευων εν[V] αυτω[V] εις[T,𝔐,K] αυτον[T,𝔐,K] μη[T,𝔐,K] αποληται[T,𝔐,K] αλλ[T,𝔐,K] εχη ζωην αιωνιον. **v.16** ουτως γαρ ηγαπησεν ο θεος τον κοσμον ωστε τον υιον αυτου[T,𝔐,K] τον μονογενη εδωκεν ινα πας ο πιστευων εις αυτον μη αποληται αλλ εχη ζωην αιωνιον. **v.17** ου γαρ απεστειλεν ο θεος τον υιον αυτου[T,𝔐,K] εις τον κοσμον ινα κρινη τον κοσμον αλλ ινα σωθη ο κοσμος δι αυτου. **v.19** αυτη δε εστιν η κρισις οτι το φως εληλυθεν εις τον κοσμον και ηγαπησαν οι ανθρωποι μαλλον το σκοτος η το φως ην γαρ πονηρα[T,𝔐,K] αυτων πονηρα[V] τα εργα. **v.23** ην δε και ο[V] ιωαννης βαπτιζων εν αινων εγγυς του σαλημ[𝔐] σαλειμ[T,K,V] οτι υδατα πολλα ην εκει και παρεγινοντο και εβαπτιζοντο. **v.25** εγενετο ουν ζητησις εκ των μαθητων ιωαννου μετα ιουδαιου[𝔐,V] ιουδαιων[T,K] περι καθαρισμου. **v.26** και ηλθον προς τον ιωαννην και ειπαν[V] ειπον[T,𝔐,K] αυτω ραββι ος ην μετα σου περαν του ιορδανου ω συ μεμαρτυρηκας ιδε ουτος βαπτιζει και παντες ερχονται προς αυτον. **v.27** απεκριθη ιωαννης και ειπεν ου δυναται ανθρωπος λαμβανειν ουδε[V] εν[V] ουδεν[T,𝔐,K] εαν μη η δεδομενον αυτω εκ του ουρανου. **v.28** αυτοι υμεις μοι[T,K,V] μαρτυρειτε οτι ειπον [οτι][V] ουκ ειμι εγω ο χριστος αλλ οτι απεσταλμενος ειμι εμπροσθεν εκεινου.

ὁ ἑστηκὼς καὶ ἀκούων αὐτοῦ χαρᾷ χαίρει διὰ τὴν φωνὴν τοῦ νυμφίου
αὕτη οὖν ἡ χαρὰ ἡ ἐμὴ πεπλήρωται. ἐκεῖνον δεῖ αὐξάνειν ἐμὲ δὲ 30
ἐλαττοῦσθαι. ὁ ἄνωθεν ἐρχόμενος ἐπάνω πάντων ἐστίν ὁ ὢν ἐκ τῆς 31*
γῆς ἐκ τῆς γῆς ἐστιν καὶ ἐκ τῆς γῆς λαλεῖ ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐρχόμενος
ἐπάνω πάντων ἐστίν. καὶ ὃ ἑώρακεν καὶ ἤκουσεν τοῦτο μαρτυρεῖ καὶ 32*
τὴν μαρτυρίαν αὐτοῦ οὐδεὶς λαμβάνει. ὁ λαβὼν αὐτοῦ τὴν μαρτυρίαν 33
ἐσφράγισεν ὅτι ὁ θεὸς ἀληθής ἐστιν. ὃν γὰρ ἀπέστειλεν ὁ θεὸς τὰ 34*
ῥήματα τοῦ θεοῦ λαλεῖ οὐ γὰρ ἐκ μέτρου δίδωσιν ὁ θεὸς τὸ πνεῦμα. ὁ 35
πατὴρ ἀγαπᾷ τὸν υἱόν καὶ πάντα δέδωκεν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. ὁ πιστεύων 36*
εἰς τὸν υἱὸν ἔχει ζωὴν αἰώνιον ὁ δὲ ἀπειθῶν τῷ υἱῷ οὐκ ὄψεται ζωήν ἀλλ'
ἡ ὀργὴ τοῦ θεοῦ μένει ἐπ' αὐτόν.

ὡς οὖν ἔγνω ὁ κύριος ὅτι ἤκουσαν οἱ φαρισαῖοι ὅτι ἰησοῦς πλείο- **4***
νας μαθητὰς ποιεῖ καὶ βαπτίζει ἢ ἰωάννης. καίτοιγε ἰησοῦς αὐτὸς οὐκ 2
ἐβάπτιζεν ἀλλ' οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ. ἀφῆκεν τὴν ἰουδαίαν καὶ ἀπῆλθεν 3*
πάλιν εἰς τὴν γαλιλαίαν. ἔδει δὲ αὐτὸν διέρχεσθαι διὰ τῆς σαμαρείας. 4
ἔρχεται οὖν εἰς πόλιν τῆς σαμαρείας λεγομένην συχὰρ πλησίον τοῦ χω- 5*
ρίου ὃ ἔδωκεν ἰακὼβ ἰωσὴφ τῷ υἱῷ αὐτοῦ. ἦν δὲ ἐκεῖ πηγὴ τοῦ ἰακώβ ὁ 6*
οὖν ἰησοῦς κεκοπιακὼς ἐκ τῆς ὁδοιπορίας ἐκαθέζετο οὕτως ἐπὶ τῇ πηγῇ
ὥρα ἦν ὡσεὶ ἕκτη. ἔρχεται γυνὴ ἐκ τῆς σαμαρείας ἀντλῆσαι ὕδωρ λέγει 7*
αὐτῇ ὁ ἰησοῦς δός μοι πιεῖν. οἱ γὰρ μαθηταὶ αὐτοῦ ἀπεληλύθεισαν εἰς 8
τὴν πόλιν ἵνα τροφὰς ἀγοράσωσιν. λέγει οὖν αὐτῷ ἡ γυνὴ ἡ σαμαρεῖτις 9*
πῶς σὺ ἰουδαῖος ὢν παρ' ἐμοῦ πιεῖν αἰτεῖς οὔσης γυναικὸς σαμαρείτιδος
οὐ γὰρ συγχρῶνται ἰουδαῖοι σαμαρείταις. ἀπεκρίθη ἰησοῦς καὶ εἶπεν 10*
αὐτῇ εἰ ᾔδεις τὴν δωρεὰν τοῦ θεοῦ καὶ τίς ἐστιν ὁ λέγων σοι δός μοι πιεῖν
σὺ ἂν ᾔτησας αὐτὸν καὶ ἔδωκεν ἄν σοι ὕδωρ ζῶν. λέγει αὐτῷ ἡ γυνή 11*

v.31 ο ανωθεν ερχομενος επανω παντων εστιν ο ων εκ της γης εκ της γης εστιν και εκ της γης λαλει ο εκ του ουρανου ερχομενος [επανω$^{\mathcal{V}}$ επανω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ παντων εστιν]$^{\mathcal{V}}$ εστιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.32** και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ο εωρακεν και ηκουσεν τουτο μαρτυρει και την μαρτυριαν αυτου ουδεις λαμβανει. **v.34** ον γαρ απεστειλεν ο θεος τα ρηματα του θεου λαλει ου γαρ εκ μετρου διδωσιν ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ θεος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ το πνευμα. **v.36** ο πιστευων εις τον υιον εχει ζωην αιωνιον ο δε απειθων τω υιω ουκ οψεται [την]$^{\mathfrak{M}}$ ζωην αλλ η οργη του θεου μενει επ αυτον. **4** **v.1** ως ουν εγνω ο ιησους$^{\mathcal{V}}$ κυριος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ οτι ηκουσαν οι φαρισαιοι οτι ιησους πλειονας μαθητας ποιει και βαπτιζει η ιωαννης. **v.3** αφηκεν την ιουδαιαν και απηλθεν παλιν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ εις την γαλιλαιαν. **v.5** ερχεται ουν εις πολιν της σαμαρειας λεγομενην συχαρ πλησιον του χωριου ο εδωκεν ιακωβ [τω]$^{\mathcal{V}}$ ιωσηφ τω υιω αυτου. **v.6** ην δε εκει πηγη του ιακωβ ο ουν ιησους κεκοπιακως εκ της οδοιποριας εκαθεζετο ουτως επι τη πηγη ωρα ην ως$^{\mathcal{V}}$ ωσει$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εκτη. **v.7** ερχεται γυνη εκ της σαμαρειας αντλησαι υδωρ λεγει αυτη ο ιησους δος μοι πειν$^{\mathcal{V}}$ πιειν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.9** λεγει ουν αυτω η γυνη η σαμαριτις$^{\mathcal{V}}$ σαμαρειτις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πως συ ιουδαιος ων παρ εμου πειν$^{\mathcal{V}}$ πιειν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αιτεις ουσης$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ γυναικος σαμαριτιδος$^{\mathcal{V}}$ ουσης$^{\mathcal{V}}$ σαμαρειτιδος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ου γαρ συγχρωνται ιουδαιοι σαμαριταις$^{\mathcal{V}}$ σαμαρειταις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.10** απεκριθη ιησους και ειπεν αυτη ει ηδεις την δωρεαν του θεου και τις εστιν ο λεγων σοι δος μοι πειν$^{\mathcal{V}}$ πιειν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ συ αν ητησας αυτον και εδωκεν αν σοι υδωρ ζων.

κύριε οὔτε ἄντλημα ἔχεις καὶ τὸ φρέαρ ἐστὶν βαθύ πόθεν οὖν ἔχεις τὸ
12 ὕδωρ τὸ ζῶν. μὴ σὺ μείζων εἶ τοῦ πατρὸς ἡμῶν ἰακώβ ὅς ἔδωκεν ἡμῖν
τὸ φρέαρ καὶ αὐτὸς ἐξ αὐτοῦ ἔπιεν καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ τὰ θρέμματα
13* αὐτοῦ. ἀπεκρίθη ὁ ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῇ πᾶς ὁ πίνων ἐκ τοῦ ὕδατος
14* τούτου διψήσει πάλιν. ὃς δ' ἂν πίῃ ἐκ τοῦ ὕδατος οὗ ἐγὼ δώσω αὐτῷ
οὐ μὴ διψήσῃ εἰς τὸν αἰῶνα ἀλλὰ τὸ ὕδωρ ὃ δώσω αὐτῷ γενήσεται ἐν
15* αὐτῷ πηγὴ ὕδατος ἁλλομένου εἰς ζωὴν αἰώνιον. λέγει πρὸς αὐτὸν ἡ
γυνή κύριε δός μοι τοῦτο τὸ ὕδωρ ἵνα μὴ διψῶ μηδὲ ἔρχωμαι ἐνθάδε
16* ἀντλεῖν. λέγει αὐτῇ ὁ ἰησοῦς ὕπαγε φώνησον τὸν ἄνδρα σου καὶ ἐλθὲ
17* ἐνθάδε. ἀπεκρίθη ἡ γυνὴ καὶ εἶπεν οὐκ ἔχω ἄνδρα λέγει αὐτῇ ὁ ἰησοῦς
18 καλῶς εἶπας ὅτι ἄνδρα οὐκ ἔχω. πέντε γὰρ ἄνδρας ἔσχες καὶ νῦν ὃν
19 ἔχεις οὐκ ἔστιν σου ἀνήρ τοῦτο ἀληθὲς εἴρηκας. λέγει αὐτῷ ἡ γυνή
20* κύριε θεωρῶ ὅτι προφήτης εἶ σύ. οἱ πατέρες ἡμῶν ἐν τούτῳ τῷ ὄρει
προσεκύνησαν καὶ ὑμεῖς λέγετε ὅτι ἐν ἱεροσολύμοις ἐστὶν ὁ τόπος ὅπου
21* δεῖ προσκυνεῖν. λέγει αὐτῇ ὁ ἰησοῦς γύναι πίστευσον μοι ὅτι ἔρχεται
ὥρα ὅτε οὔτε ἐν τῷ ὄρει τούτῳ οὔτε ἐν ἱεροσολύμοις προσκυνήσετε τῷ
22 πατρί. ὑμεῖς προσκυνεῖτε ὃ οὐκ οἴδατε ἡμεῖς προσκυνοῦμεν ὃ οἴδαμεν
23* ὅτι ἡ σωτηρία ἐκ τῶν ἰουδαίων ἐστίν. ἀλλ' ἔρχεται ὥρα καὶ νῦν ἐστιν
ὅτε οἱ ἀληθινοὶ προσκυνηταὶ προσκυνήσουσιν τῷ πατρὶ ἐν πνεύματι καὶ
ἀληθείᾳ καὶ γὰρ ὁ πατὴρ τοιούτους ζητεῖ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτόν.
24 πνεῦμα ὁ θεός καὶ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτὸν ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ
25* δεῖ προσκυνεῖν. λέγει αὐτῷ ἡ γυνὴ οἶδα ὅτι μεσσίας ἔρχεται ὁ λεγό-
26 μενος χριστός ὅταν ἔλθῃ ἐκεῖνος ἀναγγελεῖ ἡμῖν πάντα. λέγει αὐτῇ ὁ
27* ἰησοῦς ἐγώ εἰμι ὁ λαλῶν σοι. καὶ ἐπὶ τούτῳ ἦλθον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ καὶ
ἐθαύμασαν ὅτι μετὰ γυναικὸς ἐλάλει οὐδεὶς μέντοι εἶπεν τί ζητεῖς ἢ τί

v.11 λεγει αυτω [η$^{\mathcal{V}}$ η$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ γυνη]$^{\mathcal{V}}$ γυνη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ κυριε ουτε αντλημα εχεις και το φρεαρ εστιν βαθυ ποθεν ουν εχεις το υδωρ το ζων. **v.13** απεκριθη ο$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ιησους και ειπεν αυτη πας ο πινων εκ του υδατος τουτου διψησει παλιν. **v.14** ος δ αν πιη εκ του υδατος ου εγω δωσω αυτω ου μη διψησει$^{\mathcal{V}}$ διψηση$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εις τον αιωνα αλλα το υδωρ ο δωσω αυτω γενησεται εν αυτω πηγη υδατος αλλομενου εις ζωην αιωνιον. **v.15** λεγει προς αυτον η γυνη κυριε δος μοι τουτο το υδωρ ινα μη διψω μηδε διερχωμαι$^{\mathcal{V}}$ ερχομαι$^{\mathfrak{M}}$ ερχωμαι$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ενθαδε αντλειν. **v.16** λεγει αυτη ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ιησους$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ υπαγε φωνησον τον ανδρα σου και ελθε ενθαδε. **v.17** απεκριθη η γυνη και ειπεν αυτω$^{\mathcal{V}}$ ουκ εχω ανδρα λεγει αυτη ο ιησους καλως ειπας οτι ανδρα ουκ εχω. **v.20** οι πατερες ημων εν τουτω$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ τω ορει τουτω$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ προσεκυνησαν και υμεις λεγετε οτι εν ιεροσολυμοις εστιν ο τοπος οπου δει$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ προσκυνειν δει$^{\mathcal{V}}$. **v.21** λεγει αυτη ο ιησους πιστευε$^{\mathcal{V}}$ γυναι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πιστευσον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μοι γυναι$^{\mathcal{V}}$ οτι ερχεται ωρα οτε ουτε εν τω ορει τουτω ουτε εν ιεροσολυμοις προσκυνησετε τω πατρι. **v.23** αλλα$^{\mathcal{V}}$ αλλ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ερχεται ωρα και νυν εστιν οτε οι αληθινοι προσκυνηται προσκυνησουσιν τω πατρι εν πνευματι και αληθεια και γαρ ο πατηρ τοιουτους ζητει τους προσκυνουντας αυτον. **v.25** λεγει αυτω η γυνη οιδα οτι μεσιας$^{\mathfrak{M}}$ μεσσιας$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ ερχεται ο λεγομενος χριστος οταν ελθη εκεινος αναγγελει ημιν απαντα$^{\mathcal{V}}$ παντα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.27** και επι τουτω ηλθαν$^{\mathcal{V}}$ ηλθον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ οι μαθηται αυτου και εθαυμαζον$^{\mathcal{V}}$ εθαυμασαν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ οτι μετα γυναικος ελαλει ουδεις μεντοι ειπεν τι ζητεις η τι λαλεις μετ αυτης.

λαλεῖς μετ’ αὐτῆς. ἀφῆκεν οὖν τὴν ὑδρίαν αὐτῆς ἡ γυνὴ καὶ ἀπῆλθεν 28
εἰς τὴν πόλιν καὶ λέγει τοῖς ἀνθρώποις. δεῦτε ἴδετε ἄνθρωπον ὅς εἶπέν 29
μοι πάντα ὅσα ἐποίησα μήτι οὗτός ἐστιν ὁ χριστός. ἐξῆλθον οὖν ἐκ 30*
τῆς πόλεως καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτόν. ἐν δὲ τῷ μεταξὺ ἠρώτων αὐτὸν 31*
οἱ μαθηταὶ λέγοντες ῥαββί φάγε. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς ἐγὼ βρῶσιν ἔχω 32
φαγεῖν ἣν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε. ἔλεγον οὖν οἱ μαθηταὶ πρὸς ἀλλήλους μή 33
τις ἤνεγκεν αὐτῷ φαγεῖν. λέγει αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς ἐμὸν βρῶμά ἐστιν ἵνα 34*
ποιῶ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με καὶ τελειώσω αὐτοῦ τὸ ἔργον. οὐχ 35*
ὑμεῖς λέγετε ὅτι ἔτι τετράμηνόν ἐστιν καὶ ὁ θερισμὸς ἔρχεται ἰδού λέγω
ὑμῖν ἐπάρατε τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν καὶ θεάσασθε τὰς χώρας ὅτι λευκαί
εἰσιν πρὸς θερισμόν ἤδη. καὶ ὁ θερίζων μισθὸν λαμβάνει καὶ συνάγει 36*
καρπὸν εἰς ζωὴν αἰώνιον ἵνα καὶ ὁ σπείρων ὁμοῦ χαίρῃ καὶ ὁ θερίζων.
ἐν γὰρ τούτῳ ὁ λόγος ἐστὶν ὁ ἀληθινὸς ὅτι ἄλλος ἐστὶν ὁ σπείρων καὶ ἄλ- 37*
λος ὁ θερίζων. ἐγὼ ἀπέστειλα ὑμᾶς θερίζειν ὃ οὐχ ὑμεῖς κεκοπιάκατε 38
ἄλλοι κεκοπιάκασιν καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν κόπον αὐτῶν εἰσεληλύθατε. ἐκ 39*
δὲ τῆς πόλεως ἐκείνης πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτὸν τῶν σαμαρειτῶν διά
τὸν λόγον τῆς γυναικὸς μαρτυρούσης ὅτι εἶπέν μοι πάντα ὅσα ἐποίησα.
ὡς οὖν ἦλθον πρὸς αὐτὸν οἱ σαμαρεῖται ἠρώτων αὐτὸν μεῖναι παρ’ αὐ- 40*
τοῖς καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ δύο ἡμέρας. καὶ πολλῷ πλείους ἐπίστευσαν διὰ 41
τὸν λόγον αὐτοῦ. τῇ τε γυναικὶ ἔλεγον ὅτι οὐκέτι διὰ τὴν σὴν λαλιὰν 42*
πιστεύομεν αὐτοὶ γὰρ ἀκηκόαμεν καὶ οἴδαμεν ὅτι οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ
σωτὴρ τοῦ κόσμου ὁ χριστός. μετὰ δὲ τὰς δύο ἡμέρας ἐξῆλθεν ἐκεῖθεν 43*
καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὴν γαλιλαίαν. αὐτὸς γὰρ ὁ ἰησοῦς ἐμαρτύρησεν ὅτι 44*
προφήτης ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι τιμὴν οὐκ ἔχει. ὅτε οὖν ἦλθεν εἰς τὴν 45*
γαλιλαίαν ἐδέξαντο αὐτὸν οἱ γαλιλαῖοι πάντα ἑωρακότες ἃ ἐποίησεν ἐν

---

v.30 εξηλθον ουν[T,K] εκ της πολεως και ηρχοντο προς αυτον. **v.31** εν δε[T,𝔐,K] τω μεταξυ ηρωτων αυτον οι μαθηται λεγοντες ραββι φαγε. **v.34** λεγει αυτοις ο ιησους εμον βρωμα εστιν ινα ποιησω[V] ποιω[T,𝔐,K] το θελημα του πεμψαντος με και τελειωσω αυτου το εργον. **v.35** ουχ υμεις λεγετε οτι ετι τετραμηνος[𝔐,V] τετραμηνον[T,K] εστιν και ο θερισμος ερχεται ιδου λεγω υμιν επαρατε τους οφθαλμους υμων και θεασασθε τας χωρας οτι λευκαι εισιν προς θερισμον ηδη. **v.36** και[T,𝔐,K] ο θεριζων μισθον λαμβανει και συναγει καρπον εις ζωην αιωνιον ινα και[T,𝔐,K] ο σπειρων ομου χαιρη και ο θεριζων. **v.37** εν γαρ τουτω ο λογος εστιν ο[T,𝔐] αληθινος οτι αλλος εστιν ο σπειρων και αλλος ο θεριζων. **v.39** εκ δε της πολεως εκεινης πολλοι επιστευσαν εις αυτον των σαμαριτων[V] σαμαρειτων[T,𝔐,K] δια τον λογον της γυναικος μαρτυρουσης οτι ειπεν μοι παντα α[V] οσα[T,𝔐,K] εποιησα. **v.40** ως ουν ηλθον προς αυτον οι σαμαριται[V] σαμαρειται[T,𝔐,K] ηρωτων αυτον μειναι παρ αυτοις και εμεινεν εκει δυο ημερας. **v.42** τη τε γυναικι ελεγον οτι ουκετι δια την σην λαλιαν πιστευομεν αυτοι γαρ ακηκοαμεν και οιδαμεν οτι ουτος εστιν αληθως ο σωτηρ του κοσμου ο[T,𝔐,K] χριστος[T,𝔐,K]. **v.43** μετα δε τας δυο ημερας εξηλθεν εκειθεν και[T,𝔐,K] απηλθεν[T,𝔐,K] εις την γαλιλαιαν. **v.44** αυτος γαρ ο[T,𝔐,K] ιησους εμαρτυρησεν οτι προφητης εν τη ιδια πατριδι τιμην ουκ εχει. **v.45** οτε ουν ηλθεν εις την γαλιλαιαν εδεξαντο αυτον οι γαλιλαιοι παντα εωρακοτες οσα[V] α[T,𝔐,K] εποιησεν εν ιεροσολυμοις εν τη εορτη και αυτοι γαρ ηλθον εις την εορτην.

46* ἱεροσολύμοις ἐν τῇ ἑορτῇ καὶ αὐτοὶ γὰρ ἦλθον εἰς τὴν ἑορτήν. ἦλθεν
οὖν ὁ ἰησοῦς πάλιν εἰς τὴν κανὰ τῆς γαλιλαίας ὅπου ἐποίησεν τὸ ὕδωρ
47* οἶνον καὶ ἦν τις βασιλικὸς οὗ ὁ υἱὸς ἠσθένει ἐν καπερναούμ. οὗτος
ἀκούσας ὅτι ἰησοῦς ἥκει ἐκ τῆς ἰουδαίας εἰς τὴν γαλιλαίαν ἀπῆλθεν
πρὸς αὐτὸν καὶ ἠρώτα αὐτὸν ἵνα καταβῇ καὶ ἰάσηται αὐτοῦ τὸν υἱόν
48 ἤμελλεν γὰρ ἀποθνῄσκειν. εἶπεν οὖν ὁ ἰησοῦς πρὸς αὐτόν ἐὰν μὴ ση-
49 μεῖα καὶ τέρατα ἴδητε οὐ μὴ πιστεύσητε. λέγει πρὸς αὐτὸν ὁ βασιλικός
50* κύριε κατάβηθι πρὶν ἀποθανεῖν τὸ παιδίον μου. λέγει αὐτῷ ὁ ἰησοῦς
πορεύου ὁ υἱός σου ζῇ καὶ ἐπίστευσεν ὁ ἄνθρωπος τῷ λόγῳ ᾧ εἶπεν αὐτῷ
51* ἰησοῦς καὶ ἐπορεύετο. ἤδη δὲ αὐτοῦ καταβαίνοντος οἱ δοῦλοι αὐτοῦ
52* ἀπήντησαν αὐτῷ καὶ ἀπήγγειλαν λέγοντες ὅτι ὁ παῖς σου ζῇ. ἐπύθετο
οὖν παρ' αὐτῶν τὴν ὥραν ἐν ᾗ κομψότερον ἔσχεν καὶ εἶπον αὐτῷ ὅτι
53* χθὲς ὥραν ἑβδόμην ἀφῆκεν αὐτὸν ὁ πυρετός. ἔγνω οὖν ὁ πατὴρ ὅτι ἐν
ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ ἐν ᾗ εἶπεν αὐτῷ ὁ ἰησοῦς ὅτι ὁ υἱός σου ζῇ καὶ ἐπίστευσεν
54* αὐτὸς καὶ ἡ οἰκία αὐτοῦ ὅλη. τοῦτο πάλιν δεύτερον σημεῖον ἐποίησεν
ὁ ἰησοῦς ἐλθὼν ἐκ τῆς ἰουδαίας εἰς τὴν γαλιλαίαν.

5* μετὰ ταῦτα ἦν ἑορτὴ τῶν ἰουδαίων καὶ ἀνέβη ὁ ἰησοῦς εἰς ἱεροσό-
2* λυμα. ἔστιν δὲ ἐν τοῖς ἱεροσολύμοις ἐπὶ τῇ προβατικῇ κολυμβήθρα ἡ
3* ἐπιλεγομένη ἑβραϊστὶ βηθεσδά πέντε στοὰς ἔχουσα. ἐν ταύταις κατέ-
κειτο πλῆθος πολὺ τῶν ἀσθενούντων τυφλῶν χωλῶν ξηρῶν ἐκδεχομένων
4* τὴν τοῦ ὕδατος κίνησιν. ἄγγελος γὰρ κατὰ καιρὸν κατέβαινεν ἐν τῇ κο-
λυμβήθρᾳ καὶ ἐτάρασσεν τὸ ὕδωρ ὁ οὖν πρῶτος ἐμβὰς μετὰ τὴν ταραχὴν
5* τοῦ ὕδατος ὑγιὴς ἐγίνετο ᾧ δήποτε κατειχετο νοσήματι. ἦν δέ τις ἄνθρω-

---

v.46 ηλθεν ουν παλιν$^{\mathfrak{M},V}$ ο$^{T,\mathfrak{M},K}$ ιησους$^{T,\mathfrak{M},K}$ παλιν^{T,K} εις την κανα της γαλιλαιας οπου εποιησεν το υδωρ οινον και ην τις βασιλικος ου ο υιος ησθενει εν καφαρναουμ^{V} καπερναουμ$^{T,\mathfrak{M},K}$. **v.47** ουτος ακουσας οτι ιησους ηκει εκ της ιουδαιας εις την γαλιλαιαν απηλθεν προς αυτον και ηρωτα αυτον$^{T,\mathfrak{M},K}$ ινα καταβη και ιασηται αυτου τον υιον εμελλεν$^{\mathfrak{M}}$ ημελλεν^{T,K,V} γαρ αποθνησκειν. **v.50** λεγει αυτω ο ιησους πορευου ο υιος σου ζη και$^{T,\mathfrak{M},K}$ επιστευσεν ο ανθρωπος τω λογω ον^{V} ω$^{T,\mathfrak{M},K}$ ειπεν αυτω ο$^{\mathfrak{M},V}$ ιησους και επορευετο. **v.51** ηδη δε αυτου καταβαινοντος οι δουλοι αυτου υπηντησαν^{V} απηντησαν$^{T,\mathfrak{M},K}$ αυτω και$^{T,\mathfrak{M},K}$ απηγγειλαν$^{T,\mathfrak{M},K}$ λεγοντες οτι ο παις αυτου^{V} σου$^{T,\mathfrak{M},K}$ ζη. **v.52** επυθετο ουν παρ$^{T,\mathfrak{M},K}$ αυτων$^{T,\mathfrak{M},K}$ την ωραν παρ^{V} αυτων^{V} εν η κομψοτερον εσχεν ειπαν^{V} και$^{T,\mathfrak{M},K}$ ουν^{V} ειπον$^{T,\mathfrak{M},K}$ αυτω οτι εχθες^{V} χθες$^{T,\mathfrak{M},K}$ ωραν εβδομην αφηκεν αυτον ο πυρετος. **v.53** εγνω ουν ο πατηρ οτι [εν]^{V} εν$^{T,\mathfrak{M},K}$ εκεινη τη ωρα εν η ειπεν αυτω ο ιησους οτι$^{T,\mathfrak{M},K}$ ο υιος σου ζη και επιστευσεν αυτος και η οικια αυτου ολη. **v.54** τουτο [δε]^{V} παλιν δευτερον σημειον εποιησεν ο ιησους ελθων εκ της ιουδαιας εις την γαλιλαιαν. **5** **v.1** μετα ταυτα ην [η]$^{\mathfrak{M}}$ εορτη των ιουδαιων και ανεβη ο$^{T,\mathfrak{M},K}$ ιησους εις ιεροσολυμα. **v.2** εστιν δε εν τοις ιεροσολυμοις επι τη προβατικη κολυμβηθρα η επιλεγομενη εβραιστι βηθζαθα^{V} βηθεσδα$^{T,\mathfrak{M},K}$ πεντε στοας εχουσα. **v.3** εν ταυταις κατεκειτο πληθος πολυ$^{T,\mathfrak{M},K}$ των ασθενουντων τυφλων χωλων ξηρων εκδεχομενων$^{T,\mathfrak{M},K}$ την$^{T,\mathfrak{M},K}$ του$^{T,\mathfrak{M},K}$ υδατος$^{T,\mathfrak{M},K}$ κινησιν$^{T,\mathfrak{M},K}$. **v.4** αγγελος$^{T,\mathfrak{M},K}$ γαρ$^{T,\mathfrak{M},K}$ κατα$^{T,\mathfrak{M},K}$ καιρον$^{T,\mathfrak{M},K}$ κατεβαινεν$^{T,\mathfrak{M},K}$ εν$^{T,\mathfrak{M},K}$ τη$^{T,\mathfrak{M},K}$ κολυμβηθρα$^{T,\mathfrak{M},K}$ και$^{T,\mathfrak{M},K}$ εταρασσεν$^{T,\mathfrak{M},K}$ το$^{T,\mathfrak{M},K}$ υδωρ$^{T,\mathfrak{M},K}$ ο$^{T,\mathfrak{M},K}$ ουν$^{T,\mathfrak{M},K}$ πρωτος$^{T,\mathfrak{M},K}$ εμβας$^{T,\mathfrak{M},K}$ μετα$^{T,\mathfrak{M},K}$ την$^{T,\mathfrak{M},K}$ ταραχην$^{T,\mathfrak{M},K}$ του$^{T,\mathfrak{M},K}$ υδατος$^{T,\mathfrak{M},K}$ υγιης$^{T,\mathfrak{M},K}$ εγινετο$^{T,\mathfrak{M},K}$ ω$^{T,\mathfrak{M},K}$ δηποτε$^{T,\mathfrak{M},K}$ κατειχετο$^{T,\mathfrak{M},K}$ νοσηματι$^{T,\mathfrak{M},K}$.

πος ἐκεῖ τριακονταοκτὼ ἔτη ἔχων ἐν τῇ ἀσθενείᾳ. τοῦτον ἰδὼν ὁ ἰησοῦς 6
κατακείμενον καὶ γνοὺς ὅτι πολὺν ἤδη χρόνον ἔχει λέγει αὐτῷ θέλεις
ὑγιὴς γενέσθαι. ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ ἀσθενῶν κύριε ἄνθρωπον οὐκ ἔχω ἵνα 7*
ὅταν ταραχθῇ τὸ ὕδωρ βάλλῃ με εἰς τὴν κολυμβήθραν ἐν ᾧ δὲ ἔρχομαι
ἐγὼ ἄλλος πρὸ ἐμοῦ καταβαίνει. λέγει αὐτῷ ὁ ἰησοῦς ἐγεῖραι ἆρον τὸν 8*
κράββατον σου καὶ περιπάτει. καὶ εὐθέως ἐγένετο ὑγιὴς ὁ ἄνθρωπος 9*
καὶ ἦρεν τὸν κράββατον αὐτοῦ καὶ περιεπάτει ἦν δὲ σάββατον ἐν ἐκείνῃ
τῇ ἡμέρᾳ. ἔλεγον οὖν οἱ ἰουδαῖοι τῷ τεθεραπευμένῳ σάββατόν ἐστιν οὐκ 10*
ἔξεστίν σοι ἆραι τὸν κράββατον. ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ ποιήσας με ὑγιῆ 11*
ἐκεῖνός μοι εἶπεν ἆρον τὸν κράββατον σου καὶ περιπάτει. ἠρώτησαν 12*
οὖν αὐτόν τίς ἐστιν ὁ ἄνθρωπος ὁ εἰπών σοι ἆρον τὸν κράββατον σου
καὶ περιπάτει. ὁ δὲ ἰαθεὶς οὐκ ᾔδει τίς ἐστιν ὁ γὰρ ἰησοῦς ἐξένευσεν 13
ὄχλου ὄντος ἐν τῷ τόπῳ. μετὰ ταῦτα εὑρίσκει αὐτὸν ὁ ἰησοῦς ἐν τῷ 14*
ἱερῷ καὶ εἶπεν αὐτῷ ἴδε ὑγιὴς γέγονας μηκέτι ἁμάρτανε ἵνα μὴ χεῖρόν
τι σοί γένηται. ἀπῆλθεν ὁ ἄνθρωπος καὶ ἀνήγγειλεν τοῖς ἰουδαίοις ὅτι 15
ἰησοῦς ἐστιν ὁ ποιήσας αὐτὸν ὑγιῆ. καὶ διὰ τοῦτο ἐδίωκον τὸν ἰησοῦν 16*
οἱ ἰουδαῖοι καὶ ἐζήτουν αὐτὸν ἀποκτεῖναι ὅτι ταῦτα ἐποίει ἐν σαββάτῳ.
ὁ δὲ ἰησοῦς ἀπεκρίνατο αὐτοῖς ὁ πατήρ μου ἕως ἄρτι ἐργάζεται κἀγὼ 17*
ἐργάζομαι. διὰ τοῦτο οὖν μᾶλλον ἐζήτουν αὐτὸν οἱ ἰουδαῖοι ἀποκτεῖναι 18
ὅτι οὐ μόνον ἔλυεν τὸ σάββατον ἀλλὰ καὶ πατέρα ἴδιον ἔλεγεν τὸν θεόν
ἴσον ἑαυτὸν ποιῶν τῷ θεῷ. ἀπεκρίνατο οὖν ὁ ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς 19*
ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν οὐ δύναται ὁ υἱὸς ποιεῖν ἀφ' ἑαυτοῦ οὐδὲν ἐὰν μή
τι βλέπῃ τὸν πατέρα ποιοῦντα ἃ γὰρ ἂν ἐκεῖνος ποιῇ ταῦτα καὶ ὁ υἱὸς
ὁμοίως ποιεῖ. ὁ γὰρ πατὴρ φιλεῖ τὸν υἱὸν καὶ πάντα δείκνυσιν αὐτῷ ἃ 20
αὐτὸς ποιεῖ καὶ μείζονα τούτων δείξει αὐτῷ ἔργα ἵνα ὑμεῖς θαυμάζητε.

---

v.5 ην δε τις ανθρωπος εκει τριακοντα$^{\mathcal{K},\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ και$^{\mathcal{K}}$ [και]$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ οκτω$^{\mathcal{K},\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ τριακονταοκτω$^{\mathcal{T}}$ ετη εχων εν τη ασθενεια αυτου$^{\mathcal{V}}$. **v.7** απεκριθη αυτω ο ασθενων κυριε ανθρωπον ουκ εχω ινα οταν ταραχθη το υδωρ βαλη$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ βαλλη$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ με εις την κολυμβηθραν εν ω δε ερχομαι εγω αλλος προ εμου καταβαινει. **v.8** λεγει αυτω ο ιησους εγειρε$^{\mathcal{V}}$ εγειραι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αρον τον κραβαττον$^{\mathcal{V}}$ κραββατον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ σου και περιπατει. **v.9** και ευθεως εγενετο υγιης ο ανθρωπος και ηρεν τον κραβαττον$^{\mathcal{V}}$ κραββατον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτου και περιεπατει ην δε σαββατον εν εκεινη τη ημερα. **v.10** ελεγον ουν οι ιουδαιοι τω τεθεραπευμενω σαββατον εστιν και$^{\mathcal{V}}$ ουκ εξεστιν σοι αραι τον κραβαττον$^{\mathcal{V}}$ σου$^{\mathcal{V}}$ κραββατον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.11** ο$^{\mathcal{V}}$ δε$^{\mathcal{V}}$ απεκριθη αυτοις ο ποιησας με υγιη εκεινος μοι ειπεν αρον τον κραβαττον$^{\mathcal{V}}$ κραββατον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ σου και περιπατει. **v.12** ηρωτησαν ουν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτον τις εστιν ο ανθρωπος ο ειπων σοι αρον τον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ κραββατον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ σου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και περιπατει. **v.14** μετα ταυτα ευρισκει αυτον ο ιησους εν τω ιερω και ειπεν αυτω ιδε υγιης γεγονας μηκετι αμαρτανε ινα μη χειρον τι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ σοι τι$^{\mathcal{V}}$ γενηται. **v.16** και δια τουτο εδιωκον τον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ιησουν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ οι ιουδαιοι τον$^{\mathcal{V}}$ ιησουν$^{\mathcal{V}}$ και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εζητουν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αποκτειναι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ οτι ταυτα εποιει εν σαββατω. **v.17** ο δε [ιησους]$^{\mathcal{V}}$ ιησους$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ απεκρινατο αυτοις ο πατηρ μου εως αρτι εργαζεται καγω εργαζομαι. **v.19** απεκρινατο ουν ο ιησους και ελεγεν$^{\mathcal{V}}$ ειπεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτοις αμην αμην λεγω υμιν ου δυναται ο υιος ποιειν αφ εαυτου ουδεν εαν μη τι βλεπη τον πατερα ποιουντα α γαρ αν εκεινος ποιη ταυτα και ο υιος ομοιως ποιει.

21 ὥσπερ γὰρ ὁ πατὴρ ἐγείρει τοὺς νεκροὺς καὶ ζῳοποιεῖ οὕτως καὶ ὁ υἱὸς
22 οὓς θέλει ζῳοποιεῖ. οὐδὲ γὰρ ὁ πατὴρ κρίνει οὐδένα ἀλλὰ τὴν κρίσιν
23* πᾶσαν δέδωκεν τῷ υἱῷ. ἵνα πάντες τιμῶσίν τὸν υἱὸν καθὼς τιμῶσίν τὸν
πατέρα ὁ μὴ τιμῶν τὸν υἱὸν οὐ τιμᾷ τὸν πατέρα τὸν πέμψαντα αὐτόν.
24 ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ὁ τὸν λόγον μου ἀκούων καὶ πιστεύων τῷ πέμ-
ψαντί με ἔχει ζωὴν αἰώνιον καὶ εἰς κρίσιν οὐκ ἔρχεται ἀλλὰ μεταβέβηκεν
25* ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωήν. ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἔρχεται ὥρα
καὶ νῦν ἐστιν ὅτε οἱ νεκροὶ ἀκούσονται τῆς φωνῆς τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ
26* καὶ οἱ ἀκούσαντες ζήσονται. ὥσπερ γὰρ ὁ πατὴρ ἔχει ζωὴν ἐν ἑαυτῷ
27* οὕτως ἔδωκεν καὶ τῷ υἱῷ ζωὴν ἔχειν ἐν ἑαυτῷ. καὶ ἐξουσίαν ἔδωκεν
28* αὐτῷ καὶ κρίσιν ποιεῖν ὅτι υἱὸς ἀνθρώπου ἐστίν. μὴ θαυμάζετε τοῦτο
ὅτι ἔρχεται ὥρα ἐν ᾗ πάντες οἱ ἐν τοῖς μνημείοις ἀκούσονται τῆς φω-
29 νῆς αὐτοῦ. καὶ ἐκπορεύσονται οἱ τὰ ἀγαθὰ ποιήσαντες εἰς ἀνάστασιν
30* ζωῆς οἱ δὲ τὰ φαῦλα πράξαντες εἰς ἀνάστασιν κρίσεως. οὐ δύναμαι ἐγὼ
ποιεῖν ἀπ' ἐμαυτοῦ οὐδέν καθὼς ἀκούω κρίνω καὶ ἡ κρίσις ἡ ἐμὴ δικαία
ἐστίν ὅτι οὐ ζητῶ τὸ θέλημα τὸ ἐμὸν ἀλλὰ τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με
31 πατρός. ἐὰν ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ ἐμαυτοῦ ἡ μαρτυρία μου οὐκ ἔστιν
32 ἀληθής. ἄλλος ἐστὶν ὁ μαρτυρῶν περὶ ἐμοῦ καὶ οἶδα ὅτι ἀληθής ἐστιν
33 ἡ μαρτυρία ἣν μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ. ὑμεῖς ἀπεστάλκατε πρὸς ἰωάννην
34 καὶ μεμαρτύρηκεν τῇ ἀληθείᾳ. ἐγὼ δὲ οὐ παρὰ ἀνθρώπου τὴν μαρτυ-
35* ρίαν λαμβάνω ἀλλὰ ταῦτα λέγω ἵνα ὑμεῖς σωθῆτε. ἐκεῖνος ἦν ὁ λύχνος
ὁ καιόμενος καὶ φαίνων ὑμεῖς δὲ ἠθελήσατε αγαλλιασθῆναι πρὸς ὥραν
36* ἐν τῷ φωτὶ αὐτοῦ. ἐγὼ δὲ ἔχω τὴν μαρτυρίαν μείζω τοῦ ἰωάννου τὰ
γὰρ ἔργα ἃ ἔδωκεν μοι ὁ πατὴρ ἵνα τελειώσω αὐτά αὐτὰ τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ
37* ποιῶ μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ ὅτι ὁ πατήρ με ἀπέσταλκεν. καὶ ὁ πέμψας
με πατὴρ αὐτὸς μεμαρτύρηκεν περὶ ἐμοῦ οὔτε φωνὴν αὐτοῦ ἀκηκόατε
38* πώποτε οὔτε εἶδος αὐτοῦ ἑωράκατε. καὶ τὸν λόγον αὐτοῦ οὐκ ἔχετε

---

v.23 ινα παντες τιμωσι$^{\mathcal{V}}$ τιμωσιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τον υιον καθως τιμωσι$^{\mathcal{V}}$ τιμωσιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τον πατερα ο μη τιμων τον υιον ου τιμα τον πατερα τον πεμψαντα αυτον. **v.25** αμην αμην λεγω υμιν οτι ερχεται ωρα και νυν εστιν οτε οι νεκροι ακουσουσιν$^{\mathcal{V}}$ ακουσονται$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ της φωνης του υιου του θεου και οι ακουσαντες ζησουσιν$^{\mathcal{V}}$ ζησονται$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.26** ωσπερ γαρ ο πατηρ εχει ζωην εν εαυτω ουτως εδωκεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και τω υιω εδωκεν$^{\mathcal{V}}$ ζωην εχειν εν εαυτω. **v.27** και εξουσιαν εδωκεν αυτω και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ κρισιν ποιειν οτι υιος ανθρωπου εστιν. **v.28** μη θαυμαζετε τουτο οτι ερχεται ωρα εν η παντες οι εν τοις μνημειοις ακουσουσιν$^{\mathcal{V}}$ ακουσονται$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ της φωνης αυτου. **v.30** ου δυναμαι εγω ποιειν απ εμαυτου ουδεν καθως ακουω κρινω και η κρισις η εμη δικαια εστιν οτι ου ζητω το θελημα το εμον αλλα το θελημα του πεμψαντος με πατρος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.35** εκεινος ην ο λυχνος ο καιομενος και φαινων υμεις δε ηθελησατε αγαλλιαθηναι$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ αγαλλιασθηναι$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ προς ωραν εν τω φωτι αυτου. **v.36** εγω δε εχω την μαρτυριαν μειζω του ιωαννου τα γαρ εργα α δεδωκεν$^{\mathcal{V}}$ εδωκεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μοι ο πατηρ ινα τελειωσω αυτα αυτα τα εργα α εγω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ποιω μαρτυρει περι εμου οτι ο πατηρ με απεσταλκεν. **v.37** και ο πεμψας με πατηρ εκεινος$^{\mathcal{V}}$ αυτος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μεμαρτυρηκεν περι εμου ουτε φωνην αυτου ακηκοατε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πωποτε ακηκοατε$^{\mathcal{V}}$ ουτε ειδος αυτου εωρακατε.

μένοντα ἐν ὑμῖν ὅτι ὃν ἀπέστειλεν ἐκεῖνος τούτῳ ὑμεῖς οὐ πιστεύετε.
ἐρευνᾶτε τὰς γραφάς ὅτι ὑμεῖς δοκεῖτε ἐν αὐταῖς ζωὴν αἰώνιον ἔχειν καὶ 39*
ἐκεῖναί εἰσιν αἱ μαρτυροῦσαι περὶ ἐμοῦ. καὶ οὐ θέλετε ἐλθεῖν πρός 40
με ἵνα ζωὴν ἔχητε. δόξαν παρὰ ἀνθρώπων οὐ λαμβάνω. ἀλλ᾽ ἔγνωκα 41, 42*
ὑμᾶς ὅτι τὴν ἀγάπην τοῦ θεοῦ οὐκ ἔχετε ἐν ἑαυτοῖς. ἐγὼ ἐλήλυθα ἐν 43*
τῷ ὀνόματι τοῦ πατρός μου καὶ οὐ λαμβάνετέ με ἐὰν ἄλλος ἔλθῃ ἐν τῷ
ὀνόματι τῷ ἰδίῳ ἐκεῖνον λήψεσθε. πῶς δύνασθε ὑμεῖς πιστεῦσαι δόξαν 44
παρὰ ἀλλήλων λαμβάνοντες καὶ τὴν δόξαν τὴν παρὰ τοῦ μόνου θεοῦ οὐ
ζητεῖτε. μὴ δοκεῖτε ὅτι ἐγὼ κατηγορήσω ὑμῶν πρὸς τὸν πατέρα ἔστιν ὁ 45*
κατηγορῶν ὑμῶν μωσῆς εἰς ὃν ὑμεῖς ἠλπίκατε. εἰ γὰρ ἐπιστεύετε μωσῇ 46*
ἐπιστεύετε ἂν ἐμοί περὶ γὰρ ἐμοῦ ἐκεῖνος ἔγραψεν. εἰ δὲ τοῖς ἐκείνου 47
γράμμασιν οὐ πιστεύετε πῶς τοῖς ἐμοῖς ῥήμασιν πιστεύσετε.

μετὰ ταῦτα ἀπῆλθεν ὁ ἰησοῦς πέραν τῆς θαλάσσης τῆς γαλιλαίας **6**
τῆς τιβεριάδος. καὶ ἠκολούθει αὐτῷ ὄχλος πολύς ὅτι ἑώρων αὐτοῦ 2*
τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει ἐπὶ τῶν ἀσθενούντων. ἀνῆλθεν δὲ εἰς τὸ ὄρος ὁ 3*
ἰησοῦς καὶ ἐκεῖ ἐκάθητο μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ. ἦν δὲ ἐγγὺς τὸ 4
πάσχα ἡ ἑορτὴ τῶν ἰουδαίων. ἐπάρας οὖν ὁ ἰησοῦς τοὺς ὀφθαλμοὺς 5*
καὶ θεασάμενος ὅτι πολὺς ὄχλος ἔρχεται πρὸς αὐτὸν λέγει πρὸς τὸν
φίλιππον πόθεν ἀγοράσομεν ἄρτους ἵνα φάγωσιν οὗτοι. τοῦτο δὲ ἔλε- 6
γεν πειράζων αὐτόν αὐτὸς γὰρ ᾔδει τί ἔμελλεν ποιεῖν. ἀπεκρίθη αὐτῷ 7*
φίλιππος διακοσίων δηναρίων ἄρτοι οὐκ ἀρκοῦσιν αὐτοῖς ἵνα ἕκαστος
αὐτῶν βραχύ τι λάβῃ. λέγει αὐτῷ εἷς ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἀνδρέας ὁ 8
ἀδελφὸς σίμωνος πέτρου. ἔστιν παιδάριον ἓν ὧδε ὃ ἔχει πέντε ἄρτους 9*
κριθίνους καὶ δύο ὀψάρια ἀλλὰ ταῦτα τί ἐστιν εἰς τοσούτους. εἶπεν 10*
δὲ ὁ ἰησοῦς ποιήσατε τοὺς ἀνθρώπους ἀναπεσεῖν ἦν δὲ χόρτος πολὺς

---

v.38 και τον λογον αυτου ουκ εχετε μενοντα[T,𝔐,K] εν υμιν μενοντα[V] οτι ον απεστειλεν εκεινος τουτω υμεις ου πιστευετε. **v.39** εραυνατε[V] ερευνατε[T,𝔐,K] τας γραφας οτι υμεις δοκειτε εν αυταις ζωην αιωνιον εχειν και εκειναι εισιν αι μαρτυρουσαι περι εμου. **v.42** αλλα[V] αλλ[T,𝔐,K] εγνωκα υμας οτι την αγαπην του θεου ουκ εχετε εν εαυτοις. **v.43** εγω εληλυθα εν τω ονοματι του πατρος μου και ου λαμβανετε με εαν αλλος ελθη εν τω ονοματι τω ιδιω εκεινον λημψεσθε[V] ληψεσθε[T,𝔐,K]. **v.45** μη δοκειτε οτι εγω κατηγορησω υμων προς τον πατερα εστιν ο κατηγορων υμων μωυσης[V] μωσης[T,𝔐,K] εις ον υμεις ηλπικατε. **v.46** ει γαρ επιστευετε μωυσει[V] μωση[T,𝔐,K] επιστευετε αν εμοι περι γαρ εμου εκεινος εγραψεν. **6** **v.2** και[T,𝔐,K] ηκολουθει δε[V] αυτω οχλος πολυς οτι εθεωρουν[V] εωρων[T,𝔐,K] αυτου[T,𝔐,K] τα σημεια α εποιει επι των ασθενουντων. **v.3** ανηλθεν δε εις το ορος ο[T,𝔐,K] ιησους και εκει εκαθητο μετα των μαθητων αυτου. **v.5** επαρας ουν ο[T,𝔐,K] ιησους[T,𝔐,K] τους οφθαλμους ο[V] ιησους[V] και θεασαμενος οτι πολυς οχλος ερχεται προς αυτον λεγει προς τον[T,𝔐,K] φιλιππον ποθεν αγορασωμεν[V] αγορασομεν[T,𝔐,K] αρτους ινα φαγωσιν ουτοι. **v.7** απεκριθη αυτω [ο][V] φιλιππος διακοσιων δηναριων αρτοι ουκ αρκουσιν αυτοις ινα εκαστος αυτων[T,𝔐,K] βραχυ [τι][V] τι[T,𝔐,K] λαβη. **v.9** εστιν παιδαριον εν[T,𝔐,K] ωδε ος[V] ο[T,𝔐,K] εχει πεντε αρτους κριθινους και δυο οψαρια αλλα ταυτα τι εστιν εις τοσουτους. **v.10** ειπεν δε[T,𝔐,K] ο ιησους ποιησατε τους ανθρωπους αναπεσειν ην δε χορτος πολυς εν τω τοπω ανεπεσαν[V] ανεπεσον[T,𝔐,K] ουν οι ανδρες τον αριθμον ως[V] ωσει[T,𝔐,K] πεντακισχιλιοι.

ἐν τῷ τόπῳ ἀνέπεσον οὖν οἱ ἄνδρες τὸν ἀριθμὸν ὡσεὶ πεντακισχίλιοι.
11* ἔλαβεν δὲ τοὺς ἄρτους ὁ ἰησοῦς καὶ εὐχαριστήσας διέδωκεν τοῖς μαθη-
ταῖς οἱ δέ μαθηταὶ τοῖς ἀνακειμένοις ὁμοίως καὶ ἐκ τῶν ὀψαρίων ὅσον
12 ἤθελον. ὡς δὲ ἐνεπλήσθησαν λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ συναγάγετε
13* τὰ περισσεύσαντα κλάσματα ἵνα μή τι ἀπόληται. συνήγαγον οὖν καὶ
ἐγέμισαν δώδεκα κοφίνους κλασμάτων ἐκ τῶν πέντε ἄρτων τῶν κριθίνων
14* ἃ ἐπερίσσευσεν τοῖς βεβρωκόσιν. οἱ οὖν ἄνθρωποι ἰδόντες ὃ ἐποίησεν
σημεῖον ὁ ἰησοῦς ἔλεγον ὅτι οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ προφήτης ὁ ἐρχό-
15* μενος εἰς τὸν κόσμον. ἰησοῦς οὖν γνοὺς ὅτι μέλλουσιν ἔρχεσθαι καὶ
ἁρπάζειν αὐτὸν ἵνα ποιήσωσιν αὐτὸν βασιλέα ἀνεχώρησεν πάλιν εἰς τὸ
16 ὄρος αὐτὸς μόνος. ὡς δὲ ὀψία ἐγένετο κατέβησαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπὶ
17* τὴν θάλασσαν. καὶ ἐμβάντες εἰς τὸ πλοῖον ἤρχοντο πέραν τῆς θαλάσ-
σης εἰς καπερναούμ καὶ σκοτία ἤδη ἐγεγόνει καὶ οὐκ ἐληλύθει πρὸς
18* αὐτοὺς ὁ ἰησοῦς. ἥ τε θάλασσα ἀνέμου μεγάλου πνέοντος διηγείρετο.
19* ἐληλακότες οὖν ὡς σταδίους εἰκοσιπέντε ἢ τριάκοντα θεωροῦσιν τὸν ἰη-
σοῦν περιπατοῦντα ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ ἐγγὺς τοῦ πλοίου γινόμενον
20, 21* καὶ ἐφοβήθησαν. ὁ δὲ λέγει αὐτοῖς ἐγώ εἰμι μὴ φοβεῖσθε. ἤθελον οὖν
λαβεῖν αὐτὸν εἰς τὸ πλοῖον καὶ εὐθέως τὸ πλοῖον ἐγένετο ἐπὶ τῆς γῆς
22* εἰς ἣν ὑπῆγον. τῇ ἐπαύριον ὁ ὄχλος ὁ ἑστηκὼς πέραν τῆς θαλάσσης
ἰδὼν ὅτι πλοιάριον ἄλλο οὐκ ἦν ἐκεῖ εἰ μὴ ἓν ἐκεῖνο εἰς ὃ ἐνέβησαν οἱ
μαθηταὶ αὐτοῦ καὶ ὅτι οὐ συνεισῆλθεν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ὁ ἰησοῦς εἰς
23* τὸ πλοιάριον ἀλλὰ μόνοι οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἀπῆλθον. ἄλλα δὲ ἦλθεν
πλοιάρια ἐκ τιβεριάδος ἐγγὺς τοῦ τόπου ὅπου ἔφαγον τὸν ἄρτον εὐχαρι-
24* στήσαντος τοῦ κυρίου. ὅτε οὖν εἶδεν ὁ ὄχλος ὅτι ἰησοῦς οὐκ ἔστιν ἐκεῖ

v.11 ελαβεν ουν$^{\mathcal{V}}$ δε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τους αρτους ο ιησους και ευχαριστησας διεδωκεν τοις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μαθηταις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ οι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μαθηται$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τοις ανακειμενοις ομοιως και εκ των οψαριων οσον ηθελον. **v.13** συνηγαγον ουν και εγεμισαν δωδεκα κοφινους κλασματων εκ των πεντε αρτων των κριθινων α επερισσευσαν$^{\mathcal{V}}$ επερισσευσεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τοις βεβρωκοσιν. **v.14** οι ουν ανθρωποι ιδοντες ο εποιησεν σημειον ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ιησους$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ελεγον οτι ουτος εστιν αληθως ο προφητης ο ερχομενος εις τον κοσμον. **v.15** ιησους ουν γνους οτι μελλουσιν ερχεσθαι και αρπαζειν αυτον ινα ποιησωσιν αυτον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ βασιλεα ανεχωρησεν παλιν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ εις το ορος αυτος μονος. **v.17** και εμβαντες εις το$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πλοιον ηρχοντο περαν της θαλασσης εις καφαρναουμ$^{\mathcal{V}}$ καπερναουμ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και σκοτια ηδη εγεγονει και ουπω$^{\mathcal{V}}$ ουκ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εληλυθει προς αυτους ο ιησους. **v.18** η τε θαλασσα ανεμου μεγαλου πνεοντος διεγειρετο$^{\mathcal{V}}$ διηγειρετο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.19** εληλακοτες ουν ως σταδιους εικοσι$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ πεντε$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ εικοσιπεντε$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ η τριακοντα θεωρουσιν τον ιησουν περιπατουντα επι της θαλασσης και εγγυς του πλοιου γινομενον και εφοβηθησαν. **v.21** ηθελον ουν λαβειν αυτον εις το πλοιον και ευθεως το$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πλοιον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εγενετο το$^{\mathcal{V}}$ πλοιον$^{\mathcal{V}}$ επι της γης εις ην υπηγον. **v.22** τη επαυριον ο οχλος ο εστηκως περαν της θαλασσης ειδον$^{\mathcal{V}}$ ιδων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ οτι πλοιαριον αλλο ουκ ην εκει ει μη εν εκεινο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ενεβησαν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ οι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μαθηται$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και οτι ου συνεισηλθεν τοις μαθηταις αυτου ο ιησους εις το πλοιον$^{\mathcal{V}}$ πλοιαριον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αλλα μονοι οι μαθηται αυτου απηλθον. **v.23** αλλα δε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ηλθεν $^{\mathcal{V}}$'πλοιαρια" πλοιαρια$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εκ τιβεριαδος εγγυς του τοπου οπου εφαγον τον αρτον ευχαριστησαντος του κυριου.

οὐδὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐνέβησαν καὶ αὐτοὶ εἰς τὰ πλοῖα καὶ ἦλθον εἰς
καπερναούμ ζητοῦντες τὸν ἰησοῦν. καὶ εὑρόντες αὐτὸν πέραν τῆς θα- 25
λάσσης εἶπον αὐτῷ ῥαββί πότε ὧδε γέγονας. ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς 26
καὶ εἶπεν ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ζητεῖτέ με οὐχ ὅτι εἴδετε σημεῖα ἀλλ'
ὅτι ἐφάγετε ἐκ τῶν ἄρτων καὶ ἐχορτάσθητε. ἐργάζεσθε μὴ τὴν βρῶσιν 27
τὴν ἀπολλυμένην ἀλλὰ τὴν βρῶσιν τὴν μένουσαν εἰς ζωὴν αἰώνιον ἣν ὁ
υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑμῖν δώσει τοῦτον γὰρ ὁ πατὴρ ἐσφράγισεν ὁ θεός.
εἶπον οὖν πρὸς αὐτόν τί ποιοῦμεν ἵνα ἐργαζώμεθα τὰ ἔργα τοῦ θεοῦ. 28*
ἀπεκρίθη ὁ ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς τοῦτό ἐστιν τὸ ἔργον τοῦ θεοῦ ἵνα 29*
πιστεύσητε εἰς ὃν ἀπέστειλεν ἐκεῖνος. εἶπον οὖν αὐτῷ τί οὖν ποιεῖς σὺ 30
σημεῖον ἵνα ἴδωμεν καὶ πιστεύσωμέν σοι τί ἐργάζῃ. οἱ πατέρες ἡμῶν 31
τὸ μάννα ἔφαγον ἐν τῇ ἐρήμῳ καθώς ἐστιν γεγραμμένον ἄρτον ἐκ τοῦ
οὐρανοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς φαγεῖν. εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς ἀμὴν ἀμὴν 32*
λέγω ὑμῖν οὐ μωσῆς δέδωκεν ὑμῖν τὸν ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀλλ' ὁ
πατήρ μου δίδωσιν ὑμῖν τὸν ἄρτον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τὸν ἀληθινόν. ὁ γὰρ 33
ἄρτος τοῦ θεοῦ ἐστιν ὁ καταβαίνων ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ζωὴν διδοὺς τῷ
κόσμῳ. εἶπον οὖν πρὸς αὐτόν κύριε πάντοτε δὸς ἡμῖν τὸν ἄρτον τοῦτον. 34
εἶπεν δὲ αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος τῆς ζωῆς ὁ ἐρχόμενος πρός 35*
μὲ οὐ μὴ πεινάσῃ καὶ ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ οὐ μὴ διψήσῃ πώποτε. ἀλ'λ 36*
εἶπον ὑμῖν ὅτι καὶ ἑωράκατέ με καὶ οὐ πιστεύετε. πᾶν ὃ δίδωσίν μοι ὁ 37*
πατὴρ πρὸς ἐμὲ ἥξει καὶ τὸν ἐρχόμενον πρὸς με οὐ μὴ ἐκβάλω ἔξω. ὅτι 38*
καταβέβηκα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ οὐχ ἵνα ποιῶ τὸ θέλημα τὸ ἐμὸν ἀλλὰ τὸ
θέλημα τοῦ πέμψαντός με. τοῦτο δέ ἐστιν τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός 39*
με πατρός ἵνα πᾶν ὃ δέδωκέν μοι μὴ ἀπολέσω ἐξ αὐτοῦ ἀλλὰ ἀναστήσω
αὐτὸ ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. τοῦτο δὲ ἐστιν τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντος με 40*
ἵνα πᾶς ὁ θεωρῶν τὸν υἱὸν καὶ πιστεύων εἰς αὐτὸν ἔχῃ ζωὴν αἰώνιον καὶ

---

v.24 οτε ουν ειδεν ο οχλος οτι ιησους ουκ εστιν εκει ουδε οι μαθηται αυτου ενεβησαν και[T,K] αυτοι εις τα πλοιαρια[V] πλοια[T,𝔐,K] και ηλθον εις καφαρναουμ[V] καπερναουμ[T,𝔐,K] ζητουντες τον ιησουν. **v.28** ειπον ουν προς αυτον τι ποιωμεν[K,𝔐,V] ποιουμεν[T] ινα εργαζωμεθα τα εργα του θεου. **v.29** απεκριθη [ο][V] ο[T,K] ιησους και ειπεν αυτοις τουτο εστιν το εργον του θεου ινα πιστευητε[V] πιστευσητε[T,𝔐,K] εις ον απεστειλεν εκεινος. **v.32** ειπεν ουν αυτοις ο ιησους αμην αμην λεγω υμιν ου μωυσης[𝔐,V] μωσης[T,K] δεδωκεν υμιν τον αρτον εκ του ουρανου αλλ ο πατηρ μου διδωσιν υμιν τον αρτον εκ του ουρανου τον αληθινον. **v.35** ειπεν δε[T,𝔐,K] αυτοις ο ιησους εγω ειμι ο αρτος της ζωης ο ερχομενος προς εμε[V] με[T,𝔐,K] ου μη πειναση και ο πιστευων εις εμε ου μη διψησει[V] διψηση[T,𝔐,K] πωποτε. **v.36** αλλ ειπον υμιν οτι και εωρακατε [με][V] με[T,𝔐,K] και ου πιστευετε. **v.37** παν ο διδωσιν μοι ο πατηρ προς εμε ηξει και τον ερχομενον προς εμε[V] με[T,𝔐,K] ου μη εκβαλω εξω. **v.38** οτι καταβεβηκα απο[V] εκ[T,𝔐,K] του ουρανου ουχ ινα ποιω το θελημα το εμον αλλα το θελημα του πεμψαντος με. **v.39** τουτο δε εστιν το θελημα του πεμψαντος με πατρος[T,𝔐,K] ινα παν ο δεδωκεν μοι μη απολεσω εξ αυτου αλλα αναστησω αυτο [εν][𝔐,V] εν[T,K] τη εσχατη ημερα. **v.40** τουτο γαρ[V] δε[T,𝔐,K] εστιν το θελημα του πατρος[V] πεμψαντος[T,𝔐,K] μου[V] με[T,𝔐,K] ινα πας ο θεωρων τον υιον και πιστευων εις αυτον εχη ζωην αιωνιον και αναστησω αυτον εγω [εν][V] τη εσχατη ημερα.

41 ἀναστήσω αὐτὸν ἐγὼ τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. ἐγόγγυζον οὖν οἱ ἰουδαῖοι περὶ
42* αὐτοῦ ὅτι εἶπεν ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος ὁ καταβὰς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ. καὶ ἔλε-
γον οὐχ οὗτός ἐστιν ἰησοῦς ὁ υἱὸς ἰωσήφ οὗ ἡμεῖς οἴδαμεν τὸν πατέρα
καὶ τὴν μητέρα πῶς οὖν λέγει οὗτός ὅτι ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβέβηκα.
43* ἀπεκρίθη οὖν ὁ ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς μὴ γογγύζετε μετ' ἀλλήλων.
44* οὐδεὶς δύναται ἐλθεῖν πρός με ἐὰν μὴ ὁ πατὴρ ὁ πέμψας με ἑλκύσῃ
45* αὐτόν καὶ ἐγὼ ἀναστήσω αὐτὸν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. ἔστιν γεγραμμένον ἐν
τοῖς προφήταις καὶ ἔσονται πάντες διδακτοὶ τοῦ θεοῦ πᾶς οὖν ὁ ἀκού-
46* σας παρὰ τοῦ πατρὸς καὶ μαθὼν ἔρχεται πρὸς με. οὐχ ὅτι τὸν πατέρα
47* τις ἑώρακέν εἰ μὴ ὁ ὢν παρὰ τοῦ θεοῦ οὗτος ἑώρακεν τὸν πατέρα. ἀμὴν
48 ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ ἔχει ζωὴν αἰώνιον. ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος
49* τῆς ζωῆς. οἱ πατέρες ὑμῶν ἔφαγον τὸ μάννα ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ ἀπέθανον.
50 οὗτός ἐστιν ὁ ἄρτος ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβαίνων ἵνα τις ἐξ αὐτοῦ φάγῃ
51* καὶ μὴ ἀποθάνῃ. ἐγώ εἰμι ὁ ἄρτος ὁ ζῶν ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς
ἐάν τις φάγῃ ἐκ τούτου τοῦ ἄρτου ζήσεται εἰς τὸν αἰῶνα καὶ ὁ ἄρτος δὲ
ὃν ἐγὼ δώσω ἡ σάρξ μού ἐστιν ἣν ἐγὼ δώσω ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς.
52* ἐμάχοντο οὖν πρὸς ἀλλήλους οἱ ἰουδαῖοι λέγοντες πῶς δύναται οὗτος
53 ἡμῖν δοῦναι τὴν σάρκα φαγεῖν. εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς ἀμὴν ἀμὴν
λέγω ὑμῖν ἐὰν μὴ φάγητε τὴν σάρκα τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου καὶ πίητε
54* αὐτοῦ τὸ αἷμα οὐκ ἔχετε ζωὴν ἐν ἑαυτοῖς. ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα καὶ
πίνων μου τὸ αἷμα ἔχει ζωὴν αἰώνιον καὶ ἐγὼ ἀναστήσω αὐτὸν τῇ ἐσχάτῃ
55* ἡμέρᾳ. ἡ γὰρ σάρξ μου ἀληθῶς ἐστιν βρῶσις καὶ τὸ αἷμά μου ἀληθῶς
56 ἐστιν πόσις. ὁ τρώγων μου τὴν σάρκα καὶ πίνων μου τὸ αἷμα ἐν ἐμοὶ
57* μένει κἀγὼ ἐν αὐτῷ. καθὼς ἀπέστειλέν με ὁ ζῶν πατὴρ κἀγὼ ζῶ διὰ τὸν
58* πατέρα καὶ ὁ τρώγων με κἀκεῖνος ζήσεται δι' ἐμέ. οὗτός ἐστιν ὁ ἄρτος

---

v.42 και ελεγον ουχ ουτος εστιν ιησους ο υιος ιωσηφ ου ημεις οιδαμεν τον πατερα και την μητερα πως νυν$^{\mathcal{V}}$ ουν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ λεγει ουτος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ οτι εκ του ουρανου καταβεβηκα. **v.43** απεκριθη ουν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ιησους και ειπεν αυτοις μη γογγυζετε μετ αλληλων. **v.44** ουδεις δυναται ελθειν προς με εαν μη ο πατηρ ο πεμψας με ελκυση αυτον καγω$^{\mathcal{V}}$ και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εγω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αναστησω αυτον εν$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ τη εσχατη ημερα. **v.45** εστιν γεγραμμενον εν τοις προφηταις και εσονται παντες διδακτοι του$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ θεου πας ουν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ο ακουων$^{\mathfrak{M}}$ ακουσας$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ παρα του πατρος και μαθων ερχεται προς εμε$^{\mathcal{V}}$ με$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.46** ουχ οτι τον πατερα τις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εωρακεν τις$^{\mathcal{V}}$ ει μη ο ων παρα του θεου ουτος εωρακεν τον πατερα. **v.47** αμην αμην λεγω υμιν ο πιστευων εις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εμε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εχει ζωην αιωνιον. **v.49** οι πατερες υμων εφαγον το$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μαννα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εν τη ερημω το$^{\mathcal{V}}$ μαννα$^{\mathcal{V}}$ και απεθανον. **v.51** εγω ειμι ο αρτος ο ζων ο εκ του ουρανου καταβας εαν τις φαγη εκ τουτου του αρτου ζησει$^{\mathcal{V}}$ ζησεται$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εις τον αιωνα και ο αρτος δε ον εγω δωσω η σαρξ μου εστιν ην$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εγω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δωσω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ υπερ της του κοσμου ζωης. **v.52** εμαχοντο ουν προς αλληλους οι ιουδαιοι λεγοντες πως δυναται ουτος ημιν δουναι την σαρκα [αυτου]$^{\mathcal{V}}$ φαγειν. **v.54** ο τρωγων μου την σαρκα και πινων μου το αιμα εχει ζωην αιωνιον καγω$^{\mathcal{V}}$ και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εγω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αναστησω αυτον [εν]$^{\mathfrak{M}}$ τη εσχατη ημερα. **v.55** η γαρ σαρξ μου αληθης$^{\mathcal{V}}$ αληθως$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εστιν βρωσις και το αιμα μου αληθης$^{\mathcal{V}}$ αληθως$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εστιν ποσις. **v.57** καθως απεστειλεν με ο ζων πατηρ καγω ζω δια τον πατερα και ο τρωγων με κακεινος ζησει$^{\mathcal{V}}$ ζησεται$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δι εμε.

ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς οὐ καθὼς ἔφαγον οἱ πατέρες ὑμῶν τὸ μάννα
καὶ ἀπέθανον ὁ τρώγων τοῦτον τὸν ἄρτον ζήσεται εἰς τὸν αἰῶνα. ταῦτα 59*
εἶπεν ἐν συναγωγῇ διδάσκων ἐν καπερναούμ. πολλοὶ οὖν ἀκούσαντες 60*
ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἶπον σκληρός ἐστιν οὗτος ὁ λόγος τίς δύναται
αὐτοῦ ἀκούειν. εἰδὼς δὲ ὁ ἰησοῦς ἐν ἑαυτῷ ὅτι γογγύζουσιν περὶ τού- 61
του οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἶπεν αὐτοῖς τοῦτο ὑμᾶς σκανδαλίζει. ἐὰν οὖν 62
θεωρῆτε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἀναβαίνοντα ὅπου ἦν τὸ πρότερον. τὸ 63*
πνεῦμά ἐστιν τὸ ζῳοποιοῦν ἡ σὰρξ οὐκ ὠφελεῖ οὐδέν τὰ ῥήματα ἃ ἐγὼ
λαλῶ ὑμῖν πνεῦμά ἐστιν καὶ ζωή ἐστιν. ἀλλ’ εἰσὶν ἐξ ὑμῶν τινες οἳ οὐ 64
πιστεύουσιν ᾔδει γὰρ ἐξ ἀρχῆς ὁ ἰησοῦς τίνες εἰσὶν οἱ μὴ πιστεύοντες
καὶ τίς ἐστιν ὁ παραδώσων αὐτόν. καὶ ἔλεγεν διὰ τοῦτο εἴρηκα ὑμῖν ὅτι 65*
οὐδεὶς δύναται ἐλθεῖν πρός με ἐὰν μὴ ᾖ δεδομένον αὐτῷ ἐκ τοῦ πατρός
μου. ἐκ τούτου πολλοὶ ἀπῆλθον τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἰς τὰ ὀπίσω καὶ 66*
οὐκέτι μετ’ αὐτοῦ περιεπάτουν. εἶπεν οὖν ὁ ἰησοῦς τοῖς δώδεκα μὴ καὶ 67
ὑμεῖς θέλετε ὑπάγειν. ἀπεκρίθη οὖν αὐτῷ σίμων πέτρος κύριε πρὸς 68*
τίνα ἀπελευσόμεθα ῥήματα ζωῆς αἰωνίου ἔχεις. καὶ ἡμεῖς πεπιστεύ- 69*
καμεν καὶ ἐγνώκαμεν ὅτι σὺ εἶ ὁ χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος.
ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς οὐκ ἐγὼ ὑμᾶς τοὺς δώδεκα ἐξελεξάμην καὶ 70*
ἐξ ὑμῶν εἷς διάβολός ἐστιν. ἔλεγεν δὲ τὸν ἰούδαν σίμωνος ἰσκαριώτην 71*
οὗτος γὰρ ἤμελλεν αὐτόν παραδιδόναι εἷς ὢν ἐκ τῶν δώδεκα.

καὶ περιεπάτει ὁ ἰησοῦς μετὰ ταῦτα ἐν τῇ γαλιλαίᾳ οὐ γὰρ ἤθελεν ἐν **7***
τῇ ἰουδαίᾳ περιπατεῖν ὅτι ἐζήτουν αὐτὸν οἱ ἰουδαῖοι ἀποκτεῖναι. ἦν δὲ 2
ἐγγὺς ἡ ἑορτὴ τῶν ἰουδαίων ἡ σκηνοπηγία. εἶπον οὖν πρὸς αὐτὸν οἱ 3*
ἀδελφοὶ αὐτοῦ μετάβηθι ἐντεῦθεν καὶ ὕπαγε εἰς τὴν ἰουδαίαν ἵνα καὶ οἱ

v.58 ουτος εστιν ο αρτος ο εξ[V] εκ[T,𝔐,K] του[T,𝔐,K] ουρανου καταβας ου καθως εφαγον οι πατερες υμων[T,𝔐,K] το[T,𝔐,K] μαννα[T,𝔐,K] και απεθανον ο τρωγων τουτον τον αρτον ζησει[V] ζησεται[T,𝔐,K] εις τον αιωνα. **v.59** ταυτα ειπεν εν συναγωγη διδασκων εν καφαρναουμ[V] καπερναουμ[T,𝔐,K]. **v.60** πολλοι ουν ακουσαντες εκ των μαθητων αυτου ειπαν[V] ειπον[T,𝔐,K] σκληρος εστιν ουτος[T,𝔐,K] ο λογος ουτος[V] τις δυναται αυτου ακουειν. **v.63** το πνευμα εστιν το ζωοποιουν η σαρξ ουκ ωφελει ουδεν τα ρηματα α εγω λελαληκα[V] λαλω[T,𝔐,K] υμιν πνευμα εστιν και ζωη εστιν. **v.65** και ελεγεν δια τουτο ειρηκα υμιν οτι ουδεις δυναται ελθειν προς με εαν μη η δεδομενον αυτω εκ του πατρος μου[T,𝔐,K]. **v.66** εκ τουτου πολλοι [εκ][V] απηλθον[T,𝔐,K] των μαθητων αυτου απηλθον[V] εις τα οπισω και ουκετι μετ αυτου περιεπατουν. **v.68** απεκριθη ουν[T,𝔐,K] αυτω σιμων πετρος κυριε προς τινα απελευσομεθα ρηματα ζωης αιωνιου εχεις. **v.69** και ημεις πεπιστευκαμεν και εγνωκαμεν οτι συ ει ο αγιος[V] χριστος[T,𝔐,K] ο[T,𝔐,K] υιος[T,𝔐,K] του θεου του[T,𝔐,K] ζωντος[T,𝔐,K]. **v.70** απεκριθη αυτοις [ο[𝔐] ο[T,K,V] ιησους][𝔐] ιησους[T,K,V] ουκ εγω υμας τους δωδεκα εξελεξαμην και εξ υμων εις διαβολος εστιν. **v.71** ελεγεν δε τον ιουδαν σιμωνος ισκαριωτου[V] ισκαριωτην[T,𝔐,K] ουτος γαρ εμελλεν[𝔐,V] ημελλεν[T,K] αυτον[T,𝔐,K] παραδιδοναι αυτον[V] εις ων[T,𝔐,K] εκ των δωδεκα. **7** **v.1** και περιεπατει[T,𝔐,K] ο[T,𝔐,K] ιησους[T,𝔐,K] μετα ταυτα περιεπατει[V] ο[V] ιησους[V] εν τη γαλιλαια ου γαρ ηθελεν εν τη ιουδαια περιπατειν οτι εζητουν αυτον οι ιουδαιοι αποκτειναι. **v.3** ειπον ουν προς αυτον οι αδελφοι αυτου μεταβηθι εντευθεν και υπαγε εις την ιουδαιαν ινα και οι μαθηται σου θεωρησουσιν[V] σου[V] θεωρησωσιν[T,𝔐,K] τα εργα σου[T,𝔐,K] α ποιεις.

4* μαθηταί σου θεωρήσωσιν τὰ ἔργα σοῦ ἃ ποιεῖς. οὐδεὶς γάρ ἐν κρυπτῷ
τι ποιεῖ καὶ ζητεῖ αὐτὸς ἐν παρρησίᾳ εἶναι εἰ ταῦτα ποιεῖς φανέρωσον
5 σεαυτὸν τῷ κόσμῳ. οὐδὲ γὰρ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἐπίστευον εἰς αὐτόν.
6 λέγει οὖν αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς ὁ καιρὸς ὁ ἐμὸς οὔπω πάρεστιν ὁ δὲ καιρὸς ὁ
7 ὑμέτερος πάντοτέ ἐστιν ἕτοιμος. οὐ δύναται ὁ κόσμος μισεῖν ὑμᾶς ἐμὲ
δὲ μισεῖ ὅτι ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ αὐτοῦ ὅτι τὰ ἔργα αὐτοῦ πονηρά ἐστιν.
8* ὑμεῖς ἀνάβητε εἰς τὴν ἑορτήν ταύτην ἐγὼ οὔπω ἀναβαίνω εἰς τὴν ἑορτὴν
9* ταύτην ὅτι ὁ καιρὸς ὁ ἐμὸς οὔπω πεπλήρωται. ταῦτα δὲ εἰπὼν αὐτοῖς
10* ἔμεινεν ἐν τῇ γαλιλαίᾳ. ὡς δὲ ἀνέβησαν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ τότε καὶ αὐτὸς
11 ἀνέβη εἰς τὴν ἑορτήν οὐ φανερῶς ἀλ'λ ὡς ἐν κρυπτῷ. οἱ οὖν ἰουδαῖοι
12* ἐζήτουν αὐτὸν ἐν τῇ ἑορτῇ καὶ ἔλεγον ποῦ ἐστιν ἐκεῖνος. καὶ γογγυσμὸς
πολὺς περὶ αὐτοῦ ἦν ἐν τοῖς ὄχλοις οἱ μὲν ἔλεγον ὅτι ἀγαθός ἐστιν ἄλλοι
13 δὲ ἔλεγον οὔ ἀλλὰ πλανᾷ τὸν ὄχλον. οὐδεὶς μέντοι παρρησίᾳ ἐλάλει
14* περὶ αὐτοῦ διὰ τὸν φόβον τῶν ἰουδαίων. ἤδη δὲ τῆς ἑορτῆς μεσούσης
15* ἀνέβη ὁ ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερὸν καὶ ἐδίδασκεν. καὶ ἐθαύμαζον οἱ ἰουδαῖοι
16* λέγοντες πῶς οὗτος γράμματα οἶδεν μὴ μεμαθηκώς. ἀπεκρίθη αὐτοῖς
ὁ ἰησοῦς καὶ εἶπεν ἡ ἐμὴ διδαχὴ οὐκ ἔστιν ἐμὴ ἀλλὰ τοῦ πέμψαντός
17 με. ἐάν τις θέλῃ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιεῖν γνώσεται περὶ τῆς διδαχῆς
18 πότερον ἐκ τοῦ θεοῦ ἐστιν ἢ ἐγὼ ἀπ' ἐμαυτοῦ λαλῶ. ὁ ἀφ' ἑαυτοῦ
λαλῶν τὴν δόξαν τὴν ἰδίαν ζητεῖ ὁ δὲ ζητῶν τὴν δόξαν τοῦ πέμψαντος
19* αὐτόν οὗτος ἀληθής ἐστιν καὶ ἀδικία ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν. οὐ μωσῆς
δέδωκεν ὑμῖν τὸν νόμον καὶ οὐδεὶς ἐξ ὑμῶν ποιεῖ τὸν νόμον τί με ζητεῖτε
20* ἀποκτεῖναι. ἀπεκρίθη ὁ ὄχλος καὶ εἶπεν δαιμόνιον ἔχεις τίς σε ζητεῖ
21* ἀποκτεῖναι. ἀπεκρίθη ὁ ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἓν ἔργον ἐποίησα καὶ
22* πάντες θαυμάζετε. διὰ τοῦτο μωσῆς δέδωκεν ὑμῖν τὴν περιτομήν οὐχ
ὅτι ἐκ τοῦ μωσέως ἐστὶν ἀλλ' ἐκ τῶν πατέρων καὶ ἐν σαββάτῳ περιτέμνετε

---

v.4 ουδεις γαρ τι^{V} εν κρυπτω τι$^{T,\mathfrak{M},K}$ ποιει και ζητει αυτος εν παρρησια ειναι ει ταυτα ποιεις φανερωσον σεαυτον τω κοσμω. **v.8** υμεις αναβητε εις την εορτην ταυτην$^{T,\mathfrak{M},K}$ εγω ουκ^{V} ουπω$^{T,\mathfrak{M},K}$ αναβαινω εις την εορτην ταυτην οτι ο καιρος$^{T,\mathfrak{M},K}$ ο$^{T,\mathfrak{M},K}$ εμος καιρος^{V} ουπω πεπληρωται. **v.9** ταυτα δε ειπων αυτος^{V} αυτοις$^{T,\mathfrak{M},K}$ εμεινεν εν τη γαλιλαια. **v.10** ως δε ανεβησαν οι αδελφοι αυτου εις^{V} την^{V} εορτην^{V} τοτε και αυτος ανεβη εις$^{T,\mathfrak{M},K}$ την$^{T,\mathfrak{M},K}$ εορτην$^{T,\mathfrak{M},K}$ ου φανερως αλλα^{V} αλλ$^{T,\mathfrak{M},K}$ [ως]^{V} ως$^{T,\mathfrak{M},K}$ εν κρυπτω. **v.12** και γογγυσμος πολυς$^{T,\mathfrak{M},K}$ περι αυτου ην πολυς^{V} εν τοις οχλοις οι μεν ελεγον οτι αγαθος εστιν αλλοι [δε]^{V} δε^{T,K} ελεγον ου αλλα πλανα τον οχλον. **v.14** ηδη δε της εορτης μεσουσης ανεβη ο$^{T,\mathfrak{M},K}$ ιησους εις το ιερον και εδιδασκεν. **v.15** και$^{T,\mathfrak{M},K}$ εθαυμαζον ουν^{V} οι ιουδαιοι λεγοντες πως ουτος γραμματα οιδεν μη μεμαθηκως. **v.16** απεκριθη ουν$^{\mathfrak{M},V}$ αυτοις [ο]^{V} ο$^{T,\mathfrak{M},K}$ ιησους και ειπεν η εμη διδαχη ουκ εστιν εμη αλλα του πεμψαντος με. **v.19** ου μωυσης^{V} μωσης$^{T,\mathfrak{M},K}$ δεδωκεν υμιν τον νομον και ουδεις εξ υμων ποιει τον νομον τι με ζητειτε αποκτειναι. **v.20** απεκριθη ο οχλος και$^{T,\mathfrak{M},K}$ ειπεν$^{T,\mathfrak{M},K}$ δαιμονιον εχεις τις σε ζητει αποκτειναι. **v.21** απεκριθη ο^{T,K} ιησους και ειπεν αυτοις εν εργον εποιησα και παντες θαυμαζετε. **v.22** δια τουτο μωυσης^{V} μωσης$^{T,\mathfrak{M},K}$ δεδωκεν υμιν την περιτομην ουχ οτι εκ του μωυσεως^{V} μωσεως$^{T,\mathfrak{M},K}$ εστιν αλλ εκ των πατερων και εν σαββατω περιτεμνετε ανθρωπον.

ἄνθρωπον. εἰ περιτομὴν λαμβάνει ἄνθρωπος ἐν σαββάτῳ ἵνα μὴ λυθῇ ὁ 23*
νόμος μωσέως ἐμοὶ χολᾶτε ὅτι ὅλον ἄνθρωπον ὑγιῆ ἐποίησα ἐν σαββάτῳ.
μὴ κρίνετε κατ' ὄψιν ἀλλὰ τὴν δικαίαν κρίσιν κρίνατε. ἔλεγον οὖν τινες 24*, 25
ἐκ τῶν ἱεροσολυμιτῶν οὐχ οὗτός ἐστιν ὃν ζητοῦσιν ἀποκτεῖναι. καὶ 26*
ἴδε παρρησίᾳ λαλεῖ καὶ οὐδὲν αὐτῷ λέγουσιν μήποτε ἀληθῶς ἔγνωσαν
οἱ ἄρχοντες ὅτι οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ χριστός. ἀλλὰ τοῦτον οἴδαμεν 27
πόθεν ἐστίν ὁ δὲ χριστὸς ὅταν ἔρχηται οὐδεὶς γινώσκει πόθεν ἐστίν.
ἔκραξεν οὖν ἐν τῷ ἱερῷ διδάσκων ὁ ἰησοῦς καὶ λέγων κἀμὲ οἴδατε καὶ 28
οἴδατε πόθεν εἰμί καὶ ἀπ' ἐμαυτοῦ οὐκ ἐλήλυθα ἀλλ' ἔστιν ἀληθινὸς ὁ
πέμψας με ὃν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε. ἐγὼ δὲ οἶδα αὐτόν ὅτι παρ' αὐτοῦ 29*
εἰμι κἀκεῖνός με ἀπέστειλεν. ἐζήτουν οὖν αὐτὸν πιάσαι καὶ οὐδεὶς 30
ἐπέβαλεν ἐπ' αὐτὸν τὴν χεῖρα ὅτι οὔπω ἐληλύθει ἡ ὥρα αὐτοῦ. πολλοὶ 31*
δὲ ἐκ τοῦ ὄχλου ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν καὶ ἔλεγον ὅτι ὁ χριστὸς ὅταν
ἔλθῃ μήτι πλείονα σημεῖα τούτων ποιήσει ὧν οὗτος ἐποίησεν. ἤκουσαν 32*
οἱ φαρισαῖοι τοῦ ὄχλου γογγύζοντος περὶ αὐτοῦ ταῦτα καὶ ἀπέστειλαν
οἱ φαρισαῖοι καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ὑπηρέτας ἵνα πιάσωσιν αὐτόν. εἶπεν 33*
οὖν αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς ἔτι μικρὸν χρόνον μεθ' ὑμῶν εἰμι καὶ ὑπάγω πρὸς
τὸν πέμψαντά με. ζητήσετέ με καὶ οὐχ εὑρήσετέ καὶ ὅπου εἰμὶ ἐγὼ 34*
ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν. εἶπον οὖν οἱ ἰουδαῖοι πρὸς ἑαυτούς ποῦ 35
οὗτος μέλλει πορεύεσθαι ὅτι ἡμεῖς οὐχ εὑρήσομεν αὐτόν μὴ εἰς τὴν
διασπορὰν τῶν ἑλλήνων μέλλει πορεύεσθαι καὶ διδάσκειν τοὺς ἕλληνας.
τίς ἐστιν οὗτος ὁ λόγος ὃν εἶπεν ζητήσετέ με καὶ οὐχ εὑρήσετέ καὶ ὅπου 36*
εἰμὶ ἐγὼ ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν. ἐν δὲ τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ τῇ μεγάλῃ 37
τῆς ἑορτῆς εἱστήκει ὁ ἰησοῦς καὶ ἔκραξεν λέγων ἐάν τις διψᾷ ἐρχέσθω
πρός με καὶ πινέτω. ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ καθὼς εἶπεν ἡ γραφή ποταμοὶ 38
ἐκ τῆς κοιλίας αὐτοῦ ῥεύσουσιν ὕδατος ζῶντος. τοῦτο δὲ εἶπεν περὶ τοῦ 39*

---

v.23 ει περιτομην λαμβανει ανθρωπος εν σαββατω ινα μη λυθη ο νομος μωυσεως$^{\mathcal{V}}$ μωσεως$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εμοι χολατε οτι ολον ανθρωπον υγιη εποιησα εν σαββατω. **v.24** μη κρινετε κατ οψιν αλλα την δικαιαν κρισιν κρινετε$^{\mathcal{V}}$ κρινατε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.26** και ιδε παρρησια λαλει και ουδεν αυτω λεγουσιν μηποτε αληθως εγνωσαν οι αρχοντες οτι ουτος εστιν αληθως$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ο χριστος. **v.29** εγω δε$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ οιδα αυτον οτι παρ αυτου ειμι κακεινος με απεστειλεν. **v.31** πολλοι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εκ του οχλου δε$^{\mathcal{V}}$ πολλοι$^{\mathcal{V}}$ επιστευσαν εις αυτον και ελεγον οτι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ο χριστος οταν ελθη μη$^{\mathcal{V}}$ μητι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πλειονα σημεια τουτων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ποιησει ων ουτος εποιησεν. **v.32** ηκουσαν οι φαρισαιοι του οχλου γογγυζοντος περι αυτου ταυτα και απεστειλαν υπηρετας$^{\mathfrak{M}}$ οι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ φαρισαιοι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ οι αρχιερεις και$^{\mathcal{V}}$ οι$^{\mathcal{V}}$ φαρισαιοι$^{\mathcal{V}}$ υπηρετας$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ ινα πιασωσιν αυτον. **v.33** ειπεν ουν αυτοις$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ο ιησους ετι μικρον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ χρονον μικρον$^{\mathcal{V}}$ μεθ υμων ειμι και υπαγω προς τον πεμψαντα με. **v.34** ζητησετε με και ουχ ευρησετε [με]$^{\mathcal{V}}$ και οπου ειμι εγω υμεις ου δυνασθε ελθειν. **v.36** τις εστιν ουτος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ο λογος ουτος$^{\mathcal{V}}$ ον ειπεν ζητησετε με και ουχ ευρησετε [με]$^{\mathcal{V}}$ και οπου ειμι εγω υμεις ου δυνασθε ελθειν. **v.39** τουτο δε ειπεν περι του πνευματος ο$^{\mathcal{V}}$ ου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εμελλον λαμβανειν οι πιστευσαντες$^{\mathcal{V}}$ πιστευοντες$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εις αυτον ουπω γαρ ην πνευμα αγιον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ οτι ο$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ιησους ουδεπω εδοξασθη.

πνεύματος οὗ ἔμελλον λαμβάνειν οἱ πιστεύοντες εἰς αὐτόν οὔπω γὰρ ἦν
40* πνεῦμα ἅγιον ὅτι ὃ ἰησοῦς οὐδέπω ἐδοξάσθη. πολλοὶ οὖν ἐκ τοῦ ὄχλου
41* ἀκούσαντες τὸν λόγον ἔλεγον οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ προφήτης. ἄλλοι
ἔλεγον οὗτός ἐστιν ὁ χριστός ἄλλοι δὲ ἔλεγον μὴ γὰρ ἐκ τῆς γαλιλαίας
42* ὁ χριστὸς ἔρχεται. οὐχὶ ἡ γραφὴ εἶπεν ὅτι ἐκ τοῦ σπέρματος δαβίδ καὶ
43* ἀπὸ βηθλέεμ τῆς κώμης ὅπου ἦν δαβίδ ὁ χριστὸς ἔρχεται. σχίσμα οὖν
44 ἐν τῷ ὄχλῳ ἐγένετο δι' αὐτόν. τινὲς δὲ ἤθελον ἐξ αὐτῶν πιάσαι αὐτόν
45* ἀλλ' οὐδεὶς ἐπέβαλεν ἐπ' αὐτὸν τὰς χεῖρας. ἦλθον οὖν οἱ ὑπηρέται
πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ φαρισαίους καὶ εἶπον αὐτοῖς ἐκεῖνοι διατί οὐκ
46* ἠγάγετε αὐτόν. ἀπεκρίθησαν οἱ ὑπηρέται οὐδέποτε οὕτως ἐλάλησεν
47 ἄνθρωπος ὡς οὗτος ὁ ἄνθρωπος. ἀπεκρίθησαν οὖν αὐτοῖς οἱ φαρισαῖοι
48 μὴ καὶ ὑμεῖς πεπλάνησθε. μή τις ἐκ τῶν ἀρχόντων ἐπίστευσεν εἰς αὐτὸν
49* ἢ ἐκ τῶν φαρισαίων. ἀλλ' ὁ ὄχλος οὗτος ὁ μὴ γινώσκων τὸν νόμον
50* ἐπικατάρατοι εἰσιν. λέγει νικόδημος πρὸς αὐτούς ὁ ἐλθὼν νυκτὸς πρὸς
51* αὐτὸν εἷς ὢν ἐξ αὐτῶν. μὴ ὁ νόμος ἡμῶν κρίνει τὸν ἄνθρωπον ἐὰν μὴ
52* ἀκούσῃ παρ' αὐτοῦ πρότερον καὶ γνῷ τί ποιεῖ. ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον
αὐτῷ μὴ καὶ σὺ ἐκ τῆς γαλιλαίας εἶ ἐρεύνησον καὶ ἴδε ὅτι προφήτης
53* ἐκ τῆς γαλιλαίας οὐκ ἐγηγέρται. καὶ ἐπορεύθη ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον
αὐτοῦ.

8, 2* ἰησοῦς δὲ ἐπορεύθη εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν. ὄρθρου δὲ πάλιν πα-
ρεγένετο εἰς τὸ ἱερόν καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἤρχετο πρὸς αὐτόν καὶ καθίσας
3* ἐδίδασκεν αὐτούς. ἄγουσιν δὲ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ φαρισαῖοι πρὸς
αὐτὸν γυναῖκα ἐν μοιχείᾳ κατειλημμένην καὶ στήσαντες αὐτὴν ἐν μέ-
4* σῳ. λέγουσιν αὐτῷ διδάσκαλε αὕτη ἡ γυνὴ κατείληφθη ἐπαυτοφώρῳ

---

v.40 πολλοι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ουν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εκ του οχλου ουν$^{\mathcal{V}}$ ακουσαντες των$^{\mathcal{V}}$ λογων$^{\mathcal{V}}$ τουτων$^{\mathcal{V}}$ τον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ λογον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ελεγον ουτος εστιν αληθως ο προφητης. **v.41** αλλοι ελεγον ουτος εστιν ο χριστος οι$^{\mathcal{V}}$ αλλοι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δε$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ ελεγον μη γαρ εκ της γαλιλαιας ο χριστος ερχεται. **v.42** ουχ$^{\mathcal{V}}$ ουχι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ η γραφη ειπεν οτι εκ του σπερματος δαυιδ$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ δαβιδ$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ και απο βηθλεεμ της κωμης οπου ην δαυιδ$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ δαβιδ$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ερχεται$^{\mathcal{V}}$ ο χριστος ερχεται$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.43** σχισμα ουν εγενετο$^{\mathcal{V}}$ εν τω οχλω εγενετο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δι αυτον. **v.45** ηλθον ουν οι υπηρεται προς τους αρχιερεις και φαρισαιους και ειπον αυτοις εκεινοι δια$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ τι$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ διατι$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ουκ ηγαγετε αυτον. **v.46** απεκριθησαν οι υπηρεται ουδεποτε ουτως$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ελαλησεν ουτως$^{\mathcal{V}}$ ανθρωπος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ως$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ουτος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ανθρωπος. **v.49** αλλα$^{\mathcal{V}}$ αλλ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ο οχλος ουτος ο μη γινωσκων τον νομον επαρατοι$^{\mathcal{V}}$ επικαταρατοι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εισιν. **v.50** λεγει νικοδημος προς αυτους ο ελθων νυκτος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ προς αυτον [το]$^{\mathcal{V}}$ προτερον$^{\mathcal{V}}$ εις ων εξ αυτων. **v.51** μη ο νομος ημων κρινει τον ανθρωπον εαν μη ακουση πρωτον$^{\mathcal{V}}$ παρ αυτου προτερον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και γνω τι ποιει. **v.52** απεκριθησαν και ειπαν$^{\mathcal{V}}$ ειπον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτω μη και συ εκ της γαλιλαιας ει εραυνησον$^{\mathcal{V}}$ ερευνησον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και ιδε οτι προφητης$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εκ της γαλιλαιας προφητης$^{\mathcal{V}}$ ουκ εγειρεται$^{\mathcal{V}}$ εγηγερται$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.53** [[και$^{\mathcal{V}}$ επορευθησαν$^{\mathcal{V}}$ και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ απηλθεν$^{\mathfrak{M}}$ επορευθη$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ εκαστος εις τον οικον αυτου. **8** **v.2** ορθρου δε παλιν παρεγενετο εις το ιερον και πας ο λαος ηρχετο [προς$^{\mathfrak{M}}$ προς$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ αυτον]$^{\mathfrak{M}}$ αυτον$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ και καθισας εδιδασκεν αυτους. **v.3** αγουσιν δε οι γραμματεις και οι φαρισαιοι προς$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ γυναικα επι$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ εν$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ μοιχεια κατειλημμενην και στησαντες αυτην εν μεσω.

μοιχευομένη. ἐν δὲ τῷ νόμῳ μωσῆς ἡμῖν ἐνετείλατο τὰς τοιαύτας λι- 5*
θοβολεῖσθαι σὺ οὖν τί λέγεις. τοῦτο δὲ ἔλεγον πειράζοντες αὐτόν ἵνα 6*
ἔχωσιν κατηγορεῖν αὐτοῦ ὁ δὲ ἰησοῦς κάτω κύψας τῷ δακτύλῳ ἔγραφεν
εἰς τὴν γῆν. ὡς δὲ ἐπέμενον ἐρωτῶντες αὐτόν ἀνάκυψας εἶπεν πρὸς 7*
αὐτούς ὁ ἀναμάρτητος ὑμῶν πρῶτος τὸν λίθον ἐπ᾽ αὔτη βαλέτω. καὶ 8*
πάλιν κάτω κύψας ἔγραφεν εἰς τὴν γῆν. οἱ δὲ ἀκούσαντες καὶ ὑπὸ τῆς 9*
συνειδήσεως ἐλεγχόμενοι ἐξήρχοντο εἷς καθ᾽ εἷς ἀρξάμενοι ἀπὸ τῶν πρε-
σβυτέρων ἕως τῶν ἐσχάτων καὶ κατελείφθη μόνος ὁ ἰησοῦς καὶ ἡ γυνὴ
ἐν μέσῳ ἑστῶσα. ἀνακύψας δὲ ὁ ἰησοῦς καὶ μηδένα θεασάμενος πλὴν 10*
τῆς γυναικὸς εἶπεν αὐτῇ ἡ γυνή ποῦ εἰσιν ἐκεῖνοι οἱ κατήγοροί σου
οὐδείς σε κατέκρινεν. ἡ δὲ εἶπεν οὐδείς κύριε εἶπεν δὲ αὐτῇ ὁ ἰησοῦς 11*
οὐδὲ ἐγώ σε κατακρίνω πορεύου καὶ μηκέτι ἁμάρτανε. πάλιν οὖν ὁ ἰη- 12*
σοῦς αὐτοῖς ἐλάλησεν λέγων ἐγώ εἰμι τὸ φῶς τοῦ κόσμου ὁ ἀκολουθῶν
ἐμοὶ οὐ μὴ περιπατήσει ἐν τῇ σκοτίᾳ ἀλλ᾽ ἕξει τὸ φῶς τῆς ζωῆς. εἶπον 13
οὖν αὐτῷ οἱ φαρισαῖοι σὺ περὶ σεαυτοῦ μαρτυρεῖς ἡ μαρτυρία σου οὐκ
ἔστιν ἀληθής. ἀπεκρίθη ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς κἂν ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ 14*
ἐμαυτοῦ ἀληθής ἐστιν ἡ μαρτυρία μου ὅτι οἶδα πόθεν ἦλθον καὶ ποῦ
ὑπάγω ὑμεῖς δὲ οὐκ οἴδατε πόθεν ἔρχομαι καὶ ποῦ ὑπάγω. ὑμεῖς κατὰ 15
τὴν σάρκα κρίνετε ἐγὼ οὐ κρίνω οὐδένα. καὶ ἐὰν κρίνω δὲ ἐγὼ ἡ κρίσις 16*
ἡ ἐμὴ ἀληθής ἐστιν ὅτι μόνος οὐκ εἰμί ἀλλ᾽ ἐγὼ καὶ ὁ πέμψας με πατήρ.
καὶ ἐν τῷ νόμῳ δὲ τῷ ὑμετέρῳ γέγραπται ὅτι δύο ἀνθρώπων ἡ μαρτυρία 17

v.4 λεγουσιν αυτω [πειραζοντες]$^{\mathfrak{M}}$ διδασκαλε ταυτην$^{\mathfrak{M}}$ ευρομεν$^{\mathfrak{M}}$ επ$^{\mathfrak{M}}$ αυτοφωρω$^{\mathfrak{M}}$ μοιχευομενην$^{\mathfrak{M}}$ αυτη$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ η$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ γυνη$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ κατειληφθη$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ κατειληπται$^{\mathcal{V}}$ επαυτοφωρω$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ επ$^{\mathcal{V}}$ αυτοφωρω$^{\mathcal{V}}$ μοιχευομενη$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$. **v.5** εν δε τω νομω ημιν$^{\mathcal{V}}$ ημων$^{\mathfrak{M}}$ μωσης$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ μωυσης$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ημιν$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ενετειλατο τας τοιαυτας λιθαζειν$^{\mathcal{V}}$ λιθοβολεισθαι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ συ ουν τι λεγεις [περι$^{\mathfrak{M}}$ αυτης]$^{\mathfrak{M}}$. **v.6** τουτο δε ελεγον πειραζοντες αυτον ινα εχωσιν κατηγοριαν$^{\mathfrak{M}}$ κατ$^{\mathfrak{M}}$ κατηγορειν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ αυτου ο δε ιησους κατω κυψας τω δακτυλω κατεγραφεν$^{\mathcal{V}}$ εγραφεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εις την γην μη$^{\mathcal{K},\mathfrak{M}}$ προσποιουμενος$^{\mathcal{K},\mathfrak{M}}$. **v.7** ως δε επεμενον ερωτωντες αυτον ανεκυψεν$^{\mathcal{V}}$ και$^{\mathcal{V}}$ ανακυψας$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ειπεν αυτοις$^{\mathcal{V}}$ προς$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτους$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ο αναμαρτητος υμων πρωτος επ$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ αυτην$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ τον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ λιθον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ επ$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ αυτη$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ βαλετω λιθον$^{\mathcal{V}}$. **v.8** και παλιν κατακυψας$^{\mathcal{V}}$ κατω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ κυψας$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εγραφεν εις την γην. **v.9** οι δε ακουσαντες και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ υπο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ της$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ συνειδησεως$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ελεγχομενοι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εξηρχοντο εις καθ εις αρξαμενοι απο των πρεσβυτερων [εως$^{\mathfrak{M}}$ εως$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ των$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εσχατων]$^{\mathfrak{M}}$ εσχατων$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ και κατελειφθη μονος ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ιησους$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και η γυνη εν μεσω ουσα$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ εστωσα$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$. **v.10** ανακυψας δε ο ιησους και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μηδενα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ θεασαμενος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πλην$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ της$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ γυναικος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ειπεν αυτη γυναι$^{\mathcal{V}}$ [γυναι]$^{\mathfrak{M}}$ η$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ γυνη$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ που εισιν εκεινοι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ οι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ κατηγοροι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ σου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ουδεις σε κατεκρινεν. **v.11** η δε ειπεν ουδεις κυριε ειπεν δε [αυτη]$^{\mathfrak{M}}$ αυτη$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ο ιησους ουδε εγω σε κατακρινω πορευου [και]$^{\mathcal{V}}$ και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ απο$^{\mathcal{V}}$ [απο$^{\mathfrak{M}}$ του$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ νυν$^{\mathcal{V}}$ νυν]$^{\mathfrak{M}}$ μηκετι αμαρτανε]]$^{\mathcal{V}}$ αμαρτανε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.12** παλιν ουν αυτοις$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ελαλησεν$^{\mathcal{V}}$ ο ιησους αυτοις$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ελαλησεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ λεγων εγω ειμι το φως του κοσμου ο ακολουθων εμοι ου μη περιπατηση$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ περιπατησει$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ εν τη σκοτια αλλ εξει το φως της ζωης. **v.14** απεκριθη ιησους και ειπεν αυτοις καν εγω μαρτυρω περι εμαυτου αληθης εστιν η μαρτυρια μου οτι οιδα ποθεν ηλθον και που υπαγω υμεις δε ουκ οιδατε ποθεν ερχομαι η$^{\mathcal{V}}$ και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ που υπαγω. **v.16** και εαν κρινω δε εγω η κρισις η εμη αληθινη$^{\mathcal{V}}$ αληθης$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εστιν οτι μονος ουκ ειμι αλλ εγω και ο πεμψας με πατηρ.

18 ἀληθής ἐστιν. ἐγώ εἰμι ὁ μαρτυρῶν περὶ ἐμαυτοῦ καὶ μαρτυρεῖ περὶ
19* ἐμοῦ ὁ πέμψας με πατήρ. ἔλεγον οὖν αὐτῷ ποῦ ἐστιν ὁ πατήρ σου
ἀπεκρίθη ὁ ἰησοῦς οὔτε ἐμὲ οἴδατε οὔτε τὸν πατέρα μου εἰ ἐμὲ ᾔδειτε
20* καὶ τὸν πατέρα μου ᾔδειτε ἄν. ταῦτα τὰ ῥήματα ἐλάλησεν ὁ ἰησοῦς
ἐν τῷ γαζοφυλακίῳ διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ καὶ οὐδεὶς ἐπίασεν αὐτόν ὅτι
21* οὔπω ἐληλύθει ἡ ὥρα αὐτοῦ. εἶπεν οὖν πάλιν αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς ἐγὼ
ὑπάγω καὶ ζητήσετέ με καὶ ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ ὑμῶν ἀποθανεῖσθε ὅπου ἐγὼ
22 ὑπάγω ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν. ἔλεγον οὖν οἱ ἰουδαῖοι μήτι ἀποκτενεῖ
23* ἑαυτόν ὅτι λέγει ὅπου ἐγὼ ὑπάγω ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν. καὶ εἶπεν
αὐτοῖς ὑμεῖς ἐκ τῶν κάτω ἐστέ ἐγὼ ἐκ τῶν ἄνω εἰμί ὑμεῖς ἐκ τοῦ κόσμου
24 τούτου ἐστέ ἐγὼ οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου. εἶπον οὖν ὑμῖν ὅτι
ἀποθανεῖσθε ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν ἐὰν γὰρ μὴ πιστεύσητε ὅτι ἐγώ εἰμι
25* ἀποθανεῖσθε ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν. ἔλεγον οὖν αὐτῷ σὺ τίς εἶ καὶ εἶ-
26* πεν αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς τὴν ἀρχὴν ὅ τι καὶ λαλῶ ὑμῖν. πολλὰ ἔχω περὶ
ὑμῶν λαλεῖν καὶ κρίνειν ἀλλ᾽ ὁ πέμψας με ἀληθής ἐστιν κἀγὼ ἃ ἤκουσα
27 παρ᾽ αὐτοῦ ταῦτα λέγω εἰς τὸν κόσμον. οὐκ ἔγνωσαν ὅτι τὸν πατέρα
28* αὐτοῖς ἔλεγεν. εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς ὅταν ὑψώσητε τὸν υἱὸν τοῦ
ἀνθρώπου τότε γνώσεσθε ὅτι ἐγώ εἰμι καὶ ἀπ᾽ ἐμαυτοῦ ποιῶ οὐδέν ἀλλὰ
29* καθὼς ἐδίδαξέν με ὁ πατήρ μου ταῦτα λαλῶ. καὶ ὁ πέμψας με μετ᾽ ἐμοῦ
ἐστιν οὐκ ἀφῆκέν με μόνον ὁ πατὴρ ὅτι ἐγὼ τὰ ἀρεστὰ αὐτῷ ποιῶ πάν-
30, 31 τοτε. ταῦτα αὐτοῦ λαλοῦντος πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν. ἔλεγεν οὖν
ὁ ἰησοῦς πρὸς τοὺς πεπιστευκότας αὐτῷ ἰουδαίους ἐὰν ὑμεῖς μείνητε ἐν
32 τῷ λόγῳ τῷ ἐμῷ ἀληθῶς μαθηταί μού ἐστε. καὶ γνώσεσθε τὴν ἀλήθειαν
33* καὶ ἡ ἀλήθεια ἐλευθερώσει ὑμᾶς. ἀπεκρίθησαν αὐτῷ σπέρμα ἀβραάμ
ἐσμεν καὶ οὐδενὶ δεδουλεύκαμεν πώποτε πῶς σὺ λέγεις ὅτι ἐλεύθεροι
34 γενήσεσθε. ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι πᾶς ὁ

---

v.19 ελεγον ουν αυτω που εστιν ο πατηρ σου απεκριθη ο[T,K] ιησους ουτε εμε οιδατε ουτε τον πατερα μου ει εμε ηδειτε και τον πατερα μου ηδειτε[T,𝔐,K] αν ηδειτε[V]. **v.20** ταυτα τα ρηματα ελαλησεν ο[T,𝔐,K] ιησους[T,𝔐,K] εν τω γαζοφυλακιω διδασκων εν τω ιερω και ουδεις επιασεν αυτον οτι ουπω εληλυθει η ωρα αυτου. **v.21** ειπεν ουν παλιν αυτοις ο[T,𝔐,K] ιησους[T,𝔐,K] εγω υπαγω και ζητησετε με και εν τη αμαρτια υμων αποθανεισθε οπου εγω υπαγω υμεις ου δυνασθε ελθειν. **v.23** και ελεγεν[V] ειπεν[T,𝔐,K] αυτοις υμεις εκ των κατω εστε εγω εκ των ανω ειμι υμεις εκ τουτου[V] του κοσμου τουτου[T,𝔐,K] εστε εγω ουκ ειμι εκ του κοσμου τουτου. **v.25** ελεγον ουν αυτω συ τις ει και[T,𝔐,K] ειπεν αυτοις ο ιησους την αρχην ο τι και λαλω υμιν. **v.26** πολλα εχω περι υμων λαλειν και κρινειν αλλ ο πεμψας με αληθης εστιν καγω α ηκουσα παρ αυτου ταυτα λαλω[V] λεγω[T,𝔐,K] εις τον κοσμον. **v.28** ειπεν ουν [αυτοις][V] αυτοις[T,𝔐,K] ο ιησους οταν υψωσητε τον υιον του ανθρωπου τοτε γνωσεσθε οτι εγω ειμι και απ εμαυτου ποιω ουδεν αλλα καθως εδιδαξεν με ο πατηρ μου[T,𝔐,K] ταυτα λαλω. **v.29** και ο πεμψας με μετ εμου εστιν ουκ αφηκεν με μονον ο[T,𝔐,K] πατηρ[T,𝔐,K] οτι εγω τα αρεστα αυτω ποιω παντοτε. **v.33** απεκριθησαν προς[V] αυτον[V] αυτω[T,𝔐,K] σπερμα αβρααμ εσμεν και ουδενι δεδουλευκαμεν πωποτε πως συ λεγεις οτι ελευθεροι γενησεσθε.

ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν δοῦλός ἐστιν τῆς ἁμαρτίας. ὁ δὲ δοῦλος οὐ μένει 35
ἐν τῇ οἰκίᾳ εἰς τὸν αἰῶνα ὁ υἱὸς μένει εἰς τὸν αἰῶνα. ἐὰν οὖν ὁ υἱὸς 36
ὑμᾶς ἐλευθερώσῃ ὄντως ἐλεύθεροι ἔσεσθε. οἶδα ὅτι σπέρμα ἀβραάμ 37
ἐστε ἀλλὰ ζητεῖτέ με ἀποκτεῖναι ὅτι ὁ λόγος ὁ ἐμὸς οὐ χωρεῖ ἐν ὑμῖν.
ἐγὼ ὃ ἑώρακα παρὰ τῷ πατρί μου λαλῶ καὶ ὑμεῖς οὖν ὃ ἑωράκατε παρὰ 38*
τῷ πατρὶ ὑμῶν ποιεῖτε. ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον αὐτῷ ὁ πατὴρ ἡμῶν 39*
ἀβραάμ ἐστιν λέγει αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς εἰ τέκνα τοῦ ἀβραάμ ἦτε τὰ ἔργα
τοῦ ἀβραὰμ ἐποιεῖτε ἄν. νῦν δὲ ζητεῖτέ με ἀποκτεῖναι ἄνθρωπον ὃς τὴν 40
ἀλήθειαν ὑμῖν λελάληκα ἣν ἤκουσα παρὰ τοῦ θεοῦ τοῦτο ἀβραὰμ οὐκ
ἐποίησεν. ὑμεῖς ποιεῖτε τὰ ἔργα τοῦ πατρὸς ὑμῶν εἶπον οὖν αὐτῷ ἡμεῖς 41*
ἐκ πορνείας οὐ γεγεννήμεθα ἕνα πατέρα ἔχομεν τὸν θεόν. εἶπεν οὖν 42*
αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς εἰ ὁ θεὸς πατὴρ ὑμῶν ἦν ἠγαπᾶτε ἂν ἐμέ ἐγὼ γὰρ ἐκ
τοῦ θεοῦ ἐξῆλθον καὶ ἥκω οὐδὲ γὰρ ἀπ’ ἐμαυτοῦ ἐλήλυθα ἀλλ’ ἐκεῖνός
με ἀπέστειλεν. διατί τὴν λαλιὰν τὴν ἐμὴν οὐ γινώσκετε ὅτι οὐ δύνασθε 43*
ἀκούειν τὸν λόγον τὸν ἐμόν. ὑμεῖς ἐκ πατρὸς τοῦ διαβόλου ἐστὲ καὶ τὰς 44*
ἐπιθυμίας τοῦ πατρὸς ὑμῶν θέλετε ποιεῖν ἐκεῖνος ἀνθρωποκτόνος ἦν
ἀπ’ ἀρχῆς καὶ ἐν τῇ ἀληθείᾳ οὐχ ἕστηκεν ὅτι οὐκ ἔστιν ἀλήθεια ἐν αὐτῷ
ὅταν λαλῇ τὸ ψεῦδος ἐκ τῶν ἰδίων λαλεῖ ὅτι ψεύστης ἐστὶν καὶ ὁ πατὴρ
αὐτοῦ. ἐγὼ δὲ ὅτι τὴν ἀλήθειαν λέγω οὐ πιστεύετέ μοι. τίς ἐξ ὑμῶν 45, 46*
ἐλέγχει με περὶ ἁμαρτίας εἰ δὲ ἀλήθειαν λέγω διατί ὑμεῖς οὐ πιστεύετέ
μοι. ὁ ὢν ἐκ τοῦ θεοῦ τὰ ῥήματα τοῦ θεοῦ ἀκούει διὰ τοῦτο ὑμεῖς οὐκ 47
ἀκούετε ὅτι ἐκ τοῦ θεοῦ οὐκ ἐστέ. ἀπεκρίθησαν οὖν οἱ ἰουδαῖοι καὶ 48*
εἶπον αὐτῷ οὐ καλῶς λέγομεν ἡμεῖς ὅτι σαμαρείτης εἶ σὺ καὶ δαιμόνιον
ἔχεις. ἀπεκρίθη ἰησοῦς ἐγὼ δαιμόνιον οὐκ ἔχω ἀλλὰ τιμῶ τὸν πατέρα 49
μου καὶ ὑμεῖς ἀτιμάζετέ με. ἐγὼ δὲ οὐ ζητῶ τὴν δόξαν μου ἔστιν ὁ ζητῶν 50
καὶ κρίνων. ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ἐάν τις τὸν λόγον τὸν ἐμὸν τηρήσῃ 51*

---

v.38 α$^{\mathcal{V}}$ εγω ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εωρακα παρα τω πατρι μου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ λαλω και υμεις ουν α$^{\mathcal{V}}$ ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ηκουσατε$^{\mathcal{V}}$ εωρακατε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ παρα του$^{\mathcal{V}}$ πατρος$^{\mathcal{V}}$ τω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πατρι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ υμων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ποιειτε. **v.39** απεκριθησαν και ειπαν$^{\mathcal{V}}$ ειπον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτω ο πατηρ ημων αβρααμ εστιν λεγει αυτοις ο ιησους ει τεκνα του αβρααμ εστε$^{\mathcal{V}}$ ητε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τα εργα του αβρααμ εποιειτε [αν]$^{\mathfrak{M}}$ αν$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$. **v.41** υμεις ποιειτε τα εργα του πατρος υμων ειπαν$^{\mathcal{V}}$ ειπον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ [ουν]$^{\mathcal{V}}$ ουν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτω ημεις εκ πορνειας ου γεγεννημεθα ενα πατερα εχομεν τον θεον. **v.42** ειπεν ουν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M}}$ αυτοις ο ιησους ει ο θεος πατηρ υμων ην ηγαπατε αν εμε εγω γαρ εκ του θεου εξηλθον και ηκω ουδε γαρ απ εμαυτου εληλυθα αλλ εκεινος με απεστειλεν. **v.43** δια$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ τι$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ διατι$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ την λαλιαν την εμην ου γινωσκετε οτι ου δυνασθε ακουειν τον λογον τον εμον. **v.44** υμεις εκ του$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ πατρος του διαβολου εστε και τας επιθυμιας του πατρος υμων θελετε ποιειν εκεινος ανθρωποκτονος ην απ αρχης και εν τη αληθεια ουκ$^{\mathcal{V}}$ ουχ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εστηκεν οτι ουκ εστιν αληθεια εν αυτω οταν λαλη το ψευδος εκ των ιδιων λαλει οτι ψευστης εστιν και ο πατηρ αυτου. **v.46** τις εξ υμων ελεγχει με περι αμαρτιας ει δε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αληθειαν λεγω δια$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ τι$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ διατι$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ υμεις ου πιστευετε μοι. **v.48** απεκριθησαν ουν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ οι ιουδαιοι και ειπαν$^{\mathcal{V}}$ ειπον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτω ου καλως λεγομεν ημεις οτι σαμαριτης$^{\mathcal{V}}$ σαμαρειτης$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ει συ και δαιμονιον εχεις. **v.51** αμην αμην λεγω υμιν εαν τις τον λογον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εμον λογον$^{\mathcal{V}}$ τηρηση θανατον ου μη θεωρηση εις τον αιωνα.

52* θάνατον οὐ μὴ θεωρήσῃ εἰς τὸν αἰῶνα. εἶπον οὖν αὐτῷ οἱ ἰουδαῖοι νῦν
ἐγνώκαμεν ὅτι δαιμόνιον ἔχεις ἀβραὰμ ἀπέθανεν καὶ οἱ προφῆται καὶ
σὺ λέγεις ἐάν τις τὸν λόγον μου τηρήσῃ οὐ μὴ γεύσεται θανάτου εἰς
53* τὸν αἰῶνα. μὴ σὺ μείζων εἶ τοῦ πατρὸς ἡμῶν ἀβραάμ ὅστις ἀπέθανεν
54* καὶ οἱ προφῆται ἀπέθανον τίνα σεαυτὸν σὺ ποιεῖς. ἀπεκρίθη ἰησοῦς
ἐὰν ἐγὼ δοξάζω ἐμαυτόν ἡ δόξα μου οὐδέν ἐστιν ἔστιν ὁ πατήρ μου ὁ
55* δοξάζων με ὃν ὑμεῖς λέγετε ὅτι θεὸς ὑμῶν ἐστιν. καὶ οὐκ ἐγνώκατε
αὐτόν ἐγὼ δὲ οἶδα αὐτόν καὶ ἐὰν εἴπω ὅτι οὐκ οἶδα αὐτόν ἔσομαι ὅμοιος
56 ὑμῶν ψεύστης ἀλλ’ οἶδα αὐτὸν καὶ τὸν λόγον αὐτοῦ τηρῶ. ἀβραὰμ ὁ
πατὴρ ὑμῶν ἠγαλλιάσατο ἵνα ἴδῃ τὴν ἡμέραν τὴν ἐμήν καὶ εἶδεν καὶ
57 ἐχάρη. εἶπον οὖν οἱ ἰουδαῖοι πρὸς αὐτόν πεντήκοντα ἔτη οὔπω ἔχεις
58* καὶ ἀβραὰμ ἑώρακας. εἶπεν αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν πρὶν
59* ἀβραὰμ γενέσθαι ἐγὼ εἰμί. ἦραν οὖν λίθους ἵνα βάλωσιν ἐπ’ αὐτόν ἰη-
σοῦς δὲ ἐκρύβη καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ διελθὼν διὰ μέσου αὐτῶν καὶ
παρῆγεν οὕτως.

9, 2 καὶ παράγων εἶδεν ἄνθρωπον τυφλὸν ἐκ γενετῆς. καὶ ἠρώτησαν αὐ-
τὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγοντες ῥαββί τίς ἥμαρτεν οὗτος ἢ οἱ γονεῖς αὐτοῦ
3* ἵνα τυφλὸς γεννηθῇ. ἀπεκρίθη ὁ ἰησοῦς οὔτε οὗτος ἥμαρτεν οὔτε οἱ
4* γονεῖς αὐτοῦ ἀλλ’ ἵνα φανερωθῇ τὰ ἔργα τοῦ θεοῦ ἐν αὐτῷ. ἐμὲ δεῖ
ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τοῦ πέμψαντός με ἕως ἡμέρα ἐστίν ἔρχεται νὺξ ὅτε
5 οὐδεὶς δύναται ἐργάζεσθαι. ὅταν ἐν τῷ κόσμῳ ὦ φῶς εἰμι τοῦ κόσμου.
6* ταῦτα εἰπὼν ἔπτυσεν χαμαὶ καὶ ἐποίησεν πηλὸν ἐκ τοῦ πτύσματος καὶ
7 ἐπέχρισεν τὸν πηλὸν ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ τυφλοῦ. καὶ εἶπεν αὐτῷ
ὕπαγε νίψαι εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ σιλωάμ ὃ ἑρμηνεύεται ἀπεσταλ-
8* μένος ἀπῆλθεν οὖν καὶ ἐνίψατο καὶ ἦλθεν βλέπων. οἱ οὖν γείτονες καὶ

---

v.52 ειπον [ουν]$^{\mathcal{V}}$ ουν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτω οι ιουδαιοι νυν εγνωκαμεν οτι δαιμονιον εχεις αβρααμ απεθανεν και οι προφηται και συ λεγεις εαν τις τον λογον μου τηρηση ου μη γευσηται$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ γευσεται$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ θανατου εις τον αιωνα. **v.53** μη συ μειζων ει του πατρος ημων αβρααμ οστις απεθανεν και οι προφηται απεθανον τινα σεαυτον συ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ποιεις. **v.54** απεκριθη ιησους εαν εγω δοξασω$^{\mathcal{V}}$ δοξαζω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εμαυτον η δοξα μου ουδεν εστιν εστιν ο πατηρ μου ο δοξαζων με ον υμεις λεγετε οτι θεος ημων$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ υμων$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ εστιν. **v.55** και ουκ εγνωκατε αυτον εγω δε οιδα αυτον καν$^{\mathcal{V}}$ και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εαν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ειπω οτι ουκ οιδα αυτον εσομαι ομοιος υμιν$^{\mathcal{V}}$ υμων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ψευστης αλλα$^{\mathcal{V}}$ αλλ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ οιδα αυτον και τον λογον αυτου τηρω. **v.58** ειπεν αυτοις ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ιησους αμην αμην λεγω υμιν πριν αβρααμ γενεσθαι εγω ειμι. **v.59** ηραν ουν λιθους ινα βαλωσιν επ αυτον ιησους δε εκρυβη και εξηλθεν εκ του ιερου διελθων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δια$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μεσου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ παρηγεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ουτως$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **9** **v.3** απεκριθη ο$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ιησους ουτε ουτος ημαρτεν ουτε οι γονεις αυτου αλλ ινα φανερωθη τα εργα του θεου εν αυτω. **v.4** ημας$^{\mathcal{V}}$ εμε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δει εργαζεσθαι τα εργα του πεμψαντος με εως ημερα εστιν ερχεται νυξ οτε ουδεις δυναται εργαζεσθαι. **v.6** ταυτα ειπων επτυσεν χαμαι και εποιησεν πηλον εκ του πτυσματος και επεχρισεν αυτου$^{\mathcal{V}}$ τον πηλον επι τους οφθαλμους του$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τυφλου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.8** οι ουν γειτονες και οι θεωρουντες αυτον το προτερον οτι προσαιτης$^{\mathcal{V}}$ τυφλος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ην ελεγον ουχ ουτος εστιν ο καθημενος και προσαιτων.

οἱ θεωροῦντες αὐτὸν τὸ πρότερον ὅτι τυφλὸς ἦν ἔλεγον οὐχ οὗτός ἐστιν
ὁ καθήμενος καὶ προσαιτῶν. ἄλλοι ἔλεγον ὅτι οὗτός ἐστιν ἄλλοι δὲ ὅτι 9*
ὅμοιος αὐτῷ ἐστιν ἐκεῖνος ἔλεγεν ὅτι ἐγώ εἰμι. ἔλεγον οὖν αὐτῷ πῶς 10*
ἀνεῴχθησάν σου οἱ ὀφθαλμοί. ἀπεκρίθη ἐκεῖνος καὶ εἶπέν ἄνθρωπος 11*
λεγόμενος ἰησοῦς πηλὸν ἐποίησεν καὶ ἐπέχρισέν μου τοὺς ὀφθαλμοὺς
καὶ εἶπεν μοι ὕπαγε εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ σιλωὰμ καὶ νίψαι ἀπελ-
θὼν δὲ καὶ νιψάμενος ἀνέβλεψα. εἶπον οὖν αὐτῷ ποῦ ἐστιν ἐκεῖνος 12*
λέγει οὐκ οἶδα. ἄγουσιν αὐτὸν πρὸς τοὺς φαρισαίους τόν ποτε τυφλόν. 13
ἦν δὲ σάββατον ὅτε τὸν πηλὸν ἐποίησεν ὁ ἰησοῦς καὶ ἀνέῳξεν αὐτοῦ τοὺς 14*
ὀφθαλμούς. πάλιν οὖν ἠρώτων αὐτὸν καὶ οἱ φαρισαῖοι πῶς ἀνέβλεψεν ὁ 15*
δὲ εἶπεν αὐτοῖς πηλὸν ἐπέθηκέν ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ ἐνιψάμην
καὶ βλέπω. ἔλεγον οὖν ἐκ τῶν φαρισαίων τινές οὗτος ὁ ἄνθρωπος οὐκ 16*
ἔστιν παρὰ τοῦ θεοῦ ὅτι τὸ σάββατον οὐ τηρεῖ ἄλλοι ἔλεγον πῶς δύναται
ἄνθρωπος ἁμαρτωλὸς τοιαῦτα σημεῖα ποιεῖν καὶ σχίσμα ἦν ἐν αὐτοῖς.
λέγουσιν τῷ τυφλῷ πάλιν σὺ τί λέγεις περὶ αὐτοῦ ὅτι ἤνοιξέν σου τοὺς 17*
ὀφθαλμούς ὁ δὲ εἶπεν ὅτι προφήτης ἐστίν. οὐκ ἐπίστευσαν οὖν οἱ ἰου- 18*
δαῖοι περὶ αὐτοῦ ὅτι τυφλὸς ἦν καὶ ἀνέβλεψεν ἕως ὅτου ἐφώνησαν τοὺς
γονεῖς αὐτοῦ τοῦ ἀναβλέψαντος. καὶ ἠρώτησαν αὐτοὺς λέγοντες οὗτός 19*
ἐστιν ὁ υἱὸς ὑμῶν ὃν ὑμεῖς λέγετε ὅτι τυφλὸς ἐγεννήθη πῶς οὖν ἄρτι
βλέπει. ἀπεκρίθησαν αὐτοῖς οἱ γονεῖς αὐτοῦ καὶ εἶπον οἴδαμεν ὅτι 20*
οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς ἡμῶν καὶ ὅτι τυφλὸς ἐγεννήθη. πῶς δὲ νῦν βλέπει 21*
οὐκ οἴδαμεν ἢ τίς ἤνοιξεν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμεῖς οὐκ οἴδαμεν
αὐτὸς ἡλικίαν ἔχει αὐτὸν ἐρωτήσατε αὐτὸς περὶ αὐτοῦ λαλήσει. ταῦτα 22*

v.9 αλλοι ελεγον οτι ουτος εστιν αλλοι ελεγον[𝒱] ουχι[𝒱] αλλα[𝒱] δε[𝒯,𝔐,𝒦] οτι[𝒯,𝔐,𝒦] ομοιος αυτω εστιν εκεινος ελεγεν οτι εγω ειμι. **v.10** ελεγον ουν αυτω πως [ουν][𝒱] ηνεωχθησαν[𝒱] ανεωχθησαν[𝒯,𝔐,𝒦] σου οι οφθαλμοι. **v.11** απεκριθη εκεινος ο[𝒱] και[𝒯,𝔐,𝒦] ειπεν[𝒯,𝔐,𝒦] ανθρωπος ο[𝒱] λεγομενος ιησους πηλον εποιησεν και επεχρισεν μου τους οφθαλμους και ειπεν μοι οτι[𝒱] υπαγε εις τον[𝒱] την[𝒯,𝔐,𝒦] κολυμβηθραν[𝒯,𝔐,𝒦] του[𝒯,𝔐,𝒦] σιλωαμ και νιψαι απελθων ουν[𝒱] δε[𝒯,𝔐,𝒦] και νιψαμενος ανεβλεψα. **v.12** και[𝒱] ειπον[𝒯,𝔐,𝒦] ειπαν[𝒱] ουν[𝒯,𝔐,𝒦] αυτω που εστιν εκεινος λεγει ουκ οιδα. **v.14** ην δε σαββατον εν[𝒱] η[𝒱] ημερα[𝒱] οτε[𝒯,𝔐,𝒦] τον πηλον εποιησεν ο ιησους και ανεωξεν αυτου τους οφθαλμους. **v.15** παλιν ουν ηρωτων αυτον και οι φαρισαιοι πως ανεβλεψεν ο δε ειπεν αυτοις πηλον επεθηκεν μου[𝔐,𝒱] επι τους οφθαλμους μου[𝒯,𝒦] και ενιψαμην και βλεπω. **v.16** ελεγον ουν εκ των φαρισαιων τινες ουτος[𝒯,𝔐,𝒦] ο[𝒯,𝔐,𝒦] ανθρωπος[𝒯,𝔐,𝒦] ουκ εστιν ουτος[𝒱] παρα του[𝒯,𝔐,𝒦] θεου ο[𝒱] ανθρωπος[𝒱] οτι το σαββατον ου τηρει αλλοι [δε][𝒱] ελεγον πως δυναται ανθρωπος αμαρτωλος τοιαυτα σημεια ποιειν και σχισμα ην εν αυτοις. **v.17** λεγουσιν ουν[𝒱] τω τυφλω παλιν συ[𝒯,𝔐,𝒦] τι συ[𝒱] λεγεις περι αυτου οτι ηνεωξεν[𝒱] ηνοιξεν[𝒯,𝔐,𝒦] σου τους οφθαλμους ο δε ειπεν οτι προφητης εστιν. **v.18** ουκ επιστευσαν ουν οι ιουδαιοι περι αυτου οτι τυφλος[𝒯,𝔐,𝒦] ην τυφλος[𝒱] και ανεβλεψεν εως οτου εφωνησαν τους γονεις αυτου του αναβλεψαντος. **v.19** και ηρωτησαν αυτους λεγοντες ουτος εστιν ο υιος υμων ον υμεις λεγετε οτι τυφλος εγεννηθη πως ουν αρτι[𝒯,𝔐,𝒦] βλεπει αρτι[𝒱]. **v.20** απεκριθησαν ουν[𝒱] δε[𝔐] αυτοις[𝒯,𝔐,𝒦] οι γονεις αυτου και ειπαν[𝒱] ειπον[𝒯,𝔐,𝒦] οιδαμεν οτι ουτος εστιν ο υιος ημων και οτι τυφλος εγεννηθη. **v.21** πως δε νυν βλεπει ουκ οιδαμεν η τις ηνοιξεν αυτου τους οφθαλμους ημεις ουκ οιδαμεν αυτος[𝒯,𝔐,𝒦] ηλικιαν[𝒯,𝔐,𝒦] εχει[𝒯,𝔐,𝒦] αυτον ερωτησατε ηλικιαν[𝒱] εχει[𝒱] αυτος περι εαυτου[𝔐,𝒱] αυτου[𝒯,𝒦] λαλησει.

εἶπον οἱ γονεῖς αὐτοῦ ὅτι ἐφοβοῦντο τοὺς ἰουδαίους ἤδη γὰρ συνετέ-
θειντο οἱ ἰουδαῖοι ἵνα ἐάν τις αὐτὸν ὁμολογήσῃ χριστόν ἀποσυνάγωγος
23* γένηται. διὰ τοῦτο οἱ γονεῖς αὐτοῦ εἶπον ὅτι ἡλικίαν ἔχει αὐτὸν ἐρωτή-
24* σατε. ἐφώνησαν οὖν ἐκ δευτέρου τὸν ἄνθρωπον ὃς ἦν τυφλὸς καὶ εἶπον
αὐτῷ δὸς δόξαν τῷ θεῷ ἡμεῖς οἴδαμεν ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἁμαρτωλός
25* ἐστιν. ἀπεκρίθη οὖν ἐκεῖνος καὶ εἶπεν εἰ ἁμαρτωλός ἐστιν οὐκ οἶδα ἓν
26* οἶδα ὅτι τυφλὸς ὢν ἄρτι βλέπω. εἶπον δὲ αὐτῷ πάλιν τί ἐποίησέν σοι
27 πῶς ἤνοιξέν σου τοὺς ὀφθαλμούς. ἀπεκρίθη αὐτοῖς εἶπον ὑμῖν ἤδη καὶ
οὐκ ἠκούσατε τί πάλιν θέλετε ἀκούειν μὴ καὶ ὑμεῖς θέλετε αὐτοῦ μαθη-
28* ταὶ γενέσθαι. ἐλοιδόρησαν οὖν αὐτὸν καὶ εἶπον σὺ εἶ μαθητὴς ἐκείνου
29* ἡμεῖς δὲ τοῦ μωσέως ἐσμὲν μαθηταί. ἡμεῖς οἴδαμεν ὅτι μωσῃ λελάλη-
30* κεν ὁ θεός τοῦτον δὲ οὐκ οἴδαμεν πόθεν ἐστίν. ἀπεκρίθη ὁ ἄνθρωπος
καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἐν γὰρ τούτῳ θαυμαστόν ἐστιν ὅτι ὑμεῖς οὐκ οἴδατε πό-
31* θεν ἐστίν καὶ ἀνέῳξεν μου τοὺς ὀφθαλμούς. οἴδαμεν δὲ ὅτι ἁμαρτωλῶν
ὁ θεὸς οὐκ ἀκούει ἀλλ' ἐάν τις θεοσεβὴς ᾖ καὶ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιῇ
32* τούτου ἀκούει. ἐκ τοῦ αἰῶνος οὐκ ἠκούσθη ὅτι ἤνοιξεν τις ὀφθαλμοὺς
33 τυφλοῦ γεγεννημένου. εἰ μὴ ἦν οὗτος παρὰ θεοῦ οὐκ ἠδύνατο ποιεῖν
34* οὐδέν. ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον αὐτῷ ἐν ἁμαρτίαις σὺ ἐγεννήθης ὅλος
35* καὶ σὺ διδάσκεις ἡμᾶς καὶ ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω. ἤκουσεν ὁ ἰησοῦς ὅτι
ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω καὶ εὑρὼν αὐτὸν εἶπεν αὐτῷ σὺ πιστεύεις εἰς τὸν
36* υἱὸν τοῦ θεοῦ. ἀπεκρίθη ἐκεῖνος καὶ εἶπεν τίς ἐστιν κύριε ἵνα πιστεύσω
37* εἰς αὐτόν. εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ ἰησοῦς καὶ ἑώρακας αὐτὸν καὶ ὁ λαλῶν μετὰ
38 σοῦ ἐκεῖνός ἐστιν. ὁ δὲ ἔφη πιστεύω κύριε καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ.

v.22 ταυτα ειπαν$^{\mathcal{V}}$ ειπον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ οι γονεις αυτου οτι εφοβουντο τους ιουδαιους ηδη γαρ συνετεθειντο οι ιουδαιοι ινα εαν τις αυτον ομολογηση χριστον αποσυναγωγος γενηται. **v.23** δια τουτο οι γονεις αυτου ειπαν$^{\mathcal{V}}$ ειπον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ οτι ηλικιαν εχει αυτον επερωτησατε$^{\mathcal{V}}$ ερωτησατε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.24** εφωνησαν ουν εκ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δευτερου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τον ανθρωπον εκ$^{\mathcal{V}}$ δευτερου$^{\mathcal{V}}$ ος ην τυφλος και ειπαν$^{\mathcal{V}}$ ειπον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτω δος δοξαν τω θεω ημεις οιδαμεν οτι ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ανθρωπος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ουτος ο$^{\mathcal{V}}$ ανθρωπος$^{\mathcal{V}}$ αμαρτωλος εστιν. **v.25** απεκριθη ουν εκεινος και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ειπεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ει αμαρτωλος εστιν ουκ οιδα εν οιδα οτι τυφλος ων αρτι βλεπω. **v.26** ειπον ουν$^{\mathcal{V}}$ δε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτω παλιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τι εποιησεν σοι πως ηνοιξεν σου τους οφθαλμους. **v.28** και$^{\mathcal{V}}$ ελοιδορησαν ουν$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ αυτον και ειπον συ ει$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μαθητης ει$^{\mathcal{V}}$ εκεινου ημεις δε του μωυσεως$^{\mathcal{V}}$ μωσεως$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εσμεν μαθηται. **v.29** ημεις οιδαμεν οτι μωυσει$^{\mathcal{V}}$ μωση$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ λελαληκεν ο θεος τουτον δε ουκ οιδαμεν ποθεν εστιν. **v.30** απεκριθη ο ανθρωπος και ειπεν αυτοις εν γαρ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τουτω γαρ$^{\mathcal{V}}$ το$^{\mathcal{V}}$ θαυμαστον εστιν οτι υμεις ουκ οιδατε ποθεν εστιν και ηνοιξεν$^{\mathcal{V}}$ ανεωξεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μου τους οφθαλμους. **v.31** οιδαμεν δε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ οτι αμαρτωλων ο θεος ουκ ακουει αλλ εαν τις θεοσεβης η και το θελημα αυτου ποιη τουτου ακουει. **v.32** εκ του αιωνος ουκ ηκουσθη οτι ηνεωξεν$^{\mathcal{V}}$ ηνοιξεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τις οφθαλμους τυφλου γεγεννημενου. **v.34** απεκριθησαν και ειπαν$^{\mathcal{V}}$ ειπον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτω εν αμαρτιαις συ εγεννηθης ολος και συ διδασκεις ημας και εξεβαλον αυτον εξω. **v.35** ηκουσεν ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ιησους οτι εξεβαλον αυτον εξω και ευρων αυτον ειπεν αυτω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ συ πιστευεις εις τον υιον του ανθρωπου$^{\mathcal{V}}$ θεου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.36** απεκριθη εκεινος και ειπεν και$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ τις εστιν κυριε ινα πιστευσω εις αυτον. **v.37** ειπεν δε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτω ο ιησους και εωρακας αυτον και ο λαλων μετα σου εκεινος εστιν.

καὶ εἶπεν ὁ ἰησοῦς εἰς κρίμα ἐγὼ εἰς τὸν κόσμον τοῦτον ἦλθον ἵνα οἱ 39
μὴ βλέποντες βλέπωσιν καὶ οἱ βλέποντες τυφλοὶ γένωνται. καὶ ἤκου- 40*
σαν ἐκ τῶν φαρισαίων ταῦτα οἱ ὄντες μετ' αὐτοῦ καὶ εἶπον αὐτῷ μὴ καὶ
ἡμεῖς τυφλοί ἐσμεν. εἶπεν αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς εἰ τυφλοὶ ἦτε οὐκ ἂν εἴχετε 41*
ἁμαρτίαν νῦν δὲ λέγετε ὅτι βλέπομεν ἡ οὖν ἁμαρτία ὑμῶν μένει.

ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὁ μὴ εἰσερχόμενος διὰ τῆς θύρας εἰς τὴν αὐ- **10**
λὴν τῶν προβάτων ἀλλὰ ἀναβαίνων ἀλλαχόθεν ἐκεῖνος κλέπτης ἐστὶν καὶ
λῃστής. ὁ δὲ εἰσερχόμενος διὰ τῆς θύρας ποιμήν ἐστιν τῶν προβάτων. 2
τούτῳ ὁ θυρωρὸς ἀνοίγει καὶ τὰ πρόβατα τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούει 3*
καὶ τὰ ἴδια πρόβατα καλεῖ κατ' ὄνομα καὶ ἐξάγει αὐτά. καὶ ὅταν τὰ 4*
ἴδια πρόβατα ἐκβάλῃ ἔμπροσθεν αὐτῶν πορεύεται καὶ τὰ πρόβατα αὐτῷ
ἀκολουθεῖ ὅτι οἴδασιν τὴν φωνὴν αὐτοῦ. ἀλλοτρίῳ δὲ οὐ μὴ ἀκολου- 5*
θήσωσιν ἀλλὰ φεύξονται ἀπ' αὐτοῦ ὅτι οὐκ οἴδασιν τῶν ἀλλοτρίων τὴν
φωνήν. ταύτην τὴν παροιμίαν εἶπεν αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς ἐκεῖνοι δὲ οὐκ 6
ἔγνωσαν τίνα ἦν ἃ ἐλάλει αὐτοῖς. εἶπεν οὖν πάλιν αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς 7*
ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἐγώ εἰμι ἡ θύρα τῶν προβάτων. πάντες ὅσοι 8*
πρὸ ἐμοῦ ἦλθον κλέπται εἰσὶν καὶ λῃσταί ἀλλ' οὐκ ἤκουσαν αὐτῶν τὰ
πρόβατα. ἐγώ εἰμι ἡ θύρα δι' ἐμοῦ ἐάν τις εἰσέλθῃ σωθήσεται καὶ εἰ- 9
σελεύσεται καὶ ἐξελεύσεται καὶ νομὴν εὑρήσει. ὁ κλέπτης οὐκ ἔρχεται 10
εἰ μὴ ἵνα κλέψῃ καὶ θύσῃ καὶ ἀπολέσῃ ἐγὼ ἦλθον ἵνα ζωὴν ἔχωσιν καὶ
περισσὸν ἔχωσιν. ἐγώ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλός ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς τὴν 11
ψυχὴν αὐτοῦ τίθησιν ὑπὲρ τῶν προβάτων. ὁ μισθωτὸς δὲ καὶ οὐκ ὢν 12*
ποιμήν οὗ οὐκ εἰσιν τὰ πρόβατα ἴδια θεωρεῖ τὸν λύκον ἐρχόμενον καὶ
ἀφίησιν τὰ πρόβατα καὶ φεύγει καὶ ὁ λύκος ἁρπάζει αὐτὰ καὶ σκορπίζει
τὰ πρόβατα. ὁ δὲ μισθωτός φεύγει ὅτι μισθωτὸς ἐστιν καὶ οὐ μέλει αὐτῷ 13*
περὶ τῶν προβάτων. ἐγώ εἰμι ὁ ποιμὴν ὁ καλός καὶ γινώσκω τὰ ἐμὰ καὶ 14*

---

v.40 και[T,𝔐,K] ηκουσαν εκ των φαρισαιων ταυτα οι οντες[T,𝔐,K] μετ αυτου οντες[V] και ειπον αυτω μη και ημεις τυφλοι εσμεν. **v.41** ειπεν αυτοις ο ιησους ει τυφλοι ητε ουκ αν ειχετε αμαρτιαν νυν δε λεγετε οτι βλεπομεν η ουν[T,𝔐,K] αμαρτια υμων μενει. **10** **v.3** τουτω ο θυρωρος ανοιγει και τα προβατα της φωνης αυτου ακουει και τα ιδια προβατα φωνει[V] καλει[T,𝔐,K] κατ ονομα και εξαγει αυτα. **v.4** και[T,𝔐,K] οταν τα ιδια παντα[V] προβατα[T,𝔐,K] εκβαλη εμπροσθεν αυτων πορευεται και τα προβατα αυτω ακολουθει οτι οιδασιν την φωνην αυτου. **v.5** αλλοτριω δε ου μη ακολουθησουσιν[V] ακολουθησωσιν[T,𝔐,K] αλλα φευξονται απ αυτου οτι ουκ οιδασιν των αλλοτριων την φωνην. **v.7** ειπεν ουν παλιν αυτοις[T,𝔐,K] ο ιησους αμην αμην λεγω υμιν οτι εγω ειμι η θυρα των προβατων. **v.8** παντες οσοι προ[T,K] εμου[T,K] ηλθον [προ[V] εμου][V] κλεπται εισιν και λησται αλλ ουκ ηκουσαν αυτων τα προβατα. **v.12** ο μισθωτος δε[T,𝔐,K] και ουκ ων ποιμην ου ουκ εστιν[V] εισιν[T,𝔐,K] τα προβατα ιδια θεωρει τον λυκον ερχομενον και αφιησιν τα προβατα και φευγει και ο λυκος αρπαζει αυτα και σκορπιζει τα[T,𝔐,K] προβατα[T,𝔐,K]. **v.13** ο[T,𝔐,K] δε[T,𝔐,K] μισθωτος[T,𝔐,K] φευγει[T,𝔐,K] οτι μισθωτος εστιν και ου μελει αυτω περι των προβατων. **v.14** εγω ειμι ο ποιμην ο καλος και γινωσκω τα εμα και γινωσκουσι[V] γινωσκομαι[T,𝔐,K] με[V] υπο[T,𝔐,K] τα[V] των[T,𝔐,K] εμα[V] εμων[T,𝔐,K].

15 γινώσκομαι ὑπὸ τῶν ἐμῶν. καθὼς γινώσκει με ὁ πατὴρ κἀγὼ γινώσκω
16* τὸν πατέρα καὶ τὴν ψυχήν μου τίθημι ὑπὲρ τῶν προβάτων. καὶ ἄλλα
πρόβατα ἔχω ἃ οὐκ ἔστιν ἐκ τῆς αὐλῆς ταύτης κἀκεῖνα με δεῖ ἀγαγεῖν καὶ
17* τῆς φωνῆς μου ἀκούσουσιν καὶ γενήσεται μία ποίμνη εἷς ποιμήν. διὰ
τοῦτό ὁ πατήρ με ἀγαπᾷ ὅτι ἐγὼ τίθημι τὴν ψυχήν μου ἵνα πάλιν λάβω
18 αὐτήν. οὐδεὶς αἴρει αὐτὴν ἀπ' ἐμοῦ ἀλλ' ἐγὼ τίθημι αὐτὴν ἀπ' ἐμαυτοῦ
ἐξουσίαν ἔχω θεῖναι αὐτήν καὶ ἐξουσίαν ἔχω πάλιν λαβεῖν αὐτήν ταύτην
19* τὴν ἐντολὴν ἔλαβον παρὰ τοῦ πατρός μου. σχίσμα οὖν πάλιν ἐγένετο
20 ἐν τοῖς ἰουδαίοις διὰ τοὺς λόγους τούτους. ἔλεγον δὲ πολλοὶ ἐξ αὐτῶν
21* δαιμόνιον ἔχει καὶ μαίνεται τί αὐτοῦ ἀκούετε. ἄλλοι ἔλεγον ταῦτα τὰ
ῥήματα οὐκ ἔστιν δαιμονιζομένου μὴ δαιμόνιον δύναται τυφλῶν ὀφθαλ-
22* μοὺς ἀνοίγειν. ἐγένετο δὲ τὰ ἐγκαίνια ἐν τοῖς ἱεροσολύμοις καὶ χειμὼν
23* ἦν. καὶ περιεπάτει ὁ ἰησοῦς ἐν τῷ ἱερῷ ἐν τῇ στοᾷ τοῦ σολομῶντος.
24 ἐκύκλωσαν οὖν αὐτὸν οἱ ἰουδαῖοι καὶ ἔλεγον αὐτῷ ἕως πότε τὴν ψυχὴν
25 ἡμῶν αἴρεις εἰ σὺ εἶ ὁ χριστός εἰπὲ ἡμῖν παρρησίᾳ. ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ
ἰησοῦς εἶπον ὑμῖν καὶ οὐ πιστεύετε τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ ποιῶ ἐν τῷ ὀνόματι
26* τοῦ πατρός μου ταῦτα μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ. ἀλλ' ὑμεῖς οὐ πιστεύετε οὐ
27* γὰρ ἐστὲ ἐκ τῶν προβάτων τῶν ἐμῶν καθὼς εἶπον ὑμῖν. τὰ πρόβατα τὰ
ἐμὰ τῆς φωνῆς μου ἀκούει κἀγὼ γινώσκω αὐτά καὶ ἀκολουθοῦσίν μοι.
28* κἀγὼ ζωὴν αἰώνιον δίδωμι αὐτοῖς καὶ οὐ μὴ ἀπόλωνται εἰς τὸν αἰῶνα
29* καὶ οὐχ ἁρπάσει τις αὐτὰ ἐκ τῆς χειρός μου. ὁ πατήρ μου ὃς δέδωκέν
μοι μεῖζών πάντων ἐστιν καὶ οὐδεὶς δύναται ἁρπάζειν ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ
30, 31* πατρός μου. ἐγὼ καὶ ὁ πατὴρ ἕν ἐσμεν. ἐβάστασαν οὖν πάλιν λίθους οἱ
32* ἰουδαῖοι ἵνα λιθάσωσιν αὐτόν. ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς πολλὰ καλὰ
ἔργα ἔδειξα ὑμῖν ἐκ τοῦ πατρός μου διὰ ποῖον αὐτῶν ἔργον λιθάζετε μὲ.
33* ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ ἰουδαῖοι λέγοντες περὶ καλοῦ ἔργου οὐ λιθάζομέν

v.16 και αλλα προβατα εχω α ουκ εστιν εκ της αυλης ταυτης κακεινα με[T,𝔐,K] δει με[V] αγαγειν και της φωνης μου ακουσουσιν και γενησονται[V] γενησεται[T,𝔐,K] μια ποιμνη εις ποιμην. **v.17** δια τουτο με[V] ο πατηρ με[T,𝔐,K] αγαπα οτι εγω τιθημι την ψυχην μου ινα παλιν λαβω αυτην. **v.19** σχισμα ουν[T,𝔐,K] παλιν εγενετο εν τοις ιουδαιοις δια τους λογους τουτους. **v.21** αλλοι ελεγον ταυτα τα ρηματα ουκ εστιν δαιμονιζομενου μη δαιμονιον δυναται τυφλων οφθαλμους ανοιξαι[V] ανοιγειν[T,𝔐,K]. **v.22** εγενετο τοτε[V] δε[T,𝔐,K] τα εγκαινια εν τοις[T,K,V] ιεροσολυμοις και[T,𝔐,K] χειμων ην. **v.23** και περιεπατει ο ιησους εν τω ιερω εν τη στοα του[T,K,V] σολομωνος[𝔐,V] σολομωντος[T,K]. **v.26** αλλα[V] αλλ[T,𝔐,K] υμεις ου πιστευετε οτι[V] ου[T,𝔐,K] ουκ[V] γαρ[T,𝔐,K] εστε εκ των προβατων των εμων καθως[T,𝔐,K] ειπον[T,𝔐,K] υμιν[T,𝔐,K]. **v.27** τα προβατα τα εμα της φωνης μου ακουουσιν[V] ακουει[T,𝔐,K] καγω γινωσκω αυτα και ακολουθουσιν μοι. **v.28** καγω ζωην[T,𝔐,K] αιωνιον[T,𝔐,K] διδωμι αυτοις ζωην[V] αιωνιον[V] και ου μη απολωνται εις τον αιωνα και ουχ αρπασει τις αυτα εκ της χειρος μου. **v.29** ο πατηρ μου ο[V] ος[T,𝔐,K] δεδωκεν μοι μειζων[T,𝔐,K] παντων μειζον[V] εστιν και ουδεις δυναται αρπαζειν εκ της χειρος του πατρος μου[T,𝔐,K]. **v.31** εβαστασαν ουν[T,𝔐,K] παλιν λιθους οι ιουδαιοι ινα λιθασωσιν αυτον. **v.32** απεκριθη αυτοις ο ιησους πολλα καλα[T,𝔐,K] εργα καλα[V] εδειξα υμιν εκ του πατρος μου[T,𝔐,K] δια ποιον αυτων εργον εμε[V] λιθαζετε με[T,𝔐,K].

σε ἀλλὰ περὶ βλασφημίας καὶ ὅτι σὺ ἄνθρωπος ὢν ποιεῖς σεαυτὸν θεόν.
ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς οὐκ ἔστιν γεγραμμένον ἐν τῷ νόμῳ ὑμῶν ἐγὼ 34*
εἶπα θεοί ἐστε. εἰ ἐκείνους εἶπεν θεοὺς πρὸς οὓς ὁ λόγος τοῦ θεοῦ 35
ἐγένετο καὶ οὐ δύναται λυθῆναι ἡ γραφή. ὃν ὁ πατὴρ ἡγίασεν καὶ 36
ἀπέστειλεν εἰς τὸν κόσμον ὑμεῖς λέγετε ὅτι βλασφημεῖς ὅτι εἶπον υἱὸς
τοῦ θεοῦ εἰμι. εἰ οὐ ποιῶ τὰ ἔργα τοῦ πατρός μου μὴ πιστεύετέ μοι. 37
εἰ δὲ ποιῶ κἂν ἐμοὶ μὴ πιστεύητε τοῖς ἔργοις πιστεύσατε ἵνα γνῶτε καὶ 38*
πιστεύσητε ὅτι ἐν ἐμοὶ ὁ πατὴρ κἀγὼ ἐν αὐτῷ. ἐζήτουν οὖν πάλιν αὐτὸν 39*
πιάσαι καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τῆς χειρὸς αὐτῶν. καὶ ἀπῆλθεν πάλιν πέραν τοῦ 40
ἰορδάνου εἰς τὸν τόπον ὅπου ἦν ἰωάννης τὸ πρῶτον βαπτίζων καὶ ἔμεινεν
ἐκεῖ. καὶ πολλοὶ ἦλθον πρὸς αὐτὸν καὶ ἔλεγον ὅτι ἰωάννης μὲν σημεῖον 41
ἐποίησεν οὐδέν πάντα δὲ ὅσα εἶπεν ἰωάννης περὶ τούτου ἀληθῆ ἦν. καὶ 42*
ἐπίστευσαν πολλοὶ ἐκεῖ εἰς αὐτόν.

ἦν δέ τις ἀσθενῶν λάζαρος ἀπὸ βηθανίας ἐκ τῆς κώμης μαρίας καὶ **11**
μάρθας τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς. ἦν δὲ μαρία ἡ ἀλείψασα τὸν κύριον μύρῳ 2*
καὶ ἐκμάξασα τοὺς πόδας αὐτοῦ ταῖς θριξὶν αὐτῆς ἧς ὁ ἀδελφὸς λάζα-
ρος ἠσθένει. ἀπέστειλαν οὖν αἱ ἀδελφαὶ πρὸς αὐτὸν λέγουσαι κύριε 3
ἴδε ὃν φιλεῖς ἀσθενεῖ. ἀκούσας δὲ ὁ ἰησοῦς εἶπεν αὕτη ἡ ἀσθένεια οὐκ 4
ἔστιν πρὸς θάνατον ἀλλ’ ὑπὲρ τῆς δόξης τοῦ θεοῦ ἵνα δοξασθῇ ὁ υἱὸς
τοῦ θεοῦ δι’ αὐτῆς. ἠγάπα δὲ ὁ ἰησοῦς τὴν μάρθαν καὶ τὴν ἀδελφὴν 5
αὐτῆς καὶ τὸν λάζαρον. ὡς οὖν ἤκουσεν ὅτι ἀσθενεῖ τότε μὲν ἔμεινεν ἐν 6
ᾧ ἦν τόπῳ δύο ἡμέρας. ἔπειτα μετὰ τοῦτο λέγει τοῖς μαθηταῖς ἄγωμεν 7
εἰς τὴν ἰουδαίαν πάλιν. λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταί ῥαββί νῦν ἐζήτουν 8
σε λιθάσαι οἱ ἰουδαῖοι καὶ πάλιν ὑπάγεις ἐκεῖ. ἀπεκρίθη ὁ ἰησοῦς οὐχὶ 9*
δώδεκα εἰσιν ὧραί τῆς ἡμέρας ἐάν τις περιπατῇ ἐν τῇ ἡμέρᾳ οὐ προσκό-
πτει ὅτι τὸ φῶς τοῦ κόσμου τούτου βλέπει. ἐὰν δέ τις περιπατῇ ἐν τῇ 10
νυκτί προσκόπτει ὅτι τὸ φῶς οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ. ταῦτα εἶπεν καὶ μετὰ 11
τοῦτο λέγει αὐτοῖς λάζαρος ὁ φίλος ἡμῶν κεκοίμηται ἀλλὰ πορεύομαι
ἵνα ἐξυπνίσω αὐτόν. εἶπον οὖν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, κύριε εἰ κεκοίμηται 12*

v.33 απεκριθησαν αυτω οι ιουδαιοι λεγοντες$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ περι καλου εργου ου λιθαζομεν σε αλλα περι βλασφημιας και οτι συ ανθρωπος ων ποιεις σεαυτον θεον. **v.34** απεκριθη αυτοις [ο]$^{\mathcal{V}}$ ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ιησους ουκ εστιν γεγραμμενον εν τω νομω υμων οτι$^{\mathcal{V}}$ εγω ειπα θεοι εστε. **v.38** ει δε ποιω καν εμοι μη πιστευητε τοις εργοις πιστευετε$^{\mathcal{V}}$ πιστευσατε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ινα γνωτε και γινωσκητε$^{\mathcal{V}}$ πιστευσητε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ οτι εν εμοι ο πατηρ καγω εν τω$^{\mathcal{V}}$ πατρι$^{\mathcal{V}}$ αυτω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.39** εζητουν [ουν]$^{\mathcal{V}}$ ουν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ παλιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτον παλιν$^{\mathcal{V}}$ πιασαι και εξηλθεν εκ της χειρος αυτων. **v.42** και επιστευσαν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πολλοι επιστευσαν$^{\mathcal{V}}$ εκει$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εις αυτον εκει$^{\mathcal{V}}$. **11** **v.2** ην δε μαριαμ$^{\mathcal{V}}$ μαρια$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ η αλειψασα τον κυριον μυρω και εκμαξασα τους ποδας αυτου ταις θριξιν αυτης ης ο αδελφος λαζαρος ησθενει. **v.9** απεκριθη ο$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ιησους ουχι δωδεκα εισιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ωραι εισιν$^{\mathcal{V}}$ της ημερας εαν τις περιπατη εν τη ημερα ου προσκοπτει οτι το φως του κοσμου τουτου βλεπει. **v.12** ειπαν$^{\mathcal{V}}$ ειπον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ουν οι μαθηται αυτω$^{\mathcal{V}}$ αυτου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ κυριε ει κεκοιμηται σωθησεται.

13 σωθήσεται. εἰρήκει δὲ ὁ ἰησοῦς περὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ ἐκεῖνοι δὲ
14 ἔδοξαν ὅτι περὶ τῆς κοιμήσεως τοῦ ὕπνου λέγει. τότε οὖν εἶπεν αὐτοῖς
15* ὁ ἰησοῦς παρρησίᾳ λάζαρος ἀπέθανεν. καὶ χαίρω δι' ὑμᾶς ἵνα πιστεύ-
16 σητε ὅτι οὐκ ἤμην ἐκεῖ ἀλλ' ἄγωμεν πρὸς αὐτόν. εἶπεν οὖν θωμᾶς ὁ
λεγόμενος δίδυμος τοῖς συμμαθηταῖς ἄγωμεν καὶ ἡμεῖς ἵνα ἀποθάνω-
17* μεν μετ' αὐτοῦ. ἐλθὼν οὖν ὁ ἰησοῦς εὗρεν αὐτὸν τέσσαρας ἡμέρας ἤδη
18 ἔχοντα ἐν τῷ μνημείῳ. ἦν δὲ ἡ βηθανία ἐγγὺς τῶν ἱεροσολύμων ὡς ἀπὸ
19* σταδίων δεκαπέντε. καὶ πολλοὶ ἐκ τῶν ἰουδαίων ἐληλύθεισαν πρὸς τὰς
περὶ μάρθαν καὶ μαρίαν ἵνα παραμυθήσωνται αὐτὰς περὶ τοῦ ἀδελφοῦ
20* αὐτῶν. ἡ οὖν μάρθα ὡς ἤκουσεν ὅτι ὁ ἰησοῦς ἔρχεται ὑπήντησεν αὐτῷ
21* μαρία δὲ ἐν τῷ οἴκῳ ἐκαθέζετο. εἶπεν οὖν ἡ μάρθα πρὸς τὸν ἰησοῦν
22* κύριε εἰ ἦς ὧδε ὁ ἀδελφός μου οὐκ ἂν ἐτεθνήκει. ἀλλὰ καὶ νῦν οἶδα
23 ὅτι ὅσα ἂν αἰτήσῃ τὸν θεὸν δώσει σοι ὁ θεός. λέγει αὐτῇ ὁ ἰησοῦς
24* ἀναστήσεται ὁ ἀδελφός σου. λέγει αὐτῷ μάρθα οἶδα ὅτι ἀναστήσεται
25 ἐν τῇ ἀναστάσει ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. εἶπεν αὐτῇ ὁ ἰησοῦς ἐγώ εἰμι ἡ
26 ἀνάστασις καὶ ἡ ζωή ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ κἂν ἀποθάνῃ ζήσεται. καὶ πᾶς
ὁ ζῶν καὶ πιστεύων εἰς ἐμὲ οὐ μὴ ἀποθάνῃ εἰς τὸν αἰῶνα πιστεύεις τοῦτο.
27 λέγει αὐτῷ ναί κύριε ἐγὼ πεπίστευκα ὅτι σὺ εἶ ὁ χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ
28* ὁ εἰς τὸν κόσμον ἐρχόμενος. καὶ ταῦτά εἰποῦσα ἀπῆλθεν καὶ ἐφώνησεν
μαρίαν τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς λάθρᾳ εἰποῦσα ὁ διδάσκαλος πάρεστιν καὶ
29* φωνεῖ σε. ἐκείνη ὡς ἤκουσεν ἐγείρεται ταχὺ καὶ ἔρχεται πρὸς αὐτόν.
30* οὔπω δὲ ἐληλύθει ὁ ἰησοῦς εἰς τὴν κώμην ἀλλ' ἦν ἐν τῷ τόπῳ ὅπου
31* ὑπήντησεν αὐτῷ ἡ μάρθα. οἱ οὖν ἰουδαῖοι οἱ ὄντες μετ' αὐτῆς ἐν τῇ
οἰκίᾳ καὶ παραμυθούμενοι αὐτήν ἰδόντες τὴν μαρίαν ὅτι ταχέως ἀνέστη
καὶ ἐξῆλθεν ἠκολούθησαν αὐτῇ λέγοντες ὅτι ὑπάγει εἰς τὸ μνημεῖον ἵνα
32* κλαύσῃ ἐκεῖ. ἡ οὖν μαρία ὡς ἦλθεν ὅπου ἦν ὁ ἰησοῦς ἰδοῦσα αὐτὸν

---

v.15 και χαιρω δι υμας ινα πιστευσητε οτι ουκ ημην εκει αλλα$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ αλλ$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ αγωμεν προς αυτον. **v.17** ελθων ουν ο ιησους ευρεν αυτον τεσσαρας ημερας$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ηδη ημερας$^{\mathcal{V}}$ εχοντα εν τω μνημειω. **v.19** και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πολλοι δε$^{\mathcal{V}}$ εκ των ιουδαιων εληλυθεισαν προς την$^{\mathcal{V}}$ τας$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ περι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μαρθαν και μαριαμ$^{\mathcal{V}}$ μαριαν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ινα παραμυθησωνται αυτας περι του αδελφου αυτων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.20** η ουν μαρθα ως ηκουσεν οτι ο$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ιησους ερχεται υπηντησεν αυτω μαριαμ$^{\mathcal{V}}$ μαρια$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δε εν τω οικω εκαθεζετο. **v.21** ειπεν ουν η$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ μαρθα προς τον ιησουν κυριε ει ης ωδε ουκ$^{\mathcal{V}}$ αν$^{\mathcal{V}}$ απεθανεν$^{\mathcal{V}}$ ο αδελφος μου ουκ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ετεθνηκει$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.22** [αλλα]$^{\mathcal{V}}$ αλλα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και νυν οιδα οτι οσα αν αιτηση τον θεον δωσει σοι ο θεος. **v.24** λεγει αυτω η$^{\mathcal{V}}$ μαρθα οιδα οτι αναστησεται εν τη αναστασει εν τη εσχατη ημερα. **v.28** και τουτο$^{\mathcal{V}}$ ταυτα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ειπουσα απηλθεν και εφωνησεν μαριαμ$^{\mathcal{V}}$ μαριαν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ την αδελφην αυτης λαθρα ειπουσα ο διδασκαλος παρεστιν και φωνει σε. **v.29** εκεινη δε$^{\mathcal{V}}$ ως ηκουσεν ηγερθη$^{\mathcal{V}}$ εγειρεται$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ταχυ και ηρχετο$^{\mathcal{V}}$ ερχεται$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ προς αυτον. **v.30** ουπω δε εληλυθει ο ιησους εις την κωμην αλλ ην ετι$^{\mathcal{V}}$ εν τω τοπω οπου υπηντησεν αυτω η μαρθα. **v.31** οι ουν ιουδαιοι οι οντες μετ αυτης εν τη οικια και παραμυθουμενοι αυτην ιδοντες την μαριαμ$^{\mathcal{V}}$ μαριαν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ οτι ταχεως ανεστη και εξηλθεν ηκολουθησαν αυτη δοξαντες$^{\mathcal{V}}$ λεγοντες$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ οτι υπαγει εις το μνημειον ινα κλαυση εκει.

ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ λέγουσα αὐτῷ κύριε εἰ ἦς ὧδε οὐκ ἂν ἀπέ-
θανεν μου ὁ ἀδελφός. ἰησοῦς οὖν ὡς εἶδεν αὐτὴν κλαίουσαν καὶ τοὺς 33
συνελθόντας αὐτῇ ἰουδαίους κλαίοντας ἐνεβριμήσατο τῷ πνεύματι καὶ
ἐτάραξεν ἑαυτόν. καὶ εἶπεν ποῦ τεθείκατε αὐτόν λέγουσιν αὐτῷ κύριε 34
ἔρχου καὶ ἴδε. ἐδάκρυσεν ὁ ἰησοῦς. ἔλεγον οὖν οἱ ἰουδαῖοι ἴδε πῶς 35, 36
ἐφίλει αὐτόν. τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν εἶπον οὐκ ἠδύνατο οὗτος ὁ ἀνοίξας τοὺς 37*
ὀφθαλμοὺς τοῦ τυφλοῦ ποιῆσαι ἵνα καὶ οὗτος μὴ ἀποθάνῃ. ἰησοῦς οὖν 38
πάλιν ἐμβριμώμενος ἐν ἑαυτῷ ἔρχεται εἰς τὸ μνημεῖον ἦν δὲ σπήλαιον
καὶ λίθος ἐπέκειτο ἐπ’ αὐτῷ. λέγει ὁ ἰησοῦς ἄρατε τὸν λίθον λέγει αὐτῷ 39*
ἡ ἀδελφὴ τοῦ τεθνηκότος μάρθα κύριε ἤδη ὄζει τεταρταῖος γάρ ἐστιν.
λέγει αὐτῇ ὁ ἰησοῦς οὐκ εἶπόν σοι ὅτι ἐὰν πιστεύσῃς ὄψει τὴν δόξαν 40*
τοῦ θεοῦ. ἦραν οὖν τὸν λίθον οὗ ἦν ὁ τεθνηκὼς κειμένος ὁ δὲ ἰησοῦς 41*
ἦρεν τοὺς ὀφθαλμοὺς ἄνω καὶ εἶπεν πάτερ εὐχαριστῶ σοι ὅτι ἤκουσάς
μου. ἐγὼ δὲ ᾔδειν ὅτι πάντοτέ μου ἀκούεις ἀλλὰ διὰ τὸν ὄχλον τὸν πε- 42
ριεστῶτα εἶπον ἵνα πιστεύσωσιν ὅτι σύ με ἀπέστειλας. καὶ ταῦτα εἰπὼν 43
φωνῇ μεγάλῃ ἐκραύγασεν λάζαρε δεῦρο ἔξω. καὶ ἐξῆλθεν ὁ τεθνηκὼς 44*
δεδεμένος τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας κειρίαις καὶ ἡ ὄψις αὐτοῦ σουδα-
ρίῳ περιεδέδετο λέγει αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς λύσατε αὐτὸν καὶ ἄφετε ὑπάγειν.
πολλοὶ οὖν ἐκ τῶν ἰουδαίων οἱ ἐλθόντες πρὸς τὴν μαρίαν καὶ θεασά- 45*
μενοι ἃ ἐποίησεν ὁ ἰησο῀ὺς ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν. τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν 46*
ἀπῆλθον πρὸς τοὺς φαρισαίους καὶ εἶπον αὐτοῖς ἃ ἐποίησεν ὁ ἰησοῦς.
συνήγαγον οὖν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ φαρισαῖοι συνέδριον καὶ ἔλεγον τί 47*
ποιοῦμεν ὅτι οὗτος ὁ ἄνθρωπος πολλὰ σημεῖα ποιεῖ. ἐὰν ἀφῶμεν αὐ- 48
τὸν οὕτως πάντες πιστεύσουσιν εἰς αὐτόν καὶ ἐλεύσονται οἱ ῥωμαῖοι καὶ
ἀροῦσιν ἡμῶν καὶ τὸν τόπον καὶ τὸ ἔθνος. εἷς δέ τις ἐξ αὐτῶν καϊάφας 49
ἀρχιερεὺς ὢν τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου εἶπεν αὐτοῖς ὑμεῖς οὐκ οἴδατε οὐδέν.

---

v.32 η ουν μαριαμ$^{\mathcal{V}}$ μαρια$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ως ηλθεν οπου ην ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ιησους ιδουσα αυτον επεσεν αυτου$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ προς$^{\mathcal{V}}$ εις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τους ποδας αυτου$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ λεγουσα αυτω κυριε ει ης ωδε ουκ αν απεθανεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μου απεθανεν$^{\mathcal{V}}$ ο αδελφος. **v.37** τινες δε εξ αυτων ειπαν$^{\mathcal{V}}$ ειπον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ουκ εδυνατο$^{\mathcal{V}}$ ηδυνατο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ουτος ο ανοιξας τους οφθαλμους του τυφλου ποιησαι ινα και ουτος μη αποθανη. **v.39** λεγει ο ιησους αρατε τον λιθον λεγει αυτω η αδελφη του τετελευτηκοτος$^{\mathcal{V}}$ τεθνηκοτος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μαρθα κυριε ηδη οζει τεταρταιος γαρ εστιν. **v.40** λεγει αυτη ο ιησους ουκ ειπον σοι οτι εαν πιστευσης οψη$^{\mathcal{V}}$ οψει$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ την δοξαν του θεου. **v.41** ηραν ουν τον λιθον ου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ην$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τεθνηκως$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ κειμενος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ο δε ιησους ηρεν τους οφθαλμους ανω και ειπεν πατερ ευχαριστω σοι οτι ηκουσας μου. **v.44** και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εξηλθεν ο τεθνηκως δεδεμενος τους ποδας και τας χειρας κειριαις και η οψις αυτου σουδαριω περιεδεδετο λεγει αυτοις ο ιησους λυσατε αυτον και αφετε αυτον$^{\mathcal{V}}$ υπαγειν. **v.45** πολλοι ουν εκ των ιουδαιων οι ελθοντες προς την μαριαμ$^{\mathcal{V}}$ μαριαν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και θεασαμενοι α εποιησεν ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ιησους$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ επιστευσαν εις αυτον. **v.46** τινες δε εξ αυτων απηλθον προς τους φαρισαιους και ειπαν$^{\mathcal{V}}$ ειπον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτοις α εποιησεν ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ιησους. **v.47** συνηγαγον ουν οι αρχιερεις και οι φαρισαιοι συνεδριον και ελεγον τι ποιουμεν οτι ουτος ο ανθρωπος πολλα σημεια$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ποιει σημεια$^{\mathcal{V}}$.

50* οὐδὲ διαλογίζεσθε ὅτι συμφέρει ἡμῖν ἵνα εἷς ἄνθρωπος ἀποθάνῃ ὑπὲρ
51* τοῦ λαοῦ καὶ μὴ ὅλον τὸ ἔθνος ἀπόληται. τοῦτο δὲ ἀφ' ἑαυτοῦ οὐκ
εἶπεν ἀλλὰ ἀρχιερεὺς ὢν τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου προεφήτευσεν ὅτι ἔμελ-
52 λεν ὁ ἰησοῦς ἀποθνῄσκειν ὑπὲρ τοῦ ἔθνους. καὶ οὐχ ὑπὲρ τοῦ ἔθνους
μόνον ἀλλ' ἵνα καὶ τὰ τέκνα τοῦ θεοῦ τὰ διεσκορπισμένα συναγάγῃ εἰς
53* ἕν. ἀπ' ἐκείνης οὖν τῆς ἡμέρας συνεβουλεύσαντο ἵνα ἀποκτείνωσιν
54* αὐτόν. ἰησοῦς οὖν οὐκ ἔτι παρρησίᾳ περιεπάτει ἐν τοῖς ἰουδαίοις ἀλλὰ
ἀπῆλθεν ἐκεῖθεν εἰς τὴν χώραν ἐγγὺς τῆς ἐρήμου εἰς ἐφραὶμ λεγομένην
55 πόλιν κἀκεῖ διέτριβεν μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ. ἦν δὲ ἐγγὺς τὸ πάσχα
τῶν ἰουδαίων καὶ ἀνέβησαν πολλοὶ εἰς ἱεροσόλυμα ἐκ τῆς χώρας πρὸ
56 τοῦ πάσχα ἵνα ἁγνίσωσιν ἑαυτούς. ἐζήτουν οὖν τὸν ἰησοῦν καὶ ἔλεγον
μετ' ἀλλήλων ἐν τῷ ἱερῷ ἑστηκότες τί δοκεῖ ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ ἔλθῃ εἰς τὴν
57* ἑορτήν. δεδώκεισαν δὲ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ φαρισαῖοι ἐντολὴν ἵνα
ἐάν τις γνῷ ποῦ ἐστιν μηνύσῃ ὅπως πιάσωσιν αὐτόν.

12* ὁ οὖν ἰησοῦς πρὸ ἓξ ἡμερῶν τοῦ πάσχα ἦλθεν εἰς βηθανίαν ὅπου ἦν
2* λάζαρος ὁ τεθνηκὼς ὃν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν. ἐποίησαν οὖν αὐτῷ δεῖπνον
ἐκεῖ καὶ ἡ μάρθα διηκόνει ὁ δὲ λάζαρος εἷς ἦν τῶν συνανακειμένων αὐ-
3* τῷ. ἡ οὖν μαρία λαβοῦσα λίτραν μύρου νάρδου πιστικῆς πολυτίμου
ἤλειψεν τοὺς πόδας τοῦ ἰησοῦ καὶ ἐξέμαξεν ταῖς θριξὶν αὐτῆς τοὺς πό-
4* δας αὐτοῦ ἡ δὲ οἰκία ἐπληρώθη ἐκ τῆς ὀσμῆς τοῦ μύρου. λέγει οὖν
εἷς ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἰούδας σίμωνος ἰσκαριώτης ὁ μέλλων αὐτὸν
5* παραδιδόναι. διατί τοῦτο τὸ μύρον οὐκ ἐπράθη τριακοσίων δηναρίων
6* καὶ ἐδόθη πτωχοῖς. εἶπεν δὲ τοῦτο οὐχ ὅτι περὶ τῶν πτωχῶν ἔμελεν
αὐτῷ ἀλλ' ὅτι κλέπτης ἦν καὶ τὸ γλωσσόκομον εἶχέν καὶ τὰ βαλλόμενα

---

v.50 ουδε λογιζεσθε[V] διαλογιζεσθε[T,𝔐,K] οτι συμφερει υμιν[V] ημιν[T,𝔐,K] ινα εις ανθρωπος αποθανη υπερ του λαου και μη ολον το εθνος αποληται. **v.51** τουτο δε αφ εαυτου ουκ ειπεν αλλα αρχιερευς ων του ενιαυτου εκεινου επροφητευσεν[V] προεφητευσεν[T,𝔐,K] οτι εμελλεν ο[T,K] ιησους αποθνησκειν υπερ του εθνους. **v.53** απ εκεινης ουν της ημερας εβουλευσαντο[V] συνεβουλευσαντο[T,𝔐,K] ινα αποκτεινωσιν αυτον. **v.54** ο[V] ιησους[T,𝔐,K] ουν ιησους[V] ουκετι[𝔐,V] ουκ[T,K] ετι[T,K] παρρησια περιεπατει εν τοις ιουδαιοις αλλα απηλθεν εκειθεν εις την χωραν εγγυς της ερημου εις εφραιμ λεγομενην πολιν κακει εμεινεν[V] διετριβεν[T,𝔐,K] μετα των μαθητων αυτου[T,𝔐,K]. **v.57** δεδωκεισαν δε και[T,𝔐,K] οι αρχιερεις και οι φαρισαιοι εντολας[V] εντολην[T,𝔐,K] ινα εαν τις γνω που εστιν μηνυση οπως πιασωσιν αυτον. **12** **v.1** ο ουν ιησους προ εξ ημερων του πασχα ηλθεν εις βηθανιαν οπου ην λαζαρος ο[T,𝔐,K] τεθνηκως[T,𝔐,K] ον ηγειρεν εκ νεκρων ιησους[V]. **v.2** εποιησαν ουν αυτω δειπνον εκει και η μαρθα διηκονει ο δε λαζαρος εις ην εκ[V] των ανακειμενων[𝔐,V] συν[𝔐,V] συνανακειμενων[T,K] αυτω. **v.3** η ουν μαριαμ[V] μαρια[T,𝔐,K] λαβουσα λιτραν μυρου ναρδου πιστικης πολυτιμου ηλειψεν τους ποδας του ιησου και εξεμαξεν ταις θριξιν αυτης τους ποδας αυτου η δε οικια επληρωθη εκ της οσμης του μυρου. **v.4** λεγει δε[V] ιουδας[V] ο[V] ισκαριωτης[V] ουν[T,𝔐,K] εις [εκ][V] εκ[T,𝔐,K] των μαθητων αυτου ιουδας[T,𝔐,K] σιμωνος[T,𝔐,K] ισκαριωτης[T,𝔐,K] ο μελλων αυτον παραδιδοναι. **v.5** δια[𝔐,V] τι[𝔐,V] διατι[T,K] τουτο το μυρον ουκ επραθη τριακοσιων δηναριων και εδοθη πτωχοις. **v.6** ειπεν δε τουτο ουχ οτι περι των πτωχων εμελεν αυτω αλλα[K] αλλ[T,𝔐,V] οτι κλεπτης ην και το γλωσσοκομον εχων[V] ειχεν[T,𝔐,K] και[T,𝔐,K] τα βαλλομενα εβασταζεν.

ἐβάσταζεν. εἶπεν οὖν ὁ ἰησοῦς ἄφες αὐτήν εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ ἐνταφια- 7*
σμοῦ μου τετηρήκεν αὐτό. τοὺς πτωχοὺς γὰρ πάντοτε ἔχετε μεθ' ἑαυτῶν 8
ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε. ἔγνω οὖν ὄχλος πολὺς ἐκ τῶν ἰουδαίων ὅτι 9*
ἐκεῖ ἐστιν καὶ ἦλθον οὐ διὰ τὸν ἰησοῦν μόνον ἀλλ' ἵνα καὶ τὸν λάζαρον
ἴδωσιν ὃν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν. ἐβουλεύσαντο δὲ οἱ ἀρχιερεῖς ἵνα καὶ 10
τὸν λάζαρον ἀποκτείνωσιν. ὅτι πολλοὶ δι' αὐτὸν ὑπῆγον τῶν ἰουδαίων 11
καὶ ἐπίστευον εἰς τὸν ἰησοῦν. τῇ ἐπαύριον ὄχλος πολὺς ὁ ἐλθὼν εἰς 12*
τὴν ἑορτήν ἀκούσαντες ὅτι ἔρχεται ὁ ἰησοῦς εἰς ἱεροσόλυμα. ἔλαβον τὰ 13*
βαΐα τῶν φοινίκων καὶ ἐξῆλθον εἰς ὑπάντησιν αὐτῷ καὶ ἔκραζον ὡσαννά
εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου ὁ βασιλεὺς τοῦ ἰσραήλ.
εὑρὼν δὲ ὁ ἰησοῦς ὀνάριον ἐκάθισεν ἐπ' αὐτό καθώς ἐστιν γεγραμμέ- 14
νον. μὴ φοβοῦ θύγατερ σιών ἰδού ὁ βασιλεύς σου ἔρχεται καθήμενος 15*
ἐπὶ πῶλον ὄνου. ταῦτα δὲ οὐκ ἔγνωσαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τὸ πρῶτον 16*
ἀλλ' ὅτε ἐδοξάσθη ὁ ἰησοῦς τότε ἐμνήσθησαν ὅτι ταῦτα ἦν ἐπ' αὐτῷ γε-
γραμμένα καὶ ταῦτα ἐποίησαν αὐτῷ. ἐμαρτύρει οὖν ὁ ὄχλος ὁ ὢν μετ' 17
αὐτοῦ ὅτε τὸν λάζαρον ἐφώνησεν ἐκ τοῦ μνημείου καὶ ἤγειρεν αὐτὸν
ἐκ νεκρῶν. διὰ τοῦτο καὶ ὑπήντησεν αὐτῷ ὁ ὄχλος ὅτι ἤκουσεν τοῦτο 18*
αὐτὸν πεποιηκέναι τὸ σημεῖον. οἱ οὖν φαρισαῖοι εἶπον πρὸς ἑαυτούς 19*
θεωρεῖτε ὅτι οὐκ ὠφελεῖτε οὐδέν ἴδε ὁ κόσμος ὀπίσω αὐτοῦ ἀπῆλθεν.
ἦσαν δὲ τινες ἕλληνές ἐκ τῶν ἀναβαινόντων ἵνα προσκυνήσωσιν ἐν τῇ 20*
ἑορτῇ. οὗτοι οὖν προσῆλθον φιλίππῳ τῷ ἀπὸ βηθσαϊδὰ τῆς γαλιλαίας 21
καὶ ἠρώτων αὐτὸν λέγοντες κύριε θέλομεν τὸν ἰησοῦν ἰδεῖν. ἔρχεται 22*
φίλιππος καὶ λέγει τῷ ἀνδρέᾳ καὶ πάλιν ἀνδρέας καὶ φίλιππος λέγουσιν
τῷ ἰησοῦ. ὁ δὲ ἰησοῦς ἀπεκρίνατο αὐτοῖς λέγων ἐλήλυθεν ἡ ὥρα ἵνα 23*
δοξασθῇ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου. ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ἐὰν μὴ ὁ κόκκος 24
τοῦ σίτου πεσὼν εἰς τὴν γῆν ἀποθάνῃ αὐτὸς μόνος μένει ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ

---

v.7 ειπεν ουν ο ιησους αφες αυτην ινα$^{\mathcal{V}}$ εις την ημεραν του ενταφιασμου μου τηρηση$^{\mathcal{V}}$ τετηρηκεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτο. **v.9** εγνω ουν [ο]$^{\mathcal{V}}$ οχλος πολυς εκ των ιουδαιων οτι εκει εστιν και ηλθον ου δια τον ιησουν μονον αλλ ινα και τον λαζαρον ιδωσιν ον ηγειρεν εκ νεκρων. **v.12** τη επαυριον ο$^{\mathcal{V}}$ οχλος πολυς ο ελθων εις την εορτην ακουσαντες οτι ερχεται ο$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ ιησους εις ιεροσολυμα. **v.13** ελαβον τα βαια των φοινικων και εξηλθον εις υπαντησιν αυτω και εκραυγαζον$^{\mathcal{V}}$ εκραζον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ωσαννα ευλογημενος ο ερχομενος εν ονοματι κυριου [και]$^{\mathcal{V}}$ ο$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ βασιλευς του ισραηλ. **v.15** μη φοβου θυγατηρ$^{\mathcal{V}}$ θυγατερ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ σιων ιδου ο βασιλευς σου ερχεται καθημενος επι πωλον ονου. **v.16** ταυτα δε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ουκ εγνωσαν αυτου$^{\mathcal{V}}$ οι μαθηται αυτου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ το πρωτον αλλ οτε εδοξασθη [ο]$^{\mathfrak{M}}$ ο$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ιησους τοτε εμνησθησαν οτι ταυτα ην επ αυτω γεγραμμενα και ταυτα εποιησαν αυτω. **v.18** δια τουτο [και]$^{\mathcal{V}}$ και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ υπηντησεν αυτω ο οχλος οτι ηκουσαν$^{\mathcal{V}}$ ηκουσεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τουτο αυτον πεποιηκεναι το σημειον. **v.19** οι ουν φαρισαιοι ειπαν$^{\mathcal{V}}$ ειπον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ προς εαυτους θεωρειτε οτι ουκ ωφελειτε ουδεν ιδε ο κοσμος οπισω αυτου απηλθεν. **v.20** ησαν δε τινες$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ελληνες τινες$^{\mathcal{V}}$ εκ των αναβαινοντων ινα προσκυνησωσιν εν τη εορτη. **v.22** ερχεται ο$^{\mathcal{V}}$ φιλιππος και λεγει τω ανδρεα ερχεται$^{\mathcal{V}}$ και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ παλιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ανδρεας και φιλιππος και$^{\mathcal{V}}$ λεγουσιν τω ιησου. **v.23** ο δε ιησους αποκρινεται$^{\mathcal{V}}$ απεκρινατο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτοις λεγων εληλυθεν η ωρα ινα δοξασθη ο υιος του ανθρωπου.

25* πολὺν καρπὸν φέρει. ὁ φιλῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἀπολέσει αὐτήν καὶ
ὁ μισῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ εἰς ζωὴν αἰώνιον φυλάξει
26* αὐτήν. ἐὰν ἐμοί διακονῇ τις ἐμοὶ ἀκολουθείτω καὶ ὅπου εἰμὶ ἐγὼ ἐκεῖ
καὶ ὁ διάκονος ὁ ἐμὸς ἔσται καὶ ἐάν τις ἐμοὶ διακονῇ τιμήσει αὐτὸν ὁ
27 πατήρ. νῦν ἡ ψυχή μου τετάρακται καὶ τί εἴπω πάτερ σῶσόν με ἐκ τῆς
28 ὥρας ταύτης ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἦλθον εἰς τὴν ὥραν ταύτην. πάτερ δόξασόν
σου τὸ ὄνομα ἦλθεν οὖν φωνὴ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἐδόξασα καὶ πάλιν
29 δοξάσω. ὁ οὖν ὄχλος ὁ ἑστὼς καὶ ἀκούσας ἔλεγεν βροντὴν γεγονέναι
30* ἄλλοι ἔλεγον ἄγγελος αὐτῷ λελάληκεν. ἀπεκρίθη ὁ ἰησοῦς καὶ εἶπεν
31 οὐ δι' ἐμὲ αὕτη ἡ φωνὴ γέγονεν ἀλλὰ δι' ὑμᾶς. νῦν κρίσις ἐστὶν τοῦ κό-
32 σμου τούτου νῦν ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου ἐκβληθήσεται ἔξω. κἀγὼ
33* ἐὰν ὑψωθῶ ἐκ τῆς γῆς πάντας ἑλκύσω πρὸς ἐμαυτόν. τοῦτο δὲ ἔλεγεν
34* σημαίνων ποίῳ θανάτῳ ἤμελλεν ἀποθνῄσκειν. ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ ὄχλος
ἡμεῖς ἠκούσαμεν ἐκ τοῦ νόμου ὅτι ὁ χριστὸς μένει εἰς τὸν αἰῶνα καὶ
πῶς σὺ λέγεις ὅτι δεῖ ὑψωθῆναι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου τίς ἐστιν οὗτος
35* ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου. εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς ἔτι μικρὸν χρόνον τὸ
φῶς μεθ" ὑμῶν ἐστιν περιπατεῖτε ἕως τὸ φῶς ἔχετε ἵνα μὴ σκοτία ὑμᾶς
36* καταλάβῃ καὶ ὁ περιπατῶν ἐν τῇ σκοτίᾳ οὐκ οἶδεν ποῦ ὑπάγει. ἕως τὸ
φῶς ἔχετε πιστεύετε εἰς τὸ φῶς ἵνα υἱοὶ φωτὸς γένησθε ταῦτα ἐλάλησεν
37 ὁ ἰησοῦς καὶ ἀπελθὼν ἐκρύβη ἀπ' αὐτῶν. τοσαῦτα δὲ αὐτοῦ σημεῖα
38 πεποιηκότος ἔμπροσθεν αὐτῶν οὐκ ἐπίστευον εἰς αὐτόν. ἵνα ὁ λόγος
ἠσαΐου τοῦ προφήτου πληρωθῇ ὃν εἶπεν κύριε τίς ἐπίστευσεν τῇ ἀκοῇ
39 ἡμῶν καὶ ὁ βραχίων κυρίου τίνι ἀπεκαλύφθη. διὰ τοῦτο οὐκ ἠδύναντο
40* πιστεύειν ὅτι πάλιν εἶπεν ἠσαΐας. τετύφλωκεν αὐτῶν τοὺς ὀφθαλμοὺς
καὶ πεπώρωκεν αὐτῶν τὴν καρδίαν ἵνα μὴ ἴδωσιν τοῖς ὀφθαλμοῖς καὶ
41* νοήσωσιν τῇ καρδίᾳ καὶ ἐπιστραφῶσιν καὶ ἰάσωμαι αὐτούς. ταῦτα εἶ-

v.25 ο φιλων την ψυχην αυτου απολλυει[V] απολεσει[T,𝔐,K] αυτην και ο μισων την ψυχην αυτου εν τω κοσμω τουτω εις ζωην αιωνιον φυλαξει αυτην. **v.26** εαν εμοι διακονη[T,𝔐,K] τις διακονη[V] εμοι ακολουθειτω και οπου ειμι εγω εκει και ο διακονος ο εμος εσται και[T,𝔐,K] εαν τις εμοι διακονη τιμησει αυτον ο πατηρ. **v.30** απεκριθη [ο][𝔐] ο[T,K] ιησους και ειπεν ου δι εμε αυτη[T,𝔐,K] η φωνη αυτη[V] γεγονεν αλλα δι υμας. **v.33** τουτο δε ελεγεν σημαινων ποιω θανατω εμελλεν[𝔐] ημελλεν[T,K,V] αποθνησκειν. **v.34** απεκριθη ουν[V] αυτω ο οχλος ημεις ηκουσαμεν εκ του νομου οτι ο χριστος μενει εις τον αιωνα και πως συ[T,𝔐,K] λεγεις συ[V] οτι[T,K,V] δει υψωθηναι τον υιον του ανθρωπου τις εστιν ουτος ο υιος του ανθρωπου. **v.35** ειπεν ουν αυτοις ο ιησους ετι μικρον χρονον το φως εν[V] μεθ[T,𝔐,K] υμιν[V] υμων[T,𝔐,K] εστιν περιπατειτε ως[V] εως[T,𝔐,K] το φως εχετε ινα μη σκοτια υμας καταλαβη και ο περιπατων εν τη σκοτια ουκ οιδεν που υπαγει. **v.36** ως[V] εως[T,𝔐,K] το φως εχετε πιστευετε εις το φως ινα υιοι φωτος γενησθε ταυτα ελαλησεν ο[T,𝔐,K] ιησους και απελθων εκρυβη απ αυτων. **v.40** τετυφλωκεν αυτων τους οφθαλμους και επωρωσεν[V] πεπωρωκεν[T,𝔐,K] αυτων την καρδιαν ινα μη ιδωσιν τοις οφθαλμοις και νοησωσιν τη καρδια και στραφωσιν[V] επιστραφωσιν[T,𝔐,K] και ιασομαι[V] ιασωμαι[T,𝔐,K] αυτους. **v.41** ταυτα ειπεν ησαιας οτι[V] οτε[T,𝔐,K] ειδεν την δοξαν αυτου και ελαλησεν περι αυτου.

πεν ἠσαΐας ὅτε εἶδεν τὴν δόξαν αὐτοῦ καὶ ἐλάλησεν περὶ αὐτοῦ. ὅμως 42
μέντοι καὶ ἐκ τῶν ἀρχόντων πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν ἀλλὰ διὰ τοὺς
φαρισαίους οὐχ ὡμολόγουν ἵνα μὴ ἀποσυνάγωγοι γένωνται. ἠγάπησαν 43
γὰρ τὴν δόξαν τῶν ἀνθρώπων μᾶλλον ἤπερ τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ. ἰησοῦς 44*
δὲ ἔκραξεν καὶ εἶπεν ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ οὐ πιστεύει εἰς ἐμὲ ἀλλ' εἰς τὸν
πέμψαντά με. καὶ ὁ θεωρῶν ἐμὲ θεωρεῖ τὸν πέμψαντά με. ἐγὼ φῶς εἰς 45, 46
τὸν κόσμον ἐλήλυθα ἵνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ ἐν τῇ σκοτίᾳ μὴ μείνῃ.
καὶ ἐάν τίς μου ἀκούσῃ τῶν ῥημάτων καὶ μὴ πιστεύσῃ ἐγὼ οὐ κρίνω 47*
αὐτόν οὐ γὰρ ἦλθον ἵνα κρίνω τὸν κόσμον ἀλλ' ἵνα σώσω τὸν κόσμον.
ὁ ἀθετῶν ἐμὲ καὶ μὴ λαμβάνων τὰ ῥήματά μου ἔχει τὸν κρίνοντα αὐτόν 48
ὁ λόγος ὃν ἐλάλησα ἐκεῖνος κρινεῖ αὐτὸν ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. ὅτι ἐγὼ 49*
ἐξ ἐμαυτοῦ οὐκ ἐλάλησα ἀλλ' ὁ πέμψας με πατὴρ αὐτός μοι ἐντολὴν
ἔδωκεν τί εἴπω καὶ τί λαλήσω. καὶ οἶδα ὅτι ἡ ἐντολὴ αὐτοῦ ζωὴ αἰώνιός 50*
ἐστιν ἃ οὖν λαλῶ ἐγὼ καθὼς εἴρηκέν μοι ὁ πατήρ οὕτως λαλῶ.

πρὸ δὲ τῆς ἑορτῆς τοῦ πάσχα εἰδὼς ὁ ἰησοῦς ὅτι ἐλήλυθεν αὐτοῦ ἡ **13***
ὥρα ἵνα μεταβῇ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου πρὸς τὸν πατέρα ἀγαπήσας τοὺς
ἰδίους τοὺς ἐν τῷ κόσμῳ εἰς τέλος ἠγάπησεν αὐτούς. καὶ δείπνου γε- 2*
νομένου τοῦ διαβόλου ἤδη βεβληκότος εἰς τὴν καρδίαν ἰούδα σίμωνος
ἰσκαριώτου ἵνα αὐτὸν παραδῷ. εἰδὼς ὁ ἰησοῦς ὅτι πάντα δέδωκεν αὐτῷ 3*
ὁ πατὴρ εἰς τὰς χεῖρας καὶ ὅτι ἀπὸ θεοῦ ἐξῆλθεν καὶ πρὸς τὸν θεὸν ὑπά-
γει. ἐγείρεται ἐκ τοῦ δείπνου καὶ τίθησιν τὰ ἱμάτια καὶ λαβὼν λέντιον 4
διέζωσεν ἑαυτόν. εἶτα βάλλει ὕδωρ εἰς τὸν νιπτῆρα καὶ ἤρξατο νίπτειν 5
τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν καὶ ἐκμάσσειν τῷ λεντίῳ ᾧ ἦν διεζωσμένος.
ἔρχεται οὖν πρὸς σίμωνα πέτρον καὶ λέγει αὐτῷ ἐκεῖνος κύριε σύ μου 6*
νίπτεις τοὺς πόδας. ἀπεκρίθη ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ ὃ ἐγὼ ποιῶ σὺ οὐκ 7
οἶδας ἄρτι γνώσῃ δὲ μετὰ ταῦτα. λέγει αὐτῷ πέτρος οὐ μὴ νίψῃς τοὺς 8*

v.44 ιησους δε εκραξεν και ειπεν ο πιστευων εις εμε ου πιστευει εις εμε αλλα$^{\mathcal{V}}$ αλλ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εις τον πεμψαντα με. **v.47** και εαν τις μου ακουση των ρηματων και μη φυλαξη$^{\mathcal{V}}$ πιστευση$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εγω ου κρινω αυτον ου γαρ ηλθον ινα κρινω τον κοσμον αλλ ινα σωσω τον κοσμον. **v.49** οτι εγω εξ εμαυτου ουκ ελαλησα αλλ ο πεμψας με πατηρ αυτος μοι εντολην δεδωκεν$^{\mathcal{V}}$ εδωκεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τι ειπω και τι λαλησω. **v.50** και οιδα οτι η εντολη αυτου ζωη αιωνιος εστιν α ουν λαλω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εγω λαλω$^{\mathcal{V}}$ καθως ειρηκεν μοι ο πατηρ ουτως λαλω. **13** **v.1** προ δε της εορτης του πασχα ειδως ο ιησους οτι ηλθεν$^{\mathcal{V}}$ εληλυθεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτου η ωρα ινα μεταβη εκ του κοσμου τουτου προς τον πατερα αγαπησας τους ιδιους τους εν τω κοσμω εις τελος ηγαπησεν αυτους. **v.2** και δειπνου γινομενου$^{\mathcal{V}}$ γενομενου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ του διαβολου ηδη βεβληκοτος εις την καρδιαν ινα$^{\mathcal{V}}$ παραδοι$^{\mathcal{V}}$ αυτον$^{\mathcal{V}}$ ιουδας$^{\mathcal{V}}$ ιουδα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ σιμωνος ισκαριωτου ινα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ παραδω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.3** ειδως ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ιησους$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ οτι παντα εδωκεν$^{\mathcal{V}}$ δεδωκεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτω ο πατηρ εις τας χειρας και οτι απο θεου εξηλθεν και προς τον θεον υπαγει. **v.6** ερχεται ουν προς σιμωνα πετρον και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ λεγει αυτω εκεινος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ κυριε συ μου νιπτεις τους ποδας. **v.8** λεγει αυτω πετρος ου μη νιψης μου$^{\mathcal{V}}$ τους ποδας μου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εις τον αιωνα απεκριθη αυτω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ιησους αυτω$^{\mathcal{V}}$ εαν μη νιψω σε ουκ εχεις μερος μετ εμου.

πόδας μου εἰς τὸν αἰῶνα ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ ἰησοῦς ἐὰν μὴ νίψω σε οὐκ
9 ἔχεις μέρος μετ’ ἐμοῦ. λέγει αὐτῷ σίμων πέτρος κύριε μὴ τοὺς πόδας
10* μου μόνον ἀλλὰ καὶ τὰς χεῖρας καὶ τὴν κεφαλήν. λέγει αὐτῷ ὁ ἰησοῦς
ὁ λελουμένος οὐ χρείαν ἔχει ἢ τοὺς πόδας νίψασθαι ἀλλ’ ἔστιν καθαρὸς
11* ὅλος καὶ ὑμεῖς καθαροί ἐστε ἀλλ’ οὐχὶ πάντες. ᾔδει γὰρ τὸν παραδι-
12* δόντα αὐτόν διὰ τοῦτο εἶπεν οὐχὶ πάντες καθαροί ἐστε. ὅτε οὖν ἔνιψεν
τοὺς πόδας αὐτῶν καὶ ἔλαβεν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἀναπεσών πάλιν εἶπεν
13 αὐτοῖς γινώσκετε τί πεποίηκα ὑμῖν. ὑμεῖς φωνεῖτέ με ὁ διδάσκαλος
14 καὶ ὁ κύριος καὶ καλῶς λέγετε εἰμὶ γάρ. εἰ οὖν ἐγὼ ἔνιψα ὑμῶν τοὺς
πόδας ὁ κύριος καὶ ὁ διδάσκαλος καὶ ὑμεῖς ὀφείλετε ἀλλήλων νίπτειν
15 τοὺς πόδας. ὑπόδειγμα γὰρ ἔδωκα ὑμῖν ἵνα καθὼς ἐγὼ ἐποίησα ὑμῖν
16 καὶ ὑμεῖς ποιῆτε. ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν οὐκ ἔστιν δοῦλος μείζων τοῦ
17 κυρίου αὐτοῦ οὐδὲ ἀπόστολος μείζων τοῦ πέμψαντος αὐτόν. εἰ ταῦτα
18* οἴδατε μακάριοί ἐστε ἐὰν ποιῆτε αὐτά. οὐ περὶ πάντων ὑμῶν λέγω ἐγὼ
οἶδα οὕς ἐξελεξάμην ἀλλ’ ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ ὁ τρώγων μετ’ ἐμοῦ τὸν
19* ἄρτον ἐπῆρεν ἐπ’ ἐμὲ τὴν πτέρναν αὐτοῦ. ἀπ’ ἄρτι λέγω ὑμῖν πρὸ τοῦ
20* γενέσθαι ἵνα ὅταν γένηται πιστεύσητε ὅτι ἐγώ εἰμι. ἀμὴν ἀμὴν λέγω
ὑμῖν ὁ λαμβάνων ἐάν τινα πέμψω ἐμὲ λαμβάνει ὁ δὲ ἐμὲ λαμβάνων λαμ-
21* βάνει τὸν πέμψαντά με. ταῦτα εἰπὼν ὁ ἰησοῦς ἐταράχθη τῷ πνεύματι
καὶ ἐμαρτύρησεν καὶ εἶπεν ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἷς ἐξ ὑμῶν πα-
22* ραδώσει με. ἔβλεπον οὖν εἰς ἀλλήλους οἱ μαθηταὶ ἀπορούμενοι περὶ
23* τίνος λέγει. ἦν δέ ἀνακείμενος εἷς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἐν τῷ κόλπῳ
24 τοῦ ἰησοῦ ὃν ἠγάπα ὁ ἰησοῦς. νεύει οὖν τούτῳ σίμων πέτρος πυθέσθαι
25* τίς ἂν εἴη περὶ οὗ λέγει. ἐπιπεσὼν δὲ ἐκεῖνος ἐπὶ τὸ στῆθος τοῦ ἰησοῦ
26* λέγει αὐτῷ κύριε τίς ἐστιν. ἀποκρίνεται ὁ ἰησοῦς ἐκεῖνός ἐστιν ᾧ ἐγὼ

v.10 λεγει αυτω ο ιησους ο λελουμενος ουκ^{V} ου$^{T,\mathfrak{M},K}$ χρειαν$^{T,\mathfrak{M},K}$ εχει χρειαν^{V} ει^{V} μη^{V} η$^{T,\mathfrak{M},K}$ τους ποδας νιψασθαι αλλ εστιν καθαρος ολος και υμεις καθαροι εστε αλλ ουχι παντες. **v.11** ηδει γαρ τον παραδιδοντα αυτον δια τουτο ειπεν οτι^{V} ουχι παντες καθαροι εστε. **v.12** οτε ουν ενιψεν τους ποδας αυτων [και]^{V} και$^{T,\mathfrak{M},K}$ ελαβεν τα ιματια αυτου και^{V} ανεπεσεν^{V} αναπεσων$^{T,\mathfrak{M},K}$ παλιν ειπεν αυτοις γινωσκετε τι πεποιηκα υμιν. **v.18** ου περι παντων υμων λεγω εγω οιδα τινας^{V} ους$^{T,\mathfrak{M},K}$ εξελεξαμην αλλ ινα η γραφη πληρωθη ο τρωγων μου^{V} μετ$^{T,\mathfrak{M},K}$ εμου$^{T,\mathfrak{M},K}$ τον αρτον επηρεν επ εμε την πτερναν αυτου. **v.19** απ αρτι λεγω υμιν προ του γενεσθαι ινα πιστευσητε^{V} οταν γενηται πιστευσητε$^{T,\mathfrak{M},K}$ οτι εγω ειμι. **v.20** αμην αμην λεγω υμιν ο λαμβανων αν^{V} εαν$^{T,\mathfrak{M},K}$ τινα πεμψω εμε λαμβανει ο δε εμε λαμβανων λαμβανει τον πεμψαντα με. **v.21** ταυτα ειπων [ο]^{V} ο$^{T,\mathfrak{M},K}$ ιησους εταραχθη τω πνευματι και εμαρτυρησεν και ειπεν αμην αμην λεγω υμιν οτι εις εξ υμων παραδωσει με. **v.22** εβλεπον ουν$^{T,\mathfrak{M},K}$ εις αλληλους οι μαθηται απορουμενοι περι τινος λεγει. **v.23** ην δε$^{T,\mathfrak{M},K}$ ανακειμενος εις εκ^{V} των μαθητων αυτου εν τω κολπω του ιησου ον ηγαπα ο ιησους. **v.25** αναπεσων^{V} επιπεσων$^{T,\mathfrak{M},K}$ ουν^{V} δε$^{T,\mathfrak{M},K}$ εκεινος ουτως$^{\mathfrak{M},V}$ επι το στηθος του ιησου λεγει αυτω κυριε τις εστιν. **v.26** αποκρινεται [ο]^{V} ο$^{T,\mathfrak{M},K}$ ιησους εκεινος εστιν ω εγω βαψω^{V} βαψας$^{T,\mathfrak{M},K}$ το ψωμιον επιδωσω$^{T,\mathfrak{M},K}$ και δωσω^{V} αυτω^{V} βαψας^{V} ουν^{V} εμβαψας$^{T,\mathfrak{M},K}$ το ψωμιον [λαμβανει^{V} και]^{V} διδωσιν ιουδα σιμωνος ισκαριωτου^{V} ισκαριωτη$^{T,\mathfrak{M},K}$.

βάψας τὸ ψωμίον ἐπιδώσω καὶ ἐμβάψας τὸ ψωμίον δίδωσιν ἰούδᾳ σίμω-
νος ἰσκαριώτη. καὶ μετὰ τὸ ψωμίον τότε εἰσῆλθεν εἰς ἐκεῖνον ὁ σατανᾶς 27
λέγει οὖν αὐτῷ ὁ ἰησοῦς ὃ ποιεῖς ποίησον τάχιον. τοῦτο δὲ οὐδεὶς ἔγνω 28*
τῶν ἀνακειμένων πρὸς τί εἶπεν αὐτῷ. τινὲς γὰρ ἐδόκουν ἐπεὶ τὸ γλωσ- 29*
σόκομον εἶχεν ὁ ἰούδας ὅτι λέγει αὐτῷ ὁ ἰησοῦς ἀγόρασον ὧν χρείαν
ἔχομεν εἰς τὴν ἑορτήν ἢ τοῖς πτωχοῖς ἵνα τι δῷ. λαβὼν οὖν τὸ ψωμίον 30*
ἐκεῖνος εὐθέως ἐξῆλθεν ἦν δὲ νύξ. ὅτε ἐξῆλθεν λέγει ὁ ἰησοῦς νῦν ἐδο- 31*
ξάσθη ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καὶ ὁ θεὸς ἐδοξάσθη ἐν αὐτῷ. εἰ ὁ θεὸς 32*
ἐδοξάσθη ἐν αὐτῷ καὶ ὁ θεὸς δοξάσει αὐτὸν ἐν ἑαυτῷ καὶ εὐθὺς δοξάσει
αὐτόν. τεκνία ἔτι μικρὸν μεθ' ὑμῶν εἰμι ζητήσετέ με καὶ καθὼς εἶπον 33*
τοῖς ἰουδαίοις ὅτι ὅπου ὑπάγω ἐγὼ ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν καὶ ὑμῖν
λέγω ἄρτι. ἐντολὴν καινὴν δίδωμι ὑμῖν ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους καθὼς 34
ἠγάπησα ὑμᾶς ἵνα καὶ ὑμεῖς ἀγαπᾶτε ἀλλήλους. ἐν τούτῳ γνώσονται 35
πάντες ὅτι ἐμοὶ μαθηταί ἐστε ἐὰν ἀγάπην ἔχητε ἐν ἀλλήλοις. λέγει 36*
αὐτῷ σίμων πέτρος κύριε ποῦ ὑπάγεις ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ ἰησοῦς ὅπου
ὑπάγω οὐ δύνασαί μοι νῦν ἀκολουθῆσαι ὕστερον δὲ ἀκολουθήσεις μοι.
λέγει αὐτῷ ὁ πέτρος κύριε διατί οὐ δύναμαί σοι ἀκολουθῆσαι ἄρτι τὴν 37*
ψυχήν μου ὑπὲρ σοῦ θήσω. ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ ἰησοῦς τὴν ψυχήν σου 38*
ὑπὲρ ἐμοῦ θήσεις ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι οὐ μὴ ἀλέκτωρ φωνήσει ἕως οὗ
ἀπαρνήσῃ με τρίς.

μὴ ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ καρδία πιστεύετε εἰς τὸν θεόν καὶ εἰς ἐμὲ **14**
πιστεύετε. ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ πατρός μου μοναὶ πολλαί εἰσιν εἰ δὲ 2*
μὴ εἶπον ἂν ὑμῖν πορεύομαι ἑτοιμάσαι τόπον ὑμῖν. καὶ ἐὰν πορευθῶ 3*
καὶ ἑτοιμάσω ὑμῖν τόπον πάλιν ἔρχομαι καὶ παραλήψομαι ὑμᾶς πρὸς
ἐμαυτόν ἵνα ὅπου εἰμὶ ἐγὼ καὶ ὑμεῖς ἦτε. καὶ ὅπου ἐγὼ ὑπάγω οἴδατε 4*

---

v.28 τουτο [δε]$^{\mathcal{V}}$ δε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ουδεις εγνω των ανακειμενων προς τι ειπεν αυτω. **v.29** τινες γαρ εδοκουν επει το γλωσσοκομον ειχεν ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ιουδας οτι λεγει αυτω [ο]$^{\mathcal{V}}$ ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ιησους αγορασον ων χρειαν εχομεν εις την εορτην η τοις πτωχοις ινα τι δω. **v.30** λαβων ουν το ψωμιον εκεινος ευθεως$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εξηλθεν ευθυς$^{\mathcal{V}}$ ην δε νυξ. **v.31** οτε ουν$^{\mathcal{K},\mathcal{V}}$ εξηλθεν λεγει ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ιησους νυν εδοξασθη ο υιος του ανθρωπου και ο θεος εδοξασθη εν αυτω. **v.32** [ει$^{\mathcal{V}}$ ει$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ο θεος εδοξασθη εν αυτω]$^{\mathcal{V}}$ αυτω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και ο θεος δοξασει αυτον εν αυτω$^{\mathcal{V}}$ εαυτω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και ευθυς δοξασει αυτον. **v.33** τεκνια ετι μικρον μεθ υμων ειμι ζητησετε με και καθως ειπον τοις ιουδαιοις οτι οπου υπαγω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εγω υπαγω$^{\mathcal{V}}$ υμεις ου δυνασθε ελθειν και υμιν λεγω αρτι. **v.36** λεγει αυτω σιμων πετρος κυριε που υπαγεις απεκριθη [αυτω]$^{\mathcal{V}}$ αυτω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ιησους οπου υπαγω ου δυνασαι μοι νυν ακολουθησαι υστερον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ακολουθησεις δε$^{\mathcal{V}}$ υστερον$^{\mathcal{V}}$ μοι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.37** λεγει αυτω ο$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ πετρος κυριε δια$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ τι$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ διατι$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ου δυναμαι σοι ακολουθησαι αρτι την ψυχην μου υπερ σου θησω. **v.38** αποκρινεται$^{\mathcal{V}}$ απεκριθη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ιησους την ψυχην σου υπερ εμου θησεις αμην αμην λεγω σοι ου μη αλεκτωρ φωνηση$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ φωνησει$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ εως ου αρνηση$^{\mathcal{V}}$ απαρνηση$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ με τρις. **14** **v.2** εν τη οικια του πατρος μου μοναι πολλαι εισιν ει δε μη ειπον αν υμιν οτι$^{\mathcal{V}}$ πορευομαι ετοιμασαι τοπον υμιν. **v.3** και εαν πορευθω [και]$^{\mathfrak{M}}$ και$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ ετοιμασω υμιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τοπον υμιν$^{\mathcal{V}}$ παλιν ερχομαι και παραλημψομαι$^{\mathcal{V}}$ παραληψομαι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ υμας προς εμαυτον ινα οπου ειμι εγω και υμεις ητε.

5* καὶ τὴν ὁδόν οἴδατε. λέγει αὐτῷ θωμᾶς κύριε οὐκ οἴδαμεν ποῦ ὑπάγεις
6* καὶ πῶς δυνάμεθα τὴν ὁδὸν εἰδέναι. λέγει αὐτῷ ὁ ἰησοῦς ἐγώ εἰμι ἡ
ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωή οὐδεὶς ἔρχεται πρὸς τὸν πατέρα εἰ μὴ δι’
7* ἐμοῦ. εἰ ἐγνώκειτέ με καὶ τὸν πατέρα μου ἐγνώκειτε ἂν καὶ ἀπ’ ἄρτι
8 γινώσκετε αὐτὸν καὶ ἑωράκατε αὐτόν. λέγει αὐτῷ φίλιππος κύριε δεῖξον
9* ἡμῖν τὸν πατέρα καὶ ἀρκεῖ ἡμῖν. λέγει αὐτῷ ὁ ἰησοῦς τοσοῦτον χρόνον
μεθ’ ὑμῶν εἰμι καὶ οὐκ ἔγνωκάς με φίλιππε ὁ ἑωρακὼς ἐμὲ ἑώρακεν
10* τὸν πατέρα καὶ πῶς σὺ λέγεις δεῖξον ἡμῖν τὸν πατέρα. οὐ πιστεύεις ὅτι
ἐγὼ ἐν τῷ πατρὶ καὶ ὁ πατὴρ ἐν ἐμοί ἐστιν τὰ ῥήματα ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν
ἀπ’ ἐμαυτοῦ οὐ λαλῶ ὁ δὲ πατὴρ ὁ ἐν ἐμοὶ μένων αὐτὸς ποιεῖ τὰ ἔργα.
11* πιστεύετέ μοι ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρὶ καὶ ὁ πατὴρ ἐν ἐμοί εἰ δὲ μή διὰ τὰ
12* ἔργα αὐτὰ πιστεύετε μοι. ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ τὰ
ἔργα ἃ ἐγὼ ποιῶ κἀκεῖνος ποιήσει καὶ μείζονα τούτων ποιήσει ὅτι ἐγὼ
13 πρὸς τὸν πατέρα μου πορεύομαι. καὶ ὅ τι ἂν αἰτήσητε ἐν τῷ ὀνόματί
14* μου τοῦτο ποιήσω ἵνα δοξασθῇ ὁ πατὴρ ἐν τῷ υἱῷ. ἐάν τι αἰτήσητέ ἐν
15* τῷ ὀνόματί μου ἐγὼ ποιήσω. ἐὰν ἀγαπᾶτέ με τὰς ἐντολὰς τὰς ἐμὰς
16* τηρήσατε. καὶ ἐγὼ ἐρωτήσω τὸν πατέρα καὶ ἄλλον παράκλητον δώσει
17* ὑμῖν ἵνα μένῃ μεθ’ ὑμῶν εἰς τὸν αἰῶνα. τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας ὃ ὁ
κόσμος οὐ δύναται λαβεῖν ὅτι οὐ θεωρεῖ αὐτὸ οὐδὲ γινώσκει αὐτό ὑμεῖς
18 δὲ γινώσκετε αὐτὸ ὅτι παρ’ ὑμῖν μένει καὶ ἐν ὑμῖν ἔσται. οὐκ ἀφήσω
19* ὑμᾶς ὀρφανούς ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς. ἔτι μικρὸν καὶ ὁ κόσμος με οὐκ
20* ἔτι θεωρεῖ ὑμεῖς δὲ θεωρεῖτέ με ὅτι ἐγὼ ζῶ καὶ ὑμεῖς ζήσεσθε. ἐν ἐκείνῃ
τῇ ἡμέρᾳ γνώσεσθε ὑμεῖς ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρί μου καὶ ὑμεῖς ἐν ἐμοὶ

v.4 και οπου [εγω]$^{\mathcal{V}}$ εγω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ υπαγω οιδατε και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ την οδον οιδατε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.5** λεγει αυτω θωμας κυριε ουκ οιδαμεν που υπαγεις και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πως δυναμεθα την οδον ειδεναι. **v.6** λεγει αυτω [ο]$^{\mathcal{V}}$ ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ιησους εγω ειμι η οδος και η αληθεια και η ζωη ουδεις ερχεται προς τον πατερα ει μη δι εμου. **v.7** ει εγνωκατε$^{\mathcal{V}}$ εγνωκειτε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ με και τον πατερα μου γνωσεσθε$^{\mathcal{V}}$ εγνωκειτε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και απ αρτι γινωσκετε αυτον και εωρακατε αυτον. **v.9** λεγει αυτω ο ιησους τοσουτω$^{\mathcal{V}}$ τοσουτον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ χρονω$^{\mathcal{V}}$ χρονον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μεθ υμων ειμι και ουκ εγνωκας με φιλιππε ο εωρακως εμε εωρακεν τον πατερα και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πως συ λεγεις δειξον ημιν τον πατερα. **v.10** ου πιστευεις οτι εγω εν τω πατρι και ο πατηρ εν εμοι εστιν τα ρηματα α εγω λεγω$^{\mathcal{V}}$ λαλω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ υμιν απ εμαυτου ου λαλω ο δε πατηρ ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εν εμοι μενων αυτος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ποιει τα εργα αυτου$^{\mathcal{V}}$. **v.11** πιστευετε μοι οτι εγω εν τω πατρι και ο πατηρ εν εμοι ει δε μη δια τα εργα αυτα πιστευετε μοι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.12** αμην αμην λεγω υμιν ο πιστευων εις εμε τα εργα α εγω ποιω κακεινος ποιησει και μειζονα τουτων ποιησει οτι εγω προς τον πατερα μου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πορευομαι. **v.14** εαν τι αιτησητε με$^{\mathcal{V}}$ [με]$^{\mathfrak{M}}$ εν τω ονοματι μου εγω ποιησω. **v.15** εαν αγαπατε με τας εντολας τας εμας τηρησετε$^{\mathcal{V}}$ τηρησατε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.16** καγω$^{\mathcal{V}}$ και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εγω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ερωτησω τον πατερα και αλλον παρακλητον δωσει υμιν ινα μενη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μεθ υμων εις τον αιωνα η$^{\mathcal{V}}$. **v.17** το πνευμα της αληθειας ο ο κοσμος ου δυναται λαβειν οτι ου θεωρει αυτο ουδε γινωσκει αυτο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ υμεις δε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ γινωσκετε αυτο οτι παρ υμιν μενει και εν υμιν εσται. **v.19** ετι μικρον και ο κοσμος με ουκετι$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ουκ$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ετι$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ θεωρει υμεις δε θεωρειτε με οτι εγω ζω και υμεις ζησετε$^{\mathcal{V}}$ ζησεσθε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.20** εν εκεινη τη ημερα γνωσεσθε υμεις οτι εγω εν τω πατρι μου και υμεις εν εμοι και$^{\mathfrak{M}}$ εγω$^{\mathfrak{M}}$ καγω$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ εν υμιν.

κἀγὼ ἐν ὑμῖν. ὁ ἔχων τὰς ἐντολάς μου καὶ τηρῶν αὐτὰς ἐκεῖνός ἐστιν 21*
ὁ ἀγαπῶν με ὁ δὲ ἀγαπῶν με ἀγαπηθήσεται ὑπὸ τοῦ πατρός μου καὶ
ἐγὼ ἀγαπήσω αὐτὸν καὶ ἐμφανίσω αὐτῷ ἐμαυτόν. λέγει αὐτῷ ἰούδας 22*
οὐχ ὁ ἰσκαριώτης κύριε τί γέγονεν ὅτι ἡμῖν μέλλεις ἐμφανίζειν σεαυτὸν
καὶ οὐχὶ τῷ κόσμῳ. ἀπεκρίθη ὁ ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ ἐάν τις ἀγαπᾷ 23*
με τὸν λόγον μου τηρήσει καὶ ὁ πατήρ μου ἀγαπήσει αὐτόν καὶ πρὸς
αὐτὸν ἐλευσόμεθα καὶ μονὴν παρ' αὐτῷ ποιησόμεν. ὁ μὴ ἀγαπῶν με 24
τοὺς λόγους μου οὐ τηρεῖ καὶ ὁ λόγος ὃν ἀκούετε οὐκ ἔστιν ἐμὸς ἀλλὰ
τοῦ πέμψαντός με πατρός. ταῦτα λελάληκα ὑμῖν παρ' ὑμῖν μένων. ὁ 25, 26*
δὲ παράκλητος τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ὃ πέμψει ὁ πατὴρ ἐν τῷ ὀνόματί
μου ἐκεῖνος ὑμᾶς διδάξει πάντα καὶ ὑπομνήσει ὑμᾶς πάντα ἃ εἶπον
ὑμῖν. εἰρήνην ἀφίημι ὑμῖν εἰρήνην τὴν ἐμὴν δίδωμι ὑμῖν οὐ καθὼς ὁ 27
κόσμος δίδωσιν ἐγὼ δίδωμι ὑμῖν μὴ ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ καρδία μηδὲ
δειλιάτω. ἠκούσατε ὅτι ἐγὼ εἶπον ὑμῖν ὑπάγω καὶ ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς 28*
εἰ ἠγαπᾶτέ με ἐχάρητε ἂν ὅτι εἶπον πορεύομαι πρὸς τὸν πατέρα ὅτι ὁ
πατήρ μού μείζων μού ἐστιν. καὶ νῦν εἴρηκα ὑμῖν πρὶν γενέσθαι ἵνα 29
ὅταν γένηται πιστεύσητε. οὐκ ἔτι πολλὰ λαλήσω μεθ' ὑμῶν ἔρχεται γὰρ 30*
ὁ τοῦ κόσμου τούτου ἄρχων καὶ ἐν ἐμοὶ οὐκ ἔχει οὐδέν. ἀλλ' ἵνα γνῷ ὁ 31
κόσμος ὅτι ἀγαπῶ τὸν πατέρα καὶ καθὼς ἐνετείλατο μοι ὁ πατὴρ οὕτως
ποιῶ ἐγείρεσθε ἄγωμεν ἐντεῦθεν.

ἐγώ εἰμι ἡ ἄμπελος ἡ ἀληθινή καὶ ὁ πατήρ μου ὁ γεωργός ἐστιν. **15**
πᾶν κλῆμα ἐν ἐμοὶ μὴ φέρον καρπόν αἴρει αὐτό καὶ πᾶν τὸ καρπὸν 2*
φέρον καθαίρει αὐτὸ ἵνα πλείονα καρπὸν φέρῃ. ἤδη ὑμεῖς καθαροί ἐστε 3
διὰ τὸν λόγον ὃν λελάληκα ὑμῖν. μείνατε ἐν ἐμοί κἀγὼ ἐν ὑμῖν καθὼς 4*
τὸ κλῆμα οὐ δύναται καρπὸν φέρειν ἀφ' ἑαυτοῦ ἐὰν μὴ μείνῃ ἐν τῇ
ἀμπέλῳ οὕτως οὐδὲ ὑμεῖς ἐὰν μὴ ἐν ἐμοὶ μείνητε. ἐγώ εἰμι ἡ ἄμπελος 5
ὑμεῖς τὰ κλήματα ὁ μένων ἐν ἐμοὶ κἀγὼ ἐν αὐτῷ οὗτος φέρει καρπὸν

---

v.21 ο εχων τας εντολας μου και τηρων αυτας εκεινος εστιν ο αγαπων με ο δε αγαπων με αγαπηθησεται υπο του πατρος μου καγω$^{\mathcal{V}}$ και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εγω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αγαπησω αυτον και εμφανισω αυτω εμαυτον. **v.22** λεγει αυτω ιουδας ουχ ο ισκαριωτης κυριε [και]$^{\mathcal{V}}$ και$^{\mathfrak{M}}$ τι γεγονεν οτι ημιν μελλεις εμφανιζειν σεαυτον και ουχι τω κοσμω. **v.23** απεκριθη ο$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ιησους και ειπεν αυτω εαν τις αγαπα με τον λογον μου τηρησει και ο πατηρ μου αγαπησει αυτον και προς αυτον ελευσομεθα και μονην παρ αυτω ποιησομεθα$^{\mathcal{V}}$ ποιησομεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.26** ο δε παρακλητος το πνευμα το αγιον ο πεμψει ο πατηρ εν τω ονοματι μου εκεινος υμας διδαξει παντα και υπομνησει υμας παντα α ειπον υμιν [εγω]$^{\mathcal{V}}$. **v.28** ηκουσατε οτι εγω ειπον υμιν υπαγω και ερχομαι προς υμας ει ηγαπατε με εχαρητε αν οτι ειπον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πορευομαι προς τον πατερα οτι ο πατηρ μου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μειζων μου εστιν. **v.30** ουκετι$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ουκ$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ετι$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ πολλα λαλησω μεθ υμων ερχεται γαρ ο του κοσμου τουτου$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ αρχων και εν εμοι ουκ εχει ουδεν. **15** **v.2** παν κλημα εν εμοι μη φερον καρπον αιρει αυτο και παν το καρπον φερον καθαιρει αυτο ινα πλειονα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ καρπον πλειονα$^{\mathcal{V}}$ φερη. **v.4** μεινατε εν εμοι καγω εν υμιν καθως το κλημα ου δυναται καρπον φερειν αφ εαυτου εαν μη μενη$^{\mathcal{V}}$ μεινη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εν τη αμπελω ουτως ουδε υμεις εαν μη εν εμοι μενητε$^{\mathcal{V}}$ μεινητε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$.

6* πολύν ὅτι χωρὶς ἐμοῦ οὐ δύνασθε ποιεῖν οὐδέν. ἐὰν μή τις μείνῃ ἐν
ἐμοί ἐβλήθη ἔξω ὡς τὸ κλῆμα καὶ ἐξηράνθη καὶ συνάγουσιν αὐτὰ καὶ
7* εἰς πῦρ βάλλουσιν καὶ καίεται. ἐὰν μείνητε ἐν ἐμοὶ καὶ τὰ ῥήματά μου
8* ἐν ὑμῖν μείνῃ ὃ ἐὰν θέλητε αἰτήσεσθε καὶ γενήσεται ὑμῖν. ἐν τούτῳ
ἐδοξάσθη ὁ πατήρ μου ἵνα καρπὸν πολὺν φέρητε καὶ γενήσεσθε ἐμοὶ
9* μαθηταί. καθὼς ἠγάπησέν με ὁ πατήρ κἀγὼ ἠγάπησα ὑμᾶς μείνατε ἐν
10 τῇ ἀγάπῃ τῇ ἐμῇ. ἐὰν τὰς ἐντολάς μου τηρήσητε μενεῖτε ἐν τῇ ἀγάπῃ
μου καθὼς ἐγὼ τὰς ἐντολὰς τοῦ πατρός μου τετήρηκα καὶ μένω αὐτοῦ
11* ἐν τῇ ἀγάπῃ. ταῦτα λελάληκα ὑμῖν ἵνα ἡ χαρὰ ἡ ἐμὴ ἐν ὑμῖν μείνῃ
12 καὶ ἡ χαρὰ ὑμῶν πληρωθῇ. αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολὴ ἡ ἐμή ἵνα ἀγαπᾶτε
13 ἀλλήλους καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς. μείζονα ταύτης ἀγάπην οὐδεὶς ἔχει
14* ἵνα τις τὴν ψυχὴν αὐτοῦ θῇ ὑπὲρ τῶν φίλων αὐτοῦ. ὑμεῖς φίλοι μού
15* ἐστε ἐὰν ποιῆτε ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν. οὐκέτι ὑμᾶς λέγω δούλους
ὅτι ὁ δοῦλος οὐκ οἶδεν τί ποιεῖ αὐτοῦ ὁ κύριος ὑμᾶς δὲ εἴρηκα φίλους
16 ὅτι πάντα ἃ ἤκουσα παρὰ τοῦ πατρός μου ἐγνώρισα ὑμῖν. οὐχ ὑμεῖς με
ἐξελέξασθε ἀλλ’ ἐγὼ ἐξελεξάμην ὑμᾶς καὶ ἔθηκα ὑμᾶς ἵνα ὑμεῖς ὑπάγητε
καὶ καρπὸν φέρητε καὶ ὁ καρπὸς ὑμῶν μένῃ ἵνα ὅ τι ἂν αἰτήσητε τὸν
17 πατέρα ἐν τῷ ὀνόματί μου δῷ ὑμῖν. ταῦτα ἐντέλλομαι ὑμῖν ἵνα ἀγαπᾶτε
18 ἀλλήλους. εἰ ὁ κόσμος ὑμᾶς μισεῖ γινώσκετε ὅτι ἐμὲ πρῶτον ὑμῶν
19 μεμίσηκεν. εἰ ἐκ τοῦ κόσμου ἦτε ὁ κόσμος ἂν τὸ ἴδιον ἐφίλει ὅτι δὲ
ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ ἐστέ ἀλλ’ ἐγὼ ἐξελεξάμην ὑμᾶς ἐκ τοῦ κόσμου διὰ
20 τοῦτο μισεῖ ὑμᾶς ὁ κόσμος. μνημονεύετε τοῦ λόγου οὗ ἐγὼ εἶπον ὑμῖν
οὐκ ἔστιν δοῦλος μείζων τοῦ κυρίου αὐτοῦ εἰ ἐμὲ ἐδίωξαν καὶ ὑμᾶς
διώξουσιν εἰ τὸν λόγον μου ἐτήρησαν καὶ τὸν ὑμέτερον τηρήσουσιν.
21* ἀλλὰ ταῦτα πάντα ποιήσουσιν ὑμῖν διὰ τὸ ὄνομά μου ὅτι οὐκ οἴδασιν
22* τὸν πέμψαντά με. εἰ μὴ ἦλθον καὶ ἐλάλησα αὐτοῖς ἁμαρτίαν οὐκ εἴχον
23 νῦν δὲ πρόφασιν οὐκ ἔχουσιν περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτῶν. ὁ ἐμὲ μισῶν καὶ
24* τὸν πατέρα μου μισεῖ. εἰ τὰ ἔργα μὴ ἐποίησα ἐν αὐτοῖς ἃ οὐδεὶς ἄλλος

v.6 εαν μη τις μενη$^{\mathcal{V}}$ μεινη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εν εμοι εβληθη εξω ως το κλημα και εξηρανθη και συναγουσιν αυτα και εις το$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ πυρ βαλλουσιν και καιεται. **v.7** εαν μεινητε εν εμοι και τα ρηματα μου εν υμιν μεινη ο εαν θελητε αιτησασθε$^{\mathcal{V}}$ αιτησεσθε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και γενησεται υμιν. **v.8** εν τουτω εδοξασθη ο πατηρ μου ινα καρπον πολυν φερητε και γενησθε$^{\mathcal{V}}$ γενησεσθε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εμοι μαθηται. **v.9** καθως ηγαπησεν με ο πατηρ καγω ηγαπησα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ υμας ηγαπησα$^{\mathcal{V}}$ μεινατε εν τη αγαπη τη εμη. **v.11** ταυτα λελαληκα υμιν ινα η χαρα η εμη εν υμιν η$^{\mathcal{V}}$ μεινη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και η χαρα υμων πληρωθη. **v.14** υμεις φιλοι μου εστε εαν ποιητε α$^{\mathcal{V}}$ οσα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εγω εντελλομαι υμιν. **v.15** ουκετι υμας$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ λεγω υμας$^{\mathcal{V}}$ δουλους οτι ο δουλος ουκ οιδεν τι ποιει αυτου ο κυριος υμας δε ειρηκα φιλους οτι παντα α ηκουσα παρα του πατρος μου εγνωρισα υμιν. **v.21** αλλα ταυτα παντα ποιησουσιν εις$^{\mathcal{V}}$ υμας$^{\mathcal{V}}$ υμιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δια το ονομα μου οτι ουκ οιδασιν τον πεμψαντα με. **v.22** ει μη ηλθον και ελαλησα αυτοις αμαρτιαν ουκ ειχοσαν$^{\mathcal{V}}$ ειχον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ νυν δε προφασιν ουκ εχουσιν περι της αμαρτιας αυτων.

πεποίηκεν ἁμαρτίαν οὐκ εἶχον νῦν δὲ καὶ ἑωράκασιν καὶ μεμισήκασιν
καὶ ἐμὲ καὶ τὸν πατέρα μου. ἀλλ’ ἵνα πληρωθῇ ὁ λόγος ὁ γεγραμμένος 25*
ἐν τῷ νόμῳ αὐτῶν ὅτι ἐμίσησάν με δωρεάν. ὅταν δὲ ἔλθῃ ὁ παράκλητος 26*
ὃν ἐγὼ πέμψω ὑμῖν παρὰ τοῦ πατρός τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας ὃ παρὰ
τοῦ πατρὸς ἐκπορεύεται ἐκεῖνος μαρτυρήσει περὶ ἐμοῦ. καὶ ὑμεῖς δὲ 27
μαρτυρεῖτε ὅτι ἀπ’ ἀρχῆς μετ’ ἐμοῦ ἐστε.

ταῦτα λελάληκα ὑμῖν ἵνα μὴ σκανδαλισθῆτε. ἀποσυναγώγους ποιή- **16**, 2
σουσιν ὑμᾶς ἀλλ’ ἔρχεται ὥρα ἵνα πᾶς ὁ ἀποκτείνας ὑμᾶς δόξῃ λατρείαν
προσφέρειν τῷ θεῷ. καὶ ταῦτα ποιήσουσιν ὑμῖν ὅτι οὐκ ἔγνωσαν τὸν 3*
πατέρα οὐδὲ ἐμέ. ἀλλὰ ταῦτα λελάληκα ὑμῖν ἵνα ὅταν ἔλθῃ ἡ ὥρα 4*
μνημονεύητε αὐτῶν ὅτι ἐγὼ εἶπον ὑμῖν ταῦτα δὲ ὑμῖν ἐξ ἀρχῆς οὐκ εἶ-
πον ὅτι μεθ’ ὑμῶν ἤμην. νῦν δὲ ὑπάγω πρὸς τὸν πέμψαντά με καὶ 5
οὐδεὶς ἐξ ὑμῶν ἐρωτᾷ με ποῦ ὑπάγεις. ἀλλ’ ὅτι ταῦτα λελάληκα ὑμῖν ἡ 6
λύπη πεπλήρωκεν ὑμῶν τὴν καρδίαν. ἀλλ’ ἐγὼ τὴν ἀλήθειαν λέγω ὑμῖν 7*
συμφέρει ὑμῖν ἵνα ἐγὼ ἀπέλθω ἐὰν γὰρ μὴ ἀπέλθω ὁ παράκλητος οὐκ
ἐλεύσεται πρὸς ὑμᾶς ἐὰν δὲ πορευθῶ πέμψω αὐτὸν πρὸς ὑμᾶς. καὶ 8
ἐλθὼν ἐκεῖνος ἐλέγξει τὸν κόσμον περὶ ἁμαρτίας καὶ περὶ δικαιοσύνης
καὶ περὶ κρίσεως. περὶ ἁμαρτίας μέν ὅτι οὐ πιστεύουσιν εἰς ἐμέ. περὶ 9, 10*
δικαιοσύνης δέ ὅτι πρὸς τὸν πατέρα μου ὑπάγω καὶ οὐκ ἔτι θεωρεῖτέ με.
περὶ δὲ κρίσεως ὅτι ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου κέκριται. ἔτι πολλὰ 11, 12*
ἔχω λέγειν ὑμῖν ἀλλ’ οὐ δύνασθε βαστάζειν ἄρτι. ὅταν δὲ ἔλθῃ ἐκεῖνος 13*
τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας ὁδηγήσει ὑμᾶς εἰς πάσαν τῆν ἀληθείαν οὐ γὰρ
λαλήσει ἀφ’ ἑαυτοῦ ἀλλ’ ὅσα ἂν ἀκούσῃ λαλήσει καὶ τὰ ἐρχόμενα ἀναγ-
γελεῖ ὑμῖν. ἐκεῖνος ἐμὲ δοξάσει ὅτι ἐκ τοῦ ἐμοῦ λήψεται καὶ ἀναγγελεῖ 14*
ὑμῖν. πάντα ὅσα ἔχει ὁ πατὴρ ἐμά ἐστιν διὰ τοῦτο εἶπον ὅτι ἐκ τοῦ ἐμοῦ 15*

---

v.24 ει τα εργα μη εποιησα εν αυτοις α ουδεις αλλος εποιησεν[V] πεποιηκεν[T,𝔐,K] αμαρτιαν ουκ ειχοσαν[V] ειχον[T,𝔐,K] νυν δε και εωρακασιν και μεμισηκασιν και εμε και τον πατερα μου. **v.25** αλλ ινα πληρωθη ο λογος ο γεγραμμενος[T,𝔐,K] εν τω νομω αυτων γεγραμμενος[V] οτι εμισησαν με δωρεαν. **v.26** οταν δε[T,𝔐,K] ελθη ο παρακλητος ον εγω πεμψω υμιν παρα του πατρος το πνευμα της αληθειας ο παρα του πατρος εκπορευεται εκεινος μαρτυρησει περι εμου. **16** **v.3** και ταυτα ποιησουσιν υμιν[T,K] οτι ουκ εγνωσαν τον πατερα ουδε εμε. **v.4** αλλα ταυτα λελαληκα υμιν ινα οταν ελθη η ωρα αυτων[V] μνημονευητε αυτων οτι εγω ειπον υμιν ταυτα δε υμιν εξ αρχης ουκ ειπον οτι μεθ υμων ημην. **v.7** αλλ εγω την αληθειαν λεγω υμιν συμφερει υμιν ινα εγω απελθω εαν γαρ εγω[𝔐] μη απελθω ο παρακλητος ουκ ελευσεται προς υμας εαν δε πορευθω πεμψω αυτον προς υμας. **v.10** περι δικαιοσυνης δε οτι προς τον πατερα μου[T,𝔐,K] υπαγω και ουκετι[𝔐,V] ουκ[T,K] ετι[T,K] θεωρειτε με. **v.12** ετι πολλα εχω λεγειν[T,𝔐,K] υμιν λεγειν[V] αλλ ου δυνασθε βασταζειν αρτι. **v.13** οταν δε ελθη εκεινος το πνευμα της αληθειας οδηγησει υμας εν[V] εις[T,𝔐,K] τη[V] πασαν[T,𝔐,K] αληθεια[V] την[T,𝔐,K] παση[V] αληθειαν[T,𝔐,K] ου γαρ λαλησει αφ εαυτου αλλ οσα ακουσει[V] αν[T,𝔐,K] ακουση[T,𝔐,K] λαλησει και τα ερχομενα αναγγελει υμιν. **v.14** εκεινος εμε δοξασει οτι εκ του εμου λημψεται[V] ληψεται[T,𝔐,K] και αναγγελει υμιν. **v.15** παντα οσα εχει ο πατηρ εμα εστιν δια τουτο ειπον οτι εκ του εμου λαμβανει[𝔐,V] ληψεται[T,K] και αναγγελει υμιν.

16* λήψεται καὶ ἀναγγελεῖ ὑμῖν. μικρὸν καὶ οὐ θεωρεῖτέ με καὶ πάλιν μι-
17* κρὸν καὶ ὄψεσθέ με ὅτι ἐγὼ ὑπάγω πρὸς τὸν πατέρα. εἶπον οὖν ἐκ τῶν
μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς ἀλλήλους τί ἐστιν τοῦτο ὃ λέγει ἡμῖν μικρὸν καὶ
οὐ θεωρεῖτέ με καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὄψεσθέ με καί ὅτι ἐγὼ ὑπάγω πρὸς
18* τὸν πατέρα. ἔλεγον οὖν τοῦτο τί ἐστιν ὃ λέγει τὸ μικρόν οὐκ οἴδαμεν
19* τί λαλεῖ. ἔγνω οὖν ὁ ἰησοῦς ὅτι ἤθελον αὐτὸν ἐρωτᾶν καὶ εἶπεν αὐτοῖς
περὶ τούτου ζητεῖτε μετ' ἀλλήλων ὅτι εἶπον μικρὸν καὶ οὐ θεωρεῖτέ με
20* καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὄψεσθέ με. ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι κλαύσετε
καὶ θρηνήσετε ὑμεῖς ὁ δὲ κόσμος χαρήσεται ὑμεῖς δὲ λυπηθήσεσθε ἀλλ'
21* ἡ λύπη ὑμῶν εἰς χαρὰν γενήσεται. ἡ γυνὴ ὅταν τίκτῃ λύπην ἔχει ὅτι
ἦλθεν ἡ ὥρα αὐτῆς ὅταν δὲ γεννήσῃ τὸ παιδίον οὐκ ἔτι μνημονεύει τῆς
22* θλίψεως διὰ τὴν χαρὰν ὅτι ἐγεννήθη ἄνθρωπος εἰς τὸν κόσμον. καὶ
ὑμεῖς οὖν λύπην μὲν νῦν ἔχετε πάλιν δὲ ὄψομαι ὑμᾶς καὶ χαρήσεται
23* ὑμῶν ἡ καρδία καὶ τὴν χαρὰν ὑμῶν οὐδεὶς αἴρει ἀφ' ὑμῶν. καὶ ἐν
ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐμὲ οὐκ ἐρωτήσετε οὐδέν ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ὅσα
24* ἂν αἰτήσητε τὸν πατέρα ἐν τῷ ὀνόματί μου δώσει ὑμῖν. ἕως ἄρτι οὐκ
ᾐτήσατε οὐδὲν ἐν τῷ ὀνόματί μου αἰτεῖτε καὶ λήψεσθε ἵνα ἡ χαρὰ ὑμῶν
25* ᾖ πεπληρωμένη. ταῦτα ἐν παροιμίαις λελάληκα ὑμῖν ἀλλ' ἔρχεται ὥρα
ὅτε οὐκ ἔτι ἐν παροιμίαις λαλήσω ὑμῖν ἀλλὰ παρρησίᾳ περὶ τοῦ πατρὸς
26 ἀναγγελῶ ὑμῖν. ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐν τῷ ὀνόματί μου αἰτήσεσθε καὶ
27* οὐ λέγω ὑμῖν ὅτι ἐγὼ ἐρωτήσω τὸν πατέρα περὶ ὑμῶν. αὐτὸς γὰρ ὁ
πατὴρ φιλεῖ ὑμᾶς ὅτι ὑμεῖς ἐμὲ πεφιλήκατε καὶ πεπιστεύκατε ὅτι ἐγὼ
28 παρὰ τοῦ θεοῦ ἐξῆλθον. ἐξῆλθον παρὰ τοῦ πατρὸς καὶ ἐλήλυθα εἰς
τὸν κόσμον πάλιν ἀφίημι τὸν κόσμον καὶ πορεύομαι πρὸς τὸν πατέρα.

v.16 μικρον και ουκετι$^{\mathcal{V}}$ ου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ θεωρειτε με και παλιν μικρον και οψεσθε με οτι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εγω$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ υπαγω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ προς$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πατερα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.17** ειπαν$^{\mathcal{V}}$ ειπον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ουν εκ των μαθητων αυτου προς αλληλους τι εστιν τουτο ο λεγει ημιν μικρον και ου θεωρειτε με και παλιν μικρον και οψεσθε με και οτι εγω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ υπαγω προς τον πατερα. **v.18** ελεγον ουν τουτο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τι εστιν τουτο$^{\mathcal{V}}$ [ο$^{\mathcal{V}}$ λεγει]$^{\mathcal{V}}$ ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ λεγει$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ το μικρον ουκ οιδαμεν τι λαλει. **v.19** εγνω [ο]$^{\mathcal{V}}$ ουν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ιησους οτι ηθελον αυτον ερωταν και ειπεν αυτοις περι τουτου ζητειτε μετ αλληλων οτι ειπον μικρον και ου θεωρειτε με και παλιν μικρον και οψεσθε με. **v.20** αμην αμην λεγω υμιν οτι κλαυσετε και θρηνησετε υμεις ο δε κοσμος χαρησεται υμεις δε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ λυπηθησεσθε αλλ η λυπη υμων εις χαραν γενησεται. **v.21** η γυνη οταν τικτη λυπην εχει οτι ηλθεν η ωρα αυτης οταν δε γεννηση το παιδιον ουκετι$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ουκ$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ετι$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ μνημονευει της θλιψεως δια την χαραν οτι εγεννηθη ανθρωπος εις τον κοσμον. **v.22** και υμεις ουν λυπην$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ νυν μεν$^{\mathcal{V}}$ λυπην$^{\mathcal{V}}$ εχετε παλιν δε οψομαι υμας και χαρησεται υμων η καρδια και την χαραν υμων ουδεις αιρει αφ υμων. **v.23** και εν εκεινη τη ημερα εμε ουκ ερωτησετε ουδεν αμην αμην λεγω υμιν οτι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ οσα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αν τι$^{\mathcal{V}}$ αιτησητε τον πατερα εν τω ονοματι μου δωσει υμιν. **v.24** εως αρτι ουκ ητησατε ουδεν εν τω ονοματι μου αιτειτε και λημψεσθε$^{\mathcal{V}}$ ληψεσθε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ινα η χαρα υμων η πεπληρωμενη. **v.25** ταυτα εν παροιμιαις λελαληκα υμιν αλλ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M}}$ ερχεται ωρα οτε ουκετι$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ουκ$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ετι$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ εν παροιμιαις λαλησω υμιν αλλα παρρησια περι του πατρος απαγγελω$^{\mathcal{V}}$ αναγγελω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ υμιν. **v.27** αυτος γαρ ο πατηρ φιλει υμας οτι υμεις εμε πεφιληκατε και πεπιστευκατε οτι εγω παρα [του]$^{\mathcal{V}}$ του$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ θεου εξηλθον.

λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἴδε νῦν παρρησίᾳ λαλεῖς καὶ παροι- 29*
μίαν οὐδεμίαν λέγεις. νῦν οἴδαμεν ὅτι οἶδας πάντα καὶ οὐ χρείαν ἔχεις 30
ἵνα τίς σε ἐρωτᾷ ἐν τούτῳ πιστεύομεν ὅτι ἀπὸ θεοῦ ἐξῆλθες. ἀπεκρίθη 31*
αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς ἄρτι πιστεύετε. ἰδού ἔρχεται ὥρα καὶ νῦν ἐλήλυθεν 32*
ἵνα σκορπισθῆτε ἕκαστος εἰς τὰ ἴδια καὶ ἐμὲ μόνον ἀφῆτε καὶ οὐκ εἰμὶ
μόνος ὅτι ὁ πατὴρ μετ' ἐμοῦ ἐστιν. ταῦτα λελάληκα ὑμῖν ἵνα ἐν ἐμοὶ 33*
εἰρήνην ἔχητε ἐν τῷ κόσμῳ θλῖψιν ἔχετε ἀλλὰ θαρσεῖτε ἐγὼ νενίκηκα
τὸν κόσμον.

ταῦτα ἐλάλησεν ὁ ἰησοῦς καὶ ἐπῆρεν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ εἰς τὸν **17***
οὐρανὸν καὶ εἶπεν πάτερ ἐλήλυθεν ἡ ὥρα δόξασόν σου τὸν υἱόν ἵνα καὶ
ὁ υἱὸς σου δοξάσῃ σέ. καθὼς ἔδωκας αὐτῷ ἐξουσίαν πάσης σαρκός 2*
ἵνα πᾶν ὃ δέδωκας αὐτῷ δώσῃ αὐτοῖς ζωὴν αἰώνιον. αὕτη δέ ἐστιν ἡ 3
αἰώνιος ζωή ἵνα γινώσκωσιν σὲ τὸν μόνον ἀληθινὸν θεὸν καὶ ὃν ἀπέστει-
λας ἰησοῦν χριστόν. ἐγώ σε ἐδόξασα ἐπὶ τῆς γῆς τὸ ἔργον ετελείωσα ὃ 4*
δέδωκάς μοι ἵνα ποιήσω. καὶ νῦν δόξασόν με σύ πάτερ παρὰ σεαυτῷ 5
τῇ δόξῃ ᾗ εἶχον πρὸ τοῦ τὸν κόσμον εἶναι παρὰ σοί. ἐφανέρωσά σου 6*
τὸ ὄνομα τοῖς ἀνθρώποις οὓς δέδωκάς μοι ἐκ τοῦ κόσμου σοὶ ἦσαν καὶ
ἐμοὶ αὐτοὺς δέδωκας καὶ τὸν λόγον σου τετηρήκασιν. νῦν ἔγνωκαν 7*
ὅτι πάντα ὅσα δέδωκάς μοι παρὰ σοῦ ἐστιν. ὅτι τὰ ῥήματα ἃ δέδωκάς 8*
μοι δέδωκα αὐτοῖς καὶ αὐτοὶ ἔλαβον καὶ ἔγνωσαν ἀληθῶς ὅτι παρὰ σοῦ
ἐξῆλθον καὶ ἐπίστευσαν ὅτι σύ με ἀπέστειλας. ἐγὼ περὶ αὐτῶν ἐρωτῶ 9
οὐ περὶ τοῦ κόσμου ἐρωτῶ ἀλλὰ περὶ ὧν δέδωκάς μοι ὅτι σοί εἰσιν. καὶ 10
τὰ ἐμὰ πάντα σά ἐστιν καὶ τὰ σὰ ἐμά καὶ δεδόξασμαι ἐν αὐτοῖς. καὶ 11*
οὐκ ἔτι εἰμὶ ἐν τῷ κόσμῳ καὶ οὗτοι ἐν τῷ κόσμῳ εἰσίν καὶ ἐγὼ πρὸς σὲ
ἔρχομαι πάτερ ἅγιε τήρησον αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου οὓς δέδωκάς μοι

---

v.29 λεγουσιν αυτω[𝒯,𝔐,𝒦] οι μαθηται αυτου ιδε νυν εν[𝒱] παρρησια λαλεις και παροιμιαν ουδεμιαν λεγεις. **v.31** απεκριθη αυτοις ο[𝒯,𝔐,𝒦] ιησους αρτι πιστευετε. **v.32** ιδου ερχεται ωρα και νυν[𝒯,𝔐,𝒦] εληλυθεν ινα σκορπισθητε εκαστος εις τα ιδια καμε[𝒱] και[𝒯,𝔐,𝒦] εμε[𝒯,𝔐,𝒦] μονον αφητε και ουκ ειμι μονος οτι ο πατηρ μετ εμου εστιν. **v.33** ταυτα λελαληκα υμιν ινα εν εμοι ειρηνην εχητε εν τω κοσμω θλιψιν εξετε[𝒦] εχετε[𝒯,𝔐,𝒱] αλλα θαρσειτε εγω νενικηκα τον κοσμον. **17** **v.1** ταυτα ελαλησεν ο[𝒯,𝔐,𝒦] ιησους και επαρας[𝒱] επηρεν[𝒯,𝔐,𝒦] τους οφθαλμους αυτου εις τον ουρανον και[𝒯,𝔐,𝒦] ειπεν πατερ εληλυθεν η ωρα δοξασον σου τον υιον ινα και[𝒯,𝔐,𝒦] ο υιος σου[𝒯,𝔐,𝒦] δοξαση σε. **v.2** καθως εδωκας αυτω εξουσιαν πασης σαρκος ινα παν ο δεδωκας αυτω δωσει[𝔐] δωση[𝒯,𝒦,𝒱] αυτοις ζωην αιωνιον. **v.4** εγω σε εδοξασα επι της γης το εργον τελειωσας[𝒱] ετελειωσα[𝒯,𝔐,𝒦] ο δεδωκας μοι ινα ποιησω. **v.6** εφανερωσα σου το ονομα τοις ανθρωποις ους εδωκας[𝒱] δεδωκας[𝒯,𝔐,𝒦] μοι εκ του κοσμου σοι ησαν καμοι[𝒱] και[𝒯,𝔐,𝒦] εμοι[𝒯,𝔐,𝒦] αυτους εδωκας[𝒱] δεδωκας[𝒯,𝔐,𝒦] και τον λογον σου τετηρηκαν[𝒱] τετηρηκασιν[𝒯,𝔐,𝒦]. **v.7** νυν εγνωκαν οτι παντα οσα δεδωκας μοι παρα σου εισιν[𝒱] εστιν[𝒯,𝔐,𝒦]. **v.8** οτι τα ρηματα α εδωκας[𝒱] δεδωκας[𝒯,𝔐,𝒦] μοι δεδωκα αυτοις και αυτοι ελαβον και εγνωσαν αληθως οτι παρα σου εξηλθον και επιστευσαν οτι συ με απεστειλας. **v.11** και ουκετι[𝔐,𝒱] ουκ[𝒯,𝒦] ετι[𝒯,𝒦] ειμι εν τω κοσμω και αυτοι[𝒱] ουτοι[𝒯,𝔐,𝒦] εν τω κοσμω εισιν καγω[𝒱] και[𝒯,𝔐,𝒦] εγω[𝒯,𝔐,𝒦] προς σε ερχομαι πατερ αγιε τηρησον αυτους εν τω ονοματι σου ω[𝔐,𝒱] ους[𝒯,𝒦] δεδωκας μοι ινα ωσιν εν καθως ημεις.

12* ἵνα ὦσιν ἓν καθὼς ἡμεῖς. ὅτε ἤμην μετ’ αὐτῶν ἐν τῷ κόσμῳ ἐγὼ ἐτή-
ρουν αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου οὓς δέδωκάς μοι ἐφύλαξα καὶ οὐδεὶς ἐξ
13* αὐτῶν ἀπώλετο εἰ μὴ ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ. νῦν
δὲ πρὸς σὲ ἔρχομαι καὶ ταῦτα λαλῶ ἐν τῷ κόσμῳ ἵνα ἔχωσιν τὴν χαρὰν
14 τὴν ἐμὴν πεπληρωμένην ἐν αὐτοῖς. ἐγὼ δέδωκα αὐτοῖς τὸν λόγον σου
καὶ ὁ κόσμος ἐμίσησεν αὐτούς ὅτι οὐκ εἰσὶν ἐκ τοῦ κόσμου καθὼς ἐγὼ
15 οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ κόσμου. οὐκ ἐρωτῶ ἵνα ἄρῃς αὐτοὺς ἐκ τοῦ κόσμου
16* ἀλλ’ ἵνα τηρήσῃς αὐτοὺς ἐκ τοῦ πονηροῦ. ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ εἰσὶν
17* καθὼς ἐγὼ ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ εἰμί. ἁγίασον αὐτοὺς ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου
18 ὁ λόγος ὁ σὸς ἀλήθειά ἐστιν. καθὼς ἐμὲ ἀπέστειλας εἰς τὸν κόσμον
19* κἀγὼ ἀπέστειλα αὐτοὺς εἰς τὸν κόσμον. καὶ ὑπὲρ αὐτῶν ἐγὼ ἁγιάζω
20* ἐμαυτόν ἵνα καὶ αὐτοὶ ὦσιν ἡγιασμένοι ἐν ἀληθείᾳ. οὐ περὶ τούτων δὲ
ἐρωτῶ μόνον ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν πιστευσόντων διὰ τοῦ λόγου αὐτῶν εἰς
21* ἐμέ. ἵνα πάντες ἓν ὦσιν καθὼς σύ πάτερ ἐν ἐμοὶ κἀγὼ ἐν σοί ἵνα καὶ
22* αὐτοὶ ἐν ἡμῖν ἓν ὦσιν ἵνα ὁ κόσμος πιστεύσῃ ὅτι σύ με ἀπέστειλας. καὶ
ἐγὼ τὴν δόξαν ἣν δέδωκάς μοι δέδωκα αὐτοῖς ἵνα ὦσιν ἓν καθὼς ἡμεῖς
23* ἕν ἐσμεν. ἐγὼ ἐν αὐτοῖς καὶ σὺ ἐν ἐμοί ἵνα ὦσιν τετελειωμένοι εἰς ἕν
καὶ ἵνα γινώσκῃ ὁ κόσμος ὅτι σύ με ἀπέστειλας καὶ ἠγάπησας αὐτοὺς
24* καθὼς ἐμὲ ἠγάπησας. πάτερ οὓς δέδωκάς μοι θέλω ἵνα ὅπου εἰμὶ ἐγὼ
κἀκεῖνοι ὦσιν μετ’ ἐμοῦ ἵνα θεωρῶσιν τὴν δόξαν τὴν ἐμὴν ἣν ἔδωκάς μοι
25 ὅτι ἠγάπησάς με πρὸ καταβολῆς κόσμου. πάτερ δίκαιε καὶ ὁ κόσμος σε
26 οὐκ ἔγνω ἐγὼ δέ σε ἔγνων καὶ οὗτοι ἔγνωσαν ὅτι σύ με ἀπέστειλας. καὶ
ἐγνώρισα αὐτοῖς τὸ ὄνομά σου καὶ γνωρίσω ἵνα ἡ ἀγάπη ἣν ἠγάπησάς
με ἐν αὐτοῖς ᾖ κἀγὼ ἐν αὐτοῖς.

18* ταῦτα εἰπὼν ὁ ἰησοῦς ἐξῆλθεν σὺν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ πέραν τοῦ

---

v.12 οτε ημην μετ αυτων εν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ κοσμω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εγω ετηρουν αυτους εν τω ονοματι σου ω$^{\mathcal{V}}$ ους$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δεδωκας μοι και$^{\mathcal{V}}$ εφυλαξα και ουδεις εξ αυτων απωλετο ει μη ο υιος της απωλειας ινα η γραφη πληρωθη. **v.13** νυν δε προς σε ερχομαι και ταυτα λαλω εν τω κοσμω ινα εχωσιν την χαραν την εμην πεπληρωμενην εν εαυτοις$^{\mathcal{V}}$ αυτοις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.16** εκ του κοσμου ουκ εισιν καθως εγω ουκ$^{\mathcal{V}}$ ειμι$^{\mathcal{V}}$ εκ του κοσμου ουκ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ειμι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.17** αγιασον αυτους εν τη αληθεια σου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ο λογος ο σος αληθεια εστιν. **v.19** και υπερ αυτων εγω αγιαζω εμαυτον ινα ωσιν$^{\mathcal{V}}$ και αυτοι ωσιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ηγιασμενοι εν αληθεια. **v.20** ου περι τουτων δε ερωτω μονον αλλα και περι των πιστευοντων$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ πιστευσοντων$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ δια του λογου αυτων εις εμε. **v.21** ινα παντες εν ωσιν καθως συ πατερ εν εμοι καγω εν σοι ινα και αυτοι εν ημιν εν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ωσιν ινα ο κοσμος πιστευη$^{\mathcal{V}}$ πιστευση$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ οτι συ με απεστειλας. **v.22** καγω$^{\mathcal{V}}$ και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εγω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ την δοξαν ην δεδωκας μοι δεδωκα αυτοις ινα ωσιν εν καθως ημεις εν εσμεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.23** εγω εν αυτοις και συ εν εμοι ινα ωσιν τετελειωμενοι εις εν και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ινα γινωσκη ο κοσμος οτι συ με απεστειλας και ηγαπησας αυτους καθως εμε ηγαπησας. **v.24** πατερ ο$^{\mathcal{V}}$ ους$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δεδωκας μοι θελω ινα οπου ειμι εγω κακεινοι ωσιν μετ εμου ινα θεωρωσιν την δοξαν την εμην ην δεδωκας$^{\mathcal{V}}$ εδωκας$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μοι οτι ηγαπησας με προ καταβολης κοσμου. **18**

χειμάρρου τῶν κεδρὼν ὅπου ἦν κῆπος εἰς ὃν εἰσῆλθεν αὐτὸς καὶ οἱ
μαθηταὶ αὐτοῦ. ᾔδει δὲ καὶ ἰούδας ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν τὸν τόπον 2*
ὅτι πολλάκις συνήχθη ὁ ἰησοῦς ἐκεῖ μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ. ὁ οὖν 3*
ἰούδας λαβὼν τὴν σπεῖραν καὶ ἐκ τῶν ἀρχιερέων καὶ φαρισαίων ὑπη-
ρέτας ἔρχεται ἐκεῖ μετὰ φανῶν καὶ λαμπάδων καὶ ὅπλων. ἰησοῦς οὖν 4*
εἰδὼς πάντα τὰ ἐρχόμενα ἐπ' αὐτὸν ἐξελθὼν εἶπεν αὐτοῖς τίνα ζητεῖτε.
ἀπεκρίθησαν αὐτῷ ἰησοῦν τὸν ναζωραῖον λέγει αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς ἐγώ εἰμι 5*
εἱστήκει δὲ καὶ ἰούδας ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν μετ' αὐτῶν. ὡς οὖν εἶπεν 6*
αὐτοῖς ὅτι ἐγώ εἰμι ἀπῆλθον εἰς τὰ ὀπίσω καὶ ἔπεσον χαμαί. πάλιν 7*
οὖν αὐτούς ἐπηρώτησεν τίνα ζητεῖτε οἱ δὲ εἶπον ἰησοῦν τὸν ναζωραῖον.
ἀπεκρίθη ὁ ἰησοῦς εἶπον ὑμῖν ὅτι ἐγώ εἰμι εἰ οὖν ἐμὲ ζητεῖτε ἄφετε τού- 8*
τους ὑπάγειν. ἵνα πληρωθῇ ὁ λόγος ὃν εἶπεν ὅτι οὓς δέδωκάς μοι οὐκ 9
ἀπώλεσα ἐξ αὐτῶν οὐδένα. σίμων οὖν πέτρος ἔχων μάχαιραν εἵλκυσεν 10*
αὐτὴν καὶ ἔπαισεν τὸν τοῦ ἀρχιερέως δοῦλον καὶ ἀπέκοψεν αὐτοῦ τὸ
ὠτίον τὸ δεξιόν ἦν δὲ ὄνομα τῷ δούλῳ μάλχος. εἶπεν οὖν ὁ ἰησοῦς τῷ 11*
πέτρῳ βάλε τὴν μάχαιραν σου εἰς τὴν θήκην τὸ ποτήριον ὃ δέδωκέν μοι
ὁ πατὴρ οὐ μὴ πίω αὐτό. ἡ οὖν σπεῖρα καὶ ὁ χιλίαρχος καὶ οἱ ὑπηρέται 12
τῶν ἰουδαίων συνέλαβον τὸν ἰησοῦν καὶ ἔδησαν αὐτὸν. καὶ ἀπήγαγον 13*
αὐτὸν πρὸς ἄνναν πρῶτον ἦν γὰρ πενθερὸς τοῦ καϊάφα ὃς ἦν ἀρχιερεὺς
τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου. ἦν δὲ καϊάφας ὁ συμβουλεύσας τοῖς ἰουδαίοις 14*
ὅτι συμφέρει ἕνα ἄνθρωπον ἀπολέσθαι ὑπὲρ τοῦ λαοῦ. ἠκολούθει δὲ 15*
τῷ ἰησοῦ σίμων πέτρος καὶ ὁ ἄλλος μαθητής ὁ δὲ μαθητὴς ἐκεῖνος ἦν
γνωστὸς τῷ ἀρχιερεῖ καὶ συνεισῆλθεν τῷ ἰησοῦ εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιε-

v.1 ταυτα ειπων ο[T,𝔐,K] ιησους εξηλθεν συν τοις μαθηταις αυτου περαν του χειμαρρου του[V] των[T,𝔐,K] κεδρων οπου ην κηπος εις ον εισηλθεν αυτος και οι μαθηται αυτου. **v.2** ηδει δε και ιουδας ο παραδιδους αυτον τον τοπον οτι πολλακις συνηχθη [και][𝔐] ο[T,𝔐,K] ιησους εκει μετα των μαθητων αυτου. **v.3** ο ουν ιουδας λαβων την σπειραν και εκ των αρχιερεων και εκ[V] των[V] φαρισαιων υπηρετας ερχεται εκει μετα φανων και λαμπαδων και οπλων. **v.4** ιησους ουν ειδως παντα τα ερχομενα επ αυτον εξηλθεν[V] και[V] λεγει[V] εξελθων[T,𝔐,K] ειπεν[T,𝔐,K] αυτοις τινα ζητειτε. **v.5** απεκριθησαν αυτω ιησουν τον ναζωραιον λεγει αυτοις ο[T,𝔐,K] ιησους[T,𝔐,K] εγω ειμι ειστηκει δε και ιουδας ο παραδιδους αυτον μετ αυτων. **v.6** ως ουν ειπεν αυτοις οτι[T,𝔐,K] εγω ειμι απηλθον εις τα οπισω και επεσαν[V] επεσον[T,𝔐,K] χαμαι. **v.7** παλιν ουν αυτους[T,𝔐,K] επηρωτησεν αυτους[V] τινα ζητειτε οι δε ειπαν[V] ειπον[T,𝔐,K] ιησουν τον ναζωραιον. **v.8** απεκριθη ο[T,K] ιησους ειπον υμιν οτι εγω ειμι ει ουν εμε ζητειτε αφετε τουτους υπαγειν. **v.10** σιμων ουν πετρος εχων μαχαιραν ειλκυσεν αυτην και επαισεν τον του αρχιερεως δουλον και απεκοψεν αυτου το ωταριον[V] ωτιον[T,𝔐,K] το δεξιον ην δε ονομα τω δουλω μαλχος. **v.11** ειπεν ουν ο ιησους τω πετρω βαλε την μαχαιραν σου[T,𝔐,K] εις την θηκην το ποτηριον ο δεδωκεν μοι ο πατηρ ου μη πιω αυτο. **v.13** και ηγαγον[V] απηγαγον[T,𝔐,K] αυτον[T,𝔐,K] προς ανναν πρωτον ην γαρ πενθερος του καιαφα ος ην αρχιερευς του ενιαυτου εκεινου. **v.14** ην δε καιαφας ο συμβουλευσας τοις ιουδαιοις οτι συμφερει ενα ανθρωπον αποθανειν[V] απολεσθαι[T,𝔐,K] υπερ του λαου. **v.15** ηκολουθει δε τω ιησου σιμων πετρος και ο[T,𝔐] αλλος μαθητης ο δε μαθητης εκεινος ην γνωστος τω αρχιερει και συνεισηλθεν τω ιησου εις την αυλην του αρχιερεως.

16* ρέως. ὁ δὲ πέτρος εἱστήκει πρὸς τῇ θύρᾳ ἔξω ἐξῆλθεν οὖν ὁ μαθητὴς ὁ
ἄλλος ὅς ἦν γνωστὸς τῷ ἀρχιερεῖ καὶ εἶπεν τῇ θυρωρῷ καὶ εἰσήγαγεν τὸν
17* πέτρον. λέγει οὖν ἡ παιδίσκη ἡ θυρωρός τῷ πέτρῳ μὴ καὶ σὺ ἐκ τῶν
18* μαθητῶν εἶ τοῦ ἀνθρώπου τούτου λέγει ἐκεῖνος οὐκ εἰμί. εἱστήκεισαν
δὲ οἱ δοῦλοι καὶ οἱ ὑπηρέται ἀνθρακιὰν πεποιηκότες ὅτι ψῦχος ἦν καὶ
19 ἐθερμαίνοντο ἦν δὲ μετ᾽ αὐτῶν ὁ πέτρος ἑστὼς καὶ θερμαινόμενος. ὁ
οὖν ἀρχιερεὺς ἠρώτησεν τὸν ἰησοῦν περὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ καὶ περὶ
20* τῆς διδαχῆς αὐτοῦ. ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ ἰησοῦς ἐγὼ παρρησίᾳ ἐλάλησα τῷ
κόσμῳ ἐγὼ πάντοτε ἐδίδαξα ἐν τῇ συναγωγῇ καὶ ἐν τῷ ἱερῷ ὅπου πάντοτε
21* οἱ ἰουδαῖοι συνέρχονται καὶ ἐν κρυπτῷ ελάλησα οὐδέν. τί με ἐπερωτᾷς
ἐπερώτησον τοὺς ἀκηκοότας τί ἐλάλησα αὐτοῖς ἴδε οὗτοι οἴδασιν ἃ εἶπον
22* ἐγώ. ταῦτα δὲ αὐτοῦ εἰπόντος εἷς τῶν ὑπηρετῶν παρεστηκὼς ἔδωκεν
23* ῥάπισμα τῷ ἰησοῦ εἰπών οὕτως ἀποκρίνῃ τῷ ἀρχιερεῖ. ἀπεκρίθη αὐτῷ
ὁ ἰησοῦς εἰ κακῶς ἐλάλησα μαρτύρησον περὶ τοῦ κακοῦ εἰ δὲ καλῶς
24* τί με δέρεις. ἀπέστειλεν αὐτὸν ὁ ἄννας δεδεμένον πρὸς καϊάφαν τὸν
25* ἀρχιερέα. ἦν δὲ σίμων πέτρος ἑστὼς καὶ θερμαινόμενος εἶπον οὖν αὐ-
τῷ μὴ καὶ σὺ ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἶ ἠρνήσατο ἐκεῖνος καὶ εἶπεν οὐκ
26 εἰμί. λέγει εἷς ἐκ τῶν δούλων τοῦ ἀρχιερέως συγγενὴς ὢν οὗ ἀπέκο-
27* ψεν πέτρος τὸ ὠτίον οὐκ ἐγώ σε εἶδον ἐν τῷ κήπῳ μετ᾽ αὐτοῦ. πάλιν
28* οὖν ἠρνήσατο ὁ πέτρος καὶ εὐθέως ἀλέκτωρ ἐφώνησεν. ἄγουσιν οὖν
τὸν ἰησοῦν ἀπὸ τοῦ καϊάφα εἰς τὸ πραιτώριον ἦν δὲ πρωΐᾳ καὶ αὐτοὶ
οὐκ εἰσῆλθον εἰς τὸ πραιτώριον ἵνα μὴ μιανθῶσιν ἀλλ᾽ ἵνα φάγωσιν τὸ
29* πάσχα. ἐξῆλθεν οὖν ὁ πιλᾶτος πρὸς αὐτοὺς καὶ εἶπεν τίνα κατηγορίαν

v.16 ο δε πετρος ειστηκει προς τη θυρα εξω εξηλθεν ουν ο μαθητης ο αλλος ο[V] ος[T,𝔐,K] ην[T,𝔐,K] γνωστος του[V] τω[T,𝔐,K] αρχιερεως[V] αρχιερει[T,𝔐,K] και ειπεν τη θυρωρω και εισηγαγεν τον πετρον. **v.17** λεγει ουν τω[V] πετρω[V] η παιδισκη η θυρωρος τω[T,𝔐,K] πετρω[T,𝔐,K] μη και συ εκ των μαθητων ει του ανθρωπου τουτου λεγει εκεινος ουκ ειμι. **v.18** ειστηκεισαν δε οι δουλοι και οι υπηρεται ανθρακιαν πεποιηκοτες οτι ψυχος ην και εθερμαινοντο ην δε και[V] μετ[T,𝔐,K] αυτων[T,𝔐,K] ο πετρος μετ[V] αυτων[V] εστως και θερμαινομενος. **v.20** απεκριθη αυτω ο[T,𝔐,K] ιησους εγω παρρησια λελαληκα[V] ελαλησα[T,𝔐,K] τω κοσμω εγω παντοτε εδιδαξα εν τη[T,K] συναγωγη και εν τω ιερω οπου παντες[V] παντοτε[T,𝔐,K] οι ιουδαιοι συνερχονται και εν κρυπτω ελαλησα ουδεν. **v.21** τι με ερωτας[V] επερωτας[T,𝔐,K] ερωτησον[V] επερωτησον[T,𝔐,K] τους ακηκοοτας τι ελαλησα αυτοις ιδε ουτοι οιδασιν α ειπον εγω. **v.22** ταυτα δε αυτου ειποντος εις παρεστηκως[V] των υπηρετων παρεστηκως[T,𝔐,K] εδωκεν ραπισμα τω ιησου ειπων ουτως αποκρινη τω αρχιερει. **v.23** απεκριθη αυτω ο[T,𝔐,K] ιησους ει κακως ελαλησα μαρτυρησον περι του κακου ει δε καλως τι με δερεις. **v.24** απεστειλεν ουν[K,V] αυτον ο αννας δεδεμενον προς καιαφαν τον αρχιερεα. **v.25** ην δε σιμων πετρος εστως και θερμαινομενος ειπον ουν αυτω μη και συ εκ των μαθητων αυτου ει ηρνησατο ουν[𝔐] εκεινος και ειπεν ουκ ειμι. **v.27** παλιν ουν ηρνησατο ο[T,𝔐,K] πετρος και ευθεως αλεκτωρ εφωνησεν. **v.28** αγουσιν ουν τον ιησουν απο του καιαφα εις το πραιτωριον ην δε πρωι[𝔐,V] πρωια[T,K] και αυτοι ουκ εισηλθον εις το πραιτωριον ινα μη μιανθωσιν αλλα[V] αλλ[T,𝔐,K] ινα[T,𝔐,K] φαγωσιν το πασχα. **v.29** εξηλθεν ουν ο πιλατος εξω[V] προς αυτους και φησιν[V] ειπεν[T,𝔐,K] τινα κατηγοριαν φερετε [κατα][V] κατα[T,𝔐,K] του ανθρωπου τουτου.

φέρετε κατὰ τοῦ ἀνθρώπου τούτου. ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον αὐτῷ εἰ 30*
μὴ ἦν οὗτος κακòποιός οὐκ ἄν σοι παρεδώκαμεν αὐτόν. εἶπεν οὖν 31*
αὐτοῖς ὁ πιλᾶτος λάβετε αὐτὸν ὑμεῖς καὶ κατὰ τὸν νόμον ὑμῶν κρίνατε
αὐτόν εἶπον οὖν αὐτῷ οἱ ἰουδαῖοι ἡμῖν οὐκ ἔξεστιν ἀποκτεῖναι οὐδένα.
ἵνα ὁ λόγος τοῦ ἰησοῦ πληρωθῇ ὃν εἶπεν σημαίνων ποίῳ θανάτῳ ἤμελ- 32
λεν ἀποθνῄσκειν. εἰσῆλθεν οὖν εἰς τὸ πραιτώριον πάλιν ὁ πιλᾶτος καὶ 33*
ἐφώνησεν τὸν ἰησοῦν καὶ εἶπεν αὐτῷ σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν ἰουδαίων.
ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ ἰησοῦς ἀφ' ἑαυτοῦ σὺ τοῦτο λέγεις ἢ ἄλλοι σοι εἶπόν 34*
περὶ ἐμοῦ. ἀπεκρίθη ὁ πιλᾶτος μήτι ἐγὼ ἰουδαῖός εἰμι τὸ ἔθνος τὸ σὸν 35
καὶ οἱ ἀρχιερεῖς παρέδωκάν σε ἐμοί τί ἐποίησας. ἀπεκρίθη ὁ ἰησοῦς 36*
ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου εἰ ἐκ τοῦ κόσμου
τούτου ἦν ἡ βασιλεία ἡ ἐμή οἱ ὑπηρέται ἄν οἱ ἐμοὶ ἠγωνίζοντο ἵνα μὴ
παραδοθῶ τοῖς ἰουδαίοις νῦν δὲ ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἔστιν ἐντεῦθεν.
εἶπεν οὖν αὐτῷ ὁ πιλᾶτος οὐκοῦν βασιλεὺς εἶ σύ ἀπεκρίθη ὁ ἰησοῦς 37*
σὺ λέγεις ὅτι βασιλεύς εἰμι ἐγὼ ἐγὼ εἰς τοῦτο γεγέννημαι καὶ εἰς τοῦτο
ἐλήλυθα εἰς τὸν κόσμον ἵνα μαρτυρήσω τῇ ἀληθείᾳ πᾶς ὁ ὢν ἐκ τῆς
ἀληθείας ἀκούει μου τῆς φωνῆς. λέγει αὐτῷ ὁ πιλᾶτος τί ἐστιν ἀλήθεια 38*
καὶ τοῦτο εἰπὼν πάλιν ἐξῆλθεν πρὸς τοὺς ἰουδαίους καὶ λέγει αὐτοῖς
ἐγὼ οὐδεμίαν αἰτίαν εὑρίσκω ἐν αὐτῷ. ἔστιν δὲ συνήθεια ὑμῖν ἵνα ἕνα 39*
ὑμῖν ἀπολύσω ἐν τῷ πάσχα βούλεσθε οὖν ὑμῖν ἀπολύσω τὸν βασιλέα
τῶν ἰουδαίων. ἐκραύγασαν οὖν πάλιν πάντες λέγοντες μὴ τοῦτον ἀλλὰ 40*
τὸν βαραββᾶν ἦν δὲ ὁ βαραββᾶς λῃστής.

τότε οὖν ἔλαβεν ὁ πιλᾶτος τὸν ἰησοῦν καὶ ἐμαστίγωσεν. καὶ οἱ στρα- **19**, 2
τιῶται πλέξαντες στέφανον ἐξ ἀκανθῶν ἐπέθηκαν αὐτοῦ τῇ κεφαλῇ καὶ
ἱμάτιον πορφυροῦν περιέβαλον αὐτόν. καὶ ἔλεγον χαῖρε ὁ βασιλεὺς 3*

---

v.30 απεκριθησαν και ειπαν$^{\mathcal{V}}$ ειπον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτω ει μη ην ουτος κακον$^{\mathcal{V}}$ ποιων$^{\mathcal{V}}$ κακοποιος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ουκ αν σοι παρεδωκαμεν αυτον. **v.31** ειπεν ουν αυτοις ο πιλατος λαβετε αυτον υμεις και κατα τον νομον υμων κρινατε αυτον ειπον ουν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτω οι ιουδαιοι ημιν ουκ εξεστιν αποκτειναι ουδενα. **v.33** εισηλθεν ουν παλιν$^{\mathcal{V}}$ εις το πραιτωριον παλιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ο πιλατος και εφωνησεν τον ιησουν και ειπεν αυτω συ ει ο βασιλευς των ιουδαιων. **v.34** απεκριθη αυτω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ιησους απο$^{\mathcal{V}}$ αφ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ σεαυτου$^{\mathcal{V}}$ εαυτου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ συ τουτο λεγεις η αλλοι σοι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ειπον σοι$^{\mathcal{V}}$ περι εμου. **v.36** απεκριθη ο$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ιησους η βασιλεια η εμη ουκ εστιν εκ του κοσμου τουτου ει εκ του κοσμου τουτου ην η βασιλεια η εμη οι υπηρεται αν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ οι εμοι ηγωνιζοντο [αν]$^{\mathcal{V}}$ ινα μη παραδοθω τοις ιουδαιοις νυν δε η βασιλεια η εμη ουκ εστιν εντευθεν. **v.37** ειπεν ουν αυτω ο πιλατος ουκουν βασιλευς ει συ απεκριθη [ο]$^{\mathfrak{M}}$ ο$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ ιησους συ λεγεις οτι βασιλευς ειμι εγω εγω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εις τουτο γεγεννημαι και εις τουτο εληλυθα εις τον κοσμον ινα μαρτυρησω τη αληθεια πας ο ων εκ της αληθειας ακουει μου της φωνης. **v.38** λεγει αυτω ο πιλατος τι εστιν αληθεια και τουτο ειπων παλιν εξηλθεν προς τους ιουδαιους και λεγει αυτοις εγω ουδεμιαν αιτιαν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ευρισκω εν αυτω αιτιαν$^{\mathcal{V}}$. **v.39** εστιν δε συνηθεια υμιν ινα ενα υμιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ απολυσω υμιν$^{\mathcal{V}}$ εν τω πασχα βουλεσθε ουν υμιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ απολυσω υμιν$^{\mathcal{V}}$ τον βασιλεα των ιουδαιων. **v.40** εκραυγασαν ουν παλιν παντες$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ λεγοντες μη τουτον αλλα τον βαραββαν ην δε ο βαραββας ληστης. **19**

4* τῶν ἰουδαίων καὶ ἐδίδουν αὐτῷ ῥαπίσματα. ἐξῆλθεν οὖν πάλιν ἔξω ὁ
πιλᾶτος καὶ λέγει αὐτοῖς ἴδε ἄγω ὑμῖν αὐτὸν ἔξω ἵνα γνῶτε ὅτι ἐν αὐτῷ οὐ-
5* δεμίαν αἰτίαν εὑρίσκω. ἐξῆλθεν οὖν ὁ ἰησοῦς ἔξω φορῶν τὸν ἀκάνθινον
στέφανον καὶ τὸ πορφυροῦν ἱμάτιον καὶ λέγει αὐτοῖς ἴδε ὁ ἄνθρωπος.
6* ὅτε οὖν εἶδον αὐτὸν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ὑπηρέται ἐκραύγασαν λέγοντες
σταύρωσον σταύρωσον λέγει αὐτοῖς ὁ πιλᾶτος λάβετε αὐτὸν ὑμεῖς καὶ
7* σταυρώσατε ἐγὼ γὰρ οὐχ εὑρίσκω ἐν αὐτῷ αἰτίαν. ἀπεκρίθησαν αὐ-
τῷ οἱ ἰουδαῖοι ἡμεῖς νόμον ἔχομεν καὶ κατὰ τὸν νόμον ἡμῶν ὀφείλει
8 ἀποθανεῖν ὅτι ἑαυτὸν υἱὸν θεοῦ ἐποίησεν. ὅτε οὖν ἤκουσεν ὁ πιλᾶτος
9 τοῦτον τὸν λόγον μᾶλλον ἐφοβήθη. καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ πραιτώριον πά-
λιν καὶ λέγει τῷ ἰησοῦ πόθεν εἶ σύ ὁ δὲ ἰησοῦς ἀπόκρισιν οὐκ ἔδωκεν
10* αὐτῷ. λέγει οὖν αὐτῷ ὁ πιλᾶτος ἐμοὶ οὐ λαλεῖς οὐκ οἶδας ὅτι ἐξουσίαν
11* ἔχω σταυρῶσαί σε καὶ ἐξουσίαν ἔχω ἀπολῦσαί σε. ἀπεκρίθη ὁ ἰησοῦς
οὐκ εἶχες ἐξουσίαν οὐδεμίαν κατ' ἐμοῦ εἰ μὴ ἦν σοι δεδομένον ἄνωθεν
12* διὰ τοῦτο ὁ παραδιδούς μέ σοι μείζονα ἁμαρτίαν ἔχει. ἐκ τούτου ἐζήτει
ὁ πιλᾶτος ἀπολῦσαι αὐτόν οἱ δὲ ἰουδαῖοι ἔκραζον λέγοντες ἐὰν τοῦτον
ἀπολύσῃς οὐκ εἶ φίλος τοῦ καίσαρος πᾶς ὁ βασιλέα αὐτόν ποιῶν ἀντιλέ-
13* γει τῷ καίσαρι. ὁ οὖν πιλᾶτος ἀκούσας τοῦτον τὸν λογὸν ἤγαγεν ἔξω τὸν
ἰησοῦν καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ τοῦ βήματος εἰς τόπον λεγόμενον λιθόστρωτον
14* ἑβραϊστὶ δὲ γαββαθα. ἦν δὲ παρασκευὴ τοῦ πάσχα ὥρα δὲ ὡσεὶ ἕκτη καὶ
15* λέγει τοῖς ἰουδαίοις ἴδε ὁ βασιλεὺς ὑμῶν. οἱ δὲ ἐκραύγασαν ἆρον ἆρον
σταύρωσον αὐτόν λέγει αὐτοῖς ὁ πιλᾶτος τὸν βασιλέα ὑμῶν σταυρώσω
16* ἀπεκρίθησαν οἱ ἀρχιερεῖς οὐκ ἔχομεν βασιλέα εἰ μὴ καίσαρα. τότε οὖν

---

v.3 και ηρχοντο[V] προς[V] αυτον[V] και[V] ελεγον χαιρε ο βασιλευς των ιουδαιων και εδιδοσαν[V] εδιδουν[T,𝔐,K] αυτω ραπισματα. **v.4** και[V] εξηλθεν ουν[T,𝔐,K] παλιν εξω ο πιλατος και λεγει αυτοις ιδε αγω υμιν αυτον εξω ινα γνωτε οτι εν[T,𝔐,K] αυτω[T,𝔐,K] ουδεμιαν αιτιαν ευρισκω εν[V] αυτω[V]. **v.5** εξηλθεν ουν ο ιησους εξω φορων τον ακανθινον στεφανον και το πορφυρουν ιματιον και λεγει αυτοις ιδου[V] ιδε[T,𝔐,K] ο ανθρωπος. **v.6** οτε ουν ειδον αυτον οι αρχιερεις και οι υπηρεται εκραυγασαν λεγοντες σταυρωσον σταυρωσον αυτον[𝔐] λεγει αυτοις ο πιλατος λαβετε αυτον υμεις και σταυρωσατε εγω γαρ ουχ ευρισκω εν αυτω αιτιαν. **v.7** απεκριθησαν αυτω οι ιουδαιοι ημεις νομον εχομεν και κατα τον νομον ημων[T,𝔐,K] οφειλει αποθανειν οτι εαυτον[T,𝔐,K] υιον του[K] θεου εαυτον[V] εποιησεν. **v.10** λεγει ουν αυτω ο πιλατος εμοι ου λαλεις ουκ οιδας οτι εξουσιαν εχω απολυσαι[V] σταυρωσαι[T,𝔐,K] σε και εξουσιαν εχω σταυρωσαι[V] απολυσαι[T,𝔐,K] σε. **v.11** απεκριθη [αυτω][V] ο[T,K] ιησους ουκ ειχες εξουσιαν ουδεμιαν[T,𝔐,K] κατ εμου ουδεμιαν[V] ει μη ην σοι[T,𝔐,K] δεδομενον σοι[V] ανωθεν δια τουτο ο παραδους[V] παραδιδους[T,𝔐,K] με σοι μειζονα αμαρτιαν εχει. **v.12** εκ τουτου εζητει[T,𝔐,K] ο πιλατος εζητει[V] απολυσαι αυτον οι δε ιουδαιοι εκραυγασαν[V] εκραζον[T,𝔐,K] λεγοντες εαν τουτον απολυσης ουκ ει φιλος του καισαρος πας ο βασιλεα εαυτον[𝔐,V] αυτον[T,K] ποιων αντιλεγει τω καισαρι. **v.13** ο ουν πιλατος ακουσας των[V] τουτον[T,𝔐,K] λογων[V] τον[T,𝔐,K] τουτων[V] λογον[T,𝔐,K] ηγαγεν εξω τον ιησουν και εκαθισεν επι του[T,𝔐,K] βηματος εις τοπον λεγομενον λιθοστρωτον εβραιστι δε γαββαθα. **v.14** ην δε παρασκευη του πασχα ωρα ην[V] δε[T,𝔐,K] ως[V] ωσει[T,𝔐,K] εκτη και λεγει τοις ιουδαιοις ιδε ο βασιλευς υμων. **v.15** οι[T,𝔐,K] δε[T,𝔐,K] εκραυγασαν ουν[V] εκεινοι[V] αρον αρον σταυρωσον αυτον λεγει αυτοις ο πιλατος τον βασιλεα υμων σταυρωσω απεκριθησαν οι αρχιερεις ουκ εχομεν βασιλεα ει μη καισαρα.

παρέδωκεν αὐτὸν αὐτοῖς ἵνα σταυρωθῇ παρέλαβον δὲ τὸν ἰησοῦν καὶ
ἀπήγαγον. καὶ βαστάζων τὸν σταυρὸν αὐτοῦ ἐξῆλθεν εἰς τὸν λεγόμενον 17*
κρανίου τόπον ὃς λέγεται ἑβραϊστὶ γολγοθα. ὅπου αὐτὸν ἐσταύρωσαν 18
καὶ μετ’ αὐτοῦ ἄλλους δύο ἐντεῦθεν καὶ ἐντεῦθεν μέσον δὲ τὸν ἰησοῦν.
ἔγραψεν δὲ καὶ τίτλον ὁ πιλᾶτος καὶ ἔθηκεν ἐπὶ τοῦ σταυροῦ ἦν δὲ γε- 19
γραμμένον ἰησοῦς ὁ ναζωραῖος ὁ βασιλεὺς τῶν ἰουδαίων. τοῦτον οὖν 20*
τὸν τίτλον πολλοὶ ἀνέγνωσαν τῶν ἰουδαίων ὅτι ἐγγὺς ἦν τῆς πόλεως ὁ
τόπος ὅπου ἐσταυρώθη ὁ ἰησοῦς καὶ ἦν γεγραμμένον ἑβραϊστί ἑλληνιστί
ῥωμαϊστί. ἔλεγον οὖν τῷ πιλάτῳ οἱ ἀρχιερεῖς τῶν ἰουδαίων μὴ γράφε 21
ὁ βασιλεὺς τῶν ἰουδαίων ἀλλ’ ὅτι ἐκεῖνος εἶπεν βασιλεύς εἰμι τῶν ἰου-
δαίων. ἀπεκρίθη ὁ πιλᾶτος ὃ γέγραφα γέγραφα. οἱ οὖν στρατιῶται ὅτε 22, 23*
ἐσταύρωσαν τὸν ἰησοῦν ἔλαβον τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ ἐποίησαν τέσσαρα
μέρη ἑκάστῳ στρατιώτῃ μέρος καὶ τὸν χιτῶνα ἦν δὲ ὁ χιτὼν ἄρραφος ἐκ
τῶν ἄνωθεν ὑφαντὸς δι’ ὅλου. εἶπον οὖν πρὸς ἀλλήλους μὴ σχίσωμεν 24*
αὐτόν ἀλλὰ λάχωμεν περὶ αὐτοῦ τίνος ἔσται ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ ἡ
λέγουσα διεμερίσαντο τὰ ἱμάτιά μου ἑαυτοῖς καὶ ἐπὶ τὸν ἱματισμόν μου
ἔβαλον κλῆρον οἱ μὲν οὖν στρατιῶται ταῦτα ἐποίησαν. εἱστήκεισαν δὲ 25
παρὰ τῷ σταυρῷ τοῦ ἰησοῦ ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ ἡ ἀδελφὴ τῆς μητρὸς
αὐτοῦ μαρία ἡ τοῦ κλωπᾶ καὶ μαρία ἡ μαγδαληνή. ἰησοῦς οὖν ἰδὼν 26*
τὴν μητέρα καὶ τὸν μαθητὴν παρεστῶτα ὃν ἠγάπα λέγει τῇ μητρί αὐτοῦ
γύναι ἰδοῦ ὁ υἱός σου. εἶτα λέγει τῷ μαθητῇ ἰδού ἡ μήτηρ σου καὶ 27*
ἀπ’ ἐκείνης τῆς ὥρας ἔλαβεν αὐτὴν ὁ μαθητὴς εἰς τὰ ἴδια. μετὰ τοῦτο 28*
εἰδὼς ὁ ἰησοῦς ὅτι πάντα ἤδη τετέλεσται ἵνα τελειωθῇ ἡ γραφή λέγει
διψῶ. σκεῦος οὖν ἔκειτο ὄξους μεστόν οἱ δὲ πλήσαντες σπόγγον ὄξους 29*
καὶ ὑσσώπῳ περιθέντες προσήνεγκαν αὐτοῦ τῷ στόματι. ὅτε οὖν ἔλαβεν 30*

---

v.16 τοτε ουν παρεδωκεν αυτον αυτοις ινα σταυρωθη παρελαβον ουν[V] δε[T,𝔐,K] τον ιησουν και[T,𝔐,K] ηγαγον[𝔐] απηγαγον[T,K]. **v.17** και βασταζων εαυτω[V] τον σταυρον αυτου[T,𝔐,K] εξηλθεν εις τοπον[𝔐] τον[T,K,V] λεγομενον κρανιου τοπον ο[V] ος[T,𝔐,K] λεγεται εβραιστι γολγοθα. **v.20** τουτον ουν τον τιτλον πολλοι ανεγνωσαν των ιουδαιων οτι εγγυς ην της[T,K] πολεως[T,K] ο τοπος της[𝔐,V] πολεως[𝔐,V] οπου εσταυρωθη ο ιησους και ην γεγραμμενον εβραιστι ελληνιστι[T,𝔐,K] ρωμαιστι ελληνιστι[V]. **v.23** οι ουν στρατιωται οτε εσταυρωσαν τον ιησουν ελαβον τα ιματια αυτου και εποιησαν τεσσαρα μερη εκαστω στρατιωτη μερος και τον χιτωνα ην δε ο χιτων αραφος[𝔐,V] αρραφος[T,K] εκ των ανωθεν υφαντος δι ολου. **v.24** ειπαν[V] ειπον[T,𝔐,K] ουν προς αλληλους μη σχισωμεν αυτον αλλα λαχωμεν περι αυτου τινος εσται ινα η γραφη πληρωθη [η[V] η[T,𝔐,K] λεγουσα][V] λεγουσα[T,𝔐,K] διεμερισαντο τα ιματια μου εαυτοις και επι τον ιματισμον μου εβαλον κληρον οι μεν ουν στρατιωται ταυτα εποιησαν. **v.26** ιησους ουν ιδων την μητερα και τον μαθητην παρεστωτα ον ηγαπα λεγει τη μητρι αυτου[T,𝔐,K] γυναι ιδε[V] ιδου[T,𝔐,K] ο υιος σου. **v.27** ειτα λεγει τω μαθητη ιδε[V] ιδου[T,𝔐,K] η μητηρ σου και απ εκεινης της ωρας ελαβεν αυτην[T,K] ο μαθητης αυτην[𝔐,V] εις τα ιδια. **v.28** μετα τουτο ιδων[𝔐] ειδως[T,K,V] ο ιησους οτι παντα[T,𝔐,K] ηδη παντα[V] τετελεσται ινα τελειωθη η γραφη λεγει διψω. **v.29** σκευος ουν[T,𝔐,K] εκειτο οξους μεστον οι[T,𝔐,K] δε[T,𝔐,K] πλησαντες[T,𝔐,K] σπογγον ουν[V] μεστον[V] του[V] οξους και[T,𝔐,K] υσσωπω περιθεντες προσηνεγκαν αυτου τω στοματι.

τὸ ὄξος ὁ ἰησοῦς εἶπεν τετέλεσται καὶ κλίνας τὴν κεφαλὴν παρέδωκεν τὸ
31* πνεῦμα. οἱ οὖν ἰουδαῖοι ἵνα μὴ μείνῃ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ τὰ σώματα ἐν τῷ
σαββάτῳ ἐπεὶ παρασκευὴ ἦν ἦν γὰρ μεγάλη ἡ ἡμέρα ἐκείνου τοῦ σαββά-
του ἠρώτησαν τὸν πιλᾶτον ἵνα κατεαγῶσιν αὐτῶν τὰ σκέλη καὶ ἀρθῶσιν.
32 ἦλθον οὖν οἱ στρατιῶται καὶ τοῦ μὲν πρώτου κατέαξαν τὰ σκέλη καὶ τοῦ
33* ἄλλου τοῦ συσταυρωθέντος αὐτῷ. ἐπὶ δὲ τὸν ἰησοῦν ἐλθόντες ὡς εἶδον
34* αὐτὸν ἤδη τεθνηκότα οὐ κατέαξαν αὐτοῦ τὰ σκέλη. ἀλλ’ εἷς τῶν στρα-
τιωτῶν λόγχῃ αὐτοῦ τὴν πλευρὰν ἔνυξεν καὶ εὐθὺς ἐξῆλθεν αἷμα καὶ
35* ὕδωρ. καὶ ὁ ἑωρακὼς μεμαρτύρηκεν καὶ ἀληθινὴ αὐτοῦ ἐστιν ἡ μαρ-
36* τυρία κα῎ κεῖνος οἶδεν ὅτι ἀληθῆ λέγει ἵνα ὑμεῖς πιστεύσητε. ἐγένετο
37 γὰρ ταῦτα ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ ὀστοῦν οὐ συντριβήσεται αὐτοῦ. καὶ
38* πάλιν ἑτέρα γραφὴ λέγει ὄψονται εἰς ὃν ἐξεκέντησαν. μετὰ δὲ ταῦτα
ἠρώτησεν τὸν πιλᾶτον ὁ ἰωσὴφ ὁ ἀπὸ ἁριμαθαίας ὢν μαθητὴς τοῦ ἰησοῦ
κεκρυμμένος δὲ διὰ τὸν φόβον τῶν ἰουδαίων ἵνα ἄρῃ τὸ σῶμα τοῦ ἰησοῦ
39* καὶ ἐπέτρεψεν ὁ πιλᾶτος ἦλθεν οὖν καὶ ἦρεν τὸ σῶμα τοῦ ἰησοῦ. ἦλθεν
δὲ καὶ νικόδημος ὁ ἐλθὼν πρὸς τὸν ἰησοῦν νυκτὸς τὸ πρῶτον φέρων
40* μίγμα σμύρνης καὶ ἀλόης ὡσεὶ λίτρας ἑκατόν. ἔλαβον οὖν τὸ σῶμα τοῦ
ἰησοῦ καὶ ἔδησαν αὐτὸ ὀθονίοις μετὰ τῶν ἀρωμάτων καθὼς ἔθος ἐστὶν
41* τοῖς ἰουδαίοις ἐνταφιάζειν. ἦν δὲ ἐν τῷ τόπῳ ὅπου ἐσταυρώθη κῆπος
42 καὶ ἐν τῷ κήπῳ μνημεῖον καινὸν ἐν ᾧ οὐδέπω οὐδεὶς ἐτέθη. ἐκεῖ οὖν
διὰ τὴν παρασκευὴν τῶν ἰουδαίων ὅτι ἐγγὺς ἦν τὸ μνημεῖον ἔθηκαν τὸν
ἰησοῦν.

20 τῇ δὲ μιᾷ τῶν σαββάτων μαρία ἡ μαγδαληνὴ ἔρχεται πρωῒ σκοτίας ἔτι
οὔσης εἰς τὸ μνημεῖον καὶ βλέπει τὸν λίθον ἠρμένον ἐκ τοῦ μνημείου.
2 τρέχει οὖν καὶ ἔρχεται πρὸς σίμωνα πέτρον καὶ πρὸς τὸν ἄλλον μαθητὴν

---

v.30 οτε ουν ελαβεν το οξος [ο]$^{\mathcal{V}}$ ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ιησους ειπεν τετελεσται και κλινας την κεφαλην παρεδωκεν το πνευμα. **v.31** οι ουν ιουδαιοι επει$^{\mathcal{K},\mathcal{V}}$ παρασκευη$^{\mathcal{K},\mathcal{V}}$ ην$^{\mathcal{K},\mathcal{V}}$ ινα μη μεινη επι του σταυρου τα σωματα εν τω σαββατω επει$^{\mathcal{T},\mathfrak{M}}$ παρασκευη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M}}$ ην$^{\mathcal{T},\mathfrak{M}}$ ην γαρ μεγαλη η ημερα εκεινου του σαββατου ηρωτησαν τον πιλατον ινα κατεαγωσιν αυτων τα σκελη και αρθωσιν. **v.33** επι δε τον ιησουν ελθοντες ως ειδον αυτον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ηδη αυτον$^{\mathcal{V}}$ τεθνηκοτα ου κατεαξαν αυτου τα σκελη. **v.34** αλλ εις των στρατιωτων λογχη αυτου την πλευραν ενυξεν και ευθεως$^{\mathfrak{M}}$ ευθυς$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ εξηλθεν ευθυς$^{\mathcal{V}}$ αιμα και υδωρ. **v.35** και ο εωρακως μεμαρτυρηκεν και αληθινη αυτου$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ εστιν αυτου$^{\mathfrak{M}}$ η μαρτυρια και$^{\mathcal{V}}$ εκεινος$^{\mathcal{V}}$ κακεινος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ οιδεν οτι αληθη λεγει ινα και$^{\mathcal{V}}$ υμεις $^{\mathcal{V}}$‘πιστευσητε” πιστευσητε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.36** εγενετο γαρ ταυτα ινα η γραφη πληρωθη οστουν ου συντριβησεται απ$^{\mathfrak{M}}$ αυτου. **v.38** μετα δε$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ ταυτα ηρωτησεν τον πιλατον [ο]$^{\mathfrak{M}}$ ο$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ιωσηφ [ο]$^{\mathcal{V}}$ ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ απο αριμαθαιας ων μαθητης του ιησου κεκρυμμενος δε δια τον φοβον των ιουδαιων ινα αρη το σωμα του ιησου και επετρεψεν ο πιλατος ηλθεν ουν και ηρεν το σωμα αυτου$^{\mathcal{V}}$ του$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ιησου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.39** ηλθεν δε και νικοδημος ο ελθων προς αυτον$^{\mathcal{V}}$ τον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ιησουν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ νυκτος το πρωτον φερων μιγμα σμυρνης και αλοης ως$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ωσει$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ λιτρας εκατον. **v.40** ελαβον ουν το σωμα του ιησου και εδησαν αυτο εν$^{\mathfrak{M}}$ οθονιοις μετα των αρωματων καθως εθος εστιν τοις ιουδαιοις ενταφιαζειν. **v.41** ην δε εν τω τοπω οπου εσταυρωθη κηπος και εν τω κηπω μνημειον καινον εν ω ουδεπω ουδεις ην$^{\mathcal{V}}$ τεθειμενος$^{\mathcal{V}}$ ετεθη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$.

ὃν ἐφίλει ὁ ἰησοῦς καὶ λέγει αὐτοῖς ἦραν τὸν κύριον ἐκ τοῦ μνημείου
καὶ οὐκ οἴδαμεν ποῦ ἔθηκαν αὐτόν. ἐξῆλθεν οὖν ὁ πέτρος καὶ ὁ ἄλλος 3
μαθητής καὶ ἤρχοντο εἰς τὸ μνημεῖον. ἔτρεχον δὲ οἱ δύο ὁμοῦ καὶ 4
ὁ ἄλλος μαθητὴς προέδραμεν τάχιον τοῦ πέτρου καὶ ἦλθεν πρῶτος εἰς
τὸ μνημεῖον. καὶ παρακύψας βλέπει κείμενα τὰ ὀθόνια οὐ μέντοι 5
εἰσῆλθεν. ἔρχεται οὖν σίμων πέτρος ἀκολουθῶν αὐτῷ καὶ εἰσῆλθεν 6*
εἰς τὸ μνημεῖον καὶ θεωρεῖ τὰ ὀθόνια κείμενα. καὶ τὸ σουδάριον ὃ 7
ἦν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ οὐ μετὰ τῶν ὀθονίων κείμενον ἀλλὰ χωρὶς
ἐντετυλιγμένον εἰς ἕνα τόπον. τότε οὖν εἰσῆλθεν καὶ ὁ ἄλλος μαθητὴς 8
ὁ ἐλθὼν πρῶτος εἰς τὸ μνημεῖον καὶ εἶδεν καὶ ἐπίστευσεν. οὐδέπω γὰρ 9
ᾔδεισαν τὴν γραφὴν ὅτι δεῖ αὐτὸν ἐκ νεκρῶν ἀναστῆναι. ἀπῆλθον οὖν 10*
πάλιν πρὸς ἑαυτοὺς οἱ μαθηταί. μαρία δὲ εἱστήκει πρὸς τὸ μνημεῖον 11*
κλαίουσα ἔξω ὡς οὖν ἔκλαιεν παρέκυψεν εἰς τὸ μνημεῖον. καὶ θεωρεῖ 12
δύο ἀγγέλους ἐν λευκοῖς καθεζομένους ἕνα πρὸς τῇ κεφαλῇ καὶ ἕνα
πρὸς τοῖς ποσίν ὅπου ἔκειτο τὸ σῶμα τοῦ ἰησοῦ. καὶ λέγουσιν αὐτῇ 13
ἐκεῖνοι γύναι τί κλαίεις λέγει αὐτοῖς ὅτι ἦραν τὸν κύριόν μου καὶ οὐκ
οἶδα ποῦ ἔθηκαν αὐτόν. καὶ ταῦτα εἰποῦσα ἐστράφη εἰς τὰ ὀπίσω καὶ 14*
θεωρεῖ τὸν ἰησοῦν ἑστῶτα καὶ οὐκ ᾔδει ὅτι ὁ ἰησοῦς ἐστιν. λέγει αὐτῇ ὁ 15*
ἰησοῦς γύναι τί κλαίεις τίνα ζητεῖς ἐκείνη δοκοῦσα ὅτι ὁ κηπουρός ἐστιν
λέγει αὐτῷ κύριε εἰ σὺ ἐβάστασας αὐτόν εἰπέ μοι ποῦ αὐτόν ἔθηκας
κἀγὼ αὐτὸν ἀρῶ. λέγει αὐτῇ ὁ ἰησοῦς μαρία στραφεῖσα ἐκείνη λέγει 16*
αὐτῷ ῥαββουνι ὁ λέγεται διδάσκαλε. λέγει αὐτῇ ὁ ἰησοῦς μή μου 17*
ἅπτου οὔπω γὰρ ἀναβέβηκα πρὸς τὸν πατέρα μου πορεύου δὲ πρὸς
τοὺς ἀδελφούς μου καὶ εἰπὲ αὐτοῖς ἀναβαίνω πρὸς τὸν πατέρα μου καὶ
πατέρα ὑμῶν καὶ θεόν μου καὶ θεὸν ὑμῶν. ἔρχεται μαρία ἡ μαγδαληνὴ 18*
ἀπαγγέλλουσα τοῖς μαθηταῖς ὅτι ἑώρακεν τὸν κύριον καὶ ταῦτα εἶπεν
αὐτῇ. οὔσης οὖν ὀψίας τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῇ μιᾷ τῶν σαββάτων καὶ τῶν 19*

20 **v.6** ερχεται ουν και[V] σιμων πετρος ακολουθων αυτω και εισηλθεν εις το μνημειον και θεωρει τα οθονια κειμενα. **v.10** απηλθον ουν παλιν προς αυτους[V] εαυτους[T,𝔐,K] οι μαθηται. **v.11** μαρια δε ειστηκει προς τω[V] μνημειω[V] το[T,𝔐,K] μνημειον[T,𝔐,K] κλαιουσα[T,𝔐,K] εξω κλαιουσα[V] ως ουν εκλαιεν παρεκυψεν εις το μνημειον. **v.14** και[T,𝔐,K] ταυτα ειπουσα εστραφη εις τα οπισω και θεωρει τον ιησουν εστωτα και ουκ ηδει οτι ο[T,K] ιησους εστιν. **v.15** λεγει αυτη ο[T,𝔐,K] ιησους γυναι τι κλαιεις τινα ζητεις εκεινη δοκουσα οτι ο κηπουρος εστιν λεγει αυτω κυριε ει συ εβαστασας αυτον ειπε μοι που αυτον[T,K] εθηκας αυτον[𝔐,V] καγω αυτον αρω. **v.16** λεγει αυτη ο[T,𝔐,K] ιησους μαριαμ[V] μαρια[T,𝔐,K] στραφεισα εκεινη λεγει αυτω εβραιστι[V] ραββουνι ο λεγεται διδασκαλε. **v.17** λεγει αυτη ο[T,𝔐,K] ιησους μη μου απτου ουπω γαρ αναβεβηκα προς τον πατερα μου[T,𝔐,K] πορευου δε προς τους αδελφους μου και ειπε αυτοις αναβαινω προς τον πατερα μου και πατερα υμων και θεον μου και θεον υμων. **v.18** ερχεται μαριαμ[V] μαρια[T,𝔐,K] η μαγδαληνη αγγελλουσα[V] απαγγελλουσα[T,𝔐,K] τοις μαθηταις οτι εωρακα[V] εωρακεν[T,𝔐,K] τον κυριον και ταυτα ειπεν αυτη.

θυρῶν κεκλεισμένων ὅπου ἦσαν οἱ μαθηταὶ συνηγμένοι διὰ τὸν φόβον
τῶν ἰουδαίων ἦλθεν ὁ ἰησοῦς καὶ ἔστη εἰς τὸ μέσον καὶ λέγει αὐτοῖς
20* εἰρήνη ὑμῖν. καὶ τοῦτο εἰπὼν ἔδειξεν αὐτοῖς τὰς χεῖρας καὶ τὴν πλευρὰν
21* αὐτοῦ ἐχάρησαν οὖν οἱ μαθηταὶ ἰδόντες τὸν κύριον. εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ
ἰησοῦς πάλιν εἰρήνη ὑμῖν καθὼς ἀπέσταλκέν με ὁ πατήρ κἀγὼ πέμπω
22 ὑμᾶς. καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐνεφύσησεν καὶ λέγει αὐτοῖς λάβετε πνεῦμα
23* ἅγιον. ἄν τινων ἀφῆτε τὰς ἁμαρτίας ἀφιένται αὐτοῖς ἄν τινων κρατῆτε
24* κεκράτηνται. θωμᾶς δὲ εἷς ἐκ τῶν δώδεκα ὁ λεγόμενος δίδυμος οὐκ
25* ἦν μετ' αὐτῶν ὅτε ἦλθεν ὁ ἰησοῦς. ἔλεγον οὖν αὐτῷ οἱ ἄλλοι μαθηταί
ἑωράκαμεν τὸν κύριον ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς ἐὰν μὴ ἴδω ἐν ταῖς χερσὶν
αὐτοῦ τὸν τύπον τῶν ἥλων καὶ βάλω τὸν δάκτυλόν μου εἰς τὸν τύπον τῶν
ἥλων καὶ βάλω τὴν χεῖρα μου εἰς τὴν πλευρὰν αὐτοῦ οὐ μὴ πιστεύσω.
26 καὶ μεθ' ἡμέρας ὀκτὼ πάλιν ἦσαν ἔσω οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ καὶ θωμᾶς
μετ' αὐτῶν ἔρχεται ὁ ἰησοῦς τῶν θυρῶν κεκλεισμένων καὶ ἔστη εἰς τὸ
27 μέσον καὶ εἶπεν εἰρήνη ὑμῖν. εἶτα λέγει τῷ θωμᾷ φέρε τὸν δάκτυλόν
σου ὧδε καὶ ἴδε τὰς χεῖράς μου καὶ φέρε τὴν χεῖρά σου καὶ βάλε εἰς
28* τὴν πλευράν μου καὶ μὴ γίνου ἄπιστος ἀλλὰ πιστός. καὶ ἀπεκρίθη
29* ὁ θωμᾶς καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ κύριός μου καὶ ὁ θεός μου. λέγει αὐτῷ
ὁ ἰησοῦς ὅτι ἑώρακάς με θωμᾷ πεπίστευκας μακάριοι οἱ μὴ ἰδόντες
30* καὶ πιστεύσαντες. πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἄλλα σημεῖα ἐποίησεν ὁ ἰησοῦς
ἐνώπιον τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἃ οὐκ ἔστιν γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ.
31* ταῦτα δὲ γέγραπται ἵνα πιστεύσητε ὅτι ὁ ἰησοῦς ἐστιν ὁ χριστὸς ὁ υἱὸς
τοῦ θεοῦ καὶ ἵνα πιστεύοντες ζωὴν ἔχητε ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ.

21* μετὰ ταῦτα ἐφανέρωσεν ἑαυτὸν πάλιν ὁ ἰησοῦς τοῖς μαθηταῖς ἐπὶ τῆς
2 θαλάσσης τῆς τιβεριάδος ἐφανέρωσεν δὲ οὕτως. ἦσαν ὁμοῦ σίμων πέ-

---

v.19 ουσης ουν οψιας τη ημερα εκεινη τη μια των[T,𝔐,K] σαββατων και των θυρων κεκλεισμενων οπου ησαν οι μαθηται συνηγμενοι[T,𝔐,K] δια τον φοβον των ιουδαιων ηλθεν ο ιησους και εστη εις το μεσον και λεγει αυτοις ειρηνη υμιν. **v.20** και τουτο ειπων εδειξεν αυτοις[T,𝔐,K] τας χειρας και την πλευραν αυτοις[V] αυτου[T,𝔐,K] εχαρησαν ουν οι μαθηται ιδοντες τον κυριον. **v.21** ειπεν ουν αυτοις [ο[V] ο[T,𝔐,K] ιησους][V] ιησους[T,𝔐,K] παλιν ειρηνη υμιν καθως απεσταλκεν με ο πατηρ καγω πεμπω υμας. **v.23** αν τινων αφητε τας αμαρτιας αφεωνται[V] αφιενται[T,𝔐,K] αυτοις αν τινων κρατητε κεκρατηνται. **v.24** θωμας δε εις εκ των δωδεκα ο λεγομενος διδυμος ουκ ην μετ αυτων οτε ηλθεν ο[T,𝔐,K] ιησους. **v.25** ελεγον ουν αυτω οι αλλοι μαθηται εωρακαμεν τον κυριον ο δε ειπεν αυτοις εαν μη ιδω εν ταις χερσιν αυτου τον τυπον των ηλων και βαλω τον δακτυλον μου εις τον τυπον των ηλων και βαλω μου[V] την χειρα μου[T,𝔐,K] εις την πλευραν αυτου ου μη πιστευσω. **v.28** και[T,𝔐,K] απεκριθη ο[T,K] θωμας και ειπεν αυτω ο κυριος μου και ο θεος μου. **v.29** λεγει αυτω ο ιησους οτι εωρακας με θωμα[T,K] πεπιστευκας μακαριοι οι μη ιδοντες και πιστευσαντες. **v.30** πολλα μεν ουν και αλλα σημεια εποιησεν ο ιησους ενωπιον των μαθητων [αυτου][V] αυτου[T,𝔐,K] α ουκ εστιν γεγραμμενα εν τω βιβλιω τουτω. **v.31** ταυτα δε γεγραπται ινα [V]‛πιστευσητε‟ πιστευσητε[T,𝔐,K] οτι ο[T,K] ιησους εστιν ο χριστος ο υιος του θεου και ινα πιστευοντες ζωην εχητε εν τω ονοματι αυτου. **21** **v.1** μετα ταυτα εφανερωσεν εαυτον παλιν ο ιησους τοις μαθηταις [αυτου][𝔐] επι της θαλασσης της τιβεριαδος εφανερωσεν δε ουτως.

τρος καὶ θωμᾶς ὁ λεγόμενος δίδυμος καὶ ναθαναὴλ ὁ ἀπὸ κανὰ τῆς
γαλιλαίας καὶ οἱ τοῦ ζεβεδαίου καὶ ἄλλοι ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ δύο.
λέγει αὐτοῖς σίμων πέτρος ὑπάγω ἁλιεύειν λέγουσιν αὐτῷ ἐρχόμεθα καὶ 3*
ἡμεῖς σὺν σοί ἐξῆλθον καὶ ἀνέβησαν εἰς τὸ πλοῖον εὐθὺς καὶ ἐν ἐκείνῃ
τῇ νυκτὶ ἐπίασαν οὐδέν. πρωΐας δὲ ἤδη γενομένης ἔστη ὁ ἰησοῦς εἰς 4*
τὸν αἰγιαλόν οὐ μέντοι ᾔδεισαν οἱ μαθηταὶ ὅτι ἰησοῦς ἐστιν. λέγει οὖν 5*
αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς παιδία μή τι προσφάγιον ἔχετε ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οὔ.
ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς βάλετε εἰς τὰ δεξιὰ μέρη τοῦ πλοίου τὸ δίκτυον καὶ εὑ- 6*
ρήσετε ἔβαλον οὖν καὶ οὐκ ἔτι αὐτὸ ἑλκύσαι ἴσχυσαν ἀπὸ τοῦ πλήθους
τῶν ἰχθύων. λέγει οὖν ὁ μαθητὴς ἐκεῖνος ὃν ἠγάπα ὁ ἰησοῦς τῷ πέτρῳ 7
ὁ κύριός ἐστιν σίμων οὖν πέτρος ἀκούσας ὅτι ὁ κύριός ἐστιν τὸν ἐπεν-
δύτην διεζώσατο ἦν γὰρ γυμνός καὶ ἔβαλεν ἑαυτὸν εἰς τὴν θάλασσαν.
οἱ δὲ ἄλλοι μαθηταὶ τῷ πλοιαρίῳ ἦλθον οὐ γὰρ ἦσαν μακρὰν ἀπὸ τῆς 8*
γῆς ἀλλ’ ὡς ἀπὸ πηχῶν διακοσίων σύροντες τὸ δίκτυον τῶν ἰχθύων. ὡς 9
οὖν ἀπέβησαν εἰς τὴν γῆν βλέπουσιν ἀνθρακιὰν κειμένην καὶ ὀψάριον
ἐπικείμενον καὶ ἄρτον. λέγει αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς ἐνέγκατε ἀπὸ τῶν ὀψα- 10
ρίων ὧν ἐπιάσατε νῦν. ἀνέβη σίμων πέτρος καὶ εἵλκυσεν τὸ δίκτυον ἐπὶ 11*
τῆς γῆς μεστὸν ἰχθύων μεγάλων ἑκατὸν πεντηκοντατριῶν καὶ τοσούτων
ὄντων οὐκ ἐσχίσθη τὸ δίκτυον. λέγει αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς δεῦτε ἀριστήσατε 12
οὐδεὶς δὲ ἐτόλμα τῶν μαθητῶν ἐξετάσαι αὐτόν σὺ τίς εἶ εἰδότες ὅτι ὁ
κύριός ἐστιν. ἔρχεται οὖν ὁ ἰησοῦς καὶ λαμβάνει τὸν ἄρτον καὶ δίδωσιν 13*
αὐτοῖς καὶ τὸ ὀψάριον ὁμοίως. τοῦτο ἤδη τρίτον ἐφανερώθη ὁ ἰησοῦς 14*
τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἐγερθεὶς ἐκ νεκρῶν. ὅτε οὖν ἠρίστησαν λέγει τῷ 15*
σίμωνι πέτρῳ ὁ ἰησοῦς σίμων ἰωνᾶ ἀγαπᾷς με πλεῖόν τούτων λέγει αὐτῷ
ναί κύριε σὺ οἶδας ὅτι φιλῶ σε λέγει αὐτῷ βόσκε τὰ ἀρνία μου. λέγει 16*

v.3 λεγει αυτοις σιμων πετρος υπαγω αλιευειν λεγουσιν αυτω ερχομεθα και ημεις συν σοι εξηλθον και ενεβησαν$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ανεβησαν$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ εις το πλοιον ευθυς$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και εν εκεινη τη νυκτι επιασαν ουδεν. **v.4** πρωιας δε ηδη γενομενης εστη ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ιησους εις τον αιγιαλον ου μεντοι ηδεισαν οι μαθηται οτι ιησους εστιν. **v.5** λεγει ουν αυτοις [ο]$^{\mathcal{V}}$ ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ιησους παιδια μη τι προσφαγιον εχετε απεκριθησαν αυτω ου. **v.6** ο δε ειπεν αυτοις βαλετε εις τα δεξια μερη του πλοιου το δικτυον και ευρησετε εβαλον ουν και ουκετι$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ουκ$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ετι$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ αυτο ελκυσαι ισχυον$^{\mathcal{V}}$ ισχυσαν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ απο του πληθους των ιχθυων. **v.8** οι δε αλλοι μαθηται τω πλοιαριω ηλθον ου γαρ ησαν μακραν απο της γης αλλα$^{\mathcal{V}}$ αλλ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ως απο πηχων διακοσιων συροντες το δικτυον των ιχθυων. **v.11** ανεβη ουν$^{\mathcal{V}}$ σιμων πετρος και ειλκυσεν το δικτυον εις$^{\mathcal{V}}$ επι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ την$^{\mathcal{V}}$ της$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ γην$^{\mathcal{V}}$ γης$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μεστον ιχθυων μεγαλων εκατον πεντηκοντα$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ τριων$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ πεντηκοντατριων$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ και τοσουτων οντων ουκ εσχισθη το δικτυον. **v.13** ερχεται ουν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ιησους και λαμβανει τον αρτον και διδωσιν αυτοις και το οψαριον ομοιως. **v.14** τουτο ηδη τριτον εφανερωθη ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ιησους τοις μαθηταις αυτου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εγερθεις εκ νεκρων. **v.15** οτε ουν ηριστησαν λεγει τω σιμωνι πετρω ο ιησους σιμων ιωαννου$^{\mathcal{V}}$ ιωνα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αγαπας με πλεον$^{\mathcal{V}}$ πλειον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τουτων λεγει αυτω ναι κυριε συ οιδας οτι φιλω σε λεγει αυτω βοσκε τα αρνια μου. **v.16** λεγει αυτω παλιν δευτερον σιμων ιωαννου$^{\mathcal{V}}$ ιωνα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αγαπας με λεγει αυτω ναι κυριε συ οιδας οτι φιλω σε λεγει αυτω ποιμαινε τα προβατα μου.

αὐτῷ πάλιν δεύτερον σίμων ἰωνᾶ ἀγαπᾷς με λέγει αὐτῷ ναί κύριε σὺ
17* οἶδας ὅτι φιλῶ σε λέγει αὐτῷ ποίμαινε τὰ πρόβατά μου. λέγει αὐτῷ τὸ
τρίτον σίμων ἰωνᾶ φιλεῖς με ἐλυπήθη ὁ πέτρος ὅτι εἶπεν αὐτῷ τὸ τρίτον
φιλεῖς με καὶ εἶπεν αὐτῷ κύριε σὺ πάντα οἶδας σὺ γινώσκεις ὅτι φιλῶ
18 σε λέγει αὐτῷ ὁ ἰησοῦς βόσκε τὰ πρόβατά μου. ἀμὴν ἀμὴν λέγω σοι
ὅτε ἦς νεώτερος ἐζώννυες σεαυτὸν καὶ περιεπάτεις ὅπου ἤθελες ὅταν δὲ
γηράσῃς ἐκτενεῖς τὰς χεῖράς σου καὶ ἄλλος σε ζώσει καὶ οἴσει ὅπου οὐ
19 θέλεις. τοῦτο δὲ εἶπεν σημαίνων ποίῳ θανάτῳ δοξάσει τὸν θεόν καὶ
20* τοῦτο εἰπὼν λέγει αὐτῷ ἀκολούθει μοι. ἐπιστραφεὶς δέ ὁ πέτρος βλέπει
τὸν μαθητὴν ὃν ἠγάπα ὁ ἰησοῦς ἀκολουθοῦντα ὃς καὶ ἀνέπεσεν ἐν τῷ
δείπνῳ ἐπὶ τὸ στῆθος αὐτοῦ καὶ εἶπεν κύριε τίς ἐστιν ὁ παραδιδούς σε.
21*, 22* τοῦτον ἰδὼν ὁ πέτρος λέγει τῷ ἰησοῦ κύριε οὗτος δὲ τί. λέγει αὐτῷ ὁ
ἰησοῦς ἐὰν αὐτὸν θέλω μένειν ἕως ἔρχομαι τί πρὸς σέ σύ ἀκολούθει μοι.
23* ἐξῆλθεν οὖν ὁ λόγος οὗτος εἰς τοὺς ἀδελφοὺς ὅτι ὁ μαθητὴς ἐκεῖνος οὐκ
ἀποθνῄσκει καὶ οὐκ εἶπεν αὐτῷ ὁ ἰησοῦς ὅτι οὐκ ἀποθνῄσκει ἀλ᾽λ ἐὰν
24* αὐτὸν θέλω μένειν ἕως ἔρχομαι τί πρὸς σέ. οὗτός ἐστιν ὁ μαθητὴς ὁ
μαρτυρῶν περὶ τούτων καὶ γράψας ταῦτα καὶ οἴδαμεν ὅτι ἀληθὴς ἐστίν
25* ἡ μαρτυρία αὐτοῦ. ἔστιν δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ ὅσα ἐποίησεν ὁ ἰησοῦς
ἅτινα ἐὰν γράφηται καθ’ ἕν οὐδὲ αὐτὸν οἶμαι τὸν κόσμον χωρῆσαι τὰ
γραφόμενα βιβλία ἀμήν.

---

v.17 λεγει αυτω το τριτον σιμων ιωαννου$^{\mathcal{V}}$ ιωνα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ φιλεις με ελυπηθη ο πετρος οτι ειπεν αυτω το τριτον φιλεις με και λεγει$^{\mathcal{V}}$ ειπεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτω κυριε συ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ παντα συ$^{\mathcal{V}}$ οιδας συ γινωσκεις οτι φιλω σε λεγει αυτω [ο$^{\mathcal{V}}$ ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ιησους]$^{\mathcal{V}}$ ιησους$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ βοσκε τα προβατα μου. **v.20** επιστραφεις δε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ο πετρος βλεπει τον μαθητην ον ηγαπα ο ιησους ακολουθουντα ος και ανεπεσεν εν τω δειπνω επι το στηθος αυτου και ειπεν κυριε τις εστιν ο παραδιδους σε. **v.21** τουτον ουν$^{\mathcal{V}}$ ιδων ο πετρος λεγει τω ιησου κυριε ουτος δε τι. **v.22** λεγει αυτω ο ιησους εαν αυτον θελω μενειν εως ερχομαι τι προς σε συ ακολουθει$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μοι ακολουθει$^{\mathcal{V}}$. **v.23** εξηλθεν ουν ουτος$^{\mathcal{V}}$ ο λογος ουτος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εις τους αδελφους οτι ο μαθητης εκεινος ουκ αποθνησκει και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ουκ ειπεν δε$^{\mathcal{V}}$ αυτω ο ιησους οτι ουκ αποθνησκει αλλ εαν αυτον θελω μενειν εως ερχομαι [τι$^{\mathcal{V}}$ τι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ προς σε]$^{\mathcal{V}}$ σε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.24** ουτος εστιν ο μαθητης ο μαρτυρων περι τουτων και ο$^{\mathcal{V}}$ γραψας ταυτα και οιδαμεν οτι αληθης αυτου$^{\mathcal{V}}$ εστιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ η μαρτυρια εστιν$^{\mathcal{V}}$ αυτου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.25** εστιν δε και αλλα πολλα α$^{\mathcal{V}}$ οσα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εποιησεν ο ιησους ατινα εαν γραφηται καθ εν ουδ$^{\mathcal{V}}$ ουδε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτον οιμαι τον κοσμον χωρησαι τα γραφομενα βιβλια αμην$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$.

ΠΡΑΞΕΙΣ ΑΓΙΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

τὸν μὲν πρῶτον λόγον ἐποιησάμην περὶ πάντων ὦ θεόφιλε ὧν ἤρ- 1
ξατο ὁ ἰησοῦς ποιεῖν τε καὶ διδάσκειν. ἄχρι ἧς ἡμέρας ἐντειλάμενος 2*
τοῖς ἀποστόλοις διὰ πνεύματος ἁγίου οὓς ἐξελέξατο ἀνελήφθη. οἷς καὶ 3*
παρέστησεν ἑαυτὸν ζῶντα μετὰ τὸ παθεῖν αὐτὸν ἐν πολλοῖς τεκμηρίοις
δι' ἡμερῶν τεσσαράκοντα ὀπτανόμενος αὐτοῖς καὶ λέγων τὰ περὶ τῆς
βασιλείας τοῦ θεοῦ. καὶ συναλιζόμενος παρήγγειλεν αὐτοῖς ἀπὸ ἱε- 4*
ροσολύμων μὴ χωρίζεσθαι ἀλλὰ περιμένειν τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ πατρὸς
ἣν ἠκούσατέ μου. ὅτι ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν ὕδατι ὑμεῖς δὲ βαπτι- 5*
σθήσεσθε ἐν πνεύματι ἁγίῳ οὐ μετὰ πολλὰς ταύτας ἡμέρας. οἱ μὲν 6*
οὖν συνελθόντες ἐπήρώτων αὐτὸν λέγοντες κύριε εἰ ἐν τῷ χρόνῳ τού-
τῳ ἀποκαθιστάνεις τὴν βασιλείαν τῷ ἰσραήλ. εἶπεν δὲ πρὸς αὐτούς 7
οὐχ ὑμῶν ἐστιν γνῶναι χρόνους ἢ καιροὺς οὓς ὁ πατὴρ ἔθετο ἐν τῇ
ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ. ἀλλὰ λήψεσθε δύναμιν ἐπελθόντος τοῦ ἁγίου πνεύματος 8*
ἐφ' ὑμᾶς καὶ ἔσεσθέ μοι μάρτυρες ἔν τε ἰερουσαλὴμ καὶ ἐν πάσῃ τῇ
ἰουδαίᾳ καὶ σαμαρείᾳ καὶ ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς. καὶ ταῦτα εἰπὼν βλε- 9
πόντων αὐτῶν ἐπήρθη καὶ νεφέλη ὑπέλαβεν αὐτὸν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν
αὐτῶν. καὶ ὡς ἀτενίζοντες ἦσαν εἰς τὸν οὐρανὸν πορευομένου αὐτοῦ 10*
καὶ ἰδού ἄνδρες δύο παρειστήκεισαν αὐτοῖς ἐν ἐσθῆτι λευκῇ. οἳ καὶ 11*
εἶπον ἄνδρες γαλιλαῖοι τί ἑστήκατε ἐμβλέποντες εἰς τὸν οὐρανόν οὗτος
ὁ ἰησοῦς ὁ ἀναληφθεὶς ἀφ' ὑμῶν εἰς τὸν οὐρανὸν οὕτως ἐλεύσεται ὃν
τρόπον ἐθεάσασθε αὐτὸν πορευόμενον εἰς τὸν οὐρανόν. τότε ὑπέστρε- 12
ψαν εἰς ἰερουσαλὴμ ἀπὸ ὄρους τοῦ καλουμένου ἐλαιῶνος ὅ ἐστιν ἐγγὺς

---

1 **v.2** αχρι ης ημερας εντειλαμενος τοις αποστολοις δια πνευματος αγιου ους εξελεξατο ανελημφθη$^{\mathcal{V}}$ ανεληφθη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.3** οις και παρεστησεν εαυτον ζωντα μετα το παθειν αυτον εν πολλοις τεκμηριοις δι ημερων τεσσερακοντα$^{\mathcal{V}}$ τεσσαρακοντα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ οπτανομενος αυτοις και λεγων τα περι της βασιλειας του θεου. **v.4** και συναλιζομενος μετ$^{\mathcal{K}}$ αυτων$^{\mathcal{K}}$ παρηγγειλεν αυτοις απο ιεροσολυμων μη χωριζεσθαι αλλα περιμενειν την επαγγελιαν του πατρος ην ηκουσατε μου. **v.5** οτι ιωαννης μεν εβαπτισεν υδατι υμεις δε βαπτισθησεσθε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εν πνευματι βαπτισθησεσθε$^{\mathcal{V}}$ αγιω ου μετα πολλας ταυτας ημερας. **v.6** οι μεν ουν συνελθοντες ηρωτων$^{\mathcal{V}}$ επηρωτων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτον λεγοντες κυριε ει εν τω χρονω τουτω αποκαθιστανεις την βασιλειαν τω ισραηλ. **v.8** αλλα λημψεσθε$^{\mathcal{V}}$ ληψεσθε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δυναμιν επελθοντος του αγιου πνευματος εφ υμας και εσεσθε μου$^{\mathcal{V}}$ μοι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μαρτυρες εν τε ιερουσαλημ και [εν]$^{\mathcal{V}}$ εν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ παση τη ιουδαια και σαμαρεια και εως εσχατου της γης. **v.10** και ως ατενιζοντες ησαν εις τον ουρανον πορευομενου αυτου και ιδου ανδρες δυο παρειστηκεισαν αυτοις εν εσθησεσι$^{\mathcal{V}}$ εσθητι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ λευκαις$^{\mathcal{V}}$ λευκη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.11** οι και ειπαν$^{\mathcal{V}}$ ειπον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ανδρες γαλιλαιοι τι εστηκατε $^{\mathcal{V}}$ἐμβλεποντες" εμβλεποντες$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εις τον ουρανον ουτος ο ιησους ο αναλημφθεις$^{\mathcal{V}}$ αναληφθεις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αφ υμων εις τον ουρανον ουτως ελευσεται ον τροπον εθεασασθε αυτον πορευομενον εις τον ουρανον.

13* ἰερουσαλὴμ σαββάτου ἔχον ὁδόν. καὶ ὅτε εἰσῆλθον ἀνέβησαν εἰς τὸ
ὑπερῷον οὗ ἦσαν καταμένοντες ὅ τε πέτρος καὶ ἰάκωβος καὶ ἰωάννης
καὶ ἀνδρέας φίλιππος καὶ θωμᾶς βαρθολομαῖος καὶ ματθαῖος ἰάκωβος
14* ἀλφαίου καὶ σίμων ὁ ζηλωτὴς καὶ ἰούδας ἰακώβου. οὗτοι πάντες ἦσαν
προσκαρτεροῦντες ὁμοθυμαδὸν τῇ προσευχῇ καὶ τῇ δεήσει σὺν γυναι-
15* ξὶν καὶ μαριᾴ τῇ μητρὶ τοῦ ἰησοῦ καὶ σὺν τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ. καὶ ἐν
ταῖς ἡμέραις ταύταις ἀναστὰς πέτρος ἐν μέσῳ τῶν μαθητῶν εἶπεν ἦν τε
16* ὄχλος ὀνομάτων ἐπὶ τὸ αὐτὸ ὡ'σ ἑκατὸν εἴκοσιν. ἄνδρες ἀδελφοί ἔδει
πληρωθῆναι τὴν γραφὴν ταύτην ἣν προεῖπεν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον διὰ
στόματος δαβὶδ περὶ ἰούδα τοῦ γενομένου ὁδηγοῦ τοῖς συλλαβοῦσιν τὸν
17* ἰησοῦν. ὅτι κατηριθμημένος ἦν σὺν ἡμῖν καὶ ἔλαχεν τὸν κλῆρον τῆς
18* διακονίας ταύτης. οὗτος μὲν οὖν ἐκτήσατο χωρίον ἐκ τοῦ μισθοῦ τῆς
ἀδικίας καὶ πρηνὴς γενόμενος ἐλάκησεν μέσος καὶ ἐξεχύθη πάντα τὰ
19* σπλάγχνα αὐτοῦ. καὶ γνωστὸν ἐγένετο πάσιν τοῖς κατοικοῦσιν ἰερουσα-
λήμ ὥστε κληθῆναι τὸ χωρίον ἐκεῖνο τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ αὐτῶν ἀκελδαμά
20* τοῦτ' ἔστιν χωρίον αἵματος. γέγραπται γὰρ ἐν βίβλῳ ψαλμῶν γενη-
θήτω ἡ ἔπαυλις αὐτοῦ ἔρημος καὶ μὴ ἔστω ὁ κατοικῶν ἐν αὐτῇ καί τὴν
21* ἐπισκοπὴν αὐτοῦ λάβοι ἕτερος. δεῖ οὖν τῶν συνελθόντων ἡμῖν ἀνδρῶν
ἐν παντὶ χρόνῳ ἐν ᾧ εἰσῆλθεν καὶ ἐξῆλθεν ἐφ' ἡμᾶς ὁ κύριος ἰησοῦς.
22* ἀρξάμενος ἀπὸ τοῦ βαπτίσματος ἰωάννου ἕως τῆς ἡμέρας ἧς ἀνελήφθη
ἀφ' ἡμῶν μάρτυρα τῆς ἀναστάσεως αὐτοῦ γενέσθαι σὺν ἡμῖν ἕνα τούτων.
23* καὶ ἔστησαν δύο ἰωσὴφ τὸν καλούμενον βαρσαβᾶν ὃς ἐπεκλήθη ἰοῦστος

v.13 και οτε εισηλθον ανεβησαν[T,M,K] εις το υπερωον ανεβησαν[V] ου ησαν καταμενοντες ο τε πετρος και ιακωβος[T,M,K] και[T,M,K] ιωαννης και[V] ιακωβος[V] και ανδρεας φιλιππος και θωμας βαρθολομαιος και μαθθαιος[V] ματθαιος[T,M,K] ιακωβος αλφαιου και σιμων ο ζηλωτης και ιουδας ιακωβου. **v.14** ουτοι παντες ησαν προσκαρτερουντες ομοθυμαδον τη προσευχη και[T,M,K] τη[T,M,K] δεησει[T,M,K] συν γυναιξιν και μαριαμ[V] μαρια[T,M,K] τη μητρι του ιησου και συν[T,M,K] τοις αδελφοις αυτου. **v.15** και εν ταις ημεραις ταυταις αναστας πετρος εν μεσω των αδελφων[V] μαθητων[T,M,K] ειπεν ην τε οχλος ονοματων επι το αυτο ωσει[V] ως[T,M,K] εκατον εικοσι[V] εικοσιν[T,M,K]. **v.16** ανδρες αδελφοι εδει πληρωθηναι την γραφην ταυτην[T,M,K] ην προειπεν το πνευμα το αγιον δια στοματος δαυιδ[M,V] δαβιδ[T,K] περι ιουδα του γενομενου οδηγου τοις συλλαβουσιν τον[T,M,K] ιησουν. **v.17** οτι κατηριθμημενος ην εν[V] συν[T,M,K] ημιν και ελαχεν τον κληρον της διακονιας ταυτης. **v.18** ουτος μεν ουν εκτησατο χωριον εκ του[T,K] μισθου της αδικιας και πρηνης γενομενος ελακησεν μεσος και εξεχυθη παντα τα σπλαγχνα αυτου. **v.19** και γνωστον εγενετο πασι[V] πασιν[T,M,K] τοις κατοικουσιν ιερουσαλημ ωστε κληθηναι το χωριον εκεινο τη ιδια διαλεκτω αυτων ακελδαμαχ[V] ακελδαμα[T,M,K] τουτ[M,V] εστιν[M,V] τουτεστιν[T,K] χωριον αιματος. **v.20** γεγραπται γαρ εν βιβλω ψαλμων γενηθητω η επαυλις αυτου ερημος και μη εστω ο κατοικων εν αυτη και την επισκοπην αυτου λαβετω[V] λαβοι[T,M,K] ετερος. **v.21** δει ουν των συνελθοντων ημιν ανδρων εν παντι χρονω εν[T,M,K] ω εισηλθεν και εξηλθεν εφ ημας ο κυριος ιησους. **v.22** αρξαμενος απο του βαπτισματος ιωαννου εως της ημερας ης ανελημφθη[V] ανεληφθη[T,M,K] αφ ημων μαρτυρα της αναστασεως αυτου γενεσθαι[T,M,K] συν ημιν γενεσθαι[V] ενα τουτων. **v.23** και εστησαν δυο ιωσηφ τον καλουμενον βαρσαββαν[V] βαρσαβαν[T,M,K] ος επεκληθη ιουστος και μαθθιαν[V] ματθιαν[T,M,K].

καὶ ματθίαν. καὶ προσευξάμενοι εἶπον σὺ κύριε καρδιογνῶστα πάντων 24*
ἀνάδειξον ἐκ τούτων τῶν δύο ἕνα ὃν ἐξελέξω. λαβεῖν τὸν κλῆρον τῆς 25*
διακονίας ταύτης καὶ ἀποστολῆς ἐξ ἧς παρέβη ἰούδας πορευθῆναι εἰς
τὸν τόπον τὸν ἴδιον. καὶ ἔδωκαν κλήρους αὐτῶν καὶ ἔπεσεν ὁ κλῆρος 26*
ἐπὶ ματθίαν καὶ συγκατεψηφίσθη μετὰ τῶν ἕνδεκα ἀποστόλων.

καὶ ἐν τῷ συμπληροῦσθαι τὴν ἡμέραν τῆς πεντηκοστῆς ἦσαν ἅπαν- **2***
τες ὁμοθυμαδὸν ἐπὶ τὸ αὐτό. καὶ ἐγένετο ἄφνω ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἦχος 2
ὥσπερ φερομένης πνοῆς βιαίας καὶ ἐπλήρωσεν ὅλον τὸν οἶκον οὗ ἦσαν
καθήμενοι. καὶ ὤφθησαν αὐτοῖς διαμεριζόμεναι γλῶσσαι ὡσεὶ πυρός 3*
ἐκάθισεν τε ἐφ' ἕνα ἕκαστον αὐτῶν. καὶ ἐπλήσθησαν ἅπαντες πνεύμα- 4*
τος ἁγίου καὶ ἤρξαντο λαλεῖν ἑτέραις γλώσσαις καθὼς τὸ πνεῦμα ἐδίδου
αὐτοῖς ἀποφθέγγεσθαι. ἦσαν δὲ ἐν ἱερουσαλὴμ κατοικοῦντες ἰουδαῖοι 5*
ἄνδρες εὐλαβεῖς ἀπὸ παντὸς ἔθνους τῶν ὑπὸ τὸν οὐρανόν. γενομένης 6
δὲ τῆς φωνῆς ταύτης συνῆλθεν τὸ πλῆθος καὶ συνεχύθη ὅτι ἤκουον εἷς
ἕκαστος τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ λαλούντων αὐτῶν. ἐξίσταντο δὲ πάντες καὶ 7*
ἐθαύμαζον λέγοντες πρ῍ος ἀλλήλους οὐκ ἰδού πάντες οὗτοί εἰσιν οἱ λα-
λοῦντες γαλιλαῖοι. καὶ πῶς ἡμεῖς ἀκούομεν ἕκαστος τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ 8
ἡμῶν ἐν ᾗ ἐγεννήθημεν. πάρθοι καὶ μῆδοι καὶ ἐλαμῖται καὶ οἱ κα- 9
τοικοῦντες τὴν μεσοποταμίαν ἰουδαίαν τε καὶ καππαδοκίαν πόντον καὶ
τὴν ἀσίαν. φρυγίαν τε καὶ παμφυλίαν αἴγυπτον καὶ τὰ μέρη τῆς λιβύης 10
τῆς κατὰ κυρήνην καὶ οἱ ἐπιδημοῦντες ῥωμαῖοι ἰουδαῖοί τε καὶ προσή-
λυτοι. κρῆτες καὶ ἄραβες ἀκούομεν λαλούντων αὐτῶν ταῖς ἡμετέραις 11
γλώσσαις τὰ μεγαλεῖα τοῦ θεοῦ. ἐξίσταντο δὲ πάντες καὶ διηπόρουν 12*
ἄλλος πρὸς ἄλλον λέγοντες τί ἂν θέλοι τοῦτο εἶναι. ἕτεροι δὲ χλευά- 13*
ζοντες ἔλεγον ὅτι γλεύκους μεμεστωμένοι εἰσίν. σταθεὶς δὲ πέτρος σὺν 14*

---

v.24 και προσευξαμενοι ειπαν[V] ειπον[T,𝔐,K] συ κυριε καρδιογνωστα παντων αναδειξον ον[𝔐,V] εξελεξω[𝔐,V] εκ τουτων των δυο ενα[T,𝔐,V] ον[T,K] ενα[K] εξελεξω[T,K]. **v.25** λαβειν τον τοπον[V] κληρον[T,𝔐,K] της διακονιας ταυτης και αποστολης αφ[V] εξ[T,𝔐,K] ης παρεβη ιουδας πορευθηναι εις τον τοπον τον ιδιον. **v.26** και εδωκαν κληρους αυτοις[V] αυτων[T,𝔐,K] και επεσεν ο κληρος επι μαθθιαν[V] ματθιαν[T,𝔐,K] και συγκατεψηφισθη μετα των ενδεκα αποστολων. **2** **v.1** και εν τω συμπληρουσθαι την ημεραν της πεντηκοστης ησαν παντες[V] απαντες[T,𝔐,K] ομου[V] ομοθυμαδον[T,𝔐,K] επι το αυτο. **v.3** και ωφθησαν αυτοις διαμεριζομεναι γλωσσαι ωσει πυρος και[V] εκαθισεν τε[T,𝔐,K] εφ ενα εκαστον αυτων. **v.4** και επλησθησαν παντες[V] απαντες[T,𝔐,K] πνευματος αγιου και ηρξαντο λαλειν ετεραις γλωσσαις καθως το πνευμα εδιδου αυτοις[T,𝔐,K] αποφθεγγεσθαι αυτοις[V]. **v.5** ησαν δε εις[V] εν[T,𝔐,K] ιερουσαλημ κατοικουντες ιουδαιοι ανδρες ευλαβεις απο παντος εθνους των υπο τον ουρανον. **v.7** εξισταντο δε παντες[T,K] και εθαυμαζον λεγοντες ουχ[V] προς[T,𝔐,K] αλληλους[T,𝔐,K] ουκ[T,𝔐,K] ιδου απαντες[V] παντες[T,𝔐,K] ουτοι εισιν οι λαλουντες γαλιλαιοι. **v.12** εξισταντο δε παντες και διηπορουν αλλος προς αλλον λεγοντες τι θελει[V] αν[T,𝔐,K] θελοι[T,𝔐,K] τουτο ειναι. **v.13** ετεροι δε διαχλευαζοντες[V] χλευαζοντες[T,𝔐,K] ελεγον οτι γλευκους μεμεστωμενοι εισιν. **v.14** σταθεις δε ο[V] πετρος συν τοις ενδεκα επηρεν την φωνην αυτου και απεφθεγξατο αυτοις ανδρες ιουδαιοι και οι κατοικουντες ιερουσαλημ παντες[V] απαντες[T,𝔐,K] τουτο υμιν γνωστον εστω και ενωτισασθε τα ρηματα μου.

τοῖς ἕνδεκα ἐπῆρεν τὴν φωνὴν αὐτοῦ καὶ ἀπεφθέγξατο αὐτοῖς ἄνδρες
ἰουδαῖοι καὶ οἱ κατοικοῦντες ἰερουσαλὴμ ἅπαντες τοῦτο ὑμῖν γνωστὸν
15 ἔστω καὶ ἐνωτίσασθε τὰ ῥήματά μου. οὐ γὰρ ὡς ὑμεῖς ὑπολαμβάνετε
16 οὗτοι μεθύουσιν ἔστιν γὰρ ὥρα τρίτη τῆς ἡμέρας. ἀλλὰ τοῦτό ἐστιν
17* τὸ εἰρημένον διὰ τοῦ προφήτου ἰωήλ. καὶ ἔσται ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέ-
ραις λέγει ὁ θεός ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου ἐπὶ πᾶσαν σάρκα καὶ
προφητεύσουσιν οἱ υἱοὶ ὑμῶν καὶ αἱ θυγατέρες ὑμῶν καὶ οἱ νεανίσκοι
ὑμῶν ὁράσεις ὄψονται καὶ οἱ πρεσβύτεροι ὑμῶν ἐνυπνία ἐνυπνιασθή-
18* σονται. καί γε ἐπὶ τοὺς δούλους μου καὶ ἐπὶ τὰς δούλας μου ἐν ταῖς
ἡμέραις ἐκείναις ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου καὶ προφητεύσουσιν.
19 καὶ δώσω τέρατα ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω καὶ σημεῖα ἐπὶ τῆς γῆς κάτω αἷμα
20* καὶ πῦρ καὶ ἀτμίδα καπνοῦ. ὁ ἥλιος μεταστραφήσεται εἰς σκότος καὶ
ἡ σελήνη εἰς αἷμα πρὶν ἢ ἐλθεῖν τὴν ἡμέραν κυρίου τὴν μεγάλην καὶ
21 ἐπιφανῆ. καὶ ἔσται πᾶς ὃς ἂν ἐπικαλέσηται τὸ ὄνομα κυρίου σωθή-
22* σεται. ἄνδρες ἰσραηλῖται ἀκούσατε τοὺς λόγους τούτους ἰησοῦν τὸν
ναζωραῖον ἄνδρα ἀπὸ τοῦ θεοῦ ἀποδεδειγμένον εἰς ὑμᾶς δυνάμεσιν καὶ
τέρασιν καὶ σημείοις οἷς ἐποίησεν δι’ αὐτοῦ ὁ θεὸς ἐν μέσῳ ὑμῶν κα-
23* θὼς καὶ αὐτοὶ οἴδατε. τοῦτον τῇ ὡρισμένῃ βουλῇ καὶ προγνώσει τοῦ
24 θεοῦ ἔκδοτον λαβόντες διὰ χειρῶν ἀνόμων προσπήξαντες" ἀνείλετε. ὃν
ὁ θεὸς ἀνέστησεν λύσας τὰς ὠδῖνας τοῦ θανάτου καθότι οὐκ ἦν δυνατὸν
25* κρατεῖσθαι αὐτὸν ὑπ’ αὐτοῦ. δαβὶδ γὰρ λέγει εἰς αὐτόν προωρώμην τὸν
κύριον ἐνώπιόν μου διὰ παντός ὅτι ἐκ δεξιῶν μού ἐστιν ἵνα μὴ σαλευθῶ.
26* διὰ τοῦτο εὐφράνθη ἡ καρδία μου καὶ ἠγαλλιάσατο ἡ γλῶσσά μου ἔτι
27* δὲ καὶ ἡ σάρξ μου κατασκηνώσει ἐπ’ ἐλπίδι. ὅτι οὐκ ἐγκαταλείψεις
τὴν ψυχήν μου εἰς ᾅδου οὐδὲ δώσεις τὸν ὅσιόν σου ἰδεῖν διαφθοράν.
28 ἐγνώρισάς μοι ὁδοὺς ζωῆς πληρώσεις με εὐφροσύνης μετὰ τοῦ προσώ-

---

v.17 και εσται εν ταις εσχαταις ημεραις λεγει ο θεος εκχεω απο του πνευματος μου επι πασαν σαρκα και προφητευσουσιν οι υιοι υμων και αι θυγατερες υμων και οι νεανισκοι υμων ορασεις οψονται και οι πρεσβυτεροι υμων ενυπνιοις[V] ενυπνια[T,𝔐,K] ενυπνιασθησονται. **v.18** καιγε[𝔐] και[T,K,V] γε[T,K,V] επι τους δουλους μου και επι τας δουλας μου εν ταις ημεραις εκειναις εκχεω απο του πνευματος μου και προφητευσουσιν. **v.20** ο ηλιος μεταστραφησεται εις σκοτος και η σεληνη εις αιμα πριν η[T,𝔐,K] ελθειν την[T,𝔐,K] ημεραν κυριου την μεγαλην και επιφανη. **v.22** ανδρες ισραηλιται ακουσατε τους λογους τουτους ιησουν τον ναζωραιον ανδρα αποδεδειγμενον[V] απο του θεου αποδεδειγμενον[T,𝔐,K] εις υμας δυναμεσι[V] δυναμεσιν[T,𝔐,K] και τερασι[V] τερασιν[T,𝔐,K] και σημειοις οις εποιησεν δι αυτου ο θεος εν μεσω υμων καθως και[T,𝔐,K] αυτοι οιδατε. **v.23** τουτον τη ωρισμενη βουλη και προγνωσει του θεου εκδοτον λαβοντες[T,𝔐,K] δια χειρος[V] χειρων[T,𝔐,K] ανομων προσπηξαντες ανειλατε[V] ανειλετε[T,𝔐,K]. **v.25** δαυιδ[𝔐,V] δαβιδ[T,K] γαρ λεγει εις αυτον προορωμην[V] προωρωμην[T,𝔐,K] τον κυριον ενωπιον μου δια παντος οτι εκ δεξιων μου εστιν ινα μη σαλευθω. **v.26** δια τουτο ηυφρανθη[V] ευφρανθη[T,𝔐,K] η καρδια μου και ηγαλλιασατο η γλωσσα μου ετι δε και η σαρξ μου κατασκηνωσει επ ελπιδι. **v.27** οτι ουκ εγκαταλειψεις την ψυχην μου εις αδην[V] αδου[T,𝔐,K] ουδε δωσεις τον οσιον σου ιδειν διαφθοραν.

που σου. ἄνδρες ἀδελφοί ἐξὸν εἰπεῖν μετὰ παρρησίας πρὸς ὑμᾶς περὶ 29*
τοῦ πατριάρχου δαβίδ ὅτι καὶ ἐτελεύτησεν καὶ ἐτάφη καὶ τὸ μνῆμα αὐ-
τοῦ ἔστιν ἐν ἡμῖν ἄχρι τῆς ἡμέρας ταύτης. προφήτης οὖν ὑπάρχων 30*
καὶ εἰδὼς ὅτι ὅρκῳ ὤμοσεν αὐτῷ ὁ θεὸς ἐκ καρποῦ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ
τὸ κατὰ σάρκα ἀναστήσειν τὸν χριστὸν καθίσαι ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ.
προϊδὼν ἐλάλησεν περὶ τῆς ἀναστάσεως τοῦ χριστοῦ ὅτι οὐ κατελείφθη 31*
ἡ ψυχὴ αὐτοῦ εἰς ᾅδου οὔδε ἡ σὰρξ αὐτοῦ εἶδεν διαφθοράν. τοῦτον 32
τὸν ἰησοῦν ἀνέστησεν ὁ θεός οὗ πάντες ἡμεῖς ἐσμεν μάρτυρες. τῇ δεξιᾷ 33*
οὖν τοῦ θεοῦ ὑψωθεὶς τήν τε ἐπαγγελίαν τοῦ ἁγίου πνεύματος λαβὼν
παρὰ τοῦ πατρὸς ἐξέχεεν τοῦτο ὃ νὺν ὑμεῖς βλέπετε καὶ ἀκούετε. οὐ 34*
γὰρ δαβὶδ ἀνέβη εἰς τοὺς οὐρανούς λέγει δὲ αὐτός εἶπεν ὁ κύριος τῷ
κυρίῳ μου κάθου ἐκ δεξιῶν μου. ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπό- 35
διον τῶν ποδῶν σου. ἀσφαλῶς οὖν γινωσκέτω πᾶς οἶκος ἰσραὴλ ὅτι καὶ 36*
κύριον καὶ χριστὸν αὐτὸν ὁ θεός ἐποίησεν τοῦτον τὸν ἰησοῦν ὃν ὑμεῖς
ἐσταυρώσατε. ἀκούσαντες δὲ κατενύγησαν τῇ καρδίᾳ εἶπόν τε πρὸς 37*
τὸν πέτρον καὶ τοὺς λοιποὺς ἀποστόλους τί ποιήσομεν ἄνδρες ἀδελφοί.
πέτρος δὲ ἔφη πρὸς αὐτούς μετανοήσατε καὶ βαπτισθήτω ἕκαστος ὑμῶν 38*
ἐπὶ τῷ ὀνόματι ἰησοῦ χριστοῦ εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν καὶ λήψεσθε τὴν δω-
ρεὰν τοῦ ἁγίου πνεύματος. ὑμῖν γάρ ἐστιν ἡ ἐπαγγελία καὶ τοῖς τέκνοις 39
ὑμῶν καὶ πᾶσιν τοῖς εἰς μακρὰν ὅσους ἂν προσκαλέσηται κύριος ὁ θεὸς
ἡμῶν. ἑτέροις τε λόγοις πλείοσιν διεμαρτύρετο καὶ παρεκάλει λέγων 40*
σώθητε ἀπὸ τῆς γενεᾶς τῆς σκολιᾶς ταύτης. οἱ μὲν οὖν ἀσμένως ἀπο- 41*
δεξάμενοι τὸν λόγον αὐτοῦ ἐβαπτίσθησαν καὶ προσετέθησαν τῇ ἡμέρᾳ

v.29 ανδρες αδελφοι εξον ειπειν μετα παρρησιας προς υμας περι του πατριαρχου δαυιδ[𝔐,V] δαβιδ[T,K] οτι και ετελευτησεν και εταφη και το μνημα αυτου εστιν εν ημιν αχρι της ημερας ταυτης. **v.30** προφητης ουν υπαρχων και ειδως οτι ορκω ωμοσεν αυτω ο θεος εκ καρπου της οσφυος αυτου το[T,𝔐,K] κατα[T,𝔐,K] σαρκα[T,𝔐,K] αναστησειν[T,𝔐,K] τον[T,𝔐,K] χριστον[T,𝔐,K] καθισαι επι τον[V] του[T,𝔐,K] θρονον[V] θρονου[T,𝔐,K] αυτου. **v.31** προιδων ελαλησεν περι της αναστασεως του χριστου οτι ουτε[V] εγκατελειφθη[V] ου[T,𝔐,K] κατελειφθη[T,𝔐,K] η[T,𝔐,K] ψυχη[T,𝔐,K] αυτου[T,𝔐,K] εις αδην[V] αδου[T,𝔐,K] ουτε[V] ουδε[T,𝔐,K] η σαρξ αυτου ειδεν διαφθοραν. **v.33** τη δεξια ουν του θεου υψωθεις την τε επαγγελιαν του αγιου[T,𝔐,K] πνευματος του[V] αγιου[V] λαβων παρα του πατρος εξεχεεν τουτο ο νυν[T,𝔐,K] υμεις [και][V] βλεπετε και ακουετε. **v.34** ου γαρ δαυιδ[𝔐,V] δαβιδ[T,K] ανεβη εις τους ουρανους λεγει δε αυτος ειπεν [ο][V] ο[T,𝔐,K] κυριος τω κυριω μου καθου εκ δεξιων μου. **v.36** ασφαλως ουν γινωσκετω πας οικος ισραηλ οτι και κυριον αυτον[V] και χριστον εποιησεν[V] αυτον[T,𝔐,K] ο θεος εποιησεν[T,𝔐,K] τουτον τον ιησουν ον υμεις εσταυρωσατε. **v.37** ακουσαντες δε κατενυγησαν την[V] τη[T,𝔐,K] καρδιαν[V] καρδια[T,𝔐,K] ειπον τε προς τον πετρον και τους λοιπους αποστολους τι ποιησωμεν[V] ποιησομεν[T,𝔐,K] ανδρες αδελφοι. **v.38** πετρος δε εφη[T,𝔐,K] προς αυτους μετανοησατε [φησιν][V] και βαπτισθητω εκαστος υμων επι τω ονοματι ιησου χριστου εις αφεσιν των[V] αμαρτιων υμων[V] και λημψεσθε[V] ληψεσθε[T,𝔐,K] την δωρεαν του αγιου πνευματος. **v.40** ετεροις τε λογοις πλειοσιν διεμαρτυρατο[V] διεμαρτυρετο[T,𝔐,K] και παρεκαλει αυτους[V] λεγων σωθητε απο της γενεας της σκολιας ταυτης. **v.41** οι μεν ουν ασμενως[T,𝔐,K] αποδεξαμενοι τον λογον αυτου εβαπτισθησαν και προσετεθησαν εν[V] τη ημερα εκεινη ψυχαι ωσει τρισχιλιαι.

42* ἐκείνῃ ψυχαὶ ὡσεὶ τρισχίλιαι. ἦσαν δὲ προσκαρτεροῦντες τῇ διδαχῇ
τῶν ἀποστόλων καὶ τῇ κοινωνίᾳ καὶ τῇ κλάσει τοῦ ἄρτου καὶ ταῖς προ-
43* σευχαῖς. ἐγένετο δὲ πάσῃ ψυχῇ φόβος πολλά τε τέρατα καὶ σημεῖα
44 διὰ τῶν ἀποστόλων ἐγίνετο. πάντες δὲ οἱ πιστεύοντες ἦσαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ
45 καὶ εἶχον ἅπαντα κοινά. καὶ τὰ κτήματα καὶ τὰς ὑπάρξεις ἐπίπρασκον
46 καὶ διεμέριζον αὐτὰ πᾶσιν καθότι ἄν τις χρείαν εἶχεν. καθ’ ἡμέραν τε
προσκαρτεροῦντες ὁμοθυμαδὸν ἐν τῷ ἱερῷ κλῶντές τε κατ’ οἶκον ἄρτον
47* μετελάμβανον τροφῆς ἐν ἀγαλλιάσει καὶ ἀφελότητι καρδίας. αἰνοῦντες
τὸν θεὸν καὶ ἔχοντες χάριν πρὸς ὅλον τὸν λαόν ὁ δὲ κύριος προσετίθει
τοὺς σῳζομένους καθ’ ἡμέραν τῇ ἐκκλησίᾳ.

3 ἐπὶ τὸ αὐτό δὲ πέτρος καὶ ἰωάννης ἀνέβαινον εἰς τὸ ἱερὸν ἐπὶ τὴν
2 ὥραν τῆς προσευχῆς τὴν ἐννάτην. καί τις ἀνὴρ χωλὸς ἐκ κοιλίας μη-
τρὸς αὐτοῦ ὑπάρχων ἐβαστάζετο ὃν ἐτίθουν καθ’ ἡμέραν πρὸς τὴν θύραν
τοῦ ἱεροῦ τὴν λεγομένην ὡραίαν τοῦ αἰτεῖν ἐλεημοσύνην παρὰ τῶν εἰ-
3* σπορευομένων εἰς τὸ ἱερόν. ὃς ἰδὼν πέτρον καὶ ἰωάννην μέλλοντας
4 εἰσιέναι εἰς τὸ ἱερὸν ἠρώτα ἐλεημοσύνην λαβεῖν. ἀτενίσας δὲ πέτρος
5 εἰς αὐτὸν σὺν τῷ ἰωάννῃ εἶπεν βλέψον εἰς ἡμᾶς. ὁ δὲ ἐπεῖχεν αὐτοῖς
6* προσδοκῶν τι παρ’ αὐτῶν λαβεῖν. εἶπεν δὲ πέτρος ἀργύριον καὶ χρυ-
σίον οὐχ ὑπάρχει μοι ὃ δὲ ἔχω τοῦτό σοι δίδωμι ἐν τῷ ὀνόματι ἰησοῦ
7* χριστοῦ τοῦ ναζωραίου ἐγεῖραι καὶ περιπάτει. καὶ πιάσας αὐτὸν τῆς
δεξιᾶς χειρὸς ἤγειρεν παραχρῆμα δὲ ἐστερεώθησαν αὐτοῦ αἱ βάσεις καὶ
8 τὰ σφῦρα. καὶ ἐξαλλόμενος ἔστη καὶ περιεπάτει καὶ εἰσῆλθεν σὺν αὐ-
9* τοῖς εἰς τὸ ἱερὸν περιπατῶν καὶ ἁλλόμενος καὶ αἰνῶν τὸν θεόν. καὶ εἶδεν
10* αὐτὸν πᾶς ὁ λαὸς περιπατοῦντα καὶ αἰνοῦντα τὸν θεόν. ἐπεγίνωσκον
τε αὐτὸν ὅτι οὑτὸς ἦν ὁ πρὸς τὴν ἐλεημοσύνην καθήμενος ἐπὶ τῇ ὡραίᾳ
πύλῃ τοῦ ἱεροῦ καὶ ἐπλήσθησαν θάμβους καὶ ἐκστάσεως ἐπὶ τῷ συμβε-
11* βηκότι αὐτῷ. κρατοῦντος δὲ τοῦ ἰαθέντος χωλοῦ τὸν πέτρον καὶ ἰωάννην

v.42 ησαν δε προσκαρτερουντες τη διδαχη των αποστολων και τη κοινωνια και$^{T,\mathfrak{M},K}$ τη κλασει του αρτου και ταις προσευχαις. **v.43** εγινετο^{V} εγενετο$^{T,\mathfrak{M},K}$ δε παση ψυχη φοβος πολλα τε τερατα και σημεια δια των αποστολων εγινετο. **v.47** αινουντες τον θεον και εχοντες χαριν προς ολον τον λαον ο δε κυριος προσετιθει τους σωζομενους καθ ημεραν τη$^{T,\mathfrak{M},K}$ εκκλησια$^{T,\mathfrak{M},K}$. **3** **v.3** ος ιδων πετρον και ιωαννην μελλοντας εισιεναι εις το ιερον ηρωτα ελεημοσυνην Αλαβειν^{T}. **v.6** ειπεν δε πετρος αργυριον και χρυσιον ουχ υπαρχει μοι ο δε εχω τουτο σοι διδωμι εν τω ονοματι ιησου χριστου του ναζωραιου [εγειρε^{V} εγειραι$^{T,\mathfrak{M},K}$ και]^{V} και$^{T,\mathfrak{M},K}$ περιπατει. **v.7** και πιασας αυτον της δεξιας χειρος ηγειρεν αυτον^{V} παραχρημα δε εστερεωθησαν αυτου$^{T,\mathfrak{M},K}$ αι βασεις αυτου^{V} και τα σφυδρα^{V} σφυρα$^{T,\mathfrak{M},K}$. **v.9** και ειδεν αυτον$^{T,\mathfrak{M},K}$ πας ο λαος αυτον^{V} περιπατουντα και αινουντα τον θεον. **v.10** επεγινωσκον δε^{V} τε$^{T,\mathfrak{M},K}$ αυτον οτι αυτος^{V} ουτος$^{T,\mathfrak{M},K}$ ην ο προς την ελεημοσυνην καθημενος επι τη ωραια πυλη του ιερου και επλησθησαν θαμβους και εκστασεως επι τω συμβεβηκοτι αυτω. **v.11** κρατουντος δε αυτου^{V} του$^{T,\mathfrak{M},K}$ ιαθεντος$^{T,\mathfrak{M},K}$ χωλου$^{T,\mathfrak{M},K}$ τον πετρον και τον^{V} ιωαννην συνεδραμεν προς$^{T,\mathfrak{M},K}$ αυτους$^{T,\mathfrak{M},K}$ πας ο λαος προς^{V} αυτους^{V} επι τη στοα τη καλουμενη σολομωντος εκθαμβοι.

συνέδραμεν πρὸς αὐτοὺς πᾶς ὁ λαὸς ἐπὶ τῇ στοᾷ τῇ καλουμένῃ σολο-
μῶντος ἔκθαμβοι. ἰδὼν δὲ πέτρος ἀπεκρίνατο πρὸς τὸν λαόν ἄνδρες 12*
ἰσραηλῖται τί θαυμάζετε ἐπὶ τούτῳ ἢ ἡμῖν τί ἀτενίζετε ὡς ἰδίᾳ δυνάμει ἢ
εὐσεβείᾳ πεποιηκόσιν τοῦ περιπατεῖν αὐτόν. ὁ θεὸς ἀβραὰμ καὶ ἰσαὰκ 13*
καὶ ἰακὼβ ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν ἐδόξασεν τὸν παῖδα αὐτοῦ ἰησοῦν
ὃν ὑμεῖς παρεδώκατε καὶ ἠρνήσασθε αὐτόν κατὰ πρόσωπον πιλάτου
κρίναντος ἐκείνου ἀπολύειν. ὑμεῖς δὲ τὸν ἅγιον καὶ δίκαιον ἠρνή- 14
σασθε καὶ ᾐτήσασθε ἄνδρα φονέα χαρισθῆναι ὑμῖν. τὸν δὲ ἀρχηγὸν 15
τῆς ζωῆς ἀπεκτείνατε ὃν ὁ θεὸς ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν οὗ ἡμεῖς μάρτυρές
ἐσμεν. καὶ ἐπὶ τῇ πίστει τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ τοῦτον ὃν θεωρεῖτε καὶ 16
οἴδατε ἐστερέωσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ καὶ ἡ πίστις ἡ δι’ αὐτοῦ ἔδωκεν αὐτῷ
τὴν ὁλοκληρίαν ταύτην ἀπέναντι πάντων ὑμῶν. καὶ νῦν ἀδελφοί οἶδα 17
ὅτι κατὰ ἄγνοιαν ἐπράξατε ὥσπερ καὶ οἱ ἄρχοντες ὑμῶν. ὁ δὲ θεὸς ἃ 18*
προκατήγγειλεν διὰ στόματος πάντων τῶν προφητῶν αὐτοῦ παθεῖν τὸν
χριστὸν ἐπλήρωσεν οὕτως. μετανοήσατε οὖν καὶ ἐπιστρέψατε εἰς τὸ 19
ἐξαλειφθῆναι ὑμῶν τὰς ἁμαρτίας ὅπως ἂν ἔλθωσιν καιροί ἀναψύξεως
ἀπό προσώπου τοῦ κυρίου. καὶ ἀποστείλῃ τὸν προκεκηρυγμένον ὑμῖν 20
ἰησοῦν χριστόν. ὃν δεῖ οὐρανὸν μὲν δέξασθαι ἄχρι χρόνων ἀποκατα- 21*
στάσεως πάντων ὧν ἐλάλησεν ὁ θεὸς διὰ στόματος πάντων ἁγίων αὐτοῦ
προφητῶν ἀπ’ αἰῶνος. μωσῆς μὲν γὰρ πρὸς τούς πατέρας εἶπεν ὅτι 22*
προφήτην ὑμῖν ἀναστήσει κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ἐκ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν ὡς
ἐμέ αὐτοῦ ἀκούσεσθε κατὰ πάντα ὅσα ἂν λαλήσῃ πρὸς ὑμᾶς. ἔσται δὲ 23*
πᾶσα ψυχὴ ἥτις ἂν μὴ ἀκούσῃ τοῦ προφήτου ἐκείνου ἐξολοθρευθήσεται
ἐκ τοῦ λαοῦ. καὶ πάντες δὲ οἱ προφῆται ἀπὸ σαμουὴλ καὶ τῶν καθεξῆς 24*
ὅσοι ἐλάλησαν καὶ προκατήγγειλαν τὰς ἡμέρας ταύτας. ὑμεῖς ἐστε υἱοὶ 25*

v.12 ιδων δε ο$^{\mathcal{V}}$ πετρος απεκρινατο προς τον λαον ανδρες ισραηλιται τι θαυμαζετε επι τουτω η ημιν τι ατενιζετε ως ιδια δυναμει η ευσεβεια πεποιηκοσιν του περιπατειν αυτον. **v.13** ο θεος αβρααμ και [ο$^{\mathcal{V}}$ θεος]$^{\mathcal{V}}$ ισαακ και [ο$^{\mathcal{V}}$ θεος]$^{\mathcal{V}}$ ιακωβ ο θεος των πατερων ημων εδοξασεν τον παιδα αυτου ιησουν ον υμεις μεν$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ παρεδωκατε και ηρνησασθε αυτον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ κατα προσωπον πιλατου κριναντος εκεινου απολυειν. **v.18** ο δε θεος α προκατηγγειλεν δια στοματος παντων των προφητων αυτου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ παθειν τον χριστον αυτου$^{\mathcal{V}}$ επληρωσεν ουτως. **v.21** ον δει ουρανον μεν δεξασθαι αχρι χρονων αποκαταστασεως παντων ων ελαλησεν ο θεος δια στοματος παντων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ των$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ αγιων αυτου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ προφητων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ απ αιωνος αυτου$^{\mathcal{V}}$ προφητων$^{\mathcal{V}}$. **v.22** μωυσης$^{\mathcal{V}}$ μωσης$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μεν γαρ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ προς$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τους$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πατερας$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ειπεν οτι προφητην υμιν αναστησει κυριος ο θεος ημων$^{\mathfrak{M}}$ υμων$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ εκ των αδελφων υμων ως εμε αυτου ακουσεσθε κατα παντα οσα αν λαληση προς υμας. **v.23** εσται δε πασα ψυχη ητις εαν$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ αν$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ μη ακουση του προφητου εκεινου εξολεθρευθησεται$^{\mathcal{V}}$ εξολοθρευθησεται$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εκ του λαου. **v.24** και παντες δε οι προφηται απο σαμουηλ και των καθεξης οσοι ελαλησαν και κατηγγειλαν$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ προκατηγγειλαν$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ τας ημερας ταυτας. **v.25** υμεις εστε οι$^{\mathcal{V}}$ υιοι των προφητων και της διαθηκης ης διεθετο ο θεος προς τους πατερας υμων$^{\mathcal{V}}$ ημων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ λεγων προς αβρααμ και εν$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ τω σπερματι σου $^{\mathcal{V}}$ἐνευλογηθησονται˝ ενευλογηθησονται$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πασαι αι πατριαι της γης.

τῶν προφητῶν καὶ τῆς διαθήκης ἧς διέθετο ὁ θεὸς πρὸς τοὺς πατέρας
ἡμῶν λέγων πρὸς ἀβραάμ καὶ τῷ σπέρματί σου ἐνευλογηθήσονται πᾶσαι
26* αἱ πατριαὶ τῆς γῆς. ὑμῖν πρῶτον ὁ θεὸς ἀναστήσας τὸν παῖδα αὐτοῦ
ἰησοῦν ἀπέστειλεν αὐτὸν εὐλογοῦντα ὑμᾶς ἐν τῷ ἀποστρέφειν ἕκαστον
ἀπὸ τῶν πονηριῶν ὑμῶν.

4 λαλούντων δὲ αὐτῶν πρὸς τὸν λαὸν ἐπέστησαν αὐτοῖς οἱ ἱερεῖς καὶ
2* ὁ στρατηγὸς τοῦ ἱεροῦ καὶ οἱ σαδδουκαῖοι. διαπονούμενοι διὰ τὸ
διδάσκειν αὐτοὺς τὸν λαὸν καὶ καταγγέλλειν ἐν τῷ ἰησοῦ τὴν ἀνάστασιν
3 τὴν ἐκ νεκρῶν. καὶ ἐπέβαλον αὐτοῖς τὰς χεῖρας καὶ ἔθεντο εἰς τήρησιν
4* εἰς τὴν αὔριον ἦν γὰρ ἑσπέρα ἤδη. πολλοὶ δὲ τῶν ἀκουσάντων τὸν λό-
γον ἐπίστευσαν καὶ ἐγενήθη ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀνδρῶν ὡσεὶ χιλιάδες πέντε.
5* ἐγένετο δὲ ἐπὶ τὴν αὔριον συναχθῆναι αὐτῶν τοὺς ἄρχοντας καὶ πρε-
6* σβυτέρους καὶ γραμματεῖς. εἰς ἱερουσαλήμ καὶ ἄνναν τὸν ἀρχιερέα καὶ
καϊάφαν καὶ ἰωάννην καὶ ἀλέξανδρον καὶ ὅσοι ἦσαν ἐκ γένους ἀρχιερα-
7* τικοῦ. καὶ στήσαντες αὐτοὺς ἐν τῷ μέσῳ ἐπυνθάνοντο ἐν ποίᾳ δυνάμει
8* ἢ ἐν ποίῳ ὀνόματι ἐποιήσατε τοῦτο ὑμεῖς. τότε πέτρος πλησθεὶς πνεύ-
ματος ἁγίου εἶπεν πρὸς αὐτούς ἄρχοντες τοῦ λαοῦ καὶ πρεσβύτεροι τοῦ
9* ἰσραήλ. εἰ ἡμεῖς σήμερον ἀνακρινόμεθα ἐπὶ εὐεργεσίᾳ ἀνθρώπου ἀσθε-
10 νοῦς ἐν τίνι οὗτος σέσωσται. γνωστὸν ἔστω πᾶσιν ὑμῖν καὶ παντὶ τῷ λαῷ
ἰσραὴλ ὅτι ἐν τῷ ὀνόματι ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ ναζωραίου ὃν ὑμεῖς ἐσταυ-
ρώσατε ὃν ὁ θεὸς ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν ἐν τούτῳ οὗτος παρέστηκεν ἐνώπιον
11* ὑμῶν ὑγιής. οὗτός ἐστιν ὁ λίθος ὁ ἐξουθενηθεὶς ὑφ’ ὑμῶν τῶν οἰκοδό-
12* μούντων ὁ γενόμενος εἰς κεφαλὴν γωνίας. καὶ οὐκ ἔστιν ἐν ἄλλῳ οὐδενὶ
ἡ σωτηρία οὔτε γὰρ ὄνομά ἐστιν ἕτερον ὑπὸ τὸν οὐρανὸν τὸ δεδομένον
13 ἐν ἀνθρώποις ἐν ᾧ δεῖ σωθῆναι ἡμᾶς. θεωροῦντες δὲ τὴν τοῦ πέτρου
παρρησίαν καὶ ἰωάννου καὶ καταλαβόμενοι ὅτι ἄνθρωποι ἀγράμματοί

v.26 υμιν πρωτον αναστησας$^{\mathcal{V}}$ ο θεος αναστησας$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τον παιδα αυτου ιησουν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ απεστειλεν αυτον ευλογουντα υμας εν τω αποστρεφειν εκαστον απο των πονηριων υμων. **4** **v.2** διαπονουμενοι δια το διδασκειν αυτους τον λαον και καταγγελλειν εν τω ιησου την αναστασιν των$^{\mathfrak{M}}$ την$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ εκ$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ νεκρων. **v.4** πολλοι δε των ακουσαντων τον λογον επιστευσαν και εγενηθη [ο]$^{\mathcal{V}}$ ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αριθμος των ανδρων [ως]$^{\mathcal{V}}$ ωσει$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ χιλιαδες πεντε. **v.5** εγενετο δε επι την αυριον συναχθηναι αυτων τους αρχοντας και τους$^{\mathcal{V}}$ πρεσβυτερους και τους$^{\mathcal{V}}$ γραμματεις εν$^{\mathcal{V}}$ εις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ιερουσαλημ. **v.6** και αννας$^{\mathcal{V}}$ ανναν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ο$^{\mathcal{V}}$ τον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αρχιερευς$^{\mathcal{V}}$ αρχιερεα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και καιαφας$^{\mathcal{V}}$ καιαφαν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και ιωαννης$^{\mathcal{V}}$ ιωαννην$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και αλεξανδρος$^{\mathcal{V}}$ αλεξανδρον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και οσοι ησαν εκ γενους αρχιερατικου. **v.7** και στησαντες αυτους εν τω$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ μεσω επυνθανοντο εν ποια δυναμει η εν ποιω ονοματι εποιησατε τουτο υμεις. **v.8** τοτε πετρος πλησθεις πνευματος αγιου ειπεν προς αυτους αρχοντες του λαου και πρεσβυτεροι του$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ισραηλ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.9** ει ημεις σημερον ανακρινομεθα επι ευεργεσια ανθρωπου ασθενους εν τινι ουτος σεσωται$^{\mathcal{V}}$ σεσωσται$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.11** ουτος εστιν ο λιθος ο εξουθενηθεις υφ υμων των οικοδομων$^{\mathcal{V}}$ οικοδομουντων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ο γενομενος εις κεφαλην γωνιας. **v.12** και ουκ εστιν εν αλλω ουδενι η σωτηρια ουδε$^{\mathcal{V}}$ ουτε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ γαρ ονομα εστιν ετερον [υπο$^{\mathfrak{M}}$ υπο$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ τον ουρανον]$^{\mathfrak{M}}$ ουρανον$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ το δεδομενον εν ανθρωποις εν ω δει σωθηναι ημας.

εἰσιν καὶ ἰδιῶται ἐθαύμαζον ἐπεγίνωσκόν τε αὐτοὺς ὅτι σὺν τῷ ἰησοῦ
ἦσαν. τόν δὲ ἄνθρωπον βλέποντες σὺν αὐτοῖς ἑστῶτα τὸν τεθεραπευμέ- 14*
νον οὐδὲν εἶχον ἀντειπεῖν. κελεύσαντες δὲ αὐτοὺς ἔξω τοῦ συνεδρίου 15*
ἀπελθεῖν συνέβαλον πρὸς ἀλλήλους. λέγοντες τί ποιήσομεν τοῖς ἀνθρώ- 16*
ποις τούτοις ὅτι μὲν γὰρ γνωστὸν σημεῖον γέγονεν δι᾽ αὐτῶν πᾶσιν τοῖς
κατοικοῦσιν ἱερουσαλὴμ φανερόν καὶ οὐ δυνάμεθα ἀρ́νησασθαι. ἀλλ᾽ 17*
ἵνα μὴ ἐπὶ πλεῖον διανεμηθῇ εἰς τὸν λαόν ἀπειλῇ ἀπειλησώμεθα αὐτοῖς
μηκέτι λαλεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τούτῳ μηδενὶ ἀνθρώπων. καὶ καλέσαντες 18*
αὐτοὺς παρήγγειλαν αὐτοῖς τὸ καθόλου μὴ φθέγγεσθαι μηδὲ διδάσκειν
ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ ἰησοῦ. ὁ δὲ πέτρος καὶ ἰωάννης ἀποκριθέντες πρὸς 19*
αὐτούς εἶπον εἰ δίκαιόν ἐστιν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ὑμῶν ἀκούειν μᾶλλον ἢ
τοῦ θεοῦ κρίνατε. οὐ δυνάμεθα γὰρ ἡμεῖς ἃ εἴδομεν καὶ ἠκούσαμεν μὴ 20*
λαλεῖν. οἱ δὲ προσαπειλησάμενοι ἀπέλυσαν αὐτούς μηδὲν εὑρίσκοντες 21*
τὸ πῶς κολάσωνται αὐτούς διὰ τὸν λαόν ὅτι πάντες ἐδόξαζον τὸν θεὸν ἐπὶ
τῷ γεγονότι. ἐτῶν γὰρ ἦν πλειόνων τεσσαράκοντα ὁ ἄνθρωπος ἐφ᾽ ὃν 22*
ἐγεγόνει τὸ σημεῖον τοῦτο τῆς ἰάσεως. ἀπολυθέντες δὲ ἦλθον πρὸς τοὺς 23*
ἰδίους καὶ ἀπήγγειλαν ὅσα πρὸς αὐτοὺς οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι
εἶπον. οἱ δὲ ἀκούσαντες ὁμοθυμαδὸν ἦραν φωνὴν πρὸς τὸν θεὸν καὶ 24*
εἶπον δέσποτα σὺ ὁ θεὸς ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν
θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς. ὁ διὰ στόματος δαβὶδ τοῦ παιδός 25*
σου εἰπών ἱνατί ἐφρύαξαν ἔθνη καὶ λαοὶ ἐμελέτησαν κενά. παρέστησαν 26
οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ οἱ ἄρχοντες συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ κατὰ τοῦ
κυρίου καὶ κατὰ τοῦ χριστοῦ αὐτοῦ. συνήχθησαν γὰρ ἐπ᾽ ἀληθείας ἐπὶ 27*

v.14 τον τε[V] δε[T,M,K] ανθρωπον βλεποντες συν αυτοις εστωτα τον τεθεραπευμενον ουδεν ειχον αντειπειν. **v.15** κελευσαντες δε αυτους εξω του συνεδριου απελθειν συνεβαλλον[M,V] συνεβαλον[T,K] προς αλληλους. **v.16** λεγοντες τι ποιησωμεν[V] ποιησομεν[T,M,K] τοις ανθρωποις τουτοις οτι μεν γαρ γνωστον σημειον γεγονεν δι αυτων πασιν τοις κατοικουσιν ιερουσαλημ φανερον και ου δυναμεθα αρνεισθαι[V] αρνησασθαι[T,M,K]. **v.17** αλλ ινα μη επι πλειον διανεμηθη εις τον λαον απειλη[T,M,K] απειλησομεθα[M] απειλησωμεθα[T,K,V] αυτοις μηκετι λαλειν επι τω ονοματι τουτω μηδενι ανθρωπων. **v.18** και καλεσαντες αυτους παρηγγειλαν αυτοις[T,M,K] το καθολου μη φθεγγεσθαι μηδε διδασκειν επι τω ονοματι του ιησου. **v.19** ο δε πετρος και ιωαννης αποκριθεντες ειπον[V] προς αυτους ειπον[T,M,K] ει δικαιον εστιν ενωπιον του θεου υμων ακουειν μαλλον η του θεου κρινατε. **v.20** ου δυναμεθα γαρ ημεις α ειδαμεν[V] ειδομεν[T,M,K] και ηκουσαμεν μη λαλειν. **v.21** οι δε προσαπειλησαμενοι απελυσαν αυτους μηδεν ευρισκοντες το πως κολασονται[M] κολασωνται[T,K,V] αυτους δια τον λαον οτι παντες εδοξαζον τον θεον επι τω γεγονοτι. **v.22** ετων γαρ ην πλειονων τεσσερακοντα[V] τεσσαρακοντα[T,M,K] ο ανθρωπος εφ ον γεγονει[V] εγεγονει[T,M,K] το σημειον τουτο της ιασεως. **v.23** απολυθεντες δε ηλθον προς τους ιδιους και απηγγειλαν οσα προς αυτους οι αρχιερεις και οι πρεσβυτεροι ειπαν[V] ειπον[T,M,K]. **v.24** οι δε ακουσαντες ομοθυμαδον ηραν φωνην προς τον θεον και ειπαν[V] ειπον[T,M,K] δεσποτα συ ο[T,M,K] θεος[T,M,K] ο ποιησας τον ουρανον και την γην και την θαλασσαν και παντα τα εν αυτοις. **v.25** ο του[V] πατρος[V] ημων[V] δια πνευματος[V] αγιου[V] στοματος δαυιδ[M,V] δαβιδ[T,K] του[T,K] παιδος σου ειπων ινα[M] τι[M] ινατι[T,K,V] εφρυαξαν εθνη και λαοι εμελετησαν κενα.

τὸν ἅγιον παῖδά σου ἰησοῦν ὃν ἔχρισας ἡρῴδης τε καὶ πόντιος πιλᾶτος
28* σὺν ἔθνεσιν καὶ λαοῖς ἰσραήλ. ποιῆσαι ὅσα ἡ χείρ σου καὶ ἡ βουλή
29 σου προώρισεν γενέσθαι. καὶ τὰ νῦν κύριε ἔπιδε ἐπὶ τὰς ἀπειλὰς αὐ-
τῶν καὶ δὸς τοῖς δούλοις σου μετὰ παρρησίας πάσης λαλεῖν τὸν λόγον
30* σου. ἐν τῷ τὴν χεῖρά σου ἐκτείνειν σε εἰς ἴασιν καὶ σημεῖα καὶ τέρατα
31* γίνεσθαι διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἁγίου παιδός σου ἰησοῦ. καὶ δεηθέντων
αὐτῶν ἐσαλεύθη ὁ τόπος ἐν ᾧ ἦσαν συνηγμένοι καὶ ἐπλήσθησαν ἅπαν-
τες πνεύματος ἁγίου καὶ ἐλάλουν τὸν λόγον τοῦ θεοῦ μετὰ παρρησίας.
32* τοῦ δὲ πλήθους τῶν πιστευσάντων ἦν ἡ καρδία καὶ ἡ ψυχὴ μία καὶ οὐδὲ
εἷς τι τῶν ὑπαρχόντων αὐτῷ ἔλεγεν ἴδιον εἶναι ἀλλ᾽ ἦν αὐτοῖς ἅπαντα
33* κοινά. καὶ μεγάλῃ δυνάμει ἀπεδίδουν τὸ μαρτύριον οἱ ἀπόστολοι τῆς
ἀναστάσεως τοῦ κυρίου ἰησοῦ χάρις τε μεγάλη ἦν ἐπὶ πάντας αὐτούς.
34* οὐδὲ γὰρ ἐνδεής τις ὑπῆρχεν ἐν αὐτοῖς ὅσοι γὰρ κτήτορες χωρίων ἢ οἰ-
35* κιῶν ὑπῆρχον πωλοῦντες ἔφερον τὰς τιμὰς τῶν πιπρασκομένων. καὶ
ἐτίθουν παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων διεδίδοτο δὲ ἑκάστῳ καθότι ἄν
36* τις χρείαν εἶχεν. ἰωσῆς δὲ ὁ ἐπικληθεὶς βαρναβᾶς ὑπὸ τῶν ἀποστόλων ὅ
ἐστιν μεθερμηνευόμενον υἱὸς παρακλήσεως λευίτης κύπριος τῷ γένει.
37* ὑπάρχοντος αὐτῷ ἀγροῦ πωλήσας ἤνεγκεν τὸ χρῆμα καὶ ἔθηκεν παρά
τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων.

5* ἀνὴρ δέ τις ἁνανίας ὀνόματι σὺν σαπφείρῃ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ ἐπώλη-
2* σεν κτῆμα. καὶ ἐνοσφίσατο ἀπὸ τῆς τιμῆς συνειδυίας καὶ τῆς γυναικός
αὐτοῦ καὶ ἐνέγκας μέρος τι παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων ἔθηκεν.
3* εἶπεν δὲ πέτρος ἁνανία διατί ἐπλήρωσεν ὁ σατανᾶς τὴν καρδίαν σου

---

v.27 συνηχθησαν γαρ επ αληθειας εν[V] τη[V] πολει[V] ταυτη[V] επι τον αγιον παιδα σου ιησουν ον εχρισας ηρωδης τε και ποντιος πιλατος συν εθνεσιν και λαοις ισραηλ. **v.28** ποιησαι οσα η χειρ σου και η βουλη [σου][V] σου[T,M,K] προωρισεν γενεσθαι. **v.30** εν τω την χειρα [σου][V] σου[T,M,K] εκτεινειν σε εις ιασιν και σημεια και τερατα γινεσθαι δια του ονοματος του αγιου παιδος σου ιησου. **v.31** και δεηθεντων αυτων εσαλευθη ο τοπος εν ω ησαν συνηγμενοι και επλησθησαν απαντες του[V] πνευματος[T,M,K] αγιου πνευματος[V] και ελαλουν τον λογον του θεου μετα παρρησιας. **v.32** του δε πληθους των πιστευσαντων ην η[T,M,K] καρδια και η[T,M,K] ψυχη μια και ουδ[K] ουδε[T,M,V] εις τι των υπαρχοντων αυτων[M] αυτω[T,K,V] ελεγεν ιδιον ειναι αλλ ην αυτοις απαντα κοινα. **v.33** και μεγαλη[T,M,K] δυναμει μεγαλη[V] απεδιδουν το μαρτυριον οι αποστολοι της αναστασεως του κυριου ιησου χαρις τε μεγαλη ην επι παντας αυτους. **v.34** ουδε γαρ ενδεης τις ην[V] υπηρχεν[T,M,K] εν αυτοις οσοι γαρ κτητορες χωριων η οικιων υπηρχον πωλουντες εφερον τας τιμας των πιπρασκομενων. **v.35** και ετιθουν παρα τους ποδας των αποστολων διεδιδετο[V] διεδιδοτο[T,M,K] δε εκαστω καθοτι αν τις χρειαν ειχεν. **v.36** ιωσηφ[V] ιωσης[T,M,K] δε ο επικληθεις βαρναβας απο[M,V] υπο[T,K] των αποστολων ο εστιν μεθερμηνευομενον υιος παρακλησεως λευιτης κυπριος τω γενει. **v.37** υπαρχοντος αυτω αγρου πωλησας ηνεγκεν το χρημα και εθηκεν προς[V] παρα[T,M,K] τους ποδας των αποστολων. **5** **v.1** ανηρ δε τις ανανιας ονοματι συν σαπφιρη[V] σαπφειρη[T,M,K] τη γυναικι αυτου επωλησεν κτημα. **v.2** και ενοσφισατο απο της τιμης συνειδυιης[V] συνειδυιας[T,M,K] και της γυναικος αυτου[T,M,K] και ενεγκας μερος τι παρα τους ποδας των αποστολων εθηκεν.

ψεύσασθαί σε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον καὶ νοσφίσασθαι ἀπὸ τῆς τιμῆς τοῦ
χωρίου. οὐχὶ μένον σοὶ ἔμενεν καὶ πραθὲν ἐν τῇ σῇ ἐξουσίᾳ ὑπῆρχεν τί 4
ὅτι ἔθου ἐν τῇ καρδίᾳ σου τὸ πρᾶγμα τοῦτο οὐκ ἐψεύσω ἀνθρώποις ἀλλὰ
τῷ θεῷ. ἀκούων δὲ ἀνανίας τοὺς λόγους τούτους πεσὼν ἐξέψυξεν καὶ 5*
ἐγένετο φόβος μέγας ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας ταῦτα. ἀναστάντες δὲ 6
οἱ νεώτεροι συνέστειλαν αὐτὸν καὶ ἐξενέγκαντες ἔθαψαν. ἐγένετο δὲ ὡς 7
ὡρῶν τριῶν διάστημα καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ μὴ εἰδυῖα τὸ γεγονὸς εἰσῆλθεν.
ἀπεκρίθη δὲ αὔτη ὁ πέτρος εἰπέ μοι εἰ τοσούτου τὸ χωρίον ἀπέδοσθε ἡ 8*
δὲ εἶπεν ναί τοσούτου. ὁ δὲ πέτρος εἶπεν πρὸς αὐτήν τί ὅτι συνεφω- 9*
νήθη ὑμῖν πειράσαι τὸ πνεῦμα κυρίου ἰδού οἱ πόδες τῶν θαψάντων τὸν
ἄνδρα σου ἐπὶ τῇ θύρᾳ καὶ ἐξοίσουσίν σε. ἔπεσεν δὲ παραχρῆμα παρὰ 10*
τοὺς πόδας αὐτοῦ καὶ ἐξέψυξεν εἰσελθόντες δὲ οἱ νεανίσκοι εὗρον αὐτὴν
νεκράν καὶ ἐξενέγκαντες ἔθαψαν πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς. καὶ ἐγένετο 11
φόβος μέγας ἐφ' ὅλην τὴν ἐκκλησίαν καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας
ταῦτα. διὰ δὲ τῶν χειρῶν τῶν ἀποστόλων ἐγένετο σημεῖα καὶ τέρατα ἐν 12*
τῷ λαῷ πολλὰ καὶ ἦσαν ὁμοθυμαδὸν ἅπαντες ἐν τῇ στοᾷ σολομῶντος.
τῶν δὲ λοιπῶν οὐδεὶς ἐτόλμα κολλᾶσθαι αὐτοῖς ἀλλ' ἐμεγάλυνεν αὐτοὺς 13
ὁ λαός. μᾶλλον δὲ προσετίθεντο πιστεύοντες τῷ κυρίῳ πλήθη ἀνδρῶν 14
τε καὶ γυναικῶν. ὥστε κατὰ τὰς πλατείας ἐκφέρειν τοὺς ἀσθενεῖς καὶ 15*
τιθέναι ἐπὶ κλίνων καὶ κραββάτων ἵνα ἐρχομένου πέτρου κἂν ἡ σκιὰ ἐπι-
σκιάσῃ τινὶ αὐτῶν. συνήρχετο δὲ καὶ τὸ πλῆθος τῶν πέριξ πόλεων εἴς 16*
ἱερουσαλὴμ φέροντες ἀσθενεῖς καὶ ὀχλουμένους ὑπὸ πνευμάτων ἀκα-
θάρτων οἵτινες ἐθεραπεύοντο ἅπαντες. ἀναστὰς δὲ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ 17
πάντες οἱ σὺν αὐτῷ ἡ οὖσα αἵρεσις τῶν σαδδουκαίων ἐπλήσθησαν ζή-
λου. καὶ ἐπέβαλον τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τοὺς ἀποστόλους καὶ ἔθεντο 18*
αὐτοὺς ἐν τηρήσει δημοσίᾳ. ἄγγελος δὲ κυρίου διὰ τῆς νυκτὸς ἤνοι- 19*

---

v.3 ειπεν δε ο$^{\mathcal{V}}$ πετρος ανανια δια$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ τι$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ διατι$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ επληρωσεν ο σατανας την καρδιαν σου ψευσασθαι σε το πνευμα το αγιον και νοσφισασθαι σε$^{\mathfrak{M}}$ απο της τιμης του χωριου. **v.5** ακουων δε ο$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ανανιας τους λογους τουτους πεσων εξεψυξεν και εγενετο φοβος μεγας επι παντας τους ακουοντας ταυτα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.8** απεκριθη δε προς$^{\mathcal{V}}$ αυτη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτην$^{\mathcal{V}}$ ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πετρος ειπε μοι ει τοσουτου το χωριον απεδοσθε η δε ειπεν ναι τοσουτου. **v.9** ο δε πετρος ειπεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ προς αυτην τι οτι συνεφωνηθη υμιν πειρασαι το πνευμα κυριου ιδου οι ποδες των θαψαντων τον ανδρα σου επι τη θυρα και εξοισουσιν σε. **v.10** επεσεν δε παραχρημα προς$^{\mathcal{V}}$ παρα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τους ποδας αυτου και εξεψυξεν εισελθοντες δε οι νεανισκοι ευρον αυτην νεκραν και εξενεγκαντες εθαψαν προς τον ανδρα αυτης. **v.12** δια δε των χειρων των αποστολων εγινετο$^{\mathcal{K},\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ εγενετο$^{\mathcal{T}}$ σημεια και τερατα πολλα$^{\mathcal{V}}$ εν τω λαω πολλα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και ησαν ομοθυμαδον απαντες εν τη στοα σολομωντος. **v.15** ωστε και$^{\mathcal{V}}$ εις$^{\mathcal{V}}$ κατα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τας πλατειας εκφερειν τους ασθενεις και τιθεναι επι κλιναριων$^{\mathcal{V}}$ κλινων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και κραβαττων$^{\mathcal{V}}$ κραββατων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ινα ερχομενου πετρου καν η σκια επισκιαση τινι αυτων. **v.16** συνηρχετο δε και το πληθος των περιξ πολεων εις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ιερουσαλημ φεροντες ασθενεις και οχλουμενους υπο πνευματων ακαθαρτων οιτινες εθεραπευοντο απαντες. **v.18** και επεβαλον τας χειρας αυτων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ επι τους αποστολους και εθεντο αυτους εν τηρησει δημοσια.

20 ξεν τὰς θύρας τῆς φυλακῆς ἐξαγαγών τε αὐτοὺς εἶπεν. πορεύεσθε καὶ
σταθέντες λαλεῖτε ἐν τῷ ἱερῷ τῷ λαῷ πάντα τὰ ῥήματα τῆς ζωῆς ταύτης.
21 ἀκούσαντες δὲ εἰσῆλθον ὑπὸ τὸν ὄρθρον εἰς τὸ ἱερὸν καὶ ἐδίδασκον
παραγενόμενος δὲ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ συνεκάλεσαν τὸ συνέ-
δριον καὶ πᾶσαν τὴν γερουσίαν τῶν υἱῶν ἰσραὴλ καὶ ἀπέστειλαν εἰς τὸ
22* δεσμωτήριον ἀχθῆναι αὐτούς. οἱ δὲ ὑπηρέται παραγενόμενοι οὐχ εὗ-
23* ρον αὐτοὺς ἐν τῇ φυλακῇ ἀναστρέψαντες δὲ ἀπήγγειλαν. λέγοντες ὅτι
τὸ μὲν δεσμωτήριον εὕρομεν κεκλεισμένον ἐν πάσῃ ἀσφαλείᾳ καὶ τοὺς
φύλακας ἔξω ἑστῶτας πρὸ τῶν θυρῶν ἀνοίξαντες δὲ ἔσω οὐδένα εὕρο-
24* μεν. ὡς δὲ ἤκουσαν τοὺς λόγους τούτους ὅ τε ἱερεύς καὶ ὅ στρατηγὸς
τοῦ ἱεροῦ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς διηπόρουν περὶ αὐτῶν τί ἂν γένοιτο τοῦτο.
25* παραγενόμενος δέ τις ἀπήγγειλεν αὐτοῖς λέγων ὅτι ἰδού οἱ ἄνδρες οὓς
ἔθεσθε ἐν τῇ φυλακῇ εἰσὶν ἐν τῷ ἱερῷ ἑστῶτες καὶ διδάσκοντες τὸν λαόν.
26* τότε ἀπελθὼν ὁ στρατηγὸς σὺν τοῖς ὑπηρέταις ἦγαγεν αὐτούς οὐ μετὰ
27 βίας ἐφοβοῦντο γὰρ τὸν λαόν ἵνα μὴ λιθασθῶσιν. ἀγαγόντες δὲ αὐτοὺς
28* ἔστησαν ἐν τῷ συνεδρίῳ καὶ ἐπηρώτησεν αὐτοὺς ὁ ἀρχιερεὺς. λέγων
οὐ παραγγελίᾳ παρηγγείλαμεν ὑμῖν μὴ διδάσκειν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τούτῳ
καὶ ἰδού πεπληρώκατε τὴν ἰερουσαλὴμ τῆς διδαχῆς ὑμῶν καὶ βούλεσθε
29* ἐπαγαγεῖν ἐφ᾽ ἡμᾶς τὸ αἷμα τοῦ ἀνθρώπου τούτου. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ
πέτρος καὶ οἱ ἀπόστολοι εἶπον πειθαρχεῖν δεῖ θεῷ μᾶλλον ἢ ἀνθρώποις.
30 ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν ἤγειρεν ἰησοῦν ὃν ὑμεῖς διεχειρίσασθε κρε-
31* μάσαντες ἐπὶ ξύλου. τοῦτον ὁ θεὸς ἀρχηγὸν καὶ σωτῆρα ὕψωσεν τῇ
32* δεξιᾷ αὐτοῦ δοῦναι μετάνοιαν τῷ ἰσραὴλ καὶ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. καὶ
ἡμεῖς ἐσμεν αὐτοῦ μάρτυρες τῶν ῥημάτων τούτων καὶ τὸ πνεῦμα δὲ
33* τὸ ἅγιον ὃ ἔδωκεν ὁ θεὸς τοῖς πειθαρχοῦσιν αὐτῷ. οἱ δὲ ἀκούσαντες

v.19 αγγελος δε κυριου δια της$^{T,\mathfrak{M},K}$ νυκτος ανοιξας^{V} ηνοιξεν$^{T,\mathfrak{M},K}$ τας θυρας της φυλακης εξαγαγων τε αυτους ειπεν. **v.22** οι δε υπηρεται$^{T,\mathfrak{M},K}$ παραγενομενοι υπηρεται^{V} ουχ ευρον αυτους εν τη φυλακη αναστρεψαντες δε απηγγειλαν. **v.23** λεγοντες οτι το μεν$^{T,\mathfrak{M},K}$ δεσμωτηριον ευρομεν κεκλεισμενον εν παση ασφαλεια και τους φυλακας εξω^{T,K} εστωτας επι^{V} προ$^{T,\mathfrak{M},K}$ των θυρων ανοιξαντες δε εσω ουδενα ευρομεν. **v.24** ως δε ηκουσαν τους λογους τουτους ο τε ιερευς$^{T,\mathfrak{M},K}$ και$^{T,\mathfrak{M},K}$ ο$^{T,\mathfrak{M},K}$ στρατηγος του ιερου και οι αρχιερεις διηπορουν περι αυτων τι αν γενοιτο τουτο. **v.25** παραγενομενος δε τις απηγγειλεν αυτοις λεγων^{T,K} οτι ιδου οι ανδρες ους εθεσθε εν τη φυλακη εισιν εν τω ιερω εστωτες και διδασκοντες τον λαον. **v.26** τοτε απελθων ο στρατηγος συν τοις υπηρεταις ηγεν^{V} ηγαγεν$^{T,\mathfrak{M},K}$ αυτους ου μετα βιας εφοβουντο γαρ τον λαον ινα$^{T,\mathfrak{M},K}$ μη λιθασθωσιν. **v.28** λεγων [ου]^{V} ου$^{T,\mathfrak{M},K}$ παραγγελια παρηγγειλαμεν υμιν μη διδασκειν επι τω ονοματι τουτω και ιδου πεπληρωκατε την ιερουσαλημ της διδαχης υμων και βουλεσθε επαγαγειν εφ ημας το αιμα του ανθρωπου τουτου. **v.29** αποκριθεις δε ο^{T,K} πετρος και οι αποστολοι ειπαν^{V} ειπον$^{T,\mathfrak{M},K}$ πειθαρχειν δει θεω μαλλον η ανθρωποις. **v.31** τουτον ο θεος αρχηγον και σωτηρα υψωσεν τη δεξια αυτου [του]^{V} δουναι μετανοιαν τω ισραηλ και αφεσιν αμαρτιων. **v.32** και ημεις εσμεν αυτου$^{T,\mathfrak{M},K}$ μαρτυρες των ρηματων τουτων και το πνευμα δε$^{T,\mathfrak{M},K}$ το αγιον ο εδωκεν ο θεος τοις πειθαρχουσιν αυτω. **v.33** οι δε ακουοντες$^{\mathfrak{M}}$ ακουσαντες^{T,K,V} διεπριοντο και εβουλοντο^{V} εβουλευοντο$^{T,\mathfrak{M},K}$ ανελειν αυτους.

διεπρίοντο καὶ ἐβουλεύοντο ἀνελεῖν αὐτούς. ἀναστὰς δέ τις ἐν τῷ συ- 34*
νεδρίῳ φαρισαῖος ὀνόματι γαμαλιήλ νομοδιδάσκαλος τίμιος παντὶ τῷ
λαῷ ἐκέλευσεν ἔξω βραχὺ τί τοὺς ἀποστόλους ποιῆσαι. εἶπέν τε πρὸς 35
αὐτούς ἄνδρες ἰσραηλῖται προσέχετε ἑαυτοῖς ἐπὶ τοῖς ἀνθρώποις τούτοις
τί μέλλετε πράσσειν. πρὸ γὰρ τούτων τῶν ἡμερῶν ἀνέστη θευδᾶς λέγων 36*
εἶναί τινα ἑαυτόν ᾧ προσεκολλήθη ἀριθμὸς ἀνδρῶν ὡσεὶ τετρακοσίων
ὃς ἀνῃρέθη καὶ πάντες ὅσοι ἐπείθοντο αὐτῷ διελύθησαν καὶ ἐγένοντο
εἰς οὐδέν. μετὰ τοῦτον ἀνέστη ἰούδας ὁ γαλιλαῖος ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς 37*
ἀπογραφῆς καὶ ἀπέστησεν λαὸν ἱκανὸν ὀπίσω αὐτοῦ κἀκεῖνος ἀπώλετο
καὶ πάντες ὅσοι ἐπείθοντο αὐτῷ διεσκορπίσθησαν. καὶ τὰ νῦν λέγω 38*
ὑμῖν ἀπόστητε ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων τούτων καὶ ἐάσατε αὐτούς ὅτι ἐὰν ᾖ
ἐξ ἀνθρώπων ἡ βουλὴ αὕτη ἢ τὸ ἔργον τοῦτο καταλυθήσεται. εἰ δὲ ἐκ 39*
θεοῦ ἐστιν οὐ δύνασθε καταλῦσαι αὐτὸ μήποτε καὶ θεομάχοι εὑρεθῆτε.
ἐπείσθησαν δέ αὐτῷ καὶ προσκαλεσάμενοι τοὺς ἀποστόλους δείραντες 40*
παρήγγειλαν μὴ λαλεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ ἰησοῦ καὶ ἀπέλυσαν αὐτούς.
οἱ μὲν οὖν ἐπορεύοντο χαίροντες ἀπὸ προσώπου τοῦ συνεδρίου ὅτι ὑπὲρ 41*
τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ κατηξιώθησαν ἀτιμασθῆναι. πᾶσάν τε ἡμέραν ἐν 42*
τῷ ἱερῷ καὶ κατ’ οἶκον οὐκ ἐπαύοντο διδάσκοντες καὶ εὐαγγελιζόμενοι
ἰησοῦν τὸν χριστόν.

ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ταύταις πληθυνόντων τῶν μαθητῶν ἐγένετο γογγυ- **6**
σμὸς τῶν ἑλληνιστῶν πρὸς τοὺς ἑβραίους ὅτι παρεθεωροῦντο ἐν τῇ διακο-
νίᾳ τῇ καθημερινῇ αἱ χῆραι αὐτῶν. προσκαλεσάμενοι δὲ οἱ δώδεκα τὸ 2*
πλῆθος τῶν μαθητῶν εἶπον οὐκ ἀρεστόν ἐστιν ἡμᾶς καταλείψαντας τὸν
λόγον τοῦ θεοῦ διακονεῖν τραπέζαις. ἐπισκέψασθε οὖν ἀδελφοί ἄνδρας 3*

v.34 αναστας δε τις εν τω συνεδριω φαρισαιος ονοματι γαμαλιηλ νομοδιδασκαλος τιμιος παντι τω λαω εκελευσεν εξω βραχυ τι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τους ανθρωπους$^{\mathcal{V}}$ αποστολους$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ποιησαι. **v.36** προ γαρ τουτων των ημερων ανεστη θευδας λεγων ειναι τινα εαυτον ω προσεκλιθη$^{\mathcal{V}}$ προσεκληθη$^{\mathfrak{M}}$ προσεκολληθη$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ αριθμος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ανδρων αριθμος$^{\mathcal{V}}$ ως$^{\mathcal{V}}$ ωσει$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τετρακοσιων ος ανηρεθη και παντες οσοι επειθοντο αυτω διελυθησαν και εγενοντο εις ουδεν. **v.37** μετα τουτον ανεστη ιουδας ο γαλιλαιος εν ταις ημεραις της απογραφης και απεστησεν λαον ικανον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ οπισω αυτου κακεινος απωλετο και παντες οσοι επειθοντο αυτω διεσκορπισθησαν. **v.38** και τα νυν λεγω υμιν αποστητε απο των ανθρωπων τουτων και αφετε$^{\mathcal{V}}$ εασατε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτους οτι εαν η εξ ανθρωπων η βουλη αυτη$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ η το εργον τουτο καταλυθησεται. **v.39** ει δε εκ θεου εστιν ου δυνησεσθε$^{\mathcal{V}}$ δυνασθε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ καταλυσαι αυτους$^{\mathcal{V}}$ αυτο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μηποτε και θεομαχοι ευρεθητε. **v.40** επεισθησαν δε αυτω και προσκαλεσαμενοι τους αποστολους δειραντες παρηγγειλαν μη λαλειν επι τω ονοματι του ιησου και απελυσαν αυτους$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.41** οι μεν ουν επορευοντο χαιροντες απο προσωπου του συνεδριου οτι κατηξιωθησαν$^{\mathcal{V}}$ υπερ του ονοματος του$^{\mathfrak{M}}$ ιησου$^{\mathfrak{M}}$ αυτου$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ κατηξιωθησαν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ατιμασθηναι. **v.42** πασαν τε ημεραν εν τω ιερω και κατ οικον ουκ επαυοντο διδασκοντες και ευαγγελιζομενοι ιησουν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τον χριστον ιησουν$^{\mathcal{V}}$. **6** **v.2** προσκαλεσαμενοι δε οι δωδεκα το πληθος των μαθητων ειπαν$^{\mathcal{V}}$ ειπον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ουκ αρεστον εστιν ημας καταλειψαντας τον λογον του θεου διακονειν τραπεζαις. **v.3** επισκεψασθε δε$^{\mathcal{V}}$ ουν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αδελφοι ανδρας εξ υμων μαρτυρουμενους επτα πληρεις πνευματος αγιου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και σοφιας ους καταστησωμεν$^{\mathfrak{M}}$ καταστησομεν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ επι της χρειας ταυτης.

ἐξ ὑμῶν μαρτυρουμένους ἑπτὰ πλήρεις πνεύματος ἅγιου καὶ σοφίας
4 οὓς καταστήσομεν ἐπὶ τῆς χρείας ταύτης. ἡμεῖς δὲ τῇ προσευχῇ καὶ τῇ
5* διακονίᾳ τοῦ λόγου προσκαρτερήσομεν. καὶ ἤρεσεν ὁ λόγος ἐνώπιον
παντὸς τοῦ πλήθους καὶ ἐξελέξαντο στέφανον ἄνδρα πλήρη πίστεως καὶ
πνεύματος ἁγίου καὶ φίλιππον καὶ πρόχορον καὶ νικάνορα καὶ τίμωνα
6 καὶ παρμενᾶν καὶ νικόλαον προσήλυτον ἀντιοχέα. οὓς ἔστησαν ἐνώ-
πιον τῶν ἀποστόλων καὶ προσευξάμενοι ἐπέθηκαν αὐτοῖς τὰς χεῖρας.
7 καὶ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ ηὔξανεν καὶ ἐπληθύνετο ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθη-
τῶν ἐν ἱερουσαλὴμ σφόδρα πολύς τε ὄχλος τῶν ἱερέων ὑπήκουον τῇ
8* πίστει. στέφανος δὲ πλήρης πίστεως καὶ δυνάμεως ἐποίει τέρατα καὶ
9 σημεῖα μεγάλα ἐν τῷ λαῷ. ἀνέστησαν δέ τινες τῶν ἐκ τῆς συναγωγῆς
τῆς λεγομένης λιβερτίνων καὶ κυρηναίων καὶ ἀλεξανδρέων καὶ τῶν ἀπὸ
10 κιλικίας καὶ ἀσίας συζητοῦντες τῷ στεφάνῳ. καὶ οὐκ ἴσχυον ἀντιστῆναι
11* τῇ σοφίᾳ καὶ τῷ πνεύματι ᾧ ἐλάλει. τότε ὑπέβαλον ἄνδρας λέγοντας
ὅτι ἀκηκόαμεν αὐτοῦ λαλοῦντος ῥήματα βλάσφημα εἰς μωσῆν καὶ τὸν
12 θεόν. συνεκίνησάν τε τὸν λαὸν καὶ τοὺς πρεσβυτέρους καὶ τοὺς γραμ-
ματεῖς καὶ ἐπιστάντες συνήρπασαν αὐτὸν καὶ ἤγαγον εἰς τὸ συνέδριον.
13* ἔστησάν τε μάρτυρας ψευδεῖς λέγοντας ὁ ἄνθρωπος οὗτος οὐ παύεται
ῥήματα βλάσφημα λαλῶν κατὰ τοῦ τόπου τοῦ ἁγίου τούτου καὶ τοῦ νό-
14* μου. ἀκηκόαμεν γὰρ αὐτοῦ λέγοντος ὅτι ἰησοῦς ὁ ναζωραῖος οὗτος
καταλύσει τὸν τόπον τοῦτον καὶ ἀλλάξει τὰ ἔθη ἃ παρέδωκεν ἡμῖν μωϋ-
15* σῆς. καὶ ἀτενίσαντες εἰς αὐτὸν ἅπαντες οἱ καθεζόμενοι ἐν τῷ συνεδρίῳ
εἶδον τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡσεὶ πρόσωπον ἀγγέλου.

7*, 2 εἶπεν δὲ ὁ ἀρχιερεύς εἰ ἄρα ταῦτα οὕτως ἔχει. ὁ δὲ ἔφη ἄνδρες ἀδελ-
φοὶ καὶ πατέρες ἀκούσατε ὁ θεὸς τῆς δόξης ὤφθη τῷ πατρὶ ἡμῶν ἀβραὰμ
3* ὄντι ἐν τῇ μεσοποταμίᾳ πρὶν ἢ κατοικῆσαι αὐτὸν ἐν χαρράν. καὶ εἶπεν
πρὸς αὐτόν ἔξελθε ἐκ τῆς γῆς σου καὶ ἐκ τῆς συγγενείας σου καὶ δεῦρο
4 εἰς γῆν ἣν ἄν σοι δείξω. τότε ἐξελθὼν ἐκ γῆς χαλδαίων κατῴκησεν ἐν

---

v.5 και ηρεσεν ο λογος ενωπιον παντος του πληθους και εξελεξαντο στεφανον ανδρα πληρης$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ πληρη$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ πιστεως και πνευματος αγιου και φιλιππον και προχορον και νικανορα και τιμωνα και παρμεναν και νικολαον προσηλυτον αντιοχεα. **v.8** στεφανος δε πληρης χαριτος$^{\mathcal{V}}$ πιστεως$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και δυναμεως εποιει τερατα και σημεια μεγαλα εν τω λαω. **v.11** τοτε υπεβαλον ανδρας λεγοντας οτι ακηκοαμεν αυτου λαλουντος ρηματα βλασφημα εις μωυσην$^{\mathcal{V}}$ μωσην$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και τον θεον. **v.13** εστησαν τε μαρτυρας ψευδεις λεγοντας ο ανθρωπος ουτος ου παυεται ρηματα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ βλασφημα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ λαλων ρηματα$^{\mathcal{V}}$ κατα του τοπου του αγιου [τουτου]$^{\mathcal{V}}$ τουτου$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ και του νομου. **v.14** ακηκοαμεν γαρ αυτου λεγοντος οτι ιησους ο ναζωραιος ουτος καταλυσει τον τοπον τουτον και αλλαξει τα εθη α παρεδωκεν ημιν μωσης$^{\mathfrak{M}}$ μωυσης$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$. **v.15** και ατενισαντες εις αυτον παντες$^{\mathcal{V}}$ απαντες$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ οι καθεζομενοι εν τω συνεδριω ειδον το προσωπον αυτου ωσει προσωπον αγγελου. **7** **v.1** ειπεν δε ο αρχιερευς ει αρα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ταυτα ουτως εχει. **v.3** και ειπεν προς αυτον εξελθε εκ της γης σου και [εκ]$^{\mathcal{V}}$ εκ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ της συγγενειας σου και δευρο εις την$^{\mathcal{V}}$ γην ην αν σοι δειξω.

χαρράν κἀκεῖθεν μετὰ τὸ ἀποθανεῖν τὸν πατέρα αὐτοῦ μετῴκισεν αὐτὸν
εἰς τὴν γῆν ταύτην εἰς ἣν ὑμεῖς νῦν κατοικεῖτε. καὶ οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ 5*
κληρονομίαν ἐν αὐτῇ οὐδὲ βῆμα ποδός καὶ ἐπηγγείλατο αὐτῷ δοῦναι
εἰς κατάσχεσιν αὐτὴν καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ μετ' αὐτόν οὐκ ὄντος αὐτῷ
τέκνου. ἐλάλησεν δὲ οὕτως ὁ θεὸς ὅτι ἔσται τὸ σπέρμα αὐτοῦ πάροικον 6
ἐν γῇ ἀλλοτρίᾳ καὶ δουλώσουσιν αὐτὸ καὶ κακώσουσιν ἔτη τετρακόσια.
καὶ τὸ ἔθνος ᾧ ἐὰν δουλεύσωσιν κρινῶ ἐγώ εἶπεν ὁ θεὸς καὶ μετὰ ταῦτα 7*
ἐξελεύσονται καὶ λατρεύσουσίν μοι ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ. καὶ ἔδωκεν αὐτῷ 8*
διαθήκην περιτομῆς καὶ οὕτως ἐγέννησεν τὸν ἰσαὰκ καὶ περιέτεμεν αὐ-
τὸν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ καὶ ὁ ἰσαὰκ τὸν ἰακώβ καὶ ὁ ἰακὼβ τοὺς δώδεκα
πατριάρχας. καὶ οἱ πατριάρχαι ζηλώσαντες τὸν ἰωσὴφ ἀπέδοντο εἰς 9
αἴγυπτον καὶ ἦν ὁ θεὸς μετ' αὐτοῦ. καὶ ἐξείλετο αὐτὸν ἐκ πασῶν τῶν 10*
θλίψεων αὐτοῦ καὶ ἔδωκεν αὐτῷ χάριν καὶ σοφίαν ἐναντίον φαραὼ βασι-
λέως αἰγύπτου καὶ κατέστησεν αὐτὸν ἡγούμενον ἐπ' αἴγυπτον καὶ ὅλον
τὸν οἶκον αὐτοῦ. ἦλθεν δὲ λιμὸς ἐφ' ὅλην τὴν γὴν αἰγύπτου καὶ χα- 11*
νάαν καὶ θλῖψις μεγάλη καὶ οὐχ εὕρισκον χορτάσματα οἱ πατέρες ἡμῶν.
ἀκούσας δὲ ἰακὼβ ὄντα σῖτά ἔν αἰγύπτῳ ἐξαπέστειλεν τοὺς πατέρας ἡμῶν 12*
πρῶτον. καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ ἀνεγνωρίσθη ἰωσὴφ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ καὶ 13*
φανερὸν ἐγένετο τῷ φαραὼ τὸ γένος τοῦ ἰωσήφ. ἀποστείλας δὲ ἰωσὴφ 14*
μετεκαλέσατο τὸν πατέρα αὐτοῦ ἰακὼβ καὶ πᾶσαν τὴν συγγένειαν αὐτοῦ
ἐν ψυχαῖς ἑβδομήκοντα πέντε. κατέβη δὲ ἰακὼβ εἰς αἴγυπτον καὶ ἐτε- 15*
λεύτησεν αὐτὸς καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν. καὶ μετετέθησαν εἰς συχὲμ καὶ 16*
ἐτέθησαν ἐν τῷ μνήματι ὃ ὠνήσατο ἀβραὰμ τιμῆς ἀργυρίου παρὰ τῶν
υἱῶν ἐμμὸρ τοῦ συχέμ. καθὼς δὲ ἤγγιζεν ὁ χρόνος τῆς ἐπαγγελίας ἧς 17*

v.5 και ουκ εδωκεν αυτω κληρονομιαν εν αυτη ουδε βημα ποδος και επηγγειλατο αυτω[T,K] δουναι αυτω[𝔐,V] εις κατασχεσιν αυτην και τω σπερματι αυτου μετ αυτον ουκ οντος αυτω τεκνου. **v.7** και το εθνος ω εαν δουλευσουσιν[V] δουλευσωσιν[T,𝔐,K] κρινω εγω ειπεν[T,𝔐,K] ο θεος ειπεν[V] και μετα ταυτα εξελευσονται και λατρευσουσιν μοι εν τω τοπω τουτω. **v.8** και εδωκεν αυτω διαθηκην περιτομης και ουτως εγεννησεν τον ισαακ και περιετεμεν αυτον τη ημερα τη ογδοη και ο[T,𝔐,K] ισαακ τον ιακωβ και ο[T,𝔐,K] ιακωβ τους δωδεκα πατριαρχας. **v.10** και εξειλατο[V] εξειλετο[T,𝔐,K] αυτον εκ πασων των θλιψεων αυτου και εδωκεν αυτω χαριν και σοφιαν εναντιον φαραω βασιλεως αιγυπτου και κατεστησεν αυτον ηγουμενον επ αιγυπτον και [εφ][V] ολον τον οικον αυτου. **v.11** ηλθεν δε λιμος εφ ολην την αιγυπτον[V] γην[T,𝔐,K] αιγυπτου[T,𝔐,K] και χανααν και θλιψις μεγαλη και ουχ ηυρισκον[V] ευρισκον[T,𝔐,K] χορτασματα οι πατερες ημων. **v.12** ακουσας δε ιακωβ οντα σιτια[V] σιτα[T,𝔐,K] εις[V] εν[T,𝔐,K] αιγυπτον[V] αιγυπτω[T,𝔐,K] εξαπεστειλεν τους πατερας ημων πρωτον. **v.13** και εν τω δευτερω ανεγνωρισθη ιωσηφ τοις αδελφοις αυτου και φανερον εγενετο τω φαραω το γενος [του][V] του[T,𝔐,K] ιωσηφ. **v.14** αποστειλας δε ιωσηφ μετεκαλεσατο ιακωβ[V] τον πατερα αυτου ιακωβ[T,𝔐,K] και πασαν την συγγενειαν [αυτου][𝔐] αυτου[T,K] εν ψυχαις εβδομηκοντα πεντε. **v.15** και[V] κατεβη δε[T,𝔐,K] ιακωβ εις αιγυπτον και ετελευτησεν αυτος και οι πατερες ημων. **v.16** και μετετεθησαν εις σιχεμ[K] συχεμ[T,𝔐,V] και ετεθησαν εν τω μνηματι ω[V] ο[T,𝔐,K] ωνησατο αβρααμ τιμης αργυριου παρα των υιων εμμωρ[V] εμορ[K] εμμορ[T,𝔐] εν[V] του[T,𝔐,K] σιχεμ[K] συχεμ[T,𝔐,V].

ὤμοσεν ὁ θεὸς τῷ ἀβραάμ ηὔξησεν ὁ λαὸς καὶ ἐπληθύνθη ἐν αἰγύπτῳ.
18*, 19* ἄχρις οὗ ἀνέστη βασιλεὺς ἕτερος ὃς οὐκ ᾔδει τὸν ἰωσήφ. οὗτος κα-
τασοφισάμενος τὸ γένος ἡμῶν ἐκάκωσεν τοὺς πατέρας ἡμῶν τοῦ ποιεῖν
20* ἔκθετα τὰ βρέφη αὐτῶν εἰς τὸ μὴ ζῳογονεῖσθαι. ἐν ᾧ καιρῷ ἐγεννήθη
μωσῆς καὶ ἦν ἀστεῖος τῷ θεῷ ὃς ἀνετράφη μῆνας τρεῖς ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ
21* πατρός αὐτοῦ.

22* καὶ ἐπαιδεύθη μωσῆς πάσῃ σοφίᾳ αἰγυπτίων ἦν δὲ δυνατὸς ἐν λόγοις
23* καὶ ἐν ἔργοις. ὡς δὲ ἐπληροῦτο αὐτῷ τεσσαρακονταετὴς χρόνος ἀνέβη
ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ ἐπισκέψασθαι τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ τοὺς υἱοὺς
24 ἰσραήλ. καὶ ἰδών τινα ἀδικούμενον ἠμύνατο καὶ ἐποίησεν ἐκδίκησιν
25* τῷ καταπονουμένῳ πατάξας τὸν αἰγύπτιον. ἐνόμιζεν δὲ συνιέναι τοὺς
ἀδελφοὺς αὐτοῦ ὅτι ὁ θεὸς διὰ χειρὸς αὐτοῦ δίδωσιν αὐτοῖς σωτηρίαν
26* οἱ δὲ οὐ συνῆκαν. τῇ τε ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ ὤφθη αὐτοῖς μαχομένοις καὶ
συνήλασεν αὐτοὺς εἰς εἰρήνην εἰπών ἄνδρες ἀδελφοί ἐστε ὑμεῖς ἱνατί
27* ἀδικεῖτε ἀλλήλους. ὁ δὲ ἀδικῶν τὸν πλησίον ἀπώσατο αὐτὸν εἰπών
28* τίς σε κατέστησεν ἄρχοντα καὶ δικαστὴν ἐφ' ἡμᾶς. μὴ ἀνελεῖν με σὺ
29* θέλεις ὃν τρόπον ἀνεῖλες χθὲς τὸν αἰγύπτιον. ἔφυγεν δὲ μωσῆς ἐν τῷ
λόγῳ τούτῳ καὶ ἐγένετο πάροικος ἐν γῇ μαδιάμ οὗ ἐγέννησεν υἱοὺς
30* δύο. καὶ πληρωθέντων ἐτῶν τεσσαράκοντα ὤφθη αὐτῷ ἐν τῇ ἐρήμῳ
31* τοῦ ὄρους σινᾶ ἄγγελος κυρίου ἐν φλογὶ πυρὸς βάτου. ὁ δὲ μωσῆς
ἰδὼν ἐθαύμασεν τὸ ὅραμα προσερχομένου δὲ αὐτοῦ κατανοῆσαι ἐγένετο
32* φωνὴ κυρίου πρὸς αὐτόν. ἐγὼ ὁ θεὸς τῶν πατέρων σου ὁ θεὸς ἀβραὰμ

---

v.17 καθως δε ηγγιζεν ο χρονος της επαγγελιας ης ωμολογησεν[V] ωμοσεν[T,𝔐,K] ο θεος τω αβρααμ ηυξησεν ο λαος και επληθυνθη εν αιγυπτω. **v.18** αχρι[V] αχρις[T,𝔐,K] ου ανεστη βασιλευς ετερος [επ[V] αιγυπτον][V] ος ουκ ηδει τον ιωσηφ. **v.19** ουτος κατασοφισαμενος το γενος ημων εκακωσεν τους πατερας [ημων][V] ημων[T,𝔐,K] του ποιειν εκθετα[T,𝔐,K] τα βρεφη εκθετα[V] αυτων εις το μη ζωογονεισθαι. **v.20** εν ω καιρω εγεννηθη μωυσης[V] μωσης[T,𝔐,K] και ην αστειος τω θεω ος ανετραφη μηνας τρεις εν τω οικω του πατρος αυτου[T,K]. **v.21** εκτεθεντος[V] εκτεθεντα[T,𝔐,K] δε αυτου[V] ανειλατο[V] αυτον ανειλετο[T,𝔐,K] αυτον[T,K] η θυγατηρ φαραω και ανεθρεψατο αυτον εαυτη εις υιον. **v.22** και επαιδευθη μωυσης[V] [εν][V] μωσης[T,𝔐,K] παση σοφια αιγυπτιων ην δε δυνατος εν λογοις και εν[T,K] εργοις αυτου[V]. **v.23** ως δε επληρουτο αυτω τεσσερακονταετης[V] τεσσαρακονταετης[T,𝔐,K] χρονος ανεβη επι την καρδιαν αυτου επισκεψασθαι τους αδελφους αυτου τους υιους ισραηλ. **v.25** ενομιζεν δε συνιεναι τους αδελφους [αυτου][V] αυτου[T,𝔐,K] οτι ο θεος δια χειρος αυτου διδωσιν αυτοις[T,𝔐,K] σωτηριαν αυτοις[V] οι δε ου συνηκαν. **v.26** τη δε[K] τε[T,𝔐,V] επιουση ημερα ωφθη αυτοις μαχομενοις και συνηλλασσεν[V] συνηλασεν[T,𝔐,K] αυτους εις ειρηνην ειπων ανδρες αδελφοι εστε υμεις[T,𝔐,K] ινα[𝔐] τι[𝔐] ινατι[T,K,V] αδικειτε αλληλους. **v.27** ο δε αδικων τον πλησιον απωσατο αυτον ειπων τις σε κατεστησεν αρχοντα και δικαστην εφ ημων[V] ημας[T,𝔐,K]. **v.28** μη ανελειν με συ θελεις ον τροπον ανειλες εχθες[V] χθες[T,𝔐,K] τον αιγυπτιον. **v.29** εφυγεν δε μωυσης[V] μωσης[T,𝔐,K] εν τω λογω τουτω και εγενετο παροικος εν γη μαδιαμ ου εγεννησεν υιους δυο. **v.30** και πληρωθεντων ετων τεσσερακοντα[V] τεσσαρακοντα[T,𝔐,K] ωφθη αυτω εν τη ερημω του ορους σινα αγγελος κυριου[T,𝔐,K] εν φλογι πυρος βατου. **v.31** ο δε μωυσης[V] μωσης[T,𝔐,K] ιδων εθαυμαζεν[𝔐,V] εθαυμασεν[T,K] το οραμα προσερχομενου δε αυτου κατανοησαι εγενετο φωνη κυριου προς[T,𝔐,K] αυτον[T,𝔐,K].

καὶ ὁ θεὸς ἰσαὰκ καὶ ὁ θεὸς ἰακὼβ ἔντρομος δὲ γενόμενος μωσῆς οὐκ
ἐτόλμα κατανοῆσαι. εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ κύριος λῦσον τὸ ὑπόδημα τῶν 33*
ποδῶν σου ὁ γὰρ τόπος ἐν ᾧ ἕστηκας γῆ ἁγία ἐστίν. ἰδὼν εἶδον τὴν 34*
κάκωσιν τοῦ λαοῦ μου τοῦ ἐν αἰγύπτῳ καὶ τοῦ στεναγμοῦ αὐτῶν ἤκουσα
καὶ κατέβην ἐξελέσθαι αὐτούς καὶ νῦν δεῦρο ἀποστέλω σε εἰς αἴγυπτον.
τοῦτον τὸν μωϋσῆν ὃν ἠρνήσαντο εἰπόντες τίς σε κατέστησεν ἄρχοντα 35*
καὶ δικαστήν τοῦτον ὁ θεὸς ἄρχοντα καὶ λυτρωτὴν ἀπέστειλεν ἐν χειρὶ
ἀγγέλου τοῦ ὀφθέντος αὐτῷ ἐν τῇ βάτῳ. οὗτος ἐξήγαγεν αὐτοὺς ποιήσας 36*
τέρατα καὶ σημεῖα ἐν γῇ αἰγύπτοῦ καὶ ἐν ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ καὶ ἐν τῇ
ἐρήμῳ ἔτη τεσσαράκοντα. οὗτός ἐστιν ὁ μωϋσῆς ὁ εἰπὼν τοῖς υἱοῖς 37*
ἰσραήλ προφήτην ὑμῖν ἀναστήσει κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ἐκ τῶν ἀδελφῶν
ὑμῶν ὡς ἐμέ αὐτοῦ ἀκούσεσθε. οὗτός ἐστιν ὁ γενόμενος ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ 38*
ἐν τῇ ἐρήμῳ μετὰ τοῦ ἀγγέλου τοῦ λαλοῦντος αὐτῷ ἐν τῷ ὄρει σινᾶ καὶ
τῶν πατέρων ἡμῶν ὃς ἐδέξατο λόγια ζῶντα δοῦναι ἡμῖν. ᾧ οὐκ ἠθέλησαν 39*
ὑπήκοοι γενέσθαι οἱ πατέρες ἡμῶν ἀλλ’ ἀπώσαντο καὶ ἐστράφησαν ταῖς
καρδίαις αὐτῶν εἰς αἴγυπτον. εἰπόντες τῷ ἀαρών ποίησον ἡμῖν θεοὺς 40*
οἳ προπορεύσονται ἡμῶν ὁ γὰρ μωσῆς οὗτος ὃς ἐξήγαγεν ἡμᾶς ἐκ γῆς
αἰγύπτου οὐκ οἴδαμεν τί γέγονεν αὐτῷ. καὶ ἐμοσχοποίησαν ἐν ταῖς 41
ἡμέραις ἐκείναις καὶ ἀνήγαγον θυσίαν τῷ εἰδώλῳ καὶ εὐφραίνοντο ἐν
τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτῶν. ἔστρεψεν δὲ ὁ θεὸς καὶ παρέδωκεν 42*
αὐτοὺς λατρεύειν τῇ στρατιᾷ τοῦ οὐρανοῦ καθὼς γέγραπται ἐν βίβλῳ τῶν
προφητῶν μὴ σφάγια καὶ θυσίας προσηνέγκατέ μοι ἔτη τεσσαράκοντα
ἐν τῇ ἐρήμῳ οἶκος ἰσραήλ. καὶ ἀνελάβετε τὴν σκηνὴν τοῦ μολὸχ καὶ τὸ 43*

v.32 εγω ο θεος των πατερων σου ο θεος αβρααμ και ο[T,𝔐,K] θεος[T,𝔐,K] ισαακ και ο[T,𝔐,K] θεος[T,𝔐,K] ιακωβ εντρομος δε γενομενος μωυσης[V] μωσης[T,𝔐,K] ουκ ετολμα κατανοησαι. **v.33** ειπεν δε αυτω ο κυριος λυσον το υποδημα των ποδων σου ο γαρ τοπος εφ[V] εν[T,𝔐,K] ω εστηκας γη αγια εστιν. **v.34** ιδων ειδον την κακωσιν του λαου μου του εν αιγυπτω και του στεναγμου αυτων ηκουσα και κατεβην εξελεσθαι αυτους και νυν δευρο αποστειλω[V] αποστελω[T,𝔐,K] σε εις αιγυπτον. **v.35** τουτον τον μωσην[𝔐] μωυσην[T,K,V] ον ηρνησαντο ειποντες τις σε κατεστησεν αρχοντα και δικαστην τουτον ο θεος [και][V] αρχοντα και λυτρωτην απεσταλκεν[V] απεστειλεν[T,𝔐,K] συν[V] εν[T,𝔐,K] χειρι αγγελου του οφθεντος αυτω εν τη βατω. **v.36** ουτος εξηγαγεν αυτους ποιησας τερατα και σημεια εν γη αιγυπτω[𝔐,V] αιγυπτου[T,K] και εν ερυθρα θαλασση και εν τη ερημω ετη τεσσερακοντα[V] τεσσαρακοντα[T,𝔐,K]. **v.37** ουτος εστιν ο μωσης[𝔐] μωυσης[T,K,V] ο ειπας[V] ειπων[T,𝔐,K] τοις υιοις ισραηλ προφητην υμιν αναστησει κυριος[T,𝔐,K] ο θεος ημων[𝔐] υμων[T,K] εκ των αδελφων υμων ως εμε αυτου[T,K] ακουσεσθε[T,K]. **v.38** ουτος εστιν ο γενομενος εν τη εκκλησια εν τη ερημω μετα του αγγελου του λαλουντος αυτω εν τω ορει σινα και των πατερων ημων ος εδεξατο λογον[𝔐] λογια[T,K,V] ζωντα δουναι ημιν. **v.39** ω ουκ ηθελησαν υπηκοοι γενεσθαι οι πατερες ημων αλλα[V] αλλ[T,𝔐,K] απωσαντο και εστραφησαν εν[V] τη[𝔐] ταις[T,K,V] καρδια[𝔐] καρδιαις[T,K,V] αυτων εις αιγυπτον. **v.40** ειποντες τω ααρων ποιησον ημιν θεους οι προπορευσονται ημων ο γαρ μωυσης[V] μωσης[T,𝔐,K] ουτος ος εξηγαγεν ημας εκ γης αιγυπτου ουκ οιδαμεν τι εγενετο[V] γεγονεν[T,𝔐,K] αυτω. **v.42** εστρεψεν δε ο θεος και παρεδωκεν αυτους λατρευειν τη στρατια του ουρανου καθως γεγραπται εν βιβλω των προφητων μη σφαγια και θυσιας προσηνεγκατε μοι ετη τεσσερακοντα[V] τεσσαρακοντα[T,𝔐,K] εν τη ερημω οικος ισραηλ.

ἄστρον τοῦ θεοῦ ὑμῶν ῥεμφὰν τοὺς τύπους οὓς ἐποιήσατε προσκυνεῖν
44* αὐτοῖς καὶ μετοικιῶ ὑμᾶς ἐπέκεινα βαβυλῶνος. ἡ σκηνὴ τοῦ μαρτυρίου
ἦν ἐν τοῖς πατράσιν ἡμῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ καθὼς διετάξατο ὁ λαλῶν τῷ
45* μωσῇ ποιῆσαι αὐτὴν κατὰ τὸν τύπον ὃν ἑωράκει. ἣν καὶ εἰσήγαγον
διαδεξάμενοι οἱ πατέρες ἡμῶν μετὰ ἰησοῦ ἐν τῇ κατασχέσει τῶν ἐθνῶν
ὧν ἐξῶσεν ὁ θεὸς ἀπὸ προσώπου τῶν πατέρων ἡμῶν ἕως τῶν ἡμερῶν
46* δαβίδ. ὃς εὗρεν χάριν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ καὶ ᾐτήσατο εὑρεῖν σκήνωμα
47*, 48* τῷ θεῷ ἰακώβ. σολομῶν δὲ ᾠκοδόμησεν αὐτῷ οἶκον. ἀλλ᾽ οὐχ ὁ ὕψιστος
49 ἐν χειροποιήτοις ναοῖς κατοικεῖ καθὼς ὁ προφήτης λέγει. ὁ οὐρανός
μοι θρόνος ἡ δὲ γῆ ὑποπόδιον τῶν ποδῶν μου ποῖον οἶκον οἰκοδομήσετέ
50 μοι λέγει κύριος ἢ τίς τόπος τῆς καταπαύσεώς μου. οὐχὶ ἡ χείρ μου
51* ἐποίησεν ταῦτα πάντα. σκληροτράχηλοι καὶ ἀπερίτμητοι τῇ καρδίᾳ
καὶ τοῖς ὠσίν ὑμεῖς ἀεὶ τῷ πνεύματι τῷ ἁγίῳ ἀντιπίπτετε ὡς οἱ πατέρες
52* ὑμῶν καὶ ὑμεῖς. τίνα τῶν προφητῶν οὐκ ἐδίωξαν οἱ πατέρες ὑμῶν καὶ
ἀπέκτειναν τοὺς προκαταγγείλαντας περὶ τῆς ἐλεύσεως τοῦ δικαίου οὗ
53 νῦν ὑμεῖς προδόται καὶ φονεῖς γεγένησθε. οἵτινες ἐλάβετε τὸν νόμον εἰς
54 διαταγὰς ἀγγέλων καὶ οὐκ ἐφυλάξατε. ἀκούοντες δὲ ταῦτα διεπρίοντο
55 ταῖς καρδίαις αὐτῶν καὶ ἔβρυχον τοὺς ὀδόντας ἐπ᾽ αὐτόν. ὑπάρχων
δὲ πλήρης πνεύματος ἁγίου ἀτενίσας εἰς τὸν οὐρανὸν εἶδεν δόξαν θεοῦ
56* καὶ ἰησοῦν ἑστῶτα ἐκ δεξιῶν τοῦ θεοῦ. καὶ εἶπεν ἰδού θεωρῶ τοὺς
οὐρανοὺς ἀνεῳγμένους καὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐκ δεξιῶν ἑστῶτα τοῦ
57 θεοῦ. κράξαντες δὲ φωνῇ μεγάλῃ συνέσχον τὰ ὦτα αὐτῶν καὶ ὥρμησαν
58* ὁμοθυμαδὸν ἐπ᾽ αὐτόν. καὶ ἐκβαλόντες ἔξω τῆς πόλεως ἐλιθοβόλουν
καὶ οἱ μάρτυρες ἀπέθεντο τὰ ἱμάτια αὐτῶν παρὰ τοὺς πόδας νεανίου
59 καλουμένου σαύλου. καὶ ἐλιθοβόλουν τὸν στέφανον ἐπικαλούμενον
60* καὶ λέγοντα κύριε ἰησοῦ δέξαι τὸ πνεῦμά μου. θεὶς δὲ τὰ γόνατα

v.43 και ανελαβετε την σκηνην του μολοχ και το αστρον του θεου [υμων][V] υμων[T,M,K] ραιφαν[V] ρεμφαν[T,M,K] τους τυπους ους εποιησατε προσκυνειν αυτοις και μετοικιω υμας επεκεινα βαβυλωνος. **v.44** η σκηνη του μαρτυριου ην εν[T] τοις πατρασιν ημων εν τη ερημω καθως διεταξατο ο λαλων τω μωυση[V] μωση[T,M,K] ποιησαι αυτην κατα τον τυπον ον εωρακει. **v.45** ην και εισηγαγον διαδεξαμενοι οι πατερες ημων μετα ιησου εν τη κατασχεσει των εθνων ων εξωσεν ο θεος απο προσωπου των πατερων ημων εως των ημερων δαυιδ[M,V] δαβιδ[T,K]. **v.46** ος ευρεν χαριν ενωπιον του θεου και ητησατο ευρειν σκηνωμα τω οικω[V] θεω[T,M,K] ιακωβ. **v.47** σολομων δε οικοδομησεν[V] ωκοδομησεν[T,M,K] αυτω οικον. **v.48** αλλ ουχ ο υψιστος εν χειροποιητοις ναοις[T,M,K] κατοικει καθως ο προφητης λεγει. **v.51** σκληροτραχηλοι και απεριτμητοι καρδιαις[V] τη[T,M,K] καρδια[T,M,K] και τοις ωσιν υμεις αει τω πνευματι τω αγιω αντιπιπτετε ως οι πατερες υμων και υμεις. **v.52** τινα των προφητων ουκ εδιωξαν οι πατερες υμων και απεκτειναν τους προκαταγγειλαντας περι της ελευσεως του δικαιου ου νυν υμεις προδοται και φονεις εγενεσθε[V] γεγενησθε[T,M,K]. **v.56** και ειπεν ιδου θεωρω τους ουρανους διηνοιγμενους[V] ανεωγμενους[T,M,K] και τον υιον του ανθρωπου εκ δεξιων εστωτα του θεου. **v.58** και εκβαλοντες εξω της πολεως ελιθοβολουν και οι μαρτυρες απεθεντο τα ιματια αυτων[T,K,V] παρα τους ποδας νεανιου καλουμενου σαυλου.

ἔκραξεν φωνῇ μεγάλῃ κύριε μὴ στήσῃς αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν ταύτην καὶ
τοῦτο εἰπὼν ἐκοιμήθη.

σαῦλος δὲ ἦν συνευδοκῶν τῇ ἀναιρέσει αὐτοῦ ἐγένετο δὲ ἐν ἐκείνῃ **8***
τῇ ἡμέρᾳ διωγμὸς μέγας ἐπὶ τὴν ἐκκλησίαν τὴν ἐν ἱεροσολύμοις πάν-
τες τε διεσπάρησαν κατὰ τὰς χώρας τῆς ἰουδαίας καὶ σαμαρείας πλὴν
τῶν ἀποστόλων. συνεκόμισαν δὲ τὸν στέφανον ἄνδρες εὐλαβεῖς καὶ 2*
ἐποίησαντὸ κοπετὸν μέγαν ἐπ' αὐτῷ. σαῦλος δὲ ἐλυμαίνετο τὴν ἐκκλη- 3
σίαν κατὰ τοὺς οἴκους εἰσπορευόμενος σύρων τε ἄνδρας καὶ γυναῖκας
παρεδίδου εἰς φυλακήν. οἱ μὲν οὖν διασπαρέντες διῆλθον εὐαγγε- 4
λιζόμενοι τὸν λόγον. φίλιππος δὲ κατελθὼν εἰς πόλιν τῆς σαμαρείας 5*
ἐκήρυσσεν αὐτοῖς τὸν χριστόν. προσεῖχον τὲ οἱ ὄχλοι τοῖς λεγομένοις 6*
ὑπὸ τοῦ φιλίππου ὁμοθυμαδὸν ἐν τῷ ἀκούειν αὐτοὺς καὶ βλέπειν τὰ
σημεῖα ἃ ἐποίει. πολλῶν γὰρ τῶν ἐχόντων πνεύματα ἀκάθαρτα βοῶντα 7*
μεγάλῃ φωνῇ ἐξήρχετο πολλοὶ δὲ παραλελυμένοι καὶ χωλοὶ ἐθεραπεύ-
θησαν. καὶ ἐγένετο χαρὰ μεγάλη ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ. ἀνὴρ δέ τις 8*, 9*
ὀνόματι σίμων προϋπῆρχεν ἐν τῇ πόλει μαγεύων καὶ ἐξιστῶν τὸ ἔθνος
τῆς σαμαρείας λέγων εἶναί τινα ἑαυτὸν μέγαν. ᾧ προσεῖχον πάντες 10*
ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου λέγοντες οὗτός ἐστιν ἡ δύναμις τοῦ θεοῦ ἡ
μεγάλη. προσεῖχον δὲ αὐτῷ διὰ τὸ ἱκανῷ χρόνῳ ταῖς μαγείαις ἐξεστα- 11
κέναι αὐτούς. ὅτε δὲ ἐπίστευσαν τῷ φιλίππῳ εὐαγγελιζομένῳ τὰ περὶ 12*
τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἰησοῦ χριστοῦ ἐβαπτί-
ζοντο ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες. ὁ δὲ σίμων καὶ αὐτὸς ἐπίστευσεν καὶ 13*
βαπτισθεὶς ἦν προσκαρτερῶν τῷ φιλίππῳ θεωρῶν τε σημεῖα καὶ δυνά-
μεις μεγάλας γινομένας ἐξίστατο. ἀκούσαντες δὲ οἱ ἐν ἱεροσολύμοις 14*

---

v.60 θεις δε τα γονατα εκραξεν φωνη μεγαλη κυριε μη στησης αυτοις ταυτην[V] την αμαρτιαν ταυτην[T,𝔐,K] και τουτο ειπων εκοιμηθη. **8** **v.1** σαυλος δε ην συνευδοκων τη αναιρεσει αυτου εγενετο δε εν εκεινη τη ημερα διωγμος μεγας επι την εκκλησιαν την εν ιεροσολυμοις παντες δε[𝔐,V] τε[T,K] διεσπαρησαν κατα τας χωρας της ιουδαιας και σαμαρειας πλην των αποστολων. **v.2** συνεκομισαν δε τον στεφανον ανδρες ευλαβεις και εποιησαν[V] εποιησαντο[T,𝔐,K] κοπετον μεγαν επ αυτω. **v.5** φιλιππος δε κατελθων εις [την][V] πολιν της σαμαρειας εκηρυσσεν αυτοις τον χριστον. **v.6** προσειχον δε[V] τε[T,𝔐,K] οι οχλοι τοις λεγομενοις υπο του φιλιππου ομοθυμαδον εν τω ακουειν αυτους και βλεπειν τα σημεια α εποιει. **v.7** πολλοι[V] πολλων[T,𝔐,K] γαρ των εχοντων πνευματα ακαθαρτα βοωντα μεγαλη[T,K] φωνη μεγαλη[𝔐,V] εξηρχοντο[V] εξηρχετο[T,𝔐,K] πολλοι δε παραλελυμενοι και χωλοι εθεραπευθησαν. **v.8** και[T,𝔐,K] εγενετο δε[V] πολλη[V] χαρα μεγαλη[T,𝔐,K] εν τη πολει εκεινη. **v.9** ανηρ δε τις ονοματι σιμων προυπηρχεν εν τη πολει μαγευων και εξιστανων[V] εξιστων[T,𝔐,K] το εθνος της σαμαρειας λεγων ειναι τινα εαυτον μεγαν. **v.10** ω προσειχον παντες[T,K,V] απο μικρου εως μεγαλου λεγοντες ουτος εστιν η δυναμις του θεου η καλουμενη[V] μεγαλη. **v.12** οτε δε επιστευσαν τω φιλιππω ευαγγελιζομενω τα[T,𝔐,K] περι της βασιλειας του θεου και του ονοματος του[T,K] ιησου χριστου εβαπτιζοντο ανδρες τε και γυναικες. **v.13** ο δε σιμων και αυτος επιστευσεν και βαπτισθεις ην προσκαρτερων τω φιλιππω θεωρων τε Ασημεια[T] Ακαι[T] δυναμεις και[K,𝔐] σημεια[K,𝔐] γινομενα[K,𝔐] Αμεγαλας[T] Αγινομενας[T] εξιστατο. **v.14** ακουσαντες δε οι εν ιεροσολυμοις αποστολοι οτι δεδεκται η σαμαρεια τον λογον του θεου απεστειλαν προς αυτους τον[T,𝔐,K] πετρον και ιωαννην.

ἀπόστολοι ὅτι δέδεκται ἡ σαμάρεια τὸν λόγον τοῦ θεοῦ ἀπέστειλαν πρὸς
15 αὐτοὺς τὸν πέτρον καὶ ἰωάννην. οἵτινες καταβάντες προσηύξαντο περὶ
16* αὐτῶν ὅπως λάβωσιν πνεῦμα ἅγιον. οὔπω γὰρ ἦν ἐπ' οὐδενὶ αὐτῶν
ἐπιπεπτωκός μόνον δὲ βεβαπτισμένοι ὑπῆρχον εἰς τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου
17* ἰησοῦ. τότε ἐπετίθουν τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτούς καὶ ἐλάμβανον πνεῦμα
18* ἅγιον. θεασάμενος δὲ ὁ σίμων ὅτι διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν τῶν
ἀποστόλων δίδοται τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον προσήνεγκεν αὐτοῖς χρήματα.
19* λέγων δότε κἀμοὶ τὴν ἐξουσίαν ταύτην ἵνα ᾧ ἂν ἐπιθῶ τὰς χεῖρας λαμ-
20 βάνῃ πνεῦμα ἅγιον. πέτρος δὲ εἶπεν πρὸς αὐτόν τὸ ἀργύριόν σου σὺν
σοὶ εἴη εἰς ἀπώλειαν ὅτι τὴν δωρεὰν τοῦ θεοῦ ἐνόμισας διὰ χρημάτων
21* κτᾶσθαι. οὐκ ἔστιν σοι μερὶς οὐδὲ κλῆρος ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ ἡ γὰρ
22* καρδία σου οὐκ ἔστιν εὐθεῖα ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. μετανόησον οὖν ἀπὸ
τῆς κακίας σου ταύτης καὶ δεήθητι τοῦ θεοῦ εἰ ἄρα ἀφεθήσεταί σοι ἡ
23 ἐπίνοια τῆς καρδίας σου. εἰς γὰρ χολὴν πικρίας καὶ σύνδεσμον ἀδικίας
24 ὁρῶ σε ὄντα. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ σίμων εἶπεν δεήθητε ὑμεῖς ὑπὲρ ἐμοῦ
25* πρὸς τὸν κύριον ὅπως μηδὲν ἐπέλθῃ ἐπ' ἐμὲ ὧν εἰρήκατε. οἱ μὲν οὖν
διαμαρτυράμενοι καὶ λαλήσαντες τὸν λόγον τοῦ κυρίου ὑπέστρεψαν εἰς
26 ἱερουσαλήμ πολλάς τε κώμας τῶν σαμαρειτῶν εὐηγγελίσαντο. ἄγγελος
δὲ κυρίου ἐλάλησεν πρὸς φίλιππον λέγων ἀνάστηθι καὶ πορεύου κατὰ
μεσημβρίαν ἐπὶ τὴν ὁδὸν τὴν καταβαίνουσαν ἀπὸ ἱερουσαλὴμ εἰς γά-
27* ζαν αὕτη ἐστὶν ἔρημος. καὶ ἀναστὰς ἐπορεύθη καὶ ἰδού ἀνὴρ αἰθίοψ
εὐνοῦχος δυνάστης κανδάκης τῆς βασιλίσσης αἰθιόπων ὃς ἦν ἐπὶ πά-
28* σης τῆς γάζης αὐτῆς ὃς ἐληλύθει προσκυνήσων εἰς ἱερουσαλήμ. ἦν
τε ὑποστρέφων καὶ καθήμενος ἐπὶ τοῦ ἅρματος αὐτοῦ καὶ ἀνεγίνωσκεν
29 τὸν προφήτην ἠσαΐαν. εἶπεν δὲ τὸ πνεῦμα τῷ φιλίππῳ πρόσελθε καὶ
30* κολλήθητι τῷ ἅρματι τούτῳ. προσδραμὼν δὲ ὁ φίλιππος ἤκουσεν αὐ-

---

v.16 ουδεπω$^{\mathcal{V}}$ ουπω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ γαρ ην επ ουδενι αυτων επιπεπτωκος μονον δε βεβαπτισμενοι υπηρχον εις το ονομα του χριστου$^{\mathfrak{M}}$ κυριου$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ ιησου. **v.17** τοτε επετιθεσαν$^{\mathcal{V}}$ επετιθουν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τας χειρας επ αυτους και ελαμβανον πνευμα αγιον. **v.18** ιδων$^{\mathcal{V}}$ θεασαμενος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δε ο σιμων οτι δια της επιθεσεως των χειρων των αποστολων διδοται το πνευμα το$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αγιον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ προσηνεγκεν αυτοις χρηματα. **v.19** λεγων δοτε καμοι την εξουσιαν ταυτην ινα ω εαν$^{\mathcal{K},\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ αν$^{\mathcal{T}}$ επιθω τας χειρας λαμβανη πνευμα αγιον. **v.21** ουκ εστιν σοι μερις ουδε κληρος εν τω λογω τουτω η γαρ καρδια σου ουκ εστιν ευθεια εναντι$^{\mathcal{V}}$ ενωπιον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ του θεου. **v.22** μετανοησον ουν απο της κακιας σου ταυτης και δεηθητι του κυριου$^{\mathcal{V}}$ θεου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ει αρα αφεθησεται σοι η επινοια της καρδιας σου. **v.25** οι μεν ουν διαμαρτυραμενοι και λαλησαντες τον λογον του κυριου υπεστρεφον$^{\mathcal{V}}$ υπεστρεψαν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εις ιεροσολυμα$^{\mathcal{V}}$ ιερουσαλημ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πολλας τε κωμας των σαμαριτων$^{\mathcal{V}}$ σαμαρειτων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ευηγγελιζοντο$^{\mathcal{V}}$ ευηγγελισαντο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.27** και αναστας επορευθη και ιδου ανηρ αιθιοψ ευνουχος δυναστης κανδακης της$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ βασιλισσης αιθιοπων ος ην επι πασης της γαζης αυτης ος εληλυθει προσκυνησων εις ιερουσαλημ. **v.28** ην τε υποστρεφων και καθημενος επι του αρματος αυτου και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ανεγινωσκεν τον προφητην ησαιαν. **v.30** προσδραμων δε ο φιλιππος ηκουσεν αυτου αναγινωσκοντος ησαιαν$^{\mathcal{V}}$ τον προφητην ησαιαν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και ειπεν αρα γε γινωσκεις α αναγινωσκεις.

τοῦ ἀναγινώσκοντος τὸν προφήτην ἠσαΐαν καὶ εἶπεν ἆρά γε γινώσκεις
ἃ ἀναγινώσκεις. ὁ δὲ εἶπεν πῶς γὰρ ἂν δυναίμην ἐὰν μή τις ὁδήγησῃ 31*
με παρεκάλεσέν τε τὸν φίλιππον ἀναβάντα καθίσαι σὺν αὐτῷ. ἡ δὲ 32*
περιοχὴ τῆς γραφῆς ἣν ἀνεγίνωσκεν ἦν αὕτη ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν
ἤχθη καὶ ὡς ἀμνὸς ἐναντίον τοῦ κείροντος αὐτὸν ἄφωνος οὕτως οὐκ
ἀνοίγει τὸ στόμα αὐτοῦ. ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτοῦ ἡ κρίσις αὐτοῦ ἤρθη 33*
τὴν δὲ γενεὰν αὐτοῦ τίς διηγήσεται ὅτι αἴρεται ἀπὸ τῆς γῆς ἡ ζωὴ αὐ-
τοῦ. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ εὐνοῦχος τῷ φιλίππῳ εἶπεν δέομαί σου περὶ τίνος 34
ὁ προφήτης λέγει τοῦτο περὶ ἑαυτοῦ ἢ περὶ ἑτέρου τινός. ἀνοίξας δὲ ὁ 35
φίλιππος τὸ στόμα αὐτοῦ καὶ ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς γραφῆς ταύτης εὐηγ-
γελίσατο αὐτῷ τὸν ἰησοῦν. ὡς δὲ ἐπορεύοντο κατὰ τὴν ὁδόν ἦλθον ἐπί τι 36
ὕδωρ καί φησιν ὁ εὐνοῦχος ἰδού ὕδωρ τί κωλύει με βαπτισθῆναι. εἶπεν 37*
δὲ ὁ φίλιππος εἰ πιστεύεις ἐξ ὅλης τὴς καρδίας ἔξεστιν ἀποκριθεὶς δὲ
εἶπεν πιστεύω τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ ἐιναι τὸν ἰησοῦν χριστόν. καὶ ἐκέλευ- 38
σεν στῆναι τὸ ἅρμα καὶ κατέβησαν ἀμφότεροι εἰς τὸ ὕδωρ ὅ τε φίλιππος
καὶ ὁ εὐνοῦχος καὶ ἐβάπτισεν αὐτόν. ὅτε δὲ ἀνέβησαν ἐκ τοῦ ὕδατος 39
πνεῦμα κυρίου ἥρπασεν τὸν φίλιππον καὶ οὐκ εἶδεν αὐτὸν οὐκέτι ὁ εὐ-
νοῦχος ἐπορεύετο γὰρ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ χαίρων. φίλιππος δὲ εὑρέθη εἰς 40
ἄζωτον καὶ διερχόμενος εὐηγγελίζετο τὰς πόλεις πάσας ἕως τοῦ ἐλθεῖν
αὐτὸν εἰς καισάρειαν.

ὁ δὲ σαῦλος ἔτι ἐμπνέων ἀπειλῆς καὶ φόνου εἰς τοὺς μαθητὰς τοῦ **9**
κυρίου προσελθὼν τῷ ἀρχιερεῖ. ᾐτήσατο παρ' αὐτοῦ ἐπιστολὰς εἰς 2
δαμασκὸν πρὸς τὰς συναγωγάς ὅπως ἐάν τινας εὕρῃ τῆς ὁδοῦ ὄντας
ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας δεδεμένους ἀγάγῃ εἰς ἰερουσαλήμ. ἐν δὲ 3*
τῷ πορεύεσθαι ἐγένετο αὐτὸν ἐγγίζειν τῇ δαμασκῷ καὶ ἐξαίφνης περιή-
στραψεν αὐτὸν φῶς ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ. καὶ πεσὼν ἐπὶ τὴν γῆν ἤκουσεν 4
φωνὴν λέγουσαν αὐτῷ σαοὺλ σαούλ τί με διώκεις. εἶπεν δέ τίς εἶ κύριε ὁ 5*
δέ κύριος εἶπεν ἐγώ εἰμι ἰησοῦς ὃν σὺ διώκεις σκληρόν σοι πρὸς κέντρα
λακτίζειν. τρέμων τε καὶ θαμβῶν εἶπεν κύριε τί μέ θέλεις ποιῆσαι καὶ ὅ 6*

---

v.31 ο δε ειπεν πως γαρ αν δυναιμην εαν μη τις οδηγησει[V] οδηγηση[T,𝔐,K] με παρεκαλεσεν τε τον φιλιππον αναβαντα καθισαι συν αυτω. **v.32** η δε περιοχη της γραφης ην ανεγινωσκεν ην αυτη ως προβατον επι σφαγην ηχθη και ως αμνος εναντιον του κειραντος[V] κειροντος[T,𝔐,K] αυτον αφωνος ουτως ουκ ανοιγει το στομα αυτου. **v.33** εν τη ταπεινωσει [αυτου][V] αυτου[T,𝔐,K] η κρισις αυτου ηρθη την δε[T,𝔐,K] γενεαν αυτου τις διηγησεται οτι αιρεται απο της γης η ζωη αυτου. **v.37** ειπεν[T,K] δε[T,K] ο[T,K] φιλιππος[T,K] ει[T,K] πιστευεις[T,K] εξ[T,K] ολης[T,K] της[T,K] καρδιας[T,K] εξεστιν[T,K] αποκριθεις[T,K] δε[T,K] ειπεν[T,K] πιστευω[T,K] τον[T,K] υιον[T,K] του[T,K] θεου[T,K] ειναι[T,K] τον[T,K] ιησουν[T,K] χριστον[T,K]. **9** **v.3** εν δε τω πορευεσθαι εγενετο αυτον εγγιζειν τη δαμασκω και[T,𝔐,K] εξαιφνης τε[V] περιηστραψεν[T,𝔐,K] αυτον περιηστραψεν[V] φως εκ[V] απο[T,𝔐,K] του ουρανου. **v.5** ειπεν δε τις ει κυριε ο δε κυριος[T,𝔐,K] ειπεν[T,𝔐,K] εγω ειμι ιησους ον συ διωκεις σκληρον[T,K] σοι[T,K] προς[T,K] κεντρα[T,K] λακτιζειν[T,K].

κύριος πρός αὐτόν ἀνάστηθι καὶ εἴσελθε εἰς τὴν πόλιν καὶ λαληθήσεταί
7* σοι τί σε δεῖ ποιεῖν. οἱ δὲ ἄνδρες οἱ συνοδεύοντες αὐτῷ εἱστήκεισαν
8* ἐννεοί ἀκούοντες μὲν τῆς φωνῆς μηδένα δὲ θεωροῦντες. ἠγέρθη δὲ ὁ
σαῦλος ἀπὸ τῆς γῆς ἀνεῳγμένων δὲ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ οὐδένα ἔβλε-
9 πεν χειραγωγοῦντες δὲ αὐτὸν εἰσήγαγον εἰς δαμασκόν. καὶ ἦν ἡμέρας
10* τρεῖς μὴ βλέπων καὶ οὐκ ἔφαγεν οὐδὲ ἔπιεν. ἦν δέ τις μαθητὴς ἐν
δαμασκῷ ὀνόματι ἀνανίας καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν ὁ κύριος ἐν ὁράματι
11 ἀνανία ὁ δὲ εἶπεν ἰδού ἐγώ κύριε. ὁ δὲ κύριος πρὸς αὐτόν ἀναστὰς
πορεύθητι ἐπὶ τὴν ῥύμην τὴν καλουμένην εὐθεῖαν καὶ ζήτησον ἐν οἰκίᾳ
12* ἰούδα σαῦλον ὀνόματι ταρσέα ἰδού γὰρ προσεύχεται. καὶ εἶδεν ἐν ὁρά-
ματι ἄνδρα ὀνόματι ἀνανίαν εἰσελθόντα καὶ ἐπιθέντα αὐτῷ χεῖρα ὅπως
13* ἀναβλέψῃ. ἀπεκρίθη δὲ ὁ ἀνανίας κύριε ἀκήκοα ἀπὸ πολλῶν περὶ τοῦ
14 ἀνδρὸς τούτου ὅσα κακὰ ἐποίησεν τοῖς ἁγίοις σου ἐν ἱερουσαλήμ. καὶ
ὧδε ἔχει ἐξουσίαν παρὰ τῶν ἀρχιερέων δῆσαι πάντας τοὺς ἐπικαλουμέ-
15* νους τὸ ὄνομά σου. εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ κύριος πορεύου ὅτι σκεῦος
ἐκλογῆς μοι ἐστίν οὗτος τοῦ βαστάσαι τὸ ὄνομά μου ἐνώπιον ἐθνῶν καὶ
16 βασιλέων υἱῶν τε ἰσραήλ. ἐγὼ γὰρ ὑποδείξω αὐτῷ ὅσα δεῖ αὐτὸν ὑπὲρ
17* τοῦ ὀνόματός μου παθεῖν. ἀπῆλθεν δὲ ἀνανίας καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν
οἰκίαν καὶ ἐπιθεὶς ἐπ’ αὐτὸν τὰς χεῖρας εἶπεν σαοὺλ ἀδελφέ ὁ κύριος
ἀπέσταλκέν με ἰησοῦς ὁ ὀφθείς σοι ἐν τῇ ὁδῷ ᾗ ἤρχου ὅπως ἀναβλέ-
18* ψῃς καὶ πλησθῇς πνεύματος ἁγίου. καὶ εὐθέως ἀπέπεσον ἀπὸ τῶν
ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ὡσεὶ λεπίδες ἀνέβλεψέν τε παραχρῆμα καὶ ἀναστὰς
19* ἐβαπτίσθη. καὶ λαβὼν τροφὴν ἐνίσχυσεν ἐγένετο δὲ ὁ σαῦλος μετὰ τῶν
20* ἐν δαμασκῷ μαθητῶν ἡμέρας τινάς. καὶ εὐθέως ἐν ταῖς συναγωγαῖς

v.6 αλλα[𝔐,𝒱] τρεμων[𝒯,𝒦] τε[𝒯,𝒦] και[𝒯,𝒦] θαμβων[𝒯,𝒦] ειπεν[𝒯,𝒦] κυριε[𝒯,𝒦] τι[𝒯,𝒦] με[𝒯,𝒦] θελεις[𝒯,𝒦] ποιησαι[𝒯,𝒦] και[𝒯,𝒦] ο[𝒯,𝒦] κυριος[𝒯,𝒦] προς[𝒯,𝒦] αυτον[𝒯,𝒦] αναστηθι και εισελθε εις την πολιν και λαληθησεται σοι ο[𝒱] τι σε δει ποιειν. **v.7** οι δε ανδρες οι συνοδευοντες αυτω ειστηκεισαν ενεοι[𝔐,𝒱] εννεοι[𝒯,𝒦] ακουοντες μεν της φωνης μηδενα δε θεωρουντες. **v.8** ηγερθη δε ο[𝒯,𝔐,𝒦] σαυλος απο της γης ανεωγμενων τε[𝔐] δε[𝒯,𝒦,𝒱] των οφθαλμων αυτου ουδεν[𝒱] ουδενα[𝒯,𝔐,𝒦] εβλεπεν χειραγωγουντες δε αυτον εισηγαγον εις δαμασκον. **v.10** ην δε τις μαθητης εν δαμασκω ονοματι ανανιας και ειπεν προς αυτον ο[𝒯,𝔐,𝒦] κυριος[𝒯,𝔐,𝒦] εν οραματι ο[𝒱] κυριος[𝒱] ανανια ο δε ειπεν ιδου εγω κυριε. **v.12** και ειδεν εν[𝒯,𝔐,𝒦] οραματι[𝒯,𝔐,𝒦] ανδρα [εν[𝒱] οραματι][𝒱] ονοματι[𝒯,𝔐,𝒦] ανανιαν ονοματι[𝒱] εισελθοντα και επιθεντα αυτω [τας][𝒱] χειρας[𝒱] χειρα[𝒯,𝔐,𝒦] οπως αναβλεψη. **v.13** απεκριθη δε ο[𝒯,𝒦] ανανιας κυριε ηκουσα[𝒱] ακηκοα[𝒯,𝔐,𝒦] απο πολλων περι του ανδρος τουτου οσα κακα εποιησεν[𝒯,𝔐,𝒦] τοις αγιοις σου εποιησεν[𝒱] εν ιερουσαλημ. **v.15** ειπεν δε προς αυτον ο κυριος πορευου οτι σκευος εκλογης μοι[𝒯,𝔐,𝒦] εστιν μοι[𝒱] ουτος του βαστασαι το ονομα μου ενωπιον εθνων τε[𝒱] και βασιλεων υιων τε ισραηλ. **v.17** απηλθεν δε ανανιας και εισηλθεν εις την οικιαν και επιθεις επ αυτον τας χειρας ειπεν σαουλ αδελφε ο κυριος απεσταλκεν με ιησους[𝒯,𝒦,𝒱] ο οφθεις σοι εν τη οδω η ηρχου οπως αναβλεψης και πλησθης πνευματος αγιου. **v.18** και ευθεως απεπεσαν[𝒱] αυτου[𝒱] απεπεσον[𝒯,𝔐,𝒦] απο των οφθαλμων ως[𝒱] αυτου[𝒯,𝔐,𝒦] ωσει[𝒯,𝔐,𝒦] λεπιδες ανεβλεψεν τε [παραχρημα][𝔐] παραχρημα[𝒯,𝒦] και αναστας εβαπτισθη. **v.19** και λαβων τροφην ενισχυσεν εγενετο δε ο[𝒯,𝔐,𝒦] σαυλος[𝒯,𝔐,𝒦] μετα των εν δαμασκω μαθητων ημερας τινας.

ἐκήρυσσεν τὸν χριστὸν ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ. ἐξίσταντο δὲ 21*
πάντες οἱ ἀκούοντες καὶ ἔλεγον οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ πορθήσας ἓν ἱερουσα-
λὴμ τοὺς ἐπικαλουμένους τὸ ὄνομα τοῦτο καὶ ὧδε εἰς τοῦτο ἐληλύθει ἵνα
δεδεμένους αὐτοὺς ἀγάγῃ ἐπὶ τοὺς ἀρχιερεῖς. σαῦλος δὲ μᾶλλον ἐνεδυ- 22*
ναμοῦτο καὶ συνέχυνεν τοὺς ἰουδαίους τοὺς κατοικοῦντας ἐν δαμασκῷ
συμβιβάζων ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ χριστός. ὡς δὲ ἐπληροῦντο ἡμέραι ἱκαναί 23
συνεβουλεύσαντο οἱ ἰουδαῖοι ἀνελεῖν αὐτόν. ἐγνώσθη δὲ τῷ σαύλῳ ἡ 24*
ἐπιβουλὴ αὐτῶν παρετηροῦν τε τὰς πύλας ἡμέρας τε καὶ νυκτὸς ὅπως
αὐτὸν ἀνέλωσιν. λαβόντες δὲ αὐτὸν οἱ μαθηταὶ νυκτὸς καθῆκαν διὰ 25*
τοῦ τείχους χαλάσαντες ἐν σπυρίδι. παραγενόμενος δὲ ὁ σαῦλος εἰς 26*
ἱερουσαλὴμ ἐπείρᾶτο κολλᾶσθαι τοῖς μαθηταῖς καὶ πάντες ἐφοβοῦντο
αὐτόν μὴ πιστεύοντες ὅτι ἐστὶν μαθητής. βαρναβᾶς δὲ ἐπιλαβόμενος 27
αὐτὸν ἤγαγεν πρὸς τοὺς ἀποστόλους καὶ διηγήσατο αὐτοῖς πῶς ἐν τῇ
ὁδῷ εἶδεν τὸν κύριον καὶ ὅτι ἐλάλησεν αὐτῷ καὶ πῶς ἐν δαμασκῷ ἐπαρ-
ρησιάσατο ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ ἰησοῦ. καὶ ἦν μετ’ αὐτῶν εἰσπορευόμενος 28*
καὶ ἐκπορευόμενος ἐν ἱερουσαλήμ. καὶ παρρησιαζόμενος ἓν τῷ ὀνόμα- 29*
τί τοῦ κυρίου ἰησοῦ ἐλάλει τε καὶ συνεζήτει πρὸς τοὺς ἑλληνιστάς οἱ δὲ
ἐπεχείρουν αὐτὸν ἀνελεῖν. ἐπιγνόντες δὲ οἱ ἀδελφοὶ κατήγαγον αὐτὸν 30
εἰς καισάρειαν καὶ ἐξαπέστειλαν αὐτὸν εἰς ταρσόν. αἱ μὲν οὖν ἐκκλη- 31*
σίαι καθ’ ὅλης τῆς ἰουδαίας καὶ γαλιλαίας καὶ σαμαρείας εἶχον εἰρήνην
οἰκοδομουμέναι καὶ πορευομέναι τῷ φόβῳ τοῦ κυρίου καὶ τῇ παρακλή-
σει τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐπληθύνοντο. ἐγένετο δὲ πέτρον διερχόμενον 32*
διὰ πάντων κατελθεῖν καὶ πρὸς τοὺς ἁγίους τοὺς κατοικοῦντας λύδδαν.
εὗρεν δὲ ἐκεῖ ἄνθρωπόν τινα αἰνέαν ὀνόματι ἐξ ἐτῶν ὀκτὼ κατακείμενον 33*

v.20 και ευθεως εν ταις συναγωγαις εκηρυσσεν τον ιησουν^{V} χριστον$^{T,\mathfrak{M},K}$ οτι ουτος εστιν ο υιος του θεου. **v.21** εξισταντο δε παντες οι ακουοντες και ελεγον ουχ ουτος εστιν ο πορθησας εις^{V} εν$^{T,\mathfrak{M},K}$ ιερουσαλημ τους επικαλουμενους το ονομα τουτο και ωδε εις τουτο εληλυθεν$^{\mathfrak{M}}$ εληλυθει^{T,K,V} ινα δεδεμενους αυτους αγαγη επι τους αρχιερεις. **v.22** σαυλος δε μαλλον ενεδυναμουτο και συνεχυννεν^{V} συνεχυνεν$^{T,\mathfrak{M},K}$ [τους]^{V} τους$^{T,\mathfrak{M},K}$ ιουδαιους τους κατοικουντας εν δαμασκω συμβιβαζων οτι ουτος εστιν ο χριστος. **v.24** εγνωσθη δε τω σαυλω η επιβουλη αυτων παρετηρουντο^{V} δε^{V} και^{V} παρετηρουν$^{T,\mathfrak{M},K}$ τε$^{T,\mathfrak{M},K}$ τας πυλας ημερας τε και νυκτος οπως αυτον ανελωσιν. **v.25** λαβοντες δε αυτον$^{T,\mathfrak{M},K}$ οι μαθηται αυτου^{V} νυκτος καθηκαν$^{T,\mathfrak{M},K}$ δια του τειχους καθηκαν^{V} αυτον^{V} χαλασαντες εν σπυριδι. **v.26** παραγενομενος δε ο$^{T,\mathfrak{M},K}$ σαυλος$^{T,\mathfrak{M},K}$ εν$^{\mathfrak{M}}$ εις^{T,K,V} ιερουσαλημ επειραζεν^{V} επειρατο$^{T,\mathfrak{M},K}$ κολλασθαι τοις μαθηταις και παντες εφοβουντο αυτον μη πιστευοντες οτι εστιν μαθητης. **v.28** και ην μετ αυτων εισπορευομενος [και$^{\mathfrak{M}}$ και^{T,K} εκπορευομενος]$^{\mathfrak{M}}$ εκπορευομενος^{T,K} εις$^{\mathfrak{M}}$ εν^{T,K} ιερουσαλημ$^{T,\mathfrak{M},K}$ και εκπορευομενος^{V} εις^{V} ιερουσαλημ^{V} παρρησιαζομενος εν τω ονοματι του κυριου ιησου$^{T,\mathfrak{M},K}$. **v.29** ελαλει τε και συνεζητει προς τους ελληνιστας οι δε επεχειρουν αυτον$^{T,\mathfrak{M},K}$ ανελειν αυτον^{V}. **v.31** η^{V} αι$^{T,\mathfrak{M},K}$ μεν ουν εκκλησια^{V} εκκλησιαι$^{T,\mathfrak{M},K}$ καθ ολης της ιουδαιας και γαλιλαιας και σαμαρειας ειχεν^{V} ειχον$^{T,\mathfrak{M},K}$ ειρηνην οικοδομουμενη^{V} οικοδομουμεναι$^{T,\mathfrak{M},K}$ και πορευομενη^{V} πορευομεναι$^{T,\mathfrak{M},K}$ τω φοβω του κυριου και τη παρακλησει του αγιου πνευματος επληθυνετο^{V} επληθυνοντο$^{T,\mathfrak{M},K}$. **v.32** εγενετο δε πετρον διερχομενον δια παντων κατελθειν και προς τους αγιους τους κατοικουντας λυδδα^{V} λυδδαν$^{T,\mathfrak{M},K}$.

34* ἐπὶ κραββάτῳ ὃς ἦν παραλελυμένος. καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ πέτρος αἰνέα
ἰᾶταί σε ἰησοῦς ὁ χριστός ἀνάστηθι καὶ στρῶσον σεαυτῷ καὶ εὐθέως ἀνέ-
35* στη. καὶ εἶδον αὐτὸν πάντες οἱ κατοικοῦντες λύδδαν καὶ τὸν σαρῶναν
36* οἵτινες ἐπέστρεψαν ἐπὶ τὸν κύριον. ἐν ἰόππῃ δέ τις ἦν μαθήτρια ὀνό-
ματι ταβιθά ἣ διερμηνευομένη λέγεται δορκάς αὕτη ἦν πλήρης ἀγαθῶν
37* ἔργων καὶ ἐλεημοσυνῶν ὧν ἐποίει. ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις
ἀσθενήσασαν αὐτὴν ἀποθανεῖν λούσαντες δὲ αὐτὴν ἔθηκαν ἐν ὑπερῴῳ.
38* ἐγγὺς δὲ οὔσης λύδδης τῇ ἰόππῃ οἱ μαθηταὶ ἀκούσαντες ὅτι πέτρος
ἐστὶν ἐν αὐτῇ ἀπέστειλαν δύο ἄνδρας πρὸς αὐτὸν παρακαλοῦντες μὴ
39 ὀκνῆσαι διελθεῖν ἕως αὐτῶν. ἀναστὰς δὲ πέτρος συνῆλθεν αὐτοῖς ὃν
παραγενόμενον ἀνήγαγον εἰς τὸ ὑπερῷον καὶ παρέστησαν αὐτῷ πᾶσαι
αἱ χῆραι κλαίουσαι καὶ ἐπιδεικνύμεναι χιτῶνας καὶ ἱμάτια ὅσα ἐποίει
40* μετ' αὐτῶν οὖσα ἡ δορκάς. ἐκβαλὼν δὲ ἔξω πάντας ὁ πέτρος θεὶς τὰ γό-
νατα προσηύξατο καὶ ἐπιστρέψας πρὸς τὸ σῶμα εἶπεν ταβιθά ἀνάστηθι
ἡ δὲ ἤνοιξεν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς καὶ ἰδοῦσα τὸν πέτρον ἀνεκάθισεν.
41 δοὺς δὲ αὐτῇ χεῖρα ἀνέστησεν αὐτήν φωνήσας δὲ τοὺς ἁγίους καὶ τὰς
42* χήρας παρέστησεν αὐτὴν ζῶσαν. γνωστὸν δὲ ἐγένετο καθ' ὅλης τῆς ἰόπ-
43* πης καὶ πολλοὶ ἐπίστευσαν ἐπὶ τὸν κύριον. ἐγένετο δὲ ἡμέρας ἱκανὰς
μεῖναι αὐτὸν ἐν ἰόππῃ παρά τινι σίμωνι βυρσεῖ.

10* ἀνὴρ δέ τις ἦν ἐν καισαρείᾳ ὀνόματι κορνήλιος ἑκατοντάρχης ἐκ
2* σπείρης τῆς καλουμένης ἰταλικῆς. εὐσεβὴς καὶ φοβούμενος τὸν θεὸν
σὺν παντὶ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ποιῶν τε ἐλεημοσύνας πολλὰς τῷ λαῷ καὶ δεό-
3* μενος τοῦ θεοῦ διαπαντός. εἶδεν ἐν ὁράματι φανερῶς ὡσεὶ ὥραν ἐννάτην

---

v.33 ευρεν δε εκει ανθρωπον τινα αινεαν[T,𝔐,K] ονοματι αινεαν[V] εξ ετων οκτω κατακειμενον επι κραβαττου[V] κραββατω[T,𝔐,K] ος ην παραλελυμενος. **v.34** και ειπεν αυτω ο πετρος αινεα ιαται σε ιησους ο[T,𝔐,K] χριστος αναστηθι και στρωσον σεαυτω και ευθεως ανεστη. **v.35** και ειδαν[V] ειδον[T,𝔐,K] αυτον παντες οι κατοικουντες λυδδα[V] λυδδαν[T,𝔐,K] και τον ασσαρωνα[𝔐] σαρωνα[K,V] σαρωναν[T] οιτινες επεστρεψαν επι τον κυριον. **v.36** εν ιοππη δε τις ην μαθητρια ονοματι ταβηθα[𝔐] ταβιθα[T,K,V] η διερμηνευομενη λεγεται δορκας αυτη ην πληρης αγαθων[T,𝔐,K] εργων αγαθων[V] και ελεημοσυνων ων εποιει. **v.37** εγενετο δε εν ταις ημεραις εκειναις ασθενησασαν αυτην αποθανειν λουσαντες δε αυτην[T,𝔐,K] εθηκαν [αυτην][V] εν υπερωω. **v.38** εγγυς δε ουσης λυδδας[V] λυδδης[T,𝔐,K] τη ιοππη οι μαθηται ακουσαντες οτι πετρος εστιν εν αυτη απεστειλαν δυο[T,K,V] ανδρας[T,K,V] προς αυτον παρακαλουντες μη οκνησης[V] οκνησαι[T,𝔐,K] διελθειν εως ημων[V] αυτων[T,𝔐,K]. **v.40** εκβαλων δε εξω παντας ο πετρος και[V] θεις τα γονατα προσηυξατο και επιστρεψας προς το σωμα ειπεν ταβηθα[𝔐] ταβιθα[T,K,V] αναστηθι η δε ηνοιξεν τους οφθαλμους αυτης και ιδουσα τον πετρον ανεκαθισεν. **v.42** γνωστον δε εγενετο καθ ολης της ιοππης και πολλοι[T,𝔐,K] επιστευσαν πολλοι[V] επι τον κυριον. **v.43** εγενετο δε ημερας ικανας μειναι αυτον[T,𝔐,K] εν ιοππη παρα τινι σιμωνι βυρσει. **10** **v.1** ανηρ δε τις ην[T,𝔐,K] εν καισαρεια ονοματι κορνηλιος εκατονταρχης εκ σπειρης της καλουμενης ιταλικης. **v.2** ευσεβης και φοβουμενος τον θεον συν παντι τω οικω αυτου ποιων τε[T,𝔐,K] ελεημοσυνας πολλας τω λαω και δεομενος του θεου δια[𝔐,V] παντος[𝔐,V] διαπαντος[T,K]. **v.3** ειδεν εν οραματι φανερως ωσει περι[V] ωραν ενατην[V] ενατην[𝔐] εννατην[T,K] της ημερας αγγελον του θεου εισελθοντα προς αυτον και ειποντα αυτω κορνηλιε.

τῆς ἡμέρας ἄγγελον τοῦ θεοῦ εἰσελθόντα πρὸς αὐτὸν καὶ εἰπόντα αὐτῷ
κορνήλιε. ὁ δὲ ἀτενίσας αὐτῷ καὶ ἔμφοβος γενόμενος εἶπεν τί ἐστιν κύ- 4*
ριε εἶπεν δὲ αὐτῷ αἱ προσευχαί σου καὶ αἱ ἐλεημοσύναι σου ἀνέβησαν
εἰς μνημόσυνον ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. καὶ νῦν πέμψον εἰς ἰόππην ἄνδρας 5*
καὶ μετάπεμψαι σίμωνά ὃς ἐπικαλεῖται πέτρος. οὗτος ξενίζεται παρά 6*
τινι σίμωνι βυρσεῖ ᾧ ἐστιν οἰκία παρὰ θάλασσαν οὗτος λαλήσει σοι τί σε
δεῖ ποιεῖν. ὡς δὲ ἀπῆλθεν ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν τῷ κορνηλίῳ φωνήσας δύο 7*
τῶν οἰκετῶν αὐτοῦ καὶ στρατιώτην εὐσεβῆ τῶν προσκαρτερούντων αὐτῷ.
καὶ ἐξηγησάμενος αὐτοῖς ἅπαντα ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς τὴν ἰόππην. 8*
τῇ δὲ ἐπαύριον ὁδοιπορούντων ἐκείνων καὶ τῇ πόλει ἐγγιζόντων ἀνέβη 9
πέτρος ἐπὶ τὸ δῶμα προσεύξασθαι περὶ ὥραν ἕκτην. ἐγένετο δὲ πρό- 10*
σπεινος καὶ ἤθελεν γεύσασθαι παρασκευαζόντων δὲ ἐκείνων ἐπέπεσεν
ἐπ' αὐτὸν ἔκστασις. καὶ θεωρεῖ τὸν οὐρανὸν ἀνεῳγμένον καὶ καταβαῖνον 11*
ἐπ' αὐτὸν σκεῦός τι ὡς ὀθόνην μεγάλην τέσσαρσιν ἀρχαῖς δεδεμένον καὶ
καθιέμενον ἐπὶ τῆς γῆς. ἐν ᾧ ὑπῆρχεν πάντα τὰ τετράποδα τῆς γῆς καὶ 12*
τὰ θηρία καὶ τὰ ἑρπετὰ καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ. καὶ ἐγένετο φωνὴ 13
πρὸς αὐτόν ἀναστάς πέτρε θῦσον καὶ φάγε. ὁ δὲ πέτρος εἶπεν μηδαμῶς 14*
κύριε ὅτι οὐδέποτε ἔφαγον πᾶν κοινὸν ἢ ἀκάθαρτον. καὶ φωνὴ πάλιν 15
ἐκ δευτέρου πρὸς αὐτόν ἃ ὁ θεὸς ἐκαθάρισεν σὺ μὴ κοίνου. τοῦτο δὲ 16*
ἐγένετο ἐπὶ τρίς καὶ πάλιν ἀνελήφθη τὸ σκεῦος εἰς τὸν οὐρανόν. ὡς δὲ 17*
ἐν ἑαυτῷ διηπόρει ὁ πέτρος τί ἂν εἴη τὸ ὅραμα ὃ εἶδεν καὶ ἰδού οἱ ἄνδρες
οἱ ἀπεσταλμένοι ἀπὸ τοῦ κορνηλίου διερωτήσαντες τὴν οἰκίαν σίμωνος
ἐπέστησαν ἐπὶ τὸν πυλῶνα. καὶ φωνήσαντες ἐπυνθάνοντο εἰ σίμων ὁ 18
ἐπικαλούμενος πέτρος ἐνθάδε ξενίζεται. τοῦ δὲ πέτρου ἐνθυμουμένου 19*

v.4 ο δε ατενισας αυτω και εμφοβος γενομενος ειπεν τι εστιν κυριε ειπεν δε αυτω αι προσευχαι σου και αι ελεημοσυναι σου ανεβησαν εις μνημοσυνον εμπροσθεν$^{\mathcal{V}}$ ενωπιον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ του θεου. **v.5** και νυν πεμψον ανδρας$^{\mathcal{V}}$ εις ιοππην ανδρας$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και μεταπεμψαι σιμωνα τινα$^{\mathcal{V}}$ τον$^{\mathfrak{M}}$ ος$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ επικαλουμενον$^{\mathfrak{M}}$ επικαλειται$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ πετρον$^{\mathfrak{M}}$ πετρος$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$. **v.6** ουτος ξενιζεται παρα τινι σιμωνι βυρσει ω εστιν οικια παρα θαλασσαν ουτος$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ λαλησει$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ σοι$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ τι$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ σε$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ δει$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ποιειν$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$. **v.7** ως δε απηλθεν ο αγγελος ο λαλων αυτω$^{\mathcal{V}}$ τω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ κορνηλιω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ φωνησας δυο των οικετων αυτου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και στρατιωτην ευσεβη των προσκαρτερουντων αυτω. **v.8** και εξηγησαμενος αυτοις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ απαντα αυτοις$^{\mathcal{V}}$ απεστειλεν αυτους εις την ιοππην. **v.10** εγενετο δε προσπεινος και ηθελεν γευσασθαι παρασκευαζοντων δε αυτων$^{\mathcal{V}}$ εκεινων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εγενετο$^{\mathcal{V}}$ επεπεσεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ επ αυτον εκστασις. **v.11** και θεωρει τον ουρανον ανεωγμενον και καταβαινον επ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ σκευος τι ως οθονην μεγαλην τεσσαρσιν αρχαις δεδεμενον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ καθιεμενον επι της γης. **v.12** εν ω υπηρχεν παντα τα τετραποδα και$^{\mathcal{V}}$ ερπετα$^{\mathcal{V}}$ της γης και τα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ θηρια$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ερπετα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πετεινα του ουρανου. **v.14** ο δε πετρος ειπεν μηδαμως κυριε οτι ουδεποτε εφαγον παν κοινον και$^{\mathcal{V}}$ η$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ακαθαρτον. **v.16** τουτο δε εγενετο επι τρις και ευθυς$^{\mathcal{V}}$ παλιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ανελημφθη$^{\mathcal{V}}$ ανεληφθη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ το σκευος εις τον ουρανον. **v.17** ως δε εν εαυτω διηπορει ο πετρος τι αν ειη το οραμα ο ειδεν και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ιδου οι ανδρες οι απεσταλμενοι υπο$^{\mathcal{V}}$ απο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ του κορνηλιου διερωτησαντες την οικιαν του$^{\mathcal{V}}$ σιμωνος επεστησαν επι τον πυλωνα.

περὶ τοῦ ὁράματος εἶπεν αὐτῷ τὸ πνεῦμα ἰδού ἄνδρες τρεῖς ζητοῦσιν σε.
20* ἀλλὰ ἀναστὰς κατάβηθι καὶ πορεύου σὺν αὐτοῖς μηδὲν διακρινόμενος
21* διότι ἐγὼ ἀπέσταλκα αὐτούς. καταβὰς δὲ πέτρος πρὸς τοὺς ἄνδρας τοὺς
ἀπεσταλμενοῦς ἀπὸ τοῦ κορνηλίου πρὸς αὐτὸν εἶπεν ἰδού ἐγώ εἰμι ὅν
22* ζητεῖτε τίς ἡ αἰτία δι᾽ ἣν πάρεστε. οἱ δὲ εἶπον κορνήλιος ἑκατοντάρχης
ἀνὴρ δίκαιος καὶ φοβούμενος τὸν θεὸν μαρτυρούμενός τε ὑπὸ ὅλου τοῦ
ἔθνους τῶν ἰουδαίων ἐχρηματίσθη ὑπὸ ἀγγέλου ἁγίου μεταπέμψασθαί
23* σε εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ ἀκοῦσαι ῥήματα παρὰ σοῦ. εἰσκαλεσάμενος
οὖν αὐτοὺς ἐξένισεν τῇ δὲ ἐπαύριον ὁ πέτρος ἐξῆλθεν σὺν αὐτοῖς καί τι-
24* νες τῶν ἀδελφῶν τῶν ἀπὸ τῆς ἰόππης συνῆλθον αὐτῷ. καὶ τῇ ἐπαύριον
εἰσῆλθον εἰς τὴν καισάρειαν ὁ δὲ κορνήλιος ἦν προσδοκῶν αὐτούς συγ-
25* καλεσάμενος τοὺς συγγενεῖς αὐτοῦ καὶ τοὺς ἀναγκαίους φίλους. ὡς δὲ
ἐγένετο εἰσελθεῖν τὸν πέτρον συναντήσας αὐτῷ ὁ κορνήλιος πεσὼν ἐπὶ
26* τοὺς πόδας προσεκύνησεν. ὁ δὲ πέτρος αὐτὸν ἤγειρεν λέγων ἀνάστηθι
27 κα᾽ γὼ αὐτὸς ἄνθρωπός εἰμι. καὶ συνομιλῶν αὐτῷ εἰσῆλθεν καὶ εὑ-
28* ρίσκει συνεληλυθότας πολλούς. ἔφη τε πρὸς αὐτούς ὑμεῖς ἐπίστασθε
ὡς ἀθέμιτόν ἐστιν ἀνδρὶ ἰουδαίῳ κολλᾶσθαι ἢ προσέρχεσθαι ἀλλοφύλῳ
καὶ ἐμοὶ ὁ θεὸς ἔδειξεν μηδένα κοινὸν ἢ ἀκάθαρτον λέγειν ἄνθρωπον.
29 διὸ καὶ ἀναντιρρήτως ἦλθον μεταπεμφθείς πυνθάνομαι οὖν τίνι λόγῳ
30* μετεπέμψασθέ με. καὶ ὁ κορνήλιος ἔφη ἀπὸ τετάρτης ἡμέρας μέχρι
ταύτης τῆς ὥρας ἤμην νηστεύων καὶ τὴν ἐννάτην ὥραν προσευχόμενος
31 ἐν τῷ οἴκῳ μου καὶ ἰδού ἀνὴρ ἔστη ἐνώπιόν μου ἐν ἐσθῆτι λαμπρᾷ. καὶ
φησίν κορνήλιε εἰσηκούσθη σου ἡ προσευχὴ καὶ αἱ ἐλεημοσύναι σου
32* ἐμνήσθησαν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. πέμψον οὖν εἰς ἰόππην καὶ μετακά-

---

v.19 του δε πετρου διενθυμουμενου$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ενθυμουμενου$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ περι του οραματος ειπεν [αυτω]$^{\mathcal{V}}$ αυτω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ το πνευμα ιδου ανδρες τρεις$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ ζητουντες$^{\mathcal{V}}$ ζητουσιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ σε. **v.20** αλλα αναστας καταβηθι και πορευου συν αυτοις μηδεν διακρινομενος οτι$^{\mathcal{V}}$ διοτι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εγω απεσταλκα αυτους. **v.21** καταβας δε πετρος προς τους ανδρας τους$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ απεσταλμενους$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ απο$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ του$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ κορνηλιου$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ προς$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ αυτον$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ειπεν ιδου εγω ειμι ον ζητειτε τις η αιτια δι ην παρεστε. **v.22** οι δε ειπαν$^{\mathcal{V}}$ ειπον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ κορνηλιος εκατονταρχης ανηρ δικαιος και φοβουμενος τον θεον μαρτυρουμενος τε υπο ολου του εθνους των ιουδαιων εχρηματισθη υπο αγγελου αγιου μεταπεμψασθαι σε εις τον οικον αυτου και ακουσαι ρηματα παρα σου. **v.23** εισκαλεσαμενος ουν αυτους εξενισεν τη δε επαυριον αναστας$^{\mathcal{V}}$ ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πετρος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εξηλθεν συν αυτοις και τινες των αδελφων των απο της$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ιοππης συνηλθον αυτω. **v.24** και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τη δε$^{\mathcal{V}}$ επαυριον εισηλθεν$^{\mathcal{V}}$ εισηλθον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εις την καισαρειαν ο δε κορνηλιος ην προσδοκων αυτους συγκαλεσαμενος τους συγγενεις αυτου και τους αναγκαιους φιλους. **v.25** ως δε εγενετο του$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ εισελθειν τον πετρον συναντησας αυτω ο κορνηλιος πεσων επι τους ποδας προσεκυνησεν. **v.26** ο δε πετρος αυτον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ηγειρεν αυτον$^{\mathcal{V}}$ λεγων αναστηθι και$^{\mathcal{V}}$ εγω$^{\mathcal{V}}$ καγω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτος ανθρωπος ειμι. **v.28** εφη τε προς αυτους υμεις επιστασθε ως αθεμιτον εστιν ανδρι ιουδαιω κολλασθαι η προσερχεσθαι αλλοφυλω καμοι$^{\mathcal{V}}$ και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εμοι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ο θεος εδειξεν μηδενα κοινον η ακαθαρτον λεγειν ανθρωπον. **v.30** και ο κορνηλιος εφη απο τεταρτης ημερας μεχρι ταυτης της ωρας ημην νηστευων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ την ενατην$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ εννατην$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ωραν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ προσευχομενος εν τω οικω μου και ιδου ανηρ εστη ενωπιον μου εν εσθητι λαμπρα.

λεσαι σίμωνα ὃς ἐπικαλεῖται πέτρος οὗτος ξενίζεται ἐν οἰκίᾳ σίμωνος
βυρσέως παρὰ θάλασσαν ὃς παραγενόμενος λαλήσει σοι. ἐξαυτῆς οὖν 33*
ἔπεμψα πρὸς σέ σύ τε καλῶς ἐποίησας παραγενόμενος νῦν οὖν πάν-
τες ἡμεῖς ἐνώπιον τοῦ θεοῦ πάρεσμεν ἀκοῦσαι πάντα τὰ προστεταγμένα
σοι ὑπὸ τοῦ θεοῦ. ἀνοίξας δὲ πέτρος τὸ στόμα εἶπεν ἐπ ἀληθείας κατα- 34*
λαμβάνομαι ὅτι οὐκ ἔστιν προσωπολήπτης ὁ θεός. ἀλλ' ἐν παντὶ ἔθνει 35
ὁ φοβούμενος αὐτὸν καὶ ἐργαζόμενος δικαιοσύνην δεκτὸς αὐτῷ ἐστιν.
τὸν λόγον ὃν ἀπέστειλεν τοῖς υἱοῖς ἰσραὴλ εὐαγγελιζόμενος εἰρήνην διὰ 36*
ἰησοῦ χριστοῦ οὗτός ἐστιν πάντων κύριος. ὑμεῖς οἴδατε τὸ γενόμε- 37*
νον ῥῆμα καθ' ὅλης τῆς ἰουδαίας ἀρξάμενον ἀπὸ τῆς γαλιλαίας μετὰ
τὸ βάπτισμα ὃ ἐκήρυξεν ἰωάννης. ἰησοῦν τὸν ἀπὸ ναζαρέτ ὡς ἔχρισεν 38*
αὐτὸν ὁ θεὸς πνεύματι ἁγίῳ καὶ δυνάμει ὃς διῆλθεν εὐεργετῶν καὶ ἰώ-
μενος πάντας τοὺς καταδυναστευομένους ὑπὸ τοῦ διαβόλου ὅτι ὁ θεὸς
ἦν μετ' αὐτοῦ. καὶ ἡμεῖς ἐσμεν μάρτυρες πάντων ὧν ἐποίησεν ἔν τε 39*
τῇ χώρᾳ τῶν ἰουδαίων καὶ ἐν ἱερουσαλὴμ ὃν ἀνεῖλον κρεμάσαντες ἐπὶ
ξύλου. τοῦτον ὁ θεὸς ἤγειρεν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ καὶ ἔδωκεν αὐτὸν ἐμφανῆ 40*
γενέσθαι. οὐ παντὶ τῷ λαῷ ἀλλὰ μάρτυσιν τοῖς προκεχειροτονημένοις 41
ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἡμῖν οἵτινες συνεφάγομεν καὶ συνεπίομεν αὐτῷ μετὰ τὸ
ἀναστῆναι αὐτὸν ἐκ νεκρῶν. καὶ παρήγγειλεν ἡμῖν κηρύξαι τῷ λαῷ 42*
καὶ διαμαρτύρασθαι ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ ὡρισμένος ὑπὸ τοῦ θεοῦ κριτὴς
ζώντων καὶ νεκρῶν. τούτῳ πάντες οἱ προφῆται μαρτυροῦσιν ἄφεσιν 43
ἁμαρτιῶν λαβεῖν διὰ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ πάντα τὸν πιστεύοντα εἰς αὐ-
τόν. ἔτι λαλοῦντος τοῦ πέτρου τὰ ῥήματα ταῦτα ἐπέπεσεν τὸ πνεῦμα 44
τὸ ἅγιον ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας τὸν λόγον. καὶ ἐξέστησαν οἱ ἐκ 45*
περιτομῆς πιστοὶ ὅσοι συνῆλθον τῷ πέτρῳ ὅτι καὶ ἐπὶ τὰ ἔθνη ἡ δωρεὰ

v.32 πεμψον ουν εις ιοππην και μετακαλεσαι σιμωνα ος επικαλειται πετρος ουτος ξενιζεται εν οικια σιμωνος βυρσεως παρα θαλασσαν ος[T,𝔐,K] παραγενομενος[T,𝔐,K] λαλησει[T,𝔐,K] σοι[T,𝔐,K]. **v.33** εξαυτης ουν επεμψα προς σε συ τε καλως εποιησας παραγενομενος νυν ουν παντες ημεις ενωπιον του θεου παρεσμεν ακουσαι παντα τα προστεταγμενα σοι υπο του κυριου[V] θεου[T,𝔐,K]. **v.34** ανοιξας δε πετρος το στομα ειπεν επ αληθειας καταλαμβανομαι οτι ουκ εστιν προσωποληmπτης[V] προσωποληπτης[T,𝔐,K] ο θεος. **v.36** τον λογον [ον][V] ον[T,𝔐,K] απεστειλεν τοις υιοις ισραηλ ευαγγελιζομενος ειρηνην δια ιησου χριστου ουτος εστιν παντων κυριος. **v.37** υμεις οιδατε το γενομενον ρημα καθ ολης της ιουδαιας αρξαμενος[V] αρξαμενον[T,𝔐,K] απο της γαλιλαιας μετα το βαπτισμα ο εκηρυξεν ιωαννης. **v.38** ιησουν τον απο ναζαρεθ[K,V] ναζαρετ[T,𝔐] ως εχρισεν αυτον ο θεος πνευματι αγιω και δυναμει ος διηλθεν ευεργετων και ιωμενος παντας τους καταδυναστευομενους υπο του διαβολου οτι ο θεος ην μετ αυτου. **v.39** και ημεις εσμεν[T,𝔐,K] μαρτυρες παντων ων εποιησεν εν τε τη χωρα των ιουδαιων και [εν][V] εν[T,𝔐,K] ιερουσαλημ ον και[𝔐,V] ανειλαν[V] ανειλον[T,𝔐,K] κρεμασαντες επι ξυλου. **v.40** τουτον ο θεος ηγειρεν [εν][V] τη τριτη ημερα και εδωκεν αυτον εμφανη γενεσθαι. **v.42** και παρηγγειλεν ημιν κηρυξαι τω λαω και διαμαρτυρασθαι οτι ουτος[V] αυτος[T,𝔐,K] εστιν ο ωρισμενος υπο του θεου κριτης ζωντων και νεκρων. **v.45** και εξεστησαν οι εκ περιτομης πιστοι οσοι συνηλθαν[V] συνηλθον[T,𝔐,K] τω πετρω οτι και επι τα εθνη η δωρεα του αγιου πνευματος εκκεχυται.

46* τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐκκέχυται. ἤκουον γὰρ αὐτῶν λαλούντων γλώσ-
47* σαις καὶ μεγαλυνόντων τὸν θεόν τότε ἀπεκρίθη ὁ πέτρος. μήτι τὸ ὕδωρ
κωλῦσαί δύναται τις τοῦ μὴ βαπτισθῆναι τούτους οἵτινες τὸ πνεῦμα τὸ
48* ἅγιον ἔλαβον καθὼς καὶ ἡμεῖς. προσέταξεν τε αὐτοὺς βαπτισθῆναι ἐν
τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου τότε ἠρώτησαν αὐτὸν ἐπιμεῖναι ἡμέρας τινάς.

11 ἤκουσαν δὲ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ ἀδελφοὶ οἱ ὄντες κατὰ τὴν ἰουδαίαν
2* ὅτι καὶ τὰ ἔθνη ἐδέξαντο τὸν λόγον τοῦ θεοῦ. καὶ ὅτε ἀνέβη πέ-
3* τρος εἰς ἱεροσόλυμα διεκρίνοντο πρὸς αὐτὸν οἱ ἐκ περιτομῆς. λέγοντες
ὅτι πρὸς ἄνδρας ἀκροβυστίαν ἔχοντας εἰσῆλθες καὶ συνέφαγες αὐτοῖς.
4*, 5* ἀρξάμενος δὲ ὁ πέτρος ἐξετίθετο αὐτοῖς καθεξῆς λέγων. ἐγὼ ἤμην ἐν
πόλει ἰόππῃ προσευχόμενος καὶ εἶδον ἐν ἐκστάσει ὅραμα καταβαῖνον
σκεῦός τι ὡς ὀθόνην μεγάλην τέσσαρσιν ἀρχαῖς καθιεμένην ἐκ τοῦ οὐ-
6 ρανοῦ καὶ ἦλθεν ἄχρις ἐμοῦ. εἰς ἣν ἀτενίσας κατενόουν καὶ εἶδον
τὰ τετράποδα τῆς γῆς καὶ τὰ θηρία καὶ τὰ ἑρπετὰ καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ
7* οὐρανοῦ. ἤκουσα δὲ φωνῆς λεγούσης μοι ἀναστάς πέτρε θῦσον καὶ
8* φάγε. εἶπον δέ μηδαμῶς κύριε ὅτι πᾶν κοινὸν ἢ ἀκάθαρτον οὐδέποτε
9* εἰσῆλθεν εἰς τὸ στόμα μου. ἀπεκρίθη δὲ μοι φωνὴ ἐκ δευτέρου ἐκ
10* τοῦ οὐρανοῦ ἃ ὁ θεὸς ἐκαθάρισεν σὺ μὴ κοίνου. τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ
11* τρίς καὶ πάλιν ἀνεσπάσθη ἅπαντα εἰς τὸν οὐρανόν. καὶ ἰδού ἐξαυτῆς
τρεῖς ἄνδρες ἐπέστησαν ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἐν ᾗ ἤμην ἀπεσταλμένοι ἀπὸ
12* καισαρείας πρός με. εἶπεν δὲ μοι τὸ πνεῦμά συνελθεῖν αὐτοῖς μηδὲν
διακρίνόμενον ἦλθον δὲ σὺν ἐμοὶ καὶ οἱ ἕξ ἀδελφοὶ οὗτοι καὶ εἰσήλ-
13* θομεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀνδρός. ἀπήγγειλεν τε ἡμῖν πῶς εἶδεν τὸν

---

v.46 ηκουον γαρ αυτων λαλουντων γλωσσαις και μεγαλυνοντων τον θεον τοτε απεκριθη ο[T,𝔐,K] πετρος. **v.47** μητι το υδωρ κωλυσαι[T,𝔐,K] δυναται κωλυσαι[V] τις του μη βαπτισθηναι τουτους οιτινες το πνευμα το αγιον ελαβον ως[V] καθως[T,𝔐,K] και ημεις. **v.48** προσεταξεν δε[V] τε[T,𝔐,K] αυτους βαπτισθηναι[T,𝔐,K] εν τω ονοματι ιησου[V] χριστου[V] βαπτισθηναι[V] του[T,𝔐,K] κυριου[T,𝔐,K] τοτε ηρωτησαν αυτον επιμειναι ημερας τινας. **11** **v.2** και[T,𝔐,K] οτε δε[V] ανεβη πετρος εις ιερουσαλημ[V] ιεροσολυμα[T,𝔐,K] διεκρινοντο προς αυτον οι εκ περιτομης. **v.3** λεγοντες οτι εισηλθες[V] προς ανδρας ακροβυστιαν εχοντας εισηλθες[T,𝔐,K] και συνεφαγες αυτοις. **v.4** αρξαμενος δε ο[T,𝔐,K] πετρος εξετιθετο αυτοις καθεξης λεγων. **v.5** εγω ημην εν πολει ιοππη προσευχομενος και ειδον εν εκστασει οραμα καταβαινον σκευος τι ως οθονην μεγαλην τεσσαρσιν αρχαις καθιεμενην εκ του ουρανου και ηλθεν αχρι[V] αχρις[T,𝔐,K] εμου. **v.7** ηκουσα δε και[V] φωνης λεγουσης μοι αναστας πετρε θυσον και φαγε. **v.8** ειπον δε μηδαμως κυριε οτι παν[T,𝔐,K] κοινον η ακαθαρτον ουδεποτε εισηλθεν εις το στομα μου. **v.9** απεκριθη δε μοι[T,𝔐,K] φωνη εκ δευτερου εκ του ουρανου α ο θεος εκαθαρισεν συ μη κοινου. **v.10** τουτο δε εγενετο επι τρις και παλιν[T,𝔐,K] ανεσπασθη παλιν[V] απαντα εις τον ουρανον. **v.11** και ιδου εξαυτης τρεις ανδρες επεστησαν επι την οικιαν εν η ημεν[V] ημην[T,𝔐,K] απεσταλμενοι απο καισαρειας προς με. **v.12** ειπεν δε μοι[T,𝔐,K] το πνευμα μοι[V] συνελθειν αυτοις μηδεν διακριναντα[V] διακρινομενον[T,𝔐,K] ηλθον δε συν εμοι και οι εξ αδελφοι ουτοι και εισηλθομεν εις τον οικον του ανδρος. **v.13** απηγγειλεν δε[V] τε[T,𝔐,K] ημιν πως ειδεν [τον][V] τον[T,𝔐,K] αγγελον εν τω οικω αυτου σταθεντα και ειποντα αυτω[T,𝔐,K] αποστειλον εις ιοππην ανδρας[T,𝔐,K] και μεταπεμψαι σιμωνα τον επικαλουμενον πετρον.

ἄγγελον ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ σταθέντα καὶ εἰπόντα αὐτῷ ἀπόστειλον εἰς
ἰόππην ἄνδρας καὶ μετάπεμψαι σίμωνα τὸν ἐπικαλούμενον πέτρον. ὃς 14
λαλήσει ῥήματα πρὸς σὲ ἐν οἷς σωθήσῃ σὺ καὶ πᾶς ὁ οἶκός σου. ἐν δὲ 15
τῷ ἄρξασθαί με λαλεῖν ἐπέπεσεν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπ' αὐτοὺς ὥσπερ
καὶ ἐφ' ἡμᾶς ἐν ἀρχῇ. ἐμνήσθην δὲ τοῦ ῥήματος κυρίου ὡς ἔλεγεν 16*
ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν ὕδατι ὑμεῖς δὲ βαπτισθήσεσθε ἐν πνεύματι ἁγίῳ.
εἰ οὖν τὴν ἴσην δωρεὰν ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ θεὸς ὡς καὶ ἡμῖν πιστεύσασιν 17*
ἐπὶ τὸν κύριον ἰησοῦν χριστόν ἐγὼ δὲ τίς ἤμην δυνατὸς κωλῦσαι τὸν
θεόν. ἀκούσαντες δὲ ταῦτα ἡσύχασαν καὶ ἐδόξαζον τὸν θεὸν λέγοντες 18*
ἄραγε καὶ τοῖς ἔθνεσιν ὁ θεὸς τὴν μετάνοιαν ἔδωκεν εἰς ζωὴν. οἱ μὲν οὖν 19
διασπαρέντες ἀπὸ τῆς θλίψεως τῆς γενομένης ἐπὶ στεφάνῳ διῆλθον ἕως
φοινίκης καὶ κύπρου καὶ ἀντιοχείας μηδενὶ λαλοῦντες τὸν λόγον εἰ μὴ
μόνον ἰουδαίοις. ἦσαν δέ τινες ἐξ αὐτῶν ἄνδρες κύπριοι καὶ κυρηναῖοι 20*
οἵτινες εἰσελθόντες εἰς ἀντιόχειαν ἐλάλουν πρὸς τοὺς ἑλληνιστάς εὐαγ-
γελιζόμενοι τὸν κύριον ἰησοῦν. καὶ ἦν χεὶρ κυρίου μετ' αὐτῶν πολύς 21*
τε ἀριθμὸς πιστεύσας ἐπέστρεψεν ἐπὶ τὸν κύριον. ἠκούσθη δὲ ὁ λόγος 22*
εἰς τὰ ὦτα τῆς ἐκκλησίας τῆς ἐν ἱεροσολύμοις περὶ αὐτῶν καὶ ἐξαπέ-
στειλαν βαρναβᾶν διελθεῖν ἕως ἀντιοχείας. ὃς παραγενόμενος καὶ ἰδὼν 23*
τὴν χάριν τοῦ θεοῦ ἐχάρη καὶ παρεκάλει πάντας τῇ προθέσει τῆς καρ-
δίας προσμένειν τῷ κυρίῳ. ὅτι ἦν ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ πλήρης πνεύματος 24
ἁγίου καὶ πίστεως καὶ προσετέθη ὄχλος ἱκανὸς τῷ κυρίῳ. ἐξῆλθεν δὲ 25*
εἰς ταρσὸν ὁ βαρνάβας ἀναζητῆσαι σαῦλον. καὶ εὑρὼν αὐτὸν ἤγαγεν 26*
αὐτὸν εἰς ἀντιόχειαν ἐγένετο δὲ αὐτούς ἐνιαυτὸν ὅλον συναχθῆναι ἐν τῇ
ἐκκλησίᾳ καὶ διδάξαι ὄχλον ἱκανόν χρηματίσαι τε πρώτον ἐν ἀντιοχείᾳ
τοὺς μαθητὰς χριστιανούς. ἐν ταύταις δὲ ταῖς ἡμέραις κατῆλθον ἀπὸ 27
ἱεροσολύμων προφῆται εἰς ἀντιόχειαν. ἀναστὰς δὲ εἷς ἐξ αὐτῶν ὀνόματι 28*

---

v.16 εμνησθην δε του ρηματος του[V] κυριου ως ελεγεν ιωαννης μεν εβαπτισεν υδατι υμεις δε βαπτισθησεσθε εν πνευματι αγιω. **v.17** ει ουν την ισην δωρεαν εδωκεν αυτοις ο θεος ως και ημιν πιστευσασιν επι τον κυριον ιησουν χριστον εγω δε[T,𝔐,K] τις ημην δυνατος κωλυσαι τον θεον. **v.18** ακουσαντες δε ταυτα ησυχασαν και εδοξασαν[V] εδοξαζον[T,𝔐,K] τον θεον λεγοντες αρα[V] αραγε[T,𝔐,K] και τοις εθνεσιν ο θεος την μετανοιαν εδωκεν[T,𝔐,K] εις ζωην εδωκεν[V]. **v.20** ησαν δε τινες εξ αυτων ανδρες κυπριοι και κυρηναιοι οιτινες ελθοντες[V] εισελθοντες[T,𝔐,K] εις αντιοχειαν ελαλουν και[V] προς τους ελληνιστας ευαγγελιζομενοι τον κυριον ιησουν. **v.21** και ην χειρ κυριου μετ αυτων πολυς τε αριθμος ο[V] πιστευσας επεστρεψεν επι τον κυριον. **v.22** ηκουσθη δε ο λογος εις τα ωτα της εκκλησιας της ουσης[V] εν ιερουσαλημ[V] ιεροσολυμοις[T,𝔐,K] περι αυτων και εξαπεστειλαν βαρναβαν [διελθειν][V] διελθειν[T,𝔐,K] εως αντιοχειας. **v.23** ος παραγενομενος και ιδων την χαριν [την][V] του θεου εχαρη και παρεκαλει παντας τη προθεσει της καρδιας προσμενειν τω κυριω. **v.25** εξηλθεν δε εις ταρσον ο[T,𝔐,K] βαρναβας[T,𝔐,K] αναζητησαι σαυλον. **v.26** και ευρων αυτον[T,K] ηγαγεν αυτον[T,𝔐,K] εις αντιοχειαν εγενετο δε αυτοις[V] και[V] αυτους[T,𝔐,K] ενιαυτον ολον συναχθηναι εν[T,K,V] τη εκκλησια και διδαξαι οχλον ικανον χρηματισαι τε πρωτως[V] πρωτον[T,𝔐,K] εν αντιοχεια τους μαθητας χριστιανους.

ἄγαβος ἐσήμανεν διὰ τοῦ πνεύματος λιμὸν μέγαν μέλλειν ἔσεσθαι ἐφ’
29* ὅλην τὴν οἰκουμένην ὅστις καὶ ἐγένετο ἐπὶ κλαυδίου καίσαρος. τῶν
δὲ μαθητῶν καθὼς ηὐπορεῖτό τις ὥρισαν ἕκαστος αὐτῶν εἰς διακονίαν
30 πέμψαι τοῖς κατοικοῦσιν ἐν τῇ ἰουδαίᾳ ἀδελφοῖς. ὃ καὶ ἐποίησαν ἀπο-
στείλαντες πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους διὰ χειρὸς βαρναβᾶ καὶ σαύλου.
12 κατ’ ἐκεῖνον δὲ τὸν καιρὸν ἐπέβαλεν ἡρῴδης ὁ βασιλεὺς τὰς χεῖρας
2* κακῶσαί τινας τῶν ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας. ἀνεῖλεν δὲ ἰάκωβον τὸν ἀδελφὸν
3* ἰωάννου μαχαίρᾳ. καὶ ἰδὼν ὅτι ἀρεστόν ἐστιν τοῖς ἰουδαίοις προσέθετο
4 συλλαβεῖν καὶ πέτρον ἦσαν δὲ ἡμέραι τῶν ἀζύμων. ὃν καὶ πιάσας
ἔθετο εἰς φυλακήν παραδοὺς τέσσαρσιν τετραδίοις στρατιωτῶν φυλάσ-
5* σειν αὐτόν βουλόμενος μετὰ τὸ πάσχα ἀναγαγεῖν αὐτὸν τῷ λαῷ. ὁ μὲν
οὖν πέτρος ἐτηρεῖτο ἐν τῇ φυλακῇ προσευχὴ δὲ ἦν ἐκτενής γινομένη
6* ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας πρὸς τὸν θεὸν ὑπὲρ αὐτοῦ. ὅτε δὲ ἔμελλεν αὐτὸν
προάγειν ὁ ἡρῴδης τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ ἦν ὁ πέτρος κοιμώμενος μεταξὺ δύο
στρατιωτῶν δεδεμένος ἁλύσεσιν δυσίν φύλακές τε πρὸ τῆς θύρας ἐτή-
7* ρουν τὴν φυλακήν. καὶ ἰδού ἄγγελος κυρίου ἐπέστη καὶ φῶς ἔλαμψεν
ἐν τῷ οἰκήματι πατάξας δὲ τὴν πλευρὰν τοῦ πέτρου ἤγειρεν αὐτὸν λέγων
8* ἀνάστα ἐν τάχει καὶ ἐξέπεσον αὐτοῦ αἱ ἁλύσεις ἐκ τῶν χειρῶν. εἶπεν τε
ὁ ἄγγελος πρὸς αὐτόν περίζωσαι καὶ ὑπόδησαι τὰ σανδάλιά σου ἐποίη-
σεν δὲ οὕτως καὶ λέγει αὐτῷ περιβαλοῦ τὸ ἱμάτιόν σου καὶ ἀκολούθει
9* μοι. καὶ ἐξελθὼν ἠκολούθει αὐτῷ καὶ οὐκ ᾔδει ὅτι ἀληθές ἐστιν τὸ
10* γινόμενον διὰ τοῦ ἀγγέλου ἐδόκει δὲ ὅραμα βλέπειν. διελθόντες δὲ
πρώτην φυλακὴν καὶ δευτέραν ἦλθον ἐπὶ τὴν πύλην τὴν σιδηρᾶν τὴν
φέρουσαν εἰς τὴν πόλιν ἥτις αὐτομάτη ἠνοίχθη αὐτοῖς καὶ ἐξελθόντες

v.28 αναστας δε εις εξ αυτων ονοματι αγαβος εσημανεν δια του πνευματος λιμον μεγαλην$^{\mathcal{V}}$ μεγαν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μελλειν εσεσθαι εφ ολην την οικουμενην ητις$^{\mathcal{V}}$ οστις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εγενετο επι κλαυδιου καισαρος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.29** των δε μαθητων καθως ευπορειτο$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ηυπορειτο$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ τις ωρισαν εκαστος αυτων εις διακονιαν πεμψαι τοις κατοικουσιν εν τη ιουδαια αδελφοις. **12** **v.2** ανειλεν δε ιακωβον τον αδελφον ιωαννου μαχαιρη$^{\mathcal{V}}$ μαχαιρα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.3** και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ιδων δε$^{\mathcal{V}}$ οτι αρεστον εστιν τοις ιουδαιοις προσεθετο συλλαβειν και πετρον ησαν δε [αι]$^{\mathcal{V}}$ αι$^{\mathfrak{M}}$ ημεραι των αζυμων. **v.5** ο μεν ουν πετρος ετηρειτο εν τη φυλακη προσευχη δε ην εκτενως$^{\mathcal{V}}$ εκτενης$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ γινομενη υπο της εκκλησιας προς τον θεον περι$^{\mathcal{V}}$ υπερ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτου. **v.6** οτε δε ημελλεν$^{\mathcal{V}}$ προαγαγειν$^{\mathcal{V}}$ εμελλεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτον προαγειν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ο ηρωδης τη νυκτι εκεινη ην ο πετρος κοιμωμενος μεταξυ δυο στρατιωτων δεδεμενος αλυσεσιν δυσιν φυλακες τε προ της θυρας ετηρουν την φυλακην. **v.7** και ιδου αγγελος κυριου επεστη και φως ελαμψεν εν τω οικηματι παταξας δε την πλευραν του πετρου ηγειρεν αυτον λεγων αναστα εν ταχει και εξεπεσαν$^{\mathcal{V}}$ εξεπεσον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτου αι αλυσεις εκ των χειρων. **v.8** ειπεν δε$^{\mathcal{V}}$ τε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ο αγγελος προς αυτον ζωσαι$^{\mathcal{V}}$ περιζωσαι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και υποδησαι τα σανδαλια σου εποιησεν δε ουτως και λεγει αυτω περιβαλου το ιματιον σου και ακολουθει μοι. **v.9** και εξελθων ηκολουθει αυτω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και ουκ ηδει οτι αληθες εστιν το γινομενον δια του αγγελου εδοκει δε οραμα βλεπειν. **v.10** διελθοντες δε πρωτην φυλακην και δευτεραν ηλθαν$^{\mathcal{V}}$ ηλθον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ επι την πυλην την σιδηραν την φερουσαν εις την πολιν ητις αυτοματη ηνοιγη$^{\mathcal{V}}$ ηνοιχθη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτοις και εξελθοντες προηλθον ρυμην μιαν και ευθεως απεστη ο αγγελος απ αυτου.

προῆλθον ῥύμην μίαν καὶ εὐθέως ἀπέστη ὁ ἄγγελος ἀπ’ αὐτοῦ. καὶ 11*
ὁ πέτρος γενόμενος ἐν ἑαυτῷ εἶπεν νῦν οἶδα ἀληθῶς ὅτι ἐξαπέστειλεν
κύριος τὸν ἄγγελον αὐτοῦ καὶ ἐξείλετο με ἐκ χειρὸς ἡρῴδου καὶ πάσης
τῆς προσδοκίας τοῦ λαοῦ τῶν ἰουδαίων. συνιδών τε ἦλθεν ἐπὶ τὴν οἰ- 12*
κίαν μαρίας τῆς μητρὸς ἰωάννου τοῦ ἐπικαλουμένου μάρκου οὗ ἦσαν
ἱκανοὶ συνηθροισμένοι καὶ προσευχόμενοι. κρούσαντος δὲ τοῦ πέτρου 13*
τὴν θύραν τοῦ πυλῶνος προσῆλθεν παιδίσκη ὑπακοῦσαι ὀνόματι ῥόδη.
καὶ ἐπιγνοῦσα τὴν φωνὴν τοῦ πέτρου ἀπὸ τῆς χαρᾶς οὐκ ἤνοιξεν τὸν 14
πυλῶνα εἰσδραμοῦσα δὲ ἀπήγγειλεν ἑστάναι τὸν πέτρον πρὸ τοῦ πυλῶ-
νος. οἱ δὲ πρὸς αὐτὴν εἶπον μαίνῃ ἡ δὲ διϊσχυρίζετο οὕτως ἔχειν οἱ δ’ 15*
ἔλεγον ὁ ἄγγελός αὐτοῦ ἐστιν. ὁ δὲ πέτρος ἐπέμενεν κρούων ἀνοίξαν- 16*
τες δὲ εἶδον αὐτὸν καὶ ἐξέστησαν. κατασείσας δὲ αὐτοῖς τῇ χειρὶ σιγᾶν 17*
διηγήσατο αὐτοῖς πῶς ὁ κύριος αὐτὸν ἐξήγαγεν ἐκ τῆς φυλακῆς εἶπέν
δὲ ἀπαγγείλατε ἰακώβῳ καὶ τοῖς ἀδελφοῖς ταῦτα καὶ ἐξελθὼν ἐπορεύθη
εἰς ἕτερον τόπον. γενομένης δὲ ἡμέρας ἦν τάραχος οὐκ ὀλίγος ἐν τοῖς 18
στρατιώταις τί ἄρα ὁ πέτρος ἐγένετο. ἡρῴδης δὲ ἐπιζητήσας αὐτὸν καὶ 19*
μὴ εὑρὼν ἀνακρίνας τοὺς φύλακας ἐκέλευσεν ἀπαχθῆναι καὶ κατελθὼν
ἀπὸ τῆς ἰουδαίας εἰς τὴν καισάρειαν διέτριβεν. ἦν δὲ ὁ ἡρώδης θυμο- 20*
μαχῶν τυρίοις καὶ σιδωνίοις ὁμοθυμαδὸν δὲ παρῆσαν πρὸς αὐτόν καὶ
πείσαντες βλάστον τὸν ἐπὶ τοῦ κοιτῶνος τοῦ βασιλέως ᾐτοῦντο εἰρήνην
διὰ τὸ τρέφεσθαι αὐτῶν τὴν χώραν ἀπὸ τῆς βασιλικῆς. τακτῇ δὲ ἡμέρᾳ 21*
ὁ ἡρῴδης ἐνδυσάμενος ἐσθῆτα βασιλικὴν καὶ καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος
ἐδημηγόρει πρὸς αὐτούς. ὁ δὲ δῆμος ἐπεφώνει θεοῦ φωνὴ καὶ οὐκ 22*
ἀνθρώπου. παραχρῆμα δὲ ἐπάταξεν αὐτὸν ἄγγελος κυρίου ἀνθ ὧν οὐκ 23*

v.11 και ο πετρος γενομενος[T,𝔐,K] εν εαυτω γενομενος[V] ειπεν νυν οιδα αληθως οτι εξαπεστειλεν [ο][V] κυριος τον αγγελον αυτου και εξειλατο[V] εξειλετο[T,𝔐,K] με εκ χειρος ηρωδου και πασης της προσδοκιας του λαου των ιουδαιων. **v.12** συνιδων τε ηλθεν επι την οικιαν της[V] μαριας της μητρος ιωαννου του επικαλουμενου μαρκου ου ησαν ικανοι συνηθροισμενοι και προσευχομενοι. **v.13** κρουσαντος δε αυτου[V] του[T,𝔐,K] πετρου[T,𝔐,K] την θυραν του πυλωνος προσηλθεν παιδισκη υπακουσαι ονοματι ροδη. **v.15** οι δε προς αυτην ειπαν[V] ειπον[T,𝔐,K] μαινη η δε διισχυριζετο ουτως εχειν οι δε[𝔐,V] δ[T,K] ελεγον ο αγγελος αυτου[T,𝔐,K] εστιν αυτου[V]. **v.16** ο δε πετρος επεμενεν κρουων ανοιξαντες δε ειδαν[V] ειδον[T,𝔐,K] αυτον και εξεστησαν. **v.17** κατασεισας δε αυτοις τη χειρι σιγαν διηγησατο [αυτοις][V] αυτοις[T,𝔐,K] πως ο κυριος αυτον εξηγαγεν εκ της φυλακης ειπεν τε[V] δε[T,𝔐,K] απαγγειλατε ιακωβω και τοις αδελφοις ταυτα και εξελθων επορευθη εις ετερον τοπον. **v.19** ηρωδης δε επιζητησας αυτον και μη ευρων ανακρινας τους φυλακας εκελευσεν απαχθηναι και κατελθων απο της ιουδαιας εις την[T,𝔐,K] καισαρειαν διετριβεν. **v.20** ην δε ο[T,𝔐,K] ηρωδης[T,𝔐,K] θυμομαχων τυριοις και σιδωνιοις ομοθυμαδον δε παρησαν προς αυτον και πεισαντες βλαστον τον επι του κοιτωνος του βασιλεως ητουντο ειρηνην δια το τρεφεσθαι αυτων την χωραν απο της βασιλικης. **v.21** τακτη δε ημερα ο ηρωδης ενδυσαμενος εσθητα βασιλικην [και][V] και[T,𝔐,K] καθισας επι του βηματος εδημηγορει προς αυτους. **v.22** ο δε δημος επεφωνει θεου[T,K,V] φωνη θεου[𝔐] και ουκ ανθρωπου. **v.23** παραχρημα δε επαταξεν αυτον αγγελος κυριου ανθ ων ουκ εδωκεν την[T,K,V] δοξαν τω θεω και γενομενος σκωληκοβρωτος εξεψυξεν.

24 ἔδωκεν τὴν δόξαν τῷ θεῷ καὶ γενόμενος σκωληκόβρωτος ἐξέψυξεν. ὁ δὲ
25* λόγος τοῦ θεοῦ ηὔξανεν καὶ ἐπληθύνετο. βαρναβᾶς δὲ καὶ σαῦλος ὑπέ-
στρεψαν ἐξ ἰερουσαλὴμ πληρώσαντες τὴν διακονίαν συμπαραλαβόντες
καὶ ἰωάννην τὸν ἐπικληθέντα μᾶρκον.

13* ἦσαν δὲ τινες ἐν ἀντιοχείᾳ κατὰ τὴν οὖσαν ἐκκλησίαν προφῆται καὶ
διδάσκαλοι ὅ τε βαρναβᾶς καὶ συμεὼν ὁ καλούμενος νίγερ καὶ λούκιος
ὁ κυρηναῖος μαναήν τε ἡρῴδου τοῦ τετράρχου σύντροφος καὶ σαῦλος.
2* λειτουργούντων δὲ αὐτῶν τῷ κυρίῳ καὶ νηστευόντων εἶπεν τὸ πνεῦμα τὸ
ἅγιον ἀφορίσατε δή μοι τόν τε βαρναβᾶν καὶ τὸν σαῦλον εἰς τὸ ἔργον
3 ὃ προσκέκλημαι αὐτούς. τότε νηστεύσαντες καὶ προσευξάμενοι καὶ
4* ἐπιθέντες τὰς χεῖρας αὐτοῖς ἀπέλυσαν. οὗτοὶ μὲν οὖν ἐκπεμφθέντες
ὑπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου κατῆλθον εἰς τὴν σελεύκειαν ἐκεῖθέν τε
5 ἀπέπλευσαν εἰς τὴν κύπρον. καὶ γενόμενοι ἐν σαλαμῖνι κατήγγελλον
τὸν λόγον τοῦ θεοῦ ἐν ταῖς συναγωγαῖς τῶν ἰουδαίων εἶχον δὲ καὶ ἰωάν-
6* νην ὑπηρέτην. διελθόντες δὲ τὴν νῆσον ἄχρι πάφου εὗρον τινὰ μάγον
7 ψευδοπροφήτην ἰουδαῖον ᾧ ὄνομα βαριησοῦς. ὃς ἦν σὺν τῷ ἀνθυπά-
τῳ σεργίῳ παύλῳ ἀνδρὶ συνετῷ οὗτος προσκαλεσάμενος βαρναβᾶν καὶ
8 σαῦλον ἐπεζήτησεν ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ θεοῦ. ἀνθίστατο δὲ αὐτοῖς
ἐλύμας ὁ μάγος οὕτως γὰρ μεθερμηνεύεται τὸ ὄνομα αὐτοῦ ζητῶν δια-
9* στρέψαι τὸν ἀνθύπατον ἀπὸ τῆς πίστεως. σαῦλος δέ ὁ καὶ παῦλος πλη-
10* σθεὶς πνεύματος ἁγίου καὶ ἀτενίσας εἰς αὐτὸν. εἶπεν ὦ πλήρης παντὸς
δόλου καὶ πάσης ῥᾳδιουργίας υἱὲ διαβόλου ἐχθρὲ πάσης δικαιοσύνης
11* οὐ παύσῃ διαστρέφων τὰς ὁδοὺς κυρίου τὰς εὐθείας. καὶ νῦν ἰδού χεὶρ
τοῦ κυρίου ἐπὶ σέ καὶ ἔσῃ τυφλὸς μὴ βλέπων τὸν ἥλιον ἄχρι καιροῦ πα-
ραχρῆμά δὲ ἐπέπεσεν ἐπ᾽ αὐτὸν ἀχλὺς καὶ σκότος καὶ περιάγων ἐζήτει
12 χειραγωγούς. τότε ἰδὼν ὁ ἀνθύπατος τὸ γεγονὸς ἐπίστευσεν ἐκπλησσό-

v.25 βαρναβας δε και σαυλος υπεστρεψαν εις[M,V] εξ[T,K] ιερουσαλημ πληρωσαντες την διακονιαν συμπαραλαβοντες και[T,M,K] ιωαννην τον επικληθεντα μαρκον. **13** **v.1** ησαν δε τινες[T,M,K] εν αντιοχεια κατα την ουσαν εκκλησιαν προφηται και διδασκαλοι ο τε βαρναβας και συμεων ο καλουμενος νιγερ και λουκιος ο κυρηναιος μαναην τε ηρωδου του τετρααρχου[V] τετραρχου[T,M,K] συντροφος και σαυλος. **v.2** λειτουργουντων δε αυτων τω κυριω και νηστευοντων ειπεν το πνευμα το αγιον αφορισατε δη μοι τον τε[T,K] βαρναβαν και τον[T,M,K] σαυλον εις το εργον ο προσκεκλημαι αυτους. **v.4** αυτοι[V] ουτοι[T,M,K] μεν ουν εκπεμφθεντες υπο του πνευματος[T,M,K] του[T,M,K] αγιου πνευματος[V] κατηλθον εις την[T,M,K] σελευκειαν εκειθεν δε[M] τε[T,K,V] απεπλευσαν εις την[T,M,K] κυπρον. **v.6** διελθοντες δε ολην[V] την νησον αχρι παφου ευρον ανδρα[V] τινα μαγον ψευδοπροφητην ιουδαιον ω ονομα βαριησου[V] βαριησους[T,M,K]. **v.9** σαυλος δε ο και παυλος πλησθεις πνευματος αγιου και[T,M,K] ατενισας εις αυτον. **v.10** ειπεν ω πληρης παντος δολου και πασης ραδιουργιας υιε διαβολου εχθρε πασης δικαιοσυνης ου παυση διαστρεφων τας οδους [του][V] κυριου τας ευθειας. **v.11** και νυν ιδου χειρ του[T,K] κυριου επι σε και εση τυφλος μη βλεπων τον ηλιον αχρι καιρου παραχρημα τε[V] δε[T,M,K] επεσεν[V] επεπεσεν[T,M,K] επ αυτον αχλυς και σκοτος και περιαγων εζητει χειραγωγους.

μενος ἐπὶ τῇ διδαχῇ τοῦ κυρίου. ἀναχθέντες δὲ ἀπὸ τῆς πάφου οἱ περὶ 13*
τὸν παῦλον ἦλθον εἰς πέργην τῆς παμφυλίας ἰωάννης δὲ ἀποχωρήσας
ἀπ’ αὐτῶν ὑπέστρεψεν εἰς ἱεροσόλυμα. αὐτοὶ δὲ διελθόντες ἀπὸ τῆς 14*
πέργης παρεγένοντο εἰς ἀντιόχειαν τῆς πισιδίας καὶ εἰσελθόντες εἰς τὴν
συναγωγὴν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων ἐκάθισαν. μετὰ δὲ τὴν ἀνάγνωσιν 15*
τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν ἀπέστειλαν οἱ ἀρχισυνάγωγοι πρὸς αὐτοὺς
λέγοντες ἄνδρες ἀδελφοί εἴ ἐστιν λόγος ἐν ὑμῖν παρακλήσεως πρὸς τὸν
λαόν λέγετε. ἀναστὰς δὲ παῦλος καὶ κατασείσας τῇ χειρὶ εἶπεν ἄνδρες 16
ἰσραηλῖται καὶ οἱ φοβούμενοι τὸν θεόν ἀκούσατε. ὁ θεὸς τοῦ λαοῦ 17*
τούτου ἰσραὴλ ἐξελέξατο τοὺς πατέρας ἡμῶν καὶ τὸν λαὸν ὕψωσεν ἐν τῇ
παροικίᾳ ἐν γῇ αἰγύπτῳ καὶ μετὰ βραχίονος ὑψηλοῦ ἐξήγαγεν αὐτοὺς
ἐξ αὐτῆς. καὶ ὡς τεσσαρακονταετῆ χρόνον ἐτροποφόρησεν αὐτοὺς ἐν τῇ 18*
ἐρήμῳ. καὶ καθελὼν ἔθνη ἑπτὰ ἐν γῇ χανάαν κατεκληροδότησεν αὐτοίς 19*
τὴν γῆν αὐτῶν. καὶ μετὰ ταῦτα ὡς ἔτεσιν τετρακοσίοις καὶ πεντήκοντα 20*
ἔδωκεν κριτὰς ἕως σαμουὴλ τοῦ προφήτου. κἀκεῖθεν ᾐτήσαντο βασιλέα 21*
καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ θεὸς τὸν σαοὺλ υἱὸν κίς ἄνδρα ἐκ φυλῆς βενιαμίν
ἔτη τεσσαράκοντα. καὶ μεταστήσας αὐτὸν ἤγειρεν αὐτοῖς τὸν δαβὶδ εἰς 22*
βασιλέα ᾧ καὶ εἶπεν μαρτυρήσας εὗρον δαβὶδ τὸν τοῦ ἰεσσαί ἄνδρα κατὰ
τὴν καρδίαν μου ὃς ποιήσει πάντα τὰ θελήματά μου. τούτου ὁ θεὸς 23*
ἀπὸ τοῦ σπέρματος κατ’ ἐπαγγελίαν ἤγειρεν τῷ ἰσραὴλ σωτῆρα ἰησοῦν.
προκηρύξαντος ἰωάννου πρὸ προσώπου τῆς εἰσόδου αὐτοῦ βάπτισμα 24*
μετανοίας παντὶ τῷ λαῷ ἰσραήλ. ὡς δὲ ἐπλήρου ὁ ἰωάννης τὸν δρόμον 25*

v.13 αναχθεντες δε απο της παφου οι περι τον[T,𝔐,K] παυλον ηλθον εις περγην της παμφυλιας ιωαννης δε αποχωρησας απ αυτων υπεστρεψεν εις ιεροσολυμα. **v.14** αυτοι δε διελθοντες απο της περγης παρεγενοντο εις αντιοχειαν την[V] της[T,𝔐,K] πισιδιαν[V] πισιδιας[T,𝔐,K] και [V]ἐισελθοντες˝ εισελθοντες[T,𝔐,K] εις την συναγωγην τη ημερα των σαββατων εκαθισαν. **v.15** μετα δε την αναγνωσιν του νομου και των προφητων απεστειλαν οι αρχισυναγωγοι προς αυτους λεγοντες ανδρες αδελφοι ει τις[V] εστιν λογος[T,𝔐,K] εν υμιν λογος[V] παρακλησεως προς τον λαον λεγετε. **v.17** ο θεος του λαου τουτου ισραηλ[T,K,V] εξελεξατο τους πατερας ημων και τον λαον υψωσεν εν τη παροικια εν γη αιγυπτου[V] αιγυπτω[T,𝔐,K] και μετα βραχιονος υψηλου εξηγαγεν αυτους εξ αυτης. **v.18** και ως τεσσερακονταετη[V] τεσσαρακονταετη[T,𝔐,K] χρονον ετροποφορησεν αυτους εν τη ερημω. **v.19** και καθελων εθνη επτα εν γη χανααν κατεκληρονομησεν[𝔐,V] κατεκληροδοτησεν[T,K] αυτοις[T,𝔐,K] την γην αυτων. **v.20** και[T,𝔐,K] μετα[T,𝔐,K] ταυτα[T,𝔐,K] ως ετεσιν τετρακοσιοις και πεντηκοντα και[V] μετα[V] ταυτα[V] εδωκεν κριτας εως σαμουηλ [του][V] του[T,𝔐,K] προφητου. **v.21** κακειθεν ητησαντο βασιλεα και εδωκεν αυτοις ο θεος τον σαουλ υιον κις ανδρα εκ φυλης βενιαμιν ετη τεσσερακοντα[V] τεσσαρακοντα[T,𝔐,K]. **v.22** και μεταστησας αυτον ηγειρεν αυτοις[T,𝔐,K] τον δαυιδ[𝔐,V] αυτοις[V] δαβιδ[T,K] εις βασιλεα ω και ειπεν μαρτυρησας ευρον δαυιδ[𝔐,V] δαβιδ[T,K] τον του ιεσσαι ανδρα κατα την καρδιαν μου ος ποιησει παντα τα θεληματα μου. **v.23** τουτου ο θεος απο του σπερματος κατ επαγγελιαν ηγαγεν[𝔐,V] ηγειρεν[T,K] τω ισραηλ σωτηριαν[𝔐] σωτηρα[T,K,V] ιησουν[T,K,V]. **v.24** προκηρυξαντος ιωαννου προ προσωπου της εισοδου αυτου βαπτισμα μετανοιας παντι[T,K,V] τω λαω[T,K,V] ισραηλ. **v.25** ως δε επληρου [ο][𝔐] ο[T,K] ιωαννης τον δρομον ελεγεν τι[V] τινα[T,𝔐,K] εμε[V] με[T,𝔐,K] υπονοειτε ειναι ουκ ειμι εγω αλλ ιδου ερχεται μετ εμε ου ουκ ειμι αξιος το υποδημα των ποδων λυσαι.

ἔλεγεν τίνα με ὑπονοεῖτε εἶναι οὐκ εἰμὶ ἐγώ ἀλλ’ ἰδού ἔρχεται μετ’ ἐμὲ
26* οὗ οὐκ εἰμὶ ἄξιος τὸ ὑπόδημα τῶν ποδῶν λῦσαι. ἄνδρες ἀδελφοί υἱοὶ
γένους ἀβραὰμ καὶ οἱ ἐν ὑμῖν φοβούμενοι τὸν θεόν ὑμῖν ὁ λόγος τῆς
27* σωτηρίας ταύτης ἀπεστάλη. οἱ γὰρ κατοικοῦντες ἐν ἰερουσαλὴμ καὶ οἱ
ἄρχοντες αὐτῶν τοῦτον ἀγνοήσαντες καὶ τὰς φωνὰς τῶν προφητῶν τὰς
28 κατὰ πᾶν σάββατον ἀναγινωσκομένας κρίναντες ἐπλήρωσαν. καὶ μη-
δεμίαν αἰτίαν θανάτου εὑρόντες ᾐτήσαντο πιλᾶτον ἀναιρεθῆναι αὐτόν.
29* ὡς δὲ ἐτέλεσαν ἅπαντα τὰ περὶ αὐτοῦ γεγραμμένα καθελόντες ἀπὸ τοῦ
30, 31* ξύλου ἔθηκαν εἰς μνημεῖον. ὁ δὲ θεὸς ἤγειρεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν. ὃς
ὤφθη ἐπὶ ἡμέρας πλείους τοῖς συναναβᾶσιν αὐτῷ ἀπὸ τῆς γαλιλαίας εἰς
32 ἰερουσαλήμ οἵτινες εἰσιν μάρτυρες αὐτοῦ πρὸς τὸν λαόν. καὶ ἡμεῖς
ὑμᾶς εὐαγγελιζόμεθα τὴν πρὸς τοὺς πατέρας ἐπαγγελίαν γενομένην.
33 ὅτι ταύτην ὁ θεὸς ἐκπεπλήρωκεν τοῖς τέκνοις αὐτῶν ἡμῖν ἀναστήσας
ἰησοῦν ὡς καὶ ἐν τῷ ψαλμῷ τῷ δευτέρῳ γέγραπται υἱός μου εἶ σύ ἐγὼ
34* σήμερον γεγέννηκά σε. ὅτι δὲ ἀνέστησεν αὐτὸν ἐκ νεκρῶν μηκέτι μέλ-
λοντα ὑποστρέφειν εἰς διαφθοράν οὕτως εἴρηκεν ὅτι δώσω ὑμῖν τὰ ὅσια
35* δαβὶδ τὰ πιστά. διό καὶ ἐν ἑτέρῳ λέγει οὐ δώσεις τὸν ὅσιόν σου ἰδεῖν δια-
36* φθοράν. δαβὶδ μὲν γὰρ ἰδίᾳ γενεᾷ ὑπηρετήσας τῇ τοῦ θεοῦ βουλῇ ἐκοι-
37 μήθη καὶ προσετέθη πρὸς τοὺς πατέρας αὐτοῦ καὶ εἶδεν διαφθοράν. ὃν
38 δὲ ὁ θεὸς ἤγειρεν οὐκ εἶδεν διαφθοράν. γνωστὸν οὖν ἔστω ὑμῖν ἄνδρες
39* ἀδελφοί ὅτι διὰ τούτου ὑμῖν ἄφεσις ἁμαρτιῶν καταγγέλλεται. καί ἀπό
πάντων ὧν οὐκ ἠδυνήθητε ἐν τῷ νόμῳ μωσέως δικαιωθῆναι ἐν τούτῳ πᾶς
40* ὁ πιστεύων δικαιοῦται. βλέπετε οὖν μὴ ἐπέλθῃ ἐφ’ ὑμᾶς τὸ εἰρημένον
41* ἐν τοῖς προφήταις. ἴδετε οἱ καταφρονηταί καὶ θαυμάσατε καὶ ἀφανί-
σθητε ὅτι ἔργον ἐγὼ ἐργάζομαι ἐν ταῖς ἡμέραις ὑμῶν ἔργον ᾧ οὐ μὴ
42* πιστεύσητε ἐάν τις ἐκδιηγῆται ὑμῖν. ἐξιόντων δὲ ἐκ τῆς συναγωγῆς τῶν

v.26 ανδρες αδελφοι υιοι γενους αβρααμ και οι εν υμιν φοβουμενοι τον θεον ημιν[V] υμιν[T,𝔐,K] ο λογος της σωτηριας ταυτης εξαπεσταλη[V] απεσταλη[T,𝔐,K]. **v.27** οι γαρ κατοικουντες [εν][𝔐] εν[T,K,V] ιερουσαλημ και οι αρχοντες αυτων τουτον αγνοησαντες και τας φωνας των προφητων τας κατα παν σαββατον αναγινωσκομενας κριναντες επληρωσαν. **v.29** ως δε ετελεσαν παντα[𝔐,V] απαντα[T,K] τα περι αυτου γεγραμμενα καθελοντες απο του ξυλου εθηκαν εις μνημειον. **v.31** ος ωφθη επι ημερας πλειους τοις συναναβασιν αυτω απο της γαλιλαιας εις ιερουσαλημ οιτινες [νυν][V] εισιν μαρτυρες αυτου προς τον λαον. **v.34** οτι δε ανεστησεν αυτον εκ νεκρων μηκετι μελλοντα υποστρεφειν εις διαφθοραν ουτως ειρηκεν οτι δωσω υμιν τα οσια δαυιδ[𝔐,V] δαβιδ[T,K] τα πιστα. **v.35** διοτι[V] διο[T,𝔐,K] και εν ετερω λεγει ου δωσεις τον οσιον σου ιδειν διαφθοραν. **v.36** δαυιδ[𝔐,V] δαβιδ[T,K] μεν γαρ ιδια γενεα υπηρετησας τη του θεου βουλη εκοιμηθη και προσετεθη προς τους πατερας αυτου και ειδεν διαφθοραν. **v.39** [και][V] και[T,𝔐,K] απο παντων ων ουκ ηδυνηθητε εν τω[T,𝔐,K] νομω μωυσεως[𝔐,V] μωσεως[T,K] δικαιωθηναι εν τουτω πας ο πιστευων δικαιουται. **v.40** βλεπετε ουν μη επελθη εφ[T,𝔐,K] υμας[T,𝔐,K] το ειρημενον εν τοις προφηταις. **v.41** ιδετε οι καταφρονηται και θαυμασατε και αφανισθητε οτι εργον εγω[T,𝔐,K] εργαζομαι εγω[V] εν ταις ημεραις υμων ο[𝔐] εργον[T,K,V] ο[V] ω[T,K] ου μη πιστευσητε εαν τις εκδιηγηται υμιν.

ἰουδαίων παρεκάλουν τὰ ἔθνη εἰς τὸ μεταξὺ σάββατον λαληθῆναι αὐτοῖς
τὰ ῥήματα ταῦτα. λυθείσης δὲ τῆς συναγωγῆς ἠκολούθησαν πολλοὶ 43*
τῶν ἰουδαίων καὶ τῶν σεβομένων προσηλύτων τῷ παύλῳ καὶ τῷ βαρναβᾷ
οἵτινες προσλαλοῦντες αὐτοῖς ἔπειθον αὐτοὺς ἐπιμένειν τῇ χάριτι τοῦ
θεοῦ. τῷ δὲ ἐρχομένῳ σαββάτῳ σχεδὸν πᾶσα ἡ πόλις συνήχθη ἀκοῦσαι 44*
τὸν λόγον τοῦ θεοῦ. ἰδόντες δὲ οἱ ἰουδαῖοι τοὺς ὄχλους ἐπλήσθησαν 45*
ζήλου καὶ ἀντέλεγον τοῖς ὑπὸ τοῦ παύλου λεγομένοις ἀντιλέγοντες καὶ
βλασφημοῦντες. παρρησιασάμενοί δὲ ὁ παῦλος καὶ ὁ βαρναβᾶς εἶπον 46*
ὑμῖν ἦν ἀναγκαῖον πρῶτον λαληθῆναι τὸν λόγον τοῦ θεοῦ ἐπειδὴ δὲ
ἀπωθεῖσθε αὐτὸν καὶ οὐκ ἀξίους κρίνετε ἑαυτοὺς τῆς αἰωνίου ζωῆς ἰδού
στρεφόμεθα εἰς τὰ ἔθνη. οὕτως γὰρ ἐντέταλται ἡμῖν ὁ κύριος τέθεικά σε 47
εἰς φῶς ἐθνῶν τοῦ εἶναί σε εἰς σωτηρίαν ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς. ἀκούοντα 48*
δὲ τὰ ἔθνη ἔχαιρον καὶ ἐδόξαζον τὸν λόγον τοῦ κυρίου καὶ ἐπίστευσαν
ὅσοι ἦσαν τεταγμένοι εἰς ζωὴν αἰώνιον. διεφέρετο δὲ ὁ λόγος τοῦ κυ- 49
ρίου δι᾽ ὅλης τῆς χώρας. οἱ δὲ ἰουδαῖοι παρώτρυναν τὰς σεβομένας 50*
γυναῖκας καὶ τὰς εὐσχήμονας καὶ τοὺς πρώτους τῆς πόλεως καὶ ἐπή-
γειραν διωγμὸν ἐπὶ τὸν παῦλον καὶ τὸν βαρναβᾶν καὶ ἐξέβαλον αὐτοὺς
ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν. οἱ δὲ ἐκτιναξάμενοι τὸν κονιορτὸν τῶν ποδῶν 51*
αὐτῶν ἐπ᾽ αὐτοὺς ἦλθον εἰς ἰκόνιον. οἵ δὲ μαθηταὶ ἐπληροῦντο χαρᾶς 52*
καὶ πνεύματος ἁγίου.

ἐγένετο δὲ ἐν ἰκονίῳ κατὰ τὸ αὐτὸ εἰσελθεῖν αὐτοὺς εἰς τὴν συναγω- **14**
γὴν τῶν ἰουδαίων καὶ λαλῆσαι οὕτως ὥστε πιστεῦσαι ἰουδαίων τε καὶ
ἑλλήνων πολὺ πλῆθος. οἱ δὲ ἀπειθοῦντες ἰουδαῖοι ἐπήγειραν καὶ ἐκά- 2*
κωσαν τὰς ψυχὰς τῶν ἐθνῶν κατὰ τῶν ἀδελφῶν. ἱκανὸν μὲν οὖν χρόνον 3*

v.42 εξιοντων δε αυτων[V] εκ[T,𝔐,K] της[T,𝔐,K] συναγωγης[T,𝔐,K] των[T,𝔐,K] ιουδαιων[T,𝔐,K] παρεκαλουν τα[T,𝔐,K] εθνη[T,𝔐,K] εις το μεταξυ σαββατον λαληθηναι αυτοις τα ρηματα [ταυτα][𝔐] ταυτα[T,K,V]. **v.43** λυθεισης δε της συναγωγης ηκολουθησαν πολλοι των ιουδαιων και των σεβομενων προσηλυτων τω παυλω και τω βαρναβα οιτινες προσλαλουντες αυτοις[T,K,V] επειθον αυτους προσμενειν[V] επιμενειν[T,𝔐,K] τη χαριτι του θεου. **v.44** τω τε[𝔐] δε[T,K,V] ερχομενω σαββατω σχεδον πασα η πολις συνηχθη ακουσαι τον λογον του κυριου[V] θεου[T,𝔐,K]. **v.45** ιδοντες δε οι ιουδαιοι τους οχλους επλησθησαν ζηλου και αντελεγον τοις υπο του[T,𝔐,K] παυλου λαλουμενοις[V] λεγομενοις[T,𝔐,K] αντιλεγοντες[T,𝔐,K] και[T,𝔐,K] βλασφημουντες. **v.46** παρρησιασαμενοι τε[V] δε[T,𝔐,K] ο παυλος και ο βαρναβας ειπαν[V] ειπον[T,𝔐,K] υμιν ην αναγκαιον πρωτον λαληθηναι τον λογον του θεου επειδη δε[T,𝔐,K] απωθεισθε αυτον και ουκ αξιους κρινετε εαυτους της αιωνιου ζωης ιδου στρεφομεθα εις τα εθνη. **v.48** ακουοντα δε τα εθνη εχαιρεν[𝔐] εχαιρον[T,K,V] και εδοξαζον τον λογον του κυριου και επιστευσαν οσοι ησαν τεταγμενοι εις ζωην αιωνιον. **v.50** οι δε ιουδαιοι παρωτρυναν τας σεβομενας γυναικας και[T,𝔐,K] τας ευσχημονας και τους πρωτους της πολεως και επηγειραν διωγμον επι τον παυλον και τον[T,𝔐,K] βαρναβαν και εξεβαλον αυτους απο των οριων αυτων. **v.51** οι δε εκτιναξαμενοι τον κονιορτον των ποδων αυτων[T,𝔐,K] επ αυτους ηλθον εις ικονιον. **v.52** οι τε[V] δε[T,𝔐,K] μαθηται επληρουντο χαρας και πνευματος αγιου.
14 **v.2** οι δε απειθησαντες[V] απειθουντες[T,𝔐,K] ιουδαιοι επηγειραν και εκακωσαν τας ψυχας των εθνων κατα των αδελφων.

διέτριψαν παρρησιαζόμενοι ἐπὶ τῷ κυρίῳ τῷ μαρτυροῦντι τῷ λόγῳ τῆς
χάριτος αὐτοῦ καὶ διδόντι σημεῖα καὶ τέρατα γίνεσθαι διὰ τῶν χειρῶν
4 αὐτῶν. ἐσχίσθη δὲ τὸ πλῆθος τῆς πόλεως καὶ οἱ μὲν ἦσαν σὺν τοῖς
5 ἰουδαίοις οἱ δὲ σὺν τοῖς ἀποστόλοις. ὡς δὲ ἐγένετο ὁρμὴ τῶν ἐθνῶν τε
καὶ ἰουδαίων σὺν τοῖς ἄρχουσιν αὐτῶν ὑβρίσαι καὶ λιθοβολῆσαι αὐτούς.
6 συνιδόντες κατέφυγον εἰς τὰς πόλεις τῆς λυκαονίας λύστραν καὶ δέρ-
7*, 8* βην καὶ τὴν περίχωρον. κἀκεῖ ἦσαν εὐαγγελιζόμενοι. καί τις ἀνὴρ ἐν
λύστροις ἀδύνατος τοῖς ποσὶν ἐκάθητο χωλὸς ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ
9* ὑπάρχων ὃς οὐδέποτε περιπεπατήκει. οὗτος ἤκουεν τοῦ παύλου λα-
10* λοῦντος ὃς ἀτενίσας αὐτῷ καὶ ἰδὼν ὅτι πίστιν ἔχει τοῦ σωθῆναι. εἶπεν
μεγάλῃ τῇ φωνῇ ἀνάστηθι ἐπὶ τοὺς πόδας σου ὀρθός καὶ ἥλλετο καὶ
11* περιεπάτει. οἵ δὲ ὄχλοι ἰδόντες ὃ ἐποίησεν ὃ παῦλος ἐπῆραν τὴν φωνὴν
αὐτῶν λυκαονιστὶ λέγοντες οἱ θεοὶ ὁμοιωθέντες ἀνθρώποις κατέβησαν
12* πρὸς ἡμᾶς. ἐκάλουν τε τὸν μὲν βαρναβᾶν δία τὸν δὲ παῦλον ἑρμῆν
13* ἐπειδὴ αὐτὸς ἦν ὁ ἡγούμενος τοῦ λόγου. ὅ δέ ἱερεὺς τοῦ διὸς τοῦ
ὄντος πρὸ τῆς πόλεως αὐτῶν ταύρους καὶ στέμματα ἐπὶ τοὺς πυλῶνας
14* ἐνέγκας σὺν τοῖς ὄχλοις ἤθελεν θύειν. ἀκούσαντες δὲ οἱ ἀπόστολοι
βαρναβᾶς καὶ παῦλος διαρρήξαντες τὰ ἱμάτια αὐτῶν εἰσεπήδησαν εἰς
15* τὸν ὄχλον κράζοντες. καὶ λέγοντες ἄνδρες τί ταῦτα ποιεῖτε καὶ ἡμεῖς
ὁμοιοπαθεῖς ἐσμεν ὑμῖν ἄνθρωποι εὐαγγελιζόμενοι ὑμᾶς ἀπὸ τούτων
τῶν ματαίων ἐπιστρέφειν ἐπὶ τὸν θεὸν τὸν ζῶντα ὃς ἐποίησεν τὸν οὐρα-
16 νὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς. ὃς ἐν ταῖς
παρῳχημέναις γενεαῖς εἴασεν πάντα τὰ ἔθνη πορεύεσθαι ταῖς ὁδοῖς αὐ-
17* τῶν. καὶ τοι γε οὐκ ἀμάρτυρον ἑαυτὸν ἀφῆκεν ἀγαθοποιῶν οὐρανόθεν

---

v.3 ικανον μεν ουν χρονον διετριψαν παρρησιαζομενοι επι τω κυριω τω μαρτυρουντι [επι]^{V} τω λογω της χαριτος αυτου και^{T,K} διδοντι σημεια και τερατα γινεσθαι δια των χειρων αυτων. **v.7** κακει ησαν$^{T,\mathfrak{M},K}$ ευαγγελιζομενοι ησαν^{V}. **v.8** και τις ανηρ αδυνατος^{V} εν λυστροις αδυνατος$^{T,\mathfrak{M},K}$ τοις ποσιν εκαθητο χωλος εκ κοιλιας μητρος αυτου υπαρχων$^{T,\mathfrak{M},K}$ ος ουδεποτε περιεπατησεν^{V} περιεπεπατηκει^{K} περιπεπατηκει$^{T,\mathfrak{M}}$. **v.9** ουτος ηκουσεν$^{\mathfrak{M},V}$ ηκουεν^{T,K} του παυλου λαλουντος ος ατενισας αυτω και ιδων οτι πιστιν$^{T,\mathfrak{M},K}$ εχει πιστιν^{V} του σωθηναι. **v.10** ειπεν μεγαλη τη$^{T,\mathfrak{M},K}$ φωνη αναστηθι επι τους ποδας σου ορθως$^{\mathfrak{M}}$ ορθος^{T,K,V} και ηλατο^{V} ηλλετο$^{T,\mathfrak{M},K}$ και περιεπατει. **v.11** οι τε^{V} δε$^{T,\mathfrak{M},K}$ οχλοι ιδοντες ο εποιησεν ο$^{T,\mathfrak{M},K}$ παυλος επηραν την φωνην αυτων λυκαονιστι λεγοντες οι θεοι ομοιωθεντες ανθρωποις κατεβησαν προς ημας. **v.12** εκαλουν τε τον μεν$^{T,\mathfrak{M},K}$ βαρναβαν δια τον δε παυλον ερμην επειδη αυτος ην ο ηγουμενος του λογου. **v.13** ο τε^{V} δε$^{T,\mathfrak{M},K}$ ιερευς του διος του οντος προ της πολεως αυτων$^{T,\mathfrak{M},K}$ ταυρους και στεμματα επι τους πυλωνας ενεγκας συν τοις οχλοις ηθελεν θυειν. **v.14** ακουσαντες δε οι αποστολοι βαρναβας και παυλος διαρρηξαντες τα ιματια αυτων εξεπηδησαν^{V} εισεπηδησαν$^{T,\mathfrak{M},K}$ εις τον οχλον κραζοντες. **v.15** και λεγοντες ανδρες τι ταυτα ποιειτε και ημεις ομοιοπαθεις εσμεν υμιν ανθρωποι ευαγγελιζομενοι υμας απο τουτων των ματαιων επιστρεφειν επι τον$^{T,\mathfrak{M},K}$ θεον τον$^{T,\mathfrak{M},K}$ ζωντα ος εποιησεν τον ουρανον και την γην και την θαλασσαν και παντα τα εν αυτοις.

ἡμῖν ὑετοὺς διδοὺς καὶ καιροὺς καρποφόρους ἐμπιπλῶν τροφῆς καὶ
εὐφροσύνης τὰς καρδίας ἡμῶν. καὶ ταῦτα λέγοντες μόλις κατέπαυ- 18
σαν τοὺς ὄχλους τοῦ μὴ θύειν αὐτοῖς. ἐπῆλθον δὲ ἀπὸ ἀντιοχείας καὶ 19*
ἰκονίου ἰουδαῖοι καὶ πείσαντες τοὺς ὄχλους καὶ λιθάσαντες τὸν παῦ-
λον ἔσυρον ἔξω τῆς πόλεως νομίσαντες αὐτὸν τεθνάναι. κυκλωσάντων 20*
δὲ αὐτὸν τῶν μαθητῶν ἀναστὰς εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν καὶ τῇ ἐπαύριον
ἐξῆλθεν σὺν τῷ βαρναβᾷ εἰς δέρβην. εὐαγγελισάμενοί τε τὴν πόλιν ἐκεί- 21*
νην καὶ μαθητεύσαντες ἱκανοὺς ὑπέστρεψαν εἰς τὴν λύστραν καὶ ἰκόνιον
καὶ ἀντιόχειαν. ἐπιστηρίζοντες τὰς ψυχὰς τῶν μαθητῶν παρακαλοῦντες 22
ἐμμένειν τῇ πίστει καὶ ὅτι διὰ πολλῶν θλίψεων δεῖ ἡμᾶς εἰσελθεῖν εἰς
τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. χειροτονήσαντες δὲ αὐτοῖς πρεσβυτέρους κατ᾽ 23*
ἐκκλησίαν προσευξάμενοι μετὰ νηστειῶν παρέθεντο αὐτοὺς τῷ κυρίῳ εἰς
ὃν πεπιστεύκεισαν. καὶ διελθόντες τὴν πισιδίαν ἦλθον εἰς παμφυλίαν. 24*
καὶ λαλήσαντες ἐν πέργῃ τὸν λόγον κατέβησαν εἰς ἀττάλειαν. κἀκεῖθεν 25, 26
ἀπέπλευσαν εἰς ἀντιόχειαν ὅθεν ἦσαν παραδεδομένοι τῇ χάριτι τοῦ θεοῦ
εἰς τὸ ἔργον ὃ ἐπλήρωσαν. παραγενόμενοι δὲ καὶ συναγαγόντες τὴν ἐκ- 27*
κλησίαν ἀνήγγειλάν ὅσα ἐποίησεν ὁ θεὸς μετ᾽ αὐτῶν καὶ ὅτι ἤνοιξεν τοῖς
ἔθνεσιν θύραν πίστεως. διέτριβον δὲ ἐκεῖ χρόνον οὐκ ὀλίγον σὺν τοῖς 28*
μαθηταῖς.

καί τινες κατελθόντες ἀπὸ τῆς ἰουδαίας ἐδίδασκον τοὺς ἀδελφοὺς ὅτι **15***
ἐὰν μὴ περιτέμνησθε τῷ ἔθει μωϋσέως οὐ δύνασθε σωθῆναι. γενομένης 2*
οὖν στάσεως καὶ συζητήσεως οὐκ ὀλίγης τῷ παύλῳ καὶ τῷ βαρναβᾷ πρὸς
αὐτοὺς ἔταξαν ἀναβαίνειν παῦλον καὶ βαρναβᾶν καί τινας ἄλλους ἐξ αὐ-
τῶν πρὸς τοὺς ἀποστόλους καὶ πρεσβυτέρους εἰς ἰερουσαλὴμ περὶ τοῦ

v.17 καιτοι[V] καιτοιγε[𝔐] και[T,K] τοι[T,K] γε[T,K] ουκ αμαρτυρον αυτον[V] εαυτον[T,𝔐,K] αφηκεν αγαθουργων[V] αγαθοποιων[T,𝔐,K] ουρανοθεν υμιν[𝔐,V] ημιν[T,K] υετους διδους και καιρους καρποφορους εμπιπλων τροφης και ευφροσυνης τας καρδιας υμων[V] ημων[T,𝔐,K]. **v.19** επηλθαν[V] επηλθον[T,𝔐,K] δε απο αντιοχειας και ικονιου ιουδαιοι και πεισαντες τους οχλους και λιθασαντες τον παυλον εσυρον εξω της πολεως νομιζοντες[V] νομισαντες[T,𝔐,K] αυτον τεθνηκεναι[V] τεθναναι[T,𝔐,K]. **v.20** κυκλωσαντων δε αυτον[T,𝔐,K] των μαθητων αυτον[V] αναστας εισηλθεν εις την πολιν και τη επαυριον εξηλθεν συν τω βαρναβα εις δερβην. **v.21** ευαγγελισαμενοι τε την πολιν εκεινην και μαθητευσαντες ικανους υπεστρεψαν εις την λυστραν και εις[V] ικονιον και εις[V] αντιοχειαν. **v.23** χειροτονησαντες δε αυτοις πρεσβυτερους[T,𝔐,K] κατ εκκλησιαν πρεσβυτερους[V] προσευξαμενοι μετα νηστειων παρεθεντο αυτους τω κυριω εις ον πεπιστευκεισαν. **v.24** και διελθοντες την πισιδιαν ηλθον εις την[V] παμφυλιαν. **v.27** παραγενομενοι δε και συναγαγοντες την εκκλησιαν ανηγγελλον[V] ανηγγειλαν[T,𝔐,K] οσα εποιησεν ο θεος μετ αυτων και οτι ηνοιξεν τοις εθνεσιν θυραν πιστεως. **v.28** διετριβον δε εκει[T,𝔐,K] χρονον ουκ ολιγον συν τοις μαθηταις. **15** **v.1** και τινες κατελθοντες απο της ιουδαιας εδιδασκον τους αδελφους οτι εαν μη περιτμηθητε[V] περιτεμνησθε[T,𝔐,K] τω εθει τω[V] μωυσεως ου δυνασθε σωθηναι. **v.2** γενομενης δε[V] ουν[T,𝔐,K] στασεως και ζητησεως[𝔐,V] συζητησεως[T,K] ουκ ολιγης τω παυλω και τω βαρναβα προς αυτους εταξαν αναβαινειν παυλον και βαρναβαν και τινας αλλους εξ αυτων προς τους αποστολους και πρεσβυτερους εις ιερουσαλημ περι του ζητηματος τουτου.

3* ζητήματος τούτου. οἱ μὲν οὖν προπεμφθέντες ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας διήρ-
χοντο τήν φοινίκην καὶ σαμάρειαν ἐκδιηγούμενοι τὴν ἐπιστροφὴν τῶν
4* ἐθνῶν καὶ ἐποίουν χαρὰν μεγάλην πᾶσιν τοῖς ἀδελφοῖς. παραγενόμενοι
δὲ εἰς ἱερουσαλὴμ ἀπεδέχθησαν ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας καὶ τῶν ἀποστόλων
καὶ τῶν πρεσβυτέρων ἀνήγγειλάν τε ὅσα ὁ θεὸς ἐποίησεν μετ' αὐτῶν.
5 ἐξανέστησαν δέ τινες τῶν ἀπὸ τῆς αἱρέσεως τῶν φαρισαίων πεπιστευ-
κότες λέγοντες ὅτι δεῖ περιτέμνειν αὐτοὺς παραγγέλλειν τε τηρεῖν τὸν
6* νόμον μωϋσέως. συνήχθησάν δὲ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἰδεῖν
7* περὶ τοῦ λόγου τούτου. πολλῆς δὲ συζητήσεως γενομένης ἀναστὰς
πέτρος εἶπεν πρὸς αὐτούς ἄνδρες ἀδελφοί ὑμεῖς ἐπίστασθε ὅτι ἀφ' ἡμε-
ρῶν ἀρχαίων ὁ θεὸς ἐν ἡμῖν ἐξελέξατο διὰ τοῦ στόματός μου ἀκοῦσαι
8* τὰ ἔθνη τὸν λόγον τοῦ εὐαγγελίου καὶ πιστεῦσαι. καὶ ὁ καρδιογνώ-
στης θεὸς ἐμαρτύρησεν αὐτοῖς δοὺς αὐτοῖς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον καθὼς
9* καὶ ἡμῖν. καὶ οὐδέν διέκρινεν μεταξὺ ἡμῶν τε καὶ αὐτῶν τῇ πίστει
10 καθαρίσας τὰς καρδίας αὐτῶν. νῦν οὖν τί πειράζετε τὸν θεόν ἐπιθεῖ-
ναι ζυγὸν ἐπὶ τὸν τράχηλον τῶν μαθητῶν ὅν οὔτε οἱ πατέρες ἡμῶν οὔτε
11* ἡμεῖς ἰσχύσαμεν βαστάσαι. ἀλλὰ διὰ τῆς χάριτος κυρίου ἰησοῦ χρι-
12 στοῦ πιστεύομεν σωθῆναι καθ' ὃν τρόπον κἀκεῖνοι. ἐσίγησεν δὲ πᾶν
τὸ πλῆθος καὶ ἤκουον βαρναβᾶ καὶ παύλου ἐξηγουμένων ὅσα ἐποίησεν
13 ὁ θεὸς σημεῖα καὶ τέρατα ἐν τοῖς ἔθνεσιν δι' αὐτῶν. μετὰ δὲ τὸ σι-
γῆσαι αὐτοὺς ἀπεκρίθη ἰάκωβος λέγων ἄνδρες ἀδελφοί ἀκούσατέ μου.
14* συμεὼν ἐξηγήσατο καθὼς πρῶτον ὁ θεὸς ἐπεσκέψατο λαβεῖν ἐξ ἐθνῶν
15 λαὸν ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ. καὶ τούτῳ συμφωνοῦσιν οἱ λόγοι τῶν προ-
16* φητῶν καθὼς γέγραπται. μετὰ ταῦτα ἀναστρέψω καὶ ἀνοικοδομήσω
τὴν σκηνὴν δαβὶδ τὴν πεπτωκυῖαν καὶ τὰ κατεσκαμμένα αὐτῆς ἀνοικο-
17* δομήσω καὶ ἀνορθώσω αὐτήν. ὅπως ἂν ἐκζητήσωσιν οἱ κατάλοιποι τῶν

---

v.3 οι μεν ουν προπεμφθεντες υπο της εκκλησιας διηρχοντο την τε[V] φοινικην και σαμαρειαν εκδιηγουμενοι την επιστροφην των εθνων και εποιουν χαραν μεγαλην πασιν τοις αδελφοις. **v.4** παραγενομενοι δε εις ιερουσαλημ παρεδεχθησαν[V] απεδεχθησαν[T,M,K] απο[V] υπο[T,M,K] της εκκλησιας και των αποστολων και των πρεσβυτερων ανηγγειλαν τε οσα ο θεος εποιησεν μετ αυτων. **v.6** συνηχθησαν τε[V] δε[T,M,K] οι αποστολοι και οι πρεσβυτεροι ιδειν περι του λογου τουτου. **v.7** πολλης δε ζητησεως[V] συζητησεως[T,M,K] γενομενης αναστας πετρος ειπεν προς αυτους ανδρες αδελφοι υμεις επιστασθε οτι αφ ημερων αρχαιων ο[T,M,K] θεος[T,M,K] εν υμιν[V] ημιν[T,M,K] εξελεξατο ο[V] θεος[V] δια του στοματος μου ακουσαι τα εθνη τον λογον του ευαγγελιου και πιστευσαι. **v.8** και ο καρδιογνωστης θεος εμαρτυρησεν αυτοις δους αυτοις[T,M,K] το πνευμα το αγιον καθως και ημιν. **v.9** και ουθεν[V] ουδεν[T,M,K] διεκρινεν μεταξυ ημων τε και αυτων τη πιστει καθαρισας τας καρδιας αυτων. **v.11** αλλα δια της χαριτος του[M,V] κυριου ιησου χριστου[T,K] πιστευομεν σωθηναι καθ ον τροπον κακεινοι. **v.14** συμεων εξηγησατο καθως πρωτον ο θεος επεσκεψατο λαβειν εξ εθνων λαον επι[T,M,K] τω ονοματι αυτου. **v.16** μετα ταυτα αναστρεψω και ανοικοδομησω την σκηνην δαυιδ[M,V] δαβιδ[T,K] την πεπτωκυιαν και τα κατεσκαμμενα αυτης ανοικοδομησω και ανορθωσω αυτην.

ἀνθρώπων τὸν κύριον καὶ πάντα τὰ ἔθνη ἐφ’ οὓς ἐπικέκληται τὸ ὄνομά
μου ἐπ’ αὐτούς λέγει κύριος ὁ ποιῶν ταῦτα πάντα. γνωστὰ ἀπ’ αἰῶνος 18*
ἐστίν τῷ θεῷ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ. διὸ ἐγὼ κρίνω μὴ παρενοχλεῖν τοῖς 19
ἀπὸ τῶν ἐθνῶν ἐπιστρέφουσιν ἐπὶ τὸν θεόν. ἀλλὰ ἐπιστεῖλαι αὐτοῖς τοῦ 20*
ἀπέχεσθαι ἀπό τῶν ἀλισγημάτων τῶν εἰδώλων καὶ τῆς πορνείας καὶ τοῦ
πνικτοῦ καὶ τοῦ αἵματος. μωσῆς γὰρ ἐκ γενεῶν ἀρχαίων κατὰ πόλιν 21*
τοὺς κηρύσσοντας αὐτὸν ἔχει ἐν ταῖς συναγωγαῖς κατὰ πᾶν σάββατον
ἀναγινωσκόμενος. τότε ἔδοξεν τοῖς ἀποστόλοις καὶ τοῖς πρεσβυτέροις 22*
σὺν ὅλῃ τῇ ἐκκλησίᾳ ἐκλεξαμένους ἄνδρας ἐξ αὐτῶν πέμψαι εἰς ἀντιό-
χειαν σὺν τῷ παύλῳ καὶ βαρναβᾷ ἰούδαν τὸν ἐπικαλούμενον βαρσαβᾶν
καὶ σιλᾶν ἄνδρας ἡγουμένους ἐν τοῖς ἀδελφοῖς. γράψαντες διὰ χειρὸς 23*
αὐτῶν τάδε οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ ἀδελφοὶ τοῖς κατὰ
τὴν ἀντιόχειαν καὶ συρίαν καὶ κιλικίαν ἀδελφοῖς τοῖς ἐξ ἐθνῶν χαίρειν.
ἐπειδὴ ἠκούσαμεν ὅτι τινὲς ἐξ ἡμῶν ἐξελθόντες ἐτάραξαν ὑμᾶς λόγοις 24*
ἀνασκευάζοντες τὰς ψυχὰς ὑμῶν λέγοντες περιτέμνεσθαι καὶ τηρεῖν τον
νόμον οἷς οὐ διεστειλάμεθα. ἔδοξεν ἡμῖν γενομένοις ὁμοθυμαδὸν ἐκλε- 25*
ξαμένους ἄνδρας πέμψαι πρὸς ὑμᾶς σὺν τοῖς ἀγαπητοῖς ἡμῶν βαρναβᾷ
καὶ παύλῳ. ἀνθρώποις παραδεδωκόσιν τὰς ψυχὰς αὐτῶν ὑπὲρ τοῦ 26*
ὀνόματος τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ. ἀπεστάλκαμεν οὖν ἰούδαν 27
καὶ σιλᾶν καὶ αὐτοὺς διὰ λόγου ἀπαγγέλλοντας τὰ αὐτά. ἔδοξεν γὰρ 28*
τῷ ἁγίῳ πνεύματι καὶ ἡμῖν μηδὲν πλέον ἐπιτίθεσθαι ὑμῖν βάρος πλὴν
τῶν ἐπάναγκες τούτων. ἀπέχεσθαι εἰδωλοθύτων καὶ αἵματος καὶ πνι- 29*
κτοῦ καὶ πορνείας ἐξ ὧν διατηροῦντες ἑαυτοὺς εὖ πράξετε ἔρρωσθε. οἱ 30*

v.17 οπως αν εκζητησωσιν οι καταλοιποι των ανθρωπων τον κυριον και παντα τα εθνη εφ ους επικεκληται το ονομα μου επ αυτους λεγει κυριος ο[T,𝔐,K] ποιων ταυτα παντα[T,𝔐,K]. **v.18** γνωστα απ αιωνος εστιν[T,𝔐,K] τω[T,𝔐,K] θεω[T,𝔐,K] παντα[T,𝔐,K] τα[T,𝔐,K] εργα[T,𝔐,K] αυτου[T,𝔐,K]. **v.20** αλλα επιστειλαι αυτοις του απεχεσθαι απο[T,𝔐,K] των αλισγηματων των ειδωλων και της πορνειας και του πνικτου και του αιματος. **v.21** μωυσης[𝔐,V] μωσης[T,K] γαρ εκ γενεων αρχαιων κατα πολιν τους κηρυσσοντας αυτον εχει εν ταις συναγωγαις κατα παν σαββατον αναγινωσκομενος. **v.22** τοτε εδοξε[V] εδοξεν[T,𝔐,K] τοις αποστολοις και τοις πρεσβυτεροις συν ολη τη εκκλησια εκλεξαμενους ανδρας εξ αυτων πεμψαι εις αντιοχειαν συν τω[T,K,V] παυλω και βαρναβα ιουδαν τον καλουμενον[V] επικαλουμενον[T,𝔐,K] βαρσαββαν[𝔐,V] βαρσαβαν[T,K] και σιλαν ανδρας ηγουμενους εν τοις αδελφοις. **v.23** γραψαντες δια χειρος αυτων ταδε[T,𝔐,K] οι αποστολοι και οι πρεσβυτεροι και[T,𝔐,K] οι[T,𝔐,K] αδελφοι τοις κατα την αντιοχειαν και συριαν και κιλικιαν αδελφοις τοις εξ εθνων χαιρειν. **v.24** επειδη ηκουσαμεν οτι τινες εξ ημων [εξελθοντες][V] εξελθοντες[T,𝔐,K] εταραξαν υμας λογοις ανασκευαζοντες τας ψυχας υμων λεγοντες[T,𝔐,K] περιτεμνεσθαι[T,𝔐,K] και[T,𝔐,K] τηρειν[T,𝔐,K] τον[T,𝔐,K] νομον[T,𝔐,K] οις ου διεστειλαμεθα. **v.25** εδοξεν ημιν γενομενοις ομοθυμαδον εκλεξαμενοις[V] εκλεξαμενους[T,𝔐,K] ανδρας πεμψαι προς υμας συν τοις αγαπητοις ημων βαρναβα και παυλω. **v.26** ανθρωποις παραδεδωκοσι[V] παραδεδωκοσιν[T,𝔐,K] τας ψυχας αυτων υπερ του ονοματος του κυριου ημων ιησου χριστου. **v.28** εδοξεν γαρ τω αγιω[T,𝔐,K] πνευματι τω[V] αγιω[V] και ημιν μηδεν πλεον επιτιθεσθαι υμιν βαρος πλην τουτων[V] των επαναγκες τουτων[T,𝔐,K]. **v.29** απεχεσθαι ειδωλοθυτων και αιματος και πνικτων[V] πνικτου[T,𝔐,K] και πορνειας εξ ων διατηρουντες εαυτους ευ πραξετε ερρωσθε.

μὲν οὖν ἀπολυθέντες ἦλθον εἰς ἀντιόχειαν καὶ συναγαγόντες τὸ πλῆθος
31 ἐπέδωκαν τὴν ἐπιστολήν. ἀναγνόντες δὲ ἐχάρησαν ἐπὶ τῇ παρακλήσει.
32* ἰούδας τε καὶ σιλᾶς καὶ αὐτοὶ προφῆται ὄντες διὰ λόγου πολλοῦ παρε-
33* κάλεσαν τοὺς ἀδελφοὺς καὶ ἐπεστήριξαν. ποιήσαντες δὲ χρόνον ἀπε-
34* λύθησαν μετ' εἰρήνης ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν πρὸς τοὺς ἀποστόλους. ἔδοξεν
35 δὲ τῷ σίλᾳ ἐπιμεῖναι αὐτοῦ. παῦλος δὲ καὶ βαρναβᾶς διέτριβον ἐν ἀν-
τιοχείᾳ διδάσκοντες καὶ εὐαγγελιζόμενοι μετὰ καὶ ἑτέρων πολλῶν τὸν
36* λόγον τοῦ κυρίου. μετὰ δέ τινας ἡμέρας εἶπεν παῦλος πρὸς βαρναβᾶν
ἐπιστρέψαντες δὴ ἐπισκεψώμεθα τοὺς ἀδελφοὺς ἡμῶν κατὰ πᾶσαν πό-
37* λιν ἐν αἷς κατηγγείλαμεν τὸν λόγον τοῦ κυρίου πῶς ἔχουσιν. βαρναβᾶς
δὲ ἐβούλεύσατο συμπαραλαβεῖν τὸν ἰωάννην τὸν καλούμενον μᾶρκον.
38* παῦλος δὲ ἠξίου τὸν ἀποστάντα ἀπ' αὐτῶν ἀπὸ παμφυλίας καὶ μὴ συ-
39* νελθόντα αὐτοῖς εἰς τὸ ἔργον μὴ συμπαραλαβεῖν τοῦτον. ἐγένετο οὖν
παροξυσμὸς ὥστε ἀποχωρισθῆναι αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων τόν τε βαρναβᾶν
40* παραλαβόντα τὸν μᾶρκον ἐκπλεῦσαι εἰς κύπρον. παῦλος δὲ ἐπιλεξά-
μενος σιλᾶν ἐξῆλθεν παραδοθεὶς τῇ χάριτι τοῦ θεοῦ ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν.
41* διήρχετο δὲ τὴν συρίαν καὶ κιλικίαν ἐπιστηρίζων τὰς ἐκκλησίας.

16* κατήντησεν δὲ εἰς δέρβην καὶ λύστραν καὶ ἰδού μαθητής τις ἦν ἐκεῖ
ὀνόματι τιμόθεος υἱὸς γυναικὸς τινος ἰουδαίας πιστῆς πατρὸς δὲ ἕλλη-
2, 3* νος. ὃς ἐμαρτυρεῖτο ὑπὸ τῶν ἐν λύστροις καὶ ἰκονίῳ ἀδελφῶν. τοῦτον
ἠθέλησεν ὁ παῦλος σὺν αὐτῷ ἐξελθεῖν καὶ λαβὼν περιέτεμεν αὐτὸν διὰ
τοὺς ἰουδαίους τοὺς ὄντας ἐν τοῖς τόποις ἐκείνοις ᾔδεισαν γὰρ ἅπαντες
4* τὸν πατέρα αὐτοῦ ὅτι ἕλλην ὑπῆρχεν. ὡς δὲ διεπορεύοντο τὰς πό-

---

v.30 οι μεν ουν απολυθεντες κατηλθον[V] ηλθον[T,𝔐,K] εις αντιοχειαν και συναγαγοντες το πληθος επεδωκαν την επιστολην. **v.32** ιουδας δε[K] τε[T,𝔐,V] και σιλας και αυτοι προφηται οντες δια λογου πολλου παρεκαλεσαν τους αδελφους και επεστηριξαν. **v.33** ποιησαντες δε χρονον απελυθησαν μετ ειρηνης απο των αδελφων προς τους αποστειλαντας[V] αυτους[V] αποστολους[T,𝔐,K]. **v.34** εδοξεν[T,K] δε[T,K] τω[T,K] σιλα[T,K] επιμειναι[T,K] αυτου[T,K]. **v.36** μετα δε τινας ημερας ειπεν παυλος[T,𝔐,K] προς βαρναβαν παυλος[V] επιστρεψαντες δη επισκεψωμεθα τους αδελφους ημων[T,𝔐,K] κατα πασαν[T,𝔐,K] πολιν πασαν[V] εν αις κατηγγειλαμεν τον λογον του κυριου πως εχουσιν. **v.37** βαρναβας δε εβουλετο[V] εβουλευσατο[T,𝔐,K] συμπαραλαβειν και[V] τον ιωαννην τον καλουμενον μαρκον. **v.38** παυλος δε ηξιου τον αποσταντα απ αυτων απο παμφυλιας και μη συνελθοντα αυτοις εις το εργον μη συμπαραλαμβανειν[V] συμπαραλαβειν[T,𝔐,K] τουτον. **v.39** εγενετο δε[V] ουν[T,𝔐,K] παροξυσμος ωστε αποχωρισθηναι αυτους απ αλληλων τον τε βαρναβαν παραλαβοντα τον μαρκον εκπλευσαι εις κυπρον. **v.40** παυλος δε επιλεξαμενος σιλαν εξηλθεν παραδοθεις τη χαριτι του κυριου[V] θεου[T,𝔐,K] υπο των αδελφων. **v.41** διηρχετο δε την συριαν και [την][V] κιλικιαν επιστηριζων τας εκκλησιας. **16** **v.1** κατηντησεν δε [και][V] εις δερβην και εις[V] λυστραν και ιδου μαθητης τις ην εκει ονοματι τιμοθεος υιος γυναικος τινος[T,𝔐,K] ιουδαιας πιστης πατρος δε ελληνος. **v.3** τουτον ηθελησεν ο παυλος συν αυτω εξελθειν και λαβων περιετεμεν αυτον δια τους ιουδαιους τους οντας εν τοις τοποις εκεινοις ηδεισαν γαρ απαντες τον[T,𝔐,K] πατερα[T,𝔐,K] αυτου[T,𝔐,K] οτι ελλην ο[V] πατηρ[V] αυτου[V] υπηρχεν. **v.4** ως δε διεπορευοντο τας πολεις παρεδιδοσαν[V] παρεδιδουν[T,𝔐,K] αυτοις φυλασσειν τα δογματα τα κεκριμενα υπο των αποστολων και των[T,𝔐,K] πρεσβυτερων των εν ιεροσολυμοις[V] ιερουσαλημ[T,𝔐,K].

λεις παρεδίδουν αὐτοῖς φυλάσσειν τὰ δόγματα τὰ κεκριμένα ὑπὸ τῶν
ἀποστόλων καὶ τῶν πρεσβυτέρων τῶν ἐν ἰερουσαλήμ. αἱ μὲν οὖν ἐκ- 5
κλησίαι ἐστερεοῦντο τῇ πίστει καὶ ἐπερίσσευον τῷ ἀριθμῷ καθ' ἡμέραν.
διελθόντες δὲ τὴν φρυγίαν καὶ τὴν γαλατικὴν χώραν κωλυθέντες ὑπὸ τοῦ 6*
ἁγίου πνεύματος λαλῆσαι τὸν λόγον ἐν τῇ ἀσίᾳ. ἐλθόντες κατὰ τὴν μυ- 7*
σίαν ἐπείραζον κατὰ τὴν βιθυνίαν πορεύεσθαι καὶ οὐκ εἴασεν αὐτοὺς τὸ
πνεῦμα. παρελθόντες δὲ τὴν μυσίαν κατέβησαν εἰς τρῳάδα. καὶ ὅραμα 8, 9*
διὰ τῆς νυκτὸς ὤφθη τῷ παύλῳ ἀνήρ τις ἦν μακεδὼν ἑστὼς παρακαλῶν
αὐτὸν καὶ λέγων διαβὰς εἰς μακεδονίαν βοήθησον ἡμῖν. ὡς δὲ τὸ ὅραμα 10*
εἶδεν εὐθέως ἐζητήσαμεν ἐξελθεῖν εἰς τὴν μακεδονίαν συμβιβάζοντες ὅτι
προσκέκληται ἡμᾶς ὁ κύριος εὐαγγελίσασθαι αὐτούς. ἀναχθέντες οὖν 11*
ἀπὸ τῆς τρῳάδος εὐθυδρομήσαμεν εἰς σαμοθρᾴκην τῇ τε ἐπιούσῃ εἰς
νεάπολιν. ἐκειθέν τε εἰς φιλίππους ἥτις ἐστὶν πρώτη τῆς μερίδος τῆς 12*
μακεδονίας πόλις κολωνία ἦμεν δὲ ἐν ταύτῃ τῇ πόλει διατρίβοντες ἡμέ-
ρας τινάς. τῇ τε ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων ἐξήλθομεν ἔξω τῆς πόλεως παρὰ 13*
ποταμὸν οὗ ἐνομίζετο προσευχή εἶναι καὶ καθίσαντες ἐλαλοῦμεν ταῖς
συνελθούσαις γυναιξίν. καί τις γυνὴ ὀνόματι λυδία πορφυρόπωλις πό- 14
λεως θυατείρων σεβομένη τὸν θεόν ἤκουεν ἧς ὁ κύριος διήνοιξεν τὴν
καρδίαν προσέχειν τοῖς λαλουμένοις ὑπὸ τοῦ παύλου. ὡς δὲ ἐβαπτίσθη 15*
καὶ ὁ οἶκος αὐτῆς παρεκάλεσεν λέγουσα εἰ κεκρίκατέ με πιστὴν τῷ κυ-
ρίῳ εἶναι εἰσελθόντες εἰς τὸν οἶκόν μου μείνατε καὶ παρεβιάσατο ἡμᾶς.
ἐγένετο δὲ πορευομένων ἡμῶν εἰς προσευχὴν παιδίσκην τινὰ ἔχουσαν 16*
πνεῦμα πύθωνος ἀπαντῆσαι ἡμῖν ἥτις ἐργασίαν πολλὴν παρεῖχεν τοῖς
κυρίοις αὐτῆς μαντευομένη. αὕτη κατακολουθήσασα τῷ παύλῳ καὶ 17*

v.6 διηλθον$^{\mathcal{V}}$ διελθοντες$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δε την φρυγιαν και την$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ γαλατικην χωραν κωλυθεντες υπο του αγιου πνευματος λαλησαι τον λογον εν τη ασια. **v.7** ελθοντες δε$^{\mathcal{V}}$ κατα την μυσιαν επειραζον εις$^{\mathcal{V}}$ κατα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ την βιθυνιαν πορευθηναι$^{\mathcal{V}}$ πορευεσθαι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και ουκ ειασεν αυτους το πνευμα ιησου$^{\mathcal{V}}$. **v.9** και οραμα δια [της]$^{\mathcal{V}}$ της$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ νυκτος ωφθη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τω παυλω ωφθη$^{\mathcal{V}}$ ανηρ μακεδων$^{\mathcal{V}}$ τις ην μακεδων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εστως και$^{\mathcal{V}}$ παρακαλων αυτον και λεγων διαβας εις μακεδονιαν βοηθησον ημιν. **v.10** ως δε το οραμα ειδεν ευθεως εζητησαμεν εξελθειν εις την$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μακεδονιαν συμβιβαζοντες οτι προσκεκληται ημας ο θεος$^{\mathcal{V}}$ κυριος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ευαγγελισασθαι αυτους. **v.11** αναχθεντες δε$^{\mathcal{V}}$ ουν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ απο της$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τρωαδος ευθυδρομησαμεν εις σαμοθρακην τη δε$^{\mathcal{V}}$ τε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ επιουση εις νεαν$^{\mathcal{V}}$ πολιν$^{\mathcal{V}}$ νεαπολιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.12** κακειθεν$^{\mathcal{V}}$ εκειθεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εις φιλιππους ητις εστιν $^{\mathcal{V}}$‘πρωτης” πρωτη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ της$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μεριδος της μακεδονιας πολις κολωνεια$^{\mathfrak{M}}$ κολωνια$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ ημεν δε εν αυτη$^{\mathfrak{M}}$ ταυτη$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ τη πολει διατριβοντες ημερας τινας. **v.13** τη τε ημερα των σαββατων εξηλθομεν εξω της πυλης$^{\mathcal{V}}$ πολεως$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ παρα ποταμον ου ενομιζομεν$^{\mathcal{V}}$ ενομιζετο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ προσευχην$^{\mathcal{V}}$ προσευχη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ειναι και καθισαντες ελαλουμεν ταις συνελθουσαις γυναιξιν. **v.15** ως δε εβαπτισθη και ο οικος αυτης παρεκαλεσεν λεγουσα ει κεκρικατε με πιστην τω κυριω ειναι εισελθοντες εις τον οικον μου μενετε$^{\mathcal{V}}$ μεινατε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και παρεβιασατο ημας. **v.16** εγενετο δε πορευομενων ημων εις την$^{\mathcal{V}}$ προσευχην παιδισκην τινα εχουσαν πνευμα πυθωνα$^{\mathcal{V}}$ πυθωνος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ υπαντησαι$^{\mathcal{V}}$ απαντησαι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ημιν ητις εργασιαν πολλην παρειχεν τοις κυριοις αυτης μαντευομενη.

ἡμῖν ἔκραζεν λέγουσα οὗτοι οἱ ἄνθρωποι δοῦλοι τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου
18* εἰσίν οἵτινες καταγγέλλουσιν ἡμῖν ὁδὸν σωτηρίας. τοῦτο δὲ ἐποίει ἐπὶ
πολλὰς ἡμέρας διαπονηθεὶς δὲ ὁ παῦλος καὶ ἐπιστρέψας τῷ πνεύματι
εἶπεν παραγγέλλω σοι ἐν τῷ ὀνόματι ἰησοῦ χριστοῦ ἐξελθεῖν ἀπ' αὐτῆς
19 καὶ ἐξῆλθεν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ. ἰδόντες δὲ οἱ κύριοι αὐτῆς ὅτι ἐξῆλθεν ἡ ἐλπὶς
τῆς ἐργασίας αὐτῶν ἐπιλαβόμενοι τὸν παῦλον καὶ τὸν σιλᾶν εἵλκυσαν εἰς
20* τὴν ἀγορὰν ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας. καὶ προσαγαγόντες αὐτοὺς τοῖς στρα-
τηγοῖς εἶπον οὗτοι οἱ ἄνθρωποι ἐκταράσσουσιν ἡμῶν τὴν πόλιν ἰουδαῖοι
21 ὑπάρχοντες. καὶ καταγγέλλουσιν ἔθη ἃ οὐκ ἔξεστιν ἡμῖν παραδέχεσθαι
22* οὐδὲ ποιεῖν ῥωμαίοις οὖσιν. καὶ συνεπέστη ὁ ὄχλος κατ' αὐτῶν καὶ οἱ
23 στρατηγοὶ περιρρήξαντες αὐτῶν τὰ ἱμάτια ἐκέλευον ῥαβδίζειν. πολλάς
τε ἐπιθέντες αὐτοῖς πληγὰς ἔβαλον εἰς φυλακήν παραγγείλαντες τῷ δε-
24* σμοφύλακι ἀσφαλῶς τηρεῖν αὐτούς. ὃς παραγγελίαν τοιαύτην εἰληφως
ἔβαλεν αὐτοὺς εἰς τὴν ἐσωτέραν φυλακὴν καὶ τοὺς πόδας αὐτῶν ἠσφα-
25 λίσατο εἰς τὸ ξύλον. κατὰ δὲ τὸ μεσονύκτιον παῦλος καὶ σιλᾶς προ-
26* σευχόμενοι ὕμνουν τὸν θεόν ἐπηκροῶντο δὲ αὐτῶν οἱ δέσμιοι. ἄφνω
δὲ σεισμὸς ἐγένετο μέγας ὥστε σαλευθῆναι τὰ θεμέλια τοῦ δεσμωτηρίου
ἀνεῴχθησαν τε παραχρῆμα αἱ θύραι πᾶσαι καὶ πάντων τὰ δεσμὰ ἀνέθη.
27* ἔξυπνος δὲ γενόμενος ὁ δεσμοφύλαξ καὶ ἰδὼν ἀνεῳγμένας τὰς θύρας τῆς
φυλακῆς σπασάμενος μάχαιραν ἔμελλεν ἑαυτὸν ἀναιρεῖν νομίζων ἐκπε-
28* φευγέναι τοὺς δεσμίους. ἐφώνησεν δὲ φωνῇ μεγάλῃ ὁ παῦλος λέγων
29* μηδὲν πράξῃς σεαυτῷ κακόν ἅπαντες γάρ ἐσμεν ἐνθάδε. αἰτήσας δὲ
φῶτα εἰσεπήδησεν καὶ ἔντρομος γενόμενος προσέπεσεν τῷ παύλῳ καὶ
30 τῷ σιλᾷ. καὶ προαγαγὼν αὐτοὺς ἔξω ἔφη κύριοι τί με δεῖ ποιεῖν ἵνα
31* σωθῶ. οἱ δὲ εἶπον πίστευσον ἐπὶ τὸν κύριον ἰησοῦν χριστὸν καὶ σωθήσῃ

---

v.17 αυτη κατακολουθουσα$^{\mathcal{V}}$ κατακολουθησασα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τω παυλω και ημιν εκραζεν λεγουσα ουτοι οι ανθρωποι δουλοι του θεου του υψιστου εισιν οιτινες καταγγελλουσιν υμιν$^{\mathcal{V}}$ ημιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ οδον σωτηριας. **v.18** τουτο δε εποιει επι πολλας ημερας διαπονηθεις δε ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ παυλος και επιστρεψας τω πνευματι ειπεν παραγγελλω σοι εν τω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ονοματι ιησου χριστου εξελθειν απ αυτης και εξηλθεν αυτη τη ωρα. **v.20** και προσαγαγοντες αυτους τοις στρατηγοις ειπαν$^{\mathcal{V}}$ ειπον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ουτοι οι ανθρωποι εκταρασσουσιν ημων την πολιν ιουδαιοι υπαρχοντες. **v.22** και συνεπεστη ο οχλος κατ αυτων και οι στρατηγοι περιρηξαντες$^{\mathcal{V}}$ περιρρηξαντες$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτων τα ιματια εκελευον ραβδιζειν. **v.24** ος παραγγελιαν τοιαυτην λαβων$^{\mathcal{V}}$ ειληφως$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εβαλεν αυτους εις την εσωτεραν φυλακην και τους ποδας αυτων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ησφαλισατο αυτων$^{\mathcal{V}}$ εις το ξυλον. **v.26** αφνω δε σεισμος εγενετο μεγας ωστε σαλευθηναι τα θεμελια του δεσμωτηριου ηνεωχθησαν$^{\mathcal{V}}$ ανεωχθησαν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δε$^{\mathcal{V}}$ τε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ παραχρημα αι θυραι πασαι και παντων τα δεσμα ανεθη. **v.27** εξυπνος δε γενομενος ο δεσμοφυλαξ και ιδων ανεωγμενας τας θυρας της φυλακης σπασαμενος [την]$^{\mathcal{V}}$ μαχαιραν ημελλεν$^{\mathcal{V}}$ εμελλεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εαυτον αναιρειν νομιζων εκπεφευγεναι τους δεσμιους. **v.28** εφωνησεν δε φωνη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μεγαλη φωνη$^{\mathcal{V}}$ [ο]$^{\mathcal{V}}$ ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ παυλος λεγων μηδεν πραξης σεαυτω κακον απαντες γαρ εσμεν ενθαδε. **v.29** αιτησας δε φωτα εισεπηδησεν και εντρομος γενομενος προσεπεσεν τω παυλω και [τω]$^{\mathcal{V}}$ τω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ σιλα. **v.31** οι δε ειπαν$^{\mathcal{V}}$ ειπον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πιστευσον επι τον κυριον ιησουν χριστον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και σωθηση συ και ο οικος σου.

σὺ καὶ ὁ οἶκός σου. καὶ ἐλάλησαν αὐτῷ τὸν λόγον τοῦ κυρίου καὶ πᾶσιν 32*
τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ. καὶ παραλαβὼν αὐτοὺς ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ τῆς 33
νυκτὸς ἔλουσεν ἀπὸ τῶν πληγῶν καὶ ἐβαπτίσθη αὐτὸς καὶ οἱ αὐτοῦ πάν-
τες παραχρῆμα. ἀναγαγών τε αὐτοὺς εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ παρέθηκεν 34*
τράπεζαν καὶ ἠγαλλιάσατο πανοικὶ πεπιστευκὼς τῷ θεῷ. ἡμέρας δὲ γε- 35
νομένης ἀπέστειλαν οἱ στρατηγοὶ τοὺς ῥαβδούχους λέγοντες ἀπόλυσον
τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους. ἀπήγγειλεν δὲ ὁ δεσμοφύλαξ τοὺς λόγους 36*
τούτους πρὸς τὸν παῦλον ὅτι ἀπεστάλκασιν οἱ στρατηγοὶ ἵνα ἀπολυθῆτε
νῦν οὖν ἐξελθόντες πορεύεσθε ἐν εἰρήνῃ. ὁ δὲ παῦλος ἔφη πρὸς αὐτούς 37*
δείραντες ἡμᾶς δημοσίᾳ ἀκατακρίτους ἀνθρώπους ῥωμαίους ὑπάρχον-
τας ἔβαλον εἰς φυλακήν καὶ νῦν λάθρᾳ ἡμᾶς ἐκβάλλουσιν οὐ γάρ ἀλλὰ
ἐλθόντες αὐτοὶ ἡμᾶς ἐξαγαγέτωσαν. ἀνήγγειλάν δὲ τοῖς στρατηγοῖς οἱ 38*
ῥαβδοῦχοι τὰ ῥήματα ταῦτα καὶ ἐφοβήθησαν ἀκούσαντες ὅτι ῥωμαῖοί
εἰσιν. καὶ ἐλθόντες παρεκάλεσαν αὐτούς καὶ ἐξαγαγόντες ἠρώτων ἐξελ- 39*
θεῖν τῆς πόλεως. ἐξελθόντες δὲ ἐκ τῆς φυλακῆς εἰσῆλθον εἰς τὴν λυδίαν 40*
καὶ ἰδόντες τοὺς ἀδελφοὺς παρεκάλεσαν αὐτοῦς καὶ ἐξῆλθον.

διοδεύσαντες δὲ τὴν ἀμφίπολιν καὶ ἀπολλωνίαν ἦλθον εἰς θεσσαλο- **17***
νίκην ὅπου ἦν ἡ συναγωγὴ τῶν ἰουδαίων. κατὰ δὲ τὸ εἰωθὸς τῷ παύλῳ 2*
εἰσῆλθεν πρὸς αὐτοὺς καὶ ἐπὶ σάββατα τρία διελέγετο αὐτοῖς ἀπὸ τῶν
γραφῶν. διανοίγων καὶ παρατιθέμενος ὅτι τὸν χριστὸν ἔδει παθεῖν καὶ 3*
ἀναστῆναι ἐκ νεκρῶν καὶ ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ χριστός ἰησοῦς ὅν ἐγὼ κα-
ταγγέλλω ὑμῖν. καί τινες ἐξ αὐτῶν ἐπείσθησαν καὶ προσεκληρώθησαν 4*
τῷ παύλῳ καὶ τῷ σιλᾷ τῶν τε σεβομένων ἑλλήνων πολὺ πλῆθος γυναικῶν
τε τῶν πρώτων οὐκ ὀλίγαι. ζηλώσαντες δὲ οἱ ἀπειθοῦντες ἰουδαῖοι καὶ 5*

v.32 και ελαλησαν αυτω τον λογον του κυριου συν$^{\mathcal{V}}$ και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πασιν τοις εν τη οικια αυτου. **v.34** αναγαγων τε αυτους εις τον οικον αυτου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ παρεθηκεν τραπεζαν και ηγαλλιατο$^{\mathfrak{M}}$ ηγαλλιασατο$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ πανοικι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πανοικει$^{\mathcal{V}}$ πεπιστευκως τω θεω. **v.36** απηγγειλεν δε ο δεσμοφυλαξ τους λογους [τουτους]$^{\mathcal{V}}$ τουτους$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ προς τον παυλον οτι απεσταλκαν$^{\mathcal{V}}$ απεσταλκασιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ οι στρατηγοι ινα απολυθητε νυν ουν εξελθοντες πορευεσθε εν ειρηνη. **v.37** ο δε παυλος εφη προς αυτους δειραντες ημας δημοσια ακατακριτους ανθρωπους ρωμαιους υπαρχοντας εβαλαν$^{\mathcal{V}}$ εβαλον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εις φυλακην και νυν λαθρα ημας εκβαλλουσιν ου γαρ αλλα ελθοντες αυτοι ημας$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ εξαγαγετωσαν. **v.38** απηγγειλαν$^{\mathcal{V}}$ ανηγγειλαν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δε τοις στρατηγοις οι ραβδουχοι τα ρηματα ταυτα και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εφοβηθησαν δε$^{\mathcal{V}}$ ακουσαντες οτι ρωμαιοι εισιν. **v.39** και ελθοντες παρεκαλεσαν αυτους και εξαγαγοντες ηρωτων απελθειν$^{\mathcal{V}}$ απο$^{\mathcal{V}}$ εξελθειν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ της πολεως. **v.40** εξελθοντες δε απο$^{\mathcal{V}}$ εκ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ της φυλακης εισηλθον προς$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ εις$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ την λυδιαν και ιδοντες τους$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αδελφους$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ παρεκαλεσαν τους$^{\mathcal{V}}$ αδελφους$^{\mathcal{V}}$ αυτους$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και εξηλθαν$^{\mathcal{V}}$ εξηλθον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **17** **v.1** διοδευσαντες δε την αμφιπολιν και την$^{\mathcal{V}}$ απολλωνιαν ηλθον εις θεσσαλονικην οπου ην η$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ συναγωγη των ιουδαιων. **v.2** κατα δε το ειωθος τω παυλω εισηλθεν προς αυτους και επι σαββατα τρια διελεξατο$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ διελεγετο$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ αυτοις απο των γραφων. **v.3** διανοιγων και παρατιθεμενος οτι τον χριστον εδει παθειν και αναστηναι εκ νεκρων και οτι ουτος εστιν ο χριστος [ο]$^{\mathcal{V}}$ ιησους ον εγω καταγγελλω υμιν. **v.4** και τινες εξ αυτων επεισθησαν και προσεκληρωθησαν τω παυλω και τω σιλα των τε σεβομενων ελληνων πολυ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πληθος πολυ$^{\mathcal{V}}$ γυναικων τε των πρωτων ουκ ολιγαι.

προσλαβόμενοι τῶν ἀγοραίων τινὰς ἄνδρας πονηροὺς καὶ ὀχλοποιήσαν-
τες ἐθορύβουν τὴν πόλιν ἐπιστάντες τε τῇ οἰκίᾳ ἰάσονος ἐζήτουν αὐτοὺς
6* ἀγαγεῖν εἰς τὸν δῆμον. μὴ εὑρόντες δὲ αὐτοὺς ἔσυρον τὸν ἰάσονα
καί τινας ἀδελφοὺς ἐπὶ τοὺς πολιτάρχας βοῶντες ὅτι οἱ τὴν οἰκουμένην
7* ἀναστατώσαντες οὗτοι καὶ ἐνθάδε πάρεισιν. οὓς ὑποδέδεκται ἰάσων καὶ
οὗτοι πάντες ἀπέναντι τῶν δογμάτων καίσαρος πράττουσιν βασιλέα λέ-
8 γοντες ἕτερον εἶναι ἰησοῦν. ἐτάραξαν δὲ τὸν ὄχλον καὶ τοὺς πολιτάρχας
9 ἀκούοντας ταῦτα. καὶ λαβόντες τὸ ἱκανὸν παρὰ τοῦ ἰάσονος καὶ τῶν
10* λοιπῶν ἀπέλυσαν αὐτούς. οἱ δὲ ἀδελφοὶ εὐθέως διὰ τῆς νυκτὸς ἐξέπεμ-
ψαν τόν τε παῦλον καὶ τὸν σιλᾶν εἰς βέροιαν οἵτινες παραγενόμενοι εἰς
11* τὴν συναγωγὴν τῶν ἰουδαίων ἀπῄεσαν. οὗτοι δὲ ἦσαν εὐγενέστεροι τῶν
ἐν θεσσαλονίκῃ οἵτινες ἐδέξαντο τὸν λόγον μετὰ πάσης προθυμίας τὸ
12 καθ' ἡμέραν ἀνακρίνοντες τὰς γραφὰς εἰ ἔχοι ταῦτα οὕτως. πολλοὶ μὲν
οὖν ἐξ αὐτῶν ἐπίστευσαν καὶ τῶν ἑλληνίδων γυναικῶν τῶν εὐσχημόνων
13* καὶ ἀνδρῶν οὐκ ὀλίγοι. ὡς δὲ ἔγνωσαν οἱ ἀπὸ τῆς θεσσαλονίκης ἰου-
δαῖοι ὅτι καὶ ἐν τῇ βεροίᾳ κατηγγέλη ὑπὸ τοῦ παύλου ὁ λόγος τοῦ θεοῦ
14* ἦλθον κἀκεῖ σαλεύοντες τοὺς ὄχλους. εὐθέως δὲ τότε τὸν παῦλον ἐξα-
πέστειλαν οἱ ἀδελφοὶ πορεύεσθαι ὡς ἐπὶ τὴν θάλασσαν ὑπέμενον δὲ ὅ τε
15* σιλᾶς καὶ ὁ τιμόθεος ἐκεῖ. οἱ δὲ καθιστῶντες τὸν παῦλον ἤγαγον αὐτὸν
ἕως ἀθηνῶν καὶ λαβόντες ἐντολὴν πρὸς τὸν σιλᾶν καὶ τιμόθεον ἵνα ὡς
16* τάχιστα ἔλθωσιν πρὸς αὐτὸν ἐξῄεσαν. ἐν δὲ ταῖς ἀθήναις ἐκδεχομένου
αὐτοὺς τοῦ παύλου παρωξύνετο τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ θεωροῦντι
17 κατείδωλον οὖσαν τὴν πόλιν. διελέγετο μὲν οὖν ἐν τῇ συναγωγῇ τοῖς
ἰουδαίοις καὶ τοῖς σεβομένοις καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ κατὰ πᾶσαν ἡμέραν πρὸς

v.5 προσλαβομενοι$^{\mathfrak{M}}$ ζηλωσαντες$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ δε οι απειθουντες$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ιουδαιοι οι$^{\mathfrak{M}}$ και$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ απειθουντες$^{\mathfrak{M}}$ προσλαβομενοι$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ των αγοραιων τινας$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ανδρας τινας$^{\mathcal{V}}$ πονηρους και οχλοποιησαντες εθορυβουν την πολιν και$^{\mathcal{V}}$ επισταντες τε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τη οικια ιασονος εζητουν αυτους προαγαγειν$^{\mathcal{V}}$ αγαγειν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εις τον δημον. **v.6** μη ευροντες δε αυτους εσυρον τον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ιασονα και τινας αδελφους επι τους πολιταρχας βοωντες οτι οι την οικουμενην αναστατωσαντες ουτοι και ενθαδε παρεισιν. **v.7** ους υποδεδεκται ιασων και ουτοι παντες απεναντι των δογματων καισαρος πρασσουσιν$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ πραττουσιν$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ βασιλεα λεγοντες$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ετερον λεγοντες$^{\mathcal{V}}$ ειναι ιησουν. **v.10** οι δε αδελφοι ευθεως δια της$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ νυκτος εξεπεμψαν τον τε παυλον και τον σιλαν εις βεροιαν οιτινες παραγενομενοι εις την συναγωγην απηεσαν$^{\mathfrak{M}}$ των ιουδαιων απηεσαν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$. **v.11** ουτοι δε ησαν ευγενεστεροι των εν θεσσαλονικη οιτινες εδεξαντο τον λογον μετα πασης προθυμιας το$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ καθ ημεραν ανακρινοντες τας γραφας ει εχοι ταυτα ουτως. **v.13** ως δε εγνωσαν οι απο της θεσσαλονικης ιουδαιοι οτι και εν τη βεροια κατηγγελη υπο του παυλου ο λογος του θεου ηλθον κακει σαλευοντες και$^{\mathcal{V}}$ ταρασσοντες$^{\mathcal{V}}$ τους οχλους. **v.14** ευθεως δε τοτε τον παυλον εξαπεστειλαν οι αδελφοι πορευεσθαι εως$^{\mathcal{V}}$ ως$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ επι την θαλασσαν υπεμειναν$^{\mathcal{V}}$ υπεμενον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τε$^{\mathcal{V}}$ δε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ο τε σιλας και ο τιμοθεος εκει. **v.15** οι δε καθιστανοντες$^{\mathcal{V}}$ καθιστωντες$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τον παυλον ηγαγον αυτον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εως αθηνων και λαβοντες εντολην προς τον σιλαν και τον$^{\mathcal{V}}$ τιμοθεον ινα ως ταχιστα ελθωσιν προς αυτον εξηεσαν. **v.16** εν δε ταις αθηναις εκδεχομενου αυτους του παυλου παρωξυνετο το πνευμα αυτου εν αυτω θεωρουντος$^{\mathcal{V}}$ θεωρουντι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ κατειδωλον ουσαν την πολιν.

τοὺς παρατυγχάνοντας. τινὲς δὲ τῶν ἐπικουρείων καὶ τῶν στωϊκῶν φι- 18*
λοσόφων συνέβαλλον αὐτῷ καὶ τινες ἔλεγον τί ἂν θέλοι ὁ σπερμολόγος
οὗτος λέγειν οἱ δέ ξένων δαιμονίων δοκεῖ καταγγελεὺς εἶναι ὅτι τὸν ἰη-
σοῦν καί τὴν ἀνάστασιν αὐτοῖς εὐηγγελίζετο. ἐπιλαβόμενοί τε αὐτοῦ ἐπὶ 19
τὸν ἄρειον πάγον ἤγαγον λέγοντες δυνάμεθα γνῶναι τίς ἡ καινὴ αὕτη ἡ
ὑπὸ σοῦ λαλουμένη διδαχή. ξενίζοντα γάρ τινα εἰσφέρεις εἰς τὰς ἀκοὰς 20*
ἡμῶν βουλόμεθα οὖν γνῶναι τί ἂν θέλοι ταῦτα εἶναι. ἀθηναῖοι δὲ πάν- 21*
τες καὶ οἱ ἐπιδημοῦντες ξένοι εἰς οὐδὲν ἕτερον εὐκαίρουν ἢ λέγειν τι καὶ
ἀκούειν καινότερον. σταθεὶς δὲ ὁ παῦλος ἐν μέσῳ τοῦ ἀρείου πάγου 22*
ἔφη ἄνδρες ἀθηναῖοι κατὰ πάντα ὡς δεισιδαιμονεστέρους ὑμᾶς θεωρῶ.
διερχόμενος γὰρ καὶ ἀναθεωρῶν τὰ σεβάσματα ὑμῶν εὗρον καὶ βωμὸν 23*
ἐν ᾧ ἐπεγέγραπτο ἀγνώστῳ θεῷ ὃν οὖν ἀγνοοῦντες εὐσεβεῖτε τοῦτον ἐγὼ
καταγγέλλω ὑμῖν. ὁ θεὸς ὁ ποιήσας τὸν κόσμον καὶ πάντα τὰ ἐν αὐ- 24*
τῷ οὗτος οὐρανοῦ καὶ γῆς κύριος ὑπάρχων οὐκ ἐν χειροποιήτοις ναοῖς
κατοικεῖ. οὐδὲ ὑπὸ χειρῶν ἀνθρώπων θεραπεύεται προσδεόμενός τινος 25*
αὐτὸς διδοὺς πᾶσιν ζωὴν καὶ πνοὴν κατὰ πάντα. ἐποίησέν τε ἐξ ἑνὸς 26*
αἵματός πᾶν ἔθνος ἀνθρώπων κατοικεῖν ἐπὶ πᾶν τὸ προσώπον τῆς γῆς
ὁρίσας προτεταγμένους καιροὺς καὶ τὰς ὁροθεσίας τῆς κατοικίας αὐτῶν.
ζητεῖν τὸν κύριον εἰ ἄρα γε ψηλαφήσειαν αὐτὸν καὶ εὕροιεν καίτοιγε οὐ 27*
μακρὰν ἀπὸ ἑνὸς ἑκάστου ἡμῶν ὑπάρχοντα. ἐν αὐτῷ γὰρ ζῶμεν καὶ 28
κινούμεθα καὶ ἐσμέν ὡς καί τινες τῶν καθ' ὑμᾶς ποιητῶν εἰρήκασιν τοῦ
γὰρ καὶ γένος ἐσμέν. γένος οὖν ὑπάρχοντες τοῦ θεοῦ οὐκ ὀφείλομεν 29
νομίζειν χρυσῷ ἢ ἀργύρῳ ἢ λίθῳ χαράγματι τέχνης καὶ ἐνθυμήσεως
ἀνθρώπου τὸ θεῖον εἶναι ὅμοιον. τοὺς μὲν οὖν χρόνους τῆς ἀγνοίας 30*

v.18 τινες δε και$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ των επικουρειων και των$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ στοικων$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ στωικων$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ φιλοσοφων συνεβαλλον αυτω και τινες ελεγον τι αν θελοι ο σπερμολογος ουτος λεγειν οι δε ξενων δαιμονιων δοκει καταγγελευς ειναι οτι τον ιησουν και την αναστασιν αυτοις$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ευηγγελιζετο. **v.20** ξενιζοντα γαρ τινα εισφερεις εις τας ακοας ημων βουλομεθα ουν γνωναι τινα$^{\mathcal{V}}$ θελει$^{\mathcal{V}}$ τι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ θελοι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ταυτα ειναι. **v.21** αθηναιοι δε παντες και οι επιδημουντες ξενοι εις ουδεν ετερον ηυκαιρουν$^{\mathcal{V}}$ ευκαιρουν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ η λεγειν τι η$^{\mathcal{V}}$ και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ακουειν τι$^{\mathcal{V}}$ καινοτερον. **v.22** σταθεις δε [ο]$^{\mathcal{V}}$ ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ παυλος εν μεσω του αρειου παγου εφη ανδρες αθηναιοι κατα παντα ως δεισιδαιμονεστερους υμας θεωρω. **v.23** διερχομενος γαρ και αναθεωρων τα σεβασματα υμων ευρον και βωμον εν ω επεγεγραπτο αγνωστω θεω ο$^{\mathcal{V}}$ ον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ουν αγνοουντες ευσεβειτε τουτο$^{\mathcal{V}}$ τουτον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εγω καταγγελλω υμιν. **v.24** ο θεος ο ποιησας τον κοσμον και παντα τα εν αυτω ουτος ουρανου και γης κυριος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ υπαρχων κυριος$^{\mathcal{V}}$ ουκ εν χειροποιητοις ναοις κατοικει. **v.25** ουδε υπο χειρων ανθρωπινων$^{\mathcal{V}}$ ανθρωπων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ θεραπευεται προσδεομενος τινος αυτος διδους πασι$^{\mathcal{V}}$ πασιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ζωην και πνοην και$^{\mathcal{K},\mathcal{V}}$ τα$^{\mathcal{K},\mathcal{V}}$ κατα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M}}$ παντα. **v.26** εποιησεν τε εξ ενος αιματος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ παν εθνος ανθρωπων κατοικειν επι παντος$^{\mathcal{V}}$ προσωπου$^{\mathcal{V}}$ παν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ το$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ προσωπον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ της γης ορισας προστεταγμενους$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ προτεταγμενους$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ καιρους και τας οροθεσιας της κατοικιας αυτων. **v.27** ζητειν τον θεον$^{\mathcal{V}}$ κυριον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ει αρα γε ψηλαφησειαν αυτον και ευροιεν και$^{\mathcal{V}}$ γε$^{\mathcal{V}}$ καιγε$^{\mathfrak{M}}$ καιτοιγε$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ου μακραν απο ενος εκαστου ημων υπαρχοντα. **v.30** τους μεν ουν χρονους της αγνοιας υπεριδων ο θεος τα νυν παραγγελλει τοις ανθρωποις παντας$^{\mathcal{V}}$ πασιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πανταχου μετανοειν.

ὑπεριδὼν ὁ θεὸς τὰ νῦν παραγγέλλει τοῖς ἀνθρώποις πάσιν πανταχοῦ
31* μετανοεῖν. διότι ἔστησεν ἡμέραν ἐν ᾗ μέλλει κρίνειν τὴν οἰκουμένην ἐν
δικαιοσύνῃ ἐν ἀνδρὶ ᾧ ὥρισεν πίστιν παρασχὼν πᾶσιν ἀναστήσας αὐτὸν
32* ἐκ νεκρῶν. ἀκούσαντες δὲ ἀνάστασιν νεκρῶν οἱ μὲν ἐχλεύαζον οἱ δὲ
33 εἶπον ἀκουσόμεθά σου πάλιν περὶ τούτου. καὶ οὕτως ὁ παῦλος ἐξῆλθεν
34 ἐκ μέσου αὐτῶν. τινὲς δὲ ἄνδρες κολληθέντες αὐτῷ ἐπίστευσαν ἐν οἷς
καὶ διονύσιος ὁ ἀρεοπαγίτης καὶ γυνὴ ὀνόματι δάμαρις καὶ ἕτεροι σὺν
αὐτοῖς.

18* μετὰ δὲ ταῦτα χωρισθεὶς ὁ παῦλος ἐκ τῶν ἀθηνῶν ἦλθεν εἰς κόρινθον.
2* καὶ εὑρών τινα ἰουδαῖον ὀνόματι ἀκύλαν ποντικὸν τῷ γένει προσφάτως
ἐληλυθότα ἀπὸ τῆς ἰταλίας καὶ πρίσκιλλαν γυναῖκα αὐτοῦ διὰ τὸ δια-
τεταχέναι κλαύδιον χωρίζεσθαι πάντας τοὺς ἰουδαίους ἐκ τῆς ῥώμης
3* προσῆλθεν αὐτοῖς. καὶ διὰ τὸ ὁμότεχνον εἶναι ἔμενεν παρ’ αὐτοῖς καὶ
4 εἰργάζετο ἦσαν γὰρ σκηνοποιοὶ τὴν τέχνην. διελέγετο δὲ ἐν τῇ συ-
5* ναγωγῇ κατὰ πᾶν σάββατον ἔπειθέν τε ἰουδαίους καὶ ἕλληνας. ὡς δὲ
κατῆλθον ἀπὸ τῆς μακεδονίας ὅ τε σιλᾶς καὶ ὁ τιμόθεος συνείχετο τῷ
πνεύματι ὁ παῦλος διαμαρτυρόμενος τοῖς ἰουδαίοις τὸν χριστόν ἰησοῦν.
6 ἀντιτασσομένων δὲ αὐτῶν καὶ βλασφημούντων ἐκτιναξάμενος τὰ ἱμάτια
εἶπεν πρός αὐτούς τὸ αἷμα ὑμῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ὑμῶν καθαρὸς ἐγώ
7* ἀπὸ τοῦ νῦν εἰς τὰ ἔθνη πορεύσομαι. καὶ μεταβὰς ἐκεῖθεν ἦλθεν εἰς
οἰκίαν τινὸς ὀνόματι ἰούστου σεβομένου τὸν θεόν οὗ ἡ οἰκία ἦν συνομο-
8 ροῦσα τῇ συναγωγῇ. κρίσπος δὲ ὁ ἀρχισυνάγωγος ἐπίστευσεν τῷ κυρίῳ
σὺν ὅλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ καὶ πολλοὶ τῶν κορινθίων ἀκούοντες ἐπίστευον
9* καὶ ἐβαπτίζοντο. εἶπεν δὲ ὁ κύριος δι’ ὁράματος ἐν νυκτὶ τῷ παύλῳ
10* μὴ φοβοῦ ἀλλὰ λάλει καὶ μὴ σιωπήσῃς. διότι ἐγώ εἰμι μετὰ σοῦ καὶ
οὐδεὶς ἐπιθήσεταί σοι τοῦ κακῶσαί σε διότι λαός ἐστίν μοι πολὺς ἐν τῇ

---

v.31 καθοτι[V] διοτι[T,𝔐,K] εστησεν ημεραν εν η μελλει κρινειν την οικουμενην εν δικαιοσυνη εν ανδρι ω ωρισεν πιστιν παρασχων πασιν αναστησας αυτον εκ νεκρων. **v.32** ακουσαντες δε αναστασιν νεκρων οι μεν εχλευαζον οι δε ειπαν[V] ειπον[T,𝔐,K] ακουσομεθα σου παλιν[T,𝔐,K] περι τουτου. **18** **v.1** μετα δε[T,𝔐,K] ταυτα χωρισθεις ο[T,𝔐,K] παυλος[T,𝔐,K] εκ των αθηνων ηλθεν εις κορινθον. **v.2** και ευρων τινα ιουδαιον ονοματι ακυλαν ποντικον τω γενει προσφατως εληλυθοτα απο της ιταλιας και πρισκιλλαν γυναικα αυτου δια το τεταχεναι[𝔐] διατεταχεναι[T,K,V] κλαυδιον χωριζεσθαι παντας τους ιουδαιους απο[V] εκ[T,𝔐,K] της ρωμης προσηλθεν αυτοις. **v.3** και δια το ομοτεχνον ειναι εμενεν παρ αυτοις και ηργαζετο[V] ειργαζετο[T,𝔐,K] ησαν γαρ σκηνοποιοι τη[V] την[T,𝔐,K] τεχνη[V] τεχνην[T,𝔐,K]. **v.5** ως δε κατηλθον απο της μακεδονιας ο τε σιλας και ο τιμοθεος συνειχετο τω λογω[V] πνευματι[T,𝔐,K] ο παυλος διαμαρτυρομενος τοις ιουδαιοις ειναι[V] τον χριστον ιησουν. **v.7** και μεταβας εκειθεν εισηλθεν[V] ηλθεν[T,𝔐,K] εις οικιαν τινος ονοματι τιτιου[V] ιουστου σεβομενου τον θεον ου η οικια ην συνομορουσα τη συναγωγη. **v.9** ειπεν δε ο κυριος δι[T,𝔐,K] οραματος[T,𝔐,K] εν νυκτι δι[V] οραματος[V] τω παυλω μη φοβου αλλα λαλει και μη σιωπησης. **v.10** διοτι εγω ειμι μετα σου και ουδεις επιθησεται σοι του κακωσαι σε διοτι λαος εστι[V] εστιν[T,𝔐,K] μοι πολυς εν τη πολει ταυτη.

πόλει ταύτῃ. ἐκάθισεν τε ἐνιαυτὸν καὶ μῆνας ἓξ διδάσκων ἐν αὐτοῖς τὸν 11*
λόγον τοῦ θεοῦ. γαλλίωνος δὲ ἀνθυπατεύοντος τῆς ἀχαΐας κατεπέστη- 12*
σαν ὁμοθυμαδὸν οἱ ἰουδαῖοι τῷ παύλῳ καὶ ἤγαγον αὐτὸν ἐπὶ τὸ βῆμα.
λέγοντες ὅτι παρὰ τὸν νόμον οὗτος ἀναπείθει τοὺς ἀνθρώπους σέβεσθαι 13*
τὸν θεόν. μέλλοντος δὲ τοῦ παύλου ἀνοίγειν τὸ στόμα εἶπεν ὁ γαλλίων 14*
πρὸς τοὺς ἰουδαίους εἰ μὲν οὖν ἦν ἀδίκημά τι ἢ ῥᾳδιούργημα πονηρόν
ὦ ἰουδαῖοι κατὰ λόγον ἂν ἠνεσχόμην ὑμῶν. εἰ δὲ ζήτημά ἐστιν περὶ 15*
λόγου καὶ ὀνομάτων καὶ νόμου τοῦ καθ' ὑμᾶς ὄψεσθε αὐτοί κριτὴς γὰρ
ἐγὼ τούτων οὐ βούλομαι εἶναι. καὶ ἀπήλασεν αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ βήμα- 16
τος. ἐπιλαβόμενοι δὲ πάντες οἱ ἕλληνες σωσθένην τὸν ἀρχισυνάγωγον 17*
ἔτυπτον ἔμπροσθεν τοῦ βήματος καὶ οὐδὲν τούτων τῷ γαλλίωνι ἔμελεν.
ὁ δὲ παῦλος ἔτι προσμείνας ἡμέρας ἱκανὰς τοῖς ἀδελφοῖς ἀποταξάμενος 18*
ἐξέπλει εἰς τὴν συρίαν καὶ σὺν αὐτῷ πρίσκιλλα καὶ ἀκύλας κειράμενος
τὴν κεφαλὴν ἐν κεγχρεαῖς εἶχεν γὰρ εὐχήν. κατήντησεν δὲ εἰς ἔφεσον 19*
κἀκείνους κατέλιπεν αὐτοῦ αὐτὸς δὲ εἰσελθὼν εἰς τὴν συναγωγὴν διε-
λέχθη τοῖς ἰουδαίοις. ἐρωτώντων δὲ αὐτῶν ἐπὶ πλείονα χρόνον μεῖναι 20*
παρ' αὐτοῖς οὐκ ἐπένευσεν. ἀλλ' ἀπετάξατο αὐτοῖς εἰπών δεῖ με πάντως 21*
τὴν ἑορτὴν τὴν ἐρχομενην ποιῆσαι εἰς ἱεροσόλυμα πάλιν δὲ ἀνακάμψω
πρὸς ὑμᾶς τοῦ θεοῦ θέλοντος καὶ ἀνήχθη ἀπὸ τῆς ἐφέσου. καὶ κα- 22
τελθὼν εἰς καισάρειαν ἀναβὰς καὶ ἀσπασάμενος τὴν ἐκκλησίαν κατέβη
εἰς ἀντιόχειαν. καὶ ποιήσας χρόνον τινὰ ἐξῆλθεν διερχόμενος καθεξῆς 23
τὴν γαλατικὴν χώραν καὶ φρυγίαν ἐπιστηρίζων πάντας τοὺς μαθητάς.
ἰουδαῖος δέ τις ἀπολλῶς ὀνόματι ἀλεξανδρεὺς τῷ γένει ἀνὴρ λόγιος κα- 24
τήντησεν εἰς ἔφεσον δυνατὸς ὢν ἐν ταῖς γραφαῖς. οὗτος ἦν κατηχημένος 25*

---

v.11 εκαθισεν δε[V] τε[T,𝔐,K] ενιαυτον και μηνας εξ διδασκων εν αυτοις τον λογον του θεου. **v.12** γαλλιωνος δε ανθυπατου[V] οντος[V] ανθυπατευοντος[T,𝔐,K] της αχαιας κατεπεστησαν ομοθυμαδον οι ιουδαιοι τω παυλω και ηγαγον αυτον επι το βημα. **v.13** λεγοντες οτι παρα τον νομον ουτος[T,𝔐,K] αναπειθει ουτος[V] τους ανθρωπους σεβεσθαι τον θεον. **v.14** μελλοντος δε του παυλου ανοιγειν το στομα ειπεν ο γαλλιων προς τους ιουδαιους ει μεν ουν[T,𝔐,K] ην αδικημα τι η ραδιουργημα πονηρον ω ιουδαιοι κατα λογον αν ανεσχομην[V] ηνεσχομην[T,𝔐,K] υμων. **v.15** ει δε ζητηματα[V] ζητημα[T,𝔐,K] εστιν περι λογου και ονοματων και νομου του καθ υμας οψεσθε αυτοι κριτης γαρ[T,𝔐,K] εγω τουτων ου βουλομαι ειναι. **v.17** επιλαβομενοι δε παντες οι[T,𝔐,K] ελληνες[T,𝔐,K] σωσθενην τον αρχισυναγωγον ετυπτον εμπροσθεν του βηματος και ουδεν τουτων τω γαλλιωνι εμελλεν[𝔐] εμελεν[T,K,V]. **v.18** ο δε παυλος ετι προσμεινας ημερας ικανας τοις αδελφοις αποταξαμενος εξεπλει εις την συριαν και συν αυτω πρισκιλλα και ακυλας κειραμενος την[T,𝔐,K] κεφαλην[T,𝔐,K] εν κεγχρεαις την[V] κεφαλην[V] ειχεν γαρ ευχην. **v.19** κατηντησαν[V] κατηντησεν[T,𝔐,K] δε εις εφεσον και[𝔐] εκεινους[𝔐] κακεινους[T,K,V] κατελιπεν αυτου αυτος δε εισελθων εις την συναγωγην διελεξατο[V] διελεχθη[T,𝔐,K] τοις ιουδαιοις. **v.20** ερωτωντων δε αυτων επι πλειονα χρονον μειναι παρ[T,𝔐,K] αυτοις[T,𝔐,K] ουκ επενευσεν. **v.21** αλλα[V] αλλ[T,𝔐,K] αποταξαμενος[V] απεταξατο[T,𝔐,K] και[V] αυτοις[T,𝔐,K] ειπων δει[T,𝔐,K] με[T,𝔐,K] παντως[T,𝔐,K] την[T,𝔐,K] εορτην[T,𝔐,K] την[T,𝔐,K] ερχομενην[T,𝔐,K] ποιησαι[T,𝔐,K] εις[T,𝔐,K] ιεροσολυμα[T,𝔐,K] παλιν δε[T,𝔐,K] ανακαμψω προς υμας του θεου θελοντος και[T,𝔐,K] ανηχθη απο της εφεσου.

τὴν ὁδὸν τοῦ κυρίου καὶ ζέων τῷ πνεύματι ἐλάλει καὶ ἐδίδασκεν ἀκριβῶς
26* τὰ περὶ τοῦ κυρίου ἐπιστάμενος μόνον τὸ βάπτισμα ἰωάννου. οὗτός τε
ἤρξατο παρρησιάζεσθαι ἐν τῇ συναγωγῇ ἀκούσαντες δὲ αὐτοῦ ἀκύλας
καὶ πρίσκιλλα προσελάβοντο αὐτὸν καὶ ἀκριβέστερον αὐτῷ ἐξέθεντο τὴν
27 τοῦ θεοῦ ὁδὸν. βουλομένου δὲ αὐτοῦ διελθεῖν εἰς τὴν ἀχαΐαν προ-
τρεψάμενοι οἱ ἀδελφοὶ ἔγραψαν τοῖς μαθηταῖς ἀποδέξασθαι αὐτόν ὃς
παραγενόμενος συνεβάλετο πολὺ τοῖς πεπιστευκόσιν διὰ τῆς χάριτος.
28 εὐτόνως γὰρ τοῖς ἰουδαίοις διακατηλέγχετο δημοσίᾳ ἐπιδεικνὺς διὰ τῶν
γραφῶν εἶναι τὸν χριστὸν ἰησοῦν.

19* ἐγένετο δὲ ἐν τῷ τὸν ἀπολλῶ εἶναι ἐν κορίνθῳ παῦλον διελθόντα τὰ
2* ἀνωτερικὰ μέρη ἐλθεῖν εἰς ἔφεσον καὶ εὑρών τινας μαθητάς. εἶπέν
πρὸς αὐτούς εἰ πνεῦμα ἅγιον ἐλάβετε πιστεύσαντες οἱ δὲ εἶπον πρὸς αὐ-
3* τόν ἀλλ οὐδὲ εἰ πνεῦμα ἅγιον ἔστιν ἠκούσαμεν. εἶπέν τε πρὸς αὐτοὺς
4* εἰς τί οὖν ἐβαπτίσθητε οἱ δὲ εἶπον εἰς τὸ ἰωάννου βάπτισμα. εἶπεν δὲ
παῦλος ἰωάννης μὲν ἐβάπτισεν βάπτισμα μετανοίας τῷ λαῷ λέγων εἰς
τὸν ἐρχόμενον μετ᾽ αὐτὸν ἵνα πιστεύσωσιν τοῦτ᾽ ἔστιν εἰς τὸν χριστὸν
5 ἰησοῦν. ἀκούσαντες δὲ ἐβαπτίσθησαν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου ἰησοῦ.
6* καὶ ἐπιθέντος αὐτοῖς τοῦ παύλου τὰς χεῖρας ἦλθεν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον
7* ἐπ᾽ αὐτούς ἐλάλουν τε γλώσσαις καὶ προεφήτευον. ἦσαν δὲ οἱ πάντες
8* ἄνδρες ὡσεὶ δεκαδύο. εἰσελθὼν δὲ εἰς τὴν συναγωγὴν ἐπαρρησιάζετο
ἐπὶ μῆνας τρεῖς διαλεγόμενος καὶ πείθων τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ
9* θεοῦ. ὡς δέ τινες ἐσκληρύνοντο καὶ ἠπείθουν κακολογοῦντες τὴν ὁδὸν
ἐνώπιον τοῦ πλήθους ἀποστὰς ἀπ᾽ αὐτῶν ἀφώρισεν τοὺς μαθητάς καθ᾽
10* ἡμέραν διαλεγόμενος ἐν τῇ σχολῇ τυράννου τινός. τοῦτο δὲ ἐγένετο

---

v.25 ουτος ην κατηχημενος την οδον του κυριου και ζεων τω πνευματι ελαλει και εδιδασκεν ακριβως τα περι του ιησου[V] κυριου[T,𝔐,K] επισταμενος μονον το βαπτισμα ιωαννου. **v.26** ουτος τε ηρξατο παρρησιαζεσθαι εν τη συναγωγη ακουσαντες δε αυτου ακυλας[T,𝔐,K] και[T,𝔐,K] πρισκιλλα και[V] ακυλας[V] προσελαβοντο αυτον και ακριβεστερον αυτω εξεθεντο την του[T,𝔐,K] θεου[T,𝔐,K] οδον [του[V] θεου][V]. **19 v.1** εγενετο δε εν τω τον απολλω ειναι εν κορινθω παυλον διελθοντα τα ανωτερικα μερη [V]‘κατελθειν’ ελθειν[T,𝔐,K] εις εφεσον και ευρειν[V] ευρων[T,𝔐,K] τινας μαθητας. **v.2** ειπεν τε[V] προς αυτους ει πνευμα αγιον ελαβετε πιστευσαντες οι δε ειπον[T,𝔐,K] προς αυτον αλλ ουδ[V] ουδε[T,𝔐,K] ει πνευμα αγιον εστιν ηκουσαμεν. **v.3** ειπεν τε προς[T,𝔐,K] αυτους[T,𝔐,K] εις τι ουν εβαπτισθητε οι δε ειπαν[V] ειπον[T,𝔐,K] εις το ιωαννου βαπτισμα. **v.4** ειπεν δε παυλος ιωαννης μεν[T,𝔐,K] εβαπτισεν βαπτισμα μετανοιας τω λαω λεγων εις τον ερχομενον μετ αυτον ινα πιστευσωσιν τουτ[𝔐,V] εστιν[𝔐,V] τουτεστιν[T,K] εις τον χριστον[T,𝔐,K] ιησουν. **v.6** και επιθεντος αυτοις του παυλου [τας][V] τας[T,𝔐,K] χειρας ηλθε[V] ηλθεν[T,𝔐,K] το πνευμα το αγιον επ αυτους ελαλουν τε γλωσσαις και επροφητευον[V] προεφητευον[T,𝔐,K]. **v.7** ησαν δε οι παντες ανδρες ωσει δωδεκα[V] δεκαδυο[T,𝔐,K]. **v.8** εισελθων δε εις την συναγωγην επαρρησιαζετο επι μηνας τρεις διαλεγομενος και πειθων [τα][V] τα[T,𝔐,K] περι της βασιλειας του θεου. **v.9** ως δε τινες εσκληρυνοντο και ηπειθουν κακολογουντες την οδον ενωπιον του πληθους αποστας απ αυτων αφωρισεν τους μαθητας καθ ημεραν διαλεγομενος εν τη σχολη τυραννου τινος[T,𝔐,K]. **v.10** τουτο δε εγενετο επι ετη δυο ωστε παντας τους κατοικουντας την ασιαν ακουσαι τον λογον του κυριου ιησου[T,𝔐,K] ιουδαιους τε και ελληνας.

ἐπὶ ἔτη δύο ὥστε πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν ἀσίαν ἀκοῦσαι τὸν λό-
γον τοῦ κυρίου ἰησοῦ ἰουδαίους τε καὶ ἕλληνας. δυνάμεις τε οὐ τὰς 11*
τυχούσας ἐποίει ὁ θεὸς διὰ τῶν χειρῶν παύλου. ὥστε καὶ ἐπὶ τοὺς ἀσθε- 12*
νοῦντας ἐπιφέρεσθαι ἀπὸ τοῦ χρωτὸς αὐτοῦ σουδάρια ἢ σιμικίνθια καὶ
ἀπαλλάσσεσθαι ἀπ' αὐτῶν τὰς νόσους τά τε πνεύματα τὰ πονηρὰ ἐξέρχε-
σθαι ἀπ' αὐτῶν. ἐπεχείρησαν δέ τινες ἀπὸ τῶν περιερχομένων ἰουδαίων 13*
ἐξορκιστῶν ὀνομάζειν ἐπὶ τοὺς ἔχοντας τὰ πνεύματα τὰ πονηρὰ τὸ ὄνομα
τοῦ κυρίου ἰησοῦ λέγοντες ὁρκίζομεν ὑμᾶς τὸν ἰησοῦν ὃν ὁ παῦλος κη-
ρύσσει. ἦσαν δέ τινές υἱοὶ σκευᾶ ἰουδαίου ἀρχιερέως ἑπτὰ οἱ τοῦτο 14*
ποιοῦντες. ἀποκριθὲν δὲ τὸ πνεῦμα τὸ πονηρὸν εἶπεν τὸν ἰησοῦν γινώ- 15*
σκω καὶ τὸν παῦλον ἐπίσταμαι ὑμεῖς δὲ τίνες ἐστέ. καὶ ἐφαλλόμενος ἐπ' 16*
αὐτοὺς ὁ ἄνθρωπος ἐν ᾧ ἦν τὸ πνεῦμα τὸ πονηρὸν καὶ κατακυριεύσας
αὐτῶν ἴσχυσεν κατ' αὐτῶν ὥστε γυμνοὺς καὶ τετραυματισμένους ἐκφυ-
γεῖν ἐκ τοῦ οἴκου ἐκείνου. τοῦτο δὲ ἐγένετο γνωστὸν πᾶσιν ἰουδαίοις τε 17
καὶ ἕλλησιν τοῖς κατοικοῦσιν τὴν ἔφεσον καὶ ἐπέπεσεν φόβος ἐπὶ πάν-
τας αὐτούς καὶ ἐμεγαλύνετο τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου ἰησοῦ. πολλοί τε τῶν 18
πεπιστευκότων ἤρχοντο ἐξομολογούμενοι καὶ ἀναγγέλλοντες τὰς πρά-
ξεις αὐτῶν. ἱκανοὶ δὲ τῶν τὰ περίεργα πραξάντων συνενέγκαντες τὰς 19
βίβλους κατέκαιον ἐνώπιον πάντων καὶ συνεψήφισαν τὰς τιμὰς αὐτῶν
καὶ εὗρον ἀργυρίου μυριάδας πέντε. οὕτως κατὰ κράτος ὁ λόγος τοῦ 20*
κυρίου ηὔξανεν καὶ ἴσχυεν. ὡς δὲ ἐπληρώθη ταῦτα ἔθετο ὁ παῦλος 21*
ἐν τῷ πνεύματι διελθὼν τὴν μακεδονίαν καὶ ἀχαΐαν πορεύεσθαι εἰς ἱε-
ρουσάλημ εἰπὼν ὅτι μετὰ τὸ γενέσθαι με ἐκεῖ δεῖ με καὶ ῥώμην ἰδεῖν.
ἀποστείλας δὲ εἰς τὴν μακεδονίαν δύο τῶν διακονούντων αὐτῷ τιμόθεον 22
καὶ ἔραστον αὐτὸς ἐπέσχεν χρόνον εἰς τὴν ἀσίαν. ἐγένετο δὲ κατὰ τὸν 23
καιρὸν ἐκεῖνον τάραχος οὐκ ὀλίγος περὶ τῆς ὁδοῦ. δημήτριος γάρ 24*

---

v.11 δυναμεις τε ου τας τυχουσας εποιει$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ο θεος εποιει$^{\mathcal{V}}$ δια των χειρων παυλου. **v.12** ωστε και επι τους ασθενουντας αποφερεσθαι$^{\mathcal{V}}$ επιφερεσθαι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ απο του χρωτος αυτου σουδαρια η σιμικινθια και απαλλασσεσθαι απ αυτων τας νοσους τα τε πνευματα τα πονηρα εκπορευεσθαι$^{\mathcal{V}}$ εξερχεσθαι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ απ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.13** επεχειρησαν δε τινες και$^{\mathcal{V}}$ απο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ των περιερχομενων ιουδαιων εξορκιστων ονομαζειν επι τους εχοντας τα πνευματα τα πονηρα το ονομα του κυριου ιησου λεγοντες ορκιζω$^{\mathcal{V}}$ ορκιζομεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ υμας τον ιησουν ον ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ παυλος κηρυσσει. **v.14** ησαν δε τινος$^{\mathcal{V}}$ τινες$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ υιοι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ σκευα ιουδαιου αρχιερεως επτα υιοι$^{\mathcal{V}}$ οι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τουτο ποιουντες. **v.15** αποκριθεν δε το πνευμα το πονηρον ειπεν αυτοις$^{\mathcal{V}}$ τον [μεν]$^{\mathcal{V}}$ ιησουν γινωσκω και τον παυλον επισταμαι υμεις δε τινες εστε. **v.16** και εφαλομενος$^{\mathcal{V}}$ εφαλλομενος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ επ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτους$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ο ανθρωπος επ$^{\mathcal{V}}$ αυτους$^{\mathcal{V}}$ εν ω ην το πνευμα το πονηρον και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ κατακυριευσαν$^{\mathfrak{M}}$ κατακυριευσας$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ αμφοτερων$^{\mathcal{V}}$ αυτων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ισχυσεν κατ αυτων ωστε γυμνους και τετραυματισμενους εκφυγειν εκ του οικου εκεινου. **v.20** ουτως κατα κρατος ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ λογος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ του κυριου ο$^{\mathcal{V}}$ λογος$^{\mathcal{V}}$ ηυξανεν και ισχυεν. **v.21** ως δε επληρωθη ταυτα εθετο ο παυλος εν τω πνευματι διελθων την μακεδονιαν και αχαιαν πορευεσθαι εις ιεροσολυμα$^{\mathcal{V}}$ ιερουσαλημ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ειπων οτι μετα το γενεσθαι με εκει δει με και ρωμην ιδειν.

τις ὀνόματι ἀργυροκόπος ποιῶν ναοὺς ἀργυροῦς ἀρτέμιδος παρείχετο
25* τοῖς τεχνίταις ἐργασίαν οὐκ ὀλίγην. οὓς συναθροίσας καὶ τοὺς περὶ
τὰ τοιαῦτα ἐργάτας εἶπεν ἄνδρες ἐπίστασθε ὅτι ἐκ ταύτης τῆς ἐργασίας
26 ἡ εὐπορία ἡμῶν ἐστιν. καὶ θεωρεῖτε καὶ ἀκούετε ὅτι οὐ μόνον ἐφέ-
σου ἀλλὰ σχεδὸν πάσης τῆς ἀσίας ὁ παῦλος οὗτος πείσας μετέστησεν
27* ἱκανὸν ὄχλον λέγων ὅτι οὐκ εἰσὶν θεοὶ οἱ διὰ χειρῶν γινόμενοι. οὐ μό-
νον δὲ τοῦτο κινδυνεύει ἡμῖν τὸ μέρος εἰς ἀπελεγμὸν ἐλθεῖν ἀλλὰ καὶ
τὸ τῆς μεγάλης θεᾶς ἀρτέμιδος ἱερὸν εἰς οὐδὲν λογισθῆναι μέλλειν δὲ
καὶ καθαιρεῖσθαι τὴν μεγαλειότητα αὐτῆς ἣν ὅλη ἡ ἀσία καὶ ἡ οἰκου-
28 μένη σέβεται. ἀκούσαντες δὲ καὶ γενόμενοι πλήρεις θυμοῦ ἔκραζον
29* λέγοντες μεγάλη ἡ ἄρτεμις ἐφεσίων. καὶ ἐπλήσθη ἡ πόλις ὅλη συγ-
χύσεως ὥρμησάν τε ὁμοθυμαδὸν εἰς τὸ θέατρον συναρπάσαντες γάϊον
30* καὶ ἀρίσταρχον μακεδόνας συνεκδήμους τοῦ παύλου. τοῦ δὲ παύ-
λου βουλομένου εἰσελθεῖν εἰς τὸν δῆμον οὐκ εἴων αὐτὸν οἱ μαθηταί.
31 τινὲς δὲ καὶ τῶν ἀσιαρχῶν ὄντες αὐτῷ φίλοι πέμψαντες πρὸς αὐτὸν πα-
32* ρεκάλουν μὴ δοῦναι ἑαυτὸν εἰς τὸ θέατρον. ἄλλοι μὲν οὖν ἄλλο τι
ἔκραζον ἦν γὰρ ἡ ἐκκλησία συγκεχυμένη καὶ οἱ πλείους οὐκ ᾔδεισαν
33* τίνος ἕνεκεν συνεληλύθεισαν. ἐκ δὲ τοῦ ὄχλου προεβίβασαν ἀλέξανδρον
προβαλόντων αὐτὸν τῶν ἰουδαίων ὁ δὲ ἀλέξανδρος κατασείσας τὴν χεῖρα
34* ἤθελεν ἀπολογεῖσθαι τῷ δήμῳ. ἐπιγνόντων δὲ ὅτι ἰουδαῖός ἐστιν φωνὴ
ἐγένετο μία ἐκ πάντων ὡς ἐπὶ ὥρας δύο κραζόντων μεγάλη ἡ ἄρτεμις
35* ἐφεσίων. καταστείλας δὲ ὁ γραμματεὺς τὸν ὄχλον φησίν ἄνδρες ἐφέ-
σιοι τίς γάρ ἐστιν ἄνθρωπος ὃς οὐ γινώσκει τὴν ἐφεσίων πόλιν νεωκόρον
36* οὖσαν τῆς μεγάλης θεᾶς ἀρτέμιδος καὶ τοῦ διοπετοῦς. ἀναντιρρήτων

---

v.24 δημητριος γαρ τις ονοματι αργυροκοπος ποιων ναους αργυρους αρτεμιδος παρειχετο τοις τεχνιταις εργασιαν[𝒯,𝔐,𝒦] ουκ ολιγην εργασιαν[𝒱]. **v.25** ους συναθροισας και τους περι τα τοιαυτα εργατας ειπεν ανδρες επιστασθε οτι εκ ταυτης της εργασιας η ευπορια ημιν[𝒱] ημων[𝒯,𝔐,𝒦] εστιν. **v.27** ου μονον δε τουτο κινδυνευει ημιν το μερος εις απελεγμον ελθειν αλλα και το της μεγαλης θεας αρτεμιδος[𝒯,𝒦,𝒱] ιερον αρτεμιδος[𝔐] εις ουθεν[𝔐,𝒱] ουδεν[𝒯,𝒦] λογισθηναι μελλειν τε[𝒦,𝒱] δε[𝒯,𝔐] και καθαιρεισθαι της[𝒱] την[𝒯,𝔐,𝒦] μεγαλειοτητος[𝒱] μεγαλειοτητα[𝒯,𝔐,𝒦] αυτης ην ολη η ασια και η οικουμενη σεβεται. **v.29** και επλησθη η πολις ολη[𝒯,𝔐,𝒦] της[𝔐,𝒱] συγχυσεως ωρμησαν τε ομοθυμαδον εις το θεατρον συναρπασαντες γαιον και αρισταρχον μακεδονας συνεκδημους του[𝒯,𝒦] παυλου. **v.30** παυλου[𝒱] του[𝒯,𝔐,𝒦] δε παυλου[𝒯,𝔐,𝒦] βουλομενου εισελθειν εις τον δημον ουκ ειων αυτον οι μαθηται. **v.32** αλλοι μεν ουν αλλο τι εκραζον ην γαρ η εκκλησια συγκεχυμενη και οι πλειους ουκ ηδεισαν τινος ενεκα[𝒱] ενεκεν[𝒯,𝔐,𝒦] συνεληλυθεισαν. **v.33** εκ δε του οχλου συνεβιβασαν[𝒱] προεβιβασαν[𝒯,𝔐,𝒦] αλεξανδρον προβαλοντων[𝒱] προβαλλοντων[𝒦] προβαλοντων[𝒯,𝔐] αυτον των ιουδαιων ο δε αλεξανδρος κατασεισας την χειρα ηθελεν απολογεισθαι τω δημω. **v.34** επιγνοντες[𝔐,𝒱] επιγνοντων[𝒯,𝒦] δε οτι ιουδαιος εστιν φωνη εγενετο μια εκ παντων ως επι ωρας δυο κραζοντων μεγαλη η αρτεμις εφεσιων. **v.35** καταστειλας δε ο γραμματευς τον οχλον φησιν ανδρες εφεσιοι τις γαρ εστιν ανθρωπων[𝒱] ανθρωπος[𝒯,𝔐,𝒦] ος ου γινωσκει την εφεσιων πολιν νεωκορον ουσαν της μεγαλης θεας[𝒯,𝔐,𝒦] αρτεμιδος και του διοπετους. **v.36** αναντιρρητων ουν οντων τουτων δεον εστιν υμας κατεσταλμενους υπαρχειν και μηδεν προπετες πρασσειν[𝔐,𝒱] πραττειν[𝒯,𝒦].

οὖν ὄντων τούτων δέον ἐστὶν ὑμᾶς κατεσταλμένους ὑπάρχειν καὶ μηδὲν
προπετὲς πράττειν. ἠγάγετε γὰρ τοὺς ἄνδρας τούτους οὔτε ἱεροσύ- 37*
λους οὔτε βλασφημοῦντας τὴν θεὰν ὑμῶν. εἰ μὲν οὖν δημήτριος καὶ 38*
οἱ σὺν αὐτῷ τεχνῖται πρός τινα λόγον ἔχουσιν ἀγοραῖοι ἄγονται καὶ ἀν-
θύπατοί εἰσιν ἐγκαλείτωσαν ἀλλήλοις. εἰ δέ τι πὲρι ἑτέρων ἐπιζητεῖτε 39*
ἐν τῇ ἐννόμῳ ἐκκλησίᾳ ἐπιλυθήσεται. καὶ γὰρ κινδυνεύομεν ἐγκα- 40*
λεῖσθαι στάσεως περὶ τῆς σήμερον μηδενὸς αἰτίου ὑπάρχοντος περὶ οὗ
δυνησόμεθα ἀποδοῦναι λόγον τῆς συστροφῆς ταύτης. καί ταῦτά εἰπών 41
ἀπέλυσεν τήν ἐκκλησίαν.

μετὰ δὲ τὸ παύσασθαι τὸν θόρυβον προσκαλεσάμενος ὁ παῦλος τοὺς **20***
μαθητὰς καὶ ἀσπασάμενος ἐξῆλθεν πορευθῆναι εἰς τὴν μακεδονίαν.
διελθὼν δὲ τὰ μέρη ἐκεῖνα καὶ παρακαλέσας αὐτοὺς λόγῳ πολλῷ ἦλθεν 2
εἰς τὴν ἑλλάδα. ποιήσας τε μῆνας τρεῖς γενομένης αὐτῷ ἐπιβουλῆς 3*
ὑπὸ τῶν ἰουδαίων μέλλοντι ἀνάγεσθαι εἰς τὴν συρίαν ἐγένετο γνώμη
τοῦ ὑποστρέφειν διὰ μακεδονίας. συνείπετο δὲ αὐτῷ ἄχρι τῆς ἀσίας 4*
σώπατρος βεροιαῖος θεσσαλονικέων δὲ ἀρίσταρχος καὶ σεκοῦνδος καὶ
γάϊος δερβαῖος καὶ τιμόθεος ἀσιανοὶ δὲ τυχικὸς καὶ τρόφιμος. οὗτοι 5*
προελθόντες ἔμενον ἡμᾶς ἐν τρῳάδι. ἡμεῖς δὲ ἐξεπλεύσαμεν μετὰ τὰς 6*
ἡμέρας τῶν ἀζύμων ἀπὸ φιλίππων καὶ ἤλθομεν πρὸς αὐτοὺς εἰς τὴν
τρῳάδα ἄχρις ἡμερῶν πέντε οὐ διετρίψαμεν ἡμέρας ἑπτά. ἐν δὲ τῇ 7*
μιᾷ τῶν σαββάτων συνηγμένων τῶν μαθητῶν τοῦ κλάσαι ἄρτον ὁ παῦλος
διελέγετο αὐτοῖς μέλλων ἐξιέναι τῇ ἐπαύριον παρέτεινέν τε τὸν λόγον
μέχρι μεσονυκτίου. ἦσαν δὲ λαμπάδες ἱκαναὶ ἐν τῷ ὑπερῴῳ οὗ ἦσαν 8*
συνηγμένοι. καθήμενος δέ τις νεανίας ὀνόματι εὔτυχος ἐπὶ τῆς θυρί- 9*

---

v.37 ηγαγετε γαρ τους ανδρας τουτους ουτε ιεροσυλους ουτε βλασφημουντας την θεον$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ θεαν$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ υμων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ημων$^{\mathcal{V}}$. **v.38** ει μεν ουν δημητριος και οι συν αυτω τεχνιται εχουσι$^{\mathcal{V}}$ εχουσιν$^{\mathfrak{M}}$ προς τινα λογον εχουσιν$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ αγοραιοι αγονται και ανθυπατοι εισιν εγκαλειτωσαν αλληλοις. **v.39** ει δε τι περαιτερω$^{\mathcal{V}}$ περι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ετερων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ επιζητειτε εν τη εννομω εκκλησια επιλυθησεται. **v.40** και γαρ κινδυνευομεν εγκαλεισθαι στασεως περι της σημερον μηδενος αιτιου υπαρχοντος περι ου [ου]$^{\mathcal{V}}$ ου$^{\mathfrak{M}}$ δυνησομεθα δουναι$^{\mathfrak{M}}$ αποδουναι$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ λογον περι$^{\mathcal{V}}$ της συστροφης ταυτης. **20** **v.1** μετα δε το παυσασθαι τον θορυβον μεταπεμψαμενος$^{\mathcal{V}}$ προσκαλεσαμενος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ο παυλος τους μαθητας και παρακαλεσας$^{\mathcal{V}}$ ασπασαμενος εξηλθεν πορευεσθαι$^{\mathcal{V}}$ πορευθηναι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εις την$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μακεδονιαν. **v.3** ποιησας τε μηνας τρεις γενομενης αυτω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ επιβουλης αυτω$^{\mathcal{V}}$ υπο των ιουδαιων μελλοντι αναγεσθαι εις την συριαν εγενετο γνωμης$^{\mathcal{V}}$ γνωμη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ του υποστρεφειν δια μακεδονιας. **v.4** συνειπετο δε αυτω αχρι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ της$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ασιας$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ σωπατρος πυρρου$^{\mathcal{V}}$ βεροιαιος θεσσαλονικεων δε αρισταρχος και σεκουνδος και γαιος δερβαιος και τιμοθεος ασιανοι δε τυχικος και τροφιμος. **v.5** ουτοι δε$^{\mathcal{V}}$ προσελθοντες$^{\mathfrak{M}}$ προελθοντες$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ εμενον ημας εν τρωαδι. **v.6** ημεις δε εξεπλευσαμεν μετα τας ημερας των αζυμων απο φιλιππων και ηλθομεν προς αυτους εις την τρωαδα αχρι$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ αχρις$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ημερων πεντε οπου$^{\mathcal{V}}$ ου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ διετριψαμεν ημερας επτα. **v.7** εν δε τη μια των σαββατων συνηγμενων ημων$^{\mathcal{V}}$ των$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μαθητων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ του$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ κλασαι αρτον ο παυλος διελεγετο αυτοις μελλων εξιεναι τη επαυριον παρετεινεν τε τον λογον μεχρι μεσονυκτιου. **v.8** ησαν δε λαμπαδες ικαναι εν τω υπερωω ου ημεν$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ησαν$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ συνηγμενοι.

δος καταφερόμενος ὕπνῳ βαθεῖ διαλεγομένου τοῦ παύλου ἐπὶ πλεῖον
κατενεχθεὶς ἀπὸ τοῦ ὕπνου ἔπεσεν ἀπὸ τοῦ τριστέγου κάτω καὶ ἤρθη
10 νεκρός. καταβὰς δὲ ὁ παῦλος ἐπέπεσεν αὐτῷ καὶ συμπεριλαβὼν εἶπεν
11* μὴ θορυβεῖσθε ἡ γὰρ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν αὐτῷ ἐστιν. ἀναβὰς δὲ καὶ κλάσας
ἄρτον καὶ γευσάμενος ἐφ' ἱκανόν τε ὁμιλήσας ἄχρις αὐγῆς οὕτως ἐξῆλ-
12, 13* θεν. ἤγαγον δὲ τὸν παῖδα ζῶντα καὶ παρεκλήθησαν οὐ μετρίως. ἡμεῖς
δὲ προελθόντες ἐπὶ τὸ πλοῖον ἀνήχθημεν εἰς τὴν ἆσσον ἐκεῖθεν μέλ-
λοντες ἀναλαμβάνειν τὸν παῦλον οὕτως γὰρ ἦν διατεταγμένος μέλλων
14* αὐτὸς πεζεύειν. ὡς δὲ συνέβαλεν ἡμῖν εἰς τὴν ἆσσον ἀναλαβόντες αὐτὸν
15* ἤλθομεν εἰς μιτυλήνην. κἀκεῖθεν ἀποπλεύσαντες τῇ ἐπιούσῃ κατηντή-
σαμεν ἀντικρὺ χίου τῇ δὲ ἑτέρᾳ παρεβάλομεν εἰς σάμον καὶ μείναντες ἐν
16* τρωγυλλίῳ τῇ ἐχομένῃ ἤλθομεν εἰς μίλητον. ἔκρινεν γὰρ ὁ παῦλος πα-
ραπλεῦσαι τὴν ἔφεσον ὅπως μὴ γένηται αὐτῷ χρονοτριβῆσαι ἐν τῇ ἀσίᾳ
ἔσπευδεν γὰρ εἰ δυνατὸν ἦν αὐτῷ τὴν ἡμέραν τῆς πεντηκοστῆς γενέσθαι
17 εἰς ἱεροσόλυμα. ἀπὸ δὲ τῆς μιλήτου πέμψας εἰς ἔφεσον μετεκαλέσατο
18 τοὺς πρεσβυτέρους τῆς ἐκκλησίας. ὡς δὲ παρεγένοντο πρὸς αὐτὸν εἶπεν
αὐτοῖς ὑμεῖς ἐπίστασθε ἀπὸ πρώτης ἡμέρας ἀφ' ἧς ἐπέβην εἰς τὴν ἀσίαν
19* πῶς μεθ' ὑμῶν τὸν πάντα χρόνον ἐγενόμην. δουλεύων τῷ κυρίῳ μετὰ
πάσης ταπεινοφροσύνης καὶ πολλῶν δακρύων καὶ πειρασμῶν τῶν συμ-
20 βάντων μοι ἐν ταῖς ἐπιβουλαῖς τῶν ἰουδαίων. ὡς οὐδὲν ὑπεστειλάμην
τῶν συμφερόντων τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι ὑμῖν καὶ διδάξαι ὑμᾶς δημοσίᾳ καὶ
21* κατ' οἴκους. διαμαρτυρόμενος ἰουδαίοις τε καὶ ἕλλησιν τὴν εἰς τὸν θεὸν
22* μετάνοιαν καὶ πίστιν τὴν εἰς τὸν κύριον ἡμῶν ἰησοῦν χριστόν. καὶ νῦν
ἰδοὺ ἐγὼ δεδεμένος τῷ πνεύματι πορεύομαι εἰς ἰερουσαλὴμ τὰ ἐν αὐτῇ
23* συναντήσοντά μοι μὴ εἰδώς. πλὴν ὅτι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον κατὰ πόλιν

---

v.9 καθεζομενος[V] καθημενος[T,𝔐,K] δε τις νεανιας ονοματι ευτυχος επι της θυριδος καταφερομενος υπνω βαθει διαλεγομενου του παυλου επι πλειον κατενεχθεις απο του υπνου επεσεν απο του τριστεγου κατω και ηρθη νεκρος. **v.11** αναβας δε και κλασας τον[V] αρτον και γευσαμενος εφ ικανον τε ομιλησας αχρι[V] αχρις[T,𝔐,K] αυγης ουτως εξηλθεν. **v.13** ημεις δε προσελθοντες[𝔐] προελθοντες[T,K,V] επι το πλοιον ανηχθημεν επι[V] εις[T,𝔐,K] την ασσον εκειθεν μελλοντες αναλαμβανειν τον παυλον ουτως γαρ ην[T,𝔐,K] διατεταγμενος ην[V] μελλων αυτος πεζευειν. **v.14** ως δε συνεβαλλεν[V] συνεβαλεν[T,𝔐,K] ημιν εις την ασσον αναλαβοντες αυτον ηλθομεν εις μιτυληνην. **v.15** κακειθεν αποπλευσαντες τη επιουση κατηντησαμεν αντικρυς[V] αντικρυ[T,𝔐,K] χιου τη δε ετερα παρεβαλομεν εις σαμον και[T,𝔐,K] μειναντες[T,𝔐,K] εν[T,𝔐,K] τρωγυλλιω[T,𝔐,K] τη δε[V] εχομενη ηλθομεν εις μιλητον. **v.16** κεκρικει[V] εκρινεν[T,𝔐,K] γαρ ο παυλος παραπλευσαι την εφεσον οπως μη γενηται αυτω χρονοτριβησαι εν τη ασια εσπευδεν γαρ ει δυνατον ειη[V] ην[T,𝔐,K] αυτω την ημεραν της πεντηκοστης γενεσθαι εις ιεροσολυμα. **v.19** δουλευων τω κυριω μετα πασης ταπεινοφροσυνης και πολλων[T,𝔐,K] δακρυων και πειρασμων των συμβαντων μοι εν ταις επιβουλαις των ιουδαιων. **v.21** διαμαρτυρομενος ιουδαιοις τε και ελλησιν την εις τον[T,𝔐,K] θεον μετανοιαν και πιστιν την[T,𝔐,K] εις τον κυριον ημων ιησουν χριστον[T,K]. **v.22** και νυν ιδου εγω[T,𝔐,K] δεδεμενος εγω[V] τω πνευματι πορευομαι εις ιερουσαλημ τα εν αυτη συναντησοντα μοι μη ειδως.

διαμαρτύρεταί λέγον ὅτι δεσμά με καὶ θλίψεις μένουσιν. ἀλλ᾽ οὐδενὸς 24*
λόγον ποιοῦμαι οὐδὲ ἔχω τὴν ψυχήν μου τιμίαν ἐμαυτῷ ὡς τελειῶσαι
τὸν δρόμον μου μετὰ χαρᾶς καὶ τὴν διακονίαν ἣν ἔλαβον παρὰ τοῦ κυ-
ρίου ἰησοῦ διαμαρτύρασθαι τὸ εὐαγγέλιον τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ. καὶ 25*
νῦν ἰδού ἐγὼ οἶδα ὅτι οὐκέτι ὄψεσθε τὸ πρόσωπόν μου ὑμεῖς πάντες ἐν
οἷς διῆλθον κηρύσσων τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ. διὸ μαρτύρομαι ὑμῖν 26*
ἐν τῇ σήμερον ἡμέρᾳ ὅτι καθαρός ἐγὼ ἀπὸ τοῦ αἵματος πάντων. οὐ 27*
γὰρ ὑπεστειλάμην τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι ὑμῖν πᾶσαν τὴν βουλὴν τοῦ θεοῦ.
προσέχετε οὖν ἑαυτοῖς καὶ παντὶ τῷ ποιμνίῳ ἐν ᾧ ὑμᾶς τὸ πνεῦμα τὸ 28*
ἅγιον ἔθετο ἐπισκόπους ποιμαίνειν τὴν ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ ἣν περιε-
ποιήσατο διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος. ἐγὼ γὰρ οἶδα τοῦτο ὅτι εἰσελεύσονται 29*
μετὰ τὴν ἄφιξίν μου λύκοι βαρεῖς εἰς ὑμᾶς μὴ φειδόμενοι τοῦ ποιμνίου.
καὶ ἐξ ὑμῶν αὐτῶν ἀναστήσονται ἄνδρες λαλοῦντες διεστραμμένα τοῦ 30
ἀποσπᾶν τοὺς μαθητὰς ὀπίσω αὐτῶν. διὸ γρηγορεῖτε μνημονεύοντες 31
ὅτι τριετίαν νύκτα καὶ ἡμέραν οὐκ ἐπαυσάμην μετὰ δακρύων νουθετῶν
ἕνα ἕκαστον. καὶ τανῦν παρατίθεμαι ὑμᾶς ἀδελφοὶ τῷ θεῷ καὶ τῷ λόγῳ 32*
τῆς χάριτος αὐτοῦ τῷ δυναμένῳ ἐποἰκοδομῆσαι καὶ δοῦναι ὑμῖν κλη-
ρονομίαν ἐν τοῖς ἡγιασμένοις πᾶσιν. ἀργυρίου ἢ χρυσίου ἢ ἱματισμοῦ 33
οὐδενὸς ἐπεθύμησα. αὐτοὶ δὲ γινώσκετε ὅτι ταῖς χρείαις μου καὶ τοῖς 34*
οὖσιν μετ᾽ ἐμοῦ ὑπηρέτησαν αἱ χεῖρες αὗται. πάντα ὑπέδειξα ὑμῖν ὅτι 35*
οὕτως κοπιῶντας δεῖ ἀντιλαμβάνεσθαι τῶν ἀσθενούντων μνημονεύειν τε
τῶν λόγων τοῦ κυρίου ἰησοῦ ὅτι αὐτὸς εἶπεν μακάριόν ἐστιν διδόναι
μᾶλλον ἢ λαμβάνειν. καὶ ταῦτα εἰπὼν θεὶς τὰ γόνατα αὐτοῦ σὺν πᾶσιν 36
αὐτοῖς προσηύξατο. ἱκανὸς δὲ ἐγένετο κλαυθμὸς πάντων καὶ ἐπιπε- 37*

v.23 πλην οτι το πνευμα το αγιον κατα πολιν διαμαρτυρεται μοι[V] λεγον οτι δεσμα με[T,𝔐,K] και θλιψεις με[V] μενουσιν. **v.24** αλλ ουδενος λογου[V] λογον[T,𝔐,K] ποιουμαι ουδε[T,𝔐,K] εχω[T,𝔐,K] την ψυχην μου[T,𝔐,K] τιμιαν εμαυτω ως τελειωσαι τον δρομον μου μετα[T,𝔐,K] χαρας[T,𝔐,K] και την διακονιαν ην ελαβον παρα του κυριου ιησου διαμαρτυρασθαι το ευαγγελιον της χαριτος του θεου. **v.25** και νυν ιδου εγω οιδα οτι ουκετι οψεσθε το προσωπον μου υμεις παντες εν οις διηλθον κηρυσσων την βασιλειαν του[T,𝔐,K] θεου[T,𝔐,K]. **v.26** διοτι[𝔐,V] διο[T,K] μαρτυρομαι υμιν εν τη σημερον ημερα οτι καθαρος ειμι[V] εγω[T,𝔐,K] απο του αιματος παντων. **v.27** ου γαρ υπεστειλαμην του μη αναγγειλαι υμιν[T,𝔐,K] πασαν την βουλην του θεου υμιν[V]. **v.28** προσεχετε ουν[T,𝔐,K] εαυτοις και παντι τω ποιμνιω εν ω υμας το πνευμα το αγιον εθετο επισκοπους ποιμαινειν την εκκλησιαν του κυριου[𝔐] και[𝔐] θεου ην περιεποιησατο δια του ιδιου[T,𝔐,K] αιματος του[V] ιδιου[V]. **v.29** εγω γαρ[T,𝔐,K] οιδα τουτο[T,𝔐,K] οτι εισελευσονται μετα την αφιξιν μου λυκοι βαρεις εις υμας μη φειδομενοι του ποιμνιου. **v.32** και τα[K,𝔐,V] νυν[K,𝔐,V] τανυν[T] παρατιθεμαι υμας αδελφοι[T,𝔐,K] τω θεω και τω λογω της χαριτος αυτου τω δυναμενω οικοδομησαι[V] εποικοδομησαι[T,𝔐,K] και δουναι την[V] υμιν[T,𝔐,K] κληρονομιαν εν τοις ηγιασμενοις πασιν. **v.34** αυτοι δε[T,K] γινωσκετε οτι ταις χρειαις μου και τοις ουσιν μετ εμου υπηρετησαν αι χειρες αυται. **v.35** παντα υπεδειξα υμιν οτι ουτως κοπιωντας δει αντιλαμβανεσθαι των ασθενουντων μνημονευειν τε των λογων του κυριου ιησου οτι αυτος ειπεν μακαριον εστιν διδοναι[T,K] μαλλον διδοναι[𝔐,V] η λαμβανειν. **v.37** ικανος δε εγενετο[T,𝔐,K] κλαυθμος εγενετο[V] παντων και επιπεσοντες επι τον τραχηλον του παυλου κατεφιλουν αυτον.

38 σόντες ἐπὶ τὸν τράχηλον τοῦ παύλου κατεφίλουν αὐτόν. ὀδυνώμενοι
μάλιστα ἐπὶ τῷ λόγῳ ᾧ εἰρήκει ὅτι οὐκέτι μέλλουσιν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ
θεωρεῖν προέπεμπον δὲ αὐτὸν εἰς τὸ πλοῖον.

21* ὡς δὲ ἐγένετο ἀναχθῆναι ἡμᾶς ἀποσπασθέντας ἀπ' αὐτῶν εὐθυδρο-
μήσαντες ἤλθομεν εἰς τὴν κῶν τῇ δὲ ἑξῆς εἰς τὴν ῥόδον κἀκεῖθεν εἰς
2 πάταρα. καὶ εὑρόντες πλοῖον διαπερῶν εἰς φοινίκην ἐπιβάντες ἀνήχθη-
3* μεν. ἀναφάναντες δὲ τὴν κύπρον καὶ καταλιπόντες αὐτὴν εὐώνυμον
ἐπλέομεν εἰς συρίαν καὶ κατήχθημεν εἰς τύρον ἐκεῖσε γὰρ ἦν τὸ πλοῖον
4* ἀποφορτιζόμενον τὸν γόμον. καὶ ἀνευρόντες τοὺς μαθητὰς ἐπεμείνα-
μεν αὐτοῦ ἡμέρας ἑπτά οἵτινες τῷ παύλῳ ἔλεγον διὰ τοῦ πνεύματος μὴ
5* ἀναβαίνειν εἰς ἰερουσαλήμ. ὅτε δὲ ἐγένετο ἡμᾶς ἐξαρτίσαι τὰς ἡμέρας
ἐξελθόντες ἐπορευόμεθα προπεμπόντων ἡμᾶς πάντων σὺν γυναιξὶν καὶ
τέκνοις ἕως ἔξω τῆς πόλεως καὶ θέντες τὰ γόνατα ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν προ-
6* σηυξάμεθα. καὶ ἀσπασάμενοι ἀλλήλους ἐπέβημεν εἰς τὸ πλοῖον ἐκεῖνοι
7 δὲ ὑπέστρεψαν εἰς τὰ ἴδια. ἡμεῖς δὲ τὸν πλοῦν διανύσαντες ἀπὸ τύρου
κατηντήσαμεν εἰς πτολεμαΐδα καὶ ἀσπασάμενοι τοὺς ἀδελφοὺς ἐμείνα-
8* μεν ἡμέραν μίαν παρ' αὐτοῖς. τῇ δὲ ἐπαύριον ἐξελθόντες οἱ περὶ τὸν
παῦλον ἦλθον εἰς καισάρειαν καὶ εἰσελθόντες εἰς τὸν οἶκον φιλίππου
9* τοῦ εὐαγγελιστοῦ τοῦ ὄντος ἐκ τῶν ἑπτὰ ἐμείναμεν παρ' αὐτῷ. τούτῳ
10* δὲ ἦσαν θυγατέρες παρθένοι τέσσαρες προφητεύουσαι. ἐπιμενόντων
δὲ ἡμῶν ἡμέρας πλείους κατῆλθέν τις ἀπὸ τῆς ἰουδαίας προφήτης ὀνό-
11* ματι ἄγαβος. καὶ ἐλθὼν πρὸς ἡμᾶς καὶ ἄρας τὴν ζώνην τοῦ παύλου
δήσας τε αὐτοῦ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας εἶπεν τάδε λέγει τὸ πνεῦμα
τὸ ἅγιον τὸν ἄνδρα οὗ ἐστιν ἡ ζώνη αὕτη οὕτως δήσουσιν ἐν ἰερουσα-

---

21 **v.1** ως δε εγενετο αναχθηναι ημας αποσπασθεντας απ αυτων ευθυδρομησαντες ηλθομεν εις την κω[𝒱] κων[𝒯,𝔐,𝒦] τη δε εξης εις την ροδον κακειθεν εις παταρα. **v.3** αναφενεντες[𝔐] αναφαναντες[𝒯,𝒦,𝒱] δε την κυπρον και καταλιποντες αυτην ευωνυμον επλεομεν εις συριαν και κατηλθομεν[𝒱] κατηχθημεν[𝒯,𝔐,𝒦] εις τυρον εκεισε γαρ ην[𝒯,𝔐,𝒦] το πλοιον ην[𝒱] αποφορτιζομενον τον γομον. **v.4** και[𝒯,𝔐,𝒦] ανευροντες δε[𝒱] Ατους[𝒯] μαθητας επεμειναμεν αυτου ημερας επτα οιτινες τω παυλω ελεγον δια του πνευματος μη επιβαινειν[𝒱] αναβαινειν[𝒯,𝔐,𝒦] εις ιεροσολυμα[𝒱] ιερουσαλημ[𝒯,𝔐,𝒦]. **v.5** οτε δε εγενετο ημας εξαρτισαι τας ημερας εξελθοντες επορευομεθα προπεμποντων ημας παντων συν γυναιξι[𝒱] γυναιξιν[𝒯,𝔐,𝒦] και τεκνοις εως εξω της πολεως και θεντες τα γονατα επι τον αιγιαλον προσευξαμενοι[𝒱] προσηυξαμεθα[𝒯,𝔐,𝒦]. **v.6** απησπασαμεθα[𝒱] και[𝒯,𝔐,𝒦] ασπασαμενοι[𝒯,𝔐,𝒦] αλληλους και[𝒱] ανεβημεν[𝒱] επεβημεν[𝒯,𝔐,𝒦] εις το πλοιον εκεινοι δε υπεστρεψαν εις τα ιδια. **v.8** τη δε επαυριον εξελθοντες οι[𝒯,𝔐,𝒦] περι[𝒯,𝔐,𝒦] τον[𝒯,𝔐,𝒦] παυλον[𝒯,𝔐,𝒦] ηλθομεν[𝒦,𝒱] ηλθον[𝒯,𝔐] εις καισαρειαν και εισελθοντες εις τον οικον φιλιππου του ευαγγελιστου του[𝒯,𝒦] οντος εκ των επτα εμειναμεν παρ αυτω. **v.9** τουτω δε ησαν θυγατερες παρθενοι[𝒯,𝔐,𝒦] τεσσαρες παρθενοι[𝒱] προφητευουσαι. **v.10** επιμενοντων δε ημων[𝒯,𝔐,𝒦] ημερας πλειους κατηλθεν τις απο της ιουδαιας προφητης ονοματι αγαβος. **v.11** και ελθων προς ημας και αρας την ζωνην του παυλου δησας εαυτου[𝒱] τε[𝒯,𝔐,𝒦] αυτου[𝒯,𝔐,𝒦] τας[𝒯,𝒦] χειρας[𝒯,𝒦] και[𝒯,𝒦] τους ποδας και[𝔐,𝒱] τας[𝔐,𝒱] χειρας[𝔐,𝒱] ειπεν ταδε λεγει το πνευμα το αγιον τον ανδρα ου εστιν η ζωνη αυτη ουτως δησουσιν εν ιερουσαλημ οι ιουδαιοι και παραδωσουσιν εις χειρας εθνων.

λὴμ οἱ ἰουδαῖοι καὶ παραδώσουσιν εἰς χεῖρας ἐθνῶν. ὡς δὲ ἠκούσαμεν 12
ταῦτα παρεκαλοῦμεν ἡμεῖς τε καὶ οἱ ἐντόπιοι τοῦ μὴ ἀναβαίνειν αὐ-
τὸν εἰς ἰερουσαλήμ. ἀπεκρίθη δὲ ὁ παῦλος τί ποιεῖτε κλαίοντες καὶ 13*
συνθρύπτοντές μου τὴν καρδίαν ἐγὼ γὰρ οὐ μόνον δεθῆναι ἀλλὰ καὶ
ἀποθανεῖν εἰς ἱερουσαλὴμ ἑτοίμως ἔχω ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ κυρίου
ἰησοῦ. μὴ πειθομένου δὲ αὐτοῦ ἡσυχάσαμεν εἰπόντες τὸ θέλημα τοῦ 14*
κυρίου γενέσθω. μετὰ δὲ τὰς ἡμέρας ταύτας ἀποσκευασάμενοι ἀνεβαί- 15*
νομεν εἰς ἱερουσάλημ. συνῆλθον δὲ καὶ τῶν μαθητῶν ἀπὸ καισαρείας 16
σὺν ἡμῖν ἄγοντες παρ' ᾧ ξενισθῶμεν μνάσωνί τινι κυπρίῳ ἀρχαίῳ μα-
θητῇ. γενομένων δὲ ἡμῶν εἰς ἱεροσόλυμα ἀσμένως ἐδέξαντο ἡμᾶς οἱ 17*
ἀδελφοί. τῇ δὲ ἐπιούσῃ εἰσῄει ὁ παῦλος σὺν ἡμῖν πρὸς ἰάκωβον πάντες 18
τε παρεγένοντο οἱ πρεσβύτεροι. καὶ ἀσπασάμενος αὐτοὺς ἐξηγεῖτο καθ' 19
ἓν ἕκαστον ὧν ἐποίησεν ὁ θεὸς ἐν τοῖς ἔθνεσιν διὰ τῆς διακονίας αὐτοῦ.
οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐδόξαζον τὸν κύριον εἶπόν τε αὐτῷ θεωρεῖς ἀδελφέ 20*
πόσαι μυριάδες εἰσὶν ἰουδαίων τῶν πεπιστευκότων καὶ πάντες ζηλωταὶ
τοῦ νόμου ὑπάρχουσιν. κατηχήθησαν δὲ περὶ σοῦ ὅτι ἀποστασίαν δι- 21*
δάσκεις ἀπὸ μωσέως τοὺς κατὰ τὰ ἔθνη πάντας ἰουδαίους λέγων μὴ
περιτέμνειν αὐτοὺς τὰ τέκνα μηδὲ τοῖς ἔθεσιν περιπατεῖν. τί οὖν ἐστιν 22*
πάντως δεῖ πλῆθος συνελθεῖν ἀκούσονται γὰρ ὅτι ἐλήλυθας. τοῦτο οὖν 23
ποίησον ὅ σοι λέγομεν εἰσὶν ἡμῖν ἄνδρες τέσσαρες εὐχὴν ἔχοντες ἐφ'
ἑαυτῶν. τούτους παραλαβὼν ἁγνίσθητι σὺν αὐτοῖς καὶ δαπάνησον ἐπ' 24*
αὐτοῖς ἵνα ξυρήσωνται τὴν κεφαλήν καὶ γνῶσιν πάντες ὅτι ὧν κατήχην-
ται περὶ σοῦ οὐδέν ἐστιν ἀλλὰ στοιχεῖς καὶ αὐτὸς τὸν νόμον φυλάσσων.
περὶ δὲ τῶν πεπιστευκότων ἐθνῶν ἡμεῖς ἐπεστείλαμεν κρίναντες μηδὲν 25*
τοιοῦτον τηρεῖν αὐτοὺς εἰ μὴ φυλάσσεσθαι αὐτούς τό τε εἰδωλόθυτον

---

v.13 τοτε[V] απεκριθη τε[𝔐] δε[T,K] ο παυλος τι ποιειτε κλαιοντες και συνθρυπτοντες μου την καρδιαν εγω γαρ ου μονον δεθηναι αλλα και αποθανειν εις ιερουσαλημ ετοιμως εχω υπερ του ονοματος του κυριου ιησου. **v.14** μη πειθομενου δε αυτου ησυχασαμεν ειποντες το[T,𝔐,K] θελημα[T,𝔐,K] του κυριου το[V] θελημα[V] γινεσθω[V] γενεσθω[T,𝔐,K]. **v.15** μετα δε τας ημερας ταυτας επισκευασαμενοι[𝔐,V] αποσκευασαμενοι[T,K] ανεβαινομεν εις ιεροσολυμα[V] ιερουσαλημ[T,𝔐,K]. **v.17** γενομενων δε ημων εις ιεροσολυμα ασμενως απεδεξαντο[V] εδεξαντο[T,𝔐,K] ημας οι αδελφοι. **v.20** οι δε ακουσαντες εδοξαζον τον κυριον[T,𝔐,K] ειποντες[𝔐] θεον[V] ειπον[T,K,V] τε[T,K,V] αυτω θεωρεις αδελφε ποσαι μυριαδες εισιν εν[V] τοις[V] ιουδαιοις[V] ιουδαιων[T,𝔐,K] των πεπιστευκοτων και παντες ζηλωται του νομου υπαρχουσιν. **v.21** κατηχηθησαν δε περι σου οτι αποστασιαν διδασκεις απο μωυσεως[𝔐,V] μωσεως[T,K] τους κατα τα εθνη παντας ιουδαιους λεγων μη περιτεμνειν αυτους τα τεκνα μηδε τοις εθεσιν περιπατειν. **v.22** τι ουν εστιν παντως δει[T,𝔐,K] πληθος[T,𝔐,K] συνελθειν[T,𝔐,K] ακουσονται γαρ[T,𝔐,K] οτι εληλυθας. **v.24** τουτους παραλαβων αγνισθητι συν αυτοις και δαπανησον επ αυτοις ινα ξυρησονται[V] ξυρησωνται[T,𝔐,K] την κεφαλην και γνωσονται[V] γνωσιν[T,𝔐,K] παντες οτι ων κατηχηνται περι σου ουδεν εστιν αλλα στοιχεις και αυτος φυλασσων[V] τον νομον φυλασσων[T,𝔐,K]. **v.25** περι δε των πεπιστευκοτων εθνων ημεις επεστειλαμεν κριναντες μηδεν[T,𝔐,K] τοιουτο[𝔐] τοιουτον[T,K] τηρειν[T,𝔐,K] αυτους[T,𝔐,K] ει[T,𝔐,K] μη[T,𝔐,K] φυλασσεσθαι αυτους το τε ειδωλοθυτον και το[T,𝔐,K] αιμα και πνικτον και πορνειαν.

26 καὶ τό αἷμα καὶ πνικτὸν καὶ πορνείαν. τότε ὁ παῦλος παραλαβὼν τοὺς
ἄνδρας τῇ ἐχομένῃ ἡμέρᾳ σὺν αὐτοῖς ἁγνισθεὶς εἰσῄει εἰς τὸ ἱερόν διαγ-
γέλλων τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἡμερῶν τοῦ ἁγνισμοῦ ἕως οὗ προσηνέχθη
27* ὑπὲρ ἑνὸς ἑκάστου αὐτῶν ἡ προσφορά. ὡς δὲ ἔμελλον αἱ ἑπτὰ ἡμέραι
συντελεῖσθαι οἱ ἀπὸ τῆς ἀσίας ἰουδαῖοι θεασάμενοι αὐτὸν ἐν τῷ ἱερῷ συ-
28* νέχεον πάντα τὸν ὄχλον καὶ ἐπέβαλον τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτὸν. κράζοντες
ἄνδρες ἰσραηλῖται βοηθεῖτε οὗτός ἐστιν ὁ ἄνθρωπος ὁ κατὰ τοῦ λαοῦ
καὶ τοῦ νόμου καὶ τοῦ τόπου τούτου πάντας πανταχοῦ διδάσκων ἔτι
τε καὶ ἕλληνας εἰσήγαγεν εἰς τὸ ἱερὸν καὶ κεκοίνωκεν τὸν ἅγιον τόπον
29* τοῦτον. ἦσαν γὰρ προεωρακότες τρόφιμον τὸν ἐφέσιον ἐν τῇ πόλει
30 σὺν αὐτῷ ὃν ἐνόμιζον ὅτι εἰς τὸ ἱερὸν εἰσήγαγεν ὁ παῦλος. ἐκινήθη
τε ἡ πόλις ὅλη καὶ ἐγένετο συνδρομὴ τοῦ λαοῦ καὶ ἐπιλαβόμενοι τοῦ
παύλου εἷλκον αὐτὸν ἔξω τοῦ ἱεροῦ καὶ εὐθέως ἐκλείσθησαν αἱ θύραι.
31* ζητούντων δὲ αὐτὸν ἀποκτεῖναι ἀνέβη φάσις τῷ χιλιάρχῳ τῆς σπείρης
32* ὅτι ὅλη συγκέχυται ἰερουσαλήμ. ὃς ἐξαυτῆς παραλαβὼν στρατιώτας
καὶ ἑκατοντάρχους κατέδραμεν ἐπ' αὐτούς οἱ δὲ ἰδόντες τὸν χιλίαρχον
33* καὶ τοὺς στρατιώτας ἐπαύσαντο τύπτοντες τὸν παῦλον. τότε ἐγγίσας ὁ
χιλίαρχος ἐπελάβετο αὐτοῦ καὶ ἐκέλευσεν δεθῆναι ἁλύσεσιν δυσίν καὶ
34* ἐπυνθάνετο τίς ἂν εἴη καὶ τί ἐστιν πεποιηκώς. ἄλλοι δὲ ἄλλο τι ἐβόων ἐν
τῷ ὄχλῳ μὴ δυναμένος δὲ γνῶναι τὸ ἀσφαλὲς διὰ τὸν θόρυβον ἐκέλευσεν
35 ἄγεσθαι αὐτὸν εἰς τὴν παρεμβολήν. ὅτε δὲ ἐγένετο ἐπὶ τοὺς ἀναβαθ-
μούς συνέβη βαστάζεσθαι αὐτὸν ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν διὰ τὴν βίαν τοῦ
36*, 37* ὄχλου. ἠκολούθει γὰρ τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ κρᾶζον αἶρε αὐτόν. μέλλων
τε εἰσάγεσθαι εἰς τὴν παρεμβολὴν ὁ παῦλος λέγει τῷ χιλιάρχῳ εἰ ἔξεστίν
38 μοι εἰπεῖν τι πρὸς σέ ὁ δὲ ἔφη ἑλληνιστὶ γινώσκεις. οὐκ ἄρα σὺ εἶ ὁ

---

v.27 ως δε εμελλον αι επτα ημεραι συντελεισθαι οι απο της ασιας ιουδαιοι θεασαμενοι αυτον εν τω ιερω συνεχεον παντα τον οχλον και επεβαλον τας[T,𝔐,K] χειρας[T,𝔐,K] επ αυτον τας[V] χειρας[V]. **v.28** κραζοντες ανδρες ισραηλιται βοηθειτε ουτος εστιν ο ανθρωπος ο κατα του λαου και του νομου και του τοπου τουτου παντας πανταχη[V] πανταχου[T,𝔐,K] διδασκων ετι τε και ελληνας εισηγαγεν εις το ιερον και κεκοινωκεν τον αγιον τοπον τουτον. **v.29** ησαν γαρ εωρακοτες[𝔐] προεωρακοτες[T,K,V] τροφιμον τον εφεσιον εν τη πολει συν αυτω ον ενομιζον οτι εις το ιερον εισηγαγεν ο παυλος. **v.31** ζητουντων τε[V] δε[T,𝔐,K] αυτον αποκτειναι ανεβη φασις τω χιλιαρχω της σπειρης οτι ολη συγχυννεται[V] συγκεχυται[T,𝔐,K] ιερουσαλημ. **v.32** ος εξαυτης παραλαβων στρατιωτας και εκατονταρχας[V] εκατονταρχους[T,𝔐,K] κατεδραμεν επ αυτους οι δε ιδοντες τον χιλιαρχον και τους στρατιωτας επαυσαντο τυπτοντες τον παυλον. **v.33** τοτε[T,K,V] εγγισας δε[𝔐] ο χιλιαρχος επελαβετο αυτου και εκελευσεν δεθηναι αλυσεσι[V] αλυσεσιν[T,𝔐,K] δυσι[V] δυσιν[T,𝔐,K] και επυνθανετο τις αν[T,𝔐,K] ειη και τι εστιν πεποιηκως. **v.34** αλλοι δε αλλο τι επεφωνουν[V] εβοων[T,𝔐,K] εν τω οχλω μη δυναμενου[V] δυναμενος[T,𝔐,K] δε αυτου[V] γνωναι το ασφαλες δια τον θορυβον εκελευσεν αγεσθαι αυτον εις την παρεμβολην. **v.36** ηκολουθει γαρ το πληθος του λαου κραζοντες[V] κραζον[T,𝔐,K] αιρε αυτον. **v.37** μελλων τε εισαγεσθαι εις την παρεμβολην ο παυλος λεγει τω χιλιαρχω ει εξεστιν μοι ειπειν τι[T,K,V] προς σε ο δε εφη ελληνιστι γινωσκεις.

αἰγύπτιος ὁ πρὸ τούτων τῶν ἡμερῶν ἀναστατώσας καὶ ἐξαγαγὼν εἰς τὴν
ἔρημον τοὺς τετρακισχιλίους ἄνδρας τῶν σικαρίων. εἶπεν δὲ ὁ παῦ- 39
λος ἐγὼ ἄνθρωπος μέν εἰμι ἰουδαῖος ταρσεὺς τῆς κιλικίας οὐκ ἀσήμου
πόλεως πολίτης δέομαι δέ σου ἐπίτρεψόν μοι λαλῆσαι πρὸς τὸν λαόν.
ἐπιτρέψαντος δὲ αὐτοῦ ὁ παῦλος ἑστὼς ἐπὶ τῶν ἀναβαθμῶν κατέσεισεν 40*
τῇ χειρὶ τῷ λαῷ πολλῆς δὲ σιγῆς γενομένης προσεφώνησεν τῇ ἑβραΐδι
διαλέκτῳ λέγων.

ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες ἀκούσατέ μου τῆς πρὸς ὑμᾶς νῦν ἀπολο- **22***
γίας. ἀκούσαντες δὲ ὅτι τῇ ἑβραΐδι διαλέκτῳ προσεφώνει αὐτοῖς μᾶλλον 2
παρέσχον ἡσυχίαν καὶ φησίν. ἐγώ μέν εἰμι ἀνὴρ ἰουδαῖος γεγεννημένος 3*
ἐν ταρσῷ τῆς κιλικίας ἀνατεθραμμένος δὲ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ παρὰ τοὺς
πόδας γαμαλιὴλ πεπαιδευμένος κατὰ ἀκρίβειαν τοῦ πατρῴου νόμου ζη-
λωτὴς ὑπάρχων τοῦ θεοῦ καθὼς πάντες ὑμεῖς ἐστε σήμερον. ὃς ταύτην 4
τὴν ὁδὸν ἐδίωξα ἄχρι θανάτου δεσμεύων καὶ παραδιδοὺς εἰς φυλακὰς
ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας. ὡς καὶ ὁ ἀρχιερεὺς μαρτυρεῖ μοι καὶ πᾶν 5
τὸ πρεσβυτέριον παρ' ὧν καὶ ἐπιστολὰς δεξάμενος πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς
εἰς δαμασκὸν ἐπορευόμην ἄξων καὶ τοὺς ἐκεῖσε ὄντας δεδεμένους εἰς
ἱερουσαλὴμ ἵνα τιμωρηθῶσιν. ἐγένετο δέ μοι πορευομένῳ καὶ ἐγγίζοντι 6
τῇ δαμασκῷ περὶ μεσημβρίαν ἐξαίφνης ἐκ τοῦ οὐρανοῦ περιαστράψαι
φῶς ἱκανὸν περὶ ἐμέ. ἔπεσον τε εἰς τὸ ἔδαφος καὶ ἤκουσα φωνῆς λε- 7*
γούσης μοι σαοὺλ σαούλ τί με διώκεις. ἐγὼ δὲ ἀπεκρίθην τίς εἶ κύριε 8
εἶπέν τε πρός με ἐγώ εἰμι ἰησοῦς ὁ ναζωραῖος ὃν σὺ διώκεις. οἱ δὲ σὺν 9*
ἐμοὶ ὄντες τὸ μὲν φῶς ἐθεάσαντο καὶ ἔμφοβοι ἐγένοντο τὴν δὲ φωνὴν
οὐκ ἤκουσαν τοῦ λαλοῦντός μοι. εἶπον δέ τί ποιήσω κύριε ὁ δὲ κύριος 10
εἶπεν πρός με ἀναστὰς πορεύου εἰς δαμασκόν κἀκεῖ σοι λαληθήσεται
περὶ πάντων ὧν τέτακταί σοι ποιῆσαι. ὡς δὲ οὐκ ἐνέβλεπον ἀπὸ τῆς 11
δόξης τοῦ φωτὸς ἐκείνου χειραγωγούμενος ὑπὸ τῶν συνόντων μοι ἦλθον
εἰς δαμασκόν. ἀνανίας δέ τις ἀνὴρ εὐσεβὴς κατὰ τὸν νόμον μαρτυ- 12*
ρούμενος ὑπὸ πάντων τῶν κατοικούντων ἰουδαίων. ἐλθὼν πρός με καὶ 13
ἐπιστὰς εἶπέν μοι σαοὺλ ἀδελφέ ἀνάβλεψον κἀγὼ αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἀνέβλεψα

---

v.40 επιτρεψαντος δε αυτου ο παυλος εστως επι των αναβαθμων κατεσεισεν τη χειρι τω λαω πολλης δε σιγης γενομενης προσεφωνει[𝔐] προσεφωνησεν[𝒯,𝒦,𝒱] τη εβραιδι διαλεκτω λεγων. **22** **v.1** ανδρες αδελφοι και πατερες ακουσατε μου της προς υμας νυνι[𝔐,𝒱] νυν[𝒯,𝒦] απολογιας. **v.3** εγω μεν[𝒯,𝔐,𝒦] ειμι ανηρ ιουδαιος γεγεννημενος εν ταρσω της κιλικιας ανατεθραμμενος δε εν τη πολει ταυτη παρα τους ποδας γαμαλιηλ πεπαιδευμενος κατα ακριβειαν του πατρωου νομου ζηλωτης υπαρχων του θεου καθως παντες υμεις εστε σημερον. **v.7** επεσα[𝔐,𝒱] επεσον[𝒯,𝒦] τε εις το εδαφος και ηκουσα φωνης λεγουσης μοι σαουλ σαουλ τι με διωκεις. **v.9** οι δε συν εμοι οντες το μεν φως εθεασαντο και[𝒯,𝔐,𝒦] εμφοβοι[𝒯,𝔐,𝒦] εγενοντο[𝒯,𝔐,𝒦] την δε φωνην ουκ ηκουσαν του λαλουντος μοι. **v.12** ανανιας δε τις ανηρ ευλαβης[𝒱] ευσεβης[𝒯,𝔐,𝒦] κατα τον νομον μαρτυρουμενος υπο παντων των κατοικουντων ιουδαιων.

14 εἰς αὐτόν. ὁ δὲ εἶπεν ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν προεχειρίσατό σε γνῶναι
τὸ θέλημα αὐτοῦ καὶ ἰδεῖν τὸν δίκαιον καὶ ἀκοῦσαι φωνὴν ἐκ τοῦ στόμα-
15 τος αὐτοῦ. ὅτι ἔσῃ μάρτυς αὐτῷ πρὸς πάντας ἀνθρώπους ὧν ἑώρακας
16* καὶ ἤκουσας. καὶ νῦν τί μέλλεις ἀναστὰς βάπτισαι καὶ ἀπόλουσαι τὰς
17 ἁμαρτίας σου ἐπικαλεσάμενος τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου. ἐγένετο δέ μοι
ὑποστρέψαντι εἰς ἱερουσαλὴμ καὶ προσευχομένου μου ἐν τῷ ἱερῷ γενέ-
18* σθαι με ἐν ἐκστάσει. καὶ ἰδεῖν αὐτὸν λέγοντά μοι σπεῦσον καὶ ἔξελθε
ἐν τάχει ἐξ ἱερουσαλὴμ διότι οὐ παραδέξονταί σου τὴν μαρτυρίαν περὶ
19 ἐμοῦ. κἀγὼ εἶπον κύριε αὐτοὶ ἐπίστανται ὅτι ἐγὼ ἤμην φυλακίζων καὶ
20* δέρων κατὰ τὰς συναγωγὰς τοὺς πιστεύοντας ἐπὶ σέ. καὶ ὅτε ἐξεχεῖτο
τὸ αἷμα στεφάνου τοῦ μάρτυρός σου καὶ αὐτὸς ἤμην ἐφεστὼς καὶ συ-
νευδοκῶν τῇ ἀναιρέσει αὐτοῦ καὶ φυλάσσων τὰ ἱμάτια τῶν ἀναιρούντων
21 αὐτόν. καὶ εἶπεν πρός με πορεύου ὅτι ἐγὼ εἰς ἔθνη μακρὰν ἐξαποστελῶ
22* σε. ἤκουον δὲ αὐτοῦ ἄχρι τούτου τοῦ λόγου καὶ ἐπῆραν τὴν φωνὴν
αὐτῶν λέγοντες αἶρε ἀπὸ τῆς γῆς τὸν τοιοῦτον οὐ γὰρ καθῆκον αὐτὸν
23* ζῆν. κραυγαζόντων δὲ αὐτῶν καὶ ῥιπτούντων τὰ ἱμάτια καὶ κονιορτὸν
24* βαλλόντων εἰς τὸν ἀέρα. ἐκέλευσεν αὐτὸν ὁ χιλίαρχος ἄγεσθαι εἰς τὴν
παρεμβολήν εἰπὼν μάστιξιν ἀνετάζεσθαι αὐτὸν ἵνα ἐπιγνῷ δι' ἣν αἰτίαν
25* οὕτως ἐπεφώνουν αὐτῷ. ὡς δὲ προέτεινεν αὐτὸν τοῖς ἱμᾶσιν εἶπεν πρὸς
τὸν ἑστῶτα ἑκατόνταρχον ὁ παῦλος εἰ ἄνθρωπον ῥωμαῖον καὶ ἀκατά-
26* κριτον ἔξεστιν ὑμῖν μαστίζειν. ἀκούσας δὲ ὁ ἑκατόνταρχος προσελθὼν
ἀπήγγειλεν τῷ χιλιάρχῳ λέγων ὅρα τί μέλλεις ποιεῖν ὁ γὰρ ἄνθρωπος
27* οὗτος ῥωμαῖός ἐστιν. προσελθὼν δὲ ὁ χιλίαρχος εἶπεν αὐτῷ λέγε μοι
28* εἶ σὺ ῥωμαῖος εἶ ὁ δὲ ἔφη ναί. ἀπεκρίθη τε ὁ χιλίαρχος ἐγὼ πολλοῦ
κεφαλαίου τὴν πολιτείαν ταύτην ἐκτησάμην ὁ δὲ παῦλος ἔφη ἐγὼ δὲ

---

v.16 και νυν τι μελλεις αναστας βαπτισαι και απολουσαι τας αμαρτιας σου επικαλεσαμενος το ονομα αυτου$^{\mathcal{V}}$ του$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ κυριου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.18** και ιδειν αυτον λεγοντα μοι σπευσον και εξελθε εν ταχει εξ ιερουσαλημ διοτι ου παραδεξονται σου την$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μαρτυριαν περι εμου. **v.20** και οτε εξεχυννετο$^{\mathcal{V}}$ εξεχειτο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ το αιμα στεφανου του μαρτυρος σου και αυτος ημην εφεστως και συνευδοκων τη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αναιρεσει$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ [και]$^{\mathfrak{M}}$ και$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ φυλασσων τα ιματια των αναιρουντων αυτον. **v.22** ηκουον δε αυτου αχρι τουτου του λογου και επηραν την φωνην αυτων λεγοντες αιρε απο της γης τον τοιουτον ου γαρ καθηκεν$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ καθηκον$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ αυτον ζην. **v.23** κραζοντων$^{\mathfrak{M}}$ κραυγαζοντων$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ τε$^{\mathcal{V}}$ δε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτων και ριπτουντων τα ιματια και κονιορτον βαλλοντων εις τον αερα. **v.24** εκελευσεν αυτον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ο χιλιαρχος εισαγεσθαι$^{\mathcal{V}}$ αυτον$^{\mathcal{V}}$ αγεσθαι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εις την παρεμβολην ειπας$^{\mathcal{V}}$ ειπων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μαστιξιν ανεταζεσθαι αυτον ινα επιγνω δι ην αιτιαν ουτως επεφωνουν αυτω. **v.25** ως δε προετειναν$^{\mathcal{K},\mathcal{V}}$ προετεινεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M}}$ αυτον τοις ιμασιν ειπεν προς τον εστωτα εκατονταρχον ο παυλος ει ανθρωπον ρωμαιον και ακατακριτον εξεστιν υμιν μαστιζειν. **v.26** ακουσας δε ο εκατονταρχης$^{\mathcal{V}}$ εκατονταρχος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ προσελθων απηγγειλεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τω χιλιαρχω απηγγειλεν$^{\mathcal{V}}$ λεγων ορα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τι μελλεις ποιειν ο γαρ ανθρωπος ουτος ρωμαιος εστιν. **v.27** προσελθων δε ο χιλιαρχος ειπεν αυτω λεγε μοι ει$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ συ ρωμαιος ει ο δε εφη ναι. **v.28** απεκριθη δε$^{\mathcal{V}}$ τε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ο χιλιαρχος εγω πολλου κεφαλαιου την πολιτειαν ταυτην εκτησαμην ο δε παυλος εφη εγω δε και γεγεννημαι.

καὶ γεγέννημαι. εὐθέως οὖν ἀπέστησαν ἀπ' αὐτοῦ οἱ μέλλοντες αὐτὸν 29*
ἀνετάζειν καὶ ὁ χιλίαρχος δὲ ἐφοβήθη ἐπιγνοὺς ὅτι ῥωμαῖός ἐστιν καὶ
ὅτι ἦν αὐτὸν δεδεκώς. τῇ δὲ ἐπαύριον βουλόμενος γνῶναι τὸ ἀσφαλὲς 30*
τὸ τί κατηγορεῖται παρὰ τῶν ἰουδαίων ἔλυσεν αὐτόν ἀπὸ τῶν δεσμῶν
καὶ ἐκέλευσεν ἐλθεῖν τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ ὅλον τὸ συνέδριον αὐτῶν καὶ
καταγαγὼν τὸν παῦλον ἔστησεν εἰς αὐτούς.

ἀτενίσας δὲ ὁ παῦλος τῷ συνεδρίῳ εἶπεν ἄνδρες ἀδελφοί ἐγὼ πάσῃ **23**
συνειδήσει ἀγαθῇ πεπολίτευμαι τῷ θεῷ ἄχρι ταύτης τῆς ἡμέρας. ὁ 2
δὲ ἀρχιερεὺς ἁνανίας ἐπέταξεν τοῖς παρεστῶσιν αὐτῷ τύπτειν αὐτοῦ τὸ
στόμα. τότε ὁ παῦλος πρὸς αὐτὸν εἶπεν τύπτειν σε μέλλει ὁ θεός τοῖχε 3
κεκονιαμένε καὶ σὺ κάθῃ κρίνων με κατὰ τὸν νόμον καὶ παρανομῶν
κελεύεις με τύπτεσθαι. οἱ δὲ παρεστῶτες εἶπον τὸν ἀρχιερέα τοῦ 4*
θεοῦ λοιδορεῖς. ἔφη τε ὁ παῦλος οὐκ ᾔδειν ἀδελφοί ὅτι ἐστὶν ἀρχιερεύς 5*
γέγραπται γὰρ ἄρχοντα τοῦ λαοῦ σου οὐκ ἐρεῖς κακῶς. γνοὺς δὲ ὁ παῦ- 6*
λος ὅτι τὸ ἓν μέρος ἐστὶν σαδδουκαίων τὸ δὲ ἕτερον φαρισαίων ἔκραξεν
ἐν τῷ συνεδρίῳ ἄνδρες ἀδελφοί ἐγὼ φαρισαῖός εἰμι υἱὸς φαρισαίου περὶ
ἐλπίδος καὶ ἀναστάσεως νεκρῶν ἐγὼ κρίνομαι. τοῦτο δὲ αὐτοῦ λαλή- 7*
σαντος ἐγένετο στάσις τῶν φαρισαίων καὶ τῶν σαδδουκαίων καὶ ἐσχίσθη
τὸ πλῆθος. σαδδουκαῖοι μὲν γὰρ λέγουσιν μὴ εἶναι ἀνάστασιν μηδὲ 8*
ἄγγελον μήτε πνεῦμα φαρισαῖοι δὲ ὁμολογοῦσιν τὰ ἀμφότερα. ἐγένετο 9*
δὲ κραυγὴ μεγάλη καὶ ἀναστάντες οἱ γραμματεῖς τοῦ μέρους τῶν φα-
ρισαίων διεμάχοντο λέγοντες οὐδὲν κακὸν εὑρίσκομεν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ
τούτῳ εἰ δὲ πνεῦμα ἐλάλησεν αὐτῷ ἢ ἄγγελος μὴ θεομαχωμεν. πολλῆς 10*
δὲ γενομένης στάσεως εὐλαβηθεὶς ὁ χιλίαρχος μὴ διασπασθῇ ὁ παῦλος

v.29 ευθεως ουν απεστησαν απ αυτου οι μελλοντες αυτον ανεταζειν και ο χιλιαρχος δε εφοβηθη επιγνους οτι ρωμαιος εστιν και οτι ην$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτον ην$^{\mathcal{V}}$ δεδεκως. **v.30** τη δε επαυριον βουλομενος γνωναι το ασφαλες το τι κατηγορειται υπο$^{\mathcal{V}}$ παρα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ των ιουδαιων ελυσεν αυτον απο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ των$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δεσμων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και εκελευσεν συνελθειν$^{\mathcal{V}}$ ελθειν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τους αρχιερεις και παν$^{\mathcal{V}}$ ολον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ το συνεδριον αυτων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και καταγαγων τον παυλον εστησεν εις αυτους. **23** **v.4** οι δε παρεστωτες ειπαν$^{\mathcal{V}}$ ειπον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τον αρχιερεα του θεου λοιδορεις. **v.5** εφη τε ο παυλος ουκ ηδειν αδελφοι οτι εστιν αρχιερευς γεγραπται γαρ οτι$^{\mathcal{V}}$ αρχοντα του λαου σου ουκ ερεις κακως. **v.6** γνους δε ο παυλος οτι το εν μερος εστιν σαδδουκαιων το δε ετερον φαρισαιων εκραζεν$^{\mathcal{V}}$ εκραξεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εν τω συνεδριω ανδρες αδελφοι εγω φαρισαιος ειμι υιος φαρισαιων$^{\mathcal{V}}$ φαρισαιου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ περι ελπιδος και αναστασεως νεκρων [εγω]$^{\mathcal{V}}$ εγω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ κρινομαι. **v.7** τουτο δε αυτου ειποντος$^{\mathcal{V}}$ λαλησαντος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εγενετο στασις των φαρισαιων [και$^{\mathfrak{M}}$ και$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ των$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ σαδδουκαιων]$^{\mathfrak{M}}$ σαδδουκαιων$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ και εσχισθη το πληθος. **v.8** σαδδουκαιοι μεν γαρ λεγουσιν μη ειναι αναστασιν μητε$^{\mathcal{V}}$ μηδε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αγγελον μητε πνευμα φαρισαιοι δε ομολογουσιν τα αμφοτερα. **v.9** εγενετο δε κραυγη μεγαλη και αναστaντες τινες$^{\mathcal{V}}$ των$^{\mathcal{V}}$ γραμματεων$^{\mathcal{V}}$ οι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ γραμματεις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ του μερους των φαρισαιων διεμαχοντο λεγοντες ουδεν κακον ευρισκομεν εν τω ανθρωπω τουτω ει δε πνευμα ελαλησεν αυτω η αγγελος μη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ θεομαχωμεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.10** πολλης δε γινομενης$^{\mathcal{V}}$ γενομενης$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ στασεως φοβηθεις$^{\mathcal{V}}$ ευλαβηθεις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ο χιλιαρχος μη διασπασθη ο παυλος υπ αυτων εκελευσεν το στρατευμα καταβηναι$^{\mathfrak{M}}$ και$^{\mathfrak{M}}$ καταβαν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ αρπασαι αυτον εκ μεσου αυτων αγειν τε εις την παρεμβολην.

ὑπ’ αὐτῶν ἐκέλευσεν τὸ στράτευμα καταβὰν ἁρπάσαι αὐτὸν ἐκ μέσου
11* αὐτῶν ἄγειν τε εἰς τὴν παρεμβολήν. τῇ δὲ ἐπιούσῃ νυκτὶ ἐπιστὰς αὐτῷ
ὁ κύριος εἶπεν θάρσει παῦλε ὡς γὰρ διεμαρτύρω τὰ περὶ ἐμοῦ εἰς ἱερου-
12* σαλὴμ οὕτως σε δεῖ καὶ εἰς ῥώμην μαρτυρῆσαι. γενομένης δὲ ἡμέρας
ποιήσαντες τινες τῶν ἰουδαίων συστροφὴν ἀνεθεμάτισαν ἑαυτοὺς λέγον-
13* τες μήτε φαγεῖν μήτε πίειν ἕως οὗ ἀποκτείνωσιν τὸν παῦλον. ἦσαν δὲ
14* πλείους τεσσαράκοντα οἱ ταύτην τὴν συνωμοσίαν πεποιηκότες. οἵτινες
προσελθόντες τοῖς ἀρχιερεῦσιν καὶ τοῖς πρεσβυτέροις εἶπον ἀναθέματι
ἀνεθεματίσαμεν ἑαυτοὺς μηδενὸς γεύσασθαι ἕως οὗ ἀποκτείνωμεν τὸν
15* παῦλον. νῦν οὖν ὑμεῖς ἐμφανίσατε τῷ χιλιάρχῳ σὺν τῷ συνεδρίῳ ὅπως
αὔριον αὐτὸν καταγάγῃ πρὸς ὑμᾶς ὡς μέλλοντας διαγινώσκειν ἀκρι-
βέστερον τὰ περὶ αὐτοῦ ἡμεῖς δὲ πρὸ τοῦ ἐγγίσαι αὐτὸν ἕτοιμοί ἐσμεν
16* τοῦ ἀνελεῖν αὐτόν. ἀκούσας δὲ ὁ υἱὸς τῆς ἀδελφῆς παύλου τό ἔνε-
δρον παραγενόμενος καὶ εἰσελθὼν εἰς τὴν παρεμβολὴν ἀπήγγειλεν τῷ
17* παύλῳ. προσκαλεσάμενος δὲ ὁ παῦλος ἕνα τῶν ἑκατονταρχῶν ἔφη τὸν
νεανίαν τοῦτον ἀπάγαγε πρὸς τὸν χιλίαρχον ἔχει γάρ τι ἀπαγγεῖλαί αὐ-
18* τῷ. ὁ μὲν οὖν παραλαβὼν αὐτὸν ἤγαγεν πρὸς τὸν χιλίαρχον καὶ φησίν
ὁ δέσμιος παῦλος προσκαλεσάμενός με ἠρώτησεν τοῦτον τὸν νεανίαν
19 ἀγαγεῖν πρὸς σέ ἔχοντά τι λαλῆσαί σοι. ἐπιλαβόμενος δὲ τῆς χειρὸς
αὐτοῦ ὁ χιλίαρχος καὶ ἀναχωρήσας κατ’ ἰδίαν ἐπυνθάνετο τί ἐστιν ὃ
20* ἔχεις ἀπαγγεῖλαί μοι. εἶπεν δὲ ὅτι οἱ ἰουδαῖοι συνέθεντο τοῦ ἐρωτῆσαί
σε ὅπως αὔριον εἰς τὸ συνέδριον καταγάγῃς τὸν παῦλον ὡς μέλλοντές
21* τι ἀκριβέστερον πυνθάνεσθαι περὶ αὐτοῦ. σὺ οὖν μὴ πεισθῇς αὐτοῖς

v.11 τη δε επιουση νυκτι επιστας αυτω ο κυριος ειπεν θαρσει παυλε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ως γαρ διεμαρτυρω τα περι εμου εις ιερουσαλημ ουτω$^{\mathcal{V}}$ ουτως$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ σε δει και εις ρωμην μαρτυρησαι. **v.12** γενομενης δε ημερας ποιησαντες τινες$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ των$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ιουδαιων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ συστροφην οι$^{\mathcal{V}}$ ιουδαιοι$^{\mathcal{V}}$ ανεθεματισαν εαυτους λεγοντες μητε φαγειν μητε πιειν εως ου αποκτεινωσιν τον παυλον. **v.13** ησαν δε πλειους τεσσερακοντα$^{\mathcal{V}}$ τεσσαρακοντα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ οι ταυτην την συνωμοσιαν ποιησαμενοι$^{\mathcal{V}}$ πεποιηκοτες$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.14** οιτινες προσελθοντες τοις αρχιερευσιν και τοις πρεσβυτεροις ειπαν$^{\mathcal{V}}$ ειπον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αναθεματι ανεθεματισαμεν εαυτους μηδενος γευσασθαι εως ου αποκτεινωμεν τον παυλον. **v.15** νυν ουν υμεις εμφανισατε τω χιλιαρχω συν τω συνεδριω οπως αυριον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ καταγαγη αυτον$^{\mathcal{V}}$ εις$^{\mathcal{V}}$ προς$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ υμας ως μελλοντας διαγινωσκειν ακριβεστερον τα περι αυτου ημεις δε προ του εγγισαι αυτον ετοιμοι εσμεν του ανελειν αυτον. **v.16** ακουσας δε ο υιος της αδελφης παυλου την$^{\mathcal{K},\mathcal{V}}$ το$^{\mathcal{T},\mathfrak{M}}$ ενεδραν$^{\mathcal{K},\mathcal{V}}$ ενεδρον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M}}$ παραγενομενος και εισελθων εις την παρεμβολην απηγγειλεν τω παυλω. **v.17** προσκαλεσαμενος δε ο παυλος ενα των εκατονταρχων εφη τον νεανιαν τουτον απαγαγε προς τον χιλιαρχον εχει γαρ τι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ απαγγειλαι τι$^{\mathcal{V}}$ αυτω. **v.18** ο μεν ουν παραλαβων αυτον ηγαγεν προς τον χιλιαρχον και φησιν ο δεσμιος παυλος προσκαλεσαμενος με ηρωτησεν τουτον τον νεανισκον$^{\mathcal{V}}$ νεανιαν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αγαγειν προς σε εχοντα τι λαλησαι σοι. **v.20** ειπεν δε οτι οι ιουδαιοι συνεθεντο του ερωτησαι σε οπως αυριον τον$^{\mathcal{V}}$ παυλον$^{\mathcal{V}}$ καταγαγης$^{\mathcal{V}}$ εις το συνεδριον καταγαγης$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ παυλον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ως μελλον$^{\mathcal{V}}$ μελλοντα$^{\mathfrak{M}}$ μελλοντες$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ τι ακριβεστερον πυνθανεσθαι περι αυτου.

ἐνεδρεύουσιν γὰρ αὐτὸν ἐξ αὐτῶν ἄνδρες πλείους τεσσαράκοντα οἵτινες
ἀνεθεμάτισαν ἑαυτοὺς μήτε φαγεῖν μήτε πιεῖν ἕως οὗ ἀνέλωσιν αὐτόν
καὶ νῦν ἕτοιμοι εἰσιν προσδεχόμενοι τὴν ἀπὸ σοῦ ἐπαγγελίαν. ὁ μὲν 22*
οὖν χιλίαρχος ἀπέλυσεν τὸν νεανίαν παραγγείλας μηδενὶ ἐκλαλῆσαι ὅτι
ταῦτα ἐνεφάνισας πρός με. καὶ προσκαλεσάμενος δύο τινὰς τῶν ἑκα- 23*
τονταρχῶν εἶπεν ἑτοιμάσατε στρατιώτας διακοσίους ὅπως πορευθῶσιν
ἕως καισαρείας καὶ ἱππεῖς ἑβδομήκοντα καὶ δεξιολάβους διακοσίους
ἀπὸ τρίτης ὥρας τῆς νυκτός. κτήνη τε παραστῆσαι ἵνα ἐπιβιβάσαντες 24*
τὸν παῦλον διασώσωσιν πρὸς φήλικα τὸν ἡγεμόνα. γράψας ἐπιστολὴν 25*
περιέχουσαν τὸν τύπον τοῦτον. κλαύδιος λυσίας τῷ κρατίστῳ ἡγεμόνι 26
φήλικι χαίρειν. τὸν ἄνδρα τοῦτον συλληφθέντα ὑπὸ τῶν ἰουδαίων καὶ 27*
μέλλοντα ἀναιρεῖσθαι ὑπ' αὐτῶν ἐπιστὰς σὺν τῷ στρατεύματι ἐξειλόμην
αὐτὸν μαθὼν ὅτι ῥωμαῖός ἐστιν. βουλόμενός δὲ γνῶναι τὴν αἰτίαν δι' ἣν 28*
ἐνεκάλουν αὐτῷ κατήγαγον αὐτὸν εἰς τὸ συνέδριον αὐτῶν. ὃν εὗρον ἐγ- 29*
καλούμενον περὶ ζητημάτων τοῦ νόμου αὐτῶν μηδὲν δὲ ἄξιον θανάτου
ἢ δεσμῶν ἔγκλημα ἔχοντα. μηνυθείσης δέ μοι ἐπιβουλῆς εἰς τὸν ἄνδρα 30*
μελλείν ἔσεσθαι ὑπὸ τῶν ἰουδαίων ἐξαυτῆς ἔπεμψα πρὸς σέ παραγγεί-
λας καὶ τοῖς κατηγόροις λέγειν τὰ πρὸς αὐτὸν ἐπὶ σοῦ ἔρρωσο. οἱ μὲν 31*
οὖν στρατιῶται κατὰ τὸ διατεταγμένον αὐτοῖς ἀναλαβόντες τὸν παῦλον
ἤγαγον διὰ τῆς νυκτὸς εἰς τὴν ἀντιπατρίδα. τῇ δὲ ἐπαύριον ἐάσαν- 32*
τες τοὺς ἱππεῖς πορεύεσθαι σὺν αὐτῷ ὑπέστρεψαν εἰς τὴν παρεμβολήν.
οἵτινες εἰσελθόντες εἰς τὴν καισάρειαν καὶ ἀναδόντες τὴν ἐπιστολὴν τῷ 33
ἡγεμόνι παρέστησαν καὶ τὸν παῦλον αὐτῷ. ἀναγνοὺς δὲ ὁ ἡγεμὼν 34*

---

v.21 συ ουν μη πεισθης αυτοις ενεδρευουσιν γαρ αυτον εξ αυτων ανδρες πλειους τεσσερακοντα[V] τεσσαρακοντα[T,𝔐,K] οιτινες ανεθεματισαν εαυτους μητε φαγειν μητε πιειν εως ου ανελωσιν αυτον και νυν ετοιμοι[T,𝔐,K] εισιν ετοιμοι[V] προσδεχομενοι την απο σου επαγγελιαν. **v.22** ο μεν ουν χιλιαρχος απελυσε[V] απελυσεν[T,𝔐,K] τον νεανισκον[V] νεανιαν[T,𝔐,K] παραγγειλας μηδενι εκλαλησαι οτι ταυτα ενεφανισας προς με. **v.23** και προσκαλεσαμενος δυο [τινας][V] τινας[T,𝔐,K] των εκατονταρχων ειπεν ετοιμασατε στρατιωτας διακοσιους οπως πορευθωσιν εως καισαρειας και ιππεις εβδομηκοντα και δεξιολαβους διακοσιους απο τριτης ωρας της νυκτος. **v.24** κτηνη τε παραστησαι ινα επιβιβασαντες τον παυλον διασωσωσι[V] διασωσωσιν[T,𝔐,K] προς φηλικα τον ηγεμονα. **v.25** γραψας επιστολην εχουσαν[V] περιεχουσαν[T,𝔐,K] τον τυπον τουτον. **v.27** τον ανδρα τουτον συλλημφθεντα[V] συλληφθεντα[T,𝔐,K] υπο των ιουδαιων και μελλοντα αναιρεισθαι υπ αυτων επιστας συν τω στρατευματι εξειλαμην[V] εξειλομην[T,𝔐,K] αυτον[T,𝔐,K] μαθων οτι ρωμαιος εστιν. **v.28** βουλομενος τε[V] δε[T,𝔐,K] επιγνωναι[V] γνωναι[T,𝔐,K] την αιτιαν δι ην ενεκαλουν αυτω κατηγαγον αυτον[T,𝔐,K] εις το συνεδριον αυτων. **v.29** ον ευρον εγκαλουμενον περι ζητηματων του νομου αυτων μηδεν δε[T,K,V] αξιον θανατου η δεσμων εγκλημα[T,𝔐,K] εχοντα εγκλημα[V]. **v.30** μηνυθεισης δε μοι επιβουλης εις τον ανδρα μελλειν[T,𝔐,K] εσεσθαι υπο[T,𝔐,K] των[T,𝔐,K] ιουδαιων[T,𝔐,K] εξαυτης επεμψα προς σε παραγγειλας και τοις κατηγοροις λεγειν [τα][V] τα[T,𝔐,K] προς αυτον επι σου ερρωσο[T,𝔐,K]. **v.31** οι μεν ουν στρατιωται κατα το διατεταγμενον αυτοις αναλαβοντες τον παυλον ηγαγον δια της[T,𝔐,K] νυκτος εις την αντιπατριδα. **v.32** τη δε επαυριον εασαντες τους ιππεις απερχεσθαι[V] πορευεσθαι[T,𝔐,K] συν αυτω υπεστρεψαν εις την παρεμβολην.

καὶ ἐπερωτήσας ἐκ ποίας ἐπαρχίας ἐστὶν καὶ πυθόμενος ὅτι ἀπὸ κιλι-
35* κίας. διακούσομαί σου ἔφη ὅταν καὶ οἱ κατήγοροί σου παραγένωνται
ἐκέλευσεν τε αὐτόν ἐν τῷ πραιτωρίῳ τοῦ ἡρῴδου φυλάσσεσθαι.
24* μετὰ δὲ πέντε ἡμέρας κατέβη ὁ ἀρχιερεὺς ἁνανίας μετὰ τῶν πρεσβυ-
τέρων καὶ ῥήτορος τερτύλλου τινός οἵτινες ἐνεφάνισαν τῷ ἡγεμόνι κατὰ
2 τοῦ παύλου. κληθέντος δὲ αὐτοῦ ἤρξατο κατηγορεῖν ὁ τέρτυλλος λέγων
πολλῆς εἰρήνης τυγχάνοντες διὰ σοῦ καὶ κατορθωμάτων γινομένων τῷ
3 ἔθνει τούτῳ διὰ τῆς σῆς προνοίας. πάντῃ τε καὶ πανταχοῦ ἀποδεχόμεθα
4 κράτιστε φῆλιξ μετὰ πάσης εὐχαριστίας. ἵνα δὲ μὴ ἐπὶ πλεῖόν σε ἐγκό-
5* πτω παρακαλῶ ἀκοῦσαί σε ἡμῶν συντόμως τῇ σῇ ἐπιεικείᾳ. εὑρόντες
γὰρ τὸν ἄνδρα τοῦτον λοιμὸν καὶ κινοῦντα στάσιν πᾶσιν τοῖς ἰουδαίοις
τοῖς κατὰ τὴν οἰκουμένην πρωτοστάτην τε τῆς τῶν ναζωραίων αἱρέσεως.
6* ὃς καὶ τὸ ἱερὸν ἐπείρασεν βεβηλῶσαι ὃν καὶ ἐκρατήσαμεν καὶ κατά τόν
7* ἡμέτερον νόμον ἠθελήσαμεν κρίνειν. παρελθὼν δὲ λυσίας ὁ χιλίαρχος
8* μετὰ πολλῆς βίας ἐκ τῶν χειρῶν ἡμῶν ἀπήγαγεν. κελεύσας τούς κα-
τηγόρους αὐτοῦ ἔρχεσθαι ἐπί σέ παρ' οὗ δυνήσῃ αὐτὸς ἀνακρίνας περὶ
9* πάντων τούτων ἐπιγνῶναι ὧν ἡμεῖς κατηγοροῦμεν αὐτοῦ. συνέθεντο δὲ
10* καὶ οἱ ἰουδαῖοι φάσκοντες ταῦτα οὕτως ἔχειν. ἀπεκρίθη δέ ὁ παῦλος
νεύσαντος αὐτῷ τοῦ ἡγεμόνος λέγειν ἐκ πολλῶν ἐτῶν ὄντα σε κριτὴν τῷ
ἔθνει τούτῳ ἐπιστάμενος εὐθύμοτερον τὰ περὶ ἐμαυτοῦ ἀπολογοῦμαι.
11* δυναμένου σου γνῶναι ὅτι οὐ πλείους εἰσίν μοι ἡμέραι ἤ δεκαδύο ἀφ'
12* ἧς ἀνέβην προσκυνήσων ἐν ἱερουσαλήμ. καὶ οὔτε ἐν τῷ ἱερῷ εὗρόν
με πρός τινα διαλεγόμενον ἤ ἐπισύστασιν ποιοῦντα ὄχλου οὔτε ἐν ταῖς
13* συναγωγαῖς οὔτε κατὰ τὴν πόλιν. ο'ὔτε παραστῆσαι με δύνανταί περὶ

v.34 αναγνους δε ο[T,𝔐,K] ηγεμων[T,𝔐,K] και επερωτησας εκ ποιας επαρχειας[V] επαρχιας[T,𝔐,K] εστιν και πυθομενος οτι απο κιλικιας. **v.35** διακουσομαι σου εφη οταν και οι κατηγοροι σου παραγενωνται κελευσας[V] εκελευσεν[T,𝔐,K] τε[T,𝔐,K] αυτον[T,𝔐,K] εν τω πραιτωριω του[T,K,V] ηρωδου φυλασσεσθαι αυτον[V]. **24** **v.1** μετα δε πεντε ημερας κατεβη ο αρχιερευς ανανιας μετα των[T,𝔐,K] πρεσβυτερων τινων[V] και ρητορος τερτυλλου τινος οιτινες ενεφανισαν τω ηγεμονι κατα του παυλου. **v.5** ευροντες γαρ τον ανδρα τουτον λοιμον και κινουντα στασεις[V] στασιν[T,𝔐,K] πασιν τοις ιουδαιοις τοις κατα την οικουμενην πρωτοστατην τε της των ναζωραιων αιρεσεως. **v.6** ος και το ιερον επειρασεν βεβηλωσαι ον και εκρατησαμεν και[T,K] κατα[T,K] τον[T,K] ημετερον[T,K] νομον[T,K] ηθελησαμεν[T,K] κρινειν[T,K]. **v.7** παρελθων[T,K] δε[T,K] λυσιας[T,K] ο[T,K] χιλιαρχος[T,K] μετα[T,K] πολλης[T,K] βιας[T,K] εκ[T,K] των[T,K] χειρων[T,K] ημων[T,K] απηγαγεν[T,K]. **v.8** κελευσας[T,K] τους[T,K] κατηγορους[T,K] αυτου[T,K] ερχεσθαι[T,K] επι[T,K] σε[T,K] παρ ου δυνηση αυτος ανακρινας περι παντων τουτων επιγνωναι ων ημεις κατηγορουμεν αυτου. **v.9** συνεπεθεντο[𝔐,V] συνεθεντο[T,K] δε και οι ιουδαιοι φασκοντες ταυτα ουτως εχειν. **v.10** απεκριθη τε[V] δε[T,𝔐,K] ο παυλος νευσαντος αυτω του ηγεμονος λεγειν εκ πολλων ετων οντα σε κριτην τω εθνει τουτω επισταμενος ευθυμως[V] ευθυμοτερον[T,𝔐,K] τα περι εμαυτου απολογουμαι. **v.11** δυναμενου σου επιγνωναι[V] γνωναι[T,𝔐,K] οτι ου πλειους εισιν μοι ημεραι η[T,K] δωδεκα[V] δεκαδυο[T,𝔐,K] αφ ης ανεβην προσκυνησων εις[V] εν[T,𝔐,K] ιερουσαλημ. **v.12** και ουτε εν τω ιερω ευρον με προς τινα διαλεγομενον η επιστασιν[V] επισυστασιν[T,𝔐,K] ποιουντα οχλου ουτε εν ταις συναγωγαις ουτε κατα την πολιν.

ὧν νῦν κατηγοροῦσίν μου. ὁμολογῶ δὲ τοῦτό σοι ὅτι κατὰ τὴν ὁδὸν 14*
ἣν λέγουσιν αἵρεσιν οὕτως λατρεύω τῷ πατρῴῳ θεῷ πιστεύων πάσιν τοῖς
κατὰ τὸν νόμον καὶ τοῖς προφήταις γεγραμμένοις. ἐλπίδα ἔχων εἰς 15*
τὸν θεόν ἣν καὶ αὐτοὶ οὗτοι προσδέχονται ἀνάστασιν μέλλειν ἔσεσθαι
νεκρῶν δικαίων τε καὶ ἀδίκων. ἐν τούτῳ δὲ αὐτὸς ἀσκῶ ἀπρόσκοπον 16*
συνείδησιν ἔχειν πρὸς τὸν θεὸν καὶ τοὺς ἀνθρώπους διαπαντός. δι’ 17*
ἐτῶν δὲ πλειόνων παρεγενόμην ἐλεημοσύνας ποιήσων εἰς τὸ ἔθνος μου
καὶ προσφοράς. ἐν οἷς εὗρόν με ἡγνισμένον ἐν τῷ ἱερῷ οὐ μετὰ ὄχλου 18*
οὐδὲ μετὰ θορύβου τινές δέ ἀπό τῆς ἀσίας ἰουδαῖοί. οὓς δεῖ ἐπὶ σοῦ 19*
παρεῖναι καὶ κατηγορεῖν εἴ τι ἔχοιεν πρὸς μέ. ἢ αὐτοὶ οὗτοι εἰπάτωσαν 20*
εἴ τί εὗρον ἐν ἐμοὶ ἀδίκημα στάντος μου ἐπὶ τοῦ συνεδρίου. ἢ περὶ μιᾶς 21*
ταύτης φωνῆς ἧς ἔκραξα ἑστὼς ἐν αὐτοῖς ὅτι περὶ ἀναστάσεως νεκρῶν
ἐγὼ κρίνομαι σήμερον ὑφ’ ὑμῶν. ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ φῆλιξ ἀνεβά- 22*
λετο αὐτοὺς ἀκριβέστερον εἰδὼς τὰ περὶ τῆς ὁδοῦ εἴπων ὅταν λυσίας ὁ
χιλίαρχος καταβῇ διαγνώσομαι τὰ καθ’ ὑμᾶς. διαταξάμενος τε τῷ ἑκα- 23*
τοντάρχῃ τηρεῖσθαι τὸν παῦλον ἔχειν τε ἄνεσιν καὶ μηδένα κωλύειν τῶν
ἰδίων αὐτοῦ ὑπηρετεῖν ἢ προσέρχεσθαι αὐτῷ. μετὰ δὲ ἡμέρας τινὰς 24*
παραγενόμενος ὁ φῆλιξ σὺν δρουσίλλῃ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ οὔσῃ ἰουδαίᾳ
μετεπέμψατο τὸν παῦλον καὶ ἤκουσεν αὐτοῦ περὶ τῆς εἰς χριστὸν πί-
στεως. διαλεγομένου δὲ αὐτοῦ περὶ δικαιοσύνης καὶ ἐγκρατείας καὶ 25*
τοῦ κρίματος τοῦ μέλλοντος ἔσεσθαι ἔμφοβος γενόμενος ὁ φῆλιξ ἀπε-
κρίθη τὸ νῦν ἔχον πορεύου καιρὸν δὲ μεταλαβὼν μετακαλέσομαί σε.

v.13 ουδε[V] ουτε[T,𝔐,K] παραστησαι με[T,𝔐] δυνανται σοι[V] περι ων νυνι[V] νυν[T,𝔐,K] κατηγορουσιν μου. **v.14** ομολογω δε τουτο σοι οτι κατα την οδον ην λεγουσιν αιρεσιν ουτως λατρευω τω πατρωω θεω πιστευων πασι[V] πασιν[T,𝔐,K] τοις κατα τον νομον και τοις[V] εν[V] τοις προφηταις γεγραμμενοις. **v.15** ελπιδα εχων εις τον θεον ην και αυτοι ουτοι προσδεχονται αναστασιν μελλειν εσεσθαι νεκρων[T,𝔐,K] δικαιων τε και αδικων. **v.16** εν τουτω και[V] δε[T,𝔐,K] αυτος ασκω απροσκοπον συνειδησιν εχων[𝔐] εχειν[T,K,V] προς τον θεον και τους ανθρωπους δια[𝔐,V] παντος[𝔐,V] διαπαντος[T,K]. **v.17** δι ετων δε πλειονων παρεγενομην[T,𝔐,K] ελεημοσυνας ποιησων εις το εθνος μου παρεγενομην[V] και προσφορας. **v.18** εν αις[V] οις[T,𝔐,K] ευρον με ηγνισμενον εν τω ιερω ου μετα οχλου ουδε μετα θορυβου τινες Αδε[T] απο της ασιας ιουδαιοι. **v.19** ους εδει[K,V] δει[T,𝔐] επι σου παρειναι και κατηγορειν ει τι εχοιεν προς εμε[V] με[T,𝔐,K]. **v.20** η αυτοι ουτοι ειπατωσαν ει[T,K] τι ευρον εν[T,𝔐,K] εμοι[T,𝔐,K] αδικημα σταντος μου επι του συνεδριου. **v.21** η περι μιας ταυτης φωνης ης εκεκραξα[V] εκραξα[T,𝔐,K] εστως[T,𝔐,K] εν αυτοις εστως[V] οτι περι αναστασεως νεκρων εγω κρινομαι σημερον εφ[V] υφ[T,𝔐,K] υμων. **v.22** ανεβαλετο[V] ακουσας[T,𝔐,K] δε αυτους[V] ταυτα[T,𝔐,K] ο φηλιξ ανεβαλετο[T,𝔐,K] αυτους[T,𝔐,K] ακριβεστερον ειδως τα περι της οδου ειπας[V] ειπων[T,𝔐,K] οταν λυσιας ο χιλιαρχος καταβη διαγνωσομαι τα καθ υμας. **v.23** διαταξαμενος τε[T,𝔐,K] τω εκατονταρχη τηρεισθαι αυτον[V] τον[T,𝔐,K] παυλον[T,𝔐,K] εχειν τε ανεσιν και μηδενα κωλυειν των ιδιων αυτου υπηρετειν η[T,𝔐,K] προσερχεσθαι[T,𝔐,K] αυτω. **v.24** μετα δε ημερας τινας παραγενομενος ο φηλιξ συν δρουσιλλη τη ιδια[V] γυναικι αυτου[T,K] ουση ιουδαια μετεπεμψατο τον παυλον και ηκουσεν αυτου περι της εις χριστον ιησουν[V] πιστεως. **v.25** διαλεγομενου δε αυτου περι δικαιοσυνης και εγκρατειας και του κριματος του μελλοντος εσεσθαι[T,𝔐,K] εμφοβος γενομενος ο φηλιξ απεκριθη το νυν εχον πορευου καιρον δε μεταλαβων μετακαλεσομαι σε.

26* ἅμα δὲ καὶ ἐλπίζων ὅτι χρήματα δοθήσεται αὐτῷ ὑπὸ τοῦ παύλου ὅπως
λύσῃ αὐτὸν διὸ καὶ πυκνότερον αὐτὸν μεταπεμπόμενος ὡμίλει αὐτῷ.
27* διετίας δὲ πληρωθείσης ἔλαβεν διάδοχον ὁ φῆλιξ πόρκιον φῆστον θέ-
λων τε χάριτας καταθέσθαι τοῖς ἰουδαίοις ὁ φῆλιξ κατέλιπεν τὸν παῦλον
δεδεμένον.

25* φῆστος οὖν ἐπιβὰς τῇ ἐπαρχίᾳ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀνέβη εἰς ἱεροσό-
2* λυμα ἀπὸ καισαρείας. ἐνεφάνισάν δὲ αὐτῷ ὁ ἀρχιερεύς καὶ οἱ πρῶτοι
3 τῶν ἰουδαίων κατὰ τοῦ παύλου καὶ παρεκάλουν αὐτὸν. αἰτούμενοι
χάριν κατ' αὐτοῦ ὅπως μεταπέμψηται αὐτὸν εἰς ἰερουσαλήμ ἐνέδραν
4* ποιοῦντες ἀνελεῖν αὐτὸν κατὰ τὴν ὁδόν. ὁ μὲν οὖν φῆστος ἀπεκρίθη
τηρεῖσθαι τὸν παῦλον ἐν καισαρείᾳ ἑαυτὸν δὲ μέλλειν ἐν τάχει ἐκπο-
5* ρεύεσθαι. οἱ οὖν δυνατοὶ ἐν ὑμῖν φησίν συγκαταβάντες εἴ τί ἐστιν ἐν
6* τῷ ἀνδρὶ τούτω κατηγορείτωσαν αὐτοῦ. διατρίψας δὲ ἐν αὐτοῖς ἡμέ-
ρας πλείους ἢ δέκα καταβὰς εἰς καισάρειαν τῇ ἐπαύριον καθίσας ἐπὶ
7* τοῦ βήματος ἐκέλευσεν τὸν παῦλον ἀχθῆναι. παραγενομένου δὲ αὐτοῦ
περιέστησαν οἱ ἀπὸ ἱεροσολύμων καταβεβηκότες ἰουδαῖοι πολλὰ καὶ
βαρέα αἰτιάματα φέροντες κατὰ τοῦ παῦλου ἃ οὐκ ἴσχυον ἀποδεῖξαι.
8* ἀπολογουμένου αὐτοῦ ὅτι οὔτε εἰς τὸν νόμον τῶν ἰουδαίων οὔτε εἰς τὸ
9* ἱερὸν οὔτε εἰς καίσαρά τι ἥμαρτον. ὁ φῆστος δὲ τοῖς ἰουδαίοις θέλων
χάριν καταθέσθαι ἀποκριθεὶς τῷ παύλῳ εἶπεν θέλεις εἰς ἱεροσόλυμα
10 ἀναβὰς ἐκεῖ περὶ τούτων κρίνεσθαι ἐπ' ἐμοῦ. εἶπεν δὲ ὁ παῦλος ἐπὶ
τοῦ βήματος καίσαρός ἑστώς εἰμι οὗ με δεῖ κρίνεσθαι ἰουδαίους οὐ-
11* δὲν ἠδίκησα ὡς καὶ σὺ κάλλιον ἐπιγινώσκεις. εἰ μὲν γὰρ ἀδικῶ καὶ

---

v.26 αμα δε[T,K] και ελπιζων οτι χρηματα δοθησεται αυτω υπο του παυλου οπως[T,𝔐,K] λυση[T,𝔐,K] αυτον[T,𝔐,K] διο και πυκνοτερον αυτον μεταπεμπομενος ωμιλει αυτω. **v.27** διετιας δε πληρωθεισης ελαβεν διαδοχον ο φηλιξ πορκιον φηστον θελων τε χαριτα[V] χαριτας[T,𝔐,K] καταθεσθαι τοις ιουδαιοις ο φηλιξ κατελιπε[V] κατελιπεν[T,𝔐,K] τον παυλον δεδεμενον. **25** **v.1** φηστος ουν επιβας τη επαρχεια[V] επαρχια[T,𝔐,K] μετα τρεις ημερας ανεβη εις ιεροσολυμα απο καισαρειας. **v.2** ενεφανισαν τε[V] δε[T,𝔐,K] αυτω οι[V] ο[T,𝔐,K] αρχιερεις[V] αρχιερευς[T,𝔐,K] και οι πρωτοι των ιουδαιων κατα του παυλου και παρεκαλουν αυτον. **v.4** ο μεν ουν φηστος απεκριθη τηρεισθαι τον παυλον εις[V] εν[T,𝔐,K] καισαρειαν[V] καισαρεια[T,𝔐,K] εαυτον δε μελλειν εν ταχει εκπορευεσθαι. **v.5** οι ουν δυνατοι[T,𝔐,K] εν υμιν φησιν δυνατοι[V] συγκαταβαντες ει τι εστιν ατοπον[K] εν τω ανδρι ατοπον[V] τουτω[T,𝔐,K] κατηγορειτωσαν αυτου. **v.6** διατριψας δε εν αυτοις ημερας ου[V] πλειους οκτω[V] η δεκα καταβας εις καισαρειαν τη επαυριον καθισας επι του βηματος εκελευσεν τον παυλον αχθηναι. **v.7** παραγενομενου δε αυτου περιεστησαν αυτον[V] οι απο ιεροσολυμων καταβεβηκοτες ιουδαιοι πολλα και βαρεα αιτιωματα[𝔐,V] αιτιαματα[T,K] φεροντες[T,𝔐,K] καταφεροντες[V] κατα[T,𝔐,K] του[T,𝔐,K] παυλου[T,𝔐,K] α ουκ ισχυον αποδειξαι. **v.8** του[V] παυλου[V] απολογουμενου αυτου[T,𝔐,K] οτι ουτε εις τον νομον των ιουδαιων ουτε εις το ιερον ουτε εις καισαρα τι ημαρτον. **v.9** ο φηστος δε θελων[V] τοις ιουδαιοις θελων[T,𝔐,K] χαριν καταθεσθαι αποκριθεις τω παυλω ειπεν θελεις εις ιεροσολυμα αναβας εκει περι τουτων κριθηναι[V] κρινεσθαι[T,𝔐,K] επ εμου. **v.11** ει μεν ουν[V] γαρ[T,𝔐,K] αδικω και αξιον θανατου πεπραχα τι ου παραιτουμαι το αποθανειν ει δε ουδεν εστιν ων ουτοι κατηγορουσιν μου ουδεις με δυναται αυτοις χαρισασθαι καισαρα επικαλουμαι.

ἄξιον θανάτου πέπραχά τι οὐ παραιτοῦμαι τὸ ἀποθανεῖν εἰ δὲ οὐδέν
ἐστιν ὧν οὗτοι κατηγοροῦσίν μου οὐδείς με δύναται αὐτοῖς χαρίσασθαι
καίσαρα ἐπικαλοῦμαι. τότε ὁ φῆστος συλλαλήσας μετὰ τοῦ συμβου- 12
λίου ἀπεκρίθη καίσαρα ἐπικέκλησαι ἐπὶ καίσαρα πορεύσῃ. ἡμερῶν δὲ 13*
διαγενομένων τινῶν ἀγρίππας ὁ βασιλεὺς καὶ βερνίκη κατήντησαν εἰς
καισάρειαν ἀσπασόμενοι τὸν φῆστον. ὡς δὲ πλείους ἡμέρας διέτριβον 14*
ἐκεῖ ὁ φῆστος τῷ βασιλεῖ ἀνέθετο τὰ κατὰ τὸν παῦλον λέγων ἀνήρ τίς
ἐστιν καταλελειμμένος ὑπὸ φήλικος δέσμιος. περὶ οὗ γενομένου μου 15*
εἰς ἱεροσόλυμα ἐνεφάνισαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τῶν ἰουδαίων
αἰτούμενοι κατ' αὐτοῦ δίκην. πρὸς οὓς ἀπεκρίθην ὅτι οὐκ ἔστιν ἔθος 16*
ῥωμαίοις χαρίζεσθαί τινα ἄνθρωπον εἰς ἀπώλειαν πρὶν ἢ ὁ κατηγορού-
μενος κατὰ πρόσωπον ἔχοι τοὺς κατηγόρους τόπον τε ἀπολογίας λάβοι
περὶ τοῦ ἐγκλήματος. συνελθόντων οὖν αὐτῶν ἐνθάδε ἀναβολὴν μηδε- 17*
μίαν ποιησάμενος τῇ ἑξῆς καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος ἐκέλευσα ἀχθῆναι
τὸν ἄνδρα. περὶ οὗ σταθέντες οἱ κατήγοροι οὐδεμίαν αἰτίαν ἐπέφερον 18*
ὧν ὑπενόουν ἐγώ. ζητήματα δέ τινα περὶ τῆς ἰδίας δεισιδαιμονίας εἶ- 19
χον πρὸς αὐτὸν καὶ περί τινος ἰησοῦ τεθνηκότος ὃν ἔφασκεν ὁ παῦλος
ζῆν. ἀπορούμενος δὲ ἐγὼ εἰς τὴν περὶ τούτου ζήτησιν ἔλεγον εἰ βού- 20*
λοιτο πορεύεσθαι εἰς ἱερουσαλὴμ κἀκεῖ κρίνεσθαι περὶ τούτων. τοῦ 21*
δὲ παύλου ἐπικαλεσαμένου τηρηθῆναι αὐτὸν εἰς τὴν τοῦ σεβαστοῦ διά-
γνωσιν ἐκέλευσα τηρεῖσθαι αὐτὸν ἕως οὗ πέμψω αὐτὸν πρὸς καίσαρα.
ἀγρίππας δὲ πρὸς τὸν φῆστον ἔφη ἐβουλόμην καὶ αὐτὸς τοῦ ἀνθρώπου 22*
ἀκοῦσαι ὁ δὲ αὔριον φησίν ἀκούσῃ αὐτοῦ. τῇ οὖν ἐπαύριον ἐλθόντος 23*
τοῦ ἀγρίππα καὶ τῆς βερνίκης μετὰ πολλῆς φαντασίας καὶ εἰσελθόντων

---

v.13 ημερων δε διαγενομενων τινων αγριππας ο βασιλευς και βερνικη κατηντησαν εις καισαρειαν ασπασαμενοι[𝔐,V] ασπασομενοι[T,K] τον φηστον. **v.14** ως δε πλειους ημερας διετριβεν[𝔐] διετριβον[T,K,V] εκει ο φηστος τω βασιλει ανεθετο τα κατα τον παυλον λεγων ανηρ τις εστιν καταλελειμμενος υπο φηλικος δεσμιος. **v.15** περι ου γενομενου μου εις ιεροσολυμα ενεφανισαν οι αρχιερεις και οι πρεσβυτεροι των ιουδαιων αιτουμενοι κατ αυτου καταδικην[V] δικην[T,𝔐,K]. **v.16** προς ους απεκριθην οτι ουκ εστιν εθος ρωμαιοις χαριζεσθαι τινα ανθρωπον εις[T,𝔐,K] απωλειαν[T,𝔐,K] πριν η ο κατηγορουμενος κατα προσωπον εχοι τους κατηγορους τοπον τε απολογιας λαβοι περι του εγκληματος. **v.17** συνελθοντων ουν [αυτων][V] αυτων[T,𝔐,K] ενθαδε αναβολην μηδεμιαν ποιησαμενος τη εξης καθισας επι του βηματος εκελευσα αχθηναι τον ανδρα. **v.18** περι ου σταθεντες οι κατηγοροι ουδεμιαν αιτιαν εφερον[V] επεφερον[T,𝔐,K] ων υπενοουν[T,𝔐,K] εγω υπενοουν[V] πονηρων[V]. **v.20** απορουμενος δε εγω εις[T,K] την περι τουτων[V] τουτου[T,𝔐,K] ζητησιν ελεγον ει βουλοιτο πορευεσθαι εις ιεροσολυμα[V] ιερουσαλημ[T,𝔐,K] κακει κρινεσθαι περι τουτων. **v.21** του δε παυλου επικαλεσαμενου τηρηθηναι αυτον εις την του σεβαστου διαγνωσιν εκελευσα τηρεισθαι αυτον εως ου αναπεμψω[V] πεμψω[T,𝔐,K] αυτον προς καισαρα. **v.22** αγριππας δε προς τον φηστον εφη[T,𝔐,K] εβουλομην και αυτος του ανθρωπου ακουσαι ο[T,𝔐,K] δε[T,𝔐,K] αυριον φησιν ακουση αυτου. **v.23** τη ουν επαυριον ελθοντος του αγριππα και της βερνικης μετα πολλης φαντασιας και εισελθοντων εις το ακροατηριον συν τε τοις[T,𝔐,K] χιλιαρχοις και ανδρασιν τοις κατ εξοχην ουσιν[T,𝔐,K] της πολεως και κελευσαντος του φηστου ηχθη ο παυλος.

εἰς τὸ ἀκροατήριον σύν τε τοῖς χιλιάρχοις καὶ ἀνδράσιν τοῖς κατ' ἐξοχὴν
24* οὖσιν τῆς πόλεως καὶ κελεύσαντος τοῦ φήστου ἤχθη ὁ παῦλος. καί φη-
σιν ὁ φῆστος ἀγρίππα βασιλεῦ καὶ πάντες οἱ συμπαρόντες ἡμῖν ἄνδρες
θεωρεῖτε τοῦτον περὶ οὗ πᾶν τὸ πλῆθος τῶν ἰουδαίων ἐνέτυχόν μοι ἔν τε
25* ἱεροσολύμοις καὶ ἐνθάδε ἐπιβοῶντες μὴ δεῖν ζῆν αὐτὸν μηκέτι. ἐγὼ δὲ
καταλαβόμενος μηδὲν ἄξιον θανάτου αὐτὸν πεπραχέναι καὶ αὐτοῦ δὲ
26* τούτου ἐπικαλεσαμένου τὸν σεβαστὸν ἔκρινα πέμπειν αὐτόν. περὶ οὗ
ἀσφαλές τι γράψαι τῷ κυρίῳ οὐκ ἔχω διὸ προήγαγον αὐτὸν ἐφ' ὑμῶν
καὶ μάλιστα ἐπὶ σοῦ βασιλεῦ ἀγρίππα ὅπως τῆς ἀνακρίσεως γενομένης
27 σχῶ τί γράψαι. ἄλογον γάρ μοι δοκεῖ πέμποντα δέσμιον μὴ καὶ τὰς
κατ' αὐτοῦ αἰτίας σημᾶναι.

26* ἀγρίππας δὲ πρὸς τὸν παῦλον ἔφη ἐπιτρέπεταί σοι ὑπὲρ σεαυτοῦ
2* λέγειν τότε ὁ παῦλος ἀπελογεῖτο ἐκτείνας τὴν χεῖρα. περὶ πάντων ὧν
ἐγκαλοῦμαι ὑπὸ ἰουδαίων βασιλεῦ ἀγρίππα ἥγημαι ἐμαυτὸν μακάριον
3* μέλλων ἀπολογεῖσθαι ἐπὶ σοῦ σήμερον. μάλιστα γνώστην ὄντα σε πάν-
των τῶν κατὰ ἰουδαίους ἐθῶν τε καὶ ζητημάτων διὸ δέομαι σου μακρο-
4* θύμως ἀκοῦσαί μου. τὴν μὲν οὖν βίωσίν μου τὴν ἐκ νεότητος τὴν ἀπ'
ἀρχῆς γενομένην ἐν τῷ ἔθνει μου ἔν ἱεροσολύμοις ἴσασιν πάντες οἱ ἰου-
5* δαῖοι. προγινώσκοντές με ἄνωθεν ἐὰν θέλωσιν μαρτυρεῖν ὅτι κατὰ τὴν
6* ἀκριβεστάτην αἵρεσιν τῆς ἡμετέρας θρησκείας ἔζησα φαρισαῖος. καὶ
νῦν ἐπ' ἐλπίδι τῆς πρὸς τοὺς πατέρας ἐπαγγελίας γενομένης ὑπὸ τοῦ
7* θεοῦ ἕστηκα κρινόμενος. εἰς ἣν τὸ δωδεκάφυλον ἡμῶν ἐν ἐκτενείᾳ
νύκτα καὶ ἡμέραν λατρεῦον ἐλπίζει καταντῆσαι περὶ ἧς ἐλπίδος ἐγκα-
8 λοῦμαι βασιλεῦ ἀγρίππα ὑπὸ τῶν ἰουδαίων. τί ἄπιστον κρίνεται παρ'

---

v.24 και φησιν ο φηστος αγριππα βασιλευ και παντες οι συμπαροντες ημιν ανδρες θεωρειτε τουτον περι ου απαν[V] παν[T,𝔐,K] το πληθος των ιουδαιων ενετυχον μοι εν τε ιεροσολυμοις και ενθαδε βοωντες[V] επιβοωντες[T,𝔐,K] μη δειν ζην[T,𝔐,K] αυτον ζην[V] μηκετι. **v.25** εγω δε κατελαβομην[V] καταλαβομενος[T,𝔐,K] μηδεν αξιον θανατου[T,𝔐,K] αυτον θανατου[V] πεπραχεναι και[T,𝔐,K] αυτου δε τουτου επικαλεσαμενου τον σεβαστον εκρινα πεμπειν αυτον[T,𝔐,K]. **v.26** περι ου ασφαλες τι γραψαι τω κυριω ουκ εχω διο προηγαγον αυτον εφ υμων και μαλιστα επι σου βασιλευ αγριππα οπως της ανακρισεως γενομενης σχω τι γραψω[V] γραψαι[T,𝔐,K]. **26** **v.1** αγριππας δε προς τον παυλον εφη επιτρεπεται σοι περι[V] υπερ[T,𝔐,K] σεαυτου λεγειν τοτε ο παυλος απελογειτο[T,𝔐,K] εκτεινας την χειρα απελογειτο[V]. **v.2** περι παντων ων εγκαλουμαι υπο ιουδαιων βασιλευ αγριππα ηγημαι εμαυτον μακαριον μελλων[T,K] απολογεισθαι[T,K] επι σου μελλων[𝔐,V] απολογεισθαι[𝔐] σημερον απολογεισθαι[V]. **v.3** μαλιστα γνωστην οντα σε ειδως[K] παντων των κατα ιουδαιους ηθων[𝔐] εθων[T,K,V] τε και ζητηματων διο δεομαι σου[T,𝔐,K] μακροθυμως ακουσαι μου. **v.4** την μεν ουν βιωσιν μου [την][V] την[T,𝔐,K] εκ νεοτητος την απ αρχης γενομενην εν τω εθνει μου εν τε[V] ιεροσολυμοις ισασι[V] ισασιν[T,𝔐,K] παντες [οι][V] οι[T,𝔐,K] ιουδαιοι. **v.5** προγινωσκοντες με ανωθεν εαν θελωσι[V] θελωσιν[T,𝔐,K] μαρτυρειν οτι κατα την ακριβεστατην αιρεσιν της ημετερας θρησκειας εζησα φαρισαιος. **v.6** και νυν επ ελπιδι της εις[V] προς[T,𝔐,K] τους πατερας ημων[V] επαγγελιας γενομενης υπο του θεου εστηκα κρινομενος. **v.7** εις ην το δωδεκαφυλον ημων εν εκτενεια νυκτα και ημεραν λατρευον ελπιζει καταντησαι περι ης ελπιδος εγκαλουμαι βασιλευ[T,𝔐,K] αγριππα[T,𝔐,K] υπο των[T,K] ιουδαιων βασιλευ[V].

ὑμῖν εἰ ὁ θεὸς νεκροὺς ἐγείρει. ἐγὼ μὲν οὖν ἔδοξα ἐμαυτῷ πρὸς τὸ 9
ὄνομα ἰησοῦ τοῦ ναζωραίου δεῖν πολλὰ ἐναντία πρᾶξαι. ὃ καὶ ἐποίησα 10*
ἐν ἱεροσολύμοις καὶ πολλούς τῶν ἁγίων ἐγὼ φυλακαῖς κατέκλεισα τὴν
παρὰ τῶν ἀρχιερέων ἐξουσίαν λαβὼν ἀναιρουμένων τε αὐτῶν κατήνεγκα
ψῆφον. καὶ κατὰ πάσας τὰς συναγωγὰς πολλάκις τιμωρῶν αὐτοὺς 11
ἠνάγκαζον βλασφημεῖν περισσῶς τε ἐμμαινόμενος αὐτοῖς ἐδίωκον ἕως
καὶ εἰς τὰς ἔξω πόλεις. ἐν οἷς καὶ πορευόμενος εἰς τὴν δαμασκὸν μετ’ 12*
ἐξουσίας καὶ ἐπιτροπῆς τῆς παρὰ τῶν ἀρχιερέων. ἡμέρας μέσης κα- 13
τὰ τὴν ὁδὸν εἶδον βασιλεῦ οὐρανόθεν ὑπὲρ τὴν λαμπρότητα τοῦ ἡλίου
περιλάμψαν με φῶς καὶ τοὺς σὺν ἐμοὶ πορευομένους. πάντων δέ κα- 14*
ταπεσόντων ἡμῶν εἰς τὴν γῆν ἤκουσα φωνὴν λαλοῦσαν πρός με καὶ
λέγουσαν τῇ ἑβραΐδι διαλέκτῳ σαοὺλ σαούλ τί με διώκεις σκληρόν σοι
πρὸς κέντρα λακτίζειν. ἐγὼ δὲ εἶπον τίς εἶ κύριε ὁ δὲ εἶπεν ἐγώ εἰμι 15*
ἰησοῦς ὃν σὺ διώκεις. ἀλλὰ ἀνάστηθι καὶ στῆθι ἐπὶ τοὺς πόδας σου εἰς 16*
τοῦτο γὰρ ὤφθην σοι προχειρίσασθαί σε ὑπηρέτην καὶ μάρτυρα ὧν τε
εἶδές ὧν τε ὀφθήσομαί σοι. ἐξαιρούμενός σε ἐκ τοῦ λαοῦ καὶ τῶν ἐθνῶν 17*
εἰς οὓς νῦν σε ἀποστέλλω. ἀνοῖξαι ὀφθαλμοὺς αὐτῶν τοῦ ἐπιστρέψαι 18*
ἀπὸ σκότους εἰς φῶς καὶ τῆς ἐξουσίας τοῦ σατανᾶ ἐπὶ τὸν θεόν τοῦ
λαβεῖν αὐτοὺς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν καὶ κλῆρον ἐν τοῖς ἡγιασμένοις πίστει
τῇ εἰς ἐμέ. ὅθεν βασιλεῦ ἀγρίππα οὐκ ἐγενόμην ἀπειθὴς τῇ οὐρανίῳ 19
ὀπτασίᾳ. ἀλλὰ τοῖς ἐν δαμασκῷ πρῶτόν καὶ ἱεροσολύμοις εἰς πᾶσάν 20*
τε τὴν χώραν τῆς ἰουδαίας καὶ τοῖς ἔθνεσιν ἀπαγγέλλων μετανοεῖν καὶ
ἐπιστρέφειν ἐπὶ τὸν θεόν ἄξια τῆς μετανοίας ἔργα πράσσοντας. ἕνεκα 21*
τούτων με οἵ ἰουδαῖοι συλλαβόμενοι ἐν τῷ ἱερῷ ἐπειρῶντο διαχειρίσα-
σθαι. ἐπικουρίας οὖν τυχὼν τῆς παρὰ τοῦ θεοῦ ἄχρι τῆς ἡμέρας ταύτης 22*

v.10 ο και εποιησα εν ιεροσολυμοις και πολλους τε$^{\mathcal{V}}$ των αγιων εγω εν$^{\mathcal{V}}$ φυλακαις κατεκλεισα την παρα των αρχιερεων εξουσιαν λαβων αναιρουμενων τε αυτων κατηνεγκα ψηφον. **v.12** εν οις και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πορευομενος εις την δαμασκον μετ εξουσιας και επιτροπης της παρα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ των αρχιερεων. **v.14** παντων τε$^{\mathcal{V}}$ δε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ καταπεσοντων ημων εις την γην ηκουσα φωνην λεγουσαν$^{\mathcal{V}}$ λαλουσαν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ προς με και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ λεγουσαν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τη εβραιδι διαλεκτω σαουλ σαουλ τι με διωκεις σκληρον σοι προς κεντρα λακτιζειν. **v.15** εγω δε ειπα$^{\mathcal{V}}$ ειπον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τις ει κυριε ο δε κυριος$^{\mathcal{V}}$ ειπεν εγω ειμι ιησους ον συ διωκεις. **v.16** αλλα αναστηθι και στηθι επι τους ποδας σου εις τουτο γαρ ωφθην σοι προχειρισασθαι σε υπηρετην και μαρτυρα ων τε ειδες [με]$^{\mathcal{V}}$ ων τε οφθησομαι σοι. **v.17** εξαιρουμενος σε εκ του λαου και εκ$^{\mathcal{V}}$ των εθνων εις ους εγω$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ νυν$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ σε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αποστελλω σε$^{\mathcal{V}}$. **v.18** ανοιξαι οφθαλμους αυτων και$^{\mathcal{K}}$ του$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ επιστρεψαι$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ υποστρεψαι$^{\mathfrak{M}}$ απο σκοτους εις φως και της εξουσιας του σατανα επι τον θεον του λαβειν αυτους αφεσιν αμαρτιων και κληρον εν τοις ηγιασμενοις πιστει τη εις εμε. **v.20** αλλα τοις εν δαμασκω πρωτον τε$^{\mathcal{V}}$ και ιεροσολυμοις εις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πασαν τε την χωραν της ιουδαιας και τοις εθνεσιν απηγγελλον$^{\mathcal{K},\mathcal{V}}$ απαγγελλων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M}}$ μετανοειν και επιστρεφειν επι τον θεον αξια της μετανοιας εργα πρασσοντας. **v.21** ενεκα τουτων με$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ οι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ιουδαιοι με$^{\mathfrak{M}}$ συλλαβομενοι [οντα]$^{\mathcal{V}}$ εν τω ιερω επειρωντο διαχειρισασθαι.

ἕστηκα μαρτυρούμενος μικρῷ τε καὶ μεγάλῳ οὐδὲν ἐκτὸς λέγων ὧν τε οἱ
23* προφῆται ἐλάλησαν μελλόντων γίνεσθαι καὶ μωσῆς. εἰ παθητὸς ὁ χρι-
στός εἰ πρῶτος ἐξ ἀναστάσεως νεκρῶν φῶς μέλλει καταγγέλλειν τῷ λαῷ
24* καὶ τοῖς ἔθνεσιν. ταῦτα δὲ αὐτοῦ ἀπολογουμένου ὁ φῆστος μεγάλῃ τῇ
φωνῇ ἔφη μαίνῃ παῦλε τὰ πολλά σε γράμματα εἰς μανίαν περιτρέπει.
25* ὁ δὲ οὐ μαίνομαι φησίν κράτιστε φῆστε ἀλλ' ἀληθείας καὶ σωφροσύνης
26* ῥήματα ἀποφθέγγομαι. ἐπίσταται γὰρ περὶ τούτων ὁ βασιλεύς πρὸς ὃν
καὶ παρρησιαζόμενος λαλῶ λανθάνειν γὰρ αὐτόν τι τούτων οὐ πείθομαι
27 οὐδέν οὐ γάρ ἐστιν ἐν γωνίᾳ πεπραγμένον τοῦτο. πιστεύεις βασιλεῦ
28* ἀγρίππα τοῖς προφήταις οἶδα ὅτι πιστεύεις. ὁ δὲ ἀγρίππας πρὸς τὸν
29* παῦλον ἔφη ἐν ὀλίγῳ με πείθεις χριστιανὸν γενέσθαι. ὁ δὲ παῦλος
εἶπεν εὐξαίμην ἂν τῷ θεῷ καὶ ἐν ὀλίγῳ καὶ ἐν πολλῷ οὐ μόνον σὲ ἀλ-
λὰ καὶ πάντας τοὺς ἀκούοντάς μου σήμερον γενέσθαι τοιούτους ὁποῖος
30* κἀγώ εἰμι παρεκτὸς τῶν δεσμῶν τούτων. καὶ ταῦτα εἰπόντος αὐτοῦ ἀνέ-
στη ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ ἡγεμὼν ἥ τε βερνίκη καὶ οἱ συγκαθήμενοι αὐτοῖς.
31* καὶ ἀναχωρήσαντες ἐλάλουν πρὸς ἀλλήλους λέγοντες ὅτι οὐδὲν θανάτου
32 ἄξιον ἢ δεσμῶν πράσσει ὁ ἄνθρωπος οὗτος. ἀγρίππας δὲ τῷ φήστῳ ἔφη
ἀπολελύσθαι ἐδύνατο ὁ ἄνθρωπος οὗτος εἰ μὴ ἐπεκέκλητο καίσαρα.

27 ὡς δὲ ἐκρίθη τοῦ ἀποπλεῖν ἡμᾶς εἰς τὴν ἰταλίαν παρεδίδουν τόν τε
παῦλον καί τινας ἑτέρους δεσμώτας ἑκατοντάρχῃ ὀνόματι ἰουλίῳ σπεί-
2* ρης σεβαστῆς. ἐπιβάντες δὲ πλοίῳ ἀδραμυττηνῷ μέλλοντες πλεῖν τοὺς
κατὰ τὴν ἀσίαν τόπους ἀνήχθημεν ὄντος σὺν ἡμῖν ἀριστάρχου μακεδό-
3* νος θεσσαλονικέως. τῇ τε ἑτέρᾳ κατήχθημεν εἰς σιδῶνα φιλανθρώπως

---

v.22 επικουριας ουν τυχων της απο$^{\mathcal{V}}$ παρα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ του θεου αχρι της ημερας ταυτης εστηκα μαρτυρομενος$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ μαρτυρουμενος$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ μικρω τε και μεγαλω ουδεν εκτος λεγων ων τε οι προφηται ελαλησαν μελλοντων γινεσθαι και μωυσης$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ μωσης$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$. **v.23** ει παθητος ο χριστος ει πρωτος εξ αναστασεως νεκρων φως μελλει καταγγελλειν τω τε$^{\mathcal{V}}$ λαω και τοις εθνεσιν. **v.24** ταυτα δε αυτου απολογουμενου ο φηστος μεγαλη τη φωνη φησιν$^{\mathcal{V}}$ εφη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μαινη παυλε τα πολλα σε γραμματα εις μανιαν περιτρεπει. **v.25** ο δε παυλος$^{\mathcal{V}}$ ου μαινομαι φησιν κρατιστε φηστε αλλα$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ αλλ$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ αληθειας και σωφροσυνης ρηματα αποφθεγγομαι. **v.26** επισταται γαρ περι τουτων ο βασιλευς προς ον και παρρησιαζομενος λαλω λανθανειν γαρ αυτον [τι]$^{\mathcal{V}}$ τι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τουτων ου πειθομαι ουθεν$^{\mathcal{V}}$ ουδεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ου γαρ εστιν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ εν γωνια πεπραγμενον τουτο. **v.28** ο δε αγριππας προς τον παυλον εφη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εν ολιγω με πειθεις χριστιανον ποιησαι$^{\mathcal{V}}$ γενεσθαι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.29** ο δε παυλος ειπεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ευξαιμην αν τω θεω και εν ολιγω και εν μεγαλω$^{\mathcal{V}}$ πολλω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ου μονον σε αλλα και παντας τους ακουοντας μου σημερον γενεσθαι τοιουτους οποιος και$^{\mathcal{V}}$ εγω$^{\mathcal{V}}$ καγω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ειμι παρεκτος των δεσμων τουτων. **v.30** και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ταυτα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ειποντος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ανεστη τε$^{\mathcal{V}}$ ο βασιλευς και ο ηγεμων η τε βερνικη και οι συγκαθημενοι αυτοις. **v.31** και αναχωρησαντες ελαλουν προς αλληλους λεγοντες οτι ουδεν θανατου αξιον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ η δεσμων αξιον$^{\mathcal{V}}$ [τι]$^{\mathcal{V}}$ πρασσει ο ανθρωπος ουτος. **27** **v.2** επιβαντες δε πλοιω αδραμυττηνω μελλοντι$^{\mathcal{V}}$ μελλοντες$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πλειν εις$^{\mathcal{V}}$ τους κατα την ασιαν τοπους ανηχθημεν οντος συν ημιν αρισταρχου μακεδονος θεσσαλονικεως. **v.3** τη τε ετερα κατηχθημεν εις σιδωνα φιλανθρωπως τε ο ιουλιος τω παυλω χρησαμενος επετρεψεν προς τους$^{\mathcal{K},\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ φιλους πορευθεντι$^{\mathcal{V}}$ πορευθεντα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ επιμελειας τυχειν.

τε ὁ ἰούλιος τῷ παύλῳ χρησάμενος ἐπέτρεψεν πρὸς φίλους πορευθέντα
ἐπιμελείας τυχεῖν. κἀκεῖθεν ἀναχθέντες ὑπεπλεύσαμεν τὴν κύπρον διὰ 4
τὸ τοὺς ἀνέμους εἶναι ἐναντίους. τό τε πέλαγος τὸ κατὰ τὴν κιλικίαν 5
καὶ παμφυλίαν διαπλεύσαντες κατήλθομεν εἰς μύρα τῆς λυκίας. κἀκεῖ 6*
εὑρὼν ὁ ἑκατόνταρχος πλοῖον ἀλεξανδρῖνον πλέον εἰς τὴν ἰταλίαν ἐνε-
βίβασεν ἡμᾶς εἰς αὐτό. ἐν ἱκαναῖς δὲ ἡμέραις βραδυπλοοῦντες καὶ 7
μόλις γενόμενοι κατὰ τὴν κνίδον μὴ προσεῶντος ἡμᾶς τοῦ ἀνέμου ὑπε-
πλεύσαμεν τὴν κρήτην κατὰ σαλμώνην. μόλις τε παραλεγόμενοι αὐτὴν 8*
ἤλθομεν εἰς τόπον τινὰ καλούμενον καλοὺς λιμένας ᾧ ἐγγὺς ἦν πόλις
λασαία. ἱκανοῦ δὲ χρόνου διαγενομένου καὶ ὄντος ἤδη ἐπισφαλοῦς τοῦ 9
πλοὸς διὰ τὸ καὶ τὴν νηστείαν ἤδη παρεληλυθέναι παρῄνει ὁ παῦλος.
λέγων αὐτοῖς ἄνδρες θεωρῶ ὅτι μετὰ ὕβρεως καὶ πολλῆς ζημίας οὐ μόνον 10*
τοῦ φορ'του καὶ τοῦ πλοίου ἀλλὰ καὶ τῶν ψυχῶν ἡμῶν μέλλειν ἔσεσθαι
τὸν πλοῦν. ὁ δὲ ἑκατόνταρχος τῷ κυβερνήτῃ καὶ τῷ ναυκλήρῳ ἐπείθετο 11*
μᾶλλον ἢ τοῖς ὑπὸ τοῦ παύλου λεγομένοις. ἀνευθέτου δὲ τοῦ λιμένος 12*
ὑπάρχοντος πρὸς παραχειμασίαν οἱ πλείους ἔθεντο βουλὴν ἀναχθῆναι
κἀκεῖθεν εἴπως δύναιντο καταντήσαντες εἰς φοίνικα παραχειμάσαι λι-
μένα τῆς κρήτης βλέποντα κατὰ λίβα καὶ κατὰ χῶρον. ὑποπνεύσαντος 13
δὲ νότου δόξαντες τῆς προθέσεως κεκρατηκέναι ἄραντες ἆσσον παρελέ-
γοντο τὴν κρήτην. μετ' οὐ πολὺ δὲ ἔβαλεν κατ' αὐτῆς ἄνεμος τυφω- 14*
νικὸς ὁ καλούμενος εὐροκλύδων. συναρπασθέντος δὲ τοῦ πλοίου καὶ 15
μὴ δυναμένου ἀντοφθαλμεῖν τῷ ἀνέμῳ ἐπιδόντες ἐφερόμεθα. νησίον 16*
δέ τι ὑποδραμόντες καλούμενον κλαύδην μόλις ἰσχύσαμεν περικρατεῖς
γενέσθαι τῆς σκάφης. ἣν ἄραντες βοηθείαις ἐχρῶντο ὑποζωννύντες 17*
τὸ πλοῖον φοβούμενοί τε μὴ εἰς τὴν σύρτιν ἐκπέσωσιν χαλάσαντες τὸ
σκεῦος οὕτως ἐφέροντο. σφοδρῶς δὲ χειμαζομένων ἡμῶν τῇ ἑξῆς ἐκ- 18
βολὴν ἐποιοῦντο. καὶ τῇ τρίτῃ αὐτόχειρες τὴν σκευὴν τοῦ πλοίου ἔρρι- 19*

---

v.6 κακει ευρων ο εκατονταρχης$^{\mathcal{V}}$ εκατονταρχος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πλοιον αλεξανδρινον πλεον εις την ιταλιαν ενεβιβασεν ημας εις αυτο. **v.8** μολις τε παραλεγομενοι αυτην ηλθομεν εις τοπον τινα καλουμενον καλους λιμενας ω εγγυς ην$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πολις ην$^{\mathcal{V}}$ λασαια. **v.10** λεγων αυτοις ανδρες θεωρω οτι μετα υβρεως και πολλης ζημιας ου μονον του φορτιου$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ φορτου$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ και του πλοιου αλλα και των ψυχων ημων μελλειν εσεσθαι τον πλουν. **v.11** ο δε εκατονταρχης$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ εκατονταρχος$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ τω κυβερνητη και τω ναυκληρω επειθετο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μαλλον επειθετο$^{\mathcal{V}}$ η τοις υπο$^{\mathcal{V}}$ υπο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ του$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ παυλου λεγομενοις. **v.12** ανευθετου δε του λιμενος υπαρχοντος προς παραχειμασιαν οι πλειονες$^{\mathcal{V}}$ πλειους$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εθεντο βουλην αναχθηναι εκειθεν$^{\mathcal{V}}$ κακειθεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ειπως δυναιντο καταντησαντες εις φοινικα παραχειμασαι λιμενα της κρητης βλεποντα κατα λιβα και κατα χωρον. **v.14** μετ ου πολυ δε εβαλεν κατ αυτης ανεμος τυφωνικος ο καλουμενος ευρακυλων$^{\mathcal{V}}$ ευροκλυδων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.16** νησιον δε τι υποδραμοντες καλουμενον καυδα$^{\mathcal{V}}$ κλαυδην$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μολις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ισχυσαμεν μολις$^{\mathcal{V}}$ περικρατεις γενεσθαι της σκαφης. **v.17** ην αραντες βοηθειαις εχρωντο υποζωννυντες το πλοιον φοβουμενοι τε μη εις την συρτην$^{\mathfrak{M}}$ συρτιν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ εκπεσωσιν χαλασαντες το σκευος ουτως εφεροντο. **v.19** και τη τριτη αυτοχειρες την σκευην του πλοιου ερριψαν$^{\mathcal{V}}$ ερριψαμεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$.

20* ψαμεν. μήτε δὲ ἡλίου μήτε ἄστρων ἐπιφαινόντων ἐπὶ πλείονας ἡμέρας
χειμῶνός τε οὐκ ὀλίγου ἐπικειμένου λοιπὸν περιῃρεῖτο πᾶσα ἐλπὶς τοῦ
21* σῴζεσθαι ἡμᾶς. πολλῆς δέ ἀσιτίας ὑπαρχούσης τότε σταθεὶς ὁ παῦλος
ἐν μέσῳ αὐτῶν εἶπεν ἔδει μέν ὦ ἄνδρες πειθαρχήσαντάς μοι μὴ ἀνά-
γεσθαι ἀπὸ τῆς κρήτης κερδῆσαί τε τὴν ὕβριν ταύτην καὶ τὴν ζημίαν.
22* καὶ τανῦν παραινῶ ὑμᾶς εὐθυμεῖν ἀποβολὴ γὰρ ψυχῆς οὐδεμία ἔσται
23* ἐξ ὑμῶν πλὴν τοῦ πλοίου. παρέστη γάρ μοι τῇ νυκτὶ ταύτῃ ἄγγελος
24 τοῦ θεοῦ οὗ εἰμι ᾧ καὶ λατρεύω. λέγων μὴ φοβοῦ παῦλε καίσαρί σε
δεῖ παραστῆναι καὶ ἰδού κεχάρισταί σοι ὁ θεὸς πάντας τοὺς πλέοντας
25 μετὰ σοῦ. διὸ εὐθυμεῖτε ἄνδρες πιστεύω γὰρ τῷ θεῷ ὅτι οὕτως ἔσται
26 καθ’ ὃν τρόπον λελάληταί μοι. εἰς νῆσον δέ τινα δεῖ ἡμᾶς ἐκπεσεῖν.
27 ὡς δὲ τεσσαρεσκαιδεκάτη νὺξ ἐγένετο διαφερομένων ἡμῶν ἐν τῷ ἀδρίᾳ
κατὰ μέσον τῆς νυκτὸς ὑπενόουν οἱ ναῦται προσάγειν τινὰ αὐτοῖς χώ-
28 ραν. καὶ βολίσαντες εὗρον ὀργυιὰς εἴκοσι βραχὺ δὲ διαστήσαντες καὶ
29* πάλιν βολίσαντες εὗρον ὀργυιὰς δεκαπέντε. φοβούμενοί τε μήπως εἰς
τραχεῖς τόπους ἐκπέσωσιν ἐκ πρύμνης ῥίψαντες ἀγκύρας τέσσαρας ηὔ-
30* χοντο ἡμέραν γενέσθαι. τῶν δὲ ναυτῶν ζητούντων φυγεῖν ἐκ τοῦ πλοίου
καὶ χαλασάντων τὴν σκάφην εἰς τὴν θάλασσαν προφάσει ὡς ἐκ πρώ-
31 ρας μελλόντων ἀγκύρας ἐκτείνειν. εἶπεν ὁ παῦλος τῷ ἑκατοντάρχῃ καὶ
τοῖς στρατιώταις ἐὰν μὴ οὗτοι μείνωσιν ἐν τῷ πλοίῳ ὑμεῖς σωθῆναι οὐ
32* δύνασθε. τότε οἱ στρατιῶται ἀπέκοψαν τὰ σχοινία τῆς σκάφης καὶ εἴα-
33* σαν αὐτὴν ἐκπεσεῖν. ἄχρι δὲ οὗ ἔμελλεν ἡμέρα γίνεσθαι παρεκάλει ὁ
παῦλος ἅπαντας μεταλαβεῖν τροφῆς λέγων τεσσαρεσκαιδεκάτην σήμε-
34* ρον ἡμέραν προσδοκῶντες ἄσιτοι διατελεῖτε μηδὲν προσλαβόμενοι. διὸ
παρακαλῶ ὑμᾶς προσλαβεῖν τροφῆς τοῦτο γὰρ πρὸς τῆς ὑμετέρας σωτη-

v.20 μητε δε ηλιου μητε αστρων επιφαινοντων επι πλειονας ημερας χειμωνος τε ουκ ολιγου επικειμενου λοιπον περιηρειτο πασα[T,𝔐,K] ελπις πασα[V] του σωζεσθαι ημας. **v.21** πολλης τε[V] δε[T,𝔐,K] ασιτιας υπαρχουσης τοτε σταθεις ο παυλος εν μεσω αυτων ειπεν εδει μεν ω ανδρες πειθαρχησαντας μοι μη αναγεσθαι απο της κρητης κερδησαι τε την υβριν ταυτην και την ζημιαν. **v.22** και τα[K,𝔐,V] νυν[K,𝔐,V] τανυν[T] παραινω υμας ευθυμειν αποβολη γαρ ψυχης ουδεμια εσται εξ υμων πλην του πλοιου. **v.23** παρεστη γαρ μοι ταυτη[𝔐,V] τη νυκτι ταυτη[T,K] αγγελος[T,𝔐,K] του θεου ου ειμι [εγω][V] ω και λατρευω αγγελος[V]. **v.29** φοβουμενοι τε μηπου[V] μηπως[T,𝔐,K] κατα[V] εις[T,𝔐,K] τραχεις τοπους εκπεσωμεν[K,𝔐,V] εκπεσωσιν[T] εκ πρυμνης ριψαντες αγκυρας τεσσαρας ηυχοντο ημεραν γενεσθαι. **v.30** των δε ναυτων ζητουντων φυγειν εκ του πλοιου και χαλασαντων την σκαφην εις την θαλασσαν προφασει ως εκ πρωρης[V] πρωρας[T,𝔐,K] μελλοντων[T,𝔐,K] αγκυρας μελλοντων[V] εκτεινειν. **v.32** τοτε απεκοψαν[V] οι στρατιωται απεκοψαν[T,𝔐,K] τα σχοινια της σκαφης και ειασαν αυτην εκπεσειν. **v.33** αχρι δε ου ημελλεν[𝔐] εμελλεν[T,K] ημερα ημελλεν[V] γινεσθαι παρεκαλει ο παυλος απαντας μεταλαβειν τροφης λεγων τεσσαρεσκαιδεκατην σημερον ημεραν προσδοκωντες ασιτοι διατελειτε μηθεν[V] μηδεν[T,𝔐,K] προσλαβομενοι. **v.34** διο παρακαλω υμας μεταλαβειν[V] προσλαβειν[T,𝔐,K] τροφης τουτο γαρ προς της υμετερας σωτηριας υπαρχει ουδενος γαρ υμων θριξ απο[V] εκ[T,𝔐,K] της κεφαλης απολειται[V] πεσειται[T,𝔐,K].

ρίας ὑπάρχει οὐδενὸς γὰρ ὑμῶν θρὶξ ἐκ τῆς κεφαλῆς πεσεῖται. εἴπων δὲ 35*
ταῦτα καὶ λαβὼν ἄρτον εὐχαρίστησεν τῷ θεῷ ἐνώπιον πάντων καὶ κλάσας
ἤρξατο ἐσθίειν. εὔθυμοι δὲ γενόμενοι πάντες καὶ αὐτοὶ προσελάβοντο 36
τροφῆς. ἦμεν δὲ ἐν τῷ πλοίῳ αἱ πᾶσαι ψυχαὶ διακόσιαι ἑβδομήκον- 37*
ταέξ. κορεσθέντες δὲ τροφῆς ἐκούφιζον τὸ πλοῖον ἐκβαλλόμενοι τὸν 38*
σῖτον εἰς τὴν θάλασσαν. ὅτε δὲ ἡμέρα ἐγένετο τὴν γῆν οὐκ ἐπεγίνω- 39*
σκον κόλπον δέ τινα κατενόουν ἔχοντα αἰγιαλὸν εἰς ὃν ἐβουλεύσαντο
εἰ δύναιντο ἐξῶσαι τὸ πλοῖον. καὶ τὰς ἀγκύρας περιελόντες εἴων εἰς 40*
τὴν θάλασσαν ἅμα ἀνέντες τὰς ζευκτηρίας τῶν πηδαλίων καὶ ἐπάραντες
τὸν ἀρτέμονα τῇ πνεούσῃ κατεῖχον εἰς τὸν αἰγιαλόν. περιπεσόντες δὲ 41*
εἰς τόπον διθάλασσον ἐπώκειλαν τὴν ναῦν καὶ ἡ μὲν πρῷρα ἐρείσασα
ἔμεινεν ἀσάλευτος ἡ δὲ πρύμνα ἐλύετο ὑπὸ τῆς βίας τῶν κυμάτων. τῶν 42*
δὲ στρατιωτῶν βουλὴ ἐγένετο ἵνα τοὺς δεσμώτας ἀποκτείνωσιν μήτις ἐκ-
κολυμβήσας διαφύγοι. ὁ δὲ ἑκατόνταρχος βουλόμενος διασῶσαι τὸν 43*
παῦλον ἐκώλυσεν αὐτοὺς τοῦ βουλήματος ἐκέλευσέν τε τοὺς δυναμέ-
νους κολυμβᾶν ἀπορρίψαντας πρώτους ἐπὶ τὴν γῆν ἐξιέναι. καὶ τοὺς 44
λοιποὺς οὓς μὲν ἐπὶ σανίσιν οὓς δὲ ἐπί τινων τῶν ἀπὸ τοῦ πλοίου καὶ
οὕτως ἐγένετο πάντας διασωθῆναι ἐπὶ τὴν γῆν.

καὶ διασωθέντες τότε ἐπέγνωσαν ὅτι μελίτη ἡ νῆσος καλεῖται. οἵ **28***, 2*
δέ βάρβαροι παρεῖχον οὐ τὴν τυχοῦσαν φιλανθρωπίαν ἡμῖν ἀνάψαν-
τες γὰρ πυρὰν προσελάβοντο πάντας ἡμᾶς διὰ τὸν ὑετὸν τὸν ἐφεστῶτα
καὶ διὰ τὸ ψῦχος. συστρέψαντος δὲ τοῦ παύλου φρυγάνων πλῆθος 3*
καὶ ἐπιθέντος ἐπὶ τὴν πυράν ἔχιδνα ἐκ τῆς θέρμης ἐξελθοῦσα καθῆψεν
τῆς χειρὸς αὐτοῦ. ὡς δὲ εἶδον οἱ βάρβαροι κρεμάμενον τὸ θηρίον ἐκ 4*

---

v.35 ειπας$^{\mathcal{V}}$ ειπων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δε ταυτα και λαβων αρτον ευχαριστησεν τω θεω ενωπιον παντων και κλασας ηρξατο εσθιειν. **v.37** ημεθα$^{\mathcal{V}}$ ημεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δε εν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πλοιω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αι πασαι ψυχαι εν$^{\mathcal{V}}$ τω$^{\mathcal{V}}$ πλοιω$^{\mathcal{V}}$ διακοσιαι εβδομηκοντα$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ εξ$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ εβδομηκονταεξ$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$. **v.38** κορεσθεντες δε της$^{\mathfrak{M}}$ τροφης εκουφιζον το πλοιον εκβαλλομενοι τον σιτον εις την θαλασσαν. **v.39** οτε δε ημερα εγενετο την γην ουκ επεγινωσκον κολπον δε τινα κατενοουν εχοντα αιγιαλον εις ον εβουλευοντο$^{\mathcal{V}}$ εβουλευσαντο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ει δυνατον$^{\mathfrak{M}}$ δυναιντο$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ εξωσαι το πλοιον. **v.40** και τας αγκυρας περιελοντες ειων εις την θαλασσαν αμα ανεντες τας ζευκτηριας των πηδαλιων και επαραντες τον αρτεμωνα$^{\mathcal{V}}$ αρτεμονα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τη πνεουση κατειχον εις τον αιγιαλον. **v.41** περιπεσοντες δε εις τοπον διθαλασσον επεκειλαν$^{\mathcal{V}}$ επωκειλαν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ την ναυν και η μεν πρωρα ερεισασα εμεινεν ασαλευτος η δε πρυμνα ελυετο υπο της βιας [των$^{\mathcal{V}}$ των$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ κυματων]$^{\mathcal{V}}$ κυματων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.42** των δε στρατιωτων βουλη εγενετο ινα τους δεσμωτας αποκτεινωσιν μη$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ τις$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ μητις$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ εκκολυμβησας διαφυγη$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ διαφυγοι$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$. **v.43** ο δε εκατονταρχης$^{\mathcal{V}}$ εκατονταρχος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ βουλομενος διασωσαι τον παυλον εκωλυσεν αυτους του βουληματος εκελευσεν τε τους δυναμενους κολυμβαν αποριψαντας$^{\mathcal{V}}$ απορριψαντας$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πρωτους επι την γην εξιεναι. **28 v.1** και διασωθεντες τοτε επεγνωμεν$^{\mathcal{V}}$ επεγνωσαν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ οτι μελιτη η νησος καλειται. **v.2** οι τε$^{\mathcal{V}}$ δε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ βαρβαροι παρειχον ου την τυχουσαν φιλανθρωπιαν ημιν αψαντες$^{\mathcal{V}}$ αναψαντες$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ γαρ πυραν προσελαβοντο παντας ημας δια τον υετον τον εφεστωτα και δια το ψυχος. **v.3** συστρεψαντος δε του παυλου φρυγανων τι$^{\mathcal{V}}$ πληθος και επιθεντος επι την πυραν εχιδνα απο$^{\mathcal{V}}$ εκ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ της θερμης διεξελθουσα$^{\mathfrak{M}}$ εξελθουσα$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ καθηψεν της χειρος αυτου.

τῆς χειρὸς αὐτοῦ ἔλεγον πρὸς ἀλλήλους πάντως φονεύς ἐστιν ὁ ἄνθρω-
5 πος οὗτος ὃν διασωθέντα ἐκ τῆς θαλάσσης ἡ δίκη ζῆν οὐκ εἴασεν. ὁ
6* μὲν οὖν ἀποτινάξας τὸ θηρίον εἰς τὸ πῦρ ἔπαθεν οὐδὲν κακόν. οἱ δὲ
προσεδόκων αὐτὸν μέλλειν πίμπρασθαι ἢ καταπίπτειν ἄφνω νεκρόν ἐπὶ
πολὺ δὲ αὐτῶν προσδοκώντων καὶ θεωρούντων μηδὲν ἄτοπον εἰς αὐτὸν
7 γινόμενον μεταβαλλόμενοι ἔλεγον θεόν αὐτὸν εἶναι. ἐν δὲ τοῖς περὶ
τὸν τόπον ἐκεῖνον ὑπῆρχεν χωρία τῷ πρώτῳ τῆς νήσου ὀνόματι ποπλίῳ
8* ὅς ἀναδεξάμενος ἡμᾶς τρεῖς ἡμέρας φιλοφρόνως ἐξένισεν. ἐγένετο δὲ
τὸν πατέρα τοῦ ποπλίου πυρετοῖς καὶ δυσεντερίᾳ συνεχόμενον κατακεῖ-
σθαι πρὸς ὃν ὁ παῦλος εἰσελθὼν καὶ προσευξάμενος ἐπιθεὶς τὰς χεῖρας
9* αὐτῷ ἰάσατο αὐτόν. τούτου οὖν γενομένου καὶ οἱ λοιποὶ οἱ ἔχοντες
10* ἀσθενείας ἐν τῇ νήσῳ προσήρχοντο καὶ ἐθεραπεύοντο. οἳ καὶ πολλαῖς
τιμαῖς ἐτίμησαν ἡμᾶς καὶ ἀναγομένοις ἐπέθεντο τὰ πρὸς τὴν χρείαν.
11* μετὰ δὲ τρεῖς μῆνας ἀνήχθημεν ἐν πλοίῳ παρακεχειμακότι ἐν τῇ νήσῳ
12 ἀλεξανδρίνῳ παρασήμῳ διοσκούροις. καὶ καταχθέντες εἰς συρακούσας
13* ἐπεμείναμεν ἡμέρας τρεῖς. ὅθεν περιελθόντες κατηντήσαμεν εἰς ῥή-
γιον καὶ μετὰ μίαν ἡμέραν ἐπιγενομένου νότου δευτεραῖοι ἤλθομεν εἰς
14* ποτιόλους. οὗ εὑρόντες ἀδελφοὺς παρεκλήθημεν ἐπ’ αὐτοῖς ἐπιμεῖναι
15* ἡμέρας ἑπτά καὶ οὕτως εἰς τὴν ῥώμην ἤλθομεν. κἀκεῖθεν οἱ ἀδελφοὶ
ἀκούσαντες τὰ περὶ ἡμῶν ἐξῆλθον εἰς ἀπάντησιν ἡμῖν ἄχρις ἀππίου φό-
ρου καὶ τριῶν ταβερνῶν οὓς ἰδὼν ὁ παῦλος εὐχαριστήσας τῷ θεῷ ἔλαβεν
16* θάρσος. ὅτε δὲ ἤλθομεν εἰς ῥώμην ὁ ἑκατόνταρχος παρέδωκεν τοὺς δε-
σμίους τῷ στρατοπεδάρχῃ τῷ δὲ παύλῳ ἐπετράπη μένειν καθ’ ἑαυτὸν σὺν

v.4 ως δε ειδον οι βαρβαροι κρεμαμενον το θηριον εκ της χειρος αυτου ελεγον$^{T,\mathfrak{M},K}$ προς αλληλους ελεγον^{V} παντως φονευς εστιν ο ανθρωπος ουτος ον διασωθεντα εκ της θαλασσης η δικη ζην ουκ ειασεν. **v.6** οι δε προσεδοκων αυτον μελλειν πιμπρασθαι η καταπιπτειν αφνω νεκρον επι πολυ δε αυτων προσδοκωντων και θεωρουντων μηδεν ατοπον εις αυτον γινομενον μεταβαλομενοι^{V} μεταβαλλομενοι$^{T,\mathfrak{M},K}$ ελεγον θεον$^{T,\mathfrak{M},K}$ αυτον ειναι θεον^{V}. **v.8** εγενετο δε τον πατερα του ποπλιου πυρετοις και δυσεντεριω^{V} δυσεντερια$^{T,\mathfrak{M},K}$ συνεχομενον κατακεισθαι προς ον ο παυλος εισελθων και προσευξαμενος επιθεις τας χειρας αυτω ιασατο αυτον. **v.9** τουτου δε^{V} ουν$^{T,\mathfrak{M},K}$ γενομενου και οι λοιποι οι εχοντες$^{T,\mathfrak{M},K}$ ασθενειας$^{T,\mathfrak{M},K}$ εν τη νησω εχοντες^{V} ασθενειας^{V} προσηρχοντο και εθεραπευοντο. **v.10** οι και πολλαις τιμαις ετιμησαν ημας και αναγομενοις επεθεντο τα προς τας^{V} την$^{T,\mathfrak{M},K}$ χρειας^{V} χρειαν$^{T,\mathfrak{M},K}$. **v.11** μετα δε τρεις μηνας ηχθημεν$^{\mathfrak{M}}$ ανηχθημεν^{T,K,V} εν πλοιω παρακεχειμακοτι εν τη νησω αλεξανδρινω παρασημω διοσκουροις. **v.13** οθεν περιελοντες^{V} περιελθοντες$^{T,\mathfrak{M},K}$ κατηντησαμεν εις ρηγιον και μετα μιαν ημεραν επιγενομενου νοτου δευτεραιοι ηλθομεν εις ποτιολους. **v.14** ου ευροντες αδελφους παρεκληθημεν παρ^{V} επ$^{T,\mathfrak{M},K}$ αυτοις επιμειναι ημερας επτα και ουτως εις την ρωμην ηλθαμεν^{V} ηλθομεν$^{T,\mathfrak{M},K}$. **v.15** κακειθεν οι αδελφοι ακουσαντες τα περι ημων ηλθαν^{V} εξηλθον$^{T,\mathfrak{M},K}$ εις απαντησιν ημιν αχρι^{V} αχρις$^{T,\mathfrak{M},K}$ αππιου φορου και τριων ταβερνων ους ιδων ο παυλος ευχαριστησας τω θεω ελαβε^{V} ελαβεν$^{T,\mathfrak{M},K}$ θαρσος. **v.16** οτε δε εισηλθομεν^{V} ηλθομεν$^{T,\mathfrak{M},K}$ εις ρωμην ο$^{T,\mathfrak{M},K}$ εκατονταρχος$^{T,\mathfrak{M},K}$ παρεδωκεν$^{T,\mathfrak{M},K}$ τους$^{T,\mathfrak{M},K}$ δεσμιους$^{T,\mathfrak{M},K}$ τω$^{T,\mathfrak{M},K}$ στρατοπεδαρχω$^{\mathfrak{M}}$ στρατοπεδαρχη^{T,K} τω$^{T,\mathfrak{M},K}$ δε$^{T,\mathfrak{M},K}$ παυλω$^{T,\mathfrak{M},K}$ επετραπη τω^{V} παυλω^{V} μενειν καθ εαυτον συν τω φυλασσοντι αυτον στρατιωτη.

τῷ φυλάσσοντι αὐτὸν στρατιώτῃ. ἐγένετο δὲ μετὰ ἡμέρας τρεῖς συγκα- 17*
λέσασθαι τὸν παῦλον τοὺς ὄντας τῶν ἰουδαίων πρώτους συνελθόντων δὲ
αὐτῶν ἔλεγεν πρὸς αὐτούς ἄνδρες ἀδελφοί ἐγώ οὐδὲν ἐναντίον ποιήσας
τῷ λαῷ ἢ τοῖς ἔθεσιν τοῖς πατρῴοις δέσμιος ἐξ ἱεροσολύμων παρεδόθην
εἰς τὰς χεῖρας τῶν ῥωμαίων. οἵτινες ἀνακρίναντές με ἐβούλοντο ἀπολῦ- 18
σαι διὰ τὸ μηδεμίαν αἰτίαν θανάτου ὑπάρχειν ἐν ἐμοί. ἀντιλεγόντων δὲ 19*
τῶν ἰουδαίων ἠναγκάσθην ἐπικαλέσασθαι καίσαρα οὐχ ὡς τοῦ ἔθνους
μου ἔχων τι κατηγορῆσαι. διὰ ταύτην οὖν τὴν αἰτίαν παρεκάλεσα ὑμᾶς 20
ἰδεῖν καὶ προσλαλῆσαι ἕνεκεν γὰρ τῆς ἐλπίδος τοῦ ἰσραὴλ τὴν ἅλυσιν
ταύτην περίκειμαι. οἱ δὲ πρὸς αὐτὸν εἶπον ἡμεῖς οὔτε γράμματα περὶ 21*
σοῦ ἐδεξάμεθα ἀπὸ τῆς ἰουδαίας οὔτε παραγενόμενός τις τῶν ἀδελφῶν
ἀπήγγειλεν ἢ ἐλάλησέν τι περὶ σοῦ πονηρόν. ἀξιοῦμεν δὲ παρὰ σοῦ 22*
ἀκοῦσαι ἃ φρονεῖς περὶ μὲν γὰρ τῆς αἱρέσεως ταύτης γνωστὸν ἐστιν
ἡμῖν ὅτι πανταχοῦ ἀντιλέγεται. ταξάμενοι δὲ αὐτῷ ἡμέραν ἧκον πρὸς 23*
αὐτὸν εἰς τὴν ξενίαν πλείονες οἷς ἐξετίθετο διαμαρτυρόμενος τὴν βασι-
λείαν τοῦ θεοῦ πείθων τε αὐτοὺς τὰ περὶ τοῦ ἰησοῦ ἀπό τε τοῦ νόμου
μωσέως καὶ τῶν προφητῶν ἀπὸ πρωῒ ἕως ἑσπέρας. καὶ οἱ μὲν ἐπείθοντο 24
τοῖς λεγομένοις οἱ δὲ ἠπίστουν. ἀσύμφωνοι δὲ ὄντες πρὸς ἀλλήλους 25*
ἀπελύοντο εἰπόντος τοῦ παύλου ῥῆμα ἓν ὅτι καλῶς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον
ἐλάλησεν διὰ ἠσαΐου τοῦ προφήτου πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν. λέγον 26*
πορεύθητι πρὸς τὸν λαὸν τοῦτον καὶ εἰπὲ ἀκοῇ ἀκούσετε καὶ οὐ μὴ συ-
νῆτε καὶ βλέποντες βλέψετε καὶ οὐ μὴ ἴδητε. ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρδία 27*
τοῦ λαοῦ τούτου καὶ τοῖς ὠσὶν βαρέως ἤκουσαν καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς
αὐτῶν ἐκάμμυσαν μήποτε ἴδωσιν τοῖς ὀφθαλμοῖς καὶ τοῖς ὠσὶν ἀκού-

v.17 εγενετο δε μετα ημερας τρεις συγκαλεσασθαι αυτον[V] τον[T,𝔐,K] παυλον[T,𝔐,K] τους οντας των ιουδαιων πρωτους συνελθοντων δε αυτων ελεγεν προς αυτους εγω[V] ανδρες αδελφοι εγω[T,𝔐,K] ουδεν εναντιον ποιησας τω λαω η τοις εθεσι[V] εθεσιν[T,𝔐,K] τοις πατρωοις δεσμιος εξ ιεροσολυμων παρεδοθην εις τας χειρας των ρωμαιων. **v.19** αντιλεγοντων δε των ιουδαιων ηναγκασθην επικαλεσασθαι καισαρα ουχ ως του εθνους μου εχων τι κατηγορειν[V] κατηγορησαι[T,𝔐,K]. **v.21** οι δε προς αυτον ειπαν[V] ειπον[T,𝔐,K] ημεις ουτε γραμματα περι σου εδεξαμεθα απο της ιουδαιας ουτε παραγενομενος τις των αδελφων απηγγειλεν η ελαλησεν τι περι σου πονηρον. **v.22** αξιουμεν δε παρα σου ακουσαι α φρονεις περι μεν γαρ της αιρεσεως ταυτης γνωστον εστιν[T,𝔐,K] ημιν εστιν[V] οτι πανταχου αντιλεγεται. **v.23** ταξαμενοι δε αυτω ημεραν ηλθον[V] ηκον[T,𝔐,K] προς αυτον εις την ξενιαν πλειονες οις εξετιθετο διαμαρτυρομενος την βασιλειαν του θεου πειθων τε αυτους τα[T,𝔐,K] περι του ιησου απο τε του νομου μωυσεως[V] μωσεως[T,𝔐,K] και των προφητων απο πρωι εως εσπερας. **v.25** ασυμφωνοι δε οντες προς αλληλους απελυοντο ειποντος του παυλου ρημα εν οτι καλως το πνευμα το αγιον ελαλησεν δια ησαιου του προφητου προς τους πατερας υμων[V] ημων[T,𝔐,K]. **v.26** λεγων[V] λεγον[T,𝔐,K] πορευθητι προς τον λαον τουτον και ειπον[𝔐,V] ειπε[T,K] ακοη ακουσετε και ου μη συνητε και βλεποντες βλεψετε και ου μη ιδητε. **v.27** επαχυνθη γαρ η καρδια του λαου τουτου και τοις ωσιν βαρεως ηκουσαν και τους οφθαλμους αυτων εκαμμυσαν μηποτε ιδωσιν τοις οφθαλμοις και τοις ωσιν ακουσωσιν και τη καρδια συνωσιν και επιστρεψωσιν και ιασομαι[𝔐,V] ιασωμαι[T,K] αυτους.

σωσιν καὶ τῇ καρδίᾳ συνῶσιν καὶ ἐπιστρέψωσιν καὶ ἰάσωμαι αὐτούς.
28* γνωστὸν οὖν ἔστω ὑμῖν ὅτι τοῖς ἔθνεσιν ἀπεστάλη τὸ σωτήριον τοῦ θεοῦ
29* αὐτοὶ καὶ ἀκούσονται. καὶ ταῦτα αὐτοῦ εἰπόντος ἀπῆλθον οἱ ἰουδαῖοι
30* πολλὴν ἔχοντες ἐν ἑαυτοῖς συζήτησιν. ἔμεινεν δὲ ὁ παῦλος διετίαν ὅλην
ἐν ἰδίῳ μισθώματι καὶ ἀπεδέχετο πάντας τοὺς εἰσπορευομένους πρὸς
31 αὐτόν. κηρύσσων τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ καὶ διδάσκων τὰ περὶ τοῦ
κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ μετὰ πάσης παρρησίας ἀκωλύτως.

v.28 γνωστον ουν εστω υμιν οτι τοις εθνεσιν απεσταλη τουτο$^{\mathcal{V}}$ το σωτηριον του θεου αυτοι και ακουσονται. **v.29** και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ταυτα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ειποντος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ απηλθον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ οι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ιουδαιοι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πολλην$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εχοντες$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εαυτοις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ συζητησιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.30** ενεμεινεν$^{\mathcal{V}}$ εμεινεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δε ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ παυλος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ διετιαν ολην εν ιδιω μισθωματι και απεδεχετο παντας τους εισπορευομενους προς αυτον.

ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ Η ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

παῦλος δοῦλος ἰησοῦ χριστοῦ κλητὸς ἀπόστολος ἀφωρισμένος εἰς 1*
εὐαγγέλιον θεοῦ. ὃ προεπηγγείλατο διὰ τῶν προφητῶν αὐτοῦ ἐν γρα- 2
φαῖς ἁγίαις. περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ τοῦ γενομένου ἐκ σπέρματος δαβὶδ 3*
κατὰ σάρκα. τοῦ ὁρισθέντος υἱοῦ θεοῦ ἐν δυνάμει κατὰ πνεῦμα ἁγιω- 4
σύνης ἐξ ἀναστάσεως νεκρῶν ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν. δι' οὗ 5
ἐλάβομεν χάριν καὶ ἀποστολὴν εἰς ὑπακοὴν πίστεως ἐν πᾶσιν τοῖς ἔθνε-
σιν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ. ἐν οἷς ἐστε καὶ ὑμεῖς κλητοὶ ἰησοῦ 6
χριστοῦ. πᾶσιν τοῖς οὖσιν ἐν ῥώμῃ ἀγαπητοῖς θεοῦ κλητοῖς ἁγίοις χά- 7
ρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ.
πρῶτον μὲν εὐχαριστῶ τῷ θεῷ μου διὰ ἰησοῦ χριστοῦ ὑπὲρ πάντων ὑμῶν 8*
ὅτι ἡ πίστις ὑμῶν καταγγέλλεται ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ. μάρτυς γάρ μού 9
ἐστιν ὁ θεός ᾧ λατρεύω ἐν τῷ πνεύματί μου ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ υἱοῦ αὐ-
τοῦ ὡς ἀδιαλείπτως μνείαν ὑμῶν ποιοῦμαι. πάντοτε ἐπὶ τῶν προσευχῶν 10*
μου δεόμενος εἴπως ἤδη ποτὲ εὐοδωθήσομαι ἐν τῷ θελήματι τοῦ θεοῦ
ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς. ἐπιποθῶ γὰρ ἰδεῖν ὑμᾶς ἵνα τι μεταδῶ χάρισμα ὑμῖν 11
πνευματικὸν εἰς τὸ στηριχθῆναι ὑμᾶς. τοῦτο δέ ἐστιν συμπαρακληθῆ- 12
ναι ἐν ὑμῖν διὰ τῆς ἐν ἀλλήλοις πίστεως ὑμῶν τε καὶ ἐμοῦ. οὐ θέλω 13*
δὲ ὑμᾶς ἀγνοεῖν ἀδελφοί ὅτι πολλάκις προεθέμην ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς καὶ
ἐκωλύθην ἄχρι τοῦ δεῦρο ἵνα καρπὸν τινὰ σχῶ καὶ ἐν ὑμῖν καθὼς καὶ ἐν
τοῖς λοιποῖς ἔθνεσιν. ἕλλησίν τε καὶ βαρβάροις σοφοῖς τε καὶ ἀνοήτοις 14
ὀφειλέτης εἰμί. οὕτως τὸ κατ' ἐμὲ πρόθυμον καὶ ὑμῖν τοῖς ἐν ῥώμῃ εὐαγ- 15
γελίσασθαι. οὐ γὰρ ἐπαισχύνομαι τὸ εὐαγγέλιον τοῦ χριστοῦ δύναμις 16*
γὰρ θεοῦ ἐστιν εἰς σωτηρίαν παντὶ τῷ πιστεύοντι ἰουδαίῳ τε πρῶτον καὶ
ἕλληνι. δικαιοσύνη γὰρ θεοῦ ἐν αὐτῷ ἀποκαλύπτεται ἐκ πίστεως εἰς πί- 17

---

1 **v.1** παυλος δουλος ιησου[T,𝔐,K] χριστου ιησου[V] κλητος αποστολος αφωρισμενος εις ευαγγελιον θεου. **v.3** περι του υιου αυτου του γενομενου εκ σπερματος δαυιδ[𝔐,V] δαβιδ[T,K] κατα σαρκα. **v.8** πρωτον μεν ευχαριστω τω θεω μου δια ιησου χριστου περι[V] υπερ[T,𝔐,K] παντων υμων οτι η πιστις υμων καταγγελλεται εν ολω τω κοσμω. **v.10** παντοτε επι των προσευχων μου δεομενος ει[V] πως[V] ειπως[T,𝔐,K] ηδη ποτε ευοδωθησομαι εν τω θεληματι του θεου ελθειν προς υμας. **v.13** ου θελω δε υμας αγνοειν αδελφοι οτι πολλακις προεθεμην ελθειν προς υμας και εκωλυθην αχρι του δευρο ινα καρπον[T,K] τινα καρπον[𝔐,V] σχω και εν υμιν καθως και εν τοις λοιποις εθνεσιν. **v.16** ου γαρ επαισχυνομαι το ευαγγελιον του[T,𝔐,K] χριστου[T,𝔐,K] δυναμις γαρ θεου εστιν εις σωτηριαν παντι τω πιστευοντι ιουδαιω τε πρωτον και ελληνι.

στιν καθὼς γέγραπται ὁ δὲ δίκαιος ἐκ πίστεως ζήσεται. ἀποκαλύπτεται 18
γὰρ ὀργὴ θεοῦ ἀπ’ οὐρανοῦ ἐπὶ πᾶσαν ἀσέβειαν καὶ ἀδικίαν ἀνθρώπων
19* τῶν τὴν ἀλήθειαν ἐν ἀδικίᾳ κατεχόντων. διότι τὸ γνωστὸν τοῦ θεοῦ φα-
20 νερόν ἐστιν ἐν αὐτοῖς ὁ γὰρ θεὸς αὐτοῖς ἐφανέρωσεν. τὰ γὰρ ἀόρατα
αὐτοῦ ἀπὸ κτίσεως κόσμου τοῖς ποιήμασιν νοούμενα καθορᾶται ἥ τε
ἀΐδιος αὐτοῦ δύναμις καὶ θειότης εἰς τὸ εἶναι αὐτοὺς ἀναπολογήτους.
21* διότι γνόντες τὸν θεὸν οὐχ ὡς θεὸν ἐδόξασαν ἢ εὐχαρίστησαν ἀλλ’ ἐμα-
ταιώθησαν ἐν τοῖς διαλογισμοῖς αὐτῶν καὶ ἐσκοτίσθη ἡ ἀσύνετος αὐτῶν
22, 23 καρδία. φάσκοντες εἶναι σοφοὶ ἐμωράνθησαν. καὶ ἤλλαξαν τὴν δόξαν
τοῦ ἀφθάρτου θεοῦ ἐν ὁμοιώματι εἰκόνος φθαρτοῦ ἀνθρώπου καὶ πετει-
24* νῶν καὶ τετραπόδων καὶ ἑρπετῶν. διὸ καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς ὁ θεὸς ἐν
ταῖς ἐπιθυμίαις τῶν καρδιῶν αὐτῶν εἰς ἀκαθαρσίαν τοῦ ἀτιμάζεσθαι τὰ
25 σώματα αὐτῶν ἐν ἑαυτοῖς. οἵτινες μετήλλαξαν τὴν ἀλήθειαν τοῦ θεοῦ
ἐν τῷ ψεύδει καὶ ἐσεβάσθησαν καὶ ἐλάτρευσαν τῇ κτίσει παρὰ τὸν κτί-
26 σαντα ὅς ἐστιν εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας ἀμήν. διὰ τοῦτο παρέδωκεν
αὐτοὺς ὁ θεὸς εἰς πάθη ἀτιμίας αἵ τε γὰρ θήλειαι αὐτῶν μετήλλαξαν τὴν
27* φυσικὴν χρῆσιν εἰς τὴν παρὰ φύσιν. ὁμοίως τε καὶ οἱ ἄρρενες ἀφέν-
τες τὴν φυσικὴν χρῆσιν τῆς θηλείας ἐξεκαύθησαν ἐν τῇ ὀρέξει αὐτῶν εἰς
ἀλλήλους ἄρσενες ἐν ἄρσεσιν τὴν ἀσχημοσύνην κατεργαζόμενοι καὶ τὴν
28 ἀντιμισθίαν ἣν ἔδει τῆς πλάνης αὐτῶν ἐν ἑαυτοῖς ἀπολαμβάνοντες. καὶ
καθὼς οὐκ ἐδοκίμασαν τὸν θεὸν ἔχειν ἐν ἐπιγνώσει παρέδωκεν αὐτοὺς ὁ
29* θεὸς εἰς ἀδόκιμον νοῦν ποιεῖν τὰ μὴ καθήκοντα. πεπληρωμένους πάσῃ
ἀδικίᾳ πορνείᾳ πονηρίᾳ πλεονεξίᾳ κακίᾳ μεστοὺς φθόνου φόνου ἔριδος
30 δόλου κακοηθείας ψιθυριστάς. καταλάλους θεοστυγεῖς ὑβριστάς ὑπε-
31* ρηφάνους ἀλαζόνας ἐφευρετὰς κακῶν γονεῦσιν ἀπειθεῖς. ἀσυνέτους
32 ἀσυνθέτους ἀστόργους ἀσπόνδους ἀνελεήμονας. οἵτινες τὸ δικαίωμα
τοῦ θεοῦ ἐπιγνόντες ὅτι οἱ τὰ τοιαῦτα πράσσοντες ἄξιοι θανάτου εἰσίν
οὐ μόνον αὐτὰ ποιοῦσιν ἀλλὰ καὶ συνευδοκοῦσιν τοῖς πράσσουσιν.

2 διὸ ἀναπολόγητος εἶ ὦ ἄνθρωπε πᾶς ὁ κρίνων ἐν ᾧ γὰρ κρίνεις τὸν
2 ἕτερον σεαυτὸν κατακρίνεις τὰ γὰρ αὐτὰ πράσσεις ὁ κρίνων. οἴδαμεν δὲ

v.19 διοτι το γνωστον του θεου φανερον εστιν εν αυτοις ο γαρ[T,𝔐,K] θεος γαρ[V] αυτοις εφανερωσεν. **v.21** διοτι γνοντες τον θεον ουχ ως θεον εδοξασαν η ηυχαριστησαν[V] ευχαριστησαν[T,𝔐,K] αλλ εματαιωθησαν εν τοις διαλογισμοις αυτων και εσκοτισθη η ασυνετος αυτων καρδια. **v.24** διο και[T,𝔐,K] παρεδωκεν αυτους ο θεος εν ταις επιθυμιαις των καρδιων αυτων εις ακαθαρσιαν του ατιμαζεσθαι τα σωματα αυτων εν αυτοις[V] εαυτοις[T,𝔐,K]. **v.27** ομοιως τε και οι αρσενες[K,V] αρρενες[T,𝔐] αφεντες την φυσικην χρησιν της θηλειας εξεκαυθησαν εν τη ορεξει αυτων εις αλληλους αρσενες εν αρσεσιν την ασχημοσυνην κατεργαζομενοι και την αντιμισθιαν ην εδει της πλανης αυτων εν εαυτοις απολαμβανοντες. **v.29** πεπληρωμενους παση αδικια πορνεια[T,𝔐,K] πονηρια πλεονεξια κακια μεστους φθονου φονου εριδος δολου κακοηθειας ψιθυριστας. **v.31** ασυνετους ασυνθετους αστοργους ασπονδους[T,𝔐,K] ανελεημονας.

ὅτι τὸ κρίμα τοῦ θεοῦ ἐστιν κατὰ ἀλήθειαν ἐπὶ τοὺς τὰ τοιαῦτα πράσσον-
τας. λογίζῃ δὲ τοῦτο ὦ ἄνθρωπε ὁ κρίνων τοὺς τὰ τοιαῦτα πράσσοντας 3
καὶ ποιῶν αὐτά ὅτι σὺ ἐκφεύξῃ τὸ κρίμα τοῦ θεοῦ. ἢ τοῦ πλούτου τῆς 4
χρηστότητος αὐτοῦ καὶ τῆς ἀνοχῆς καὶ τῆς μακροθυμίας καταφρονεῖς
ἀγνοῶν ὅτι τὸ χρηστὸν τοῦ θεοῦ εἰς μετάνοιάν σε ἄγει. κατὰ δὲ τὴν 5*
σκληρότητά σου καὶ ἀμετανόητον καρδίαν θησαυρίζεις σεαυτῷ ὀργὴν ἐν
ἡμέρᾳ ὀργῆς καὶ ἀποκαλύψεως δικαιοκρισίας τοῦ θεοῦ. ὃς ἀποδώσει 6
ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ. τοῖς μὲν καθ’ ὑπομονὴν ἔργου ἀγαθοῦ 7
δόξαν καὶ τιμὴν καὶ ἀφθαρσίαν ζητοῦσιν ζωὴν αἰώνιον. τοῖς δὲ ἐξ ἐρι- 8*
θείας καὶ ἀπειθοῦσιν μὲν τῇ ἀληθείᾳ πειθομένοις δὲ τῇ ἀδικίᾳ θυμός
καὶ ὀργή. θλῖψις καὶ στενοχωρία ἐπὶ πᾶσαν ψυχὴν ἀνθρώπου τοῦ κα- 9
τεργαζομένου τὸ κακόν ἰουδαίου τε πρῶτον καὶ ἕλληνος. δόξα δὲ καὶ 10
τιμὴ καὶ εἰρήνη παντὶ τῷ ἐργαζομένῳ τὸ ἀγαθόν ἰουδαίῳ τε πρῶτον καὶ
ἕλληνι. οὐ γάρ ἐστιν προσωποληψία παρὰ τῷ θεῷ. ὅσοι γὰρ ἀνόμως 11*, 12
ἥμαρτον ἀνόμως καὶ ἀπολοῦνται καὶ ὅσοι ἐν νόμῳ ἥμαρτον διὰ νόμου
κριθήσονται. οὐ γὰρ οἱ ἀκροαταὶ τοῦ νόμου δίκαιοι παρὰ τῷ θεῷ ἀλλ’ οἱ 13*
ποιηταὶ τοῦ νόμου δικαιωθήσονται. ὅταν γὰρ ἔθνη τὰ μὴ νόμον ἔχοντα 14*
φύσει τὰ τοῦ νόμου ποιῇ οὗτοι νόμον μὴ ἔχοντες ἑαυτοῖς εἰσιν νόμος.
οἵτινες ἐνδείκνυνται τὸ ἔργον τοῦ νόμου γραπτὸν ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν 15
συμμαρτυρούσης αὐτῶν τῆς συνειδήσεως καὶ μεταξὺ ἀλλήλων τῶν λογι-
σμῶν κατηγορούντων ἢ καὶ ἀπολογουμένων. ἐν ἡμέρᾳ ὅτε κρίνει ὁ θεὸς 16*
τὰ κρυπτὰ τῶν ἀνθρώπων κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου διὰ ἰησοῦ χριστοῦ.
ἴδε σὺ ἰουδαῖος ἐπονομάζῃ καὶ ἐπαναπαύῃ τῷ νόμῳ καὶ καυχᾶσαι ἐν 17*
θεῷ. καὶ γινώσκεις τὸ θέλημα καὶ δοκιμάζεις τὰ διαφέροντα κατηχού- 18
μενος ἐκ τοῦ νόμου. πέποιθάς τε σεαυτὸν ὁδηγὸν εἶναι τυφλῶν φῶς τῶν 19
ἐν σκότει. παιδευτὴν ἀφρόνων διδάσκαλον νηπίων ἔχοντα τὴν μόρφω- 20
σιν τῆς γνώσεως καὶ τῆς ἀληθείας ἐν τῷ νόμῳ. ὁ οὖν διδάσκων ἕτερον 21
σεαυτὸν οὐ διδάσκεις ὁ κηρύσσων μὴ κλέπτειν κλέπτεις. ὁ λέγων μὴ 22
μοιχεύειν μοιχεύεις ὁ βδελυσσόμενος τὰ εἴδωλα ἱεροσυλεῖς. ὃς ἐν νόμῳ 23
καυχᾶσαι διὰ τῆς παραβάσεως τοῦ νόμου τὸν θεὸν ἀτιμάζεις. τὸ γὰρ 24

2 **v.5** κατα δε την σκληροτητα σου και αμετανοητον καρδιαν θησαυριζεις σεαυτω οργην εν ημερα οργης και αποκαλυψεως και[𝔐] δικαιοκρισιας του θεου. **v.8** τοις δε εξ εριθειας και απειθουσι[V] απειθουσιν[T,𝔐,K] μεν[T,𝔐,K] τη αληθεια πειθομενοις δε τη αδικια θυμος[T,𝔐,K] και[T,𝔐,K] οργη και[V] θυμος[V]. **v.11** ου γαρ εστιν προσωποληмψια[V] προσωποληψια[T,𝔐,K] παρα τω θεω. **v.13** ου γαρ οι ακροαται του[T,𝔐,K] νομου δικαιοι παρα [τω][V] τω[T,𝔐,K] θεω αλλ οι ποιηται του[T,𝔐,K] νομου δικαιωθησονται. **v.14** οταν γαρ εθνη τα μη νομον εχοντα φυσει τα του νομου ποιωσιν[V] ποιη[T,𝔐,K] ουτοι νομον μη εχοντες εαυτοις εισιν νομος. **v.16** εν ημερα οτε κρινει ο θεος τα κρυπτα των ανθρωπων κατα το ευαγγελιον μου δια ιησου[T,𝔐,K] χριστου ιησου[V]. **v.17** ει[V] δε[V] ιδε[T,𝔐,K] συ ιουδαιος επονομαζη και επαναπαυη τω[T,𝔐,K] νομω και καυχασαι εν θεω.

ὄνομα τοῦ θεοῦ δι’ ὑμᾶς βλασφημεῖται ἐν τοῖς ἔθνεσιν καθὼς γέγραπται.
25 περιτομὴ μὲν γὰρ ὠφελεῖ ἐὰν νόμον πράσσῃς ἐὰν δὲ παραβάτης νόμου
26* ᾖς ἡ περιτομή σου ἀκροβυστία γέγονεν. ἐὰν οὖν ἡ ἀκροβυστία τὰ δι-
καιώματα τοῦ νόμου φυλάσσῃ οὐχί ἡ ἀκροβυστία αὐτοῦ εἰς περιτομὴν
27 λογισθήσεται. καὶ κρινεῖ ἡ ἐκ φύσεως ἀκροβυστία τὸν νόμον τελοῦσα
28 σὲ τὸν διὰ γράμματος καὶ περιτομῆς παραβάτην νόμου. οὐ γὰρ ὁ ἐν τῷ
29 φανερῷ ἰουδαῖός ἐστιν οὐδὲ ἡ ἐν τῷ φανερῷ ἐν σαρκὶ περιτομή. ἀλλ’ ὁ
ἐν τῷ κρυπτῷ ἰουδαῖος καὶ περιτομὴ καρδίας ἐν πνεύματι οὐ γράμματι
οὗ ὁ ἔπαινος οὐκ ἐξ ἀνθρώπων ἀλλ’ ἐκ τοῦ θεοῦ.
3 τί οὖν τὸ περισσὸν τοῦ ἰουδαίου ἢ τίς ἡ ὠφέλεια τῆς περιτομῆς.
2* πολὺ κατὰ πάντα τρόπον πρῶτον μὲν γὰρ ὅτι ἐπιστεύθησαν τὰ λόγια τοῦ
3 θεοῦ. τί γὰρ εἰ ἠπίστησάν τινες μὴ ἡ ἀπιστία αὐτῶν τὴν πίστιν τοῦ θεοῦ
4* καταργήσει. μὴ γένοιτο γινέσθω δὲ ὁ θεὸς ἀληθής πᾶς δὲ ἄνθρωπος
ψεύστης καθὼς γέγραπται ὅπως ἂν δικαιωθῇς ἐν τοῖς λόγοις σου καὶ
5 νικήσῃς ἐν τῷ κρίνεσθαί σε. εἰ δὲ ἡ ἀδικία ἡμῶν θεοῦ δικαιοσύνην
συνίστησιν τί ἐροῦμεν μὴ ἄδικος ὁ θεὸς ὁ ἐπιφέρων τὴν ὀργήν κατὰ ἄν-
6, 7* θρωπον λέγω. μὴ γένοιτο ἐπεὶ πῶς κρινεῖ ὁ θεὸς τὸν κόσμον. εἰ γὰρ ἡ
ἀλήθεια τοῦ θεοῦ ἐν τῷ ἐμῷ ψεύσματι ἐπερίσσευσεν εἰς τὴν δόξαν αὐτοῦ
8 τί ἔτι κἀγὼ ὡς ἁμαρτωλὸς κρίνομαι. καὶ μὴ καθὼς βλασφημούμεθα
καὶ καθώς φασίν τινες ἡμᾶς λέγειν ὅτι ποιήσωμεν τὰ κακὰ ἵνα ἔλθῃ τὰ
9 ἀγαθά ὧν τὸ κρίμα ἔνδικόν ἐστιν. τί οὖν προεχόμεθα οὐ πάντως προῃ-
τιασάμεθα γὰρ ἰουδαίους τε καὶ ἕλληνας πάντας ὑφ’ ἁμαρτίαν εἶναι.
10*, 11 καθὼς γέγραπται ὅτι οὐκ ἔστιν δίκαιος οὐδὲ εἷς. οὐκ ἔστιν ὁ συνίων
12* οὐκ ἔστιν ὁ ἐκζητῶν τὸν θεόν. πάντες ἐξέκλιναν ἅμα ἠχρειώθησαν οὐκ
13 ἔστιν ποιῶν χρηστότητα οὐκ ἔστιν ἕως ἑνός. τάφος ἀνεῳγμένος ὁ λά-
ρυγξ αὐτῶν ταῖς γλώσσαις αὐτῶν ἐδολιοῦσαν ἰὸς ἀσπίδων ὑπὸ τὰ χείλη
14, 15 αὐτῶν. ὧν τὸ στόμα ἀρᾶς καὶ πικρίας γέμει. ὀξεῖς οἱ πόδες αὐτῶν
16, 17 ἐκχέαι αἷμα. σύντριμμα καὶ ταλαιπωρία ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν. καὶ ὁδὸν
18 εἰρήνης οὐκ ἔγνωσαν. οὐκ ἔστιν φόβος θεοῦ ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν
19 αὐτῶν. οἴδαμεν δὲ ὅτι ὅσα ὁ νόμος λέγει τοῖς ἐν τῷ νόμῳ λαλεῖ ἵνα πᾶν
20 στόμα φραγῇ καὶ ὑπόδικος γένηται πᾶς ὁ κόσμος τῷ θεῷ. διότι ἐξ ἔργων

---

v.26 εαν ουν η ακροβυστια τα δικαιωματα του νομου φυλασση ουχ$^{\mathcal{V}}$ ουχι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ η ακροβυστια αυτου εις περιτομην λογισθησεται. **3** **v.2** πολυ κατα παντα τροπον πρωτον μεν [γαρ]$^{\mathcal{V}}$ γαρ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ οτι επιστευθησαν τα λογια του θεου. **v.4** μη γενοιτο γινεσθω δε ο θεος αληθης πας δε ανθρωπος ψευστης καθως γεγραπται οπως αν δικαιωθης εν τοις λογοις σου και νικησεις$^{\mathcal{V}}$ νικησης$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εν τω κρινεσθαι σε. **v.7** ει δε$^{\mathcal{V}}$ γαρ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ η αληθεια του θεου εν τω εμω ψευσματι επερισσευσεν εις την δοξαν αυτου τι ετι καγω ως αμαρτωλος κρινομαι. **v.10** καθως γεγραπται [οτι]$^{\mathfrak{M}}$ οτι$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ ουκ εστιν δικαιος ουδε εις. **v.12** παντες εξεκλιναν αμα ηχρεωθησαν$^{\mathcal{V}}$ ηχρειωθησαν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ουκ εστιν ο$^{\mathcal{V}}$ ποιων χρηστοτητα [ουκ$^{\mathcal{V}}$ ουκ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εστιν]$^{\mathcal{V}}$ εστιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εως ενος.

νόμου οὐ δικαιωθήσεται πᾶσα σὰρξ ἐνώπιον αὐτοῦ διὰ γὰρ νόμου ἐπί-
γνωσις ἁμαρτίας. νυνὶ δὲ χωρὶς νόμου δικαιοσύνη θεοῦ πεφανέρωται 21
μαρτυρουμένη ὑπὸ τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν. δικαιοσύνη δὲ θεοῦ 22*
διὰ πίστεως ἰησοῦ χριστοῦ εἰς πάντας καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς πιστεύοντας
οὐ γάρ ἐστιν διαστολή. πάντες γὰρ ἥμαρτον καὶ ὑστεροῦνται τῆς δόξης 23
τοῦ θεοῦ. δικαιούμενοι δωρεὰν τῇ αὐτοῦ χάριτι διὰ τῆς ἀπολυτρώσεως 24
τῆς ἐν χριστῷ ἰησοῦ. ὃν προέθετο ὁ θεὸς ἱλαστήριον διὰ τῆς πίστεως 25*
ἐν τῷ αὐτοῦ αἵματι εἰς ἔνδειξιν τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ διὰ τὴν πάρεσιν
τῶν προγεγονότων ἁμαρτημάτων. ἐν τῇ ἀνοχῇ τοῦ θεοῦ πρὸς ἔνδειξιν 26*
τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ ἐν τῷ νῦν καιρῷ εἰς τὸ εἶναι αὐτὸν δίκαιον καὶ
δικαιοῦντα τὸν ἐκ πίστεως ἰησοῦ. ποῦ οὖν ἡ καύχησις ἐξεκλείσθη διὰ 27
ποίου νόμου τῶν ἔργων οὐχί ἀλλὰ διὰ νόμου πίστεως. λογιζόμεθα οὖν 28*
πίστει δικαιοῦσθαι ἄνθρωπον χωρὶς ἔργων νόμου. ἢ ἰουδαίων ὁ θεὸς 29*
μόνον οὐχὶ δὲ καὶ ἐθνῶν ναὶ καὶ ἐθνῶν. ἐπείπερ εἷς ὁ θεός ὃς δικαιώσει 30*
περιτομὴν ἐκ πίστεως καὶ ἀκροβυστίαν διὰ τῆς πίστεως. νόμον οὖν 31*
καταργοῦμεν διὰ τῆς πίστεως μὴ γένοιτο ἀλλὰ νόμον ἱστῶμεν.

τί οὖν ἐροῦμεν ἀβραὰμ τὸν πατέρα ἡμῶν εὑρηκέναι κατὰ σάρκα. εἰ **4***, 2*
γὰρ ἀβραὰμ ἐξ ἔργων ἐδικαιώθη ἔχει καύχημα ἀλλ' οὐ πρὸς τὸν θεόν.
τί γὰρ ἡ γραφὴ λέγει ἐπίστευσεν δὲ ἀβραὰμ τῷ θεῷ καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ 3
εἰς δικαιοσύνην. τῷ δὲ ἐργαζομένῳ ὁ μισθὸς οὐ λογίζεται κατὰ χάριν 4*
ἀλλὰ κατὰ τό ὀφείλημα. τῷ δὲ μὴ ἐργαζομένῳ πιστεύοντι δὲ ἐπὶ τὸν δι- 5
καιοῦντα τὸν ἀσεβῆ λογίζεται ἡ πίστις αὐτοῦ εἰς δικαιοσύνην. καθάπερ 6*
καὶ δαβὶδ λέγει τὸν μακαρισμὸν τοῦ ἀνθρώπου ᾧ ὁ θεὸς λογίζεται δι-
καιοσύνην χωρὶς ἔργων. μακάριοι ὧν ἀφέθησαν αἱ ἀνομίαι καὶ ὧν 7
ἐπεκαλύφθησαν αἱ ἁμαρτίαι. μακάριος ἀνὴρ ᾧ οὗ μὴ λογίσηται κύ- 8*
ριος ἁμαρτίαν. ὁ μακαρισμὸς οὖν οὗτος ἐπὶ τὴν περιτομὴν ἢ καὶ ἐπὶ 9*

---

v.22 δικαιοσυνη δε θεου δια πιστεως ιησου χριστου εις παντας και[T,𝔐,K] επι[T,𝔐,K] παντας[T,𝔐,K] τους πιστευοντας ου γαρ εστιν διαστολη. **v.25** ον προεθετο ο θεος ιλαστηριον δια [της][V] της[T,𝔐,K] πιστεως εν τω αυτου αιματι εις ενδειξιν της δικαιοσυνης αυτου δια την παρεσιν των προγεγονοτων αμαρτηματων. **v.26** εν τη ανοχη του θεου προς την[V] ενδειξιν της δικαιοσυνης αυτου εν τω νυν καιρω εις το ειναι αυτον δικαιον και δικαιουντα τον εκ πιστεως ιησου. **v.28** λογιζομεθα γαρ[V] ουν[T,𝔐,K] πιστει[T,𝔐,K] δικαιουσθαι πιστει[V] ανθρωπον χωρις εργων νομου. **v.29** η ιουδαιων ο θεος μονον ουχι δε[T,𝔐,K] και εθνων ναι και εθνων. **v.30** ειπερ[V] επειπερ[T,𝔐,K] εις ο θεος ος δικαιωσει περιτομην εκ πιστεως και ακροβυστιαν δια της πιστεως. **v.31** νομον ουν καταργουμεν δια της πιστεως μη γενοιτο αλλα νομον ιστανομεν[V] ιστωμεν[T,𝔐,K]. **4** **v.1** τι ουν ερουμεν ευρηκεναι[V] αβρααμ τον προπατορα[V] πατερα[T,𝔐,K] ημων ευρηκεναι[T,𝔐,K] κατα σαρκα. **v.2** ει γαρ αβρααμ εξ εργων εδικαιωθη εχει καυχημα αλλ ου προς τον[T,𝔐,K] θεον. **v.4** τω δε εργαζομενω ο μισθος ου λογιζεται κατα χαριν αλλα κατα το[T,K] οφειλημα. **v.6** καθαπερ και δαυιδ[𝔐,V] δαβιδ[T,K] λεγει τον μακαρισμον του ανθρωπου ω ο θεος λογιζεται δικαιοσυνην χωρις εργων. **v.8** μακαριος ανηρ ου[V] ω[T,𝔐,K] ου μη λογισηται κυριος αμαρτιαν. **v.9** ο μακαρισμος ουν ουτος επι την περιτομην η και επι την ακροβυστιαν λεγομεν γαρ οτι[T,𝔐,K] ελογισθη τω αβρααμ η πιστις εις δικαιοσυνην.

τὴν ἀκροβυστίαν λέγομεν γάρ ὅτι ἐλογίσθη τῷ ἀβραὰμ ἡ πίστις εἰς δι-
10 καιοσύνην. πῶς οὖν ἐλογίσθη ἐν περιτομῇ ὄντι ἢ ἐν ἀκροβυστίᾳ οὐκ ἐν
11* περιτομῇ ἀλλ' ἐν ἀκροβυστίᾳ. καὶ σημεῖον ἔλαβεν περιτομῆς σφραγῖδα
τῆς δικαιοσύνης τῆς πίστεως τῆς ἐν τῇ ἀκροβυστίᾳ εἰς τὸ εἶναι αὐτὸν
πατέρα πάντων τῶν πιστευόντων δι' ἀκροβυστίας εἰς τὸ λογισθῆναι καὶ
12* αὐτοῖς τὴν δικαιοσύνην. καὶ πατέρα περιτομῆς τοῖς οὐκ ἐκ περιτο-
μῆς μόνον ἀλλὰ καὶ τοῖς στοιχοῦσιν τοῖς ἴχνεσιν τῆς ἐν τῇ ἀκροβυστίᾳ
13* πίστεως τοῦ πατρὸς ἡμῶν ἀβραάμ. οὐ γὰρ διὰ νόμου ἡ ἐπαγγελία τῷ
ἀβραὰμ ἢ τῷ σπέρματι αὐτοῦ τὸ κληρονόμον αὐτὸν εἶναι τοῦ κόσμου ἀλ-
14 λὰ διὰ δικαιοσύνης πίστεως. εἰ γὰρ οἱ ἐκ νόμου κληρονόμοι κεκένωται
15* ἡ πίστις καὶ κατήργηται ἡ ἐπαγγελία. ὁ γὰρ νόμος ὀργὴν κατεργάζεται
16 οὗ γὰρ οὐκ ἔστιν νόμος οὐδὲ παράβασις. διὰ τοῦτο ἐκ πίστεως ἵνα κατὰ
χάριν εἰς τὸ εἶναι βεβαίαν τὴν ἐπαγγελίαν παντὶ τῷ σπέρματι οὐ τῷ ἐκ
τοῦ νόμου μόνον ἀλλὰ καὶ τῷ ἐκ πίστεως ἀβραάμ ὅς ἐστιν πατὴρ πάντων
17 ἡμῶν. καθὼς γέγραπται ὅτι πατέρα πολλῶν ἐθνῶν τέθεικά σε κατέναντι
οὗ ἐπίστευσεν θεοῦ τοῦ ζῳοποιοῦντος τοὺς νεκροὺς καὶ καλοῦντος τὰ
18 μὴ ὄντα ὡς ὄντα. ὃς παρ' ἐλπίδα ἐπ' ἐλπίδι ἐπίστευσεν εἰς τὸ γενέσθαι
αὐτὸν πατέρα πολλῶν ἐθνῶν κατὰ τὸ εἰρημένον οὕτως ἔσται τὸ σπέρμα
19* σου. καὶ μὴ ἀσθενήσας τῇ πίστει οὐ κατενόησεν τὸ ἑαυτοῦ σῶμα ἤδη
νενεκρωμένον ἑκατονταετής που ὑπάρχων καὶ τὴν νέκρωσιν τῆς μήτρας
20 σάρρας. εἰς δὲ τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ θεοῦ οὐ διεκρίθη τῇ ἀπιστίᾳ ἀλλ'
21 ἐνεδυναμώθη τῇ πίστει δοὺς δόξαν τῷ θεῷ. καὶ πληροφορηθεὶς ὅτι ὃ
22* ἐπήγγελται δυνατός ἐστιν καὶ ποιῆσαι. διὸ καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δι-
23, 24 καιοσύνην. οὐκ ἐγράφη δὲ δι' αὐτὸν μόνον ὅτι ἐλογίσθη αὐτῷ. ἀλλὰ
καὶ δι' ἡμᾶς οἷς μέλλει λογίζεσθαι τοῖς πιστεύουσιν ἐπὶ τὸν ἐγείραντα
25 ἰησοῦν τὸν κύριον ἡμῶν ἐκ νεκρῶν. ὃς παρεδόθη διὰ τὰ παραπτώματα
ἡμῶν καὶ ἠγέρθη διὰ τὴν δικαίωσιν ἡμῶν.
5 δικαιωθέντες οὖν ἐκ πίστεως εἰρήνην ἔχομεν πρὸς τὸν θεὸν διὰ τοῦ
2* κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ. δι' οὗ καὶ τὴν προσαγωγὴν ἐσχήκαμεν

---

v.11 και σημειον ελαβεν περιτομης σφραγιδα της δικαιοσυνης της πιστεως της εν τη ακροβυστια εις το ειναι αυτον πατερα παντων των πιστευοντων δι ακροβυστιας εις το λογισθηναι [και]$^{\mathcal{V}}$ και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτοις [την]$^{\mathcal{V}}$ την$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δικαιοσυνην. **v.12** και πατερα περιτομης τοις ουκ εκ περιτομης μονον αλλα και τοις στοιχουσιν τοις ιχνεσιν της πιστεως$^{\mathfrak{M}}$ της$^{\mathfrak{M}}$ εν τη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ακροβυστια πιστεως$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ του πατρος ημων αβρααμ. **v.13** ου γαρ δια νομου η επαγγελια τω αβρααμ η τω σπερματι αυτου το κληρονομον αυτον ειναι του$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ κοσμου αλλα δια δικαιοσυνης πιστεως. **v.15** ο γαρ νομος οργην κατεργαζεται ου δε$^{\mathcal{V}}$ γαρ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ουκ εστιν νομος ουδε παραβασις. **v.19** και μη ασθενησας τη πιστει ου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ κατενοησεν το εαυτου σωμα [ηδη]$^{\mathcal{V}}$ ηδη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ νενεκρωμενον εκατονταετης που υπαρχων και την νεκρωσιν της μητρας σαρρας. **v.22** διο [και]$^{\mathcal{V}}$ και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ελογισθη αυτω εις δικαιοσυνην. **5** **v.2** δι ου και την προσαγωγην εσχηκαμεν [τη$^{\mathcal{V}}$ τη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πιστει]$^{\mathcal{V}}$ πιστει$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εις την χαριν ταυτην εν η εστηκαμεν και καυχωμεθα επ ελπιδι της δοξης του θεου.

τῇ πίστει εἰς τὴν χάριν ταύτην ἐν ᾗ ἑστήκαμεν καὶ καυχώμεθα ἐπ’ ἐλπίδι
τῆς δόξης τοῦ θεοῦ. οὐ μόνον δέ ἀλλὰ καὶ καυχώμεθα ἐν ταῖς θλίψεσιν 3
εἰδότες ὅτι ἡ θλῖψις ὑπομονὴν κατεργάζεται. ἡ δὲ ὑπομονὴ δοκιμήν ἡ 4
δὲ δοκιμὴ ἐλπίδα. ἡ δὲ ἐλπὶς οὐ καταισχύνει ὅτι ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ ἐκ- 5
κέχυται ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν διὰ πνεύματος ἁγίου τοῦ δοθέντος ἡμῖν.
ἔτι γὰρ χριστὸς ὄντων ἡμῶν ἀσθενῶν κατὰ καιρὸν ὑπὲρ ἀσεβῶν ἀπέθα- 6*
νεν. μόλις γὰρ ὑπὲρ δικαίου τις ἀποθανεῖται ὑπὲρ γὰρ τοῦ ἀγαθοῦ τάχα 7
τις καὶ τολμᾷ ἀποθανεῖν. συνίστησιν δὲ τὴν ἑαυτοῦ ἀγάπην εἰς ἡμᾶς 8
ὁ θεὸς ὅτι ἔτι ἁμαρτωλῶν ὄντων ἡμῶν χριστὸς ὑπὲρ ἡμῶν ἀπέθανεν.
πολλῷ οὖν μᾶλλον δικαιωθέντες νῦν ἐν τῷ αἵματι αὐτοῦ σωθησόμεθα δι’ 9
αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ὀργῆς. εἰ γὰρ ἐχθροὶ ὄντες κατηλλάγημεν τῷ θεῷ διὰ 10
τοῦ θανάτου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ πολλῷ μᾶλλον καταλλαγέντες σωθησόμεθα
ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ. οὐ μόνον δέ ἀλλὰ καὶ καυχώμενοι ἐν τῷ θεῷ διὰ τοῦ 11
κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ δι’ οὗ νῦν τὴν καταλλαγὴν ἐλάβομεν. διὰ 12
τοῦτο ὥσπερ δι’ ἑνὸς ἀνθρώπου ἡ ἁμαρτία εἰς τὸν κόσμον εἰσῆλθεν καὶ
διὰ τῆς ἁμαρτίας ὁ θάνατος καὶ οὕτως εἰς πάντας ἀνθρώπους ὁ θάνατος
διῆλθεν ἐφ’ ᾧ πάντες ἥμαρτον. ἄχρι γὰρ νόμου ἁμαρτία ἦν ἐν κόσμῳ 13
ἁμαρτία δὲ οὐκ ἐλλογεῖται μὴ ὄντος νόμου. ἀλλ’ ἐβασίλευσεν ὁ θάνατος 14*
ἀπὸ ἀδὰμ μέχρι μωσέως καὶ ἐπὶ τοὺς μὴ ἁμαρτήσαντας ἐπὶ τῷ ὁμοιώ-
ματι τῆς παραβάσεως ἀδάμ ὅς ἐστιν τύπος τοῦ μέλλοντος. ἀλλ οὐχ ὡς 15
τὸ παράπτωμα οὕτως καὶ τὸ χάρισμα εἰ γὰρ τῷ τοῦ ἑνὸς παραπτώματι
οἱ πολλοὶ ἀπέθανον πολλῷ μᾶλλον ἡ χάρις τοῦ θεοῦ καὶ ἡ δωρεὰ ἐν
χάριτι τῇ τοῦ ἑνὸς ἀνθρώπου ἰησοῦ χριστοῦ εἰς τοὺς πολλοὺς ἐπερίσ-
σευσεν. καὶ οὐχ ὡς δι’ ἑνὸς ἁμαρτήσαντος τὸ δώρημα τὸ μὲν γὰρ κρίμα 16
ἐξ ἑνὸς εἰς κατάκριμα τὸ δὲ χάρισμα ἐκ πολλῶν παραπτωμάτων εἰς δι-
καίωμα. εἰ γὰρ τῷ τοῦ ἑνὸς παραπτώματι ὁ θάνατος ἐβασίλευσεν διὰ 17
τοῦ ἑνός πολλῷ μᾶλλον οἱ τὴν περισσείαν τῆς χάριτος καὶ τῆς δωρεᾶς
τῆς δικαιοσύνης λαμβάνοντες ἐν ζωῇ βασιλεύσουσιν διὰ τοῦ ἑνὸς ἰησοῦ
χριστοῦ. ἄρα οὖν ὡς δι’ ἑνὸς παραπτώματος εἰς πάντας ἀνθρώπους 18
εἰς κατάκριμα οὕτως καὶ δι’ ἑνὸς δικαιώματος εἰς πάντας ἀνθρώπους
εἰς δικαίωσιν ζωῆς. ὥσπερ γὰρ διὰ τῆς παρακοῆς τοῦ ἑνὸς ἀνθρώπου 19
ἁμαρτωλοὶ κατεστάθησαν οἱ πολλοί οὕτως καὶ διὰ τῆς ὑπακοῆς τοῦ ἑνὸς
δίκαιοι κατασταθήσονται οἱ πολλοί. νόμος δὲ παρεισῆλθεν ἵνα πλεο- 20
νάσῃ τὸ παράπτωμα οὗ δὲ ἐπλεόνασεν ἡ ἁμαρτία ὑπερεπερίσσευσεν ἡ

v.6 ετι γαρ χριστος οντων ημων ασθενων ετι$^{\mathcal{V}}$ κατα καιρον υπερ ασεβων απεθανεν. **v.14** αλλα$^{\mathcal{V}}$ αλλ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εβασιλευσεν ο θανατος απο αδαμ μεχρι μωυσεως$^{\mathcal{V}}$ μωσεως$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και επι τους μη αμαρτησαντας επι τω ομοιωματι της παραβασεως αδαμ ος εστιν τυπος του μελλοντος.

χάρις. ἵνα ὥσπερ ἐβασίλευσεν ἡ ἁμαρτία ἐν τῷ θανάτῳ οὕτως καὶ ἡ 21
χάρις βασιλεύσῃ διὰ δικαιοσύνης εἰς ζωὴν αἰώνιον διὰ ἰησοῦ χριστοῦ
τοῦ κυρίου ἡμῶν.

6*, 2 τί οὖν ἐροῦμεν ἐπιμενοῦμεν τῇ ἁμαρτίᾳ ἵνα ἡ χάρις πλεονάσῃ. μὴ
3 γένοιτο οἵτινες ἀπεθάνομεν τῇ ἁμαρτίᾳ πῶς ἔτι ζήσομεν ἐν αὐτῇ. ἢ
ἀγνοεῖτε ὅτι ὅσοι ἐβαπτίσθημεν εἰς χριστὸν ἰησοῦν εἰς τὸν θάνατον αὐ-
4 τοῦ ἐβαπτίσθημεν. συνετάφημεν οὖν αὐτῷ διὰ τοῦ βαπτίσματος εἰς τὸν
θάνατον ἵνα ὥσπερ ἠγέρθη χριστὸς ἐκ νεκρῶν διὰ τῆς δόξης τοῦ πατρός
5 οὕτως καὶ ἡμεῖς ἐν καινότητι ζωῆς περιπατήσωμεν. εἰ γὰρ σύμφυτοι
γεγόναμεν τῷ ὁμοιώματι τοῦ θανάτου αὐτοῦ ἀλλὰ καὶ τῆς ἀναστάσεως
6 ἐσόμεθα. τοῦτο γινώσκοντες ὅτι ὁ παλαιὸς ἡμῶν ἄνθρωπος συνεσταυ-
ρώθη ἵνα καταργηθῇ τὸ σῶμα τῆς ἁμαρτίας τοῦ μηκέτι δουλεύειν ἡμᾶς
7, 8 τῇ ἁμαρτίᾳ. ὁ γὰρ ἀποθανὼν δεδικαίωται ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας. εἰ δὲ ἀπε-
9 θάνομεν σὺν χριστῷ πιστεύομεν ὅτι καὶ συζήσομεν αὐτῷ. εἰδότες ὅτι
χριστὸς ἐγερθεὶς ἐκ νεκρῶν οὐκέτι ἀποθνῄσκει θάνατος αὐτοῦ οὐκέτι
10 κυριεύει. ὃ γὰρ ἀπέθανεν τῇ ἁμαρτίᾳ ἀπέθανεν ἐφάπαξ ὃ δὲ ζῇ ζῇ τῷ
11* θεῷ. οὕτως καὶ ὑμεῖς λογίζεσθε ἑαυτοὺς νεκροὺς μὲν εἶναι τῇ ἁμαρτίᾳ
12* ζῶντας δὲ τῷ θεῷ ἐν χριστῷ ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν. μὴ οὖν βασιλευέτω ἡ
ἁμαρτία ἐν τῷ θνητῷ ὑμῶν σώματι εἰς τὸ ὑπακούειν αὔτῃ ἐν ταῖς ἐπιθυ-
13* μίαις αὐτοῦ. μηδὲ παριστάνετε τὰ μέλη ὑμῶν ὅπλα ἀδικίας τῇ ἁμαρτίᾳ
ἀλλὰ παραστήσατε ἑαυτοὺς τῷ θεῷ ὡς ἐκ νεκρῶν ζῶντας καὶ τὰ μέλη
14* ὑμῶν ὅπλα δικαιοσύνης τῷ θεῷ. ἁμαρτία γὰρ ὑμῶν οὐ κυριεύσει οὐ
15* γάρ ἐστε ὑπὸ νόμον ἀλλ’ ὑπὸ χάριν. τί οὖν ἁμαρτήσομεν ὅτι οὐκ ἐσμὲν
16 ὑπὸ νόμον ἀλλ’ ὑπὸ χάριν μὴ γένοιτο. οὐκ οἴδατε ὅτι ᾧ παριστάνετε
ἑαυτοὺς δούλους εἰς ὑπακοήν δοῦλοί ἐστε ᾧ ὑπακούετε ἤτοι ἁμαρτίας
17 εἰς θάνατον ἢ ὑπακοῆς εἰς δικαιοσύνην. χάρις δὲ τῷ θεῷ ὅτι ἦτε δοῦ-
λοι τῆς ἁμαρτίας ὑπηκούσατε δὲ ἐκ καρδίας εἰς ὃν παρεδόθητε τύπον
18 διδαχῆς. ἐλευθερωθέντες δὲ ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας ἐδουλώθητε τῇ δικαιο-
19 σύνῃ. ἀνθρώπινον λέγω διὰ τὴν ἀσθένειαν τῆς σαρκὸς ὑμῶν ὥσπερ
γὰρ παρεστήσατε τὰ μέλη ὑμῶν δοῦλα τῇ ἀκαθαρσίᾳ καὶ τῇ ἀνομίᾳ εἰς
τὴν ἀνομίαν οὕτως νῦν παραστήσατε τὰ μέλη ὑμῶν δοῦλα τῇ δικαιοσύ-

---

6 **v.1** τι ουν ερουμεν επιμενωμεν$^{\mathcal{V}}$ επιμενουμεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τη αμαρτια ινα η χαρις πλεοναση. **v.11** ουτως και υμεις λογιζεσθε εαυτους [ειναι]$^{\mathcal{V}}$ νεκρους μεν ειναι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τη αμαρτια ζωντας δε τω θεω εν χριστω ιησου τω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ κυριω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ημων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.12** μη ουν βασιλευετω η αμαρτια εν τω θνητω υμων σωματι εις το υπακουειν αυτη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ταις επιθυμιαις αυτου. **v.13** μηδε παριστανετε τα μελη υμων οπλα αδικιας τη αμαρτια αλλα παραστησατε εαυτους τω θεω ωσει$^{\mathcal{V}}$ ως$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εκ νεκρων ζωντας και τα μελη υμων οπλα δικαιοσυνης τω θεω. **v.14** αμαρτια γαρ υμων ου κυριευσει ου γαρ εστε υπο νομον αλλα$^{\mathcal{V}}$ αλλ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ υπο χαριν. **v.15** τι ουν αμαρτησωμεν$^{\mathcal{V}}$ αμαρτησομεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ οτι ουκ εσμεν υπο νομον αλλα$^{\mathcal{V}}$ αλλ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ υπο χαριν μη γενοιτο.

20 νῃ εἰς ἁγιασμόν. ὅτε γὰρ δοῦλοι ἦτε τῆς ἁμαρτίας ἐλεύθεροι ἦτε τῇ
δικαιοσύνῃ. τίνα οὖν καρπὸν εἴχετε τότε ἐφ’ οἷς νῦν ἐπαισχύνεσθε τὸ 21
γὰρ τέλος ἐκείνων θάνατος. νυνὶ δέ ἐλευθερωθέντες ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας 22
δουλωθέντες δὲ τῷ θεῷ ἔχετε τὸν καρπὸν ὑμῶν εἰς ἁγιασμόν τὸ δὲ τέλος
ζωὴν αἰώνιον. τὰ γὰρ ὀψώνια τῆς ἁμαρτίας θάνατος τὸ δὲ χάρισμα τοῦ 23
θεοῦ ζωὴ αἰώνιος ἐν χριστῷ ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν.

ἢ ἀγνοεῖτε ἀδελφοί γινώσκουσιν γὰρ νόμον λαλῶ ὅτι ὁ νόμος κυριεύει **7**
τοῦ ἀνθρώπου ἐφ’ ὅσον χρόνον ζῇ. ἡ γὰρ ὕπανδρος γυνὴ τῷ ζῶντι ἀνδρὶ 2
δέδεται νόμῳ ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ ὁ ἀνήρ κατήργηται ἀπὸ τοῦ νόμου τοῦ
ἀνδρός. ἄρα οὖν ζῶντος τοῦ ἀνδρὸς μοιχαλὶς χρηματίσει ἐὰν γένηται 3
ἀνδρὶ ἑτέρῳ ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ ὁ ἀνήρ ἐλευθέρα ἐστὶν ἀπὸ τοῦ νόμου
τοῦ μὴ εἶναι αὐτὴν μοιχαλίδα γενομένην ἀνδρὶ ἑτέρῳ. ὥστε ἀδελφοί 4
μου καὶ ὑμεῖς ἐθανατώθητε τῷ νόμῳ διὰ τοῦ σώματος τοῦ χριστοῦ εἰς
τὸ γενέσθαι ὑμᾶς ἑτέρῳ τῷ ἐκ νεκρῶν ἐγερθέντι ἵνα καρποφορήσωμεν
τῷ θεῷ. ὅτε γὰρ ἦμεν ἐν τῇ σαρκί τὰ παθήματα τῶν ἁμαρτιῶν τὰ 5
διὰ τοῦ νόμου ἐνηργεῖτο ἐν τοῖς μέλεσιν ἡμῶν εἰς τὸ καρποφορῆσαι
τῷ θανάτῳ. νυνὶ δὲ κατηργήθημεν ἀπὸ τοῦ νόμου ἀποθανόντες ἐν 6*
ᾧ κατειχόμεθα ὥστε δουλεύειν ἡμᾶς ἐν καινότητι πνεύματος καὶ οὐ
παλαιότητι γράμματος. τί οὖν ἐροῦμεν ὁ νόμος ἁμαρτία μὴ γένοιτο 7
ἀλλὰ τὴν ἁμαρτίαν οὐκ ἔγνων εἰ μὴ διὰ νόμου τήν τε γὰρ ἐπιθυμίαν
οὐκ ᾔδειν εἰ μὴ ὁ νόμος ἔλεγεν οὐκ ἐπιθυμήσεις. ἀφορμὴν δὲ λαβοῦσα 8
ἡ ἁμαρτία διὰ τῆς ἐντολῆς κατειργάσατο ἐν ἐμοὶ πᾶσαν ἐπιθυμίαν χωρὶς
γὰρ νόμου ἁμαρτία νεκρά. ἐγὼ δὲ ἔζων χωρὶς νόμου ποτέ ἐλθούσης 9
δὲ τῆς ἐντολῆς ἡ ἁμαρτία ἀνέζησεν ἐγὼ δὲ ἀπέθανον. καὶ εὑρέθη 10
μοι ἡ ἐντολὴ ἡ εἰς ζωὴν αὕτη εἰς θάνατον. ἡ γὰρ ἁμαρτία ἀφορμὴν 11
λαβοῦσα διὰ τῆς ἐντολῆς ἐξηπάτησέν με καὶ δι’ αὐτῆς ἀπέκτεινεν. ὥστε 12
ὁ μὲν νόμος ἅγιος καὶ ἡ ἐντολὴ ἁγία καὶ δικαία καὶ ἀγαθή. τὸ οὖν 13*
ἀγαθὸν ἐμοὶ γέγονεν θάνατος μὴ γένοιτο ἀλλὰ ἡ ἁμαρτία ἵνα φανῇ
ἁμαρτία διὰ τοῦ ἀγαθοῦ μοι κατεργαζομένη θάνατον ἵνα γένηται καθ’
ὑπερβολὴν ἁμαρτωλὸς ἡ ἁμαρτία διὰ τῆς ἐντολῆς. οἴδαμεν γὰρ ὅτι 14*
ὁ νόμος πνευματικός ἐστιν ἐγὼ δὲ σάρκικός εἰμι πεπραμένος ὑπὸ τὴν
ἁμαρτίαν. ὃ γὰρ κατεργάζομαι οὐ γινώσκω οὐ γὰρ ὃ θέλω τοῦτο πράσσω 15

7 **v.6** νυνι δε κατηργηθημεν απο του νομου αποθανοντος[K] αποθανοντες[T,𝔐,V] εν ω κατειχομεθα ωστε δουλευειν ημας εν καινοτητι πνευματος και ου παλαιοτητι γραμματος. **v.13** το ουν αγαθον εμοι εγενετο[V] γεγονεν[T,𝔐,K] θανατος μη γενοιτο αλλα η αμαρτια ινα φανη αμαρτια δια του αγαθου μοι κατεργαζομενη θανατον ινα γενηται καθ υπερβολην αμαρτωλος η αμαρτια δια της εντολης. **v.14** οιδαμεν γαρ οτι ο νομος πνευματικος εστιν εγω δε σαρκινος[V] σαρκικος[T,𝔐,K] ειμι πεπραμενος υπο την αμαρτιαν.

ἀλλ’ ὃ μισῶ τοῦτο ποιῶ. εἰ δὲ ὃ οὐ θέλω τοῦτο ποιῶ σύμφημι τῷ 16
17* νόμῳ ὅτι καλός. νυνὶ δὲ οὐκέτι ἐγὼ κατεργάζομαι αὐτὸ ἀλλ’ ἡ οἰκοῦσα
18* ἐν ἐμοὶ ἁμαρτία. οἶδα γὰρ ὅτι οὐκ οἰκεῖ ἐν ἐμοί τοῦτ᾽ ἔστιν ἐν τῇ
σαρκί μου ἀγαθόν τὸ γὰρ θέλειν παράκειταί μοι τὸ δὲ κατεργάζεσθαι
19* τὸ καλὸν οὐχ εὑρίσκω. οὐ γὰρ ὃ θέλω ποιῶ ἀγαθόν ἀλλ’ ὃ οὐ θέλω
20* κακὸν τοῦτο πράσσω. εἰ δὲ ὃ οὐ θέλω ἐγὼ τοῦτο ποιῶ οὐκέτι ἐγὼ
21 κατεργάζομαι αὐτὸ ἀλλ’ ἡ οἰκοῦσα ἐν ἐμοὶ ἁμαρτία. εὑρίσκω ἄρα τὸν
νόμον τῷ θέλοντι ἐμοὶ ποιεῖν τὸ καλὸν ὅτι ἐμοὶ τὸ κακὸν παράκειται.
22, 23* συνήδομαι γὰρ τῷ νόμῳ τοῦ θεοῦ κατὰ τὸν ἔσω ἄνθρωπον. βλέπω
δὲ ἕτερον νόμον ἐν τοῖς μέλεσίν μου ἀντιστρατευόμενον τῷ νόμῳ τοῦ
νοός μου καὶ αἰχμαλωτίζοντά με τῷ νόμῳ τῆς ἁμαρτίας τῷ ὄντι ἐν τοῖς
24 μέλεσίν μου. ταλαίπωρος ἐγὼ ἄνθρωπος τίς με ῥύσεται ἐκ τοῦ σώματος
25* τοῦ θανάτου τούτου. εὐχάριστῶ τῷ θεῷ διὰ ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ κυρίου
ἡμῶν ἄρα οὖν αὐτὸς ἐγὼ τῷ μὲν νοΐ δουλεύω νόμῳ θεοῦ τῇ δὲ σαρκὶ
νόμῳ ἁμαρτίας.

8* οὐδὲν ἄρα νῦν κατάκριμα τοῖς ἐν χριστῷ ἰησοῦ μὴ κατὰ σάρκα πε-
2* ριπατοῦσιν ἀλλὰ κατὰ πνεῦμα. ὁ γὰρ νόμος τοῦ πνεύματος τῆς ζωῆς
ἐν χριστῷ ἰησοῦ ἠλευθέρωσέν με ἀπὸ τοῦ νόμου τῆς ἁμαρτίας καὶ τοῦ
3 θανάτου. τὸ γὰρ ἀδύνατον τοῦ νόμου ἐν ᾧ ἠσθένει διὰ τῆς σαρκός ὁ
θεὸς τὸν ἑαυτοῦ υἱὸν πέμψας ἐν ὁμοιώματι σαρκὸς ἁμαρτίας καὶ περὶ
4 ἁμαρτίας κατέκρινεν τὴν ἁμαρτίαν ἐν τῇ σαρκί. ἵνα τὸ δικαίωμα τοῦ
νόμου πληρωθῇ ἐν ἡμῖν τοῖς μὴ κατὰ σάρκα περιπατοῦσιν ἀλλὰ κατὰ
5 πνεῦμα. οἱ γὰρ κατὰ σάρκα ὄντες τὰ τῆς σαρκὸς φρονοῦσιν οἱ δὲ κατὰ
6 πνεῦμα τὰ τοῦ πνεύματος. τὸ γὰρ φρόνημα τῆς σαρκὸς θάνατος τὸ δὲ
7 φρόνημα τοῦ πνεύματος ζωὴ καὶ εἰρήνη. διότι τὸ φρόνημα τῆς σαρ-
κὸς ἔχθρα εἰς θεόν τῷ γὰρ νόμῳ τοῦ θεοῦ οὐχ ὑποτάσσεται οὐδὲ γὰρ
8, 9* δύναται. οἱ δὲ ἐν σαρκὶ ὄντες θεῷ ἀρέσαι οὐ δύνανται. ὑμεῖς δὲ οὐκ

---

v.17 νυνι δε ουκετι εγω κατεργαζομαι αυτο αλλα[V] αλλ[T,𝔐,K] η οικουσα εν εμοι αμαρτια. **v.18** οιδα γαρ οτι ουκ οικει εν εμοι τουτ[𝔐,V] εστιν[𝔐,V] τουτεστιν[T,K] εν τη σαρκι μου αγαθον το γαρ θελειν παρακειται μοι το δε κατεργαζεσθαι το καλον ου[V] ουχ[T,𝔐,K] ευρισκω[T,𝔐,K]. **v.19** ου γαρ ο θελω ποιω αγαθον αλλα[V] αλλ[T,𝔐,K] ο ου θελω κακον τουτο πρασσω. **v.20** ει δε ο ου θελω [εγω][V] εγω[T,𝔐,K] τουτο ποιω ουκετι εγω κατεργαζομαι αυτο αλλα[V] αλλ[T,𝔐,K] η οικουσα εν εμοι αμαρτια. **v.23** βλεπω δε ετερον νομον εν τοις μελεσιν μου αντιστρατευομενον τω νομω του νοος μου και αιχμαλωτιζοντα με εν[𝔐,V] τω νομω της αμαρτιας τω οντι εν τοις μελεσιν μου. **v.25** χαρις[V] δε[V] ευχαριστω[T,𝔐,K] τω θεω δια ιησου χριστου του κυριου ημων αρα ουν αυτος εγω τω μεν νοι δουλευω νομω θεου τη δε σαρκι νομω αμαρτιας. **8** **v.1** ουδεν αρα νυν κατακριμα τοις εν χριστω ιησου μη[T,𝔐,K] κατα[T,𝔐,K] σαρκα[T,𝔐,K] περιπατουσιν[T,𝔐,K] αλλα[T,𝔐,K] κατα[T,𝔐,K] πνευμα[T,𝔐,K]. **v.2** ο γαρ νομος του πνευματος της ζωης εν χριστω ιησου ηλευθερωσεν σε[V] με[T,𝔐,K] απο του νομου της αμαρτιας και του θανατου. **v.9** υμεις δε ουκ εστε εν σαρκι αλλα[V] αλλ[T,𝔐,K] εν πνευματι ειπερ πνευμα θεου οικει εν υμιν ει δε τις πνευμα χριστου ουκ εχει ουτος ουκ εστιν αυτου.

ἐστὲ ἐν σαρκὶ ἀλλ’ ἐν πνεύματι εἴπερ πνεῦμα θεοῦ οἰκεῖ ἐν ὑμῖν εἰ δέ τις
πνεῦμα χριστοῦ οὐκ ἔχει οὗτος οὐκ ἔστιν αὐτοῦ. εἰ δὲ χριστὸς ἐν ὑμῖν 10*
τὸ μὲν σῶμα νεκρὸν δι’ ἁμαρτίαν τὸ δὲ πνεῦμα ζωὴ διὰ δικαιοσύνην. εἰ 11*
δὲ τὸ πνεῦμα τοῦ ἐγείραντος ἰησοῦν ἐκ νεκρῶν οἰκεῖ ἐν ὑμῖν ὁ ἐγείρας
τὸν χριστὸν ἐκ νεκρῶν ζῳοποιήσει καὶ τὰ θνητὰ σώματα ὑμῶν διὰ τὸ
ἐνοικοῦν αὐτοῦ πνεῦμα ἐν ὑμῖν. ἄρα οὖν ἀδελφοί ὀφειλέται ἐσμέν οὐ 12
τῇ σαρκὶ τοῦ κατὰ σάρκα ζῆν. εἰ γὰρ κατὰ σάρκα ζῆτε μέλλετε ἀπο- 13
θνῄσκειν εἰ δὲ πνεύματι τὰς πράξεις τοῦ σώματος θανατοῦτε ζήσεσθε.
ὅσοι γὰρ πνεύματι θεοῦ ἄγονται οὗτοι εἰσιν υἱοὶ θεοῦ. οὐ γὰρ ἐλάβετε 14*, 15*
πνεῦμα δουλείας πάλιν εἰς φόβον ἀλ’λ ἐλάβετε πνεῦμα υἱοθεσίας ἐν ᾧ
κράζομεν αββα ὁ πατήρ. αὐτὸ τὸ πνεῦμα συμμαρτυρεῖ τῷ πνεύματι 16
ἡμῶν ὅτι ἐσμὲν τέκνα θεοῦ. εἰ δὲ τέκνα καὶ κληρονόμοι κληρονόμοι 17
μὲν θεοῦ συγκληρονόμοι δὲ χριστοῦ εἴπερ συμπάσχομεν ἵνα καὶ συν-
δοξασθῶμεν. λογίζομαι γὰρ ὅτι οὐκ ἄξια τὰ παθήματα τοῦ νῦν καιροῦ 18
πρὸς τὴν μέλλουσαν δόξαν ἀποκαλυφθῆναι εἰς ἡμᾶς. ἡ γὰρ ἀποκαρα- 19
δοκία τῆς κτίσεως τὴν ἀποκάλυψιν τῶν υἱῶν τοῦ θεοῦ ἀπεκδέχεται. τῇ 20*
γὰρ ματαιότητι ἡ κτίσις ὑπετάγη οὐχ ἑκοῦσα ἀλλὰ διὰ τὸν ὑποτάξαντα
ἐπ’ ἐλπίδι. ὅτι καὶ αὐτὴ ἡ κτίσις ἐλευθερωθήσεται ἀπὸ τῆς δουλείας 21
τῆς φθορᾶς εἰς τὴν ἐλευθερίαν τῆς δόξης τῶν τέκνων τοῦ θεοῦ. οἴδαμεν 22
γὰρ ὅτι πᾶσα ἡ κτίσις συστενάζει καὶ συνωδίνει ἄχρι τοῦ νῦν. οὐ μόνον 23*
δέ ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ τὴν ἀπαρχὴν τοῦ πνεύματος ἔχοντες καὶ ἡμεῖς αὐτοὶ
ἐν ἑαυτοῖς στενάζομεν υἱοθεσίαν ἀπεκδεχόμενοι τὴν ἀπολύτρωσιν τοῦ
σώματος ἡμῶν. τῇ γὰρ ἐλπίδι ἐσώθημεν ἐλπὶς δὲ βλεπομένη οὐκ ἔστιν 24*
ἐλπίς ὃ γὰρ βλέπει τίς τί καί ἐλπίζει. εἰ δὲ ὃ οὐ βλέπομεν ἐλπίζομεν δι’ 25
ὑπομονῆς ἀπεκδεχόμεθα. ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ πνεῦμα συναντιλαμβάνε- 26*
ται ταῖς ἀσθενείαις ἡμῶν τὸ γὰρ τί προσευξώμεθα καθὸ δεῖ οὐκ οἴδαμεν
ἀλ’λ αὐτὸ τὸ πνεῦμα ὑπερεντυγχάνει ὑπὲρ ἡμῶν στεναγμοῖς ἀλαλήτοις.

v.10 ει δε χριστος εν υμιν το μεν σωμα νεκρον δια$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ δι$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ αμαρτιαν το δε πνευμα ζωη δια δικαιοσυνην. **v.11** ει δε το πνευμα του εγειραντος τον$^{\mathcal{V}}$ ιησουν εκ νεκρων οικει εν υμιν ο εγειρας τον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ χριστον εκ νεκρων ζωοποιησει και τα θνητα σωματα υμων δια του$^{\mathcal{K},\mathcal{V}}$ το$^{\mathcal{T},\mathfrak{M}}$ ενοικουντος$^{\mathcal{K},\mathcal{V}}$ ενοικουν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M}}$ αυτου πνευματος$^{\mathcal{K},\mathcal{V}}$ πνευμα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M}}$ εν υμιν. **v.14** οσοι γαρ πνευματι θεου αγονται ουτοι εισιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ υιοι θεου εισιν$^{\mathcal{V}}$. **v.15** ου γαρ ελαβετε πνευμα δουλειας παλιν εις φοβον αλλα$^{\mathcal{V}}$ αλλ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ελαβετε πνευμα υιοθεσιας εν ω κραζομεν αββα ο πατηρ. **v.20** τη γαρ ματαιοτητι η κτισις υπεταγη ουχ εκουσα αλλα δια τον υποταξαντα εφ$^{\mathcal{V}}$ επ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ελπιδι. **v.23** ου μονον δε αλλα και αυτοι την απαρχην του πνευματος εχοντες και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ημεις και$^{\mathcal{V}}$ αυτοι εν εαυτοις στεναζομεν υιοθεσιαν απεκδεχομενοι την απολυτρωσιν του σωματος ημων. **v.24** τη γαρ ελπιδι εσωθημεν ελπις δε βλεπομενη ουκ εστιν ελπις ο γαρ βλεπει τις τι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ελπιζει. **v.26** ωσαυτως δε και το πνευμα συναντιλαμβανεται τη$^{\mathcal{V}}$ ταις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ασθενεια$^{\mathcal{V}}$ ασθενειαις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ημων το γαρ τι προσευξομεθα$^{\mathfrak{M}}$ προσευξωμεθα$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ καθο δει ουκ οιδαμεν αλλα$^{\mathcal{V}}$ αλλ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτο το πνευμα υπερεντυγχανει υπερ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ημων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ στεναγμοις αλαλητοις.

ὁ δὲ ἐρευνῶν τὰς καρδίας οἶδεν τί τὸ φρόνημα τοῦ πνεύματος ὅτι κατὰ 27*
28 θεὸν ἐντυγχάνει ὑπὲρ ἁγίων. οἴδαμεν δὲ ὅτι τοῖς ἀγαπῶσιν τὸν θεὸν
29 πάντα συνεργεῖ εἰς ἀγαθόν τοῖς κατὰ πρόθεσιν κλητοῖς οὖσιν. ὅτι οὓς
προέγνω καὶ προώρισεν συμμόρφους τῆς εἰκόνος τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ εἰς
30 τὸ εἶναι αὐτὸν πρωτότοκον ἐν πολλοῖς ἀδελφοῖς. οὓς δὲ προώρισεν
τούτους καὶ ἐκάλεσεν καὶ οὓς ἐκάλεσεν τούτους καὶ ἐδικαίωσεν οὓς δὲ
31 ἐδικαίωσεν τούτους καὶ ἐδόξασεν. τί οὖν ἐροῦμεν πρὸς ταῦτα εἰ ὁ θεὸς
32* ὑπὲρ ἡμῶν τίς καθ’ ἡμῶν. ὅς γε τοῦ ἰδίου υἱοῦ οὐκ ἐφείσατο ἀλ᾽λ ὑπὲρ
ἡμῶν πάντων παρέδωκεν αὐτόν πῶς οὐχὶ καὶ σὺν αὐτῷ τὰ πάντα ἡμῖν
33, 34* χαρίσεται. τίς ἐγκαλέσει κατὰ ἐκλεκτῶν θεοῦ θεὸς ὁ δικαιῶν. τίς ὁ
κατακρινῶν χριστὸς ὁ ἀποθανών μᾶλλον δὲ καί ἐγερθείς ὃς καὶ ἐστιν ἐν
35 δεξιᾷ τοῦ θεοῦ ὃς καὶ ἐντυγχάνει ὑπὲρ ἡμῶν. τίς ἡμᾶς χωρίσει ἀπὸ τῆς
ἀγάπης τοῦ χριστοῦ θλῖψις ἢ στενοχωρία ἢ διωγμὸς ἢ λιμὸς ἢ γυμνότης
36* ἢ κίνδυνος ἢ μάχαιρα. καθὼς γέγραπται ὅτι ἕνεκά σοῦ θανατούμεθα
37 ὅλην τὴν ἡμέραν ἐλογίσθημεν ὡς πρόβατα σφαγῆς. ἀλλ’ ἐν τούτοις πᾶ-
38* σιν ὑπερνικῶμεν διὰ τοῦ ἀγαπήσαντος ἡμᾶς. πέπεισμαι γὰρ ὅτι οὔτε
θάνατος οὔτε ζωὴ οὔτε ἄγγελοι οὔτε ἀρχαὶ οὔτε δυνάμεις οὔτε ἐνεστῶτα
39 οὔτε μέλλοντα. οὔτε ὕψωμα οὔτε βάθος οὔτε τις κτίσις ἑτέρα δυνήσεται
ἡμᾶς χωρίσαι ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ θεοῦ τῆς ἐν χριστῷ ἰησοῦ τῷ κυρίῳ
ἡμῶν.

9 ἀλήθειαν λέγω ἐν χριστῷ οὐ ψεύδομαι συμμαρτυρούσης μοι τῆς συ-
2 νειδήσεώς μου ἐν πνεύματι ἁγίῳ. ὅτι λύπη μοί ἐστιν μεγάλη καὶ ἀδιά-
3* λειπτος ὀδύνη τῇ καρδίᾳ μου. ηὐχόμην γὰρ αὐτὸς ἐγὼ ἀνάθεμα εἶναι
ἀπὸ τοῦ χριστοῦ ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν μου τῶν συγγενῶν μου κατὰ σάρκα.
4 οἵτινές εἰσιν ἰσραηλῖται ὧν ἡ υἱοθεσία καὶ ἡ δόξα καὶ αἱ διαθῆκαι καὶ ἡ
5 νομοθεσία καὶ ἡ λατρεία καὶ αἱ ἐπαγγελίαι. ὧν οἱ πατέρες καὶ ἐξ ὧν ὁ
χριστὸς τὸ κατὰ σάρκα ὁ ὢν ἐπὶ πάντων θεὸς εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας
6 ἀμήν. οὐχ οἷον δὲ ὅτι ἐκπέπτωκεν ὁ λόγος τοῦ θεοῦ οὐ γὰρ πάντες
7 οἱ ἐξ ἰσραὴλ οὗτοι ἰσραήλ. οὐδ ὅτι εἰσὶν σπέρμα ἀβραάμ πάντες τέκνα
8* ἀλ᾽λ ἐν ἰσαὰκ κληθήσεταί σοι σπέρμα. τοῦτ᾽ ἔστιν οὐ τὰ τέκνα τῆς σαρ-

---

v.27 ο δε εραυνων$^{\mathcal{V}}$ ερευνων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τας καρδιας οιδεν τι το φρονημα του πνευματος οτι κατα θεον εντυγχανει υπερ αγιων. **v.32** ος γε του ιδιου υιου ουκ εφεισατο αλλα$^{\mathcal{V}}$ αλλ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ υπερ ημων παντων παρεδωκεν αυτον πως ουχι και συν αυτω τα παντα ημιν χαρισεται. **v.34** τις ο κατακρινων χριστος [ιησους]$^{\mathcal{V}}$ ο αποθανων μαλλον δε και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εγερθεις ος και εστιν εν δεξια του θεου ος και εντυγχανει υπερ ημων. **v.36** καθως γεγραπται οτι ενεκεν$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ενεκα$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ σου θανατουμεθα ολην την ημεραν ελογισθημεν ως προβατα σφαγης. **v.38** πεπεισμαι γαρ οτι ουτε θανατος ουτε ζωη ουτε αγγελοι ουτε αρχαι ουτε δυναμεις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ουτε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ενεστωτα ουτε μελλοντα ουτε$^{\mathcal{V}}$ δυναμεις$^{\mathcal{V}}$. **9** **v.3** ευχομην$^{\mathfrak{M}}$ ηυχομην$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ γαρ αυτος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εγω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αναθεμα ειναι αυτος$^{\mathcal{V}}$ εγω$^{\mathcal{V}}$ απο του χριστου υπερ των αδελφων μου των συγγενων μου κατα σαρκα.

κὸς ταῦτα τέκνα τοῦ θεοῦ ἀλλὰ τὰ τέκνα τῆς ἐπαγγελίας λογίζεται εἰς
σπέρμα. ἐπαγγελίας γὰρ ὁ λόγος οὗτος κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον ἐλεύ- 9
σομαι καὶ ἔσται τῇ σάρρᾳ υἱός. οὐ μόνον δέ ἀλλὰ καὶ ῥεβέκκα ἐξ ἑνὸς 10
κοίτην ἔχουσα ἰσαὰκ τοῦ πατρὸς ἡμῶν. μήπω γὰρ γεννηθέντων μηδὲ 11*
πραξάντων τι ἀγαθὸν ἢ κακόν ἵνα ἡ κατ᾽ ἐκλογὴν τοῦ θεοῦ πρόθεσις
μένῃ οὐκ ἐξ ἔργων ἀλλ᾽ ἐκ τοῦ καλοῦντος. ἐρρήθη αὐτῇ ὅτι ὁ μείζων 12*
δουλεύσει τῷ ἐλάσσονι. καθὼς γέγραπται τὸν ἰακὼβ ἠγάπησα τὸν δὲ 13
ἠσαῦ ἐμίσησα. τί οὖν ἐροῦμεν μὴ ἀδικία παρὰ τῷ θεῷ μὴ γένοιτο. 14
τῷ γὰρ μωσῇ λέγει ἐλεήσω ὃν ἂν ἐλεῶ καὶ οἰκτειρήσω ὃν ἂν οἰκτείρω. 15*
ἄρα οὖν οὐ τοῦ θέλοντος οὐδὲ τοῦ τρέχοντος ἀλλὰ τοῦ ἐλεοῦντος θεοῦ. 16*
λέγει γὰρ ἡ γραφὴ τῷ φαραὼ ὅτι εἰς αὐτὸ τοῦτο ἐξήγειρά σε ὅπως ἐν- 17
δείξωμαι ἐν σοὶ τὴν δύναμίν μου καὶ ὅπως διαγγελῇ τὸ ὄνομά μου ἐν
πάσῃ τῇ γῇ. ἄρα οὖν ὃν θέλει ἐλεεῖ ὃν δὲ θέλει σκληρύνει. ἐρεῖς οὖν 18, 19*
μοι τί ἔτι μέμφεται τῷ γὰρ βουλήματι αὐτοῦ τίς ἀνθέστηκεν. μενοῦνγε 20*
ὦ ἄνθρωπε σὺ τίς εἶ ὁ ἀνταποκρινόμενος τῷ θεῷ μὴ ἐρεῖ τὸ πλάσμα τῷ
πλάσαντι τί με ἐποίησας οὕτως. ἢ οὐκ ἔχει ἐξουσίαν ὁ κεραμεὺς τοῦ 21
πηλοῦ ἐκ τοῦ αὐτοῦ φυράματος ποιῆσαι ὃ μὲν εἰς τιμὴν σκεῦος ὃ δὲ
εἰς ἀτιμίαν. εἰ δὲ θέλων ὁ θεὸς ἐνδείξασθαι τὴν ὀργὴν καὶ γνωρίσαι 22
τὸ δυνατὸν αὐτοῦ ἤνεγκεν ἐν πολλῇ μακροθυμίᾳ σκεύη ὀργῆς κατηρτι-
σμένα εἰς ἀπώλειαν. καὶ ἵνα γνωρίσῃ τὸν πλοῦτον τῆς δόξης αὐτοῦ ἐπὶ 23
σκεύη ἐλέους ἃ προητοίμασεν εἰς δόξαν. οὓς καὶ ἐκάλεσεν ἡμᾶς οὐ 24
μόνον ἐξ ἰουδαίων ἀλλὰ καὶ ἐξ ἐθνῶν. ὡς καὶ ἐν τῷ ὡσηὲ λέγει καλέσω 25
τὸν οὐ λαόν μου λαόν μου καὶ τὴν οὐκ ἠγαπημένην ἠγαπημένην. καὶ 26*
ἔσται ἐν τῷ τόπῳ οὗ ἐρρήθη αὐτοῖς οὐ λαός μου ὑμεῖς ἐκεῖ κληθήσονται
υἱοὶ θεοῦ ζῶντος. ἠσαΐας δὲ κράζει ὑπὲρ τοῦ ἰσραὴλ ἐὰν ᾖ ὁ ἀριθμὸς 27*
τῶν υἱῶν ἰσραὴλ ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης τὸ κατάλειμμα σωθήσεται.
λόγον γὰρ συντελῶν καὶ συντέμνων ἐν δικαιοσυνῃ ὅτι λόγον συντετμη- 28*

v.8 τουτ[𝔐,V] εστιν[𝔐,V] τουτεστιν[T,K] ου τα τεκνα της σαρκος ταυτα τεκνα του θεου αλλα τα τεκνα της επαγγελιας λογιζεται εις σπερμα. **v.11** μηπω γαρ γεννηθεντων μηδε πραξαντων τι αγαθον η φαυλον[V] κακον[T,𝔐,K] ινα η κατ εκλογην προθεσις[𝔐,V] του θεου προθεσις[T,K] μενη ουκ εξ εργων αλλ εκ του καλουντος. **v.12** ερρεθη[V] ερρηθη[T,𝔐,K] αυτη οτι ο μειζων δουλευσει τω ελασσονι. **v.15** τω μωυση[V] γαρ μωυση[𝔐] μωση[T,K] λεγει ελεησω ον αν ελεω και οικτιρησω[V] οικτειρησω[T,𝔐,K] ον αν οικτιρω[V] οικτειρω[T,𝔐,K]. **v.16** αρα ουν ου του θελοντος ουδε του τρεχοντος αλλα του ελεωντος[V] ελεουντος[T,𝔐,K] θεου. **v.19** ερεις ουν[T,𝔐,K] μοι ουν[V] τι [ουν][V] ετι μεμφεται τω γαρ βουληματι αυτου τις ανθεστηκεν. **v.20** μενουνγε[T,𝔐,K] ω ανθρωπε μενουνγε[V] συ τις ει ο ανταποκρινομενος τω θεω μη ερει το πλασμα τω πλασαντι τι με εποιησας ουτως. **v.26** και εσται εν τω τοπω ου ερρεθη[V] ερρηθη[T,𝔐,K] αυτοις ου λαος μου υμεις εκει κληθησονται υιοι θεου ζωντος. **v.27** ησαιας δε κραζει υπερ του ισραηλ εαν η ο αριθμος των υιων ισραηλ ως η αμμος της θαλασσης το υπολειμμα[V] καταλειμμα[T,𝔐,K] σωθησεται. **v.28** λογον γαρ συντελων και συντεμνων εν[T,𝔐,K] δικαιοσυνη[T,𝔐,K] οτι[T,𝔐,K] λογον[T,𝔐,K] συντετμημενον[T,𝔐,K] ποιησει κυριος επι της γης.

μένον ποιήσει κύριος ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ καθὼς προείρηκεν ἠσαΐας εἰ 29
μὴ κύριος σαβαὼθ ἐγκατέλιπεν ἡμῖν σπέρμα ὡς σόδομα ἂν ἐγενήθη-
30 μεν καὶ ὡς γόμορρα ἂν ὡμοιώθημεν. τί οὖν ἐροῦμεν ὅτι ἔθνη τὰ μὴ
διώκοντα δικαιοσύνην κατέλαβεν δικαιοσύνην δικαιοσύνην δὲ τὴν ἐκ
31* πίστεως. ἰσραὴλ δὲ διώκων νόμον δικαιοσύνης εἰς νόμον δικαιοσύνης
32* οὐκ ἔφθασεν. διατί ὅτι οὐκ ἐκ πίστεως ἀλλ' ὡς ἐξ ἔργων νόμου προσέ-
33* κοψαν γὰρ τῷ λίθῳ τοῦ προσκόμματος. καθὼς γέγραπται ἰδού τίθημι
ἐν σιὼν λίθον προσκόμματος καὶ πέτραν σκανδάλου καὶ πᾶς ὁ πιστεύων
ἐπ' αὐτῷ οὐ καταισχυνθήσεται.
10* ἀδελφοί ἡ μὲν εὐδοκία τῆς ἐμῆς καρδίας καὶ ἡ δέησις ἡ πρὸς τὸν
2 θεὸν ὑπὲρ τοῦ ἰσραήλ ἐστιν εἰς σωτηρίαν. μαρτυρῶ γὰρ αὐτοῖς ὅτι ζῆ-
3* λον θεοῦ ἔχουσιν ἀλλ' οὐ κατ' ἐπίγνωσιν. ἀγνοοῦντες γὰρ τὴν τοῦ θεοῦ
δικαιοσύνην καὶ τὴν ἰδίαν δικαιοσύνην ζητοῦντες στῆσαι τῇ δικαιοσύνῃ
4 τοῦ θεοῦ οὐχ ὑπετάγησαν. τέλος γὰρ νόμου χριστὸς εἰς δικαιοσύνην
5* παντὶ τῷ πιστεύοντι. μωσῆς γὰρ γράφει τὴν δικαιοσύνην τὴν ἐκ τοῦ
6 νόμου ὅτι ὁ ποιήσας αὐτὰ ἄνθρωπος ζήσεται ἐν αὐτοῖς. ἡ δὲ ἐκ πίστεως
δικαιοσύνη οὕτως λέγει μὴ εἴπῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου τίς ἀναβήσεται εἰς
7 τὸν οὐρανόν τοῦτ' ἔστιν χριστὸν καταγαγεῖν. ἤ τίς καταβήσεται εἰς τὴν
8 ἄβυσσον τοῦτ' ἔστιν χριστὸν ἐκ νεκρῶν ἀναγαγεῖν. ἀλλὰ τί λέγει ἐγγύς
σου τὸ ῥῆμά ἐστιν ἐν τῷ στόματί σου καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ σου τοῦτ' ἔστιν τὸ
9 ῥῆμα τῆς πίστεως ὃ κηρύσσομεν. ὅτι ἐὰν ὁμολογήσῃς ἐν τῷ στόματί σου
κύριον ἰησοῦν καὶ πιστεύσῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου ὅτι ὁ θεὸς αὐτὸν ἤγειρεν
10 ἐκ νεκρῶν σωθήσῃ. καρδίᾳ γὰρ πιστεύεται εἰς δικαιοσύνην στόματι δὲ
11 ὁμολογεῖται εἰς σωτηρίαν. λέγει γὰρ ἡ γραφή πᾶς ὁ πιστεύων ἐπ' αὐτῷ
12 οὐ καταισχυνθήσεται. οὐ γάρ ἐστιν διαστολὴ ἰουδαίου τε καὶ ἕλληνος ὁ
γὰρ αὐτὸς κύριος πάντων πλουτῶν εἰς πάντας τοὺς ἐπικαλουμένους αὐ-
13, 14* τόν. πᾶς γὰρ ὃς ἂν ἐπικαλέσηται τὸ ὄνομα κυρίου σωθήσεται. πῶς οὖν
ἐπικαλέσονται εἰς ὃν οὐκ ἐπίστευσαν πῶς δὲ πιστεύσουσιν οὗ οὐκ ἤκου-
15* σαν πῶς δὲ ἀκούσουσιν χωρὶς κηρύσσοντος. πῶς δὲ κηρύξουσιν ἐὰν μὴ

v.31 ισραηλ δε διωκων νομον δικαιοσυνης εις νομον δικαιοσυνης$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ουκ εφθασεν. **v.32** δια$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ τι$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ διατι$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ οτι ουκ εκ πιστεως αλλ ως εξ εργων νομου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ προσεκοψαν γαρ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τω λιθω του προσκομματος. **v.33** καθως γεγραπται ιδου τιθημι εν σιων λιθον προσκομματος και πετραν σκανδαλου και πας$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ο πιστευων επ αυτω ου καταισχυνθησεται. **10** **v.1** αδελφοι η μεν ευδοκια της εμης καρδιας και η δεησις η$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ προς τον θεον υπερ αυτων$^{\mathcal{V}}$ του$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ισραηλ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εστιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εις σωτηριαν. **v.3** αγνοουντες γαρ την του θεου δικαιοσυνην και την ιδιαν [δικαιοσυνην]$^{\mathcal{V}}$ δικαιοσυνην$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ζητουντες στησαι τη δικαιοσυνη του θεου ουχ υπεταγησαν. **v.5** μωυσης$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ μωσης$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ γαρ γραφει την δικαιοσυνην την εκ [του]$^{\mathcal{V}}$ του$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ νομου οτι ο ποιησας αυτα ανθρωπος ζησεται εν αυτοις. **v.14** πως ουν επικαλεσωνται$^{\mathcal{V}}$ επικαλεσονται$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εις ον ουκ επιστευσαν πως δε πιστευσωσιν$^{\mathcal{V}}$ πιστευσουσιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ου ουκ ηκουσαν πως δε ακουσωσιν$^{\mathcal{V}}$ ακουσουσιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ χωρις κηρυσσοντος.

ἀποσταλῶσιν καθὼς γέγραπται ὡς ὡραῖοι οἱ πόδες τῶν εὐαγγελιζομένων
εἰρήνην τῶν εὐαγγελιζομένων τὰ ἀγαθά. ἀλλ οὐ πάντες ὑπήκουσαν τῷ 16
εὐαγγελίῳ ἠσαΐας γὰρ λέγει κύριε τίς ἐπίστευσεν τῇ ἀκοῇ ἡμῶν. ἄρα 17*
ἡ πίστις ἐξ ἀκοῆς ἡ δὲ ἀκοὴ διὰ ῥήματος θεοῦ. ἀλλὰ λέγω μὴ οὐκ 18
ἤκουσαν μενοῦνγε εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος αὐτῶν καὶ εἰς
τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης τὰ ῥήματα αὐτῶν. ἀλλὰ λέγω μὴ οὐκ ἔγνω 19*
ἰσραὴλ πρῶτος μωσῆς λέγει ἐγὼ παραζηλώσω ὑμᾶς ἐπ' οὐκ ἔθνει ἐπὶ
ἔθνει ἀσυνέτῳ παροργιῶ ὑμᾶς. ἠσαΐας δὲ ἀποτολμᾷ καὶ λέγει εὑρέθην 20*
τοῖς ἐμὲ μὴ ζητοῦσιν ἐμφανὴς ἐγενόμην τοῖς ἐμὲ μὴ ἐπερωτῶσιν. πρὸς 21
δὲ τὸν ἰσραὴλ λέγει ὅλην τὴν ἡμέραν ἐξεπέτασα τὰς χεῖράς μου πρὸς
λαὸν ἀπειθοῦντα καὶ ἀντιλέγοντα.

λέγω οὖν μὴ ἀπώσατο ὁ θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ μὴ γένοιτο καὶ γὰρ ἐγὼ **11**
ἰσραηλίτης εἰμί ἐκ σπέρματος ἀβραάμ φυλῆς βενιαμίν. οὐκ ἀπώσατο 2*
ὁ θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ ὃν προέγνω ἢ οὐκ οἴδατε ἐν ἠλίᾳ τί λέγει ἡ γραφή
ὡς ἐντυγχάνει τῷ θεῷ κατὰ τοῦ ἰσραήλ λέγων. κύριε τοὺς προφήτας 3*
σου ἀπέκτειναν καὶ τὰ θυσιαστήριά σου κατέσκαψαν κἀγὼ ὑπελείφθην
μόνος καὶ ζητοῦσιν τὴν ψυχήν μου. ἀλλὰ τί λέγει αὐτῷ ὁ χρηματισμός 4
κατέλιπον ἐμαυτῷ ἑπτακισχιλίους ἄνδρας οἵτινες οὐκ ἔκαμψαν γόνυ τῇ
βάαλ. οὕτως οὖν καὶ ἐν τῷ νῦν καιρῷ λεῖμμα κατ' ἐκλογὴν χάριτος 5
γέγονεν. εἰ δὲ χάριτι οὐκέτι ἐξ ἔργων ἐπεὶ ἡ χάρις οὐκέτι γίνεται χάρις 6*
εἰ δὲ ἐξ ἔργων οὐκέτι ἐστὶν χάρις ἐπεὶ τὸ ἔργον οὐκέτι ἐστίν ἔργον. τί 7*
οὖν ὃ ἐπιζητεῖ ἰσραήλ τούτου οὐκ ἐπέτυχεν ἡ δὲ ἐκλογὴ ἐπέτυχεν οἱ δὲ
λοιποὶ ἐπωρώθησαν. καθὼς γέγραπται ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ θεὸς πνεῦμα 8
κατανύξεως ὀφθαλμοὺς τοῦ μὴ βλέπειν καὶ ὦτα τοῦ μὴ ἀκούειν ἕως
τῆς σήμερον ἡμέρας. καὶ δαβὶδ λέγει γενηθήτω ἡ τράπεζα αὐτῶν εἰς 9*
παγίδα καὶ εἰς θήραν καὶ εἰς σκάνδαλον καὶ εἰς ἀνταπόδομα αὐτοῖς.
σκοτισθήτωσαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν τοῦ μὴ βλέπειν καὶ τὸν νῶτον αὐτῶν 10*

---

v.15 πως δε κηρυξωσιν[V] κηρυξουσιν[T,𝔐,K] εαν μη αποσταλωσιν καθως γεγραπται ως ωραιοι οι ποδες των ευαγγελιζομενων [τα][V] ειρηνην[T,𝔐,K] των[T,𝔐,K] ευαγγελιζομενων[T,𝔐,K] τα[T,𝔐,K] αγαθα. **v.17** αρα η πιστις εξ ακοης η δε ακοη δια ρηματος χριστου[V] θεου[T,𝔐,K]. **v.19** αλλα λεγω μη ουκ[T,𝔐,K] εγνω[T,𝔐,K] ισραηλ ουκ[V] εγνω[V] πρωτος μωυσης[𝔐,V] μωσης[T,K] λεγει εγω παραζηλωσω υμας επ ουκ εθνει επ[V] επι[T,𝔐,K] εθνει ασυνετω παροργιω υμας. **v.20** ησαιας δε αποτολμα και λεγει ευρεθην [εν][V] τοις εμε μη ζητουσιν εμφανης εγενομην τοις εμε μη επερωτωσιν. **11** **v.2** ουκ απωσατο ο θεος τον λαον αυτου ον προεγνω η ουκ οιδατε εν ηλια τι λεγει η γραφη ως εντυγχανει τω θεω κατα του ισραηλ λεγων[T,𝔐,K]. **v.3** κυριε τους προφητας σου απεκτειναν και[T,𝔐,K] τα θυσιαστηρια σου κατεσκαψαν καγω υπελειφθην μονος και ζητουσιν την ψυχην μου. **v.6** ει δε χαριτι ουκετι εξ εργων επει η χαρις ουκετι γινεται χαρις ει[T,𝔐,K] δε[T,𝔐,K] εξ[T,𝔐,K] εργων[T,𝔐,K] ουκετι[T,𝔐,K] εστιν[T,𝔐,K] χαρις[T,𝔐,K] επει[T,𝔐,K] το[T,𝔐,K] εργον[T,𝔐,K] ουκετι[T,𝔐,K] εστιν[T,𝔐,K] εργον[T,𝔐,K]. **v.7** τι ουν ο επιζητει ισραηλ τουτο[𝔐,V] τουτου[T,K] ουκ επετυχεν η δε εκλογη επετυχεν οι δε λοιποι επωρωθησαν. **v.9** και δαυιδ[𝔐,V] δαβιδ[T,K] λεγει γενηθητω η τραπεζα αυτων εις παγιδα και εις θηραν και εις σκανδαλον και εις ανταποδομα αυτοις.

διαπαντός σύγκαμψον. λέγω οὖν μὴ ἔπταισαν ἵνα πέσωσιν μὴ γένοιτο 11
ἀλλὰ τῷ αὐτῶν παραπτώματι ἡ σωτηρία τοῖς ἔθνεσιν εἰς τὸ παραζηλῶσαι
12 αὐτούς. εἰ δὲ τὸ παράπτωμα αὐτῶν πλοῦτος κόσμου καὶ τὸ ἥττημα
13* αὐτῶν πλοῦτος ἐθνῶν πόσῳ μᾶλλον τὸ πλήρωμα αὐτῶν. ὑμῖν γὰρ λέγω
τοῖς ἔθνεσιν ἐφ' ὅσον μὲν εἰμι ἐγὼ ἐθνῶν ἀπόστολος τὴν διακονίαν μου
14 δοξάζω. εἴ πως παραζηλώσω μου τὴν σάρκα καὶ σώσω τινὰς ἐξ αὐτῶν.
15* εἰ γὰρ ἡ ἀποβολὴ αὐτῶν καταλλαγὴ κόσμου τίς ἡ πρόσληψις εἰ μὴ ζωὴ
16 ἐκ νεκρῶν. εἰ δὲ ἡ ἀπαρχὴ ἁγία καὶ τὸ φύραμα καὶ εἰ ἡ ῥίζα ἁγία
17* καὶ οἱ κλάδοι. εἰ δέ τινες τῶν κλάδων ἐξεκλάσθησαν σὺ δὲ ἀγριέλαιος
ὢν ἐνεκεντρίσθης ἐν αὐτοῖς καὶ συγκοινωνὸς τῆς ῥίζης καὶ τῆς πιότητος
18* τῆς ἐλαίας ἐγένου. μὴ κατακαυχῶ τῶν κλάδων εἰ δὲ κατακαυχᾶσαι
19* οὐ σὺ τὴν ῥίζαν βαστάζεις ἀλλ' ἡ ῥίζα σέ. ἐρεῖς οὖν ἐξεκλάσθησαν οἵ
20* κλάδοι ἵνα ἐγὼ ἐγκεντρισθῶ. καλῶς τῇ ἀπιστίᾳ ἐξεκλάσθησαν σὺ δὲ
21* τῇ πίστει ἕστηκας μὴ ὑψηλοφρόνει ἀλλὰ φοβοῦ. εἰ γὰρ ὁ θεὸς τῶν
22* κατὰ φύσιν κλάδων οὐκ ἐφείσατο μήπως οὐδὲ σοῦ φείσηται. ἴδε οὖν
χρηστότητα καὶ ἀποτομίαν θεοῦ ἐπὶ μὲν τοὺς πεσόντας ἀποτομίαν ἐπὶ
δὲ σὲ χρηστότητα ἐὰν ἐπιμείνῃς τῇ χρηστότητι ἐπεὶ καὶ σὺ ἐκκοπήσῃ.
23* καὶ ἐκεῖνοι δέ ἐὰν μὴ ἐπιμείνωσιν τῇ ἀπιστίᾳ ἐγκεντρισθήσονται δυνατὸς
24 γάρ ἐστιν ὁ θεὸς πάλιν ἐγκεντρίσαι αὐτούς. εἰ γὰρ σὺ ἐκ τῆς κατὰ φύσιν
ἐξεκόπης ἀγριελαίου καὶ παρὰ φύσιν ἐνεκεντρίσθης εἰς καλλιέλαιον
25* πόσῳ μᾶλλον οὗτοι οἱ κατὰ φύσιν ἐγκεντρισθήσονται τῇ ἰδίᾳ ἐλαίᾳ. οὐ
γὰρ θέλω ὑμᾶς ἀγνοεῖν ἀδελφοί τὸ μυστήριον τοῦτο ἵνα μὴ ἦτε παῤ
ἑαυτοῖς φρόνιμοι ὅτι πώρωσις ἀπὸ μέρους τῷ ἰσραὴλ γέγονεν ἄχρις οὗ
26* τὸ πλήρωμα τῶν ἐθνῶν εἰσέλθῃ. καὶ οὕτως πᾶς ἰσραὴλ σωθήσεται

---

v.10 σκοτισθητωσαν οι οφθαλμοι αυτων του μη βλεπειν και τον νωτον αυτων δια[V] παντος[V] διαπαντος[T,𝔐,K] συγκαμψον. **v.13** υμιν δε[V] γαρ[T,𝔐,K] λεγω τοις εθνεσιν εφ οσον μεν ουν[V] ειμι εγω εθνων αποστολος την διακονιαν μου δοξαζω. **v.15** ει γαρ η αποβολη αυτων καταλλαγη κοσμου τις η προσλημψις[V] προσληψις[T,𝔐,K] ει μη ζωη εκ νεκρων. **v.17** ει δε τινες των κλαδων εξεκλασθησαν συ δε αγριελαιος ων ενεκεντρισθης εν αυτοις και συγκοινωνος της ριζης και[T,𝔐,K] της πιοτητος της ελαιας εγενου. **v.18** μη κατακαυχω των κλαδων ει δε κατακαυχασαι ου συ την ριζαν βασταζεις αλλα[V] αλλ[T,𝔐,K] η ριζα σε. **v.19** ερεις ουν εξεκλασθησαν οι[T,K] κλαδοι ινα εγω εγκεντρισθω. **v.20** καλως τη απιστια εξεκλασθησαν συ δε τη πιστει εστηκας μη υψηλα[V] φρονει[V] υψηλοφρονει[T,𝔐,K] αλλα φοβου. **v.21** ει γαρ ο θεος των κατα φυσιν κλαδων ουκ εφεισατο [μη[V] πως][V] μηπως[T,𝔐,K] ουδε σου φεισεται[𝔐,V] φεισηται[T,K]. **v.22** ιδε ουν χρηστοτητα και αποτομιαν θεου επι μεν τους πεσοντας αποτομια[V] αποτομιαν[T,𝔐,K] επι δε σε χρηστοτης[V] θεου[V] χρηστοτητα[T,𝔐,K] εαν επιμενης[V] επιμεινης[T,𝔐,K] τη χρηστοτητι επει και συ εκκοπηση. **v.23** κακεινοι[V] και[T,𝔐,K] εκεινοι[T,𝔐,K] δε εαν μη επιμενωσιν[V] επιμεινωσιν[T,𝔐,K] τη απιστια εγκεντρισθησονται δυνατος γαρ εστιν[T,K,V] ο θεος εστιν[𝔐] παλιν εγκεντρισαι αυτους. **v.25** ου γαρ θελω υμας αγνοειν αδελφοι το μυστηριον τουτο ινα μη ητε [παρ][V] παρ[T,𝔐,K] εαυτοις φρονιμοι οτι πωρωσις απο μερους τω ισραηλ γεγονεν αχρι[V] αχρις[T,𝔐,K] ου το πληρωμα των εθνων εισελθη. **v.26** και ουτως πας ισραηλ σωθησεται καθως γεγραπται ηξει εκ σιων ο ρυομενος και[T,𝔐,K] αποστρεψει ασεβειας απο ιακωβ.

καθὼς γέγραπται ἥξει ἐκ σιὼν ὁ ῥυόμενος καὶ ἀποστρέψει ἀσεβείας
27 ἀπὸ ἰακώβ. καὶ αὕτη αὐτοῖς ἡ παρ’ ἐμοῦ διαθήκη ὅταν ἀφέλωμαι τὰς
ἁμαρτίας αὐτῶν. κατὰ μὲν τὸ εὐαγγέλιον ἐχθροὶ δι’ ὑμᾶς κατὰ δὲ τὴν 28
ἐκλογὴν ἀγαπητοὶ διὰ τοὺς πατέρας. ἀμεταμέλητα γὰρ τὰ χαρίσματα 29
καὶ ἡ κλῆσις τοῦ θεοῦ. ὥσπερ γὰρ καὶ ὑμεῖς ποτε ἠπειθήσατε τῷ θεῷ 30*
νῦν δὲ ἠλεήθητε τῇ τούτων ἀπειθείᾳ. οὕτως καὶ οὗτοι νῦν ἠπείθησαν 31*
τῷ ὑμετέρῳ ἐλέει ἵνα καὶ αὐτοὶ ἐλεηθῶσιν. συνέκλεισεν γὰρ ὁ θεὸς 32
τοὺς πάντας εἰς ἀπείθειαν ἵνα τοὺς πάντας ἐλεήσῃ. ὦ βάθος πλούτου 33*
καὶ σοφίας καὶ γνώσεως θεοῦ ὡς ἀνεξερεύνητα τὰ κρίματα αὐτοῦ καὶ
ἀνεξιχνίαστοι αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ. τίς γὰρ ἔγνω νοῦν κυρίου ἢ τίς σύμβουλος 34
αὐτοῦ ἐγένετο. ἢ τίς προέδωκεν αὐτῷ καὶ ἀνταποδοθήσεται αὐτῷ. ὅτι 35, 36
ἐξ αὐτοῦ καὶ δι’ αὐτοῦ καὶ εἰς αὐτὸν τὰ πάντα αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς
αἰῶνας ἀμήν.

παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς ἀδελφοί διὰ τῶν οἰκτιρμῶν τοῦ θεοῦ παραστῆ- **12**
σαι τὰ σώματα ὑμῶν θυσίαν ζῶσαν ἁγίαν εὐάρεστον τῷ θεῷ τὴν λογικὴν
λατρείαν ὑμῶν. καὶ μὴ συσχηματίζεσθε τῷ αἰῶνι τούτῳ ἀλλὰ μετα- 2*
μορφοῦσθε τῇ ἀνακαινώσει τοῦ νοός ὑμῶν εἰς τὸ δοκιμάζειν ὑμᾶς τί τὸ
θέλημα τοῦ θεοῦ τὸ ἀγαθὸν καὶ εὐάρεστον καὶ τέλειον. λέγω γὰρ διὰ 3
τῆς χάριτος τῆς δοθείσης μοι παντὶ τῷ ὄντι ἐν ὑμῖν μὴ ὑπερφρονεῖν παρ’
ὃ δεῖ φρονεῖν ἀλλὰ φρονεῖν εἰς τὸ σωφρονεῖν ἑκάστῳ ὡς ὁ θεὸς ἐμέρισεν
μέτρον πίστεως. καθάπερ γὰρ ἐν ἑνὶ σώματι μέλη πολλὰ ἔχομεν τὰ 4*
δὲ μέλη πάντα οὐ τὴν αὐτὴν ἔχει πρᾶξιν. οὕτως οἱ πολλοὶ ἓν σῶμά 5*
ἐσμεν ἐν χριστῷ ὁ δὲ καθ’ εἷς ἀλλήλων μέλη. ἔχοντες δὲ χαρίσματα 6
κατὰ τὴν χάριν τὴν δοθεῖσαν ἡμῖν διάφορα εἴτε προφητείαν κατὰ τὴν
ἀναλογίαν τῆς πίστεως. εἴτε διακονίαν ἐν τῇ διακονίᾳ εἴτε ὁ διδάσκων 7
ἐν τῇ διδασκαλίᾳ. εἴτε ὁ παρακαλῶν ἐν τῇ παρακλήσει ὁ μεταδιδοὺς 8
ἐν ἁπλότητι ὁ προϊστάμενος ἐν σπουδῇ ὁ ἐλεῶν ἐν ἱλαρότητι. ἡ ἀγάπη 9
ἀνυπόκριτος ἀποστυγοῦντες τὸ πονηρόν κολλώμενοι τῷ ἀγαθῷ. τῇ φι- 10
λαδελφίᾳ εἰς ἀλλήλους φιλόστοργοι τῇ τιμῇ ἀλλήλους προηγούμενοι.
τῇ σπουδῇ μὴ ὀκνηροί τῷ πνεύματι ζέοντες τῷ καιρῷ δουλεύοντες. τῇ 11*, 12

v.30 ωσπερ γαρ και[T,𝔐,K] υμεις ποτε ηπειθησατε τω θεω νυν δε ηλεηθητε τη τουτων απειθεια. **v.31** ουτως και ουτοι νυν ηπειθησαν τω υμετερω ελεει ινα και αυτοι [νυν][V] ελεηθωσιν. **v.33** ω βαθος πλουτου και σοφιας και γνωσεως θεου ως ανεξεραυνητα[V] ανεξερευνητα[T,𝔐,K] τα κριματα αυτου και ανεξιχνιαστοι αι οδοι αυτου. **12** **v.2** και μη συσχηματιζεσθαι[𝔐] συσχηματιζεσθε[T,K,V] τω αιωνι τουτω αλλα μεταμορφουσθαι[𝔐] μεταμορφουσθε[T,K,V] τη ανακαινωσει του νοος υμων[T,𝔐,K] εις το δοκιμαζειν υμας τι το θελημα του θεου το αγαθον και ευαρεστον και τελειον. **v.4** καθαπερ γαρ εν ενι σωματι μελη[T,𝔐,K] πολλα μελη[V] εχομεν τα δε μελη παντα ου την αυτην εχει πραξιν. **v.5** ουτως οι πολλοι εν σωμα εσμεν εν χριστω το[V] ο[T,𝔐,K] δε καθ εις αλληλων μελη. **v.11** τη σπουδη μη οκνηροι τω πνευματι ζεοντες τω κυριω[K,𝔐,V] καιρω[T] δουλευοντες.

ἐλπίδι χαίροντες τῇ θλίψει ὑπομένοντες τῇ προσευχῇ προσκαρτεροῦν-
τες. ταῖς χρείαις τῶν ἁγίων κοινωνοῦντες τὴν φιλοξενίαν διώκοντες. 13
14*, 15* εὐλογεῖτε τοὺς διώκοντας ὑμᾶς εὐλογεῖτε καὶ μὴ καταρᾶσθε. χαίρειν
16 μετὰ χαιρόντων καὶ κλαίειν μετὰ κλαιόντων. τὸ αὐτὸ εἰς ἀλλήλους φρο-
νοῦντες μὴ τὰ ὑψηλὰ φρονοῦντες ἀλλὰ τοῖς ταπεινοῖς συναπαγόμενοι
17 μὴ γίνεσθε φρόνιμοι παρ᾽ ἑαυτοῖς. μηδενὶ κακὸν ἀντὶ κακοῦ ἀποδι-
18 δόντες προνοούμενοι καλὰ ἐνώπιον πάντων ἀνθρώπων. εἰ δυνατόν τὸ
19 ἐξ ὑμῶν μετὰ πάντων ἀνθρώπων εἰρηνεύοντες. μὴ ἑαυτοὺς ἐκδικοῦντες
ἀγαπητοί ἀλλὰ δότε τόπον τῇ ὀργῇ γέγραπται γάρ ἐμοὶ ἐκδίκησις ἐγὼ
20* ἀνταποδώσω λέγει κύριος. ἐὰν οὖν πεινᾷ ὁ ἐχθρός σου ψώμιζε αὐτόν
ἐὰν διψᾷ πότιζε αὐτόν τοῦτο γὰρ ποιῶν ἄνθρακας πυρὸς σωρεύσεις ἐπὶ
21 τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. μὴ νικῶ ὑπὸ τοῦ κακοῦ ἀλλὰ νίκα ἐν τῷ ἀγαθῷ τὸ
κακόν.

13* πᾶσα ψυχὴ ἐξουσίαις ὑπερεχούσαις ὑποτασσέσθω οὐ γάρ ἐστιν ἐξου-
σία εἰ μὴ ἀπὸ θεοῦ αἱ δὲ οὖσαι ἐξουσίαι ὑπὸ τοῦ θεοῦ τεταγμέναι εἰσίν.
2* ὥστε ὁ ἀντιτασσόμενος τῇ ἐξουσίᾳ τῇ τοῦ θεοῦ διαταγῇ ἀνθέστηκεν οἱ δὲ
3* ἀνθεστηκότες ἑαυτοῖς κρίμα λήψονται. οἱ γὰρ ἄρχοντες οὐκ εἰσὶν φόβος
τῶν ἀγαθῶν ἔργων ἀλλὰ τῶν κακῶν θέλεις δὲ μὴ φοβεῖσθαι τὴν ἐξουσίαν
4 τὸ ἀγαθὸν ποίει καὶ ἕξεις ἔπαινον ἐξ αὐτῆς. θεοῦ γὰρ διάκονός ἐστιν σοὶ
εἰς τὸ ἀγαθόν ἐὰν δὲ τὸ κακὸν ποιῇς φοβοῦ οὐ γὰρ εἰκῇ τὴν μάχαιραν
φορεῖ θεοῦ γὰρ διάκονός ἐστιν ἔκδικος εἰς ὀργὴν τῷ τὸ κακὸν πράσ-
5 σοντι. διὸ ἀνάγκη ὑποτάσσεσθαι οὐ μόνον διὰ τὴν ὀργὴν ἀλλὰ καὶ διὰ
6 τὴν συνείδησιν. διὰ τοῦτο γὰρ καὶ φόρους τελεῖτε λειτουργοὶ γὰρ θεοῦ
7* εἰσιν εἰς αὐτὸ τοῦτο προσκαρτεροῦντες. ἀπόδοτε οὖν πᾶσιν τὰς ὀφειλάς
τῷ τὸν φόρον τὸν φόρον τῷ τὸ τέλος τὸ τέλος τῷ τὸν φόβον τὸν φόβον τῷ
8* τὴν τιμὴν τὴν τιμήν. μηδενὶ μηδὲν ὀφείλετε εἰ μὴ τὸ ἀγαπᾶν ἀλλήλους
9* ὁ γὰρ ἀγαπῶν τὸν ἕτερον νόμον πεπλήρωκεν. τὸ γὰρ οὐ μοιχεύσεις

---

v.14 ευλογειτε τους διωκοντας [υμας][V] υμας[T,𝔐,K] ευλογειτε και μη καταρασθε. **v.15** χαιρειν μετα χαιροντων και[T,𝔐,K] κλαιειν μετα κλαιοντων. **v.20** αλλα[V] εαν ουν[T,𝔐,K] πεινα ο εχθρος σου ψωμιζε αυτον εαν διψα ποτιζε αυτον τουτο γαρ ποιων ανθρακας πυρος σωρευσεις επι την κεφαλην αυτου. **13** **v.1** πασα ψυχη εξουσιαις υπερεχουσαις υποτασσεσθω ου γαρ εστιν εξουσια ει μη υπο[𝔐,V] απο[T,K] θεου αι δε ουσαι υπο[V] εξουσιαι[T,𝔐,K] υπο[T,𝔐,K] του[T,𝔐,K] θεου τεταγμεναι εισιν. **v.2** ωστε ο αντιτασσομενος τη εξουσια τη του θεου διαταγη ανθεστηκεν οι δε ανθεστηκοτες εαυτοις κριμα λημψονται[V] λημψονται[T,𝔐,K]. **v.3** οι γαρ αρχοντες ουκ εισιν φοβος τω[V] των[T,𝔐,K] αγαθω[V] αγαθων[T,𝔐,K] εργω[V] εργων[T,𝔐,K] αλλα τω[V] των[T,𝔐,K] κακω[V] κακων[T,𝔐,K] θελεις δε μη φοβεισθαι την εξουσιαν το αγαθον ποιει και εξεις επαινον εξ αυτης. **v.7** αποδοτε ουν[T,𝔐,K] πασιν τας οφειλας τω τον φορον τον φορον τω το τελος το τελος τω τον φοβον τον φοβον τω την τιμην την τιμην. **v.8** μηδενι μηδεν οφειλετε ει μη το αγαπαν[T,𝔐,K] αλληλους αγαπαν[V] ο γαρ αγαπων τον ετερον νομον πεπληρωκεν.

οὐ φονεύσεις οὐ κλέψεις οὐ ψευδομαρτυρήσεις οὐκ ἐπιθυμήσεις καὶ
εἴ τις ἑτέρα ἐντολή ἐν τούτῳ τῷ λόγῳ ἀνακεφαλαιοῦται ἐν τῷ ἀγαπήσεις
τὸν πλησίον σου ὡς ἑαυτόν. ἡ ἀγάπη τῷ πλησίον κακὸν οὐκ ἐργάζεται 10
πλήρωμα οὖν νόμου ἡ ἀγάπη. καὶ τοῦτο εἰδότες τὸν καιρόν ὅτι ὥρα 11*
ἡμᾶς ἤδη ἐξ ὕπνου ἐγερθῆναι νῦν γὰρ ἐγγύτερον ἡμῶν ἡ σωτηρία ἢ
ὅτε ἐπιστεύσαμεν. ἡ νὺξ προέκοψεν ἡ δὲ ἡμέρα ἤγγικεν ἀποθώμεθα 12*
οὖν τὰ ἔργα τοῦ σκότους καί ἐνδυσώμεθα τὰ ὅπλα τοῦ φωτός. ὡς ἐν 13
ἡμέρᾳ εὐσχημόνως περιπατήσωμεν μὴ κώμοις καὶ μέθαις μὴ κοίταις
καὶ ἀσελγείαις μὴ ἔριδι καὶ ζήλῳ. ἀλ'λ ἐνδύσασθε τὸν κύριον ἰησοῦν 14*
χριστόν καὶ τῆς σαρκὸς πρόνοιαν μὴ ποιεῖσθε εἰς ἐπιθυμίας.

τὸν δὲ ἀσθενοῦντα τῇ πίστει προσλαμβάνεσθε μὴ εἰς διακρίσεις δια- **14**
λογισμῶν. ὃς μὲν πιστεύει φαγεῖν πάντα ὁ δὲ ἀσθενῶν λάχανα ἐσθίει. 2
ὁ ἐσθίων τὸν μὴ ἐσθίοντα μὴ ἐξουθενείτω καὶ ὁ μὴ ἐσθίων τὸν ἐσθί- 3*
οντα μὴ κρινέτω ὁ θεὸς γὰρ αὐτὸν προσελάβετο. σὺ τίς εἶ ὁ κρίνων 4*
ἀλλότριον οἰκέτην τῷ ἰδίῳ κυρίῳ στήκει ἢ πίπτει σταθήσεται δέ δυνατὸς
γάρ ἐστιν ὁ θεὸς στῆσαι αὐτόν. ὃς μὲν κρίνει ἡμέραν παρ' ἡμέραν 5*
ὃς δὲ κρίνει πᾶσαν ἡμέραν ἕκαστος ἐν τῷ ἰδίῳ νοΐ πληροφορείσθω. ὁ 6*
φρονῶν τὴν ἡμέραν κυρίῳ φρονεῖ καὶ ὁ μὴ φρονῶν τὴν ἡμέραν κυρίῳ
οὐ φρονεῖ ὁ ἐσθίων κυρίῳ ἐσθίει εὐχαριστεῖ γὰρ τῷ θεῷ καὶ ὁ μὴ ἐσθίων
κυρίῳ οὐκ ἐσθίει καὶ εὐχαριστεῖ τῷ θεῷ. οὐδεὶς γὰρ ἡμῶν ἑαυτῷ ζῇ 7
καὶ οὐδεὶς ἑαυτῷ ἀποθνῄσκει. ἐάν τε γὰρ ζῶμεν τῷ κυρίῳ ζῶμεν ἐάν τε 8
ἀποθνῄσκωμεν τῷ κυρίῳ ἀποθνῄσκομεν ἐάν τε οὖν ζῶμεν ἐάν τε ἀπο-
θνῄσκωμεν τοῦ κυρίου ἐσμέν. εἰς τοῦτο γὰρ χριστὸς καὶ ἀπέθανεν καὶ 9*
ἀνέστη καὶ ἀνέζησεν ἵνα καὶ νεκρῶν καὶ ζώντων κυριεύσῃ. σὺ δὲ τί 10*
κρίνεις τὸν ἀδελφόν σου ἢ καὶ σὺ τί ἐξουθενεῖς τὸν ἀδελφόν σου πάντες

---

v.9 το γαρ ου μοιχευσεις ου φονευσεις ου κλεψεις [ου[𝔐] ου[T,K] ψευδομαρτυρησεις][𝔐] ψευδομαρτυρησεις[T,K] ουκ επιθυμησεις και ει τις ετερα εντολη εν τουτω[T,𝔐,K] τω λογω τουτω[V] ανακεφαλαιουται [εν[V] εν[T,𝔐,K] τω][V] τω[T,𝔐,K] αγαπησεις τον πλησιον σου ως σεαυτον[𝔐,V] εαυτον[T,K]. **v.11** και τουτο ειδοτες τον καιρον οτι ωρα ημας[T,𝔐,K] ηδη υμας[V] εξ υπνου εγερθηναι νυν γαρ εγγυτερον ημων η σωτηρια η οτε επιστευσαμεν. **v.12** η νυξ προεκοψεν η δε ημερα ηγγικεν αποθωμεθα ουν τα εργα του σκοτους και[T,𝔐,K] ενδυσωμεθα [δε][V] τα οπλα του φωτος. **v.14** αλλα[V] αλλ[T,𝔐,K] ενδυσασθε τον κυριον ιησουν χριστον και της σαρκος προνοιαν μη ποιεισθε εις επιθυμιας. **14** **v.3** ο εσθιων τον μη εσθιοντα μη εξουθενειτω και[T,𝔐,K] ο δε[V] μη εσθιων τον εσθιοντα μη κρινετω ο θεος γαρ αυτον προσελαβετο. **v.4** συ τις ει ο κρινων αλλοτριον οικετην τω ιδιω κυριω στηκει η πιπτει σταθησεται δε δυνατει[V] δυνατος[T,𝔐,K] γαρ εστιν[T,𝔐,K] ο κυριος[V] θεος[T,𝔐,K] στησαι αυτον. **v.5** ος μεν [γαρ][V] κρινει ημεραν παρ ημεραν ος δε κρινει πασαν ημεραν εκαστος εν τω ιδιω νοι πληροφορεισθω. **v.6** ο φρονων την ημεραν κυριω φρονει και ο[T,𝔐,K] μη[T,𝔐,K] φρονων[T,𝔐,K] την[T,𝔐,K] ημεραν[T,𝔐,K] κυριω[T,𝔐,K] ου[T,𝔐,K] φρονει[T,𝔐,K] και[𝔐] ο εσθιων κυριω εσθιει ευχαριστει γαρ τω θεω και ο μη εσθιων κυριω ουκ εσθιει και ευχαριστει τω θεω. **v.9** εις τουτο γαρ χριστος και[T,𝔐,K] απεθανεν και ανεστη[T,𝔐,K] και[T,𝔐,K] εζησεν[𝔐,V] ανεζησεν[T,K] ινα και νεκρων και ζωντων κυριευση. **v.10** συ δε τι κρινεις τον αδελφον σου η και συ τι εξουθενεις τον αδελφον σου παντες γαρ παραστησομεθα τω βηματι του θεου[V] χριστου[T,𝔐,K].

γὰρ παραστησόμεθα τῷ βήματι τοῦ χριστοῦ. γέγραπται γάρ ζῶ ἐγώ 11
λέγει κύριος ὅτι ἐμοὶ κάμψει πᾶν γόνυ καὶ πᾶσα γλῶσσα ἐξομολογήσε-
ται τῷ θεῷ. ἄρα οὖν ἕκαστος ἡμῶν περὶ ἑαυτοῦ λόγον δώσει τῷ θεῷ. 12*
13 μηκέτι οὖν ἀλλήλους κρίνωμεν ἀλλὰ τοῦτο κρίνατε μᾶλλον τὸ μὴ τιθέ-
14* ναι πρόσκομμα τῷ ἀδελφῷ ἢ σκάνδαλον. οἶδα καὶ πέπεισμαι ἐν κυρίῳ
ἰησοῦ ὅτι οὐδὲν κοινὸν δι’ ἑαυτοῦ εἰ μὴ τῷ λογιζομένῳ τι κοινὸν εἶναι
15* ἐκείνῳ κοινόν. εἰ δὲ διὰ βρῶμα ὁ ἀδελφός σου λυπεῖται οὐκέτι κατὰ
ἀγάπην περιπατεῖς μὴ τῷ βρώματί σου ἐκεῖνον ἀπόλλυε ὑπὲρ οὗ χρι-
16, 17 στὸς ἀπέθανεν. μὴ βλασφημείσθω οὖν ὑμῶν τὸ ἀγαθόν. οὐ γάρ ἐστιν
ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ βρῶσις καὶ πόσις ἀλλὰ δικαιοσύνη καὶ εἰρήνη καὶ
18* χαρὰ ἐν πνεύματι ἁγίῳ. ὁ γὰρ ἐν τούτοις δουλεύων τῷ χριστῷ εὐάρεστος
19 τῷ θεῷ καὶ δόκιμος τοῖς ἀνθρώποις. ἄρα οὖν τὰ τῆς εἰρήνης διώκωμεν
20 καὶ τὰ τῆς οἰκοδομῆς τῆς εἰς ἀλλήλους. μὴ ἕνεκεν βρώματος κατάλυε
τὸ ἔργον τοῦ θεοῦ πάντα μὲν καθαρά ἀλλὰ κακὸν τῷ ἀνθρώπῳ τῷ διὰ
21* προσκόμματος ἐσθίοντι. καλὸν τὸ μὴ φαγεῖν κρέα μηδὲ πιεῖν οἶνον
22* μηδὲ ἐν ᾧ ὁ ἀδελφός σου προσκόπτει ἢ σκανδαλίζεται ἢ ἀσθενεῖ. σὺ
πίστιν ἔχεις κατὰ σαυτὸν ἔχε ἐνώπιον τοῦ θεοῦ μακάριος ὁ μὴ κρίνων
23 ἑαυτὸν ἐν ᾧ δοκιμάζει. ὁ δὲ διακρινόμενος ἐὰν φάγῃ κατακέκριται ὅτι
οὐκ ἐκ πίστεως πᾶν δὲ ὃ οὐκ ἐκ πίστεως ἁμαρτία ἐστίν.

15 ὀφείλομεν δὲ ἡμεῖς οἱ δυνατοὶ τὰ ἀσθενήματα τῶν ἀδυνάτων βαστά-
2* ζειν καὶ μὴ ἑαυτοῖς ἀρέσκειν. ἕκαστος γὰρ ἡμῶν τῷ πλησίον ἀρεσκέτω
3* εἰς τὸ ἀγαθὸν πρὸς οἰκοδομήν. καὶ γὰρ ὁ χριστὸς οὐχ ἑαυτῷ ἤρεσεν
ἀλλὰ καθὼς γέγραπται οἱ ὀνειδισμοὶ τῶν ὀνειδιζόντων σε ἐπέπεσον ἐπ’
4* ἐμέ. ὅσα γὰρ προεγράφη εἰς τὴν ἡμετέραν διδασκαλίαν προεγράφη
ἵνα διὰ τῆς ὑπομονῆς καὶ τῆς παρακλήσεως τῶν γραφῶν τὴν ἐλπίδα
5 ἔχωμεν. ὁ δὲ θεὸς τῆς ὑπομονῆς καὶ τῆς παρακλήσεως δῴη ὑμῖν τὸ
6 αὐτὸ φρονεῖν ἐν ἀλλήλοις κατὰ χριστὸν ἰησοῦν. ἵνα ὁμοθυμαδὸν ἐν ἑνὶ
στόματι δοξάζητε τὸν θεὸν καὶ πατέρα τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ.

---

v.12 αρα [ουν][V] ουν[T,𝔐,K] εκαστος ημων περι εαυτου λογον δωσει [τω[V] τω[T,𝔐,K] θεω][V] θεω[T,𝔐,K]. **v.14** οιδα και πεπεισμαι εν κυριω ιησου οτι ουδεν κοινον δι αυτου[𝔐] εαυτου[T,K,V] ει μη τω λογιζομενω τι κοινον ειναι εκεινω κοινον. **v.15** ει γαρ[V] δε[T,𝔐,K] δια βρωμα ο αδελφος σου λυπειται ουκετι κατα αγαπην περιπατεις μη τω βρωματι σου εκεινον απολλυε υπερ ου χριστος απεθανεν. **v.18** ο γαρ εν τουτω[V] τουτοις[T,𝔐,K] δουλευων τω χριστω ευαρεστος τω θεω και δοκιμος τοις ανθρωποις. **v.21** καλον το μη φαγειν κρεα μηδε πιειν οινον μηδε εν ω ο αδελφος σου προσκοπτει η[T,𝔐,K] σκανδαλιζεται[T,𝔐,K] η[T,𝔐,K] ασθενει[T,𝔐,K]. **v.22** συ πιστιν [ην][V] εχεις κατα σεαυτον[𝔐,V] σαυτον[T,K] εχε ενωπιον του θεου μακαριος ο μη κρινων εαυτον εν ω δοκιμαζει. **15** **v.2** εκαστος γαρ[T,K] ημων τω πλησιον αρεσκετω εις το αγαθον προς οικοδομην. **v.3** και γαρ ο χριστος ουχ εαυτω ηρεσεν αλλα καθως γεγραπται οι ονειδισμοι των ονειδιζοντων σε επεπεσαν[V] επεπεσον[T,𝔐,K] επ εμε. **v.4** οσα γαρ προεγραφη εις την ημετεραν διδασκαλιαν εγραφη[V] προεγραφη[T,𝔐,K] ινα δια της υπομονης και δια[𝔐,V] της παρακλησεως των γραφων την ελπιδα εχωμεν.

7* διὸ προσλαμβάνεσθε ἀλλήλους καθὼς καὶ ὁ χριστὸς προσελάβετο ἡμᾶς
8* εἰς δόξαν θεοῦ. λέγω δὲ ἰησοῦν χριστὸν διάκονον γεγενῆσθαι περιτο-
μῆς ὑπὲρ ἀληθείας θεοῦ εἰς τὸ βεβαιῶσαι τὰς ἐπαγγελίας τῶν πατέρων.
τὰ δὲ ἔθνη ὑπὲρ ἐλέους δοξάσαι τὸν θεόν καθὼς γέγραπται διὰ τοῦτο 9
ἐξομολογήσομαί σοι ἐν ἔθνεσιν καὶ τῷ ὀνοματί σου ψαλῶ. καὶ πάλιν 10
λέγει εὐφράνθητε ἔθνη μετὰ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. καὶ πάλιν αἰνεῖτε τὸν 11*
κύριον πάντα τὰ ἔθνη καὶ ἐπαινέσατε αὐτὸν πάντες οἱ λαοί. καὶ πάλιν 12
ἠσαΐας λέγει ἔσται ἡ ῥίζα τοῦ ἰεσσαί καὶ ὁ ἀνιστάμενος ἄρχειν ἐθνῶν
ἐπ' αὐτῷ ἔθνη ἐλπιοῦσιν. ὁ δὲ θεὸς τῆς ἐλπίδος πληρώσαι ὑμᾶς πάσης 13
χαρᾶς καὶ εἰρήνης ἐν τῷ πιστεύειν εἰς τὸ περισσεύειν ὑμᾶς ἐν τῇ ἐλπίδι
ἐν δυνάμει πνεύματος ἁγίου. πέπεισμαι δέ ἀδελφοί μου καὶ αὐτὸς 14*
ἐγὼ περὶ ὑμῶν ὅτι καὶ αὐτοὶ μεστοί ἐστε ἀγαθωσύνης πεπληρωμένοι
πάσης γνώσεως δυνάμενοι καὶ ἀλλήλους νουθετεῖν. τολμηρότερον δὲ 15*
ἔγραψα ὑμῖν ἀδελφοί ἀπὸ μέρους ὡς ἐπαναμιμνῄσκων ὑμᾶς διὰ τὴν
χάριν τὴν δοθεῖσάν μοι ὑπὸ τοῦ θεοῦ. εἰς τὸ εἶναί με λειτουργὸν ἰησοῦ 16*
χριστοῦ εἰς τὰ ἔθνη ἱερουργοῦντα τὸ εὐαγγέλιον τοῦ θεοῦ ἵνα γένηται ἡ
προσφορὰ τῶν ἐθνῶν εὐπρόσδεκτος ἡγιασμένη ἐν πνεύματι ἁγίῳ. ἔχω 17*
οὖν καύχησιν ἐν χριστῷ ἰησοῦ τὰ πρὸς θεόν. οὐ γὰρ τολμήσω λα- 18*
λεῖν τι ὧν οὐ κατειργάσατο χριστὸς δι' ἐμοῦ εἰς ὑπακοὴν ἐθνῶν λόγῳ
καὶ ἔργῳ. ἐν δυνάμει σημείων καὶ τεράτων ἐν δυνάμει πνεύματος θεοῦ 19*
ὥστε με ἀπὸ ἰερουσαλὴμ καὶ κύκλῳ μέχρι τοῦ ἰλλυρικοῦ πεπληρωκέναι
τὸ εὐαγγέλιον τοῦ χριστοῦ. οὕτως δὲ φιλοτιμούμενον εὐαγγελίζεσθαι 20
οὐχ ὅπου ὠνομάσθη χριστός ἵνα μὴ ἐπ' ἀλλότριον θεμέλιον οἰκοδομῶ.
ἀλλὰ καθὼς γέγραπται οἷς οὐκ ἀνηγγέλη περὶ αὐτοῦ ὄψονται καὶ οἳ οὐκ 21
ἀκηκόασιν συνήσουσιν. διὸ καὶ ἐνεκοπτόμην τὰ πολλὰ τοῦ ἐλθεῖν πρὸς 22
ὑμᾶς. νυνὶ δὲ μηκέτι τόπον ἔχων ἐν τοῖς κλίμασιν τούτοις ἐπιποθίαν δὲ 23*

v.7 διο προσλαμβανεσθε αλληλους καθως και ο χριστος προσελαβετο υμας[𝔐,V] ημας[T,K] εις δοξαν του[V] θεου. **v.8** λεγω γαρ[V] δε[T,𝔐,K] ιησουν[T,K] χριστον ιησουν[𝔐] διακονον γεγενησθαι περιτομης υπερ αληθειας θεου εις το βεβαιωσαι τας επαγγελιας των πατερων. **v.11** και παλιν αινειτε τον[T,𝔐,K] κυριον[T,𝔐,K] παντα τα εθνη τον[V] κυριον[V] και επαινεσατωσαν[V] επαινεσατε[T,𝔐,K] αυτον παντες οι λαοι. **v.14** πεπεισμαι δε αδελφοι μου και αυτος εγω περι υμων οτι και αυτοι μεστοι εστε αγαθωσυνης πεπληρωμενοι πασης [της][V] γνωσεως δυναμενοι και αλλους[𝔐] αλληλους[T,K,V] νουθετειν. **v.15** τολμηροτερον δε εγραψα υμιν αδελφοι[T,𝔐,K] απο μερους ως επαναμιμνησκων υμας δια την χαριν την δοθεισαν μοι υπο του θεου. **v.16** εις το ειναι με λειτουργον ιησου[T,𝔐,K] χριστου ιησου[V] εις τα εθνη ιερουργουντα το ευαγγελιον του θεου ινα γενηται η προσφορα των εθνων ευπροσδεκτος ηγιασμενη εν πνευματι αγιω. **v.17** εχω ουν [την][V] καυχησιν εν χριστω ιησου τα προς τον[𝔐,V] θεον. **v.18** ου γαρ τολμησω λαλειν[T,𝔐,K] τι λαλειν[V] ων ου κατειργασατο χριστος δι εμου εις υπακοην εθνων λογω και εργω. **v.19** εν δυναμει σημειων και τερατων εν δυναμει πνευματος [θεου][V] θεου[T,𝔐,K] ωστε με απο ιερουσαλημ και κυκλω μεχρι του ιλλυρικου πεπληρωκεναι το ευαγγελιον του χριστου. **v.23** νυνι δε μηκετι τοπον εχων εν τοις κλιμασι[V] κλιμασιν[T,𝔐,K] τουτοις επιποθιαν δε εχων του ελθειν προς υμας απο πολλων ετων.

ἔχων τοῦ ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν. ὡς ἐὰν πορεύωμαι εἰς τὴν 24*
σπανίαν ἐλεύσομαι πρὸς ὑμᾶς ἐλπίζω γὰρ διαπορευόμενος θεάσασθαι
ὑμας καὶ ὑφ' ὑμῶν προπεμφθῆναι ἐκεῖ ἐὰν ὑμῶν πρῶτον ἀπὸ μέρους
25 ἐμπλησθῶ. νυνὶ δὲ πορεύομαι εἰς ἰερουσαλὴμ διακονῶν τοῖς ἁγίοις.
26 εὐδόκησαν γὰρ μακεδονία καὶ ἀχαΐα κοινωνίαν τινὰ ποιήσασθαι εἰς
27* τοὺς πτωχοὺς τῶν ἁγίων τῶν ἐν ἰερουσαλήμ. εὐδόκησαν γάρ καὶ ὀφει-
λέται αὐτῶν εἰσὶν εἰ γὰρ τοῖς πνευματικοῖς αὐτῶν ἐκοινώνησαν τὰ ἔθνη
28* ὀφείλουσιν καὶ ἐν τοῖς σαρκικοῖς λειτουργῆσαι αὐτοῖς. τοῦτο οὖν ἐπι-
τελέσας καὶ σφραγισάμενος αὐτοῖς τὸν καρπὸν τοῦτον ἀπελεύσομαι δι'
29* ὑμῶν εἰς τὴν σπανίαν. οἶδα δὲ ὅτι ἐρχόμενος πρὸς ὑμᾶς ἐν πληρώματι
30* εὐλογίας τοῦ εὐαγγελίου τοῦ χριστοῦ ἐλεύσομαι. παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς
ἀδελφοί διὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ καὶ διὰ τῆς ἀγάπης τοῦ
πνεύματος συναγωνίσασθαί μοι ἐν ταῖς προσευχαῖς ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς τὸν
31* θεόν. ἵνα ῥυσθῶ ἀπὸ τῶν ἀπειθούντων ἐν τῇ ἰουδαίᾳ καὶ ἵνα ἡ διακονία
32* μου ἡ εἰς ἰερουσαλὴμ εὐπρόσδεκτος γένηται τοῖς ἁγίοις. ἵνα ἐν χαρᾷ
33 ἔλθω πρὸς ὑμᾶς διὰ θελήματος θεοῦ καὶ συναναπαύσωμαι ὑμῖν. ὁ δὲ
θεὸς τῆς εἰρήνης μετὰ πάντων ὑμῶν ἀμήν.

16* συνίστημι δὲ ὑμῖν φοίβην τὴν ἀδελφὴν ἡμῶν οὖσαν διάκονον τῆς ἐκ-
2* κλησίας τῆς ἐν κεγχρεαῖς. ἵνα αὐτὴν προσδέξησθε ἐν κυρίῳ ἀξίως τῶν
ἁγίων καὶ παραστῆτε αὐτῇ ἐν ᾧ ἂν ὑμῶν χρῄζῃ πράγματι καὶ γὰρ αὐτὴ
3* προστάτις πολλῶν ἐγενήθη καὶ αὐτοῦ ἐμοῦ. ἀσπάσασθε πρίσκιλλαν
4 καὶ ἀκύλαν τοὺς συνεργούς μου ἐν χριστῷ ἰησοῦ. οἵτινες ὑπὲρ τῆς
ψυχῆς μου τὸν ἑαυτῶν τράχηλον ὑπέθηκαν οἷς οὐκ ἐγὼ μόνος εὐχαρι-
5* στῶ ἀλλὰ καὶ πᾶσαι αἱ ἐκκλησίαι τῶν ἐθνῶν. καὶ τὴν κατ' οἶκον αὐτῶν
ἐκκλησίαν ἀσπάσασθε ἐπαίνετον τὸν ἀγαπητόν μου ὅς ἐστιν ἀπαρχὴ

---

v.24 ως αν[𝒱] εαν[𝒯,𝔐,𝒦] πορευωμαι εις την σπανιαν ελευσομαι[𝒯,𝔐,𝒦] προς[𝒯,𝔐,𝒦] υμας[𝒯,𝔐,𝒦] ελπιζω γαρ διαπορευομενος θεασασθαι υμας και υφ υμων προπεμφθηναι εκει εαν υμων πρωτον απο μερους εμπλησθω. **v.27** ευδοκησαν γαρ και οφειλεται αυτων[𝒯,𝔐,𝒦] εισιν αυτων[𝒱] ει γαρ τοις πνευματικοις αυτων εκοινωνησαν τα εθνη οφειλουσιν και εν τοις σαρκικοις λειτουργησαι αυτοις. **v.28** τουτο ουν επιτελεσας και σφραγισαμενος αυτοις τον καρπον τουτον απελευσομαι δι υμων εις την[𝒯,𝔐,𝒦] σπανιαν. **v.29** οιδα δε οτι ερχομενος προς υμας εν πληρωματι ευλογιας του[𝒯,𝔐,𝒦] ευαγγελιου[𝒯,𝔐,𝒦] του[𝒯,𝔐,𝒦] χριστου ελευσομαι. **v.30** παρακαλω δε υμας [αδελφοι][𝒱] αδελφοι[𝒯,𝔐,𝒦] δια του κυριου ημων ιησου χριστου και δια της αγαπης του πνευματος συναγωνισασθαι μοι εν ταις προσευχαις υπερ εμου προς τον θεον. **v.31** ινα ρυσθω απο των απειθουντων εν τη ιουδαια και ινα[𝒯,𝔐,𝒦] η διακονια μου η εις ιερουσαλημ ευπροσδεκτος γενηται[𝒯,𝔐,𝒦] τοις αγιοις γενηται[𝒱]. **v.32** ινα εν χαρα ελθων[𝒱] ελθω[𝒯,𝔐,𝒦] προς υμας δια θεληματος θεου και[𝒯,𝔐,𝒦] συναναπαυσωμαι υμιν. **16** **v.1** συνιστημι δε υμιν φοιβην την αδελφην ημων ουσαν [και][𝒱] διακονον της εκκλησιας της εν κεγχρεαις. **v.2** ινα αυτην προσδεξησθε εν κυριω αξιως των αγιων και παραστητε αυτη εν ω αν υμων χρηζη πραγματι και γαρ αυτη προστατις πολλων εγενηθη και αυτου[𝒯,𝔐,𝒦] εμου αυτου[𝒱]. **v.3** ασπασασθε πρισκαν[𝔐,𝒱] πρισκιλλαν[𝒯,𝒦] και ακυλαν τους συνεργους μου εν χριστω ιησου. **v.5** και την κατ οικον αυτων εκκλησιαν ασπασασθε επαινετον τον αγαπητον μου ος εστιν απαρχη της ασιας[𝒱] αχαιας[𝒯,𝔐,𝒦] εις χριστον.

6* τῆς ἀχαΐας εἰς χριστόν. ἀσπάσασθε μαρίαμ ἥτις πολλὰ ἐκοπίασεν εἰς
7* ἡμᾶς. ἀσπάσασθε ἀνδρόνικον καὶ ἰουνιᾶν τοὺς συγγενεῖς μου καὶ συ-
ναιχμαλώτους μου οἵτινές εἰσιν ἐπίσημοι ἐν τοῖς ἀποστόλοις οἳ καὶ πρὸ
ἐμοῦ γέγονασιν ἐν χριστῷ. ἀσπάσασθε ἀμπλίαν τὸν ἀγαπητόν μου ἐν 8*
κυρίῳ. ἀσπάσασθε οὐρβανὸν τὸν συνεργὸν ἡμῶν ἐν χριστῷ καὶ στάχυν 9
τὸν ἀγαπητόν μου. ἀσπάσασθε ἀπελλῆν τὸν δόκιμον ἐν χριστῷ ἀσπάσα- 10
σθε τοὺς ἐκ τῶν ἀριστοβούλου. ἀσπάσασθε ἡροδίωνα τὸν συγγενῆ μου 11*
ἀσπάσασθε τοὺς ἐκ τῶν ναρκίσσου τοὺς ὄντας ἐν κυρίῳ. ἀσπάσασθε 12
τρύφαιναν καὶ τρυφῶσαν τὰς κοπιώσας ἐν κυρίῳ ἀσπάσασθε περσίδα
τὴν ἀγαπητήν ἥτις πολλὰ ἐκοπίασεν ἐν κυρίῳ. ἀσπάσασθε ῥοῦφον τὸν 13
ἐκλεκτὸν ἐν κυρίῳ καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ ἐμοῦ. ἀσπάσασθε ἀσύγ- 14*
κριτον φλέγοντα ἑρμᾶν πατροβᾶν ἑρμῆν καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς ἀδελφούς.
ἀσπάσασθε φιλόλογον καὶ ἰουλίαν νηρέα καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ καὶ 15
ὀλυμπᾶν καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς πάντας ἁγίους. ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν 16*
φιλήματι ἁγίῳ ἀσπάζονται ὑμᾶς αἱ ἐκκλησίαι τοῦ χριστοῦ. παρακαλῶ 17*
δὲ ὑμᾶς ἀδελφοί σκοπεῖν τοὺς τὰς διχοστασίας καὶ τὰ σκάνδαλα πα-
ρὰ τὴν διδαχὴν ἣν ὑμεῖς ἐμάθετε ποιοῦντας καὶ ἐκκλίνατε ἀπ' αὐτῶν.
οἱ γὰρ τοιοῦτοι τῷ κυρίῳ ἡμῶν ἰησοῦ χριστῷ οὐ δουλεύουσιν ἀλλὰ τῇ 18*
ἑαυτῶν κοιλίᾳ καὶ διὰ τῆς χρηστολογίας καὶ εὐλογίας ἐξαπατῶσιν τὰς
καρδίας τῶν ἀκάκων. ἡ γὰρ ὑμῶν ὑπακοὴ εἰς πάντας ἀφίκετο χαίρω 19*
οὖν τὸ ἐφ' ὑμῖν θέλω δὲ ὑμᾶς σοφοὺς μέν εἶναι εἰς τὸ ἀγαθόν ἀκεραίους
δὲ εἰς τὸ κακόν. ὁ δὲ θεὸς τῆς εἰρήνης συντρίψει τὸν σατανᾶν ὑπὸ τοὺς 20*
πόδας ὑμῶν ἐν τάχει ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ μεθ' ὑμῶν.
ἀσπάζονταί ὑμᾶς τιμόθεος ὁ συνεργός μου καὶ λούκιος καὶ ἰάσων καὶ 21*
σωσίπατρος οἱ συγγενεῖς μου. ἀσπάζομαι ὑμᾶς ἐγὼ τέρτιος ὁ γράψας 22

v.6 ασπασασθε μαριαν^{V} μαριαμ$^{T,\mathfrak{M},K}$ ητις πολλα εκοπιασεν εις υμας^{V} ημας$^{T,\mathfrak{M},K}$. **v.7** ασπασασθε ανδρονικον και ιουνιαν τους συγγενεις μου και συναιχμαλωτους μου οιτινες εισιν επισημοι εν τοις αποστολοις οι και προ εμου γεγοναν^{V} γεγονασιν$^{T,\mathfrak{M},K}$ εν χριστω. **v.8** ασπασασθε αμπλιατον^{V} αμπλιαν$^{T,\mathfrak{M},K}$ τον αγαπητον μου εν κυριω. **v.11** ασπασασθε ηρωδιωνα$^{\mathfrak{M},V}$ ηροδιωνα^{T,K} τον συγγενη μου ασπασασθε τους εκ των ναρκισσου τους οντας εν κυριω. **v.14** ασπασασθε ασυγκριτον φλεγοντα ερμαν$^{T,\mathfrak{M},K}$ πατροβαν$^{T,\mathfrak{M},K}$ ερμην πατροβαν^{V} ερμαν^{V} και τους συν αυτοις αδελφους. **v.16** ασπασασθε αλληλους εν φιληματι αγιω ασπαζονται υμας αι εκκλησιαι πασαι^{V} του χριστου. **v.17** παρακαλω δε υμας αδελφοι σκοπειν τους τας διχοστασιας και τα σκανδαλα παρα την διδαχην ην υμεις εμαθετε ποιουντας και εκκλινετε^{V} εκκλινατε$^{T,\mathfrak{M},K}$ απ αυτων. **v.18** οι γαρ τοιουτοι τω κυριω ημων ιησου$^{T,\mathfrak{M},K}$ χριστω ου δουλευουσιν αλλα τη εαυτων κοιλια και δια της χρηστολογιας και ευλογιας εξαπατωσιν τας καρδιας των ακακων. **v.19** η γαρ υμων υπακοη εις παντας αφικετο χαιρω$^{T,\mathfrak{M},K}$ ουν$^{T,\mathfrak{M},K}$ το$^{T,\mathfrak{M},K}$ εφ υμιν ουν^{V} χαιρω^{V} θελω δε υμας σοφους μεν$^{T,\mathfrak{M},K}$ ειναι εις το αγαθον ακεραιους δε εις το κακον. **v.20** ο δε θεος της ειρηνης συντριψει τον σαταναν υπο τους ποδας υμων εν ταχει η χαρις του κυριου ημων ιησου χριστου$^{T,\mathfrak{M},K}$ μεθ υμων αμην^{K}. **v.21** ασπαζεται^{V} ασπαζονται$^{T,\mathfrak{M},K}$ υμας τιμοθεος ο συνεργος μου και λουκιος και ιασων και σωσιπατρος οι συγγενεις μου.

τὴν ἐπιστολὴν ἐν κυρίῳ. ἀσπάζεται ὑμᾶς γάϊος ὁ ξένος μου καὶ τῆς 23*
ἐκκλησίας ὅλης ἀσπάζεται ὑμᾶς ἔραστος ὁ οἰκονόμος τῆς πόλεως καὶ
24* κούαρτος ὁ ἀδελφός. ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ μετὰ
25* πάντων ὑμῶν ἀμήν. τῷ δὲ δυναμένῳ ὑμᾶς στηρίξαι κατὰ τὸ εὐαγγέ-
λιόν μου καὶ τὸ κήρυγμα ἰησοῦ χριστοῦ κατὰ ἀποκάλυψιν μυστηρίου
26* χρόνοις αἰωνίοις σεσιγημένου. φανερωθέντος δὲ νῦν διά τε γραφῶν
προφητικῶν κατ' ἐπιταγὴν τοῦ αἰωνίου θεοῦ εἰς ὑπακοὴν πίστεως εἰς
27* πάντα τὰ ἔθνη γνωρισθέντος. μόνῳ σοφῷ θεῷ διὰ ἰησοῦ χριστοῦ ᾧ ἡ
δόξα εἰς τοὺς αἶῶνας ᾶμήν πρός ῥωμαίους ἐγράφη ᾶπό κορίνθου διὰ
φοίβης τῆς διακόνου τῆς ἕν κεγχρεαῖς ῀εκκλησίας.

v.23 ασπαζεται υμας γαιος ο ξενος μου και της$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εκκλησιας$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ολης της$^{\mathcal{V}}$ εκκλησιας$^{\mathcal{V}}$ ασπαζεται υμας εραστος ο οικονομος της πολεως και κουαρτος ο αδελφος. **v.24** η$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ χαρις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ του$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ κυριου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ημων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ιησου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ χριστου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μετα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ παντων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ υμων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αμην$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.25** [τω$^{\mathcal{V}}$ [$^{\mathfrak{M}}$14:24] τω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δε δυναμενω υμας στηριξαι κατα το ευαγγελιον μου και το κηρυγμα ιησου χριστου κατα αποκαλυψιν μυστηριου χρονοις αιωνιοις σεσιγημενου. **v.26** [$^{\mathfrak{M}}$14:25] φανερωθεντος δε νυν δια τε γραφων προφητικων κατ επιταγην του αιωνιου θεου εις υπακοην πιστεως εις παντα τα εθνη γνωρισθεντος. **v.27** [$^{\mathfrak{M}}$14:26] μονω σοφω θεω δια ιησου χριστου ω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ η δοξα εις τους αιωνας αμην]$^{\mathcal{V}}$ αμην$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$.

ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ Η ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΩΤΗ

παῦλος κλητὸς ἀπόστολος ἰησοῦ χριστοῦ διὰ θελήματος θεοῦ καὶ 1*
σωσθένης ὁ ἀδελφός. τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ θεοῦ τῇ οὔσῃ ἐν κορίνθῳ ἡγια- 2*
σμένοις ἐν χριστῷ ἰησοῦ κλητοῖς ἁγίοις σὺν πᾶσιν τοῖς ἐπικαλουμένοις
τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ ἐν παντὶ τόπῳ αὐτῶν τε καὶ
ἡμῶν. χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου ἰησοῦ 3
χριστοῦ. εὐχαριστῶ τῷ θεῷ μου πάντοτε περὶ ὑμῶν ἐπὶ τῇ χάριτι τοῦ 4
θεοῦ τῇ δοθείσῃ ὑμῖν ἐν χριστῷ ἰησοῦ. ὅτι ἐν παντὶ ἐπλουτίσθητε ἐν 5
αὐτῷ ἐν παντὶ λόγῳ καὶ πάσῃ γνώσει. καθὼς τὸ μαρτύριον τοῦ χριστοῦ 6
ἐβεβαιώθη ἐν ὑμῖν. ὥστε ὑμᾶς μὴ ὑστερεῖσθαι ἐν μηδενὶ χαρίσματι 7
ἀπεκδεχομένους τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ. ὃς 8*
καὶ βεβαιώσει ὑμᾶς ἕως τέλους ἀνεγκλήτους ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ κυρίου
ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ. πιστὸς ὁ θεὸς δι' οὗ ἐκλήθητε εἰς κοινωνίαν τοῦ 9
υἱοῦ αὐτοῦ ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν. παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς ἀδελ- 10
φοί διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ ἵνα τὸ αὐτὸ λέγητε
πάντες καὶ μὴ ᾖ ἐν ὑμῖν σχίσματα ἦτε δὲ κατηρτισμένοι ἐν τῷ αὐτῷ νοῒ
καὶ ἐν τῇ αὐτῇ γνώμῃ. ἐδηλώθη γάρ μοι περὶ ὑμῶν ἀδελφοί μου ὑπὸ 11
τῶν χλόης ὅτι ἔριδες ἐν ὑμῖν εἰσιν. λέγω δὲ τοῦτο ὅτι ἕκαστος ὑμῶν 12
λέγει ἐγὼ μέν εἰμι παύλου ἐγὼ δὲ ἀπολλῶ ἐγὼ δὲ κηφᾶ ἐγὼ δὲ χριστοῦ.
μεμέρισται ὁ χριστός μὴ παῦλος ἐσταυρώθη ὑπὲρ ὑμῶν ἢ εἰς τὸ ὄνομα 13
παύλου ἐβαπτίσθητε. εὐχαριστῶ τῷ θεῷ ὅτι οὐδένα ὑμῶν ἐβάπτισα εἰ 14*
μὴ κρίσπον καὶ γάϊον. ἵνα μή τις εἴπῃ ὅτι εἰς τὸ ἐμὸν ὄνομα ἐβάπτισα. 15*
ἐβάπτισα δὲ καὶ τὸν στεφανᾶ οἶκον λοιπὸν οὐκ οἶδα εἴ τινα ἄλλον ἐβά- 16
πτισα. οὐ γὰρ ἀπέστειλέν με χριστὸς βαπτίζειν ἀλλ' εὐαγγελίζεσθαι οὐκ 17*
ἐν σοφίᾳ λόγου ἵνα μὴ κενωθῇ ὁ σταυρὸς τοῦ χριστοῦ. ὁ λόγος γὰρ 18
ὁ τοῦ σταυροῦ τοῖς μὲν ἀπολλυμένοις μωρία ἐστίν τοῖς δὲ σῳζομένοις

1 **v.1** παυλος κλητος αποστολος ιησου$^{T,\mathfrak{M},K}$ χριστου ιησου^{V} δια θεληματος θεου και σωσθενης ο αδελφος. **v.2** τη εκκλησια του θεου τη ουση εν κορινθω ηγιασμενοις εν χριστω ιησου κλητοις αγιοις συν πασιν τοις επικαλουμενοις το ονομα του κυριου ημων ιησου χριστου εν παντι τοπω αυτων τε$^{T,\mathfrak{M},K}$ και ημων. **v.8** ος και βεβαιωσει υμας εως τελους ανεγκλητους εν τη ημερα του κυριου ημων ιησου [χριστου]^{V} χριστου$^{T,\mathfrak{M},K}$. **v.14** ευχαριστω [τω^{V} τω$^{T,\mathfrak{M},K}$ θεω]^{V} θεω$^{T,\mathfrak{M},K}$ οτι ουδενα υμων εβαπτισα ει μη κρισπον και γαιον. **v.15** ινα μη τις ειπη οτι εις το εμον ονομα εβαπτισθητε^{V} εβαπτισα$^{T,\mathfrak{M},K}$. **v.17** ου γαρ απεστειλεν με χριστος βαπτιζειν αλλα^{V} αλλ$^{T,\mathfrak{M},K}$ ευαγγελιζεσθαι ουκ εν σοφια λογου ινα μη κενωθη ο σταυρος του χριστου.

19 ἡμῖν δύναμις θεοῦ ἐστιν. γέγραπται γάρ ἀπολῶ τὴν σοφίαν τῶν σοφῶν
20* καὶ τὴν σύνεσιν τῶν συνετῶν ἀθετήσω. ποῦ σοφός ποῦ γραμματεύς
ποῦ συζητητὴς τοῦ αἰῶνος τούτου οὐχὶ ἐμώρανεν ὁ θεὸς τὴν σοφίαν τοῦ
21 κόσμου τούτου. ἐπειδὴ γὰρ ἐν τῇ σοφίᾳ τοῦ θεοῦ οὐκ ἔγνω ὁ κόσμος
διὰ τῆς σοφίας τὸν θεόν εὐδόκησεν ὁ θεὸς διὰ τῆς μωρίας τοῦ κηρύγμα-
22* τος σῶσαι τοὺς πιστεύοντας. ἐπειδὴ καὶ ἰουδαῖοι σημεῖον αἰτοῦσιν καὶ
23* ἕλληνες σοφίαν ζητοῦσιν. ἡμεῖς δὲ κηρύσσομεν χριστὸν ἐσταυρωμένον
24 ἰουδαίοις μὲν σκάνδαλον ἕλλησιν δὲ μωρίαν. αὐτοῖς δὲ τοῖς κλητοῖς
25* ἰουδαίοις τε καὶ ἕλλησιν χριστὸν θεοῦ δύναμιν καὶ θεοῦ σοφίαν. ὅτι
τὸ μωρὸν τοῦ θεοῦ σοφώτερον τῶν ἀνθρώπων ἐστίν καὶ τὸ ἀσθενὲς τοῦ
26 θεοῦ ἰσχυρότερον τῶν ἀνθρώπων ἐστίν. βλέπετε γὰρ τὴν κλῆσιν ὑμῶν
ἀδελφοί ὅτι οὐ πολλοὶ σοφοὶ κατὰ σάρκα οὐ πολλοὶ δυνατοί οὐ πολλοὶ
27* εὐγενεῖς. ἀλλὰ τὰ μωρὰ τοῦ κόσμου ἐξελέξατο ὁ θεὸς ἵνα τοὺς σοφούς
καταισχύνῃ καὶ τὰ ἀσθενῆ τοῦ κόσμου ἐξελέξατο ὁ θεὸς ἵνα καταισχύνῃ
28* τὰ ἰσχυρά. καὶ τὰ ἀγενῆ τοῦ κόσμου καὶ τὰ ἐξουθενημένα ἐξελέξατο ὁ
29* θεός καὶ τὰ μὴ ὄντα ἵνα τὰ ὄντα καταργήσῃ. ὅπως μὴ καυχήσηται πᾶσα
30* σὰρξ ἐνώπιον αὐτοῦ. ἐξ αὐτοῦ δὲ ὑμεῖς ἐστε ἐν χριστῷ ἰησοῦ ὃς ἐγενήθη
31 ἡμῖν σοφία ἀπὸ θεοῦ δικαιοσύνη τε καὶ ἁγιασμὸς καὶ ἀπολύτρωσις. ἵνα
καθὼς γέγραπται ὁ καυχώμενος ἐν κυρίῳ καυχάσθω.

2* κἀγὼ ἐλθὼν πρὸς ὑμᾶς ἀδελφοί ἦλθον οὐ καθ’ ὑπεροχὴν λόγου ἢ
2* σοφίας καταγγέλλων ὑμῖν τὸ μαρτύριον τοῦ θεοῦ. οὐ γὰρ ἔκρινα τοῦ
3* εἰδέναι τι ἐν ὑμῖν εἰ μὴ ἰησοῦν χριστὸν καὶ τοῦτον ἐσταυρωμένον. καὶ
ἐγὼ ἐν ἀσθενείᾳ καὶ ἐν φόβῳ καὶ ἐν τρόμῳ πολλῷ ἐγενόμην πρὸς ὑμᾶς.
4* καὶ ὁ λόγος μου καὶ τὸ κήρυγμά μου οὐκ ἐν πειθοῖς ἀνθρωπίνης σοφίας
5 λόγοις ἀλλ’ ἐν ἀποδείξει πνεύματος καὶ δυνάμεως. ἵνα ἡ πίστις ὑμῶν

---

v.20 που σοφος που γραμματευς που συζητητης του αιωνος τουτου ουχι εμωρανεν ο θεος την σοφιαν του κοσμου τουτου[T,𝔐,K]. **v.22** επειδη και ιουδαιοι σημεια[V] σημειον[T,𝔐,K] αιτουσιν και ελληνες σοφιαν ζητουσιν. **v.23** ημεις δε κηρυσσομεν χριστον εσταυρωμενον ιουδαιοις μεν σκανδαλον εθνεσιν[V] ελλησιν[T,𝔐,K] δε μωριαν. **v.25** οτι το μωρον του θεου σοφωτερον των ανθρωπων εστιν και το ασθενες του θεου ισχυροτερον των ανθρωπων εστιν[T,𝔐,K]. **v.27** αλλα τα μωρα του κοσμου εξελεξατο ο θεος ινα καταισχυνη[V] τους σοφους καταισχυνη[T,𝔐,K] και τα ασθενη του κοσμου εξελεξατο ο θεος ινα καταισχυνη τα ισχυρα. **v.28** και τα αγενη του κοσμου και τα εξουθενημενα εξελεξατο ο θεος και[T,𝔐,K] τα μη οντα ινα τα οντα καταργηση. **v.29** οπως μη καυχησηται πασα σαρξ ενωπιον του[𝔐,V] θεου[𝔐,V] αυτου[T,K]. **v.30** εξ αυτου δε υμεις εστε εν χριστω ιησου ος εγενηθη ημιν[T,𝔐,K] σοφια ημιν[V] απο θεου δικαιοσυνη τε και αγιασμος και απολυτρωσις. **2** **v.1** καγω ελθων προς υμας αδελφοι ηλθον ου καθ υπεροχην λογου η σοφιας καταγγελλων υμιν το μυστηριον[V] μαρτυριον[T,𝔐,K] του θεου. **v.2** ου γαρ εκρινα του[T,𝔐,K] ειδεναι[T,𝔐,K] τι ειδεναι[V] εν υμιν ει μη ιησουν χριστον και τουτον εσταυρωμενον. **v.3** καγω[V] και[T,𝔐,K] εγω[T,𝔐,K] εν ασθενεια και εν φοβω και εν τρομω πολλω εγενομην προς υμας. **v.4** και ο λογος μου και το κηρυγμα μου ουκ εν [V]‘πειθοις’’ πειθοις[T,𝔐,K] ανθρωπινης[T,𝔐,K] σοφιας [λογοις][V] λογοις[T,𝔐,K] αλλ εν αποδειξει πνευματος και δυναμεως.

μὴ ᾖ ἐν σοφίᾳ ἀνθρώπων ἀλλ’ ἐν δυνάμει θεοῦ. σοφίαν δὲ λαλοῦμεν 6
ἐν τοῖς τελείοις σοφίαν δὲ οὐ τοῦ αἰῶνος τούτου οὐδὲ τῶν ἀρχόντων τοῦ
αἰῶνος τούτου τῶν καταργουμένων. ἀλλὰ λαλοῦμεν σοφίαν θεοῦ ἐν 7*
μυστηρίῳ τὴν ἀποκεκρυμμένην ἣν προώρισεν ὁ θεὸς πρὸ τῶν αἰώνων
εἰς δόξαν ἡμῶν. ἣν οὐδεὶς τῶν ἀρχόντων τοῦ αἰῶνος τούτου ἔγνωκεν εἰ 8
γὰρ ἔγνωσαν οὐκ ἂν τὸν κύριον τῆς δόξης ἐσταύρωσαν. ἀλλὰ καθὼς 9
γέγραπται ἃ ὀφθαλμὸς οὐκ εἶδεν καὶ οὖς οὐκ ἤκουσεν καὶ ἐπὶ καρδίαν
ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη ἃ ἡτοίμασεν ὁ θεὸς τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν. ἡμῖν 10*
δὲ ὁ θεὸς ἀπεκάλυψεν διὰ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ τὸ γὰρ πνεῦμα πάντα
ἐρευνᾷ καὶ τὰ βάθη τοῦ θεοῦ. τίς γὰρ οἶδεν ἀνθρώπων τὰ τοῦ ἀνθρώπου 11*
εἰ μὴ τὸ πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου τὸ ἐν αὐτῷ οὕτως καὶ τὰ τοῦ θεοῦ οὐδεὶς
οἶδεν εἰ μὴ τὸ πνεῦμα τοῦ θεοῦ. ἡμεῖς δὲ οὐ τὸ πνεῦμα τοῦ κόσμου 12
ἐλάβομεν ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τὸ ἐκ τοῦ θεοῦ ἵνα εἰδῶμεν τὰ ὑπὸ τοῦ θεοῦ
χαρισθέντα ἡμῖν. ἃ καὶ λαλοῦμεν οὐκ ἐν διδακτοῖς ἀνθρωπίνης σοφίας 13*
λόγοις ἀλλ’ ἐν διδακτοῖς πνεύματος῞ ἁγίου πνευματικοῖς πνευματικὰ
συγκρίνοντες. ψυχικὸς δὲ ἄνθρωπος οὐ δέχεται τὰ τοῦ πνεύματος τοῦ 14
θεοῦ μωρία γὰρ αὐτῷ ἐστιν καὶ οὐ δύναται γνῶναι ὅτι πνευματικῶς ἀνα-
κρίνεται. ὁ δὲ πνευματικὸς ἀνακρίνει μὲν πάντα αὐτὸς δὲ ὑπ’ οὐδενὸς 15*
ἀνακρίνεται. τίς γὰρ ἔγνω νοῦν κυρίου ὃς συμβιβάσει αὐτόν ἡμεῖς δὲ 16
νοῦν χριστοῦ ἔχομεν.

καὶ ἐγὼ ἀδελφοί οὐκ ἠδυνήθην λαλῆσαι ὑμῖν ὡς πνευματικοῖς ἀλλ’ **3***
ὡς σαρκικοῖς ὡς νηπίοις ἐν χριστῷ. γάλα ὑμᾶς ἐπότισα καὶ οὐ βρῶμα 2*
οὔπω γὰρ ἠδύνασθε ἀλλ’ οὔτε ἔτι νῦν δύνασθε. ἔτι γὰρ σαρκικοί ἐστε 3*
ὅπου γὰρ ἐν ὑμῖν ζῆλος καὶ ἔρις καὶ διχοστασίαι οὐχὶ σαρκικοί ἐστε καὶ
κατὰ ἄνθρωπον περιπατεῖτε. ὅταν γὰρ λέγῃ τις ἐγὼ μέν εἰμι παύλου 4*
ἕτερος δέ ἐγὼ ἀπολλῶ οὐχὶ σαρκικοί ἐστε. τίς οὖν ἐστιν παῦλος τίς 5*

v.7 αλλα λαλουμεν σοφιαν$^{T,\mathfrak{M},K}$ θεου σοφιαν^{V} εν μυστηριω την αποκεκρυμμενην ην προωρισεν ο θεος προ των αιωνων εις δοξαν ημων. **v.10** ημιν δε απεκαλυψεν^{V} ο θεος απεκαλυψεν$^{T,\mathfrak{M},K}$ δια του πνευματος αυτου$^{T,\mathfrak{M},K}$ το γαρ πνευμα παντα εραυνα^{V} ερευνα$^{T,\mathfrak{M},K}$ και τα βαθη του θεου. **v.11** τις γαρ οιδεν ανθρωπων τα του ανθρωπου ει μη το πνευμα του ανθρωπου το εν αυτω ουτως και τα του θεου ουδεις εγνωκεν^{V} οιδεν$^{T,\mathfrak{M},K}$ ει μη το πνευμα του θεου. **v.13** α και λαλουμεν ουκ εν διδακτοις ανθρωπινης σοφιας λογοις αλλ εν διδακτοις πνευματος αγιου$^{T,\mathfrak{M},K}$ πνευματικοις πνευματικα συγκρινοντες. **v.15** ο δε πνευματικος ανακρινει [τα]^{V} μεν$^{T,\mathfrak{M},K}$ παντα αυτος δε υπ ουδενος ανακρινεται. **3** **v.1** καγω^{V} και$^{T,\mathfrak{M},K}$ εγω$^{T,\mathfrak{M},K}$ αδελφοι ουκ ηδυνηθην λαλησαι^{T,K,V} υμιν λαλησαι$^{\mathfrak{M}}$ ως πνευματικοις αλλ ως σαρκινοις^{V} σαρκικοις$^{T,\mathfrak{M},K}$ ως νηπιοις εν χριστω. **v.2** γαλα υμας εποτισα και$^{T,\mathfrak{M},K}$ ου βρωμα ουπω γαρ εδυνασθε$^{\mathfrak{M},V}$ ηδυνασθε^{T,K} αλλ ουδε^{V} ουτε$^{T,\mathfrak{M},K}$ ετι νυν δυνασθε. **v.3** ετι γαρ σαρκικοι εστε οπου γαρ εν υμιν ζηλος και ερις και$^{T,\mathfrak{M},K}$ διχοστασιαι$^{T,\mathfrak{M},K}$ ουχι σαρκικοι εστε και κατα ανθρωπον περιπατειτε. **v.4** οταν γαρ λεγη τις εγω μεν ειμι παυλου ετερος δε εγω απολλω ουκ^{V} ουχι$^{T,\mathfrak{M},K}$ ανθρωποι^{V} σαρκικοι$^{T,\mathfrak{M},K}$ εστε. **v.5** τι^{V} τις$^{T,\mathfrak{M},K}$ ουν εστιν παυλος$^{T,\mathfrak{M},K}$ τις$^{T,\mathfrak{M},K}$ δε$^{T,\mathfrak{M},K}$ απολλως τι^{V} δε^{V} εστιν^{V} παυλος^{V} αλλ$^{T,\mathfrak{M},K}$ η$^{T,\mathfrak{M},K}$ διακονοι δι ων επιστευσατε και εκαστω ως ο κυριος εδωκεν.

δέ ἀπολλῶς ἀλ᾽λ ἢ διάκονοι δι᾽ ὧν ἐπιστεύσατε καὶ ἑκάστῳ ὡς ὁ κύριος
6*, 7 ἔδωκεν. ἐγὼ ἐφύτευσα ἀπολλῶς ἐπότισεν ἀλ᾽λ ὁ θεὸς ηὔξανεν. ὥστε
8* οὔτε ὁ φυτεύων ἐστίν τι οὔτε ὁ ποτίζων ἀλλ᾽ ὁ αὐξάνων θεός. ὁ φυτεύων
δὲ καὶ ὁ ποτίζων ἕν εἰσιν ἕκαστος δὲ τὸν ἴδιον μισθὸν λήψεται κατὰ τὸν
9 ἴδιον κόπον. θεοῦ γάρ ἐσμεν συνεργοί θεοῦ γεώργιον θεοῦ οἰκοδομή
10* ἐστε. κατὰ τὴν χάριν τοῦ θεοῦ τὴν δοθεῖσάν μοι ὡς σοφὸς ἀρχιτέκτων
θεμέλιον τέθεικα ἄλλος δὲ ἐποικοδομεῖ ἕκαστος δὲ βλεπέτω πῶς ἐποι-
11* κοδομεῖ. θεμέλιον γὰρ ἄλλον οὐδεὶς δύναται θεῖναι παρὰ τὸν κείμενον
12* ὅς ἐστιν ἰησοῦς ὁ χριστός. εἰ δέ τις ἐποικοδομεῖ ἐπὶ τὸν θεμέλιον τοῦτον
13* χρυσόν ἄργυρον λίθους τιμίους ξύλα χόρτον καλάμην. ἑκάστου τὸ ἔρ-
γον φανερὸν γενήσεται ἡ γὰρ ἡμέρα δηλώσει ὅτι ἐν πυρὶ ἀποκαλύπτεται
14* καὶ ἑκάστου τὸ ἔργον ὁποῖόν ἐστιν τὸ πῦρ δοκιμάσει. εἴ τινος τὸ ἔργον
15 μενεῖ ὃ ἐπωκοδόμησεν μισθὸν λήψεται. εἴ τινος τὸ ἔργον κατακαήσεται
16 ζημιωθήσεται αὐτὸς δὲ σωθήσεται οὕτως δὲ ὡς διὰ πυρός. οὐκ οἴδατε
17 ὅτι ναὸς θεοῦ ἐστε καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ θεοῦ οἰκεῖ ἐν ὑμῖν. εἴ τις τὸν ναὸν
τοῦ θεοῦ φθείρει φθερεῖ τοῦτον ὁ θεός ὁ γὰρ ναὸς τοῦ θεοῦ ἅγιός ἐστιν
18 οἵτινές ἐστε ὑμεῖς. μηδεὶς ἑαυτὸν ἐξαπατάτω εἴ τις δοκεῖ σοφὸς εἶναι ἐν
19 ὑμῖν ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ μωρὸς γενέσθω ἵνα γένηται σοφός. ἡ γὰρ σοφία
τοῦ κόσμου τούτου μωρία παρὰ τῷ θεῷ ἐστιν γέγραπται γάρ ὁ δρασσό-
20 μενος τοὺς σοφοὺς ἐν τῇ πανουργίᾳ αὐτῶν. καὶ πάλιν κύριος γινώσκει
21 τοὺς διαλογισμοὺς τῶν σοφῶν ὅτι εἰσὶν μάταιοι. ὥστε μηδεὶς καυχάσθω
22* ἐν ἀνθρώποις πάντα γὰρ ὑμῶν ἐστιν. εἴτε παῦλος εἴτε ἀπολλῶς εἴτε κη-
φᾶς εἴτε κόσμος εἴτε ζωὴ εἴτε θάνατος εἴτε ἐνεστῶτα εἴτε μέλλοντα πάντα
23 ὑμῶν ἐστιν. ὑμεῖς δὲ χριστοῦ χριστὸς δὲ θεοῦ.

4 οὕτως ἡμᾶς λογιζέσθω ἄνθρωπος ὡς ὑπηρέτας χριστοῦ καὶ οἰκονό-
2* μους μυστηρίων θεοῦ. ὃ δὲ λοιπὸν ζητεῖται ἐν τοῖς οἰκονόμοις ἵνα
3 πιστός τις εὑρεθῇ. ἐμοὶ δὲ εἰς ἐλάχιστόν ἐστιν ἵνα ὑφ᾽ ὑμῶν ἀνακρι-
4 θῶ ἢ ὑπὸ ἀνθρωπίνης ἡμέρας ἀλλ᾽ οὐδὲ ἐμαυτὸν ἀνακρίνω. οὐδὲν
γὰρ ἐμαυτῷ σύνοιδα ἀλλ᾽ οὐκ ἐν τούτῳ δεδικαίωμαι ὁ δὲ ἀνακρίνων με

---

v.6 εγω εφυτευσα απολλως εποτισεν αλλα[V] αλλ[T,M,K] ο θεος ηυξανεν. **v.8** ο φυτευων δε και ο ποτιζων εν εισιν εκαστος δε τον ιδιον μισθον λημψεται[V] λημψεται[T,M,K] κατα τον ιδιον κοπον. **v.10** κατα την χαριν του θεου την δοθεισαν μοι ως σοφος αρχιτεκτων θεμελιον εθηκα[V] τεθεικα[T,M,K] αλλος δε εποικοδομει εκαστος δε βλεπετω πως εποικοδομει. **v.11** θεμελιον γαρ αλλον ουδεις δυναται θειναι παρα τον κειμενον ος εστιν ιησους ο[T,K] χριστος. **v.12** ει δε τις εποικοδομει επι τον θεμελιον τουτον[T,M,K] χρυσον αργυρον λιθους τιμιους ξυλα χορτον καλαμην. **v.13** εκαστου το εργον φανερον γενησεται η γαρ ημερα δηλωσει οτι εν πυρι αποκαλυπτεται και εκαστου το εργον οποιον εστιν το πυρ [αυτο][V] δοκιμασει. **v.14** ει τινος το εργον μενει ο εποικοδομησεν[M,V] επωκοδομησεν[T,K] μισθον λημψεται[V] λημψεται[T,M,K]. **v.22** ειτε παυλος ειτε απολλως ειτε κηφας ειτε κοσμος ειτε ζωη ειτε θανατος ειτε ενεστωτα ειτε μελλοντα παντα υμων εστιν[T,M,K]. **4** **v.2** ωδε[V] ο[T,M,K] δε[T,M,K] λοιπον ζητειται εν τοις οικονομοις ινα πιστος τις ευρεθη.

κύριός ἐστιν. ὥστε μὴ πρὸ καιροῦ τι κρίνετε ἕως ἂν ἔλθῃ ὁ κύριος 5
ὃς καὶ φωτίσει τὰ κρυπτὰ τοῦ σκότους καὶ φανερώσει τὰς βουλὰς τῶν
καρδιῶν καὶ τότε ὁ ἔπαινος γενήσεται ἑκάστῳ ἀπὸ τοῦ θεοῦ. ταῦτα δέ 6*
ἀδελφοί μετεσχημάτισα εἰς ἐμαυτὸν καὶ ἀπολλῶ δι’ ὑμᾶς ἵνα ἐν ἡμῖν
μάθητε τὸ μὴ ὑπὲρ ὃ γέγραπται φρονεῖν ἵνα μὴ εἷς ὑπὲρ τοῦ ἑνὸς φυ-
σιοῦσθε κατὰ τοῦ ἑτέρου. τίς γάρ σε διακρίνει τί δὲ ἔχεις ὃ οὐκ ἔλαβες 7
εἰ δὲ καὶ ἔλαβες τί καυχᾶσαι ὡς μὴ λαβών. ἤδη κεκορεσμένοι ἐστέ 8
ἤδη ἐπλουτήσατε χωρὶς ἡμῶν ἐβασιλεύσατε καὶ ὄφελόν γε ἐβασιλεύσατε
ἵνα καὶ ἡμεῖς ὑμῖν συμβασιλεύσωμεν. δοκῶ γάρ ὅτι ὁ θεὸς ἡμᾶς τοὺς 9*
ἀποστόλους ἐσχάτους ἀπέδειξεν ὡς ἐπιθανατίους ὅτι θέατρον ἐγενήθη-
μεν τῷ κόσμῳ καὶ ἀγγέλοις καὶ ἀνθρώποις. ἡμεῖς μωροὶ διὰ χριστόν 10
ὑμεῖς δὲ φρόνιμοι ἐν χριστῷ ἡμεῖς ἀσθενεῖς ὑμεῖς δὲ ἰσχυροί ὑμεῖς ἔν-
δοξοι ἡμεῖς δὲ ἄτιμοι. ἄχρι τῆς ἄρτι ὥρας καὶ πεινῶμεν καὶ διψῶμεν 11*
καὶ γυμνητεύομεν καὶ κολαφιζόμεθα καὶ ἀστατοῦμεν. καὶ κοπιῶμεν 12
ἐργαζόμενοι ταῖς ἰδίαις χερσίν λοιδορούμενοι εὐλογοῦμεν διωκόμενοι
ἀνεχόμεθα. βλασφημούμενοι παρακαλοῦμεν ὡς περικαθάρματα τοῦ 13*
κόσμου ἐγενήθημεν πάντων περίψημα ἕως ἄρτι. οὐκ ἐντρέπων ὑμᾶς 14*
γράφω ταῦτα ἀλλ’ ὡς τέκνα μου ἀγαπητὰ νουθετῶ. ἐὰν γὰρ μυρίους 15
παιδαγωγοὺς ἔχητε ἐν χριστῷ ἀλλ’ οὐ πολλοὺς πατέρας ἐν γὰρ χριστῷ
ἰησοῦ διὰ τοῦ εὐαγγελίου ἐγὼ ὑμᾶς ἐγέννησα. παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς 16
μιμηταί μου γίνεσθε. διὰ τοῦτο ἔπεμψα ὑμῖν τιμόθεον ὅς ἐστίν τέκνον 17*
μου ἀγαπητὸν καὶ πιστὸν ἐν κυρίῳ ὃς ὑμᾶς ἀναμνήσει τὰς ὁδούς μου
τὰς ἐν χριστῷ καθὼς πανταχοῦ ἐν πάσῃ ἐκκλησίᾳ διδάσκω. ὡς μὴ ἐρ- 18
χομένου δέ μου πρὸς ὑμᾶς ἐφυσιώθησάν τινες. ἐλεύσομαι δὲ ταχέως 19
πρὸς ὑμᾶς ἐὰν ὁ κύριος θελήσῃ καὶ γνώσομαι οὐ τὸν λόγον τῶν πεφυ-
σιωμένων ἀλλὰ τὴν δύναμιν. οὐ γὰρ ἐν λόγῳ ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ἀλλ’ 20
ἐν δυνάμει. τί θέλετε ἐν ῥάβδῳ ἔλθω πρὸς ὑμᾶς ἢ ἐν ἀγάπῃ πνεύματί 21*
τε πρᾳότητος.

ὅλως ἀκούεται ἐν ὑμῖν πορνεία καὶ τοιαύτη πορνεία ἥτις οὐδὲ ἐν **5***

---

v.6 ταυτα δε αδελφοι μετεσχηματισα εις εμαυτον και απολλων$^{\mathcal{V}}$ απολλω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δι υμας ινα εν ημιν μαθητε το μη υπερ α$^{\mathcal{V}}$ ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ γεγραπται φρονειν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ινα μη εις υπερ του ενος φυσιουσθε κατα του ετερου. **v.9** δοκω γαρ οτι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ο θεος ημας τους αποστολους εσχατους απεδειξεν ως επιθανατιους οτι θεατρον εγενηθημεν τω κοσμω και αγγελοις και ανθρωποις. **v.11** αχρι της αρτι ωρας και πεινωμεν και διψωμεν και γυμνιτευομεν$^{\mathcal{V}}$ γυμνητευομεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και κολαφιζομεθα και αστατουμεν. **v.13** δυσφημουμενοι$^{\mathcal{V}}$ βλασφημουμενοι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ παρακαλουμεν ως περικαθαρματα του κοσμου εγενηθημεν παντων περιψημα εως αρτι. **v.14** ουκ εντρεπων υμας γραφω ταυτα αλλ ως τεκνα μου αγαπητα $^{\mathcal{V}}$‘νουθετων” νουθετω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.17** δια τουτο επεμψα υμιν τιμοθεον ος εστιν τεκνον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μου τεκνον$^{\mathcal{V}}$ αγαπητον και πιστον εν κυριω ος υμας αναμνησει τας οδους μου τας εν χριστω [ιησου]$^{\mathcal{V}}$ καθως πανταχου εν παση εκκλησια διδασκω. **v.21** τι θελετε εν ραβδω ελθω προς υμας η εν αγαπη πνευματι τε πραυτητος$^{\mathcal{V}}$ πραοτητος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **5**

2* τοῖς ἔθνεσιν ὀνομάζεται ὥστε γυναῖκά τινα τοῦ πατρὸς ἔχειν. καὶ ὑμεῖς
πεφυσιωμένοι ἐστέ καὶ οὐχὶ μᾶλλον ἐπενθήσατε ἵνα ἐξαρθῇ ἐκ μέσου
3* ὑμῶν ὁ τὸ ἔργον τοῦτο ποιήσας. ἐγὼ μὲν γάρ ὡς ἀπὼν τῷ σώματι παρὼν
δὲ τῷ πνεύματι ἤδη κέκρικα ὡς παρὼν τὸν οὕτως τοῦτο κατεργασάμε-
4* νον. ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ συναχθέντων ὑμῶν
καὶ τοῦ ἐμοῦ πνεύματος σὺν τῇ δυνάμει τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χρι-
5* στοῦ. παραδοῦναι τὸν τοιοῦτον τῷ σατανᾷ εἰς ὄλεθρον τῆς σαρκός ἵνα
6 τὸ πνεῦμα σωθῇ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ κυρίου ἰησοῦ. οὐ καλὸν τὸ καύχημα
7* ὑμῶν οὐκ οἴδατε ὅτι μικρὰ ζύμη ὅλον τὸ φύραμα ζυμοῖ. ἐκκαθάρατε
οὖν τὴν παλαιὰν ζύμην ἵνα ἦτε νέον φύραμα καθώς ἐστε ἄζυμοι καὶ γὰρ
8 τὸ πάσχα ἡμῶν ὑπὲρ ἡμῶν ἐτύθη χριστός. ὥστε ἑορτάζωμεν μὴ ἐν ζύμῃ
παλαιᾷ μηδὲ ἐν ζύμῃ κακίας καὶ πονηρίας ἀλλ' ἐν ἀζύμοις εἰλικρινείας
9 καὶ ἀληθείας. ἔγραψα ὑμῖν ἐν τῇ ἐπιστολῇ μὴ συναναμίγνυσθαι πόρ-
10* νοις. καὶ οὐ πάντως τοῖς πόρνοις τοῦ κόσμου τούτου ἢ τοῖς πλεονέκταις
ἢ ἅρπαξιν ἢ εἰδωλολάτραις ἐπεὶ ὀφείλετε ἄρα ἐκ τοῦ κόσμου ἐξελθεῖν.
11* νῦνὶ δὲ ἔγραψα ὑμῖν μὴ συναναμίγνυσθαι ἐάν τις ἀδελφὸς ὀνομαζόμε-
νος ᾖ πόρνος ἢ πλεονέκτης ἢ εἰδωλολάτρης ἢ λοίδορος ἢ μέθυσος ἢ
12* ἅρπαξ τῷ τοιούτῳ μηδὲ συνεσθίειν. τί γάρ μοι καί τοὺς ἔξω κρίνειν
13* οὐχὶ τοὺς ἔσω ὑμεῖς κρίνετε. τοὺς δὲ ἔξω ὁ θεὸς κρινεῖ καί ἐξαρεῖτε τὸν
πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν.

6 τολμᾷ τις ὑμῶν πρᾶγμα ἔχων πρὸς τὸν ἕτερον κρίνεσθαι ἐπὶ τῶν ἀδί-
2* κων καὶ οὐχὶ ἐπὶ τῶν ἁγίων. οὐκ οἴδατε ὅτι οἱ ἅγιοι τὸν κόσμον
κρινοῦσιν καὶ εἰ ἐν ὑμῖν κρίνεται ὁ κόσμος ἀνάξιοί ἐστε κριτηρίων ἐλα-
3, 4 χίστων. οὐκ οἴδατε ὅτι ἀγγέλους κρινοῦμεν μήτι γε βιωτικά. βιωτικὰ
μὲν οὖν κριτήρια ἐὰν ἔχητε τοὺς ἐξουθενημένους ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τού-

---

v.1 ολως ακουεται εν υμιν πορνεια και τοιαυτη πορνεια ητις ουδε εν τοις εθνεσιν ονομαζεται$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ωστε γυναικα τινα του πατρος εχειν. **v.2** και υμεις πεφυσιωμενοι εστε και ουχι μαλλον επενθησατε ινα αρθη$^{\mathcal{V}}$ εξαρθη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εκ μεσου υμων ο το εργον τουτο πραξας$^{\mathcal{V}}$ ποιησας$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.3** εγω μεν γαρ ως$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ απων τω σωματι παρων δε τω πνευματι ηδη κεκρικα ως παρων τον ουτως τουτο κατεργασαμενον. **v.4** εν τω ονοματι του κυριου [ημων]$^{\mathcal{V}}$ ημων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ιησου χριστου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ συναχθεντων υμων και του εμου πνευματος συν τη δυναμει του κυριου ημων ιησου χριστου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.5** παραδουναι τον τοιουτον τω σατανα εις ολεθρον της σαρκος ινα το πνευμα σωθη εν τη ημερα του κυριου ιησου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.7** εκκαθαρατε ουν$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ την παλαιαν ζυμην ινα ητε νεον φυραμα καθως εστε αζυμοι και γαρ το πασχα ημων υπερ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ημων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εθυθη$^{\mathcal{K}}$ ετυθη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ χριστος. **v.10** και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ου παντως τοις πορνοις του κοσμου τουτου η τοις πλεονεκταις και$^{\mathcal{V}}$ η$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αρπαξιν η ειδωλολατραις επει ωφειλετε$^{\mathcal{V}}$ οφειλετε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αρα εκ του κοσμου εξελθειν. **v.11** νυν$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ νυνι$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ δε εγραψα υμιν μη συναναμιγνυσθαι εαν τις αδελφος ονομαζομενος η πορνος η πλεονεκτης η ειδωλολατρης η λοιδορος η μεθυσος η αρπαξ τω τοιουτω μηδε συνεσθιειν. **v.12** τι γαρ μοι και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τους εξω κρινειν ουχι τους εσω υμεις κρινετε. **v.13** τους δε εξω ο θεος κρινει εξαρατε$^{\mathcal{V}}$ και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εξαρειτε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τον πονηρον εξ υμων αυτων. **6** **v.2** η$^{\mathcal{V}}$ ουκ οιδατε οτι οι αγιοι τον κοσμον κρινουσιν και ει εν υμιν κρινεται ο κοσμος αναξιοι εστε κριτηριων ελαχιστων.

τους καθίζετε. πρὸς ἐντροπὴν ὑμῖν λέγω οὕτως οὐκ ἔστιν ἐν ὑμῖν σοφὸς 5*
οὐδὲ εἷς ὃς δυνήσεται διακρῖναι ἀνὰ μέσον τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ. ἀλλὰ 6
ἀδελφὸς μετὰ ἀδελφοῦ κρίνεται καὶ τοῦτο ἐπὶ ἀπίστων. ἤδη μὲν οὖν 7*
ὅλως ἥττημα ἐν ὑμῖν ἐστιν ὅτι κρίματα ἔχετε μεθ’ ἑαυτῶν διάτί οὐχὶ
μᾶλλον ἀδικεῖσθε διάτί οὐχὶ μᾶλλον ἀποστερεῖσθε. ἀλλὰ ὑμεῖς ἀδι- 8*
κεῖτε καὶ ἀποστερεῖτε καὶ ταῦτά ἀδελφούς. ἢ οὐκ οἴδατε ὅτι ἄδικοι 9*
βασιλείαν θεοῦ οὐ κληρονομήσουσιν μὴ πλανᾶσθε οὔτε πόρνοι οὔτε εἰ-
δωλολάτραι οὔτε μοιχοὶ οὔτε μαλακοὶ οὔτε ἀρσενοκοῖται. οὔτε κλέπται 10*
οὔτε πλεονέκται οὔτε μέθυσοι οὐ λοίδοροι οὐχ ἅρπαγες βασιλείαν θεοῦ
οὐ κληρονομήσουσιν. καὶ ταῦτά τινες ἦτε ἀλλὰ ἀπελούσασθε ἀλλὰ 11*
ἡγιάσθητε ἀλλ’ ἐδικαιώθητε ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου ἰησοῦ καὶ ἐν τῷ
πνεύματι τοῦ θεοῦ ἡμῶν. πάντα μοι ἔξεστιν ἀλλ’ οὐ πάντα συμφέρει 12
πάντα μοι ἔξεστιν ἀλλ’ οὐκ ἐγὼ ἐξουσιασθήσομαι ὑπό τινος. τὰ βρώ- 13
ματα τῇ κοιλίᾳ καὶ ἡ κοιλία τοῖς βρώμασιν ὁ δὲ θεὸς καὶ ταύτην καὶ
ταῦτα καταργήσει τὸ δὲ σῶμα οὐ τῇ πορνείᾳ ἀλλὰ τῷ κυρίῳ καὶ ὁ κύ-
ριος τῷ σώματι. ὁ δὲ θεὸς καὶ τὸν κύριον ἤγειρεν καὶ ἡμᾶς ἐξεγερεῖ 14
διὰ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ. οὐκ οἴδατε ὅτι τὰ σώματα ὑμῶν μέλη χριστοῦ 15
ἐστιν ἄρας οὖν τὰ μέλη τοῦ χριστοῦ ποιήσω πόρνης μέλη μὴ γένοιτο. ἢ 16*
οὐκ οἴδατε ὅτι ὁ κολλώμενος τῇ πόρνῃ ἓν σῶμά ἐστιν ἔσονται γάρ φησίν
οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν. ὁ δὲ κολλώμενος τῷ κυρίῳ ἓν πνεῦμά ἐστιν. 17
φεύγετε τὴν πορνείαν πᾶν ἁμάρτημα ὃ ἐὰν ποιήσῃ ἄνθρωπος ἐκτὸς τοῦ 18
σώματός ἐστιν ὁ δὲ πορνεύων εἰς τὸ ἴδιον σῶμα ἁμαρτάνει. ἢ οὐκ οἴδατε 19
ὅτι τὸ σῶμα ὑμῶν ναὸς τοῦ ἐν ὑμῖν ἁγίου πνεύματός ἐστιν οὗ ἔχετε ἀπὸ
θεοῦ καὶ οὐκ ἐστὲ ἑαυτῶν. ἠγοράσθητε γὰρ τιμῆς δοξάσατε δὴ τὸν θεὸν 20*
ἐν τῷ σώματι ὑμῶν καὶ ἐν τῷ πνεύματι ὑμῶν ἅτινά ἐστίν τοῦ θεοῦ.

περὶ δὲ ὧν ἐγράψατε μοι καλὸν ἀνθρώπῳ γυναικὸς μὴ ἅπτεσθαι. διὰ **7***, 2
δὲ τὰς πορνείας ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα ἐχέτω καὶ ἑκάστη τὸν ἴδιον

v.5 προς εντροπην υμιν λεγω ουτως ουκ ενι[𝔐,𝒱] εστιν[𝒯,𝒦] εν υμιν ουδεις[𝒱] σοφος ουδε[𝒯,𝔐,𝒦] εις[𝒯,𝔐,𝒦] ος δυνησεται διακριναι ανα μεσον του αδελφου αυτου. **v.7** ηδη μεν [ουν][𝒱] ουν[𝒯,𝔐,𝒦] ολως ηττημα εν[𝒯,𝒦] υμιν εστιν οτι κριματα εχετε μεθ εαυτων δια[𝔐,𝒱] τι[𝔐,𝒱] διατι[𝒯,𝒦] ουχι μαλλον αδικεισθε δια[𝔐,𝒱] τι[𝔐,𝒱] διατι[𝒯,𝒦] ουχι μαλλον αποστερεισθε. **v.8** αλλα υμεις αδικειτε και αποστερειτε και τουτο[𝒱] ταυτα[𝒯,𝔐,𝒦] αδελφους. **v.9** η ουκ οιδατε οτι αδικοι βασιλειαν[𝒯,𝔐,𝒦] θεου βασιλειαν[𝒱] ου κληρονομησουσιν μη πλανασθε ουτε πορνοι ουτε ειδωλολατραι ουτε μοιχοι ουτε μαλακοι ουτε αρσενοκοιται. **v.10** ουτε κλεπται[𝒯,𝒦,𝒱] ουτε[𝒯,𝒦] πλεονεκται[𝒯,𝔐,𝒦] ουτε[𝔐] κλεπται[𝔐] ουτε πλεονεκται[𝒱] ου[𝒱] μεθυσοι ου λοιδοροι ουχ αρπαγες βασιλειαν θεου ου[𝒯,𝔐,𝒦] κληρονομησουσιν. **v.11** και ταυτα τινες ητε αλλα απελουσασθε αλλα ηγιασθητε αλλα[𝒱] αλλ[𝒯,𝔐,𝒦] εδικαιωθητε εν τω ονοματι του κυριου ιησου χριστου[𝒱] και εν τω πνευματι του θεου ημων. **v.16** [η][𝔐,𝒱] η[𝒯,𝒦] ουκ οιδατε οτι ο κολλωμενος τη πορνη εν σωμα εστιν εσονται γαρ φησιν οι δυο εις σαρκα μιαν. **v.20** ηγορασθητε γαρ τιμης δοξασατε δη τον θεον εν τω σωματι υμων και[𝒯,𝔐,𝒦] εν[𝒯,𝔐,𝒦] τω[𝒯,𝔐,𝒦] πνευματι[𝒯,𝔐,𝒦] υμων[𝒯,𝔐,𝒦] ατινα[𝒯,𝔐,𝒦] εστιν[𝒯,𝔐,𝒦] του[𝒯,𝔐,𝒦] θεου[𝒯,𝔐,𝒦]. **7** **v.1** περι δε ων εγραψατε μοι[𝒯,𝔐,𝒦] καλον ανθρωπω γυναικος μη απτεσθαι.

3* ἄνδρα ἐχέτω. τῇ γυναικὶ ὁ ἀνὴρ τὴν ὀφειλομένην εὔνοιαν ἀποδιδότω
4* ὁμοίως δὲ καὶ ἡ γυνὴ τῷ ἀνδρί. ἡ γυνὴ τοῦ ἰδίου σώματος οὐκ ἐξουσιά-
ζει ἀλλ᾽ ὁ ἀνήρ ὁμοίως δὲ καὶ ὁ ἀνὴρ τοῦ ἰδίου σώματος οὐκ ἐξουσιάζει
5* ἀλλ᾽ ἡ γυνή. μὴ ἀποστερεῖτε ἀλλήλους εἰ μὴ τι ἂν ἐκ συμφώνου πρὸς
καιρὸν ἵνα σχολάζητε τῇ νηστείᾳ καὶ τῇ προσευχῇ καὶ πάλιν ἐπὶ τὸ αὐτὸ
συνέρχησθε ἵνα μὴ πειράζῃ ὑμᾶς ὁ σατανᾶς διὰ τὴν ἀκρασίαν ὑμῶν.
6, 7* τοῦτο δὲ λέγω κατὰ συγγνώμην οὐ κατ᾽ ἐπιταγήν. θέλω γὰρ πάντας ἀν-
θρώπους εἶναι ὡς καὶ ἐμαυτόν ἀλλ᾽ ἕκαστος ἴδιον χάρισμα ἔχει ἐκ θεοῦ
8* ὅς μὲν οὕτως ὅς δὲ οὕτως. λέγω δὲ τοῖς ἀγάμοις καὶ ταῖς χήραις καλὸν
9* αὐτοῖς ἐστιν ἐὰν μείνωσιν ὡς κἀγώ. εἰ δὲ οὐκ ἐγκρατεύονται γαμησά-
10* τωσαν κρεῖσσον γάρ ἐστιν γαμῆσαι ἢ πυροῦσθαι. τοῖς δὲ γεγαμηκόσιν
παραγγέλλω οὐκ ἐγὼ ἀλλ᾽ ὁ κύριος γυναῖκα ἀπὸ ἀνδρὸς μὴ χωρισθῆ-
11 ναι. ἐὰν δὲ καὶ χωρισθῇ μενέτω ἄγαμος ἢ τῷ ἀνδρὶ καταλλαγήτω καὶ
12* ἄνδρα γυναῖκα μὴ ἀφιέναι. τοῖς δὲ λοιποῖς ἐγώ λέγω οὐχ ὁ κύριος εἴ τις
ἀδελφὸς γυναῖκα ἔχει ἄπιστον καὶ αὕτη συνευδοκεῖ οἰκεῖν μετ᾽ αὐτοῦ
13* μὴ ἀφιέτω αὐτήν. καὶ γυνὴ ἥτις ἔχει ἄνδρα ἄπιστον καὶ αὐτὸς συνευδο-
14* κεῖ οἰκεῖν μετ᾽ αὐτῆς μὴ ἀφιέτω αὐτόν. ἡγίασται γὰρ ὁ ἀνὴρ ὁ ἄπιστος
ἐν τῇ γυναικί καὶ ἡγίασται ἡ γυνὴ ἡ ἄπιστος ἐν τῷ ἀνδρί ἐπεὶ ἄρα τὰ
15* τέκνα ὑμῶν ἀκάθαρτά ἐστιν νῦν δὲ ἅγιά ἐστιν. εἰ δὲ ὁ ἄπιστος χωρίζεται
χωριζέσθω οὐ δεδούλωται ὁ ἀδελφὸς ἢ ἡ ἀδελφὴ ἐν τοῖς τοιούτοις ἐν δὲ
16 εἰρήνῃ κέκληκεν ἡμᾶς ὁ θεός. τί γὰρ οἶδας γύναι εἰ τὸν ἄνδρα σώσεις
17* ἢ τί οἶδας ἄνερ εἰ τὴν γυναῖκα σώσεις. εἰ μὴ ἑκάστῳ ὡς ἐμέρισεν ὁ
θεός ἕκαστον ὡς κέκληκεν ὁ κύριος οὕτως περιπατείτω καὶ οὕτως ἐν

---

v.3 τη γυναικι ο ανηρ την οφειλην^{V} οφειλομενην$^{T,\mathfrak{M},K}$ ευνοιαν$^{T,\mathfrak{M},K}$ αποδιδοτω ομοιως δε και η γυνη τω ανδρι. **v.4** η γυνη του ιδιου σωματος ουκ εξουσιαζει αλλα^{V} αλλ$^{T,\mathfrak{M},K}$ ο ανηρ ομοιως δε και ο ανηρ του ιδιου σωματος ουκ εξουσιαζει αλλα^{V} αλλ$^{T,\mathfrak{M},K}$ η γυνη. **v.5** μη αποστερειτε αλληλους ει μητι^{V} μη$^{T,\mathfrak{M},K}$ τι$^{T,\mathfrak{M},K}$ αν εκ συμφωνου προς καιρον ινα σχολασητε^{V} σχολαζητε$^{T,\mathfrak{M},K}$ τη$^{T,\mathfrak{M},K}$ νηστεια$^{T,\mathfrak{M},K}$ και$^{T,\mathfrak{M},K}$ τη προσευχη και παλιν επι το αυτο ητε^{V} συνερχησθε$^{T,\mathfrak{M},K}$ ινα μη πειραζη υμας ο σατανας δια την ακρασιαν υμων. **v.7** θελω δε^{V} γαρ$^{T,\mathfrak{M},K}$ παντας ανθρωπους ειναι ως και εμαυτον αλλα^{V} αλλ$^{T,\mathfrak{M},K}$ εκαστος ιδιον χαρισμα$^{T,\mathfrak{M},K}$ εχει χαρισμα^{V} εκ θεου ο^{V} ος$^{T,\mathfrak{M},K}$ μεν ουτως ο^{V} ος$^{T,\mathfrak{M},K}$ δε ουτως. **v.8** λεγω δε τοις αγαμοις και ταις χηραις καλον αυτοις εστιν$^{T,\mathfrak{M},K}$ εαν μεινωσιν ως καγω. **v.9** ει δε ουκ εγκρατευονται γαμησατωσαν κρειττον^{V} κρεισσον$^{T,\mathfrak{M},K}$ γαρ εστιν γαμησαι η πυρουσθαι. **v.10** τοις δε γεγαμηκοσιν παραγγελλω ουκ εγω αλλα^{V} αλλ$^{T,\mathfrak{M},K}$ ο κυριος γυναικα απο ανδρος μη χωρισθηναι. **v.12** τοις δε λοιποις εγω$^{T,\mathfrak{M},K}$ λεγω εγω^{V} ουχ ο κυριος ει τις αδελφος γυναικα εχει απιστον και αυτη συνευδοκει οικειν μετ αυτου μη αφιετω αυτην. **v.13** και γυνη ει^{V} τις^{V} ητις$^{T,\mathfrak{M},K}$ εχει ανδρα απιστον και ουτος^{V} αυτος$^{T,\mathfrak{M},K}$ συνευδοκει οικειν μετ αυτης μη αφιετω τον^{V} ανδρα^{V} αυτον$^{T,\mathfrak{M},K}$. **v.14** ηγιασται γαρ ο ανηρ ο απιστος εν τη γυναικι και ηγιασται η γυνη η απιστος εν τω αδελφω^{V} ανδρι$^{T,\mathfrak{M},K}$ επει αρα τα τεκνα υμων ακαθαρτα εστιν νυν δε αγια εστιν. **v.15** ει δε ο απιστος χωριζεται χωριζεσθω ου δεδουλωται ο αδελφος η η αδελφη εν τοις τοιουτοις εν δε ειρηνη κεκληκεν υμας^{V} ημας$^{T,\mathfrak{M},K}$ ο θεος. **v.17** ει μη εκαστω ως εμερισεν ο κυριος^{V} θεος$^{T,\mathfrak{M},K}$ εκαστον ως κεκληκεν ο θεος^{V} κυριος$^{T,\mathfrak{M},K}$ ουτως περιπατειτω και ουτως εν ταις εκκλησιαις πασαις διατασσομαι.

ταῖς ἐκκλησίαις πάσαις διατάσσομαι. περιτετμημένος τις ἐκλήθη μὴ 18*
ἐπισπάσθω ἐν ἀκροβυστίᾳ τις ἐκλήθη μὴ περιτεμνέσθω. ἡ περιτομὴ 19
οὐδέν ἐστιν καὶ ἡ ἀκροβυστία οὐδέν ἐστιν ἀλλὰ τήρησις ἐντολῶν θεοῦ.
ἕκαστος ἐν τῇ κλήσει ᾗ ἐκλήθη ἐν ταύτῃ μενέτω. δοῦλος ἐκλήθης μή 20, 21
σοι μελέτω ἀλλ' εἰ καὶ δύνασαι ἐλεύθερος γενέσθαι μᾶλλον χρῆσαι. ὁ 22*
γὰρ ἐν κυρίῳ κληθεὶς δοῦλος ἀπελεύθερος κυρίου ἐστίν ὁμοίως καί ὁ
ἐλεύθερος κληθεὶς δοῦλός ἐστιν χριστοῦ. τιμῆς ἠγοράσθητε μὴ γίνεσθε 23
δοῦλοι ἀνθρώπων. ἕκαστος ἐν ᾧ ἐκλήθη ἀδελφοί ἐν τούτῳ μενέτω παρὰ 24*
τῷ θεῷ. περὶ δὲ τῶν παρθένων ἐπιταγὴν κυρίου οὐκ ἔχω γνώμην δὲ 25
δίδωμι ὡς ἠλεημένος ὑπὸ κυρίου πιστὸς εἶναι. νομίζω οὖν τοῦτο καλὸν 26
ὑπάρχειν διὰ τὴν ἐνεστῶσαν ἀνάγκην ὅτι καλὸν ἀνθρώπῳ τὸ οὕτως εἶναι.
δέδεσαι γυναικί μὴ ζήτει λύσιν λέλυσαι ἀπὸ γυναικός μὴ ζήτει γυναῖκα. 27
ἐὰν δὲ καὶ γήμῃς οὐχ ἥμαρτες καὶ ἐὰν γήμῃ ἡ παρθένος οὐχ ἥμαρτεν 28*
θλῖψιν δὲ τῇ σαρκὶ ἕξουσιν οἱ τοιοῦτοι ἐγὼ δὲ ὑμῶν φείδομαι. τοῦτο δέ 29*
φημι ἀδελφοί ὁ καιρὸς συνεσταλμένος τὸ λοιπὸν ἐστίν ἵνα καὶ οἱ ἔχον-
τες γυναῖκας ὡς μὴ ἔχοντες ὦσιν. καὶ οἱ κλαίοντες ὡς μὴ κλαίοντες 30
καὶ οἱ χαίροντες ὡς μὴ χαίροντες καὶ οἱ ἀγοράζοντες ὡς μὴ κατέχοντες.
καὶ οἱ χρώμενοι τῳ κόσμῳ τούτῳ ὡς μὴ καταχρώμενοι παράγει γὰρ τὸ 31*
σχῆμα τοῦ κόσμου τούτου. θέλω δὲ ὑμᾶς ἀμερίμνους εἶναι ὁ ἄγαμος 32*
μεριμνᾷ τὰ τοῦ κυρίου πῶς ἀρέσει τῷ κυρίῳ. ὁ δὲ γαμήσας μεριμνᾷ τὰ 33*
τοῦ κόσμου πῶς ἀρέσει τῇ γυναικί. μεμέρισται ἡ γυνὴ καὶ ἡ παρθένος 34*
ἡ ἄγαμος μεριμνᾷ τὰ τοῦ κυρίου ἵνα ᾖ ἁγία καὶ σώματι καὶ πνεύματι
ἡ δὲ γαμήσασα μεριμνᾷ τὰ τοῦ κόσμου πῶς ἀρέσει τῷ ἀνδρί. τοῦτο 35*
δὲ πρὸς τὸ ὑμῶν αὐτῶν συμφέρον λέγω οὐχ ἵνα βρόχον ὑμῖν ἐπιβάλω
ἀλλὰ πρὸς τὸ εὔσχημον καὶ εὐπρόσεδρον τῷ κυρίῳ ἀπερισπάστως. εἰ 36
δέ τις ἀσχημονεῖν ἐπὶ τὴν παρθένον αὐτοῦ νομίζει ἐὰν ᾖ ὑπέρακμος καὶ

v.18 περιτετμημενος τις εκληθη μη επισπασθω εν ακροβυστια κεκληται[V] τις εκληθη[T,M,K] μη περιτεμνεσθω. **v.22** ο γαρ εν κυριω κληθεις δουλος απελευθερος κυριου εστιν ομοιως και[T,M,K] ο ελευθερος κληθεις δουλος εστιν χριστου. **v.24** εκαστος εν ω εκληθη αδελφοι εν τουτω μενετω παρα τω[T,K] θεω. **v.28** εαν δε και γαμησης[V] γημης[T,M,K] ουχ ημαρτες και εαν γημη η παρθενος ουχ ημαρτεν θλιψιν δε τη σαρκι εξουσιν οι τοιουτοι εγω δε υμων φειδομαι. **v.29** τουτο δε φημι αδελφοι οτι[K] ο καιρος συνεσταλμενος εστιν[V] το λοιπον εστιν[T,M,K] ινα και οι εχοντες γυναικας ως μη εχοντες ωσιν. **v.31** και οι χρωμενοι τον[V] κοσμον[V] τω[T,M,K] κοσμω[T,M,K] τουτω[T,M,K] ως μη καταχρωμενοι παραγει γαρ το σχημα του κοσμου τουτου. **v.32** θελω δε υμας αμεριμνους ειναι ο αγαμος μεριμνα τα του κυριου πως αρεση[V] αρεσει[T,M,K] τω κυριω. **v.33** ο δε γαμησας μεριμνα τα του κοσμου πως αρεση[V] αρεσει[T,M,K] τη γυναικι. **v.34** και[V] μεμερισται και[M,V] η γυνη η[V] αγαμος[V] και η παρθενος η[T,M,K] αγαμος[T,M,K] μεριμνα τα του κυριου ινα η αγια και τω[V] σωματι και τω[V] πνευματι η δε γαμησασα μεριμνα τα του κοσμου πως αρεση[V] αρεσει[T,M,K] τω ανδρι. **v.35** τουτο δε προς το υμων αυτων συμφορον[V] συμφερον[T,M,K] λεγω ουχ ινα βροχον υμιν επιβαλω αλλα προς το ευσχημον και ευπαρεδρον[V] ευπροσεδρον[T,M,K] τω κυριω απερισπαστως.

37* οὕτως ὀφείλει γίνεσθαι ὃ θέλει ποιείτω οὐχ ἁμαρτάνει γαμείτωσαν. ὃς
δὲ ἕστηκεν ἑδραῖος ἐν τῇ καρδίᾳ μὴ ἔχων ἀνάγκην ἐξουσίαν δὲ ἔχει περὶ
τοῦ ἰδίου θελήματος καὶ τοῦτο κέκρικεν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ τοῦ τηρεῖν
38* τὴν ἑαυτοῦ παρθένον καλῶς ποιεῖ. ὥστε καὶ ὁ ἐκγαμίζων καλῶς ποιεῖ
39* ὁ δὲ μὴ ἐκγαμίζων κρεῖσσον ποιεῖ. γυνὴ δέδεται νόμῳ ἐφ᾽ ὅσον χρόνον
ζῇ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ἐὰν δὲ κοιμηθῇ ὁ ἀνήρ αὐτῆς ἐλευθέρα ἐστὶν ᾧ θέλει
40 γαμηθῆναι μόνον ἐν κυρίῳ. μακαριωτέρα δέ ἐστιν ἐὰν οὕτως μείνῃ
κατὰ τὴν ἐμὴν γνώμην δοκῶ δὲ κἀγὼ πνεῦμα θεοῦ ἔχειν.

8 περὶ δὲ τῶν εἰδωλοθύτων οἴδαμεν ὅτι πάντες γνῶσιν ἔχομεν ἡ γνῶσις
2* φυσιοῖ ἡ δὲ ἀγάπη οἰκοδομεῖ. εἴ δὲ τις δοκεῖ εἰδέναι τι οὐδέπω οὐδὲν
3 ἔγνωκεν καθὼς δεῖ γνῶναι. εἰ δέ τις ἀγαπᾷ τὸν θεόν οὗτος ἔγνωσται ὑπ᾽
4* αὐτοῦ. περὶ τῆς βρώσεως οὖν τῶν εἰδωλοθύτων οἴδαμεν ὅτι οὐδὲν εἴδω-
5* λον ἐν κόσμῳ καὶ ὅτι οὐδεὶς θεὸς ἕτερος εἰ μὴ εἷς. καὶ γὰρ εἴπερ εἰσὶν
λεγόμενοι θεοὶ εἴτε ἐν οὐρανῷ εἴτε ἐπὶ τῆς γῆς ὥσπερ εἰσὶν θεοὶ πολλοὶ
6 καὶ κύριοι πολλοί. ἀλλ᾽ ἡμῖν εἷς θεὸς ὁ πατήρ ἐξ οὗ τὰ πάντα καὶ ἡμεῖς
εἰς αὐτόν καὶ εἷς κύριος ἰησοῦς χριστός δι᾽ οὗ τὰ πάντα καὶ ἡμεῖς δι᾽ αὐ-
7* τοῦ. ἀλλ οὐκ ἐν πᾶσιν ἡ γνῶσις τινὲς δὲ τῇ συνειδήσει τοῦ εἰδώλου ἕως
ἄρτι ὡς εἰδωλόθυτον ἐσθίουσιν καὶ ἡ συνείδησις αὐτῶν ἀσθενὴς οὖσα
8* μολύνεται. βρῶμα δὲ ἡμᾶς οὐ παρίστησιν τῷ θεῷ οὔτε γὰρ ἐὰν φάγωμεν
9* περισσεύομεν οὔτε ἐὰν μὴ φάγωμεν ὑστερούμεθα. βλέπετε δὲ μήπως
10 ἡ ἐξουσία ὑμῶν αὕτη πρόσκομμα γένηται τοῖς ἀσθενοῦσιν. ἐὰν γάρ τις
ἴδῃ σὲ τὸν ἔχοντα γνῶσιν ἐν εἰδωλείῳ κατακείμενον οὐχὶ ἡ συνείδησις
αὐτοῦ ἀσθενοῦς ὄντος οἰκοδομηθήσεται εἰς τὸ τὰ εἰδωλόθυτα ἐσθίειν.
11* καὶ ἀπολεῖται ὁ ἀσθενῶν ἀδελφὸς ἐπὶ τῇ σῇ γνώσει δι᾽ ὃν χριστὸς ἀπέ-
12 θανεν. οὕτως δὲ ἁμαρτάνοντες εἰς τοὺς ἀδελφοὺς καὶ τύπτοντες αὐτῶν

---

v.37 ος δε εστηκεν εδραιος[T,𝔐,K] εν τη καρδια αυτου[V] εδραιος[V] μη εχων αναγκην εξουσιαν δε εχει περι του ιδιου θεληματος και τουτο κεκρικεν εν τη ιδια[V] καρδια αυτου[T,𝔐,K] του[T,𝔐,K] τηρειν την εαυτου παρθενον καλως ποιησει[V] ποιει[T,𝔐,K]. **v.38** ωστε και ο γαμιζων[V] την[V] εαυτου[V] παρθενον[V] εκγαμιζων[T,𝔐,K] καλως ποιει και[V] ο δε[T,𝔐,K] μη γαμιζων[V] εκγαμιζων[T,𝔐,K] κρεισσον ποιησει[V] ποιει[T,𝔐,K]. **v.39** γυνη δεδεται νομω[T,𝔐,K] εφ οσον χρονον ζη ο ανηρ αυτης εαν δε και[𝔐] κοιμηθη ο ανηρ αυτης[T,K] ελευθερα εστιν ω θελει γαμηθηναι μονον εν κυριω. **8** **v.2** ει δε[T,𝔐,K] τις δοκει εγνωκεναι[V] ειδεναι[T,𝔐,K] τι ουπω[V] εγνω[V] ουδεπω[T,𝔐,K] ουδεν[T,𝔐,K] εγνωκεν[T,𝔐,K] καθως δει γνωναι. **v.4** περι της βρωσεως ουν των ειδωλοθυτων οιδαμεν οτι ουδεν ειδωλον εν κοσμω και οτι ουδεις θεος ετερος[T,𝔐,K] ει μη εις. **v.5** και γαρ ειπερ εισιν λεγομενοι θεοι ειτε εν ουρανω ειτε επι [της][𝔐] της[T,K] γης ωσπερ εισιν θεοι πολλοι και κυριοι πολλοι. **v.7** αλλ ουκ εν πασιν η γνωσις τινες δε τη συνηθεια[V] συνειδησει[T,𝔐,K] του[T,𝔐,K] ειδωλου[T,𝔐,K] εως αρτι του[V] ειδωλου[V] ως ειδωλοθυτον εσθιουσιν και η συνειδησις αυτων ασθενης ουσα μολυνεται. **v.8** βρωμα δε ημας ου παραστησει[V] παριστησιν[T,𝔐,K] τω θεω ουτε[T,𝔐,K] γαρ[T,𝔐,K] εαν[T,𝔐,K] φαγωμεν[T,𝔐,K] περισσευομεν[T,𝔐,K] ουτε εαν μη φαγωμεν υστερουμεθα ουτε[V] εαν[V] φαγωμεν[V] περισσευομεν[V]. **v.9** βλεπετε δε μη[V] πως[V] μηπως[T,𝔐,K] η εξουσια υμων αυτη προσκομμα γενηται τοις ασθενεσιν[V] ασθενουσιν[T,𝔐,K]. **v.11** απολλυται[V] και[T,𝔐,K] γαρ[V] απολειται[T,𝔐,K] ο ασθενων εν[V] αδελφος[T,𝔐,K] επι[T,𝔐,K] τη ση γνωσει ο[V] αδελφος[V] δι ον χριστος απεθανεν.

τὴν συνείδησιν ἀσθενοῦσαν εἰς χριστὸν ἁμαρτάνετε. διόπερ εἰ βρῶμα 13
σκανδαλίζει τὸν ἀδελφόν μου οὐ μὴ φάγω κρέα εἰς τὸν αἰῶνα ἵνα μὴ τὸν
ἀδελφόν μου σκανδαλίσω.

οὐκ εἰμὶ ἀπόστολος οὐκ εἰμὶ ἐλεύθερος οὐχὶ ἰησοῦν χριστὸν τὸν κύ- **9***
ριον ἡμῶν ἑώρακα οὐ τὸ ἔργον μου ὑμεῖς ἐστε ἐν κυρίῳ. εἰ ἄλλοις 2*
οὐκ εἰμὶ ἀπόστολος ἀλλά γε ὑμῖν εἰμι ἡ γὰρ σφραγίς τῆς ἐμῆς ἀπο-
στολῆς ὑμεῖς ἐστε ἐν κυρίῳ. ἡ ἐμὴ ἀπολογία τοῖς ἐμὲ ἀνακρίνουσίν 3*
αὕτη ἐστιν. μὴ οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν φαγεῖν καὶ πιεῖν. μὴ οὐκ ἔχομεν 4*, 5
ἐξουσίαν ἀδελφὴν γυναῖκα περιάγειν ὡς καὶ οἱ λοιποὶ ἀπόστολοι καὶ
οἱ ἀδελφοὶ τοῦ κυρίου καὶ κηφᾶς. ἢ μόνος ἐγὼ καὶ βαρναβᾶς οὐκ 6*
ἔχομεν ἐξουσίαν τοῦ μὴ ἐργάζεσθαι. τίς στρατεύεται ἰδίοις ὀψωνίοις 7*
ποτέ τίς φυτεύει ἀμπελῶνα καὶ ἐκ τοῦ καρποῦ αὐτοῦ οὐκ ἐσθίει ἢ τίς
ποιμαίνει ποίμνην καὶ ἐκ τοῦ γάλακτος τῆς ποίμνης οὐκ ἐσθίει. μὴ 8*
κατὰ ἄνθρωπον ταῦτα λαλῶ ἢ οὐχὶ καὶ ὁ νόμος ταῦτα λέγει. ἐν γὰρ τῷ 9*
μωσέως νόμῳ γέγραπται οὐ φιμώσεις βοῦν ἀλοῶντα μὴ τῶν βοῶν μέλει
τῷ θεῷ. ἢ δι' ἡμᾶς πάντως λέγει δι' ἡμᾶς γὰρ ἐγράφη ὅτι ἐπ' ἐλπίδι 10*
ὀφείλει ὁ ἀροτριῶν ἀροτριᾶν καὶ ὁ ἀλοῶν τῆς ἐλπίδος αὐτοῦ μετέχειν
ἐπ' ἐλπίδι. εἰ ἡμεῖς ὑμῖν τὰ πνευματικὰ ἐσπείραμεν μέγα εἰ ἡμεῖς 11
ὑμῶν τὰ σαρκικὰ θερίσομεν. εἰ ἄλλοι τῆς ἐξουσίας ὑμῶν μετέχουσιν 12*
οὐ μᾶλλον ἡμεῖς ἀλλ οὐκ ἐχρησάμεθα τῇ ἐξουσίᾳ ταύτῃ ἀλλὰ πάντα
στέγομεν ἵνα μὴ ἐγκοπὴν τινα δῶμεν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ χριστοῦ. οὐκ 13*
οἴδατε ὅτι οἱ τὰ ἱερὰ ἐργαζόμενοι ἐκ τοῦ ἱεροῦ ἐσθίουσιν οἱ τῷ θυσια-
στηρίῳ προσεδρεύοντες τῷ θυσιαστηρίῳ συμμερίζονται. οὕτως καὶ ὁ 14
κύριος διέταξεν τοῖς τὸ εὐαγγέλιον καταγγέλλουσιν ἐκ τοῦ εὐαγγελίου
ζῆν. ἐγὼ δὲ οὐδενὶ ἐχρησάμην τούτων οὐκ ἔγραψα δὲ ταῦτα ἵνα οὕτως 15*

9 **v.1** ουκ ειμι ελευθερος^{V} αποστολος$^{T,\mathfrak{M},K}$ ουκ ειμι αποστολος^{V} ελευθερος$^{T,\mathfrak{M},K}$ ουχι ιησουν χριστον$^{T,\mathfrak{M},K}$ τον κυριον ημων εορακα^{V} εωρακα$^{T,\mathfrak{M},K}$ ου το εργον μου υμεις εστε εν κυριω. **v.2** ει αλλοις ουκ ειμι αποστολος αλλα γε υμιν ειμι η γαρ σφραγις μου^{V} της εμης$^{T,\mathfrak{M},K}$ αποστολης υμεις εστε εν κυριω. **v.3** η εμη απολογια τοις εμε ανακρινουσιν αυτη$^{T,\mathfrak{M},K}$ εστιν αυτη^{V}. **v.4** μη ουκ εχομεν εξουσιαν φαγειν και πειν^{V} πιειν$^{T,\mathfrak{M},K}$. **v.6** η μονος εγω και βαρναβας ουκ εχομεν εξουσιαν του$^{T,\mathfrak{M},K}$ μη εργαζεσθαι. **v.7** τις στρατευεται ιδιοις οψωνιοις ποτε τις φυτευει αμπελωνα και τον^{V} καρπον^{V} εκ$^{T,\mathfrak{M},K}$ του$^{T,\mathfrak{M},K}$ καρπου$^{T,\mathfrak{M},K}$ αυτου ουκ εσθιει η τις ποιμαινει ποιμνην και εκ του γαλακτος της ποιμνης ουκ εσθιει. **v.8** μη κατα ανθρωπον ταυτα λαλω η ουχι$^{T,\mathfrak{M},K}$ και ο νομος ταυτα ου^{V} λεγει. **v.9** εν γαρ τω μωυσεως$^{\mathfrak{M},V}$ μωσεως^{T,K} νομω γεγραπται ου κημωσεις^{V} φιμωσεις$^{T,\mathfrak{M},K}$ βουν αλοωντα μη των βοων μελει τω θεω. **v.10** η δι ημας παντως λεγει δι ημας γαρ εγραφη οτι οφειλει^{V} επ ελπιδι οφειλει$^{T,\mathfrak{M},K}$ ο αροτριων αροτριαν και ο αλοων της$^{T,\mathfrak{M},K}$ ελπιδος$^{T,\mathfrak{M},K}$ αυτου$^{T,\mathfrak{M},K}$ μετεχειν$^{T,\mathfrak{M},K}$ επ ελπιδι του^{V} μετεχειν^{V}. **v.12** ει αλλοι της εξουσιας$^{T,\mathfrak{M},K}$ υμων εξουσιας^{V} μετεχουσιν ου μαλλον ημεις αλλ ουκ εχρησαμεθα τη εξουσια ταυτη αλλα παντα στεγομεν ινα μη εγκοπην$^{T,\mathfrak{M},K}$ τινα εγκοπην^{V} δωμεν τω ευαγγελιω του χριστου. **v.13** ουκ οιδατε οτι οι τα ιερα εργαζομενοι [τα]^{V} εκ του ιερου εσθιουσιν οι τω θυσιαστηριω παρεδρευοντες^{V} προσεδρευοντες$^{T,\mathfrak{M},K}$ τω θυσιαστηριω συμμεριζονται.

γένηται ἐν ἐμοί καλὸν γάρ μοι μᾶλλον ἀποθανεῖν ἤ τὸ καύχημά μου
16* ἵνα τις κενώσῃ. ἐὰν γὰρ εὐαγγελίζωμαι οὐκ ἔστιν μοι καύχημα ἀνάγκη
17 γάρ μοι ἐπίκειται οὐαὶ δέ μοί ἐστιν ἐὰν μὴ εὐαγγελίζωμαι. εἰ γὰρ ἑκὼν
18* τοῦτο πράσσω μισθὸν ἔχω εἰ δὲ ἄκων οἰκονομίαν πεπίστευμαι. τίς οὖν
μοί ἐστιν ὁ μισθός ἵνα εὐαγγελιζόμενος ἀδάπανον θήσω τὸ εὐαγγέλιον
τοῦ χριστοῦ εἰς τὸ μὴ καταχρήσασθαι τῇ ἐξουσίᾳ μού ἐν τῷ εὐαγγελίῳ.
19 ἐλεύθερος γὰρ ὢν ἐκ πάντων πᾶσιν ἐμαυτὸν ἐδούλωσα ἵνα τοὺς πλείο-
20* νας κερδήσω. καὶ ἐγενόμην τοῖς ἰουδαίοις ὡς ἰουδαῖος ἵνα ἰουδαίους
κερδήσω τοῖς ὑπὸ νόμον ὡς ὑπὸ νόμον ἵνα τοὺς ὑπὸ νόμον κερδήσω.
21* τοῖς ἀνόμοις ὡς ἄνομος μὴ ὢν ἄνομος θεῷ ἀλλ' ἔννομος χριστῷ ἵνα κερ-
22* δήσω ἀνόμους. ἐγενόμην τοῖς ἀσθενέσιν ὡς ἀσθενής ἵνα τοὺς ἀσθενεῖς
23* κερδήσω τοῖς πᾶσιν γέγονα τὰ πάντα ἵνα πάντως τινὰς σώσω. τοῦτο
24 δὲ ποιῶ διὰ τὸ εὐαγγέλιον ἵνα συγκοινωνὸς αὐτοῦ γένωμαι. οὐκ οἴ-
δατε ὅτι οἱ ἐν σταδίῳ τρέχοντες πάντες μὲν τρέχουσιν εἷς δὲ λαμβάνει τὸ
25 βραβεῖον οὕτως τρέχετε ἵνα καταλάβητε. πᾶς δὲ ὁ ἀγωνιζόμενος πάντα
ἐγκρατεύεται ἐκεῖνοι μὲν οὖν ἵνα φθαρτὸν στέφανον λάβωσιν ἡμεῖς δὲ
26 ἄφθαρτον. ἐγὼ τοίνυν οὕτως τρέχω ὡς οὐκ ἀδήλως οὕτως πυκτεύω ὡς
27* οὐκ ἀέρα δέρων. ἀλλ' ὑπωπιάζω μου τὸ σῶμα καὶ δουλαγωγῶ μήπως
ἄλλοις κηρύξας αὐτὸς ἀδόκιμος γένωμαι.

10* οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς ἀγνοεῖν ἀδελφοί ὅτι οἱ πατέρες ἡμῶν πάντες ὑπὸ
2* τὴν νεφέλην ἦσαν καὶ πάντες διὰ τῆς θαλάσσης διῆλθον. καὶ πάντες
3* εἰς τὸν μωσῆν ἐβαπτίσαντο ἐν τῇ νεφέλῃ καὶ ἐν τῇ θαλάσσῃ. καὶ πάντες
4* τὸ αὐτὸ βρῶμα πνευματικὸν ἔφαγον. καὶ πάντες τὸ αὐτὸ πόμα πνευ-
ματικὸν ἔπιον ἔπινον γὰρ ἐκ πνευματικῆς ἀκολουθούσης πέτρας ἡ δὲ

---

v.15 εγω δε ου[V] κεχρημαι[V] ουδενι εχρησαμην[T,𝔐,K] τουτων ουκ εγραψα δε ταυτα ινα ουτως γενηται εν εμοι καλον γαρ μοι μαλλον αποθανειν η το καυχημα μου ουδεις[V] κενωσει[V] ινα[T,𝔐,K] τις[T,𝔐,K] κενωση[T,𝔐,K]. **v.16** εαν γαρ ευαγγελιζωμαι ουκ εστιν μοι καυχημα αναγκη γαρ μοι επικειται ουαι γαρ[V] δε[T,𝔐,K] μοι εστιν εαν μη ευαγγελισωμαι[V] ευαγγελιζωμαι[T,𝔐,K]. **v.18** τις ουν μου[V] μοι[T,𝔐,K] εστιν ο μισθος ινα ευαγγελιζομενος αδαπανον θησω το ευαγγελιον του[T,𝔐,K] χριστου[T,𝔐,K] εις το μη καταχρησασθαι τη εξουσια μου εν τω ευαγγελιω. **v.20** και εγενομην τοις ιουδαιοις ως ιουδαιος ινα ιουδαιους κερδησω τοις υπο νομον ως υπο νομον μη[V] ων[V] αυτος[V] υπο[V] νομον[V] ινα τους υπο νομον κερδησω. **v.21** τοις ανομοις ως ανομος μη ων ανομος θεου[V] θεω[T,𝔐,K] αλλ εννομος χριστου[V] χριστω[T,𝔐,K] ινα κερδανω[V] τους[V] κερδησω[T,𝔐,K] ανομους. **v.22** εγενομην τοις ασθενεσιν ως[T,𝔐,K] ασθενης ινα τους ασθενεις κερδησω τοις πασιν γεγονα τα[T,𝔐,K] παντα ινα παντως τινας σωσω. **v.23** παντα[V] τουτο[T,𝔐,K] δε ποιω δια το ευαγγελιον ινα συγκοινωνος αυτου γενωμαι. **v.27** αλλα[V] αλλ[T,𝔐,K] υπωπιαζω μου το σωμα και δουλαγωγω μη[V] πως[V] μηπως[T,𝔐,K] αλλοις κηρυξας αυτος αδοκιμος γενωμαι. **10** **v.1** ου θελω γαρ[V] δε[T,𝔐,K] υμας αγνοειν αδελφοι οτι οι πατερες ημων παντες υπο την νεφελην ησαν και παντες δια της θαλασσης διηλθον. **v.2** και παντες εις τον μωυσην[𝔐,V] μωσην[T,K] εβαπτισθησαν[V] εβαπτισαντο[T,𝔐,K] εν τη νεφελη και εν τη θαλασση. **v.3** και παντες το αυτο βρωμα[T,𝔐,K] πνευματικον βρωμα[V] εφαγον. **v.4** και παντες το αυτο πομα[T,𝔐,K] πνευματικον επιον πομα[V] επινον γαρ εκ πνευματικης ακολουθουσης πετρας η δε[T,𝔐,K] πετρα δε[V] ην ο χριστος.

πέτρα ἦν ὁ χριστός. ἀλλ’ οὐκ ἐν τοῖς πλείοσιν αὐτῶν εὐδόκησεν ὁ θεός 5
κατεστρώθησαν γὰρ ἐν τῇ ἐρήμῳ. ταῦτα δὲ τύποι ἡμῶν ἐγενήθησαν 6
εἰς τὸ μὴ εἶναι ἡμᾶς ἐπιθυμητὰς κακῶν καθὼς κἀκεῖνοι ἐπεθύμησαν.
μηδὲ εἰδωλολάτραι γίνεσθε καθώς τινες αὐτῶν ὥς γέγραπται ἐκάθισεν 7*
ὁ λαὸς φαγεῖν καὶ πιεῖν καὶ ἀνέστησαν παίζειν. μηδὲ πορνεύωμεν 8*
καθώς τινες αὐτῶν ἐπόρνευσαν καὶ ἔπεσον ἕν μιᾷ ἡμέρᾳ εἴκοσιτρεῖς
χιλιάδες. μηδὲ ἐκπειράζωμεν τὸν χριστόν καθὼς καὶ τινες αὐτῶν ἐπεί- 9*
ρασαν καὶ ὑπὸ τῶν ὄφεων ἀπώλοντο. μηδὲ γογγύζετε καθὼς καὶ τινὲς 10*
αὐτῶν ἐγόγγυσαν καὶ ἀπώλοντο ὑπὸ τοῦ ὀλοθρευτοῦ. ταῦτα δὲ πάντα 11*
τύποι συνέβαινον ἐκείνοις ἐγράφη δὲ πρὸς νουθεσίαν ἡμῶν εἰς οὓς τὰ
τέλη τῶν αἰώνων κατήντησεν. ὥστε ὁ δοκῶν ἑστάναι βλεπέτω μὴ πέσῃ. 12
πειρασμὸς ὑμᾶς οὐκ εἴληφεν εἰ μὴ ἀνθρώπινος πιστὸς δὲ ὁ θεός ὃς οὐκ 13*
ἐάσει ὑμᾶς πειρασθῆναι ὑπὲρ ὃ δύνασθε ἀλλὰ ποιήσει σὺν τῷ πειρασμῷ
καὶ τὴν ἔκβασιν τοῦ δύνασθαι ὑμᾶς ὑπενεγκεῖν. διόπερ ἀγαπητοί μου 14*
φεύγετε ἀπὸ τῆς εἰδωλολατρείας. ὡς φρονίμοις λέγω κρίνατε ὑμεῖς ὅ 15
φημι. τὸ ποτήριον τῆς εὐλογίας ὃ εὐλογοῦμεν οὐχὶ κοινωνία τοῦ αἵμα- 16*
τος τοῦ χριστοῦ ἐστιν τὸν ἄρτον ὃν κλῶμεν οὐχὶ κοινωνία τοῦ σώματος
τοῦ χριστοῦ ἐστιν. ὅτι εἷς ἄρτος ἓν σῶμα οἱ πολλοί ἐσμεν οἱ γὰρ πάντες 17
ἐκ τοῦ ἑνὸς ἄρτου μετέχομεν. βλέπετε τὸν ἰσραὴλ κατὰ σάρκα οὐχί 18*
οἱ ἐσθίοντες τὰς θυσίας κοινωνοὶ τοῦ θυσιαστηρίου εἰσίν. τί οὖν φημι 19*
ὅτι εἴδωλόν τί ἐστιν ἤ ὅτι εἰδωλόθυτόν τί ἐστιν. ἀλλ’ ὅτι ἃ θύει τά ἔθνη 20*
δαιμονίοις θύει καὶ οὐ θεῷ οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς κοινωνοὺς τῶν δαιμονίων
γίνεσθαι. οὐ δύνασθε ποτήριον κυρίου πίνειν καὶ ποτήριον δαιμονίων 21
οὐ δύνασθε τραπέζης κυρίου μετέχειν καὶ τραπέζης δαιμονίων. ἤ πα- 22
ραζηλοῦμεν τὸν κύριον μὴ ἰσχυρότεροι αὐτοῦ ἐσμεν. πάντα μοι ἔξεστιν 23*

v.7 μηδε ειδωλολατραι γινεσθε καθως τινες αυτων ωσπερ$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ως$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ γεγραπται εκαθισεν ο λαος φαγειν και πειν$^{\mathcal{V}}$ πιειν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και ανεστησαν παιζειν. **v.8** μηδε πορνευωμεν καθως τινες αυτων επορνευσαν και επεσον εν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μια ημερα εικοσι$^{\mathcal{V}}$ τρεις$^{\mathcal{V}}$ εικοσιτρεις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ χιλιαδες. **v.9** μηδε εκπειραζωμεν τον χριστον καθως και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τινες αυτων επειρασαν και υπο των οφεων απωλλυντο$^{\mathcal{V}}$ απωλοντο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.10** μηδε γογγυζετε καθαπερ$^{\mathcal{V}}$ καθως$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τινες αυτων εγογγυσαν και απωλοντο υπο του ολοθρευτου. **v.11** ταυτα δε τυπικως$^{\mathcal{V}}$ συνεβαινεν$^{\mathcal{V}}$ παντα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τυποι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ συνεβαινον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εκεινοις εγραφη δε προς νουθεσιαν ημων εις ους τα τελη των αιωνων κατηντηκεν$^{\mathcal{V}}$ κατηντησεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.13** πειρασμος υμας ουκ ειληφεν ει μη ανθρωπινος πιστος δε ο θεος ος ουκ εασει υμας πειρασθηναι υπερ ο δυνασθε αλλα ποιησει συν τω πειρασμω και την εκβασιν του δυνασθαι υμας$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ υπενεγκειν. **v.14** διοπερ αγαπητοι μου φευγετε απο της ειδωλολατριας$^{\mathcal{V}}$ ειδωλολατρειας$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.16** το ποτηριον της ευλογιας ο ευλογουμεν ουχι κοινωνια εστιν$^{\mathcal{V}}$ του αιματος του χριστου εστιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τον αρτον ον κλωμεν ουχι κοινωνια του σωματος του χριστου εστιν. **v.18** βλεπετε τον ισραηλ κατα σαρκα ουχ$^{\mathcal{V}}$ ουχι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ οι εσθιοντες τας θυσιας κοινωνοι του θυσιαστηριου εισιν. **v.19** τι ουν φημι οτι ειδωλοθυτον$^{\mathcal{V}}$ ειδωλον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τι εστιν η οτι ειδωλον$^{\mathcal{V}}$ ειδωλοθυτον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τι εστιν. **v.20** αλλ οτι α θυουσιν$^{\mathcal{V}}$ θυει$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εθνη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δαιμονιοις θυει$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και ου θεω [θυουσιν]$^{\mathcal{V}}$ ου θελω δε υμας κοινωνους των δαιμονιων γινεσθαι.

ἀλλ’ οὐ πάντα συμφέρει πάντα μοί ἔξεστιν ἀλλ’ οὐ πάντα οἰκοδομεῖ.
24*, 25 μηδεὶς τὸ ἑαυτοῦ ζητείτω ἀλλὰ τὸ τοῦ ἑτέρου ἕκαστος. πᾶν τὸ ἐν μακέλ-
26* λῳ πωλούμενον ἐσθίετε μηδὲν ἀνακρίνοντες διὰ τὴν συνείδησιν. τοῦ
27* γὰρ κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς. εἴ δὲ τις καλεῖ ὑμᾶς τῶν ἀπί-
στων καὶ θέλετε πορεύεσθαι πᾶν τὸ παρατιθέμενον ὑμῖν ἐσθίετε μηδὲν
28* ἀνακρίνοντες διὰ τὴν συνείδησιν. ἐὰν δέ τις ὑμῖν εἴπῃ τοῦτο εἰδωλόθυ-
τόν ἐστιν μὴ ἐσθίετε δι’ ἐκεῖνον τὸν μηνύσαντα καὶ τὴν συνείδησιν τοῦ
29 γὰρ κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς. συνείδησιν δὲ λέγω οὐχὶ τὴν
ἑαυτοῦ ἀλλὰ τὴν τοῦ ἑτέρου ἵνα τί γὰρ ἡ ἐλευθερία μου κρίνεται ὑπὸ
30* ἄλλης συνειδήσεως. εἰ δὲ ἐγὼ χάριτι μετέχω τί βλασφημοῦμαι ὑπὲρ
31 οὗ ἐγὼ εὐχαριστῶ. εἴτε οὖν ἐσθίετε εἴτε πίνετε εἴτε τι ποιεῖτε πάντα εἰς
32* δόξαν θεοῦ ποιεῖτε. ἀπρόσκοποι γίνεσθε καὶ ἰουδαίοις καὶ ἕλλησιν καὶ
33* τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ θεοῦ. καθὼς κἀγὼ πάντα πᾶσιν ἀρέσκω μὴ ζητῶν τὸ
ἐμαυτοῦ σύμφερον ἀλλὰ τὸ τῶν πολλῶν ἵνα σωθῶσιν.

11, 2* μιμηταί μου γίνεσθε καθὼς κἀγὼ χριστοῦ. ἐπαινῶ δὲ ὑμᾶς ἀδελ-
φοί ὅτι πάντα μου μέμνησθε καὶ καθὼς παρέδωκα ὑμῖν τὰς παραδόσεις
3* κατέχετε. θέλω δὲ ὑμᾶς εἰδέναι ὅτι παντὸς ἀνδρὸς ἡ κεφαλὴ ὁ χριστός
4 ἐστιν κεφαλὴ δὲ γυναικὸς ὁ ἀνήρ κεφαλὴ δὲ χριστοῦ ὁ θεός. πᾶς ἀνὴρ
προσευχόμενος ἢ προφητεύων κατὰ κεφαλῆς ἔχων καταισχύνει τὴν κε-
5* φαλὴν αὐτοῦ. πᾶσα δὲ γυνὴ προσευχομένη ἢ προφητεύουσα ἀκατακα-
λύπτῳ τῇ κεφαλῇ καταισχύνει τὴν κεφαλὴν ἑαυτῆς ἓν γάρ ἐστιν καὶ τὸ
6 αὐτὸ τῇ ἐξυρημένῃ. εἰ γὰρ οὐ κατακαλύπτεται γυνή καὶ κειράσθω εἰ δὲ
7* αἰσχρὸν γυναικὶ τὸ κείρασθαι ἢ ξυρᾶσθαι κατακαλυπτέσθω. ἀνὴρ μὲν
γὰρ οὐκ ὀφείλει κατακαλύπτεσθαι τὴν κεφαλήν εἰκὼν καὶ δόξα θεοῦ
8 ὑπάρχων γυνὴ δὲ δόξα ἀνδρός ἐστιν. οὐ γάρ ἐστιν ἀνὴρ ἐκ γυναικός
9 ἀλλὰ γυνὴ ἐξ ἀνδρός. καὶ γὰρ οὐκ ἐκτίσθη ἀνὴρ διὰ τὴν γυναῖκα ἀλλὰ

---

v.23 παντα μοι[T,𝔐,K] εξεστιν αλλ ου παντα συμφερει παντα μοι[T,𝔐,K] εξεστιν αλλ ου παντα οικοδομει. **v.24** μηδεις το εαυτου ζητειτω αλλα το του ετερου εκαστος[T,𝔐,K]. **v.26** του γαρ[T,𝔐,K] κυριου γαρ[V] η γη και το πληρωμα αυτης. **v.27** ει δε[T,𝔐,K] τις καλει υμας των απιστων και θελετε πορευεσθαι παν το παρατιθεμενον υμιν εσθιετε μηδεν ανακρινοντες δια την συνειδησιν. **v.28** εαν δε τις υμιν ειπη τουτο ιεροθυτον[V] ειδωλοθυτον[T,𝔐,K] εστιν μη εσθιετε δι εκεινον τον μηνυσαντα και την συνειδησιν του[T,𝔐,K] γαρ[T,𝔐,K] κυριου[T,𝔐,K] η[T,𝔐,K] γη[T,𝔐,K] και[T,𝔐,K] το[T,𝔐,K] πληρωμα[T,𝔐,K] αυτης[T,𝔐,K]. **v.30** ει δε[T,K] εγω χαριτι μετεχω τι βλασφημουμαι υπερ ου εγω ευχαριστω. **v.32** απροσκοποι γινεσθε[T,𝔐,K] και ιουδαιοις γινεσθε[V] και ελλησιν και τη εκκλησια του θεου. **v.33** καθως καγω παντα πασιν αρεσκω μη ζητων το εμαυτου συμφορον[V] συμφερον[T,𝔐,K] αλλα το των πολλων ινα σωθωσιν. **11** **v.2** επαινω δε υμας αδελφοι[T,𝔐,K] οτι παντα μου μεμνησθε και καθως παρεδωκα υμιν τας παραδοσεις κατεχετε. **v.3** θελω δε υμας ειδεναι οτι παντος ανδρος η κεφαλη ο χριστος εστιν κεφαλη δε γυναικος ο ανηρ κεφαλη δε του[V] χριστου ο θεος. **v.5** πασα δε γυνη προσευχομενη η προφητευουσα ακατακαλυπτω τη κεφαλη καταισχυνει την κεφαλην αυτης[V] εαυτης[T,𝔐,K] εν γαρ εστιν και το αυτο τη εξυρημενη. **v.7** ανηρ μεν γαρ ουκ οφειλει κατακαλυπτεσθαι την κεφαλην εικων και δοξα θεου υπαρχων η[V] γυνη δε δοξα ανδρος εστιν.

γυνὴ διὰ τὸν ἄνδρα. διὰ τοῦτο ὀφείλει ἡ γυνὴ ἐξουσίαν ἔχειν ἐπὶ τῆς 10
κεφαλῆς διὰ τοὺς ἀγγέλους. πλὴν οὔτε ἀνὴρ χωρὶς γυναικὸς οὔτε γυνὴ 11*
χωρὶς ἀνδρὸς ἐν κυρίῳ. ὥσπερ γὰρ ἡ γυνὴ ἐκ τοῦ ἀνδρός οὕτως καὶ ὁ 12
ἀνὴρ διὰ τῆς γυναικός τὰ δὲ πάντα ἐκ τοῦ θεοῦ. ἐν ὑμῖν αὐτοῖς κρίνατε 13
πρέπον ἐστὶν γυναῖκα ἀκατακάλυπτον τῷ θεῷ προσεύχεσθαι. ἡ οὐδὲ 14*
αὐτὴ ἥ φύσις διδάσκει ὑμᾶς ὅτι ἀνὴρ μὲν ἐὰν κομᾷ ἀτιμία αὐτῷ ἐστιν.
γυνὴ δὲ ἐὰν κομᾷ δόξα αὐτῇ ἐστιν ὅτι ἡ κόμη ἀντὶ περιβολαίου δέδοται 15*
αὐτῇ. εἰ δέ τις δοκεῖ φιλόνεικος εἶναι ἡμεῖς τοιαύτην συνήθειαν οὐκ 16
ἔχομεν οὐδὲ αἱ ἐκκλησίαι τοῦ θεοῦ. τοῦτο δὲ παραγγέλλων οὐκ ἐπαινῶ 17*
ὅτι οὐκ εἰς τὸ κρεῖττον ἀλ'λ εἰς τὸ ἧττον συνέρχεσθε. πρῶτον μὲν γὰρ 18*
συνερχομένων ὑμῶν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἀκούω σχίσματα ἐν ὑμῖν ὑπάρχειν
καὶ μέρος τι πιστεύω. δεῖ γὰρ καὶ αἱρέσεις ἐν ὑμῖν εἶναι ἵνα οἱ δόκιμοι 19*
φανεροὶ γένωνται ἐν ὑμῖν. συνερχομένων οὖν ὑμῶν ἐπὶ τὸ αὐτὸ οὐκ 20
ἔστιν κυριακὸν δεῖπνον φαγεῖν. ἕκαστος γὰρ τὸ ἴδιον δεῖπνον προλαμ- 21
βάνει ἐν τῷ φαγεῖν καὶ ὃς μὲν πεινᾷ ὃς δὲ μεθύει. μὴ γὰρ οἰκίας οὐκ 22*
ἔχετε εἰς τὸ ἐσθίειν καὶ πίνειν ἢ τῆς ἐκκλησίας τοῦ θεοῦ καταφρονεῖτε
καὶ καταισχύνετε τοὺς μὴ ἔχοντας τί ὑμῖν εἴπω ἐπαινέσω ὑμᾶς ἐν τούτῳ
οὐκ ἐπαινῶ. ἐγὼ γὰρ παρέλαβον ἀπὸ τοῦ κυρίου ὃ καὶ παρέδωκα ὑμῖν 23*
ὅτι ὁ κύριος ἰησοῦς ἐν τῇ νυκτὶ ᾗ παρεδίδοτο ἔλαβεν ἄρτον. καὶ εὐχα- 24*
ριστήσας ἔκλασεν καὶ εἶπεν λάβετε φαγετε τοῦτό μού ἐστιν τὸ σῶμα τὸ
ὑπὲρ ὑμῶν κλώμενον τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν. ὡσαύτως 25*
καὶ τὸ ποτήριον μετὰ τὸ δειπνῆσαι λέγων τοῦτο τὸ ποτήριον ἡ καινὴ δια-
θήκη ἐστὶν ἐν τῷ ἐμῷ αἵματι τοῦτο ποιεῖτε ὁσάκις ἂν πίνητε εἰς τὴν ἐμὴν
ἀνάμνησιν. ὁσάκις γὰρ ἂν ἐσθίητε τὸν ἄρτον τοῦτον καὶ τὸ ποτήριον 26*
τοῦτο πίνητε τὸν θάνατον τοῦ κυρίου καταγγέλλετε ἄχρις οὗ ἂν ἔλθῃ.

---

v.11 πλην ουτε ανηρ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ χωρις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ γυναικος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ουτε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ γυνη χωρις ανδρος ουτε$^{\mathcal{V}}$ ανηρ$^{\mathcal{V}}$ χωρις$^{\mathcal{V}}$ γυναικος$^{\mathcal{V}}$ εν κυριω. **v.14** η$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ουδε αυτη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ η φυσις αυτη$^{\mathcal{V}}$ διδασκει υμας οτι ανηρ μεν εαν κομα ατιμια αυτω εστιν. **v.15** γυνη δε εαν κομα δοξα αυτη εστιν οτι η κομη αντι περιβολαιου δεδοται [αυτη]$^{\mathcal{V}}$ αυτη$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$. **v.17** τουτο δε παραγγελλων ουκ επαινω οτι ουκ εις το κρεισσον$^{\mathcal{V}}$ κρειττον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αλλα$^{\mathcal{V}}$ αλλ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εις το ησσον$^{\mathcal{V}}$ ηττον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ συνερχεσθε. **v.18** πρωτον μεν γαρ συνερχομενων υμων εν τη$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ εκκλησια ακουω σχισματα εν υμιν υπαρχειν και μερος τι πιστευω. **v.19** δει γαρ και αιρεσεις εν υμιν ειναι ινα [και]$^{\mathcal{V}}$ οι δοκιμοι φανεροι γενωνται εν υμιν. **v.22** μη γαρ οικιας ουκ εχετε εις το εσθιειν και πινειν η της εκκλησιας του θεου καταφρονειτε και καταισχυνετε τους μη εχοντας τι υμιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ειπω υμιν$^{\mathcal{V}}$ επαινεσω υμας εν τουτω ουκ επαινω. **v.23** εγω γαρ παρελαβον απο του κυριου ο και παρεδωκα υμιν οτι ο κυριος ιησους εν τη νυκτι η παρεδιδετο$^{\mathcal{V}}$ παρεδιδοτο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ελαβεν αρτον. **v.24** και ευχαριστησας εκλασεν και ειπεν λαβετε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ φαγετε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τουτο μου εστιν το σωμα το υπερ υμων κλωμενον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τουτο ποιειτε εις την εμην αναμνησιν. **v.25** ωσαυτως και το ποτηριον μετα το δειπνησαι λεγων τουτο το ποτηριον η καινη διαθηκη εστιν εν τω εμω αιματι τουτο ποιειτε οσακις εαν$^{\mathcal{V}}$ αν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πινητε εις την εμην αναμνησιν. **v.26** οσακις γαρ εαν$^{\mathcal{V}}$ αν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εσθιητε τον αρτον τουτον και το ποτηριον τουτο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πινητε τον θανατον του κυριου καταγγελλετε αχρι$^{\mathcal{V}}$ αχρις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ου αν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ελθη.

27* ὥστε ὃς ἂν ἐσθίῃ τὸν ἄρτον τοῦτον ἢ πίνῃ τὸ ποτήριον τοῦ κυρίου ἀνα-
28 ξίως ἔνοχος ἔσται τοῦ σώματος καὶ αἵματος τοῦ κυρίου. δοκιμαζέτω δὲ
ἄνθρωπος ἑαυτόν καὶ οὕτως ἐκ τοῦ ἄρτου ἐσθιέτω καὶ ἐκ τοῦ ποτηρίου
29* πινέτω. ὁ γὰρ ἐσθίων καὶ πίνων ἀναξίως κρίμα ἑαυτῷ ἐσθίει καὶ πίνει
30 μὴ διακρίνων τὸ σῶμα τοῦ κυρίου. διὰ τοῦτο ἐν ὑμῖν πολλοὶ ἀσθενεῖς
31* καὶ ἄρρωστοι καὶ κοιμῶνται ἱκανοί. εἰ γὰρ ἑαυτοὺς διεκρίνομεν οὐκ
32* ἂν ἐκρινόμεθα. κρινόμενοι δὲ ὑπὸ κυρίου παιδευόμεθα ἵνα μὴ σὺν τῷ
33 κόσμῳ κατακριθῶμεν. ὥστε ἀδελφοί μου συνερχόμενοι εἰς τὸ φαγεῖν
34* ἀλλήλους ἐκδέχεσθε. εἴ δὲ τις πεινᾷ ἐν οἴκῳ ἐσθιέτω ἵνα μὴ εἰς κρίμα
συνέρχησθε τὰ δέ λοιπὰ ὡς ἂν ἔλθω διατάξομαι.

12, 2* περὶ δὲ τῶν πνευματικῶν ἀδελφοί οὐ θέλω ὑμᾶς ἀγνοεῖν. οἴδατε ὅτι
3* ἔθνη ἦτε πρὸς τὰ εἴδωλα τὰ ἄφωνα ὡς ἂν ἤγεσθε ἀπαγόμενοι. διὸ γνω-
ρίζω ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς ἐν πνεύματι θεοῦ λαλῶν λέγει ἀνάθεμα ἰησοῦν καὶ
4 οὐδεὶς δύναται εἰπεῖν κύριον ἰησοῦν εἰ μὴ ἐν πνεύματι ἁγίῳ. διαιρέσεις
5 δὲ χαρισμάτων εἰσίν τὸ δὲ αὐτὸ πνεῦμα. καὶ διαιρέσεις διακονιῶν εἰσιν
6* καὶ ὁ αὐτὸς κύριος. καὶ διαιρέσεις ἐνεργημάτων εἰσίν ὁ δὲ αὐτὸς ἐστίν
7 θεός ὁ ἐνεργῶν τὰ πάντα ἐν πᾶσιν. ἑκάστῳ δὲ δίδοται ἡ φανέρωσις τοῦ
8 πνεύματος πρὸς τὸ συμφέρον. ᾧ μὲν γὰρ διὰ τοῦ πνεύματος δίδοται
9* λόγος σοφίας ἄλλῳ δὲ λόγος γνώσεως κατὰ τὸ αὐτὸ πνεῦμα. ἑτέρῳ
δὲ πίστις ἐν τῷ αὐτῷ πνεύματι ἄλλῳ δὲ χαρίσματα ἰαμάτων ἐν τῷ αὐτῷ
10* πνεύματι. ἄλλῳ δὲ ἐνεργήματα δυνάμεων ἄλλῳ δὲ προφητεία ἄλλῳ δὲ
διακρίσεις πνευμάτων ἑτέρῳ δὲ γένη γλωσσῶν ἄλλῳ δὲ ἑρμηνεία γλωσ-
11 σῶν. πάντα δὲ ταῦτα ἐνεργεῖ τὸ ἓν καὶ τὸ αὐτὸ πνεῦμα διαιροῦν ἰδίᾳ
12* ἑκάστῳ καθὼς βούλεται. καθάπερ γὰρ τὸ σῶμα ἕν ἐστιν καὶ μέλη ἔχει
πολλὰ πάντα δὲ τὰ μέλη τοῦ σώματος τοῦ ἑνός πολλὰ ὄντα ἕν ἐστιν σῶμα
13* οὕτως καὶ ὁ χριστός. καὶ γὰρ ἐν ἑνὶ πνεύματι ἡμεῖς πάντες εἰς ἓν σῶμα

---

v.27 ωστε ος αν εσθιη τον αρτον τουτον[T,𝔐,K] η πινη το ποτηριον του κυριου αναξιως του[𝔐] κυριου[𝔐] ενοχος εσται του σωματος και του[𝔐,V] αιματος του κυριου. **v.29** ο γαρ εσθιων και πινων αναξιως[T,𝔐,K] κριμα εαυτω εσθιει και πινει μη διακρινων το σωμα του[T,𝔐,K] κυριου[T,𝔐,K]. **v.31** ει δε[V] γαρ[T,𝔐,K] εαυτους διεκρινομεν ουκ αν εκρινομεθα. **v.32** κρινομενοι δε υπο [του][V] κυριου παιδευομεθα ινα μη συν τω κοσμω κατακριθωμεν. **v.34** ει δε[T,𝔐,K] τις πεινα εν οικω εσθιετω ινα μη εις κριμα συνερχησθε τα δε λοιπα ως αν ελθω διαταξομαι. **12** **v.2** οιδατε οτι οτε[𝔐,V] εθνη ητε προς τα ειδωλα τα αφωνα ως αν ηγεσθε απαγομενοι. **v.3** διο γνωριζω υμιν οτι ουδεις εν πνευματι θεου λαλων λεγει αναθεμα ιησους[V] ιησουν[T,𝔐,K] και ουδεις δυναται ειπειν κυριος[V] κυριον[T,𝔐,K] ιησους[V] ιησουν[T,𝔐,K] ει μη εν πνευματι αγιω. **v.6** και διαιρεσεις ενεργηματων εισιν ο δε αυτος εστιν[T,𝔐,K] θεος ο ενεργων τα παντα εν πασιν. **v.9** ετερω δε[T,𝔐,K] πιστις εν τω αυτω πνευματι αλλω δε χαρισματα ιαματων εν τω ενι[V] αυτω[T,𝔐,K] πνευματι. **v.10** αλλω δε ενεργηματα δυναμεων αλλω [δε][V] δε[T,𝔐,K] προφητεια αλλω [δε][V] δε[T,𝔐,K] διακρισεις πνευματων ετερω δε[T,𝔐,K] γενη γλωσσων αλλω δε ερμηνεια γλωσσων. **v.12** καθαπερ γαρ το σωμα εν εστιν και μελη εχει[T,𝔐,K] πολλα εχει[V] παντα δε τα μελη του σωματος του[T,𝔐,K] ενος[T,𝔐,K] πολλα οντα εν εστιν σωμα ουτως και ο χριστος.

ἐβαπτίσθημεν εἴτε ἰουδαῖοι εἴτε ἕλληνες εἴτε δοῦλοι εἴτε ἐλεύθεροι καὶ
πάντες εἰς ἓν πνεῦμα ἐποτίσθημεν. καὶ γὰρ τὸ σῶμα οὐκ ἔστιν ἓν μέλος 14
ἀλλὰ πολλά. ἐὰν εἴπῃ ὁ πούς ὅτι οὐκ εἰμὶ χείρ οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ σώματος 15
οὐ παρὰ τοῦτο οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ σώματος. καὶ ἐὰν εἴπῃ τὸ οὖς ὅτι οὐκ 16
εἰμὶ ὀφθαλμός οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ σώματος οὐ παρὰ τοῦτο οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ
σώματος. εἰ ὅλον τὸ σῶμα ὀφθαλμός ποῦ ἡ ἀκοή εἰ ὅλον ἀκοή ποῦ ἡ 17
ὄσφρησις. νυνὶ δὲ ὁ θεὸς ἔθετο τὰ μέλη ἓν ἕκαστον αὐτῶν ἐν τῷ σώματι 18
καθὼς ἠθέλησεν. εἰ δὲ ἦν τὰ πάντα ἓν μέλος ποῦ τὸ σῶμα. νῦν δὲ πολ- 19, 20
λὰ μὲν μέλη ἓν δὲ σῶμα. οὐ δύναται δὲ ὀφθαλμὸς εἰπεῖν τῇ χειρί χρείαν 21*
σου οὐκ ἔχω ἢ πάλιν ἡ κεφαλὴ τοῖς ποσίν χρείαν ὑμῶν οὐκ ἔχω. ἀλλὰ 22
πολλῷ μᾶλλον τὰ δοκοῦντα μέλη τοῦ σώματος ἀσθενέστερα ὑπάρχειν
ἀναγκαῖά ἐστιν. καὶ ἃ δοκοῦμεν ἀτιμότερα εἶναι τοῦ σώματος τούτοις 23
τιμὴν περισσοτέραν περιτίθεμεν καὶ τὰ ἀσχήμονα ἡμῶν εὐσχημοσύνην
περισσοτέραν ἔχει. τὰ δὲ εὐσχήμονα ἡμῶν οὐ χρείαν ἔχει ἀλλ᾽ ὁ θεὸς 24*
συνεκέρασεν τὸ σῶμα τῷ ὑστερουντι περισσοτέραν δοὺς τιμήν. ἵνα μὴ 25*
ᾖ σχίσμα ἐν τῷ σώματι ἀλλὰ τὸ αὐτὸ ὑπὲρ ἀλλήλων μεριμνῶσιν τὰ μέλη.
καὶ εἴτε πάσχει ἓν μέλος συμπάσχει πάντα τὰ μέλη εἴτε δοξάζεται ἓν μέ- 26*
λος συγχαίρει πάντα τὰ μέλη. ὑμεῖς δέ ἐστε σῶμα χριστοῦ καὶ μέλη ἐκ 27
μέρους. καὶ οὓς μὲν ἔθετο ὁ θεὸς ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ πρῶτον ἀποστόλους 28*
δεύτερον προφήτας τρίτον διδασκάλους ἔπειτα δυνάμεις εἶτα χαρίσματα
ἰαμάτων ἀντιλήψεις κυβερνήσεις γένη γλωσσῶν. μὴ πάντες ἀπόστολοι 29
μὴ πάντες προφῆται μὴ πάντες διδάσκαλοι μὴ πάντες δυνάμεις. μὴ 30
πάντες χαρίσματα ἔχουσιν ἰαμάτων μὴ πάντες γλώσσαις λαλοῦσιν μὴ
πάντες διερμηνεύουσιν. ζηλοῦτε δὲ τὰ χαρίσματα τὰ κρείττονα καὶ ἔτι 31*
καθ᾽ ὑπερβολὴν ὁδὸν ὑμῖν δείκνυμι.

ἐὰν ταῖς γλώσσαις τῶν ἀνθρώπων λαλῶ καὶ τῶν ἀγγέλων ἀγάπην δὲ **13**
μὴ ἔχω γέγονα χαλκὸς ἠχῶν ἢ κύμβαλον ἀλαλάζον. καὶ ἐὰν ἔχω 2*
προφητείαν καὶ εἰδῶ τὰ μυστήρια πάντα καὶ πᾶσαν τὴν γνῶσιν καὶ ἐὰν

v.13 και γαρ εν ενι πνευματι ημεις παντες εις εν σωμα εβαπτισθημεν ειτε ιουδαιοι ειτε ελληνες ειτε δουλοι ειτε ελευθεροι και παντες εις[T,𝔐,K] εν πνευμα εποτισθημεν. **v.21** ου δυναται δε ο[𝔐,V] οφθαλμος ειπειν τη χειρι χρειαν σου ουκ εχω η παλιν η κεφαλη τοις ποσιν χρειαν υμων ουκ εχω. **v.24** τα δε ευσχημονα ημων ου χρειαν εχει αλλα[V] αλλ[T,𝔐,K] ο θεος συνεκερασεν το σωμα τω υστερουμενω[V] υστερουντι[T,𝔐,K] περισσοτεραν δους τιμην. **v.25** ινα μη η σχισματα[𝔐] σχισμα[T,K,V] εν τω σωματι αλλα το αυτο υπερ αλληλων μεριμνωσιν τα μελη. **v.26** και ειτε πασχει εν μελος συμπασχει παντα τα μελη ειτε δοξαζεται [εν][V] εν[T,𝔐,K] μελος συγχαιρει παντα τα μελη. **v.28** και ους μεν εθετο ο θεος εν τη εκκλησια πρωτον αποστολους δευτερον προφητας τριτον διδασκαλους επειτα δυναμεις επειτα[V] ειτα[T,𝔐,K] χαρισματα ιαματων αντιλημψεις[V] αντιληψεις[T,𝔐,K] κυβερνησεις γενη γλωσσων. **v.31** ζηλουτε δε τα χαρισματα τα μειζονα[V] κρειττονα[T,𝔐,K] και ετι καθ υπερβολην οδον υμιν δεικνυμι. **13** **v.2** και εαν εχω προφητειαν και ειδω τα μυστηρια παντα και πασαν την γνωσιν και εαν εχω πασαν την πιστιν ωστε ορη μεθισταναι[V] μεθιστανειν[T,𝔐,K] αγαπην δε μη εχω ουδεν[K] ουθεν[T,𝔐,V] ειμι.

ἔχω πᾶσαν τὴν πίστιν ὥστε ὄρη μεθιστάνειν ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω οὐθέν
3* εἰμι. καὶ ἐὰν ψωμίσω πάντα τὰ ὑπάρχοντά μου καὶ ἐὰν παραδῶ τὸ σῶμά
4* μου ἵνα καυθήσωμαι ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω οὐδὲν ὠφελοῦμαι. ἡ ἀγάπη
μακροθυμεῖ χρηστεύεται ἡ ἀγάπη οὐ ζηλοῖ ἡ ἀγάπη οὐ περπερεύεται
5 οὐ φυσιοῦται. οὐκ ἀσχημονεῖ οὐ ζητεῖ τὰ ἑαυτῆς οὐ παροξύνεται οὐ
6 λογίζεται τὸ κακόν. οὐ χαίρει ἐπὶ τῇ ἀδικίᾳ συγχαίρει δὲ τῇ ἀληθείᾳ.
7, 8* πάντα στέγει πάντα πιστεύει πάντα ἐλπίζει πάντα ὑπομένει. ἡ ἀγάπη
οὐδέποτε ἐκπίπτει εἴτε δὲ προφητεῖαι καταργηθήσονται εἴτε γλῶσσαι
9* παύσονται εἴτε γνῶσις καταργηθήσεται. ἐκ μέρους γὰρ γινώσκομεν
10* καὶ ἐκ μέρους προφητεύομεν. ὅταν δὲ ἔλθῃ τὸ τέλειον τότε τὸ ἐκ
11* μέρους καταργηθήσεται. ὅτε ἤμην νήπιος ὡς νήπιος ἐλάλουν ὡς νήπιος
ἐφρόνουν ὡς νήπιος ἐλογιζόμην ὅτε δέ γέγονα ἀνήρ κατήργηκα τὰ τοῦ
12 νηπίου. βλέπομεν γὰρ ἄρτι δι᾽ ἐσόπτρου ἐν αἰνίγματι τότε δὲ πρόσωπον
πρὸς πρόσωπον ἄρτι γινώσκω ἐκ μέρους τότε δὲ ἐπιγνώσομαι καθὼς καὶ
13 ἐπεγνώσθην. νυνὶ δὲ μένει πίστις ἐλπίς ἀγάπη τὰ τρία ταῦτα μείζων δὲ
τούτων ἡ ἀγάπη.

14 διώκετε τὴν ἀγάπην ζηλοῦτε δὲ τὰ πνευματικά μᾶλλον δὲ ἵνα προ-
2* φητεύητε. ὁ γὰρ λαλῶν γλώσσῃ οὐκ ἀνθρώποις λαλεῖ ἀλλὰ τῷ θεῷ
3 οὐδεὶς γὰρ ἀκούει πνεύματι δὲ λαλεῖ μυστήρια. ὁ δὲ προφητεύων ἀν-
4 θρώποις λαλεῖ οἰκοδομὴν καὶ παράκλησιν καὶ παραμυθίαν. ὁ λαλῶν
5* γλώσσῃ ἑαυτὸν οἰκοδομεῖ ὁ δὲ προφητεύων ἐκκλησίαν οἰκοδομεῖ. θέλω
δὲ πάντας ὑμᾶς λαλεῖν γλώσσαις μᾶλλον δὲ ἵνα προφητεύητε μείζων γὰρ
ὁ προφητεύων ἢ ὁ λαλῶν γλώσσαις ἐκτὸς εἰ μὴ διερμηνεύῃ ἵνα ἡ ἐκκλη-
6* σία οἰκοδομὴν λάβῃ. νυνὶ δέ ἀδελφοί ἐὰν ἔλθω πρὸς ὑμᾶς γλώσσαις
λαλῶν τί ὑμᾶς ὠφελήσω ἐὰν μὴ ὑμῖν λαλήσω ἢ ἐν ἀποκαλύψει ἢ ἐν
7* γνώσει ἢ ἐν προφητείᾳ ἢ ἐν διδαχῇ. ὅμως τὰ ἄψυχα φωνὴν διδόντα

---

v.3 καν[𝒱] και[𝒯,𝔐,𝒦] εαν[𝒯,𝔐,𝒦] ψωμισω παντα τα υπαρχοντα μου και εαν παραδω το σωμα μου ινα καυχησωμαι[𝒱] καυθησωμαι[𝒯,𝔐,𝒦] αγαπην δε μη εχω ουδεν ωφελουμαι. **v.4** η αγαπη μακροθυμει χρηστευεται η αγαπη ου ζηλοι [η[𝒱] η[𝒯,𝔐,𝒦] αγαπη][𝒱] αγαπη[𝒯,𝔐,𝒦] ου περπερευεται ου φυσιουται. **v.8** η αγαπη ουδεποτε πιπτει[𝒱] εκπιπτει[𝒯,𝔐,𝒦] ειτε δε προφητειαι καταργηθησονται ειτε γλωσσαι παυσονται ειτε γνωσις καταργηθησεται. **v.9** εκ μερους δε[𝔐] γαρ[𝒯,𝒦,𝒱] γινωσκομεν και εκ μερους προφητευομεν. **v.10** οταν δε ελθη το τελειον τοτε[𝒯,𝔐,𝒦] το εκ μερους καταργηθησεται. **v.11** οτε ημην νηπιος ως[𝒯,𝔐,𝒦] νηπιος[𝒯,𝔐,𝒦] ελαλουν ως νηπιος εφρονουν ως νηπιος ελογιζομην ως[𝒱] νηπιος[𝒱] οτε δε[𝒯,𝔐,𝒦] γεγονα ανηρ κατηργηκα τα του νηπιου. **14** **v.2** ο γαρ λαλων γλωσση ουκ ανθρωποις λαλει αλλα τω[𝒯,𝔐,𝒦] θεω ουδεις γαρ ακουει πνευματι δε λαλει μυστηρια. **v.5** θελω δε παντας υμας λαλειν γλωσσαις μαλλον δε ινα προφητευητε μειζων δε[𝒱] γαρ[𝒯,𝔐,𝒦] ο προφητευων η ο λαλων γλωσσαις εκτος ει μη διερμηνευει[𝔐] διερμηνευη[𝒯,𝒦,𝒱] ινα η εκκλησια οικοδομην λαβη. **v.6** νυν[𝒱] νυνι[𝒯,𝔐,𝒦] δε αδελφοι εαν ελθω προς υμας γλωσσαις λαλων τι υμας ωφελησω εαν μη υμιν λαλησω η εν αποκαλυψει η εν γνωσει η εν προφητεια η [εν][𝒱] εν[𝒯,𝔐,𝒦] διδαχη. **v.7** ομως τα αψυχα φωνην διδοντα ειτε αυλος ειτε κιθαρα εαν διαστολην τοις φθογγοις μη διδω[𝔐] δω[𝒯,𝒦,𝒱] πως γνωσθησεται το αυλουμενον η το κιθαριζομενον.

εἴτε αὐλὸς εἴτε κιθάρα ἐὰν διαστολὴν τοῖς φθόγγοις μὴ δῷ πῶς γνωσθή-
σεται τὸ αὐλούμενον ἢ τὸ κιθαριζόμενον. καὶ γὰρ ἐὰν ἄδηλον φωνὴν 8*
σάλπιγξ δῷ τίς παρασκευάσεται εἰς πόλεμον. οὕτως καὶ ὑμεῖς διὰ τῆς 9
γλώσσης ἐὰν μὴ εὔσημον λόγον δῶτε πῶς γνωσθήσεται τὸ λαλούμενον
ἔσεσθε γὰρ εἰς ἀέρα λαλοῦντες. τοσαῦτα εἰ τύχοι γένη φωνῶν ἐστιν ἐν 10*
κόσμῳ καὶ οὐδὲν αὐτῶν ἄφωνον. ἐὰν οὖν μὴ εἰδῶ τὴν δύναμιν τῆς 11
φωνῆς ἔσομαι τῷ λαλοῦντι βάρβαρος καὶ ὁ λαλῶν ἐν ἐμοὶ βάρβαρος.
οὕτως καὶ ὑμεῖς ἐπεὶ ζηλωταί ἐστε πνευμάτων πρὸς τὴν οἰκοδομὴν τῆς 12
ἐκκλησίας ζητεῖτε ἵνα περισσεύητε. διόπερ ὁ λαλῶν γλώσσῃ προσευ- 13*
χέσθω ἵνα διερμηνεύῃ. ἐὰν γὰρ προσεύχωμαι γλώσσῃ τὸ πνεῦμά μου 14*
προσεύχεται ὁ δὲ νοῦς μου ἄκαρπός ἐστιν. τί οὖν ἐστιν προσεύξομαι 15
τῷ πνεύματι προσεύξομαι δὲ καὶ τῷ νοΐ ψαλῶ τῷ πνεύματι ψαλῶ δὲ καὶ
τῷ νοΐ. ἐπεὶ ἐὰν εὐλογήσῃς τῷ πνεύματι ὁ ἀναπληρῶν τὸν τόπον τοῦ 16*
ἰδιώτου πῶς ἐρεῖ τὸ ἀμήν ἐπὶ τῇ σῇ εὐχαριστίᾳ ἐπειδὴ τί λέγεις οὐκ
οἶδεν. σὺ μὲν γὰρ καλῶς εὐχαριστεῖς ἀλλ’ ὁ ἕτερος οὐκ οἰκοδομεῖται. 17
εὐχαριστῶ τῷ θεῷ μου πάντων ὑμῶν μᾶλλον γλώσσαις λαλῶν. ἀλ’λ ἐν 18*, 19
ἐκκλησίᾳ θέλω πέντε λόγους διὰ τοῦ νοός μου λαλῆσαι ἵνα καὶ ἄλλους
κατηχήσω ἢ μυρίους λόγους ἐν γλώσσῃ. ἀδελφοί μὴ παιδία γίνεσθε 20
ταῖς φρεσίν ἀλλὰ τῇ κακίᾳ νηπιάζετε ταῖς δὲ φρεσὶν τέλειοι γίνεσθε. ἐν 21*
τῷ νόμῳ γέγραπται ὅτι ἐν ἑτερογλώσσοις καὶ ἐν χείλεσιν ἑτέροις λαλήσω
τῷ λαῷ τούτῳ καὶ οὐδ οὕτως εἰσακούσονταί μου λέγει κύριος. ὥστε αἱ 22
γλῶσσαι εἰς σημεῖόν εἰσιν οὐ τοῖς πιστεύουσιν ἀλλὰ τοῖς ἀπίστοις ἡ δὲ
προφητεία οὐ τοῖς ἀπίστοις ἀλλὰ τοῖς πιστεύουσιν. ἐὰν οὖν συνέλθῃ ἡ 23*
ἐκκλησία ὅλη ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ πάντες γλώσσαις λαλῶσιν εἰσέλθωσιν δὲ
ἰδιῶται ἢ ἄπιστοι οὐκ ἐροῦσιν ὅτι μαίνεσθε. ἐὰν δὲ πάντες προφητεύω- 24
σιν εἰσέλθῃ δέ τις ἄπιστος ἢ ἰδιώτης ἐλέγχεται ὑπὸ πάντων ἀνακρίνεται
ὑπὸ πάντων. καὶ οὕτως τὰ κρυπτὰ τῆς καρδίας αὐτοῦ φανερὰ γίνε- 25*
ται καὶ οὕτως πεσὼν ἐπὶ πρόσωπον προσκυνήσει τῷ θεῷ ἀπαγγέλλων

v.8 και γαρ εαν αδηλον φωνην$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ σαλπιγξ φωνην$^{\mathcal{V}}$ δω τις παρασκευασεται εις πολεμον. **v.10** τοσαυτα ει τυχοι γενη φωνων εισιν$^{\mathcal{V}}$ εστιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εν κοσμω και ουδεν αυτων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M}}$ αφωνον. **v.13** διο$^{\mathcal{V}}$ διοπερ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ο λαλων γλωσση προσευχεσθω ινα διερμηνευη. **v.14** εαν [γαρ]$^{\mathcal{V}}$ γαρ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ προσευχωμαι γλωσση το πνευμα μου προσευχεται ο δε νους μου ακαρπος εστιν. **v.16** επει εαν ευλογης$^{\mathcal{V}}$ ευλογησης$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ [εν]$^{\mathcal{V}}$ τω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πνευματι ο αναπληρων τον τοπον του ιδιωτου πως ερει το αμην επι τη ση ευχαριστια επειδη τι λεγεις ουκ οιδεν. **v.18** ευχαριστω τω θεω μου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ παντων υμων μαλλον γλωσσαις λαλω$^{\mathcal{V}}$. **v.21** εν τω νομω γεγραπται οτι εν ετερογλωσσοις και εν χειλεσιν ετερων$^{\mathcal{V}}$ ετεροις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ λαλησω τω λαω τουτω και ουδ ουτως εισακουσονται μου λεγει κυριος. **v.23** εαν ουν συνελθη η εκκλησια ολη επι το αυτο και παντες γλωσσαις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ λαλωσιν γλωσσαις$^{\mathcal{V}}$ εισελθωσιν δε ιδιωται η απιστοι ουκ ερουσιν οτι μαινεσθε. **v.25** και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ουτως$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τα κρυπτα της καρδιας αυτου φανερα γινεται και ουτως πεσων επι προσωπον προσκυνησει τω θεω απαγγελλων οτι οντως$^{\mathcal{V}}$ ο θεος οντως$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εν υμιν εστιν.

26* ὅτι ὁ θεὸς ὄντως ἐν ὑμῖν ἐστιν. τί οὖν ἐστιν ἀδελφοί ὅταν συνέρχησθε
ἕκαστος ὑμῶν ψαλμὸν ἔχει διδαχὴν ἔχει γλῶσσαν ἔχει ἀποκάλυψιν ἔχει
27 ἑρμηνείαν ἔχει πάντα πρὸς οἰκοδομὴν γενέσθω. εἴτε γλώσσῃ τις λαλεῖ
28 κατὰ δύο ἢ τὸ πλεῖστον τρεῖς καὶ ἀνὰ μέρος καὶ εἷς διερμηνευέτω. ἐὰν
δὲ μὴ ᾖ διερμηνευτής σιγάτω ἐν ἐκκλησίᾳ ἑαυτῷ δὲ λαλείτω καὶ τῷ θεῷ.
29, 30 προφῆται δὲ δύο ἢ τρεῖς λαλείτωσαν καὶ οἱ ἄλλοι διακρινέτωσαν. ἐὰν δὲ
31 ἄλλῳ ἀποκαλυφθῇ καθημένῳ ὁ πρῶτος σιγάτω. δύνασθε γὰρ καθ' ἕνα
πάντες προφητεύειν ἵνα πάντες μανθάνωσιν καὶ πάντες παρακαλῶνται.
32, 33* καὶ πνεύματα προφητῶν προφήταις ὑποτάσσεται. οὐ γάρ ἐστιν ἀκατα-
34* στασίας ὁ θεὸς ἀλ'λ εἰρήνης ὡς ἐν πάσαις ταῖς ἐκκλησίαις τῶν ἁγίων. αἱ
γυναῖκες ὑμῶν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις σιγάτωσαν οὐ γὰρ ἐπιτέτραπται αὐ-
35* ταῖς λαλεῖν ἀλ'λ ὑποτάσσεσθαι καθὼς καὶ ὁ νόμος λέγει. εἰ δέ τι μαθεῖν
θέλουσιν ἐν οἴκῳ τοὺς ἰδίους ἄνδρας ἐπερωτάτωσαν αἰσχρὸν γάρ ἐστιν
36 γυναιξὶν ἐν ἐκκλησίᾳ λαλεῖν. ἢ ἀφ' ὑμῶν ὁ λόγος τοῦ θεοῦ ἐξῆλθεν ἢ
37* εἰς ὑμᾶς μόνους κατήντησεν. εἴ τις δοκεῖ προφήτης εἶναι ἢ πνευματι-
38* κός ἐπιγινωσκέτω ἃ γράφω ὑμῖν ὅτι τοῦ κυρίου εἰσὶν ἐντολαί. εἰ δέ τις
39* ἀγνοεῖ ἀγνοείτω. ὥστε ἀδελφοί ζηλοῦτε τὸ προφητεύειν καὶ τὸ λαλεῖν
40* γλώσσαις μὴ κωλύετε. πάντα εὐσχημόνως καὶ κατὰ τάξιν γινέσθω.

15 γνωρίζω δὲ ὑμῖν ἀδελφοί τὸ εὐαγγέλιον ὃ εὐηγγελισάμην ὑμῖν ὃ καὶ
2 παρελάβετε ἐν ᾧ καὶ ἑστήκατε. δι' οὗ καὶ σῴζεσθε τίνι λόγῳ εὐηγγελι-
3 σάμην ὑμῖν εἰ κατέχετε ἐκτὸς εἰ μὴ εἰκῇ ἐπιστεύσατε. παρέδωκα γὰρ
ὑμῖν ἐν πρώτοις ὃ καὶ παρέλαβον ὅτι χριστὸς ἀπέθανεν ὑπὲρ τῶν ἁμαρ-
4* τιῶν ἡμῶν κατὰ τὰς γραφάς. καὶ ὅτι ἐτάφη καὶ ὅτι ἐγήγερται τῇ τρίτῃ
5, 6* ἡμέρᾳ κατὰ τὰς γραφάς. καὶ ὅτι ὤφθη κηφᾷ εἶτα τοῖς δώδεκα. ἔπειτα
ὤφθη ἐπάνω πεντακοσίοις ἀδελφοῖς ἐφάπαξ ἐξ ὧν οἱ πλείους μένουσιν
7 ἕως ἄρτι τινὲς δὲ καὶ ἐκοιμήθησαν. ἔπειτα ὤφθη ἰακώβῳ εἶτα τοῖς ἀπο-
8 στόλοις πᾶσιν. ἔσχατον δὲ πάντων ὡσπερεὶ τῷ ἐκτρώματι ὤφθη κἀμοί.

---

v.26 τι ουν εστιν αδελφοι οταν συνερχησθε εκαστος υμων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ψαλμον εχει διδαχην εχει γλωσσαν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εχει$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αποκαλυψιν εχει$^{\mathcal{V}}$ γλωσσαν$^{\mathcal{V}}$ εχει ερμηνειαν εχει παντα προς οικοδομην γινεσθω$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ γενεσθω$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$. **v.33** ου γαρ εστιν ακαταστασιας ο θεος αλλα$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ αλλ$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ειρηνης ως εν πασαις ταις εκκλησιαις των αγιων. **v.34** αι γυναικες υμων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εν ταις εκκλησιαις σιγατωσαν ου γαρ επιτρεπεται$^{\mathcal{V}}$ επιτετραπται$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυταις λαλειν αλλα$^{\mathcal{V}}$ αλλ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ υποτασσεσθωσαν$^{\mathcal{V}}$ υποτασσεσθαι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ καθως και ο νομος λεγει. **v.35** ει δε τι μαθειν θελουσιν εν οικω τους ιδιους ανδρας επερωτατωσαν αισχρον γαρ εστιν γυναικι$^{\mathcal{V}}$ λαλειν$^{\mathcal{V}}$ γυναιξιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εν εκκλησια λαλειν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.37** ει τις δοκει προφητης ειναι η πνευματικος επιγινωσκετω α γραφω υμιν οτι του$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ κυριου εστιν$^{\mathcal{V}}$ εισιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εντολη$^{\mathcal{V}}$ εντολαι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.38** ει δε τις αγνοει αγνοειται$^{\mathcal{V}}$ αγνοειτω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.39** ωστε αδελφοι [μου]$^{\mathcal{V}}$ ζηλουτε το προφητευειν και το λαλειν γλωσσαις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μη κωλυετε γλωσσαις$^{\mathcal{V}}$. **v.40** παντα δε$^{\mathcal{V}}$ ευσχημονως και κατα ταξιν γινεσθω. **15** **v.4** και οτι εταφη και οτι εγηγερται τη τριτη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ημερα τη$^{\mathcal{V}}$ τριτη$^{\mathcal{V}}$ κατα τας γραφας. **v.6** επειτα ωφθη επανω πεντακοσιοις αδελφοις εφαπαξ εξ ων οι πλειονες$^{\mathcal{V}}$ πλειους$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μενουσιν εως αρτι τινες δε και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εκοιμηθησαν.

ἐγὼ γάρ εἰμι ὁ ἐλάχιστος τῶν ἀποστόλων ὃς οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς καλεῖσθαι 9
ἀπόστολος διότι ἐδίωξα τὴν ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ. χάριτι δὲ θεοῦ εἰμι ὅ 10*
εἰμι καὶ ἡ χάρις αὐτοῦ ἡ εἰς ἐμὲ οὐ κενὴ ἐγενήθη ἀλλὰ περισσότερον
αὐτῶν πάντων ἐκοπίασα οὐκ ἐγὼ δὲ ἀλλ᾽ ἡ χάρις τοῦ θεοῦ ἡ σὺν ἐμοί.
εἴτε οὖν ἐγὼ εἴτε ἐκεῖνοι οὕτως κηρύσσομεν καὶ οὕτως ἐπιστεύσατε. εἰ 11, 12*
δὲ χριστὸς κηρύσσεται ὅτι ἐκ νεκρῶν ἐγήγερται πῶς λέγουσιν τινες ἐν
ὑμῖν ὅτι ἀνάστασις νεκρῶν οὐκ ἔστιν. εἰ δὲ ἀνάστασις νεκρῶν οὐκ ἔστιν 13
οὐδὲ χριστὸς ἐγήγερται. εἰ δὲ χριστὸς οὐκ ἐγήγερται κενὸν ἄρα τὸ 14*
κήρυγμα ἡμῶν κενὴ δὲ καὶ ἡ πίστις ὑμῶν. εὑρισκόμεθα δὲ καὶ ψευ- 15
δομάρτυρες τοῦ θεοῦ ὅτι ἐμαρτυρήσαμεν κατὰ τοῦ θεοῦ ὅτι ἤγειρεν τὸν
χριστόν ὃν οὐκ ἤγειρεν εἴπερ ἄρα νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται. εἰ γὰρ νεκροὶ 16
οὐκ ἐγείρονται οὐδὲ χριστὸς ἐγήγερται. εἰ δὲ χριστὸς οὐκ ἐγήγερται 17
ματαία ἡ πίστις ὑμῶν ἔτι ἐστὲ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν. ἄρα καὶ οἱ κοι- 18
μηθέντες ἐν χριστῷ ἀπώλοντο. εἰ ἐν τῇ ζωῇ ταύτῃ ἠλπικότες ἐσμὲν ἐν 19*
χριστῷ μόνον ἐλεεινότεροι πάντων ἀνθρώπων ἐσμέν. νυνὶ δὲ χριστὸς 20*
ἐγήγερται ἐκ νεκρῶν ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμημένων ἐγένετο. ἐπειδὴ γὰρ 21*
δι᾽ ἀνθρώπου ὁ θάνατος καὶ δι᾽ ἀνθρώπου ἀνάστασις νεκρῶν. ὥσπερ 22
γὰρ ἐν τῷ ἀδὰμ πάντες ἀποθνῄσκουσιν οὕτως καὶ ἐν τῷ χριστῷ πάν-
τες ζῳοποιηθήσονται. ἕκαστος δὲ ἐν τῷ ἰδίῳ τάγματι ἀπαρχὴ χριστός 23*
ἔπειτα οἱ χριστοῦ ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ. εἶτα τὸ τέλος ὅταν παραδῷ τὴν 24*
βασιλείαν τῷ θεῷ καὶ πατρί ὅταν καταργήσῃ πᾶσαν ἀρχὴν καὶ πᾶσαν
ἐξουσίαν καὶ δύναμιν. δεῖ γὰρ αὐτὸν βασιλεύειν ἄχρις οὗ ἂν θῇ πάν- 25*
τας τοὺς ἐχθροὺς ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ. ἔσχατος ἐχθρὸς καταργεῖται 26
ὁ θάνατος. πάντα γὰρ ὑπέταξεν ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ ὅταν δὲ εἴπῃ 27
ὅτι πάντα ὑποτέτακται δῆλον ὅτι ἐκτὸς τοῦ ὑποτάξαντος αὐτῷ τὰ πάντα.
ὅταν δὲ ὑποταγῇ αὐτῷ τὰ πάντα τότε καὶ αὐτὸς ὁ υἱὸς ὑποταγήσεται 28*
τῷ ὑποτάξαντι αὐτῷ τὰ πάντα ἵνα ᾖ ὁ θεὸς τὰ πάντα ἐν πᾶσιν. ἐπεὶ τί 29*

v.10 χαριτι δε θεου ειμι ο ειμι και η χαρις αυτου η εις εμε ου κενη εγενηθη αλλα περισσοτερον αυτων παντων εκοπιασα ουκ εγω δε αλλα^{V} αλλ$^{T,\mathfrak{M},K}$ η χαρις του θεου [η]^{V} η$^{T,\mathfrak{M},K}$ συν εμοι. **v.12** ει δε χριστος κηρυσσεται οτι εκ νεκρων εγηγερται πως λεγουσιν τινες$^{T,\mathfrak{M},K}$ εν υμιν τινες^{V} οτι αναστασις νεκρων ουκ εστιν. **v.14** ει δε χριστος ουκ εγηγερται κενον αρα [και]^{V} το κηρυγμα ημων κενη δε$^{T,\mathfrak{M},K}$ και η πιστις υμων. **v.19** ει εν τη ζωη ταυτη ηλπικοτες$^{T,\mathfrak{M},K}$ εσμεν$^{T,\mathfrak{M},K}$ εν χριστω ηλπικοτες^{V} εσμεν^{V} μονον ελεεινοτεροι παντων ανθρωπων εσμεν. **v.20** νυνι δε χριστος εγηγερται εκ νεκρων απαρχη των κεκοιμημενων εγενετο$^{T,\mathfrak{M},K}$. **v.21** επειδη γαρ δι ανθρωπου ο$^{T,\mathfrak{M},K}$ θανατος και δι ανθρωπου αναστασις νεκρων. **v.23** εκαστος δε εν τω ιδιω ταγματι απαρχη χριστος επειτα οι του$^{\mathfrak{M},V}$ χριστου εν τη παρουσια αυτου. **v.24** ειτα το τελος οταν παραδιδω^{V} παραδω$^{T,\mathfrak{M},K}$ την βασιλειαν τω θεω και πατρι οταν καταργηση πασαν αρχην και πασαν εξουσιαν και δυναμιν. **v.25** δει γαρ αυτον βασιλευειν αχρι^{V} αχρις$^{T,\mathfrak{M},K}$ ου αν$^{T,\mathfrak{M},K}$ θη παντας τους εχθρους υπο τους ποδας αυτου. **v.28** οταν δε υποταγη αυτω τα παντα τοτε [και]^{V} και$^{T,\mathfrak{M},K}$ αυτος ο υιος υποταγησεται τω υποταξαντι αυτω τα παντα ινα η ο θεος [τα]^{V} τα$^{T,\mathfrak{M},K}$ παντα εν πασιν.

ποιήσουσιν οἱ βαπτιζόμενοι ὑπὲρ τῶν νεκρῶν εἰ ὅλως νεκροὶ οὐκ ἐγεί-
30 ρονται τί καὶ βαπτίζονται ὑπὲρ τῶν νεκρῶν. τί καὶ ἡμεῖς κινδυνεύομεν
31* πᾶσαν ὥραν. καθ’ ἡμέραν ἀποθνῄσκω νὴ τὴν ἡμετέραν καύχησιν ἣν
32 ἔχω ἐν χριστῷ ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν. εἰ κατὰ ἄνθρωπον ἐθηριομάχησα
ἐν ἐφέσῳ τί μοι τὸ ὄφελος εἰ νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται φάγωμεν καὶ πίωμεν
33* αὔριον γὰρ ἀποθνῄσκομεν. μὴ πλανᾶσθε φθείρουσιν ἤθη χρησθ’ ὁμι-
34* λίαι κακαί. ἐκνήψατε δικαίως καὶ μὴ ἁμαρτάνετε ἀγνωσίαν γὰρ θεοῦ
35* τινες ἔχουσιν πρὸς ἐντροπὴν ὑμῖν λέγω. ἀλλ’ ἐρεῖ τις πῶς ἐγείρονται οἱ
36* νεκροί ποίῳ δὲ σώματι ἔρχονται. ἄφρον σὺ ὃ σπείρεις οὐ ζῳοποιεῖται
37 ἐὰν μὴ ἀποθάνῃ. καὶ ὃ σπείρεις οὐ τὸ σῶμα τὸ γενησόμενον σπείρεις
38* ἀλλὰ γυμνὸν κόκκον εἰ τύχοι σίτου ἤ τινος τῶν λοιπῶν. ὁ δὲ θεὸς αὐ-
τῷ δίδωσιν σῶμα καθὼς ἠθέλησεν καὶ ἑκάστῳ τῶν σπερμάτων τὸ ἴδιον
39* σῶμα. οὐ πᾶσα σὰρξ ἡ αὐτὴ σάρξ ἀλλὰ ἄλλη μὲν σὰρξ ἀνθρώπων ἄλλη
40* δὲ σὰρξ κτηνῶν ἄλλη δὲ ἰχθύων ἄλλη δὲ πτηνῶν. καὶ σώματα ἐπουρά-
νια καὶ σώματα ἐπίγεια ἀλλ’ ἑτέρα μὲν ἡ τῶν ἐπουρανίων δόξα ἑτέρα δὲ
41 ἡ τῶν ἐπιγείων. ἄλλη δόξα ἡλίου καὶ ἄλλη δόξα σελήνης καὶ ἄλλη δόξα
42 ἀστέρων ἀστὴρ γὰρ ἀστέρος διαφέρει ἐν δόξῃ. οὕτως καὶ ἡ ἀνάστα-
43 σις τῶν νεκρῶν σπείρεται ἐν φθορᾷ ἐγείρεται ἐν ἀφθαρσίᾳ. σπείρεται
ἐν ἀτιμίᾳ ἐγείρεται ἐν δόξῃ σπείρεται ἐν ἀσθενείᾳ ἐγείρεται ἐν δυνά-
44* μει. σπείρεται σῶμα ψυχικόν ἐγείρεται σῶμα πνευματικόν ἔστιν σῶμα
45 ψυχικόν καὶ ἔστιν σῶμα πνευματικόν. οὕτως καὶ γέγραπται ἐγένετο ὁ
πρῶτος ἄνθρωπος ἀδὰμ εἰς ψυχὴν ζῶσαν ὁ ἔσχατος ἀδὰμ εἰς πνεῦμα
46 ζῳοποιοῦν. ἀλλ’ οὐ πρῶτον τὸ πνευματικὸν ἀλλὰ τὸ ψυχικόν ἔπειτα τὸ
47* πνευματικόν. ὁ πρῶτος ἄνθρωπος ἐκ γῆς χοϊκός ὁ δεύτερος ἄνθρωπος
48 ὁ κύριος ἐξ οὐρανοῦ. οἷος ὁ χοϊκός τοιοῦτοι καὶ οἱ χοϊκοί καὶ οἷος
49* ὁ ἐπουράνιος τοιοῦτοι καὶ οἱ ἐπουράνιοι. καὶ καθὼς ἐφορέσαμεν τὴν

v.29 επει τι ποιησουσιν οι βαπτιζομενοι υπερ των νεκρων ει ολως νεκροι ουκ εγειρονται τι και βαπτιζονται υπερ αυτων$^{\mathcal{V}}$ των$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ νεκρων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.31** καθ ημεραν αποθνησκω νη την υμετεραν$^{\mathcal{K},\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ημετεραν$^{\mathcal{T}}$ καυχησιν [αδελφοι]$^{\mathcal{V}}$ ην εχω εν χριστω ιησου τω κυριω ημων. **v.33** μη πλανασθε φθειρουσιν ηθη χρηστα$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ χρησθ$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ομιλιαι κακαι. **v.34** εκνηψατε δικαιως και μη αμαρτανετε αγνωσιαν γαρ θεου τινες εχουσιν προς εντροπην υμιν λαλω$^{\mathcal{V}}$ λεγω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.35** αλλα$^{\mathcal{V}}$ αλλ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ερει τις πως εγειρονται οι νεκροι ποιω δε σωματι ερχονται. **v.36** αφρων$^{\mathcal{V}}$ αφρον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ συ ο σπειρεις ου ζωοποιειται εαν μη αποθανη. **v.38** ο δε θεος αυτω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ διδωσιν αυτω$^{\mathcal{V}}$ σωμα καθως ηθελησεν και εκαστω των σπερματων το$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ιδιον σωμα. **v.39** ου πασα σαρξ η αυτη σαρξ αλλα αλλη μεν σαρξ$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ανθρωπων αλλη δε σαρξ κτηνων αλλη δε σαρξ$^{\mathcal{V}}$ πτηνων$^{\mathcal{V}}$ ιχθυων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αλλη δε ιχθυων$^{\mathcal{V}}$ πτηνων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.40** και σωματα επουρανια και σωματα επιγεια αλλα$^{\mathcal{V}}$ αλλ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ετερα μεν η των επουρανιων δοξα ετερα δε η των επιγειων. **v.44** σπειρεται σωμα ψυχικον εγειρεται σωμα πνευματικον ει$^{\mathcal{V}}$ εστιν σωμα ψυχικον και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εστιν και$^{\mathcal{V}}$ σωμα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πνευματικον. **v.47** ο πρωτος ανθρωπος εκ γης χοικος ο δευτερος ανθρωπος ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ κυριος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εξ ουρανου. **v.49** και καθως εφορεσαμεν την εικονα του χοικου φορεσωμεν$^{\mathfrak{M}}$ φορεσομεν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ και την εικονα του επουρανιου.

εἰκόνα τοῦ χοϊκοῦ φορέσομεν καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ ἐπουρανίου. τοῦτο 50*
δέ φημι ἀδελφοί ὅτι σὰρξ καὶ αἷμα βασιλείαν θεοῦ κληρονομῆσαι οὐ
δύνανται οὐδὲ ἡ φθορὰ τὴν ἀφθαρσίαν κληρονομεῖ. ἰδού μυστήριον 51*
ὑμῖν λέγω πάντες μὲν οὐ κοιμηθησόμεθα πάντες δὲ ἀλλαγησόμεθα. ἐν 52
ἀτόμῳ ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ ἐν τῇ ἐσχάτῃ σάλπιγγι σαλπίσει γάρ καὶ οἱ
νεκροὶ ἐγερθήσονται ἄφθαρτοι καὶ ἡμεῖς ἀλλαγησόμεθα. δεῖ γὰρ τὸ 53
φθαρτὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀφθαρσίαν καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι
ἀθανασίαν. ὅταν δὲ τὸ φθαρτὸν τοῦτο ἐνδύσηται ἀφθαρσίαν καὶ τὸ θνη- 54
τὸν τοῦτο ἐνδύσηται ἀθανασίαν τότε γενήσεται ὁ λόγος ὁ γεγραμμένος
κατεπόθη ὁ θάνατος εἰς νῖκος. ποῦ σου θάνατε τὸ κέντρον ποῦ σου 55*
ᾅδη τὸ νῖκος. τὸ δὲ κέντρον τοῦ θανάτου ἡ ἁμαρτία ἡ δὲ δύναμις τῆς 56
ἁμαρτίας ὁ νόμος. τῷ δὲ θεῷ χάρις τῷ διδόντι ἡμῖν τὸ νῖκος διὰ τοῦ κυ- 57
ρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ. ὥστε ἀδελφοί μου ἀγαπητοί ἑδραῖοι γίνεσθε 58
ἀμετακίνητοι περισσεύοντες ἐν τῷ ἔργῳ τοῦ κυρίου πάντοτε εἰδότες ὅτι
ὁ κόπος ὑμῶν οὐκ ἔστιν κενὸς ἐν κυρίῳ.

περὶ δὲ τῆς λογίας τῆς εἰς τοὺς ἁγίους ὥσπερ διέταξα ταῖς ἐκκλησίαις **16***
τῆς γαλατίας οὕτως καὶ ὑμεῖς ποιήσατε. κατὰ μίαν σαββάτων ἕκαστος 2*
ὑμῶν παρ' ἑαυτῷ τιθέτω θησαυρίζων ὅ τι ἂν εὐοδῶται ἵνα μὴ ὅταν ἔλθω
τότε λογίαι γίνωνται. ὅταν δὲ παραγένωμαι οὓς ἐὰν δοκιμάσητε δι' 3
ἐπιστολῶν τούτους πέμψω ἀπενεγκεῖν τὴν χάριν ὑμῶν εἰς ἰερουσαλήμ.
ἐὰν δὲ ᾖ ἄξιον τοῦ κἀμὲ πορεύεσθαι σὺν ἐμοὶ πορεύσονται. ἐλεύσομαι 4*, 5
δὲ πρὸς ὑμᾶς ὅταν μακεδονίαν διέλθω μακεδονίαν γὰρ διέρχομαι. πρὸς 6
ὑμᾶς δὲ τυχὸν παραμενῶ ἢ καὶ παραχειμάσω ἵνα ὑμεῖς με προπέμψητε
οὗ ἐὰν πορεύωμαι. οὐ θέλω γὰρ ὑμᾶς ἄρτι ἐν παρόδῳ ἰδεῖν ἐλπίζω 7*
δὲ χρόνον τινὰ ἐπιμεῖναι πρὸς ὑμᾶς ἐὰν ὁ κύριος ἐπιτρέπῃ. ἐπιμενῶ 8
δὲ ἐν ἐφέσῳ ἕως τῆς πεντηκοστῆς. θύρα γάρ μοι ἀνέῳγεν μεγάλη καὶ 9
ἐνεργής καὶ ἀντικείμενοι πολλοί. ἐὰν δὲ ἔλθῃ τιμόθεος βλέπετε ἵνα 10*
ἀφόβως γένηται πρὸς ὑμᾶς τὸ γὰρ ἔργον κυρίου ἐργάζεται ὡς καὶ ἐγώ.
μή τις οὖν αὐτὸν ἐξουθενήσῃ προπέμψατε δὲ αὐτὸν ἐν εἰρήνῃ ἵνα ἔλθῃ 11

---

v.50 τουτο δε φημι αδελφοι οτι σαρξ και αιμα βασιλειαν θεου κληρονομησαι ου δυναται$^{\mathcal{V}}$ δυνανται$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ουδε η φθορα την αφθαρσιαν κληρονομει. **v.51** ιδου μυστηριον υμιν λεγω παντες μεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ου κοιμηθησομεθα παντες δε αλλαγησομεθα. **v.55** που σου θανατε το νικος$^{\mathcal{V}}$ κεντρον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ που σου θανατε$^{\mathcal{V}}$ αδη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ το κεντρον$^{\mathcal{V}}$ νικος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **16** **v.1** περι δε της λογειας$^{\mathcal{V}}$ λογιας$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ της εις τους αγιους ωσπερ διεταξα ταις εκκλησιαις της γαλατιας ουτως και υμεις ποιησατε. **v.2** κατα μιαν σαββατου$^{\mathcal{V}}$ σαββατων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εκαστος υμων παρ εαυτω τιθετω θησαυριζων ο τι εαν$^{\mathcal{V}}$ αν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ευοδωται ινα μη οταν ελθω τοτε λογειαι$^{\mathcal{V}}$ λογιαι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ γινωνται. **v.4** εαν δε η$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αξιον η$^{\mathcal{V}}$ του καμε πορευεσθαι συν εμοι πορευσονται. **v.7** ου θελω γαρ υμας αρτι εν παροδω ιδειν ελπιζω γαρ$^{\mathcal{V}}$ δε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ χρονον τινα επιμειναι προς υμας εαν ο κυριος επιτρεψη$^{\mathcal{V}}$ επιτρεπη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.10** εαν δε ελθη τιμοθεος βλεπετε ινα αφοβως γενηται προς υμας το γαρ εργον κυριου εργαζεται ως καγω$^{\mathcal{V}}$ και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εγω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$.

12 πρός με ἐκδέχομαι γὰρ αὐτὸν μετὰ τῶν ἀδελφῶν. περὶ δὲ ἀπολλῶ
τοῦ ἀδελφοῦ πολλὰ παρεκάλεσα αὐτὸν ἵνα ἔλθῃ πρὸς ὑμᾶς μετὰ τῶν
ἀδελφῶν καὶ πάντως οὐκ ἦν θέλημα ἵνα νῦν ἔλθῃ ἐλεύσεται δὲ ὅταν
13 εὐκαιρήσῃ. γρηγορεῖτε στήκετε ἐν τῇ πίστει ἀνδρίζεσθε κραταιοῦσθε.
14, 15 πάντα ὑμῶν ἐν ἀγάπῃ γινέσθω. παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς ἀδελφοί οἴδατε τὴν
οἰκίαν στεφανᾶ ὅτι ἐστὶν ἀπαρχὴ τῆς ἀχαΐας καὶ εἰς διακονίαν τοῖς ἁγίοις
16 ἔταξαν ἑαυτούς. ἵνα καὶ ὑμεῖς ὑποτάσσησθε τοῖς τοιούτοις καὶ παντὶ
17* τῷ συνεργοῦντι καὶ κοπιῶντι. χαίρω δὲ ἐπὶ τῇ παρουσίᾳ στεφανᾶ καὶ
φουρτουνάτου καὶ ἀχαϊκοῦ ὅτι τὸ ὑμῶν ὑστέρημα οὗτοι ἀνεπλήρωσαν.
18 ἀνέπαυσαν γὰρ τὸ ἐμὸν πνεῦμα καὶ τὸ ὑμῶν ἐπιγινώσκετε οὖν τοὺς
19* τοιούτους. ἀσπάζονται ὑμᾶς αἱ ἐκκλησίαι τῆς ἀσίας ἀσπάζονται ὑμᾶς ἐν
κυρίῳ πολλὰ ἀκύλας καὶ πρίσκιλλα σὺν τῇ κατ' οἶκον αὐτῶν ἐκκλησίᾳ.
20 ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἀδελφοὶ πάντες ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι
21, 22* ἁγίῳ. ὁ ἀσπασμὸς τῇ ἐμῇ χειρὶ παύλου. εἴ τις οὐ φιλεῖ τὸν κύριον
23* ἰησοῦν χριστόν ἤτω ἀνάθεμα μαρὰν ἀθα. ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἰησοῦ
24* χριστοῦ μεθ' ὑμῶν. ἡ ἀγάπη μου μετὰ πάντων ὑμῶν ἐν χριστῷ ἰησοῦ
ἀμήν πρός κορινθίους πρώτη ἐγράφη ἀπό φιλίππων διά στεφανᾶ καί
φουρτουνάτου καί ἀχαϊκοῦ καί τιμοθέου.

v.17 χαιρω δε επι τη παρουσια στεφανα και φορτουνατου$^{\mathcal{V}}$ φουρτουνατου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και αχαικου οτι το υμετερον$^{\mathcal{V}}$ υμων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ υστερημα ουτοι ανεπληρωσαν. **v.19** ασπαζονται υμας αι εκκλησιαι της ασιας ασπαζεται$^{\mathcal{V}}$ ασπαζονται$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ υμας εν κυριω πολλα ακυλας και πρισκα$^{\mathcal{V}}$ πρισκιλλα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ συν τη κατ οικον αυτων εκκλησια. **v.22** ει τις ου φιλει τον κυριον ιησουν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ χριστον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ητω αναθεμα μαρανα$^{\mathcal{V}}$ μαραν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ θα$^{\mathcal{V}}$ αθα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.23** η χαρις του κυριου ιησου χριστου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μεθ υμων. **v.24** η αγαπη μου μετα παντων υμων εν χριστω ιησου αμην$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$.

ΠΑΥΛΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ Η ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΔΕΥΤΕΡΑ

παῦλος ἀπόστολος ἰησοῦ χριστοῦ διὰ θελήματος θεοῦ καὶ τιμόθεος 1*
ὁ ἀδελφός τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ θεοῦ τῇ οὔσῃ ἐν κορίνθῳ σὺν τοῖς ἁγίοις
πᾶσιν τοῖς οὖσιν ἐν ὅλῃ τῇ ἀχαΐᾳ. χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ 2
πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ. εὐλογητὸς ὁ θεὸς καὶ πατὴρ 3
τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ ὁ πατὴρ τῶν οἰκτιρμῶν καὶ θεὸς πά-
σης παρακλήσεως. ὁ παρακαλῶν ἡμᾶς ἐπὶ πάσῃ τῇ θλίψει ἡμῶν εἰς 4
τὸ δύνασθαι ἡμᾶς παρακαλεῖν τοὺς ἐν πάσῃ θλίψει διὰ τῆς παρακλή-
σεως ἧς παρακαλούμεθα αὐτοὶ ὑπὸ τοῦ θεοῦ. ὅτι καθὼς περισσεύει 5*
τὰ παθήματα τοῦ χριστοῦ εἰς ἡμᾶς οὕτως διὰ χριστοῦ περισσεύει καὶ
ἡ παράκλησις ἡμῶν. εἴτε δὲ θλιβόμεθα ὑπὲρ τῆς ὑμῶν παρακλήσεως 6*
καὶ σωτηρίας τῆς ἐνεργουμένης ἐν ὑπομονῇ τῶν αὐτῶν παθημάτων ὧν
καὶ ἡμεῖς πάσχομεν εἴτε παρακαλούμεθα ὑπὲρ τῆς ὑμῶν παρακλήσεως
καὶ σωτηρίας καὶ ἡ ἐλπίς ἡμῶν βεβαία ὑπὲρ ὑμῶν. εἰδότες ὅτι ὥσπερ 7*
κοινωνοί ἐστε τῶν παθημάτων οὕτως καὶ τῆς παρακλήσεως. οὐ γὰρ 8*
θέλομεν ὑμᾶς ἀγνοεῖν ἀδελφοί ὑπὲρ τῆς θλίψεως ἡμῶν τῆς γενομένης
ἡμῖν ἐν τῇ ἀσίᾳ ὅτι καθ’ ὑπερβολὴν ἐβαρήθημεν ὑπὲρ δύναμιν ὥστε ἐξα-
πορηθῆναι ἡμᾶς καὶ τοῦ ζῆν. ἀλλὰ αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς τὸ ἀπόκριμα τοῦ 9
θανάτου ἐσχήκαμεν ἵνα μὴ πεποιθότες ὦμεν ἐφ’ ἑαυτοῖς ἀλλ’ ἐπὶ τῷ θεῷ
τῷ ἐγείροντι τοὺς νεκρούς. ὃς ἐκ τηλικούτου θανάτου ἐρρύσατο ἡμᾶς 10*
καὶ ῥύεται εἰς ὃν ἠλπίκαμεν ὅτι καὶ ἔτι ῥύσεται. συνυπουργούντων καὶ 11*

---

1 **v.1** παυλος αποστολος ιησου[T,𝔐,K] χριστου ιησου[V] δια θεληματος θεου και τιμοθεος ο αδελφος τη εκκλησια του θεου τη ουση εν κορινθω συν τοις αγιοις πασιν τοις ουσιν εν ολη τη αχαια. **v.5** οτι καθως περισσευει τα παθηματα του χριστου εις ημας ουτως δια του[𝔐,V] χριστου περισσευει και η παρακλησις ημων. **v.6** ειτε δε θλιβομεθα υπερ της υμων παρακλησεως και σωτηριας ειτε[V] παρακαλουμεθα[V] υπερ[V] της υμων[V] παρακλησεως[V] της[V] ενεργουμενης εν υπομονη των αυτων παθηματων ων και ημεις πασχομεν και[𝔐] η[𝔐] ελπις[𝔐] ημων[𝔐] βεβαια[𝔐] υπερ[𝔐] υμων[𝔐] ειτε[T,𝔐,K] παρακαλουμεθα[T,𝔐,K] υπερ[T,𝔐,K] της[T,𝔐,K] υμων[T,𝔐,K] παρακλησεως[T,𝔐,K] και σωτηριας[T,𝔐,K] και[T,K] η[T,K,V] ελπις[T,K,V] ημων[T,K,V] βεβαια[T,K,V] υπερ[T,K,V] υμων[T,K,V]. **v.7** ειδοτες οτι ως[V] ωσπερ[T,𝔐,K] κοινωνοι εστε των παθηματων ουτως και της παρακλησεως. **v.8** ου γαρ θελομεν υμας αγνοειν αδελφοι υπερ της θλιψεως ημων της γενομενης ημιν[T,𝔐,K] εν τη ασια οτι καθ υπερβολην εβαρηθημεν[T,𝔐,K] υπερ δυναμιν εβαρηθημεν[V] ωστε εξαπορηθηναι ημας και του ζην. **v.10** ος εκ τηλικουτου θανατου ερρυσατο ημας και ρυσεται[V] ρυεται[T,𝔐,K] εις ον ηλπικαμεν [οτι][V] οτι[T,𝔐,K] και ετι ρυσεται. **v.11** συνυπουργουντων και υμων υπερ ημων τη δεησει ινα εκ πολλων προσωπων το εις ημας χαρισμα δια πολλων ευχαριστηθη υπερ υμων[𝔐] ημων[T,K,V].

ὑμῶν ὑπὲρ ἡμῶν τῇ δεήσει ἵνα ἐκ πολλῶν προσώπων τὸ εἰς ἡμᾶς χάρι-
12* σμα διὰ πολλῶν εὐχαριστηθῇ ὑπὲρ ἡμῶν. ἡ γὰρ καύχησις ἡμῶν αὕτη
ἐστίν τὸ μαρτύριον τῆς συνειδήσεως ἡμῶν ὅτι ἐν ἁπλότητι καὶ εἰλικρι-
νείᾳ θεοῦ οὐκ ἐν σοφίᾳ σαρκικῇ ἀλλ' ἐν χάριτι θεοῦ ἀνεστράφημεν ἐν τῷ
13* κόσμῳ περισσοτέρως δὲ πρὸς ὑμᾶς. οὐ γὰρ ἄλλα γράφομεν ὑμῖν ἀλλ' ἢ
ἃ ἀναγινώσκετε ἢ καὶ ἐπιγινώσκετε ἐλπίζω δὲ ὅτι καὶ ἕως τέλους ἐπιγνώ-
14* σεσθε. καθὼς καὶ ἐπέγνωτε ἡμᾶς ἀπὸ μέρους ὅτι καύχημα ὑμῶν ἐσμεν
15* καθάπερ καὶ ὑμεῖς ἡμῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ κυρίου ἰησοῦ. καὶ ταύτῃ τῇ
πεποιθήσει ἐβουλόμην πρὸς ὑμᾶς ἐλθεῖν πρότερον ἵνα δευτέραν χάριν
16 ἔχῆτε. καὶ δι' ὑμῶν διελθεῖν εἰς μακεδονίαν καὶ πάλιν ἀπὸ μακεδονίας
17* ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς καὶ ὑφ' ὑμῶν προπεμφθῆναι εἰς τὴν ἰουδαίαν. τοῦτο
οὖν βουλευόμενος μή τι ἄρα τῇ ἐλαφρίᾳ ἐχρησάμην ἢ ἃ βουλεύομαι
18* κατὰ σάρκα βουλεύομαι ἵνα ᾖ παρ' ἐμοὶ τὸ ναὶ ναὶ καὶ τὸ οὒ οὔ. πιστὸς
19* δὲ ὁ θεὸς ὅτι ὁ λόγος ἡμῶν ὁ πρὸς ὑμᾶς οὐκ ἐγένετο ναὶ καὶ οὔ. ὁ
γὰρ τοῦ θεοῦ υἱὸς ἰησοῦς χριστὸς ὁ ἐν ὑμῖν δι' ἡμῶν κηρυχθείς δι' ἐμοῦ
καὶ σιλουανοῦ καὶ τιμοθέου οὐκ ἐγένετο ναὶ καὶ οὔ ἀλλὰ ναὶ ἐν αὐτῷ
20* γέγονεν. ὅσαι γὰρ ἐπαγγελίαι θεοῦ ἐν αὐτῷ τὸ ναί καὶ ἐν αὐτῷ τὸ ἀμὴν
21 τῷ θεῷ πρὸς δόξαν δι' ἡμῶν. ὁ δὲ βεβαιῶν ἡμᾶς σὺν ὑμῖν εἰς χριστὸν
22 καὶ χρίσας ἡμᾶς θεός. ὁ καὶ σφραγισάμενος ἡμᾶς καὶ δοὺς τὸν ἀρρα-
23 βῶνα τοῦ πνεύματος ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν. ἐγὼ δὲ μάρτυρα τὸν θεὸν
ἐπικαλοῦμαι ἐπὶ τὴν ἐμὴν ψυχήν ὅτι φειδόμενος ὑμῶν οὐκέτι ἦλθον εἰς
24 κόρινθον. οὐχ ὅτι κυριεύομεν ὑμῶν τῆς πίστεως ἀλλὰ συνεργοί ἐσμεν
τῆς χαρᾶς ὑμῶν τῇ γὰρ πίστει ἑστήκατε.

2*, 2* ἔκρινα δὲ ἐμαυτῷ τοῦτο τὸ μὴ πάλιν ἐλθεῖν ἐν λύπῃ πρὸς ὑμᾶς. εἰ
γὰρ ἐγὼ λυπῶ ὑμᾶς καὶ τίς ἐστιν ὁ εὐφραίνων με εἰ μὴ ὁ λυπούμενος
3* ἐξ ἐμοῦ. καὶ ἔγραψα ὑμῖν τοῦτο αὐτὸ ἵνα μὴ ἐλθὼν λύπην ἔχω ἀφ'

---

v.12 η γαρ καυχησις ημων αυτη εστιν το μαρτυριον της συνειδησεως ημων οτι εν απλοτητι και ειλικρινεια του[V] θεου [και][V] ουκ εν σοφια σαρκικη αλλ εν χαριτι θεου ανεστραφημεν εν τω κοσμω περισσοτερως δε προς υμας. **v.13** ου γαρ αλλα γραφομεν υμιν αλλ η α αναγινωσκετε η και επιγινωσκετε ελπιζω δε οτι και[T,𝔐,K] εως τελους επιγνωσεσθε. **v.14** καθως και επεγνωτε ημας απο μερους οτι καυχημα υμων εσμεν καθαπερ και υμεις ημων εν τη ημερα του κυριου [ημων][V] ιησου. **v.15** και ταυτη τη πεποιθησει εβουλομην προτερον[V] ελθειν[𝔐] προς υμας το[𝔐] ελθειν[T,K,V] προτερον[T,𝔐,K] ινα δευτεραν χαριν σχητε[V] εχητε[T,𝔐,K]. **v.17** τουτο ουν βουλομενος[V] μητι[V] βουλευομενος[T,𝔐,K] μη[T,𝔐,K] τι[T,𝔐,K] αρα τη ελαφρια εχρησαμην η α βουλευομαι κατα σαρκα βουλευομαι ινα η παρ εμοι το ναι ναι και το ου ου. **v.18** πιστος δε ο θεος οτι ο λογος ημων ο προς υμας ουκ εστιν[V] εγενετο[T,𝔐,K] ναι και ου. **v.19** ο γαρ[T,𝔐,K] του θεου γαρ[V] υιος ιησους χριστος ο εν υμιν δι ημων κηρυχθεις δι εμου και σιλουανου και τιμοθεου ουκ εγενετο ναι και ου αλλα ναι εν αυτω γεγονεν. **v.20** οσαι γαρ επαγγελιαι θεου εν αυτω το ναι διο[V] και δι[V] εν[T,𝔐,K] αυτου[V] αυτω[T,𝔐,K] το αμην τω θεω προς δοξαν δι ημων. **2 v.1** εκρινα γαρ[V] δε[T,𝔐,K] εμαυτω τουτο το μη παλιν ελθειν[T,K] εν λυπη προς υμας ελθειν[𝔐,V]. **v.2** ει γαρ εγω λυπω υμας και τις εστιν[T,𝔐,K] ο ευφραινων με ει μη ο λυπουμενος εξ εμου.

ὧν ἔδει με χαίρειν πεποιθὼς ἐπὶ πάντας ὑμᾶς ὅτι ἡ ἐμὴ χαρὰ πάντων
ὑμῶν ἐστιν. ἐκ γὰρ πολλῆς θλίψεως καὶ συνοχῆς καρδίας ἔγραψα ὑμῖν 4
διὰ πολλῶν δακρύων οὐχ ἵνα λυπηθῆτε ἀλλὰ τὴν ἀγάπην ἵνα γνῶτε ἣν
ἔχω περισσοτέρως εἰς ὑμᾶς. εἰ δέ τις λελύπηκεν οὐκ ἐμὲ λελύπηκεν 5*
ἀλ'λ ἀπὸ μέρους ἵνα μὴ ἐπιβαρῶ πάντας ὑμᾶς. ἱκανὸν τῷ τοιούτῳ 6
ἡ ἐπιτιμία αὕτη ἡ ὑπὸ τῶν πλειόνων. ὥστε τοὐναντίον μᾶλλον ὑμᾶς 7*
χαρίσασθαι καὶ παρακαλέσαι μήπως τῇ περισσοτέρᾳ λύπῃ καταποθῇ ὁ
τοιοῦτος. διὸ παρακαλῶ ὑμᾶς κυρῶσαι εἰς αὐτὸν ἀγάπην. εἰς τοῦτο 8, 9
γὰρ καὶ ἔγραψα ἵνα γνῶ τὴν δοκιμὴν ὑμῶν εἰ εἰς πάντα ὑπήκοοί ἐστε.
ᾧ δέ τι χαρίζεσθε καὶ ἐγὼ καὶ γὰρ ἐγώ εἴ τι κεχάρισμαι ᾧ κεχάρισμαι 10*
δι' ὑμᾶς ἐν προσώπῳ χριστοῦ. ἵνα μὴ πλεονεκτηθῶμεν ὑπὸ τοῦ σατανᾶ 11
οὐ γὰρ αὐτοῦ τὰ νοήματα ἀγνοοῦμεν. ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν τρῳάδα εἰς 12
τὸ εὐαγγέλιον τοῦ χριστοῦ καὶ θύρας μοι ἀνεῳγμένης ἐν κυρίῳ. οὐκ 13
ἔσχηκα ἄνεσιν τῷ πνεύματί μου τῷ μὴ εὑρεῖν με τίτον τὸν ἀδελφόν μου
ἀλλὰ ἀποταξάμενος αὐτοῖς ἐξῆλθον εἰς μακεδονίαν. τῷ δὲ θεῷ χάρις 14
τῷ πάντοτε θριαμβεύοντι ἡμᾶς ἐν τῷ χριστῷ καὶ τὴν ὀσμὴν τῆς γνώσεως
αὐτοῦ φανεροῦντι δι' ἡμῶν ἐν παντὶ τόπῳ. ὅτι χριστοῦ εὐωδία ἐσμὲν τῷ 15
θεῷ ἐν τοῖς σῳζομένοις καὶ ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις. οἷς μὲν ὀσμὴ θανάτου 16*
εἰς θάνατον οἷς δὲ ὀσμὴ ζωῆς εἰς ζωήν καὶ πρὸς ταῦτα τίς ἱκανός. οὐ 17*
γάρ ἐσμεν ὡς οἱ πολλοὶ καπηλεύοντες τὸν λόγον τοῦ θεοῦ ἀλλ' ὡς ἐξ
εἰλικρινείας ἀλλ' ὡς ἐκ θεοῦ κατενώπιον τοῦ θεοῦ ἐν χριστῷ λαλοῦμεν.

ἀρχόμεθα πάλιν ἑαυτοὺς συνιστάνειν εἴ μὴ χρῄζομεν ὥς τινες συ- **3***
στατικῶν ἐπιστολῶν πρὸς ὑμᾶς ἢ ἐξ ὑμῶν συστατικῶν. ἡ ἐπιστολὴ 2
ἡμῶν ὑμεῖς ἐστε ἐγγεγραμμένη ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν γινωσκομένη καὶ
ἀναγινωσκομένη ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων. φανερούμενοι ὅτι ἐστὲ ἐπι- 3*
στολὴ χριστοῦ διακονηθεῖσα ὑφ' ἡμῶν ἐγγεγραμμένη οὐ μέλανι ἀλλὰ
πνεύματι θεοῦ ζῶντος οὐκ ἐν πλαξὶν λιθίναις ἀλλ' ἐν πλαξὶν καρδίας
σαρκίναις. πεποίθησιν δὲ τοιαύτην ἔχομεν διὰ τοῦ χριστοῦ πρὸς τὸν 4

---

v.3 και εγραψα υμιν[𝒯,𝔐,𝒦] τουτο αυτο ινα μη ελθων λυπην σχω[𝒱] εχω[𝒯,𝔐,𝒦] αφ ων εδει με χαιρειν πεποιθως επι παντας υμας οτι η εμη χαρα παντων υμων εστιν. **v.5** ει δε τις λελυπηκεν ουκ εμε λελυπηκεν αλλα[𝔐,𝒱] αλλ[𝒯,𝒦] απο μερους ινα μη επιβαρω παντας υμας. **v.7** ωστε τουναντιον μαλλον υμας χαρισασθαι και παρακαλεσαι μη[𝒱] πως[𝒱] μηπως[𝒯,𝔐,𝒦] τη περισσοτερα λυπη καταποθη ο τοιουτος. **v.10** ω δε τι χαριζεσθε καγω[𝒱] και[𝒯,𝔐,𝒦] εγω[𝒯,𝔐,𝒦] και γαρ εγω ο[𝒱] κεχαρισμαι[𝒱] ει τι κεχαρισμαι[𝒯,𝔐,𝒦] ω[𝒯,𝔐,𝒦] κεχαρισμαι δι υμας εν προσωπω χριστου. **v.16** οις μεν οσμη εκ[𝒱] θανατου εις θανατον οις δε οσμη εκ[𝒱] ζωης εις ζωην και προς ταυτα τις ικανος. **v.17** ου γαρ εσμεν ως οι λοιποι[𝔐] πολλοι[𝒯,𝒦,𝒱] καπηλευοντες τον λογον του θεου αλλ ως εξ ειλικρινειας αλλ ως εκ θεου κατεναντι[𝒱] κατενωπιον[𝒯,𝔐,𝒦] του[𝒯,𝔐,𝒦] θεου εν χριστω λαλουμεν. **3** **v.1** αρχομεθα παλιν εαυτους συνιστανειν η[𝒦,𝒱] ει[𝒯,𝔐] μη χρηζομεν ως τινες συστατικων επιστολων προς υμας η εξ υμων συστατικων[𝒯,𝔐,𝒦]. **v.3** φανερουμενοι οτι εστε επιστολη χριστου διακονηθεισα υφ ημων εγγεγραμμενη ου μελανι αλλα πνευματι θεου ζωντος ουκ εν πλαξιν λιθιναις αλλ εν πλαξιν καρδιαις[𝔐,𝒱] καρδιας[𝒯,𝒦] σαρκιναις.

5* θεόν. οὐχ ὅτι ἱκανοί ἐσμεν ἀφ’ ἑαυτῶν λογίσασθαί τι ὡς ἐξ ἑαυτῶν ἀλλ’
6* ἡ ἱκανότης ἡμῶν ἐκ τοῦ θεοῦ. ὃς καὶ ἱκάνωσεν ἡμᾶς διακόνους καινῆς
διαθήκης οὐ γράμματος ἀλλὰ πνεύματος τὸ γὰρ γράμμα ἀποκτείνει τὸ
7* δὲ πνεῦμα ζῳοποιεῖ. εἰ δὲ ἡ διακονία τοῦ θανάτου ἐν γράμμασιν ἐν-
τετυπωμένη ἐν λίθοις ἐγενήθη ἐν δόξῃ ὥστε μὴ δύνασθαι ἀτενίσαι τοὺς
υἱοὺς ἰσραὴλ εἰς τὸ πρόσωπον μωσέως διὰ τὴν δόξαν τοῦ προσώπου αὐ-
8 τοῦ τὴν καταργουμένην. πῶς οὐχὶ μᾶλλον ἡ διακονία τοῦ πνεύματος
9* ἔσται ἐν δόξῃ. εἰ γὰρ ἡ διακονίᾳ τῆς κατακρίσεως δόξα πολλῷ μᾶλλον
10* περισσεύει ἡ διακονία τῆς δικαιοσύνης ἐν δόξῃ. καὶ γὰρ οὐδὲ δεδό-
ξασται τὸ δεδοξασμένον ἐν τούτῳ τῷ μέρει ἕνεκεν τῆς ὑπερβαλλούσης
11 δόξης. εἰ γὰρ τὸ καταργούμενον διὰ δόξης πολλῷ μᾶλλον τὸ μένον ἐν
12, 13* δόξῃ. ἔχοντες οὖν τοιαύτην ἐλπίδα πολλῇ παρρησίᾳ χρώμεθα. καὶ
οὐ καθάπερ μωσῆς ἐτίθει κάλυμμα ἐπὶ τὸ πρόσωπον ἑαυτοῦ πρὸς τὸ
14* μὴ ἀτενίσαι τοὺς υἱοὺς ἰσραὴλ εἰς τὸ τέλος τοῦ καταργουμένου. ἀλ’λ
ἐπωρώθη τὰ νοήματα αὐτῶν ἄχρι γὰρ τῆς σήμερον τὸ αὐτὸ κάλυμμα
ἐπὶ τῇ ἀναγνώσει τῆς παλαιᾶς διαθήκης μένει μὴ ἀνακαλυπτόμενον ὅ
15* τι ἐν χριστῷ καταργεῖται. ἀλλ’ ἕως σήμερον ἡνίκα ἀναγινώσκεται μω-
16* σῆς κάλυμμα ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτῶν κεῖται. ἡνίκα ’δ ἂν ἐπιστρέψῃ
17* πρὸς κύριον περιαιρεῖται τὸ κάλυμμα. ὁ δὲ κύριος τὸ πνεῦμά ἐστιν
18 οὗ δὲ τὸ πνεῦμα κυρίου ἐκεῖ ἐλευθερία. ἡμεῖς δὲ πάντες ἀνακεκα-
λυμμένῳ προσώπῳ τὴν δόξαν κυρίου κατοπτριζόμενοι τὴν αὐτὴν εἰκόνα
μεταμορφούμεθα ἀπὸ δόξης εἰς δόξαν καθάπερ ἀπὸ κυρίου πνεύματος.

4* διὰ τοῦτο ἔχοντες τὴν διακονίαν ταύτην καθὼς ἠλεήθημεν οὐκ ἐκκα-
2* κοῦμεν. ἀλ’λ ἀπειπάμεθα τὰ κρυπτὰ τῆς αἰσχύνης μὴ περιπατοῦντες

v.5 ουχ οτι ικανοι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εσμεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αφ εαυτων ικανοι$^{\mathcal{V}}$ εσμεν$^{\mathcal{V}}$ λογισασθαι τι ως εξ εαυτων αλλ η ικανοτης ημων εκ του θεου. **v.6** ος και ικανωσεν ημας διακονους καινης διαθηκης ου γραμματος αλλα πνευματος το γαρ γραμμα αποκτεννει$^{\mathcal{V}}$ αποκτενει$^{\mathfrak{M}}$ αποκτεινει$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ το δε πνευμα ζωοποιει. **v.7** ει δε η διακονια του θανατου εν γραμμασιν εντετυπωμενη εν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ λιθοις εγενηθη εν δοξη ωστε μη δυνασθαι ατενισαι τους υιους ισραηλ εις το προσωπον μωυσεως$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ μωσεως$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ δια την δοξαν του προσωπου αυτου την καταργουμενην. **v.9** ει γαρ τη$^{\mathcal{V}}$ η$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ διακονια της κατακρισεως δοξα πολλω μαλλον περισσευει η διακονια της δικαιοσυνης εν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δοξη. **v.10** και γαρ ου$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ουδε$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ δεδοξασται το δεδοξασμενον εν τουτω τω μερει εινεκεν$^{\mathcal{V}}$ ενεκεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ της υπερβαλλουσης δοξης. **v.13** και ου καθαπερ μωυσης$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ μωσης$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ετιθει καλυμμα επι το προσωπον αυτου$^{\mathcal{V}}$ εαυτου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ προς το μη ατενισαι τους υιους ισραηλ εις το τελος του καταργουμενου. **v.14** αλλα$^{\mathcal{V}}$ αλλ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ επωρωθη τα νοηματα αυτων αχρι γαρ της σημερον ημερας$^{\mathcal{V}}$ το αυτο καλυμμα επι τη αναγνωσει της παλαιας διαθηκης μενει μη ανακαλυπτομενον οτι$^{\mathcal{V}}$ ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εν χριστω καταργειται. **v.15** αλλ εως σημερον ηνικα αν$^{\mathcal{V}}$ αναγινωσκεται$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αναγινωσκηται$^{\mathcal{V}}$ μωυσης$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ μωσης$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ καλυμμα επι την καρδιαν αυτων κειται. **v.16** ηνικα δε$^{\mathcal{V}}$ δ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εαν$^{\mathcal{V}}$ αν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ επιστρεψη προς κυριον περιαιρειται το καλυμμα. **v.17** ο δε κυριος το πνευμα εστιν ου δε το πνευμα κυριου εκει$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ελευθερια. **4** **v.1** δια τουτο εχοντες την διακονιαν ταυτην καθως ηλεηθημεν ουκ εγκακουμεν$^{\mathcal{V}}$ εκκακουμεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$.

ἐν πανουργίᾳ μηδὲ δολοῦντες τὸν λόγον τοῦ θεοῦ ἀλλὰ τῇ φανερώσει
τῆς ἀληθείας συνιστώντες ἑαυτοὺς πρὸς πᾶσαν συνείδησιν ἀνθρώπων
ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. εἰ δὲ καὶ ἔστιν κεκαλυμμένον τὸ εὐαγγέλιον ἡμῶν 3
ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις ἐστὶν κεκαλυμμένον. ἐν οἷς ὁ θεὸς τοῦ αἰῶνος 4*
τούτου ἐτύφλωσεν τὰ νοήματα τῶν ἀπίστων εἰς τὸ μὴ αὐγάσαι αὐτοῖς
τὸν φωτισμὸν τοῦ εὐαγγελίου τῆς δόξης τοῦ χριστοῦ ὅς ἐστιν εἰκὼν τοῦ
θεοῦ. οὐ γὰρ ἑαυτοὺς κηρύσσομεν ἀλλὰ χριστὸν ἰησοῦν κύριον ἑαυ- 5*
τοὺς δὲ δούλους ὑμῶν διὰ ἰησοῦν. ὅτι ὁ θεὸς ὁ εἰπών ἐκ σκότους φῶς 6*
λάμψαι ὃς ἔλαμψεν ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν πρὸς φωτισμὸν τῆς γνώσεως
τῆς δόξης τοῦ θεοῦ ἐν προσώπῳ ἰησοῦ χριστοῦ. ἔχομεν δὲ τὸν θη- 7
σαυρὸν τοῦτον ἐν ὀστρακίνοις σκεύεσιν ἵνα ἡ ὑπερβολὴ τῆς δυνάμεως
ᾖ τοῦ θεοῦ καὶ μὴ ἐξ ἡμῶν. ἐν παντὶ θλιβόμενοι ἀλλ᾽ οὐ στενοχω- 8
ρούμενοι ἀπορούμενοι ἀλλ᾽ οὐκ ἐξαπορούμενοι. διωκόμενοι ἀλλ᾽ οὐκ 9
ἐγκαταλειπόμενοι καταβαλλόμενοι ἀλλ᾽ οὐκ ἀπολλύμενοι. πάντοτε τὴν 10*
νέκρωσιν τοῦ κυρίου ἰησοῦ ἐν τῷ σώματι περιφέροντες ἵνα καὶ ἡ ζωὴ
τοῦ ἰησοῦ ἐν τῷ σώματι ἡμῶν φανερωθῇ. ἀεὶ γὰρ ἡμεῖς οἱ ζῶντες εἰς 11
θάνατον παραδιδόμεθα διὰ ἰησοῦν ἵνα καὶ ἡ ζωὴ τοῦ ἰησοῦ φανερωθῇ
ἐν τῇ θνητῇ σαρκὶ ἡμῶν. ὥστε ὁ μὲν θάνατος ἐν ἡμῖν ἐνεργεῖται ἡ δὲ 12*
ζωὴ ἐν ὑμῖν. ἔχοντες δὲ τὸ αὐτὸ πνεῦμα τῆς πίστεως κατὰ τὸ γεγραμ- 13
μένον ἐπίστευσα διὸ ἐλάλησα καὶ ἡμεῖς πιστεύομεν διὸ καὶ λαλοῦμεν.
εἰδότες ὅτι ὁ ἐγείρας τὸν κύριον ἰησοῦν καὶ ἡμᾶς διὰ ἰησοῦ ἐγερεῖ καὶ 14*
παραστήσει σὺν ὑμῖν. τὰ γὰρ πάντα δι᾽ ὑμᾶς ἵνα ἡ χάρις πλεονάσασα 15
διὰ τῶν πλειόνων τὴν εὐχαριστίαν περισσεύσῃ εἰς τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ.
διὸ οὐκ ἐκκακοῦμεν ἀλλ᾽ εἰ καὶ ὁ ἔξω ἡμῶν ἄνθρωπος διαφθείρεται ἀλλ᾽ 16*
ὁ ἔσωθεν ἀνακαινοῦται ἡμέρᾳ καὶ ἡμέρᾳ. τὸ γὰρ παραυτίκα ἐλαφρὸν 17
τῆς θλίψεως ἡμῶν καθ᾽ ὑπερβολὴν εἰς ὑπερβολὴν αἰώνιον βάρος δόξης
κατεργάζεται ἡμῖν. μὴ σκοπούντων ἡμῶν τὰ βλεπόμενα ἀλλὰ τὰ μὴ 18

v.2 αλλα$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ αλλ$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ απειπαμεθα τα κρυπτα της αισχυνης μη περιπατουντες εν πανουργια μηδε δολουντες τον λογον του θεου αλλα τη φανερωσει της αληθειας συνισταναντες$^{\mathcal{V}}$ συνιστωντες$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εαυτους προς πασαν συνειδησιν ανθρωπων ενωπιον του θεου. **v.4** εν οις ο θεος του αιωνος τουτου ετυφλωσεν τα νοηματα των απιστων εις το μη αυγασαι αυτοις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τον φωτισμον του ευαγγελιου της δοξης του χριστου ος εστιν εικων του θεου. **v.5** ου γαρ εαυτους κηρυσσομεν αλλα χριστον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ιησουν χριστον$^{\mathcal{V}}$ κυριον εαυτους δε δουλους υμων δια ιησουν. **v.6** οτι ο θεος ο ειπων εκ σκοτους φως λαμψει$^{\mathcal{V}}$ λαμψαι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ος ελαμψεν εν ταις καρδιαις ημων προς φωτισμον της γνωσεως της δοξης του θεου εν προσωπω [ιησου]$^{\mathcal{V}}$ ιησου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ χριστου. **v.10** παντοτε την νεκρωσιν του κυριου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ιησου εν τω σωματι περιφεροντες ινα και η ζωη του ιησου εν τω σωματι ημων φανερωθη. **v.12** ωστε ο μεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ θανατος εν ημιν ενεργειται η δε ζωη εν υμιν. **v.14** ειδοτες οτι ο εγειρας τον κυριον ιησουν και ημας συν$^{\mathcal{V}}$ δια$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ιησου εγερει και παραστησει συν υμιν. **v.16** διο ουκ εγκακουμεν$^{\mathcal{V}}$ εκκακουμεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αλλ ει και ο εξω ημων ανθρωπος διαφθειρεται αλλ ο εσω$^{\mathcal{V}}$ ημων$^{\mathcal{V}}$ εσωθεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ανακαινουται ημερα και ημερα.

βλεπόμενα τὰ γὰρ βλεπόμενα πρόσκαιρα τὰ δὲ μὴ βλεπόμενα αἰώνια.
5 οἴδαμεν γὰρ ὅτι ἐὰν ἡ ἐπίγειος ἡμῶν οἰκία τοῦ σκήνους καταλυθῇ
οἰκοδομὴν ἐκ θεοῦ ἔχομεν οἰκίαν ἀχειροποίητον αἰώνιον ἐν τοῖς οὐρα-
2 νοῖς. καὶ γὰρ ἐν τούτῳ στενάζομεν τὸ οἰκητήριον ἡμῶν τὸ ἐξ οὐρανοῦ
3* ἐπενδύσασθαι ἐπιποθοῦντες. εἴγε καὶ ἐνδυσάμενοι οὐ γυμνοὶ εὑρεθη-
4* σόμεθα. καὶ γὰρ οἱ ὄντες ἐν τῷ σκήνει στενάζομεν βαρούμενοι ἐπειδή
οὐ θέλομεν ἐκδύσασθαι ἀλλ' ἐπενδύσασθαι ἵνα καταποθῇ τὸ θνητὸν ὑπὸ
5* τῆς ζωῆς. ὁ δὲ κατεργασάμενος ἡμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο θεός ὁ καὶ δοὺς
6 ἡμῖν τὸν ἀρραβῶνα τοῦ πνεύματος. θαρροῦντες οὖν πάντοτε καὶ εἰ-
7 δότες ὅτι ἐνδημοῦντες ἐν τῷ σώματι ἐκδημοῦμεν ἀπὸ τοῦ κυρίου. διὰ
8 πίστεως γὰρ περιπατοῦμεν οὐ διὰ εἴδους. θαρροῦμεν δὲ καὶ εὐδοκοῦ-
μεν μᾶλλον ἐκδημῆσαι ἐκ τοῦ σώματος καὶ ἐνδημῆσαι πρὸς τὸν κύριον.
9 διὸ καὶ φιλοτιμούμεθα εἴτε ἐνδημοῦντες εἴτε ἐκδημοῦντες εὐάρεστοι
10* αὐτῷ εἶναι. τοὺς γὰρ πάντας ἡμᾶς φανερωθῆναι δεῖ ἔμπροσθεν τοῦ
βήματος τοῦ χριστοῦ ἵνα κομίσηται ἕκαστος τὰ διὰ τοῦ σώματος πρὸς
11 ἃ ἔπραξεν εἴτε ἀγαθὸν εἴτε κακόν. εἰδότες οὖν τὸν φόβον τοῦ κυρίου
ἀνθρώπους πείθομεν θεῷ δὲ πεφανερώμεθα ἐλπίζω δὲ καὶ ἐν ταῖς συ-
12* νειδήσεσιν ὑμῶν πεφανερῶσθαι. οὐ γὰρ πάλιν ἑαυτοὺς συνιστάνομεν
ὑμῖν ἀλλὰ ἀφορμὴν διδόντες ὑμῖν καυχήματος ὑπὲρ ἡμῶν ἵνα ἔχητε
13 πρὸς τοὺς ἐν προσώπῳ καυχωμένους καὶ οὐ καρδίᾳ. εἴτε γὰρ ἐξέστη-
14* μεν θεῷ εἴτε σωφρονοῦμεν ὑμῖν. ἡ γὰρ ἀγάπη τοῦ χριστοῦ συνέχει
ἡμᾶς κρίναντας τοῦτο ὅτι εἰ εἷς ὑπὲρ πάντων ἀπέθανεν ἄρα οἱ πάντες
15 ἀπέθανον. καὶ ὑπὲρ πάντων ἀπέθανεν ἵνα οἱ ζῶντες μηκέτι ἑαυτοῖς
16* ζῶσιν ἀλλὰ τῷ ὑπὲρ αὐτῶν ἀποθανόντι καὶ ἐγερθέντι. ὥστε ἡμεῖς ἀπὸ
τοῦ νῦν οὐδένα οἴδαμεν κατὰ σάρκα εἰ δὲ καὶ ἐγνώκαμεν κατὰ σάρκα
17* χριστόν ἀλλὰ νῦν οὐκέτι γινώσκομεν. ὥστε εἴ τις ἐν χριστῷ καινὴ κτίσις
18* τὰ ἀρχαῖα παρῆλθεν ἰδού γέγονεν καινά τὰ πάντα. τὰ δὲ πάντα ἐκ

5 **v.3** ει$^{\mathcal{V}}$ γε$^{\mathcal{V}}$ ειγε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και εκδυσαμενοι$^{\mathcal{V}}$ ενδυσαμενοι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ου γυμνοι ευρεθησομεθα. **v.4** και γαρ οι οντες εν τω σκηνει στεναζομεν βαρουμενοι εφ$^{\mathcal{K},\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ω$^{\mathcal{K},\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ επειδη$^{\mathcal{T}}$ ου θελομεν εκδυσασθαι αλλ επενδυσασθαι ινα καταποθη το θνητον υπο της ζωης. **v.5** ο δε κατεργασαμενος ημας εις αυτο τουτο θεος ο και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δους ημιν τον αρραβωνα του πνευματος. **v.10** τους γαρ παντας ημας φανερωθηναι δει εμπροσθεν του βηματος του χριστου ινα κομισηται εκαστος τα δια του σωματος προς α επραξεν ειτε αγαθον ειτε φαυλον$^{\mathcal{V}}$ κακον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.12** ου γαρ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ παλιν εαυτους συνιστανομεν υμιν αλλα αφορμην διδοντες υμιν καυχηματος υπερ ημων ινα εχητε προς τους εν προσωπω καυχωμενους και μη$^{\mathcal{V}}$ εν$^{\mathcal{V}}$ ου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ καρδια. **v.14** η γαρ αγαπη του χριστου συνεχει ημας κριναντας τουτο οτι [ει]$^{\mathfrak{M}}$ ει$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ εις υπερ παντων απεθανεν αρα οι παντες απεθανον. **v.16** ωστε ημεις απο του νυν ουδενα οιδαμεν κατα σαρκα ει δε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και εγνωκαμεν κατα σαρκα χριστον αλλα νυν ουκετι γινωσκομεν. **v.17** ωστε ει τις εν χριστω καινη κτισις τα αρχαια παρηλθεν ιδου γεγονεν καινα τα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ παντα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.18** τα δε παντα εκ του θεου του καταλλαξαντος ημας εαυτω δια ιησου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ χριστου και δοντος ημιν την διακονιαν της καταλλαγης.

τοῦ θεοῦ τοῦ καταλλάξαντος ἡμᾶς ἑαυτῷ διὰ ἰησοῦ χριστοῦ καὶ δόντος
ἡμῖν τὴν διακονίαν τῆς καταλλαγῆς. ὡς ὅτι θεὸς ἦν ἐν χριστῷ κόσμον 19
καταλλάσσων ἑαυτῷ μὴ λογιζόμενος αὐτοῖς τὰ παραπτώματα αὐτῶν καὶ
θέμενος ἐν ἡμῖν τὸν λόγον τῆς καταλλαγῆς. ὑπὲρ χριστοῦ οὖν πρε- 20
σβεύομεν ὡς τοῦ θεοῦ παρακαλοῦντος δι’ ἡμῶν δεόμεθα ὑπὲρ χριστοῦ
καταλλάγητε τῷ θεῷ. τὸν γὰρ μὴ γνόντα ἁμαρτίαν ὑπὲρ ἡμῶν ἁμαρτίαν 21*
ἐποίησεν ἵνα ἡμεῖς γινώμεθα δικαιοσύνη θεοῦ ἐν αὐτῷ.

συνεργοῦντες δὲ καὶ παρακαλοῦμεν μὴ εἰς κενὸν τὴν χάριν τοῦ θεοῦ **6**
δέξασθαι ὑμᾶς. λέγει γάρ καιρῷ δεκτῷ ἐπήκουσά σου καὶ ἐν ἡμέρᾳ 2
σωτηρίας ἐβοήθησά σοι ἰδού νῦν καιρὸς εὐπρόσδεκτος ἰδού νῦν ἡμέρα
σωτηρίας. μηδεμίαν ἐν μηδενὶ διδόντες προσκοπήν ἵνα μὴ μωμηθῇ 3
ἡ διακονία. ἀλλ’ ἐν παντὶ συνιστῶντες ἑαυτοὺς ὡς θεοῦ διάκονοι ἐν 4*
ὑπομονῇ πολλῇ ἐν θλίψεσιν ἐν ἀνάγκαις ἐν στενοχωρίαις. ἐν πληγαῖς 5
ἐν φυλακαῖς ἐν ἀκαταστασίαις ἐν κόποις ἐν ἀγρυπνίαις ἐν νηστείαις. ἐν 6
ἁγνότητι ἐν γνώσει ἐν μακροθυμίᾳ ἐν χρηστότητι ἐν πνεύματι ἁγίῳ ἐν
ἀγάπῃ ἀνυποκρίτῳ. ἐν λόγῳ ἀληθείας ἐν δυνάμει θεοῦ διὰ τῶν ὅπλων 7
τῆς δικαιοσύνης τῶν δεξιῶν καὶ ἀριστερῶν. διὰ δόξης καὶ ἀτιμίας διὰ 8
δυσφημίας καὶ εὐφημίας ὡς πλάνοι καὶ ἀληθεῖς. ὡς ἀγνοούμενοι καὶ 9
ἐπιγινωσκόμενοι ὡς ἀποθνῄσκοντες καὶ ἰδού ζῶμεν ὡς παιδευόμενοι καὶ
μὴ θανατούμενοι. ὡς λυπούμενοι ἀεὶ δὲ χαίροντες ὡς πτωχοὶ πολλοὺς 10
δὲ πλουτίζοντες ὡς μηδὲν ἔχοντες καὶ πάντα κατέχοντες. τὸ στόμα ἡμῶν 11
ἀνέῳγεν πρὸς ὑμᾶς κορίνθιοι ἡ καρδία ἡμῶν πεπλάτυνται. οὐ στενο- 12
χωρεῖσθε ἐν ἡμῖν στενοχωρεῖσθε δὲ ἐν τοῖς σπλάγχνοις ὑμῶν. τὴν δὲ 13
αὐτὴν ἀντιμισθίαν ὡς τέκνοις λέγω πλατύνθητε καὶ ὑμεῖς. μὴ γίνεσθε 14*
ἑτεροζυγοῦντες ἀπίστοις τίς γὰρ μετοχὴ δικαιοσύνῃ καὶ ἀνομίᾳ τίς δὲ
κοινωνία φωτὶ πρὸς σκότος. τίς δὲ συμφώνησις χριστῷ πρὸς βελιάρ ἢ 15*
τίς μερὶς πιστῷ μετὰ ἀπίστου. τίς δὲ συγκατάθεσις ναῷ θεοῦ μετὰ εἰδώ- 16*
λων ὑμεῖς γὰρ ναὸς θεοῦ ἐστε ζῶντος καθὼς εἶπεν ὁ θεὸς ὅτι ἐνοικήσω
ἐν αὐτοῖς καὶ ἐμπεριπατήσω καὶ ἔσομαι αὐτῶν θεός καὶ αὐτοὶ ἔσονταί
μοι λαός. διὸ ἐξέλθετε ἐκ μέσου αὐτῶν καὶ ἀφορίσθητε λέγει κύριος 17*

v.21 τον γαρ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μη γνοντα αμαρτιαν υπερ ημων αμαρτιαν εποιησεν ινα ημεις γενωμεθα$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ γινωμεθα$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ δικαιοσυνη θεου εν αυτω. **6** **v.4** αλλ εν παντι συνισταντες$^{\mathcal{V}}$ συνιστωντες$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εαυτους ως θεου διακονοι εν υπομονη πολλη εν θλιψεσιν εν αναγκαις εν στενοχωριαις. **v.14** μη γινεσθε ετεροζυγουντες απιστοις τις γαρ μετοχη δικαιοσυνη και ανομια η$^{\mathcal{V}}$ τις δε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ κοινωνια φωτι προς σκοτος. **v.15** τις δε συμφωνησις χριστου$^{\mathcal{V}}$ χριστω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ προς βελιαλ$^{\mathcal{K}}$ βελιαρ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ η τις μερις πιστω μετα απιστου. **v.16** τις δε συγκαταθεσις ναω θεου μετα ειδωλων ημεις$^{\mathcal{V}}$ υμεις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ γαρ ναος θεου εσμεν$^{\mathcal{V}}$ εστε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ζωντος καθως ειπεν ο θεος οτι ενοικησω εν αυτοις και εμπεριπατησω και εσομαι αυτων θεος και αυτοι εσονται μου$^{\mathcal{V}}$ μοι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ λαος. **v.17** διο εξελθατε$^{\mathcal{V}}$ εξελθετε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εκ μεσου αυτων και αφορισθητε λεγει κυριος και ακαθαρτου μη απτεσθε καγω εισδεξομαι υμας.

18 καὶ ἀκαθάρτου μὴ ἅπτεσθε κἀγὼ εἰσδέξομαι ὑμᾶς. καὶ ἔσομαι ὑμῖν
εἰς πατέρα καὶ ὑμεῖς ἔσεσθέ μοι εἰς υἱοὺς καὶ θυγατέρας λέγει κύριος
παντοκράτωρ.

7 ταύτας οὖν ἔχοντες τὰς ἐπαγγελίας ἀγαπητοί καθαρίσωμεν ἑαυτοὺς
ἀπὸ παντὸς μολυσμοῦ σαρκὸς καὶ πνεύματος ἐπιτελοῦντες ἁγιωσύνην
2 ἐν φόβῳ θεοῦ. χωρήσατε ἡμᾶς οὐδένα ἠδικήσαμεν οὐδένα ἐφθείραμεν
3* οὐδένα ἐπλεονεκτήσαμεν. οὐ πρὸς κατάκρισιν λέγω προείρηκα γὰρ
4 ὅτι ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν ἐστε εἰς τὸ συναποθανεῖν καὶ συζῆν. πολλή
μοι παρρησία πρὸς ὑμᾶς πολλή μοι καύχησις ὑπὲρ ὑμῶν πεπλήρωμαι
τῇ παρακλήσει ὑπερπερισσεύομαι τῇ χαρᾷ ἐπὶ πάσῃ τῇ θλίψει ἡμῶν.
5 καὶ γὰρ ἐλθόντων ἡμῶν εἰς μακεδονίαν οὐδεμίαν ἔσχηκεν ἄνεσιν ἡ σὰρξ
6 ἡμῶν ἀλλ' ἐν παντὶ θλιβόμενοι ἔξωθεν μάχαι ἔσωθεν φόβοι. ἀλλ' ὁ
παρακαλῶν τοὺς ταπεινοὺς παρεκάλεσεν ἡμᾶς ὁ θεὸς ἐν τῇ παρουσίᾳ
7 τίτου. οὐ μόνον δὲ ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ παρακλήσει
ᾗ παρεκλήθη ἐφ' ὑμῖν ἀναγγέλλων ἡμῖν τὴν ὑμῶν ἐπιπόθησιν τὸν ὑμῶν
8* ὀδυρμόν τὸν ὑμῶν ζῆλον ὑπὲρ ἐμοῦ ὥστε με μᾶλλον χαρῆναι. ὅτι εἰ
καὶ ἐλύπησα ὑμᾶς ἐν τῇ ἐπιστολῇ οὐ μεταμέλομαι εἰ καὶ μετεμελόμην
9 βλέπω γὰρ ὅτι ἡ ἐπιστολὴ ἐκείνη εἰ καὶ πρὸς ὥραν ἐλύπησεν ὑμᾶς. νῦν
χαίρω οὐχ ὅτι ἐλυπήθητε ἀλλ' ὅτι ἐλυπήθητε εἰς μετάνοιαν ἐλυπήθητε
10* γὰρ κατὰ θεόν ἵνα ἐν μηδενὶ ζημιωθῆτε ἐξ ἡμῶν. ἡ γὰρ κατὰ θεὸν λύπη
μετάνοιαν εἰς σωτηρίαν ἀμεταμέλητον κατεργάζεται ἡ δὲ τοῦ κόσμου
11* λύπη θάνατον κατέργάζεται. ἰδού γὰρ αὐτὸ τοῦτο τὸ κατὰ θεὸν λυπη-
θῆναι ὑμᾶς πόσην κατειργάσατο ὑμῖν σπουδήν ἀλλὰ ἀπολογίαν ἀλλὰ
ἀγανάκτησιν ἀλλὰ φόβον ἀλλὰ ἐπιπόθησιν ἀλλὰ ζῆλον ἀλ᾽λ ἐκδίκησιν
12* ἐν παντὶ συνεστήσατε ἑαυτοὺς ἁγνοὺς εἶναι ἐν τῷ πράγματι. ἄρα εἰ καὶ
ἔγραψα ὑμῖν οὐχ εἵνεκεν τοῦ ἀδικήσαντος οὐδὲ εἵνεκεν τοῦ ἀδικηθέν-
τος ἀλλ' εἵνεκεν τοῦ φανερωθῆναι τὴν σπουδὴν ὑμῶν τὴν ὑπὲρ ἡμῶν
13* πρὸς ὑμᾶς ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. διὰ τοῦτο παρακεκλήμεθα ἐπὶ τῇ παρα-

---

7 **v.3** ου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ προς κατακρισιν ου$^{\mathcal{V}}$ λεγω προειρηκα γαρ οτι εν ταις καρδιαις ημων εστε εις το συναποθανειν και συζην. **v.8** οτι ει και ελυπησα υμας εν τη επιστολη ου μεταμελομαι ει και μετεμελομην βλεπω [γαρ]$^{\mathcal{V}}$ γαρ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ οτι η επιστολη εκεινη ει και προς ωραν ελυπησεν υμας. **v.10** η γαρ κατα θεον λυπη μετανοιαν εις σωτηριαν αμεταμελητον εργαζεται$^{\mathcal{V}}$ κατεργαζεται$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ η δε του κοσμου λυπη θανατον κατεργαζεται. **v.11** ιδου γαρ αυτο τουτο το κατα θεον λυπηθηναι υμας$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ποσην κατειργασατο υμιν σπουδην αλλα απολογιαν αλλα αγανακτησιν αλλα φοβον αλλα επιποθησιν αλλα ζηλον αλλα$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ αλλ$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ εκδικησιν εν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ παντι συνεστησατε εαυτους αγνους ειναι εν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τω πραγματι. **v.12** αρα ει και εγραψα υμιν ουχ ενεκεν$^{\mathcal{V}}$ εινεκεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ του αδικησαντος ουδε ενεκεν$^{\mathcal{V}}$ εινεκεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ του αδικηθεντος αλλ ενεκεν$^{\mathcal{V}}$ εινεκεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ του φανερωθηναι την σπουδην ημων$^{\mathcal{K}}$ υμων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ την υπερ υμων$^{\mathcal{K}}$ ημων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ προς υμας ενωπιον του θεου. **v.13** δια τουτο παρακεκλημεθα επι δε$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ τη παρακλησει ημων$^{\mathcal{V}}$ υμων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ περισσοτερως δε$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ μαλλον εχαρημεν επι τη χαρα τιτου οτι αναπεπαυται το πνευμα αυτου απο παντων υμων.

κλήσει ὑμῶν περισσοτέρως δὲ μᾶλλον ἐχάρημεν ἐπὶ τῇ χαρᾷ τίτου ὅτι
ἀναπέπαυται τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἀπὸ πάντων ὑμῶν. ὅτι εἴ τι αὐτῷ ὑπὲρ 14
ὑμῶν κεκαύχημαι οὐ κατῃσχύνθην ἀλλ’ ὡς πάντα ἐν ἀληθείᾳ ἐλαλή-
σαμεν ὑμῖν οὕτως καὶ ἡ καύχησις ἡμῶν ἡ ἐπὶ τίτου ἀλήθεια ἐγενήθη.
καὶ τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ περισσοτέρως εἰς ὑμᾶς ἐστιν ἀναμιμνῃσκομένου 15
τὴν πάντων ὑμῶν ὑπακοήν ὡς μετὰ φόβου καὶ τρόμου ἐδέξασθε αὐτόν.
χαίρω ὅτι ἐν παντὶ θαρρῶ ἐν ὑμῖν. 16*

γνωρίζομεν δὲ ὑμῖν ἀδελφοί τὴν χάριν τοῦ θεοῦ τὴν δεδομένην ἐν ταῖς **8**
ἐκκλησίαις τῆς μακεδονίας. ὅτι ἐν πολλῇ δοκιμῇ θλίψεως ἡ περισ- 2*
σεία τῆς χαρᾶς αὐτῶν καὶ ἡ κατὰ βάθους πτωχεία αὐτῶν ἐπερίσσευσεν
εἰς τὸν πλοῦτον τῆς ἁπλότητος αὐτῶν. ὅτι κατὰ δύναμιν μαρτυρῶ καὶ 3*
ὑπὲρ δύναμιν αὐθαίρετοι. μετὰ πολλῆς παρακλήσεως δεόμενοι ἡμῶν 4*
τὴν χάριν καὶ τὴν κοινωνίαν τῆς διακονίας τῆς εἰς τοὺς ἁγίους δέξασθαι
ἡμᾶς. καὶ οὐ καθὼς ἠλπίσαμεν ἀλλ’ ἑαυτοὺς ἔδωκαν πρῶτον τῷ κυ- 5*
ρίῳ καὶ ἡμῖν διὰ θελήματος θεοῦ. εἰς τὸ παρακαλέσαι ἡμᾶς τίτον ἵνα 6
καθὼς προενήρξατο οὕτως καὶ ἐπιτελέσῃ εἰς ὑμᾶς καὶ τὴν χάριν ταύ-
την. ἀλλ’ ὥσπερ ἐν παντὶ περισσεύετε πίστει καὶ λόγῳ καὶ γνώσει καὶ 7*
πάσῃ σπουδῇ καὶ τῇ ἐξ ὑμῶν ἐν ἡμῖν ἀγάπῃ ἵνα καὶ ἐν ταύτῃ τῇ χάριτι
περισσεύητε. οὐ κατ’ ἐπιταγὴν λέγω ἀλλὰ διὰ τῆς ἑτέρων σπουδῆς καὶ 8
τὸ τῆς ὑμετέρας ἀγάπης γνήσιον δοκιμάζων. γινώσκετε γὰρ τὴν χάριν 9
τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ ὅτι δι’ ὑμᾶς ἐπτώχευσεν πλούσιος ὢν
ἵνα ὑμεῖς τῇ ἐκείνου πτωχείᾳ πλουτήσητε. καὶ γνώμην ἐν τούτῳ δί- 10
δωμι τοῦτο γὰρ ὑμῖν συμφέρει οἵτινες οὐ μόνον τὸ ποιῆσαι ἀλλὰ καὶ τὸ
θέλειν προενήρξασθε ἀπὸ πέρυσι. νυνὶ δὲ καὶ τὸ ποιῆσαι ἐπιτελέσατε 11
ὅπως καθάπερ ἡ προθυμία τοῦ θέλειν οὕτως καὶ τὸ ἐπιτελέσαι ἐκ τοῦ
ἔχειν. εἰ γὰρ ἡ προθυμία πρόκειται καθὸ ἐὰν ἔχῃ τις εὐπρόσδεκτος 12*
οὐ καθὸ οὐκ ἔχει. οὐ γὰρ ἵνα ἄλλοις ἄνεσις ὑμῖν δὲ θλῖψις ἀλλ’ ἐξ 13*
ἰσότητος ἔν τῷ νῦν καιρῷ τό ὑμῶν περίσσευμα εἴς τό ἐκείνων ὑστέρη-
μά. ἵνα καὶ τὸ ἐκείνων περίσσευμα γένηται εἰς τὸ ὑμῶν ὑστέρημα ὅπως 14

v.16 χαιρω ουν[K] οτι εν παντι θαρρω εν υμιν. **8** **v.2** οτι εν πολλη δοκιμη θλιψεως η περισσεια της χαρας αυτων και η κατα βαθους πτωχεια αυτων επερισσευσεν εις το[V] τον[T,𝔐,K] πλουτος[V] πλουτον[T,𝔐,K] της απλοτητος αυτων. **v.3** οτι κατα δυναμιν μαρτυρω και παρα[V] υπερ[T,𝔐,K] δυναμιν αυθαιρετοι. **v.4** μετα πολλης παρακλησεως δεομενοι ημων την χαριν και την κοινωνιαν της διακονιας της εις τους αγιους δεξασθαι[T,K] ημας[T,K]. **v.5** και ου καθως ηλπισαμεν αλλα[V] αλλ[T,𝔐,K] εαυτους εδωκαν πρωτον τω κυριω και ημιν δια θεληματος θεου. **v.7** αλλ ωσπερ εν παντι περισσευετε πιστει και λογω και γνωσει και παση σπουδη και τη εξ ημων[V] υμων[T,𝔐,K] εν υμιν[V] ημιν[T,𝔐,K] αγαπη ινα και εν ταυτη τη χαριτι περισσευητε. **v.12** ει γαρ η προθυμια προκειται καθο εαν εχη τις[T,𝔐,K] ευπροσδεκτος ου καθο ουκ εχει. **v.13** ου γαρ ινα αλλοις ανεσις υμιν δε[T,𝔐,K] θλιψις αλλ εξ ισοτητος εν τω νυν καιρω το υμων περισσευμα εις το εκεινων υστερημα.

15 γένηται ἰσότης. καθὼς γέγραπται ὁ τὸ πολὺ οὐκ ἐπλεόνασεν καὶ ὁ τὸ
16* ὀλίγον οὐκ ἠλαττόνησεν. χάρις δὲ τῷ θεῷ τῷ διδόντι τὴν αὐτὴν σπουδὴν
17 ὑπὲρ ὑμῶν ἐν τῇ καρδίᾳ τίτου. ὅτι τὴν μὲν παράκλησιν ἐδέξατο σπου-
18 δαιότερος δὲ ὑπάρχων αὐθαίρετος ἐξῆλθεν πρὸς ὑμᾶς. συνεπέμψαμεν
δὲ μετ' αὐτοῦ τὸν ἀδελφὸν οὗ ὁ ἔπαινος ἐν τῷ εὐαγγελίῳ διὰ πασῶν
19* τῶν ἐκκλησιῶν. οὐ μόνον δὲ ἀλλὰ καὶ χειροτονηθεὶς ὑπὸ τῶν ἐκκλη-
σιῶν συνέκδημος ἡμῶν σὺν τῇ χάριτι ταύτῃ τῇ διακονουμένῃ ὑφ' ἡμῶν
20 πρὸς τὴν αὐτοῦ τοῦ κυρίου δόξαν καὶ προθυμίαν ὑμῶν. στελλόμενοι
τοῦτο μή τις ἡμᾶς μωμήσηται ἐν τῇ ἁδρότητι ταύτῃ τῇ διακονουμένῃ ὑφ'
21* ἡμῶν. προνοοῦμενοι καλὰ οὐ μόνον ἐνώπιον κυρίου ἀλλὰ καὶ ἐνώπιον
22 ἀνθρώπων. συνεπέμψαμεν δὲ αὐτοῖς τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν ὃν ἐδοκιμάσα-
μεν ἐν πολλοῖς πολλάκις σπουδαῖον ὄντα νυνὶ δὲ πολὺ σπουδαιότερον
23 πεποιθήσει πολλῇ τῇ εἰς ὑμᾶς. εἴτε ὑπὲρ τίτου κοινωνὸς ἐμὸς καὶ εἰς
ὑμᾶς συνεργός εἴτε ἀδελφοὶ ἡμῶν ἀπόστολοι ἐκκλησιῶν δόξα χριστοῦ.
24* τὴν οὖν ἔνδειξιν τῆς ἀγάπης ὑμῶν καὶ ἡμῶν καυχήσεως ὑπὲρ ὑμῶν εἰς
αὐτοὺς ἐνδειξασθε καὶ εἰς πρόσωπον τῶν ἐκκλησιῶν.

9 περὶ μὲν γὰρ τῆς διακονίας τῆς εἰς τοὺς ἁγίους περισσόν μοί ἐστιν τὸ
2* γράφειν ὑμῖν. οἶδα γὰρ τὴν προθυμίαν ὑμῶν ἣν ὑπὲρ ὑμῶν καυχῶμαι
μακεδόσιν ὅτι ἀχαΐα παρεσκεύασται ἀπὸ πέρυσι καὶ ὁ ἐξ ὑμῶν ζῆλος
3 ἠρέθισεν τοὺς πλείονας. ἔπεμψα δὲ τοὺς ἀδελφούς ἵνα μὴ τὸ καύχημα
ἡμῶν τὸ ὑπὲρ ὑμῶν κενωθῇ ἐν τῷ μέρει τούτῳ ἵνα καθὼς ἔλεγον παρε-
4* σκευασμένοι ἦτε. μήπως ἐὰν ἔλθωσιν σὺν ἐμοὶ μακεδόνες καὶ εὕρωσιν
ὑμᾶς ἀπαρασκευάστους καταισχυνθῶμεν ἡμεῖς ἵνα μή λέγωμεν ὑμεῖς
5* ἐν τῇ ὑποστάσει ταύτῃ τῆς καυχήσεως. ἀναγκαῖον οὖν ἡγησάμην παρα-
καλέσαι τοὺς ἀδελφοὺς ἵνα προέλθωσιν εἰς ὑμᾶς καὶ προκαταρτίσωσιν
τὴν προκατηγγελμένην εὐλογίαν ὑμῶν ταύτην ἑτοίμην εἶναι οὕτως ὡς
6 εὐλογίαν καὶ μὴ ὥσπερ πλεονεξίαν. τοῦτο δέ ὁ σπείρων φειδομένως

---

v.16 χαρις δε τω θεω τω δοντι[V] διδοντι[T,𝔐,K] την αυτην σπουδην υπερ υμων εν τη καρδια τιτου. **v.19** ου μονον δε αλλα και χειροτονηθεις υπο των εκκλησιων συνεκδημος ημων συν τη χαριτι ταυτη τη διακονουμενη υφ ημων προς την [αυτου][V] αυτου[T,𝔐,K] του κυριου δοξαν και προθυμιαν ημων[𝔐,V] υμων[T,K]. **v.21** προνοουμεν[V] γαρ[V] προνοουμενοι[T,𝔐,K] καλα ου μονον ενωπιον κυριου αλλα και ενωπιον ανθρωπων. **v.24** την ουν ενδειξιν της αγαπης υμων και ημων καυχησεως υπερ υμων εις αυτους ενδεικνυμενοι[V] ενδειξασθε[T,𝔐,K] και[T,K] εις προσωπον των εκκλησιων. **9** **v.2** οιδα γαρ την προθυμιαν υμων ην υπερ υμων καυχωμαι μακεδοσιν οτι αχαια παρεσκευασται απο περυσι και το[V] ο[T,𝔐,K] εξ[T,𝔐,K] υμων ζηλος ηρεθισεν τους πλειονας. **v.4** μη[V] πως[V] μηπως[T,𝔐,K] εαν ελθωσιν συν εμοι μακεδονες και ευρωσιν υμας απαρασκευαστους καταισχυνθωμεν ημεις ινα μη λεγω[V] λεγωμεν[T,𝔐,K] υμεις εν τη υποστασει ταυτη της[T,𝔐,K] καυχησεως[T,𝔐,K]. **v.5** αναγκαιον ουν ηγησαμην παρακαλεσαι τους αδελφους ινα προελθωσιν εις υμας και προκαταρτισωσιν την προεπηγγελμενην[V] προκατηγγελμενην[T,𝔐,K] ευλογιαν υμων ταυτην ετοιμην ειναι ουτως ως ευλογιαν και μη ως[𝔐,V] ωσπερ[T,K] πλεονεξιαν.

φειδομένως καὶ θερίσει καὶ ὁ σπείρων ἐπ’ εὐλογίαις ἐπ’ εὐλογίαις καὶ
θερίσει. ἕκαστος καθὼς προαιρεῖται τῇ καρδίᾳ μὴ ἐκ λύπης ἢ ἐξ ἀνάγ- 7*
κης ἱλαρὸν γὰρ δότην ἀγαπᾷ ὁ θεός. δυνατὸς δὲ ὁ θεὸς πᾶσαν χάριν 8*
περισσεῦσαι εἰς ὑμᾶς ἵνα ἐν παντὶ πάντοτε πᾶσαν αὐτάρκειαν ἔχον-
τες περισσεύητε εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν. καθὼς γέγραπται ἐσκόρπισεν 9
ἔδωκεν τοῖς πένησιν ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα. ὁ δὲ 10*
ἐπιχορηγῶν σπέρμα τῷ σπείροντι καὶ ἄρτον εἰς βρῶσιν χορηγήσαι καὶ
πληθυναῖ τὸν σπόρον ὑμῶν καὶ αὐξῆσαι τὰ γεννήματα τῆς δικαιοσύνης
ὑμῶν. ἐν παντὶ πλουτιζόμενοι εἰς πᾶσαν ἁπλότητα ἥτις κατεργάζεται 11
δι’ ἡμῶν εὐχαριστίαν τῷ θεῷ. ὅτι ἡ διακονία τῆς λειτουργίας ταύτης 12
οὐ μόνον ἐστὶν προσαναπληροῦσα τὰ ὑστερήματα τῶν ἁγίων ἀλλὰ καὶ
περισσεύουσα διὰ πολλῶν εὐχαριστιῶν τῷ θεῷ. διὰ τῆς δοκιμῆς τῆς 13
διακονίας ταύτης δοξάζοντες τὸν θεὸν ἐπὶ τῇ ὑποταγῇ τῆς ὁμολογίας
ὑμῶν εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ χριστοῦ καὶ ἁπλότητι τῆς κοινωνίας εἰς αὐ-
τοὺς καὶ εἰς πάντας. καὶ αὐτῶν δεήσει ὑπὲρ ὑμῶν ἐπιποθούντων ὑμᾶς 14
διὰ τὴν ὑπερβάλλουσαν χάριν τοῦ θεοῦ ἐφ’ ὑμῖν. χάρις δὲ τῷ θεῷ ἐπὶ 15*
τῇ ἀνεκδιηγήτῳ αὐτοῦ δωρεᾷ.

αὐτὸς δὲ ἐγὼ παῦλος παρακαλῶ ὑμᾶς διὰ τῆς πρᾳότητος καὶ ἐπιει- **10***
κείας τοῦ χριστοῦ ὃς κατὰ πρόσωπον μὲν ταπεινὸς ἐν ὑμῖν ἀπὼν δὲ
θαρρῶ εἰς ὑμᾶς. δέομαι δὲ τὸ μὴ παρὼν θαρρῆσαι τῇ πεποιθήσει ᾗ 2
λογίζομαι τολμῆσαι ἐπί τινας τοὺς λογιζομένους ἡμᾶς ὡς κατὰ σάρκα
περιπατοῦντας. ἐν σαρκὶ γὰρ περιπατοῦντες οὐ κατὰ σάρκα στρατευό- 3
μεθα. τὰ γὰρ ὅπλα τῆς στρατείας ἡμῶν οὐ σαρκικὰ ἀλλὰ δυνατὰ τῷ 4
θεῷ πρὸς καθαίρεσιν ὀχυρωμάτων. λογισμοὺς καθαιροῦντες καὶ πᾶν 5
ὕψωμα ἐπαιρόμενον κατὰ τῆς γνώσεως τοῦ θεοῦ καὶ αἰχμαλωτίζοντες
πᾶν νόημα εἰς τὴν ὑπακοὴν τοῦ χριστοῦ. καὶ ἐν ἑτοίμῳ ἔχοντες ἐκ- 6
δικῆσαι πᾶσαν παρακοήν ὅταν πληρωθῇ ὑμῶν ἡ ὑπακοή. τὰ κατὰ 7*
πρόσωπον βλέπετε εἴ τις πέποιθεν ἑαυτῷ χριστοῦ εἶναι τοῦτο λογιζέσθω
πάλιν ἀφ’ ἑαυτοῦ ὅτι καθὼς αὐτὸς χριστοῦ οὕτως καὶ ἡμεῖς χριστοῦ.

---

v.7 εκαστος καθως προηρηται[𝒱] προαιρειται[𝒯,𝔐,𝒦] τη καρδια μη εκ λυπης η εξ αναγκης ιλαρον γαρ δοτην αγαπα ο θεος. **v.8** δυνατει[𝒱] δυνατος[𝒯,𝔐,𝒦] δε ο θεος πασαν χαριν περισσευσαι εις υμας ινα εν παντι παντοτε πασαν αυταρκειαν εχοντες περισσευητε εις παν εργον αγαθον. **v.10** ο δε επιχορηγων σπορον[𝒱] σπερμα[𝒯,𝔐,𝒦] τω σπειροντι και αρτον εις βρωσιν χορηγησει[𝒱] χορηγησαι[𝒯,𝔐,𝒦] και πληθυνει[𝒱] πληθυναι[𝒯,𝔐,𝒦] τον σπορον υμων και αυξησει[𝒱] αυξησαι[𝒯,𝔐,𝒦] τα γενηματα[𝔐,𝒱] γεννηματα[𝒯,𝒦] της δικαιοσυνης υμων. **v.15** χαρις δε[𝒯,𝔐,𝒦] τω θεω επι τη ανεκδιηγητω αυτου δωρεα. **10** **v.1** αυτος δε εγω παυλος παρακαλω υμας δια της πραυτητος[𝒱] πραοτητος[𝒯,𝔐,𝒦] και επιεικειας του χριστου ος κατα προσωπον μεν ταπεινος εν υμιν απων δε θαρρω εις υμας. **v.7** τα κατα προσωπον βλεπετε ει τις πεποιθεν εαυτω χριστου ειναι τουτο λογιζεσθω παλιν εφ[𝒱] αφ[𝒯,𝔐,𝒦] εαυτου οτι καθως αυτος χριστου ουτως και ημεις χριστου[𝒯,𝔐,𝒦].

8* ἐάν τε γὰρ καὶ περισσότερόν τι καυχήσωμαι περὶ τῆς ἐξουσίας ἡμῶν ἧς
ἔδωκεν ὁ κύριος ἡμῖν εἰς οἰκοδομὴν καὶ οὐκ εἰς καθαίρεσιν ὑμῶν οὐκ
9 αἰσχυνθήσομαι. ἵνα μὴ δόξω ὡς ἂν ἐκφοβεῖν ὑμᾶς διὰ τῶν ἐπιστολῶν.
10* ὅτι αἱ μέν ἐπιστολαὶ φησίν βαρεῖαι καὶ ἰσχυραί ἡ δὲ παρουσία τοῦ σώμα-
11 τος ἀσθενὴς καὶ ὁ λόγος ἐξουθενημένος. τοῦτο λογιζέσθω ὁ τοιοῦτος ὅτι
οἷοί ἐσμεν τῷ λόγῳ δι' ἐπιστολῶν ἀπόντες τοιοῦτοι καὶ παρόντες τῷ ἔργῳ.
12* οὐ γὰρ τολμῶμεν ἐγκρῖναι ἢ συγκρῖναι ἑαυτούς τισιν τῶν ἑαυτοὺς συνι-
στανόντων ἀλλὰ αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς ἑαυτοὺς μετροῦντες καὶ συγκρίνοντες
13* ἑαυτοὺς ἑαυτοῖς οὐ συνιοῦσιν. ἡμεῖς δὲ οὐχι εἰς τὰ ἄμετρα καυχησό-
μεθα ἀλλὰ κατὰ τὸ μέτρον τοῦ κανόνος οὗ ἐμέρισεν ἡμῖν ὁ θεὸς μέτρου
14 ἐφικέσθαι ἄχρι καὶ ὑμῶν. οὐ γὰρ ὡς μὴ ἐφικνούμενοι εἰς ὑμᾶς ὑπερε-
κτείνομεν ἑαυτούς ἄχρι γὰρ καὶ ὑμῶν ἐφθάσαμεν ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ
15 χριστοῦ. οὐκ εἰς τὰ ἄμετρα καυχώμενοι ἐν ἀλλοτρίοις κόποις ἐλπίδα δὲ
ἔχοντες αὐξανομένης τῆς πίστεως ὑμῶν ἐν ὑμῖν μεγαλυνθῆναι κατὰ τὸν
16 κανόνα ἡμῶν εἰς περισσείαν. εἰς τὰ ὑπερέκεινα ὑμῶν εὐαγγελίσασθαι
17 οὐκ ἐν ἀλλοτρίῳ κανόνι εἰς τὰ ἕτοιμα καυχήσασθαι. ὁ δὲ καυχώμενος
18* ἐν κυρίῳ καυχάσθω. οὐ γὰρ ὁ ἑαυτὸν συνίστων ἐκεῖνός ἐστιν δόκιμος
ἀλ'λ ὃν ὁ κύριος συνίστησιν.

11* ὄφελον ἀνείχεσθέ μου μικρόν τῇ ἀφροσύνῃ ἀλλὰ καὶ ἀνέχεσθέ μου.
2 ζηλῶ γὰρ ὑμᾶς θεοῦ ζήλῳ ἡρμοσάμην γὰρ ὑμᾶς ἑνὶ ἀνδρὶ παρθένον
3* ἁγνὴν παραστῆσαι τῷ χριστῷ. φοβοῦμαι δὲ μήπως ὡς ὁ ὄφις εὔαν ἐξη-
πάτησεν ἐν τῇ πανουργίᾳ αὐτοῦ οὕτως φθαρῇ τὰ νοήματα ὑμῶν ἀπὸ τῆς
4* ἁπλότητος τῆς εἰς τὸν χριστόν. εἰ μὲν γὰρ ὁ ἐρχόμενος ἄλλον ἰησοῦν
κηρύσσει ὃν οὐκ ἐκηρύξαμεν ἢ πνεῦμα ἕτερον λαμβάνετε ὃ οὐκ ἐλάβετε
5* ἢ εὐαγγέλιον ἕτερον ὃ οὐκ ἐδέξασθε καλῶς ἠνείχεσθε. λογίζομαι γὰρ
6* μηδὲν ὑστερηκέναι τῶν ὑπερ λίαν ἀποστόλων. εἰ δὲ καὶ ἰδιώτης τῷ

---

v.8 εαν [τε]$^{\mathcal{V}}$ τε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ γαρ και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ περισσοτερον τι καυχησωμαι περι της εξουσιας ημων ης εδωκεν ο κυριος ημιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εις οικοδομην και ουκ εις καθαιρεσιν υμων ουκ αισχυνθησομαι. **v.10** οτι αι μεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ επιστολαι μεν$^{\mathcal{V}}$ φησιν βαρειαι και ισχυραι η δε παρουσια του σωματος ασθενης και ο λογος εξουθενημενος. **v.12** ου γαρ τολμωμεν εγκριναι η συγκριναι εαυτους τισιν των εαυτους συνιστα-νοντων αλλα αυτοι εν εαυτοις εαυτους μετρουντες και συγκρινοντες εαυτους εαυτοις ου συνιασιν$^{\mathcal{V}}$ συνιουσιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.13** ημεις δε ουκ$^{\mathcal{V}}$ ουχι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εις τα αμετρα καυχησομεθα αλλα κατα το μετρον του κανονος ου εμερισεν ημιν ο θεος μετρου εφικεσθαι αχρι και υμων. **v.18** ου γαρ ο εαυτον συνιστανων$^{\mathcal{V}}$ συνιστων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εκεινος εστιν δοκιμος αλλα$^{\mathcal{V}}$ αλλ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ον ο κυριος συνιστησιν. **11** **v.1** οφελον ανει-χεσθε μου μικρον τι$^{\mathcal{V}}$ τη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αφροσυνης$^{\mathcal{V}}$ αφροσυνη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αλλα και ανεχεσθε μου. **v.3** φοβουμαι δε μη$^{\mathcal{V}}$ πως$^{\mathcal{V}}$ μηπως$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ως ο οφις ευαν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εξηπατησεν ευαν$^{\mathcal{V}}$ εν τη πανουργια αυτου ουτως$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ φθαρη τα νοηματα υμων απο της απλοτητος [και$^{\mathcal{V}}$ της$^{\mathcal{V}}$ αγνοτητος]$^{\mathcal{V}}$ της εις τον χριστον. **v.4** ει μεν γαρ ο ερχομενος αλλον ιησουν κηρυσσει ον ουκ εκηρυξαμεν η πνευμα ετερον λαμβανετε ο ουκ ελαβετε η ευαγγελιον ετερον ο ουκ εδεξασθε καλως ανεχεσθε$^{\mathcal{V}}$ ηνειχεσθε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.5** λογιζομαι γαρ μηδεν υστερηκεναι των υπερλιαν$^{\mathcal{V}}$ υπερ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ λιαν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αποστολων.

λόγῳ ἀλλ’ οὐ τῇ γνώσει ἀλλ’ ἐν παντὶ φανερωθέντες ἐν πᾶσιν εἰς ὑμᾶς.
ἢ ἁμαρτίαν ἐποίησα ἐμαυτὸν ταπεινῶν ἵνα ὑμεῖς ὑψωθῆτε ὅτι δωρεὰν 7
τὸ τοῦ θεοῦ εὐαγγέλιον εὐηγγελισάμην ὑμῖν. ἄλλας ἐκκλησίας ἐσύ- 8
λησα λαβὼν ὀψώνιον πρὸς τὴν ὑμῶν διακονίαν. καὶ παρὼν πρὸς ὑμᾶς 9*
καὶ ὑστερηθεὶς οὐ κατενάρκησα οὐδενός τὸ γὰρ ὑστέρημά μου προσα-
νεπλήρωσαν οἱ ἀδελφοὶ ἐλθόντες ἀπὸ μακεδονίας καὶ ἐν παντὶ ἀβαρῆ
ὑμῖν ἐμαυτὸν ἐτήρησα καὶ τηρήσω. ἔστιν ἀλήθεια χριστοῦ ἐν ἐμοὶ ὅτι 10*
ἡ καύχησις αὕτη οὐ σφραγίσεται εἰς ἐμὲ ἐν τοῖς κλίμασιν τῆς ἀχαΐας.
διατί ὅτι οὐκ ἀγαπῶ ὑμᾶς ὁ θεὸς οἶδεν. ὃ δὲ ποιῶ καὶ ποιήσω ἵνα 11*, 12
ἐκκόψω τὴν ἀφορμὴν τῶν θελόντων ἀφορμήν ἵνα ἐν ᾧ καυχῶνται εὑρε-
θῶσιν καθὼς καὶ ἡμεῖς. οἱ γὰρ τοιοῦτοι ψευδαπόστολοι ἐργάται δόλιοι 13
μετασχηματιζόμενοι εἰς ἀποστόλους χριστοῦ. καὶ οὐ θαυμαστόν αὐτὸς 14*
γὰρ ὁ σατανᾶς μετασχηματίζεται εἰς ἄγγελον φωτός. οὐ μέγα οὖν εἰ 15
καὶ οἱ διάκονοι αὐτοῦ μετασχηματίζονται ὡς διάκονοι δικαιοσύνης ὧν
τὸ τέλος ἔσται κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν. πάλιν λέγω μή τίς με δόξῃ ἄφρονα 16*
εἶναι εἰ δὲ μήγε κἂν ὡς ἄφρονα δέξασθέ με ἵνα μικρόν τι κἀγὼ καυχή-
σωμαι. ὃ λαλῶ οὐ λαλῶ κατὰ κύριον ἀλλ’ ὡς ἐν ἀφροσύνῃ ἐν ταύτῃ 17*
τῇ ὑποστάσει τῆς καυχήσεως. ἐπεὶ πολλοὶ καυχῶνται κατὰ τήν σάρκα 18*
κἀγὼ καυχήσομαι. ἡδέως γὰρ ἀνέχεσθε τῶν ἀφρόνων φρόνιμοι ὄντες. 19
ἀνέχεσθε γὰρ εἴ τις ὑμᾶς καταδουλοῖ εἴ τις κατεσθίει εἴ τις λαμβάνει εἴ 20*
τις ἐπαίρεται εἴ τις ὑμᾶς εἰς πρόσωπον δέρει. κατὰ ἀτιμίαν λέγω ὡς 21*
ὅτι ἡμεῖς ἠσθενήσαμεν ἐν ᾧ δ’ ἄν τις τολμᾷ ἐν ἀφροσύνῃ λέγω τολμῶ
κἀγώ. ἑβραῖοί εἰσιν κἀγώ ἰσραηλῖταί εἰσιν κἀγώ σπέρμα ἀβραάμ εἰσιν 22
κἀγώ. διάκονοι χριστοῦ εἰσιν παραφρονῶν λαλῶ ὑπὲρ ἐγώ ἐν κόποις 23*
περισσοτέρως ἐν πληγαῖς ὑπερβαλλόντως ἐν φυλακαῖς περισσοτέρως ἐν
θανάτοις πολλάκις. ὑπὸ ἰουδαίων πεντάκις τεσσαράκοντα παρὰ μίαν 24*

v.6 ει δε και ιδιωτης τω λογω αλλ ου τη γνωσει αλλ εν παντι φανερωσαντες$^{\mathcal{V}}$ φανερωθεντες$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εν πασιν εις υμας. **v.9** και παρων προς υμας και υστερηθεις ου κατεναρκησα ουθενος$^{\mathcal{V}}$ ουδενος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ το γαρ υστερημα μου προσανεπληρωσαν οι αδελφοι ελθοντες απο μακεδονιας και εν παντι αβαρη υμιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εμαυτον υμιν$^{\mathcal{V}}$ ετηρησα και τηρησω. **v.10** εστιν αληθεια χριστου εν εμοι οτι η καυχησις αυτη ου φραγησεται$^{\mathcal{K},\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ σφραγισεται$^{\mathcal{T}}$ εις εμε εν τοις κλιμασιν της αχαιας. **v.11** δια$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ τι$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ διατι$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ οτι ουκ αγαπω υμας ο θεος οιδεν. **v.14** και ου θαυμα$^{\mathcal{V}}$ θαυμαστον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτος γαρ ο σατανας μετασχηματιζεται εις αγγελον φωτος. **v.16** παλιν λεγω μη τις με δοξη αφρονα ειναι ει δε μη$^{\mathcal{V}}$ γε$^{\mathcal{V}}$ μηγε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ καν ως αφρονα δεξασθε με ινα καγω$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ μικρον τι καγω$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ καυχησωμαι. **v.17** ο λαλω ου λαλω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ κατα κυριον λαλω$^{\mathcal{V}}$ αλλ ως εν αφροσυνη εν ταυτη τη υποστασει της καυχησεως. **v.18** επει πολλοι καυχωνται κατα την$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ σαρκα καγω καυχησομαι. **v.20** ανεχεσθε γαρ ει τις υμας καταδουλοι ει τις κατεσθιει ει τις λαμβανει ει τις επαιρεται ει τις υμας$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εις προσωπον υμας$^{\mathcal{V}}$ δερει. **v.21** κατα ατιμιαν λεγω ως οτι ημεις ησθενηκαμεν$^{\mathcal{V}}$ ησθενησαμεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εν ω δ αν τις τολμα εν αφροσυνη λεγω τολμω καγω. **v.23** διακονοι χριστου εισιν παραφρονων λαλω υπερ εγω εν κοποις περισσοτερως εν πληγαις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ υπερβαλλοντως$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ φυλακαις περισσοτερως εν$^{\mathcal{V}}$ πληγαις$^{\mathcal{V}}$ υπερβαλλοντως$^{\mathcal{V}}$ εν θανατοις πολλακις.

25* ἔλαβον. τρὶς ἐρραβδίσθην ἅπαξ ἐλιθάσθην τρὶς ἐναυάγησα νυχθήμε-
26 ρον ἐν τῷ βυθῷ πεποίηκα. ὁδοιπορίαις πολλάκις κινδύνοις ποταμῶν
κινδύνοις λῃστῶν κινδύνοις ἐκ γένους κινδύνοις ἐξ ἐθνῶν κινδύνοις ἐν
πόλει κινδύνοις ἐν ἐρημίᾳ κινδύνοις ἐν θαλάσσῃ κινδύνοις ἐν ψευδα-
27* δέλφοις. ἐν κόπῳ καὶ μόχθῳ ἐν ἀγρυπνίαις πολλάκις ἐν λιμῷ καὶ δίψει
28* ἐν νηστείαις πολλάκις ἐν ψύχει καὶ γυμνότητι. χωρὶς τῶν παρεκτὸς ἡ
29 ἐπισύστασις μου ἡ καθ’ ἡμέραν ἡ μέριμνα πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν. τίς
30 ἀσθενεῖ καὶ οὐκ ἀσθενῶ τίς σκανδαλίζεται καὶ οὐκ ἐγὼ πυροῦμαι. εἰ
31* καυχᾶσθαι δεῖ τὰ τῆς ἀσθενείας μου καυχήσομαι. ὁ θεὸς καὶ πατὴρ
τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ ’χριστοῦ οἶδεν ὁ ὢν εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας
32* ὅτι οὐ ψεύδομαι. ἐν δαμασκῷ ὁ ἐθνάρχης ἀρέτα τοῦ βασιλέως ἐφρούρει
33 τὴν δαμασκηνῶν πόλιν πιάσαι με θέλων. καὶ διὰ θυρίδος ἐν σαργάνῃ
ἐχαλάσθην διὰ τοῦ τείχους καὶ ἐξέφυγον τὰς χεῖρας αὐτοῦ.

12* καυχᾶσθαι δὴ οὐ συμφέρει μοι ἐλεύσομαι γὰρ εἰς ὀπτασίας καὶ ἀπο-
2 καλύψεις κυρίου. οἶδα ἄνθρωπον ἐν χριστῷ πρὸ ἐτῶν δεκατεσσάρων
εἴτε ἐν σώματι οὐκ οἶδα εἴτε ἐκτὸς τοῦ σώματος οὐκ οἶδα ὁ θεὸς οἶδεν
3* ἁρπαγέντα τὸν τοιοῦτον ἕως τρίτου οὐρανοῦ. καὶ οἶδα τὸν τοιοῦτον
ἄνθρωπον εἴτε ἐν σώματι εἴτε ἐκτὸς τοῦ σώματος οὐκ οἶδα ὁ θεὸς οἶδεν.
4 ὅτι ἡρπάγη εἰς τὸν παράδεισον καὶ ἤκουσεν ἄρρητα ῥήματα ἃ οὐκ ἐξὸν
5* ἀνθρώπῳ λαλῆσαι. ὑπὲρ τοῦ τοιούτου καυχήσομαι ὑπὲρ δὲ ἐμαυτοῦ
6* οὐ καυχήσομαι εἰ μὴ ἐν ταῖς ἀσθενείαις μου. ἐὰν γὰρ θελήσω καυχή-
σασθαι οὐκ ἔσομαι ἄφρων ἀλήθειαν γὰρ ἐρῶ φείδομαι δέ μή τις εἰς ἐμὲ
7* λογίσηται ὑπὲρ ὃ βλέπει με ἢ ἀκούει τι ἐξ ἐμοῦ. καὶ τῇ ὑπερβολῇ τῶν
ἀποκαλύψεων ἵνα μὴ ὑπεραίρωμαι ἐδόθη μοι σκόλοψ τῇ σαρκί ἄγγε-
8 λος σατᾶν ἵνα με κολαφίζῃ ἵνα μὴ ὑπεραίρωμαι. ὑπὲρ τούτου τρὶς τὸν
9* κύριον παρεκάλεσα ἵνα ἀποστῇ ἀπ’ ἐμοῦ. καὶ εἴρηκέν μοι ἀρκεῖ σοι ἡ

---

v.24 υπο ιουδαιων πεντακις τεσσερακοντα[𝒱] τεσσαρακοντα[𝒯,𝔐,𝒦] παρα μιαν ελαβον. **v.25** τρις εραβδισθην[𝔐] ερραβδισθην[𝒯,𝒦,𝒱] απαξ ελιθασθην τρις εναυαγησα νυχθημερον εν τω βυθω πεποιηκα. **v.27** εν[𝒯,𝔐,𝒦] κοπω και μοχθω εν αγρυπνιαις πολλακις εν λιμω και διψει εν νηστειαις πολλακις εν ψυχει και γυμνοτητι. **v.28** χωρις των παρεκτος η επιστασις[𝒱] επισυστασις[𝒯,𝔐,𝒦] μοι[𝒱] μου[𝒯,𝔐,𝒦] η καθ ημεραν η μεριμνα πασων των εκκλησιων. **v.31** ο θεος και πατηρ του κυριου ημων[𝒯,𝒦] ιησου χριστου[𝒯,𝔐,𝒦] οιδεν ο ων ευλογητος εις τους αιωνας οτι ου ψευδομαι. **v.32** εν δαμασκω ο εθναρχης αρετα του βασιλεως εφρουρει την δαμασκηνων[𝒯,𝔐,𝒦] πολιν δαμασκηνων[𝒱] πιασαι με θελων[𝒯,𝔐,𝒦]. **12 v.1** καυχασθαι δει[𝒱] δη[𝒯,𝔐,𝒦] ου συμφερον[𝒱] συμφερει[𝒯,𝔐,𝒦] μεν[𝒱] μοι[𝒯,𝔐,𝒦] ελευσομαι δε[𝒱] γαρ[𝒯,𝔐,𝒦] εις οπτασιας και αποκαλυψεις κυριου. **v.3** και οιδα τον τοιουτον ανθρωπον ειτε εν σωματι ειτε χωρις[𝒱] εκτος[𝒯,𝔐,𝒦] του σωματος ουκ οιδα ο θεος οιδεν. **v.5** υπερ του τοιουτου καυχησομαι υπερ δε εμαυτου ου καυχησομαι ει μη εν ταις ασθενειαις μου[𝒯,𝔐,𝒦]. **v.6** εαν γαρ θελησω καυχησασθαι ουκ εσομαι αφρων αληθειαν γαρ ερω φειδομαι δε μη τις εις εμε λογισηται υπερ ο βλεπει με η ακουει [τι][𝒱] τι[𝒯,𝔐,𝒦] εξ εμου. **v.7** και τη υπερβολη των αποκαλυψεων διο[𝒱] ινα μη υπεραιρωμαι εδοθη μοι σκολοψ τη σαρκι αγγελος σατανα[𝒱] σαταν[𝒯,𝔐,𝒦] ινα με κολαφιζη ινα μη υπεραιρωμαι.

χάρις μου ἡ γὰρ δύναμις μου ἐν ἀσθενείᾳ τελειοῦται ἥδιστα οὖν μᾶλλον
καυχήσομαι ἐν ταῖς ἀσθενείαις μου ἵνα ἐπισκηνώσῃ ἐπ’ ἐμὲ ἡ δύναμις
τοῦ χριστοῦ. διὸ εὐδοκῶ ἐν ἀσθενείαις ἐν ὕβρεσιν ἐν ἀνάγκαις ἐν διωγ- 10*
μοῖς ἐν στενοχωρίαις ὑπὲρ χριστοῦ ὅταν γὰρ ἀσθενῶ τότε δυνατός εἰμι.
γέγονα ἄφρων καυχώμενος ὑμεῖς με ἠναγκάσατε ἐγὼ γὰρ ὤφειλον ὑφ’ 11*
ὑμῶν συνίστασθαι οὐδὲν γὰρ ὑστέρησα τῶν ὑπερ λίαν ἀποστόλων εἰ καὶ
οὐδέν εἰμι. τὰ μὲν σημεῖα τοῦ ἀποστόλου κατειργάσθη ἐν ὑμῖν ἐν πάσῃ 12*
ὑπομονῇ ἐν σημείοις καὶ τέρασιν καὶ δυνάμεσιν. τί γάρ ἐστιν ὃ ἡττή- 13*
θητε ὑπὲρ τὰς λοιπὰς ἐκκλησίας εἰ μὴ ὅτι αὐτὸς ἐγὼ οὐ κατενάρκησα
ὑμῶν χαρίσασθέ μοι τὴν ἀδικίαν ταύτην. ἰδού τρίτον ἑτοίμως ἔχω ἐλ- 14*
θεῖν πρὸς ὑμᾶς καὶ οὐ καταναρκήσω ὑμῶν οὐ γὰρ ζητῶ τὰ ὑμῶν ἀλλ’
ὑμᾶς οὐ γὰρ ὀφείλει τὰ τέκνα τοῖς γονεῦσιν θησαυρίζειν ἀλλ’ οἱ γονεῖς
τοῖς τέκνοις. ἐγὼ δὲ ἥδιστα δαπανήσω καὶ ἐκδαπανηθήσομαι ὑπὲρ τῶν 15*
ψυχῶν ὑμῶν εἰ καὶ περισσοτέρως ὑμᾶς ἀγαπῶν ἧττον ἀγαπῶμαι. ἔστω 16*
δέ ἐγὼ οὐ κατεβάρησα ὑμᾶς ἀλλ’ ὑπάρχων πανοῦργος δόλῳ ὑμᾶς ἔλα-
βον. μή τινα ὧν ἀπέσταλκα πρὸς ὑμᾶς δι’ αὐτοῦ ἐπλεονέκτησα ὑμᾶς. 17
παρεκάλεσα τίτον καὶ συναπέστειλα τὸν ἀδελφόν μή τι ἐπλεονέκτησεν 18*
ὑμᾶς τίτος οὐ τῷ αὐτῷ πνεύματι περιεπατήσαμεν οὐ τοῖς αὐτοῖς ἴχνεσιν.
πάλιν δοκεῖτε ὅτι ὑμῖν ἀπολογούμεθα κατένωπιον τοῦ θεοῦ ἐν χριστῷ 19*
λαλοῦμεν τὰ δὲ πάντα ἀγαπητοί ὑπὲρ τῆς ὑμῶν οἰκοδομῆς. φοβοῦμαι 20*
γὰρ μήπως ἐλθὼν οὐχ οἵους θέλω εὕρω ὑμᾶς κἀγὼ εὑρεθῶ ὑμῖν οἷον οὐ
θέλετε μήπως ἔρεις ζῆλοι θυμοί ἐριθείαι καταλαλιαί ψιθυρισμοί φυσιώ-
σεις ἀκαταστασίαι. μὴ πάλιν ἐλθόντα με ταπεινώσῃ ὁ θεός μου πρὸς 21*

---

v.9 και ειρηκεν μοι αρκει σοι η χαρις μου η γαρ δυναμις μου[T,𝔐,K] εν ασθενεια τελειται[V] τελειουται[T,𝔐,K] ηδιστα ουν μαλλον καυχησομαι εν ταις ασθενειαις μου ινα επισκηνωση επ εμε η δυναμις του χριστου. **v.10** διο ευδοκω εν ασθενειαις εν υβρεσιν εν αναγκαις εν διωγμοις και[V] εν[T,𝔐,K] στενοχωριαις υπερ χριστου οταν γαρ ασθενω τοτε δυνατος ειμι. **v.11** γεγονα αφρων καυχωμενος[T,𝔐,K] υμεις με ηναγκασατε εγω γαρ ωφειλον υφ υμων συνιστασθαι ουδεν γαρ υστερησα των υπερ λιαν αποστολων ει και ουδεν ειμι. **v.12** τα μεν σημεια του αποστολου κατειργασθη εν υμιν εν παση υπομονη εν[T,𝔐,K] σημειοις τε[V] και τερασιν και δυναμεσιν. **v.13** τι γαρ εστιν ο ησσωθητε[V] ηττηθητε[T,𝔐,K] υπερ τας λοιπας εκκλησιας ει μη οτι αυτος εγω ου κατεναρκησα υμων χαρισασθε μοι την αδικιαν ταυτην. **v.14** ιδου τριτον τουτο[V] ετοιμως εχω ελθειν προς υμας και ου καταναρκησω υμων[T,𝔐,K] ου γαρ ζητω τα υμων αλλα[𝔐,V] αλλ[T,K] υμας ου γαρ οφειλει τα τεκνα τοις γονευσιν θησαυριζειν αλλα[V] αλλ[T,𝔐,K] οι γονεις τοις τεκνοις. **v.15** εγω δε ηδιστα δαπανησω και εκδαπανηθησομαι υπερ των ψυχων υμων ει και[T,𝔐,K] περισσοτερως υμας [V]ἀγαπων˝ αγαπων[T,𝔐,K] ησσον[V] ηττον[T,𝔐,K] αγαπωμαι. **v.16** εστω δε εγω ου κατεβαρησα υμας αλλα[V] αλλ[T,𝔐,K] υπαρχων πανουργος δολω υμας ελαβον. **v.18** παρεκαλεσα τιτον και συναπεστειλα τον αδελφον μητι[V] μη[T,𝔐,K] τι[T,𝔐,K] επλεονεκτησεν υμας τιτος ου τω αυτω πνευματι περιεπατησαμεν ου τοις αυτοις ιχνεσιν. **v.19** παλαι[V] παλιν[T,𝔐,K] δοκειτε οτι υμιν απολογουμεθα κατεναντι[V] κατενωπιον[T,𝔐,K] του[T,𝔐,K] θεου εν χριστω λαλουμεν τα δε παντα αγαπητοι υπερ της υμων οικοδομης. **v.20** φοβουμαι γαρ μη[V] πως[V] μηπως[T,𝔐,K] ελθων ουχ οιους θελω ευρω υμας καγω ευρεθω υμιν οιον ου θελετε μη[V] πως[V] ερις[V] ζηλος[V] μηπως[T,𝔐,K] ερεις[T,𝔐,K] ζηλοι[T,𝔐,K] θυμοι εριθειαι καταλαλιαι ψιθυρισμοι φυσιωσεις ακαταστασιαι.

ὑμᾶς καὶ πενθήσω πολλοὺς τῶν προημαρτηκότων καὶ μὴ μετανοησάν-
των ἐπὶ τῇ ἀκαθαρσίᾳ καὶ πορνείᾳ καὶ ἀσελγείᾳ ᾗ ἔπραξαν.
13 τρίτον τοῦτο ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς ἐπὶ στόματος δύο μαρτύρων καὶ
2* τριῶν σταθήσεται πᾶν ῥῆμα. προείρηκα καὶ προλέγω ὡς παρὼν τὸ
δεύτερον καὶ ἀπὼν νῦν γράφω τοῖς προημαρτηκόσιν καὶ τοῖς λοιποῖς
3 πᾶσιν ὅτι ἐὰν ἔλθω εἰς τὸ πάλιν οὐ φείσομαι. ἐπεὶ δοκιμὴν ζητεῖτε
τοῦ ἐν ἐμοὶ λαλοῦντος χριστοῦ ὃς εἰς ὑμᾶς οὐκ ἀσθενεῖ ἀλλὰ δυνατεῖ
4* ἐν ὑμῖν. καὶ γὰρ εἴ ἐσταυρώθη ἐξ ἀσθενείας ἀλλὰ ζῇ ἐκ δυνάμεως
θεοῦ καὶ γὰρ ἡμεῖς ἀσθενοῦμεν ἐν αὐτῷ ἀλλὰ ζήσομεθα σὺν αὐτῷ ἐκ
5* δυνάμεως θεοῦ εἰς ὑμᾶς. ἑαυτοὺς πειράζετε εἰ ἐστὲ ἐν τῇ πίστει ἑαυτοὺς
δοκιμάζετε ἢ οὐκ ἐπιγινώσκετε ἑαυτοὺς ὅτι ἰησοῦς χριστὸς ἐν ὑμῖν ἐστίν
6 εἰ μή τι ἀδόκιμοί ἐστε. ἐλπίζω δὲ ὅτι γνώσεσθε ὅτι ἡμεῖς οὐκ ἐσμὲν
7* ἀδόκιμοι. εὐχόμαι δὲ πρὸς τὸν θεὸν μὴ ποιῆσαι ὑμᾶς κακὸν μηδέν
οὐχ ἵνα ἡμεῖς δόκιμοι φανῶμεν ἀλλ’ ἵνα ὑμεῖς τὸ καλὸν ποιῆτε ἡμεῖς δὲ
8* ὡς ἀδόκιμοι ὦμεν. οὐ γὰρ δυνάμεθά τι κατὰ τῆς ἀληθείας ἀλ᾽λ ὑπὲρ
9* τῆς ἀληθείας. χαίρομεν γὰρ ὅταν ἡμεῖς ἀσθενῶμεν ὑμεῖς δὲ δυνατοὶ
10* ἦτε τοῦτο δὲ καὶ εὐχόμεθα τὴν ὑμῶν κατάρτισιν. διὰ τοῦτο ταῦτα ἀπὼν
γράφω ἵνα παρὼν μὴ ἀποτόμως χρήσωμαι κατὰ τὴν ἐξουσίαν ἣν ἔδωκέν
11 μοι ὁ κύριος εἰς οἰκοδομὴν καὶ οὐκ εἰς καθαίρεσιν. λοιπόν ἀδελφοί
χαίρετε καταρτίζεσθε παρακαλεῖσθε τὸ αὐτὸ φρονεῖτε εἰρηνεύετε καὶ ὁ
12* θεὸς τῆς ἀγάπης καὶ εἰρήνης ἔσται μεθ’ ὑμῶν. ἀσπάσασθε ἀλλήλους
13, 14 ἐν ἁγίῳ φιλήματι. ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἅγιοι πάντες. ἡ χάρις τοῦ
κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ καὶ ἡ κοινωνία τοῦ ἁγίου
πνεύματος μετὰ πάντων ὑμῶν ἀμήν πρός κορινθίους δευτέρᾳ ἐγράφη
ἀπό φιλίππων τῆς μακεδονίας διά τίτου καί λουκᾶ.

---

v.21 μη παλιν ελθοντος[V] μου[V] ταπεινωση[V] ελθοντα[T,𝔐,K] με ταπεινωσει[𝔐] ταπεινωση[T,K] ο θεος μου προς υμας και πενθησω πολλους των προημαρτηκοτων και μη μετανοησαντων επι τη ακαθαρσια και πορνεια και ασελγεια η επραξαν. **13** **v.2** προειρηκα και προλεγω ως παρων το δευτερον και απων νυν γραφω[T,𝔐,K] τοις προημαρτηκοσιν και τοις λοιποις πασιν οτι εαν ελθω εις το παλιν ου φεισομαι. **v.4** και γαρ ει[T,𝔐,K] εσταυρωθη εξ ασθενειας αλλα ζη εκ δυναμεως θεου και γαρ και[K] ημεις ασθενουμεν εν αυτω αλλα ζησομεν[V] ζησομεθα[T,𝔐,K] συν αυτω εκ δυναμεως θεου εις υμας. **v.5** εαυτους πειραζετε ει εστε εν τη πιστει εαυτους δοκιμαζετε η ουκ επιγινωσκετε εαυτους οτι ιησους χριστος εν υμιν εστιν[T,𝔐,K] ει μητι[V] μη[T,𝔐,K] τι[T,𝔐,K] αδοκιμοι εστε. **v.7** ευχομεθα[V] ευχομαι[T,𝔐,K] δε προς τον θεον μη ποιησαι υμας κακον μηδεν ουχ ινα ημεις δοκιμοι φανωμεν αλλ ινα υμεις το καλον ποιητε ημεις δε ως αδοκιμοι ωμεν. **v.8** ου γαρ δυναμεθα τι κατα της αληθειας αλλα[V] αλλ[T,𝔐,K] υπερ της αληθειας. **v.9** χαιρομεν γαρ οταν ημεις ασθενωμεν υμεις δε δυνατοι ητε τουτο δε[T,𝔐,K] και ευχομεθα την υμων καταρτισιν. **v.10** δια τουτο ταυτα απων γραφω ινα παρων μη αποτομως χρησωμαι κατα την εξουσιαν ην εδωκεν[T,𝔐,K] μοι[T,𝔐,K] ο κυριος εδωκεν[V] μοι[V] εις οικοδομην και ουκ εις καθαιρεσιν. **v.12** ασπασασθε αλληλους εν αγιω φιληματι [K](13:13) ασπαζονται υμας οι αγιοι παντες [T,𝔐,V]13:13 [K]13:14 η χαρις του κυριου ιησου χριστου και η αγαπη του θεου και η κοινωνια του αγιου πνευματος μετα παντων υμων αμην[T,𝔐,K]
.

Η ΠΡΟΣ ΓΑΛΑΤΑΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΑΥΛΟΥ

παῦλος ἀπόστολος οὐκ ἀπ’ ἀνθρώπων οὐδὲ δι’ ἀνθρώπου ἀλλὰ διὰ **1**
ἰησοῦ χριστοῦ καὶ θεοῦ πατρὸς τοῦ ἐγείραντος αὐτὸν ἐκ νεκρῶν. καὶ οἱ 2
σὺν ἐμοὶ πάντες ἀδελφοί ταῖς ἐκκλησίαις τῆς γαλατίας. χάρις ὑμῖν καὶ 3*
εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς καὶ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ. τοῦ δόντος 4*
ἑαυτὸν ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν ὅπως ἐξέληται ἡμᾶς ἐκ τοῦ ἐνεστῶτος
αἰῶνος πονηροῦ κατὰ τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ καὶ πατρὸς ἡμῶν. ᾧ ἡ δόξα 5
εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν. θαυμάζω ὅτι οὕτως ταχέως μετατίθε- 6*
σθε ἀπὸ τοῦ καλέσαντος ὑμᾶς ἐν χάριτι χριστοῦ εἰς ἕτερον εὐαγγέλιον.
ὃ οὐκ ἔστιν ἄλλο εἰ μή τινές εἰσιν οἱ ταράσσοντες ὑμᾶς καὶ θέλοντες 7
μεταστρέψαι τὸ εὐαγγέλιον τοῦ χριστοῦ. ἀλλὰ καὶ ἐὰν ἡμεῖς ἢ ἄγγελος 8*
ἐξ οὐρανοῦ εὐαγγελίζηται ὑμῖν παρ’ ὃ εὐηγγελισάμεθα ὑμῖν ἀνάθεμα
ἔστω. ὡς προειρήκαμεν καὶ ἄρτι πάλιν λέγω εἴ τις ὑμᾶς εὐαγγελίζεται 9
παρ’ ὃ παρελάβετε ἀνάθεμα ἔστω. ἄρτι γὰρ ἀνθρώπους πείθω ἢ τὸν 10*
θεόν ἢ ζητῶ ἀνθρώποις ἀρέσκειν εἰ γὰρ ἔτι ἀνθρώποις ἤρεσκον χριστοῦ
δοῦλος οὐκ ἂν ἤμην. γνωρίζω δὲ ὑμῖν ἀδελφοί τὸ εὐαγγέλιον τὸ εὐαγ- 11*
γελισθὲν ὑπ’ ἐμοῦ ὅτι οὐκ ἔστιν κατὰ ἄνθρωπον. οὐδὲ γὰρ ἐγὼ παρὰ 12
ἀνθρώπου παρέλαβον αὐτό οὔτε ἐδιδάχθην ἀλλὰ δι’ ἀποκαλύψεως ἰη-
σοῦ χριστοῦ. ἠκούσατε γὰρ τὴν ἐμὴν ἀναστροφήν ποτε ἐν τῷ ἰουδαϊσμῷ 13
ὅτι καθ’ ὑπερβολὴν ἐδίωκον τὴν ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ καὶ ἐπόρθουν αὐ-
τήν. καὶ προέκοπτον ἐν τῷ ἰουδαϊσμῷ ὑπὲρ πολλοὺς συνηλικιώτας ἐν 14
τῷ γένει μου περισσοτέρως ζηλωτὴς ὑπάρχων τῶν πατρικῶν μου παρα-
δόσεων. ὅτε δὲ εὐδόκησεν ὁ θεὸς ὁ ἀφορίσας με ἐκ κοιλίας μητρός μου 15*
καὶ καλέσας διὰ τῆς χάριτος αὐτοῦ. ἀποκαλύψαι τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐν 16
ἐμοὶ ἵνα εὐαγγελίζωμαι αὐτὸν ἐν τοῖς ἔθνεσιν εὐθέως οὐ προσανεθέμην

---

1 **v.3** χαρις υμιν και ειρηνη απο θεου πατρος και$^{T,\mathfrak{M},K}$ κυριου$^{T,\mathfrak{M},K}$ ημων και^{V} κυριου^{V} ιησου χριστου. **v.4** του δοντος εαυτον περι$^{\mathfrak{M}}$ υπερ^{T,K,V} των αμαρτιων ημων οπως εξεληται ημας εκ του ενεστωτος$^{T,\mathfrak{M},K}$ αιωνος του^{V} ενεστωτος^{V} πονηρου κατα το θελημα του θεου και πατρος ημων. **v.6** θαυμαζω οτι ουτως ταχεως μετατιθεσθε απο του καλεσαντος υμας εν χαριτι [χριστου]^{V} χριστου$^{T,\mathfrak{M},K}$ εις ετερον ευαγγελιον. **v.8** αλλα και εαν ημεις η αγγελος εξ ουρανου ευαγγελιζηται [υμιν]^{V} υμιν$^{T,\mathfrak{M},K}$ παρ ο ευηγγελισαμεθα υμιν αναθεμα εστω. **v.10** αρτι γαρ ανθρωπους πειθω η τον θεον η ζητω ανθρωποις αρεσκειν ει γαρ$^{T,\mathfrak{M},K}$ ετι ανθρωποις ηρεσκον χριστου δουλος ουκ αν ημην. **v.11** γνωριζω γαρ^{V} δε$^{T,\mathfrak{M},K}$ υμιν αδελφοι το ευαγγελιον το ευαγγελισθεν υπ εμου οτι ουκ εστιν κατα ανθρωπον. **v.15** οτε δε ευδοκησεν [ο^{V} ο$^{T,\mathfrak{M},K}$ θεος]^{V} θεος$^{T,\mathfrak{M},K}$ ο αφορισας με εκ κοιλιας μητρος μου και καλεσας δια της χαριτος αυτου.

17* σαρκὶ καὶ αἵματι. οὐδὲ ἀνῆλθον εἰς ἱεροσόλυμα πρὸς τοὺς πρὸ ἐμοῦ
ἀποστόλους ἀλ'λ ἀπῆλθον εἰς ἀραβίαν καὶ πάλιν ὑπέστρεψα εἰς δαμα-
18* σκόν. ἔπειτα μετὰ ἔτη τρία ἀνῆλθον εἰς ἱεροσόλυμα ἱστορῆσαι πέτρον
19 καὶ ἐπέμεινα πρὸς αὐτὸν ἡμέρας δεκαπέντε. ἕτερον δὲ τῶν ἀποστόλων
20 οὐκ εἶδον εἰ μὴ ἰάκωβον τὸν ἀδελφὸν τοῦ κυρίου. ἃ δὲ γράφω ὑμῖν
21 ἰδού ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ὅτι οὐ ψεύδομαι. ἔπειτα ἦλθον εἰς τὰ κλίματα
22 τῆς συρίας καὶ τῆς κιλικίας. ἤμην δὲ ἀγνοούμενος τῷ προσώπῳ ταῖς
23 ἐκκλησίαις τῆς ἰουδαίας ταῖς ἐν χριστῷ. μόνον δὲ ἀκούοντες ἦσαν ὅτι
24 ὁ διώκων ἡμᾶς ποτε νῦν εὐαγγελίζεται τὴν πίστιν ἥν ποτε ἐπόρθει. καὶ
ἐδόξαζον ἐν ἐμοὶ τὸν θεόν.

2 ἔπειτα διὰ δεκατεσσάρων ἐτῶν πάλιν ἀνέβην εἰς ἱεροσόλυμα μετὰ
2* βαρναβᾶ συμπαραλαβὼν καὶ τίτον. ἀνέβην δὲ κατὰ ἀποκάλυψιν καὶ
ἀνεθέμην αὐτοῖς τὸ εὐαγγέλιον ὃ κηρύσσω ἐν τοῖς ἔθνεσιν κατ' ἰδίαν
3 δὲ τοῖς δοκοῦσιν μήπως εἰς κενὸν τρέχω ἢ ἔδραμον. ἀλλ' οὐδὲ τίτος
4* ὁ σὺν ἐμοί ἕλλην ὤν ἠναγκάσθη περιτμηθῆναι. διὰ δὲ τοὺς παρει-
σάκτους ψευδαδέλφους οἵτινες παρεισῆλθον κατασκοπῆσαι τὴν ἐλευ-
θερίαν ἡμῶν ἣν ἔχομεν ἐν χριστῷ ἰησοῦ ἵνα ἡμᾶς καταδουλώσωνται.
5 οἷς οὐδὲ πρὸς ὥραν εἴξαμεν τῇ ὑποταγῇ ἵνα ἡ ἀλήθεια τοῦ εὐαγγελίου
6* διαμείνῃ πρὸς ὑμᾶς. ἀπὸ δὲ τῶν δοκούντων εἶναί τι ὁποῖοί ποτε ἦσαν
οὐδέν μοι διαφέρει πρόσωπον θεὸς ἀνθρώπου οὐ λαμβάνει ἐμοὶ γὰρ οἱ
7 δοκοῦντες οὐδὲν προσανέθεντο. ἀλλὰ τοὐναντίον ἰδόντες ὅτι πεπίστευ-
8 μαι τὸ εὐαγγέλιον τῆς ἀκροβυστίας καθὼς πέτρος τῆς περιτομῆς. ὁ γὰρ
ἐνεργήσας πέτρῳ εἰς ἀποστολὴν τῆς περιτομῆς ἐνήργησεν καὶ ἐμοὶ εἰς
9* τὰ ἔθνη. καὶ γνόντες τὴν χάριν τὴν δοθεῖσάν μοι ἰάκωβος καὶ κηφᾶς
καὶ ἰωάννης οἱ δοκοῦντες στῦλοι εἶναι δεξιὰς ἔδωκαν ἐμοὶ καὶ βαρναβᾷ
10 κοινωνίας ἵνα ἡμεῖς εἰς τὰ ἔθνη αὐτοὶ δὲ εἰς τὴν περιτομήν. μόνον
τῶν πτωχῶν ἵνα μνημονεύωμεν ὃ καὶ ἐσπούδασα αὐτὸ τοῦτο ποιῆσαι.
11* ὅτε δὲ ἦλθεν πέτρος εἰς ἀντιόχειαν κατὰ πρόσωπον αὐτῷ ἀντέστην ὅτι

---

v.17 ουδε ανηλθον εις ιεροσολυμα προς τους προ εμου αποστολους αλλα$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ αλλ$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ απηλθον εις αραβιαν και παλιν υπεστρεψα εις δαμασκον. **v.18** επειτα μετα ετη τρια ανηλθον εις ιεροσολυμα ιστορησαι κηφαν$^{\mathcal{V}}$ πετρον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και επεμεινα προς αυτον ημερας δεκαπεντε. **2** **v.2** ανεβην δε κατα αποκαλυψιν και ανεθεμην αυτοις το ευαγγελιον ο κηρυσσω εν τοις εθνεσιν κατ ιδιαν δε τοις δοκουσιν μη$^{\mathcal{V}}$ πως$^{\mathcal{V}}$ μηπως$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εις κενον τρεχω η εδραμον. **v.4** δια δε τους παρεισακτους ψευδαδελφους οιτινες παρεισηλθον κατασκοπησαι την ελευθεριαν ημων ην εχομεν εν χριστω ιησου ινα ημας καταδουλωσουσιν$^{\mathcal{V}}$ καταδουλωσωνται$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.6** απο δε των δοκουντων ειναι τι οποιοι ποτε ησαν ουδεν μοι διαφερει προσωπον [ο]$^{\mathcal{V}}$ θεος ανθρωπου ου λαμβανει εμοι γαρ οι δοκουντες ουδεν προσανεθεντο. **v.9** και γνοντες την χαριν την δοθεισαν μοι ιακωβος και κηφας και ιωαννης οι δοκουντες στυλοι ειναι δεξιας εδωκαν εμοι και βαρναβα κοινωνιας ινα ημεις [μεν]$^{\mathfrak{M}}$ εις τα εθνη αυτοι δε εις την περιτομην. **v.11** οτε δε ηλθεν κηφας$^{\mathcal{V}}$ πετρος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εις αντιοχειαν κατα προσωπον αυτω αντεστην οτι κατεγνωσμενος ην.

κατεγνωσμένος ἦν. πρὸ τοῦ γὰρ ἐλθεῖν τινας ἀπὸ ἰακώβου μετὰ τῶν 12
ἐθνῶν συνήσθιεν ὅτε δὲ ἦλθον ὑπέστελλεν καὶ ἀφώριζεν ἑαυτόν φοβού-
μενος τοὺς ἐκ περιτομῆς. καὶ συνυπεκρίθησαν αὐτῷ καὶ οἱ λοιποὶ 13*
ἰουδαῖοι ὥστε καὶ βαρναβᾶς συναπήχθη αὐτῶν τῇ ὑποκρίσει. ἀλλ’ ὅτε 14*
εἶδον ὅτι οὐκ ὀρθοποδοῦσιν πρὸς τὴν ἀλήθειαν τοῦ εὐαγγελίου εἶπον
τῷ πέτρῳ ἔμπροσθεν πάντων εἰ σὺ ἰουδαῖος ὑπάρχων ἐθνικῶς ζῇς καὶ
οὐκ ἰουδαϊκῶς τί τὰ ἔθνη ἀναγκάζεις ἰουδαΐζειν. ἡμεῖς φύσει ἰουδαῖοι 15
καὶ οὐκ ἐξ ἐθνῶν ἁμαρτωλοί. εἰδότες ὅτι οὐ δικαιοῦται ἄνθρωπος ἐξ 16*
ἔργων νόμου ἐὰν μὴ διὰ πίστεως ἰησοῦ χριστοῦ καὶ ἡμεῖς εἰς χριστὸν
ἰησοῦν ἐπιστεύσαμεν ἵνα δικαιωθῶμεν ἐκ πίστεως χριστοῦ καὶ οὐκ ἐξ
ἔργων νόμου διότι οὐ δικαιωθήσεται ἐξ ἔργων νόμου πᾶσα σάρξ. εἰ δὲ 17
ζητοῦντες δικαιωθῆναι ἐν χριστῷ εὑρέθημεν καὶ αὐτοὶ ἁμαρτωλοί ἆρα
χριστὸς ἁμαρτίας διάκονος μὴ γένοιτο. εἰ γὰρ ἃ κατέλυσα ταῦτα πάλιν 18*
οἰκοδομῶ παραβάτην ἐμαυτὸν συνίστημι. ἐγὼ γὰρ διὰ νόμου νόμῳ 19
ἀπέθανον ἵνα θεῷ ζήσω. χριστῷ συνεσταύρωμαι ζῶ δὲ οὐκέτι ἐγώ ζῇ δὲ 20
ἐν ἐμοὶ χριστός ὃ δὲ νῦν ζῶ ἐν σαρκί ἐν πίστει ζῶ τῇ τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ
τοῦ ἀγαπήσαντός με καὶ παραδόντος ἑαυτὸν ὑπὲρ ἐμοῦ. οὐκ ἀθετῶ 21
τὴν χάριν τοῦ θεοῦ εἰ γὰρ διὰ νόμου δικαιοσύνη ἄρα χριστὸς δωρεὰν
ἀπέθανεν.

ὦ ἀνόητοι γαλάται τίς ὑμᾶς ἐβάσκανεν τῇ ἀληθείᾳ μὴ πείθεσθαι **3***
οἷς κατ’ ὀφθαλμοὺς ἰησοῦς χριστὸς προεγράφη ἐν ὑμῖν ἐσταυρωμένος.
τοῦτο μόνον θέλω μαθεῖν ἀφ’ ὑμῶν ἐξ ἔργων νόμου τὸ πνεῦμα ἐλάβετε ἢ 2
ἐξ ἀκοῆς πίστεως. οὕτως ἀνόητοί ἐστε ἐναρξάμενοι πνεύματι νῦν σαρκὶ 3
ἐπιτελεῖσθε. τοσαῦτα ἐπάθετε εἰκῇ εἴγε καὶ εἰκῇ. ὁ οὖν ἐπιχορηγῶν 4*, 5
ὑμῖν τὸ πνεῦμα καὶ ἐνεργῶν δυνάμεις ἐν ὑμῖν ἐξ ἔργων νόμου ἢ ἐξ ἀκοῆς
πίστεως. καθὼς ἀβραὰμ ἐπίστευσεν τῷ θεῷ καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δι- 6
καιοσύνην. γινώσκετε ἄρα ὅτι οἱ ἐκ πίστεως οὗτοι εἰσιν υἱοί ἀβραάμ. 7*
προϊδοῦσα δὲ ἡ γραφὴ ὅτι ἐκ πίστεως δικαιοῖ τὰ ἔθνη ὁ θεὸς προευηγγε- 8*

---

v.13 και συνυπεκριθησαν αυτω [και][V] και[T,𝔐,K] οι λοιποι ιουδαιοι ωστε και βαρναβας συναπηχθη αυτων τη υποκρισει. **v.14** αλλ οτε ειδον οτι ουκ ορθοποδουσιν προς την αληθειαν του ευαγγελιου ειπον τω κηφα[V] πετρω[T,𝔐,K] εμπροσθεν παντων ει συ ιουδαιος υπαρχων εθνικως ζης[T,𝔐,K] και ουχι[V] ουκ[T,𝔐,K] ιουδαικως ζης[V] πως[V] τι[T,𝔐,K] τα εθνη αναγκαζεις ιουδαιζειν. **v.16** ειδοτες [δε][V] οτι ου δικαιουται ανθρωπος εξ εργων νομου εαν μη δια πιστεως ιησου χριστου και ημεις εις χριστον ιησουν επιστευσαμεν ινα δικαιωθωμεν εκ πιστεως χριστου και ουκ εξ εργων νομου οτι[V] διοτι[T,𝔐,K] ου[T,𝔐,K] δικαιωθησεται[T,𝔐,K] εξ εργων νομου ου[V] δικαιωθησεται[V] πασα σαρξ. **v.18** ει γαρ α κατελυσα ταυτα παλιν οικοδομω παραβατην εμαυτον συνιστανω[V] συνιστημι[T,𝔐,K]. **3** **v.1** ω ανοητοι γαλαται τις υμας εβασκανεν τη[T,𝔐,K] αληθεια[T,𝔐,K] μη[T,𝔐,K] πειθεσθαι[T,𝔐,K] οις κατ οφθαλμους ιησους χριστος προεγραφη εν[T,𝔐,K] υμιν[T,𝔐,K] εσταυρωμενος. **v.4** τοσαυτα επαθετε εικη ει[V] γε[V] ειγε[T,𝔐,K] και εικη. **v.7** γινωσκετε αρα οτι οι εκ πιστεως ουτοι εισιν[T,𝔐,K] υιοι εισιν[V] αβρααμ.

9 λίσατο τῷ ἀβραὰμ ὅτι ἐνευλογηθήσονται ἐν σοὶ πάντα τὰ ἔθνη. ὥστε οἱ
10* ἐκ πίστεως εὐλογοῦνται σὺν τῷ πιστῷ ἀβραάμ. ὅσοι γὰρ ἐξ ἔργων νόμου
εἰσὶν ὑπὸ κατάραν εἰσίν γέγραπται γὰρ ἐπικατάρατος πᾶς ὃς οὐκ ἐμμέ-
νει ἐν πᾶσιν τοῖς γεγραμμένοις ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ νόμου τοῦ ποιῆσαι αὐτά.
11 ὅτι δὲ ἐν νόμῳ οὐδεὶς δικαιοῦται παρὰ τῷ θεῷ δῆλον ὅτι ὁ δίκαιος ἐκ
12* πίστεως ζήσεται. ὁ δὲ νόμος οὐκ ἔστιν ἐκ πίστεως ἀλλ’ ὁ ποιήσας αὐτὰ
13* ἄνθρωπος ζήσεται ἐν αὐτοῖς. χριστὸς ἡμᾶς ἐξηγόρασεν ἐκ τῆς κατάρας
τοῦ νόμου γενόμενος ὑπὲρ ἡμῶν κατάρα γέγραπται γὰρ ἐπικατάρατος
14 πᾶς ὁ κρεμάμενος ἐπὶ ξύλου. ἵνα εἰς τὰ ἔθνη ἡ εὐλογία τοῦ ἀβραὰμ
γένηται ἐν χριστῷ ἰησοῦ ἵνα τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ πνεύματος λάβωμεν διὰ
15 τῆς πίστεως. ἀδελφοί κατὰ ἄνθρωπον λέγω ὅμως ἀνθρώπου κεκυρωμέ-
16* νην διαθήκην οὐδεὶς ἀθετεῖ ἢ ἐπιδιατάσσεται. τῷ δὲ ἀβραὰμ ἐρρήθησαν
αἱ ἐπαγγελίαι καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ οὐ λέγει καὶ τοῖς σπέρμασιν ὡς ἐπὶ
17* πολλῶν ἀλλ’ ὡς ἐφ’ ἑνός καὶ τῷ σπέρματί σου ὅς ἐστιν χριστός. τοῦτο δὲ
λέγω διαθήκην προκεκυρωμένην ὑπὸ τοῦ θεοῦ εἰς χριστὸν ὁ μετὰ ἔτη
τετρακόσια καὶ τριάκοντα γεγονὼς νόμος οὐκ ἀκυροῖ εἰς τὸ καταργῆσαι
18 τὴν ἐπαγγελίαν. εἰ γὰρ ἐκ νόμου ἡ κληρονομία οὐκέτι ἐξ ἐπαγγελίας
19 τῷ δὲ ἀβραὰμ δι’ ἐπαγγελίας κεχάρισται ὁ θεός. τί οὖν ὁ νόμος τῶν
παραβάσεων χάριν προσετέθη ἄχρις οὗ ἔλθῃ τὸ σπέρμα ᾧ ἐπήγγελται
20 διαταγεὶς δι’ ἀγγέλων ἐν χειρὶ μεσίτου. ὁ δὲ μεσίτης ἑνὸς οὐκ ἔστιν ὁ δὲ
21* θεὸς εἷς ἐστιν. ὁ οὖν νόμος κατὰ τῶν ἐπαγγελιῶν τοῦ θεοῦ μὴ γένοιτο
εἰ γὰρ ἐδόθη νόμος ὁ δυνάμενος ζῳοποιῆσαι ὄντως ἂν ἐκ νόμου ἦν ἡ
22 δικαιοσύνη. ἀλλὰ συνέκλεισεν ἡ γραφὴ τὰ πάντα ὑπὸ ἁμαρτίαν ἵνα ἡ
23* ἐπαγγελία ἐκ πίστεως ἰησοῦ χριστοῦ δοθῇ τοῖς πιστεύουσιν. πρὸ τοῦ
δὲ ἐλθεῖν τὴν πίστιν ὑπὸ νόμον ἐφρουρούμεθα συγκεκλεισμένοι εἰς τὴν
24 μέλλουσαν πίστιν ἀποκαλυφθῆναι. ὥστε ὁ νόμος παιδαγωγὸς ἡμῶν
25 γέγονεν εἰς χριστόν ἵνα ἐκ πίστεως δικαιωθῶμεν. ἐλθούσης δὲ τῆς πί-

---

v.8 προιδουσα δε η γραφη οτι εκ πιστεως δικαιοι τα εθνη ο θεος προευηγγελισατο τω αβρααμ οτι ευλογηθησονται$^{\mathcal{K}}$ ενευλογηθησονται$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ εν σοι παντα τα εθνη. **v.10** οσοι γαρ εξ εργων νομου εισιν υπο καταραν εισιν γεγραπται γαρ οτι$^{\mathcal{V}}$ επικαταρατος πας ος ουκ εμμενει εν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πασιν τοις γεγραμμενοις εν τω βιβλιω του νομου του ποιησαι αυτα. **v.12** ο δε νομος ουκ εστιν εκ πιστεως αλλ ο ποιησας αυτα ανθρωπος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ζησεται εν αυτοις. **v.13** χριστος ημας εξηγορασεν εκ της καταρας του νομου γενομενος υπερ ημων καταρα οτι$^{\mathcal{V}}$ γεγραπται γαρ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ επικαταρατος πας ο κρεμαμενος επι ξυλου. **v.16** τω δε αβρααμ ερρεθησαν$^{\mathcal{V}}$ ερρηθησαν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αι επαγγελιαι και τω σπερματι αυτου ου λεγει και τοις σπερμασιν ως επι πολλων αλλ ως εφ ενος και τω σπερματι σου ος εστιν χριστος. **v.17** τουτο δε λεγω διαθηκην προκεκυρωμενην υπο του θεου εις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ χριστον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ο μετα ετη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τετρακοσια και τριακοντα ετη$^{\mathcal{V}}$ γεγονως νομος ουκ ακυροι εις το καταργησαι την επαγγελιαν. **v.21** ο ουν νομος κατα των επαγγελιων [του$^{\mathcal{V}}$ του$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ θεου]$^{\mathcal{V}}$ θεου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μη γενοιτο ει γαρ εδοθη νομος ο δυναμενος ζωοποιησαι οντως αν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εκ νομου αν$^{\mathcal{V}}$ ην η δικαιοσυνη. **v.23** προ του δε ελθειν την πιστιν υπο νομον εφρουρουμεθα συγκλειομενοι$^{\mathcal{V}}$ συγκεκλεισμενοι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εις την μελλουσαν πιστιν αποκαλυφθηναι.

στεως οὐκέτι ὑπὸ παιδαγωγόν ἐσμεν. πάντες γὰρ υἱοὶ θεοῦ ἐστε διὰ 26
τῆς πίστεως ἐν χριστῷ ἰησοῦ. ὅσοι γὰρ εἰς χριστὸν ἐβαπτίσθητε χριστὸν 27
ἐνεδύσασθε. οὐκ ἔνι ἰουδαῖος οὐδὲ ἕλλην οὐκ ἔνι δοῦλος οὐδὲ ἐλεύθε- 28
ρος οὐκ ἔνι ἄρσεν καὶ θῆλυ πάντες γὰρ ὑμεῖς εἷς ἐστε ἐν χριστῷ ἰησοῦ.
εἰ δὲ ὑμεῖς χριστοῦ ἄρα τοῦ ἀβραὰμ σπέρμα ἐστέ καὶ κατ’ ἐπαγγελίαν 29*
κληρονόμοι.

λέγω δέ ἐφ’ ὅσον χρόνον ὁ κληρονόμος νήπιός ἐστιν οὐδὲν διαφέρει **4**
δούλου κύριος πάντων ὤν. ἀλλὰ ὑπὸ ἐπιτρόπους ἐστὶν καὶ οἰκονό- 2
μους ἄχρι τῆς προθεσμίας τοῦ πατρός. οὕτως καὶ ἡμεῖς ὅτε ἦμεν 3*
νήπιοι ὑπὸ τὰ στοιχεῖα τοῦ κόσμου ἦμεν δεδουλωμένοι. ὅτε δὲ ἦλθεν 4
τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου ἐξαπέστειλεν ὁ θεὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ γενόμενον
ἐκ γυναικός γενόμενον ὑπὸ νόμον. ἵνα τοὺς ὑπὸ νόμον ἐξαγοράσῃ 5
ἵνα τὴν υἱοθεσίαν ἀπολάβωμεν. ὅτι δέ ἐστε υἱοί ἐξαπέστειλεν ὁ θεὸς 6*
τὸ πνεῦμα τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ εἰς τὰς καρδίας ὑμῶν κρᾶζον αββα ὁ πατήρ.
ὥστε οὐκέτι εἶ δοῦλος ἀλ’λ υἱός εἰ δὲ υἱός καὶ κληρονόμος θεοῦ διὰ 7*
χριστοῦ. ἀλλὰ τότε μὲν οὐκ εἰδότες θεὸν ἐδουλεύσατε τοῖς μὴ φύσει 8*
οὖσιν θεοῖς. νῦν δὲ γνόντες θεόν μᾶλλον δὲ γνωσθέντες ὑπὸ θεοῦ πῶς 9
ἐπιστρέφετε πάλιν ἐπὶ τὰ ἀσθενῆ καὶ πτωχὰ στοιχεῖα οἷς πάλιν ἄνωθεν
δουλεύειν θέλετε. ἡμέρας παρατηρεῖσθε καὶ μῆνας καὶ καιροὺς καὶ 10
ἐνιαυτούς. φοβοῦμαι ὑμᾶς μήπως εἰκῇ κεκοπίακα εἰς ὑμᾶς. γίνεσθε 11*, 12
ὡς ἐγώ ὅτι κἀγὼ ὡς ὑμεῖς ἀδελφοί δέομαι ὑμῶν οὐδέν με ἠδικήσατε.
οἴδατε δὲ ὅτι δι’ ἀσθένειαν τῆς σαρκὸς εὐηγγελισάμην ὑμῖν τὸ πρότε- 13
ρον. καὶ τὸν πειρασμὸν μου τὸν ἐν τῇ σαρκί μοῦ οὐκ ἐξουθενήσατε 14*
οὐδὲ ἐξεπτύσατε ἀλ’λ ὡς ἄγγελον θεοῦ ἐδέξασθέ με ὡς χριστὸν ἰησοῦν.
τίς οὖν ἦν ὁ μακαρισμὸς ὑμῶν μαρτυρῶ γὰρ ὑμῖν ὅτι εἰ δυνατὸν τοὺς 15*
ὀφθαλμοὺς ὑμῶν ἐξορύξαντες ἂν ἐδώκατέ μοι. ὥστε ἐχθρὸς ὑμῶν γέ- 16
γονα ἀληθεύων ὑμῖν. ζηλοῦσιν ὑμᾶς οὐ καλῶς ἀλλὰ ἐκκλεῖσαι ὑμᾶς 17
θέλουσιν ἵνα αὐτοὺς ζηλοῦτε. καλὸν δὲ τὸ ζηλοῦσθαι ἐν καλῷ πάντοτε 18*
καὶ μὴ μόνον ἐν τῷ παρεῖναί με πρὸς ὑμᾶς. τεκνία μου οὓς πάλιν 19*

---

v.29 ει δε υμεις χριστου αρα του αβρααμ σπερμα εστε και[T,𝔐,K] κατ επαγγελιαν κληρονομοι. **4** **v.3** ουτως και ημεις οτε ημεν νηπιοι υπο τα στοιχεια του κοσμου ημεθα[V] ημεν[T,𝔐,K] δεδουλωμενοι. **v.6** οτι δε εστε υιοι εξαπεστειλεν ο θεος το πνευμα του υιου αυτου εις τας καρδιας ημων[V] υμων[T,𝔐,K] κραζον αββα ο πατηρ. **v.7** ωστε ουκετι ει δουλος αλλα[V] αλλ[T,𝔐,K] υιος ει δε υιος και κληρονομος θεου[T,𝔐,K] δια θεου[V] χριστου[T,𝔐,K]. **v.8** αλλα τοτε μεν ουκ ειδοτες θεον εδουλευσατε τοις μη[T,𝔐,K] φυσει μη[V] ουσιν θεοις. **v.11** φοβουμαι υμας μη[V] πως[V] μηπως[T,𝔐,K] εικη κεκοπιακα εις υμας. **v.14** και τον πειρασμον υμων[V] μου[T,𝔐,K] τον[T,𝔐,K] εν τη σαρκι μου ουκ εξουθενησατε ουδε εξεπτυσατε αλλα[V] αλλ[T,𝔐,K] ως αγγελον θεου εδεξασθε με ως χριστον ιησουν. **v.15** που[V] τις[T,𝔐,K] ουν ην[T,𝔐,K] ο μακαρισμος υμων μαρτυρω γαρ υμιν οτι ει δυνατον τους οφθαλμους υμων εξορυξαντες αν[T,𝔐,K] εδωκατε μοι. **v.18** καλον δε το[T,𝔐,K] ζηλουσθαι εν καλω παντοτε και μη μονον εν τω παρειναι με προς υμας.

20 ὠδίνω ἄχρις οὗ μορφωθῇ χριστὸς ἐν ὑμῖν. ἤθελον δὲ παρεῖναι πρὸς
21 ὑμᾶς ἄρτι καὶ ἀλλάξαι τὴν φωνήν μου ὅτι ἀποροῦμαι ἐν ὑμῖν. λέγετέ
22 μοι οἱ ὑπὸ νόμον θέλοντες εἶναι τὸν νόμον οὐκ ἀκούετε. γέγραπται
γὰρ ὅτι ἀβραὰμ δύο υἱοὺς ἔσχεν ἕνα ἐκ τῆς παιδίσκης καὶ ἕνα ἐκ τῆς
23* ἐλευθέρας. ἀλλ’ ὁ μὲν ἐκ τῆς παιδίσκης κατὰ σάρκα γεγέννηται ὁ δὲ ἐκ
24* τῆς ἐλευθέρας διὰ τῆς ἐπαγγελίας. ἅτινά ἐστιν ἀλληγορούμενα αὗται
γάρ εἰσιν αἱ δύο διαθῆκαι μία μὲν ἀπὸ ὄρους σινᾶ εἰς δουλείαν γεννῶσα
25* ἥτις ἐστὶν ἁγάρ. τὸ γὰρ ἁγὰρ σινᾶ ὄρος ἐστὶν ἐν τῇ ἀραβίᾳ συστοιχεῖ
26* δὲ τῇ νῦν ἰερουσαλὴμ δουλεύει δὲ μετὰ τῶν τέκνων αὐτῆς. ἡ δὲ ἄνω
27 ἰερουσαλὴμ ἐλευθέρα ἐστίν ἥτις ἐστὶν μήτηρ πάντων ἡμῶν. γέγραπται
γάρ εὐφράνθητι στεῖρα ἡ οὐ τίκτουσα ῥῆξον καὶ βόησον ἡ οὐκ ὠδίνουσα
28* ὅτι πολλὰ τὰ τέκνα τῆς ἐρήμου μᾶλλον ἢ τῆς ἐχούσης τὸν ἄνδρα. ἡμεῖς
29 δέ ἀδελφοί κατὰ ἰσαὰκ ἐπαγγελίας τέκνα ἐσμέν. ἀλλ’ ὥσπερ τότε ὁ
30* κατὰ σάρκα γεννηθεὶς ἐδίωκεν τὸν κατὰ πνεῦμα οὕτως καὶ νῦν. ἀλλὰ
τί λέγει ἡ γραφή ἔκβαλε τὴν παιδίσκην καὶ τὸν υἱὸν αὐτῆς οὐ γὰρ μὴ
31* κληρονομήσῃ ὁ υἱὸς τῆς παιδίσκης μετὰ τοῦ υἱοῦ τῆς ἐλευθέρας. ἄρα
ἀδελφοί οὐκ ἐσμὲν παιδίσκης τέκνα ἀλλὰ τῆς ἐλευθέρας.

5* τῇ ἐλευθερίᾳ οὖν ᾗ χριστὸς ἡμᾶς ἠλευθέρωσεν στήκετε καὶ μὴ πάλιν
2 ζυγῷ δουλείας ἐνέχεσθε. ἴδε ἐγὼ παῦλος λέγω ὑμῖν ὅτι ἐὰν περιτέ-
3 μνησθε χριστὸς ὑμᾶς οὐδὲν ὠφελήσει. μαρτύρομαι δὲ πάλιν παντὶ
ἀνθρώπῳ περιτεμνομένῳ ὅτι ὀφειλέτης ἐστὶν ὅλον τὸν νόμον ποιῆσαι.
4* κατηργήθητε ἀπὸ τοῦ χριστοῦ οἵτινες ἐν νόμῳ δικαιοῦσθε τῆς χάριτος
5 ἐξεπέσατε. ἡμεῖς γὰρ πνεύματι ἐκ πίστεως ἐλπίδα δικαιοσύνης ἀπεκδε-
6 χόμεθα. ἐν γὰρ χριστῷ ἰησοῦ οὔτε περιτομή τι ἰσχύει οὔτε ἀκροβυστία
7* ἀλλὰ πίστις δι’ ἀγάπης ἐνεργουμένη. ἐτρέχετε καλῶς τίς ὑμᾶς ἀνέ-
8 κοψεν τῇ ἀληθείᾳ μὴ πείθεσθαι. ἡ πεισμονὴ οὐκ ἐκ τοῦ καλοῦντος
9, 10* ὑμᾶς. μικρὰ ζύμη ὅλον τὸ φύραμα ζυμοῖ. ἐγὼ πέποιθα εἰς ὑμᾶς ἐν

---

v.19 τεκνα[V] τεκνια[T,𝔐,K] μου ους παλιν ωδινω μεχρις[V] αχρις[T,𝔐,K] ου μορφωθη χριστος εν υμιν. **v.23** αλλ ο μεν εκ της παιδισκης κατα σαρκα γεγεννηται ο δε εκ της ελευθερας δι[V] δια[T,𝔐,K] της[T,𝔐,K] επαγγελιας. **v.24** ατινα εστιν αλληγορουμενα αυται γαρ εισιν αι[T,K] δυο διαθηκαι μια μεν απο ορους σινα εις δουλειαν γεννωσα ητις εστιν αγαρ. **v.25** το δε[V] γαρ[T,𝔐,K] αγαρ σινα ορος εστιν εν τη αραβια συστοιχει δε τη νυν ιερουσαλημ δουλευει γαρ[V] δε[T,𝔐,K] μετα των τεκνων αυτης. **v.26** η δε ανω ιερουσαλημ ελευθερα εστιν ητις εστιν μητηρ παντων[T,𝔐,K] ημων. **v.28** υμεις[V] ημεις[T,𝔐,K] δε αδελφοι κατα ισαακ επαγγελιας τεκνα εστε[V] εσμεν[T,𝔐,K]. **v.30** αλλα τι λεγει η γραφη εκβαλε την παιδισκην και τον υιον αυτης ου γαρ μη κληρονομησει[V] κληρονομηση[T,𝔐,K] ο υιος της παιδισκης μετα του υιου της ελευθερας. **v.31** διο[V] αρα[T,𝔐,K] αδελφοι ουκ εσμεν παιδισκης τεκνα αλλα της ελευθερας. **5 v.1** τη ελευθερια ουν[T,𝔐,K] η[T,𝔐,K] χριστος[T,𝔐,K] ημας χριστος[V] ηλευθερωσεν στηκετε ουν[V] και μη παλιν ζυγω δουλειας ενεχεσθε. **v.4** κατηργηθητε απο του[T,𝔐,K] χριστου οιτινες εν νομω δικαιουσθε της χαριτος εξεπεσατε. **v.7** ετρεχετε καλως τις υμας ενεκοψεν[𝔐,V] ανεκοψεν[T,K] [τη][V] τη[T,𝔐,K] αληθεια μη πειθεσθαι.

κυρίῳ ὅτι οὐδὲν ἄλλο φρονήσετε ὁ δὲ ταράσσων ὑμᾶς βαστάσει τὸ κρίμα
ὅστις ἂν ᾖ. ἐγὼ δέ ἀδελφοί εἰ περιτομὴν ἔτι κηρύσσω τί ἔτι διώκομαι 11
ἄρα κατήργηται τὸ σκάνδαλον τοῦ σταυροῦ. ὄφελον καὶ ἀποκόψονται 12
οἱ ἀναστατοῦντες ὑμᾶς. ὑμεῖς γὰρ ἐπ' ἐλευθερίᾳ ἐκλήθητε ἀδελφοί 13
μόνον μὴ τὴν ἐλευθερίαν εἰς ἀφορμὴν τῇ σαρκί ἀλλὰ διὰ τῆς ἀγάπης
δουλεύετε ἀλλήλοις. ὁ γὰρ πᾶς νόμος ἐν ἑνὶ λόγῳ πληροῦται ἐν τῷ 14*
ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς εαυτόν. εἰ δὲ ἀλλήλους δάκνετε καὶ 15*
κατεσθίετε βλέπετε μὴ ὑπό ἀλλήλων ἀναλωθῆτε. λέγω δέ πνεύματι πε- 16
ριπατεῖτε καὶ ἐπιθυμίαν σαρκὸς οὐ μὴ τελέσητε. ἡ γὰρ σὰρξ ἐπιθυμεῖ 17*
κατὰ τοῦ πνεύματος τὸ δὲ πνεῦμα κατὰ τῆς σαρκός ταῦτα δὲ ἀντίκειται
ἀλλήλοις ἵνα μὴ ἃ ἂν θέλητε ταῦτα ποιῆτε. εἰ δὲ πνεύματι ἄγεσθε οὐκ 18
ἐστὲ ὑπὸ νόμον. φανερὰ δέ ἐστιν τὰ ἔργα τῆς σαρκός ἅτινά ἐστιν μοιχεία 19*
πορνεία ἀκαθαρσία ἀσέλγεια. εἰδωλολατρεία φαρμακεία ἔχθραι ἔρεις 20*
ζῆλοι θυμοί ἐριθεῖαι διχοστασίαι αἱρέσεις. φθόνοι φόνοι μέθαι κῶμοι 21*
καὶ τὰ ὅμοια τούτοις ἃ προλέγω ὑμῖν καθὼς καὶ προεῖπον ὅτι οἱ τὰ
τοιαῦτα πράσσοντες βασιλείαν θεοῦ οὐ κληρονομήσουσιν. ὁ δὲ καρ- 22
πὸς τοῦ πνεύματός ἐστιν ἀγάπη χαρά εἰρήνη μακροθυμία χρηστότης
ἀγαθωσύνη πίστις. πραΰτης ἐγκράτεια κατὰ τῶν τοιούτων οὐκ ἔστιν 23*
νόμος. οἱ δὲ τοῦ χριστοῦ τὴν σάρκα ἐσταύρωσαν σὺν τοῖς παθήμασιν 24*
καὶ ταῖς ἐπιθυμίαις. εἰ ζῶμεν πνεύματι πνεύματι καὶ στοιχῶμεν. μὴ 25, 26
γινώμεθα κενόδοξοι ἀλλήλους προκαλούμενοι ἀλλήλοις φθονοῦντες.

ἀδελφοί ἐὰν καὶ προληφθῇ ἄνθρωπος ἔν τινι παραπτώματι ὑμεῖς οἱ **6***
πνευματικοὶ καταρτίζετε τὸν τοιοῦτον ἐν πνεύματι πραΰτητος σκοπῶν
σεαυτόν μὴ καὶ σὺ πειρασθῇς. ἀλλήλων τὰ βάρη βαστάζετε καὶ οὕτως 2*
ἀναπληρώσατε τὸν νόμον τοῦ χριστοῦ. εἰ γὰρ δοκεῖ τις εἶναί τι μηδὲν 3*

v.10 εγω πεποιθα εις υμας εν κυριω οτι ουδεν αλλο φρονησετε ο δε ταρασσων υμας βαστασει το κριμα οστις εαν$^{\mathcal{V}}$ αν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ η. **v.14** ο γαρ πας νομος εν ενι λογω πεπληρωται$^{\mathcal{V}}$ πληρουται$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εν τω αγαπησεις τον πλησιον σου ως σεαυτον$^{\mathcal{V}}$ εαυτον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.15** ει δε αλληλους δακνετε και κατεσθιετε βλεπετε μη υπ$^{\mathcal{V}}$ υπο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αλληλων αναλωθητε. **v.17** η γαρ σαρξ επιθυμει κατα του πνευματος το δε πνευμα κατα της σαρκος ταυτα γαρ$^{\mathcal{V}}$ δε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αντικειται$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αλληλοις αντικειται$^{\mathcal{V}}$ ινα μη α εαν$^{\mathcal{V}}$ αν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ θελητε ταυτα ποιητε. **v.19** φανερα δε εστιν τα εργα της σαρκος ατινα εστιν μοιχεια$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πορνεια ακαθαρσια ασελγεια. **v.20** ειδωλολατρια$^{\mathcal{V}}$ ειδωλολατρεια$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ φαρμακεια εχθραι ερις$^{\mathcal{V}}$ ερεις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ζηλος$^{\mathcal{V}}$ ζηλοι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ θυμοι εριθειαι διχοστασιαι αιρεσεις. **v.21** φθονοι φονοι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μεθαι κωμοι και τα ομοια τουτοις α προλεγω υμιν καθως και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ προειπον οτι οι τα τοιαυτα πρασσοντες βασιλειαν θεου ου κληρονομησουσιν. **v.23** πραυτης$^{\mathcal{V}}$ πραοτης$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εγκρατεια κατα των τοιουτων ουκ εστιν νομος. **v.24** οι δε του χριστου [ιησου]$^{\mathcal{V}}$ την σαρκα εσταυρωσαν συν τοις παθημασιν και ταις επιθυμιαις. **6** **v.1** αδελφοι εαν και προλημφθη$^{\mathcal{V}}$ προληφθη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ανθρωπος εν τινι παραπτωματι υμεις οι πνευματικοι καταρτιζετε τον τοιουτον εν πνευματι πραυτητος$^{\mathcal{V}}$ πραοτητος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ σκοπων σεαυτον μη και συ πειρασθης. **v.2** αλληλων τα βαρη βασταζετε και ουτως αναπληρωσετε$^{\mathcal{V}}$ αναπληρωσατε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τον νομον του χριστου. **v.3** ει γαρ δοκει τις ειναι τι μηδεν ων εαυτον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ φρεναπατα εαυτον$^{\mathcal{V}}$.

4 ὢν ἑαυτόν φρεναπατᾷ. τὸ δὲ ἔργον ἑαυτοῦ δοκιμαζέτω ἕκαστος καὶ τότε
5 εἰς ἑαυτὸν μόνον τὸ καύχημα ἕξει καὶ οὐκ εἰς τὸν ἕτερον. ἕκαστος γὰρ
6 τὸ ἴδιον φορτίον βαστάσει. κοινωνείτω δὲ ὁ κατηχούμενος τὸν λόγον
7 τῷ κατηχοῦντι ἐν πᾶσιν ἀγαθοῖς. μὴ πλανᾶσθε θεὸς οὐ μυκτηρίζεται
8 ὃ γὰρ ἐὰν σπείρῃ ἄνθρωπος τοῦτο καὶ θερίσει. ὅτι ὁ σπείρων εἰς τὴν
σάρκα ἑαυτοῦ ἐκ τῆς σαρκὸς θερίσει φθοράν ὁ δὲ σπείρων εἰς τὸ πνεῦμα
9* ἐκ τοῦ πνεύματος θερίσει ζωὴν αἰώνιον. τὸ δὲ καλὸν ποιοῦντες μὴ
10 ἐκκακῶμεν καιρῷ γὰρ ἰδίῳ θερίσομεν μὴ ἐκλυόμενοι. ἄρα οὖν ὡς
καιρὸν ἔχομεν ἐργαζώμεθα τὸ ἀγαθὸν πρὸς πάντας μάλιστα δὲ πρὸς
11 τοὺς οἰκείους τῆς πίστεως. ἴδετε πηλίκοις ὑμῖν γράμμασιν ἔγραψα τῇ
12* ἐμῇ χειρί. ὅσοι θέλουσιν εὐπροσωπῆσαι ἐν σαρκί οὗτοι ἀναγκάζουσιν
ὑμᾶς περιτέμνεσθαι μόνον ἵνα μὴ τῷ σταυρῷ τοῦ χριστοῦ διώκωνται.
13* οὐδὲ γὰρ οἱ περιτεμνόμενοι αὐτοὶ νόμον φυλάσσουσιν ἀλλὰ θέλουσιν
14* ὑμᾶς περιτέμνεσθαι ἵνα ἐν τῇ ὑμετέρᾳ σαρκὶ καυχήσωνται. ἐμοὶ δὲ μὴ
γένοιτο καυχᾶσθαι εἰ μὴ ἐν τῷ σταυρῷ τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ
15* δι’ οὗ ἐμοὶ κόσμος ἐσταύρωται κἀγὼ τῷ κόσμῳ. ἐν γὰρ χριστῷ ἰησοῦ
16 οὔτε περιτομή τί ἰσχύει οὔτε ἀκροβυστία ἀλλὰ καινὴ κτίσις. καὶ ὅσοι
τῷ κανόνι τούτῳ στοιχήσουσιν εἰρήνη ἐπ’ αὐτοὺς καὶ ἔλεος καὶ ἐπὶ τὸν
17* ἰσραὴλ τοῦ θεοῦ. τοῦ λοιποῦ κόπους μοι μηδεὶς παρεχέτω ἐγὼ γὰρ
18 τὰ στίγματα τοῦ κυριοῦ ἰησοῦ ἐν τῷ σώματί μου βαστάζω. ἡ χάρις τοῦ
κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ μετὰ τοῦ πνεύματος ὑμῶν ἀδελφοί ἀμήν
πρός γαλάτας ἐγράφη ἀπό ῥώμης.

v.9 το δε καλον ποιουντες μη εγκακωμεν$^{\mathcal{V}}$ εκκακωμεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ καιρω γαρ ιδιω θερισομεν μη εκλυομενοι. **v.12** οσοι θελουσιν ευπροσωπησαι εν σαρκι ουτοι αναγκαζουσιν υμας περιτεμνεσθαι μονον ινα μη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τω σταυρω του χριστου μη$^{\mathcal{V}}$ διωκωνται. **v.13** ουδε γαρ οι περιτετμημενοι$^{\mathfrak{M}}$ περιτεμνομενοι$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ αυτοι νομον φυλασσουσιν αλλα θελουσιν υμας περιτεμνεσθαι ινα εν τη υμετερα σαρκι καυχησωνται. **v.14** εμοι δε μη γενοιτο καυχασθαι ει μη εν τω σταυρω του κυριου ημων ιησου χριστου δι ου εμοι κοσμος εσταυρωται καγω τω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ κοσμω. **v.15** εν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ γαρ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ χριστω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ιησου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ουτε γαρ$^{\mathcal{V}}$ περιτομη τι εστιν$^{\mathcal{V}}$ ισχυει$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ουτε ακροβυστια αλλα καινη κτισις. **v.17** του λοιπου κοπους μοι μηδεις παρεχετω εγω γαρ τα στιγματα του κυριου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ιησου εν τω σωματι μου βασταζω.

ΠΡΟΣ ΕΦΕΣΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΑΥΛΟΥ

παῦλος ἀπόστολος ἰησοῦ χριστοῦ διὰ θελήματος θεοῦ τοῖς ἁγίοις **1***
τοῖς οὖσιν ἐν ἐφέσῳ καὶ πιστοῖς ἐν χριστῷ ἰησοῦ. χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη 2
ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ. εὐλογητὸς ὁ θεὸς 3*
καὶ πατὴρ τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ ὁ εὐλογήσας ἡμᾶς ἐν πά-
σῃ εὐλογίᾳ πνευματικῇ ἐν τοῖς ἐπουρανίοις χριστῷ. καθὼς ἐξελέξατο 4
ἡμᾶς ἐν αὐτῷ πρὸ καταβολῆς κόσμου εἶναι ἡμᾶς ἁγίους καὶ ἀμώμους
κατενώπιον αὐτοῦ ἐν ἀγάπῃ. προορίσας ἡμᾶς εἰς υἱοθεσίαν διὰ ἰησοῦ 5
χριστοῦ εἰς αὐτόν κατὰ τὴν εὐδοκίαν τοῦ θελήματος αὐτοῦ. εἰς ἔπαινον 6*
δόξης τῆς χάριτος αὐτοῦ ἐν ᾗ ἐχαρίτωσεν ἡμᾶς ἐν τῷ ἠγαπημένῳ. ἐν 7*
ᾧ ἔχομεν τὴν ἀπολύτρωσιν διὰ τοῦ αἵματος αὐτοῦ τὴν ἄφεσιν τῶν πα-
ραπτωμάτων κατὰ τὸν πλοῦτον τῆς χάριτος αὐτοῦ. ἧς ἐπερίσσευσεν εἰς 8
ἡμᾶς ἐν πάσῃ σοφίᾳ καὶ φρονήσει. γνωρίσας ἡμῖν τὸ μυστήριον τοῦ 9
θελήματος αὐτοῦ κατὰ τὴν εὐδοκίαν αὐτοῦ ἣν προέθετο ἐν αὐτῷ. εἰς 10*
οἰκονομίαν τοῦ πληρώματος τῶν καιρῶν ἀνακεφαλαιώσασθαι τὰ πάντα
ἐν τῷ χριστῷ τά τε ἐν τοῖς οὐρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς. ἐν αὐτῷ ἐν 11
ᾧ καὶ ἐκληρώθημεν προορισθέντες κατὰ πρόθεσιν τοῦ τὰ πάντα ἐνερ-
γοῦντος κατὰ τὴν βουλὴν τοῦ θελήματος αὐτοῦ. εἰς τὸ εἶναι ἡμᾶς εἰς 12*
ἔπαινον τῆς δόξης αὐτοῦ τοὺς προηλπικότας ἐν τῷ χριστῷ. ἐν ᾧ καὶ 13
ὑμεῖς ἀκούσαντες τὸν λόγον τῆς ἀληθείας τὸ εὐαγγέλιον τῆς σωτηρίας
ὑμῶν ἐν ᾧ καὶ πιστεύσαντες ἐσφραγίσθητε τῷ πνεύματι τῆς ἐπαγγελίας
τῷ ἁγίῳ. ὅς ἐστιν ἀρραβὼν τῆς κληρονομίας ἡμῶν εἰς ἀπολύτρωσιν τῆς 14*
περιποιήσεως εἰς ἔπαινον τῆς δόξης αὐτοῦ. διὰ τοῦτο κἀγώ ἀκούσας 15
τὴν καθ’ ὑμᾶς πίστιν ἐν τῷ κυρίῳ ἰησοῦ καὶ τὴν ἀγάπην τὴν εἰς πάντας

---

1 **v.1** παυλος αποστολος ιησου[𝒯,𝔐,𝒦] χριστου ιησου[𝒱] δια θεληματος θεου τοις αγιοις τοις ουσιν [εν[𝒱] εν[𝒯,𝔐,𝒦] εφεσω][𝒱] εφεσω[𝒯,𝔐,𝒦] και πιστοις εν χριστω ιησου. **v.3** ευλογητος ο θεος και πατηρ του κυριου ημων ιησου χριστου ο ευλογησας ημας εν παση ευλογια πνευματικη εν τοις επουρανιοις εν[𝔐,𝒱] εν[𝒦] χριστω. **v.6** εις επαινον δοξης της χαριτος αυτου ης[𝒱] εν[𝒯,𝔐,𝒦] η[𝒯,𝔐,𝒦] εχαριτωσεν ημας εν τω ηγαπημενω. **v.7** εν ω εχομεν την απολυτρωσιν δια του αιματος αυτου την αφεσιν των παραπτωματων κατα το[𝒱] τον[𝒯,𝔐,𝒦] πλουτος[𝒱] πλουτον[𝒯,𝔐,𝒦] της χαριτος αυτου. **v.10** εις οικονομιαν του πληρωματος των καιρων ανακεφαλαιωσασθαι τα παντα εν τω χριστω τα επι[𝔐,𝒱] τε[𝒯,𝒦] εν[𝒯,𝒦] τοις ουρανοις και τα επι της γης [𝒯,𝔐,𝒦]1:11 εν αυτω [𝒱]1:11 εν ω και εκληρωθημεν προορισθεντες κατα προθεσιν του τα παντα ενεργουντος κατα την βουλην του θεληματος αυτου. **v.12** εις το ειναι ημας εις επαινον της[𝒯,𝒦] δοξης αυτου τους προηλπικοτας εν τω χριστω. **v.14** ο[𝒱] ος[𝒯,𝔐,𝒦] εστιν αρραβων της κληρονομιας ημων εις απολυτρωσιν της περιποιησεως εις επαινον της δοξης αυτου.

16* τοὺς ἁγίους. οὐ παύομαι εὐχαριστῶν ὑπὲρ ὑμῶν μνείαν ὑμῶν ποιούμε-
17 νος ἐπὶ τῶν προσευχῶν μου. ἵνα ὁ θεὸς τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ
ὁ πατὴρ τῆς δόξης δώῃ ὑμῖν πνεῦμα σοφίας καὶ ἀποκαλύψεως ἐν ἐπι-
18* γνώσει αὐτοῦ. πεφωτισμένους τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς διανοίας ὑμῶν εἰς
τὸ εἰδέναι ὑμᾶς τίς ἐστιν ἡ ἐλπὶς τῆς κλήσεως αὐτοῦ καὶ τίς ὁ πλοῦτος
19 τῆς δόξης τῆς κληρονομίας αὐτοῦ ἐν τοῖς ἁγίοις. καὶ τί τὸ ὑπερβάλ-
λον μέγεθος τῆς δυνάμεως αὐτοῦ εἰς ἡμᾶς τοὺς πιστεύοντας κατὰ τὴν
20* ἐνέργειαν τοῦ κράτους τῆς ἰσχύος αὐτοῦ. ἣν ἐνήργησεν ἐν τῷ χριστῷ
ἐγείρας αὐτὸν ἐκ νεκρῶν καὶ ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ αὐτοῦ ἐν τοῖς ἐπουρανί-
21 οις. ὑπεράνω πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας καὶ δυνάμεως καὶ κυριότητος
καὶ παντὸς ὀνόματος ὀνομαζομένου οὐ μόνον ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ ἀλλὰ
22 καὶ ἐν τῷ μέλλοντι. καὶ πάντα ὑπέταξεν ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ καὶ
23* αὐτὸν ἔδωκεν κεφαλὴν ὑπὲρ πάντα τῇ ἐκκλησίᾳ. ἥτις ἐστὶν τὸ σῶμα
αὐτοῦ τὸ πλήρωμα τοῦ πάντα ἐν πᾶσιν πληρουμένου.

2*, 2 καὶ ὑμᾶς ὄντας νεκροὺς τοῖς παραπτώμασιν καὶ ταῖς ἁμαρτίαις. ἐν
αἷς ποτε περιεπατήσατε κατὰ τὸν αἰῶνα τοῦ κόσμου τούτου κατὰ τὸν
ἄρχοντα τῆς ἐξουσίας τοῦ ἀέρος τοῦ πνεύματος τοῦ νῦν ἐνεργοῦντος ἐν
3* τοῖς υἱοῖς τῆς ἀπειθείας. ἐν οἷς καὶ ἡμεῖς πάντες ἀνεστράφημέν ποτε
ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις τῆς σαρκὸς ἡμῶν ποιοῦντες τὰ θελήματα τῆς σαρκὸς
4 καὶ τῶν διανοιῶν καὶ ἤμεν τέκνα φύσει ὀργῆς ὡς καὶ οἱ λοιποί. ὁ δὲ
θεὸς πλούσιος ὢν ἐν ἐλέει διὰ τὴν πολλὴν ἀγάπην αὐτοῦ ἣν ἠγάπησεν
5 ἡμᾶς. καὶ ὄντας ἡμᾶς νεκροὺς τοῖς παραπτώμασιν συνεζωοποίησεν
6 τῷ χριστῷ χάριτί ἐστε σεσῳσμένοι. καὶ συνήγειρεν καὶ συνεκάθισεν ἐν
7* τοῖς ἐπουρανίοις ἐν χριστῷ ἰησοῦ. ἵνα ἐνδείξηται ἐν τοῖς αἰῶσιν τοῖς
ἐπερχομένοις τὸν ὑπερβάλλοντα πλοῦτον τῆς χάριτος αὐτοῦ ἐν χρηστό-
8* τητι ἐφ' ἡμᾶς ἐν χριστῷ ἰησοῦ. τῇ γὰρ χάριτί ἐστε σεσῳσμένοι διὰ τῆς
9 πίστεως καὶ τοῦτο οὐκ ἐξ ὑμῶν θεοῦ τὸ δῶρον. οὐκ ἐξ ἔργων ἵνα μή
10 τις καυχήσηται. αὐτοῦ γάρ ἐσμεν ποίημα κτισθέντες ἐν χριστῷ ἰησοῦ

---

v.16 ου παυομαι ευχαριστων υπερ υμων μνειαν υμων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ποιουμενος επι των προσευχων μου. **v.18** πεφωτισμενους τους οφθαλμους της καρδιας$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ διανοιας$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ υμων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ [υμων]$^{\mathcal{V}}$ εις το ειδεναι υμας τις εστιν η ελπις της κλησεως αυτου και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τις ο πλουτος της δοξης της κληρονομιας αυτου εν τοις αγιοις. **v.20** ην ενηργησεν εν τω χριστω εγειρας αυτον εκ των$^{\mathfrak{M}}$ νεκρων και καθισας$^{\mathcal{V}}$ εκαθισεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εν δεξια αυτου εν τοις επουρανιοις. **v.23** ητις εστιν το σωμα αυτου το πληρωμα του τα$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ παντα εν πασιν πληρουμενου. **2** **v.1** και υμας οντας νεκρους τοις παραπτωμασιν και ταις αμαρτιαις υμων$^{\mathcal{V}}$. **v.3** εν οις και ημεις παντες ανεστραφημεν ποτε εν ταις επιθυμιαις της σαρκος ημων ποιουντες τα θεληματα της σαρκος και των διανοιων και ημεθα$^{\mathcal{V}}$ ημεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τεκνα φυσει οργης ως και οι λοιποι. **v.7** ινα ενδειξηται εν τοις αιωσιν τοις επερχομενοις το$^{\mathcal{V}}$ τον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ υπερβαλλον$^{\mathcal{V}}$ υπερβαλλοντα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πλουτος$^{\mathcal{V}}$ πλουτον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ της χαριτος αυτου εν χρηστοτητι εφ ημας εν χριστω ιησου. **v.8** τη γαρ χαριτι εστε σεσωσμενοι δια της$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πιστεως και τουτο ουκ εξ υμων θεου το δωρον.

ἐπὶ ἔργοις ἀγαθοῖς οἷς προητοίμασεν ὁ θεὸς ἵνα ἐν αὐτοῖς περιπατήσω-
μεν. διὸ μνημονεύετε ὅτι ὑμεῖς ποτὲ τὰ ἔθνη ἐν σαρκί οἱ λεγόμενοι 11*
ἀκροβυστία ὑπὸ τῆς λεγομένης περιτομῆς ἐν σαρκὶ χειροποιήτου. ὅτι 12*
ἦτε ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ χωρὶς χριστοῦ ἀπηλλοτριωμένοι τῆς πολιτείας
τοῦ ἰσραὴλ καὶ ξένοι τῶν διαθηκῶν τῆς ἐπαγγελίας ἐλπίδα μὴ ἔχοντες
καὶ ἄθεοι ἐν τῷ κόσμῳ. νυνὶ δὲ ἐν χριστῷ ἰησοῦ ὑμεῖς οἵ ποτε ὄντες 13*
μακρὰν ἐγγὺς ἐγενήθητε ἐν τῷ αἵματι τοῦ χριστοῦ. αὐτὸς γάρ ἐστιν ἡ 14
εἰρήνη ἡμῶν ὁ ποιήσας τὰ ἀμφότερα ἓν καὶ τὸ μεσότοιχον τοῦ φραγμοῦ
λύσας. τὴν ἔχθραν ἐν τῇ σαρκί αὐτοῦ τὸν νόμον τῶν ἐντολῶν ἐν δόγμα- 15*
σιν καταργήσας ἵνα τοὺς δύο κτίσῃ ἐν ἑαυτῷ εἰς ἕνα καινὸν ἄνθρωπον
ποιῶν εἰρήνην. καὶ ἀποκαταλλάξῃ τοὺς ἀμφοτέρους ἐν ἑνὶ σώματι τῷ 16
θεῷ διὰ τοῦ σταυροῦ ἀποκτείνας τὴν ἔχθραν ἐν αὐτῷ. καὶ ἐλθὼν εὐηγ- 17*
γελίσατο εἰρήνην ὑμῖν τοῖς μακρὰν καὶ τοῖς ἐγγύς. ὅτι δι᾽ αὐτοῦ ἔχομεν 18
τὴν προσαγωγὴν οἱ ἀμφότεροι ἐν ἑνὶ πνεύματι πρὸς τὸν πατέρα. ἄρα 19*
οὖν οὐκέτι ἐστὲ ξένοι καὶ πάροικοι ἀλλὰ συμπολῖται τῶν ἁγίων καὶ οἰ-
κεῖοι τοῦ θεοῦ. ἐποικοδομηθέντες ἐπὶ τῷ θεμελίῳ τῶν ἀποστόλων καὶ 20*
προφητῶν ὄντος ἀκρογωνιαίου αὐτοῦ ἰησοῦ χριστοῦ. ἐν ᾧ πᾶσα ἡ οἰ- 21*
κοδομὴ συναρμολογουμένη αὔξει εἰς ναὸν ἅγιον ἐν κυρίῳ. ἐν ᾧ καὶ 22
ὑμεῖς συνοικοδομεῖσθε εἰς κατοικητήριον τοῦ θεοῦ ἐν πνεύματι.

τούτου χάριν ἐγὼ παῦλος ὁ δέσμιος τοῦ χριστοῦ ἰησοῦ ὑπὲρ ὑμῶν **3***
τῶν ἐθνῶν. εἴγε ἠκούσατε τὴν οἰκονομίαν τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ τῆς 2*
δοθείσης μοι εἰς ὑμᾶς. ὅτι κατὰ ἀποκάλυψιν ἐγνώρισεν μοι τὸ μυ- 3*
στήριον καθὼς προέγραψα ἐν ὀλίγῳ. πρὸς ὃ δύνασθε ἀναγινώσκοντες 4
νοῆσαι τὴν σύνεσίν μου ἐν τῷ μυστηρίῳ τοῦ χριστοῦ. ὃ ἐν ἑτέραις γε- 5*
νεαῖς οὐκ ἐγνωρίσθη τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων ὡς νῦν ἀπεκαλύφθη τοῖς
ἁγίοις ἀποστόλοις αὐτοῦ καὶ προφήταις ἐν πνεύματι. εἶναι τὰ ἔθνη 6*

v.11 διο μνημονευετε οτι υμεις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ποτε υμεις$^{\mathcal{V}}$ τα εθνη εν σαρκι οι λεγομενοι ακροβυστια υπο της λεγομενης περιτομης εν σαρκι χειροποιητου. **v.12** οτι ητε εν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τω καιρω εκεινω χωρις χριστου απηλλοτριωμενοι της πολιτειας του ισραηλ και ξενοι των διαθηκων της επαγγελιας ελπιδα μη εχοντες και αθεοι εν τω κοσμω. **v.13** νυνι δε εν χριστω ιησου υμεις οι ποτε οντες μακραν εγγυς$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εγενηθητε εγγυς$^{\mathcal{V}}$ εν τω αιματι του χριστου. **v.15** την εχθραν εν τη σαρκι αυτου τον νομον των εντολων εν δογμασιν καταργησας ινα τους δυο κτιση εν αυτω$^{\mathcal{V}}$ εαυτω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εις ενα καινον ανθρωπον ποιων ειρηνην. **v.17** και ελθων ευηγγελισατο ειρηνην υμιν τοις μακραν και ειρηνην$^{\mathcal{V}}$ τοις εγγυς. **v.19** αρα ουν ουκετι εστε ξενοι και παροικοι αλλα εστε$^{\mathcal{V}}$ συμπολιται των αγιων και οικειοι του θεου. **v.20** εποικοδομηθεντες επι τω θεμελιω των αποστολων και προφητων οντος ακρογωνιαιου αυτου ιησου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ χριστου ιησου$^{\mathcal{V}}$. **v.21** εν ω πασα η$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ οικοδομη συναρμολογουμενη αυξει εις ναον αγιον εν κυριω. **3** **v.1** τουτου χαριν εγω παυλος ο δεσμιος του χριστου [ιησου]$^{\mathcal{V}}$ ιησου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ υπερ υμων των εθνων. **v.2** ει$^{\mathcal{V}}$ γε$^{\mathcal{V}}$ ειγε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ηκουσατε την οικονομιαν της χαριτος του θεου της δοθεισης μοι εις υμας. **v.3** [οτι]$^{\mathcal{V}}$ οτι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ κατα αποκαλυψιν εγνωρισθη$^{\mathcal{V}}$ εγνωρισεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μοι το μυστηριον καθως προεγραψα εν ολιγω. **v.5** ο εν$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ετεραις γενεαις ουκ εγνωρισθη τοις υιοις των ανθρωπων ως νυν απεκαλυφθη τοις αγιοις αποστολοις αυτου και προφηταις εν πνευματι.

συγκληρονόμα καὶ σύσσωμα καὶ συμμέτοχα τῆς ἐπαγγελίας αὐτοῦ ἐν
7* τῷ χριστῷ διὰ τοῦ εὐαγγελίου. οὗ ἐγενόμην διάκονος κατὰ τὴν δω-
ρεὰν τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ τὴν δοθεῖσαν μοι κατὰ τὴν ἐνέργειαν τῆς
8* δυνάμεως αὐτοῦ. ἐμοὶ τῷ ἐλαχιστοτέρῳ πάντων τῶν ἁγίων ἐδόθη ἡ
χάρις αὕτη ἐν τοῖς ἔθνεσιν εὐαγγελίσασθαι τὸν ἀνεξιχνίαστον πλοῦτον
9* τοῦ χριστοῦ. καὶ φωτίσαι πάντας τίς ἡ κοινωνία τοῦ μυστηρίου τοῦ
ἀποκεκρυμμένου ἀπὸ τῶν αἰώνων ἐν τῷ θεῷ τῷ τὰ πάντα κτίσαντι διὰ
10 ἰησοῦ χριστοῦ. ἵνα γνωρισθῇ νῦν ταῖς ἀρχαῖς καὶ ταῖς ἐξουσίαις ἐν τοῖς
11* ἐπουρανίοις διὰ τῆς ἐκκλησίας ἡ πολυποίκιλος σοφία τοῦ θεοῦ. κατὰ
12* πρόθεσιν τῶν αἰώνων ἣν ἐποίησεν ἐν χριστῷ ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν. ἐν
ᾧ ἔχομεν τὴν παρρησίαν καὶ τὴν προσαγωγὴν ἐν πεποιθήσει διὰ τῆς
13* πίστεως αὐτοῦ. διὸ αἰτοῦμαι μὴ ἐκκακεῖν ἐν ταῖς θλίψεσίν μου ὑπὲρ
14* ὑμῶν ἥτις ἐστὶν δόξα ὑμῶν. τούτου χάριν κάμπτω τὰ γόνατά μου πρὸς
15 τὸν πατέρα τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ. ἐξ οὗ πᾶσα πατριὰ ἐν
16* οὐρανοῖς καὶ ἐπὶ γῆς ὀνομάζεται. ἵνα δῴη ὑμῖν κατὰ τὸν πλοῦτον τῆς
δόξης αὐτοῦ δυνάμει κραταιωθῆναι διὰ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ εἰς τὸν
17 ἔσω ἄνθρωπον. κατοικῆσαι τὸν χριστὸν διὰ τῆς πίστεως ἐν ταῖς καρ-
18 δίαις ὑμῶν ἐν ἀγάπῃ ἐρριζωμένοι καὶ τεθεμελιωμένοι. ἵνα ἐξισχύσητε
καταλαβέσθαι σὺν πᾶσιν τοῖς ἁγίοις τί τὸ πλάτος καὶ μῆκος καὶ βάθος
19 καὶ ὕψος. γνῶναί τε τὴν ὑπερβάλλουσαν τῆς γνώσεως ἀγάπην τοῦ χρι-
20 στοῦ ἵνα πληρωθῆτε εἰς πᾶν τὸ πλήρωμα τοῦ θεοῦ. τῷ δὲ δυναμένῳ
ὑπὲρ πάντα ποιῆσαι ὑπὲρ ἐκ περισσοῦ ὧν αἰτούμεθα ἢ νοοῦμεν κατὰ
21* τὴν δύναμιν τὴν ἐνεργουμένην ἐν ἡμῖν. αὐτῷ ἡ δόξα ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐν
χριστῷ ἰησοῦ εἰς πάσας τὰς γενεὰς τοῦ αἰῶνος τῶν αἰώνων ἀμήν.
4 παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς ἐγὼ ὁ δέσμιος ἐν κυρίῳ ἀξίως περιπατῆσαι τῆς
2* κλήσεως ἧς ἐκλήθητε. μετὰ πάσης ταπεινοφροσύνης καὶ πρᾳότητος

v.6 ειναι τα εθνη συγκληρονομα και συσσωμα και συμμετοχα της επαγγελιας αυτου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εν τω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ χριστω ιησου$^{\mathcal{V}}$ δια του ευαγγελιου. **v.7** ου εγενηθην$^{\mathcal{V}}$ εγενομην$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ διακονος κατα την δωρεαν της χαριτος του θεου της$^{\mathcal{V}}$ την$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δοθεισης$^{\mathcal{V}}$ δοθεισαν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μοι κατα την ενεργειαν της δυναμεως αυτου. **v.8** εμοι τω ελαχιστοτερω παντων των$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ αγιων εδοθη η χαρις αυτη εν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τοις εθνεσιν ευαγγελισασθαι το$^{\mathcal{V}}$ τον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ανεξιχνιαστον πλουτος$^{\mathcal{V}}$ πλουτον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ του χριστου. **v.9** και φωτισαι [παντας]$^{\mathcal{V}}$ παντας$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τις η οικονομια$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ κοινωνια$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ του μυστηριου του αποκεκρυμμενου απο των αιωνων εν τω θεω τω τα παντα κτισαντι δια$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ιησου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ χριστου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.11** κατα προθεσιν των αιωνων ην εποιησεν εν τω$^{\mathcal{V}}$ χριστω ιησου τω κυριω ημων. **v.12** εν ω εχομεν την παρρησιαν και την$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ προσαγωγην εν πεποιθησει δια της πιστεως αυτου. **v.13** διο αιτουμαι μη εγκακειν$^{\mathcal{V}}$ εκκακειν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εν ταις θλιψεσιν μου υπερ υμων ητις εστιν δοξα υμων. **v.14** τουτου χαριν καμπτω τα γονατα μου προς τον πατερα του$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ κυριου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ημων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ιησου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ χριστου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.16** ινα δω$^{\mathcal{V}}$ δωη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ υμιν κατα το$^{\mathcal{V}}$ τον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πλουτος$^{\mathcal{V}}$ πλουτον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ της δοξης αυτου δυναμει κραταιωθηναι δια του πνευματος αυτου εις τον εσω ανθρωπον. **v.21** αυτω η δοξα εν τη εκκλησια και$^{\mathcal{V}}$ εν χριστω ιησου εις πασας τας γενεας του αιωνος των αιωνων αμην. **4** **v.2** μετα πασης ταπεινοφροσυνης και πραυτητος$^{\mathcal{V}}$ πραοτητος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μετα μακροθυμιας ανεχομενοι αλληλων εν αγαπη.

μετὰ μακροθυμίας ἀνεχόμενοι ἀλλήλων ἐν ἀγάπῃ. σπουδάζοντες τη- 3
ρεῖν τὴν ἑνότητα τοῦ πνεύματος ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς εἰρήνης. ἓν σῶμα 4
καὶ ἓν πνεῦμα καθὼς καὶ ἐκλήθητε ἐν μιᾷ ἐλπίδι τῆς κλήσεως ὑμῶν.
εἷς κύριος μία πίστις ἓν βάπτισμα. εἷς θεὸς καὶ πατὴρ πάντων ὁ ἐπὶ 5, 6*
πάντων καὶ διὰ πάντων καὶ ἐν πᾶσιν ὑμῖν. ἑνὶ δὲ ἑκάστῳ ἡμῶν ἐδόθη 7
ἡ χάρις κατὰ τὸ μέτρον τῆς δωρεᾶς τοῦ χριστοῦ. διὸ λέγει ἀναβὰς εἰς 8*
ὕψος ᾐχμαλώτευσεν αἰχμαλωσίαν καὶ ἔδωκεν δόματα τοῖς ἀνθρώποις.
τὸ δὲ ἀνέβη τί ἐστιν εἰ μὴ ὅτι καὶ κατέβη πρῶτον εἰς τὰ κατώτερα μέρη τῆς 9*
γῆς. ὁ καταβὰς αὐτός ἐστιν καὶ ὁ ἀναβὰς ὑπεράνω πάντων τῶν οὐρανῶν 10
ἵνα πληρώσῃ τὰ πάντα. καὶ αὐτὸς ἔδωκεν τοὺς μὲν ἀποστόλους τοὺς 11
δὲ προφήτας τοὺς δὲ εὐαγγελιστάς τοὺς δὲ ποιμένας καὶ διδασκάλους.
πρὸς τὸν καταρτισμὸν τῶν ἁγίων εἰς ἔργον διακονίας εἰς οἰκοδομὴν τοῦ 12
σώματος τοῦ χριστοῦ. μέχρι καταντήσωμεν οἱ πάντες εἰς τὴν ἑνότητα 13
τῆς πίστεως καὶ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ εἰς ἄνδρα τέλειον
εἰς μέτρον ἡλικίας τοῦ πληρώματος τοῦ χριστοῦ. ἵνα μηκέτι ὦμεν νή- 14
πιοι κλυδωνιζόμενοι καὶ περιφερόμενοι παντὶ ἀνέμῳ τῆς διδασκαλίας
ἐν τῇ κυβείᾳ τῶν ἀνθρώπων ἐν πανουργίᾳ πρὸς τὴν μεθοδείαν τῆς πλά-
νης. ἀληθεύοντες δὲ ἐν ἀγάπῃ αὐξήσωμεν εἰς αὐτὸν τὰ πάντα ὅς ἐστιν 15*
ἡ κεφαλή ὁ χριστός. ἐξ οὗ πᾶν τὸ σῶμα συναρμολογούμενον καὶ συμ- 16
βιβαζόμενον διὰ πάσης ἁφῆς τῆς ἐπιχορηγίας κατ' ἐνέργειαν ἐν μέτρῳ
ἑνὸς ἑκάστου μέρους τὴν αὔξησιν τοῦ σώματος ποιεῖται εἰς οἰκοδομὴν
ἑαυτοῦ ἐν ἀγάπῃ. τοῦτο οὖν λέγω καὶ μαρτύρομαι ἐν κυρίῳ μηκέτι 17*
ὑμᾶς περιπατεῖν καθὼς καὶ τὰ λοιπὰ ἔθνη περιπατεῖ ἐν ματαιότητι τοῦ
νοὸς αὐτῶν. ἐσκοτισμένοι τῇ διανοίᾳ ὄντες ἀπηλλοτριωμένοι τῆς ζωῆς 18*
τοῦ θεοῦ διὰ τὴν ἄγνοιαν τὴν οὖσαν ἐν αὐτοῖς διὰ τὴν πώρωσιν τῆς καρ-
δίας αὐτῶν. οἵτινες ἀπηλγηκότες ἑαυτοὺς παρέδωκαν τῇ ἀσελγείᾳ εἰς 19
ἐργασίαν ἀκαθαρσίας πάσης ἐν πλεονεξίᾳ. ὑμεῖς δὲ οὐχ οὕτως ἐμάθετε 20
τὸν χριστόν. εἴγε αὐτὸν ἠκούσατε καὶ ἐν αὐτῷ ἐδιδάχθητε καθώς ἐστιν 21*
ἀλήθεια ἐν τῷ ἰησοῦ. ἀποθέσθαι ὑμᾶς κατὰ τὴν προτέραν ἀναστροφὴν 22
τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον τὸν φθειρόμενον κατὰ τὰς ἐπιθυμίας τῆς ἀπάτης.

v.6 εις θεος και πατηρ παντων ο επι παντων και δια παντων και εν πασιν ημιν[𝔐] υμιν[T,K]. **v.8** διο λεγει αναβας εις υψος ηχμαλωτευσεν αιχμαλωσιαν και[T,𝔐,K] εδωκεν δοματα τοις ανθρωποις. **v.9** το δε ανεβη τι εστιν ει μη οτι και κατεβη πρωτον[T,𝔐,K] εις τα κατωτερα [μερη][V] μερη[T,𝔐,K] της γης. **v.15** αληθευοντες δε εν αγαπη αυξησωμεν εις αυτον τα παντα ος εστιν η κεφαλη ο[T,𝔐,K] χριστος. **v.17** τουτο ουν λεγω και μαρτυρομαι εν κυριω μηκετι υμας περιπατειν καθως και τα λοιπα[T,𝔐,K] εθνη περιπατει εν ματαιοτητι του νοος αυτων. **v.18** εσκοτωμενοι[V] εσκοτισμενοι[T,𝔐,K] τη διανοια οντες απηλλοτριωμενοι της ζωης του θεου δια την αγνοιαν την ουσαν εν αυτοις δια την πωρωσιν της καρδιας αυτων. **v.21** ει[V] γε[V] ειγε[T,𝔐,K] αυτον ηκουσατε και εν αυτω εδιδαχθητε καθως εστιν αληθεια εν τω ιησου.

23, 24 ἀνανεοῦσθαι δὲ τῷ πνεύματι τοῦ νοὸς ὑμῶν. καὶ ἐνδύσασθαι τὸν καινὸν
ἄνθρωπον τὸν κατὰ θεὸν κτισθέντα ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ὁσιότητι τῆς ἀλη-
25 θείας. διὸ ἀποθέμενοι τὸ ψεῦδος λαλεῖτε ἀλήθειαν ἕκαστος μετὰ τοῦ
26* πλησίον αὐτοῦ ὅτι ἐσμὲν ἀλλήλων μέλη. ὀργίζεσθε καὶ μὴ ἁμαρτάνετε
27* ὁ ἥλιος μὴ ἐπιδυέτω ἐπὶ τῷ παροργισμῷ ὑμῶν. μήτε δίδοτε τόπον τῷ
28* διαβόλῳ. ὁ κλέπτων μηκέτι κλεπτέτω μᾶλλον δὲ κοπιάτω ἐργαζόμενος
29* τὸ ἀγαθόν ταῖς χερσὶν ἵνα ἔχῃ μεταδιδόναι τῷ χρείαν ἔχοντι. πᾶς λόγος
σαπρὸς ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν μὴ ἐκπορευέσθω ἀλ᾽λ εἴ τις ἀγαθὸς πρὸς
30 οἰκοδομὴν τῆς χρείας ἵνα δῷ χάριν τοῖς ἀκούουσιν. καὶ μὴ λυπεῖτε
τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον τοῦ θεοῦ ἐν ᾧ ἐσφραγίσθητε εἰς ἡμέραν ἀπολυτρώ-
31 σεως. πᾶσα πικρία καὶ θυμὸς καὶ ὀργὴ καὶ κραυγὴ καὶ βλασφημία
32* ἀρθήτω ἀφ᾽ ὑμῶν σὺν πάσῃ κακίᾳ. γίνεσθε δὲ εἰς ἀλλήλους χρηστοί
εὔσπλαγχνοι χαριζόμενοι ἑαυτοῖς καθὼς καὶ ὁ θεὸς ἐν χριστῷ ἐχαρίσατο
ὑμῖν.

5, 2 γίνεσθε οὖν μιμηταὶ τοῦ θεοῦ ὡς τέκνα ἀγαπητά. καὶ περιπατεῖτε
ἐν ἀγάπῃ καθὼς καὶ ὁ χριστὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς καὶ παρέδωκεν ἑαυτὸν
3* ὑπὲρ ἡμῶν προσφορὰν καὶ θυσίαν τῷ θεῷ εἰς ὀσμὴν εὐωδίας. πορνεία
δὲ καὶ πᾶσα ἀκαθαρσία ἢ πλεονεξία μηδὲ ὀνομαζέσθω ἐν ὑμῖν καθὼς
4* πρέπει ἁγίοις. καὶ αἰσχρότης καὶ μωρολογία ἢ εὐτραπελία τὰ οὐκ ἀνή-
5* κοντα ἀλλὰ μᾶλλον εὐχαριστία. τοῦτο γὰρ ἔστε γινώσκοντες ὅτι πᾶς
πόρνος ἢ ἀκάθαρτος ἢ πλεονέκτης ὅς ἐστιν εἰδωλολάτρης οὐκ ἔχει κλη-
6 ρονομίαν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ χριστοῦ καὶ θεοῦ. μηδεὶς ὑμᾶς ἀπατάτω
κενοῖς λόγοις διὰ ταῦτα γὰρ ἔρχεται ἡ ὀργὴ τοῦ θεοῦ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς
7, 8 ἀπειθείας. μὴ οὖν γίνεσθε συμμέτοχοι αὐτῶν. ἦτε γάρ ποτε σκότος νῦν
9* δὲ φῶς ἐν κυρίῳ ὡς τέκνα φωτὸς περιπατεῖτε. ὁ γὰρ καρπὸς τοῦ πνεύ-
10 ματος ἐν πάσῃ ἀγαθωσύνῃ καὶ δικαιοσύνῃ καὶ ἀληθείᾳ. δοκιμάζοντες
11 τί ἐστιν εὐάρεστον τῷ κυρίῳ. καὶ μὴ συγκοινωνεῖτε τοῖς ἔργοις τοῖς
12 ἀκάρποις τοῦ σκότους μᾶλλον δὲ καὶ ἐλέγχετε. τὰ γὰρ κρυφῇ γινό-

---

v.26 οργιζεσθε και μη αμαρτανετε ο ηλιος μη επιδυετω επι [τω]^{V} τω$^{T,\mathfrak{M},K}$ παροργισμω υμων. **v.27** μηδε$^{\mathfrak{M},V}$ μητε^{T,K} διδοτε τοπον τω διαβολω. **v.28** ο κλεπτων μηκετι κλεπτετω μαλλον δε κοπιατω εργαζομενος ταις^{V} [ιδιαις]^{V} χερσιν^{V} το αγαθον ταις$^{T,\mathfrak{M},K}$ χερσιν$^{T,\mathfrak{M},K}$ ινα εχη μεταδιδοναι τω χρειαν εχοντι. **v.29** πας λογος σαπρος εκ του στοματος υμων μη εκπορευεσθω αλλα^{V} αλλ$^{T,\mathfrak{M},K}$ ει τις αγαθος προς οικοδομην της χρειας ινα δω χαριν τοις ακουουσιν. **v.32** γινεσθε [δε]^{V} δε$^{T,\mathfrak{M},K}$ εις αλληλους χρηστοι ευσπλαγχνοι χαριζομενοι εαυτοις καθως και ο θεος εν χριστω εχαρισατο ημιν$^{\mathfrak{M}}$ υμιν^{T,K,V}. **5 v.3** πορνεια δε και πασα$^{T,\mathfrak{M},K}$ ακαθαρσια πασα^{V} η πλεονεξια μηδε ονομαζεσθω εν υμιν καθως πρεπει αγιοις. **v.4** και αισχροτης και μωρολογια η ευτραπελια α^{V} τα$^{T,\mathfrak{M},K}$ ουκ ανηκεν^{V} ανηκοντα$^{T,\mathfrak{M},K}$ αλλα μαλλον ευχαριστια. **v.5** τουτο γαρ ιστε^{V} εστε$^{T,\mathfrak{M},K}$ γινωσκοντες οτι πας πορνος η ακαθαρτος η πλεονεκτης ο^{V} ος$^{T,\mathfrak{M},K}$ εστιν ειδωλολατρης ουκ εχει κληρονομιαν εν τη βασιλεια του χριστου και θεου. **v.9** ο γαρ καρπος του φωτος^{V} πνευματος$^{T,\mathfrak{M},K}$ εν παση αγαθωσυνη και δικαιοσυνη και αληθεια.

μενα ὑπ’ αὐτῶν αἰσχρόν ἐστιν καὶ λέγειν. τὰ δὲ πάντα ἐλεγχόμενα ὑπὸ 13
τοῦ φωτὸς φανεροῦται πᾶν γάρ τό φανερούμενον φῶς ἐστίν. διὸ λέ- 14*
γει ἔγειραι ὁ καθεύδων καὶ ἀνάστα ἐκ τῶν νεκρῶν καὶ ἐπιφαύσει σοι ὁ
χριστός. βλέπετε οὖν πῶς ἀκριβῶς περιπατεῖτε μὴ ὡς ἄσοφοι ἀλλ’ ὡς 15*
σοφοί. ἐξαγοραζόμενοι τὸν καιρόν ὅτι αἱ ἡμέραι πονηραί εἰσιν. διὰ 16, 17*
τοῦτο μὴ γίνεσθε ἄφρονες ἀλλὰ συνιέντες τί τὸ θέλημα τοῦ κυρίου. καὶ 18
μὴ μεθύσκεσθε οἴνῳ ἐν ᾧ ἐστιν ἀσωτία ἀλλὰ πληροῦσθε ἐν πνεύματι.
λαλοῦντες ἑαυτοῖς ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς ᾄδοντες 19*
καὶ ψάλλοντες ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν τῷ κυρίῳ. εὐχαριστοῦντες πάντοτε 20
ὑπὲρ πάντων ἐν ὀνόματι τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ τῷ θεῷ καὶ
πατρί. ὑποτασσόμενοι ἀλλήλοις ἐν φόβῳ θεοῦ. αἱ γυναῖκες τοῖς ἰδίοις 21*, 22*
ἀνδράσιν ὑποτάσσεσθε ὡς τῷ κυρίῳ. ὅτι ὁ ἀνήρ ἐστιν κεφαλὴ τῆς γυ- 23*
ναικὸς ὡς καὶ ὁ χριστὸς κεφαλὴ τῆς ἐκκλησίας καὶ αὐτὸς ἐστίν σωτὴρ
τοῦ σώματος. ἀλλ’ ὥσπερ ἡ ἐκκλησία ὑποτάσσεται τῷ χριστῷ οὕτως καὶ 24*
αἱ γυναῖκες τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν ἐν παντί. οἱ ἄνδρες ἀγαπᾶτε τὰς γυναῖ- 25*
κας ἑαυτῶν καθὼς καὶ ὁ χριστὸς ἠγάπησεν τὴν ἐκκλησίαν καὶ ἑαυτὸν
παρέδωκεν ὑπὲρ αὐτῆς. ἵνα αὐτὴν ἁγιάσῃ καθαρίσας τῷ λουτρῷ τοῦ 26
ὕδατος ἐν ῥήματι. ἵνα παραστήσῃ αὐτὴν ἑαυτῷ ἔνδοξον τὴν ἐκκλησίαν 27*
μὴ ἔχουσαν σπίλον ἢ ῥυτίδα ἤ τι τῶν τοιούτων ἀλλ’ ἵνα ᾖ ἁγία καὶ ἄμω-
μος. οὕτως ὀφείλουσιν οἱ ἄνδρες ἀγαπᾶν τὰς ἑαυτῶν γυναῖκας ὡς τὰ 28*
ἑαυτῶν σώματα ὁ ἀγαπῶν τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα ἑαυτὸν ἀγαπᾷ. οὐδεὶς 29*
γάρ ποτε τὴν ἑαυτοῦ σάρκα ἐμίσησεν ἀλ’λ ἐκτρέφει καὶ θάλπει αὐτήν
καθὼς καὶ ὁ κύριος τὴν ἐκκλησίαν. ὅτι μέλη ἐσμὲν τοῦ σώματος αὐτοῦ 30*
ἐκ τῆς σαρκός αὐτοῦ καί ἐκ τῶν ὀστέων αὐτοῦ. ἀντὶ τούτου καταλεί- 31*

v.14 διο λεγει εγειρε[𝔐,V] εγειραι[T,K] ο καθευδων και αναστα εκ των νεκρων και επιφαυσει σοι ο χριστος. **v.15** βλεπετε ουν πως[T,𝔐,K] ακριβως πως[V] περιπατειτε μη ως ασοφοι αλλ ως σοφοι. **v.17** δια τουτο μη γινεσθε αφρονες αλλα συνιετε[V] συνιεντες[T,𝔐,K] τι το θελημα του κυριου. **v.19** λαλουντες εαυτοις [εν][V] ψαλμοις και υμνοις και ωδαις πνευματικαις αδοντες και ψαλλοντες εν[T,𝔐,K] τη καρδια υμων τω κυριω. **v.21** υποτασσομενοι αλληλοις εν φοβω χριστου[𝔐,V] θεου[T,K]. **v.22** αι γυναικες τοις ιδιοις ανδρασιν υποτασσεσθε[T,𝔐,K] ως τω κυριω. **v.23** οτι ο[T,K] ανηρ εστιν κεφαλη της γυναικος ως και ο χριστος κεφαλη της εκκλησιας και[T,𝔐,K] αυτος εστιν[T,𝔐,K] σωτηρ του σωματος. **v.24** αλλα[V] αλλ[T,𝔐,K] ως[V] ωσπερ[T,𝔐,K] η εκκλησια υποτασσεται τω χριστω ουτως και αι γυναικες τοις ιδιοις[T,𝔐,K] ανδρασιν εν παντι. **v.25** οι ανδρες αγαπατε τας γυναικας εαυτων[T,𝔐,K] καθως και ο χριστος ηγαπησεν την εκκλησιαν και εαυτον παρεδωκεν υπερ αυτης. **v.27** ινα παραστηση αυτος[V] αυτην[T,𝔐,K] εαυτω ενδοξον την εκκλησιαν μη εχουσαν σπιλον η ρυτιδα η τι των τοιουτων αλλ ινα η αγια και αμωμος. **v.28** ουτως οφειλουσιν [και][V] οι ανδρες αγαπαν τας εαυτων γυναικας ως τα εαυτων σωματα ο αγαπων την εαυτου γυναικα εαυτον αγαπα. **v.29** ουδεις γαρ ποτε την εαυτου σαρκα εμισησεν αλλα[V] αλλ[T,𝔐,K] εκτρεφει και θαλπει αυτην καθως και ο χριστος[V] κυριος[T,𝔐,K] την εκκλησιαν. **v.30** οτι μελη εσμεν του σωματος αυτου εκ[T,𝔐,K] της[T,𝔐,K] σαρκος[T,𝔐,K] αυτου[T,𝔐,K] και[T,𝔐,K] εκ[T,𝔐,K] των[T,𝔐,K] οστεων[T,𝔐,K] αυτου[T,𝔐,K]. **v.31** αντι τουτου καταλειψει ανθρωπος [τον][V] τον[T,𝔐,K] πατερα αυτου[T,𝔐,K] και [την][V] την[T,𝔐,K] μητερα και προσκολληθησεται προς την γυναικα αυτου και εσονται οι δυο εις σαρκα μιαν.

ψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα καὶ προσκολληθήσεται
32 πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν. τὸ μυστή-
ριον τοῦτο μέγα ἐστίν ἐγὼ δὲ λέγω εἰς χριστὸν καὶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν.
33 πλὴν καὶ ὑμεῖς οἱ καθ' ἕνα ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα οὕτως ἀγαπάτω
ὡς ἑαυτόν ἡ δὲ γυνὴ ἵνα φοβῆται τὸν ἄνδρα.

6* τὰ τέκνα ὑπακούετε τοῖς γονεῦσιν ὑμῶν ἐν κυρίῳ τοῦτο γάρ ἐστιν
2 δίκαιον. τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα ἥτις ἐστὶν ἐντολὴ πρώτη
3 ἐν ἐπαγγελίᾳ. ἵνα εὖ σοι γένηται καὶ ἔσῃ μακροχρόνιος ἐπὶ τῆς γῆς.
4* καὶ οἱ πατέρες μὴ παροργίζετε τὰ τέκνα ὑμῶν ἀλ'λ ἐκτρέφετε αὐτὰ ἐν
5* παιδείᾳ καὶ νουθεσίᾳ κυρίου. οἱ δοῦλοι ὑπακούετε τοῖς κυρίοις κατὰ
σάρκα μετὰ φόβου καὶ τρόμου ἐν ἁπλότητι τῆς καρδίας ὑμῶν ὡς τῷ
6* χριστῷ. μὴ κατ' ὀφθαλμοδουλείαν ὡς ἀνθρωπάρεσκοι ἀλλ' ὡς δοῦλοι
7* τοῦ χριστοῦ ποιοῦντες τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ ἐκ ψυχῆς. μετ' εὐνοίας
8* δουλεύοντες τῷ κυρίῳ καὶ οὐκ ἀνθρώποις. εἰδότες ὅτι ὃ ἐάν τι ἕκαστος
ποιήσῃ ἀγαθόν τοῦτο κομιεῖται παρὰ τοῦ κυρίου εἴτε δοῦλος εἴτε ἐλεύ-
9* θερος. καὶ οἱ κύριοι τὰ αὐτὰ ποιεῖτε πρὸς αὐτούς ἀνιέντες τὴν ἀπειλήν
εἰδότες ὅτι καὶ ὑμῶν αὐτῶν ὁ κύριός ἐστιν ἐν οὐρανοῖς καὶ προσωπο-
10* ληψία οὐκ ἔστιν παρ' αὐτῷ. τὸ λοιπὸν ἀδελφοί μου ἐνδυναμοῦσθε ἐν
11 κυρίῳ καὶ ἐν τῷ κράτει τῆς ἰσχύος αὐτοῦ. ἐνδύσασθε τὴν πανοπλίαν
τοῦ θεοῦ πρὸς τὸ δύνασθαι ὑμᾶς στῆναι πρὸς τὰς μεθοδείας τοῦ διαβό-
12* λου. ὅτι οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἡ πάλη πρὸς αἷμα καὶ σάρκα ἀλλὰ πρὸς τὰς
ἀρχάς πρὸς τὰς ἐξουσίας πρὸς τοὺς κοσμοκράτορας τοῦ σκότους τοῦ
αἰῶνος τούτου πρὸς τὰ πνευματικὰ τῆς πονηρίας ἐν τοῖς ἐπουρανίοις.
13 διὰ τοῦτο ἀναλάβετε τὴν πανοπλίαν τοῦ θεοῦ ἵνα δυνηθῆτε ἀντιστῆναι
14 ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ πονηρᾷ καὶ ἅπαντα κατεργασάμενοι στῆναι. στῆτε οὖν
περιζωσάμενοι τὴν ὀσφὺν ὑμῶν ἐν ἀληθείᾳ καὶ ἐνδυσάμενοι τὸν θώρακα
15 τῆς δικαιοσύνης. καὶ ὑποδησάμενοι τοὺς πόδας ἐν ἑτοιμασίᾳ τοῦ εὐαγ-

---

6 **v.1** τα τεκνα υπακουετε τοις γονευσιν υμων [εν$^{\mathcal{V}}$ εν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ κυριω]$^{\mathcal{V}}$ κυριω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τουτο γαρ εστιν δικαιον. **v.4** και οι πατερες μη παροργιζετε τα τεκνα υμων αλλα$^{\mathcal{V}}$ αλλ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εκτρεφετε αυτα εν παιδεια και νουθεσια κυριου. **v.5** οι δουλοι υπακουετε τοις κυριοις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ κατα σαρκα κυριοις$^{\mathcal{V}}$ μετα φοβου και τρομου εν απλοτητι της καρδιας υμων ως τω χριστω. **v.6** μη κατ οφθαλμοδουλιαν$^{\mathcal{V}}$ οφθαλμοδουλειαν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ως ανθρωπαρεσκοι αλλ ως δουλοι του$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ χριστου ποιουντες το θελημα του θεου εκ ψυχης. **v.7** μετ ευνοιας δουλευοντες ως$^{\mathcal{K},\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ τω κυριω και ουκ ανθρωποις. **v.8** ειδοτες οτι εκαστος$^{\mathcal{V}}$ ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εαν τι εκαστος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ποιηση αγαθον τουτο κομισεται$^{\mathcal{V}}$ κομιειται$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ παρα του$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ κυριου ειτε δουλος ειτε ελευθερος. **v.9** και οι κυριοι τα αυτα ποιειτε προς αυτους ανιεντες την απειλην ειδοτες οτι και υμων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτων και$^{\mathcal{V}}$ υμων$^{\mathcal{V}}$ ο κυριος εστιν εν ουρανοις και προσωπολημψια$^{\mathcal{V}}$ προσωποληψια$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ουκ εστιν παρ αυτω. **v.10** του$^{\mathcal{V}}$ λοιπου$^{\mathcal{V}}$ το$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ λοιπον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αδελφοι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ενδυναμουσθε εν κυριω και εν τω κρατει της ισχυος αυτου. **v.12** οτι ουκ εστιν ημιν η παλη προς αιμα και σαρκα αλλα προς τας αρχας προς τας εξουσιας προς τους κοσμοκρατορας του σκοτους του$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αιωνος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τουτου προς τα πνευματικα της πονηριας εν τοις επουρανιοις.

γελίου τῆς εἰρήνης. ἐπὶ πᾶσιν ἀναλαβόντες τὸν θυρεὸν τῆς πίστεως ἐν ᾧ 16*
δυνήσεσθε πάντα τὰ βέλη τοῦ πονηροῦ τὰ πεπυρωμένα σβέσαι. καὶ τὴν 17*
περικεφαλαίαν τοῦ σωτηρίου δέξασθε καὶ τὴν μάχαιραν τοῦ πνεύματος
ὅ ἐστιν ῥῆμα θεοῦ. διὰ πάσης προσευχῆς καὶ δεήσεως προσευχόμενοι 18*
ἐν παντὶ καιρῷ ἐν πνεύματι καὶ εἰς αὐτὸ τοῦτο ἀγρυπνοῦντες ἐν πάσῃ
προσκαρτερήσει καὶ δεήσει περὶ πάντων τῶν ἁγίων. καὶ ὑπὲρ ἐμοῦ ἵνα 19*
μοι δοθείη λόγος ἐν ἀνοίξει τοῦ στόματός μου ἐν παρρησίᾳ γνωρίσαι τὸ
μυστήριον τοῦ εὐαγγελίου. ὑπὲρ οὗ πρεσβεύω ἐν ἁλύσει ἵνα ἐν αὐτῷ 20
παρρησιάσωμαι ὡς δεῖ με λαλῆσαι. ἵνα δὲ εἰδῆτε καὶ ὑμεῖς τὰ κατ’ ἐμέ 21*
τί πράσσω πάντα ὑμῖν γνωρίσει τυχικὸς ὁ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς καὶ πιστὸς
διάκονος ἐν κυρίῳ. ὃν ἔπεμψα πρὸς ὑμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο ἵνα γνῶτε τὰ 22
περὶ ἡμῶν καὶ παρακαλέσῃ τὰς καρδίας ὑμῶν. εἰρήνη τοῖς ἀδελφοῖς 23
καὶ ἀγάπη μετὰ πίστεως ἀπὸ θεοῦ πατρὸς καὶ κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ. ἡ 24*
χάρις μετὰ πάντων τῶν ἀγαπώντων τὸν κύριον ἡμῶν ἰησοῦν χριστὸν ἐν
ἀφθαρσίᾳ ἀμήν πρός εφέσιους ἐγράφη ἀπό ῥώμης διά τυχικοῦ.

v.16 εν$^{\mathcal{V}}$ επι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πασιν αναλαβοντες τον θυρεον της πιστεως εν ω δυνησεσθε παντα τα βελη του πονηρου [τα]$^{\mathcal{V}}$ τα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πεπυρωμενα σβεσαι. **v.17** και την περικεφαλαιαν του σωτηριου δεξασθαι$^{\mathfrak{M}}$ δεξασθε$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ και την μαχαιραν του πνευματος ο εστιν ρημα θεου. **v.18** δια πασης προσευχης και δεησεως προσευχομενοι εν παντι καιρω εν πνευματι και εις αυτο τουτο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αγρυπνουντες εν παση προσκαρτερησει και δεησει περι παντων των αγιων. **v.19** και υπερ εμου ινα μοι δοθη$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ δοθειη$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ λογος εν ανοιξει του στοματος μου εν παρρησια γνωρισαι το μυστηριον του ευαγγελιου. **v.21** ινα δε ειδητε και υμεις τα κατ εμε τι πρασσω παντα υμιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ γνωρισει υμιν$^{\mathcal{V}}$ τυχικος ο αγαπητος αδελφος και πιστος διακονος εν κυριω. **v.24** η χαρις μετα παντων των αγαπωντων τον κυριον ημων ιησουν χριστον εν αφθαρσια αμην$^{\mathcal{T},\mathfrak{M}}$.

Η ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΦΙΛΙΠΠΗΣΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

1* παῦλος καὶ τιμόθεος δοῦλοι ἰησοῦ χριστοῦ πᾶσιν τοῖς ἁγίοις ἐν χρι-
2 στῷ ἰησοῦ τοῖς οὖσιν ἐν φιλίπποις σὺν ἐπισκόποις καὶ διακόνοις. χάρις
ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ.
3, 4 εὐχαριστῶ τῷ θεῷ μου ἐπὶ πάσῃ τῇ μνείᾳ ὑμῶν. πάντοτε ἐν πάσῃ δεή-
5* σει μου ὑπὲρ πάντων ὑμῶν μετὰ χαρᾶς τὴν δέησιν ποιούμενος. ἐπὶ
τῇ κοινωνίᾳ ὑμῶν εἰς τὸ εὐαγγέλιον ἀπὸ πρώτης ἡμέρας ἄχρι τοῦ νῦν.
6* πεποιθὼς αὐτὸ τοῦτο ὅτι ὁ ἐναρξάμενος ἐν ὑμῖν ἔργον ἀγαθὸν ἐπιτε-
7* λέσει ἄχρις ἡμέρας ἰησοῦ χριστοῦ. καθώς ἐστιν δίκαιον ἐμοὶ τοῦτο
φρονεῖν ὑπὲρ πάντων ὑμῶν διὰ τὸ ἔχειν με ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμᾶς ἔν τε τοῖς
δεσμοῖς μου καὶ τῇ ἀπολογίᾳ καὶ βεβαιώσει τοῦ εὐαγγελίου συγκοινω-
8* νούς μου τῆς χάριτος πάντας ὑμᾶς ὄντας. μάρτυς γάρ μου ἐστιν ὁ
9 θεός ὡς ἐπιποθῶ πάντας ὑμᾶς ἐν σπλάγχνοις ἰησοῦ χριστοῦ. καὶ τοῦτο
προσεύχομαι ἵνα ἡ ἀγάπη ὑμῶν ἔτι μᾶλλον καὶ μᾶλλον περισσεύῃ ἐν
10 ἐπιγνώσει καὶ πάσῃ αἰσθήσει. εἰς τὸ δοκιμάζειν ὑμᾶς τὰ διαφέροντα
11* ἵνα ἦτε εἰλικρινεῖς καὶ ἀπρόσκοποι εἰς ἡμέραν χριστοῦ. πεπληρωμένοι
καρπῶν δικαιοσύνης τῶν διὰ ἰησοῦ χριστοῦ εἰς δόξαν καὶ ἔπαινον θεοῦ.
12 γινώσκειν δὲ ὑμᾶς βούλομαι ἀδελφοί ὅτι τὰ κατ' ἐμὲ μᾶλλον εἰς προ-
13 κοπὴν τοῦ εὐαγγελίου ἐλήλυθεν. ὥστε τοὺς δεσμούς μου φανεροὺς
14 ἐν χριστῷ γενέσθαι ἐν ὅλῳ τῷ πραιτωρίῳ καὶ τοῖς λοιποῖς πάσιν. καὶ
τοὺς πλείονας τῶν ἀδελφῶν ἐν κυρίῳ πεποιθότας τοῖς δεσμοῖς μου πε-
15 ρισσοτέρως τολμᾶν ἀφόβως τὸν λόγον λαλεῖν. τινὲς μὲν καὶ διὰ φθόνον
16* καὶ ἔριν τινὲς δὲ καὶ δι' εὐδοκίαν τὸν χριστὸν κηρύσσουσιν. οἱ μὲν ἐξ
ἐριθείας τὸν χριστὸν καταγγέλλουσιν οὐχ ἁγνῶς οἰόμενοι θλῖψιν ἐπιφέ-
17 ρειν τοῖς δεσμοῖς μου. οἱ δὲ ἐξ ἀγάπης εἰδότες ὅτι εἰς ἀπολογίαν τοῦ

---

1 **v.1** παυλος και τιμοθεος δουλοι ιησου$^{T,\mathfrak{M},K}$ χριστου ιησου^{V} πασιν τοις αγιοις εν χριστω ιησου τοις ουσιν εν φιλιπποις συν επισκοποις και διακονοις. **v.5** επι τη κοινωνια υμων εις το ευαγγελιον απο της^{V} πρωτης ημερας αχρι του νυν. **v.6** πεποιθως αυτο τουτο οτι ο εναρξαμενος εν υμιν εργον αγαθον επιτελεσει αχρι^{V} αχρις$^{T,\mathfrak{M},K}$ ημερας ιησου^{T,K} χριστου ιησου$^{\mathfrak{M},V}$. **v.7** καθως εστιν δικαιον εμοι τουτο φρονειν υπερ παντων υμων δια το εχειν με εν τη καρδια υμας εν τε τοις δεσμοις μου και εν$^{\mathfrak{M},V}$ τη απολογια και βεβαιωσει του ευαγγελιου συγκοινωνους μου της χαριτος παντας υμας οντας. **v.8** μαρτυς γαρ μου εστιν$^{T,\mathfrak{M},K}$ ο θεος ως επιποθω παντας υμας εν σπλαγχνοις ιησου$^{T,\mathfrak{M},K}$ χριστου ιησου^{V}. **v.11** πεπληρωμενοι καρπον^{V} καρπων$^{T,\mathfrak{M},K}$ δικαιοσυνης τον^{V} των$^{T,\mathfrak{M},K}$ δια ιησου χριστου εις δοξαν και επαινον θεου. **v.16** οι μεν εξ εριθειας$^{T,\mathfrak{M},K}$ τον$^{T,\mathfrak{M},K}$ χριστον$^{T,\mathfrak{M},K}$ καταγγελλουσιν$^{T,\mathfrak{M},K}$ ουχ$^{T,\mathfrak{M},K}$ αγνως$^{T,\mathfrak{M},K}$ οιομενοι$^{T,\mathfrak{M},K}$ θλιψιν$^{T,\mathfrak{M},K}$ επιφερειν$^{T,\mathfrak{M},K}$ τοις$^{T,\mathfrak{M},K}$ δεσμοις$^{T,\mathfrak{M},K}$ μου$^{T,\mathfrak{M},K}$.

εὐαγγελίου κεῖμαι. τί γάρ πλὴν παντὶ τρόπῳ εἴτε προφάσει εἴτε ἀληθείᾳ 18*
χριστὸς καταγγέλλεται καὶ ἐν τούτῳ χαίρω ἀλλὰ καὶ χαρήσομαι. οἶδα 19
γὰρ ὅτι τοῦτό μοι ἀποβήσεται εἰς σωτηρίαν διὰ τῆς ὑμῶν δεήσεως καὶ
ἐπιχορηγίας τοῦ πνεύματος ἰησοῦ χριστοῦ. κατὰ τὴν ἀποκαραδοκίαν 20
καὶ ἐλπίδα μου ὅτι ἐν οὐδενὶ αἰσχυνθήσομαι ἀλλ' ἐν πάσῃ παρρησίᾳ
ὡς πάντοτε καὶ νῦν μεγαλυνθήσεται χριστὸς ἐν τῷ σώματί μου εἴτε διὰ
ζωῆς εἴτε διὰ θανάτου. ἐμοὶ γὰρ τὸ ζῆν χριστὸς καὶ τὸ ἀποθανεῖν κέρ- 21
δος. εἰ δὲ τὸ ζῆν ἐν σαρκί τοῦτό μοι καρπὸς ἔργου καὶ τί αἱρήσομαι οὐ 22
γνωρίζω. συνέχομαι γὰρ ἐκ τῶν δύο τὴν ἐπιθυμίαν ἔχων εἰς τὸ ἀναλῦ- 23*
σαι καὶ σὺν χριστῷ εἶναι πολλῷ μᾶλλον κρεῖσσον. τὸ δὲ ἐπιμένειν ἐν 24*
τῇ σαρκὶ ἀναγκαιότερον δι' ὑμᾶς. καὶ τοῦτο πεποιθὼς οἶδα ὅτι μενῶ 25*
καὶ συμπαραμενῶ πᾶσιν ὑμῖν εἰς τὴν ὑμῶν προκοπὴν καὶ χαρὰν τῆς
πίστεως. ἵνα τὸ καύχημα ὑμῶν περισσεύῃ ἐν χριστῷ ἰησοῦ ἐν ἐμοὶ διὰ 26
τῆς ἐμῆς παρουσίας πάλιν πρὸς ὑμᾶς. μόνον ἀξίως τοῦ εὐαγγελίου τοῦ 27*
χριστοῦ πολιτεύεσθε ἵνα εἴτε ἐλθὼν καὶ ἰδὼν ὑμᾶς εἴτε ἀπὼν ἀκούσω τὰ
περὶ ὑμῶν ὅτι στήκετε ἐν ἑνὶ πνεύματι μιᾷ ψυχῇ συναθλοῦντες τῇ πίστει
τοῦ εὐαγγελίου. καὶ μὴ πτυρόμενοι ἐν μηδενὶ ὑπὸ τῶν ἀντικειμένων 28*
ἥτις αὐτοῖς μέν ἐστὶν ἔνδειξις ἀπωλείας ὑμῖν δὲ σωτηρίας καὶ τοῦτο ἀπὸ
θεοῦ. ὅτι ὑμῖν ἐχαρίσθη τὸ ὑπὲρ χριστοῦ οὐ μόνον τὸ εἰς αὐτὸν πι- 29
στεύειν ἀλλὰ καὶ τὸ ὑπὲρ αὐτοῦ πάσχειν. τὸν αὐτὸν ἀγῶνα ἔχοντες οἷον 30*
ἴδετε ἐν ἐμοὶ καὶ νῦν ἀκούετε ἐν ἐμοί.

εἴ τις οὖν παράκλησις ἐν χριστῷ εἴ τι παραμύθιον ἀγάπης εἴ τις κοι- **2***
νωνία πνεύματος εἴ τινα σπλάγχνα καὶ οἰκτιρμοί. πληρώσατέ μου τὴν 2
χαρὰν ἵνα τὸ αὐτὸ φρονῆτε τὴν αὐτὴν ἀγάπην ἔχοντες σύμψυχοι τὸ ἓν
φρονοῦντες. μηδὲν κατὰ ἐριθείαν ἢ κενοδοξίαν ἀλλὰ τῇ ταπεινοφρο- 3*
σύνῃ ἀλλήλους ἡγούμενοι ὑπερέχοντας ἑαυτῶν. μὴ τὰ ἑαυτῶν ἕκαστος 4*
σκοπεῖτε ἀλλὰ καὶ τὰ ἑτέρων ἕκαστος. τοῦτο γὰρ φρονείσθω ἐν ὑμῖν 5*

---

v.18 τι γαρ πλην οτι$^{\mathcal{V}}$ παντι τροπω ειτε προφασει ειτε αληθεια χριστος καταγγελλεται και εν τουτω χαιρω αλλα και χαρησομαι. **v.23** συνεχομαι δε$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ γαρ$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ εκ των δυο την επιθυμιαν εχων εις το αναλυσαι και συν χριστω ειναι πολλω [γαρ]$^{\mathcal{V}}$ μαλλον κρεισσον. **v.24** το δε επιμενειν [εν]$^{\mathcal{V}}$ εν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τη σαρκι αναγκαιοτερον δι υμας. **v.25** και τουτο πεποιθως οιδα οτι μενω και παραμενω$^{\mathcal{V}}$ συμπαραμενω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πασιν υμιν εις την υμων προκοπην και χαραν της πιστεως. **v.27** μονον αξιως του ευαγγελιου του χριστου πολιτευεσθε ινα ειτε ελθων και ιδων υμας ειτε απων ακουω$^{\mathcal{V}}$ ακουσω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τα περι υμων οτι στηκετε εν ενι πνευματι μια ψυχη συναθλουντες τη πιστει του ευαγγελιου. **v.28** και μη πτυρομενοι εν μηδενι υπο των αντικειμενων ητις αυτοις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εστιν αυτοις$^{\mathcal{V}}$ ενδειξις απωλειας υμων$^{\mathcal{V}}$ υμιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δε σωτηριας και τουτο απο θεου. **v.30** τον αυτον αγωνα εχοντες οιον ειδετε$^{\mathcal{K},\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ιδετε$^{\mathcal{T}}$ εν εμοι και νυν ακουετε εν εμοι. **2** **v.1** ει τις ουν παρακλησις εν χριστω ει τι παραμυθιον αγαπης ει τις κοινωνια πνευματος ει τις$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ τινα$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ σπλαγχνα και οικτιρμοι. **v.3** μηδεν κατ$^{\mathcal{V}}$ κατα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εριθειαν μηδε$^{\mathcal{V}}$ κατα$^{\mathcal{V}}$ η$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ κενοδοξιαν αλλα τη ταπεινοφροσυνη αλληλους ηγουμενοι υπερεχοντας εαυτων. **v.4** μη τα εαυτων εκαστος σκοπουντες$^{\mathcal{V}}$ σκοπειτε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αλλα [και]$^{\mathcal{V}}$ και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τα ετερων εκαστοι$^{\mathcal{V}}$ εκαστος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$.

6 ὃ καὶ ἐν χριστῷ ἰησοῦ. ὃς ἐν μορφῇ θεοῦ ὑπάρχων οὐχ ἁρπαγμὸν
7* ἡγήσατο τὸ εἶναι ἴσα θεῷ. ἀλ᾽λ ἑαυτὸν ἐκένωσεν μορφὴν δούλου λαβὼν
8 ἐν ὁμοιώματι ἀνθρώπων γενόμενος. καί σχήματι εὑρεθείς ὥς ἄνθρω-
πος ἐταπείνωσεν ἑαυτὸν γενόμενος ὑπήκοος μέχρι θανάτου θανάτου δὲ
9* σταυροῦ. διὸ καὶ ὁ θεὸς αὐτὸν ὑπερύψωσεν καὶ ἐχαρίσατο αὐτῷ ὄνομα
10 τὸ ὑπὲρ πᾶν ὄνομα. ἵνα ἐν τῷ ὀνόματι ἰησοῦ πᾶν γόνυ κάμψῃ ἐπουρα-
11 νίων καὶ ἐπιγείων καὶ καταχθονίων. καὶ πᾶσα γλῶσσα ἐξομολογήσηται
12 ὅτι κύριος ἰησοῦς χριστὸς εἰς δόξαν θεοῦ πατρός. ὥστε ἀγαπητοί μου
καθὼς πάντοτε ὑπηκούσατε μὴ ὡς ἐν τῇ παρουσίᾳ μου μόνον ἀλλὰ νῦν
πολλῷ μᾶλλον ἐν τῇ ἀπουσίᾳ μου μετὰ φόβου καὶ τρόμου τὴν ἑαυτῶν
13* σωτηρίαν κατεργάζεσθε. ὁ θεὸς γάρ ἐστιν ὁ ἐνεργῶν ἐν ὑμῖν καὶ τὸ
14 θέλειν καὶ τὸ ἐνεργεῖν ὑπὲρ τῆς εὐδοκίας. πάντα ποιεῖτε χωρὶς γογγυ-
15* σμῶν καὶ διαλογισμῶν. ἵνα γένησθε ἄμεμπτοι καὶ ἀκέραιοι τέκνα θεοῦ
ἀμώμητα ἐν μέσῳ γενεᾶς σκολιᾶς καὶ διεστραμμένης ἐν οἷς φαίνεσθε
16 ὡς φωστῆρες ἐν κόσμῳ. λόγον ζωῆς ἐπέχοντες εἰς καύχημα ἐμοὶ εἰς
ἡμέραν χριστοῦ ὅτι οὐκ εἰς κενὸν ἔδραμον οὐδὲ εἰς κενὸν ἐκοπίασα.
17* ἀλ᾽λ εἰ καὶ σπένδομαι ἐπὶ τῇ θυσίᾳ καὶ λειτουργίᾳ τῆς πίστεως ὑμῶν
18* χαίρω καὶ συγχαίρω πᾶσιν ὑμῖν. τὸ ᾽δ αὐτὸ καὶ ὑμεῖς χαίρετε καὶ συγ-
19 χαίρετέ μοι. ἐλπίζω δὲ ἐν κυρίῳ ἰησοῦ τιμόθεον ταχέως πέμψαι ὑμῖν
20 ἵνα κἀγὼ εὐψυχῶ γνοὺς τὰ περὶ ὑμῶν. οὐδένα γὰρ ἔχω ἰσόψυχον ὅστις
21* γνησίως τὰ περὶ ὑμῶν μεριμνήσει. οἱ πάντες γὰρ τὰ ἑαυτῶν ζητοῦσιν
22 οὐ τὰ τοῦ χριστοῦ ἰησοῦ. τὴν δὲ δοκιμὴν αὐτοῦ γινώσκετε ὅτι ὡς πατρὶ
23* τέκνον σὺν ἐμοὶ ἐδούλευσεν εἰς τὸ εὐαγγέλιον. τοῦτον μὲν οὖν ἐλπίζω
24 πέμψαι ὡς ἂν ἀπίδω τὰ περὶ ἐμὲ ἐξαυτῆς. πέποιθα δὲ ἐν κυρίῳ ὅτι
25 καὶ αὐτὸς ταχέως ἐλεύσομαι. ἀναγκαῖον δὲ ἡγησάμην ἐπαφρόδιτον
τὸν ἀδελφὸν καὶ συνεργὸν καὶ συστρατιώτην μου ὑμῶν δὲ ἀπόστολον
26 καὶ λειτουργὸν τῆς χρείας μου πέμψαι πρὸς ὑμᾶς. ἐπειδὴ ἐπιποθῶν
27* ἦν πάντας ὑμᾶς καὶ ἀδημονῶν διότι ἠκούσατε ὅτι ἠσθένησεν. καὶ γὰρ

---

v.5 τουτο φρονειτε[V] γαρ[T,𝔐,K] φρονεισθω[T,𝔐,K] εν υμιν ο και εν χριστω ιησου. **v.7** αλλα[V] αλλ[T,𝔐,K] εαυτον εκενωσεν μορφην δουλου λαβων εν ομοιωματι ανθρωπων γενομενος. **v.9** διο και ο θεος αυτον υπερυψωσεν και εχαρισατο αυτω το[V] ονομα το υπερ παν ονομα. **v.13** ο[T,𝔐,K] θεος γαρ εστιν ο ενεργων εν υμιν και το θελειν και το ενεργειν υπερ της ευδοκιας. **v.15** ινα γενησθε αμεμπτοι και ακεραιοι τεκνα θεου αμωμα[V] μεσον[V] αμωμητα[T,𝔐,K] εν[T,𝔐,K] μεσω[T,𝔐,K] γενεας σκολιας και διεστραμμενης εν οις φαινεσθε ως φωστηρες εν κοσμω. **v.17** αλλα[V] αλλ[T,𝔐,K] ει και σπενδομαι επι τη θυσια και λειτουργια της πιστεως υμων χαιρω και συγχαιρω πασιν υμιν. **v.18** το δε[V] δ[T,𝔐,K] αυτο και υμεις χαιρετε και συγχαιρετε μοι. **v.21** οι παντες γαρ τα εαυτων ζητουσιν ου τα του[T,K] χριστου[T,𝔐,K] ιησου χριστου[V]. **v.23** τουτον μεν ουν ελπιζω πεμψαι ως αν αφιδω[V] απιδω[T,𝔐,K] τα περι εμε εξαυτης. **v.27** και γαρ ησθενησεν παραπλησιον θανατω αλλα[𝔐,V] αλλ[T,K] ο θεος αυτον[T,𝔐,K] ηλεησεν αυτον[V] ουκ αυτον δε μονον αλλα και εμε ινα μη λυπην επι λυπην[𝔐,V] λυπη[T,K] σχω.

ἠσθένησεν παραπλήσιον θανάτῳ ἀλ᾽λ ὁ θεὸς αὐτόν ἠλέησεν οὐκ αὐτὸν
δὲ μόνον ἀλλὰ καὶ ἐμέ ἵνα μὴ λύπην ἐπὶ λύπῃ σχῶ. σπουδαιοτέρως 28
οὖν ἔπεμψα αὐτὸν ἵνα ἰδόντες αὐτὸν πάλιν χαρῆτε κἀγὼ ἀλυπότερος ὦ.
προσδέχεσθε οὖν αὐτὸν ἐν κυρίῳ μετὰ πάσης χαρᾶς καὶ τοὺς τοιούτους 29
ἐντίμους ἔχετε. ὅτι διὰ τὸ ἔργον τοῦ χριστοῦ μέχρι θανάτου ἤγγισεν 30*
παραβουλευσάμενος τῇ ψυχῇ ἵνα ἀναπληρώσῃ τὸ ὑμῶν ὑστέρημα τῆς
πρός με λειτουργίας.

τὸ λοιπόν ἀδελφοί μου χαίρετε ἐν κυρίῳ τὰ αὐτὰ γράφειν ὑμῖν ἐμοὶ **3**
μὲν οὐκ ὀκνηρόν ὑμῖν δὲ ἀσφαλές. βλέπετε τοὺς κύνας βλέπετε τοὺς 2
κακοὺς ἐργάτας βλέπετε τὴν κατατομήν. ἡμεῖς γάρ ἐσμεν ἡ περιτο- 3*
μή οἱ πνεύματι θεῷ λατρεύοντες καὶ καυχώμενοι ἐν χριστῷ ἰησοῦ καὶ
οὐκ ἐν σαρκὶ πεποιθότες. καίπερ ἐγὼ ἔχων πεποίθησιν καὶ ἐν σαρκί 4
εἴ τις δοκεῖ ἄλλος πεποιθέναι ἐν σαρκί ἐγὼ μᾶλλον. περιτομῇ ὀκταή- 5
μερος ἐκ γένους ἰσραήλ φυλῆς βενιαμίν ἑβραῖος ἐξ ἑβραίων κατὰ νόμον
φαρισαῖος. κατὰ ζῆλον διώκων τὴν ἐκκλησίαν κατὰ δικαιοσύνην τὴν 6*
ἐν νόμῳ γενόμενος ἄμεμπτος. ἀλ᾽λ ἅτινα ἦν μοι κέρδη ταῦτα ἥγημαι 7*
διὰ τὸν χριστὸν ζημίαν. ἀλλὰ μενοῦνγε καὶ ἡγοῦμαι πάντα ζημίαν εἶ- 8*
ναι διὰ τὸ ὑπερέχον τῆς γνώσεως χριστοῦ ἰησοῦ τοῦ κυρίου μου δι᾽ ὃν
τὰ πάντα ἐζημιώθην καὶ ἡγοῦμαι σκύβαλα εἶναι ἵνα χριστὸν κερδήσω.
καὶ εὑρεθῶ ἐν αὐτῷ μὴ ἔχων ἐμὴν δικαιοσύνην τὴν ἐκ νόμου ἀλλὰ τὴν 9
διὰ πίστεως χριστοῦ τὴν ἐκ θεοῦ δικαιοσύνην ἐπὶ τῇ πίστει. τοῦ γνῶναι 10*
αὐτὸν καὶ τὴν δύναμιν τῆς ἀναστάσεως αὐτοῦ καὶ τὴν κοινωνίαν τῶν πα-
θημάτων αὐτοῦ συμμορφούμενος τῷ θανάτῳ αὐτοῦ. εἴ πως καταντήσω 11*
εἰς τὴν ἐξανάστασιν τῶν νεκρῶν. οὐχ ὅτι ἤδη ἔλαβον ἢ ἤδη τετελείωμαι 12*
διώκω δὲ εἰ καὶ καταλάβω ἐφ᾽ ᾧ καὶ κατελήφθην ὑπὸ τοῦ χριστοῦ ἰησοῦ.
ἀδελφοί ἐγὼ ἐμαυτὸν οὐ λογίζομαι κατειληφέναι ἓν δέ τὰ μὲν ὀπίσω ἐπι- 13
λανθανόμενος τοῖς δὲ ἔμπροσθεν ἐπεκτεινόμενος. κατὰ σκοπὸν διώκω 14*

---

v.30 οτι δια το εργον του$^{T,\mathfrak{M},K}$ χριστου μεχρι θανατου ηγγισεν παραβολευσαμενος^{V} παραβουλευσαμενος$^{T,\mathfrak{M},K}$ τη ψυχη ινα αναπληρωση το υμων υστερημα της προς με λειτουργιας. **3 v.3** ημεις γαρ εσμεν η περιτομη οι πνευματι θεου$^{\mathfrak{M},V}$ θεω^{T,K} λατρευοντες και καυχωμενοι εν χριστω ιησου και ουκ εν σαρκι πεποιθοτες. **v.6** κατα ζηλος^{V} ζηλον$^{T,\mathfrak{M},K}$ διωκων την εκκλησιαν κατα δικαιοσυνην την εν νομω γενομενος αμεμπτος. **v.7** [αλλα]^{V} αλλ$^{T,\mathfrak{M},K}$ ατινα ην μοι κερδη ταυτα ηγημαι δια τον χριστον ζημιαν. **v.8** αλλα μεν$^{\mathfrak{M}}$ ουν$^{\mathfrak{M}}$ μενουνγε^{T,K,V} και ηγουμαι παντα ζημιαν ειναι δια το υπερεχον της γνωσεως χριστου ιησου του κυριου μου δι ον τα παντα εζημιωθην και ηγουμαι σκυβαλα ειναι$^{T,\mathfrak{M},K}$ ινα χριστον κερδησω. **v.10** του γνωναι αυτον και την δυναμιν της αναστασεως αυτου και [την]^{V} την$^{T,\mathfrak{M},K}$ κοινωνιαν [των]^{V} των$^{T,\mathfrak{M},K}$ παθηματων αυτου συμμορφιζομενος^{V} συμμορφουμενος$^{T,\mathfrak{M},K}$ τω θανατω αυτου. **v.11** ει πως καταντησω εις την εξαναστασιν την^{V} εκ^{V} των$^{T,\mathfrak{M},K}$ νεκρων. **v.12** ουχ οτι ηδη ελαβον η ηδη τετελειωμαι διωκω δε ει και καταλαβω εφ ω και κατελημφθην^{V} κατεληφθην$^{T,\mathfrak{M},K}$ υπο$^{T,\mathfrak{M},K}$ υπο^{V} του$^{T,\mathfrak{M},K}$ χριστου [ιησου]^{V} ιησου$^{T,\mathfrak{M},K}$. **v.14** κατα σκοπον διωκω εις^{V} επι$^{T,\mathfrak{M},K}$ το βραβειον της ανω κλησεως του θεου εν χριστω ιησου.

15 ἐπὶ τὸ βραβεῖον τῆς ἄνω κλήσεως τοῦ θεοῦ ἐν χριστῷ ἰησοῦ. ὅσοι οὖν
τέλειοι τοῦτο φρονῶμεν καὶ εἴ τι ἑτέρως φρονεῖτε καὶ τοῦτο ὁ θεὸς ὑμῖν
16* ἀποκαλύψει. πλὴν εἰς ὃ ἐφθάσαμεν τῷ αὐτῷ στοιχεῖν κανόνι τὸ ἀυτο
17* φρονεῖν. συμμιμηταί μου γίνεσθε ἀδελφοί καὶ σκοπεῖτε τοὺς οὕτως
18 περιπατοῦντας καθὼς ἔχετε τύπον ἡμᾶς. πολλοὶ γὰρ περιπατοῦσιν οὓς
πολλάκις ἔλεγον ὑμῖν νῦν δὲ καὶ κλαίων λέγω τοὺς ἐχθροὺς τοῦ σταυ-
19 ροῦ τοῦ χριστοῦ. ὧν τὸ τέλος ἀπώλεια ὧν ὁ θεὸς ἡ κοιλία καὶ ἡ δόξα
20 ἐν τῇ αἰσχύνῃ αὐτῶν οἱ τὰ ἐπίγεια φρονοῦντες. ἡμῶν γὰρ τὸ πολίτευμα
ἐν οὐρανοῖς ὑπάρχει ἐξ οὗ καὶ σωτῆρα ἀπεκδεχόμεθα κύριον ἰησοῦν
21* χριστόν. ὃς μετασχηματίσει τὸ σῶμα τῆς ταπεινώσεως ἡμῶν εἰς τὸ γε-
νέσθαι αὐτὸ σύμμορφον τῷ σώματι τῆς δόξης αὐτοῦ κατὰ τὴν ἐνέργειαν
τοῦ δύνασθαι αὐτὸν καὶ ὑποτάξαι ἑαυτῷ τὰ πάντα.

4 ὥστε ἀδελφοί μου ἀγαπητοὶ καὶ ἐπιπόθητοι χαρὰ καὶ στέφανός μου
2* οὕτως στήκετε ἐν κυρίῳ ἀγαπητοί. εὐωδίαν παρακαλῶ καὶ συντύχην
3* παρακαλῶ τὸ αὐτὸ φρονεῖν ἐν κυρίῳ. καὶ ἐρωτῶ καὶ σέ σύζυγε γνή-
σιε συλλαμβάνου αὐταῖς αἵτινες ἐν τῷ εὐαγγελίῳ συνήθλησάν μοι μετὰ
καὶ κλήμεντος καὶ τῶν λοιπῶν συνεργῶν μου ὧν τὰ ὀνόματα ἐν βίβλῳ
4, 5 ζωῆς. χαίρετε ἐν κυρίῳ πάντοτε πάλιν ἐρῶ χαίρετε. τὸ ἐπιεικὲς ὑμῶν
6 γνωσθήτω πᾶσιν ἀνθρώποις ὁ κύριος ἐγγύς. μηδὲν μεριμνᾶτε ἀλλ᾽ ἐν
παντὶ τῇ προσευχῇ καὶ τῇ δεήσει μετὰ εὐχαριστίας τὰ αἰτήματα ὑμῶν
7 γνωριζέσθω πρὸς τὸν θεόν. καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ θεοῦ ἡ ὑπερέχουσα πάντα
νοῦν φρουρήσει τὰς καρδίας ὑμῶν καὶ τὰ νοήματα ὑμῶν ἐν χριστῷ ἰη-
8 σοῦ. τὸ λοιπόν ἀδελφοί ὅσα ἐστὶν ἀληθῆ ὅσα σεμνά ὅσα δίκαια ὅσα
ἁγνά ὅσα προσφιλῆ ὅσα εὔφημα εἴ τις ἀρετὴ καὶ εἴ τις ἔπαινος ταῦτα
9 λογίζεσθε. ἃ καὶ ἐμάθετε καὶ παρελάβετε καὶ ἠκούσατε καὶ εἴδετε ἐν
10 ἐμοί ταῦτα πράσσετε καὶ ὁ θεὸς τῆς εἰρήνης ἔσται μεθ᾽ ὑμῶν. ἐχάρην
δὲ ἐν κυρίῳ μεγάλως ὅτι ἤδη ποτὲ ἀνεθάλετε τὸ ὑπὲρ ἐμοῦ φρονεῖν ἐφ᾽
11 ᾧ καὶ ἐφρονεῖτε ἠκαιρεῖσθε δέ. οὐχ ὅτι καθ᾽ ὑστέρησιν λέγω ἐγὼ γὰρ
12* ἔμαθον ἐν οἷς εἰμι αὐτάρκης εἶναι. οἶδα δὲ ταπεινοῦσθαι οἶδα καὶ
περισσεύειν ἐν παντὶ καὶ ἐν πᾶσιν μεμύημαι καὶ χορτάζεσθαι καὶ πει-

---

v.16 πλην εις ο εφθασαμεν τω αυτω στοιχειν κανονι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ το$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ φρονειν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.17** συμμιμηται μου γινεσθε αδελφοι και σκοπειτε τους ουτω$^{\mathcal{V}}$ ουτως$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ περιπατουντας καθως εχετε τυπον ημας. **v.21** ος μετασχηματισει το σωμα της ταπεινωσεως ημων εις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ το$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ γενεσθαι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ συμμορφον τω σωματι της δοξης αυτου κατα την ενεργειαν του δυνασθαι αυτον και υποταξαι αυτω$^{\mathcal{V}}$ εαυτω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τα παντα. **4** **v.2** ευοδιαν$^{\mathcal{K},\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ευωδιαν$^{\mathcal{T}}$ παρακαλω και συντυχην παρακαλω το αυτο φρονειν εν κυριω. **v.3** ναι$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ και$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ερωτω και σε συζυγε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ γνησιε συζυγε$^{\mathcal{V}}$ συλλαμβανου αυταις αιτινες εν τω ευαγγελιω συνηθλησαν μοι μετα και κλημεντος και των λοιπων συνεργων μου ων τα ονοματα εν βιβλω ζωης. **v.12** οιδα και$^{\mathcal{K},\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ δε$^{\mathcal{T}}$ ταπεινουσθαι οιδα και περισσευειν εν παντι και εν πασιν μεμυημαι και χορταζεσθαι και πειναν και περισσευειν και υστερεισθαι.

νᾶν καὶ περισσεύειν καὶ ὑστερεῖσθαι. πάντα ἰσχύω ἐν τῷ ἐνδυναμοῦντί 13*
με χριστῷ. πλὴν καλῶς ἐποιήσατε συγκοινωνήσαντές μου τῇ θλίψει. 14
οἴδατε δὲ καὶ ὑμεῖς φιλιππήσιοι ὅτι ἐν ἀρχῇ τοῦ εὐαγγελίου ὅτε ἐξῆλθον 15*
ἀπὸ μακεδονίας οὐδεμία μοι ἐκκλησία ἐκοινώνησεν εἰς λόγον δόσεως
καὶ λήψεως εἰ μὴ ὑμεῖς μόνοι. ὅτι καὶ ἐν θεσσαλονίκῃ καὶ ἅπαξ καὶ δὶς 16
εἰς τὴν χρείαν μοι ἐπέμψατε. οὐχ ὅτι ἐπιζητῶ τὸ δόμα ἀλλ' ἐπιζητῶ τὸν 17*
καρπὸν τὸν πλεονάζοντα εἰς λόγον ὑμῶν. ἀπέχω δὲ πάντα καὶ περισ- 18
σεύω πεπλήρωμαι δεξάμενος παρὰ ἐπαφροδίτου τὰ παρ' ὑμῶν ὀσμὴν
εὐωδίας θυσίαν δεκτήν εὐάρεστον τῷ θεῷ. ὁ δὲ θεός μου πληρώσει 19*
πᾶσαν χρείαν ὑμῶν κατὰ τὸν πλοῦτον αὐτοῦ ἐν δόξῃ ἐν χριστῷ ἰησοῦ.
τῷ δὲ θεῷ καὶ πατρὶ ἡμῶν ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν. 20
ἀσπάσασθε πάντα ἅγιον ἐν χριστῷ ἰησοῦ ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ σὺν ἐμοὶ 21
ἀδελφοί. ἀσπάζονται ὑμᾶς πάντες οἱ ἅγιοι μάλιστα δὲ οἱ ἐκ τῆς καίσα- 22
ρος οἰκίας. ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ μετὰ πάντων ὑμῶν 23*
ἀμην πρός φιλιππησίους ἐγράφη ἀπό ῥώμης δι' ἐπαφροδίτου.

---

v.13 παντα ισχυω εν τω ενδυναμουντι με χριστω[T,𝔐,K]. **v.15** οιδατε δε και υμεις φιλιππησιοι οτι εν αρχη του ευαγγελιου οτε εξηλθον απο μακεδονιας ουδεμια μοι εκκλησια εκοινωνησεν εις λογον δοσεως και λημψεως[V] ληψεως[T,𝔐,K] ει μη υμεις μονοι. **v.17** ουχ οτι επιζητω το δομα αλλα[V] αλλ[T,𝔐,K] επιζητω τον καρπον τον πλεοναζοντα εις λογον υμων. **v.19** ο δε θεος μου πληρωσει πασαν χρειαν υμων κατα το[V] τον[T,𝔐,K] πλουτος[V] πλουτον[T,𝔐,K] αυτου εν δοξη εν χριστω ιησου. **v.23** η χαρις του κυριου ημων[T,K] ιησου χριστου μετα του[V] πνευματος[V] παντων[T,𝔐,K] υμων αμην[T,𝔐,K].

Η ΠΡΟΣ ΚΟΛΑΣΣΑΕΙΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΑΥΛΟΥ

1* παῦλος ἀπόστολος ἰησοῦ χριστοῦ διὰ θελήματος θεοῦ καὶ τιμόθεος
2* ὁ ἀδελφὸς. τοῖς ἐν κολασσαῖς ἁγίοις καὶ πιστοῖς ἀδελφοῖς ἐν χριστῷ
χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου ἰησοῦ χρι-
3* στοῦ. εὐχαριστοῦμεν τῷ θεῷ καὶ πατρὶ τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ
4* πάντοτε περὶ ὑμῶν προσευχόμενοι. ἀκούσαντες τὴν πίστιν ὑμῶν ἐν χρι-
5 στῷ ἰησοῦ καὶ τὴν ἀγάπην τὴν εἰς πάντας τοὺς ἁγίους. διὰ τὴν ἐλπίδα
τὴν ἀποκειμένην ὑμῖν ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἣν προηκούσατε ἐν τῷ λόγῳ τῆς
6* ἀληθείας τοῦ εὐαγγελίου. τοῦ παρόντος εἰς ὑμᾶς καθὼς καὶ ἐν παντὶ
τῷ κόσμῳ καὶ ἐστὶν καρποφορούμενον καθὼς καὶ ἐν ὑμῖν ἀφ’ ἧς ἡμέ-
7* ρας ἠκούσατε καὶ ἐπέγνωτε τὴν χάριν τοῦ θεοῦ ἐν ἀληθείᾳ. καθὼς καί
ἐμάθετε ἀπὸ ἐπαφρᾶ τοῦ ἀγαπητοῦ συνδούλου ἡμῶν ὅς ἐστιν πιστὸς
8 ὑπὲρ ὑμῶν διάκονος τοῦ χριστοῦ. ὁ καὶ δηλώσας ἡμῖν τὴν ὑμῶν ἀγά-
9 πην ἐν πνεύματι. διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς ἀφ’ ἧς ἡμέρας ἠκούσαμεν οὐ
παυόμεθα ὑπὲρ ὑμῶν προσευχόμενοι καὶ αἰτούμενοι ἵνα πληρωθῆτε τὴν
ἐπίγνωσιν τοῦ θελήματος αὐτοῦ ἐν πάσῃ σοφίᾳ καὶ συνέσει πνευματι-
10* κῇ. περιπατῆσαι ὑμᾶς ἀξίως τοῦ κυρίου εἰς πᾶσαν ἀρεσκείαν ἐν παντὶ
ἔργῳ ἀγαθῷ καρποφοροῦντες καὶ αὐξανόμενοι εἰς τὴν ἐπιγνώσιν τοῦ
11 θεοῦ. ἐν πάσῃ δυνάμει δυναμούμενοι κατὰ τὸ κράτος τῆς δόξης αὐτοῦ
12* εἰς πᾶσαν ὑπομονὴν καὶ μακροθυμίαν μετὰ χαρᾶς. εὐχαριστοῦντες τῷ
πατρὶ τῷ ἱκανώσαντι ἡμᾶς εἰς τὴν μερίδα τοῦ κλήρου τῶν ἁγίων ἐν τῷ
13 φωτί. ὅς ἐρρύσατο ἡμᾶς ἐκ τῆς ἐξουσίας τοῦ σκότους καὶ μετέστησεν
14* εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ υἱοῦ τῆς ἀγάπης αὐτοῦ. ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν ἀπο-

---

1 **v.1** παυλος αποστολος ιησου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ χριστου ιησου$^{\mathcal{V}}$ δια θεληματος θεου και τιμοθεος ο αδελφος. **v.2** τοις εν κολοσσαις$^{\mathcal{K},\mathcal{V}}$ κολασσαις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M}}$ αγιοις και πιστοις αδελφοις εν χριστω χαρις υμιν και ειρηνη απο θεου πατρος ημων και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ κυριου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ιησου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ χριστου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.3** ευχαριστουμεν τω θεω και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πατρι του κυριου ημων ιησου χριστου παντοτε περι υμων προσευχομενοι. **v.4** ακουσαντες την πιστιν υμων εν χριστω ιησου και την αγαπην ην$^{\mathcal{V}}$ εχετε$^{\mathcal{V}}$ την$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εις παντας τους αγιους. **v.6** του παροντος εις υμας καθως και εν παντι τω κοσμω και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εστιν καρποφορουμενον και$^{\mathcal{V}}$ [και$^{\mathfrak{M}}$ αυξανομενον$^{\mathcal{V}}$ αυξανομενον]$^{\mathfrak{M}}$ καθως και εν υμιν αφ ης ημερας ηκουσατε και επεγνωτε την χαριν του θεου εν αληθεια. **v.7** καθως και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εμαθετε απο επαφρα του αγαπητου συνδουλου ημων ος εστιν πιστος υπερ υμων διακονος του χριστου. **v.10** περιπατησαι υμας$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αξιως του κυριου εις πασαν αρεσκειαν εν παντι εργω αγαθω καρποφορουντες και αυξανομενοι τη$^{\mathcal{V}}$ επιγνωσει$^{\mathcal{V}}$ εις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ την$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ επιγνωσιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ του θεου. **v.12** ευχαριστουντες τω πατρι τω ικανωσαντι υμας$^{\mathcal{V}}$ ημας$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εις την μεριδα του κληρου των αγιων εν τω φωτι. **v.14** εν ω εχομεν την απολυτρωσιν [δια$^{\mathfrak{M}}$ δια$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ του$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αιματος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτου]$^{\mathfrak{M}}$ αυτου$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ την αφεσιν των αμαρτιων.

λύτρωσιν διὰ τοῦ αἵματος αὐτοῦ τὴν ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν. ὅς ἐστιν 15
εἰκὼν τοῦ θεοῦ τοῦ ἀοράτου πρωτότοκος πάσης κτίσεως. ὅτι ἐν αὐτῷ 16*
ἐκτίσθη τὰ πάντα τὰ ἐν τοῖς οὐρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς τὰ ὁρατὰ καὶ
τὰ ἀόρατα εἴτε θρόνοι εἴτε κυριότητες εἴτε ἀρχαὶ εἴτε ἐξουσίαι τὰ πάντα
δι’ αὐτοῦ καὶ εἰς αὐτὸν ἔκτισται. καὶ αὐτός ἐστιν πρὸ πάντων καὶ τὰ 17
πάντα ἐν αὐτῷ συνέστηκεν. καὶ αὐτός ἐστιν ἡ κεφαλὴ τοῦ σώματος 18
τῆς ἐκκλησίας ὅς ἐστιν ἀρχή πρωτότοκος ἐκ τῶν νεκρῶν ἵνα γένηται ἐν
πᾶσιν αὐτὸς πρωτεύων. ὅτι ἐν αὐτῷ εὐδόκησεν πᾶν τὸ πλήρωμα κατοι- 19
κῆσαι. καὶ δι’ αὐτοῦ ἀποκαταλλάξαι τὰ πάντα εἰς αὐτόν εἰρηνοποιήσας 20*
διὰ τοῦ αἵματος τοῦ σταυροῦ αὐτοῦ δι’ αὐτοῦ εἴτε τὰ ἐπὶ τῆς γῆς εἴτε τὰ
ἐν τοῖς οὐρανοῖς. καὶ ὑμᾶς ποτε ὄντας ἀπηλλοτριωμένους καὶ ἐχθροὺς 21
τῇ διανοίᾳ ἐν τοῖς ἔργοις τοῖς πονηροῖς νυνί δέ ἀποκατήλλαξεν. ἐν τῷ 22
σώματι τῆς σαρκὸς αὐτοῦ διὰ τοῦ θανάτου παραστῆσαι ὑμᾶς ἁγίους καὶ
ἀμώμους καὶ ἀνεγκλήτους κατενώπιον αὐτοῦ. εἴγε ἐπιμένετε τῇ πίστει 23*
τεθεμελιωμένοι καὶ ἑδραῖοι καὶ μὴ μετακινούμενοι ἀπὸ τῆς ἐλπίδος τοῦ
εὐαγγελίου οὗ ἠκούσατε τοῦ κηρυχθέντος ἐν πάσῃ τῇ κτίσει τῇ ὑπὸ τὸν
οὐρανόν οὗ ἐγενόμην ἐγὼ παῦλος διάκονος. νῦν χαίρω ἐν τοῖς παθή- 24*
μασιν μου ὑπὲρ ὑμῶν καὶ ἀνταναπληρῶ τὰ ὑστερήματα τῶν θλίψεων τοῦ
χριστοῦ ἐν τῇ σαρκί μου ὑπὲρ τοῦ σώματος αὐτοῦ ὅ ἐστιν ἡ ἐκκλησία.
ἧς ἐγενόμην ἐγὼ διάκονος κατὰ τὴν οἰκονομίαν τοῦ θεοῦ τὴν δοθεῖσάν 25
μοι εἰς ὑμᾶς πληρῶσαι τὸν λόγον τοῦ θεοῦ. τὸ μυστήριον τὸ ἀποκε- 26*
κρυμμένον ἀπὸ τῶν αἰώνων καὶ ἀπὸ τῶν γενεῶν νυνὶ δὲ ἐφανερώθη τοῖς
ἁγίοις αὐτοῦ. οἷς ἠθέλησεν ὁ θεὸς γνωρίσαι τις ὅ πλοῦτος τῆς δόξης 27*
τοῦ μυστηρίου τούτου ἐν τοῖς ἔθνεσιν ὅς ἐστιν χριστὸς ἐν ὑμῖν ἡ ἐλπὶς
τῆς δόξης. ὃν ἡμεῖς καταγγέλλομεν νουθετοῦντες πάντα ἄνθρωπον καὶ 28*
διδάσκοντες πάντα ἄνθρωπον ἐν πάσῃ σοφίᾳ ἵνα παραστήσωμεν πάντα
ἄνθρωπον τέλειον ἐν χριστῷ ἰησοῦ. εἰς ὅ καὶ κοπιῶ ἀγωνιζόμενος κατὰ 29

---

v.16 οτι εν αυτω εκτισθη τα παντα τα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εν τοις ουρανοις και τα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ επι της γης τα ορατα και τα αορατα ειτε θρονοι ειτε κυριοτητες ειτε αρχαι ειτε εξουσιαι τα παντα δι αυτου και εις αυτον εκτισται. **v.20** και δι αυτου αποκαταλλαξαι τα παντα εις αυτον ειρηνοποιησας δια του αιματος του σταυρου αυτου [δι$^{\mathcal{V}}$ δι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτου]$^{\mathcal{V}}$ αυτου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ειτε τα επι της γης ειτε τα επι$^{\mathfrak{M}}$ εν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ τοις ουρανοις. **v.23** ει$^{\mathcal{V}}$ γε$^{\mathcal{V}}$ ειγε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ επιμενετε τη πιστει τεθεμελιωμενοι και εδραιοι και μη μετακινουμενοι απο της ελπιδος του ευαγγελιου ου ηκουσατε του κηρυχθεντος εν παση τη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ κτισει τη υπο τον ουρανον ου εγενομην εγω παυλος διακονος. **v.24** ος$^{\mathcal{K}}$ νυν χαιρω εν τοις παθημασιν μου$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ υπερ υμων και ανταναπληρω τα υστερηματα των θλιψεων του χριστου εν τη σαρκι μου υπερ του σωματος αυτου ο εστιν η εκκλησια. **v.26** το μυστηριον το αποκεκρυμμενον απο των αιωνων και απο των γενεων νυν$^{\mathcal{V}}$ νυνι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δε εφανερωθη τοις αγιοις αυτου. **v.27** οις ηθελησεν ο θεος γνωρισαι τι$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ τις$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ το$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ο$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ πλουτος της δοξης του μυστηριου τουτου εν τοις εθνεσιν ο$^{\mathcal{V}}$ ος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εστιν χριστος εν υμιν η ελπις της δοξης. **v.28** ον ημεις καταγγελλομεν νουθετουντες παντα ανθρωπον και διδασκοντες παντα ανθρωπον εν παση σοφια ινα παραστησωμεν παντα ανθρωπον τελειον εν χριστω ιησου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$.

τὴν ἐνέργειαν αὐτοῦ τὴν ἐνεργουμένην ἐν ἐμοὶ ἐν δυνάμει.
2* Θέλω γὰρ ὑμᾶς εἰδέναι ἡλίκον ἀγῶνα ἔχω περὶ ὑμῶν καὶ τῶν ἐν λαο-
2* δικείᾳ καὶ ὅσοι οὐχ ἑωράκασιν τὸ πρόσωπόν μου ἐν σαρκί. ἵνα πα-
ρακληθῶσιν αἱ καρδίαι αὐτῶν συμβιβασθέντων ἐν ἀγάπῃ καὶ εἰς πάντα
πλοῦτον τῆς πληροφορίας τῆς συνέσεως εἰς ἐπίγνωσιν τοῦ μυστηρίου
3* τοῦ θεοῦ καὶ πατρὸς καὶ τοῦ χριστοῦ. ἐν ᾧ εἰσιν πάντες οἱ θησαυ-
4* ροὶ τῆς σοφίας καὶ τῆς γνώσεως ἀπόκρυφοι. τοῦτο δὲ λέγω ἵνα μη
5 τις ὑμᾶς παραλογίζηται ἐν πιθανολογίᾳ. εἰ γὰρ καὶ τῇ σαρκὶ ἄπειμι
ἀλλὰ τῷ πνεύματι σὺν ὑμῖν εἰμι χαίρων καὶ βλέπων ὑμῶν τὴν τάξιν καὶ
6 τὸ στερέωμα τῆς εἰς χριστὸν πίστεως ὑμῶν. ὡς οὖν παρελάβετε τὸν
7* χριστὸν ἰησοῦν τὸν κύριον ἐν αὐτῷ περιπατεῖτε. ἐρριζωμένοι καὶ ἐποι-
κοδομούμενοι ἐν αὐτῷ καὶ βεβαιούμενοι ἐν τῇ πίστει καθὼς ἐδιδάχθητε
8 περισσεύοντες ἐν αὐτῇ ἐν εὐχαριστίᾳ. βλέπετε μή τις ὑμᾶς ἔσται ὁ συ-
λαγωγῶν διὰ τῆς φιλοσοφίας καὶ κενῆς ἀπάτης κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν
9 ἀνθρώπων κατὰ τὰ στοιχεῖα τοῦ κόσμου καὶ οὐ κατὰ χριστόν. ὅτι ἐν αὐ-
10 τῷ κατοικεῖ πᾶν τὸ πλήρωμα τῆς θεότητος σωματικῶς. καὶ ἐστὲ ἐν αὐτῷ
11* πεπληρωμένοι ὅς ἐστιν ἡ κεφαλὴ πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας. ἐν ᾧ καὶ
περιετμήθητε περιτομῇ ἀχειροποιήτῳ ἐν τῇ ἀπεκδύσει τοῦ σώματος τῶν
12* ἁμαρτιῶν τῆς σαρκός ἐν τῇ περιτομῇ τοῦ χριστοῦ. συνταφέντες αὐτῷ ἐν
τῷ βαπτίσματι ἐν ᾧ καὶ συνηγέρθητε διὰ τῆς πίστεως τῆς ἐνεργείας τοῦ
13* θεοῦ τοῦ ἐγείραντος αὐτὸν ἐκ τῶν νεκρῶν. καὶ ὑμᾶς νεκροὺς ὄντας ἐν
τοῖς παραπτώμασιν καὶ τῇ ἀκροβυστίᾳ τῆς σαρκὸς ὑμῶν συνεζωποίησεν
14 σὺν αὐτῷ χαρισάμενος ἡμῖν πάντα τὰ παραπτώματα. ἐξαλείψας τὸ καθ’
ἡμῶν χειρόγραφον τοῖς δόγμασιν ὃ ἦν ὑπεναντίον ἡμῖν καὶ αὐτὸ ἦρκεν
15 ἐκ τοῦ μέσου προσηλώσας αὐτὸ τῷ σταυρῷ. ἀπεκδυσάμενος τὰς ἀρχὰς
καὶ τὰς ἐξουσίας ἐδειγμάτισεν ἐν παρρησίᾳ θριαμβεύσας αὐτοὺς ἐν αὐ-
16* τῷ. μὴ οὖν τις ὑμᾶς κρινέτω ἐν βρώσει ἢ ἐν πόσει ἢ ἐν μέρει ἑορτῆς

2 **v.1** θελω γαρ υμας ειδεναι ηλικον αγωνα εχω υπερ$^{\mathcal{V}}$ περι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ υμων και των εν λαοδικεια και οσοι ουχ εορακαν$^{\mathcal{V}}$ εωρακασιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ το προσωπον μου εν σαρκι. **v.2** ινα παρακληθωσιν αι καρδιαι αυτων συμβιβασθεντες$^{\mathcal{V}}$ συμβιβασθεντων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εν αγαπη και εις παν$^{\mathcal{V}}$ παντα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πλουτος$^{\mathcal{V}}$ πλουτον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ της πληροφοριας της συνεσεως εις επιγνωσιν του μυστηριου του θεου και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πατρος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ του$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ χριστου. **v.3** εν ω εισιν παντες οι θησαυροι της σοφιας και της$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ γνωσεως αποκρυφοι. **v.4** τουτο δε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ λεγω ινα μηδεις$^{\mathcal{V}}$ μη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ υμας παραλογιζηται εν πιθανολογια. **v.7** ερριζωμενοι και εποικοδομουμενοι εν αυτω και βεβαιουμενοι εν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τη πιστει καθως εδιδαχθητε περισσευοντες εν αυτη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ευχαριστια. **v.11** εν ω και περιετμηθητε περιτομη αχειροποιητω εν τη απεκδυσει του σωματος των$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αμαρτιων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ της σαρκος εν τη περιτομη του χριστου. **v.12** συνταφεντες αυτω εν τω βαπτισμω$^{\mathcal{V}}$ βαπτισματι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εν ω και συνηγερθητε δια της πιστεως της ενεργειας του θεου του εγειραντος αυτον εκ των$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ νεκρων. **v.13** και υμας νεκρους οντας [εν]$^{\mathcal{V}}$ εν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τοις παραπτωμασιν και τη ακροβυστια της σαρκος υμων συνεζωοποιησεν$^{\mathcal{K},\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ συνεζωποιησεν$^{\mathcal{T}}$ υμας$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ συν αυτω χαρισαμενος υμιν$^{\mathcal{K}}$ ημιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ παντα τα παραπτωματα.

ἢ νουμηνίας ἢ σαββάτων. ἅ ἐστιν σκιὰ τῶν μελλόντων τὸ δὲ σῶμα τοῦ 17*
χριστοῦ. μηδεὶς ὑμᾶς καταβραβευέτω θέλων ἐν ταπεινοφροσύνῃ καὶ 18*
θρησκείᾳ τῶν ἀγγέλων ἃ μὴ ἑώρακεν ἐμβατεύων εἰκῇ φυσιούμενος ὑπὸ
τοῦ νοὸς τῆς σαρκὸς αὐτοῦ. καὶ οὐ κρατῶν τὴν κεφαλήν ἐξ οὗ πᾶν 19
τὸ σῶμα διὰ τῶν ἀφῶν καὶ συνδέσμων ἐπιχορηγούμενον καὶ συμβιβα-
ζόμενον αὔξει τὴν αὔξησιν τοῦ θεοῦ. εἰ οὖν ἀπεθάνετε σὺν τῷ χριστῷ 20*
ἀπὸ τῶν στοιχείων τοῦ κόσμου τί ὡς ζῶντες ἐν κόσμῳ δογματίζεσθε. μὴ 21
ἅψῃ μηδὲ γεύσῃ μηδὲ θίγῃς. ἅ ἐστιν πάντα εἰς φθορὰν τῇ ἀποχρήσει 22
κατὰ τὰ ἐντάλματα καὶ διδασκαλίας τῶν ἀνθρώπων. ἅτινά ἐστιν λόγον 23*
μὲν ἔχοντα σοφίας ἐν ἐθελοθρησκείᾳ καὶ ταπεινοφροσύνῃ καὶ ἀφειδίᾳ
σώματος οὐκ ἐν τιμῇ τινι πρὸς πλησμονὴν τῆς σαρκός.

εἰ οὖν συνηγέρθητε τῷ χριστῷ τὰ ἄνω ζητεῖτε οὗ ὁ χριστός ἐστιν ἐν δε- **3**
ξιᾷ τοῦ θεοῦ καθήμενος. τὰ ἄνω φρονεῖτε μὴ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς. ἀπεθάνετε 2, 3
γάρ καὶ ἡ ζωὴ ὑμῶν κέκρυπται σὺν τῷ χριστῷ ἐν τῷ θεῷ. ὅταν ὁ χριστὸς 4*
φανερωθῇ ἡ ζωὴ ἡμῶν τότε καὶ ὑμεῖς σὺν αὐτῷ φανερωθήσεσθε ἐν δό-
ξῃ. νεκρώσατε οὖν τὰ μέλη ὑμῶν τὰ ἐπὶ τῆς γῆς πορνείαν ἀκαθαρσίαν 5*
πάθος ἐπιθυμίαν κακήν καὶ τὴν πλεονεξίαν ἥτις ἐστὶν εἰδωλολατρεία.
δι' ἃ ἔρχεται ἡ ὀργὴ τοῦ θεοῦ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπειθείας. ἐν οἷς 6*, 7*
καὶ ὑμεῖς περιεπατήσατέ ποτε ὅτε ἐζῆτε ἐν αὔτοις. νυνὶ δὲ ἀπόθεσθε 8
καὶ ὑμεῖς τὰ πάντα ὀργήν θυμόν κακίαν βλασφημίαν αἰσχρολογίαν ἐκ
τοῦ στόματος ὑμῶν. μὴ ψεύδεσθε εἰς ἀλλήλους ἀπεκδυσάμενοι τὸν πα- 9
λαιὸν ἄνθρωπον σὺν ταῖς πράξεσιν αὐτοῦ. καὶ ἐνδυσάμενοι τὸν νέον τὸν 10
ἀνακαινούμενον εἰς ἐπίγνωσιν κατ' εἰκόνα τοῦ κτίσαντος αὐτόν. ὅπου 11*
οὐκ ἔνι ἕλλην καὶ ἰουδαῖος περιτομὴ καὶ ἀκροβυστία βάρβαρος σκύθης
δοῦλος ἐλεύθερος ἀλλὰ τὰ πάντα καὶ ἐν πᾶσιν χριστός. ἐνδύσασθε 12*
οὖν ὡς ἐκλεκτοὶ τοῦ θεοῦ ἅγιοι καὶ ἠγαπημένοι σπλάγχνα οἰκτιρμῶν

---

v.16 μη ουν τις υμας κρινετω εν βρωσει και$^{\mathcal{V}}$ η$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εν ποσει η εν μερει εορτης η νεομηνιας$^{\mathcal{V}}$ νουμηνιας$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ η σαββατων. **v.17** α εστιν σκια των μελλοντων το δε σωμα του$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ χριστου. **v.18** μηδεις υμας καταβραβευετω θελων εν ταπεινοφροσυνη και θρησκεια των αγγελων α μη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εωρακεν εμβατευων εικη φυσιουμενος υπο του νοος της σαρκος αυτου. **v.20** ει ουν$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ απεθανετε συν τω$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ χριστω απο των στοιχειων του κοσμου τι ως ζωντες εν κοσμω δογματιζεσθε. **v.23** ατινα εστιν λογον μεν εχοντα σοφιας εν εθελοθρησκια$^{\mathcal{V}}$ εθελοθρησκεια$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και ταπεινοφροσυνη [και]$^{\mathcal{V}}$ και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αφειδια σωματος ουκ εν τιμη τινι προς πλησμονην της σαρκος. **3** **v.4** οταν ο χριστος φανερωθη η ζωη υμων$^{\mathcal{V}}$ ημων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τοτε και υμεις συν αυτω φανερωθησεσθε εν δοξη. **v.5** νεκρωσατε ουν τα μελη υμων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τα επι της γης πορνειαν ακαθαρσιαν παθος επιθυμιαν κακην και την πλεονεξιαν ητις εστιν ειδωλολατρια$^{\mathcal{V}}$ ειδωλολατρεια$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.6** δι α ερχεται η οργη του θεου [επι$^{\mathcal{V}}$ επι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τους υιους της απειθειας]$^{\mathcal{V}}$ απειθειας$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.7** εν οις και υμεις περιεπατησατε ποτε οτε εζητε εν τουτοις$^{\mathcal{V}}$ αυτοις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.11** οπου ουκ ενι ελλην και ιουδαιος περιτομη και ακροβυστια βαρβαρος σκυθης δουλος ελευθερος αλλα [τα]$^{\mathcal{V}}$ τα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ παντα και εν πασιν χριστος. **v.12** ενδυσασθε ουν ως εκλεκτοι του θεου αγιοι και ηγαπημενοι σπλαγχνα οικτιρμου$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ οικτιρμων$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ χρηστοτητα ταπεινοφροσυνην πραυτητα$^{\mathcal{V}}$ πραοτητα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μακροθυμιαν.

13* χρηστότητα ταπεινοφροσύνην πρᾳότητα μακροθυμίαν. ἀνεχόμενοι ἀλ-
λήλων καὶ χαριζόμενοι ἑαυτοῖς ἐάν τις πρός τινα ἔχῃ μομφήν καθὼς καὶ
14* ὁ χριστὸς ἐχαρίσατο ὑμῖν οὕτως καὶ ὑμεῖς. ἐπὶ πᾶσιν δὲ τούτοις τὴν
15* ἀγάπην ἥτις ἐστιν σύνδεσμος τῆς τελειότητος. καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ θεοῦ
βραβευέτω ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν εἰς ἣν καὶ ἐκλήθητε ἐν ἑνὶ σώματι καὶ
16* εὐχάριστοι γίνεσθε. ὁ λόγος τοῦ χριστοῦ ἐνοικείτω ἐν ὑμῖν πλουσίως ἐν
πάσῃ σοφίᾳ διδάσκοντες καὶ νουθετοῦντες ἑαυτοὺς ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις
καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς ἐν χάριτι ᾄδοντες ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν τῷ κυρίῳ.
17* καὶ πᾶν ὅ τι ἂν ποιῆτε ἐν λόγῳ ἢ ἐν ἔργῳ πάντα ἐν ὀνόματι κυρίου ἰησοῦ
18* εὐχαριστοῦντες τῷ θεῷ καὶ πατρὶ δι' αὐτοῦ. αἱ γυναῖκες ὑποτάσσεσθε
19 τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν ὡς ἀνῆκεν ἐν κυρίῳ. οἱ ἄνδρες ἀγαπᾶτε τὰς γυναῖ-
20* κας καὶ μὴ πικραίνεσθε πρὸς αὐτάς. τὰ τέκνα ὑπακούετε τοῖς γονεῦσιν
21 κατὰ πάντα τοῦτο γὰρ ἐστιν εὐάρεστόν τῷ κυρίῳ. οἱ πατέρες μὴ ἐρεθί-
22* ζετε τὰ τέκνα ὑμῶν ἵνα μὴ ἀθυμῶσιν. οἱ δοῦλοι ὑπακούετε κατὰ πάντα
τοῖς κατὰ σάρκα κυρίοις μὴ ἐν ὀφθαλμοδουλείαις ὡς ἀνθρωπάρεσκοι
23* ἀλλ' ἐν ἁπλότητι καρδίας φοβούμενοι τὸν θεόν. καὶ πᾶν ὃ τι ἐὰν ποιῆτε
24* ἐκ ψυχῆς ἐργάζεσθε ὡς τῷ κυρίῳ καὶ οὐκ ἀνθρώποις. εἰδότες ὅτι ἀπὸ
κυρίου ἀπολήψεσθε τὴν ἀνταπόδοσιν τῆς κληρονομίας τῷ γὰρ κυρίῳ
25* χριστῷ δουλεύετε. ὁ δὲ ἀδικῶν κομιεῖται ὃ ἠδίκησεν καὶ οὐκ ἔστιν
προσωποληψία.

4* οἱ κύριοι τὸ δίκαιον καὶ τὴν ἰσότητα τοῖς δούλοις παρέχεσθε εἰδότες
2 ὅτι καὶ ὑμεῖς ἔχετε κύριον ἐν οὐρανοῖς. τῇ προσευχῇ προσκαρτερεῖτε
3 γρηγοροῦντες ἐν αὐτῇ ἐν εὐχαριστίᾳ. προσευχόμενοι ἅμα καὶ περὶ
ἡμῶν ἵνα ὁ θεὸς ἀνοίξῃ ἡμῖν θύραν τοῦ λόγου λαλῆσαι τὸ μυστήριον

---

v.13 ανεχομενοι αλληλων και χαριζομενοι εαυτοις εαν τις προς τινα εχη μομφην καθως και ο κυριος[V] χριστος[T,𝔐,K] εχαρισατο υμιν ουτως και υμεις. **v.14** επι πασιν δε τουτοις την αγαπην ο[V] ητις[T,𝔐,K] εστιν συνδεσμος της τελειοτητος. **v.15** και η ειρηνη του χριστου[V] θεου[T,𝔐,K] βραβευετω εν ταις καρδιαις υμων εις ην και εκληθητε εν ενι σωματι και ευχαριστοι γινεσθε. **v.16** ο λογος του χριστου ενοικειτω εν υμιν πλουσιως εν παση σοφια διδασκοντες και νουθετουντες εαυτους ψαλμοις και[T,𝔐,K] υμνοις και[T,𝔐,K] ωδαις πνευματικαις εν [τη][V] χαριτι αδοντες εν ταις[V] τη[T,𝔐,K] καρδιαις[V] καρδια[T,𝔐,K] υμων τω θεω[V] κυριω[T,𝔐,K]. **v.17** και παν ο τι εαν[V] αν[T,𝔐,K] ποιητε εν λογω η εν εργω παντα εν ονοματι κυριου ιησου ευχαριστουντες τω θεω και[T,𝔐,K] πατρι δι αυτου. **v.18** αι γυναικες υποτασσεσθε τοις ιδιοις[T,𝔐,K] ανδρασιν ως ανηκεν εν κυριω. **v.20** τα τεκνα υπακουετε τοις γονευσιν κατα παντα τουτο γαρ εστιν[T,𝔐,K] ευαρεστον εστιν[V] εν[𝔐,V] τω[T,K] κυριω. **v.22** οι δουλοι υπακουετε κατα παντα τοις κατα σαρκα κυριοις μη εν οφθαλμοδουλια[V] οφθαλμοδουλειαις[T,𝔐,K] ως ανθρωπαρεσκοι αλλ εν απλοτητι καρδιας φοβουμενοι τον κυριον[V] θεον[T,𝔐,K]. **v.23** και[T,𝔐,K] παν[T,𝔐,K] ο τι[T,𝔐,K] εαν ποιητε εκ ψυχης εργαζεσθε ως τω κυριω και ουκ ανθρωποις. **v.24** ειδοτες οτι απο κυριου απολημψεσθε[V] ληψεσθε[𝔐] αποληψεσθε[T,K] την ανταποδοσιν της κληρονομιας τω γαρ[T,𝔐,K] κυριω χριστω δουλευετε. **v.25** ο γαρ[V] δε[T,𝔐,K] αδικων κομισεται[V] κομιειται[T,𝔐,K] ο ηδικησεν και ουκ εστιν προσωπολημψια[V] προσωποληψια[T,𝔐,K]. **4** **v.1** οι κυριοι το δικαιον και την ισοτητα τοις δουλοις παρεχεσθε ειδοτες οτι και υμεις εχετε κυριον εν ουρανω[V] ουρανοις[T,𝔐,K].

τοῦ χριστοῦ δι’ ὃ καὶ δέδεμαι. ἵνα φανερώσω αὐτὸ ὡς δεῖ με λαλῆσαι. 4
ἐν σοφίᾳ περιπατεῖτε πρὸς τοὺς ἔξω τὸν καιρὸν ἐξαγοραζόμενοι. ὁ 5, 6
λόγος ὑμῶν πάντοτε ἐν χάριτι ἅλατι ἠρτυμένος εἰδέναι πῶς δεῖ ὑμᾶς
ἑνὶ ἑκάστῳ ἀποκρίνεσθαι. τὰ κατ’ ἐμὲ πάντα γνωρίσει ὑμῖν τυχικὸς ὁ 7
ἀγαπητὸς ἀδελφὸς καὶ πιστὸς διάκονος καὶ σύνδουλος ἐν κυρίῳ. ὃν 8*
ἔπεμψα πρὸς ὑμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο ἵνα γνῷ τὰ περὶ ὑμῶν καὶ παρακαλέσῃ
τὰς καρδίας ὑμῶν. σὺν ὀνησίμῳ τῷ πιστῷ καὶ ἀγαπητῷ ἀδελφῷ ὅς ἐστιν 9*
ἐξ ὑμῶν πάντα ὑμῖν γνωριοῦσιν τὰ ὧδε. ἀσπάζεται ὑμᾶς ἀρίσταρχος 10
ὁ συναιχμάλωτός μου καὶ μᾶρκος ὁ ἀνεψιὸς βαρναβᾶ περὶ οὗ ἐλάβετε
ἐντολάς ἐὰν ἔλθῃ πρὸς ὑμᾶς δέξασθε αὐτόν. καὶ ἰησοῦς ὁ λεγόμενος 11
ἰοῦστος οἱ ὄντες ἐκ περιτομῆς οὗτοι μόνοι συνεργοὶ εἰς τὴν βασιλείαν
τοῦ θεοῦ οἵτινες ἐγενήθησάν μοι παρηγορία. ἀσπάζεται ὑμᾶς ἐπαφρᾶς 12*
ὁ ἐξ ὑμῶν δοῦλος χριστοῦ πάντοτε ἀγωνιζόμενος ὑπὲρ ὑμῶν ἐν ταῖς
προσευχαῖς ἵνα στῆτε τέλειοι καὶ πεπληρωμένοι ἐν παντὶ θελήματι τοῦ
θεοῦ. μαρτυρῶ γὰρ αὐτῷ ὅτι ἔχει ζῆλον πολὺν ὑπὲρ ὑμῶν καὶ τῶν 13*
ἐν λαοδικείᾳ καὶ τῶν ἐν ἱεραπόλει. ἀσπάζεται ὑμᾶς λουκᾶς ὁ ἰατρὸς 14
ὁ ἀγαπητὸς καὶ δημᾶς. ἀσπάσασθε τοὺς ἐν λαοδικείᾳ ἀδελφοὺς καὶ 15*
νύμφαν καὶ τὴν κατ’ οἶκον αὐτοῦ ἐκκλησίαν. καὶ ὅταν ἀναγνωσθῇ παρ’ 16*
ὑμῖν ἡ ἐπιστολή ποιήσατε ἵνα καὶ ἐν τῇ λαοδικέων ἐκκλησίᾳ ἀναγνωσθῇ
καὶ τὴν ἐκ λαοδικείας ἵνα καὶ ὑμεῖς ἀναγνῶτε. καὶ εἴπατε ἀρχίππῳ 17
βλέπε τὴν διακονίαν ἣν παρέλαβες ἐν κυρίῳ ἵνα αὐτὴν πληροῖς. ὁ 18*
ἀσπασμὸς τῇ ἐμῇ χειρὶ παύλου μνημονεύετέ μου τῶν δεσμῶν ἡ χάρις
μεθ’ ὑμῶν ἀμήν πρός κολασσαεῖς ἐγράφη ἀπό ῥώμης διά τυχικοῦ καί
ὀνησίμου.

v.8 ον επεμψα προς υμας εις αυτο τουτο ινα γνωτε[V] γνω[T,𝔐,K] τα περι ημων[V] υμων[T,𝔐,K] και παρακαλεση τας καρδιας υμων. **v.9** συν ονησιμω τω πιστω και αγαπητω αδελφω ος εστιν εξ υμων παντα υμιν γνωρισουσιν[V] γνωριουσιν[T,𝔐,K] τα ωδε. **v.12** ασπαζεται υμας επαφρας ο εξ υμων δουλος χριστου [ιησου][V] παντοτε αγωνιζομενος υπερ υμων εν ταις προσευχαις ινα σταθητε[V] στητε[T,𝔐,K] τελειοι και πεπληροφορημενοι[V] πεπληρωμενοι[T,𝔐,K] εν παντι θεληματι του θεου. **v.13** μαρτυρω γαρ αυτω οτι εχει ζηλον[T,𝔐,K] πολυν πονον[V] υπερ υμων και των εν λαοδικεια και των εν ιεραπολει. **v.15** ασπασασθε τους εν λαοδικεια αδελφους και νυμφαν και την κατ οικον αυτης[V] αυτου[T,𝔐,K] εκκλησιαν. **v.16** και οταν αναγνωσθη παρ υμιν η επιστολη ποιησατε ινα και εν τη λαοδικαιων[𝔐] λαοδικεων[T,K,V] εκκλησια αναγνωσθη και την εκ λαοδικειας ινα και υμεις αναγνωτε. **v.18** ο ασπασμος τη εμη χειρι παυλου μνημονευετε μου των δεσμων η χαρις μεθ υμων αμην[T,𝔐,K].

Η ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΑΥΛΟΥ ΠΡΩΤΗ

1* παῦλος καὶ σιλουανὸς καὶ τιμόθεος τῇ ἐκκλησίᾳ θεσσαλονικέων ἐν
θεῷ πατρὶ καὶ κυρίῳ ἰησοῦ χριστῷ χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πα-
2* τρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ. εὐχαριστοῦμεν τῷ θεῷ πάντοτε
περὶ πάντων ὑμῶν μνείαν ὑμῶν ποιούμενοι ἐπὶ τῶν προσευχῶν ἡμῶν.
3 ἀδιαλείπτως μνημονεύοντες ὑμῶν τοῦ ἔργου τῆς πίστεως καὶ τοῦ κό-
που τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ὑπομονῆς τῆς ἐλπίδος τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ
4* χριστοῦ ἔμπροσθεν τοῦ θεοῦ καὶ πατρὸς ἡμῶν. εἰδότες ἀδελφοὶ ἠγα-
5* πημένοι ὑπὸ θεοῦ τὴν ἐκλογὴν ὑμῶν. ὅτι τὸ εὐαγγέλιον ἡμῶν οὐκ
ἐγενήθη εἰς ὑμᾶς ἐν λόγῳ μόνον ἀλλὰ καὶ ἐν δυνάμει καὶ ἐν πνεύματι
ἁγίῳ καὶ ἐν πληροφορίᾳ πολλῇ καθὼς οἴδατε οἷοι ἐγενήθημεν ἐν ὑμῖν
6 δι’ ὑμᾶς. καὶ ὑμεῖς μιμηταὶ ἡμῶν ἐγενήθητε καὶ τοῦ κυρίου δεξάμενοι
7* τὸν λόγον ἐν θλίψει πολλῇ μετὰ χαρᾶς πνεύματος ἁγίου. ὥστε γενέ-
σθαι ὑμᾶς τύπους πᾶσιν τοῖς πιστεύουσιν ἐν τῇ μακεδονίᾳ καὶ τῇ ἀχαΐᾳ.
8* ἀφ’ ὑμῶν γὰρ ἐξήχηται ὁ λόγος τοῦ κυρίου οὐ μόνον ἐν τῇ μακεδονίᾳ
καὶ ἀχαΐᾳ ἀλλὰ καὶ ἐν παντὶ τόπῳ ἡ πίστις ὑμῶν ἡ πρὸς τὸν θεὸν ἐξε-
9* λήλυθεν ὥστε μὴ χρείαν ἡμᾶς ἔχειν λαλεῖν τι. αὐτοὶ γὰρ περὶ ἡμῶν
ἀπαγγέλλουσιν ὁποίαν εἴσοδον ἔχομεν πρὸς ὑμᾶς καὶ πῶς ἐπεστρέψατε
10* πρὸς τὸν θεὸν ἀπὸ τῶν εἰδώλων δουλεύειν θεῷ ζῶντι καὶ ἀληθινῷ. καὶ
ἀναμένειν τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐκ τῶν οὐρανῶν ὃν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν ἰησοῦν
τὸν ῥυόμενον ἡμᾶς ἀπὸ τῆς ὀργῆς τῆς ἐρχομένης.
2 αὐτοὶ γὰρ οἴδατε ἀδελφοί τὴν εἴσοδον ἡμῶν τὴν πρὸς ὑμᾶς ὅτι οὐ
2* κενὴ γέγονεν. ἀλλὰ καὶ προπαθόντες καὶ ὑβρισθέντες καθὼς οἴδατε

---

1 **v.1** παυλος και σιλουανος και τιμοθεος τη εκκλησια θεσσαλονικεων εν θεω πατρι και κυριω ιησου χριστω χαρις υμιν και ειρηνη απο[T,𝔐,K] θεου[T,𝔐,K] πατρος[T,𝔐,K] ημων[T,𝔐,K] και[T,𝔐,K] κυριου[T,𝔐,K] ιησου[T,𝔐,K] χριστου[T,𝔐,K]. **v.2** ευχαριστουμεν τω θεω παντοτε περι παντων υμων μνειαν υμων[T,𝔐,K] ποιουμενοι επι των προσευχων ημων. **v.4** ειδοτες αδελφοι ηγαπημενοι υπο [του][V] θεου την εκλογην υμων. **v.5** οτι το ευαγγελιον ημων ουκ εγενηθη εις υμας εν λογω μονον αλλα και εν δυναμει και εν πνευματι αγιω και [εν][V] εν[T,𝔐,K] πληροφορια πολλη καθως οιδατε οιοι εγενηθημεν [εν][V] εν[T,𝔐,K] υμιν δι υμας. **v.7** ωστε γενεσθαι υμας τυπον[V] τυπους[T,𝔐,K] πασιν τοις πιστευουσιν εν τη μακεδονια και εν[V] τη αχαια. **v.8** αφ υμων γαρ εξηχηται ο λογος του κυριου ου μονον εν τη μακεδονια και [εν[V] εν[𝔐] τη][V] τη[𝔐] αχαια αλλ[V] αλλα[T,𝔐,K] και[T,𝔐,K] εν παντι τοπω η πιστις υμων η προς τον θεον εξεληλυθεν ωστε μη χρειαν ημας[T,𝔐,K] εχειν ημας[V] λαλειν τι. **v.9** αυτοι γαρ περι ημων απαγγελλουσιν οποιαν εισοδον εσχομεν[K,𝔐,V] εχομεν[T] προς υμας και πως επεστρεψατε προς τον θεον απο των ειδωλων δουλευειν θεω ζωντι και αληθινω. **v.10** και αναμενειν τον υιον αυτου εκ των ουρανων ον ηγειρεν εκ [των][V] των[𝔐] νεκρων ιησουν τον ρυομενον ημας εκ[V] απο[T,𝔐,K] της οργης της ερχομενης. **2**

ἐν φιλίπποις ἐπαρρησιασάμεθα ἐν τῷ θεῷ ἡμῶν λαλῆσαι πρὸς ὑμᾶς τὸ
εὐαγγέλιον τοῦ θεοῦ ἐν πολλῷ ἀγῶνι. ἡ γὰρ παράκλησις ἡμῶν οὐκ ἐκ 3*
πλάνης οὐδὲ ἐξ ἀκαθαρσίας οὔτὲ ἐν δόλῳ. ἀλλὰ καθὼς δεδοκιμάσμεθα 4*
ὑπὸ τοῦ θεοῦ πιστευθῆναι τὸ εὐαγγέλιον οὕτως λαλοῦμεν οὐχ ὡς ἀνθρώ-
ποις ἀρέσκοντες ἀλλὰ τῷ θεῷ τῷ δοκιμάζοντι τὰς καρδίας ἡμῶν. οὔτε 5
γάρ ποτε ἐν λόγῳ κολακείας ἐγενήθημεν καθὼς οἴδατε οὔτε ἐν προφάσει
πλεονεξίας θεὸς μάρτυς. οὔτε ζητοῦντες ἐξ ἀνθρώπων δόξαν οὔτε ἀφ᾽ 6*
ὑμῶν οὔτε ἀπ᾽ ἄλλων δυνάμενοι ἔν βάρει εἶναι ὥς χριστοῦ ἀπόστολοι.
ἀλ'λ ἐγενήθημεν ἤπιοι ἐν μέσῳ ὑμῶν ὡς ἂν τροφὸς θάλπῃ τὰ ἑαυτῆς 7
τέκνα. οὕτως ἱμειρόμενοι ὑμῶν εὐδοκοῦμεν μεταδοῦναι ὑμῖν οὐ μόνον 8*
τὸ εὐαγγέλιον τοῦ θεοῦ ἀλλὰ καὶ τὰς ἑαυτῶν ψυχάς διότι ἀγαπητοὶ ἡμῖν
γεγένησθε. μνημονεύετε γάρ ἀδελφοί τὸν κόπον ἡμῶν καὶ τὸν μόχθον 9*
νυκτὸς γάρ καὶ ἡμέρας ἐργαζόμενοι πρὸς τὸ μὴ ἐπιβαρῆσαί τινα ὑμῶν
ἐκηρύξαμεν εἰς ὑμᾶς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ θεοῦ. ὑμεῖς μάρτυρες καὶ ὁ 10
θεός ὡς ὁσίως καὶ δικαίως καὶ ἀμέμπτως ὑμῖν τοῖς πιστεύουσιν ἐγενή-
θημεν. καθάπερ οἴδατε ὡς ἕνα ἕκαστον ὑμῶν ὡς πατὴρ τέκνα ἑαυτοῦ 11
παρακαλοῦντες ὑμᾶς καί παραμυθούμενοι καί μαρτυρούμενοι. εἰς τὸ 12*
περιπατῆσαι ὑμᾶς ἀξίως τοῦ θεοῦ τοῦ καλοῦντος ὑμᾶς εἰς τὴν ἑαυτοῦ
βασιλείαν καὶ δόξαν. διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς εὐχαριστοῦμεν τῷ θεῷ ἀδια- 13*
λείπτως ὅτι παραλαβόντες λόγον ἀκοῆς παρ᾽ ἡμῶν τοῦ θεοῦ ἐδέξασθε οὐ
λόγον ἀνθρώπων ἀλλὰ καθώς ἐστιν ἀληθῶς λόγον θεοῦ ὃς καὶ ἐνεργεῖ-
ται ἐν ὑμῖν τοῖς πιστεύουσιν. ὑμεῖς γὰρ μιμηταὶ ἐγενήθητε ἀδελφοί τῶν 14*
ἐκκλησιῶν τοῦ θεοῦ τῶν οὐσῶν ἐν τῇ ἰουδαίᾳ ἐν χριστῷ ἰησοῦ ὅτι ταὐτὰ
ἐπάθετε καὶ ὑμεῖς ὑπὸ τῶν ἰδίων συμφυλετῶν καθὼς καὶ αὐτοὶ ὑπὸ τῶν
ἰουδαίων. τῶν καὶ τὸν κύριον ἀποκτεινάντων ἰησοῦν καὶ τοὺς ἰδίους 15*

v.2 αλλα και[T,K] προπαθοντες και υβρισθεντες καθως οιδατε εν φιλιπποις επαρρησιασαμεθα εν τω θεω ημων λαλησαι προς υμας το ευαγγελιον του θεου εν πολλω αγωνι. **v.3** η γαρ παρακλησις ημων ουκ εκ πλανης ουδε εξ ακαθαρσιας ουδε[V] ουτε[T,𝔐,K] εν δολω. **v.4** αλλα καθως δεδοκιμασμεθα υπο του θεου πιστευθηναι το ευαγγελιον ουτως λαλουμεν ουχ ως ανθρωποις αρεσκοντες αλλα τω[T,𝔐,K] θεω τω δοκιμαζοντι τας καρδιας ημων. **v.6** ουτε ζητουντες εξ ανθρωπων δοξαν ουτε αφ υμων ουτε απο[𝔐] απ[T,K,V] αλλων. **v.8** ουτως ομειρομενοι[𝔐,V] ιμειρομενοι[T,K] υμων ευδοκουμεν μεταδουναι υμιν ου μονον το ευαγγελιον του θεου αλλα και τας εαυτων ψυχας διοτι αγαπητοι ημιν εγενηθητε[V] γεγενησθε[T,𝔐,K]. **v.9** μνημονευετε γαρ αδελφοι τον κοπον ημων και τον μοχθον νυκτος γαρ[T,𝔐,K] και ημερας εργαζομενοι προς το μη επιβαρησαι τινα υμων εκηρυξαμεν εις υμας το ευαγγελιον του θεου. **v.12** και μαρτυρομενοι[𝔐,V] μαρτυρουμενοι[T,K] εις το περιπατειν[V] περιπατησαι[T,𝔐,K] υμας αξιως του θεου του καλουντος υμας εις την εαυτου βασιλειαν και δοξαν. **v.13** και[V] δια τουτο και ημεις ευχαριστουμεν τω θεω αδιαλειπτως οτι παραλαβοντες λογον ακοης παρ ημων του θεου εδεξασθε ου λογον ανθρωπων αλλα καθως εστιν αληθως λογον θεου ος και ενεργειται εν υμιν τοις πιστευουσιν. **v.14** υμεις γαρ μιμηται εγενηθητε αδελφοι των εκκλησιων του θεου των ουσων εν τη ιουδαια εν χριστω ιησου οτι τα[𝔐,V] αυτα[𝔐,V] ταυτα[T,K] επαθετε και υμεις υπο των ιδιων συμφυλετων καθως και αυτοι υπο των ιουδαιων.

προφήτας καὶ ὑμᾶς ἐκδιωξάντων καὶ θεῷ μὴ ἀρεσκόντων καὶ πᾶσιν ἀν-
16 θρώποις ἐναντίων. κωλυόντων ἡμᾶς τοῖς ἔθνεσιν λαλῆσαι ἵνα σωθῶσιν
εἰς τὸ ἀναπληρῶσαι αὐτῶν τὰς ἁμαρτίας πάντοτε ἔφθασεν δὲ ἐπ' αὐτοὺς
17 ἡ ὀργὴ εἰς τέλος. ἡμεῖς δέ ἀδελφοί ἀπορφανισθέντες ἀφ' ὑμῶν πρὸς
καιρὸν ὥρας προσώπῳ οὐ καρδίᾳ περισσοτέρως ἐσπουδάσαμεν τὸ πρό-
18* σωπον ὑμῶν ἰδεῖν ἐν πολλῇ ἐπιθυμίᾳ. διό ἠθελήσαμεν ἐλθεῖν πρὸς
ὑμᾶς ἐγὼ μὲν παῦλος καὶ ἅπαξ καὶ δίς καὶ ἐνέκοψεν ἡμᾶς ὁ σατανᾶς.
19* τίς γὰρ ἡμῶν ἐλπὶς ἢ χαρὰ ἢ στέφανος καυχήσεως ἢ οὐχὶ καὶ ὑμεῖς ἔμ-
20 προσθεν τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ ἐν τῇ αὐτοῦ παρουσίᾳ. ὑμεῖς
γάρ ἐστε ἡ δόξα ἡμῶν καὶ ἡ χαρά.

3 διὸ μηκέτι στέγοντες εὐδοκήσαμεν καταλειφθῆναι ἐν ἀθήναις μόνοι.
2* καὶ ἐπέμψαμεν τιμόθεον τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν καὶ διάκονον τοῦ θεοῦ
καὶ συνεργὸν ἡμῶν ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ χριστοῦ εἰς τὸ στηρίξαι ὑμᾶς
3* καὶ παρακαλέσαι ὑμᾶς περὶ τῆς πίστεως ὑμῶν. τῷ μηδένα σαίνεσθαι ἐν
4 ταῖς θλίψεσιν ταύταις αὐτοὶ γὰρ οἴδατε ὅτι εἰς τοῦτο κείμεθα. καὶ γὰρ
ὅτε πρὸς ὑμᾶς ἦμεν προελέγομεν ὑμῖν ὅτι μέλλομεν θλίβεσθαι καθὼς
5* καὶ ἐγένετο καὶ οἴδατε. διὰ τοῦτο κἀγὼ μηκέτι στέγων ἔπεμψα εἰς τὸ
γνῶναι τὴν πίστιν ὑμῶν μήπως ἐπείρασεν ὑμᾶς ὁ πειράζων καὶ εἰς κε-
6 νὸν γένηται ὁ κόπος ἡμῶν. ἄρτι δὲ ἐλθόντος τιμοθέου πρὸς ἡμᾶς ἀφ'
ὑμῶν καὶ εὐαγγελισαμένου ἡμῖν τὴν πίστιν καὶ τὴν ἀγάπην ὑμῶν καὶ ὅτι
ἔχετε μνείαν ἡμῶν ἀγαθὴν πάντοτε ἐπιποθοῦντες ἡμᾶς ἰδεῖν καθάπερ
7* καὶ ἡμεῖς ὑμᾶς. διὰ τοῦτο παρεκλήθημεν ἀδελφοί ἐφ' ὑμῖν ἐπὶ πάσῃ τῇ
8* θλίψει καὶ ἀνάγκῃ ἡμῶν διὰ τῆς ὑμῶν πίστεως. ὅτι νῦν ζῶμεν ἐὰν ὑμεῖς
9 στήκητε ἐν κυρίῳ. τίνα γὰρ εὐχαριστίαν δυνάμεθα τῷ θεῷ ἀνταποδοῦ-
ναι περὶ ὑμῶν ἐπὶ πάσῃ τῇ χαρᾷ ᾗ χαίρομεν δι' ὑμᾶς ἔμπροσθεν τοῦ
10 θεοῦ ἡμῶν. νυκτὸς καὶ ἡμέρας ὑπὲρ ἐκπερισσοῦ δεόμενοι εἰς τὸ ἰδεῖν
ὑμῶν τὸ πρόσωπον καὶ καταρτίσαι τὰ ὑστερήματα τῆς πίστεως ὑμῶν.
11* αὐτὸς δὲ ὁ θεὸς καὶ πατὴρ ἡμῶν καὶ ὁ κύριος ἡμῶν ἰησοῦς χριστός κα-

---

v.15 των και τον κυριον αποκτειναντων ιησουν και τους ιδιους$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ προφητας και ημας$^{\mathcal{K},\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ υμας$^{\mathcal{T}}$ εκδιωξαντων και θεω μη αρεσκοντων και πασιν ανθρωποις εναντιων. **v.18** διοτι$^{\mathcal{V}}$ διο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ηθελησαμεν ελθειν προς υμας εγω μεν παυλος και απαξ και δις και ενεκοψεν ημας ο σατανας. **v.19** τις γαρ ημων ελπις η χαρα η στεφανος καυχησεως η ουχι και υμεις εμπροσθεν του κυριου ημων ιησου χριστου$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ εν τη αυτου παρουσια. **3** **v.2** και επεμψαμεν τιμοθεον τον αδελφον ημων και συνεργον$^{\mathcal{V}}$ διακονον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ του θεου και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ συνεργον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ημων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εν τω ευαγγελιω του χριστου εις το στηριξαι υμας και παρακαλεσαι υπερ$^{\mathcal{V}}$ υμας$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ περι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ της πιστεως υμων. **v.3** το$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ τω$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ μηδενα σαινεσθαι εν ταις θλιψεσιν ταυταις αυτοι γαρ οιδατε οτι εις τουτο κειμεθα. **v.5** δια τουτο καγω μηκετι στεγων επεμψα εις το γνωναι την πιστιν υμων μη$^{\mathcal{V}}$ πως$^{\mathcal{V}}$ μηπως$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ επειρασεν υμας ο πειραζων και εις κενον γενηται ο κοπος ημων. **v.7** δια τουτο παρεκληθημεν αδελφοι εφ υμιν επι παση τη θλιψει$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αναγκη και$^{\mathcal{V}}$ θλιψει$^{\mathcal{V}}$ ημων δια της υμων πιστεως. **v.8** οτι νυν ζωμεν εαν υμεις στηκετε$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ στηκητε$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ εν κυριω.

τευθύναι τὴν ὁδὸν ἡμῶν πρὸς ὑμᾶς. ὑμᾶς δὲ ὁ κύριος πλεονάσαι καὶ 12
περισσεύσαι τῇ ἀγάπῃ εἰς ἀλλήλους καὶ εἰς πάντας καθάπερ καὶ ἡμεῖς
εἰς ὑμᾶς. εἰς τὸ στηρίξαι ὑμῶν τὰς καρδίας ἀμέμπτους ἐν ἁγιωσύνῃ 13*
ἔμπροσθεν τοῦ θεοῦ καὶ πατρὸς ἡμῶν ἐν τῇ παρουσίᾳ τοῦ κυρίου ἡμῶν
ἰησοῦ χριστοῦ μετὰ πάντων τῶν ἁγίων αὐτοῦ.

τὸ λοιπὸν οὖν ἀδελφοί ἐρωτῶμεν ὑμᾶς καὶ παρακαλοῦμεν ἐν κυρίῳ **4***
ἰησοῦ καθὼς παρελάβετε παρ’ ἡμῶν τὸ πῶς δεῖ ὑμᾶς περιπατεῖν καὶ
ἀρέσκειν θεῷ ἵνα περισσεύητε μᾶλλον. οἴδατε γὰρ τίνας παραγγελίας 2
ἐδώκαμεν ὑμῖν διὰ τοῦ κυρίου ἰησοῦ. τοῦτο γάρ ἐστιν θέλημα τοῦ θεοῦ 3
ὁ ἁγιασμὸς ὑμῶν ἀπέχεσθαι ὑμᾶς ἀπὸ τῆς πορνείας. εἰδέναι ἕκαστον 4
ὑμῶν τὸ ἑαυτοῦ σκεῦος κτᾶσθαι ἐν ἁγιασμῷ καὶ τιμῇ. μὴ ἐν πάθει 5
ἐπιθυμίας καθάπερ καὶ τὰ ἔθνη τὰ μὴ εἰδότα τὸν θεόν. τὸ μὴ ὑπερβαί- 6*
νειν καὶ πλεονεκτεῖν ἐν τῷ πράγματι τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ διότι ἔκδικος ὁ
κύριος περὶ πάντων τούτων καθὼς καὶ προείπαμεν ὑμῖν καὶ διεμαρτυ-
ράμεθα. οὐ γὰρ ἐκάλεσεν ἡμᾶς ὁ θεὸς ἐπὶ ἀκαθαρσίᾳ ἀλλ’ ἐν ἁγιασμῷ. 7
τοιγαροῦν ὁ ἀθετῶν οὐκ ἄνθρωπον ἀθετεῖ ἀλλὰ τὸν θεὸν τὸν καὶ δόντα 8*
τὸ πνεῦμα αὐτοῦ τὸ ἅγιον εἰς ἡμᾶς. περὶ δὲ τῆς φιλαδελφίας οὐ χρείαν 9
ἔχετε γράφειν ὑμῖν αὐτοὶ γὰρ ὑμεῖς θεοδίδακτοί ἐστε εἰς τὸ ἀγαπᾶν ἀλ-
λήλους. καὶ γὰρ ποιεῖτε αὐτὸ εἰς πάντας τοὺς ἀδελφοὺς τοὺς ἐν ὅλῃ τῇ 10*
μακεδονίᾳ παρακαλοῦμεν δὲ ὑμᾶς ἀδελφοί περισσεύειν μᾶλλον. καὶ 11*
φιλοτιμεῖσθαι ἡσυχάζειν καὶ πράσσειν τὰ ἴδια καὶ ἐργάζεσθαι ταῖς ἰδίαις
χερσὶν ὑμῶν καθὼς ὑμῖν παρηγγείλαμεν. ἵνα περιπατῆτε εὐσχημόνως 12
πρὸς τοὺς ἔξω καὶ μηδενὸς χρείαν ἔχητε. οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς ἀγνοεῖν 13*
ἀδελφοί περὶ τῶν κεκοιμημένων ἵνα μὴ λυπῆσθε καθὼς καὶ οἱ λοιποὶ οἱ
μὴ ἔχοντες ἐλπίδα. εἰ γὰρ πιστεύομεν ὅτι ἰησοῦς ἀπέθανεν καὶ ἀνέστη 14
οὕτως καὶ ὁ θεὸς τοὺς κοιμηθέντας διὰ τοῦ ἰησοῦ ἄξει σὺν αὐτῷ. τοῦτο 15
γὰρ ὑμῖν λέγομεν ἐν λόγῳ κυρίου ὅτι ἡμεῖς οἱ ζῶντες οἱ περιλειπόμενοι

---

v.11 αυτος δε ο θεος και πατηρ ημων και ο κυριος ημων ιησους χριστος[T,𝔐,K] κατευθυναι την οδον ημων προς υμας. **v.13** εις το στηριξαι υμων τας καρδιας αμεμπτους εν αγιωσυνη εμπροσθεν του θεου και πατρος ημων εν τη παρουσια του κυριου ημων ιησου χριστου[T,𝔐,K] μετα παντων των αγιων αυτου [αμην][V]. **4** **v.1** [το][𝔐] το[T,K] λοιπον ουν αδελφοι ερωτωμεν υμας και παρακαλουμεν εν κυριω ιησου ινα[V] καθως παρελαβετε παρ ημων το πως δει υμας περιπατειν και αρεσκειν θεω καθως[V] και[V] περιπατειτε[V] ινα περισσευητε μαλλον. **v.6** το μη υπερβαινειν και πλεονεκτειν εν τω πραγματι τον αδελφον αυτου διοτι εκδικος ο[T,𝔐,K] κυριος περι παντων τουτων καθως και προειπομεν[𝔐] προειπαμεν[T,K,V] υμιν και διεμαρτυραμεθα. **v.8** τοιγαρουν ο αθετων ουκ ανθρωπον αθετει αλλα τον θεον τον [και][V] και[T,𝔐,K] διδοντα[V] δοντα[T,𝔐,K] το πνευμα αυτου το αγιον εις υμας[𝔐,V] ημας[T,K]. **v.10** και γαρ ποιειτε αυτο εις παντας τους αδελφους [τους][V] τους[T,𝔐,K] εν ολη τη μακεδονια παρακαλουμεν δε υμας αδελφοι περισσευειν μαλλον. **v.11** και φιλοτιμεισθαι ησυχαζειν και πρασσειν τα ιδια και εργαζεσθαι ταις [ιδιαις][V] ιδιαις[T,𝔐,K] χερσιν υμων καθως υμιν παρηγγειλαμεν. **v.13** ου θελομεν[𝔐,V] θελω[T,K] δε υμας αγνοειν αδελφοι περι των κοιμωμενων[V] κεκοιμημενων[T,𝔐,K] ινα μη λυπησθε καθως και οι λοιποι οι μη εχοντες ελπιδα.

16 εἰς τὴν παρουσίαν τοῦ κυρίου οὐ μὴ φθάσωμεν τοὺς κοιμηθέντας. ὅτι
αὐτὸς ὁ κύριος ἐν κελεύσματι ἐν φωνῇ ἀρχαγγέλου καὶ ἐν σάλπιγγι θεοῦ
καταβήσεται ἀπ᾽ οὐρανοῦ καὶ οἱ νεκροὶ ἐν χριστῷ ἀναστήσονται πρῶτον.
17 ἔπειτα ἡμεῖς οἱ ζῶντες οἱ περιλειπόμενοι ἅμα σὺν αὐτοῖς ἁρπαγησόμεθα
ἐν νεφέλαις εἰς ἀπάντησιν τοῦ κυρίου εἰς ἀέρα καὶ οὕτως πάντοτε σὺν
18 κυρίῳ ἐσόμεθα. ὥστε παρακαλεῖτε ἀλλήλους ἐν τοῖς λόγοις τούτοις.
5 περὶ δὲ τῶν χρόνων καὶ τῶν καιρῶν ἀδελφοί οὐ χρείαν ἔχετε ὑμῖν
2* γράφεσθαι. αὐτοὶ γὰρ ἀκριβῶς οἴδατε ὅτι ἡ ἡμέρα κυρίου ὡς κλέπτης
3* ἐν νυκτὶ οὕτως ἔρχεται. ὅταν γὰρ λέγωσιν εἰρήνη καὶ ἀσφάλεια τότε
αἰφνίδιος αὐτοῖς ἐφίσταται ὄλεθρος ὥσπερ ἡ ὠδὶν τῇ ἐν γαστρὶ ἐχού-
4 σῃ καὶ οὐ μὴ ἐκφύγωσιν. ὑμεῖς δέ ἀδελφοί οὐκ ἐστὲ ἐν σκότει ἵνα ἡ
5* ἡμέρα ὑμᾶς ὡς κλέπτης καταλάβῃ. πάντες ὑμεῖς υἱοὶ φωτός ἐστε καὶ
6* υἱοὶ ἡμέρας οὐκ ἐσμὲν νυκτὸς οὐδὲ σκότους. ἄρα οὖν μὴ καθεύδωμεν
7 ὡς καὶ οἱ λοιποί ἀλλὰ γρηγορῶμεν καὶ νήφωμεν. οἱ γὰρ καθεύδοντες
8 νυκτὸς καθεύδουσιν καὶ οἱ μεθυσκόμενοι νυκτὸς μεθύουσιν. ἡμεῖς δὲ
ἡμέρας ὄντες νήφωμεν ἐνδυσάμενοι θώρακα πίστεως καὶ ἀγάπης καὶ
9* περικεφαλαίαν ἐλπίδα σωτηρίας. ὅτι οὐκ ἔθετο ἡμᾶς ὁ θεὸς εἰς ὀρ-
γὴν ἀλ᾽λ εἰς περιποίησιν σωτηρίας διὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ.
10 τοῦ ἀποθανόντος ὑπὲρ ἡμῶν ἵνα εἴτε γρηγορῶμεν εἴτε καθεύδωμεν ἅμα
11 σὺν αὐτῷ ζήσωμεν. διὸ παρακαλεῖτε ἀλλήλους καὶ οἰκοδομεῖτε εἷς τὸν
12 ἕνα καθὼς καὶ ποιεῖτε. ἐρωτῶμεν δὲ ὑμᾶς ἀδελφοί εἰδέναι τοὺς κο-
πιῶντας ἐν ὑμῖν καὶ προϊσταμένους ὑμῶν ἐν κυρίῳ καὶ νουθετοῦντας
13* ὑμᾶς. καὶ ἡγεῖσθαι αὐτοὺς ὑπερ ἐκπερισσοῦ ἐν ἀγάπῃ διὰ τὸ ἔργον
14 αὐτῶν εἰρηνεύετε ἐν ἑαυτοῖς. παρακαλοῦμεν δὲ ὑμᾶς ἀδελφοί νου-
θετεῖτε τοὺς ἀτάκτους παραμυθεῖσθε τοὺς ὀλιγοψύχους ἀντέχεσθε τῶν
15* ἀσθενῶν μακροθυμεῖτε πρὸς πάντας. ὁρᾶτε μή τις κακὸν ἀντὶ κακοῦ
τινι ἀποδῷ ἀλλὰ πάντοτε τὸ ἀγαθὸν διώκετε καὶ εἰς ἀλλήλους καὶ εἰς
16, 17, 18 πάντας. πάντοτε χαίρετε. ἀδιαλείπτως προσεύχεσθε. ἐν παντὶ εὐχα-
19 ριστεῖτε τοῦτο γὰρ θέλημα θεοῦ ἐν χριστῷ ἰησοῦ εἰς ὑμᾶς. τὸ πνεῦμα
20, 21* μὴ σβέννυτε. προφητείας μὴ ἐξουθενεῖτε. πάντα δοκιμάζετε τὸ καλὸν

5 **v.2** αυτοι γαρ ακριβως οιδατε οτι η$^{T,\mathfrak{M},K}$ ημερα κυριου ως κλεπτης εν νυκτι ουτως ερχεται. **v.3** οταν γαρ$^{T,\mathfrak{M},K}$ λεγωσιν ειρηνη και ασφαλεια τοτε αιφνιδιος αυτοις εφισταται ολεθρος ωσπερ η ωδιν τη εν γαστρι εχουση και ου μη εκφυγωσιν. **v.5** παντες γαρ^{V} υμεις υιοι φωτος εστε και υιοι ημερας ουκ εσμεν νυκτος ουδε σκοτους. **v.6** αρα ουν μη καθευδωμεν ως και$^{T,\mathfrak{M},K}$ οι λοιποι αλλα γρηγορωμεν και νηφωμεν. **v.9** οτι ουκ εθετο ημας ο θεος εις οργην αλλα^{V} αλλ$^{T,\mathfrak{M},K}$ εις περιποιησιν σωτηριας δια του κυριου ημων ιησου χριστου. **v.13** και ηγεισθαι αυτους υπερεκπερισσου^{V} υπερ$^{T,\mathfrak{M},K}$ εκπερισσου$^{T,\mathfrak{M},K}$ εν αγαπη δια το εργον αυτων ειρηνευετε εν εαυτοις. **v.15** ορατε μη τις κακον αντι κακου τινι αποδω αλλα παντοτε το αγαθον διωκετε [και]^{V} και$^{T,\mathfrak{M},K}$ εις αλληλους και εις παντας. **v.21** παντα δε$^{\mathfrak{M},V}$ δοκιμαζετε το καλον κατεχετε.

κατέχετε. ἀπὸ παντὸς εἴδους πονηροῦ ἀπέχεσθε. αὐτὸς δὲ ὁ θεὸς τῆς 22, 23
εἰρήνης ἁγιάσαι ὑμᾶς ὁλοτελεῖς καὶ ὁλόκληρον ὑμῶν τὸ πνεῦμα καὶ ἡ
ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα ἀμέμπτως ἐν τῇ παρουσίᾳ τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ
χριστοῦ τηρηθείη. πιστὸς ὁ καλῶν ὑμᾶς ὃς καὶ ποιήσει. ἀδελφοί προ- 24, 25*
σεύχεσθε περὶ ἡμῶν. ἀσπάσασθε τοὺς ἀδελφοὺς πάντας ἐν φιλήματι 26
ἁγίῳ. ὁρκίζω ὑμᾶς τὸν κύριον ἀναγνωσθῆναι τὴν ἐπιστολὴν πᾶσιν τοῖς 27*
ἁγίοις ἀδελφοῖς. ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ μεθ’ ὑμῶν 28*
ἀμήν πρός θεσσαλονικείς πρώτη ἐγράφη ἀπό ἀθηνῶν.

v.25 αδελφοι προσευχεσθε [και]^{V} περι ημων. **v.27** ενορκιζω^{V} ορκιζω$^{T,\mathfrak{M},K}$ υμας τον κυριον αναγνωσθηναι την επιστολην πασιν τοις αγιοις$^{T,\mathfrak{M},K}$ αδελφοις. **v.28** η χαρις του κυριου ημων ιησου χριστου μεθ υμων αμην$^{T,\mathfrak{M},K}$.

Η ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΔΕΥΤΕΡΑ

1 παῦλος καὶ σιλουανὸς καὶ τιμόθεος τῇ ἐκκλησίᾳ θεσσαλονικέων ἐν
2* θεῷ πατρὶ ἡμῶν καὶ κυρίῳ ἰησοῦ χριστῷ. χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ
3 θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ. εὐχαριστεῖν ὀφείλομεν
τῷ θεῷ πάντοτε περὶ ὑμῶν ἀδελφοί καθὼς ἄξιόν ἐστιν ὅτι ὑπεραυξάνει ἡ
πίστις ὑμῶν καὶ πλεονάζει ἡ ἀγάπη ἑνὸς ἑκάστου πάντων ὑμῶν εἰς ἀλ-
4* λήλους. ὥστε ἡμᾶς αὐτοὺς ἐν ὑμῖν καυχᾶσθαι ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τοῦ
θεοῦ ὑπὲρ τῆς ὑπομονῆς ὑμῶν καὶ πίστεως ἐν πᾶσιν τοῖς διωγμοῖς ὑμῶν
5 καὶ ταῖς θλίψεσιν αἷς ἀνέχεσθε. ἔνδειγμα τῆς δικαίας κρίσεως τοῦ θεοῦ
εἰς τὸ καταξιωθῆναι ὑμᾶς τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ ὑπὲρ ἧς καὶ πάσχετε.
6, 7 εἴπερ δίκαιον παρὰ θεῷ ἀνταποδοῦναι τοῖς θλίβουσιν ὑμᾶς θλῖψιν. καὶ
ὑμῖν τοῖς θλιβομένοις ἄνεσιν μεθ’ ἡμῶν ἐν τῇ ἀποκαλύψει τοῦ κυρίου
8* ἰησοῦ ἀπ’ οὐρανοῦ μετ’ ἀγγέλων δυνάμεως αὐτοῦ. ἐν πυρὶ φλογός
διδόντος ἐκδίκησιν τοῖς μὴ εἰδόσιν θεὸν καὶ τοῖς μὴ ὑπακούουσιν τῷ
9 εὐαγγελίῳ τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ. οἵτινες δίκην τίσουσιν ὄλε-
θρον αἰώνιον ἀπὸ προσώπου τοῦ κυρίου καὶ ἀπὸ τῆς δόξης τῆς ἰσχύος
10* αὐτοῦ. ὅταν ἔλθῃ ἐνδοξασθῆναι ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ καὶ θαυμασθῆναι
ἐν πᾶσιν τοῖς πιστεύουσιν ὅτι ἐπιστεύθη τὸ μαρτύριον ἡμῶν ἐφ’ ὑμᾶς
11 ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. εἰς ὃ καὶ προσευχόμεθα πάντοτε περὶ ὑμῶν ἵνα
ὑμᾶς ἀξιώσῃ τῆς κλήσεως ὁ θεὸς ἡμῶν καὶ πληρώσῃ πᾶσαν εὐδοκίαν
12* ἀγαθωσύνης καὶ ἔργον πίστεως ἐν δυνάμει. ὅπως ἐνδοξασθῇ τὸ ὄνομα
τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ ἐν ὑμῖν καὶ ὑμεῖς ἐν αὐτῷ κατὰ τὴν
χάριν τοῦ θεοῦ ἡμῶν καὶ κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ.
2 ἐρωτῶμεν δὲ ὑμᾶς ἀδελφοί ὑπὲρ τῆς παρουσίας τοῦ κυρίου ἡμῶν
2* ἰησοῦ χριστοῦ καὶ ἡμῶν ἐπισυναγωγῆς ἐπ’ αὐτόν. εἰς τὸ μὴ ταχέως

---

1 **v.2** χαρις υμιν και ειρηνη απο θεου πατρος [ημων][V] ημων[T,M,K] και κυριου ιησου χριστου. **v.4** ωστε ημας[T,M,K] αυτους ημας[V] εν υμιν εγκαυχασθαι[V] καυχασθαι[T,M,K] εν ταις εκκλησιαις του θεου υπερ της υπομονης υμων και πιστεως εν πασιν τοις διωγμοις υμων και ταις θλιψεσιν αις ανεχεσθε. **v.8** εν πυρι φλογος διδοντος εκδικησιν τοις μη ειδοσιν θεον και τοις μη υπακουουσιν τω ευαγγελιω του κυριου ημων ιησου [χριστου][M] χριστου[T,K]. **v.10** οταν ελθη ενδοξασθηναι εν τοις αγιοις αυτου και θαυμασθηναι εν πασιν τοις πιστευσασιν[M,V] πιστευουσιν[T,K] οτι επιστευθη το μαρτυριον ημων εφ υμας εν τη ημερα εκεινη. **v.12** οπως ενδοξασθη το ονομα του κυριου ημων ιησου [χριστου][M] χριστου[T,K] εν υμιν και υμεις εν αυτω κατα την χαριν του θεου ημων και κυριου ιησου χριστου. **2** **v.2** εις το μη ταχεως σαλευθηναι υμας απο του νοος μηδε[V] μητε[T,M,K] θροεισθαι μητε δια πνευματος μητε δια λογου μητε δι επιστολης ως δι ημων ως οτι ενεστηκεν η ημερα του κυριου[V] χριστου[T,M,K].

σαλευθῆναι ὑμᾶς ἀπὸ τοῦ νοὸς μήτε θροεῖσθαι μήτε διὰ πνεύματος
μήτε διὰ λόγου μητὲ δι' ἐπιστολῆς ὡς δι' ἡμῶν ὡς ὅτι ἐνέστηκεν ἡ ἡμέρα
τοῦ χριστοῦ. μή τις ὑμᾶς ἐξαπατήσῃ κατὰ μηδένα τρόπον ὅτι ἐὰν μὴ 3*
ἔλθῃ ἡ ἀποστασία πρῶτον καὶ ἀποκαλυφθῇ ὁ ἄνθρωπος τῆς ἁμαρτίας
ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας. ὁ ἀντικείμενος καὶ ὑπεραιρόμενος ἐπὶ πάντα 4*
λεγόμενον θεὸν ἢ σέβασμα ὥστε αὐτὸν εἰς τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ ὡς θεὸν
καθίσαι ἀποδεικνύντα ἑαυτὸν ὅτι ἔστιν θεός. οὐ μνημονεύετε ὅτι ἔτι 5
ὢν πρὸς ὑμᾶς ταῦτα ἔλεγον ὑμῖν. καὶ νῦν τὸ κατέχον οἴδατε εἰς τὸ 6
ἀποκαλυφθῆναι αὐτὸν ἐν τῷ ἑαυτοῦ καιρῷ. τὸ γὰρ μυστήριον ἤδη 7
ἐνεργεῖται τῆς ἀνομίας μόνον ὁ κατέχων ἄρτι ἕως ἐκ μέσου γένηται.
καὶ τότε ἀποκαλυφθήσεται ὁ ἄνομος ὃν ὁ κύριος ἀναλώσει τῷ πνεύματι 8*
τοῦ στόματος αὐτοῦ καὶ καταργήσει τῇ ἐπιφανείᾳ τῆς παρουσίας αὐτοῦ.
οὗ ἐστιν ἡ παρουσία κατ' ἐνέργειαν τοῦ σατανᾶ ἐν πάσῃ δυνάμει καὶ 9
σημείοις καὶ τέρασιν ψεύδους. καὶ ἐν πάσῃ ἀπάτῃ τῆς ἀδικίας ἐν 10*
τοῖς ἀπολλυμένοις ἀνθ ὧν τὴν ἀγάπην τῆς ἀληθείας οὐκ ἐδέξαντο εἰς
τὸ σωθῆναι αὐτούς. καὶ διὰ τοῦτο πέμψει αὐτοῖς ὁ θεὸς ἐνέργειαν 11*
πλάνης εἰς τὸ πιστεῦσαι αὐτοὺς τῷ ψεύδει. ἵνα κριθῶσιν πάντες οἱ μὴ 12*
πιστεύσαντες τῇ ἀληθείᾳ ἀλλ' εὐδοκήσαντες ἐν τῇ ἀδικίᾳ. ἡμεῖς δὲ 13*
ὀφείλομεν εὐχαριστεῖν τῷ θεῷ πάντοτε περὶ ὑμῶν ἀδελφοὶ ἠγαπημένοι
ὑπὸ κυρίου ὅτι εἵλετο ὑμᾶς ὁ θεὸς ἀ'π αρχῆς εἰς σωτηρίαν ἐν ἁγιασμῷ
πνεύματος καὶ πίστει ἀληθείας. εἰς ὃ ἐκάλεσεν ὑμᾶς διὰ τοῦ εὐαγγελίου 14*
ἡμῶν εἰς περιποίησιν δόξης τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ. ἄρα οὖν 15
ἀδελφοί στήκετε καὶ κρατεῖτε τὰς παραδόσεις ἃς ἐδιδάχθητε εἴτε διὰ
λόγου εἴτε δι' ἐπιστολῆς ἡμῶν. αὐτὸς δὲ ὁ κύριος ἡμῶν ἰησοῦς χριστὸς 16*
καὶ ὁ θεὸς καὶ πατὴρ ἡμῶν ὁ ἀγαπήσας ἡμᾶς καὶ δοὺς παράκλησιν
αἰωνίαν καὶ ἐλπίδα ἀγαθὴν ἐν χάριτι. παρακαλέσαι ὑμῶν τὰς καρδίας 17*

---

v.3 μη τις υμας εξαπατηση κατα μηδενα τροπον οτι εαν μη ελθη η αποστασια πρωτον και αποκαλυφθη ο ανθρωπος της ανομιας[V] αμαρτιας[T,𝔐,K] ο υιος της απωλειας. **v.4** ο αντικειμενος και υπεραιρομενος επι παν[K] το[K] παντα[T,𝔐,V] λεγομενον θεον η σεβασμα ωστε αυτον εις τον ναον του θεου ως[T,𝔐,K] θεον[T,𝔐,K] καθισαι αποδεικνυντα εαυτον οτι εστιν θεος. **v.8** και τοτε αποκαλυφθησεται ο ανομος ον ο κυριος [ιησους][V] ανελει[V] αναλωσει[T,𝔐,K] τω πνευματι του στοματος αυτου και καταργησει τη επιφανεια της παρουσιας αυτου. **v.10** και εν παση απατη της[T,𝔐,K] αδικιας εν[T,𝔐,K] τοις απολλυμενοις ανθ ων την αγαπην της αληθειας ουκ εδεξαντο εις το σωθηναι αυτους. **v.11** και δια τουτο πεμπει[V] πεμψει[T,𝔐,K] αυτοις ο θεος ενεργειαν πλανης εις το πιστευσαι αυτους τω ψευδει. **v.12** ινα κριθωσιν παντες οι μη πιστευσαντες τη αληθεια αλλα[V] αλλ[T,𝔐,K] ευδοκησαντες εν[T,𝔐,K] τη αδικια. **v.13** ημεις δε οφειλομεν ευχαριστειν τω θεω παντοτε περι υμων αδελφοι ηγαπημενοι υπο κυριου οτι ειλατο[V] ειλετο[T,𝔐,K] υμας ο θεος απαρχην[V] απ[T,𝔐,K] αρχης[T,𝔐,K] εις σωτηριαν εν αγιασμω πνευματος και πιστει αληθειας. **v.14** εις ο [και][V] εκαλεσεν υμας δια του ευαγγελιου ημων εις περιποιησιν δοξης του κυριου ημων ιησου χριστου. **v.16** αυτος δε ο κυριος ημων ιησους χριστος και [ο][V] ο[T,𝔐,K] θεος ο[V] και[T,𝔐,K] πατηρ ημων ο αγαπησας ημας και δους παρακλησιν αιωνιαν και ελπιδα αγαθην εν χαριτι.

καὶ στηρίξαι ὑμᾶς ἐν παντὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ ἀγαθῷ.
3 τὸ λοιπὸν προσεύχεσθε ἀδελφοί περὶ ἡμῶν ἵνα ὁ λόγος τοῦ κυρίου
2 τρέχῃ καὶ δοξάζηται καθὼς καὶ πρὸς ὑμᾶς. καὶ ἵνα ῥυσθῶμεν ἀπὸ τῶν
3 ἀτόπων καὶ πονηρῶν ἀνθρώπων οὐ γὰρ πάντων ἡ πίστις. πιστὸς δέ ἐστιν
4* ὁ κύριος ὃς στηρίξει ὑμᾶς καὶ φυλάξει ἀπὸ τοῦ πονηροῦ. πεποίθαμεν
δὲ ἐν κυρίῳ ἐφ’ ὑμᾶς ὅτι ἃ παραγγέλλομεν ὑμῖν καὶ ποιεῖτε καὶ ποιήσετε.
5* ὁ δὲ κύριος κατευθύναι ὑμῶν τὰς καρδίας εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ θεοῦ καὶ
6* εἰς ὑπομονὴν τοῦ χριστοῦ. παραγγέλλομεν δὲ ὑμῖν ἀδελφοί ἐν ὀνόματι
τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ στέλλεσθαι ὑμᾶς ἀπὸ παντὸς ἀδελφοῦ
ἀτάκτως περιπατοῦντος καὶ μὴ κατὰ τὴν παράδοσιν ἣν παρέλαβεν παρ’
7 ἡμῶν. αὐτοὶ γὰρ οἴδατε πῶς δεῖ μιμεῖσθαι ἡμᾶς ὅτι οὐκ ἠτακτήσαμεν
8* ἐν ὑμῖν. οὐδὲ δωρεὰν ἄρτον ἐφάγομεν παρά τινος ἀλλ’ ἐν κόπῳ καὶ μό-
χθῳ νύκτα καὶ ἡμέραν ἐργαζόμενοι πρὸς τὸ μὴ ἐπιβαρῆσαί τινα ὑμῶν.
9 οὐχ ὅτι οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν ἀλλ’ ἵνα ἑαυτοὺς τύπον δῶμεν ὑμῖν εἰς τὸ
10 μιμεῖσθαι ἡμᾶς. καὶ γὰρ ὅτε ἦμεν πρὸς ὑμᾶς τοῦτο παρηγγέλλομεν
11 ὑμῖν ὅτι εἴ τις οὐ θέλει ἐργάζεσθαι μηδὲ ἐσθιέτω. ἀκούομεν γάρ τινας
περιπατοῦντας ἐν ὑμῖν ἀτάκτως μηδὲν ἐργαζομένους ἀλλὰ περιεργαζο-
12* μένους. τοῖς δὲ τοιούτοις παραγγέλλομεν καὶ παρακαλοῦμεν διὰ τοῦ
κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστου ἵνα μετὰ ἡσυχίας ἐργαζόμενοι τὸν ἑαυτῶν
13*, 14* ἄρτον ἐσθίωσιν. ὑμεῖς δέ ἀδελφοί μὴ ἐκκακήσητε καλοποιοῦντες. εἰ
δέ τις οὐχ ὑπακούει τῷ λόγῳ ἡμῶν διὰ τῆς ἐπιστολῆς τοῦτον σημειοῦσθε
15 καὶ μὴ συναναμίγνυσθε αὐτῷ ἵνα ἐντραπῇ. καὶ μὴ ὡς ἐχθρὸν ἡγεῖσθε
16 ἀλλὰ νουθετεῖτε ὡς ἀδελφόν. αὐτὸς δὲ ὁ κύριος τῆς εἰρήνης δῴη ὑμῖν
17 τὴν εἰρήνην διὰ παντὸς ἐν παντὶ τρόπῳ ὁ κύριος μετὰ πάντων ὑμῶν. ὁ
ἀσπασμὸς τῇ ἐμῇ χειρὶ παύλου ὅ ἐστιν σημεῖον ἐν πάσῃ ἐπιστολῇ οὕτως
18* γράφω. ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ μετὰ πάντων ὑμῶν
ἀμήν πρός θεσσαλονικείς δευτέρα ἐγράφη ἀπό ἀθηνῶν.

v.17 παρακαλεσαι υμων τας καρδιας και στηριξαι υμας$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εν παντι λογω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εργω και$^{\mathcal{V}}$ λογω$^{\mathcal{V}}$ αγαθω. **3** **v.4** πεποιθαμεν δε εν κυριω εφ υμας οτι α παραγγελλομεν [και]$^{\mathcal{V}}$ υμιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ποιειτε και ποιησετε. **v.5** ο δε κυριος κατευθυναι υμων τας καρδιας εις την αγαπην του θεου και εις την$^{\mathcal{K},\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ υπομονην του χριστου. **v.6** παραγγελλομεν δε υμιν αδελφοι εν ονοματι του κυριου [ημων]$^{\mathcal{V}}$ ημων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ιησου χριστου στελλεσθαι υμας απο παντος αδελφου ατακτως περιπατουντος και μη κατα την παραδοσιν ην παρελαβοσαν$^{\mathcal{V}}$ παρελαβον$^{\mathfrak{M}}$ παρελαβεν$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ παρ ημων. **v.8** ουδε δωρεαν αρτον εφαγομεν παρα τινος αλλ εν κοπω και μοχθω νυκτος$^{\mathcal{V}}$ νυκτα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και ημερας$^{\mathcal{V}}$ ημεραν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εργαζομενοι προς το μη επιβαρησαι τινα υμων. **v.12** τοις δε τοιουτοις παραγγελλομεν και παρακαλουμεν εν$^{\mathcal{V}}$ κυριω$^{\mathcal{V}}$ δια$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ του$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ κυριου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ημων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ιησου χριστω$^{\mathcal{V}}$ χριστου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ινα μετα ησυχιας εργαζομενοι τον εαυτων αρτον εσθιωσιν. **v.13** υμεις δε αδελφοι μη εγκακησητε$^{\mathcal{V}}$ εκκακησητε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ καλοποιουντες. **v.14** ει δε τις ουχ υπακουει τω λογω ημων δια της επιστολης τουτον σημειουσθε και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μη συναναμιγνυσθαι$^{\mathcal{V}}$ συναναμιγνυσθε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτω ινα εντραπη. **v.18** η χαρις του κυριου ημων ιησου χριστου μετα παντων υμων αμην$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$.

Η ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΩΤΗ

παῦλος ἀπόστολος ἰησοῦ χριστοῦ κατ’ ἐπιταγὴν θεοῦ σωτῆρος ἡμῶν **1***
καὶ κυριόυ ἰησοῦ χριστοῦ τῆς ἐλπίδος ἡμῶν. τιμοθέῳ γνησίῳ τέκνῳ 2*
ἐν πίστει χάρις ἔλεος εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ χριστοῦ ἰησοῦ
τοῦ κυρίου ἡμῶν. καθὼς παρεκάλεσά σε προσμεῖναι ἐν ἐφέσῳ πο- 3
ρευόμενος εἰς μακεδονίαν ἵνα παραγγείλῃς τισὶν μὴ ἑτεροδιδασκαλεῖν.
μηδὲ προσέχειν μύθοις καὶ γενεαλογίαις ἀπεράντοις αἵτινες ζητήσεις 4*
παρέχουσιν μᾶλλον ἢ οἰκονομίαν θεοῦ τὴν ἐν πίστει. τὸ δὲ τέλος τῆς 5
παραγγελίας ἐστὶν ἀγάπη ἐκ καθαρᾶς καρδίας καὶ συνειδήσεως ἀγα-
θῆς καὶ πίστεως ἀνυποκρίτου. ὧν τινες ἀστοχήσαντες ἐξετράπησαν 6
εἰς ματαιολογίαν. θέλοντες εἶναι νομοδιδάσκαλοι μὴ νοοῦντες μήτε 7
ἃ λέγουσιν μήτε περὶ τίνων διαβεβαιοῦνται. οἴδαμεν δὲ ὅτι καλὸς ὁ 8
νόμος ἐάν τις αὐτῷ νομίμως χρῆται. εἰδὼς τοῦτο ὅτι δικαίῳ νόμος οὐ 9*
κεῖται ἀνόμοις δὲ καὶ ἀνυποτάκτοις ἀσεβέσιν καὶ ἁμαρτωλοῖς ἀνοσί-
οις καὶ βεβήλοις πατραλῴαις καὶ μητραλῴαις ἀνδροφόνοις. πόρνοις 10
ἀρσενοκοίταις ἀνδραποδισταῖς ψεύσταις ἐπιόρκοις καὶ εἴ τι ἕτερον τῇ
ὑγιαινούσῃ διδασκαλίᾳ ἀντίκειται. κατὰ τὸ εὐαγγέλιον τῆς δόξης τοῦ 11
μακαρίου θεοῦ ὃ ἐπιστεύθην ἐγώ. καὶ χάριν ἔχω τῷ ἐνδυναμώσαντί 12*
με χριστῷ ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν ὅτι πιστόν με ἡγήσατο θέμενος εἰς δια-
κονίαν. τὸν πρότερον ὄντα βλάσφημον καὶ διώκτην καὶ ὑβριστήν ἀλ’λ 13*
ἠλεήθην ὅτι ἀγνοῶν ἐποίησα ἐν ἀπιστίᾳ. ὑπερεπλεόνασεν δὲ ἡ χάρις 14
τοῦ κυρίου ἡμῶν μετὰ πίστεως καὶ ἀγάπης τῆς ἐν χριστῷ ἰησοῦ. πιστὸς 15
ὁ λόγος καὶ πάσης ἀποδοχῆς ἄξιος ὅτι χριστὸς ἰησοῦς ἦλθεν εἰς τὸν κό-
σμον ἁμαρτωλοὺς σῶσαι ὧν πρῶτός εἰμι ἐγώ. ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἠλεήθην 16*

---

1 **v.1** παυλος αποστολος ιησου[T,𝔐,K] χριστου ιησου[V] κατ επιταγην θεου σωτηρος ημων και κυριου[T,𝔐,K] ιησου[T,𝔐,K] χριστου ιησου[V] της ελπιδος ημων. **v.2** τιμοθεω γνησιω τεκνω εν πιστει χαρις ελεος ειρηνη απο θεου πατρος ημων[T,𝔐,K] και χριστου[T,𝔐,V] ιησου χριστου[K] του κυριου ημων. **v.4** μηδε προσεχειν μυθοις και γενεαλογιαις απεραντοις αιτινες εκζητησεις[V] ζητησεις[T,𝔐,K] παρεχουσιν μαλλον η οικοδομιαν[K] οικονομιαν[T,𝔐,V] θεου την εν πιστει. **v.9** ειδως τουτο οτι δικαιω νομος ου κειται ανομοις δε και ανυποτακτοις ασεβεσι[V] ασεβεσιν[T,𝔐,K] και αμαρτωλοις ανοσιοις και βεβηλοις πατρολωαις[𝔐,V] πατραλωαις[T,K] και μητρολωαις[𝔐,V] μητραλωαις[T,K] ανδροφονοις. **v.12** και[T,𝔐,K] χαριν εχω τω ενδυναμωσαντι με χριστω ιησου τω κυριω ημων οτι πιστον με ηγησατο θεμενος εις διακονιαν. **v.13** το[V] τον[T,𝔐,K] προτερον οντα βλασφημον και διωκτην και υβριστην αλλα[𝔐,V] αλλ[T,K] ηλεηθην οτι αγνοων εποιησα εν απιστια. **v.16** αλλα δια τουτο ηλεηθην ινα εν εμοι πρωτω ενδειξηται ιησους[T,𝔐,K] χριστος ιησους[V] την απασαν[V] πασαν[T,𝔐,K] μακροθυμιαν προς υποτυπωσιν των μελλοντων πιστευειν επ αυτω εις ζωην αιωνιον.

ἵνα ἐν ἐμοὶ πρώτῳ ἐνδείξηται ἰησοῦς χριστὸς τὴν πᾶσαν μακροθυμίαν
πρὸς ὑποτύπωσιν τῶν μελλόντων πιστεύειν ἐπ’ αὐτῷ εἰς ζωὴν αἰώνιον.
17* τῷ δὲ βασιλεῖ τῶν αἰώνων ἀφθάρτῳ ἀοράτῳ μόνῳ σοφῷ θεῷ τιμὴ καὶ
18 δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν. ταύτην τὴν παραγγελίαν πα-
ρατίθεμαί σοι τέκνον τιμόθεε κατὰ τὰς προαγούσας ἐπὶ σὲ προφητείας
19 ἵνα στρατεύῃ ἐν αὐταῖς τὴν καλὴν στρατείαν. ἔχων πίστιν καὶ ἀγαθὴν
20 συνείδησιν ἥν τινες ἀπωσάμενοι περὶ τὴν πίστιν ἐναυάγησαν. ὧν ἐστιν
ὑμέναιος καὶ ἀλέξανδρος οὓς παρέδωκα τῷ σατανᾷ ἵνα παιδευθῶσιν μὴ
βλασφημεῖν.

2 παρακαλῶ οὖν πρῶτον πάντων ποιεῖσθαι δεήσεις προσευχάς ἐντεύ-
2 ξεις εὐχαριστίας ὑπὲρ πάντων ἀνθρώπων. ὑπὲρ βασιλέων καὶ πάντων
τῶν ἐν ὑπεροχῇ ὄντων ἵνα ἤρεμον καὶ ἡσύχιον βίον διάγωμεν ἐν πάσῃ
3* εὐσεβείᾳ καὶ σεμνότητι. τοῦτο γὰρ καλὸν καὶ ἀπόδεκτον ἐνώπιον
4 τοῦ σωτῆρος ἡμῶν θεοῦ. ὅς πάντας ἀνθρώπους θέλει σωθῆναι καὶ
5 εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν. εἷς γὰρ θεός εἷς καὶ μεσίτης θεοῦ καὶ
6 ἀνθρώπων ἄνθρωπος χριστὸς ἰησοῦς. ὁ δοὺς ἑαυτὸν ἀντίλυτρον ὑπὲρ
7* πάντων τὸ μαρτύριον καιροῖς ἰδίοις. εἰς ὃ ἐτέθην ἐγὼ κῆρυξ καὶ ἀπόστο-
λος ἀλήθειαν λέγω ἐν χριστῷ οὐ ψεύδομαι διδάσκαλος ἐθνῶν ἐν πίστει
8 καὶ ἀληθείᾳ. βούλομαι οὖν προσεύχεσθαι τοὺς ἄνδρας ἐν παντὶ τό-
9* πῳ ἐπαίροντας ὁσίους χεῖρας χωρὶς ὀργῆς καὶ διαλογισμοῦ. ὡσαύτως
καὶ τὰς γυναῖκας ἐν καταστολῇ κοσμίῳ μετὰ αἰδοῦς καὶ σωφροσύνης
κοσμεῖν ἑαυτάς μὴ ἐν πλέγμασιν ἢ χρυ'σῳ ἢ μαργαρίταις ἢ ἱματισμῷ
10 πολυτελεῖ. ἀλλ’ ὃ πρέπει γυναιξὶν ἐπαγγελλομέναις θεοσέβειαν δι’ ἔρ-
11, 12* γων ἀγαθῶν. γυνὴ ἐν ἡσυχίᾳ μανθανέτω ἐν πάσῃ ὑποταγῇ. γυναικὶ
δὲ διδάσκειν οὐκ ἐπιτρέπω οὐδὲ αὐθεντεῖν ἀνδρός ἀλλ’ εἶναι ἐν ἡσυχίᾳ.
13, 14* ἀδὰμ γὰρ πρῶτος ἐπλάσθη εἶτα εὕα. καὶ ἀδὰμ οὐκ ἠπατήθη ἡ δὲ γυνὴ
15 ἀπατηθεῖσα ἐν παραβάσει γέγονεν. σωθήσεται δὲ διὰ τῆς τεκνογονίας
ἐὰν μείνωσιν ἐν πίστει καὶ ἀγάπῃ καὶ ἁγιασμῷ μετὰ σωφροσύνης.

3 πιστὸς ὁ λόγος εἴ τις ἐπισκοπῆς ὀρέγεται καλοῦ ἔργου ἐπιθυμεῖ.
2* δεῖ οὖν τὸν ἐπίσκοπον ἀνεπίληπτον εἶναι μιᾶς γυναικὸς ἄνδρα νηφά-

v.17 τω δε βασιλει των αιωνων αφθαρτω αορατω μονω σοφω[T,𝔐,K] θεω τιμη και δοξα εις τους αιωνας των αιωνων αμην. **2** **v.3** τουτο γαρ[T,𝔐,K] καλον και αποδεκτον ενωπιον του σωτηρος ημων θεου. **v.7** εις ο ετεθην εγω κηρυξ και αποστολος αληθειαν λεγω εν[T,𝔐,K] χριστω[T,𝔐,K] ου ψευδομαι διδασκαλος εθνων εν πιστει και αληθεια. **v.9** ωσαυτως [και][V] και[T,𝔐,K] τας[T,𝔐,K] γυναικας εν καταστολη κοσμιω μετα αιδους και σωφροσυνης κοσμειν εαυτας μη εν πλεγμασιν και[V] η[T,𝔐,K] χρυσιω[V] χρυσω[T,𝔐,K] η μαργαριταις η ιματισμω πολυτελει. **v.12** γυναικι[T,𝔐,K] δε[T,𝔐,K] διδασκειν δε[V] γυναικι[V] ουκ επιτρεπω ουδε αυθεντειν ανδρος αλλ ειναι εν ησυχια. **v.14** και αδαμ ουκ ηπατηθη η δε γυνη εξαπατηθεισα[V] απατηθεισα[T,𝔐,K] εν παραβασει γεγονεν. **3** **v.2** δει ουν τον επισκοπον ανεπιλημπτον[V] ανεπιληπτον[T,𝔐,K] ειναι μιας γυναικος ανδρα νηφαλιον[K,V] νηφαλεον[T,𝔐] σωφρονα κοσμιον φιλοξενον διδακτικον.

λεον σώφρονα κόσμιον φιλόξενον διδακτικόν. μὴ πάροινον μὴ πλήκτην 3*
μὴ αἰσχροκερδῆ ἀλ'λ ἐπιεικῆ ἄμαχον ἀφιλάργυρον. τοῦ ἰδίου οἴκου 4
καλῶς προϊστάμενον τέκνα ἔχοντα ἐν ὑποταγῇ μετὰ πάσης σεμνότη-
τος. εἰ δέ τις τοῦ ἰδίου οἴκου προστῆναι οὐκ οἶδεν πῶς ἐκκλησίας 5
θεοῦ ἐπιμελήσεται. μὴ νεόφυτον ἵνα μὴ τυφωθεὶς εἰς κρίμα ἐμπέσῃ 6
τοῦ διαβόλου. δεῖ δὲ αὐτὸν καὶ μαρτυρίαν καλὴν ἔχειν ἀπὸ τῶν ἔξωθεν 7*
ἵνα μὴ εἰς ὀνειδισμὸν ἐμπέσῃ καὶ παγίδα τοῦ διαβόλου. διακόνους 8
ὡσαύτως σεμνούς μὴ διλόγους μὴ οἴνῳ πολλῷ προσέχοντας μὴ αἰσχρο-
κερδεῖς. ἔχοντας τὸ μυστήριον τῆς πίστεως ἐν καθαρᾷ συνειδήσει. καὶ 9, 10
οὗτοι δὲ δοκιμαζέσθωσαν πρῶτον εἶτα διακονείτωσαν ἀνέγκλητοι ὄντες.
γυναῖκας ὡσαύτως σεμνάς μὴ διαβόλους νηφαλέους πιστὰς ἐν πᾶσιν. 11*
διάκονοι ἔστωσαν μιᾶς γυναικὸς ἄνδρες τέκνων καλῶς προϊστάμενοι 12
καὶ τῶν ἰδίων οἴκων. οἱ γὰρ καλῶς διακονήσαντες βαθμὸν ἑαυτοῖς κα- 13
λὸν περιποιοῦνται καὶ πολλὴν παρρησίαν ἐν πίστει τῇ ἐν χριστῷ ἰησοῦ.
ταῦτά σοι γράφω ἐλπίζων ἐλθεῖν πρὸς σὲ τάχιον. ἐὰν δὲ βραδύνω ἵνα 14*, 15
εἰδῇς πῶς δεῖ ἐν οἴκῳ θεοῦ ἀναστρέφεσθαι ἥτις ἐστὶν ἐκκλησία θεοῦ
ζῶντος στῦλος καὶ ἑδραίωμα τῆς ἀληθείας. καὶ ὁμολογουμένως μέγα 16*
ἐστὶν τὸ τῆς εὐσεβείας μυστήριον θεὸς ἐφανερώθη ἐν σαρκί ἐδικαιώθη
ἐν πνεύματι ὤφθη ἀγγέλοις ἐκηρύχθη ἐν ἔθνεσιν ἐπιστεύθη ἐν κόσμῳ
ἀνελήφθη ἐν δόξῃ.

τὸ δὲ πνεῦμα ῥητῶς λέγει ὅτι ἐν ὑστέροις καιροῖς ἀποστήσονταί τινες **4**
τῆς πίστεως προσέχοντες πνεύμασιν πλάνοις καὶ διδασκαλίαις δαιμο-
νίων. ἐν ὑποκρίσει ψευδολόγων κεκαυτηριασμένων τὴν ἰδίαν συ- 2*
νείδησιν. κωλυόντων γαμεῖν ἀπέχεσθαι βρωμάτων ἃ ὁ θεὸς ἔκτισεν εἰς 3*
μετάληψιν μετὰ εὐχαριστίας τοῖς πιστοῖς καὶ ἐπεγνωκόσιν τὴν ἀλήθειαν.
ὅτι πᾶν κτίσμα θεοῦ καλόν καὶ οὐδὲν ἀπόβλητον μετὰ εὐχαριστίας λαμ- 4
βανόμενον. ἁγιάζεται γὰρ διὰ λόγου θεοῦ καὶ ἐντεύξεως. ταῦτα ὑποτι- 5, 6*
θέμενος τοῖς ἀδελφοῖς καλὸς ἔσῃ διάκονος ἰησοῦ χριστοῦ ἐντρεφόμενος

v.3 μη παροινον μη πληκτην αλλα$^{\mathcal{V}}$ μη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αισχροκερδη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αλλ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ επιεικη αμαχον αφιλαργυρον. **v.7** δει δε αυτον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και μαρτυριαν καλην εχειν απο των εξωθεν ινα μη εις ονειδισμον εμπεση και παγιδα του διαβολου. **v.11** γυναικας ωσαυτως σεμνας μη διαβολους νηφαλιους$^{\mathcal{K},\mathcal{V}}$ νηφαλεους$^{\mathcal{T},\mathfrak{M}}$ πιστας εν πασιν. **v.14** ταυτα σοι γραφω ελπιζων ελθειν προς σε εν$^{\mathcal{V}}$ ταχει$^{\mathcal{V}}$ ταχιον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.16** και ομολογουμενως μεγα εστιν το της ευσεβειας μυστηριον ος$^{\mathcal{V}}$ θεος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εφανερωθη εν σαρκι εδικαιωθη εν πνευματι ωφθη αγγελοις εκηρυχθη εν εθνεσιν επιστευθη εν κοσμω ανελημφθη$^{\mathcal{V}}$ ανεληφθη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εν δοξη. **4** **v.2** εν υποκρισει ψευδολογων κεκαυστηριασμενων$^{\mathcal{V}}$ κεκαυτηριασμενων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ την ιδιαν συνειδησιν. **v.3** κωλυοντων γαμειν απεχεσθαι βρωματων α ο θεος εκτισεν εις μεταλημψιν$^{\mathcal{V}}$ μεταληψιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μετα ευχαριστιας τοις πιστοις και επεγνωκοσι$^{\mathcal{V}}$ επεγνωκοσιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ την αληθειαν. **v.6** ταυτα υποτιθεμενος τοις αδελφοις καλος εση διακονος ιησου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ χριστου ιησου$^{\mathcal{V}}$ εντρεφομενος τοις λογοις της πιστεως και της καλης διδασκαλιας η παρηκολουθηκας.

τοῖς λόγοις τῆς πίστεως καὶ τῆς καλῆς διδασκαλίας ᾗ παρηκολούθηκας.
7 τοὺς δὲ βεβήλους καὶ γραώδεις μύθους παραιτοῦ γύμναζε δὲ σεαυτὸν
8 πρὸς εὐσέβειαν. ἡ γὰρ σωματικὴ γυμνασία πρὸς ὀλίγον ἐστὶν ὠφέλιμος
ἡ δὲ εὐσέβεια πρὸς πάντα ὠφέλιμός ἐστιν ἐπαγγελίαν ἔχουσα ζωῆς τῆς
9, 10* νῦν καὶ τῆς μελλούσης. πιστὸς ὁ λόγος καὶ πάσης ἀποδοχῆς ἄξιος. εἰς
τοῦτο γὰρ καὶ κοπιῶμεν καὶ ὀνειδιζόμεθα ὅτι ἠλπίκαμεν ἐπὶ θεῷ ζῶντι
11 ὅς ἐστιν σωτὴρ πάντων ἀνθρώπων μάλιστα πιστῶν. παράγγελλε ταῦτα
12* καὶ δίδασκε. μηδείς σου τῆς νεότητος καταφρονείτω ἀλλὰ τύπος γίνου
τῶν πιστῶν ἐν λόγῳ ἐν ἀναστροφῇ ἐν ἀγάπῃ ἐν πνεύματι ἐν πίστει ἐν
13 ἁγνείᾳ. ἕως ἔρχομαι πρόσεχε τῇ ἀναγνώσει τῇ παρακλήσει τῇ διδα-
14 σκαλίᾳ. μὴ ἀμέλει τοῦ ἐν σοὶ χαρίσματος ὃ ἐδόθη σοι διὰ προφητείας
15* μετὰ ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν τοῦ πρεσβυτερίου. ταῦτα μελέτα ἐν τούτοις
16 ἴσθι ἵνα σου ἡ προκοπὴ φανερὰ ᾖ ἐν πᾶσιν. ἔπεχε σεαυτῷ καὶ τῇ δι-
δασκαλίᾳ ἐπίμενε αὐτοῖς τοῦτο γὰρ ποιῶν καὶ σεαυτὸν σώσεις καὶ τοὺς
ἀκούοντάς σου.

5 πρεσβυτέρῳ μὴ ἐπιπλήξῃς ἀλλὰ παρακάλει ὡς πατέρα νεωτέρους ὡς
2 ἀδελφούς. πρεσβυτέρας ὡς μητέρας νεωτέρας ὡς ἀδελφὰς ἐν πάσῃ
3, 4* ἁγνείᾳ. χήρας τίμα τὰς ὄντως χήρας. εἰ δέ τις χήρα τέκνα ἢ ἔκγονα
ἔχει μανθανέτωσαν πρῶτον τὸν ἴδιον οἶκον εὐσεβεῖν καὶ ἀμοιβὰς ἀπο-
διδόναι τοῖς προγόνοις τοῦτο γάρ ἐστιν καλὸν καὶ ἀπόδεκτον ἐνώπιον
5* τοῦ θεοῦ. ἡ δὲ ὄντως χήρα καὶ μεμονωμένη ἤλπικεν ἐπὶ τόν θεὸν καὶ
6 προσμένει ταῖς δεήσεσιν καὶ ταῖς προσευχαῖς νυκτὸς καὶ ἡμέρας. ἡ
7* δὲ σπαταλῶσα ζῶσα τέθνηκεν. καὶ ταῦτα παράγγελλε ἵνα ἀνεπίληπτοι
8* ὦσιν. εἰ δέ τις τῶν ἰδίων καὶ μάλιστα τῶν οἰκείων οὐ προνοεῖ τὴν πίστιν
9 ἤρνηται καὶ ἔστιν ἀπίστου χείρων. χήρα καταλεγέσθω μὴ ἔλαττον ἐτῶν
10 ἑξήκοντα γεγονυῖα ἑνὸς ἀνδρὸς γυνή. ἐν ἔργοις καλοῖς μαρτυρουμένη
εἰ ἐτεκνοτρόφησεν εἰ ἐξενοδόχησεν εἰ ἁγίων πόδας ἔνιψεν εἰ θλιβομέ-
11 νοις ἐπήρκεσεν εἰ παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ ἐπηκολούθησεν. νεωτέρας δὲ χή-
ρας παραιτοῦ ὅταν γὰρ καταστρηνιάσωσιν τοῦ χριστοῦ γαμεῖν θέλουσιν.
12, 13 ἔχουσαι κρίμα ὅτι τὴν πρώτην πίστιν ἠθέτησαν. ἅμα δὲ καὶ ἀργαὶ μαν-

v.10 εις τουτο γαρ και$^{T,\mathfrak{M},K}$ κοπιωμεν και αγωνιζομεθα^{V} ονειδιζομεθα$^{T,\mathfrak{M},K}$ οτι ηλπικαμεν επι θεω ζωντι ος εστιν σωτηρ παντων ανθρωπων μαλιστα πιστων. **v.12** μηδεις σου της νεοτητος καταφρονειτω αλλα τυπος γινου των πιστων εν λογω εν αναστροφη εν αγαπη εν πνευματι$^{T,\mathfrak{M},K}$ εν$^{T,\mathfrak{M},K}$ πιστει εν αγνεια. **v.15** ταυτα μελετα εν τουτοις ισθι ινα σου η προκοπη φανερα η εν$^{T,\mathfrak{M},K}$ πασιν. **5 v.4** ει δε τις χηρα τεκνα η εκγονα εχει μανθανετωσαν πρωτον τον ιδιον οικον ευσεβειν και αμοιβας αποδιδοναι τοις προγονοις τουτο γαρ εστιν καλον^{T,K} και^{T,K} αποδεκτον ενωπιον του θεου. **v.5** η δε οντως χηρα και μεμονωμενη ηλπικεν επι τον$^{T,\mathfrak{M},K}$ θεον και προσμενει ταις δεησεσιν και ταις προσευχαις νυκτος και ημερας. **v.7** και ταυτα παραγγελλε ινα ανεπιλημπτοι^{V} ανεπιληπτοι$^{T,\mathfrak{M},K}$ ωσιν. **v.8** ει δε τις των ιδιων και μαλιστα των$^{T,\mathfrak{M},K}$ οικειων ου προνοει την πιστιν ηρνηται και εστιν απιστου χειρων.

θάνουσιν περιερχόμεναι τὰς οἰκίας οὐ μόνον δὲ ἀργαὶ ἀλλὰ καὶ φλύαροι
καὶ περίεργοι λαλοῦσαι τὰ μὴ δέοντα. βούλομαι οὖν νεωτέρας γαμεῖν 14
τεκνογονεῖν οἰκοδεσποτεῖν μηδεμίαν ἀφορμὴν διδόναι τῷ ἀντικειμένῳ
λοιδορίας χάριν. ἤδη γάρ τινες ἐξετράπησαν ὀπίσω τοῦ σατανᾶ. εἴ τις 15, 16*
πιστὸς ἢ πιστὴ ἔχει χήρας ἐπαρκείτω αὐταῖς καὶ μὴ βαρείσθω ἡ ἐκκλη-
σία ἵνα ταῖς ὄντως χήραις ἐπαρκέσῃ. οἱ καλῶς προεστῶτες πρεσβύτεροι 17
διπλῆς τιμῆς ἀξιούσθωσαν μάλιστα οἱ κοπιῶντες ἐν λόγῳ καὶ διδασκα-
λίᾳ. λέγει γὰρ ἡ γραφή βοῦν ἀλοῶντα οὐ φιμώσεις καί ἄξιος ὁ ἐργάτης 18
τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ. κατὰ πρεσβυτέρου κατηγορίαν μὴ παραδέχου ἐκτὸς 19
εἰ μὴ ἐπὶ δύο ἢ τριῶν μαρτύρων. τοὺς ἁμαρτάνοντας ἐνώπιον πάντων 20
ἔλεγχε ἵνα καὶ οἱ λοιποὶ φόβον ἔχωσιν. διαμαρτύρομαι ἐνώπιον τοῦ 21*
θεοῦ καὶ κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ καὶ τῶν ἐκλεκτῶν ἀγγέλων ἵνα ταῦτα
φυλάξῃς χωρὶς προκρίματος μηδὲν ποιῶν κατὰ πρόσκλισιν. χεῖρας τα- 22
χέως μηδενὶ ἐπιτίθει μηδὲ κοινώνει ἁμαρτίαις ἀλλοτρίαις σεαυτὸν ἁγνὸν
τήρει. μηκέτι ὑδροπότει ἀλ᾽λ οἴνῳ ὀλίγῳ χρῶ διὰ τὸν στόμαχον σου καὶ 23*
τὰς πυκνάς σοῦ ἀσθενείας. τινῶν ἀνθρώπων αἱ ἁμαρτίαι πρόδηλοί εἰσιν 24
προάγουσαι εἰς κρίσιν τισὶν δὲ καὶ ἐπακολουθοῦσιν. ὡσαύτως καὶ τὰ 25*
καλὰ ἔργα πρόδηλα ἐστίν καὶ τὰ ἄλλως ἔχοντα κρυβῆναι οὐ δύναται.

ὅσοι εἰσὶν ὑπὸ ζυγὸν δοῦλοι τοὺς ἰδίους δεσπότας πάσης τιμῆς ἀξίους **6**
ἡγείσθωσαν ἵνα μὴ τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ καὶ ἡ διδασκαλία βλασφημῆται.
οἱ δὲ πιστοὺς ἔχοντες δεσπότας μὴ καταφρονείτωσαν ὅτι ἀδελφοί εἰ- 2
σιν ἀλλὰ μᾶλλον δουλευέτωσαν ὅτι πιστοί εἰσιν καὶ ἀγαπητοὶ οἱ τῆς
εὐεργεσίας ἀντιλαμβανόμενοι ταῦτα δίδασκε καὶ παρακάλει. εἴ τις ἑτε- 3
ροδιδασκαλεῖ καὶ μὴ προσέρχεται ὑγιαίνουσιν λόγοις τοῖς τοῦ κυρίου
ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ καὶ τῇ κατ᾽ εὐσέβειαν διδασκαλίᾳ. τετύφωται μη- 4
δὲν ἐπιστάμενος ἀλλὰ νοσῶν περὶ ζητήσεις καὶ λογομαχίας ἐξ ὧν γίνεται
φθόνος ἔρις βλασφημίαι ὑπόνοιαι πονηραί. παραδιατριβαὶ διεφθαρ- 5*
μένων ἀνθρώπων τὸν νοῦν καὶ ἀπεστερημένων τῆς ἀληθείας νομιζόντων
πορισμὸν εἶναι τὴν εὐσέβειαν ἀφίστασο ἀπὸ τῶν τοιούτων. ἔστιν δὲ 6
πορισμὸς μέγας ἡ εὐσέβεια μετὰ αὐταρκείας. οὐδὲν γὰρ εἰσηνέγκα- 7*

v.16 ει τις πιστος[T,𝔐,K] η[T,𝔐,K] πιστη εχει χηρας επαρκειτω αυταις και μη βαρεισθω η εκκλησια ινα ταις οντως χηραις επαρκεση. **v.21** διαμαρτυρομαι ενωπιον του θεου και κυριου[T,𝔐,K] ιησου[T,𝔐,K] χριστου ιησου[V] και των εκλεκτων αγγελων ινα ταυτα φυλαξης χωρις προκριματος μηδεν ποιων κατα προσκλησιν[𝔐] προσκλισιν[T,K,V]. **v.23** μηκετι υδροποτει αλλα[V] αλλ[T,𝔐,K] οινω ολιγω χρω δια τον στομαχον σου[T,𝔐,K] και τας πυκνας σου ασθενειας. **v.25** ωσαυτως και τα καλα[T,𝔐,K] εργα τα[V] καλα[V] προδηλα εστιν[T,𝔐,K] και τα αλλως εχοντα κρυβηναι ου δυνανται[𝔐,V] δυναται[T,K]. **6 v.5** διαπαρατριβαι[𝔐,V] παραδιατριβαι[T,K] διεφθαρμενων ανθρωπων τον νουν και απεστερημενων της αληθειας νομιζοντων πορισμον ειναι την ευσεβειαν αφιστασο[T,𝔐,K] απο[T,𝔐,K] των[T,𝔐,K] τοιουτων[T,𝔐,K]. **v.7** ουδεν γαρ εισηνεγκαμεν εις τον κοσμον δηλον[T,𝔐,K] οτι ουδε εξενεγκειν τι δυναμεθα.

8 μεν εἰς τὸν κόσμον δῆλον ὅτι οὐδὲ ἐξενεγκεῖν τι δυνάμεθα. ἔχοντες δὲ
9 διατροφὰς καὶ σκεπάσματα τούτοις ἀρκεσθησόμεθα. οἱ δὲ βουλόμενοι
πλουτεῖν ἐμπίπτουσιν εἰς πειρασμὸν καὶ παγίδα καὶ ἐπιθυμίας πολλὰς
ἀνοήτους καὶ βλαβεράς αἵτινες βυθίζουσιν τοὺς ἀνθρώπους εἰς ὄλεθρον
10 καὶ ἀπώλειαν. ῥίζα γὰρ πάντων τῶν κακῶν ἐστιν ἡ φιλαργυρία ἧς τινες
ὀρεγόμενοι ἀπεπλανήθησαν ἀπὸ τῆς πίστεως καὶ ἑαυτοὺς περιέπειραν
11* ὀδύναις πολλαῖς. σὺ δέ ὦ ἄνθρωπε τοῦ θεοῦ ταῦτα φεῦγε δίωκε δὲ
12* δικαιοσύνην εὐσέβειαν πίστιν ἀγάπην ὑπομονήν πρᾳότητα. ἀγωνίζου
τὸν καλὸν ἀγῶνα τῆς πίστεως ἐπιλαβοῦ τῆς αἰωνίου ζωῆς εἰς ἣν καὶ
ἐκλήθης καὶ ὡμολόγησας τὴν καλὴν ὁμολογίαν ἐνώπιον πολλῶν μαρ-
13* τύρων. παραγγέλλω σοι ἐνώπιον τοῦ θεοῦ τοῦ ζωοποιοῦντος τὰ πάντα
καὶ χριστοῦ ἰησοῦ τοῦ μαρτυρήσαντος ἐπὶ ποντίου πιλάτου τὴν καλὴν
14* ὁμολογίαν. τηρῆσαί σε τὴν ἐντολὴν ἄσπιλον ἀνεπίληπτον μέχρι τῆς
15 ἐπιφανείας τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ. ἣν καιροῖς ἰδίοις δείξει ὁ
μακάριος καὶ μόνος δυνάστης ὁ βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων καὶ κύριος
16 τῶν κυριευόντων. ὁ μόνος ἔχων ἀθανασίαν φῶς οἰκῶν ἀπρόσιτον ὃν
εἶδεν οὐδεὶς ἀνθρώπων οὐδὲ ἰδεῖν δύναται ᾧ τιμὴ καὶ κράτος αἰώνιον
17* ἀμήν. τοῖς πλουσίοις ἐν τῷ νῦν αἰῶνι παράγγελλε μὴ ὑψηλοφρονεῖν μη-
δὲ ἠλπικέναι ἐπὶ πλούτου ἀδηλότητι ἀλλ' ἐν τῷ θεῷ τῷ ζῶντι τῷ παρέχοντι
18 ἡμῖν πλουσίως πάντα εἰς ἀπόλαυσιν. ἀγαθοεργεῖν πλουτεῖν ἐν ἔργοις
19* καλοῖς εὐμεταδότους εἶναι κοινωνικούς. ἀποθησαυρίζοντας ἑαυτοῖς θε-
20* μέλιον καλὸν εἰς τὸ μέλλον ἵνα ἐπιλάβωνται τῆς αἰωνιόυ ζωῆς. ὦ τιμόθεε
τὴν παρακαταθήκην φύλαξον ἐκτρεπόμενος τὰς βεβήλους κενοφωνίας
21* καὶ ἀντιθέσεις τῆς ψευδωνύμου γνώσεως. ἥν τινες ἐπαγγελλόμενοι πε-
ρὶ τὴν πίστιν ἠστόχησαν ἡ χάρις μετὰ σοῦ ἀμήν πρός τιμόθεον πρώτη
ἐγράφη ἀπό λαοδικείας ἥτις ἐστίν μητρόπολις φρυγίας τῆς πακατιανῆς.

v.11 συ δε ω ανθρωπε του[T,𝔐,K] θεου ταυτα φευγε διωκε δε δικαιοσυνην ευσεβειαν πιστιν αγαπην υπομονην πραυπαθιαν[V] πραοτητα[T,𝔐,K]. **v.12** αγωνιζου τον καλον αγωνα της πιστεως επιλαβου της αιωνιου ζωης εις ην και[T,K] εκληθης και ωμολογησας την καλην ομολογιαν ενωπιον πολλων μαρτυρων. **v.13** παραγγελλω [σοι][V] σοι[T,𝔐,K] ενωπιον του θεου του ζωογονουντος[V] ζωοποιουντος[T,𝔐,K] τα παντα και χριστου ιησου του μαρτυρησαντος επι ποντιου πιλατου την καλην ομολογιαν. **v.14** τηρησαι σε την εντολην ασπιλον ανεπιλημπτον[V] ανεπιληπτον[T,𝔐,K] μεχρι της επιφανειας του κυριου ημων ιησου χριστου. **v.17** τοις πλουσιοις εν τω νυν αιωνι παραγγελλε μη υψηλοφρονειν μηδε ηλπικεναι επι πλουτου αδηλοτητι αλλ επι[V] εν[T,𝔐,K] τω[T,𝔐,K] θεω τω[T,𝔐,K] ζωντι[T,𝔐,K] τω παρεχοντι ημιν πλουσιως[T,K] παντα πλουσιως[𝔐,V] εις απολαυσιν. **v.19** αποθησαυριζοντας εαυτοις θεμελιον καλον εις το μελλον ινα επιλαβωνται της οντως[V] αιωνιου[T,𝔐,K] ζωης. **v.20** ω τιμοθεε την παραθηκην[𝔐,V] παρακαταθηκην[T,K] φυλαξον εκτρεπομενος τας βεβηλους κενοφωνιας και αντιθεσεις της ψευδωνυμου γνωσεως. **v.21** ην τινες επαγγελλομενοι περι την πιστιν ηστοχησαν η χαρις μεθ[V] υμων[V] μετα[T,𝔐,K] σου[T,𝔐,K] αμην[T,𝔐,K].

Η ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΔΕΥΤΕΡΑ

παῦλος ἀπόστολος ἰησοῦ χριστοῦ διὰ θελήματος θεοῦ κατ᾽ ἐπαγγε- **1***
λίαν ζωῆς τῆς ἐν χριστῷ ἰησοῦ. τιμοθέῳ ἀγαπητῷ τέκνῳ χάρις ἔλεος 2
εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς καὶ χριστοῦ ἰησοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν. χάριν 3
ἔχω τῷ θεῷ ᾧ λατρεύω ἀπὸ προγόνων ἐν καθαρᾷ συνειδήσει ὡς ἀδιάλει-
πτον ἔχω τὴν περὶ σοῦ μνείαν ἐν ταῖς δεήσεσίν μου νυκτὸς καὶ ἡμέρας.
ἐπιποθῶν σε ἰδεῖν μεμνημένος σου τῶν δακρύων ἵνα χαρᾶς πληρωθῶ. 4
ὑπόμνησιν λαμβάνων τῆς ἐν σοὶ ἀνυποκρίτου πίστεως ἥτις ἐνῴκησεν 5*
πρῶτον ἐν τῇ μάμμῃ σου λωΐδι καὶ τῇ μητρί σου ἐυνείκῃ πέπεισμαι δὲ
ὅτι καὶ ἐν σοί. δι᾽ ἣν αἰτίαν ἀναμιμνῄσκω σε ἀναζωπυρεῖν τὸ χάρισμα 6
τοῦ θεοῦ ὅ ἐστιν ἐν σοὶ διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν μου. οὐ γὰρ 7
ἔδωκεν ἡμῖν ὁ θεὸς πνεῦμα δειλίας ἀλλὰ δυνάμεως καὶ ἀγάπης καὶ σω-
φρονισμοῦ. μὴ οὖν ἐπαισχυνθῇς τὸ μαρτύριον τοῦ κυρίου ἡμῶν μηδὲ 8
ἐμὲ τὸν δέσμιον αὐτοῦ ἀλλὰ συγκακοπάθησον τῷ εὐαγγελίῳ κατὰ δύ-
ναμιν θεοῦ. τοῦ σώσαντος ἡμᾶς καὶ καλέσαντος κλήσει ἁγίᾳ οὐ κατὰ 9*
τὰ ἔργα ἡμῶν ἀλλὰ κα᾽τ ἰδίαν πρόθεσιν καὶ χάριν τὴν δοθεῖσαν ἡμῖν ἐν
χριστῷ ἰησοῦ πρὸ χρόνων αἰωνίων. φανερωθεῖσαν δὲ νῦν διὰ τῆς ἐπιφα- 10*
νείας τοῦ σωτῆρος ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ καταργήσαντος μὲν τὸν θάνατον
φωτίσαντος δὲ ζωὴν καὶ ἀφθαρσίαν διὰ τοῦ εὐαγγελίου. εἰς ὃ ἐτέθην ἐγὼ 11*
κῆρυξ καὶ ἀπόστολος καὶ διδάσκαλος ἐθνῶν. δι᾽ ἣν αἰτίαν καὶ ταῦτα 12
πάσχω ἀλλ᾽ οὐκ ἐπαισχύνομαι οἶδα γὰρ ᾧ πεπίστευκα καὶ πέπεισμαι
ὅτι δυνατός ἐστιν τὴν παραθήκην μου φυλάξαι εἰς ἐκείνην τὴν ἡμέραν.
ὑποτύπωσιν ἔχε ὑγιαινόντων λόγων ὧν παρ᾽ ἐμοῦ ἤκουσας ἐν πίστει καὶ 13
ἀγάπῃ τῇ ἐν χριστῷ ἰησοῦ. τὴν καλὴν παρακαταθήκην φύλαξον διὰ 14*
πνεύματος ἁγίου τοῦ ἐνοικοῦντος ἐν ἡμῖν. οἶδας τοῦτο ὅτι ἀπεστρά- 15*

1 **v.1** παυλος αποστολος ιησου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ χριστου ιησου$^{\mathcal{V}}$ δια θεληματος θεου κατ επαγγελιαν ζωης της εν χριστω ιησου. **v.5** υπομνησιν λαβων$^{\mathcal{V}}$ λαμβανων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ της εν σοι ανυποκριτου πιστεως ητις ενωκησεν πρωτον εν τη μαμμη σου λωιδι και τη μητρι σου ευνικη$^{\mathcal{K},\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ευνεικη$^{\mathcal{T}}$ πεπεισμαι δε οτι και εν σοι. **v.9** του σωσαντος ημας και καλεσαντος κλησει αγια ου κατα τα εργα ημων αλλα κατα$^{\mathcal{V}}$ κατ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ιδιαν προθεσιν και χαριν την δοθεισαν ημιν εν χριστω ιησου προ χρονων αιωνιων. **v.10** φανερωθεισαν δε νυν δια της επιφανειας του σωτηρος ημων ιησου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ χριστου ιησου$^{\mathcal{V}}$ καταργησαντος μεν τον θανατον φωτισαντος δε ζωην και αφθαρσιαν δια του ευαγγελιου. **v.11** εις ο ετεθην εγω κηρυξ και αποστολος και διδασκαλος εθνων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.14** την καλην παραθηκην$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ παρακαταθηκην$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ φυλαξον δια πνευματος αγιου του ενοικουντος εν ημιν. **v.15** οιδας τουτο οτι απεστραφησαν με παντες οι εν τη ασια ων εστιν φυγελος$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ φυγελλος$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ και ερμογενης.

16* φησάν με πάντες οἱ ἐν τῇ ἀσίᾳ ὧν ἐστιν φύγελλος καὶ ἑρμογένης. δῴη
ἔλεος ὁ κύριος τῷ ὀνησιφόρου οἴκῳ ὅτι πολλάκις με ἀνέψυξεν καὶ τὴν
17* ἅλυσίν μου οὐκ ἐπῃσχύνθη. ἀλλὰ γενόμενος ἐν ῥώμῃ σπουδαιότερον
18 ἐζήτησέν με καὶ εὗρεν. δῴη αὐτῷ ὁ κύριος εὑρεῖν ἔλεος παρὰ κυρίου
ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ καὶ ὅσα ἐν ἐφέσῳ διηκόνησεν βέλτιον σὺ γινώσκεις.
2, 2 σὺ οὖν τέκνον μου ἐνδυναμοῦ ἐν τῇ χάριτι τῇ ἐν χριστῷ ἰησοῦ. καὶ
ἃ ἤκουσας παρ' ἐμοῦ διὰ πολλῶν μαρτύρων ταῦτα παράθου πιστοῖς
3* ἀνθρώποις οἵτινες ἱκανοὶ ἔσονται καὶ ἑτέρους διδάξαι. σὺ οὖν κακο-
4 πάθησον ὡς καλὸς στρατιώτης ἰησοῦ χριστοῦ. οὐδεὶς στρατευόμενος
ἐμπλέκεται ταῖς τοῦ βίου πραγματείαις ἵνα τῷ στρατολογήσαντι ἀρέ-
5 σῃ. ἐὰν δὲ καὶ ἀθλῇ τις οὐ στεφανοῦται ἐὰν μὴ νομίμως ἀθλήσῃ.
6, 7* τὸν κοπιῶντα γεωργὸν δεῖ πρῶτον τῶν καρπῶν μεταλαμβάνειν. νόει α
8* λέγω δῴη γάρ σοι ὃ κύριος σύνεσιν ἐν πᾶσιν. μνημόνευε ἰησοῦν χρι-
στὸν ἐγηγερμένον ἐκ νεκρῶν ἐκ σπέρματος δαβίδ κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν
9* μου. ἐν ᾧ κακοπαθῶ μέχρι δεσμῶν ὡς κακοῦργος ἀλ'λ ὁ λόγος τοῦ
10 θεοῦ οὐ δέδεται. διὰ τοῦτο πάντα ὑπομένω διὰ τοὺς ἐκλεκτούς ἵνα
καὶ αὐτοὶ σωτηρίας τύχωσιν τῆς ἐν χριστῷ ἰησοῦ μετὰ δόξης αἰωνίου.
11, 12* πιστὸς ὁ λόγος εἰ γὰρ συναπεθάνομεν καὶ συζήσομεν. εἰ ὑπομένομεν
13* καὶ συμβασιλεύσομεν εἰ ἀρνούμεθα κἀκεῖνος ἀρνήσεται ἡμᾶς. εἰ ἀπι-
14* στοῦμεν ἐκεῖνος πιστὸς μένει ἀρνήσασθαι ἑαυτὸν οὐ δύναται. ταῦτα
ὑπομίμνῃσκε διαμαρτυρόμενος ἐνώπιον τοῦ κυρίοῦ μὴ λογομαχεῖν εἰς
15 οὐδὲν χρήσιμον ἐπὶ καταστροφῇ τῶν ἀκουόντων. σπούδασον σεαυτὸν
δόκιμον παραστῆσαι τῷ θεῷ ἐργάτην ἀνεπαίσχυντον ὀρθοτομοῦντα τὸν
16 λόγον τῆς ἀληθείας. τὰς δὲ βεβήλους κενοφωνίας περιΐστασο ἐπὶ πλεῖον
17 γὰρ προκόψουσιν ἀσεβείας. καὶ ὁ λόγος αὐτῶν ὡς γάγγραινα νομὴν
18* ἕξει ὧν ἐστιν ὑμέναιος καὶ φίλητος. οἵτινες περὶ τὴν ἀλήθειαν ἠστόχη-
σαν λέγοντες τὴν ἀνάστασιν ἤδη γεγονέναι καὶ ἀνατρέπουσιν τήν τινων
19* πίστιν. ὁ μέντοι στερεὸς θεμέλιος τοῦ θεοῦ ἕστηκεν ἔχων τὴν σφραγῖδα

v.16 δωη ελεος ο κυριος τω ονησιφορου οικω οτι πολλακις με ανεψυξεν και την αλυσιν μου ουκ επαισχυνθη$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ επησχυνθη$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$. **v.17** αλλα γενομενος εν ρωμη σπουδαιως$^{\mathcal{V}}$ σπουδαιοτερον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εξητησεν με και ευρεν. **2** **v.3** συγκακοπαθησον$^{\mathcal{V}}$ συ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ουν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ κακοπαθησον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ως καλος στρατιωτης ιησου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ χριστου ιησου$^{\mathcal{V}}$. **v.7** νοει ο$^{\mathcal{V}}$ α$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ λεγω δωσει$^{\mathcal{V}}$ δωη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ γαρ σοι ο κυριος συνεσιν εν πασιν. **v.8** μνημονευε ιησουν χριστον εγηγερμενον εκ νεκρων εκ σπερματος δαυιδ$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ δαβιδ$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ κατα το ευαγγελιον μου. **v.9** εν ω κακοπαθω μεχρι δεσμων ως κακουργος αλλα$^{\mathcal{V}}$ αλλ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ο λογος του θεου ου δεδεται. **v.12** ει υπομενομεν και συμβασιλευσομεν ει αρνησομεθα$^{\mathcal{V}}$ αρνουμεθα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ κακεινος αρνησεται ημας. **v.13** ει απιστουμεν εκεινος πιστος μενει αρνησασθαι γαρ$^{\mathcal{V}}$ εαυτον ου δυναται. **v.14** ταυτα υπομιμνησκε διαμαρτυρομενος ενωπιον του θεου$^{\mathcal{V}}$ κυριου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μη λογομαχειν επ$^{\mathcal{V}}$ εις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ουδεν χρησιμον επι καταστροφη των ακουοντων. **v.18** οιτινες περι την αληθειαν ηστοχησαν λεγοντες [την]$^{\mathcal{V}}$ την$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αναστασιν ηδη γεγονεναι και ανατρεπουσιν την τινων πιστιν.

ταύτην ἔγνω κύριος τοὺς ὄντας αὐτοῦ καί ἀποστήτω ἀπὸ ἀδικίας πᾶς
ὁ ὀνομάζων τὸ ὄνομα χρισ́του. ἐν μεγάλῃ δὲ οἰκίᾳ οὐκ ἔστιν μόνον 20
σκεύη χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ ἀλλὰ καὶ ξύλινα καὶ ὀστράκινα καὶ ἃ μὲν εἰς
τιμὴν ἃ δὲ εἰς ἀτιμίαν. ἐὰν οὖν τις ἐκκαθάρῃ ἑαυτὸν ἀπὸ τούτων ἔσται 21*
σκεῦος εἰς τιμήν ἡγιασμένον καὶ εὔχρηστον τῷ δεσπότῃ εἰς πᾶν ἔργον
ἀγαθὸν ἡτοιμασμένον. τὰς δὲ νεωτερικὰς ἐπιθυμίας φεῦγε δίωκε δὲ 22
δικαιοσύνην πίστιν ἀγάπην εἰρήνην μετὰ τῶν ἐπικαλουμένων τὸν κύ-
ριον ἐκ καθαρᾶς καρδίας. τὰς δὲ μωρὰς καὶ ἀπαιδεύτους ζητήσεις 23
παραιτοῦ εἰδὼς ὅτι γεννῶσιν μάχας. δοῦλον δὲ κυρίου οὐ δεῖ μάχε- 24*
σθαι ἀλ'λ ἤπιον εἶναι πρὸς πάντας διδακτικόν ἀνεξίκακον. ἐν πρᾳότητι 25*
παιδεύοντα τοὺς ἀντιδιατιθεμένους μήποτε δῷ αὐτοῖς ὁ θεὸς μετάνοιαν
εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας. καὶ ἀνανήψωσιν ἐκ τῆς τοῦ διαβόλου παγίδος 26
ἐζωγρημένοι ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὸ ἐκείνου θέλημα.

τοῦτο δὲ γίνωσκε ὅτι ἐν ἐσχάταις ἡμέραις ἐνστήσονται καιροὶ χαλεποί. **3**
ἔσονται γὰρ οἱ ἄνθρωποι φίλαυτοι φιλάργυροι ἀλαζόνες ὑπερήφανοι 2
βλάσφημοι γονεῦσιν ἀπειθεῖς ἀχάριστοι ἀνόσιοι. ἄστοργοι ἄσπονδοι 3
διάβολοι ἀκρατεῖς ἀνήμεροι ἀφιλάγαθοι. προδόται προπετεῖς τετυφω- 4
μένοι φιλήδονοι μᾶλλον ἢ φιλόθεοι. ἔχοντες μόρφωσιν εὐσεβείας τὴν 5
δὲ δύναμιν αὐτῆς ἠρνημένοι καὶ τούτους ἀποτρέπου. ἐκ τούτων γάρ 6*
εἰσιν οἱ ἐνδύνοντες εἰς τὰς οἰκίας καὶ αἰχμαλωτεύοντες τὰ γυναικάρια
σεσωρευμένα ἁμαρτίαις ἀγόμενα ἐπιθυμίαις ποικίλαις. πάντοτε μαν- 7
θάνοντα καὶ μηδέποτε εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν δυνάμενα. ὃν 8
τρόπον δὲ ἰάννης καὶ ἰαμβρῆς ἀντέστησαν μωϋσεῖ οὕτως καὶ οὗτοι ἀν-
θίστανται τῇ ἀληθείᾳ ἄνθρωποι κατεφθαρμένοι τὸν νοῦν ἀδόκιμοι περὶ
τὴν πίστιν. ἀλλ' οὐ προκόψουσιν ἐπὶ πλεῖον ἡ γὰρ ἄνοια αὐτῶν ἔκδηλος 9
ἔσται πᾶσιν ὡς καὶ ἡ ἐκείνων ἐγένετο. σὺ δὲ παρηκολούθηκάς μου τῇ 10*
διδασκαλίᾳ τῇ ἀγωγῇ τῇ προθέσει τῇ πίστει τῇ μακροθυμίᾳ τῇ ἀγάπῃ
τῇ ὑπομονῇ. τοῖς διωγμοῖς τοῖς παθήμασιν οἷά μοι ἐγένετο ἐν ἀντιο- 11
χείᾳ ἐν ἰκονίῳ ἐν λύστροις οἵους διωγμοὺς ὑπήνεγκα καὶ ἐκ πάντων με
ἐρρύσατο ὁ κύριος. καὶ πάντες δὲ οἱ θέλοντες εὐσεβῶς ζῆν ἐν χριστῷ 12

v.19 ο μεντοι στερεος θεμελιος του θεου εστηκεν εχων την σφραγιδα ταυτην εγνω κυριος τους οντας αυτου και αποστητω απο αδικιας πας ο ονομαζων το ονομα κυριου[𝔐,V] χριστου[T,K]. **v.21** εαν ουν τις εκκαθαρη εαυτον απο τουτων εσται σκευος εις τιμην ηγιασμενον και[T,𝔐,K] ευχρηστον τω δεσποτη εις παν εργον αγαθον ητοιμασμενον. **v.24** δουλον δε κυριου ου δει μαχεσθαι αλλα[V] αλλ[T,𝔐,K] ηπιον ειναι προς παντας διδακτικον ανεξικακον. **v.25** εν πραυτητι[V] πραοτητι[T,𝔐,K] παιδευοντα τους αντιδιατιθεμενους μηποτε δωη[V] δω[T,𝔐,K] αυτοις ο θεος μετανοιαν εις επιγνωσιν αληθειας. **3** **v.6** εκ τουτων γαρ εισιν οι ενδυνοντες εις τας οικιας και αιχμαλωτιζοντες[V] αιχμαλωτευοντες[T,𝔐,K] τα[T,K] γυναικαρια σεσωρευμενα αμαρτιαις αγομενα επιθυμιαις ποικιλαις. **v.10** συ δε παρηκολουθησας[V] παρηκολουθηκας[T,𝔐,K] μου τη διδασκαλια τη αγωγη τη προθεσει τη πιστει τη μακροθυμια τη αγαπη τη υπομονη.

13 ἰησοῦ διωχθήσονται. πονηροὶ δὲ ἄνθρωποι καὶ γόητες προκόψουσιν
14* ἐπὶ τὸ χεῖρον πλανῶντες καὶ πλανώμενοι. σὺ δὲ μένε ἐν οἷς ἔμαθες
15* καὶ ἐπιστώθης εἰδὼς παρὰ τίνος ἔμαθες. καὶ ὅτι ἀπὸ βρέφους τὰ ἱε-
ρὰ γράμματα οἶδας τὰ δυνάμενά σε σοφίσαι εἰς σωτηρίαν διὰ πίστεως
16* τῆς ἐν χριστῷ ἰησοῦ. πᾶσα γραφὴ θεόπνευστος καὶ ὠφέλιμος πρὸς
διδασκαλίαν πρὸς ἔλεγχον πρὸς ἐπανόρθωσιν πρὸς παιδείαν τὴν ἐν δι-
17 καιοσύνῃ. ἵνα ἄρτιος ᾖ ὁ τοῦ θεοῦ ἄνθρωπος πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν
ἐξηρτισμένος.

4* διαμαρτύρομαι οὖν ἐγὼ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ κυρίου ἰησοῦ χρι-
στοῦ τοῦ μέλλοντος κρίνειν ζῶντας καὶ νεκρούς κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν
2 αὐτοῦ καὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ. κήρυξον τὸν λόγον ἐπίστηθι εὐκαί-
ρως ἀκαίρως ἔλεγξον ἐπιτίμησον παρακάλεσον ἐν πάσῃ μακροθυμίᾳ
3* καὶ διδαχῇ. ἔσται γὰρ καιρὸς ὅτε τῆς ὑγιαινούσης διδασκαλίας οὐκ
ἀνέξονται ἀλλὰ κατὰ τὰς ἐπιθυμίας τὰς ἰδίας ἑαυτοῖς ἐπισωρεύσουσιν
4 διδασκάλους κνηθόμενοι τὴν ἀκοήν. καὶ ἀπὸ μὲν τῆς ἀληθείας τὴν
5 ἀκοὴν ἀποστρέψουσιν ἐπὶ δὲ τοὺς μύθους ἐκτραπήσονται. σὺ δὲ νῆφε
ἐν πᾶσιν κακοπάθησον ἔργον ποίησον εὐαγγελιστοῦ τὴν διακονίαν σου
6* πληροφόρησον. ἐγὼ γὰρ ἤδη σπένδομαι καὶ ὁ καιρὸς τῆς ἐμῆς ἀναλύ-
7* σεώς ἐφέστηκεν. τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν ἠγώνισμαι τὸν δρόμον τετέλεκα
8* τὴν πίστιν τετήρηκα. λοιπὸν ἀπόκειταί μοι ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφα-
νος ὃν ἀποδώσει μοι ὁ κύριος ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὁ δίκαιος κριτής οὐ
μόνον δὲ ἐμοὶ ἀλλὰ καὶ πάσιν τοῖς ἠγαπηκόσιν τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ.
9, 10 σπούδασον ἐλθεῖν πρός με ταχέως. δημᾶς γάρ με ἐγκατέλιπεν ἀγαπή-
σας τὸν νῦν αἰῶνα καὶ ἐπορεύθη εἰς θεσσαλονίκην κρήσκης εἰς γαλατίαν
11 τίτος εἰς δαλματίαν. λουκᾶς ἐστιν μόνος μετ᾽ ἐμοῦ μᾶρκον ἀναλαβὼν
12 ἄγε μετὰ σεαυτοῦ ἔστιν γάρ μοι εὔχρηστος εἰς διακονίαν. τυχικὸν δὲ
13* ἀπέστειλα εἰς ἔφεσον. τὸν φαιλόνην ὃν ἀπέλιπον ἐν τρῳάδι παρὰ κάρ-

---

v.14 συ δε μενε εν οις εμαθες και επιστωθης ειδως παρα τινων[V] τινος[T,𝔐,K] εμαθες. **v.15** και οτι απο βρεφους [τα][V] τα[T,𝔐,K] ιερα γραμματα οιδας τα δυναμενα σε σοφισαι εις σωτηριαν δια πιστεως της εν χριστω ιησου. **v.16** πασα γραφη θεοπνευστος και ωφελιμος προς διδασκαλιαν προς ελεγμον[V] ελεγχον[T,𝔐,K] προς επανορθωσιν προς παιδειαν την εν δικαιοσυνη. **4** **v.1** διαμαρτυρομαι ουν[T,𝔐,K] εγω[T,𝔐,K] ενωπιον του θεου και του[T,𝔐,K] κυριου[T,𝔐,K] ιησου[T,𝔐,K] χριστου ιησου[V] του μελλοντος κρινειν ζωντας και νεκρους και[V] κατα[T,𝔐,K] την επιφανειαν αυτου και την βασιλειαν αυτου. **v.3** εσται γαρ καιρος οτε της υγιαινουσης διδασκαλιας ουκ ανεξονται αλλα κατα τας επιθυμιας[T,𝔐,K] τας[T,𝔐,K] ιδιας επιθυμιας[V] εαυτοις επισωρευσουσιν διδασκαλους κνηθομενοι την ακοην. **v.6** εγω γαρ ηδη σπενδομαι και ο καιρος της εμης[T,𝔐,K] αναλυσεως μου[V] εφεστηκεν. **v.7** τον αγωνα[T,𝔐,K] τον[T,𝔐,K] καλον αγωνα[V] ηγωνισμαι τον δρομον τετελεκα την πιστιν τετηρηκα. **v.8** λοιπον αποκειται μοι ο της δικαιοσυνης στεφανος ον αποδωσει μοι ο κυριος εν εκεινη τη ημερα ο δικαιος κριτης ου μονον δε εμοι αλλα και πασι[V] πασιν[T,𝔐,K] τοις ηγαπηκοσι[V] ηγαπηκοσιν[T,𝔐,K] την επιφανειαν αυτου. **v.13** τον φελονην[K,𝔐] Αφαιλονην[T] ον απελιπον εν τρωαδι παρα καρπω ερχομενος φερε και τα βιβλια μαλιστα τας μεμβρανας.

πῳ ἐρχόμενος φέρε καὶ τὰ βιβλία μάλιστα τὰς μεμβράνας. ἀλέξανδρος 14*
ὁ χαλκεὺς πολλά μοι κακὰ ἐνεδείξατο ἀποδῴη αὐτῷ ὁ κύριος κατὰ τὰ
ἔργα αὐτοῦ. ὃν καὶ σὺ φυλάσσου λίαν γὰρ ἀνθέστηκεν τοῖς ἡμετέροις 15*
λόγοις. ἐν τῇ πρώτῃ μου ἀπολογίᾳ οὐδείς μοι συμπαρεγένετο ἀλλὰ 16*
πάντες με ἐγκατέλιπον μὴ αὐτοῖς λογισθείη. ὁ δὲ κύριός μοι παρέστη 17*
καὶ ἐνεδυνάμωσέν με ἵνα δι' ἐμοῦ τὸ κήρυγμα πληροφορηθῇ καὶ ἀκού-
σῃ πάντα τὰ ἔθνη καὶ ἐρρύσθην ἐκ στόματος λέοντος. καὶ ῥύσεταί με 18*
ὁ κύριος ἀπὸ παντὸς ἔργου πονηροῦ καὶ σώσει εἰς τὴν βασιλείαν αὐτοῦ
τὴν ἐπουράνιον ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν. ἄσπασαι 19
πρίσκαν καὶ ἀκύλαν καὶ τὸν ὀνησιφόρου οἶκον. ἔραστος ἔμεινεν ἐν 20
κορίνθῳ τρόφιμον δὲ ἀπέλιπον ἐν μιλήτῳ ἀσθενοῦντα. σπούδασον πρὸ 21
χειμῶνος ἐλθεῖν ἀσπάζεταί σε εὔβουλος καὶ πούδης καὶ λίνος καὶ κλαυ-
δία καὶ οἱ ἀδελφοὶ πάντες. ὁ κύριος ἰησοῦς χριστὸς μετὰ τοῦ πνεύ- 22*
ματός σου ἡ χάρις μεθ' ὑμῶν ἀμήν πρός τιμόθεον δευτέρᾳ τῆς ἐφεσίων
ἐκκλησίας πρῶτον ἐπίσκοπον χειροτονηθέντα ἐγράφη ἀπό ῥώμης ὅτε
ἐκ δευτέρου παρέστη παῦλος τῷ καίσαρί νέρωνι.

---

v.14 αλεξανδρος ο χαλκευς πολλα μοι κακα ενεδειξατο αποδωσει[V] αποδωη[T,𝔐,K] αυτω ο κυριος κατα τα εργα αυτου. **v.15** ον και συ φυλασσου λιαν γαρ αντεστη[V] ανθεστηκεν[T,𝔐,K] τοις ημετεροις λογοις. **v.16** εν τη πρωτη μου απολογια ουδεις μοι παρεγενετο[V] συμπαρεγενετο[T,𝔐,K] αλλα παντες με εγκατελιπον μη αυτοις λογισθειη. **v.17** ο δε κυριος μοι παρεστη και ενεδυναμωσεν με ινα δι εμου το κηρυγμα πληροφορηθη και ακουσωσιν[V] ακουση[T,𝔐,K] παντα τα εθνη και ερρυσθην εκ στοματος λεοντος. **v.18** και[T,𝔐,K] ρυσεται με ο κυριος απο παντος εργου πονηρου και σωσει εις την βασιλειαν αυτου την επουρανιον ω η δοξα εις τους αιωνας των αιωνων αμην. **v.22** ο κυριος ιησους[T,𝔐,K] χριστος[T,𝔐,K] μετα του πνευματος σου η χαρις μεθ υμων αμην[T,𝔐,K].

Η ΠΡΟΣ ΤΙΤΟΝ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΑΥΛΟΥ

1 παῦλος δοῦλος θεοῦ ἀπόστολος δὲ ἰησοῦ χριστοῦ κατὰ πίστιν ἐκλε-
2 κτῶν θεοῦ καὶ ἐπίγνωσιν ἀληθείας τῆς κατ’ εὐσέβειαν. ἐπ’ ἐλπίδι
ζωῆς αἰωνίου ἣν ἐπηγγείλατο ὁ ἀψευδὴς θεὸς πρὸ χρόνων αἰωνίων.
3 ἐφανέρωσεν δὲ καιροῖς ἰδίοις τὸν λόγον αὐτοῦ ἐν κηρύγματι ὃ ἐπι-
4* στεύθην ἐγὼ κατ’ ἐπιταγὴν τοῦ σωτῆρος ἡμῶν θεοῦ. τίτῳ γνησίῳ
τέκνῳ κατὰ κοινὴν πίστιν χάρις ἔλεος εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς καὶ κυ-
5* ρίου ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ σωτῆρος ἡμῶν. τούτου χάριν κατέλιπόν σε ἐν
κρήτῃ ἵνα τὰ λείποντα ἐπιδιορθώσῃ καὶ καταστήσῃς κατὰ πόλιν πρεσβυ-
6 τέρους ὡς ἐγώ σοι διεταξάμην. εἴ τίς ἐστιν ἀνέγκλητος μιᾶς γυναικὸς
7 ἀνήρ τέκνα ἔχων πιστά μὴ ἐν κατηγορίᾳ ἀσωτίας ἢ ἀνυπότακτα. δεῖ
γὰρ τὸν ἐπίσκοπον ἀνέγκλητον εἶναι ὡς θεοῦ οἰκονόμον μὴ αὐθάδη μὴ
8 ὀργίλον μὴ πάροινον μὴ πλήκτην μὴ αἰσχροκερδῆ. ἀλλὰ φιλόξενον
9 φιλάγαθον σώφρονα δίκαιον ὅσιον ἐγκρατῆ. ἀντεχόμενον τοῦ κατὰ τὴν
διδαχὴν πιστοῦ λόγου ἵνα δυνατὸς ᾖ καὶ παρακαλεῖν ἐν τῇ διδασκα-
10* λίᾳ τῇ ὑγιαινούσῃ καὶ τοὺς ἀντιλέγοντας ἐλέγχειν. εἰσὶν γὰρ πολλοὶ
καὶ ἀνυπότακτοι ματαιολόγοι καὶ φρεναπάται μάλιστα οἱ ἐκ περιτομῆς.
11 οὓς δεῖ ἐπιστομίζειν οἵτινες ὅλους οἴκους ἀνατρέπουσιν διδάσκοντες ἃ
12 μὴ δεῖ αἰσχροῦ κέρδους χάριν. εἶπέν τις ἐξ αὐτῶν ἴδιος αὐτῶν προφή-
13 της κρῆτες ἀεὶ ψεῦσται κακὰ θηρία γαστέρες ἀργαί. ἡ μαρτυρία αὕτη
ἐστὶν ἀληθής δι’ ἣν αἰτίαν ἔλεγχε αὐτοὺς ἀποτόμως ἵνα ὑγιαίνωσιν ἐν
14 τῇ πίστει. μὴ προσέχοντες ἰουδαϊκοῖς μύθοις καὶ ἐντολαῖς ἀνθρώπων
15* ἀποστρεφομένων τὴν ἀλήθειαν. πάντα μὲν καθαρὰ τοῖς καθαροῖς τοῖς
δὲ μεμιασμένοις καὶ ἀπίστοις οὐδὲν καθαρόν ἀλλὰ μεμίανται αὐτῶν
16 καὶ ὁ νοῦς καὶ ἡ συνείδησις. θεὸν ὁμολογοῦσιν εἰδέναι τοῖς δὲ ἔργοις
ἀρνοῦνται βδελυκτοὶ ὄντες καὶ ἀπειθεῖς καὶ πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν
ἀδόκιμοι.
2, 2* σὺ δὲ λάλει ἃ πρέπει τῇ ὑγιαινούσῃ διδασκαλίᾳ. πρεσβύτας νη-

---

1 **v.4** τιτω γνησιω τεκνω κατα κοινην πιστιν χαρις και$^{\mathcal{V}}$ ελεος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ειρηνη απο θεου πατρος και κυριου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ιησου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ χριστου ιησου$^{\mathcal{V}}$ του σωτηρος ημων. **v.5** τουτου χαριν απελιπον$^{\mathcal{V}}$ κατελιπον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ σε εν κρητη ινα τα λειποντα επιδιορθωση και καταστησης κατα πολιν πρεσβυτερους ως εγω σοι διεταξαμην. **v.10** εισιν γαρ πολλοι [και]$^{\mathcal{V}}$ και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ανυποτακτοι ματαιολογοι και φρεναπαται μαλιστα οι εκ της$^{\mathcal{V}}$ περιτομης. **v.15** παντα μεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ καθαρα τοις καθαροις τοις δε μεμιαμμενοις$^{\mathcal{V}}$ μεμιασμενοις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και απιστοις ουδεν καθαρον αλλα μεμιανται αυτων και ο νους και η συνειδησις.
2

φαλίους εἶναι σεμνούς σώφρονας ὑγιαίνοντας τῇ πίστει τῇ ἀγάπῃ τῇ
ὑπομονῇ. πρεσβύτιδας ὡσαύτως ἐν καταστήματι ἱεροπρεπεῖς μὴ δια- 3
βόλους μὴ οἴνῳ πολλῷ δεδουλωμένας καλοδιδασκάλους. ἵνα σωφρονί- 4
ζωσιν τὰς νέας φιλάνδρους εἶναι φιλοτέκνους. σώφρονας ἁγνάς οἰκου- 5*
ρούς ἀγαθάς ὑποτασσομένας τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν ἵνα μὴ ὁ λόγος τοῦ
θεοῦ βλασφημῆται. τοὺς νεωτέρους ὡσαύτως παρακάλει σωφρονεῖν. 6
περὶ πάντα σεαυτὸν παρεχόμενος τύπον καλῶν ἔργων ἐν τῇ διδασκαλίᾳ 7*
ἀδιάφθορίαν σεμνότητα ἀφθαρσιαν. λόγον ὑγιῆ ἀκατάγνωστον ἵνα ὁ 8*
ἐξ ἐναντίας ἐντραπῇ μηδὲν ἔχων περὶ ὑμῶν λέγειν φαῦλον. δούλους 9
ἰδίοις δεσπόταις ὑποτάσσεσθαι ἐν πᾶσιν εὐαρέστους εἶναι μὴ ἀντιλέγον-
τας. μὴ νοσφιζομένους ἀλλὰ πίστιν πᾶσαν ἐνδεικνυμένους ἀγαθήν ἵνα 10*
τὴν διδασκαλίαν τοῦ σωτῆρος ὑμῶν θεοῦ κοσμῶσιν ἐν πᾶσιν. ἐπεφάνη 11*
γὰρ ἡ χάρις τοῦ θεοῦ ἡ σωτήριος πᾶσιν ἀνθρώποις. παιδεύουσα ἡμᾶς 12
ἵνα ἀρνησάμενοι τὴν ἀσέβειαν καὶ τὰς κοσμικὰς ἐπιθυμίας σωφρόνως
καὶ δικαίως καὶ εὐσεβῶς ζήσωμεν ἐν τῷ νῦν αἰῶνι. προσδεχόμενοι τὴν 13
μακαρίαν ἐλπίδα καὶ ἐπιφάνειαν τῆς δόξης τοῦ μεγάλου θεοῦ καὶ σωτῆ-
ρος ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ. ὃς ἔδωκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν ἵνα λυτρώσηται 14
ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἀνομίας καὶ καθαρίσῃ ἑαυτῷ λαὸν περιούσιον ζηλω-
τὴν καλῶν ἔργων. ταῦτα λάλει καὶ παρακάλει καὶ ἔλεγχε μετὰ πάσης 15
ἐπιταγῆς μηδείς σου περιφρονείτω.

ὑπομίμνῃσκε αὐτοὺς ἀρχαῖς καὶ ἐξουσίαις ὑποτάσσεσθαι πειθαρχεῖν **3***
πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἑτοίμους εἶναι. μηδένα βλασφημεῖν ἀμάχους 2*
εἶναι ἐπιεικεῖς πᾶσαν ἐνδεικνυμένους πρᾳότητα πρὸς πάντας ἀνθρώ-
πους. ἦμεν γάρ ποτε καὶ ἡμεῖς ἀνόητοι ἀπειθεῖς πλανώμενοι δου- 3
λεύοντες ἐπιθυμίαις καὶ ἡδοναῖς ποικίλαις ἐν κακίᾳ καὶ φθόνῳ διάγον-
τες στυγητοί μισοῦντες ἀλλήλους. ὅτε δὲ ἡ χρηστότης καὶ ἡ φιλανθρω- 4
πία ἐπεφάνη τοῦ σωτῆρος ἡμῶν θεοῦ. οὐκ ἐξ ἔργων τῶν ἐν δικαιοσύνῃ 5*

v.2 πρεσβυτας νηφαλεους$^{\mathfrak{M}}$ νηφαλιους$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ ειναι σεμνους σωφρονας υγιαινοντας τη πιστει τη αγαπη τη υπομονη. **v.5** σωφρονας αγνας οικουργους$^{\mathcal{V}}$ οικουρους$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αγαθας υποτασσομενας τοις ιδιοις ανδρασιν ινα μη ο λογος του θεου βλασφημηται. **v.7** περι παντα σεαυτον παρεχομενος τυπον καλων εργων εν τη διδασκαλια αφθοριαν$^{\mathcal{V}}$ αδιαφθοριαν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ σεμνοτητα αφθαρσιαν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.8** λογον υγιη ακαταγνωστον ινα ο εξ εναντιας εντραπη μηδεν εχων περι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ημων$^{\mathfrak{M}}$ υμων$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ λεγειν περι$^{\mathcal{V}}$ ημων$^{\mathcal{V}}$ φαυλον. **v.10** μη νοσφιζομενους αλλα πιστιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πασαν πιστιν$^{\mathcal{V}}$ ενδεικνυμενους αγαθην ινα την διδασκαλιαν την$^{\mathcal{V}}$ του σωτηρος ημων$^{\mathcal{K},\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ υμων$^{\mathcal{T}}$ θεου κοσμωσιν εν πασιν. **v.11** επεφανη γαρ η χαρις του θεου η$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ σωτηριος πασιν ανθρωποις. **3** **v.1** υπομιμνησκε αυτους αρχαις και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εξουσιαις υποτασσεσθαι πειθαρχειν προς παν εργον αγαθον ετοιμους ειναι. **v.2** μηδενα βλασφημειν αμαχους ειναι επιεικεις πασαν ενδεικνυμενους πραυτητα$^{\mathcal{V}}$ πραοτητα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ προς παντας ανθρωπους. **v.5** ουκ εξ εργων των εν δικαιοσυνη α$^{\mathcal{V}}$ ων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εποιησαμεν ημεις αλλα κατα το$^{\mathcal{V}}$ τον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτου ελεος$^{\mathcal{V}}$ ελεον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εσωσεν ημας δια λουτρου παλιγγενεσιας και ανακαινωσεως πνευματος αγιου.

ὧν ἐποιήσαμεν ἡμεῖς ἀλλὰ κατὰ τὸν αὐτοῦ ἔλεον ἔσωσεν ἡμᾶς διὰ λου-
6 τροῦ παλιγγενεσίας καὶ ἀνακαινώσεως πνεύματος ἁγίου. οὗ ἐξέχεεν ἐφ’
7* ἡμᾶς πλουσίως διὰ ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ σωτῆρος ἡμῶν. ἵνα δικαιωθέν-
τες τῇ ἐκείνου χάριτι κληρονόμοι γενώμεθα κατ’ ἐλπίδα ζωῆς αἰωνίου.
8* πιστὸς ὁ λόγος καὶ περὶ τούτων βούλομαί σε διαβεβαιοῦσθαι ἵνα φρον-
τίζωσιν καλῶν ἔργων προΐστασθαι οἱ πεπιστευκότες τῷ θεῷ ταῦτά ἐστιν
9 τὰ καλὰ καὶ ὠφέλιμα τοῖς ἀνθρώποις. μωρὰς δὲ ζητήσεις καὶ γενεαλο-
γίας καὶ ἔρεις καὶ μάχας νομικὰς περιΐστασο εἰσὶν γὰρ ἀνωφελεῖς καὶ
10 μάταιοι. αἱρετικὸν ἄνθρωπον μετὰ μίαν καὶ δευτέραν νουθεσίαν παραι-
11 τοῦ. εἰδὼς ὅτι ἐξέστραπται ὁ τοιοῦτος καὶ ἁμαρτάνει ὢν αὐτοκατάκρι-
12 τος. ὅταν πέμψω ἀρτεμᾶν πρὸς σὲ ἢ τυχικόν σπούδασον ἐλθεῖν πρός με
13* εἰς νικόπολιν ἐκεῖ γὰρ κέκρικα παραχειμάσαι. ζηνᾶν τὸν νομικὸν καὶ
14 ἀπολλῶ σπουδαίως πρόπεμψον ἵνα μηδὲν αὐτοῖς λείπῃ. μανθανέτωσαν
δὲ καὶ οἱ ἡμέτεροι καλῶν ἔργων προΐστασθαι εἰς τὰς ἀναγκαίας χρείας
15* ἵνα μὴ ὦσιν ἄκαρποι. ἀσπάζονταί σε οἱ μετ’ ἐμοῦ πάντες ἄσπασαι τοὺς
φιλοῦντας ἡμᾶς ἐν πίστει ἡ χάρις μετὰ πάντων ὑμῶν ἀμήν πρός τίτον
τῆς κρητῶν ἐκκλησίας πρῶτον ἐπίσκοπον χειροτονηθέντα ἐγράφη ἀπό
νικοπόλεως τῆς μακεδονίας.

---

v.7 ινα δικαιωθεντες τη εκεινου χαριτι κληρονομοι γενηθωμεν^{V} γενωμεθα$^{T,\mathfrak{M},K}$ κατ ελπιδα ζωης αιωνιου. **v.8** πιστος ο λογος και περι τουτων βουλομαι σε διαβεβαιουσθαι ινα φροντιζωσιν καλων εργων προιστασθαι οι πεπιστευκοτες τω^{T,K} θεω ταυτα εστιν τα$^{T,\mathfrak{M},K}$ καλα και ωφελιμα τοις ανθρωποις. **v.13** ζηναν τον νομικον και απολλων^{V} απολλω$^{T,\mathfrak{M},K}$ σπουδαιως προπεμψον ινα μηδεν αυτοις λειπη. **v.15** ασπαζονται σε οι μετ εμου παντες ασπασαι τους φιλουντας ημας εν πιστει η χαρις μετα παντων υμων αμην$^{T,\mathfrak{M},K}$.

Η ΠΡΟΣ ΦΙΛΗΜΟΝΑ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΑΥΛΟΥ

παῦλος δέσμιος χριστοῦ ἰησοῦ καὶ τιμόθεος ὁ ἀδελφὸς φιλήμονι τῷ 1
ἀγαπητῷ καὶ συνεργῷ ἡμῶν. καὶ ἀπφίᾳ τῇ ἀγαπητῇ καὶ ἀρχίππῳ 2*
τῷ συστρατιώτῃ ἡμῶν καὶ τῇ κατ' οἶκόν σου ἐκκλησίᾳ. χάρις ὑμῖν καὶ 3
εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ. εὐχαριστῶ 4
τῷ θεῷ μου πάντοτε μνείαν σου ποιούμενος ἐπὶ τῶν προσευχῶν μου.
ἀκούων σου τὴν ἀγάπην καὶ τὴν πίστιν ἣν ἔχεις πρὸς τὸν κύριον ἰη- 5
σοῦν καὶ εἰς πάντας τοὺς ἁγίους. ὅπως ἡ κοινωνία τῆς πίστεώς σου 6*
ἐνεργὴς γένηται ἐν ἐπιγνώσει παντὸς ἀγαθοῦ τοῦ ἐν ὑμῖν εἰς χριστόν
ἰησοῦν. χάριν γὰρ ἔχομεν πολλὴν καὶ παράκλησιν ἐπὶ τῇ ἀγάπῃ σου 7*
ὅτι τὰ σπλάγχνα τῶν ἁγίων ἀναπέπαυται διὰ σοῦ ἀδελφέ. διό πολλὴν 8
ἐν χριστῷ παρρησίαν ἔχων ἐπιτάσσειν σοι τὸ ἀνῆκον. διὰ τὴν ἀγάπην 9*
μᾶλλον παρακαλῶ τοιοῦτος ὢν ὡς παῦλος πρεσβύτης νυνὶ δὲ καὶ δέ-
σμιος ἰησοῦ χριστοῦ. παρακαλῶ σε περὶ τοῦ ἐμοῦ τέκνου ὃν ἐγέννησα 10*
ἐν τοῖς δεσμοῖς μου ὀνήσιμον. τόν ποτέ σοι ἄχρηστον νυνὶ δὲ σοὶ καὶ 11*
ἐμοὶ εὔχρηστον. ὃν ἀνέπεμψά συ δὲ αὐτόν τοῦτ' ἔστιν τὰ ἐμὰ σπλάγχνα 12
πρόσλαβοῦ. ὃν ἐγὼ ἐβουλόμην πρὸς ἐμαυτὸν κατέχειν ἵνα ὑπὲρ σοῦ 13*
διακονῇ μοι ἐν τοῖς δεσμοῖς τοῦ εὐαγγελίου. χωρὶς δὲ τῆς σῆς γνώμης 14
οὐδὲν ἠθέλησα ποιῆσαι ἵνα μὴ ὡς κατὰ ἀνάγκην τὸ ἀγαθόν σου ᾖ ἀλλὰ
κατὰ ἑκούσιον. τάχα γὰρ διὰ τοῦτο ἐχωρίσθη πρὸς ὥραν ἵνα αἰώνιον 15
αὐτὸν ἀπέχῃς. οὐκέτι ὡς δοῦλον ἀλλ' ὑπὲρ δοῦλον ἀδελφὸν ἀγαπητόν 16
μάλιστα ἐμοί πόσῳ δὲ μᾶλλον σοὶ καὶ ἐν σαρκὶ καὶ ἐν κυρίῳ. εἰ οὖν ἐμέ 17*
ἔχεις κοινωνόν προσλαβοῦ αὐτὸν ὡς ἐμέ. εἰ δέ τι ἠδίκησέν σε ἢ ὀφείλει 18*
τοῦτο ἐμοὶ ἐλλόγει. ἐγὼ παῦλος ἔγραψα τῇ ἐμῇ χειρί ἐγὼ ἀποτίσω ἵνα 19
μὴ λέγω σοι ὅτι καὶ σεαυτόν μοι προσοφείλεις. ναί ἀδελφέ ἐγώ σου 20*

1 **v.2** και απφια τη αδελφη$^{\mathcal{V}}$ αγαπητη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και αρχιππω τω συστρατιωτη ημων και τη κατ οικον σου εκκλησια. **v.6** οπως η κοινωνια της πιστεως σου ενεργης γενηται εν επιγνωσει παντος αγαθου του εν ημιν$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ υμιν$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ εις χριστον ιησουν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.7** χαραν$^{\mathcal{K},\mathcal{V}}$ χαριν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M}}$ γαρ εχομεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πολλην εσχον$^{\mathcal{V}}$ και παρακλησιν επι τη αγαπη σου οτι τα σπλαγχνα των αγιων αναπεπαυται δια σου αδελφε. **v.9** δια την αγαπην μαλλον παρακαλω τοιουτος ων ως παυλος πρεσβυτης νυνι δε και δεσμιος ιησου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ χριστου ιησου$^{\mathcal{V}}$. **v.10** παρακαλω σε περι του εμου τεκνου ον εγεννησα εν τοις δεσμοις μου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ονησιμον. **v.11** τον ποτε σοι αχρηστον νυνι δε [και]$^{\mathcal{V}}$ σοι και εμοι ευχρηστον. **v.13** ον εγω εβουλομην προς εμαυτον κατεχειν ινα υπερ σου διακονη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μοι διακονη$^{\mathcal{V}}$ εν τοις δεσμοις του ευαγγελιου. **v.17** ει ουν με$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ εμε$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ εχεις κοινωνον προσλαβου αυτον ως εμε. **v.18** ει δε τι ηδικησεν σε η οφειλει τουτο εμοι ελογγα$^{\mathcal{V}}$ ελλογει$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.20** ναι αδελφε εγω σου οναιμην εν κυριω αναπαυσον μου τα σπλαγχνα εν χριστω$^{\mathcal{V}}$ κυριω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$.

21* ὀναίμην ἐν κυρίῳ ἀνάπαυσόν μου τὰ σπλάγχνα ἐν κυρίῳ. πεποιθὼς
22 τῇ ὑπακοῇ σου ἔγραψά σοι εἰδὼς ὅτι καὶ ὑπὲρ ὃ λέγω ποιήσεις. ἅμα
δὲ καὶ ἑτοίμαζέ μοι ξενίαν ἐλπίζω γὰρ ὅτι διὰ τῶν προσευχῶν ὑμῶν χα-
23* ρισθήσομαι ὑμῖν. ἀσπάζονταί σε ἐπαφρᾶς ὁ συναιχμάλωτός μου ἐν
24, 25* χριστῷ ἰησοῦ. μᾶρκος ἀρίσταρχος δημᾶς λουκᾶς οἱ συνεργοί μου. ἡ
χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ μετὰ τοῦ πνεύματος ὑμῶν ἀμήν
πρός φιλήμονα ἐγράφη ἀπό ῥώμης διά ὀνησίμου οἰκέτου.

---

v.21 πεποιθως τη υπακοη σου εγραψα σοι ειδως οτι και υπερ α$^{\mathcal{V}}$ ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ λεγω ποιησεις. **v.23** ασπαζεται$^{\mathcal{V}}$ ασπαζονται$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ σε επαφρας ο συναιχμαλωτος μου εν χριστω ιησου. **v.25** η χαρις του κυριου ημων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ιησου χριστου μετα του πνευματος υμων αμην$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$.

Η ΠΡΟΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΑΥΛΟΥ

πολυμερῶς καὶ πολυτρόπως πάλαι ὁ θεὸς λαλήσας τοῖς πατράσιν ἐν **1***
τοῖς προφήταις. ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν τούτων ἐλάλησεν ἡμῖν ἐν υἱῷ 2*
ὃν ἔθηκεν κληρονόμον πάντων δι' οὗ καὶ τοὺς αἰῶνας ἐποίησεν. ὃς ὢν 3*
ἀπαύγασμα τῆς δόξης καὶ χαρακτὴρ τῆς ὑποστάσεως αὐτοῦ φέρων τε τὰ
πάντα τῷ ῥήματι τῆς δυνάμεως αὐτοῦ δι' εαυτοῦ καθαρισμὸν ποιησάμε-
νος τῶν ἁμαρτιῶν ημῶν ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τῆς μεγαλωσύνης ἐν ὑψηλοῖς.
τοσούτῳ κρείττων γενόμενος τῶν ἀγγέλων ὅσῳ διαφορώτερον παρ' αὐ- 4
τοὺς κεκληρονόμηκεν ὄνομα. τίνι γὰρ εἶπέν ποτε τῶν ἀγγέλων υἱός μου 5
εἶ σύ ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε καὶ πάλιν ἐγὼ ἔσομαι αὐτῷ εἰς πατέρα
καὶ αὐτὸς ἔσται μοι εἰς υἱόν. ὅταν δὲ πάλιν εἰσαγάγῃ τὸν πρωτότοκον 6
εἰς τὴν οἰκουμένην λέγει καὶ προσκυνησάτωσαν αὐτῷ πάντες ἄγγελοι
θεοῦ. καὶ πρὸς μὲν τοὺς ἀγγέλους λέγει ὁ ποιῶν τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ 7
πνεύματα καὶ τοὺς λειτουργοὺς αὐτοῦ πυρὸς φλόγα. πρὸς δὲ τὸν υἱόν 8*
ὁ θρόνος σου ὁ θεός εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος ῥάβδος εὐθύτητος ἡ ῥά-
βδος τῆς βασιλείας σου. ἠγάπησας δικαιοσύνην καὶ ἐμίσησας ἀνομίαν 9
διὰ τοῦτο ἔχρισέν σε ὁ θεός ὁ θεός σου ἔλαιον ἀγαλλιάσεως παρὰ τοὺς
μετόχους σου. καί σὺ κατ' ἀρχάς κύριε τὴν γῆν ἐθεμελίωσας καὶ ἔργα 10
τῶν χειρῶν σού εἰσιν οἱ οὐρανοί. αὐτοὶ ἀπολοῦνται σὺ δὲ διαμένεις 11
καὶ πάντες ὡς ἱμάτιον παλαιωθήσονται. καὶ ὡσεὶ περιβόλαιον ἑλίξεις 12*
αὐτούς καὶ ἀλλαγήσονται σὺ δὲ ὁ αὐτὸς εἶ καὶ τὰ ἔτη σου οὐκ ἐκλείψου-
σιν. πρὸς τίνα δὲ τῶν ἀγγέλων εἴρηκέν ποτε κάθου ἐκ δεξιῶν μου ἕως 13
ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου. οὐχὶ πάντες εἰσὶν 14
λειτουργικὰ πνεύματα εἰς διακονίαν ἀποστελλόμενα διὰ τοὺς μέλλοντας
κληρονομεῖν σωτηρίαν.

διὰ τοῦτο δεῖ περισσοτέρως ἡμᾶς προσέχειν τοῖς ἀκουσθεῖσιν μήποτε **2***

---

1 **v.1** πολυμερως και πολυτροπως παλαι ο θεος λαλησας τοις πατρασιν εν τοις προφηταις επ εσχατου[𝔐,V] εσχατων[T,K] των ημερων τουτων ελαλησεν ημιν εν υιω. **v.2** ον εθηκεν κληρονομον παντων δι ου και εποιησεν[V] τους αιωνας εποιησεν[T,𝔐,K]. **v.3** ος ων απαυγασμα της δοξης και χαρακτηρ της υποστασεως αυτου φερων τε τα παντα τω ρηματι της δυναμεως αυτου δι[T,𝔐,K] εαυτου[T,𝔐,K] καθαρισμον ποιησαμενος[T,𝔐,K] των αμαρτιων ποιησαμενος[V] ημων[T,𝔐,K] εκαθισεν εν δεξια της μεγαλωσυνης εν υψηλοις. **v.8** προς δε τον υιον ο θρονος σου ο θεος εις τον αιωνα του αιωνος και[V] ραβδος[T,𝔐,K] ευθυτητος[T,𝔐,K] η ραβδος[V] της[V] ευθυτητος[V] ραβδος της βασιλειας σου. **v.12** και ωσει περιβολαιον ελιξεις αυτους ως[V] ιματιον[V] και αλλαγησονται συ δε ο αυτος ει και τα ετη σου ουκ εκλειψουσιν. **2**

2 παραρρυῶμεν. εἰ γὰρ ὁ δι᾽ ἀγγέλων λαληθεὶς λόγος ἐγένετο βέβαιος
3 καὶ πᾶσα παράβασις καὶ παρακοὴ ἔλαβεν ἔνδικον μισθαποδοσίαν. πῶς
ἡμεῖς ἐκφευξόμεθα τηλικαύτης ἀμελήσαντες σωτηρίας ἥτις ἀρχὴν λα-
βοῦσα λαλεῖσθαι διὰ τοῦ κυρίου ὑπὸ τῶν ἀκουσάντων εἰς ἡμᾶς ἐβε-
4 βαιώθη. συνεπιμαρτυροῦντος τοῦ θεοῦ σημείοις τε καὶ τέρασιν καὶ
ποικίλαις δυνάμεσιν καὶ πνεύματος ἁγίου μερισμοῖς κατὰ τὴν αὐτοῦ
5 θέλησιν. οὐ γὰρ ἀγγέλοις ὑπέταξεν τὴν οἰκουμένην τὴν μέλλουσαν
6 περὶ ἧς λαλοῦμεν. διεμαρτύρατο δέ πού τις λέγων τί ἐστιν ἄνθρωπος
7* ὅτι μιμνῄσκῃ αὐτοῦ ἢ υἱὸς ἀνθρώπου ὅτι ἐπισκέπτῃ αὐτόν. ἠλάττωσας
αὐτὸν βραχύ τι παρ᾽ ἀγγέλους δόξῃ καὶ τιμῇ ἐστεφάνωσας αὐτόν καὶ
8* κατέστησας αὐτὸν ἐπὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου. πάντα ὑπέταξας ὑπο-
κάτω τῶν ποδῶν αὐτοῦ ἐν γὰρ τῷ ὑποτάξαι αὐτῷ τὰ πάντα οὐδὲν ἀφῆκεν
αὐτῷ ἀνυπότακτον νῦν δὲ οὔπω ὁρῶμεν αὐτῷ τὰ πάντα ὑποτεταγμένα.
9 τὸν δὲ βραχύ τι παρ᾽ ἀγγέλους ἠλαττωμένον βλέπομεν ἰησοῦν διὰ τὸ
πάθημα τοῦ θανάτου δόξῃ καὶ τιμῇ ἐστεφανωμένον ὅπως χάριτι θεοῦ
10 ὑπὲρ παντὸς γεύσηται θανάτου. ἔπρεπεν γὰρ αὐτῷ δι᾽ ὃν τὰ πάντα
καὶ δι᾽ οὗ τὰ πάντα πολλοὺς υἱοὺς εἰς δόξαν ἀγαγόντα τὸν ἀρχηγὸν
11 τῆς σωτηρίας αὐτῶν διὰ παθημάτων τελειῶσαι. ὅ τε γὰρ ἁγιάζων καὶ
οἱ ἁγιαζόμενοι ἐξ ἑνὸς πάντες δι᾽ ἣν αἰτίαν οὐκ ἐπαισχύνεται ἀδελφοὺς
12 αὐτοὺς καλεῖν. λέγων ἀπαγγελῶ τὸ ὄνομά σου τοῖς ἀδελφοῖς μου ἐν
13 μέσῳ ἐκκλησίας ὑμνήσω σε. καὶ πάλιν ἐγὼ ἔσομαι πεποιθὼς ἐπ᾽ αὐτῷ
14* καὶ πάλιν ἰδού ἐγὼ καὶ τὰ παιδία ἅ μοι ἔδωκεν ὁ θεός. ἐπεὶ οὖν τὰ
παιδία κεκοινώνηκεν σαρκός καὶ αἵματος καὶ αὐτὸς παραπλησίως με-
τέσχεν τῶν αὐτῶν ἵνα διὰ τοῦ θανάτου καταργήσῃ τὸν τὸ κράτος ἔχοντα
15 τοῦ θανάτου τοῦτ᾽ ἔστιν τὸν διάβολον. καὶ ἀπαλλάξῃ τούτους ὅσοι φό-
16 βῳ θανάτου διὰ παντὸς τοῦ ζῆν ἔνοχοι ἦσαν δουλείας. οὐ γὰρ δήπου
17 ἀγγέλων ἐπιλαμβάνεται ἀλλὰ σπέρματος ἀβραὰμ ἐπιλαμβάνεται. ὅθεν
ὤφειλεν κατὰ πάντα τοῖς ἀδελφοῖς ὁμοιωθῆναι ἵνα ἐλεήμων γένηται καὶ
πιστὸς ἀρχιερεὺς τὰ πρὸς τὸν θεόν εἰς τὸ ἱλάσκεσθαι τὰς ἁμαρτίας τοῦ
18 λαοῦ. ἐν ᾧ γὰρ πέπονθεν αὐτὸς πειρασθείς δύναται τοῖς πειραζομένοις
βοηθῆσαι.

---

v.1 δια τουτο δει περισσοτερως ημας[T,M,K] προσεχειν ημας[V] τοις ακουσθεισιν μηποτε παραρυωμεν[V] παραρρυωμεν[T,M,K]. **v.7** ηλαττωσας αυτον βραχυ τι παρ αγγελους δοξη και τιμη εστεφανωσας αυτον και[T,K] κατεστησας[T,K] αυτον[T,K] επι[T,K] τα[T,K] εργα[T,K] των[T,K] χειρων[T,K] σου[T,K]. **v.8** παντα υπεταξας υποκατω των ποδων αυτου εν γαρ[T,M,K] τω γαρ[V] υποταξαι [αυτω][V] αυτω[T,M,K] τα παντα ουδεν αφηκεν αυτω ανυποτακτον νυν δε ουπω ορωμεν αυτω τα παντα υποτεταγμενα. **v.14** επει ουν τα παιδια κεκοινωνηκεν σαρκος[T,M,K] και[T,M,K] αιματος και[V] σαρκος[V] και αυτος παραπλησιως μετεσχεν των αυτων ινα δια του θανατου καταργηση τον το κρατος εχοντα του θανατου τουτ[M,V] εστιν[M,V] τουτεστιν[T,K] τον διαβολον. **3**

ὅθεν ἀδελφοὶ ἅγιοι κλήσεως ἐπουρανίου μέτοχοι κατανοήσατε τὸν **3***
ἀπόστολον καὶ ἀρχιερέα τῆς ὁμολογίας ἡμῶν χριστὸν ἰησοῦν. πιστὸν 2*
ὄντα τῷ ποιήσαντι αὐτὸν ὡς καὶ μωσῆς ἐν ὅλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. πλείονος 3*
γὰρ δόξης οὗτος παρὰ μωσῆν ἠξίωται καθ’ ὅσον πλείονα τιμὴν ἔχει τοῦ
οἴκου ὁ κατασκευάσας αὐτόν. πᾶς γὰρ οἶκος κατασκευάζεται ὑπό τινος 4*
ὁ δὲ τὰ πάντα κατασκευάσας θεός. καὶ μωσῆς μὲν πιστὸς ἐν ὅλῳ τῷ οἴκῳ 5*
αὐτοῦ ὡς θεράπων εἰς μαρτύριον τῶν λαληθησομένων. χριστὸς δὲ ὡς 6*
υἱὸς ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ οὗ οἶκός ἐσμεν ἡμεῖς ἐάνπερ τὴν παρρησίαν
καὶ τὸ καύχημα τῆς ἐλπίδος μέχρι τέλους βεβαίαν κατάσχωμεν. διό 7
καθὼς λέγει τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκού-
σητε. μὴ σκληρύνητε τὰς καρδίας ὑμῶν ὡς ἐν τῷ παραπικρασμῷ κατὰ 8
τὴν ἡμέραν τοῦ πειρασμοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ. οὗ ἐπείρασαν με οἱ πατέρες 9*
ὑμῶν ἐδοκιμασάν με καὶ εἶδον τὰ ἔργα μου τεσσαράκοντα ἔτη. διὸ 10*
προσώχθισα τῇ γενεᾷ ἐκείνῃ καὶ εἶπον ἀεὶ πλανῶνται τῇ καρδίᾳ αὐτοὶ
δὲ οὐκ ἔγνωσαν τὰς ὁδούς μου. ὡς ὤμοσα ἐν τῇ ὀργῇ μου εἰ εἰσε- 11
λεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν μου. βλέπετε ἀδελφοί μήποτε ἔσται ἔν 12
τινι ὑμῶν καρδία πονηρὰ ἀπιστίας ἐν τῷ ἀποστῆναι ἀπὸ θεοῦ ζῶντος.
ἀλλὰ παρακαλεῖτε ἑαυτοὺς καθ’ ἑκάστην ἡμέραν ἄχρις οὗ τὸ σήμερον 13*
καλεῖται ἵνα μὴ σκληρυνθῇ τις ἐξ ὑμῶν ἀπάτῃ τῆς ἁμαρτίας. μέτοχοι 14*
γὰρ γεγόναμεν τοῦ χριστοῦ ἐάνπερ τὴν ἀρχὴν τῆς ὑποστάσεως μέχρι
τέλους βεβαίαν κατάσχωμεν. ἐν τῷ λέγεσθαι σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς 15
αὐτοῦ ἀκούσητε μὴ σκληρύνητε τὰς καρδίας ὑμῶν ὡς ἐν τῷ παραπικρα-
σμῷ. τίνες γὰρ ἀκούσαντες παρεπίκραναν ἀλλ’ οὐ πάντες οἱ ἐξελθόντες 16*
ἐξ αἰγύπτου διὰ μωσέως. τίσιν δὲ προσώχθισεν τεσσαράκοντα ἔτη οὐχὶ 17*
τοῖς ἁμαρτήσασιν ὧν τὰ κῶλα ἔπεσεν ἐν τῇ ἐρήμῳ. τίσιν δὲ ὤμοσεν μὴ 18

v.1 οθεν αδελφοι αγιοι κλησεως επουρανιου μετοχοι κατανοησατε τον αποστολον και αρχιερεα της ομολογιας ημων χριστον[T,K] ιησουν χριστον[𝔐]. **v.2** πιστον οντα τω ποιησαντι αυτον ως και μωυσης[𝔐,V] μωσης[T,K] εν [ολω][V] ολω[T,𝔐,K] τω οικω αυτου. **v.3** πλειονος γαρ δοξης[T,𝔐,K] ουτος δοξης[V] παρα μωυσην[𝔐,V] μωσην[T,K] ηξιωται καθ οσον πλειονα τιμην εχει του οικου ο κατασκευασας αυτον. **v.4** πας γαρ οικος κατασκευαζεται υπο τινος ο δε τα[T,𝔐,K] παντα κατασκευασας θεος. **v.5** και μωυσης[𝔐,V] μωσης[T,K] μεν πιστος εν ολω τω οικω αυτου ως θεραπων εις μαρτυριον των λαληθησομενων. **v.6** χριστος δε ως υιος επι τον οικον αυτου ου οικος εσμεν ημεις [V]‶ἐανπερ‶ εανπερ[T,𝔐,K] την παρρησιαν και το καυχημα της ελπιδος μεχρι[T,𝔐,K] τελους[T,𝔐,K] βεβαιαν[T,𝔐,K] κατασχωμεν. **v.9** ου επειρασαν με[T,𝔐,K] οι πατερες υμων εν[V] εδοκιμασαν[T,𝔐,K] δοκιμασια[V] με[T,𝔐,K] και ειδον τα εργα μου τεσσερακοντα[V] τεσσαρακοντα[T,𝔐,K] ετη. **v.10** διο προσωχθισα τη γενεα ταυτη[V] εκεινη[T,𝔐,K] και ειπον αει πλανωνται τη καρδια αυτοι δε ουκ εγνωσαν τας οδους μου. **v.13** αλλα παρακαλειτε εαυτους καθ εκαστην ημεραν αχρις ου το σημερον καλειται ινα μη σκληρυνθη τις[T,K,V] εξ υμων τις[𝔐] απατη της αμαρτιας. **v.14** μετοχοι γαρ γεγοναμεν[T,𝔐,K] του χριστου γεγοναμεν[V] εανπερ την αρχην της υποστασεως μεχρι τελους βεβαιαν κατασχωμεν. **v.16** τινες γαρ ακουσαντες παρεπικραναν αλλ ου παντες οι εξελθοντες εξ αιγυπτου δια μωυσεως[𝔐,V] μωσεως[T,K]. **v.17** τισιν δε προσωχθισεν τεσσερακοντα[V] τεσσαρακοντα[T,𝔐,K] ετη ουχι τοις αμαρτησασιν ων τα κωλα επεσεν εν τη ερημω.

19 εἰσελεύσεσθαι εἰς τὴν κατάπαυσιν αὐτοῦ εἰ μὴ τοῖς ἀπειθήσασιν. καὶ
βλέπομεν ὅτι οὐκ ἠδυνήθησαν εἰσελθεῖν δι’ ἀπιστίαν.

4 φοβηθῶμεν οὖν μήποτε καταλειπομένης ἐπαγγελίας εἰσελθεῖν εἰς τὴν
2* κατάπαυσιν αὐτοῦ δοκῇ τις ἐξ ὑμῶν ὑστερηκέναι. καὶ γάρ ἐσμεν εὐηγ-
γελισμένοι καθάπερ κἀκεῖνοι ἀλλ’ οὐκ ὠφέλησεν ὁ λόγος τῆς ἀκοῆς
3* ἐκείνους μὴ συγκεκραμένος τῇ πίστει τοῖς ἀκούσασιν. εἰσερχόμεθα
γὰρ εἰς τὴν κατάπαυσιν οἱ πιστεύσαντες καθὼς εἴρηκεν ὡς ὤμοσα ἐν
τῇ ὀργῇ μου εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν μου καίτοι τῶν ἔργων
4 ἀπὸ καταβολῆς κόσμου γενηθέντων. εἴρηκεν γάρ που περὶ τῆς ἑβδόμης
οὕτως καὶ κατέπαυσεν ὁ θεὸς ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ ἀπὸ πάντων τῶν
5 ἔργων αὐτοῦ. καὶ ἐν τούτῳ πάλιν εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν
6 μου. ἐπεὶ οὖν ἀπολείπεται τινὰς εἰσελθεῖν εἰς αὐτήν καὶ οἱ πρότερον
7* εὐαγγελισθέντες οὐκ εἰσῆλθον δι’ ἀπείθειαν. πάλιν τινὰ ὁρίζει ἡμέραν
σήμερον ἐν δαβὶδ λέγων μετὰ τοσοῦτον χρόνον καθὼς εἴρηται σήμερον
8 ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε μὴ σκληρύνητε τὰς καρδίας ὑμῶν. εἰ
γὰρ αὐτοὺς ἰησοῦς κατέπαυσεν οὐκ ἂν περὶ ἄλλης ἐλάλει μετὰ ταῦτα
9, 10 ἡμέρας. ἄρα ἀπολείπεται σαββατισμὸς τῷ λαῷ τοῦ θεοῦ. ὁ γὰρ εἰ-
σελθὼν εἰς τὴν κατάπαυσιν αὐτοῦ καὶ αὐτὸς κατέπαυσεν ἀπὸ τῶν ἔργων
11 αὐτοῦ ὥσπερ ἀπὸ τῶν ἰδίων ὁ θεός. σπουδάσωμεν οὖν εἰσελθεῖν εἰς
ἐκείνην τὴν κατάπαυσιν ἵνα μὴ ἐν τῷ αὐτῷ τις ὑποδείγματι πέσῃ τῆς
12* ἀπειθείας. ζῶν γὰρ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ καὶ ἐνεργὴς καὶ τομώτερος ὑπὲρ
πᾶσαν μάχαιραν δίστομον καὶ διϊκνούμενος ἄχρι μερισμοῦ ψυχῆς τε
καὶ πνεύματος ἁρμῶν τὲ καὶ μυελῶν καὶ κριτικὸς ἐνθυμήσεων καὶ ἐν-
13 νοιῶν καρδίας. καὶ οὐκ ἔστιν κτίσις ἀφανὴς ἐνώπιον αὐτοῦ πάντα δὲ
γυμνὰ καὶ τετραχηλισμένα τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ πρὸς ὃν ἡμῖν ὁ λό-
14 γος. ἔχοντες οὖν ἀρχιερέα μέγαν διεληλυθότα τοὺς οὐρανούς ἰησοῦν
15* τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ κρατῶμεν τῆς ὁμολογίας. οὐ γὰρ ἔχομεν ἀρχιερέα
μὴ δυνάμενον συμπαθῆσαι ταῖς ἀσθενείαις ἡμῶν πεπειραμένον δὲ κατὰ
16* πάντα καθ’ ὁμοιότητα χωρὶς ἁμαρτίας. προσερχώμεθα οὖν μετὰ παρ-

4 **v.2** και γαρ εσμεν ευηγγελισμενοι καθαπερ κακεινοι αλλ ουκ ωφελησεν ο λογος της ακοης εκεινους μη συγκεκερασμενους$^{\mathcal{V}}$ συγκεκραμενους$^{\mathfrak{M}}$ συγκεκραμενος$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ τη πιστει τοις ακουσασιν. **v.3** εισερχομεθα γαρ εις [την]$^{\mathcal{V}}$ την$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ καταπαυσιν οι πιστευσαντες καθως ειρηκεν ως ωμοσα εν τη οργη μου ει εισελευσονται εις την καταπαυσιν μου καιτοι των εργων απο καταβολης κοσμου γενηθεντων. **v.7** παλιν τινα οριζει ημεραν σημερον εν δαυιδ$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ δαβιδ$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ λεγων μετα τοσουτον χρονον καθως προειρηται$^{\mathcal{V}}$ ειρηται$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ σημερον εαν της φωνης αυτου ακουσητε μη σκληρυνητε τας καρδιας υμων. **v.12** ζων γαρ ο λογος του θεου και ενεργης και τομωτερος υπερ πασαν μαχαιραν διστομον και δικνουμενος αχρι μερισμου ψυχης τε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και πνευματος αρμων τε και μυελων και κριτικος ενθυμησεων και εννοιων καρδιας. **v.15** ου γαρ εχομεν αρχιερεα μη δυναμενον συμπαθησαι ταις ασθενειαις ημων πεπειρασμενον$^{\mathcal{K},\mathcal{V}}$ πεπειραμενον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M}}$ δε κατα παντα καθ ομοιοτητα χωρις αμαρτιας.

ρησίας τῷ θρόνῳ τῆς χάριτος ἵνα λάβωμεν ἔλεον καὶ χάριν εὕρωμεν εἰς
εὔκαιρον βοήθειαν.

πᾶς γὰρ ἀρχιερεὺς ἐξ ἀνθρώπων λαμβανόμενος ὑπὲρ ἀνθρώπων κα- **5**
θίσταται τὰ πρὸς τὸν θεόν ἵνα προσφέρῃ δῶρά τε καὶ θυσίας ὑπὲρ ἁμαρ-
τιῶν. μετριοπαθεῖν δυνάμενος τοῖς ἀγνοοῦσιν καὶ πλανωμένοις ἐπεὶ καὶ 2
αὐτὸς περίκειται ἀσθένειαν. καὶ διὰ ταύτὴν ὀφείλει καθὼς περὶ τοῦ 3*
λαοῦ οὕτως καὶ περὶ ἑαυτοῦ προσφέρειν ὑπὲρ ἁμαρτιῶν. καὶ οὐχ ἑαυ- 4*
τῷ τις λαμβάνει τὴν τιμήν ἀλλὰ ὁ καλούμενος ὑπὸ τοῦ θεοῦ καθάπερ
καὶ ὁ ἀαρών. οὕτως καὶ ὁ χριστὸς οὐχ ἑαυτὸν ἐδόξασεν γενηθῆναι 5
ἀρχιερέα ἀλλ᾽ ὁ λαλήσας πρὸς αὐτόν υἱός μου εἶ σύ ἐγὼ σήμερον γε-
γέννηκά σε. καθὼς καὶ ἐν ἑτέρῳ λέγει σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ 6
τὴν τάξιν μελχισέδεκ. ὃς ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς σαρκὸς αὐτοῦ δεήσεις 7
τε καὶ ἱκετηρίας πρὸς τὸν δυνάμενον σῴζειν αὐτὸν ἐκ θανάτου μετὰ
κραυγῆς ἰσχυρᾶς καὶ δακρύων προσενέγκας καὶ εἰσακουσθεὶς ἀπὸ τῆς
εὐλαβείας. καίπερ ὢν υἱός ἔμαθεν ἀφ᾽ ὧν ἔπαθεν τὴν ὑπακοήν. καὶ 8, 9*
τελειωθεὶς ἐγένετο τοῖς ὑπακούουσιν αὐτῷ πᾶσιν αἴτιος σωτηρίας αἰω-
νίου. προσαγορευθεὶς ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἀρχιερεὺς κατὰ τὴν τάξιν μελ- 10
χισέδεκ. περὶ οὗ πολὺς ἡμῖν ὁ λόγος καὶ δυσερμήνευτος λέγειν ἐπεὶ 11
νωθροὶ γεγόνατε ταῖς ἀκοαῖς. καὶ γὰρ ὀφείλοντες εἶναι διδάσκαλοι διὰ 12*
τὸν χρόνον πάλιν χρείαν ἔχετε τοῦ διδάσκειν ὑμᾶς τινὰ τὰ στοιχεῖα τῆς
ἀρχῆς τῶν λογίων τοῦ θεοῦ καὶ γεγόνατε χρείαν ἔχοντες γάλακτος καὶ
οὐ στερεᾶς τροφῆς. πᾶς γὰρ ὁ μετέχων γάλακτος ἄπειρος λόγου δι- 13
καιοσύνης νήπιος γάρ ἐστιν. τελείων δέ ἐστιν ἡ στερεὰ τροφή τῶν διὰ 14
τὴν ἕξιν τὰ αἰσθητήρια γεγυμνασμένα ἐχόντων πρὸς διάκρισιν καλοῦ τε
καὶ κακοῦ.

διὸ ἀφέντες τὸν τῆς ἀρχῆς τοῦ χριστοῦ λόγον ἐπὶ τὴν τελειότητα φερώ- **6**
μεθα μὴ πάλιν θεμέλιον καταβαλλόμενοι μετανοίας ἀπὸ νεκρῶν ἔργων
καὶ πίστεως ἐπὶ θεόν. βαπτισμῶν διδαχῆς ἐπιθέσεώς τε χειρῶν ἀναστά- 2
σεώς τε νεκρῶν καὶ κρίματος αἰωνίου. καὶ τοῦτο ποιήσομεν ἐάνπερ 3*
ἐπιτρέπῃ ὁ θεός. ἀδύνατον γὰρ τοὺς ἅπαξ φωτισθέντας γευσαμένους τε 4

v.16 προσερχωμεθα ουν μετα παρρησιας τω θρονω της χαριτος ινα λαβωμεν ελεος$^{\mathcal{V}}$ ελεον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και χαριν ευρωμεν εις ευκαιρον βοηθειαν. **5** **v.3** και δι$^{\mathcal{V}}$ δια$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτην$^{\mathcal{V}}$ ταυτην$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ οφειλει καθως περι του λαου ουτως και περι αυτου$^{\mathcal{V}}$ εαυτου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ προσφερειν περι$^{\mathcal{V}}$ υπερ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αμαρτιων. **v.4** και ουχ εαυτω τις λαμβανει την τιμην αλλα ο$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ καλουμενος υπο του θεου καθωσπερ$^{\mathcal{V}}$ καθαπερ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και ο$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ααρων. **v.9** και τελειωθεις εγενετο πασιν$^{\mathcal{V}}$ τοις υπακουουσιν αυτω πασιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αιτιος σωτηριας αιωνιου. **v.12** και γαρ οφειλοντες ειναι διδασκαλοι δια τον χρονον παλιν χρειαν εχετε του διδασκειν υμας τινα τα στοιχεια της αρχης των λογιων του θεου και γεγονατε χρειαν εχοντες γαλακτος [και]$^{\mathcal{V}}$ και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ου στερεας τροφης. **6** **v.3** και τουτο ποιησωμεν$^{\mathfrak{M}}$ ποιησομεν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ εανπερ επιτρεπη ο θεος.

τῆς δωρεᾶς τῆς ἐπουρανίου καὶ μετόχους γενηθέντας πνεύματος ἁγίου.
5, 6 καὶ καλὸν γευσαμένους θεοῦ ῥῆμα δυνάμεις τε μέλλοντος αἰῶνος. καὶ
παραπεσόντας πάλιν ἀνακαινίζειν εἰς μετάνοιαν ἀνασταυροῦντας ἑαυ-
7* τοῖς τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ καὶ παραδειγματίζοντας. γῆ γὰρ ἡ πιοῦσα
τὸν ἐπ' αὐτῆς πολλάκις ἐρχόμενον ὑετόν καὶ τίκτουσα βοτάνην εὔθετον
ἐκείνοις δι' οὓς καὶ γεωργεῖται μεταλαμβάνει εὐλογίας ἀπὸ τοῦ θεοῦ.
8 ἐκφέρουσα δὲ ἀκάνθας καὶ τριβόλους ἀδόκιμος καὶ κατάρας ἐγγύς ἧς
9* τὸ τέλος εἰς καῦσιν. πεπείσμεθα δὲ περὶ ὑμῶν ἀγαπητοί τὰ κρείττονα
10* καὶ ἐχόμενα σωτηρίας εἰ καὶ οὕτως λαλοῦμεν. οὐ γὰρ ἄδικος ὁ θεὸς
ἐπιλαθέσθαι τοῦ ἔργου ὑμῶν καὶ τοῦ κόπου τῆς ἀγάπης ἧς ἐνεδείξα-
σθε εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ διακονήσαντες τοῖς ἁγίοις καὶ διακονοῦντες.
11 ἐπιθυμοῦμεν δὲ ἕκαστον ὑμῶν τὴν αὐτὴν ἐνδείκνυσθαι σπουδὴν πρὸς
12 τὴν πληροφορίαν τῆς ἐλπίδος ἄχρι τέλους. ἵνα μὴ νωθροὶ γένησθε μι-
μηταὶ δὲ τῶν διὰ πίστεως καὶ μακροθυμίας κληρονομούντων τὰς ἐπαγ-
13 γελίας. τῷ γὰρ ἀβραὰμ ἐπαγγειλάμενος ὁ θεός ἐπεὶ κατ' οὐδενὸς εἶχεν
14* μείζονος ὀμόσαι ὤμοσεν καθ' ἑαυτοῦ. λέγων ἦ μὴν εὐλογῶν εὐλογήσω
15 σε καὶ πληθύνων πληθυνῶ σε. καὶ οὕτως μακροθυμήσας ἐπέτυχεν
16* τῆς ἐπαγγελίας. ἄνθρωποι μεν γὰρ κατὰ τοῦ μείζονος ὀμνύουσιν καὶ
17 πάσης αὐτοῖς ἀντιλογίας πέρας εἰς βεβαίωσιν ὁ ὅρκος. ἐν ᾧ περισσό-
τερον βουλόμενος ὁ θεὸς ἐπιδεῖξαι τοῖς κληρονόμοις τῆς ἐπαγγελίας τὸ
18* ἀμετάθετον τῆς βουλῆς αὐτοῦ ἐμεσίτευσεν ὅρκῳ. ἵνα διὰ δύο πραγμά-
των ἀμεταθέτων ἐν οἷς ἀδύνατον ψεύσασθαι θεόν ἰσχυρὰν παράκλησιν
19 ἔχωμεν οἱ καταφυγόντες κρατῆσαι τῆς προκειμένης ἐλπίδος. ἣν ὡς ἄγ-
κυραν ἔχομεν τῆς ψυχῆς ἀσφαλῆ τε καὶ βεβαίαν καὶ εἰσερχομένην εἰς τὸ
20 ἐσώτερον τοῦ καταπετάσματος. ὅπου πρόδρομος ὑπὲρ ἡμῶν εἰσῆλθεν
ἰησοῦς κατὰ τὴν τάξιν μελχισέδεκ ἀρχιερεὺς γενόμενος εἰς τὸν αἰῶνα.
7 οὗτος γὰρ ὁ μελχισέδεκ βασιλεὺς σαλήμ ἱερεὺς τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψί-
στου ὁ συναντήσας ἀβραὰμ ὑποστρέφοντι ἀπὸ τῆς κοπῆς τῶν βασιλέων
2 καὶ εὐλογήσας αὐτόν. ᾧ καὶ δεκάτην ἀπὸ πάντων ἐμέρισεν ἀβραάμ
πρῶτον μὲν ἑρμηνευόμενος βασιλεὺς δικαιοσύνης ἔπειτα δὲ καὶ βασι-

---

v.7 γη γαρ η πιουσα τον επ αυτης πολλακις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ερχομενον πολλακις$^{\mathcal{V}}$ υετον και τικτουσα βοτανην ευθετον εκεινοις δι ους και γεωργειται μεταλαμβανει ευλογιας απο του θεου. **v.9** πεπεισμεθα δε περι υμων αγαπητοι τα κρεισσονα$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ κρειττονα$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ και εχομενα σωτηριας ει και ουτως λαλουμεν. **v.10** ου γαρ αδικος ο θεος επιλαθεσθαι του εργου υμων και του$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ κοπου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ της αγαπης ης ενδειξασθε$^{\mathcal{K}}$ ενεδειξασθε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ εις το ονομα αυτου διακονησαντες τοις αγιοις και διακονουντες. **v.14** λεγων ει$^{\mathcal{V}}$ η$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μην ευλογων ευλογησω σε και πληθυνων πληθυνω σε. **v.16** ανθρωποι μεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ γαρ κατα του μειζονος ομνυουσιν και πασης αυτοις αντιλογιας περας εις βεβαιωσιν ο ορκος. **v.18** ινα δια δυο πραγματων αμεταθετων εν οις αδυνατον ψευσασθαι [τον]$^{\mathcal{V}}$ θεον ισχυραν παρακλησιν εχωμεν οι καταφυγοντες κρατησαι της προκειμενης ελπιδος.

λεὺς σαλὴμ ὅ ἐστιν βασιλεὺς εἰρήνης. ἀπάτωρ ἀμήτωρ ἀγενεαλόγητος 3
μήτε ἀρχὴν ἡμερῶν μήτε ζωῆς τέλος ἔχων ἀφωμοιωμένος δὲ τῷ υἱῷ τοῦ
θεοῦ μένει ἱερεὺς εἰς τὸ διηνεκές. θεωρεῖτε δὲ πηλίκος οὗτος ᾧ καὶ 4*
δεκάτην ἀβραὰμ ἔδωκεν ἐκ τῶν ἀκροθινίων ὁ πατριάρχης. καὶ οἱ μὲν 5*
ἐκ τῶν υἱῶν λευὶ τὴν ἱερατείαν λαμβάνοντες ἐντολὴν ἔχουσιν ἀποδεκα-
τοῦν τὸν λαὸν κατὰ τὸν νόμον τοῦτ᾽ ἔστιν τοὺς ἀδελφοὺς αὐτῶν καίπερ
ἐξεληλυθότας ἐκ τῆς ὀσφύος ἀβραάμ. ὁ δὲ μὴ γενεαλογούμενος ἐξ αὐ- 6*
τῶν δεδεκάτωκεν τὸν ἀβραάμ καὶ τὸν ἔχοντα τὰς ἐπαγγελίας εὐλόγηκεν.
χωρὶς δὲ πάσης ἀντιλογίας τὸ ἔλαττον ὑπὸ τοῦ κρείττονος εὐλογεῖται. 7
καὶ ὧδε μὲν δεκάτας ἀποθνῄσκοντες ἄνθρωποι λαμβάνουσιν ἐκεῖ δὲ 8
μαρτυρούμενος ὅτι ζῇ. καὶ ὡς ἔπος εἰπεῖν διὰ ἀβραὰμ καὶ λευὶ ὁ δε- 9*
κάτας λαμβάνων δεδεκάτωται. ἔτι γὰρ ἐν τῇ ὀσφύϊ τοῦ πατρὸς ἦν ὅτε 10*
συνήντησεν αὐτῷ ὁ μελχισέδεκ. εἰ μὲν οὖν τελείωσις διὰ τῆς λευιτικῆς 11*
ἱερωσύνης ἦν ὁ λαὸς γὰρ ἐπ᾽ αὐτῇ νενομοθέτητο τίς ἔτι χρεία κατὰ τὴν
τάξιν μελχισέδεκ ἕτερον ἀνίστασθαι ἱερέα καὶ οὐ κατὰ τὴν τάξιν ἀαρὼν
λέγεσθαι. μετατιθεμένης γὰρ τῆς ἱερωσύνης ἐξ ἀνάγκης καὶ νόμου με- 12
τάθεσις γίνεται. ἐφ᾽ ὃν γὰρ λέγεται ταῦτα φυλῆς ἑτέρας μετέσχηκεν ἀφ᾽ 13
ἧς οὐδεὶς προσέσχηκεν τῷ θυσιαστηρίῳ. πρόδηλον γὰρ ὅτι ἐξ ἰούδα 14*
ἀνατέταλκεν ὁ κύριος ἡμῶν εἰς ἣν φυλὴν οὐδὲν περὶ ἱερωσυνής μωσῆς
ἐλάλησεν. καὶ περισσότερον ἔτι κατάδηλόν ἐστιν εἰ κατὰ τὴν ὁμοιό- 15
τητα μελχισέδεκ ἀνίσταται ἱερεὺς ἕτερος. ὃς οὐ κατὰ νόμον ἐντολῆς 16*
σαρκίκης γέγονεν ἀλλὰ κατὰ δύναμιν ζωῆς ἀκαταλύτου. μαρτυρεῖ γὰρ 17*
ὅτι σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν μελχισέδεκ. ἀθέτησις μὲν 18
γὰρ γίνεται προαγούσης ἐντολῆς διὰ τὸ αὐτῆς ἀσθενὲς καὶ ἀνωφελές.
οὐδὲν γὰρ ἐτελείωσεν ὁ νόμος ἐπεισαγωγὴ δὲ κρείττονος ἐλπίδος δι᾽ ἧς 19
ἐγγίζομεν τῷ θεῷ. καὶ καθ᾽ ὅσον οὐ χωρὶς ὁρκωμοσίας. οἵ μὲν γὰρ 20, 21*

7 **v.4** θεωρειτε δε πηλικος ουτος ω [και][V] και[T,𝔐,K] δεκατην αβρααμ εδωκεν εκ των ακροθινιων ο πατριαρχης. **v.5** και οι μεν εκ των υιων λευι την ιερατειαν λαμβανοντες εντολην εχουσιν αποδεκατουν τον λαον κατα τον νομον τουτ[𝔐,V] εστιν[𝔐,V] τουτεστιν[T,K] τους αδελφους αυτων καιπερ εξεληλυθοτας εκ της οσφυος αβρααμ. **v.6** ο δε μη γενεαλογουμενος εξ αυτων δεδεκατωκεν τον[T,𝔐,K] αβρααμ και τον εχοντα τας επαγγελιας ευλογηκεν. **v.9** και ως επος ειπειν δι[V] δια[T,𝔐,K] αβρααμ και λευι ο δεκατας λαμβανων δεδεκατωται. **v.10** ετι γαρ εν τη οσφυι του πατρος ην οτε συνηντησεν αυτω ο[T,𝔐,K] μελχισεδεκ. **v.11** ει μεν ουν τελειωσις δια της λευιτικης ιερωσυνης ην ο λαος γαρ επ αυτης[V] αυτη[T,𝔐,K] νενομοθετηται[V] νενομοθετητο[T,𝔐,K] τις ετι χρεια κατα την ταξιν μελχισεδεκ ετερον ανιστασθαι ιερεα και ου κατα την ταξιν ααρων λεγεσθαι. **v.14** προδηλον γαρ οτι εξ ιουδα ανατεταλκεν ο κυριος ημων εις ην φυλην ουδεν[T,𝔐,K] περι ιερεων[V] ιερωσυνης[T,𝔐,K] ουδεν[V] μωυσης[𝔐,V] μωσης[T,K] ελαλησεν. **v.16** ος ου κατα νομον εντολης σαρκινης[V] σαρκικης[T,𝔐,K] γεγονεν αλλα κατα δυναμιν ζωης ακαταλυτου. **v.17** μαρτυρειται[V] μαρτυρει[T,𝔐,K] γαρ οτι συ ιερευς εις τον αιωνα κατα την ταξιν μελχισεδεκ. **v.21** ο δε μετα ορκωμοσιας δια του λεγοντος προς αυτον ωμοσεν κυριος και ου μεταμεληθησεται συ ιερευς εις τον αιωνα κατα[T,𝔐,K] την[T,𝔐,K] ταξιν[T,𝔐,K] μελχισεδεκ[T,𝔐,K].

χωρίς ὁρκωμοσίας εἰσιν ἱερεῖς γεγονότες ὁ δὲ μετὰ ὁρκωμοσίας διὰ τοῦ
λέγοντος πρὸς αὐτόν ὤμοσεν κύριος καὶ οὐ μεταμεληθήσεται σὺ ἱερεὺς
22* εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν μελχισεδέκ. κατὰ τοσοῦτον κρείττονος
23 διαθήκης γέγονεν ἔγγυος ἰησοῦς. καὶ οἱ μὲν πλείονές εἰσιν γεγονότες
24 ἱερεῖς διὰ τὸ θανάτῳ κωλύεσθαι παραμένειν. ὁ δὲ διὰ τὸ μένειν αὐτὸν
25 εἰς τὸν αἰῶνα ἀπαράβατον ἔχει τὴν ἱερωσύνην. ὅθεν καὶ σῴζειν εἰς τὸ
παντελὲς δύναται τοὺς προσερχομένους δι' αὐτοῦ τῷ θεῷ πάντοτε ζῶν
26* εἰς τὸ ἐντυγχάνειν ὑπὲρ αὐτῶν. τοιοῦτος γὰρ ἡμῖν ἔπρεπεν ἀρχιερεύς
ὅσιος ἄκακος ἀμίαντος κεχωρισμένος ἀπὸ τῶν ἁμαρτωλῶν καὶ ὑψηλό-
27 τερος τῶν οὐρανῶν γενόμενος. ὃς οὐκ ἔχει καθ' ἡμέραν ἀνάγκην ὥσπερ
οἱ ἀρχιερεῖς πρότερον ὑπὲρ τῶν ἰδίων ἁμαρτιῶν θυσίας ἀναφέρειν ἔπειτα
28 τῶν τοῦ λαοῦ τοῦτο γὰρ ἐποίησεν ἐφάπαξ ἑαυτὸν ἀνενέγκας. ὁ νόμος
γὰρ ἀνθρώπους καθίστησιν ἀρχιερεῖς ἔχοντας ἀσθένειαν ὁ λόγος δὲ τῆς
ὁρκωμοσίας τῆς μετὰ τὸν νόμον υἱὸν εἰς τὸν αἰῶνα τετελειωμένον.
8 κεφάλαιον δὲ ἐπὶ τοῖς λεγομένοις τοιοῦτον ἔχομεν ἀρχιερέα ὃς ἐκάθι-
2* σεν ἐν δεξιᾷ τοῦ θρόνου τῆς μεγαλωσύνης ἐν τοῖς οὐρανοῖς. τῶν ἁγίων
λειτουργὸς καὶ τῆς σκηνῆς τῆς ἀληθινῆς ἣν ἔπηξεν ὁ κύριος καὶ οὐκ
3 ἄνθρωπος. πᾶς γὰρ ἀρχιερεὺς εἰς τὸ προσφέρειν δῶρά τε καὶ θυσίας
4* καθίσταται ὅθεν ἀναγκαῖον ἔχειν τι καὶ τοῦτον ὃ προσενέγκῃ. εἰ μὲν
γὰρ ἦν ἐπὶ γῆς οὐδ ἂν ἦν ἱερεύς ὄντων τῶν ἱερέων τῶν προσφερόντων
5* κατὰ τὸν νόμον τὰ δῶρα. οἵτινες ὑποδείγματι καὶ σκιᾷ λατρεύουσιν τῶν
ἐπουρανίων καθὼς κεχρημάτισται μωσῆς μέλλων ἐπιτελεῖν τὴν σκηνήν
ὅρα γάρ φησίν ποιήσῃς πάντα κατὰ τὸν τύπον τὸν δειχθέντα σοι ἐν τῷ
6* ὄρει. νυνὶ δὲ διαφορωτέρας τέτευχεν λειτουργίας ὅσῳ καὶ κρείττονός
ἐστιν διαθήκης μεσίτης ἥτις ἐπὶ κρείττοσιν ἐπαγγελίαις νενομοθέτηται.
7 εἰ γὰρ ἡ πρώτη ἐκείνη ἦν ἄμεμπτος οὐκ ἂν δευτέρας ἐζητεῖτο τόπος.
8* μεμφόμενος γὰρ αὐτοῖς λέγει ἰδού ἡμέραι ἔρχονται λέγει κύριος καὶ
συντελέσω ἐπὶ τὸν οἶκον ἰσραὴλ καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον ἰούδα διαθήκην και-
9 νήν. οὐ κατὰ τὴν διαθήκην ἣν ἐποίησα τοῖς πατράσιν αὐτῶν ἐν ἡμέρᾳ

---

v.22 κατα τοσουτο^{V} [και]^{V} τοσουτον$^{T,\mathfrak{M},K}$ κρειττονος διαθηκης γεγονεν εγγυος ιησους. **v.26** τοιουτος γαρ ημιν και^{V} επρεπεν αρχιερευς οσιος ακακος αμιαντος κεχωρισμενος απο των αμαρτωλων και υψηλοτερος των ουρανων γενομενος. **8** **v.2** των αγιων λειτουργος και της σκηνης της αληθινης ην επηξεν ο κυριος και$^{T,\mathfrak{M},K}$ ουκ ανθρωπος. **v.4** ει μεν ουν^{V} γαρ$^{T,\mathfrak{M},K}$ ην επι γης ουδ αν ην ιερευς οντων των ιερεων$^{T,\mathfrak{M},K}$ των$^{T,\mathfrak{M},K}$ προσφεροντων κατα τον$^{T,\mathfrak{M},K}$ νομον τα δωρα. **v.5** οιτινες υποδειγματι και σκια λατρευουσιν των επουρανιων καθως κεχρηματισται μωυσης$^{\mathfrak{M},V}$ μωσης^{T,K} μελλων επιτελειν την σκηνην ορα γαρ φησιν ποιησεις$^{\mathfrak{M},V}$ ποιησης^{T,K} παντα κατα τον τυπον τον δειχθεντα σοι εν τω ορει. **v.6** ^{V}'νυνι" νυνι$^{T,\mathfrak{M},K}$ δε διαφορωτερας τετυχεν$^{\mathfrak{M},V}$ τετευχεν^{T,K} λειτουργιας οσω και κρειττονος εστιν διαθηκης μεσιτης ητις επι κρειττοσιν επαγγελιαις νενομοθετηται. **v.8** μεμφομενος γαρ αυτους^{V} αυτοις$^{T,\mathfrak{M},K}$ λεγει ιδου ημεραι ερχονται λεγει κυριος και συντελεσω επι τον οικον ισραηλ και επι τον οικον ιουδα διαθηκην καινην.

ἐπιλαβομένου μου τῆς χειρὸς αὐτῶν ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς ἐκ γῆς αἰγύπτου
ὅτι αὐτοὶ οὐκ ἐνέμειναν ἐν τῇ διαθήκῃ μου κἀγὼ ἠμέλησα αὐτῶν λέγει
κύριος. ὅτι αὕτη ἡ διαθήκη ἣν διαθήσομαι τῷ οἴκῳ ἰσραὴλ μετὰ τὰς 10
ἡμέρας ἐκείνας λέγει κύριος διδοὺς νόμους μου εἰς τὴν διάνοιαν αὐτῶν
καὶ ἐπὶ καρδίας αὐτῶν ἐπιγράψω αὐτούς καὶ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς θεὸν καὶ
αὐτοὶ ἔσονταί μοι εἰς λαόν. καὶ οὐ μὴ διδάξωσιν ἕκαστος τὸν πλησίον 11*
αὐτοῦ καὶ ἕκαστος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ λέγων γνῶθι τὸν κύριον ὅτι πάν-
τες εἰδήσουσίν με ἀπὸ μικροῦ αὐτῶν ἕως μεγάλου αὐτῶν. ὅτι ἵλεως 12*
ἔσομαι ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν καὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν καὶ τῶν ἀνομιῶν
αὐτῶν οὐ μὴ μνησθῶ ἔτι. ἐν τῷ λέγειν καινὴν πεπαλαίωκεν τὴν πρώτην 13
τὸ δὲ παλαιούμενον καὶ γηράσκον ἐγγὺς ἀφανισμοῦ.

εἶχέν μὲν οὖν καὶ ἡ πρώτη σκηνή δικαιώματα λατρείας τό τε ἅγιον **9***
κοσμικόν. σκηνὴ γὰρ κατεσκευάσθη ἡ πρώτη ἐν ᾗ ἥ τε λυχνία καὶ ἡ 2
τράπεζα καὶ ἡ πρόθεσις τῶν ἄρτων ἥτις λέγεται ἅγια. μετὰ δὲ τὸ δεύ- 3
τερον καταπέτασμα σκηνὴ ἡ λεγομένη ἅγια ἁγίων. χρυσοῦν ἔχουσα 4
θυμιατήριον καὶ τὴν κιβωτὸν τῆς διαθήκης περικεκαλυμμένην πάντο-
θεν χρυσίῳ ἐν ᾗ στάμνος χρυσῆ ἔχουσα τὸ μάννα καὶ ἡ ῥάβδος ἀαρὼν
ἡ βλαστήσασα καὶ αἱ πλάκες τῆς διαθήκης. ὑπεράνω δὲ αὐτῆς χερου- 5*
βιμ δόξης κατασκιάζοντα τὸ ἱλαστήριον περὶ ὧν οὐκ ἔστιν νῦν λέγειν
κατὰ μέρος. τούτων δὲ οὕτως κατεσκευασμένων εἰς μὲν τὴν πρώτην 6*
σκηνὴν διαπαντός εἰσίασιν οἱ ἱερεῖς τὰς λατρείας ἐπιτελοῦντες. εἰς δὲ 7
τὴν δευτέραν ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ μόνος ὁ ἀρχιερεύς οὐ χωρὶς αἵματος
ὃ προσφέρει ὑπὲρ ἑαυτοῦ καὶ τῶν τοῦ λαοῦ ἀγνοημάτων. τοῦτο δη- 8
λοῦντος τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου μήπω πεφανερῶσθαι τὴν τῶν ἁγίων
ὁδὸν ἔτι τῆς πρώτης σκηνῆς ἐχούσης στάσιν. ἥτις παραβολὴ εἰς τὸν 9*
καιρὸν τὸν ἐνεστηκότα καθ’ ὃν δῶρά τε καὶ θυσίαι προσφέρονται μὴ
δυνάμεναι κατὰ συνείδησιν τελειῶσαι τὸν λατρεύοντα. μόνον ἐπὶ βρώ- 10*
μασιν καὶ πόμασιν καὶ διαφόροις βαπτισμοῖς καὶ δικαιώμασιν σαρκὸς
μέχρι καιροῦ διορθώσεως ἐπικείμενα. χριστὸς δὲ παραγενόμενος ἀρ- 11*

---

v.11 και ου μη διδαξωσιν εκαστος τον πολιτην$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ πλησιον$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ αυτου και εκαστος τον αδελφον αυτου λεγων γνωθι τον κυριον οτι παντες ειδησουσιν με απο μικρου αυτων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εως μεγαλου αυτων. **v.12** οτι ιλεως εσομαι ταις αδικιαις αυτων και των αμαρτιων αυτων και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ των$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ανομιων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ου μη μνησθω ετι. **9** **v.1** ειχε$^{\mathcal{V}}$ ειχεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μεν ουν [και]$^{\mathcal{V}}$ και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ η πρωτη σκηνη$^{\mathcal{T}}$ δικαιωματα λατρειας το τε αγιον κοσμικον. **v.5** υπερανω δε αυτης χερουβιν$^{\mathcal{V}}$ χερουβιμ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δοξης κατασκιαζοντα το ιλαστηριον περι ων ουκ εστιν νυν λεγειν κατα μερος. **v.6** τουτων δε ουτως κατεσκευασμενων εις μεν την πρωτην σκηνην δια$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ παντος$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ διαπαντος$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ εισιασιν οι ιερεις τας λατρειας επιτελουντες. **v.9** ητις παραβολη εις τον καιρον τον ενεστηκοτα καθ ην$^{\mathcal{V}}$ ον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δωρα τε και θυσιαι προσφερονται μη δυναμεναι κατα συνειδησιν τελειωσαι τον λατρευοντα. **v.10** μονον επι βρωμασιν και πομασιν και διαφοροις βαπτισμοις δικαιωματα$^{\mathcal{V}}$ και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δικαιωμασιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ σαρκος μεχρι καιρου διορθωσεως επικειμενα.

χιερεὺς τῶν μελλόντων ἀγαθῶν διὰ τῆς μείζονος καὶ τελειοτέρας σκηνῆς
12 οὐ χειροποιήτου τοῦτ' ἔστιν οὐ ταύτης τῆς κτίσεως. οὐδὲ δι' αἵματος
τράγων καὶ μόσχων διὰ δὲ τοῦ ἰδίου αἵματος εἰσῆλθεν ἐφάπαξ εἰς τὰ
13* ἅγια αἰωνίαν λύτρωσιν εὑράμενος. εἰ γὰρ τὸ αἷμα ταύρων καὶ τράγων
καὶ σποδὸς δαμάλεως ῥαντίζουσα τοὺς κεκοινωμένους ἁγιάζει πρὸς τὴν
14* τῆς σαρκὸς καθαρότητα. πόσῳ μᾶλλον τὸ αἷμα τοῦ χριστοῦ ὃς διὰ
πνεύματος αἰωνίου ἑαυτὸν προσήνεγκεν ἄμωμον τῷ θεῷ καθαριεῖ τὴν
15 συνείδησιν ὑμῶν ἀπὸ νεκρῶν ἔργων εἰς τὸ λατρεύειν θεῷ ζῶντι. καὶ
διὰ τοῦτο διαθήκης καινῆς μεσίτης ἐστίν ὅπως θανάτου γενομένου εἰς
ἀπολύτρωσιν τῶν ἐπὶ τῇ πρώτῃ διαθήκῃ παραβάσεων τὴν ἐπαγγελίαν
16 λάβωσιν οἱ κεκλημένοι τῆς αἰωνίου κληρονομίας. ὅπου γὰρ διαθήκη
17 θάνατον ἀνάγκη φέρεσθαι τοῦ διαθεμένου. διαθήκη γὰρ ἐπὶ νεκροῖς
18* βεβαία ἐπεὶ μήποτε ἰσχύει ὅτε ζῇ ὁ διαθέμενος. ὅθεν οὐδ' ἡ πρώτη
19* χωρὶς αἵματος ἐγκεκαίνισται. λαληθείσης γὰρ πάσης ἐντολῆς κατὰ νό-
μον ὑπὸ μωϋσέως παντὶ τῷ λαῷ λαβὼν τὸ αἷμα τῶν μόσχων καὶ τράγων
μετὰ ὕδατος καὶ ἐρίου κοκκίνου καὶ ὑσσώπου αὐτό τε τὸ βιβλίον καὶ
20 πάντα τὸν λαὸν ἐρράντισεν. λέγων τοῦτο τὸ αἷμα τῆς διαθήκης ἧς ἐνε-
21* τείλατο πρὸς ὑμᾶς ὁ θεός. καὶ τὴν σκηνὴν δὲ καὶ πάντα τὰ σκεύη τῆς
22 λειτουργίας τῷ αἵματι ὁμοίως ἐρράντισεν. καὶ σχεδὸν ἐν αἵματι πάντα
καθαρίζεται κατὰ τὸν νόμον καὶ χωρὶς αἱματεκχυσίας οὐ γίνεται ἄφεσις.
23 ἀνάγκη οὖν τὰ μὲν ὑποδείγματα τῶν ἐν τοῖς οὐρανοῖς τούτοις καθαρί-
24* ζεσθαι αὐτὰ δὲ τὰ ἐπουράνια κρείττοσιν θυσίαις παρὰ ταύτας. οὐ γὰρ
εἰς χειροποίητα ἅγια εἰσῆλθεν ὁ χριστός ἀντίτυπα τῶν ἀληθινῶν ἀλλ' εἰς
αὐτὸν τὸν οὐρανόν νῦν ἐμφανισθῆναι τῷ προσώπῳ τοῦ θεοῦ ὑπὲρ ἡμῶν.
25 οὐδ ἵνα πολλάκις προσφέρῃ ἑαυτόν ὥσπερ ὁ ἀρχιερεὺς εἰσέρχεται εἰς
26* τὰ ἅγια κατ' ἐνιαυτὸν ἐν αἵματι ἀλλοτρίῳ. ἐπεὶ ἔδει αὐτὸν πολλάκις

---

v.11 χριστος δε παραγενομενος αρχιερευς των γενομενων$^{\mathcal{V}}$ μελλοντων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αγαθων δια της μειζονος και τελειοτερας σκηνης ου χειροποιητου τουτ$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ εστιν$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ τουτεστιν$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ου ταυτης της κτισεως. **v.13** ει γαρ το αιμα ταυρων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τραγων και$^{\mathcal{V}}$ ταυρων$^{\mathcal{V}}$ και σποδος δαμαλεως ραντιζουσα τους κεκοινωμενους αγιαζει προς την της σαρκος καθαροτητα. **v.14** ποσω μαλλον το αιμα του χριστου ος δια πνευματος αιωνιου εαυτον προσηνεγκεν αμωμον τω θεω καθαριει την συνειδησιν ημων$^{\mathcal{V}}$ υμων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ απο νεκρων εργων εις το λατρευειν θεω ζωντι. **v.18** οθεν ουδε$^{\mathcal{V}}$ ουδ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ η πρωτη χωρις αιματος εγκεκαινισται. **v.19** λαληθεισης γαρ πασης εντολης κατα τον$^{\mathcal{V}}$ νομον υπο μωυσεως παντι τω λαω λαβων το αιμα των μοσχων [και$^{\mathcal{V}}$ των$^{\mathcal{V}}$ τραγων]$^{\mathcal{V}}$ και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τραγων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μετα υδατος και εριου κοκκινου και υσσωπου αυτο τε το βιβλιον και παντα τον λαον εραντισεν$^{\mathcal{V}}$ ερραντισεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.21** και την σκηνην δε και παντα τα σκευη της λειτουργιας τω αιματι ομοιως εραντισεν$^{\mathcal{V}}$ ερραντισεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.24** ου γαρ εις χειροποιητα αγια$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εισηλθεν αγια$^{\mathcal{V}}$ ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ χριστος αντιτυπα των αληθινων αλλ εις αυτον τον ουρανον νυν εμφανισθηναι τω προσωπω του θεου υπερ ημων. **v.26** επει εδει αυτον πολλακις παθειν απο καταβολης κοσμου νυνι$^{\mathcal{V}}$ νυν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δε απαξ επι συντελεια των αιωνων εις αθετησιν [της]$^{\mathcal{V}}$ αμαρτιας δια της θυσιας αυτου πεφανερωται.

παθεῖν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου νῦν δὲ ἅπαξ ἐπὶ συντελείᾳ τῶν αἰώνων
εἰς ἀθέτησιν ἁμαρτίας διὰ τῆς θυσίας αὐτοῦ πεφανέρωται. καὶ καθ' 27
ὅσον ἀπόκειται τοῖς ἀνθρώποις ἅπαξ ἀποθανεῖν μετὰ δὲ τοῦτο κρίσις.
οὕτως ὁ χριστός ἅπαξ προσενεχθεὶς εἰς τὸ πολλῶν ἀνενεγκεῖν ἁμαρτίας 28*
ἐκ δευτέρου χωρὶς ἁμαρτίας ὀφθήσεται τοῖς αὐτὸν ἀπεκδεχομένοις εἰς
σωτηρίαν.

σκιὰν γὰρ ἔχων ὁ νόμος τῶν μελλόντων ἀγαθῶν οὐκ αὐτὴν τὴν εἰκόνα **10***
τῶν πραγμάτων κατ' ἐνιαυτὸν ταῖς αὐταῖς θυσίαις ἃς προσφέρουσιν εἰς
τὸ διηνεκὲς οὐδέποτε δύναται τοὺς προσερχομένους τελειῶσαι. ἐπεὶ 2*
οὐκ ἂν ἐπαύσαντο προσφερόμεναι διὰ τὸ μηδεμίαν ἔχειν ἔτι συνείδησιν
ἁμαρτιῶν τοὺς λατρεύοντας ἅπαξ κεκαθαρμένους. ἀλλ' ἐν αὐταῖς ἀνά- 3
μνησις ἁμαρτιῶν κατ' ἐνιαυτόν. ἀδύνατον γὰρ αἷμα ταύρων καὶ τράγων 4
ἀφαιρεῖν ἁμαρτίας. διὸ εἰσερχόμενος εἰς τὸν κόσμον λέγει θυσίαν καὶ 5
προσφορὰν οὐκ ἠθέλησας σῶμα δὲ κατηρτίσω μοι. ὁλοκαυτώματα καὶ 6
περὶ ἁμαρτίας οὐκ εὐδόκησας. τότε εἶπον ἰδού ἥκω ἐν κεφαλίδι βιβλίου 7
γέγραπται περὶ ἐμοῦ τοῦ ποιῆσαι ὁ θεός τὸ θέλημά σου. ἀνώτερον λέ- 8*
γων ὅτι θυσίαν καὶ προσφορὰν καὶ ὁλοκαυτώματα καὶ περὶ ἁμαρτίας
οὐκ ἠθέλησας οὐδὲ εὐδόκησας αἵτινες κατὰ τόν νόμον προσφέρονται.
τότε εἴρηκεν ἰδού ἥκω τοῦ ποιῆσαι ὁ θεός τὸ θέλημά σου ἀναιρεῖ τὸ 9*
πρῶτον ἵνα τὸ δεύτερον στήσῃ. ἐν ᾧ θελήματι ἡγιασμένοι ἐσμὲν οἱ διὰ 10*
τῆς προσφορᾶς τοῦ σώματος τοῦ ἰησοῦ χριστοῦ ἐφάπαξ. καὶ πᾶς μὲν 11
ἱερεὺς ἕστηκεν καθ' ἡμέραν λειτουργῶν καὶ τὰς αὐτὰς πολλάκις προ-
σφέρων θυσίας αἵτινες οὐδέποτε δύνανται περιελεῖν ἁμαρτίας. αὗτος 12*
δὲ μίαν ὑπὲρ ἁμαρτιῶν προσενέγκας θυσίαν εἰς τὸ διηνεκὲς ἐκάθισεν
ἐν δεξιᾷ τοῦ θεοῦ. τὸ λοιπὸν ἐκδεχόμενος ἕως τεθῶσιν οἱ ἐχθροὶ αὐ- 13
τοῦ ὑποπόδιον τῶν ποδῶν αὐτοῦ. μιᾷ γὰρ προσφορᾷ τετελείωκεν εἰς 14
τὸ διηνεκὲς τοὺς ἁγιαζομένους. μαρτυρεῖ δὲ ἡμῖν καὶ τὸ πνεῦμα τὸ 15*
ἅγιον μετὰ γὰρ τὸ προειρηκέναι. αὕτη ἡ διαθήκη ἣν διαθήσομαι πρὸς 16*

---

v.28 ουτως και[𝔐,V] ο χριστος απαξ προσενεχθεις εις το πολλων ανενεγκειν αμαρτιας εκ δευτερου χωρις αμαρτιας οφθησεται τοις αυτον απεκδεχομενοις εις σωτηριαν. **10** **v.1** σκιαν γαρ εχων ο νομος των μελλοντων αγαθων ουκ αυτην την εικονα των πραγματων κατ ενιαυτον ταις αυταις θυσιαις ας προσφερουσιν εις το διηνεκες ουδεποτε δυνανται[𝔐] δυναται[T,K,V] τους προσερχομενους τελειωσαι. **v.2** επει ουκ αν επαυσαντο προσφερομεναι δια το μηδεμιαν εχειν ετι συνειδησιν αμαρτιων τους λατρευοντας απαξ κεκαθαρισμενους[V] κεκαθαρμενους[T,𝔐,K]. **v.8** ανωτερον λεγων οτι θυσιας[V] θυσιαν[T,𝔐,K] και προσφορας[V] προσφοραν[T,𝔐,K] και ολοκαυτωματα και περι αμαρτιας ουκ ηθελησας ουδε ευδοκησας αιτινες κατα τον[T,𝔐,K] νομον προσφερονται. **v.9** τοτε ειρηκεν ιδου ηκω του ποιησαι ο[T,𝔐,K] θεος[T,𝔐,K] το θελημα σου αναιρει το πρωτον ινα το δευτερον στηση. **v.10** εν ω θεληματι ηγιασμενοι εσμεν οι[T,𝔐] δια της προσφορας του σωματος του[T,K] ιησου χριστου εφαπαξ. **v.12** ουτος[V] αυτος[T,𝔐,K] δε μιαν υπερ αμαρτιων προσενεγκας θυσιαν εις το διηνεκες εκαθισεν εν δεξια του θεου. **v.15** μαρτυρει δε ημιν και το πνευμα το αγιον μετα γαρ το ειρηκεναι[V] προειρηκεναι[T,𝔐,K].

αὐτοὺς μετὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας λέγει κύριος διδοὺς νόμους μου ἐπὶ
17* καρδίας αὐτῶν καὶ ἐπὶ τῶν διανοιῶν αὐτῶν ἐπιγράψω αὐτούς. καὶ τῶν
18 ἁμαρτιῶν αὐτῶν καὶ τῶν ἀνομιῶν αὐτῶν οὐ μὴ μνησθῶ ἔτι. ὅπου δὲ
19 ἄφεσις τούτων οὐκέτι προσφορὰ περὶ ἁμαρτίας. ἔχοντες οὖν ἀδελφοί
20* παρρησίαν εἰς τὴν εἴσοδον τῶν ἁγίων ἐν τῷ αἵματι ἰησοῦ. ἣν ἐνεκαίνισεν
ἡμῖν ὁδὸν πρόσφατον καὶ ζῶσαν διὰ τοῦ καταπετάσματος τοῦτ᾽ ἔστιν τῆς
21, 22* σαρκὸς αὐτοῦ. καὶ ἱερέα μέγαν ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ. προσερχώμεθα
μετὰ ἀληθινῆς καρδίας ἐν πληροφορίᾳ πίστεως ἐρραντισμένοι τὰς καρ-
δίας ἀπὸ συνειδήσεως πονηρᾶς καὶ λελουμένοι τὸ σῶμα ὕδατι καθαρῷ.
23 κατέχωμεν τὴν ὁμολογίαν τῆς ἐλπίδος ἀκλινῆ πιστὸς γὰρ ὁ ἐπαγγειλά-
24 μενος. καὶ κατανοῶμεν ἀλλήλους εἰς παροξυσμὸν ἀγάπης καὶ καλῶν
25 ἔργων. μὴ ἐγκαταλείποντες τὴν ἐπισυναγωγὴν ἑαυτῶν καθὼς ἔθος τισίν
ἀλλὰ παρακαλοῦντες καὶ τοσούτῳ μᾶλλον ὅσῳ βλέπετε ἐγγίζουσαν τὴν
26 ἡμέραν. ἑκουσίως γὰρ ἁμαρτανόντων ἡμῶν μετὰ τὸ λαβεῖν τὴν ἐπίγνω-
27 σιν τῆς ἀληθείας οὐκέτι περὶ ἁμαρτιῶν ἀπολείπεται θυσία. φοβερὰ δέ
τις ἐκδοχὴ κρίσεως καὶ πυρὸς ζῆλος ἐσθίειν μέλλοντος τοὺς ὑπεναντί-
28* ους. ἀθετήσας τις νόμον μωσέως χωρὶς οἰκτιρμῶν ἐπὶ δυσὶν ἢ τρισὶν
29 μάρτυσιν ἀποθνῄσκει. πόσῳ δοκεῖτε χείρονος ἀξιωθήσεται τιμωρίας ὁ
τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ καταπατήσας καὶ τὸ αἷμα τῆς διαθήκης κοινὸν ἡγη-
30* σάμενος ἐν ᾧ ἡγιάσθη καὶ τὸ πνεῦμα τῆς χάριτος ἐνυβρίσας. οἴδαμεν
γὰρ τὸν εἰπόντα ἐμοὶ ἐκδίκησις ἐγὼ ἀνταποδώσω λέγει κύριος καὶ πά-
31 λιν κύριος κρινεῖ τὸν λαὸν αὐτοῦ. φοβερὸν τὸ ἐμπεσεῖν εἰς χεῖρας θεοῦ
32 ζῶντος. ἀναμιμνῄσκεσθε δὲ τὰς πρότερον ἡμέρας ἐν αἷς φωτισθέντες
33 πολλὴν ἄθλησιν ὑπεμείνατε παθημάτων. τοῦτο μὲν ὀνειδισμοῖς τε καὶ
θλίψεσιν θεατριζόμενοι τοῦτο δὲ κοινωνοὶ τῶν οὕτως ἀναστρεφομένων
34* γενηθέντες. καὶ γὰρ τοῖς δεσμοῖς μου συνεπαθήσατε καὶ τὴν ἁρπαγὴν
τῶν ὑπαρχόντων ὑμῶν μετὰ χαρᾶς προσεδέξασθε γινώσκοντες ἔχειν ἐν
35* ἑαυτοῖς κρείττονα ὕπαρξιν ἐν οὐρανοῖς καὶ μένουσαν. μὴ ἀποβάλητε

v.16 αυτη η διαθηκη ην διαθησομαι προς αυτους μετα τας ημερας εκεινας λεγει κυριος διδους νομους μου επι καρδιας αυτων και επι την$^{\mathcal{V}}$ των$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ διανοιαν$^{\mathcal{V}}$ διανοιων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτων επιγραψω αυτους. **v.17** και των αμαρτιων αυτων και των ανομιων αυτων ου μη μνησθησομαι$^{\mathcal{V}}$ μνησθω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ετι. **v.20** ην ενεκαινισεν ημιν οδον προσφατον και ζωσαν δια του καταπετασματος τουτ$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ εστιν$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ τουτεστιν$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ της σαρκος αυτου. **v.22** προσερχωμεθα μετα αληθινης καρδιας εν πληροφορια πιστεως ρεραντισμενοι$^{\mathcal{V}}$ ερραντισμενοι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τας καρδιας απο συνειδησεως πονηρας και λελουσμενοι$^{\mathcal{V}}$ λελουμενοι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ το σωμα υδατι καθαρω. **v.28** αθετησας τις νομον μωυσεως$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ μωσεως$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ χωρις οικτιρμων επι δυσιν η τρισιν μαρτυσιν αποθνησκει. **v.30** οιδαμεν γαρ τον ειποντα εμοι εκδικησις εγω ανταποδωσω λεγει$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ κυριος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και παλιν κυριος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ κρινει κυριος$^{\mathcal{V}}$ τον λαον αυτου. **v.34** και γαρ τοις δεσμιοις$^{\mathcal{V}}$ δεσμοις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ συνεπαθησατε και την αρπαγην των υπαρχοντων υμων μετα χαρας προσεδεξασθε γινωσκοντες εχειν εαυτους$^{\mathcal{V}}$ εν$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ εαυτοις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ κρειττονα υπαρξιν εν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ουρανοις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και μενουσαν.

οὖν τὴν παρρησίαν ὑμῶν ἥτις ἔχει μισθαποδοσίαν μεγάλην. ὑπομονῆς 36
γὰρ ἔχετε χρείαν ἵνα τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ ποιήσαντες κομίσησθε τὴν
ἐπαγγελίαν. ἔτι γὰρ μικρὸν ὅσον ὅσον ὁ ἐρχόμενος ἥξει καὶ οὐ χρονιεῖ. 37*
ὁ δὲ δίκαιός ἐκ πίστεως ζήσεται καὶ ἐὰν ὑποστείληται οὐκ εὐδοκεῖ ἡ 38*
ψυχή μου ἐν αὐτῷ. ἡμεῖς δὲ οὐκ ἐσμὲν ὑποστολῆς εἰς ἀπώλειαν ἀλλὰ 39
πίστεως εἰς περιποίησιν ψυχῆς.

ἔστιν δὲ πίστις ἐλπιζομένων ὑπόστασις πραγμάτων ἔλεγχος οὐ βλεπο- **11**
μένων. ἐν ταύτῃ γὰρ ἐμαρτυρήθησαν οἱ πρεσβύτεροι. πίστει νοοῦμεν 2, 3*
κατηρτίσθαι τοὺς αἰῶνας ῥήματι θεοῦ εἰς τὸ μὴ ἐκ φαινομένων τά βλε-
πόμενα γεγονέναι. πίστει πλείονα θυσίαν ἄβελ παρὰ κάϊν προσήνεγκεν 4*
τῷ θεῷ δι’ ἧς ἐμαρτυρήθη εἶναι δίκαιος μαρτυροῦντος ἐπὶ τοῖς δώροις
αὐτοῦ τοῦ θεοῦ καὶ δι’ αὐτῆς ἀποθανὼν ἔτι λαλεῖται. πίστει ἑνὼχ με- 5*
τετέθη τοῦ μὴ ἰδεῖν θάνατον καὶ οὐχ εὑρίσκετο διότι μετέθηκεν αὐτὸν
ὁ θεός πρὸ γὰρ τῆς μεταθέσεως αὐτοῦ μεμαρτύρηται εὐηρεστηκέναι τῷ
θεῷ. χωρὶς δὲ πίστεως ἀδύνατον εὐαρεστῆσαι πιστεῦσαι γὰρ δεῖ τὸν 6
προσερχόμενον τῷ θεῷ ὅτι ἔστιν καὶ τοῖς ἐκζητοῦσιν αὐτὸν μισθαπο-
δότης γίνεται. πίστει χρηματισθεὶς νῶε περὶ τῶν μηδέπω βλεπομένων 7
εὐλαβηθεὶς κατεσκεύασεν κιβωτὸν εἰς σωτηρίαν τοῦ οἴκου αὐτοῦ δι’ ἧς
κατέκρινεν τὸν κόσμον καὶ τῆς κατὰ πίστιν δικαιοσύνης ἐγένετο κληρο-
νόμος. πίστει καλούμενος ἀβραὰμ ὑπήκουσεν ἐξελθεῖν εἰς τὸν τόπον ὃν 8*
ἤμελλεν λαμβάνειν εἰς κληρονομίαν καὶ ἐξῆλθεν μὴ ἐπιστάμενος ποῦ
ἔρχεται. πίστει παρῴκησεν εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας ὡς ἀλλοτρίαν 9*
ἐν σκηναῖς κατοικήσας μετὰ ἰσαὰκ καὶ ἰακὼβ τῶν συγκληρονόμων τῆς
ἐπαγγελίας τῆς αὐτῆς. ἐξεδέχετο γὰρ τὴν τοὺς θεμελίους ἔχουσαν πό- 10
λιν ἧς τεχνίτης καὶ δημιουργὸς ὁ θεός. πίστει καὶ αὐτὴ σάρρα δύναμιν 11*
εἰς καταβολὴν σπέρματος ἔλαβεν καὶ παρὰ καιρὸν ἡλικίας ἔτεκεν ἐπεὶ
πιστὸν ἡγήσατο τὸν ἐπαγγειλάμενον. διὸ καὶ ἀφ’ ἑνὸς ἐγεννήθησαν καὶ 12*

---

v.35 μη αποβαλητε ουν την παρρησιαν υμων ητις εχει μισθαποδοσιαν[T,𝔐,K] μεγαλην μισθαποδοσιαν[V]. **v.37** ετι γαρ μικρον οσον οσον ο ερχομενος ηξει και ου χρονισει[V] χρονιει[T,𝔐,K]. **v.38** ο δε δικαιος μου[V] εκ πιστεως ζησεται και εαν υποστειληται ουκ ευδοκει η ψυχη μου εν αυτω. **11** **v.3** πιστει νοουμεν κατηρτισθαι τους αιωνας ρηματι θεου εις το μη εκ φαινομενων το[V] τα[T,𝔐,K] βλεπομενον[V] βλεπομενα[T,𝔐,K] γεγονεναι. **v.4** πιστει πλειονα θυσιαν αβελ παρα καιν προσηνεγκεν τω θεω δι ης εμαρτυρηθη ειναι δικαιος μαρτυρουντος επι τοις δωροις αυτου του θεου και δι αυτης αποθανων ετι λαλει[K,V] λαλειται[T,𝔐]. **v.5** πιστει ενωχ μετετεθη του μη ιδειν θανατον και ουχ ηυρισκετο[V] ευρισκετο[T,𝔐,K] διοτι μετεθηκεν αυτον ο θεος προ γαρ της μεταθεσεως αυτου[T,𝔐,K] μεμαρτυρηται ευαρεστηκεναι[V] ευηρεστηκεναι[T,𝔐,K] τω θεω. **v.8** πιστει καλουμενος αβρααμ υπηκουσεν εξελθειν εις τον[T,𝔐,K] τοπον ον ημελλεν λαμβανειν εις κληρονομιαν και εξηλθεν μη επισταμενος που ερχεται. **v.9** πιστει παρωκησεν εις [την][𝔐] την[T,K] γην της επαγγελιας ως αλλοτριαν εν σκηναις κατοικησας μετα ισαακ και ιακωβ των συγκληρονομων της επαγγελιας της αυτης. **v.11** πιστει και αυτη σαρρα στειρα[V] δυναμιν εις καταβολην σπερματος ελαβεν και παρα καιρον ηλικιας ετεκεν[T,𝔐,K] επει πιστον ηγησατο τον επαγγειλαμενον.

ταῦτα νενεκρωμένου καθὼς τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ τῷ πλήθει καὶ ὡσεὶ
13* ἄμμος ἡ παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης ἡ ἀναρίθμητος. κατὰ πίστιν ἀπέ-
θανον οὗτοι πάντες μὴ λαβόντες τὰς ἐπαγγελίας ἀλλὰ πόρρωθεν αὐτὰς
ἰδόντες καὶ πεισθέντες καὶ ἀσπασάμενοι καὶ ὁμολογήσαντες ὅτι ξένοι
14 καὶ παρεπίδημοί εἰσιν ἐπὶ τῆς γῆς. οἱ γὰρ τοιαῦτα λέγοντες ἐμφανί-
15* ζουσιν ὅτι πατρίδα ἐπιζητοῦσιν. καὶ εἰ μὲν ἐκείνης ἐμνημόνευον ἀφ’ ἧς
16* ἐξῆλθον εἶχον ἂν καιρὸν ἀνακάμψαι. νυνὶ δὲ κρείττονος ὀρέγονται τοῦτ᾽
ἔστιν ἐπουρανίου διὸ οὐκ ἐπαισχύνεται αὐτοὺς ὁ θεὸς θεὸς ἐπικαλεῖ-
17 σθαι αὐτῶν ἡτοίμασεν γὰρ αὐτοῖς πόλιν. πίστει προσενήνοχεν ἀβραὰμ
τὸν ἰσαὰκ πειραζόμενος καὶ τὸν μονογενῆ προσέφερεν ὁ τὰς ἐπαγγελίας
18 ἀναδεξάμενος. πρὸς ὃν ἐλαλήθη ὅτι ἐν ἰσαὰκ κληθήσεταί σοι σπέρμα.
19 λογισάμενος ὅτι καὶ ἐκ νεκρῶν ἐγείρειν δυνατὸς ὁ θεός ὅθεν αὐτὸν καὶ
20* ἐν παραβολῇ ἐκομίσατο. πίστει περὶ μελλόντων εὐλόγησεν ἰσαὰκ τὸν
21 ἰακὼβ καὶ τὸν ἠσαῦ. πίστει ἰακὼβ ἀποθνῄσκων ἕκαστον τῶν υἱῶν ἰωσὴφ
22 εὐλόγησεν καὶ προσεκύνησεν ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς ῥάβδου αὐτοῦ. πίστει
ἰωσὴφ τελευτῶν περὶ τῆς ἐξόδου τῶν υἱῶν ἰσραὴλ ἐμνημόνευσεν καὶ περὶ
23* τῶν ὀστέων αὐτοῦ ἐνετείλατο. πίστει μωσῆς γεννηθεὶς ἐκρύβη τρίμηνον
ὑπὸ τῶν πατέρων αὐτοῦ διότι εἶδον ἀστεῖον τὸ παιδίον καὶ οὐκ ἐφο-
24* βήθησαν τὸ διάταγμα τοῦ βασιλέως. πίστει μωσῆς μέγας γενόμενος
25 ἠρνήσατο λέγεσθαι υἱὸς θυγατρὸς φαραώ. μᾶλλον ἑλόμενος συγκα-
κουχεῖσθαι τῷ λαῷ τοῦ θεοῦ ἢ πρόσκαιρον ἔχειν ἁμαρτίας ἀπόλαυσιν.
26* μείζονα πλοῦτον ἡγησάμενος τῶν ἐν αἰγύπτῳ θησαυρῶν τὸν ὀνειδισμὸν
27 τοῦ χριστοῦ ἀπέβλεπεν γὰρ εἰς τὴν μισθαποδοσίαν. πίστει κατέλιπεν
αἴγυπτον μὴ φοβηθεὶς τὸν θυμὸν τοῦ βασιλέως τὸν γὰρ ἀόρατον ὡς ὁρῶν
28 ἐκαρτέρησεν. πίστει πεποίηκεν τὸ πάσχα καὶ τὴν πρόσχυσιν τοῦ αἵμα-
29* τος ἵνα μὴ ὁ ὀλοθρεύων τὰ πρωτότοκα θίγῃ αὐτῶν. πίστει διέβησαν τὴν
ἐρυθρὰν θάλασσαν ὡς διὰ ξηρᾶς ἧς πεῖραν λαβόντες οἱ αἰγύπτιοι κατε-

---

v.12 διο και αφ ενος εγεννηθησαν και ταυτα νενεκρωμενου καθως τα αστρα του ουρανου τω πληθει και ως$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ η$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ωσει$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ αμμος η παρα το χειλος της θαλασσης η αναριθμητος. **v.13** κατα πιστιν απεθανον ουτοι παντες μη λαβοντες τας επαγγελιας αλλα πορρωθεν αυτας ιδοντες και πεισθεντες$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ και$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ασπασαμενοι και ομολογησαντες οτι ξενοι και παρεπιδημοι εισιν επι της γης. **v.15** και ει μεν εκεινης εμνημονευον αφ ης εξεβησαν$^{\mathcal{V}}$ εξηλθον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ειχον αν καιρον ανακαμψαι. **v.16** νυν$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ νυνι$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ δε κρειττονος ορεγονται τουτ$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ εστιν$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ τουτεστιν$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ επουρανιου διο ουκ επαισχυνεται αυτους ο θεος θεος επικαλεισθαι αυτων ητοιμασεν γαρ αυτοις πολιν. **v.20** πιστει και$^{\mathcal{V}}$ περι μελλοντων ευλογησεν ισαακ τον ιακωβ και τον ησαυ. **v.23** πιστει μωυσης$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ μωσης$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ γεννηθεις εκρυβη τριμηνον υπο των πατερων αυτου διοτι ειδον αστειον το παιδιον και ουκ εφοβηθησαν το διαταγμα του βασιλεως. **v.24** πιστει μωυσης$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ μωσης$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ μεγας γενομενος ηρνησατο λεγεσθαι υιος θυγατρος φαραω. **v.26** μειζονα πλουτον ηγησαμενος των αιγυπτου$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ εν$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ αιγυπτω$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ θησαυρων τον ονειδισμον του χριστου απεβλεπεν γαρ εις την μισθαποδοσιαν. **v.29** πιστει διεβησαν την ερυθραν θαλασσαν ως δια ξηρας γης$^{\mathcal{V}}$ ης πειραν λαβοντες οι αιγυπτιοι κατεποθησαν.

πόθησαν. πίστει τὰ τείχη ἰεριχὼ ἔπεσεν κυκλωθέντα ἐπὶ ἑπτὰ ἡμέρας. 30*
πίστει ῥαὰβ ἡ πόρνη οὐ συναπώλετο τοῖς ἀπειθήσασιν δεξαμένη τοὺς 31
κατασκόπους μετ' εἰρήνης. καὶ τί ἔτι λέγω ἐπιλείψει γὰρ με διηγούμε- 32*
νον ὁ χρόνος περὶ γεδεὼν βαράκ τε καὶ σαμψὼν καὶ ἰεφθάε δαβίδ τε καὶ
σαμουὴλ καὶ τῶν προφητῶν. οἳ διὰ πίστεως κατηγωνίσαντο βασιλείας 33
εἰργάσαντο δικαιοσύνην ἐπέτυχον ἐπαγγελιῶν ἔφραξαν στόματα λεόν-
των. ἔσβεσαν δύναμιν πυρός ἔφυγον στόματα μαχαίρας ἐνεδυναμώθη- 34*
σαν ἀπὸ ἀσθενείας ἐγενήθησαν ἰσχυροὶ ἐν πολέμῳ παρεμβολὰς ἔκλιναν
ἀλλοτρίων. ἔλαβον γυναῖκες ἐξ ἀναστάσεως τοὺς νεκροὺς αὐτῶν ἄλλοι 35
δὲ ἐτυμπανίσθησαν οὐ προσδεξάμενοι τὴν ἀπολύτρωσιν ἵνα κρείττονος
ἀναστάσεως τύχωσιν. ἕτεροι δὲ ἐμπαιγμῶν καὶ μαστίγων πεῖραν ἔλαβον 36
ἔτι δὲ δεσμῶν καὶ φυλακῆς. ἐλιθάσθησαν ἐπρίσθησαν ἐπειράσθησαν ἐν 37*
φόνῳ μαχαίρας ἀπέθανον περιῆλθον ἐν μηλωταῖς ἐν αἰγείοις δέρμασιν
ὑστερούμενοι θλιβόμενοι κακουχούμενοι. ὧν οὐκ ἦν ἄξιος ὁ κόσμος 38*
ἐν ἐρημίαις πλανώμενοι καὶ ὄρεσιν καὶ σπηλαίοις καὶ ταῖς ὀπαῖς τῆς
γῆς. καὶ οὗτοι πάντες μαρτυρηθέντες διὰ τῆς πίστεως οὐκ ἐκομίσαντο 39
τὴν ἐπαγγελίαν. τοῦ θεοῦ περὶ ἡμῶν κρεῖττόν τι προβλεψαμένου ἵνα 40
μὴ χωρὶς ἡμῶν τελειωθῶσιν.

τοιγαροῦν καὶ ἡμεῖς τοσοῦτον ἔχοντες περικείμενον ἡμῖν νέφος μαρ- **12**
τύρων ὄγκον ἀποθέμενοι πάντα καὶ τὴν εὐπερίστατον ἁμαρτίαν δι' ὑπο-
μονῆς τρέχωμεν τὸν προκείμενον ἡμῖν ἀγῶνα. ἀφορῶντες εἰς τὸν 2*
τῆς πίστεως ἀρχηγὸν καὶ τελειωτὴν ἰησοῦν ὃς ἀντὶ τῆς προκειμένης αὐ-
τῷ χαρᾶς ὑπέμεινεν σταυρὸν αἰσχύνης καταφρονήσας ἐν δεξιᾷ τε τοῦ
θρόνου τοῦ θεοῦ εκάθισεν. ἀναλογίσασθε γὰρ τὸν τοιαύτην ὑπομεμε- 3*
νηκότα ὑπὸ τῶν ἁμαρτωλῶν εἰς ἀυτὸν ἀντιλογίαν ἵνα μὴ κάμητε ταῖς
ψυχαῖς ὑμῶν ἐκλυόμενοι. οὔπω μέχρις αἵματος ἀντικατέστητε πρὸς 4
τὴν ἁμαρτίαν ἀνταγωνιζόμενοι. καὶ ἐκλέλησθε τῆς παρακλήσεως ἥτις 5
ὑμῖν ὡς υἱοῖς διαλέγεται υἱέ μου μὴ ὀλιγώρει παιδείας κυρίου μηδὲ

---

v.30 πιστει τα τειχη ιεριχω επεσαν[V] επεσεν[T,𝔐,K] κυκλωθεντα επι επτα ημερας. **v.32** και τι ετι λεγω επιλειψει γαρ[T,𝔐,K] με γαρ[V] διηγουμενον ο χρονος περι γεδεων βαρακ τε[T,𝔐,K] και[T,𝔐,K] σαμψων και[T,𝔐,K] ιεφθαε δαυιδ[𝔐,V] δαβιδ[T,K] τε και σαμουηλ και των προφητων. **v.34** εσβεσαν δυναμιν πυρος εφυγον στοματα μαχαιρης[V] μαχαιρας[T,𝔐,K] εδυναμωθησαν[V] ενεδυναμωθησαν[T,𝔐,K] απο ασθενειας εγενηθησαν ισχυροι εν πολεμω παρεμβολας εκλιναν αλλοτριων. **v.37** ελιθασθησαν επρισθησαν επειρασθησαν[T,𝔐,K] εν φονω μαχαιρης[V] μαχαιρας[T,𝔐,K] απεθανον περιηλθον εν μηλωταις εν αιγειοις δερμασιν υστερουμενοι θλιβομενοι κακουχουμενοι. **v.38** ων ουκ ην αξιος ο κοσμος επι[V] εν[T,𝔐,K] ερημιαις πλανωμενοι και ορεσιν και σπηλαιοις και ταις οπαις της γης. **12** **v.2** αφορωντες εις τον της πιστεως αρχηγον και τελειωτην ιησουν ος αντι της προκειμενης αυτω χαρας υπεμεινεν σταυρον αισχυνης καταφρονησας εν δεξια τε του θρονου του θεου κεκαθικεν[𝔐,V] εκαθισεν[T,K]. **v.3** αναλογισασθε γαρ τον τοιαυτην υπομεμενηκοτα υπο των αμαρτωλων εις εαυτον[V] αυτον[T,𝔐,K] αντιλογιαν ινα μη καμητε ταις ψυχαις υμων εκλυομενοι.

6 ἐκλύου ὑπ' αὐτοῦ ἐλεγχόμενος. ὃν γὰρ ἀγαπᾷ κύριος παιδεύει μα-
7* στιγοῖ δὲ πάντα υἱὸν ὃν παραδέχεται. εἴ παιδείαν ὑπομένετε ὡς υἱοῖς
8* ὑμῖν προσφέρεται ὁ θεός τίς γὰρ ἐστιν υἱὸς ὃν οὐ παιδεύει πατήρ. εἰ δὲ
χωρίς ἐστε παιδείας ἧς μέτοχοι γεγόνασιν πάντες ἄρα νόθοι ἐστε καὶ οὐχ
9* υἱοί. εἶτα τοὺς μὲν τῆς σαρκὸς ἡμῶν πατέρας εἴχομεν παιδευτὰς καὶ
ἐνετρεπόμεθα οὐ πολλῷ μᾶλλον ὑποταγησόμεθα τῷ πατρὶ τῶν πνευμά-
10 των καὶ ζήσομεν. οἱ μὲν γὰρ πρὸς ὀλίγας ἡμέρας κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτοῖς
ἐπαίδευον ὁ δὲ ἐπὶ τὸ συμφέρον εἰς τὸ μεταλαβεῖν τῆς ἁγιότητος αὐτοῦ.
11 πᾶσα δὲ παιδεία πρὸς μὲν τὸ παρὸν οὐ δοκεῖ χαρᾶς εἶναι ἀλλὰ λύπης
ὕστερον δὲ καρπὸν εἰρηνικὸν τοῖς δι' αὐτῆς γεγυμνασμένοις ἀποδίδωσιν
12 δικαιοσύνης. διὸ τὰς παρειμένας χεῖρας καὶ τὰ παραλελυμένα γόνατα
13* ἀνορθώσατε. καὶ τροχιὰς ὀρθὰς ποιήσατε τοῖς ποσὶν ὑμῶν ἵνα μὴ τὸ
14 χωλὸν ἐκτραπῇ ἰαθῇ δὲ μᾶλλον. εἰρήνην διώκετε μετὰ πάντων καὶ τὸν
15* ἁγιασμόν οὗ χωρὶς οὐδεὶς ὄψεται τὸν κύριον. ἐπισκοποῦντες μή τις
ὑστερῶν ἀπὸ τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ μή τις ῥίζα πικρίας ἄνω φύουσα ἐνο-
16* χλῇ καὶ διὰ ταὐτῆς μιανθῶσιν πολλοί. μή τις πόρνος ἢ βέβηλος ὡς
17 ἠσαῦ ὃς ἀντὶ βρώσεως μιᾶς ἀπέδοτο τὰ πρωτοτόκια αὐτοῦ. ἴστε γὰρ ὅτι
καὶ μετέπειτα θέλων κληρονομῆσαι τὴν εὐλογίαν ἀπεδοκιμάσθη μετα-
18* νοίας γὰρ τόπον οὐχ εὗρεν καίπερ μετὰ δακρύων ἐκζητήσας αὐτήν. οὐ
γὰρ προσεληλύθατε ψηλαφωμένῳ ὄρει καὶ κεκαυμένῳ πυρὶ καὶ γνόφῳ
19 καὶ σκότῳ καὶ θυέλλῃ. καὶ σάλπιγγος ἤχῳ καὶ φωνῇ ῥημάτων ἧς οἱ
20* ἀκούσαντες παρῃτήσαντο μὴ προστεθῆναι αὐτοῖς λόγον. οὐκ ἔφερον
γὰρ τὸ διαστελλόμενον κἂν θηρίον θίγῃ τοῦ ὄρους λιθοβοληθήσεται ἢ
21* βολίδι κατατοξευθήσεται. καί οὕτως φοβερὸν ἦν τὸ φανταζόμενον μω-
22 σῆς εἶπεν ἔκφοβός εἰμι καὶ ἔντρομος. ἀλλὰ προσεληλύθατε σιὼν ὄρει
καὶ πόλει θεοῦ ζῶντος ἰερουσαλὴμ ἐπουρανίῳ καὶ μυριάσιν ἀγγέλων.
23* πανηγύρει καὶ ἐκκλησίᾳ πρωτοτόκων ἐν οὐρανοῖς ἀπογεγραμμένων καὶ

---

v.7 εις$^{\mathfrak{M},V}$ ει^{T,K} παιδειαν υπομενετε ως υιοις υμιν προσφερεται ο θεος τις γαρ εστιν^{T,K} υιος εστιν$^{\mathfrak{M}}$ ον ου παιδευει πατηρ. **v.8** ει δε χωρις εστε παιδειας ης μετοχοι γεγονασιν παντες αρα νοθοι εστε$^{T,\mathfrak{M},K}$ και ουχ υιοι εστε^{V}. **v.9** ειτα τους μεν της σαρκος ημων πατερας ειχομεν παιδευτας και ενετρεπομεθα ου πολυ^{V} [δε]^{V} πολλω$^{T,\mathfrak{M},K}$ μαλλον υποταγησομεθα τω πατρι των πνευματων και ζησομεν. **v.13** και τροχιας ορθας ποιειτε^{V} ποιησατε$^{T,\mathfrak{M},K}$ τοις ποσιν υμων ινα μη το χωλον εκτραπη ιαθη δε μαλλον. **v.15** επισκοπουντες μη τις υστερων απο της χαριτος του θεου μη τις ριζα πικριας ανω φυουσα ενοχλη και δι^{V} δια$^{T,\mathfrak{M},K}$ αυτης^{V} ταυτης$^{T,\mathfrak{M},K}$ μιανθωσιν πολλοι. **v.16** μη τις πορνος η βεβηλος ως ησαυ ος αντι βρωσεως μιας απεδετο^{V} απεδοτο$^{T,\mathfrak{M},K}$ τα πρωτοτοκια εαυτου^{V} αυτου$^{T,\mathfrak{M},K}$. **v.18** ου γαρ προσεληλυθατε ψηλαφωμενω ορει$^{T,\mathfrak{M},K}$ και κεκαυμενω πυρι και γνοφω και ζοφω^{V} σκοτω$^{T,\mathfrak{M},K}$ και θυελλη. **v.20** ουκ εφερον γαρ το διαστελλομενον καν θηριον θιγη του ορους λιθοβοληθησεται η^{T,K} βολιδι^{T,K} κατατοξευθησεται^{T,K}. **v.21** και ουτω^{V} ουτως$^{T,\mathfrak{M},K}$ φοβερον ην το φανταζομενον μωυσης$^{\mathfrak{M},V}$ μωσης^{T,K} ειπεν εκφοβος ειμι και εντρομος. **v.23** πανηγυρει και εκκλησια πρωτοτοκων εν$^{T,\mathfrak{M},K}$ ουρανοις$^{T,\mathfrak{M},K}$ απογεγραμμενων εν^{V} ουρανοις^{V} και κριτη θεω παντων και πνευμασι^{V} πνευμασιν$^{T,\mathfrak{M},K}$ δικαιων τετελειωμενων.

κριτῇ θεῷ πάντων καὶ πνεύμασιν δικαίων τετελειωμένων. καὶ διαθήκης 24*
νέας μεσίτῃ ἰησοῦ καὶ αἵματι ῥαντισμοῦ κρείττονα λαλοῦντι παρὰ τὸν
ἅβελ. βλέπετε μὴ παραιτήσησθε τὸν λαλοῦντα εἰ γὰρ ἐκεῖνοι οὐκ ἔφυ- 25*
γον τὸν ἐπὶ τῆς γῆς παραιτησάμενοι χρηματίζοντα πολλῷ μᾶλλον ἡμεῖς
οἱ τὸν ἀπ' οὐρανῶν ἀποστρεφόμενοι. οὗ ἡ φωνὴ τὴν γῆν ἐσάλευσεν τότε 26*
νῦν δὲ ἐπήγγελται λέγων ἔτι ἅπαξ ἐγὼ σείω οὐ μόνον τὴν γῆν ἀλλὰ καὶ
τὸν οὐρανόν. τὸ δέ ἔτι ἅπαξ δηλοῖ τῶν σαλευομένων τὴν μετάθεσιν ὡς 27*
πεποιημένων ἵνα μείνῃ τὰ μὴ σαλευόμενα. διὸ βασιλείαν ἀσάλευτον 28*
παραλαμβάνοντες ἔχωμεν χάριν δι' ἧς λατρεύωμεν εὐαρέστως τῷ θεῷ
μετὰ αἰδοῦς καὶ εὐλαβείας. καὶ γὰρ ὁ θεὸς ἡμῶν πῦρ καταναλίσκον. 29

ἡ φιλαδελφία μενέτω. τῆς φιλοξενίας μὴ ἐπιλανθάνεσθε διὰ ταύ- **13**, 2
της γὰρ ἔλαθόν τινες ξενίσαντες ἀγγέλους. μιμνῄσκεσθε τῶν δεσμίων 3
ὡς συνδεδεμένοι τῶν κακουχουμένων ὡς καὶ αὐτοὶ ὄντες ἐν σώματι.
τίμιος ὁ γάμος ἐν πᾶσιν καὶ ἡ κοίτη ἀμίαντος πόρνους δὲ καὶ μοιχοὺς 4*
κρινεῖ ὁ θεός. ἀφιλάργυρος ὁ τρόπος ἀρκούμενοι τοῖς παροῦσιν αὐτὸς 5*
γὰρ εἴρηκεν οὐ μή σε ἀνῶ οὐδ οὐ μή σε ἐγκαταλίπω. ὥστε θαρροῦντας 6*
ἡμᾶς λέγειν κύριος ἐμοὶ βοηθός καὶ οὐ φοβηθήσομαι τί ποιήσει μοι
ἄνθρωπος. μνημονεύετε τῶν ἡγουμένων ὑμῶν οἵτινες ἐλάλησαν ὑμῖν 7
τὸν λόγον τοῦ θεοῦ ὧν ἀναθεωροῦντες τὴν ἔκβασιν τῆς ἀναστροφῆς μι-
μεῖσθε τὴν πίστιν. ἰησοῦς χριστὸς χθὲς καὶ σήμερον ὁ αὐτός καὶ εἰς 8*
τοὺς αἰῶνας. διδαχαῖς ποικίλαις καὶ ξέναις μὴ περιφέρεσθε καλὸν γὰρ 9*
χάριτι βεβαιοῦσθαι τὴν καρδίαν οὐ βρώμασιν ἐν οἷς οὐκ ὠφελήθησαν οἱ
περιπατήσαντες. ἔχομεν θυσιαστήριον ἐξ οὗ φαγεῖν οὐκ ἔχουσιν ἐξου- 10
σίαν οἱ τῇ σκηνῇ λατρεύοντες. ὧν γὰρ εἰσφέρεται ζῴων τὸ αἷμα περὶ 11
ἁμαρτίας εἰς τὰ ἅγια διὰ τοῦ ἀρχιερέως τούτων τὰ σώματα κατακαίεται
ἔξω τῆς παρεμβολῆς. διὸ καὶ ἰησοῦς ἵνα ἁγιάσῃ διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος 12

---

v.24 και διαθηκης νεας μεσιτη ιησου και αιματι ραντισμου κρειττον[M,V] κρειττονα[T,K] λαλουντι παρα το[K] τον[T,M,V] αβελ. **v.25** βλεπετε μη παραιτησησθε τον λαλουντα ει γαρ εκεινοι ουκ εξεφυγον[V] εφυγον[T,M,K] τον[T,M,K] επι της[T,K] γης παραιτησαμενοι τον[V] χρηματιζοντα πολυ[V] πολλω[T,M,K] μαλλον ημεις οι τον απ ουρανων αποστρεφομενοι. **v.26** ου η φωνη την γην εσαλευσεν τοτε νυν δε επηγγελται λεγων ετι απαξ εγω σεισω[V] σειω[T,M,K] ου μονον την γην αλλα και τον ουρανον. **v.27** το δε ετι απαξ δηλοι [την][V] των σαλευομενων την[T,M,K] μεταθεσιν ως πεποιημενων ινα μεινη τα μη σαλευομενα. **v.28** διο βασιλειαν ασαλευτον παραλαμβανοντες εχωμεν χαριν δι ης λατρευομεν[M] λατρευωμεν[T,K,V] ευαρεστως τω θεω μετα αιδους[T,M,K] και[T,M,K] ευλαβειας και[V] δεους[V]. **13** **v.4** τιμιος ο γαμος εν πασιν και η κοιτη αμιαντος πορνους γαρ[V] δε[T,M,K] και μοιχους κρινει ο θεος. **v.5** αφιλαργυρος ο τροπος αρκουμενοι τοις παρουσιν αυτος γαρ ειρηκεν ου μη σε ανω ουδ ου μη σε εγκαταλειπω[M] εγκαταλιπω[T,K,V]. **v.6** ωστε θαρρουντας ημας λεγειν κυριος εμοι βοηθος [και][V] και[T,M,K] ου φοβηθησομαι τι ποιησει μοι ανθρωπος. **v.8** ιησους χριστος εχθες[V] χθες[T,M,K] και σημερον ο αυτος και εις τους αιωνας. **v.9** διδαχαις ποικιλαις και ξεναις μη παραφερεσθε[M,V] περιφερεσθε[T,K] καλον γαρ χαριτι βεβαιουσθαι την καρδιαν ου βρωμασιν εν οις ουκ ωφεληθησαν οι περιπατουντες[V] περιπατησαντες[T,M,K].

13 τὸν λαόν ἔξω τῆς πύλης ἔπαθεν. τοίνυν ἐξερχώμεθα πρὸς αὐτὸν ἔξω
14 τῆς παρεμβολῆς τὸν ὀνειδισμὸν αὐτοῦ φέροντες. οὐ γὰρ ἔχομεν ὧδε
15* μένουσαν πόλιν ἀλλὰ τὴν μέλλουσαν ἐπιζητοῦμεν. δι᾿ αὐτοῦ οὖν ἀνα-
φέρωμεν θυσίαν αἰνέσεως διαπαντός τῷ θεῷ τοῦτ᾿ ἔστιν καρπὸν χειλέων
16 ὁμολογούντων τῷ ὀνόματι αὐτοῦ. τῆς δὲ εὐποιΐας καὶ κοινωνίας μὴ
17 ἐπιλανθάνεσθε τοιαύταις γὰρ θυσίαις εὐαρεστεῖται ὁ θεός. πείθεσθε
τοῖς ἡγουμένοις ὑμῶν καὶ ὑπείκετε αὐτοὶ γὰρ ἀγρυπνοῦσιν ὑπὲρ τῶν
ψυχῶν ὑμῶν ὡς λόγον ἀποδώσοντες ἵνα μετὰ χαρᾶς τοῦτο ποιῶσιν καὶ
18* μὴ στενάζοντες ἀλυσιτελὲς γὰρ ὑμῖν τοῦτο. προσεύχεσθε περὶ ἡμῶν
πεποίθαμεν γὰρ ὅτι καλὴν συνείδησιν ἔχομεν ἐν πᾶσιν καλῶς θέλοντες
19 ἀναστρέφεσθαι. περισσοτέρως δὲ παρακαλῶ τοῦτο ποιῆσαι ἵνα τάχιον
20 ἀποκατασταθῶ ὑμῖν. ὁ δὲ θεὸς τῆς εἰρήνης ὁ ἀναγαγὼν ἐκ νεκρῶν τὸν
ποιμένα τῶν προβάτων τὸν μέγαν ἐν αἵματι διαθήκης αἰωνίου τὸν κύ-
21* ριον ἡμῶν ἰησοῦν. καταρτίσαι ὑμᾶς ἐν παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ εἰς τὸ ποιῆσαι
τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιῶν ἐν ὑμῖν τὸ εὐάρεστον ἐνώπιον αὐτοῦ διὰ ἰησοῦ
22 χριστοῦ ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν. παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς
ἀδελφοί ἀνέχεσθε τοῦ λόγου τῆς παρακλήσεως καὶ γὰρ διὰ βραχέων
23* ἐπέστειλα ὑμῖν. γινώσκετε τὸν ἀδελφὸν τιμόθεον ἀπολελυμένον μεθ᾿
24 οὗ ἐὰν τάχιον ἔρχηται ὄψομαι ὑμᾶς. ἀσπάσασθε πάντας τοὺς ἡγουμέ-
νους ὑμῶν καὶ πάντας τοὺς ἁγίους ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἀπὸ τῆς ἰταλίας.
25* ἡ χάρις μετὰ πάντων ὑμῶν ἀμήν πρὸς ἑβραίους ἐγράφη ἀπό τῆς ἰταλίας
διά τιμοθέου.

---

v.15 δι αυτου [ουν]$^{\mathcal{V}}$ ουν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αναφερωμεν θυσιαν αινεσεως δια$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ παντος$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ διαπαντος$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ τω θεω τουτ$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ εστιν$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ τουτεστιν$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ καρπον χειλεων ομολογουντων τω ονοματι αυτου. **v.18** προσευχεσθε περι ημων πειθομεθα$^{\mathcal{V}}$ πεποιθαμεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ γαρ οτι καλην συνειδησιν εχομεν εν πασιν καλως θελοντες αναστρεφεσθαι. **v.21** καταρτισαι υμας εν παντι εργω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αγαθω εις το ποιησαι το θελημα αυτου ποιων εν ημιν$^{\mathcal{V}}$ υμιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ το ευαρεστον ενωπιον αυτου δια ιησου χριστου ω η δοξα εις τους αιωνας [των$^{\mathcal{V}}$ των$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αιωνων]$^{\mathcal{V}}$ αιωνων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αμην. **v.23** γινωσκετε τον αδελφον ημων$^{\mathcal{V}}$ τιμοθεον απολελυμενον μεθ ου εαν ταχιον ερχηται οψομαι υμας. **v.25** η χαρις μετα παντων υμων αμην$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$.

ΙΑΚΩΒΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΚΑΘΟΛΙΚΗ

ἰάκωβος θεοῦ καὶ κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ δοῦλος ταῖς δώδεκα φυλαῖς **1**
ταῖς ἐν τῇ διασπορᾷ χαίρειν. πᾶσαν χαρὰν ἡγήσασθε ἀδελφοί μου ὅταν 2
πειρασμοῖς περιπέσητε ποικίλοις. γινώσκοντες ὅτι τὸ δοκίμιον ὑμῶν 3
τῆς πίστεως κατεργάζεται ὑπομονήν. ἡ δὲ ὑπομονὴ ἔργον τέλειον ἐχέτω 4
ἵνα ἦτε τέλειοι καὶ ὁλόκληροι ἐν μηδενὶ λειπόμενοι. εἰ δέ τις ὑμῶν 5*
λείπεται σοφίας αἰτείτω παρὰ τοῦ διδόντος θεοῦ πᾶσιν ἁπλῶς καὶ μὴ
ὀνειδίζοντος καὶ δοθήσεται αὐτῷ. αἰτείτω δὲ ἐν πίστει μηδὲν διακρινό- 6
μενος ὁ γὰρ διακρινόμενος ἔοικεν κλύδωνι θαλάσσης ἀνεμιζομένῳ καὶ
ῥιπιζομένῳ. μὴ γὰρ οἰέσθω ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὅτι λήψεταί τι παρὰ 7*
τοῦ κυρίου. ἀνὴρ δίψυχος ἀκατάστατος ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ. 8
καυχάσθω δὲ ὁ ἀδελφὸς ὁ ταπεινὸς ἐν τῷ ὕψει αὐτοῦ. ὁ δὲ πλούσιος 9, 10
ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτοῦ ὅτι ὡς ἄνθος χόρτου παρελεύσεται. ἀνέτειλεν 11
γὰρ ὁ ἥλιος σὺν τῷ καύσωνι καὶ ἐξήρανεν τὸν χόρτον καὶ τὸ ἄνθος αὐ-
τοῦ ἐξέπεσεν καὶ ἡ εὐπρέπεια τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἀπώλετο οὕτως καὶ
ὁ πλούσιος ἐν ταῖς πορείαις αὐτοῦ μαρανθήσεται. μακάριος ἀνὴρ ὃς 12*
ὑπομένει πειρασμόν ὅτι δόκιμος γενόμενος λήψεταί τὸν στέφανον τῆς
ζωῆς ὃν ἐπηγγείλατο ὁ κύριος τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν. μηδεὶς πειρα- 13*
ζόμενος λεγέτω ὅτι ἀπὸ τοῦ θεοῦ πειράζομαι ὁ γὰρ θεὸς ἀπείραστός
ἐστιν κακῶν πειράζει δὲ αὐτὸς οὐδένα. ἕκαστος δὲ πειράζεται ὑπὸ τῆς 14
ἰδίας ἐπιθυμίας ἐξελκόμενος καὶ δελεαζόμενος. εἶτα ἡ ἐπιθυμία συλ- 15
λαβοῦσα τίκτει ἁμαρτίαν ἡ δὲ ἁμαρτία ἀποτελεσθεῖσα ἀποκύει θάνατον.
μὴ πλανᾶσθε ἀδελφοί μου ἀγαπητοί. πᾶσα δόσις ἀγαθὴ καὶ πᾶν δώ- 16, 17
ρημα τέλειον ἄνωθέν ἐστιν καταβαῖνον ἀπὸ τοῦ πατρὸς τῶν φώτων παρ'
ᾧ οὐκ ἔνι παραλλαγὴ ἢ τροπῆς ἀποσκίασμα. βουληθεὶς ἀπεκύησεν 18
ἡμᾶς λόγῳ ἀληθείας εἰς τὸ εἶναι ἡμᾶς ἀπαρχήν τινα τῶν αὐτοῦ κτι-
σμάτων. ὥστε ἀδελφοί μου ἀγαπητοί ἔστω πᾶς ἄνθρωπος ταχὺς εἰς τὸ 19*
20* ἀκοῦσαι βραδὺς εἰς τὸ λαλῆσαι βραδὺς εἰς ὀργήν. ὀργὴ γὰρ ἀνδρὸς

1 **v.5** ει δε τις υμων λειπεται σοφιας αιτειτω παρα του διδοντος θεου πασιν απλως και ουκ[𝔐] μη[T,K,V] ονειδιζοντος και δοθησεται αυτω. **v.7** μη γαρ οιεσθω ο ανθρωπος εκεινος οτι λημψεται[V] ληψεται[T,𝔐,K] τι παρα του κυριου. **v.12** μακαριος ανηρ ος υπομενει πειρασμον οτι δοκιμος γενομενος λημψεται[V] ληψεται[T,𝔐,K] τον στεφανον της ζωης ον επηγγειλατο ο[T,𝔐,K] κυριος[T,𝔐,K] τοις αγαπωσιν αυτον. **v.13** μηδεις πειραζομενος λεγετω οτι απο του[T,K] θεου πειραζομαι ο γαρ θεος απειραστος εστιν κακων πειραζει δε αυτος ουδενα. **v.19** ιστε[V] ωστε[T,𝔐,K] αδελφοι μου αγαπητοι εστω δε[V] πας ανθρωπος ταχυς εις το ακουσαι βραδυς εις το λαλησαι βραδυς εις οργην.

21 δικαιοσύνην θεοῦ οὐ κατεργάζεται. διὸ ἀποθέμενοι πᾶσαν ῥυπαρίαν
καὶ περισσείαν κακίας ἐν πραΰτητι δέξασθε τὸν ἔμφυτον λόγον τὸν δυ-
22 νάμενον σῶσαι τὰς ψυχὰς ὑμῶν. γίνεσθε δὲ ποιηταὶ λόγου καὶ μὴ
23 μόνον ἀκροαταὶ παραλογιζόμενοι ἑαυτούς. ὅτι εἴ τις ἀκροατὴς λόγου
ἐστὶν καὶ οὐ ποιητής οὗτος ἔοικεν ἀνδρὶ κατανοοῦντι τὸ πρόσωπον τῆς
24 γενέσεως αὐτοῦ ἐν ἐσόπτρῳ. κατενόησεν γὰρ ἑαυτὸν καὶ ἀπελήλυθεν
25* καὶ εὐθέως ἐπελάθετο ὁποῖος ἦν. ὁ δὲ παρακύψας εἰς νόμον τέλειον
τὸν τῆς ἐλευθερίας καὶ παραμείνας οὗτος οὐκ ἀκροατὴς ἐπιλησμονῆς
γενόμενος ἀλλὰ ποιητὴς ἔργου οὗτος μακάριος ἐν τῇ ποιήσει αὐτοῦ
26* ἔσται. εἴ τις δοκεῖ θρησκὸς εἶναι ἐν ὑμῖν μὴ χαλιναγωγῶν γλῶσσαν αὐ-
27* τοῦ ἀλ᾽λ ἀπατῶν καρδίαν αὐτοῦ τούτου μάταιος ἡ θρησκεία. θρησκεία
καθαρὰ καὶ ἀμίαντος παρὰ τῷ θεῷ καὶ πατρὶ αὕτη ἐστίν ἐπισκέπτεσθαι
ὀρφανοὺς καὶ χήρας ἐν τῇ θλίψει αὐτῶν ἄσπιλον ἑαυτὸν τηρεῖν ἀπὸ τοῦ
κόσμου.

2* ἀδελφοί μου μὴ ἐν προσωποληψίαις ἔχετε τὴν πίστιν τοῦ κυρίου
2* ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ τῆς δόξης. ἐὰν γὰρ εἰσέλθῃ εἰς τὴν συναγωγὴν
ὑμῶν ἀνὴρ χρυσοδακτύλιος ἐν ἐσθῆτι λαμπρᾷ εἰσέλθῃ δὲ καὶ πτωχὸς
3* ἐν ῥυπαρᾷ ἐσθῆτι. καὶ ἐπιβλέψητε ἐπὶ τὸν φοροῦντα τὴν ἐσθῆτα τὴν
λαμπρὰν καὶ εἴπητε αὐτῷ σὺ κάθου ὧδε καλῶς καὶ τῷ πτωχῷ εἴπητε σὺ
4* στῆθι ἐκεῖ ἢ κάθου ὧδε ὑπὸ τὸ ὑποπόδιόν μου. καὶ οὐ διεκρίθητε ἐν
5* ἑαυτοῖς καὶ ἐγένεσθε κριταὶ διαλογισμῶν πονηρῶν. ἀκούσατε ἀδελφοί
μου ἀγαπητοί οὐχ ὁ θεὸς ἐξελέξατο τοὺς πτωχοὺς τοῦ κόσμου τούτου
πλουσίους ἐν πίστει καὶ κληρονόμους τῆς βασιλείας ἧς ἐπηγγείλατο
6 τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν. ὑμεῖς δὲ ἠτιμάσατε τὸν πτωχόν οὐχ οἱ πλούσιοι
7 καταδυναστεύουσιν ὑμῶν καὶ αὐτοὶ ἕλκουσιν ὑμᾶς εἰς κριτήρια. οὐκ
αὐτοὶ βλασφημοῦσιν τὸ καλὸν ὄνομα τὸ ἐπικληθὲν ἐφ᾽ ὑμᾶς. εἰ μέντοι 8

---

v.20 οργη γαρ ανδρος δικαιοσυνην θεου ουκ[V] ου[T,𝔐,K] εργαζεται[V] κατεργαζεται[T,𝔐,K]. **v.25** ο δε παρακυψας εις νομον τελειον τον της ελευθεριας και παραμεινας ουτος[T,𝔐,K] ουκ ακροατης επιλησμονης γενομενος αλλα ποιητης εργου ουτος μακαριος εν τη ποιησει αυτου εσται. **v.26** ει τις δοκει θρησκος ειναι εν[T,𝔐,K] υμιν[T,𝔐,K] μη χαλιναγωγων γλωσσαν αυτου αλλα[𝔐,V] αλλ[T,K] απατων καρδιαν αυτου τουτου ματαιος η θρησκεια. **v.27** θρησκεια καθαρα και αμιαντος παρα τω[T,K,V] θεω και πατρι αυτη εστιν επισκεπτεσθαι ορφανους και χηρας εν τη θλιψει αυτων ασπιλον εαυτον τηρειν απο του κοσμου. **2** **v.1** αδελφοι μου μη εν προσωπολημψιαις[V] προσωποληψιαις[T,𝔐,K] εχετε την πιστιν του κυριου ημων ιησου χριστου της δοξης. **v.2** εαν γαρ εισελθη εις την[T,𝔐,K] συναγωγην υμων ανηρ χρυσοδακτυλιος εν εσθητι λαμπρα εισελθη δε και πτωχος εν ρυπαρα εσθητι. **v.3** και[T,𝔐,K] επιβλεψητε δε[V] επι τον φορουντα την εσθητα την λαμπραν και ειπητε αυτω[T,𝔐,K] συ καθου ωδε καλως και τω πτωχω ειπητε συ στηθι εκει η καθου ωδε[T,𝔐,K] υπο το υποποδιον μου. **v.4** και[T,𝔐,K] ου διεκριθητε εν εαυτοις και εγενεσθε κριται διαλογισμων πονηρων. **v.5** ακουσατε αδελφοι μου αγαπητοι ουχ ο θεος εξελεξατο τους πτωχους τω[V] κοσμω[V] του[T,𝔐,K] κοσμου[T,𝔐,K] τουτου[T,K] πλουσιους εν πιστει και κληρονομους της βασιλειας ης επηγγειλατο τοις αγαπωσιν αυτον.

νόμον τελεῖτε βασιλικὸν κατὰ τὴν γραφήν ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου
ὡς σεαυτόν καλῶς ποιεῖτε. εἰ δὲ προσωποληπτεῖτε ἁμαρτίαν ἐργάζεσθε 9*
ἐλεγχόμενοι ὑπὸ τοῦ νόμου ὡς παραβάται. ὅστις γὰρ ὅλον τὸν νόμον 10*
τηρήσει πταίσει δὲ ἐν ἑνί γέγονεν πάντων ἔνοχος. ὁ γὰρ εἰπών μὴ 11*
μοιχεύσῃς εἶπεν καί μὴ φονεύσῃς εἰ δὲ οὐ μοιχεύσεις φονεύσεις δέ
γέγονας παραβάτης νόμου. οὕτως λαλεῖτε καὶ οὕτως ποιεῖτε ὡς διὰ 12
νόμου ἐλευθερίας μέλλοντες κρίνεσθαι. ἡ γὰρ κρίσις ἀνίλεως τῷ μὴ 13*
ποιήσαντι ἔλεος καὶ κατακαυχᾶται ἔλεος κρίσεως. τί τὸ ὄφελος ἀδελφοί 14
μου ἐὰν πίστιν λέγῃ τις ἔχειν ἔργα δὲ μὴ ἔχῃ μὴ δύναται ἡ πίστις σῶσαι
αὐτόν. ἐὰν δὲ ἀδελφὸς ἢ ἀδελφὴ γυμνοὶ ὑπάρχωσιν καὶ λειπόμενοι 15*
ὦσιν τῆς ἐφημέρου τροφῆς. εἴπῃ δέ τις αὐτοῖς ἐξ ὑμῶν ὑπάγετε ἐν 16
εἰρήνῃ θερμαίνεσθε καὶ χορτάζεσθε μὴ δῶτε δὲ αὐτοῖς τὰ ἐπιτήδεια τοῦ
σώματος τί τὸ ὄφελος. οὕτως καὶ ἡ πίστις ἐὰν μὴ ἔργα ἔχῃ νεκρά ἐστιν 17*
καθ' ἑαυτήν. ἀλλ ἐρεῖ τις σὺ πίστιν ἔχεις κἀγὼ ἔργα ἔχω δεῖξόν μοι τὴν 18*
πίστιν σου ἐκ τῶν ἔργων σου κἀγώ δείξω σοι ἐκ τῶν ἔργων μου τὴν πίστιν
μου. σὺ πιστεύεις ὅτι ὁ θεός εἷς ἐστιν καλῶς ποιεῖς καὶ τὰ δαιμόνια 19*
πιστεύουσιν καὶ φρίσσουσιν. θέλεις δὲ γνῶναι ὦ ἄνθρωπε κενέ ὅτι ἡ 20*
πίστις χωρὶς τῶν ἔργων νεκρά ἐστιν. ἀβραὰμ ὁ πατὴρ ἡμῶν οὐκ ἐξ 21
ἔργων ἐδικαιώθη ἀνενέγκας ἰσαὰκ τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον.
βλέπεις ὅτι ἡ πίστις συνήργει τοῖς ἔργοις αὐτοῦ καὶ ἐκ τῶν ἔργων ἡ πίστις 22
ἐτελειώθη. καὶ ἐπληρώθη ἡ γραφὴ ἡ λέγουσα ἐπίστευσεν δὲ ἀβραὰμ τῷ 23
θεῷ καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην καὶ φίλος θεοῦ ἐκλήθη. ὁρᾶτε 24*
τοίνυν ὅτι ἐξ ἔργων δικαιοῦται ἄνθρωπος καὶ οὐκ ἐκ πίστεως μόνον.
ὁμοίως δὲ καὶ ῥαὰβ ἡ πόρνη οὐκ ἐξ ἔργων ἐδικαιώθη ὑποδεξαμένη 25
τοὺς ἀγγέλους καὶ ἑτέρᾳ ὁδῷ ἐκβαλοῦσα. ὥσπερ γὰρ τὸ σῶμα χωρὶς 26*
πνεύματος νεκρόν ἐστιν οὕτως καὶ ἡ πίστις χωρὶς τῶν ἔργων νεκρά ἐστιν.
3* μὴ πολλοὶ διδάσκαλοι γίνεσθε ἀδελφοί μου εἰδότες ὅτι μεῖζον κρίμα

v.9 ει δε προσωποληµπτειτε[V] προσωποληπτειτε[T,𝔐,K] αμαρτιαν εργαζεσθε ελεγχομενοι υπο του νομου ως παραβαται. **v.10** οστις γαρ ολον τον νομον τηρηση[V] τηρησει[T,𝔐,K] πταιση[V] πταισει[T,𝔐,K] δε εν ενι γεγονεν παντων ενοχος. **v.11** ο γαρ ειπων μη μοιχευσεις[𝔐] μοιχευσης[T,K,V] ειπεν και μη φονευσεις[𝔐] φονευσης[T,K,V] ει δε ου μοιχευεις[V] μοιχευσεις[T,𝔐,K] φονευεις[V] φονευσεις[T,𝔐,K] δε γεγονας παραβατης νομου. **v.13** η γαρ κρισις ανελεος[𝔐,V] ανιλεως[T,K] τω μη ποιησαντι ελεος και[T,K] κατακαυχαται ελεον[𝔐] ελεος[T,K,V] κρισεως. **v.15** εαν δε[T,𝔐,K] αδελφος η αδελφη γυμνοι υπαρχωσιν και λειπομενοι ωσιν[T,𝔐,K] της εφημερου τροφης. **v.17** ουτως και η πιστις εαν μη εργα[T,𝔐,K] εχη εργα[V] νεκρα εστιν καθ εαυτην. **v.18** αλλ ερει τις συ πιστιν εχεις καγω εργα εχω δειξον μοι την πιστιν σου χωρις[K,V] εκ[T,𝔐] των εργων σου[T,𝔐,K] καγω δειξω[T,𝔐,K] σοι δειξω[V] εκ των εργων μου την πιστιν μου[T,𝔐,K]. **v.19** συ πιστευεις οτι ο[T,𝔐,K] θεος[T,𝔐,K] εις εστιν ο[V] θεος[V] καλως ποιεις και τα δαιμονια πιστευουσιν και φρισσουσιν. **v.20** θελεις δε γνωναι ω ανθρωπε κενε οτι η πιστις χωρις των εργων αργη[V] νεκρα[T,𝔐,K] εστιν. **v.24** ορατε τοινυν[T,𝔐,K] οτι εξ εργων δικαιουται ανθρωπος και ουκ εκ πιστεως μονον. **v.26** ωσπερ γαρ το σωμα χωρις πνευματος νεκρον εστιν ουτως και η πιστις χωρις των[T,𝔐,K] εργων νεκρα εστιν. **3**

2 λημψόμεθα. πολλὰ γὰρ πταίομεν ἅπαντες εἴ τις ἐν λόγῳ οὐ πταίει οὗ-
3* τος τέλειος ἀνήρ δυνατὸς χαλιναγωγῆσαι καὶ ὅλον τὸ σῶμα. ἰδού τῶν
ἵππων τοὺς χαλινοὺς εἰς τὰ στόματα βάλλομεν πρὸς τὸ πείθεσθαι αὐ-
4* τοὺς ἡμῖν καὶ ὅλον τὸ σῶμα αὐτῶν μετάγομεν. ἰδού καὶ τὰ πλοῖα
τηλικαῦτα ὄντα καὶ ὑπὸ σκληρῶν ἀνέμων ἐλαυνόμενα μετάγεται ὑπὸ
5* ἐλαχίστου πηδαλίου ὅπου ἂν ἡ ὁρμὴ τοῦ εὐθύνοντος βούληται. οὕτως
καὶ ἡ γλῶσσα μικρὸν μέλος ἐστὶν καὶ μεγάλαυχεῖ ἰδού ὀλίγον πῦρ ἡλί-
6* κην ὕλην ἀνάπτει. καὶ ἡ γλῶσσα πῦρ ὁ κόσμος τῆς ἀδικίας οὕτως ἡ
γλῶσσα καθίσταται ἐν τοῖς μέλεσιν ἡμῶν ἡ σπιλοῦσα ὅλον τὸ σῶμα καὶ
φλογίζουσα τὸν τροχὸν τῆς γενέσεως καὶ φλογιζομένη ὑπὸ τῆς γεέννης.
7 πᾶσα γὰρ φύσις θηρίων τε καὶ πετεινῶν ἑρπετῶν τε καὶ ἐναλίων δαμά-
8* ζεται καὶ δεδάμασται τῇ φύσει τῇ ἀνθρωπίνῃ. τὴν δὲ γλῶσσαν οὐδεὶς
δύναται ἀνθρώπων δαμάσαι ἀκατάσχετον κακόν μεστὴ ἰοῦ θανατηφό-
9* ρου. ἐν αὐτῇ εὐλογοῦμεν τὸν θεὸν καὶ πατέρα καὶ ἐν αὐτῇ καταρώμεθα
10 τοὺς ἀνθρώπους τοὺς καθ' ὁμοίωσιν θεοῦ γεγονότας. ἐκ τοῦ αὐτοῦ στό-
ματος ἐξέρχεται εὐλογία καὶ κατάρα οὐ χρή ἀδελφοί μου ταῦτα οὕτως
11 γίνεσθαι. μήτι ἡ πηγὴ ἐκ τῆς αὐτῆς ὀπῆς βρύει τὸ γλυκὺ καὶ τὸ πι-
12* κρόν. μὴ δύναται ἀδελφοί μου συκῆ ἐλαίας ποιῆσαι ἢ ἄμπελος σῦκα
13 οὕτως οὐδεμια πηγὴ ἁλυκὸν καὶ γλυκὺ ποιῆσαι ὕδωρ. τίς σοφὸς καὶ
ἐπιστήμων ἐν ὑμῖν δειξάτω ἐκ τῆς καλῆς ἀναστροφῆς τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν
14 πραΰτητι σοφίας. εἰ δὲ ζῆλον πικρὸν ἔχετε καὶ ἐριθείαν ἐν τῇ καρδίᾳ
15* ὑμῶν μὴ κατακαυχᾶσθε καὶ ψεύδεσθε κατὰ τῆς ἀληθείας. οὐκ ἔστιν
αὕτη ἡ σοφία ἄνωθεν κατερχομένη ἀλ'λ ἐπίγειος ψυχική δαιμονιώδης.
16 ὅπου γὰρ ζῆλος καὶ ἐριθεία ἐκεῖ ἀκαταστασία καὶ πᾶν φαῦλον πρᾶγμα.
17* ἡ δὲ ἄνωθεν σοφία πρῶτον μὲν ἁγνή ἐστιν ἔπειτα εἰρηνική ἐπιεικής εὐ-

v.1 μη πολλοι διδασκαλοι γινεσθε αδελφοι μου ειδοτες οτι μειζον κριμα λημψομεθα[V] ληψομεθα[T,𝔐,K]. **v.3** ει[V] ιδε[𝔐] δε[V] ιδου[T,K] των ιππων τους χαλινους εις τα στοματα βαλλομεν εις[V] προς[T,𝔐,K] το πειθεσθαι αυτους ημιν και ολον το σωμα αυτων μεταγομεν. **v.4** ιδου και τα πλοια τηλικαυτα οντα και υπο σκληρων[T,𝔐,K] ανεμων σκληρων[V] ελαυνομενα μεταγεται υπο ελαχιστου πηδαλιου οπου αν[T,𝔐,K] η ορμη του ευθυνοντος βουλεται[V] βουληται[T,𝔐,K]. **v.5** ουτως και η γλωσσα μικρον μελος εστιν και μεγαλα[V] αυχει[V] μεγαλαυχει[T,𝔐,K] ιδου ηλικον[V] ολιγον[T,𝔐,K] πυρ ηλικην υλην αναπτει. **v.6** και η γλωσσα πυρ ο κοσμος της αδικιας ουτως[T,𝔐,K] η γλωσσα καθισταται εν τοις μελεσιν ημων η σπιλουσα ολον το σωμα και φλογιζουσα τον τροχον της γενεσεως και φλογιζομενη υπο της γεεννης. **v.8** την δε γλωσσαν ουδεις δαμασαι[V] δυναται ανθρωπων ακαταστατον[V] δαμασαι[T,𝔐,K] ακατασχετον[T,𝔐,K] κακον μεστη ιου θανατηφορου. **v.9** εν αυτη ευλογουμεν τον κυριον[V] θεον[T,𝔐,K] και πατερα και εν αυτη καταρωμεθα τους ανθρωπους τους καθ ομοιωσιν θεου γεγονοτας. **v.12** μη δυναται αδελφοι μου συκη ελαιας ποιησαι η αμπελος συκα ουτε[V] ουτως[T,𝔐,K] ουδεμια[T,𝔐,K] πηγη[T,𝔐,K] αλυκον και[T,𝔐,K] γλυκυ ποιησαι υδωρ. **v.15** ουκ εστιν αυτη η σοφια ανωθεν κατερχομενη αλλα[V] αλλ[T,𝔐,K] επιγειος ψυχικη δαιμονιωδης. **v.17** η δε ανωθεν σοφια πρωτον μεν αγνη εστιν επειτα ειρηνικη επιεικης ευπειθης μεστη ελεους και καρπων αγαθων αδιακριτος και[T,𝔐,K] ανυποκριτος.

πειθής μεστὴ ἐλέους καὶ καρπῶν ἀγαθῶν ἀδιάκριτος καὶ ἀνυπόκριτος.
καρπὸς δὲ τῆς δικαιοσύνης ἐν εἰρήνῃ σπείρεται τοῖς ποιοῦσιν εἰρήνην. 18*

πόθεν πόλεμοι καὶ μάχαι ἐν ὑμῖν οὐκ ἐντεῦθεν ἐκ τῶν ἡδονῶν ὑμῶν **4***
τῶν στρατευομένων ἐν τοῖς μέλεσιν ὑμῶν. ἐπιθυμεῖτε καὶ οὐκ ἔχετε 2*
φονεύετε καὶ ζηλοῦτε καὶ οὐ δύνασθε ἐπιτυχεῖν μάχεσθε καὶ πολεμεῖτε
οὐκ ἔχετε δὲ διὰ τὸ μὴ αἰτεῖσθαι ὑμᾶς. αἰτεῖτε καὶ οὐ λαμβάνετε διότι 3
κακῶς αἰτεῖσθε ἵνα ἐν ταῖς ἡδοναῖς ὑμῶν δαπανήσητε. μοιχοὶ καὶ μοι- 4*
χαλίδες οὐκ οἴδατε ὅτι ἡ φιλία τοῦ κόσμου ἔχθρα τοῦ θεοῦ ἐστιν ὃς ἂν
οὖν βουληθῇ φίλος εἶναι τοῦ κόσμου ἐχθρὸς τοῦ θεοῦ καθίσταται. ἢ 5*
δοκεῖτε ὅτι κενῶς ἡ γραφὴ λέγει πρὸς φθόνον ἐπιποθεῖ τὸ πνεῦμα ὃ
κατῴκησεν ἐν ἡμῖν. μείζονα δὲ δίδωσιν χάριν διὸ λέγει ὁ θεὸς ὑπε- 6
ρηφάνοις ἀντιτάσσεται ταπεινοῖς δὲ δίδωσιν χάριν. ὑποτάγητε οὖν τῷ 7*
θεῷ ἀντίστητε τῷ διαβόλῳ καὶ φεύξεται ἀφ᾽ ὑμῶν. ἐγγίσατε τῷ θεῷ καὶ 8
ἐγγιεῖ ὑμῖν καθαρίσατε χεῖρας ἁμαρτωλοί καὶ ἁγνίσατε καρδίας δίψυ-
χοι. ταλαιπωρήσατε καὶ πενθήσατε καὶ κλαύσατε ὁ γέλως ὑμῶν εἰς 9*
πένθος μεταστραφήτω καὶ ἡ χαρὰ εἰς κατήφειαν. ταπεινώθητε ἐνώπιον 10*
τοῦ κυρίου καὶ ὑψώσει ὑμᾶς. μὴ καταλαλεῖτε ἀλλήλων ἀδελφοί ὁ κα- 11*
ταλαλῶν ἀδελφοῦ καὶ κρίνων τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ καταλαλεῖ νόμου καὶ
κρίνει νόμον εἰ δὲ νόμον κρίνεις οὐκ εἶ ποιητὴς νόμου ἀλλὰ κριτής. εἷς 12*
ἐστιν ὁ νομοθέτης ὁ δυνάμενος σῶσαι καὶ ἀπολέσαι σὺ τίς εἶ ὃς κρίνεις
τὸν ἕτερον. ἄγε νῦν οἱ λέγοντες σήμερον καὶ αὔριον πορευσώμεθα εἰς 13*
τήνδε τὴν πόλιν καὶ ποιήσωμεν ἐκεῖ ἐνιαυτὸν ἕνα καὶ ἐμπορευσώμεθα
καὶ κερδήσωμεν. οἵτινες οὐκ ἐπίστασθε τὸ τῆς αὔριον ποία γάρ ἡ ζωὴ 14*
ὑμῶν ἀτμὶς γάρ ἐστιν ἡ πρὸς ὀλίγον φαινομένη ἔπειτα δὲ ἀφανιζομένη.

---

v.18 καρπος δε της$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δικαιοσυνης εν ειρηνη σπειρεται τοις ποιουσιν ειρηνην. **4** **v.1** ποθεν πολεμοι και ποθεν$^{\mathcal{V}}$ μαχαι εν υμιν ουκ εντευθεν εκ των ηδονων υμων των στρατευομενων εν τοις μελεσιν υμων. **v.2** επιθυμειτε και ουκ εχετε φονευετε και ζηλουτε και ου δυνασθε επιτυχειν μαχεσθε και πολεμειτε ουκ εχετε δε$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ δια το μη αιτεισθαι υμας. **v.4** μοιχοι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μοιχαλιδες ουκ οιδατε οτι η φιλια του κοσμου εχθρα του θεου εστιν ος εαν$^{\mathcal{V}}$ αν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ουν βουληθη φιλος ειναι του κοσμου εχθρος του θεου καθισταται. **v.5** η δοκειτε οτι κενως η γραφη λεγει προς φθονον επιποθει το πνευμα ο κατωκισεν$^{\mathcal{V}}$ κατωκησεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εν ημιν. **v.7** υποταγητε ουν τω θεω αντιστητε δε$^{\mathcal{V}}$ [δε]$^{\mathfrak{M}}$ τω διαβολω και φευξεται αφ υμων. **v.9** ταλαιπωρησατε και πενθησατε και κλαυσατε ο γελως υμων εις πενθος μετατραπητω$^{\mathcal{V}}$ μεταστραφητω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και η χαρα εις κατηφειαν. **v.10** ταπεινωθητε ενωπιον του$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ κυριου και υψωσει υμας. **v.11** μη καταλαλειτε αλληλων αδελφοι ο καταλαλων αδελφου η$^{\mathcal{V}}$ και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ κρινων τον αδελφον αυτου καταλαλει νομου και κρινει νομον ει δε νομον κρινεις ουκ ει ποιητης νομου αλλα κριτης. **v.12** εις εστιν [ο]$^{\mathcal{V}}$ ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ νομοθετης και$^{\mathcal{V}}$ κριτης$^{\mathcal{V}}$ ο δυναμενος σωσαι και απολεσαι συ δε$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ τις ει ο$^{\mathcal{V}}$ ος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ κρινων$^{\mathcal{V}}$ κρινεις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τον πλησιον$^{\mathcal{V}}$ ετερον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.13** αγε νυν οι λεγοντες σημερον η$^{\mathcal{K},\mathcal{V}}$ και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M}}$ αυριον πορευσομεθα$^{\mathcal{K},\mathcal{V}}$ πορευσωμεθα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M}}$ εις τηνδε την πολιν και ποιησομεν$^{\mathcal{K},\mathcal{V}}$ ποιησωμεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M}}$ εκει ενιαυτον ενα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και εμπορευσομεθα$^{\mathcal{K},\mathcal{V}}$ εμπορευσωμεθα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M}}$ και κερδησομεν$^{\mathcal{K},\mathcal{V}}$ κερδησωμεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M}}$. **v.14** οιτινες ουκ επιστασθε το της αυριον ποια γαρ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ η ζωη υμων ατμις γαρ εστε$^{\mathcal{V}}$ εσται$^{\mathfrak{M}}$ εστιν$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ η προς ολιγον φαινομενη επειτα δε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ αφανιζομενη.

15* ἀντὶ τοῦ λέγειν ὑμᾶς ἐὰν ὁ κύριος θελήσῃ καὶ ζήσωμεν καὶ ποιήσωμεν
16 τοῦτο ἢ ἐκεῖνο. νῦν δὲ καυχᾶσθε ἐν ταῖς ἀλαζονείαις ὑμῶν πᾶσα καύ-
17 χησις τοιαύτη πονηρά ἐστιν. εἰδότι οὖν καλὸν ποιεῖν καὶ μὴ ποιοῦντι
ἁμαρτία αὐτῷ ἐστιν.
5 ἄγε νῦν οἱ πλούσιοι κλαύσατε ὀλολύζοντες ἐπὶ ταῖς ταλαιπωρίαις
2 ὑμῶν ταῖς ἐπερχομέναις. ὁ πλοῦτος ὑμῶν σέσηπεν καὶ τὰ ἱμάτια ὑμῶν
3 σητόβρωτα γέγονεν. ὁ χρυσὸς ὑμῶν καὶ ὁ ἄργυρος κατίωται καὶ ὁ ἰὸς
αὐτῶν εἰς μαρτύριον ὑμῖν ἔσται καὶ φάγεται τὰς σάρκας ὑμῶν ὡς πῦρ
4 ἐθησαυρίσατε ἐν ἐσχάταις ἡμέραις. ἰδού ὁ μισθὸς τῶν ἐργατῶν τῶν ἀμη-
σάντων τὰς χώρας ὑμῶν ὁ ἀπεστερημένος ἀφ' ὑμῶν κράζει καὶ αἱ βοαὶ
5* τῶν θερισάντων εἰς τὰ ὦτα κυρίου σαβαὼθ εἰσεληλύθασιν. ἐτρυφήσατε
ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐσπαταλήσατε ἐθρέψατε τὰς καρδίας ὑμῶν ὡς ἐν ἡμέ-
6 ρᾳ σφαγῆς. κατεδικάσατε ἐφονεύσατε τὸν δίκαιον οὐκ ἀντιτάσσεται
7* ὑμῖν. μακροθυμήσατε οὖν ἀδελφοί ἕως τῆς παρουσίας τοῦ κυρίου
ἰδού ὁ γεωργὸς ἐκδέχεται τὸν τίμιον καρπὸν τῆς γῆς μακροθυμῶν ἐπ'
8 αὐτῷ ἕως ἂν λάβῃ ὑετὸν πρώϊμον καὶ ὄψιμον. μακροθυμήσατε καὶ
ὑμεῖς στηρίξατε τὰς καρδίας ὑμῶν ὅτι ἡ παρουσία τοῦ κυρίου ἤγγικεν.
9* μὴ στενάζετε κατ' ἀλλήλων ἀδελφοί ἵνα μὴ κατακριθῆτε ἰδού κριτὴς πρὸ
10* τῶν θυρῶν ἕστηκεν. ὑπόδειγμα λάβετε τῆς κακοπαθείας ἀδελφοί μου
καὶ τῆς μακροθυμίας τοὺς προφήτας οἳ ἐλάλησαν τῷ ὀνόματι κυρίου.
11* ἰδού μακαρίζομεν τοὺς ὑπομένοντας τὴν ὑπομονὴν ἰὼβ ἠκούσατε καὶ τὸ
τέλος κυρίου εἴδετε ὅτι πολύσπλαγχνός ἐστιν ὁ κύριος καὶ οἰκτίρμων.
12* πρὸ πάντων δέ ἀδελφοί μου μὴ ὀμνύετε μήτε τὸν οὐρανὸν μήτε τὴν γῆν
μήτε ἄλλον τινὰ ὅρκον ἤτω δὲ ὑμῶν τὸ ναὶ ναὶ καὶ τὸ οὒ οὔ ἵνα μὴ εἴς
13 ὑπὸκρίσιν πέσητε. κακοπαθεῖ τις ἐν ὑμῖν προσευχέσθω εὐθυμεῖ τις
14* ψαλλέτω. ἀσθενεῖ τις ἐν ὑμῖν προσκαλεσάσθω τοὺς πρεσβυτέρους τῆς
ἐκκλησίας καὶ προσευξάσθωσαν ἐπ' αὐτὸν ἀλείψαντες αὐτὸν ἐλαίῳ ἐν

---

v.15 αντι του λεγειν υμας εαν ο κυριος θελησῃ και ζησομεν$^{\mathcal{K},\mathcal{V}}$ ζησωμεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M}}$ και ποιησομεν$^{\mathcal{K},\mathcal{V}}$ ποιησωμεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M}}$ τουτο η εκεινο. **5** **v.5** ετρυφησατε επι της γης και εσπαταλησατε εθρεψατε τας καρδιας υμων ως$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εν ημερα σφαγης. **v.7** μακροθυμησατε ουν αδελφοι εως της παρουσιας του κυριου ιδου ο γεωργος εκδεχεται τον τιμιον καρπον της γης μακροθυμων επ αυτον$^{\mathfrak{M}}$ αυτω$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ εως αν$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ λαβη προιμον$^{\mathcal{V}}$ υετον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πρωιμον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και οψιμον. **v.9** μη στεναζετε αδελφοι$^{\mathcal{V}}$ κατ αλληλων αδελφοι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ινα μη κριθητε$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ κατακριθητε$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ιδου ο$^{\mathcal{K},\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ κριτης προ των θυρων εστηκεν. **v.10** υποδειγμα λαβετε της$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ κακοπαθειας$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ αδελφοι μου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ της$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ κακοπαθειας$^{\mathfrak{M}}$ κακοπαθιας$^{\mathcal{V}}$ και της μακροθυμιας τους προφητας οι ελαλησαν εν$^{\mathcal{V}}$ τω ονοματι κυριου. **v.11** ιδου μακαριζομεν τους υπομειναντας$^{\mathcal{V}}$ υπομενοντας$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ την υπομονην ιωβ ηκουσατε και το τελος κυριου ιδετε$^{\mathfrak{M}}$ ειδετε$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ οτι πολυσπλαγχνος εστιν ο$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ κυριος$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ και οικτιρμων. **v.12** προ παντων δε αδελφοι μου μη ομνυετε μητε τον ουρανον μητε την γην μητε αλλον τινα ορκον ητω δε υμων το ναι ναι και το ου ου ινα μη υπο$^{\mathcal{K},\mathcal{V}}$ εις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M}}$ κρισιν$^{\mathcal{K},\mathcal{V}}$ υποκρισιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M}}$ πεσητε. **v.14** ασθενει τις εν υμιν προσκαλεσασθω τους πρεσβυτερους της εκκλησιας και προσευξασθωσαν επ αυτον αλειψαντες [αυτον]$^{\mathcal{V}}$ αυτον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ελαιω εν τω ονοματι του κυριου.

τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου. καὶ ἡ εὐχὴ τῆς πίστεως σώσει τὸν κάμνοντα 15
καὶ ἐγερεῖ αὐτὸν ὁ κύριος κἂν ἁμαρτίας ᾖ πεποιηκώς ἀφεθήσεται αὐτῷ.
ἐξομολογεῖσθε ἀλλήλοις τὰ παραπτώματα καὶ εὔχεσθε ὑπὲρ ἀλλήλων 16*
ὅπως ἰαθῆτε πολὺ ἰσχύει δέησις δικαίου ἐνεργουμένη. ἠλίας ἄνθρω- 17
πος ἦν ὁμοιοπαθὴς ἡμῖν καὶ προσευχῇ προσηύξατο τοῦ μὴ βρέξαι καὶ
οὐκ ἔβρεξεν ἐπὶ τῆς γῆς ἐνιαυτοὺς τρεῖς καὶ μῆνας ἕξ. καὶ πάλιν προ- 18
σηύξατο καὶ ὁ οὐρανὸς ὑετὸν ἔδωκεν καὶ ἡ γῆ ἐβλάστησεν τὸν καρπὸν
αὐτῆς. ἀδελφοί ἐάν τις ἐν ὑμῖν πλανηθῇ ἀπὸ τῆς ἀληθείας καὶ ἐπιστρέ- 19*
ψῃ τις αὐτόν. γινωσκέτω ὅτι ὁ ἐπιστρέψας ἁμαρτωλὸν ἐκ πλάνης ὁδοῦ 20*
αὐτοῦ σώσει ψυχὴν ἐκ θανάτου καὶ καλύψει πλῆθος ἁμαρτιῶν.

v.16 εξομολογεισθε ουν$^{\mathcal{V}}$ αλληλοις τας$^{\mathcal{V}}$ τα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αμαρτιας$^{\mathcal{V}}$ παραπτωματα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και ευχεσθε υπερ αλληλων οπως ιαθητε πολυ ισχυει δεησις δικαιου ενεργουμενη. **v.19** αδελφοι μου$^{\mathcal{V}}$ εαν τις εν υμιν πλανηθη απο της αληθειας και επιστρεψη τις αυτον. **v.20** γινωσκετω οτι ο επιστρεψας αμαρτωλον εκ πλανης οδου αυτου σωσει ψυχην αυτου$^{\mathcal{V}}$ εκ θανατου και καλυψει πληθος αμαρτιων.

ΠΕΤΡΟΥ ΚΑΘΟΛΙΚΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΩΤΗ

1 πέτρος ἀπόστολος ἰησοῦ χριστοῦ ἐκλεκτοῖς παρεπιδήμοις διασπορᾶς
2 πόντου γαλατίας καππαδοκίας ἀσίας καὶ βιθυνίας. κατὰ πρόγνωσιν
θεοῦ πατρός ἐν ἁγιασμῷ πνεύματος εἰς ὑπακοὴν καὶ ῥαντισμὸν αἵμα-
3 τος ἰησοῦ χριστοῦ χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη πληθυνθείη. εὐλογητὸς ὁ θεὸς
καὶ πατὴρ τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ ὁ κατὰ τὸ πολὺ αὐτοῦ ἔλεος
ἀναγεννήσας ἡμᾶς εἰς ἐλπίδα ζῶσαν δι' ἀναστάσεως ἰησοῦ χριστοῦ ἐκ
4* νεκρῶν. εἰς κληρονομίαν ἄφθαρτον καὶ ἀμίαντον καὶ ἀμάραντον τετη-
5 ρημένην ἐν οὐρανοῖς εἰς ἡμᾶς. τοὺς ἐν δυνάμει θεοῦ φρουρουμένους
6* διὰ πίστεως εἰς σωτηρίαν ἑτοίμην ἀποκαλυφθῆναι ἐν καιρῷ ἐσχάτῳ. ἐν
ᾧ ἀγαλλιᾶσθε ὀλίγον ἄρτι εἰ δέον ἐστὶν λυπηθέντες ἐν ποικίλοις πει-
7* ρασμοῖς. ἵνα τὸ δοκίμιον ὑμῶν τῆς πίστεως πολυ τιμιώτερον χρυσίου
τοῦ ἀπολλυμένου διὰ πυρὸς δὲ δοκιμαζομένου εὑρεθῇ εἰς ἔπαινον καὶ
8* τιμὴν καὶ δόξαν ἐν ἀποκαλύψει ἰησοῦ χριστοῦ. ὃν οὐκ εἰδότες ἀγαπᾶτε
εἰς ὃν ἄρτι μὴ ὁρῶντες πιστεύοντες δὲ ἀγαλλιᾶσθε χαρᾷ ἀνεκλαλήτῳ καὶ
9* δεδοξασμένῃ. κομιζόμενοι τὸ τέλος τῆς πίστεως ὑμῶν σωτηρίαν ψυχῶν.
10* περὶ ἧς σωτηρίας ἐξεζήτησαν καὶ ἐξηρεύνησαν προφῆται οἱ περὶ τῆς εἰς
11* ὑμᾶς χάριτος προφητεύσαντες. ἐρευνῶντες εἰς τίνα ἢ ποῖον καιρὸν
ἐδήλου τὸ ἐν αὐτοῖς πνεῦμα χριστοῦ προμαρτυρόμενον τὰ εἰς χριστὸν
12* παθήματα καὶ τὰς μετὰ ταῦτα δόξας. οἷς ἀπεκαλύφθη ὅτι οὐχ ἑαυτοῖς
ἡμῖν δὲ διηκόνουν αὐτά ἃ νῦν ἀνηγγέλη ὑμῖν διὰ τῶν εὐαγγελισαμέ-
νων ὑμᾶς ἐν πνεύματι ἁγίῳ ἀποσταλέντι ἀπ' οὐρανοῦ εἰς ἃ ἐπιθυμοῦσιν
13 ἄγγελοι παρακύψαι. διὸ ἀναζωσάμενοι τὰς ὀσφύας τῆς διανοίας ὑμῶν
νήφοντες τελείως ἐλπίσατε ἐπὶ τὴν φερομένην ὑμῖν χάριν ἐν ἀποκαλύψει

---

1 **v.4** εις κληρονομιαν αφθαρτον και αμιαντον και αμαραντον τετηρημενην εν ουρανοις εις υμας$^{\mathcal{K},\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ημας$^{\mathcal{T}}$. **v.6** εν ω αγαλλιασθε ολιγον αρτι ει δεον [εστιν]$^{\mathcal{V}}$ εστιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ λυπηθεντες εν ποικιλοις πειρασμοις. **v.7** ινα το δοκιμιον υμων της πιστεως πολυτιμοτερον$^{\mathcal{V}}$ πολυ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τιμιωτερον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ χρυσιου του απολλυμενου δια πυρος δε δοκιμαζομενου ευρεθη εις επαινον και τιμην$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εις$^{\mathfrak{M}}$ δοξαν και$^{\mathcal{V}}$ τιμην$^{\mathcal{V}}$ εν αποκαλυψει ιησου χριστου. **v.8** ον ουκ ιδοντες$^{\mathcal{K},\mathcal{V}}$ ειδοτες$^{\mathcal{T},\mathfrak{M}}$ αγαπατε εις ον αρτι μη ορωντες πιστευοντες δε αγαλλιασθε χαρα ανεκλαλητω και δεδοξασμενη. **v.9** κομιζομενοι το τελος της πιστεως [υμων]$^{\mathcal{V}}$ υμων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ σωτηριαν ψυχων. **v.10** περι ης σωτηριας εξεζητησαν και εξηραυνησαν$^{\mathcal{V}}$ εξηρευνησαν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ προφηται οι περι της εις υμας χαριτος προφητευσαντες. **v.11** εραυνωντες$^{\mathcal{V}}$ ερευνωντες$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εις τινα η ποιον καιρον εδηλου το εν αυτοις πνευμα χριστου προμαρτυρομενον τα εις χριστον παθηματα και τας μετα ταυτα δοξας. **v.12** οις απεκαλυφθη οτι ουχ εαυτοις υμιν$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ημιν$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ δε διηκονουν αυτα α νυν ανηγγελη υμιν δια των ευαγγελισαμενων υμας [εν]$^{\mathcal{V}}$ εν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πνευματι αγιω αποσταλεντι απ ουρανου εις α επιθυμουσιν αγγελοι παρακυψαι.

ἰησοῦ χριστοῦ. ὡς τέκνα ὑπακοῆς μὴ συσχηματιζόμενοι ταῖς πρότερον 14
ἐν τῇ ἀγνοίᾳ ὑμῶν ἐπιθυμίαις. ἀλλὰ κατὰ τὸν καλέσαντα ὑμᾶς ἅγιον 15
καὶ αὐτοὶ ἅγιοι ἐν πάσῃ ἀναστροφῇ γενήθητε. διότι γέγραπται ἅγιοι 16*
γένεσθε ὅτι ἐγὼ ἅγιος εἰμι. καὶ εἰ πατέρα ἐπικαλεῖσθε τὸν ἀπροσω- 17*
πολήπτως κρίνοντα κατὰ τὸ ἑκάστου ἔργον ἐν φόβῳ τὸν τῆς παροικίας
ὑμῶν χρόνον ἀναστράφητε. εἰδότες ὅτι οὐ φθαρτοῖς ἀργυρίῳ ἢ χρυσίῳ 18
ἐλυτρώθητε ἐκ τῆς ματαίας ὑμῶν ἀναστροφῆς πατροπαραδότου. ἀλλὰ 19
τιμίῳ αἵματι ὡς ἀμνοῦ ἀμώμου καὶ ἀσπίλου χριστοῦ. προεγνωσμένου 20*
μὲν πρὸ καταβολῆς κόσμου φανερωθέντος δὲ ἐπ' ἐσχάτων τῶν χρόνων
δι' ὑμᾶς. τοὺς δι' αὐτοῦ πιστεύοντας εἰς θεὸν τὸν ἐγείραντα αὐτὸν ἐκ 21*
νεκρῶν καὶ δόξαν αὐτῷ δόντα ὥστε τὴν πίστιν ὑμῶν καὶ ἐλπίδα εἶναι
εἰς θεόν. τὰς ψυχὰς ὑμῶν ἡγνικότες ἐν τῇ ὑπακοῇ τῆς ἀληθείας διὰ 22*
πνεύματος εἰς φιλαδελφίαν ἀνυπόκριτον ἐκ καθαρᾶς καρδίας ἀλλήλους
ἀγαπήσατε ἐκτενῶς. ἀναγεγεννημένοι οὐκ ἐκ σπορᾶς φθαρτῆς ἀλλὰ 23*
ἀφθάρτου διὰ λόγου ζῶντος θεοῦ καὶ μένοντος εἰς τὸν αἰῶνα. διότι 24*
πᾶσα σὰρξ ὡς χόρτος καὶ πᾶσα δόξα ἀνθρώπου ὡς ἄνθος χόρτου ἐξη-
ράνθη ὁ χόρτος καὶ τὸ ἄνθος αὐτοῦ ἐξέπεσεν. τὸ δὲ ῥῆμα κυρίου μένει 25
εἰς τὸν αἰῶνα τοῦτο δέ ἐστιν τὸ ῥῆμα τὸ εὐαγγελισθὲν εἰς ὑμᾶς.

ἀποθέμενοι οὖν πᾶσαν κακίαν καὶ πάντα δόλον καὶ ὑποκρίσεις καὶ **2**
φθόνους καὶ πάσας καταλαλιάς. ὡς ἀρτιγέννητα βρέφη τὸ λογικὸν 2*
ἄδολον γάλα ἐπιποθήσατε ἵνα ἐν αὐτῷ αὐξηθῆτε. εἴπερ ἐγεύσασθε ὅτι 3*
χρηστὸς ὁ κύριος. πρὸς ὃν προσερχόμενοι λίθον ζῶντα ὑπὸ ἀνθρώ- 4
πων μὲν ἀποδεδοκιμασμένον παρὰ δὲ θεῷ ἐκλεκτὸν ἔντιμον. καὶ αὐτοὶ 5*
ὡς λίθοι ζῶντες οἰκοδομεῖσθε οἶκος πνευματικὸς ἱεράτευμα ἅγιον ἀνε-
νέγκαι πνευματικὰς θυσίας εὐπροσδέκτους τῷ θεῷ διὰ ἰησοῦ χριστοῦ.
διὸ καὶ περιέχει ἐν τῇ γραφῇ ἰδοὺ τίθημι ἐν σιὼν λίθον ἀκρογωνιαῖον 6*

---

v.16 διοτι γεγραπται [οτι][V] αγιοι εσεσθε[V] γινεσθε[𝔐] γενεσθε[T,K] οτι εγω αγιος [ειμι][V] ειμι[T,𝔐,K]. **v.17** και ει πατερα επικαλεισθε τον απροσωποληµπτως[𝔐,V] απροσωποληπτως[T,K] κρινοντα κατα το εκαστου εργον εν φοβω τον της παροικιας υμων χρονον αναστραφητε. **v.20** προεγνωσμενου μεν προ καταβολης κοσμου φανερωθεντος δε επ εσχατου[V] εσχατων[T,𝔐,K] των χρονων δι υμας. **v.21** τους δι αυτου πιστους[V] πιστευοντας[T,𝔐,K] εις θεον τον εγειραντα αυτον εκ νεκρων και δοξαν αυτω δοντα ωστε την πιστιν υμων και ελπιδα ειναι εις θεον. **v.22** τας ψυχας υμων ηγνικοτες εν τη υπακοη της αληθειας δια[T,𝔐,K] πνευματος[T,𝔐,K] εις φιλαδελφιαν ανυποκριτον εκ [καθαρας][V] καθαρας[T,𝔐,K] καρδιας αλληλους αγαπησατε εκτενως. **v.23** αναγεγεννημενοι ουκ εκ σπορας φθαρτης αλλα αφθαρτου δια λογου ζωντος θεου και μενοντος εις[T,𝔐,K] τον[T,𝔐,K] αιωνα[T,𝔐,K]. **v.24** διοτι πασα σαρξ ως χορτος και πασα δοξα αυτης[V] ανθρωπου[T,𝔐,K] ως ανθος χορτου εξηρανθη ο χορτος και το ανθος αυτου[T,𝔐,K] εξεπεσεν. **2** **v.2** ως αρτιγεννητα βρεφη το λογικον αδολον γαλα επιποθησατε ινα εν αυτω αυξηθητε εις[V] σωτηριαν[V]. **v.3** ει[V] ειπερ[T,𝔐,K] εγευσασθε οτι χρηστος ο κυριος. **v.5** και αυτοι ως λιθοι ζωντες οικοδομεισθε οικος πνευματικος εις[V] ιερατευμα αγιον ανενεγκαι πνευματικας θυσιας ευπροσδεκτους [τω][V] τω[T,𝔐,K] θεω δια ιησου χριστου.

7* ἐκλεκτὸν ἔντιμον καὶ ὁ πιστεύων ἐπ’ αὐτῷ οὐ μὴ καταισχυνθῇ. ὑμῖν
οὖν ἡ τιμὴ τοῖς πιστεύουσιν ἀπειθοῦσιν δὲ λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ
8 οἰκοδομοῦντες οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας. καὶ λίθος προσκόμ-
ματος καὶ πέτρα σκανδάλου οἳ προσκόπτουσιν τῷ λόγῳ ἀπειθοῦντες εἰς
9 ὃ καὶ ἐτέθησαν. ὑμεῖς δὲ γένος ἐκλεκτόν βασίλειον ἱεράτευμα ἔθνος
ἅγιον λαὸς εἰς περιποίησιν ὅπως τὰς ἀρετὰς ἐξαγγείλητε τοῦ ἐκ σκότους
10 ὑμᾶς καλέσαντος εἰς τὸ θαυμαστὸν αὐτοῦ φῶς. οἵ ποτε οὐ λαὸς νῦν δὲ
11 λαὸς θεοῦ οἱ οὐκ ἠλεημένοι νῦν δὲ ἐλεηθέντες. ἀγαπητοί παρακαλῶ
ὡς παροίκους καὶ παρεπιδήμους ἀπέχεσθαι τῶν σαρκικῶν ἐπιθυμιῶν
12* αἵτινες στρατεύονται κατὰ τῆς ψυχῆς. τὴν ἀναστροφὴν ὑμῶν ἐν τοῖς
ἔθνεσιν ἔχοντες καλήν ἵνα ἐν ᾧ καταλαλοῦσιν ὑμῶν ὡς κακοποιῶν ἐκ
τῶν καλῶν ἔργων ἐποπτεύσαντες δοξάσωσιν τὸν θεὸν ἐν ἡμέρᾳ ἐπισκο-
13* πῆς. ὑποτάγητε οὖν πάσῃ ἀνθρωπίνῃ κτίσει διὰ τὸν κύριον εἴτε βασιλεῖ
14* ὡς ὑπερέχοντι. εἴτε ἡγεμόσιν ὡς δι’ αὐτοῦ πεμπομένοις εἰς ἐκδίκησιν
15 μὲν κακοποιῶν ἔπαινον δὲ ἀγαθοποιῶν. ὅτι οὕτως ἐστὶν τὸ θέλημα τοῦ
θεοῦ ἀγαθοποιοῦντας φιμοῦν τὴν τῶν ἀφρόνων ἀνθρώπων ἀγνωσίαν.
16* ὡς ἐλεύθεροι καὶ μὴ ὡς ἐπικάλυμμα ἔχοντες τῆς κακίας τὴν ἐλευθερίαν
17* ἀλλ’ ὡς δοῦλοι θεοῦ. πάντας τιμήσατε τὴν ἀδελφότητα ἀγαπᾶτε τὸν
18 θεὸν φοβεῖσθε τὸν βασιλέα τιμᾶτε. οἱ οἰκέται ὑποτασσόμενοι ἐν παντὶ
φόβῳ τοῖς δεσπόταις οὐ μόνον τοῖς ἀγαθοῖς καὶ ἐπιεικέσιν ἀλλὰ καὶ τοῖς
19 σκολιοῖς. τοῦτο γὰρ χάρις εἰ διὰ συνείδησιν θεοῦ ὑποφέρει τις λύπας
20 πάσχων ἀδίκως. ποῖον γὰρ κλέος εἰ ἁμαρτάνοντες καὶ κολαφιζόμενοι
ὑπομενεῖτε ἀλλ’ εἰ ἀγαθοποιοῦντες καὶ πάσχοντες ὑπομενεῖτε τοῦτο χά-
21* ρις παρὰ θεῷ. εἰς τοῦτο γὰρ ἐκλήθητε ὅτι καὶ χριστὸς ἔπαθεν ὑπὲρ
ἡμῶν ἡμῖν ὑπολιμπάνων ὑπογραμμὸν ἵνα ἐπακολουθήσητε τοῖς ἴχνεσιν
22 αὐτοῦ. ὃς ἁμαρτίαν οὐκ ἐποίησεν οὐδὲ εὑρέθη δόλος ἐν τῷ στόματι
23 αὐτοῦ. ὃς λοιδορούμενος οὐκ ἀντελοιδόρει πάσχων οὐκ ἠπείλει παρε-
24* δίδου δὲ τῷ κρίνοντι δικαίως. ὃς τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν αὐτὸς ἀνήνεγκεν

---

v.6 διοτι$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ διο$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ και$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ περιεχει εν τη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ γραφη ιδου τιθημι εν σιων λιθον ακρογωνιαιον εκλεκτον εντιμον και ο πιστευων επ αυτω ου μη καταισχυνθη. **v.7** υμιν ουν η τιμη τοις πιστευουσιν απιστουσιν$^{\mathcal{V}}$ απειθουσιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δε λιθος$^{\mathcal{V}}$ λιθον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ον απεδοκιμασαν οι οικοδομουντες ουτος εγενηθη εις κεφαλην γωνιας. **v.12** την αναστροφην υμων εχοντες$^{\mathfrak{M}}$ καλην$^{\mathfrak{M}}$ εν τοις εθνεσιν εχοντες$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ καλην$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ ινα εν ω καταλαλουσιν υμων ως κακοποιων εκ των καλων εργων εποπτευοντες$^{\mathcal{V}}$ εποπτευσαντες$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δοξασωσιν τον θεον εν ημερα επισκοπης. **v.13** υποταγητε ουν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ παση ανθρωπινη κτισει δια τον κυριον ειτε βασιλει ως υπερεχοντι. **v.14** ειτε ηγεμοσιν ως δι αυτου πεμπομενοις εις εκδικησιν μεν$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ κακοποιων επαινον δε αγαθοποιων. **v.16** ως ελευθεροι και μη ως επικαλυμμα εχοντες της κακιας την ελευθεριαν αλλ ως δουλοι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ θεου δουλοι$^{\mathcal{V}}$. **v.17** παντας τιμησατε την αδελφοτητα αγαπησατε$^{\mathfrak{M}}$ αγαπατε$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ τον θεον φοβεισθε τον βασιλεα τιματε. **v.21** εις τουτο γαρ εκληθητε οτι και χριστος επαθεν υπερ υμων$^{\mathcal{V}}$ ημων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ υμιν$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ημιν$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ υπολιμπανων υπογραμμον ινα επακολουθησητε τοις ιχνεσιν αυτου.

ἐν τῷ σώματι αὐτοῦ ἐπὶ τὸ ξύλον ἵνα ταῖς ἁμαρτίαις ἀπογενόμενοι τῇ
δικαιοσύνῃ ζήσωμεν οὗ τῷ μώλωπι αὐτοῦ ἰάθητε. ἦτε γὰρ ὡς πρόβατα 25*
πλανώμενα ἀλ'λ ἐπεστράφητε νῦν ἐπὶ τὸν ποιμένα καὶ ἐπίσκοπον τῶν
ψυχῶν ὑμῶν.

ὁμοίως αἱ γυναῖκες ὑποτασσόμεναι τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν ἵνα καὶ εἴ **3***
τινες ἀπειθοῦσιν τῷ λόγῳ διὰ τῆς τῶν γυναικῶν ἀναστροφῆς ἄνευ λόγου
κερδηθήσωνται. ἐποπτεύσαντες τὴν ἐν φόβῳ ἁγνὴν ἀναστροφὴν ὑμῶν. 2
ὧν ἔστω οὐχ ὁ ἔξωθεν ἐμπλοκῆς τριχῶν καὶ περιθέσεως χρυσίων ἢ ἐν- 3
δύσεως ἱματίων κόσμος. ἀλλ' ὁ κρυπτὸς τῆς καρδίας ἄνθρωπος ἐν τῷ 4*
ἀφθάρτῳ τοῦ πρᾳέος καὶ ἡσυχίου πνεύματος ὅ ἐστιν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ
πολυτελές. οὕτως γάρ ποτε καὶ αἱ ἅγιαι γυναῖκες αἱ ἐλπίζουσαι ἐπὶ τὸν 5*
θεὸν ἐκόσμουν ἑαυτάς ὑποτασσόμεναι τοῖς ἰδίοις ἀνδράσιν. ὡς σάρρα 6
ὑπήκουσεν τῷ ἀβραάμ κύριον αὐτὸν καλοῦσα ἧς ἐγενήθητε τέκνα ἀγα-
θοποιοῦσαι καὶ μὴ φοβούμεναι μηδεμίαν πτόησιν. οἱ ἄνδρες ὁμοίως 7*
συνοικοῦντες κατὰ γνῶσιν ὡς ἀσθενεστέρῳ σκεύει τῷ γυναικείῳ ἀπονέ-
μοντες τιμήν ὡς καὶ συγκληρονόμοι χάριτος ζωῆς εἰς τὸ μὴ ἐκκόπτεσθαι
τὰς προσευχὰς ὑμῶν. τὸ δὲ τέλος πάντες ὁμόφρονες συμπαθεῖς φιλά- 8*
δελφοι εὔσπλαγχνοι φιλόφρονες. μὴ ἀποδιδόντες κακὸν ἀντὶ κακοῦ 9*
ἢ λοιδορίαν ἀντὶ λοιδορίας τοὐναντίον δὲ εὐλογοῦντες εἰδότες ὅτι εἰς
τοῦτο ἐκλήθητε ἵνα εὐλογίαν κληρονομήσητε. ὁ γὰρ θέλων ζωὴν ἀγα- 10*
πᾶν καὶ ἰδεῖν ἡμέρας ἀγαθὰς παυσάτω τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ ἀπὸ κακοῦ
καὶ χείλη αὐτοῦ τοῦ μὴ λαλῆσαι δόλον. ἐκκλινάτω ἀπὸ κακοῦ καὶ 11*
ποιησάτω ἀγαθόν ζητησάτω εἰρήνην καὶ διωξάτω αὐτήν. ὅτι οἵ ὀφθαλ- 12*
μοὶ κυρίου ἐπὶ δικαίους καὶ ὦτα αὐτοῦ εἰς δέησιν αὐτῶν πρόσωπον δὲ

---

v.24 ος τας αμαρτιας ημων αυτος ανηνεγκεν εν τω σωματι αυτου επι το ξυλον ινα ταις αμαρτιαις απογενομενοι τη δικαιοσυνη ζησωμεν ου τω μωλωπι αυτου[T,𝔐,K] ιαθητε. **v.25** ητε γαρ ως προβατα πλανωμενοι[V] πλανωμενα[T,𝔐,K] αλλα[V] αλλ[T,𝔐,K] επεστραφητε νυν επι τον ποιμενα και επισκοπον των ψυχων υμων. **3** **v.1** ομοιως [αι][V] αι[T,𝔐,K] γυναικες υποτασσομεναι τοις ιδιοις ανδρασιν ινα και ει τινες απειθουσιν τω λογω δια της των γυναικων αναστροφης ανευ λογου κερδηθησονται[𝔐,V] κερδηθησωνται[T,K]. **v.4** αλλ ο κρυπτος της καρδιας ανθρωπος εν τω αφθαρτω του πραεως[V] πραεος[T,𝔐,K] και ησυχιου πνευματος ο εστιν ενωπιον του θεου πολυτελες. **v.5** ουτως γαρ ποτε και αι αγιαι γυναικες αι ελπιζουσαι εις[V] επι[T,𝔐,K] τον[T,K] θεον εκοσμουν εαυτας υποτασσομεναι τοις ιδιοις ανδρασιν. **v.7** οι ανδρες ομοιως συνοικουντες κατα γνωσιν ως ασθενεστερω σκευει τω γυναικειω απονεμοντες τιμην ως και συγκληρονομοις[V] συγκληρονομοι[T,𝔐,K] χαριτος ζωης εις το μη εγκοπτεσθαι[𝔐,V] εκκοπτεσθαι[T,K] τας προσευχας υμων. **v.8** το δε τελος παντες ομοφρονες συμπαθεις φιλαδελφοι ευσπλαγχνοι ταπεινοφρονες[V] φιλοφρονες[T,𝔐,K]. **v.9** μη αποδιδοντες κακον αντι κακου η λοιδοριαν αντι λοιδοριας τουναντιον δε ευλογουντες ειδοτες[T,𝔐,K] οτι εις τουτο εκληθητε ινα ευλογιαν κληρονομησητε. **v.10** ο γαρ θελων ζωην αγαπαν και ιδειν ημερας αγαθας παυσατω την γλωσσαν αυτου[T,𝔐,K] απο κακου και χειλη αυτου[T,𝔐,K] του μη λαλησαι δολον. **v.11** εκκλινατω δε[V] απο κακου και ποιησατω αγαθον ζητησατω ειρηνην και διωξατω αυτην. **v.12** οτι οι[T,K] οφθαλμοι κυριου επι δικαιους και ωτα αυτου εις δεησιν αυτων προσωπον δε κυριου επι ποιουντας κακα.

13* κυρίου ἐπὶ ποιοῦντας κακά. καὶ τίς ὁ κακώσων ὑμᾶς ἐὰν τοῦ ἀγαθοῦ
14 μιμηταὶ γένησθε. ἀλλ' εἰ καὶ πάσχοιτε διὰ δικαιοσύνην μακάριοι τὸν
15* δὲ φόβον αὐτῶν μὴ φοβηθῆτε μηδὲ ταραχθῆτε. κύριον δὲ τὸν θεὸν
ἁγιάσατε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν ἕτοιμοι δὲ ἀεὶ πρὸς ἀπολογίαν παντὶ
τῷ αἰτοῦντι ὑμᾶς λόγον περὶ τῆς ἐν ὑμῖν ἐλπίδος μετά πραΰτητος καί
16* φόβου. συνείδησιν ἔχοντες ἀγαθήν ἵνα ἐν ᾧ καταλαλῶσιν ὑμῶν ὡς κα-
κοποιων καταισχυνθῶσιν οἱ ἐπηρεάζοντες ὑμῶν τὴν ἀγαθὴν ἐν χριστῷ
17* ἀναστροφήν. κρεῖττον γὰρ ἀγαθοποιοῦντας εἰ θέλει τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ
18* πάσχειν ἢ κακοποιοῦντας. ὅτι καὶ χριστὸς ἅπαξ περὶ ἁμαρτιῶν ἔπα-
θεν δίκαιος ὑπὲρ ἀδίκων ἵνα ἡμᾶς προσαγάγῃ τῷ θεῷ θανατωθεὶς μὲν
19 σαρκὶ ζῳοποιηθεὶς δὲ τῷ πνεύματι. ἐν ᾧ καὶ τοῖς ἐν φυλακῇ πνεύμασιν
20* πορευθεὶς ἐκήρυξεν. ἀπειθήσασίν ποτε ὅτε ἅπαξ ἐξεδέχετο ἡ τοῦ θεοῦ
μακροθυμία ἐν ἡμέραις νῶε κατασκευαζομένης κιβωτοῦ εἰς ἣν ὀλίγαι
21* τοῦτ" ἔστιν ὀκτὼ ψυχαί διεσώθησαν δι' ὕδατος. ὃ καὶ ἡμᾶς ἀντίτυπον
νῦν σῴζει βάπτισμα οὐ σαρκὸς ἀπόθεσις ῥύπου ἀλλὰ συνειδήσεως ἀγα-
22* θῆς ἐπερώτημα εἰς θεόν δι' ἀναστάσεως ἰησοῦ χριστοῦ. ὅς ἐστιν ἐν
δεξιᾷ τοῦ θεοῦ πορευθεὶς εἰς οὐρανόν ὑποταγέντων αὐτῷ ἀγγέλων καὶ
ἐξουσιῶν καὶ δυνάμεων.

4* χριστοῦ οὖν παθόντος ὑπὲρ ἡμῶν σαρκὶ καὶ ὑμεῖς τὴν αὐτὴν ἔννοιαν
2 ὁπλίσασθε ὅτι ὁ παθὼν ἔν σαρκὶ πέπαυται ἁμαρτίας. εἰς τὸ μηκέτι
ἀνθρώπων ἐπιθυμίαις ἀλλὰ θελήματι θεοῦ τὸν ἐπίλοιπον ἐν σαρκὶ βιῶ-
3* σαι χρόνον. ἀρκετὸς γὰρ ἡμῖν ὁ παρεληλυθὼς χρόνος τοῦ βίου τὸ
θέλημα τῶν ἐθνῶν κατεργάσασθαι πεπορευμένους ἐν ἀσελγείαις ἐπιθυ-
4 μίαις οἰνοφλυγίαις κώμοις πότοις καὶ ἀθεμίτοις εἰδωλολατρείαις. ἐν ᾧ

---

v.13 και τις ο κακωσων υμας εαν του αγαθου ζηλωται[V] μιμηται[T,𝔐,K] γενησθε. **v.15** κυριον δε τον χριστον[V] θεον[T,𝔐,K] αγιασατε εν ταις καρδιαις υμων ετοιμοι δε[T,𝔐,K] αει προς απολογιαν παντι τω αιτουντι υμας λογον περι της εν υμιν ελπιδος αλλα[V] μετα πραυτητος και φοβου. **v.16** συνειδησιν εχοντες αγαθην ινα εν ω καταλαλεισθε[V] καταλαλωσιν[T,𝔐,K] υμων[T,𝔐,K] ως[T,𝔐,K] κακοποιων[T,𝔐,K] καταισχυνθωσιν οι επηρεαζοντες υμων την αγαθην εν χριστω αναστροφην. **v.17** κρειττον γαρ αγαθοποιουντας ει θελοι[𝔐,V] θελει[T,K] το θελημα του θεου πασχειν η κακοποιουντας. **v.18** οτι και χριστος απαξ περι αμαρτιων επαθεν δικαιος υπερ αδικων ινα υμας[𝔐,V] ημας[T,K] προσαγαγη τω θεω θανατωθεις μεν σαρκι ζωοποιηθεις δε τω[T,K] πνευματι. **v.20** απειθησασιν ποτε οτε απεξεδεχετο[𝔐,V] απαξ[T,K] εξεδεχετο[T,K] η του θεου μακροθυμια εν ημεραις νωε κατασκευαζομενης κιβωτου εις ην ολιγοι[V] ολιγαι[T,𝔐,K] τουτ[𝔐,V] εστιν[𝔐,V] τουτεστιν[T,K] οκτω ψυχαι διεσωθησαν δι υδατος. **v.21** ω[K] ο[T,𝔐,V] και[T,K,V] ημας[T,K] υμας[V] αντιτυπον νυν και[𝔐] ημας[𝔐] σωζει βαπτισμα ου σαρκος αποθεσις ρυπου αλλα συνειδησεως αγαθης επερωτημα εις θεον δι αναστασεως ιησου χριστου. **v.22** ος εστιν εν δεξια [του][V] του[T,𝔐,K] θεου πορευθεις εις ουρανον υποταγεντων αυτω αγγελων και εξουσιων και δυναμεων. **4** **v.1** χριστου ουν παθοντος υπερ[T,𝔐,K] ημων[T,𝔐,K] σαρκι και υμεις την αυτην εννοιαν οπλισασθε οτι ο παθων εν[T,𝔐,K] σαρκι πεπαυται αμαρτιας. **v.3** αρκετος γαρ υμιν[𝔐] ημιν[T,K] ο παρεληλυθως χρονος του[T,𝔐,K] βιου[T,𝔐,K] το βουλημα[V] θελημα[T,𝔐,K] των εθνων κατειργασθαι[V] κατεργασασθαι[T,𝔐,K] πεπορευμενους εν ασελγειαις επιθυμιαις οινοφλυγιαις κωμοις ποτοις και αθεμιτοις ειδωλολατριαις[V] ειδωλολατρειαις[T,𝔐,K].

ξενίζονται μὴ συντρεχόντων ὑμῶν εἰς τὴν αὐτὴν τῆς ἀσωτίας ἀνάχυσιν
βλασφημοῦντες. οἳ ἀποδώσουσιν λόγον τῷ ἑτοίμως ἔχοντι κρῖναι ζῶν- 5
τας καὶ νεκρούς. εἰς τοῦτο γὰρ καὶ νεκροῖς εὐηγγελίσθη ἵνα κριθῶσιν 6*
μὲν κατὰ ἀνθρώπους σαρκὶ ζῶσιν δὲ κατὰ θεὸν πνεύματι. πάντων δὲ 7*
τὸ τέλος ἤγγικεν σωφρονήσατε οὖν καὶ νήψατε εἰς τὰς προσευχάς. πρὸ 8*
πάντων δὲ τὴν εἰς ἑαυτοὺς ἀγάπην ἐκτενῆ ἔχοντες ὅτι ἀγάπη καλύψει
πλῆθος ἁμαρτιῶν. φιλόξενοι εἰς ἀλλήλους ἄνευ γογγυσμῶν. ἕκαστος 9*, 10
καθὼς ἔλαβεν χάρισμα εἰς ἑαυτοὺς αὐτὸ διακονοῦντες ὡς καλοὶ οἰκονό-
μοι ποικίλης χάριτος θεοῦ. εἴ τις λαλεῖ ὡς λόγια θεοῦ εἴ τις διακονεῖ 11*
ὡς ἐξ ἰσχύος ἧς χορηγεῖ ὁ θεός ἵνα ἐν πᾶσιν δοξάζηται ὁ θεὸς διὰ ἰη-
σοῦ χριστοῦ ᾧ ἐστιν ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων
ἀμήν. ἀγαπητοί μὴ ξενίζεσθε τῇ ἐν ὑμῖν πυρώσει πρὸς πειρασμὸν ὑμῖν 12
γινομένῃ ὡς ξένου ὑμῖν συμβαίνοντος. ἀλλὰ καθὸ κοινωνεῖτε τοῖς τοῦ 13
χριστοῦ παθήμασιν χαίρετε ἵνα καὶ ἐν τῇ ἀποκαλύψει τῆς δόξης αὐτοῦ
χαρῆτε ἀγαλλιώμενοι. εἰ ὀνειδίζεσθε ἐν ὀνόματι χριστοῦ μακάριοι ὅτι 14*
τὸ τῆς δόξης καὶ τὸ τοῦ θεοῦ πνεῦμα ἐφ' ὑμᾶς ἀναπαύεται κατὰ μὲν αὐ-
τοὺς βλασφημεῖται κατὰ δὲ ὑμᾶς δοξάζεται. μὴ γάρ τις ὑμῶν πασχέτω 15*
ὡς φονεὺς ἢ κλέπτης ἢ κακοποιὸς ἢ ὡς ἀλλοτριοεπίσκοπος. εἰ δὲ ὡς 16*
χριστιανός μὴ αἰσχυνέσθω δοξαζέτω δὲ τὸν θεὸν ἐν τῷ μέρει τούτῳ. ὅτι 17*
ὁ καιρὸς τοῦ ἄρξασθαι τὸ κρίμα ἀπὸ τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ εἰ δὲ πρῶτον
ἀφ' ἡμῶν τί τὸ τέλος τῶν ἀπειθούντων τῷ τοῦ θεοῦ εὐαγγελίῳ. καὶ εἰ ὁ 18
δίκαιος μόλις σῴζεται ὁ ἀσεβὴς καὶ ἁμαρτωλὸς ποῦ φανεῖται. ὥστε καὶ 19*
οἱ πάσχοντες κατὰ τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ ὡς πιστῷ κτίστῃ παρατιθέσθωσαν
τὰς ψυχὰς ἑαυτῶν ἐν ἀγαθοποιΐᾳ.

πρεσβυτέρους τοὺς ἐν ὑμῖν παρακαλῶ ὁ συμπρεσβύτερος καὶ μάρτυς **5***

v.6 εις τουτο γαρ και νεκροις ευηγγελισθη ινα κριθωσι[V] κριθωσιν[T,𝔐,K] μεν κατα ανθρωπους σαρκι ζωσι[V] ζωσιν[T,𝔐,K] δε κατα θεον πνευματι. **v.7** παντων δε το τελος ηγγικεν σωφρονησατε ουν και νηψατε εις τας[T,𝔐,K] προσευχας. **v.8** προ παντων δε[T,𝔐,K] την εις εαυτους αγαπην εκτενη εχοντες οτι η[K] αγαπη καλυπτει[V] καλυψει[T,𝔐,K] πληθος αμαρτιων. **v.9** φιλοξενοι εις αλληλους ανευ γογγυσμου[V] γογγυσμων[T,𝔐,K]. **v.11** ει τις λαλει ως λογια θεου ει τις διακονει ως εξ ισχυος ως[𝔐] ης[T,K,V] χορηγει ο θεος ινα εν πασιν δοξαζηται ο θεος δια ιησου χριστου ω εστιν η δοξα και το κρατος εις τους αιωνας των αιωνων αμην. **v.14** ει ονειδιζεσθε εν ονοματι χριστου μακαριοι οτι το της δοξης και το του θεου πνευμα εφ υμας αναπαυεται κατα[T,𝔐,K] μεν[T,𝔐,K] αυτους[T,𝔐,K] βλασφημειται[T,𝔐,K] κατα[T,𝔐,K] δε[T,𝔐,K] υμας[T,𝔐,K] δοξαζεται[T,𝔐,K]. **v.15** μη γαρ τις υμων πασχετω ως φονευς η κλεπτης η κακοποιος η ως αλλοτριεπισκοπος[V] αλλοτριοεπισκοπος[T,𝔐,K]. **v.16** ει δε ως χριστιανος μη αισχυνεσθω δοξαζετω δε τον θεον εν τω ονοματι[V] μερει[T,𝔐,K] τουτω. **v.17** οτι [ο][V] ο[T,𝔐,K] καιρος του αρξασθαι το κριμα απο του οικου του θεου ει δε πρωτον αφ ημων τι το τελος των απειθουντων τω του θεου ευαγγελιω. **v.19** ωστε και οι πασχοντες κατα το θελημα του θεου ως[T,𝔐,K] πιστω κτιστη παρατιθεσθωσαν τας ψυχας αυτων[𝔐,V] εαυτων[T,K] εν αγαθοποιια. **5**

τῶν τοῦ χριστοῦ παθημάτων ὁ καὶ τῆς μελλούσης ἀποκαλύπτεσθαι δόξης
2* κοινωνός. ποιμάνατε τὸ ἐν ὑμῖν ποίμνιον τοῦ θεοῦ ἐπισκοποῦντες μὴ
3* ἀναγκαστῶς ἀλλ' ἑκουσίως μηδὲ αἰσχροκερδῶς ἀλλὰ προθύμως. μηδ
ὡς κατακυριεύοντες τῶν κλήρων ἀλλὰ τύποι γινόμενοι τοῦ ποιμνίου.
4 καὶ φανερωθέντος τοῦ ἀρχιποίμενος κομιεῖσθε τὸν ἀμαράντινον τῆς δό-
5* ξης στέφανον. ὁμοίως νεώτεροι ὑποτάγητε πρεσβυτέροις πάντες δὲ ἀλ-
λήλοις ὑποτασσόμενοι τὴν ταπεινοφροσύνην ἐγκομβώσασθε ὅτι ὁ θεὸς
6 ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσεται ταπεινοῖς δὲ δίδωσιν χάριν. ταπεινώθητε οὖν
7* ὑπὸ τὴν κραταιὰν χεῖρα τοῦ θεοῦ ἵνα ὑμᾶς ὑψώσῃ ἐν καιρῷ. πᾶσαν
τὴν μέριμναν ὑμῶν ἐπιρρίψαντες ἐπ' αὐτόν ὅτι αὐτῷ μέλει περὶ ὑμῶν.
8* νήψατε γρηγορήσατε ὅτι ὁ ἀντίδικος ὑμῶν διάβολος ὡς λέων ὠρυόμενος
9* περιπατεῖ ζητῶν τινα καταπίῃ. ᾧ ἀντίστητε στερεοὶ τῇ πίστει εἰδότες τὰ
10* αὐτὰ τῶν παθημάτων τῇ ἐν κόσμῳ ὑμῶν ἀδελφότητι ἐπιτελεῖσθαι. ὁ
δὲ θεὸς πάσης χάριτος ὁ καλέσας ἡμᾶς εἰς τὴν αἰώνιον αὐτοῦ δόξαν ἐν
χριστῷ ἰησοῦ ὀλίγον παθόντας αὐτὸς καταρτίσαι ὑμᾶς στηρίξαι σθενώ-
11* σαι θεμελιώσαι. αὐτῷ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων
12* ἀμήν. διὰ σιλουανοῦ ὑμῖν τοῦ πιστοῦ ἀδελφοῦ ὡς λογίζομαι δι' ὀλί-
γων ἔγραψα παρακαλῶν καὶ ἐπιμαρτυρῶν ταύτην εἶναι ἀληθῆ χάριν τοῦ
13 θεοῦ εἰς ἣν ἑστήκατε. ἀσπάζεται ὑμᾶς ἡ ἐν βαβυλῶνι συνεκλεκτὴ καὶ
14* μᾶρκος ὁ υἱός μου. ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἀγάπης εἰρήνη
ὑμῖν πᾶσιν τοῖς ἐν χριστῷ ἰησοῦ ἀμήν.

---

v.1 πρεσβυτερους ουν[V] τους[T,𝔐,K] εν υμιν παρακαλω ο συμπρεσβυτερος και μαρτυς των του χριστου παθηματων ο και της μελλουσης αποκαλυπτεσθαι δοξης κοινωνος. **v.2** ποιμανατε το εν υμιν ποιμνιον του θεου [επισκοπουντες][V] επισκοπουντες[T,𝔐,K] μη αναγκαστως αλλα[V] αλλ[T,𝔐,K] εκουσιως κατα[V] θεον[V] μηδε αισχροκερδως αλλα προθυμως. **v.3** μηδε[𝔐] μηδ[T,K,V] ως κατακυριευοντες των κληρων αλλα τυποι γινομενοι του ποιμνιου. **v.5** ομοιως νεωτεροι υποταγητε πρεσβυτεροις παντες δε αλληλοις υποτασσομενοι[T,𝔐,K] την ταπεινοφροσυνην εγκομβωσασθε οτι [ο][V] ο[T,𝔐,K] θεος υπερηφανοις αντιτασσεται ταπεινοις δε διδωσιν χαριν. **v.7** πασαν την μεριμναν υμων επιριψαντες[V] επιρριψαντες[T,𝔐,K] επ αυτον οτι αυτω μελει περι υμων. **v.8** νηψατε γρηγορησατε οτι[T,K] ο αντιδικος υμων διαβολος ως λεων ωρυομενος περιπατει ζητων [τινα][V] τινα[T,𝔐,K] καταπιειν[V] καταπιη[T,𝔐,K]. **v.9** ω αντιστητε στερεοι τη πιστει ειδοτες τα αυτα των παθηματων τη εν [τω][V] κοσμω υμων αδελφοτητι επιτελεισθαι. **v.10** ο δε θεος πασης χαριτος ο καλεσας υμας[𝔐,V] ημας[T,K] εις την αιωνιον αυτου δοξαν εν χριστω [ιησου][V] ιησου[T,𝔐,K] ολιγον παθοντας αυτος καταρτισει[V] καταρτισαι[T,𝔐,K] υμας[T,𝔐,K] στηριξει[𝔐,V] στηριξαι[T,K] σθενωσει[𝔐,V] σθενωσαι[T,K] θεμελιωσει[𝔐,V] θεμελιωσαι[T,K]. **v.11** αυτω η[T,𝔐,K] δοξα[T,𝔐,K] και[T,𝔐,K] το κρατος εις τους αιωνας των[T,𝔐,K] αιωνων[T,𝔐,K] αμην. **v.12** δια σιλουανου υμιν του πιστου αδελφου ως λογιζομαι δι ολιγων εγραψα παρακαλων και επιμαρτυρων ταυτην ειναι αληθη χαριν του θεου εις ην στητε[V] εστηκατε[T,𝔐,K]. **v.14** ασπασασθε αλληλους εν φιληματι αγαπης ειρηνη υμιν πασιν τοις εν χριστω ιησου[T,𝔐,K] αμην[T,𝔐,K].

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΕΤΡΟΥ ΚΑΘΟΛΙΚΗ ΔΕΥΤΕΡΑ

συμεὼν πέτρος δοῦλος καὶ ἀπόστολος ἰησοῦ χριστοῦ τοῖς ἰσότιμον 1*
ἡμῖν λαχοῦσιν πίστιν ἐν δικαιοσύνῃ τοῦ θεοῦ ἡμῶν καὶ σωτῆρος ἰησοῦ
χριστοῦ. χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη πληθυνθείη ἐν ἐπιγνώσει τοῦ θεοῦ καὶ 2
ἰησοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν. ὡς πάντα ἡμῖν τῆς θείας δυνάμεως αὐτοῦ τὰ 3*
πρὸς ζωὴν καὶ εὐσέβειαν δεδωρημένης διὰ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ καλέ-
σαντος ἡμᾶς διὰ δόξης καὶ ἀρετῆς. δι’ ὧν τὰ μέγιστα ἡμῖν καὶ τίμια 4*
ἐπαγγέλματα δεδώρηται ἵνα διὰ τούτων γένησθε θείας κοινωνοὶ φύσεως
ἀποφυγόντες τῆς ἐν κόσμῳ ἐν ἐπιθυμίᾳ φθορᾶς. καὶ αὐτὸ τοῦτο δὲ 5
σπουδὴν πᾶσαν παρεισενέγκαντες ἐπιχορηγήσατε ἐν τῇ πίστει ὑμῶν τὴν
ἀρετήν ἐν δὲ τῇ ἀρετῇ τὴν γνῶσιν. ἐν δὲ τῇ γνώσει τὴν ἐγκράτειαν ἐν 6
δὲ τῇ ἐγκρατείᾳ τὴν ὑπομονήν ἐν δὲ τῇ ὑπομονῇ τὴν εὐσέβειαν. ἐν δὲ 7
τῇ εὐσεβείᾳ τὴν φιλαδελφίαν ἐν δὲ τῇ φιλαδελφίᾳ τὴν ἀγάπην. ταῦτα 8
γὰρ ὑμῖν ὑπάρχοντα καὶ πλεονάζοντα οὐκ ἀργοὺς οὐδὲ ἀκάρπους κα-
θίστησιν εἰς τὴν τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ ἐπίγνωσιν. ᾧ γὰρ μὴ 9
πάρεστιν ταῦτα τυφλός ἐστιν μυωπάζων λήθην λαβὼν τοῦ καθαρισμοῦ
τῶν πάλαι αὐτοῦ ἁμαρτιῶν. διὸ μᾶλλον ἀδελφοί σπουδάσατε βεβαίαν 10
ὑμῶν τὴν κλῆσιν καὶ ἐκλογὴν ποιεῖσθαι ταῦτα γὰρ ποιοῦντες οὐ μὴ
πταίσητέ ποτε. οὕτως γὰρ πλουσίως ἐπιχορηγηθήσεται ὑμῖν ἡ εἴσοδος 11
εἰς τὴν αἰώνιον βασιλείαν τοῦ κυρίου ἡμῶν καὶ σωτῆρος ἰησοῦ χριστοῦ.
διὸ οὐκ ἀμελήσω ὑμᾶς ἀεὶ ὑπομιμνῄσκειν περὶ τούτων καίπερ εἰδότας 12*
καὶ ἐστηριγμένους ἐν τῇ παρούσῃ ἀληθείᾳ. δίκαιον δὲ ἡγοῦμαι ἐφ’ 13
ὅσον εἰμὶ ἐν τούτῳ τῷ σκηνώματι διεγείρειν ὑμᾶς ἐν ὑπομνήσει. εἰδὼς 14
ὅτι ταχινή ἐστιν ἡ ἀπόθεσις τοῦ σκηνώματός μου καθὼς καὶ ὁ κύριος
ἡμῶν ἰησοῦς χριστὸς ἐδήλωσέν μοι. σπουδάσω δὲ καὶ ἑκάστοτε ἔχειν 15
ὑμᾶς μετὰ τὴν ἐμὴν ἔξοδον τὴν τούτων μνήμην ποιεῖσθαι. οὐ γὰρ σεσο- 16
φισμένοις μύθοις ἐξακολουθήσαντες ἐγνωρίσαμεν ὑμῖν τὴν τοῦ κυρίου

1 **v.1** σιμων$^{\mathcal{K}}$ συμεων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ πετρος δουλος και αποστολος ιησου χριστου τοις ισοτιμον ημιν λαχουσιν πιστιν εν δικαιοσυνη του θεου ημων και σωτηρος ημων$^{\mathcal{K}}$ ιησου χριστου. **v.3** ως παντα ημιν της θειας δυναμεως αυτου τα προς ζωην και ευσεβειαν δεδωρημενης δια της επιγνωσεως του καλεσαντος ημας ιδια$^{\mathcal{V}}$ δια$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δοξη$^{\mathcal{V}}$ δοξης$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και αρετη$^{\mathcal{V}}$ αρετης$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.4** δι ων τα τιμια$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ και$^{\mathcal{V}}$ μεγιστα$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ ημιν και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μεγιστα$^{\mathfrak{M}}$ τιμια$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ επαγγελματα δεδωρηται ινα δια τουτων γενησθε θειας κοινωνοι φυσεως αποφυγοντες της εν τω$^{\mathcal{V}}$ κοσμω εν επιθυμια φθορας. **v.12** διο μελλησω$^{\mathcal{V}}$ ουκ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αμελησω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ υμας$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ αει υμας$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ υπομιμνησκειν περι τουτων καιπερ ειδοτας και εστηριγμενους εν τη παρουση αληθεια.

ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ δύναμιν καὶ παρουσίαν ἀλλ᾽ ἐπόπται γενηθέντες
17* τῆς ἐκείνου μεγαλειότητος. λαβὼν γὰρ παρὰ θεοῦ πατρὸς τιμὴν καὶ
δόξαν φωνῆς ἐνεχθείσης αὐτῷ τοιᾶσδε ὑπὸ τῆς μεγαλοπρεποῦς δόξης
18* οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός εἰς ὃν ἐγὼ εὐδόκησα. καὶ ταύτην
τὴν φωνὴν ἡμεῖς ἠκούσαμεν ἐξ οὐρανοῦ ἐνεχθεῖσαν σὺν αὐτῷ ὄντες ἐν
19 τῷ ὄρει τῷ ἁγίῳ. καὶ ἔχομεν βεβαιότερον τὸν προφητικὸν λόγον ᾧ κα-
λῶς ποιεῖτε προσέχοντες ὡς λύχνῳ φαίνοντι ἐν αὐχμηρῷ τόπῳ ἕως οὗ
20 ἡμέρα διαυγάσῃ καὶ φωσφόρος ἀνατείλῃ ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν. τοῦτο
πρῶτον γινώσκοντες ὅτι πᾶσα προφητεία γραφῆς ἰδίας ἐπιλύσεως οὐ
21* γίνεται. οὐ γὰρ θελήματι ἀνθρώπου ἠνέχθη ποτέ προφητεία ἀλ᾽λ ὑπὸ
πνεύματος ἁγίου φερόμενοι ἐλάλησαν οἱ ἅγιοι θεοῦ ἄνθρωποι.
2 ἐγένοντο δὲ καὶ ψευδοπροφῆται ἐν τῷ λαῷ ὡς καὶ ἐν ὑμῖν ἔσονται
ψευδοδιδάσκαλοι οἵτινες παρεισάξουσιν αἱρέσεις ἀπωλείας καὶ τὸν ἀγο-
ράσαντα αὐτοὺς δεσπότην ἀρνούμενοι ἐπάγοντες ἑαυτοῖς ταχινὴν ἀπώ-
2* λειαν. καὶ πολλοὶ ἐξακολουθήσουσιν αὐτῶν ταῖς ἀπωλείαις δι᾽ οὓς ἡ
3* ὁδὸς τῆς ἀληθείας βλασφημηθήσεται. καὶ ἐν πλεονεξίᾳ πλαστοῖς λό-
γοις ὑμᾶς ἐμπορεύσονται οἷς τὸ κρίμα ἔκπαλαι οὐκ ἀργεῖ καὶ ἡ ἀπώλεια
4* αὐτῶν οὐ νυστάζει. εἰ γὰρ ὁ θεὸς ἀγγέλων ἁμαρτησάντων οὐκ ἐφείσατο
ἀλλὰ σειραῖς ζόφου ταρταρώσας παρέδωκεν εἰς κρίσιν τετηρημένους.
5* καὶ ἀρχαίου κόσμου οὐκ ἐφείσατο ἀλλ᾽ ὄγδοον νῶε δικαιοσύνης κήρυκα
6* ἐφύλαξεν κατακλυσμὸν κόσμῳ ἀσεβῶν ἐπάξας. καὶ πόλεις σοδόμων καὶ
γομόρρας τεφρώσας καταστροφῇ κατέκρινεν ὑπόδειγμα μελλόντων ἀσε-
7 βεῖν τεθεικώς. καὶ δίκαιον λὼτ καταπονούμενον ὑπὸ τῆς τῶν ἀθέσμων
8 ἐν ἀσελγείᾳ ἀναστροφῆς ἐρρύσατο. βλέμματι γὰρ καὶ ἀκοῇ ὁ δίκαιος
ἐγκατοικῶν ἐν αὐτοῖς ἡμέραν ἐξ ἡμέρας ψυχὴν δικαίαν ἀνόμοις ἔργοις
9* ἐβασάνιζεν. οἶδεν κύριος εὐσεβεῖς ἐκ πειρασμοῦ ῥύεσθαι ἀδίκους δὲ εἰς
10 ἡμέραν κρίσεως κολαζομένους τηρεῖν. μάλιστα δὲ τοὺς ὀπίσω σαρκὸς

---

v.17 λαβων γαρ παρα θεου πατρος τιμην και δοξαν φωνης ενεχθεισης αυτω τοιασδε υπο της μεγαλοπρεπους δοξης ουτος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εστιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ο υιος μου ο αγαπητος μου$^{\mathcal{V}}$ ουτος$^{\mathcal{V}}$ εστιν$^{\mathcal{V}}$ εις ον εγω ευδοκησα. **v.18** και ταυτην την φωνην ημεις ηκουσαμεν εξ ουρανου ενεχθεισαν συν αυτω οντες εν τω ορει$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αγιω ορει$^{\mathcal{V}}$. **v.21** ου γαρ θεληματι ανθρωπου ηνεχθη ποτε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ προφητεια ποτε$^{\mathcal{V}}$ αλλα$^{\mathcal{V}}$ αλλ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ υπο πνευματος αγιου φερομενοι ελαλησαν απο$^{\mathcal{V}}$ οι$^{\mathcal{T}}$ αγιοι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ θεου ανθρωποι.
2 **v.2** και πολλοι εξακολουθησουσιν αυτων ταις ασελγειαις$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ απωλειαις$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ δι ους η οδος της αληθειας βλασφημηθησεται. **v.3** και εν πλεονεξια πλαστοις λογοις υμας εμπορευσονται οις το κριμα εκπαλαι ουκ αργει και η απωλεια αυτων ου νυσταξει$^{\mathfrak{M}}$ νυσταζει$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$. **v.4** ει γαρ ο θεος αγγελων αμαρτησαντων ουκ εφεισατο αλλα σειραις ζοφου ταρταρωσας παρεδωκεν εις κρισιν τηρουμενους$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ τετηρημενους$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$. **v.5** και αρχαιου κοσμου ουκ εφεισατο αλλα$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ αλλ$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ογδοον νωε δικαιοσυνης κηρυκα εφυλαξεν κατακλυσμον κοσμω ασεβων επαξας. **v.6** και πολεις σοδομων και γομορρας τεφρωσας [καταστροφη]$^{\mathcal{V}}$ καταστροφη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ κατεκρινεν υποδειγμα μελλοντων $^{\mathcal{V}}$ἀσεβεσιν" ασεβειν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τεθεικως. **v.9** οιδεν κυριος ευσεβεις εκ πειρασμων$^{\mathcal{K}}$ πειρασμου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ρυεσθαι αδικους δε εις ημεραν κρισεως κολαζομενους τηρειν.

ἐν ἐπιθυμίᾳ μιασμοῦ πορευομένους καὶ κυριότητος καταφρονοῦντας
τολμηταί αὐθάδεις δόξας οὐ τρέμουσιν βλασφημοῦντες. ὅπου ἄγγελοι 11*
ἰσχύϊ καὶ δυνάμει μείζονες ὄντες οὐ φέρουσιν κατ᾽ αὐτῶν παρὰ κυρίῳ
βλάσφημον κρίσιν. οὗτοι δέ ὡς ἄλογα ζῷα φυσικὰ γεγενημένα εἰς 12*
ἅλωσιν καὶ φθοράν ἐν οἷς ἀγνοοῦσιν βλασφημοῦντες ἐν τῇ φθορᾷ αὐ-
τῶν καταφθαρήσονται. κομιούμενοι μισθὸν ἀδικίας ἡδονὴν ἡγούμενοι 13*
τὴν ἐν ἡμέρᾳ τρυφήν σπίλοι καὶ μῶμοι ἐντρυφῶντες ἐν ταῖς ἀπάταις
αὐτῶν συνευωχούμενοι ὑμῖν. ὀφθαλμοὺς ἔχοντες μεστοὺς μοιχαλίδος 14*
καὶ ἀκαταπαύστους ἁμαρτίας δελεάζοντες ψυχὰς ἀστηρίκτους καρδίαν
γεγυμνασμένην πλεονεξίαις ἔχοντες κατάρας τέκνα. καταλίποντες τὴν 15*
εὐθεῖαν ὁδὸν ἐπλανήθησαν ἐξακολουθήσαντες τῇ ὁδῷ τοῦ βαλαὰμ τοῦ
βοσόρ ὃς μισθὸν ἀδικίας ἠγάπησεν. ἔλεγξιν δὲ ἔσχεν ἰδίας παρα- 16
νομίας ὑποζύγιον ἄφωνον ἐν ἀνθρώπου φωνῇ φθεγξάμενον ἐκώλυσεν
τὴν τοῦ προφήτου παραφρονίαν. οὗτοί εἰσιν πηγαὶ ἄνυδροι νεφέλαι 17*
ὑπὸ λαίλαπος ἐλαυνόμεναι οἷς ὁ ζόφος τοῦ σκότους εἰς αἰῶνα τετήρη-
ται. ὑπέρογκα γὰρ ματαιότητος φθεγγόμενοι δελεάζουσιν ἐν ἐπιθυμίαις 18*
σαρκὸς ἀσελγείαις τοὺς ὄντως ἀποφύγοντας τοὺς ἐν πλάνῃ ἀναστρεφο-
μένους. ἐλευθερίαν αὐτοῖς ἐπαγγελλόμενοι αὐτοὶ δοῦλοι ὑπάρχοντες 19*
τῆς φθορᾶς ᾧ γάρ τις ἥττηται τούτῳ καὶ δεδούλωται. εἰ γὰρ ἀποφυ- 20*
γόντες τὰ μιάσματα τοῦ κόσμου ἐν ἐπιγνώσει τοῦ κυρίου καὶ σωτῆρος
ἰησοῦ χριστοῦ τούτοις δὲ πάλιν ἐμπλακέντες ἡττῶνται γέγονεν αὐτοῖς τὰ
ἔσχατα χείρονα τῶν πρώτων. κρεῖττον γὰρ ἦν αὐτοῖς μὴ ἐπεγνωκέναι 21*
τὴν ὁδὸν τῆς δικαιοσύνης ἢ ἐπιγνοῦσιν ἐπιστρέψαι ἐκ τῆς παραδοθείσης
αὐτοῖς ἁγίας ἐντολῆς. συμβέβηκεν δὲ αὐτοῖς τὸ τῆς ἀληθοῦς παροιμίας 22*

v.11 οπου αγγελοι ισχυι και δυναμει μειζονες οντες ου φερουσιν κατ αυτων παρα κυριου$^{\mathcal{V}}$ κυριω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ βλασφημον κρισιν. **v.12** ουτοι δε ως αλογα ζωα γεγεννημενα$^{\mathcal{V}}$ φυσικα γεγενημενα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εις αλωσιν και φθοραν εν οις αγνοουσιν βλασφημουντες εν τη φθορα αυτων και$^{\mathcal{V}}$ φθαρησονται$^{\mathcal{V}}$ καταφθαρησονται$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.13** αδικουμενοι$^{\mathcal{V}}$ κομιουμενοι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μισθον αδικιας ηδονην ηγουμενοι την εν ημερα τρυφην σπιλοι και μωμοι εντρυφωντες εν ταις απαταις αυτων συνευωχουμενοι υμιν. **v.14** οφθαλμους εχοντες μεστους μοιχαλιδος και ακαταπαυστους αμαρτιας δελεαζοντες ψυχας αστηρικτους καρδιαν γεγυμνασμενην πλεονεξιας$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ πλεονεξιαις$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ εχοντες καταρας τεκνα. **v.15** καταλειποντες$^{\mathcal{V}}$ καταλιποντες$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ την$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ευθειαν οδον επλανηθησαν εξακολουθησαντες τη οδω του βαλααμ του βοσορ ος μισθον αδικιας ηγαπησεν. **v.17** ουτοι εισιν πηγαι ανυδροι και$^{\mathcal{V}}$ ομιχλαι$^{\mathcal{V}}$ νεφελαι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ υπο λαιλαπος ελαυνομεναι οις ο ζοφος του σκοτους εις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αιωνα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τετηρηται. **v.18** υπερογκα γαρ ματαιοτητος φθεγγομενοι δελεαζουσιν εν επιθυμιαις σαρκος εν$^{\mathcal{K}}$ ασελγειαις τους ολιγως$^{\mathcal{V}}$ οντως$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αποφευγοντας$^{\mathcal{V}}$ αποφυγοντας$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τους εν πλανη αναστρεφομενους. **v.19** ελευθεριαν αυτοις επαγγελλομενοι αυτοι δουλοι υπαρχοντες της φθορας ω γαρ τις ηττηται τουτω και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δεδουλωται. **v.20** ει γαρ αποφυγοντες τα μιασματα του κοσμου εν επιγνωσει του κυριου [ημων]$^{\mathcal{V}}$ και σωτηρος ιησου χριστου τουτοις δε παλιν εμπλακεντες ηττωνται γεγονεν αυτοις τα εσχατα χειρονα των πρωτων. **v.21** κρειττον γαρ ην αυτοις μη επεγνωκεναι την οδον της δικαιοσυνης η επιγνουσιν υποστρεψαι$^{\mathcal{V}}$ επιστρεψαι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εκ της παραδοθεισης αυτοις αγιας εντολης.

κύων ἐπιστρέψας ἐπὶ τὸ ἴδιον ἐξέραμα καί⸀ υς λουσαμένη εἰς κὺλισμα
βορβόρου.

3 ταύτην ἤδη ἀγαπητοί δευτέραν ὑμῖν γράφω ἐπιστολήν ἐν αἷς διεγείρω
2* ὑμῶν ἐν ὑπομνήσει τὴν εἰλικρινῆ διάνοιαν. μνησθῆναι τῶν προειρη-
μένων ῥημάτων ὑπὸ τῶν ἁγίων προφητῶν καὶ τῆς τῶν ἀποστόλων ἡμῶν
3* ἐντολῆς τοῦ κυρίου καὶ σωτῆρος. τοῦτο πρῶτον γινώσκοντες ὅτι ἐλεύ-
σονται ἐπ᾽ ἐσχάτου τῶν ἡμερῶν ἐμπαῖκται κατὰ τὰς ἰδίας αὐτῶν ἐπιθυ-
4 μίας πορευόμενοι. καὶ λέγοντες ποῦ ἐστιν ἡ ἐπαγγελία τῆς παρουσίας
αὐτοῦ ἀφ᾽ ἧς γὰρ οἱ πατέρες ἐκοιμήθησαν πάντα οὕτως διαμένει ἀπ᾽
5 ἀρχῆς κτίσεως. λανθάνει γὰρ αὐτοὺς τοῦτο θέλοντας ὅτι οὐρανοὶ ἦσαν
ἔκπαλαι καὶ γῆ ἐξ ὕδατος καὶ δι᾽ ὕδατος συνεστῶσα τῷ τοῦ θεοῦ λό-
6, 7* γῳ. δι᾽ ὧν ὁ τότε κόσμος ὕδατι κατακλυσθεὶς ἀπώλετο. οἱ δὲ νῦν
οὐρανοὶ καὶ ἡ γῆ αὐτοῦ λόγῳ τεθησαυρισμένοι εἰσὶν πυρί τηρούμενοι
8 εἰς ἡμέραν κρίσεως καὶ ἀπωλείας τῶν ἀσεβῶν ἀνθρώπων. ἓν δὲ τοῦτο
μὴ λανθανέτω ὑμᾶς ἀγαπητοί ὅτι μία ἡμέρα παρὰ κυρίῳ ὡς χίλια ἔτη
9* καὶ χίλια ἔτη ὡς ἡμέρα μία. οὐ βραδύνει ὁ κύριος τῆς ἐπαγγελίας ὥς
τινες βραδύτητα ἡγοῦνται ἀλλὰ μακροθυμεῖ εἰς ἡμᾶς μὴ βουλόμενός
10* τινας ἀπολέσθαι ἀλλὰ πάντας εἰς μετάνοιαν χωρῆσαι. ἥξει δὲ ἡ̑ ἡμέρα
κυρίου ὡς κλέπτης ἐν νυκτὶ ἐν ᾗ οἱ οὐρανοὶ ῥοιζηδὸν παρελεύσονται
στοιχεῖα δὲ καυσούμενα λυθήσονται καὶ γῆ καὶ τὰ ἐν αὐτῇ ἔργα κατα-
11* καήσεται. τούτων οὐν πάντων λυομένων ποταποὺς δεῖ ὑπάρχειν ὑμᾶς
12 ἐν ἁγίαις ἀναστροφαῖς καὶ εὐσεβείαις. προσδοκῶντας καὶ σπεύδοντας
τὴν παρουσίαν τῆς τοῦ θεοῦ ἡμέρας δι᾽ ἣν οὐρανοὶ πυρούμενοι λυθή-
13 σονται καὶ στοιχεῖα καυσούμενα τήκεται. καινοὺς δὲ οὐρανοὺς καὶ
γῆν καινὴν κατὰ τὸ ἐπάγγελμα αὐτοῦ προσδοκῶμεν ἐν οἷς δικαιοσύνη
14 κατοικεῖ. διό ἀγαπητοί ταῦτα προσδοκῶντες σπουδάσατε ἄσπιλοι καὶ
15* ἀμώμητοι αὐτῷ εὑρεθῆναι ἐν εἰρήνῃ. καὶ τὴν τοῦ κυρίου ἡμῶν μακρο-

---

v.22 συμβεβηκεν δε[T,𝔐,K] αυτοις το της αληθους παροιμιας κυων επιστρεψας επι το ιδιον εξεραμα και υς λουσαμενη εις κυλισμον[V] κυλισμα[T,𝔐,K] βορβορου. **3** **v.2** μνησθηναι των προειρημενων ρηματων υπο των αγιων προφητων και της των αποστολων υμων[𝔐,V] ημων[T,K] εντολης του κυριου και σωτηρος. **v.3** τουτο πρωτον γινωσκοντες οτι ελευσονται επ εσχατων[V] εσχατου[T,𝔐,K] των ημερων [εν][V] εμπαιγμονη[V] εμπαικται κατα τας ιδιας αυτων[T,K] επιθυμιας αυτων[𝔐,V] πορευομενοι. **v.7** οι δε νυν ουρανοι και η γη τω[K,𝔐,V] αυτω[K,V] αυτου[T,𝔐] λογω τεθησαυρισμενοι εισιν πυρι τηρουμενοι εις ημεραν κρισεως και απωλειας των ασεβων ανθρωπων. **v.9** ου βραδυνει ο[T,𝔐,K] κυριος της επαγγελιας ως τινες βραδυτητα ηγουνται αλλα μακροθυμει εις υμας[V] ημας[T,𝔐,K] μη βουλομενος τινας απολεσθαι αλλα παντας εις μετανοιαν χωρησαι. **v.10** ηξει δε η[T,𝔐,K] ημερα κυριου ως κλεπτης εν νυκτι[T,𝔐,K] εν[T,𝔐,K] η οι ουρανοι ροιζηδον παρελευσονται στοιχεια δε καυσουμενα λυθησεται[V] λυθησονται[T,𝔐,K] και γη και τα εν αυτη εργα ευρεθησεται[V] κατακαησεται[T,𝔐,K]. **v.11** τουτων ουτως[V] ουν[T,𝔐,K] παντων λυομενων ποταπους δει υπαρχειν [υμας][V] υμας[T,𝔐,K] εν αγιαις αναστροφαις και ευσεβειαις.

θυμίαν σωτηρίαν ἡγεῖσθε καθὼς καὶ ὁ ἀγαπητὸς ἡμῶν ἀδελφὸς παῦλος
κατὰ τὴν αὐτῷ δοθεῖσαν σοφίαν ἔγραψεν ὑμῖν. ὡς καὶ ἐν πάσαις ταῖς 16*
ἐπιστολαῖς λαλῶν ἐν αὐταῖς περὶ τούτων ἐν οἷς ἐστιν δυσνόητά τινα ἃ
οἱ ἀμαθεῖς καὶ ἀστήρικτοι στρεβλοῦσιν ὡς καὶ τὰς λοιπὰς γραφὰς πρὸς
τὴν ἰδίαν αὐτῶν ἀπώλειαν. ὑμεῖς οὖν ἀγαπητοί προγινώσκοντες φυ- 17
λάσσεσθε ἵνα μὴ τῇ τῶν ἀθέσμων πλάνῃ συναπαχθέντες ἐκπέσητε τοῦ
ἰδίου στηριγμοῦ. αὐξάνετε δὲ ἐν χάριτι καὶ γνώσει τοῦ κυρίου ἡμῶν 18*
καὶ σωτῆρος ἰησοῦ χριστοῦ αὐτῷ ἡ δόξα καὶ νῦν καὶ εἰς ἡμέραν αἰῶνος
ἀμήν.

---

v.15 και την του κυριου ημων μακροθυμιαν σωτηριαν ηγεισθε καθως και ο αγαπητος ημων αδελφος παυλος κατα την αυτω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δοθεισαν αυτω$^{\mathcal{V}}$ σοφιαν εγραψεν υμιν. **v.16** ως και εν πασαις ταις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ επιστολαις λαλων εν αυταις περι τουτων εν αις$^{\mathcal{V}}$ οις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εστιν δυσνοητα τινα α οι αμαθεις και αστηρικτοι στρεβλουσιν ως και τας λοιπας γραφας προς την ιδιαν αυτων απωλειαν. **v.18** αυξανετε δε εν χαριτι και γνωσει του κυριου ημων και σωτηρος ιησου χριστου αυτω η δοξα και νυν και εις ημεραν αιωνος [αμην]$^{\mathcal{V}}$ αμην$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΙΩΑΝΝΟΥ ΚΑΘΟΛΙΚΗ ΠΡΩΤΗ

1 ὃ ἦν ἀπ’ ἀρχῆς ὃ ἀκηκόαμεν ὃ ἑωράκαμεν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἡμῶν ὃ
ἐθεασάμεθα καὶ αἱ χεῖρες ἡμῶν ἐψηλάφησαν περὶ τοῦ λόγου τῆς ζωῆς.
2 καὶ ἡ ζωὴ ἐφανερώθη καὶ ἑωράκαμεν καὶ μαρτυροῦμεν καὶ ἀπαγγέλλο-
μεν ὑμῖν τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον ἥτις ἦν πρὸς τὸν πατέρα καὶ ἐφανερώθη
3* ἡμῖν. ὃ ἑωράκαμεν καὶ ἀκηκόαμεν ἀπαγγέλλομεν ὑμῖν ἵνα καὶ ὑμεῖς
κοινωνίαν ἔχητε μεθ’ ἡμῶν καὶ ἡ κοινωνία δὲ ἡ ἡμετέρα μετὰ τοῦ πα-
4* τρὸς καὶ μετὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ ἰησοῦ χριστοῦ. καὶ ταῦτα γράφομεν
5* ὑμῖν ἵνα ἡ χαρὰ ἡμῶν ᾖ πεπληρωμένη. καὶ αὕτη ἔστιν ἡ ἐπαγγελία ἣν
ἀκηκόαμεν ἀπ’ αὐτοῦ καὶ ἀναγγέλλομεν ὑμῖν ὅτι ὁ θεὸς φῶς ἐστιν καὶ
6 σκοτία ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν οὐδεμία. ἐὰν εἴπωμεν ὅτι κοινωνίαν ἔχομεν
μετ’ αὐτοῦ καὶ ἐν τῷ σκότει περιπατῶμεν ψευδόμεθα καὶ οὐ ποιοῦμεν
7* τὴν ἀλήθειαν. ἐὰν δὲ ἐν τῷ φωτὶ περιπατῶμεν ὡς αὐτός ἐστιν ἐν τῷ φω-
τί κοινωνίαν ἔχομεν μετ’ ἀλλήλων καὶ τὸ αἷμα ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ υἱοῦ
8 αὐτοῦ καθαρίζει ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας. ἐὰν εἴπωμεν ὅτι ἁμαρτίαν
9 οὐκ ἔχομεν ἑαυτοὺς πλανῶμεν καὶ ἡ ἀλήθεια οὐκ ἔστιν ἐν ἡμῖν. ἐὰν
ὁμολογῶμεν τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν πιστός ἐστιν καὶ δίκαιος ἵνα ἀφῇ ἡμῖν
10 τὰς ἁμαρτίας καὶ καθαρίσῃ ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἀδικίας. ἐὰν εἴπωμεν
ὅτι οὐχ ἡμαρτήκαμεν ψεύστην ποιοῦμεν αὐτὸν καὶ ὁ λόγος αὐτοῦ οὐκ
ἔστιν ἐν ἡμῖν.

2 τεκνία μου ταῦτα γράφω ὑμῖν ἵνα μὴ ἁμάρτητε καὶ ἐάν τις ἁμάρ-
2 τῃ παράκλητον ἔχομεν πρὸς τὸν πατέρα ἰησοῦν χριστὸν δίκαιον. καὶ
αὐτὸς ἱλασμός ἐστιν περὶ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν οὐ περὶ τῶν ἡμετέρων δὲ
3 μόνον ἀλλὰ καὶ περὶ ὅλου τοῦ κόσμου. καὶ ἐν τούτῳ γινώσκομεν ὅτι
4* ἐγνώκαμεν αὐτόν ἐὰν τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τηρῶμεν. ὁ λέγων ἔγνωκα
αὐτόν καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ μὴ τηρῶν ψεύστης ἐστίν καὶ ἐν τούτῳ ἡ
5 ἀλήθεια οὐκ ἔστιν. ὃς δ’ ἂν τηρῇ αὐτοῦ τὸν λόγον ἀληθῶς ἐν τούτῳ

---

1 **v.3** ο εωρακαμεν και ακηκοαμεν απαγγελλομεν και$^{\mathcal{V}}$ υμιν ινα και υμεις κοινωνιαν εχητε μεθ ημων και η κοινωνια δε η ημετερα μετα του πατρος και μετα του υιου αυτου ιησου χριστου. **v.4** και ταυτα γραφομεν ημεις$^{\mathcal{V}}$ υμιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ινα η χαρα υμων$^{\mathcal{K}}$ ημων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ η πεπληρωμενη. **v.5** και αυτη$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ εστιν αυτη$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ η αγγελια$^{\mathcal{K},\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ επαγγελια$^{\mathcal{T}}$ ην ακηκοαμεν απ αυτου και αναγγελλομεν υμιν οτι ο θεος φως εστιν και σκοτια εν αυτω ουκ εστιν ουδεμια. **v.7** εαν δε εν τω φωτι περιπατωμεν ως αυτος εστιν εν τω φωτι κοινωνιαν εχομεν μετ αλληλων και το αιμα ιησου χριστου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ του υιου αυτου καθαριζει ημας απο πασης αμαρτιας. **2** **v.4** ο λεγων οτι$^{\mathcal{V}}$ εγνωκα αυτον και τας εντολας αυτου μη τηρων ψευστης εστιν και εν τουτω η αληθεια ουκ εστιν.

ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ τετελείωται ἐν τούτῳ γινώσκομεν ὅτι ἐν αὐτῷ ἐσμεν.
ὁ λέγων ἐν αὐτῷ μένειν ὀφείλει καθὼς ἐκεῖνος περιεπάτησεν καὶ αὐτὸς 6*
οὕτως περιπατεῖν. ἀδελφοί οὐκ ἐντολὴν καινὴν γράφω ὑμῖν ἀλλ’ ἐντο- 7*
λὴν παλαιὰν ἣν εἴχετε ἀπ’ ἀρχῆς ἡ ἐντολὴ ἡ παλαιά ἐστιν ὁ λόγος ὃν
ἠκούσατε ἀπ’ ἀρχῆς. πάλιν ἐντολὴν καινὴν γράφω ὑμῖν ὅ ἐστιν ἀληθὲς 8
ἐν αὐτῷ καὶ ἐν ὑμῖν ὅτι ἡ σκοτία παράγεται καὶ τὸ φῶς τὸ ἀληθινὸν ἤδη
φαίνει. ὁ λέγων ἐν τῷ φωτὶ εἶναι καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ μισῶν ἐν τῇ 9
σκοτίᾳ ἐστὶν ἕως ἄρτι. ὁ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἐν τῷ φωτὶ μένει 10
καὶ σκάνδαλον ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν. ὁ δὲ μισῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἐν 11
τῇ σκοτίᾳ ἐστὶν καὶ ἐν τῇ σκοτίᾳ περιπατεῖ καὶ οὐκ οἶδεν ποῦ ὑπάγει
ὅτι ἡ σκοτία ἐτύφλωσεν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ. γράφω ὑμῖν τεκνία ὅτι 12
ἀφέωνται ὑμῖν αἱ ἁμαρτίαι διὰ τὸ ὄνομα αὐτοῦ. γράφω ὑμῖν πατέρες 13*
ὅτι ἐγνώκατε τὸν ἀπ’ ἀρχῆς γράφω ὑμῖν νεανίσκοι ὅτι νενικήκατε τὸν
πονηρόν γράφω ὑμῖν παιδία ὅτι ἐγνώκατε τὸν πατέρα. ἔγραψα ὑμῖν 14
πατέρες ὅτι ἐγνώκατε τὸν ἀπ’ ἀρχῆς ἔγραψα ὑμῖν νεανίσκοι ὅτι ἰσχυροί
ἐστε καὶ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ ἐν ὑμῖν μένει καὶ νενικήκατε τὸν πονηρόν.
μὴ ἀγαπᾶτε τὸν κόσμον μηδὲ τὰ ἐν τῷ κόσμῳ ἐάν τις ἀγαπᾷ τὸν κόσμον 15
οὐκ ἔστιν ἡ ἀγάπη τοῦ πατρὸς ἐν αὐτῷ. ὅτι πᾶν τὸ ἐν τῷ κόσμῳ ἡ ἐπι- 16
θυμία τῆς σαρκὸς καὶ ἡ ἐπιθυμία τῶν ὀφθαλμῶν καὶ ἡ ἀλαζονεία τοῦ
βίου οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ πατρὸς ἀλλ’ ἐκ τοῦ κόσμου ἐστίν. καὶ ὁ κόσμος 17
παράγεται καὶ ἡ ἐπιθυμία αὐτοῦ ὁ δὲ ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ μένει
εἰς τὸν αἰῶνα. παιδία ἐσχάτη ὥρα ἐστίν καὶ καθὼς ἠκούσατε ὅτι ὁ ἀντί- 18*
χριστος ἔρχεται καὶ νῦν ἀντίχριστοι πολλοὶ γεγόνασιν ὅθεν γινώσκομεν
ὅτι ἐσχάτη ὥρα ἐστίν. ἐξ ἡμῶν ἐξῆλθον ἀλλ’ οὐκ ἦσαν ἐξ ἡμῶν εἰ γὰρ 19*
ἦσαν ἐξ ἡμῶν μεμενήκεισαν ἂν μεθ’ ἡμῶν ἀλλ’ ἵνα φανερωθῶσιν ὅτι
οὐκ εἰσὶν πάντες ἐξ ἡμῶν. καὶ ὑμεῖς χρῖσμα ἔχετε ἀπὸ τοῦ ἁγίου καὶ 20*
οἴδατε πάντα. οὐκ ἔγραψα ὑμῖν ὅτι οὐκ οἴδατε τὴν ἀλήθειαν ἀλλ’ ὅτι 21
οἴδατε αὐτήν καὶ ὅτι πᾶν ψεῦδος ἐκ τῆς ἀληθείας οὐκ ἔστιν. τίς ἐστιν ὁ 22
ψεύστης εἰ μὴ ὁ ἀρνούμενος ὅτι ἰησοῦς οὐκ ἔστιν ὁ χριστός οὗτός ἐστιν
ὁ ἀντίχριστος ὁ ἀρνούμενος τὸν πατέρα καὶ τὸν υἱόν. πᾶς ὁ ἀρνούμε- 23*

v.6 ο λεγων εν αυτω μενειν οφειλει καθως εκεινος περιεπατησεν και αυτος [ουτως][𝒱] ουτως[𝒯,𝔐,𝒦] περιπατειν. **v.7** αγαπητοι[𝒱] αδελφοι[𝒯,𝔐,𝒦] ουκ εντολην καινην γραφω υμιν αλλ εντολην παλαιαν ην ειχετε απ αρχης η εντολη η παλαια εστιν ο λογος ον ηκουσατε απ[𝒯,𝔐,𝒦] αρχης[𝒯,𝔐,𝒦]. **v.13** γραφω υμιν πατερες οτι εγνωκατε τον απ αρχης γραφω υμιν νεανισκοι οτι νενικηκατε τον πονηρον εγραψα[𝒱] γραφω[𝒯,𝔐,𝒦] υμιν παιδια οτι εγνωκατε τον πατερα. **v.18** παιδια εσχατη ωρα εστιν και καθως ηκουσατε οτι ο[𝒯,𝔐,𝒦] αντιχριστος ερχεται και νυν αντιχριστοι πολλοι γεγονασιν οθεν γινωσκομεν οτι εσχατη ωρα εστιν. **v.19** εξ ημων εξηλθαν[𝒱] εξηλθον[𝒯,𝔐,𝒦] αλλ ουκ ησαν εξ ημων ει γαρ ησαν[𝒯,𝔐,𝒦] εξ ημων ησαν[𝒱] μεμενηκεισαν αν μεθ ημων αλλ ινα φανερωθωσιν οτι ουκ εισιν παντες εξ ημων. **v.20** και υμεις χρισμα εχετε απο του αγιου και οιδατε παντες[𝒱] παντα[𝒯,𝔐,𝒦].

24* νος τὸν υἱὸν οὐδὲ τὸν πατέρα ἔχει. ὑμεῖς οὖν ὃ ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς
ἐν ὑμῖν μενέτω ἐὰν ἐν ὑμῖν μείνῃ ὃ ἀπ' ἀρχῆς ἠκούσατε καὶ ὑμεῖς ἐν
25 τῷ υἱῷ καὶ ἐν τῷ πατρὶ μενεῖτε. καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἐπαγγελία ἣν αὐτὸς
26 ἐπηγγείλατο ἡμῖν τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον. ταῦτα ἔγραψα ὑμῖν περὶ τῶν
27* πλανώντων ὑμᾶς. καὶ ὑμεῖς τὸ χρῖσμα ὃ ἐλάβετε ἀπ' αὐτοῦ ἐν ὑμῖν
μένει καὶ οὐ χρείαν ἔχετε ἵνα τις διδάσκῃ ὑμᾶς ἀλλ' ὡς τὸ αὐτὸ χρῖσμα
διδάσκει ὑμᾶς περὶ πάντων καὶ ἀληθές ἐστιν καὶ οὐκ ἔστιν ψεῦδος καὶ
28* καθὼς ἐδίδαξεν ὑμᾶς μενεῖτε ἐν αὐτῷ. καὶ νῦν τεκνία μένετε ἐν αὐτῷ
ἵνα ὅταν φανερωθῇ ἔχωμεν παρρησίαν καὶ μὴ αἰσχυνθῶμεν ἀπ' αὐτοῦ
29* ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ. ἐὰν εἰδῆτε ὅτι δίκαιός ἐστιν γινώσκετε ὅτι πᾶς ὁ
ποιῶν τὴν δικαιοσύνην ἐξ αὐτοῦ γεγέννηται.

3* ἴδετε ποταπὴν ἀγάπην δέδωκεν ἡμῖν ὁ πατὴρ ἵνα τέκνα θεοῦ κληθῶ-
2* μεν διὰ τοῦτο ὁ κόσμος οὐ γινώσκει ἡμᾶς ὅτι οὐκ ἔγνω αὐτόν. ἀγαπητοί
νῦν τέκνα θεοῦ ἐσμεν καὶ οὔπω ἐφανερώθη τί ἐσόμεθα οἴδαμεν δὲ ὅτι
ἐὰν φανερωθῇ ὅμοιοι αὐτῷ ἐσόμεθα ὅτι ὀψόμεθα αὐτὸν καθώς ἐστιν.
3 καὶ πᾶς ὁ ἔχων τὴν ἐλπίδα ταύτην ἐπ' αὐτῷ ἁγνίζει ἑαυτὸν καθὼς ἐκεῖ-
4 νος ἁγνός ἐστιν. πᾶς ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν καὶ τὴν ἀνομίαν ποιεῖ καὶ
5* ἡ ἁμαρτία ἐστὶν ἡ ἀνομία. καὶ οἴδατε ὅτι ἐκεῖνος ἐφανερώθη ἵνα τὰς
6 ἁμαρτίας ἡμῶν ἄρῃ καὶ ἁμαρτία ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν. πᾶς ὁ ἐν αὐτῷ μέ-
νων οὐχ ἁμαρτάνει πᾶς ὁ ἁμαρτάνων οὐχ ἑώρακεν αὐτὸν οὐδὲ ἔγνωκεν
7 αὐτόν. τεκνία μηδεὶς πλανάτω ὑμᾶς ὁ ποιῶν τὴν δικαιοσύνην δίκαιός
8 ἐστιν καθὼς ἐκεῖνος δίκαιός ἐστιν. ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν ἐκ τοῦ δια-
βόλου ἐστίν ὅτι ἀπ' ἀρχῆς ὁ διάβολος ἁμαρτάνει εἰς τοῦτο ἐφανερώθη
9 ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ ἵνα λύσῃ τὰ ἔργα τοῦ διαβόλου. πᾶς ὁ γεγεννημένος
ἐκ τοῦ θεοῦ ἁμαρτίαν οὐ ποιεῖ ὅτι σπέρμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ μένει καὶ
10 οὐ δύναται ἁμαρτάνειν ὅτι ἐκ τοῦ θεοῦ γεγέννηται. ἐν τούτῳ φανερά
ἐστιν τὰ τέκνα τοῦ θεοῦ καὶ τὰ τέκνα τοῦ διαβόλου πᾶς ὁ μὴ ποιῶν

---

v.23 πας ο αρνουμενος τον υιον ουδε τον[𝒦,𝒱] πατερα[𝒦,𝒱] εχει[𝒦,𝒱] ο[𝒦,𝒱] ομολογων[𝒦,𝒱] τον[𝒦,𝒱] υιον[𝒦,𝒱] και[𝒦,𝒱] τον πατερα εχει. **v.24** υμεις ουν[𝒯,𝔐,𝒦] ο ηκουσατε απ αρχης εν υμιν μενετω εαν εν υμιν μεινη ο απ αρχης ηκουσατε και υμεις εν τω υιω και εν τω πατρι μενειτε. **v.27** και υμεις το χρισμα ο ελαβετε απ αυτου μενει[𝒱] εν υμιν μενει[𝒯,𝔐,𝒦] και ου χρειαν εχετε ινα τις διδασκη υμας αλλ ως το αυτου[𝒱] αυτο[𝒯,𝔐,𝒦] χρισμα διδασκει υμας περι παντων και αληθες εστιν και ουκ εστιν ψευδος και καθως εδιδαξεν υμας μενετε[𝒱] μενειτε[𝒯,𝔐,𝒦] εν αυτω. **v.28** και νυν τεκνια μενετε εν αυτω ινα εαν[𝒱] οταν[𝒯,𝔐,𝒦] φανερωθη σχωμεν[𝒱] εχωμεν[𝒯,𝔐,𝒦] παρρησιαν και μη αισχυνθωμεν απ αυτου εν τη παρουσια αυτου. **v.29** εαν ειδητε οτι δικαιος εστιν γινωσκετε οτι και[𝒱] πας ο ποιων την δικαιοσυνην εξ αυτου γεγεννηται. **3 v.1** ιδετε ποταπην αγαπην δεδωκεν ημιν ο πατηρ ινα τεκνα θεου κληθωμεν και[𝒱] εσμεν[𝒱] δια τουτο ο κοσμος ου γινωσκει υμας[𝔐] ημας[𝒯,𝒦,𝒱] οτι ουκ εγνω αυτον. **v.2** αγαπητοι νυν τεκνα θεου εσμεν και ουπω εφανερωθη τι εσομεθα οιδαμεν δε[𝒯,𝔐,𝒦] οτι εαν φανερωθη ομοιοι αυτω εσομεθα οτι οψομεθα αυτον καθως εστιν. **v.5** και οιδατε οτι εκεινος εφανερωθη ινα τας αμαρτιας ημων[𝒯,𝔐,𝒦] αρη και αμαρτια εν αυτω ουκ εστιν.

δικαιοσύνην οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ θεοῦ καὶ ὁ μὴ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐ-
τοῦ. ὅτι αὕτη ἐστὶν ἡ ἀγγελία ἣν ἠκούσατε ἀπ’ ἀρχῆς ἵνα ἀγαπῶμεν 11
ἀλλήλους. οὐ καθὼς κάϊν ἐκ τοῦ πονηροῦ ἦν καὶ ἔσφαξεν τὸν ἀδελφὸν 12
αὐτοῦ καὶ χάριν τίνος ἔσφαξεν αὐτόν ὅτι τὰ ἔργα αὐτοῦ πονηρὰ ἦν τὰ δὲ
τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ δίκαια. μὴ θαυμάζετε ἀδελφοί μου εἰ μισεῖ ὑμᾶς 13*
ὁ κόσμος. ἡμεῖς οἴδαμεν ὅτι μεταβεβήκαμεν ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν 14*
ζωήν ὅτι ἀγαπῶμεν τοὺς ἀδελφούς ὁ μὴ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφόν μένει ἐν
τῷ θανάτῳ. πᾶς ὁ μισῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἀνθρωποκτόνος ἐστίν καὶ 15*
οἴδατε ὅτι πᾶς ἀνθρωποκτόνος οὐκ ἔχει ζωὴν αἰώνιον ἐν αὐτῷ μένουσαν.
ἐν τούτῳ ἐγνώκαμεν τὴν ἀγάπην ὅτι ἐκεῖνος ὑπὲρ ἡμῶν τὴν ψυχὴν αὐ- 16*
τοῦ ἔθηκεν καὶ ἡμεῖς ὀφείλομεν ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν τὰς ψυχὰς τιθέναι.
ὃς δ’ ἂν ἔχῃ τὸν βίον τοῦ κόσμου καὶ θεωρῇ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ χρείαν 17
ἔχοντα καὶ κλείσῃ τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ ἀπ’ αὐτοῦ πῶς ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ
μένει ἐν αὐτῷ. τεκνία μου μὴ ἀγαπῶμεν λόγῳ μηδὲ γλώσσῃ ἀλ’λ ἔργῳ 18*
καὶ ἀληθείᾳ. καὶ ἐν τούτῳ γινώσκομεν ὅτι ἐκ τῆς ἀληθείας ἐσμέν καὶ 19*
ἔμπροσθεν αὐτοῦ πείσομεν τὰς καρδίας ἡμῶν. ὅτι ἐὰν καταγινώσκῃ 20
ἡμῶν ἡ καρδία ὅτι μείζων ἐστὶν ὁ θεὸς τῆς καρδίας ἡμῶν καὶ γινώσκει
πάντα. ἀγαπητοί ἐὰν ἡ καρδία ἡμῶν μὴ καταγινώσκῃ ἡμῶν παρρησίαν 21*
ἔχομεν πρὸς τὸν θεόν. καὶ ὃ ἐὰν αἰτῶμεν λαμβάνομεν παρ’ αὐτοῦ ὅτι 22*
τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τηροῦμεν καὶ τὰ ἀρεστὰ ἐνώπιον αὐτοῦ ποιοῦμεν.
καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολὴ αὐτοῦ ἵνα πιστεύσωμεν τῷ ὀνόματι τοῦ υἱοῦ 23*
αὐτοῦ ἰησοῦ χριστοῦ καὶ ἀγαπῶμεν ἀλλήλους καθὼς ἔδωκεν ἐντολὴν
ἡμῖν. καὶ ὁ τηρῶν τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ ἐν αὐτῷ μένει καὶ αὐτὸς ἐν αὐτῷ 24
καὶ ἐν τούτῳ γινώσκομεν ὅτι μένει ἐν ἡμῖν ἐκ τοῦ πνεύματος οὗ ἡμῖν
ἔδωκεν.

ἀγαπητοί μὴ παντὶ πνεύματι πιστεύετε ἀλλὰ δοκιμάζετε τὰ πνεύματα **4**
εἰ ἐκ τοῦ θεοῦ ἐστιν ὅτι πολλοὶ ψευδοπροφῆται ἐξεληλύθασιν εἰς τὸν

---

v.13 [και]$^{\mathcal{V}}$ μη θαυμαζετε αδελφοι μου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ει μισει υμας ο κοσμος. **v.14** ημεις οιδαμεν οτι μεταβεβηκαμεν εκ του θανατου εις την ζωην οτι αγαπωμεν τους αδελφους ο μη αγαπων τον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αδελφον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μενει εν τω θανατω. **v.15** πας ο μισων τον αδελφον αυτου ανθρωποκτονος εστιν και οιδατε οτι πας ανθρωποκτονος ουκ εχει ζωην αιωνιον εν εαυτω$^{\mathfrak{M}}$ αυτω$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ μενουσαν. **v.16** εν τουτω εγνωκαμεν την αγαπην του$^{\mathcal{K}}$ θεου$^{\mathcal{K}}$ οτι εκεινος υπερ ημων την ψυχην αυτου εθηκεν και ημεις οφειλομεν υπερ των αδελφων τας ψυχας θειναι$^{\mathcal{V}}$ τιθεναι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.18** τεκνια μου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μη αγαπωμεν λογω μηδε τη$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ γλωσση αλλα$^{\mathcal{V}}$ αλλ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εν$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ εργω και αληθεια. **v.19** [και]$^{\mathcal{V}}$ και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εν τουτω γνωσομεθα$^{\mathcal{V}}$ γινωσκομεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ οτι εκ της αληθειας εσμεν και εμπροσθεν αυτου πεισομεν την$^{\mathcal{V}}$ τας$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ καρδιαν$^{\mathcal{V}}$ καρδιας$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ημων. **v.21** αγαπητοι εαν η καρδια [ημων]$^{\mathcal{V}}$ ημων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μη καταγινωσκη ημων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ παρρησιαν εχομεν προς τον θεον. **v.22** και ο εαν αιτωμεν λαμβανομεν απ$^{\mathcal{V}}$ παρ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτου οτι τας εντολας αυτου τηρουμεν και τα αρεστα ενωπιον αυτου ποιουμεν. **v.23** και αυτη εστιν η εντολη αυτου ινα πιστευσωμεν τω ονοματι του υιου αυτου ιησου χριστου και αγαπωμεν αλληλους καθως εδωκεν εντολην ημιν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$.

2* κόσμον. ἐν τούτῳ γινώσκετε τὸ πνεῦμα τοῦ θεοῦ πᾶν πνεῦμα ὃ
3* ὁμολογεῖ ἰησοῦν χριστὸν ἐν σαρκὶ ἐληλυθότα ἐκ τοῦ θεοῦ ἐστιν. καὶ πᾶν
πνεῦμα ὃ μὴ ὁμολογεῖ τὸν ἰησοῦν χριστὸν ἐν σαρκὶ ἐληλυθότα ἐκ τοῦ
θεοῦ οὐκ ἔστιν καὶ τοῦτό ἐστιν τὸ τοῦ ἀντιχρίστου ὃ ἀκηκόατε ὅτι ἔρχεται
4 καὶ νῦν ἐν τῷ κόσμῳ ἐστὶν ἤδη. ὑμεῖς ἐκ τοῦ θεοῦ ἐστε τεκνία καὶ
5 νενικήκατε αὐτούς ὅτι μείζων ἐστὶν ὁ ἐν ὑμῖν ἢ ὁ ἐν τῷ κόσμῳ. αὐτοὶ ἐκ
τοῦ κόσμου εἰσίν διὰ τοῦτο ἐκ τοῦ κόσμου λαλοῦσιν καὶ ὁ κόσμος αὐτῶν
6 ἀκούει. ἡμεῖς ἐκ τοῦ θεοῦ ἐσμεν ὁ γινώσκων τὸν θεὸν ἀκούει ἡμῶν
ὃς οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ θεοῦ οὐκ ἀκούει ἡμῶν ἐκ τούτου γινώσκομεν τὸ
7 πνεῦμα τῆς ἀληθείας καὶ τὸ πνεῦμα τῆς πλάνης. ἀγαπητοί ἀγαπῶμεν
ἀλλήλους ὅτι ἡ ἀγάπη ἐκ τοῦ θεοῦ ἐστιν καὶ πᾶς ὁ ἀγαπῶν ἐκ τοῦ θεοῦ
8 γεγέννηται καὶ γινώσκει τὸν θεόν. ὁ μὴ ἀγαπῶν οὐκ ἔγνω τὸν θεόν ὅτι
9 ὁ θεὸς ἀγάπη ἐστίν. ἐν τούτῳ ἐφανερώθη ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ ἐν ἡμῖν
ὅτι τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν μονογενῆ ἀπέσταλκεν ὁ θεὸς εἰς τὸν κόσμον ἵνα
10* ζήσωμεν δι' αὐτοῦ. ἐν τούτῳ ἐστὶν ἡ ἀγάπη οὐχ ὅτι ἡμεῖς ἠγαπήσαμεν
τὸν θεόν ἀλλ' ὅτι αὐτὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς καὶ ἀπέστειλεν τὸν υἱὸν αὐτοῦ
11 ἱλασμὸν περὶ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν. ἀγαπητοί εἰ οὕτως ὁ θεὸς ἠγάπησεν
12* ἡμᾶς καὶ ἡμεῖς ὀφείλομεν ἀλλήλους ἀγαπᾶν. θεὸν οὐδεὶς πώποτε
τεθέαται ἐὰν ἀγαπῶμεν ἀλλήλους ὁ θεὸς ἐν ἡμῖν μένει καὶ ἡ ἀγάπη
13 αὐτοῦ τετελειωμένη ἐστιν ἐν ἡμῖν. ἐν τούτῳ γινώσκομεν ὅτι ἐν αὐτῷ
μένομεν καὶ αὐτὸς ἐν ἡμῖν ὅτι ἐκ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ δέδωκεν ἡμῖν.
14 καὶ ἡμεῖς τεθεάμεθα καὶ μαρτυροῦμεν ὅτι ὁ πατὴρ ἀπέσταλκεν τὸν υἱὸν
15* σωτῆρα τοῦ κόσμου. ὃς ἂν ὁμολογήσῃ ὅτι ἰησοῦς ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ
16* ὁ θεὸς ἐν αὐτῷ μένει καὶ αὐτὸς ἐν τῷ θεῷ. καὶ ἡμεῖς ἐγνώκαμεν καὶ
πεπιστεύκαμεν τὴν ἀγάπην ἣν ἔχει ὁ θεὸς ἐν ἡμῖν ὁ θεὸς ἀγάπη ἐστίν
17 καὶ ὁ μένων ἐν τῇ ἀγάπῃ ἐν τῷ θεῷ μένει καὶ ὁ θεὸς ἐν αὐτῷ. ἐν τούτῳ
τετελείωται ἡ ἀγάπη μεθ' ἡμῶν ἵνα παρρησίαν ἔχωμεν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς
κρίσεως ὅτι καθὼς ἐκεῖνός ἐστιν καὶ ἡμεῖς ἐσμεν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ.
18 φόβος οὐκ ἔστιν ἐν τῇ ἀγάπῃ ἀλλ' ἡ τελεία ἀγάπη ἔξω βάλλει τὸν φόβον

---

4 **v.2** εν τουτω γινωσκεται[𝔐] γινωσκετε[T,K,V] το πνευμα του θεου παν πνευμα ο ομολογει ιησουν χριστον εν σαρκι εληλυθοτα εκ του θεου εστιν. **v.3** και παν πνευμα ο μη ομολογει τον[T,K,V] ιησουν χριστον[T,𝔐,K] εν[T,𝔐,K] σαρκι[T,𝔐,K] εληλυθοτα[T,𝔐,K] εκ του θεου ουκ εστιν και τουτο εστιν το του αντιχριστου ο ακηκοατε οτι ερχεται και νυν εν τω κοσμω εστιν ηδη. **v.10** εν τουτω εστιν η αγαπη ουχ οτι ημεις ηγαπηκαμεν[V] ηγαπησαμεν[T,𝔐,K] τον θεον αλλ οτι αυτος ηγαπησεν ημας και απεστειλεν τον υιον αυτου ιλασμον περι των αμαρτιων ημων. **v.12** θεον ουδεις πωποτε τεθεαται εαν αγαπωμεν αλληλους ο θεος εν ημιν μενει και η αγαπη αυτου τετελειωμενη[T,𝔐,K] εστιν[T,𝔐,K] εν ημιν τετελειωμενη[V] εστιν[V]. **v.15** ος εαν[V] αν[T,𝔐,K] ομολογηση οτι ιησους εστιν ο υιος του θεου ο θεος εν αυτω μενει και αυτος εν τω θεω. **v.16** και ημεις εγνωκαμεν και πεπιστευκαμεν την αγαπην ην εχει ο θεος εν ημιν ο θεος αγαπη εστιν και ο μενων εν τη αγαπη εν τω θεω μενει και ο θεος εν αυτω μενει[V] [μενει][𝔐].

ὅτι ὁ φόβος κόλασιν ἔχει ὁ δὲ φοβούμενος οὐ τετελείωται ἐν τῇ ἀγάπῃ.
ἡμεῖς ἀγαπῶμεν αὐτὸν ὅτι αὐτὸς πρῶτος ἠγάπησεν ἡμᾶς. ἐάν τις εἴπῃ 19*, 20*
ὅτι ἀγαπῶ τὸν θεόν καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ μισῇ ψεύστης ἐστίν ὁ γὰρ
μὴ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ὃν ἑώρακεν τὸν θεὸν ὃν οὐχ ἑώρακεν
πῶς δύναται ἀγαπᾶν. καὶ ταύτην τὴν ἐντολὴν ἔχομεν ἀπ’ αὐτοῦ ἵνα ὁ 21
ἀγαπῶν τὸν θεὸν ἀγαπᾷ καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ.

πᾶς ὁ πιστεύων ὅτι ἰησοῦς ἐστιν ὁ χριστὸς ἐκ τοῦ θεοῦ γεγέννηται καὶ **5***
πᾶς ὁ ἀγαπῶν τὸν γεννήσαντα ἀγαπᾷ καὶ τὸν γεγεννημένον ἐξ αὐτοῦ.
ἐν τούτῳ γινώσκομεν ὅτι ἀγαπῶμεν τὰ τέκνα τοῦ θεοῦ ὅταν τὸν θεὸν 2*
ἀγαπῶμεν καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τηρῶμεν. αὕτη γάρ ἐστιν ἡ ἀγάπη τοῦ 3
θεοῦ ἵνα τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τηρῶμεν καὶ αἱ ἐντολαὶ αὐτοῦ βαρεῖαι οὐκ
εἰσίν. ὅτι πᾶν τὸ γεγεννημένον ἐκ τοῦ θεοῦ νικᾷ τὸν κόσμον καὶ αὕτη 4*
ἐστὶν ἡ νίκη ἡ νικήσασα τὸν κόσμον ἡ πίστις ἡμῶν. τίς ἐστιν ὁ νικῶν τὸν 5*
κόσμον εἰ μὴ ὁ πιστεύων ὅτι ἰησοῦς ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ. οὗτός ἐστιν 6*
ὁ ἐλθὼν δι’ ὕδατος καὶ αἵματος ἰησοῦς ὁ χριστός οὐκ ἐν τῷ ὕδατι μόνον
ἀλλ’ ἐν τῷ ὕδατι καὶ τῷ αἵματι καὶ τὸ πνεῦμά ἐστιν τὸ μαρτυροῦν ὅτι τὸ
πνεῦμά ἐστιν ἡ ἀλήθεια. ὅτι τρεῖς εἰσιν οἱ μαρτυροῦντες εν τῷ οὐρανῷ 7*
ὁ πατήρ ὁ λόγος καὶ τὸ ἅγιον πνεῦμα καὶ οὗτοι οἱ τρεῖς ἕν εἰσιν. καὶ 8*
τρεῖς εἰσιν οἱ μαρτυροῦντες ἔν τῇ γῇ τὸ πνεῦμα καὶ τὸ ὕδωρ καὶ τὸ αἷμα
καὶ οἱ τρεῖς εἰς τὸ ἐν εἰσὶν. εἰ τὴν μαρτυρίαν τῶν ἀνθρώπων λαμβάνομεν 9*
ἡ μαρτυρία τοῦ θεοῦ μείζων ἐστίν ὅτι αὕτη ἐστὶν ἡ μαρτυρία τοῦ θεοῦ ἣν
μεμαρτύρηκεν περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. ὁ πιστεύων εἰς τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ 10*
ἔχει τὴν μαρτυρίαν ἐν ἑαυτῷ ὁ μὴ πιστεύων τῷ θεῷ ψεύστην πεποίηκεν
αὐτόν ὅτι οὐ πεπίστευκεν εἰς τὴν μαρτυρίαν ἣν μεμαρτύρηκεν ὁ θεὸς

v.19 ημεις αγαπωμεν αυτον[T,𝔐,K] οτι αυτος πρωτος ηγαπησεν ημας. **v.20** εαν τις ειπη οτι αγαπω τον θεον και τον αδελφον αυτου μιση ψευστης εστιν ο γαρ μη αγαπων τον αδελφον αυτου ον εωρακεν τον θεον ον ουχ εωρακεν ου[V] πως[T,𝔐,K] δυναται αγαπαν. **5** **v.1** πας ο πιστευων οτι ιησους εστιν ο χριστος εκ του θεου γεγεννηται και πας ο αγαπων τον γεννησαντα αγαπα [και][V] και[T,𝔐,K] τον γεγεννημενον εξ αυτου. **v.2** εν τουτω γινωσκομεν οτι αγαπωμεν τα τεκνα του θεου οταν τον θεον αγαπωμεν και τας εντολας αυτου ποιωμεν[V] τηρωμεν[T,𝔐,K]. **v.4** οτι παν το γεγεννημενον εκ του θεου νικα τον κοσμον και αυτη εστιν η νικη η νικησασα τον κοσμον η πιστις υμων[𝔐] ημων[T,K,V]. **v.5** τις [δε][V] εστιν ο νικων τον κοσμον ει μη ο πιστευων οτι ιησους εστιν ο υιος του θεου. **v.6** ουτος εστιν ο ελθων δι υδατος και αιματος ιησους ο[T,K] χριστος ουκ εν τω υδατι μονον αλλ εν τω υδατι και εν[V] τω αιματι και το πνευμα εστιν το μαρτυρουν οτι το πνευμα εστιν η αληθεια. **v.7** οτι τρεις εισιν οι μαρτυρουντες εν[T,K] τω[T,K] ουρανω[T,K] ο[T,K] πατηρ[T,K] ο[T,K] λογος[T,K] και[T,K] το[T,K] αγιον[T,K] πνευμα[T,K] και[T,K] ουτοι[T,K] οι[T,K] τρεις[T,K] εν[T,K] εισιν[T,K]. **v.8** και[T,K] τρεις[T,K] εισιν[T,K] οι[T,K] μαρτυρουντες[T,K] εν[T,K] τη[T,K] γη[T,K] το πνευμα και το υδωρ και το αιμα και οι τρεις εις το εν εισιν. **v.9** ει την μαρτυριαν των ανθρωπων λαμβανομεν η μαρτυρια του θεου μειζων εστιν οτι αυτη εστιν η μαρτυρια του θεου οτι[V] ην[T,𝔐,K] μεμαρτυρηκεν περι του υιου αυτου. **v.10** ο πιστευων εις τον υιον του θεου εχει την μαρτυριαν εν αυτω[𝔐] εαυτω[T,K,V] ο μη πιστευων τω θεω ψευστην πεποιηκεν αυτον οτι ου πεπιστευκεν εις την μαρτυριαν ην μεμαρτυρηκεν ο θεος περι του υιου αυτου.

11 περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ μαρτυρία ὅτι ζωὴν αἰώνιον
12 ἔδωκεν ἡμῖν ὁ θεός καὶ αὕτη ἡ ζωὴ ἐν τῷ υἱῷ αὐτοῦ ἐστιν. ὁ ἔχων τὸν
13* υἱὸν ἔχει τὴν ζωήν ὁ μὴ ἔχων τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ τὴν ζωὴν οὐκ ἔχει. ταῦτα
ἔγραψα ὑμῖν τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ ἵνα εἰδῆτε
ὅτι ζωὴν ἔχετε αἰώνιον καὶ ἵνα πιστεύητε εἰς τὸ ὄνομα τοῦ ὑιοῦ τοῦ θεοῦ.
14 καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ παρρησία ἣν ἔχομεν πρὸς αὐτόν ὅτι ἐάν τι αἰτώμεθα
15* κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ ἀκούει ἡμῶν. καὶ ἐὰν οἴδαμεν ὅτι ἀκούει ἡμῶν
ὃ ἂν αἰτώμεθα οἴδαμεν ὅτι ἔχομεν τὰ αἰτήματα ἃ ᾐτήκαμεν παρ' αὐτοῦ.
16 ἐάν τις ἴδῃ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἁμαρτάνοντα ἁμαρτίαν μὴ πρὸς θάνατον
αἰτήσει καὶ δώσει αὐτῷ ζωήν τοῖς ἁμαρτάνουσιν μὴ πρὸς θάνατον ἔστιν
17 ἁμαρτία πρὸς θάνατον οὐ περὶ ἐκείνης λέγω ἵνα ἐρωτήσῃ. πᾶσα ἀδικία
18* ἁμαρτία ἐστίν καὶ ἔστιν ἁμαρτία οὐ πρὸς θάνατον. οἴδαμεν ὅτι πᾶς ὁ
γεγεννημένος ἐκ τοῦ θεοῦ οὐχ ἁμαρτάνει ἀλλ' ὁ γεννηθεὶς ἐκ τοῦ θεοῦ
19 τηρεῖ ἑαυτὸν καὶ ὁ πονηρὸς οὐχ ἅπτεται αὐτοῦ. οἴδαμεν ὅτι ἐκ τοῦ θεοῦ
20* ἐσμεν καὶ ὁ κόσμος ὅλος ἐν τῷ πονηρῷ κεῖται. οἴδαμεν δὲ ὅτι ὁ υἱὸς
τοῦ θεοῦ ἥκει καὶ δέδωκεν ἡμῖν διάνοιαν ἵνα γινώσκωμεν τὸν ἀληθινόν
καὶ ἐσμὲν ἐν τῷ ἀληθινῷ ἐν τῷ υἱῷ αὐτοῦ ἰησοῦ χριστῷ οὗτός ἐστιν ὁ
21* ἀληθινὸς θεὸς καὶ ἥ ζωὴ αἰώνιος. τεκνία φυλάξατε ἑαυτοὺς ἀπὸ τῶν
εἰδώλων ἀμήν.

v.13 ταυτα εγραψα υμιν τοις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πιστευουσιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ το$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ονομα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ του$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ υιου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ του$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ θεου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ινα ειδητε οτι ζωην εχετε$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ αιωνιον τοις$^{\mathcal{V}}$ πιστευουσιν$^{\mathcal{V}}$ εχετε$^{\mathfrak{M}}$ και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ινα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πιστευητε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εις το ονομα του υιου του θεου. **v.15** και εαν οιδαμεν οτι ακουει ημων ο εαν$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ αν$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ αιτωμεθα οιδαμεν οτι εχομεν τα αιτηματα α ητηκαμεν απ$^{\mathcal{V}}$ παρ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτου. **v.18** οιδαμεν οτι πας ο γεγεννημενος εκ του θεου ουχ αμαρτανει αλλ ο γεννηθεις εκ του θεου τηρει αυτον$^{\mathcal{V}}$ εαυτον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και ο πονηρος ουχ απτεται αυτου. **v.20** οιδαμεν δε οτι ο υιος του θεου ηκει και δεδωκεν ημιν διανοιαν ινα γινωσκωμεν τον αληθινον και εσμεν εν τω αληθινω εν τω υιω αυτου ιησου χριστω ουτος εστιν ο αληθινος θεος και [η]$^{\mathfrak{M}}$ η$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ζωη [η]$^{\mathfrak{M}}$ αιωνιος. **v.21** τεκνια φυλαξατε εαυτα$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ εαυτους$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ απο των ειδωλων αμην$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΕΥΤΕΡΑ

ὁ πρεσβύτερος ἐκλεκτῇ κυρίᾳ καὶ τοῖς τέκνοις αὐτῆς οὓς ἐγὼ ἀγαπῶ 1
ἐν ἀληθείᾳ καὶ οὐκ ἐγὼ μόνος ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ ἐγνωκότες τὴν ἀλή-
θειαν. διὰ τὴν ἀλήθειαν τὴν μένουσαν ἐν ἡμῖν καὶ μεθ' ἡμῶν ἔσται εἰς 2
τὸν αἰῶνα. ἔσται μεθ' ἡμῶν χάρις ἔλεος εἰρήνη παρὰ θεοῦ πατρός 3*
καὶ παρὰ κυρίου ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ υἱοῦ τοῦ πατρός ἐν ἀληθείᾳ καὶ
ἀγάπῃ. ἐχάρην λίαν ὅτι εὕρηκα ἐκ τῶν τέκνων σου περιπατοῦντας ἐν 4
ἀληθείᾳ καθὼς ἐντολὴν ἐλάβομεν παρὰ τοῦ πατρός. καὶ νῦν ἐρωτῶ σε 5*
κυρία οὐχ ὡς ἐντολὴν γράφω σοι καινὴν ἀλλὰ ἣν εἴχομεν ἀπ' ἀρχῆς ἵνα
ἀγαπῶμεν ἀλλήλους. καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἀγάπη ἵνα περιπατῶμεν κατὰ 6*
τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ αὕτη ἐστιν ἡ ἐντολή καθὼς ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς ἵνα
ἐν αὐτῇ περιπατῆτε. ὅτι πολλοὶ πλάνοι εἰσῆλθόν εἰς τὸν κόσμον οἱ μὴ 7*
ὁμολογοῦντες ἰησοῦν χριστὸν ἐρχόμενον ἐν σαρκί οὗτός ἐστιν ὁ πλάνος
καὶ ὁ ἀντίχριστος. βλέπετε ἑαυτούς ἵνα μὴ ἀπολέσωμεν ἃ εἰργασάμεθα 8*
ἀλλὰ μισθὸν πλήρη ἀπολάβωμεν. πᾶς ὁ παραβαίνων καὶ μὴ μένων ἐν 9*
τῇ διδαχῇ τοῦ χριστοῦ θεὸν οὐκ ἔχει ὁ μένων ἐν τῇ διδαχῇ τοῦ χριστοῦ
οὗτος καὶ τὸν πατέρα καὶ τὸν υἱὸν ἔχει. εἴ τις ἔρχεται πρὸς ὑμᾶς καὶ 10
ταύτην τὴν διδαχὴν οὐ φέρει μὴ λαμβάνετε αὐτὸν εἰς οἰκίαν καὶ χαίρειν
αὐτῷ μὴ λέγετε. ὁ γὰρ λέγων αὐτῷ χαίρειν κοινωνεῖ τοῖς ἔργοις αὐτοῦ 11*
τοῖς πονηροῖς. πολλὰ ἔχων ὑμῖν γράφειν οὐκ ἠβουλήθην διὰ χάρτου 12*
καὶ μέλανος ἀλλὰ ἐλπίζω ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς καὶ στόμα πρὸς στόμα λα-
λῆσαι ἵνα ἡ χαρὰ ἡμῶν ᾖ πεπληρωμένη. ἀσπάζεταί σε τὰ τέκνα τῆς 13*
ἀδελφῆς σου τῆς ἐκλεκτῆς ἀμήν.

---

1 **v.3** εσται μεθ υμων[K] ημων[T,𝔐,V] χαρις ελεος ειρηνη παρα θεου πατρος και παρα κυριου[T,𝔐,K] ιησου χριστου του υιου του πατρος εν αληθεια και αγαπη. **v.5** και νυν ερωτω σε κυρια ουχ ως εντολην γραφων[K,𝔐] γραφω[T] σοι[T,𝔐,K] καινην γραφων[V] σοι[V] αλλα ην ειχομεν απ αρχης ινα αγαπωμεν αλληλους. **v.6** και αυτη εστιν η αγαπη ινα περιπατωμεν κατα τας εντολας αυτου αυτη εστιν[T,𝔐,K] η εντολη εστιν[V] καθως ηκουσατε απ αρχης ινα εν αυτη περιπατητε. **v.7** οτι πολλοι πλανοι εξηλθον[V] εισηλθον[T,𝔐,K] εις τον κοσμον οι μη ομολογουντες ιησουν χριστον ερχομενον εν σαρκι ουτος εστιν ο πλανος και ο αντιχριστος. **v.8** βλεπετε εαυτους ινα μη απολεσητε[V] απολεσωμεν[T,𝔐,K] α ειργασαμεθα αλλα μισθον πληρη απολαβητε[V] απολαβωμεν[T,𝔐,K]. **v.9** πας ο προαγων[V] παραβαινων[T,𝔐,K] και μη μενων εν τη διδαχη του χριστου θεον ουκ εχει ο μενων εν τη διδαχη του[T,𝔐,K] χριστου[T,𝔐,K] ουτος και τον πατερα και τον υιον εχει. **v.11** ο γαρ[T,𝔐,K] λεγων γαρ[V] αυτω χαιρειν κοινωνει τοις εργοις αυτου τοις πονηροις. **v.12** πολλα εχων υμιν γραφειν ουκ εβουληθην[𝔐,V] ηβουληθην[T,K] δια χαρτου και μελανος αλλα ελπιζω γενεσθαι[V] ελθειν[T,𝔐,K] προς υμας και στομα προς στομα λαλησαι ινα η χαρα ημων η[T,𝔐,K] πεπληρωμενη η[V]. **v.13** ασπαζεται σε τα τεκνα της αδελφης σου της εκλεκτης αμην[T,𝔐,K].

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΡΙΤΗ

1, 2 ὁ πρεσβύτερος γαΐῳ τῷ ἀγαπητῷ ὃν ἐγὼ ἀγαπῶ ἐν ἀληθείᾳ. ἀγαπητέ
περὶ πάντων εὔχομαί σε εὐοδοῦσθαι καὶ ὑγιαίνειν καθὼς εὐοδοῦταί σου
3 ἡ ψυχή. ἐχάρην γὰρ λίαν ἐρχομένων ἀδελφῶν καὶ μαρτυρούντων σου
4* τῇ ἀληθείᾳ καθὼς σὺ ἐν ἀληθείᾳ περιπατεῖς. μειζοτέραν τούτων οὐκ
5* ἔχω χαράν ἵνα ἀκούω τὰ ἐμὰ τέκνα ἐν ἀληθείᾳ περιπατοῦντα. ἀγαπητέ
6 πιστὸν ποιεῖς ὃ ἐὰν ἐργάσῃ εἰς τοὺς ἀδελφοὺς καὶ εἰς τοὺς ξένους. οἳ
ἐμαρτύρησάν σου τῇ ἀγάπῃ ἐνώπιον ἐκκλησίας οὓς καλῶς ποιήσεις
7* προπέμψας ἀξίως τοῦ θεοῦ. ὑπὲρ γὰρ τοῦ ὀνόματος ἐξῆλθον μηδὲν
8* λαμβάνοντες ἀπὸ τῶν ἐθνῶν. ἡμεῖς οὖν ὀφείλομεν ἀπολαμβάνειν τοὺς
9* τοιούτους ἵνα συνεργοὶ γινώμεθα τῇ ἀληθείᾳ. ἔγραψά τῇ ἐκκλησίᾳ ἀλλ'
10 ὁ φιλοπρωτεύων αὐτῶν διοτρέφης οὐκ ἐπιδέχεται ἡμᾶς. διὰ τοῦτο ἐὰν
ἔλθω ὑπομνήσω αὐτοῦ τὰ ἔργα ἃ ποιεῖ λόγοις πονηροῖς φλυαρῶν ἡμᾶς
καὶ μὴ ἀρκούμενος ἐπὶ τούτοις οὔτε αὐτὸς ἐπιδέχεται τοὺς ἀδελφοὺς
11* καὶ τοὺς βουλομένους κωλύει καὶ ἐκ τῆς ἐκκλησίας ἐκβάλλει. ἀγαπητέ
μὴ μιμοῦ τὸ κακὸν ἀλλὰ τὸ ἀγαθόν ὁ ἀγαθοποιῶν ἐκ τοῦ θεοῦ ἐστιν ὁ δὲ
12* κακοποιῶν οὐχ ἑώρακεν τὸν θεόν. δημητρίῳ μεμαρτύρηται ὑπὸ πάντων
καὶ ὑ'π αὐτῆς τῆς ἀληθείας καὶ ἡμεῖς δὲ μαρτυροῦμεν καὶ οἴδατε ὅτι ἡ
13* μαρτυρία ἡμῶν ἀληθής ἐστιν. πολλὰ εἶχον γράφειν ἀλλ' οὐ θέλω διὰ
14* μέλανος καὶ καλάμου σοι γράψαι. ἐλπίζω δὲ εὐθέως ἰδεῖν σε καὶ στόμα
πρὸς στόμα λαλήσομεν εἰρήνη σοί ἀσπάζονταί σε οἵ φίλοι ἀσπάζου τούς
φίλους κατ' ὄνομα.

---

1 **v.4** μειζοτεραν τουτων ουκ εχω χαραν ινα ακουω τα εμα τεκνα εν τη[V] αληθεια περιπατουντα. **v.5** αγαπητε πιστον ποιεις ο εαν εργαση εις τους αδελφους και τουτο[V] εις[T,𝔐,K] τους[T,𝔐,K] ξενους. **v.7** υπερ γαρ του ονοματος αυτου[K] εξηλθον μηδεν λαμβανοντες απο των εθνικων[V] εθνων[T,𝔐,K]. **v.8** ημεις ουν οφειλομεν υπολαμβανειν[V] απολαμβανειν[T,𝔐,K] τους τοιουτους ινα συνεργοι γινωμεθα τη αληθεια. **v.9** εγραψα τι[V] τη εκκλησια αλλ ο φιλοπρωτευων αυτων διοτρεφης ουκ επιδεχεται ημας. **v.11** αγαπητε μη μιμου το κακον αλλα το αγαθον ο αγαθοποιων εκ του θεου εστιν ο δε[T,K] κακοποιων ουχ εωρακεν τον θεον. **v.12** δημητριω μεμαρτυρηται υπο παντων και υπο[V] υπ[T,𝔐,K] αυτης της αληθειας και ημεις δε μαρτυρουμεν και οιδας[V] οιδατε[T,𝔐,K] οτι η μαρτυρια ημων αληθης εστιν. **v.13** πολλα ειχον γραψαι[V] σοι[V] γραφειν[T,𝔐,K] αλλ ου θελω δια μελανος και καλαμου σοι γραφειν[V] γραψαι[T,𝔐,K]. **v.14** ελπιζω δε ευθεως ιδειν[T,𝔐,K] σε ιδειν[V] και στομα προς στομα λαλησομεν [T](1:15) ειρηνη σοι ασπαζονται σε οι φιλοι ασπαζου τους φιλους κατ ονομα.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΙΟΥΔΑ ΚΑΘΟΛΙΚΗ

ἰούδας ἰησοῦ χριστοῦ δοῦλος ἀδελφὸς δὲ ἰακώβου τοῖς ἐν θεῷ πα- 1*
τρὶ ἡγίασμένοις καὶ ἰησοῦ χριστῷ τετηρημένοις κλητοῖς. ἔλεος ὑμῖν 2
καὶ εἰρήνη καὶ ἀγάπη πληθυνθείη. ἀγαπητοί πᾶσαν σπουδὴν ποιού- 3*
μενος γράφειν ὑμῖν περὶ τῆς κοινῆς σωτηρίας ἀνάγκην ἔσχον γράψαι
ὑμῖν παρακαλῶν ἐπαγωνίζεσθαι τῇ ἅπαξ παραδοθείσῃ τοῖς ἁγίοις πίστει.
παρεισέδυσαν γάρ τινες ἄνθρωποι οἱ πάλαι προγεγραμμένοι εἰς τοῦτο 4*
τὸ κρίμα ἀσεβεῖς τὴν τοῦ θεοῦ ἡμῶν χάριν μετατιθέντες εἰς ἀσέλγειαν
καὶ τὸν μόνον δεσπότην θεόν καὶ κύριον ἡμῶν ἰησοῦν χριστὸν ἀρνού-
μενοι. ὑπομνῆσαι δὲ ὑμᾶς βούλομαι εἰδότας ὑμᾶς ἅπαξ τοῦτο ὅτι ὁ 5*
κύριος λαὸν ἐκ γῆς αἰγύπτου σώσας τὸ δεύτερον τοὺς μὴ πιστεύσαντας
ἀπώλεσεν. ἀγγέλους τε τοὺς μὴ τηρήσαντας τὴν ἑαυτῶν ἀρχὴν ἀλλὰ 6
ἀπολιπόντας τὸ ἴδιον οἰκητήριον εἰς κρίσιν μεγάλης ἡμέρας δεσμοῖς
ἀϊδίοις ὑπὸ ζόφον τετήρηκεν. ὡς σόδομα καὶ γόμορρα καὶ αἱ περὶ αὐ- 7*
τὰς πόλεις τὸν ὅμοιον τούτοις τρόπον ἐκπορνεύσασαι καὶ ἀπελθοῦσαι
ὀπίσω σαρκὸς ἑτέρας πρόκεινται δεῖγμα πυρὸς αἰωνίου δίκην ὑπέχου-
σαι. ὁμοίως μέντοι καὶ οὗτοι ἐνυπνιαζόμενοι σάρκα μὲν μιαίνουσιν 8
κυριότητα δὲ ἀθετοῦσιν δόξας δὲ βλασφημοῦσιν. ὁ δὲ μιχαὴλ ὁ ἀρχάγ- 9*
γελος ὅτε τῷ διαβόλῳ διακρινόμενος διελέγετο περὶ τοῦ μωσέως σώματος
οὐκ ἐτόλμησεν κρίσιν ἐπενεγκεῖν βλασφημίας ἀλ᾽λ εἶπεν ἐπιτιμήσαι σοι
κύριος. οὗτοι δὲ ὅσα μὲν οὐκ οἴδασιν βλασφημοῦσιν ὅσα δὲ φυσικῶς 10
ὡς τὰ ἄλογα ζῷα ἐπίστανται ἐν τούτοις φθείρονται. οὐαὶ αὐτοῖς ὅτι τῇ 11
ὁδῷ τοῦ κάϊν ἐπορεύθησαν καὶ τῇ πλάνῃ τοῦ βαλαὰμ μισθοῦ ἐξεχύθη-
σαν καὶ τῇ ἀντιλογίᾳ τοῦ κόρε ἀπώλοντο. οὗτοί εἰσιν ἐν ταῖς ἀγάπαις 12*

1 **v.1** ιουδας ιησου χριστου δουλος αδελφος δε ιακωβου τοις εν θεω πατρι ηγαπημενοις$^{\mathcal{V}}$ ηγιασμενοις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και ιησου χριστω τετηρημενοις κλητοις. **v.3** αγαπητοι πασαν σπουδην ποιουμενος γραφειν υμιν περι της κοινης ημων$^{\mathcal{V}}$ σωτηριας αναγκην εσχον γραψαι υμιν παρακαλων επαγωνιζεσθαι τη απαξ παραδοθειση τοις αγιοις πιστει. **v.4** παρεισεδυσαν γαρ τινες ανθρωποι οι παλαι προγεγραμμενοι εις τουτο το κριμα ασεβεις την του θεου ημων χαριτα$^{\mathcal{V}}$ χαριν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μετατιθεντες εις ασελγειαν και τον μονον δεσποτην θεον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και κυριον ημων ιησουν χριστον αρνουμενοι. **v.5** υπομνησαι δε υμας βουλομαι ειδοτας [υμας]$^{\mathcal{V}}$ παντα$^{\mathcal{V}}$ υμας$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ απαξ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τουτο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ οτι [ο]$^{\mathcal{V}}$ ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ κυριος απαξ$^{\mathcal{V}}$ λαον εκ γης αιγυπτου σωσας το δευτερον τους μη πιστευσαντας απωλεσεν. **v.7** ως σοδομα και γομορρα και αι περι αυτας πολεις τον ομοιον τουτοις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τροπον τουτοις$^{\mathcal{V}}$ εκπορνευσασαι και απελθουσαι οπισω σαρκος ετερας προκεινται δειγμα πυρος αιωνιου δικην υπεχουσαι. **v.9** ο δε μιχαηλ ο αρχαγγελος οτε τω διαβολω διακρινομενος διελεγετο περι του μωυσεως$^{\mathcal{V}}$ μωσεως$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ σωματος ουκ ετολμησεν κρισιν επενεγκειν βλασφημιας αλλα$^{\mathcal{V}}$ αλλ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ειπεν επιτιμησαι σοι κυριος.

ὑμῶν σπιλάδες συνευωχούμενοι ἀφόβως ἑαυτοὺς ποιμαίνοντες νεφέ-
λαι ἄνυδροι ὑπὸ ἀνέμων περιφερόμεναι δένδρα φθινοπωρινὰ ἄκαρπα
13* δὶς ἀποθανόντα ἐκριζωθέντα. κύματα ἄγρια θαλάσσης ἐπαφρίζοντα
τὰς ἑαυτῶν αἰσχύνας ἀστέρες πλανῆται οἷς ὁ ζόφος τοῦ σκότους εἰς τὸν
14* αἰῶνα τετήρηται. προεφήτευσεν δὲ καὶ τούτοις ἕβδομος ἀπὸ ἀδὰμ ἐνὼχ
15* λέγων ἰδού ἦλθεν κύριος ἐν μυριάσιν ἁγίαις αὐτοῦ. ποιῆσαι κρίσιν
κατὰ πάντων καὶ ἐξελέγξαι πάντας τοὺς ἀσεβεῖς αὐτῶν περὶ πάντων τῶν
ἔργων ἀσεβείας αὐτῶν ὧν ἠσέβησαν καὶ περὶ πάντων τῶν σκληρῶν ὧν
16* ἐλάλησαν κατ' αὐτοῦ ἁμαρτωλοὶ ἀσεβεῖς. οὗτοί εἰσιν γογγυσταί μεμψί-
μοιροι κατὰ τὰς ἐπιθυμίας αὐτῶν πορευόμενοι καὶ τὸ στόμα αὐτῶν λαλεῖ
17 ὑπέρογκα θαυμάζοντες πρόσωπα ὠφελείας χάριν. ὑμεῖς δέ ἀγαπητοί
μνήσθητε τῶν ῥημάτων τῶν προειρημένων ὑπὸ τῶν ἀποστόλων τοῦ κυ-
18* ρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ. ὅτι ἔλεγον ὑμῖν ὅτι ἐν ἐσχάτῳ χρόνῳ ἔσονται
19* ἐμπαῖκται κατὰ τὰς ἑαυτῶν ἐπιθυμίας πορευόμενοι τῶν ἀσεβειῶν. οὗτοί
20* εἰσιν οἱ ἀποδιορίζοντες ψυχικοί πνεῦμα μὴ ἔχοντες. ὑμεῖς δέ ἀγαπητοί
τῇ ἁγιωτάτῃ ὑμῶν πίστει ἐποικοδομοῦντες ἑαυτοὺς ἐν πνεύματι ἁγίῳ
21 προσευχόμενοι. ἑαυτοὺς ἐν ἀγάπῃ θεοῦ τηρήσατε προσδεχόμενοι τὸ
22* ἔλεος τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ εἰς ζωὴν αἰώνιον. καὶ οὓς μὲν
23* ἐλεεῖτε διακρινομένοι. οὓς δὲ ἐν φόβῳ σῴζετε ἐκ τοῦ πυρὸς ἁρπά-
24* ζοντες μισοῦντες καὶ τὸν ἀπὸ τῆς σαρκὸς ἐσπιλωμένον χιτῶνα. τῷ δὲ
δυναμένῳ φυλάξαι αὐτούς ἀπταίστους καὶ στῆσαι κατενώπιον τῆς δόξης
25* αὐτοῦ ἀμώμους ἐν ἀγαλλιάσει. μόνῳ σοφῷ θεῷ σωτῆρι ἡμῶν δόξα καὶ

---

v.12 ουτοι εισιν οι$^{\mathcal{V}}$ εν ταις αγαπαις υμων σπιλαδες συνευωχουμενοι υμιν$^{\mathcal{K}}$ αφοβως εαυτους ποιμαινοντες νεφελαι ανυδροι υπο ανεμων παραφερομεναι$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ περιφερομεναι$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ δενδρα φθινοπωρινα ακαρπα δις αποθανοντα εκριζωθεντα. **v.13** κυματα αγρια θαλασσης επαφριζοντα τας εαυτων αισχυνας αστερες πλανηται οις ο ζοφος του σκοτους εις τον$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ αιωνα τετηρηται. **v.14** προεφητευσεν δε και τουτοις εβδομος απο αδαμ ενωχ λεγων ιδου ηλθεν κυριος εν μυριασιν$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ αγιαις μυριασιν$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ αυτου. **v.15** ποιησαι κρισιν κατα παντων και ελεγξαι$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ εξελεγξαι$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ παντας$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τους$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ασεβεις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πασαν$^{\mathcal{V}}$ ψυχην$^{\mathcal{V}}$ περι παντων των εργων ασεβειας αυτων ων ησεβησαν και περι παντων των σκληρων ων ελαλησαν κατ αυτου αμαρτωλοι ασεβεις. **v.16** ουτοι εισιν γογγυσται μεμψιμοιροι κατα τας επιθυμιας εαυτων$^{\mathcal{V}}$ αυτων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πορευομενοι και το στομα αυτων λαλει υπερογκα θαυμαζοντες προσωπα ωφελειας χαριν. **v.18** οτι ελεγον υμιν [οτι]$^{\mathcal{V}}$ επ$^{\mathcal{V}}$ εσχατου$^{\mathcal{V}}$ [του]$^{\mathcal{V}}$ χρονου$^{\mathcal{V}}$ οτι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εσχατω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ χρονω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εσονται εμπαικται κατα τας εαυτων επιθυμιας πορευομενοι των ασεβειων. **v.19** ουτοι εισιν οι αποδιοριζοντες εαυτους$^{\mathcal{K}}$ ψυχικοι πνευμα μη εχοντες. **v.20** υμεις δε αγαπητοι εποικοδομουντες$^{\mathcal{V}}$ εαυτους$^{\mathcal{V}}$ τη αγιωτατη υμων πιστει εποικοδομουντες$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εαυτους$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εν πνευματι αγιω προσευχομενοι. **v.22** και ους μεν ελεατε$^{\mathcal{V}}$ ελεειτε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ διακρινομενους$^{\mathcal{V}}$ διακρινομενοι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.23** ους δε εν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ φοβω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ σωζετε εκ του$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ πυρος αρπαζοντες ους$^{\mathcal{V}}$ δε$^{\mathcal{V}}$ ελεατε$^{\mathcal{V}}$ εν$^{\mathcal{V}}$ φοβω$^{\mathcal{V}}$ μισουντες και τον απο της σαρκος εσπιλωμενον χιτωνα. **v.24** τω δε δυναμενω φυλαξαι υμας$^{\mathcal{K},\mathcal{V}}$ αυτους$^{\mathcal{T},\mathfrak{M}}$ απταιστους και στησαι κατενωπιον της δοξης αυτου αμωμους εν αγαλλιασει. **v.25** μονω σοφω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ θεω σωτηρι ημων δια$^{\mathcal{V}}$ ιησου$^{\mathcal{V}}$ χριστου$^{\mathcal{V}}$ του$^{\mathcal{V}}$ κυριου$^{\mathcal{V}}$ ημων$^{\mathcal{V}}$ δοξα και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μεγαλωσυνη κρατος και εξουσια προ$^{\mathcal{V}}$ παντος$^{\mathcal{V}}$ του$^{\mathcal{V}}$ αιωνος$^{\mathcal{V}}$ και νυν και εις παντας τους αιωνας αμην.

μεγαλωσύνη κράτος καὶ ἐξουσία καὶ νῦν καὶ εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας ἀμήν.

ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ

1 ἀποκάλυψις ἰησοῦ χριστοῦ ἣν ἔδωκεν αὐτῷ ὁ θεός δεῖξαι τοῖς δούλοις
αὐτοῦ ἃ δεῖ γενέσθαι ἐν τάχει καὶ ἐσήμανεν ἀποστείλας διὰ τοῦ ἀγγέλου
2* αὐτοῦ τῷ δούλῳ αὐτοῦ ἰωάννῃ. ὃς ἐμαρτύρησεν τὸν λόγον τοῦ θεοῦ καὶ
3 τὴν μαρτυρίαν ἰησοῦ χριστοῦ ὅσα τε εἶδεν. μακάριος ὁ ἀναγινώσκων
καὶ οἱ ἀκούοντες τοὺς λόγους τῆς προφητείας καὶ τηροῦντες τὰ ἐν αὐτῇ
4* γεγραμμένα ὁ γὰρ καιρὸς ἐγγύς. ἰωάννης ταῖς ἑπτὰ ἐκκλησίαις ταῖς ἐν
τῇ ἀσίᾳ χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ τοῦ ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν καὶ ὁ ἐρχόμενος
5* καὶ ἀπὸ τῶν ἑπτὰ πνευμάτων ἃ ἐστιν ἐνώπιον τοῦ θρόνου αὐτοῦ. καὶ
ἀπὸ ἰησοῦ χριστοῦ ὁ μάρτυς ὁ πιστός ὁ πρωτότοκος ἐκ τῶν νεκρῶν
καὶ ὁ ἄρχων τῶν βασιλέων τῆς γῆς τῷ ἀγαπήσαντι ἡμᾶς καὶ λούσαντι
6* ἡμᾶς ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν ἐν τῷ αἵματι αὐτοῦ. καὶ ἐποίησεν ἡμᾶς
βασιλεῖς καὶ ἱερεῖς τῷ θεῷ καὶ πατρὶ αὐτοῦ αὐτῷ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος
7 εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν. ἰδού ἔρχεται μετὰ τῶν νεφελῶν καὶ
ὄψεται αὐτὸν πᾶς ὀφθαλμὸς καὶ οἵτινες αὐτὸν ἐξεκέντησαν καὶ κόψονται
8* ἐπ' αὐτὸν πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς ναί ἀμήν. ἐγώ εἰμι τὸ α καὶ τὸ ω ἀρχὴ
καὶ τέλος λέγει ὁ κύριος ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν καὶ ὁ ἐρχόμενος ὁ παντοκράτωρ.
9* ἐγὼ ἰωάννης ὁ καὶ ἀδελφὸς ὑμῶν καὶ συγκοινωνὸς ἐν τῇ θλίψει καὶ
ἐν τῇ βασιλείᾳ καὶ ὑπομονῇ ἰησοῦ χριστοῦ ἐγενόμην ἐν τῇ νήσῳ τῇ
καλουμένῃ πάτμῳ διὰ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ καὶ διὰ τὴν μαρτυρίαν ἰησοῦ
10* χριστοῦ. ἐγενόμην ἐν πνεύματι ἐν τῇ κυριακῇ ἡμέρᾳ καὶ ἤκουσα
11* ὀπίσω μου φωνὴν μεγάλην ὡς σάλπιγγος. λεγούσης ἐγώ ἐιμι τὸ α

---

1 **v.2** ος εμαρτυρησε$^{\mathfrak{M}}$ εμαρτυρησεν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ τον λογον του θεου και την μαρτυριαν ιησου χριστου οσα ειδε$^{\mathfrak{M}}$ τε$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ειδεν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$. **v.4** ιωαννης ταις επτα εκκλησιαις ταις εν τη ασια χαρις υμιν και ειρηνη απο θεου$^{\mathfrak{M}}$ του$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ο ων και ο ην και ο ερχομενος και απο των επτα πνευματων α [εστιν]$^{\mathfrak{M}}$ εστιν$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ενωπιον του θρονου αυτου. **v.5** και απο ιησου χριστου ο μαρτυς ο πιστος ο πρωτοτοκος εκ$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ των νεκρων και ο αρχων των βασιλεων της γης τω αγαπωντι$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ αγαπησαντι$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ημας και λυσαντι$^{\mathcal{V}}$ λουσαντι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ημας εκ$^{\mathcal{V}}$ απο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ των αμαρτιων ημων εν τω αιματι αυτου. **v.6** και εποιησεν ημας βασιλειαν$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ βασιλεις$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ και$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ιερεις τω θεω και πατρι αυτου αυτω η δοξα και το κρατος εις τους αιωνας [των$^{\mathcal{V}}$ των$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αιωνων]$^{\mathcal{V}}$ αιωνων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αμην. **v.8** εγω ειμι το αλφα$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ α$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ και το ω αρχη$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ και$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ τελος$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ λεγει ο$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ κυριος ο$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ θεος$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ο ων και ο ην και ο ερχομενος ο παντοκρατωρ. **v.9** εγω ιωαννης ο και$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ αδελφος υμων και κοινωνος$^{\mathfrak{M}}$ συγκοινωνος$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ εν τη θλιψει και εν$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ τη$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ βασιλεια και υπομονη εν$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ χριστω$^{\mathfrak{M}}$ ιησου χριστου$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ εγενομην εν τη νησω τη καλουμενη πατμω δια τον λογον του θεου και δια$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ την μαρτυριαν ιησου χριστου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.10** εγενομην εν πνευματι εν τη κυριακη ημερα και ηκουσα φωνην$^{\mathfrak{M}}$ οπισω μου φωνην$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ μεγαλην ως σαλπιγγος.

καὶ τὸ ω ὃ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος καὶ ὁ βλέπεις γράψον εἰς βιβλίον καὶ
πέμψον ταῖς ἐκκλησίαις ταῖς ἐν ἀσίᾳ εἰς ἔφεσον καὶ εἰς σμύρναν καὶ
εἰς πέργαμον καὶ εἰς θυάτειρα καὶ εἰς σάρδεις καὶ εἰς φιλαδέλφειαν καὶ
εἰς λαοδίκειαν. καὶ ἐπέστρεψα βλέπειν τὴν φωνὴν ἥτις ἐλάλησεν μετ’ 12*
ἐμοῦ καὶ ἐπιστρέψας εἶδον ἑπτὰ λυχνίας χρυσᾶς. καὶ ἐν μέσῳ τῶν ἑπτὰ 13*
λυχνιῶν ὅμοιον υἱῷ ἀνθρώπου ἐνδεδυμένον ποδήρη καὶ περιεζωσμένον
πρὸς τοῖς μαστοῖς ζώνην χρυσῆν. ἡ δὲ κεφαλὴ αὐτοῦ καὶ αἱ τρίχες 14*
λευκαὶ ὡσεὶ ἔριον λευκόν ὡς χιών καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ὡς φλὸξ πυρός.
καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὅμοιοι χαλκολιβάνῳ ὡς ἐν καμίνῳ πεπυρωμένοι 15*
καὶ ἡ φωνὴ αὐτοῦ ὡς φωνὴ ὑδάτων πολλῶν. καὶ ἔχων ἐν τῇ δεξιᾷ 16*
αὐτοῦ χειρὶ ἀστέρας ἑπτά καὶ ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ῥομφαία δίστομος
ὀξεῖα ἐκπορευομένη καὶ ἡ ὄψις αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος φαίνει ἐν τῇ δυνάμει
αὐτοῦ. καὶ ὅτε εἶδον αὐτόν ἔπεσα πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ ὡς νεκρός 17*
καὶ ἐπέθηκεν τὴν δεξιὰν αὐτοῦ χεῖρα ἐπ’ ἐμὲ λέγων μοι μὴ φοβοῦ ἐγώ
εἰμι ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος. καὶ ὁ ζῶν καὶ ἐγενόμην νεκρὸς καὶ ἰδού 18*
ζῶν εἰμι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν καὶ ἔχω τὰς κλεῖς τοῦ ᾅδου
καὶ τοῦ θανάτου. γράψον ἃ εἶδες καὶ ἅ εἰσὶν καὶ ἃ μέλλει γινέσθαι 19*
μετὰ ταῦτα. τὸ μυστήριον τῶν ἑπτὰ ἀστέρων ὧν εἶδες ἐπὶ τῆς δεξιᾶς 20*
μου καὶ τὰς ἑπτὰ λυχνίας τὰς χρυσᾶς οἱ ἑπτὰ ἀστέρες ἄγγελοι τῶν ἑπτὰ
ἐκκλησιῶν εἰσιν καὶ αἱ ἑπτὰ λυχνίαι ἅς εἶδες ἑπτὰ ἐκκλησίαι εἰσίν.

τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐφέσίνης ἐκκλησίας γράψον τάδε λέγει ὁ κρατῶν τούς **2***
ἑπτὰ ἀστέρας ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ ὁ περιπατῶν ἐν μέσῳ τῶν ἑπτὰ λυχνιῶν

v.11 λεγουσης εγω$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ειμι$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ το$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ α$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ και$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ το$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ω$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ο$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ πρωτος$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ και$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ο$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ εσχατος$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ και$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ο βλεπεις γραψον εις βιβλιον και πεμψον ταις επτα$^{\mathcal{K},\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ εκκλησιαις ταις$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ εν$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ασια$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ εις εφεσον και εις σμυρναν και εις περγαμον και εις θυατειρα και εις σαρδεις και εις φιλαδελφειαν και εις λαοδικειαν. **v.12** και εκει$^{\mathfrak{M}}$ επεστρεψα βλεπειν την φωνην ητις ελαλει$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ελαλησεν$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ μετ εμου και επιστρεψας ειδον επτα λυχνιας χρυσας. **v.13** και εν μεσω των επτα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ λυχνιων ομοιον υιον$^{\mathcal{V}}$ υιω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ανθρωπου ενδεδυμενον ποδηρη και περιεζωσμενον προς τοις μαστοις ζωνην χρυσαν$^{\mathcal{V}}$ χρυσην$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.14** η δε κεφαλη αυτου και αι τριχες λευκαι ως$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ωσει$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ εριον λευκον ως χιων και οι οφθαλμοι αυτου ως φλοξ πυρος. **v.15** και οι ποδες αυτου ομοιοι χαλκολιβανω ως εν καμινω πεπυρωμενης$^{\mathcal{V}}$ πεπυρωμενοι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και η φωνη αυτου ως φωνη υδατων πολλων. **v.16** και εχων εν τη δεξια αυτου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ χειρι αυτου$^{\mathcal{V}}$ αστερας επτα και εκ του στοματος αυτου ρομφαια διστομος οξεια εκπορευομενη και η οψις αυτου ως ο ηλιος φαινει εν τη δυναμει αυτου. **v.17** και οτε ειδον αυτον επεσα προς τους ποδας αυτου ως νεκρος και εθηκεν$^{\mathcal{V}}$ εθηκε$^{\mathfrak{M}}$ επεθηκεν$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ την δεξιαν αυτου χειρα$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ επ εμε λεγων μοι$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ μη φοβου εγω ειμι ο πρωτος και ο εσχατος. **v.18** και ο ζων και εγενομην νεκρος και ιδου ζων ειμι εις τους αιωνας των αιωνων αμην$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και εχω τας κλεις του θανατου$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ αδου$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ και του αδου$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ θανατου$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$. **v.19** γραψον ουν$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ α ειδες και α εισι$^{\mathfrak{M}}$ εισιν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ και α μελλει γενεσθαι$^{\mathcal{V}}$ γινεσθαι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μετα ταυτα. **v.20** το μυστηριον των επτα αστερων ους$^{\mathcal{V}}$ ων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ειδες επι της δεξιας μου και τας επτα λυχνιας τας χρυσας οι επτα αστερες αγγελοι των επτα εκκλησιων εισι$^{\mathfrak{M}}$ εισιν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ και αι επτα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ λυχνιαι αι$^{\mathcal{V}}$ επτα$^{\mathcal{V}}$ [ας$^{\mathfrak{M}}$ ας$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ειδες]$^{\mathfrak{M}}$ ειδες$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ επτα εκκλησιαι εισι$^{\mathfrak{M}}$ εισιν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$. **2 v.1** τω αγγελω της εν$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ εφεσω$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ εφεσινης$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ εκκλησιας γραψον ταδε λεγει ο κρατων τους επτα αστερας εν τη δεξια αυτου ο περιπατων εν μεσω των επτα λυχνιων των χρυσων.

2* τῶν χρυσῶν. οἶδα τὰ ἔργα σου καὶ τὸν κόπον σου καὶ τὴν ὑπομονήν σου
καὶ ὅτι οὐ δύνῃ βαστάσαι κακούς καὶ ἐπειράσω τοὺς φάσκοντας εἶναι
3* ἀποστόλους καὶ οὐκ εἰσίν καὶ εὗρες αὐτοὺς ψευδεῖς. καὶ ἐβάστασας καὶ
ὑπομονὴν ἔχεις καὶ διὰ τὸ ὄνομά μου κεκοπίακας καὶ οὐ κέκμηκας.
4*, 5* ἀλλ’ ἔχω κατὰ σοῦ ὅτι τὴν ἀγάπην σου τὴν πρώτην ἀφῆκας. μνημόνευε
οὖν πόθεν ἐκπέπτωκας καὶ μετανόησον καὶ τὰ πρῶτα ἔργα ποίησον εἰ
δὲ μή ἔρχομαί σοι τάχει καὶ κινήσω τὴν λυχνίαν σου ἐκ τοῦ τόπου αὐτῆς
6 ἐὰν μὴ μετανοήσῃς. ἀλλὰ τοῦτο ἔχεις ὅτι μισεῖς τὰ ἔργα τῶν νικολαϊτῶν
7* ἃ κἀγὼ μισῶ. ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις
τῷ νικῶντι δώσω αὐτῷ φαγεῖν ἐκ τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς ὅ ἐστιν ἐν μέσῳ τοῦ
8* παραδείσου τοῦ θεοῦ. καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐκκλησίας σμυρναίων γράψον
9* τάδε λέγει ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος ὃς ἐγένετο νεκρὸς καὶ ἔζησεν. οἶδά
σου τὰ ἔργα καὶ τὴν θλῖψιν καὶ τὴν πτωχείαν πλούσιος δὲ εἶ καὶ τὴν
βλασφημίαν τῶν λεγόντων ἰουδαίους εἶναι ἑαυτούς καὶ οὐκ εἰσὶν ἀλλὰ
10* συναγωγὴ τοῦ σατανᾶ. μηδὲν φοβοῦ ἃ μέλλεις πάσχειν ἰδού μέλλει
βάλειν ἐξ ὑμῶν ὁ διάβολος εἰς φυλακὴν ἵνα πειρασθῆτε καὶ ἕξετε θλῖψιν
ἡμερῶν δέκα γίνου πιστὸς ἄχρι θανάτου καὶ δώσω σοι τὸν στέφανον
11 τῆς ζωῆς. ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις ὁ
12 νικῶν οὐ μὴ ἀδικηθῇ ἐκ τοῦ θανάτου τοῦ δευτέρου. καὶ τῷ ἀγγέλῳ
τῆς ἐν περγάμῳ ἐκκλησίας γράψον τάδε λέγει ὁ ἔχων τὴν ῥομφαίαν τὴν
13* δίστομον τὴν ὀξεῖαν. οἶδα τὰ ἔργα σου καὶ ποῦ κατοικεῖς ὅπου ὁ θρόνος
τοῦ σατανᾶ καὶ κρατεῖς τὸ ὄνομά μου καὶ οὐκ ἠρνήσω τὴν πίστιν μου
καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐν αἷς ἀντιπᾶς ὁ μάρτυς μου ὁ πιστός ὃς ἀπεκτάνθη

---

v.2 οιδα τα εργα σου και τον κοπον σου[T,M,K] και την υπομονην σου και οτι ου δυνη βαστασαι κακους και επειρασας[M,V] επειρασω[T,K] τους λεγοντας[M,V] φασκοντας[T,K] εαυτους[M,V] ειναι[T,K] αποστολους ειναι[M] και ουκ εισι[M] εισιν[T,K,V] και ευρες αυτους ψευδεις. **v.3** και εβαστασας[T,K] και[T,K] υπομονην εχεις και εβαστασας[M,V] δια το ονομα μου κεκοπιακας[T,K] και ουκ[M] ου[T,K,V] εκοπιασας[M] κεκμηκας[T,K] κεκοπιακες[V]. **v.4** αλλα[M,V] αλλ[T,K] εχω κατα σου οτι την αγαπην σου την πρωτην αφηκες[V] αφηκας[T,M,K]. **v.5** μνημονευε ουν ποθεν πεπτωκας[M,V] εκπεπτωκας[T,K] και μετανοησον και τα πρωτα εργα ποιησον ει δε μη ερχομαι σοι ταχυ[K,M] ταχει[T] και κινησω την λυχνιαν σου εκ του τοπου αυτης εαν μη μετανοησης. **v.7** ο εχων ους ακουσατω τι το πνευμα λεγει ταις εκκλησιαις τω νικωντι δωσω αυτω φαγειν εκ του ξυλου της ζωης ο εστιν εν τω[V] παραδεισω[V] μεσω[T,M,K] του[T,M,K] παραδεισου[T,M,K] του θεου μου[M]. **v.8** και τω αγγελω της εν[M,V] σμυρνη[M,V] εκκλησιας σμυρναιων[T,K] γραψον ταδε λεγει ο πρωτος και ο εσχατος ος εγενετο νεκρος και εζησεν. **v.9** οιδα σου τα[T,M,K] εργα[T,M,K] και[T,M,K] την θλιψιν και την πτωχειαν αλλα[M,V] πλουσιος δε[T,K] ει και την βλασφημιαν εκ[M,V] των λεγοντων ιουδαιους ειναι εαυτους και ουκ εισιν αλλα συναγωγη του σατανα. **v.10** μηδεν φοβου α μελλεις πασχειν ιδου δη[M] μελλει βαλλειν[V] βαλειν[T,M,K] εξ[T,K] υμων[T,K] ο διαβολος εξ[M,V] υμων[M,V] εις φυλακην ινα πειρασθητε και εξετε θλιψιν ημερων δεκα γινου πιστος αχρι θανατου και δωσω σοι τον στεφανον της ζωης. **v.13** οιδα τα[T,M,K] εργα[T,M,K] σου[T,M,K] και[T,M,K] που κατοικεις οπου ο θρονος του σατανα και κρατεις το ονομα μου και ουκ ηρνησω την πιστιν μου και[T,K,V] εν ταις ημεραις [εν][M] εν[T,K] αις[T,M,K] αντιπας ο μαρτυς μου ο πιστος μου[V] ος απεκτανθη παρ υμιν οπου κατοικει[T,K] ο σατανας κατοικει[M,V].

παρ’ ὑμῖν ὅπου κατοικεῖ ὁ σατανᾶς. ἀλλ’ ἔχω κατὰ σοῦ ὀλίγα ὅτι ἔχεις 14*
ἐκεῖ κρατοῦντας τὴν διδαχὴν βαλαάμ ὃς ἐδίδασκεν ἔν τῷ βαλὰκ βαλεῖν
σκάνδαλον ἐνώπιον τῶν υἱῶν ἰσραήλ φαγεῖν εἰδωλόθυτα καὶ πορνεῦσαι.
οὕτως ἔχεις καὶ σὺ κρατοῦντας τὴν διδαχὴν τῶν νικολαϊτῶν ὅ μισῶ. 15*
μετανόησον εἰ δὲ μή ἔρχομαί σοι ταχύ καὶ πολεμήσω μετ’ αὐτῶν ἐν 16*
τῇ ῥομφαίᾳ τοῦ στόματός μου. ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα 17*
λέγει ταῖς ἐκκλησίαις τῷ νικῶντι δώσω αὐτῷ φαγεῖν ἀπὸ τοῦ μάννα τοῦ
κεκρυμμένου καὶ δώσω αὐτῷ ψῆφον λευκὴν καὶ ἐπὶ τὴν ψῆφον ὄνομα
καινὸν γεγραμμένον ὃ οὐδεὶς ἔγνω εἰ μὴ ὁ λαμβάνων. καὶ τῷ ἀγγέλῳ 18
τῆς ἐν θυατείροις ἐκκλησίας γράψον τάδε λέγει ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ ὁ ἔχων
τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ ὡς φλόγα πυρός καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὅμοιοι
χαλκολιβάνῳ. οἶδά σου τὰ ἔργα καὶ τὴν ἀγάπην καὶ τὴν διακονίαν 19*
καὶ τὴν πίστιν καὶ τὴν ὑπομονήν σου καὶ τὰ ἔργα σου καὶ τὰ ἔσχατα
πλείονα τῶν πρώτων. ἀλ’λ ἔχω κατὰ σοῦ ὀλίγα ὅτι ἐᾷς τὴν γυναῖκα 20*
ἰεζάβηλ τὴν λέγουσαν ἑαυτὴν προφῆτιν διδάσκειν καὶ πλανᾶσθαι ἐμοὺς
δούλους πορνεῦσαι καὶ εἰδωλόθυτα φαγεῖν. καὶ ἔδωκα αὐτῇ χρόνον 21*
ἵνα μετανοήσῃ ἐκ τῆς πορνείας αὐτῆς καὶ οὐ μετενόησεν. ἰδού ἐγὼ 22*
βάλλω αὐτὴν εἰς κλίνην καὶ τοὺς μοιχεύοντας μετ’ αὐτῆς εἰς θλῖψιν
μεγάλην ἐὰν μὴ μετανοήσωσιν ἐκ τῶν ἔργων αὐτῶν. καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς 23*
ἀποκτενῶ ἐν θανάτῳ καὶ γνώσονται πᾶσαι αἱ ἐκκλησίαι ὅτι ἐγώ εἰμι
ὁ ἐρευνῶν νεφροὺς καὶ καρδίας καὶ δώσω ὑμῖν ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα
ὑμῶν. ὑμῖν δὲ λέγω καὶ λοιποῖς τοῖς ἐν θυατείροις ὅσοι οὐκ ἔχουσιν 24*

---

v.14 αλλ εχω κατα σου ολιγα οτι εχεις εκει κρατουντας την διδαχην βαλααμ ος εδιδαξε$^{\mathfrak{M}}$ εδιδασκεν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ τον$^{\mathcal{K},\mathfrak{M}}$ εν$^{\mathcal{T}}$ Ατω$^{\mathcal{T}}$ βαλακ βαλειν σκανδαλον ενωπιον των υιων ισραηλ [και]$^{\mathfrak{M}}$ φαγειν ειδωλοθυτα και πορνευσαι. **v.15** ουτως εχεις και συ κρατουντας την διδαχην [των]$^{\mathcal{V}}$ των$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ νικολαιτων ομοιως$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ο$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ μισω$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$. **v.16** μετανοησον ουν$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ει δε μη ερχομαι σοι ταχυ και πολεμησω μετ αυτων εν τη ρομφαια του στοματος μου. **v.17** ο εχων ους ακουσατω τι το πνευμα λεγει ταις εκκλησιαις τω νικωντι δωσω αυτω φαγειν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ [απο]$^{\mathfrak{M}}$ απο$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ του μαννα του κεκρυμμενου και δωσω αυτω ψηφον λευκην και επι την ψηφον ονομα καινον γεγραμμενον ο ουδεις οιδεν$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ εγνω$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ει μη ο λαμβανων. **v.19** οιδα σου τα εργα και την αγαπην και την πιστιν$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ διακονιαν$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ και την διακονιαν$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ πιστιν$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ και την υπομονην σου και τα εργα σου και$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ τα εσχατα πλειονα των πρωτων. **v.20** αλλα$^{\mathcal{V}}$ αλλ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εχω κατα σου ολιγα$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ οτι αφεις$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ εας$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ την γυναικα σου$^{\mathfrak{M}}$ ιεζαβελ$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ η$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ιεζαβηλ$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ την$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ λεγουσαν$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ λεγει$^{\mathfrak{M}}$ λεγουσα$^{\mathcal{V}}$ εαυτην προφητιν διδασκειν$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ και διδασκει$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ και$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ πλανα$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ τους$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ πλανασθαι$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ εμους δουλους πορνευσαι και ειδωλοθυτα$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ φαγειν ειδωλοθυτα$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$. **v.21** και εδωκα αυτη χρονον ινα μετανοηση και$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ου$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ θελει$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ μετανοησαι$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ εκ της πορνειας αυτης και$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ου$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ μετενοησεν$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$. **v.22** ιδου εγω$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ βαλλω αυτην εις κλινην και τους μοιχευοντας μετ αυτης εις θλιψιν μεγαλην εαν μη μετανοησωσιν εκ των εργων αυτης$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ αυτων$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$. **v.23** και τα τεκνα αυτης αποκτενω εν θανατω και γνωσονται πασαι αι εκκλησιαι οτι εγω ειμι ο εραυνων$^{\mathcal{V}}$ ερευνων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ νεφρους και καρδιας και δωσω υμιν εκαστω κατα τα εργα υμων. **v.24** υμιν δε λεγω τοις$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ και$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ λοιποις τοις εν θυατειροις οσοι ουκ εχουσι$^{\mathfrak{M}}$ εχουσιν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ την διδαχην ταυτην και$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ οιτινες ουκ εγνωσαν τα βαθεα$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ βαθη$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ του σατανα ως λεγουσιν ου βαλλω$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ βαλω$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ εφ υμας αλλο βαρος.

τὴν διδαχὴν ταύτην καὶ οἵτινες οὐκ ἔγνωσαν τὰ βάθη τοῦ σατανᾶ ὡς
25* λέγουσιν οὐ βάλω ἐφ᾽ ὑμᾶς ἄλλο βάρος. πλὴν ὃ ἔχετε κρατήσατε ἄχρις
26 οὗ ἂν ἥξω. καὶ ὁ νικῶν καὶ ὁ τηρῶν ἄχρι τέλους τὰ ἔργα μου δώσω
27* αὐτῷ ἐξουσίαν ἐπὶ τῶν ἐθνῶν. καὶ ποιμανεῖ αὐτοὺς ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ
ὡς τὰ σκεύη τὰ κεραμικὰ συντρίβεται ὡς κἀγὼ εἴληφα παρά τοῦ πατρός
28, 29 μου. καὶ δώσω αὐτῷ τὸν ἀστέρα τὸν πρωϊνόν. ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί
τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις.

3* καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν σάρδεσιν ἐκκλησίας γράψον τάδε λέγει ὁ ἔχων
τὰ πνεύματα τοῦ θεοῦ καὶ τοὺς ἑπτὰ ἀστέρας οἶδά σου τὰ ἔργα ὅτι τὸ
2* ὄνομα ἔχεις ὅτι ζῇς καὶ νεκρὸς εἶ. γίνου γρηγορῶν καὶ στήριξον τὰ
λοιπὰ ἃ μέλλει ἀποθανεῖν οὐ γὰρ εὕρηκά σου τὰ ἔργα πεπληρωμένα
3* ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. μνημόνευε οὖν πῶς εἴληφας καὶ ἤκουσας καὶ τήρει
καὶ μετανόησον ἐὰν οὖν μὴ γρηγορήσῃς ἥξω ἐπὶ σέ ὡς κλέπτης καὶ οὐ
4* μὴ γνῷς ποίαν ὥραν ἥξω ἐπὶ σε. ἔχεις ὀλίγα ὀνόματα καὶ ἐν σάρδεσιν ἃ
οὐκ ἐμόλυναν τὰ ἱμάτια αὐτῶν καὶ περιπατήσουσιν μετ᾽ ἐμοῦ ἐν λευκοῖς
5* ὅτι ἄξιοί εἰσιν. ὁ νικῶν οὗτος περιβαλεῖται ἐν ἱματίοις λευκοῖς καὶ οὐ μὴ
ἐξαλείψω τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκ τῆς βίβλου τῆς ζωῆς καὶ ἐξομολογήσομαι τὸ
ὄνομα αὐτοῦ ἐνώπιον τοῦ πατρός μου καὶ ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ.
6, 7* ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις. καὶ τῷ ἀγγέλῳ
τῆς ἐν φιλαδελφείᾳ ἐκκλησίας γράψον τάδε λέγει ὁ ἅγιος ὁ ἀληθινός ὁ
ἔχων τὴν κλεῖδα τοῦ δαβίδ ὁ ἀνοίγων καὶ οὐδεὶς κλείει καὶ κλείει καὶ
8* οὐδεὶς ἀνοίγει. οἶδά σου τὰ ἔργα ἰδού δέδωκα ἐνώπιόν σου θύραν
ἀνεῳγμένην καὶ οὐδεὶς δύναται κλεῖσαι αὐτήν ὅτι μικρὰν ἔχεις δύναμιν
9* καὶ ἐτήρησάς μου τὸν λόγον καὶ οὐκ ἠρνήσω τὸ ὄνομά μου. ἰδού

v.25 πλην ο εχετε κρατησατε [V]ἄχρις᾽᾽ αχρις[T,𝔐,K] ου αν ηξω. **v.27** και ποιμανει αυτους εν ραβδω σιδηρα ως τα σκευη τα κεραμικα συντριβησεται[𝔐] συντριβεται[T,K,V] ως καγω ειληφα παρα του πατρος μου. **3** **v.1** και τω αγγελω της εν σαρδεσιν εκκλησιας γραψον ταδε λεγει ο εχων τα επτα[K,𝔐,V] πνευματα του θεου και τους επτα αστερας οιδα σου τα εργα οτι το[T,K] ονομα εχεις οτι ζης και νεκρος ει. **v.2** γινου γρηγορων και στηρισον[𝔐,V] στηριξον[T,K] τα λοιπα α εμελλον[V] εμελλες[𝔐] μελλει[T,K] αποβαλλειν[𝔐] αποθανειν[T,K,V] ου γαρ ευρηκα σου τα εργα πεπληρωμενα ενωπιον του θεου μου[𝔐,V]. **v.3** μνημονευε ουν πως ειληφας [και[𝔐] και[T,K,V] ηκουσας και τηρει][𝔐] τηρει[T,K,V] και μετανοησον εαν ουν μη γρηγορησης ηξω επι[T,𝔐,K] σε[T,𝔐,K] ως κλεπτης και ου μη γνως ποιαν ωραν ηξω επι σε. **v.4** αλλα[V] αλλ[𝔐] εχεις[T,K,V] ολιγα εχεις[𝔐] ονοματα και[T,K] εν σαρδεσιν α ουκ εμολυναν τα ιματια αυτων και περιπατησουσι[𝔐] περιπατησουσιν[T,K,V] μετ εμου εν λευκοις οτι αξιοι εισιν. **v.5** ο νικων ουτως[V] ουτος[T,𝔐,K] περιβαλειται εν ιματιοις λευκοις και ου μη εξαλειψω το ονομα αυτου εκ της βιβλου της ζωης και ομολογησω[𝔐,V] εξομολογησομαι[T,K] το ονομα αυτου ενωπιον του πατρος μου και ενωπιον των αγγελων αυτου. **v.7** και τω αγγελω της εν φιλαδελφεια εκκλησιας γραψον ταδε λεγει ο αγιος ο αληθινος ο εχων την κλειν[𝔐,V] κλειδα[T,K] του[T,𝔐,K] δαδ[𝔐] δαβιδ[T,K] δαυιδ[V] ο ανοιγων και ουδεις κλεισει[𝔐,V] αυτην[𝔐] ει[𝔐] μη[𝔐] ο[𝔐] ανοιγων[𝔐] κλειει[T,K] και[T,K,V] κλειει[T,K] κλειων[V] και ουδεις ανοιξει[𝔐] ανοιγει[T,K,V]. **v.8** οιδα σου τα εργα ιδου δεδωκα ενωπιον σου θυραν ηνεωγμενην[V] ανεωγμενην[T,𝔐,K] ην[𝔐,V] και[T,K] ουδεις δυναται κλεισαι αυτην οτι μικραν εχεις δυναμιν και ετηρησας μου τον λογον και ουκ ηρνησω το ονομα μου.

διδωμι ἐκ τῆς συναγωγῆς τοῦ σατανᾶ τῶν λεγόντων ἑαυτοὺς ἰουδαίους
εἶναι καὶ οὐκ εἰσὶν ἀλλὰ ψεύδονται ἰδού ποιήσω αὐτοὺς ἵνα ἥξωσιν καὶ
προσκυνήσωσιν ἐνώπιον τῶν ποδῶν σου καὶ γνῶσιν ὅτι ἐγὼ ἠγάπησά
σε. ὅτι ἐτήρησας τὸν λόγον τῆς ὑπομονῆς μου κἀγώ σε τηρήσω ἐκ 10
τῆς ὥρας τοῦ πειρασμοῦ τῆς μελλούσης ἔρχεσθαι ἐπὶ τῆς οἰκουμένης
ὅλης πειράσαι τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς. ἰδού ἔρχομαι ταχύ 11*
κράτει ὃ ἔχεις ἵνα μηδεὶς λάβῃ τὸν στέφανόν σου. ὁ νικῶν ποιήσω 12*
αὐτὸν στῦλον ἐν τῷ ναῷ τοῦ θεοῦ μου καὶ ἔξω οὐ μὴ ἐξέλθῃ ἔτι καὶ
γράψω ἐπ’ αὐτὸν τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ μου καὶ τὸ ὄνομα τῆς πόλεως τοῦ
θεοῦ μου τῆς καινῆς ἱερουσαλήμ ἡ καταβαίνουσα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ
τοῦ θεοῦ μου καὶ τὸ ὄνομά μου τὸ καινόν. ὁ ἔχων οὗς ἀκουσάτω 13
τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις. καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐκκλησίας 14*
λαοδικέων γράψον τάδε λέγει ὁ ἀμήν ὁ μάρτυς ὁ πιστὸς καὶ ἀληθινός
ἡ ἀρχὴ τῆς κτίσεως τοῦ θεοῦ. οἶδά σου τὰ ἔργα ὅτι οὔτε ψυχρὸς εἶ 15*
οὔτε ζεστός ὄφελον ψυχρὸς εἴης ἢ ζεστός. οὕτως ὅτι χλιαρὸς εἶ καὶ 16*
οὔτε ψυχρός οὔτε ζεστὸς μέλλω σε ἐμέσαι ἐκ τοῦ στόματός μου. ὅτι 17*
λέγεις ὅτι πλούσιός εἰμι καὶ πεπλούτηκα καὶ οὐδενὸς χρείαν ἔχω καὶ
οὐκ οἶδας ὅτι σὺ εἶ ὁ ταλαίπωρος καὶ ἐλεεινὸς καὶ πτωχὸς καὶ τυφλὸς καὶ
γυμνός. συμβουλεύω σοι ἀγοράσαι παρ’ ἐμοῦ χρυσίον πεπυρωμένον ἐκ 18*
πυρὸς ἵνα πλουτήσῃς καὶ ἱμάτια λευκὰ ἵνα περιβάλῃ καὶ μὴ φανερωθῇ ἡ
αἰσχύνη τῆς γυμνότητός σου καὶ κολλούριον ἐγχρῖσον τοὺς ὀφθαλμούς
σου ἵνα βλέπῃς. ἐγὼ ὅσους ἐὰν φιλῶ ἐλέγχω καὶ παιδεύω ζήλωσον 19*
οὖν καὶ μετανόησον. ἰδού ἕστηκα ἐπὶ τὴν θύραν καὶ κρούω ἐάν τις 20*

---

v.9 ιδου διδω$^{\mathcal{V}}$ διδωμι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εκ της συναγωγης του σατανα των λεγοντων εαυτους ιουδαιους ειναι και ουκ εισιν αλλα ψευδονται ιδου ποιησω αυτους ινα ηξουσιν$^{\mathcal{V}}$ ηξωσι$^{\mathfrak{M}}$ ηξωσιν$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ και προσκυνησουσιν$^{\mathcal{V}}$ προσκυνησωσιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ενωπιον των ποδων σου και γνωσιν οτι εγω$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ ηγαπησα σε. **v.11** ιδου$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ερχομαι ταχυ κρατει ο εχεις ινα μηδεις λαβη τον στεφανον σου. **v.12** ο νικων ποιησω αυτον στυλον εν τω ναω του θεου μου και εξω ου μη εξελθη ετι και γραψω επ αυτον το ονομα του θεου μου και το ονομα της πολεως του θεου μου της καινης ιερουσαλημ η καταβαινει$^{\mathcal{K},\mathfrak{M}}$ Ακαταβαινουσα$^{\mathcal{T}}$ εκ του ουρανου απο του θεου μου και το ονομα [μου]$^{\mathfrak{M}}$ μου$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ το καινον. **v.14** και τω αγγελω της εν$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ λαοδικεια$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ εκκλησιας λαοδικεων$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ γραψον ταδε λεγει ο αμην ο μαρτυς ο πιστος και αληθινος η αρχη της κτισεως του θεου. **v.15** οιδα σου τα εργα οτι ουτε ψυχρος ει ουτε ζεστος οφελον ψυχρος ης$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ειης$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ η ζεστος. **v.16** ουτως οτι χλιαρος ει και ουτε$^{\mathcal{V}}$ ου$^{\mathfrak{M}}$ ζεστος$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ουτε ψυχρος ουτε$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ζεστος$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ μελλω σε εμεσαι εκ του στοματος μου. **v.17** οτι λεγεις οτι$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ πλουσιος ειμι και πεπλουτηκα και ουδεν$^{\mathcal{V}}$ ουδενος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ χρειαν εχω και ουκ οιδας οτι συ ει ο ταλαιπωρος και ο$^{\mathfrak{M}}$ ελεεινος και πτωχος και τυφλος και γυμνος. **v.18** συμβουλευω σοι αγορασαι χρυσιον$^{\mathfrak{M}}$ παρ εμου χρυσιον$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ πεπυρωμενον εκ πυρος ινα πλουτησης και ιματια λευκα ινα περιβαλη και μη φανερωθη η αισχυνη της γυμνοτητος σου και $^{\mathcal{V}}$‘κολλουριον” κολλυριον$^{\mathfrak{M}}$ ινα$^{\mathfrak{M}}$ εγχριση$^{\mathfrak{M}}$ εγχρισαι$^{\mathcal{V}}$ κολλουριον$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ εγχρισον$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ τους οφθαλμους σου ινα βλεπης. **v.19** εγω οσους εαν φιλω ελεγχω και παιδευω ζηλευε$^{\mathcal{V}}$ ζηλωσον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ουν και μετανοησον. **v.20** ιδου εστηκα επι την θυραν και κρουω εαν τις ακουση της φωνης μου και ανοιξη την θυραν [και]$^{\mathcal{V}}$ και$^{\mathfrak{M}}$ εισελευσομαι προς αυτον και δειπνησω μετ αυτου και αυτος μετ εμου.

ἀκούσῃ τῆς φωνῆς μου καὶ ἀνοίξῃ τὴν θύραν εἰσελεύσομαι πρὸς αὐτὸν
21 καὶ δειπνήσω μετ’ αὐτοῦ καὶ αὐτὸς μετ’ ἐμοῦ. ὁ νικῶν δώσω αὐτῷ
καθίσαι μετ’ ἐμοῦ ἐν τῷ θρόνῳ μου ὡς κἀγὼ ἐνίκησα καὶ ἐκάθισα μετὰ
22 τοῦ πατρός μου ἐν τῷ θρόνῳ αὐτοῦ. ὁ ἔχων οὖς ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα
λέγει ταῖς ἐκκλησίαις.

4* μετὰ ταῦτα εἶδον καὶ ἰδού θύρα ἠνεῳγμένη ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἡ φωνὴ
ἡ πρώτη ἣν ἤκουσα ὡς σάλπιγγος λαλούσης μετ’ ἐμοῦ λέγουσα ἀνάβα
2* ὧδε καὶ δείξω σοι ἃ δεῖ γενέσθαι μετὰ ταῦτα. καὶ εὐθέως ἐγενόμην
ἐν πνεύματι καὶ ἰδού θρόνος ἔκειτο ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τοῦ θρόνου
3* καθήμενος. καὶ ὁ καθήμενος ἦν ὅμοιος ὁράσει λίθῳ ἰάσπιδι καὶ σαρ-
4* δίνῳ καὶ ἶρις κυκλόθεν τοῦ θρόνου ὅμοιος ὁράσει σμαραγδίνῳ. καὶ
κυκλόθεν τοῦ θρόνου θρόνοι εἴκοσι καὶ τέσσαρες καὶ ἐπὶ τοὺς θρόνους
εἶδον τοὺς εἴκοσι καὶ τέσσαρας πρεσβυτέρους καθημένους περιβεβλη-
μένους ἐν ἱματίοις λευκοῖς καὶ ἔσχον ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν στεφάνους
5* χρυσοῦς. καὶ ἐκ τοῦ θρόνου ἐκπορεύονται ἀστραπαὶ καὶ βρονταί καὶ
φωναὶ καὶ ἑπτὰ λαμπάδες πυρὸς καιόμεναι ἐνώπιον τοῦ θρόνου αἵ εἰσιν
6* τὰ ἑπτὰ πνεύματα τοῦ θεοῦ. καὶ ἐνώπιον τοῦ θρόνου θάλασσα ὑαλίνη
ὁμοία κρυστάλλῳ καὶ ἐν μέσῳ τοῦ θρόνου καὶ κύκλῳ τοῦ θρόνου τέσ-
7* σαρα ζῷα γέμοντα ὀφθαλμῶν ἔμπροσθεν καὶ ὄπισθεν. καὶ τὸ ζῷον τὸ
πρῶτον ὅμοιον λέοντι καὶ τὸ δεύτερον ζῷον ὅμοιον μόσχῳ καὶ τὸ τρίτον
ζῷον ἔχον τὸ πρόσωπον ὡς ἄνθρωπος καὶ τὸ τέταρτον ζῷον ὅμοιον ἀετῷ
8* πετωμένῳ. καὶ τέσσαρα ζῷα ἓν καθ’ ἑαυτὸ εἶχον ἀνὰ πτέρυγας ἓξ κυκλό-
θεν καὶ ἔσωθεν γέμοντα ὀφθαλμῶν καὶ ἀνάπαυσιν οὐκ ἔχουσιν ἡμέρας

4 **v.1** μετα ταυτα ειδον και ιδου θυρα ανεωγμενη$^{\mathfrak{M}}$ ηνεωγμενη$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ εν τω ουρανω και η φωνη η πρωτη ην ηκουσα ως σαλπιγγος λαλουσης μετ εμου λεγων$^{\mathcal{V}}$ λεγουσα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αναβα ωδε και δειξω σοι α δει γενεσθαι μετα ταυτα. **v.2** και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ευθεως εγενομην εν πνευματι και ιδου θρονος εκειτο εν τω ουρανω και επι τον$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ του$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ θρονον$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ θρονου$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ καθημενος. **v.3** και$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ ο$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ καθημενος$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ ην$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ομοιος ορασει λιθω ιασπιδι και σαρδιω$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ σαρδινω$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ και ιρις κυκλοθεν του θρονου ομοιως$^{\mathfrak{M}}$ ομοια$^{\mathcal{K}}$ Αομοιος$^{\mathcal{T}}$ ορασει σμαραγδινω. **v.4** και κυκλοθεν του θρονου θρονους$^{\mathcal{V}}$ θρονοι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ κδ$^{\mathfrak{M}}$ εικοσι$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ και$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ τεσσαρες$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ και επι τους θρονους ειδον$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ τους$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ κδ$^{\mathfrak{M}}$ εικοσι$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ και$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ τεσσαρας$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ πρεσβυτερους καθημενους περιβεβλημενους εν ιματιοις λευκοις και εσχον$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ επι τας κεφαλας αυτων στεφανους χρυσους. **v.5** και εκ του θρονου εκπορευονται αστραπαι και βρονται$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ και$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ φωναι και$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ βρονται$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ και επτα λαμπαδες πυρος καιομεναι ενωπιον του θρονου α$^{\mathcal{V}}$ αυτου$^{\mathfrak{M}}$ αι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εισιν τα$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ επτα πνευματα του θεου. **v.6** και ενωπιον του θρονου ως$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ θαλασσα υαλινη ομοια κρυσταλλω και εν μεσω του θρονου και κυκλω του θρονου τεσσαρα ζωα γεμοντα οφθαλμων εμπροσθεν και οπισθεν. **v.7** και το ζωον το πρωτον ομοιον λεοντι και το δευτερον ζωον ομοιον μοσχω και το τριτον ζωον εχων$^{\mathcal{V}}$ εχον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ το προσωπον ως ανθρωπου$^{\mathcal{V}}$ ανθρωπος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και το τεταρτον [ζωον]$^{\mathfrak{M}}$ ζωον$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ ομοιον αετω πετομενω$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ πετωμενω$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$. **v.8** και τα$^{\mathcal{V}}$ [τα]$^{\mathfrak{M}}$ τεσσαρα ζωα εν καθ εν$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ εαυτο$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ εχον$^{\mathfrak{M}}$ ειχον$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ αυτων$^{\mathcal{V}}$ εχων$^{\mathcal{V}}$ ανα πτερυγας εξ κυκλοθεν και εσωθεν γεμουσιν$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ γεμοντα$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ οφθαλμων και αναπαυσιν ουκ εχουσιν ημερας και νυκτος λεγοντες$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ λεγοντα$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ αγιος αγιος αγιος κυριος ο θεος ο παντοκρατωρ ο ην και ο ων και ο ερχομενος.

καὶ νυκτὸς λέγοντα ἅγιος ἅγιος ἅγιος κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ ὁ
ἦν καὶ ὁ ὢν καὶ ὁ ἐρχόμενος. καὶ ὅταν δώσουσιν τὰ ζῷα δόξαν καὶ τιμὴν 9*
καὶ εὐχαριστίαν τῷ καθημένῳ ἐπὶ τοῦ θρόνου τῷ ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας
τῶν αἰώνων. πεσοῦνται οἱ εἴκοσι καὶ τέσσαρες πρεσβύτεροι ἐνώπιον τοῦ 10*
καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου καὶ προσκυνοῦσιν τῷ ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας
τῶν αἰώνων καὶ βάλλουσιν τοὺς στεφάνους αὐτῶν ἐνώπιον τοῦ θρόνου
λέγοντες. ἄξιος εἶ κύριε λαβεῖν τὴν δόξαν καὶ τὴν τιμὴν καὶ τὴν δύναμιν 11*
ὅτι σὺ ἔκτισας τὰ πάντα καὶ διὰ τὸ θέλημά σου εἰσιν καὶ ἐκτίσθησαν.

καὶ εἶδον ἐπὶ τὴν δεξιὰν τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου βιβλίον γε- **5***
γραμμένον ἔσωθεν καὶ ὄπισθεν κατεσφραγισμένον σφραγῖσιν ἑπτά. καὶ 2*
εἶδον ἄγγελον ἰσχυρὸν κηρύσσοντα φωνῇ μεγάλῃ τίς ἐστιν ἄξιος ἀνοῖξαι
τὸ βιβλίον καὶ λῦσαι τὰς σφραγῖδας αὐτοῦ. καὶ οὐδεὶς ἠδύνατο ἐν τῷ 3*
οὐρανῷ οὐδὲ ἐπὶ τῆς γῆς οὐδὲ ὑποκάτω τῆς γῆς ἀνοῖξαι τὸ βιβλίον οὐδὲ
βλέπειν αὐτό. καὶ ἐγὼ ἔκλαιον πολλὰ ὅτι οὐδεὶς ἄξιος εὑρέθη ἀνοῖξαι 4*
καὶ ἀναγνῶναι τὸ βιβλίον οὔτε βλέπειν αὐτό. καὶ εἷς ἐκ τῶν πρεσβυτέ- 5*
ρων λέγει μοι μὴ κλαῖε ἰδού ἐνίκησεν ὁ λέων ὁ ὢν ἐκ τῆς φυλῆς ἰούδα ἡ
ῥίζα δαβίδ ἀνοῖξαι τὸ βιβλίον καὶ λῦσαι τὰς ἑπτὰ σφραγῖδας αὐτοῦ. καὶ 6*
εἶδον καὶ ἰδού ἐν μέσῳ τοῦ θρόνου καὶ τῶν τεσσάρων ζῴων καὶ ἐν μέσῳ
τῶν πρεσβυτέρων ἀρνίον ἑστηκὸς ὡς ἐσφαγμένον ἔχον κέρατα ἑπτὰ καὶ
ὀφθαλμοὺς ἑπτά οἵ εἰσιν τὰ ἑπτὰ τοῦ θεοῦ πνεύματα τὰ ἀπεσταλμένα
εἰς πᾶσαν τὴν γῆν. καὶ ἦλθεν καὶ εἴληφεν τὸ βιβλίον ἐκ τῆς δεξιᾶς τοῦ 7*
καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου. καὶ ὅτε ἔλαβεν τὸ βιβλίον τὰ τέσσαρα ζῷα 8*

v.9 και οταν δωσι[𝔐] δωσουσιν[T,K,V] τα ζωα δοξαν και τιμην και ευχαριστιαν τω καθημενω επι τω[V] του[T,𝔐,K] θρονω[V] θρονου[T,𝔐,K] τω ζωντι εις τους αιωνας των αιωνων. **v.10** πεσουνται οι κδ[𝔐] εικοσι[T,K,V] και[T,K] τεσσαρες[T,K,V] πρεσβυτεροι ενωπιον του καθημενου επι του θρονου και προσκυνησουσιν[V] προσκυνησουσι[𝔐] προσκυνουσιν[T,K] τω ζωντι εις τους αιωνας των αιωνων και βαλουσιν[V] βαλουσι[𝔐] βαλλουσιν[T,K] τους στεφανους αυτων ενωπιον του θρονου λεγοντες. **v.11** αξιος ει ο[𝔐,V] κυριος[𝔐,V] και[𝔐,V] ο[𝔐,V] θεος[𝔐,V] ημων[𝔐,V] ο[𝔐] αγιος[𝔐] κυριε[T,K] λαβειν την δοξαν και την τιμην και την δυναμιν οτι συ εκτισας [τα][𝔐] τα[T,K,V] παντα και δια το θελημα σου ησαν[V] εισι[𝔐] εισιν[T,K] και εκτισθησαν. **5** **v.1** και ειδον επι την δεξιαν του καθημενου επι του θρονου βιβλιον γεγραμμενον εσωθεν και εξωθεν[𝔐] οπισθεν[T,K,V] κατεσφραγισμενον σφραγισιν επτα. **v.2** και ειδον αγγελον ισχυρον κηρυσσοντα εν[𝔐,V] φωνη μεγαλη τις εστιν[T,K] αξιος εστιν[𝔐] ανοιξαι το βιβλιον και λυσαι τας σφραγιδας αυτου. **v.3** και ουδεις εδυνατο[𝔐,V] ηδυνατο[T,K] εν τω ουρανω [ανω][𝔐] ουτε[𝔐] ουδε[T,K,V] επι της γης ουτε[𝔐] ουδε[T,K,V] υποκατω της γης ανοιξαι το βιβλιον ουτε[𝔐,V] ουδε[T,K] βλεπειν αυτο. **v.4** και εγω[T,𝔐,K] εκλαιον πολυ[𝔐,V] πολλα[T,K] οτι ουδεις αξιος ευρεθη ανοιξαι και[T,K] αναγνωναι[T,K] το βιβλιον ουτε βλεπειν αυτο. **v.5** και εις εκ των πρεσβυτερων λεγει μοι μη κλαιε ιδου ενικησεν ο λεων ο ων[T,K] εκ της φυλης ιουδα η ριζα δαυιδ[V] δαδ[𝔐] δαβιδ[T,K] ανοιξαι το βιβλιον και λυσαι[T,K] τας επτα σφραγιδας αυτου. **v.6** και ειδον και[T,K] ιδου[T,K] εν μεσω του θρονου και των τεσσαρων ζωων και εν μεσω των πρεσβυτερων αρνιον εστηκος ως εσφαγμενον εχων[V] εχον[T,𝔐,K] κερατα επτα και οφθαλμους επτα α[𝔐] οι[T,K,V] εισι[𝔐] εισιν[T,K,V] τα [επτα][V] επτα[T,𝔐,K] πνευματα[𝔐,V] του θεου αποστελλομενα[𝔐] πνευματα[T,K] τα[T,K] απεσταλμενα[T,K] απεσταλμενοι[V] εις πασαν την γην. **v.7** και ηλθε[𝔐] ηλθεν[T,K,V] και ειληφεν το[T,K] βιβλιον[T,K] εκ της δεξιας του καθημενου επι του θρονου.

καὶ οἱ εἴκοσιτέσσαρες πρεσβύτεροι ἔπεσον ἐνώπιον τοῦ ἀρνίου ἔχοντες
ἕκαστος κιθάρας καὶ φιάλας χρυσᾶς γεμούσας θυμιαμάτων αἵ εἰσιν αἱ
9* προσευχαὶ τῶν ἁγίων. καὶ ᾄδουσιν ᾠδὴν καινὴν λέγοντες ἄξιος εἶ λαβεῖν
τὸ βιβλίον καὶ ἀνοῖξαι τὰς σφραγῖδας αὐτοῦ ὅτι ἐσφάγης καὶ ἠγόρασας
τῷ θεῷ ἡμᾶς ἐν τῷ αἵματί σου ἐκ πάσης φυλῆς καὶ γλώσσης καὶ λαοῦ
10* καὶ ἔθνους. καὶ ἐποίησας ἡμᾶς τῷ θεῷ ἡμῶν βασιλεῖς καὶ ἱερεῖς καὶ βα-
11* σιλεύσομεν ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ εἶδον καὶ ἤκουσα φωνὴν ἀγγέλων πολλῶν
κύκλοθεν τοῦ θρόνου καὶ τῶν ζῴων καὶ τῶν πρεσβυτέρων καὶ χιλιάδες
12* χιλιάδων. λέγοντες φωνῇ μεγάλῃ ἄξιόν ἐστιν τὸ ἀρνίον τὸ ἐσφαγμένον
λαβεῖν τὴν δύναμιν καὶ πλοῦτον καὶ σοφίαν καὶ ἰσχὺν καὶ τιμὴν καὶ δό-
13* ξαν καὶ εὐλογίαν. καὶ πᾶν κτίσμα ὅ ἐστιν ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐν τῇ γῇ καὶ
ὑποκάτω τῆς γῆς καὶ ἐπὶ τῆς θαλάσσης ἅ ἐστίν καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς πάντα
ἤκουσα λέγοντας τῷ καθημένῳ ἐπὶ τοῦ θρόνοῦ καὶ τῷ ἀρνίῳ ἡ εὐλογία
14* καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. καὶ
τὰ τέσσαρα ζῷα ἔλεγον ἀμήν καὶ οἱ εἴκοσιτέσσαρες πρεσβύτεροι ἔπεσαν
καὶ προσεκύνησαν ζῶντι εἰς τοὺς αἰωνας τῶν αἰώνων.

6* καὶ εἶδον ὅτε ἤνοιξεν τὸ ἀρνίον μίαν ἐκ τῶν σφραγίδων καὶ ἤκουσα
ἑνὸς ἐκ τῶν τεσσάρων ζῴων λέγοντος ὡς φωνῆς βροντῆς ἔρχου καὶ βλέπε.
2* καὶ εἶδον καὶ ἰδού ἵππος λευκός καὶ ὁ καθήμενος ἐπ' αὐτῷ ἔχων τόξον
3* καὶ ἐδόθη αὐτῷ στέφανος καὶ ἐξῆλθεν νικῶν καὶ ἵνα νικήσῃ. καὶ ὅτε
ἤνοιξεν τὴν δευτέραν σφραγῖδα ἤκουσα τοῦ δευτέρου ζῴου λέγοντος

---

v.8 και οτε ελαβε$^{\mathfrak{M}}$ ελαβεν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ το βιβλιον τα τεσσαρα ζωα και οι εικοσι$^{\mathcal{V}}$ κδ$^{\mathfrak{M}}$ τεσσαρες$^{\mathcal{V}}$ εικοσιτεσσαρες$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ πρεσβυτεροι επεσαν$^{\mathcal{V}}$ επεσον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ενωπιον του αρνιου εχοντες εκαστος κιθαραν$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ κιθαρας$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ και φιαλας χρυσας γεμουσας θυμιαματων αι εισιν [αι]$^{\mathfrak{M}}$ αι$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ προσευχαι των αγιων. **v.9** και αδουσιν ωδην καινην λεγοντες αξιος ει λαβειν το βιβλιον και ανοιξαι τας σφραγιδας αυτου οτι εσφαγης και ηγορασας τω θεω ημας$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εν τω αιματι σου εκ πασης φυλης και γλωσσης και λαου και εθνους. **v.10** και εποιησας αυτους$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ημας$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ τω θεω ημων βασιλειαν$^{\mathcal{V}}$ βασιλεις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και ιερεις και βασιλευσουσιν$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ βασιλευσομεν$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ επι της γης. **v.11** και ειδον και ηκουσα ως$^{\mathfrak{M}}$ φωνην αγγελων πολλων κυκλω$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ κυκλοθεν$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ του θρονου και των ζωων και των πρεσβυτερων και ην$^{\mathcal{K},\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ο$^{\mathcal{K},\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ αριθμος$^{\mathcal{K},\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ αυτων$^{\mathcal{K},\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ μυριαδες$^{\mathcal{K},\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ μυριαδων$^{\mathcal{K},\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ και$^{\mathcal{K},\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ χιλιαδες χιλιαδων. **v.12** λεγοντες φωνη μεγαλη αξιον εστι$^{\mathfrak{M}}$ εστιν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ το αρνιον το εσφαγμενον λαβειν την δυναμιν και [τον]$^{\mathfrak{M}}$ πλουτον και σοφιαν και ισχυν και τιμην και δοξαν και ευλογιαν. **v.13** και παν κτισμα ο [εστιν]$^{\mathfrak{M}}$ εστιν$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ εν τω ουρανω και επι$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ εν$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ της$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ τη$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ γης$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ γη$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ και υποκατω της γης και επι της θαλασσης εστι$^{\mathfrak{M}}$ α$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ εστιν$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ και τα εν αυτοις παντας$^{\mathfrak{M}}$ παντα$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ ηκουσα λεγοντας τω καθημενω επι τω$^{\mathcal{V}}$ του$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ θρονω$^{\mathcal{V}}$ θρονου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και τω αρνιω η ευλογια και η τιμη και η δοξα και το κρατος εις τους αιωνας των αιωνων αμην$^{\mathfrak{M}}$. **v.14** και τα τεσσαρα ζωα λεγοντα$^{\mathfrak{M}}$ το$^{\mathfrak{M}}$ ελεγον$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ αμην και οι εικοσιτεσσαρες$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ πρεσβυτεροι επεσον$^{\mathfrak{M}}$ επεσαν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ και προσεκυνησαν ζωντι$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ εις$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ τους$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ αιωνας$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ των$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ αιωνων$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$. **6** **v.1** και ειδον οτι$^{\mathfrak{M}}$ οτε$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ ηνοιξε$^{\mathfrak{M}}$ ηνοιξεν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ το αρνιον μιαν εκ των επτα$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ σφραγιδων και ηκουσα ενος εκ των τεσσαρων ζωων λεγοντος ως φωνη$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ φωνης$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ βροντης ερχου και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ιδε$^{\mathfrak{M}}$ βλεπε$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$. **v.2** και$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ ειδον$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ και ιδου ιππος λευκος και ο καθημενος επ αυτον$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ αυτω$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ εχων τοξον και εδοθη αυτω στεφανος και εξηλθε$^{\mathfrak{M}}$ εξηλθεν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ νικων και ινα νικηση. **v.3** και οτε ηνοιξε$^{\mathfrak{M}}$ ηνοιξεν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ την$^{\mathcal{V}}$ σφραγιδα$^{\mathcal{V}}$ την δευτεραν σφραγιδα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ηκουσα του δευτερου ζωου λεγοντος ερχου και$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ βλεπε$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$.

ἔρχου καὶ βλέπε. καὶ ἐξῆλθεν ἄλλος ἵππος πυρρός καὶ τῷ καθημένῳ 4*
ἐπ’ αὐτῷ ἐδόθη αὐτῷ λαβεῖν τὴν εἰρήνην ἀπὸ τῆς γῆς καὶ ἵνα ἀλλήλους
σφάξωσιν καὶ ἐδόθη αὐτῷ μάχαιρα μεγάλη. καὶ ὅτε ἤνοιξεν τὴν τρίτην 5*
σφραγῖδα ἤκουσα τοῦ τρίτου ζῴου λέγοντος ἔρχου καὶ βλέπε καὶ εἶδον
καὶ ἰδού ἵππος μέλας καὶ ὁ καθήμενος ἐπ’ αὐτῷ ἔχων ζυγὸν ἐν τῇ χειρὶ
αὐτοῦ. καὶ ἤκουσα φωνὴν ἐν μέσῳ τῶν τεσσάρων ζῴων λέγουσαν χοῖνιξ 6*
σίτου δηναρίου καὶ τρεῖς χοίνικες κριθῆς δηναρίου καὶ τὸ ἔλαιον καὶ
τὸν οἶνον μὴ ἀδικήσῃς. καὶ ὅτε ἤνοιξεν τὴν σφραγῖδα τὴν τετάρτην 7*
ἤκουσα φωνὴν τοῦ τετάρτου ζῴου λέγουσαν ἔρχου καὶ βλέπε. καὶ 8*
εἶδον καὶ ἰδού ἵππος χλωρός καὶ ὁ καθήμενος ἐπάνω αὐτοῦ ὄνομα αὐτῷ
ὁ θάνατος καὶ ὁ ᾅδης ἀκολούθει μετ’ αὐτοῦ καὶ ἐδόθη αὐτοῖς ἐξουσία
ἀποκτεῖναι ἐπὶ τὸ τέταρτον τῆς γῆς ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ καὶ ἐν θανάτῳ
καὶ ὑπὸ τῶν θηρίων τῆς γῆς. καὶ ὅτε ἤνοιξεν τὴν πέμπτην σφραγῖδα 9*
εἶδον ὑποκάτω τοῦ θυσιαστηρίου τὰς ψυχὰς τῶν ἐσφαγμένων διὰ τὸν
λόγον τοῦ θεοῦ καὶ διὰ τὴν μαρτυρίαν ἣν εἶχον. καὶ ἔκραζον φωνῇ 10*
μεγάλῃ λέγοντες ἕως πότε ὁ δεσπότης ὁ ἅγιος καὶ ὁ ἀληθινός οὐ κρίνεις
καὶ ἐκδικεῖς τὸ αἷμα ἡμῶν ἀπὸ τῶν κατοικούντων ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ 11*
ἐδόθησαν ἑκάστοις στολαὶ λευκαὶ καὶ ἐρρέθη αὐτοῖς ἵνα ἀναπαύσωνται
ἔτι χρόνον μικρόν ἕως οὗ πληρωσονται καὶ οἱ σύνδουλοι αὐτῶν καὶ οἱ
ἀδελφοὶ αὐτῶν οἱ μέλλοντες ἀποκτείνεσθαι ὡς καὶ αὐτοί. καὶ εἶδον 12*
ὅτε ἤνοιξεν τὴν σφραγῖδα τὴν ἕκτην καὶ ἰδού σεισμὸς μέγας ἐγένετο

v.4 και εξηλθεν αλλος ιππος πυρος$^{\mathfrak{M}}$ πυρρος$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ και τω καθημενω επ αυτον$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ αυτω$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ εδοθη αυτω λαβειν την ειρηνην εκ$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ απο$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ της γης και$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ ινα αλληλους σφαξουσιν$^{\mathcal{V}}$ σφαξωσι$^{\mathfrak{M}}$ σφαξωσιν$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ και εδοθη αυτω μαχαιρα μεγαλη. **v.5** και οτε ηνοιξεν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ ηνοιξε$^{\mathfrak{M}}$ την$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ σφραγιδα$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ την τριτην σφραγιδα$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ηκουσα του τριτου ζωου λεγοντος ερχου και ιδε$^{\mathfrak{M}}$ βλεπε$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ και$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ειδον$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ και ιδου ιππος μελας και ο καθημενος επ αυτον$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ αυτω$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ εχων ζυγον εν τη χειρι αυτου. **v.6** και ηκουσα ως$^{\mathcal{V}}$ φωνην εν μεσω των τεσσαρων ζωων λεγουσαν χοινιξ σιτου δηναριου και τρεις χοινικες κριθων$^{\mathcal{V}}$ κριθης$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ δηναριου και το ελαιον και τον οινον μη αδικησης. **v.7** και οτε ηνοιξε$^{\mathfrak{M}}$ ηνοιξεν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ την σφραγιδα την τεταρτην ηκουσα φωνην$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ του τεταρτου ζωου λεγοντος$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ λεγουσαν$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ερχου και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ιδε$^{\mathfrak{M}}$ βλεπε$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$. **v.8** και$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ ειδον$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ και ιδου ιππος χλωρος και ο καθημενος επανω αυτου ονομα αυτω [ο]$^{\mathcal{V}}$ ο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ θανατος και ο αδης ηκολουθει$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ αυτω$^{\mathfrak{M}}$ ακολουθει$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ μετ$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ αυτου$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ και εδοθη αυτω$^{\mathfrak{M}}$ αυτοις$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ εξουσια αποκτειναι$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ επι το τεταρτον της γης αποκτειναι$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ εν ρομφαια και εν λιμω και εν θανατω και υπο των θηριων της γης. **v.9** και οτε ηνοιξε$^{\mathfrak{M}}$ ηνοιξεν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ την πεμπτην σφραγιδα ειδον υποκατω του θυσιαστηριου τας ψυχας των εσφαγμενων δια τον λογον του θεου και δια την μαρτυριαν του$^{\mathfrak{M}}$ αρνιου$^{\mathfrak{M}}$ ην ειχον. **v.10** και εκραξαν$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ εκραζον$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ φωνη μεγαλη λεγοντες εως ποτε ο δεσποτης ο αγιος και ο$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ αληθινος ου κρινεις και εκδικεις το αιμα ημων εκ$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ απο$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ των κατοικουντων επι της γης. **v.11** και εδοθη$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ αυτοις$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ εκαστω$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ στολη$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ λευκη$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ εδοθησαν$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ εκαστοις$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ στολαι$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ λευκαι$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ και ερρεθη αυτοις ινα αναπαυσονται$^{\mathcal{V}}$ αναπαυσωνται$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ετι χρονον μικρον$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ εως [ου]$^{\mathfrak{M}}$ ου$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ πληρωσωσι$^{\mathfrak{M}}$ πληρωθωσιν$^{\mathcal{V}}$ πληρωσονται$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ και οι συνδουλοι αυτων και οι αδελφοι αυτων [και]$^{\mathfrak{M}}$ οι μελλοντες αποκτεννεσθαι$^{\mathcal{V}}$ αποκτενεσθαι$^{\mathfrak{M}}$ αποκτεινεσθαι$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ως και αυτοι. **v.12** και ειδον οτε ηνοιξε$^{\mathfrak{M}}$ ηνοιξεν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ την σφραγιδα την εκτην και ιδου$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ σεισμος μεγας εγενετο και ο ηλιος εγενετο$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ μελας εγενετο$^{\mathfrak{M}}$ ως σακκος τριχινος και η σεληνη ολη$^{\mathcal{V}}$ [ολη]$^{\mathfrak{M}}$ εγενετο ως αιμα.

καὶ ὁ ἥλιος ἐγένετο μέλας ὡς σάκκος τρίχινος καὶ ἡ σελήνη ἐγένετο ὡς
13* αἷμα. καὶ οἱ ἀστέρες τοῦ οὐρανοῦ ἔπεσαν εἰς τὴν γῆν ὡς συκῆ βάλλει
14* τοὺς ὀλύνθους αὐτῆς ὑπὸ μεγάλου ἀνέμου σειομένη. καὶ οὐρανὸς
ἀπεχωρίσθη ὡς βιβλίον εἱλισσόμενον καὶ πᾶν ὄρος καὶ νῆσος ἐκ τῶν
15* τόπων αὐτῶν ἐκινήθησαν. καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ οἱ μεγιστᾶνες
καὶ οἱ πλούσιοι καὶ οἱ χιλίαρχοι καὶ οἱ δυνατοὶ καὶ πᾶς δοῦλος καὶ
πᾶς ἐλεύθερος ἔκρυψαν ἑαυτοὺς εἰς τὰ σπήλαια καὶ εἰς τὰς πέτρας τῶν
16* ὀρέων. καὶ λέγουσιν τοῖς ὄρεσιν καὶ ταῖς πέτραιςμ πέσετε ἐφ' ἡμᾶς καὶ
κρύψατε ἡμᾶς ἀπὸ προσώπου τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ θρόνου καὶ ἀπὸ
17* τῆς ὀργῆς τοῦ ἀρνίου. ὅτι ἦλθεν ἡ ἡμέρα ἡ μεγάλη τῆς ὀργῆς αὐτοῦ
καὶ τίς δύναται σταθῆναι.

7* καὶ μετὰ ταῦτα εἶδον τέσσαρας ἀγγέλους ἑστῶτας ἐπὶ τὰς τέσσαρας
γωνίας τῆς γῆς κρατοῦντας τοὺς τέσσαρας ἀνέμους τῆς γῆς ἵνα μὴ πνέῃ
2* ἄνεμος ἐπὶ τῆς γῆς μήτε ἐπὶ τῆς θαλάσσης μήτε ἐπὶ πᾶν δένδρον. καὶ εἶ-
δον ἄλλον ἄγγελον ἀναβάντα ἀπὸ ἀνατολῆς ἡλίου ἔχοντα σφραγῖδα θεοῦ
ζῶντος καὶ ἔκραξεν φωνῇ μεγάλῃ τοῖς τέσσαρσιν ἀγγέλοις οἷς ἐδόθη αὐ-
3* τοῖς ἀδικῆσαι τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν. λέγων μὴ ἀδικήσητε τὴν γῆν
μήτε τὴν θάλασσαν μήτε τὰ δένδρα ἄχρις οὗ σφραγίζωμεν τοὺς δούλους
4* τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν. καὶ ἤκουσα τὸν ἀριθμὸν τῶν
ἐσφραγισμένων ρμ'δ χιλιάδες ἐσφραγισμένοι ἐκ πάσης φυλῆς υἱῶν ἰσ-
5* ραήλ. ἐκ φυλῆς ἰούδα ι'β χιλιάδες ἐσφραγισμένοι ἐκ φυλῆς ῥουβὴν ι'β
6* χιλιάδες ἐσφραγισμένοι ἐκ φυλῆς γὰδ ι'β χιλιάδες ἐσφραγισμένοι. ἐκ

---

v.13 και οι αστερες του ουρανου επεσον[𝔐] επεσαν[T,K,V] εις την γην ως συκη βαλουσα[𝔐] βαλλει[T,K,V] τους ολυνθους αυτης υπο μεγαλου[T,K] ανεμου μεγαλου[𝔐,V] σειομενη. **v.14** και ο[𝔐,V] ουρανος απεχωρισθη ως βιβλιον ελισσομενον[𝔐,V] ειλισσομενον[T,K] και παν ορος και νησος εκ των τοπων αυτων εκινηθησαν. **v.15** και οι βασιλεις της γης και οι μεγιστανες και οι πλουσιοι[T,K] και[T,K] οι[T,K] χιλιαρχοι και οι πλουσιοι[𝔐,V] και[𝔐,V] οι[𝔐,V] ισχυροι[𝔐,V] δυνατοι[T,K] και πας δουλος και [πας][𝔐] πας[T,K] ελευθερος εκρυψαν εαυτους εις τα σπηλαια και εις τας πετρας των ορεων. **v.16** και λεγουσι[𝔐] λεγουσιν[T,K,V] τοις ορεσι[𝔐] ορεσιν[T,K,V] και ταις πετραις πεσετε εφ ημας και κρυψατε ημας απο προσωπου του καθημενου επι του θρονου και απο της οργης του αρνιου. **v.17** οτι ηλθεν η ημερα η μεγαλη της οργης αυτων[V] αυτου[T,𝔐,K] και τις δυναται σταθηναι. **7** **v.1** και[T,𝔐,K] μετα τουτο[𝔐,V] ταυτα[T,K] ειδον τεσσαρας αγγελους εστωτας επι τας τεσσαρας γωνιας της γης κρατουντας τους τεσσαρας ανεμους της γης ινα μη πνεη ανεμος επι της γης μητε επι της θαλασσης μητε επι τι[𝔐] παν[T,K,V] δενδρον. **v.2** και ειδον αλλον αγγελον αναβαινοντα[K,𝔐,V] αναβαντα[T] απο ανατολης ηλιου εχοντα σφραγιδα θεου ζωντος και εκραξε[𝔐] εκραξεν[T,K,V] φωνη μεγαλη τοις τεσσαρσιν αγγελοις οις εδοθη αυτοις αδικησαι την γην και την θαλασσαν. **v.3** λεγων μη αδικησητε την γην μητε την θαλασσαν μητε τα δενδρα αχρι[V] αχρις[T,𝔐,K] ου[T,𝔐,K] σφραγισωμεν[K,𝔐,V] σφραγιζωμεν[T] τους δουλους του θεου ημων επι των μετωπων αυτων. **v.4** και ηκουσα τον αριθμον των εσφραγισμενων εκατον[𝔐,V] και[𝔐] τεσσαρακοντα[𝔐] τεσσερακοντα[V] τεσσαρες[𝔐,V] ρμδ[T,K] χιλιαδες εσφραγισμενοι εκ πασης φυλης υιων ισραηλ. **v.5** εκ φυλης ιουδα δωδεκα[𝔐,V] ιβ[T,K] χιλιαδες [εσφραγισμενοι][𝔐] εσφραγισμενοι[T,K,V] εκ φυλης ρουβιμ[𝔐] ρουβην[T,K,V] ιβ[T,𝔐,K] δωδεκα[V] χιλιαδες εσφραγισμενοι[T,K] εκ φυλης γαδ δωδεκα[V] ιβ[T,𝔐,K] χιλιαδες εσφραγισμενοι[T,K].

φυλῆς ἀσὴρ ιʹβ χιλιάδες ἐσφραγισμένοι ἐκ φυλῆς νεφθαλείμ ιʹβ χιλιά-
δες ἐσφραγισμένοι ἐκ φυλῆς μανασσῆ ιʹβ χιλιάδες ἐσφραγισμένοι. ἐκ 7*
φυλῆς συμεὼν ιʹβ χιλιάδες ἐσφραγισμένοι ἐκ φυλῆς λευὶ ιʹβ χιλιάδες
ἐσφραγισμένοι ἐκ φυλῆς ἰσαχάρ ιʹβ χιλιάδες ἐσφραγισμένοι. ἐκ φυ- 8*
λῆς ζαβουλὼν ιʹβ χιλιάδες ἐσφραγισμένοι ἐκ φυλῆς ἰωσὴφ ιʹβ χιλιάδες
ἐσφραγισμένοι ἐκ φυλῆς βενιαμὶν ιʹβ χιλιάδες ἐσφραγισμένοι. μετὰ 9*
ταῦτα εἶδον καὶ ἰδού ὄχλος πολύς ὃν ἀριθμῆσαι αὐτὸν οὐδεὶς ἠδύνατο
ἐκ παντὸς ἔθνους καὶ φυλῶν καὶ λαῶν καὶ γλωσσῶν ἑστῶτες ἐνώπιον
τοῦ θρόνου καὶ ἐνώπιον τοῦ ἀρνίου περιβεβλημένοι στολὰς λευκάς καὶ
φοίνικες ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν. καὶ κράζοντες φωνῇ μεγάλῃ λέγοντες ἡ 10*
σωτηρία τῷ καθημένῳ ἐπὶ τοῦ θρόνου τοῦ θεοῦ ἡμῶν καὶ τῷ ἀρνίῳ. καὶ 11*
πάντες οἱ ἄγγελοι ἑστήκεσαν κύκλῳ τοῦ θρόνου καὶ τῶν πρεσβυτέρων
καὶ τῶν τεσσάρων ζῴων καὶ ἔπεσον ἐνώπιον τοῦ θρόνου ἐπὶ πρόσωπον
αὐτῶν καὶ προσεκύνησαν τῷ θεῷ. λέγοντες ἀμήν ἡ εὐλογία καὶ ἡ δόξα 12
καὶ ἡ σοφία καὶ ἡ εὐχαριστία καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ ἰσχὺς τῷ
θεῷ ἡμῶν εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν. καὶ ἀπεκρίθη εἷς ⸀ἐκ τῶν 13*
πρεσβυτέρων λέγων μοι οὗτοι οἱ περιβεβλημένοι τὰς στολὰς τὰς λευκὰς
τίνες εἰσὶν καὶ πόθεν ἦλθον. καὶ εἴρηκα αὐτῷ κύριέ σὺ οἶδας καὶ εἶπέν 14*
μοι οὗτοί εἰσιν οἱ ἐρχόμενοι ἐκ τῆς θλίψεως τῆς μεγάλης καὶ ἔπλυναν
τὰς στολὰς αὐτῶν καὶ ἐλεύκαναν στολὰς αὐτῶν ἐν τῷ αἵματι τοῦ ἀρνίου.
διὰ τοῦτό εἰσιν ἐνώπιον τοῦ θρόνου τοῦ θεοῦ καὶ λατρεύουσιν αὐτῷ 15*
ἡμέρας καὶ νυκτὸς ἐν τῷ ναῷ αὐτοῦ καὶ ὁ καθήμενος ἐπὶ τοῦ θρόνου

v.6 εκ φυλης ασηρ δωδεκα[V] ιβ[T,𝔐,K] χιλιαδες εσφραγισμενοι[T,K] εκ φυλης νεφθαλιμ[V] νεφθαλειμ[T,𝔐,K] δωδεκα[V] ιβ[T,𝔐,K] χιλιαδες εσφραγισμενοι[T,K] εκ φυλης μανασση δωδεκα[V] ιβ[T,𝔐,K] χιλιαδες εσφραγισμενοι[T,K]. **v.7** εκ φυλης συμεων δωδεκα[V] ιβ[T,𝔐,K] χιλιαδες εσφραγισμενοι[T,K] εκ φυλης λευι δωδεκα[V] ιβ[T,𝔐,K] χιλιαδες εσφραγισμενοι[T,K] εκ φυλης ισσαχαρ[V] ισαχαρ[T,𝔐,K] δωδεκα[V] ιβ[T,𝔐,K] χιλιαδες εσφραγισμενοι[T,K]. **v.8** εκ φυλης ζαβουλων δωδεκα[V] ιβ[T,𝔐,K] χιλιαδες εσφραγισμενοι[T,K] εκ φυλης ιωσηφ δωδεκα[V] ιβ[T,𝔐,K] χιλιαδες εσφραγισμενοι[T,K] εκ φυλης βενιαμιν δωδεκα[V] ιβ[T,𝔐,K] χιλιαδες εσφραγισμενοι. **v.9** μετα ταυτα ειδον και ιδου οχλος πολυς ον αριθμησαι αυτον[T,K,V] ουδεις εδυνατο[𝔐,V] ηδυνατο[T,K] εκ παντος εθνους και φυλων και λαων και γλωσσων εστωτας[𝔐] εστωτες[T,K,V] ενωπιον του θρονου και ενωπιον του αρνιου περιβεβλημενους[𝔐,V] περιβεβλημενοι[T,K] στολας λευκας και φοινικας[𝔐] φοινικες[T,K,V] εν ταις χερσιν αυτων. **v.10** και κραζουσιν[V] κραζουσι[𝔐] κραζοντες[T,K] φωνη μεγαλη λεγοντες η σωτηρια τω θεω[K,𝔐,V] ημων[K,𝔐,V] τω[K,𝔐,V] καθημενω επι τω[𝔐,V] θρονω[𝔐,V] του[T,K] θρονου[T,K] του[T] θεου[T] ημων[T] και τω αρνιω. **v.11** και παντες οι αγγελοι ειστηκεισαν[𝔐,V] εστηκεσαν[T,K] κυκλω του θρονου και των πρεσβυτερων και των τεσσαρων ζωων και επεσαν[V] επεσον[T,𝔐,K] ενωπιον του θρονου [αυτου][𝔐] επι τα[𝔐,V] προσωπα[𝔐,V] προσωπον[T,K] αυτων και προσεκυνησαν τω θεω. **v.13** και απεκριθη εις εκ των πρεσβυτερων λεγων μοι ουτοι οι περιβεβλημενοι τας στολας τας λευκας τινες εισι[𝔐] εισιν[T,K,V] και ποθεν ηλθον. **v.14** και ειπον[𝔐] ειρηκα[T,K,V] αυτω κυριε μου[𝔐,V] συ οιδας και ειπε[𝔐] ειπεν[T,K,V] μοι ουτοι εισιν οι ερχομενοι εκ της θλιψεως της μεγαλης και επλυναν τας στολας αυτων και ελευκαναν [αυτας][𝔐] αυτας[K,V] στολας[T] αυτων[T] εν τω αιματι του αρνιου. **v.15** δια τουτο εισιν ενωπιον του θρονου του θεου και λατρευουσιν αυτω ημερας και νυκτος εν τω ναω αυτου και ο καθημενος επι τω[𝔐] του[T,K,V] θρονω[𝔐] θρονου[T,K,V] σκηνωσει επ αυτους.

16* σκηνώσει ἐπ' αὐτούς. οὐ πεινάσουσιν ἔτι οὐδὲ διψήσουσιν ἔτι οὐδὲ μὴ
17* πέσῃ ἐπ' αὐτοὺς ὁ ἥλιος οὐδὲ πᾶν καῦμα. ὅτι τὸ ἀρνίον τὸ ἀναμέ-
σον τοῦ θρόνου ποιμανεῖ αὐτούς καὶ ὁδηγήσει αὐτοὺς ἐπὶ ζώσας πηγὰς
ὑδάτων καὶ ἐξαλείψει ὁ θεὸς πᾶν δάκρυον ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν.

8* καὶ ὅτε ἤνοιξεν τὴν σφραγῖδα τὴν ἑβδόμην ἐγένετο σιγὴ ἐν τῷ οὐρανῷ
2* ὡς ἡμιώριον. καὶ εἶδον τοὺς ἑπτὰ ἀγγέλους οἳ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ἑστή-
3* κασιν καὶ ἐδόθησαν αὐτοῖς ἑπτὰ σάλπιγγες. καὶ ἄλλος ἄγγελος ἦλθεν
καὶ ἐστάθη ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον ἔχων λιβανωτὸν χρυσοῦν καὶ ἐδόθη αὐ-
τῷ θυμιάματα πολλὰ ἵνα δώσῃ ταῖς προσευχαῖς τῶν ἁγίων πάντων ἐπὶ
4 τὸ θυσιαστήριον τὸ χρυσοῦν τὸ ἐνώπιον τοῦ θρόνου. καὶ ἀνέβη ὁ κα-
πνὸς τῶν θυμιαμάτων ταῖς προσευχαῖς τῶν ἁγίων ἐκ χειρὸς τοῦ ἀγγέλου
5* ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. καὶ εἴληφεν ὁ ἄγγελος τὸ λιβανωτόν καὶ ἐγέμισεν
αὐτὸ ἐκ τοῦ πυρὸς τοῦ θυσιαστηρίου καὶ ἔβαλεν εἰς τὴν γῆν καὶ ἐγέ-
6* νοντο φωναὶ καὶ βρονταὶ καὶ ἀστραπαὶ καὶ σεισμός. καὶ οἱ ἑπτὰ ἄγγελοι
7* ἔχοντες τὰς ἑπτὰ σάλπιγγας ἡτοίμασαν εαὐτοὺς ἵνα σαλπίσωσιν. καὶ
ὁ πρῶτος ἄγγελος ἐσάλπισεν καὶ ἐγένετο χάλαζα καὶ πῦρ μεμιγμένα
αἵματι καὶ ἐβλήθη εἰς τὴν γῆν καὶ τὸ τρίτον τῶν δένδρων κατεκάη καὶ
8* πᾶς χόρτος χλωρὸς κατεκάη. καὶ ὁ δεύτερος ἄγγελος ἐσάλπισεν καὶ
ὡς ὄρος μέγα πυρὶ καιόμενον ἐβλήθη εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἐγένετο τὸ
9* τρίτον τῆς θαλάσσης αἷμα. καὶ ἀπέθανεν τὸ τρίτον τῶν κτισμάτων τῶν ἐν
10* τῇ θαλάσσῃ τὰ ἔχοντα ψυχάς καὶ τὸ τρίτον τῶν πλοίων διεφθάρη. καὶ
ὁ τρίτος ἄγγελος ἐσάλπισεν καὶ ἔπεσεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀστὴρ μέγας

---

v.16 ου πεινασουσιν ετι ουδε διψησουσιν ετι ουδ$^{\mathfrak{M}}$ ου$^{\mathfrak{M}}$ ουδε$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ μη πεση επ αυτους ο ηλιος ουδε παν καυμα. **v.17** οτι το αρνιον το ανα$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ μεσον$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ αναμεσον$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ του θρονου ποιμανει αυτους και οδηγησει αυτους επι ζωης$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ζωσας$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ πηγας υδατων και εξαλειψει ο θεος παν δακρυον εκ$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ απο$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ των οφθαλμων αυτων. **8** **v.1** και οτε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ οταν$^{\mathcal{V}}$ ηνοιξε$^{\mathfrak{M}}$ ηνοιξεν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ την σφραγιδα την εβδομην εγενετο σιγη εν τω ουρανω ως ημιωριον. **v.2** και ειδον τους επτα αγγελους οι ενωπιον του θεου εστηκασι$^{\mathfrak{M}}$ εστηκασιν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ και εδοθησαν αυτοις επτα σαλπιγγες. **v.3** και αλλος αγγελος ηλθε$^{\mathfrak{M}}$ ηλθεν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ και εσταθη επι του$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ το$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ θυσιαστηριου$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ θυσιαστηριον$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ εχων λιβανωτον χρυσουν και εδοθη αυτω θυμιαματα πολλα ινα δωσει$^{\mathcal{V}}$ δωση$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ταις προσευχαις των αγιων παντων επι το θυσιαστηριον το χρυσουν το ενωπιον του θρονου. **v.5** και ειληφεν ο αγγελος τον$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ το$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ λιβανωτον και εγεμισεν αυτον$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ αυτο$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ εκ του πυρος του θυσιαστηριου και εβαλεν εις την γην και εγενοντο φωναι$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ και$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ βρονται και$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ φωναι$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ και αστραπαι και σεισμος. **v.6** και οι επτα αγγελοι οι$^{\mathcal{K},\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ εχοντες τας επτα σαλπιγγας ητοιμασαν αυτους$^{\mathcal{V}}$ εαυτους$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ινα σαλπισωσι$^{\mathfrak{M}}$ σαλπισωσιν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$. **v.7** και ο πρωτος αγγελος$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ εσαλπισεν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ εσαλπισε$^{\mathfrak{M}}$ και εγενετο χαλαζα και πυρ μεμιγμενα εν$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ αιματι και εβληθη εις την γην και$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ το$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ τριτον$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ της$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ γης$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ κατεκαη$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ και το τριτον των δενδρων κατεκαη και πας χορτος χλωρος κατεκαη. **v.8** και ο δευτερος αγγελος εσαλπισε$^{\mathfrak{M}}$ εσαλπισεν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ και ως ορος μεγα πυρι$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ καιομενον εβληθη εις την θαλασσαν και εγενετο το τριτον της θαλασσης αιμα. **v.9** και απεθανε$^{\mathfrak{M}}$ απεθανεν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ το τριτον των κτισματων των$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ εν τη θαλασση τα εχοντα ψυχας και το τριτον των πλοιων διεφθαρησαν$^{\mathcal{V}}$ διεφθαρη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.10** και ο τριτος αγγελος εσαλπισε$^{\mathfrak{M}}$ εσαλπισεν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ και επεσεν εκ του ουρανου αστηρ μεγας καιομενος ως λαμπας και επεσεν επι το τριτον των ποταμων και επι τας πηγας των$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ υδατων.

καιόμενος ὡς λαμπάς καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τὸ τρίτον τῶν ποταμῶν καὶ ἐπὶ τὰς
πηγὰς ὑδάτων. καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ἀστέρος λέγεται ἄψινθος καὶ γίνεται 11*
τὸ τρίτον εἰς ἄψινθον καὶ πολλοὶ ἀνθρώπων ἀπέθανον ἐκ τῶν ὑδάτων
ὅτι ἐπικράνθησαν. καὶ ὁ τέταρτος ἄγγελος ἐσάλπισεν καὶ ἐπλήγη τὸ 12*
τρίτον τοῦ ἡλίου καὶ τὸ τρίτον τῆς σελήνης καὶ τὸ τρίτον τῶν ἀστέρων
ἵνα σκοτισθῇ τὸ τρίτον αὐτῶν καὶ ἡ ἡμέρα μὴ φαίνῃ τὸ τρίτον αὐτῆς
καὶ ἡ νὺξ ὁμοίως. καὶ εἶδον καὶ ἤκουσα ἑνὸς ἀγγέλου πετωμένου ἐν 13*
μεσουρανήματι λέγοντος φωνῇ μεγάλῃ οὐαὶ οὐαὶ οὐαὶ τοῖς κατοικοῦσιν
ἐπὶ τῆς γῆς ἐκ τῶν λοιπῶν φωνῶν τῆς σάλπιγγος τῶν τριῶν ἀγγέλων τῶν
μελλόντων σαλπίζειν.

καὶ ὁ πέμπτος ἄγγελος ἐσάλπισεν καὶ εἶδον ἀστέρα ἐκ τοῦ οὐρα- **9***
νοῦ πεπτωκότα εἰς τὴν γῆν καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἡ κλεὶς τοῦ φρέατος τῆς
ἀβύσσου. καὶ ἤνοιξεν τὸ φρέαρ τῆς ἀβύσσου καὶ ἀνέβη καπνὸς ἐκ τοῦ 2*
φρέατος ὡς καπνὸς καμίνου μεγάλης καὶ ἐσκοτίσθη ὁ ἥλιος καὶ ὁ ἀὴρ
ἐκ τοῦ καπνοῦ τοῦ φρέατος. καὶ ἐκ τοῦ καπνοῦ ἐξῆλθον ἀκρίδες εἰς 3
τὴν γῆν καὶ ἐδόθη αὐταῖς ἐξουσία ὡς ἔχουσιν ἐξουσίαν οἱ σκορπίοι τῆς
γῆς. καὶ ἐρρέθη αὐταῖς ἵνα μὴ αδικήσωσιν τὸν χόρτον τῆς γῆς οὐδὲ 4*
πᾶν χλωρὸν οὐδὲ πᾶν δένδρον εἰ μὴ τοὺς ἀνθρώπους μόνους οἵτινες
οὐκ ἔχουσιν τὴν σφραγῖδα τοῦ θεοῦ ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν. καὶ ἐδόθη 5*
αὐταῖς ἵνα μὴ ἀποκτείνωσιν αὐτούς ἀλλ' ἵνα βασανισθῶσιν μῆνας πέντε
καὶ ὁ βασανισμὸς αὐτῶν ὡς βασανισμὸς σκορπίου ὅταν παίσῃ ἄνθρω-
πον. καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ζητήσουσιν οἱ ἄνθρωποι τὸν θάνατον 6*
καὶ οὐχ εὑρήσουσιν αὐτόν καὶ ἐπιθυμήσουσιν ἀποθανεῖν καὶ φεύξεται ὁ

---

v.11 και το ονομα του αστερος λεγεται ο$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ αψινθος και εγενετο$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ γινεται$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ το τριτον των$^{\mathcal{K},\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ υδατων$^{\mathcal{K},\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ εις αψινθον και πολλοι των$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ανθρωπων απεθανον εκ των υδατων οτι επικρανθησαν. **v.12** και ο τεταρτος αγγελος εσαλπισε$^{\mathfrak{M}}$ εσαλπισεν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ και επληγη το τριτον του ηλιου και το τριτον της σεληνης και το τριτον των αστερων ινα σκοτισθη το τριτον αυτων και η ημερα μη φανη$^{\mathcal{V}}$ φαινη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ το τριτον αυτης και η νυξ ομοιως. **v.13** και ειδον και ηκουσα ενος αετου$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ αγγελου$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ πετομενου$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ πετωμενου$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ εν μεσουρανηματι λεγοντος φωνη μεγαλη ουαι ουαι ουαι τους$^{\mathcal{V}}$ τοις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ κατοικουντας$^{\mathcal{V}}$ κατοικουσιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ επι της γης εκ των λοιπων φωνων της σαλπιγγος των τριων αγγελων των μελλοντων σαλπιζειν. **9** **v.1** και ο πεμπτος αγγελος εσαλπισε$^{\mathfrak{M}}$ εσαλπισεν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ και ειδον αστερα εκ του ουρανου πεπτωκοτα εις την γην και εδοθη αυτω η κλεις του φρεατος της αβυσσου. **v.2** [και$^{\mathfrak{M}}$ και$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ ηνοιξε$^{\mathfrak{M}}$ ηνοιξεν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ το φρεαρ της αβυσσου]$^{\mathfrak{M}}$ αβυσσου$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ και ανεβη καπνος εκ του φρεατος ως καπνος καμινου καιομενης$^{\mathfrak{M}}$ μεγαλης$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ και εσκοτωθη$^{\mathcal{V}}$ εσκοτισθη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ο ηλιος και ο αηρ εκ του καπνου του φρεατος. **v.4** και ερρεθη αυταις ινα μη αδικησουσιν$^{\mathcal{V}}$ αδικησωσι$^{\mathfrak{M}}$ αδικησωσιν$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ τον χορτον της γης ουδε παν χλωρον ουδε παν δενδρον ει μη τους ανθρωπους μονους$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ οιτινες ουκ εχουσι$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ εχουσιν$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ την σφραγιδα του θεου επι των μετωπων αυτων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.5** και εδοθη αυτοις$^{\mathcal{V}}$ αυταις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ινα μη αποκτεινωσιν αυτους αλλ ινα βασανισθησονται$^{\mathcal{V}}$ βασανισθωσι$^{\mathfrak{M}}$ βασανισθωσιν$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ μηνας πεντε και ο βασανισμος αυτων ως βασανισμος σκορπιου οταν παιση ανθρωπον. **v.6** και εν ταις ημεραις εκειναις ζητησουσιν οι ανθρωποι τον θανατον και ου$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ μη$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ουχ$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ευρησουσιν αυτον και επιθυμησουσιν αποθανειν και φευγει$^{\mathcal{V}}$ φευξεται$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ο$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ θανατος$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ απ αυτων ο$^{\mathfrak{M}}$ θανατος$^{\mathfrak{M}}$.

7* θάνατος ἀπ’ αὐτῶν. καὶ τὰ ὁμοιώματα τῶν ἀκρίδων ὅμοια ἵπποις ἡτοι-
μασμένοις εἰς πόλεμον καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν ὡς στέφανοι ὅμοιοι
8 χρυσῷ καὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν ὡς πρόσωπα ἀνθρώπων. καὶ εἶχον τρίχας
9 ὡς τρίχας γυναικῶν καὶ οἱ ὀδόντες αὐτῶν ὡς λεόντων ἦσαν. καὶ εἶχον
θώρακας ὡς θώρακας σιδηροῦς καὶ ἡ φωνὴ τῶν πτερύγων αὐτῶν ὡς φω-
10* νὴ ἁρμάτων ἵππων πολλῶν τρεχόντων εἰς πόλεμον. καὶ ἔχουσιν οὐρὰς
ὁμοίας σκορπίοις καὶ κέντρα ἦν ἐν ταῖς οὐραῖς αὐτῶν καὶ ἡ ἐξουσία
11* αὐτῶν ἀδικῆσαι τοὺς ἀνθρώπους μῆνας πέντε. καὶ ἔχουσιν ἐφ’ αὐτῶν
βασιλέα τὸν ἄγγελον τῆς ἀβύσσου ὄνομα αὐτῷ ἑβραϊστὶ ἀβαδδὼν καὶ ἐν
12* τῇ ἑλληνικῇ ὄνομα ἔχει ἀπολλύων. ἡ οὐαὶ ἡ μία ἀπῆλθεν ἰδού ἔρχονται
13* ἔτι δύο οὐαὶ μετὰ ταῦτα. καὶ ὁ ἕκτος ἄγγελος ἐσάλπισεν καὶ ἤκουσα
φωνὴν μίαν ἐκ τῶν τεσσάρων κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ χρυσοῦ τοῦ
14* ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. λέγουσαν τῷ ἕκτῳ ἀγγέλῳ ὅς εἶχε τὴν σάλπιγγα λῦ-
σον τοὺς τέσσαρας ἀγγέλους τοὺς δεδεμένους ἐπὶ τῷ ποταμῷ τῷ μεγάλῳ
15* εὐφράτῃ. καὶ ἐλύθησαν οἱ τέσσαρες ἄγγελοι οἱ ἡτοιμασμένοι εἰς τὴν
ὥραν καὶ ἡμέραν καὶ μῆνα καὶ ἐνιαυτόν ἵνα ἀποκτείνωσιν τὸ τρίτον τῶν
16* ἀνθρώπων. καὶ ὁ ἀριθμὸς στρατευμάτων τοῦ ἱππικοῦ δύο μυριάδες μυ-
17 ριάδων καὶ ἤκουσα τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν. καὶ οὕτως εἶδον τοὺς ἵππους ἐν
τῇ ὁράσει καὶ τοὺς καθημένους ἐπ’ αὐτῶν ἔχοντας θώρακας πυρίνους
καὶ ὑακινθίνους καὶ θειώδεις καὶ αἱ κεφαλαὶ τῶν ἵππων ὡς κεφαλαὶ
λεόντων καὶ ἐκ τῶν στομάτων αὐτῶν ἐκπορεύεται πῦρ καὶ καπνὸς καὶ
18* θεῖον. ὑπὸ τῶν τριῶν τούτων ἀπεκτάνθησαν τὸ τρίτον τῶν ἀνθρώπων
ἐκ τοῦ πυρὸς καὶ ἐκ τοῦ καπνοῦ καὶ ἐκ τοῦ θείου τοῦ ἐκπορευομένου
19* ἐκ τῶν στομάτων αὐτῶν. αἱ γὰρ ἐξουσίαι αὐτῶν ἐν τῷ στόματι αὐτῶν

---

v.7 και τα ομοιωματα των ακριδων ομοια ιπποις ητοιμασμενοις εις πολεμον και επι τας κεφαλας αυτων ως στεφανοι ομοιοι[T,K,V] χρυσω[T,K,V] χρυσοι[𝔐] και τα προσωπα αυτων ως προσωπα ανθρωπων. **v.10** και εχουσιν ουρας ομοιας σκορπιοις και κεντρα και[𝔐,V] ην[T,K] εν ταις ουραις αυτων εξουσιαν[𝔐] εχουσι[𝔐] του[𝔐] και[T,K] η[T,K,V] εξουσια[T,K,V] αυτων[T,K,V] αδικησαι τους ανθρωπους μηνας πεντε. **v.11** και[T,K] εχουσαι[𝔐] εχουσιν[T,K,V] επ[K,V] εφ[T] αυτων[T,K,V] βασιλεα επ[𝔐] αυτων[𝔐] τον[T,K,V] αγγελον της αβυσσου ονομα αυτω εβραιστι αββαδων[𝔐] αβαδδων[T,K,V] και[T,K,V] εν δε[𝔐] τη ελληνικη ονομα εχει απολλυων. **v.12** η ουαι η μια απηλθεν ιδου ερχεται[𝔐,V] ερχονται[T,K] ετι δυο ουαι μετα ταυτα. **v.13** και ο εκτος αγγελος εσαλπισε[𝔐] εσαλπισεν[T,K,V] και ηκουσα φωνην μιαν εκ των [τεσσαρων][V] τεσσαρων[T,𝔐,K] κερατων του θυσιαστηριου του χρυσου του ενωπιον του θεου. **v.14** λεγοντα[V] λεγουσαν[T,𝔐,K] τω εκτω αγγελω ο[𝔐,V] εχων[𝔐,V] ος[T,K] ειχε[T,K] την σαλπιγγα λυσον τους τεσσαρας αγγελους τους δεδεμενους επι τω ποταμω τω μεγαλω ευφρατη. **v.15** και ελυθησαν οι τεσσαρες αγγελοι οι ητοιμασμενοι εις την ωραν και [εις][𝔐] την[𝔐] ημεραν και μηνα και ενιαυτον ινα αποκτεινωσι[𝔐] αποκτεινωσιν[T,K,V] το τριτον των ανθρωπων. **v.16** και ο αριθμος των[𝔐,V] στρατευματων του ιππου[𝔐] ιππικου[T,K,V] δυο[T,K] μυριαδες[T,𝔐,K] δισμυριαδες[V] μυριαδων και[T,K] ηκουσα τον αριθμον αυτων. **v.18** απο[𝔐,V] υπο[T,K] των τριων πληγων[𝔐,V] τουτων απεκτανθησαν το τριτον των ανθρωπων απο[𝔐] εκ[T,K,V] του πυρος και εκ[T,K] του καπνου και εκ[T,K] του θειου του εκπορευομενου εκ των στοματων αυτων.

εἰσιν αἱ γὰρ οὐραὶ αὐτῶν ὅμοιαι ὄφεσιν ἔχουσαι κεφαλάς καὶ ἐν αὐταῖς
ἀδικοῦσιν. καὶ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων οἳ οὐκ ἀπεκτάνθησαν ἐν ταῖς 20*
πληγαῖς ταύταις οὔτε μετενόησαν ἐκ τῶν ἔργων τῶν χειρῶν αὐτῶν ἵνα μὴ
προσκυνήσωσιν τὰ δαιμόνια καὶ εἴδωλα τὰ χρυσᾶ καὶ τὰ ἀργυρᾶ καὶ τὰ
χαλκᾶ καὶ τὰ λίθινα καὶ τὰ ξύλινα ἃ οὔτε βλέπειν δύναται οὔτε ἀκούειν
οὔτε περιπατεῖν. καὶ οὐ μετενόησαν ἐκ τῶν φόνων αὐτῶν οὔτε ἐκ τῶν 21*
φαρμακειῶν αὐτῶν οὔτε ἐκ τῆς πορνείας αὐτῶν οὔτε ἐκ τῶν κλεμμάτων
αὐτῶν.

καὶ εἶδον ἄλλον ἄγγελον ἰσχυρὸν καταβαίνοντα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πε- **10***
ριβεβλημένον νεφέλην καὶ ἶρις ἐπὶ τῆς κεφαλῆς καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ
ὡς ὁ ἥλιος καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὡς στῦλοι πυρός. καὶ εἶχεν ἐν τῇ χειρὶ 2*
αὐτοῦ βιβλαρίδιον ἀνεῳγμένον καὶ ἔθηκεν τὸν πόδα αὐτοῦ τὸν δεξιὸν
ἐπὶ τὴν θάλασσαν τὸν δὲ εὐώνυμον ἐπὶ τὴν γῆν. καὶ ἔκραξεν φωνῇ 3*
μεγάλῃ ὥσπερ λέων μυκᾶται καὶ ὅτε ἔκραξεν ἐλάλησαν αἱ ἑπτὰ βρον-
ταὶ τὰς ἑαυτῶν φωνάς. καὶ ὅτε ἐλάλησαν αἱ ἑπτὰ βρονταί τὰς φωνὰς 4*
ἑαυτῶν ἔμελλον γράφειν καὶ ἤκουσα φωνὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λέγουσαν
μοι σφράγισον ἃ ἐλάλησαν αἱ ἑπτὰ βρονταί καὶ μὴ ταὐτὰ γράψῃς. καὶ 5*
ὁ ἄγγελος ὃν εἶδον ἑστῶτα ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ ἐπὶ τῆς γῆς ἦρεν τὴν
χεῖρα αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανὸν. καὶ ὤμοσεν ἐν τῷ ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας 6*
τῶν αἰώνων ὃς ἔκτισεν τὸν οὐρανὸν καὶ τὰ ἐν αὐτῷ καὶ τὴν γῆν καὶ τὰ ἐν
αὐτῇ καὶ τὴν θάλασσαν καὶ τὰ ἐν αὐτῇ ὅτι χρόνος οὐκ ἔσται ἐτι. ἀλλὰ 7*

---

v.19 η$^{\mathcal{K},\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ αι$^{\mathcal{T}}$ γαρ εξουσια$^{\mathcal{K},\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ εξουσιαι$^{\mathcal{T}}$ των$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ αυτων$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ιππων$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ εν τω στοματι αυτων εστι$^{\mathfrak{M}}$ εισιν$^{\mathcal{T}}$ εστιν$^{\mathcal{K},\mathcal{V}}$ και$^{\mathcal{K},\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ εν$^{\mathcal{K},\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ταις$^{\mathcal{K},\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ουραις$^{\mathcal{K},\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ αυτων$^{\mathcal{K},\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ αι γαρ ουραι αυτων ομοιαι οφεων$^{\mathfrak{M}}$ οφεσιν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ εχουσαι κεφαλας και εν αυταις αδικουσι$^{\mathfrak{M}}$ αδικουσιν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$. **v.20** και οι λοιποι των ανθρωπων οι ουκ απεκτανθησαν εν ταις πληγαις ταυταις ουδε$^{\mathcal{V}}$ ου$^{\mathcal{K},\mathfrak{M}}$ ουτε$^{\mathcal{T}}$ μετενοησαν εκ των εργων των χειρων αυτων ινα μη προσκυνησουσιν$^{\mathcal{V}}$ προσκυνησωσι$^{\mathfrak{M}}$ προσκυνησωσιν$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ τα δαιμονια και τα$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ειδωλα τα χρυσα και τα αργυρα [και$^{\mathfrak{M}}$ και$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ τα χαλκα]$^{\mathfrak{M}}$ χαλκα$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ και τα λιθινα και τα ξυλινα α ουτε βλεπειν δυνανται$^{\mathcal{V}}$ δυναται$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ουτε ακουειν ουτε περιπατειν. **v.21** και ου μετενοησαν εκ των φονων αυτων ουτε εκ των φαρμακων$^{\mathcal{V}}$ φαρμακειων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτων ουτε εκ της πορνειας αυτων ουτε εκ των κλεμματων αυτων. **10** **v.1** και ειδον αλλον$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ αγγελον ισχυρον καταβαινοντα εκ του ουρανου περιβεβλημενον νεφελην και η$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ιρις επι της κεφαλης αυτου$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ και το προσωπον αυτου ως ο ηλιος και οι ποδες αυτου ως στυλοι πυρος. **v.2** και εχων$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ειχεν$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ εν τη χειρι αυτου βιβλιον$^{\mathfrak{M}}$ βιβλαριδιον$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ ανεωγμενον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ηνεωγμενον$^{\mathcal{V}}$ και εθηκε$^{\mathfrak{M}}$ εθηκεν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ τον ποδα αυτου τον δεξιον επι της$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ την$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ θαλασσης$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ θαλασσαν$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ τον δε ευωνυμον επι της$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ την$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ γης$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ γην$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$. **v.3** και εκραξε$^{\mathfrak{M}}$ εκραξεν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ φωνη μεγαλη ωσπερ λεων μυκαται και οτε εκραξεν ελαλησαν αι επτα βρονται τας εαυτων φωνας. **v.4** και οτε ελαλησαν αι επτα βρονται τας$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ φωνας$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ εαυτων$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ εμελλον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ημελλον$^{\mathcal{V}}$ γραφειν και ηκουσα φωνην εκ του ουρανου λεγουσαν μοι$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ σφραγισον α ελαλησαν αι επτα βρονται και μη αυτα$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ταυτα$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ γραψης. **v.5** και ο αγγελος ον ειδον εστωτα επι της θαλασσης και επι της γης ηρε$^{\mathfrak{M}}$ ηρεν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ την χειρα αυτου την$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ δεξιαν$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ εις τον ουρανον. **v.6** και ωμοσεν [εν]$^{\mathfrak{M}}$ εν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ τω ζωντι εις τους αιωνας των αιωνων ος εκτισε$^{\mathfrak{M}}$ εκτισεν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ τον ουρανον και τα εν αυτω και την γην και τα εν αυτη και την θαλασσαν και τα εν αυτη οτι χρονος ουκετι$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ουκ$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ εσται ετι$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$.

ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς φωνῆς τοῦ ἑβδόμου ἀγγέλου ὅταν μέλλῃ σαλπίζειν
καὶ τελεσθῇ τὸ μυστήριον τοῦ θεοῦ ὡς εὐηγγέλισεν τοῖς ἑαυτοῦ δούλοις
8* τοῖς προφήταις. καὶ ἡ φωνὴ ἣν ἤκουσα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πάλιν λαλοῦσα
μετ’ ἐμοῦ καὶ λέγουσα ὕπαγε λάβε τὸ βιβλαρίδιον τὸ ἠνεῳγμένον ἐν τῇ
9* χειρὶ ἀγγέλου τοῦ ἑστῶτος ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ ἀπῆλ-
θον πρὸς τὸν ἄγγελον λέγων αὐτῷ δός μοι τὸ βιβλαρίδιον καὶ λέγει μοι
λάβε καὶ κατάφαγε αὐτό καὶ πικρανεῖ σου τὴν κοιλίαν ἀλλ’ ἐν τῷ στόματί
10* σου ἔσται γλυκὺ ὡς μέλι. καὶ ἔλαβον τὸ βιβλαρίδιον ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ
ἀγγέλου καὶ κατέφαγον αὐτό καὶ ἦν ἐν τῷ στόματί μου ὡς μέλι γλυκύ
11* καὶ ὅτε ἔφαγον αὐτό ἐπικράνθη ἡ κοιλία μου. καὶ λέγει μοι δεῖ σε
πάλιν προφητεῦσαι ἐπὶ λαοῖς καὶ ἔθνεσιν καὶ γλώσσαις καὶ βασιλεῦσιν
πολλοῖς.

11* καὶ ἐδόθη μοι κάλαμος ὅμοιος ῥάβδῳ λέγων ἔγειραι καὶ μέτρησον τὸν
ναὸν τοῦ θεοῦ καὶ τὸ θυσιαστήριον καὶ τοὺς προσκυνοῦντας ἐν αὐτῷ.
2* καὶ τὴν αὐλὴν τὴν ἔσωθεν τοῦ ναοῦ ἔκβαλε ἔξω καὶ μὴ αὐτὴν μετρήσῃς
ὅτι ἐδόθη τοῖς ἔθνεσιν καὶ τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν πατήσουσιν μῆνας τεσσα-
3* ράκοντα δύο. καὶ δώσω τοῖς δυσὶν μάρτυσίν μου καὶ προφητεύσουσιν
4* ἡμέρας χιλίας διακοσίας ἑξήκοντα περιβεβλημένοι σάκκους. οὗτοί
εἰσιν αἱ δύο ἐλαῖαι καὶ δύο λυχνίαι αἱ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ τῆς γῆς ἑστῶ-
5* σαι. καὶ εἴ τις αὐτοὺς θέλῃ ἀδικῆσαι πῦρ ἐκπορεύεται ἐκ τοῦ στόματος
αὐτῶν καὶ κατεσθίει τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν καὶ εἴ τις αὐτοὺς θέλῃ ἀδι-

v.7 αλλ$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ αλλα$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ εν ταις ημεραις της φωνης του εβδομου αγγελου οταν μελλη σαλπιζειν και ετελεσθη$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ τελεσθη$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ το μυστηριον του θεου ως ευηγγελισε$^{\mathfrak{M}}$ ευηγγελισεν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ τους$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ τοις$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ εαυτου$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ δουλους$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ αυτου$^{\mathfrak{M}}$ δουλοις$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ τους$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ τοις$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ προφητας$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ προφηταις$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$. **v.8** και η φωνη ην ηκουσα εκ του ουρανου παλιν λαλουσαν$^{\mathcal{V}}$ λαλουσα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μετ εμου και λεγουσαν$^{\mathcal{V}}$ λεγουσα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ υπαγε λαβε το βιβλιον$^{\mathcal{V}}$ βιβλιδαριον$^{\mathfrak{M}}$ βιβλαριδιον$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ το ανεωγμενον$^{\mathfrak{M}}$ ηνεωγμενον$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ εν τη χειρι του$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ αγγελου του εστωτος επι της θαλασσης και επι της γης. **v.9** και απηλθα$^{\mathcal{V}}$ απηλθον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ προς τον αγγελον λεγων αυτω δουναι$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ δος$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ μοι το βιβλιδαριον$^{\mathfrak{M}}$ βιβλαριδιον$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ και λεγει μοι λαβε και καταφαγε αυτο και πικρανει σου την κοιλιαν αλλ εν τω στοματι σου εσται γλυκυ ως μελι. **v.10** και ελαβον το βιβλιον$^{\mathfrak{M}}$ βιβλαριδιον$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ εκ της χειρος του αγγελου και κατεφαγον αυτο και ην εν τω στοματι μου ως μελι γλυκυ και οτε εφαγον αυτο επικρανθη η κοιλια μου. **v.11** και λεγουσιν$^{\mathcal{V}}$ λεγει$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μοι δει σε παλιν προφητευσαι επι λαοις και επι$^{\mathfrak{M}}$ εθνεσι$^{\mathfrak{M}}$ εθνεσιν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ και γλωσσαις και βασιλευσι$^{\mathfrak{M}}$ βασιλευσιν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ πολλοις. **11** **v.1** και εδοθη μοι καλαμος ομοιος ραβδω και$^{\mathcal{K}}$ ο$^{\mathcal{K}}$ αγγελος$^{\mathcal{K}}$ ειστηκει$^{\mathcal{K}}$ λεγων εγειρε$^{\mathcal{V}}$ εγειραι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και μετρησον τον ναον του θεου και το θυσιαστηριον και τους προσκυνουντας εν αυτω. **v.2** και την αυλην την εξωθεν$^{\mathcal{K},\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ εσωθεν$^{\mathcal{T}}$ του ναου εκβαλε εξωθεν$^{\mathcal{V}}$ εξω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και μη αυτην μετρησης οτι εδοθη τοις εθνεσι$^{\mathfrak{M}}$ εθνεσιν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ και την πολιν την αγιαν πατησουσι$^{\mathfrak{M}}$ πατησουσιν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ μηνας τεσσερακοντα$^{\mathcal{V}}$ τεσσαρακοντα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ [και]$^{\mathcal{V}}$ και$^{\mathfrak{M}}$ δυο. **v.3** και δωσω τοις δυσι$^{\mathfrak{M}}$ δυσιν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ μαρτυσι$^{\mathfrak{M}}$ μαρτυσιν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ μου και προφητευσουσιν ημερας χιλιας διακοσιας εξηκοντα περιβεβλημενοι σακκους. **v.4** ουτοι εισιν αι δυο ελαιαι και αι$^{\mathcal{K},\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ δυο λυχνιαι αι ενωπιον του κυριου$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ θεου$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ της γης εστωτες$^{\mathcal{V}}$ εστωσαι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.5** και ει τις αυτους θελει$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ θελη$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ αδικησαι πυρ εκπορευεται εκ του στοματος αυτων και κατεσθιει τους εχθρους αυτων και ει τις θελησῃ$^{\mathcal{V}}$ θελει$^{\mathfrak{M}}$ αυτους θελη$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ αδικησαι ουτως δει αυτον αποκτανθηναι.

κῆσαι οὕτως δεῖ αὐτὸν ἀποκτανθῆναι. οὗτοι ἔχουσιν ἐξουσίαν κλεῖσαι 6*
τὸν οὐρανόν ἵνα μὴ βρέχῃ ὑετὸς ἐν ἡμέραις αὐτῶν τῆς προφητείας καὶ
ἐξουσίαν ἔχουσιν ἐπὶ τῶν ὑδάτων στρέφειν αὐτὰ εἰς αἷμα καὶ πατάξαι τὴν
γῆν πάσῃ πληγῇ ὁσάκις ἐὰν θελήσωσιν. καὶ ὅταν τελέσωσιν τὴν μαρ- 7*
τυρίαν αὐτῶν τὸ θηρίον τὸ ἀναβαῖνον ἐκ τῆς ἀβύσσου ποιήσει πόλεμον
μετ' αὐτῶν καὶ νικήσει αὐτοὺς καὶ ἀποκτενεῖ αὐτούς. καὶ τὰ πτῶματα 8*
αὐτῶν ἐπὶ τῆς πλατείας πόλεως τῆς μεγάλης ἥτις καλεῖται πνευματι-
κῶς σόδομα καὶ αἴγυπτος ὅπου καὶ ὁ κύριος ἡμῶν ἐσταυρώθη. καὶ 9*
βλέψουσιν ἐκ τῶν λαῶν καὶ φυλῶν καὶ γλωσσῶν καὶ ἐθνῶν τὰ πτώματα
αὐτῶν ἡμέρας τρεῖς καὶ ἥμισυ καὶ τὰ πτῶματα αὐτῶν οὐκ ἀφήσουσιν
τεθῆναι εἰς μνῆματα. καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς χάρουσιν ἐπ' 10*
αὐτοῖς καὶ εὐφρανθήσονται καὶ δῶρα πέμψουσιν ἀλλήλοις ὅτι οὗτοι οἱ
δύο προφῆται ἐβασάνισαν τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ μετὰ τὰς 11*
τρεῖς ἡμέρας καὶ ἥμισυ πνεῦμα ζωῆς ἐκ τοῦ θεοῦ εἰσῆλθεν ἐ'π αὐτούς
καὶ ἔστησαν ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτῶν καὶ φόβος μέγας ἔπεσεν ἐπὶ τοὺς
θεωροῦντας αὐτούς. καὶ ἤκουσαν φωνὴν μεγάλην ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λέ- 12*
γουσαν αὐτοῖς ἀνάβητε ὧδε καὶ ἀνέβησαν εἰς τὸν οὐρανὸν ἐν τῇ νεφέλῃ
καὶ ἐθεώρησαν αὐτοὺς οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν. καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ ἐγένετο 13*
σεισμὸς μέγας καὶ τὸ δέκατον τῆς πόλεως ἔπεσεν καὶ ἀπεκτάνθησαν ἐν
τῷ σεισμῷ ὀνόματα ἀνθρώπων χιλιάδες ἑπτά καὶ οἱ λοιποὶ ἔμφοβοι ἐγέ-
νοντο καὶ ἔδωκαν δόξαν τῷ θεῷ τοῦ οὐρανοῦ. ἡ οὐαὶ ἡ δευτέρα ἀπῆλθεν 14*
ἰδοὺ ἡ οὐαὶ ἡ τρίτη ἔρχεται ταχύ. καὶ ὁ ἕβδομος ἄγγελος ἐσάλπισεν καὶ 15*

v.6 ουτοι εχουσιν την$^{\mathcal{V}}$ εξουσιαν κλεισαι τον ουρανον ινα μη βρεχη$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ υετος βρεχη$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ εν$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ τας$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ημεραις$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ημερας$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ αυτων$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ της προφητειας αυτων$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ και εξουσιαν εχουσιν επι των υδατων στρεφειν αυτα εις αιμα και παταξαι την γην εν$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ παση πληγη οσακις εαν θελησωσι$^{\mathfrak{M}}$ θελησωσιν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$. **v.7** και οταν τελεσωσι$^{\mathfrak{M}}$ τελεσωσιν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ την μαρτυριαν αυτων το θηριον το αναβαινον εκ της αβυσσου ποιησει πολεμον$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ μετ αυτων πολεμον$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ και νικησει αυτους και αποκτενει αυτους. **v.8** και το$^{\mathcal{V}}$ τα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πτωμα$^{\mathcal{V}}$ πτωματα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτων επι της πλατειας της$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ πολεως της μεγαλης ητις καλειται πνευματικως σοδομα και αιγυπτος οπου και ο κυριος αυτων$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ημων$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ εσταυρωθη. **v.9** και βλεπουσιν$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ βλεψουσιν$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ εκ των λαων και φυλων και γλωσσων και εθνων το$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ τα$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ πτωμα$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ πτωματα$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ αυτων ημερας τρεις και$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ ημισυ και τα πτωματα αυτων ουκ αφιουσιν$^{\mathcal{V}}$ αφησουσι$^{\mathfrak{M}}$ αφησουσιν$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ τεθηναι εις μνημα$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ μνηματα$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$. **v.10** και οι κατοικουντες επι της γης χαιρουσιν$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ χαρουσιν$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ επ αυτοις και ευφραινονται$^{\mathcal{V}}$ ευφρανθησονται$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και δωρα δωσουσιν$^{\mathfrak{M}}$ πεμψουσιν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ αλληλοις οτι ουτοι οι δυο προφηται εβασανισαν τους κατοικουντας επι της γης. **v.11** και μετα τας τρεις ημερας και ημισυ πνευμα ζωης εκ του θεου εισηλθεν εν$^{\mathcal{V}}$ εις$^{\mathfrak{M}}$ επ$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ αυτοις$^{\mathcal{V}}$ αυτους$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και εστησαν επι τους ποδας αυτων και φοβος μεγας επεπεσεν$^{\mathcal{V}}$ επεσεν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ επι τους θεωρουντας αυτους. **v.12** και ηκουσα$^{\mathfrak{M}}$ ηκουσαν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ φωνην$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ φωνης$^{\mathcal{V}}$ μεγαλην$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μεγαλης$^{\mathcal{V}}$ εκ του ουρανου λεγουσης$^{\mathcal{V}}$ λεγουσαν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτοις αναβατε$^{\mathcal{V}}$ αναβητε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ωδε και ανεβησαν εις τον ουρανον εν τη νεφελη και εθεωρησαν αυτους οι εχθροι αυτων. **v.13** και εν εκεινη τη ημερα$^{\mathfrak{M}}$ ωρα$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ εγενετο σεισμος μεγας και το δεκατον της πολεως επεσε$^{\mathfrak{M}}$ επεσεν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ και απεκτανθησαν εν τω σεισμω ονοματα ανθρωπων χιλιαδες επτα και οι λοιποι εμφοβοι εγενοντο και εδωκαν δοξαν τω θεω του ουρανου. **v.14** η ουαι η δευτερα απηλθεν και$^{\mathcal{K}}$ ιδου$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ η ουαι η τριτη ιδου$^{\mathfrak{M}}$ ερχεται ταχυ.

ἐγένοντο φωναὶ μεγάλαι ἐν τῷ οὐρανῷ λέγουσαι ἐγένοντο αἱ βασιλεῖαι
τοῦ κόσμου τοῦ κυρίου ἡμῶν καὶ τοῦ χριστοῦ αὐτοῦ καὶ βασιλεύσει
16* εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. καὶ οἱ εἴκοσι καὶ τέσσαρες πρεσβύτεροι
οἱ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ καθήμενοι ἐπὶ τοὺς θρόνους αὐτῶν ἔπεσαν ἐπὶ τὰ
17* πρόσωπα αὐτῶν καὶ προσεκύνησαν τῷ θεῷ. λέγοντες εὐχαριστοῦμέν
σοι κύριε ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν καὶ ὁ ἐρχόμενος ὅτι
18* εἴληφας τὴν δύναμίν σου τὴν μεγάλην καὶ ἐβασίλευσας. καὶ τὰ ἔθνη
ὠργίσθησαν καὶ ἦλθεν ἡ ὀργή σου καὶ ὁ καιρὸς τῶν νεκρῶν κριθῆναι
καὶ δοῦναι τὸν μισθὸν τοῖς δούλοις σου τοῖς προφήταις καὶ τοῖς ἁγίοις
καὶ τοῖς φοβουμένοις τὸ ὄνομά σου τοῖς μικροῖς καὶ τοῖς μεγάλοις καὶ
19* διαφθεῖραι τοὺς διαφθείροντας τὴν γῆν. καὶ ἠνοίγη ὁ ναὸς τοῦ θεοῦ
ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ὤφθη ἡ κιβωτὸς τῆς διαθήκης αὐτοῦ ἐν τῷ ναῷ αὐτοῦ
καὶ ἐγένοντο ἀστραπαὶ καὶ φωναὶ καὶ βρονταὶ καὶ σεισμὸς καὶ χάλαζα
μεγάλη.

12 καὶ σημεῖον μέγα ὤφθη ἐν τῷ οὐρανῷ γυνὴ περιβεβλημένη τὸν ἥλιον
καὶ ἡ σελήνη ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτῆς καὶ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς
2* στέφανος ἀστέρων δώδεκα. καὶ ἐν γαστρὶ ἔχουσα κράζει ὠδίνουσα
3* καὶ βασανιζομένη τεκεῖν. καὶ ὤφθη ἄλλο σημεῖον ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ
ἰδού δράκων μέγας πυρρός ἔχων κεφαλὰς ἑπτὰ καὶ κέρατα δέκα καὶ
4 ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτοῦ διαδήματα ἑπτά. καὶ ἡ οὐρὰ αὐτοῦ σύρει τὸ
τρίτον τῶν ἀστέρων τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἔβαλεν αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν καὶ ὁ
δράκων ἕστηκεν ἐνώπιον τῆς γυναικὸς τῆς μελλούσης τεκεῖν ἵνα ὅταν
5* τέκῃ τὸ τέκνον αὐτῆς καταφάγῃ. καὶ ἔτεκεν υἱόν ἄρρενα ὃς μέλλει
ποιμαίνειν πάντα τὰ ἔθνη ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ καὶ ἡρπάσθη τὸ τέκνον αὐ-

v.15 και ο εβδομος αγγελος εσαλπισε[𝔐] εσαλπισεν[T,K,V] και εγενοντο φωναι μεγαλαι εν τω ουρανω λεγουσαι[T,𝔐,K] λεγοντες[V] εγενετο[𝔐,V] εγενοντο[T,K] η[𝔐,V] αι[T,K] βασιλεια[𝔐,V] βασιλειαι[T,K] του κοσμου του κυριου ημων και του χριστου αυτου και βασιλευσει εις τους αιωνας των αιωνων. **v.16** και οι εικοσι και[T,K] τεσσαρες πρεσβυτεροι [οι][V] οι[T,𝔐,K] ενωπιον [του[𝔐] θρονου][𝔐] του θεου καθημενοι επι τους θρονους αυτων επεσον[𝔐] επεσαν[T,K,V] επι τα προσωπα αυτων και προσεκυνησαν τω θεω. **v.17** λεγοντες ευχαριστουμεν σοι κυριε ο θεος ο παντοκρατωρ ο ων και ο ην και[T,K] ο[T,K] ερχομενος[T,K] οτι ειληφας την δυναμιν σου την μεγαλην και εβασιλευσας. **v.18** και τα εθνη ωργισθησαν και ηλθεν η οργη σου και ο καιρος των νεκρων κριθηναι και δουναι τον μισθον τοις δουλοις σου τοις προφηταις και τοις αγιοις και τοις φοβουμενοις το ονομα σου τους[V] τοις[T,𝔐,K] μικρους[V] μικροις[T,𝔐,K] και τους[V] τοις[T,𝔐,K] μεγαλους[V] μεγαλοις[T,𝔐,K] και διαφθειραι τους διαφθειροντας την γην. **v.19** και ηνοιγη ο ναος του θεου ο[V] εν τω ουρανω και ωφθη η κιβωτος της διαθηκης του[𝔐] κυριου[𝔐] αυτου[T,K,V] εν τω ναω αυτου και εγενοντο αστραπαι και φωναι και βρονται και σεισμος[T,K,V] και[T,K,V] χαλαζα μεγαλη. **12** **v.2** και εν γαστρι εχουσα και[V] εκραζεν[𝔐] κραζει[T,K,V] ωδινουσα και βασανιζομενη τεκειν. **v.3** και ωφθη αλλο σημειον εν τω ουρανω και ιδου δρακων πυρος[𝔐] μεγας πυρρος[T,K,V] εχων κεφαλας επτα και κερατα δεκα και επι τας κεφαλας αυτου διαδηματα[T,K] επτα διαδηματα[𝔐,V]. **v.5** και ετεκεν υιον αρσεν[V] αρρενα[T,𝔐,K] ος μελλει ποιμαινειν παντα τα εθνη εν ραβδω σιδηρα και ηρπασθη το τεκνον αυτης προς τον θεον και προς[𝔐,V] τον θρονον αυτου.

τῆς πρὸς τὸν θεὸν καὶ τὸν θρόνον αὐτοῦ. καὶ ἡ γυνὴ ἔφυγεν εἰς τὴν 6*
ἔρημον ὅπου ἔχει τόπον ἡτοιμασμένον ἀπὸ τοῦ θεοῦ ἵνα ἐκεῖ τρέφωσιν
αὐτὴν ἡμέρας χιλίας διακοσίας ἑξήκοντα. καὶ ἐγένετο πόλεμος ἐν τῷ 7*
οὐρανῷ ὁ μιχαὴλ καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ ἐπολέμησαν κατὰ τοῦ δράκοντος
καὶ ὁ δράκων ἐπολέμησεν καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ. καὶ οὐκ ἴσχυσαν οὔτὲ 8*
τόπος εὑρέθη αὐτῶν ἔτι ἐν τῷ οὐρανῷ. καὶ ἐβλήθη ὁ δράκων ὁ μέγας 9*
ὁ ὄφις ὁ ἀρχαῖος ὁ καλούμενος διάβολος καὶ ὁ σατανᾶς ὁ πλανῶν τὴν
οἰκουμένην ὅλην ἐβλήθη εἰς τὴν γῆν καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ μετ’ αὐτοῦ
ἐβλήθησαν. καὶ ἤκουσα φωνὴν μεγάλην λέγουσαν ἐν τῷ οὐρανῷ ἄρτι 10*
ἐγένετο ἡ σωτηρία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ἡμῶν καὶ
ἡ ἐξουσία τοῦ χριστοῦ αὐτοῦ ὅτι κατὲβλήθη ὁ κατήγορος τῶν ἀδελφῶν
ἡμῶν ὁ κατηγορῶν αυτῶν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἡμέρας καὶ νυκτός.
καὶ αὐτοὶ ἐνίκησαν αὐτὸν διὰ τὸ αἷμα τοῦ ἀρνίου καὶ διὰ τὸν λόγον τῆς 11
μαρτυρίας αὐτῶν καὶ οὐκ ἠγάπησαν τὴν ψυχὴν αὐτῶν ἄχρι θανάτου.
διὰ τοῦτο εὐφραίνεσθε οἱ οὐρανοὶ καὶ οἱ ἐν αὐτοῖς σκηνοῦντες οὐαὶ τοῖς 12*
κατοικοῦσιν τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν ὅτι κατέβη ὁ διάβολος πρὸς ὑμᾶς
ἔχων θυμὸν μέγαν εἰδὼς ὅτι ὀλίγον καιρὸν ἔχει. καὶ ὅτε εἶδεν ὁ δράκων 13*
ὅτι ἐβλήθη εἰς τὴν γῆν ἐδίωξεν τὴν γυναῖκα ἥτις ἔτεκεν τὸν ἄρρενα. καὶ 14*
ἐδόθησαν τῇ γυναικὶ δύο πτέρυγες τοῦ ἀετοῦ τοῦ μεγάλου ἵνα πέτηται
εἰς τὴν ἔρημον εἰς τὸν τόπον αὐτῆς ὅπου τρέφεται ἐκεῖ καιρὸν καὶ και-
ροὺς καὶ ἥμισυ καιροῦ ἀπὸ προσώπου τοῦ ὄφεως. καὶ ἔβαλεν ὁ ὄφις 15*
ὀπίσω τῆς γυναικὸς ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ὕδωρ ὡς ποταμόν ἵνα ταὐτὴν
ποταμοφόρητον ποιήσῃ. καὶ ἐβοήθησεν ἡ γῆ τῇ γυναικί καὶ ἤνοιξεν ἡ 16*

v.6 και η γυνη εφυγεν εις την ερημον οπου εχει εκει$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ τοπον ητοιμασμενον υπο$^{\mathfrak{M}}$ απο$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ του θεου ινα εκει εκτρεφωσιν$^{\mathfrak{M}}$ τρεφωσιν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ αυτην ημερας χιλιας διακοσιας εξηκοντα. **v.7** και εγενετο πολεμος εν τω ουρανω ο μιχαηλ και οι αγγελοι αυτου του$^{\mathcal{V}}$ πολεμησαι$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ επολεμησαν$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ μετα$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ κατα$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ του δρακοντος και ο δρακων επολεμησε$^{\mathfrak{M}}$ επολεμησεν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ και οι αγγελοι αυτου. **v.8** και ουκ ισχυσεν$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ισχυσαν$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ουδε$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ουτε$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ τοπος ευρεθη αυτω$^{\mathfrak{M}}$ αυτων$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ ετι εν τω ουρανω. **v.9** και εβληθη ο δρακων ο μεγας ο οφις ο αρχαιος ο καλουμενος διαβολος και ο$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ σατανας ο πλανων την οικουμενην ολην εβληθη εις την γην και οι αγγελοι αυτου μετ αυτου εβληθησαν. **v.10** και ηκουσα φωνην μεγαλην λεγουσαν$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ εν τω ουρανω λεγουσαν$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ αρτι εγενετο η σωτηρια και η δυναμις και η βασιλεια του θεου ημων και η εξουσια του χριστου αυτου οτι εβληθη$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ κατεβληθη$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ο κατηγωρ$^{\mathcal{V}}$ κατηγορος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ των αδελφων ημων ο κατηγορων αυτους$^{\mathcal{V}}$ αυτων$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ενωπιον του θεου ημων ημερας και νυκτος. **v.12** δια τουτο ευφραινεσθε [οι]$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ οι$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ουρανοι και οι εν αυτοις σκηνουντες ουαι τη$^{\mathfrak{M}}$ γη$^{\mathfrak{M}}$ τοις$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ κατοικουσιν$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ την$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ γην$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ και τη$^{\mathfrak{M}}$ την$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ θαλασση$^{\mathfrak{M}}$ θαλασσαν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ οτι κατεβη ο διαβολος προς υμας εχων θυμον μεγαν ειδως οτι ολιγον καιρον εχει. **v.13** και οτε ειδεν ο δρακων οτι εβληθη εις την γην εδιωξε$^{\mathfrak{M}}$ εδιωξεν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ την γυναικα ητις ετεκε$^{\mathfrak{M}}$ ετεκεν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ τον αρσενα$^{\mathcal{V}}$ αρρενα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.14** και εδοθησαν τη γυναικι αι$^{\mathcal{V}}$ δυο πτερυγες του αετου του μεγαλου ινα πετηται εις την ερημον εις τον τοπον αυτης οπως$^{\mathfrak{M}}$ οπου$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ τρεφηται$^{\mathfrak{M}}$ τρεφεται$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ εκει καιρον και καιρους και ημισυ καιρου απο προσωπου του οφεως. **v.15** και εβαλεν ο οφις οπισω$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ της$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ γυναικος$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ εκ του στοματος αυτου οπισω$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ της$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ γυναικος$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ υδωρ ως ποταμον ινα αυτην$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ταυτην$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ποταμοφορητον ποιηση.

γῆ τὸ στόμα αὐτῆς καὶ κατέπιεν τὸν ποταμὸν ὃν ἔβαλεν ὁ δράκων ἐκ τοῦ
17* στόματος αὐτοῦ. καὶ ὠργίσθη ὁ δράκων ἐπὶ τῇ γυναικί καὶ ἀπῆλθεν
ποιῆσαι πόλεμον μετὰ τῶν λοιπῶν τοῦ σπέρματος αὐτῆς τῶν τηρούντων
τὰς ἐντολὰς τοῦ θεοῦ καὶ ἐχόντων τὴν μαρτυρίαν τοῦ ἰησοῦ χριστοῦ.

13* καὶ ἐστάθην ἐπὶ τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης καὶ εἶδον ἐκ τῆς θαλάσ-
σης θηρίον ἀναβαῖνον ἔχον κεφαλὰς ἑπτά καὶ κέρατα δέκα καὶ ἐπὶ τῶν
κεράτων αὐτοῦ δέκα διαδήματα καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτοῦ ὀνόμα βλα-
2* σφημίας. καὶ τὸ θηρίον ὃ εἶδον ἦν ὅμοιον παρδάλει καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ
ὡς ἄρκτου καὶ τὸ στόμα αὐτοῦ ὡς στόμα λέοντος καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ὁ
δράκων τὴν δύναμιν αὐτοῦ καὶ τὸν θρόνον αὐτοῦ καὶ ἐξουσίαν μεγά-
3* λην. καὶ εἶδον μίαν τῶν κεφαλῶν αὐτοῦ ὡς ἐσφαγμένην εἰς θάνατον
καὶ ἡ πληγὴ τοῦ θανάτου αὐτοῦ ἐθεραπεύθη καὶ ἐθαυμάσθη ἓν ὅλῃ
4* τῇ γῇ ὀπίσω τοῦ θηρίου. καὶ προσεκύνησαν τόν δράκοντα ὅς ἔδωκεν
ἐξουσίαν τῷ θηρίῳ καὶ προσεκύνησαν τὸ θηρίον λέγοντες τίς ὅμοιος τῷ
5* θηρίῳ τίς δύναται πολεμῆσαι μετ' αὐτοῦ. καὶ ἐδόθη αὐτῷ στόμα λα-
λοῦν μεγάλα καὶ βλασφημίας καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἐξουσία ποιῆσαι μῆνας
6* τεσσαράκοντα δύο. καὶ ἤνοιξεν τὸ στόμα αὐτοῦ εἰς βλασφημίαν πρὸς
τὸν θεόν βλασφημῆσαι τὸ ὄνομα αὐτοῦ καὶ τὴν σκηνὴν αὐτοῦ καὶ τοὺς
7* ἐν τῷ οὐρανῷ σκηνοῦντας. καὶ ἐδόθη αὐτῷ πόλεμον ποιῆσαι μετὰ τῶν
ἁγίων καὶ νικῆσαι αὐτούς καὶ ἐδόθη αὐτῷ ἐξουσία ἐπὶ πᾶσαν φυλὴν καὶ
8* γλῶσσαν καὶ ἔθνος. καὶ προσκυνήσουσιν αὐτῷ πάντες οἱ κατοικοῦν-

v.16 και εβοηθησεν η γη τη γυναικι και ηνοιξεν η γη το στομα αυτης και κατεπιε$^{\mathfrak{M}}$ κατεπιεν^{T,K,V} τον ποταμον ον εβαλεν ο δρακων εκ του στοματος αυτου. **v.17** και ωργισθη ο δρακων επι τη γυναικι και απηλθε$^{\mathfrak{M}}$ απηλθεν^{T,K,V} ποιησαι πολεμον μετα των λοιπων του σπερματος αυτης των τηρουντων τας εντολας του θεου και εχοντων την μαρτυριαν του^{T,K} ιησου χριστου^{T,K}. **13** **v.1** [^{V}12.18+13:1] και εσταθη^{V} εσταθην$^{T,\mathfrak{M},K}$ επι την αμμον της θαλασσης και ειδον εκ της θαλασσης θηριον αναβαινον εχον κεφαλας^{T,K} επτα^{T,K} και^{T,K} κερατα δεκα και$^{\mathfrak{M},V}$ κεφαλας$^{\mathfrak{M},V}$ επτα$^{\mathfrak{M},V}$ και επι των κερατων αυτου δεκα διαδηματα και επι τας κεφαλας αυτου ^{V}ὀνοματα" ονοματα$^{\mathfrak{M}}$ ονομα^{T,K} βλασφημιας. **v.2** και το θηριον ο ειδον ην ομοιον παρδαλει και οι ποδες αυτου ως αρκου$^{\mathfrak{M},V}$ αρκτου^{T,K} και το στομα αυτου ως στομα λεοντος και εδωκεν αυτω ο δρακων την δυναμιν αυτου και τον θρονον αυτου και εξουσιαν μεγαλην. **v.3** και ειδον^{T,K} μιαν εκ$^{\mathfrak{M},V}$ των κεφαλων αυτου ωσει$^{\mathfrak{M}}$ ως^{T,K,V} εσφαγμενην εις θανατον και η πληγη του θανατου αυτου εθεραπευθη και εθαυμασεν$^{K,\mathfrak{M}}$ Αεθαυμασθη^{T} εν^{T} ολη η$^{K,\mathfrak{M},V}$ τη^{T} γη οπισω του θηριου. **v.4** και προσεκυνησαν τω$^{\mathfrak{M},V}$ δρακοντι$^{\mathfrak{M},V}$ τω$^{\mathfrak{M}}$ δεδωκοτι$^{\mathfrak{M}}$ την$^{\mathfrak{M}}$ τον^{T,K} δρακοντα^{T,K} ος^{T,K} οτι^{V} εδωκεν^{T,K,V} την^{V} εξουσιαν τω θηριω και προσεκυνησαν τω$^{\mathfrak{M},V}$ το^{T,K} θηριω$^{\mathfrak{M},V}$ θηριον^{T,K} λεγοντες τις ομοιος τω θηριω και$^{\mathfrak{M},V}$ τις δυνατος$^{\mathfrak{M}}$ δυναται^{T,K,V} πολεμησαι μετ αυτου. **v.5** και εδοθη αυτω στομα λαλουν μεγαλα και βλασφημιαν$^{\mathfrak{M}}$ βλασφημιας^{T,K,V} και εδοθη αυτω εξουσια πολεμον$^{\mathfrak{M}}$ ποιησαι μηνας τεσσερακοντα^{V} [και]^{V} τεσσαρακοντα$^{T,\mathfrak{M},K}$ δυο. **v.6** και ηνοιξε$^{\mathfrak{M}}$ ηνοιξεν^{T,K,V} το στομα αυτου εις βλασφημιας^{V} βλασφημιαν$^{T,\mathfrak{M},K}$ προς τον θεον βλασφημησαι το ονομα αυτου και την σκηνην αυτου και^{T,K} τους εν τω ουρανω σκηνουντας. **v.7** και εδοθη αυτω πολεμον^{T,K} ποιησαι πολεμον$^{\mathfrak{M},V}$ μετα των αγιων και νικησαι αυτους και εδοθη αυτω εξουσια επι πασαν φυλην και$^{\mathfrak{M},V}$ λαον$^{\mathfrak{M},V}$ και γλωσσαν και εθνος.

τες ἐπὶ τῆς γῆς ὧν οὗ γέγραπται τὰ ὄνοματα ἐν τῇ βίβλῳ τῆς ζωῆς τοῦ
ἀρνίου ἐσφαγμένου ἀπὸ καταβολῆς κόσμου. εἴ τις ἔχει οὖς ἀκουσάτω. 9
εἴ τις αἰχμαλωσίαν συνάγει εἰς αἰχμαλωσίαν ὑπάγει εἴ τις ἐν μαχαίρᾳ 10*
ἀποκτενει δεῖ αὐτὸν ἐν μαχαίρᾳ ἀποκτανθῆναι ὧδέ ἐστιν ἡ ὑπομονὴ καὶ
ἡ πίστις τῶν ἁγίων. καὶ εἶδον ἄλλο θηρίον ἀναβαῖνον ἐκ τῆς γῆς καὶ 11*
εἶχεν κέρατα δύο ὅμοια ἀρνίῳ καὶ ἐλάλει ὡς δράκων. καὶ τὴν ἐξουσίαν 12*
τοῦ πρώτου θηρίου πᾶσαν ποιεῖ ἐνώπιον αὐτοῦ καὶ ποιεῖ τὴν γῆν καὶ
τοὺς κατοικοῦντας ἐν αὐτῇ ἵνα προσκυνήσωσιν τὸ θηρίον τὸ πρῶτον οὗ
ἐθεραπεύθη ἡ πληγὴ τοῦ θανάτου αὐτοῦ. καὶ ποιεῖ σημεῖα μεγάλα 13*
ἵνα καὶ πῦρ ποιῇ καταβαίνειν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ εἰς τὴν γῆν ἐνώπιον τῶν
ἀνθρώπων. καὶ πλανᾷ τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς διὰ τὰ σημεῖα 14*
ἃ ἐδόθη αὐτῷ ποιῆσαι ἐνώπιον τοῦ θηρίου λέγων τοῖς κατοικοῦσιν ἐπὶ
τῆς γῆς ποιῆσαι εἰκόνα τῷ θηρίῳ ὃ ἔχει τὴν πληγὴν τῆς μαχαίρας καὶ
ἔζησεν. καὶ ἐδόθη αὐτῷ δοῦναι πνεῦμα τῇ εἰκόνι τοῦ θηρίου ἵνα καὶ 15*
λαλήσῃ ἡ εἰκὼν τοῦ θηρίου καὶ ποιήσῃ ὅσοι ἂν μὴ προσκυνήσωσιν τὴν
εἰκόνα τοῦ θηρίου ἵνα ἀποκτανθῶσιν. καὶ ποιεῖ πάντας τοὺς μικροὺς 16*
καὶ τοὺς μεγάλους καὶ τοὺς πλουσίους καὶ τοὺς πτωχούς καὶ τοὺς ἐλευ-
θέρους καὶ τοὺς δούλους ἵνα δώσῃ αὐτοῖς χάραγμα ἐπὶ τῆς χειρὸς αὐτῶν
τῆς δεξιᾶς ἢ ἐπὶ τῶν μέτωπων αὐτῶν. καὶ ἵνα μή τις δύνηται ἀγοράσαι ἢ 17*
πωλῆσαι εἰ μὴ ὁ ἔχων τὸ χάραγμα ἢ τὸ ὄνομα τοῦ θηρίου ἢ τὸν ἀριθμὸν
τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ. ὧδε ἡ σοφία ἐστίν ὁ ἔχων τὸν νοῦν ψηφισάτω τὸν 18*

v.8 και προσκυνησουσιν αυτον[𝒱] αυτω[𝒯,𝔐,𝒦] παντες οι κατοικουντες επι της γης ου[𝒱] ων[𝒯,𝔐,𝒦] ου γεγραπται το[𝔐,𝒱] τα[𝒯,𝒦] ονομα[𝔐,𝒱] ονοματα[𝒯,𝒦] αυτου[𝒱] εν τω[𝔐,𝒱] τη[𝒯,𝒦] βιβλιω[𝔐,𝒱] βιβλω[𝒯,𝒦] της ζωης του αρνιου του[𝔐,𝒱] εσφαγμενου απο καταβολης κοσμου. **v.10** ει τις εις[𝒱] εχει[𝔐] αιχμαλωσιαν[𝒯,𝒦,𝒱] συναγει[𝒯,𝒦] εις[𝒯,𝒦,𝒱] αιχμαλωσιαν υπαγει ει τις εν μαχαιρη[𝒱] αποκτανθηναι[𝒱] μαχαιρα[𝒯,𝔐,𝒦] αποκτενει[𝒯,𝔐,𝒦] δει[𝒯,𝔐,𝒦] αυτον εν μαχαιρη[𝒱] μαχαιρα[𝒯,𝔐,𝒦] αποκτανθηναι ωδε εστιν η υπομονη και η πιστις των αγιων. **v.11** και ειδον αλλο θηριον αναβαινον εκ της γης και ειχε[𝔐] ειχεν[𝒯,𝒦,𝒱] κερατα δυο ομοια αρνιω και ελαλει ως δρακων. **v.12** και την εξουσιαν του πρωτου θηριου πασαν ποιει ενωπιον αυτου και εποιει[𝔐] ποιει[𝒯,𝒦,𝒱] την γην και τους κατοικουντας[𝒯,𝒦] εν αυτη κατοικουντας[𝔐,𝒱] ινα προσκυνησουσιν[𝒱] προσκυνησωσι[𝔐] προσκυνησωσιν[𝒯,𝒦] το θηριον το πρωτον ου εθεραπευθη η πληγη του θανατου αυτου. **v.13** και ποιει σημεια μεγαλα ινα[𝒯,𝒦,𝒱] και πυρ ινα[𝔐] ποιη[𝒯,𝒦,𝒱] καταβαινειν[𝒯,𝒦] εκ του ουρανου καταβαινειν[𝒱] καταβαινη[𝔐] επι[𝔐] εις[𝒯,𝒦,𝒱] την γην ενωπιον των ανθρωπων. **v.14** και πλανα [τους[𝔐] εμους][𝔐] τους κατοικουντας επι της γης δια τα σημεια α εδοθη αυτω ποιησαι ενωπιον του θηριου λεγων τοις κατοικουσιν επι της γης ποιησαι εικονα τω θηριω ο[𝒯,𝔐,𝒦] ος[𝒱] ειχε[𝔐] εχει[𝒯,𝒦,𝒱] την πληγην της μαχαιρης[𝒱] μαχαιρας[𝒯,𝔐,𝒦] και εζησε[𝔐] εζησεν[𝒯,𝒦,𝒱]. **v.15** και εδοθη αυτω δουναι[𝒯,𝒦,𝒱] πνευμα δουναι[𝔐] τη εικονι του θηριου ινα και λαληση η εικων του θηριου και ποιηση [ινα][𝒱] οσοι εαν[𝔐,𝒱] αν[𝒯,𝒦] μη προσκυνησωσι[𝔐] προσκυνησωσιν[𝒯,𝒦,𝒱] τη[𝔐,𝒱] την[𝒯,𝒦] εικονι[𝔐,𝒱] εικονα[𝒯,𝒦] του θηριου αποκτανθωσι[𝔐] ινα[𝒯,𝒦] αποκτανθωσιν[𝒯,𝒦,𝒱]. **v.16** και ποιει παντας τους μικρους και τους μεγαλους και τους πλουσιους και τους πτωχους και τους ελευθερους και τους δουλους ινα δωσιν[𝔐,𝒱] δωση[𝒯,𝒦] αυτοις χαραγματα[𝔐] χαραγμα[𝒯,𝒦,𝒱] επι της χειρος αυτων της δεξιας η επι το[𝒱] των[𝒯,𝔐,𝒦] μετωπον[𝒱] μετωπων[𝒯,𝔐,𝒦] αυτων. **v.17** και ινα μη τις δυναται[𝔐] δυνηται[𝒯,𝒦,𝒱] αγορασαι η πωλησαι ει μη ο εχων το χαραγμα η[𝒯,𝒦] το ονομα του θηριου η τον αριθμον του ονοματος αυτου.

ἀριθμὸν τοῦ θηρίου ἀριθμὸς γὰρ ἀνθρώπου ἐστίν καὶ ὁ ἀριθμὸς αὐτοῦ
χξς·

14* καὶ εἶδον καὶ ἰδού ἀρνίον ἑστηκὸς ἐπὶ τὸ ὄρος σιών καὶ μετ᾽ αὐτοῦ
ἑκατὸν τεσσαράκοντα τέσσαρες χιλιάδες ἔχουσαι τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς
2* αὐτοῦ γεγραμμένον ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν. καὶ ἤκουσα φωνὴν ἐκ τοῦ
οὐρανοῦ ὡς φωνὴν ὑδάτων πολλῶν καὶ ὡς φωνὴν βροντῆς μεγάλης καὶ
3* φωνὴν ἤκουσα κιθαρῳδῶν κιθαριζόντων ἐν ταῖς κιθάραις αὐτῶν. καὶ
ᾄδουσιν ὡς ᾠδὴν καινὴν ἐνώπιον τοῦ θρόνου καὶ ἐνώπιον τῶν τεσσάρων
ζῴων καὶ τῶν πρεσβυτέρων καὶ οὐδεὶς ἠδύνατο μαθεῖν τὴν ᾠδὴν εἰ μὴ αἱ
ἑκατὸν τεσσαράκοντα τέσσαρες χιλιάδες οἱ ἠγορασμένοι ἀπὸ τῆς γῆς.
4* οὗτοί εἰσιν οἳ μετὰ γυναικῶν οὐκ ἐμολύνθησαν παρθένοι γάρ εἰσιν οὗ-
τοι εἰσιν οἱ ἀκολουθοῦντες τῷ ἀρνίῳ ὅπου ἂν ὑπάγῃ οὗτοι ἠγοράσθησαν
5* ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ἀπαρχὴ τῷ θεῷ καὶ τῷ ἀρνίῳ. καὶ ἐν τῷ στόματι αὐ-
τῶν οὐχ εὑρέθη δόλος ἄμωμοί γάρ εἰσιν ἐνώπιον τοῦ θρόνου τοῦ θεοῦ.
6* καὶ εἶδον ἄλλον ἄγγελον πετώμενον ἐν μεσουρανήματι ἔχοντα εὐαγγέ-
λιον αἰώνιον εὐαγγελίσαι τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς καὶ πᾶν ἔθνος
7* καὶ φυλὴν καὶ γλῶσσαν καὶ λαόν. λέγοντα ἐν φωνῇ μεγάλῃ φοβήθητε
τὸν θεὸν καὶ δότε αὐτῷ δόξαν ὅτι ἦλθεν ἡ ὥρα τῆς κρίσεως αὐτοῦ καὶ
προσκυνήσατε τῷ ποιήσαντι τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ θάλασσαν καὶ
8* πηγὰς ὑδάτων. καὶ ἄλλος ἄγγελος ἠκολούθησεν λέγων ἔπεσεν ἔπεσεν
βαβυλὼν ἡ πόλις ἡ μεγάλη ὅτι ἐκ τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τῆς πορνείας

v.18 ωδε η σοφια εστιν ο εχων τον^{T,K} νουν ψηφισατω τον αριθμον του θηριου αριθμος γαρ ανθρωπου εστιν [και]$^{\mathfrak{M}}$ και^{T,K,V} ο αριθμος αυτου εξακοσιοι^{V} εξηκοντα^{V} εξ^{V} [εστιν]$^{\mathfrak{M}}$ χξς$^{T,\mathfrak{M},K}$. **14** **v.1** και ειδον και ιδου το^{V} [το]$^{\mathfrak{M}}$ αρνιον εστος^{V} εστηκος$^{T,\mathfrak{M},K}$ επι το ορος σιων και μετ αυτου [αριθμος]$^{\mathfrak{M}}$ ρμδ$^{\mathfrak{M}}$ εκατον^{T,K,V} τεσσαρακοντα^{T,K} τεσσερακοντα^{V} τεσσαρες^{T,K,V} χιλιαδες εχουσαι το$^{\mathfrak{M},V}$ ονομα$^{\mathfrak{M},V}$ αυτου$^{\mathfrak{M},V}$ και$^{\mathfrak{M},V}$ το ονομα του πατρος αυτου γεγραμμενον επι των μετωπων αυτων. **v.2** και ηκουσα φωνην εκ του ουρανου ως φωνην υδατων πολλων και ως φωνην βροντης μεγαλης και η$^{\mathfrak{M},V}$ φωνη$^{\mathfrak{M},V}$ ην$^{\mathfrak{M},V}$ φωνην^{T,K} ηκουσα ως$^{\mathfrak{M},V}$ κιθαρωδων κιθαριζοντων εν ταις κιθαραις αυτων. **v.3** και αδουσιν [ως]^{V} ως^{T,K} ωδην καινην ενωπιον του θρονου και ενωπιον των τεσσαρων ζωων και των πρεσβυτερων και ουδεις εδυνατο$^{\mathfrak{M},V}$ ηδυνατο^{T,K} μαθειν την ωδην ει μη αι ρμδ$^{\mathfrak{M}}$ εκατον^{T,K,V} τεσσαρακοντα^{T,K} τεσσερακοντα^{V} τεσσαρες^{T,K,V} χιλιαδες οι ηγορασμενοι απο της γης. **v.4** ουτοι εισιν οι μετα γυναικων ουκ εμολυνθησαν παρθενοι γαρ εισιν ουτοι εισιν$^{T,\mathfrak{M},K}$ οι ακολουθουντες τω αρνιω οπου αν υπαγη ουτοι υπο$^{\mathfrak{M}}$ ιησου$^{\mathfrak{M}}$ ηγορασθησαν απο των ανθρωπων απαρχη τω θεω και τω αρνιω. **v.5** και εν τω στοματι αυτων ουχ ευρεθη ψευδος$^{\mathfrak{M},V}$ δολος^{T,K} αμωμοι γαρ$^{T,\mathfrak{M},K}$ εισι$^{\mathfrak{M}}$ εισιν^{T,K,V} ενωπιον^{T,K} του^{T,K} θρονου^{T,K} του^{T,K} θεου^{T,K}. **v.6** και ειδον αλλον^{T,K,V} αγγελον πετομενον$^{\mathfrak{M},V}$ πετωμενον^{T,K} εν μεσουρανηματι εχοντα ευαγγελιον αιωνιον ευαγγελισαι επι^{V} τους καθημενους$^{\mathfrak{M},V}$ κατοικουντας^{T,K} επι της γης και επι$^{\mathfrak{M},V}$ παν εθνος και φυλην και γλωσσαν και λαον. **v.7** λεγων$^{\mathfrak{M},V}$ λεγοντα^{T,K} εν φωνη μεγαλη φοβηθητε τον θεον και δοτε αυτω δοξαν οτι ηλθεν η ωρα της κρισεως αυτου και προσκυνησατε τω ποιησαντι τον ουρανον και την γην και την$^{K,\mathfrak{M}}$ θαλασσαν και πηγας υδατων. **v.8** και αλλος δευτερος$^{\mathfrak{M}}$ αγγελος δευτερος^{V} ηκολουθησε$^{\mathfrak{M}}$ ηκολουθησεν^{T,K,V} λεγων [επεσεν]$^{\mathfrak{M}}$ επεσεν^{T,K,V} επεσε$^{\mathfrak{M}}$ επεσεν^{T,K,V} βαβυλων η πολις^{T,K} η^{T,K} μεγαλη η^{V} οτι^{T,K} εκ του οινου του θυμου της πορνειας αυτης πεποτικε$^{\mathfrak{M}}$ πεποτικεν^{T,K,V} παντα τα$^{\mathfrak{M},V}$ εθνη.

αὐτῆς πεπότικεν πάντα ἔθνη. καὶ τρίτος ἄγγελος ἠκολούθησεν αὐτοῖς 9*
λέγων ἐν φωνῇ μεγάλῃ εἴ τις τὸ θηρίον προσκυνεῖ καὶ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ
καὶ λαμβάνει χάραγμα ἐπὶ τοῦ μετώπου αὐτοῦ ἢ ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ.
καὶ αὐτὸς πίεται ἐκ τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τοῦ θεοῦ τοῦ κεκερασμένου 10*
ἀκράτου ἐν τῷ ποτηρίῳ τῆς ὀργῆς αὐτοῦ καὶ βασανισθήσεται ἐν πυρὶ
καὶ θείῳ ἐνώπιον τῶν ἁγίων ἀγγέλων καὶ ἐνώπιον τοῦ ἀρνίου. καὶ ὁ 11*
καπνὸς τοῦ βασανισμοῦ αὐτῶν ἀναβαίνει εἰς αἰῶνας αἰώνων καὶ οὐκ
ἔχουσιν ἀνάπαυσιν ἡμέρας καὶ νυκτός οἱ προσκυνοῦντες τὸ θηρίον καὶ
τὴν εἰκόνα αὐτοῦ καὶ εἴ τις λαμβάνει τὸ χάραγμα τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ.
ὧδε ὑπομονὴ τῶν ἁγίων ἐστίν ὧδε οἱ τηροῦντες τὰς ἐντολὰς τοῦ θεοῦ 12*
καὶ τὴν πίστιν ἰησοῦ. καὶ ἤκουσα φωνῆς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λεγούσης μοι 13*
γράψον μακάριοι οἱ νεκροὶ οἱ ἐν κυρίῳ ἀποθνῄσκοντες ἀπαρτί ναί λέγει
τὸ πνεῦμα ἵνα ἀναπαύσωνται ἐκ τῶν κόπων αὐτῶν τὰ δὲ ἔργα αὐτῶν
ἀκολουθεῖ μετ' αὐτῶν. καὶ εἶδον καὶ ἰδού νεφέλη λευκή καὶ ἐπὶ τὴν 14*
νεφέλην καθήμενος ὅμοιος υἱῷ ἀνθρώπου ἔχων ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ
στέφανον χρυσοῦν καὶ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ δρέπανον ὀξύ. καὶ ἄλλος ἄγ- 15*
γελος ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ναοῦ κράζων ἐν μεγάλῃ φωνῇ τῷ καθημένῳ ἐπὶ
τῆς νεφέλης πέμψον τὸ δρέπανόν σου καὶ θέρισον ὅτι ἦλθεν σοι ἡ ὥρα
τοῦ θερίσαι ὅτι ἐξηράνθη ὁ θερισμὸς τῆς γῆς. καὶ ἔβαλεν ὁ καθήμενος 16*
ἐπὶ τὴν νεφέλην τὸ δρέπανον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ἐθερίσθη ἡ γῆ. καὶ 17
ἄλλος ἄγγελος ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ναοῦ τοῦ ἐν τῷ οὐρανῷ ἔχων καὶ αὐτὸς
δρέπανον ὀξύ. καὶ ἄλλος ἄγγελος ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ θυσιαστηρίου ἔχων 18*

---

v.9 και αλλος[𝔐,𝒱] τριτος[𝒯,𝒦] αγγελος τριτος[𝔐,𝒱] ηκολουθησεν αυτοις λεγων εν φωνη μεγαλη ει τις προσκυνει[𝔐,𝒱] το θηριον προσκυνει[𝒯,𝒦] και την εικονα αυτου και λαμβανει χαραγμα επι του μετωπου αυτου η επι την χειρα αυτου. **v.10** και αυτος πιεται εκ του οινου του θυμου του θεου του κεκερασμενου ακρατου εν τω ποτηριω της οργης αυτου και βασανισθησεται εν πυρι και θειω ενωπιον των[𝒯,𝔐,𝒦] αγιων[𝒯,𝔐,𝒦] αγγελων αγιων[𝒱] και ενωπιον του αρνιου. **v.11** και ο καπνος του βασανισμου αυτων αναβαινει[𝒯,𝒦] εις αιωνας αιωνων αναβαινει[𝔐,𝒱] και ουκ εχουσιν αναπαυσιν ημερας και νυκτος οι προσκυνουντες το θηριον και την εικονα αυτου και ει τις λαμβανει το χαραγμα του ονοματος αυτου. **v.12** ωδε η[𝔐,𝒱] υπομονη των αγιων εστιν [ωδε][𝔐] ωδε[𝒯,𝒦] οι τηρουντες τας εντολας του θεου και την πιστιν ιησου. **v.13** και ηκουσα φωνης εκ του ουρανου λεγουσης [μοι][𝔐] μοι[𝒯,𝒦] γραψον μακαριοι οι νεκροι οι εν κυριω αποθνησκοντες απ[𝔐,𝒱] απαρτι[𝒯,𝒦] αρτι[𝔐,𝒱] ναι[𝒯,𝒦,𝒱] λεγει ναι[𝔐] το πνευμα ινα αναπαησονται[𝒱] αναπαυσωνται[𝒯,𝔐,𝒦] εκ των κοπων αυτων τα γαρ[𝒱] δε[𝒯,𝔐,𝒦] εργα αυτων ακολουθει μετ αυτων. **v.14** και ειδον και ιδου νεφελη λευκη και επι την νεφελην καθημενον[𝔐,𝒱] καθημενος[𝒯,𝒦] ομοιον[𝔐,𝒱] ομοιος[𝒯,𝒦] υιω[𝒯,𝔐,𝒦] υιον[𝒱] ανθρωπου εχων επι της κεφαλης αυτου στεφανον χρυσουν και εν τη χειρι αυτου δρεπανον οξυ. **v.15** και αλλος αγγελος εξηλθεν εκ του ναου κραζων εν μεγαλη[𝒯,𝒦] φωνη μεγαλη[𝔐,𝒱] τω καθημενω επι της νεφελης πεμψον το δρεπανον σου και θερισον οτι ηλθεν σοι[𝒯,𝒦] η ωρα του[𝒯,𝒦] θερισαι οτι εξηρανθη ο θερισμος της γης. **v.16** και εβαλεν ο καθημενος επι της[𝒱] την[𝒯,𝔐,𝒦] νεφελης[𝒱] νεφελην[𝒯,𝔐,𝒦] το δρεπανον αυτου επι την γην και εθερισθη η γη. **v.18** και αλλος αγγελος [εξηλθεν][𝒱] εξηλθεν[𝒯,𝔐,𝒦] εκ του θυσιαστηριου [ο][𝒱] εχων εξουσιαν επι του πυρος και εφωνησε[𝔐] εφωνησεν[𝒯,𝒦,𝒱] κραυγη[𝒯,𝔐,𝒦] φωνη[𝒱] μεγαλη τω εχοντι το δρεπανον το οξυ λεγων πεμψον σου το δρεπανον το οξυ και τρυγησον τους βοτρυας της αμπελου[𝒦,𝔐,𝒱] της[𝒦,𝔐,𝒱] γης οτι ηκμασαν αι σταφυλαι αυτης.

ἐξουσίαν ἐπὶ τοῦ πυρός καὶ ἐφώνησεν κραυγῇ μεγάλῃ τῷ ἔχοντι τὸ δρέ-
πανον τὸ ὀξὺ λέγων πέμψον σου τὸ δρέπανον τὸ ὀξὺ καὶ τρύγησον τοὺς
19* βότρυας τῆς γῆς ὅτι ἤκμασαν αἱ σταφυλαὶ αὐτῆς. καὶ ἔβαλεν ὁ ἄγγελος
τὸ δρέπανον αὐτοῦ εἰς τὴν γῆν καὶ ἐτρύγησεν τὴν ἄμπελον τῆς γῆς καὶ
20* ἔβαλεν εἰς τὴν ληνὸν τοῦ θυμοῦ τοῦ θεοῦ τὴν μέγαλην. καὶ ἐπατήθη ἡ
ληνὸς ἔξω τῆς πόλεως καὶ ἐξῆλθεν αἷμα ἐκ τῆς ληνοῦ ἄχρι τῶν χαλινῶν
τῶν ἵππων ἀπὸ σταδίων χιλίων ἑξακοσίων.

15 καὶ εἶδον ἄλλο σημεῖον ἐν τῷ οὐρανῷ μέγα καὶ θαυμαστόν ἀγγέλους
ἑπτὰ ἔχοντας πληγὰς ἑπτὰ τὰς ἐσχάτας ὅτι ἐν αὐταῖς ἐτελέσθη ὁ θυμὸς
2* τοῦ θεοῦ. καὶ εἶδον ὡς θάλασσαν ὑαλίνην μεμιγμένην πυρί καὶ τοὺς
νικῶντας ἐκ τοῦ θηρίου καὶ ἐκ τῆς εἰκόνος αὐτοῦ καὶ ἐκ τοῦ χαράγματος
αὐτοῦ ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἑστῶτας ἐπὶ τὴν θάλασσαν
3* τὴν ὑαλίνην ἔχοντας κιθάρας τοῦ θεοῦ. καὶ ᾄδουσιν τὴν ᾠδὴν μωσέως
δούλου τοῦ θεοῦ καὶ τὴν ᾠδὴν τοῦ ἀρνίου λέγοντες μεγάλα καὶ θαυμα-
στὰ τὰ ἔργα σου κύριε ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ δίκαιαι καὶ ἀληθιναὶ αἱ
4* ὁδοί σου ὁ βασιλεὺς τῶν ἁγίων. τίς οὐ μὴ φοβηθῇ σε κύριε καὶ δοξάσῃ
τὸ ὄνομά σου ὅτι μόνος ὅσιος ὅτι πάντα τὰ ἔθνη ἥξουσιν καὶ προσκυ-
5* νήσουσιν ἐνώπιόν σου ὅτι τὰ δικαιώματά σου ἐφανερώθησαν. καὶ μετὰ
ταῦτα εἶδον καὶ ἰδού ἠνοίγη ὁ ναὸς τῆς σκηνῆς τοῦ μαρτυρίου ἐν τῷ
6* οὐρανῷ. καὶ ἐξῆλθον οἱ ἑπτὰ ἄγγελοι ἔχοντες τὰς ἑπτὰ πληγὰς ἐκ τοῦ
ναοῦ ἐνδεδυμένοι λίνον καθαρὸν καὶ λαμπρὸν καὶ περιεζωσμένοι περὶ
7* τὰ στήθη ζώνας χρυσᾶς. καὶ ἓν ἐκ τῶν τεσσάρων ζῴων ἔδωκεν τοῖς ἑπτὰ
ἀγγέλοις ἑπτὰ φιάλας χρυσᾶς γεμούσας τοῦ θυμοῦ τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος
8* εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. καὶ ἐγεμίσθη ὁ ναὸς καπνοῦ ἐκ τῆς δόξης

---

v.19 και εβαλεν ο αγγελος το δρεπανον αυτου εις την γην και ετρυγησε$^{\mathfrak{M}}$ ετρυγησεν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ την αμπελον της γης και εβαλεν εις την ληνον του θυμου του θεου τον$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ την$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ μεγαν$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ μεγαλην$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$. **v.20** και επατηθη η ληνος εξωθεν$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ εξω$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ της πολεως και εξηλθεν αιμα εκ της ληνου αχρι των χαλινων των ιππων απο σταδιων χιλιων εξακοσιων. **15** **v.2** και ειδον ως θαλασσαν υαλινην μεμιγμενην πυρι και τους νικωντας εκ του θηριου και εκ της εικονος αυτου και εκ του χαραγματος$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ αυτου$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ εκ$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ του$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ αριθμου του ονοματος αυτου εστωτας επι την θαλασσαν την υαλινην εχοντας κιθαρας του θεου. **v.3** και αδουσι$^{\mathfrak{M}}$ αδουσιν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ την ωδην μωυσεως$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ μωσεως$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ του$^{\mathcal{K},\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ δουλου του θεου και την ωδην του αρνιου λεγοντες μεγαλα και θαυμαστα τα εργα σου κυριε ο θεος ο παντοκρατωρ δικαιαι και αληθιναι αι οδοι σου ο βασιλευς των εθνων$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ αγιων$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$. **v.4** τις ου μη φοβηθη σε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ κυριε και δοξασει$^{\mathcal{V}}$ δοξαση$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ το ονομα σου οτι μονος αγιος$^{\mathfrak{M}}$ οσιος$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ οτι παντα τα εθνη ηξουσι$^{\mathfrak{M}}$ ηξουσιν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ και προσκυνησουσιν ενωπιον σου οτι τα δικαιωματα σου εφανερωθησαν. **v.5** και μετα ταυτα ειδον και ιδου$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ηνοιγη ο ναος της σκηνης του μαρτυριου εν τω ουρανω. **v.6** και εξηλθον οι επτα αγγελοι [οι]$^{\mathcal{V}}$ οι$^{\mathfrak{M}}$ εχοντες τας επτα πληγας [εκ$^{\mathfrak{M}}$ εκ$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ του ναου]$^{\mathfrak{M}}$ οι$^{\mathfrak{M}}$ ησαν$^{\mathfrak{M}}$ ναου$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ ενδεδυμενοι λινον καθαρον και$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ λαμπρον και περιεζωσμενοι περι τα στηθη ζωνας χρυσας. **v.7** και εν εκ των τεσσαρων ζωων εδωκε$^{\mathfrak{M}}$ εδωκεν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ τοις επτα αγγελοις επτα φιαλας χρυσας γεμουσας του θυμου του θεου του ζωντος εις τους αιωνας των αιωνων. **v.8** και εγεμισθη ο ναος καπνου εκ της δοξης του θεου και εκ της δυναμεως αυτου και ουδεις εδυνατο$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ηδυνατο$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ εισελθειν εις τον ναον αχρι τελεσθωσιν αι επτα πληγαι των επτα αγγελων.

τοῦ θεοῦ καὶ ἐκ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ καὶ οὐδεὶς ἠδύνατο εἰσελθεῖν εἰς τὸν ναὸν ἄχρι τελεσθῶσιν αἱ ἑπτὰ πληγαὶ τῶν ἑπτὰ ἀγγέλων.

καὶ ἤκουσα φωνῆς μεγάλης ἐκ τοῦ ναοῦ λεγούσης τοῖς ἑπτὰ ἀγγέλοις **16***
ὑπάγετε καὶ ἐκχέατε τὰς φιάλας τοῦ θυμοῦ τοῦ θεοῦ εἰς τὴν γῆν. καὶ 2*
ἀπῆλθεν ὁ πρῶτος καὶ ἐξέχεεν τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ἐγένετο
ἕλκος κακὸν καὶ πονηρὸν εἰς τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ἔχοντας τὸ χάραγμα
τοῦ θηρίου καὶ τοὺς τῇ εἰκόνι αὐτοῦ προσκυνοῦντας. καὶ ὁ δεύτερος 3*
ἄγγελος ἐξέχεεν τὴν φιάλην αὐτοῦ εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἐγένετο αἷμα
ὡς νεκροῦ καὶ πᾶσα ψυχὴ ζῶσα ἀπέθανεν ἐν τῇ θαλάσσῃ. καὶ ὁ τρίτος 4*
ἄγγελος ἐξέχεεν τὴν φιάλην αὐτοῦ εἰς τοὺς ποταμοὺς καὶ εἰς τὰς πηγὰς
τῶν ὑδάτων καὶ ἐγένετο αἷμα. καὶ ἤκουσα τοῦ ἀγγέλου τῶν ὑδάτων λέ- 5*
γοντος δίκαιος κύριε εἶ ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν καὶ ὁ ὅσιος ὅτι ταῦτα ἔκρινας. ὅτι 6*
αἷμα ἁγίων καὶ προφητῶν ἐξέχεαν καὶ αἷμα αὐτοῖς ἔδωκας πιεῖν ἄξιοί
γάρ εἰσιν. καὶ ἤκουσα ἄλλου ἐκ τοῦ θυσιαστηρίου λέγοντος ναί κύριε 7*
ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ ἀληθιναὶ καὶ δίκαιαι αἱ κρίσεις σου. καὶ ὁ τέ- 8*
ταρτος ἄγγελος ἐξέχεεν τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ἥλιον καὶ ἐδόθη αὐτῷ
καυματίσαι τοὺς ἀνθρώπους ἐν πυρί. καὶ ἐκαυματίσθησαν οἱ ἄνθρωποι 9*
καῦμα μέγα καὶ ἐβλασφήμησαν τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ τοῦ ἔχοντος ἐξου-
σίαν ἐπὶ τὰς πληγὰς ταύτας καὶ οὐ μετενόησαν δοῦναι αὐτῷ δόξαν. καὶ 10*
ὁ πέμπτος ἄγγελος ἐξέχεεν τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὸν θρόνον τοῦ θηρίου
καὶ ἐγένετο ἡ βασιλεία αὐτοῦ ἐσκοτωμένη καὶ ἐμασσῶντο τὰς γλώσσας
αὐτῶν ἐκ τοῦ πόνου. καὶ ἐβλασφήμησαν τὸν θεὸν τοῦ οὐρανοῦ ἐκ τῶν 11
πόνων αὐτῶν καὶ ἐκ τῶν ἑλκῶν αὐτῶν καὶ οὐ μετενόησαν ἐκ τῶν ἔργων
αὐτῶν. καὶ ὁ ἕκτος ἄγγελος ἐξέχεεν τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ποταμὸν 12*

---

16 **v.1** και ηκουσα φωνης[𝒯,𝔐,𝒦] μεγαλης φωνης[𝒱] εκ του ναου λεγουσης τοις επτα αγγελοις υπαγετε και εκχεετε[𝒱] εκχεατε[𝒯,𝔐,𝒦] τας επτα[𝔐,𝒱] φιαλας του θυμου του θεου εις την γην. **v.2** και απηλθεν ο πρωτος και εξεχεε[𝔐] εξεχεεν[𝒯,𝒦,𝒱] την φιαλην αυτου εις[𝔐,𝒱] επι[𝒯,𝒦] την γην και εγενετο ελκος κακον και πονηρον επι[𝔐,𝒱] εις[𝒯,𝒦] τους ανθρωπους τους εχοντας το χαραγμα του θηριου και τους προσκυνουντας[𝔐,𝒱] τη εικονι αυτου προσκυνουντας[𝒯,𝒦]. **v.3** και ο δευτερος αγγελος[𝒯,𝔐,𝒦] εξεχεε[𝔐] εξεχεεν[𝒯,𝒦,𝒱] την φιαλην αυτου εις την θαλασσαν και εγενετο αιμα ως νεκρου και πασα ψυχη ζωης[𝒱] ζωσα[𝒯,𝔐,𝒦] απεθανεν τα[𝒱] εν τη θαλασση. **v.4** και ο τριτος [αγγελος][𝔐] αγγελος[𝒯,𝒦] εξεχεε[𝔐] εξεχεεν[𝒯,𝒦,𝒱] την φιαλην αυτου εις τους ποταμους και εις[𝒯,𝔐,𝒦] τας πηγας των υδατων και εγενετο αιμα. **v.5** και ηκουσα του αγγελου των υδατων λεγοντος δικαιος κυριε[𝒯,𝒦] ει ο ων και ο ην και[𝒯,𝒦] ο εσομενος[𝒦] οσιος[𝒯,𝔐,𝒱] οτι ταυτα εκρινας. **v.6** οτι αιμα αγιων και προφητων εξεχεαν και αιμα αυτοις [𝒱]‘δεδωκας” εδωκας[𝒯,𝔐,𝒦] πιειν αξιοι γαρ[𝒯,𝒦] εισιν. **v.7** και ηκουσα αλλου[𝒯,𝒦] εκ[𝒯,𝒦] του θυσιαστηριου λεγοντος ναι κυριε ο θεος ο παντοκρατωρ αληθιναι και δικαιαι αι κρισεις σου. **v.8** και ο τεταρτος αγγελος[𝒯,𝔐,𝒦] εξεχεε[𝔐] εξεχεεν[𝒯,𝒦,𝒱] την φιαλην αυτου επι τον ηλιον και εδοθη αυτω καυματισαι τους[𝒯,𝒦,𝒱] ανθρωπους[𝒯,𝒦,𝒱] εν πυρι τους[𝔐] ανθρωπους[𝔐]. **v.9** και εκαυματισθησαν οι ανθρωποι καυμα μεγα και εβλασφημησαν οι[𝔐] ανθρωποι[𝔐] το ονομα του θεου του εχοντος την[𝒱] εξουσιαν επι τας πληγας ταυτας και ου μετενοησαν δουναι αυτω δοξαν. **v.10** και ο πεμπτος [αγγελος][𝔐] αγγελος[𝒯,𝒦] εξεχεε[𝔐] εξεχεεν[𝒯,𝒦,𝒱] την φιαλην αυτου επι τον θρονον του θηριου και εγενετο η βασιλεια αυτου εσκοτωμενη και εμασωντο[𝔐,𝒱] εμασσωντο[𝒯,𝒦] τας γλωσσας αυτων εκ του πονου.

τὸν μέγαν τὸν εὐφράτην καὶ ἐξηράνθη τὸ ὕδωρ αὐτοῦ ἵνα ἑτοιμασθῇ ἡ
13* ὁδὸς τῶν βασιλέων τῶν ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου. καὶ εἶδον ἐκ τοῦ στόματος
τοῦ δράκοντος καὶ ἐκ τοῦ στόματος τοῦ θηρίου καὶ ἐκ τοῦ στόματος
14* τοῦ ψευδοπροφήτου πνεύματα τρία ἀκάθαρτα ὁμοία βατράχοις. εἰσὶν
γὰρ πνεύματα δαιμο΄νων ποιοῦντα σημεῖα ἐκπορεύεσθαι ἐπὶ τοὺς βασι-
λεῖς τῆς γῆς καὶ τῆς οἰκουμένης ὅλης συναγαγεῖν αὐτοὺς εἰς πόλεμον
15* τῆς ἡμέρας ἐκείνης τῆς μεγάλης τοῦ θεοῦ τοῦ παντοκράτορος. ἰδού
ἔρχομαι ὡς κλέπτης μακάριος ὁ γρηγορῶν καὶ τηρῶν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ
16* ἵνα μὴ γυμνὸς περιπατῇ καὶ βλέπωσιν τὴν ἀσχημοσύνην αὐτοῦ. καὶ
συνήγαγεν αὐτοὺς εἰς τὸν τόπον τὸν καλούμενον ἑβραϊστὶ ἁρμαγεδδών.
17* καὶ ὁ ἕβδομος ἄγγελος ἐξέχεεν τὴν φιάλην αὐτοῦ εἰς τὸν ἀέρα καὶ ἐξῆλ-
θεν φωνὴ μεγάλη ἀπὸ τοῦ ναοῦ τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τοῦ θρόνου λέγουσα
18* γέγονεν. καὶ ἐγένοντο φωναὶ καὶ βρονταί καὶ ἀστραπαὶ καὶ σεισμὸς
ἐγένετο μέγας οἷος οὐκ ἐγένετο ἀφ’ οὗ οἱ ἄνθρωποι ἐγένοντο ἐπὶ τῆς
19* γῆς τηλικοῦτος σεισμὸς οὕτως μέγας. καὶ ἐγένετο ἡ πόλις ἡ μεγάλη
εἰς τρία μέρη καὶ αἱ πόλεις τῶν ἐθνῶν ἔπεσον καὶ βαβυλὼν ἡ μεγάλη
ἐμνήσθη ἐνώπιον τοῦ θεοῦ δοῦναι αὐτῇ τὸ ποτήριον τοῦ οἴνου τοῦ θυ-
20* μοῦ τῆς ὀργῆς αὐτοῦ. καὶ πᾶσα νῆσος ἔφυγεν καὶ ὄρη οὐχ εὑρέθησαν.
21 καὶ χάλαζα μεγάλη ὡς ταλαντιαία καταβαίνει ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐπὶ τοὺς
ἀνθρώπους καὶ ἐβλασφήμησαν οἱ ἄνθρωποι τὸν θεὸν ἐκ τῆς πληγῆς τῆς
χαλάζης ὅτι μεγάλη ἐστὶν ἡ πληγὴ αὐτῆς σφόδρα.

17* καὶ ἦλθεν εἷς ἐκ τῶν ἑπτὰ ἀγγέλων τῶν ἐχόντων τὰς ἑπτὰ φιάλας

---

v.12 και ο εκτος [αγγελος]$^{\mathfrak{M}}$ αγγελος$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ εξεχεε$^{\mathfrak{M}}$ εξεχεεν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ την φιαλην αυτου επι τον ποταμον τον μεγαν τον$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ ευφρατην και εξηρανθη το υδωρ αυτου ινα ετοιμασθη η οδος των βασιλεων των απο ανατολης$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ανατολων$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ηλιου. **v.13** και ειδον εκ του στοματος του δρακοντος και εκ του στοματος του θηριου και εκ του στοματος του ψευδοπροφητου πνευματα τρια ακαθαρτα ως$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ομοια$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ βατραχοι$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ βατραχοις$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$. **v.14** εισι$^{\mathfrak{M}}$ εισιν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ γαρ πνευματα δαιμονιων$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ δαιμονων$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ποιουντα σημεια α$^{\mathcal{K},\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ εκπορευεται$^{\mathcal{K},\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ εκπορευεσθαι$^{\mathcal{T}}$ επι τους βασιλεις της$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ γης$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ και$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ της οικουμενης ολης συναγαγειν αυτους εις τον$^{\mathcal{K},\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ πολεμον της ημερας εκεινης$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ της μεγαλης του θεου του παντοκρατορος. **v.15** ιδου ερχομαι ως κλεπτης μακαριος ο γρηγορων και τηρων τα ιματια αυτου ινα μη γυμνος περιπατη και βλεπωσι$^{\mathfrak{M}}$ βλεπωσιν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ την ασχημοσυνην αυτου. **v.16** και συνηγαγεν αυτους εις τον τοπον τον καλουμενον εβραιστι αρμαγεδων$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ αρμαγεδδων$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$. **v.17** και ο εβδομος [αγγελος]$^{\mathfrak{M}}$ αγγελος$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ εξεχεε$^{\mathfrak{M}}$ εξεχεεν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ την φιαλην αυτου επι$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ εις$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ τον αερα και εξηλθε$^{\mathfrak{M}}$ εξηλθεν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ φωνη μεγαλη εκ$^{\mathcal{V}}$ απο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ του ναου του$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ουρανου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ απο του θρονου λεγουσα γεγονε$^{\mathfrak{M}}$ γεγονεν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$. **v.18** και εγενοντο αστραπαι$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ και$^{\mathcal{V}}$ φωναι$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ και βρονται και φωναι$^{\mathfrak{M}}$ αστραπαι$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ σεισμος [εγενετο]$^{\mathfrak{M}}$ εγενετο$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ μεγας οιος ουκ εγενετο αφ ου ανθρωπος$^{\mathcal{V}}$ εγενετο$^{\mathcal{V}}$ οι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ανθρωποι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εγενοντο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ επι της γης τηλικουτος σεισμος ουτω$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ουτως$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ μεγας. **v.19** και εγενετο η πολις η μεγαλη εις τρια μερη και αι πολεις των εθνων επεσαν$^{\mathcal{V}}$ επεσον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και βαβυλων η μεγαλη εμνησθη ενωπιον του θεου δουναι αυτη το ποτηριον του οινου του θυμου της οργης αυτου. **v.20** και πασα νησος εφυγε$^{\mathfrak{M}}$ εφυγεν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ και ορη ουχ ευρεθησαν. **17**

καὶ ἐλάλησεν μετ’ ἐμοῦ λέγων μοι δεῦρο δείξω σοι τὸ κρίμα τῆς πόρ-
νης τῆς μεγάλης τῆς καθημένης ἐπὶ τῶν ὑδάτων τῶν πολλῶν. μεθ’ ἧς 2*
ἐπόρνευσαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ ἐμεθύσθησαν ἐκ τοῦ οἴνου τῆς πορ-
νείας αὐτῆς οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν. καὶ ἀπήνεγκέν με εἰς ἔρημον 3*
ἐν πνεύματι καὶ εἶδον γυναῖκα καθημένην ἐπὶ θηρίον κόκκινον γέμον
ὀνομάτων βλασφημίας ἔχον κεφαλὰς ἑπτὰ καὶ κέρατα δέκα. καὶ ἡ 4*
γυνὴ ἡ περιβεβλημένη πορφύρᾳ καὶ κόκκινῳ καὶ κεχρυσωμένη χρυσῷ
καὶ λίθῳ τιμίῳ καὶ μαργαρίταις ἔχουσα χρυσοῦν ποτήριον ἐν τῇ χειρὶ
αὐτῆς γέμον βδελυγμάτων καὶ ἀκάθαρτητος πορνείας αὐτῆς. καὶ ἐπὶ 5
τὸ μέτωπον αὐτῆς ὄνομα γεγραμμένον μυστήριον βαβυλὼν ἡ μεγάλη ἡ
μήτηρ τῶν πορνῶν καὶ τῶν βδελυγμάτων τῆς γῆς. καὶ εἶδον τὴν γυναῖκα 6*
μεθύουσαν ἐκ τοῦ αἵματος τῶν ἁγίων καὶ ἐκ τοῦ αἵματος τῶν μαρτύρων
ἰησοῦ καὶ ἐθαύμασα ἰδὼν αὐτὴν θαῦμα μέγα. καὶ εἶπέν μοι ὁ ἄγγελος 7*
διατί ἐθαύμασας ἐγὼ σοι ἐρῶ τὸ μυστήριον τῆς γυναικὸς καὶ τοῦ θη-
ρίου τοῦ βαστάζοντος αὐτήν τοῦ ἔχοντος τὰς ἑπτὰ κεφαλὰς καὶ τὰ δέκα
κέρατα. θηρίον ὃ εἶδες ἦν καὶ οὐκ ἔστιν καὶ μέλλει ἀναβαίνειν ἐκ τῆς 8*
ἀβύσσου καὶ εἰς ἀπώλειαν ὑπάγειν καὶ θαυμάσονται οἱ κατοικοῦντες
ἐπὶ τῆς γῆς ὧν οὐ γέγραπται τὰ ὀνόματα ἐπὶ τὸ βιβλίον τῆς ζωῆς ἀπὸ
καταβολῆς κόσμου βλεπόντες τὸ θηρίον ὅ τι ἦν καὶ οὐκ ἔστιν καίπερ
ἔστιν. ὧδε ὁ νοῦς ὁ ἔχων σοφίαν αἱ ἑπτὰ κεφαλαὶ ὄρη εἰσίν ἑπτὰ ὅπου 9*
ἡ γυνὴ κάθηται ἐπ’ αὐτῶν. καὶ βασιλεῖς ἑπτά εἰσιν οἱ πέντε ἔπεσαν καὶ 10*

v.1 και ηλθεν εις εκ των επτα αγγελων των εχοντων τας επτα φιαλας και ελαλησε$^{\mathfrak{M}}$ ελαλησεν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ μετ εμου λεγων μοι$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ δευρο δειξω σοι το κριμα της πορνης της μεγαλης της καθημενης επι των$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ υδατων των$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πολλων. **v.2** μεθ ης επορνευσαν οι βασιλεις της γης και εμεθυσθησαν οι$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ κατοικουντες$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ την$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ γην$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ εκ του οινου της πορνειας αυτης οι$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ κατοικουντες$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ την$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ γην$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$. **v.3** και απηνεγκε$^{\mathfrak{M}}$ απηνεγκεν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ με εις ερημον εν πνευματι και ειδον γυναικα καθημενην επι θηριον κοκκινον γεμον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ $^{\mathcal{V}}$‘γεμοντα” ονοματα$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ονοματων$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ βλασφημιας εχων$^{\mathcal{V}}$ εχον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ κεφαλας επτα και κερατα δεκα. **v.4** και η γυνη ην$^{\mathcal{K},\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ η$^{\mathcal{T}}$ περιβεβλημενη πορφυρουν$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ πορφυρα$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ και κοκκινον$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ κοκκινω$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ και$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ κεχρυσωμενη χρυσιω$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ χρυσω$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ και λιθω τιμιω και μαργαριταις εχουσα χρυσουν$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ποτηριον χρυσουν$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ εν τη χειρι αυτης γεμον βδελυγματων και τα$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ακαθαρτα$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ της$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ακαθαρτητος$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ πορνειας αυτης. **v.6** και ειδον την γυναικα μεθυουσαν εκ του αιματος των αγιων [και]$^{\mathfrak{M}}$ και$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ εκ του αιματος των μαρτυρων ιησου και εθαυμασα ιδων αυτην θαυμα μεγα. **v.7** και ειπε$^{\mathfrak{M}}$ ειπεν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ μοι ο αγγελος δια$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ τι$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ διατι$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ εθαυμασας εγω σοι$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ερω σοι$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ το μυστηριον της γυναικος και του θηριου του βασταζοντος αυτην του εχοντος τας επτα κεφαλας και τα δεκα κερατα. **v.8** το$^{\mathcal{K},\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ θηριον ο ειδες ην και ουκ εστι$^{\mathfrak{M}}$ εστιν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ και μελλει αναβαινειν εκ της αβυσσου και εις απωλειαν υπαγει$^{\mathcal{V}}$ υπαγειν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και θαυμασθησονται$^{\mathcal{V}}$ θαυμασονται$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ οι κατοικουντες επι της γης ων ου γεγραπται το$^{\mathcal{V}}$ τα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ονομα$^{\mathcal{V}}$ ονοματα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ επι το βιβλιον της ζωης απο καταβολης κοσμου βλεποντων$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ οτι$^{\mathfrak{M}}$ ην$^{\mathfrak{M}}$ βλεποντες$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ το θηριον οτι$^{\mathcal{V}}$ ο$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ τι$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ην$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ και ουκ εστι$^{\mathfrak{M}}$ εστιν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ και$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ καιπερ$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ παρεσται$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ εστιν$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$. **v.9** ωδε ο νους ο εχων σοφιαν αι επτα κεφαλαι επτα$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ορη εισιν επτα$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ οπου η γυνη καθηται επ αυτων. **v.10** και βασιλεις επτα εισιν οι πεντε επεσον$^{\mathfrak{M}}$ επεσαν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ και$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ο εις εστιν ο αλλος ουπω ηλθε$^{\mathfrak{M}}$ ηλθεν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ και οταν ελθη ολιγον αυτον$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ δει αυτον$^{\mathfrak{M}}$ μειναι.

ὁ εἷς ἔστιν ὁ ἄλλος οὔπω ἦλθεν καὶ ὅταν ἔλθῃ ὀλίγον αὐτὸν δεῖ μεῖναι.
11* καὶ τὸ θηρίον ὃ ἦν καὶ οὐκ ἔστιν καὶ αὐτὸς ὄγδοός ἐστιν καὶ ἐκ τῶν ἑπτά
12* ἐστιν καὶ εἰς ἀπώλειαν ὑπάγει. καὶ τὰ δέκα κέρατα ἃ εἶδες δέκα βασι-
λεῖς εἰσιν οἵτινες βασιλείαν οὔπω ἔλαβον ἀλλ᾽ ἐξουσίαν ὡς βασιλεῖς μίαν
13* ὥραν λαμβάνουσιν μετὰ τοῦ θηρίου. οὗτοι μίαν γνώμην ἔχουσιν καὶ
14* τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἐξουσίαν ἑαυτῶν τῷ θηρίῳ διαδιδώσουσιν. οὗτοι
μετὰ τοῦ ἀρνίου πολεμήσουσιν καὶ τὸ ἀρνίον νικήσει αὐτούς ὅτι κύριος
κυρίων ἐστὶν καὶ βασιλεὺς βασιλέων καὶ οἱ μετ᾽ αὐτοῦ κλητοὶ καὶ ἐκλε-
15* κτοὶ καὶ πιστοί. καὶ λέγει μοι τὰ ὕδατα ἃ εἶδες οὗ ἡ πόρνη κάθηται λαοὶ
16* καὶ ὄχλοι εἰσὶν καὶ ἔθνη καὶ γλῶσσαι. καὶ τὰ δέκα κέρατα ἃ εἶδες ἐπὶ
τὸ θηρίον οὗτοι μισήσουσιν τὴν πόρνην καὶ ἠρημωμένην ποιήσουσιν
αὐτὴν καὶ γυμνήν καὶ τὰς σάρκας αὐτῆς φάγονται καὶ αὐτὴν κατακαύ-
17* σουσιν ἐν πυρί. ὁ γὰρ θεὸς ἔδωκεν εἰς τὰς καρδίας αὐτῶν ποιῆσαι
τὴν γνώμην αὐτοῦ καὶ ποιῆσαι μίαν γνώμην καὶ δοῦναι τὴν βασιλείαν
18 αὐτῶν τῷ θηρίῳ ἄχρι τελεσθῇ τὰ ῥήματά τοῦ θεοῦ. καὶ ἡ γυνὴ ἣν εἶδες
ἔστιν ἡ πόλις ἡ μεγάλη ἡ ἔχουσα βασιλείαν ἐπὶ τῶν βασιλέων τῆς γῆς.

18* καὶ μετὰ ταῦτα εἶδον ἄγγελον καταβαίνοντα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἔχοντα
2* ἐξουσίαν μεγάλην καὶ ἡ γῆ ἐφωτίσθη ἐκ τῆς δόξης αὐτοῦ. καὶ ἔκρα-
ξεν ἐν ἰσχύϊ φωνῇ μεγάλῃ λέγων ἔπεσεν ἔπεσεν βαβυλὼν ἡ μεγάλῃ καὶ
ἐγένετο κατοικητήριον δαιμο΄νων καὶ φυλακὴ παντὸς πνεύματος ἀκα-
3* θάρτου καὶ φυλακὴ παντὸς ὀρνέου ἀκαθάρτου καὶ μεμισημένου. ὅτι
ἐκ τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τῆς πορνείας αὐτῆς πέπωκεν πάντα τὰ ἔθνη καὶ

---

v.11 και το θηριον ο ην και ουκ εστι[𝔐] εστιν[T,K,V] και αυτος ογδοος εστι[𝔐] εστιν[T,K,V] και εκ των επτα εστι[𝔐] εστιν[T,K,V] και εις απωλειαν υπαγει. **v.12** και τα δεκα κερατα α ειδες δεκα βασιλεις εισιν οιτινες βασιλειαν ουπω ελαβον αλλα[V] αλλ[T,𝔐,K] εξουσιαν ως βασιλεις μιαν ωραν λαμβανουσι[𝔐] λαμβανουσιν[T,K,V] μετα του θηριου. **v.13** ουτοι μιαν εχουσι[𝔐] γνωμην εχουσιν[T,K,V] και την δυναμιν και την[T,𝔐,K] εξουσιαν αυτων[𝔐,V] εαυτων[T,K] τω θηριω διδοασιν[𝔐,V] διαδιδωσουσιν[T,K]. **v.14** ουτοι μετα του αρνιου πολεμησουσι[𝔐] πολεμησουσιν[T,K,V] και το αρνιον νικησει αυτους οτι κυριος κυριων εστι[𝔐] εστιν[T,K,V] και βασιλευς βασιλεων και οι μετ αυτου κλητοι και εκλεκτοι και πιστοι. **v.15** και λεγει μοι τα υδατα α ειδες ου η πορνη καθηται λαοι και οχλοι εισι[𝔐] εισιν[T,K,V] και εθνη και γλωσσαι. **v.16** και τα δεκα κερατα α ειδες και[𝔐,V] επι[T,K] το θηριον ουτοι μισησουσι[𝔐] μισησουσιν[T,K,V] την πορνην και ηρημωμενην ποιησουσιν αυτην και γυμνην [ποιησουσιν[𝔐] αυτην][𝔐] και τας σαρκας αυτης φαγονται και αυτην κατακαυσουσιν εν πυρι. **v.17** ο γαρ θεος εδωκεν εις τας καρδιας αυτων ποιησαι την γνωμην αυτου και ποιησαι μιαν[T,K,V] γνωμην μιαν[𝔐] και δουναι την βασιλειαν αυτων τω θηριω αχρι τελεσθωσιν[𝔐] τελεσθη[T,K] τελεσθησονται[V] οι[𝔐,V] τα[T,K] λογοι[𝔐,V] ρηματα[T,K] του θεου. **18 v.1** [και][𝔐] και[T,K] μετα ταυτα ειδον αλλον[K,𝔐,V] αγγελον καταβαινοντα εκ του ουρανου εχοντα εξουσιαν μεγαλην και η γη εφωτισθη εκ της δοξης αυτου. **v.2** και εκραξεν [εν][𝔐] εν[T,K,V] ισχυρα[𝔐,V] ισχυι[T,K] φωνη μεγαλη[T,K] λεγων [επεσεν][𝔐] επεσεν[T,K,V] επεσε[𝔐] επεσεν[T,K,V] βαβυλων η μεγαλη και εγενετο κατοικητηριον δαιμονιων[V] δαιμονων[T,𝔐,K] και φυλακη παντος πνευματος ακαθαρτου και φυλακη παντος ορνεου ακαθαρτου [και[V] φυλακη[V] παντος[V] θηριου[V] ακαθαρτου][V] και μεμισημενου. **v.3** οτι εκ του οινου του θυμου της πορνειας αυτης πεπτωκασι[𝔐] πεπωκαν[V] πεπωκεν[T,K] παντα τα εθνη και οι βασιλεις της γης μετ αυτης επορνευσαν και οι εμποροι της γης εκ της δυναμεως του στρηνους αυτης επλουτησαν.

οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς μετ' αὐτῆς ἐπόρνευσαν καὶ οἱ ἔμποροι τῆς γῆς ἐκ τῆς
δυνάμεως τοῦ στρήνους αὐτῆς ἐπλούτησαν. καὶ ἤκουσα ἄλλην φωνὴν 4*
ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λέγουσαν ἐξέλθετε ἐξ αὐτῆς ὁ λαός μου ἵνα μὴ συγκοι-
νωνήσητε ταῖς ἁμαρτίαις αὐτῆς καὶ ἵνα μὴ λάβητε ἐκ τῶν πληγῶν αὐτῆς.
ὅτι ἠκολούθησαν αὐτῆς αἱ ἁμαρτίαι ἄχρι τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἐμνημόνευ- 5*
σεν ὁ θεὸς τὰ ἀδικήματα αὐτῆς. ἀπόδοτε αὐτῇ ὡς καὶ αὐτὴ ἀπέδωκεν 6*
ὑμῖν καὶ διπλώσατε αὐτῇ διπλᾶ κατὰ τὰ ἔργα αὐτῆς ἐν τῷ ποτηρίῳ ᾧ
ἐκέρασεν κεράσατε αὐτῇ διπλοῦν. ὅσα ἐδόξασεν ἑαυτὴν καὶ ἐστρηνία- 7*
σεν τοσοῦτον δότε αὐτῇ βασανισμὸν καὶ πένθος ὅτι ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς
λέγει κάθημαι βασίλισσα καὶ χήρα οὐκ εἰμί καὶ πένθος οὐ μὴ ἴδω. διὰ 8*
τοῦτο ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἥξουσιν αἱ πληγαὶ αὐτῆς θάνατος καὶ πένθος καὶ
λιμός καὶ ἐν πυρὶ κατακαυθήσεται ὅτι ἰσχυρὸς κύριος ὁ θεὸς ὁ κρίνων
αὐτήν. καὶ κλαύσονται αὐτὴν καὶ κόψονται ἐπ' αὐτῇ οἱ βασιλεῖς τῆς 9*
γῆς οἱ μετ' αὐτῆς πορνεύσαντες καὶ στρηνιάσαντες ὅταν βλέπωσιν τὸν
καπνὸν τῆς πυρώσεως αὐτῆς. ἀπὸ μακρόθεν ἑστηκότες διὰ τὸν φόβον 10*
τοῦ βασανισμοῦ αὐτῆς λέγοντες οὐαὶ οὐαί ἡ πόλις ἡ μεγάλη βαβυλὼν
ἡ πόλις ἡ ἰσχυρά ὅτι ἐν μιᾷ ὥρᾳ ἦλθεν ἡ κρίσις σου. καὶ οἱ ἔμποροι 11*
τῆς γῆς κλαίουσιν καὶ πενθοῦσιν ἐπ' αὐτῇ ὅτι τὸν γόμον αὐτῶν οὐδεὶς
ἀγοράζει οὐκέτι. γόμον χρυσοῦ καὶ ἀργύρου καὶ λίθου τιμίου καὶ 12*
μαργαρίτου καὶ βύσσου καὶ πορφύρας καὶ σηρικοῦ καὶ κοκκίνου καὶ
πᾶν ξύλον θύϊνον καὶ πᾶν σκεῦος ἐλεφάντινον καὶ πᾶν σκεῦος ἐκ ξύλου
τιμιωτάτου καὶ χαλκοῦ καὶ σιδήρου καὶ μαρμάρου. καὶ κινάμωμον καὶ 13*

v.4 και ηκουσα αλλην φωνην εκ του ουρανου λεγουσαν εξελθατε$^{\mathcal{V}}$ εξελθε$^{\mathfrak{M}}$ εξελθετε$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ εξ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτης$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ο λαος μου εξ$^{\mathcal{V}}$ αυτης$^{\mathcal{V}}$ ινα μη συγκοινωνησητε ταις αμαρτιαις αυτης και ινα$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ μη$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ λαβητε$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ εκ των πληγων αυτης ινα$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ μη$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ λαβητε$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$. **v.5** οτι εκολληθησαν$^{\mathcal{K},\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ηκολουθησαν$^{\mathcal{T}}$ αυτης αι αμαρτιαι αχρι του ουρανου και εμνημονευσεν ο θεος τα αδικηματα αυτης. **v.6** αποδοτε αυτη ως και αυτη απεδωκεν [υμιν]$^{\mathfrak{M}}$ υμιν$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ και διπλωσατε τα$^{\mathcal{V}}$ αυτη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ διπλα κατα τα εργα αυτης εν τω ποτηριω ω εκερασε$^{\mathfrak{M}}$ εκερασεν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ κερασατε αυτη διπλουν. **v.7** οσα εδοξασεν αυτην$^{\mathcal{V}}$ εαυτην$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και εστρηνιασε$^{\mathfrak{M}}$ εστρηνιασεν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ τοσουτον δοτε αυτη βασανισμον και πενθος οτι εν τη καρδια αυτης λεγει οτι$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ καθημαι βασιλισσα και χηρα ουκ ειμι και πενθος ου μη ιδω. **v.8** δια τουτο εν μια ημερα ηξουσιν αι πληγαι αυτης θανατος και πενθος και λιμος και εν πυρι κατακαυθησεται οτι ισχυρος κυριος ο θεος ο κρινας$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ κρινων$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ αυτην. **v.9** και κλαυσουσιν$^{\mathcal{V}}$ κλαυσουσι$^{\mathfrak{M}}$ κλαυσονται$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ αυτην$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ και κοψονται επ αυτην$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ αυτη$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ οι βασιλεις της γης οι μετ αυτης πορνευσαντες και στρηνιασαντες οταν βλεπωσι$^{\mathfrak{M}}$ βλεπωσιν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ τον καπνον της πυρωσεως αυτης. **v.10** απο μακροθεν εστηκοτες δια τον φοβον του βασανισμου αυτης λεγοντες ουαι ουαι η πολις η μεγαλη βαβυλων η πολις η ισχυρα οτι εν$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ μια ωρα ηλθεν η κρισις σου. **v.11** και οι εμποροι της γης κλαυσουσι$^{\mathfrak{M}}$ κλαιουσιν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ και πενθησουσιν$^{\mathfrak{M}}$ πενθουσιν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ επ αυτην$^{\mathcal{V}}$ αυτη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ οτι τον γομον αυτων ουδεις αγοραζει ουκετι. **v.12** γομον χρυσου και αργυρου και λιθου τιμιου και μαργαριτων$^{\mathcal{V}}$ μαργαριτου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και βυσσινου$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ βυσσου$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ και πορφυρου$^{\mathfrak{M}}$ πορφυρας$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ και σιρικου$^{\mathcal{V}}$ σηρικου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και κοκκινου και παν ξυλον θυινον και παν σκευος ελεφαντινον και παν σκευος εκ ξυλου τιμιωτατου και χαλκου και σιδηρου και μαρμαρου.

θυμιάματα καὶ μύρον καὶ λίβανον καὶ οἶνον καὶ ἔλαιον καὶ σεμίδαλιν
καὶ σῖτον καὶ κτήνη καὶ πρόβατα καὶ ἵππων καὶ ῥεδῶν καὶ σωμάτων καὶ
14* ψυχὰς ἀνθρώπων. καὶ ἡ ὀπώρα τῆς ἐπιθυμίας τῆς ψυχῆς σου ἀπῆλθεν
ἀπὸ σοῦ καὶ πάντα τὰ λιπαρὰ καὶ τὰ λαμπρὰ ἀπῆλθεν ἀπὸ σοῦ καὶ
15 οὐκέτι οὐ μὴ εὑρήσῃς αὐτά. οἱ ἔμποροι τούτων οἱ πλουτήσαντες ἀπ’
αὐτῆς ἀπὸ μακρόθεν στήσονται διὰ τὸν φόβον τοῦ βασανισμοῦ αὐτῆς
16* κλαίοντες καὶ πενθοῦντες. καὶ λέγοντες οὐαὶ οὐαί ἡ πόλις ἡ μεγάλη
ἡ περιβεβλημένη βύσσινον καὶ πορφυροῦν καὶ κόκκινον καὶ κεχρυσω-
17* μένη ἐν χρυσῷ καὶ λίθῳ τιμίῳ καὶ μαργαρίταις. ὅτι μιᾷ ὥρᾳ ἠρημώθη ὁ
τοσοῦτος πλοῦτος καὶ πᾶς κυβερνήτης καὶ πᾶς ἐπὶ τῶν πλοίων ὁ ὅμιλος
καὶ ναῦται καὶ ὅσοι τὴν θάλασσαν ἐργάζονται ἀπὸ μακρόθεν ἔστησαν.
18* καὶ ἔκραζον ὁρῶντες τὸν καπνὸν τῆς πυρώσεως αὐτῆς λέγοντες τίς ὁμοία
19* τῇ πόλει τῇ μεγάλῃ. καὶ ἔβαλον χοῦν ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν καὶ ἔκρα-
ζον κλαίοντες καὶ πενθοῦντες λέγοντες οὐαὶ οὐαί ἡ πόλις ἡ μεγάλη ἐν
ᾗ ἐπλούτησαν πάντες οἱ ἔχοντες πλοῖα ἐν τῇ θαλάσσῃ ἐκ τῆς τιμιότητος
20* αὐτῆς ὅτι μιᾷ ὥρᾳ ἠρημώθη. εὐφραίνου ἐπ’ αὐτήν οὐρανέ καὶ οἱ ἅγιοι
ἀπόστολοι καὶ οἱ προφῆται ὅτι ἔκρινεν ὁ θεὸς τὸ κρίμα ὑμῶν ἐξ αὐτῆς.
21* καὶ ἦρεν εἷς ἄγγελος ἰσχυρὸς λίθον ὡς μύλον μέγαν καὶ ἔβαλεν εἰς τὴν
θάλασσαν λέγων οὕτως ὁρμήματι βληθήσεται βαβυλὼν ἡ μεγάλη πόλις
22 καὶ οὐ μὴ εὑρεθῇ ἔτι. καὶ φωνὴ κιθαρῳδῶν καὶ μουσικῶν καὶ αὐλητῶν
καὶ σαλπιστῶν οὐ μὴ ἀκουσθῇ ἐν σοὶ ἔτι καὶ πᾶς τεχνίτης πάσης τέχνης
23 οὐ μὴ εὑρεθῇ ἐν σοὶ ἔτι καὶ φωνὴ μύλου οὐ μὴ ἀκουσθῇ ἐν σοὶ ἔτι. καὶ
φῶς λύχνου οὐ μὴ φάνῃ ἐν σοὶ ἔτι καὶ φωνὴ νυμφίου καὶ νύμφης οὐ μὴ
ἀκουσθῇ ἐν σοὶ ἔτι ὅτι οἱ ἔμποροί σου ἦσαν οἱ μεγιστᾶνες τῆς γῆς ὅτι
24* ἐν τῇ φαρμακείᾳ σου ἐπλανήθησαν πάντα τὰ ἔθνη. καὶ ἐν αὐτῇ αἷμα

v.13 και κινναμωμον[V] και[V] αμωμον[V] κιναμωμον[T,𝔐,K] και θυμιαματα και μυρον και λιβανον και οινον και ελαιον και σεμιδαλιν και σιτον και κτηνη[T,K,V] και[T,K,V] προβατα και[𝔐] κτηνη[𝔐] και ιππων και ραιδων[𝔐] ρεδων[T,K,V] και σωματων και ψυχας ανθρωπων. **v.14** και η οπωρα σου[V] της επιθυμιας της ψυχης σου[T,𝔐,K] απηλθεν απο σου και παντα τα λιπαρα και τα λαμπρα απωλετο[𝔐,V] απηλθεν[T,K] απο σου και ουκετι ου μη ευρης[𝔐] ευρησης[T,K] αυτα ευρησουσιν[V]. **v.16** και[T,𝔐,K] λεγοντες ουαι ουαι η πολις η μεγαλη η περιβεβλημενη βυσσινον και πορφυρουν και κοκκινον και κεχρυσωμενη [εν][V] χρυσιω[𝔐,V] εν[T,K] χρυσω[T,K] και λιθω τιμιω και μαργαριτη[V] μαργαριταις[T,𝔐,K]. **v.17** οτι μια ωρα ηρημωθη ο τοσουτος πλουτος και πας κυβερνητης και πας επι[T,K] των[T,K] πλοιων[T,K] ο επι[𝔐,V] τοπον[𝔐,V] πλεων[𝔐,V] ομιλος[T,K] και ναυται και οσοι την θαλασσαν εργαζονται απο μακροθεν εστησαν. **v.18** και εκραζον βλεποντες[𝔐,V] ορωντες[T,K] τον καπνον της πυρωσεως αυτης λεγοντες τις ομοια τη πολει τη μεγαλη. **v.19** και εβαλον χουν επι τας κεφαλας αυτων και εκραζον κλαιοντες και πενθουντες και[𝔐] λεγοντες ουαι ουαι η πολις η μεγαλη εν η επλουτησαν παντες οι εχοντες τα[𝔐,V] πλοια εν τη θαλασση εκ της τιμιοτητος αυτης οτι μια ωρα ηρημωθη. **v.20** ευφραινου επ αυτη[𝔐,V] αυτην[T,K] ουρανε και οι αγιοι και[𝔐,V] οι[𝔐,V] αποστολοι και οι προφηται οτι εκρινεν ο θεος το κριμα υμων εξ αυτης. **v.21** και ηρεν εις αγγελος ισχυρος λιθον ως μυλινον[V] μυλον[T,𝔐,K] μεγαν και εβαλεν εις την θαλασσαν λεγων ουτως ορμηματι βληθησεται βαβυλων η μεγαλη πολις και ου μη ευρεθη ετι.

προφητῶν καὶ ἁγίων εὑρέθη καὶ πάντων τῶν ἐσφαγμένων ἐπὶ τῆς γῆς.

καὶ μετὰ ταῦτα ἤκουσα φωνὴν ὄχλου πολλοῦ μεγάλην ἐν τῷ οὐρανῷ **19***
λεγόντος ἀλληλουϊά ἡ σωτηρία καὶ ἡ δόξα καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ δύναμις κυ-
ρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν. ὅτι ἀληθιναὶ καὶ δίκαιαι αἱ κρίσεις αὐτοῦ ὅτι ἔκρινεν 2*
τὴν πόρνην τὴν μεγάλην ἥτις ἔφθειρεν τὴν γῆν ἐν τῇ πορνείᾳ αὐτῆς καὶ
ἐξεδίκησεν τὸ αἷμα τῶν δούλων αὐτοῦ ἐκ τῆς χειρὸς αὐτῆς. καὶ δεύτε- 3*
ρον εἴρηκαν ἀλληλουϊά καὶ ὁ καπνὸς αὐτῆς ἀναβαίνει εἰς τοὺς αἰῶνας
τῶν αἰώνων. καὶ ἔπεσαν οἱ πρεσβύτεροι οἱ εἴκοσι καὶ τέσσαρες καὶ τὰ 4*
τέσσαρα ζῷα καὶ προσεκύνησαν τῷ θεῷ τῷ καθημένῳ ἐπὶ τοῦ θρόνου
λέγοντες ἀμήν ἀλληλουϊά. καὶ φωνὴ ἐκ τοῦ θρόνου ἐξῆλθεν λέγουσα 5*
αἰνεῖτε τὸν θεὸν ἡμῶν πάντες οἱ δοῦλοι αὐτοῦ καὶ οἱ φοβούμενοι αὐτόν
καὶ οἱ μικροὶ καὶ οἱ μεγάλοι. καὶ ἤκουσα ὡς φωνὴν ὄχλου πολλοῦ καὶ 6*
ὡς φωνὴν ὑδάτων πολλῶν καὶ ὡς φωνὴν βροντῶν ἰσχυρῶν λεγόντας ἀλ-
ληλουϊά ὅτι ἐβασίλευσεν κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ. χαίρωμεν καὶ 7*
ἀγαλλιῶμεθα καὶ δῶμεν τὴν δόξαν αὐτῷ ὅτι ἦλθεν ὁ γάμος τοῦ ἀρνίου
καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἡτοίμασεν ἑαυτήν. καὶ ἐδόθη αὐτῇ ἵνα περιβάληται 8*
βύσσινον καθαρόν καὶ λαμπρὸν τὸ γὰρ βύσσινον τὰ δικαιώματα ἐστίν
τῶν ἁγίων. καὶ λέγει μοι γράψον μακάριοι οἱ εἰς τὸ δεῖπνον τοῦ γά- 9*
μου τοῦ ἀρνίου κεκλημένοι καὶ λέγει μοι οὗτοι οἱ λόγοι ἀληθινοὶ εἰσιν
τοῦ θεοῦ. καὶ ἔπεσον ἔμπροσθεν τῶν ποδῶν αὐτοῦ προσκυνῆσαι αὐ- 10*
τῷ καὶ λέγει μοι ὅρα μή σύνδουλός σού εἰμι καὶ τῶν ἀδελφῶν σου τῶν

v.24 και εν αυτη αιματα[𝔐] αιμα[𝒯,𝒦,𝒱] προφητων και αγιων ευρεθη και παντων των εσφαγμενων επι της γης. **19** **v.1** [και][𝔐] και[𝒯,𝒦] μετα ταυτα ηκουσα ως[𝔐,𝒱] φωνην μεγαλην[𝔐,𝒱] οχλου πολλου μεγαλην[𝒯,𝒦] εν τω ουρανω λεγοντων[𝔐,𝒱] λεγοντος[𝒯,𝒦] αλληλουια η σωτηρια και η δυναμις[𝔐] δοξα[𝒯,𝒦,𝒱] και η τιμη[𝒯,𝒦] και[𝒯,𝒦] η[𝒯,𝒦] δυναμις[𝒯,𝒦,𝒱] κυριω[𝒯,𝒦] τω[𝒯,𝒦] θεω[𝒯,𝒦] δοξα[𝔐] του[𝔐,𝒱] θεου[𝔐,𝒱] ημων. **v.2** οτι αληθιναι και δικαιαι αι κρισεις αυτου οτι εκρινε[𝔐] εκρινεν[𝒯,𝒦,𝒱] την πορνην την μεγαλην ητις διεφθειρε[𝔐] εφθειρεν[𝒯,𝒦,𝒱] την γην εν τη πορνεια αυτης και εξεδικησε[𝔐] εξεδικησεν[𝒯,𝒦,𝒱] το αιμα των δουλων αυτου εκ [της][𝔐] της[𝒯,𝒦] χειρος αυτης. **v.3** και δευτερον ειρηκεν[𝔐] ειρηκαν[𝒯,𝒦,𝒱] αλληλουια και ο καπνος αυτης αναβαινει εις τους αιωνας των αιωνων. **v.4** και επεσον[𝔐] επεσαν[𝒯,𝒦,𝒱] οι πρεσβυτεροι οι ει-κοσι και[𝒯,𝒦] τεσσαρες και τα τεσσαρα ζωα και προσεκυνησαν τω θεω τω καθημενω επι τω[𝒱] του[𝒯,𝔐,𝒦] θρονω[𝒱] θρονου[𝒯,𝔐,𝒦] λεγοντες αμην αλληλουια. **v.5** και φωνη απο[𝔐,𝒱] εκ[𝒯,𝒦] του θρονου εξηλθε[𝔐] εξηλθεν[𝒯,𝒦,𝒱] λεγουσα αινειτε τω[𝒱] τον[𝒯,𝔐,𝒦] θεω[𝒱] θεον[𝒯,𝔐,𝒦] ημων παντες οι δουλοι αυτου [και][𝒱] και[𝒯,𝔐,𝒦] οι φοβουμενοι αυτον και[𝒯,𝒦] οι μικροι και οι μεγαλοι. **v.6** και ηκουσα ως φωνην οχλου πολλου και ως φωνην υδατων πολλων και ως φωνην βροντων ισχυρων λεγοντων[𝒱] λεγοντες[𝔐] λεγοντας[𝒯,𝒦] αλληλουια οτι εβασιλευσε[𝔐] εβασιλευσεν[𝒯,𝒦,𝒱] κυριος ο θεος [ημων][𝒱] ημων[𝔐] ο παντοκρατωρ. **v.7** χαιρωμεν και αγαλλιωμεν[𝒱] αγαλλιωμεθα[𝒯,𝔐,𝒦] και δωσωμεν[𝒱] δωμεν[𝒯,𝔐,𝒦] την δοξαν αυτω οτι ηλθεν ο γαμος του αρνιου και η γυνη αυτου ητοιμασεν εαυτην. **v.8** και εδοθη αυτη ινα περιβαληται βυσσινον καθαρον[𝒯,𝒦] και[𝒯,𝒦] λαμπρον και[𝔐] καθαρον[𝔐,𝒱] το γαρ βυσσινον τα δικαιωματα εστιν[𝒯,𝒦] των αγιων εστιν[𝒱] εστι[𝔐]. **v.9** και λεγει μοι γραψον μακαριοι οι εις το δειπνον του γαμου του αρνιου κεκλημενοι και λεγει μοι ουτοι οι λογοι αληθινοι εισιν[𝒯,𝒦] του θεου εισιν[𝒱] εισι[𝔐]. **v.10** και επεσα[𝔐,𝒱] επεσον[𝒯,𝒦] εμπροσθεν των ποδων αυτου προσκυνησαι αυτω και λεγει μοι ορα μη συνδουλος σου ειμι και των αδελφων σου των εχοντων την μαρτυριαν του[𝒯,𝒦] ιησου τω θεω προσκυνησον η γαρ μαρτυρια του[𝒯,𝔐,𝒦] ιησου εστι[𝔐] εστιν[𝒯,𝒦,𝒱] το πνευμα της προφητειας.

ἐχόντων τὴν μαρτυρίαν τοῦ ἰησοῦ τῷ θεῷ προσκύνησον ἡ γὰρ μαρτυ-
11* ρία τοῦ ἰησοῦ ἐστιν τὸ πνεῦμα τῆς προφητείας. καὶ εἶδον τὸν οὐρανὸν
ἀνεῳγμένον καὶ ἰδού ἵππος λευκός καὶ ὁ καθήμενος ἐπ' αὐτὸν καλού-
12* μενος πιστὸς καὶ ἀληθινός καὶ ἐν δικαιοσύνῃ κρίνει καὶ πολεμεῖ. οἱ δὲ
ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ὡς φλὸξ πυρός καὶ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ διαδήματα
13* πολλά ἔχων ὄνομα γεγραμμένον ὃ οὐδεὶς οἶδεν εἰ μὴ αὐτός. καὶ πε-
ριβεβλημένος ἱμάτιον βεβαμμένον αἵματι καὶ καλεῖται τὸ ὄνομα αὐτοῦ
14* ὁ λόγος τοῦ θεοῦ. καὶ τὰ στρατεύματα ἐν τῷ οὐρανῷ ἠκολούθει αὐτῷ
15* ἐφ' ἵπποις λευκοῖς ἐνδεδυμένοι βύσσινον λευκὸν καὶ καθαρόν. καὶ ἐκ
τοῦ στόματος αὐτοῦ ἐκπορεύεται ῥομφαία ὀξεῖα ἵνα ἐν αὐτῇ πατάσσῃ τὰ
ἔθνη καὶ αὐτὸς ποιμανεῖ αὐτοὺς ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ καὶ αὐτὸς πατεῖ τὴν
ληνὸν τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ καὶ τῆς ὀργῆς τοῦ θεοῦ τοῦ παντοκράτορος.
16* καὶ ἔχει ἐπὶ τὸ ἱμάτιον καὶ ἐπὶ τὸν μηρὸν αὐτοῦ τὸ ὄνομα γεγραμμένον
17* βασιλεὺς βασιλέων καὶ κύριος κυρίων. καὶ εἶδον ἕνα ἄγγελον ἑστῶτα
ἐν τῷ ἡλίῳ καὶ ἔκραξεν φωνῇ μεγάλῃ λέγων πᾶσιν τοῖς ὀρνέοις τοῖς
πετωμένοις ἐν μεσουρανήματι δεῦτε καὶ συνάγεσθε εἰς τὸ δεῖπνον τοῦ
18* μεγάλου θεοῦ. ἵνα φάγητε σάρκας βασιλέων καὶ σάρκας χιλιάρχων καὶ
σάρκας ἰσχυρῶν καὶ σάρκας ἵππων καὶ τῶν καθημένων ἐπ' αὐτῶν καὶ
19* σάρκας πάντων ἐλευθέρων καὶ δούλων καὶ μικρῶν καὶ μεγάλων. καὶ
εἶδον τὸ θηρίον καὶ τοὺς βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ τὰ στρατεύματα αὐτῶν
συνηγμένα ποιῆσαι πόλεμον μετὰ τοῦ καθημένου ἐπὶ τοῦ ἵππου καὶ
20* μετὰ τοῦ στρατεύματος αὐτοῦ. καὶ ἐπιάσθη τὸ θηρίον καὶ μετὰ τούτου

---

v.11 και ειδον τον ουρανον ηνεωγμενον[V] ανεωγμενον[T,𝔐,K] και ιδου ιππος λευκος και ο καθημενος επ αυτον [καλουμενος][V] καλουμενος[T,𝔐,K] πιστος και αληθινος και εν δικαιοσυνη κρινει και πολεμει. **v.12** οι δε οφθαλμοι αυτου [ως][V] ως[T,K] φλοξ πυρος και επι την κεφαλην αυτου διαδηματα πολλα εχων ονοματα[𝔐] γεγραμμενα[𝔐] και[𝔐] ονομα γεγραμμενον ο ουδεις οιδεν ει μη αυτος. **v.13** και περιβεβλημενος ιματιον βεβαμμενον αιματι και κεκληται[V] καλειται[T,𝔐,K] το ονομα αυτου ο λογος του θεου. **v.14** και τα στρατευματα [τα][𝔐,V] τα[K] εν τω ουρανω ηκολουθει αυτω επι[𝔐] εφ[T,K,V] ιπποις λευκοις ενδεδυμενοι βυσσινον λευκον και[T,K] καθαρον. **v.15** και εκ του στοματος αυτου εκπορευεται ρομφαια διστομος[𝔐] οξεια ινα εν αυτη παταξη[𝔐,V] πατασση[T,K] τα εθνη και αυτος ποιμανει αυτους εν ραβδω σιδηρα και αυτος πατει την ληνον του οινου του θυμου και[T,K] της οργης του θεου του παντοκρατορος. **v.16** και εχει επι το ιματιον και επι τον μηρον αυτου το[T] ονομα γεγραμμενον βασιλευς βασιλεων και κυριος κυριων. **v.17** και ειδον [ενα][𝔐] ενα[T,K,V] αγγελον εστωτα εν τω ηλιω και εκραξεν[T,K,V] [εν][V] εκραξε[𝔐] φωνη μεγαλη λεγων πασι[𝔐] πασιν[T,K,V] τοις ορνεοις τοις πετομενοις[𝔐,V] πετωμενοις[T,K] εν μεσουρανηματι δευτε συναχθητε[𝔐,V] και[T,K] συναγεσθε[T,K] εις το δειπνον το[𝔐,V] μεγα[𝔐,V] του μεγαλου[T,K] θεου. **v.18** ινα φαγητε σαρκας βασιλεων και σαρκας χιλιαρχων και σαρκας ισχυρων και σαρκας ιππων και των καθημενων επ αυτων και σαρκας παντων ελευθερων τε[K,𝔐,V] και δουλων και μικρων τε[𝔐] και μεγαλων. **v.19** και ειδον το θηριον και τους βασιλεις της γης και τα στρατευματα αυτων συνηγμενα ποιησαι τον[V] πολεμον μετα του καθημενου επι του ιππου και μετα του στρατευματος αυτου.

ὁ ψευδοπροφήτης ὁ ποιήσας τὰ σημεῖα ἐνώπιον αὐτοῦ ἐν οἷς ἐπλάνη-
σεν τοὺς λαβόντας τὸ χάραγμα τοῦ θηρίου καὶ τοὺς προσκυνοῦντας τῇ
εἰκόνι αὐτοῦ ζῶντες ἐβλήθησαν οἱ δύο εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρὸς τὴν
καιομένην ἐν τῷ θείῳ. καὶ οἱ λοιποὶ ἀπεκτάνθησαν ἐν τῇ ῥομφαίᾳ τοῦ 21*
καθημένου ἐπὶ τοῦ ἵππου τῇ ἐκπορευομένῃ ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ καὶ
πάντα τὰ ὄρνεα ἐχορτάσθησαν ἐκ τῶν σαρκῶν αὐτῶν.

καὶ εἶδον ἄγγελον καταβαίνοντα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἔχοντα τὴν κλεῖδα **20***
τῆς ἀβύσσου καὶ ἅλυσιν μεγάλην ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ. καὶ ἐκράτησεν 2*
τὸν δράκοντα τὸν ὄφιν τὸν ἀρχαῖον ὅς ἐστιν διάβολος καὶ σατανᾶς καὶ
ἔδησεν αὐτὸν χίλια ἔτη. καὶ ἔβαλεν αὐτὸν εἰς τὴν ἄβυσσον καὶ ἔκλεισεν 3*
αὐτὸν καὶ ἐσφράγισεν ἐπάνω αὐτοῦ ἵνα μὴ πλανήσῃ τὰ ἔθνη ἔτι ἄχρι
τελεσθῇ τὰ χίλια ἔτη καὶ μετὰ ταῦτα δεῖ αὐτὸν λυθῆναι μικρὸν χρόνον.
καὶ εἶδον θρόνους καὶ ἐκάθισαν ἐπ' αὐτούς καὶ κρίμα ἐδόθη αὐτοῖς 4*
καὶ τὰς ψυχὰς τῶν πεπελεκισμένων διὰ τὴν μαρτυρίαν ἰησοῦ καὶ διὰ
τὸν λόγον τοῦ θεοῦ καὶ οἵτινες οὐ προσεκύνησαν τῷ θηριῷ οὐτὲ τὴν
εἰκόνα αὐτοῦ καὶ οὐκ ἔλαβον τὸ χάραγμα ἐπὶ τὸ μέτωπον αὐτῶν καὶ
ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτῶν καὶ ἔζησαν καὶ ἐβασίλευσαν μετὰ χριστοῦ τά χίλια
ἔτη. οἱ δὲ λοιποὶ τῶν νεκρῶν οὐκ ἀνέζησαν ἕως τελεσθῇ τὰ χίλια ἔτη 5*
αὕτη ἡ ἀνάστασις ἡ πρώτη. μακάριος καὶ ἅγιος ὁ ἔχων μέρος ἐν τῇ 6*
ἀναστάσει τῇ πρώτῃ ἐπὶ τούτων ὁ θάνατος ὁ δεύτερος οὐκ ἔχει ἐξουσίαν
ἀλλ' ἔσονται ἱερεῖς τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ χριστοῦ καὶ βασιλεύσουσιν μετ'
αὐτοῦ χίλια ἔτη. καὶ ὅταν τελεσθῇ τὰ χίλια ἔτη λυθήσεται ὁ σατανᾶς 7

v.20 και επιασθη το θηριον και ο$^{\mathfrak{M}}$ μετα$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ τουτου$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ μετ$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ αυτου$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ο$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ ψευδοπροφητης ο ποιησας τα σημεια ενωπιον αυτου εν οις επλανησε$^{\mathfrak{M}}$ επλανησεν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ τους λαβοντας το χαραγμα του θηριου και τους προσκυνουντας τη εικονι αυτου ζωντες εβληθησαν οι δυο εις την λιμνην του πυρος της$^{\mathcal{V}}$ την$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ καιομενης$^{\mathcal{V}}$ καιομενην$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ εν τω$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ θειω. **v.21** και οι λοιποι απεκτανθησαν εν τη ρομφαια του καθημενου επι του ιππου τη εξελθουση$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ εκπορευομενη$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ εκ του στοματος αυτου και παντα τα ορνεα εχορτασθησαν εκ των σαρκων αυτων. **20** **v.1** και ειδον αγγελον καταβαινοντα εκ του ουρανου εχοντα την κλειν$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ κλειδα$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ της αβυσσου και αλυσιν μεγαλην επι την χειρα αυτου. **v.2** και εκρατησε$^{\mathfrak{M}}$ εκρατησεν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ τον δρακοντα ο$^{\mathcal{V}}$ τον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ οφις$^{\mathcal{V}}$ οφιν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ο$^{\mathcal{V}}$ τον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αρχαιος$^{\mathcal{V}}$ αρχαιον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ος εστι$^{\mathfrak{M}}$ εστιν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ διαβολος και ο$^{\mathcal{V}}$ [ο]$^{\mathfrak{M}}$ σατανας ο$^{\mathfrak{M}}$ πλανων$^{\mathfrak{M}}$ την$^{\mathfrak{M}}$ οικουμενην$^{\mathfrak{M}}$ ολην$^{\mathfrak{M}}$ και εδησεν αυτον χιλια ετη. **v.3** και εβαλεν αυτον εις την αβυσσον και εκλεισε$^{\mathfrak{M}}$ εκλεισεν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ αυτον$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ και εσφραγισεν επανω αυτου ινα μη πλανηση$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ πλανα$^{\mathfrak{M}}$ ετι$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ τα εθνη ετι$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ αχρι τελεσθη τα χιλια ετη και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μετα ταυτα δει αυτον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ λυθηναι αυτον$^{\mathcal{V}}$ μικρον χρονον. **v.4** και ειδον θρονους και εκαθισαν επ αυτους και κριμα εδοθη αυτοις και τας ψυχας των πεπελεκισμενων δια την μαρτυριαν ιησου και δια τον λογον του θεου και οιτινες ου προσεκυνησαν το$^{\mathcal{V}}$ τω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ θηριον$^{\mathcal{V}}$ θηριω$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ουδε$^{\mathcal{V}}$ ουτε$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ την εικονα αυτου και ουκ ελαβον το χαραγμα επι το μετωπον [αυτων]$^{\mathfrak{M}}$ αυτων$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ και επι την χειρα αυτων και εζησαν και εβασιλευσαν μετα του$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ χριστου [τα]$^{\mathfrak{M}}$ τα$^{\mathcal{T}}$ χιλια ετη. **v.5** και$^{\mathfrak{M}}$ οι δε$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ λοιποι των νεκρων ουκ εζησαν$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ανεζησαν$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ αχρι$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ εως$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ τελεσθη τα χιλια ετη αυτη η αναστασις η πρωτη. **v.6** μακαριος και αγιος ο εχων μερος εν τη αναστασει τη πρωτη επι τουτων ο θανατος$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ο$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ δευτερος θανατος$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ουκ εχει εξουσιαν αλλ εσονται ιερεις του θεου και του χριστου και βασιλευσουσι$^{\mathfrak{M}}$ βασιλευσουσιν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ μετ αυτου [τα]$^{\mathcal{V}}$ χιλια ετη.

8* ἐκ τῆς φυλακῆς αὐτοῦ. καὶ ἐξελεύσεται πλανῆσαι τὰ ἔθνη τὰ ἐν ταῖς
τέσσαρσιν γωνίαις τῆς γῆς τὸν γὼγ καὶ τὸν μαγώγ συναγαγεῖν αὐτοὺς
9* εἰς πόλεμον ὧν ὁ ἀριθμὸς ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης. καὶ ἀνέβησαν ἐπὶ
τὸ πλάτος τῆς γῆς καὶ ἐκύκλωσαν τὴν παρεμβολὴν τῶν ἁγίων καὶ τὴν
πόλιν τὴν ἠγαπημένην καὶ κατέβη πῦρ ἀπὸ τοῦ θεοῦ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ
10* καὶ κατέφαγεν αὐτούς. καὶ ὁ διάβολος ὁ πλανῶν αὐτοὺς ἐβλήθη εἰς
τὴν λίμνην τοῦ πυρὸς καὶ θείου ὅπου τὸ θηρίον καὶ ὁ ψευδοπροφήτης
καὶ βασανισθήσονται ἡμέρας καὶ νυκτὸς εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.
11* καὶ εἶδον θρόνον λευκὸν μέγαν καὶ τὸν καθήμενον ἐπ' αὐτοῦ οὗ ἀπὸ
προσώπου ἔφυγεν ἡ γῆ καὶ ὁ οὐρανός καὶ τόπος οὐχ εὑρέθη αὐτοῖς.
12* καὶ εἶδον τοὺς νεκρούς μικρούς καὶ μεγάλους ἑστῶτας ἐνώπιον τοῦ θεοῦ
καὶ βιβλία ἠνεῴχθησαν καὶ βιβλίον ἄλλο ἠνεῴχθη ὅ ἐστιν τῆς ζωῆς καὶ
ἐκρίθησαν οἱ νεκροὶ ἐκ τῶν γεγραμμένων ἐν τοῖς βιβλίοις κατὰ τὰ ἔργα
13* αὐτῶν. καὶ ἔδωκεν ἡ θάλασσα τοὺς ἐν αὐτῇ νεκροὺς καὶ ὁ θάνατος
καὶ ὁ ᾅδης ἔδωκαν τοὺς ἐν αὐτοῖς νεκροὺς καὶ ἐκρίθησαν ἕκαστος κατὰ
14* τὰ ἔργα αὐτῶν. καὶ ὁ θάνατος καὶ ὁ ᾅδης ἐβλήθησαν εἰς τὴν λίμνην
15* τοῦ πυρός οὗτος ἐστιν ὁ δεύτερός θάνατος. καὶ εἴ τις οὐχ εὑρέθη ἐν τῇ
βίβλῳ τῆς ζωῆς γεγραμμένος ἐβλήθη εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρός.

21* καὶ εἶδον οὐρανὸν καινὸν καὶ γῆν καινήν ὁ γὰρ πρῶτος οὐρανὸς καὶ
2* ἡ πρώτη γῆ παρῆλθεν καὶ ἡ θάλασσα οὐκ ἔστιν ἔτι. καὶ ἐγὼ ἰωάννης
εἶδον τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν ἱερουσαλὴμ καινὴν καταβαίνουσαν ἀπὸ τοῦ

v.8 και εξελευσεται πλανησαι τα εθνη τα εν ταις τεσσαρσι$^{\mathfrak{M}}$ τεσσαρσιν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ γωνιαις της γης τον γωγ και τον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μαγωγ συναγαγειν αυτους εις τον$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ πολεμον ων ο αριθμος αυτων$^{\mathcal{V}}$ [αυτων]$^{\mathfrak{M}}$ ως η αμμος της θαλασσης. **v.9** και ανεβησαν επι το πλατος της γης και εκυκλευσαν$^{\mathcal{V}}$ εκυκλωσαν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ την παρεμβολην των αγιων και την πολιν την ηγαπημενην και κατεβη πυρ απο$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ του$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ θεου$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ εκ του ουρανου απο$^{\mathfrak{M}}$ του$^{\mathfrak{M}}$ θεου$^{\mathfrak{M}}$ και κατεφαγεν αυτους. **v.10** και ο διαβολος ο πλανων αυτους εβληθη εις την λιμνην του πυρος και θειου οπου και$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ το θηριον και ο ψευδοπροφητης και βασανισθησονται ημερας και νυκτος εις τους αιωνας των αιωνων. **v.11** και ειδον θρονον λευκον$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ μεγαν λευκον$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ και τον καθημενον επ αυτον$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ αυτου$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ου απο του$^{\mathcal{V}}$ προσωπου εφυγεν η γη και ο ουρανος και τοπος ουχ ευρεθη αυτοις. **v.12** και ειδον τους νεκρους τους$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ μικρους$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ και$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ μεγαλους και$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ τους$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ μικρους$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ εστωτας ενωπιον του θρονου$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ θεου$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ και βιβλια ηνοιχθησαν$^{\mathcal{V}}$ ηνεωχθησαν$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και βιβλιον$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ αλλο βιβλιον$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ηνοιχθη$^{\mathcal{V}}$ ηνεωχθη$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ο εστι$^{\mathfrak{M}}$ εστιν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ της ζωης και εκριθησαν οι νεκροι εκ των γεγραμμενων εν τοις βιβλιοις κατα τα εργα αυτων. **v.13** και εδωκεν η θαλασσα τους νεκρους$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ τους$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ εν αυτη νεκρους$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ και ο θανατος και ο αδης εδωκαν τους νεκρους$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ τους$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ εν αυτοις νεκρους$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ και εκριθησαν εκαστος κατα τα εργα αυτων. **v.14** και ο θανατος και ο αδης εβληθησαν εις την λιμνην του πυρος ουτος ο$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ θανατος$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ εστιν$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ο δευτερος εστιν$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ η$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ λιμνη$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ του$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ πυρος$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ θανατος$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$. **v.15** και ει τις ουχ ευρεθη εν τω$^{\mathfrak{M}}$ τη$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ βιβλιω$^{\mathfrak{M}}$ βιβλω$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ της ζωης γεγραμμενος εβληθη εις την λιμνην του πυρος. **21** **v.1** και ειδον ουρανον καινον και γην καινην ο γαρ πρωτος ουρανος και η πρωτη γη απηλθαν$^{\mathcal{V}}$ παρηλθε$^{\mathfrak{M}}$ παρηλθεν$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ και η θαλασσα ουκ εστιν ετι. **v.2** και εγω$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ιωαννης$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ειδον$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ την πολιν την αγιαν ιερουσαλημ καινην ειδον$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ καταβαινουσαν απο$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ του$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ θεου$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ εκ του ουρανου απο$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ του$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ θεου$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ητοιμασμενην ως νυμφην κεκοσμημενην τω ανδρι αυτης.

θεοῦ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἡτοιμασμένην ὡς νύμφην κεκοσμημένην τῷ ἀνδρὶ
αὐτῆς. καὶ ἤκουσα φωνῆς μεγάλης ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λεγούσης ἰδού ἡ 3*
σκηνὴ τοῦ θεοῦ μετὰ τῶν ἀνθρώπων καὶ σκηνώσει μετ' αὐτῶν καὶ αὐτοὶ
λαοὶ αὐτοῦ ἔσονται καὶ αὐτὸς ὁ θεὸς ἔσται μετ' αὐτῶν θεός αὐτῶν. καὶ 4*
ἐξαλείψει ὁ θεὸς πᾶν δάκρυον ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν καὶ ὁ θάνατος
οὐκ ἔσται ἔτι οὔτε πένθος οὔτε κραυγὴ οὔτε πόνος οὐκ ἔσται ἔτι ὅτι τὰ
πρῶτα ἀπῆλθον. καὶ εἶπεν ὁ καθήμενος ἐπὶ τοῦ θρόνου ἰδού καινὰ 5*
πάντα ποιῶ καὶ λέγει μοι γράψον ὅτι οὗτοι οἱ λόγοι ἀληθινοί καὶ πιστοὶ
εἰσιν. καὶ εἶπέν μοι γέγονεν ἐγώ εἰμι τὸ α καὶ τὸ ω ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος 6*
ἐγὼ τῷ διψῶντι δώσω ἐκ τῆς πηγῆς τοῦ ὕδατος τῆς ζωῆς δωρεάν. ὁ 7*
νικῶν κληρονομήσει πάντα καὶ ἔσομαι αὐτῷ θεὸς καὶ αὐτὸς ἔσται μοι
ὁ υἱός. δειλοῖς δὲ καὶ ἀπίστοις καὶ ἐβδελυγμένοις καὶ φονεῦσιν καὶ 8*
πόρνοις καὶ φαρμακεῦσιν καὶ εἰδωλολάτραις καὶ πᾶσιν τοῖς ψευδέσιν
τὸ μέρος αὐτῶν ἐν τῇ λίμνῃ τῇ καιομένῃ πυρὶ καὶ θείῳ ὅ ἐστιν δεύτερος
θάνατος. καὶ ἦλθεν πρός με εἷς τῶν ἑπτὰ ἀγγέλων τῶν ἐχόντων τὰς 9*
ἑπτὰ φιάλας τὰς γεμούσας τῶν ἑπτὰ πληγῶν τῶν ἐσχάτων καὶ ἐλάλησεν
μετ' ἐμοῦ λέγων δεῦρο δείξω σοι τὴν νύμφην τοῦ ἀρνίου τὴν γυναῖκα.
καὶ ἀπήνεγκέν με ἐν πνεύματι ἐ'π ὄρος μέγα καὶ ὑψηλόν καὶ ἔδειξέν 10*
μοι τὴν πόλιν τὴν μεγάλην τὴν ἁγίαν ἱερουσαλὴμ καταβαίνουσαν ἐκ τοῦ
οὐρανοῦ ἀπὸ τοῦ θεοῦ. ἔχουσαν τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ καὶ ὁ φωστὴρ αὐ- 11*
τῆς ὅμοιος λίθῳ τιμιωτάτῳ ὡς λίθῳ ἰάσπιδι κρυσταλλίζοντι. ἔχουσαν τε 12*

v.3 και ηκουσα φωνης μεγαλης εκ του θρονου$^{\mathcal{V}}$ ουρανου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ λεγουσης ιδου η σκηνη του θεου μετα των ανθρωπων και σκηνωσει μετ αυτων και αυτοι λαος$^{\mathfrak{M}}$ λαοι$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ αυτου εσονται και αυτος ο θεος εσται$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μετ αυτων εσται$^{\mathcal{V}}$ [αυτων$^{\mathcal{V}}$ θεος]$^{\mathcal{V}}$ θεος$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ αυτων$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$. **v.4** και εξαλειψει ο$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ θεος$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ παν δακρυον εκ$^{\mathcal{V}}$ απο$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ των οφθαλμων αυτων και ο θανατος ουκ εσται ετι ουτε πενθος ουτε κραυγη ουτε πονος ουκ εσται ετι [οτι]$^{\mathcal{V}}$ οτι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τα πρωτα απηλθαν$^{\mathcal{V}}$ απηλθον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$. **v.5** και ειπεν ο καθημενος επι τω$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ του$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ θρονω$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ θρονου$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ιδου καινα$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ παντα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ καινα$^{\mathfrak{M}}$ ποιω παντα$^{\mathcal{V}}$ και λεγει μοι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ γραψον οτι ουτοι οι λογοι αληθινοι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ και$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ πιστοι και$^{\mathcal{V}}$ αληθινοι$^{\mathcal{V}}$ εισι$^{\mathfrak{M}}$ εισιν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$. **v.6** και ειπε$^{\mathfrak{M}}$ ειπεν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ μοι γεγοναν$^{\mathcal{V}}$ γεγονα$^{\mathfrak{M}}$ γεγονεν$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ εγω$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ [εγω]$^{\mathfrak{M}}$ ειμι$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ [ειμι]$^{\mathcal{V}}$ το αλφα$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ α$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ και το ω η αρχη και το τελος εγω τω διψωντι δωσω εκ της πηγης του υδατος της ζωης δωρεαν. **v.7** ο νικων κληρονομησει ταυτα$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ παντα$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ και εσομαι αυτω θεος και αυτος εσται μοι ο$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ υιος. **v.8** τοις$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ δειλοις$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ δε δειλοις$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ και απιστοις και αμαρτωλοις$^{\mathfrak{M}}$ και$^{\mathfrak{M}}$ εβδελυγμενοις και φονευσι$^{\mathfrak{M}}$ φονευσιν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ και πορνοις και φαρμακοις$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ φαρμακευσιν$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ και ειδωλολατραις και πασι$^{\mathfrak{M}}$ πασιν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ τοις ψευδεσι$^{\mathfrak{M}}$ ψευδεσιν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ το μερος αυτων εν τη λιμνη τη καιομενη πυρι και θειω ο εστιν ο$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ δευτερος$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ θανατος ο$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ δευτερος$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$. **v.9** και ηλθεν προς$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ με$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ εις εκ$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ των επτα αγγελων των εχοντων τας επτα φιαλας των$^{\mathcal{V}}$ τας$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ γεμοντων$^{\mathcal{V}}$ γεμουσας$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ των επτα πληγων των εσχατων και ελαλησε$^{\mathfrak{M}}$ ελαλησεν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ μετ εμου λεγων δευρο δειξω σοι την γυναικα$^{\mathfrak{M}}$ την$^{\mathfrak{M}}$ νυμφην την$^{\mathcal{V}}$ γυναικα$^{\mathcal{V}}$ του αρνιου την$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ γυναικα$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$. **v.10** και απηνεγκε$^{\mathfrak{M}}$ απηνεγκεν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ με εν πνευματι επι$^{\mathcal{V}}$ επ$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ορος μεγα και υψηλον και εδειξε$^{\mathfrak{M}}$ εδειξεν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ μοι την πολιν [την$^{\mathfrak{M}}$ την$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ μεγαλην]$^{\mathfrak{M}}$ μεγαλην$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ την αγιαν ιερουσαλημ καταβαινουσαν εκ του ουρανου απο του θεου. **v.11** εχουσαν την δοξαν του θεου και$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ο φωστηρ αυτης ομοιος λιθω τιμιωτατω ως λιθω ιασπιδι κρυσταλλιζοντι.

τεῖχος μέγα καὶ ὑψηλόν ἔχουσαν πυλῶνας δώδεκα καὶ ἐπὶ τοῖς πυλῶσιν
ἀγγέλους δώδεκα καὶ ὀνόματα ἐπιγεγραμμένα ἅ ἐστιν τῶν δώδεκα φυ-
13* λῶν τῶν υἱῶν ἰσραήλ. ἀπ’ ἀνατολῆς πυλῶνες τρεῖς ἀπὸ βορρᾶ πυλῶνες
14* τρεῖς ἀπὸ νότου πυλῶνες τρεῖς ἀπὸ δυσμῶν πυλῶνες τρεῖς. καὶ τὸ τεῖχος
τῆς πόλεως ἔχον θεμελίους δώδεκα καὶ ἐν αὐτοῖς ὀνόματα τῶν δώδεκα
15* ἀποστόλων τοῦ ἀρνίου. καὶ ὁ λαλῶν μετ’ ἐμοῦ εἶχεν κάλαμον χρυσοῦν
ἵνα μετρήσῃ τὴν πόλιν καὶ τοὺς πυλῶνας αὐτῆς καὶ τὸ τεῖχος αὐτῆς.
16* καὶ ἡ πόλις τετράγωνος κεῖται καὶ τὸ μῆκος αὐτῆς τοσοῦτόν ἐστίν ὅσον
καὶ τὸ πλάτος καὶ ἐμέτρησεν τὴν πόλιν τῷ καλάμῳ ἐπὶ σταδίων δώδεκα
17* χιλιάδων τὸ μῆκος καὶ τὸ πλάτος καὶ τὸ ὕψος αὐτῆς ἴσα ἐστιν. καὶ
ἐμέτρησεν τὸ τεῖχος αὐτῆς ἑκατὸν τεσσαράκοντα τεσσάρων πηχῶν μέ-
18* τρον ἀνθρώπου ὅ ἐστιν ἀγγέλου. καὶ ἦν ἡ ἐνδόμησις τοῦ τείχους αὐτῆς
19* ἴασπις καὶ ἡ πόλις χρυσίον καθαρὸν ὅμοια ὑάλῳ καθαρῷ. καὶ οἱ θεμέ-
λιοι τοῦ τείχους τῆς πόλεως παντὶ λίθῳ τιμίῳ κεκοσμημένοι ὁ θεμέλιος
ὁ πρῶτος ἴασπις ὁ δεύτερος σάπφειρος ὁ τρίτος χαλκηδών ὁ τέταρτος
20* σμάραγδος. ὁ πέμπτος σαρδόνυξ ὁ ἕκτος σάρδιος ὁ ἕβδομος χρυσό-
λιθος ὁ ὄγδοος βήρυλλος ὁ ἔνατος τοπάζιον ὁ δέκατος χρυσόπρασος ὁ
21* ἑνδέκατος ὑάκινθος ὁ δωδέκατος ἀμέθυστος. καὶ οἱ δώδεκα πυλῶνες
δώδεκα μαργαρῖται ἀνὰ εἷς ἕκαστος τῶν πυλώνων ἦν ἐξ ἑνὸς μαργαρί-
του καὶ ἡ πλατεῖα τῆς πόλεως χρυσίον καθαρὸν ὡς ὕαλος διαφανής.
22* καὶ ναὸν οὐκ εἶδον ἐν αὐτῇ ὁ γὰρ κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ ναὸς

v.12 εχουσα$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ εχουσαν$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ τε$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ τειχος μεγα και υψηλον εχουσα$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ εχουσαν$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ πυλωνας δωδεκα και επι τοις πυλωσιν αγγελους δωδεκα και ονοματα επιγεγραμμενα α εστιν [τα]$^{\mathcal{V}}$ [ονοματα]$^{\mathcal{V}}$ [ονοματα]$^{\mathfrak{M}}$ των δωδεκα φυλων [των]$^{\mathfrak{M}}$ των$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ υιων ισραηλ. **v.13** απο$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ απ$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ανατολων$^{\mathfrak{M}}$ ανατολης$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ πυλωνες τρεις και$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ απο βορρα πυλωνες τρεις και$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ απο νοτου πυλωνες τρεις και$^{\mathcal{K},\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ απο δυσμων πυλωνες τρεις. **v.14** και το τειχος της πολεως εχων$^{\mathcal{V}}$ εχον$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ θεμελιους δωδεκα και επ$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ αυτων$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ δωδεκα$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ εν$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ αυτοις$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ονοματα των δωδεκα αποστολων του αρνιου. **v.15** και ο λαλων μετ εμου ειχε$^{\mathfrak{M}}$ ειχεν$^{\mathcal{V}}$ μετρον$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ειχεν$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ καλαμον χρυσουν ινα μετρηση την πολιν και τους πυλωνας αυτης [και$^{\mathfrak{M}}$ και$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ το τειχος αυτης]$^{\mathfrak{M}}$ αυτης$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$. **v.16** και η πολις τετραγωνος κειται και το μηκος αυτης τοσουτον$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ εστιν$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ οσον [και]$^{\mathcal{V}}$ και$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ το πλατος και εμετρησε$^{\mathfrak{M}}$ εμετρησεν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ την πολιν τω καλαμω επι σταδιους$^{\mathfrak{M}}$ σταδιων$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ δωδεκα χιλιαδων [δωδεκα]$^{\mathfrak{M}}$ το μηκος και το πλατος και το υψος αυτης ισα εστι$^{\mathfrak{M}}$ εστιν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$. **v.17** και εμετρησε$^{\mathfrak{M}}$ εμετρησεν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ το τειχος αυτης εκατον τεσσερακοντα$^{\mathcal{V}}$ τεσσαρακοντα$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τεσσαρων πηχων μετρον ανθρωπου ο εστιν αγγελου. **v.18** και ην$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ η ενδωμησις$^{\mathcal{V}}$ ενδομησις$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ του τειχους αυτης ιασπις και η πολις χρυσιον καθαρον ομοιον$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ομοια$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ υελω$^{\mathfrak{M}}$ υαλω$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ καθαρω. **v.19** [και]$^{\mathfrak{M}}$ και$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ οι θεμελιοι του τειχους της πολεως παντι λιθω τιμιω κεκοσμημενοι ο θεμελιος ο πρωτος ιασπις ο δευτερος σαπφιρος$^{\mathcal{V}}$ σαπφειρος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ο τριτος χαλκηδων ο τεταρτος σμαραγδος. **v.20** ο πεμπτος σαρδονυξ ο εκτος σαρδιον$^{\mathcal{V}}$ σαρδιος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ο εβδομος χρυσολιθος ο ογδοος βηρυλλος ο εννατος$^{\mathcal{K}}$ ενατος$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ τοπαζιον ο δεκατος χρυσοπρασος ο ενδεκατος υακινθος ο δωδεκατος αμεθυσος$^{\mathfrak{M}}$ αμεθυστος$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$. **v.21** και οι δωδεκα πυλωνες δωδεκα μαργαριται ανα εις εκαστος των πυλωνων ην εξ ενος μαργαριτου και η πλατεια της πολεως χρυσιον καθαρον ως υελος$^{\mathfrak{M}}$ υαλος$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ διαυγης$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ διαφανης$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$. **v.22** και ναον ουκ ειδον εν αυτη ο γαρ κυριος ο θεος ο παντοκρατωρ ναος αυτης εστι$^{\mathfrak{M}}$ εστιν$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ και το αρνιον.

αὐτῆς ἐστιν καὶ τὸ ἀρνίον. καὶ ἡ πόλις οὐ χρείαν ἔχει τοῦ ἡλίου οὐδὲ 23*
τῆς σελήνης ἵνα φαίνωσιν ἐν αὐτῇ ἡ γὰρ δόξα τοῦ θεοῦ ἐφώτισεν αὐτήν
καὶ ὁ λύχνος αὐτῆς τὸ ἀρνίον. καὶ τὰ ἔθνη τῶν σωζομένων ἐν τῷ φωτί 24*
αὐτῆς περιπατήσουσιν καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς φέρουσιν τὴν δόξαν καὶ
τὴν τιμὴν αὐτῶν εἰς αὐτήν. καὶ οἱ πυλῶνες αὐτῆς οὐ μὴ κλεισθῶσιν 25
ἡμέρας νὺξ γὰρ οὐκ ἔσται ἐκεῖ. καὶ οἴσουσιν τὴν δόξαν καὶ τὴν τιμὴν 26*
τῶν ἐθνῶν εἰς αὐτήν. καὶ οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς αὐτὴν πᾶν κοινοῦν καὶ 27*
ποιοῦν βδέλυγμα καὶ ψεῦδος εἰ μὴ οἱ γεγραμμένοι ἐν τῷ βιβλίῳ τῆς
ζωῆς τοῦ ἀρνίου.

καὶ ἔδειξέν μοι καθαρὸν ποταμὸν ὕδατος ζωῆς λαμπρὸν ὡς κρύσταλ- **22***
λον ἐκπορευόμενον ἐκ τοῦ θρόνου τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ ἀρνίου. ἐν μέσῳ 2*
τῆς πλατείας αὐτῆς καὶ τοῦ ποταμοῦ ἐντεῦθεν καὶ ἐντεῦθεν ξύλον ζωῆς
ποιοῦν καρποὺς δώδεκα κατὰ μῆνα ἕνα ἕκαστον ἀποδιδοῦν τὸν καρπὸν
αὐτοῦ καὶ τὰ φύλλα τοῦ ξύλου εἰς θεραπείαν τῶν ἐθνῶν. καὶ πᾶν κα- 3*
τανάθεμα οὐκ ἔσται ἔτι καὶ ὁ θρόνος τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ ἀρνίου ἐν αὐτῇ
ἔσται καὶ οἱ δοῦλοι αὐτοῦ λατρεύσουσιν αὐτῷ. καὶ ὄψονται τὸ πρόσω- 4
πον αὐτοῦ καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν. καὶ νὺξ οὐκ 5*
ἔσται ἐκει καὶ χρείαν οὐκ ἔχουσιν λύχνου καὶ φωτὸς ἡλίου ὅτι κύριος ὁ
θεὸς φωτίζει αὐτούς καὶ βασιλεύσουσιν εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. καὶ 6*
εἶπέν μοι οὗτοι οἱ λόγοι πιστοὶ καὶ ἀληθινοί καὶ κύριος ὁ θεὸς τῶν ἁγίων
προφητῶν ἀπέστειλεν τὸν ἄγγελον αὐτοῦ δεῖξαι τοῖς δούλοις αὐτοῦ ἃ δεῖ
γενέσθαι ἐν τάχει. ἰδού ἔρχομαι ταχύ μακάριος ὁ τηρῶν τοὺς λόγους 7*
τῆς προφητείας τοῦ βιβλίου τούτου. καὶ ἐγὼ ἰωάννης ὁ βλέπων ταῦτα 8*

---

v.23 και η πολις ου χρειαν εχει του ηλιου ουδε της σεληνης ινα φαινωσιν εν[T,K] αυτη η γαρ δοξα του θεου εφωτισεν αυτην και ο λυχνος αυτης το αρνιον. **v.24** και περιπατησουσιν[V] περιπατησουσι[M] τα εθνη δια[M,V] του[M,V] φωτος[M,V] των[T,K] σωζομενων[T,K] εν[T,K] τω[T,K] φωτι[T,K] αυτης περιπατησουσιν[T,K] και οι βασιλεις της γης φερουσιν αυτω[M] την[T,K,V] δοξαν και[T,M,K] την[T,K] τιμην[T,M,K] των[M] εθνων[M] αυτων[T,K,V] εις αυτην. **v.26** και οισουσι[M] οισουσιν[T,K,V] την δοξαν και την τιμην των εθνων εις αυτην. **v.27** και ου μη εισελθη εις αυτην παν κοινον[M,V] κοινουν[T,K] και [ο][V] ποιων[V] ποιουν[T,M,K] βδελυγμα και ψευδος ει μη οι γεγραμμενοι εν τω βιβλιω της ζωης του αρνιου. **22** **v.1** και εδειξε[M] εδειξεν[T,K,V] μοι καθαρον[T,K] ποταμον καθαρον[M] υδατος ζωης λαμπρον ως κρυσταλλον εκπορευομενον εκ του θρονου του θεου και του αρνιου. **v.2** εν μεσω της πλατειας αυτης και του ποταμου εντευθεν και εκειθεν[V] εντευθεν[T,M,K] ξυλον ζωης ποιουν καρπους δωδεκα κατα μηνα ενα[T,K] εκαστον αποδιδους[M] αποδιδουν[T,K,V] τον καρπον αυτου και τα φυλλα του ξυλου εις θεραπειαν των εθνων. **v.3** και παν καταθεμα[M,V] καταναθεμα[T,K] ουκ εσται εκει[M] ετι[T,K,V] και ο θρονος του θεου και του αρνιου εν αυτη εσται και οι δουλοι αυτου λατρευσουσιν αυτω. **v.5** και νυξ ουκ εσται ετι[V] εκει[T,M,K] και χρειαν[T,M,K] ουκ εχουσι[M] εχουσιν[T,K,V] χρειαν[V] φωτος[V] λυχνου και φωτος ηλιου οτι κυριος ο θεος φωτισει[V] φωτιζει[T,K] φωτιει[M] επ[V] αυτους και βασιλευσουσιν εις τους αιωνας των αιωνων. **v.6** και λεγει[M] ειπεν[T,K,V] μοι ουτοι οι λογοι πιστοι και αληθινοι και ο[V] κυριος ο θεος των πνευματων[M,V] των[M,V] αγιων[T,K] προφητων απεστειλε[M] απεστειλεν[T,K,V] τον αγγελον αυτου δειξαι τοις δουλοις αυτου α δει γενεσθαι εν ταχει. **v.7** και[V] [και][M] ιδου ερχομαι ταχυ μακαριος ο τηρων τους λογους της προφητειας του βιβλιου τουτου.

καὶ ἀκούων καὶ ὅτε ἤκουσα καὶ ἔβλεψα ἔπεσα προσκυνῆσαι ἔμπροσθεν
9* τῶν ποδῶν τοῦ ἀγγέλου τοῦ δεικνύοντός μοι ταῦτα. καὶ λέγει μοι ὅρα
μή σύνδουλός σου γάρ εἰμι καὶ τῶν ἀδελφῶν σου τῶν προφητῶν καὶ τῶν
10* τηρούντων τοὺς λόγους τοῦ βιβλίου τούτου τῷ θεῷ προσκύνησον. καὶ
λέγει μοι μὴ σφραγίσῃς τοὺς λόγους τῆς προφητείας τοῦ βιβλίου τούτου
11* ὅτι ὁ καιρὸς ἐγγύς ἐστιν. ὁ ἀδικῶν ἀδικησάτω ἔτι καὶ ὁ ῥυπῶν ῥυπω-
12* σάτω ἔτι καὶ ὁ δίκαιος δικαιωθήτω ἔτι καὶ ὁ ἅγιος ἁγιασθήτω ἔτι. καὶ
ἰδού ἔρχομαι ταχύ καὶ ὁ μισθός μου μετ' ἐμοῦ ἀποδοῦναι ἑκάστῳ ὡς
13* τὸ ἔργον αὐτοῦ ἔσται. ἐγώ εἰμι τὸ α καὶ τὸ ω ἀρχὴ καὶ τέλος ὁ πρῶτος
14* καὶ ὁ ἔσχατος. μακάριοι οἱ ποιοῦντες τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ ἵνα ἔσται ἡ
ἐξουσία αὐτῶν ἐπὶ τὸ ξύλον τῆς ζωῆς καὶ τοῖς πυλῶσιν εἰσέλθωσιν εἰς
15* τὴν πόλιν. ἔξω δὲ οἱ κύνες καὶ οἱ φάρμακοι καὶ οἱ πόρνοι καὶ οἱ φονεῖς
16* καὶ οἱ εἰδωλολάτραι καὶ πᾶς ὁ φιλῶν καὶ ποιῶν ψεῦδος. ἐγὼ ἰησοῦς
ἔπεμψα τὸν ἄγγελόν μου μαρτυρῆσαι ὑμῖν ταῦτα ἐπὶ ταῖς ἐκκλησίαις
ἐγώ εἰμι ἡ ῥίζα καὶ τὸ γένος τοῦ δαβίδ ὁ ἀστὴρ ὁ λαμπρὸς καὶ ὀρθρι-
17* νός. καὶ τὸ πνεῦμα καὶ ἡ νύμφη λέγουσιν ἐλθε καὶ ὁ ἀκούων εἰπάτω
ἐλθε καὶ ὁ διψῶν ἐλθέτω καὶ ὁ θέλων λαμβανέτω τὸ ὕδωρ ζωῆς δωρεάν.
18* συμμαρτυροῦμαι γὰρ παντὶ ἀκούοντι τοὺς λόγους τῆς προφητείας τοῦ
βιβλίου τούτου ἐάν τις ἐπιτιθῇ πρὸς ταῦτα ἐπιθήσει ὁ θεὸς ἐπ' αὐτὸν τὰς
19* πληγὰς τὰς γεγραμμένας ἐν βιβλίῳ τούτῳ. καὶ ἐάν τις ἀφαιρῇ ἀπὸ τῶν

---

v.8 καγω$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ και$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ εγω$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ιωαννης ο ακουων$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ και$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ βλεπων ταυτα και$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ακουων$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ και οτε ηκουσα και εβλεψα επεσον$^{\mathfrak{M}}$ επεσα$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ προσκυνησαι εμπροσθεν των ποδων του αγγελου του δεικνυοντος μοι ταυτα. **v.9** και λεγει μοι ορα μη συνδουλος σου γαρ$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ειμι και των αδελφων σου των προφητων και των τηρουντων τους λογους του βιβλιου τουτου τω θεω προσκυνησον. **v.10** και λεγει μοι μη σφραγισης τους λογους της προφητειας του βιβλιου τουτου οτι$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ο καιρος γαρ$^{\mathcal{V}}$ [γαρ]$^{\mathfrak{M}}$ εγγυς εστιν. **v.11** ο αδικων αδικησατω ετι και ο ρυπαρος$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ρυπων$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ρυπαρευθητω$^{\mathfrak{M}}$ ρυπανθητω$^{\mathcal{V}}$ ρυπωσατω$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ετι και ο δικαιος δικαιοσυνην$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ποιησατω$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ δικαιωθητω$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ετι και ο αγιος αγιασθητω ετι. **v.12** και$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ιδου ερχομαι ταχυ και ο μισθος μου μετ εμου αποδουναι εκαστω ως το εργον εστιν$^{\mathcal{V}}$ εσται$^{\mathfrak{M}}$ αυτου εσται$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$. **v.13** εγω ειμι$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ το αλφα$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ α$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ και το ω αρχη$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ και$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ τελος$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ο πρωτος και ο εσχατος η$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ αρχη$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ και$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ το$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ τελος$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$. **v.14** μακαριοι οι πλυνοντες$^{\mathcal{V}}$ ποιουντες$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ τας στολας$^{\mathcal{V}}$ εντολας$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ αυτων$^{\mathcal{V}}$ αυτου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ινα εσται η εξουσια αυτων επι το ξυλον της ζωης και τοις πυλωσιν εισελθωσιν εις την πολιν. **v.15** εξω δε$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ οι κυνες και οι φαρμακοι και οι πορνοι και οι φονεις και οι ειδωλολατραι και πας ο$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ φιλων και ποιων ψευδος. **v.16** εγω ιησους επεμψα τον αγγελον μου μαρτυρησαι υμιν ταυτα επι ταις εκκλησιαις εγω ειμι η ριζα και το γενος δαυιδ$^{\mathcal{V}}$ δαδ$^{\mathfrak{M}}$ του$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ δαβιδ$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ο αστηρ ο λαμπρος ο$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ και$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ πρωινος$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ορθρινος$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$. **v.17** και το πνευμα και η νυμφη λεγουσιν ερχου$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ελθε$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ και ο ακουων ειπατω ερχου$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ελθε$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ και ο διψων ερχεσθω$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ελθετω$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ και$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ο θελων λαβετω$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ λαμβανετω$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ το$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ υδωρ ζωης δωρεαν. **v.18** μαρτυρω$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ συμμαρτυρουμαι$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ εγω$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ γαρ$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ παντι τω$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ακουοντι τους λογους της προφητειας του βιβλιου τουτου εαν τις επιθη$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ επιτιθη$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ επ$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ προς$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ αυτα$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ταυτα$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ επιθησαι$^{\mathfrak{M}}$ επιθησει$^{\mathcal{T},\mathcal{K},\mathcal{V}}$ ο θεος επ αυτον τας [επτα]$^{\mathfrak{M}}$ πληγας τας γεγραμμενας εν τω$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ βιβλιω τουτω. **v.19** και εαν τις αφελη$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ αφαιρη$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ απο των λογων του$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ βιβλιου$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ βιβλου$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ της προφητειας ταυτης αφελει$^{\mathcal{V}}$ αφελοι$^{\mathfrak{M}}$ αφαιρησει$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ο θεος το μερος αυτου απο του$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ ξυλου$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ βιβλου$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ της ζωης και εκ της πολεως της αγιας και$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ των γεγραμμενων εν τω$^{\mathfrak{M},\mathcal{V}}$ βιβλιω τουτω.

λόγων βίβλου τῆς προφητείας ταύτης ἀφαιρήσει ὁ θεὸς τὸ μέρος αὐτοῦ
ἀπὸ βίβλου τῆς ζωῆς καὶ ἐκ τῆς πόλεως τῆς ἁγίας καὶ τῶν γεγραμμέ-
νων ἐν βιβλίῳ τούτῳ. λέγει ὁ μαρτυρῶν ταῦτα ναί ἔρχομαι ταχύ ἀμήν 20*
ναί ἔρχου κύριε ἰησοῦ. ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν ἰησοῦ χριστοῦ μετὰ 21*
πάντων ὑμῶν ἀμήν.

---

v.20 λεγει ο μαρτυρων ταυτα ναι ερχομαι ταχυ αμην ναι$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ ερχου κυριε ιησου. **v.21** η χαρις του κυριου ημων$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ ιησου χριστου$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$ μετα παντων των$^{\mathfrak{M}}$ αγιων$^{\mathfrak{M}}$ υμων$^{\mathcal{T},\mathcal{K}}$ αμην$^{\mathcal{T},\mathfrak{M},\mathcal{K}}$.